

Gwo Ma Arumgimis

Uduk Bible

This Bible is translated and copyrighted by SIM (sim.org). This edition is provided with permission at the cost of printing by the Digital Bible Society (dbs.org). This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

This Bible, and many others, are available for free download in a variety of digital formats at dbs.org/bibles.

ṬAKWIIN	4
MMO/II KA PIJE/ MO	53
GWAY GI IDAWUU'D	73
MATṬA	154
MARKUS	188
LUUKA	210
YOHAAN	246
MII GUN MIINU MO	272
RUUMIYA	306
KURINṬHUUS 'DE/	320
KURINṬHUUS SU/	334
GALATHIYYA	344
EPASUS	349
ṬILIBBI	354
KULUUSI	358
TASALUNIIKI 'DE	362
TASALUNIIKI SU/	365
ṬIMUṬHAWUUS 'DE/	367
ṬIMUṬHAWUUS SU/	372
TIITHUS	375
ṬILIMUUN	377
Ibraniyiin	378
YAKUUB	390
BUTERUS 'DE/	394
BUTERUS SU/	399
YOHAAN 'DE/	402
YOHAAN SU/	406
YOHAAN KWARA	407
YAHUUSA	408
GWO JIN 'CEENU MO	410

TAKWIIN

¹ Ka mun'kup mo tani Arumgimis ukki momis dhali mony'cesh mo. ² Dhali mony'cesh a'di 'cethki'da 'thintha/ mo dhali di bwa 'te/ mo, dhali mondhurumi'd a'di wupki'da apo/ mo jin 'kula'kul mo. Dhali Shi/in ma Arumgimis a'di wukurki'd apowa ris kumma/ yi'de/ mo.

³ Dhali Arumgimis ki o gwo mo ki: Dhalki monkush piyi'd mo. Dhali monkush diki'd mo. ⁴ Dhali Arumgimis parki monkush e ki a'di 'bora'bor mo. Dhali Arumgimis ki kwa/ monkush bwa 'peni mondhurumi'd mo.

⁵ Arumgimis ki yuk monkush ki Montee mo dhali mondhurumi'd yuka a'di ki Mon'thiny mo. Dhali mom'pimpili/ diki'd mo dhali mon'thamo/ diki'd mo, a'di jin ta'da cim 'de/ mo.

⁶ Dhali Arumgimis ki o gwo mo ki: Dhalka balany di'd mo ibwaman kumma/ yi'de/ mo dhali dhalki a'di kwa/ a'da ris kumma/ yi'de/ bwa mo 'pena ris kumma/ yi'de/ mo. ⁷ Dhali Arumgimis ki uka balany mmo'kwa/a ris kumma/ yi'de/ bwa mo, uni kun 'kokin e bwan'kwariny ma balany 'pena ris kumma/ yi'de/ mo, uni kun 'kokina powa balany mo. Dhali uni 'kokin kan mo. ⁸ Dhali Arumgimis ki yuka balany ki Momis mo. Dhali mom'pimpili/ diki'd mo dhali mon'thamo/ diki'd mo, a'di jin ta'da cim su/ mo.

⁹ Dhali Arumgimis ki o gwo mo ki: Dhalka ris kumma/ yi'de/, uni kun 'kokin e bwan'kwariny momis mo minu tul isi montal 'de/ mo e mon 'de/ mo, dhali dhalki monkuthu'd piyi'd mo. Dhali a'di waki'd kan mo.

¹⁰ Arumgimis ki yuk mo jin kuthaku'th ki Mony'cesh mo, dhali aris yi'de/ gwansan kun tulu isi montal 'de/ mo tani yukkina a'di gway ki Kumma/ Yi'de/ mo be. Dhali Arumgimis ki par a'di e ki a'di 'bora'bor mo.

¹¹ Dhali Arumgimis ki o gwo mo ki: Dhalka 'cesh 'ka to ale/ ki ton dhii/in mo, to kun minu si kun mini dho'th maman ki emen buni mo, dhali cwa kun mini dho'th maman ki emen buni kun cinu uni mo, uni 'baar ka 'de'e/ 'de'e/ isi ki e jin 'ko uni ki she/ ki she/ kuku/ mo, apo/ mony'cesh mo. Dhali a'di waki'd kan mo. ¹² Mony'cesh a'di dho'thki ton dhii/in kun 'kana le/ mo, to kun sinu mo kun dhodhi maman mo isi ka ka'bany buni kun 'kona e uni ki she/ ki she/ mo, dhali cwa kun dho'thki maman ki emen buni ki she/ ki she/ kun cinu uni mo, uni 'baar ki isi e kuku/ mo. Dhali Arumgimis ki par a'di e mo ki a'di 'bora'bor mo. ¹³ Dhali mom'pimpili/ diki'd mo dhali mon'thamo/ diki'd mo, a'di jin ta'da cimi kwara mo.

¹⁴ Dhali Arumgimis ki o gwo mo ki: Dhalki monkush uni 'kon eya balany gi momis mo mmo'kwa/ montee bwa 'peni mon'thiny mo. Dhali dhalki uni ta jamas mii mo dhali goma yir mo dhali goma tee mo dhali gom

yil mo, ¹⁵ dhali dhalki uni kushi mo mo 'pena balany gi momis mo mmo'gi monkusha po/ mony'cesh mo. Dhali a'di waki'd kan mo. ¹⁶ Dhali Arumgimis ki uk dhan monkush kun caaca isu/ mo, a'di jin ta dhan monkush jin caaca mmo'gi mo jin yuku ki montee mo, dhali a'di jin bo'ca is ka kamu/ mmo'gi mo jin yuku ki mon'thiny mo. A'di ukki'da risa cul si'da/ mo. ¹⁷ Dhali Arumgimis ki dhu uni eya balany gi momis mo mmo'gi monkush buni apo/ mony'cesh mo, ¹⁸ mmo'gi mo jin yuku ki montee mo dhali apo/ mon'thiny mo, dhali mmo'kwa/ monkush bwa 'peni mondhurumi'd mo. Dhali Arumgimis ki par a'di e mo ki a'di 'bora'bor mo. ¹⁹ Dhali mom'pimpili/ diki'd mo dhali mon'thamo/ diki'd mo, a'di jin ta'da cimi donjon mo.

²⁰ Dhali Arumgimis ki o gwo mo ki: Dhalka ris yi'de/ dhodhona risa waambuhany to/e kun uku mo, dhali dhalka ris 'dii pena apo/ mony'cesh mmo'ci'h ka 'ci'han dhul apowa balany gi momis mo. ²¹ Wakan Arumgimis ki uk dhan to kun 'kon e kumma/ yi'de/ kun caaca mo dhala ris to kun 'kon ki e kun kalki ya ka bor mo, uni kun 'tu'dki yi'de/ isi ki em buni kun 'ko uni kuku/ mo, dhala ris 'dii kun 'kan ma bi mo isi ki em buni kun 'ko uni kuku/ mo. Dhali Arumgimis ki par a'di e mo ki a'di 'bora'bor mo. ²² Dhali Arumgimis ki 'bor uni mii mo, mmo'o gwo mo ki: Dhodhi maman mo, dhali mari is mo dhali 'tu'di aris yi'de/ ki piny piny mo e bwam uni kun ta kumma/ yi'de/ mo, dhali dhalka ris 'dii mar is apo/ mony'cesh mo. ²³ Dhali mom'pimpili/ diki'd mo dhali mon'thamo/ diki'd mo, a'di jin ta'da cim ma mudhe'd mo.

²⁴ Dhali Arumgimis ki o gwo mo ki: Dhalki mony'cesh dhodho'da ris to kun 'kon ki e kun uku mo isi ki em buni kun 'ko uni kuku/ mo: bip dhali to kun parana 'cesh mo dhali tombwaasho mo kun 'kon e mony'cesh mo isi ki em buni kun 'ko uni ki she/ ki she/ kuku/ mo. Dhali a'di waki'd kan mo. ²⁵ Dhali Arumgimis ki uk tony-cuk kun 'kon e mony'cesh mo isi ki em buni kun 'ko uni ki she/ ki she/ kuku/ mo dhali bip isi ki em buni kun 'ko uni ki she/ ki she/ kuku/ mo, dhali aris to kun parana po/ mony'cesh isi ki em buni kun 'ko uni ki she/ ki she/ kuku/ mo. Dhali Arumgimis ki par a'di e ki a'di 'bora'bor mo.

²⁶ Dhali yan'ko'd Arumgimis ki o gwo mo ki: Dhalki ana uka wathi/ en'thi/ mo ki jamas bana mo, mmowa e ki jamas bana mo, dhali dhalki uni ta gi mom'bi'th mo apo/ yi'de/ kun 'kon e bwan' kumma/ yi'de/ mo, dhali apowa ris 'dii kun pen e mis mo, dhali apo/ bip mo, dhali apowa ris mony'ceshi 'baar mo, dhali apowa ris to/e kun parana 'cesh mo, uni kun parkin apo/ mo-

ny'cesh mo. ²⁷ Wakan Arumgimis ukki wathi/ en'thi/ mo ki jamaſ pitiſ gana/ mo, ki jamaſ ma Arumgimis gana/ mo tani a'di i/ukkina a'di a'di mo. A'di jin ta wathiſ gwaḥ mo dhali a'di jin ta wathim 'bomi mo, uni i/ukkina a'di mo. ²⁸ Dhali Arumgimis ki 'bor uni mii mo, dhali Arumgimis ki o uni gwo mo ki: Dhodhi maman mo, dhali mari is mo, dhali 'tu'di mony'cesh mo, dhali dili a'di abora 'cesh mo, dhali tayi gi mom'bi'th apo/ to yi'de/ gi kumma/ yi'de/ mo dhali apowa ris 'dii kun pen e mis mo, dhali apowa ris to kun 'kon ki e kun kalki ya apo/ mony'cesh mo. ²⁹ Dhali Arumgimis ki o gwo mo ki: Hili mo mo ma, aha/ cikina um aris emen to kun minu si mo kun mini dho'th mo uni kun 'kokin apo/ bwam/e gi mony'cesh 'baar mo, dhali arisa ka'bany cwa ki maman buni ki she/ ki she/ mo. Um mini bu'th uni haali/ uni mini ta tonṭe/ gom um mo. ³⁰ Dhala ris tonycuḳ gi mony'cesh mo dhali aris 'dii kun pen e momis mo dhala ris to kun parana po/ mony'cesh mo, dhali aris to kun shi/irin kun 'kon ki e mo tani aha/ cikina aris ton dhii/in kun minu si gom tonṭe/ mo. Dhali a'di waki'd kan mo. ³¹ Dhali Arumgimis parki aris to/e kun ukkina a'di mo, dhali hili mo mo ma, a'di 'bora e ki 'bor mo. Dhali mom'pimpili/ diki'd mo, dhali mon'thamo/ diki'd mo, dhali a'di ta'da cim ma pe'de/ mo.

2 Wakan momis dhali mony'cesh uni 'baarkunu mo dhali aris to kun 'koni bwaman uni mo. ² Dhali ka cim ma pesu/ mo tani Arumgimis 'baarki miim piti jin miikina a'di mo, dhali a'di ki si is ka cim ma pesu/ 'pena ris miin tom piti kun miikina a'di mo. ³ Wakan Arumgimis ki 'bora cim ma pesu/ mii mo dhali kar a'di ki she/ ki dhelel dhelel mo, haali/ eya cim ma pesu/ yan mo tani Arumgimis ki si is mo 'pena ris tom piti kun miikina a'di ki uk jin ukkina a'di to mo.

⁴ Uni gwansan itana nyaḳum yil ki momis mo dhali mony'cesh mo me'd jin 'konu mmo/uk uni mo be.

Ka tee jin uka Tapa Arumgimis mony'cesh mo dhali momis mo tani ⁵ ki to jin sinu e mombunto piyi'd e mony'cesh naskina/ mo dhali to jin miinuwa 'tash 'koki 'ko e bunto mo mmo'ka/a le/ naskina/ mo – haali/ Tapa Arumgimis diki dhal uniya sho'k bway mo mmohetha po/ mony'cesh mo, dhali wathimpa en'thi/ piyi'd mmokora 'cesh mo. ⁶ Hili jasa shile/ a'di icuki mis 'peni mony'cesh mo dhali ya'th bwam/e gi mony'cesh ki japem piti mo – ⁷ dhali yan'ko'd Arumgimis ki 'dikil wathimpa en'thi/ 'peni bu'da'cesh mo, dhali pi shi/in e shush piti, shi/in jin di ki e mo dhali wathimpa en'thi/ warki'd ki jin di ki e mo. ⁸ Dhali Tapa Arumgimis thosonki bwaagon e Idin, e mom'pesho'k mo dhali e mun mo a'di ki kar wathi/ jin ukkina a'di icine/ mo.

⁹ Dhali 'pena 'cesh mo tani Tapa Arumgimis ki kara 'cesh jin mina cwa 'ka a'diya po/ mo, aris cwa 'baar mo kun 'bora'bor kun minu hil mo dhali kun 'boron kun minu shwa maman 'peni nycine/ mo. Dhali cwa gi mondiki/e si'da/ di'd e bwaman ma gonj mo dhali cwa jin minu nyith to jin 'boro'd dhali jin shiyi'd diki'd si'da/ mo.

¹⁰ Yi'de/ guski'd 'peni bwaman ma gonj ma Idin mo, a'di jin wolki'd e bwaagon mo dhali a'di kwa/kunu bwa mo mmo'ko 'kusi donjon mo. ¹¹ Dhali gway gi yi'de/ jin twa/a/ yuku gway ka Pishun mo, a'di jin guski'd mmokulum bampa/ gi Pam Hawiila isi 'baar mo e mo jin 'kokina 'dolkon gana/ mo. ¹² Dhali 'dolkon gana/ gi mony'cesh yan mo tani uni 'bora'bor mo. Dhala 'bica wasin dhela/ dhala wasin dhela/ jin ta'da jamaſ kush mo uni 'kokin mo. ¹³ Dhali gway kumma/ yi'de/ jin 'kon ma po/i su/ mo tani yuku gway ka Jihun mo, a'din tal 'de/ jin guski'd mo mmo'kama 'cesh gi Panj Kush is mo. ¹⁴ Dhali kumma/ yi'de/ jin 'kon ma po/i kwara mo tani a'di yuku gway ka Hiddaagil mo, a'di jin guski'd 'kupki mom'pesho'k ki Pan Ashshuur mo. Dhali yi'de/ jin 'kon ma po/i donjon mo yuku gway ka Elpuraat mo.

¹⁵ Dhali Tapa Arumgimis ki bu'th wathimpa en'thi/ mo mmokar a'di e bwaagon ma Idin mmokorki a'di mo dhali mmokar a'di mo. ¹⁶ Dhali Tapa Arumgimis kanki wathimpa en'thi/ gwo mo mmo'o gwo mo ki: /E mini shwa aris cwa gi bwaman bwaagon 'bakany mo ¹⁷ hili cwa jin minu 'bi'th e ki miim 'boro'd mo dhali ki mii shiyi'd mo tani /e mini dhalki a'di ki shwa mo, haali/ ka tee jin mina /e shwa a'di mo tani /e mini wu mo be.

¹⁸ Dhali yan'ko'd Tapa Arumgimis ki o gwo mo ki: A'di diki 'bor mmokar wathimpa en'thi/ a'di 'de/ kan mo. Aha/ mina mii uk ki a'di amanwoḥ, a'di jin midi gam ki a'di mo. ¹⁹ Wakan 'pena 'cesh mo tani Tapa Arumgimis ki uka ris tombwaasho mo dhali aris 'dii kun pen e momis mo, dhali a'di ki 'doyu uni wathimpa en'thi/ mmohil mo ki a'di midi yer uni gway mo, dhali ma gway gunn kun yerkina wathi/ to/e kun ukkunu mo kun 'ko ki e mo tani a'di ita gway kun yeru uni mo. ²⁰ Wathi/ en'thi/ ki ci aris to/e gway 'baar mo dhali aris 'dii kun pen e momis mo dhali aris tombwaasho mo. Hili gom wathi/ en'thi/ mo tani wathi/ piyi'd jin gamkunu jin midi woḥ a'di, a'di jin midi gam gom a'di mo. ²¹ Wakan Tapa Arumgimis ki dhal mo jin 'ce'du e kagahara mmobita po/ wathimpa en'thi/ mo, dhali ki a'di di'di mmo/ish e mo tani a'di bu'thki'da simanj gwar tal 'de/ 'peni a'di mo dhali a'di ki 'dapki bungwar is ki shuman 'twa/ mo. ²² Dhali 'pena simanj gwar jin bu'thki'da Tapa Arumgimis 'peni wathiſ gwaḥ mo tani a'di ki uk a'di mmota a'bom mo dhali guya yim e wathiſ gwaḥ mo. ²³ Dhali yan'ko'd wathiſ gwaḥ ki o gwo mo ki:

Hayyiye ayaase ita'da simam pema dhali bungwar is ki shuman is pema.

Ayim minu yuk gway ka A'bom mo, haali/ ayim a'di bu'thkunu 'peni Wathiſ Gwaḥ mo.

²⁴ Dhali gom gwo gi wakan mo tani wathiſ gwaḥ midi dhal com 'pen mo dhali kum mo dhali 'dap is piti me'd ki ash mo dhali uni su/ warkina bungwar is ki isa 'de/ mo. ²⁵ Dhali wathiſ gwaḥ dhali ashim piti mo tani uni 'ko ki is 'te/ mo dhali uni 'kona is ki 'theya 'the mo.

3 Dhali tasha/ a'di kora e ki kor mo mmobola ris tombwaasho kun uku mo, uni gun ukkina Tapa Arumgimis mo. A'di ki owa 'bom gwo mo ki: A/ Arumgimis o gwo mo ki: Um mini mii dhalku/ cwan tal

'de/ ki shwa 'peni bwaagoŋ 'te/o? ² Dhala 'bom ki thoŋ tasha/ gwo mo ki: Aman dhalu bway mmoshwa aris maman cwa gi bwaagoŋ mo. ³ Hili Arumgimis ki o gwo mo ki: Um mini mii dhalku/ ki shwa maman cwa jin di'd e bwaman gi bwaagoŋ mo, walla dhalku/ ki ta a'di is ki me'd mo gom isi ciki/ um mini wu mo. ⁴ Hili tasha/ ki owa 'bom gwo mo ki: Um mini wu mo yisa. ⁵ Haali/ Arumgimis mishki'd ki um mini shwa a'di mo tani em bum minu ƙa'd mo dhali um mina e wa ka Arumgimis mo mmonyith jin 'boro'd dhali jin ta thus ki thus mo. ⁶ Wakan ka 'bom ki par cwa e ki a'di 'bora'bor mmoshwa mo, dhali a'di 'kunya'kuny e jis/em piti mo, dhali cwa a'di iminu o bwa mmokar jan ƙal 'de/ mmoyuƙa yuƙ mo tani ayim ki bu'th maman cwa mo dhali shwa a'di, dhali ayim si'da/ ki ƙiki a'di ka kaŋhim piti mo, dhali a'di shwaki'd mo. ⁷ Dhali yan'ko'd uni su/ ƙa'dkunu em buni mo, dhali uni su/ mishki mo mo ki uni 'ko ki is 'te/ mo, dhali uni ki sho 'cemena pu/ mmonƙal 'de/ mo dhali uni ki uƙa rompa/ 'peni 'cemena pu/ gom is buni mo.

⁸ Dhali uni ciƙki is gi Tapa Arumgimis mmoyakina a'di e bwam ma goŋ e mom'pimpili/ jin 'thup ma tee she/ mo, dhali wathiŋ gwaŋh dhali ash uni baŋgi is buni 'peni buŋ'kus gi Tapa Arumgimis mo e bwanycwa gi bwaman gi bwaagoŋ mo. ⁹ Hili Tapa Arumgimis yuƙki wathi/ mo dhali o a'di gwo mo ki: /E dini mana? ¹⁰ Dhali a'di ki thoŋ gwo mo ki: Aha/ ciƙa is jin gwo /e e bwaman ma goŋ mo, dhali aha/ ƙo/kina is mo, haali/ aha/ dina is 'te/ mo, dhali aha/ baŋkina is pem mo. ¹¹ A'di o gwo mo ki: Kaja iƙor /e gwo mo ki /e di is 'te/a? Ki /e ishwaki cwa jin ƙanka/ /e gwo mo ki: /E mini mii dhalku/ a'di ki shwa mo? ¹² Dhali wathi/ ki o gwo mo ki: A'bom a'di jin ƙikina /e mmonyak ƙa'b ki aha/ mo tani ayim a'di iƙiki aha/ maman cwa mo dhali aha/ shwaki-na a'di mo. ¹³ Dhali yan'ko'd Tapa Arumgimis ki owa 'bom gwo mo ki: Katinta sa/ jin miikina /e mo? Dhali a'bom ki thoŋ gwo mo ki: Tasha/ a'di imu'thki aha/ e mo dhali aha/ shwakina a'di mo. ¹⁴ Dhali Tapa Arumgimis ki o tasha/ gwo mo ki:

Haali/ gom miim pini jin miikina /e kansan tan mo tani

monyjeem pini boli'da ris to/e kun uƙu e ki shi/ mo dhali apowa ris to/e kun 'koni bwaasho 'baar mo.

Dhali ka bor pini mo tani /e mini para bora 'cesh mo, dhali bu'da'cesh mina /e shwa mo ka risa tee gi mondiki/em pini 'baar mo.

¹⁵ Aha/ mina kar mo jin dupu i bwaman /e mo dhala 'bom mo,

dhali e bwaman emen pini mo dhali emen ma yim mo.

A'di midi pwaŋh /e 'kup pini mo

dhali /e mini ƙikina ƙiŋkilam piti ka ulmany mo.

¹⁶ Eya 'bom mo tani a'di ki o gwo mo ki:

Isa nyor dho'th pini gom uƙi mo tani miga/ mar is ka-gahara gom /e mo.

/e mini dho'th uƙi ki isa nyor i e mo,

hili bwam pini mini mii o ka kaŋhim pini mo

dhali a'di midi ta tapa apo/ /e mo.

¹⁷ Dhali a'di ki owa Adam gwo mo ki:

Gom miim pini jin ciƙa /e 'twa/ gi ashim pini mo

dhali shwa cwa yansan jin ƙanka/ /e gwo mo ki: /E mini mii dhalku/ ki shwa a'di mo tani

mony'cesh jeenu mo gom /e mo be.

Aris to kun mina /e shwa mo tani uni mina /e gam

'peni mii jin mina /e 'kosha shir shir mo ka tee gi

mondiki/em pini 'baar mo.

¹⁸ A'de/ dhala liƙ uni mini 'ka gom /e mo,

dhali /e mini shwa to kun sinu 'peni bunto mo.

¹⁹ /E mini shwa tonƙe/ ki jiƙi/ bwam/em pini mo

ntagi /e mini doƙ ki bu'da'cesh ka nyan'ko'd,

haali/ 'peni bu'da'cesh mo tani /e bu'thkunu mo be.

/E ta bu'd gana/ mo,

dhali e bu'da'cesh mo tani /e mini doƙ ki a'di ka

nyan'ko'd mo.

²⁰ Dhali wathi/ ki yuƙ ash gway ka Hawwa mo, a'di jin

ta 'pemen gwo jin onu ki: To jin di'd ki e mo, haali/ ayim

ta'da ata'da ma ris to 'baar kun 'kon ki e mo. ²¹ Dhali

Tapa Arumgimis ki uƙ ka Adam dhali gom ashim piti

burrinye/ 'pena yi'c mo, dhali hi'thki uni i is mo.

²² Dhali yan'ko'd Tapa Arumgimis ki o gwo mo ki: Hili

mo mo ma, wathi/ a'di wakina e ki jan ƙal 'dem bana

mo, mmomish jin 'boro'd dhali jin ta thus ki thus mo.

Dhali shwane/ isi ciki/ ki a'di midi kar me'd piti dhali

bu'th cwa gi mondiki/e si'da/ mo dhali shwa a'di mo

dhali a'di midi ƙa'b ki e ki sule/ sule/ mo. ²³ Dhali gom

gwo gi wakan mo tani Tapa Arumgimis ki kar a'di 'pen

ka piƙe/ 'peni bwaagoŋ ma Idin mo, mmoya ƙora 'cesh

ki me'd piti mo 'peni mo jin bu'thkunu a'di 'peni cine/

mo. ²⁴ A'di ki ur wathi/ ka piƙe/ mo dhali e mom'pesho'k

gi bwaagoŋ ma Idin mo tani a'di ki dhu karubiim kun

ta iman'doyu gwo mo dhali gandal jin kaaka jin shwa'd

ki o'd ki bar bar mo a'di jin ƙu'kkid ki washar washar

'ban kuku/ mo, mmoji bway gi maman cwa jin di ki e

mo.

4 Dhala Adam mishki'da Hawwa jin ta ash mo,

dhali ayim bwaaki'd mo dhali dhodha Kayiin mo

mmo/o gwo mo ki: Aha/ gamkina a'cingwaŋh ki

mowoŋh gi Tapa mo. ² Dhali doƙ/e ayim dho'thki'da

kam piti jin yuƙu gway ka Habiil mo. Dhala Habiil ta'da

manhil ƙa'bal mo dhala Kayiin ta'da manƙora 'cesh mo.

³ Dhali ki eŋ kamu/ mo tani Kayiin a'di ki 'doyi maman

to kun sinu eya 'cesh mo mmoƙi ki Tapa mo, ⁴ dhala

Habiil a'di ki 'doyi ushi ƙa'bal kun tana bwanyara/ mo

'pena ma'diny ƙa'bal piti mo dhali 'peni unim buni kun

'thiƙa'thiƙ ki tuntum tuntum mo. Dhali Tapa ki ƙiya

hirdhe/ gom to ma Habiil jin ƙina a'di ki me'd mo, ⁵ hili

goma Kayiin dhali tom piti kun ƙina a'di ki me'd mo tani

a'di diki ƙiya hirdhe/ mo be. Wakan a'di shwakin ma

Kayiina nyor kagahara mo dhali jis/em piti bushura/

bushur mo. ⁶ Dhali Tapa ki owa Kayiin gwo mo ki: Atin-

ta shwana /e anyor kan mo dhali atinta 'bushurkina jis/

em pini ki 'bushur kan mo? ⁷ Waƙki/ /e mini mii ki

'bore/ mo tani a/e minu diki mish bu'th mowa? Dhali

waƙki/ /e diki mii ki 'bore/ mo tani miinthus a'di wup-

ki'd e 'twaŋkal gu'b mo. A'di ona bwa ki /e mo, hili /e

mini mii ta tapa apo/ a'di mo.

⁸ Kayiin ki owa Habiil gwo jin ta'da kam piti mo ki: Dhalki ana iina ka pije/ e bwam bunto mo. Dhali ki uni 'kokin e bwam bunto mo tani aKayiin cuki mis apowa kam piti jin ta'da Habiil mo dhali 'kosh a'di jwa mo. ⁹ Dhali yan'ko'd Tapa ki owa Kayiin gwo mo ki: Mana Habiil jin ta'da kam pini mo? A'di ki o gwo mo ki: Mish-gaa? Aha/ tana manhila kam pema? ¹⁰ Dhali Tapa ki o gwo mo ki: Atinta miikina /e? 'Twa/ ma bas ma kam pini a'di gwoki'd 'twa/ i aha/ 'pena 'cesh mo. ¹¹ Dhali shwane/ /e jeekunu 'pena 'cesh mo, a'di jin ka'dki 'twa/ mo mmolosa bas ma kam pini 'peni me'd pini mo. ¹² Ki /e mini kora 'cesh mo tani a'di midi doḡ/e dho'th to kagahara gom /e 'peni mom'bi'th is piti mo yisa. /E mini ta jwa ki jwa mo dhali ya yany ca/ e mony'ceshi 'baar mo. ¹³ Kayiin ki o Tapa gwo mo ki: Miim pem jin di aha/ 'ba/ a'di caaca gom aha/ mmoḡal mo. ¹⁴ Hili mo mo ma, /e urki aha/ ka pije/ ka cim yansan mo 'pena 'cesh mo. Dhali 'peni jis/em pini mo tani aha/ minu bag mo, dhali aha/ mina ta jwa ki jwa mo dhali ya yany ca/ e mony'cesh mo dhali ma a'diyin jin midi gam aha/ mo tani midi 'kosh aha/ jwa mo. ¹⁵ Dhali yan'ko'd Tapa ki o a'di gwo mo ki: Midi wakan yisa. Waḡki/ jan ṭal 'deḡ kam/ midi 'kosha Kayiin jwa mo tani mori'c midi di apo/ a'di me'di pesu/ mo. Dhali Tapa ki ciya Kayiin jamas' mo, isi ciki/ ki a'din 'de/ yin jin midi ya apo/ a'di midi di ki 'kosh a'di jwa mo. ¹⁶ Dhali yan'ko'da Kayiin yaki'd ka pije/ 'peni bur'kus gi Tapa mo dhali ca'b e mony'cesh gi Pa Nud mo, e mom'pesho'k ma Idin mo.

¹⁷ Dhala Kayiin mishki'da 'bom piti mo dhali ayim bwaaki'd mo dhali dhodha Hanuuk mo. Dhali a'di nyan-ki dhan 'perḡkuman bampa/ mo dhali yuḡ 'perḡkuman bampa/ gway mmobaḡh gway gi ya/m piti ka Hanuuk i'ko'd mo. ¹⁸ Dhali Hanuuk dho'th ya/ jin yuḡu ka Irad mo. Dhala Irad ta'da baba ma Mahuya/iil mo dhala Mahuya/iil ta'da baba ma Matusha/iil mo dhala Matusha/iil ta'da baba ma Laamak mo. ¹⁹ Dhala Laamak ki mash upi su/ mmota i/ash mo. Dhali gway jan 'de/ mo tani yuḡu ka Aadah dhali gway ka kamu/ yuḡu ka Sillah mo. ²⁰ Aadah a'di dho'thki'da Yabal mo. A'di ta'da baba gi uni gwansan kun 'kon e gu'b burrine/ dhali ta gi to/e mo. ²¹ Dhali gway ma kam piti yuḡu gway ka Yubal. A'di ta'da baba gi uni gwansan kun pikina dherḡdhenye/ kun 'kon ma shu/i pesu/ mo dhala baranḡku/ mo. ²² Dhala Sillah dho'thki'da Tubalkayiin mo. A'di ta'da mandor to kun kaaka mo dhali gurany mo dhali toḡkuthu'd mo. Dhali 'bwaham ma Tubalkayiin yuḡu gway ka Naama mo.

²³ Dhala Laamak ki o up gwo mo ki: Aadah dhala Sillah, ciḡi gwo 'peni 'twam pem mo. Um kun ta up ma Laamak mo tani ciḡi gwo jin miga/ o mo: Aha/ 'koshkina wathi/ jin 'koshki aha/ mmoṭaḡ jama/ mo, wathi/ jin ta dhuru'c jin 'koshki aha/ mo.

²⁴ Waḡka Kayiin ri'ckunu me'di pesu/ mo tani ka jinḡ gana/ si'da/ Laamak minu ri'c me'di iss 'kwanimpa ikwara i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pesu/ mo.

²⁵ Dhala Aadah mishki'da 'bom piti doḡ/e mo, dhali ayim dho'thki'da 'ci jin ta ya/ mo dhali yuḡ a'di gway ka Shiit mo, haala yim o gwo mo ki: Arumgimis karki aha/ 'pen ka pije/ mmodhodha 'ciḡ kamu/ mmodhalka Habiil e i is mo, haala Kayiin 'koshki a'di jwa mo. ²⁶ Dhala Shiit si'da/ ta'dki ya/ jin dho'thki'da a'di mo dhali a'di ki yuḡ a'di gway ka Anuush mo. Dhali ka tee caan mo tani 'kwani telki mii 'pen mo mmoko 'twa/ apo/ Tapa mo.

5 A'di ta'da warka/ ma nyaḡum yil gi uci ma Aadah mo. Ka Arumgimis ki uḡ wathimpa en'thi/ mo tani a'di ki uḡ a'di mmowa e ka Arumgimis mo. ² Wathiḡ gwaḡh dhali wathim 'bomi a'di ki uḡ uni mo dhali a'di ki 'bor uni mii mo dhali a'di ki yuḡ uni gway ki 'kwani en'thi/ mo me'd jin uḡkina a'di uni mo. ³ Ka Aadah ca'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa ipe'de/ i'ce'dka 'kume'd mo tani a'di warki'd ka baba gom ya/m piti jin wakina e ki a'di mo, mmobu'thki'da a'di isi jamas piti mo, dhali yuḡ a'di gway ka Shiit mo. ⁴ Atee kun din ma Aadah 'ko'di a'di taki'da baba goma Shiit mo tani a'di 'kokina yili iss 'kwanimpa i/iss su/ mo, dhali a'di ta'dki iya/a tiya mo dhali i'bwaa/a tiya mo. ⁵ Dhali wakan arisa tee kun ca'bkin ma Aadah ki e mo tani a'di ta yil kun ta iss 'kwanimpa i/iss su/ i'ce'dki iss 'kwanimpa ipe'de/ i'ce'dka 'kume'd mo, dhali a'di wuki'd mo.

⁶ Dhala Shiit ca'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa imudhe'd i'ce'dka mudhe'd mo tani a'di warki'd ka baba ma Anuush mo. ⁷ Dhala Shiit ca'bki'd ki e mo 'ko'di dho'th ma Anuush mo ka yili iss 'kwanimpa i/iss su/ i'ce'dka pesu/ mo, dhali a'di ta'dki iya/a tiya mo dhali i'bwaa/a tiya mo. ⁸ Dhali wakan arisa tee kun ca'bkin ma Shiit ki e mo tani 'kona yili iss 'kwanimpa i/iss su/ i'ce'dki iss 'kwanimpa imudhe'd i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka su/ mo, dhali a'di wuki'd mo.

⁹ Ka Anuush ca'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa idonḡon i'ce'dka 'kume'd mo tani a'di warki'd ka baba ma Kinan mo. ¹⁰ Anuush ca'bki'd ki e mo 'ko'di dho'th ma Kinan mo ki yili iss 'kwanimpa i/iss su/ i'ce'dka karpa'c mo dhali a'di ta'dki iya/a tiya mo dhali i'bwaa/a tiya mo. ¹¹ Dhali wakan arisa tee kun ca'bkin ma Anuush ki e mo tani 'kona yili iss 'kwanimpa i/iss su/ i'ce'dki iss 'kwanimpa imudhe'd i'ce'dka mudhe'd apo/ mo, dhali a'di wuki'd mo.

¹² Ka Kinan ca'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa ikwara i'ce'dka 'kume'd mo tani a'di warki'd ka baba ma Mahlal/iil mo. ¹³ Dhala Kinan ca'bki'd ki e mo 'ko'di dho'th ma Mahlal/iil mo ki yili iss 'kwanimpa i/iss su/ i'ce'dki iss su/ mo, dhali a'di ta'dki iya/a tiya mo dhali i'bwaa/a tiya mo. ¹⁴ Dhali wakan arisa tee kun ca'bkin ma Kinan ki e mo tani 'kona yili iss 'kwanimpa i/iss su/ i'ce'dki iss 'kwanimpa imudhe'd i'ce'dka 'kume'da apo/ mo, dhali a'di wuki'd mo.

¹⁵ Ka Mahlal/iil ca'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa ikwara i'ce'dka mudhe'd mo tani a'di warki'd ka baba ma Yarid mo. ¹⁶ Dhala Mahlal/iil ca'bki'd ki e mo 'ko'di dho'th ma Yarid mo ki yili iss 'kwanimpa i/iss su/ i'ce'dka iss 'kwanimpa 'de/ i'ce'dka 'kume'da apo/ mo, dhali a'di ta'dki iya/a tiya mo dhali i'bwaa/a tiya mo. ¹⁷ Dhali wakan arisa tee kun ca'bkin ma Mahlal/iil ki e mo tani 'kona yili iss

'kwanimpa i/iss su/ i'ce'dki iss 'kwanimpa idonjon i'ce'dka karpa'c apo/ mo, dhali a'di wuki'd mo.

¹⁸ Ka Yarid ca'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa ipekwarra i'ce'dka su/ mo tani a'di warki'd ka baba ma Aknuuk mo. ¹⁹ Dhala Yarid ca'bki'd ki e mo 'ko'di dho'th ma Aknuuk mo ki yili iss 'kwanimpa i/iss su/ mo, dhali a'di ta'dki iya/a tiya mo dhali i'bwa/a tiya mo. ²⁰ Dhali wakan arisa tee kun ca'bkin ma Yarid ki e mo tani 'kona yili iss 'kwanimpa i/iss su/ i'ce'dki iss 'kwanimpa ipekwarra i'ce'dka su/ apo/ mo, dhali a'di wuki'd mo.

²¹ Ka Aknuuk ca'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa ikwara i'ce'dka mudhe'd mo tani a'di warki'd ka baba ma Matushaalaha mo. ²² Aknuuk nyak ya ka Arumgimis mo 'ko'di dho'th ma Matushaalaha mo ki yili iss 'kwanimpa karpa'c mo, dhali a'di ta'dki iya/a tiya mo dhali i'bwa/a tiya mo. ²³ Dhali wakan arisa tee kun ca'bkin ma Aknuuk ki e mo tani 'kona yili iss 'kwanimpa karpa'c i'ce'dki iss 'kwanimpa ikwara i'ce'dka mudhe'd apo/ mo. ²⁴ Aknuuk a'di nyakki ya ka Arumgimis mo, dhali a'di dinuki gam mo haali/ Arumgimis suski a'di mo be.

²⁵ Ka Matushaalaha ca'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa ipedonjon i'ce'dka pesu/ mo tani a'di warki'd ka baba ma Laamak mo. ²⁶ Dhala Matushaalaha ca'bki'd ki e mo 'ko'di dho'th ma Laamak mo ka yili iss 'kwanimpa i/iss su/ a'ah 'de/ i'ce'dka su/ mo, dhali a'di ta'dki iya/a tiya mo dhali i'bwa/a tiya mo. ²⁷ Dhali wakan arisa tee kun ca'bkin ma Matushaalaha ki e mo tani 'kona yili iss 'kwanimpa i/iss su/ i'ce'dki iss 'kwanimpa ipekwarra i'ce'dka pedonjon apo/ mo, dhali a'di wuki'd mo.

²⁸ Ka Laamak ca'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa ipedonjon i'ce'dka su/ mo tani a'di warki'd ka baba gi ya/ mo ²⁹ dhali a'di ki yuk a'di gway ka Nuuh mo mmo/o gwo mo ki: 'Pena 'cesh jin jeekina Tapa mo tani jan 'de/ yansansan a'di midi kal ana mo jin minu rak ana is ka 'cesh mo 'peni miin tom bana mo dhali 'peni miin tom bana jin 'kosha ana ki me'd bana ki tu/ul tu/ul ki is jin wu ana e mo. ³⁰ Dhala Laamak ca'bki'd ki e mo 'ko'di dho'th ma Nuuh mo ka yili iss 'kwanimpa i/iss 'de/ i'ce'dki iss 'kwanimpa ipedonjon i'ce'dka karpa'c apo/ mo, dhali a'di ta'dki iya/a tiya mo dhali i'bwa/a tiya mo. ³¹ Dhali wakan arisa tee kun ca'bkin ma Laamak ki e mo tani 'kona yili iss 'kwanimpa i/iss su/ a'ah iss su/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pesu/ apo/ mo, dhali a'di wuki'd mo.

³² Ka Nuuh taki'd ki yili iss 'kwanimpa i/iss 'de/ i'ce'dki iss 'kwanimpa imudhe'd mo tani a'di warki'd ka baba ma Saam dhala Haam dhala Yapa'ah mo.

6 Ki 'kwani telki mii 'pen mmomar is mo apo/ bwam/e ga 'cesh mo dhali 'bwa/m buni dho'thkunu uni mo tani ² iya/ ma Arumgimis mo uni parki i'bwa/ gi 'kwani e mo ki uni 'bora'bor mo dhali uni ki mash uni mo mmota i/ash mo me'd jin kwanykina uni uni wakan mo. ³ Dhali yan'ko'd Tapa ki o gwo mo ki: Shi/in pem midi diki malas 'kwani ki sule/ sule/ mo haali/ a'di ta bungwar is mo, hili ateem piti midi ta yili iss 'kwanimpa ipe'de/ mo. ⁴ Dhan kampar 'kwani uni 'kokin e mony'cesh ka tee gwansan mo dhali uni 'koni 'ko'd si'da/ mo me'd jin pu'dkina iya/ ma Arumgimis e

i'bwa/ gi 'kwani mo dhali uni dho'thki uni uci mo. Uni gwansan ita 'kwani kun ca'bki dem dem 'peni kad-hamo/ mo dhali kun tora gway karash mo.

⁵ Tapa parki tonthus e kun miikina 'kwani caaca kagahara e mony'cesh mo dhali misha ris gwalal buni kun kulumkina uni eya dum buni mo ta jasi tonthus ki sule/ sule/ mo. ⁶ Dhali Tapa kalki bwan di'idi mo ki a'di ukki 'kwani e mony'cesh mo dhali a'di jwaka'ki a'di adum piti mo. ⁷ Wakan Tapa a'di ki o gwo mo ki: Aha/ mina dhi'th 'kwani sho'k mo uni kun ukka/ 'peni bwam/e ga 'cesh mo, 'kwanimpa en'thi/ dhali tombwaasho dhali to kun parana 'cesh dhali 'dii kun pen e mis mo haali/ aha/ di'ta bwa mo ki aha/ i/ukkina uni mo. ⁸ Hili Nuuh gamki'da 'the e e gi Tapa mo.

⁹ Uni gwansan itana nyakum yil ma Nuuh mo. Nuuh a'di ita wathi' kar/e mo, dar gi mii 'ba/ e nyakum yil gi 'kwani piti mo. Nuuh nyak ya ka Arumgimis mo.

¹⁰ Dhala Nuuh ta gi iya/ ikwara mo: Saam dhala Haam dhala Yapa'ah mo.

¹¹ Hili mony'cesh a'di pu/ki'd e bwam/e ma Arumgimis mo dhali mony'cesh 'tu'dkunu ki piny piny ki mo jin bujurkunuwa bujur mo. ¹² Dhali Arumgimis mishki mony'cesh mo dhali hili mo mo ma, a'di pu/ki'd mo haali/ aris bungwar isi 'baar pu/ki uni isiny cine/ mo e bway buni jin iina uni apo/ mony'cesh mo.

¹³ Dhali Arumgimis ki owa Nuuh gwo mo ki: Aha/ kara/ dina gwo ibwa mo ba/ mmodaka ris bungwar is 'kup mo haali/ mony'cesh a'di 'tu'dkunu ki piny piny ki mo ma bujur gi uni mo. Hili mo mo ma, aha/ mina 'ce'd uni sho'k nyakki mony'ceshi lu/ mo. ¹⁴ Uki /e is pini adhana kur yi'de/ 'pena cwa jin wana e ki tu'b mo dhali /e mini thoson bwan gu'b e bwaman ma kur mo dhali /e mini gwa'c a'di bwaman dhali 'ko'd gwar ka 'cesh jin de'kadek jin ta'da jillo mo. ¹⁵ Mii a'dihe/ be jin mina /e uk a'di mo.

Aluc ma kur midi ta gula iss 'kwanimpa karpa'c mo dhali beem piti midi ta iss 'kwanimpa isu/ i'ce'dka 'kume'd mo ki gulam piti mo dhali tur piti midi ta iss 'kwanimpa 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo ki gulam piti mo. ¹⁶ Nyana kur 'kupan mo dhali 'baari a'di mo ntagi gulam piti 'kup mo dhali /e mini kar 'twan'kal goma kur si'da/ e em bwaman piti mo dhali uki a'di ki dhunya/ dhunya/ ka makampo/ mo ka po/i kwara mo. ¹⁷ Haali/ hili mo mo ma aha/ mina hasha gannu/ yi'de/ apo/ mony'ceshi 'baar mo mmo'ce'da ris bungwar is sho'k mo uni gun shi/irin mon'koki/e 'peni bwan'kwariny momis mo. Aris to 'baar mo kun 'kon e mony'cesh mo tani mini wu mo. ¹⁸ Hili aha/ mina tel gwom pem jin gamka/ me'd nyakki /e sho'k mo dhali /e mini ci'c bwaa kur mo /e dhali iya/m pini dhali ashin dhali up gi iya/m pini nyakki /e mo. ¹⁹ Dhali 'peni aris to kun 'ko ki e kun ta shuman is mo tani /e mini 'doyi uni ka susu/ susu/ aris uni kun 'kona e ki she/ ki she/ mo e bwaa kur mo mmodhu uni ki e nyakki /e mo uni gun ta gwasan dhali kuman mo. ²⁰ 'Pena ris 'dii isi ki em buni kun 'ko uni ki she/ ki e kuku/ mo, dhali 'pena ris to/e mo isi ki em buni kun 'ko uni ki she/ ki e kuku/ mo, 'pena ris to kun parana 'cesh mo isi ki em buni kun 'ko uni ki she/ ki e kuku/ mo, ka susu/ susu/ uni mini nyak ii ki /e mo

ki /e mini dhu uni ki e mo. ²¹ Wakan /e mini kala ris tonṭe/ 'baar kun 'kona e ki she/ ki she/ uni kun shwanu mo, dhali dhuyi uni themes mo, dhali a'di midi ta tonṭe/ jin minu mii ki /e mmoshwa mo dhali gom uni mo. ²² Nuuh miiki mii yansan mo. A'di miiki'da ris gwo kun kankin ma Arumgimis a'di mo be.

7 Dhali yan'ko'd Tapa ki owa Nuuh gwo mo ki: Yaku/ bwaa kur mo, /e dhala risa waḡ gi gu'b pini mo, haali/ aha/ misha ki /e ta wathiḡ kar/e ibwambori aha/ ki nyaḡum yil gi 'kwani gwansan mo. ² Susi nyaḡki /e to/e kun 'koni pesu/ ka pesu/ pesu/ mo kun mishu shum 'ka mo, kun ta gwasan dhali kuman buni mo, dhali to/enj kamu/ si'da/ kun molu shum 'ka mo, arasan dhali kuman mo, ³ dhali 'dii kun 'koni pesu/ ka pesu/ pesu/ mo kun pen e mis si'da/ mo, rasan dhali kuman mo, mmodhu uni ki e ki jamas buni ki she/ ki she/ e bwam/e gi mony'ceshi 'baar mo. ⁴ Haali/ ka cim pesu/ mo tani aha/ mina hasha sho'k apo/ mony'cesh mo acim ma iss su/ montee mo dhali acim ma iss su/ mon'thiny mo. Dhali aris to/e 'baar mo kun 'kon ki e mo kun uḡka/ mo tani aha/ mina kal uni sho'k ka pije/ 'peni bwam/e ga 'cesh mo. ⁵ Dhala Nuuh a'di mi'da ris to kun kana Tapa a'di mo.

⁶ Dhala Nuuh 'koni yil iss 'kwanimpa i/iss 'de/ i'ce'dki iss 'kwanimpa i'kume'd mo me'd jin pu'dkin ma gannu/ yi'de/ apo/ mony'cesh mo. ⁷ Dhala Nuuh dhali iya/m piti dhali ash dhali i/ash gi iya/m piti nyaḡki a'di mo tani uni iikin e bwaa kur mo mmoye 'pena gannu/ yi'de/ mo. ⁸ To/e kun mishu shum 'ka mo dhali to/e kun molu shum 'ka mo, dhali 'dii mo dhala ris to kun parana 'cesh mo ⁹ ka susu/ susu/ mo, gwasan dhali kuman mo, iikin e bwam ma kur nyaḡka Nuuh mo me'd gwo jin kankin ma Arumgimisa Nuuh mo. ¹⁰ Dhali 'ko'da cim pesu/ thimkin mo tani agannu/ yi'de/ pu'dki'da po/ mony'cesh mo.

¹¹ Ka yil iss 'kwanimpa i/iss 'de/ i'ce'dki iss 'kwanimpa i'kume'd jin ta yil mondiki/e ma Nuuh mo tani, ka ppe jin 'ko'd mo jin ta'da cim 'kume'd i'ce'dka pesu/ ma appe mo, dhali ka cim caan mo tani aris yi'de/ kun kasha e 'peni jisa 'kulga/ uni 'twakkin mo dhali campur gi momis a'di ka'dkunu 'twa/ mo. ¹² Dhala sho'k wolki 'twa/a po/ mony'cesh ka cim iss su/ montee mo dhali ka cim iss su/ mon'thiny mo. ¹³ Dhali ka tenten gana/ yan mo tani Nuuh dhali iya/m piti jin ta'da Saam dhala Haam dhala Yapaṭh dhali asha Nuuh dhali up gi iya/m piti kun 'koni kwara nyaḡki ciḡ ki uni e bwam ma kur mo, ¹⁴ uni dhali aris tombwaasho 'baar mo isi ki jamas buni ki she/ ki she/ mo, dhali aris bip mo isi ki jamas buni ki she/ ki she/ mo, dhali aris to jin parkin mo kun parana 'cesh mo isi ki jamas buni ki she/ ki she/ mo, dhali aris 'dii 'baar mo isi ki jamas buni ki she/ ki she/ mo, aris 'dii ka warom buni ki she/ ki she/ mo. ¹⁵ Uni iikin nyaḡka Nuuh e bwam ma kur mo, ka susu/ susu/ mo, aris to kun ta ga shuman is mo e uni kun pinu shush buni mmo'ko ki e mo. ¹⁶ Dhali uni gwansan kun ta gwasan mo dhali kuman mo kun ta shuman isi 'baar mo, uni ciḡkin mo me'd gwo jin kankin ma Arumgimis a'di mo. Dhali Arumgimis ki mu'thki a'diya campur mo.

¹⁷ Agannu/ yi'de/ a'di ṭikirki'd ka cim iss su/ apo/ mony'cesh mo dhali yi'de/ marki is mo dhali a'di ki 'deka kur mo dhali a'di ki cu mo mmobola 'cesh ka po/ mo. ¹⁸ Dhali yi'de/ a'di piki mii e mo dhali mar is kagahara apo/ mony'cesh mo dhali aḡur a'di hashki'd e 'kupan yi'de/ mo. ¹⁹ Dhali yi'de/ a'di piki mii e ki mo ma dem dem mo apo/ mony'cesh wakan mo, dhali aris wosha turga/ kun 'kokin e bwan'kwariny momis mo tani uni haḡkina yi'de/ ki 'peny 'ce i e mo. ²⁰ Dhali yi'de/ piki mii e mo apowa ris wosha turga/ mo mmolos uni mo ki enḡula kun 'koni karpa'c ki 'kul piti mo. ²¹ Dhali aris buḡwar is wukin mo dhali to kun 'koni mmoḡal ya apo/ mony'cesh mo, 'dii dhali bip dhali tombwaasho, dhali aris to kun tana ris kun yan ka ḡul 'kup kun 'kona po/ mony'cesh mo dhali aris 'kwani 'baar mo, ²² aris to kun 'kon eya 'cesh jin kuthaḡu'th mo kun pinu shush buni mmo'ko ki e mo tani uni wukin mo be. ²³ A'di kal-ki'da ris to 'baar mo sho'k ka pije/ mo kun 'kon ki e 'peni bwam/e ga 'cesh mo, 'kwani dhali to/e dhali to kun parana 'cesh mo dhali 'dii kun pen e momis mo tani uni ikalkina a'di sho'k ka pije/ 'peni mony'cesh mo. Jasa Nuuh a'di 'de/ idhalkunu mo dhali uni gwansan kun nyaḡ 'ko ki a'di eya kur mo. ²⁴ Dhali yi'de/ piki mii e apo/ mony'cesh mo ka tee iss 'kwanimpa ipesu/ i'ce'dka 'kume'd mo.

8 Hili Arumgimis kaki'da Nuuh e mo dhala ris tombwaasho mo dhala ris to/e mo kun nyaḡ 'ko ki a'di e bwam ma kur mo. Dhali Arumgimis ki uḡ dhan 'tham mmoposha po/ mony'cesh mo dhali yi'de/ a'di guki'da wuuy mo. ² Yi'de/ kun kasha e 'peni mo kun 'kula'kul mo dhala campur gi momis mo tani uni mu'thkunu mo dhala sho'k 'peni momis a'di guki 'twa/ mo, ³ dhali yi'de/ cuncumki'd ka 'cesh mo 'pena 'cesh ki sule/ sule/ mo. Dhali ka cim iss 'kwanimpa ipesu/ i'ce'dka 'kume'd thimin mo tani yi'de/ a'di mara'd ma apo/ mo. ⁴ Dhali ka appe 'kupi pesu/ mo dhali ka cim 'kume'd i'ce'dka pesu/ jin ta jama/ appe mo tani aḡur a'di pu'dki'da po/ 'kuwosha turga/ kun yuḡu gway ka Ararath dhali rep mo. ⁵ Dhali yi'de/ di'di mmoṭikir mmomara'd is mo ntaga ppe 'koni 'kupi 'kume'd mo, dhali ka appe 'koni 'kupi 'kume'd mo tani a'di jin ta'da tee jin twa/a/ ka appe mo tani 'kupan dhan wosha turga/ uni parkunu e mo.

⁶ Dhali 'ko'da cim iss 'kwanimpa su/ 'baarki'd mo tani Nuuh 'ce'dki'da shubbaak ma kur mo a'di jin uḡkina a'di mo. ⁷ Dhali a'di ki hasha waraḡwaḡ mo, dhali a'di wukurki'd ntagi yi'de/ ku'thki'd 'peni mony'cesh mo. ⁸ Dhali yan'ko'd a'di ki hasha gurko/ 'peni a'di mo mmopar mo e mo waḡki/ yi'de/ midi gu ka wuuy 'peni bwam/e ga 'cesh mo. ⁹ Hili gurko/ diki gam monḡkamu/ jin mina a'di kar sho'k piti icine/ mo, dhala yim doḡki'd ka nyan'ko'd e a'di e bwam ma kur mo haali/ yi'de/ di'd naskina/ e bwam/e gi mony'ceshi 'baar mo. Wakan a'di ki kar me'd piti mo dhali budha yim mo dhali susa yim bway bwam ma kur nyaḡki a'di mo. ¹⁰ A'di ḡorki'da cim pesuḡ kamu/ doḡ/e mo dhali a'di ki hash gurko/ ka pije/ 'peni bwam ma kur doḡ/e mo. ¹¹ Dhali gurko/ pu'dki'd ka nyan'ko'd i a'di mom'pimpili/ mo dhali hili mo mo ma, ayim kalki'd e 'twam piti 'cemen jipi/ cwa

setuun jin ta'da go'd go'd mo jin daqa 'ciṭṭhunu ki she/ mo. Wakana Nuuh a'di mishki mo mo ki yi'de/ a'di guki'da wuuy 'peni mony'cesh mo. ¹² Dhali yan'ko'd a'di çorki'da cim pesuṅ kamu/ mo, dhali a'di hash gurko/ mo, dhala yim yaki'd mo dhali diki doḳu/ ka nyan'ko'd i a'di mo.

¹³ Ka yil iss 'kwanimpa i/iss 'de/ i'ce'dki iss 'kwanimpa i'kume'd i'ce'dka 'de/ mo, dhali ka appe jin t̄wa/a/ dhali ka cim 'de/ ka appe mo, yi'de/ a'di ku'thki'd 'peni mony'cesh mo dhala Nuuh a'di 'ceeki'da kur 'kup mo dhali a'di ki par mo e mo dhali hili mo mo ma, bwam/e ga 'cesh a'di pupura/ pupur mo. ¹⁴ Dhali ka appe kun 'kon ma po/i su/ mo ka cim iss 'de/ i'ce'dka pesu/ ka appe mo tani mony'cesh a'di pupuri'di 'baar mo. ¹⁵ Dhali yan'ko'd Arumgimis ki owa Nuuh gwo mo ki: ¹⁶ Yaku/ ka pije/ 'peni bwam ma kur mo, /e dhali ashin mo dhali iya/m pini mo dhali up gi iya/m pini nyaḳki /e mo. ¹⁷ 'Doyi aris to kun 'kon ki e nyaḳki /e mo uni gun ta to ki shuman isi 'baar mo, aris 'dii dhali to/e dhali aris to kun paran mo kun paran e mony'cesh mo ki uni mini çis ka enthus apo/ mony'cesh mo ki uni mini dho'th maman dhali mar is apo/ mony'cesh mo. ¹⁸ Wakana Nuuh yaki'd ka pije/ mo dhali iya/m piti mo dhali ash mo dhali up gi iya/ nyaḳki a'di mo. ¹⁹ Dhali aris tombwaasho mo dhali aris to kun parana 'cesh mo dhali aris 'dii mo dhali aris to kun ḳalki ya apo/ mony'cesh mo, iikin ka pije/ ka waḳ buni ki she/ ki she/ 'peni bwam ma kur mo.

²⁰ Dhali yan'ko'da Nuuh ki nyanḳa gwaṭa/ mmomiiya bas gom Tapa mo dhali a'di ki bu'th to/e kun dheleladhelel mo 'pena ris tiya mo dhali 'dii kun dheleladhelel mo 'pena ris tiya mo dhali a'di ki çi to kun 'ciṭṭu/ 'kus mmomiiya bas eya gwaṭa/ mo. ²¹ Dhali ki Tapa çiçki'da shim jin çiiyi mo ki çii jin 'bor a'di bwa mo tani Tapa o gwo eya dum piti mo ki: Aha/ mina diki doḳ/e jee a'cesh mo gom 'kwani ki sule/ mo haali/ gwalal buni kun kulumkina uni gwo ibwa ta thus ki thus 'peni dhu-ru'c buni mo. Aha/ si'dayi mina diki 'ce'da ris to sho'k doḳ/e ki sule/ mo kun 'kon ki e kun uḳu mo me'd jin miikika/ mo. ²² Ki mony'cesh diki'd mo tani mo jin sinu aḳa'bany to dhali mo jin 'ciṭṭu/ to uni 'kokin mo, dhali mon'thupu'd dhali mom'batha'd, dhali moyurantee dhali mondiṭ mo, dhali montee dhali mon'thiny uni mol daḳ ki sule/ sule/ mo.

9 Dhali Arumgimis ki 'bora Nuuh mii mo dhali iya/m piti mo dhali o uni gwo mo ki: Dhodhi man mo dhali mari is mo dhali 'tu'di mony'cesh mo. ² Dhali um mina to/e ḳo/ mo dhali um mina to/e dee ki bir bir mmo'cuḳi 'kup mo, aris to/e kun 'kon e mony'cesh mo dhali aris 'dii kun pen e momis mo dhali aris to kun parana 'cesh mo dhali aris to yi'de/ kun 'koni bwan ḳumma/ yi'de/ mo. E me'd bum mo tani uni çikunu um mo. ³ Aris to kun joçkin kun 'kon ki e mo tani uni mini ta tonṭe/ gom um mo, dhali me'd jin çika/ um ton dhii/i'd mmosi mo tani aha/ mina çu um aris to 'baar mo. ⁴ Hili um mini mii dhalku/ ki 'ka to ka basi e mo, haala bas a'di ta mondiki/em piti mo. ⁵ Goma bas bum jin 'kona um ki e mo tani aha/ ka jin gana/ aha/

mina 'theḳ gwo mo mmokara kar mo. 'Pena ris tombwaasho mo aha/ mina 'theḳ gwo mo dhali 'peni 'kwani mo. Dhali 'peni aris 'kwani kun ta ikam mo tani aha/ mina 'theḳ gwo gom mondiki/e gi wathi/ mo. ⁶ A'diyin jin midi 'kosh wathi/ jwa mo mmogaça bas piti a'cesh mo tani abas piti gara/ mina 'kwani gaça 'cesh mo, haali/ Arumgimis ki uḳ wathi/ ki jamas pitiṅ gana/ mo. ⁷ Dhali um mini dho'th maman dhali mar is mo, ki um mini ḳala dho'th ka enthus mo dhali mara mar is kagahara i mony'cesh nycine/ mo.

⁸ Dhali yan'ko'd Arumgimis ki owa Nuuh dhali iya/ kun nyaḳ 'ko ki a'di gwo mo ki: ⁹ Hili mo mo ma, aha/ ṭelkina gwom pem jin gamka/ me'd nyaḳki um mo dhali emen bum kun mini baṭṭu um 'ko'd mo ¹⁰ dhali aris to/e kun 'kon ki e kun uḳu mo kun nyaḳ 'ko ki um mo, 'dii dhali tonḳal, dhali tombwaasho kun nyaḳ 'ko ki um e mony'cesh me'd jin tana uni aris ka ris mmo/iyu/ 'peni bwam ma kur mo. ¹¹ Aha/ ṭelkina gwom pem jin gamka/ me'd nyaḳki um mo ki aris bungwar is gi 'kwani minu 'ce'd sho'k ka gannu/ yi'de/ doḳ/e yisa ki sule/ dhali mony'cesh yisa minu 'ce'd sho'k ka gannu/ yi'de/ doḳ/e yisa ki sule/ mo. ¹² Dhali Arumgimis ki o gwo mo ki: A'di ta jamas mii gi gwom pem jin gamka/ me'd a'dihe/ mo, a'di jin miga/ gam me'd nyaḳki um mo dhali aris to/e kun uḳu mo kun nyaḳ 'ko ki um mo gom yilanḳamu/ ma nyaḳum yil buni 'baar mo. ¹³ Aha/ karkina bwaam pem e bwam ma raḳ mo, dhali a'di midi ta jamas mii gi gwo jin gamka/ me'd ibwaman aha/ dhali mony'cesh mo. ¹⁴ Ki aha/ mina dhala raḳ mmo'ka apo/ mony'cesh mo dhali 'kwani ki para bwaa e e bwam ma raḳ mo tani ¹⁵ aha/ mina ka gwom pem jin gamka/ me'd e mo jin karka/ ibwaman aha/ mo dhali um mo dhali aris to/e kun 'kon ki e mo kun ta shuman isi 'baar mo, dhali yi'de/ midi doḳ/e war ka gannu/ mmo'ce'da ris bungwar is sho'k mo yisa ki sule/. ¹⁶ Ka bwaa midi di e bwaman ma raḳ mo tani aha/ mina hil apo/ a'di mo dhali ka gwo jin gamu me'd e jin di'd ki sule/ sule/ mo e bwaman ma Arumgimis mo dhali aris to/e kun 'kon ki e mo dhali aris bungwar is kun 'kon apo/ mony'cesh mo. ¹⁷ Arumgimis ki owa Nuuh gwo mo ki: A'di ta jamas mii gi gwo jin gamka/ me'd mo, a'di jin miga/ ṭel sho'k ibwaman aha/ mo dhali aris bungwar is kun 'kon e mony'cesh mo.

¹⁸ Iya/ ma Nuuh kun iikin ka pije/ 'peni bwaman ma kur mo tani jan 'de/ yuḳu gway ka Saam mo, dhali jan kamu/ yuḳu gway ka Haam mo dhali jan kamu/ yuḳu gway ka Yapaṭṭ mo. Haam a'di ta'da baba ma Kanaan mo. ¹⁹ Uniṅ ḳwaraṅ gwansan mo tani ita iya/ ma Nuuh mo, dhali 'peni uni gwansan mo tani mony'cesh taki'd gi 'kwani mo.

²⁰ Nuuh a'di ta wathin ṭal 'de/ jin t̄wa/a/ jin ḳorki'da 'cesh mo. A'di siki'da mura'th mo. ²¹ Dhali a'di ki pi yimana mura'th jin ḳa/u ki ṅah ṅah mo, dhali a'di 'koshkunu ki a'di me'da su mo, dhali a'di ishki e gu'b burriyem piti ki dar gi tonḳ kamu/ mmokum is mo. ²² Dhala Haam jin ta'da ababa ma Kanaan mishki com mmodi is 'te/ mo dhali a'di ki ṭor ikam piti isu/ gwo mo uni kun 'kona pije/ mo. ²³ Dhali yan'ko'd Saam dhala

Yapaṭh uni ki bu'th burriyne/ mo, uni ki hi'th a'di 'kupa bim buni mmonṭal 'de/ mo dhali ii ka çin'ko'd mo dhali kumki ababam buni is piti jin dina a'di is 'te/ mo, dhali bwam/em buni tu'kkina uni mo dhali uni 'koki par com e mmodina a'di is 'te/ mo. ²⁴ Ka Nuuh merki e mo 'peni mom piti jin 'kosha yimana mura'th a'di mo dhali mish to jin miina a'di ya/ jin gwa'da'd a'di wakan mo tani ²⁵ a'di o gwo mo ki:

Monyjee midi di goma Kanaan mo.

Çin'kina/ jin tanu mmota çin'kina/ mo tani a'di imidi wakan gom ikam piti mo.

²⁶ A'di si'da/ o gwo mo ki:

Mom'bor mii gi Tapa Arumgimis pem midi di goma Saam mo,

dhali dhalka Kanaan ta çin'kinam piti mo.

²⁷ Arumgimis dwaḳa Yapaṭh mo ma dhali dhalki a'di ça'ba'd e gu'b burriyne/ ma Saam mo, dhali dhalka Kanaan ta çin'kinam piti mo.

²⁸ Dhali 'ko'da gannu/ yi'de/ 'baarki'd mo tani Nuuh ça'bki'd ki e mo ki yili iss 'kwanimpa karpaç i'ce'dki iss 'kwanimpa su/ i'ce'dka 'kume'd apo/ mo. ²⁹ Dhali arisa tee ma Nuuh kun ça'bkina a'di ki e mo tani uni 'koni iss 'kwanimpa i'iss su/ i'ce'dki iss 'kwanimpa ipesu/ i'ce'dka 'kume'd apo/ mo, dhali a'di wuki'd mo.

10 Uni gwansan itana nyaḳum yil gi iya/ ma Nuuh mo uni gun ta Saam dhala Haam dhala Yapaṭh mo. Iya/ dho'thkunu uni mo 'ko'da gannu/ yi'de/ mo be.

² Iya/ ma Yapaṭh: a'di jin twa/a/ yuḳu gway ka Jumar mo, dhala Majjuj mo dhala Maday mo dhala Yawan mo dhala Tubal mo dhala Maashik mo dhala Tiras mo.

³ Dhali iya/ ma Jumar: a'di jin twa/a/ yuḳu gway ka Ashkanaas mo, dhala Ripaṭh mo dhala Tujarmah mo.

⁴ Dhali iya/ ma Yawan: a'di jin twa/a/ yuḳu gway ka Ali-shah mo, dhala Tarshiish mo dhala Kittiim mo dhala Dudaniim mo. ⁵ 'Peni uni 'kwani gwansan kun 'kokin e yana gap mo tani uni a'di ipeperkin mo be. Uni gwansan kun ta iya/ ma Yapaṭh mo kun 'kon e mony'cesh buni mo, uni ka 'deṭe/ 'deṭe/ ki 'twam buni gun wala uni mo ka waḳ buni i'pen mo dhali ki kal buni ilu/ mo.

⁶ Iya/ ma Haam: a'di jin twa/a/ yuḳu gway ka Kush mo, dhala Masir mo dhala Puth mo dhala Kanaan mo.

⁷ Dhali iya/ ma Kush: a'di jin twa/a/ yuḳu gway ka Saba mo, dhala Hawiila mo dhala Sabtah mo dhala Raamah mo dhala Sabtaka mo. Dhali iya/ ma Raamah: a'di jin twa/a/ yuḳu gway ka Shaba mo, dhala Dadaan mo.

⁸ Kush a'di warki'd ka baba ma Nimruud mo. A'di ta wathi/ en'thi/ jin twa/a/ jin ça'bki dem dem e mony'cesh mo. ⁹ A'di ta wathi/ jin ça'bki dem dem mmopar ka yempa/ ibwambori Tapa mo. Gom gwo gi wakan mo tani a'di onu gwo mo ki: Wathi/ jin waga Nimruud jin ça'bki dem dem ibwambori Tapa mo. ¹⁰ Dhali monṭel 'pen gi 'perjkuman bampam piti mo ta Pam Baabil mo dhali Pan Arak mo dhali Pa Akkad mo, aris uni 'baar mo 'kon e mony'cesh gi Pan Shinaar mo.

¹¹ 'Peni mony'cesh çaan mo tani a'di yaki'd mo e Pa Ashshuur mo dhali nyan Pa Ninawa mo dhali Pa

Rahubuteer mo dhali Pan Kaalah mo ¹² Dhali Pa Rasan ibwaman gi Pa Ninawa mo dhali gi Pan Kaalah mo, a'di jin ta 'perjkuman bampa/ jin caaca mo. ¹³ Masir warki'd ka baba ma Ludim mo dhala Anamiim mo dhala Lahabiim mo dhala Naptuhiim mo ¹⁴ dhala Patrusiim mo dhala Kasluhiim mo (uni i/iiyina 'Kwani gi Pa Piliistiin 'peni cine/ mo) dhali Pan Kapturiim mo.

¹⁵ Kanaan warki'd ka baba ma Sidun mo a'di jin ta ya/m piti jin twa/a/ mo, dhala Hitḥ mo ¹⁶ dhali 'Kwani gi Pa Yabuus mo dhali 'Kwani gi Pa Amuur mo dhali 'Kwani gi Pa Jirjaash mo ¹⁷ dhali 'Kwani gi Pa Hiwwi mo dhali 'Kwani gi Pa Argi mo dhali 'Kwani gi Pan Siin mo ¹⁸ dhali 'Kwani gi Pa Arwaad mo dhali 'Kwani gi Pan Samaar mo dhali 'Kwani gi Pa Hamaat mo. Dhali yan'ko'd mo tani awaḳ gi 'Kwani gi Pan Kanaan uni ihagaski mony'cesh ki lala'th mo. ¹⁹ Dhali mo gi 'Kwani gi Pan Kanaan par 'twa/ ki ribi/ ribi/ 'peni Pan Sidun e mo jin çutha a'di bway 'kup ki Pany Jaraar ki si'd piti jin si'da a'di ntagi Pan Ghassa mo dhali 'peni mo jin çutha a'di bway 'kup ki bway Pan Saduum mo dhali Pan Gamuura mo dhali Pa Admah mo dhali Pa Sabuyiim ki si'd piti jin si'da a'di ntagi Pan Laasha/ mo. ²⁰ Uni gwansan uni ta iya/ ma Haam mo ka waḳ buni i'pen mo dhali ki 'twam buni ilu/ mo dhali ki mony'cesh buni ilu/ mo dhali ki kal buni ilu/ mo be.

²¹ Dhali uçi dho'thkunu eya Saam si'da/ a'di jin taki'da baba gom uçi ma Aabir 'baar mo, a'di jin ta'da kam ma Yapaṭh jin ca'd mo. ²² Iya/ ma Saam: a'di jin twa/a/ yuḳu gway ka Ilaam mo, dhala Ashshuur mo dhala Arpakshaad mo dhala Lud mo dhala Araam mo. ²³ Dhali iya/ ma Araam: a'di jin twa/a/ yuḳu gway ka Uus mo, dhala Hul mo dhala Jaatḥar mo dhala Mash mo. ²⁴ Dhala Arpakshaad warki'd ka baba ma Shaalah mo dhala Shaalah warki'd ka baba ma Aabir mo. ²⁵ Eya Aabir mo tani iya/ su/ dho'thkunu mo. Dhali jan 'de/ yuḳu gway ka Paalaj mo haali/ ka teem piti mo tani mony'cesh kwa/kunu bwa mo, dhala kam jin ta 'ko'd piti mo tani yuḳu gway ka Yagthaan mo. ²⁶ Yagthaan warki'd ka baba ma Almudad mo dhala Shaalap mo dhala Hadhar-moot mo dhala Yaarah mo ²⁷ dhala Haduraam mo dhala Usal mo dhala Diglah mo ²⁸ dhala Uubal mo dhala Abimaayil mo dhala Shaba mo ²⁹ dhala Upir mo dhala Hawiila mo dhala Yubab mo. Aris uni gwansani 'baar mo tani uni ta iya/ ma Yagthaan mo. ³⁰ Dhali mony'cesh jin 'kokina uni nycine/ mo tani a'di parki 'twa/ ki ribi/ ribi/ mo 'peni Pa Misha mo e mo jin ta bway jin çu'thki 'twa/ ki Pan Sapaar ibampa/ ki pan 'kuwosh gi mom'pesho'k mo. ³¹ Uni gwansan ita iya/ ma Saam mo ka waḳ buni i'pen mo dhali ki 'twam buni gun wala uni ilu/ mo dhali ki mony'cesh buni ilu/ mo dhali ki kal buni ilu/ mo be.

³² Uni gwansan itana waḳ gi iya/ ma Nuuh mo isi gi gwom buni jin bele'thkunu mo dhali gom kal buni mo, dhali 'peni uni gwansan mo tani kal gi 'kwani uni ihagaski mony'cesh ki lala'th mo 'ko'da gannu/ yi'de/ mo be.

11 Dhali aris 'kwani 'baar mo kun 'koni mony'cesh mo tani uni ta gi jasi 'twan 'de/ jin wala uni kad-

hamo/ mo dhali 'twa/ yisa misha uni ki thatha/ thatha/ yisa. ² Dhali me'd jin borkina 'kwani is mo e mom'pesho'k mo tani uni gamki mony'cesh jin ta'da thithin thith mo e Pan Shinaar mo dhali uni ki 'ko nycine/ mo. ³ Dhali uni ki o gwo ka rem 'kup mo ki: Iiyu/ bala dhalki ana uka je mo dhali 'thos uni mo ki til til mo. Dhali uni tan ga jeŋ gu'b 'peni wosh mo dhala dena ma sipti mmorus to mo. ⁴ Dhali yan'ko'd uni ki o gwo mo ki: Iiyu/ mo dhalki ana nyaŋa dhan 'penkuman bampa/ gom is bana mo dhali gu'b jin turatur, a'di jin midi gu 'kup piti gamki mis mo dhali dhalki ana 'kwara gwo gom is bana mo isi ciki/ ki ana 'konuki ce'ker bwa e bwam/e gi mony'ceshi 'baar mo. ⁵ Dhali Tapa a'di thulki'd ka 'cesh mo mmopar 'penkuman bampa/ e mo dhali gu'ba turga/ yan mo a'di jin nyaŋkina iya/ gi 'kwani mo. ⁶ Dhali Tapa ki o gwo mo ki: Hili mo mo ma, uni ta 'kwani jin tala en 'de/ mo dhali uni 'baar mo wal 'twan tal 'de/ mo, dhali a'di ta jasi montel 'pen jin twa/ a/ mo a'di jin mina uni mii mo, dhali ma to yin jin mina uni o bwa mmomii mo tani a'di midi diki ta to jin midi pi uni e mo. ⁷ Iiyu/ mo dhali dhalki ana iina ka 'cesh mo dhali tunkur uni 'twa/ is mo ki uni mini 'koki mish cik gwo ka gam 'kup mo jin wala uni mo. ⁸ Wakan Tapa ki ce'ker uni bwa e mo 'baar mo 'peni mun ntagi bwam/e gi mony'ceshi 'baar mo, dhali uni dhalki 'penkuman bampa/ 'pen ki dar gi mo jin 'kona uni ki 'ka a'di 'kup mo. ⁹ Wakan gway piti yuku gway ka Baabil mo haali/ Tapa tunkurki 'twa/ gi mony'ceshi 'baar mo is mo, dhali 'peni mun mo tani Tapa ki ce'ker uni bwa eya ris bwam/e gi mony'ceshi 'baar mo.

¹⁰ Uni gwansan uni ita emen ma Saam mo. Ka Saam 'kokina yil iss 'kwanimpa imudhe'd ka dhan piti mo tani a'di warki'd ka baba ma Arpakshaad mo 'ko'di yili su/ mo i'ko'di gannu/ yi'de/ mo. ¹¹ Dhala Saam ca'bkid ki e mo 'ko'di dho'th ma Arpakshaad mo ki yili iss 'kwanimpa i/iss 'de/ i'ce'dki iss 'kwanimpa imudhe'd mo, dhali a'di ta'dki iya/a tiya mo dhali i'bwa/a tiya mo.

¹² Ka Arpakshaad ca'bkid ki e ki yili iss 'de/ i'ce'dka karpa'c mo tani a'di warki'd ka baba ma Shaalah mo.

¹³ Dhala Arpakshaad ca'bkid ki e mo 'ko'di dho'th ma Shaalah mo ki yili iss 'kwanimpa i/iss 'de/ i'ce'dka kwara mo, dhali a'di ta'dki iya/a tiya mo dhali i'bwa/a tiya mo.

¹⁴ Ka Shaalah ca'bkid ki e ki yili iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo tani a'di warki'd ka baba ma Aabir mo. ¹⁵ Dhala Shaalah ca'bkid ki e mo 'ko'di dho'th ma Aabir mo ki yili iss 'kwanimpa i/iss 'de/ i'ce'dka kwara mo, dhali a'di ta'dki iya/a tiya mo dhali i'bwa/a tiya mo.

¹⁶ Ka Aabir ca'bkid ki e ki yili iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka donjon apo/ mo tani a'di warki'd ka baba ma Paalaj mo. ¹⁷ Dhala Aabir ca'bkid ki e mo 'ko'di dho'th ma Paalaj mo ki yili iss 'kwanimpa i/iss 'de/ i'ce'dki iss 'kwanimpa 'de/ i'ce'dka 'kume'd apo/ mo, dhali a'di ta'dki iya/a tiya mo dhali i'bwa/a tiya mo.

¹⁸ Ka Paalaj ca'bkid ki e ki yili iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo tani a'di warki'd ka baba ma Ra/u mo. ¹⁹ Dhala Paalaj ca'bkid ki e mo 'ko'di dho'th ma Ra/u mo ki yili iss 'kwanimpa i'kume'd i'ce'dka pedonjon mo, dhali a'di ta'dki iya/a tiya mo dhali i'bwa/a tiya mo.

²⁰ Ka Ra/u ca'bkid ki e ki yili iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka su/ apo/ mo tani a'di warki'd ka baba ma Saruuj mo. ²¹ Dhala Ra/u ca'bkid ki e mo 'ko'di dho'th ma Saruuj mo ki yili iss 'kwanimpa i'kume'd i'ce'dka pesu/ mo, dhali a'di ta'dki iya/a tiya mo dhali i'bwa/a tiya mo.

²² Ka Saruuj ca'bkid ki e ki yili iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo tani a'di warki'd ka baba ma Nahur mo. ²³ Dhala Saruuj ca'bkid ki e mo 'ko'di dho'th ma Nahur mo ki yili iss 'kwanimpa i'kume'd mo, dhali a'di ta'dki iya/a tiya mo dhali i'bwa/a tiya mo.

²⁴ Ka Nahur ca'bkid ki e ki yili iss 'de/ i'ce'dka pedonjon mo tani a'di warki'd ka baba ma Taarah mo. ²⁵ Dhala Nahur ca'bkid ki e mo 'ko'di dho'th ma Taarah mo ki yili iss 'kwanimpa ipe'de/ i/aŋ 'de/ mo, dhali a'di ta'dki iya/a tiya mo dhali i'bwa/a tiya mo.

²⁶ Ka Taarah ca'bkid ki e ki yili iss 'kwanimpa ikwara i'ce'dka 'kume'd mo tani a'di warki'd ka baba ma Abraam mo dhala Nahur mo dhala Haraan mo.

²⁷ Dhali uni gwansan mo tani uni ita emen ma Taarah mo. Taarah a'di ta'da baba ma Abraam mo dhala Nahur mo dhala Haraan mo, dhala Haraan ta'da baba ma Luuth mo. ²⁸ Haraan wuki'di twa/a/ mo ki com ga Taarah mo eya 'cesh jin dho'thkunu a'di mo e Pa Ur ma Kaldaan mo. ²⁹ Dhala Abraam dhala Nahur mashkin mo. Dhali asha Abraam yuku gway ka Saray, dhali gway gi asha Nahur yuku ka Milkah mo a'di jin ta 'bwa/ ma Haraan mo a'di jin ta com ga Milkah dhala Yiskah mo. ³⁰ Dhala Saray a'di ta'da burum mo. Ayim ta ga 'ciŋ kamuwa?

³¹ Taarah ki susa Abraam jin ta ya/m piti mo dhala Luuth jin ta'da 'ci ma Haraan mo, jin tana a'di adhancom mo, dhala Saray jin ta'da mar piti mo, a'di jin ta ash gi ya/m piti jin ta'da Abraam mo, dhali uni iikin mo mmontal 'de/ mo 'peni Pa Ur ma Kaldaan mmo/ii e bampa/ gi Paŋ Kanaan mo. Hili ki uni pu'dkin e Pan Haraan mo tani uni ki 'ko mo be. ³² Yil ma Taarah jin ca'bkina a'di ki e mo tani a'di ta yili iss 'kwanimpa i'kume'd i'ce'dka mudhe'd mo, dhala Taarah wuki'd mo e Pan Haraan mo be.

12 Dhali Tapa ki owa Abraam gwo mo ki: Yaku/ mo 'peni bampam pini mo dhali 'peni 'kwani ma bas pini mo dhali 'peni 'kwani gi gu'b gi cim mo e mony'cesh jin miga/ tor /e mo. ² Dhali aha/ mina kar /e mmota dhan kal caaca mo, dhali aha/ mina 'bor /e mii mo dhali kar gway pini ki ca mo, wakan ki /e mini 'bora 'bor mii mo be. ³ Aha/ mina 'bor uni gwansan mii gun 'bor /e mii mo dhali a'di jin midi jee /e mo tani aha/ si'da/ mina jee a'di mo, dhali gom /e mo tani arisa wak gi 'kwaniny'cesh mo tani minu 'bor mii mo be.

⁴ Wakan Abraam yaki'd mo, me'd gwo jin torkina Tapa a'di mo dhala Luuth yaki'd nyaŋki a'di mo. Dhala Abraam 'kokini yili issi kwara i'ce'dka karpa'c mo me'd jin yakina a'di 'peni Pan Haraan mo. ⁵ Dhala Abraam ki susa Saray jin ta ashim piti ilu/ mo dhali a'di ki susa Luuth jin ta'da 'ci ma kam mo, dhali aris tom buni kun tana uni mo uni gun tulkina uni is mo, dhali 'kwani kun gamkina uni e Pan Haraan. Dhali uni 'kakin ka ji sho'k ki bway Paŋ Kanaan mo. Ki uni pu'dkin e bampa/ gi

Paŋ Kanaan mo tani ⁶ Abraam yaki'd ki tur mo e mony'cesh gi bampa/ gi Pan Shakiim mo e dhan cwa jin wana e ka 'kwaŋtan ma Murah mo. Ka cim ɕaan mo tani 'Kwani Kanaan uni 'kokin e mony'cesh ɕaan mo. ⁷ Dhali yan'ko'd Tapa ki piya Abraam i is mo mmo/o gwo mo ki: E emen pini mo tani aha/ mina ɕi uni mony'cesh yansan mo. Wakan a'di ki nyaŋ agwaŋa/ jin miinuwa bas gom Tapa mo a'di jin piki a'di i is mo. ⁸ Yan'ko'd a'di ki thoŋh mo e 'kuwosha turga/ gi mom'pesho'k ki Pam Beet/iil mo dhali a'di ki ɕel gu'b burrinyem piti mo. Pam Beet/iil di'd ka bora lungu'b mo dhali Pa Aay di'd ki 'ban gi mom'pesho'k mo. Dhali e mun mo tani a'di ki nyaŋa gwaŋa/ jin miinuwa bas gom Tapa mo dhali a'di ki yuŋ gway gi Tapa mo. ⁹ Dhala Abraam yaki'd mo mmoya naskina/ 'kup ki bway ma Januub mo.

¹⁰ Dhali ɕe/ 'koshki'd kagahara mo e bampa/ mo. Wakan Abraam yaki'd ka lungu'b e Pam Masir mo ki ya yilkina/ mo e mun mo, haali/ ɕe/ shina 'kosh ki shi/ e bampa/ mo. ¹¹ Ki a'di 'dishi 'twa/ mmociɕ Pam Masir mo tani a'di ki owa Saray gwo mo, a'di jin ta ash mo ki: Aha/ misha ki /e tana 'bom jin ta jaro/ ki jaro/ jin ɕeru/ mo. ¹² Dhali ki 'Kwani gi Pam Masir mini par /e e mo tani uni mini o gwo mo ki: A'di yansan ta ashim piti mo. Dhali yan'ko'd uni mini 'kosh aha/ jwa mo, hili /e minu dhalku/ ki e mo. ¹³ /E mini o gwo mo ki /e ta 'bwah pem mo, ma a'di mina to ya ki 'bore/ gom aha/ gom /e mo, dhali mondiki/em pem minu 'tash 'twa/ 'peni jwa gom miim pini mo. ¹⁴ Ka Abraam ciɕki'd e Pam Masir mo tani 'Kwani gi Pam Masir parki'da 'bom e jin shina jaro/ i me'd mo. ¹⁵ Dhali ki iya/ ma ɕirawn parki'da yim e mo tani uni maŋkina yim eya ɕirawn mo. Dhala 'bom suskunu mo e gu'b ma ɕirawn mo. ¹⁶ Dhali gom gway ma yim mo tani a'di mi'd ki 'bore/ goma Abraam mo. Dhali a'di ta'dki ɕa'bal mo dhala morbip mo dhali gwasin thuluny mo dhali 'kwani kun miina ɕu'c mo dhali ɕiŋkina/ nyara/ mo dhali kuman thuluny mo dhali kalman mo.

¹⁷ Hili Tapa 'koshki'da ɕirawn dhali kuŋ gu'b piti ka dhan 'ba'ŋh jin wo'cki is she/ mo goma Saray, a'di jin ta asha Abraam mo. ¹⁸ Wakana ɕirawn yuŋki'da Abraam mo dhali o a'di gwo mo ki: Atinta tan jin miina /e aha/ kan mo? Atinta dina /e ki ɕor aha/ gwo ka yim ta ashin mo? ¹⁹ Dhali /e ki 'cur gwo o ka yim ta 'bwahan mo. Wakan aha/ de budha yim mo mmo'taki ta ashim pem mo. Shwane/, ashim pini a'dan mo. Susi a'di mo, dhali iiyi mo. ²⁰ Dhala ɕirawn ki ɕi gwaŋh gwoŋkan mo isi gom a'di mo. Dhali uni ki kar ki a'di 'pen mo nyaŋki ashim piti mo dhali aris to kun tana a'di mo be.

13 Wakan Abraam yaki'd ka gagamis 'peni Pam Masir mo a'di uni ki ashim piti nyaŋki a'di mo dhali aris to kun tana a'di mo dhala Luuth si'da/ nyaŋki uni mo eya Januub mo.

² Dhala Abraam ta pa ki pa mo e to/e mo dhali e 'dolkon kush mo dhali e 'dolkon gana/ mo. ³ Dhali a'di yaki'd 'pena Januub mo ntagi Pam Beet/iil mo e mo jin dikina gu'b burrinyem piti ki monɕel 'pen mo, mo jin di'ki'di bwaman gi Pam Beet/iil mo dhali gi Pa Aay mo, ⁴ e

mo jin nyaŋkina a'diya gwaŋa/ jin miinuwa bas mo iɕwa/a/ mo. Dhali e mun mo tani a/Abraam a'di yuŋki gway gi Tapa mo. ⁵ Dhala Luuth, a'di jin yaki'd nyaŋka Abraam mo tani a'di si'da/ ta'dki ma'diny ɕa'bal ka ris mo dhali ma'diny mi ka ris mo dhali to/e ka ris mo dhali gu'b burrinye/ ka ris mo. ⁶ Ki a'di wakan mo tani bampa/ mol uni thiŋ mo uni su/ mmonyak uni 'ko mo mmonta' de/ mo, haali/ tom buni kun takina uni mo tani uni tana ris ka ris kagahara mo. Wakan uni moli nyaŋ 'ko mo mmonta' de/ mo. ⁷ Dhali mo jin biruwa bir di'ki'di bwaman imanhil to/e ma Abraam mo dhali imanhil to/e ma Luuth mo. Dhali ka tee ɕaan mo tani 'Kwani gi Paŋ Kanaan mo dhali 'Kwani gi Pam Paaris 'kokin mo e bampa/ mo.

⁸ Dhali yan'ko'd Abraam ki owa Luuth gwo mo ki: Dhalku/ ki dhal mo jin biruwa bir bway mo mmodi ibwaman ana mo, aha/ dhali /e mo, dhali ibwaman imanhil to/em pini mo dhali imanhil to/em pem mo haali/ ana tana ikam mo. ⁹ Dina bampa/ isi 'baar mo ki di ibwambori /e mo 'taa? ɕwa/ki is pini bwa mo 'peni aha/ mo ma. Waŋki/ /e mini bu'th 'ban ma biny cam mo tani wakan aha/ mina ya ki 'ban ma bim poros mo, walla waŋki/ /e mini bu'th 'ban ma bim poros mo tani wakan aha/ mina ya ki 'ban ma biny cam moyi. ¹⁰ Dhala Luuth 'de'kki em piti ki mis mo dhali mishki mo mo ki embul ma Uurdun a'di ya'thkunu ki 'bore/ eya ris mo 'baar mo me'd bwaagon jin ta monsinu gi Tapa mo, me'd bampa/ gi Pam Masir si'da/ e mo jin ɕu'tha a'di bway 'kup ki Pan Suugar mo. Yansan di'ki'di ɕwa/a/ mo ki Pan Saduum dhali Paŋ Gamuura 'konuki 'ce'd sho'k mo ki Tapa mo. ¹¹ Wakan mo Luuth kwanyki'd gom is piti aris mo 'baar mo jin ta embul ma Uurdun mo, dhala Luuth yaki'd mo 'kup ki mom'pesho'k mo. Wakan uni ɕwa/ki is buni bwa mo ka rem 'kup mo. ¹² Abraam ɕa'bkid mo e bampa/ gi Paŋ Kanaan mo, ka Luuth ɕa'bkid mo e bwan 'kwani eya ris 'penɕuman bampa/ gi embul mo dhali a'di ijoŋki gu'b burrinyem piti ntagi Pan Saduum mo be. ¹³ Dhali 'Kwani gi Pan Saduum mo tani uni ta uni gun ta thus ki thus mo dhali gun ta imanmii miinthus kun shi/ashi/ apo/ Tapa mo.

¹⁴ Dhali Tapa ki owa Abraam gwo mo 'ko'da Luuth ɕwa/ki is piti bwa mo 'pena Abraam mo ki: 'Deki em pini imis mo ma, dhali hili mo mo ma, 'peni mo jin dina /e nycine/ mo 'kup ki mon'ko'd gwar ma bim poros mo dhali 'kup ki mon'ko'd gwar ma biny cam mo dhali 'kup ki mom'pesho'k mo dhali 'kup ki bora lungu'b mo, ¹⁵ haali/ aris mony'cesh 'baar mo jin misha /e mo tani a'di miga/ ɕi gom /e mo dhali gom emen pini kun mini pi 'peni /e mo ki sule/ sule/ mo be. ¹⁶ Aha/ mina dhu emen pini kun mini pi 'peni /e mo mmota aris me'd emen gi bu'da'cesh gi mony'cesh mo. Wakan mo tani waŋki/ wathiŋ kamu/ mishi emen gi bu'da'cesh gi mony'cesh deŋ e mo tani emen pini kun mini pi 'peni /e mo si'da/ minu mish deŋ e mo be. ¹⁷ Cuyi mis mo ma, dhali ya ki sho'k ki tur mo e mony'cesh yan mo ka luɕ piti mo dhali ki beem piti mo haali/ aha/ mina ɕi a'di ki /e mo be. ¹⁸ Wakan Abraam ijoŋki gu'b burrinyem piti mo dhali a'di pu'dki'd mo dhali ɕa'bkid mo e 'ko'd gwar

gi dhan cwa jin wana e ka 'kwattan ma Mamra kun 'kon e Pa Habruun mo. Dhali e mun mo tani a'di ki nyanja gwaṭa/ jin miinuwa bas gom Tapa mo be.

14 Ka tee ma Amraapal jin ta'da maliḳ gi Pan Shinaar mo dhala Aryuuk jin ta'da maliḳ gi Pa Al-lasar mo dhala Kadarla/oomar jin ta'da maliḳ gi Pa Iilaam mo dhala Tid/aal jin ta'da maliḳ gi Pa Juyim mo tani ² imaliḳ gwansan miiki mo/as apowa Baara/ jin ta'da maliḳ gi Pan Saduum mo dhala Birshaa/ jin ta'da maliḳ gi Pan Gamuura mo dhala Shin/aab jin ta'da maliḳ gi Pa Admah mo dhala Shim/iibar jin ta'da maliḳ gi Pan Sabuyiim mo dhali a'di jin ta'da maliḳ gi Pam Baala/ mo (yansan ita Pan Suugar mo). ³ Dhali aris 'kwani ma mee gwansan gamki 'twa/ 'kup mmontal 'de/ mo e Embul ma Siddiim mo (yansan ita a'di jin ta Al † 'Doṅkoro/ mo). ⁴ Dhali yil 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo kun miikina uni to mo goma Kadarla/oomar mo, hili ki yil 'koni 'kupi 'kume'd i'ce'dka kwara mo tani uni pishki is ka le'd mo. ⁵ Dhali ki yil 'koni 'kupi ḳarpa'c aṭh 'de/ mo tani Kadarla/oomar dhali imaliḳ kun nyaḳ 'ko ki a'di mo pu'dkin mo dhali 'dapki uni e bwan'kwariny buni mo uni gun ta 'Kwani Rapa e Pa Ashtaruthgar-naayim mo dhali 'Kwani Suus e Pa Haam mo dhali 'Kwani Iim e Pan Shawagiryataayim mo ⁶ dhali 'Kwani Hur e Wosh Si/iir buni mo ntagi Pam Paran mo e mo jin di'd e gwayu/ gi mombwaasho mo. ⁷ Dhali yan'ko'd mo tani uni doḳkin ka nyan'ko'd mo e Pa Eenmish-paath (yansan ita Pan Kaadish mo), dhali uni 'dapki aris bampa/ gi 'Kwani gi Pa Amaliik e bwan'kwariny buni mo ki 'Kwani gi Pa Amuur ilu/ mo uni gun 'kokin mo e Pa Hassuun Tamar mo. ⁸ Dhali yan'ko'd mo tani maliḳ gi Pan Saduum mo dhala maliḳ gi Pan Gamuura mo dhala maliḳ gi Pa Admah mo dhala maliḳ gi Pan Sabuyiim mo dhala maliḳ gi Pam Baala/ mo (yansan ita Pan Suugar mo), uni iikin ka pije/ mo dhali uni gamki 'twa/ 'kup mo e mo ma mee mo e Embul ma Siddiim mo ⁹ uni nyaḳka Kadarla/oomar jin ta'da maliḳ gi Pa Iilaam mo dhala Tid/aal jin ta'da maliḳ gi Pan Juyim mo dhala Amraapal jin ta'da maliḳ gi Pan Shinaar mo, dhala Aryuuk jin ta'da maliḳ gi Pa Allasar mo, uni gun ta imaliḳ kun 'koni doṅon mo apo/ imaliḳ kun 'koni mudhe'd mo be. ¹⁰ Dhali Embul ma Siddiim mo tani a'di i'tu'dkunu ki jis ma dena ma sipti mo, dhali me'd jin soyina maliḳ gi Pan Saduum mo dhala maliḳ gi Pan Gamuura mo tani kun tiya ṭa'kkin e uni mo, dhali kun tiya sokin mo e 'kuwosh mo. ¹¹ Wakan mo tani uni kun ta 'kup gi uni mo tani uni ki budha ris to kun tana 'Kwani gi Pan Saduum mo dhali 'Kwani gi Pan Gamuura mo dhali aris tonṭem buni gom bway mo, dhali uni iikini bway buni mo. ¹² Dhala Luuth si'da/ ibu'thkina uni mo, a'di jin ta ya/ ma kam ma Abraam mo, a'di jin ḳa'bkid mo e Pan Saduum mo dhali aris tom piti bu'thkina uni mo dhali uni iikin mo be.

¹³ Dhali yan'ko'd jan 'de/ jin yeki'd mo tani a'di pu'dki'd mo dhali a'di ki ṭora Abraam, a'di jin ta ji Ibraani †† gwo mo, a'di jin diki'd mmoḳa'b mo e 'ko'd gwar gi dhan cwa

† Al Wu †† Ibraani jin ta 'pemen gwo jin onu mo ki: Jan 'de/ jin pu'dki'd 'peni bwampa/ Yi'deṅ Kumma/ Elpuraat mo.

jin wana e ka 'kwattan ma Mamra mo, a'di jin ta wathi/ gi Pa Amuur mo, jin ta'da kam ma Ashkuul mo dhala Anir mo. Uni ta imangam gwo me'd mo nyaḳka Abraam mo. ¹⁴ Dhali ka Abraam ciḳki gwo mo ki a'di jin ta'da bas piti ibu'thkunu mo mmota habuus mo tani a'di ki shu 'kwanim piti kun ye'thkunu sho'k ka pije/ mo uni kun dho'thkunu mo e gu'b piti mo, uni kun 'kon ki iss 'kwanimpa ḳarpa'c i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pekware apo/ mo dhali uni iikin mo mmo/ur uni isho'k mo ntagi Pan Daan mo. ¹⁵ Dhali a'di ki ḳwa/ 'kwani ma meem piti gun gamki 'twa/ 'kup bwa mo apo/ uni ki mon'thiny mo, dhali a'di uni ki i'cinjinam piti ilu/ mo 'koshki uni mo dhali urki uni isho'k mo ntagi Pan Hubah mo jin di'd ki 'ban ma bim poros gi Pan Dimashk mo. ¹⁶ Dhali yan'ko'd a'di ki 'doyu aris to ka nyan'ko'd mo, dhali a'di si'da/ ki sus abas piti ka Luuth ka nyan'ko'd mo nyaḳki tom piti mo ki upi lu/ mo dhali 'kwani ma mee gara/ mo be.

¹⁷ Dhali 'ko'di modok piti ka nyan'ko'd mo 'peni mo jin pinuwa Kadarla/oomar e mo dhali itapa kun nyaḳ 'ko ki a'di mo tani tapa gi Pan Saduum mo yaki'd ka pije/ mmogam a'di 'kup mo e Embul ma Shawa (a'di jin onu mo ki, Embul ma Maliḳ mo). ¹⁸ Dhala Malkisaadag si'da/ jin ta'da maliḳ gi Pan Saliim mo a'di ki 'doyu tonṭe/ ka pije/ mo dhali yimana mura'th jin ḳa/u ki ṅah ṅah mo. A'di ta'da gasiis ma Arumgimis jin Cayaa/ e ki Ca mo. ¹⁹ Dhali a'di 'borki a'di mii mo dhali oki gwo mo ki:

Mom'bor mii midi di goma Abraam mo ka Arumgimis jin Cayaa/ e ki Ca mo,

a'di jin uḳki momis dhali mony'cesh mo.

²⁰ Dhali mom'bor mii midi di si'da/ goma Arumgimis jin Cayaa/ e ki Ca mo,

a'di jin ḳiki uni kun ta 'kup ki /e mo e me'd pini mo.

Dhala Abraam ki ḳi a'di to jin 'dapki'da 'dap 'twa/ ka 'kume'd mo 'peni aris to 'baar mo. ²¹ Dhala maliḳ gi Pan Saduum oki'da Abraam gwo mo ki: ḳiyi aha/ 'kwani mo ma, hili budha ris to gom is piniṅ gana/ ma. ²² Hili Abraam oki'da maliḳ gi Pan Saduum gwo mo ki: Aha/ thulkina gwo me'da po/ gom Tapa Arumgimis jin Cayaa/ e ki Ca mo, a'di jin uḳki momis dhali mony'cesh mo, ²³ ki aha/ mina 'taki diki budha thus mo walla waḳkana appa/ mo walla ma tonṭ kamu/ jin ta jim pini moyi, isi ciki/ ki /e mini o gwo mo ki: Aha/ de aha/ ikarkina Abraam mmota pa ki pa mo. ²⁴ Tonṭ kamu/ mi-ga/ bu'th yisa, hili jasi a'di jin shwakina 'kwanin dhuru'c mo dhali to jin pwaḳkunu bwa mo gom 'kwaninṅ gwas kun nyaḳ ii ki aha/ mo. Dhalka Aanir mo dhala Ashkuul mo dhala Mamra mo bu'th to kun pwaḳkunu bwa mo gom uni mo ma.

15 'Ko'di to gwansan mo tani gwo gi Tapa pu'dki'd mo eya Abraam mo ki tonyjan mo mmo/o gwo mo ki: Dhalki is ki ḳo/ mo ma, Abraam. Aha/ tana goṅ-gorom pini mo. Adhan to jin ish ḳumma/ jin caaca ka-gahara mo tani a'di midi ta jim pini mo. ² Hili Abraam oki gwo mo ki: Ayy Tapa Arumgimisa ki to jin ta'da ta imina /e ḳiyaa/ mo? haali/ aha/ ṭikirkina di mo ki dar gi uḳi mo dhali a'di jin midi ḳal mal gom gu'b pem mo

tani a'di ita Eli/aasar gi Pan Dimashk mo. ³ Dhala Abraam oki gwo mo ki: Hili mo mo ma, emena kamu/ yisa cikina /e aha/ mo, dhali cingkina/ jin dho'thkunu mo e gu'b pem mo tani a'di midi ta a'di jin midi kal mal pem mo. ⁴ Dhali hili mo mo ma, gwo gi Tapa pu'dki'd mo e a'di mo mmo/o gwo mo ki: Wathi/ yan midi ta amankal mal pini mo yisa. Ya/m piniŋ gana/ a'di imidi ta amankal mal pini mo be. ⁵ Dhali a'di suski a'di mo ka pije/ mo dhali oki gwo mo ki: Hilki /e mo 'kupki momis mo, dhali denji arisa cul e mo wakki/ /e mini mish uni denj e mo. Dhali yan'ko'd a'di oki a'di gwo mo ki: Wakan be, emen pini kun mini pi 'peni /e mo tani uni imini 'ko mo be. ⁶ Dhali a'di gamki Tapa gwo is mo dhali a'di kar-ki a'di gom a'di mo ki mo ma kar/e mo.

⁷ Dhali a'di oki a'di gwo mo ki: Aha/ tana Tapa mo, a'di jin suski /e mo 'peni Pa Ur ma Kaldaan mo mmoci /e mony'cesh yan arumbu'th mo be. ⁸ Hili a'di oki a'di gwo mo ki: Ayy Tapa Arumgimisa, ki tonta imiga/ mish mo mo ki aha/ mina bu'th a'diya? ⁹ A'di oki a'di gwo mo ki: 'Doyu/ i aha/ anas bip jin ta'd gi yili kwara mo ma dhali kuman mi jin ta'd gi yili kwara si'da/ mo dhali arasiŋ ka'bal jin ta'd gi yili kwara gara/ dhali bimbir gurko/ mo dhali gurko/ jin bapki'd mo. ¹⁰ Dhali a'di 'doyi'da ris to gwansan e a'di mo dhali 'ci'ŋki uni bwa mo ka 'ban su/ mo dhali 'bwanu'ba kanu/ 'thikina a'di mo ka par 'bana kamu/ mo ka 'de'e/ 'de'e/ mo. Hili 'dii gwansan 'ci'ŋki- na a'di bwa mo ki 'ban su/ mo yisa. ¹¹ Dhali me'd jin pu'dkina 'dii kun 'kwar to ka gwapi/ mo ka 'cesh mo apo/ bungwar isa goŋgoro/ mo tani Abraam ki ur uni a'ho mo be.

¹² Me'd jin din ma tente/ mmoyul mo tani mo jin 'ce'du e kagahara bi'ŋki'da powa Abraam mo. Dhali hili mo mo ma, dhan mondhurumi'd jin deenu ki bir bir bi'ŋki'da apo/ a'di mo. ¹³ Dhali yan'ko'd Tapa oki'da Abraam gwo mo ki: Mishi gwo 'ban mo ma me'd to jin 'tashu 'twa/ mo ki emen pini kun mini pi 'peni /e mo tani uni mini ta uni kun iiki iin 'kus e bampa/ jin diki ta jim buni mo, dhali uni mini ta cingkina/ e mun mo, dhali uni minu siri'c ki sho'k mo ki yili iss 'kwanimpa i/iss 'de/ mo. ¹⁴ Hili aha/ mina dhu uni e mo jin dwallu gwo mo, kal gi 'kwani gwansan jin mina uni mii to mo, dhali ŋ'ko'd mo tani uni mini pu'du/ ka pije/ mo mmota gi to kun ish ka entus mo. ¹⁵ Dhali hili gom is pini mo tani /e mini ya e icim mo e moŋku'th is mo. /E minu kan mo ki /e mini ta adhan mo ki 'bore/ mo, e mo jin canu ki yil mo. ¹⁶ Dhali uni mini do'ku/ mmahan ka nyan'ko'd mo e bwan'kwani ma nyakum yil kun min ma apo/i 'ko/i doŋon mo, haali/ miinthus gi 'Kwani Amuur mo a'di ithimkunu mo yisa naskina/ moyi.

¹⁷ Ka tente/ yulki'd mo dhali mo di'd ki mondhurum mo tani hili mo mo ma, 'ku'kus gwansan pekunu 'kup mbwaman mo ka nos jin 'thanu o'd nycine/ mo jin di-ki'd mo mmoya aku'd mo dhali ki dhantho/ o'd si'da/ jin diki'd mmoshwa ka le'dan mo. ¹⁸ Ka tee yin mo tani Tapa gamki gwo me'd mo nyakka Abraam mo mmo/o gwo mo ki: E emen kun mini pi mo 'peni /e mo tani aha/ mina ci bampa/ yan mo 'peni yi'denj kumma/ ma Masir mo ntagi dhan yi'denj kumma/ ma Elpuraat mo

a'di jin ta bampa/ gi 'Kwani Giin mo, dhali 'Kwani Genissi mo, dhali 'Kwani Gadmuun mo, ²⁰ dhali 'Kwani Hiththa mo, dhali 'Kwani Paaris mo, dhali 'Kwani Rapa mo, ²¹ dhali 'Kwani Amuur mo, dhali 'Kwani Kanaan mo, dhali 'Kwani Jirjaash mo, dhali 'Kwani Yabuus mo.

16 Dhala Saray, a'di jin ta asha Abraam mo tani ay- im dho'thki a'di a'ciŋ kamu/ yisa. Dhala yim ta'dki nyarany cingkina/ gi Pam Masir jin yuku gway ka Haagar mo. ² Dhala Saray oki'da Abraam gwo mo ki: Hili mo mo ma, Tapa a'di ki non aha/ mo mmodho'th uci mo. Mashi nyarany cingkinam pem mo ma, ma a'di mi- ga/ gam uci ki a'di moyi. Dhala Abraam cikki 'twa/ ma Saray mo be. ³ Wakan 'ko'di Abraam ca'bki'd mo e Paŋ Kanaan mo ki yili 'kume'd mo tani Saray jin ta asha Abraam mo tani bu'thki'da Haagar jin ta ji gi Pam Masir mo dhali jin ta nyarany cingkina/ ma yim mo dhali ciki a'di ka Abraam jin ta'da ka'ŋim piti mo mmota ash mo. ⁴ Dhali a'di mashki'da Haagar mo dhala yim bwaaki'd mo. Dhali ka yim mishki'd mo ka yim bwaaki'd mo tani ayim hilki'da 'bom jin karu mmohil nyarany cingki- na/ yin ka wak mo. ⁵ Dhala Saray ki owa Abraam gwo mo ki: Dhalki to jin thuthu mii apo/ aha/ mo di /e 'ba/ mo ma. Aha/ de cikina /e nyarany cingkinam pem mmoko'th e me'd pini mo dhali ka yim mishki'd mo ka yim bwaaki'd mo tani ayim ki hil aha/ ka wak mo. Dhalki Tapa a'di idwall gwo ibwaman /e mo dhali aha/ mo ma. ⁶ Hili Abraam ki owa Saray gwo mo ki: Hili mo mo ma, nyarany cingkinam pini di'd e mom'bi'th pini mo. Miiyi to ka yim me'd jin o /e bwa mo ma. Yan'ko'd Saray ki us mii is mo ki gwony 'cwar goma yim mo dhala ay- im ki gus ya nwa'ca/ mo 'peni a'di mo be.

⁷ Dhala man'doyu gwo gi Tapa gamki'da yim e yi'de/ jin kasha e mo e mombwaasho mo. A'di ta yi'de/ jin kasha e jin di'd e bway gi Pan Shur mo. ⁸ Dhali a'di ki o gwo mo ki: Haagar nyarany cingkina/ ma Saray, /e pu'dkin mo 'peni mana mo dhali /e yani ya mana mo? Ayim oki gwo mo ki: Aha/ guskina ka nwa'ca/ mo 'pena 'bom jin karu mmohil aha/ jin tana nyarany cingkina/ mo, ayim jin yuku gway ka Saray mo. ⁹ Aman'doyu gwo gi Tapa ki owa yim gwo mo ki: Do'ku/ mo eya 'bom pini jin karu mmohil nyarany cingkina/ mo dhali 'dapi 'twa/a 'cesh eya yim mo. ¹⁰ Aman'doyu gwo gi Tapa ki owa yim gwo mo si'da/ ki: Aha/ mina mar emen pini kun mini pi 'peni /e mo is kagahara mo wakansan ki uni minu mol denj e gom uni mini ta adhana buhany wathimpa caa- ca kan mo. ¹¹ Dhala man'doyu gwo gi Tapa ki owa yim gwo mo ki: Hili mo mo ma, /e bwaakin mo dhali /e mi- ni dho'th ya/ mo. /E mini yer a'di gway ka Isma/iil mo haali/ Tapa ciki'da hirdhe/ gom montoc bwam pini mo. ¹² A'di midi ta wathiŋ gwa'th me'd thuluny bwaasho mo, dhali me'd piti midi di apo/ aris 'kwani 'baar mo dhali me'd ga ris 'kwani 'baar si'da/ mini 'ko apo/ a'di mo dhali a'di midi ca'b apo/ aris uni ma bas piti mo be. ¹³ Dhala yim yerki gway gi Tapa jin torki a'di gwo mo ki: /E tana Arumgimis jin mishi mo mo, haali/ ayim ki o gwo mo ki: A/aha/ ka jin gana/ mishkina Arumgimis mo dhali aha/ dina ki e mo naskina/ 'ko'di aha/ mishki- na a'di mo 'taa? ¹⁴ Haali/ a'di wakan mo tani jis yi'de/

yan yuƙkunu gway ka Birlahayru/i mo. A'di di'di bwanman ma Kaadish dhala Baara'd mo.

¹⁵ Dhala Haagar dho'thki ya/ gom Abraam mo dhala Abraam ki yer gway gi ya/m piti jin dho'thkin ma Haagar mo ka Isma/iil mo. ¹⁶ Dhala Abraam 'kokini yili iss 'kwanimpa idonjon i'cedka pe'de/ mo me'dyin Haagar ki dho'th Isma/iil eya Abraam mo be.

17 Dhali ka Abraam 'koni yili iss 'kwanimpa imudhe'd aṭṭka 'de/ mo tani Tapa piki Abraam i is mo dhali oki a'di gwo mo ki: Aha/ taṇa Tapa Arumgimis jin Eka/ e ki Ek mo. Yayi ki sho'k ibwambōri aha/ mo ma dhali tayi ki dar gi mii i'ba/ mo. ² Dhali gwom pem miga/ gam me'd nyaƙki /e mo ibwaman aha/ mo dhali /e mo dhali aha/ mina mar /e amar is kagahara mo be. ³ Yan'ko'd Abraam biṭki bwam/em piti a'cesh mo dhali Arumgimis oki a'di gwo mo ki: ⁴ Hili mo mo ma, gwom pem jin gamka/ me'd mo a'di di'd e /e mo dhali /e mini ta ababa goma waambuhany kal gi 'kwaniny'cesh mo. ⁵ Gway pini minu dok/e yuƙ ka Abraam † mo yisa, hili gway pini minu yuƙ ka Ibrahiim †† mo, haali/ aha/ karkina /e mo mmota ababa goma waambuhany kal gi 'kwaniny'cesh mo be. ⁶ Aha/ mina kar /e jin mina /e dho'th maman mmoƙala dho'th ka entus mo dhali 'peni /e mo tani miga/ dhu kal gi 'kwaniny'cesh mo dhali imaliƙ mini pu'du/ mo 'peni /e mo be. ⁷ Dhali gwom pem jin gamka/ me'd mo a'di imiga/ ṭel sho'k mo ibwaman aha/ mo dhali /e mo dhali emen pini kun mini pi 'peni /e mo 'ko'di /e mo eya ris nyaƙum yil gi 'kwanim buni mo, mmota gwo jin gamu me'd mo jin di'd ki sule/ sule/ mo be, mmota Arumgimis gom /e mo dhali gom emen pini kun mini pi 'peni /e mo 'ko'di /e mo be. ⁸ Dhali e /e mo dhali e emen pini kun mini pi 'peni /e mo 'ko'di /e mo tani aha/ mina ƙi um mo ny'cesh gi mo/ii ki iinj 'kus bum mo dhali aris mo ny'cesh gi Paŋ Kanaan mo mmota mom bum jin mina um ibu'th ki sule/ sule/ mo dhali aha/ mina ta Arumgimis buni mo be.

⁹ Dhali Arumgimis oki'da Ibrahiim gwo mo ki: Dhali gom /e mo tani /e mini mii dhu gwom pem jin gamu me'd mo, /e dhali emen pini kun mini pi 'peni /e mo 'ko'di /e mo eya ris nyaƙum yil gi 'kwanim buni mo be. ¹⁰ A'di ta gwom pem jin gamu me'd mo jin mina /e imii dhu mo ibwaman aha/ mo dhali /e mo dhali emen pini kun mini pi mo 'peni /e mo 'ko'di /e mo. Aris gwasan kun 'koni bwaman um mo tani uni minu mii i'ciṭṭha/ munyal yis buni mo. ¹¹ Um minu mii i'ciṭṭha/ munyal yis bum mo e shuman is ma yi'c ma munyal yis jin 'kuƙkunu is mo, dhali a'di midi ta jamas mii gi gwo jin gamka/ me'd mo ibwaman aha/ mo dhali /e mo. ¹² Dhali a'diyin jin di'di bwaman um mo jin ta'd ga cim pekwarra mo tani a'di iminu mii 'ciṭṭha/ munyal yis piti mo, aris gwasani 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo eya ris nyaƙum yil gi 'kwanim bum mo waƙki/ a'di dho'thkunu mo e gu'b pini mo walla a'di yolkunu mo ka guurush pini mo 'peni 'kwanin tiya kun 'koki ta ji gi emen pini mo. ¹³ A'di jin dho'thkunu mo e gu'b pini mo dhali a'di

jin yolkunu mo ka guurush pini mo tani a'di iminu mii i'ciṭṭha/ munyal yis mo be. Wakan gwom pem jin gamka/ me'd mo tani a'di midi di e shuman is pini mo gwo jin gamu me'd mo jin midi di ki sule/ sule/ mo be. ¹⁴ Jan ṭal 'deŋ kamu/ 'peni gwasan kun 'konuki 'ciṭṭha/ munyal yis mo jin diki 'ciṭṭha/ munyal yis piti mo e shuman is ma yi'c ma munyal yis jin 'kuƙkunu is mo tani a'di iminu mii 'ciṭṭ 'twa/ mo 'peni 'kwanim piti mo be. A'di 'ce'dki gwom pem jin gamka/ me'd mo.

¹⁵ Dhali Arumgimis oki'da Ibrahiim gwo mo ki: Dhali goma Saray jin ta ashim pini mo tani /e mini yuƙ a'di ki gway ma yim ka Saray yisa. Hili gway ma yim minu mii iyuƙ ka Saarah mo be. ¹⁶ Aha/ mina 'bora yim mii mo dhali bahili aha/ mina ƙi /e ya/m ka yim mo. Aha/ mina 'bora yim mii mo dhala yim midi ta kum gi kal gi 'kwaniny'cesh mo, dhali imaliƙ gi 'kwaniny'cesh mini pu'du/ mo 'pena yim mo be. ¹⁷ Yan'ko'd a/Ibrahiim biṭki bwam/em piti a'cesh mo dhali a'di ki pe'th mo dhali o gwo ki is piti mo ki: A/dhali ya/ minu dho'th e wathiŋ gwaṭṭ jin 'koni yili iss 'kwanimpa imudhe'd mowa? A/ dhali Saarah si da/ jin 'koni yil iss 'kwanimpa idonjon i'cedka 'kume'd mo ayim midi dhodha 'ciya? ¹⁸ Dhala Ibrahiim oki'da Arumgimis gwo mo ki: Ayy, dhalka Isma/iil ƙa'b ki e mo e jis/em pini mo. ¹⁹ Dhali Arumgimis oki gwo mo ki: Yisa. Hili Saarah jin ta ashim pini mo midi dho'th /e ya/in mo dhali gway piti mina /e iyuƙ ka Is/hak mo. Gwom pem jin gamka/ me'd mo tani miga/ ṭel sho'k mo nyaƙki a'di mo mmota gwo jin gamu me'd mo jin di'd ki sule/ sule/ mo gom emen piti kun mini pi 'peni a'di mo 'ko'di a'di mo be. ²⁰ Dhali goma Isma/iil mo tani /e ciƙga/ mo. Hili mo mo ma, aha/ mina 'bor a'di mii mo dhali kar a'di mmodho'th maman mo dhali mar a'di amar is mo kagahara mo. A'di midi ta ababa gom uni kun 'koni 'kume'd i'cedka su/ mo kun ta iya/ ma maliƙ mo dhali aha/ mina kar a'di mmota kal jin caaca mo. ²¹ Hili gwom pem jin gamka/ me'd mo tani miga/ ṭel sho'k mo nyaƙka Is/hak mo jin min ma Saarah dho'th /e mo ka yir yan ka yil jin 'ko'd mo.

²² Ki a'di thimki'da ṭor jin ṭorkina a'di nyaƙki a'di mo tani Arumgimis yaki'd ki mis mo 'pena Ibrahiim mo. ²³ Yan'ko'd a/Ibrahiim bu'thki'da Isma/iil jin ta ya/m piti mo dhali aris ƙiŋkina/ kun yolu mo, uni kun dho'thkunu mo e gu'b piti mo walla uni kun yolkunu mo ka guurush piti mo, aris gwasani 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo kun 'koni bwaman 'kwaninj gwas gi gu'b ma Ibrahiim mo, dhali a'di ki 'ciṭṭ uni amunyal yis mo e shuman is ma yi'c ma munyal yis buni kun 'kuƙkunu is mo ka tee yin gana/ mo, me'd jin okin ma Arumgimis a'di mo be. ²⁴ Dhala Ibrahiim 'kona yili iss 'kwanimpa imudhe'd i/aṭṭ 'de/ mo me'dyin a'di 'ciṭṭkunuwa munyal yis mo e shuman is ma yi'c ma munyal yis piti jin 'kuƙkunu is mo. ²⁵ Dhala Isma/iil jin ta ya/m piti mo tani a'di 'kona yili 'kume'd i'cedka kwara mo me'dyin a'di 'ciṭṭkunuwa munyal yis mo e shuman is ma yi'c ma munyal yis piti jin 'kuƙkunu is mo. ²⁶ Ka tee yin gana/ mo tani Ibrahiim dhali ya/m piti ka Isma/iil mo uni i'ciṭṭkunuwa munyal yis mo. ²⁷ Dhali aris 'kwaninj gwas gi gu'b piti mo, uni kun dho'thkunu mo e gu'b

† 'pemen piti jin o'd ka ababa jin karu ki ca mo †† 'pemen piti jin o'd ka baba goma waambuhany 'kwani mo

mo dhali uni kun yolku mo ka guurush 'peni wathin kamu/ mo tani uni i'ciṭhḱunuwa munyal yis nyaḱki a'di mo be.

18 Dhali Tapa piki a'di i is mo e 'ko'd gwar gi dhan cwa kun wana e ka 'kwattan ma Mamra mo me'd jin ḱa'bkina a'di eya campur gi gu'b burrinyem piti mo e mo jin ta mom'batha'd jin 'koshki to montee mo. ² Dhali a'di 'de'kki em piti ki mis mo dhali hilki mo mo, dhali hili mo mo ma, 'kwaniṅ gwas kwara doshkin mo ibwambori a'di mo. Dhali ki a'di parki uni e mo tani a'di guski'd 'pena campur gi gu'b burrinye/ mmoraḱ uni ibway mo dhali a'di kumki is piti 'twa/a 'cesh mo ³ dhali oki gwo mo ki: Tapam pema, waḱki/ aha/ gamkina 'the e jis/em pini mo tani dhalku/ ki ya ḱinḱinam pini pe mo. ⁴ Dhalki ari y'i'de/ ha'bkunu mo mo ma dhali lami sho'k bum mo ma dhali siyi is bum mo eya lany cwa mo ⁵ ki aha/ ki ya guwa gabul maanḱuthu'd mo ki um mini ye is bum 'ba/ mo dhali ḱ'ko'd mo tani um mini mish iim pe mo – haali/ um pu'dkin mo e ḱinḱinam bum mo. Wakan uni oki gwo mo ki: Miiyi me'd jin okina /e mo mo ma. ⁶ Dhala Ibrahiim miiki is ki 'kasa/ 'kasa/ mo mmopu'd e gu'b burrinye/ eya Saarah mo dhali oki gwo mo ki: Thosoni to ki jahanne/ mo ma, to jin ta'da dipany jin 'tiya'ti jin baru ka uḱaṅi kwara mo. Na'th a'di mo ma dhali miiya guraasa mo ma. ⁷ Dhala Ibrahiim guski'd mo eya ma'diny bip mo dhali a'di ki bu'th ari bip jin 'ta'dama'ta'dam mo dhali jin 'bora'bor mo dhali ḱi a'di ki ḱinḱina/ mo a'di jin miiki is ki 'kasa/ 'kasa/ mo mmothoson a'di mo. ⁸ Yan'ko'd a'di ki guwa kontanḱa/ mo dhala ko mo dhali ari bip jin thosonkina a'di mo dhali dhuki uni ibwambori uni mo. Dhali a'di doshki'd ki 'dishe/ i uni mo e bwanḱwariny gi cwa mo ki uni shwaki to mo.

⁹ Uni oki a'di gwo mo ki: Mane Saarah jin ta ashim pini mo mane? Dhali a'di oki gwo mo ki: A'di di'di gu'b burrinye/ mo be. ¹⁰ Dhali a'di oki gwo mo ki: Ka jin gana aha/ mina mii doḱu/ e /e mo ki yil midi ta jin this mo, dhala Saarah jin ta ashim pini midi dho'th ya/ mo be. Dhala Saarah di'd mmociḱ gwo mo eya campur gi gu'b burrinye/ jin di'di bwampo/ a'di mo. ¹¹ Hili Ibrahiim dhala Saarah uni itakina dhan mo dhali cakin ki yil mo dhali goma Saarah mo tani mo jin baṭhu mii gi up daḱki'd mo. ¹² Haali/ a'di wakan mo tani Saarah pe'th-ki'd ki is piti mo mmo/o gwo mo ki: 'Ko'di aha/ takina dhan mo dhala kaṭhim pem si'da/ ta'da dhan mo tani miga/ ta gi 'ceṅ kamu/ jin midi 'kol aha/ mowa? ¹³ Dhala Tapa oki'da Ibrahiim gwo mo ki: Ata pe'thkin ma Saarah kan mo dhali ata on ma yim gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ mina dhodha 'ciya ki aha/ shwane/ cakina yil mo? ¹⁴ Ton ṭal deṅ kamu/ di'da jin mola Tapa mii mo 'taa? Ka tentenḱ ḱar/e mo tani miga/ doḱu/ e /e mo e mo jin tana yil this mo dhala Saarah midi dho'th ya/ mo be. ¹⁵ Hili Saarah waṭki gwo mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ dinaki pe'th mo, haali/ ayim ḱo/ki is mo. Dhali a'di oki gwo mo ki: Yisa wakana, hili /e pe'thkin mo ka jin gana/ mo.

¹⁶ Yan'ko'd 'kwaniṅ gwas gwansan 'kakin ka ji sho'k 'peni matṭan mo, dhali uni hilkin mo 'kup ki Pan Sadu-

um mo. Dhala Ibrahiim suski uni 'pen mbway buni mo. ¹⁷ Dhali Tapa oki gwo mo ki: A/dhali a'di jin murka/ mii mo tani miga/ bag 'pena Ibrahiim mo 'taa? ¹⁸ Haali/ Ibrahiim midi war mo ki kal gi 'kwaniṅ'cesh jin caaca mo dhali jin eḱa/ eḱ mo dhali e a'di mo tani aris kal gi 'kwaniṅ'ceshi 'baar mo minu 'bor mii mo be. ¹⁹ Yisa, haali/ a'di kwanykika/ mo ki a'di midi ḱan uḱim piti gwo mo dhali uni gi gu'b piti kun mini 'ko mo ḱ'ko'di a'di mo ki uni mini dhu bway gi Tapa mo mmo'ko mmomii mii ma ḱar/e mo dhali mii kun miinu ki dar gi mii ma gwar 'de/ mo. Ki a'di wakan mo tani a'di mina Tapa 'taki gu eya Ibrahiim mo a'di jin okina Tapa gwo is mo.

²⁰ Yan'ko'd Tapa oki gwo mo ki: Haali/ cuuwa/ jin 'theru apo/ Pan Saduum mo dhali Pan Gamuura mo maru is mo dhali miinthus buni caaca kagahara mo tani ²¹ aha/ mina ya ka 'cesh mo mmopar e mo waḱki/ uni miiki mii mo isi gi cuuwa/ jin 'theru e aha/ ki 'bil kan mo, dhali waḱki/ a'di yisa wakan mo tani aha/ mina mish mo mo.

²² Wakan mo tani 'kwaniṅ gwas gwansan tu'kkim mo 'peni matṭan mo dhali iikin mo 'kup ki Pan Saduum mo. Hili Ibrahiim doshki'd mo naskina/ ibwambori Tapa mo. ²³ Yan'ko'd Ibrahiim 'dishki is mo dhali o gwo mo ki: Ka jin gana/ /e mini 'ce'd uni sho'k mowa uni gun mii miinḱar/e mo nyaḱki uni gun mii tonthus mowa? ²⁴ Waḱki/ uni gun mii miinḱar/e mo mini 'taki 'ko iss 'kwanimpa su/ i'ce'dka 'kume'd mo ibwaman 'peṅkuman bampa/ mo tani wakan mina /e 'taki 'ce'd mo sho'k mo dhali diki 'taki 'tash a'di 'twa/ mo gom uni gun mii miinḱar/e mo kun 'koni iss 'kwanimpa su/ i'ce'dka 'kume'd mo ibwaman a'di mo 'taa? ²⁵ Dhalka mii gi wakan midi mii diki thoṭh /e is mo ma mmo'kosh uni gun mii miinḱar/e mo nyaḱki uni gun mii tonthus mo, wakan ki uni gun mii miinḱar/e mina e wa gi uni gun mii tonthus mo. Dhalka mii yan midi mii diki thoṭh /e is mo ma. A/min ma Mandwall aris mony'cesh gwo mo diki mii miim 'boro'da? ²⁶ Dhali Tapa oki gwo mo ki: Waḱki/ aha/ mina 'taki gam e Pan Saduum mo uni gun mii miinḱar/e mo kun 'koni iss 'kwanimpa su/ i'ce'dka 'kume'd mo ibwaman 'peṅkuman bampa/ mo tani aha/ mina 'tash aris mo yani 'baar mo 'twa/ mo gom gway buni mo be. ²⁷ Dhala Ibrahiim thoḱki 'twa/ mo ki: Hili mo mo ma, aha/ bu'thkina a'di apo/ is pem mo mmoṭor gwo e Tapa mo, aha/ be jin ta jasi bu'da'cesh mo dhali 'piny mo. ²⁸ Waḱki/ uni imudhe'd 'peni uni kun 'koni iss 'kwanimpa isu/ i'ce'dka 'kume'd mo kun mii miinḱar/e mo tani mini 'taki aṭh mo, a/mina /e 'ce'd 'peṅkuman bampa/ sho'k mo ka 'bimbil mo mmo/aṭha 'kwani imudhe'd mowa? Dhali a'di oki gwo mo ki: Aha/ mina diki 'ce'd a'di sho'k mo waḱki/ aha/ mina 'taki gam uni kun 'koni iss 'kwanimpa su/ i'ce'dka mudhe'd mo mmun mo be. ²⁹ Dhali doḱ/e a'di ki ṭor a'di gwo mo dhali o gwo mo ki: Waḱki/ uni 'koni iss 'kwanimpa isu/ kun minu 'taki gam mmun mowa? Dhali a'di thoḱki gwo mo ki: Gom gway gi uni kun 'koni iss 'kwanimpa isu/ mo tani aha/ mina diki mii a'di mo. ³⁰ Yan'ko'd a'di oki gwo mo ki: Ayy Tapa dhalku/ anyor ki shwa mo ma, dhali aha/ mina ṭor gwo mo. Waḱki/ uni 'koni iss 'kwanimpa 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo kun minu 'taki gam

mmun mowa? Dhali a'di thoƙki gwo mo ki: Aha/ mina diki mii a'di mo tani waƙki/ aha/ mina 'taki gam uni kun 'koni iss 'kwanimpa 'de/ i'ce'dka 'kume'd mmun mo.

³¹ A'di oki gwo mo ki: Hili mo mo ma, aha/ bu'thkina a'di apo/ is pem mo mmoƙor gwo e Tapa mo. Waƙki/ uni 'koni iss 'kwanimpa 'de/ mo kun minu 'taki gam mmun mowa? Dhali a'di thoƙki gwo mo ki: Gom gway gi uni kun 'koni iss 'kwanimpa 'de/ mo tani aha/ mina diki 'ce'd a'di sho'k mo. ³² Yan'ko'd a'di oki gwo mo ki: Ayy Tapa dhalku/ anyor ki shwa mo ma, dhali aha/ mina gwo ƙor doƙ/e mo jasi me'd 'deƙ gana/ mo. Waƙki/ uni 'koni 'kume'd mo kun minu 'taki gam mmun mowa? Dhali a'di thoƙki gwo mo ki: Gom gway gi uni kun 'koni 'kume'd mo tani aha/ mina diki 'ce'd a'di sho'k mo. ³³ Dhali Tapa yaki bway piti mo me'd jin thimkina a'di gwo ƙor ka Ibrahiim mo. Dhala Ibrahiim doƙki'd ka nyan'ko'd mo e mom piti mo be.

19 Iman'doyu gwo su/ gwansan pu'dkin mo e Pan Saduum mo e mom'pimpili/ mo. Dhala Luuth diki'd mo mmoƙa'b 'pena 'cesh e 'twaƙkal gi Pan Saduum mo. Ki Luuth parki uni e mo tani a'di cuki mis mo mmogam uni 'kup mo dhali a'di kumki is piti mo ki bwam/em piti eya 'cesh mo. ² Dhali a'di oki gwo mo ki: Itapam pema, aha/ doƙkina um mo. Ƨuki mo ma 'peni bway bum mo e gu'b gi ƙinƙinam bum mo dhali 'baari mon'thiny mo dhali lami sho'k bum mo. Yan'ko'd um mini mish cu mis mo ki jahanne/ mon'thamo/ mo dhali ii ki bway bum mo. Uni oki gwo mo ki: Yisa. Am mina i'baar mon'thiny mo e bway tur mo. ³ Hili a'di ƙirishki uni ki gwom 'bi'thga/ mo. Wakan uni ƙu'kki mo 'peni bway buni e a'di mo dhali ciƙi gu'b piti mo. Dhali a'di miiki uni dhan mo jin shwanu to mo dhali shunki maanƙuthu'd jin miinu ki dar ka cumaƙ mo dhali uni ishwakin mo be. ⁴ Hili ki uni 'koki ish 'ko'da 'cesh naskina/ mo tani 'kwaniƙ gwas gi 'penƙuman bampa/ yan mo, 'kwaniƙ gwas gi Pan Saduum mo, uni kun ta dhu-ru'c mo dhali uni kun tana dhani lu/ mo, aris 'kwani 'baar mo ntagi wathinƙ gwaƙh jin 'ko'd mo tani uni 'kamki gu'b mo. ⁵ Dhali uni yuƙki 'twa/ eya Luuth mo ki: Mane 'kwaniƙ gwas kun pu'dkin e /e mon'thiny yan mo mane? Susi uni ka piƙe/ e aman mo ma ki aman mina mish uni mo. ⁶ Dhala Luuth yaki'd ka piƙe/ ki campur mo e 'kwaniƙ gwas mo dhali mu'thki campur i'ko'di a'di mo, ⁷ dhali oki gwo mo ki: Aha/ doƙkina um mo ikam pema, dhalku/ tonthus ki mii wakan mo ma. ⁸ Hili mo mo ma, aha/ takina gi i'bwa/i su/ mo kun 'koki mish wathinƙ kamu/ mo. Dhalki aha/ bway mo mmosus uni ka piƙe/ e um mo dhali miyi um e uni mo me'd jin o um bwa mo. Hili dhalku/ toƙ kamu/ ki mii e 'kwaniƙ gwas gwansan mo ma haali/ uni pu'dkin mo ibwan'kwariny ma darha'da/ ma galgin gu'b pem mo. ⁹ Hili uni oki gwo mo ki: Doshi ka ƙinƙ'ko'd mo ma. Dhali uni oki gwo mo ki: Cim yan pu'dki'd mo mmoƙa'b yilkina/ mo dhali a'di midi 'taki lo'b mo jin tanuwa mandwall gwo moyi. Shwane/ aman mina ƙu/ul /e mo ki mii kun warkin ki shi/ kagahara mo mmobol kun minu mii gom uni e mo. Yan'ko'd uni yapki apo/ wathinƙ gwaƙh jin yuƙu ka Luuth ki is kagahara mo dhali 'dishki is mo mmo'ce'da

campur mo. ¹⁰ Hili 'kwaniƙ gwas dhuki me'd buni mo dhali susa Luuth bway bwan gu'b e uni mo, dhali mu'thki'da campur mo. ¹¹ 'Kwaniƙ gwas kun 'koki mo eya campur gu'b mo tani dha'bƙina uni em buni ki ja'da/ mo, uni kun gwa'da is mo dhali kun caaca mo, wakan ki uni wukina is buni e mo mmotopuwa campur mo.

¹² Yan'ko'd 'kwaniƙ gwas okina Luuth gwo mo ki: Ƨal 'deƙ kamu/ takina /e imahana? Iya/ kun ta imar mo 'taa? Iya/ mo 'taa? I'bwa/ mo 'taa? Walla ma a'dinƙ kamu/ jin takina /e mo e 'penƙuman bampa/ yan mo tani susi uni ka piƙe/ mo 'peni mo yan mo ¹³ haali/ am mura 'ce'd mo yan sho'k mo haali/ cuuwa/ jin 'theru apo/ 'kwanim piti mo tani a'di warki'd mmomaru is mo ib-wambori Tapa mo dhali aman hashƙina Tapa mo mmo'ce'd a'di sho'k mo be. ¹⁴ Dhali wakan mo tani Luuth yaki'd ka piƙe/ mo dhali oki iya/ kun ta imar mo uni kun mini 'taki mash i'bwa/ piti gwo mo ki: Cuyi mis mo ma. Iiku/ ka piƙe/ mo 'peni mo yan mo, haali/ Tapa muru'di 'ce'd 'penƙuman bampa/ yan sho'k mo. Hili a'di wakina e ga man/o gwo ki maƙ mo e iya/ kun ta imar piti mo.

¹⁵ Ki e ma tente/ kasha'd mo tani aLuuth miikina iman'doyu gwo is ki 'kasa/ 'kasa/ mo mmo/o gwo mo ki: Cuyi mis mo mo ma mmosus ashim pini dhali i'bwa/m pini isu/ mo, uni kun 'koyin mmahan mo, isi ci-ki/ ki /e minu diki 'ce'd sho'k mo e mo jin doruwa dor mo gi 'penƙuman bampa/ mo. ¹⁶ Dhali ki a'di di'd mmoƙora/ ƙor naskina/ mo tani 'kwaniƙ gwas gwansan bu'thki a'di i is apo/ me'd piti mo dhali apo/ me'd gi ashim piti mo dhali apo/ me'd gi i'bwa/m piti isu/ ilu/ mo. Tapa si'da/ a'di di'd mmomiimii apo/ a'di mo. Dhali uni i'suski a'di ka piƙe/ mo dhali karki a'di ka piƙe/ mo 'peni 'penƙuman bampa/ mo be. ¹⁷ Dhali ki uni suskina uni ka piƙe/ mo tani uni ki o gwo mo ki: Yeyi /e mo ma gom mondiki/em pini mo. Dhalku/ /e ki hil ka ƙinƙ'ko'd n'ko'di /e mo ma walla dhalku/ /e ki ƙa'b e mo isi 'baar mo jin ta'da mom'ba'da'd mo. Yeyi /e mo ma 'kup ki wosh mo isi ciki/ ki /e minu diki kup ki 'ci'da/ mo be. ¹⁸ Dhala Luuth oki uni gwo mo ki: Ayy tapam pema, dhalku/ a'di ki di wakan mo ma. ¹⁹ Hili mo mo ma, shwane/ ƙinƙinam pini gamki'da 'the e jis/em pini mo, dhali momiimiiim pini eƙkina /e mo, a'di jin ƙorkina /e i aha/ mo e mo jin woƙhuwa woƙh gom mondiki/em pem mo. Dhali mmoye mo e 'kup ki wosh mo molga/ mii mo isi ciki/ ki tonthus yan midi 'taki ƙal aha/ ka 'cesh mo dhali aha/ mina 'taki wu mo be. ²⁰ Hili mo mo ma, shwane/ 'penƙuman bampa/ yaase a'di 'dishadish mo mmoye nycine/ mo, dhali a'di si'da/ gwa'dagwa'd mo. Ayy, dhalki aha/ mmoye mo imun mo ma – a'di diki ta ari gwa'dga/ mo 'taa? – Dhali mondiki/em pem minu woƙh mo be. ²¹ Dhali a'di oki a'di gwo mo ki: Hili mo mo ma aha/ mina mii mii ma 'the si'da/ mmomiga/ diki kum 'penƙuman bampa/ yaase 'twa/a 'cesh mo, a'di jin doƙkina /e mo. ²² Layu/ /e ki jahanne/ mo ma mmoye imun mo haali/ aha/ mola toƙ kamu/ mii mo ntagi /e mini pu'du/ mo e mun mo. Haali/ a'di gi wakan mo tani a'di iyuƙkunu 'penƙuman bampa/ yan gway ka

Suugar mo. ²³ Atente/ sulki'd mo hila/ apo/ mony'cesh mo me'd jin ciqin ma Luuth e Pan Suugar mo.

²⁴ Dhali yan'ko'd mo tani Tapa a'di he'thki'da po/ Pan Saduum mo dhali apo/ Pan Gamuura mo to jin si'du/ mo dhala kapany o'd 'peni Tapa mo 'peni bwaman momis mo. ²⁵ Dhali a'di kumki 'penkuman bampa/ gwansan 'twa/a 'cesh mo dhala ris mom'ba'da'd si'da/ mo dhali aris uni gun 'kokin mo e 'penkuman bampa/ gwansan mo dhali to jin caki'd mo apo/ mony'cesh mo.

²⁶ Hili ashim piti jin diki'di 'ko'd mo ibwampo/ a'di mo tani a'di hilki mo ka cin'ko'd mo dhali a'di warki'd mo ki wosh 'donkoro/ mo. ²⁷ Dhala Ibrahiim la cuki mis mo mon'thamo/ mo e mo jin doshkina a'diya dosh mo ibwambori Tapa mo. ²⁸ Dhali a'di hilki'da 'cesh mo 'kup ki Pan Saduum mo dhali Pan Gamuura mo dhali 'kup ki aris bampa/ jin ta mom'ba'da'd mo dhali a'di hilki mo mo. Dhali hili mo mo ma, aku'd 'peni bampa/ cuki mis mo me'da ku'd 'peni mo jin 'thanu o'd ki wur wur mo.

²⁹ Dhali a'di warki'd mo ka Arumgimis 'ce'dki 'penkuman bampa/ kun 'koni bwaman mom'ba'da'd sho'k mo tani Arumgimis kaki'da Ibrahiim e mo dhali karki'da Luuth ki ya mo 'peni bwaman mo jin kumkunu 'twa/a 'cesh mo me'd jin kumkina a'di 'penkuman bampa/ gwansan 'twa/a 'cesh mo uni kun ca'bkin ma Luuth nycine/ mo be.

³⁰ Dhala Luuth yaki'di ya ki mis ka pije/ mo 'peni Pan Suugar mo dhali ca'bki'd mo e 'kuwosha turga/ mo dhali i'bwa/m piti isu/ nyaqki a'di mo. Haali/ a'di ko/ ki'da ko/ is mo mmo'ko e Pan Suugar mo. Dhali a'di ca'bki'd mo ibwamana jurum wosh mo dhali i'bwa/m piti isu/ nyaqki a'di mo. ³¹ Dhali a'di jin ta bwanyara/ ki o a'di jin ta jin 'ko'd gwo mo ki: Ababam bana ta'da dhan mo dhali wathij gwaḥa kamu/ yisa di'da e mony'cesh mo mmoyayu/ bway bwaman ana mo me'd mii jin baḥu imii mo isi mony'ceshi 'baar mo. ³² Yaya/ /e mo dhali dhalki ana tuca babam bana mo mmopiya yimana mura'th jin ka/u ki nah nah mo, dhali ana mina nyaq ish ki a'di mo ki ana mina 'taki dhuwa dhu mo gom emen ma babam bana mo be. ³³ Dhali uni tu'ckina babam buni mo mmopi yimana mura'th jin ka/u ki nah nah mo ki mon'thiny yin gana/ mo. Dhali a'di jin ta bwanyara/ yaki'd mo dhali nyaq ish ki com piti mo. Dhala Luuth a'di diki mish mo mo, atente/ jin ishkina a'diya yim 'ko'da 'cesh mo walla atente/ jin cukina a'di ki mis mo. ³⁴ Dhali a'di waki'd mo ka cim jin 'ko'd mo tani a'di jin ta bwanyara/ ki o a'di jin ta jin 'ko'd mo ki: Hili mo mo ma katili/ ki mon'thiny mo tani aha/ nyaqkina ish ka babam pem mo. Dhalki ana ki tu'c a'di mo mmopi yimana mura'th jin ka/u ki nah nah ki mon'thiny shwane/ si'da/ mo. Dhali yayi /e mo dhali ish nyaqki a'di mo ki ana mina 'taki dhuwa dhu mo gom emen ma babam bana mo. ³⁵ Dhali uni tu'ckina babam buni mo mmopi yimana mura'th jin ka/u ki nah nah mo ki mon'thiny dok/e mo. Dhali a'di jin ta jin 'ko'd cuki mis mo dhali ishki nyaqki a'di mo. Dhali dok/e aLuuth diki mish mo mo, atente/ jin ishkin ma yim 'ko'da 'cesh mo walla atente/ jin cukin ma yim ki mis mo. ³⁶ Wakan be uni su/ kun ta i'bwa/ ma Luuth mo uni 'kokin mo ki

uqi ibwa mo ki com buni mo be. ³⁷ Dhali ayim jin ta bwanyara/ dho'thki ya/ mo dhali a'di yerkunu gway mo ka Muwab mo. A'di yaase ita com gom 'Kwani gi Pa Muwab mo ntagi shwanesan mo be. ³⁸ Dhali ayim jin ta jin 'ko'd mo a'di si'da/ idho'thki ya/ mo dhali gway piti yerkunu mo ka Ben/ammi mo. A'di yaase ita com gom uqi ma Ammuun mo ntagi shwanesan mo be.

20 Dhali 'peni matṭaan mo tani Ibrahiim yaki'di yam pe mo 'kup ki bampa/ jin di'd e 'ko'd gwar ga biny jam mo dhali a'di ca'bki'd mo ibwaman gi Pan Kaadish mo dhali gi Pan Shur mo dhali a'di pu'dki'd ki yan'kus e Pan Jaraar mo. ² Dhala Ibrahiim oki gwo mo goma Saarah jin ta ashim piti mo ki: Ayim ita 'bwah pem mo. Dhala Abimaalik jin ta malik gi Pan Jaraar mo karki'da kar 'pen mo dhali bu'thki'da Saarah mo. ³ Hili Arumgimis pu'dki'd eya Abimaalik gi tony jan ki mon'thiny mo dhali oki a'di gwo mo ki: Hili mo mo ma, /e ta wathij gwaḥ jin wana e gi wathi/ jin wu'd mo goma 'bom jin bu'thkina /e mo haali/ ayim ita ash gi wathij kamu/ mo. ⁴ Hili Abimaalik a'di i'dishkin ma yimi is yisa dhali a'di oki gwo mo ki: Tapa a/mina /e i'kosh kal gi 'kwanyiny'cesh gun daran gi mii m'ba/ si'da/ moyi? ⁵ Dina a'di ki o gwo mo ki is pitiy gana/ ki aha/ mo ki: Ayim ita 'bwah pem mowa? Dhala yim si'da/ ayim ki is pitiy gana/ o gwo mo ki: A'di ita'da kam pem mo. E mo jin dika/ ki mii ki ḡadhūm eya dum pem mo dhali e mo jin dika/ ka po/ gi me'd pem mo tani a'di imiikika/ mii yan mo be. ⁶ Dhali yan'ko'd Arumgimis oki a'di gwo mo ki tony jan mo ki: Nye, a'di imishka/ mo ki mii yan a'di imiikina /e mo ki mii jin miikunu mo ki dar gi ḡadhūm eya dum pini mo. Dhali a'di ita aha/ si'da/ jin nonkina /e mo 'peni mo jin miikunu miinthus apo/ aha/ mo. Haali/ a'di gi wakan mo tani a'di dika/ ki dhal /e bway mo mmota ayim is ki me'd moyi. ⁷ Hili shwane/ mo tani dokki/ /e e wathij gwaḥ ashim piti ka nyaq'ko'd mo ma, haali/ a'di ita aman/o gwo mo dhali a'di midi 'tho gom /e mo, dhali /e mini di ki e mo. Hili wakki/ /e mini diki doḡa ayim ka nyaq'ko'd mo tani mishi /e mo mo ma ki /e mini mii wu mo ka jin gana/ mo, /e dhala ris uni 'baar mo gun ta kum pini mo be.

⁸ Wakan be Abimaalik la cuki mis mo mon'thamo/ mo dhali a'di yuqki imanmiiya tu'c piti i'baar mo dhala ris to gwansani 'baar mo itorkina a'di mo e 'cem buni mo. Dhali 'kwanyij gwas gwansan uni ko/kina ko/ is ka-gahara mo. ⁹ Dhali yan'ko'd Abimaalik yuqki'da Ibrahiim mo dhali oki a'di gwo mo ki: To gi wakatinta imiikina /e mo apo/ aman mo? Dhali ton shigga/ gi wakata si'da/ imiikika/ apo/ /e mo mmo'doyina /e dhan miinthus caaca apo/ aha/ mo dhali apo/ bampam pem si'da/ mo. /E be imiiki to apo/ aha/ mo kun ka ba/ iminu 'koki mii mii mo be. ¹⁰ Dhala Abimaalik ki owa Ibrahiim gwo mo ki: Atinta caan jin kulumkina /e ibwa mo mmomiikina /e mii yan mo? ¹¹ Dhala Ibrahiim ki o gwo mo ki: A'di imiikika/ kan haali/ a'di itoshkika/ mo mmo/o gwo mo ki: Ka jin gana/ monḡo/ isa kamu/ yisa di'da goma Arumgimis e mo yansan mo dhali uni mini 'kosh aha/ jwa mo gom gway gi ashim pem mo.

¹² Dhali bahili ayim ka jin gana/ ita 'bwah pem mo, a'di

jin ta 'bwa/ ma babam pem mo, hili ayim diki ta 'bwa/ ma ta'dam pem mo. Dhali ayim warki'd ki ashim pem mo. ¹³ Dhali ki aha/ raƙkin ma Arumgimis mo mmo/ii ki ii ma ƙa/ mo 'peni gu'b ma babam pem mo tani aha/ okina yim gwo mo ki: A'di yansan ta miim pini jin mina /e ikar bwa jin kushakush gom aha/ mo. Eya ris mo i'baar mo jin mina ana ipu'du/ mo tani oyi gwo gom aha/ mo ki: A'di ita'da kam pem mo. ¹⁴ Dhali yan'ko'd Abimaalik bu'thki ƙa'bal mo dhala morbip mo dhali 'kwani kun miina tu'c mo dhali up kun miina tu'c mo dhali ƙiki uni ka Ibrahiim mo dhali warki a'di aSaarah i is mo, ayim jin ta ashim piti mo be. ¹⁵ Dhala Abimaalik ki o gwo mo ki: Hili mo mo ma, bampam pem di'di bwambori /e mo. Ƙa'bi /e mo mo ma e mo jin midu 'bor /e bwa mo. ¹⁶ Dhali eya Saarah a'di oki gwo mo ki: Hili mo mo ma, aha/ ƙikina akam pini gabul 'dolkon kushi alip mo. A'di ita mom pini jin yenuwa ye mo e jis/e gi uni 'baar mo kun nyaƙ 'ko ki /e mo. Dhali ibwambori aris 'kwani 'baar mo tani /e minu kar ki mo ma ƙar/e mo be. ¹⁷ Dhali yan'ko'd Ibrahiim 'thoki'd ka Arumgimis mo. Dhali Arumgimis ki waƙa Abimaalik mo dhali ashim piti si'da/ waƙkunu mo dhali aris up kun miina tu'c mo ki uni ki dho'thki uci mo be. ¹⁸ Haali/ aris bwa gi gu'b ma Abimaalik molona dho'th mo mmomu'thkina Tapa uni mo gom gway ma Saarah mo a'di jin ta ash ma Ibrahiim mo.

21 Dhali Tapa a'di yayi'd mo mmobuƙa Saarah me'd jin okina a'di mo, dhali Tapa a'di miiki eya Saarah mo me'd jin okina a'di gwo is mo be. ² Dhala Saarah bwaaki'd mo dhali ayim ki dhodha 'ci jin ta ya/ goma Ibrahiim mo ki yil jin cana a'di mmota dhan mo ka tee ƙaan mo a'di jin okin ma Arumgimis a'di mo be. ³ Dhala Ibrahiim yuƙki gway gi ya/m piti jin dho'thkunu gom a'di mo tani, a'di jin dho'thkin ma Saarah mo gom a'di mo tani ka Is/hak mo be. ⁴ Dhali me'd jin ƙankin ma Arumgimis a'di mo tani Ibrahiim 'ci'thki'da Is/haka munyal yis mo ki ya/m piti ka Is/hak 'kon ma cimi pekwaro mo. ⁵ Dhala Ibrahiim 'kokina yil iss 'kwanimpa imudhe'd ka dhan piti mo tani me'd jin dho'thkunu ya/m piti ka Is/hak gom a'di mo. ⁶ Dhala Saarah oki gwo mo ki: Arumgimis a'di ƙiki mo gi mompe'th gom aha/ mo. Aris 'kwani 'baar mo ka 'deƙe/ 'deƙe/ kun mini ciƙ gwo mo mini pe'th gom aha/ mo. ⁷ Dhali ayim ki o gwo mo ki: Kaja a'di jin midu 'taki o ka Ibrahiim gwo mo ka Saarah midu 'taki ƙi uci ako mmopi moyi? Hili aha/ be ki dho'th a'di ya/ mo ki yil jin cana a'di mmota dhan mo be.

⁸ Dhali a'di ca'd mo dhali a'di dhalkunuwa koƙ kum 'pen mo dhala Ibrahiim miiki'da dhan mo jin yuƙunuwa yuƙ mo ka cim jin dhalkunuwa koƙ kum 'pen mo goma Is/hak mo. ⁹ Hili Saarah parki ya/ ma Haagar jin ta ji gi Pam Masir e mo, a'di jin dho'thkin ma yim goma Ibrahiim mo, dhali a'di ki mii a'di ka maƙ mo. ¹⁰ Gom gwo gi wakan mo tani ayim ki owa Ibrahiim gwo mo ki: Uri a'bom ƙiƙina/ yan ka piƙe/ mo nyaƙka 'cim piti mo haali/ ya/ ma 'bom ƙiƙina/ yan mo tani midu diki pwaƙ mal bwa nyaƙki ya/m pem mo, isi a'di jin ta'da Is/hak mo. ¹¹ Dhali gwo yan jwakaƙki'da Ibrahiima du e

jis/em piti mo gom gway gi ya/ mo be. ¹² Dhala Arumgimis ki owa Ibrahiim gwo mo ki: Dhalku/ gwo yan ki kar mmojwagaƙ /eya du e jis/em pini mo goma 'ci yan mo, dhali gom gwo gi ashin jin ta'da 'bom ƙiƙina/ mo. Dhali eya ris gwo kun on ma Saarah /e mo tani ƙiki 'twa/ ma yim mo ma haala Is/hak a'di midu ta emen pini jin minu yuƙ gway i'ko'd mo be. ¹³ Dhali gom ya/ ma 'bom ƙiƙina/ si'da/ mo tani aha/ mina kar a'di mmota kal mo haali/ a'di ta emen pini mo be. ¹⁴ Dhala Ibrahiim cu mis mo mon'thamo/ ka'tum mo dhali bu'th maanƙuthu'd mo dhali ƙucaƙ yi'de/ mo dhali a'di ki ƙi ka Haagar mo mmokar ki a'di e 'kupa bi ma yim mo dhali a'di ki ƙi ka yima 'ci mo dhali ƙarka ayim 'pen mo dhala ayim a'di yaki'd mo dhali yaki yany ƙa/ mo e mombwaasho e Pam Birsaba mo.

¹⁵ Dhali yi'de/ jin di'di bwa ƙucaƙ mo tani a'di ƙu'thki'd mo dhala yim ki biƙa 'ci me'd e bwaman ma bwaabuuy mo. ¹⁶ Dhala yim yaki'd mo dhali a'di ki ƙa'ba 'cesh mo mmoƙi a'di 'ko'di is mo ari is 'ko'd mo kantaan me'd mo jin shiinu aththa mo kantaan, haala ayim oki gwo mo ki: Aha/ mina mii dhalku/ ki par jwa ma 'ci e mo. Dhala ayim ki ƙa'b mmoƙi a'di 'ko'di is mo dhali a'di ki 'de'k 'twam piti mo dhali ko mo. ¹⁷ Dhali Arumgimis ciƙki 'twa/ ma ara 'ci mo dhala man'doyu gwo ma Arumgimis yuƙki'da Haagar mo 'peni momis mo dhali owa yim gwo mo ki: Ata mii /e mo, Haagar? Dhalku/ is ki ƙo/ mo haali/ Arumgimis ciƙki 'twa/ ma ara 'ci e mo jin dina a'di mo. ¹⁸ Cuyi mis mo dhali 'deka 'ci mo dhali susi a'di ki me'd pini mo haali/ aha/ mina kar a'di ki dhan kala caaga/ mo. ¹⁹ Dhali yan'ko'd Arumgimis ki ƙa'd e ma ayim mo dhala yim ki par jis yi'de/ e mo. Dhala yim yaki'd mo dhali 'tu'd ƙucaƙ ki yi'de/ mo dhali a'di ki ƙi ka 'ci mmopi mo be. ²⁰ Dhali Arumgimis nyaƙ di ka 'ci mo dhali a'di ƙaki'd mo dhali a'di ƙa'bki'd e mombwaasho mo dhali warki'd ki wathi/ jin yuƙayuk mo mmoshiina aththa mo. ²¹ Dhali a'di ƙa'bki'd e mombwaasho gi Pam Paaraan mo dhali kum ki ƙapki a'di a'bom mo 'peni Pa Masir mo.

²² Dhali a'di warki'd ki mo jin peki'd mo ka tee ƙaan mo ka Abimaalik dhala ƙikul jin ta tapa gi 'kwani ma mee mo oki'da Ibrahiim gwo mo ki: Arumgimis nyaƙ di e /e eya ris to kun miikina /e mo be. ²³ Dhali gom gwo gi wakan mo tani thuli /e me'da po/ mmahan ki gway ma Arumgimis mo gom aha/ mo ki /e mini diki mii to shiyi'da po/ aha/ mo walla apo/ ya/m pem mo walla apo/ iya/m pem kun mini dho'th iya/ i'ko'd mo, hili gom mii kun miiga/ ki bwanƙush gom /e mo tani /e si'da/ mini mii a'di gom aha/ mo be, dhali e mony'cesh a'di jin mina /e ya ki yan'kus mo. ²⁴ Dhala Ibrahiim oki gwo mo ki: Aha/ mina thul gwo me'da po/ mo be.

²⁵ Dhala Ibrahiim nyo/ki'da Abimaalik ki gwo mo gom jis yi'de/ mo a'di jin bu'thkina ƙiƙina/ ma Abimaalik ki 'bi'th mo. ²⁶ Dhala Abimaalik ki o ki gwo mo ki: Aha/ yisa misha wathi/ jin thami to mii kansan mo yisa. /E si'da/ diki ƙor aha/ gwo mo. Dhali kan si'da/ aha/ si'da/ dinaki ciƙ gwoƙ kamu/, hili jasi ki 'dishe/ ishunsan mo. ²⁷ Dhala Ibrahiim bu'thki ƙa'bal mo dhala morbip mo dhali a'di ki ƙi ki uni ka Abimaalik mo dhali uni su/ miiki

gwo jin gamu me'd mo be. ²⁸ Dhala Ibrahiim ki dhu ushi nas ka'wali pesu/ 'pen ka pije/ mo 'pena ma'diny piti mo uni 'cena mo. ²⁹ Dhala Abimaalik ki owa Ibrahiim gwo mo ki: 'Pemen gwo yan ta'da ta mo mmodhuna /e ushi nas ka'wali pesu/ 'pen ka pije/ mo mmo'ko uni 'cena mo? ³⁰ Dhali a'di ki o gwo mo ki: Ushi nas ka'wali pesu/ gwansan mina /e ibu'th ki me'd pini mo ki uni mini ta iman/o gwo gom aha/ mo ki aha/ cwanykina jis yi'de/ yansan mo be. ³¹ Gom gwo gi wakan mo a'di iyukunu mo yansan gway ka Birsaba mo, haali/ uni su/ thulki gwo me'da po/ mo be. ³² Dhali gom gwo gi wakan mo tani uni gamki gwo me'd mo e Pam Birsaba mo. Dhala Abimaalik cuki mis mo dhala Pikul mo a'di jin ta wathi/ gom 'kwani ma meem piti mo dhali uni do'kin ka nyan'ko'd mo eya 'cesh gi Pam Pilisthiin mo. ³³ Dhala Ibrahiim siki cwa jin wana e ka 'kwa'ttan e Pam Birsaba mo dhali a'di ki yu' gway gi Tapa mo a'di jin ta'da Arumgimis jin di'd ki e ki sule/ sule/ mo be. ³⁴ Dhala Ibrahiim yaki'd ki yan'kus e Bampa/ gi Pam Pilisthiin yil ka ris mo be.

22 Dhali ki a'di warki'd ki mo jin pekin ma ris to gwansan mo tani Arumgimis nyo/ki'da Ibrahiim mo dhali o a'di gwo mo ki: Ibrahiim. Dhali a'di ki tho'k a'di 'twa/ mo ki: Aha/ dina mmahan mo be. ² Dhali a'di ki o gwo mo ki: Susi ya/m pini shwane/ a'di jin ta jim pini' gana/ mo, a'di jin ena /e, isi a'di jin ta'da Is/hak mo dhali i'yi mo eya 'cesh gi Pa Muriyya dhali /e mini 'ci'ḥ a'di 'kus mmomiya roro'co/ e 'kuwosh mo e mo jin miga/ ṭor /e mo be. ³ Dhala Ibrahiim cuki mis mo mon'thamo/ ka'tum mo dhali a'di ki shi'd thuluny piti akakasha apo/ mo dhali a'di ki sus dhuru'c washan piti isu/ dhala Is/hak jin ta ya/m piti mo. Dhali a'di ki 'ce'd ci'ḥkira/ mo goma roro'co/ mo dhali a'di ki cu mis mo dhali ya mo e mo jin ṭor ma Arumgimis a'di mo. ⁴ Dhali ka cim 'koni kwara mo tani Ibrahiim 'de'kki em piti 'kupki mis mo dhali a'di ki par mo e isa dhana/ mo be. ⁵ Dhala Ibrahiim ki o dhuru'c 'kwanim piti gwo mo ki: 'Koyi mmahan mo nya'kki thuluny mo. Dhali aha/ dhali a'ci mina ii i mat'taan ari is 'ko'd mo dhali aman mina lu'ḥ mo dhali do'ku/ ka nyan'ko'di um mo be. ⁶ Dhala Ibrahiim ki bu'th ci'ḥkira/ jin minu miya roro'co/ mo dhali 'thi'ḥ a'di mo e 'kupa bi ma Is/hak jin ta ya/m piti mo dhali a'di ki ka' o'di me'd piti mo dhali gandal mo. Dhali uni ki ii 'kupki misi mont'al 'de/ mo be. ⁷ Dhala Is/hak oki'da Ibrahiim jin ta com mo dhali o gwo mo ki: Ababam pema! Dhali a'di ki tho'k a'di gwo mo ki: Aha/ dina mmahan mo be. Hili mo mo ma. O'd jin shwa'd di'di mmahan dhali ci'ḥkira/ mo. Hili mane ka'bal jin mina ana i'ci'ḥ 'kus mmomiya roro'co/ mo? ⁸ Dhala Ibrahiim ki o gwo mo ki: Arumgimis ki is piti midi thoson ana ka'bal jin mina ana 'ci'ḥ mmomiya basa 'cesh mo, ya/m pem mo. Dhali uni su/ iikin ki misi mont'al 'de/ mo be.

⁹ Dhali uni pu'dkin e mo jin ṭor ma Arumgimis a'di mo. Dhala Ibrahiim ki ka'ba gwa'ta/ mo dhali su'k ci'ḥkira/ mo dhali de'ka Is/hak jin ta ya/m piti mo dhali 'thi a'di apo/ 'kupa gwa'ta/ apo/ ci'ḥkira/ mo be. ¹⁰ Dhali yan'ko'd Ibrahiim he'thki me'd piti mo dhali bu'th gan-

dal mo mmomuri 'taki 'kosh ya/m piti mo be. ¹¹ Hili aman'doyu gwo gi Tapa yu'kki a'di mo 'peni momis mo dhali oki a'di gwo mo ki: Ibrahiim. Ibrahiim. Dhali a'di oki gwo mo ki: Aha/ dina mmahan mo be. ¹² Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Dhalku/ ki kar me'd pini apowa 'ci mo, walla dhalku/ ki mii to'ḥ kamu/ gom a'di mo. Haali/ aha/ misha mo shwane/ ki /e ko/kina Arumgimis mo mmomishka/ ki /e diki non ya/m pini mo a'di jin ta ya/ in gana/ 'peni aha/ mo be. ¹³ Dhala Ibrahiim 'de'kki em piti 'kupki mis mo dhali a'di ki par mo e mo dhali hili mo mo ma e bwampo/ a'di mo tani arasi'ḥ ka'bal di'd jin bu'th ma 'de/ i'cem piti mo. Dhala Ibrahiim yaki'd mo dhali bu'th arasi'ḥ ka'bal mo dhali a'di ki ci a'di mo mmo'ci'ḥ 'kus mo mmomiya basa 'cesh mo mmodhal ya/m piti e i is mo. ¹⁴ Dhala Ibrahiim ki yu'ḥ mo yan gway ka Yahwah Yir/ah mo, me'd jin okunu gwo ka tee yan mo ntagi shwane/ mo ki: E 'kuwosh gi Tapa mo tani a'di iminu thoson to mo be.

¹⁵ Dhala man'doyu gwo gi Tapa yu'kki Ibrahiim mo me'di su/ 'peni momis mo be. ¹⁶ Dhali a'di ki o gwo mo ki: Aha/ ki is pem mo tani thulkina gwo me'da po/ mo a'di ita gwo jin ona Tapa gom to yan jin mi'kina /e mo dhali mmodina /e ki non ya/m pini a'di jin ta ya/m pini' gana/ mo. ¹⁷ Gom mom'bor mii tani aha/ mina mar 'bor /e mii mo dhali gom mo jin maruwa mar is mo tani aha/ mara emen pini is mo mmowa e ka cul gi momis mo dhali mmowa e ka si'b kun 'koni bwaman ma gap mo. Dhali emen pini mini dila ris to 'pena go'ḥ gi 'kwani gun ta 'kup pini mo, ¹⁸ dhali e emen pini mo tani aris kal gi 'kwaniny'cesh minu 'bor mii mo haali/ /e haki gwo gi 'twam pem e mo. ¹⁹ Gom gwo gi wakan mo tani Ibrahiim do'kki'd mo nya'kki 'kwanin dhuru'c piti mo dhali uni ki cu mis mo dhali ii mo i mont'al 'de/ mo e Pam Birsaba mo. Dhala Ibrahiim ca'bki'd e Pam Birsaba mo be.

²⁰ Dhali a'di warki'd ki mo jin peki'd mo 'ko'da ris to gwansan gun ṭorkunu Ibrahiim mo mmo/o ki: Hili mo mo ma, aMilkah a'di dho'thki u'ci mo ka kan ka Nahur mo, ²¹ Jin t'wa/a/ yu'ku gway ka Uus mo dhali jin 'ko'd yu'ku gway ka Buus dhali jin 'kon ma po/ ikwara yu'ku gway ka Gamu/iil mo a'di jin ta'da baba ma Araam mo ²² dhali Kaasad mo dhala Hasu mo dhala Pildaash mo dhala Yidlaap mo dhala Baṭu/iil mo be. ²³ Dhala Baṭu/iil dho'thki'da Ri'pka mo. U'ci ipek'wara gwansan idho'thkin ma Milkah goma Nahur mo jin ta'da kam ma Ibrahiim mo be. ²⁴ Dhala 'boma 'bwaash piti jin yu'ku gway ka Ra/uumah mo ayim si'da/ dho'thki'da Thaabah mo dhala Jaaham mo dhala Taahash mo dhala Maakah mo be.

23 Dhala Saarah diki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa ipe'de/ i'ce'dka pesu/ apo/ mo. Uni ta yil kun din ma Saarah ki e mo be. ² Dhala Saarah a'di wuki'd mo e Pa'ḥ Giryat/arba (a'di jin ta Habruun) e bampa/ gi Pa'ḥ Kanaan mo dhala Ibrahiim yaki'd mo mmoko goma Saarah dhali ko ki gwony jabu'th goma yim mo be. ³ Dhala Ibrahiim cuki mis mo ibwambor a'di jin wuki'd mo dhali o 'Kwani gi Pa Hi'th'ḥa gwo mo ki: ⁴ Aha/ tana wathi/ yilkina/ dhali aha/ yana yany ca/ ibwaman um

mo. Ciyaa/ mo mbwam um jin miga/ kana kan mo ki aha/ mina kan jwam pem 'peni jis/em pem mo.

⁵ Kwani gi Pa Hiḥṭṭha thoḳkina Ibrahiim gwo mo ki:

⁶ Ciḳi aman gwo mo ma. Tapam pem /e ta wathi/ jin ḳa'bki dem dem ibwaman aman mo. Kani jwam pini e mo jin mina /e ikwany mo e mo gi jis jwam bam mo. Wathiḳ kamu/ yisa midi non /e 'peni mo gi jis jwam piti yisa, walla midi non /e 'peni mmokan jwam pini yisa.

⁷ Dhala Ibrahiim cuki mis mo dhali luḳ is piti mbwam-bori 'Kwani gi Pa Hiḥṭṭha uni kun ta 'kwani gi bampa/ ḳaan mo. ⁸ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Waḳki/ um ona bwa ki aha/ mina kan jwam pem 'peni jis/em pem mo tani ciḳi aha/ gwo mo dhali 'thoyi Ipruun jin ta ya/ ma Suuhar mo ⁹ ki a'di midi ḳi aha/ jurum wosh gi Pa Makpiilah mo a'di jin ta jim piti mo, a'di jin di'di shemen bunto piti mo. Ka ṭḥaman gana/ mo tani dhalki a'di ḳi a'di aha/ e bwambori um mo ki a'di midi ta mo jin miga/ bu'th mmokana/ kan mo be. ¹⁰ Dhala Ipruun a'di diki'di bwaman 'Kwani gi Pa Hiḥṭṭha mo dhali a'di ki thoḳki Ibrahiim gwo mo ki gwo jin ciḳkina 'Kwani gi Pa Hiḥṭṭha mo 'pena ris 'kwani kun iyin ka piḳe/ gi 'twaḳkala goḳ gi 'peḳkuman bampam piti mo. ¹¹ Yisa, tapam pem ciḳ aha/ gwo mo. Aha/ ḳikina /e bwam bunto dhali aha/ ḳikina /e jurum wosh dhali to jin di'di bwaman a'di mo. E bwambori jis/e iya/ gi 'kwanim pem mo tani aha/ ḳikina /e a'di mmokan jwam pini mo be.

¹² Dhali yan'ko'd Ibrahiim a'di luḳki is piti ibwambori 'kwani gi bampa/ yan mo be. ¹³ Dhali a'di ki owa Ipruun e mo jin ciḳa 'kwani gi bampa/ gwo mo ki: Hili waḳki/ /e mini ciḳ aha/ gwo mo tani aha/ mina ḳi /e ṭḥaman gi bunto mo. Buthi a'di 'peni aha/ mo ki aha/ mina kan jwam pem imun mo. ¹⁴ Ipruun thoḳki'da Ibrahiim gwo mo mmo/o gwo mo ki: ¹⁵ Tapam pem, ciḳi gwo 'peni aha/ mo ma. Mony'cesh jin yolka/ tani a'di ta iss 'kwan-impa i/iss 'de/ jin ta'da guurush gi 'dolkon kush mo. To yan midi ta atinta ibwaman /e dhali aha/ mo? Kani jwam pini mo ma. ¹⁶ Ibrahiim gamki gwo me'd nyaḳka Ipruun mo dhala Ibrahiim ki bara guurush 'dolkon kush mo goma Ipruun mo a'di jin yerkina a'di gway e gwo jin ciḳkina 'Kwani gi Pa Hiḥṭṭha jin ta'da guurush iss 'kwanimpa i/iss 'de/ 'peni 'dolkon kush mo me'd isi mii jin barkunu a'di ibwaman 'kwani kun ta imanyol to mo.

¹⁷ Gom gwo gi wakan mo tani bunto ma Ipruun e Pa Makpiilah a'di jin di'd 'kup ka bor ki mis gi Pa Mamra mo, e bunto jin dina jurum wosh a'di jin di'di bwaman mo dhala ris cwa kun 'koni bunto mo ntagi shemen piti 'baar mo tani a'di i'kwarkunu mo ¹⁸ ga Ibrahiim mo a'di ta mom piti mo ibwambori 'Kwani gi Pa Hiḥṭṭha mo dhali ibwambora ris uni kun iin bway bwamana goḳ gi 'peḳkuman bampam piti mo. ¹⁹ N'ko'd mii yan mo tani Ibrahiim kanki'da Saarah jin ta ash mo e jurum wosh gi mom bunto jin ta Makpiilah mo jin di'd 'kupki mis ki Pa Mamra mo (a'di jin ta Pa Habruun) jin ta bampa/ gi Paḳ Kanaan mo. ²⁰ Mombunto dhali jurum wosh jin di'di bwaman mo tani uni i'kwarkunu mo ga Ibrahiim mo mmota jim piti mo gom mo jin minu kana kan ki 'Kwani gi Pa Hiḥṭṭha mo be.

24 Dhala Ibrahiim ta'da dhan mo, a'di ta dhana dhan gana/ ki yil piti mo. Dhali Tapa a'di 'borki'da Ibrahiim mii ka ris to 'baar mo be. ² Dhala Ibrahiim oki ciḳkinam piti gwo mo ki, a'di jin caki'd jin hilki gu'b piti mo, a'di jin ta tapa apowa ris tom piti kun tana a'di mo, ki: Kari me'd pini awum pem mo. ³ Dhali aha/ mina kar /e mmothul gwo me'da apo/ ki Tapa mo ka Arumgimis jin di'di momis mo dhali a'di jin di'di mony'cesh mo ki /e mini diki gama 'bom gom ya/m pem 'peni i'bwa/ gi 'Kwani gi Paḳ Kanaan mo e bwaman uni kun ḳa'bka/ mo. ⁴ Hili /e mini ya mo e bampam pem mo dhali e 'kwani ma bas pem mo dhali gama 'bom gom ya/m pem ka Is/hak mo be. ⁵ Dhali ciḳkina/ ki o a'di gwo mo ki: Wariba/ a'bom midi diki hayaa/ gwo e mmobaṭṭhaa/ e bampa/ yan mo. Waḳki/ wakan mo tani ya/m pini miga/ mii sus mo ka nyan'ko'd e bampam pini jin yayina /e 'peni nycine/ mo? ⁶ Ibrahiim ki thoḳ a'di gwo mo ki: A/e mini mii dhalku/ ki sus ya/m pem ka nyan'ko'd e bampa/ ḳaan mo. ⁷ Tapa jin ta'da Arumgimis gi momis mo a'di jin suski aha/ mo 'peni gu'b ma babam pem mo dhali 'pena 'cesh jin dho'thkunu aha/ mo dhali a'di jin oki aha/ gwo mo dhali thulki aha/ gwo me'da apo/ mo gom emen pem mo mmo/o ki: Aha/ mina ḳi emen pini a'cesh yan mo. Dhali a'di midi hasha man'doyu gwom piti ibwambori jis/em pini mo dhali /e mini gama 'bom gom ya/m pem 'peni mun mo be. ⁸ Hili waḳka 'bom dina bwa ki oyu/ mmobaṭṭh /e mo tani yan'ko'd /e din ki 'kus 'peni gwo yan jin gama ana me'd mo haali/ /e yisa mini sus ya/m pem imuna. ⁹ Dhali gom gwo gi wakan mo tani ciḳkinam piti karki me'd piti eya wum ma Ibrahiim mo a'di jin ta tapam piti mo dhali thul gwo me'd apo/ gom a'di isi gom gwo gi to yan mo be.

¹⁰ Dhali yan'ko'd ciḳkina/ a'di suski kalmani 'kume'd jin ta ji gi tapam piti mo dhali bu'th moyam piti mo. Dhali a'di ki kala ris to kun ḳinu ki me'd e kugu 'peni tapam piti mo. Dhali a'di cuki mis mo dhali ya mo e uḳa 'cesh jin tana dhan yi'deya ḳara'b e 'peḳkuman bampa/ ma Nahur mo be. ¹¹ Dhali a'di ki ḳana ris kalman mo mmo'ko ki jin 'kupa'dupuna 'cesh ka piḳe/ 'peni 'peḳkuman bampa/ mo e yany jis yi'de/ ka tee ḳaan mom'pimpili/ mo ka tente/ jin 'cetha up ka piḳe/ mmo/ii ha'b yi'de/ mo be. ¹² Dhali a'di ki o gwo mo ki: Ayy Tapa Arumgimis gi tapam pem ka Ibrahiim mo, nyonji aha/ ki 'bore/ mo jin miga/ gam mii adu is mo, aha/ 'thona /e mo. /E ki ṭor aha/ mmodhal mii e is ki mo/en gi tapam pem ka Ibrahiim mo. ¹³ Hili mo mo ma, aha/ doshkina e shemen jis yi'de/ jin kasha e mo dhali i'bwa/ gi 'kwani gi 'peḳkuman bampa/ uni iikin ka piḳe/ mmoha'b yi'de/ mo be. ¹⁴ Dhalki nyara/ jin miga/ o gwo ki: Aha/ 'thona /e ki /e mini dhal dhur yi'dem pini mo ki aha/ mina 'taki pi yi'de/ mo, dhali jin midi oyaa/ gwo mo ki: Piyi ma tani dhali aha/ mina ḳi kalman pini mmopi mo, dhalka yim midi mii ta a'di jin mina /e mii kar 'pen ka piḳe/ gom ciḳkinam pini ka Is/hak mo be. Dhali gom mii yan kan mo tani aha/ mina mish ki /e ṭorki aha/ mo/en gi tapam pem mo be.

¹⁵ Ntwa/a/ ki a'di ki 'baarki gwom piti mmo/o mo tani hili mo ma, Ripka a'di jin dho'thkunu ka Baṭu/iil jin ta ya/ ma Milkah jin ta ash ma Nahur jin ta'da kam ma Ibrahiim mo tani a'di yayi'd ka piye/ ka dhur yi'dem piti me'd e 'kupa bi ma yim mo be. ¹⁶ Ayim nyara/ ta jaro/ ki jaro/ mo, a'di jin di'd ki nyaraṅ gana/ a'di jin dina wathiṅ kamu/ ki mash mo. Ayim yaki'd ka luṅgu'b e jis yi'de/ jin kasha e mo dhali 'tu'd dhur ma yim mo dhali a'di pu'dki'd mo be. ¹⁷ Yan'ko'd a'di jin ta ḅiṅkina/ guski'd mo mmogama ayim 'kup mo dhali o gwo mo ki: Aha/ 'thona /e mmoḅiyaa/ ari'yi'de/ 'peni dhur pini mo.

¹⁸ Dhala yim ki o gwo mo ki: Piyi ma, tapam pem mo, dhala yim ki jahanne/ ki dhal dhur piti me'd 'peni me'd ma yim mo dhali a'di ki ḅi a'di yi'de/ mmopi mo. ¹⁹ Dhali ka yim 'baarki yi'de/ mmoḅi a'di mmopi mo tani ayim ki o gwo mo ki: Aha/ si'da/ mina mush ki kalman pini yi'de/ mo ntagi uni mini pi ikap mo be. ²⁰ Dhali ki jahanne/ ayim ki gaḅ yi'dem piti'eya kur mo dhali gus ka nyaraṅ'ko'd bway jis yi'de/ mo mmomush yi'de/ mo dhala yim mushki yi'de/ goma ris kalman piti mo be.

²¹ Wathi/ ki guwa yim ki e ki e ma 'thime/ ki shwamm mo mmoda/ar gwo waḅki/ Tapa thoson moyam piti mo walla yisa.

²² Ki kalman kapki yi'de/ mmopi mo tani wathi/ ki bu'th 'dolkon jin hidhu i me'd jin baru ka nusa guurush mo dhali gurany 'peri su/ mo goma yim ki hidha bi mo jin baru ki 'dolkoni 'kume'd ka guurush mo. ²³ Dhali yan'ko'd a'di ki o gwo mo ki: Toraa/ gwo mo ma ki /e ta 'bwa/ maja mo? A/mo jin ishu di'di gu'b gi cima jin mina aman i/ishi cineya? ²⁴ Ayim ki o a'di gwo mo ki: Aha/ tana 'bwa/ ma Baṭu/iil jin ta ya/ ma Milkah mo a'di jin dho'thkin ma yim ka Nahur mo be. ²⁵ Dhala yim ki mar gwo is mo mmo/o gwo mo ki: Am tana ka wusha/ dhali tonṅe/ mmo'kosh jwa mo dhali gu'b mmo/ishi cine/ mo be. ²⁶ Wathi/ ki goṅ 'kup piti ka luṅgu'b mo dhali luṅ Tapa mo be. ²⁷ Dhali a'di ki o gwo mo ki: Mom'bor mii gom Tapa mo a'di jin ta'da Arumgimis gi tapam pem ka Ibrahiim mo, a'di jin diki dhal mo/en piti 'pen mo dhali mii ma isinṅ gana/ 'kup ki tapam pem mo. Dhali gom aha/ tani Tapa ki shu aha/ bway gu'b gi ibas gi itapam pem mo.

²⁸ Dhali yan'ko'd nyara/ a'di guski'd mo dhali tor 'kwani gi gu'b gi kum gwo mo goma ris to gwansan mo be. ²⁹ Dhala Ripka ta'd ka kam jin yuku gway ka Laabaan mo. Dhala Laabaan ki gus ka piye/ e wathi/ mo e jis yi'de/ jin kasha e mo be. ³⁰ Dhali a'di ki par tome'd e mo dhali gurany 'per eya bi gi 'bwaham mo dhali me'd jin cikina a'di gwo gi 'bwaham ga Ripka mo ki: Wathi/ tor'ki'da tor ki aha/ mo tani a'di yaki'd mo e wathi/ mo. Dhali hili mo ma, a'di doshki'd nyakka kalman e jis yi'de/ jin kasha e mo be. ³¹ A'di ki o gwo mo ki: Yayi mo. Ayy mom'bor mii gi Tapa mo. Atinta dosha /eya piye/ kan mo? Haali/ aha/ thosonkina /e gu'b mo dhali mo gom kalman mo be. ³² Gom gwo gi wakan mo tani wathi/ pu'dki'd e gu'b mo. Dhala Laabaan 'cuḅki kalman ashi/ mo dhali a'di ki ḅi uni awusha/ mo dhali tonṅe/ gom kalman mmoshwa mo dhali yi'de/ mmolam sho'k piti mo dhali sho'k gi 'kwani

kun nyaḅ iiyu/ ki a'di mo be. ³³ Dhali yan'ko'd mo tani tonṅe/ karu ibwambori a'di mmoshwa mo. Hili a'di ki o gwo mo ki: Aha/ mina diki shwa tonṅe/ naskina/ ntagi aha/ mina tor 'pemen 'kup yam pem yan. Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Tori gwo mo ma.

³⁴ Dhali gom gwo gi wakan mo tani a'di ki o gwo mo ki: Aha/ tana ḅiṅkina/ ma Ibrahiim mo be. ³⁵ Tapa a'di 'borki tapam pem mii kagahara mo dhali a'di caki'd mo. Dhali Arumgimis ḅiki a'di tonṅal mo dhali bip mo dhali 'dolkon kush dhali 'dolkon gana/ dhala ris ḅiṅkina/ kun miina tu'c mo kun ta gwaṅh mo dhala ris ḅiṅkina/ kun miina tu'c kun ta nyara/ mo dhala ris kalman dhala ris thuluny mo be. ³⁶ Dhala Saarah jin ta ash gi tapam pem mo tani a'di dho'thki ya/ mo gom tapam pem mo ka yim ta'da dhan mo dhali ki a'di mo tani a'di ciki'da ris to 'baar mo kun tana a'di ki a'di mo. ³⁷ Tapam pem ki kar aha/ mmothul gwo me'da po/ mo mmō/o gwo mo ki: /E mini mii diki dhal ya/m pem bway mmogam nyara/ 'peni 'Kwani gi Paṅ Kanaan mo e mo ny'cesh jin dika/ mo. ³⁸ Hili /e mini ya mo e gu'b ma babam pem mo e 'kwani ma bas pem mo dhali gama 'bom gom ya/m pem mo be. ³⁹ Dhali aha/ ki o tapam pem gwo mo ki: Wariba/ a'bom midi ushu mmoyayu/ nyaḅki aha/ mo. ⁴⁰ Hili a'di ki o aha/ gwo mo ki: Tapa a'di jin yaka/ ibwambor midi hashā man'doyu gwom piti nyaḅki /e mo mmoshu /e bway mo dhali /e mini gama 'bom gom ya/m pem 'peni 'kwani ma bas pem mo dhali 'peni 'kwani gi gu'b ma baba mo be. ⁴¹ Dhali yan'ko'd /e mini di ki 'kus mo 'peni gwo jin thulka/ me'da po/ mo, me'd jin mina /e ya mo e 'kwani ma bas pem mo. Dhali waḅki/ uni mini 'koki ḅi ayim ki /e mo tani /e din ki 'kus mo 'peni gwo jin thulka/ me'da po/ mo be.

⁴² Aha/ pu'dkina mo shwane/ e jis yi'de/ jin kasha e mo dhali o gwo mo ki: Ayy Tapa /e jin tana Arumgimis gi tapam pem ka Ibrahiim mo, waḅki/ /e shwane/ mini shu/aa/ bway e bway jin miga/ ya mo tani ⁴³ hili mo ma aha/ doshkina e jis yi'de/ jin kasha e mo dhali dhal-ki nyara/ jin pu'du'd mmoya mush yi'de/ mo a'di jin miga/ o gwo mo ki: ḅiyaa/ ari yi'de/ 'pena dhur mo ma tani ⁴⁴ dhali a'di midi oyaa/ gwo mo ki: Piyi ma dhali aha/ mina mush gom kalman pini si'da/ mo. Dhalki a'di ta'da yim jin mina Tapa kar 'pen ka piye/ gom ya/ gi tapam pem mo be.

⁴⁵ Ntwa/a/ ki aha/ daḅa gwom pem o mo eya du mo tani hili mo ma, aRipka a'di ayim pu'dki'd mo nyaḅki dhur yi'de/ e 'kupa bi ma yim mo dhala yim yaki'd ka luṅgu'b e jis yi'de/ jin kasha e mo dhali mush yi'de/ mo dhali aha/ ki owa yim gwo mo ki: ḅiyaa/ dhalki aha/ pi-na ma. ⁴⁶ Dhali ki jahanne/ ayim ki dhal dhur yi'de/ me'd 'peni 'kupa bi ma yim mo dhali o aha/ gwo mo ki: Piyi ma dhali aha/ mina ḅi ki kalman pini si'da/ mmopi mo. ⁴⁷ Gom gwo gi wakan mo tani aha/ pikina mo dha-la yim ki ḅi ki kalman mmopi si'da/ mo be. Dhali yan'ko'd mo tani aha/ ki doṅa yim gwo mo mmo/o ki: /E ta 'bwa/ maja si'da/? Ayim ki thoḅ aha/ gwo mo ki: Aha/ tana 'bwa/ ma Baṭu/iil jin ta ya/ ma Nahur mo, a'di jin dho'thkin ma Milkah a'di mo. Gom gwo gi wakan mo

tani aha/ ki kar dhirriny 'dolkon e shush ma yim dhali gurany 'per eya bi ma yim mo be. ⁴⁸ Dhali yan'ko'd aha/ ki luŋ 'kup pem mo dhali luŋ Tapa mo, dhali 'bor Tapa mii mo a'di jin ta'da Arumgimis gi tapam pem ka Ibrahiim mo, a'di jin shu aha/ bway, ki bwaya 'borgaŋ gana/ mmosus 'bwa/ gi 'kwani ma bas gi tapam pem gom ya/m piti mo be. ⁴⁹ Dhali shwane/ waŋki/ /e mini tu/ul gi mii ma teŋe/ mo dhali gi miinŋ gana/ gi tapam pem mo tani ŋori /e aha/ gwo mo dhali waŋki/ diŋi ta gwoŋ gana/ mo tani ŋori aha/ gwo mo ki aha/ mina tu'k mo ki me'da bim poros mo walla ki me'da biny cam mo.

⁵⁰ Dhali yan'ko'd mo tani Laabaan dhala Baŋu/iil thoŋ-ki gwo mo ki: To gwan pu'dkin 'peni Tapa mo dhali aman mola gwo shiyi'di o i /e walla jim 'boro'd mo.

⁵¹ Hili mo mo ma, aRipka a'di di'di bori /e mo. Susa yim mo dhali iyyi mo me'd gwo jin okina Tapa mo be.

⁵² Dhali ki ɕiŋkina/ ma Ibrahiim ɕiŋki gwo jin ona uni mo tani a'di goŋki is piti mo ka 'cesh ibwambori Tapa mo be. ⁵³ Dhali ɕiŋkina/ a'di ɕalki'da ris tonyjaro/ kun ta 'dolkon kush mo dhali 'dolkon gana/ mo dhali bur-rinye/ dhali ɕiki uni ka Ripka mo dhali a'di ki ɕi ki uni ka kam nyara/ mo dhali ki kum nyara/ mo to gi 'bitha yol she/ ki 'bi'th mo. ⁵⁴ Dhali a'di dhali 'kwani kun nyaŋ ii ki a'di mo tani uni shwaki to mo dhali piki to mo dhali uni ki isha cim 'deŋ gana/ imun mo. Ki uni cuki mis mon'thamo/ mo tani a'di ki o gwo mo ki: Hashi aha/ ka nyaŋ'ko'd e tapam pem mo. ⁵⁵ Akam gi nyara/ dhali kum nyara/ ki o gwo mo ki: Ayim midi ɕa'b naskina/ ka cimi 'kume'd mo. 'Ko'da cim ɕaan mo tani ayim midi ya beseene/. ⁵⁶ Hili a'di ki o uni gwo mo ki: Dhalku/ ki mii aha/ mii ka diite/ mo. Me'd jin 'borkina Tapa aha/ mii e bway pem mo tani dhalki aha/ yana mo ki aha/ mina ya mo e tapam pem mo. ⁵⁷ Uni ki o gwo mo ki: Am mi-na yuŋ nyara/ mo dhali doŋa yim mo be. ⁵⁸ Dhali uni yuŋkina aRipka mo dhali owa ayim gwo mo ki: A/e mini ya nyaŋki wathi/ yan mo? Ayim ki o gwo mo ki: Aha/ mina ya mo be. ⁵⁹ Gom gwo gi wakan mo tani uni hashkina Ripka jin ta 'bwaham mo dhala yim jin midi nyaŋ di ki a'di mo dhali ɕiŋkina/ ma Ibrahiim mo dhali 'kwanim piti mo be. ⁶⁰ Dhali uni 'borkina Ripka mii mo dhali owa yim gwo mo ki: 'Bwah bama, tayi ata'da gi 'kwani ma alaap ka ris kun maru is ka alaapi 'kume'd mo dhali dhalki emen pini dil to 'peni 'twaman ma goŋ gi uni gwansan kun shi/ uni i e mo. ⁶¹ Dhali yan'ko'd aRipka dhali nyara/ kun nyaŋ ii ki a'di cuki mis mo dhali mer kalmana po/ mo dhali baŋh wathi/ mo. Dhali kan ɕiŋkina/ suski'da Ripka dhali ya e bway piti mo be.

⁶² Dhala Is/hak a'di yayi'd 'peni Pam Birlahayru/i dhali a'di ɕa'bki'd mo eya Januub mo. ⁶³ Dhala Is/hak yaki'd ka piŋe/ mmo'thowa piŋe/ mo e mom'pimpili/ mo. Dhali a'di 'de'kki em piti 'kupki mis mo dhali par mo e mo dhali hili mo mo ma, kalman uni pu'dkin mo be. ⁶⁴ Dhala Ripka 'de'kki em piti 'kup ki mis mo dhali ka yim par-ki'da Is/hak e mo tani ayim ki thul ka 'cesh 'peni kalman mo ⁶⁵ dhali o ɕiŋkina/ gwo mo ki: Wathi/ jana idi'di matŋaan mo a'di jin yayi'd mmogam ana 'kup mo? ɕiŋkina/ ki thoŋ a'di gwo mo ki: A'di ta tapam pem mo.

Wakan ayim ki bu'th burrinyeŋ 'kup piti dhali kum is piti mo be. ⁶⁶ Dhali ɕiŋkina/ ki tor Is/hak gwo goma ris to kun miikina a'di mo be. ⁶⁷ Dhali yan'ko'd Is/hak ki susa yim e gu'b burrinye/ mo dhali a'di ki butha Ripka dhali ayim warki'd ki ash mo dhali a'di enki'da yim mo. Dhala Is/hak a'di malaskunuwa du mo 'ko'di jwa gi kum mo be.

25 Ibrahiim a'di bu'thki'da 'boma kamu/ mo a'di jin yuŋu gway ka Gathuurah mo be. ² Ayim dho'thki a'di aSimraan mo dhala Yagshaan mo dhala Madaan mo dhala Midyaan mo dhala Yishbaag mo dhala Shuha mo be. ³ Yagshaan si'da/ a'di ita'da baba ma Shaba mo dhala Dadaan mo. Dhali iya/ ma Dadaan uni si'da/ annihe/ mo: Ashshuriim dhala Lathushiim dhala La/ummiim mo be. ⁴ Dhali iya/ ma Midyaan uni si'da/ annihe/ mo: Epah dhala Ipir mo dhala Hanuuk mo dhala Abiidaa/ mo dhala Elda/ah mo be. Aris uŋi gwansan uni ta kuma Gathuurah mo be. ⁵ Ibrahiim ɕi-ki'da ris tom piti kun tana a'di ka Is/hak i'baar mo be. ⁶ Hili e iya/ gi up laŋam piti yan mo tani Ibrahiim ki ɕi uni to kun ɕinu ki me'd mo, dhali ki a'di di'd ki e naskina/ mo tani a'di ki dhuki uni 'pen mo 'peni ya/m pitiŋ gana/ ka Is/hak mo mmo/iiku/ mmo'koku/ 'kupki mom'pesho'k isa dhana/ imun mo jin ta bampa/ gi mom'pesho'k mo be.

⁷ Hili atee yil jin din ma Ibrahiim ki e annihe/ mo, a'di 'kona yili iss 'kwanimpa ipekwarra i'ce'dka ɕarpa'ɕ apo/ mo be. ⁸ Ibrahiim a'di ɕiki shi/in piti jin 'ko'd mo dhali a'di wuki'd mo ki dhana dhan gana/ mo mnotana a'di dhan gumpam dhan ki yil piti mo dhali a'di gamkunu me'd nyaŋki 'kwanim piti mo be. ⁹ Is/hak dhala Isma/iil uni kun ta iya/m piti mo tani uni kanki a'di e jurum wosh ma Makpiilah mo e bwam bunto ma Ipruun jin ta ya/ ma Suuŋar jin ta wathi/ Hiŋhŋha jin di'd 'kup ka bor ki mis ki Pa Mamra mo be. ¹⁰ Bwam bunto yan yolkin ma Ibrahiim 'peni 'Kwani Hiŋhŋha mo tani a'di ikankunu a'di nycine/ uni ka ashim piti ka Saarah mo be. ¹¹ 'Ko'di jwa ma Ibrahiim mo tani Arumgimis 'bor-ki'da Is/hak mii mo a'di jin ta ya/m piti mo. Dhala Is/hak a'di ɕa'bki'd mo e pam Birlahayru/i mo be.

¹² Uni kun ta emen ma Isma/iil kun yerkuu gwayi 'ko'd mo a'di jin ta ya/ ma Ibrahiim mo ka Haagar jin ta ji Masir mo a'di jin ta ɕiŋkina/ nyara/ ma Saarah a'di jin dho'thkina a'di ka Ibrahiim mo be. ¹³ Gway gi iya/ ma Isma/iil mo tani uni annihe/ mo, a'di jin yerkuu ka baŋh 'pen ka dho'th buni mo: Nabayuut a'di ita'da bwanyara/ ma Isma/iil mo dhala Gidar mo dhala Adab/iil mo dhala Mibsaam mo, ¹⁴ dhala Mishmaa/ mo dhala Duumah mo dhala Massa mo ¹⁵ dhala Hadaar mo dhala Teema mo dhala Yathuur mo dhala Napish mo dhala Gidmah mo be. ¹⁶ Uni gwansan uni ita iya/ ma Isma/iil mo dhali gway buni si'da/ uni anann mo be. Dhali gway bampam buni dhali aŋa/ kun 'kona uni tani uni 'kume'd i'ce'dka su/ mo ka waŋ buni kun tana uni iya/ ma maliŋ mo. ¹⁷ Hili atee yil jin din ma Isma/iil annihe/ mo, a'di 'kona yili iss 'kwanimpa ipesu/ aŋh ikwara mo dhali a'di ɕiki shi/in piti jin 'ko'd mo dhali a'di wuki'd mo dhali a'di nyaŋkunu is gam me'd ki 'kwani ma bas piti

mo be. ¹⁸ Uni 'peni Pa Hawiila ntagi Pan Shur mo a'di jin di'd ka par 'twa/ ki Pa Masir mo 'kupki bway jin cuthi 'twa/ 'kupki bway Pa Ashshuur mo be. A'di ca'bkida po/ aris 'kwanim piti mo be.

¹⁹ Gway gi iya/ ma Is/hak uni kun ta emen piti mo a'di jin ta ya/ ma Ibrahiim mo: Ibrahiim jin ta'da baba ma Is/hak mo. ²⁰ Is/hak a'di i'kokina yili issu/ mo ka dhan piti me'd jin bu'thkina a'di aRipka ki ash mo a'di yim jin ta 'bwa/ ma Baṭu/iil mo jin ta Wathi/ Araam gi Pam Paddaan/araam jin ta 'bwah ma Laabaan Wathi/ Araam mo be. ²¹ Dhala Is/hak 'thoki'da Arumgimis gom ash mo, dhala Ripka jin ta ash a'di yim bwaaki'd mo be. ²² Dhali uci su/ gwansan uni gurunya is e bwa ma yim mo, dhali ayim ki o gwo mo ki: Waḳki/ a'di wakan mo tani, ata si'da/ idika/ ki e mo? Gom gwo gi wakan mo tani ayim yaki'd mo dhali 'theḳ gwo yan e Tapa Arumgimis mo. ²³ Dhali Tapa ki owa yim gwo mo ki:

Kal 'koni su/ e bwa ma dho'th pini mo,
dhali 'kwani su/ gwan kun mina /e dho'th mo tani uni
mini kwa/ bwa mo
dhali jan ṭal 'de/ a'di imidi 'bitha'bi'th mo mmobola ka-
mu/ e mo,

dhali a'di jin ca'd a'di imidi mii ara kam to mo be.

²⁴ Ka tee ma yim jin mina a'di dho'th thimkunu mo tani, hili mo mo ma, ushi uci su/ 'kon e bwa ma yim mo be. ²⁵ A'di jin pu'dki'di ṭwa/a/ mo tani a'di tagi 'per mo, dhali aris buṅgwar is piti wana e ki burriye/ muri is mo. Gom gwo gi wakan mo tani a'di yuḳki a'di gway ka Iisu mo. ²⁶ Dhali yan'ko'd mo tani akam pu'dki'd mo, dhali me'd piti bu'thki 'pena ṭiṅkila/ ma Iisu mo. Dhali gom gwo gi wakan mo tani a'di yuḳkunu gway ka Yakuub mo. Is/hak 'kona yil issi kwara mo me'd jin dho'thkin ma yim uni mo be.

²⁷ Me'd jin cakina uci su/ mo tani Iisu ta wathi/ jin ko-
ra e ki kor e mompar mo, a'di ta wathi/ ma shorj gana/
mo ka Yakuub ta wathi/ jin bu'th is piti ka mathar'kur
dhali ca'b e gu'b burriye/ mo be. ²⁸ Is/hak enki'da Iisu
mo haali/ a'di 'kaki shum piti kun parkina a'di mo. Hila
Ripka enki'da Yakuub mo be.

²⁹ Ka cima kamu/ me'd jin miikin ma Yakuub a'tash
mo tani Iisu pu'dki'di pa mo 'peni bwaasho mo dhali
a'di mutṭa/ ṭe/ is kagahara mo. ³⁰ Dhali Iisu ki owa
Yakuub gwo mo ki: Dhalki aha/ nyoka 'tash pini yan jin
cesa /e e ki 'per 'per mo haali/ aha/ mutṭa/ ṭe/ is mo
(gom gwo gi wakan mo tani a'di iyuḳkunu a'di gway ka
Aduum mo). ³¹ Yakuub oki gwo mo ki: /E mini yolaa/
mo ma bwanyaran dho'th ganam pini yan mo. ³² Iisu
thoḳki gwo mo ki: Aha/ mura wu 'te/ mo be. Mo ma
bwanyara/ yan midi miya ta gom aha/ mo? ³³ Yakuub
ki o gwo mo ki: /E mini thul gwo me'da po/ nṭwa/a/
gom aha/ mo, dhali wakan a'di thulki gwo me'da po/
gom a'di dhali yol mo ma bwanyaran dho'th pitij
gana/ ka Yakuub mo be. ³⁴ Yan'ko'da Yakuub ki cika Iisu
maan guraasa dhala 'tasha pasuliya jin cesu/ mo dhali
a'di shwaki a'di mo dhali a'di piki to mo dhali cu mis mo
dhali ya e bway piti mo. Iisu a'di ishi/ki mo ma bwan-
yaram pitij gana/ i e mo be.

²⁶ Dhali shwane/ ṭe/ pu'dki'd mo e bampa/ mo
mmowaki ṭen dhamo/ mo me'd jin din ma
Ibrahiim mo. Dhala Is/hak a'di yaki'd mo e Pany Jaraar
mo eya Abimaalik jin ta'da malik gi 'Kwani Piliistiin mo.

² Dhali Tapa piki a'di i is mo, dhali o a'di gwo mo ki:
Dhalku/ ki ya ka luṅgu'b bway Pa Masir mo. Hili ca'bi /e
eya 'cesh jin miga/ ṭor /e mo. ³ Tayi aca/ eya 'cesh yan
mo dhali aha/ mina di nyakki /e mo dhali 'bor /e mii
mo, dhali gom /e mo dhali gom emen pini mo tani
aha/ mina ci aris bampa/ gwan ki /e mo dhali aha/ mi-
na thim gwom pem jin oka/ is mo mmothul gwo me'da
po/ goma Ibrahiim jin ta'da babam pini mo be ki:

⁴ Aha/ mina mar emen pini is mo me'da cul gi momis
mo dhali aha/ mina ci emen pini aris bampa/ yani
'baar mo. Dhali gom gway gi emen pini mo tani aris
kal gi mony'cesh mini 'bor is buni mii ki uni mo be.

⁵ Haala Ibrahiim haki gwo gi 'twam pem e mo dhali
dhu gwo kun ḳanka/ a'di mo dhali gwoṅḳan pem mo
dhali gwoṅḳan pem kun cinu ki 'twa/ mo dhali
gwoṅḳan pem jin cinu mo be.

⁶ Gom gwo gi wakan mo tani Is/hak a'di ca'bkid mo e
Pany Jaraar mo be. ⁷ Ki 'kwaniṅ gwaṭṭ gi mo yan doṭki
a'di gwo mo gom ash mo tani, a'di ki thoḳ gwo mo ki:
Ayim a'di ita 'bwah pem mo, haali/ a'di ḳo/ki is mo
mmo/o ki a'di ta ashim piti mo isi ciki/ 'kwani gi mo yan
imini 'taki 'kosh a'di jwa mo gom gway ma Ripka mo,
haala yim dina jarom piti ki she/ mo mmohil mo be.

⁸ Ki a'di diki'd e mun ki rash rash mo tani Abimaalik jin
ta'da malik gi 'Kwani Piliistiin mo tani a'di hilki mo ki e
shu'd gu'b mo dhali para Is/hak e mo mmolo'bkina a'di
aRipka jin ta ash mo. ⁹ Gom gwo gi wakan mo tani Abi-
maalik yuḳki'da Is/hak mo dhali o a'di gwo mo ki: Hili
mo mo ma, ayim ta ashin mo ba/, kata jan ona /e gwo
oki ayim ta 'bwahan mo? Is/hak ki thoḳ a'di gwo mo ki:
Haali/ aha/ kulumkina gwo ibwa mo oki aha/ mina wu
mo gom gwo ma yim mo be. ¹⁰ Abimaalik ki o a'di gwo
mo ki: Atinta a'dan jin miikina /e wakan apo/ aman mo,
wathiṅ kamun 'de/ wariba/ midi 'taki ya mo isha 'bom
pini mo dhali /e mini 'taki guyu/ mo jin thamu mii apo/
aman mo be. ¹¹ Gom gwo gi wakan mo tani Abimaalik
ki ruma aris 'kwani 'baar ki gwo mo mmo/o ki: A'di yin
jin midi ta wathi/ yan is ki cwa mo walla ashim piti mo
tani a'di minu 'kosh jwa mo be.

¹² Dhala Is/hak siki to mo e bampa/ yan mo dhali a'di
'ciṭṭhi to mo ki yila 'de/ yan mo ki iss 'kwanimpa imud-
he'd mo. Haali/ Tapa a'di 'borki a'di mii mo be. ¹³ Dhali
wathi/ warki'd ki wathimpa mo dhali gama ris to ki
nyanye/ kun markunu is mo ntagi a'di ta wathi/ jin
eka/ 'pen ki ek mo. ¹⁴ A'di taki'd ga ma'diny ḳa'bal kun
jinu mo dhali bip mo dhali aris ciṅkina/ tana ris mo
kun 'kokin e gu'b piti mo, dhali gom gwo gi wakan mo
tani 'Kwani Piliistiin uni taki dhapan apo/ a'di mo be.

¹⁵ (Dhali shwane/ 'Kwani Piliistiin uni 'dapkina aris jis
yi'de/ 'twa/ ka dihar mo uni kun cwanykin ma ris ciṅki-
na/ gi com ka tee ma babam piti ka Ibrahiim mo.)
¹⁶ Dhali Abimaalik ki owa Is/hak gwo mo ki: Yaku/ /e
mo 'peni aman mo haali/ /e ta wathi/ jin ca'bkid dem
dem mmobol am e mo.

¹⁷ Gom gwo gi wakan mo tani Is/hak yaki'd mo 'peni mattaan mo dhali nyan gu'b burrinyem piti e embul wosh ma Jaraar mo dhali ca'bi mun mo be. ¹⁸ Dhala Is/hak cwanyki jis yi'de/ dok/e mo e mo jin 'thissa/ cwanykunu uni ka tee ma Ibrahiim jin ta com mo haali/ 'Kwani Piliistiin 'thissa/ 'dapki uni 'twa/ ka dihar mo 'ko'di jwa ma Ibrahiim mo dhali a'di yerki uni gway mo me'd jin yerkina com uni gway mo be. ¹⁹ Hili ki cinjina/ ma Is/hak cwanyki jis yi'de/ mo e embul wosh mo tani uni gamki jis yi'de/ kun kasha yi'de/ e ki kash mo. ²⁰ Dhali imanhil ka'bal gi Pany Jaraar uni walkin ki imanhil ka'bal ma Is/hak mo mmo/o gwo mo ki: Yi'de/ ta jim bam mo be. Dhali gom gwo gi wakan mo tani a'di yukki jis yi'de/ yan ki gway mo ka Isig haali/ uni askin gom a'di mo be. ²¹ Dhali yan'ko'd uni cwanyki jis yi'de/ kamu/ mo dhali uni si'da/ walkina po/ caan mo. Dhali gom gwo gi wakan mo tani a'di ki yuk jis yi'de/ yan ka Sithnah mo. ²² Dhali a'di so'kki'd mo 'peni mun mo dhali cwany jis yi'de/ kamu/ mo dhali apo/ caan mo tani uni 'koki wal mo, dhali gom gwo gi wakan mo tani a'di ki yuk jis yi'de/ yan gway ka Rahubut mmo/o gwo mo ki: Tapa a'di ithosonki ana embul mo mo dhali ana shwane/ mina kal mamana dho'th mo e bampa/ yan mo be.

²³ 'Peni mattaan mo tani a'di yaki'd ka gagamis mo e Pan Birsaba mo be. ²⁴ Dhali Tapa piki a'di i is mon'thiny mo dhali o gwo mo ki: Aha/ tana Arumgimis ma Ibrahiim jin ta'da babam pini mo, dhalku/ is ki ko/ mo haali/ aha/ mina nyak di ki /e mo dhali 'bor /e mii mo dhali mar emen pini is mo gom gway gi cinjina pem ka Ibrahiim mo be. ²⁵ Gom gwo gi wakan mo tani a'di nyan'ki'da gwa'a/ jin miinuwa basa 'cesh mo e mun mo dhali yuk gway gi Tapa mo dhali thum gu'b burrinyem piti i mun mo. Dhali e mun mo tani cinjina/ ma Is/hak uni cwanyki jis yi'de/ ka ris mo.

²⁶ Dhali yan'ko'd Abimaalik yaki'di a'di 'peni Pany Jaraar mo nyakka Ahussaat jin ta'da amanlogom a'di ki gwo mo dhala Pikul jin ta'da 'kan'kup gom 'kwani ma meem piti mo. ²⁷ Is/hak ki o uni gwo mo ki: Atinta iiyina umi aha/ mo? 'Kona um ki misha ki um shi/i aha/ i e mo dhali ur aha/ mo 'peni um mowa? ²⁸ Uni ki tho'k a'di gwo mo ki: Aman misha eya tenter gana/ ki Tapa di'd nyakki /e mo, a'di i/ona aman gwo jin waki cise/ mo ki: Dhalki mo jin minu mii thul gwo me'da po/ midi mii di mo e bwaman am dhali /e mo, dhali dhalki ana gama gwo jin gamu me'd mo nyakki /e mo. ²⁹ Ki /e mini diki mii to shiyi'da kamu/ apo/ aman mo, me'd jin 'kona aman ki ta /e is ki cwa mo dhali aman si'da/ 'konaki mii to'j kamu/ mo hili jasi tom 'bor'o'd mo dhali hashki /e mo ki mon'ku'th is mo. /E shwane/ 'borkina Tapa mii mo be. ³⁰ Gom gwo gi wakan mo tani a'di miiki uni tonte/ jin shwanu ka tul 'kup mo dhali uni shwaki to mo dhali uni piki to mo be. ³¹ Dhali mon'thamo/ mo tani uni cuki mis mo ki jahanne/ mo dhali thul gwo me'da po/ ka rem'kup mo, dhala Is/hak dhuki uni 'pen mo e bway buni mo dhali uni iikin mo 'peni a'di ki mon'ku'th is mo be. ³² Dhali 'pena cim 'de/ yan mo tani cinjina/ ma Is/hak pu'dkin mo dhali tor a'di gwo gom

jis yi'de/ kun cwanykina uni mo dhali o gwo mo ki: Aman gamkina yi'de/ mo be. ³³ A'di yukki jis yi'de/ yan gway mo ka Shibah mo. Gom 'pemen gwo gi wakan mo tani a'di iyu'kkunu 'pen'kuman bampa/ yan gway ka Birsaba ntagi shwanesan mo be.

³⁴ Me'd jin 'kona yili Iisu i issu/ mo tani a'di bu'thki ash mo jin yuku gway ka Yahudiit jin ta 'bwa/ ma Biiri jin ta Wathi/ Hi'th'a mo dhala Basmah jin ta 'bwa/ ma Iilun jin ta Wathi/ Hi'th'a mo. ³⁵ Dhali uni gwan mii mon'ko apowa Is/hak dhala Ripka mmo'ka/a ka/ mo.

27 Ka Is/hak taki'da dhan mo dhali em piti si'da/ dhuruma/ dhurum wakan mo a'di imolkina a'di mo mmpar e ki 'bore/ mo, a'di iyu'kkina a'di a/Iisu mo a'di jin ta ya/m piti jin ca'd mo dhali o a'di gwo mo ki: Ya/m pema, dhali a'di ki tho'k a'di gwo mo ki: Aha/ dina imahan mo. ² A'di ki o gwo mo ki: Hili mo mo ma, aha/ tana adhan mo dhali aha/ dinaki misha cim jwam pem mo. ³ Hili shwane/ buthi to gi mo/as pini mo dhala kulpem pini dhala bwam pini mo dhali ya ka pi'e/ e mombwaasho mo dhali par tom bwaasho mo gom aha/ mo. ⁴ Dhali thosoni shum jin 'kunya'kuny gom aha/ mo, a'di jin enka/ mo dhali kali a'di ki aha/ ki aha/ mina shwa a'di mo dhali 'bor /e mii n'twa/a/ ki aha/ dinaki wu mo be.

⁵ Dhala Ripka cikki gwo yan me'd jin okin ma Is/hak gwo e ya/m piti ka Iisu mo. Gom gwo gi wakan mo tani Iisu a'di yaki'd ka pi'e/ mo dhali par tombwaasho mo dhali 'koshi a'di mo dhali kali a'di mo. ⁶ Ripka si'da/ oki ya/m piti ka Yakuub gwo mo ki: Aha/ cik'kina 'twa/ mmo'tora/ tor ka kan ka Iisu mo, ki: ⁷ Kalaa/ shum tombwaasho mo dhali thosoni shum jin 'kunya'kuny gom aha/ mo ki aha/ mina shwa a'di mo dhali 'bor /e mii mo mbwambor ki Tapa mo n'twa/a/ ki aha/ dinaki wu mo be. ⁸ Hili mo mo ma, ya/m pem, hayi gwom pem e mo me'd jin kankika/ /e mo. ⁹ Yaku/ e ma'diny ka'bal mo dhali kwany ushi gungulu mi isu/ mo ki aha/ mina thoson shum kun 'kunya'kuny 'peni uni mo gom cim mo a'di jin enkina a'di kagahara mo. ¹⁰ Dhali /e mini kalki a'di ki cim mo mmoshwa mo. Wakan ki a'di midi 'bor /e mii mo n'twa/a/ ki a'di diki wu mo. ¹¹ Hila Yakuub oki'da Ripka jin ta kum gwo mo ki: Hili mo mo ma, akam pem ka Iisu a'di ta wathi/ jin 'kan ma muri is mo, dhali aha/ 'tikila/ bungwar ki 'tikil mo. ¹² Wariba/ ababa midi tayaa/ is is ki me'd mo, dhali aha/ mina e waki aha/ miina a'di ka mak mo dhali aha/ mina kal monyjee apo/ is pem mo, yisa mom'bor mii mo. ¹³ Kum ki o a'di gwo mo ki: Monyjeem pini midi di apo/ aha/ mo ya/m pem mo, hili hayi gwom pem e mo dhali yayi mo dhali kwany uni gom aha/ mo. ¹⁴ Gom gwo gi wakan mo tani a'di yaki'd mo dhali buthi uni mo dhali 'doyu/ uni ki kum mo, dhali kum ki thoson shum kun 'kunya'kuny mo, me'd jin enkina com kagahara mo be. ¹⁵ Dhala Ripka ki bu'th burrinyem 'borga/ ma Iisu jin ta ya/ ma yim jin ca'd mo uni kun 'koni gu'b nyakka yim mo a'di ki hi'thki a'di ka Yakuub mo a'di jin ta ya/m piti jin gwa'da'd mo. ¹⁶ Dhala yim ki hi'thki a'di ayi'c mi e 'bame'd piti mo dhali e 'bam piti jin 'tikila/ 'tikil mo.

¹⁷ Dhali ayim ki ci shum jin 'kunya'kuny mo dhali

maanꞑuthu'd mo a'di jin thosonkin ma yim mo e me'd gi ya/m piti ka Yakuub mo.

¹⁸ Wakan a'di yaki'd bway gu'b gi com mo, dhali o a'di gwo mo ki: Ababam pema, dhali a'di ki thoꞑ a'di gwo mo ki: Aha/ dina imahan mo. Ki /e aja a'dun mo? ya/m pem. ¹⁹ Yakuub oki com gwo mo ki: Aha/ tana Iisu jin ta'da bwanyaram pini mo. Aha/ miikina me'd jin ꞑankina /e aha/ gwo mo dhali shwane/ ꞑa'bi /e ki mis mo dhali 'kayi shum tombwaashom pem mo ki /e mini 'bor aha/ mii mo. ²⁰ Hila Is/hak oki ya/m piti gwo mo ki: Mii wakata ganne/ gamkina /e a'di ki jahanne/ kan mo? ya/m pem. A'di ki thoꞑ gwo mo ki: Haali/ Tapa Arumgimis pini a'di ꞑiki aha/ a'di ki 'ta'b kan mo be.

²¹ Yan'ko'd Is/hak ki owa Yakuub gwo mo ki: Shoru/ is ki 'dishe/ mo ki aha/ mina ta /e is is ki me'd mo ya/m pem mo ki aha/ mina mish /e mo waꞑki/ /e tana Iisu ka jin gana/ jin ta ya/m pem mo, walla aja a'dan mo?

²² Wakan aYakuub a'di yaki'd mo mmo'disha Is/hak is mo a'di jin ta com mo, a'di taki a'di is is ki me'd mo dhali o gwo mo ki: 'Twa/ a'di ita jim ma Yakuub mo, hili me'd uni ita me'd ma Iisu mo be. ²³ Dhali a'di diki nyith a'di mo haali/ me'd piti 'kan ma mur nycine/ mo me'd ji ma kam piti ka Iisu mo, dhali gom gwo gi wakan mo tani a'di ki 'bor a'di mii mo be. ²⁴ A'di ki o gwo mo ki: A/e ta ya/m pem ka jin gana/ mo jin ta'da Iisu mo? A'di ki thoꞑ gwo mo ki: Aha/ tana a'di mo be. ²⁵ Dhali yan'ko'd a'di ki o gwo mo ki: ꞑali a'di ki aha/ mo ki aha/ mina 'ka shum tombwaasho gi ya/m pem mo dhali 'bor /e mii mo. Wakan a'di ꞑalki a'di a'di mo dhali a'di 'kaki a'di mo dhali a'di ꞑalki a'di yimana mura'th jin ꞑa/u ki nꞑahꞑah mo dhali a'di piki a'di mo be. ²⁶ Dhali yan'ko'd com ka Is/hak ki o a'di gwo mo ki: Shoru/ is ki 'dishe/ mo dhali piyaa/ 'twa/ mo ya/m pem mo. ²⁷ Wakan a'di pu'dki'd ki 'dishe/ mo dhali pi a'di 'twa/ mo dhali a'di jikꞑi'da shim burrinyem piti mo dhali 'bor a'di mii mo dhali o gwo mo ki:

Hili yisawa/, ashim gi ya/m pem mo
ma isi me'da shim gi wathi/ jin yayi'd 'pena piye/ mo,
a'di jin 'borkina Tapa mii be.

²⁸ Dhala Arumgimis ꞑi jape/ gi momis mo,
dhali aris tom 'boron gi mony'cesh mo,
dhali pos mo dhala mura'th ki nyanye/ mo.

²⁹ Dhalka ris 'kwani 'baar mo mii /e to ime'd mo,
dhali aris kal gi mony'cesh mina 'ko ka bamambor
mmolug /e mo.

Tayi tapa apo/ ikam pini mo
dhali dhalki iya/in gi kwan mini 'ko ka bamambor
mmolug /e mo.

Monyjee midi di apo/ aris 'kwani 'baar ka 'dete/ 'dete/
kun jeeki /e mo,

dhali mom'bor mii midi di apo/ aris 'kwani 'baar mo
kun 'borki /e mii mo.

³⁰ Dhali ka Is/hak daꞑa/ 'baarki mii i'dishesan
mmo'bora Yakuub mii mo, ka Yakuub 'tilki is mo
mmoya ka piye/ mo 'peni bwambor ma Is/hak mo jin ta
com mo tani Iisu jin ta'da kam mo tani a'di pu'dki'd mo
'peni mompar mo be. ³¹ A'di si'da/ thosonki shum jin
'kunya'kuny mo dhali ꞑali a'di e com mo. Dhali a'di ki o

com gwo mo ki: Dhalka baba cu mis mo dhali 'ka shum
tombwaasho gi ya/m piti mo ki /e mini 'bor aha/ mii
mo. ³² Ababam piti ka Is/hak oki a'di gwo mo ki: Ki /e
aja a'dun mo? A'di thoꞑki gwo mo ki: Aha/ tana ya/m pi-
ni, jin ta'da bwanyara/ jin ta'da Iisu mo be. ³³ Yan'ko'd a/
Is/hak a'di dekina is ki bir bir ki 'bi'th mo, dhali o gwo
mo ki: Kaja sa/ yaki'd mo mmopar mo dhali 'koshi
tombwaasho mo dhali ꞑali aha/ shum mo, dhali aha/
'kakina a'di 'baar mo ntwa/a/ ki /e diki pu'du/ mo dhali
aha/ 'borkina a'di mii mo? Nye a'di minu mii 'bor mii
mo. ³⁴ Ka Iisu cikki gwo 'peni com mo tani a'di 'therki
dhan ko ki 'bi'th mo dhali ko ki jabu'th ki ꞑu'bu/ ꞑu'bu/
mo, dhali o com gwo mo ki: 'Bori aha/ mii mo ma, isi
aha/ gara/ si'dayi, ayy ababam pem mo. ³⁵ Hili a'di oki
gwo mo ki: Akam pini a'di pu'dki'd ka maꞑ mo, dhali
a'di bu'thki mom'bor miim pini mo. ³⁶ Iisu oki gwo mo
ki: A'di 'konuki yuꞑ gway ka Yakuub ka jin gana/ 'taa?
Haali/ a'di thamki aha/ thum me'di su/ mo. A'di bu'thki
mo ma bwanyaram pem jin taka/ mo, dhali hili mo mo
ma, shwane/ a'di bu'thki mom'bor miim pem 'peni aha/
mo. Yan'ko'd a'di ki o gwo mo ki: A/mom'bor miin ka-
mu/ bunya/ dina /e ki 'tash 'twa/ mo gom aha/ mowa?

³⁷ Is/hak ki thoꞑa Iisu gwo mo ki: Hili mo mo ma aha/
karkina a'di mmota tapam pini mo, dhali aris ikam piti
aha/ ꞑikina uni ki a'di mmota ꞑinꞑina/ mo mmomii a'di i
me'd mo dhali pos dhala mura'th kun sinu mo aha/ ꞑik-
ina uni ki a'di mo mmocil mo. Kata beseene/ imiga/ mii
gom /e ya/m pem mo? ³⁸ Iisu ki o com gwo mo ki: A/e
taki jasi mom'bor mii 'deꞑ gana/ kan niina? ababam
pem mo. 'Bori aha/ mii mo ma, isi aha/ gara/ si'dayi,
ayy ababam pem mo. Dhala Iisu ꞑeki 'twam piti mo
dhali ko mo be. ³⁹ Dhali yan'ko'd Is/hak jin ta'da babam
piti thoꞑki a'di gwo mo ki:

Hili mo mo ma, /e mini si'd mo 'peni mony'cesh jin
minu si to mo haali/ a'di ita mom pini jin mina /e ꞑa'bi
cine/ mo,

dhali /e si'da/ mini si'd mo 'peni jape/ gi momis e mo
jin ꞑa'dama/ ꞑa'dam mo.

⁴⁰ Shemen gandala turgam pini mo tani a'di imina /e
ndi ki e mo be.

Dhali /e mini miiya kan to mo,

hili ki /e mini kwa/ is pini bwa mo tani

/e kwa/ki dhanꞑa'b tom'bam piti bwa mo 'peni 'bam
pini mo be.

⁴¹ Shwane/ Iisu shi/ki'da Yakuubi e mo gom mom'bor
mii jin 'borkina com a'di mii mo, dhala Iisu oki gwo e is
piti mo ki: Atee jin minu kowa ko goma babam pem
a'di 'dishkina 'twa/ mo. Aha/ mina 'kosha kam pem ka
Yakuub jwa mo n'ko'd mo. ⁴² Hili gwo gi Iisu a'di
ꞑorkunuwa Ripka mo a'di jin ta'da bwanyara/ ma yim
mo. Gom gwo gi wakan mo tani ayim hashki gwo mo
mmoyuꞑa Yakuub jin ta ari ya/ ma yim jin gwa'da'd mo,
dhali o a'di gwo mo ki: Hili mo mo ma, akam pini ka
Iisu a'di malaski is piti mo dhali thoson is mo
mmo'kosh /e jwa mo. ⁴³ Dhali 'peni shwanesan mo,
ya/m pem hayi gwo gi 'twam pem e mo, dhali cuyi mis
dhali gusi pa mo a Laabaan mo a'di jin ta'da kam pem
mo e Pan Haraan mo. ⁴⁴ Dhali ꞑa'bi /e e mun mo nyakki

a'di ki ari mo mo ntaga nyor ma kan yan jin 'batha'ba'th mina she/ i'thup mo. ⁴⁵ Ntaga nyor ma kan yan mina she/ i'thup mo dhali a'di midi this to gwan e mo kun miikina /e mo. Yan'ko'd aha/ mina hash gwo mo dhali susi /e ka nyan'ko'd 'peni mun mo. Goma tinta imiga/ this um isu/ e mo mmonṭal 'de/ ka cim 'de/ kan mo.

⁴⁶ Yan'ko'd aRipka ki owa Is/hak gwo mo ki: Aha/ 'baka/ mondiki/em pem e mo haali/ aris up gi 'Kwani gi Pan Hiṭṭṭha mo. Waḱka Yakuub midi mash jan 'de/ 'peni up gi Pan Hiṭṭṭha me'd uni up gwansan kun 'kon e bampa/ yansan mo, dhali shim miim 'boro'da ta midi di gom mondiki/em pem mo?

28 Dhali yan'ko'd Is/hak yuḱki'da Yakuub mo dhali 'bor a'di mii mo dhali ḱan a'di gwo mo ki: /E mini dhalku/ ki mii masha 'boma kamu/ 'de/ 'peni 'Kwani gi Paṅ Kanaan mo. ² Cuyi mis mo dhali yayi mo e Pam Ṗaddaan/araam e gu'b ma Baṭu/iil jin ta'da baba gi kwan mo dhali butha 'bom 'peni mun mo jan 'de/ 'peni i'bwā/ ma Laabaan jin ta'da kam gi kwan mo.

³ Arumgimis jin Eḱa/ Eḱ mo 'borki /e mii mo dhali kar /e mmodho'th mo dhali mar /e amar is mo ki /e mini ta dhana buhany 'kwani mo be. ⁴ Dhalki a'di ḱi mom'bor mii ma Ibrahiim ki /e mo dhali emen pini si'da/ mo ki /e mini bu'th bampa/ gwan kun takina /e aḱa/ apo/ mo a'di jin ḱikin ma Arumgimis a/Ibrahiim mo. ⁵ Wakan Is/hak hashki'da Yakuub 'peni a'di mo dhali a'di yaki'd mo e Pam Ṗaddaan/araam mo eya Laabaan jin ta ya/ ma Baṭu/iil mo jin ta Wathi/ Araam a'di jin ta'da kam ma Ripka mo a'di jin ta KoYakuub dhala Iisu mo.

⁶ Dhala Iisu me'd jin mishkina a'di ka Is/hak 'borki'da Yakuub mii mo dhali karki a'di 'pen mo e Pam Ṗaddaan/araam mo mmobutha 'bom 'peni mun mo tani dhali ki a'di 'borki a'di mii mo dhali ḱan a'di gwo mo ki: /E mini dhalku/ ki mash jan 'de/ 'peni up 'Kwani Kanaan mo, ⁷ dhali ka Yakuub haki gwo gi com e mo dhali kum mo dhali ya mo e Pam Ṗaddaan/araam mo. ⁸ Wakan Iisu parki mo e mo ki up gi 'Kwani gi Paṅ Kanaan 'koki 'borā Is/hak bwa mo a'di jin ta com mo. ⁹ Iisu a'di yaki'd mo eya Isma/iil mo dhali butha 'bom mo mmomar upa tiya kun takina a'di is mo a'di jin ta'da Mahlah jin ta 'bwa/ ma Isma/iil mo jin ta ya/ ma Ibrahiim mo a'di jin ta 'bwaham ma Nabayuut mo be.

¹⁰ Yakuub dhalki Pam Birsaba 'pen mo dhali yaki'd mo 'kupki bway Pan Haraan mo. ¹¹ Dhali a'di pu'dki'd mo e monḱamu/ mo dhali a'di ḱa'bki'd e mun mon'thiny mo haala tente/ yulki'd mo. A'di ki bu'th wosha kamu/ mo e mo yan mo mmokar 'kup piti mo dhali a'di ki ishi mo yan mo be. ¹² Dhali a'di shu'bki jan mo ki to di'd jin karkunu mo 'peni mony'cesh mo jin senu sho'k mo dhali 'kupan piti jithirki momis mo dhali hili mo mo ma, iman'doyu gwo ma Arumgimis seki momisi a'di mo dhali thulkin ki a'di mo. ¹³ Dhali hili mo mo ma, Tapa doshki'di 'kupi a'di mo dhali o gwo mo ki: Aha/ tana Tapa Arumgimis ma Ibrahiim jin ta'da babam pini mo dhali Arumgimis ma Is/hak mo. Mony'cesh yan jin isha /e apo/ mo tani aha/ mina ḱi a'di ki /e mo dhali emen pini mo be. ¹⁴ Dhali emen pini uni mina e waki bu'da

'cesh mo dhali /e mini hakas mo ka bor mo ntaga bora lunḱu'b mo dhali 'kupki mom'pesho'k mo dhali 'kupka 'bana bim poros mo dhali 'kupka 'bana biny cam mo, dhali ki /e mo dhali emen pini mo tani arisa waḱ gi 'kwaniny'cesh mini 'bor is buni mii mo be. ¹⁵ Hili mo mo ma, aha/ mina di nyakki /e mo dhali kar /e mo eya ris mo gunn kun mina /e iya mo dhali susi /e ka nyan'ko'd e bampa/ yansan mo. Haali/ aha/ yisa mina dhal /e 'pen yisa ntagi aha/ mina thim gwom pem jin okika/ /e mo be. ¹⁶ Yan'ko'd aYakuub merki e mo 'peni mo/ish em piti mo dhali o gwo mo ki: Ka jin gana/ Tapa a'di idi-ki'd e mo yan mo dhali aha/ molkina a'di mo be.

¹⁷ Dhali a'di ḱo/ki is mo dhali o gwo mo ki: Mo yan ta mo jin ḱogu mo. Mo yan a'di ita isi gu'b ma Arumgimis gana/ mo 'tese/ be dhali yansan a'di ita 'twaṅkala goṅ gi bway momis mo be.

¹⁸ Wakan aYakuub cuki mis mo mon'thamo/ ka 'tum mo dhali bu'th wosh jin isha a'di 'ba/ mo dhali thum a'di ki mis mo mmota tinḱiliṅ mo dhali wol a'di ayini 'kup mo. ¹⁹ A'di yuḱki mo ḱaan gway mo ka Beet/iil mo, hili gway gi 'penḱuman bampa/ yan mo tani a'di yuḱu iṭwa/a/ ka Luus mo be. ²⁰ Yan'ko'd aYakuub thulki gwo me'da apo/ mo mmo/o ki: Waḱki/ Arumgimis midi di e aha/ mo dhali kar aha/ e bway pem yan jin yaka/ iya mo dhali ḱiyaa/ tonṭe/ mmoshwa mo dhali burriinye/ mmohithi is mo, ²¹ wakan ki aha/ mina doḱu/ bway pa e gu'b ma babam pem ki monḱu'th is mo tani yan'ko'd Tapa a'di imidi ta Arumgimis pem mo be. ²² Dhali wosh yan jin thumkika/ ki mis me'da tinḱiliṅ mo tani a'di imidi ta gu'b ma Arumgimis mo dhali aris to 'baar mo kun mina /e ḱi aha/ mo tani aha/ mina bu'th jan 'de/ mo 'pena 'kume'd mo gom /e mo be.

29 Dhala Yakuub yaki'd mo e bway piti mo ntagi a'di pu'dki'd mo e 'kwani gi bampa/ gi mom'pesho'k mo be. ² Ki a'di hilki mo mo tani a'di parki jis yi'de/ e mo e bwam bunto mo dhali hili mo mo ma, adhana ma'diny ḱa'bal ikwara kun ishkini shemen piti mo haali/ 'peni jis yi'de/ ḱaan mo tani ama'diny ḱa'bal wolkunu yi'de/ mo. Dhali wosh gi 'twaṅkal jis yi'de/ yan mo tani a'di caaca mo be. ³ Dhali ka ma'diny ḱa'bal tulkunu isi monṭal 'de/ imatṭaan mo tani imanhil ḱa'bal ki 'danḱal wosh 'peni 'twaṅkal jis yi'de/ mo dhali wolki ḱa'bal yi'de/ mo dhali karki wosh ka nyan'ko'd mo e mom piti mo e 'twaṅkal jis yi'de/ mo.

⁴ Yakuub ki o uni gwo mo ki: Ikam pema um iiyin 'peni mana mo? Uni ki thoḱ a'di gwo mo ki: 'Peni Pan Haraan mo be. ⁵ A'di ki o uni gwo mo ki: A/um mishina Laabaan jin ta ya/ ma Nahur mowa? Uni ki thoḱ a'di gwo mo ki: Aman mishkina a'di mo be. ⁶ A'di ki o uni gwo mo ki: A/dhali a'di 'bora is mo 'te/ tana? Uni thoḱki a'di gwo mo ki: A'di 'bora is mo, dhali hili mo mo ma, aRahiil jin ta 'bwa/ pu'dki'd mo nyakki ḱa'bal mo be. ⁷ A'di ki o gwo mo ki: Hili mo mo ma, atente/ caaca ka-gahara mo, a'di diki ta atente/ jin minu tul to/e isi monṭal 'de/ mo, woli ḱa'bal yi'de/ mo ma dhali iiku/ mo mmoḱi uni ashon dhii/i'd mo. ⁸ Hili uni thoḱki a'di gwo mo ki: Aman mola mii ntaga ma'diny ḱa'bal minu tul isi 'baar mo imonṭal 'de/ mo dhali wosh si'da/ minu

'danƙalu/ mo 'peni 'twaƙal jis yi'de/ mo dhali yan'ko'd aman ki wol ƙa'bal yi'de/ mo be.

⁹ Ki a'di mal ma ƙor mmoƙor ki uni mo tani Rahiil pu'dki'd mo nyaƙki ƙa'bal gi com haala yim a'di ita'da manhiil uni mo be. ¹⁰ Dhali ka Yakuub parki'da Rahiil e mo a'di jin ta 'bwa/ ma Laabaan jin ta'da kam gi kum mo dhali ƙa'bal ma Laabaan jin ta'da kam gi kum mo tani Yakuub seki mis mo dhali 'danƙal wosh mo 'peni 'twaƙal jis yi'de/ mo dhali wolka ma'diny ƙa'bal ma Laabaan yi'de/ mo a'di jin ta'da kam gi kum mo be.

¹¹ Dhali yan'ko'd a'di piki'da Rahiil 'twa/ mo dhali 'ther dhan ko kagahara mo be. ¹² Dhala Yakuub ƙorki'da Rahiil gwo mo ki a'di ta'da bas gi com mo dhali a'di si'da/ ta ya/ ma Ripka mo, dhali ayim guski'd mo dhali ƙor com gwo mo be.

¹³ Ka Laabaan ciƙki gwom 'borga/ goma Yakuub jin ta ya/ gi 'bwham mo tani a'di guski'd mo mmogam a'di 'kup mo dhali kar a'di mmota isa kony mo dhali pi a'di 'twa/ mo dhali susi a'di bway gu'b piti mo. AYakuub ƙorki'da Laabaan aris to gwansani 'baar mo be. ¹⁴ Dhali aLaabaan ki o a'di gwo mo ki: Ka jin gana/ /e tana simam pem mo dhali bunƙwar is pem mo. Dhali a'di ƙa'arki'd nyaƙki a'di ka appe i'de/ mo.

¹⁵ Dhali yan'ko'da Laabaan ki owa Yakuub gwo mo ki: Haali/ /e tana bas pem mo tani a'di 'boro'da jin mina /e imii aha/ aƙu'c ki me'd mowa? Ƙora/ gwo mo gom tom pini jin mina /e gam ki ji gi mina /e ta mo tani midi ta atinta mo? ¹⁶ Dhala Laabaan a'di ita gi i'bwa/i su/ mo: gway gi 'bwa/ jin ca'd mo tani a'di iyuku ka Le/ah mo dhali gway gi 'bwa/ jin gwa'da'd mo tani a'di iyuku ka Rahiil mo be. ¹⁷ E ma Le/ah mol mo hil ki 'bore/ mo haali/ em piti 'cwarac'war mo, hila Rahiil a'di ta jaron ƙana/ mo dhali enu kagahara mo be. ¹⁸ Yakuub enki'da Rahiil mo dhali a'di ki o gwo mo ki: Aha/ mina mii /e aƙu'c ki yili pesu/ mo gom 'bwa/m pini jin ta'da Rahiil jin gwa'da'd mo be. ¹⁹ Laabaan ki o gwo mo ki: A'di 'boro'd ki 'bor gana/ mo gom aha/ mo mmoƙiki /e a'di mo, ma mo diki ƙi a'di 'kwanin tiya mo, ƙa'bi /e nyaƙki aha/ mo. ²⁰ Wakana Yakuub miiki'da tu'c ki yili pesu/ goma Rahiil mo dhali uni wana mo i e ka cim midi diki ta rash rash gom mo/en jin enkina a'di ayim mo be.

²¹ Yan'ko'da Yakuub oki'da Laabaan gwo mo ki: Ciya/ a'bom pem mo ki aha/ mina ya ayim mo haali/ mom pem 'baarki'd mo be. ²² Wakan aLaabaan tulki'da aris 'kwani gi mo ƙaan isi monƙal 'de/ mo dhali shwa to jin yukuwa yuƙ ka tul 'kup mo. ²³ Hili mom'pimpili/ mo tani a'di ki bu'th 'bwa/ ka Le/ah dhali suski a'di aYakuub mo dhali a'di yaki'da yim mo be. ²⁴ (Laabaan ƙi nyarany ƙinƙinam piti jin ta'da Silpah e 'bwa/m piti ka Le/ah mo mmota ƙinƙina/ nyara/ ma yim mo.) ²⁵ Dhali e mon'thamo/ mo tani hili mo mo ma, aLe/ah ayim ta a'di jin ƙikunu a'di mo dhala Yakuub ki owa Laabaan gwo mo ki: Dika/ ki miiki /e aƙu'c goma Rahiil mo 'taa? Atinta he'kkina /e aha/ e wakan mo. ²⁶ Laabaan ki thok a'di gwo mo ki: A'di yisa miinu wakana e bampam bam mo mmoƙi jin gwa'da'd nƙwa/a/ mmodhal a'di ma bwanyara/ i'ko'd mo. ²⁷ Thimi adhas nyaƙki jan 'de/ yan mo dhali aman mina ƙi /e jan kamu/ si'da/ mo e mii jin

mina /e doƙ/e doƙ sho'k mmomii aha/ to ki yili pesuƙ kamu/ mo be. ²⁸ Yakuub miiki'd kan mo dhali a'di 'baar-ki'da dhas 'de/ mo. Yan'ko'da Laabaan ƙi a'di 'bwa/ ka Rahiil mo mmota ash mo be. ²⁹ (Laabaan ƙi ƙinƙina/ nyaram piti ka Bilhah ki 'bwa/ ka Rahiil mo mmota ƙinƙina/ nyara/ ma yim mo.) ³⁰ Wakan aYakuub yaki'd mo eya Rahiil mo si'da/ dhali a'di enki'da Rahiil mmobola Le/ah e mo, dhali a'di miiki'da Laabaan aƙu'c mo gom yili pesuƙ kamu/ mo be.

³¹ Ki Tapa parki mo e ka Le/ah shi/kunu i e mo tani a'di ƙa'dki'da yim bwama dho'th piti 'twa/ mo, hila Rahiil a'di ta'da burum mo be. ³² Dhali aLe/ah a'di bwaaki'd mo dhali dho'th ya/ mo dhala yim ki yuƙ a'di gway ka Ra/ubiin mo haala yim oki gwo mo ki: Haali/ Tapa hil-ki'd apo/ to kun wo'cki aha/ is she/ mo, shwane/ akaƙim pem midi en aha/ ka jin gana/ mo be. ³³ Ayim a'di bwaaki'd doƙ/e mo dhali dho'th ya/ mo dhali o gwo mo ki: Haali/ Tapa a'di iciƙki gwo mo ki aha/ shi/kunu i e mo, a'di si'da/ ƙinƙina a'di aha/ ya/m pem yan mo dhalayim yuƙki a'di gway ka Shim/uun mo. ³⁴ Doƙ/e ayim bwaaki'd mo dhali dho'th ya/ mo dhali o gwo mo ki: Shwanesan mo akaƙim pem midi gam is piti me'd ki aha/ mo haali/ aha/ dho'thkina a'di uƙingwaƙi kwara mo. Gom gwo gi wakan mo tani a'di iyuku'c a'di gway ka Lawi mo. ³⁵ Dhali ayim bwaaki'd doƙ/e mo dhali dho'th ya/ mo dhali o gwo mo ki: Aha/ mina man Tapa mo ganne/ mo. Gom gwo gi wakan mo tani a'di iyuku'c a'di gway piti ka Yahuuda mo, dhali yan'ko'da yim daƙki'da dho'th mo be.

30 Ka Rahiil parki e mo ka yim diki dho'thka Yakuub uƙi mo tani ayim taki dhapan apo/ 'bwham mo dhali ayim owa Yakuub gwo mo ki: Ciya/ uƙi mo ma walla aha/ mina wu mo 'te/ ba/. ² Anyor ma Yakuub a'di 'thakunu apowa Rahiil ki 'bi'th mo dhali a'di ki o gwo mo ki: Aha/ dina e embul ma Arumgimis mo a'di jin 'tashki bwama dho'th pini 'twa/ mo mmoƙal mana dho'th mowa? ³ Yan'ko'da yim ki o gwo mo ki: Bilhah jin ta nyarany ƙinƙinam pem di'd imahan mo. /E mini ya ayim mo ka yim midi ta gi uƙi e 'kupa'dupun pem mo dhali aha/ mina ta gi uƙi ka yim si'da/ moyi. ⁴ Wakan ayim ƙi a'di aBilhah jin ta nyara/ ƙinƙinam piti mo mmota ash mo dhali aYakuub a'di yaki'da yim mo. ⁵ Dhala Bilhah a'di bwaaki'd mo dhali dho'thka Yakuub ya/ mo. ⁶ Dhali yan'ko'd Rahiil ki o gwo mo ki: Arumgimis dwallki aha/ gwo mo dhali a'di si'da/ ciƙki aha/ 'twa/ mo dhali ƙi aha/ ya/m mo. Gom gwo gi wakan mo tani ayim ki yuƙ a'di gway mo ka Daan mo. ⁷ Nyara/ ƙinƙina/ ma Rahiil a'di bwaaki'd doƙ/e mo dhali dho'thka Yakuub ya/ jin 'kon ma po/ isu/ mo. ⁸ Dhali yan'ko'd Rahiil oki gwo mo ki: Ki mon'thir jin ƙa'bi dem dem mo tani a'di i'thirkika/ 'bwh pem mo dhali pi gwo jipi/ mo. Gom gwo gi wakan mo tani ayim ki yuƙ a'di gway mo ka Naptaali mo.

⁹ Ka Le/ah parki mo e mo ki a'di daƙki'da dho'th mo tani ayim ki bu'th ƙinƙina/ nyaram piti jin ta'da Silpah mo mmoƙiki a'di ka Yakuub mo mmota ash mo be. ¹⁰ Yan'ko'd ƙinƙina/ nyara/ ma Le/ah a'di dho'thki'da Yakuub ya/ mo be. ¹¹ Dhala Le/ah ki o gwo mo ki: Mo i

e ki 'bor mo, wakan ayim ki yuƙ a'di gway mo ka Jaad mo. ¹² Çiŋkina/ nyara/ ma Le/ah a'di jin ta'da Silpah mo dho'thki'da Yakuub ya/ jin 'kon ma po/i su/ mo. ¹³ Dhala Le/ah ki o gwo mo ki: Aha/ be i'borā bwa mo, haali/ aris upi 'baar mo mini yuƙ aha/ gway ki ji gi 'bora bwa mo, wakan ayim yuƙki a'di gway mo ka Ashiir mo.

¹⁴ Ka tee jin 'ciḥkunu pos bunycan mo tani aRa/ubiin a'di yaki'd mo dhali gam mamana kamu/ e bunto mo (a'di jin yuƙu ki 'twa/ ma Arab ka luppaaḥ mo). Dhali a'di ki ƙalki uni kum ka Le/ah mo. Dḥali yan'ko'da Rahiil o gwo mo ki: Çiyaa/ mo ma, aha/ 'thona /e maman cwa ma luppaaḥ jin ƙalkina ya/m pini mo. ¹⁵ Hila yim ki thoƙa yim gwo mo ki: A/a'di ta ari mii jin gwa'dagwa'd mo mmobutha kaḥim pem mo 'peni aha/ mo 'taa? Dhali /e ki doƙ/e o gwo mo ki /e mini ƙal maman cwa ma luppaaḥ jin ƙalkina ya/m pem 'te/ si'dawa? Rahiil ki thoƙa yim gwo mo ki: Ba a'di be midi ya ishi /e mon'thiny shwane/ mo gom maman cwa ma luppaaḥ jin ƙalina ya/m pini mo 'te/ be. ¹⁶ Ka Yakuub pu'dki'd mo 'peni bunto mom'pimpili/ mo tani aLe/ah yaki'd ka piƙe/ mo mmogam a'di 'kup mo, dhali o a'di gwo mo ki: /E mini mii yayu/ aha/ shwane/ mo haali/ aha/ yolkina /e mo ki maman cwa ma luppaaḥ jin ta jim ma ya/m pem mo. Wakan a'di ishki'd nyaƙka yim mon'thiny ƙaan mo. ¹⁷ Dhali Arumgimis ciƙki gwo ma Le/ah mo dhala yim bwaaki'd mo dhali dho'thka Yakuub ya/ jin 'kon ma po/ imudhe'd mo be. ¹⁸ Le/ah ki o gwo mo ki: Arumgimis ƙiki aha/ tom pem jin karka/ ka bara tu'c mo haali/ aha/ ƙikina ƙiŋkina/ nyaram pem ka kaḥim pem mo. Wakana yim ki yuƙ a'di gway ka Yassaakar mo. ¹⁹ Dhali aLe/ah a'di bwaaki'd mo doƙ/e dhala yim dho'thki'da Yakuub ya/ jin 'kon ma po/i pe'de/ mo be. ²⁰ Dhali yan'ko'da Le/ah ki o gwo mo ki: Arumgimis a'di tashaa/ ki tom 'boro'd jin ƙamu/ aƙam mo. Shwane/ akaḥim pem midi taƙ aha/ mo haali/ aha/ dho'thkina a'di iya/ kun 'kon ma po/ ipe'de/ mo. Wakan ayim ki yuƙ a'di gway mo ka Saḅuluun mo be. ²¹ Yan'ko'da yim dho'thki 'bwa/ mo dhali yuƙa yim gway mo ka Diinah mo. ²² Dhali yan'ko'da Arumgimis si'da/ kaki'da Rahiil e mo dhali Arumgimis ciƙki'da yim gwo mo dhali ƙa'dka yim bwa ma dho'th piti 'twa/. ²³ Ayim bwaaki'd mo dhali dho'th ya/ mo dhali o gwo mo ki: Arumgimis ƙalki mowaƙ pem sho'k ka piƙe/ mo. ²⁴ Dhala yim ki yuƙ a'di gway ka Yuusup mo mmo/o gwo mo ki: Dhalka Arumgimis maraa/ ya/a kamu/ is mo.

²⁵ Ka Rahiil dho'thki'da Yuusup mo tani aYakuub oki'da Laabaan gwo mo ki: Karƙi aha/ 'pen mo ki aha/ mina ya mo e gu'b pem mo dhali e bampam pem mo. ²⁶ Çiyaa/ up pem mo dhali uƙim pem mo uni kun miiki-ka/ /e aƙu'c mo dhali dhalkaa/ bway ayana mo haali/ /e mishkina tu'c kun miikika/ /e mo be. ²⁷ Hila Laabaan o a'di gwo mo ki: Waƙki/ /e mini dhalaa/ bway mmo/o gwo gi wakan mo si'da/ tani aha/ da/arkina gwo mo ki to jin mishu ki jamas mii mo tani Tapa a'di 'borki aha/ mii gom /e mo be. ²⁸ Yeri to gway mo, uni kun gamu ki ji gi miinu to mo dhali aha/ mina ƙiki /e uni mo be. ²⁹ AYakuub ki o a'di gwo mo ki: /E ki is pini mishi to kun miikika/ /e aƙu'c mo dhali aris to/em pini 'ko /e ki 'kom

pa mo gom mo jin hilka/ uni ki 'bore/ mo be. ³⁰ Haali/ /e tan jasi ushi'ceenne/ kagush mo ntwa/a/ ki aha/ di-na ki pu'du/ mo dhali shwane/ uni markunu is ka enthus mo dhali Tapa 'borki /e mii eya ris mo gunn kun tu'kka/ mo. Hili dhali aha/ kakasja si'da/ miga/ mii thoson to gom ku gi gu'b pem mo? ³¹ A'di ki o gwo mo ki: Atinta a'di imiga/ ƙi /e mo? AYakuub o gwo mo ki: /E mini ƙi aha/ toj kamu/ yisa. Waƙki/ /e mini mii to yan gom aha/ mo aha/ mina doƙ/e ƙi ama'diny ƙa'bal pini ashon dhii/i'd mo dhali ta amandhu uni mo. ³² Dhalki aha/ yana e bwaman ma arisa ma'diny ƙa'bal pini ki tur mo shwane/ mmokwa/ 'peni arisa unycur dhali adhudhunyan ƙa'bal dhali ƙa'bal 'thi/ ka ris mo dhali 'peni arisa dhudhunyan/ min 'thi/ mo dhali arisa unycur mi mo, dhali uni gi wakan mo tani uni be ita tom pem jin gamka/ ki ji gi miinu to mo be. ³³ Dhali gom gwom pem ji wakan mo jin oka/ ki o ma teƙe/ mo tani /e mini thoƙ gwo gom aha/ yilaŋkamu/ i'ko'd mo ki /e mini pu'du/ mo, dhali para ris tom pem jin miga/ gam ki ji gi miinu to inyaƙki /e mo. Aris uni kun tana unycur dhali gun tana dhudhunyan/ mi dhali ƙa'bal 'thi/ waƙki/ gamu mo tani uni minu deƙ e oki kuki ƙwalu mo be.

³⁴ Laabaan ki o gwo mo ki: 'Boro'd be, dhalki a'di gi wakan mo me'd jin ona /e mo be. ³⁵ Hili 'peni acim ƙaan mo tani a'di ƙwa/ki'da aris gwaḥi mi bwa mo uni kun tana 'beres is mo dhala dhudhunyan/ mo dhali aris kuman mi kun tana unycur mo dhali ƙan iya/ gwo mo mmoji uni mo be. ³⁶ Dhali a'di hashki uni mmo/ii mo si'dasi'd ka cim kwara mo 'peni bwaman a'di ki is piti mo dhala Yakuub mo. Dhala Yakuub dhuki kun tiya mo uni kun tana ma'diny ƙa'bal ma Laabaan mo be.

³⁷ Dhali yan'ko'da Yakuub ƙwa/ki'da biny cwan this jin 'ta'dama'ta'dam mo dhali 'ciḥ uni mo dhali thoson uni mo dhali 'ce cwa is mo mmotagi kush mo mmotor gu-lu'c cwanƙush gwan eya tente/ mo. ³⁸ A'di dhuki cwanƙush gwan jin 'cena a'di is mbwambor ma ma'diny ƙa'bal mo eya al yi'de/ mo jin wolkunu uni yi'de/ ka ƙur mo e mo jin pu'dkin ma ma'diny ƙa'bal mo mmopi yi'de/ mo. Dhali me'd jin merkina uni mo mmomash mo tani uni pu'dkin mmopi yi'de/ mo be. ³⁹ Dhali ama'diny ƙa'bal merkin mo dhali mash mo mbwambor cwa gwan jin 'cena a'di is mo dhali wakan ama'diny dho'thki ushan kun 'beresa is ki 'beres mo dhali tana unycur mo dhali kun tana dhudhunyan/ mo. ⁴⁰ Dhala Yakuub ƙwa/ki ƙa'bal bwa mo dhali kar jis/em piti 'kup-ki ƙa'bal kun 'beresa is ki 'beres mo dhali dhalki ƙa'bal 'thi/ e bwamana ma'diny ƙa'bal ma Laabaan mo dhali a'di ki dhu kum piti kun ura a'di ki she/ mo dhali diki gam uni me'd ka ma'diny kuma Laabaan mo be. ⁴¹ E bwaman ƙa'bal kun 'bitha is ki 'bi'th mo mmodho'th mo tani aYakuub ki gu cwa mo dhali dhu uni eya al yi'de/ mo mbwambori jis/e ma ma'diny ƙa'bal mo ki uni mini mer mo dhali mash mo e bwaman cwa su/ gwan mo. ⁴² Hili e ƙa'bal kun 'ka'da is ki 'ka'd mo tani a'di diki dhu cwa gwan imun mo wakan uni gwan kun ta ƙa'bal kun 'ka'da is mo tani uni kuma Laabaan mo dhali kun 'bitha is ki 'bi'th gwan mo tani uni ta kuma Yakuub mo be. ⁴³ Ki mii wakan mo tani wathi/ ta pa mo ijasa/?

dhali a'di taki'd ka ma'diny ƙa'bal jin caaca mo dhali up piti si'da/ takin gi up ƙinƙina/ ka ris mo kun mii uni to ime'd mo dhali 'kwaniƙ gwaƙh tana ris kun ta ƙinƙinam piti mo kun mii a'di to ime'd mo dhali aris kalman mo dhali aris thulunƙ mo be.

31 Dhala Yakuub ƙiƙki gwo jin 'kokina iya/ ma Laabaan mmo/o mo ki: AYakuub a'di bu'thki'da ris to 'baar mo kun ta kuma babam bana mo, dhali 'peni kuma babam bana mo tani a'di igamkina a'di mii adu is mmota pa ki pa kagahara mo be. ² Dhala Yakuub si'da/ mishki mo mo ka Laabaan diki hil a'di i e ki 'bore/ ki hila 'the mo me'd jin t̄wa/a/ mo. ³ Dhali yan'ko'd Tapa ki owa Yakuub gwo mo ki: Doƙi /e eya 'cesh gi ibabam pini ka nyan'ko'd mo dhali e 'kwani ma bas pini mo dhali aha/ mina di e /e mo. ⁴ Gom gwo gi wakan mo tani aYakuub hashki gwo eya Rahiil dhala Le/ah e mombwaasho jin 'kona ma'diny ƙa'bal piti mo. ⁵ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Aha/ misha ka babam bum diki hil aha/ i e ki 'bore/ ki hila 'the mo me'd jin t̄wa/a/ mo. Hili Arumgimis ma babam pem a'di nyaƙki di ki aha/ mo. ⁶ Um mishkin ki aha/ miikina ababam bum aƙu'c ki mom'bi'th pemi 'baar mo. ⁷ Dhali hili ababam bum a'di di'd mmohe'k aha/ e mo dhali aƙ tom pem e mo jin gamka/ ki ji gi miiga/ to mo me'di 'kume'd mo. Hili Arumgimis diki dhal a'di bway mo mmo'kosh aha/ mo. ⁸ A'di oki gwo mo ki: Waƙki/ min dhudhunƙa/ mini dho'th mo tani uni a'di imini ta kum pini mo kun mina /e igam ki ji gi miina /e to mo, dhali arisa ma'diny uni ka jin gana/ uni idho'thƙina dhudhunƙa/ mi mo. Dhali yan'ko'd doƙ/e a'di ki o gwo mo ki: Waƙki/ mi kun 'beresa is ki 'beres mini 'ko mo tani uni a'di imini ta kum pini kun mina /e igam mo ki ji gi miina /e to mo, dhali arisa ma'diny uni ka jin gana/ uni idho'thƙina 'beres is mi mo. ⁹ Gom gwo gi wakan mo tani a'di ibu'thƙin ma Arumgimis to/e ma babam bum mo dhali ƙi uni ki aha/ mo. ¹⁰ Dhali yil kun bwan ma ma'diny ƙa'bal dhali mi mo tani aha/ 'de'ƙƙina em pem 'kupki mo momis mo dhali mish to ki jan mo ka ris gwasi mi ji kun pekina jappa/ apo/ ma'diny ƙa'bal mo tani uni tana dhudhunƙa/ mo dhali uni 'beresa is ki 'beres mo dhali uni itana diƙdiƙ mo. ¹¹ Dhali yan'ko'd aman'doyu gwo gi Tapa o aha/ gwo ki jan mo ki: Yakuub, dhali aha/ ki thoƙ a'di gwo mo ki: Aha/ dina imahan mo. ¹² Dhali a'di ki o aha/ gwo mo ki: 'Deki em pini 'kupki mo momis mo dhali pari mo e mo, aris mi kun pena jappa/ apo/ ama'diny ƙa'bal mo tani uni 'beresa is ki 'beres mo dhali uni tana dhudhunƙa/ mo dhali uni tana diƙdiƙ mo haali/ aha/ mishƙina ris to kun miikin ma Laabaan apo/ /e mo. ¹³ Aha/ tana Arumgimis ma Beet/iil e mo jin wolƙina /e ayini 'kuwosh jin ƙarƙina /e ka tiƙƙiliƙ mo dhali /e ki thul gwo me'da po/ gom aha/ mo. Cuyi mis shwane/ mo 'peni bampa/ yan mo dhali doƙi /e ka nyan'ko'd e bampam pini jin dhothu /e mo. ¹⁴ Yan'ko'da Rahiil dhala Le/ah thoƙki a'di gwo mo ki: A/ toƙ kamu/ di'd jin 'tuntulkunu bwa ime'd mo walla mala kamu/ dhalkunu aman e gu'b ma babam bam mowa? ¹⁵ Aman shwane/ dina a'di ki yuƙ ki bunycan paƙ 'kwanin tiya mowa? Haali/ a'di yolƙi aman mo dhali

a'di 'baarki'da guurush jin ƙikunu a'di gom aman mo. ¹⁶ Aris mal kun bu'thƙin ma Arumgimis mo 'pena babam bam mo tani uni ta kum bam mo dhali kuki uƙim bam mo. Hili shwane/ aris gwo gunn kun min ma Arumgimis i o /e mo tani miyi uni mo ma.

¹⁷ Wakan aYakuub cuki mis mo dhali dhu iya/ dhali i/ ash e kalman mo. ¹⁸ Dhali a'di dilƙi'da ris to/em piti sho'k mo, aris mal piti kun gamƙina a'di adu is ki mii jin miikina a'di to mo, to/em piti kun tulƙina a'di is mo e Pam Paɗɗaan/araam mo mmo/ii mo e bampa/ gi Paƙ Kanaan eya babam piti ka Is/hak mo be. ¹⁹ Dhali ka cim ƙaan mo tani aLaabaan a'di yaƙi'd mo mmo'ciƙh ƙa'bal piti amur mo dhala Rahiil a'di ƙwalki tompinycon gi gu'b gi com mo. ²⁰ Dhala Yakuub shakalki'd mo ki e ka wu mo i'ko'da Laabaan jin ta wathi/ Araam mo mmodi-ki toƙ a'di gwo ki a'di murƙi'di gus mo be. ²¹ A'di gusƙi'd mo nyaƙki aris to kun tana a'di mo dhali cu mis mo mmo'ciƙh Yi'deƙ Ƙumma/ Elpuraat mo dhali a'di cu'thƙi jis/em piti 'kupki bampa/ gi paƙ 'kuwosh e Pany Jil/aad mo.

²² Dhali yan'ko'd gwo toƙkunuwa Laabaan 'ko'da cim ƙwara mo ka Yakuub gusƙi'd mo be. ²³ A'di bu'thƙi 'kwani ma bas piti nyaƙki a'di mo dhali ur a'di isho'k ka cim pesu/ mo dhali baƙh a'di isho'k ki ya'th ya'th mo e bampa/ gi Pany Jil/aad mo be. ²⁴ Hili Arumgimis pu'dƙi'da Laabaan mo a'di jin ta wathi/ Araam ki jan mo mon'thiny mo dhali o a'di gwo mo ki: 'Cunycuri is pini ki 'bore/ mo ki /e mini diki o gwon ƙal 'deƙ kamu/ ka Yakuub mo walla ki gwom 'boro'd mo walla ki gwo shiyi'd mo.

²⁵ Dhali aLaabaan gamƙi'da Yakuub mo. Dhala Yakuub a'di thumki gu'b burrinyem piti e bampa/ gi paƙ 'kuwosh mo dhali aLaabaan nyaƙki 'kwani ma bas piti mo tani uni ishƙina yuuka/ mo e paƙ 'kuwosh gi Pany Jil/aad mo be. ²⁶ Dhali aLaabaan ki owa Yakuub gwo mo ki: Atinta si'da/ imiikina /e mo mmoƙwal aha/ to mo kan mo dhali bor i'bwa/m pem mo me'd 'kwani kun bu'thƙunu ki shemen gandala turga/ e mo wakan gomata mo? ²⁷ Gomata igusƙina /e ka ƙwal is mo dhali ƙwal aha/ to mo dhali ilu/ diki toƙ aha/ gwo mo, wakan ki aha/ mina 'taki ƙarƙi /e 'pen ki bwaƙ 'kunyu'd mo dhali ki gway jin yuƙu mo ka danluuka kun doru ki me'd mo dhali ka dherɗdhenye/ kun 'kon ma shu/i pesu/ mo? ²⁸ Dhali atinta dina /e ki dhalaa/ bway mo mmopi iya/m pem dhali i'bwa/m pem 'twa/ mo dhali o uni gwo mo ki: Iiku/ ki 'bore/ ibway mo. Shwane/ /e mii miimpus mo. ²⁹ A'di ta mom'bi'th pem mo mmo'kosh /e jwa mo shwanetan, hili Arumgimis ma babam pini a'di toƙi aha/ gwo ki jan ka en'thiny mo mmo/o gwo mo ki: 'Cunycuri is pini ki 'bore/ mo ki /e mini diki o gwon ƙal 'deƙ kamu/ ka Yakuub mo walla ki gwom 'boro'd mo walla ki gwo shiyi'd mo. ³⁰ Shwane/ /e yaƙin mo haali/ /e 'kosha dhan tem pa kagahara gom gu'b gi cim mo, hili atinta si'da/ iƙwalkina /e tompinycon pem mo?

³¹ AYakuub thoƙki'da Laabaan gwo mo ki: Haali/ aha/ ƙo/ƙina is mo haali/ aha/ kulumƙina gwo ibwa mo oki /e mini bu'th i'bwa/ yin ki 'bi'th 'peni aha/ mo be. ³² E a'din 'de/ yin jin mina /e gam tompinycon pini nycine/

mo tani midi diki di ki e mo. E buɲ'kus 'kwani ma bas bana mo tani ɬori to e ki me'd mo uni kun ta kum pini kun bu'thka/ mo dhali ɳali uni mo. Dhala Yakuub yisa mishi gwo 'bana kamu/ mo ka Rahiil a'di iɳwalki uni mo.

³³ Wakan aLaabaan ciɳki gu'b burrinye/ ma Yakuub mo dhali gu'b burrinye/ ma Le/ah mo dhali gu'b burrinye/ gi up ciɳkina/ su/ gi i'bwah mo, hili a'di diki gam uni mo. Dhali a'di yaki'd ka piye/ mo 'peni gu'b burrinye/ ma Le/ah mo dhali ciɳ jima Rahiil mo be. ³⁴ Dhali aRahiil a'di ka jiy gana/ iɳwalki tompinycon gi gu'b gi com mo dhali dhu uni aponɳ kalmaɳ e bwam ma ras mo dhali ɳa'bi uni 'pena po/ mo. Laabaan a'di kulki'da ris gu'b burrinye/ 'baar mo dhali diki gam uni mo be. ³⁵ Dhali ayim ki o com gwo mo ki: Tapam pem midi mii dhalka nyor ki mii shwa mo haali/ aha/ mola cu ibwambori /e mo haali/ bway gi up mo tani a'di di'da po/ aha/ mo. Wakan a'di ɳapki'da ɳap ki bur bur mo hili a'di diki gam tompinycon gi gu'b piti mo.

³⁶ Dhali yan'ko'da Yakuub warki'd ki dhana nyor jin caaca mo dhali waɳa Laabaan mo. Yakuub oki'da Laabaan gwo mo ki: Tom pem jin thamka/ mane si'da/ ti dhali mane miinthus pem mo? jin urkina /e aha/ isho'k ki 'bar 'bar mo kan? ³⁷ Ba /e ɳapki bwam tom pem mo ki bur bur mo. Aris uni 'baar mo kun gamkina /e mo tani uni ta ku ki gu'b piniya? Dhu uni imahan mo ibwambori 'kwani ma bas pem mo dhali 'kwani ma bas pini mo ki uni mini 'cunycur to mo e bwaman ana su/ mo. ³⁸ Yil 'koni iss 'de/ kun nyaɳka/ ɳa'bi ki /e mo. Aris gwasɳ ɳa'bal pini dhali kuman ɳa'bal uni thamka/ hil yisa dhali aha/ si'da/ dinaki 'ka jan ɳal 'deɳ kamu/ mo 'pena ma'diny ɳa'bal pini mo be. ³⁹ Uni kun dhera tongwapi/ is ka gwapi/ mo tani uni 'koka/ ɳali /e mowa? Aha/ thiskina is 'ko'd e mo gom uni mo dhali e 'peni bwam me'd pem mo tani /e ki 'theɳ gwo mo gom uni mo waɳki/ uni ɳwalu montee mo walla mon'thiny mo. ⁴⁰ Aha/ a'dan be montee jin 'ba'th ma tente/ mmoshila/ is mo dhali 'thama 'thupga/ mo mon'thiny mo dhali e ish em pem mo tani a'di guski'd mo 'peni em pem mo be. ⁴¹ Yil 'koni issu/ jin nyaɳka di ki e e gu'b pini mo, dhali aha/ miikina /eya ɳu'c ki yili 'kume'd 'ice'dka doɳon mo gom i'bwam pini su/ gwan mo, dhali yili pe'de/ si'da/ goma ma'diny ɳa'bal pini mo dhali /e aɳki tom pem e me'di 'kume'd mo uni kun gamka/ ki ji gi miinu to mo. ⁴² Waɳki/ a'di midi 'taki diki ta Arumgimis ma babam pem mo a'di jin ta'da Arumgimis ma Ibrahiim mo dhali a'di jin ɳo/kin ma Is/hak mo waɳki/ a'diɳ gana/ yan midi 'taki diki di ka 'ban pem mo tani /e ka jiy gana/ mini 'taki hash aha/ mo me'd 'teɳ gana/ mo. Arumgimis mishki isa nyor pem jin wo'c aha/ she/ mo dhala ɳu'c gi me'd pem mo dhali ɳucur /e ka en'thiny mo.

⁴³ Dhali yan'ko'da Laabaan thoɳki'da Yakuub gwo mo ki: I'bwam gwan mo tani uni ita i'bwam pem mo dhali uɳi gwan mo tani uni ita uɳim pem mo dhali ama'diny ɳa'bal gwan mo tani uni itana ma'diny pem mo dhali aris to kun parkina /e e mo tani uni ta kum pem mo be. Hili ata a'di imiga/ mii shwane/ mo gom i'bwam

pem gwan mo walla gom uɳi gwansan kun dho'thkina uni mo? ⁴⁴ Yayo/ shwane/ mo dhali dhalki ana gama gwo me'd mo /e dhali aha/ mo, dhali dhalki a'di ta gwo jin minu mish ɳor e bwaman /e dhali aha/ mo.

⁴⁵ Wakana Yakuub bu'thki wosh mo dhali thum a'di ka tiɳkiliɳ mo be. ⁴⁶ Dhala Yakuub ki ɳor 'kwani ma bas piti gwo mo mmotuli wosh is mo. Dhali uni bu'thki wosh mo dhali su'k uni ka tul 'kup mo dhali uni shwaki to imatɳaan e mo ma tul 'kup wosh mo. ⁴⁷ Dhala Laabaan ki yuɳ mo ɳaan gway ka YajarSahduuɳha mo, hila Yakuub yuɳki a'di gway ka Jal/iid mo. ⁴⁸ Dhala Laabaan ki o gwo mo ki: Wosh su'k yan mo tani a'di midi ɳor gwo e bwaman /e dhali aha/ mo 'pena tee yan shwane/ mo. Gom gwo gi wakan mo tani a'di yuɳki mo yan gway ka Jal/iid mo be. ⁴⁹ Dhala tiɳkiliɳ yan yuɳkunu gway ka Mispah mo haali/ a'di oki gwo mo ki: Tapa a'di ihilki'da hil e bwaman /e mo dhali aha/ mo ki ana mina mii pi mo ka rem'kup 'pena kamuɳ kamu/ mo. ⁵⁰ Waɳki/ /e mini tham i'bwam pem to mii apo/ mo walla /e wari mini bu'th upa tiya mmopana'd i'bwam pem isa po/ mo tani, ba wathɳ kamu/ piyi'd mmonyak di ki ana mo mmomii mo, hili, kayi gwo e mo, Arumgimis a'di ita'da amantor gwo e bwaman /e dhali aha/ mo be.

⁵¹ Dhali yan'ko'da Laabaan ki owa Yakuub gwo mo ki: Pari wosh su'k gwan e mo dhala tiɳkiliɳ piti mo a'di jin thumkika/ mo e bwaman /e mo dhali aha/ mo. ⁵² Wosh su'k yan a'di ita'da man/o gwo mo dhali atiɳkiliɳ a'di ita'da man/o gwo mo ki aha/ mina diki pe 'kuwosh su'k yan mo e /e mo, dhali /e si'da/ mini diki pe 'kuwosh su'k yan e aha/ mo gom mo jin 'koshuwa 'kosh mo be. ⁵³ Arumgimis ma Ibrahiim dhali Arumgimis ma Nahur a'di jin ta'da Arumgimis ga babam buni mo dhalki a'di dwall gwo i bwaman ana mo. Wakana Yakuub thulki gwo me'da po/ mo ki moɳko/ is ma babam piti ka Is/hak mo. ⁵⁴ Dhala Yakuub a'di ciɳki to mo mmomiiya basa 'cesh mo e 'kuwosh jin turatur mo dhali yuɳ 'kwani ma bas piti mo dhali shwa maanɳkuthu'd mo, dhali ki uni shwaki maanɳkuthu'd mo tani uni 'kokin e mun mmo'baar mon'thiny yan mo e 'kuwosh jin turatur mo be.

⁵⁵ Mon'thamo/ ka 'tum mo aLaabaan a'di cuki mis mo dhali pi idhancom 'twa/ mo dhali i'bwam piti mo dhali 'bor uni mii mo dhali yan'ko'd a'di ki ɳwa/ is piti bwa 'peni uni mo dhali doɳ bway pa ka nyar'ko'd mo be.

32 AYakuub a'di iyaki'd mo e bway piti mo dhali iman'doyu gwo gamki a'di 'kup mo. ² Dhali ka Yakuub mishi uni mo tani a'di oki gwo mo ki: Uni gwansan ita 'kwani ma mee ma Arumgimis mo. Wakan a'di yuɳki mo ɳaan gway mo ka Mahanaayim mo.

³ Dhala Yakuub hashki'da ris 'kwani ma gum bway piti nɳwa/a/ ki a'di mo eya Iisu jin ta'da kam piti mo e bampa/ ki Pa Si/iir mo jin ta bampa/ Aduum mo. ⁴ A'di ye'thki uni sho'k ki gwo mo mmo/o ki: Iiyi ɳorki tapam pem ka Iisu gwo mo ki: Ciɳkinam pini ka Yakuub oki gwo gi wakan mo ki: Aha/ yakina yanyɳa/ mo e pa Laabaan mo dhali ɳa'b ntagi shwane/ mo. ⁵ Dhali aha/ tana ga risa morbip mo dhali aris thuluny mo dhali ama'diny ɳa'bal mo dhali aris ciɳkinaɳ 'kwaniɳ gwaɳɳ

mo kun miina tu'c mo dhali aris cingkina/ nyara/ mo kun miina tu'c mo dhali aha/ hashkina gwo mo mmo'or tapam pem gwo mo ki aha/ mina gam mii ma 'the 'peni jis/em pini mo.

⁶ Dhali aris 'kwani ma gum bway piti uni do'kkin ka nyan'ko'da Yakuub mo mmo/o gwo mo ki: Aman pu'dkina eya kam pini ka Iisu mo dhali a'di di'd mmoy-ayu/ mo mmogam /e 'kup mo nya'kki 'kwani' gwa'th kun 'koni iss 'kwanimpa i'iss 'de/ kun nya'k iyyu/ ki a'di mo. ⁷ Dhali yan'ko'da Yakuub ko/ki is kagahara mo dhali a'di butha 'tham mo dhali a'di kwa/ki 'kwani bwa mo kun 'kokin nya'kki a'di mo dhali ama'diny ka'bal mo dhala buhany bip mo dhali aris kalman mo mmo'ko ka ta/ isu/ mo. ⁸ A'di kulumki gwo ibwa mo wa'kki/ Iisu mi-di pu'du/ ka ta/ 'de/ mo dhali 'ce'da/ 'ce'd sho'k mo tani a'anj kamu/ minu dhalku mo mmoye mo be.

⁹ Dhala Yakuub ki o gwo mo ki: Ayy Arumgimis ma babam pem ka Ibrahiim mo dhali Arumgimis ma babam pem ka Is/hak mo, ayy Tapa /e jin oki aha/ gwo mo ki: Do'ki ka nyan'ko'd e bampam pini mo dhali e 'kwani ma bas pini mo dhali aha/ mina mii /e ki 'bore/ mo. ¹⁰ Aha/ dina ki ha me'd mo goma ris mo/en jin telu sho'k mo dhali goma ris mii ma isij ganam pini mo uni kun torkina /e cingkinam pini mo haali/ ki cwa gi me'd pem 'te/ mo tani a'di i'ci'thka/ Yi'de'j Kumma/ Uurdun mo dhali shwane/ aha/ warkina ki wathi/ jin 'kon ma ta/i su/ mo be. ¹¹ 'Cu'ki aha/ mo ma, aha/ 'thona /e mo 'peni me'd ma kam pem mo isi 'peni me'd ma Iisu mo haali/ aha/ ko/kina a'di mo isi ciki/ a'di midi pu'du/ mo dhali 'kosh am 'baar mo jwa mo nya'kki ita'da ki uci ilu/ mo. ¹² Hili /e oki gwo mo ki: Aha/ mina mii /e ki 'bore/ mo dhali dhu emen pini mmowa e ka si'b gi bwam ma al yi'de/ mo a'di jin minu mol de'j e mo goma buhany piti mo.

¹³ Wakan a'di ishki'd imattaan mon'thiny mo dhali a'di ki bu'th 'peni to kun tana a'di mo to jin cinu ki me'd mo goma kam ka Iisu mo. ¹⁴ A'di ciki a'di kuman ka'wali iss 'kwanimpa i'kume'd mo dhali gwasi mi i'iss 'de/ mo dhali kuman ka'wali iss 'kwanimpa i'kume'd mo dhali gwasi'g ka'wali iss 'de/ mo. ¹⁵ Dhali kuman kalman kun umuwa ko i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo nya'kki ushan buni mo dhali bipi issu/ mo dhali amorbipi 'kume'd mo dhali kuman thulunyi iss 'de/ mo dhali gwa'than thulunyi 'kume'd mo. ¹⁶ Aris to gwansan idhukina a'di e me'd ma ris cingkinam piti mo dhali aris uni urkunu ki she/ ki she/ mo dhali a'di oki'da ris cingkinam piti gwo mo ki: Iiku/ n'wa/a/ ki aha/ mo dhali kari buli bwaman mo mmo/ur to mo dhali uri to mo. ¹⁷ A'di ye'thki uni kun iikin n'wa/a/ sho'k ki gwo mo ki: Ka Iisu jin ta'da kam pem midi gam um 'kup mo dhali do't um gwo mo ki um ta gu maja mo tani, dhali um iini ii mana mo? tani, dhali aris to maja gwansan kun iini bwambori um mo isan? tani, ¹⁸ dhali yan'ko'd um mini o gwo mo ki: Uni ta ku gi cingkinam pini ka Yakuub mo, uni ta to kun cinu ki me'd kun hashu /e tapam pem ka Iisu mo dhali a'di ki is piti yayi'di 'ko'di aman mo be. ¹⁹ A'di mii miin 'de/ yan jin nya'kka'd mmoye'th uni kun 'kon ma po/ isu/ sho'k gi gwo mo dhali nya'kki uni kun 'kon ma po/

ikwara mo dhali aris uni kun uru mo ki: Um mini mii o jasi gwon 'de/ mo eya Iisu mo ki um mini gam a'di 'kup mo. ²⁰ Dhali um mini o a'di gwo mo ki cingkinam pini ka Yakuub a'di di'd mmoyayu/ ki is piti i'ko'di aman mo, haali/ a'di kulumki gwo ibwa mo ki aha/ mina 'taki wan a'di is ki to jin cinu ki me'd mo kun iini bwambori aha/ mo dhali yan'ko'd aha/ mina par jis/em piti e mo: wa'ki/ a'di wariba/ midi 'taki bu'th aha/ mo. ²¹ Wakan to kun cinu ki me'd iikin mo mmoshu a'di bway mbwambor mo dhali a'di ki is piti ishki'd mo mon'thiny yin e gu'b burriyem piti mo.

²² Dhali mon'thiny 'de/ yan mo tani a'di cuki mis mo dhali bu'th i/ashi su/ mo dhali up cingkina/ nyaram piti isu/ mo 'dhali u'cim piti 'kume'd i'ce'dka 'de/ mo dhali a'di ki 'ci'tha al yi'de/ ma Yabbuug mo. ²³ A'di suski uni mo dhali hash uni mo mmo'ci'th yi'de/ jin guski'd mo dhali nya'kka ris to 'baar mo kun tana a'di mo. ²⁴ Dhala Yakuub a'di dhalkunu a'di 'de/ mo dhali a'di 'tirki'd uni ki wathi'g kamu/ mo ntagi e kali kush mo. ²⁵ Ki wathi/ par-ki mo e mo ki a'di diki piya Yakuub e ki mii mo tani a'di ki ta a'di bwaman ma wum piti is ki me'd mo ntagi a'di burushki'd mo dhali awum gi Yakuub a'di irak'ki'd mo 'peni gacor piti mo me'd jin 'tirkina a'di nya'kki a'di mo.

²⁶ Dhali yan'ko'd a'di ki o gwo mo ki: Dhalki aha/ me'd, aha/ yana mo haali/ mo k'alki kush mo. Hila Yakuub oki gwo mo ki: Aha/ mina dhal /e me'd mo yisa isi ciki/ /e mini mii 'bor aha/ mii mo. ²⁷ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Gway pini yuku kaja mo? Dhali a'di ki tho'k a'di gwo mo ka: Yakuub mo. ²⁸ Dhali yan'ko'd a'di ki o gwo mo ki: Gway pini minu mii 'koki do'k/e yu'k ka Yakuub yisa, hili ka Israyiil mo haali/ /e askina Arumgimis nycine/ mo dhali 'kwani mo dhali /e piki mii e mo be. ²⁹ Dhali yan'ko'd Yakuub ki do't a'di gwo mo ki: Tori aha/ gwo mo ma aha/ 'thona /e mo, gway pini yuku kaja mo? Hili a'di oki gwo mo ki: Gomatinta idotkina /e gway pem mo? Dhali a'di ki la dhi'g mii is mo i'bor a'di mii mo be.

³⁰ Wakan aYakuub yu'kki mo caan gway mo ka Panu/iil mo mmo/o gwo mo ki: Haali/ Arumgimis mishkika/ jis/ em piti ka karambor mo dhali hili mondiki/em pem a'di 'tashkunu 'twa/ mo. ³¹ Atente/ sulki'da po/ a'di mo me'd jin pekina a'di Pa Panu/iil mo mmoto'b ki cwa mo haala wum piti ta njwol mo. ³² Gom gwo gi wakan mo 'pena cim caan mo tani 'Kwani ma Israyiili 'baar mo tani uni 'koki 'ka to kun miinycuru/ 'kus ki 'bi'th mo mmora'k dugu'b buni 'peni awum mo haali/ a'di burushki'da Yakuub awum piti mo 'peni dugu'b mo be.

33 Dhali aYakuub i'de'kki em piti ki mis mo dhali par mo e mo dhali hili mo mo ma, Iisu a'di pu'dki'd mo nya'kki 'kwanim piti kun 'koni iss 'kwanim-pa i'iss 'de/ mo. Wakan a'di kwa/ki uci bwa mo e bwaman ma Le/ah dhala Rahiil mo dhali upi su/ gwan kun ta cingkina/ nyara/ mo. ² Dhali dhuki upi su/ gwan kun ta cingkina/ nyara/ mbwambor mo nya'kki u'cim buni mo dhali yan'ko'da Le/ah nya'kki uci ma yim mo dhala Rahi-il mo dhala Yuusup n'ko'd gana/ mo ki tiya 'baar mo. ³ A'di ki is piti yaki'd n'wa/a/ ki uni mo dhali lun'ki is piti a'cesh ki gon'go/ mo me'di pesu/ mo ntagi a'di 'dish-ki'da kam is mo be.

⁴ Hila Iisu a'di guski'd mo mmogam a'di 'kup mo dhali kar a'di mmota isa kony mo dhali biti 'bam piti mo dhali pi a'di 'twa/ mo dhali uni ki ko mo imon'at 'de/ mo be. ⁵ Dhali ka Iisu 'de'kki em piti ki mis mo dhali par up e mo dhali aris uci mo tani a'di ki o gwo mo ki: 'Kwani kuna anansan kun nyaq̄ iyyu/ ki /e mo? AYakuub ki thoq̄ gwo mo ki: Uci kun cikin ma Arumgimis cingkinam pini ka 'the mo. ⁶ Dhali yan'ko'd up nyarany cingkinana/ uni 'dishkin mo, uni dhali ucim bu'ni mo dhali goŋ is ka 'cesh mo. ⁷ Le/ah miiki'd wakan mo dhali uci ma yim mo uni 'dishkin mo dhali goŋ is ka 'cesh mo dhala Yuusup ŋ'ko'd mo dhala Rahiil i'dishki mo is mo dhali uni goŋki is ka 'cesh mo. ⁸ Iisu doŋki gwo mo ki: 'Pemen miim pini yan ta'da ta mo jin gamkika/ arisa taŋ 'kwaniŋ 'kup mo kan? AYakuub a'di thoq̄ki gwo mo ki: Mmogam mii ma 'the 'peni jis/e gi tapam pem mo be. ⁹ Hila Iisu thoq̄ki gwo mo ki: Aha/ ta'na gi to kun 'koshi jwa mo akam pem. Dhuyi uni kun tana /e mo gom is pini mo. ¹⁰ Yakuub thoq̄ki gwo mo ki: Yisa, aha/ 'thokina /e mo, waq̄ki/ aha/ mina gam mii ma 'the 'peni jis/ em pini mo tani /e mini mii bu'th tom pem gwan kun cinu ki me'd mo 'peni me'd pem mo haali/ ka jin gana/ mmopar jis/em pini e mo wakan mo tani a'di wana e ki mmopar jis/e ma Arumgimis e mo mmobu'thkina /e aha/ ki mii ma 'the gi wakan mo be. ¹¹ Buthi uni mo, aha/ 'thokina /e mo tom pem gwan kun cika/ ka 'ka'd me'di is mo kun kalkika/ gom /e mo haali/ Arumgimis tu/ulki aha/ ki mii ma 'the mo dhali haali/ aha/ takina gi to jin 'kosh jwa mo. A'di tirrishki a'di mo dhali a'di bu'thki uni mo be.

¹² Dhali yan'ko'd Iisu ki o gwo mo ki: Dhalki ana iina mo e bway bana mo dhali aha/ mina shu /e bway mo. ¹³ Hila Yakuub thoq̄ a'di gwo mo ki: Tapam pem /e mishi uci ki uni gwa'dagwa'd mo dhali ama'diny ka'bal dhali dhana ŋul'kup ka'bal ta gi ushan mo kun miga/ hili e ki 'bore/ mo. Dhali waq̄ki/ uni uru ki ur ma hala/ hala/ ka cim 'de/ mo tani arisa ma'diny ka'bal uni mini wu 'baar mo be. ¹⁴ Dhalki tapam pem shuki cingkinam piti bway n'wa/a/ mo dhali aha/ mina suska sus ka sereç sereç mo isi me'd ŋatgin to/e mo uni gun 'kon abori aha/ mo dhali isi me'd ŋatgin jin mina uci idhu mo, ntagi aha/ mina pu'dku/ i tapam pem e Pan Si/iir mo be.

¹⁵ Wakan Iisu oki gwo mo ki: Dhalki aha/ dhalkina /e 'kwaniŋ gwa'th kun nyaq̄ 'ko ki aha/ mo. Hili a'di oki gwo mo ki: Atinta a'di imina uni mii cor imun mo? Dhalki aha/ gama mii ma 'the 'peni jis/em pini mo tapam pem mo. ¹⁶ Wakana Iisu doŋki'd mo ka tee caan mo e bway piti mo e Pan Si/iir mo be. ¹⁷ Hila Yakuub a'di yaki'd mo e Pan Sukkuut mo dhali nyan gu'b gom is piti mo dhali nyan ris cingna/ goma ris to/em piti mo. Gom gwo gi wakan mo tani a'di iyukununu mo caan gway mo ka Sukkuut mo be.

¹⁸ Dhala Yakuub a'di pu'dki'd ki 'dantar mo e 'penkuman bampa/ gi Pan Shakiim mo a'di jin di'di Pan Kanaan mo e bway piti jin yayina a'di mo 'peni Pam Paddaan/araam mo dhali a'di pe'dki gu'b burrinyem piti ibwambor 'penkuman bampa/ mo. ¹⁹ Dhali 'peni

iya/ ma Hamuur mo a'di jin ta'da baba gi 'Kwani gi Pan Shakiim mo tani a'di yolki'da 'cesha kamu/ ka riyaal iss 'kwanimpa imudhe'd mo a'di jin thumkina a'di gu'b burrinyem piti mo. ²⁰ E mo yan mo tani a'di ka'bk'i'da gwa'ta/ mo a'di jin miinuwa basa 'cesh mo dhali yuq̄ mo yan gway mo ka El-Elohe Israyiil mo.

34 Dhali aDiinah jin ta 'bwa/ ma Le/ah a'di jin dho'thkin ma yim ka Yakuub mo a'di yaki'd mo mmobu'ta ris up gi bampa/ yan mo be. ² Dhali ka Shakiim jin ta ya/ ma Hamuur jin ta Wathi/ gi Pan Hiwwi jin ta ya/ ma malik gi bampa/ yan parki'da yim e mo tani a'di bu'thki'da yim mo dhali ish nyaq̄ka yim mo dhali kara yim is ki gwa'd mo. ³ Dhali aqashiram piti dirkunu mo 'kup ka Diinah mo a'di jin ta 'bwa/ ma Yakuub mo. A'di enki nyara/ yan mo dhali wal 'twa/ ka yim ki wala te'te/ mo. ⁴ Wakan Shakiim tor'ki'da tor ki com jin ta'da Hamuur mo mmo/o gwo mo ki: Guyaa/ nyara/ yan mo ma mmota a'bom pem mo. ⁵ Dhali ka Yakuub ciq̄ki gwo mo ki a'di shi/ki 'bwa/m piti ka Diinah is mo tani, hili iya/ 'koyina mo mmohil to/em piti e bwaasho/ mo. Wakana Yakuub bu'thki mon'ku'th is piti mo ntagi uni pu'dkin mo be. ⁶ Dhala Hamuur jin ta'da baba ma Shakiim mo tani a'di yaki'd ka pije/ mo mmotora tor ka Yakuub mo. ⁷ Dhali iya/ ma Yakuub pu'dkin mo 'peni bwaasho mo ki uni ciq̄ki gwo yan mo dhali 'kwani gwan shwan ma anyor eya du mo dhali miya anyor kagahara mo haali/ a'di wakaski tonthus yan jin ta pus e 'Kwani ma Israyiil mo mmo/ishi 'bwa/ ma Yakuub mo haali/ tonthus gi wakan ka ba/ iminu 'koki mii mii mo be.

⁸ Hila Hamuur tor'ki'da tor ki uni mo dhali o gwo mo ki: Aqashira/ gi ya/m pem ka Shakiim a'di 'tho'tha bwa gom 'bwa/m bum mo, aha/ 'thona um mo, mmociya yim ki a'di mo mmomash mo. ⁹ Thosoni gwo gi miimash nyaq̄ki aman mo, ciyu/ i'bwa/m bum ki aman mo dhali buthi i'bwa/m bam gom is bum si'da/ mo. ¹⁰ Um mini nyaq̄ 'ko ki aman mo dhali mony'cesh midi di ki qany gom um mo. 'Koyi mo dhali miya tu'c e a'di mo dhali gami mal e a'di mo. ¹¹ Shakiim si'da/ oki gwo eya baba ma yim mo dhali e ikam ma yim mo ki: Dhalki aha/ gama mii ma 'the e jis/em bum mo dhali aris to gunn kun mina um i o aha/ mo tani aha/ mina ci uni mo be. ¹² Doŋi aha/ mo ma, ma to gom miimash jin taka/ ki nyanye/ mo a'di jin ta tontaq̄ dhali to kun cinu ki me'd mo dhali aha/ mina ci uni isi me'd jin ona um aha/ mo, hili ciyaa/ nyara/ yan mmota a'bom pem mo. ¹³ Dhali iya/ ma Yakuub thoq̄kina Shakiim gwo mo dhali com ka Hamuur gwo ka he'k e mo haali/ a'di shi/ ki 'bwah buni ka Diinah is mo be. ¹⁴ Uni oki uni gwo mo ki: Aman mola to yan mii mo mmoçi 'bwah bam ki wathi/ jin 'konuki 'ci'tha/ munyjal yis mo haali/ mii yan a'di imidi ta mii jin midi 'the aman is mo be. ¹⁵ Hili e mii yan mo tani aman mina gam gwo me'd nyaq̄ki /e mo ki /e mini mii war mo mmowa ki aman mo dhali aris 'kwaniŋ gwa'th pini minu mii 'ci'tha/ munyjal yis mo be. ¹⁶ Dhali yan'ko'd aman mina ci i'bwa/m bam ki um mo dhali aman si'da/ mina bu'th i'bwa/m bum gom is bam mo dhali aman mina 'ko nyaq̄ki um mo dhali warki

'kwani en 'de/ mo. ¹⁷ Hili waḳki/ /e diki ciḳ gwom bam mo dhali 'ciḥa/ munyal yis mo tani aman mina bu'th 'bwa/m bam mo dhali aman mina ii mo be.

¹⁸ Gwom buni 'borki'da Hamuur bwa mo dhala Shakiim jin ta ya/ ma Hamuur mo be. ¹⁹ Dhali dhuru'c wathi/ diki ta diite/ mo mmomii to yan mo haali/ a'di 'kunya bwa ki 'kuny kagahara gom 'bwa/ ma Yakuub mo. Dhali a'di si'da/ ita wathi/ jin taḳu kagahara mmobol tiya 'baar mo e e bwaman ma waḳ piti ki montak mo. ²⁰ Wakana Hamuur dhali ya/m piti ka Shakiim uni iikin ka piye/ e 'twaḅkala goḅ gi 'peḅkuman bampa/ mo dhali ṭora ṭor ki 'kwani ki 'peḅkuman bampa/ mo dhali o gwo mo ki: ²¹ 'Kwani gwansan uni ita ikam bana mo. Dhalki uni 'kon mo e bampa/ yan mo dhali miiya tu'c apo/ a'di mo haali/ hili mo mo ma, bampa/ beeyabee mo dhali midu 'kosh jwa mo gom uni mo. Dhalki ana butha i'bwa/m buni mo mmomash mo dhali dhalki ana si'da/ ḅina uni 'bwa/m bana mo. ²² Hili jasi e mii yan 'de/ mo tani a'di imina 'kwani igam gwo me'd mo dhali nyaḳ 'ko ki ana mo dhali war ki 'kwani en 'de/ mo, ki aris 'kwaniḅ gwaḥ 'peni bwaman ana mo tani minu 'ciḥa/ munyal yis mo me'd jin 'ciḥkunu uniya munyal yis mo be. ²³ Mina to/em buni dhali mal buni dhali aris toḅkal buni 'koki ta kum bana mowa? Dhalki ana gama jasi gwo yan me'd ki uni mo dhali uni mini nyaḳ 'ko ki ana mo be. ²⁴ Aris 'kwani kun iikin ka piye/ 'peni 'twaḅkal ma goḅ 'peḅkuman bampam piti mo tani uni ciḳki gwo ma Hamuur mo dhali ya/m piti ka Shakiim mo dhali aris 'kwaniḅ gwaḥi 'baar mo tani uni i'ciḥkunu amunyal yis mo, aris uni 'baar mo kun iikin ka piye/ 'peni 'twaḅkal ma goḅ gi 'peḅkuman bampam piti mo.

²⁵ Dhali ka cim 'koni kwara mo ki uni 'kon ki jama/ i is mo tani iya/ ma Yakuub su/ mo a'di jin ta'da Shim/uun dhala Lawi uni kun ta ikam ma Diinah mo bu'thki gandala turgam buni mo dhali pu'dku/ e 'peḅkuman bampa/ ki e ka wu mo dhali 'koshā ris 'kwaniḅ gwaḥ gwan jwa mo 'baar mo be. ²⁶ Uni 'koshkina Hamuur dhali ya/m piti ka Shakiim jwa ki gandala turga/ mo dhali susa Diinah ka piye/ 'peni gu'b ma Shakiim mo dhali uni ki ii mo be. ²⁷ Dhali iya/ ma Yakuub uni pu'dkin e moḅ'koshā 'kosh mo dhali kar 'peḅkuman bampa/ mmota abar ka bar mo haali/ 'bwah buni a'di ishi/kunu is mo be. ²⁸ Uni bu'thkina ma'diny ḅa'bal buni mo dhala buhany bip buni mo dhali aris thuluny buni mo dhali aris to gunn kun 'kon e 'peḅkuman bampa/ mo dhali kun 'kon e bwam bunto mo. ²⁹ Aris tom buni kun tana uni pa ki pa mo dhali aris ushi uḅim buni mo dhali aris up buni mo dhali aris to gwan kun 'kon eya ris gu'b mo tani uni bu'thki uni mo dhali war ki tom buni jin dilina uni 'kwani mo. ³⁰ Dhali yan'ko'da Yakuub ki owa Shim/uun dhala Lawi gwo mo ki: Um ḅalki mo jin raḅu araḅ isa po/ aha/ mo mmokar aha/ gway pem mmoshi/a shi/ e bwaman 'kwani gi bampa/ yan mo uni kun ta 'Kwani gi Paḅ Kanaan mo dhali 'Kwani gi Pam Pirissi mo. Aha/ tana a/ushala/ mo dhali waḳki/ uni mini tul isi montal 'de/ apo/ aha/ mo dhali pu'daa/ i is mo tani aha/ minu 'ce'd sho'k mo aha/ dhali nyaḳki kuḅ gu'b

pem 'baar mo. ³¹ Hili uni oki gwo mo ki: A/miim piti 'boro'da? mmomii 'bwah bam me'da 'bom ḅal mowa?

35 Arumgimis oki'da Yakuub gwo mo ki: Cuyi mis mo dhali yayi ka gagamis e Pam Beet/iil mo dhali ḅa'bi /e imun mo dhali ḅa'bi agwaṭa/ goma Arumgimis imun mo a'di jin piki /e i is mo me'd jin guskina /e mo 'pena kam pini ka Iisu mo. ² Wakan aYakuub oki gwo e kuḅ gu'b piti mo dhali aris uni 'baar mo kun nyaḳ 'ko ki a'di mo ki: Dhuya risa rum thus 'pen ka piye/ mo ma uni kun tana rum gi 'kwanim bunycani tiya mo 'peni bwam um mo dhali dhagami is bum mo dhali aḅi burrinyem bum e mo. ³ Dhali dhalki ana cuna mis mo dhali iina ka gagamis e Pam Beet/iil mo ki aha/ mina ḅa'b agwaṭa/ goma Arumgimis imun mo a'di jin thoḅki aha/ 'twa/ mo ka teem pem jin taka ḅis ka ḅis mo dhali a'di jin nyaḳki di ki aha/ mo eya ris mo gunn kun yakika/ mo. ⁴ Wakan uni ḅikina Yakuub arisa rum thus gi bunycan 'kwanin tiya mo uni kun takina uni mo dhali aris malla/ 'cem buni mo dhali aYakuub ba'kki uni mo e 'peny cwa ma ḅaww jin 'dish Pan Shakiim is mo.

⁵ Dhali ki uni iikin ibway mo tani dhan moḅḅo/ is 'peni Arumgimis yayi'da po/ 'peḅkuman bampa/ kun 'kamki uni is mo. Wakan uni 'koki ur iya/ ma Yakuub isho'k mo. ⁶ Dhala Yakuub a'di ipu'dki'd mo e Pan Luus mo a'di jin ta'da Beet/iil mo a'di jin di'd e bampa/ Kanaan mo a'di dhali aris 'kwani kun nyaḳki 'ko ki a'di mo be. ⁷ Dhali imun mo tani a'di iḅa'bkina a'di gwaṭa/ mo mmomiiya basa 'cesh mo dhali yuḅ mo yan gway mo ka Iil Beet/iil mo haali/ e mo yan mo tani Arumgimis ṭorki a'di is piti e eya tente/ mo me'd jin guskina a'di mo 'pena kam piti mo. ⁸ Dhala Dabuurah jin ta'da manhila Ripka mo a'di iwuki'd mo dhala yim a'di kankunu mo e 'peny cwa ma ḅaww e mo jin di'd ka lunḅu'b ki Pam Beet/iil mo. Wakan a'di iyuḅkunu a'di gway mo ka Alluun Bakuut mo.

⁹ Arumgimis piki'da Yakuubi is doḅ/e mo me'd jin pu'dkina a'di mo 'peni Pam Pa'ddaan/araam mo dhali 'bor a'di mii mo be. ¹⁰ Dhali Arumgimis ki o a'di gwo mo ki: Gway pini be yuḅu ka Yakuub mo be dhali /e yisa minu doḅ/e yuḅ gway pini ka Yakuuba mo yisa. Hili gway pini minu yuḅ ka Israyiil mo. Wakan a'di iyuḅkunu a'di gway ka Israyiil mo be. ¹¹ Dhali Arumgimis ki o a'di gwo mo ki: Aha/ tana Arumgimis jin Eḅa/ Eḅ mo. ḅali /e mamana dho'th mo dhali mari /e amar is mo. Kal 'kwaniny'cesh dhali arisa ṭa/ gi kal 'kwaniny'cesh mini piyu/ 'peni /e mo dhali imaliḅ ka ris mini du'du/ 'peni /e mo. ¹² Mony'cesh jin ḅikika/ ka Ibrahiim dhala Is/hak mo tani aha/ mina ḅi a'di /e mo dhali aha/ mina ḅi a'di ki emen pini i'ko'd mo be. ¹³ Dhali yan'ko'da Arumgimis borki is piti imis mo 'peni mo jin ṭorkina a'diya ṭor nyaḳki a'di mo be. ¹⁴ Dhala Yakuub thumki'da tiḅkiliḅ mo e mo yan jin ṭorkina a'diya ṭor nyaḳki a'di mo, a'di jin ta'da tiḅkiliḅ wosh mo dhali wolki'da tiḅkiliḅ tompi i'kupi a'di jin ḅinu ki bwa ma 'the mo dhali wola yini 'kupi a'di mo be. ¹⁵ Wakana Yakuub yuḅki mo yan gway ka Beet/iil mo a'di jin ṭorkin ma Arumgimis aṭor ki a'di mo be.

¹⁶ Dhali yan'ko'd uni iikin mo 'pena Pam Beet/iil mo dhali uni si'dasi'd naskina/ 'peni Pan Apraatah mo, aRahiil shwan ma 'ci mo dhali ayim di'd e mo jin shwana bwan dho'th mo. ¹⁷ Dhali ka yim diki'd e mo jin shwana bwan dho'th mo tani a'bom jin karu mo mmowotha woth mo gom mondho'th up mo tani oki a'di gwo mo ki: Dhalku/ is ki ko/ mo ma haali/ /e shwane/ murkini ta ga 'cingwathha kamu/ mo be. ¹⁸ Dhali me'da kashira/ ma yim di'di mmokwa/kina a'di is bwa 'pena yim mo (haali/ ayim wuki'd mo) tani a'di ayim ki yuk a'di gway ka Ben/uuni mo hili com a'di iyukki a'di gway mo ka Benyamiin mo. ¹⁹ Wakana Rahiil a'di wuki'd mo dhala yim a'di kankunu mo e bway gi Pa Apraatah mo, a'di jin ta Pam Beetlaham mo be. ²⁰ Dhala Yakuub thumki'da tinjiling i'kup jis jwa ma yim mo a'di jin ta'da tinjiling i'kup jis jwa ma Rahiil mo a'di jin diki'd imun ntagi shwanesan mo be. ²¹ Israyiil a'di yaki'd mo dhali thum gu'b burryem piti e bwamp/ gu'ba turga/ gi Pan Idir mo.

²² Ka Israyiil ca'bki'd e bampa/ yan mo tani Ra/ubiin a'di yaki'd mo dhali isha Bilhah mo a'di jin ta'da 'bom laça/ gi com mo dhala Israyiil cikki gwo yan mo.

Dhali iya/ ma Yakuub uni 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo. ²³ Iya/ ma Le/ah mo tani jin twa/a/ a'di jin ta'da bwanyara/ ma Yakuub a'di ita'da Ra/ubiin mo dhala Shim/uun mo dhala Lawi mo dhala Yahuuda mo dhala Yassaakar mo dhala Sabuluun mo. ²⁴ Iya/ ma Rahiil uni si'da/ annihe/ mo: Yuusup dhala Benyamiin mo be. ²⁵ Dhali iya/ ma Bilhah a'di jin ta nyarany cingina/ ma Rahiil mo uni si'da/ annihe/ mo: Daan dhala Naptaali mo. ²⁶ Dhali iya/ ma Silpah uni si'da/ annihe/ mo: Jaad dhala Ashiir mo. Uni gwansan ita iya/ ma Yakuub mo kun dho'thkunu a'di me'd jin dikina a'di e Pam Pad-daan/araam.

²⁷ Dhala Yakuub pu'dki'di com ka Is/hak mo e Pa Mamra mo walla e Pan Giryat/arba mo a'di jin ta Pa Habruun mo e mo jin yakin ma Ibrahiim dhala Is/hak iinyca/ mo be. ²⁸ Dhali atee yil ma Is/hak uni 'koni iss 'kwanimpa ipedoron mo be. ²⁹ Dhala Is/hak a'di ciki shi/in piti jin 'ko'd mo dhali a'di wuki'd mo dhali a'di gamkunu isi montal 'de/ nyakki 'kwanim piti mo mnotana a'di dhan guma dhan gana/ mo ka teem piti mo. Dhali iya/m piti jin ta'da Iisu dhala Yakuub uni kan-ki a'di mo be.

36 Uni gwansan ita emen ma Iisu mo (a'di jin ta Aduum mo). ² Iisu bu'thki'da ris up 'peni 'Kwaniñ Kanaan mo: Ada jin ta 'bwa/ ma Iiluun jin ta Wathi/ Hithha mo dhala Uhulibaamah jin ta 'bwa/ ma Ana jin ta ya/ ma Sib/uun mo jin ta Wathi/ Hiwwi mo. ³ Dhala Basmah jin ta 'bwa/ ma Isma/iil dhali 'bwaham ka Nabayuut mo. ⁴ Dhala Ada dho'thki'da Iisu a/Elipaas mo dhala Basmah dho'thki'da Ra/u/iil mo. ⁵ Dhala Uhulibaamah dho'thki'da Ya/uush dhala Yalaam dhala Guurah mo. Uni gwansan ita iya/ ma Iisu mo kun dho'thkunu a'di mo me'd jin dikina a'di e Pan Kanaan mo be.

⁶ Dhali yan'ko'da Iisu bu'thki'da ris up piti mo dhali aris iya/m piti mo dhali aris i'bwam piti mo dhali arisa

wak gi gu'b piti mo dhali to/em piti mo dhali aris tonkal piti 'baar mo dhali aris mal piti 'baar mo kun gamkina a'di adu is mo 'peni bampa/ gi Pan Kanaan mo dhali a'di yaki'd mo e bampañ kamu/ mo 'pena kam piti ka Yakuub mo be. ⁷ Haali/ tom buni kun gamkina uni mo tani uni caaca kagahara mo gom uni mmo'ko imontal 'de/ mo haali/ mony'cesh jin tana uni aça/ apo/ mo tani midi mol uni thip mo gom to/em buni mo.

⁸ Wakana Iisu a'di ca'bki'd mo e bampa/ gi pan 'kuwosh ma Si/iir mo. Iisu a'di ita wathi/ Aduum mo.

⁹ Uni gwansan ita emen ma Iisu mo jin ta'da baba gi 'Kwani gi Pan Aduum mo e bampa/ pan 'kuwosh ma Si/iir mo be. ¹⁰ Gway gi iya/ ma Iisu uni annihe/ mo: Elipaas jin ta ya/ ma Ada mo jin ta asha Iisu mo dhala Ra/u/iil jin ta ya/ ma Basmah jin ta asha Iisu mo.

¹¹ Dhali iya/ ma Elipaas uni annihe/ mo: Temaan dhala Awmaar dhala Sapwa dhala Ja/thaam dhala Ganaas mo be. ¹² (Timnaa/ a'di ita'da 'bom laça/ goma Elipaas mo a'di jin ta ya/ ma Iisu mo. Ayim a'di idho'thki'da Amaliik ka Elipaas mo.) Uni gwansan ita iya/ ma Ada jin ta asha Iisu mo be. ¹³ Uni gwansan ita iya/ ma Ra/u/ iil mo: a'di jin yuku gway ka Nahath dhala Saarah dhala Shammah dhala Missa mo. Uni gwansan ita iya/ ma Basmah mo jin ta asha Iisu mo. ¹⁴ Uni gwansan ita iya/ ma Uhulibaamah mo a'di jin ta 'bwa/ ma Ana mo jin ta ya/ ma Sib/uun mo jin ta asha Iisu mo. Ayim dho'thki a'di aYa/uush mo dhala Yalaam dhala Guurah mo be.

¹⁵ Uni gwansan ita iya/ ma Iisu kun tana ris tapa mo. Iya/ ma Elipaas a'di jin ta'da bwanyara/ ma Iisu mo: Temaan dhala Awmaar dhala Sapwa dhala Ganaas uni ita tapa mo. ¹⁶ Guurah dhala Ja/thaam dhala Amaliik uni gwansan si'da/ ita tapa 'pena Elipaas e bampa/ gi Pan Aduum mo uni kun ta iya/ ma Ada mo. ¹⁷ Uni gwansan si'da/ ita iya/ ma Ra/u/iil jin ta ya/ ma Iisu mo: Nahath dhala Saarah dhala Shammah dhala Missa mo uni gwansan ita tapa 'pena Ra/u/iil mo e bampa/ gi Pan Aduum mo. Uni gwansan ita iya/ ma Basmah mo jin ta asha Iisu mo. ¹⁸ Uni gwansan ita iya/ ma Uhulibaamah jin ta asha Iisu mo uni kun ta itapa mo: Ya/uush dhala Yalaam dhala Guurah mo. Uni gwansan ita tapa 'pena Uhulibaamah jin ta 'bwa/ ma Ana a'di jin ta asha Iisu mo be. ¹⁹ Uni gwansan ita iya/ ma Iisu mo (jin ta Aduum mo) dhali itapam buni anann mo be.

²⁰ Uni gwansan si'da/ ita iya/ ma Si/iir jin ta Wathi/ gi Pan Huri mo a'di jin cila bampa/ yan mo: Luthan dhala Shubal dhala Sib/uun dhala Ana mo. ²¹ Dishun dhala Iisar dhala Dishan mo uni gwansan ita itapan 'Kwani gi Pan Huri mo kun ta iya/ ma Si/iir e bampa/ Pan Aduum mo. ²² Iya/ ma Luthan mo tani ita iHuri dhala Hemam mo, dhali 'bwah ma Luthan mo tani a'di ita'da Timnaa/ mo. ²³ Uni gwansan ita iya/ ma Shubal mo: Alwaan dhala Manaahah dhala Eebaal dhala Shapwa dhala Unam mo. ²⁴ Uni gwansan ita iya/ ma Sib/uun mo: Ayyah dhala Ana a'di jin ta'da Ana jin gamki y'i'de/ jin kasha e ki kash jin 'batha'ba'th e mombwaasho mo me'd jin urkina a'di aris thuluny ma Sib/uun jin ta'da babam piti mmoçiya shon dhii/i'd mo. ²⁵ Uni gwansan ita uçi ma Ana mo: Dishun dhala Uhulibaamah a'di ta

'bwa/ ma Ana mo. ²⁶ Uni gwansan ita iya/ ma Dishan mo: Hamdaan dhala Ashbaan dhala Yithraan mo dhala Karaan mo. ²⁷ Uni gwansan ita iya/ ma Iisar mo: Bilhaan dhala Sawaan dhala Agaan mo. ²⁸ Uni gwansan ita iya/ ma Dishun mo: Uus dhala Araan mo. ²⁹ Uni gwansan ita itapaŋ 'kwani bampa/ Huri mo, uni kun ta itapa mo: aLuthan dhala Shubal dhala Sib/uun dhala Ana mo. ³⁰ Dishun dhala Iisar dhala Dishan uni gwansan ita itapa gi 'Kwani Huri mo isi me'da bas buni kun tana uni mo e Pan Si/iir mo.

³¹ Uni gwansan ita imalik mmoji/a ji e bampa/ Pan Aduum mo ntwa/a/ ka malik 'derj kamu/ diki ji/a ji apo/ 'Kwani ma Israyiil mo be. ³² Baala/ a'di jin ta ya/ ma Ba/ uur mo a'di ijiki'da ji apo/ Pa Aduum mo dhali 'penkuman bampam piti yuŋkunu gway ka Dinhaabah mo. ³³ Baala/ a'di iwuki'd mo dhala Yubab jin ta ya/ ma Saarah 'pena Busrah mo tani a'di ijiki'da ji i embul piti mo. ³⁴ Yubab a'di iwuki'd mo dhala Husham 'peni bampa/ 'Kwani gi Pan Temaan a'di ijiki'da ji mo i embul piti mo. ³⁵ Husham a'di wuki'd mo dhala Hadaad jin ta ya/ ma Badaad a'di jin piki 'Kwani Midyaan e mo e bampa/ 'Kwani Pam Muwab mo tani a'di ki ji/a ji i embul piti mo dhali gway 'penkuman bampam piti mo tani a'di yuŋu gway ka Awiit mo. ³⁶ Hadaad a'di iwuki'd mo dhala Samlah 'pena Masriigah a'di ijiki'da ji i embul piti mo. ³⁷ Samlah a'di iwuki'd mo dhala Sha/uul 'pena Rahubut 'peni 'kwani Yi'derj Kumma/ ma Elpuraat mo tani a'di ijiki'da ji i embul piti mo. ³⁸ Sha/uul a'di iwuki'd mo dhala Baalhanaan a'di jin ta ya/ ma Akbuur a'di ijiki'da ji i embul piti mo. ³⁹ Baalhanaan a'di jin ta ya/ ma Akbuur a'di iwuki'd mo dhala Hadaad a'di ijiki'da ji i embul piti mo dhali gway gi 'penkuman bampam piti mo tani a'di iyuŋkunu gway ka Pa/u mo. Ash yuŋkunu gway ka Mahithab/iil mo a'di jin ta 'bwa/ ma Mathrid mo a'di jin ta 'bwa/ ma Maadahab mo.

⁴⁰ Uni gwansan ita gway itapa uci ma Iisu mo isi me'd jin tana uni awak buni mo dhali moŋ'kom buni jin 'kona uni mmoyer mo gway ki she/ ki she/ mo. Itapa ita iTimnaa/ mo dhala Alwaah mo dhala Yatiit mo.

⁴¹ Uhulibaamah dhala Iilah dhala Pinun mo. ⁴² Ganaas dhala Temaan dhala Mibsar. ⁴³ Majdi/iil dhala Iraam uni gwansan ita itapa 'Kwani Aduum (a'di Iisu jin ta'da baba gi 'Kwani Aduum mo) mo isi me'd moŋ'kom buni mo e mony'cesh jin takina uni mo be.

37 Yakuub ca/bki'd mo e mony'cesh jin takina coma ca/ apo/ mo e bampa/ gi Paŋ Kanaan mo.

² Yansan a'di ita gwo jin beledhu goma wak ma Yakuub mo.

Yuusup a'di 'kona yili 'kume'd i'ce'dka pesu/ apo/ mo me'd jin urkina a'di ama'diny ka'bal nyakki ikam mo. A'di ta'da 'ci nyakki iya/ ma Bilhah dhala Silpah mo uni kun ta up ki com mo, dhala Yuusup kalki'da ris gwon thus kun thama ikam a'di imii mmoŋor ababam buni mo. ³ Dhala Israyiil a'di enki'da Yuusup kagahara mmobol ucim pitin tiya e mo haali/ a'di ta ya/m piti jin tana a'di ka dhan piti mo. Dhali a'di shoki a'di burriyenyen turga/ jin tur ma bi ki tur mo. ⁴ Hili ki ikam parki mo e ka babam buni enki a'di kagahara mo mmobol ikam

piti e mo tani uni shi/ki a'di i e mo dhali 'te bwa mmoŋora tor nyakki a'di ki moŋku'th is mo be.

⁵ Dhala Yuusup shu'bki jan mo dhali ki a'di torki ikam gwo mo tani uni ki thisi 'cur 'pen ishi/ki a'di i e ki nyanye/ mo. ⁶ A'di oki uni gwo mo ki: Ciŋi gwony jan jin shu'bka/ mo ma. ⁷ Hili mo mo ma, ana 'kokina mmod-ek deŋken pos e bwam bunto mo dhali hili mo mo ma, deŋken pos pem a'di icuki mis mo dhali dosh ka ji sho'k mo dhali hili mo mo ma, deŋken pos bum uni tulki isi montal 'de/ ijim pem mo dhali goŋ is ka 'cesh mmoluŋ deŋken pos pem mo. ⁸ Ikam piti o a'di gwo mo ki: A/e ka jin gana/ mini ji/a ji apo/ aman mowa? Walla a/e mini ta tapa apo/ aman mowa? Wakan uni shi/ki, a'di i e ki nyanye/ mo gom gwony jan piti mo dhali gom gwom piti mo. ⁹ Dhali yan'ko'd a'di shu'bki jana kamu/ mo dhali torki a'di ikam mo dhali o gwo mo ki: Hili mo mo ma aha/ shu'bkina jana kamu/ mo dhali hili mo mo ma, atente/ dhali appe mo dhali acul kun 'koni 'kume'd i'ce'dka 'de/ apo/ mo tani uni 'kokin mo mmogoŋ is ka 'cesh mo mmoluŋ aha/ mo be. ¹⁰ Hili ki a'di torki 'pe-men jan yan ki com mo dhali ikam piti mo tani ababam piti a'di iŋcurki a'di mo dhali o a'di gwo mo ki: Jan yan ta'da ta mo jin shu'bkina /e mo? A/aha/ dhali kwan dhali ikam pini ka jin gana/ mina iiku/ mo dhali 'ko is bam ki goŋgo/ ibwambori /e mowa? ¹¹ Dhali ikam piti uni taca bwa gom a'di mo hili ababam piti a'di idhuki gwo gwansan ibwa mo.

¹² Dhali ikam iikin mo mmoŋiya ma'diny ka'bal gi com ashon dhii/i'd mo mmo'dish Pan Shakiim is mo. ¹³ Dhala Israyiil oki'da Yuusup gwo mo ki: Ikam pini 'koki ura ma'diny ka'bal mo mmoŋiya shon dhii/i'd mmo'dish Pan Shakiim is mo 'taa? Yayu/ mo, aha/ mina hash /e i uni mo. Dhali a'di thoŋki a'di gwo mo ki: Aha/ dina imahan mo be. ¹⁴ Wakan a'di oki a'di gwo mo ki: Yayi mo shwane/ dhali par mo e mo wakki/ ikan 'kon ki 'bore/ mo dhali nyakka ma'diny ka'bal mo dhali kalaa/ gwo ka nyan'ko'd mo. Wakan a'di hashki a'di mo 'peni embul wosh ma Habruun mo dhali a'di pu'dki'd mo e Pan Shakiim mo. ¹⁵ Dhali wathiŋ kamu/ gamki a'di mo mmomaŋaskina a'di mo e mombwaasho mo dhali wathi/ dotki a'di gwo mo ki: /E ŋapkina tinta mo? ¹⁶ Aha/ ŋapkina ikam pem mo. A'di oki gwo kan mo mmo/o ki: Toraa/ mo ma, aha/ 'thona /e mo, mane mom buni jin cina uni ama'diny ka'bal ashon dhii/i'd mo? ¹⁷ Dhali wathi/ thoŋki a'di gwo mo ki: Uni iikin mo haali/ aha/ ciŋa tor jin torkina uni mo mmo/o gwo mo ki: Dhalki ana iina mo e Pan Duŋhan mo. Wakana Yuusup bathki ikam isho'k mo dhali gam uni e Pan Duŋhan mo.

¹⁸ Uni mishki a'di 'pena dhana/ ki si'd si'd mo dhali ntwa/a/ ki a'di pu'dki'd mo mmo'dish uni is mo tani uni gamki 'twa/ 'kup mo mmo'kosh a'di jwa mo. ¹⁹ Uni oki gwo ka rem'kup mo ki: Amanshu'b jana acaan a'di ipu'dki'd mo. ²⁰ Iiyu/ mo shwane/ dhalki ana 'kosha a'di jwa mo dhali bit a'di mo e jis 'derj kamu/ mo dhali yan'ko'd ana mina o gwo mo ki: A'di 'kosha tongwapi/ jin shwan ma nyor jwa mo dhali ana mina par mo e mo 'pemen jan piti yan midi wakata mo? ²¹ Hila Ra/ubi-

in ciḱki gwo yan mo tani a'di 'cuḱki a'di mo 'peni me'd buni mo dhali o gwo mo ki: Dhalkina ki 'kosh mondiki/ em piti mo. ²² Dhali Ra/ubiin oki uni gwo mo ki: Dhalki a'diya bas ki po mo. Biti a'di e jis yi'de/ gwan kun 'kon e mombwaasho mo hili dhalki me'd bum ki dhu apo/ a'di mo, ki a'di mididi 'taki ye a'di mo 'peni me'd buni mo mmowar a'di is mo goma babam piti mo be. ²³ Wakana Yuusup me'd jin pu'dkina a'di e ikam piti mo tani uni 'cuḱki a'di burrinyen turga/ 'peni is mo a'di jin ta burrinyen turga/ jin tur ma bi ki tur jin hi'thkina a'di mo. ²⁴ Dhali uni bu'thki a'di mo dhali biṭ a'di e jis yi'de/ mo. Jis yi'de/ yan a'di idi bwa 'te/ mo, yi'den kamu/ yisa di'd nycineya.

²⁵ Dhali uni 'kokina 'cesh mo mmoshwa to mo dhali uni 'de'kki em buni 'kup ki mis mo tani uni parkina dhana ṅul'kup 'Kwani ma Isma/iil e mo mmopu'du/ mo 'peni Pany Jil/aad mo nyaḱka ris kalman bunu mo mmoḱala 'bi'c mo dhala 'bi'c 'peni cwa jin yuku ka balsam mo dhali cwa jin yuku ka murr mo mmo/iikina uni mo mmo/ii e bway buni bway Pa Masir mo mmoḱal uni ka lunḱu'b mo. ²⁶ Dhala Yahuuda oki ikam gwo mo ki: Miim 'borod' jana mina ana gam mo waḱki/ ana mina 'kosh a'di jwa mo dhali diḱa bas piti e mo. ²⁷ Iiyu/ mo dhalki ana yola a'di mo e 'Kwani ma Isma/iil mo dhali dhalku/ me'd bana ki dhu apo/ a'di mo haali/ a'di ita'da kam bana mo, a'di jin ta buṅwar is bana mo. Dhali ikam piti ḱikina hirdhe/ ki gwom piti mo. ²⁸ Dhali 'Kwani Midyaan kun ta imanyol to mo si'da/ iikin ki iimpe mo dhali dirkina Yuusup ka piye/ mo dhali 'de'k a'di ka piye/ 'peni jis yi'de/ mo dhali yolki a'di mo e 'Kwani Isma/iil mo ka guurush jin 'koni iss 'de/ mo a'di jin ta 'dolkon kush mo dhali uni suskina Yuusup bway Pa Masir mo be.

²⁹ Ka Ra/ubiin doḱki'd ka nyan'ko'd e jis yi'de/ mo tani dhali para Yuusup e ki a'di diki di ijis yi'de/ mo tani a'di dherki burrinyem piti bwa mo be. ³⁰ Dhali a'di doḱki'd ka nyan'ko'd e ikam piti mo dhali o gwo mo ki: Ari dhu-ru'c wathi/ a'di piki'd mo dhali aha/ mo mane mo jin miga/ ya mo? ³¹ Uni bu'thki burrinye/ ma Yuusup mo dhali 'kosh mi jwa mo dhali biṭ burrinyen turga/ yan eya bas mo. ³² Dhali uni ki hash burrinyen tura bi yan mo dhali ḱali a'di eya babam buni mo dhali o gwo mo ki: Adi yan gamkina aman mo. Pari a'di e mo shwane/ waḱki/ a'di ta ji gi ya/m pini mo walla yisa. ³³ Dhali a'di nyiṭhki a'di mo dhali o gwo mo ki: Adi ta burrinyen turga/ gi ya/m pem mo. A'di be 'koshkina toṅwapi/ mo 'te/ be. Gwo jin minu dhan goma Yuusup piyi'd mo haali/ a'di idherkina to bwa ka gwapi/ mo. ³⁴ Dhali yan'ko'da Yakuub dherki burrinyem piti bwa mo dhali deḱ burrinyen shawaal e empa'd piti mo dhali ko gom ya/m piti acim ka ris ris mo. ³⁵ Aris iya/m piti dhali aris i'bwam piti cuki mis mo mmomalas a'di mo tani hili a'di ushki'd mo ki a'di minu malas mo dhali o gwo mo ki: Yisa. Aha/ mina ya ka lunḱu'b eya Haawiya mo gom ya/m pem mo. Korj gana/ jin gwona ki kony jwa mo a'di idosh 'peni o'd kan mo. Wakan com gwoki'd gom a'di mo be. ³⁶ Ki ari embul mo ari'ceenne/ mo tani 'Kwani Midyaan yolki a'di mo e Pa Masir mo eya

Puthipar a'di jin ta wathi/ jin cil ma askar goma Pirawn mo a'di jin ca'd ki 'kwani ma mee kun jina ji mo be.

38 A'di bu'thki embul ka cim caan mo ka Yahuuda a'di yaki'd ka lunḱu'b mo 'peni ikam piti mo dhali a'di tu'kki'd mo e moṅkamu/ mo dhali gam Wathi/ gi Pa Adullaam 'kup mo a'di jin yuḱkunu gway ka Hiirah mo. ² E mun mo tani aYahuuda mishki 'bwa/ gi 'Kwani Kanaan mo jin yuḱkunu gway ki Shuu/ mo. A'di mashki a'di mo dhali ya gu'b ma yim mo be. ³ Dhala yim bwaaki'd mo dhali dho'th ya/ mo dhali a'di ki yuḱ a'di gway ka Iir mo be. ⁴ Doḱ/e ayim bwaaki'd mo dhali dho'th ya/ mo dhali ayim ki yuḱ a'di gway ka Unan mo be. ⁵ Naskina/ doḱ/e ayim dho'thki ya/ mo dhali ayim ki yuḱ a'di gway ka Shiilah mo. Ayim diki'd e Pan Kasiib mo me'd jin dho'thkin ma yim a'di mo be. ⁶ Dhala Yahuuda si'da/ gamki'da 'bom goma Iir jin ta'da bwanyaram piti mo, dhala yim yuku ka Ṭhamar. ⁷ Hili Iir jin ta'da bwanyara/ ma Yahuuda mo tani a'di ta thus ki thus e jis/e gi Tapa mo dhali Tapa 'koshki a'di jwa mo. ⁸ Dhali yan'ko'da Yahuuda oki'da Unan gwo mo ki: Mashi asha kam pini mo mo ma, dhali miyi mii mo jin minu mii mii mo gom marem pini mo, dhali cis uci goma kam pini mo. ⁹ Hila Unan nyiṭhki'd ka 'ci jin mina a'di icis mo tani mididi diki ta jim piti mo. Wakan ki a'di yaki bway gu'b e asha kam mo tani a'di wolki'da 'co/ piti eya 'cesh mo isi ciki/ ki a'di mididi diki cis uci goma kam mo. ¹⁰ Dhali mii jin miikina a'di wakan mo tani a'di diki 'bor e jis/e gi Tapa mo dhali a'di si'da/ 'koshki a'di jwa mo. ¹¹ Dhala Yahuuda oki'da Ṭhamar gwo mo a'di jin ta'da mar pitim 'bomi gwo mo ki: Diyi ka dhalla/ e gu'b ki cim mo ntaga Shiilah jin ta ya/m pem mididi ca mo. Haali/ a'di ḱo/ki is mo oki a'di mididi wu mo me'd ikam mo. Wakana Ṭhamar a'di yaki'd mo dhali ca'b e gu'b gi com mo be.

¹² N'ko'd mo tani mo pu'du'd mo ki 'bwa/ ma Shuu/ jin ta asha Yahuuda a'di iwuki'd mo dhali ka Yahuuda malaskunu mo tani a'di yaki'd mo e Pan Timnah mo eya manhil ḱa'bal piti mo a'di dhala mugum piti ka Hiirah mo jin ta Wathi/ gi Pa Adullaam mo. ¹³ Dhali ka Ṭhamar ṭorkunu gwo ka mar piti a'di yaki'd mo e Pan Timnah mo mmo'ciṭh ḱa'bal piti amur mo tani, ¹⁴ ayim 'cuḱki burrinyem ma dhallam piti 'peni is mo dhali hi'th burrinye/ jin kumu 'kup mo dhali 'tam is ma yim ki burrinye/ mo dhali ca'b e shemen bway ma Eenaayim a'di jin diki'd 'kup ki bway gi Pan Timnah mo haala yim mishki mo mo ka Shiilah a'di caki'd mo dhali a'di ayim dinuki ci ki a'di mmomash mo. ¹⁵ Ka Yahuuda parki'da yim e mo tani a'di kulumki'da yimi bwa mo oki a'di ta'da 'bom ḱal mo haali/ ayim a'di kumki jis/em piti mo. ¹⁶ A'di yaki'da yim mo e shemen bway mo dhali o a'di gwo mo ki: Yayu/ mo dhalki aha/ yana /e gu'bi is mo, haali/ a'di diki misha yim mo ki a'di ta'da mar piti mo. Ayim ki o a'di gwo mo ki: Atinta a'di imina /e ici aha/ mo ki /e mini yayu/ i aha/ mo. ¹⁷ A'di ki thoḱ a'di gwo mo ki: Aha/ mina ci ki /e ari mi mo 'peni bwaman ma ma'diny ḱa'bal mo. Dhala yim ki o a'di gwo mo ki: Mina /e diki ciyaa/ jamas mii mo ntagi /e mini hashi a'di mowa? ¹⁸ A'di thoḱki gwo mo ki: Jamas mii gi wakata imiga/ ci /e mo? Ayim thoḱki gwo mo ki: To me'd pini

dhali dhenḍhenye/ jin 'kon ma ashu ipesu/ mo dhali cwa jin di'di me'd pini mo. Wakan a'di çiki'da yim uni mo dhali ya ayim gu'bi is mo dhali ayim bwaaki'd ki a'di mo be. ¹⁹ Dhali yan'ko'da yim cuki mis mo dhali ya mo dhali ayim bu'thki burrinyeḥ 'kup piti mo dhali hi'th burrinyem ma dhallam piti i is mo.

²⁰ Ka Yahuuda hashki ari mi ka mugum piti jin ta Wathi/ gi Pa Adullaam mo jin mina a'di bu'th jamas to mii 'peni me'd ma 'bom mo tani a'di diki gama yim mo be. ²¹ Dhali a'di doḱki 'kwani gi mo yan mo ki: Mane a'bom çal yan mo a'di jin çabki'd e shemen bway gi Pa Eenaayim mo? Dhali uni thoḱki a'di gwo mo ki: A'bom çala kamu/ yisa di'di mahana. ²² Wakan a'di doḱki'da Yahuuda ka nyan'ko'd mo dhali o a'di gwo mo ki: Aha/ dinaki gama yim mo dhali 'kwani gi mo yan o gwo si'da/ ki a'bom çala kamu/ yisa di'di mahana. ²³ Yahuuda thoḱki gwo mo ki: Dhalka yim dhu to gwan gom is pitiḡ gana/ mo isi ciki/ ana mina 'kwani ipe'th mo. /E mishini ki aha/ hashkina ari mi yan mo dhali /e diki gama yim mo.

²⁴ 'Ko'da ppe kwara ḡ'ko'd mo Yahuuda ṭorkunu gwo mo ka Ṭhamar jin ta'da marem pini a'di lo'bk'i'di miiny-çal mo dhali shwane/ ayim a'di bwaaki'da 'ci ki miinyçal mo. Dhala Yahuuda oki gwo mo ki: Guya ayim ka piye/ mo dhali dhalka ayim çidhu ki o'd mo. ²⁵ Dhali me'd jin 'koyunu mmokala ayim ka piye/ mo tani ayim hashki gwo eya mar pitiḡ gwaṭḡ mo ki: Wathi/ yan jin cilkina to gwansan mo tani a'di ta wathi/ jin bwaakika/ a'ci mo. Dhala yim oki gwo mo ki: Nyiṭhi jamas to gwansan mo aha/ 'thona /e mo. To gwansan uni ta kuma ja mo tome'd dhala dhenḍhenye/ kun 'kon ma shu ipesu/ mo dhali cwa mo. ²⁶ Dhali yan'ko'da Yahuuda nyiṭhi uni mo dhali o gwo mo ki: Ayim a'di iboli aha/ e ki mii ma kar/e e mo haali/ aha/ dinaki çiya yim ki ya/m pem ka Shiilah mo. Dhali a'di diki ish nyaḱka yim doḱ/e mo be.

²⁷ Dhali ki mo pu'dki'd mo jin min ma yimi dho'th mo tani ushi uçi 'koni su/ e bwa ma yim mo be. ²⁸ Dhali ka yim shwan ma 'ci mo tani jan ṭal 'de/ karki me'd ka piye/ mo dhali a'bom jin karu mmowoṭha woṭh mo gom mondho'th up mo tani a'di deḱki me'd piti ka thus 'per mo mmo/o gwo mo ki: Yansan a'di ipu'dki'di twa/a/ mo be. ²⁹ Hili ki a'di doḱki me'd piti bway bwa mo tani hili mo mo ma, akam piti pu'dki'd ka piye/ mo dhala yim ki o gwo mo ki: Awanyam pini jin pu'dkina /e ka piye/ ki is pini mo tani isa wa'da. Wakan a'di iyuḱkunu a'di gway mo ka Paarais mo. ³⁰ Dhali yan'ko'd akam pu'dki'd mo ka thus 'peri me'd piti mo dhali gway piti yuḱkunu ka Saarah mo be.

39 Dhali aYuusup a'di isuskunu ka lungu'b e Pa Masir mo dhala Puthipar jin cil ma askar goma Pirawn dhali wathi/ jin cil mā askar kun jina ji mo gom 'Kwani Masir mo a'di yolki a'di 'peni 'Kwani Isma/iil mo uni kun ḱalki a'di ka lungu'b 'peni mun mo. ² Dhali Tapa nyaḱki di ka Yuusup mo dhali a'di warki'd ki wathi/ jin hana mii me'd mo dhali a'di diki'd e gu'b gi tapam piti jin ta Wathi/ Masir mo. ³ Dhali tapam piti miṣki mo mo ki Tapa nyaḱki di ki a'di mo dhali ki Tapa raḱki'da ris mii jin mina a'di ha me'd mmorusa/ rus mo. ⁴ Wakana

Yuusup gamki mii ma 'the e jis/em piti mo dhali buḱ a'di 'pen ka piye/ mo dhali a'di ki kar a'di mmota amanhil to gom gu'b mo dhali kar a'di ki tapa apowa ris tom piti jin tana a'di mo be. ⁵ 'Pena cim yan jin karkina a'di a'di mo mmota amanhil to gom gu'b piti mo dhali kar a'di ki tapa apowa ris tom piti jin tana a'di mo tani Tapa 'borki 'kwani gi gu'b gi Wathi/ Masir mii mo gom gway ma Yuusup mo. Dhali mom'bor mii gi Tapa diki'da po/ aris to 'baar mo kun tana a'di mo e bwanḡ gu'b mo dhali e bwam bunto mo. ⁶ Wakan a'di dhalki'da ris to 'baar mo e me'd ma Yuusup mmohil mo dhali mmodhalkina a'di a'di e me'd piti mo tani a'di yisa shwana jwa mo gom toḡ kamuwa, hili jasi gom tonṭe/ jin shwakina a'di mo.

Dhala Yuusup ḡala/ 'bora jaro/ ime'da/ a'di hili mo ki jis/e jin yesayes mo. ⁷ Dhali ki ara cima kamu/ mo tani a'bom gi tapam piti, ayim 'cemi'dki'da Yuusup ki e mo dhali o a'di gwo mo ki: Ishi nyaḱki aha/ mo ma. ⁸ Hili a'di ushki'd mo dhali owa 'bom gi tapam piti gwo mo ki: Hili mo aha/ dhalkina tapam pem to ime'd mo dhali a'di dina jwa ki shwa mo goma ris to mo e gu'b mo kun dhalkina a'di aha/ e me'd pem mo. ⁹ A'di diki caaca ka-gahara e gu'b yan mmobol aha/ e mowa. Toḡ kamu/ yisa 'tasha a'di aha/ 'twa/ mo yisa hili isi ciki/ is piniḡ gana/ mo haali/ /e ta ashim piti mo. Aha/ mina mish dhan miinthus yan mii mo wakan mana dhali mii miinthus apowa Arumgimis mowa? ¹⁰ Ba dhala yim ṭorki'da ṭor ka Yuusup isa yempa/ yempa/ mo dhali a'di 'tena bwa mmociḱ gwo ma yim mo mmo/isha ayim mo walla mmonyaḱ çab ka yim mo. ¹¹ Hili ka cimi 'deḡ kamu/ mo me'd jin yakina a'di gu'b mo mmomiiya ṭu'c piti mo dhali 'kwanin tiya yisa 'koni bwanḡ gu'b yisa uni kun miina ṭu'c e gu'b mo tani, ¹² ayim bu'thki a'di e burrinyem piti mo mmo/o a'di gwo mo ki: Ishi nyaḱki aha/ mo. Hili a'di dhalki burrinyem piti e me'd ma yim mo dhali gus mo dhali pu'd ka piye/ 'peni gu'b mo. ¹³ Dhali ka yim parki mo e mo ki a'di dhalki burrinyem piti e me'd mā yim mo dhali pu'd ka piye/ 'peni gu'b mo tani ¹⁴ ayim yuḱ 'kwani gi kuḡ gu'b ma yim mo dhali o uni gwo mo ki: Hili a'di guyi Wathi/ Ibraan yan e bwam ana mo mmosor ana mo. A'di seyi bwanḡ gu'b mo dhali di ki gwo ibwa mo mmo/ish nyaḱki aha/ mo dhali aha/ cuukina ki dhan 'twa/ jin caaca mo. ¹⁵ Dhali ki a'di ciḱki gwo ki aha/ 'deka 'twam pem ki mis mo dhali cuu mo tani a'di dhalki burrinyem piti i aha/ mo dhali gus mo dhali pu'd ka piye/ 'peni gu'b mo. ¹⁶ Dhali yan'ko'da yim karki burrinyem piti e me'd ma yim mo ntagi tapam piti pu'dki'di pa mo. ¹⁷ Dhali ayim ṭorki a'di gwo jin nyaḱka'd mo mmo/o ki: Wathi/ Ibraan yan jin ta çinḱina/ a'di jin suskina /e ibwaman ana mo pu'dki'di aha/ mo mmosor aha/ mo be. ¹⁸ Hili me'd jin 'de'kkika/ 'twam pem 'kupki mis mo dhali cuu mo tani a'di dhalki burrinyem piti e aha/ mo dhali pu'd ka piye/ 'peni gu'b mo.

¹⁹ Ki tapam piti ciḱki gwo 'peni 'twa/ gi ash mo ki: Mii a'dan jin miikina çinḱinam pini jan aha/ mo tani anyor piti 'batha'ba'th mo. ²⁰ Dhali tapa ma Yuusup bu'thki a'di mo dhali kar a'diya sijin mo e mo jin ṭa'kkunu

habuus ma malik nycine/ mo dhali a'di diki'da sijin imun mo. ²¹ Hili Tapa a'di nyaḳki di ka Yuusup mo dhali tor a'di mo/en piti jin telu sho'k mo dhali ci a'di mii ma 'the i jis/e ma manhila sijin mo. ²² Dhali amanhila sijin ciki'da Yuusup gwo ime'd mo mmota amanhil 'kwani ma sijin i'baar mo uni kun 'kokina sijin mo. Dhali aris mii gunn kun miinu mo tani a'di ki mii uni mo. ²³ Dhali amanhila sijin mo tani a'di cina hirdhe/ yisa ki mii gunn kun miin ma Yuusup mo mmohila hil mo haali/ Tapa nyaḳki di ki a'di mo dhali eya ris to gunn kun miina a'di mo tani Tapa dhuki uni mmorusa/ rus mo be.

40 Ka cima kamu/ 'ko'di mii yan mo tani tapa jin karu mmohil 'kwani kun miina tu'c e gu'b ma malik gi 'Kwani Masir mo dhali aman'coḳ maam piti mo tani uni thamki to mii mo gom tapa malik Masir buni mo. ² Dhala P̄irawn shwaki'da nyor gom 'kwani kun can ka askar piti su/ gwan mo, tapa jin karu mmohil 'kwani kun miina tu'c e gu'b ma malik mo dhali aman'coḳ maam piti mo. ³ A'di dhuki uni eya sijin mo e gu'b gi wathi/ jin ca'd gom 'kwani ma mee kun jina ji eya sijin mo jin di'di bwan'kwariny mo jin dikin ma Yuusup nycine/ mo. ⁴ Wathi/ jin ca'd gom 'kwani ma mee kun jina ji mo tani a'di kanki'da Yuusup gwo mo gom uni mo dhali a'di miiki uni to mo dhali uni 'kon ki mondeḳ is mo ki sule/ sule/ ntaga cima kamu/ mo. ⁵ Dhali mon'thinya kamu/ mo tani uni su/ shu'bki jan mo a'di jin ta tapa gom 'kwani kun miina tu'c mo dhali a'di jin ta'da man'coḳ maa goma malik 'Kwani Masir mo uni kun 'kokin e bwan'kwariny ma sijin mo uni ita gi jan buni ki she/ ki she/ mo dhali 'pemen jan buni 'kon ki she/ ki she/ mo. ⁶ Ka Yuusup pu'dki'di uni mon'thamo/ mo tani dhali parki uni e ki uni tocu 'kus mo. ⁷ Wakan a'di dotki 'kwani ma mee ma P̄irawn uni kun nyaḳ 'ko ki a'di e mo jin deḳuwa deḳ mo e gu'b gi tapam piti mo ki: Atinta itaka um jis/em bum ka lunḡu'b kan ganne/ mo? ⁸ Uni tor'ki a'di gwo mo ki: Aman takina ki jan mo dhali wathi/ piyi'd jin midi tor 'pemen buni mo. Dhala Yuusup thoḳki uni gwo mo ki: Dina mo jin toru 'pemen jan ki ta kuma Arumgimis mowa? Tori uni ki aha/ mo ma aha/ 'thona um mo.

⁹ Wakan tapa jin karu mmohil 'kwani ma tu'c tor'ki jan piti ka Yuusup mo dhali a'di oki a'di gwo mo ki: E jan pem mo tani cwalmana mura'th uni 'kokini bwambori aha/ mo. ¹⁰ Dhali apo/ cwalmana mura'th mo tani abi karkini kwara e a'di mo dhali me'd jin lu/kina a'di mo tani jandim piti ca'bki'd ki tuḡ tuḡ mo dhali atora mura'th iski'd mo jin minu 'cith mo. ¹¹ Aḳubbaaya ma P̄irawn diki'd e me'd pem mo dhali aha/ bu'thkina amura'th mo dhali nyu/ uni e bwam ma ḳubbaaya ma P̄irawn mo dhali karka/ aḳubbaaya e me'd ma P̄irawn mo. ¹² Dhala Yuusup thoḳki a'di gwo mo ki: 'Pemen jan a'dan be: cwalman ma mura'th kun 'koni kwara mo tani a'di ita'da cimi kwara mo. ¹³ E bwaman ma cimi kwara yan mo tani aP̄irawn midi 'de'k 'kup pini ki mis mo dhali wari /e is mo mmодоḳa tu'c pini ka nyan'ko'd mo dhali /e mini dhuwa P̄irawn aḳubbaaya e me'd piti mo me'd jan dhamo/ mo me'd jin karkunu /e mmota tapa gom 'kwani kun miina tu'c mo. ¹⁴ Hili /e mini mii

kayaa/ e mo ki mii midi mii ha me'd mo gom /e mo dhali miyi aha/ ki mii gi bwan'kush mo, aha/ 'thona /e mo jin mina /e mii pika P̄irawn gwo yan i is gom aha/ mo dhali wakan /e mini 'cuḳaa/ ka piye/ 'peni gu'b yan mo. ¹⁵ Haali/ aha/ ka jin gana/ ḳwalkunu mo 'peni Paḡ 'Kwani Ibraan mo dhali e mahan si'da/ mo tani aha/ dinaki mii torḡ kamu/ mo jin mina uni kar aha/ e jisa 'tum yan mo.

¹⁶ Ki tapa jin ta'da man'coḳ maa mo parki 'pemen jan yan e ki uni ha me'd mo tani a'di oki'da Yuusup gwo mo ki: Aha/ si'da/ tana gi jan mo. Maanḳuthu'd kun ḳalka/ ka nura/ ikwara mo tani uni 'koni 'kupi aha/ mo.

¹⁷ Dhali e 'kupan ma nura/ mo tani aris maanḳuthu'd tana eya ris ka ris mo goma P̄irawn mo hili aris 'dii 'kokin mo mmoshwa uni mo 'peni bwam ma nura/ e 'kupi aha/ mo be. ¹⁸ Dhala Yuusup thoḳki a'di gwo mo ki: 'Pemen jan a'dan be: anura/ kun 'koni kwara mo tani a'di ita'da cimi kwara mo. ¹⁹ E bwaman ma cimi kwara yan mo tani P̄irawn midi 'de'k 'kup pini ki mis mo 'peni /e mo dhali /e minu shir ka 'cajala/ apo/ cwa mo dhali aris 'dii mini 'ka shum gi bungwar is 'peni /e mo.

²⁰ Ka cimi kwara a'di jin ta'da cim jin dhodhuwa P̄irawn mo tani a'di yuḳki'da yuḳ jin yuḳu 'kwani mmotul 'kup mo goma ris 'kwanim piti kun miina tu'c mo dhali a'di 'de'kki 'kup gi wathi/ jin ta tapa gom 'kwani ma tu'c gi gu'b ma malik mo dhali 'kup gi wathi/ jin ta'da man'coḳ maa mo e bwaman 'kwanim piti kun miina tu'c mo. ²¹ A'di warki wathi/ jin ta tapa jin karu mmohil 'kwani ma tu'c gi gu'b ma malik is mo dhali a'di karki'da ḳubbaaya e me'd ma P̄irawn mo. ²² Hili a'di shirki tapa jin ta'da man'coḳ maa 'kus ka shi/ mo me'd 'pemen jan jin tor'kin ma Yuusup uni mo. ²³ Dhali wathi/ jin karu mmohil 'kwani kun miina tu'c e gu'b ma malik maḳa/ ya'di ka aYuusup e mo yisa hili a'di thiski a'di e mo be.

41 'Ko'di yili su/ gwansani 'baar mo tani P̄irawn a'di shu'bki jan mo ki a'di doshki'd e shemen Yi'deḡ ḳumma/ Niil mo. ² Dhali hili mo mo ma, bip 'koni pesu/ kun pikin ka piye/ 'peni ḳumma/ yi'de/ mo kun yesa bungwar is ki yes mo dhali kun 'thiḳa'thiḳ mo dhali uni shwakina lupe/ mo. ³ Dhali hili mo mo ma, bip 'koni pesu/ kun 'bwaḡala'bwaḡal mo dhali kun korakor mo pikin mo 'peni Yi'deḡ ḳumma/ Niil mo dhali doshkin mo nyaḳki bipa tiya mo e yana gap Yi'deḡ ḳumma/ Niil mo be. ⁴ Dhali uni gwansan kun 'bwaḡala is ki 'bwaḡal dhali kun korakor mo tani uni 'kaki uni gwansan kun yesa bungwar is ki yes mo dhali kun 'thiḳa'thiḳ mo. Dhala P̄irawn a'di merki e mo be. ⁵ Dhali a'di 'ce'dkina e mo dhali shu'bki jan jin 'kon ma po/i su/ mo doḳ/e dhali hili mo mo ma, awusham pos 'koni pesu/ mo kun dwa-ma e ki dwam mo dhali kun 'bora'bor mo uni cakin mo e cwalman 'de/ nyaḳki uni ma 'de/ 'deḡe/ gwan mo.

⁶ Dhali hili mo mo ma, ḡ'ko'd unim pesu/ gwan waski 'kup mo, uniḡ korga/ dhali kun 'ce'dkina 'ce'd ki 'tham gi mom'pesho'k mo. ⁷ Dhali pos kun tawash ma wusha/ ki tawash mo tani uni a'di iloski pos kun 'koni pesu/ kun dwam ma wusha/ e ki dwam mo dhali kun bocora e ki bojor mo. Dhala P̄irawn merki e mo dhali hili mo mo

ma a'di ita jan mo be. ⁸ Wakan mon'thamo/ mo tani shi/in piti to'ckunu 'kus mo dhali a'di hashki gwo mo dhali yuḳa/ yuḳ goma ris ṅaariṅ 'Kwani Masir mo kun ṭori gwo ki 'twaṅ gwocon mo dhali aris 'kwanin yuḳga/ mo, dhala P̄irawn ṭorki uni jan piti mo. Hili jan 'deṅ kamu/ yisa di'da a'di jin mishi 'pemen jan ka P̄irawn ṭor mo.

⁹ Dhali yan'ko'd tapa jin karu mo mmohil 'kwani gi gu'b ma maliḳ oki'da P̄irawn gwo mo ki: Aha/ kakina miim pem jin thamkika/ e shwane/ mo. ¹⁰ Ka P̄irawn shwaki'da nyor apo/ 'kwanim piti kun dhuna a'di aṭu'c mo dhali kar aha/ dhala man'coḳ maa e mo jin 'tashuwa 'tash 'twa/ mo e gu'b gi a'di jin ji'da ji mo tani, ¹¹ aman su/ shu'bkina jan ka cim 'de/ mo mon'thiny yin mo a'di dhali aha/ aman ka 'deṭe/ 'deṭe/ takina ki jan mo kun 'kona 'pemen buni ki she/ ki she/ mo. ¹² Dhuru'c wathi/ Ibraan yan diki'd nyakki aman imun mo a'di jin ta'da manmii wathi/ jin ca'da ṭu'c mo gom a'di jin ji'da ji mo. Dhali ki aman a'di ṭorkina a'di gwo mo tani a'di ṭorki 'pemen jan bam mo. A'di theke'thki 'pemen jan ṭor ki 'bore/ e 'kwani su/ gwan isi me'd jan buni mo be. ¹³ Dhali me'd jin ṭorkina a'di a'di ki aman mo tani wakan a'di pu'dki'd ki 'pemen gana/ mo dhali aha/ warkunu is mo mmodoka maktab pem mo dhali aman'coḳ maa a'di ishirkunu ka 'cajala/ mo.

¹⁴ Dhala P̄irawn a'di hashki gwo mo dhali yuḳa Yuusup mo dhali uni suski a'di ki 'ta'b mo 'peni jisa 'tum mo dhali ki a'di 'thiki'da mur 'kup mo dhali aḳ bur-rinyem piti e mo tani a'di pu'dki'di bwambor ma P̄irawn mo be. ¹⁵ Dhala P̄irawn oki'da Yuusup gwo mo ki: Aha/ takina gi jan mo dhali wathiṅ kamu/ yisa di'da jin mishi 'pemen piti ṭor mo dhali aha/ ciḳkina gwo mo gom /e mo ki me'd jin ciḳkina /e gwo gom jan mo tani /e mishki 'pemen buni ṭor mo be. ¹⁶ Yuusup thoḳki'da P̄irawn gwo mo ki: A'di yisa ta aha/ mo. Arumgimis mididi ḳiya P̄irawn gwon thoḳ jin ha me'd ki haṅ gana/ mo. ¹⁷ Dhala P̄irawn oki'da Yuusup gwo mo ki: Hili mo mo ma e jan pem jin shu'bka/ mo tani aha/ doshkina apowa gap Yi'deṅ Ḳumma/ Niil mo. ¹⁸ Dhali bip 'koni pesu/ kun 'thiḳa'thiḳ mo dhali kun yesa buṅṅwar is ki yes mo pikin ka piḳe/ 'peni ḳumma/ yi'de/ mo dhali uni shwaki-na lupe/ mo. ¹⁹ Dhali bip 'koni pesu/ kun baṭhi uni isho'k mo kun hatha'ko'd ki ha'th mo dhali kun 'bwaṭala is ki 'bwaṭal mo dhali uni korakor mo uni kun wakan yisa mishkika/ me'd 'deṅ kamu/ e bampa/ Masir mo. ²⁰ Dhali uniy korga/ dhali uni bip kun 'bwaṭala is ki 'bwaṭal mo tani uni 'kaki bip pesu/ gwan kun 'thiḳa'thiḳ kun 'koni ṭwa/a/ mo. ²¹ Dhali me'd jin 'kakina uni uni mo tani wathiṅ kamu/ yisa mididi 'taki mish mo mowa mo jin 'kakina uni uni mo haali/ uni i'kokin ki 'bwaṭal kan naskina/ 'pena muṅ'kup mo dhali yan'ko'd aha/ merkina e mo. ²² Aha/ si'da/ mishkina e jan pem mo awusham pos kun 'koni pesu/ mo uni kun cakin mo eya cwalman 'de/ nyaḳki uni ma 'de/ 'deṭe/ gwan mo kun dwama e ki dwam mo dhali kun 'bora'bor mo. ²³ Dhali awusham pos kun 'koni pesu/ uni ḳu'thkin mo mmokora kor mo dhali kun 'ce'dkina 'ce'd sho'k ki 'tham gi mom'pesho'k mo waski 'kupi 'ko'di uni mo. ²⁴ Dhali

uni wusham pos gwan kun korakor iloskina wusham posa dwamga/ gwan kun 'koni pesu/ mo. Dhali aha/ ṭorkina aris ṅaari/ gwan gwo mo uni kun ṭori gwo ki 'twaṅ gwocon mo, hili wathiṅ kamu/ yisa di'da jin mididi 'taki be'daa/ gwo 'pen ka piḳe/ ki 'bore/ mo.

²⁵ Dhali yan'ko'da Yuusup thoḳki'da P̄irawn gwo mo ki: Jan ma P̄irawn mo tani a'di ṭal 'de/ mo be. Arumgimis be'dki'da P̄irawn gwo mo gom to jin murkina a'di i'dish 'twa/ mmomii mo be. ²⁶ Bipa 'borga/ kun 'koni pesu/ mo tani uni a'di ita yil kun mini 'ko ipesu/ kun mini 'bora'bor mo dhali awushan dwamga/ kun 'bora'bor mo tani uni si'da/ ita yili pesu/ mo, jan a'di iṭala 'pen 'de/ mo be. ²⁷ Dhali bip kun 'koni pesu/ kun 'bwaṭala'bwaṭal dhali kun korakor mo kun pu'dkini 'ko'di uni mo tani uni a'di ita yili pesu/ mo dhala wusha/ kun tawasha tawash mo tani uni kun ta 'tham gi mom'pesho'k kun 'ce'dkina 'ce'd sho'k mo tani a'di si'da/ ita yili pesu/ jin mina ṭe/ i'kosha 'kosh mo be.

²⁸ A'di a'dan be me'd jin ṭorkika/ /e aP̄irawn ka Arumgimis murki'da ṭora P̄irawn to jin i'disha 'twa/ a'di mmomii mo. ²⁹ Yil imidi 'ko ipesu/ jin mina tonṭe/ id-ho'th kagahara mo e bampa/ Masiri 'baar mo. ³⁰ Hili 'ko'di uni mo tani adhan ṭe/ si'da/ mididi cu mis i'kosh 'kwani ki yili pesu/ mo dhali aris to kun ishkin kagahara mo tani mina 'kwani iṅa mo be e bampa/ Masir mo. Adhan ṭe/ mididi kup bampa/ 'baar mo. ³¹ Dhali aris to kun tana 'kwani kagahara minu mol 'ban mo e bampa/ mo gom 'pemen gwon ṭe/ mo a'di jin mididi baṭha/ baṭhi 'ko'd mo haali/ ṭe/ a'di mididi jwakaṭa du ki 'bi'th mo. ³² Dhali jan ma P̄irawn kun shu'bkina a'di ka 'buḳum 'ban mo tani uni ta kun thosonkin ma Arumgimis mo dhali Arumgimis mididi ṭor uni eya tente/ ki 'dishe/ san mo. ³³ Dhali gom gwo gi wakan mo tani dhalka P̄irawn a'di kwany wathi/ jin mididi ḳu'th is ki 'cese/ 'cese/ dhali wathi/ jin yuḳayuk mo dhali kari a'di apo/ bampa/ Masiri 'baar mo. ³⁴ Dhalka P̄irawn di'b mii is mo mmodhu 'kwani 'pen ka piḳe/ mo mmota imanhil tonṭe/ apo/ bampa/ mo dhali bu'th 'bwanu'b tonṭe/ kun 'kon ma po/i mudhe'd kun gamkina 'Kwani Masir ka tee yan kun isha tonṭe/ ka entus ki yili pesu/ mo. ³⁵ Dhali dhalki uni tula ris tonṭe/ is mo 'peni yila 'borga/ yan mo kun iyyin mo dhali dhuyi pos e me'd ma P̄irawn a'di jin cili mom'bi'th mo gom tonṭe/ goma ris 'perḳuman bampa/ mo dhali dhalki uni dhu uni mo. ³⁶ Dhali tonṭe/ minu 'tash 'twa/ mo apo/ bampa/ gom yili pesu/ yan mo jin mina ṭe/ ibiṭa po/ bampa/ Masir mo wakan ki 'kwani kun 'koni bampa/ yan mina ṭe/ diki 'ce'd sho'k mo.

³⁷ Gwo yan 'thinuwa 'cesh mo tani a'di wame'd 'boro'da P̄irawn e ki 'bor mo dhali 'kwani si'da/ kun mina ṭu'c piti 'baar mo. ³⁸ Dhala P̄irawn oki'da ris 'kwanim piti kun miina ṭu'c piti gwo mo ki: A/ana mina gam wathi/ jin wakansan 'peni mana mo a'di jin takid gi Shi/ in ma Arumgimis mo? ³⁹ Wakana P̄irawn oki'da Yuusup gwo mo ki: Me'd jin ṭorkin ma Arumgimis /e aris to gwansani 'baar mo tani, wathiṅ kamu/ yisa di'da jin mididi ḳu'th is ki 'cese/ 'cese/ dhali jin yuḳayuk wakansan me'd /e mo. ⁴⁰ /E mini ta tapa apo/ gu'b pem mo, dhali

aris 'kwanim pem uni mini nin is buni mo me'd jin mina /e ikan uni gwo mo. Hili jasi gwo goma kursi ma malik mo tani aha/ imina a'di icil dhali bol /e e ki ca kahara mo. ⁴¹ Dhala Pirawn oki'da Yuusup gwo mo ki: Hili mo mo ma aha/ karkina /e mo apo/ bampa/ Masiri 'baar mo. ⁴² Dhali yan'ko'da Pirawn bu'thki tome'd piti 'peni me'd piti mo dhali hi'thka Yuusup e me'd piti mo dhali shum a'di ki burriyene/ ma malik jin na'bulana'bul mo dhali hi'thki a'di ajindhiir 'dolkon i'bam piti mo. ⁴³ Dhali a'di karki a'di mmomera arabiya jin dira shumarum piti mo a'di jin 'kon ma po/i su/ mo dhali uni kumki cuuwa/ ibwambori a'di mo ki: Luṅa luṅ ki jin 'kupa'dupun mo ma. Nyca/ a'di karki a'di apo/ bampa/ Masiri 'baar mo. ⁴⁴ Doḳ/e Pirawn oki'da Yuusup gwo mo ki: Aha/ tana Pirawn mo. Wathiṅ kamu/ yi'sa midii 'de'k me'di mis walla sho'k piti e bampa/ Masiri 'baar mo ki dar gi gwoṅkan pini mo. ⁴⁵ Dhala Pirawn yuḳki'da Yuusup gway ka Sapnaat Paniih dhali ciki a'diya Asnaat mmomash mo a'di jin ta 'bwa/ ma Puthipaara/ mo a'di jin ta'da gasiis ma Uun mo. Wakana Yuusup raski'd ki mis e bampa/ Masiri 'baar mo.

⁴⁶ Yuusup a'di 'kona yili iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo me'd jin ciḳkina a'di e momii to ma Pirawn jin ta'da malik 'kwani Masir mo be. Dhala Yuusup yaki'd ka pije/ 'peni buṅ'kus ma Pirawn mo dhali ya e bampa/ Pa Masiri 'baar mo. ⁴⁷ Ki embul yil pesu/ yan mo tani a'cesh dho'thki to ka enthus mo. ⁴⁸ Dhali a'di tulki'da aris tonte/ is mo 'peni yil pesu/ yan jin kapa 'pen 'kwani mo e bampa/ Masir mo dhali dhu uni e themes gi 'penkuman bampa/ mo. A'di si'da/ dhu e themes gi 'penkuman bampa/ 'peni bunto kun 'kam uni is mo. ⁴⁹ Dhali aYuusup dhuki posi themes ki nyanyen gana/ ka enthus mo mmowa e ka si'b gi bwam ma gap mo ntagi a'di daḳ uni bar mo haali/ a'di molu bar mo be.

⁵⁰ Ntwa/a/ ki yil te/ diki pu'd naskina/ mo tani aYuusup a'di ita gi iya/ isu/ mo, uni kun dho'thkin ma Asnaat a'di jin ta 'bwa/ ma Puthipaara/ jin ta'da gasiis ma Uun mo. ⁵¹ Yuusup yuḳki gway ma 'ci ma bwanyaram piti ka Manassa mo haali/ a'di oki gwo mo ka: Arumgimis kar aha/ mmothisa ris mii kun diṭadiṭ e mo dhali aris to gi gu'b ma babam pem mo. ⁵² Dhali gway a'di jin 'kon ma po/i su/ mo tani a'di yuḳki a'di gway ka Eprayim mo: Haali/ Arumgimis karki aha/ mmoḳal ma mana dho'th mo e bampa/ jin wo'ckina is aha/ she/ mo.

⁵³ Yili pesu/ yansan jin kapa 'pen 'kwani a'di/ piki gwo jipi/ mo e bampa/ Masir mo tani a'di 'baarki'd mo.

⁵⁴ Dhali yili pesu/ jin mina te/ i'kosh a'di itelki 'pen mo me'd gwo jin okin ma Yuusup mo. Dhan te/ a'di caaca e bampany 'ceshi 'baar mo dhali hili e bampa/ Masiri 'baar mo tani tonte/ di'd mo. ⁵⁵ Ka ris 'kwanim bampa/ Masiri 'baar mo harki to mo tani 'kwani cuukin 'twa/a Pirawn mo gom tonte/ mo dhala Pirawn ṭorki 'kwani Masir gwo mo ki: Iiku/ mo aYuusup mo dhali ciḳ gwo jin mina a'di ikan um mo mmomii mo. ⁵⁶ Wakan me'd jin peperkina te/ apo/ bampany 'ceshi 'baar mo tani aYuusup a'di ika'dki'da ris gu'b themes 'twa/ mo dhali

yolki 'kwani Masir tonte/ mo haali/ te/ shina 'kosh ki shi/ e bampa/ Masiri 'baar mo. ⁵⁷ Doḳ/e adhana 'cesh yini 'baar mo uni pu'dkin e Pa Masir mo eya Yuusup mo mmoyol pos mo haali/ te/ shilki 'kwani isi 'baar mo e mony'cesh mo be.

42 Ka Yakuub da/arki gwo ki pos ishki'd mo e bampa/ Masir mo tani a'di oki iya/m piti gwo mo ki: Atinta i'kona um mmohili e ka rem'kup kan mo? ² Dhali a'di oki gwo mo ki: Hili mo mo ma, aha/ ciḳkina gwo mo ki pos ishki'd mo e bampa/ Masir mo. Iiku/ ka luṅgu'b mo dhali yoli pos 'peni mun gom ana mo ki ana mina 'ko ki e mo dhali 'koki wu mo be. ³ Wakan ikam ma Yuusup kun 'koni 'kume'd uni iikin ka luṅgu'b mo mmoyoli pos 'peni bampa/ Masir mo be. ⁴ Hila Yakuub diki hasha Benyamiin mo a'di jin ta'da kam ma Yuusup mo nyaḳki ikam mo haali/ a'di ko/ki is mo oki tonthusa kamu/ midii 'taki biṭ a'di apo/ mo be. ⁵ Wakan iya/ ma Israyiil pu'dkin mo mmoyol to mo nyaḳki 'kwani kun pu'dkin mo gom gwon te/ 'peni bampa/ Kanaan mo be.

⁶ Dhali aYuusup a'di itaki'da mudhiir mo apo/ pa 'baar mo. Adi iyolki to goma ris 'kwanim bampa/ 'baar mo. Dhali ikam ma Yuusup uni pu'dkin mo dhali goṅ is buni ka 'cesh mo ibwambori a'di mo ki jis/em buni kun 'dokina uni ka luṅgu'ba 'cesh mo. ⁷ AYuusup mishki ikam mo dhali nyiṭh uni mo hili a'di miiki uni ka jin thus me'd 'kwanin tiya kun 'kona e ki she/ mo dhali a'di ṭorki'da ṭor nyaḳki uni ki 'twany 'cwar mo mmo/o ki: Um iyyin 'peni mana mo? A'di oki'd kan mo. Uni thoḳki a'di gwo mo ki: 'Peni Paṅ Kanaan mo mmoyol tonte/ mo be. ⁸ Wakana Yuusup nyiṭhki ikam mo ihili uni i'koki mish a'di mo be. ⁹ Dhala Yuusup kakina gwony jan piti e mo a'di jin shu'bkina a'di gom uni mo dhali a'di oki uni gwo mo ki: Um ta 'kwani kun parkina mee mo, um pu'dkin mo mmopar bampa/ e mo ki a'di 'ka'da is ki 'ka'd mo. ¹⁰ Uni thoḳki a'di gwo mo ki: Yisa tapam bam hili mmoyol tonte/ mo a'di ipu'dkina ciṅkinam pini mo. ¹¹ Aman 'baar mo tana iya/ gi wathin 'de/ mo. Aman tana 'kwaniṅ kar/e mo, ciṅkinam pini gwansan 'koki ta 'kwani kun parkina mee mo. ¹² A'di oki uni gwo mo ki: Yisa mo ti mmo'ka'da bampa/ yan is ki 'ka'd mo ti. A'di ti ipu'dkina um mo mmopar mo e mo. ¹³ Dhali uni thoḳki gwo mo ki: Aman kun tana ciṅkinam pini mo aman kun tana ikam kun 'kon jasi i'kume'd i'ce'dka su/ mo kun ta iya/ gi wathin 'de/ mo e bampa/ Kanaan mo dhali hili mo mo ma, ara gwa'dgan gana/ ka tee yan mo tani a'di idiyi'di nyaḳka babam bam mo dhali jaṅ kamu/ yisa di'd doḳ/eya. ¹⁴ Hila Yuusup thoḳki uni gwo mo ki: Me'd gwo jin okika/ um mo tani aha/ ona um ki um ta 'kwani kun parana mee ka jin gana/ mo. ¹⁵ Gom mii yansan mo tani um minu pal mo ki mondiki/e ma Pirawn mo, um mini mish ii 'peni mo yan yisa ntagi um mini sus ara kam bum jin ta'da tu/u imahan mo. ¹⁶ Hashi jan 'de/ 'peni um mo dhali dhalki a'di susi'da kam bum mo ki um 'kon ka yiha/ eya sijin mo ki gwom bum minu nyo/ mo, mishki gwoṅ gana/ di'd e um mo walla isi'da/ ki mondiki/e ma Pirawn mo, um ka jin gana/ ta 'kwani kun parkina mee mo. ¹⁷ Dhali a'di dhuki

uni 'baar mo mmonṭal 'de/ eya sijin mo ka cimi kwara mo.

¹⁸ Ko'da cimi kwara mo tani aYuusup oki uni gwo mo ki: Miiyi mii yan mo a'di i'kona um ki e mo haali/ aha/ ko/kina Arumgimis mo be. ¹⁹ Waḳki/ um ta 'kwaniṅ ḳar/e mo tani dhalka kam buma kamu/ diki'da sijin mondeḳ is mo dhali dhalki kun tiya ki ii mo dhali ḳal pos gom te/ mo gom kuṅ gu'bi 'baar mo. ²⁰ Dhali susi ara kam bum jin gwa'da'd i aha/ mo wakan ki gwom bum minu 'da'b 'pen mo dhali um mini 'koki wu mo be. Dhali uni miikin wakan mo be. ²¹ Dhali yan'ko'd uni oki gwo ka rem'kup mo ki: Ka jinṅ gana/ ana 'kona mii i'ba/ isi gwo goma kam bana mo me'd jin mishkina ana mii ma ḳashiram piti jin diki'd e mo ma cis mo ki a'di suski ana gwo sho'k mo dhali ana 'konaki ciḳ gwom piti mo. Gom gwo gi wakan mo tani a'di biṭa mii ma cis apo/ ana mo be. ²² Dhali aRa/ubiin thoḳki uni gwo mo ki: Dika/ ki o um gwo mo ki: Dhalku/ miinthus ki mii apo/ ari dhuru'c wathi/ mowa? Hili um 'koki ciḳ gwo mo. Wakan shwane/ mo jin ri/u ari/ gom abas piti mo tani a'di ipu'dki'd mo be. ²³ Uni yisa mishi gwo 'bana ka Yuusup ciḳki gwom buni mo haala manluḳ 'twa/ a'di idiki'd e bwaman uni mo be. ²⁴ Dhali yan'ko'd a'di tu'kki 'ban 'peni uni mo dhali ko mo be. Dhali a'di doḳki'di uni ka nyan'ko'd mo dhali ṭorki'da ṭor ki uni mo. Dhali a'di bu'thki'da Shim/uun 'peni uni mo dhali deḳ a'di mo ibwambori jis/em buni mo be. ²⁵ Dhala Yuusup ḳanki gwo mo mmo'tu'da wolgwapim buni ki pos mo dhali ro'dki uniya guurush buni e 'twamana wolgwapim buni ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo dhali thosonki uni tonte/ kun mina uni mii ishwa e bway iim buni mo. Yan a'di imiikunu gom uni mo be.

²⁶ Dhali yan'ko'd uni su'kki thuluny buni to apo/ mo dhali shipiti ii mo be. ²⁷ Dhali ki jan 'de/ 'peni uni ḳa'dki'da wolgwapi/ 'twa/ mo mmo'taki ci thuluny piti to mmoshwa e mo jin ishkina uni mo tani a'di mishki'da guurush e 'twaman ma wolgwapim piti mo be. ²⁸ Dhali a'di oki ikam gwo mo ki: Aguurush pem doḳkunu aha/ i is ka nyan'ko'd mo. A'di a'dihe/ e 'twaman ma wolgwapim pem mo. Gom mii yan mo tani adum buni ushki uni me'di e mo dhali uni tu'kkin ka rem'kup mo mmode ki bir bir mo mmo/o gwo mo ki: Atinta a'dan mo? a'di jin miikin ma Arumgimis ana mo.

²⁹ Ki uni pu'dkina Yakuub jin ta'da babam buni e bampa/ Kanaan mo tani uni ṭorki a'di aris to kun miikin ki uni mo mmo/o gwo mo ki: ³⁰ Wathi/ jin ta tapa apo/ bampa/ yan mo tani a'di ṭorki'da ṭor ki aman ki 'twany 'cwar mo dhali bu'th aman mo, o ki aman tana 'kwani kun parkina mee mo apo/ bampa/ mo. ³¹ Hili aman thoḳkina a'di gwo mo ki: Aman tana 'kwaniṅ ḳar/e mo dhali aman yisa tana 'kwani kun parkina mee mo. ³² Aman tana ikam kun 'kon jasi 'kume'd i'ce'dka su/ mo, iya/ ma babam bam mo, jan 'deṅ kamu/ yisa diyid'a dhali ara tu/u shwane/ yan a'di idiyid' nyakka babam bam e bampa/ Kanaan mo. ³³ Dhali yan'ko'd wathi/ jin ta tapa gom bampa/ yan mo oki aman gwo mo ki: Gom kan mo tani aha/ mina mish um ki um ta 'kwaniṅ ḳar/e mo. Dhalka kam buma kamun 'de/ nyak-

ki aha/ mo dhali ḳali pos mo gom te/ gom kuṅ gu'b bumi 'baar mo dhali iiku/ mo e bway bum mo. ³⁴ Susi ara kam bum jin gwa'da'd e aha/ mo dhali yan'ko'd aha/ mina mish um ki um 'koki ta 'kwani kun parkina mee mo hili um ta 'kwaniṅ ḳar/eṅ gana/ mo dhali aha/ mina 'cuḳki uma kam bum mo dhali um mini yol to e bampa/ yan mo be.

³⁵ Me'd jin wolkina uni arisa wolgwapim buni to mo 'peni bwaman mo tani hili mo mo ma, arisa guurush buni kun deḳkunu is mo tani gamkunu e bwaman ma wolgwapim buni ki she/ ki she/ mo dhali uni dhala babam buni uni parkina guurush buni e mo kun deḳkina uni mo, uni merkina ijamasa/. ³⁶ Dhala Yakuub jin ta'da babam buni oki uni gwo mo ki: Um bu'thki uci 'peni aha/ mo dhala Yuusup yisa di'da dhali aShim/uun si'da/ a'di piki'd mo adhali um shwane/ mini susa Benyamiina? Aris mii gwansan uni pu'dkina po/ aha/ mo. ³⁷ Dhali yan'ko'da Ra/ubiin oki'da babam piti gwo mo ki: 'Koshi iya/m pem su/ gwan jwa mo waḳki/ aha/ dinaki doḳi a'di pa i /e ka nyan'ko'd mo. Kari a'di e me'd pem mo ma dhali aha/ mina doḳi a'di pa ka nyan'ko'd mo e /e mo be. ³⁸ Hili a'di thoḳki gwo mo ki: Ya/m pem midi mol ya ka lunḡu'b nyakki um mo haali/ akam a'di iwuki'd mo dhali a'di idiki'd jasi 'de/ mo. Waḳki/ tonthusa kamu/ midi 'taki biṭ a'di apo/ e bway iim bum yan jin mura umi kar mo tani um mini raḳa wuum pem yan jin 'kayaa/ mmodit bwa ntaga Haawiya mo be.

43 Shwane/ te/ shilki 'kwani is ki she/ e bampa/ mo be. ² Dhali ki uni shwaki pos mo a'di jin ḳalkina uni 'peni Pa Masir mo tani ababam buni oki uni gwo mo ki: Iiku/ mo doḳ/e mmoyoli ari tonte/ gom ana mo. ³ Hila Yahuuda oki a'di gwo mo ki: Wathi/ rumki aman ki gwo ki 'bi'th mo mmo/o gwo mo ki: Um mini mol jis/ em pem par e mo isi ciki/ akam bum midi nyak yayu/ ki um mo. ⁴ Waḳki/ /e mini hasha kam bam nyakki aman mo tani aman mina ii ka lunḡu'b mo dhali yolu /e tonte/ mo. ⁵ Hili waḳki/ /e mini diki hash a'di mo tani aman yisa mina ii ka lunḡu'b mo haali/ wathi/ oki aman gwo mo ki: um mini mol jis/em pem par e mo isi ciki/ akam bum midi nyak yayu/ ki um mo. ⁶ Israyiil oki gwo mo ki: Katinta jan miina um aha/ ka jin thus kan mo mmoṭor wathi/ gwo mo o ki um tan ga kama kamu/ mo? ⁷ Uni thoḳki gwo mo ki: Wathi/ be idotki aman gwo ka ḳar/e mo gom is bam mo dhala bas bam mo mmo/o gwo mo ki: A/ababam bum di'd ki e naskina/ mowa? A/um tan ga kam buma kamu/ mowa? A'di jin ṭorkina aman a'di mo tani uni a'di ita gwon doṭ kun thoḳkunu mo. A/ba aman misha to kun mina a'di i'taki mii owa? Mmo/o ki susa kam bum ka lunḡu'b mo. ⁸ Dhali aYahuuda oki'da Israyiil jin ta'da babam piti gwo mo ki: Hashi dhuru'c wathi/ nyakki aha/ mo dhali aman mina cu mis dhali ii mo ki aman mina 'ko ki e mo dhali 'koki wu mo, aman imonṭal 'de/ inyakki /e mo dhali ushi uciṅ gwa'dgam bam si'da/ mo. ⁹ Aha/ mina ya ta a'di jin 'tashu 'twa/ mo gom a'di mo. 'Peni me'd pem mo tani /e mini 'theḳ gwo gom a'di. Waḳki/ aha/ dinaki susu/ a'di pa ka nyan'ko'di /e mo dhali kar a'di ibwambori /e mo tani dhalki mo jin diluwa dil miga/ ḳal e 'ba/

pem ki sule/ sule/ mo. ¹⁰ Haali/ waḳki/ aman mina 'taki 'koki ta adiite/ kan mo tani aman anann be mina 'taki pu'du/ ka nyan'ko'd me'di su/ mo be.

¹¹ Dhali yan'ko'd ababam buni ka Israyiil oki uni gwo mo ki: Waḳki/ a'di midi mii wakan mo tani ba miyi a'di yan mo. Buthi maman cwa kun mina umi kwany mo 'peni bampa/ mo dhali dhuyi uni e bwanj ḳucaḳ mo dhali ḳalki uni ka luḅgu'b gom wathi/ mo mmota to jin mina um taḳ a'di mo ara 'bi'c cwa ma balsam dhali ara yina dham dhala 'bi'c en'thi/ dhala murr dhali emen cwa jin wana maman ki shu'be/ mo dhali emen cwanj kamu/ si'da/ mo. ¹² Ḳali aguurush ka 'buḳum 'ban mo nyaḳki um mo. Ḳalka guurush gwan ka nyan'ko'd kun doḳkunu umi is mo e aris 'twaman ma wolgwapim bum mo, wariba/ a'di ta mii jin thamunu miyi mo.

¹³ Susa kam bum si'da/ mo dhali cuyi mis mo dhali iiku/ i wathi/ doḳ/e mo. ¹⁴ Ba dhalka Arumgimis jin Eḳa/ Eḳ ci um mii jin miinu mo ibwambori wathi/ mo ki a'di mi-di hasha kam bum akamu/ ka nyan'ko'd nyaḳka Benyamiin mo. Waḳki/ aha/ minu bu'th uci i'baar mo tani aha/ dara ki mowoth mo be. ¹⁵ Wakan 'kwani ḳalki tontaḳ mo dhali uni ḳalkina aguurush ka 'buḳum 'ban nyaḳki uni mo dhala Benyamiin mo dhali uni cuki mis mo dhali ii ka luḅgu'b bway bampa/ Masir mo dhali uni doshkini bwambor ma Yuusup mo be.

¹⁶ Ka Yuusup parki'da Benyamiin e mo tani a'di oki'da manhil to e gu'b piti gwo mo ki: Susi 'kwani gu'b mo dhali 'ciṭhi/ to/e 'kus mo dhali thosoni to ki jahanne/ mo haali/ 'kwani mini nyaḳ to shwa ki aha/ montee mo. ¹⁷ Wathi/ miiki'd me'd jin ḳankin ma Yuusup a'di gwo mo dhali suski 'kwani e gu'b ma Yuusup mo.

¹⁸ Dhali 'kwani uni ḳo/ki is mo haali/ uni suskunu bway gu'b ma Yuusup mo dhali uni oki gwo mo ki: A'di ta mii ma guurush wariba/ kun dhukunu e 'twamana wolgwapim bana mo ka cim gi t'wa/a/ yin mo a'di isuskunu ana gu'b mo 'tese/ wakan ki a'di midi ḅap embula 'bor-ga/ apo/ ana mo dhali biṭa po/ ana dhali dhu ana ki ciṅkina/ kun yolu mo dhali bu'th thuluny bana mo be.

¹⁹ Wakan uni iiki gu'b gi wathi/ jin ta'da manhil to ma Yuusup mo dhali ṭora ṭor nyaḳki a'di e shan'tamo/ gi gu'b mo. ²⁰ Dhali oki gwo mo ki: Ayy tapam bam, aman pu'dkina ka luḅgu'b ka cim jin t'wa/a/ mo mmoyol tonte/ mo. ²¹ Dhali ki aman pu'dkina e mo jin ishu mo tani aman ḳa'dkina wolgwapim bam 'twa/ mo dhali imun mo tani aman 'kwani gamkina aguurush ka 'deṭe/ 'deṭe/ e 'twaman ma wolgwapim bam mo, aguurush bam uni idiṭadiṭ mo, wakan aman ḳalina uni doḳ/e nyaḳki aman mo. ²² Dhali aman si'da/ ḳalina aguurusha kamu/ ka luḅgu'b e me'd bam mo mmoyol tonte/ mo. Aman yisa misha wathi/ jin dhuki aman aguurush e 'twamana wolgwapim bam mo. ²³ A'di thoḳki uni gwo mo ki: Shiyi is bum ki gwo jin rokomkunu mo ma. Dhalku/ is ki ḳo/ mo, Arumgimis bum dhali Arumgimis ma babam bum a'di be i'taki mii idhuki umi tom bum kun ish ḳumma/ e 'twamana wolgwapim bum mo gom um mo. Aha/ bu'thkina aguurush bum mo. Dhali yan'ko'd a'di suski'da Shim/uun ka piye/ e uni mo. ²⁴ Dhali wathi/ suski 'kwani bway gu'b

ma Yuusup mo dhali ci uni yi'de/ mo dhali ki uni lamki sho'k bunī mo dhali ki a'di ciiki thuluny buni to mmosh-wa mo si'da/ tani ²⁵ uni thosonki tontaḳ buni is mo goma Yuusup midi yayu/ pa mo montee mo haali/ uni ciḳki gwo ki uni mini 'taki shwa tonte/ imun mo.

²⁶ Ka Yuusup pu'dki pa mo tani uni ḳalki a'di to bway gu'b mo kun ta tontaḳ kun takina uni mo dhali uni gonḳi is ka 'cesh mo e a'di mo ntaga 'cesh gana/ mo.

²⁷ Dhali a'di 'theḳki gwondoṭ mo gom moṅ'kom buni dhali o gwo mo ki: A/ababam bum di'd ki 'bore/ mo 'te/ tana? wathin dhan jin ṭorkina um aha/ gwo mowa? A/ a'di di'd ki 'bore/ mowa? ²⁸ Uni thoḳki a'di gwo mo ki: Ciṅkinam pini jin ta'da babam bam mo tani a'di idi'd ki 'bore/ mo, a'di di'd ki e naskina/ mo be. ²⁹ Dhali a'di i'de'kki em piti ki mis mo dhali misha kam piti ka

Benyamiin mo jin ta ya/ gi kum mo dhali o gwo mo ki: A/ara kam bum jin gwa'da'd a'dana a'di jin ṭorkina um aha/ mowa? Arumgimis midi mii mii ma 'the gom /e ya/m pem. ³⁰ Dhali yan'ko'da Yuusup di'bki mii is mo ki jahanne/ haali/ adum piti gworki'd mo goma kam piti mo dhali a'di ḅapki mo mo mmoko nycine/ mo. Dhali a'di yaki gu'b ish piti mo dhali ko imun mo. ³¹ Dhali yan'ko'd a'di lamki jis/em piti mo dhali yayu/ ka piye/ mo dhali butha du mo dhali o gwo mo ki: Dhalki tonte/ a'di ipashu mo. ³² Uni ciiki a'di tonte/ ki is piti a'di 'de/ mo dhali uni 'cena cem buni mo dhali 'Kwani Masir kun nyaḳki tonte/ shwa ki a'di uni 'cena cem buni mo haali/ 'Kwani Masir mini mol tonte/ shwa nyaḳki 'Kwani Ibraan mo haali/ a'di midi ta miin nyogga/ gom 'Kwani Masir mo. ³³ Dhali uni dhukunu 'pena 'cesh mo ibwambori a'di mo, a'di jin ta'da bwanyara/ me'di isi gwo ma bwanyara/ jin tana a'di ka ḳar/e mo dhali ara gwa'dga/ me'd isi dhuru'c piti jin tana a'di mo. Dhali 'kwani hilkin e ka rem 'kup mo dhali mer kagahara mo be. ³⁴ To kun 'tuntulu/ bwā ime'd 'pena tharabeesa ma Yuusup mo tani a'di ḳalkunu uni mo hili aBenyamiin a'di 'tuntulkunu to ime'd me'di mudhe'd mo mmobol kum buni e mo. Wakan uni piki to mo dhali 'kuny bwa nyaḳki a'di mo be.

44 Dhali yan'ko'd a'di ḳanki wathi/ jin ta'da manhil tom piti gwo mo ki: 'Tu'dki 'kwani awolgwapim buni ki tonte/ ki nyanye/ mo me'd mii jin mina uni imish a'di ḳal mo dhali dhuka guurush buni e 'twamana wolgwapi/ gi 'kwani ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo. ² Dhali kari aḳubbaayam pem a'di jin ta'da ḳubbaayan 'dolkon kush mo e 'twamana wolgwapi/ a'di jin gwa'dagwa'd mo nyaḳka guurush pos piti mo. Dhali a'di miiki a'di mo me'd gwo jin ḳankin ma Yuusup a'di mo be. ³ Me'd jin ḳalkina mo kush mon'thamo/ mo tani 'kwani uni idhukunu 'pen mo nyaḳki thuluny buni mo be. ⁴ Ki uni iikin mo ari is 'ko'd ari'ceenne/ mo 'peni 'penḳuman bampa/ mo tani aYuusup oki'da manhil tom piti gwo mo ki: Cuyi mis mo dhali ur 'kwani gwan isho'k mo dhali ki /e mini siri'c uni apo/ ki sho'k mo tani oyi uni gwo mo ki: Atinta iraḳkina um tom 'boro'di bway mo mmowar ki to shigga/ mo? Atinta iḳwalkina uma ḳubbaayan 'dolkon kush pem mo? ⁵ A'di diki ta ji gi pina tapam pem to mowa dhali gom mii yan mo tani a'di in-

yitha a'di to kun mini mii yilan'kamu/ moyi? Um thamki mii mo mmomii wakan mo be.

⁶ Ki a'di siri'cki uni apo/ ki sho'k mo tani a'di torki'da tor ki uni ki gwo gwa'nsan mo be. ⁷ Uni tho'kki a'di gwo mo ki: Atinta i/okina tapam bam gwo gi wakan mo? Gwo midi mii si'dasi'd 'peni aman kun tana cingkinam pini mo ki uni mini 'taki mii to gi wakan mo. ⁸ Hili mo mo ma, aguurush kun gamkina aman 'peni 'twamana wol-gwapim bam uni kalkina aman /e ka nyan'ko'd mo 'peni bampa/ Kanaan mo, dhali mii jin midi 'taki ta ata 'te/ imina aman kwal 'dolkon kush walla 'dolkon gana/ 'peni gu'b gi tapam pini mo? ⁹ Dhali e bwaman cingkinan 'de/ yin jin minu gam to nycine/ mo tani dhalki a'di iwu'd mo dhali aman si'da/ mina ta cingkina/ jin yolu gom tapam bam mo. ¹⁰ A'di tho'kki uni gwo mo ki: Dhalki a'di miinu mo me'd gwo jin okina um mo ki: Ki a'di yin jin minu gam to nycine/ mo tani a'di imidi ta cingkina/ jin yolu pem mo dhali um kun bo'kin mo tani mini ta 'kwani kun mini dar gi mii i'ba/ mo be. ¹¹ Dhali yan'ko'd aris 'kwani thulkina wol-gwapim buni ka 'cesh ki jahanne/ mo dhali aris 'kwani uni ka'dkina wol-gwapim buni 'twa/ mo be. ¹² Dhali a'di napki to mo mmotel 'pen 'peni a'di jin ca'd mo dhali da'k 'kup ki a'di jin gwa'da'd mo dhali akubbaaya a'di gamkun'e e 'twa-man ma wolgwapi/ ma Benyamiin mo be. ¹³ Dhali yan'ko'd uni dherki burriyem buni bwa mo dhali aris 'kwani de'kki thuluny buni to apo/ ka nyan'ko'd mo mmodok bway 'penkuman bampa/ mo.

¹⁴ Ka Yahuuda dhali ikam pu'dkin e gu'b ma Yuusup mo a'di di'd naskina/ imun mo dhali uni ta'kkina ib-wambori a'di a'cesh mo be. ¹⁵ Yuusup oki uni gwo mo ki: Mii gi wakatinta imiikina um mii gi wakan mo? 'Kona um ki misha wathi/ me'd aha/ mo mina nyith to kun mini mii yilan'kamu/ mowa? ¹⁶ Dhala Yahuuda tho'kki gwo mo ki: Atinta a'di i mina amani o e tapam bam mo? Dhali aman mina o katinta mo? Walla am mi-na dhu is bam athi'hin thi'hi kata mo? Arumgimis a'di gamki mii jin thamu apo/ cingkinam pini mo. Hili mo mo ma, aman takina cingkina/ tapa kun yolu mo amani 'baari montal 'de/ dhali a'di si'da/ jin gamkunuwa kub-baaya e me'd piti mo. ¹⁷ Hili a'di si'da/ oki gwo mo ki: Mii yan midi si'dasi'd 'peni aha/ mo ki aha/ mina diki 'taki mii wakan mo. Hili jasi e me'd jin minu gama kub-baaya mo tani a'di imidi ta cingkinam pem jin yolka/ mo hili gom um mo tani iiku/ ki mon'ku'th is eya babam bum mo.

¹⁸ Dhali yan'ko'da Yahuuda yaki'di a'di mo dhali o a'di gwo mo ki: Ayy tapam pem. Dhalki cingkinam pini mo, aha/ 'thona /e mo, tora tor ki tapam pem e bwany'cem piti mo dhali dhalka nyor pini ki pur ki o'd apo/ aman kun tana cingkinam pini mo haali/ /e wana e ka Pirawn ki is pini mo. ¹⁹ Tapam pem do'kki cingkinam piti gwo mo dhali oki: A/um tan ga babam bum mo dhali akam bu-ma? ²⁰ Dhali aman okina gwo e tapam bam mo ki: Aman tana ka baba wathin dhan mo dhali ara kam bam jin gwa'dagwa'd mo jin ta'da 'cim piti ka dhan piti mo dhali akam piti a'di iwuki'd mo dhali a'di idhalkunu a'di 'de/ 'pena 'ci'ng kum mo dhali ababam piti enki a'di

kagahara mo. ²¹ Dhali yan'ko'd /e oki cingkinam pini gwo ki susu/ a'di ka lungu'b i /e mo ki aha/ mina 'thos a'di em pema is mo. ²² Aman okina gwo yan e tapam bam mo ki: Ari dhuru'c wathi/ midi mol dhal com 'pen mo haali/ wakki/ a'di midi dhal com 'pen mo tani ababam piti a'di imidi wu mo. ²³ Dhali yan'ko'd /e ki o cingkinam pini gwo mo ki isi ciki/ wakka kam buma gwa'dga/ diki yayu/ ka lungu'b nyakki um mo tani um mini 'koki mish jis/em pem par e do'k/e mo. ²⁴ Ki aman do'kkina e pa gi cingkinam pini jin ta'da babam pem mo dhali tor gwon tapam pem mo, ²⁵ dhali ka babam bam oki aman gwo mo ki: Iiku/ do'k/e mo dhali yolu/ ari ton'te/ mo tani, ²⁶ aman tho'kkina a'di gwo mo ki: Aman mola ii ka lungu'b mo. Wakki/ ara kam bam jin gwa'da'd midi nyak ya ki aman mo tani aman mina ii ka lungu'b mo. Haali/ aman mola par wathi/ jis/em piti e mo isi ciki/ ara kam bam jin gwa'da'd midi mii nyak di ki aman mo. ²⁷ Dhali yan'ko'd cingkinam pini jin ta'da babam pem ki o aman gwo mo ki: Um mishin ka 'bom pem dho'thki aha/ iya/i su/ mo. ²⁸ Jan kamu/ thiska/ e mo dhali aha/ okina gwo ki: A'di ka jin gana/ dherkina tongwapi/ bwa ka gwapi/ ki ru' ru' mo dhali aha/ dina-ki mish a'di 'pena cim yin ki sule/ sule/ mo. ²⁹ Wakki/ um mini sus jin tal 'de/ yan si'da/ 'peni aha/ mo tani dhali tonthus ki bita po/ a'di mo tani um mini ra'ka awu'ng kush pem yan isi bwan di'ti'd mo dhali ya mo eya Haawiya mo. ³⁰ Dhali gom gwo gi wakan mo tani ki aha/ yakina e cingkinam pini jin ta'da babam pem mo dhali ari dhuru'c wathi/ diki nyak yayu/ ki aman mo haali/ mondiki/em piti a'di de'kkunu mo nyakki ji gi ari dhuru'c wathi/ mo. ³¹ Ki a'di parki mo e ki ari dhuru'c wathi/ diki nyak di ki aman mo tani a'di midi iwu mo be dhali cingkinam pini mini ra'ka awu'ng kush piti isi bwan di'ti'd mo dhali a'di midi ya ka lungu'b eya Haawiya ki bwan di'ti'd mo a'di jin ta cingkinam pini jin ta'da babam bam mo. ³² Haali/ cingkinam pini a'di warki'd ka man-mish mo ki isi mish gana/ gom ari dhuru'c wathi/ go-ma babam pem mo mmo/o gwo mo ki: Wakki/ aha/ di-naki susi a'di pa i /e mo tani dhalki aha/ a'di ikala mo jin diluwa dil mo e jis/e ma babam pem ki mondiki/em pemi 'baar mo. ³³ Dhali gom gwo gi wakan mo tani dhalki cingkinam pini mo, aha/ 'thona /e mo, mmo'ca'bku/ mo e embul ma ari dhuru'c wathi/ mo mmota cingkina/ gi tapam pem jin yolu mo. Dhali dhalki ari dhuru'c wathi/ do'k bway pa nyakki ikam piti mo. ³⁴ Haali/ aha/ mola do'k bway pa ababam pem mo wakki/ ari dhuru'c wathi/ diki nyak ya ki aha/ mo haali/ aha/ ko/kina is mo mmopar tonthus gi wakan e mo mmopu'da po/ ababam pem mo be.

45 Dhala Yuusup mol is piti non mo ibwambori aris 'kwani kun nyak 'ko ki a'di mo, dhali a'di 'therki ko mo ki: Ra'ka ris 'kwani 'baar mo mmo/ii ka pi'je/ 'peni aha/ mo. Gom gwo gi wakan mo tani wathin tal 'de'ng kamu/ yisa di'd nyakki a'di mo me'd jin tor'kin ma Yu-usup is piti eya tente/ e ikam piti mo. ² Dhali a'di 'therki ko kagahara mo, wakan 'Kwani Masir cikki a'di mo dhali aris 'kwani gi gu'b ma Pirawni 'baar mo cikki a'di mo. ³ Dhali aYuusup oki ikam gwo mo ki: Aha/ tana Yu-

usup mo. A/ababam pem di'd ki e naskina/ mowa? Hili ikam piti mol a'di gwo thok mo haali/ uni ko/ki is kagahara ibun'kus piti mo be.

⁴ Wakana Yuusup oki ikam piti gwo mo ki: Shori aha/ is ki 'dishe/ mo. Dhali uni shorki a'di is mo. Dhali a'di oki uni gwo mo ki: Aha/ tana akam bum jin ta'da Yuusup a'di jin yolkina um mo e Pa Masir mo. ⁵ Dhali shwane/ dhalku/ is bum ki dhu ka madhan'kur mo wal-la ka nyor e bwaman is bum mo haali/ um yolki aha/ imahan mo, haali/ Arumgimis hashki aha/ ntwa/a/ ki um mo mmo'tash mondiki/e 'twa/ mo. ⁶ Haali/ te/ di-ki'd e bampa/ yansan yili su/ mo dhali yil bockini mudhe'd mo jin minu 'koki gorra 'cesh mo walla 'cih to mo. ⁷ Dhali Arumgimis hashki aha/ ntwa/a/ ki um mo mmo'tasha/ 'tash 'twa/ gom um mo haali/ um tana ushalla/ e mony'cesh mo dhali mmodhuya dhu ki e gom um mo uni ka ris kun minu 'ko ki e mo. ⁸ Wakan um yisa a'di ihashki aha/ imahan mo, hili Arumgimis mo dhali a'di karki aha/ mmota ababa Pirawn mo dhali tapa gom ku' gu'b piti 'baar mo dhali ta amanji/a ji apo/ bampa/ Masiri 'baar mo. ⁹ Thosoni is ki jahanne/ mo dhali iiku/ ka gagamis mo eya babam pem mo dhali oyi a'di gwo mo ki: Gwo jin ona ya/m pini ka Yuusup a'dihe/ mo ki: Arumgimis karki aha/ ki tapa 'Kwani Masiri 'baar mo. Yayu/ ka lungu'bi aha/ mo. Dhalka diite/ ki miyu/ mo. ¹⁰ /E mini ca'b e bampa/ Jaasaan mo dhali /e mini 'dishaa/ is mo /e dhali u'cim pini mo dhali u'ci gi u'cim pini mo dhali arisa ma'diny ka'bal pini mo dhali arisa nul'kup bip pini mo dhali aris to 'baar mo kun takina /e mo. ¹¹ Dhali e mahan mo tani aha/ mina thip /e ki to mo haali/ yil bockini mudhe'd naskina/ jin mina te/ pu'du/ mmo'kosha/ 'kosh mo isi ciki/ /e dhali aris ku' gu'b pini dhali aris to kun tana /e mo mini war ki moha'th'ko'd pini mo. ¹² Dhali shwane/ em pini midi mish mo mo dhali e ma kam pem ka Benyamiin mishki mo mo ki a'di ta 'twam pem jin tor-ki'da tor nya'kki /e mo. ¹³ Um mini mii tora babam pem gwo mo goma ris to ma ra/ ra/ pem e Pa Masir mo dhali aris to 'baar mo kun parkina um e mo. Thosoni is ki jahanne/ mo dhali susa babam pem ka lungu'b imahan mo. ¹⁴ Dhali yan'ko'd a'di bitki'd m'ba/ ma kam piti ka Benyamiin mo dhali ko mo dhala Benyamiin si'da/ goki'd e 'ba/ piti mo. ¹⁵ Dhali a'di piki ikam piti 'twa/i 'baar mo dhali ko eya po/i uni mo dhali yan'ko'd mo tani ikam torkina tor nya'kki a'di mo be.

¹⁶ Ki gwo jin kalu cikkin ma Pirawn e gu'b piti mo ki ikam ma Yuusup pu'dkin mo tani a'di 'borki'da Pirawn bwa mo dhali aris cin'kinam piti gara/ mo be. ¹⁷ Dhala Pirawn oki'da Yuusup gwo mo ki: Oyi ikam pini gwo mo ki: Miiyi mii yansan mo ma, suki to/e gwansan towa po/ mo dhali iiku/ ka nyan'ko'd e Pa' Kanaan mo. ¹⁸ Dhali susi ababam bum mo dhali aris ku' gu'b bum mo dhali iiyu/ i aha/ mo dhali aha/ mina ci um mom'borga/ e bampa/ mo dhali um mini shwa to 'pena 'cesh yan jin tu/a'u/ mo. ¹⁹ Kani uni gwo si'da/ mo ki: Miiyi mii yansan mo ma. Kala arabiya kun dira shummarum 'peni Pa Masir mo mmo'kala ris ushi u'cim bum mo dhali goma ris up bum mo dhali susa babam bum

mo dhali iiyu/ mo. ²⁰ Dhalki gwo' kam/ ki kulumi bwa gom tom bum mo haali/ mony'cesh jin mina um i'ko nycine/ mo tani a'di ta jim 'borga' gana/ mo e bampa/ Masir mo a'di jin midi ta jim bum mo be.

²¹ Iya/ ma Israyiil miikin kan mo dhala Yuusup ciki uni arisa arabiya kun dira shummarum mo isi me'd gwo jin kankin ma Pirawn mo dhali thosonki uni ton'ce/ kun mina uni ishwa e bway iim buni mo. ²² Eya ris uni ka 'de'ce/ 'de'ce/ dhali eya ris uni 'baar mo tani a'di ciki uni burri'nye/ ka kwa kwara mmo'a'q e mo hili aBenyamiin mo tani a'di ki ciki a'di ariyaal iss 'kwanimpa karpa'c mo 'pena guurush jin ta 'dolkon kush mo dhali burri'nye/ imudhe'd kun mina a'di mii a'q e mo. ²³ Goma babam piti mo tani to kun hashkina a'di gom a'di mo tani uni ta thuluny i'kume'd mo kun su'kkunu tom 'boron gi Pa Masira po/ mo dhali kuman thuluny 'koni 'kume'd kun su'kkunu posa po/ mo dhali maan'kuthu'd mo dhali ton'ce/ si'da/ thosonkunu is mo goma babam piti mo gom ya jin mina a'di iyayu/ i bway mo. ²⁴ Dhali yan'ko'd a'di dhuki ikam piti 'pen mo, dhali ki uni kwa/ is bwa mo tani a'di oki uni gwo mo ki: Dhalka wala ki wal i bway mo. ²⁵ Wakan uni cuki mis ka pi'je/ 'peni bampa/ Masir mo dhali pu'd e Pa' Kanaan mo eya babam buni ka Yakuub mo be. ²⁶ Dhali uni torki a'di gwo ka Yuusup di'd ki e naskina/ mo dhali a'di iji'da ji apo/ bampa/ Masiri 'baar mo, dhala dum piti a'di 'thikina buye/ mo haali/ a'di diki gam gwom buni is mo. ²⁷ Hili ki uni torki a'di aris gwo ma Yuusup i'baar mo a'di jin okina a'di uni mo dhali a'di parki'da arisa arabiya kun dira shummarum e mo uni kun hashkin ma Yuusup mo mmo'kali a'di mo tani shi/in ma babam buni ka Yakuub a'di warkunu is mo be. ²⁸ Dhala Israyiil oki gwo mo ki: Adi 'koshki jwa mo. Yuusup jin ta ya/m pem a'di idiki'd ki e naskina/ mo. Aha/ mina ya mo dhali par a'di e mo ntwa/a/ ki aha/ dinaki wu mo be.

46 Wakana Israyiil bu'thki moyam piti mo nya'kka ris tom piti kun tana a'di mo dhali a'di pu'dki'd mo e Pam Birsaba mo dhali a'di ki ci to jin 'ci'hu/ 'kus mmomiiya basa 'cesh goma Arumgimis ma babam piti ka Is/hak mo. ² Dhali Arumgimis torki'da tor ka Israyiil mon'thiny ki jan mo dhali o a'di gwo mo ki: Yakuub, Yakuub. Dhali a'di oki gwo mo ki: Aha/ dina imahan mo. ³ Dhali yan'ko'd a'di oki gwo mo ki: Aha/ tana Arumgimis mo a'di jin ta'da Arumgimis ma babam pini mo. Dhalku/ is ki ko/ mo mmoya ka lungu'b bway Pa Masir mo haali/ aha/ mina di imun mo dhali kar /e mmota adhan kal caaca mo. ⁴ Aha/ mina ya ka lungu'b nya'kki /e mo e Pa Masir mo dhali aha/ si'da/ mina do'ku/ /e pa ka nyan'ko'd do'ke/ mo dhali me'd ma Yuusup a'di imidi mu'th em pini mo. ⁵ Dhala Yakuub cuki mis mo 'peni Pam Birsaba mo dhali aris iya/ ma Israyiil uni kalkina Yakuub jin ta'da babam buni mo nya'kki ushi u'cim buni mo dhali aris up buni mo eya risa arabiya kun dira shummarum mo uni kun hashkin ma Pirawn mo mmo'kalu/ uni mo be. ⁶ Uni si'da/ urki to/em buni mo dhali tom 'borgam buni mo uni kun gamkina uniya du is mo e Pa' Kanaan mo dhali uni pu'dkin mo e Pam Masir mo aYakuub dhali aris kum piti kun cisa

a'di nyaḳki a'di mo be. ⁷ Iya/m piti dhali iya/ gi iya/m piti nyaḳki a'di mo dhali i'bwam piti mo dhali i'bwam gi iya/m piti mo, aris kum piti 'baar mo kun ḳisa a'di mo tani uni 'doyina a'di bway Pa Masir mo be.

⁸ Dhali aris gway gi emen ma Israyiil uni annihe/ mo uni gun pu'dkin e Pa Masir mo aYakuub dhali iya/m piti mo. Ra/ūbiin jin ta'da bwanyara/ ma Yakuub mo.

⁹ Dhali gway gi iya/ ma Ra/ubiin uni annihe/ mo: Hanuuk dhala P̄allu dhala Hasruun dhala Karmi mo.

¹⁰ Dhali gway gi iya/ ma Shim/uun uni annihe/ mo: Yamu/iil dhala Yaamiin dhala Uuhad dhala Yaaḳiin dhala Suuhar dhala Sha/uul a'di jin ta ya/ ma 'bom 'Kwani Kanaan mo be. ¹¹ Dhali gway gi iya/ ma Lawi uni annihe/ mo: Jirshuun dhala Gahaat dhala Maraari mo.

¹² Dhali gway gi iya/ ma Yahuuda uni annihe/ mo: Iir dhala Unan dhala Shiilah dhala Paaris dhala Saarah mo (hila Iir dhala Unan uni a'di iwuyin mo e Paḳ Kanaan mo) dhali gway gi iya/ ma Paaris mo uni annihe/ mo: Hasruun dhala Hamul mo. ¹³ Dhali gway gi iya/ ma Yassaakar uni annihe/ mo: Tuulaa/ dhala Paḳwah dhala Yuub dhala Shimruun mo. ¹⁴ Dhali gway gi iya/ ma Sabuluun uni annihe/ mo: Saarad dhala Tiiluun dhala Yahal/iil mo. ¹⁵ (Uni gwansan ita iya/ ma Le/ah mo uni kun dho'thkina a'diya Yakuub mo e Pam P̄addaan/ araam imontaḷ 'de/ nyaḳki ku gi 'bwa/ ka Diinah mo imontaḷ 'de/ nyaḳki iya/m piti dhali i'bwam piti mo dhali mondeḳ buni 'koni iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka kwara apo/ mo.) ¹⁶ Dhali gway gi iya/ ma Jaad uni annihe/ mo: Sipyuun dhala Hajji dhala Shuuni dhala Asbuun dhala Iiri dhala Aruudi dhala Ar/iili mo. ¹⁷ Dhali gway gi iya/ ma Ashiir uni annihe/ mo: Yimnah dhala Yishwah dhala Yishwi dhala Bari/ah nyaḳka Saarah jin ta 'bwa buni mo. Dhali gway gi iya/ ma Bari/ah uni annihe/ mo: Haabar dhala Malki/iil mo. ¹⁸ (Uni gwansan ita iya/ ma Silpah mo a'di jin ḳikin ma Laabaana Le/ah jin ta 'bwa/m piti mo dhali uni gwansan idho'thkin ma yima Yakuub mo, 'kwani kun 'koni 'kume'd i'ce'dka pe'de/ mo.) ¹⁹ Dhali gway gi iya/ ma Rahiil a'di jin ta asha Yakuub uni annihe/ mo: Yuusup dhala Benyamiin mo. ²⁰ Dhali goma Yuusup e bampa/ Masir mo iya/ kun dho'thkunu a'di mo tani gway buni annihe/ mo: Manassa dhala Eprayim uni kun dho'thkin ma Asnaat a'di mo a'di ta 'bwa/ ma Puthipaara/ jin ta'da gasiis ma Uun mo be. ²¹ Dhali gway gi iya/ ma Benyamiin uni annihe/ mo: Baala/ dhala Baakar dhala Ashbiil dhala Jiira dhala Namaan dhala Iihi dhala Ruush dhala Muppiim dhala Huppiim dhala Ard mo. ²² (Uni gwansan ita iya/ ma Rahiil mo uni kun dho'thkina a'diya Yakuub mo kun ta 'kwani kun 'koni 'kume'd i'ce'dka doḳon 'baar mo.) ²³ Dhali gway gi iya/ ma Daan uni annihe/ mo: Hushim mo. ²⁴ Dhali gway gi iya/ ma Naptaali uni annihe/ mo: Yahas/iil dhala Juuni dhala Yisr dhala Shilliim mo. ²⁵ (Uni gwansan ita iya/ ma Bilhah a'di jin ḳikin ma Laabaana Rahiil jin ta 'bwa/ mo dhali uni gwansan kun dho'thkin ma yim ma Yakuub mo tani ta 'kwani kun 'kon jasi pesuḳ gana/ 'baar mo.) ²⁶ Aris 'kwani kun ta kuma Yakuub kun pu'dkin mo e bampa/ Masir mo tani uni ta jasi ku

ki ḳisa a'di mo, yisa nyce/e ki ku ki aris up gi iya/ ma Yakuub mo. Hili aris uni 'baar mo imontaḷ 'de/ mo tani uni tana issi kwara i'ce'dka pe'de/ mo be. ²⁷ Dhali iya/ ma Yuusup kun dho'thkunu a'di e bampa/ Masir mo tani uni 'koni jasi su/ mo dhali aris uni 'baar mo kun 'kon e gu'b ma Yakuub mo me'd jin pu'dkina uni e bampa/ Masir mo tani uni 'koni issi kwara i'ce'dka 'kume'd mo be.

²⁸ A'di hashki'da Yahuuda nṯwa/a/ ki a'di mo eya Yuusup mo mmopi a'di i isi bwambor e Pan Jaasaan mo dhali uni pu'dkin mo e mony'cesh ma Jaasaan mo.

²⁹ Dhali yan'ko'da Yuusup thosonki'da arabiyam piti jin dira shumarum is mo dhali cu mis mo dhali ya gama Israyiil 'kup mo a'di jin ta'da babam piti e Pan Jaasaan mo dhali a'di ḳiki is piti ki a'di mo dhali biṯi 'bam piti mo dhali ko e 'bam piti ki rash rash gana/ mo. ³⁰ Israyiil oki'da Yuusup gwo mo ki: Shwane/ dhalkaa/ wuna mo me'd jin mishkika/ jis/em pini mo dhali mish mo mo ki /e din ki e naskina/ mo. ³¹ Yuusup oki ikam piti gwo mo dhali aris 'kwani 'baar mo kun ta kuḳ gu'b gi com mo ki: Aha/ mina ya mo dhali ṯora P̄irawn gwo mo dhali aha/ mina o a'di gwo mo ki: Ikam pem dhali aris 'kwani kun ta kuḳ gu'b ma babam pemi 'baar mo uni kun 'kokin e mony'cesh gi Paḳ Kanaan mo tani uni pu'dkini aha/ mo be. ³² Dhali 'kwani uni ita imanhil ḳa'bal mo haali/ uni ta imanhil to/e mo dhali uni ḳalkina ma'diny ḳa'bal buni ilu/ mo dhala dhana ḳul'kup bip buni mo dhali aris to 'baar mo kun tana uni mo be. ³³ Ka P̄irawn midu yuk um mo dhali o gwo mo ki: Miin tom bum ta'da tinta mo? tani, ³⁴ um mini o gwo mo ki: Ḳinḳinam pini uni ita imanhil to/e mo 'peni dhuru'c bam kun tana aman mo ntagi shwanesan mo, aman dhali ibabam bam mo, ki um mini mish 'ko mo e mony'cesh gi Pan Jaasaan mo haala ris 'kwani kun ta imanhil ḳa'bal mo tani uni ita thus ki thus e jis/e gi 'Kwani Masir mo be.

47 Wakana Yuusup yaki bway gu'b mo dhali ṯorka P̄irawn gwo mo ki: Ababam pem dhali ikam pem nyaḳka ma'diny ḳa'bal buni dhala dhana ḳul'kup bip dhali aris to kun tagina uni mo tani uni ipu'dkin mo 'peni Paḳ Kanaan mo dhali uni shwane/ 'kokin e Pan Jaasaan mo. ² Dhali 'peni bwaman ikam piti mo tani a'di bu'thki 'kwani imudhe'd mo dhali ṯorki uniya P̄irawn i e mo. ³ P̄irawn oki ikam piti gwo mo ki: Miin tom bum ta'da tinta mo? Dhali uni thoḳkina P̄irawn gwo mo ki: Ḳinḳinam pini uni ita imanhil ḳa'bal mo me'd ibabam bam mo. ⁴ Uni okina P̄irawn gwo mo ki: Aman pu'dkina mo mmo'ko ki 'ko ma ḳa/ e mony'cesh yan mo haali/ ashon dhii/i'da kamu/ yisa di'd imun kun mina ḳinḳinam pini iḳiya ma'diny ḳa'bal mo haali/ ṯe/ si'da/ a'di ishilki 'kwani is mo e Paḳ Kanaan mo. Dhali shwane/, aman 'thona /e mo, ki /e mini dhal ḳinḳinam pini bway mo mmo'ko e Pan Jaasaan mo. ⁵ Dhali yan'ko'da P̄irawn ki owa Yuusup gwo mo ki: Ababam pini dhali ikam pini uni pu'dkini /e itan mo be. ⁶ Bampa/ Masir uni 'koni bwambori /e m'baar mo. Thumi ababam pini dhali ikan moḳ'ko mo e mony'cesha 'bor-ga/ mo dhali dhalki uni 'kon mo e Pan Jaasaan mo. Dhali waḳki/ /e mishi wathi/ jin 'bora she/ 'peni bwa-

man uni mo tani dhuyi uni mmota imanhil to/em pem mo.

⁷ Dhali yan'ko'da Yuusup ki susa Yakuub jin ta'da babam piti mo dhali kar a'di ibwambor ma P̄irawn mo dhala Yakuub 'borki'da P̄irawn mii mo be. ⁸ Dhala P̄irawn oki'da Yakuub gwo mo ki: Atee gi yil gi mondiki/em pini uni 'kokin ekata mo? ⁹ Dhala Yakuub thoḳki'da P̄irawn gwo mo ki: Atee gi yila ɕa/ pem mo tani uni 'koni iss 'kwanimpa ipe'de/ i'ce'dka 'kume'da po/ mo. Dhala tee gi yil gi mondiki/em pem mo tani uni tana honye mo dhali kun pu'da tonthus apo/ aha/ mo dhali uni yisa i'thona/ 'tho/ ki me'd goma tee gi yil gi moŋ'koki/e gi ibabam pem ka atee kun iikina uni iinyɕa/ mo. ¹⁰ Dhala Yakuub 'borki'da P̄irawn mii mo dhali ya ka pi-je/ 'peni buŋ'kus ma P̄irawn mo be. ¹¹ Dhali yan'ko'da Yuusup thumki'da babam piti dhali ikam moŋ'ko mo dhali ɕiki uni mo mmota jim buni e bampa/ Masir mo e mony'cesh jin 'bora'bor mo e bampa/ Ra/amsiis mo me'd gwo jin ɕankin ma P̄irawn mo be. ¹² Dhala Yuusup thiḳki'da babam piti mo dhali ikam piti mo dhali aris 'kwani 'baar mo kun ta kuŋ gu'b gi com mo ki tonṭe/ mo isi ki mii jin mina uni mii ta gi a'di mo be.

¹³ Dhali tonṭe/ piyi'd eya ris bampa/ 'baar mo haali/ te/ a'di ishilki 'kwani is mo wakan bampa/ Masir dhali bampa/ Kanaan uni shi/ki is mo gom gwon te/ mo be.

¹⁴ Dhala Yuusup tulki'da risa guurush is mo uni kun gamkunu mo e bampa/ Masir dhali 'peni Paŋ Kanaan gom pos jin yolkina 'kwani mo. Dhala Yuusup ɕalki'da guurush e gu'b ma P̄irawn mo. ¹⁵ Dhali ka guurush 'baarki'd mo e bampa/ Masir mo dhali e bampa/ Kanaan mo tani aris 'Kwani Masir uni pu'dkina Yuusup mo dhali o a'di gwo mo ki: ɕiyi aman tonṭe/ mo ma. To jin ta'da tinta imina amani wu mo ibwambori jis/em pini kan mo? Haali/ aguurush bam a'di 'baarki'd mo be.

¹⁶ Dhala Yuusup thoḳki uni gwo mo ki: ɕiyaa/ to/em bum mo dhali aha/ mina ɕi um tonṭe/ mo mmowan a'di e ki to/em bum mo waḳka guurush bum 'baarki'd mo. ¹⁷ Wakan uni ɕalki to/em buni aYuusup mo dhala Yuusup ɕiki uni tonṭe/ mo mmowan a'di e ki to/em buni kun tana ris, shumaram mo dhali ama'diny ɕa'bal mo dhala ŋul'kup bip dhali aris kuman thuluny mo dhali a'di thiḳki uni ki tonṭe/ mo mmowan a'di e ki to/em buni kun tana uni ki yil ɕaan mo. ¹⁸ Dhali ki yil ɕaan 'baarki'd mo tani uni pu'dkini a'di ki yil jin 'ko'd mo dhali o a'di gwo mo ki: Aman yisa mina ba'k gwo 'peni tapam bam ka guurush bam i'baarki'd mo dhali arisa ŋul'kup to/e uni ta to gi tapam bam mo, toŋ kamu/ yisa boɕki'da e jis/e gi tapam bam mo hili jasi buŋgwar is bam dhali mony'cesh bam mo be. ¹⁹ To jin ta'da tinta i mina amani wu e bwambori jis/em pini mo, aman dhali mony'cesh bam mo? Yoli aman mo dhali mony'cesh bam ki tonṭe/ mo dhali aman nyakki mony'cesh bam imina ta ɕiŋkina/ ma P̄irawn kun yolu mo, dhali ɕiyi aman emena ɕa'bany to mo ki aman mina 'ko ki e mo dhali 'koki wu mo dhali mony'cesh si'da/ midi diki ta bwam ma'du/ mo.

²⁰ Wakana Yuusup yolki bampa/ Masiri 'baar mo goma P̄irawn mo haala ris 'Kwani Masir yolkina ris bun-

tom buni mo haali/ te/ a'di ishilki'da shil ki she/ apo/ uni ki 'bi'th mo. Dhali mony'ceshi 'baar mo tani uni ta kuma P̄irawn gana/ mo be. ²¹ Dhali gom 'kwani mo tani a'di dhuki uni mmota ɕiŋkina/ kun yolu mo 'peni yoḳkam Pa Masir itor karash ntagi 'bana kamu/ mo.

²² Jasi mony'cesh 'kwani kun ta igasiis mo tani a'di dina a'di ki yol mo haali/ igasiis uni ita gi to kun ɕalkina uni ki me'd 'pena P̄irawn mo dhali 'ko ki e mo 'peni to gwansan kun ɕalkina uni ki me'd mo kun ɕikin ma P̄irawn uni mo. Gom gwo gi wakan mo tani uni 'koki yol mony'cesh buni mo be. ²³ Dhali yan'ko'da Yuusup oki 'kwani gwo mo ki: Hili mo mo ma, aha/ 'pena tee yansan mo tani aha/ yolkina um mo dhali mony'cesh bum goma P̄irawn mo. Shwane/ emena ɕa'bany annihe/ gom um mo dhali um mini si uni e mony'cesh mo.

²⁴ Dhali e bwam mondhe'd mo tani um mini ɕika P̄irawn 'ban 'de/ 'peni uni kun 'kon ma po/i mudhe'd mo dhali 'ban kun 'kon ma po/i doŋon mo 'peni apo/ ma kamu/ mudhe'd mo tani uni imini ta jim bum mo jin midi ta emena ɕa'bany to gom bunto mo dhali me'd tonṭe/ gom is bum mo dhali goma ris kuŋ gu'b bum mo dhali gom tonṭe/ gom ushi uɕim bum mo. ²⁵ Dhali uni oki a'di gwo mo ki: /E taki mondiki/em bam is is ki me'd mo. Dhalki gwo yan 'bor tapam bam bwa mo ki aman mina ta ɕiŋkina/ ma P̄irawn kun yolu mo.

²⁶ Wakana Yuusup a'di karki a'di mmota gwonɕan jin bahu mo isi gom gwo gi bampa/ Masir mo dhali a'di 'dishki'd 'pena cim ɕaan ntagi shwanesan mo ka P̄irawn midi bu'th 'ban 'de/ 'peni uni to kun 'kon ma po/i mudhe'd mo. Mony'cesh gi igasiis uni 'cena 'koki ta ku ma P̄irawn mo be.

²⁷ Wakana Israyiil a'di iɕa'bkid mo e Pa Masir mo e mony'cesh gi Pan Jaasaan mo dhali uni gamki miya du is e a'di mo, dhali dho'thki maman mo dhali mara/ amar is ki nyanye/ mo. ²⁸ Dhala Yakuub ɕa'bkid e bampa/ Masir ki yili 'kume'd i'ce'dka pesu/ apo/ mo. A'di ita'da tee ma Yakuub gi wakan mo dhali yil gi mondiki/em piti 'koni iss 'kwanimpa ipesu/ i'ce'dka pesu/ apo/ mo.

²⁹ Dhali ki mo 'dishkina 'twa/ mo ka Israyiil midi mii wu mo tani a'di yukki ya/m piti ka Yuusup mo dhali o a'di gwo mo ki: Waḳki/ aha/ shwane/ mina gam mii ma 'the 'peni jis/em pini mo tani kari me'd pini awum pem mo dhali oyi gwo is mo mmota ga dum paŋ gana/ dhali tayi wathiŋ gana/ gom aha/ mo. Dhalku/ /e ki kanaa/ e bampa/ Masir mo. ³⁰ Dhalki aha/ yana ish nyakki ibabam pem mo. ɕali aha/ ka pi-je/ 'peni bampa/ Masir mo dhali kani aha/ e mom buni jin kana uniya kan mo. A'di thoḳki gwo mo ki: Aha/ mina mii a'di me'd jin okina /e mo. ³¹ Dhali a'di oki gwo mo ki: Thuli /e gwo me'da po/ gom aha/ mo. Dhali a'di ithulki gwo me'da po/ gom a'di mo. Dhala Israyiil a'di ɕa'bkid ki gonggo/ ki is piti mo apo/ 'kupa cim piti mo be.

48 'Ko'di mii yan mo tani aYuusup a'di ɕorkunu gwo mo ki: Hili mo mo ma, ababam pini a'di 'ba'thki'd mo. Wakan a'di suski iya/m piti isu/ mo iManassa dhala Eprayim mo. ² Dhali a'di ɕorkunuwa Yakuub mo ki: Ya/m pini ka Yuusup a'di pu'dki'di /e mo, dhali yan'ko'da

Yakuub iriny is piti mo mmogam mom'bi'th mo dhali ca'arki mis mo apowa ci mo. ³ Dhala Yakuub oki'da Yuusup gwo mo ki: Arumgimis jin Eka/ Ek a'di piki aha/ i is mo e Pan Luus mo e bampa/ Kanaan mo dhali a'di 'borki aha/ mii mo be. ⁴ Dhali a'di o aha/ gwo mo ki: Hili mo mo ma, aha/ mina kar /e mo mmodho'th maman kagahara mo dhali aha/ mina mar /e amar is mo dhali aha/ mina kar /e mo mmota adhana nul'kup 'kwani mo dhali aha/ mina ci bampa/ yan ki emen pini mo i'ko'di /e mo mmota mom buni jin mina uni ibu'th ki sule/ sule/ mo. ⁵ Dhali shwane/ iya/m pini isu/ gwansan uni kun dho'thkunu /e mo e bampa/ Masir mo ntwa/a/ ki aha/ dinaki pu'di /e e Pa Masir mo tani uni ta kum pem mo Eprayim dhala Manassa uni imini ta kum pem mo me'd jin tan ma Ra/ubiin dhala Shim/uun kum pem mo. ⁶ Dhali uni kun minu cis ki /e 'ko'di uni mo tani uni a'di imini ta kum pini mo. Uni minu yuk gway gi ikam buni mo e mal buni mo. ⁷ Haali/ me'd jin pu'dkika/ mo 'peni Pam Paddaan mo tani aRahiil ki ban ditid pem mo tani a'di wukaa/ mo e Pañ Kanaan mo e bway jin iiyina ana mo ki natgin si'dasi'd naskina/ mo mmo'taki ii bway Pan Apraatah mo dhali aha/ kankina ayim imun mo e bway tur gi Pan Apraatah mo (a'di jin ta Pam Beetlaham mo).

⁸ Ka Israyiil parki iya/ ma Yuusup e mo kun 'koni su/ mo tani a'di oki gwo mo ki: Ija anni'dan mo? ⁹ Yuusup oki com gwo mo ki: Uni ta iya/m pem mo uni kun cikin ma Arumgimis aha/ imahan mo. Dhali a'di oki gwo mo ki: Susi uni i aha/ mo ma, aha/ 'thona /e mo, ki aha/ mina 'bor uni mii mo. ¹⁰ Dhali e ma Israyiil a'di dhuru-ma/ dhurum mo goma dhan piti mo, wakan a'di imolki-na a'di mmopar e ki 'bore/ mo. Wakana Yuusup suski uni mmo'dish a'di is mo dhali a'di ki pi uni 'twa/ mo dhali dhu uni mmota isa kony mo. ¹¹ Dhala Israyiil oki'da Yuusup gwo mo ki: Aha/ dara ki gwo ibwa mo me'dyin mo mmo'taki par jis/em pini e mo dhali hili mo mo ma, Arumgimis ki dhal aha/ bway mo mmopar ucim pini e mo si'da/ mo. ¹² Dhali yan'ko'da Yuusup shorki uni is mo 'peni 'kupa'dupun piti mo dhali a'di gonki is piti mo dhali kar jis/em piti ka 'cesh mo.

¹³ Dhali aYuusup bu'thki uni isu/ mo, Eprayim ki me'da bim poros piti mo 'kupki me'da biny cam ma Israyiil mo, dhala Manassa ki me'da biny cam piti mo 'kupki me'da bim poros ma Israyiil mo dhali suski uni mmo'dish a'di is mo. ¹⁴ Dhala Israyiil he'thki me'da bim poros piti mo dhali 'thi a'di i'kup ma Eprayim a'di jin gwa'da'd mo dhali me'da biny cam piti di'di 'kup ma Manassa mo mmo/ak abi e mo haala Manassa a'di ta'da bwanyara/ mo. ¹⁵ Dhali a'di 'borki'da Yuusup mii mo dhali o gwo mo ki:

Arumgimis a'di jin iikina ibabam pem ka Ibrahiim dhala Is/hak mo

dhali Arumgimis jin shuki aha/ bway eya ris mondiki/ em pem mo ntagi shwanesan mo,

¹⁶ aman'doyu gwo a'di jin wanki aha/ 'ba/ mo 'pena ris tonthus mo, 'bori uci mii mo.

Dhali e uni mo tani dhalki gway pem lu/ki'd mo dhali gway gi ibabam pem ka Ibrahiim dhala Is/hak mo.

Dhali dhalki uni can mo mmota dhana buhany 'kwani mo e bwaman mony'cesh mo.

¹⁷ Ka Yuusup parki com e mmokar me'da bim poros piti i'kupa Eprayim mo tani a'di ishi/ki a'di bwa mo, dhali a'di ki bu'th com ime'd mo dhali shor a'di me'd piti mo 'peni 'kup ma Eprayim mo mmokar a'di i 'kup ma Manassa mo be. ¹⁸ Dhala Yuusup ki o com gwo mo ki: Yisa ababam pem haali/ a'di yansan ita'da bwanyara/ mo. Kari me'da bim poros pini i'kup piti mo. ¹⁹ Hili ababam piti a'di i/ushki'd mo dhali o gwo mo ki: Aha/ misha mo ya/m pem mo, aha/ misha mo. A'di si'da/ mi-di war ki 'kwani mo dhali a'di si'da/ midi caaca mo. Bahili ara kam jin gwa'dagwa'd a'di imidi caaca kagahara mo mmobol a'di e mo dhali emen piti midi ta abuhany kal 'kwaniny'cesh ka ris mo. ²⁰ Wakan a'di 'borki uni mii ka cim caan mo dhali o gwo mo ki:

Ki um mo tani Israyiil a'di imini bah mom'bor mii mo mmo/o gwo mo ki:

Arumgimis midi kar /e me'da Eprayim mo dhali me'da Manassa mo.

Dhali wakan a'di karki'da Eprayim ntwa/a/ ka Manassa mo be. ²¹ Dhali yan'ko'da Israyiil oki'da Yuusup gwo mo ki: Hili mo mo ma, aha/ 'dishkina 'twa/ mmowu mo, hili Arumgimis midi nyak di ki /e mo dhali a'di midi susi /e bway pa ka nyan'ko'd e mony'cesh gi ibabam pini mo. ²² Ba aha/ cikina /e tony caaga/ mmobol ikan e mo a'di jin ta 'ban 'de/ ka wosha turga/ mo a'di jin bu'thka/ 'peni me'd gi 'Kwani Amuur ki gandala turgam pem mo dhali ki bwam pem mo be.

49 Dhali yan'ko'da Yakuub yukki iya/m piti mo dhali o gwo mo ki: Tuli um is bumi montal 'de/ mo ki aha/ mina tor um to kun mini mii taka po/ um yilin tiya kun mini iyyu/ mo.

² Tuli is mo dhali cik gwo mo, ayy um iya/ ma Yakuub mo

dhali ciki gwo ma Israyiil jin ta'da babam bum mo.

³ Ra/ubiin /e tana bwanyaram pem mo, 'peni mo ma dem dem pem mo dhali 'peni maman pem kun twa/a/ gi mom'bi'th is mo dhala litgan pem mo e monyca mo dhala litgan e mom'bi'th mo.

⁴ /E jin gwakalki mii mo me'd yi'de/ mo tani /e mini gam mo jin mina /e idiya litgan yisa, haali/ /e sekim ka ci gi cim mo dhali shi/ a'di is mo dhali /e yakin ki mis mo eya ci ma nyana'b pem mo.

⁵ Shim/uun dhala Lawi uni kun ta ikam mo.

To gi mo/as gom mo ma bujur mo tani uni ita gandala turgam buni mo.

⁶ Ayy akashiram pem midi diki ya 'kup ki mo ma tul is buni mo.

Ayy shi/in pem midi diki gam dhana nul'kup 'kwanim buni is mo.

Goma nyor buni mo tani uni 'koshki 'kwani mo dhali mmocana uni bwa en'dap buni mo tani uni ki 'citha morbip buni dugu'b gi 'kupa'dupun buni mo be.

⁷ Monyjee midi di goma nyor buni mo haali/ a'di cithiraçithir mo,

dhali anyor buni mo tani a'di si'da/ ita ji maṭ mo.
 Aha/ mina k̄wa/ uni bwa mo e bwaman ma Yakuub
 mo
 dhali cecker uni bwa mo e bwaman ma Israyiil mo.
⁸ Yahuuda, ikam pini uni imini maṅ /e mo
 dhali me'd pini midi di eya aris 'ba/ gi 'kwani kun ta
 'kup ki /e mo.
 Iyā/ gi cim uni imini goṅ is ka 'cesh ibwambori /e mo.
⁹ Yahuuda a'di ita adhop dhuru'c mo.
 'Peni mo jin dheru to bwa ka gwapi/ mo, ayy ya/m
 pem, /e yaki bway mis mo.
 A'di wupki'da 'cesh mo dhali a'di ishki'd ki bara'th
 me'da dhop mo
 dhali me'd kumana dhop mo. Aja a'di iro'dki mii mo
 mmomer a'di e mo?
¹⁰ Cwa ma maliḳ midi diki pi mo 'peni Yahuuda ki sule/
 mo
 walla cwa gi amanjinuwa ji 'peni bwaman sho'k piti
 mo
 ntagi a'di midi pu'dku/ e a'dim piti jin cila a'di mo,
 dhali e a'di mo mo jin hanu gwo e ki 'kwani midi mii di
 mo.
¹¹ A'di deḳki ari thuluny dhuru'c piti ki cwalmana mu-
 ra'th mo
 dhali ari dhuru'c thuluny piti cwalmana mura'th jin
 kwanykunu mo gom 'boro'd piti mo tani,
 a'di wuski burriyem piti ki yimana mura'th jin ka/u ki
 ṅah ṅah mo
 dhali burriyem/ ma pom piti eya basa mura'th mo.
¹² Em piti midi ca'bki dhir dhir gom yimana mura'th jin
 ka/u ki ṅah ṅah mo
 dhali she/ piti midi tagi kush goma ko mo be.
¹³ Sabuluun a'di imidi ca'b e yana gap gi bwam ma al
 mo,
 a'di imidi war ki mo kun min ma risa k̄ur yi'de/ ikok̄
 'kupi nycine/ mo,
 dhali bwayam piti midi ya ntagi Pan Sidun mo.
¹⁴ Yassaakar a'di imidi 'bitha'bi'th me'd thuluny mo
 mmothum 'kup ka lunḡu'b mo e bwaman ma ma'diny
 ka'bal mo.
¹⁵ A'di parki mo jin sinu is e mo, ki a'di 'bora'bor mo
 dhali bampa/ ki a'di ta gi jin 'boru bwa mo.
 Wakan a'di igonkina a'di 'kupa bim piti ka 'cesh mo
 dhali k̄ala/ k̄al mo
 dhali a'di warki'd ki c̄inḡkina/ jin yolu mo jin miinu ki
 'bi'th goma tu'c mo.
¹⁶ Daan a'di imidi ta amandwall 'kwanim piti gwo mo,
 me'd a'din 'de/ e bwaman ma waḳ gi 'Kwani ma Israyiil
 mo.
¹⁷ Daan a'di imina e i wa ki tasha/ jin ishki'd e shemen
 bway mo
 a'di jin ta tashan 'thi/ jin ishki'd e bway tur jin iinu mo
 mmowo'c shumaram 'pena tiṅkilam piti mo
 wakan ka manmer a'di apo/ mo tani a'di imidi biṭ ki
 tar mo be.
¹⁸ Aha/ c̄orkina mowoṭh pini mo ayy Tapa.
¹⁹ Iman'ceya/ 'ce ki buw buw mini 'ceya Jaadi is mo,
 hili a'di imidi 'ce uni ki is eya panyjapam buni mo.

²⁰ Tont̄e/ jin min ma Ashiir ishwa mo tani uni mini
 ṭawusaṭawus mo
 dhali a'di midi dho'th ton ṭawusga/ ma maliḳ mo.
²¹ Naptaali a'di imina e wa ka yuul jin dhalkunu me'd
 ki 'kus mo
 jin dho'thki ushana 'borga/ mo.
²² Yuusup a'di imidi ta abinycwa jin midi dho'th ma-
 man mo
 abinycwa jin midi dho'th maman monyjoḡo/ mo.
 Abinycwam piti mini so wupuni 'kup agangara/ ma
 goṅ bampa/ mo.
²³ 'Kwani kun mishina bwa shin kun c̄ithiraçithir mo
 tani iwupkina po/ a'di mo
 dhali shin a'di mo dhali 'cwar a'di ki ṅara'd ṅara'd
 mmobur a'di adu mo.
²⁴ Baṭṭho/ abwam piti tiḡir di mo mmo'konu ki joḡ
 a'di mo,
 dhali abim piti dhunu ki mo jin mishu mii mo
 ki me'd gi a'din 'de/ jin Eḡa/ Eḡ mo a'di jin ta jima Yaku-
 ub mo
 (ki gway ma Manhil Ka'bal mo jin ta Wosh ma Israyiil
 mo.)
²⁵ Ka Arumgimis ma babam pini mo a'di jin midi woṭh
 /e mo,
 a'di jin ta'da Arumgimis jin Eḡa/ Eḡ mo a'di jin midi
 'bor /e mii mo
 ka ris mom'bor mii gi momis kun 'koni buṅ'kup mo,
 dhali aris mom'bor mii kun 'kon e moṅ'kulga/ mo kun
 parashaparash e bwaṅ'kwariny mony'cesh mo
 dhali aris mom'bor mii 'pena risa bor kun c̄ina ko
 mmopi mo
 dhali aris bwama dho'th mo.
²⁶ Mom'bor mii ma babam pini mo
 uni ita mo ma dem dem jin 'ce'dki gwayu/ ma ris
 mom'bor mii ma ris wosha turga/ kun 'konu ki sule/
 sule/ mo
 dhali maman gi wosha turga/ kun 'konu ki sule/ sule/
 mo.
 Dhalki uni 'kon mo e 'kupa Yuusup mo
 dhali eya mur 'ko'd em piti mo a'di jin karkunu ki she/
 'peni ikam piti mo.
²⁷ Benyamiin a'di ita awuu jin pitili to ki she/ mo,
 e mon'thamo/ mo tani a'di midi la shwa 'kwani ki
 'ci'd'da/ mo
 dhali mom'pimpili/ mo a'di ki pwaḳ to bwa mo uni kun
 dilina a'di 'kwani mo.
²⁸ Uni gwansani 'baar mo tani uni itana waḳ ma Is-
 rayiil kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo, dhali gwo jin
 ṭorkin ma babam buni uni anann mo me'd jin 'borkina
 a'di uni mii mo mmo'bor uni mii ka 'dete/ 'dete/ mo,
 mom'bor mii kun ha me'd mo gom a'di mo. ²⁹ Dhali
 yan'ko'd a'di k̄anki uni gwo mo dhali o uni gwo mo ki:
 Aha/ minu mii 'tuma bi is imonṭal 'de/ nyakki 'kwanim
 pem mo. Kanaa/ nyakki ibabam pem mo e jurum wosh
 gi mombunto Ipruun mo, jin ta Wathi/ Hiṭṭha mo. ³⁰ E
 jurum wosh gi mombunto ma Maḳpiilah jin diki'd ki
 mom'pesho'k gi Pa Mamra mo e bampa/ gi Paṅ
 Kanaan mo a'di jin yolkin ma Ibrahiim 'peni bwam bun-

to ma Ipruun jin ta 'Kwani Hiḥṭṭha mo e mo jin mina a'di imiī ta mo gom mo jin kanuwa kan mo. ³¹ E mo yan mo tani a'di ikankina uniya Ibrahiim nycine/ mo dhala Saarah jin ta ash mo, dhali imun si'da/ mo tani a'di kankina uniya Is/hak dhala Ripka jin ta ash mo dhali imun si'da/ mo tani a'di ikankika/ aLe/ah mo. ³² Bwam bunto dhali jurum wosh gwansan mo tani a'di iyolkunu 'peni 'Kwani Hiḥṭṭha mo. ³³ Ka Yakuub 'baarki gwo jin kankina a'di ya/m piti mo tani a'di dhuki sho'k piti eya ci mo dhali a'di çiki shi/in piti jin 'ko'd mo dhali a'di tulkunuwa abi is nyaḳki 'kwanim piti mo be.

50 Dhali yan'ko'da Yuusup biḱki'di 'ba/i com mo dhali ko eya po/i a'di mo dhali pi a'di 'twa/ mo be. ² Dhala Yuusup kanki'da ris çinḱinam piti gwo mo ka ris uni kun tanā hakiim mini lol com bwa mo a'di idina a'di ki bul mo. Wakana risa hakiim uni lulkina Israyiil bwa mo be. ³ Acimi iss 'kwanimpa su/ a'di i'theḱkunu gwo mo gom a'di mo, haali/ acim tana ris wakan kun 'theḱkunu gwo mo mmolol bwa mo. Dhali 'Kwani Masir uni gwokin gom a'di ka cim iss 'kwanimpa ikwara i'ce'dka 'kume'd mo.

⁴ Dhali ka tee jin gwokunu gom a'di 'baarki'd mo tani aYuusup ṭorki'da ṭor ki kuḱ gu'b ma Pīrawnī 'baar mo mmo/o gwo mo ki: Waḱki/ aha/ mina gam mii ma 'the e jis/em pini shwane/ mo tani, oyi gwo mo, aha/ 'thona /e mo, e bwany'ce ma Pīrawn mo mmo/o ki: ⁵ Ababam pem kar aha/ mmothul gwo me'da po/ mo mmo/o ki: Ki aha/ mura 'twa/ i'dish i mmomurī wu mo tani e jis wosh jwam pem jin 'kulkika/ mo e Paḱ Kanaan mo tani a'di iminu kan aha/ imun mo. Dhali shwane/ gom gwo gi wakan mo tani dhalki aha/ yana ka gagamis mo, aha/ 'thona /e mo, dhali kana babam pem mo dhali yan'ko'd aha/ ki doḱu/ mo. ⁶ Dhala Pīrawn thoḱki gwo mo ki: Yaku/ ka gagamis mo dhali kani cim mo me'd jin karkina a'di /e mmothul gwo me'da po/ mo. ⁷ Wakana Yuusup yakī'd ka gagamis mo mmokana babam piti mo dhali nyaḱki a'di mo tani çinḱina/ tana ris kun baḥḥ-ki a'di mo 'peni ku ma Pīrawn mo dhali aris 'kwaninḱ gwanyjaḱa/ 'peni ku ki gu'b piti mo dhali aris 'kwaninḱ gwanyjaḱa/ gi bampa/ Masiri 'baar mo. ⁸ Dhali isi kan aris kuḱ gu'b ma Yuusupi 'baar mo ikam piti dhali aris kuḱ gu'b gi com mo hili jasi ushi uḱim buni a'di idhalkunu mo dhali ama'diny ḱa'bal buni mo dhali adhana ḱul'kup bip buni mo uni a'di idhalkunu mo e Pan Jaasaan mo. ⁹ Dhali aris 'kwani kun merkina arabiya kun dira shumarum mo tani uni inyaḱki ii ka gagamis nyaḱki a'di mo dhali aris 'kwani kun mer shumaruma po/ mo a'di ta dhana buhany wathimpa jin seki'd jin caaca kagahara mo be. ¹⁰ Ki uni pu'dkin mo e ja'dam pos gi Pan Athaad mo a'di jin diki'd e bwampo/ Yi'deḱ Kumma/ Uurdun mo tani uni kumki ko mo imun mo gom dhan bwan diṭi'd kagahara mo e kony jwa jin gwokina uni mmo/up e ki jabu'th mo dhali a'di karki mo jin gwonu ki kony jwa gom com ka cima pesu/ mo. ¹¹ Ki 'kwani kun cila mony'cesh yan mo tani uni gun ta 'Kwaninḱ Kanaan mo parki kony jwa jin gwokunu mo e ja'dam pos gi Pan Athaad mo tani uni oki gwo mo ki: Kony jwa yansan jin gwokunu mo tani a'di ita a'di jin

jwakaṭki'da du mo gom 'Kwani Masir mo. Gom gwo gi wakan mo tani a'di iyukḱunu mo yan gway ka Aa-bilmisrayim mo. A'di jin diki'd e bwampo/ Yi'deḱ Kumma/ Uurdun mo be. ¹² To jin miina iya/m piti gom a'di a'dan mo me'd jin kankina a'di uni gwo mo. ¹³ Haali/ iya/m piti ḱalki a'di mo e mony'cesh gi Paḱ Kanaan mo dhali kan a'di mo e bwam bunto ma Maḱpiilah mo a'di jin di'd 'kupki mom'pesho'k gi Pa Mamra mo a'di jin yolkin ma Ibrahiim 'pena Ipruun jin ta wathi/ Hiḥṭṭha mo mmokar a'di ki mo jin minu kana kani cine/ mo. ¹⁴ 'Ko'di a'di kanki'da babam piti mo tani, aYuusup doḱ-ki bway Pa Masir mo nyaḱki ikam piti mo dhali aris 'kwani 'baar mo kun nyaḱki ii ki a'di ka gagamis mo mmokana babam piti mo be.

¹⁵ Ki ikam ma Yuusup parki mo e mo ka babam buni a'di iwuki'd mo tani uni oki gwo mo ki: Wariba/ aYuusup midi shi/ ana i e mo dhali ri/ ana mo goma ris tonthus kun miikina ana a'di apo/ me'd yin mo. ¹⁶ Gom gwo gi wakan mo tani uni hashki gwo aYuusup mo dhali o gwo mo ki: Ababam pini a'di iḱanki gwō yansan nṭwa/a/ ki a'di diki wu mo ki: ¹⁷ Oya Yuusup gwo mo ki: Gwami agwam mo ma, aha/ 'thona /e mo, gwondhaḱ gi ikam pini mo dhali miinthus buni mo haali/ uni miiki /e tonthusa po/ mo. Dhali shwane/ am 'thona /e ki /e mini gwama/ gwam mo gom gwondhaḱ gi çinḱina/ ma Arumgimis mo jin ta'da Arumgimis ma babam pini mo. Yuusup a'di gwoki'd mo me'd jin ṭorkina uni aṭor ki a'di mo. ¹⁸ Dhali ikam piti pu'dkin mo dhali ṭaka 'ceshi bwamori a'di mo dhali o gwo mo ki: Hili mo mo ma, aman tana çinḱinam pini mo. ¹⁹ Hila Yuusup oki uni gwo mo ki: Dhalku/ is ki ḱo/ mo ma haali/ a/aha/ be dina e embul ma Arumgimis mowa? ²⁰ Haali/ me'd um mo, kagush tani um kar to apo/ aha/ ki 'pemen thus mo hili Arumgimis a'di ikarki a'di ki 'pemen jim 'boro'd mo mmowaski mii yan mo ki 'kwani ka ris ris minu dhu ki e mo, me'd jin 'kokina uni ki e shwanesan mo. ²¹ Dhalku/ is ki ḱo/ wakan mo, aha/ mina thip um mo dhali ushi uḱim bum mo. Wakan a'di rokomki uni ki gwo mo dhali malas uni mo.

²² Wakan Yuusup a'di ça'bki'd mo e bampa/ Masir a'di nyaḱki 'kwani gi gu'b gi com mo. Dhala Yuusup a'di ça'bki'd ki e mo ki yil iss 'kwanimpa imudhe'd i'ce'dka 'kume'da po/ mo. ²³ Dhala Yuusup parki uḱi ma Eprayim e mo kun 'kon ma aṭa/i kwarā mo dhali uḱi ma Maakiir si'da/ mo a'di jin ta ya/ ma Manassa mo uni dho'thkunu mo e 'kupa'dupun ma Yuusup mo. ²⁴ Dhala Yuusup oki ikam piti gwo mo ki: Aha/ 'dishkina 'twa/ mmomuri wu mo hili Arumgimis a'di midi yayu/ mmobuṭi um mo dhali a'di midi susi um bway pa ka nyaḱ'ko'd mo 'peni bampa/ yansan e mony'cesh jin thulkina a'di a/Ibrahiim gwo me'da po/ mo goma Is/hak dhala Yakuub mo be. ²⁵ Dhali yan'ko'da Yuusup bu'thki mo jin thulu gwo me'da po/ mo e iya/ ma Israyiil mo mmo/o gwo mo ki: Arumgimis midi yayu/ mmobuṭi um mo dhali um mini ḱal asimam pem mo 'peni mahan mo. ²⁶ Wakana Yuusup a'di iwuki'd mo mmo'kokina yil a'di i/iss 'kwanimpa imudhe'd i'ce'dka 'kume'da po/ mo, dhali uni lolki is piti mo dhali a'di

karkunu mo e bwam ma kur jwa mo e bampa/ Masir
mo be.

MMO/II KA PIJE/ MO

'Kwani ma Israyiil Sereckunu ki Sho'k mo

1 Gwansan i ta gway gi iya/ ma Israyiil mo uni kun iikin bway Pam Masir mo nyaḱka Yakuub mo, aris uni ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo 'peni kuṅ gu'b piti mo be. ² Ra/ ubiin mo dhala Shim/uun dhala Lawi mo dhala Yahuuda/ mo be. ³ Yassaakar dhala Sabuluun dhala Benyamiin mo. ⁴ Daan dhala Naptaali dhala Jaad dhala Ashiir mo be. ⁵ Aris emen ma Yakuub i 'baar mo uni 'ko iss 'kwanimpa i kwara i'ce'dka 'kume'd mo. Dhala Yuusup diki'di ṭwa/a/ e Pam Masir mo be. ⁶ Dhali yan'ko'd aYuusup wuki'd mo dhala ris ikam piti mo dhala risa nyaḱum yil ki uḱim buni mo be. ⁷ Hili emen ma Israyiil uni dho'thkin ka ris mo dhali markunu is kagahara mo. Dhali uni eḱkin mo ki nyanye/ dhali 'bi'thkina is ki 'bi'th mo. Gom kan mo tani Pam Masir 'tu'dkunu ki uni mo.

⁸ Dhali yan'ko'd amalik̄ thisa kamu/ bu'thki embul ma kamu/ dhamo/ mo i Pam Masir mo a'di jin diki misha Yuusup mo be. ⁹ Dhali a'di ki o 'kwanim piti gwo mo ki: Ayy, 'kwani ma Israyiil uni tana ris ka ris mo dhali uni si'da/ 'bitha'bi'th mo mmobol ana e mo be. ¹⁰ Waḱki/ mo/as midi biṭa po/i ana mo tani uni mini gam me'd ki 'kwani kun ta 'kup ki ana mo dhali as ana mo dhali ye mo 'peni bampam bana mo be. Dhalki ana ṭikira apo/ uni ki yuk yuk mo ki uni mini 'koki mar is mo.

¹¹ Gom 'kup gwo yan tani uni dhuki itapa apo/ uni mo mmoṭa/ uni is jwa ka ṭu'c kun diṭadiṭ mo. Dhali uni nyaṅkina P̄irawn 'penḱuman bampa/ ki jasi mondhu tom piti mo kun yuḱu gway ka Piṭuum dhala Ramasiis mo be. ¹² Hili ki 'kwani ma Israyiil 'kokunu mo mmosirica po/ ki sho'k mo ki nyanye/ mo tani uni si'da/ markunu is mo ki nyanye/ mo dhali mmohakara 'cesh ka bor mo. Wakan 'kwani Pam Masir uni ḱo/ ki is mo gom 'kwani ma Israyiil mo be. ¹³ Wakan uni dhuki 'kwani ma Israyiil mo mmomiiya ṭu'c ki ḱiṅkina/ ki mom'bi'th mo be. ¹⁴ Dhali uni si'da/ dhuki 'kwani ma Israyiil is mmo'ta'bula'ta'bul mo ka ṭu'c jin 'batha'ba'th mo mmo'thoḱa jeṅ gu'b mo dhali eya risa ṭu'c kun 'kona e ki she/ ki she/ mo e bwam buntom buni mo. Eya risa ṭu'c buni gwansani 'baar mo tani ḱinu uni ki dar gi mo si/is mo be.

¹⁵ Dhali yan'ko'da malik̄ gi 'kwani Pam Masir ki o iShipira uni ka Puu/a kun ta up kun dho'th tiya Ibraniyiin gwo mo ki: ¹⁶ Waḱki/ um dho'th up 'kwani Ibraniyiin mo dhali um ki par uni e eya powa birish jin dhodhuwa dho'th apo/ mo tani, 'koshi a'di jwa mo waḱki/ ta'da 'cingwaṭh mo. Hili waḱki/ ta'da 'bomi mo tani dhalka yim di'd ki e mo. ¹⁷ Hili up gwansan kun dhodhi

tiya mo tani uni ḱo/kina Arumgimis mo. Dhali uni 'koki mii gwoṅkan ma malik̄ gi Pam Masir jin ḱankina a'di uni mo. Hili uni dhal uḱiṅwaṭh mo mmo'ko ki e mo be. ¹⁸ Dhali amalik̄ gi Pam Masir a'di yuḱki up gwansan mo dhali o uni gwo mo ki: Atinta miina um kan mo mmodhal uḱiṅwaṭh bway mo mmo'ko ki e kan mo?

¹⁹ Up kun dhodhi tiya thoḱkina P̄irawn gwo mo ki: Haaliṭ up gi 'Kwani Ibraniyiin yisa wa ki up gi 'kwani Pam Masir yisa. Hili uni ḱa'b ki dem dem mo dhali uni la dho'th uḱim buni nṭwa/a/ mo ki aman 'konaki pu'd naskina/ mo be.

²⁰ Wakan Arumgimis miiki'd ki 'bore/ gom up gun dho'thki tiya mo. Dhali 'kwani markunu is ki nyanye/ mo dhali uni ḱa'b ki dem dem e mom'bi'th buni mo be.

²¹ Dhali gom moṅḱo/ jin ḱo/kina up Arumgimis mo tani a'di ḱiki uni uḱim buni si'da/ mo be. ²² Dhali yan'ko'd mo tani aP̄irawn ḱanki'da ris 'kwanim piti gwo 'baar mo ki: Aris iya/ kun dho'thkunu gom 'kwani Ibraniyiin mo tani minu ṭa'kku/ mo e ḱumma/ yi'de/ mo, hili um mini dhalku/ ushi i'bwa/ i 'kon ki e mo be.

Mondho'th ma Musa

2 Dhali ki embul yan wathi/ 'peni 'Kwani Lawi masha'da 'bom 'pena waḱ piti mo. ² Dhali a'bom bwaki'd mo dhali dho'th ya/ mo. Dhali ka yim parki a'di e mo ka 'ci 'bora'bor mo tani ayim ki bag a'di mo ka ppee 'kupi kwara mo be. ³ Dhali ka yim mol a'di bag ki rash rash mo tani ayim 'kuḱki'da guppa mo jin uḱkunu mo 'pena 'ci'd mo dhali rus a'di ka 'bi'c mo dhala siṭpi/ mo, mmonon yi'de/ ki bway mo mmose bwa guppa mo. Dhala yim ki kara 'ci nycine/ mo dhali karki a'di e bwam ma 'ci'd jin di'd i shemen ma gap gi ḱumma/ yi'de/ mo be. ⁴ Dhali 'bwah ma 'ci doshki'd ari kaṭan mo mmopar mo e mo ka ta a'di i midi pu'd e ara kam mo.

⁵ Dhali 'bwa/ ma P̄irawn pu'dki'd ka luṅgu'b mo mmo/ up yi'de/ mo e ḱumma/ yi'de/ mo. Dhali aris nyara/ gun mii a'di aṭu'c iikin e yan wor mo tani ayim mishki'da guppa mo e bwam ma 'ci'd mo. Dhali ayim ki hash nyaṅany ḱiṅkinam piti mo mmo'cwam a'di mo be.

⁶ Dhali ka yim ḱa'dki a'di 'kup mo tani ayim parki ara 'cingwaṭh e mo. Dhali ara 'ci di'd mmoko mo. Ayim hilki a'di ki e ma 'thime/ gi mo/en mo dhali o gwo mo ki: Yansan a'di i ta ara 'ci 'peni 'Kwani Ibraniyiin mo be.

⁷ Dhali yan'ko'd 'bwah ma 'ci yansan ki o 'bwa/ ma P̄irawn gwo mo ki: Miga/ ya mo dhali yuḱi /eya manthipa 'ci 'peni bwaman up 'Kwani Ibraniyiin mo mmothip ki /eya 'ci mo 'taa?

⁸ Dhali 'bwa/ ma Pīrawn ki o ari nyara/ gwo mo ki: Nye, yaku/ mo ma. Gom gwo gi wakan mo tani ari nyara/ yaki'd mo dhali yuqi kum ma 'ci mo be. ⁹ Dhali 'bwa/ ma Pīrawn o'da yim gwo mo ki: kalka 'ci yansan mo dhali thipi a'di mo gom aha/ mo dhali aha/ mina ci-ki /e to jin miina /eya tu'c gom a'di mo. Gom gwo gi wakan mo tani a'bom bu'thki'da 'ci mo dhali thip a'di mo be. ¹⁰ Dhali a'ci caki'd mo dhala yim ki kalki a'di 'bwa/ ma Pīrawn mo dhali a'di warki'd ki ya/ ma yim mo. Dhali ayim ki yer a'di gway ka Musa † mo goma yim oki gwo mo ki: Haali/ aha/ 'cwamkina a'di ka pije/ mo 'peni yi'de/ mo be.

AMusa Guski Pa Midyaan mo

¹¹ Ka Musa caki'd mo tani a'di yaki'd ka pije/ mo mmobuti 'kwanim pitiŋ gana/ mo dhali para tuca diŋ-ga/ gi kwanim piti e mo. Dhali a'di parki wathi/ Masir e mo mmo'koshkina a'di wathi/ Ibraniyiin mo a'di jin ta wathi/ 'peni 'kwanim piti mo be. ¹² AMusa ki 'kar mo ki e mo dhali jan tal 'derŋ kamu/ yisa di'da. Dhali a'di ki 'kosh wathi/ Masir jwa mo dhali bag a'di mo e bwam ma si'b mo be. ¹³ Ka cim jirŋ 'ko'd, a'di yaki'd ka pije/ i 'kwanim piti doŋ e mo dhali a'di ki mish 'kwani Ibraniyiin i su/ kalkin ki as cem buni mo. Dhali a'di ki o wathi/ jin dina mii i 'ba/ gwo mo ki: Atinta i dorkina /eya waŋ pini mo kan?

¹⁴ A'di thoŋki a'di gwo mo ki: Aja i kar /e ki tapa mo dhali ka mandwall aman gwo mo? A /e kulumki gwo i bwa mo mmoŋapi 'kosh aha/ jwa mo me'd jin 'koshkina /e wathi/ Pam Masir mo 'taa? Dhali yan'ko'd aMusa ko/ki is mo dhali kulumki gwo 'kup mo ki to yansan ka jirŋ gana/ mishu mo be. ¹⁵ Yan'ko'da maliŋ ciŋki gwo yansan mo dhali ŋapa Musa ki minu 'kosh jwa mo. Hila Musa guski'd mo 'pena Pīrawn mo dhali a'di yaki'd mmoŋa'b e Pam Midyaan mo be. Dhali ka cima kamu/ a'di ca'bk'i'da 'cesh e shemen jis yi'de/ mo. ¹⁶ Dhala gasiis gi Pam Midyaan taki'd gi i 'bwa/ i pesu/ mo dhali uni pu'dkin mo mmomush yi'de/ e mo jin ca'b ma Musa i shemen mo. Dhali uni 'tu'dkina kur ki yi'de/ mo goma ma'diny ka'bal dhali miya ma babam buni mo be.

¹⁷ Imanhil ka'bala tiya uni pu'dkin mo dhali ur uni mo. Hila Musa cuki mis mo dhali woŋhki nyara/ dhali doŋi uni ka nyan'ko'd mmowol ki uni to em buni yi'de/ mo be.

¹⁸ Ki nyara/ doŋkin eya babam buni ka Rau/iil mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: 'Pemen ta'da ta layina um pu'du/ gane/ ki jahanne/ kan mo?

¹⁹ Uni ki thoŋ gwo mo ki: Wathi/ Masir a'di i woŋhki aman mo 'peni me'd gi imanhil ka'bal mo dhali a'di si'dayi ki mush ki aman yi'de/ mo dhali wolki to e mo be.

²⁰ A'di oki i'bwa/ gwo mo ki: Mane a'di mane? Atinta i dhalina um wathi/ mo? Yuqi a'di mo ma ki a'di mididi shwa to nyaŋki ana mo.

²¹ Dhala Musa gamki gwo me'd mo mmoŋa'b mo nyaŋki wathi/ yan mo. Dhali a'di ciŋki'da Musa 'bwa/ jin

† Gway yan wana e ki gwo jin onu ki 'cwam ki 'twaŋ 'kwani Ibraniyiin mo.

yuŋu gway ka Sapuura mmota ash mo be. ²² Ayim dho'thki a'di ya/ mo dhala Musa ki yer a'di gway piti ka Jirshuum †† mo haali/ a'di oki gwo mo ki: Aha/ dina ka cis e pampaŋ kamu/ mo.

²³ I'ko'di yil ka ris pekin mo tani amalix gi 'kwani Pam Masir a'di wuki'd mo be. Dhali 'kwani ma Israyiil uni 'kon mmo/ohon mo e bwan'kwariny miiny ciŋkinam buni mo dhali uni kumki cuuwa mo gom mowoŋh mo. Dhali kom buni e bwan'kwariny miiny ciŋkina/ mo tani ciŋkin ma Arumgimis mo be. ²⁴ Dhali Arumgimis ciŋki mo/ohon buni mo dhali a'di kakina gwo e mo jin gamkina a'di me'd ki mondeŋ nyaŋka Ibrahiim mo dhali nyaŋka Is/hak mo dhali nyaŋka Yakuub mo be. ²⁵ Dhali Arumgimis mishki 'kwani ma Israyiil mo dhali a'di ta gi bwan'kwariny kulum apo/ uni mo gom moŋ'kom buni jin shi/ashi/ kan mo be.

Arumgimis Yuŋki'da Musa mo

3 Dhala Musa ta'da amanhila ma'diny ka'bal ma mar piti ka Rau/iil mo jin ta'da gasiis gi Pa Midyaan mo. Dhala Musa urki'da ma'diny ka'bal piti dhali 'ciŋh bway mombwaasho mo dhali pu'di Wosh Sinaa/ jin ta wosh jin kogu mo be. ² Dhali aman'doyu/ gwo gi TAPA piki a'di i is ka le'dan o'd e ari bwaman cwa mo. Dhala Musa parki mo e dhali merki'd mo ki cwa shwakina o'd mo dhali a'di 'konu ki kup ki sule/ mo be. ³ Dhali aMusa ki kulum gwo i bwa mo ki: Atinta dina o'd ki kup ari bwaman cwa yan mo kan sa/? Aha/ mina shorki is mo dhali par dhan miimer yan e mo.

⁴ Ki TAPA parki mo e ka Musa ya'd mmo'dish mo is mmopar mo e mo tani Arumgimis yuŋki a'di 'peni ari bwaman cwa mo ki: Musa, Musa. Dhali a'di thoŋki gwo mo ki: Aha/ dina i se mo be.

⁵ Dhali yan'ko'd Arumgimis ki o a'di gwo mo ki: Dhalku/ ki shor mmo'dish mo yan is mo. 'Cuŋa ppam pini 'peni sho'k mo ma haali/ mo yan jin dina /e i cine/ mo tani ta'da 'cesh jin kogu mo be. ⁶ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Aha/ tana Arumgimis gi ibabam pini jin ta'da Arumgimis ma Ibrahiim mo dhali Arumgimis ma Is/hak dhali Arumgimis ma Yakuub mo be. Dhali yan'ko'da Musa tiŋki jis em piti mo haali/ a'di ko/ki is mo mmohila Arumgimis mo be.

⁷ Dhali yan'ko'd TAPA ki o a'di gwo mo ki: Aha/ misha isa nyor jin wo'cki 'kwanim pem mo uni kun 'kokin mo e Pam Masir mo. Dhali aha/ ciŋkina kom buni mo gom mii gi imanjiya tu'c buni kun ta 'Kwani Masir mo. Dhali aha/ misha moŋ'kosh is ka nyor buni mo be. ⁸ Dhali aha/ thulkina ka 'cesh mo mmo'cuŋ uni 'peni me'd gi 'Kwani Masir mo. Dhali aha/ mina sus uni mo 'peni pa caan mo bway mo jin 'kosh jwa mo jin isha ris embul mo dhali jin 'bor ma 'cesh ki 'bor mo. A'di ta mo jin 'kona 'kwani Paŋ Kanaan mo dhali Pa Hiŋhŋha mo dhali Pa Amuur mo dhali Pam Paaris mo dhali Pa Haypa mo dhali Pa Yabuus mo be. ⁹ Dhali shwane/ aha/ ciŋkina ko gi 'kwani ma Israyiil mo dhali aha/ mishkina mo jin siriju asiri'c ki sho'k jin 'kokina 'Kwani Pam Masir

†† Gway yan wana e ki gwo jin onu ki: Wathi/ 'peni bampaŋ kamu/ mo ki 'twaŋ 'kwani Ibraniyiin mo.

mmosiri'c uni apo/ ki sho'k mo be. ¹⁰ Dhali shwane/ yaku/ mo ma, aha/ mina hash /e aPirawn mo ki /e mini mish susu 'kwanim pem ka pije/ mo, uni kun ta 'kwani ma Israyiil mo 'peni Pam Masir mo be.

¹¹ Hila Musa thoḳki'da Arumgimis gwo mo ki: Aha/ jana/ sa/ mina 'taki ya aPirawn dhali susi 'kwani ma Israyiil ka pije/ 'peni Pam Masir mo?

¹² Arumgimis ki thoḳ a'di gwo mo ki: Aha/ mina nyaḳ di ki /e mo. Dhali ki /e mini dili 'kwani sho'k ka pije/ 'peni Pam Masir mo tani um mini mii mii mmotaḳ aha/ e 'kuwosh yan mo. Dhali mii yansan midi ta jamas mii mo gom /e mo ki aha/ tana a'di jin hashkina /e mo be.

¹³ Dhali yan'ko'd aMusa ki owa Arumgimis gwo mo ki: Waḳki/ aha/ mina pu'dku/ e 'kwani ma Israyiil mo dhali o uni gwo mo ki: Arumgimis gi ibabam bum a'di i hashki aha/ i um mo tani uni mini doṭ aha/ gwo mo ki: Gway piti yuku kaja mo? Atinta i miga/ thoḳ uni mo?

¹⁴ Arumgimis ki thoḳa Musa gwo mo ki: Aha/ Be I Tana Aha/ be. Dhali a'di ki o gwo mo ki: Oyi gwo yansan e 'kwani ma Israyiil ki: Aha/ jin Tana Aha/ mo tani i hashki aha/ i um mo.

¹⁵ Arumgimis si'da/ ki owa Musa gwo mo ki: Oyi gwo yansan mo ma e 'kwani ma Israyiil mo ki: Aha/ jin tana TAPA jin ta'da Arumgimis gi ibabam bum mo a'di jin ta'da Arumgimis ma Ibrahiim mo dhali Arumgimis ma Is/hak mo dhali Arumgimis ma Yakuub mo aha/ i hashkina /e i uni mo. Gway pem a'dansan ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo. Gway yan a'di ta 'pemen jin min ma risa nyaḳum yili heri 'baar mo ka londhoṭh mo be.

¹⁶ Yaku/ mo dhali tuli jwahaṅ 'kwani ma Israyiil gun jin na ji isi montal 'de/ mo dhali oyi uni gwo mo ki: TAPA jin ta'da Arumgimis gi ibabam bum mo a'di jin ta'da Arumgimis ma Ibrahiim mo dhali Arumgimis ma Is/hak mo dhali Arumgimis ma Yakuub mo a'di i piki aha/ i is mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ nyithkina um mo gom to kun miikunu um mo e Pam Masir mo be. ¹⁷ Dhali aha/ ona gwo is mo ki aha/ mina susi um ka pije/ mo 'peni mii jin woci um is she/ 'peni miin 'kwani gi Pam Masir mo mmopu'd mo e Paṅ ḳanaan mo dhali Pa Hiṭṭha mo dhali Pan Amuur mo dhali Pam Paaris mo dhali Pa Haypa mo dhali Pa Yabuus mo e mo jin 'bor ma 'cesh ki 'bor mo.

¹⁸ Dhali uni mini ciḳ 'twam pini mo dhali /e dhali gwany jwahaṅ 'kwani ma Israyiil um mini ii eya malik gi 'kwani gi Pam Masir mo dhali o a'di gwo mo ki: TAPA jin ta'da Arumgimis gi 'kwani ma Ibraniyiin mo tani a'di buṭki'di aman mo. Dhali shwane/ aman doṭa /e 'twa/ mo ki /e mini dhal aman bway ki aman mina ii mo jin ḳala'da cimi kwara e mombwaasho mo ki aman mina 'ciṭh to e 'kus mmomiiya bas gom Tapa Arumgimis bam mo be. ¹⁹ Aha/ misha ka malik gi Pam Masir midi diki dhal um bway mo hili isi ciki/ a'di minu gaḳ ki dhan me'd jin 'bitha'bi'th mo be. ²⁰ Wakan aha/ mina he'th me'd pem mo dhali dor 'Kwani Masir mo ka ris miimer mo uni kun miga/ mii mo. Yan'ko'd mo tani a'di midi dhal um bway mo be.

²¹ Dhali aha/ mina raḳ 'kwani gwansan mmoḳi um monyca mo. Dhali ki um mini ii mo tani um mini 'koki ii

bwam me'd 'te/ mo be. ²² Up 'Kwani Israyiil ka 'deṭe/ 'deṭe/ mini ii gu'b gi 'Kwani Masir kun 'dish uni is mo dhali mini doṭ to 'peni uni mo dhali 'peni uni ilu/ gun 'koni gu'b buni mo. Dhali uni mini doṭ uni dhiriny 'dolkon kush mo dhali dhiriny 'dolkon gana/ mo dhali burrinye/ mo. Dhali um mini hi'thki iya/m bum burrinye/ i/is mo dhali i'bwa/m bum si'da/ mo. Dhali um beseene/ mini bu'th mal gi 'kwani Pam Masir ki mom'bi'th bum mo be.

Jamas Mii goma Musa mo

4 AMusa thoḳki gwo mo ki: Waḳki/ uni 'koki gam gwom pem is mo walla ciḳ 'twam pem mo dhali o aha/ gwo mo ki: TAPA yisa piki /e i is mo yisa tani, aha/ mina mii ata mo?

² Dhali yan'ko'd TAPA ki o a'di gwo mo ki: Atinta i di'di me'd pini mo sa/? A'di ki thoḳ a'di gwo mo ki: Alukaas mo be.

³ Dhali TAPA ki o gwo mo ki: Biṭi a'di a'cesh mo ma. Wakan a'di biṭki a'di a'cesh mo dhali a'di warki'd ki tasha/ mo dhala Musa guski'd 'peni a'di mo be.

⁴ Yan'ko'd TAPA oki'da Musa gwo mo ki: Luṅi ma dhali buthi a'di i thin mo. Wakan a'di luṅki'd mo dhali bu'th a'di mo dhali a'di warki'd ka lukaas doḳ e mo e me'd piti mo be. ⁵ Wakan ki uni mini gam gwo is ki TAPA a'di piki /e i is mo, a'di jin ta'da Arumgimis jin ta ji gi ibabam buni mo, Arumgimis ma Ibrahiim mo dhali Arumgimis ma Is/hak mo dhali Arumgimis ma Yakuub mo.

⁶ Doḳ e TAPA ki o a'di gwo mo ki: Dwari me'd abor pini mo ma, dhali a'di miiki'd kan mo. Dhali ki a'di buḳki a'di ka pije/ mo tani me'd piti 'koshkina monthus mo mmokusha/ kush me'd 'thipiny gana/ mo be.

⁷ Dhali yan'ko'd Arumgimis ki o a'di gwo mo ki: Dwari me'd pini ka nyan'ko'd abor pini mo. Wakan a'di dwarki me'd ka nyan'ko'd abor piti mo. Dhali ki a'di buḳki a'di ka pije/ mo tani a'di dhelelkunu ka nyan'ko'd mo me'd isi is pitiṅ gana/ mo be.

⁸ Dhali TAPA ki o gwo mo ki: Waḳki/ uni mini 'koki gam /e gwo is mo tani, walla 'koki ciya hirdhe/ ki to gi miimer jin twa/a/ mo tani uni mini gam gwo is ki miimer yansan mo be. ⁹ Waḳki/ uni 'koki gam gwo is, isi gom to gi miimera su/ gwansan mo walla 'koki ciya hirdhe/ ki 'twam pini mo tani /e mini pash yi'de/ 'peni ḳumma/ yi'de/ mo dhali gaḳ a'di apowa 'cesh jin ḳuthaḳu'th mo dhali yi'de/ midi war ka bas mo be.

¹⁰ Hila Musa thoḳki TAPA gwo mo ki: Ayy Tapam pem, aha/ mola gwo o ka ḳar e ki 'bore/ ki sule/ mo, 'peni nṭwa/a/ nniin wala 'peni embul jin tela /e mii 'pen mmowal 'twa/ ki aha/ mo. Hili aha/ diṭa 'twa/ wal ki diṭ mo mmo/o gwo mo dhala le'd cumpula/ cumpul mo be.

¹¹ Dhali yan'ko'd TAPA ki o a'di gwo mo ki: Kaja a'di i uḳki 'twa/ gi wathi/ mo? Dhali kaja a'di i karki a'di mo mmota amanmol 'twa/ wal mo walla mmota 'diye/ mo walla mmomish to par e mo walla mmota aja'da/ mo? A'di diki ta aha/ mo 'taa jin tana TAPA mo? ¹² Shwane/ yaku/ mo dhali aha/ mina di e 'twam pini mo dhali ṭor /e gwo jin mina /e i o mo be.

¹³ Hili aMusa thoƙki gwo mo ki: Ayy Tapa, hashki wathiŋ kamu/ mo ma mmomii wakan mo.

¹⁴ Dhali yan'ko'd TAPA diŋkina bwa apo/a Musa ki 'bi'th mo dhali a'di ki o gwo mo ki: Din ma Haruun ki ta akam pini 'peni 'kwani Lawi mo 'taa? Aha/ misha ki a'di mish gwo o ki 'bore/ mo dhali a'di yayi'di bway mmogam /e 'kup mo. Dhali ki a'di midi mish /e mo tani a'di mina bwa i 'bor kagahara mo be. ¹⁵ Dhali /e mini o a'di gwo mo dhali tor ki a'di gwo jin mina a'di o mo. Dhali aha/ mina di e 'twam pini mo dhali di e 'twam piti mo dhali tor ki um gwo mo gom to kun mina umi mii mo be. ¹⁶ A'di midi o gwo mo gom /e e 'kwani mo dhali midi ta 'twa/ gom /e mo. Dhali /e a'di i mini wa a'di e ka Arumgimis mo be. ¹⁷ Dhali /e mini kala lukaas yan i me'd mo mmotor miimer ka ris mo.

AMusa Doƙki'd Bway Pam Masir mo

¹⁸ Yan'ko'd aMusa doƙki'd ka nyar'ko'd eya Rau/iil mo a'di jin ta'da mar piti mo dhali o a'di gwo mo ki: /E doƙga/ 'twa/ mo ki: Dhalki aha/ bway mmodok ka nyar'ko'd i 'kwanim pem e Pa Masir mo dhali par uni e mo waƙki/ 'kon ki e mo. Dhala Rau/iil ki owa Musa gwo mo ki: Yaku/ ki moŋku'th is mo. ¹⁹ Dhali ka Musa di'd e Pam Midyaan naskina/ mo tani TAPA ki o a'di gwo mo ki: Doƙi ka nyar'ko'd e Pam Masir mo, haali/ aris 'kwani kun nƙapki /e mmo'kosh jwa mo tani uni wukin mo be. ²⁰ Wakana Musa suski ash mo dhali iya/m piti isu/ mo dhali dhu uni i 'ku thuluny mo dhali tel 'pen mmodok ka nyar'ko'd eya 'cesh gi Pam Masir mo. Dhali e me'd piti mo tani a'di ki kala lukaas ma Arumgimis mo be.

²¹ Dhali TAPA ki owa Musa gwo mo ki: Ki /e mini doƙ ka nyar'ko'd e Pam Masir mo tani hili ki 'bore/ mmomiya ris miimeri 'baar mo ibwambor ma Pɪrawn mo uni kun cikika/ /e mom'bi'th mmomii mo. Hili aha/ mina 'bi'thki a'di adum piti is me'd wosh mo, wakan ki a'di midi diki dhal 'kwani bway mo mmo/ii mo be. ²² Dhali /e mini owa Pɪrawn gwo mo ki: Yase ta gwo jin ona TAPA ki is piti mo ki: Israyiil ta'da bwanyaraŋ gwaŋh pem mo be. ²³ Dhali aha/ tora /e gwo mo ki: Dhalki ya/m pem ya'd mo ki a'di midi mii mii mmodok aha/ mo. Dhali /e ushun mo mmodiki dhal a'di bway mmoya mo. Gom kan aha/ mina 'kosha bwanyaraŋ gwaŋh pini mo be.

²⁴ E mo jin ishkina uni mo e bway mo tani TAPA gamki a'di 'kup mo dhali nƙap a'di mmo'taki 'kosh jwa mo be. ²⁵ Dhali yan'ko'da Sapuura ki 'de'k wosh jin kaaka dhali 'ci'th ya/m piti amunyjal yis mo dhali ta aMusa sho'k piti ki a'di mo. Dhali a'di ki o gwo mo ki: /E ka jin gana/ tana kaŋhim pem ka bas e aha/ mo be. ²⁶ Gom gwo gi wakan mo tani TAPA dhalki a'di mo. Dhali yan'ko'd a'di waka'd mo kan me'd jin okin ma yim a'di mo ki: /E tana kaŋhim pem ka bas mo. A'di o gwo yan goma munyjal yis jin 'ci'thu mo be.

²⁷ Dhali TAPA oki'da Haruun gwo mo ki: Yaku/ e mombwaasho mo mmogama Musa 'kup mo. Gom kan mo tani a'di yaki'd mo dhali gam a'di 'kup mo e wosha turga/ ma Arumgimis mo dhali pi aMusa 'twa/ mo be. ²⁸ Dhala Musa tor ki'da Haruun aris gwo gi TAPA mo jin

hashkina TAPA a'di mo. Dhali a'di si'da/ tor ki'da Haruun aris jamas miimer mo jin kankina TAPA a'di mo mmomii mo be.

²⁹ Dhala Musa uni ka Haruun iikin mo dhali tula ris gwanyjwahaŋ 'kwani ma Israyiil isi montal 'de/ mo. ³⁰ Dhala Haruun oki'da ris gwo 'baar mo uni kun tor ki na TAPA aMusa mo. Dhali a'di ki mii jamas miimer i bwambori 'kwani 'baar mo be. ³¹ Dhali 'kwani gamki gwo is mo. Dhali uni cikki gwo ki TAPA yaya'di 'kwani ma Israyiil mo dhali ki a'di si'da/ ta gi bwaŋ kulum ki nyanye/ gom isa nyor buni jin wo'cki uni is she/ mo. Dhali uni luŋkina luŋ mo be.

Ka Cim jin Twa/a/ i Bwambora Pɪrawn

5 Yan'ko'da Musa dhala Haruun iikina Pɪrawn mo dhali o a'di gwo mo ki: Yase/ ta gwo jin ona TAPA mo a'di jin ta'da Arumgimis gi 'kwani ma Israyiil mo ki: Dhalki 'kwanim pem iin mo mmota gi dhan moshwan to mmodok aha/ e mombwaasho mo.

² Hila Pɪrawn oki gwo mo ki: Kaja i taki TAPA mo ki aha/ mina ci a'di embul mo dhali dhala Israyiil bway mo mmo/ii mo? Aha/ yisa misha TAPA yisa. Dhali aha/ yisa mina dhala Israyiil bway mo mmo/ii mo yisa.

³ Dhali yan'ko'd uni ki o gwo mo ki: Arumgimis gi 'kwani Ibraniyiin a'di nyaƙki is tul ki aman mo. Aman 'thona /e bway mo mmodhalki aman iina mo ari ii jin tura 'ba/ gom jasa cimi kwara mo e mombwaasho mo. Aman mina mii TAPA abasa 'cesh mo a'di jin ta'da Arumgimis bam mo, isi cikki/ ki a'di midi diki biŋa po/ aman mo ki 'ba'th jin woci 'kwani is she/ mo walla ki mo ma mee mo be.

⁴ Hila maliƙ gi 'kwani Pa Masir oki uni gwo mo ki: Musa um ka Haruun, ata nƙapa um mo mmosus 'kwani mo 'pena tu'c buni mo? Doƙi ka nyar'ko'da tu'c bum mo ma. ⁵ Dhala Pɪrawn ki o gwo mo ki: 'Kwani kun 'koni bampa/ yansan mo tani uni tana ris ka ris mo. Um ki dosh uni mo 'pena tu'c buni gomata?

⁶ Ka tenten 'de/ yan mo tani aPɪrawn kanki'da ris imanjiya tu'c kun ta 'Kwani Masir gwo mo dhali imahil tiya kun ta 'kwani ma Israyiil mo. ⁷ Um mini doƙ e ci 'kwani kun'tush i me'd mo mmo'thoƙa jeng'u'b yisa. Dhalki uni iini nƙapi kun'tush ki is buni mo. ⁸ Uni mini mii uƙa jeng'u'b me'd jin miina uni itwa/a/ mo. Ajeŋ gu'ba 'deŋ kamu/ yisa midi piya. Uni tana piny is ka piny is mo. Wakan a'di ona uni gwo mo ki: Dhalki aman iina i miya Arumgimis bam abasa 'cesh 'te/ mo. ⁹ Dhalka tu'c kun diŋadiŋ i 'thiƙkunu 'kwani i 'ba/ mo ki uni mini miya tu'c mo dhali 'koki ci 'ce mo gom gwo ma maƙ ka ris mo.

¹⁰ Wakan imanjiya tu'c dhali imahil tiya kun ta 'kwani ma Israyiil mo tani uni iikin ka piye/ mo dhali o 'kwani gwo mo ki: Yase ta gwo jin on ma Pɪrawn mo ki aha/ mina diki ci um kun'tush mo be. ¹¹ Iiyi ki is bum mo dhali kali kun'tush 'peni mo jin mina umi gami a'di mo. Hili aƙu'c bum mina sheŋ kamu/ i po'd yisa ki sule/ mo. ¹² Wakan aris 'kwani ceƙerki bwa mo mmopwaƙ is e Pa Masiri 'baar mo mmotula wusha is mo me'd kun'tush mo be. ¹³ Dhali imanjiya tu'c buni naskina/ 'kon mmop-

ucur uni ka tūc mo mmo/o gwo mo ki: Miiyi aṭu'c bumi 'baar mo me'd jin miina um a'di ka cimi 'baar mo jin cinu um kun'tush inniin mo. ¹⁴ Dhali imanhil tiya 'peni 'kwani ma Israyiil uni kun dhuna imanmiiya tūc ma Pī-rawn ki imanhil tiya mo tani uni si'da/ dorkunu mo dhali doṭkunu gwo mo ki: Atinta 'kona um ki miiya risa tūc bum mo mmo/uḳa jengu'b ka nimira shwane/ dhali katili mo me'd mii jin miikina um a'di iṭwa/a/ mo?

¹⁵ Yan'ko'd imanhil tiya 'peni 'kwani ma Israyiil pu'dkin mo dhali kum cuuwa eya Pīrawn mo ki: Atinta tū/ula /e aman ki mii gi wakan mo? ¹⁶ kun'tusha kamu/ yisa di'da jin ḳalunu cīṅkinam pini mo. Hili uni 'kon mo mmoḳa'bi o aman gwo mo ki: 'Thoḳa jengu'b mo. Pāri cīṅkinam pini e 'koshu kata? Hili 'kwanim pini uni a'di ṭhu'th mii mo.

¹⁷ Hila maliḳ ki thoḳ uni gwo mo ki: Um tana piny is ka piny is mo. A'di ona um gwo ki: Dhalki amaṅ iina mo mmomii TAPA abasa 'cesh mo. ¹⁸ Doḳi ka nyan'ko'd mo dhali miiya tūc mo haali/ kun'tusha kamu/ minu cī ki um yisa. Hili um mini uḳa jengu'b ki nyanye/ mo mmonyakki jin twa/a/ mo. ¹⁹ Imanhil tiya 'peni 'kwani ma Israyiil uni mishki mo mo ki uni 'kokin mo e embul jin ḳaṅkama ḳaṅkam mo ka Pīrawn oki gwo mo ki: Um mini dhalku/ miij kamu/ ki guwa wuy mo 'pena tuca jengu'b mo a'di jin ta toma e me'd mo. ²⁰ Uni gamki iMusa 'kup mo uni ka Haruun mo ki uni ḳorki uni mo me'd jin iiyina uni ka pije/ mo 'pena Pīrawn mo be.

²¹ Dhali uni ki thoḳ uni gwo mo ki: Dhalki TAPA hilki'da po/ um mo dhali dwall um gwo mo haali/ um dhuki aman mo mmota imankola kol mo e jis e ma Pīrawn mo dhali aris imanmii a'di to mo dhali um dhu gandala turga/ e me'd buni mo mmo'kosh aman jwa mo be.

Arumgimis Oki Gwo Is gom To jin Minu Mii mo

²² Dhali yan'ko'da Musa doḳko'd mo e TAPA mo dhali o gwo mo ki: Ayy Tapa, atinta miikina /e to jin shi/ashi/ wakan apo/ 'kwani gwansan mo? Dhali atinta sa/ i hashina /e aha/ wakan mo? ²³ Haali/ me'd jin yakika/ aPīrawn mo dhali o gwo ki gway pini mo tani a'di boṭki mii ton thus ki nyanye/ apo/ 'kwani gwansan mo. Dhali /e si'da/ yisa 'cuḳki 'kwanim pini gwansan yisa ki sule/ sule/ mo.

6 Yan'ko'd TAPA thoḳki'da Musa gwo mo ki: Shwane/ /e mini mish to jin miga/ miiya Pīrawn mo haali/ ki me'd pem jin 'bitha'bi'th mo tani aPīrawn midi hashki uni ka pije/ mo. Nye, ki me'd pem jin 'bitha'bi'th mo tani a'di midi ur uni ka pije/ 'peni bam-pam piti mo be.

Arumgimis Yuḳki'da Musa mo

² Dhali Arumgimis ki owa Musa gwo mo ki: Aha/ tana TAPA mo. ³ Aha/ pikina Ibrahiim i is dhala Is/haḳ dhala Yakuub mo me'da Arumgimis jin ḳa'b ki dem dem mo. Hili gom gway pem jin taka/ TAPA mo tani aha/ dina ki dhal gway yan bway mo uni ki mish aha/ mo be. ⁴ Aha/ si'da/ ṭela gwom pem jin gamga/ me'd ki mondeḳ nyaḳki uni mmoḳiki uni Paṅ Kanaan mo e bampa/ jin

'kona uni 'pena gush ki hilkina/ mo be. ⁵ Dhali aha/ si'dayi ciḳa ohon gi 'kwani ma Israyiil mo uni kun dhuk-ina 'Kwani Masir mo mmota cīṅkinam buni mo. Dhali aha/ kakina gwom pem e jin gamga/ me'd mo.

⁶ Oyi gwo cikise/ mo e 'kwani ma Israyiil mo ki: Aha/ tana TAPA mo dhali aha/ mina sus um ka pije/ mo 'peni ton diṭin gi 'kwani Pa Masir mo dhali aha/ mina 'cu'k um mo 'peni mii jin miina uni um ki cīṅkina/ mo. Dhali aha/ mina wan um 'ba/ mo ka bim pem jin miga/ ye'th ka pije/ mo dhali ki dhan mii jin caaca ki gwon dwall mo be. ⁷ Dhali aha/ mina bu'th um ki 'kwanim pem mo dhali aha/ mina ta Arumgimis bum mo. Dhali um mini mish mo mo ki aha/ tana TAPA Arumgimis bum mo a'di jin suski um ka pije/ mo 'peni aris ton diṭin gi 'Kwani Masir mo be. ⁸ Dhali aha/ mina sus um ka pije/ mo e bampa/ jin oka/ gwo is ki gwon deḳ mo mmoḳika Ibrahiim mo dhala Is/haḳ mo dhala Yakuub mo be. Aha/ mina cī ki um a'di mo mmota mo jin mina umi bu'th is mo. Aha/ be i tana TAPA mo be.

⁹ Musa si'da/ oki yase e 'kwani ma Israyiil mo, hili uni 'koki ciḳ gwo ma Musa haali/ shi/in buni i 'ce'dkunu bwa mo dhali gom miiny cīṅkinam buni jin maṭhamath mo be.

¹⁰ Dhali TAPA ki owa Musa gwo mo ki: ¹¹ Yaku/ /e mo dhali ṭora Pīrawn gwo mo a'di jin ta'da maliḳ gi 'kwani Pam Masir mo mmodhalki 'kwani ma Israyiil bway mo mmo/ii ka pije/ mo 'peni bampam piti mo.

¹² Hila Musa thoḳki TAPA gwo mo ki: Hili waḳki/ 'kwani ma Israyiil ush gwo ciḳ 'peni aha/ mo tani baka-ta i min ma Pīrawn i ciḳ aha/ 'twany cumpulgam pem yan mo? ¹³ Hili TAPA oki iMusa uni ka Haruun gwo mo gom 'kwani ma Israyiil mo dhali goma Pīrawn mo a'di jin ta'da maliḳ gi 'kwani Pam Masir mo. Dhali a'di ḳanki iMusa mmosus 'kwani ma Israyiil ka pije/ mo 'peni Bampa/ Masir mo be.

Kuṅ Gu'b ma Musa dhala Haruun

¹⁴ Gwansan uni tana 'kaṅ'kup gom kuṅ gu'b gi ibabam buni mo, gway gi iya/ ma Ra/ubiin mo a'di jin ta'da bwanyara/ ma Israyiil mo: Hanuuḳ dhala Pāllu dhala Hasruun dhala ḳarmi mo. Uni gwansan i tana waḳ ma Ra/ubiin mo be.

¹⁵ Gway gi iya/ ma Shim/uun si'da/ aniihe/ mo. Yamu/ iil dhala Yamiin dhala Uhad dhala Yakiin dhala Suhar dhala Sha/uul jin ta ya/ 'pena 'bom gi Paṅ Kanaan mo. Uni i tana waḳ ma Shim/uun mo be.

¹⁶ Gwansan si'da/ i ta gway gi iya/ ma Lawi mo isi me'da nyaḳum yil buni kun tana uni mo: Jirshuun dha-la Gahaat dhala Maraari mo. Dhali yil ma Lawi jin diki-na a'di ki e mo tani 'koni 137 mo be. ¹⁷ Dhali gway gi iya/ ma Jirshuun aniihe/ mo: Libni dhala Shim/i nyaḳka waḳ buni mo be.

¹⁸ Dhali gway gi iya/ ma Kahaat aniihe/ mo: Amraam dhala Yishaar dhala Hibruun dhala Usi/iil mo. Dhali yil jin dikan ma Kahaat ki e mo 'koni 133 mo be.

¹⁹ Dhali gway gi iya/ ma Maraari aniihe/ mo: Mahli dhala Mushi mo: Gwansan uni tana waḳ gi 'kwani Lawi mo isi me'da nyaḳum yil buni mo be.

²⁰ Amraam bu'thki'da 'bom jin yuku ka Yukabed mo a'di jin ta 'bwah ma babam piti mo dhala yim dho'thki a'diya Haruun mo dhala Musa mo. Dhali yil piti jin diki-na a'di ki e mo tani a'di 'koni 137 mo be.

²¹ Dhali gway gi iya/ ma Yashar aniihe/ mo: kuurah dhala Napu'c dhala Sikri mo be.

²² Dhali gway gi iya/ ma Usi/iil aniihe/ mo: Misha/iil dhala Elsapaan dhala Sitri mo be.

²³ Haruun si'da/ bu'thki'da 'bom jin yuku gway ka Al-ishaba/ mo a'di jin ta 'bwa/ ma Aminadab mo dhali a'di jin ta 'bwah ma Nahshuun mo. Dhali ayim dho'thki a'di aNadaab dhala Abiihu dhala Eli/asar dhala Ithamaar mo be.

²⁴ Dhali gway gi iya/ ma kuurah aniihe/ mo: Assiir dhala Elkana dhala Abi/asaap mo. Gwansan uni i tana waq gi 'kwaniq kuurah mo.

²⁵ Ili/assar a'di jin ta ya/ ma Haruun mo a'di bu'thki'da 'bom 'de/ mo 'peni 'bwa/ ma Puti/iil mo. Dhala ayim dho'thki a'di a Pinihas mo. Gwansan uni i tana 'kan'kup gu'b 'kwani ma Lawi mo 'pena waq buni mo be.

²⁶ AHaruun dhala Musa uni anansan kun ona TAPA gwo mo ki: Susu 'kwani ma Israyiil ka pije/ mo 'peni Bampa/ Masir mo ka waq buni mo. ²⁷ Uni i ta uni kun oki gwo eya Pirawn jin ta'da malik gi 'kwani Pa Masir mo mmomuri susu 'kwani ma Israyiil ka pije/ mo 'peni Pam Masir mo, aMusan 'de/ yan mo dhala Haruun mo be.

AHaruun Midi Ta Amanluk Goma Musa mo

²⁸ Ka tee yin jin okina TAPA gwo eya Musa e Bampa/ Masir mo tani ²⁹ TAPA oki'da Musa gwo mo mmo/o ki: Aha/ tana TAPA mo. Tori aPirawn jin ta'da malik gi 'kwani Masir aris gwo kun oka/ /e 'baar mo.

³⁰ Hila Musa tho'kki TAPA gwo mo ki: Aha/ wana 'twam pemi cumpula/ ki jin ta'da tinta i min ma Pirawn i cik 'peni aha/ mo?

7 Dhali TAPA oki'da Musa gwo mo ki: Hili ma. Aha/ mina mii /e me'da Arumgimis ibwambora malik mo. Akam pini ka Haruun midi o gwom pini goma malik me'd isa manci gwo ma Arumgimis jin o gwo ma Arumgimis gom 'kwani mo. ² Torka Haruun aris to 'baar mo kun kankika/ /e mo dhala Haruun midi luk ka Pirawn gwo mo mmodhal 'kwani ma Israyiil bway mo mmo/ii ka pije/ mo 'peni bampam piti mo. ³ Hili aha/ mina 'bitha Pirawn adum piti mo, dhali ba aha/ mina mara ris jamas miim pem is mo dhali momer mo e Bampa/ Masir mo be. ⁴ Pirawn yisa midi cik gwo 'peni /e mo. Dhali yan'ko'd aha/ mina dor Pam Masir mo dhali susa waq pem ka 'de'e/ 'de'e/ ka pije/ mo uni kun ta 'kwanim pem mo 'peni Bampa/ Masir mo. ⁵ Dhali 'kwanim Pam Masir mini mish mo mo ki aha/ tana TAPA mo me'd jin miga/ dor Pam Masir mo dhali susu 'kwani ma Israyiil ka pije/ mo 'peni bwam uni mo be.

⁶ AMusa dhala Haruun uni miikin kan mo me'd isi ji gi kankina TAPA uni gwo mo be. ⁷ Ka tee jin okina uni a Pirawn gwo mo tani aMusa i 'kona yili iss 'kwanim pa i do'jon mo dhala Haruun i 'kona yili iss 'kwanimpa i do'jon i 'ce'dka kwara apo/ mo be.

Alukaas ma Musa Warka'd ki Tasha/ mo be

⁸ Dhali TAPA oki'da Musa dhala Haruun gwo mo ki: ⁹ Wa'ka Pirawn midi kan um mmomii miimer mo tani /e mini owa Haruun gwo mo ki: Budhi cwam pini mo dhali biti a'di a 'cesh i bwambor ma Pirawn mo ki a'di midi war ki tasha/ mo.

¹⁰ Wakana Musa dhala Haruun uni iikina Pirawn mo dhali miiki a'di me'd jin kankina TAPA uni gwo mo. Haruun bitki'da lukaas piti a'cesh ibwambor ma Pirawn mo dhali aris imanmiiya tu'c piti mo dhali a'di warki'd ki tasha/ mo be. ¹¹ Dhali yan'ko'd si'da/ Pirawn yukki 'kwanim piti kun yukayuk mo dhali aris narim piti mo. Dhali uni si'da/ miiki to jin nyakan mo ki miilat buni mo. ¹² Haali/ aris uni ka 'de'e/ 'de'e/ bitkina lukaas buni mo dhali uni warkin ki tasha/ mo. Hila lukaas ma Haruun a'di i loski'da lukaas buni i 'baar mo be. ¹³ Naskina/ adu ma Pirawn wa ki wosh jin 'bitha'bi'th mo dhali ushki gwom buni gam is mo me'd gwo jin torkina TAPA uni mo be.

Mompal jin Wo'c 'kwani is she/ ka Bas mo

¹⁴ Dhali yan'ko'd TAPA ki owa Musa gwo mo ki: Adu ma Pirawn a'di 'bitha'bi'th mo. A'di ushki'd mo mmodhal 'kwani bway mo mmo/ii mo be. ¹⁵ Yaku/ a Pirawn mon'thamo/ mo me'd isi mii jin miikina a'di mo mmoya ka pije/ e kumma/ Yi'de/ Niil mo. Cori a'di e yana gap mo dhali kala lukaas pini yani me'd mo a'di jin warki'd ki tasha/ mo. ¹⁶ Dhali /e mini o a'di gwo mo ki: TAPA jin ta'da Arumgimis gi 'kwani ma Ibraniyiin a'di i hashki aha/ i /e mo mmo/o /e gwo mo ki: Dhalki 'kwanim pem iin mo ki uni mini lun aha/ mo e mom bwaasho mo. Dhali /e ushki gwo ha e naskina/ mo be. ¹⁷ Yase i ta gwo jin ona TAPA mo. 'Peni mii yan mo tani /e mini mish gwo 'ban ki aha/ tana TAPA mo. Aha/ mina dor kumma/ yi'de/ mo ka lukaas pem mo a'di jin diki'd e me'd pem mo dhali a'di midi war ka bas mo be. ¹⁸ Dhali wa'c kun 'kokini kumma/ yi'de/ yan mo tani uni mini wu mo dhali kumma/ yi'de/ midi bulabul mo be. Dhali 'kwani Pam Masir mini mol yi'de/ pi 'peni kumma/ yi'de/ yansan mo.

¹⁹ Dhali TAPA ki owa Musa gwo mo ki: Owa Haruun gwo mo ki: Budha lukaas pini mo dhali yetha bim pini mo apo/ aris mon'kulu yi'de/ ka ris mo gi Pam Masir mo eya ris wor buni i 'baar mo dhali eya kanycal buni mo dhali eya ris ushi mo kun doshkina yi'dem buni dhali eya al buni 'baar mo, ki uni mini war ka bas mo. Dhali abas minu mish ki tur mo e Bampa/ Masiri 'baar mo eya ris bwaman ton'kul bwa mo kun ta cwa mo dhali e bwaman wosh kun ta ton tantar bwa mo be.

²⁰ Musa dhala Haruun uni miikin me'd jin kankina TAPA gwo mo. E jis e ma Pirawn dhali aris imanmiiya tu'c piti mo tani Haruun 'de'kki'da lukaas mo dhali dora po/ kumma/ Yi'de/ Niil mo. Dhala ris yi'de/ kun 'kokin mo eya Niil mo tani uni warkunu ka bas mo be. ²¹ Dhali aris wa'c kun 'kokin eya Niil mo tani uni wukin mo dhala Niil ki bul mo mo. Wakan 'kwani Pam Masir uni mol-

ki yi'de/ pi 'pena Niil mo. Dhali abas si'da/ ishki'd ki tur e Bampā/ Masiri 'baar mo be.

²² Hili ŋari gi Pam Masir mo tani uni si'da/ mii to jin nyaḡan ki miilaṭ buni mo. Wakan adu ma Ɔirawn wa ki wosh jin 'bitha'bi'th mo. Dhali a'di diki ha uni gwo e mo me'd gwo jin okina TAPA mo be. ²³ AƆirawn tu'kki'd mo dhali ya gu'b piti mo dhali a'di si'dayi diki kar 'cem piti gom to yan mo. ²⁴ Dhala ris 'kwani Pam Masir si'da/ uni cwaniki jis e yana Niil ka ris mo gom yi'de/ mmopi mo, haali/ uni molki yi'de/ pi 'pena Niil mo be.

Mompal jin Wo'c 'Kwani Is She/ ka 'Dwa/ mo

²⁵ Acim 'koni pesu/ kun pekin 'ko'di TAPA warki yi'den Niil ka bas mo be.

8 Dhali yan'ko'd TAPA oki'da Musa gwo mo ki: Yaku/ mo eya Ɔirawn mo dhali Ɔori a'di gwo mo ki: Yase ta gwo jin ona TAPA mo ki: Dhalki 'kwanim pem bway mo mmo/ii mo ki uni mini mii mii mmotaḡ aha/ mo. ² Hili waḡki/ /e mini ush mo mmodiki dhal uni bway mo mmo/ii mo tani, aha/ mina 'kosh aris bampam pini ka ma'dinya 'dwa/ mo be. ³ Dhali ơumma/ Yi'de/ Niil minu 'tu'd mo ka risa 'dwa/ mo. Uni mini seku bway gu'b pini mo dhali bway gu'b ish pini mo dhali apowa cim pini mo dhali eya ris gu'b gi imanmii tom pini mo dhali 'kwanim pini mo dhali eya ris mo ma purun pini mo dhali e bwaman ma sahan kun miikunu /eya gana'th mo. ⁴ Arisa 'dwa/ mini seku /e i is mo dhali apo/ 'kwanim pini mo dhali apo/ aris imanmiiya tu'c pi ni mo be.

⁵ Yan'ko'd TAPA oki'da Musa gwo mo ki: Ɔora Haruun gwo mo mmo'deḡa lukaas piti apo/ aris yi'de/ kun son mo dhali apowa risa kanycal dhali apowa risa al mo. Dhali raḡa risa 'dwa/ mmoseyu/ apo/ Bampa/ Masir mo.

⁶ Wakana Haruun 'de'kki'da lukaas piti mo apowa ris yi'de/ gi Pam Masir mo. Dhali arisa 'dwa/ pu'dkin ka pi je/ mo dhali kum Bampa/ Masir mo be. ⁷ Hili ŋari si'da/ miiki miilaṭ buni gun gama uni adu is mo kun nyaḡkan ki mii gi iMusa mo. Dhali uni si'da/ raḡana arisa 'dwa/ mmoseyu/ ka pi je/ mo e Bampa/ Masir mo be.

⁸ Dhali yan'ko'da Ɔirawn yuḡki'da Musa dhala Haruun mo dhali o uni gwo mo ki: 'Thoyi TAPA mo ma ki a'di midi ơalka risa 'dwa/ mo 'peni aha/ mo dhali 'peni 'kwanim pem mo, dhali aha/ mina dhal 'kwani bway mo mmo/ii mo mmomii TAPA a basa 'cesh mo be.

⁹ Musa oki'da Ɔirawn gwo mo ki: Aha/ mina bwa 'kuny mo mmo'tho gom /e mo. Ɔori atente/ jin ŋapa /e aha/ ki 'tho gom /e mo dhali goma ris imanmiiya tu'c pini mo dhali gom 'kwanim pini mo ka risa 'dwa/ minu 'ce'd sho'k mo dhali minu dhalku/ mo mmo'ko jasi e ơumma/ Yi'de/ Niil mo be.

¹⁰ Dhala Ɔirawn ki o gwo mo ki: Ka'thamo/ mo. AMusa thoḡki gwo mo kan ki: Dhalki mii yan miinu wakan mo me'd jin okina /e mo ki /e mini mish mo mo ki jaṅ kamu/ yisa di'da jin wa ki TAPA Arumgimis bam mo. ¹¹ Ama'dinya 'dwa/ mini dhal um 'pen mo dhali aris gu'b pini mo dhali aris imanmii tom pini kun mii ki /eya

tu'c mo dhali 'kwanim pini mo. Dhali momboḡ ma 'dwa/ mina uni 'ko jasi e ơumma/ Yi'de/ Niil mo be.

¹² Wakana Musa dhala Haruun uni iikin ka pi je/ mo 'pena Ɔirawn mo. Dhala Musa 'thoki'd ki 'bi'th mo e TAPA mo isi gom gwo ma 'dwa/ mo jin hashkina a'di a Ɔirawn mo. ¹³ Dhali TAPA miiki a'di mo isi me'd gwo ma Musa mo. Dhali arisa 'dwa/ wukin mo eya ris gu'bi 'baar mo dhali eya ris bwaagonji 'baar mo dhali e mondhe'di 'baar mo. ¹⁴ Dhali uni tulki uni is i monṭal 'de/ ka ŋul'kup mo dhali bampa/ bulabul mo be. ¹⁵ Hili ka Ɔirawn paḡki mo e mo ka 'dwa/ wukin mo tani a'di 'bi'thki'da dum piti mo dhali diki'd ki gwo i bwa mo mmo/ush gwo ma Musa dhala Haruun mo me'd jin Ɔorkina TAPA uni gwo mo be.

Mompal jin Wo'c 'Kwani Is She/ ka Shokom mo

¹⁶ Dhali yan'ko'd TAPA ki owa Musa gwo mo ki: Ɔora Haruun gwo mo ki: 'Deki alukaas pini mo dhali dori bu'da 'cesh mo ki a'di midi war ka shokom ki tur mo e Bampa/ Masiri 'baar mo. ¹⁷ Wakan aHaruun dorki'da 'cesh ka lukaas piti mo dhali dhan bu'd 'ce'dki'd ki to'bo/ to'bo/ mmowar ka shokom mo dhali shwa 'kwanim Pam Masiri 'baar mo dhali to em buni si'da/ mo be. ¹⁸ Dhali ŋari si'da/ palki mii mo mmo'taki raḡa shokom mmoseyu/ ka pi je/ ki miilaṭ buni mo jin gama uni adu is tani, hili uni pikunu e mo. Ashokom ishki'd e 'kwani mo dhali to e mo be.

¹⁹ Dhali ŋari Ɔorkina Ɔirawn gwo mo ki: Yansan ta me'd ma Arumgimis mo. Hila Ɔirawn i 'bi'thkin ma du mo dhali a'di si'da/ ush gwom buni ciḡ mo me'd gwo jin okina TAPA mo be.

Mompal jin Wo'c 'Kwani Is She/ ka ơan'thi/ mo

²⁰ Dhali yan'ko'd TAPA ki owa Musa gwo mo ki: Cuyi mis mo mon'thamo/ ka'tum mo dhali yayi dosha bora Ɔirawn mo me'd jin yakina a'di ka pi je/ bwaya Niil mo, dhali Ɔor a'di gwo mo ki: Yase ta gwo jin ona TAPA mo ki: Dhalki 'kwani bway mo mmo/ii mo ki uni mini mii mii mmotaḡ aha/ ki momaṅ mo. ²¹ Waḡki/ /e mini diki dhal 'kwanim pem bway mo mmo/ii mo tani aha/ mina hash ka dhana buhanya ơan'thi/ apo/ /e mo dhali apo/ imanmiiya tu'c pini mo dhali apo/ 'kwanim pini mo dhali eya ris bwaṅgu'b pini mo. Dhali eya ris bwaṅgu'b gi 'kwani Pam Masir mo tani uni minu 'tu'd mo ka dhana buhanya ơan'thi/ mo dhali i tagi mo jin karkina Bampa/ Masir 'kup mo be.

²² Hili ka tee caan mo tani aha/ mina ơwa/ Bampa/ Jaasaan bwa mo a'di jin 'kokina 'kwanim pem i cine/ mo, wakan ka buhanya ơan'thi/ 'deṅ kamu/ midi diki di imun mo, ki /e mini mish gwo 'ban ki aha/ tana TAPA jin di'd e bwaman gi mony'cesh mo. ²³ Yaase/ i ta mii jin miga/ mii mo mmokwa/a ơwa/ bwa mo e bwaman 'kwanim pem dhali 'kwanim pini mo. Ka'thamoṅ gana/ mo tani a'di i mina to mer yan i di mo be.

²⁴ Dhali TAPA miiki mii gi wakansan mo. E mun mo tani adhana buhanya ơan'thi/ pu'dkin mo e gu'b ma Ɔirawn mo dhali gu'b ma ris imanmii tom piti mo. Dhali

eya ris Bampa/ Masiri 'baar mo uni shi/kunu is mo ki 'kup gwo ma kan'thi/ mo be.

²⁵ Dhali yan'ko'd a P̄irawn yuḱki'da Musa dhala Haru-un mo dhali o uni gwo mo ki: Iiku/ mo dhali miya Arumgimis bum abasa 'cesh e bampa/ Masir mo.

²⁶ Hila Musa thoḱki gwo o ki: A'di yisa mididi 'bora mmomii mii gi wakan mo haali/ aman mina mii TAPA Arumgimis bam abasa 'cesh mo. Mii yan mididi bulabul mo gom 'kwani Pam Masir mo. Waḱki/ aman miina abasa 'cesh jin bulabul mo e jis e gi 'kwani Pam Masir mo tani uni mini 'koki 'kosh aman jwa mo ki wosh mo 'te/ tana? ²⁷ Aman mina mii ii mo goma cimi kwara mo e mom bwaasho mo dhali mii TAPA Arumgimis bam abasa 'cesh mo me'd gwo jin kan'kina a'di aman mo be.

²⁸ Wakana P̄irawn oki gwo mo ki: Aha/ mina dhal ki um bway mo mmo/ii mo dhali mii TAPA Arumgimis bum abasa 'cesh mo e mombwaasho mo hili um mini ii i si'dasi'd yisa. 'Thoyi gom aha/ si'da/ mo.

²⁹ Dhali yan'ko'da Musa oki gwo mo ki: Aha/ yana mo ka pije/ mo 'peni /e mo dhali aha/ mina 'tho TAPA ki a'di mididi hashka buhanya kan'thi/ mo 'peni /e mo jin tana P̄irawn mo dhali 'peni imanmiiya tu'c pini mo, dhali 'peni 'kwanim pini mo ka'thamoḱ gana/ mo. P̄irawn, dhalku/ ki ca'bi heka he'k em pus mo doḱ e mo mmodiki dhal 'kwani bwayi ii mo mmomii TAPA abasa 'cesh mo.

³⁰ Yan'ko'd aMusa a'di yaki'd ka pije/ mo dhali 'thoki TAPA mo be. ³¹ Dhali TAPA miiki'd wakan mo me'd jin okin ma Musa a'di mo dhali kan'kina buhanya kan'thi/ mo 'pena P̄irawn mo dhali 'peni imanmiiya tu'c piti mo dhali 'peni 'kwanim piti mo. Jan 'deḱ kamu/ yisa boḱo'da. ³² Hila P̄irawn 'bi'thki'da dum piti is mo doḱ e ka tente/ yansan gana/ si'da/ mo, dhali diki dhal 'kwani bway mo mmo/ii mo be.

Mompal jin Wo'c 'Kwani Is She/ gom To/e kun Thipu mo

9 Dhali yan'ko'd TAPA oki'da Musa gwo mo ki: Yaku/ mo eya P̄irawn mo dhali o a'di gwo mo ki: Yase/ ta gwo jin ona TAPA Arumgimis gi 'kwani Ibraniyiin mo ki: Dhalki 'kwanim pem bway mo mmo/ii mo ki uni mini mii mii mmotaḱ aha/ mo. ² Waḱki/ /e mini ush mo mmodhal uni bway mo mmo/ii mo dhali di mmonon uni 'kup mo tani ³ me'd gi TAPA mididi biṭa po/ to em pini ki 'ba'th jin shi/ashi/ mo e uni 'baar kun 'kon eya pije/ mo, shumarum dhali thuluny dhali kalman dhali bip dhala ma'diny ka'bal dhali miya si'da/ mo be. ⁴ Hili TAPA mididi kwa'th to e gi 'kwani ma Israyiil mo 'peni bwaman ji gi 'Kwani Masir mo. Wakan ki jin tal 'de/ mididi diki wu mo 'peni aris uni kun ta ku ma Israyiil mo be.

⁵ Dhali TAPA karki'da cim 'pen ka pije/ mo dhali o gwo mo ki: Ka'thamoḱ gana/ aha/ TAPA mina mii to yansan mo be. ⁶ Dhali mon'thamoḱ gana/ mo tani TAPA miiki to yansan mo. Aris to e gi 'kwanim Pam Masir wukin mo. Hili to e gi 'kwani ma Israyiil mo tani tal 'deḱ kamu/ yisa wu'da. ⁷ Dhala P̄irawn hashki'da hash mmo'kar to e gi 'Kwani ma Israyiil mo. Dhali jan 'deḱ kamu/ yisa di'da 'peni ji gi 'kwani ma Israyiil jin wu'da.

Hila P̄irawn 'bi'thki'da dum piti mo dhali a'di diki dhal 'kwani bway mo mmo/ii mo be.

Mompal jin wo'c 'kwani is she/ ki 'Ba'th Jamany Jwa mo

⁸ Dhali TAPA oki'da Musa gwo mo dhala Haruun ki: Muthi 'pinyi 'tu'd me'd bum mo 'peni bwam ma gwaṭa/ mo dhali dhalka Musa yeḱ uni i mis mo e jis e ma P̄irawn mo. ⁹ Dhali a'di mididi war ki bu'da 'cesh gana/ mo apowa ris Pa Masiri 'baar mo. Dhali 'ba'th jamany jwa mididi mu/ 'kwani is dhali ki to e ilu/ ki tur mo e Pa Masiri 'baar mo be.

¹⁰ Wakan uni mu'thki 'piny mo 'peni bwam ma gwaṭa/ mo dhali dosh mo ibwambor ma P̄irawn mo. Dhala Musa yeḱki 'piny mo isi mis mo dhali a'di warki'd ki 'ba'th jamany jwa mo apo/ i'kwanim pa ki to e ilu/ mo be. ¹¹ Dhali 'kwani kun miiki to ki e ma rum thus molki dosh mo ibwambor ma Musa mo gom jamany jwa mo haali/ jamany jwa biṭki'da po/ uni mo dhali apo/ 'kwani Pam Masir i 'baar mo be. ¹² Hili TAPA i 'bi'thki'da P̄irawn adum piti is mo. Dhali a'di diki ciḱ gwom buni mo me'd isi gwo jin ṭorkina TAPA aMusa mo be.

Mompal jin Wo'c 'Kwani Is She/ ka Wassa/ mo

¹³ Dhali yan'ko'd TAPA oki'da Musa gwo mo ki: Cuyi mis mon'thamo/ ka 'tum mo dhali doshi ibwambor ma P̄irawn mo dhali oyi a'di gwo mo ki: Yase/ ta gwo jin ona TAPA Arumgimis gi 'kwani ma Ibraniyiin mo ki: Dhalki 'kwanim pem bway mo mmo/ii mo ki uni mini mii mii mmotaḱ aha/ ki momaḱ mo. ¹⁴ Ka tee yansan aha/ mina hash mom'bi'th gi mompal jin wo'c 'kwani is she/ pem apo/ /e mo dhali apowa ris imanmiiya tu'c pini mo dhali apo/ aris 'kwanim pini mo, wakan ki /e mini mish mo mo ki wathiḱ kamu/ yisa wa ki aha/ eya ris mony'ceshi 'baar mowah. ¹⁵ Waḱki/ aha/ mina 'taki 'de'k me'd pem mmodor /e mo ki 'kwanim pini ilu/ mo tani um minu 'taki 'ce'd ki sho'k mo 'peni 'dishesan mo 'peni mony'cesh mo ki 'ba'th jin wo'cki 'kwani is she/ ki ra'b ra'b mo. ¹⁶ Hili gom 'kup mii yan mo tani aha/ dhalkina /e mo mmoṭor /e mom'bi'th pem mo, wakan ki gway pem minu bah ki tur mo eya ris mony'ceshi 'baar mo be. ¹⁷ /E din naskina/ mo mmokar is pini ki ca mo apo/ 'kwanim pem mo dhali diki dhal uni bway mo mmo/ii mo be. ¹⁸ Gom kan mo tani ka'thamoḱ gana/ ka tente/ gi wakansan mo tani aha/ mina rasa dhana wassa/ kun diṭadiṭ mo, ji gi wakan yisa mishkunu e Pam Masir mo yisa, 'pena cim caan jin ka'bkunu Pa Masir mo nta-gi shwanesan mo be. ¹⁹ Hashi gwo mo mmotulu to em pini isi 'baar mo uni kun takina /e mo eya pije/ mo ki /e mini dhu uni ki 'dantar e bwan'kwarany ma darha'da/ mo haala wassa/ mini wolu ka 'cesh mo apo/ 'kwani 'baar mo dhali apo/ to e mo kun 'kokin apije/ mo. Dhali waḱki/ uni 'konuki 'doyu/ pa mo tani uni mini wu mo be.

²⁰ Dhali yan'ko'd uni kun ko/ki gwo gi TAPA mo e bwan 'kwani kun miikiina P̄irawn aṭu'c mo tani uni dhuki aris ciḱkina/ dhali to em buni mo mmosoyu/ bway bwan' gu'b mo be. ²¹ Hili gwaṭtan kun dina gwon TAPA

ki thoḥ ki is mo tani uni dhalki çinḡinam buni kun yola uni mo dhali to em buni eya pije/ mo be.

²² Dhali TAPA oki'da Musa gwo mo ki: Yethi me'd pini 'kup ki momis mo ka wassa/ midi rasu/ apo/ Pam Masiri 'baar mo apo/i 'kwani mo dhali apo/i to e mo dhali eya ris to kun sinu eya pije/ ki tur mo e Bampa/ Masir mo be. ²³ Wakana Musa 'de'kki cwam piti mo 'kup ki mis mo dhali TAPA hashki mondor ma sho'k mo dhala wassa/ dhali o'd iikina war war ka 'cesh mo. Wakan TAPA a'di i he'thki'da wassa/ mo apo/ Bampa/ Masir mo be. ²⁴ Awassa/ raski'd, dhali awara sho'k su'kki'd ki dwa/a'd dwa/a'd ki sule/ sule/ mo 'peni bwaman ma wassa/ mo. 'Tham si'da/ bucurki'd ki 'bi'th mo. Ji gi wakansan yisa mishkunu yisa e Bampa/ Masiri 'baar mo 'pena dhama/ me'dyin dina a'di ki war ki kal mo. ²⁵ Awassa/ raski'da po/a 'cesh eya ris to kun 'kona pije/ mo uni kun sikunu mo ki tur mo eya ris Bampa/ Masir mo ki 'kwani ilu/ mo dhali to e ilu/ si'da/ mo dhali dhera ris cwa bwa 'baar mo kun 'kokin e bwam bunto si'da/ mo be. ²⁶ Dhali mon 'de/ jin dina a'di ki 'ce'd sho'k ka wassa/ mo tani ta'da 'cesh gi Pany Jaasaan jin 'kona uci ma Israyiil i cine/ mo be.

²⁷ Dhali yan'ko'da Pırawn hashki'da hash mo dhali yuka Musa dhala Haruun mo dhali o uni gwo mo ki: Aha/ miikina miinthus ka tee yan mo. TAPA a'di i miid ki 'bore/ mo dhali aha/ dhali 'kwanim pem mo tani aman a'di i thamkina mii mo be. ²⁸ 'Thoyi TAPA mo ma, haali/ a'di 'kosh jwa mo 'peni kon dor ma sho'k yan mo dhala wassa/ mo. Aha/ mina dhal um bway mo mmo/ii mo. Um mini mii dhalku/ ki mii 'ko ki rash rash kan mo.

²⁹ Musa ki thoḡ a'di gwo mo ki: Ki aha/ mina ya mo 'peni 'penkuman bampa/ ki 'ta'b mo tani aha/ mina te'd me'd pem e TAPA mo dhali 'tho mo. Dhali mondor ma sho'k midi dosh mo dhala wassa/ si'da/ mini 'koki 'ko mo doḡ e ki /e mini mish gwo 'ban ki mony'cesh ta ji gi TAPA mo be. ³⁰ Hili gom /e mo dhali aris 'kwanim pini kun miiki /eya tu'c mo tani, aha/ misha ki um 'koki ko/ TAPA Arumgimis naskina/ moyi.

³¹ Emen to ma yin dhali kala uni i'ce'dkunu sho'k mo haali/ kala isi'd mo dhali emen to ma yin di'd e pimpal mo be. ³² Hila gameh yisa i'ce'dkunu sho'k mo haali/ a'di iski'd i 'ko'd mo be.

³³ Wakan aMusa a'di yaki'd ka pije/ mo 'peni 'penkuman bampa/ mo 'pena Pırawn mo dhali te'd me'd piti e TAPA mo. Dhali mondor ma sho'k dhala wassa/ uni doshkin mo dhali asho'k yisa doḡ e hethi yi'de/ apo/ mony'cesh mowa. ³⁴ Hili ka Pırawn mishki'd ka sho'k dhala wassa/ dhali mondor ma sho'k doshkin mo tani a'di miiki miinthus naskina/ doḡ e mo. Dhali a'di 'bi'th-ki'da dum piti ki 'bi'th mo, a'di i nyaḡki/ uni kun miiki a'di atu'c si'da/ mo be. ³⁵ Wakan adu ma Pırawn a'di 'bi'thki'd mo dhali a'di diki dhal 'kwani ma Israyiil bway mo mmo/ii mo me'd gwo jin torkina TAPA eya Musa mo be.

Mompal jin Wo'c 'Kwani Is She/ ka Kuyu/ mo

10 Dhali yan'ko'd TAPA oki'da Musa gwo mo ki: Yaku/ aPırawn mo haali/ aha/ i'bi'thkina a'di ad-

um piti is mo dhala du gi aris 'kwani kun miiki a'di atu'c mo ki aha/ mina mii aris miimer pem gwansan i bwamani uni mo. ² Dhali ki /e mini mii tor gwo mo ki uci pini mo dhal ki uci gi iya/in mo gom mon'the is jin 'thekika/ 'kwani Pam Masir mo ka tee jin miikika/ miimer e bwaman uni mo. Um 'baar mo mini mish mo mo ki aha/ tana TAPA mo.

³ Wakana Musa dhala Haruun uni iikina Pırawn mo dhali o a'di gwo mo ki: Yase/ ta gwo jin ona TAPA mo a'di jin ta 'da Arumgimis gi 'kwani Ibraniyiin mo. Me'di ekata i mina /e i ca'bi ush is pini kar ki gwa'd kan mo ibwambori aha/ mo? Dhalki 'kwanim pem bway mo mmo/ii mo ki uni mini mii mii mmotak aha/ ki moman mo be. ⁴ Haali/ waḡki/ /e mini ush 'kwanim pem dhal bway mo mmo/ii mo tani, ka'thamonḡ gana/ aha/ mina hasha waambuhanya kuyu/ e bampam pini mo. ⁵ Dhali uni mini tiḡa 'cesh e mo, wakan ki wathin tal 'deḡ kamu/ midi diki misha 'cesh mo. Dhali uni mini shwa to ki ca'ba ca'ba kun urki 'kup mo i'ko'da wassa/ mo. Dhali uni mini shwa aris cwam bumi 'baar mo kun cakin mo e mondhe'd mo be. ⁶ Dhali uni si'da/ mini 'tu'd aris gu'b pini mo dhali aris gu'b gi 'kwanim pini kun miiki /eya tu'c mo dhali aris gu'b gi 'kwani Pam Masiri 'baar mo. To gi wakansan yisa mishkina ibabam pini mo dhali idhan cim mo 'pena tee caan jin pu'dkina uni e mo yan mo ntagi shwane/ mo yisa. Dhali yan'ko'd aMusa tu'kki'da bor mo 'pena Pırawn mo dhali ya ka pije/ mo be.

⁷ Dhali 'kwani kun miikina Pırawna tu'c mo tani oki a'di gwo mo ki: Me'd ekata i mina wathi/ yan i'ca'bi yap ana ka gumme/ wakan mo? Dhalki 'kwani iin mo ki uni mini mii mii mmotak TAPA Arumgimis buni mo. /E mala tumu'c pini mmomol gwo 'ban naskinanḡ gana/ mo? Dina /e ki mish gwo 'ban ki Pam Masir 'ce'dkunu shoka?

⁸ Yan'ko'd aMusa dhala Haruun uni susunu ka nyan'ko'd eya Pırawn mo. Dhala Pırawn ki o uni gwo mo ki: Iiku/ mo mmomii mii mmotak TAPA jin ta'da Arumgimis bum mo. Hili ija uni i mini ii mo?

⁹ Dhala Musa ki thoḡ a 'di gwo mo ki: Aman mina ii nyaḡki dhuru'c bam mo dhali nyaḡki 'kwani kun tana dhan mo. Dhali aman mina ii nyaḡki iya/m bam mo dhali i'bwam bam mo dhali ura ma'diny ka'bal bam mo dhali aris bip bam mo haali/ aman mina mii ta gi dhan moshwan to mmotak TAPA mo be.

¹⁰ Dhala Pırawn ki o uni gwo mo ki: Dhalki TAPA di'd e um mo ma, waḡki/ aha/ dhala um bway mo mmo/ii mo nyaḡki uci bum mo. Um ta gi gwon thusa tiya eya dum bum mo ba/. ¹¹ Yisa wakan 'teya. Iiku/ mo um 'kwaningwaḥ um 'cena mo dhali miyi mii mmotak TAPA mo. Haali/ mii a'dan jin gwon ma dum bum mo. Dhala Musa uni ka Haruun urkunu ka pije/ 'peni bur'kus ma Pırawn mo be.

¹² Dhali TAPA oki'da Musa gwo mo ki: 'Deki me'd pini mo apo/ Bampa/ Masir mo goma kuyu/ mo ki uni mini thathu ki sheḡ 'kup mo eya 'cesh gi Pam Masir mo dhali shwa aris to kun sinu mo e bwam bunto mo aris uni 'baar mo kun urkin ma wassa/ 'kup mo be.

¹³ Wakan aMusa a'di ihe'thki'da lukaas piti mo apo/ Bampa/ Masir mo. Dhali TAPA kalki 'tham gi mom'pesho'k mo mmoposh ka enthus mo ka cim caan ki mon'thiny ilu/ mo. Dhali ki mo ta mon'thamo/ mo tani 'tham gi mom'pesho'k a'di i kala'da risa kuyu/ mo be. ¹⁴ Dhala waambuhanya kuyu/ tha'thkin apowa 'cesh gi Pam Masir mo dhali thoson is buni mo mmo'ko mo e dhan Bampa/ Masiri 'baar mo. Adhana kuyu/ shwan ma risa nyor kagahara mo. Ji gi wakansan yisa mishkunuwa, dhali a'di midi doḡ e di ki sule/ sule/ mo yisa. ¹⁵ Uni kumkina 'ceshi 'baar mo. Wakan a'cesh ki kar 'kup ki dhurum mo mo. Dhali uni shwaki to kun sikunu mo e mony'cesh mo dhali aris maman to 'peni uni kun urkin ma wassa/ 'kup mo. Ton dhi/i'da kamu/ yisa boḡo'da walla cwa si'da/ walla to kun sinu mo em bunto mo ki tur eya 'cesh gi Pam Masir mo.

¹⁶ Dhali yan'ko'da Pīrawn yuḡki'da Musa dhala Haru-un ki jahanne/ mo dhali o uni gwo mo ki: Aha/ miikina miinthus apo/ TAPA Arumgimis bum mo dhali apo/ um mo be. ¹⁷ Dhali shwanesan gwami aha/ miinthus pem jasi me'd 'deḡ gana/ mo. Dhali 'thoyi TAPA Arumgimis bum mo gom aha/ mo mmojoḡ ki mompal jin 'kosh'o'da 'kosh jwa mo 'peni aha/ mo.

¹⁸ Wakan aMusa yaki'd ka pije/ 'pena Pīrawn mo dhali 'thoki TAPA mo be. ¹⁹ Dhali TAPA aḡki 'tham gi mom'pesho'k a'ban e mo mmowar ka bora lungu'b mo jin 'bitha'bi'th mo a'di jin yu'dki'da buhanya kuyu/ mo dhali kal uni sho'k mo e Yi'deḡ kummam 'Per mo. Ara kuyun kamu/ 'de/ yisa di'd jin dhalkunu mo e Bampa/ Masira. ²⁰ Hili TAPA 'bi'thki'da Pīrawn adum piti is mo dhali a'di diki dhal 'kwani ma Israyiil bway mo mmo/ii mo be.

Mompal jin Wo'c 'Kwani Is She/ ki Mondhurumi'd mo

²¹ Dhali yan'ko'd TAPA oki'da Musa gwo mo ki: Te'dki me'd pini 'kup ki momis mo ki mondhurumi'd jin 'ceṡhe'da 'tum midi wuma po/ Pam Masiri 'baar mo. Mondhurumi'd mina moḡkusha kamu/ i diki di ce e mo. ²² Wakan aMusa te'dki me'd piti 'kup ki momis mo dhali dhan mondhurumi'da 'tum diki'd mo e Bampa/ Masir goma cimi kwara mo be. ²³ Wathin kamu/ yisa di'da jin mishi tiyan tiya par e mo yisa. Walla jin tal 'deḡ kamu/ yisa cuki mis mo 'peni mom piti mo ka cimi kwara mo. Hili aris 'kwani ma Israyiil uni a'di i ta gi moḡkush mo e mo jin 'kokina uni mo be.

²⁴ Dhali yan'ko'd aPīrawn yuḡki'da Musa mo dhali o gwo mo ki: Iiku/ mo mmomii mii mmotaḡ TAPA mo ki up bumi lu/ mo. Dhali uḡim bum si'da/ mini nyaḡ ii ki um mo. Hili dhalka ma'diny ka'bal dhali aris bip bum i mini 'koku/ maṡaan mo.

²⁵ Hila Musa thoḡki gwo mo ki: /E mini mii dhal aman bway si'da/ mo mmota gi to jin mina aman i miiya basa 'cesh mo dhali to kun miinu mo kun cinu ki me'd mo jin 'thanu o'd ka kuluny ki aman mina ciki a'di TAPA Arumgimis bam mo be. ²⁶ To em bam si'da/ mini mii ii nyaḡki aman mo, To e 'deḡ kamu/ yisa minu dhalku/ i'ko'd yisa, haali/ aman mina mii bu'th uni mo dhali mii mii mmotaḡ TAPA Arumgimis bam mo. Dhali aman

yisa misha to kun mina aman i mii i 'ci'th 'kus naskina/ gom TAPA yisa ntagi aman mina pu'dku/ i mun mo be.

²⁷ Hili TAPA a'di i 'bi'thki'da Pīrawna du is mo dhali a'di diki dhal uni bway mo mmo/ii mo be. ²⁸ Dhala Pīrawn ki owa Musa gwo mo ki: Guki jis em pini mo 'peni aha/ mo. Mishi gwo 'ban ki /e mini diki doḡu/ ka nyan'ko'd doḡ e mo. Dhali ka cim jin mina /e i par jis em pem e mo tani /e mini wu mo be.

²⁹ Musa thoḡki a'di gwo mo ki: Me'd jin ona /e mo tani aha/ si'da/ mina diki par jis em pini e ki sule/ doḡ e mo be.

Mompal jin Wo'c 'Kwani Is She/ Goma Bwanyara/ ma Dho'th mo

11 Itwa/a/ TAPA ṡorki'da Musa gwo mo ki: Mom-pala kamu/ jin wo'c 'kwani is she/ diy'di 'de/ naskina/ mo a'di jin miga/ kala powa Pīrawn mo dhali apo/ 'kwanim piti mo. Yan'ko'd mo tani a'di midi dhal um bway mo mmo/ii mo beseene/ mo. Ki a'di midi dhal um bway mo mmo/ii mo tani, a'di midi ur um ka kuluny mo. ² Tori 'kwaniḡ gwaṡh gwo mo ki up ilu/ ki uni mini doḡ tiya kun 'dish uni gu'b is mo gom dhiriny 'dolkon kush dhali 'dolkon gana/ mo be. ³ Dhali TAPA ciki 'kwani mii ma 'the i jis e gi 'kwani Pam Masir mo. Dhali aMusa ki is piti mo tani a'di karu ki dhan gumpa/ mo e Pam Masir mo e jis e ma ris 'kwani kun miikina Pīrawn aṡu'c mo dhali e jis e gi 'kwani mo be.

⁴ Wakan aMusa oki'da Pīrawn gwo mo ki: Yase/ i ta gwo jin ona TAPA mo. Ki mo midi ta mombwam/e mo tani aha/ mina yaku/ e bwaman 'Kwani Masir mo.

⁵ Dhala bwanyara/ uḡin gwaṡhi 'baar mo gun 'kon e Pam Masir mo tani mini wu mo 'pena bwanyara/ ma Pīrawn jin ca'bk'a'da kurse/ ma maliḡ mo ntaga bwanyara/ gi cingkinam piti kun miina yo mo dhali i ta ga bwanyaram bip si'da/ mo be. ⁶ Dhali e mun mo tani adhan cuuwa minu 'ther ki tur mo e Bampa/ Masiri 'baar mo. Mii gi wakan yisa mishkunu me'd 'de/ yisa walla mii yan midi doḡ e di yisa ki sule/ mo. ⁷ Hili e bwaman 'kwani ma Israyiil mo tani a'karḡ kamu/ yisa midi buḡ wathin kamu/ wala to e ilu/ yisa. Yan'ko'd um mini mish ki TAPA kar ki mo jin kwa/uwa kwa/ bwa 'peni 'kwanim Pam Masir nyaḡki 'kwani ma Israyiil mo be.

⁸ Dhali aris 'kwanim pini kun miiki /e to mo tani uni mini dhorothu aha/ mo dhali luḡa luḡ gom aha/ mo dhali o gwo mo ki: Yaku/ /e ka pije/ mo dhali aris 'kwani kun baṡhki /e nsho'k 'baar mo. Dhali yan'ko'd mo tani aha/ mina ya ka pije/ mo. Dhali a'di yaki'd ka pije/ 'pena Pīrawn ka nyor jin 'batha'ba'th mo.

⁹ Dhali itwa/a/ TAPA oki'da Musa gwo mo ki: APīrawn midi ciḡ gwo 'peni /e yisa mo. Wakan ki miimer pem miga/ mar is mo e Pam Masir mo be. ¹⁰ Musa dhala Haruun miikina ris to mer gwani 'baar mo i ibwambor ma Pīrawn mo. Hili TAPA 'bi'thki'da Pīrawn adum piti is mo dhali a'di diki dhal 'kwani ma Israyiil bway mo mmo/ii mo 'peni bampam piti mo be.

Mompe'kupanyolos mo

12 Dhali TAPA oki iMusa uni ka Haruun gwo mo e Pam Masir mo ki: ² Appee yansan a'di ta'da ppee jin t̄wa/a/ ki yil gom um jin mina umi t̄el 'pen goma risa ppee i 'baar mo. A'di midi ta appee jin t̄wa/a/ ki yil gom um mo be. ³ Tora risa ṅul 'kup 'kwani ma Israyiil gwo yan mo ka cima 'kume'd ka ppee yansan mo tani uni mini bu'th ushi ḳa'bal gwaṭṭhan mo, wathi/ ka 'deṭe/ 'deṭe/ 'peni gu'b gi ibabam buni mo isi me'd jin wana a'di kan mo, ḳa'bala 'de/ gom gu'b ka kuluny mo be. ⁴ Dhali waḳki/ kuṅgu'b ka kuluny gwa'da she/ mo gom ḳa'bala 'de/ mo tani dhalki uni nyaḳ ḳa'bal ki gu'ba kamu/ mo jin 'dish uni is mo. Uni mini deṅ 'kwani e me'd isa nimira jin midi par shum isi me'd mo be. ⁵ ḳa'bal bum mini mii dar gi thalkin mo, 'pena rasan jin dina yili 'de/ gana/ mo. Um mini bu'th a'di 'peni bwan ḳa'bal mo walla 'peni bwam mi mo. ⁶ Dhali um mini dhu uni ki 'bore/ mo ntaga cimi 'kume'd i'ce'd ka doṅon ka ppee yansan mo. 'Kwani ma Israyiil ka ṅul 'kupi 'baar mo mini 'kosh ḳa'bal buni jwa mom 'penḳaskum mo be. ⁷ Dhali yan'ko'd mo tani uni mini 'thupa bas mo dhali 'kosh a'di e cwa gi 'twaṅkal gu'b ka 'ban su/ mo dhali i cwa gi buṅ'kup ma campur gu'b mo kun 'kokina uni mmo'ka shum mo be. ⁸ Uni mini 'thos shum ki isi o'd dhali 'ka a'di ki mon'thinya 'de/ ḳaan mo! Dhali uni mini 'ka a'di nyaḳki jasse/ jin ḳa/aḳa/ mo dhali nyaḳki maanḳuthu'd jin miinu ki dar ga cumaṭ mo. ⁹ Dhalku/ shum ki 'ka ki 'de/ mo walla dhalku/ a'di ki shun ki yi'de/ mo. Hili 'thosi a'di ki o'd mo ki 'kup ilu/ mo dhali ki 'basho'k ilu/ mo dhali ka ris to 'baar kun 'koni bwaman buṅgwar is ilu/ mo be. ¹⁰ Dhali um mini dhalku/ shuma kamu/ ki boḳ ntagi mon'thamo/ mo. Waḳki/ kun tiya boḳa umi ta gi mon'thamo/ tani 'thayyi um uni o'd mo ka jirj gana/ mo. ¹¹ Bwaya 'dihe/ jin mina um i 'ka a'di mo: Deḳi waḳkan e empa'd bum mo dhali hitha ppam bum mo dhali ḳala lukaas e me'd bum mo, dhali um mini 'ka shum ki yap yap ise/ ki jahanne/ mo. Haali/ a'di ta Mompe'kupanyolos gi TAPA mo be.

¹² Dhali aha/ mina pe ki tur e Bampa/ Masir ki mon'thiny ḳaan mo. Dhali aha/ mina 'kosha bwanyara/ gi Pam Masir 'baar mo uni kun tana gwaṭṭh mo dhali ki to e ilu/ mo. Dhali arum pinycon jin luṅa uni mo tani aha/ mina dor uni mo. Aha/ be i tana TAPA mo be.

¹³ Abas a'di i midi ta jamas mmomish gwo 'ban gom moṅ'kom bum mo. Dhali ki aha/ mina para bas e mo tani aha/ mina pe um 'kupa nyolos mo. Dhali mii shi/ gaṅ kamu/ yisa midi biṭa po/ um mo mmo'ce'd um sho'k mo me'd jin miga/ 'kosh Bampa/ Masir mo yisa.

¹⁴ Atee midi ta jim bum jin mina umi ka e mo. Um mini ta gi dhan moshwan to mmotaḳ TAPA mo. Um mini nyoṅ a'di me'd gwoṅḳan jin mina umi mii ki tur e emen bum ki sule/ sule/ mo be. ¹⁵ Um mini shwa maanḳuthu'd jin miinu ki dar ga cumaṭ goma cimi pesu/ mo. Dhali ka cim jin t̄wa/a/ mo tani um mini ḳala cumaṭ bum sho'k ka pije/ mo 'peni aris gu'b bum mo. Jan ṭal 'deṅ kamu/ midi diki shwa ji gi din ma cumaṭi e mo'pena cim jin t̄wa/a/ ntaga cimi pesu/ mo. Haali/

waḳki/ wathiṅ kamu/ shwa to ka maḳ tani minu 'ciṭḥ 'twa/ mo 'peni 'kwani ma Israyiil mo be. ¹⁶ Ka cim jin t̄wa/a/ mo tani um mini ta gi mo ma tul 'kup jin ḳogu mo. Dhali ka cimi pesu/ mo doḳ e um mini ta gi mo ma tul 'kup jin ḳogu mo. Aṭuca kamu/ minu mii ka tee gwansan yisa, hili jasi to jin miin ma ris 'kwani 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ i shwa mo a'di mina umi i mii thoson jasi is mo be.

¹⁷ Um mini kar Dhan Moshwan To gi Maanḳuthu'd jin miinu ki dar ga cumaṭ mmotaḳ TAPA ki sule/ mo be. Haali/ a'di ta'da tee yan gana/ jin ḳalkika/ waḳ bum ka pije/ 'peni Pam Masir mo. Ka cim yansan 'ko'di yili 'baar mo tani um mini shwa maanḳuthu'd jin miinu ki dar gi cumaṭ mo ki dhan mombuṭ yan mo be. ¹⁸ Dhali ka cim jin t̄wa/a/ jin ta'da 'kume'd i'ce'd ka doṅon ma ppe mo mom'pimpili/ mo tani um mini shwa maanḳuthu'd jin miinu ki dar ga cumaṭ mo dhali wakan si'da/ ntaga cim iss 'de/ i'ce'd 'de/ ka ppe mo mom'pimpili/ mo be.

¹⁹ Haali/ goma cima pesu/ mo tani acumaṭa kamu/ minu gam yisa eya ris gu'b mowa. Dhali waḳki/ unin tiya shwaki maanḳuthu'd jin miikunu ka cumaṭ mo tani 'kwani gwansan minu 'ciṭḥ 'twa/ mo 'pena ṅul'kup gi 'kwani ma Israyiil mo be. Nyakka'd kan waḳki/ a'di ta wathi/ jin yayi yilkina/ mo walla wathi/ gi bampa/ mo be. ²⁰ Dhalku/ maa jin minu ka cumaṭ ki shwa mo. E mo 'baar kun 'kona um mo tani, um mini mii shwa to kun minu ki dar ga cumaṭ mo be. ²¹ Dhala Musa yukki'da ris 'kwani jwaha/ ma Israyiil mo dhali ṭor uni gwo mo ki: Lahi ushi ḳa'bal gom is bum mo me'd isa waḳ bum mo dhali 'koshi uni mo goma Cim gi Mompe'kupanyolos yan mo. ²² Budhi deḳken cwan 'tasha cal biṭ mo dhali 'thupi a'di ka bas jin diki'd mo e bwaman mā sahan mo. Dhali 'koshi a'di i buṅ'kup ma campur mo dhali ka 'ban su/ cwa ma campur mo ka bas jin diki'd e bwaman ma sahan mo. Dhali jan ṭal 'deṅ kamu/ yisa midi ya ka pije/ ka campur gu'b piti mo ntagi mon'thamo/ mo be. ²³ Haali/ TAPA a'di i midi ya pe ki tur mo mmo'kosh 'kwani Pam Masir mo. A'di midi para bas e mo e buṅ'kup ma campur dhali 'ko'd gwara su/ mo. Dhali a'di midi peya campur 'kup mo dhali midi diki dhala aman'ce'da 'ce'd sho'k bway mo mmoci'c aris gu'b bum mo mmo'kosh um mo be.

²⁴ Um mini ha gwoṅḳan e mo, um dhali iya/m bum ki sule/ sule/ mo. ²⁵ Dhali ki um mini ci'c mo e bampa/ ḳaan jin okina TAPA mo mmoḳi um mo me'd isi gwo jin okina a'di is mo tani um mini kar Mompe'kupanyolos yansan mo be. ²⁶ Dhali uḳim bum mini o um gwo mo ki: 'Pemen mii yan ta'da tinta jin ona um gom miin to yan mo? Ki uni mini o um gwo kan mo tani ²⁷ um mini o gwo mo ki: A'di ta mii ma basa 'cesh gi TAPA mo gom mompe'kupanyolos mo haali/ a'di peki gu'b gi 'kwani ma Israyiil 'kup e Pam Masir mo. A'di 'koshki 'kwani Pam Masir mo hili a'di i 'tashki gu'b bana 'twa/ mo be. Dhali 'kwani ṭaki 'kup buni ka luṅgu'b mo dhali luṅa luṅ mo be. ²⁸ Dhali 'kwani ma Israyiil uni iikin mo dhali mii a'di wakansan mo me'd gwo jin ḳankina TAPA aMusa mo dhala Haruun mo.

²⁹ Ki mombwam/e mo tani TAPA 'koshki'da risa bwan-yara/ gi Bampa/ Masir mo. A'di 'koshki'da bwanyara/ ma Pīrawn mo a'di jin ɕa'bki'da ƙurseem piti mo. Dhali a'di 'koshki'da ris uni 'baar mo si'da/ ntaga bwanyara/ gi a'di jin di'da sijina 'kulga/ mo dhali arisa bwanyara/ gi to e mo be. ³⁰ Dhali aPīrawn cuki mis mo mon'thiny mo, a'di dhali aris imanmii a'di to mo dhali aris 'kwani Pam Masiri 'baar mo. Dhali adhan mo jin ƙumu/ ko caaca kagahara mo e Bampa/ Masir mo haali/ gu'ba kamu/ yisa di'da jin dina jan ƙal 'deŋ kamu/ ki wu i bwa-man mowa.

Mmo/ii ka Pije/ mo

³¹ Dhali a'di yuƙki'da Musa dhala Haruun ki mon'thinya 'de/ ɕaan mo dhali o gwo mo ki: Cuyi um mis mo dhali iiku/ mo ka pije/ 'peni bwan 'kwanim pem mo isi um gwan dhali 'kwani ma Israyiil mo. Dhali iiku/ um mo dhali mii ki montak gom TAPA mo me'd jin okina um mo be. ³² Budhi arisa ma'diny ƙa'bal bum dhali aris bip bum mo me'd gwo jin okina um mo. Dhali iyyi mo dhali 'borki aha/ mii si'da/ mo.

³³ Dhali 'kwanim Pam Masir uni di'bki 'kwani is mo mmo/iiku/ mo ki yap yap ki jahanne/ 'peni bampam buni mo haali/ uni oki gwo mo ki: Amani 'baar mo mu-ra wu mo be. ³⁴ Gom kan mo tani 'kwani ƙalkina gana'th buni ki dar ga cumat i e mo. Aƙwalal buni jin 'thoƙa uni to nycine/ mo tani koƙhina uni is mo ki bur-rinyem buni mo dhali shir uni mo e 'kupa bim buni mo be. ³⁵ Dhali 'kwani ma Israyiil miikin mo me'd jin ƙorin ma Musa uni gwo mo. Uni 'thoki 'kwani Pam Masir dhiriny 'dolkon kush mo dhali 'dolkon gana/ mo dhali burrinye/ mo be. ³⁶ Dhali TAPA ɕiki 'kwani mii ma 'the e jis e gi 'kwani Pam Masir mo. Uni ɕiki uni to gun doƙa uni mo be. Yase/ i ta mii jin ƙalkina uni 'kwani Pam Masir to mo be.

³⁷ Dhali 'kwaniŋ gwaƙh ma Israyiil thum ii ka ji sho'k mo 'peni Pa Ramisiis mo ntagi Pan Suƙuuƙ mo. 'Kwani 'kona alipi suttu miyya mo kun iikin ki sho'k mo mmodiki deŋ up e dhali uci mo be. ³⁸ 'Kwanin tiya ka ris iikin nyaƙki uni mo dhali to e kun tana ris ka ris mo nyaƙka ma'diny ƙa'bal mo dhali aris bip mo be. ³⁹ Dhali uni 'thoƙki maanƙuthu'd ki dar ga cumat i e mo 'pena gana'th jin ƙalina uni mo ka pije/ 'peni Pam Masir mo. Uni 'konuki miyya cumat i e mo haali/ uni dhi'thunu sho'k ka pije/ mo 'peni Pam Masir mo. Uni yisa tan ga tenten kamu/ mo mmothoson is buniŋ gana/ mo gom tonƙe/ gom bway mo yisa.

⁴⁰ Yil gun 'kokina 'kwani ma Israyiil mo e Pam Masir mo tani ta'da urbu/ miyya wa talatiin mo be. ⁴¹ Dhali e she/ yil ma urbu miyya wa talatiin mo 'pena cim gana/ 'de/ yan mo tani ku gi TAPA 'baar mo iikin ka pije/ mo 'peni Pa Masir mo. ⁴² A'di ta mon'thiny jin jikina TAPA aji mo mmosusu uni ka pije/ mo 'peni Pam Masir mo. Wakan ki mon'thiny yansan jin nyaƙka'd mo tani 'kwani ma Israyiili 'baar mo mini jiya ji ka tee yan eya risa nyaƙum yil buni mo be.

Gwoŋƙan Gom Mompe'kupanyolos mo

⁴³ Dhali TAPA oki'da Musa dhala Haruun gwo mo ki: Yansan a'di i ta gwoŋƙan gom mompe'kupanyolos mo be. Wathi/ gi paŋ kamu/ mido 'ka a'di mo yisa.

⁴⁴ Hili aris ɕiŋkina/ kun yolu ka guurush mo tani uni a'di i mini 'ka a'di mo ŋ'ko'di /e mini 'ciƙh uni amunyjal yis buni mo be. ⁴⁵ Hili 'kwani gun iyyi yilkina/ mo walla 'kwani gun kwanyu ki imanmiyya tu'c mo tani uni mini 'ka yisa.

⁴⁶ E gu'ba 'de/ mo tani a'di i minu 'ka a'di mo. Um mini dhalku/ shum ki ƙal ka pije/ mo 'peni gu'b mo dhali um si'da/ mini dhalka sima/ ki 'ce'd bwa mo 'peni uni mo be. ⁴⁷ Adhana waƙ 'kwani ma Israyiil ka kuluny mini mii moshwan to yan mmotak TAPA mo be.

⁴⁸ Dhali waƙki/ wathi/ jin dina e ki she/ di'di nyaƙki um mo dhali ŋapa'd mmokar Mompe'kupanyolos gi TAPA mo tani dhalka ris unim piti ka kuluny kun tana gwaƙh 'ciƙhuwa munyjal yis mo, dhali yan'ko'd a'di mido yayu/ mo mmo'dish mo is mo dhali kar a'di mo. A'di si'da/ mido wa e ki wathi/ gi bampa/ mo. Hili wathi/ jin di'd ka munyjal yisi e mo tani mido diki 'ka shum yan mo. ⁴⁹ Gwoŋƙan mido ƙal 'de/ gom wathi/ gi bampa/ mo dhali gom wathi/ jin dina e ki she/ jin nyaƙki di ki um mo be.

⁵⁰ Yase/ i miikina 'kwani ma Israyiil i 'baar mo me'd jin ƙankina TAPA aMusa gwo dhala Haruun mo. ⁵¹ Dhali ka cima 'deŋ gana/ yan mo tani TAPA suski 'kwani ma Is-rayiil ka pije/ mo 'peni Bampa/ Masir mo ka waƙ buni 'peni e kun 'ko uni ki she/ ki she/ mo be.

Monyɕiya Bwanyara mo

13 Dhali TAPA oki'da Musa gwo mo ki: ² Ƙiyi aha/ arisa bwanyara/ mo 'peni kuŋ gwaƙh, uni kun ƙa'dki bwa ma dho'th gi 'kwani ma Israyiil mo 'peni wathiŋ gwaƙh mo dhali to e mo. Uni ta kum pem mo.

³ Dhali aMusa oki 'kwani gwo mo ki: Kayi atee yansan e mo a'di jin pikina um ka pije/ mo 'peni Bampa/ Masir mo, 'peni mo jin miinu um ki miiny ɕiŋkina/ mo. Haali/ ki me'd gi TAPA jin 'bitha'bi'th mo tani i suskina a'di um ka pije/ mo 'peni mo yansan mo. Maanƙuthu'da kamu/ yisa mina umi shwa jin din ma cumat i e mo yisa. ⁴ Ka ppee jin twa/a/ jin yuku ka Abiib † mo tani um mini ii ki sule/ suleŋ gana/ mo. ⁵ TAPA oki gwo is gom ibabam bum mmoɕi ki um a'cesh gi Bampa/ Kanaan mo dhali Bampa/ Hathaƙh mo dhali Bampa/ Amuur mo dhali Bampa/ Hawb mo dhali Bampa/ Yabuus mo. Ki a'di mido 'doyu/ um eya 'cesh jin ta pa ki pa mo, um mini mii moshwan to yan ka ppee jin twa/a/ 'ko'di yili 'baar mo be. ⁶ Goma cimi pesu/ um mini shwa maanƙuthu'd jin miinu ki dar ga cumat mo. Dhali ka cim pesu/ mo tani dhan moshwan to mido di mmotak TAPA mo be.

⁷ Maanƙuthu'd jin miinu ki dar ga cumat mo tani a'di i minu i shwa ka cim pesu/ mo. Maanƙuthu'da kamu/ jin miinu ka cumat yisa minu mii mishi um mo dhali acumat yisa si'da/ minu mii i mishi um eya ris gwayu/

† Abiib ta'da ppee ki 'dish ma sho'k mmohe'th mo.

moŋ'kom bumi 'baar mo yisa. ⁸ Dhali /e mini tor iya/m pini gwo ka tee caan mo ki: Mii yan miikika/ gom to jin miina TAPA gom aha/ mo ki aha/ pikina ka pije/ 'peni Bampa/ Masir mo be. ⁹ Dhali a'di midi ta jamas mii e me'd pini mo dhali me'd mo jin kanuwa ka e e buyem pini mo, ki gwoŋkan gi TAPA midi di e 'twam pini mo. Haali/ ki me'da 'bi'thga/ gi TAPA mo tani a'di i suski /e ka pije/ mo 'peni Pam Masir mo be. ¹⁰ Gom gwo gi wakansan mo tani /e mini kar gwoŋkan yansan ka kanne ka cim jin karu a'di gom ki sule/ 'ko'di yili 'baar mo be.

¹¹ Dhali TAPA midi susi /e e Bampaŋ Kanaan mo isi me'd mii jin thulkina a'di gwo me'da po/ mo gom /e mo dhali ibabam pini mo. Dhali ki a'di midi ciki /e a'di mo tani ¹² /e mini dhu to ki she/ gom TAPA mo, uni kun twa/a/ mo kun ka'dki bwama dho'th mo. Arisa bwan- yaran to em pini mo uni kun tana rasan mo uni ta kun TAPA mo be. ¹³ Eya risa bwanyara ma rasan thuluny mo tani /e mini wan uni 'ba/ ki ka'bal mo. Walla wakki/ /e diki wan uni 'ba/ mo tani 'ce'di a'di 'ba/ piti mo. Dhali arisa bwanyara/ ucingwaŋh kun dho'thkunu mo e bwa- man iya/m pini mo tani /e mini wan uni 'ba/ mo be.

¹⁴ Dhali ka tee midi pu'du/ mo tani ya/m pini midi doŋ /e gwo mo ki: 'Pemen gwo yan ta'da tinta mo? /E mini thoŋ a'di gwo mo ki: Ki me'd gi TAPA jin 'bitha'bi'th mo tani a'di i suskina a'di aman ka pije/ mo 'peni Pam Masir mo 'pena 'cesh gi miiny cingkina/ mo be. ¹⁵ Haali/ ka Pīrawn yan ushki'd ki 'tash mo mmodhal aman bway mo mmo/ii mo tani TAPA ki 'kosh arisa bwan- yara/ kun dhodhu e Bampa/ Masiri 'baar mo 'peni ucin gwaŋh kun tana bwanyara/ mo dhali 'pena risa bwan- yaran to e mo. Gom gwo gi wakan mo tani aha/ miiki- na TAPA abasa 'cesh mo 'peni aris to e kun ta gwaŋhan mo kun ka'dki bwama dho'th 'twa/ mo. Hila bwanyara/ gi iya/m pem 'baar mo tani aha/ wankina/ uni 'ba/ mo be. ¹⁶ A'di midi ta jamas gom /e e me'd pini mo walla e buyem pini mo ki me'da 'bi'thga/ gi TAPA a'di i suski aman ka pije/ 'peni Pam Masir mo be.

Mony'ci'th kumma/ Yi'de/ mo

¹⁷ Ka Pīrawn dhalki 'kwani bway mo mmo/ii mo tani Arumgimis diki shu uni bway mo ki bway Pam Pīlistiyi- in mo, ba ki a'di 'dishadish mo kan de. Haali/ Arumgi- imis oki gwo mo ki: Wakki/ uni mini par mo/as e mo tani uni wari mini rica du is mo dhalī doŋ bway Pam Masir ka nyan'ko'd mo ba/. ¹⁸ Hili Arumgimis suski 'kwani ka kukul is mo ki bway gi mombwaasho mo 'kup ki kumma/ Yi'de/ jin ta gi 'Per mo. Dhali 'kwani ma Israyiil uni iikin ka pije/ mo 'peni Bampa/ Masir mo mmonyarŋ is gom mo ma mee mo be.

¹⁹ Dhali aMusa kalki'da sima/ ma Yuusup mo nyaŋki a'di mo haala Yuusup teki gwo gom 'kwani ma Israyiil mmo/o is mmomii kan mo be. A'di ki o gwo mo ki: Arumgimis midi yayu/ i woŋh um mo. Dhali yan'ko'd mo tani um mini mii kala simam pem nyaŋki um mo 'peni mahan mo.

²⁰ Dhali uni joŋkin mo 'peni Pa Suŋuŋh mo dhali bu'th moŋ'ko me'd e Pan Iŋhaam mo e shemen gi momb-

waasho mo be. ²¹ Dhali TAPA a'di i yaki uni ibwambor montee ka rak jin wana e ka ka'dum ki jamas piti mo mmoshu uni bway ki sule/ sule/ mo. Dhali mon'thiny si'da/ o'd jin wana e ka ka'dum ki jamas piti ciki uni moŋkush mo ki uni mini mish ii montee dhali mon'thiny mo be. ²² Araŋa ka'dum montee dhali araŋa ka'dum o'd mon'thiny mo uni 'koki dhal 'kwani 'pen mo 'peni jis em buni mo be.

Mmo'ci'th kumma/ Yi'dem 'Per mo

14 Dhali yan'ko'd TAPA oki'da Musa gwo mo ki: ² Tori 'kwani ma Israyiil gwo mo mmoŋuka bor ka nyan'ko'd mo dhali thum gu'b burriyem buni mo i bwambor ma Pīhaahiiruth mo. A'di di'da nuss bwaman gi i Majduul dhali kumma/ yi'de/ mo jin 'dish pa Baal- sapun is mo. ³ Haala Pīrawn midi tosh ki 'kwani ma Is- rayiil ii ki ii ma wukura/ e mombwaasho mo dhali mombwaasho si'da/ mu'thki uni ki jiŋ mo e bwaman mo. ⁴ Dhali aha/ mina 'bitha Pīrawn adum piti is me'd wosh mo dhali a'di midi ur um i sho'k mo dhali aha/ mina gam monyca 'pena Pīrawn mo dhali 'pena jesh piti mo. Dhali 'kwani Pam Masir mini mish mo mo ki aha/ tana TAPA mo. Dhali 'kwani ma Israyiil miikin wakan si'da/ mo be.

⁵ Ka maliŋ gi 'kwanim Pam Masir torikunu gwo mo ki 'kwani sokin bway bwaasho mo tani bwa ma Pīrawn ak e nyaŋki imanmii tom piti mo 'kup ki uni mo. Dhali uni oki gwo mo ki: Atinta a'dan jin miikina ana mo? Ana ki dhala Israyiil bway mo mmo/ii mo 'peni mo jin miikina uni ana to mo. ⁶ Wakan a'di thosonki'da arabiyam piti jin dira shumarum ki jahanne/ mo dhali sus 'kwani ma meem piti nyaŋki a'di mo be. ⁷ Dhali a'di diiki'da arabiya sho'k i'baar mo gun dira shumarum mo e bwaman uni kun tana suthumiyya i 'bora'bor mmobol tiya e mo. I bwaman uni ta gi 'kwanim can ka 'deŋe/ 'deŋe/ mo.

⁸ Dhali TAPA 'bi'thki'da du ma Pīrawn is mo a'di jin ta'da maliŋ gi 'Kwani Masir mo dhali a'di urki 'kwani ma Is- rayiil i sho'k mo me'd jin iikina uni mo ki dar gi moŋko/ is mo. ⁹ 'Kwani Pam Masir uni urki uni i sho'k mo, aris shumarum ma Pīrawn mo dhali arisa arabiya kun dira shumarum mo dhali 'kwanim piti kun merki shu- marum apo/ mo dhali 'kwanim piti mo dhali 'kwani ma meem piti mo. Dhali uni 'baar mo ur uni sho'k dhali dil uni is mo ki 'kwani ma Israyiil thumki gu'b burriyem buni i shemen kumma/ yi'de/ mo ki bway gi Bampa/ Pan Pīhaahiiruth mo jin 'dish Bampa/ Baalsipuun is mo be.

¹⁰ Ka Pīrawn 'dishki mo is mo tani 'kwani ma Israyiil uni 'deki em buni 'kup ki mis mo dhali 'kwani Pam Masir uni yakina ye'c ye'c i'ko'di uni mo. Dhali uni shwakin ma kape/ kagahara mo. Dhali 'kwani ma Is- rayiil uni gwo ki 'twa/ en TAPA mo. ¹¹ Dhali uni okina Musa gwo mo ki: A a'di bese/ i ta mii mo haali/ jis jwa jin minu kan 'kwani e Pam Masir piyina? I suskina /e am mo mmowu mo mombwaasho kana? Atinta miiki- na /e aman kan mo mmosusu aman ka pije/ 'peni Pam Masir mo? ¹² A'di diki ta gwo jin ona aman /e e Pam Masir ki: Dhalki aman mo. Dhalki aman miikina 'kwani

Pam Masir to mo. Haali/ a'di midi 'taki ha me'd ki isi hanj gana/ mo gom aman mo mmomii ki 'kwani Pam Masir to mo mmo'koki wu mo e mombwaasho mo be.

¹³ Dhala aMusa oki 'kwani gwo mo ki: Dhalku/ is ki ko/ mo. Doshi tel shoka 'cesh 'te/ mo dhali par mowoth gi TAPA e mo a'di jin mina a'di i miya tuca po/ shwane/ gom um mo. 'Kwani Pam Masir kun parkina um e mo shwane/ tani mina umi 'koki par e dok e ki sule/ sule/ mo. ¹⁴ TAPA a'di i midi as gom um mo dhali um a'di 'te/ i mini tel jasi shoka 'cesh mo.

¹⁵ TAPA oki'da Musa gwo mo ki: Atinta i gwokina /e 'twa/ i aha/ mo? Tori 'kwani ma Israyiil gwo mo mmo/ii mo ki seth. ¹⁶ 'Deki cwam pini 'kup ki mis mo dhali yethi me'd pini apo/ kumma/ yi'de/ mo dhali kwa/i a'di bwa mo ki uni mini mish ii apo/a 'cesh jin kuthaku'th ki tur mo e kumma/ yi'de/ mo be. ¹⁷ Dhali aha/ mina 'bitha du gi 'kwani Pam Masir is mo wakan ki uni mini i bath uni i sho'k mo. Dhali aha/ mina gam monyca 'pena Pirawn mo dhala risa jesh piti mo dhali aris shumaram piti kun dirina arabiya mo dhali aris 'kwani ma meem piti kun mer shumarama po/ mo be. ¹⁸ Dhali 'kwani Pam Masir mini mish mo mo ki aha/ tana TAPA mo ki aha/ mina gam monyca mo apowa Pirawn mo dhali arisa arabiyam piti kun dira shumaram mo dhali aris 'kwani ma meem piti kun merki shumarama po/ mo be.

¹⁹ Dhali yan'ko'd aman'doyu/ gwo ma Arumgimis jin yaki'da jesh gi 'kwani ma Israyiil ibwambor mo tani a'di jocki'd mo dhali ya i'ko'di uni mo. Dhali araka ka'dum si'da/ jocki'd mo 'peni bwambori uni bway 'ko'd mo be. ²⁰ A'di dwarki'di embul bwaman ma jesh 'Kwani Masir mo dhala jesh 'kwani ma Israyiil mo be. Arak kali mondhurumi'd gom 'kwani pa Masir mo, hili a'di ki ciki monjkush gom 'kwani ma Israyiil mo. Dhali mon'thiny yaki'di pe mo ki dar gi jin tal 'denj kamu/ mmoyaku/ mmo'disha kamu/ is ki mon'thiny cani 'baar mo be.

²¹ Dhali yan'ko'd aMusa ye'thki me'd piti mo apo/ kumma/ yi'de/ mo. Dhali TAPA halki kumma/ yi'de/ ka nyan'ko'd ki 'tham gi mom'pesho'k jin 'bitha'bith mo mon'thinyi 'baar mo dhali a'di ki kar kumma/ yi'de/ mo mmota a'cesh jin kuthaku'th mo dhali aris yi'de/ uni kwa/kunu bwa mo be. ²² Dhali 'kwani ma Israyiil uni iikin mo e bwaman kumma/ yi'de/ apowa 'cesh jin ku'th ma po/ ki ku'th mo. Aris yi'de/ karki 'kup ki ta gangara/ gom uni mo ki 'ban sum buni mo be.

²³ 'Kwani Pam Masir uni urkina uri sho'k mo dhali iikin mmobath uni gi sho'k mo e bwaman kumma/ yi'de/ mo, aris shumaram ma Pirawn mo dhali arisa arabiyam piti mo dhali aris 'kwani ma meem piti kun merki shumarama po/ mo be. ²⁴ Dhali i twa/a/ gi mon 'twash e TAPA hilki mo ka lungu'b 'peni bwam ma ka'dum o'd dhali arak mo apo/ 'kwani ma mee Pam Masir mo dhali dungur uni 'kup is mo be. ²⁵ A'di rak-ki'da arabiyam buni kun dirkina shumaram mo. Wakan mombor buni uni ditkin ki dit mo. Dhali 'kwani Pam Masir uni oki gwo mo ki: Dhalki ana sona mo 'peni 'kwani ma Israyil mo haali/ TAPA a'di i aski'd gom uni mo apo/ ana mo be.

²⁶ Dhali yan'ko'd TAPA oki'da Musa gwo mo ki: Yethi /e me'd pini mo apo/ kumma/ yi'de/ mo ki yi'de/ midi doku/ ka nyan'ko'd apo/ 'kwani Pam Masir mo dhali apowa ris arabiyam buni mo dhali apo/ 'kwani ma meem buni kun merki shumarama po/ mo. ²⁷ Wakan aMusa a'di i ye'thki me'd piti mo apo/ kumma/ yi'de/ mo. Dhali mon'twash e kumma/ yi'de/ a'di dokki'd ka nyan'ko'd bway mo jin gusina a'di mo be. Dhali 'kwani Pam Masir uni sokin 'peni yi'de/ mo hili TAPA a'di belki uni mo e bwaman kumma/ yi'de/ mo be. ²⁸ Yi'de/ dokki'd ka nyan'ko'd mo dhali kuma po/ a/arabiya kun dirkina shumaram mo dhali 'kwani ma mee kun merki shumarama po/ mo dhala risa jesh ma Pirawn mo uni kun bathki 'kwani ma Israyiil i sho'k mo e kumma/ yi'de/ mo. Jan tal 'denj kamu/ dhalu ki e yisa.

²⁹ Hili 'kwani ma Israyiil uni iin ki tur eya 'cesh jin kuthaku'th mo e kumma/ yi'de/ mo, yi'de/ i warki'd ka gangara/ gom uni ki 'bana bim poros buni mo dhali ki 'bana biny cam buni mo be. ³⁰ Yase/ i ta mii gi TAPA mo mmota Israyiil is ki me'd mo ka tee caan mo 'peni me'd gi 'kwani Pam Masir mo. Dhala Israyiil mishki 'kwani Pam Masir wukin mo e yana gap gi kumma/ yi'de/ mo be. ³¹ Dhala Israyiil mishki dhan mom'bi'th jin miikina TAPA apo/ 'kwani Pam Masir mo. Dhali 'kwani uni ko/ki TAPA mo. Dhali uni gamki gwo is e TAPA mo dhali e cinjinam piti ka Musa mo be.

Gway Yuq ma Musa mo

15 Dhali yan'ko'da Musa dhali 'kwani ma Israyiil yuqi gway yansan mo e TAPA mo mmo/o gwo mo ki:

Aha/ mina yuq gway e TAPA mo
haali/ a'di karu ki ji gi eka/ ek mo.
Shumarum dhali com piti mo tani
uni belkunu mo e kumma/ yi'de/ mo be.

² TAPA a'di i ta mom'bi'th pem mo dhali moroc pem mo

dhali a'di warki'd ki mowoth pem mo.

A'di i ta'da Arumgimis pem mo dhali aha/ mina manj a'di mo,

Arumgimis jin ta ji gi ibabam pem mo dhali aha/ mina kar a'di ki ji gi eka/ ek mo.

³ TAPA a'di i ta a'di gi mo/as mo,
gway piti i ta TAPA mo.

⁴ Arabiya ma Pirawn kun dirkina shumaram ka ris mo dhali ajesh piti mo tani uni i ta'kkina a'di mo e kumma/ yi'de/ mo.

Dhali 'kwaniny can piti kun yukayuk gun bol tiya e ki yuq mo tani uni loskina kumma/ Yi'de/ jin Ta gi 'Per mo be.

⁵ Agannu/ yi'de/ i kumki uni mo,
uni iikin ka 'cesh mo ki si'd si'd me'd wosh gana/ mo be.

⁶ Me'da bim poros pini ayy TAPA, a'di eka/ek e mom'bi'th mo.

Me'da bim poros pini, ayy TAPA a'di i cekkerki 'kwaninj 'kup bwa mo.

⁷ E monycam pini jin caaca kagahara mo e mo jin eka/
/e ki ek mo tani

/E yocorki 'kwani 'twa/a 'cesh kun ta 'kup ki /e mo.
/E hashkina nyor pini jin 'batha'ba'th mo
a'di shwa ki uni mo me'da wusha/ mo be.

⁸ Eya le'dan gi jisan shush pini mo tani aris yi'de/
palan ka pije/ mo.

Dhali agannu/ yi'de/ a'di doshki'd ka jisho'k me'da gan-
gara/ mo

dhali mon'kulga/ gi kumma/ yi'de/ wara'd ki boro'th
mo.

⁹ 'Kwani kun ta 'kup oki gwo mo ki: Aha/ mina ura uri
sho'k mo, dhali aha/ mina bu'th uni mo.

Dhali aha/ mina kwa/ mal buni bwa mo, dhali dil ku gi
o aha/ bwa mo.

Dhali aha/ mina buk gandala turgam me'd pem mo.

Dhali me'd pem a'di i midi i 'ce'd uni sho'k mo be.

¹⁰ /E 'the'ki 'tham pini mo dhali kumma/ yi'de/ i kumki
uni 'twa/a 'cesh mo be.

Uni loskina yi'de/ mo ki 'kolo'c me'da hathi'th mo, e
yi'de/ jin ca'b ki dem dem mo.

¹¹ Kaja a'di wana e ki /e, ayy TAPA, i bwaman ma risa
ruma 'cesh mo kun yeru gway ka wuny is mo?

Kaja a'di wana e ki /e mo?

/e jin cayaa/ e ki ca mo e mo jin kogou mo.

/e dar ki liil e monycam pini jin miina /e to mo

/e miiki miimer ka ris mo.

¹² /E ye'thki me'd pini jin ta'da bim poros mo tani mo-
ny'cesh loski uni mo be.

¹³ 'Kwani kun wankina /e 'ba/ mo tani

/E shuki uni bway ki mo/en pini jin telkunu sho'k mo.

/E shuki uni bway ki mom'bi'th pini mo

e mon'kogum pini jin dina /e nycine/ mo.

¹⁴ Ka nul'kup 'kwani i cik'kin mo tani uni dekin ki bir bir
mo be,

dhali akape bu'thki 'kwani Pilistiyiin mo be.

¹⁵ Dhali aris tapa gi Pa Aduum uni si'da/ kalkina jwa
mo

dhali aris tapa gi 'kwani Mu/ab mo tani mo jin denu ki
bir bir mo tani a'di bu'thki uni mo.

Dhali aris 'kwani kun 'kokin mo e Pañ Kanaan mo tani
uni thiski mo ma dum 'bi'thgam buni e mo be.

¹⁶ Akape/ dhali mo jin tagu is jwa mo a'di i bit'ki'da po/
uni mo.

Gom monyca ma bim pini mo tani

uni doshkin mo mmo'ku'th gun'kuru/ me'd wosh mo,
Ayy TAPA.

Ntagi 'kwanim pini pekin mo uni kun 'cu'kina /e mo
be,

¹⁷ /E mini susi uni mo dhali i dhu uni e 'kuwosha

turgam pini mo,

ayy TAPA, e mo jin karkina /e mmota mondin pini jin
kogu/ mo

jin nyan'kina /e ki me'd pini mo.

¹⁸ TAPA /e i mini ta aMalik gom ki sule/ sule/ ya ye 'ba/
mo be.

Gway Yuq ma Miriyam

¹⁹ Ka arabiyar 'kwani Pa Masir dhali shumarum ki
imanmer uni ilu/ 'ce'thki bway kumma/ yi'de/ mo tani
TAPA kalki yi'de/ ka nyan'ko'd 'peni kumma/ yi'de/ apo/
uni mo be. Hili 'kwani ma Israyiil uni iikin apo/a 'cesh
jin kuthaku'th e bwaman kumma/ yi'de/ mo be.

²⁰ Dhali yan'ko'd aMiriyaam jin ta'da amanci gwo jin
ta'da yim mo a'di jin ta 'bwah ma Haruun mo a'di 'bu'th-
ki'da jallugga/ e me'd piti mo. Dhali aris upi 'baar mo
iikin mo ka pije/ mmoba'tha yimi sho'k ka jalluggam
buni i me'd mo dhali sa mo be. ²¹ Dhala Miriyam yu'ki
uni gway mo mmo/o gwo mo ki:

Yu'ki gway e TAPA mo haali/ a'di piki mii e ki monycañ
gana/ mo.

Shumarum dhali imanmer uni apo/ mo tani uni
belkunu mo e kumma/ yi'de/ mo be.

Yi'den ka/ga/ mo

²² Dhali yan'ko'd aMusa suski'da Israyiil ki seth mo
'peni kumma/ Yi'dem 'Per mo. Dhali uni iikin mo e
mombwaasho jin yuku gway ka Shur mo. Uni iikin ka
cimi kwara/ e mombwaasho mo dhali 'koki gam yi'den
kamu/ mo be. ²³ Ki uni pu'dkin e mo jin yuku gway ka
Murrah mo tani uni mol'ki yi'de/ pi 'peni a'di mo haali/
a'di ka/a'ka/ kagahara mo. Gom gwo gi wakan mo tani
a'di i yu'kkunu a'di gway ka Murrah mo. ²⁴ Dhali 'kwani
miikina gumgum apowa Musa mo mmo/o gwo mo ki:
Atinta a'di mina ana i pi mo?

²⁵ Dhala Musa gwo ki 'twa/ e TAPA mo dhali TAPA tor-
ki a'di cwa mo. Dhali a'di birki a'di mo e yi'de/ mo dhali
yi'de/ ca'b ki dhel dhel mo. E mun mo tani TAPA ciki uni
gwo'ngan ki 'twa/ mmomii mo. Dhali e mun mo tani
a'di palki uni mo. ²⁶ A'di o gwo mo ki: Wa'kki/ um mini
ha gwom pem e ki 'bor 'bor mo tani dhali mii jasi tom
'boron e jis em pem mo tani dhali ciya hirdhe/ ki
gwo'ngan pem mo dhali dhuwa ris gwo'ngan gi 'twam
pem mo tani, aha/ mina dhu 'batha tiya apo/ um yisa
me'd kun dhukika/ apo/ 'Kwani Masir mo. Haali/ aha/
tana TAPA jin waç um mo.

²⁷ Dhali yan'ko'd uni pu'dkin mo e Pa Iliim mo e mo
yin jin 'kokina yi'de/ gun du'dun i 'kume'd i'ce'dka su/
mo dhali cwan jet'kum 'kokina iss 'kwanimpa ikwara
i'ce'dka 'kume'd mo. Dhali uni thumki gu'b burrinyem
buni mo e yan yi'de/ mo be.

AManna/ dhali kusun mo

¹⁶ Arisa nul'kup 'kwani ma Israyiil uni iikin mo 'peni
Pa Iliim dhali pu'dkin mo e mom bwaasho jin
yuku gway ka Sinaa/ mo a'di jin diki'd mo em bwaman
gi Pa Iliim dhali Pa Sinaa/ mo. A'di ta'da cim ma 'kume'd
i 'ce'dka mudhe'd ka ppee jin 'kon ma po/ i su/ mo
i'ko'di monycum buni 'peni Bampa/ Masir mo. ² Dhali e
mombwaasho tani uni miikina gumgum apowa Musa
dhala Haruun mo. ³ Dhali uni oki uni gwo mo ki: Midi
'taki 'bor ki aman mina wuyu/ mo e me'd gi TAPA e
Bampa/ Masir mo. E mun tani aman misha 'ko a'cesh

dhali 'ka shum mo dhali shwa aris to gun o am bwa i kap mo. Hili um bala suski aman ka pije/ mo e mom bwaasho mo i 'kosha tul 'kup kwani 'baar mo ki te/ mo ba/.

⁴ Dhali yan'ko'd TAPA oki'da Musa gwo mo ki: Aha/ mina rasku/ tonṭe/ 'peni momis me'da sho'k mo gom um mo. Dhali 'kwani mini ii ka pije/ isa yempa/ mo dhali tul tonṭe/ is mo gom jasa cima 'de/ caan mo ki aha/ mina nyo/ uni mo wakki/ uni mini ii e gwoṅkan pem walla yisa mo. ⁵ Ka cim pe'de/ mo tani uni mini kal tonṭe/ ka 'bukum 'ban mo dhali thoson a'di mo.

⁶ Wakan aMusa dhala Haruun ṭorkina ris 'kwani ma Israyiil gwo mo ki: Ki mo midi ta mom'pimpili/ mo tani um mini mish gwo 'ban ki TAPA a'di suski um ka pije/ mo 'peni Pa Masir mo. ⁷ Dhali ki mon'thamo/ um mini par monyca gi TAPA e mo haali/ a'di ciḱki'da gumgum bum apo/ a'di mo. Haali/ aman tana ija mo, jin miikina uma gumgum apo/ aman kan mo? ⁸ Dhala Musa oki gwo mo ki: Um mini mish ki a'di ta TAPA jin ci ki um shum mmo'ka mom'pimpili/ mo dhali maanḱuthu'd mmoshwa mon'thamo/ mo haali/ TAPA ciḱki'da gumgum bum mo apo/ a'di mo. Aman tana ija sa/? Mo ma gumgum bum di'd apo/ aman yisa hili apo/ TAPA mo be.

⁹ Dhali a Musa oki'da Haruun gwo mo ki: Oyi arisa ṅul'kup 'kwani ma Israyiil gwo mo ki: Iiyu/ ibwambori TAPA mo haali/ a'di ciḱki'da gumgum bum mo. ¹⁰ Dhali me'd jin ṭorkin ma Haruun ṅul'kup 'kwani ma Israyiil gwo mo tani uni hilki mo mo 'kup ki mom bwaasho mo dhali monyca gi TAPA a'di piki'd mo eya raḱ mo be.

¹¹ Dhali TAPA oki'da Musa gwo mo ki: ¹² Aha/ ciḱkina gumgum gi 'kwani ma Israyiil mo. Ṭori uni gwo mo ki: Mom'pen ḱaskum mo tani um mini 'ka shum mo, dhali mon'thamo/ mo tani um mini shwa maa i kap mo. Dhali yan'ko'd mo tani um mini mish mo mo ki aha/ tana TAPA Arumgimis bum mo be.

¹³ Ki mo ta mom'pimpili/ mo tani ḱuskun ṭha'thkin ka ris mo dhali kuma 'cesh caan 'baar mo. Dhali mon'thamo/ jape/ 'kaka'd mo be. ¹⁴ Dhali ki jape/ birki is mo tani yan'ko'd bunya jin po'dapo'd diki'd mo eya po/a 'cesh gi mom bwaasho mo me'da ḱwarma'c to mo jin wana e ka ḱomo/ mo be. ¹⁵ Ki 'kwani ma Israyiil par-ki a'di e mo tani uni oki gwo ka rem 'kup mo ki: Atinta a'di a'dan mo? Haali/ uni 'koki mish a'di gi wakan mo. Dhala Musa oki uni gwo mo ki: A'di ta tonṭe/ jin cikina TAPA um mo mmoshwa mo be. ¹⁶ Yansan a'di ta gwo jin ḱankina TAPA mo ki: Tuli tonṭe/ is mo um 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo ki nyanye/ me'd jin mina umi ṅap a'di mo. Um mini bar a'di ka balapip isu/ mo isi me'da ris 'kwani gi gu'b pini mo.

¹⁷ Dhali 'kwani ma Israyiil miiki a'di wakan mo, uni tul-ki uni is mo. Kun tiya tulki is ki nyanye/ mo dhali kun tiya tulki is ki gwa'd gwa'd mo be. ¹⁸ Hili ki uni barki a'di bwa mo tani a'di jin tul kum piti is ki nyanye/ mo tani a'di be i 'kosh jwa 'peni ji gi ṅapu mmodiki ur 'kup mo. Dhali a'di jin tulki is ki gwa'd gwa'd mo tani a'di yisa hara toṅ kamuwa. Aris uni tulki uni is mo isi me'd jin mina uni i shwa a'di mo be. ¹⁹ Dhali aMusa oki uni gwo

mo ki: Wathiṅ kamu/ yisa di'da jin midi boḱ a'di itagi mon'thamo/ mo. ²⁰ Hili unin tiya ciḱ gwo 'pena Musa yisa. Kun tiya boḱki 'bana tiya i tagi mon'thamo/ mo dhali a'di shwakin ma yish mo dhali ca'b ki bul bul mo, dhali aMusa shwa'da nyor apo/ uni mo be, ²¹ Mon'thamo/ isa yempa/ uni tulki uni is mo aris uni ka 'deṭe/ 'deṭe/ me'd isi ji gi mina uni shwa a'di mo. Hili ka tente/ caki'd ka nyor piti ki 'ba'th 'ba'th mo tani uni gun boḱkona 'cesh ṭo'dkin mo be.

²² Ka cim pe'de/ mo tani uni tulki a'di is ki nyanye/ me'di su/ me'd tonṭe/ mo ka balapipi i doṅon gom uni ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo. Dhali aris tapa ka ṅul 'kup pu'dkin mo dhali ṭor ka Musa gwo mo. ²³ A'di oki uni gwo mo ki: Yansan a'di i ta gwo jin ḱankina TAPA wakan mo ki: Ka'thamo/ a'di ta'da tee jin minu dosh shoka 'cesh mo mmosi/is mo jin ḱogu gom TAPA mo. 'Thoḱi to jin ṅapa umi 'thoḱ mo dhali shuni to gun ṅapa umi shun mo. Dhali aris uni gun urki 'kup mo tani thoson ki uni mo ki uni minu dhuku/ mo ntaga 'thamo/ mo be. ²⁴ Wakan uni thosonki uni mo ntagi mon'thamo/ mo me'd gwo jin ḱankin ma Musa uni mo. Dhali uni 'koki bul mo mo dhali ayisha kamu/ yisa di'di e uni mowaa. ²⁵ Musa oki gwo mo ki: Shwayi a'di shwane/ mo ma, haali/ shwane/ a'di i ta'da cim ma pesu/ jin sinu is jin ta'da cim jin cinu ki TAPA mo. Shwane/ um yisa mini gam tonṭeṅ kamu/ apije/ mo yisa. ²⁶ Goma cim pe'de/ mo tani um mini tul uni is mo hili ka cima pesu/ mo tani a'di jin ta'da cim mosi/is mo, um yisa mini gam tonṭeṅ kamu/ yisa mowa.

²⁷ Ka cima pesu/ mo tani 'kwanin tiya uni iikin ka piye/ mo mmotul tonṭe/ is mo hili uni gam toṅ kamuwa?

²⁸ Yan'ko'd TAPA oki'da Musa gwo mo ki: Me'd e kata ushkina um gwoṅkan pem e mo 'peni gwo jin cika um ki 'ce'de/ 'ce'de/ mo? ²⁹ Kayi gwo e ki TAPA ciki uma cim gi mosi/is mo dhali gom kan mo tani ka cim pe'de/ mo aha/ cikina um tonṭe/ goma cimi su/ mo ba/. Dhalka ris 'kwani ka 'deṭe/ 'deṭe/ 'kon e mom buni mo. Dhalku/ ki dhal wathin 'de/ bway mo mmoya ka piye/ mo 'peni mom piti ka cima pesu/ mo. ³⁰ Wakan 'kwani si/ki is mo ka cima pesu/ mo be.

³¹ Wakan 'kwani ma Israyiil yuḱki a'di gway mo ka manna † mo. A'di wana e ki emen to jin miinu a'tash dhali ta gi kush mo. Dhali 'kuny piti waka biskwiita po'd 'ban jin miinu ka yina dham mo be. ³² Dhali aMusa oki gwo mo ki: TAPA ḱanki ana mmodhuwa mannan tiya gom emen bana jin mina uni mish tonṭe/ 'peni ji gi cikina a'di ana mmoshwa e mombwaasho mo me'd jin suskina a'di ana ka piye/ mo 'peni Pa Masir mo be.

³³ Dhali aMusa oki'da Haruun gwo mo ki: Buthi dhur mo dhali 'thutha manna jin baru ka balapip i bwaman mo. Dhali kar ki a'di ibwambor gi TAPA mo ki a'di minu kar ki tur mo gom emen bana mo. ³⁴ Me'd gwo jin ḱankina TAPA aMusa mo tani wakan aHaruun karki'da manna e mo jin mina a'di di ki sule/ mo ibwambora sanduuḱ jin dina gwoṅkan jin tenu mo be. ³⁵ Dhali 'kwani ma Israyiil uni shwakina manna ki yili issu/ mo

† Manna: 'pemen piti ta atinta a'dan?

ntagi uni pu'dkin mo e bampaŋ Kanaan mo dhali 'ko mo.

³⁶ Tom bar yan wana e ka balapip iss 'de/ mo be.

Yi'de/ 'Pena Kuluny Wosh mo

17 Arisa ŋul'kup 'kwani ma Israyiil 'baar mo uni joçkin mo 'peni mombwaasho jin yuçu gway ka Siin mo dhali joçkon e mon tiya ka ris mo isi me'd gwoŋkan gi TAPA mo. Dhali uni ki thum moŋ'kom buni e Pan Repidiim mo hili yi'deŋ kamu/ yisa di'da jin mina 'kwani i pi mo. ² Gom gwo gi wakan mo tani 'kwani miikina gumgum apowa Musa o ki: Çi am yi'de/, aman ki pi mo ma. Dhala Musa thoçki uni gwo mo ki: Atinta miikina uma gumgum apo/ aha/ kan mo? Atinta si'da/ pala um TAPA kan?

³ Hili 'kwani ku'thkina 'kus guŋkuru/ mo imun gom yi'de/ mo dhali 'kwani miikina gumgum apo/ aMusa naskina/ mo dhali o gwo mo ki: Atinta i susina /e aman ka piye/ mo 'peni Pa Masir mo mmo'kosh aman dhali uçim bam dhali to em bam jwa mo ki yi'dem bu'th kan mo?

⁴ Wakana Musa 'thoki TAPA mo ki: Atinta i miga/ mii mo gom 'kwani gwansan mo? Uni 'dishkina 'twa/ mo mmo'kosh aha/ ki wosh mo be.

⁵ Dhali TAPA oki'da Musa gwo mo ki: Yayi ibwambori 'kwani mo. Susi 'kwaniŋ gwanyjwaha/ ma Israyiila tiya nyaçki /e mo dhali guyi cwam pini i me'd mo a'di jin dorkina /e yi'de/ ma Niil mo dhali yaku/ mo. ⁶ Aha/ mina dosh ibwambori /e apo/ wosh mo e Wosh Sinaa/ mo. Dhali /e mini dor wosh mo dhali yi'de/ midi gaçu/ ka piye/ mo 'peni a'di mo jin mina 'kwani i pi a'di mo. Dhali aMusa miiki a'di wakan mo e jis e gi gwanyjwahaŋ 'kwani ma Israyiil mo be. ⁷ Dhali a'di yuçki yansan gway ka Massa † mo dhala Miiriba †† mo haali/ 'kwani ma Israyiil miikina gumgum mo dhali uni palki TAPA mmo/o gwo mo ki: A TAPA di'di bwamani ana 'te/ tana walla piyi'd mo?

'Kwani ma Amaliik Pïkunu E mo

⁸ Yan'ko'd 'kwani Amaliik pu'dkin mo dhali as 'kwani ma Israyiili cine/ mo e Pa Repidiim mo be. ⁹ Dhali aMusa oki'da Jeshuwa gwo mo ki: Kwani 'kwanim bana mo. Dhali iiyi um ka piye/ mo mmo/as 'kwani Amaliik nycine/ mo. Ka'thamo/ aha/ mina dosh i 'kupan wosh mo ki cwa ma Arumgimis e me'd pem mo be. ¹⁰ Wakana Jeshuwa miiki'd mo me'd jin kankin ma Musa a'di gwo mo. Dhali uni as ki 'kwani Amaliik nycine/ mo. Dhala Musa dhala Haruun dhala Huur iikin ka gagamis i 'kupan wosh mo be. ¹¹ Me'd jin 'de'kkin ma Musa me'di mis mo tani Israyiil piki mii e mo. Dhali me'd jin thulkina a'di me'd piti ka 'cesh mo tani 'kwani Amaliik uni piki mii e mo be. ¹² Hili me'd ma Musa i wuki e mo. Wakan uni çalki wosh mo gom a'di mmoça'b apo/ a'di mo. Dhali aHaruun dhala Huur bu'thki me'd piti mo, jan tal 'derj kamu/ ki 'bana 'derj

† Massa: 'pemen piti ta mompal * †† Meriba: 'pemen piti ta mo ma gumgum

kamu/ mo dhali jaŋ kamu/ ka 'bana kamu/ mo. Wakan me'd piti 'bi'thkina is mo ntagi mo jin yakin ma tente/ jis mo be. ¹³ Ki mii yan mo tani Jeshuwa dorki 'kwani Amaliik 'twa/a 'cesh mo ki gandala turga/ mo be.

¹⁴ Dhali TAPA oki'da Musa gwo mo ki: 'Kwari gwo yansan mo ki gwo jin minu ka e mo e bwaman ma warkaŋ 'kuç mo. Dhali bahi gwo yansan e bwany 'ce ma Jeshuwa mo haali/ aha/ mina 'ce'd 'Kwani Amaliik sho'k ka kuluny mo be. ¹⁵ Dhali a Musa nyaŋki'da gwaça/ mo dhali yuçu a'di gway mo ki: TAPA a'di i ta'da berkam pem mo. ¹⁶ A'di o gwo mo ki: 'Deka berkam piti isi mis mo. TAPA midi as 'kwani Amaliik nycine/ mo ki sule/ sule/ mo be.

ARau/iil Ya ki Yilkina/ Bway Pa Musa mo

18 Rau/iil jin ta'da mar ma Musa ta'da gasiis gi Pam Midyaan mo. A'di ciçki gwo goma ris to 'baar mo jin miikin ma Arumgimis goma Musa mo dhali 'kwanim piti ka Israyiil mo. Dhali a'di ciçki gwo ki TAPA suski 'Kwani Israyiil ka piye/ 'peni Bampa/ Masir mo.

² Dhala Rau/iil jin ta'da mar ma Musa mo a'di suski'da Sippuura mo a'di jin ta asha Musa mo i'ko'da Musa hashki'da yim mo nyaçki uçiŋ gwaçh ma yim su/ mo 'peni a'di mo, ³ dhali uçiŋ gwaçh ma yim su/ mo. Jan tal 'de/ yuçkunu gway mo ka Jirshuum ‡ mo, haali/ aMusa oki gwo mo ki: Aha/ yakina yany ça/ mo e bampa/ 'kwanin tiya mo.

⁴ Dhali gway gi jaŋ kamu/ mo tani a'di i ta'da Iliyaasir †† haali/ a'di oki gwo mo ki: Arumgimis ma babam pem mo tani a'di ta'da manwoth aha/ mo dhali woth aha/ mo 'peni gandal ma Pïrawn mo be. ⁵ Dhala Rau/iil pu'dki'd mo nyaçki asha Musa dhali iya/ i su/ mo e mo jin bu'thkin ma Musa mondi me'd e mombwaasho e wosha turga/ ma Arumgimis mo be. ⁶ Dhali a'di hashki'da Musa gwo mo ki: Amar pini ka Rau/iil a'di yayi'd nyaçki ashin mo dhali uçiŋ gwaçh ma yimi su/ mo be.

⁷ Wakana Musa yaki'd mo dhali gama mar piti 'kup mo dhali 'tuç a'di i is mo dhali pi a'di 'twa/ mo. Dhali uni theki me'di montal 'de/ mo dhali uni iiki bway gu'b burrinye/ mo be. ⁸ Dhali yan'ko'da Musa çorki'da mar piti aris to 'baar mo jin miikina TAPA a Pïrawn mo dhali aris 'kwani Pam Masir i 'baar mo gom gway ma Israyiil mo. Dhali a'di çorki'da ris ton ditga/ kun pu'dkina po/ uni i bway mo dhali mii jin wothkina TAPA uni mo be.

⁹ Dhala Rau/iil 'kunykina bwa mo gom tom 'borga/ jin miikina TAPA goma Israyiil mo e mii jin miikina a'di mmoçuç uni ka piye/ 'peni me'd gi 'kwani Pam Masir mo be. ¹⁰ Dhala Rau/iil oki gwo mo ki: Mom'bor mii gom TAPA mo a'di jin 'çuçki um ka piye/ mo 'peni me'd gi 'kwani Pam Masir mo dhali 'peni me'd ma Pïrawn mo. Dhali mom'bor mii gom TAPA jin 'çuçki 'kwani 'peni mii çinçinam buni mo be. ¹¹ Shwane/ aha/ misha ki TAPA a'di i eçki'd mo mmobola risa ruma tiya e mo haali/ a'di 'çuçki 'kwani mo 'peni bwaŋ 'kwariny me'd gi 'kwani Pam Masir mo ki uni tu/ulki uni ki mii maçh mo.

‡ Jirshuum: Gway yan wana e ki gwo jin onu ki: Wathi/ 'peni bampaŋ kamu/ mo ki 'twaŋ 'kwani Ibraniyiin mo. †† Eliyaasir: Gway yan wana e ki gwo jin onu ki: Arumgimis woçhi aha/ mo.

¹² Dhala Rau/iil a'di jin ta'da mar ma Musa mo a'di ciki to jin cinu ki me'd jin 'thanu o'd dhali miya Arumgimis abasa 'cesh mo. Dhala Haruun dhali aris 'kwaniḡ gwanyjwaha/ ma Israyiil uni pu'dkin mo dhali shwa tonṡe/ jin karu ki she/ goma Arumgimis mo nyaḡka mar ma Musa mo be.

¹³ Dhali ka'thamo/ ki eḡ kamu/ mo tani aMusa ḡa'bki'd mo dhali dwall 'kwani gwo mo. Dhali 'kwani doshkin mo mmo'kama Musa is ki deḡ mo 'peni mon'thamo/ ntagi mom'pimpili/ mo be. ¹⁴ Ka mar ma Musa parki'da ris to gwansan e mo kun miikina a'di mo gom 'kwani mo tani a'di oki gwo mo ki: Atinta a'dan jin miikina /e 'kwani mo? Atinta dina /e /e 'de/ kan dhali aris 'kwani doshkini 'kam /e is mo 'peni mon'thamo/ ntagi mom'pimpili/ mo?

¹⁵ Dhali a Musa thoḡki'da mar piti gwo mo ki: Haali/ 'kwani pu'dkini aha/ mo mmotheke'th gwo mo goma Arumgimis mo be. ¹⁶ Ki uni su'kkin ki gwo mo tani yan'ko'd uni ki iiyu/ i aha/ mo dhali aha/ ki mish gwo pwaḡ bwa bese/ i bwamani uni gun su'kkin ki gwo mo. Dhali aha/ ki dhu uni mo mmomish gwonḡkan ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo dhali gwonḡkan piti kun cinu mo be.

¹⁷ Mar ma Musa oki a'di gwo mo ki: To jin miikina /e yisa 'boro'da. ¹⁸ /E dhali aris 'kwani gun iiyini /e mo tani um mina isi wu e mo, haali/ to diṡadiṡ gom /e mo. /E yisa mini mish ṡel shoka 'cesh /e 'de/ mo yisa. ¹⁹ Ciḡi gwo gi 'twam pem mo. Aha/ mina logom /e ki gwo mo dhali Arumgimis midi di nyaḡki /e mo. A'di 'boro'd gom /e ki dosh i bwaman 'kwani dhali Arumgimis mo dhali ḡala ris tom buni kun ṡoci uni 'kus eya Arumgimis mo be. ²⁰ Dhali /e mini ṡor uni gwonḡkan mo dhali gwo gom moḡ'ko mo. Dhali dhuyi uni mo mmomish bway mo a'di jin mina uni mish ii nycine/ mo gom to jin mina uni i mii mii mo be.

²¹ Hili kwanyi 'kwani kun mishi mii mo si'da/ 'peni aris 'kwani mo, dhali dhu uni ki jwaha/ apo/ 'kwani alip mo dhali apo/ iss 'kwanimpa ka mudhe'd mo dhali apo/ iss 'kwanimpa isu/ i'ce'dka 'kume'd mo dhali apo/ 'kwani ka 'kume'd mo be. Uni mini mii ta 'kwani gun ḡo/on Arumgimis mo, 'kwaniḡwath kun dhelel ma du mo dhali uni kun shi/ki mii kun wanu 'kwani is ki ton tiya i e mo. ²² Dhali dhalki uni a'di i dwall 'kwani gwo isa yempa/ mo. Eya ris dhan mii kun piki e mo tani uni mini mishi uni ḡalu i /e mo. Hili ushi mii kun po'da she/ mo tani uni a'di mini pwaḡ uni bwa mo uni ki is buni uni 'cena mo. Wakan a'di i mina to i 'dish mii ki 'dish gom /e mo dhali uni mini mish ton diṡin nyaḡ ḡal ki /e mo be. ²³ Waḡki/ /e mini mii mii yan mo tani dhali Arumgimis ḡanki /e wakan mo tani yan'ko'd /e mini mish 'dim 'kup mo. Dhali aris 'kwani gwansan si'da/ mini ii mom buni ki moḡku'th is mo be.

²⁴ Gom gwo gi wakan mo tani aMusa a'di ciki'da hirdhe/ ki gwo ma mar piti mo dhali miya ris to gwansani 'baar mo jin okina a'di mo be. ²⁵ AMusa a'di kwanyki 'kwaniḡwath kun mishki mii mo 'peni aris 'kwani ma Israyiil mo dhali dhuki uni mmota tapa apo/i 'kwani mo, i tapa kun ji 'kwani alip mo dhali 'kwani iss 'kwan-

impa i mudhe'd mo dhali a/iss 'kwanimpa isu/ i 'ce'dka 'kume'd mo dhali imandwall gwo i 'kume'd mo be.

²⁶ Dhali uni dwallki 'kwani gwo isa yempa/ mo. Gwo kun 'bitha'bi'th mo tani uni ḡalki a'di ka Musa mo, hili ushi mii kun po'da she/ mo tani misha uni dwall ki is buni uni 'cena mo be.

²⁷ Dhali yan'ko'da Musa dhalki'da mar piti bway mo mmoya mo dhali a'di yaki'd mo ki bway bampam piti mo be.

E 'Kuwosh Sinaa/ mo

19 'Kwani ma Israyiil iikin ka pije/ mo 'peni Pa Repidiim mo. Dhali ka cima 'de/ ka ppee 'kupi kwara 'ko'di uni iikin mo 'peni Pa Masir mo tani uni pu'dkin mo e mombwaasho ma Sinaa/ mo be. Dhali imun mo tani Israyiil bu'thki moḡ'ko me'd i bum'pen i wosha turga/ mo be.

³ Dhali aMusa seki mis wosh mmogam Arumgimis 'kup mo. Dhali TAPA yuḡki a'di mo 'peni wosha turga/ mo dhali o gwo mo ki: Yase/ i mina /e i ṡor 'kwani ma Israyiil gwo mo ki: ⁴ Um mishki to kun miikika/ 'kwani Pa Masir me'dyin mo dhali bahili aha/ borkina um ka bi ma wulu/ mo dhali susu um e aha/ mo be. ⁵ Dhali waḡki/ um mini ha gwo gi 'twam pem e mo dhali ṡel gwom pem jin gamu/ me'd mo tani um mini ta 'kwani gun kwanyka/ ka me'd pem kun miga/ nyuny mo e bwanman ma aris 'kwani mo haali/ aris mony'ceshi 'baar mo tani uni ta kum pem mo be. ⁶ Dhali um mini ta kum pem gun cinu aha/ aha/ 'de/ mo. Dhali um mini dhu miim pem me'd igasiis mo. Gwo gwansan a'di i mina /e i ṡor 'kwani ma Israyiil mo be.

⁷ Wakan aMusa thulki'd mo dhali yuḡki gwanyjwahanḡ 'kwani mo dhali ṡor uni aris gwo gwansani 'baar mo uni gun ḡankina TAPA a'di mo be. ⁸ Dhali aris 'kwani 'baar mo thoḡki gwo imonṡal 'de/ mo dhali oki gwo mo ki: Aris gwo gwansan kun okina TAPA mo tani mina amani mii mo. Dhali aMusa doḡki gwonḡ 'kwani ka nyan'ko'd bway TAPA mo be.

⁹ Dhali TAPA oki'da Musa gwo mo ki: Aha/ mina yaku/ i /e ka raḡ jin dhinya/ e ki dhiny mo ki 'kwani mini mish ki aha/ ṡora ṡor nyaḡki /e mo. Dhali uni si'da/ mini gam /e gwo is ki sule/ sule/ mo. Dhali yan'ko'd aMusa ṡorki gwonḡ 'kwani e TAPA mo be.

¹⁰ Dhali TAPA oki'da Musa gwo mo ki: Yaku/ i 'kwani mo dhali dhu uni ki she/ shwane/ mo dhali ka'thamo/ mo. Dhali dhalki uni wusi burryem buni mo ¹¹ dhali thosoni is mo goma 'thamo/ ḡan mo. Haali/ ka'thamo/ ḡan mo tani TAPA a'di midi i thulu ka 'cesh mo apo/ 'Kuwosh Sinaa/ mo e jis e gi 'kwani 'baar mo. ¹² Dhali /e mini kar gwayu/ ka kukul is mo ki 'ko'd gwar wosh jin mina 'kwani 'koki 'ciṡh a'di mo. Dhali oyi gwo mo ki: Hili ki 'bore/ ki um 'koki se 'ku wosh mo walla 'dish a'di is mo. Ba a'di yin jin midi ta Wosh Sinaa/ is ki me'd mo tani minu 'kosh jwa mo be. ¹³ Me'da kamu/ yisa midi ta a'di is ki me'd yisa mo hili a'di minu 'kosh ki wosh mo walla minu shin ka thopa mo. Waḡki/ ta to e walla wathimpa mo tani a'di midi mish di ki e yisa. Ka

poome/ midi ko mo tani yan'ko'd uni mini iiku/ 'kup ki wosh mo.

¹⁴ Wakan aMusa yaki'd ka 'cesh mo 'peni 'kuwosha turga/ mo e 'kwani mo dhali tor 'kwani gwo mmothoson is mmoluṅ mo. Dhali uni wuski burriyem buni mo be. ¹⁵ Dhali a'di oki 'kwani gwo mo ki: Thosoni is mo goma 'thamo/ çan mo. Dhalku/ up ki mii 'dish is mo.

¹⁶ Mon'thamo/ jin 'kon ma po/i kwara mo tani kon dor ma sho'k diki'd mo dhalā wara sho'k mo dhali arak jin 'cethe'da 'tum apo/ 'kuwosha turga/ mo. Dhali ko ma poome/ dhi'thki'd ki nyanye/ mo. Wakan aris 'kwani kun 'kokin e mo jin butha uni mo'ko me'd mo tani uni dekin ki bir bir mo. ¹⁷ Dhali yan'ko'da Musa suski 'kwani ka piye/ mo 'peni mo'kom buni mmogama Arumgimis 'kup mo. Dhali uni doshkin mo e bum'pen wosha turga/ mo. ¹⁸ Dhali 'kuwosh Sinaa/ ka kuluny a'di koṭṭkunu is ka ku'd mo haali/ TAPA i thulki'di a'di ki o'd mo. Dhali aku'd piti a'di yaki mis mo me'd ji ma purun mo. Dhali wosha turga/ † kakulu mo tani a'di yiṅinki is kagahara ki nyanye/ mo. ¹⁹ Dhali ki ko ma poome/ gwoki'd ki nyanye/ dhali ki nyanye/ mo tani aMusa tor-ki'da tor mo dhali Arumgimis thoṅki a'di gwo ki 'twa/ jin wa ki kon dor ma sho'k mo be.

²⁰ Dhali TAPA thulki'd ka 'cesh eya liman wosh Sinaa/ mo dhali yuṅa Musa bwaya liman wosh mo. Dhala Musa a'di i seki 'kuwosh mo be. ²¹ Dhali TAPA oki'da Musa gwo mo ki: Thulku/ ka 'ceshi 'kwani dhali rumi 'kwani ki gwo mo isi ciki/ ki uni mini 'koki 'cethku/ ki tur mo mmohil aha/ mo ka 'thime/ mo. Haali/ waṅki/ miinu kan tani uni ka ris ka ris mini wu mo be. ²² Dhali si'da/ dhalki igasiis uni kun iyyin ki 'dishe/ e TAPA dhagam is buni mo isi ciki/ ki TAPA midi diki dor uni mo.

²³ Dhali aMusa oki TAPA gwo mo ki: 'Kwani mini molku/ seku/ bway 'kuwosh Sinaa/ mo haali/ /e ki is pini ḳanki aman gwo mo mmo/o ki: Kari gwayu/ mo mmo'kam 'kuwosha turga/ is mo dhali dhagami a'di mo.

²⁴ Dhali TAPA oki a'di gwo mo ki: Yaku/ ka 'cesh mo dhali susa Haruun nyaṅki /e bway aha/ mo. Hili dhalku/ ki dhal igasiis bway dhali aris 'kwani mo mmo'ciṭṭh gwayu mo mmo/ii i aha/ mo haali/ waṅki/ miina uni kan mo tani aha/ mina dor uni mo be.

²⁵ Wakan aMusa a'di i yaki'd ka 'cesh mo e 'kwani mo dhali tor ki uni gwo jin okina TAPA mo be.

Gwoṅḳan kun 'Koni 'Kume'd mo

20 Arumgimis oki'da ris gwo gwansani 'baar mo mmo/o ki:

² Aha/ tana TAPA Arumgimis pini jin suski /e ka piye/ mo 'peni Pa Masir mo 'peni mo jin miikunu /e ki miinyi ḳiṅkina/ mo.

³ /E mini mii dhalku/ ki mii luṅa ruma tiya mo. /E mini mii luṅ jasi aha/ 'de/ mo.

⁴ /E mini mii dhalku/ to ki mii uḳ mo jin mina /e i luṅ mo, a'di jin wana e ki toṅ kamu/ jin di'd e momis walla

† Awarkaṅ 'kuṅa tiya o gwo ki: 'Kwani dekin ki bir bir mo.

jin di'di mony'cesh walla jin di'd e yi'de/ e bwan'kwariny mony'cesh mo.

⁵ /E mini mii dhalku/ ki mii luṅ to/uḳa kamu/ mo walla mii uni to mo. Haali/ aha/ tana TAPA Arumgimis pini mo. Aha/ yisa mina dhal /e bway mmoluṅa ruma kamu/ mo. Aha/ dora 'kwani gun shi/aa/ i e dhali gun ush gwom pem mo. Dhali aha/ dora emen buni ka lon-thoṭṭh i taga po/ doṅon mo. ⁶ Hili aha/ tora mo/en jin ṭelu sho'k mo gom emena alip kun enki aha/ mo dhali dhu gwoṅḳan pem mo.

⁷ /E mini mii dhalku/ ki yer gway gi TAPA Arumgimis pini ka wuny is ka tor mo haali/ TAPA midi diki dhal a'di jin yer gway piti ka tor mo be.

⁸ Kayi acima pesu/ e mo mmokar a'di ki she/ ki dhelel dhelel mo.

⁹ /E ta ga cimi pe'de/ mo mmomiiya risa ṭu'c pini 'baar mo. ¹⁰ Hili acim ma pesu/ mo tani a'di ta'da cim gi mo si/is gom aha/ mo be. E a'di mo tani /e mini mii dhalka ṭu'c pini mo, /e dhali ya/m pini mo dhali 'bwa/m pini mo walla ḳiṅkina/ wathiṅ gwaṭṭh jin mii'da ṭu'c pini mo dhali ḳiṅkina/ nyara/ jin mii'da ṭu'c pini mo dhali bip pini mo dhali wathi/ jin yayi yilkina/ e pum mo. ¹¹ Haali/ acim pe'de/ mo tani aha/ jin tana TAPA uḳkina momis mo dhali mony'cesh mo dhali ḳumma/ yi'de/ mo dhali aris to kun 'kokin e bwaman uni mo. Bahili ka cim ma pesu/ mo aha/ sikina is mo. Gom gwo gi wakan mo tani aha/ 'borkina cim ma pesu/ mii mo dhali kar a'di ki ji gi ḳogu mo be.

¹² Taḳi cim dhali kwan mo ma, ki yil pini jin dina /e ki e mo mini ta ris mo e mo jin min ma Arumimisi ḳiki /e mo be.

¹³ /E mini mii dhalka mee ki 'kosh mo.

¹⁴ /E mini mii dhalku/ miinyal ki mii mii mo.

¹⁵ /E mini mii dhalku/ to ki ḳwal mo.

¹⁶ /E mini mii dhalka tor ki ḳal apo/ wathiṅ kamu/ mo.

¹⁷ /E mini mii dhalku/ bwa ki mii 'thoṭṭh gom gu'b gi wathiṅ kamu/ mo. /E mini mii dhalku/ bwa ki 'thoṭṭh goma 'bom gi wathiṅ kamu/ mo walla gom wathi/ jin ta ḳiṅkinam piti mo walla nyarany ḳiṅkinam piti mo walla mor bip piti mo walla thuluny piti mo walla ton ṭal 'den kamu/ jin di'd e gu'b gi wathiṅ kamu/ mo be.

'Kwani ḳo/ Is mo

¹⁸ Dhali ki 'kwani nyiṭṭh mondor ma sho'k mo dhala wara sho'k mo dhali ko ma poome/ mo dhali wosha turga/ mmoyakina a'di aku'd mo tani 'kwani ḳo/ki is mo dhali den ki bir bir mo dhali uni doshkin isa dhana mo be. ¹⁹ Dhali uni ki owa Musa gwo mo ki: /E a'di i mini wal 'twa/ nyaṅki aman mo dhali aman mina ciḳ gwo mo. Hili aman ḳo/a is gom waḳka Arumgimis a'di midi wal 'twa/ i nyaṅki aman mo tani aman mina wu mo be.

²⁰ Dhali aMusa oki 'kwani gwo mo ki: Dhalki is ki ḳo/ mo ma, haali/ Arumgimis pu'dki'd mo mmopal um mo dhali woṭṭh um mmoha gwom piti e mo ki um mini 'koki mii miinthus mo be

²¹ Hili 'kwani doshkin isa dhananḳ gana/ mo imun mo. Jasa Musa a'di 'de/ 'dishki'da raḳa dhiny e is mo e mo jin dikiin ma Arumgimis mo be.

To kun Uku dhala Gwata/

²² Dhali TAPA oki'da Musa gwo mo ki: Yase a'di i mina /e i o 'kwani ma Israyiil mo ki: Um mishkin ki is bum ki aha/ torkina ator nya'kki um 'peni momis mo. ²³ Um mini mii dhalka ruma kamu/ ki mii uk 'peni 'dolkon kush walla 'dolkon gana/ mo mmokar ka par ki aha/ mo, jin mina umi lu' mo. ²⁴ Agwata/ ma 'cesh a'di i mina umi uk mo mmomii aha/ abasi cine/ mo 'peni ka'bal pini dhali bip pini mo mmota to jin cinu ki me'd goma Arumgimis mo. Kun tiya minu ci mmo'tha o'd ka ku-

luny dhali kun tiya minu ci gom monku'th is goma Arumgimis mo. E mo guni 'baar mo jin rak gway pem kakunu e mo tani aha/ mina pu'dku/ i um mo dhali 'bor um mii mo be.

²⁵ Dhali ki um mini uka gwata/ 'peni wosh mo tani um mini mii dhalki a'di ki uk 'peni wosh jin pathu ki 'doro/ mo haali/ wakki/ um mini path a'di ki 'doro/ mo tani a'di yisa midi 'kosh jwa mo yisa gom to jin kogu mo. ²⁶ Dhali um mini 'koki seya bor ki mis gi ushi mon tan eya gwatam pem mo haali/ um mini tora yir bun'war is bum eya tente/ mo be.

GWAY GI IDAWUU'D

AWARKA/ JIN TWA/A/ MO

1 Mom'bor mii gom wathi/ a'di jin diki ya e bway jin logoma 'kwanin thus gwo mo, walla dosh e bway gi imanmii miinthus mo, walla ca'b mo e moŋ'ko gi uni gun 'theḵ shushi mis mo,
² hili mom'bor bwam piti mo tani di'd e gwoŋkan gi Tapa Arumgimis jin cinu mo, dhali e gwoŋkan piti jin cinu mo tani a'di ki ci is ki a'di montee mo dhali mon'thiny mo be.
³ A'di wana e ki cwa jin cu'thkunu e shemen yi'de/ jin guski'd mo, a'di jin gwono'dki maman ki yil piti mo, dhali 'cemen piti diki ku'th mo. Eya ris to 'baar kun miina a'di mo tani a'di rusa/ rus mo.
⁴ Imanmii tonthus mo tani yisa wakana, hili uni wana e ka 'pi'b jin 'dashkina 'tham mo be.
⁵ Wakan imanmii tonthus mo tani mini 'koki dosh mo ka tee gi gwon dwall jin toru gwo 'twa/a 'cesh mo walla imanmii miinthus si'da/ e dhan mo ma tul 'kup gi 'kwani ma kar/e mo,
⁶ haali/ Tapa Arumgimis mishki bway gi a'diŋ kar/e mo, hili bway gi uni gun mii tonthus mo tani ta mony'ce'd sho'k mo be.
2 Ata miina 'kwani gi kala tiya adulaṭṭ mo, dhali 'kwani gam 'twa/ 'kup ki pe'th kan mo?
² Imalik gi 'kwaniny'cesh doshkin ki is buni ki 'dishe/ mo, dhali itapa tuli isi montal 'de/ mo apo/ Tapa dhali apo/ a'din 'de/ jin 'koshkunu ki mony-ca mo, mmo/o gwo mo ki:
³ Dhalki ana 'ce'da mondeḵ buni mo dhali taka nyok buni 'peni ana mo.
⁴ A'di jin ca'bki'd eya ris momis mo tani pe'thki'd mo, Tapa miiki uni ka mudhiny'cere/ mo.
⁵ Yan'ko'd a'di midi tor uni gwo eya nyor piti mo dhali dher uni is bwa ka nyor piti jin cithiraçithir mo mmo/o gwo mo ki:
⁶ Aha/ karkina malik pem mo apowa Sihyuun, a'di jin ta wosh pem jin kogu mo.
⁷ Aha/ mina tor gwoŋkan gi Tapa mo: A'di ta gwo jin ona a'di aha/ mo ki: /E ta Ya/m pem mo, shwane/ aha/ dho'thkina /e mo.

⁸ Doṭi aha/ ma, dhali aha/ mina ci /eya ris kal gi 'kwaniny'cesh mo mmota mal pini mo, dhali 'pemen gi mony'cesh mo tani uni mini ta kum pini mo.
⁹ /E mini 'ce'd uni bwa mo ki cwan kol 'kus jin ta toŋkuthu'd mo, dhali mu/ uni 'twa/a 'cesh mo ka 'ci'cimi'th mo me'd toŋkul bwa jin uku 'pena je mo.
¹⁰ Dhali wakan shwane/, ayy imalik, yuki is mo ma, muri is mo, ayy um itapa gi mony'cesh mo.
¹¹ Miiyi Tapa to ki moŋko/ is mo dhali ki mondee is mo, ¹² piyi sho'k piti 'twa/ mo, isi ciki/ ki a'di midi diki shwaa nyor mo, dhali um minu 'ce'd sho'k ibway mo, haali/ anyor piti 'thakunu hila/ ki jahanne/ mo. Mom'bor mii goma ris uni gun bu'thki mo jin huru jwa e a'di mo.
Gway jin yuku mo mmoka mo jin miinuwa mii e mo jin ta jim ma Dawuu'd mo me'd jin guskina a'di mo 'peni ya/m piti ka Abshaluum mo.
3 Ayy Tapa, 'kwani kun ta 'kup gi aha/ wana risa! Uni tana ris ka ris kun cuna po/ aha/ mo.
² Uni tana ris o gwo gom aha/ mo ki: mowoṭha/ kamu/ midi di gom a'di eya Arumgimis yisa. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*
³ Hili /e, ayy Tapa, itana goŋgoro/ gom aha/ mo, dhali monycam pem mo dhali aman'de'k 'kup pem ki mis mo.
⁴ Aha/ 'thera cuuwa/ ki nyanye/ e Tapa mo, dhali a'di thoḵki aha/ 'twa/ 'peni 'kuwosh piti jin kogu mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*
⁵ Aha/ isha 'ko'da 'cesh dhali ish e mo. Aha/ mera e doḵ/e mo, haali/ Tapa a'di teki aha/ mo.
⁶ Aha/ dinaki ko/ is gom 'kwani kun 'koni alaapi 'kume'd mo uni gun doshkin ki is buni apo/ mo mmo'kama 'kam mo.
⁷ Cuyi mis mo ma, ayy Tapa. 'Cuḵi aha/ mo ma, ayy Arumgimis pem. Haali/ /e dorkina ris uni gun ta 'kup ki aha/ e peshe/ mo, dhali /e ki 'ce'd she/ gi uni gun ta thus ki thus mo.
⁸ Mo jin 'cuḵuwa 'cuḵ mo tani a'di ta ji gi Tapa mo, mom'bor miim pini a'di midi di apo/ 'kwanim pini mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

Eya manyuḡ gway mo nyaḡka risa dhenḡdhenye/. Gway jin yuḡu mo mmoka mo jin miinuwa mii e mo. Gway ma Dawuu'd.

4 Thoḡi aha/ 'twa/ mo ma ki aha/ yuḡa yuḡ mo, ayy Arumgimis pem jin ta'da ḡar/e mo.

/E ciḡi aha/ mo mo ki aha/ dina ka ciḡ mo.

Miiyi mii ma 'the apo/ aha/ ma, dhali ciḡi mo ma 'thom pem mo.

2 Ayy 'kwani kakasja imina montak pem jin 'kosu is is ka nyor idi ki mo ma 'the is kan mo?

Kakasja imina /e dhal mo/en gi gwo jin di'd bwa 'te/ 'pen mo dhali simm jasi gwo ma ḡor e kan mo? *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

3 Hili mishi gwo 'ban ki Tapa a'di dhuki uniḡ gayiin ki she/ mo gom is piti mo.

Tapa ciḡki aha/ gwo mo ki aha/ gwona 'twa/ e a'di mo.

4 Ka nyor di'd mo tani hili dhalku/ miinthus ki mii mo.

Wali 'twa/ ka dum bum mo apowa cim bum mo dhali 'koyi um ki shwamm mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

5 Ciyi to kun 'ciḡu/ 'kus kun tana ḡar/en gana/ mo dhali dhuyi moḡgam gwo is bum e Tapa mo.

6 Kwani tana ris kun o gwo mo ki: Ayy, ki ana mina mish tom 'boro'da kamuyi.

'Deki moḡkush gi jis/em pini apo/ aman mo, ayy Tapa.

7/E karki moḡkuny bwa ki nyanye/ eya dum pem mo mmobol uni gwansan e mo kun takin gi pos buni dhali yimana mura'th jin ḡa/u ki ḡah ḡah kun ishkin mo.

8 E mo ma ku'th is mo tani aha/ mina ish 'ko'da 'cesh mo dhali ish e mo,

haali/ /e 'de/ mo tani ayy Tapa, kar aha/ mmoḡa'b ki 'dantar mo.

Eya manyuḡ gway mo gom imanpiya ḡathar mo. Gway ma Dawuu'd.

5 Ciyi 'cem pini ka ris gwom pem mo ma, ayy Tapa, yipi /e 'kup mo gom ohon pem jin ohonkika/ mo.

2 Ciḡi kony cuuwam pem jin gwoka/ mo ma, aMaliḡ pem dhali Arumgimis pem, gom e /e mo tani aha/ 'thona mo.

3 Ayy Tapa, e mon'thamo/ mo tani /e ciḡki 'twam pem mo, e mon'thamo/ mo tani aha/ 'ciḡa to 'kus gom /e mo dhali tima tim mo.

4 Haali/ /e diki ta Arumgimis jin 'kunya bwa mo e tonthus jin miikunu mo.

tonthus midi diki nyaḡ di ki /e mo.

5 Iman'theḡ 'ba/i mis mo mini 'koki doshi bwambori jis/em pini mo,

/e shi/kina ris imanmii tonthusi e mo.

6 /E 'ce'dki uni gwansan sho'k mo kun oki gwo ma ḡor mo.

Tapa shi/i uni gwansani e kun budha ḡe/ jasi goma bas mo dhali 'kwani kun tana he'k e ka he'k e mo.

7 Hili aha/ ki mo/en pini jin ḡelu sho'k mo jin ishki'd ka enthus mo tani aha/ mina ciḡ gu'b pini mo, dhali aha/ mina luḡa luḡ ka ḡarambuye/ gi gu'b gi mondheleladhelel pini mo ki moḡko/ /e mo.

8 Shuyi aha/ bway mo ma, ayy Tapa, e mii ma ḡar/em pini mo

haali/ gom 'kup pem tana ris mo,

kari bway pini ka ji sho'k mo ibwambori aha/ mo.

9 Haali/ gwoḡ gana/ yisa di'da e 'twam buni mo, adum buni 'ce'dkunu sho'k mo,

'kus buni wana e ki moḡ'kupaje jin ḡa'du 'twa/ mo, dhali uni ko 'kus ka le'd buḡi mo.

10 Dhuyi uni mmoḡal tom buni kun 'ko uni i'ba/ mo, ayy Arumgimis,

dhalki uni biḡkin ki gwom buniḡ gana/ gun 'ko uni ibwa mo,

haali/ goma dhiḡ gwom buni ka ris mo tani ḡaki uni ka piḡe/ mo,

haali/ uni walkin ki ḡas ḡas apo/ /e mo.

11 Hili dhalka ris uni gwansan kun huri jwa mo e /e mo tani 'kunya bwa mo.

Dhalki uni yuḡ gway ki sule/ gom moḡ'kuny bwa mo, dhali /e a'di imina uni jett me'di cine/ mo,

ki uni gwansan kun en gway pini mo tani mina bwa i/ ii imis gom /e mo.

12 Haali/ /e 'borki uniḡ ḡar/e mii mo, ayy Tapa,

/e kumki uni ki mo ma 'them pini me'da goḡgoro/ mo.

Eya manyuḡ gway mo nyaḡki dhenḡdhenye/ isi ki koḡ jin 'kula 'kus ki 'kul mo. Gway ma Dawuu'd.

6 Ayy Tapa, dhalku/ ki ḡucur aha/ ka nyor pini mo, walla dor aha/ ka nyor pini jin 'batha'ba'th mo.

2 Miiyi mii ma 'the gom aha/ mo, ayy Tapa, haali/ aha/ 'dushura ki 'dushur mo.

Ayy Tapa, waḡi/ aha/ mo, haali/ arisa simam pem ḡocu bwa mo.

3 Aḡashiram pem si'da/ a'di puru/ ki moḡto'c bwa mo. Hili /e, ayy Tapa – kakasja sa/?

4 ḡuki mo, ayy Tapa, tayi mondiki/em pem is ki me'd mo,

'cuḡi aha/ mo gom gway gi mo/en pini jin ḡelki sho'k mo.

5 Haali/ e mowu mo tani moḡkamu/ yisa di'da jin kanu /e e mo.

E mo ma Haawiya mo tani aja si'da/ imidi ci /e mo-maḡ mo?

6 Aha/ 'thabula is mo gom is pem jin shunki aha/ mo, aris mon'thinyi 'baar mo aha/ uḡa cim pem ki jabu'th mo.

Aha/ ḡorosa/ ki ḡoros apowa cim pem mo ki jabu'th pem jin gwoka/ mo.

7 Em pem ḡa'bki reḡ reḡ mo gom monyḡwakaḡ pem mo,

a'di warki'd ki moḡ'ka'd is mo haala ris 'kup pem tana ris ka ris mo.

8 Iiku/ 'peni aha/ mo, aris um gun miiki tonthus mo, haali/ Tapa a'di ciḡki cuuwa/ gi kom pem mo.

9 Tapa ciḡki aha/ ko gom mo ma di'b is mo.

Tapa bu'thki mo ma 'thom pem mo be.
¹⁰ Aris uni gun ta 'kup pem minu dhu ki mo ma 'the is mo dhali pura du ki mōnto'c bwa mo, uni mini doḡ ka nyan'ko'd mo dhali minu dhu ki mo ma 'the is ki e 'kamu'thki'd hila/ mo.

Ko ma Dawuu'd mo a'di jin yuḡkina a'di gway e Tapa mo isi ki gwo goma Kuush mo jin ta'da waḡ ma Benyamiin mo.

7 Ayy Tapa Arumgimis pem, e /e mo tani aha/ budha mo jin huru jwa mo, tayi aha/ is ki me'd 'pena ris unim pem kun uri aha/ isho'k mo, dhali 'cuḡi aha/ mo ma,
² isi ciki/ ki uni mini 'koki dher aha/ bwa me'da dhop mo, mmodir aha/ mo mmodar gi jan ṭal 'de/ mmowoṭh aha/ mo.
³ Ayy Tapa Arumgimis pem waḡki/ aha/ miina yansankan mo, dhali waḡki/ toṅ kamu/ di'd jin miiga/ ki me'd pem jin shiyi'd mo tani
⁴ dhali waḡki/ aha/ ri/a amugum pem ki tonthus mo tani walla dil a'di jin ta 'kup pem to ka wuny is mo tani
⁵ dhalki a'di jin ta 'kup gi aha/ uri aha/ mo dhali bu'th mo, dhali dhalki a'di pucur mondiki/em pem 'twa/a 'cesh mo, dhali 'thi/a ḡashiram pem e bwam bu'd mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*
⁶ Cuyi mis mo ma, ayy Tapa, eya nyor pini mo, 'deki is pini ki mis apo/ uni gwansan kun ta 'kup pem kun puri mii ki o'd mo, meri is mo, ayy Arumgimis pem, /e ṭorki gwon dwall jin toru gwo 'twa/a 'cesh mo.
⁷ Dhalki montul is gom 'kwani uni itul is gom /e mo, dhali apo/ a'di mo tani budhi monyca'b pini jin eḡa/ eḡ mo.
⁸ Tapa dwalli 'kwani gwo mo, dwalli aha/ gwo mo ayy Tapa, isi ki mii ma ḡar/em pem mo dhali isi ki gwo jin di'di aha/ jin dika/ ki mii ki ṅadhum mo.
⁹ Ayy dhalki tonthus gi imanmii miinthus daḡu ka bwa i'ba/ mo ma, hili ṭeli /e imanmii ka ḡar/e sho'k mo, /e jin nyo/ki bwan'kwani mo dhali aduṅ 'kwani mo, /e jin tana Arumgimis jin ta'da ḡar/e mo.
¹⁰ Agongorom pem a'di di'd eya Arumgimis mo, a'di jin ta uni is ki me'd mo, uni kun dhelel ma du mo.
¹¹ Arumgimis ta'da ḡar/e jin dwalli gwo mo, dhali Arumgimis jin deḡ ma nyor mo isa yempa/ mo.
¹² Waḡki/ wathi/ diki rica du is mo tani Arumgimis midi cil gandal piti ki ṅar ṅar mo. A'di riḡi'da shum bwam piti mo.
¹³ A'di thosonki to gi mo/as piti gom mo gi 'koshuwa 'kosh mo,

mmodhala thopa/ o'd piti me'd mo jin ca'bki wur wur mo.
¹⁴ Hili mo mo ma, amanmii tonthus mo tani a'di bwaa-ki'da ris tonthus mo, dhali di'd ka 'ci ibwa mo jin ta'da pibi ka pibi mo, dhali a'di ki ḡala ṭor ka piḡe/ mo.
¹⁵ A'di ki cwany jis mo tani dhali tor a'di ḡarash ka piḡe/ mo, dhali biṭi jis piti jin cwanykina a'di mo be.
¹⁶ Mo ma pibim piti tu'kki'd e 'kup pitiṅ gana/ mo, dhali mombujur piti thulu'd e bwan'kup pitiṅ gana/ mo.
¹⁷ Aha/ mina ci Tapa mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo jin ha me'd ki mo ma ḡar/em pitiṅ gana/ mo dhali aha/ mina yuḡ gway mmomaṅ gway gi Tapa mo, a'di jin Caa e ki Ca mo.

Eya manyuḡ gway, isi ki gway jin yuḡu ka jattiyya mo. Gway ma Dawuu'd.

8 Ayy Tapa, jin ta Tapam bam, gway pini wa'di eḡa/ e mony'ceshi 'baar mo! /E jin ta gi monyca apo/ momisi 'baar mo jin nani'da nana/ mo.
² Ki 'twa/ gi usha ṅa/ mo dhali uni gun tana 'pereny mo tani /e ṭelkina cur sho'k mo haali/ gom uni gun ta 'kup gi /e mo, mmodosh a'di jin ta 'kup gi /e mo dhali a'di jin ri'cki'da ri'c mo.
³ Ki aha/ parkina momis pini e mo, jin ta'da tu'c gi me'd pini mo tani mmopara ppe e mo dhala risa cul kun ṭelkina /e sho'k mo,
⁴ wathi/ gi wakata mo, jin mina /e i/o bwa ki a'di mo, walla ya/ gi wathi/ mo ki /e mini hil a'di i e mo?
⁵ Naskin /e ki kar a'di mmota ari jin gwa'da'd ka Arumgimis mo dhali shum a'di ki monyca mo dhali mii montaḡ mo.
⁶ /E ciḡi a'di mo jin tanu tapa apowa risa tu'c gi me'd pini mo dhali /e dhukina ris to 'baar mo e bwan'kwariny sho'k piti mo
⁷ aris ḡa'bal dhala morbip mo, dhali si'da/ aris tombwaasho mo,
⁸ dhali aris 'dii kun peni mis mo, dhala ris wa'c e bwan'ḡumma/ yi'de/ mo dhala ris to gunn kun dhu bway e bwan'ḡumma/ yi'de/ mo.
⁹ Ayy Tapa, jin ta Tapam bam mo, gway piṅi wa'di eḡa/ e mony'ceshi 'baar mo!

Eya manyuḡ gway mo isi ki gwo mowu gi ya/m piti mo. Gway ma Dawuu'd.

9 Aha/ mina ci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is e Tapa ka dum pemi 'baar mo. Dhali aha/ mina ṭora ris to kun miikina /e ki jaro/ jaro/ mo.

2 Aha/ mina bwa 'kuny mo dhali ya i mis gom /e mo.
 Dhali aha/ mina yuḵ gway mmomaṅ gway pini mo,
 ayy /e jin Caa e ki Ca.

3 Ka ris uni kun ta 'kup gi aha/ doḵkin ka nyan'ko'd mo
 dhali uni golkinki is mo dhali 'ce'd sho'k ibwambori /e
 mo.

4 Haali/ /e halki mom pem jin raḵu jin ta jin ḵar/e mo.
 /E ḵa'bkina po/ ḵursi ma maliḵ mo mmoḵi mo ma
 ḵar/e mo dhali gwon dwall jin toru gwo 'twa/a 'cesh
 mo.

5 /E ḵucurkina ris kal gi 'kwaniny'cesh mo, /e 'ce'dki uni
 gun ta thus ki thus sho'k mo,
 /e 'koshki gway buni ki sule/ dhali ki sule/ mo.

6 Uni gun ta 'kup mo tani uni torki sho'k ka pupush
 mo e mo jin mu/ḷu 'twa/a 'ceshi 'baar mo,
 aris 'penḵuman bampam buni mo tani yu'dkina /e
 mo,
 dhali mom buni jin kanu uni e mo tani a'di i'ce'dkunu
 sho'k mo be.

7 Hili Tapa a'di iḵa'bkid i mo ma ḵursi ma maliḵ ki sule/
 mo.
 A'di telki'da ḵursi ma maliḵ piti mo gom gwon dwall
 jin toru gwo 'twa/a 'cesh mo,

8 dhali a'di dwallki 'kwaniny'cesh gwo ki mii ma ḵar/e
 mo.
 A'di midi dwall 'kwani gwo ki dar gi mii ma gwar 'de/
 mo.

9 Tapa a'di 'bitha'bi'th me'da cur gom uni gun yapkunu
 mo,
 a'di ta'da cur jin 'bitha'bi'th ka tee jin tojuwa to'c bwa
 mo.

10 Dhali uni gwansan kun mishki gway piti mo tani
 dhuki moḅgam gwo is buni e /e mo,
 haali/ gom /e mo tani ayy Tapa /e diki dhal uni
 gwansan 'pen mo gun simmki /e e mo.

11 Yuḵi gway ki manji Tapa mo a'di jin di'd eya Sihyuun
 mo.
 Tori miin tom piti e bwaman ma ris 'kwani mo.

12 Haali/ a'di jin ri'cki'da bas mo tani a'di diki this uni e
 mo
 dhali a'di diki this ko e mo, ko gi a'di jin wo'ckunu is
 she/ mo.

13 Miiyi mii ma 'the gom aha/ mo ma, ayy Tapa.
 Hili mo mo ma to jin 'koshi aha/ is ka nyor mo tani
 a'di ta to 'peni uni gwansan kun shi/ki aha/ i e mo,
 Ayy /e jin 'de'kki aha/ mo 'peni 'twaṅkal gi mowu mo,

14 ki aha/ mina rasha ris momaṅ pini e mo,
 ki eya ris 'twaṅkal ma goṅ gi 'bwa/ ma Sihyuun mo
 ki aha/ mina bwa 'kuny mo e mony'cuḵ pini mo.

15 Aris kal gi 'kwaniny'cesh ciḵkin 'teki jorom mo e jis
 kun cwanykina uni mo,
 eya nyoḵ kun bagkina uni mo tani a'di bu'thki uni
 isho'k buniṅ gana/ mo.

16 Tapa dhalki is piti ki a'di minu mish mo, a'di torki
 gwon dwall 'twa/a 'cesh mo,
 uni gun ta thus ki thus mo tani bu'thkin ma gumem
 buni kun uḵkina uni ki me'd buniṅ gana/ mo. *Higgaion.*
Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.

17 Uni gun ta thus ki thus mo tani uni mini ḵeker bwa
 mo eya Haawiya mo,
 aris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo kun thiskina
 Arumgimis e mo.

18 Haali/ uni kun mini mii ta gi to mo tani uni minu mii
 'koki this e isa yempa/ mo,
 dhali mo ma 'teṅ kape/ gi uni gun hatha'ko'd mo tani
 uni minu 'koki 'ce'd sho'k ki sule/ mo be.

19 Cuyi mis mo, ayy Tapa. Dhalku/ ki dhal 'kwani
 mmopi gwo jipi/ mo.
 Dhalka ris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo dwallu gwo
 mo ibwambori jis/em pini mo.

20 Dhuyi uni ki mo ma ḵo/ is mo, ayy Tapa.
 Dhalka ris kal gi 'kwaniny'cesh ki mish uni mo ki uni
 tana ta, uni ta 'kwaniny'cesh mo! *Doshi ma dhali 'cunycuri*
yan mo.

10 Katinta doshkina /e isa dhana/ kan mo, ayy
 Tapa?
 Katinta bagkina /e is pini 'pena tee jin tocu bwa mo?
 2 E mo jin dhuna uni kun ta thus ki thus is ki ca mo
 tani uni ki ur uni kun hatha'ko'd isho'k mo.
 Dhalki uni budhu mo e mom buni kun pishinkina uni
 ki 'pen mo kun kulumkina uni gwo ibwa mo.

3 Haali/ uni kun ta thus ki thus mo tani dhuki 'ba/ ki ca
 mo gom to kun gop uni bwam buni mo,
 dhali wathi/ jin pura bwa ki pur gom nyunykina/ mo
 tani a'di midi jeeya je mo dhali ruḵ Tapa mo.

4 E bwam/em piti jin kara a'di 'ba/ ki ca mo tani a'di jin
 ta thus ki thus mo tani diki ṅap a'di mo.
 Dhali aris gwom piti kun kuluma a'di ibwa mo tani ta
 ku kun wa cikise/ mo mmo/o ki: Arumgimis piyi'd mo
 be.

5 Bway piti ruski'd ki rus isa yempa/ mo,
 gwon dwall pini a'di ḵa'bkid e mo jin eḵa/ eḵ mo, jin
 di'di bwampo/ gi jis/em piti mo:
 dhali goma ris 'kup piti mo tani a'di ki 'taḵ uni manya/
 i'kup mo.

6 A'di kulumki gwo eya dum piti mo ki: Aha/ mina mol
 joḵ mo,
 eya risa nyaḵum yil gi 'kwani mo tani aha/ mina diki
 gam a'di jin ta mo jin 'konu ki 'twa/ jin 'bushura/
 'bushur 'kup mo.

7 Twam piti 'tu'dkunu mo ki mo ma jee mo dhali ki mo
 ma he'k e mo dhali mmoyapa yap mo,
 dhali 'ko'da le'd piti mo tani a'di taki'da pibi mo dhali
 miinthus jin shi/ashi/ mo.

8 A'di ḵa'bkid mo mmobag mo eya ris bampa/ mo,
 e mom piti jin bagkina a'di is mo tani a'di jin ta'da
 man'kosha mee gom uni gun 'kon ka po/ mo.
 Em piti miid ki jir jir mmodim uni gun hatha'ko'd mo

9 a'di ki wupa 'cesh ka ḵwal is me'da dhop e bwanṅ gu'b
 piti mo,
 a'di ki wupa 'cesh ki a'di midi bu'th uni gun hatha'ko'd
 mo,
 a'di ki bu'th uni gun hatha'ko'd mo ki a'di di'd mmodir
 uni ka nyoḵ bway bwaman mo.

10 Uni gun hatha'ko'd mo tani uni nyu/kunu mo, mmo-
 ciḵ ka 'cesh mo,

dhali ƙa'k mo e mom'bi'th piti mo.
¹¹ A'di kulumki gwo eya dum piti mo ki: Arumgimis dhalki'da dhal 'pen mo,
 a'di bagki jis/em piti mo, a'di midi mol a'di par e mo.
¹² Cuyi mis mo ma ayy Tapa, ayy Arumgimis. 'Deki me'd pini mo,
 dhalku/ ki dhal uni gun woca is is she/ 'pen mo.
¹³ Katinta iruƙkina wathi/ jin ta thus ki thus Arumgimis mo,
 dhali o gwo eya dum piti mo ki: /E mini diki yuƙ a'di mmoƙi mondeŋ piti e mo?
¹⁴ /E mishkin mo, nye, /e nyi'thki mo jin ƙocu bwa mo dhali mo jin jwakaƙkunuwa jwakaƙ mo
 ki /e mini 'taki ƙal a'di e me'd pini mo,
 a'di jin hatha'ko'd mo tani a'di ƙiki is piti ki /e mo,
 haali/ /e jin tana manwo'th gom a'di jin dar gi com mo.
¹⁵ 'Ce'dki /e a'di abi mo a'di jin ta thus ki thus mo dhali a'di jin ta'da manmii tonthus mo,
 simmi miin tonthus piti e naskin mo ntagi /e mini diki gam toŋ kamu/ mo.
¹⁶ Tapa a'di ta'da maliƙ gom ki sule/ mo dhali ki sule/ mo.
 Kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo mini 'ce'd sho'k 'peni mony'cesh mo.
¹⁷ Ayy Tapa /e mini ƙiƙ to gi a'di jin 'ka'd ma du ki 'ka'd gom to jin o a'di bwa mo,
 /e mini 'bi'th uni adum buni is mo dhali /e mini ƙa'd 'cem pini mo,
¹⁸ mmodhuwa dhu ka po/ mo gom uni gun dar gi icom mo dhali uni gun yapkunu mo be,
 wakan ki wathi/ gi mony'cesh midi diki dhu uni ki moŋƙo/ is doƙ/e mo be.

Eya manyuƙ gway mo. Gway ma Dawuu'd.

11 E Tapa mo tani aha/ bu'thkina mom pem jin hurƙika/ jwa mo, dhali /e mini oyaa/ gwo kata mo ki:
 Ƴeyi me'd 'dii mo e 'kuwosha turga/ mo,
² haali/ hili mo mo ma, haali/ uni gun ta thus ki thus mo tani gwana'dkina bwa mo,
 uni ƙa'bkina thopam buni eya shu/ mo
 mmoshin e mondhurumi'd mo apo/ uni kun dheel ma du mo.
³ Dhali waƙƙi/ mo kun ƙa'bkunu 'ce'dkunu sho'k mo tani
 imanmii ka ƙar/e mini miiya ta mo?
⁴ Tapa a'di di'd e gu'b gi mondheeladheel piti jin ƙogu mo,
 dhali aƙursi gi Tapa a'di di'd e momis mo,
 dhali em piti hilki mo mo, dhali aƙwama'c em piti a'di nyo/ki uci gi 'kwaniny'cesh mo be.
⁵ Tapa a'di nyo/ki uni gun miin ka ƙar/e mo dhali uni gun ƙa thus ki thus mo,
 dhali aƙashiram piti shi/ki a'di i e mo a'di jin enki mo jin bujuruwa bujur mo.
⁶ Apo/ a'di jin ta thus ki thus kan mo tani a'di midi het-ha po/ a'di akapany o'd mo dhali to jin si'du/ mo,

dhali 'tham jin shi'bil to mo tani a'di midi ta tom buni kun pwaƙkunu uni bwa ka 'to'd 'to'd mo be.
⁷ Haali/ Tapa a'di ta'da ƙar/e mo dhali a'di eni mii gun miinu ka ƙar/e mo.
 Uni gun dheel ma du mo tani mini hil bwam/em piti mo be.

Eya manyuƙ gway mo: isi ki gwo ma sheminith mo. Gway ma Dawuu'd.

12 Wo'thi/ awo'th mo ma, Tapa. Haali/ jaŋ kamu/ yisa di'da naskina/ jin ta'da gayiin mo,
 haali/ uni kun ta ku isiŋ gana/ mo tani torƙi sho'k ka pupush mo 'peni bwaman gi ya/ gi 'kwaniny'cesh mo be.
² Aris 'kwaniny'ceshi 'baar mo ka 'de'te/ 'de'te/ mo tani takina ƙor ka ƙor apo/ imannyak 'dish gu'b buni is mo,
 ki gwo maŋ buni 'pena le'd buni ka maƙ mo dhali ka du kun 'koni su/ mo tani uni ki ƙor gwo mo.
³ Dhalki Tapa a'di 'ci'thki'da risa maŋ kun maŋu ka maƙ 'peni 'twa/ mo,
 dhala le'd kun dhu dhan 'ba/ ki ca mo,
⁴ uni gwansan kun o gwo mo ki: Ka le'd bana mo tani ana mina pi gwo jipi/ mo,
 ale'd bana 'kon nyaƙƙi ana mo, kaja a'di ita tapam bana mo?
⁵ Haali/ uni gun hatha'ko'd mo tani uni yapkunu mo, haali/ uni gun mini mii ta gi to mo tani uni ohonkin mo,
 aha/ mina cu mis shwane/ mo, a'di ta gwo jin ona Tapa mo,
 dhali aha/ mina kar a'di ki 'dantar e mo jin o a'di bwa mo.
⁶ Aris gwo kun ona Tapa is mo tani uni ta gwo kun onu is mo kun dheelkin mo,
 'dolkon kush uni i'to'dkunu ki o'd jin ƙa'b ki wur wur mo 'pena 'cesh mo,
 uni dhukunu i o'd me'di pesu/ mmodheel a'di mo.
⁷ Ayy Tapa, miiyi mii mmocesh am ka po/ mo ma, jiyi aman 'pena nyaƙum yil gi 'kwani gwansan mo ma ki sule/ mo.
⁸ Eya ris 'twaŋkal kuku/ mo uni kun ta thus ki thus mo tani 'kaƙarki mo mo,
 me'd miim bulga/ a'di ikaru ki ca e bwaman iya/ gi 'kwaniny'cesh mo.

Eya manyuƙ gway mo. Gway ma Dawuu'd.

13 Kakasja, ayy Tapa? A/e mini dhal aha/ 'pen ki sule/ sule/ kan mowa?
 Dhali /e mini bag jis/em pini 'peni aha/ ki mo gi waka-ta mo?
² Dhali ki mo gi wakatinta imiga/ mii ƙal mom'pe'd shem pem eya ƙashiram pem mo,
 dhali ta gi mondi't bwa eya dum pem iyula tente/ kan mo?
 Ki mo gi wakatinta imina a'di jin ta 'kup gi aha/ ica apo/ aha/ mo?

³ Nyithi ma dhali thoḵ aha/ gwo mo, ayy Tapa, Arumgimis pem mo.

Kushi em pem mo isi ciki/ ki aha/ mina ish e mo e a'di jin ta mo/ish e gi mowu mo,

⁴ isi ciki/ ki a'di jin ta 'kup ki aha/ midi o gwo mo ki: Aha/ pina a'di e mo be,

isi ciki/ ki uni kun ta 'kup ki aha/ mina bwa 'kuny mo haali/ aha/ yikinkunu is mo be.

⁵ Hili aha/ gamkina gwo is mo e mo/en pini jin telkunu sho'k mo, adum pem mina bwa 'kuny mo e bway mowoth pini mo.

⁶ Aha/ mina yuk gway e Tapa mo, haali/ a'di mii aha/ ki 'bore/ ki miin to kun ishkin ka enthus mo.

Eya manyuk gway mo. Gway ma Dawuu'd.

14 A'di jin ta pus mo tani o gwo eya dum piti mo ki: Arumgimis piyi'd mo.

Uni pu/kin mo, dhali uni mii mii kun bulabul mo. Jan kamu/ jin miid ka kar/e yisa di'da.

² Tapa hilki mo ka lungu'b 'peni mis apo/ uci gi 'kwaniny'cesh mo

mmopar mo e mo wakki/ jan tal 'denj kamu/ mii mii ki yuk yuk mo,

mimosimm jasi Arumgimis e mo.

³ Uni 'baar mo iikini dheres mo, uni 'baar mo wakina e ki to gun pu/kin mo,

jan tal 'denj kamu/ yisa di'da jin mii mii jin 'boro'd mo, tal 'de/ piyi'd mo be.

⁴ 'Kona uni ki nyitha/, aris imanmii tonthus mowa, uni kun shwa 'kwanim pem me'd tonte/ kun shwana uni mo,

dhali uni 'koki yuk Tapa mo.

⁵ Uni minu dhu ki dhan monko/ is mo, haali/ Arumgimis nyak di ki 'kwani ma nyakum yil kun mii miin kar/e mo.

⁶ Um mini 'taki non mo jin thosona wathi/ jin hatha'ko'd 'twa/ mo tani, hili Tapa a'di ita jim piti jin hura a'di jwa nycine/ mo be.

⁷ Ayy mony'cuḵ midi 'taki pu'd gom 'Kwani ma Israyiil moyi 'peni Sihyuun mo!

Ki Tapa midi wara shamanettan ki 'kwanim piti is mo tani

Yakuub mina bwa 'kuny mo dhali Israyiil mina bwa 'bor mo.

Gway ma Dawuu'd

15 Ayy Tapa, aja a'di imidi ca'b ki ca'b yilkina/ e gu'b burinyem pini mo?

Dhali aja a'di imidi ca'b e 'kuwosh pini jin kogu mo?

² A'di jin ya'd ki dar gi mii 'ba/ mo, dhali mii miim 'boro'd mo,

dhali tor gwonj gana/ 'pena dum piti mo,

³ a'di jin diki thutha thu'th 'pen ka le'd piti mo, dhali diki mii tonthus ka kam piti mo,

walla kal mo jin wakuwa wak apowa mannyak ca'b piti jin 'dish a'di is mo,

⁴ dhali e jis/em piti mo tani aman/ush gwo gam is mo tani wakina a'di mo,

hili a'di tak uni gwansan kun ko/ki Tapa mo, dhali a'di jin thulki gwom piti me'da po/ mo ki to jin shi/ki a'di mo tani dhali diki ak gwom piti e mo be,

⁵ a'di jin diki kara guurush piti e mo jin nyunyu/ to mo, dhali a'di diki bu'th mo jin wanu is apo/ a'di jin di'd ka po/ mo be.

A'di jin mii to gwansan mo tani minu mol joḵ ki sule/ mo be.

Ko ma Dawuu'da dhama/ jin kanu e mo.

16 'Tashi aha/ 'twa/ mo ma, ayy Arumgimis, haali/ e /e mo tani aha/ bu'thkina mo jin huru jwa mo.

² Aha/ ki o Tapa gwo mo ki: /E ta Tapam pem mo. Ki dar gi /e mo tani aha/ mina mol tom 'boro'd gam mo.

³ Me'd uni gun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel e mony'cesh mo tani uni a'di ita kun bol tiya e ki 'bor mo, dhali e uni mo tani a'di 'kunyka/ bwam pemi 'baar mo.

⁴ Uni gwansan kun kwanykina ruma tiya mo tani uni marki mondij bwam buni is mo,

mon tom buni gun cina uni mmo'ciḥa basa 'cesh mo tani aha/ mina diki ci mo

walla aha/ mina diki kal gway buni e 'twam pem mo.

⁵ Tapa a'di ta tom pem jin kwanyka/ mmobu'th mo dhala kubbaayam pem mo dhali /e ko'dki mal pem is mo.

⁶ Jil uni dirkini bwambori aha/ mo e mo jin 'kunyka/ bwa mo,

nye, aha/ tana gi mala 'borga/ mo.

⁷ Aha/ 'bora Tapa mii mo a'di jin ciki aha/ gwo logom mo,

e mon'thiny si'da/ mo tani adum pem ye'thki aha/ sho'k ki gwo mo.

⁸ Aha/ karkina Tapa isa yempa/ ibwambori jis/em pem mo,

haali/ a'di di'd ki me'da bim poros pem mo ki aha/ minu 'koki joḵ mo be.

⁹ Wakan adum pem a'di 'borkunu bwa mo dhala kashiram pem a'di 'kunykina bwa mo.

Bungwar is pem a'di ca'bki'd ki ca'b 'pempaḵ gana/ mo.

¹⁰ Haali/ /e diki ci aha/ eya Haawiya mo, walla /e diki dhal a'din 'de/ jin ta'da gayiin pini bway mo mmopar jisa 'kulga/ e mo.

¹¹ /E tor ki aha/ bway tur gi mondiki/e mo, e bun'kus pini mo tani a'di isha mo jin 'tu'du ki mon'kuny bwa mo,

eya bim poros pini mo tani a'di 'kona mo jin 'boru bwa ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo.

Mon'tho ma Dawuu'd

17 Ciki gwonj kar/e mo ma, ayy Tapa. Kari 'ce gom kom pem mo.

Çiyi 'cem pini gom mon'thom pem 'pena le'd pem jin di'd ki 'kus 'pena he'k e mo.

²Peni /e mo tani dhalki mom pem jin yenu pu'du'd mo.

Dhalki em pini a'di hili jim 'boro'd mo.

³Waḳki/ /e mini pala dum pem mo, dhali waḳki/ /e mini yayu/ mmobuṭi aha/ mon'thiny mo, dhali waḳki/ /e mini nyo/ aha/ mo tani /e mini diki gam tonthusa kamu/ e aha/ mo.

'Twam pem diki dhaṅ gwo mo.

⁴Me'd mii gun miina 'kwani mo tani ki gwo gi 'twam pini mo tani aha/ gaskina mo 'peni bway gi uni kun bujurkina bujur mo.

⁵Naṭgin pem ṭelki sho'k mo e bway tur pini mo, sho'k pem diki yeres mo.

⁶Aha/ yuḳkina /e mo haali/ /e mini thoḳ aha/ 'twa/ mo, ayy Arumgimis.

Kari /e 'cem pini gom aha/ mo, ciḳi /e gwom pem mo ma.

⁷Tori monṭel sho'k gi mo/en pini ki jaro/ jaro/ mo, ayy amanwoṭḥ gi uni gwansan kun simmki mo jin huru jwa e mo

'peni uni kun ta 'kup gi uni ki me'da bim poros pini mo.

⁸Kari aha/ me'da pinya/ e e mo.

Bagi aha/ eya la ma bim pini mo,

⁹'peni uni kun ta thus kun dilki aha/ to mo, kun ta 'kup pem kun shi/in ki shiṅ gana/ mo kun 'kamki aha/ mo.

¹⁰Uni mu'thkina dum buni 'peni bwa jin hilu ki e ma 'thime/ mo.

Dhali ki 'twam buni mo tani uni oki gwo ki 'ba/ kun dhuna uni ki ca mo.

¹¹Uni thuḳki aha/ ki 'the'b 'the'b mo, dhali shwane/ uni 'kamki aha/ mo.

Uni dhuki em buni mo mmo'tuḳ aha/ ka 'cesh mo.

¹²Uni wana e ka dhop jin gananki 'ba/ mo mmodher to bwa ka gwapi/ mo, me'd ari dhuru'c ma dhop jin wupki'da 'cesh mmobag mo.

¹³Cuyi mis mo, ayy Tapa, jemi uni 'kup mo, dhali piyi uni e mo.

Dhali 'cuḳi mondiki/em pem 'peni uni kun ta thus ki gandal pini mo,

¹⁴'peni 'kwani ki me'd pini mo, ayy Tapa, 'peni 'kwani gwansan kun bu'th to jin ta moṅ'ko gi mony'cesh mo.

Dhalki bwam buni 'tu'du/ mo ki to kun dhukina /e gom uni mo.

Dhalki uḳim buni uni tan gi to ki nyanye/ mo jin midi bol ji gi ca'd e mo.

Dhali dhalki uni ur ton tiya 'kup gom usha ṅam buni mo.

¹⁵Dhali gom aha/ mo tani aha/ mina hil bwam/em pini mo e mo ma ḳar/e mo.

Ki aha/ mina mer e mo tani aha/ minu ḳap mo mmo-hila yir em pini mo be.

Eya manyuḳ gway mo. Gway ma Dawuu'd, a'di jin ta çinḳina/ gi Tapa mo, a'di jin dhalki'da ris gwo me'd mo ki gway jin yuḳa a'di e Tapa mo ka tee jin 'cuḳkina Tapa a'di mo 'peni me'd ma ris unim piti kun ta 'kup ki a'di mo dhali me'd ma Shawuul mo tani a'di ki o gwo mo ki:

18 Aha/ ena /e mo, ayy Tapa, jin ta mom'bi'th pem mo.

²Tapa a'di ta wosh pem mo, dhali acur pem mo, dhali aman'cuḳ aha/ mo,

dhali Arumgimis pem mo, dhali wosh pem mo, e a'di jin bu'thkika/ mo jin hurga/ jwa mo,

a'di jin ta'da goṅgorom pem mo, dhali ce gi bway gi mowoṭḥ pem mo, dhali mo ma cur pem jin ṭenu gwo mo.

³Aha/ yuḳkina Tapa mo, a'di jin haki me'd mo jin minu maṅ mo,

dhali aha/ takunu is ki me'd mo 'pena ris unim pem kun ta 'kup ki aha/ mo.

⁴Atom gi mowu a'di 'tamkunu aha/ is mo, mii jin kar 'kus me'd yi'de/ 'peni mo jin daḳu/ gwo me'd mo a'di tiḳ aha/ e mo,

⁵dhali atom ma Haawiya a'di koṭḥki aha/ is mo, dhali agume/ gi mowu a'di jemki aha/ 'kup mo.

⁶E mo ma çis pem mo tani aha/ yuḳkina Tapa mo, eya Arumgimis pem mo tani aha/ gwokina 'twa/i a'di gom mowoṭḥ mo.

'Peni gu'b gi mondheleladhelel piti mo tani a'di ciḳki 'twam pem mo,

dhali kom pem a'di jidhirki'd mo e bwany'cem piti mo.

⁷Dhali mony'cesh a'di yakid ka kul is mo dhali tu'k 'ban ki washar washar mo,

dhali moṅḳa'b ma ris wosha turga/ si'da/ uni deekin ki bir bir mo,

dhali yiḳinki is mo haali/ a'di shwaki'da nyor mo.

⁸Aku'd yakid ka piye/ 'peni shush piti mo

dhali o'd jin midi kupa kup 'peni 'twam piti mo, akapany o'd jin ḳakaca ḳaka'c gaçki'd ka piye/ 'peni a'di mo.

⁹A'di goṅki momis is mo dhali thulu/ ka 'cesh mo dhala raḳ jin 'ceṭḥki'da 'tum a'di di'd e bwan'kwariny sho'k piti mo.

¹⁰A'di merki'da powa man'doyu gwo mo dhali pe mo, a'di pu'dki'd ki 'ta'b apowa bi gi 'tham mo.

¹¹A'di karki mondhurumi'd mmota tom piti jin 'kamki a'di is mo, adarha'dam piti a'di ta'da raḳ jin 'ceṭḥki'da 'tum gom yi'de/ mo.

¹²'Peni moṅkush jin kushi mo kagahara e bwambori a'di mo tani

to pu'dki'd 'pena raḳ piti mo jin ta'da wasa/ mo dhali akapany o'd mo.

¹³Dhali Tapa si'da/ a'di gwoki'da gur gur e momis mo dhali a'di jin Caa e ki Ca a'di bahki 'twam piti mo, awasa/ mo dhali akapany o'd mo.

¹⁴Dhali a'di shinki'da thopam piti mo dhali ce uni bwa mo

dhali a'di ki dhi'th mo ka war mo dhali ti'k uni 'pen mo.
¹⁵ Dhali bway tur e kumma/ yi'de/ mo tani uni 'kokunu mo mmomish mo,
 dhali monka'b gi mony'cesh uni mishkunu mo be,
 gom miinj kucur pini mo jin kucurkina /eya kucur mo,
 ayy Tapa,
 gom du'd gi shi/in 'peni shush pini mo.
¹⁶ A'di jidhirki'd 'peni mo jin eka/ ek mo, dhali a'di bu'thki aha/ mo,
 a'di ki dir aha/ ka pije/ 'pena ris yi'de/ mo.
¹⁷ A'di ki 'cuq aha/ mo 'peni a'di jin ta 'kup ki aha/ jin 'bitha'bi'th mo,
 dhali 'peni uni gwansan kun shi/ki aha/ i e mo,
 haali/ uni 'kona isi 'bitha gom aha/ mo.
¹⁸ Uni pu'dkina po/ aha/ ka teem pem jin ta jok ki jok mo,
 hili Tapa a'di ta mohal pem mo,
¹⁹ A'di ki buq aha/ ka pije/ e mo jin kwashara/ kwashar mo
 dhali a'di 'cuqki aha/ mo, haali/ a'di 'borkina bwa ki 'bor ki aha/ mo.
²⁰ Tapa a'di ciki aha/ adum pem jin ish kumma/ mo me'd isi mii ma qar/em pem mo,
 dhali me'd isi mii jin dhelelkika/ me'd pem mo tani a'di rakki aha/ to ibway mo.
²¹ Haali/ aha/ dhukina bway gi Tapa mo
 dhali aha/ dinaki mii tonthus mmoper mo 'peni bway ma Arumgimis pem mo.
²² Haali/ aris gwoŋkan piti kun onu mo tani uni 'koni bwambori aha/ mo,
 dhali gwoŋkan piti kun bahu mo tani aha/ dinaki dhu uni 'pen ka pije/ 'peni aha/ mo.
²³ Aha/ dara gi mii 'ba/ ibwambori a'di mo,
 dhali aha/ karkina is pem 'peni mo jin 'konu ki mii 'ba/ mo.
²⁴ Gom gwo gi wakan mo tani Tapa a'di irakki aha/ to ibway mo isi ki mii ma qar/em pem mo,
 dhali isi ki me'd pem jin dhelelkika/ mo e jis/em piti mo be.
²⁵ Gom uni kun ta ku isiŋ gana/ mo tani /e ki tor is pini jin tana /e a/isiŋ gana/ e uni mo,
 dhali ki wathi/ jin dar gi mii 'ba/ mo tani /e ki tor is pini jin dara /e ki mii 'ba/ e wathi/ mo.
²⁶ Dhali gom uni kun dhelelkin mo tani /e ki tor is pini jin dhelelkina /e e uni mo,
 dhali ki uni kun wanyarkina ii ki wanyar mo tani /e ki tor is pini e uni ki ca'ckon mo.
²⁷ Haali/ /e 'cuqki 'kwani kun dhu is ki gwa'd mo,
 hili uni kun dhu 'bam buni ki ca ki e ma waq mo tani /e mini thul uni ka 'cesh mo be.
²⁸ Nye, /e kanyki monkush ma lambam pem mo.
 Tapa Arumgimis pem a'di 'twakki mondhurumi'd pem ki monkush mo.
²⁹ Nye, ki /e mo tani aha/ misha sirica risa thuruq ma mee ki sho'k mo
 dhali ka Arumgimis pem mo tani aha/ mina mish nyalla/ apo/ 'kupa gangara/ mo.

³⁰ Arumgimis yansan mo tani bway piti 'boro'd ki 'bor gana/ mo.
 Dhali gwo jin ona Tapa is mo tani a'di nyo/ki gwoŋ gana/ mo.
 A'di ta'da goŋgoro/ goma ris uni gwansan kun bu'thki mo jin huru jwa e a'di mo be.
³¹ Haali/ aja a'di ta'da Arumgimis mo? hili a'di jin ta Tapa mo.
 Dhali aja a'di ita wosh? isi ciki/ Arumgimis bana mo.
³² Arumgimis jin dekki aha/ ki mom'bi'th is mo,
 dhali kar bway pem ki 'dantar mo.
³³ A'di ki kar sho'k pem mmowa e ki sho'k ma buyymo mo,
 dhali a'di ki kar aha/ ki kar 'pempaŋ gana/ mo e mo jin turatur mo.
³⁴ A'di tor ki me'd pem gwo mo gom mo ma mee mo,
 wakan ka bim pem mini mish gwana'da bwa me'da korok mo.
³⁵ /E ciki aha/ agoŋgoro/ gi bway mowoŋ pini mo,
 dhali ki me'da bim poros pini mo tani /e thiŋki aha/ mo,
 dhali ki mowoŋ pini mo tani a'di ki kar aha/ mmocaa-ca mo.
³⁶ /E ki ci aha/ mo jin waŋgala/ waŋgal gom ŋaŋgin pem kun dhuka/ e bwaŋ'kwariny pem mo,
 dhali sho'k pem diki yeres mo.
³⁷ Aha/ urkina ris uni kun ta 'kup gi aha/ isho'k mo,
 dhali bu'th uni mo
 dhali aha/ dinaki doq ka nyaŋ'ko'd mo ntagi uni kupkunu mo be.
³⁸ Aha/ puŋulkina uni i e mo, wakan ki uni molki cu mis mo.
 Uni ta'kkin e bwaŋ'kwariny sho'k pem mo.
³⁹ Haali/ /e dekki aha/ ki mom'bith mo gom mo ma mee mo.
 /E ki dhu uni kun tiqki aha/ e mo mmociq ki jorom mo ibwaŋ'kwariny aha/ mo.
⁴⁰ /E ki dhu aris unim pem kun ta 'kup ki aha/ mmoŋu'k aha/ 'ko'd buni i is mo
 dhali uni gwansan kun shi/ki aha/ i e mo tani aha/ 'ce'dkina uni sho'k mo be.
⁴¹ Uni cuukin gom mowoŋ mo hili jaŋ kamu/ piyi'd mmota uni is ki me'd mo.
 Uni cuukin 'twa/ e Tapa mo tani hili a'di diki thoq uni gwo mo be.
⁴² Aha/ dorkina uni mmota agarisa/ ibwambori 'tham mo.
 Aha/ ta'kkina uni ka pije/ me'da je e bway tur kun iinu mo.
⁴³ /E 'cuqki aha/ mo 'peni mo jin bira 'kwani abir mo,
 /E ki kar aha/ mmota a'kaŋ'kup ki kal gi 'kwanyiny'cesh mo.
 Ki 'kwani kun dika/ ki mish mo tani uni miiki aha/ to mo.
⁴⁴ Haali/ me'd jin cikina uni gwo gom aha/ mo tani uni haki aha/ gwo e mo.
 'Kwani kun wal 'twan tiya mo tani uni pu'dkin mo mmopar ki jin 'kupa'dupun 'kup ki aha/ mo.

⁴⁵ 'Kwani kun wal 'twan tiya mo tani uni thiskin ma du e mo,
dhali pu'du/ mo mmodee kagahara 'peni mo ma cur buni mo.

⁴⁶ Tapa di ki e mo dhali mom'bor mii midi di gom wosh pem mo,
dhali mo/ek midi di goma Arumgimis pem jin ta bway mowoth pem mo.

⁴⁷ Arumgimis jin ciki aha/ mori'c mo
dhali aris 'kwani mmo'dap 'twa/a 'cesh i bwan'kwariny sho'k pem mo.

⁴⁸ A'di jin 'cu'ki aha/ mo 'pena ris 'kup pem mo,
nye, /e karki aha/ ki ca mo mmoboloca ris uni kun ta 'kup ki aha/ e mo,
dhali /e 'cu'ki aha/ mo 'peni 'kwani kun bujurkina bujur mo.

⁴⁹ Haali/ gom mii yan kan mo tani aha/ mina ci /e montak gi gwo man mo, ayy Tapa ibwaman kal gi 'kwaniny'cesh mo,
dhali yuk gway mmoman gway pini mo be.

⁵⁰ Adhan mo jin pinu mii e mo tani a'di cikina a'di go-ma mali'k piti mo,
dhali a'di ki tor mo jin telu mo/en piti sho'k mo ki a'dim piti jin 'koshkina a'di ki monyca mo,
eya Dawuu'd mo dhali e emen piti ki sule/ sule/ mo.

Eya manyuk gway mo. Gway ma Dawuu'd.

19 Aris momis uni tor'ki monyca ma Arumgimis mo, dhala balany bahki miin tom piti ki me'd mo.

² Ka yempa/ ka yempa/ mo a'di ki gac gwontor piti mo,
dhali mon'thiny ka yempa/ mon'thiny mo tani a'di ki tor monyith piti mo,

³ Mowal 'twa/ piyi'd mo walla gwo piyin mo,
dhali 'twam buni si'da/ 'konuki cik mo tani

⁴ hili 'twam buni a'di yaki'd ka piye/ e mony'ceshi 'baar mo,
dhali gwom buni a'di yaki'd ki 'pemen gi mony'ceshi 'baar mo.

E uni mo a'di ki kar gu'ba'ku/ goma tente/ mmodi mo,
⁵ a'di jin sulki'd ka piye/ me'd wathinya'ba jin dhalki gu'b jin isha a'di 'pen mo

dhali wa e ki wathi/ jin 'bitha'bi'th jin guski'd mmo'baar bway piti ki mon'kuny bwa mo.

⁶ Mosul piti a'di 'peni 'pemen ma ris momis mo,
dhali mo ma kul is piti a'di taki'd gi 'pemen e uni mo,
dhali toj kamu/ yisa di'da jin mishu bag mo 'peni mo ma wur wur piti mo.

⁷ Gwonkan jin cinu gi Tapa mo tani a'di 'boro'd ki isi 'bor gana/ mo,
a'di jin warki'da kashira/ is mo,
dhali gwonyci gi Tapa a'di doshki'd mo,
mmodhu uni gun 'ka'da mii 'ba/ ki moyuk mo,

⁸ gwonkan gi 'twa/ gi Tapa mo tani uni yisa shiyina, hili uni 'kunykina du mo be.

Dhali gwonkan gi Tapa jin 'kwarkunu mo tani a'di dheleladhelel mo,
a'di jin kushki e gi 'kwani mo.

⁹ Monko/ jin kogu Tapa mo tani uni dheleladhelel mo, kun minu 'dim 'kup ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo.

Dhali gwonkan gi Tapa kun onu mo tani uni ta unij gana/ mo

dhali tana kar/e mmonal 'de/ mo be.

¹⁰ Kun minu o bwa ki nyanye/ mmobol 'dolkon gana/ e mo

isi kan si'dayi me'd 'dolkon gana/ jin tashkunu e ki o'd mo,

dhali a'di jin ca'bki dhel dhel si'da/ mmobola dham e mo

dhali jin yuki'd ki haw haw me'd mamana dham mo.

¹¹ Bahili ki uni mo tani cinjinam pini a'di rumkunu mo dhali mmodhu uni mo tani adhan to jin ish kumma/ jin caaca mo tani a'di cikunu mo.

¹² Hili aja a'di imidi theke'th tom piti kun thama a'di mii mo?

Dheleli /e aha/ 'peni mombag gi mii kun thamka/ mii mo.

¹³ Tashi cinjinam pini 'twa/ mo 'peni miinthus kun miina a'di ka daran du mo.

Dhali dhalku/ ki dhal uni bway mo mmota tapa apo/ aha/ mo.

Dhali yan'ko'd aha/ mina di ki dar gi mii 'ba/ mo dhali di ka po/ 'pena dhan gwon dhan mo.

¹⁴ Dhalki gwo gi 'twam pem

dhali gwo kun kulum aha/ eya du mo

mishu bu'th mo e jis/em pini mo,

ayy Tapa jin ta wosh pem mo dhali amanwan aha/ 'ba/ mo.

Eya manyuk gway mo. Gway ma Dawuu'd.

20 Tapa midi thok /e 'twa/ mo ka tee jin toju /e bwa mo.

Dhali gway ma Arumgimis ma Yakuub mo tani a'di midi cesh /e ka po/ mo.

² Dhalki a'di hashki /e mowoth 'peni mo jin kogu mo dhali ci /e mo ma thip 'pena Sihyuun mo.

³ Dhalki a'di ka'da ris tom pini kun cina /e ki me'd e mo mmo'ci'th 'kus mo,

dhali kar /e ki mo ma 'the mo gom to kun 'ci'th'kina /e 'kus mo mmomiiya bas mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

⁴ Dhalki a'di ci /e a'di jin gwon ma dum pini mo

dhali thima ris tom pini kun thosonkina /e is mo.

⁵ Dhalki aman wola cuuwa/ mo gom bwan 'kunyka/ apo/ mom pini jin pina /e mii e mo

dhali ki gway ma Arumgimis bana mo tani dhalki ana thuma berek bana mo.

Dhalki Tapa a'di thimi'da ris mo ma 'thom pini mo.

⁶ Dhali aha/ misha ki Tapa a'di midi woth jim piti jin 'koshkunu ki monyca mo.

A'di midi thok a'di 'twa/ mo 'peni momis piti jin kogu mo

ki dhan mo ma dem dem jin pinu mii e mo ki me'da bim poros piti mo be.

⁷ Kun tiya dhu 'ba/ ki ca mo goma risa arabiiya kun dira shumarum mo, dhali goma ris shumarum mo.

Hili ana dhuna 'ba/ ki ca gom gway gi Tapa Arumgimis bana mo.

- ⁸ Uni mini 'tuḵ mo dhali ṭa'k mo hili ana mina cu mis mo dhali dosh ki bimbir mo.
- ⁹ Çiyi mo jin pinu mii e ka maliḵ mo, ayy Tapa, thoḵi aman 'twa/ mo ma ki aman yuḵkina yuḵ mo.

Eya manyuḵ gway mo. Gway ma Dawuu'd.

21 E mom'bi'th is pini mo tani amalīḵ a'di 'kunyina bwa mo, ayy Tapa, dhali e mowoṭh pini mo tani adhan momaṅ mmoyuḵ gway wa'd e a'diya!

- ² /E çiki a'di to jin gwon ma dum piti mo, dhali /e diki non to jin 'theḵa a'di gwo ki 'twam piti mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*
- ³ Haali/ /e gamki a'di 'kup ki mom'bor miim 'borga/ mo, dhali /e ki kar a'di ton'kup ki 'dolkon gana/ jin tashu e ki o'd i'kupi a'di mo.
- ⁴ A'di doṭki mondiki/e 'peni /e mo tani dhali /e çiki a'di a'di mo, a'di jin ta'da luç ma tee gom ki sule/ dhali ki sule/ mo.
- ⁵ Monycam piti caaca gom mowoṭh pini mo, dhali mo ma ra/ ra/ mo dhali mo/eḵ mo tani karkina /e apo/ a'di mo be.
- ⁶ Nye, /e karki a'di mmota a'di jin midi 'bora 'bor mii ki sule/ mo dhali /e ki kar a'di mmota aman'bor bwa mo ki mon'kuny bwa gi bun'kus pini mo.
- ⁷ Haala maliḵ gamki gwo is e Tapa mo dhali e montel sho'k gi mo/en gi a'di jin Caa e ki Ca mo tani a'di midi diki joç sho'k mo.
- ⁸ Me'd pini a'di midi gama ris unim pini 'baar kun ta 'kup ki /e mo. Me'da bim poros pini midi gam uni gwansan gun shi/ ki /e i e mo.
- ⁹ /E mini dhu uni mmota 'cepesa 'cepes me'd to kun cesuwa gwaṭa/ mo ki /e mini pi is ka pije/ mo. Tapa a'di midi los uni ki 'kolo'c ka nyor piti mo, dhali o'd midi shwa uni ki 'ci'd'da/ mo.
- ¹⁰ /E mini 'ce'da 'pereny buni sho'k 'peni mony'cesh mo dhali uçim buni 'peni bwaman iya/ gi 'kwani mo.
- ¹¹ Waḵki/ uni thoson tonthus apo/ /e mo, dhali waḵki/ uni mini mum tonthus mmota pibi icine/ mo tani uni mini mol a'di pi 'ba/ ka pije/ mo.
- ¹² Haali/ /e mini dhu uni mmoso mo. Haali/ /e mini tur uni jis/em buni ka bwam pini mo.
- ¹³ Dhalki /e karu ki ca mo, ayy Tapa, e mom'bi'th is pini mo. Aman mina yuḵ gway mo dhali maṅ mom'bi'th pini mo be.

Eya manyuḵ gway mo, isi ki mii ma buyymo mo jin ḵala e kush mo. Gway ma Dawuu'd.

22 Arumgimis pem, Arumgimis pem, atinta idhalkina /e aha/ 'pen kan mo?

Dhali ki ton ta'da ta isi'da/ /e ki si'd 'peni mowoṭh aha/ kan mo? 'peni gwo gi kom pem jin ohonkika/ mo?

- ² Ayy Arumgimis pem aha/ gwokina montee ka yem-pa/ mo, dhali hili /e diki thoḵ aha/ 'twa/ mo. Dhali mon'thiny si'da/ aha/ gwokina mo, dhali hili mosi/isa kamu/ gamkaa/?
- ³ Naskin mo tani /e dheleladhelel mo, /e karuwa ḵursin tapa jin ta momaṅ gi 'Kwani ma Is-rayiil mo.
- ⁴ E /e mo tani ibaba gamki gwo is mo. Uni gamki gwo is mo, dhali /e 'cuḵki uni mo.
- ⁵ E /e mo tani uni gwokin mo dhali 'kokunu mo mmota is ki me'd mo. E /e mo tani uni gamki gwo is mo, dhali uni 'konuki this dhu mo.
- ⁶ Hili aha/ tana yiish mo, dhali aha/ tana wathi/ yisa, haali/ aha/ çinu gurra/ ki 'kwani mo, dhali jin waḵkunu ki 'kwani mo.
- ⁷ Aris uni gwansan gun parki aha/ e mo tani uni miiki aha/ ka maḵ mo, uni ṭhuny aha/ 'twa/ i is mo, dhali uni pirki 'kup buni mo be.
- ⁸ A'di çiki miim piti jin raḵa'd e Tapa mo. Dhalki a'di 'cuḵ a'di mo. Dhalki a'di 'cwam a'di mo, haali/ a'di 'kunya bwa e a'di mo.
- ⁹ Hili /e ta a'di jin bu'thki aha/ 'peni bwa ma dho'th ma ta'da mo. Dhali /e karki aha/ ki 'dantar mo abora ko ma ta'dam pem mo.
- ¹⁰ Apo/ /e mo tani aha/ biṭkunu 'peni mondho'th pem mo, dhali me'd jin ḵal ma ta'dam pem aha/ e bwa mo tani /e tana Arumgimis pem mo be.
- ¹¹ Dhalku/ ki si'd 'peni aha/ kan mo ma, haali/ monto'c bwa uni 'dishadish mo dhali wathiṅ kamu/ piyi'd mmowoṭha woṭh mo be.
- ¹² Aris gwaṭhim bip uni 'kamki aha/ mo, gwaṭhim bip gun 'bitha'bi'th 'peni Pam Bashan mo tani uni 'kamki aha/ mo.
- ¹³ Uni çeeeki aha/ 'twam buni i is mo mmowa e ka dhop kun pithilki to ki she/ mo dhali ko mo.
- ¹⁴ Aha/ wana 'baar mo me'd yi'de/, dhala risa simam pemi 'baar raḵkin mo 'peni gwocor mo. Adum pem ta walmish ki walmish mo, a'di to'do'd mo eya bor pem mo.
- ¹⁵ Mom'bi'th pem a'di ḵu'thki'd me'da 'pish mo, dhala le'd pem a'di 'dapki'd e bwaṅ ḵa'dkim pem mo. /E 'thiki aha/ 'ko'd e bu'da 'cesh ki mowu mo.
- ¹⁶ Nye, arisa 'ka uni 'kamki aha/ mo. Imanḵali 'pen kun mii tonthus mo tani uni hamki aha/ mo. Uni su'kki me'd pem dhali sho'k pem mo.
- ¹⁷ Aha/ misha deṅa risa simam pem e mo - Uni hilki aha/ ka 'thime/ mmoḵo'c e i is mo dhali pe'th ki ḵuss ḵuss apo/ aha/ mo.

¹⁸ Uni pwaḳki burrinyem pem bwa mo e bwaman is buni mo,
dhali gom burrinyem bwaman pem mo tani uni biṭki to gom aha/ mo.

¹⁹ Hili /e, ayy Tapa, dhalku/ ki si'd mo ma.
Ayy /e jin ta mowoṭḥ pem mo, huru/ ki jahanne/ gom mowoṭḥ pem mo.

²⁰ 'Cuḳa ḳashiram pem 'pena ris gandal gun kaaka mo ma,

dhali mondiki/em pem 'peni mom'bi'th ma 'ka mo.

²¹ Tayi aha/ is ki me'd 'peni 'twa/ ma dhop mo ma, aḳashiram pem wa'thkunu i e ki ce ma morbip gun shwana nyor ka nyor mo.

²² Aha/ mina ṭor gway pini e iwaḳ pem mo.

E bwaman ma dhana tul 'kup 'kwani mo tani aha/ mi-na maṅ /e mo be.

²³ Um gun ḳo/ki Tapa mo tani maṅi a'di mo ma, aris um gun ta iya/ ma Yakuub mo tani kari a'di ki ca mo ma,
dhali doshi ki moṅḳo/ is gom a'di mo, aris um gun ta iya/ ma Israyiil mo.

²⁴ Haali/ a'di diki waḳa waḳ mo dhali shi/a shi/ i e mo gom monṭo'c bwa jin ṭoci wathi/ bwa mo.

Dhali a'di diki bag jis/em piti 'peni wathi/ mo, hili a'di ciḳki ko mo me'd jin gwokina wathi/ 'twa/ i a'di mo.

²⁵ 'Peni /e mo tani a'di pu'dkina mom pem jin maṅka/ /e eya dhana tul 'kup ki 'kwani mo,
aris gwom pem kun oka/ is mo tani aha/ mina ḳi uni ibwambori uni gwansan kun ḳo/ki a'di mo.

²⁶ Wathi/ jin ṭo'ckunu bwa mo tani a'di midi shwa tonṭe/ mo tani dhali minu kap mo,

Dhali uni gwansan kun simmki a'di e mo tani uni mini maṅ Tapa mo.

Dhalka dum bum 'kon ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo.

²⁷ Aris uni kun 'kokin isi 'pemen gi mony'ceshi 'baar mo tani uni a'di imini ka a'di e mo

dhali ṭu'k e Tapa mo,
dhala risa waḳ gi kal gi 'kwaniny'cesh mini luṅ ibwambori a'di mo.

²⁸ Haali/ mo jin tanu tapa a'di cila Tapa mo, dhali a'di ki jiya ris kal gi 'kwaniny'cesh mo.

²⁹ Nye, e a'di aris 'kwani kun dhu 'ba/ ki ca e mo-ny'cesh mo tani mini dhu shush ka luṅgu'b mo.

Ibwambori a'di mo tani uni mini luṅ mo, uni gun mini ii ka 'cesh mmowa e ki bu'da 'cesh mo,

dhali a'di jin mol is piti kar ki e mo.

³⁰ Aris uni gun mini iiyu/ i'ko'd mo tani uni a'di imini mii a'di to mo.

Dhali 'kwani mini ṭor gwo gom Tapa goma nyaḳum yil gi uḳi gun mini pu'du/ i'ko'd mo.

³¹ dhali bah gwo gom mony'cuḳ piti mo gom uni gun 'konuki dho'th naskina/ mo,
ki a'di a'di iwagaski a'di mo.

Gway ma Dawuu'd.

23 Tapa a'di ta'da Manhil aha/ mo.
Aña/ mina diki har to mo.

² A'di karki aha/ mmo/ish 'ko'da shon dhii/i'd mo.

A'di suski aha/ e shemen yi'de/ jin doshki'd mo.

³ A'di warki aha/ aḳashiram pem is mo.

A'di suski aha/ e bway mii ma ḳar/e mo gom gway gi gway piti mo.

⁴ Ba isi waḳki/ aha/ mina ya e embul wosh ma la gi mowu mo tani

aha/ yisa mina ḳo/ tonthus yisa,

haali/ /e nyaḳki di ki aha/ mo.

Ajappam pini dhali cwam pini uni malaski aha/ mo be.

⁵ /E thosonki tonṭe/ ibwambori aha/ mo

e buṅ'kus ma ris uni gun ta 'kup ki aha/ mo.

/E 'koshki aha/ 'kup pem ka yin mo.

Aḳubbaayam pem a'di 'tu'dki'd iwol 'kupa sho mo.

⁶ Ka jiṅ gana/ miim 'boron dhali momiimii mo tani uni mini bath aha/ nsho'k mo

ka teem pemi 'baar mo jin dika/ ki e mo,

dhali aha/ mina ḳa'b e gu'b gi Tapa ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo.

Gway ma Dawuu'd.

24 Mony'cesh a'di ta jin Tapa mo dhali mon'tu'd piti mo,
mony'cesh dhali uni gwansan gun 'koni bwaman a'di mo.

² Haali/ a'di nyaṅki a'diya powa ris ḳumma/ yi'de/ mo dhali ṭel a'di sho'k mo apowa ris yi'de/ kun son mo.

³ Kaja a'di imidi shin 'kuwosh gi Tapa mo?

Dhali kaja a'di imidi doshi mom piti jin ḳogu mo?

⁴ A'di ta a'di jin mina me'di dheleladhelel mo dhali adu jin dheleladhelel mo,

a'di jin diki 'deka ḳashiram piti 'kup ki gwo jin 'ce'du/ 'te/ ka ṭor mo

dhali jin diki thul gwo me'da po/ ka he'k e mo.

⁵ A'di midi bu'th mom'bor mii 'peni Tapa mo,

dhali mo gi yeyunum piti 'peni Arumgimis gi bway gi mowoṭḥ piti mo.

⁶ Me'd uni ma nyaḳum yil gwansan kun simmki a'di e mo,

uni gun simmki jis/e ma Arumgimis ma Yakuub e mo.
Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.

⁷ 'Deki 'kup bum ki mis mo ma, ayy aris 'twaṅkala goṅ mo,

dhali um minu 'de'k mo, ayy arisa campur kun tana dhamo/ mo,

jin min ma Maliḳ gi monyca yayu/ bway bwaman mo.

⁸ Kaja a'di ita'da Maliḳ gi monyca mo?

Tapa a'di jin ta gi mom'bi'th mo dhali mo ma dem dem mo.

Tapa a'di jin ta gi mo ma dem dem e mo ma mee mo.
⁹ 'Deki 'kup bum ki mis mo ma, ayy aris 'twaṅkala goṅ mo

dhali um minu 'de'k mo, ayy arisa campur kun tana dhamo/ mo,

jin min ma Maliḳ gi monyca yayu/ bway bwaman mo.

¹⁰ Kaja a'di yansan ita'da Maliḳ gi monyca mo?

Tapa gi momis mo,

a'di ita'da Maliḡ gi monyca mo be. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

Gway ma Dawuu'd.

- 25** E /e mo tani ayy Tapa, aha/ 'de'kkina ḡashiram pem mo.
² Ayy Arumgimis pem e /e mo tani aha/ gamkina gwo is mo.
 Dhalku/ ki dhal aha/ ki aha/ minu kar ki mo ma 'the is mo.
 Dhalku/ ki dhal ris uni kun ta 'kup ki aha/ mmoyuḡ gway ki moḡ'kuny bwa apo/ aha/ mo.
³ Nye, dhalki jan ṭal 'de/ jin ḡor /e ki kar ki mo ma 'the is mo ma.
 Dhalki uni dhunu ki mo ma 'the is mo, uni gwansan gun 'dapa e ki mii ma 'bar 'bar mo.
⁴ Kari aha/ mmomish bway pini mo ma, ayy Tapa. Tori /e aha/ bway tur pini mo.
⁵ Shuyi aha/ bway e gwonḡ ganam pini mo, dhali ṭori aha/ gwo mo, haali/ /e tana Arumgimis gi bway gi mowoṭḡ pem mo, haali/ aha/ ḡorkina /e ka tee 'baar mo isa yempa/ mo.
⁶ Kayi momiimiim pini e mo, ayy Tapa, dhali mo/en pini jin ṭelu sho'k mo, haali/ uni 'kokin 'peni kadhamo/ mo.
⁷ Dhalku/ ki ka miinthus pem e kun miiga/ ki aha/ tana dhuru'c mo, walla ris gwon dharḡ pem mo, isi ki gwo ki mo/en pini jin ṭelu sho'k mo tani kayi aha/ e mo, gom gway gi miim 'borgam pini mo, ayy Tapa.
⁸ Tapa a'di 'boro'd dhali ta jarḡ ḡar/e mo.
 Dhali gom gwo gi wakan mo tani a'di ki ye'th imanmii miinthus sho'k e bway 'boro'd mo.
⁹ A'di ki shuwa shu/um bway gom uni gun dhu is ki gwa'd e a'di jin 'boro'd mo, dhali ṭor imandhu is ki gwa'd bway piti mo.
¹⁰ Aris bway tur gi Tapa mo tani uni ṭelu sho'k e mo/ en mo dhala ris mii ma isiḡ gana/ mo, gom uni gwansan gun dhu gwom piti kun gamu me'd mo dhali gwonyḡim piti gun ḡina a'di mo.
¹¹ Gom gway gi gway pini mo tani ayy Tapa, dhalki miim pem jin dika/ i'ba/ 'pen mo ma, haali/ a'di caaca mo.
¹² Ki wathi/ ja iḡo/ki Tapa mo?
 A'di imina a'di ye'th sho'k mo i bway jin mina a'di ikwany mo.
¹³ A'di ki is piti midi ḡa'b e mo jin isha to ka enthus mo, dhali uḡim piti mini gam mal gi mony'cesh mo be.
¹⁴ Mo jin nyaḡu to mii ki Tapa mo tani a'di gom uni gwansan gun ḡo/ki a'di mo, dhali a'di ṭorki'd eya tente/ e uni gwom piti jin gamu me'd mo.
¹⁵ Em pem isa yempa/ ḡu'thki 'kupki Tapa mo, haali/ a'di midi buḡ sho'k pem 'pena ḡume/ mo.
¹⁶ Ṭuki /e e aha/ mo dhali miyi mii ma 'the e aha/ mo, haali/ aha/ dina aha/ 'de/ dhali ṭocu bwa mo.
¹⁷ 'Cuḡi aha/ 'peni mo ma ṭo'c bwa ma dum pem mo ma,

- dhali susi aha/ ka pije/ 'peni mo ma ḡis pem mo.
¹⁸ Hili isi gwo e gom moṭo'c bwam pem mo dhali gom mo ma du mur pem mo, dhali gwami aha/ 'pena ris miinthus pemi 'baar mo.
¹⁹ Hili isi gwo e ma haali/ 'kup pem ḡala/ wana risa! Dhali ki mombujur jin shinuwa shi/i e mo tani uni shi/ ki aha/ i e mo be.
²⁰ Ayy jiyi mondiki/em pem mo dhali 'cuḡi aha/ mo. Dhalku/ ki dhal aha/ bway ki aha/ minu kar ki mo ma 'the is mo, haali/ aha/ budha mo jin hurḡa/ jwa e /e mo.
²¹ Dhalki mii jin miinu ki dar gi ḡadhūm dhali miinḡar/e uni 'tash aha/ 'twa/ mo, haali/ aha/ ḡorkina ḡor gom /e mo.
²² Wani 'Kwani ma Israyiil 'ba/ mo ma, ayy Arumgimis, 'pena ris moṭo'c bwam buni mo.

Gway ma Dawuu'd.

- 26** Yeyi aha/ mo ma, ayy Tapa, haali/ aha/ yana e yam pem ki ya jin dar gi ḡadhūm mo, dhali aha/ gamkina gwo is e Tapa ki dar gi bwa jin shinu 'kup mo.
² Nyo/i aha/ mo ma, ayy Tapa dhali pali aha/ mo. 'Cunycuri adum pem mo dhali bwam pem mo.
³ Haali/ mo/en pini iṭeli sho'k ibwambori em pem mo. Dhali aha/ yana e ya ma isiḡ gana/ e /e mo.
⁴ Aha/ dinaki nyaḡ ḡa'b ki 'kwani kun ta imanṭor gwonthus mo, walla aha/ dinaki ce e ki 'kwani kun ḡal mii ka bor mo.
⁵ Aha/ shi/a mo jin cenu e ki imanmii tonthusi e mo, dhali aha/ mina diki nyaḡ ḡa'b ki a'di jin ta thus ki thus mo.
⁶ Aha/ mina 'thur me'd pem mo gom aha/ dina ka po/ mo, dhali ya mo e mo ma gwaṭam pini jin 'ciṭḡu/ to 'kus mo, ayy Tapa,
⁷ mmoyuḡ gway ki 'kall 'kall mo, gway jin 'boruwa 'bor bwa i is mo, dhali mmoṭora ris miiny jarom pini kun miina /e mo.
⁸ Ayy Tapa, aha/ ena mo kun 'konu e gu'b pini mo, dhali e mo jin dina monygam pini mo.
⁹ Dhalku/ ki tor aha/ sho'k ka pupush nyaḡki imanmii miinthus mo, walla mondiki/em pem nyaḡki 'kwani kun 'kosha ṭe/ ma nyor mmowol 'kwani abasa 'cesh mo,
¹⁰ 'kwani uni gun nyo/a me'd ki nyo/ gom tonthus kun pishinkina uni ki mii mo
 dhali me'da bim poros buni uni 'tu'dkunu ki mowan 'kwani is mo.
¹¹ Hili gom aha/ mo tani aha/ yana ki yam pem ki ya jin dar gi ḡadhūm mo.
 Wani aha/ 'ba/ mo dhali miyi mii ma 'the e aha/ mo.
¹² Sho'k pem doshki'd e mo ma 'cesh jin ba'da/ ba'd mo.
 Eya dhana buhany 'kwani mo tani aha/ mina 'bor Tapa mii mo be.

Gway ma Dawuu'd.

27 Tapa a'di ta moŋkush pem mo dhali bway gi mowoṭḥ pem mo, kaja a'di imiga/ ƙo/ mo? Tapa a'di ta'da cur jin ƙelu gwo sho'k mo gom mondi-ki/em pem mo, dhali kaja a'di imiga/ ƙo/ is mo? ² Ki imanmii tonthus tiƙki aha/ e mo tani uni thu'thkina thu'th 'pen kagahara apo/ aha/ mo, uni gun ta 'kup ki aha/ mo dhali kun 'kwarkina 'kwar ka gwapi/ mo tani uni mini ƙal 'bar mo dhali ƙa'k mo be. ³ Ba aris uni kun 'kamkina 'kam apo/ aha/ mo tani adum pem yisa ƙo/ is yisa. Ba ki mo ma mee cuu'da po/ aha/ mo tani hili aha/ mina wu is ka 'cesh mo. ⁴ Ton ƙal 'de/ doƙkika/ 'peni Tapa mo, a'di jin miga/ simm e mo mmobaṭḥi 'ko'd mo, ki aha/ mina ƙa'b e gu'b gi Tapa mo ka risa cim pemi 'baar mo ki mondiki/em pem mo, mmohil monyjaro/ gi Tapa mo, dhali mmohil isi gwo i e mo gom gu'b gi mondheleladhelele piti mo be. ⁵ Haali/ a'di midi bag aha/ eya darha'dam piti mo ka tee jin ƙocu aha/ bwa mo. A'di midi bag aha/ e bwaŋ'kwariny gi gu'b burrinyem piti mo. Dhali a'di midi kar aha/ i'kuwosh jin turatur mo. ⁶ Dhali shwane/ 'kup pem minu 'de'k ki mis mo apowa ris uni gun ta 'kup ki aha/ mo kun 'kamki aha/ is mo be. Dhali aha/ mina ƙi to jin 'ciṭṭu/ 'kus mmomiiya bas e gu'b burrinyem piti mo ki cuuwa/ gi moŋ'kuny bwa mo. Dhali aha/ mina yuƙ gway mo dhali mii ko gom Tapa mo. ⁷ Ciƙi ko mo ma, ayy Tapa, ki aha/ 'thera cuuwa/ kagahara mo. Miiyi mii ka 'the gom aha/ mo dhali thoƙi aha/ 'twa/ mo. ⁸ /E oki gwo mo ki: Simmi um bwam/em pem e mo. Adum pem o gwo gom /e mo ki: Bwam/em pini Tapa, a'di isimkika/ e mo be. ⁹ Dhalku/ ki bag bwam/em pini 'peni aha/ mo. Dhalku/ ki ƙu'k ƙiŋkinam pini jin mii /e to ka nyor mo, /e jin tana manwoṭḥ pem 'thissa/ mo. Dhalku/ ki biṭ aha/ asho mo, dhali dhalku/ ki dhal aha/ 'pen mo, ayy Arumgimis gi mowoṭḥ pem mo. ¹⁰ Haala babam pem dhali ata'dam pem uni dhalki aha/ 'pen mo, hili Tapa a'di imidi hil aha/ i e mo. ¹¹ Ƙori aha/ bway pini mo ma, ayy Tapa, dhali susi aha/ e bway tur jin ba'da/ ba'd mo haali/ goma ris uni kun ta 'kup ki aha/ mo. ¹² Dhalku/ ki ƙi aha/ ki bwa gi uni kun ta 'kup ki aha/ mo,

goma ris iman/o gwonthus cukina po/ aha/ mo dhali uni wukina shure/ gom mombujur mo. ¹³ Aha/ gama gwo is ki aha/ mina par miim 'boro'd gi Tapa e mo e mo jin 'kona 'kwani ki e mo. ¹⁴ Ƙori Tapa mo ma, dhali 'biṭhi is mo dhali dhalka dum pini bu'th mo jin rocu sho'k mo. Nye, ƙori Tapa mo ma.

Gway ma Dawuu'd.

28 E /e mo tani, ayy Tapa, aha/ yuƙkina /e mo. /E jin ta wosh pem mo, dhalku/ ki ta a'diye/ gom aha/ mo, isi ciki/ waƙki/ /e mini 'taki ƙa'b ki shwamm gom aha/ mo tani aha/ mina e waki uni gwansan gun iin ka luŋgu'b e jisa 'kulga/ mo. ² Ciƙi 'twam pem jin oka/ gwo gom mo ma di'b is pem jin di'bkaka/ mo ma, me'd jin gwoka/ 'twa/ i /e gom mowoṭḥ mo, me'd jin 'de'kkika/ me'd pem ki mis mo 'kup ki mom pini jin miinu to jin ƙogu mo jin bol tiya e mo. ³ Dhalku/ ki nu'th aha/ 'ban nyaƙki imanmii tonthus mo, nyaƙki uni gwansan kun ta imanmii to kun ta thus ki thus mo, uni gun ƙorkina ƙor gom moŋku'th is nyaƙki imannyak 'kom buni mo, ki mo ma pibi 'kokin eya dum buni mo. ⁴ Raƙi uni to ibway isi ki tom buni kun miina uni mo, dhali isi ki tonthus buni kun miikina uni mo. Raƙi uni to ibway isi ki miin to kun miina uni ki me'd buni mo. Garki uni to 'kusi 'twa/ kun mina uni gam mo. ⁵ Haali/ uni 'koki dhu miin to gi Tapa mo, walla miin to ki me'd piti mo. A'di midi 'ce'd uni ka 'cesh mo dhali midi diki nyaŋ uni ki mis doƙ/e mo. ⁶ Mom'bor mii midi di gom Tapa mo! Haali/ a'di ciƙki 'twam pem goma di'b is jin di'bkika/ is mo. ⁷ Tapa a'di ita mom'bi'th pem mo dhali agoŋgorom pem mo. E a'di mo tani adum pem gamki gwo is mo be. Wakan aha/ woṭḥkunu mo dhali adum pem midi ya i mis mo, dhali ki gway pem jin miga/ yuƙ mo tani aha/ mina ƙi a'di mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo. ⁸ Tapa a'di ita mom'bi'th gom 'kwanim piti mo. A'di ta mo jin huru jwa jin tanu is ki me'd mo gom a'dim piti jin 'koshu ki monyca mo. ⁹ Ayy tayi 'kwanim pini is ki me'd mo ma, dhali 'bori mal pini mii mo. Tayi /e Amanhil uni mo dhali ƙali uni ki sule/ sule/ mo.

Gway ma Dawuu'd.

29 Çiyi Tapa monyca mo, ayy um gun 'koni momis mo,
 Çiyi Tapa monyca mo dhali mom'bi'th mo.
² Çiyi Tapa monyca ki gway piti mo dhali luñji Tapa e monyjarom piti jin kogu mo.
³ 'Twa/ gi Tapa a'di diki'da powa ris yi'de/ mo. Dhali Arumgimis ki monyca a'di ta 'twan tor ma sho'k mo,
 Tapa jin di'da powa ris yi'de/ 'baar mo.
⁴ 'Twa/ gi Tapa a'di ta gi mom'bi'th caaca mo, dhali 'twa/ gi Tapa a'di 'tu'dkunu mo ki mo/ek mo.
⁵ 'Twa/ gi Tapa a'di 'ce'dki cwa kun wana e ka bwanyayiis bwa mo,
 Tapa a'di 'ce'dki cwa kun wana e ka bwanyayiis bwa mo kun ta cwa gi Pan Lubnaan bwa mo.
⁶ A'di ki kar cwa yan e Pan Lubnaan mmopeya ñal-bothoñ mo me'd ari bip mo,
 dhali 'Kuwosh Siryuun me'd dhuru'c ari morbip mo jin shwa'da nyor ka nyor mo.
⁷ 'Twa/ gi Tapa a'di dhi'thki mo ka le'dan o'd ki 'bala'c 'bala'c mo.
⁸ 'Twa/ gi Tapa a'di yi'kinki mombwaasho is mo, Tapa a'di yi'kinki mombwaasho is ki Pañ Kaadish mo.
⁹ 'Twa/ gi Tapa a'di ki dhu abuyymo mmodho'th ushan mo
 dhali mmo'cwar 'cemen gi bwanyca mo.
 Dhali e gu'b gi mondheleladhelel piti mo tani aris 'kwani 'baar mo cuun ki: Monyca mo.
¹⁰ Tapa a'di ca'bki'da powa kursori apowa gannu/ yi'de/ mo,
 Tapa a'di ca'bki'da powa kursori ma mali'k ki sule/ sule/ mo.
¹¹ Dhalki Tapa ci mom'bi'th piti ki 'kwanim piti mo. Dhalki Tapa 'bor 'kwanim piti mii ki moñku'th is mo.

Gway ma Dawuu'd. Gway jin yuku mmoci gu'b gi mondheleladhelel ka Arumgimis mo.

30 Aha/ mina kar /e ki ca mo, ayy Tapa, haali/ /e 'de'kki aha/ ki mis mo,
 dhali /e diki dhal uni gwansan bway mo kun ta 'kup ki aha/ mo mmo'kuny bwa apo/ aha/ mo.
² Ayy Tapa Arumgimis pem, aha/ gwona 'twa/ e /e gom mowoth mo,
 dhali /e wa'ki aha/ mo be.
³ Ayy Tapa, /e 'cwamkina akashiram pem 'pena Haawiya mo,
 dhali war aha/ mondiki/em pem is mo 'peni bwaman uni gwansan kun iikin ka luñgu'b e jisa 'kulga/ mo.
⁴ Yuki gway mmomañ Tapa mo, ayy um piti kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo,
 dhali çiyi a'borim bwa i is gom gway piti jin kogu mo,
⁵ Haali/ anyor piti di'd mo hili jasi gom ari mo mo, dhali mii ma 'them piti a'di di'd ki sule/ sule/ mo. Ko jin gwonu a'di midi di gom mon'thiny mo tani hili moñ'kuny bwa a'di pu'dki'd mon'thamo/ mo be.

⁶ Haali/ me'd aha/ mo tani aha/ ona gwo e mom pem jin isha to ka enthus mo ki:
 Aha/ minu 'koki joç ki sule/ mo.
⁷ Ki mii ma 'them pini mo, ayy Tapa,
 /e telki aha/ sho'k mo me'd 'kuwōsha turga/ jin 'bitha'bi'th mo.
 /E bagki jis/em pini mo tani dhali aha/ merkina mo.
⁸ E /e mo tani ayy Tapa, aha/ gwokina mo dhali e Tapa mo tani aha/ karkina mo jin di'buwa di'b is mo.
⁹ To wakata midi 'dap e mowum pem mo wa'ki/ aha/ yana ka 'cesh e jisa 'kulga/ mo? A/dhali mina bu'da 'ceshi mañ /eya?
 A/dhali mina a'di itor mom pini jin tana /e a/isiñ gana/ mowa?
¹⁰ Çiki gwo mo ma, ayy Tapa, dhali miiyi mii ma 'the gom aha/ mo.
 Ayy Tapa, wari /e ka manwoth aha/ mo ma.
¹¹ /E tu'kki moñkom pem ki mo jin peka/ imis mo. Dhali /e 'cu'ki aha/ burriyeny shawaal mo dhali 'kam aha/ ki moñ'kuny bwa mo,
¹² ka kashiram pem midi mañ /e mo dhali diki di ki shwamm mo.
 Ayy Tapa Arumgimis pem mo, aha/ mina ci /e mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki sule/ sule/ mo.

Eya manyuk gway mo. Gway ma Dawuu'd.

31 E /e mo tani ayy Tapa, aha/ simmkina mom pem jin huru jwa e mo.
 Dhalku/ ki dhal aha/ bway ki aha/ minu kar ki mo ma 'the is mo.
 E mo ma kar/em pini mo tani 'cu'ki aha/ mo.
² Kari 'cem pini gom aha/ mo ma.
 'Cwami aha/ ki 'ta'b mo.
 Wari /e ki wosh jin miga/ hur jwa mo,
 dhali mmota acur jin 'bitha'bi'th jin midi ta aha/ is ki me'd mo.
³ Nye, /e ta wosh pem mo dhali acur pem mo, gom gway gi gway pini mo tani susi aha/ mo ma dhali shuyi aha/ bway mo.
⁴ Susi aha/ ka piye/ 'pena gume/ jin bagkunu gom aha/ mo,
 haali/ /e ta jim pem jin hurga/ jwa mo.
⁵ E me'd pini mo tani aha/ cikina shi/in pem mo.
 /E wanki aha/ 'ba/ mo, ayy Tapa, Arumgimis jin ta isiñ gana/ mo.
⁶ /E shi/ki uni gwansan i e mo uni gun çina hirdhe/ ki pe'th ki tompinycon kun luñju mo.
 Bahili aha/ gamkina gwo is e Tapa mo.
⁷ Aha/ mina bwa 'kuny mo dhali 'bor mo gom mo/en pini jin telu sho'k mo,
 haali/ /e hilki mom pem jin tocu aha/ bwa mo,
 dhali /e yipki 'kup mo goma ris uni kun ta 'kup gi aha/ mo,
⁸ dhali /e diki ci aha/ e me'd gi uni kun ta 'kup gi aha/ mo.
 /E dhuki sho'k pem e mo ma 'cesh jin beeyabee mo.

⁹ Miiyi mii ma 'the gom aha/ mo, ayy Tapa, haali/ aha/ dina e mo ma çis mo.
 Em pem shi/ki is mo gom jwakaṭ jin jwakaṭki'd mo, eya ƙashiram pem mo dhali buṅgwar is pem si'da/ mo.
¹⁰ Haali/ mondiki/em pem 'baaru mo jasi ki mondiṭ bwa mo, dhali yil pem ki jasi mowuwa shure/ mo.
 Mom'bi'th pem ushki me'd mo gom mondim pem jin 'bushura/ 'bushur mo, dhala simam buṅgwar is pem tana 'kala/ 'kala/ mo.
¹¹ Aha/ tana jin ṭhunyū/ 'twa/ i is ka ris uni kun ta 'kup ki aha/ mo, dhali aha/ shi/u i e ki uni gun nyaḱ 'ko ki aha/ mo, dhali aha/ tana to jin guna uni ki e mo ki moṅko/ is mo, unim pem kun mishi aha/ mo, dhali uni gwansan kun parki aha/ e mo e bway tur mo tani uni 'cuḱki aha/ i 'kup mo.
¹² Aha/ ṅakunu me'd jan 'de/ jin wuki'd mo. Dhali aha/ wakina e ki toṅkul bwa jin waki'd mo.
¹³ Nye, aha/ ciḱkina ris 'kwani 'baar mo shilki gwalish mo mmo'dowa ṅur ṅur 'twaṅkal kuku/ mo, me'd jin 'tuntulkina uni isi monṭal 'de/ apo/ aha/ mo, me'd jin wu'thkina uni awu'th mmobu'th mondiki/em pem mo.
¹⁴ Hili aha/ gamkina gwo is e /e mo, ayy Tapa. Aha/ ona gwo mo ki: /E tana Arumgimis pem mo.
¹⁵ Mom pem uni 'kon e me'd pini mo. 'Cuḱi aha/ mo 'peni me'd ma ris uni gun ta 'kup ki aha/ mo dhali uni kun ṭo'cki aha/ bwa mo.
¹⁶ Dhalki bwam/em pini a'di kushu mo mo e ciṅkinam pini mo. Tayi aha/ is ki me'd mo e mo/en pini jin ṭelu sho'k mo.
¹⁷ Dhalku/ ki dhal aha/ mo mmodi ki mo ma 'the is mo, ayy Tapa mo, haali/ aha/ yuḱkina /e mo. Dhalki uni kun mii tonthus idhukunu 'te/ ki mo ma 'the is mo dhali dhalki uni ii 'ce us kan e mo ma Haawiya mo.
¹⁸ Dhalka le'd kun tana ṭor tana 'diye/ mo, uni oki gwo sor apo/ uniṅ ƙar/e mo e mo jin dhuna uni 'ba/ ki ca mo dhali mo ma bujur mo.
¹⁹ Ayy mom'boro'd pini wa'di ish ka enthusa! A'di jin karkina /e gom uni gwansan kun ƙo/ki /e mo dhali wagas mo gom uni gwansan kun bu'thki mo jin huru jwa e /e mo, e jis/e gi iya/ gi 'kwani mo.
²⁰ Dhali buṅ'kus pini mo tani a'di ibagki uni mo 'pena risa wu'th gi 'kwani mo. /E dhuki uni ki 'dantar e bwan'kwariny ma darha'dam pini mo 'pena risa le'd jin biruwa bir mo.
²¹ Mom'bor mii midi di gom Tapa mo, haali/ a'di wa'di 'bora mmoṭor mo/en piti jin ṭelu sho'k e aha/ mo

ki aha/ karu mo mmohem me'd 'penḱuman bampa/ mo.
²² Aha/ okina gwo e mo ma ayy/ayy/ayy pem mo ki: Aha/ borkunu ki 'bal 'bal itaga dhana/ mo 'peni jis/em pini mo. Hili /e ciḱki mom pem jin di'bkika/ di'b is mo ki aha/ gwokina 'twa/i /e gom mowoṭh mo.
²³ Eni Tapa mo, aris umi 'baar mo kun ta kum piti kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo. Arumgimis dhuki uni kun ta ku isiṅ gana/ mo, hili tom piti kun mina a'di irakḱ 'kwani to ibway ishki'd ka enthus mo gom uni kun ƙalki mii mo mmo'theḱ 'ba/ imis mo.
²⁴ 'Bithi is mo dhali dhalka dum pini bu'th mo jin roḱu sho'k mo, aris umi 'baar mo kun ḱorki Tapa mo.
Gway ma Dawuu'd. Gway jin yuḱu mo mmoyetha ye'th sho'k ki gwo mo.

32 Mom'bor mii gom a'di jin gwamkunu gwon dhanṅ piti mo, a'di jin ta miinthus piti jin kumkunu 'kup mo.
² Mom'bor mii gom wathi/ jin dina Tapa ki yer is ki gway gom miinthusa kamu/ mo, dhali e shi/in piti mo tani mo ma he'k e piyi'd mo.
³ Ki aha/ dinaki ṭor gwo miinthus pem mo tani buṅgwar is pem a'di mutṭi'di 'baar mo e mo/ohon pem ka tee 'baar mo.
⁴ Haali/ montee dhali mon'thiny mo tani me'd pini diṭadiṭ apo/ aha/ mo. Mom'bi'th pem a'di ƙu'thki'd mo me'd mom'batha'd jin 'koshki to moyurantee mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*
⁵ Aha/ nyiṭhkina miinthus pem e /e mo dhali aha/ dinaki bag miinthus pem mo. Aha/ ona gwo mo ki: Aha/ mina pi gwon dhanṅ pem ki Tapa mo. Dhali yan'ko'd /e gwamki aha/ gom miinthus jin di aha/ i'ba/ mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*
⁶ Wakan dhalka ris 'kwani 'baar mo kun tana gayiin 'thon e /e mo. Ka tee ma çis mo, dhali ka tente/ kun sona dhan yi'de/ mo tani uni mol a'di gam mo.
⁷ /E ta mombag gom aha/ mo dhali /e 'tashki aha/ 'twa/ mo 'peni monṭo'c bwa mo. Dhali /e 'kamki aha/ ki mony'cuḱ mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*
⁸ Aha/ mina ye'th /e sho'k mo dhali ṭor /e bway jin mina /e iya mo be. Aha/ mina logom /e ki gwo mo ki em pem jin midi di apo/ /e mo.
⁹ Dhalku/ ki wa e ki shumaram walla bagal kun mol 'twa/ wal mo, uni kun minu 'kali'th is mo dhali 'kamu'th 'twa/ ka li-jaam mo isi ciki/ ki uni mini 'koki so 'peni /e mo.
¹⁰ To kun diṭ bwa gom 'kwani kun ta thus ki thus mo tani uni tana ris mo,

hili mo/en jin teli sho'k mo a'di 'kam a'di is mo a'di jin gamki gwo is e Tapa mo.

¹¹ Bori bwa e Tapa mo dhali 'kunyi bwa mo ayy um 'kwani kun tana kar/e mo, dhali kumi cuuwa/ gom mon'kuny bwa mo, aris um kun dhelel ma du mo.

33 'Kunyi bwa mo ma e Tapa, ayy um 'kwani kun tana kar/e mo.

Maṅa maṅ jin 'dapa'd gom uni kun dhelel ma du mo.

² Maṅi Tapa ka dhen'dhenye/ jin buku/ mo, dhali yuki gway gom a'di ka dhen'dhenye/ jin 'kon ma shu/i 'kume'd mo.

³ Yuki gway gom a'di, gway jin ta jin this mo, buka shu/ ki me'd jin ta gwocon mo, ki 'kus jin caaca mo.

⁴ Haali/ gwo gi Tapa mo tani uni ha me'd mo.

Dhali aris miim piti uni miikunu ki mii ma isin gana/ mo.

⁵ A'di enki momii ma kar/e mo dhali mo jin miinu ki dar gi mo ma gwar 'de/ mo.

Mony'cesh a'di 'tu'du/ mo ki mo/en gi Tapa jin teli sho'k mo.

⁶ Ki gwo gi Tapa mo tani momis ukunu mo dhali aris to kun 'koni bwaman uni ki shi/in jin shi/ ini'd 'peni 'twam piti mo.

⁷ A'di ki tula ris yi'de/ is mo dhali kumma/ yi'de/ mo me'd jin 'thuthu/ uni ibwaman ma gasaas mo.

A'di ki dhu yi'den 'kulga/ e mo kun dhunu to mo.

⁸ Dhalki aris 'kwani 'baar kun 'kon e mony'cesh ko/ Tapa mo.

Dhalki aris 'kwani 'baar kun 'kon e mony'cesh doshon ki mon'ko/ is gom a'di mo.

⁹ Haali/ a'di torki gwo mo tani dhali a'di pu'dki'd kan mo.

Dhali a'di kanki gwo mo tani dhali gwo doshki'd mo.

¹⁰ Tapa ki kal gwo kun logoma kal gi 'kwaniny'cesh mo mmota gwo jin di bwa 'te/ mo.

A'di ki non mo jin thosona 'kwani 'kup 'twa/ mo.

¹¹ Gwo logom gi Tapa mo tani a'di doshki'd ki sule/ mo.

Gwoṅ kulum eya dum piti mo tani a'di diki'd ki sule/ goma risa nyaḱum yil gi 'kwani mo.

¹² Mom'bor mii gom kal gi 'kwani jin tan ma Arumgimis Tapa mo,

'kwani kun kwanykina a'di mo mmota mal piti mo.

¹³ Tapa hilki mo ka lungu'b 'peni momis mmopara ris iya/ gi 'kwaniny'cesh e mo.

¹⁴ 'Peni mo jin ca'bkina a'di eya kursi ma maliḱ mo tani a'di ki hil mo mo

apowa ris 'kwani gi mony'cesh mo.

¹⁵ A'di ta a'di jin akki'da dum buni e 'baar mo, dhali a'di ki hila ris miim buni kun miina uni mo.

¹⁶ Amaliḱ a'di 'konuki ta is ki me'd ki dhan 'kwani ma meem piti mo.

Wathi/ gom mo ma mee mo tani a'di 'konuki 'cuḱ ki dhan mom'bi'th piti mo.

¹⁷ Shumarum gi mo ma mee mo tani a'di ta tom pe'th gi mo ma 'teṅ kape/ gi mo jin pinu mii e mo.

Dhali ki dhan mo ma 'bi'th ma dem dem piti mo tani a'di molu ta is ki me'd mo.

¹⁸ Hili mo mo ma, e gi Tapa a'di di'd apo/ uni gwansan kun ko/ki a'di mo,

apo/ uni gwansan kun takin gi mo ma 'teṅ kape/ gi mo/en piti jin telkunu sho'k mo,

¹⁹ ki a'di midi 'cuḱa ḱashiram buni 'peni mowu mo, dhali dhu uni ki e mo e yil jin 'kosha te/ mo.

²⁰ Aḱashiram bana a'di corks Tapa mo.

A'di ta'da Manwoth gom ana mo dhali agoṅgorom bana mo.

²¹ Nye, adum bana 'kunykina bwa mo e a'di mo haali/ ana gamkina gwo is e gway piti jin kogu mo.

²² Dhalki mo/en pini jin telu sho'k, ayy Tapa, di'd eya po/ aman mo,

'isi kani, me'd jin tana aman ka 'teṅ kape/ e /e mo.

Gway ma Dawuu'd, ki a'di ki mii me'd wathi/ jin gus ma du mo ibwambor ma Abimaalik mo. Wakan a'di urki a'di ka piye/ mo dhali a'di ki 'kosh ya mo.

34 Aha/ 'bora Tapa mii isa yempa/ mo.

Momaṅ midi di isa yempa/ e 'twam pem mo.

² Aḱashiram pem kar is ki ca e Tapa mo.

Dhalki uni gwansan kun 'koshu ki isa nyor ciḱ a'di mo dhali 'bor bwa mo.

³ Ayy kari Tapa ki ca nyaḱki aha/ mo, dhali dhalki ana kara gway piti ki ca imontaḱ 'de/ mo.

⁴ Aha/ ṅapkina Tapa mo dhali a'di thoḱki aha/ 'twa/ mo,

dhali 'cuḱ aha/ mo 'pena ris mon'ko/ is pem mo.

⁵ Hili 'kup ki a'di mo dhali kushi mo mo wakan ki bwam/em bum mini 'koki 'ko ki mo ma 'the is mo.

⁶ Wathi/ ha'th'ko'd yan gwoki'd mo dhali Tapa ciḱki a'di mo

dhali ta a'di is ki me'd mo 'pena ris montoc bwam piti mo.

⁷ Aman'doyu gwo gi Tapa 'kamki'da 'kam ka kul is gom uni gwansan kun ko/ki a'di mo,

dhali 'cuḱ uni mo.

⁸ Ayy nyoki ma dhali par e ki Tapa 'boro'd mo.

Mom'bor bwa gom wathi/ jin bu'thki mo jin huru jwa e a'di mo.

⁹ Ayy koki Tapa mo um piti kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo,

haali/ uni gwansan kun ko/ki a'di mo tani 'kona ton tiya ki har mo.

¹⁰ Ushi dhuruca dhop uni hari to mo haali/ uni 'kosha te/ mo

hili uni gwansan kun simmki Tapa e mo tani uni 'koki har tom 'boro'da kamu/ mo.

¹¹ Iiyu/ ma, ayy iya/ mo, ciḱi gwo 'peni aha/ mo.

Aha/ mina tor um gwo gom mon'ko/ is gom Tapa mo.

¹² Wathi/ jana i/ona bwa ki mondiki/e mo,

dhali 'thoth bwa ka yempa/ ki a'di mina bwa 'kuny ka yempa/ gom tom 'boro'd mo?

¹³ Nona le'd pini 'twa/ 'peni gwon thus mo dhali 'twam pini mmo/o gwo ka he'k e mo.

¹⁴ Kwa/i bwa mo 'peni tonthus mo dhali miyi ki 'bore/ mo.

Simmi monju'th is e mo dhali uri a'di isho'k mo.

¹⁵ E gi Tapa a'di di'da po/ uni kun miin ka kar/e mo dhali 'cem piti 'kup ki kom buni mo.

¹⁶ Bwam/e gi Tapa di'da po/ imanmii tonthus mo, ki uni minu 'cith' twa/ mo ki uni minu 'koki dok/e ka e e mony'cesh mo.

¹⁷ Ki uni kun mii miinjar/e gwokin gom mowoth mo tani Tapa cikki uni mo

dhali cuk uni mo 'peni aris montoc bwam buni mo.

¹⁸ Tapa 'disha'dish ka yempa/ e uni kun 'cedkunuwa du mo

dhali ta uni is ki me'd mo uni kun siri'ckunu shi/in ki sho'k mo.

¹⁹ Montoc bwa tana ris gom a'di jin mii miinjar/e mo, hili Tapa 'cukki a'di 'peni uni 'baar mo.

²⁰ A'di ki dhuwa risa simam piti 'baar mo.

Simam piti kamu/ yisa 'cedkunuwa.

²¹ Tonthus jin miinu midi 'kosha manmii tonthus mo, dhali uni gwansan kun shi/ki 'kwani kun mii miinjar/e i e mo tani minu wak mo be.

²² Tapa a'di wanki mondiki/e gi cinjinam piti 'ba/ mo. Jan tal 'den kamu/ 'peni uni gwansan kun bu'thki mo jin huru jwa e a'di mo tani minu 'koki wak mo be.

Gway ma Dawuu'd.

35 Jemi ajem 'kup mo ma, ayy Tapa, nya'ki uni gwansan kun jemki aha/ 'kup mo.

Asi apo/ uni gwansan kun askin apo/ aha/ mo ma.

² Bu'thka gongoro/ ki me'd mo dhali to mmocesh is mo

dhali cuyi mis gom mowoth pem mo.

³ Deka mee she mis mo dhali ameeny 'cith is mo apo/ uni kun urki aha/ isho'k mo.

Oyi gwo goma kashiram pem mo ki:

Aha/ tana man'cuk pini mo.

⁴ Dhalki uni dhukunu 'te/ ki mo ma 'the is mo dhali ush tak mo

uni gwansan kun simmki mondiki/em pem e mo.

Dhalki uni tukkunu ka nyan'ko'd mo dhali non 'twa/ mo

uni kun pishinki mo gi 'pen mo mmomii tonthus apo/ aha/ mo.

⁵ Dhalki uni wana e ka 'pi'b ibwambori 'tham mo ka man'doyu gwo gi Tapa ki ur uni ki sule/ sule/ mo.

⁶ Dhalki bway buni ta'da 'tum mo dhali dheresa dheres mo,

ka man'doyu gwo gi Tapa ki ur uni isho'k mo.

⁷ Ki dar gi 'kup mii mo tani uni bagkina gumem buni gom aha/ mo.

Dhali ki dar gi 'kup mii mo tani uni cwanyki jis gom mondiki/em pem mo.

⁸ Dhalki mo kun toru sho'k ka pupush pu'du'd apo/ uni ki e ka wu mo.

Dhalka gumem buni kun baga uni mo tani bu'th uni mo.

Dhalki uni takkin ibwaman uni mmo'ced sho'k ka pu-push mo.

⁹ Dhali yan'ko'd akashiram pem 'kunya bwa e Tapa mo mmoyuk gway mmoma'na man gom mony'cuk piti mo.

¹⁰ Arisa simam pem mini o gwo mo ki:

Ayy Tapa, kaja a'di jin waki /e mo,

/e jin 'cuk a'di jin 'ka'da is ki 'ka'd mo

'peni a'di jin 'bitha'bi'th gom a'di mo,

dhali a'di jin 'ka'da is dhali a'di jin midi mii ta gi to mo

'peni a'di jin shi/ki a'di is mo.

¹¹ Iman/o gwo kun dupuna dupi e mo tani uni cuki mis apo/ aha/ mo.

Uni dotki aha/ to kun 'koka/ ki mish 'ban mo.

¹² Uni ki ci aha/ tonthus ka nyan'ko'd gom tom 'borga/ kun miiga/ gom uni mo.

Akashiram pem a'di 'bushura/ 'bushur mo.

¹³ Hili aha/, ki uni 'ba'thkin mo tani -

aha/ hi'thkina burriyeny shawaal mo,

aha/ shi/kina is pem ki monga/ to mo.

Aha/ 'thokina ki 'kup pem jin karka/ ka lungu'b abor pem mo

¹⁴ me'd jin jwaka'kunu aha/ adu goma mugum pem mo dhala kam pem mo.

Aha/ yakina ka kul is me'd jan tal 'de/ jin gwoki'd goma ta'dam piti mo,

mmobit 'kup ka lungu'b dhali ko ki gwony jabu'th mo.

¹⁵ Hili e mombit pem mo tani uni tulki is mo

mmope'th ki kuss kuss mo,

uni tulki is mmon'al 'de/ apo/ aha/ mo.

Uni kun ta nwol kun molka/ mo tani thu'thki aha/ 'pen ki dar gi mondak mo.

¹⁶ Uni ci aha/ tinya/ ka mak mo ki nyanye/ dhali ki nyanye/ mo.

Uni 'pe'dki aha/ shem buni i is mo.

¹⁷ Kakasja, ayy Tapa, mina /e ca'bi gu is mo kan?

'Cwami aha/ mo 'peni mo ma bujur buni kun 'cedu sho'k mo,

mondiki/em pem 'pena risa dhop mo.

¹⁸ Dhali yan'ko'd aha/ mina ci /e mom'bor bwa i is e bwaman ma waambuhany 'kwani mo.

Dhali e mom'bi'th ma waambuhany 'kwani mo tani aha/ mina man /e mo.

¹⁹ Dhalku/ ki dhal uni gwansan bway mo mmo'kuny bwa apo/ aha/ mo

uni kun mii aha/ ki shi/ kun ta 'kup ki aha/ mo,

dhali dhalku/ ki dhal uni gwansan bway mo mmoshi'b e

kun shi/ aha/ i e ki dar gi miin kamu/ mo.

²⁰ Haali/ uni 'koki o gwo gom monju'th is mo, hili apo/ uni gwansan kun 'kon ki biyuu e mony'cesh mo tani

uni bwaaki gwo kun hekuwa he'k e mo.

²¹ Uni kadki 'twam buni kun beeyabee apo/ aha/ mo.

Uni oki gwo mo ki: Soso soso.

Em bana parki a'di e mo.

²² /E mishkin mo, ayy Tapa. Dhalku/ ki ca'b ki shwamm mo ma,

ayy Tapa, dhalku/ ki si'd 'peni aha/ mo.
²³ Muri is pini mo ma, dhali meri is gom tom pem jin raḡ aha/ mo,
 dhali tom pem jin pu'du'd mo. Arumgimis pem mo dhali Tapam pem mo.
²⁴ Yeyaa/ mo, ayy Tapa, Arumgimis pem, isi ki mii ma ḡar/em pini mo,
 dhali dhalku/ ki dhal uni bway mo mmo'kuny bwa apo/ aha/ mo.
²⁵ Dhalku/ uni ki dhal bway mo mmo/o gwo e is buni mo ki:
 Soo, ana tana gi to kun on ma dum bana mo.
 Dhalku/ uni ki dhal bway mo mmo/o gwo mo ki: Ana loskina a'di ki 'kolo'c mo.
²⁶ Dhalki uni dhunu ki mo ma 'the is mo dhali dunḡu-ru/ ka du isi monṭal 'de/ mo
 uni kun 'kunykina bwa mo apowa cis pem mo.
 Dhalki uni kumu is ki mo mā 'the is mo dhali ki mo jin ushuwa taḡ taḡ mo,
 uni kun dhu is buni ki ca apo/ aha/ mo.
²⁷ Dhalki uni gwansan kun 'kona gwo i bwa gom moyem pem
 ḡum cuuwa/ mo gom moḡ'kuny bwa mo dhali mom'bor bwa mo,
 dhali o gwo ki sule/ sule/ mo ki:
 Tapa a'di caaca mo,
 a'di jin 'kunya bwa e miin to gi ḡinḡinam piti jin gama a'di adu is mo.
²⁸ Dhali yan'ko'd 'twa/ pem midi ṭor gwo gom mii ma ḡar/em pini mo
 dhali momaḡ pini isa yempa/ isa yempa/ mo.
 Eya manyuḡ gway mo. Gway ma Dawuu'd, a'di jin ta ḡinḡina/ gi Tapa mo.

36 Gwon dhaḡ oki a'di jin ta thus ki thus gwo mo ki 'kula'kul eya dum piti mo.
 Moḡko/ isa kamu/ yisa di'da goma Arumgimis e bwambor jis/em piti mo.
² Haali/ a'di o gwo maḡ ka maḡ gom is piti mo e em pitiḡ gana/ mo
 ki miinthus piti minu 'koki gam mo dhali shi/i e mo.
³ Gwo 'peni 'twam piti mo tani uni tana pibi mo dhali mo jin hekuwa he'k e mo.
 A'di daḡki'd mo 'peni mo jin miina a'di ki yuḡ yuḡ mo dhali mii ki 'bore/ mo.
⁴ A'di ḡi is piti ki gwo ma pibi ma wu'th mo ki a'di di'd mmo/isha aḡkar piti mo.
 A'di ki kar is piti e bway jin diki 'bor mo.
 A'di diki ush tonthus mo.
⁵ Mo/en pini jin ṭeli sho'k mo tani, ayy Tapa, a'di jithir-ki'd e momis mo,
 dhali mii gi isiḡ ganam pini eya raḡ mo.
⁶ Mii ma ḡar/em pini a'di wana e ki wosh kun turatur kun ta ku ma Arumgimis mo,
 gwon dwall pini kun toru gwo 'twa/a 'cesh mo uni wana e ki dhan 'kul yi'de/ mo.
 'Kwani dhali tombwaasho takina /e is ki me'd mo, ayy Tapa.

⁷ Mo/en pini jin ṭeli sho'k mo tani wa'di yinthowa, ayy Arumgimis.
 Uḡi gi 'kwaniny'cesh uni bu'thki mo jin huru jwa eya ḡashira/ ma bim pini mo.
⁸ Uni yuḡkina yuḡ e gu'b pini jin isha to ka enthus mo, dhali /e ḡiki uni to mmopi mo 'peni yi'de/ jin 'kunykina /e bwa mo.
⁹ Haali/ e /e mo tani /e a'di ta mondiki/e jin kashki'd mo.
 E moḡkush pini mo tani am parkina moḡkush e mo.
¹⁰ Ayy ṭikiri mo/en pini jin ṭeli sho'k ki sule/ gom uni gwansan kun mishki /e mo,
 dhali bway gi mowoṭṭh pini gom uni kun dhelel ma du ki dhelel mo.
¹¹ Dhalku/ ki dhal sho'k gi a'di jin kar 'ba/ ki ca mmopu'da po/ aha/ mo,
 walla me'd gi a'di jin ta thus ki thus mmobor aha/ mmosi'da/ si'd mo.
¹² 'Kwani kun ta imanmii tonthus ishkin ki rap rap mo, uni kun torkunu 'ko'da 'cesh mo, mmomol cu mo.

Gway ma Dawuu'd.

37 Dhalku/ is pini ki anan mo goma manṭhu'th to mii mo,
 dhalku/ dhapan ki mii ta gom imanṭhu'th to mii mo.
² Haali/ uni mini la us ki jog me'da sho mo,
 dhali ku'th mo me'da sho mo.
³ Gami gwo is e Tapa mo, dhali miyi ki 'bore/ mo.
 Wakan ki /e mini ḡa'b eya 'cesh mo, dhali 'kuny bwa mo gom mo jin mina /e ḡa'b ki 'dantar mo.
⁴ Budhi mo jin 'knyu bwa e Tapa mo,
 dhali a'di midi ḡi /e to kun gwon ma dum pini mo.
⁵ ḡuthi bway pini 'kup ki Tapa mo.
 Dhali gami gwo is e a'di mo, dhali a'di midi ḡal mii mo be.
⁶ Dhali a'di midi ḡal mom pini jin minu ye /e mo e moḡkush mo
 dhali tom 'boro'd pini mina e waki montee mo.
⁷ Doshi naskina/ e bwambor gi Tapa mo dhali ḡoriya ḡor ki bwa jin 'kuḡu/ ki 'kari'th gom a'di mo.
 Dhalku/ is ki anan apo/ a'di jin gam mii adu is e bway piti mo,
 apo/ wathi/ jin ḡali tonthus ka piḡe/ ki mii jin piḡina a'di ki 'pen mo.
⁸ Daḡi 'pena nyor mo dhali dhalka nyor jin shwanu 'pen mo.
 Dhalku/ is pini ki anan mo, a'di jin ḡuthi is jasi gom tonthus mo.
⁹ Haali/ amanmii tonthus mo tani a'di minu la 'ciṭṭh mo,
 hili uni gwansan kun ḡorki Tapa mo tani uni a'di imini gam mony'cesh mo.
¹⁰ ḡori naskina/ ari'ceenne/ mo dhali amanmii tonthus midi di doḡe/ yisa.
 Ba me'd jin hila um a'di ki a'di di'd e mom piti ki 'bore/ mo tani a'di midi di yisa.
¹¹ Hili uni kun 'thup ma du mini gam mony'cesh mo

dhali 'kuny bwa e is buni mo e mo jin isha to ka enthus ki mii jin gama uni adu is mo.

¹² Amanmii tonthus a'di mii'da wu'th apo/ a'diñ qar/e mo

dhali 'pe'd shem piti apo/ a'di mo,

¹³ hili Tapa pe'thki a'di jin mii tonthus mo

haali/ a'di mishki'd ka teem piti pu'dki'd mo be.

¹⁴ Imanmii tonthus uni buki gandal buni mo dhali gwana'da bwam buni mo,

mmoqal ka 'cesh uni kun hatha'ko'd mo dhali kun mii mii ta gi to mo.

dhali 'kosh uni gwansan kun iin ki iin dhelelga/ mo.

¹⁵ Gandal buni mini ciça dum buniñ gana/ mo,

dhali abwam buni minu 'ce'd bwa mo be.

¹⁶ To kun tana a'diñ qar/e ush'ceenne/ mo tani a'di 'boro'd mo

mmobol to jin ishi'd ka enthus ma ris uni kun mii tonthus e mo.

¹⁷ Haala bi gi imanmii tonthus mo tani uni minu 'ce'd mo,

hili Tapa a'di dhuki imanmii miinjar/e mo.

¹⁸ Tapa a'di mishki'da tee gi uni kun 'kon ki dar gi mii 'ba/ mo,

dhali mal buni ça'bki'd ki sule/ sule/ mo.

¹⁹ Uni minu 'koki dhu ki mo ma 'the is ka tee kun ta thus ki thus mo,

dhali ka tee jin mina te/ 'kosh mo tani uni mini ta gi to jin ish ka enthus mo.

²⁰ Hili imanmii tonthus mo tani uni 'ce'dki sho'k mo.

Aris uni kun ta 'kup gi Tapa mo tani uni wana e ki monyca ma shon dhii/i'd mo,

uni kun la puu mo – dhali uni kun wana e ka ku'd kun la puu mo.

²¹ Amanmii tonthus barki to kal 'peni 'kwani mo tani, dhali mol ciya murem piti ka nyar'ko'd mo,

hili a'diñ qar/e ta'da 'the mo dhali ci'da ci mo.

²² Haali/ uni gwansan kun 'boru mii ki Tapa mo tani uni mini gam mony'cesh mo,

hili uni gwansan kun jeenu ki a'di mo tani uni minu 'ciñ 'twa/ mo be.

²³ Naṭgin jin tana wathi/ mo tani a'di 'peni Tapa mo, dhali a'di ṭelki a'di sho'k mo e bway jin mina bwa 'kuny a'di mo.

²⁴ Ba ki a'di midi biṭ mo tani a'di minu 'koki biṭa sho 'kup ka luṅgu'b mo,

haali/ Tapa a'di ta mondin gom me'd piti mo.

²⁵ Aha/ tana dhuru'c 'thissa/ mo dhali shwane/ aha/ tana dhan mo.

Hili naskina/ aha/ dinaki par a'diñ qar/e e dhalkunu 'pen mo

walla uḡim piti mmo'tho tonṭe/ mo.

²⁶ A'di ciki to ka 'ka'd me'di is mo ka yempa/ mo dhali ci to mo,

dhali uḡim piti warkin ki uni kun 'bor mii mo.

²⁷ Kwa/i bwa mo 'peni tonthus mo dhali miyi ki 'bore/ mo,

wakan ki /e mini di ki sule/ sule/ mo.

²⁸ Haali/ Tapa a'di enki mo jin 'konuki miya mii ka gwar 'de/ mō.

A'di midi diki dhal unim piti kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel 'pen mo.

Imanmii miinjar/e minu dhu ki sule/ sule/ mo.

Hili uḡi gi imanmii tonthus mo tani uni minu 'ciñ 'twa/ mo.

²⁹ Imanmii miinjar/e mini gam mony'cesh mo dhali ça'ba po/ a'di ki sule/ sule/ mo.

³⁰ Twa/ ma manmii miinjar/e mo tani a'di bahki gwo gom moyuḡ mo

dhali ale'd oki gwo ki dar gi mii ma gwar 'de/ mo.

³¹ Dhali gwoṅkan ma Arumgimis piti jin cinu mo tani a'di di'da dum piti mo.

Dhali ṅaṭgin piti 'koki yeres/ yeres mo.

³² Amanmii tonthus a'di timki a'diñ qar/e mo

dhali simm a'di e mo mmo'kosh mo.

³³ Tapa a'di midi diki dhal a'di 'pen e mom'bi'th piti mo, wallā dhal a'di ki a'di minu waḡ mo me'd jin minu sus a'di e mondwall gwo mo.

³⁴ Cori Tapa mo dhali kari bway piti mo

dhali a'di midi kar /e ki ca mo mmogam mal gi mony'cesh mo.

/E mini hil mony'ce'd sho'k ma manmii tonthus mo.

³⁵ Aha/ hilkina manmii tonthus mo mmomii mii gi 'ba/ mo,

dhali mmotura tur me'da bwanyayiis gi Pan Lubnaan mo.

³⁶ Doḡ/e aha/ yakina ki yam pe mo dhali hili a'di diki di doḡ/e mo.

Ba aha/ ṅapkina a'di mo tani a'di 'konuki gam mo be.

³⁷ Cunyuri wathi/ jin dar gi mii 'ba/ mo dhali hili mo mo ma a'di jin dhelel ma du mo,

haali/ emen 'kon gom wathi/ gi moṅku'th is mo.

³⁸ Hili imandhar gwo mo tani uni minu 'ce'd sho'k imonṭal 'de/ mo.

Dhali emen gi imanmii tonthus mo tani uni minu 'ciñ mo be.

³⁹ Bway gi mowoṭh gom wathiñ qar/e mo tani a'di 'peni Tapa mo be.

A'di ita jim buni jin hura uni jwa ka tee gi monṭo'c bwa mo.

⁴⁰ Tapa woṭhki uni mo dhali 'cuḡki uni mo.

A'di 'cuḡki uni mo 'peni imanmii tonthus mo dhali ta uni is ki me'd mo

haali/ uni bu'thki mo jin huru jwa e a'di mo be.

haali/ uni bu'thki mo jin huru jwa e a'di mo be.

haali/ uni bu'thki mo jin huru jwa e a'di mo be.

haali/ uni bu'thki mo jin huru jwa e a'di mo be.

Gway ma Dawuu'd mmoka to e jin cinuwa Arumgimis ki me'd mo.

38 Ayy Tapa, dhalku/ ki kucur aha/ ka nyor pini mo walla dhalku/ ki dor aha/ ka nyor pini jin

shwana /e mo!

² Haala thopam pini qarana dum 'per pem 'kup mo,

dhali me'd pini pu'dkina pom pem mo be.

³ Dhali moṅkamu/ mura shuman buṅgwar is pem is mowa?

haala nyor pini jin shwana /e caaca mo.

Dhali mowaça kamu/ di'd goma simam pema?

gom miinthus pem mo be.
⁴ Haali/ miinthus pem loski aha/ ki 'kupi lu/ mo, dhali uni 'thiraa/ diṭ mmoḳal mo be.
⁵ Jamam pem 'kakin mo dhali bulabul mo dhali taga 'bi/ nycine/ mo gom miim pus pem mo.
⁶ Aha/ kumḳunu 'twa/a 'cesh mo dhali 'daḳal 'ko'da 'cesh mo.
 Isa yempa/ yula tente/ mo tani aha/ yakina gwolu/ mo.
⁷ Haali/ empa'd pem a'di 'tu'dkunu ki mo jin 'batha'ba'th mo, dhali moṅkamu/ mura shuman bungwar is pem is mowa?
⁸ Aha/ kumḳunu 'twa/a 'ceshi 'baar mo dhali sirica po/ ki sho'k mo.
 Aha/ ohonkina mo goma dulaṭṭ ma nyor ma dum pem mo.
⁹ Tapa, aris mom pem kun gwon ma du mo tani mishu ki /e mo.
 Dhali ashurem pem jin wuka/ mo tani 'konuki bag 'peni /e mo be.
¹⁰ Adum pem shwa'd ki ju'k ju'k mo dhali mom'bi'th pem ushi me'd mo e aha/ mo dhali apinya/ em pem jin shwa'd ki o'd mo tani, uni si'da/ uskin 'peni aha/ mo be.
¹¹ Imugum pem dhali uni gun nyaḳ aha/ ii ka yempa/ mo tani uni doshkin ki moṅḳo/ is 'peni isa nyor pem kun wo'cki aha/ she/ mo, dhala bas pem si'da/ uni doshkin isa dhana/ mo.
¹² Uni gwansan kun simmki mondiki/em pem e mo tani 'thikina gumem buni mo.
 Uni gwansan kun simmki mo e jin mina uni shi/ aha/ is mo tani oki gwo kun minu kup mo dhali kulum gwo ibwa mmo'ce'da 'ce'd me'di isi yula tente/ mo.
¹³ Hili aha/ wana e ki wathin 'diye/ mo, aha/ dinaki ciḳ toṅ kamu/ mo.
 Aha/ wana e ki wathi/ jin mol 'twa/ wal mo jin mol 'twam piti ḳa'd mo.
¹⁴ Nye, aha/ wana e ki wathi/ jin mol gwo ciḳ mo, dhali e 'twa/ mo tani aha/ dara gi gwoṅ ḳucur mo.
¹⁵ Hili e /e mo tani ayy Tapa, /e be iḳorkaa/ mo be.
 A'di ta /e be, ayy Tapa Arumgimis pem, /e jin mini thoḳa thoḳ 'twa/ mo be.
¹⁶ Haali/ aha/ 'thona mo ki: Uni mini dhalki bwa ki 'kuny apo/ aha/ mo.
 uni gun dhu 'ba/ ki ca apo/ aha/ mo ki sho'k pem yereski'd mo.
¹⁷ Aha/ 'dishkina mmobiṭ mo, dhali mo jin woca is aha/ she/ mo tani a'di di'da bori aha/ ki sule/ sule/ mo.
¹⁸ Aha/ pikina gwo gom tonthus pem jin miika/ mo, aha/ ḳala bwan diṭi'd gom miinthus pem mo.
¹⁹ Uni gwansan kun ta 'kup pem mo tani dar gi 'ko mo uni 'bitha'bi'th mo, dhali uni gwansan kun shi/i aha/ i e ki shi/ thus mo tani uni tana ris mo.

²⁰ Dhali uni gwansan kun raḳki aha/ tonthusi bway gom tom 'boro'd mo tani uni ita 'kup pem kun tana ris mo haali/ aha/ baṭṭa jasi tom 'boroni 'ko'd mo.
²¹ Dhalku/ ki dhal aha/ 'pen mo ma, ayy Tapa, ayy Arumgimis pem, dhalku/ ki si'd 'peni aha/ mo!
²² Huru/ ki jahanne/ mmowoṭṭ aha/ mo, ayy Tapa, gi bway mowoṭṭ pem mo.

Eya manyuḳ gway mo: goma Yaduṭṭhuun. Gway ma Dawuu'd.

39 Aha/ ona gwo mo ki: Aha/ mina ji bway pem ki e mo, ki aha/ mina diki mii miinthus ka le'd pem mo.
 Aha/ mina 'kali'th 'twam pem mo, wakan me'd jin mina 'kwanin thusi 'kowa bori aha/ mo.
² Aha/ usha 'twa/ wal mo dhali ḳa'bki shwamm mo, aha/ bu'thkina moṅḳu'th is pem mo tani toṅ kamu/ gamkaa/?
 mo ma ḳis pem thissi'di ca mo 'teki shi/ shi/ mo.
³ Adum pem ḳa'bki 'ba'th 'ba'th e aha/ mo.
 Me'd jin tashu aha/ ki gwo kun kulumkaa/ e bwa mo tani o'd jin 'batha'ba'th shwaki'd mo, dhali yan'ko'd aha/ ki o gwo ka le'd pem mo ki:
⁴ Tapa, dhalki aha/ misha 'pemen pem jin midi di 'kup mo
 dhali ateem bar pem wakata mo?
 Dhalki aha/ misha mo mo, ma mondiki/em pem midi gus kata mo?
⁵ Hili /e ki kara teem pem mmokuṭa/ kuṭ me'd bwam me'd ki daḳa/ mo
 dhali mondiki/em pem jin dika/ ki e mo tani ta toṅ kamu/ ibwambori jis/em pini yisa.
 Ka jin gana/ aris 'kwani 'baar mo 'kokin 'twa/i 'kup 'te/ mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*
⁶ Ka jin gana/ 'kwani iikin ki jasa ḳashira/ ma la 'te/ mo.
 Ka jin gana/ uni 'koshki jis mo ki dar gi mii kun ḳala uni mii 'kup pa ka piye/ mo.
 'Kwani sugki to mo dhali mol mo mo a'di jin midi tul a'di is mo.
⁷ Dhali shwane/ Tapa, ki to jin ta'da ta iḳorkika/ mo?
 Mo ma 'teṅ kapem pem di'd e /e mo.
⁸ 'Cuḳi aha/ mo 'pena ris gwom pem kun dhaṅka/ mo.
 Dhalku/ ki kar aha/ jin mina imanmii miim pus iwaḳ aha/ mo.
⁹ Aha/ usha 'twa/ wal mo, aha/ dinaki ḳa'd 'twam pem mo, haali/ a'di ta /e jin miiki a'di mo.
¹⁰ Joḳki mondor pini 'peni aha/ mo.
 Aha/ 'baarkina mo ki mondor ki me'd pini mo.
¹¹ Ki /e ki dor wathi/ dhali ḳucur a'di gom miinthus mo tani /e ki 'cum to jin ena a'di me'da dhurany jin shwa to jin 'ka'd a'di 'twa/ ki 'ka'da bor mo.
 Ka jin gana/ aris 'kwani 'baar mo 'ko ki e 'twa/i 'kup 'te/ mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

¹² Ciḱi mon'thom pem mo ma, ayy Tapa, dhali ḱa'di 'cem pini gom moḱkom pēm mo. Dhalku/ ki bu'th moḱku'th is pini 'peni jabu'th em pem mo.

Haali/ aha/ takina yilkinam pini jin yaki'd ki yam pe mo, a'di jin tani pa mo, mmowa e ki ibabam pemi 'baar kadhamo/ mo.

¹³ Hilki /e mo ka ḱiḱ'ko'd mo 'peni aha/ mo, ki aha/ mi-na gam bwaḱ 'kunu'd mo nṭwa/a/ ki aha/ mina ya mo dhali diki di doḱ/e mo.

Eya manyuḱ gway mo. Gway ma Dawuu'd.

40 Aha/ ḱora/ ḱor ki bwa jin 'kuḱu/ ki 'kari'th gom Tapa mo.

A'di ḱa'dki 'cem piti mo dhali ciḱ aha/ kom pem mo.

² A'di dirki aha/ ka piḱe/ 'peni jis jin miga/ 'taki tor sho'k ka pupush mo,

'peni boro'th jin ḱa'bki ḱo'do/ ḱo'do/ mo.

A'di ki dhu sho'k pem apo/ wosh mo dhali dhu ḱaṭgin pem mmo'ko ki 'dantar mo.

³ A'di ki kar gway this e 'twam pem mo, gway jin maḱka/ Arumgimis bana mo.

'Kwani ka ris mini par e mo tani dhali ḱoka ḱo/ mo dhali dhu moḱgam gwo is buni e Tapa mo.

⁴ Mom'bor mii gom wathi/ jin kar Tapa ki jim piti jin gama a'di gwo is mo,

a'di jin diki tu'k mo e mo jin karu is ki ca mo, ki uni gwansan kun iikini per mo mmobaṭh gwo ma rum pinyconi sho'k mo.

⁵ /E marki momiin tom pini kun ta momer is mo dhali gwom pini kun kulumkina /e ibwa 'kupki am mo, ayy Tapa Arumgimis pem mo.

Jamu/ piyi'd jin minu kar ka par nyaḱki /e mo.

Waḱki/ aha/ mina 'taki bah gwo mo dhali tor uni mo tani

uni mini 'taki bol uni kun minu 'taki deḱ e e ka ris mo.

⁶ To jin 'ciṭhu/ 'kus mmomiiya bas mo dhali to jin ḱinu ki me'd mo tani bwam pini diki o mo.

Hili /e ki tup aha/ 'cem pem mmoshuwa shu mo.

To jin ḱiṭhu/ ki o'd jin ḱinu ki me'd mo dhali jin ḱinu gom miinthus mo tani

/e yisa 'theḱki gwo gom uni yisa.

⁷ Yan'ko'd aha/ ki o gwo mo ki: Hili mo mo ma, aha/ pu'dkina mo.

Eya warka/ jin 'kuḱu/ is jin 'kwarkunu gwo apo/ gom aha/ mo.

⁸ Aha/ 'kunya bwa mo mmomii bwam pini mo, ayy Arumgimis pem.

Gwoḱkan pini jin ḱinu mo a'di di'd eya dum pem mo.

⁹ Aha/ torkina gwoḱ 'kunya/ jin ḱinu gom mo jin 'cuḱuwa 'cuḱ mo

eya dhana tul 'kup mo.

Dhali hili mo mo ma, aha/ dinaki mu'th 'twam pem mo,

me'd jin mishkina /e aha/ mo, ayy Tapa.

¹⁰ Aha/ dinaki bag mom pini jin tana /e aha/ is ki me'd mmowoṭh aha/ eya dum pem mo.

Aha/ torkina gwo mo goma isiḱ ganam pini jin tana /e mo dhali gom bway gi mowoṭh pini mo.

Aha/ dinaki us mo/en pini jin ṭelu sho'k mo dhali mo ma isiḱ ganam pini jin tana /e mo.

'pena dhana tul 'kup 'kwani mo.

¹¹ Dhalku/ ki bu'th momiimiim pini 'peni aha/ mo, ayy Tapa.

Dhalki mo/en pini jin ṭelu sho'k mo dhali mo ma isiḱ ganam pini jin tana /e mo tani 'tash aha/ 'twa/ ki sule/ sule/ mo.

¹² Haali/ tonthus uni 'kamki aha/ mo dhali uni molu deḱ e mo.

Miinthus pem uni ḱalki aha/ ka 'cesh mo ntagi aha/ mola mo mo.

Uni tana ris ka ris kun bolina mur 'kup pem e mo.

Adum pem ush aha/ me'di e mo.

¹³ Ba miiyi ki 'bore/ bala, ayy Tapa, mmo'cuḱ aha/ mo. Ayy Tapa, huru/ ki jahanne/ ma mmowoṭh aha/ mo.

¹⁴ Dhalki uni dhunu mo ma ki mo ma 'the is mo dhali duḱkuru/ 'kup isi moṭal 'de/ mo

uni gwansaḱ kun simmki mii e mo tani mmo/uṭh mondiki/em pem mo.

Dhalki uni tu'kkunu ka nyan'ko'd mo dhali 'doyu/ e mo jin ushuwa taḱ taḱ mo

uni gun ona bwa ki shi/ aha/ is mo.

¹⁵ Dhalki uni meren kagahara gom mon'the is buni mo

uni gun o aha/ gwo mo ki: Soso, soso.

¹⁶ Hili dhalki uni gwansani 'baar mo kun simmki /e e mo tani

'kunya bwa mo dhali 'bor bwa mo e /e mo.

Dhalki uni gwansan kun eni bway gi mowoṭh pini mo tani

ṭikir gwo o mo ki: Tapa a'di i'eḱa/ eḱ mo.

¹⁷ Gom aha/ mo tani aha/ hatha'ko'd ki ha'th mo dhali mina mii ta gi to mo,

hili Tapa a'di kulumki gwo ibwa gom aha/ mo.

/E ta a'dim pem jin woṭhki aha/ mo dhali a'dim pem jin 'cuḱki aha/ mo.

Dhalku/ ki ta adiṭe/, ayy Arumgimis pem!

Eya manyuḱ gway mo. Gway ma Dawuu'd.

41 Mom'bor mii gom a'di jin hili uni gun hatha'ko'di e mo.

Tapa 'cuḱki a'di ka tee jin toju a'di aṭo'c bwa mo.

² Tapa woṭhki a'di mo dhali kar a'di ki e mo.

A'di yuḱu gway ka man'boru mii e mony'cesh mo.

/E diki ḱi a'di e bwa gi uni gun ta 'kup ki a'di mo.

³ Tapa a'di thiḱ a'di 'ko'da cim piti jin isha a'di mmo'ba'th mo.

E mom'ba'th piti mo tani a'di ki waḱ a'di 'pena ris isa nyor kun 'koshki a'di mo.

⁴ Gom aha/ mo tani, aha/ ona gwo mo ki: Ayy Tapa, miiyi mii ma 'the gom aha/ mo ma.

Dhali waḱi aha/ mo, haali/ aha/ miikina miinthus po/ /e mo be.

⁵ Uni gun ta 'kup ki aha/ mo o gwo e aha/ eya adun dup buni mo ki:

Kakasja imina a'di iwu mo? dhali gway piti ki 'ce'd sho'k mo?

⁶ Dhali ki jan tal 'deŋ kamu/ pu'dki'd mmopar aha/ e mo tani a'di ki bah gwo kun 'kon isi bwa 'te/ mo, ka yiha/ ka dum piti tulu'da ris mii ma pibi is mo. Ki a'di ya'd ka pije/ mo tani a'di ki wagar gwo mo.

⁷ Aris uni gwansan kun shi/ki aha/ i e mo tani ɬorkina tor ki kako/ mmonɬal 'de/ gom aha/ mo.

Uni ki gwalal buni mo tani uni kulumki gwo shi/in ib-wa gom aha/ mo, kun bol tiya e mo.

⁸ Uni ki o gwo mo ki, To jin wunu kara biɬi'da po/ a'di ba/.

A'di midi cu mis doŋ/eya? ma 'peni mo jin isha a'di mo.

⁹ Isi kani amugum pem gana/ jin di'da bori aha/ jin gamka/ gwo is mo tani

a'di jin shwaki tonɬem pem mo tani a'di 'de'kki 'pe-naɬiŋkilam piti apo/ aha/ mo.

¹⁰ Hili /e ayy Tapa, miiyi mii ma 'the apo/ aha/ mo, dhali 'deki aha/ ki mis mo ki aha/ miŋa 'taki mu'th uni 'twa/ mo.

¹¹ Gom mii yansan mo tani aha/ misha ki /e 'bora bwa ki aha/ mo,

ki a'di jin ta 'kup ki aha/ mo tani diki pi aha/ e mo be.

¹² Hili /e bu'thki aha/ mo gom miim pem jin dar gi ŋadhun mo,

dhali /e ki kar aha/ e buŋ'kus pini ki sule/ sule/ mo.

¹³ Mom'bor mii midi di gom Tapa mo, a'di jin ta Arumgimis gi 'Kwani ma Israyiil mo,

'peni mo jin 'konuki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo nta-gi mo jin 'konuki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo.

Amen dhali doŋ/e Amen mo.

AWARKA/ JIN 'KONA 'BANI SU/ MO.

Eya manyuŋ gway mo. Gway gom iya/ ma Guurah mo jin yethu sho'k mo.

42 Me'da sheɬ jin kara ce jin ta yoll mo a'di jin ona bwa ki yi'de/ jin kasha e ki kash mo tani wakan si'da/ aŋashiram pem ɕorki'da ɕor gom /e mo, ayy Tapa Arumgimis.

² Aŋashiram pem budha te/ miiŋkar/e goma Arumgimis mo,

goma Arumgimis jin di ki e mo.

Ki aha/ mina pu'd kakasja dhali hil bwam/e ma Arumgimis mo?

³ Jabu'th em pem a'di warki'd ki tonɬem pem gi mon-tee mo

dhali mon'thiny mo,

ka yiha/ ki 'kwani 'kon mmorash aha/ gwo o mo ki: Mane Arumgimis pini mane?

⁴ To gwansan mo tani uni kakika/ e mo, me'd jin wolkika/ kashiram pem ka pije/ mo:

me'd jin yaka/ nyaŋka buhany 'kwani mo dhali shu uni bway ka jintura/ e gu'b ma Arumgimis mo,

ki bwam 'boro'd kun kumu cuuwa/ mo dhali yuŋ gway kun 'boruwa 'bor bwa i is mo,

me'd jin dhukin ma waambuhany 'kwani kun kogu acim mo.

⁵ Katinta ibiɬu/ /e eya 'cesh mo, ayy aŋashiram pem mo,

dhali atinta i/usha /e me'd kan e aha/ mo?

Tayi ka 'teŋ kape/ eya Arumgimis mo. Haali/ aha/ mi-na doŋ/e maŋ a'di mo,

a'di jin ta'da manwoɬh pem dhali Arumgimis pem mo.

⁶ Aŋashiram pem a'di biɬu/ 'ko'da 'cesh e aha/ mo.

Wakan aha/ kakina /e e mo

'pena 'cesh gi Pan Uurdun mo dhali gi Pan Harmuun mo

dhali 'peni 'Kuwosh ma Misar mo.

⁷ Moŋ'kulga/ jin yuŋu ki moŋ'kulgaŋ kamu/ mo me'd jin dora yi'deŋ kuku/ kukum pini mo.

Aris yi'dem pini kun bir bakal mo dhali aris eŋ kuthar yi'dem pini

uni kalki aha/ ka 'cesh mo.

⁸ Ki montee isa yempa/ mo tani Tapa a'di kanki mo/en piti jin ɬelu sho'k mo

dhali mon'thiny mo tani gway piti di'd nyaŋki aha/ mo, mmo'thowa Arumgimis gi mondiki/em pem mo.

⁹ Aha/ ona gwo eya Arumgimis jin ta wosh pem mo ki:

Atinta iŋana /e aha/ kan mo?

Katinta gara/ imiga/ ɕa'b jasi gwolu/ kan mo gom mosiri'c gi uni kun ta 'kup ki aha/ kan mo.

¹⁰ Me'd wathi/ jin 'disha 'twa/ mmowu mo 'peni jama/ jin doruwa dor e buŋwar is pem mo tani

uni kun ta 'kup ki aha/ mo sorki aha/ mo,

dhali ka yiha/ mo tani uni 'kon mmorash aha/ gwo o mo ki:

Mane Arumgimis pini mane?

¹¹ Katinta ibiɬu/ /e eya 'cesh mo, ayy aŋashiram pem mo,

dhali atinta i/usha /e me'd kan e aha/ mo?

Tayi ka 'teŋ kape/ eya Arumgimis mo. Haali/ aha/ mi-na doŋ/e maŋ a'di mo,

a'di jin ta'da manwoɬh pem dhali Arumgimis pem mo.

43 Yeyi aha/ mo, ayy Arumgimis dhali 'ce'di gwo she/ gom to jin raŋi aha/ mo

apo/ 'kwani kun 'koki mii miiŋkar/e mo,

dhali 'peni 'kwani kun ta imanhe'k e mo,

dhali 'peni 'kwani kun 'konuki dhu ki mo ma kar/e mo tani 'cuŋi aha/ mo.

² Haali/ /e tana Arumgimis a'di jin bu'thka/ mom pem jin hurga/ jwa mo be.

Katinta biɬa /e aha/ asho kan mo?

Dhali tonta imiga/ ɕa'b jasi gwolu/ kan mo

gom uni kun siri'c aha/ ki sho'k mo kun ta 'kup pem mo?

³ Ayy, hashi moŋkush pini mo dhali gwoŋ ganam pini mo.

Dhalki uni shu aha/ bway mo.

Dhalki uni sus aha/ mo e 'kuwosh pini jin kogu mo dhali mom pini jin ɕa'ba /e mo.

⁴ Dhali yan'ko'd aha/ mina ya mo e mo ma gwaɬa/ jin 'ciɬu/ to 'kus goma Arumgimis mo,

eya Arumgimis jin 'kunya/ bwa ki 'kuny icine/ kaga-hara mo.

Dhali aha/ mina maṅ /e ka dhenjhenye/ jin 'kon ma shu/i pesu/ mo,

ayy Arumgimis jin ta Arumgimis pem mo.

⁵ Katinta ibiṭu/ /e eya 'cesh mo, ayy aḱashiram pem mo,

dhali atinta i/usha /e me'd kan e aha/ mo?

Tayi ka 'teṅ kape/ eya Arumgimis mo. Haali/ aha/ mi-na doḱ/e maṅ a'di mo,

a'di jin ta'da manwoṭh pem dhali Arumgimis pem mo.

Eya Manyuḱ gway mo. Gway gom iya/ ma Guurah jin yedhu sho'k mo.

44 Aman ciḱkina gwo ki 'cem bam mo, ayy Arumgimis mo,

ibabam bam ṭorki aman gwo mo,

gom miim pini kun miikina /e mmothim ka teem buni mo,

ka tee 'peni kadhamo/ mo.

² /E ki me'd piniṅ gana/ mo tani /e ki ura ris kala tiya ka piḱe/ mo

dhali hili uni mo tani /e ki cu'th uni mo.

/E ki dor 'kwani ka ris mo,

dhali hili uni mo tani /e ki dhu uni ki 'kus mo.

³ Haali/ a'di ki gandal buni yisa igamkina uniya 'cesh yan adu is mo yisa,

walla si'da/ abim buni diki ci uni mom'bi'th mo,

hili me'da bim poros pini mo dhali abim pini mo,

dhali moṅkush 'peni bwam/em pini jin kushki mo mo, haali/ /e 'kunykina bwa e uni mo be.

⁴ /E tana Maliḱ pem mo dhali Arumgimis pem mo,

a'di jin 'kawurki'da 'kawur mo gom mompinu mii e ma Yakuub mo.

⁵ Ki /e mo tani am ki ṭan uni kun ta 'kup bam ka bor mo.

Dhali ki gway pini mo tani am ki yap uni gwahan ki sho'k mo kun gam am 'kup mmo/as mo.

⁶ Haali/ bwam pem mo tani aha/ dinaki gam gwo is gom a'di mo,

walla gandal pem si'da/ diki ta aha/ is ki me'd mo.

⁷ Hili /e woṭhki aman mo 'peni uni kun ta 'kup ki am mo,

dhali kar to ibwaman uni kun shi/i aman i e mo jin mi-di duṅgur uni 'kup 'kup is mo.

⁸ Eya Arumgimis mo tani aman dhukina 'ba/ ki ca ki ṭikir ṭikir mo,

dhali aman mina ci /e momaṅ gom gway pini ki sule/ sule/ mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

⁹ Hili /e ki ṭa'k am ka piḱe/ mo dhali dhu am ki mondhu is ki gwa'd mo,

dhali /e diki ya ka piḱe/ nyaḱki 'kwani ma meem bam mo.

¹⁰ /E ki dhu am mmodoḱ ka nyan'ko'd mo 'peni uni gun 'kwar am ka gwapi/ mo.

Dhali uni kun ta 'kup ki am mo tani dilki aman to mo.

¹¹ /E ki dhu am me'd ḱa'bal kun minu 'ciṭh 'kus mo,

dhali /e ki ce'ker aman bwa mo e bwaman kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo.

¹² /E ki yol 'kwanim pini ka maliim gana/ mo, /e ki ḱan gwo ki uni minu 'koki yol ka thaman kun caaca mo.

¹³ /E ki dhu am ki uni gun nyaḱ 'ko ki am mmoḱi aman gura/ mo,

dhali aman dupu i e dhali ṭhun'ya' / i is ki uni

gwansan kun 'kamki am is mo.

¹⁴ Dhali /e ki dhu am ki ku gun miinu mii ka maḱ mo e bwaman kal gi 'kwaniny'cesh mo.

dhali aman pe'thkunu mmopir 'kupi is e bwaman 'kwaniny'cesh mo.

¹⁵ Ka cim 'baar mo mom pem jin darka/ ka 'the mo di'di bwambori aha/ mo,

dhali mon'the is a'di kumki aha/ bwam/em pem mo,

¹⁶ gom gwo gi uni kun ci'ki aman gura/ mo dhali iman-sor aman mo tani

dhali e bwambor uni gun ta 'kup mo dhali a'di jin ṅapa'd mmori/a ri'c mo.

¹⁷ Aris to gwansan pu'dki'd apo/ aman mo,

ba aman 'konaki ṅa /e mo,

walla aman 'konaki ta thus gom gwom pini jin gamu me'd mo.

¹⁸ Adum bam 'koki doḱ ka nyan'ko'd mo,

walla ṅatgin bam 'koki dheres 'peni bway pini mo

¹⁹ ki /e mini 'taki 'ce'd am mo 'peni mo jin 'kon ma jala/ nycine/ mo,

dhali kum am 'kup ki mondhurumi'd jin 'kula'kul mo.

²⁰ Waḱki/ aman ṅa'kina gway ma Arumgimis bam mo tani,

walla he'th me'd bam goma rum pinycon mo tani,

²¹ min ma Arumgimis 'taki diki gam mii yansana?

Haali/ a'di mishki to kun 'kona duṅ 'kwani ka ḱwal is mo.

²² Yisa, gom gway pini mo tani aman 'koshkunu yula tente/ mo,

dhali aman dhukunu mo me'd ḱa'bal kun dhunu mmo'ciṭh 'kus mo be.

²³ Muri is pini mo. Ata isha /e e kan mo, ayy Tapa?

Meri /e e mo. Dhalku/ ki ṭa'k am asho ki sule/ sule/ mo.

²⁴ Katinta ibaga /e jis/em pini mo?

Katinta iṅana /e mom bam jin woja is am she/ mo dhali mo jin siri'ckunu am ki sho'k mo?

²⁵ Haala ḱashiram bam a'di kumkunu 'twa/a 'cesh e bwam bu'd mo,

dhali bungwar is bam ishkina 'cesh ki rap rap mo.

²⁶ Cuyi mis mo dhali yayu/ mmowoṭh aman mo.

'Cuḱi aman mo gom gway gi mo/en pini jin ṭelu sho'k mo.

Eya manyuḱ gway mo, isi ki gwo gi jandin to mo. Gway jin yuku mmoye'th iya/ ma Guurah sho'k mo. Gway gi mo/en mo.

45 Adum pem a'di 'tu'du/ mo ki tom 'borga/ jin di'di bwaman mo mmo/o mo.

Aha/ bahkina gwom pem eya maliḱ mo.

Ale'd pem a'di wana e ka galama riisha/ jin thoson ma man'kwar to is hila/ mo.

² /E ta a'di jin onu bwa ki nyanye/ ki iya/ gi 'kwani mo. A'the a'di wolkunuwa powa le'd pini mo.

Wakan Arumgimis 'börki /e mii ki sule/ sule/ mo.

³ De'ki gandal pini apowa wum pini mo, ayy /en 'de/ jin ça'bki dem dem mo

e monycam pini mo dhali e mo/e'k pini mo.

⁴ E mo/e'k pini mo tani meri mo e mo jin pinu mii e mo

gom gway gi gwo'ḡ gana/ mo dhali gom mo jin minu cesh she/ mo

gom mo jin minu dhu bwa ki gwa'd ki miinḡar/e mo.

Dhalki me'da bim poros pini ṡorki /e gwo gom dhan mii jin caaca mo.

⁵ Athopam pini uni kaaka mo eya du uni kun ta 'kup ma maliḡ mo.

Dhali 'kwani ṡa'kkin e bwaḡ'kwariny pini mo.

⁶ Ḳursim pini a'di ta ji ma Arumgimis jin di'd ki sule/ sule/ mo.

Cwa ma maliḡ pini a'di ta cwa jin 'konuki mii mii ka gwar 'de/ mo.

⁷ /E eni mo jin miinu miinḡar/e mo dhali shi/ mo jin miinu to gun 'coḡa'coḡ i e mo.

Wakan Arumgimis jin ta'da Arumgimis pini mo tani a'di 'koshki /e ki monyca mo

ka yin gi mom'bor bwa apo/ uni gun ta cim pini mo.

⁸ Burrinye/ ma pom pini a'di ter mo kagahara mo gom yiman cwaḡ ḡuyu'd 'pena murr dhali yiman gi cwa jin wana e ka 'kwaṡan mo dhali yiman cwa jin yuḡu gway ka saliḡka mo.

'Peni mo ma maliḡ pini jin ta sheny je mo tani ashun dhenḡdhenye/ uni buḡkunu mo mmo'kuny /e bwa mo.

⁹ I'bwa/ gi imaliḡ mo uni 'koni bwaman up pini kun ṡaḡu mo.

E me'da bim poros pini mo tani ayim jin ta asha maliḡ a'di doshki'd ki 'dolkon 'peni Pa Uḡpir jin hidhu i/is ma yim mo.

¹⁰ Ciḡi gwo mo ma, ayy 'bwa/um, dhali mishi isi gwo dhali ḡa'di 'cem pini mo.

Dhalki 'kwanim pini 'pen mo dhali gu'b gi icim mo.

¹¹ Dhala maliḡ mina bwa o gom jarom pini mo.

Me'd jin tana a'di ṡapam pini mo tani luḡji a'di mo.

¹² 'Kwani gi Pan Sur uni mini sus mo ma 'them pini ki to kun ḡinu ki me'd mo,

uni 'peni 'kwani kun ta pa ki pa mo, ¹³ 'pena ris to gun 'kona e ki she/ ki she/ kun tanu mo.

'Bwa/ ma Maliḡ a'di shumkunu ki burrinye/ jin shonu ka ce e ki 'dolkoni e mo.

¹⁴ Ka ris jamas burrinye/ ki she/ ki she/ mo tani ayim suskunu amaliḡ mo

nyakḡi nyaranyana'b ma yim jin suski a'di mo, uni gun iyyin nyakḡa yim mo.

¹⁵ Ki bwaḡ 'kunyud' dhali ki bwaḡ 'kunya/ mo tani uni sus uni mmonta'ḡa' de/ mo

me'd jin ciḡkina uni gu'b ma maliḡ mo be.

¹⁶ Mmodhal mii yansan e i is gom ibabam bum mo tani a'di midi ta iya/m bum mo.

Dhali /e mini dhu uni mmota iya/ gi mony'ceshi 'baar mo be.

¹⁷ Aha/ mina kar gway pini ki a'di midi 'ciṡḡa cim bwa mo jin minu ṡaḡ a'di mo eya risa nyaḡum yil gi 'kwani mo.

Wakan 'kwani 'baar mo mini maḡ /e mo gom ki sule/ mo dhali ki sule/ mo.

Eya manyuḡ gway mo. Gway gom iya/ ma Guurah mo. Isi gi gwo gom a'di jin di'd ki nyaraḡ gana/ mo. Gway jin yuḡu mo.

46 Arumgimis ta a'dim bana jin hura ana jwa icine/ mo dhali mom'bi'th mo,

a'di jin 'dishid' ka yempa/ mmowoṡḡa woṡḡ 'peni monṡo'c bwa mo.

² Wakan ana mina 'koki ḡo/ is mo, ma waḡki/ mo-ny'cesh midi aḡ jamas e mo,

ma dhali waḡka ris wosh kun turatur si'da/ mini 'taki yikin is mo e bwaman ma duḡ ḡumma/ yi'de/ mo,

³ ba yi'de/ a'di gwokina is mo dhali seya gabusha/ mo, ba dhan wosha turga/ uni deekin mo ka dulatt' piti mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

⁴ Yi'de/ jin kasha e jin gusu'd a'di jin kar 'perḡkuman Bampa/ ma Arumgimis ki bwaḡ 'kunya/ mo,

dhali mo jin ḡogu jin ta mo gi a'di jin Eḡa/ Eḡ mo.

⁵ Arumgimis a'di di'di bwaman ma yim mo. Ayim minu mol joḡ mo.

Arumgimis midi woṡḡa yim ki 'dishe/ shunsan mo.

⁶ Kal gi 'kwaniny'cesh uni shwakina bumburush mo.

Dhala risa hakuuma kun 'kona 'cesh mo uni yaki yil mo mmoka'la mo uni mo.

A'di bahki gwo ki 'twam piti mo tani mony'cesh waki'd mo be.

⁷ Tapa gi momis mo tani a'di nyaḡki di ki ana mo.

Arumgimis ma Yakuub a'di ta jim bana jin hura ana jwa icine/ mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

⁸ Iiyu/ ma, hili mo mo ma, mii kun miina Tapa mo,

a'di jin wagaski mo jin 'ce'du/ sho'k e mony'cesh mo.

⁹ A'di doshki mo ma mee kun asu mo e 'pemen gi mo-ny'ceshi 'baar mo.

A'di 'ce'dki'da bwaa mo dhali ṡosha mee mo.

A'di ki ciṡḡa arabiyya kun dira shummarum ki o'd mo.

¹⁰ Doshi ka ḡu'th is naskina/ mo dhali mishi gwo 'ban ki aha/ tana Arumgimis mo.

Aha/ karu ki ca e kal gi 'kwaniny'cesh mo.

Dhali aha/ karu ki ca e mony'cesh mo be.

¹¹ Tapa gi momis mo tani a'di nyaḡki di ki ana mo.

Arumgimis ma Yakuub a'di ta jim bana jin hura ana jwa icine/ mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

Eya manyuḡ gway mo. Gway gom iya/ ma Guurah mo.

47 Tori me'd bum mo, aris 'kwani 'baar mo.

Ḳumi cuuwa/ mo goma Arumgimis mo ki gway jin eḡu/ ki nyanye/ gom bwaḡ 'kunya/ mo.

² Haali/ Tapa, a'di jin Caa e ki Ca mo tani a'di ḡa/aḡa/ mo,

a'di jin ta dhana Maliḡ apo/ mony'ceshi 'baar mo.

³ A'di ki dhuwa ris 'kwani e bwan'kwariny ana mo dhali aris 'kwani e bwan'kwariny sho'k bana mo.
⁴ A'di ki kwany mal bana gom ana mo, 'ba/ jin kar ma Yakuub ki ca a'di jin ena a'di mo be. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*
⁵ Arumgimis shinki bway momis cuuwa/ ilu/ mo be, dhali Tapa ki ko ma poome/ mo.
⁶ Yu'ki gway mmomaŋ Arumgimis mo, yu'ki gway mmomaŋa maŋ mo. Yu'ki gway mmomaŋa Maliḡ bana mo, yu'ki gway mmomaŋa maŋ mo.
⁷ Haali/ Arumgimis a'di ta'da Maliḡ gom mony'ceshi 'baar mo. Yu'ki gway mmomaŋa maŋ ki gway jin yedhuwa ye'th sho'k mo.
⁸ Arumgimis miiki miin tapa apowa ris kal gi 'kwaniny'cesh mo. Arumgimis ca'bki'da powa ḡursim piti jin ḡogu mo.
⁹ Iya/ gi 'kwani mo tani uni tulki isi monṭal 'de/ mo me'd 'kwani ma Arumgimis ma Ibrahiim mo. Haala goŋgoro/ jin ta ji gi mony'cesh mo tani a'di cil ma Arumgimis mo be. A'di karu ki ca jin eḡa/ eḡ mo.

Gway jin yu'ku gom iya/ ma Guurah mo.

48 Tapa a'di ta a'di jin ca'd mo dhali ta a'di jin ca'd jin minu maŋ mo e 'peŋkuman bampa/ ma Arumgimis bana mo.
² Dhali e 'kuwosha turgam piti jin turatur jin ḡogu mo, dhali jarom piti ki tur mo, a'di ta moŋ'kunya/ gom 'kwaniny'ceshi 'baar mo. A'di jin ta Wosh ma Sihyuun mo jin di'd isa dhana/ ki 'ban ma bim poros mo, a'di jin ta 'peŋkuman bampa/ ma dhana Maliḡ mo.
³ E bwaman gi gu'b mo gom montur piti mo tani Arumgimis ki ṭor is piti eya tente/ ki a'di ta a'di jin 'ce'de'da 'ce'd she/ mo.
⁴ Bahili, imaliḡ uni tulki 'kup mo, uni pu'dkini monṭal 'de/ mo be.
⁵ Isi me'd jin parkina uni a'di e mo tani uni merkin ka-gahara mo. Uni 'kokunu mmoduŋgur 'kup is mo dhali uni sokin mo be.
⁶ Mo jin deenu is ki bir bir mo tani a'di bu'thki uni mo, dhali uni 'pe'dki she/ me'da 'bom jin shwan ma 'ci mmomuri dho'th mo.
⁷ Ki 'tham ki mom'pesho'k poshki'd mo tani /e ki por uni bwa mo uni gun tana ḡur yi'de/ gi Pan Tarshiish mo.
⁸ Me'd jin ciḡkina ana gwo mo tani wakan si'da/ parkina ana e mo, e 'peŋkuman bampa/ gi Tapa gi momis mo, dhali e 'peŋkuman bampa/ ma Arumgimis bana mo, a'di jin ṭel ma Arumgimis sho'k ki sule/ sule/ mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*
⁹ Aman kulumkina gwo ibwa gom mo/en pini jin ṭelu sho'k mo, ayy Arumgimis, e bwaman gu'b gi mondheleladhelel pini mo.

¹⁰ Me'd gway pini mo tani, ayy Arumgimis mo, wakan momaŋ pini a'di jidhirki'd e 'pemen gi mony'cesh mo. Me'da bim poros pini mo tani a'di 'tu'dkunu ki mompi mii e mo. ¹¹ Dhalki Wosh ma Sihyuun a'di 'kunya bwa mo. Dhali dhalki i'bwa/ gi 'Kwani Yahuuda/ uni 'kunya bwa mo gom mondwall gwom pini mo. ¹² Iiyi mmo'kara Sihyuun mo, dhali iiyi ka kul is mmo'kama yim is mo, denji aris gu'b ma yim kun turatur e mo, ¹³ hili isi gwo i e ki 'bore/ goma cur ma yim mo, iiyi e bwaman mo ma, e mo ma yim kun turatur mo ki um mini mii ṭora nyakum yil 'kwani gwo i'ko'd mo, ¹⁴ ki a'di yansan ta'da Arumgimis mo, a'di jin ta'da Arumgimis bana mo gom ki sule/ dhali ki sule/ mo. A'di midi ta jim bana jin midi shu ana bway ki sule/ sule/ mo.

Eya manyuḡ gway mo. Gway jin yu'ku gom iya/ ma Guurah mo.

49 Ciki gwo yansan mo ma, aris 'kwani 'baar mo. Dhali ciyi 'cem bum mo, aris um gun 'kokin e mony'cesh mo, ² um gun gwa'da is mo dhali um gun 'bapkin mo, dhali kun ta pa ki pa mo dhali kun hatha'do'd si'da/ mmonṭal 'de/ mo. ³ Twa/ pem midi ṭor gwo gom moyuḡ mo. Dhali gwom pem jin kulumka/ eya du mo tani minu mish 'ban mo be. ⁴ Aha/ mina ka'd 'cem pem ki gwom 'bi'th/e mo. Aha/ mina gam gwom pem jin 'ce'dka/ agagala/ mo ki ko ma dhenḡdhenye/ jin 'kon ma shu/i pesu/ mo. ⁵ Ki gomatinta imiga/ ḡo/ is goma risa tente/ kun ṭoju aha/ bwa mo, ki imanmii tonthus kun ṭoci aha/ 'kus mo tani 'kamki aha/ mo? ⁶ Uni gun ta 'kwaniḡ gwaṭh kun 'ko ki 'kus gom tom buni kun tana uni mo dhali dhu 'ba/ ki ca gom tom buni kun tana uni kun ishkin ka enthus ki pa jin tana uni mo? ⁷ Ka jinḡ gana/ wathiḡ kamu/ piyi'd jin midi wan is piti 'ba/ mo, walla ciya Arumgimis she/ yol gom mondiki/em piti mo, ⁸ haali/ mo jin wanu 'ba/ gom mondiki/em piti mo tani a'di 'bitha yol she/ ki 'bi'th mo, dhali midi mol gam ki sule/ sule/ mo, ⁹ ki a'di midi 'taki ṭikir di ki e ki sule/ sule/ mo, dhali mol jisa 'kulga/ par e mo. ¹⁰ Nye, a'di midi par e ka jinḡ gana/ ki isi 'kwani kun yu'kayuḡ wukin mo, uni gun ta pus dhali uni gun dar gi bwan'kup mo tani uni mini mii inyaḡ 'ce'd sho'k imonṭal 'de/ mo dhali dhal tom buni kun tana uni pa ki pa ki unin tiya mo be.

¹¹ Jis jwam buni mo tani a'di ta pam buni jin mina uni 'ko ki sule/ sule/ mo, a'di jin ta mo jin mina uni i'ko nyaḱka ris 'kwani ma nyaḱum yil buni mo, ba uni toshki yuḱa 'cesh gway ki jim buni mo.

¹² Wathi/ mol ḱa'b ki e e 'penḱapan piti jin tana a'di mo, a'di wana e ki tonycuḱ kun 'ce'dki sho'k mo.

¹³ A'di yansan ta 'pemen gi uni gwansan kun ta pus mo kun wuna wuny jwa i is mo, a'di ta 'pemen gi uni gwansan kun 'bora bwa gom tom buni gun pwaḱkunu uni mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

¹⁴ Me'd ḱa'bal mo tani uni dhukunu 'pen ka pije/ goma Haawiya mo.

Wu a'di midi ta amanhil uni mo, ka ji sho'k gana/ bway jis jwa mo tani uni thulkunu mo be, dhala yi'c buni midi shi/ is mo.

AHaawiya a'di midi ta pam buni mo be.

¹⁵ Hili Arumgimis midi wana ḱashiram pem 'ba/ mo 'peni mom'bi'th ma Haawiya mo, haali/ a'di midi bu'th aha/ mo be. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

¹⁶ Dhalki is ki ḱo/ mo waḱki/ jan ṭal 'deḱ kamu/ ta pa ki pa mo, ki monyca gi gu'b piti maru is mo.

¹⁷ Haali/ ki a'di midi wu mo tani toḱ kamu/ mina a'di ḱal ime'da?

Monycam piti midi diki ya ka luḱgu'b baḱh a'di nsho'k mo.

¹⁸ Ba, me'dyin dina a'di ki e mo tani a'di ki par is piti e ki a'di 'bora bwa ki 'bor mo, dhali ba wathi/ maḱu mo ki a'di ki mii to ki 'bore/ gom is piti mo tani

¹⁹ A'di midi ya nyaḱki 'kwani ma nyaḱum yil gi icom mo,

uni gun mini mol moḱkush par e ki sule/ sule/ mo.

²⁰ Wathi/ mol ḱa'bki e e 'penḱapan piti jin tana a'di mo, a'di wana e ki tonycuḱ kun 'ce'dki sho'k mo.

Gway ma Asap.

50 A'din 'De/ jin ḱa'bki dem dem mo, Arumgimis jin ta Tapa mo, ki a'di ki o gwo mo dhali mony'cesh yuḱkunu mo 'peni mo jin sul ma tente/ mo ntagi mo jin yul ma tente/ mo be.

² Pena Sihyuun mo tani 'bor piti shina jaro/ ime'd mo, Arumgimis 'twaḱki mo mo.

³ Arumgimis bana pu'dki'd mo a'di diki ḱa'bki shwamm mo,

e bwambori a'di mo tani a'di ta o'd jin loski'da los mo, dhali mo 'kam a'di is mo a'di jin ta'da dem dem mo tani a'di ta 'thama punthar mo.

⁴ A'di yuḱki'da yuḱ gom momis jin di'da po/ momis mo, dhali mony'cesh mo, ki a'di midi dwall 'kwanim piti gwo mo be.

⁵ Tuli aha/ kum pem is mo kun ta ku isinj gana/ mo,

uni gun gamki gwo me'd nyaḱki aha/ ki to kun 'ciḱḱu/ 'kus mo.

⁶ Momis bahki gwo gom mo ma ḱar/em piti mo. haali/ Arumgimis ki is piti mo tani a'di ta'da mandwall gwo mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

⁷ Ciḱi gwo, ayy 'kwanim pem mo, dhali aha/ mina toḱ gwo mo, ayy Israyiila, aha/ mina te gwo apo/ um mo.

Aha/ tana Arumgimis jin ta'da Arumgimis bum mo.

⁸ Dhali aha/ dinaki ḱucur um gom tom bum gun

'ciḱḱa/ um 'kus mmomiiya bas mo, walla tom bum kun ḱina um ki me'd mo mmoci'th ki o'd mo ki ṭikir ṭikir ibwambori aha/ mo.

⁹ Aha/ mina mola rasim bip bu'th 'peni gu'b bum mo, walla rasi mi 'peni kal bum mo.

¹⁰ Haala ris tonycuḱ kun 'kon e bwaasho mo tani uni ta kum pem mo, dhali bip kun 'koni 'kuwosha alip mo.

¹¹ Aha/ misha ris 'dii kun pen e momisi 'baar mo, dhali aris to gwansan kun joḱkin e bwam bunto mo tani uni ta kum pem mo.

¹² Waḱki/ aha/ mina te/ 'taki 'kosh mo tani aha/ mina 'taki diki toḱ um gwoyi, haali/ mony'cesh dhali aris to gwansan kun 'koni bwa-man a'di mo tani uni ta kum pem mo be.

¹³ A/aha/ 'kana shum gi gwaḱḱim bip mo? walla a/aha/ pina bas mi mo?

¹⁴ ḱiyi Arumgimis to jin ḱinu ki me'd mmo'ciḱḱ 'kus ki bwa jin 'boruwa 'bor i is mo, dhali ḱiyi gwom bum kun onu is ki a'di jin Eḱa/ Eḱ mo,

¹⁵ dhali yuḱi aha/ ka tee jin toḱu um bwa mo, dhali aha/ mina 'cuḱ um mo dhali um mini kar aha/ ki ca mo be.

¹⁶ Hili gom a'di jin ta thus ki thus mo tani Arumgimis ki o gwo mo ki:

Kaja ḱi /e shi/ mii mmorash gwoḱḱan pem kun bahu e mo,

walla bu'th gwoḱḱan pem jin gamu me'd eya le'd pini mo?

¹⁷ Haali/ /e shi/i mo jin dilu 'kwani abora 'ceshi e mo dhali /e ki biṭ gwom pem ki nyanygon mo.

¹⁸ Waḱki/ /e ki par wathin 'di/ e mo tani /e tana mugum piti mo be

dhali /e ki ta amannali 'pen gom uni gun buthi miiny-ḱal me'd mo.

¹⁹ /E ki ḱi 'twam pini bway ki ḱany mo gom tonthus mo,

dhali ale'd pini ki uḱ mo jin hekuwa he'k e mo.

²⁰ /E ki ḱa'b dhali toḱ gwo apowa kam pini mo. /E ki thutha 'ci ki kwan 'pen mo.

²¹ To gwansan miikina um mo dhali aha/ ḱa'ba ki shwamm mo.

Dhali /e toshkin ki aha/ nyaḱa is ki /e mo.

Dhali hili shwane/ aha/ ḱucurkina /e mo, dhali kar gwoḱḱan ibwambori /e mo.

²² Nyiḱḱi gwo yansan mo ma, um gun ḱakina Arumgimis mo,

isi ciki/ ki aha/ mina bwa pu'd ka pije/ mo dhali yan'ko'd jaŋ kamu/ midi diki di mmo'cuḵ um mo be.

²³ A'di yansan jin 'doyu to ki bwa jin 'boruwa 'bor i is mo me'd to jin 'ciṭhu/ 'kus jin ta jim piti mo tani a'di taḵ aha/ mo be.

E a'di jin karki bway piti ki 'bore/ mo tani aha/ mina ṭor bway gi mowoṭḥ ma Arumgimis mo be.

Eya manyuḵ gway mo. Gway ma Dawuu'd, me'd jin pu'dkin ma Naṭhan jin ta'da mançi gwo i a'di mo i'ko'di yam piti jin yakina a'di a Baṭḥshaba/.

51 Miiyi mii apo/ aha/ mo ma, ayy Arumgimis, isi ki gwo gi mo/en pini jin ṭelu sho'k mo, isi ki gwo gi mii ma 'them pini jin ishki'd ka enthus mo tani 'koshi aris gwon dhaŋ pem mo ma.

² Lami aha/ 'pena taŋkara/ 'peni miinthus pem mo, dhali dheleli aha/ mo 'peni miinthus pem mo.

³ Haali/ aha/ misha gwon dhaŋ pem mo, dhali miinthus pem di'd ka yempa/ e bwambori aha/ mo.

⁴ Apo/ /e, /e 'de/ mo tani a'di imiikika/ miinthus mo, dhali mii a'din thus yin jin shi/a shi/ e bwambori jis/ em pini mo, wakan /e karu ki mo ma ḵar/e e gwom pini jin tora /e 'twa/a 'cesh mo,

dhali dar gi mii 'ba/ e gwon dwall pini mo.

⁵ Hili mo mo ma, aha/ ḵalunu ka pije/ e miinthus mo, dhali e miinthus mo tani ata'dam pem bwaaki aha/ mo be.

⁶ Hili mo mo ma /e ona bwa ki gwoŋ gana/ e isi bwa-man ma dum 'per mo.

Dhali gom gwo gi wakan mo tani ṭori aha/ gwo gom moyuḵ mo eya dum pem ki kup mo.

⁷ Dhagami aha/ mo ki cwa jin wana e ka 'tasha jalbip mo, dhali aha/ mina dheleladhelel mo.

Lami aha/ mo dhali aha/ mina ḵa'bki bany bany mmobola wasa/ e mo.

⁸ Tu'di aha/ ki bwam 'borga/ mo dhali ki bwaŋ 'kunya-ga/ mo.

Dhalka sima/ jin 'ce'da /e mo 'kunya bwa mo si'da/.

⁹ Bagi jis/em pini 'peni miinthus pem mo dhali 'koshi aris miinthus pemi 'baar mo.

¹⁰ Uḵi e aha/ adun dhelelga/ mo, ayy Arumgimis, dhali kar jin this dhali jin 'boro'd e bwaman shi/in pem mo.

¹¹ Dhalku/ ki biṭ aha/ asho 'peni buŋ'kus pini mo, dhali dhalku/ ki bu'th Shi/in dhelel dhelel pini 'peni aha/ mo.

¹² Wari bwaŋ 'kunya/ is e aha/ mo e bway gi mowoṭḥ pini mo,

dhali buthi aha/ me'd ki bwa gi shi/in mo.

¹³ Dhali yan'ko'd aha/ mina ṭor imandhaŋ gwo bway pini mo,

dhali imanmii miinthus mo mini ṭu'k mo e /e mo be.

¹⁴ 'Cuḵi aha/ mo 'pena bas gi aha/ jin dina mii i'ba/ mo, ayy Arumgimis,

/e jin tana Arumgimis mo tani ita bway gi mowoṭḥ pem mo be,

dhali ale'd pem midi yuḵ gway ki 'kal 'kal gom mo-ny'cuḵ pini mo be.

¹⁵ Ayy Tapa, ḵa'di /e 'twa/ pem mo ma, dhali 'twa/ pem midi ṭor momaŋ pini mo.

¹⁶ Haali/ /e dina bwa ki 'kuny mo e mo jin 'ciṭhu/ to 'kus mmomiiya bas mo.

Waḵki/ aha/ mina 'taki ḵi to ki me'd mmoçi'th ki o'd mo tani /e mini 'taki diki 'bor bwa mo be.

¹⁷ To jin 'ciṭhu/ 'kus mmomiiya bas jin mish ma Arumgimis bu'th mo tani a'di ta shi/in jin 'ce'dkunu mo. Dhali mo ma du jin 'ce'du mo dhali adu jin waki'd mo tani, ayy Arumgimis, /e mini diki usha ush mo.

¹⁸ Miiyi ki 'bore/ gom Sihyuun mo e bwaŋ 'kunygam pini mo.

Nyaŋi doḵ/e agoŋ gi Pa Urushaliim mo.

¹⁹ Dhali yan'ko'd /e mina bwa 'kuny mo e to jin ḵinu ki me'd mo mmo'ciṭḥ 'kus jin 'boro'd mo,

dhali e to jin ḵinu ki me'd mo mmoçi'th ki o'd mo dhali kun ciṭhu/ ki o'd ka 'bimpil mo,

dhali yan'ko'd gwasimbip uni minu 'ciṭḥ 'kus eya gwaṭam pini mo.

Eya manyuḵ gway mo. Gway jin yuḵ ma Dawuu'd mmoyetha ye'th sho'k mo me'd jin pu'dkin ma Duwaag jin ta Wathi/ gi Pan Aduum, dhali ṭora Shawuul gwo mo ka: Dawuu'd pu'dki'd mo e gu'b ma Aḵimaalik mo.

52 Atinta kara /e 'ba/ ki ca mo, ayy wathi/ jin ḵa'bki dem dem mo?

mmota pibi apo/ 'kwani kun tana gayiin mo.

Isa yempa/ /e kar gwo shiyi'd e ilu/ mo mmo'ce'da 'ce'd sho'k mo.

² Twam pini kaaka me'da nyer mo, /e jin tana manmii mii jin hekuwa he'k e mo.

³ /E ki en tonthus mmobol jin 'boro'd e mo dhali /e ki o gwo ka ṭor mmobol gwoŋ gana/ e mo.

Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.

⁴ /E ki en aris gwo kun losina los mo, ayy /e jin tan ma le'd pini ahe'k e ka he'k e mo.

⁵ Hili Arumgimis midi 'ce'd /e bwa ka 'cesh ki sule/ mo. A'di midi bor /e mo dhali dher /e bwa mo 'peni gu'b burriyem pini mo.

Dhali /e minu yu'd mo 'peni mo jin 'kona 'kwani mo.

Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.

⁶ Uniŋ ḵar/e mini par e mo dhali ḵo/ is mo dhali pe'th a'di mo mmo/o gwo mo ki:

⁷ Hili wathi/ yan jin 'tena bwa mmokara Arumgimis ki a'dim piti jin hura a'di jwa icine/ mo,

hili a'di ki gam gwo is e tom piti jin ishin ka enthus jin tana a'di pa ki pa mo,

dhali a'di ki ḵaṭ mo jin huru jwa e 'penkapan piti jin tana a'di mo.

⁸ Hili aha/ wana e ki cwa seṭuun jin ḵa'bki go'd go'd e gu'b ma Arumgimis mo.

Aha/ gamkina gwo is e mo/en ma Arumgimis jin ṭelu sho'k

ki sule/ ki sule/ mo.

⁹ Aha/ mina ḵi /e bwam 'boro'di is ki sule/ ki sule/ mo, haali/ /e miiki a'di mo.

Aha/ mina bah gway pini haali/ a'di 'boro'd mo be, e buŋ'kus uni kun tana gayiin mo be.

Eya manyuƙ gway mo, isi ki koŋ gway jin gwonu gom bwan diŋ'd mo. Gway jin yuƙ ma Dawuu'd mmoyetha ye'th sho'k mo.

53 A'di jin ta pus mo tani o gwo eya dum piti mo ki: Arumgimis piyi'd mo.

Uni pu/kin mo, dhali uni mii mii kun bulabul mo.

Jan kamu/ jin mi'd ka ƙar/e yisa di'da.

² Tapa hilki mo ka luŋgu'b 'peni mis

apo/ uci gi 'kwaniny'cesh mo

mmopar e mo waƙki/ jan ƙal 'deŋ kamu/ mii mii ki yuƙ yuƙ mo,

mimosimm jasi Arumgimis e mo.

³ Uni 'baar mo iikini dheres mo,

uni 'baar mo wakina e ki to kun pu/kin mo.

Jan ƙal 'deŋ kamu/ yisa di'da jin mii mii jin 'boro'd mo, ƙal 'de/ piyi'd mo be.

⁴ Kona uni ki nyiƙha, aris uni gwansan kun mii tonthus mo,

uni kun shwa 'kwanim pem me'd tonƙe/ mo

dhali uni 'koki yuƙa Arumgimis mo?

⁵ Uni nanni kun 'kon e dhan mo kun ƙogu is mo,

mo jin ƙogu is wakan diki di 'peni kadhamo/ mo.

Haali/ Arumgimis midi rasa sima/ gi 'kwani kun ushuna Arumgimis mo.

Uni minu dhu ki mo ma 'the is mo haali/ Arumgimis waƙki uni mo be.

⁶ Ayy mo jin 'cuƙuwa 'cuƙ gom 'Kwani ma Israyiil mo tani a'di midi 'taki pu'du/ 'pena Sihyuun moyi.

Ka Arumgimis midi wara shamanettan ki 'kwanim piti is mo tani

Yakuub mina bwa 'kuny mo dhali Israyiil mina bwa 'bor mo be.

Eya manyuƙ gway mo ka shu/ kun buƙu gway mo. Gway ma Dawuu'd jin yetha a'diya ye'th sho'k mo me'd jin pu'dkina 'Kwani gi Pan Siip mmoƙora Shawuul gwo mo ka Dawuu'd bagki'd e bwam am mo.

54 Tayi aha/ is ki me'd mo ma, ayy Arumgimis mo, ki gway pini mo,

dhali yeyi aha/ mo ki mo ma dem dem pini mo.

² Ciƙi mon'thom pem mo ma, ayy Arumgimis.

Ciyi 'cem pini ki gwo gi 'twa/ pem mo.

³ Haali/ iman/ush 'kwani ga/ mo tani uni cu mis apo/ aha/ mo,

dhali imangora bwa ki gor mo tani uni ŋapki mondiki/em pem mo.

Dhali uni 'koki kara Arumgimis ibwambori jis/em buni mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

⁴ Hili mo mo ma, Arumgimis ta'da manwoth pem mo,

dhali Tapa a'di ta'da manƙel aha/ mondiki/em pem sho'k mo.

⁵ A'di midi ri'c 'kwani kun ta 'kup ki aha/ ki tonthus mo.

Dhali e mii ma isiŋ ganam pini mo tani /e mini daƙ uni 'pemen buni 'kup mo be.

⁶ Ki bwam pem jin di 'baƙany mo tani aha/ cina to jin 'ciƙhu/ 'kus mmomiiya bas ki /e mo.

Dhali aha/ mina ci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki gway pini mo, ayy Tapa, haali/ mii yan a'di 'boro'd mo be.

⁷ Haali/ /e 'cuƙki aha/ mo 'pena ris monƙo'c bwam pem mo,

dhali em pem hilki mo jin pinu mii e apo/ 'kwani gun ta 'kup ki aha/ mo be.

Eya manyuƙ gway mo ka shu/ kun buƙu mo. Gway ma Dawuu'd jin yetha a'diya ye'th sho'k mo.

55 Ciyi 'cem pini ki mon'thom pem, ayy Arumgimis. Dhali dhalki is pini ki ba'k mo 'peni tom pem jin dotka/ ka di'b is mo.

² Ƙuthi is gom aha/ mo, dhali thoƙi aha/ gwo mo.

Aha/ kumu 'twa/a 'cesh ki monƙo'c bwam pem mo.

³ Dhali aha/ guskina du mo gom cuuwa/ gi 'kwani kun ta 'kup mo,

haali/ 'kwani kun ta thus ki thus mo tani uni siri'ckina siri'c ki sho'k mo.

Haali/ uni ƙali mo jin ƙoju bwa apo/ aha/ mo

dhali ka nyor mo tani uni ki thip mo ma dupe/ apo/ aha/ mo.

⁴ Dhali adum pem 'pe'di she/ e bwaman is pem mo, dhala pure/ gom mowu biƙi'da po/ aha/ mo.

⁵ Monƙo/ is dhali mondee is pu'dkina po/ aha/ mo, dhali to jin ƙo/ki aha/ is mo tani uni kumki aha/ 'twa/a 'cesh mo.

⁶ Dhali aha/ ona gwo mo ki: Ayy waƙki/ aha/ mina 'ta-ki ta ga bi me'd gurko/ mo tani

aha/ mina 'taki pe mo dhali si/ is mo be.

⁷ Nye, aha/ mina ya si'dasi'd moyi

Aha/ mina ya ca'b e mombwaasho moyi. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

⁸ Aha/ mina lala ki jahanneyi dhali gama darha'dam pem

'peni mo ma bumburush 'tham mo dhali 'thama punthar mo.

⁹ Ce'di tom buni jin thosona uni sho'k sho'k mo ma, ayy Tapa. Cumbulki uni ale'd buni mo,

haali/ aha/ hilkina mo jin bujura bujur mo dhali mo jin biruwa bir e 'penƙuman bampa/ mo.

¹⁰ Montee dhali mon'thiny uni iikin ka kul is e yana gangaram piti mo,

dhali mo jin tanuwa pibi dhali mo jin ƙoju bwa mo tani 'kon e uni mo.

¹¹ Mo jin doru sho'k ka pupush mo tani a'di di'd e bwaman a'di mo,

dhali mo jin sirijuwa siri'c ki sho'k mo dhali mo jin hekuwa he'k e mo tani

uni 'koki ii mo 'peni mo ma suug piti mo.

¹² A'di diki ta a'di jin ta 'kup ki aha/ jin 'bakaa e mo - ki aha/ mina 'taki mish a'di ƙal mo.

A'di diki ta a'di jin ta 'kup ki aha/ jin tu/ul mo jin gora bwa ki gor apo/ aha/ mo,

ki aha/ mina 'taki bag 'peni a'di mo.

¹³ Hili /e be, jin wa e ki aha/ ki is pem mo,

/e jin nyaḵ ya ki aha/ mo, dhali /e jin tana waḵ pem mo.

¹⁴ Me'dyin mo ana nyaḵa ṭor ṭori monṭal 'de/ mo jin 'kunya'kuny mo.

E gu'b ma Arumgimis mo tani ana iina mmonyaḵ to mii mo.

¹⁵ Dhalki mowu pu'du'd apo/ uni mo.

Dhali dhalki uni 'donu ki ē eya Haawiya mo.

Dhali dhalki uni iin e bwaya pure/ gi mon'kupajem buni mo.

¹⁶ Hili aha/ yuḵkina Arumgimis mo.

Dhali Tapa midi ta aha/ is is ki me'd mo.

¹⁷ Mom'pimpili/ dhali mon'thamo/ dhali montee mo tani

aha/ bahkina gwo ma 'thupin 'twam pem mo dhali ko mo,

dhali a'di midi ciḵ 'twam pem mo.

¹⁸ A'di midi 'cuḵa ḵashiram pem ki 'dantar mo

'peni mo ma mee jin miga/ 'taki as mo,

haali/ 'kwani tana ris miina bumburusha po/ aha/ mo.

¹⁹ Arumgimis midi ḵi 'cem piti mo dhali dhu uni ki gwa'd mo,

a'di jin diki'd eya ḵursi ma maliḵ kadhamo/ mo.

Haali/ uni 'koki dhu gwoḵkan jin ḵinu mo

dhali uni 'koki ḵo/ Arumgimis mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

²⁰ Amannyaḵ yam pem a'di he'thki'da bim piti mo apowa mugum piti mo,

a'di 'ce'dki gwom piti jin gama a'di me'd mo.

²¹ Gwom piti jin ona a'di mo tani a'di na'bulana'bul mmobola yina ko e mo,

hili anyor di'd eya dum piti mo.

Dhali gwom piti 'capuṭa/ 'capuṭ mmobola yin e mo,

hili uni wana e ki gandal kun 'de'kkunu she ki mis mo.

²² Ṭaki to jin diṭi'd pini apo/ Tapa mo

dhali a'di midi ḵal gom /e mo.

A'di midi diki dhal jaḵ kamu/ jin ta'da ḵar/e mmojoḵ mo.

²³ Hili /e ayy Arumgimis mini ṭa'k uni ka lunḡu'b mo

e jis jin 'kula'kul mo.

'Kwani kun wol tiya bas mo dhali kun wa'thkina wathi/ e mo tani

uni mini 'koki 'ko ki e mo ka teem bunin 'de/ i'tu'd mo.

Hili aha/ mina gam gwo is e /e mo be.

Eya manyuḵ gway mo, isi ki koḡ gurko/ kun 'kon e cwa kun si'dasi'd kun wana e ka ḵiss mo. Gway jin karu ki kup jin ta jima Dawuu'd mo me'd jin bu'thkina 'Kwani Pilisthiin a'di mo e Pany Jatt mo.

56 Miiyi mii ka 'the gom aha/ mo ma, ayy Arumgimis, haali/ 'kwani yapki aha/ ki sho'k mo. Yula tente/ mo 'kwani kun ta 'kup ki aha/ uni siri'cki aha/ apo/ ki sho'k mo.

² Uni ḡun ta 'kup ki aha/ mo tani uni yapki aha/ ki sho'k mo yula tente/ mo,

haali/ 'kwani tana ris kun askina po/ aha/ ki 'ba/ gun dhuna uni ki ca mo.

³ Ki aha/ ḵo/kina is mo tani

aha/ karkina monḡam gwo is pem e /e mo be.

⁴ Eya Arumgimis mo, a'di jin maḡka/ gwom piti mo, eya Arumgimis mo tani aha/ gama gwo is ki dar gi monḡo/ is mo.

Buḡgwar is midi miiya tinta ki aha/ mo?

⁵ Yula tente/ mo tani uni simmki mii e mo mmotaḵ aha/ jama/ gom tom pem jin raḵki aha/ mo.

Aris gwom buni 'baar mo kun kulumkina uni ibwa apo/ aha/ mo tani uni ta thus ki thus mo.

⁶ Uni 'tuntulki is buni imonṭal 'de/ mo, dhali uni wupkina 'cesh mo.

Uni ḵorki ḡatḡin pem mo.

Me'd jin ḵorkina uni mondiki/em pem mo,

⁷ wakan raḵi uni to ibway mo gom tonthus buni mo kun miikina uni mo,

ka nyor pini mo tani Arumgimisa, ṭaki 'kwani gwan ka 'cesh mo, ayy.

⁸ /E denḡi yam pem jin wuḡkulkika/ e mo.

Ṭe'di jabu'th em pem eya gasaas pini mo.

'Kona uni ki 'ko eya warkam pini mowa?

⁹ Dhali yan'ko'd mo tani uni kun ta 'kup ki aha/ mo tani minu ṭu'k ka nyan'ko'd mo

ka tee jin miga/ yuḵa yuḵ mo.

Dhali aha/ misha ka jin ḡana/ ka Arumgimis ta a'di gom aha/ mo be.

¹⁰ Eya Arumgimis mo, a'di jin maḡka/ gwom piti mo, e Tapa, a'di jin maḡka/ gwom piti mo,

¹¹ Eya Arumgimis mo tani aha/ gama gwo is ki dar gi monḡo/ is mo.

Ton tinta a'di imina 'kwani mii gom aha/ mo?

¹² Gwom pem kun oka/ is e /e mo tani aha/ mina thim uni mo, ayy Arumgimis.

Aha/ mina ḵi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki to jin ḵinu mmo'ciṭh 'kus gom /e mo.

¹³ Haali/ /e 'cuḵkina ḵashiram pem mo 'peni mowu mo,

nye, sho'k pem 'tasha /e 'twa/ 'peni mombiṭ mo,

ki aha/ mina ya ibwambor ma Arumgimis mo,

e monḡush gi mondiki/e mo.

Eya manyuḵ gway mo, isi ki gwo jin minu 'koki 'ce'd sho'k mo. Gway jin karu ki kup jin ta jima Dawuu'd mo me'd jin guskina a'di mo 'peḡa Shawuul mo e jurum wosh mo.

57 Miiyi mii e aha/ mo, ayy Arumgimis, dhali miiyi mii e aha/ mo, haali/ e /e mo tani aḵashiram pem bu'thki mo jin huru jwa mo.

Dhali eya la ma bim pini mo tani aha/ bu'thkina mo jin hurga/ jwa mo,

ntagi 'thama punthar jin 'ce'di'da 'ce'd sho'k peki'd mo be.

² Aha/ gwokina 'twa/ Arumgimis jin Caa e ki Ca mo, eya Arumgimis jin thimki 'kup miim 'boro'd piti gom aha/ mo.

³ A'di midi hasha hash 'peni momis dhali ta aha/ is ki me'd mo,

dhali a'di midi dhu uni gwansan ki mon'the is mo, uni gun yapki aha/ ki sho'k mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

Arumgimis midi hashi mo/en piti jin telu sho'k mo dhali mii ma isiḡ ganam piti mo.

⁴Aha/ isha e bwaman ma risa dhop mo uni gun pitilki iya/ gi 'kwani bwa ki she/ mo. Shem buni waka mee mo dhala thopa/ mo, dhali ale'd buni kaaka me'd gandal mo be.

⁵Dhalki /e karu ki ca mo, ayy Arumgimis, apowa ris momisi 'baar mo.

Dhalki monycam pini a'di di'da po/ mony'ceshi 'baar mo.

⁶Uni karkina kume/ gom ḡatḡin sho'k pem kun dhu-ka/ mo, aḡashiram pem a'di di ki 'kup ka luḡu'b mo.

Dhali uni cwaniki jis e bway pem jin yaka/ mo, hili uni ki is buni uni ita'kkin e jis buni jin cwanya uni mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

⁷Adum pem telkunu sho'k mo, ayy Arumgimis, adum pem ka jiḡ gana/ a'di telkunu sho'k mo. Aha/ mina yuḡ gway mo dhali nann gway mo.

⁸Meri e mo ma, aḡashiram pem.

Meri e mo ma, ayy adhenḡhenye/ dhali adhenḡ-henye/ jin 'kon ma shu/i pesu/ mo.

Aha/ mina mer mo gi mon'thamo/ e mo.

⁹Aha/ mina ci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki /e mo, ayy Tapa, e bwaman ma ris 'kwani mo.

Aha/ mina yuḡ gway mo dhali maḡ /e mo e bwaman ma ris kal gi 'kwaniny'cesh mo.

¹⁰Haali/ mo/en pini jin telu sho'k mo tani a'di caaca kagahara e momis mo, dhali mo ma isiḡ ganam pini jin tana /e mo e bwaman ma risa raḡ mo.

¹¹Dhalki /e karu ki ca mo, ayy Arumgimis mo, apowa ris momisi 'baar mo.

Dhalki monycam pini a'di di'da po/ mony'ceshi 'baar mo.

Eya manyuḡ gway mo, isi ki gwo jin minu 'koki 'ce'd sho'k mo. Gway jin karu ki kup jin ta jima Dawuu'd mo.

58 A/um ka jiḡ gana/ ḡani gwo ki isi ḡan gana/, um kun ta 'kwani ma tul 'kupa?

A/um dwalli iya/ gi 'kwani gwo ki dwall gana/ mowa?

²Yisa, eya dum bum mo tani um usha 'ce 'kol mo eya dum bum gom tonthus mo.

Me'd bum tu/ul mo jin bujura bujur e mony'cesh mo.

³Imanmii tonthus mo iikini dheres mo 'peni bwa gi ikum mo,

uni thamki mii 'pena cim gun dhodhu uni mo tani uni thamki gwo o ka tor mo.

⁴Uni tan ga ti'd me'da ti'd tasha/ mo, me'd tashan 'thi/ jin ta'da 'diye/ mo jin 'dapki bwany'cem piti 'twa/ mo,

⁵wakan jin mina a'di diki ciḡ gwalish gi wathi/ mo walla laḡ jin laḡu/ a'di mo.

⁶Ayy Arumgimis, 'ce'dki uni she/ e bwan 'twam buni mo.

Buḡki uni sheḡ gwoliḡwoḡha/ mo 'peni ushi dhuru'c ma dhop mo, ayy Tapa.

⁷Dhalki uni pikin ki jahanne/ me'd yi'de/ jin gusu'di 'ciḡh 'pen mo,

dhali wa e ka sho si'da/ jin tora monḡkuthu'd 'ko'da 'cesh mo dhali ku'th mo.

⁸Dhalki uni wana e ka homo'th jin yu moros mo, dhali me'da 'ci jin taḡu ka dho'th piti jin molo'da tente/ par e mo be.

⁹Ki 'dishe/ tani anos bum mina 'ko'd gwari 'batha'ba'th me'da 'de/ jin shwana o'd mo,

waḡki/ ta'da go'd go'd walla diki'd mo/o'd mo tani dhalki a'di dhi'th uni sho'k ki jahanne/ mo.

¹⁰Amanmii miinḡkar/e mo tani a'di mina bwa 'kuny mo haali/ a'di midi par mo jin ri/uwa ri'c e mo be.

Dhali a'di midi lam sho'k piti ka bas gi 'kwani kun ta thus ki thus mo.

¹¹'Kwani mini o gwo mo ki: Ka jiḡ gana/ to jin ish ḡumma/ mo tani di'd gom 'kwaniny' ḡar/e mo.

Ka jiḡ gana/ Arumgimis di'd mmodwall gwo apo/ mony'cesh mo be.

Eya manyuḡ gway mo, isi ki gwo jin minu 'koki 'ce'd sho'k mo. Gway jin karu ki kup jin ta jima Dawuu'd mo me'd jin hashkin ma Shawuul 'kwani mo mmodtim gu'b piti mmo'taki 'kosh a'di jwa mo be.

59 'Cuḡi aha/ mo ma 'peni 'kwaniny'kup pem mo, ayy Arumgimis pem,

ceshi aha/ 'peni uni gwansan kun cuuna po/ aha/ mo.

²'Cuḡi aha/ mo 'peni uni gwansan kun mii tonthus mo, dhali tayi aha/ is ki me'd mo 'peni 'kwani gwansan kun 'kosha te/ mmowol 'kwaniya bas mo.

³Haali/, hili mo mo ma, uni ishkin mmoḡor mondiki/ em pem mo,

'kwani kun 'cithira/ 'cithir mo tani uni 'tuntulki is buni imonḡal 'de/ apo/ aha/ mo.

Gom gwon dhaḡ pem walla miinthus pem yisa, ayy Tapa,

⁴walla gom miim pem jin thamka/ yisa, uni urkina uri sho'k mo dhali thoson is mo.

Muri is pini mo, dhali pu'du/ mo dhali woḡh aha/ mo, dhali pari mii yan e mo.

⁵/E, jin ta Tapa Arumgimis gi momis mo tani, /e tana Arumgimis ma Israyiil mo be.

Meri is mo dhali ciya ris kal gi 'kwaniny'cesh to kun wana e ki miim buni mo.

Dhalku/ ki dhal jan tal 'deḡ kamu/ bway mo 'peni uni gwansan kun 'dapa e ki mii ma wu'th gi tonthus mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

⁶Mom'pimpili/ isa yempa/ mo tani uni pu'dkin ka nyan'ko'd mo

mmobuḡ me'da 'ka ka ris mo dhali 'thil is buni e 'penḡkuman bampa/ mo.

⁷Uni anann be, gwona bomboḡ ki 'twam buni mo, dhali ḡaa 'twa/ i is ki 'twam buni mo –

haali/ kaja ikuluma uni gwo ibwa mo mmo/o gwo mo ki: Kaja imidi ciḡ ana mo?

⁸ Hili /e, ayy Tapa, /e pe'thki uni mo,
dhali /e dhukiina ris kal gi 'kwaniny'cesh mmota uni
gun waƙu mo.
⁹ Ayy Mom'bi'th pem mo tani aha/ mina yuƙ gway mo
mmomaŋ /e mo,
haali/ /e, ayy Arumgimis, tana cur pem jin ƙenu gwo
mo.
¹⁰ Arumgimis pem jin di'd e mo/en piti jin ƙelu sho'k
mo tani a'di midi gam aha/ 'kup mo.
Dhali Arumgimis pem a'di midi dhal aha/ bway mo
mmopar mo jin pinu mii e mo apo/ uni gun ta 'kup ki
aha/ mo.
¹¹ Dhalku/ uni ki 'kosh jwa mo, isi ciki/ tagi 'kwanim
pem mini this uni e mo.
Dhuyi uni mmomol dosh shoka 'cesh mo ki mom'bi'th
pini mo, dhali 'doku/ uni ka luŋgu'b mo,
ayy Tapa, jin ta jim bam jin ta'da goŋgoro/ mo.
¹² Haali/ gom miinthus kun miikina uni ki 'twam buni
mo, dhali ki gwo ma le'd buni mo,
dhalki uni bu'th ma kume/ gi 'bam buni kun dhuna
uni ki ca mo.
Gom gwo ma jee dhali gwo ma ƙor kun baha uni mo
tani
¹³ shwayi uni ki 'ci'd'da/ ka nyor pini mo,
shwayi uni ki 'ci'd'da/ ntagi uni mini 'koki 'ko doƙ/e
mo, ki 'kwani mini mish ki /e tana Arumgimis jin ji
'kwani ma Yakuub mo
ntagi 'pemen gi mony'cesh mo be. *Doshi ma dhali
'cunycuri yan mo.*
¹⁴ Mom'pimpili/ isa yempa/ mo tani uni pu'dkin ka
nyan'ko'd mo
mmobuƙ me'da 'ka ka ris mo
dhali 'thil is buni e 'penƙuman bampa/ mo.
¹⁵ Uni tani mo ki tantan gom tonƙe/ mo,
dhali cesh mo ki ƚarƚash mo waƙki/ uni 'koki kapa
dum buni mo.
¹⁶ Hili aha/ mina yuƙ gway gom mo ma dem dem pini
mo.
Dhali aha/ mina yuƙ gway ki 'kal 'kal gom mo/en pini
jin ƙelu sho'k mo e mon'thomo/ mo.
Haali/ /e takina cur jin ƙenu gwo gom aha/ mo
dhali /e ta jim pem jin hurga/ jwa icine/ mo ka teem
pem jin dika/ ka ƙis mo.
¹⁷ Ayy Mom'bi'th pem mo tani aha/ mina yuƙ gway mo
mmomaŋ /e mo,
haali/ /e, ayy Arumgimis, tana cur pem jin ƙenu gwo
mo,
/e jin tana Arumgimis jin ƙorki aha/ mo/en pini jin ƙelu
sho'k mo.

Eya manyuƙ gway mo, isi ki koŋ gway jin yuƙu gom
jandin to mo. Gway ma Dawuu'd jin yedhu sho'k mo
dhali gwo ma ye'th sho'k jin yedhu me'd jin ƙalkina
a'diya shir shir uni ka Araam Nahreen mo dhala Araam
Suba mo dhali me'd jin pu'd ma Yuwab e kul piti jin
doƙkina a'di me'd jin 'koshkina a'di 'Kwani gi Pa Aduum
kun 'koni alaapi 'kume'd i'ce'dka su/ mo e embul Wosh
ma 'Doŋkoro/ mo.

60 Ayy Arumgimis, /e waƙki aman mo, dhali 'ce'd
mom bam jin 'ce'du/ gwo she/ mo.
/E miikina nyor mo. Ayy, waru/ aman is mo ma.
² /E karki mony'cesh mmoyiƙin is mo. Dhali /e ki 'twak
a'di bwa mmotheƙ she/ mo.
Nyanji a'di ka nyan'ko'd mo e mom piti jin shi/ki'd mo,
haali/ a'di mol dosh shoka 'cesh mo.
³ /E ki dhal 'kwanim pini mmo'kosh is ka nyor ki to
kun 'batha'ba'th mo,
/e ki dhu am me'd 'kwani kun sona du mo gom to kun
di'tadiƙ kun 'kosh am mo.
⁴ /E ki kar mom pini jin ta'da berag gom uni gwansan
kun ƙo/ki /e mo,
mmocuna uni ki bimbir 'peni a'di jin ta jin gana/ mo.
Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.
⁵ Wakan ki unim pini gun ena /e mo minu 'cuƙ mo,
ƙiyi mo jin pinu mii e ki me'da bim poros pini mo dhali
thoƙ am gwo mo.
⁶ Arumgimis oki gwo e mom piti jin ƙogu mo.
Nyaƙki gway jin yuƙu ki moŋ'kuny bwa mo tani aha/
mina ƙwa/ Pan Shakiim bwa mo
dhali dhu uni ka bwanykin 'peni embul ma Sukkuut
mo.
⁷ Dhala Jil/aad, a'di ta jim pem mo. Dhala Manassa a'di
ta jim pem mo.
Dhala Eprayim a'di ta ton'kup pem mo.
Dhala Yahuuda/ a'di ta cwa ma maliƙ pem mo.
⁸ Muwab a'di ta mom pem jin 'thurka/ me'd mo.
Dhali apo/ Pan Aduum mo tani aha/ yipa ppam pema
po/ mo.
Dhali apo/ Pam Palasthiin mo aha/ mina 'ther cuuwa/
gom mo jin pinu mii e mo be.
⁹ Kaja a'di imidi sus aha/ e 'penƙuman bampa/ jin
ƙenu gwo mo?
Dhali kaja a'di imidi shu aha/ bway mo e Pan Aduum
mo?
¹⁰ /E a'di idiki waƙ amana, ayy Arumgimis?
/E diki ƙal ya ka bor mo, ayy Arumgimis, nyaƙki 'kwani
ma meem bam mo.
¹¹ Ayy ƙuka bor ma, woƙh am mo 'pena po/ 'kwani kun
ta 'kup ki am mo,
haali/ mowoƙh jin ta gi wathi/ mo tani a'di ta jim pe'th
mo be.
¹² Nyaƙka Arumgimis mo tani ana pina mii e mo
haali/ a'di ta a'di jin siri'cki uni gun ta 'kup bana ki
sho'k mo.

Eya manyuk gway mo ka shu/ kun buku mo. A'di jin ta gway ma Dawuu'd.

- 61** Ciƙi gwom pem mo ma, ayy Arumgimis, kari 'ce gom mon'thom pem mo,
 2'peni 'pemen gi mony'cesh mo tani aha/ yuƙkina /e mo me'd jin 'thin ma dum pem buye/ mo be.
 Susi /e aha/ mo e wosh ƙaan jin turatur mmobol aha/ e mo,
 3 haali/ /e ta jim pem jin hurga/ jwa mo, /e ta a'di jin waki gu'ba turga/ jin 'bitha'bi'th apo/ 'kwani kun ta 'kup ki aha/ mo.
 4 Dhalki aha/ ƙa'ba e gu'b burrinyem pini ki sule/ sule/ mo.
 Ayy mmodi ki 'dantar e bwan'kwariny ma darha'dam pini jin ta'da bi mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*
 5 Haali/ /e, ayy Arumgimis, ciƙki gwom pem jin oka/ is mo, /e ciƙi aha/ mal gi uni gwansan kun ƙo/ki gway pini mo.
 6 Galali mondiki/e ma maliƙ mo.
 Dhali dhalki yil piti 'dim 'kup ntaga risa nyaƙum yil gi 'kwaniny'cesh mo.
 7 Dhalki a'di karuwa ƙursi ma maliƙ ki sule/ sule/ ib-wambor ma Arumgimis mo.
 Dhalku/ ki non mo/en jin ƙelu sho'k mo dhali mii ma isiƙ gana/ mmodim a'di apo/ mo.
 8 Dhali aha/ mina yuƙ gway mo mmomaƙ gway pini mo,
 me'd jin ciƙika/ gwom pem jin oka/ is 'ko'da tee 'ko'da tee mo.

Eya manyuk gway mo, isi ki gwo ma Yaduƙhuun mo. Gway ma Dawuu'd.

- 62** Goma Arumgimis 'de/ mo tani a'di iƙor ma ƙashiram pem ki shwamm mo.
 'Peni a'di mo tani mowoƙh pem pu'dki'd mo.
 2 A'din 'deƙ gana/ ita wosh pem mo dhali bway gi mowoƙh pem mo
 dhali acur pem jin ƙenu gwo mo. Ki aha/ minu 'koki joƙ mo ki joƙ jin shiyi'd mo.
 3 Um mini daƙ mo kakasja mmo'ko apo/ 'kwani mo mmo'ce'd uni bwa mo, aris umi 'baar mo,
 kun wana e ka goƙ kun ishki gal mo, agoƙ jin dar gi mo jin kar shoka 'cesh mo?
 4 Uni i'kona gwo ibwa mo mmoyap a'di ki sho'k 'pena ris 'kup piti mo.
 Uni 'kunykina bwa ki 'kuny gom gwon thus mo.
 Uni 'borki 'twam buni mii mo,
 dhali hili e bwaman ma dum buni mo tani uni jeekina jee mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*
 5 Goma Arumgimis a'di 'de/ mo tani a'di iƙor ma ƙashiram pem ki shwamm mo.
 Haali/ mo ma 'terj kapem pem mo tani a'di 'peni a'di mo be.
 6 A'din 'deƙ gana/ ita wosh pem mo dhali bway gi mowoƙh pem mo

dhali acur pem jin ƙenu gwo mo. Aha/ minu mol yiƙin isi mo be.

- 7 Eya Arumgimis mo tani mom pem jin sika/ is gom mony'cuƙ mo dhali montak mo tani 'kon e a'dim pem jin ta wosh jin eƙa/ eƙ mo, dhali a'dim pem jin hurga/ jwa mo tani a'di ita'da Arumgimis mo be.
 8 Gami gwo is e a'di ka tee i'baar mo, ayy 'kwani. Woli adum bum ibwambori a'di mo.
 Haali/ Arumgimis ta a'di jin mina ana hur jwa icine/ mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*
 9 'Kwani kun hatha moƙ'ko 'ko'd ki ha'th mo tani hili 'kon jasi ari'ceenne/ mo.
 'Kwani kun 'kon e mo jin kapa 'penkapan mo tani suskunu this e mo eya dum buni mo.
 Dhali mombar buni 'deke'thki'd isi mis mo.
 Uni tawasha tawash mo mmobola wulpe/ e mo.
 10 Dhalku/ ki dhu mo jin wunu awuny jwa i is e mo jin dilu to mo.
 Dhalku/ ki dhu mo ma 'te/ ma kapem bum ki pe'th e mo jin ƙwalu to mo.
 Waƙki/ mo jin tanu pa ki pa mar is mo tani dhalku/ ki dhu adum bum 'ko'di uni mo.
 11 Me'd 'de/ Arumgimis oki gwo mo.
 Me'di su/ mo tani aha/ ciƙkina gwo yansan mo ki mom'bi'th ta jima Arumgimis mo
 12 dhali e /e mo tani ayy Tapa, mo/en jin ƙelu sho'k mo cila /e mo.
 Haali/ /e ki raƙ wathi/ to ibway mo isi ki miin to jin miina a'di mo be.

Gway ma Dawuu'd me'd jin dikina a'di e bwaasho gi 'Kwani Yahuuda/ mo.

- 63** Ayy Arumgimis, /e tana Arumgimis pem mo, dhali aha/ simmkina /e e mo.
 Aƙashiram pem 'kosha ƙe/ /e mo.
 Bunƙwar is pem 'thina buye/ gom /e mo
 me'd mo jin ƙuthaƙu'th mo dhali mony'cesh jin ta toƙkor jin dina yi'de/ ki di mo be.
 2 Wakan aha/ hilkina apo/ /e e mo jin ƙogu mo mmohil mom'bi'th pini mo dhali monyca mo.
 3 Haali/ mo/en pini jin ƙelu sho'k mo tani a'di 'borki'd mo mmobol mondiki/e e mo,
 'twa/ pem midi maƙ /e mo be.
 4 Wakan aha/ mina 'bor /e mii mo isi me'd jin miga/ di ki e mo.
 Aha/ mina 'de'k me'd pem 'kup ki mis mo dhali yuƙa yuƙ apo/ gway pini mo.
 5 Aƙashiram pem a'di 'kunykina bwa mo me'd ki monoro'd mo dhali ƙa'bki momoƙ momoƙ mo
 dhali 'twa/ pem a'di maƙki /e ki moƙ'kuny bwa jin ta 'twa/ mo.
 6 Ki aha/ kulumkina gwo ibwa gom /e apowa cim pem jin ishka/ mo
 dhali kulum gwo ibwa gom /e mon'thiny kun timka/ tim mo.
 7 Haali/ /e tana manwoƙh aha/ mo,
 dhali eya la ma bim pini mo tani aha/ yuƙkina gway gom moƙ'kuny bwa mo be.

⁸ Aḳashiram pem koṭhki /e me'd mo.
 Dhali me'da bim poros pini bu'thki aha/ mo.
⁹ Hili uni gwansan kun simmki mondiki/em pem e mo
 mmo'ce'd a'di sho'k mo tani
 uni mini ii ka luṅgu'b e mony'cesh jin 'kula'kul mo.
¹⁰ Uni mini çiku/ e mom'bi'th gi gandal jin kaaka mo.
 Uni min ma jala/ i'kwar ka gwapi/ mo.
¹¹ Hili amalik mina bwa 'kuny eya Arumgimis mo.
 Aris uni gun thulkunu me'da po/ ki a'di mo tani uni
 mini ca mo,
 haali/ 'twa/ gi uni kun tana ṭor ka ṭor mo tani minu
 'dap 'twa/ mo be.

Eya manyuḳ gway mo. Gway ma Dawuu'd.

64 Ciḳi 'twa/ pem ma, ayy Arumgimis, goma 'thupin
 'twam pem mo.
 'Tashi mondiki/em pem 'twa/ mo 'peni mo jin kar aha/
 ki mo ma ḳo/ is gom uni kun ta 'kup gi aha/ mo.
² Bagi aha/ mo 'peni 'kwanin thus kun miina wu'th ka
 ḳwal is mo,
 'peni mo jin 'konu gwo ibwa mo mmomii to jin ta thus
 ki thus mo.
³ Uni gun cilkina le'd buni me'd gandal kun kaaka mo,
 kun ṭurki gwo kun kaaka me'da thopa/ kun ṭuru/ to
 mo,
⁴ mmo'kosha 'kosh 'peni mo jin isha uni ki jim bag
 apo/ wathi/ jin dar gi mii 'ba/ mo,
 mmo'kosh a'di ki jahanne/ mo dhali dar gi moṅḳo/ is
 mo.
⁵ Uni buthi tonthus buni me'd mo,
 dhali uni ṭorkina ṭor goma gume/ kun 'thina uniya
 'cesh ka ḳwal is mo
 mmokulum gwo ibwa mo mmo/o ki: Kaja mini par
 ana e mo?
⁶ Dhali kaja a'di imidi ṅap ana ki bur bur gom miim
 bana kun 'ko ana i'ba/ mo?
 Ana kulumkina gwo ibwa ki e kun korakor mo mmob-
 waa wu'th mo.
 Haali/ isi bwaman bwa wathi/ mo dhali adu mo tani
 a'di 'kula'kul mo.
⁷ Hili Arumgimis a'di midi shinka thopa/ ka luṅgu'b e
 uni imun mo,
 uni mini ta jama/ ki jahanne/ mo.
⁸ Haali/ goma le'd buni mo tani a'di midi 'doyi uni e
 mo jin kupu/ mo.
 Aris 'kwani kun mini par uni e mo tani mini bir 'kup
 buni mo be.
⁹ Dhali yan'ko'd aris 'kwani 'baar mo mini ḳo/ is mo
 dhali uni mini ṭor to jin wagaskin ma Arumgimis mo,
 dhali kulum gwo ibwa mo gom to kun miikina a'di
 mo.
¹⁰ Dhalki a'di jin mii miinḳar/e 'kunya bwa mo e Tapa
 mo
 dhali bu'th mo jin huru jwa e a'di mo.
 Dhalki uni gwansan kun dhelel ma du mo tani can
 mo.

**Eya manyuḳ gway mo. Gway ma Dawuu'd. Gway jin
 yuḳu mo.**

65 Momaṅ a'di 'dapa'd ki /e mo, ayy Arumgimis, eya
 Sihyuun mo,
 dhali e /e mo tani gwo jin onu is minu mii thim mo,
² ayy /e jin ciḳki mon'tho mo.
 Haali/ e i /e mo tani a'di ipiyina ris buṅgwar is mo
³ haali/ gom gway gi miinthus mo.
 Ki gwondhaṅ bana piki ana e mo,
 /e gwamki uni mo.
⁴ Mom'bor mii gom a'di jin kwanykina /e mo dhali
 guyu/ mmo'dish mo is mo,
 dhali mmoça'b e bwaagoṅ pini mo.
 Am minu kap mo ki miim 'borgam pini mo e gu'b pini
 mo
 jin ta gu'b pini gi mondheleladhelel mo be.
⁵ Ki dhan miim pini kun miikina /e kun caaca mmoth-
 ok am 'twa/ ki mony'cuḳ mo,
 ayy Arumgimis bam jin ta bway mowoṭḥ mo,
 /e jin ta mo ma 'teṅ kape/ goma ris 'kwani kun 'kokin
 e 'pemen gi mony'ceshi 'baar mo,
 dhali uni kun si'dkin mo e bwampowa ris ḳumma/
 yi'de/ mo.
⁶ /E ki mom'bi'th is pini mo tani /e ṭelki dhan wosh
 kun turatur sho'k mo,
 mmoçu'th gi mo ma dem dem mo.
⁷ /E jin doshki yi'de/ jin miida ḳuku/ ḳuku/ mo,
 dhala ḳuku/ ḳukum buni jin birkina uni bakal mo,
 dhala dulatt gi 'kwani mo,
⁸ wakan uni gwansan gun 'kokin e mony'cesh jin
 si'dasi'd mo tani,
 uni ḳo/ki is gom jamas miim pini mo.
 /E ki dhal mo jin yana ya gi mon'thamo/ mo dhali
 mom'pimpili/ mo mmoḳum cuuwa/
 gom bwaṅ 'kunya/ mo.
⁹ /E butkin e mony'cesh mo dhali wol a'di yi'de/ mo,
 dhali /e 'kummki a'di ki 'kumm jin caaca kagahara mo.
 Yi'de/ ma Arumgimis kun son a'di 'tu'dki mo mo.
 /E ki 'twaḳ emen buni mo,
 haali/ wakan /e thosonki a'di mo be.
¹⁰ /E wolki a'di yi'de/ ka cenjal kun ishkin ka enthus
 mo,
 dhali thoson a'di jil piti mo,
 mmodhal a'di ki ço'do/ mo 'pena piriny ma sho'k mo
 dhali /e ki 'bor a'di mii mo gom ca jin cana a'di mo.
¹¹ /E shumki yil gi mo jin isha to ka enthus kun ta kum
 pini mo.
 Jil jin dir ma arabiyam pini mo tani uni wolki 'twa/
 mo ki momoṭ jin momoṭkina uni mo.
¹² Mo ma shon dhii/i'd gi mombwaasho mo tani wolki
 'twa/ mo,
 dhali aris woshi 'baar mo uni 'kamki is buni ki
 moṅ'kuny bwa mo.
¹³ Ashom bip uni hi'thki is buni ki mo ma ma'diny mo,
 dhali embuḷ wosh uni hi'thki is buni ki pos mo,
 uni ḳumki cuuwa/ mo dhali yuḳ gway mmonṭal 'de/ ki
 moṅ'kuny bwa mo.

Eya manyuḡ gway mo. Gway jin yuḡu jin ta gway mo.

- 66** Yuḡi gway ki moḡ'kunyu bwa ki 'kal 'kal goma Arumgimis aris um kun 'koni mony'cesh mo.
 2 Yuḡi gway ki monyca gom gway piti mo. Dhali ɕi a'di monyca ki momaḡ mo.
 3 Dhali oyi Arumgimis gwo mo ki: Dhan miim pini 'ka'da mii ca kagahara. Wakan dhan monycam pini 'kuḡki uni gun ta 'kup ki /e ibwambori /e mo.
 4 Aris 'kwani gi mony'ceshi 'baar mo luḡki /e mo. Uni yuḡki gway mmomaḡ /e mo, uni yuḡki gway gom gway pini mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*
 5 Iiyu/ mo dhali paḡ to jin miikin ma Arumgimis e mo. A'di miiki'da dhan to kun caaca kagahara e bwaḡ 'kwani gi mony'cesh mo.
 6 A'di tu'kki ḡumma/ yi'de/ mo mmota a'cesh jin ḡuthaḡu'th mo. Dhali 'kwani iikin ki sho'k e bwam yi'de/ jin ḡu'thki'd mo. Dhali e mun mo tani aman 'kunykina bwa mo e a'di mo,
 7 a'di jin jiki'da ji ki mo ma dem dem piti ki sule/ sule/ mo, a'di jin timki kal gi mony'cesh gi 'kwani ki em piti mo, dhalku/ ki dhal uni gwansan bway mo uni kun pishi is buni ka le'd mo mmodhu is buni ki ca mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*
 8 Mom'bor mii goma Arumgimis bana mo, ayy 'kwani, dhalki cuuwa/ jin minu maḡ a'di dhalki a'di ciḡu mo,
 9 a'di jin dhuki ana e bwaman 'kwani kun 'kon ki e mo, dhali diki dhal sho'k bana bway mmoyeres mo.
 10 Haali/ /e, ayy Arumgimis, /e nyo/ki aman mo. Dhali /e palki aman me'd 'dolkon kush jin palu ki o'd mo.
 11 /E ki sus am eya gume/ mo. /E ki 'thi monḡo'c bwa e empa'd bam mo.
 12 /E ki dhal 'kwani bway mo mmomeri 'kupi aman mo. Aman iikina e mo/o'd mo dhali e yi'de/ kun shwana nyor mo, hili /e din mmosus am e embul mo kun beeyabee mo.
 13 Aha/ mina ya e gu'b pini mmoḡi to jin 'ciḡu/ 'kus mmo'tha ki o'd mo. Aha/ mina ɕi /e gwo jin oka/ is mo,
 14 a'di jin bahkina 'twam pem mo dhali 'twam pem oki gwo is mo me'd jin dika/ e monḡo'c bwa mo.
 15 Aha/ mina ɕi /e to jin ɕinu mmo'ciḡu 'kus jin ta guḡkulus ḡa'bal mo, nyakḡa ku'd ma rasiḡ ḡa'bal mo kun 'ciḡu/ 'kus mmo'tha ki o'd mo. Aha/ mina ɕi to jin 'ciḡu/ 'kus kun ta gwaḡim bip dhali mi mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*
 16 Iiyu/ mo dhali ciḡ gwo mo, aris umi 'baar mo kun ḡo/kina Arumgimis mo,

- dhali aha/ mina toḡ a'di jin miikunu gom aha/ mo.
 17 Aha/ 'therkina cuuwa/ kagahara gom a'di mo, dhali a'di karkunu ki ca ki 'twa/ pem mo.
 18 Waḡki/ aha/ mina 'taki thip tonthus eya dum pem mo tani Tapa a'di midi 'taki diki ciḡ aha/ 'twa/ mo.
 19 Hili ka jin ḡana/ Arumgimis a'di iciḡki'da ciḡ mo. A'di ɕiki'da hirdhe/ ki 'twa/ pem jin 'thoka/ mo.
 20 Mom'bor mii goma Arumgimis mo, haali/ a'di diki waḡ mon'thom pem mo, walla joḡ mo/en piti jin ḡelu sho'k 'peni aha/ mo.

Eya manyuḡ gway mo ka shu/ kun buḡu mo. Gway jin yuḡu mo jin ta gway mo.

- 67** Dhalka Arumgimis mii mii ma 'the gom am mo dhali 'bor am mii mo dhali kar bwam/em piti mmokush mo apo/ aman mo, *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*
 2 ki bway pini minu mish mo apo/ mony'cesh mo, dhali mom'bi'th pini jin tana /e ata is ki me'd mo e bwaman kal gi 'kwaniny'cesh mo.
 3 Dhalki 'kwani maḡ /e mo, ayy Arumgimis. Dhalka ris 'kwani 'baar mo maḡ /e mo.
 4 Dhalki kal gi 'kwaniny'cesh yuḡ gway ki mom'bor bwa mo dhali ki moḡ'kunyu bwa mo, haali/ /e dwalki 'kwani gwo ki dar gi mii ma gwar 'de/ mo, dhali shu kal gi 'kwaniny'cesh bway apo/ mony'cesh mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*
 5 Dhalki 'kwani maḡ /e mo, ayy Arumgimis. Dhalka ris 'kwani 'baar mo maḡ /e mo.
 6 Mony'cesh gwono'dki maman piti jin markina a'di is mo. Arumgimis jin ta'da Arumgimis bam mo, a'di 'borki am mii mo.
 7 Arumgimis 'borki am mii mo. Dhalka ris 'kwani kun 'kon e 'pemen gi mony'cesh mo ḡo/ a'di mo.

Eya manyuḡ gway mo. Gway ma Dawuu'd. Gway jin yuḡu mo.

- 68** Dhalka Arumgimis cu mis mo dhali dhalki uni kun ta 'kup ki a'di ɕekerkunu bwa mo. Dhalki uni gwansan kun shi/ a'di i e mo tani son mo 'peni bwambori a'di mo.
 2 Dhalki uni wana e ka ku'd kun borkunu mo, wakan borki uni mo. Dhali me'd mamana dham jin to'dki'd ibwambori o'd mo tani dhalki a'di jin ta thus 'ce'du/ sho'k mo si'da/ e bwambor ma Arumgimis mo.
 3 Hili dhalki a'di jin ta'da ḡar/e 'kunya bwa mo. Dhalki uni yuḡ gway ki moḡ'kunyu bwa mo ibwambor ma Arumgimis mo. Dhalki uni tashu ki moḡ'kunyu bwa mo.
 4 Yuḡi gway eya Arumgimis mo. Yuḡi gway jin maḡu gway piti mo.

'Deki gway isi mis apo/ a'di jin merki'da powa rak mo.
Gway piti ta Tapa mo. Yuki gway ki morj'kuny bwa mo
ibwambori a'di mo.

⁵ Ababa gi uni kun daran ki icom mo, dhali amanhil
up gun wuna ikaḥ mo tani,

a'di ta'da Arumgimis jin di'd e mom piti jin kogu mo.

⁶ Arumgimis ki ci uni kun dar gi gu'b mo mo mmo'ko
icine/ mo.

A'di ki sus 'kwani gun dhunu eya sijin e mo jin rusa/
rus mo,

hili uni gun pish is ka le'd mo tani uni 'kokin e mo jin
ta'da burṭa/ o'd ka burṭa/ o'd mo.

⁷ Ayy Arumgimis, me'd jin yana /e ka piye/ nyaḳki
'kwanim pini mo tani

dhali me'd jin yana /eya ye'th ye'th nyaḳki 'kwanim pi-
ni mo e mombwaasho mo tani, *Doshi ma dhali 'cunyu-
curi yan mo.*

⁸ mony'cesh yikinki is mo dhali momis wolki'da shoka
'cesh 'peni icine/ mo,

e burj'kus ma Arumgimis mo.

Wosh Sinaa/ caan mo tani a'di yikinki is mo e burj'kus
ma Arumgimis mo,

a'di jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo.

⁹ Ayy Arumgimis, /e dhalkina sho'k mmohe'th kaga-
hara mo,

/e jin wari mal pini is ka nyan'ko'd mo me'd jin wuyina
is a'di e mo.

¹⁰ Ama'diny ka'bal pini uni gamki mo jin 'konu icine/
mo.

E mo mii miin ganam pini mo tani, ayy Arumgimis, /e
ki thoson mii gom 'kwani kun dar gi to mo.

¹¹ Tapa kanki gwo mo.

Uni gwansan tana ris kagahara kun kalki gwom 'bor-
ga/ yan mo.

¹² Imalik gi 'kwani ma mee mo tani uni son mo, hili
uni sokin mo.

Up kun 'koni pa mo tani uni kwa/ki to jin dilu bwa mo,

¹³ ba uni nyaḳ 'ko ki ka'bal e bwam ma goj mo,
dhala bir gurko/ uni 'koshkunu is ki 'dolkon kush mo
dhali jeshem piti ca'b ki go'd go'd me'd 'dolkona go'd
go'd mo.

¹⁴ Ki a'di jin ta gi Mom'bi'th ma Dem Dem ceckerki imal-
ik bwa mo tani

awasa/ pu'dki'd apo/ Wosha Salmuun mo.

¹⁵ Ayy, wosh jin turatur jin ca'bki dem dem mo, jin ta
wosha turga/ gi Pam Bashan mo.

Ayy wosha turga/ jin 'kana 'kup ki bidhi/ bidhi/ ka ris
mo, jin ta wosha turga/ gi Pam Bashan mo.

¹⁶ Ata hila /e mo ki en dhapan kan mo, ayy, wosha tur-
ga/ jin 'kana 'kup ki bidhi/ bidhi/ ka ris mo,

e 'kuwosh jin on ma Arumgimis bwa mo mmota mom
piti mmo'ca'bi cine/ mo?

Nye, mo jin mina Tapa ca'b ki sule/ sule/ mo.

¹⁷ Ki mom'bi'th ma ris shumaram kun tana dem dem
mo kun ta iss 'kwanimpa ka iss 'de/ ka alip mo,

dhala alaapa powa alaap mo,
Tapa pu'dki'd 'peni 'kuwosha Sinaa/ e mo jin kogu mo.

¹⁸ /E ki poḳ wosh jin turatur mo,

dhali /e ki shu uni bway uni gun bu'thkunu mo e

bway pini jin yana /e mo,

dhali bu'th to kun cinu ki me'd e bwanj 'kwani mo,
isi kan e bwanj 'kwani kun pishi is ka le'd mo, wakan ki
Tapa Arumgimis midi di e mo yan mo be.

¹⁹ Mom'bor mii midi di gom Tapa mo,

a'di jin 'de'kki ana abor ki mis isa yempa/ mo.

Arumgimis a'di ta bway gi mowotḥ bana mo. *Doshi
ma dhali 'cunycuri yan mo.*

²⁰ Arumgimis bana a'di ta'da Arumgimis gi bway gi
mowotḥ mo.

Dhali eya Arumgimis mo tani, a'di ta Tapa jin cila mo
jin yenu 'peni mowu mo.

²¹ Hili Arumgimis midi pwaḥ 'kup gi uni kun ta 'kup ki
a'di mo,

dhali ayinyjwa gi 'kup gi a'di jin ya'd e bway piti jin di-
na mii a'di i'ba/ mo.

²² Tapa o gwo mo ki:

Aha/ mina doḳ uni ka nyan'ko'd 'peni Pam Bashan mo,
dhali aha/ mina doḳ uni ka nyan'ko'd 'peni kumma/
yi'de/ jin 'kula'kul mo

²³ ki um mini lam sho'k bum ka bas mo,

dhali ka le'd ma 'kam bum mo tani uni mini ta gi
tonṭe/ 'peni 'kwani gi 'kup bum mo.

²⁴ Yam pini kun kogu kun yana /e mo tani mishu mo,
ayy Arumgimis,

a'di jin ta ya ma Arumgimis pem mo, a'di jin ta'da Mal-
ik pem mo, e mo jin kogu mo,

²⁵ imanyuk gway kun iina bori a'di mo, dhali uni kun
bukina dherdhenye/ iini 'ko'd mo

dhali bwaman uni mo tani nyara/ pina dherdhenyem
buni ki me'd mo.

²⁶ 'Bori Arumgimis mii e dhana tul 'kup gi 'kwani mo,
Tapa, ayy um 'kwani kun ta uci ma Israyiil kun kasha e
mo.

²⁷ 'Pena waḳ ma Benyamiin, a'di jin piski'd e bwaman
uni, jin shu'da shu/um bway mo,

e bwaman gi iya/ gi 'Kwani Yahuuda/ eya waam-
buhany buni mo,

dhali e iya/ gi 'Kwani gi Pan Sabulun mo, dhali e iya/
gi 'Kwani gi Pa Naptaali mo.

²⁸ Tilu mom'bi'th ma dem dem pini is mo, ayy
Arumgimis.

Tori mom'bi'th pini mo, ayy Arumgimis, /e jin wagaski
a'di gom am mo.

²⁹ Gom gu'b gi mondheleladhelel pini jin di'd e Pa
Urushaliim mo tani

imalik kalki to kun cinu ki me'd mmoḳi /e mo.

³⁰ Kucuri to/e gwansan kun 'kon e bwaman ma pil mo,
dhali e bwaman ma ma'diny gwaḥim bip nyaḳki ushi
bip gi 'kwani mo.

Yap uni ki sho'k uni gwansan kun 'dapkina e goma
thuḷpa/ mo,

dhali ceckerki 'kwani bwa mo uni gun 'kunyi bwa e mo
ma mee mo.

³¹ Dhalka korok kalu 'peni Pam Masir mo.

Dhalki 'Kwaninj Gale/ soyin ki jahanne/ mo dhali he'th
me'd buni goma Arumgimis mo.

³² Yuḳi gway eya Arumgimis mo, ayy aris 'penḳuman bampa/ gi mony'cesh mo.

Yuḳi gway mmomaḅ Tapa mo. *Doshi ma dhali 'cuny-curi yan mo.*

³³ E a'di jin merki'd eya powa ris momis mo, a'di jin ta gi momisa dhamo/ mo.

Hili mo mo ma, a'di hashki 'twam piti 'peni mun mo, 'twam piti jin ḅa'bki dem dem mo.

³⁴ ḅika Arumgimis mom'bi'th mo, mom'bi'th piti jin miikina a'di miin tapa apo/ 'kwani ma Israyiil mo, dhali mom'bi'th piti a'di diki'd e bwaman momis mo.

³⁵ Arumgimis a'di ḅa/aḅa/ e mom piti jin ḅogu mo, a'di jin ta'da Arumgimis gi 'Kwani ma Israyiil mo, a'di ki ḅi mom'bi'th mo dhali 'bi'th 'kwanim piti is mo. Mom'bor mii midi di goma Arumgimis mo.

Eya manyuḅ gway mo, isi ki gwo gom jandin to mo. Gway ma Dawuu'd.

69 Tayi aha/ is is ki me'd mo ma, ayy Arumgimis. Haali/ yi'de/ loski aha/ ki 'ba/ ilu/ mo.

² Aha/ ciḅkina ka 'cesh e bwam boro'th jin 'kula'kul mo, e mo jin dar gi mo jin miga/ jett shoki cine/ mo.

Aha/ pu'dkina e yi'de/ jin 'kula'kul mo, dhali agannu/ yi'de/ a'di kaḅki'da po/ aha/ mo.

³ Aha/ wukina is e gom kom pem mo, dhali 'kus pem dhere'di 'baar mo.

Dhali em pem 'ceḅhi'da 'tum kagahara mo mmowu e 'kup mmoḅora Arumgimis mo.

⁴ Mmobola mur 'kup pem e mo tani uni ta uni gwansan kun shi/ki aha/ e mo ki dar gi miinḅ kamu/ mo.

Uni gwansan ḅa'bki dem dem mo kun mini 'ce'd aha/ sho'k moyi, uni gwansan kun mini bu'th aha/ ki gwo ma ḅor mo.

A'di jin dika/ ki ḅwal naskina/ mo tani aha/ mina mii doḅ a'di ka nyan'ko'd mowa?

⁵ Ayy Arumgimis, /e mishki mii ma palim pem mo. Mii gun ḅhu'thka/ mii mo tani 'konuki bag 'peni /e mo be.

⁶ Dhalku/ ki dhal uni gwansan bway kun tan gi mo ma 'teḅ kape/ e /e mo dhunu ki mo ma 'the is gom aha/ mo,

ayy Tapa Arumgimis gi momis mo.

Dhalku/ ki dhal uni gwansan bway kun simmki /e e mo jin minu 'doyu/ uni e mo jin minu this uni taḅ gom aha/ mo,

ayy Arumgimis ma Israyiil mo.

⁷ Haali/ a'di gom gway pini mo tani aha/ ḅalkina mo jin waḅuwa waḅ mo,

dhali mon'the is a'di kumki aha/ bwam/em pem mo.

⁸ Aha/ wara ki wathi/ gi bampaḅ kamu/ e bwaman 'kwani ma waḅ pem mo, mmota a'di gi paḅ kamu/ e bwaman iya/ ma ta'da mo.

⁹ Haala nyor gom gu'b pini a'di shwakaa/ mo, dhali asor gi uni gwansan kun sorki /e mo tani ḅa'kki-na po/ aha/ mo.

¹⁰ Ki aha/ karkina is pem ki gwa'd mo eya ḅashiram pem ki monḅa/ to mo tani a'di warki'd ki mowaḅ pem mo.

¹¹ Ki aha/ hi'thkina burrinye/ ma shawaal e is mmota burrinye/ gom is pem mo tani, aha/ warkina ki a'di jin miikina uni ka maḅ mo.

¹² Aha/ tana a'di jin ḅora uni gwansana ḅor kun 'kon e 'twaḅkala goḅ mo

dhali uni kun 'koshkin ma su mo tani yuḅki gway gom aha/ mo.

¹³ Hili gom aha/ mo a'thom pem jin 'thoka/ mo tani e /e mo be, ayy Tapa.

Eya tente/ jin miḅuwa bu'th bu'th mo, ayy Arumgimis,

dhali e mo/ish jin isha mo/en pini jin ḅelu sho'k mo tani /e 'thoḅki aha/ 'twa/ mo.

¹⁴ Ki mowoth pini jin ta isiḅ gana/ mo tani 'cwami aha/ mo

'peni boro'th jin loski aha/ mo.

Dhalki aha/ 'cuḅu mo 'peni 'kwani kun ta 'kup ki aha/ mo

dhali 'peni yi'de/ kun 'kula'kul kun shwana nyor mo.

¹⁵ Dhalku/ ki dhala gannu/ yi'de/ bway mo mmothi'th aha/ sho'k mo,

walla mon'kul piti mmolos aha/ mo, walla jisa 'kulga/ mmomu'th 'twa/ apo/ aha/ mo.

¹⁶ 'Thoḅi aha/ 'twa/ mo ma ayy Tapa, haali/ mo/en pini jin ḅelu sho'k mo a'di 'bora'bor mo be.

Isi ki gwo gi momiimiim pini jin ishki'd ka enthus mo tani ḅu'kki/ aha/ is mo.

¹⁷ Dhalku/ ki bag jis/em pini 'peni ḅinḅinam pini mo.

Haali/ aha/ dina e mo ma ḅis mo tani huru/ ki ja-hanne/ mo mmo'thoḅ aha/ 'twa/ mo.

¹⁸ 'Dishi aha/ is mo dhali wani aha/ 'ba/ mo, dhali kari aha/ ki 'kus 'peni 'kwani kun ta 'kup ki aha/ mo.

¹⁹ /E mishi mowaḅ pem jin waḅu aha/ mo, dhali mo ma 'the is pem mo dhali mo jin 'konuki taḅ aha/ mo.

Aris uni gun ta 'kup ki aha/ misha /e mo.

²⁰ Asor 'ce'dkina dum pem bwa mo, wakan a'di itaka/ buḅkan ki buḅkan mo.

Aha/ ḅapa mo jin minu 'taki hil aha/ ki mo ma 'thime/ ki mo/en mo tani hili aha/ gama wathiḅ kamu/ yisa.

Dhali aha/ ḅapa 'kwani mmo'taki malas aha/ mo tani, hili aha/ dinaki gam jaḅ kamu/ mo.

²¹ Uni ḅiki aha/ aḅi'd tonthus e tonḅe/ mo, dhali gom yi'de/ jin bu'thki aha/ mo tani uni ḅiki aha/ yiman tom'paḅa'd mmopi mo be.

²² Dhalki tonḅem buni jin shwana uni atharabeesa mo warki'd ka gume/ ibwambori uni mo.

Dhalki tom buni kun 'ciḅu/ 'kus mmomiya bas goma yuḅ jin yuḅu ka tul 'kup mo warki'd ka gume/ mo.

²³ Dhalki em buni a'di dhurumkunu mo mo, wakan ki uni mini 'koki par mo e mo

dhali dhu ki uni empa'd buni mmodee ki sule/ sule/ mo.

²⁴ Woli anyor pini jin deḅkina /e apo/ uni mo,

dhali dhalka nyor buni jin pura /e ki o'd kumki uni 'twa/a 'cesh mo.

²⁵ Dhalki gu'ba'kum buni taki bwam ma'du/ mo. Dhalku/ ki dhal jan tal 'deŋ kamu/ bway mo mmoça'b e gu'b burriyem buni mo.

²⁶ Haali/ uni to'cki a'di bwa mo a'di jin dorkina /e mo, dhali a'di jin takkina /e jama/ mo tani uni 'kon naskina/ mmoço'c a'di bwa ki nyanye/ mo.

²⁷ Dhuki uni ajisa i is mo. Dhalku/ ki dhu uni mmodhu ka po/ 'peni /e mo.

²⁸ Dhalki uni 'kosu gway buni 'pena warka/ gi mondi-ki/e mo,

dhali uni minu 'koki 'kwar gway buni e bwamana war-ka/ nyaŋki 'kwani kun tana kar/e mo.

²⁹ Hili aha/ wo'ckunuwa du she/ mo dhali 'kaa du she/ mo,

Dhalki bwaya kar/em pini, ayy Tapa Arumgimis, kar aha/ e mo jin ka'dama/ ka'dam mo.

³⁰ Aha/ mina maŋ gway ma Arumgimis ki gway jin yuku mo.

Aha/ mina eŋ a'di ki bwa jin 'boruwa 'bor i is mo.

³¹ Mii yansan a'di imidi 'bor Tapa bwa kagahara mmobola morbip e mo, walla rasim bip jin 'kana je mo dhala cuŋ mo.

³² Dhalki uni gwansan kun siriju/ ki sho'k par mii e mo dhali 'kuny bwa mo.

Dhali um gwansan gun simmkina Arumgimis e mo tani dhalka dum bum tashu e mo doŋ/e.

³³ Haali/ Tapa a'di cikki gwo mo 'peni uni gun mini mii ta gi to mo,

dhali a'di diki waŋ uni gun ta unim piti kun deŋkunu mo.

³⁴ Dhalki momis dhali mony'cesh maŋ a'di mo, dhali dhan kumma/ yi'de/ dhali aris to 'baar mo kun kalki ya e bwaman a'di mo.

³⁵ Haali/ Arumgimis midi ta Sihyuun is is ki me'd mo dhali nyan ka Yahuuda/ 'penkuman bampam piti doŋ/e mo.

Dhali uni gun ta ciŋkinam piti mo tani mini 'ko e mo yan mo dhali bu'th a'di mo

³⁶ dhali uci gi ciŋkinam piti mo tani midi ta mal piti mo,

dhali uni gwansan gun eni gway piti mo tani mini 'ko e bwaman a'di mo.

Eya manyuŋ gway. Gway ma Dawuu'd, gom mo jin kanu to e jin cinu ki me'd mo.

70 Tayi ki bwam 'boro'd ma, ayy Arumgimis mmo'cuŋ aha/ mo.

Ayy Tapa, huru/ ki jahanne/ mmowoŋ aha/ mo.

² Dhalki uni dhuuni ki mon'the is mo dhali duŋkurki 'kup is mo

uni gwansan kun ŋap mondiki/em pem mo.

Dhalki uni doŋkunu to ka nyan'ko'da bor mo dhali dhalki uni 'doyunu mo e mo jin ushu uni taŋ mo

uni gwansan kun ona bwa ki aha/ minu shi/ mo.

³ Dhalki uni ko/ is ki ko/ jin shiyi'd mo gom mo ma 'the is buni mo

uni gun o gwo mo ki: 'Thor ki 'thor.

⁴ Dhalki aris uni 'baar kun simmi /e e mo tani 'bora bwa mo dhali 'kuny bwa mo e /e mo.

Dhalki uni gwansan kun en bway gi mowoŋ pini mo o gwo mo kagahara mo ki: Arumgimis a'di caaca mo.

⁵ Hili aha/ hatha'ko'd mo dhali aha/ mina mii ta gi to mo.

Huru/ ki jahanne/ gom aha/ mo, ayy Arumgimis.

/E tana manwoŋ pem mo dhali aman'cuŋ pem mo.

Ayy Tapa, dhalku/ ki tayaa diite/ mo.

71 E/e mo tani, ayy Tapa, aha/ bu'thkina mom pem jin hurga/ jwa e /e mo.

Dhalku/ ki dhal aha/ bway ki aha/ minu kar ki mo ma 'the is mo.

² E momii ma kar/em pini mo tani 'cuŋi aha/ mo dhali 'cwami aha/ mo.

Ka'di 'cem pini gom aha/ mo dhali tayi aha/ is is ki me'd mo.

³ Wari /e ki wosh jin miga/ hur jwa icine/ mo, mmota acur jin tenu gwo mo mmota aha/ is is ki me'd mo,

haali/ /e ta wosh pem mo dhali acur pem jin tenu gwo mo.

⁴ 'Cwami aha/ mo, ayy Arumgimis pem, 'peni me'd gi a'di jin ta thus ki thus mo,

dhali 'peni a'di jin bu'thki'da bu'th ki kwap mo, a'di jin diki ta kar/e mo dhali wathi/ jin ta matŋ ki matŋ mo.

⁵ Haali/ /e, ayy Tapa, /e tana 'teŋ kapem pem mo, dhali 'pena cim pem jin gamka/ /e gwo is mo, ayy Tapa, 'peni dhuru'c pem jin taka/ mo.

⁶ Apo/ /e mo tani aha/ dikina ka linthiŋ 'peni mondho'th pem mo.

/E ta a'di be jin bu'thki aha/ 'peni bwa ma dho'th ma ta'dam pem mo.

Momaŋ pem tikirki di gom /e mo.

⁷ Aha/ mera 'kwani ka ris ka yempa/ mo.

Hili /e ta jim pem jin 'bitha'bi'th jin hurga/ jwa icine/ mo.

⁸ 'Twa/ pem a'di 'tu'du/ mo ki piny piny ki momaŋ /e mo

dhali ki monycam pini i'baara tee mo.

⁹ Dhalku/ ki biŋ aha/ asho ka tee jin miga/ ta adhan mo.

Dhalku/ ki dhal aha/ 'pen mo waŋki/ aha/ mina mom'bi'th pemi 'baar mo.

¹⁰ Haali/ 'kwani tana ris kun ta 'kup ki aha/ mo kun oki isi gwo gom aha/ mo,

uni gwansan kun çorki mondiki/em pem mo tani uni logomki gwo mo mmonta' de/ gom aha/ mo

¹¹ dhali o gwo mo ki: Arumgimis, mola /e, dhalki a'di 'pen mowa?

Uri a'di isho'k mo dhali bu'th a'di mo

haali/ jaŋ kamu/ di'da jin midi 'cuŋ a'di mo?

¹² Ayy Arumgimis, dhalku/ ki si'd 'peni aha/ kagahara mo.

Ayy Arumgimis pem, huru/ ki jahanne/ dhali woŋ aha/ mo.

¹³ Dhalki unim pem gwahan kun yeri aha/ is ki gway dhunu ki mo ma 'the is mo dhali shwa ki o'd ki 'ci'd'da/ mo.

Dhalki uni tashu ki mo jin waḳuwa waḳ mo dhali mo jin thisuwa taḳ taḳ mo,
uni gwansan kun simmki mo e jin midi shi/ aha/ is mo.

¹⁴ Hili aha/ mina ta gi mo ma 'teḅ kape/ ki sule/ sule/ mo,
dhali aha/ mina maḅ /e naskina/ ki sule/ dhali ki sule/ sule/ mo.

¹⁵ Twam pem midi ṭor gwo gom mo ma ḳar/em pini jin ḳalkina /e mo
dhali miim pini jin miina /e gom bway gi mowoṭḥ go-
ma tee 'baar mo,
haali/ mondeḅ buni a'di peki monyiṭḥ pem jin nyiṭḥ-
ka/ uni mo.

¹⁶ Ki dhan mii ma dem dem gi Tapa Arumgimis mo tani aha/ mina pu'dku/ mo,
aha/ mina maḅ mii ma ḳar/em pini mo, a'di jin ta jim pini /e 'de/ mo.

¹⁷ Ayy Arumgimis, 'peni dhuru'c pem jin taka/ mo tani /e ṭorki aha/ gwo mo,
dhali aha/ mina bah dhan momer pini jin miina /e to mo.

¹⁸ Wakan, isi kani, e mo jin canu ki yil mo dhali mo jin 'kan ma wuu 'kwani mo
ayy Arumgimis, dhalku/ ki dhal aha/ 'pen mo,
ntagi aha/ mina bah mo ma dem dem pini mo
eya risa nyaḳum yil gi 'kwani kun mini pu'du/ mo.

¹⁹ Mom'bi'th pini dhali mo ma ḳar/em pini mo tani,
ayy Arumgimis,
uni jidhirkin e momis jin ḳa'dama/ ḳa'dam mo.
/E jin miikina dhan to kun caaca mo,
ayy Arumgimis, kaja a'di iwaki /e mo?

²⁰ /E jin karki aha/ mo mmopara ris monṭo'c bwa e
kun surkun mo tani
/e mini tash aha/ e mo doḳ/e.

'Peni moḅ'kul gi mony'cesh mo tani
/e mini 'de'k aha/ abor gi mis doḳ/e mo.

²¹ /E mini mar aha/ montak pem is is mo
dhali malas aha/ doḳ/e mo.

²² Dhali aha/ si'da/ mina maḅ /e ka dhenḅhenyem
pem jin buḳka/ mo
gom mo ma isiḅ ganam pini jin tana /e mo tani, ayy
Arumgimis pem,
aha/ mina yuḳ gway mmomaḅ /e ka dhenḅhenye/ jin
'kon ma shu/i pesu/ mo,
ayy /En 'De/ jin ta jima Israyiil jin Ḳogu mo.

²³ 'Twa/ pem midi 'ther cuuwa/ gom bwaḅ 'kunya/ mo,
ma me'd jin miga/ yuḳ gway mmomaḅ /e mo,
nyaḳka ḳashiram pem si'da/ ilu/ mo a'di jin 'cwamkina
/e mo.

²⁴ Dhali ale'd pem midi ṭor gwo gom mii ma ḳar/em
pini jin woṭḥkina /eya woṭḥ
ka tee 'baar mo

haali/ uni dhukunu ki mo ma 'the is mo dhali mo jin
thisuwa taḳ taḳ e mo,
uni gwansan kun ḅapki bway ki bur bur mo mmo'taki
shi/ aha/ is mo.

Gway ma Sulemaan.

72 Ḳiya malik mo ma ḳar/em pini mo, Ayy
Arumgimis,

dhali mo ma ḳar/em pini gom ya/ ma malik mo.

² Dhalki a'di dwall 'kwanim pini gwo ki mii ma ḳar/e
mo

dhali unim pini kun hatha'ko'd ki mo ma ḳar/e mo.

³ Dhalki dhan wosha turga/ ḳali mo jin rusu ki rus
gom 'kwani mo,

dhali aris wosh si'da/ ḳali mo ma ḳar/e mo.

⁴ Dhalki a'di 'ce'd gwo she/ gom to jin raḳi 'kwani kun
hatha'ko'd mo.

Ḳiyi mo jin 'cuḳuwa 'cuḳ gom 'kwani kun mini mii ta gi
to mo,

dhali yapi uni gwansan kun siri'ckina siri'c ki sho'k mo.

⁵ Dhalki a'di di'd ki e mo ka tente/ di'di motim 'kup
naskina/ mo,

dhali me'd jin din ma ppe naskina/ gara/ mo, eya risa
nyaḳum yil gi 'kwani mo.

⁶ Dhalki a'di wana e ka sho'k jin wolki yi'dem piti asho
jin 'punyu/ mo,

me'da sho'k jin mii yi'de/ ki puya/ puya/ apowa 'cesh
mo.

⁷ Eya teem piti jin dina a'di ki e mo tani dhalki mo ma
ḳar/e 'twaḳa'd mo,

dhali moḅḳu'th is mmo/ish mo ntaga ppe midi diki di
doḳ/e mo.

⁸ Dhalki a'di ta gi mom'bi'th 'peni ḳumma/ yi'de/ mo
ntagi ḳumma/ yi'den tiya mo,

dhali 'peni yi'de/ kun sokin mo ita gi 'pemen gi mo-
ny'cesh mo.

⁹ Dhalki uni gun ta 'kup ki a'di luḅkini bwambori a'di
mo,

dhali 'kwani kun ta 'kup ki a'di mini 'bitṭ bu'da'cesh
mo.

¹⁰ Dhalki imalik gi Pan Tarshiish dhali kum pa uḳa
'cesh mo

ḳi a'diya thulpa/ mo,

dhali imalik gi Pan Shaba mo dhali Pan Saba mo
ḳal to kun ḳinu ki me'd gom a'di mo.

¹¹ Dhalki aris imaliki 'baar mo ṭagkina 'cesh ki jin
'kupa'dupuni bwambori a'di mo,

dhali dhalka ris kal gi 'kwaniny'cesh si'da/ mii a'di to
mo.

¹² Haali/ a'di 'cuḳki uni gun mini mii ta gi to mo, ki a'di
yuḳki'da yuḳ mo,

a'di jin hatha'ko'd mo dhali a'di jin dar gi wathi/
mmowoṭḥ a'di mo.

¹³ A'di ki hila hil ki e ma 'thime/ ki mo/en apo/ uni gun
'ka'da is mo dhali apo/ uni gun mini mii ta gi to mo,

dhali ta moḅ'koki/em buni is ki me'd mo gom uni gun
mini mii ta gi to mo.

¹⁴Peni mo jin sirijuwa siri'c ki sho'k mo dhali abujur jin bujuru mo tani a'di wanki mon'koki/em buni 'ba/ mo,
 dhala bas buni ta yinthoŋ gana/ e jis/em piti mo.
¹⁵Dhalki a'di di'd ki e ki sule/ sule/ mo.
 Dhalki 'dolkon gana/ jin ta gi Pan Shaba cinu a'di mo.
 Dhalki mon'tho minu tikir 'tho gom a'di ki tikir tikir mo dhali mom'bor mii minu 'tho gom a'di ka tee 'baar mo.
¹⁶Dhalki emen tonte/ ishin ka enthus e bampa/ mo, apowa ris 'kuwosha turga/ mo me'd jin yikinkina tham uni is mo.
 Dhalki maman cwam piti wana e ki ji gi Pan Lubnaan mo
 dhali dhalki 'kwani 'tu'dina 'tu'd mo 'peni aris 'penku-man bampa/ mo
 me'da sho gi bwam bunto mo.
¹⁷Dhalki gway piti 'dim 'kup ki sule/ sule/ mo.
 Dhalki yir piti di'd ki sule/ sule/ me'da tente/ mo.
 Dhalki 'kwani 'bori is buni mii ki a'di mo,
 dhali aris kal gi 'kwaniny'cesh yuki a'di mo ki a'di jin 'boru mii mo.
¹⁸Mom'bor mii midi di gom Tapa mo a'di jin ta'da Arumgimis gom 'Kwani ma Israyiil mo,
 A'din 'deŋ gana/ imii'da dhan to gi momer mo.
¹⁹Mom'bor mii midi di gom gway gi monycam piti ki sule/ sule/ mo.
 Dhalki monycam piti 'tu'd mony'ceshi 'baar mo. Amen dhali Amen.
²⁰Mon'tho ma Dawuu'd mo a'di jin ta ya/ ma Yassa mo a'di 'baarkunu mo.

AWARKA/ JIN 'KONA 'BANI KWARA MO

Gway ma Asap mo.

73 Ka jinŋ gana/ Arumgimis ta a'di jin 'boro'd gom uni kun dhelel ma du mo,
 gom uni gwansan kun dhelelkin eya du mo.
²Bahili gom aha/ mo tani sho'k pem 'dishi 'twa/ 'taki dheres mo,
 ŋatgin pem 'disha'dish 'taki yeres mo.
³Haali/ aha/ tana dhapan gom uni kun dhu is ki ca mo,
 ki aha/ parkina mo jin rusa to ki rus gom uni kun ta thus ki thus e mo.
⁴Haali/ uni dar gi mo jin su'k uniya du ka war mo.
 Buŋgwar is buni ca'b ki cur cur mo dhali ca'b ki 'thikil 'thikil mo.
⁵Uni tocu 'kus me'd 'kwanin tiyaa?
 Dhali uni doru ki to jin woci is she/ me'd 'kwanin tiyaa?
⁶Wakan uni dhu is ki ca gom neram buni kun hitha uni i'ba/ mo,
 dhali mo ma bujur jin bujurkina uni mo tani a'di 'kam-ki uni is mo me'd burryne/ mo.
⁷Em buni dhethadhe'th gom momoŋ buni mo,

adum buni a'di kumkunu 'twa/a 'cesh ki mii ma pali mo.
⁸Uni 'theŋ shushi mis mo dhali o gwo ki mo jin dupuwa dup i e mo.
 Mimodhuŋa uni is buni eya tente/ ki thorony mo tani uni ki ruma rum gom mo jin miinu sirica siri'c ki sho'k mo.
⁹Uni ki ka'd 'twam buni mmosor momis mo dhala le'd buni a'di kalki 'pen kany e mony'cesh mo.
¹⁰Dhali gom gwo gi wakan mo tani 'kwani tu'kkin mo dhali maŋ uni mo
 dhali gam to shiyi'da kamu/ e uni yisa.
¹¹Dhali uni o gwo mo ki: Ki tonta si'da/ imish ma Arumgimis mo?
 A/a'di jin Caa e ki Ca nyithki toŋ kamuwa?
¹²Hili mo mo ma, uni gwansan ita thus ki thus mo.
 Isa yempa/ uni 'koni mo jin 'ka'da mii 'ba/ ki 'ka'd mo dhali uni mara to kun tana uni pa ki pa is mo.
¹³Dhali aha/ ki pe'th mo tani aha/ karkina dum pem ki dhelel dhelel mo
 dhali lam me'd pem e mo jin 'konu ka po/ mo.
¹⁴Haali/ ka tee 'baar mo tani aha/ dherkunu is bwa mo,
 dhali dorkunu isa yempa/ mon'thamo/ mo.
¹⁵Waŋki/ aha/ mina 'taki o gwo mo ki: Aha/ mina o gwo wakan mo tani
 aha/ mina 'taki diki ta a'diŋ gana/ goma nyaŋum yil gi uŋim pini mo.
¹⁶Hili ki aha/ kulumkina gwo ibwa mmomish gwo yansan 'ban mo tani
 a'di midi 'taki wayaa/ e ki to jin midi wu is e mmomii mo,
¹⁷ntagi aha/ yakina e mo ma Arumgimis jin kogu mo,
 dhali yan'ko'd aha/ ki nyith 'pemen gi 'ko'd 'buni mo.
¹⁸Ka jinŋ gana/ /e ki dhu uni e mo jin yeres/ yeres mo.
 /E ki dhal uni bway mo mmoŋa'k e mo jin kupu/ mo.
¹⁹Uni 'ce'dki sho'k kadhamowa?
 Uni dhidhu sho'k ka pupush ka dhan mii jin ta'da pure/ ka pure/ mo.
²⁰Uni wana e ki jan jin shu'bu/ mo me'd jin merkina jan 'deŋ kamu/ e mo.
 'Peni momer e mo tani um ki waŋ to munn buni mo.
²¹Ka kashiram pem ka/ki'd ki ka/ mo tani
 dhali ki aha/ su'kkunu eya du mo,
²²aha/ takina dholgon mo dhali ta pus mo tani
 aha/ wana e ki tombwaasho 'kup ki /e mo.
²³Bahili aha/ dina mmoŋikir ca'b nyaŋki /e mo.
 /E bu'thki me'da bim poros pem mo.
²⁴/E ki shu aha/ bway ki gwom pini jin logomkina /e mo
 dhali yan'ko'd /e mini bu'th aha/ mmotaŋ mo.
²⁵Kaja a'di itaka/ e momis mo? Hili diki ta jasi /eya?
 Dhali to piyi'd e mony'cesh yan mo mmo/oka/ bwa mo mmodhal /e ka po/ mo.
²⁶Buŋgwar is pem dhala dum pem mini 'taki ush me'd mo tani

hili Arumgimis a'di ta'da Man'bitha dum pem is mo dhali Amanpwaḵ ki aha/ to jin miga/ ta ki sule/ sule/ mo.

²⁷ Haali/ hili mo mo ma, uni gwansan kun si'dkin 'peni /e mo tani minu 'ce'd sho'k mo be.

/E ki kar mo jin daḵu gwo 'kup mo gom uni gwansan kun ṭori gwon thus apo/ /e mō.

²⁸ Hili gom aha/ mo tani a'di 'boro'd jin miga/ 'disha Arumgimis is mo.

Aha/ karkina Tapa Arumgimis mo mmota a'di jin hur-ga/ jwa icine/ mō,

ki aha/ mina ṭora ris miim pini mo.

Gway jin yedhu sho'k goma Asap mo.

74 Ayy Arumgimis, ki to jin ta'da ta iṭa'kkina /e amana sho ki sule/ sule/ kan mo?

Ki to jin ta'da ta idhala /eya nyor pini i ya ku'd apo/ ka'bal pini kun tana shon dhii/i'd mo?

² Kayi dhana tul 'kup 'kwanim pini e mo, uni gun takina /e 'peni kadhamo/ mo,

uni kun wankina /e 'ba/ mo mmota waḵ gom mal pini mo.

Kayi 'Kuwosh ma Sihyuun e mo e mo yan jin ḵa'bkina /e mo.

³ Ḷuthi /e ṇaṭgin pini e mo jin 'tuḵkunu ki sule/ sule/ mo.

Uni gun ta 'kup ki 'kup mo tani 'ce'dkina ris to sho'k mo e mo jin ḵogu mo.

⁴ Uni gun ta 'kup ki /e mo tani aṅkarkin e bwaman mom pini jin ḵogu mo.

Uni thumkina bereḵ buniṅ gana/ mo mmota jamas mo.

⁵ Dhali e 'twaṅkal gu'b isi mis mo tani uni ki jep cwandher bwa ka thurmany mo.

⁶ Dhali yan'ko'd aris cwa kun 'cimudhu bwa mo tani uni 'ce'd uni ka 'cesh ka thurmanya ba'd'ban mo dhali ki 'dorro/ mo.

⁷ Uni ki ḵi'th mom pini jin ḵogu ki o'd mo.

Uni ki shi/a 'cesh pini jin ḵa'ba /e ki gway pini mo.

⁸ Uni ki o gwo e is buni mo ki: Ana mina uṭṭh uni 'baar mo.

Uni ki ḵitha ris mo jin tulu is goma Arumgimis e mo yan mo.

⁹ Ana 'konaki par jamas bana e mo.

Dhala maṅci gwoṅ kamu/ di'da?

Dhali jaṅ kamu/ di'di bwam ana jin mishi gwo ki mii yan midi ta ata?

¹⁰ Ayy Arumgimisa, /e mini dhal 'kwani kun ta 'kup bway mo mmo'theḵ shushi mis ki rash rash kan ntagi mo gi wakata mo?

A/'kwani kun ta 'kup ki /e mini sor gway pini ki sule/ sule/ kan mo?

¹¹ Ki to jin ta'da ta si'da/ igukina /e me'd pini ka nyaṅ'ko'd mo?

Ki to jin ta'da ta ikarkina /e me'd pini e bwambor pini mo?

¹² Hili Arumgimis jin ta'da maliḵ pem mo a'di jin diki'd 'peni kadhamo/ mo,

jin miiki bway gi mowoṭṭh e bwaman gi mony'cesh mo.

¹³ /E ki ḵwa/ dhan yi'de/ bwa ki mii ma dem dem pini mo.

/E ki 'ce'd 'kup ma dhan tasha/ ki bwam yi'de/ mo.

¹⁴ /E ki pwaṭṭh 'kup gi dhan to yi'de/ mo,

dhali /e ki ḵi a'di mmota tonṭe/ gom uni kun uḵu kun 'kon e bwaasho mo.

¹⁵ /E ki tirki wosh mo dhali ḵa'd a'di 'twa/ mo dhali du'd yi'de/ mo dhali yi'de/ ki 'thonthor mo.

/E ki ḵu'thki yi'de/ jin sokin e bwam ma gap mo.

¹⁶ Atee ta jim pini mo. Mon'thiny si'da/ ta jīm pini mo.

/E ṭelki moṅkush gi momis sho'k mo dhala tente/ mo.

¹⁷ /E thosonkina ris gwayu/ gi mony'cesh mo.

/E karki moyurantee mo dhali mondiṭ mo.

¹⁸ Kayi gwo yan e mo ma, ayy Tapa, 'kwani kun ta 'kup 'theḵki shushi mis kata sa/ mo?

dhali 'kwani kun 'koki dhu mii gun ḵogu mo tani waḵ-ki gway pini mo be.

¹⁹ Dhalku/ ki ḵiya ḵashira/ gi gurkom pini ki tom bwaasho mo.

Dhalku/ ki ṇa mondiki/e gi a'dim pini jin hatha'ko'd ki sule/ sule/ mo.

²⁰ Kari gwom pini jin gamu me'd mo.

Haali/ mo gi mondhurumi'd gi mony'cesh mo tani a'di 'tu'dkunu mo ki 'kwani gwahan kun bujurkina bujur mo.

²¹ Dhalku/ ki dhal uni gwansan bway mo kun yapkunu ki sho'k mo mmodhu ki mo ma 'the is mo.

Dhalki uni kun hatha'ko'd dhali kun mini mii ta gi to mo maṅ gway pini mo.

²² Cuyi mis mo, ayy Arumgimis, dhali muri is mo gom mii jin midi raḵ /e mo.

Kayi gwo e ki uni gwahan kun ushi gwo kun ḵogu dhu 'theḵi /e shushi is ka tee 'baar mo.

²³ Dhalku/ ki ṇa cuuwa/ jin cuuna 'kwani kun ta 'kup ki /e mo,

abomboḵ 'peni 'kwani kun ta 'kup ki /e ka ris mo, a'di jin yaki'd ka 'kulam 'pen mo.

Eya manyuḵ gway mo, isi ki gwo jin onu ki: Dhalki sho'k ki 'ce'd mo. Gway ma Asap. A'di jin ta gway mo.

75 Am ḵina /e mo jin 'boru /e bwa i is mo, ayy Arumgimis,

bwa jin 'boruwa 'bor bwa i is ḵina aman /e mo.

Aman yuḵkina yuḵ apo/ gway pini mo dhali deṅ dhan momer pini e mo kun miikina /e mo.

² Ka tee jin karka/ 'pen ka piḵe/ mo tani

aha/ mina dwall gwo ki dar gi mii ma gwar 'de/ mo.

³ Ka 'cesh midi wuṅkul mo dhali aris 'kwani kun 'kon e a'di mo tani

a'di ta aha/ be jin ṭelki mom piti jin tana a'di akaḵ mo. *Doshi ma dhali cunycuri yan mo.*

⁴ Aha/ mina o uni gwansan kun dhu 'ba/ ki ca gwo mo ki: Dhalku/ 'ba/ ki dhu ki ca mo

dhali aha/ mina o a'di jin ta thus ki thus gwo mo ki: Dhalku/ cem pini ki 'de'k ki mis mo.

⁵ Dhalku/ cem pini ki 'de'k 'kup ki mis jin ka'dama/ ka'dam mo
walla o gwo mmo'theḵ 'ba/ imis mmo/ush 'kwani ga/ mo.

⁶ Haali/ yisa 'peni mom'pesho'k walla bora lunḡu'b mo dhali yisa 'peni mombwaasho mo ipu'dkina mo jin 'deku is ki mis mo.

⁷ Hili a'di ta'da Arumgimis jin torki gwon dwall 'twa/a 'cesh mo
mmo'thi jan 'de/ 'ko'da 'cesh mo dhali cuwa kamunḡ ka- mu/ mis mo.

⁸ Haali/ e me'd gi Tapa mo tani akubbaaya diki'd mo jin sekina yimana mura'th jin ka/u ki ḡah ḡah ki 'tha'da/ 'tha'da/ mo, jin 'kosu is ki 'bore/ mo.

Dhali a'di mididi wol a'di 'peni jin pinu mo, dhali aris 'kwani kun ta thus ki thus e mony'cesh mo uni mini pi a'di ku'th mo ki ter ntaga 'cummam piti ilu/ mo.

⁹ Hili aha/ mina bwa 'kuny ki sule/ sule/ mo.
Aha/ mina yuḵ gway mmomanḡ Arumgimis ma Yaku- ub mo.

¹⁰ Aris ce gi uni kun ta thus ki thus mo tani mina a'di wa'b bwa mo
hili ce gi uni kun tana ka'ra/e minu dhu ki ca mo.

Eya manyuḵ gway ka shu/ jin buḵu mo. Gway ma Asap. A'di jin ta gway mo.

76 Eya Yahuuda/ mo tani a'di imish ma Arumgimis mo,

gway piti jin eḵa/ eḵ mo e bwaman ma Israyiil mo.

² Monyca'b piti a'di telkunu sho'k mo e Pan Saliim mo, mo jin ca'ba a'di mo tani a'di di'd eya Sihyuun mo.

³ E mun mo tani a'di ki 'ce'da thopa/ kun shinunu ki o'd ki yuwar yuwar bwa mo,

dhali agongoro/ gi mo/as mo dhali gandal gi mo/as mo dhali aris tonḡan gi mo/as mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

⁴ Monyca ta jim pini mo, dhali mo jin eḵu mmobol dhan wosha turga/ e kun 'kon ki sule/ sule/ mo.

⁵ 'Kwani kun 'kon ma du ki dhethadhe'th mo tani uni dilkunu tom buni kun dilina uni mo.

Uni ciḡkin e mo jin ishu e mo.

Aris 'kwani gi mo/as mo tani uni mol me'd buni bu'th mmomii to mo.

⁶ E mo ma kuḡur pini mo ayy Arumgimis ma Yakuub mo tani

a'di jin mer shumaruma po/ mo dhali shumarum mo uni su/ miikina buye/ ka yinḡkira/ mo.

⁷ Hili /e, /e tana pure/ mo.

Kaja a'di imidi mish doshi bwambori /e mo me'd jin min ma nyor pini 'tulu/ ka piḡe/ mo?

⁸ 'Peni momis mo tani /e ki bah gwo gom gwon dwall jin toru 'twa/a 'cesh mo.

Mony'cesh ko/ki is mo dhali dosh shoka 'cesh mo

⁹ ka Arumgimis cuki mis mo dhali tel gwon dwall piti jin toru 'twa/a 'cesh mo

mmota ris 'kwani gwansan is ki me'd mo kun 'cwarkunu e mony'cesh mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

¹⁰ Ka jinḡ gana/ anyor gi 'kwani mididi manḡ /e mo.

Dhali anyor jin boḡki'd mina /e non 'twa/ 'pena po/ /e mo.

¹¹ Oyi um gwo is e Tapa Arumgimis bum mo dhali thi- mi uni mo.

Dhalki aris uni 'baar mo kun 'kam a'di is mo tani 'doyu to kun cinu ki me'd mo

e a'di jin minu mii ko/ mo

¹² dhali a'di jin 'ciḡḡki mondiki/e gi iya/ ma maliḡ mo, a'di jin taki'da pure/ ka pure/ apo/ imaliḡ gi mony'cesh mo.

Eya manyuḵ gway, isi ki gwo gi a'di jin 'cemki gway jin yuḵu ka Yaduḡḡuun mo. Gway ma Asap.

77 Aha/ gwokina 'twa/ Arumgimis ki nyanye/ mo, mmoko 'twa/ Arumgimis ki nyanye/ ki a'di mididi ciḡ aha/ 'twa/ mo.

² Ka tee jin tocu aha/ bwa mo tani aha/ simmkina Tapa e mo,

e mon'thiny me'd pem a'di he'thki'd mo ki dar gi mo jin wuna is a'di e mo.

Aḡashiram pem a'di ushki'd mo ki a'di minu malas mo.

³ Aha/ kulumkina gwo ibwa goma Arumgimis mo, dhali aha/ gwokina mo mmo/anani is mo.

Dhali aha/ kulumkina gwo ibwa mo dhali shi/in pem 'thikina buye/ mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

⁴ /E ki bu'th 'ko'd em pem me'd mo 'peni mo jin 'ka- mutha a'di e mo.

Aha/ tocu bwa kagahara mo dhali aha/ mola gwo o mo.

⁵ Aha/ hila isi gwo i e goma teen dhama/ gunn mo, dhali aha/ kakina yil gunn e kadhamo/ mo.

⁶ Aha/ torkina tor eya dum pem mon'thiny ka ka'ra/e mo.

Dhali aha/ kulumkina gwo ibwa mo dhali aha/ ḡapki- na shi/in pem mo.

⁷ Mina Tapa usha ush ki sule/ mo

dhali diki mii mii ma 'the doḡ/e 'taa?

⁸ Mo/en piti jin telu sho'k daḡki'd mo 'taa?

Dhali aris gwom piti kun onu is 'kokin ntagi 'pemen ma risa tee 'baar mo 'taa?

⁹ Arumgimis thiski mii ma 'them piti e mo 'taa?

Dhala nyor piti jin shwakina a'di mo tani a'di daḡki'da hil hil ki e ma 'thime/ ki mo/en mo 'taa? *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

¹⁰ Dhali aha/ ona gwo mo ki: A'di ta aha/ jin jwakaḡkunuwa du mo

ki me'd gi a'di jin Caa e ki Ca aḡki mii e mo.

¹¹ Aha/ mina ka mii gi Tapa e mo.

Nye, aha/ mina ka momer piti e 'peni kun dhama/ mo.

¹² Aha/ mina kulum gwo ibwa goma ris miin tom pini mo

dhali ḡikir gwo kulum ibwa gom mii ma dem dem pini mo.

¹³ Bway pini, ayy Arumgimis, a'di kogu mo.
Ka rum jana caaca me'da Arumgimis banan gana/ mo?

¹⁴ /E tana Arumgimis jin miiki momer mo,
/e jin piki mo ma dem dem pini ibwaman 'kwani mo.

¹⁵ /E ki me'da bim pini mo tani /e ki wan 'kwanim pini 'ba/ mo,

uni gun ta iya/ ma Yakuub mo dhali ku ma Yuusup mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

¹⁶ Ka ris yi'de/ parki /e e mo tani ayy Arumgimis,
ka ris yi'de/ parki /e e mo tani uni ko/kina ko/ is mo,
nye, uni gun 'kula'kul mo tani deekina is ki bir bir gom monko/ is mo.

¹⁷ Dhali arak kun 'kani mis wolki yi'de/ mo,
dhali momis si'da/ dhalki mondor ma sho'k me'd mo.
Dhali athopam pini a'di dhwa/a'dki'd ki dhwa/a'd dhwa/a'd mo eya ris 'twaŋkal kuku/ mo.

¹⁸ Dhali mom pini jin 'twaŋka mondor ma sho'k mo tani a'di diki'd e 'tham kun 'theŋkin mo.

Awara sho'k pini a'di kushki mony'cesh mo,
dhali mony'cesh deeki'd ki bir bir mo dhali yiŋin is mo.

¹⁹ Bway pini diki'd e bwam kumma/ yi'de/ mo
dhali bway tur pini diki'd eya dhan yi'de/ mo.

Dhala dum bwam sho'k pini jin yana /e mo tani mishuwa?

²⁰ /E ki sus 'kwanim pini me'da ma'diny ka'bal mo,
ki me'd ma Musa mo dhala Haruun mo.

Gway jin yedhu sho'k goma Asap mo.

78 Dhuyi 'ce, ayy 'kwanim pem, ki gwo jin torka/ mo.

ka'di bwany'cem bum mo ki gwo ki 'twam pem mo.

² Haali/ aha/ mina ka'd 'twam pem ki gwom 'bi'th e mo.

Aha/ mina bah gwo mmo/o gwo kun mini 'koki 'ko eya tente/ 'peni gwon dhamo/ mo,

³ 'peni to gwansan kun cikina ana gwo mo dhali mish mo,

uni gun torkina ibabam bana ana mo.

⁴ Ki ana mina 'koki bag uni 'peni uŋim buni mo,
hili a'di minu tor ka nyaŋum yil jin mini yayu/ i'ko'd mo

mii gi monyca gi Tapa mo dhali mo ma dem dem piti mo

dhali momer jin wagaskina a'di mo.

⁵ A'di telki gwonyŋi sho'k eya Yakuub mo,
dhali kar gwonŋan 'pen ka piŋe/ jin cinu eya Israyiil mo,

a'di jin kankina a'di ibabam bana mo
mmoŋor uŋim buni gwo mo

⁶ ki uŋi ma nyaŋum yil kun min ma po/i 'ko isu/ ki uni mini mish uni mo

dhali uŋi kun 'konuki dho'th naskina/ mo,
dhali cu mis mo dhali tor uŋi kun ta uŋim buni mo

⁷ wakan ki uni mini dhu mo ma 'teŋ kapem buni eya Arumgimis mo

dhali 'koki this mii ma Arumgimis e mo,

hili mmodhu gwonŋan piti kun 'kwarkunu mo

⁸ dhali ki uni mini 'taki 'koki waki ibabam buni mo,

mmota ga du jin tana wa'ba/ mo dhali ta anyaŋum yil kun mini pish is ka le'd mo,

uni gun mini ta nyaŋum yil kun min ma du tel shoka 'cesh mo,

uni gun mini ta ga kashira/ kun mini 'koki ta ku isiŋ gana/ goma Arumgimis mo.

⁹ 'Kwani ma Eprayim uni takin ka bwaa gi mo/as mo,
dhali uni doŋkin ka nyan'ko'd mo ka tee jin asuwa mee mo.

¹⁰ Uni 'koki dhu Gwo ma Arumgimis jin gamu me'd mo,

hili uni ushkin ki 'tash mo mmo/ii isi ki gwonŋan piti jin cinu mo.

¹¹ Uni ŋaki mii kun miikina Tapa mo

dhali miimer jin torkina a'di uni mo.

¹² E jis/e gi ibabam buni mo tani a'di wagaski momer mo

dhali e Pam Masir mo dhali e bwam bunto ma Suu/an mo.

¹³ A'di ki kŋwa/ dhan kumma/ yi'de/ bwa mo dhali dhal uni bway mo mmo/ii icine/ mo

dhali a'di ki kar yi'de/ mmodosh me'da gap mo.

¹⁴ Dhali montee mo tani a'di ki shu uni bway ka rak mo,

dhali mon'thiny isa yempa/ mo tani a'di ki shu uni bway ka dhan o'd jin kushi mo mo.

¹⁵ A'di ki tawan wosh e ki cwa e mombwaasho mo
dhali a'di ki ci uni yi'de/ jin kasha e ki kash mmopi mo me'd mo jin 'kula'kul mo.

¹⁶ A'di ki dhal yi'de/ bway mmo'thonthoru/ 'peni 'ku-wosh mo,

dhali a'di ki rak yi'de/ mmogaŋu/ ka 'cesh me'd a'di jin guski'd e bwaagap mo.

¹⁷ Naskina/ uni 'kon mmomii miinthus apo/ a'di mo,
mmopish is ka le'd apo/ a'di jin Caa e ki Ca mo e bwam ma si'b mo.

¹⁸ Uni ki pal Arumgimis ka dum buni mo
ki gwom buni jin 'theŋkina uni gom tonte/ mo ka dum buni kun purki uni mo.

¹⁹ Uni ki o gwo apowa Arumgimis mo mmo/o gwo mo ki: A/Arumgimis mishi ci ana tonte/ mmoshwa e bwaashowa?

²⁰ A'di ki mush wosh ki cwa mo, wakan yi'de/ kolki 'kus mo,

dhali yi'de/ 'thonthorki'd kagahara mo.

Gara/ mina a'di diki ci tonte/
walla dina a'di gara/ ki ci shum ki 'kwanim piti mo?

²¹ Wakan ki Tapa cikki gwo mo tani, a'di 'tu'dkunu ka nyor mo.

O'd a'di 'thakunu apowa Yakuub mo,
anyor piti a'di caki'da powa Israyiil mo

²² haali/ uni dar gi monŋam gwo is eya Arumgimis mo
dhali 'koki gam gwo is gom mom'bi'th piti jin tana a'di ata is ki me'd mo.

²³ Naskina/ a'di ki kan momis jin di'di mis mo,
dhali a'di ki ka'c acampur gi momis mo

²⁴ dhali a'di ki hethu a'cesh apo/ uni amanna mmosh-wa mo,

dhali a'di ki ci uni pos 'peni momis mo.
²⁵ 'Kwani shwaki tonṭe/ gi iman'doyu gwo mo.
 A'di hashki uni tonṭe/ ka enthus mo.
²⁶ A'di ki raḡ 'tham gi mom'pesho'k mmoposhu e momis mo,
 dhali ki mom'bi'th piti mo tani a'di ki shu 'tham ma biny cam bway mo.
²⁷ A'di ki he'th shum apo/ uni me'd bu'da 'cesh mo,
 dhali 'dii kun 'kan ma 'bi me'd emena si'b kun 'kon e bwaman ma gap mo.
²⁸ A'di ki dhal uni bway mo mmoṭa'k e bwaman gu'b ciṅṅam buni mo,
 mmo'kama ris mom buni kun 'kona uni is mo.
²⁹ Dhali uni 'kaki uni mo ntagi uni kapkin ki kap gana/ mo,
 haali/ a'di ci ki uni to jin 'thona bwa uni ki gor gor mo.
³⁰ Hili nṭwa/a/ ki uni dhu to kun gora bwa uni mo tani,
 ki tonṭe/ di'd e 'twam buni mo tani,
³¹ anyor ma Arumgimis cuki mis apo/ uni mo
 dhali a'di ki 'kosh uni gun 'bitha'bi'th 'peni bwam uni mo
 dhali a'di ki 'thi uni gwahan a'cesh uni gun dhunu 'pen ka pi je/ gom mom'bor buni 'peni 'Kwani ma Israyiil mo.
³² Bahili apowa ris to gwansan kun miinu mo tani uni 'kon naskina/ mmomii miinthus mo.
 Dhali bahili ki a'di mii momer piti mo tani uni 'koki gam a'di gwo is mo.
³³ Wakan a'di dhalki'da teem buni mmopuu mo me'da wulpe/ mo
 dhali yil buni ta'da pure/ ka pure/ mo.
³⁴ Ki a'di 'koshki uni mo tani uni ṅapki a'di mo.
 Uni ri'ckina du is mo dhali ṅapa Arumgimis ka duṅ gana/ mo.
³⁵ Uni kaki gwo e ka Arumgimis a'di ta wosh buni mo,
 a'di jin ta'da Arumgimis buni jin Caa e ki Ca jin wan-ki'da wan 'ba/ mo.
³⁶ Hili uni ṭorkina ṭor ki a'di ki 'twany jarom buni ka maḡ mo.
 Uni takina ṭor ka ṭor gom a'di ka le'd buni mo.
³⁷ Adum buni yisa ṭelu shoka 'kup ki a'di mo.
 Uni 'koki ha me'd gom gwon gaṅam piti jin gamu me'd mo.
³⁸ Hili a'di di'd naskina/ mmohila hil ki e ma 'thime/ ki mo/en mo,
 dhali gwam uni 'peni tonthus buni kun miikina uni mo,
 dhali diki 'ce'd uni sho'k mo.
 A'di 'tumki'da nyor piti is ka nyar'ko'd me'd ka ris mo,
 dhali a'di diki mura nyor piti 'baar mo mmoshwa a'cesh ki sho'k mo.
³⁹ A'di kaki gwo e mo ki uni ta jasi shuman is gi bung-war is mo,
 me'd 'tham yin jin poshki'd mo dhali diki wuṭulu/ ka nyar'ko'd mo.
⁴⁰ Me'd wana risa kun pisha uni is ka le'da po/ a'di e mombwaasho mo
 dhali jwakaṭ a'di adum piti e bwam ma si'b mo.
⁴¹ Uni palki a'di doḡ/e dhali doḡ/e mo

dhali rukuny A'din 'De/ jin Kogu jin ta jima Israyiil mo.
⁴² Dhali uni yisa dhu mom'bi'th piti eya dum buni yisa,
 walla atee yin si'da/ me'd jin wankina a'di uni 'ba/ 'peni 'kup buni mo,
⁴³ me'd jin wagaskina a'di jamas miim piti e Pam Masir mo,
 dhali miimer piti e bunto ma Suu/an mo.
⁴⁴ A'di ki tu'k yi'dem buni mmota abas mo,
 wakan ki uni mini 'koki pi yi'dem buni kun sokin mo.
⁴⁵ A'di ki hash dhana buhanya kanthi/ e bwaman uni mo a'di jin loski uni mo,
 dhali adhana buhanya 'dwa/ jin 'ce'dki uni sho'k mo.
⁴⁶ A'di ki ci tonṭem buni kun sina uni ka jirsarj mmosh-wa mo,
 dhali maman buni jin miina uniya tu'c mo tani shwan ma kuyu/ mo.
⁴⁷ Dhali a'di ki 'ce'd cwalman tom buni sho'k ka wasa/ mo
 dhali cwampu/ buni ki jape/ jin wuna uni me'd manyandhe/ mo.
⁴⁸ Dhali a'di ki ci bip buni cwa ki me'd ka wasa/ mo,
 dhali ma'diny ka'bal buni uni dorkunu ki dhan o'd jin dhwa/a'dki'd mo 'pena wara sho'k mo.
⁴⁹ A'di ki 'cuḡa nyor piti jin ca'bki wur wur apo/ uni mo,
 anyor jin ta'da nyor piti jin deḡ a'di mo dhali mo ma ci s mo,
 uni gun 'doyina iman'doyu gwo kun 'ce'dkina 'ce'd sho'k mo.
⁵⁰ A'di ki kar bway tur goma nyor piti mo.
 A'di 'tash uni 'twa/ 'peni mowuwa?
 Hili a'di ki kar 'kupki ta'kki moṅ'koki/em buni ki mom'ba'th jin wo'cki uni is she/ mo.
⁵¹ A'di ki musha risa bwanyara/ gi 'Kwani gi Pam Masir ki cwa mo,
 mom'bi'th jin ta jim buni jin gaḡki'd e gu'ba'ku/ ma Haam mo.
⁵² Dhali yan'ko'd a'di ki shu 'kwanim piti bway ka pi je/ me'd ka'bal mo,
 dhali a'di ki shu uni bway e mombwaasho me'da ma'diny ka'bal mo.
⁵³ A'di ki sus uni ki 'dantar mo, wakan uni 'koki ko/ is mo.
 Hili dhan kumma/ yi'de/ a'di 'ce'dki 'kup buni sho'k mo.
⁵⁴ Dhali a'di ki sus uni ka pi je/ e mony'cesh piti jin kogu mo,
 dhali e 'kuwosha turga/ jin ta'da bim poros piti mo jin gamkina a'di adu is mo.
⁵⁵ A'di ki ura ris kal gi 'kwani ka pi je/ ibwambori uni mo.
 A'di ki dhu mo ki she/ gom uni jin mina uni mii bu'th mo,
 dhali thoson mo kun minu 'ko goma waḡ ma Israyiil e gu'ba'kum buni mo.
⁵⁶ Naskina/ uni 'kon mmopal a'di mo dhali pish is ka le'da po/ a'di jin Caa e ki Ca jin ta'da Arumgimis mo,
 dhali 'koki dhu gwony'cim piti mo,
⁵⁷ hili uni tu'kkin mo dhali 'dap e ki miiny daḡara/ mo me'd ibabam buni mo.

Uni toshkin me'da bwaa jin he'kki'da he'k e mo.
⁵⁸ Haali/ uni rukunyki a'di mo mmomii anyor mo ki mom buni kun eka/ ek mo.
 Uni ki rak a'di jocu/ ki mo jin 'thothu/ bwa ki miin dhapan mo gom tompinycon buni kun uka uni mmoluj mo.
⁵⁹ Ka Arumgimis cikki gwo mo tani a'di 'tu'du ka nyor mo,
 dhali a'di ki waka Israyiil ka bor 'denj gana/ mo.
⁶⁰ A'di ki dhal mom piti 'pen jin ca'bkina a'di jin ta Pan Shilu mo,
 e gu'ba'ku/ jin ca'bkina a'di e bwanj 'kwani mo,
⁶¹ dhali a'di ki 'cuq mom'bi'th piti apo/ uni gun bu'thkunu mo mmota cingkina/ mo,
 dhali monyca gi me'd piti apo/ 'kwani kun ta 'kup mo.
⁶² A'di ki ci 'kwanim piti e me'd gi uni kun kal gandal mo,
 dhali kuma nyor piti mo apo/ uni kun ta mal piti mo.
⁶³ O'd shwaki 'kwani kun ta dhuru'c buni mo,
 dhali nyaram buni uni dar gi gway gi momash mo.
⁶⁴ Igasiis buni ta'kkina 'cesh gom shemen gandal mo,
 dhali upa dhalla/ gi igasiis mo, monkamu/ gwona uniya?
⁶⁵ Dhali yan'ko'd Tapa merki e mo 'peni mo jin wana e ki mo jin ishkina a'di e mo,
 me'd wathi/ jin 'bitha'bi'th jin 'therki cuuwa/ gom yi-mana mura'th jin pina a'di jin ka/u ki nah nah mo.
⁶⁶ Dhali a'di ki dhu 'kup piti mmokwa/ bwa mo.
 A'di ki dhu uni e mo ma 'the is ki sule/ sule/ mo.
⁶⁷ A'di ki wak gu'ba'ku/ ma Yuusup mo,
 dhali a'di diki kwanya wak ma Eprayim mo.
⁶⁸ Hili a'di ki kwany awak ma Yahuuda/ mo,
 a'di jin ta 'Kuwosha Sihyuun, a'di jin ena a'di mo.
⁶⁹ A'di ki nyarj mom piti jin kogu mo me'd mo jin eka/ ek e momis mo,
 dhali me'd mony'cesh jin telkina a'di sho'k ki sule/ sule/ mo.
⁷⁰ Dhali a'di ki kwanya Dawuu'd jin ta cingkinam piti mo,
 dhali sus a'di mo 'peni mo jin hila a'di ka'bal mo,
⁷¹ 'peni mo jin hila a'di ushi nas ka'bal kun bwan mo tani
 a'di ki sus a'di mo mmota amanhil ka'bal gom 'Kwani ma Yakuub mo,
 a'di jin ta'da Israyiil jin ta mal piti mo.
⁷² Ka du jin ta a'di pa ki pa mo tani a'di ki hil uni mo,
 dhali a'di ki shu uni bway ki me'd piti jin ta gwocon mo.

Gway ma Asap.

79 Ayy Arumgimis, 'kwani kun 'kon ki 'kus 'peni ji gi luju mo tani uni pu'dkun e mo gi mal pini mo.
 Uni ki shi/ gu'b gi mondheleladhelel pini mo.
 Uni ki shi/ Pa Urushaliim mo mmokup a'di mo.
² Uni ki ci bungwar is gi cingkinam pini ki 'dii kun pen e momis mmota tonje/ gom uni ki 'ka mo,

bungwar is gi unim pini kun dhunu mo ki she/ ki dhelel dhelel mo tani 'kakina tongwapi/ gi mony'cesh mo.
³ Uni wolkina bas buni me'd yi'de/ mo mmo'kam Pa Urushaliim is mo
 dhali jan'kamu/ di'd jin kan uniya?
⁴ Ana warkina ki uni gun cinu gura/ ki imannyak 'kom bana mo,
 dhali miikunu ka mak mo dhali pe'th ki petha sor ki uni gwansan kun 'kamki ana is mo.
⁵ Ayy Tapa, kakasja imina /e di mo mmomiiya nyor mo?
 Min ma nyor pini 'peni bwan ta'c pini diki pur me'd o'da?
⁶ Woli /e anyor pini apo/ kal gi 'kwaniny'cesh mo uni kun 'koki mish /e mo,
 dhali eya dhan bampa/ mo uni kun 'koki yuk gway pini mo.
⁷ Haali/ uni loskina Yakuub mo,
 dhali shi/ mom piti is mo.
⁸ Dhalku/ ki doq/e ka gwo e apo/ am gom miinthus kun miikina ibabam bam kadhamo/ mo.
 Dhalki mo ma 'thimem pini jin hilu ki mo/en pu'du'd ki jahanne/ gam am 'kup mo,
 haali/ aman dhukunu e mo jin 'the am is ki 'the ka lungu'b mo.
⁹ Woth/ aman mo, ayy Arumgimis, jin ta bway mowoth bam mo,
 ki gway gi monycam pini mo.
 'Cuqi aman mo dhali gwami aman 'peni miinthus bam mo,
 gom gway gi gway pini mo.
¹⁰ Ki to jin ta'da ta imina kal gi 'kwaniny'cesh i/o gwo mo ki:
 Mane Arumgimis buni mane?
 Dhalki mori'c pini goma bas gi cingkinam pini jin gackunuwa 'cesh mo,
 dhalki a'di mishu mo e bwaman kal gi 'kwaniny'cesh e bwambori jis/em bam mo.
¹¹ Dhalki mo/ohon gi uni gun dhunuwa sijn pu'dkini bwambori /e mo,
 ki isi ki dhan mom'bi'th pini mo ki /e mini 'tash uni 'twa/ mo uni gwansan kun 'disha 'twa/ mmowu mo.
¹² 'Tu'dki uni to me'di pesu/ ibwambor mo uni gwahan kun ta imannyak 'kom bam mo,
 gom gura/ jin cikina uni /e mo, ayy Tapa.
¹³ Dhali yan'ko'd aman kun tana 'kwanim pini mo, uni gun tana ma'diny ka'bal pini goma shon dhii/i'd pini mo
 aman mina ci /e mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki sule/ sule/ mo,
 'pena nyakum yil jin tanu mo ntaga nyakum yil jin 'ko'd mo, aman mina pe'd momarj pini mo be.

Eya manyuƙ gway, isi ki gwo gom jandin to mo. Gom gwo jin ƙinu goma Asap mo. A'di jin ta gway mo.

80 Ƙiyi 'ce mo ma, ayy Amanhil Ƙa'bal ma Israyiil mo, /e jin shukina Yuusup bway ka pije/ me'da ma'diny ƙa'bal mo.

/E jin karkunu mo mmoƙa'ba po/ ƙursi ma maliƙ mo apowa ƙarabiim kun 'thupa ƙursi is ka bim buni mo tani, kushi mo mo

² Ibwambor ma Eprayim mo dhali bwambor ma Benyamiin mo dhala Manassa mo.

Piri mo ma dem dem pini is mo dhali yayu/ mo mmota am is ki me'd mo.

³ Waru/ am is mo, ayy Arumgimis.

Dhalki bwam/em pini kushu mo mo, ki am minu ta is ki me'd mo.

⁴ Ayy Tapa Arumgimis gi momis mo, anyor pini midi di pu'd kakasja gom mon'tho gi 'kwan-im pini mo?

⁵ /E ki ƙi uni tonƙe/ jin shwana uni jin ta jabu'th mo, dhali /e ki ƙi uni jabu'th mmopi mo ki sherj kwa jin 'tu'du'd mo.

⁶ /E ki dhu am ki imannyaƙ 'kom bam mmoƙi am gura/ mo, dhali uni gun ta 'kup ki am mmope'th e bwaman is buni mo.

⁷ Waru/ am is mo, ayy Arumgimis gi momis mo.

Dhalki bwam/em pini kushu mo mo, ki am minu ta is ki me'd mo.

⁸ /E ki ƙal cwalman ka pije/ 'peni Pam Masir mo, dhali /e ki ura ris kal gi 'kwaniny'cesh ka pije/ mo dhali ƙu'th a'di mo.

⁹ /E ki kara 'cesh eya tente/ gom a'di mo.

A'di ki guwa birman piti ka lunƙu'b e mo jin 'kula'kul mo dhali a'di ki 'tu'd mony'cesh mo.

¹⁰ Dhali 'kuwosha turga/ uni 'tu'dkunu mo ka lam piti mo, cwa kun wana e ka bwanyayiis kun ƙa'bki dem dem nyaƙka bim piti mo.

¹¹ A'di ki hash ka bim piti ntagi ƙumma/ yi'de/ mo

dhala birman piti mmoya gam yi'de/ a'cesh mo.

¹² Goma tinta sa/ i'ce'dkina /e aganƙaram piti ka 'cesh mo

wakan ka ris uni gun iikin ki iimpe e bway piti mo tani hoki maman piti mo?

¹³ Abogo'b gi bwaasho a'di ha'thki a'di ki 'twa/ mo, dhali aris to gwansan kun 'kon mmoƙal ya e bwam bunto mo tani shwaki a'di mo.

¹⁴ Tuku mo doƙ/e, ayy Arumgimis gi momis mo.

Hili mo ka lunƙu'b 'peni momis mo dhali par mo e mo.

Hili cwalman ma mura'th yan mo ma,

¹⁵ a'di jin ko'thki'd jin sikina /e ka bim poros pini mo.

¹⁶ Uni ƙi'thki a'di ki o'd mo dhali uni ki jep uni ka 'cesh mo.

Dhalki uni 'ce'd sho'k mo e mo jin ƙucura ƙucur mo jin ta jis/em pini mo.

¹⁷ Hili dhalki me'd pini a'di di'da po/ wathi/ jin ta me'da bim poros pini mo, a'di jin ta ya/ gi wathi/ jin karkina /e mmo'bitha'bi'th gom is pini mo.

¹⁸ Dhali yan'ko'd am mina mol doƙ ka nyan'ko'd 'peni /e ki sule/ mo.

Ƙi am mon'koki/e mo dhali am mina yer gway pini mo.

¹⁹ Waru/ am is mo, ayy Tapa Arumgimis gi momis mo. Dhalki bwam/em pini kushu mo mo, ki am minu ta is ki me'd mo.

Eya manyuƙ gway mo, isi ki gwo ma dhenɗhenye/ gi 'Kwani gi Pany Jatt mo. Gway ma Asap.

81 Yuƙi um gway ki 'kal 'kal eya Arumgimis jin ta mom'bi'th bana mo.

Ƙumi cuuwa/ mo gom bwan 'kunya/ eya Arumgimis ma Yakuub mo.

² 'Deki gway abor ki mis mo ki ko ma dhenɗhenye/ jin pinu ki me'd mo,

adhenɗhenye/ jin 'kon ma shu/i pesu/ mo jin 'kunya'kuny mo dhali adhenɗhenye/ mo.

³ Piyi apoome/ ka ppen this mo, dhali ka ppe jin ta'da kunn is mo, ka cim jin yukuwa yuƙ ka tul 'kup bana mo.

⁴ Haali/ a'di ta gwonƙan jin bahu gom 'Kwani ma Israyiil mo, dhali gwonƙan ma Arumgimis jin onu ki 'twa/ goma Yakuub mo.

⁵ A'di ki kar gwonƙan goma Yuusup mo, me'd jin yakina a'di ka pije/ e Pam Masir mo. Aha/ cikina 'twa/ mo a'di jin molkika/ mo.

⁶ Aha/ soro'thkina /e 'kupa bim pini 'peni ton di'ti'd mo. Me'd pini karu ki 'kus 'pena nura/ mo.

⁷ E mo ma ƙis pini mo tani /e yuƙkina yuƙ mo dhali aha/ cuƙkina /e mo.

Aha/ thoƙkina /e 'twa/ ka ƙwal is e mo jin dor ma shoka dor mo.

Aha/ palkina /e mo e yi'de/ ma Mariiba mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

⁸ Ciƙi gwo mo ma, ayy 'kwanim pem, dhali aha/ mina ƙucur um mo ki ƙucur pa mo.

Ayy Israyiil, waƙki/ /e mina bwa 'taki oyi, hili dhali ciƙ aha/ gwo mo.

⁹ Wakan ka rum pinycon kun luƙa 'kwanin tiya midi diki di e bwam um mo.

Wakan ki um mini 'koki luƙ ka jin 'kupa'dupun gom tompinycon jin luƙa 'kwanin tiya mo.

¹⁰ Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo, a'di jin suski um ka pije/ 'peni Pam Masir mo.

Ƙa'di 'twam bum ki wanƙal mo dhali aha/ mina 'tu'd a'di ki piny piny mo.

¹¹ Hili 'kwanim pem 'koki ciƙ 'twam pem mo, Israyiil midi 'taki ta gi jim pema kamuwa?

¹² Wakan aha/ cikina uni bway mo eya dum buni kun miin ki wa'th wa'th mo, mmoba'th gwom buni kun logoma bwam buniƙ gana/ uni mo.

¹³ Ayy, ki 'kwanim pem mini 'taki 'koki ciḡ aha/ gwo mo sa/?

Ka Israyiil midi 'taki ya e bway pem moyi.

¹⁴ Aha/ 'disha 'twa/ ba/ mmo'ce'd 'kup buni sho'k mo, dhali tu'k me'd pem apo/ uni gun ta 'kup ki uni mo.

¹⁵ Uni gwansan kun shi/ki Tapa i e mo tani uni mini 'taki koḡki ṭil ṭil 'kup ki a'di mo, dhali tom buni jin 'baki uni e mo tani midi diyi bwam- bori uni ki sule/ sule/ mo.

¹⁶ Aha/ mina 'taki thip um ki pos bunyan gana/ mo dhali ka dham 'peni wosh jin midi 'taki kap um moyi.

Gway ma Asap.

82 Arumgimis bu'thki mom piti e mo ma tul 'kup jin ta jim piti mo,

eya ris bwaman gi 'kwani ma hakuumam piti a'di ki kar mo jin dwallu gwo jin toru gwo 'twa/a 'cesh mo.

² /E mini daḡ gwo dwall ki shi/ shi/ kakasja mo dhali tor mo ma gwar 'de/ gom uni gun ta thus ki thus mo? *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

³ Čiyi mii ma ḡar/e ki uni gun 'ka'da is mo dhali uni gun daran gi icom mo.

Hali mo ma ḡar/e gom uni gun dorkunuwa du mo dhali gom uni kun mini mii ta gi to mo.

⁴ Cwamu/ uni gun 'ka'da is mo dhali uni kun mini mii ta gi to mo.

'Cuḡi uni mo 'peni me'd gi uni gun ta thus ki thus mo.

⁵ Uni mish torḡ kamu/ nyiṭh yisa walla gworḡ kamu/ misha uni 'bana?

Uni iikin e mondhurumi'd mo.

Aris mo gun ḡa'bu mony'cesh mo tani uni yiḡinki is mo.

⁶ Aha/ ona gwo mo ki: Um a'di itana hakuuma mo, dhali um ta iya/ gi a'di jin Caa e ki Ca mo, aris umi 'baar mo.

⁷ Bahili um 'baar mo mini wu mo me'd 'kwani mo dhali ta'k 'ko'da 'cesh me'd iya/ ma malik mo.

⁸ Cuyi mis mo, ayy Arumgimis, dhali dwalli mony'cesh gwo mo

haala ris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo tani ta kum pi- ni mo be.

Gway jin yuḡu mo. A'di jin ta gway ma Asap.

83 Ayy Arumgimis, dhalku/ ki ca'b ki shwamm mo. Dhalku/ ki ca'bi bu'th moḡku'th is pini mo walla di ki shwamm mo, ayy Arumgimis.

² Haali/ hili mo mo ma, 'kwanij 'kup pini uni miikina dulaṭṭ mo.

Uni gwansan kun shi/ki /e i e mo tani uni 'deki 'kup buni ki mis mo.

³ Uni 'thiki gwonthus 'cesh apo/ 'kwanim pini mmo- cesh uni mo.

Uni torḡkina tor mmonṭal 'de/ apo/ unim pini gun ceshkina /e ka po/ mo.

⁴ Uni o gwo mo ki: Iiyu/ mo, dhalki ana dhidha uni sho'k ka pupush 'peni kal jin tana uni mo.

Dhalku/ ki dhal gway ma Israyiil ki a'di minu ka e doḡ/e mo.

⁵ Nye, uni 'dapan ki me'd ki gwom buni ka rem 'kup mo.

Apo/ /e mo tani uni ki gam gwo me'd mo.

⁶ Gu'ba'ku/ gi 'Kwani Pa Aduum dhali 'Kwani ma Isma/ iil

dhali 'Kwani gi Pa Muwab dhali 'Kwani gi Pa Haajar mo,

⁷ dhali 'Kwani gi Pany Jibaal dhali 'Kwani gi Pa Am- muun dhali 'Kwani gi Pa Amalik,

dhali 'Kwani gi Pam Palasthiin nyaḡka ris 'Kwani gi Pan Sur mo.

⁸ Dhali 'Kwani gi Pan Ashshuur si'da/ uni gamki gwo me'd ki uni mo.

Uni ta 'kwani kun 'bi'th ma bi ki 'bi'th kun ta uḡi ma Lu- uth mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

⁹ Wakan /e mini mii miim pini apo/ uni me'd jin miiki- na /e aponḡ 'Kwani gi Pam Midyaan mo,

dhali me'da Sisara dhala Yabin mo e Yi'de/ ma Kishun mo,

¹⁰ uni gun 'ce'dkunu sho'k mo e Pan Endor mo, uni gun warkin ki gure/ gom mony'cesh mo.

¹¹ Dhuyi mom buni kun tana uni 'penkapan mmowa e ka Guraab dhala Diib mo

dhali aris iya/ ma malik buni mo me'da Sabah dhala Salmunnaa/ mo.

¹² Uni gun o gwo mo ki: Dhalki ana budha to gom is bana mo

'pena shon dhii/i'd ma Arumgimis mo.

¹³ Ayy Arumgimis pem, dhuyi uni mmowa e ki 'tham jin 'theḡi bu'da'cesh ki ji wuṭul mo, me'da 'pi'b jin 'dashu ibwambori 'tham mo.

¹⁴ Me'd o'd jin shwaki bwanycwa mo, dhali me'da le'dan o'd jin shwaki'd ka le'd eya ris 'ku- wosha turga/ mo tani

¹⁵ wakan /e mini ḡal uni ka cunthar pini mo, dhali por uni bwa ka punthar pini mo.

¹⁶ Tu'dki uni bwam/em buni ki mo ma 'the is mo, ki uni mini 'taki ḡap gway pini mo, ayy Tapa.

¹⁷ Dhalki uni dhunu ki mo ma 'the is mo dhali 'koku ki 'ko ma cis ki sule/ sule/ mo.

Dhalki uni 'ce'dki sho'k mo ki mii jin thiskunu mii 'ko'd e ki dar ka 'the mo.

¹⁸ Dhalki uni mish gwo 'ban mo ki /e a'di iṭal 'de/ mo jin tana gway pini Tapa mo,

/e jin Caa e ki Ca apo/ mony'ceshi 'baar mo.

Eya manyuḡ gway mo, isi ki gwo ma dhenḡdhenye/ gi 'Kwani gi Pany Jatt mo. Gway gom iya/ ma Guurah mo.

84 Mom pini jin ca'ba /e mo tani wanu ena, ayy Tapa gi momis mo.

² Aḡashiram pem corḡki'da cor mo, nye a'di 'thikina buye/ mo

gom mo ki monyca'b gi Tapa mo.

Adum pem dhali buḡgwar is pem yuḡi gway ki bwanḡ 'kunyga/

goma Arumgimis jin di ki e mo.

³ Isi kan si'da/ ara ganya/ a'di gamki gu'b mo dhala gwajayilil taki'd gi gu'b gom is piti mo, e mo jin mina a'di dho'th ushan piti mo, e mo ma gwaṭam pini jin miinu to mo, ayy Tapa gi momis mo,
/e jin tana Malik pem mo dhali Arumgimis pem mo.
⁴ Mom'bor mii gom uni gwansan kun 'kokin e gu'b pini mo,
uni gun yuḱki gway mmomaṅ /e ki sule/ sule/ mo.
Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.
⁵ Mom'bor mii gom 'kwani gwahan kun 'kona mom'bi'th is e /e mo,
dhali uni gun kwasharr ma du ki kwasharr e bway ma Sihyuun mo.
⁶ Me'd jin iikina uni ka lunḡu'b e embul wosh ma Buka mo tani
uni ki war a'di mmota mo jin kasha yi'de/ e ki kash mo,
dhala shoka 'ce'dcipiny tashki a'di 'kup ki usha al piti mo.
⁷ Uni iikin ki mo jin 'bithu is mo itagi mo jin 'bithu is mo.
Arumgimis jin bol tiya e ki 'bor mo tani a'di iminu mish mo eya Sihyuun mo.
⁸ Ayy Tapa Arumgimis gi momis mo, ciḱi mon'thom pem mo ma.
Dhali ciyi /e 'ce mo, ayy Arumgimis ma Yakuub mo.
Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.
⁹ Hila goṅgoro/ me'd bam mo ma, ayy Arumgimis.
Hili 'kup ki jis/e gi a'dim pini jin 'koshu ki monyca mo.
¹⁰ Haali/ atee gi mo ki monyca'b pini mo tani a'di 'boro'd mo,
mmobola alip gi mo gunn e mo.
Aha/ mina 'taki dhal mii gunn e i is 'te/ sayi mmota manhil 'twaṅkal gu'b ma Arumgimis pem mo
mmobol mo jin 'konu e gu'ba'ku/ gi 'kwani kun ta thus ki thus e mo.
¹¹ Haali/ Tapa Arumgimis a'di ta'da tente/ dhali agoṅgoro/ mo.
A'di ciḱi mo ma 'the dhali montak mo.
Tom 'boro'da kamu/ mina Tapa non yisa 'peni uni gwansan kun iikin ki iin ḡana/ mo.
¹² Ayy Tapa gi momis mo,
mom'bor mii gom wathi/ jin gamki gwo is e /e mo.

Eya manyuḱ gway mo. Gway gom iya/ ma Guurah mo.

85 Tapa, /e miiki isi mii gi bwa goma 'cesh pini mo.
/E ki waru/ shamanettan ma Yakuub is mo.
² /E ki gwamki miinthus gi 'kwanim pini mo.
/E ki dhal ka ris miinthus buni 'pen mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*
³ /E doḱkina nyor pini bway bwa 'baar mo.
/E tu'kkin mo 'pena nyor pini jin 'batha'ba'th mo.
⁴ Waru/ aman is ka nyan'ko'd mo doḱ/e ayy Arumgimis jin ta bway mowoṭḡ bam mo
dhali dhu ka nyor pini gunn 'pen ka pije/ kun deḱkina /e apo/ aman mo.

⁵ A/e mini miiya nyor apo/ aman ki sule/ sule/ kan mo?
A/e mini dhala nyor pini mmoya ki tur apo/ ma risa nyaḱum yil gi 'kwani kana?
⁶ Mina /e bunya/ diki tash am e mo doḱ/e?
ki 'kwanim pini mina bwa 'kuny mo e /e?
⁷ Tori aman mo/en pini jin telu sho'k mo ma, ayy Tapa,
dhali dhalki aman bway gi mowoṭḡ pini me'd mo.
⁸ Dhalki aha/ ciḱa gwo mo ma, gwo jin min ma Arumgimis jin ta Tapa o mo,
haali/ a'di midi o gwo gom monḱu'th is ki 'kwanim piti mo,
dhali unim piti gwansan kun dhunu mo ki she/ ki dhelel dhelel mo, dhali uni gwansan kun tu'kkun e a'di mo eya dum buni mo.
⁹ Ka jin ḡana/ bway mowoṭḡ piti a'di diki'd e me'd mo gom uni gwansan kun ko/ki a'di mo
ki monyca midi di e bampam bana mo.
¹⁰ Mo/en jin telu sho'k mo dhali mii jin ta ji ma isin ḡana/ mo tani uni mini sho ki me'd mo.
Mii ma ḱar/e dhali monḱu'th is uni mini pi 'twa/ ka rem 'kup mo.
¹¹ Mo ma isin ḡana/ midi kash e me'd yi'de/ 'peni mony'cesh mo,
dhali mii ma ḱar/e midi hil ka lunḡu'b 'peni momis mo.
¹² Nye, Tapa a'di midi ci a'di jin 'boro'd mo,
dhali bampam bana a'di midi gwono'd a'di jin midi mara mar is mo.
¹³ Mii ma ḱar/e midi ya ibwambori a'di mo
dhali kar ḡatḡin piti mmota bway mo be.

Mon'tho ma Dawuu'd.

86 Ka'di 'cem pini mo, ayy Tapa, dhali ciḱ aha/ gwo mo,
haali/ aha/ hatha'ko'd mo dhali mina mii ta gi to mo.
² Tashi mondiki/em pem 'twa/ mo, haali/ aha/ tana wathin gayiin mo.
Tayi ciṅkinam pini is ki me'd mo, a'di jin gami gwo is e /e mo.
³ /E tana Arumgimis pem mo.
Miiyi mii ka 'the gom aha/ mo, ayy Tapa,
haali/ e /e mo tani aha/ gwokina 'twa/ i /e iyula tente/ mo.
⁴ Kunyi aḱashira/ gi ciṅkinam pini mo,
haali/ e /e, ayy Tapa, aḱashiram pem 'de'kka/ 'kup 'kup ki mis mo.
⁵ Haali/ /e, ayy Tapa, ta a'di jin 'boro'd mo dhali jin gwamki'da gwam mo,
ki mo/en pini jin telu sho'k mo jin ishki'd ka enthus mo gom uni 'baar mo kun mini yuḱ /e mo be.
⁶ Ciyi 'cem pini, ayy Tapa, ka 'thom pem mo.
Ciḱi gwo gom ko jin gwoka/ ka di'b me'di is mo.
⁷ Ka tee jin tocu aha/ bwa mo tani aha/ yuḱkina /e mo,
haali/ /e thoḱki aha/ 'twa/ mo.

⁸Janƙamu/ yisa di'da e bwam ma rum thus gwahan jin waki /e, ayy Tapa, walla jan kamu/ yisa di'da jin mii to me'd /e mo.

⁹Aris kal ma ris 'kwaniny'ceshi 'baar mo kun uƙa /e mo tani mini pu'du/ mo dhali luƙ ki jir 'kupa'dupuni bwambori /e mo, ayy Tapa, dhali kar gway pini ki ca mo.

¹⁰Haali/ /e caaca mo dhali miina dhan to gi momer mo, dhali /e 'de/ itana Arumgimis mo.

¹¹Tori aha/ gwo gom bway pini mo, ayy Tapa, ki aha/ mina ya e bway ganam pini mo.

Kara dum pem mmoƙal 'de/ mo ki aha/ mina ƙo/ gway pini mo.

¹²Aha/ ƙina mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki /e mo, ayy Tapa Arumgimis pem mo, ka dum pemi 'baar mo, dhali aha/ mina kar gway pini ki ca ki sule/ sule/ mo.

¹³Haali/ mo/en jin ƙelu sho'k mo tani a'di caaca 'kup ki aha/ mo.

/E 'cuƙkina ƙashiram pem 'peni moƙ'kulga/ ma Haawiya mo.

¹⁴Ayy Arumgimis, 'kwani kun ushi 'kwani ga/ uni cuki apo/ aha/ mo,

dhanā tul 'kup 'kwani kun maƙamaƙ mo tani simmki mondiki/em pem e mo, dhali uni 'koki kar /e ibwambori jis/em buni mo.

¹⁵Hili /e, ayy Tapa, /e tana Arumgimis jin miimii mo dhali mii mii ka 'the mo,

/e maƙala she/ ki maƙal goma nyor mo, dhali mo/ en pini jin ƙelu sho'k mo tani ishki'd mo dhali mii ma isiƙ gana/ si'da/ mo.

¹⁶Tuku/ mo e aha/ mo dhali bu'th mo jin hiluwa hil ka 'thime/ ki mo/en apo/ aha/ mo.

Ɔiyu/ mo jin 'bidhu/ e is pini ki ƙinƙinam pini mo, dhali tayi ya/ gi nyaranyƙinam pini is ki me'd mo.

¹⁷Tori aha/ jamas mii ma 'them pini mo, ki uni gwansan kun shi/ki aha/ i e mo mini par mii e mo tani dhali minu dhu ki mo ma 'the is mo haali/ /e, Tapa, woƙhi aha/ mo dhali malas aha/ mo be.

Gway gi iya/ ma Guurah. A'di ta gway jin yuƙu mo.

87 E 'kuwosha turga/ jin ƙogu mo jin doshki'd mo jin ta 'penƙuman bampam piti jin ƙa'bki'd mo.

²Tapa a'di enki 'twaƙkala goƙ ma Sihyuun mo, mmobola ris mo jin 'konu e pa ma Yakuub e mo.

³To gi monyca a'di ƙorkunuwa ƙor gom /e mo, ayy 'penƙuman bampa/ ma Arumgimis mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

⁴E bwaman uni gwansan kun mishki aha/ mo tani aha/ ƙorkina aRahab eya tente/ mo dhali Pam Baabil mo.

Hili mo mo ma, 'Kwani gi Pam Palasthiin dhali 'Kwani gi Pan Sur nyaƙki 'Kwani gi Paƙ Gale/ mo.

Uni o gwo mo ki: Jan 'de/ yan dho'thkunu e mun mo. ⁵Dhali goma Sihyuun mo tani a'di minu o gwo ciki:

Jan 'de/ yan dhali jan 'de/ ƙaan dho'thkunu eya yim mo.

Haali/ a'di jin Caa e ki Ca ki is piti midu ƙela yim sho'k mo.

⁶Tapa midu deƙa deƙa e mo me'd jin 'kwarkina a'di gway gi 'kwani mo ki:

A'di 'de/ yan dho'thkunu imun mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

⁷Imanyuƙ gway dhali imansa gara/ o gwo mo ki: Aris mo jin kasha yi'dem pem e mo tani uni 'kon e /e mo.

Gway jin yuƙu mo. Gway gom iya/ ma Guurah mo. Eya manyuƙ gway mo, isi ki gway jin gwonu gom bwan diti'd mo. A'di ta gway mmoyetha Hemaan jin ta Wathi/ ma Asraah sho'k mo.

88 Ayy Tapa, Arumgimis pem, aha/ yuƙkina /e mmowoƙh aha/ montee mo.

Aha/ gwokina mon'thiny ibwambori /e mo.

²Dhalki mon'thom pem pu'dki'd ibwambori /e mo, ƙa'di 'cem pini mmociƙ kom pem mo.

³Haali/ aƙashiram pem a'di 'tu'du/ mo ki monto'c bwa mo,

dhali mondiki/em pem a'di ƙalkina mo mo mmo'disha Haawiya is mo.

⁴Aha/ deƙu e nyaƙki uni gwansan kun iikin ka lungu'b e jisa 'kulga/ mo.

Aha/ tana wathi/ jin dar gi mom'bi'th mo,

⁵dhali mmowa e ki a'di jin dhalkunu 'pen e bwaman jwa mo,

dhali wa e ki wathi/ jin 'koshkunu mmo/ish e jis jwa mo,

dhali wa e ki uni gwansan kun dina /e ki ka e doƙ/e mo,

haali/ uni 'ciƙhkunu 'twa/ mo 'peni me'd pini mo.

⁶/E karki aha/ e jisa 'kulga/ mo,

dhali e pa gi mondhurumi'd dhali moƙ'kulga/ mo.

⁷Anyor pini ishki'da po/ aha/ ki diƙ diƙ mo,

dhali /e kumki aha/ 'twa/a 'cesh ka ris mii gi lanthinem pini mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

⁸/E ki raƙ uni gun nyaƙ ii ki aha/ mmogas aha/ mo.

/E ki kar aha/ mmota to jin bulabul gom uni mo.

Aha/ mu'thkunu 'twaƙal e bwaman mo wakan ki aha/ mina mo ye mo.

⁹Em pem caki'd mo mmokala 'tum gom bwan diti'd mo.

Isa yempa/ aha/ yuƙkina /e mo, ayy Tapa.

Aha/ te'dkina me'd pem gom /e mo.

¹⁰A/e mii miimer gom uni gun wukina?

A/dhali kun iikin mo mini cu mis mo mmomaƙ /eya? *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

¹¹A/mo/en pini jin ƙelu sho'k bahu e jis jwa mowa?

Walla dhali mo ma isiƙ ganam pini e mo jin kupu mowa?

¹²A/momer pini mishu e mondhurumi'd mowa?

Walla a/mo jin tana /e is ki me'd mmowoƙh 'kwani e mony'cesh jin dhaluwa dhal 'pen mishu mowa?

¹³Hili aha/, ayy Tapa, gwokina 'twa/ e /e mo.

E mon'thomo/ a'thom pem yaki'di bwambori /e mo.

¹⁴ Ayy Tapa, atinta ibiṭa /e aha/ asho kan mo?

Atinta bāga /e jis/em pini 'peni aha/ mo?

¹⁵ Mo jin jwakaṭkunuwa du mo dhali mowu 'dishki aha/ is mo 'pena tee jin taka/ dhuru'c mo, aha/ 'koshu is ka nyor goma purem pini mo. Aha/ dara gi mowoth mo.

¹⁶ Anyor pini a'di dhi'thki aha/ sho'k mo.

To jin ko/ka/ is 'peni /e uni bu'thkina bu'th mmo'ce'd aha/ sho'k mo.

¹⁷ Uni 'kamki aha/ is me'da gannu/ yi'de/ jin guski'd ka tee 'baar mo.

Uni 'kamki aha/ 'kup ki deki montal 'de/ mo.

¹⁸ /E ki raḡ uni gun eni aha/ dhali imugum pem mmo-gas aha/ mo.

Imannyaḡ 'kom pem uni 'kon e mondhurumi'd mo.

Gway jin yedhu a/Eṭṭhaan sho'k jin ta Wathi/ ma Asraah mo.

89 Aha/ mina yuḡ gway gom mo/en pini jin ṭelu sho'k mo, ayy Tapa, ki sule/ sule/ mo.

Ki 'twa/ pem mo tani aha/ mina bah gwo gom mo ma isiḡ ganam pini eya risa nyaḡum yil gi 'kwaniny'cesh mo.

² Haali/ mo/en pini jin ṭelu sho'k mo tani a'di ṭelkunu ki sule/ sule/ mo.

Mo ma isiḡ ganam pini a'di rwa'ckunu mo me'd momis mo.

³ /E ki o gwo mo ki: Aha/ gamkina gwo me'd ki jin 'dem pem jin kwanyka/ mo.

Aha/ thulkina gwo me'da po/ goma Dawuu'd jin ta ciḡkinam pem mo.

⁴ Aha/ mina ṭel emen pini sho'k ki sule/ sule/ mo, dhali nyaḡa ḡursi ma maliḡ pini goma risa nyaḡum yil gi 'kwani mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

⁵ Dhalki momis maḡ momer pini mo, ayy Tapa, dhali mo ma isiḡ ganam pini e dhana tul 'kup gi 'kwani kun ḡogu mo.

⁶ Haali/ kaja a'di jin di'd e momis gunn kun uḡu jin minu kar ka par nyaḡki Tapa mo?

Kaja ibwaman uni gi momis jin wakina e ki Tapa mo?

⁷ Arumgimis a'di jin ko/kunu eya dhana tul 'kup gi 'kwanim piti kun ḡogu mo,

a'di jin caaca mo dhali jin ta'da pure/ mo apowa ris uni 'baar mo kun 'kamki a'di is mo.

⁸ Ayy Tapa Arumgimis gi momis mo, kaja a'di jin ta jima dem dem me'd /e mo? ayy Tapa, nyaḡki mo ma isiḡ ganam pini jin 'kamki /e is mo.

⁹ /E jikina ji apo/ yi'de/ jin birki bakal mo.

Ki lanthinem pini jin cukina a'di mis mo tani /e doshki uni mo.

¹⁰ /E siri'ckina Rahab apo/ ki sho'k mo me'd buḡwar isa goḡgoro/ mo.

/E ḡwa/ki 'kwani kun ta 'kup ki /e 'twa/ mo ka bim pini jin ḡa'bki dem dem mo.

¹¹ Momis ta kum pini mo dhali mony'cesh si'da/ ta jim pini mo.

Mony'cesh dhala ris to 'baar kun 'kon e a'di mo tani, /e ḡa'bki uni mo be.

¹² Abora bim poros dhali abora biny cam /e uḡki uni mo.

Wosh ma Tabur dhali Wosh ma Harmuun uni 'kunyki-na bwa gom gway pini mo.

¹³ /E takin ga bim pini jin ḡa'bki dem dem mo.

Me'd pini 'bitha'bi'th mo, me'da bim poros pini turatur mo.

¹⁴ Mo ma ḡar/e dhali mo jin dhunuwa dhu ka po/ uni ḡa'bkina ḡursi ma maliḡ pini mo dhali mo/en jin ṭelu sho'k mo dhali mii ma isiḡ ganam pini mo uni iikini bwambori /e mo.

¹⁵ Mom'bor mii gom 'kwani kun mishi cuu mo e mo ma tul 'kup jin yuḡuwa yuḡ mo, uni gun iikin mo, ayy Tapa, e moḡkush gi jis/em pini mo,

¹⁶ uni gun 'de'k gway isi mis gom gway pini ka tee 'baar mo,

dhali kar mo ma ḡar/em pini ki ca mo.

¹⁷ Haali/ /e ta monyca gom mom'bi'th is buni mo.

Ki mii ma 'them pini mo tani cem bam karkunu ki ca mo.

¹⁸ Haali/ agoḡgoro/ gi me'd bana mo tani a'di ta ji gi Tapa mo,

amaḡliḡ bana mo tani a'di ta ji gi A'din 'De/ jin ḡogu jin ta jima Israyiil mo.

¹⁹ Haali/ 'pena dhamo/ mo tani /e ṭorki gwo ki tonyjan mo

ki a'dim pinin 'de/ jin ta isiḡ gana/ mo dhali o a'di gwo mo ki:

Aha/ karkina toḡ'kup 'dolkon apo/ jan 'de/ a'di jin ḡa'bki dem dem mo,

dhali aha/ karkina a'di ki ca, a'din ṭal 'de/ yan jin kwanyu/ mo 'peni 'kwani mo.

²⁰ Aha/ gamkina Dawuu'd mo a'di jin ta ciḡkinam pem mo.

Ka yin pem jin ḡogu mo tani aha/ ki 'koshki a'di mo.

²¹ Wakan me'd pem midi diya po/ a'di ki sule/ sule/ mo.

Abim pem si'da/ midi 'bi'th a'di is mo.

²² Uni gun ta 'kup ki a'di mo tani uni mini 'koki pi a'di e ki yuḡ mo.

Uni gun ta thus ki thus mini 'koki kar a'di mo mmokar is ki gwa'd mo.

²³ Aha/ mina siri'c uni gun ta 'kup ki a'di ki sho'k ib-wambori a'di mo.

dhali dher uni gwahan is bwa ka 'cesh mo uni gun shi/ki a'di i e mo.

²⁴ Mii ma isiḡ ganam pem dhali mo/en pem jin ṭelu sho'k mo tani uni mini nyaḡ 'ko ki a'di mo be,

dhali ki gway pem mo tani cem piti minu kar ki ca mo.

²⁵ Aha/ mina kar me'd piti apo/ ḡumma/ yi'de/ mo dhali me'da bim poros piti apo/ yi'de/ kun son mo.

²⁶ A'di midi 'ther ko e aha/ mo dhali o gwo mo ki: /E tana Ababam pem mo,

jin ta'da Arumgimis pem mo, dhali Wosh jin ta bway mowoth pem mo.
²⁷ Dhali aha/ mina kar a'di mmota abwanyara/ mo, a'di jin eka/ ek mmobol imalik gi mony'cesh e mo.
²⁸ Mo/en pem jin telu sho'k mo tani aha/ mina karki a'di gom a'di ki sule/ sule/ mo.
 Dhali gwom pem jin gamka/ me'd mo midi dosh mmorwa'ckunu a'di gom a'di mo.
²⁹ Aha/ mina tel jil piti sho'k ki sule/ sule/ mo dhali akursi ma malik piti mina e wa ka tee gi momis mo.
³⁰ Wakki/ ucim piti mini dhal gwonkan pem jin cinu 'pen mo
 dhali 'koki ii isi me'd gwonkan kun onu mo tani,
³¹ dhali wakki/ uni ki puu gwonkan pem kun bahu mo dhali 'koki dhu gwonkan pem kun 'kwarkunu mo tani
³² yan'ko'd aha/ mina ci uni ajisa gom gwondhan buni ki cwam pem mo
 dhali miinthus buni ki gulu'c jin miga/ dor uni mo.
³³ Hili aha/ mina joç mo/en pem jin telu sho'k 'peni a'di yisa,
 walla aha/ mina ta thus gom mii ma isinj ganam pem yisa.
³⁴ Aha/ mina diki puu gwo jin gamka/ me'd mo walla ak gwo e mo jin piyid 'peni 'twam pem mo.
³⁵ Me'd 'de/ ki sule/ aha/ okina gwo isi 'baar mo mmothul gwo me'da po/ gom mondhelel pem mo.
 Dhali aha/ mina diki ta ator goma Dawuu'd mo.
³⁶ Jil piti midi 'dim 'kup ki sule/ sule/ mo,
 dhali akursi ma malik piti midi di ki sule/ me'da tente/ ibwambori jis/em pem mo.
³⁷ Me'da ppe mo tani a'di midi tel sho'k ki sule/ sule/ mo.
 A'di midi dosh ki morwa'c is mo ki momis 'kon mmo'dim 'kup mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*
³⁸ Hili shwane/ /e bitkina bita sho mo dhali ruka/ ruk mo.
 /E 'tu'dkunu mo ka nyor apo/ a'dim pini jin 'koshkunu ki monyca mo.
³⁹ /E watki gwom pini jin gamu me'd mo gi cininam pini mo.
 /E ki shi/ ton'kup piti is e bu'da'cesh mo.
⁴⁰ /E ki yu'd agoj piti mo.
 /E ki kar mom piti jin tenu gwo mmokup mo.
⁴¹ Aris uni gwansan kun pekin mo uni dilki a'di to mo. A'di cikunu gura/ ki imannyak 'kom piti mo.
⁴² /E ki kar me'da bim poros gi a'di jin ta 'kup ki a'di ki ca mo.
 /E ki dhuwa ris uni gun ta 'kup ki a'di mmo'kuny bwa mo.
⁴³ Nye, /e ki dok shemen gandal piti jin kaaka ka nyan'ko'd mo.
 Dhali /e diki kar a'di mmodosh mo e mo ma mee mo.
⁴⁴ /E ki joç cwa ma malik 'peni me'd piti mo dhali /e ki bita kursi ma malik piti a'cesh mo.
⁴⁵ /E ki kara teem piti ki kuç kuç mo ateem piti jin tana a'di dhuru'c mo.

/E ki tash a'di is ki mo ma 'the is mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*
⁴⁶ Ki mo gi wakata, ayy Tapa, imina /e bag is pini ki sule/ sule/ kan mo?
 Ki mo gi wakata, imin ma nyor pini pur me'd o'd kan mo?
⁴⁷ Kayi gwo e mo ma, ayy Tapa, mondiki/e wana bar piti kata mo?
 Dina /e ki par e mom pini jin uka /e to di bwa 'te/ go-ma ris iya/ gi 'kwani mo?
⁴⁸ Wathi/ jana sa/ imidi di ki e mmodiki par wu e mo?
 Dhali kaja si'da/ imidi misha kashiram piti woth 'peni mom'bi'th ma Haawiya mo? *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*
⁴⁹ Tapa, mane mo/en pinin dhamo/ yin jin telu sho'k mo,
 a'di jin tana /e isinj gana/ a'di jin thulkina /e aDawuu'd gwo me'da po/ mo?
⁵⁰ Kayi gwo e mo ma, ayy Tapa, cininam pini cinu gu-ra/ mo be.
 Kayi gwo e mo ma, ki aha/ kalkina asor gi 'kwani gwansan eya bor pem mo,
⁵¹ a'di jin thunykina 'kwani kun ta 'kup ki /e 'twa/ is mo, ayy Tapa,
 a'di jin miikina uni ka mak mo, natgin gi a'di jin 'koshkina /e ki monyca mo.
⁵² Mom'bor mii gom Tapa ki sule/ sule/ mo. *Amen dhali Amen.*

AWARKA/ JIN 'KONA 'BANI DONON MO

Mon'tho ma Musa, a'di jin ta Wathi/ ma Arumgimis mo.

90 Tapa, /e taki jim bam jin 'kona am 'twa/i cine/ mo eya risa nyaçum yil gi 'kwani mo.
² Ntwa/a/ ka dhan wosha turga/ 'kokunu mmo'doyu/ ka pije/ mo,
 walla isi me'dyini jin uka /eya 'cesh dhali mony'cesh mo,
 'peni mo jin 'konuki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo itan mo jin 'konuki/ e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo tani /e tana Arumgimis mo.
³ /E ki tu'k wathi/ mmowar ki bu'da'cesh ka nyan'ko'd dok/e mo
 dhali /e ki o gwo mo ki: Dokku/ ka nyan'ko'd mo, ayy uci gi 'kwaniny'cesh mo.
⁴ Haali/ yila alip e jis/em pini mo tani ta ton kamuwa?
 Hili a'di wana e katili/ jin peki'd mo,
 walla a'di wana e ki mon'thiny jin timkunu mo mo.
⁵ /E ki dhi'th 'kwani sho'k mo dhali uni wakina e ki jan jin shu'bu/ mo,
 dhali wa e ka sho jin lu/kin mon'thamo/ mo.
⁶ E mon'thamo/ me'd jin lu/a a'di ki tup tup mo dhali a'di lu/u mo
 dhali mom'pimpili/ mo tani a'di uski'd ki jog mo dhali ku'th mo.
⁷ Haali/ aman kupkunu ki 'ci'dda/ ka nyor pini mo.

Ka nyor pini mo tani aman kumkunu 'twa/a 'cesh ki kum jin 'boro'da?

⁸ /E ki kar tom bam jin 'coḱa'coḱ ibwambori /e mo.

Miinthus bam kun miikina am ka ḱwal is mo dhukina /e e moḱkush gi bwam/em pini mo.

⁹ Haala risa teem bami 'baar mo pekin mo e bwaḱ'kwariny ma nyor pini mo.

Yil bam pu'dkin itagi 'pemen mo me'da shure/ jin daḱ 'kup mo.

¹⁰ Yil gi moḱ'koki/em bam a'di ta iss 'kwanimpa kwara i'ce'dka 'kume'd apo/ mo,

walla isi kani waḱki/ 'kup gwo gom mom'bi'th is itagi iss 'kwanimpa doḱon mo tani

hili naskina/ sur buni a'di di'di mmo'kosha 'kosh ki mii mo dhali moḱo'c bwa mo,

dhali ki 'dishe/ mo tani uni pekin mo dhali aman pek-ina mo.

¹¹ Kaja si'da/ imidi hil isi gwo i e goma nyor pini mo, dhali ka nyor pini isi ki gwo jin minu ḱo/ /e mo?

¹² Wakan ḱori aman gwo mo mmodeḱa teem bam e mo

ki aman mina gama dum bam gi moyuḱ mo.

¹³ Doḱu/ mo, ayy Tapa! Ki mo jin wakata imina /e idi mo?

Hili ahil ki e ma 'thime/ gom ḱinḱinam pini mo.

¹⁴ Kapi amana dum bam ki mon'thamo/ ki mo/en pini jin ḱelu sho'k mo

ki aman mina bwa 'kuny mo dhali 'bor bwa mo ka teem bam 'baar mo.

¹⁵ Dhuyi aman mmo'kuny bwa mo me'da tee ka ris mo me'da cim gunn kun dorkina /e aman mo

dhali me'd yil ka ris me'd jin parkina aman tonthus e mo.

¹⁶ Dhalka ḱu'c pini a'di ḱoru eya tente/ e ḱinḱinam pini mo,

dhali monyca gi mom'bi'th pini e uḱim buni mo.

¹⁷ Dhalki mii ma 'the gi Tapa Arumgimis bam di'da po/ aman mo,

dhali ḱeli /e aḱu'c bam sho'k mo jin miina aman ki me'd bam mo,

nye, aḱu'c jin miina aman ki me'd bam mo tani ḱeli /e a'di sho'k mo.

91 A'di jin ḱa'bki'd eya darha'da/ gi a'di jin Caa e ki Ca mo,

a'di jin ḱa'bki'd eya la gi a'di jin ḱa'bki dem dem mo,

² midi o Tapa gwo mo ki: /E a'di ihurga/ jwa icine/ mo dhali /e tana cur pem jin ḱenu gwo mo,

Arumgimis pem, e /e mo tani aha/ gamkina gwo is mo.

³ Haali/ a'di midi 'cuḱ /e mo 'pena gume/ jin cesh ma mancesh to to mo

dhali 'peni to jin wo'cki 'kwani is she/ mmowu mo.

⁴ A'di midi kum /e 'kup ki thulas piti mo, dhali e bwaḱ'kwariny ma bim piti mo tani /e mini gam mo jin huru jwa mo.

Mii ma isiḱ ganam piti a'di ta'da goḱgoro/ mo dhali pa'dal mo.

⁵ /E mini diki ḱo/ is gom mon'thiny jin midi miiya pure/ mo,

walla athopa/ jin peki'd montee mo,

⁶ walla to jin wo'cki is she/ jin parki'd mon'thiny mo, walla mo jin 'ce'du/ sho'k jin shi/ki'da shi/ is montee mo.

⁷ Alip 'kwani mini rasu/ e 'ko'd gwar pini mo, dhali alaapi 'kume'd mini rasu/ ka bim poros pini mo,

hili a'di midi diki pu'du/ mmo'dish /e is mo.

⁸ /E mini hil ki ja'si em pini mo

dhali hil mo jin minu ri'c a'di jin ta thus ki thus mo.

⁹ Haali/ /e ki kar Tapa mmota jim pini jin huru /e jwa mo,

a'di jin Caa e ki Ca mo jin ta mom pini jin ḱa'ba /e icine/ mo tani

¹⁰ tonthusa kamu/ midi diya mmopu'da po/ /eya?

walla mo jin doruwa dor midi 'dish /e is e gu'b bur-rinyem pini jin ḱa'ba /eya?

¹¹ Haali/ a'di midi hash iman'doyu gwom piti mo

mmoḱan gwo gom /e mo

dhali mmoji /e mo eya ris bway pini 'baar mo.

¹² E me'd buni mo tani uni mini 'de'k /e mo,

isi ciki/ ki /e mina sho'k pini diki ḱorosh apo/ wosh mo be.

¹³ /E mini yapa dhopa po/ ki sho'k mo dhali tasha/ jin

ta ga ḱi'di cine/ mo,

dhali adhop jin ta dhuru'c mo dhali tasha/ mo /e mini yap uni ki sho'k mo.

¹⁴ Haali/ a'di koḱḱi aha/ me'd ki mo/en mo tani aha/ mina 'cuḱ a'di mo.

Dhali aha/ mina cesh a'di ka po/ mo haali/ a'di mishki gway pem mo be.

¹⁵ Ki a'di midi yuḱ aha/ mo tani aha/ mina yuḱ a'di

'twa/ mo,

aha/ mina nyak di ki a'di e mo jin ḱoju a'di bwa mo.

Aha/ mina 'cwam a'di mo dhali taḱ a'di mo.

¹⁶ Ki mondiki/e jin tura 'ba/ ki tur mo tani aha/ mina

kap a'diya du mo,

dhali ḱor a'di bway gi mowoth pem mo.

Gway. Gway jin yuḱu goma cim ma pesu/ mo.

92 A'di 'boro'd mmoḱi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki Tapa mo,

mmoyuḱ gway mmomaḱ gway pini mo, ayy /e jin Caa e ki Ca mo,

² mmobah gwo gom mo/en pini jin ḱelu sho'k mo mon'thamo/ mo,

dhali mo ma isiḱ ganam pini mon'thiny mo,

³ dhali ki koḱ gway ma dhenḱhenye/ jin 'kon ma shu/i 'kume'd mo jin buḱu ki dar ga yi'c mo dhala dhenḱhenye/ mo,

dhali ko jin lukum ma dhenḱhenye/ jin 'kon ma shu/i pesu/ mo be.

⁴ Haali/ /e, ayy Tapa, /e karki aha/ mmo'kuny bwa ki 'kuny gom miim pini mo.

Ki miin to ki me'd pini mo tani aha/ yuḱkina gway ki moḱ'kuny bwa mo.

⁵ Dhan miim pini 'ka'da miiya, ayy Tapa.

Gwom pini kun kuluma /e ibwa mo tani uni 'kula'kul mo.
 6 Wathi/ jin ta dholgon mo tani mol a'di mish 'ban mo, wathi/ jin 'kan ma 'kama janya/ mo tani a'di mol mish gwo yansan 'ban mo be.
 7 Ki ba a'di jin ta thus mo tani a'di 'ka'da le/ me'da sho mo dhali imanmii tonthusi 'baar mo lugkin ki ṭup ṭup mo tani uni 'birki 'kup ki mo jin 'ce'du/ sho'k ki sule/ sule/ mo, 8 hili /e, ayy Tapa, /e a'di idikin e mo jin ḳapaṭa/ ḳapaṭ ki sule/ sule/ mo.
 9 Haali/, hili mo mo ma, 'kwani kun ta 'kup ki /e mo, ayy Tapa, haali/, hili mo mo ma, 'kwani kun ta 'kup ki /e mo tani uni minu 'ce'd sho'k mo. Aris imanmii tonthus mo tani minu ce'ker bwa mo be.
 10 Hili /e eḱki cem pem mo mmowa e ki ce ma al-maṇa'th mo. /E ki wol aha/ ayin jin ta this ki this i is mo.
 11 Em pem parki uni kun ta 'kup ki aha/ e mo mmoṭa'k ka luṅgu'b mo. 'Cem pem ciḱki gwo gom mom'bir 'kup ki 'kwani kun ta thus ki thus kun ṭha'th aha/ ki is mo.
 12 Uniṅ ḳar/e uni lugkin me'd cwanyjetḥkum mo dhali ca me'da bwanyayiis e Pan Lubnaan mo.
 13 Uni cu'thkunu mo e gu'b gi Tapa mo. Uni lugkin ki ṭup ṭup e gu'b ma piḱe/ jin di 'kup ḳany ma Arumgimis bana mo.
 14 Uni 'kon naskina/ mmodho'th maman ka dhan buni kun tana uni mo. Uni 'tu'du/ mo ki sule/ ki yiman ki is buni mo dhali ish-ki dhii/ mo
 15 mmoṭor eya tente/ ki Tapa a'di ta a'di jin ta'da ḳar/e mo, a'di jin ta wosh pem mo, dhali miin̄ kamu/ di'd e a'di yisa jin ush me'd mmonon a'di mmota ḳar/e mo.
93 Tapa a'di jiki'da ji mo. A'di hi'thkunu ki burrin̄ye/ ma maliḱ mo. Tapa a'di hi'thkunu is ki burrin̄ye/ mo. A'di 'kamkunu is ki mom'bi'th mo. Nye, mony'cesh a'di ṭelkunu sho'k mo. A'di molu joḱ ki sule/ sule/ mo be.
 2 Ḳursi ma maliḱ pini a'di ṭelkunu sho'k mo 'peni kad-hamo/ mo. /E idikin 'peni kadhamo/ ki sule/ sule/ mo.
 3 Agannu/ yi'de/ uni uluḱkin ki mis mo, ayy Tapa, agannu/ yi'de/ uni uluḱkin ki mis ki 'twam buni mo, agannu/ yi'de/ uni uluḱkin ki mis ki 'twam buni jin gwokina uni aḱuku/ ḳuku/ mo.
 4 Mo ta gi mom'bi'th kagahara mmobol yi'de/ e jin alki is is ka ris mo, dhali mo ta gi mom'bi'th mmobol yi'de/ jin birki bakal e mo. Tapa jin diki'd e mo jin ḳa'dama/ ḳa'dam mo tani a'di ca'bki dem dem mo.
 5 Gwoṅkan pini kun 'kawurkunu mo tani uni 'kon eya tente/ ki 'koṅ gana/ mo.

Monḱo/ piti a'di gama gam gom gu'b pini mo, ayy Tapa, gom ki sule/ sule/ mo.
94 Ayy Tapa, /e tana Arumgimis jin ri'cki'da ri'c mo. /E tana Arumgimis jin ri'cki'da ri'c mo tani dhalki /e kushki mo mo.
 2 Cuyi mis mo, ayy /e jin tana Amandwall mony'cesh gwo mo. C̣iki uni gwahan kun dhu is ki ca tom buni kun 'dapa uni ki 'dap mo.
 3 Ayy Tapa, ki mo gi wakata imina uni kun ta thus ki thus i'ko mo? Ki mo gi wakata imina uni kun ta thus ki thus 'ko mo mmope ki bwaṅ 'kunyud mo?
 4 Uni wolki gwom pus buni kun dhunu uni 'ba/ ki ca ka piḱe/ mo, uni dhu 'ba/ ki ca mo, aris uni 'baar mo kun miiki tonthus mo.
 5 Uni siri'cki 'kwanim pini apo/ ki sho'k mo, ayy Tapa, dhali wa'th mal pini i e mo.
 6 Uni ki 'kosh upa dhalla/ mo dhali uni kun ii ii yilkina/ mo, dhali ta iman'kosha mee ki 'kwani kun dar gi icom mo.
 7 Dhali uni ki o gwo mo ki: Tapa mishki toṅ kamu/ par eya? Arumgimis ma Yakuub a'di mish toṅ kamu/ nyiṭha/?
 8 Mishi gwo 'ban ma, ayy 'kwani kun ta dholgon ki dholgon mo. Um kun tana rwa/e/, ki um mini yuk kakasja mo?
 9 A'di jin uḱki gu'ban'ce mo tani mina a'di diki ciḱ gwo mowa? A'di jin uḱki e mo tani mina a'di diki par mo e mowa?
 10 A'di jin dorki kal gi 'kwaniny'cesh mo tani mina a'di diki dora dor garaa? A'di jin torki 'kwani gwo mmonyith̄ to mo tani,
 11 Tapa a'di mishki to kun kuluma 'kwani ibwa mo, ki uni ta toṅ kamuwa? ayy jasa wulpe/ 'te/ mo.
 12 Mom'bor mii gom wathi/ a'di jin dorkina /e mo, ayy Tapa, dhali a'di jin torkina /e gwo 'peni gwonkan pini jin cinu mo,
 13 mmoḱi a'di isa haju/ 'pena teem piti jin toju a'di bwa mo, ntagi jisa 'kulga/ minu cwany mo gom a'di jin ta thus ki thus mo.
 14 Haali/ Tapa midi diki dhal 'kwanim piti 'pen mo. A'di midi diki dhal mal piti 'pen mo.
 15 Mo jin dhunuwa dhu ka po/ midi doḱu/ mo e mo jin ta'da ḳar/e mo, dhali aris uni 'baar mo kun dhelel ma du mo tani uni mini bath̄ a'di isho'k mo be.
 16 Kaja a'di jin cu mis gom aha/ apo/ uni kun ta thus ki thus mo? Kaja a'di jin doshki'd gom aha/ apo/ imanmii tonthus mo?
 17 Waḱki/ Tapa midi diki ta manwoṭh̄ pem mo tani aḱashiram pem ishunsan gana/ moyi midi ca'b ki shwamm e mony'cesh jin 'konu ki shwamm mo.

¹⁸ Ki aha/ kulumkina gwo ibwa mo ki: Sho'k pem yereski'd mo tani mo/en pini jin t̄elu sho'k mo, ayy Tapa, a'di ibu'thki aha/ mmodosh mo be.

¹⁹ Ki mo ma teṭe/ ma dum pem tana ris mo tani momalas pini uni 'kunykina kashiram pem bwa mo be.

²⁰ Mina itapa kun ta thus ki thus mish gwo gam me'd nyaḱki /e mo, uni kun thosonki gwoṅkan kun bahu kun tanuwa pibi ka pibi mo?

²¹ Uni 'tuntulki isi montal 'de/ apo/ mondiki/e gi wathiṅ kar/e mo, dhali waḱ a'di jin di'd ka po/ mmokar a'di mmowu mo.

²² Hili Tapa a'di warki'd ka cur pem jin t̄enu gwo mo, dhali Arumgimis pem ta wosh pem jin hurga/ jwa mo.

²³ A'di midi doḱki uni to i is mo gom miiny 'coḱgam buni mo dhali dhi'th uni sho'k ka pupush 'peni miim buni kun tana uni thus ki thus mo.

Tapa Arumgimis bana midi dhi'th uni sho'k ka je'desh mo.

95 Ayy iiyu/ mo, dhalki ana yuḱa gway gom Tapa mo.

Dhalki ana 'kunya bwa kagahara mmowol cuuwa/ gom wosh jin ta bway mowoṭh bana mo.

² Dhalki ana iiyina mo e buṅ'kus piti mo mmoḱi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo.

Dhalki ana 'kunya bwa kagahara mmowol cuuwa/ nyaḱki gway jin maṅuwa maṅ mo.

³ Haali/ Tapa a'di ta'da Arumgimis jin caaca mo, dhali a'di ita'da Maliḱ jin caaca apowa risa rum pinycon mo.

⁴ E me'd piti mo tani moṅ'kulga/ gi mony'cesh 'kokin mo, dhali mo jin ka'dama/ ka'dam kun ta wosha turga/ si'da/ uni ta kum piti mo.

⁵ Kumma/ yi'de/ uni ta kum piti mo, haali/ a'di i/uḱki uni mo, haali/ me'd piti a'di uḱki mony'cesh jin kuthaḱu'th mo.

⁶ Ayy iiyu/ mo, dhalki ana luṅa luṅ mo, dhali 'ko ki jin 'kupa'dupun mo, dhalki ana raḱa is ka 'cesh ibwambori Tapa jin uḱki ana mo.

⁷ Haali/ a'di ta'da Arumgimis bana mo, dhali ana tana 'kwani ma shon dhii/i'd piti mo, dhali ka'bal gi me'd piti mo.

Ayy ka tee yan shwane/ mo ki um mini 'taki ciḱ 'twam piti moyi.

⁸ Dhalka dum bum ki 'bi'th mo me'd mo jin yuḱu gway ka Mariiba † mo

me'da tee yan jin ta'da tee ma Massa e bwaasho mo,

⁹ ki ibabam bum palki aha/ mo dhali kar aha/ mmony/ mo, ba uni mishki miim pem mo be.

¹⁰ Ki yila issu/ mo tani aha/ jwakaṭkunuwa du mo gom 'kwani ma nyaḱum yil gwan mo,

dhali o gwo mo ki: Uni 'kwani gwansan uni tan ma dum buni t̄huthu/ ki t̄huthu/ mo, dhali uni 'koki dhu gwo ki bway pem mo.

¹¹ Wakan aha/ thulkina gwo me'da po/ ka nyor pem mo

ki uni mini 'taki 'koki ciḱ mo e mo jin sinu is mo be.

96 Ayy, yuḱi gway e Tapa gway jin ta jin this mo, yuḱi gway e Tapa mo aris 'kwaniny'ceshi 'baar

mo.

² Yuḱi gway e Tapa mo, dhali 'bori gway piti mii mo, tori gwo gom bway mowoṭh piti 'pena tee itana tee mo.

³ Bahi monycam piti e bwaman kal gi 'kwaniny'cesh mo,

dhali miim piti kun miina a'di ki momer e bwaman ma ris 'kwani mo.

⁴ Haali/ Tapa a'di caaca mo, dhali ki nyanye/ mo tani a'di iminu taḱ mo.

A'di iminu ko/ mo apowa risa rum pinyconi 'baar mo.

⁵ Haali/ arisa rum pinycon gi 'kwani mo tani uni ta tompinycon kun luṅa 'kwani mo.

Hili Tapa a'di uḱki momis mo.

⁶ Montak dhali mo jin eḱa/ eḱ uni 'koni bwambori a'di mo,

mom'bi'th dhali monyjarom piti uni 'kon e mom piti jin koḱu mo.

⁷ Ciki Tapa monyca mo, ayy um uḱi gi 'kwani mo, ciki Tapa monyca mo dhali mom'bi'th is mo.

⁸ Ciki Tapa monyca mo, a'di jin 'dapa gway piti ki 'dap mo.

Guyi to jin cinu mmo'ciṭh 'kus mo dhali iiyi e mom piti jin di 'kup ḱany mo.

⁹ Luṅi Tapa ki burriyye/ ma du jin hidhu ki hitha dhelelga/ mo.

Dhali deeyi ki bir bir ibwambori a'di mo, aris 'kwani 'baar gi mony'cesh mo.

¹⁰ Oyi gwo e bwaman kal gi 'kwaniny'cesh mo ki: Tapa a'di ijiki'da ji mo.

Nye, mony'cesh a'di t̄elkunu sho'k mo, dhali a'di molu joḱ ki sule/ sule/ mo be.

A'di midi dwall 'kwani gwo ki dar gi mii ma gwar 'de/ mo.

¹¹ Dhalki momis 'kunya bwa mo dhali dhalki mony'cesh si'da/ 'kunu bwa mo,

dhali dhalki kumma/ yi'de/ si'da/ bir bakal mo dhali aris to gwansani 'baar mo kun 'tu'd a'di bwaman mo.

¹² Dhalki bwam mondhe'd yuḱ gway ki moṅ'kuny bwa mo dhali aris to 'baar mo kun 'kon e bwaman a'di mo.

Yan'ko'd aris cwa 'baar mo gi bwanycwa mini yuḱ gway ki moṅ'kuny bwa mo

¹³ ibwambor gi Tapa mo, haali/ a'di pu'dki'd mo, haali/ a'di pu'dki'd mo mmodwall mony'cesh gwo mo.

A'di midi dwall mony'cesh gwo ki mii ma kar/e mo dhali 'kwaniny'cesh ki gwoṅ ganam piti mo.

97 Tapa a'di ijiki'da ji mo. Dhalki mony'cesh 'kunya bwa mo.

Dhalka ris 'kwani kun 'kon e mony'cesh ki yanagap 'kunya bwa mo.

† Mo e mombwaasho jin doru wosh ki cwa gom yi'de/ mo.

² Araḵ dhali araḵ kun 'ceḥhina ku'dum ki mondhuru-
mi'd mo tani a'di 'kamki a'di is mo.
Mo ma ḵar/e dhali mii ma ḵar/e uni ita moḵḵa'b ma
ḵursi ma maliḵ piti mo.
³ O'd yayi'di bwambori a'di mo,
dhali shwa jin minu shwa 'kup piti ki o'd mo tani 'kam-
ki a'di is mo.
⁴ Awara sho'k piti a'di kushki mony'cesh mo mo.
Mony'cesh parki a'di e mo dhali dee ki bir bir mo.
⁵ Dhan wosha turga/ uni wakin me'd mandha/ dham
mo ibwambori Tapa mo,
ibwambori Tapa gi mony'ceshi 'baar mo.
⁶ Momis a'di bahki mo ma ḵar/em piti mo,
dhali aris 'kwani 'baar mo parki monycam piti e mo
be.
⁷ Aris uni 'baar mo kun luḵki tompinycon mo tani uni
dhunu ki mo ma 'the is mo,
uni kun dhu 'bam buni ki ca mo gom to jin mol ha
me'd jin ta tompinycon mo.
Arisa rum pinycon mini luḵ ki jin 'kupa'dupuni bwam-
bori a'di mo.
⁸ Sihyuun ciḵki gwo mo tani dhali a'di 'kunya bwa mo,
dhali i'bwa/ gi 'Kwani Yahuuda/ uni 'kunya bwa mo,
haali/ gom gwon dwall pini jin toru gwo 'twa/a 'cesh
mo, ayy Arumgimis.
⁹ Haali/ /e, ayy Tapa, /e a'di icaaca apo/ mony'ceshi
'baar mo,
'/e a'di ikarkunu ki ca apowa risa rum pinyconi 'baar
mo.
¹⁰ Tapa a'di enki uni gwansan kun shi/ki tonthusi e
mo.
A'di 'tashki mondiki/e gi unim piti kun dhunu ki she/ ki
dhelel dhelel 'twa/ 'peni tonthus mo.
A'di 'cuḵki uni 'peni me'd gi uni kun ta thus ki thus mo.
¹¹ Moḵkush kushki mo mo gom uni kun miin ka ḵar/e
mo,
dhali moḵ'kuny bwa gom uni kun dhelel ma du mo.
¹² 'Kunyi bwa e Tapa mo, ayy uma ḵar/e mo,
dhali ci a'di mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom a'di jin
ḵogou mo.

Gway

98 Ayy, yuḵi gway e Tapa gway jin ta jin this mo,
haali/ a'di miiki dhan to ki momer mo.
Me'da bim poros piti dhala bim piti jin ḵogou mo tani
gamki a'di mo jin pinu mii e mo.
² Tapa a'di itorki mom piti jin pinu mii e eya tente/ mo,
a'di ki pi mom piti jin yenuwa ye mo e jis/e gi kal gi
'kwaniny'cesh mo.
³ A'di ki ka mo/en piti jin telu sho'k e mo dhali mii ma
isiḵ ganam piti mo
e gu'b ma Israyiil mo.
Aris 'pemen gi mony'ceshi 'baar mo tani parki a'di e
mo,
a'di jin ta mo jin pinu mii e ma Arumgimis bana mo.
⁴ Ḵumi cuuwa/ gom bwan 'kunya/ e Tapa mo, aris
'kwaniny'ceshi 'baar mo.

Ḵwaku/ 'twanḵal gom moḵ'kuny bwa ki gway mo
dhali yuḵi gway jin maḵuwa maḵ mo.
⁵ Yuḵi gway jin maḵuwa maḵ e Tapa ka dheḵdhenye/
jin 'kon ma shu/i pesu/ mo,
dhali ka dheḵdhenye/ jin 'kon ma shu/i pesu/ mo
dhali ki koḵ gway jin lukumu mo.
⁶ Ka risa poome/ jin pinu mo dhali ki kony ce jin pinu
mo,
ḵumi cuuwa/ gom bwan 'kunya/ ibwambor ma Maliḵ
mo, a'di jin ta Tapa mo.
⁷ Dhalki ḵummā/ yi'de/ bir bakal mo, dhali aris to
gwansan kun 'tu'dki a'di bwaman mo,
mony'cesh dhali uni gwansan kun 'kokin e a'di mo.
⁸ Dhalka gannu/ yi'de/ tor me'd buni mo.
Dhalka ris wosh yuḵ gway moḵ'kuny bwa imonḵal 'de/
mo
⁹ ibwambori Tapa mo, haali/ a'di midi pu'du/ mo
mmoji mony'cesh mo be.
A'di midi dwall 'kwaniny'cesh gwo ki mii ma ḵar/e mo
dhali 'kwani ki dar gi mii ma gwar 'de/ mo be.
99 Tapa a'di ijiki'da ji mo. Dhalki 'kwani deen ki bir
bir mo.
A'di ca'bki'd eya ḵursi ma Maliḵ eya powa carabiim
mo. Dhalki mony'cesh theḵ she/ mo.
² Tapa a'di caaca eya Sihyuun mo.
A'di ikarkunu ki ca apowa ris 'kwani 'baar mo.
³ Dhalki 'kwani maḵ gway pini mo jin caaca mo dhala
purem pini mo.
A'di iḵogou mo.
⁴ Maliḵ a'di ca'bki dem dem mo, a'di jin enki mo ma
ḵar/e mo.
'/E telki mo jin daru gi mii ma dehe/ sho'k mo.
'/E ki tor gwowa bora 'cesh gom mii ma ḵar/e mo
dhali mo ma ḵar/e goma Yakuub mo.
⁵ Kari Tapa Arumgimis bana ki ca mo.
Luḵi a'di e cwam piti jin dhuna a'di sho'k mo.
A'di iḵogou mo.
⁶ Musa dhala Haruun uni ita kum piti ibwaman ma
gasiis mo.
Samu/iil si'da/ a'di ita jim piti e bwaman uni gwansan
kun yuḵki gway piti mo.

Uni ki ko 'twa/i Tapa mo tani dhali a'di ithoḵki uni gwo
mo be.
⁷ A'di torki uni gwo ka raḵ jin wana e ka ḵa'dum ki ja-
mas piti mo.
Uni dhuki gwonycim piti mo,
dhali gwonḵan piti kun bahu mo kun ciḵkina a'di uni
mo.
⁸ Ayy Tapa Arumgimis bam /e thoḵki uni 'twa/ mo.
'/E tana Arumgimis jin gwamki uni mo,
hili /e ki ri'c uni gom tonthus buni jin thama uni mii
mo.
⁹ Kari Tapa Arumgimis bana ki ca mo,
dhali luḵi a'di e 'kuwosha turgam piti jin ḵogou mo,
haali/ Tapa Arumgimis bana mo tani a'di ḵogou mo.

Gway jin yuku mo gom mo jin 'boruwa 'borim bwa i is gom to jin 'cithu/ 'kus mo.

- 100** Kumi cuuwa/ ki mon'kuny bwa e Tapa mo, aris um 'kwaniny'cesh mo.
² Miiyi Tapa to ki bwan 'kunyka/ mo.
 Iiyu/ i bun'kusi a'di ki gway ilu/ mo.
³ Mishi mo mo ki a'di ta Tapa jin ta'da Arumgimis mo. A'di ta a'di jin ukki ana mo dhali ana tana kum piti mo be.
 Ana tana 'kwanim piti mo dhali ana tana ka'bal ma shon dhii/i'd piti mo.
⁴ Ciçi e 'twarikal ma gonj piti ki mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo, dhali e mom piti jin di 'kup kany nyakki mo jin manuwa manj mo.
 Ciyi a'di mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo, dhali 'bori gway piti mii mo.
⁵ Haali/ Tapa a'di 'bora'bor mo.
 Mo/en piti jin telu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo, dhali mo ma isinj ganam piti eya risa nyaqum yil ki 'kwani mo.

Gway ma Dawuu'd

- 101** Aha/ mina yuk gway ki yuka gayiin mo dhali ki mo ma qar/e mo.
 E /e mo tani ayy Tapa, aha/ mina yuk gway mo.
² Aha/ mina yip 'kup ki bway kun 'konu ki dar gi mii 'ba/ mo.
 Ayy, kakasja imina /e pu'du/ i aha/ mo?
 Aha/ mina ya ki dar gi nadhun eya dum pem e gu'b pem mo.
³ Aha/ mina diki kar e bwambor jis/em pem mo, ma tonj kamu/ jin 'coqa'coq mo.
 Aha/ shina mii gi uni gwansani e mo kun ta'kkin 'peni bway gana/ mo.
 Uni mini 'koki thal aha/ mo.
⁴ Mo jin iinu ki ca'ckon eya du mo tani midi si'd 'peni aha/ mo.
 Tonthus miga/ mol mo be.
⁵ A'di jin thuthi'da mannyak 'dish gu'b piti 'pen ka kwal is mo tani aha/ mina 'ce'd a'di sho'k mo.
 Wathi/ jin 'theq 'ba/ mmis dhali jin kar 'ba/ ki ca mo eya dum piti mo tani aha/ mina mish a'di 'dim 'kup yisa.
⁶ Aha/ mina hila hil ki mo/en apo/ uni kun ta ku isinj gana/ e mony'cesh mo, ki uni mini nyak 'ko ki aha/ mo be.
 A'di jin yakid e bway jin 'konu ki dar gi mii 'ba/ mo tani a'di imidi mii aha/ to mo be.
⁷ Wathij kamu/ jin bo'od ki mo ma he'k e isa yempa/ mo tani a'di midi ca'bi gu'b pem yisa.
 Wathij kamu/ jin baha'da tor ka yempa/ mo tani a'di mol tikir ca'b e bun'kus pem mo be.

- ⁸ Mon'thamo/ itan mon'thamo/ mo tani aha/ mina 'ce'd uni sho'k mo, aris uni kun ta thus ki thus kun 'kon e mony'cesh mo, mmo'ciṭha ris tonthusi 'baar mo kun miina imanmii uni mo 'peni 'penkuman bampa/ gi Tapa mo.

A'tho 'peni jan 'de/ jin jwakaṭkunuwa du mo, ki a'di 'thikina buye/ mo dhali wola gumgum piti ibwambori Tapa mo.

- 102** Ciçi mon'thom pem mo ma, ayy Tapa. Dhalki kom pem pu'dki'di /e mo.
² Dhalku/ ki bag jis/em pini 'peni aha/ mo ka teem pem jin ta'da cis ki cis mo. Ka'di 'cem pini ki aha/ mo.
 Thoqi aha/ 'twa/ ishunsan gana/ ka tee jin yukkika/ /e mo.
³ Haala teem pem a'di peki'd mo me'da ku'd jin 'ciṭhki 'pen mo dhala simam pem burkin mmowa e ki mo ma gwaṭa/ jin 'thanu o'd jin 'batha'ba'th mo.
⁴ Adum pem dorkunu mmowa e ka sho mo dhali ku'thki'd mo.
 Aha/ ṅakina tonṭem pem mmoshwa mo.
⁵ Haali/ gom dhan mo/ohon pem caaca mo tani asimam pem thalkina bungwar is pem mo.
⁶ Aha/ wakina e ki koro/ gi mombwaasho mo, aha/ wana e ka kunu/ jin diki'd e bwam ma'du/ mo.
⁷ Aha/ isha ki e i'kup ki walwal mo, aha/ wana e ki 'dii jin di a'din 'denj gana/ apo/ 'kuṅgu'b mo.
⁸ Ka tee 'baar mo 'kwani kun ta 'kup ki aha/ ṭhunyki aha/ 'twa/ i is ki uni gwansan kun pe'th aha/ ki petha sor mmokar gway pem ki mo jin jeenuwa jee mo.
⁹ Aha/ shwakina jasi 'piny me'd tonṭe/ mo, dhali ce jabu'th pem e ki to jin pika/ mo.
¹⁰ goma nyor jin deḱkina /e mo dhala nyor pini mo.
 Haali/ /e kalki aha/ imis mo dhali biṭ aha/ asho mo.
¹¹ Ateem pem wana e ka ḱashira/ ma tente/ gi mom'pimpili/ mo.
 Aha/ ku'thkina me'da sho mo.
¹² Hili /e, ayy Tapa, diki e kursi ma maliḱ ki sule/ sule/ mo.
 Gway pini a'di 'dim 'kup eya risa nyaqum yil gi 'kwaniny'cesh mo.
¹³ /E mini cu mis mo dhali tayi gi mo/en ma 'thime/ apowa Sihyuun mo.
 A'di ta'da tente/ jin minu mii mii ka 'the goma yim mo. Atente/ jin karu 'pen ka pije/ a'di pu'dki'd mo.
¹⁴ Haali/ ciṅkinam pini uni bu'thki wosh ma yim ji gi ṅa/u mo, dhali hila hil ki mo/en apo/ bu'da'cesh ma yim mo.
¹⁵ Kal gi 'kwaniny'cesh uni mini ko/ gway gi Tapa mo, dhali aris imaliḱ gi mony'cesh mo uni mini ko/ mony-cam pini mo.
¹⁶ Haali/ Tapa midi nyaṅa Sihyuun ki mis ka nyaṅ'ko'd mo,

a'di midi piyu/ ki monycam piti mo.
 17 A'di midi ciya hirdhe/ ki mon'tho gi uni kun dhalkunu 'pen mo,
 dhali a'di midi diki waḵ uni gom tom buni kun 'thona uni ka di'b is mo.
 18 Dhalki gwo yansan a'di 'kwarkunu isa 'cesh goma nyaḵum yil gi 'kwani kun mini iiyu/ i'ko'd mo,
 wakan ki 'kwani kun 'konuki dho'th naskina/ mo uni a'di imini maḵ Tapa mo,
 19 haali/ a'di hilki mo ka lunḡu'b 'peni mom piti jin ḵogu mo jin ḵa'dama/ ḵa'dam mo,
 'peni momis mo tani Tapa hilki mo apowa 'cesh mo
 20 mmociḵ ohon gi uni kun tana habuus mo,
 mmo'cuḵ uni gwansan kun 'birki 'kup ki jwa mo,
 21 ki 'kwani mini bah gwo eya tente/ eya Sihyuun mo a'di jin ta gway gi Tapa mo,
 dhali e Pa Urushaliim mo tani uni mini bah gwo maḵ piti mo,
 22 ki 'kwani mini tul isi monḡal 'de/ mo dhali aris 'penḵuman bampa/ mo mmoluḡ Tapa mo.
 23 A'di 'ce'dki mom'bi'th pem bwa mo e bwaman yam pem mo.
 A'di karki'da teem pem mmokuḡa/ kuḡ mo.
 24 Ayy Arumgimis pem, aha/ ona gwo mo ki: Dhalku/ ki bu'th aha/ 'peni mahan mo
 e bwaman ma teem pem mo,
 /e jin 'dimkina yil 'kup mo
 eya risa nyaḵum yil gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo.
 25 'Peni kadhamo/ mo tani /e 'thiki monḵa'b gi mony'cesh mo,
 dhali momis a'di ta mii ki me'd pini mo.
 26 Uni mini 'ce'd sho'k mo tani hili /e a'di imini 'dim 'kup mo,
 uni 'baar mo mini wuwa dhagale/ mo me'd burriḡnye/ jin hidhu i is mo.
 /E aḵ uni e me'd burriḡnye/ jin hidhu i is mo dhali uni pekin mo,
 27 hili /e ta a'di ma 'de/ mo, dhali yil pini mol di 'kup mo.
 28 Uci gi ciḡḵinam pini uni mini 'ko ki 'dantar mo.
 Nyemes gi uciḡ buni ki uni mini dho'th i'ko'd mo tani uni iminu ḡel shoki bwambori /e mo be.

Gway ma Dawuu'd

103 'Bori Tapa mii mo, ayy ḵashiram pem,
 dhali aris to gwan 'baar mo kun 'kon e aha/ mo, 'bori gway piti mii jin ḵogu mo.
 2 'Bori Tapa mii mo, ayy ḵashiram pem mo,
 dhali dhalku/ ki ḡa a'dim piti jin 'dapa 'dap mo,
 3 a'di jin gwamki /e 'pena ris miim pini kun 'coḵa'coḵ mo,
 a'di jin waḵi /e 'pena ris 'ba'th pini mo,
 4 a'di jin wanki /e 'ba/ 'peni jisa 'kulga/ mo,
 a'di jin shumki /e ki tonḵup ki mo/en jin ḡelu sho'k mo dhali ki momiiḡ mo,
 5 a'di jin kapki /eya du mo ki tom 'boron me'd jin diki-na /e ki e mo,

wakan dhuru'c pini jin tana /e midi 'ka gura/ me'da biny jeshe/ ma wulu/ mo.
 6 Tapa a'di miiki mii jin yenuwa ye mo
 dhali mo ma ḵar/e goma ris uni gwansan kun siri'ck-unu apo/ ki sho'k mo.
 7 Bwāy piti ḡora a'di eya tente/ ka Musa mo,
 dhali miim piti jin ḵala a'di e 'Kwani ma Israyiil mo.
 8 Tapa a'di ta'da manmiimii mo dhali mii jin miinu ka 'the mo,
 anyor piti maḡala she/ mo dhali mo/en jin ḡelu sho'k ishki'd ka enthus mo.
 9 A'di isa yempa/ diki ḵucura ḵucur mo,
 walla a'di diki kara nyor piti ki sule/ sule/ mo.
 10 A'di diki ḡu/ul ana isi ki gwo gi miinthus bana mo,
 walla ri'c ana isi ki gwo gom tony 'coḵgam bana kun miina ana mo.
 11 Haali/ me'd momis jin ḵa'dama/ ḵa'dam apo/ mony'cesh mo tani
 wakan dhan mo/en piti jin ḡelu sho'k caaca mo 'kupki uni gwansan kun ḵo/ki a'di mo be.
 12 Me'd jin si'da mom'pesho'k ki si'd 'pena bora lunḡu'b mo tani
 isa dhana/ kan si'da/ a'di ki joḡ gwondhaḡ bana 'peni ana mo.
 13 Me'da baba jin hilki ya/ ki mo/en mo tani
 wakan si'da/ Tapa ki hil uni gwansan kun ḵo/ki a'di ki mo/en mo.
 14 Haali/ a'di mishki'da yi'c bana mo,
 dhali a'di kaki gwo e ki ana tana bu'da'cesh mo.
 15 Wathi/, ateem piti a'di wana e ka sho mo.
 A'di lugki'd ki ḡup ḡup mo me'd jandin to e bwam bunto mo,
 16 haali/ 'tham poshki'd apo/ a'di mo dhali a'di ki 'cwar a'di mo,
 dhali mom piti mishi a'di doḵ/e yisa.
 17 Hili mo/en gi Tapa a'di ḡelkunu sho'k mo 'peni mo jin 'konuki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo itan mo jin 'konuki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo
 apo/ uni gwansan kun ḵo/ki a'di mo,
 dhali mo ma ḵar/em piti e uci gi uciḡ buni mo,
 18 e uni gwansan kun dhuki gwom piti jin gamu me'd mo,
 dhali ka uni e mo mmomii gwonḵan piti kun 'kwarkunu mo.
 19 Tapa a'di ḡelki'da ḵursi ma maliḵ piti sho'k e momis mo,
 dhali 'penḵuman bampam piti jiki'da ji apowa ris to 'baar mo.
 20 'Bori Tapa mii mo, ayy um iman'doyu gwom piti mo,
 um kun ca'bki dem dem mo kun mii gwom piti mo,
 mmociḵ 'twa/ gi gwom piti mo.
 21 'Bori Tapa mii mo, aris umi 'baar mo kun ta kum piti kun 'kon e momis mo,
 imanmii tom piti mo kun mii bwam piti mo.
 22 'Bori Tapa mii mo, aris to kun miina a'di mo,
 eya ris mo 'baar mo kun ta mom piti kun tana a'di tapa mo. 'Bori Tapa mii mo, ayy ḵashiram pem mo.

104 'Bori Tapa mii mo, ayy kashiram pem mo, ayy Tapa Arumgimis pem, /e a'di icaaca kagahara mo.

1 /E hi'thkunu ki montak mo dhali mo/eḱ mo,

2 /e jin 'kamki is pini ki monkush me'd burrinye/ jin 'kamu is mo,

3 /e jin bele'thki momis me'd gu'b burrinye/ mo,

4 /e jin 'thikina ka'dum gi gu'b pini apowa ris yi'de/ 'baar mo,

5 /e jin dhukina rak me'd arabiyya jin dira shumarum pini mo,

6 /e jin merkina powa bi gi 'tham mo,

7 /e jin dhuki 'tham ka ris mmota iman/ii gom /e mo, o'd dhala le'dan o'd jin shwa'd ki bar bar mo tani uni mii /e to mo.

8 /E ki kar mony'cesh e monka'b piti mo,

9 wakan ki a'di minu 'koki yikin is ki sule/ sule/ mo.

10 /E ki kum a'di 'kup ki mon'kulga/ me'd burrinye/ jin kumu to 'kup mo.

11 Dhali yi'de/ doshki'da powa ris wosha turga/ mo.

12 Ki gwom pini jin kucurkina /e uni mo tani uni sokin mo.

13 Dhali ki kon dor ma sho'k pini mo tani uni yakina nwaḱa/ mo.

14 8 Aris wosha turga/ cuki mis mo, dhali embul wosh mo tani uni ciḱkin ka 'cesh mo

15 e mo jin karkina /e 'pen ka pije/ gom uni mo.

16 9 /E ki kar gwayu/ mo ki uni mini 'koki pe mo, wakan ki uni mini 'taki 'koki halas mony'cesh dok/e mo.

17 10 /E ki dhu yi'de/ kun 'du'dun mmogaḱ ka pije/ e embul wosh mo.

18 Uni yakina nwaḱa/ e embul ma ris wosh mo.

19 11 Dhali uni 'baar mo pikina to/e 'baar mo kun 'kon e bwaasho mo.

20 Thuluny bwaasho si'da/ uni kapkin 'peni mo jin budha yi'de/ uni mo.

21 12 Ki uni mo tani 'dii kun peni momis mo tani gamki mon'kom buni mo.

22 Uni wolki gway e bwaman ma risa biny cwa mo.

23 13 'Peni monyca'b pini jin dina /eya 'ta'dama mo tani /e wolki yi'de/ apo/ wosha turga/ mo.

24 Mony'cesh a'di kapkunuwa du ki maman miin to ki me'd pini mo.

25 14 /E rakkina sho ca'd gom to/e mo,

26 dhali dhu emen to jin mina 'kwani si mo, ki a'di midi dho'th maman tonḱe/ 'peni mony'cesh mo,

27 15 dhali yimana mura'th jin ka/u ki nah nah mmo'kun-ya duḱ 'kwani mo,

28 dhala yin mmokar bwam/em piti ki 'tikil 'tikil mo,

29 dhali tonḱe/ mmo'bi'th 'kwani adu mo.

30 16 Aris cwa gi Tapa uni wolu yi'de/ ka entus mo,

31 dhali arisa bwanyayiis gi Pan Lubnaan jin sikina a'di mo.

32 17 E uni mo tani 'dii nyanḱi gu'b buni mo,

33 dhala gwampi/ taki'd ki gu'b piti apo/ cwa jin wana e ka tḱup mo.

18 Dhali aris wosha turga/ mo tani uni gom mi kun 'koni bwaasho mo, dhali wosh uni ta mo jin hur ma warriny jwa icine/ mo.

19 /E ki kara ppe mmoya yil mo,

20 dhali atente/ mishi mom piti jin mina a'di iyul mo.

21 20 /E ki kar mondhurumi'd mo dhali a'di ta ji mon'thiny mo,

22 ka ris to/e 'baar mo kun 'kon e mombwaasho mo tani parkina 'cesh mo.

23 21 Ushi dhuruca dhop uni anḱarki ko mo gom tom buni kun 'kwarkina uni ka gwapi/ mo,

24 mmosimm tonḱem buni e mo 'peni Arumgimis mo.

25 22 Ka tente/ sulki'd mo tani uni sokin 'pena tente/ mo dhali bag is buni e jurum wosh mo.

26 23 Dhali wathi/ yaki'd mmomiya tḱu'c mo

27 dhali a'di ki miiya tḱu'c piti ntagi mom'pimpili/ mo.

28 24 Ayy Tapa, mii gi me'd pini wan ma po/ e diḱa/

29 E moyuḱ mo tani /e uḱki uni 'baar mo.

30 Aris mony'cesh 'tu'dkunu ki tom pini kun uḱkina /e mo.

31 25 Bwampo/ kumma/ yi'deḱ 'kulga/ mo kun caaca mo dhali kun beena bwa ki bee mo,

32 a'di jin ishkina to/e ki mus mus ibwaman kun uḱu mo kun molu deḱ e mo,

33 kun 'kon ki e mo nyakki kun gwa'da is mo dhali kun caaca mo.

34 26 Dhali arisa kur yi'de/ si'da/ hashkina po/ a'di mo dhala dhan to yi'de/ a'di jin uḱkina /e mmoguwa ḱal-bothoḱ ibwaman a'di mo.

35 27 Aris to gwansani 'baar mo hil 'kupki /e mo,

36 dhali /e ḱiki uni tonḱem buni mmo'shwa ka tentem buni ki she/ ki she/ mo.

37 28 Ki /e ki ḱiki uni to mo tani uni tulki a'di isi montal 'de/ mo.

38 Ki /e ka'dki me'd pini mo tani uni 'tu'dkunu ki tom 'bor-ga/ mo.

39 29 Ki /e bagki jis/em pini mo tani uni biḱkina bwa ka lungu'b mo.

40 Ki /e ki bu'th shi/in buni mo tani uni wukin mo

41 dhali dok ka nyan'ko'd e bu'da'cesh buni mo.

42 30 Ki /e hashki Shi/in pini mo tani uni uḱkunu mo be dhali /e ki ta bwam/e gi mony'cesh this mo dok/e mo.

43 31 Dhalki monyca gi Tapa a'di i'dim 'kup ki sule/ sule/ mo.

44 Dhalki Tapa 'kunya bwa e miim piti mo,

45 32 a'di jin hilki mo apo/ mony'cesh mo dhali a'di deeki'd ki bir bir mo,

46 a'di jin taki wosha turga/ is ki me'd mo dhali uni yaki-na ku'd mo.

47 33 Aha/ mina yuḱ gway e Tapa mo me'd jin dika/ ki e mo.

48 Aha/ mina yuḱ gway mmomaḱa Arumgimis pem mo me'd jin kusha buye/ aha/ mo.

49 34 Dhalki gwom pem jin kulum aha/ ibwa mo tani 'bor a'di bwa mo,

50 haali/ aha/ 'kunya bwa e Tapa mo.

³⁵ Dhalki imanmii miinthus tushunkunu ki o'd 'peni mony'cesh mo, dhali dhalki imanmii to kun 'coḡa'coḡ mini mii dhalku/ ki 'ko mo doḡ/e.

'Bori Tapa mii mo ma, ayy ḡashiram pem. Maḡi Tapa mo.

105 Ayy ḡiyi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki Tapa mo, dhali yuḡi gway piti mo.

Kari eya tente/ mii gi tom piti e bwaman 'kwani mo.

² Yuḡi gway e a'di mo, yuḡi gway mmomaḡ a'di mo, ṭori aris to kun miina a'di ki momer mo.

³ Cayi mo e gway piti jin ḡogu mo.

Dhalka du gi uni gwansan kun simmki Tapa e mo tani 'kunya bwa mo.

⁴ Simmi Tapa e mo dhali mom'bi'th piti mo, simmi buḡ'kus piti e ki ṭikir ṭikir mo.

⁵ Kayi momer piti e jin miikina a'di mo, a'di jin ta miimer piti mo dhali gwon dwall kun toru 'twa/a 'cesh jin bahkina a'di mo,

⁶ ayy emen ma Ibrahiim jin ta ḡiḡkinam piti mo, um kun ta iya/ ma Yakuub mo, kun ta kum piti kun kwanykina a'di mo.

⁷ A'di ta Tapa ma Arumgimis bana mo.

Gwon dwall piti kun toru gwo 'twa/a 'cesh mo tani a'di idiki'da powa ris mony'ceshi 'baar mo.

⁸ A'di tana bwam piti pa ki pa gom gwom piti jin gama a'di me'd ki sule/ sule/ mo,

gom gwom piti jin ḡankina a'diya ḡan goma alip ma risa nyaḡum yil 'kwani mo,

⁹ gwo jin gamkina a'di me'd nyaḡka Ibrahiim mo, dhali gwom piti jin thulkina a'di me'da po/ mmo/o is goma Is/hak mo,

¹⁰ a'di jin rwa'ckina a'di eya Yakuub mo me'd gwonḡan jin bahu mo,

dhali eya Israyiil me'd gwonḡan yan jin gamu me'd mo jin midi di ki sule/ sule/ mo,

¹¹ mmo/o gwo mo ki: E um mo tani aha/ mina ḡi um mony'cesh gi Paḡ Kanaan mo mmota a'di jin mina umi 'tuntul bwa ime'd mo mmota mal bum mo.

¹² Ki uni 'kon ki daḡa/ ka ris buni mo, ki uni ta jasi ara ushalaḡ gana/ mo, ki iimpem buni e a'di mo,

¹³ mmo/iikina uni ki ii ma ḡa/ 'peni kal gi 'kwaniny'cesh mmoṭan kal gi 'kwaniny'cesh mo,

'peni bampa/ gi 'peḡkuman bampaḡ kamu/ itagi 'kwanin tiya mo,

¹⁴ a'di diki dhal jan 'deḡ kamu/ bway mo mmosiri'c uni apo/ ki sho'k mo.

A'di ḡucurki imaliḡ gom gway buni mo

¹⁵ mmo/o gwo mo ki: Dhalku/ ki ta unim pem kun kwanyka/ is ki me'd mo, dhalku/ ki mii to shi/ka/ apo/ imanci gwom pem mo.

¹⁶ Ki a'di yuḡki ṭe/ apo/ mony'cesh mo, dhali 'ce'da ris tonṭe/ 'baar mo kun miinu ime'd mo,

¹⁷ a'di ki hash wathi/ mmoya itwa/a/ ki uni mo, a'di jin ta'da Yuusup mo, a'di jin yolḡunu mmota ḡiḡkina/ mo.

¹⁸ 'Basho'k piti a'di shi/kunu ka maḡḡiyya mo, dhali 'ba/ piti a'di re'dkunu ka dhan neran tonḡkuthu'd mo

¹⁹ ntagi gwo jin ona a'di mo pu'dki'd mo ki jim pe mo dhali gwo gi Tapa nyo/ki a'di mo.

²⁰ Dhala maliḡ ḡashki'da hash mo dhali 'cuḡ a'di mo be,

dhali tapa gi 'kwani mo tani karki a'di ki 'kus mo,

²¹ dhali a'di ki kar a'di ki ari tapa apo/ gu'b piti mo,

dhali kar a'di ki tapa apowa ris tom piti 'baar kun tana a'di mo,

²² mmoye'th uni kun ta iya/ ma maliḡ piti sho'k ki

bwam 'boro'd piti mo,

dhali mmoṭor 'kwani gwanyjaḡam piti gwo ki moyuḡ mo.

²³ Dhali yan'ko'd Israyiil pu'dki'd e Pam Masir mo, dhala Yakuub pu'dki'd ki yan'kus eya 'cesh ma Haam mo.

²⁴ Dhali Tapa ki dhu 'kwanim piti mmota uni kun dho'th mamanan gi dho'th gana/ mo,

dhali mmodhu uni mmota 'kwani kun 'bitha'bi'th mo mmobol 'kwanin' kup buni e mo.

²⁵ A'di ki ṭuka dum buni mmoshi/ 'kwanim piti i e mo, mmoṭu/ul nyaḡki uni mmoheka ris ḡiḡkinam piti e mo.

²⁶ A'di ki hasha Musa jin ta ḡiḡkinam piti mo, dhala Haruun jin kwanykina a'di mo.

²⁷ Uni wagaskunu jamas miim piti e bwam uni mo, dhali miimer kun miikunu e bampa/ ma Haam mo.

²⁸ A'di hashki mondhurumi'd mo, dhali 'ceṭṭ bampa/ 'tum mo.

Dhali uni pishki is ka le'da po/ gwom piti mo.

²⁹ A'di ṭu'kki ḡumma/ yi'dem buni mmota bas mo, dhali raḡ wa'c buni isi jwa mo.

³⁰ Bampam buni tashkunu ka buhany ma 'dwa/ mo, wakan si'da/ e gu'b gi imaliḡ buni mo.

³¹ A'di oki gwo mo dhali abuhanya ḡanthi/ pu'dki'd mo, dhali arisa shokom ṭḡa'thkin e bampam buni 'baar mo.

³² A'di ḡi uni dhana wasa/ mmohe'th me'da sho'k mo, dhala wara/ sho'k yan jin dhwa/a'dki mo ki dhwa/a'd

dhwa/a'd e bampam buni 'baar mo.

³³ A'di 'koshki cwalman ma mura'th buni mo dhala ris cwam pu/ mo,

dhali a'di ḡwa/ki cwa gi bampam buni 'baar mo.

³⁴ A'di oki gwo mo dhala kuyu/ pu'dkin mo,

dhali ushi emena kuyu/ kun molu deḡ e mo,

³⁵ uni kun loskina ris to kun sinu ki 'kolo'c e bampam buni mo,

dhali uni ki shwa mamanan cwam buni 'pena 'cesh mo.

³⁶ A'di ki 'kosha ris bwanyaram buni 'peni bampam buni mo,

a'di jin ḡaḡki'di ṭwa/a/ 'peni mom'bi'th buni mo.

³⁷ Yan'ko'd a'di ki shuwa Israyiil bway ki 'dolkon kush mo dhali 'dolkon gana/ mo,

dhali jan ṭal 'deḡ kamu/ piyi'd e bwaman ma waḡ piti mo jin kolkunu mo.

³⁸ 'Kwani gi Pam Masir 'bora bwa ki 'bor ki uni iikin mo,
haali/ dhan to jin ƙo/ uni is 'peni 'Kwani ma Israyiil mo tani pu'dki'da po/ uni mo.

³⁹ A'di ki pa'da raƙ mmokuma kum 'kup mo,
dhali o'd mmoƙi moƙkush mon'thiny mo.

⁴⁰ Uni doƙki to mo dhali Arumgimis ki ƙi uni aris ƙusskun mo,
dhali a'di ki ƙi uni tonƙe/ 'peni momis jin ishki'd ka enthus mo.

⁴¹ A'di ƙa'dki wosh 'twa/ mo dhali yi'de/ gaƙki'd ka piƙe/ mo.
A'di guski'd e bwam ma si'b me'd yi'de/ jin guski'd e bwam wor mo.

⁴² Haali/ a'di kaki gwom piti e jin ona a'di is jin ƙogu mo,
dhala Ibrahiim jin ta ƙiƙinam piti mo.

⁴³ Wakan a'di suski 'kwanim piti ka piƙe/ ki moƙ'kuny bwa mo,
unim piti kun kwanykina a'di mmo/ii gwayi lu/ mo.

⁴⁴ A'di ki ƙi uni kal gi bampa/ gi 'kwanin tiya mo,
dhali uni bu'thki to gi 'kwanin tiya kun tana uni gi ma-man buni kun miikina uni to mo,

⁴⁵ tagi 'kup gwo yan mo ki uni mini 'taki dhu gwoƙƙan piti kun baƙu mo,
dhali mii gwoƙƙan piti kun ƙikunu mo.
Maƙi Tapa mo.

106 Maƙi Tapa mo.
Ayy ƙiyi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gi Tapa mo, haali/ a'di 'bora'bor mo,
haali/ mo/en piti jin ƙelu sho'k mo tani a'di i'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.

² Kaja a'di jin midi mish bah gwo gom miin to ma dem dem gi Tapa mo,
walla ƙora ris momaƙ piti mo?

³ Mom'bor mii gom uni gwansan kun miiki mii ma ƙar/e mo,
uni kun mii miinƙar/e isa yempa/ mo.

⁴ Kayi aha/ e mo, ayy Tapa, ki /e din mmoƙor mii ma 'them pini e 'kwanim pini mo.
Woƙhi/ aha/ mo me'd jin mina /e 'cuƙ uni mo,

⁵ ki aha/ mina paƙ mo jin rusa/ rus gi unim pini kun kwanya /e e mo,
ki aha/ mina bwa 'kuny mo e mo jin 'kunya bwaƙ 'kwani gi kal pini mo,
ki aha/ mina ca mo e mal pini mo.

⁶ Am dhali ibabam bam mo, 'thissa/ niin mo tani miik-ina miinthus mo.
Aman miikina mii kun 'coƙa'coƙ mo, am miikina to kun ta thus ki thus mo.

⁷ Ibabam bam, ki uni 'kokin e Pam Masir mo tani,
uni 'koki hil gwo i e gom tom pini kun miina /e ki momer mo.

Uni 'koki ka mo/en pini e jin ƙelu sho'k jin ishki'd ka enthus mo,
hili uni pishki is ka le'd apo/ a'di jin Caa e ki Ca e ƙuma/ Yi'de/ jin ta gi 'Per mo.

⁸ Naskina/ a'di ki ta uni is ki me'd gom gway gi gway piti mo,
ki a'di midi ƙor mom'bi'th ma dem dem piti mo.

⁹ A'di ƙucurki ƙumma/ Yi'de/ jin ta gi 'Per mo dhali a'di warki'd ki mo jin ƙuthaƙu'th mo.

Dhali a'di suski uni e bwaman moƙ'kulga/ mo me'd jin miikina a'di e bwaman ma si'b mo.

¹⁰ Wakan a'di taki uni is ki me'd mo 'peni 'kwaniƙ 'kup buni mo,
dhali 'cuƙ uni mo 'peni mom'bi'th gi 'kwaniƙ 'kup buni mo.

¹¹ Dhali yi'de/ kumki uniƙ 'kup buni 'twa/a 'cesh mo.
Jaƙkamu/ di'd jin boƙo'd 'peni uniya?

¹² Dhali yan'ko'd uni gamki gwom piti is mo.
Uni yuƙki gway gom momaƙ piti mo.

¹³ Hili ki jahanne/ uni ƙaki miim piti mo.
Uni 'koki ƙor gwom piti jin logoma a'di mo.

¹⁴ Hili uni cana bwa en'dap mo mmogora bwa ki gor e mombwaasho mo,
dhali kara Arumgimis mo mmonyoy/ a'di e bwam ma si'b mo.

¹⁵ A'di ƙi uni to jin doƙkina uni mo,
hili a'di ki hash 'ba'th jin shi/ uni is e bwaman uni mo.

¹⁶ Ki 'kwaniƙ gwas kun 'kon e mo ma yuukam buni mmoƙa'c bwa ki ƙa'c apowa Musa mo
dhala Haruun, a'di jin ta jan 'de/ gi Tapa jin ƙogu mo tani

¹⁷ mony'cesh ƙa'dki 'twa/ mo dhali losa waƙ ma Daƙhan mo
dhali kum 'kwani kun nyaƙ ii ka Abiram 'twa/a 'cesh mo.

¹⁸ O'd si'da/ du'dushki'da po/ imannyak iim buni mo
dhala le'dan o'd shwaki 'kwani kun ta thus ki thus mo.

¹⁹ Uni uƙki ari bip e 'kuwosh ma Hurib mo
dhali uni ki luƙ tompinycon jin ƙo'du/ mmo/uƙ a'di jin ta pinycon mo.

²⁰ Uni aƙki monyca ma Arumgimis e mo
gom jamas to jin uƙu mo me'da morbip jin shwa'da sho mo.

²¹ Uni ƙakina Arumgimis mo, a'di jin ta'da Manwoth uni mo

a'di jin miiki dhan to jin caaca e Pam Masir mo,
²² ki mii gi momer mo e bampa/ ma Haam mo,
dhali dhana puren to e ƙumma/ Yi'de/ jin ta gi 'Per mo.

²³ Wakan a'di oki gwo mo ki: A'di midi 'ce'd uni sho'k moyi,
dhala Musan 'dem piti jin kwanya a'di mo tani
dina a'di ki doshi bwambori a'di mo
ntagi a'di doƙki'da nyor piti jin midi 'taki 'ce'd uni sho'k mowa?

²⁴ Yan'ko'd uni ki waƙ mony'cesh jin 'bora'bor mo,
dhali dar gi moƙgam gwo is gom gwom piti jin ona a'di is mo.

²⁵ Uni miikina gumgum e bwaƙ gu'b burriyem buni mo,
dhali ush gwo gi 'twa/ gi Tapa ha e mo.

²⁶ Wakan a'di 'de'kki me'd piti mo dhali thul gwo me'da po/ gom uni mo
²⁷ mmo/o ki a'di midi dhu uni mo mmoṭa'k mo e momb-waashoyi,
²⁷ dhali kwa/ emen gi uḅim buni bwa mo e bwaman kal gi 'kwaniny'cesh mo,
²⁸ mmoḅekerki uni bwa mo e bampany 'ceshi 'baar mo.
²⁸ Wakan uni 'tampalki is buni ka rum ma Baal jin ta ji Pam Pāguur mo,
²⁹ dhali 'ka to jin 'ciṭṭu/ 'kus mmothe tompinycon gom jwa gi 'kwani kun wun mo.
²⁹ Uni rukunyki Tapa mmomiiya nyor mo gom miim buni mo,
³⁰ dhali 'ba'th jin wo'cki 'kwani is she/ du'dushki'd e bwaman uni mo.
³⁰ Dhali yan'ko'd Pīnaḥaas doshki'd ki mis mo dhali woṭḥ gwo is mo,
³¹ dhali 'ba'th jin wo'cki 'kwani is she/ ca'bki'd mo.
³¹ Dhali a'di ikarkunu a'di ki mo ma ka'ar/e mo
³² 'pena nyaḅum yil jin tanu mo mmotana nyaḅum yil ki sule/ mo.
³² Uni raḅ a'di isa nyor mo gom gwo yi'de/ e mo ma Mariiba mo,
³³ dhala Musa ḅinu isi jwa mo gom gway buni mo,
³³ haali/ uni ki raḅa kaḥshiram piti ca'bki ḅah ḅah mo,
³⁴ dhali a'di ki o gwo ki mony'cwar mo.
³⁴ Uni 'koki 'ce'd 'kwani sho'k mo
³⁵ me'd gwo jin kaḅkina Tapa uni mo,
³⁵ hili uni ceki e ki kal gi 'kwanin tiya mo
³⁶ dhali da/ar mii kun miina uni mo.
³⁶ Uni ki mii to gom tompinycon buni mo,
³⁷ a'di jin warki'd ka gume/ gom uni mo.
³⁷ Uni ki ḅi iya/m buni mmo'ciṭṭ 'kus mmomiiya bas mo
³⁸ dhali i'bwā/ buni si'da/ ka rum thus kun nyo/anyo/ mo.
³⁸ Uni ki wol tiya bas kun 'kon ma bas ka po/ mo,
³⁹ uni kun tana bas gi iya/m buni mo dhali i'bwā/ mo,
⁴⁰ uni kun ḅikina uni mmo'ciṭṭ 'kus gom tompinycon kun luḅu gi Paḅ Kanaan mo,
⁴¹ dhali bampa/ shi/kunu is ka bas 'kwanimpa mo.
⁴¹ Wakan uni taki 'kwani kun nyo/anyo/ ki miim buni mo,
⁴² dhali lo'bi gwonyḅal ki miim buni mo.
⁴² Dhali yan'ko'd anyor gi Tapa a'di 'thakunu ki ligi/ ligi/ apo/ 'kwanim piti mo
⁴³ dhali a'di ki shi/ mal piti i e mo.
⁴³ A'di ki ḅiki uni mo e me'd gi kal gi 'kwanin tiya mo,
⁴⁴ wakan ki uni gwansan kun shi/ki uni i e mo tani mii miin tapa apo/ uni mo.
⁴⁴ 'Kwaniḅ 'kup buni siri'cki uni apo/ ki sho'k mo,
⁴⁵ dhali uni 'doyunu mo mmodila bora 'cesh e
⁴⁵ bwaḅ'kwariny mom'bi'th buni mo.
⁴⁶ Me'd ka ris a'di ki 'cuḅ uni mo,
⁴⁶ hili uni pishki is ka le'd ki ṭas ṭas gom 'kup gwom buni mo
⁴⁷ dhali uni 'doyunu ka luḅu'b e miim buni kun
⁴⁷ 'coḅa'coḅ mo.

⁴⁴ Bahili a'di ki ḅiya hirdhe/ ki mo ma ḅis buni mo,
⁴⁴ ki a'di ciḅki kom buni mo.
⁴⁵ A'di ki ka gwo e gom gway buni gom gwom piti jin gama a'di me'd mo,
⁴⁵ dhali a'di ki biṭ bwam piti me'd mo isi ki gwo gi mo/en piti jin ṭelu sho'k mo jin ishki'd ka entus mo.
⁴⁶ A'di ki raḅ uni gwahan mmohila hil ki e ma 'thime/ ki mo/en mo
⁴⁶ ki uni gwansan kun bu'th uni mmota habuus mo.
⁴⁷ Tayi aman is ki me'd mo, ayy Tapa Arumgimis bam mo,
⁴⁷ dhali tulu/ aman is mo 'pena ris bwaman gi kal gi 'kwaniny'cesh mo,
⁴⁸ ki am mina ḅi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki gway pini jin ḅogu mo,
⁴⁸ dhali ca mo e momaḅ pini mo.
⁴⁸ Mom'bor mii gom Tapa mo, a'di jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo,
⁴⁹ 'peni mo jin 'konuki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo itan mo jin 'konuki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo.
⁴⁹ Dhali dhalka ris 'kwani 'baar mo o gwo mo ki: Amen. Maḅi Tapa mo.

AWARKA/ JIN 'KONA 'BANI MUDHE'D MO

107 Ayy, ḅiyi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki Tapa mo, haali/ a'di 'bora'bor mo,
¹ haali/ mo/en piti jin ṭelu sho'k mo a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
² Dhalki 'kwani gwahan kun wanu 'ba/ mo i/o gwo wakan mo,
³ uni kun wankina a'di 'ba/ 'peni mo jin ṭoju bwa mo,
³ dhali tul uni is 'peni mony'cesh mo
⁴ 'peni mom'pesho'k mo dhali 'pena bora luḅu'b mo,
⁴ dhali 'peni moḅ'ko'd gwar ma bim poros mo dhali 'peni moḅ'ko'd gwar ma biny cam mo.
⁵ Unin tiya kun iikin ki iinyḅa/ e bwam ma si'b mo jin shinu is mo,
⁵ uni gam bwaya kamu/ e 'peḅkuman bampa/ mmo'ko icine/ mowa?
⁶ Uni 'kosha ṭe/ mo dhali budha yi'de/ mo,
⁶ dhali aḅashiram buni 'thikina buye/ e bwaman uni mo.
⁷ Dhali yan'ko'd uni ki ko 'twa/i Tapa mo gom monto'c bwam buni mo,
⁷ dhali a'di 'cuḅki uni 'peni mo ma ḅis buni mo,
⁸ dhali a'di ki shu uni bway ki bwaya ji sho'k mo,
⁸ ntagi uni bumburkin mo e 'peḅkuman bampa/ mmo'ko icine/ mo.
⁹ Dhalki uni ḅi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom Tapa mo gom mo/en piti jin ṭelu sho'k mo,
⁹ gom miin to gi momer piti e iya/ gi 'kwani mo.
¹⁰ Haali/ a'di ki kap a'diya du mo, a'di jin budha yi'de/ mo,
¹⁰ dhali a'di jin 'kosha ṭe/ mo tani a'di ki 'tu'd a'diya du ki tom 'barga/ mo.
¹¹ Kun tiya 'kokin e mondhurumi'da 'tum mo dhali e mo jin molu pi 'kup ka piḅe/ mo

kun tana habuus mo gom uni doru ki isa nyor mo dhali remu 'basha'k ki tonkuthu'd mo,

¹¹ haali/ uni pishki is ka le'da po/ gwo ma Arumgimis mo,

dhali bel gwo jin logoma a'di jin Caa e ki Ca mo.

¹² Adum buni a'di lunku'd gom to jin di'adi' kun miina uni mo,

dhali ki uni ta'kki 'ko'da 'cesh mo tani jan'kamu/ piyi'd mmowo'ho uni mo.

¹³ Yan'ko'd uni ki ko 'twa/i Tapa mo gom mont'o'c bwam buni mo

dhali a'di 'cu'kki uni 'peni mo ma cis buni mo.

¹⁴ Dhali a'di ki 'doyu/ uni ka pije/ 'peni mondhurumi'd mo dhali mo jin molu pi 'kup ka pije/ mo

dhali a'di ki 'ce'd mondek buni mmosha't uni ka 'ceshi 'baar mo.

¹⁵ Dhalki uni ci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom Tapa mo gom mo/en piti jin telu sho'k mo,

gom miin to gi momer piti e iya/ gi 'kwani mo.

¹⁶ Haali/ a'di sha'tki'da risa campur ma koro'k ka 'cesh mo,

dhali a'di ki pwa'th dhana bem'ban tonkuthu'd bwa mo.

¹⁷ Kun tiya 'ba'thkin mo e bway miinthus buni mo, dhali gom miiny'co'kam buni mo tani uni 'koshkunu is ka nyor gom to jin wo'cki is she/ mo.

¹⁸ Uni ushki ton'ten tiya kun 'kona e ki she/ mo, uni 'dishki 'twa'kal gi mowu is mo.

¹⁹ Dhali yan'ko'd uni ki ko 'twa/i Tapa mo gom mont'o'c bwam buni mo

dhali a'di 'cu'kki uni 'peni mo ma cis buni mo.

²⁰ A'di hashki gwom piti mo dhali wa'c uni mo,

dhali a'di 'cu'kki uni mo 'peni mo jin 'ce'du sho'k mo.

²¹ Dhalki uni ci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom Tapa mo gom mo/en piti jin telu sho'k mo,

gom miin to gi momer piti e iya/ gi 'kwani mo.

²² Dhali dhalki uni ci to jin cinu mmo'ci'th 'kus ki bwa jin 'boruwa 'bor i is mo

dhali tor miim piti ki gway mo ki bwa'j 'kunya/ mo.

²³ Kun tiya iikin ka 'cesh e bwaman kumma/ yi'de/ e bwaa kur mo,

mmomiiya tu'c yol jin caaca e dhan yi'de/ mo.

²⁴ Uni parki mii gi Tapa e mo,

momer piti kun miikina a'di e mo'j'kulga/ mo.

²⁵ Haali/ a'di kanki gwo mo dhali cu 'tham jin ta'da punthar mo,

a'di jin 'de'kki yi'de/ abor ki mis mmobir bakal apo/ kumma/ yi'de/ mo.

²⁶ Uni ulu'ki 'kupki mis mo tani dhali uni iikin ka 'cesh e mo'j'kulga/ mo.

Mo ma dum buni jin 'bitha uni is waki'd mo gom mo ma cinthar buni kun ta thus ki thus mo.

²⁷ Uni iikin ki dho'do/ dho'do/ mo dhali wungul ii mo me'd 'kwani kun 'koshkin ma su mo,

dhali uni deekina miim buni ki tash tash mo.

²⁸ Dhali yan'ko'd uni ki ko 'twa/i Tapa mo gom mont'o'c bwam buni mo

dhali a'di 'cu'kki uni 'peni mo ma cis buni mo.

²⁹ A'di karki'da punthar 'tham mmodi ka ku'th is mo, dhali bakal kumma/ yi'de/ a'di doshkunu ki biyuu mo.

³⁰ Dhali yan'ko'd uni 'kunya bwa mo haali/ uni gam mo jin 'konu ki shwamm mo,

dhali a'di ki sus uni e mom buni jin 'kana uni ki she/ jin ona bwa uni mo.

³¹ Dhalki uni ci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom Tapa mo gom mo/en piti jin telu sho'k mo,

gom miin to gi momer piti e iya/ gi 'kwani mo.

³² Dhalki uni kar a'di ki ca mo e bwaman ma tul 'kup 'kwani mo,

dhali ma'j a'di e bwaman ma tul 'kup gi 'kwani'j gwanyaja'ka/ mo.

³³ A'di ki tu'k yi'de/ e bwaman ma si'b mo,

yi'de/ jin kasha e e mony'cesh jin budha yi'de/ 'kwani mo.

³⁴ Mony'cesh jin dhotha to a'di ki tu'k a'di mo mmota a'cesh jin 'balatha'balath jin shiyi'd mo,

gom miim buni kun ta thus ki thus kun 'kokin e a'di mo.

³⁵ A'di ki tu'k bwaa si'b mmowar ka al yi'de/ mo,

dhali mony'cesh jin ta'da burta/ o'd mo tani a'di ki kar a'di mmokash yi'de/ e mo.

³⁶ Dhali imat'taan a'di ki dhal uni kun 'kosha te/ mmo'ko mo,

dhali uni telki 'pen'kuman bampa/ sho'k mo mmo'ko icine/ mo.

³⁷ Uni siki bunto mo dhali nya'ja go'j mmosiya mu'ra'th mo,

dhali gam maman cwa kun gwono'dkin mo.

³⁸ Ki mom'bor miim piti mo tani uni markina mar is ki caaca mo,

dhali a'di diki dhal bip buni bway mo mmo'koki 'ko mmodhodhi mar is mo.

³⁹ Ki uni 'kon ki da'ka/ mo dhali warkunu ki 'kwani kun a'tha she/ ki a'th mo

e mo jin siri'ckunu uniya siri'c ki sho'k mo dhali mont'o'c bwa mo dhali bwan di'ti'd mo tani

⁴⁰ a'di ki wol mowa'ka po/ iya/ gi imalik mo

dhali a'di ki dhu uni mmo'ii ka ca/ e mo jin pina sho'k 'kwani mo dhali tonycu'k mo.

⁴¹ Hili a'di ki cu uni mis uni kun mini mii ta gi to 'peni mo jin to'juwa to'c bwa mo,

dhali dhuwa wa'k buni mmowa e ka ma'diny ka'bal mo.

⁴² 'Kwani kun dhelel ma du mo tani parki a'di e mo dhali 'kunya bwa mo

dhali aris uni kun ta thus ki thus mo tani 'dapkunu 'twam buni mo.

⁴³ A'diyin jin yu'kayu'k mo tani dhalki a'di ciyi'da hirdhe/ ki to gwansan mo.

Dhalki 'kwani hil isi gwo i e mo gom mo/en gi Tapa mo jin telu sho'k mo.

Gway. Gway jin ta gway ma Dawuu'd.

108 Adum pem thosonki is mo, ayy Arumgimis. Adum pem thosonki is mo.

Aha/ mina yuḡ gway mo, aha/ mina yuḡ gway mmo-
maṅa maṅ mo.

Meri e mo, aḡashiram pem.

² Meri e mo, ayy adheṅdhenye/ dhala dhenḡdhenye/
jin 'kon ma shu/i pesu/ mo.

Aha/ mina mer mon'twash/e e mo.

³ Aha/ mina ḡi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki /e mo,
ayy Tapa, e bwaman ma ris 'kwani mo.

Aha/ mina yuḡ gway mmomaṅ /e e bwaman kal gi
'kwaniny'cesh mo.

⁴ Gom mo/en pini jin ṡelu sho'k mo apowa dhan
momis mo,
mo ma isiṅ ganam pini a'di jithirki'd e bwaman ma rak
mo.

⁵ Kari is pini ki ca mo, ayy Arumgimis, apo/ momisi
'baar mo.

Dhalki monycam pini a'di di'da po/ mony'ceshi 'baar
mo.

⁶ Ki a'dim pini jin enu minu 'cuḡ mo tani
'/e ki ḡi mowoṡḡ ka bim poros pini mo, dhali thoḡ aha/
'twa/ mo.

⁷ Arumgimis oki gwo is e mom piti jin ḡogu mo
mmo/o gwo mo ki:

Aha/ mina ya i mis ki moṅ'kuny bwa mo dhali ḡwa/
Pan Shakiim bwa mo
dhali 'to/ to bwa ime'd mo e embul Wosh ma Sukkuut
mo.

⁸ Jil/aad a'di ta jim pem mo, dhala Manassa a'di ta jim
pem mo,
dhala Eprayim a'di ta toṅ'kup pem mo.

Yahuuda/ a'di ta cwa ma maḡiḡ pem mo.

⁹ Muwab a'di ta'da ḡwalal pem jin 'thurka/ me'd mo
dhali e Pan Aduum mo tani aha/ mina biṡa ppa/ pem
mo,
dhali apo/ e Pam Paḡalasthiin mo tani aha/ mina 'ther
cuuwa/ ki mo jin pinu mii e mo.

¹⁰ Kaja a'di imidi shu aha/ bway e 'penḡkuman bampa/
jin ṡenu gwo mo?

Dhali kaja a'di jin midi shu aha/ bway e Pan Aduum
mo?

¹¹ Ki diki ta /e iwaḡki aman mo, ayy Arumgimis?
'/E diki nyaḡ ya ki aman mo, ayy Arumgimis, nyaḡki
'kwani ma meem bam mo.

¹² Ayy ḡiyi aman mowoṡḡ 'peni 'kup bam mo ma,
haali/ mowoṡḡ 'peni 'kwani mo taṅi ta jim pe'th mo.

¹³ Ka Arumgimis mo tani ana mina mii mii kun ḡa'bki
koṅ koṅ mo.

Haali/ a'di ta a'di jin midi ṡan bway gom 'kwaniṅ 'kup
bana mo be.

Eya manyuḡ gway mo. Gway ma Dawuu'd.

109 Dhalku/ ki ḡa'b ki shwamm mo, ayy Arumgimis
gom momaṅ pem mo.

² Haali/ 'twa/ gi 'kwani kun ta thus ki thus mo dhali
kun he'kkina he'k e mo ḡa'dkina uni apo/ aha/ mo,
mmo/o gwo apo/ aha/ ki 'twa/ ma ṡor mo.

³ Uni ṡu'bki aha/ ki gwo jin shinuwa shi/ i e mo
dhali bu'th aha/ ki dar gi mii mo.

⁴ To kun doḡkina uni aha/ 'peni mo/en pem mo tani
uni ki thisi yer aha/ is ki gway mo,
isi kani me'd jin dika/ mmo'tho gom uni mo.

⁵ Wakan uni ki ḡi aha/ to jin ta thus gom tom 'boro'd
mo
dhali mo jin shinuwa shi/ i e mo gom mo/en pem mo.

⁶ Kari wathi/ jin ta thus ki thus 'pen ka piḡe/ apo/ a'di
mo

dhali dhalka manyer a'di is ki gway susi a'di e mo jin
dwallu gwo mo.

⁷ Ki a'di dwallkunu gwo mo tani dhalki a'di dikina mii
i'ba/ mo.

Dhalki mon'thom piti a'di deṅu e ki ta ji miinthus mo.
⁸ Dhalka teem piti karu ki kuṡ kuṡ mo.

Dhalki wathiṅ kamu/ bu'th mal piti mo.

⁹ Dhalki uḡim piti 'kon ki dar gi com mo,
dhali dhalki ashim piti ta'da dhalla/ mo.

¹⁰ Dhalki uḡim piti ii iinyḡa/ dhali 'tho to mo.

Dhalki uni uru ka piḡe/ 'peni mo jin kupa uni kun 'kona
uni mo.

¹¹ Dhalki wathi/ jin dina a'di ka mure/ i'ba/ bu'th tom
piti 'baar mo.

Dhalki 'kwanin tiya si'da/ shi/ maman cwam piti is mo
jin 'koshkina a'diya ṡu'c ki mii mo.

¹² Dhali dhalki wathi/ piyi'd jin midi mii kar bwa jin
kushakush gom a'di mo,
walla hil uḡim piti jin dar gi com ki mii ma 'thime/ gi
mo/en mo.

¹³ Dhalki emen piti kun mini yayu/ i'ko'd 'ciṡḡkunu
'twa/ mo.

Dhalki gway piti si'da/ minu 'kosh 'peni 'kwani ma
nyaḡum yil kun min ma po/i 'ko/i su/ mo.

¹⁴ Dhalki mii kun 'coḡa'coḡ gi icom kanu e ibwambori
Tapa mo,
dhali dhalki miinthus gi kum minu 'koki 'kosh ka piḡe/
mo.

¹⁵ Dhalki uni 'koni bwambori Tapa ki ṡikir ṡikir mo
dhali dhalki a'di jin dhunu ibwa minu 'ciṡḡ 'twa/ 'peni
mony'cesh mo.

¹⁶ Haali/ a'di diki ka mii e mo mmoṡor mii gi bwaṅ
kush mo

hili a'di ki ur 'kwani kun hatha'ko'di sho'k mo
dhali uni gun mini mii ta gi to mo dhali uni gun
'ce'dkin ma dum buni gom jwam buni mo.

¹⁷ A'di en mo jin jeenuwa jee kagahara mo, dhali dhal-
ki mo ma jee pu'dki'da po/ a'di mo.

A'di diki en mo jin 'boruwa 'bor mii mo, dhali dhalki
a'di si'dasi'd 'peni a'di mo.

¹⁸ A'di shumki is piti ki mo ma jee me'd burrinyem
pom piti jin hitha a'di mo.

Dhalki a'di 'thoḡ bungwar is piti me'd yi'de/ mo,
dhali me'da yin eya simam piti mo.

¹⁹ Dhalki a'di wana e ki burrinye/ jin 'tampalkina a'di i
is mo,
dhali me'd waḡkan jin hi'thkina a'di e empa'd piti ka
yempa/ mo.

²⁰ Dhalki a'di yansan ita to jin gam ma manyer aha/ is
ki gway 'peni Tapa mo

gom uni gwansan kun oki tonthusu po/ mondiki/em pem mo.

²¹ Hili, /e, ayy Arumgimis jin ta Tapam pem mo, tu/uli mii yan mo ma gom gway pem mo dhali gom gway gi gway pini mo

haali/ mo/en pini jin telu sho'k mo a'di 'boro'd mo mmo'cuḱ aha/ mo.

²² Haali/ aha/ hatha di 'ko'd ki ha'th mo dhali mina mii ta gi to mo,

dhala dum pem a'di ta jama/ ki jama/ e isi aha/ mo.

²³ Aha/ 'baara mo, dhali aha/ wana e ka ḱashira/ ma la gi mom'pimpili/ mo.

Aha/ yiḱinkunu is me'da kuyu/ mo.

²⁴ 'Kupa'dupun pem 'ka'da'ka'd mo gom ga/ jin ga/ka/ to mo.

Bungwar is pem lulki'd mo.

²⁵ Aha/ tana kuḱ jin ḱhunya imanyer aha/ is ki gway 'twa/i is mo.

Ki uni parki aha/ e mo tani uni birki 'kup buni mo be.

²⁶ Woḱhi/ aha/ mo ma, ayy Tapa Arumgimis pem mo. Tayi aha/ is is ki me'd mo isi ki mo/en pini jin telu sho'k mo.

²⁷ Dhalki uni mishi mo mo ki mii yansan a'di ita mii gi me'd pini mo,

ki /e, ayy Tapa, imiiki a'di mo be.

²⁸ Dhalki uni jeena jee mo, hili /e mini mii mo jin 'boru mii mo.

Dhalki uni gwansan kun ḱa'th aha/ ki is dhunu ki mo ma 'the is mo. Dhalki ḱinḱinam pini 'kunya bwa mo.

²⁹ Dhalki imanyer aha/ is ki gway shumu ki mii jin thisuwa taḱ ush taḱ mo.

Dhalki uni 'tampalkina mo ma 'the is buniḱ gana/ e is mo me'd burriḱe/ mo.

³⁰ Ki 'twam pem mo tani aha/ mina ḱi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki Tapa mo.

Aha/ mina maḱ a'di e bwaman ma waambuhany 'kwani mo.

³¹ Haali/ a'di doshki'd ki me'da bim poros mo gom a'di jin midi mii ta gi to mo,

mmota a'di is ki me'd mo 'peni uni gwansan kun waḱ-ki a'di mmowu mo be.

Gway ma Dawuu'd.

110 Tapa ki o tapam pem gwo mo ki:

ḱa'bi /e aha/ ki me'da bim poros pem mo ma ntagi aha/ mina dhu uni gun ta 'kup ki /e mmota cwa jin mina /e dhu sho'k mo.

² Tapa ki hash 'pena Sihyuun cwa ma maliḱ pini jin ta gi mo ma dem dem mo.

Jiyiya ji e bwaman 'kwani kun ta 'kup pini mo.

³ 'Kwanim pini mini ḱi is buni 'baḱany mo ka tee jin mina /e susa waambuhany pini apo/ 'kuwosh kun turatur kun ḱogu mo.

'Peni bwa ma dho'th gi mon'thamo/ mo tani dhuru'c pini jin tana /e midi pu'du/ i /e me'd jape/ mo be.

⁴ Tapa thulki gwo me'da po/ mo dhali a'di midi diki aḱ bwam piti e mo:

/E tana gasiis ki sule/ sule/ mo

mmobaḱha cuḱ ma Malkisaadag isho'k mo be.

⁵ Tapa a'di diki'd ki me'da bim poros pini mo be.

A'di midi shaḱ imaliḱ ka 'cesh mo ka tee ma nyor piti mo.

⁶ A'di midi tor gwon dwall 'twa/a 'cesh e bwaman kal gi 'kwaniny'cesh mo,

mmo'tu'd uni ki bungwar is jwa mo.

A'di midi shaḱ itapa ka 'cesh mo

apo/ mony'cesh jin beeyabee mo.

⁷ A'di midi pi 'peni jis yi'de/ jin kasha e jin di'di shemen bway mo.

Wakan a'di midi 'de'k 'kup piti ki mis mo be.

111 Maḱi Tapa mo.

Aha/ miina ḱi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki Tapa mo ka dum pemi 'baar mo,

ki dhan ya ma tul 'kup gi kwani kun dhelel ma du mo e bwaman ma tul 'kup yan mo.

² Mii gi Tapa a'di caaca mo,

dhali a'di ḱuḱkin ma ris 'kwani 'baar ka 'deḱe/ 'deḱe/ ki e mo, uni kun 'borkina bwa e uni mo.

³ A'di 'tu'du/ ki montaḱ mo dhali mo/eḱ mo e miin tom piti mo,

dhali miinḱar/em piti 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.

⁴ A'di ki raḱ miin tom piti jin miina a'di ki momer kanu e mo.

Tapa a'di ta'da 'the ka 'the mo dhali amanmiimii mo.

⁵ A'di ki thoson tonḱe/ gom uni gwansan kun ḱo/ki a'di mo.

A'di dina bwam piti ki ush mmota pa gom gwo jin gama a'di me'd mo.

⁶ A'di ki tor 'kwanim piti mom'bi'th gi miin tom piti mo, dhali ḱi uni mal gi kal gi 'kwaniny'cesha tiya mo.

⁷ Miin to gi me'd piti mo tani uni ta ku isiḱ gana/ mo dhali kuḱ ḱar/e mo.

Aris gwoḱkan gi 'twam piti uni ta ku gun minu gam is mo.

⁸ Uni telkunu sho'k ki sule/ sule/ mo dhali ki sule/ sule/ mo,

mmothim uni ki mii ma isiḱ gana/ mo dhali ki mii ma ḱar/e mo.

⁹ A'di ki hash mo jin wanu 'ba/ ki 'kwanim piti mo.

A'di ki ḱan gwoḱkan piti jin gamu me'd mmodi ki sule/ sule/ mo.

Gway piti ḱogu mo dhali mii ma purem piti mo.

¹⁰ Moḱko/ gom Tapa mo tani a'di ta monḱel 'pen gi moyuḱ mo.

Mo jin mishu gwo 'ban jin 'boro'd goma ris uni 'baar mo kun boḱkin ki a'di mo.

Momaḱ piti a'di i'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.

112 Maḱi Tapa mo.

Mom'bor mii gom wathi/ jin ḱo/ki Tapa mo, a'di jin 'kunykina bwa ki 'kuny kagahara e gwoḱkan piti kun 'kwarkunu mo.

² Emen piti mini ḱa'bki dem dem e mony'cesh mo, dhala nyaḱum yil gi 'kwani kun dhelel ma du mo tani uni minu 'bor mii mo.

³ Pa jin tanu dhali pa jin tana a'di e gu'b piti mo

dhali mo ma kar/em piti 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
⁴ Monkush cuki mis e bwaman mondhurumi'd gom uni kun dhelel ma du mo.

Tapa a'di ta'da 'the mo dhali ta'da manmiimii mo dhali ta'da kar/e mo.

⁵ A'di 'boro'di gom wathi/ jin tu/ulki mii ki mii ma 'the mo dhali ci to ka 'ka'd me'di is mo, a'di jin mishi is piti ninn gom tom piti ki mii ma kar/e mo.

⁶ Haali/ wathi kar/e a'di molu joç ki sule/ sule/ mo. A'di minu ka e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo.

⁷ Dhali a'di midi diki ko/ is gom tonthus jin minu kal mo.

Adum piti rwa'ckunu mo, mmogamkina a'di gwo is e Tapa mo.

⁸ Adum piti shurki'd mo, a'di midi diki ko/ is mo ntagi a'di midi par to jin ona bwa a'di e apo/ uni kun ta 'kup ki a'di mo.

⁹ A'di ki pwaç to bwa 'baçany mo, a'di çiki to gom 'kwani kun hatha'ko'd mo, mii ma kar/em piti a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo.

Cem piti a'di karkunu ki ca ki montaç mo.

¹⁰ Wathi/ jin ta thus ki thus mo tani a'di parki a'di e mo dhali a'di shwa'da nyor mo.

A'di ki 'pe'd shem piti mo dhali wa mo.

To jin ona bwa wathi/ jin ta thus ki thus mo tani war-ki'd ka munyal mo.

113 Manji Tapa mo.

Manji aman mo, ayy um çinqina/ gi Tapa mo, manji gway gi Tapa mo.

² Mom'bor mii midi di mo gom gway gi Tapa mo 'pena tee yansan mo dhali ki sule/ sule/ mo dhali ki sule/ sule/ mo.

³ Peni mo jin sul ma tente/ mo tani dhali mo jin yula a'di mo tani

gway gi Tapa a'di iminu manj mo.

⁴ Tapa a'di ika'damaçadama apowa ris kal gi 'kwaniny'cesh mo,

dhali monycam piti a'di diki'da po/ momis mo.

⁵ Kaja a'di iwakina e ki Tapa Arumgimis bana mo, a'di jin çabki'd e mo jin ka'dama/ ka'dam mo,

⁶ a'di jin hilki mo ka lungu'b 'pena po/ momis mo dhali mony'cesh mo?

⁷ A'di ki 'de'k 'kwani kun hatha'ko'd ki ha'th 'peni bu'da'cesh mo

dhali a'di ki 'de'k uni kun mini mii ta gi to mo 'pena duhal 'piny mo,

⁸ mmodhu uni mmonyak 'ko ki iya/ gi imalik mo, dhali nyakki iya/ gi imalik gi 'kwanim piti mo.

⁹ A'di ki çiya 'boma burum pa mo mmoça'b mo, mmokara yim mmo'kuny bwa ki 'kuny jin shiyi'd mo me'd kum gi uçi mo.

Manji Tapa mo.

114 Me'd jin yakin ma Israyiil ka pije/ 'peni Pam Masir mo tani

gu'b ma Yakuub 'peni 'kwani kun wal 'twan tiya mo tani

² Yahuuda/ warki'd ki mom piti jin çogu mo, dhala Israyiil a'di ta mo jin tanu tapa ki sule/ sule/ mo.

³ Dhan çumma/ yi'de/ hilki mo mo dhali ya nwaça/ mo.

Dhali çumma/ Yi'de/ Uurdun doçki'd ka nyan'ko'd mo.

⁴ 'Kuwosha turga/ pekina njalbothon ki 'thir 'thir mo me'd gwasin ka'bal mo,

dhali ushi wosha gwa'dga/ wana e ki ushi ka'bal mo.

⁵ Ata mii /eye, ayy çumma/ yi'de/, ki /e guskin kan mo?

Ayy Uurdun, katinta doçkina /e ka nyan'ko'd mo?

⁶ Ayy 'kuwosha turga/, ata pekina um ki 'thir 'thir me'd gwasin ka'bal kan mo?

Dhali um ushi wosha gwa'dga/ kun wana e ki ushi ka'bal mo?

⁷ Deeyi ma ki bir bir mo, ayy mony'cesh, e bun'kus gi Tapa mo,

e bun'kus ma Arumgimis ma Yakuub mo,

⁸ a'di jin tu'kki wosh mo mmota a/al gom yi'de/ mo dhali wosh jin biliçki o'd mo tani warki'd ki yi'de/ jin kasha e mo.

115 Yisa e am, ayy Tapa, yisa e am, hili gom gway pini mo tani çiyi monyca mo, gom gway gi mo/en pini jin çelu sho'k mo dhali mii ma isin ganam pini mo.

² Ki ton ta'da tinta imina kal gi 'kwaniny'cesh i/o gwo mo ki:

Mane Arumgimis buni mane?

³ Arumgimis bana a'di diki'd e momis mo.

A'di ki mii a'diyin jin 'bora bwa a'di mo.

⁴ Tompinycon buni kun luça uni mo tani ta 'dolkon kush mo dhali 'dolkon gana/ mo kun uçu ki me'd gi 'kwani mo be.

⁵ Uni ta gi 'twa/ mo, hili uni o gwoç kamuwa?

Dhali uni ta gi e mo, hili uni parki toç kamu/ eya?

⁶ Uni ta gi 'ce mo, hili uni çiç toç kamuwa?

dhali uni ta gi shush mo, hili uni çiçkina shim toç kamuwa?

⁷ Uni tan gi me'd mo, hili uni ta toç kamu/ is ki me'da?

Uni tan gi sho'k mo, hili uni mishi ii ki shoka?

Dhali uni misha isa kamu/ mur e 'kus buniya?

⁸ Uni gwansan kun uçu uni mo tani uni wana e ki uni mo.

Wakan si'da/ aris uni gwahan kun gamki gwo is e tompinycon buni mo.

⁹ Ayy Israyiil, gami gwo is e Tapa mo.

Haali/ a'di ita mowoçh buni mo dhali agonggorom buni mo.

¹⁰ Ayy gu'b ma Haruun, kari mongam gwo is e Tapa mo.

Haali/ a'di ita mowoçh buni mo dhali agonggorom buni mo.

¹¹ Um kun ko/ki Tapa mo tani gamki gwo is e Tapa mo.

Haali/ a'di ita mowoçh buni mo dhali agonggorom buni mo.

¹² Tapa tana bwa pa ki pa gom ana mo. A'di midi 'bor ana mii mo.

A'di midi 'bor gu'b ma Israyiil mii mo.
 Dhali a'di midi 'bor gu'b ma Haruun mii mo.
 13 A'di midi 'bor uni gwansan mii kun ƙo/ki Tapa mo
 'peni uni kun gwa'da is mo dhali uni kun cakin mo.
 14 Dhalki Tapa ƙi um mo jin maruwa mar is mo,
 um dhali uƙim bum mo.
 15 Dhalki um 'boru mii ki Tapa mo,
 a'di jin uƙki momis mo dhaali mony'cesh mo.
 16 Momis uni ta momis gi Tapa mo,
 hili mony'cesh ƙikina a'di ki iya/ gi 'kwani mo.
 17 Uni kun wukin mo tani mishi Tapa maŋ yisa,
 walla uni gwansan kun iikin ka luŋgu'b e mo ma
 shwamm mo.
 18 Hili ana mina 'bor Tapa mii mo
 'pena tee yansan shwane/ mo dhali ki sule/ sule/ ya
 ye 'ba/ mo.
 Maŋi Tapa mo.
116 Aha/ mina en Tapa mo haali/ a'di ƙiƙki ko gi
 'twam pem mo jin 'thoka/ ka di'b me'di is mo.
 2 Haali/ a'di ƙa'dki bwany'cem piti ki aha/ mo
 wakan aha/ mina yuƙ a'di isi ki me'd jin dika/ ki e mo.
 3 Agume/ gi mowu uni 'kamki aha/ is mo,
 anyoƙ ma Haawiya uni bu'thki aha/ mo.
 Aha/ 'kosha is ka nyor mo eya ƙis pem mo dhali 'pe'd
 she/ mo.
 4 Yan'ko'd aha/ ki yuƙ gway gi Tapa mo mmo/o gwo
 mo ki:
 Ayy Tapa, aha/ yuƙa /e mo, tayi mondiki/em pem is ki
 me'd mo.
 5 Tapa a'di ta'da 'the ka 'the mo dhali ta'da ƙar/e mo,
 Arumgimis bana jin miimii mo.
 6 Tapa a'di 'tashki uni 'twa/ mo uni kun wana she/ is is
 kan mo,
 ki aha/ guyunu ka luŋgu'b e moŋgwa'dga/ mo tani
 a'di taki aha/ is ki me'd mo.
 7 Doƙi ka nyan'ko'd, ayy ƙashiram pem, e mosi/is pini
 mo,
 haali/ Tapa a'di tu/ulki'd nyaƙki /e ki mii jin isha to ka
 entus gom /e mo.
 8 Haali/ /e 'cuƙkina ƙashiram pem 'peni mowu mo,
 dhali em pem 'peni jabu'th jin wolki'd mo,
 dhali sho'k pem 'peni mo jin gwoluwa gol mo.
 9 Aha/ yakina e bwambori Tapa mo
 e mony'cesh jin 'konuki/e mo.
 10 Aha/ karkina moŋgam gwo is pem mo, isi kani me'd
 jin okika/ gwo mo ki:
 Aha/ tashu ka dhan mo jin jwakaƙkunuwa jwakaƙ jin
 shiyi'd mo.
 11 Aha/ ona gwo e mom pem jin dumbulkika/ bway
 mo ki:
 'Kwani 'baar mo tan ga 'terj kape/ jin ta jim ma pe'th
 mo.
 12 Ata a'di jin miga/ ƙi ki Tapa mo
 goma ris tom piti 'baar kun ishkin ka entus gom
 aha/ mo?
 13 Aha/ mina 'deka ƙubbaaya gi mowotƙ ma
 Arumgimis ki mis mo
 dhali yuƙ gway gi Tapa mo.

14 Aha/ mina ƙi gwom pem jin oka/ is ki Tapa mo
 e buŋ'kus ma ris 'kwanim piti 'baar mo.
 15 Yinthoŋ gana/ e jis/e gi Tapa mo,
 a'di ita wu ki unim piti kun dħunu ki she/ ki dhelel
 dhelel mo.
 16 Ayy Tapa, aha/ tana ƙiŋkinam pini mo.
 Aha/ tana ƙiŋkinam pini mo, a'di jin ta ya/ gi nyarany-
 ƙiŋkinam pini mo be.
 /E ki 'cuƙ mondeƙ pem mo.
 17 Aha/ mina ƙi to jin 'ciƙhu/ 'kus ki bwa jin 'boruwa
 'bor i is mo
 dhali yuƙ gway gi Tapa mo.
 18 Aha/ mina ƙi gwom pem jin oka/ is ki Tapa mo
 e buŋ'kus ma ris 'kwanim piti 'baar mo,
 19 eya piƙe/ gi gu'b gi 'kup ƙany gi Tapa mo,
 e bwaman um mo tani, ayy Urushaliim.
 Maŋi Tapa mo.
117 Maŋi Tapa mo, aris um kal gi 'kwaniny'cesh
 mo.
 Yuƙi gway gi moŋ'kuny bwa gom a'di mo, aris um
 'kwani mo.
 2 Haali/ mo/en piti jin ƙelu sho'k mo tani a'di caaca
 'kupki ana mo
 dħali mo ma isiŋ gana/ gi Tapa mo a'di 'dimki 'kup ki
 sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo.
 Maŋi Tapa mo.
118 Ayy ƙiyi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom Tapa
 mo, haali/ a'di i'boro'd mo.
 Mo/en piti jin ƙelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki
 sule/ sule/ mo.
 2 Dhalka Israyiil o gwo mo ki:
 Mo/en piti jin ƙelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki
 sule/ sule/ mo be.
 3 Dhalki gu'b ma Haruun o gwo mo ki:
 Mo/en piti jin ƙelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki
 sule/ sule/ mo be.
 4 Dhalki uni gwansan kun ƙo/ Tapa mo tani o gwo mo
 ki:
 Mo/en piti jin ƙelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki
 sule/ sule/ mo be.
 5 'Peni mo ma ƙis pem mo tani aha/ yuƙkina Tapa mo.
 Dhali Tapa thoƙki aha/ 'twa/ mo dhali kar aha/ ki 'kus
 mo.
 6 Ki Tapa nyaƙ di ki aha/ mo tani aha/ mina ƙo/ toŋ ka-
 mu/ yisa.
 To gi wakatinta imina 'kwani imii aha/ mo?
 7 Tapa a'di diki'd e 'ko'd gwar pem mo mmowotƙ aha/
 mo.
 Aha/ mina hil mo ki e jin pinu mii e mo apo/ uni
 gwansan kun shi/ki aha/ i e mo.
 8 A'di 'boro'd mmobu'th mo jin huru jwa e Tapa mo
 mmo'koki dhu mo jin wunuwa wuny jwa i is e 'kwani
 mo.
 9 A'di 'boro'd mmobu'th mo jin huru jwa e Tapa mo
 mmo'koki dhu mo jin wunuwa wuny jwa i is e iya/ ma
 maliƙ mo.
 10 Aris kal gi 'kwaniny'cesh uni 'kamki aha/ 'kup ki deƙ
 mo.

Ki gway gi Tapa mo tani aha/ 'ciṭṭkina uni 'twa/ mo.
 11 Uni 'kamki aha/ 'kup ki deḱ mo, mmo'kam aha/ 'kup ka ris 'twaṅkal kuku/ mo.
 Ki gway gi Tapa mo tani aha/ 'ciṭṭkina uni 'twa/ mo.
 12 Uni 'kamki aha/ 'kup ki deḱ me'da dham mo.
 Uni shwan ki bar bar me'd o'd cwan 'de/ mo.
 Ki gway gi Tapa mo tani aha/ 'ciṭṭkina uni 'twa/ mo.
 13 Aha/ gaḱu/ ki gaḱ jin shi/ashi/ mo. Wakan aha/ 'barkina mo
 hili Tapa woṭṭhi aha/ mo be.
 14 Tapa a'di ta mom'bi'th pem dhali gway pem mo.
 A'di warki'd ki bway gi mowoṭṭh pem mo.
 15 Ciḱi gwo mo ma, gom gwaya 'kunya/ kun pinu mii e mo
 e gu'b burriye/ gi 'kwani gi miinḱar/e mo.
 Me'da bim poros gi Tapa a'di miiki mii ki dar gi monyju/ mo.
 16 Me'da bim poros gi Tapa a'di karkunu ki ca mo.
 Me'da bim poros gi Tapa a'di miiki mii ki dar gi monyju/ mo.
 17 Aha/ mina wu yisa, hili aha/ mina di ki e mo, dhali tash miin to deḱ e kun miina Tapa mo.
 18 Tapa a'di dorki aha/ ntagi aha/ burā is ki wap wap mo,
 hili a'di yisa ciḱi aha/ mmowu mo yisa.
 19 Ka'di aha/ 'twaṅkal ma goṅ ki mii ma ḱar/e mo ki aha/ mina ciḱ e uni mo
 dhali ci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki Tapa mo.
 20 Yansan a'di ta 'twaṅkala goṅ gi Tapa mo jin mina 'kwaniḱ ḱar/e ciḱi cine/ mo.
 21 Aha/ 'borkina /e bwa i is mo haali/ /e ciḱki aha/ 'twa/ mo
 dhali war ki bway gi mowoṭṭh pem mo.
 22 Wosh gana/ yansan jin wakḱina imannyaṅ gu'b mo tani
 a'di warki'd ka dhana 'kaṅ'kup wosh gi 'penabi mo.
 23 Mii yansan a'di ita mii jin miikina Tapa mo, dhali a'di ta mii jin meru em bana mo be.
 24 Yansan a'di ita'da tee jin karkina Tapa mo.
 Dhalki ana 'kunya bwa mo dhali 'bor bwa e a'di mo.
 25 Tayi am is ki me'd mo, am kun yukḱina /e mo, ayy Tapa.
 Ayy Tapa, am yukḱina /e mo, ciyi aman mo jin diluwa bora 'cesh mo.
 26 Mom'bor mii gom a'di jin ciḱki'd mo e gway gi Tapa mo.
 Am 'bora /e mii mo 'peni gu'b gi Tapa mo.
 27 Tapa a'di ita'da Arumgimis mo, dhali a'di ciḱi ana moṅkush mo.
 Nyonji mo jin ḱalu ya goma yuk ma tul 'kup ka biny cwa mo
 ntagi ce jin thumu e 'kupa gwaṭa/ jin miinuwa bas mo.
 28 /E tana Arumgimis pem mo dhali aha/ mina ci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki /e mo.
 /E tana Arumgimis pem mo dhali aha/ mina kar /e ki ca mo.

29 Ayy ciyi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom Tapa mo, haali/ a'di i'boro'd mo,
 haali/ mo/en piti jin ṭelu sho'k mo tani a'di i'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
 119 Mom'bor mii gom uni gwansan kun 'kona bway buni ki dar gi mii i'ba/ mo
 uni kun iiyin e gwoṅḱan jin cinu gi Tapa mo.
 2 Mom'bor mii gom uni gwansan kun dhuki gwony-cim piti mo,
 uni kun simmki a'di e ka dum buni 'baar mo,
 3 uni si'da/ kun 'koki ṭṭu'th to mii mo, hili mmo/ii e bway piti mo be.
 4 /E ḱanki gwoṅḱan gi 'twam pini mo ki uni minu dhu ka duṅ gana/ mo.
 5 Ayy ki bway pem minu ṭel sho'k mo mmodhu gwoṅḱan pini kun bahu mo.
 6 Wakan ki aha/ minu 'koki kar ki mo ma 'the is mo, mmothoson em pem mmoḱo'c eya ris gwoṅḱan pini 'baar mo kun 'kwarkunu mo.
 7 Aha/ mina maṅ /e ka du jin dheleladhelel mo, ki aha/ mina da/ar gwo gom mii ma ḱar/em pini 'peni gwoṅḱan kun onu mo.
 8 Aha/ mina mii gwoṅḱan pini kun bahu mo. Ayy dhalki aha/ ki dhal 'pen mo ka dun ṭhorony mo.
 9 A'di jin ta dhuru'c midi kar bway piti ki dhelel dhelel kata mo?
 mmoji a'di isi ki gwom pini mo.
 10 Ka dum pemi 'baar mo tani aha/ simmkina /e e mo. Dhalku/ ki dhal aha/ mmoḱaca/ mo 'peni gwoṅḱan pini kun 'kwarkunu mo.
 11 Aha/ dhukina gwom pini eya dum pem mo, ki aha/ mina diki mii miinthusu po/ /e mo.
 12 Mom'bor mii gom /e mo, ayy Tapa. Ṭori aha/ gwoṅḱan pini kun bahu mo.
 13 Ki 'twam pem mo tani aha/ bahkina aris gwoṅḱan pini
 kun onu ki 'twam pini mo.
 14 E bway gi gwonycim pini mo tani aha/ 'kunya bwa mo
 me'd jin miga/ 'kuny bwa eya ris mo jin tanu pa ki pa mo.
 15 Aha/ mina kulum gwo ibwa gom gwoṅḱan gi 'twam pini mo
 dhali ḱo'c em pem e bway pini mo.
 16 Aha/ mina bwa 'kuny mo e gwoṅḱan pini kun bahu mo.
 Aha/ mina diki ṅa gwom pini mo.
 17 Ṭu/uli nyakḱi cinḱinam pini ki mo jin isha to ka enthus mo,
 ki aha/ mina di ki e mo dhali mii gwom pini mo be.
 18 Ka'di em pem mo ma ki aha/ mina par momer e kun 'kon e gwoṅḱan pini jin cinu mo.
 19 Aha/ tana yilkina/ ki yilkina/ e mony'cesh mo. Dhalku/ ki bag gwoṅḱan pini kun 'kwarkunu 'peni aha/ mo.
 20 Aḱashiram pem a'di 'cumkunu ki mo jin ḱora/ ḱor mo
 goma ris gwoṅḱan pini 'baar kun onu ka yempa/ mo.

21 /E ki kucur uni gwansan kun ush 'kwani ga/ mo, dhali uni kun jeenu mo, uni kun ца'ckin mo 'peni bway gi gwoŋkan pini kun 'kwarkunu mo.

22 Kali 'peni aha/ mon'twam buni kun thunya uni aha/ i is mo dhali mo ma wak mo, haali/ aha/ dhukina gwonycim pini mo.

23 Isi kani ba iya/ ma maliq uni 'kokin mo dhali miiya wutha po/ aha/ mo tani cinkinam pini a'di midu kulum gwo ibwa gom gwoŋkan pini kun bahu mo.

24 Gwonycim pini uni a'di i'kunykika/ bwa mo haali/ uni itana manlogom aha/ ki gwo mo.

25 Akashiram pem thalkina bu'da'cesh mo. Tashi aha/ e mo isi ki gwom pini mo.

26 Ki aha/ torkina bway pem mo tani /e thokki aha/ 'twa/ mo. Tori aha/ gwoŋkan pini kun bahu mo.

27 Kari aha/ mmomish gwo 'ban gom bway gi gwoŋkan gi 'twam pini mo, dhali aha/ mina kulum gwo ibwa gom miim pini jin miina /e to ki momer mo.

28 Akashiram pem a'di waki'd gom bwan di'ti'd mo. 'Bithi aha/ is mo isi ki gwom pini mo.

29 Kari bway jin ta thus ki thus mmosi'd 'peni aha/ mo. Dhali ka 'the mo tani tori /e aha/ gwoŋkan pini jin cinu mo.

30 Aha/ kwanykina bway gi mii ma isin ganam pini mo. Aha/ karkina gwoŋkan pini kun onu ibwambori jis/em pem mo.

31 Aha/ thalkina gwonycim pini mo, ayy Tapa. Dhalku/ ki dhal aha/ bway ki aha/ minu kar ki mo ma 'the is mo.

32 Aha/ mina gus e bway gi gwoŋkan pini kun 'kwarkunu mo ki /e mini lala'th mom pem jin mishka/ gwo 'ban is mo.

33 Tori aha/ gwo mo ma, ayy Tapa, gom bway gi gwoŋkan pini kun bahu mo dhali aha/ mina dhu uni ntagi 'pemen mo be.

34 Ciyi aha/ mo jin mishu gwo 'ban mo ki aha/ mina dhu gwoŋkan pini jin cinu mo dhali mii a'di ka dum pemi 'baar mo.

35 Susi aha/ e bway gi gwoŋkan pini kun 'kwarkunu mo haali/ aha/ 'kunya bwa e a'di mo.

36 Ka'da dum pem ki gwonycim pini mo yisa mmota miiya du is ki me'd mo.

37 Tuki em pem 'peni mo jin hiluwa hil kun 'kon bwa 'te/ mo dhali ciyi aha/ mondiki/e e bway pini mo.

38 Rwaci gwom pini jin ona /e is e cinkinam pini mo, a'di jin ona /e gom uni gwansan kun ko/ki /e mo.

39 Kali 'peni aha/ mowak jin kalki aha/ 'ko'da 'cesh mo, haali/ gwoŋkan pini kun onu mo tani uni 'bora'bor mo.

40 Hili mo mo ma, aha/ corkina gwoŋkan gi 'twam pini mo

e mii ma kar/em pini mo tani /e ciyi aha/ mondiki/e mo.

41 Dhalki mo/en pini jin telu sho'k pu'dki'd e aha/ mo, ayy Tapa, isi ki bway gi mowoth pini jin ona /e gwo is mo.

42 Dhali yan'ko'd aha/ mina ta gi gwothok gom uni gwansan kun thunya aha/ 'twa/i is mo haali/ aha/ gamkina gwo is e gwom pini mo.

43 Dhali dhalku/ ki bu'th gwoŋkana/ 'peni 'twa/ pem ka dun thorony mo, haali/ mo ma 'terj kapem pem a'di di'd e gwoŋkan pini kun onu mo.

44 Aha/ mina dhu gwoŋkan pini jin cinu ki tikir tikir mo gom ki sule/ sule/ mo dhali ki sule/ sule/ mo.

45 Dhali aha/ mina ya 'bakany gana/ mo haali/ aha/ njarkina gwoŋkan gi 'twam pini mo.

46 Aha/ si'da/ mina o gwo gom gwonycim pini ibwambori imaliq mo dhali aha/ minu 'koki kar ki mo ma 'the is mo

47 haali/ aha/ gamkina mom pem jin 'kunyaka/ bwa mo e gwoŋkan pini kun 'kwarkunu mo, a'di jin enka/ mo.

48 Aha/ taka gwoŋkan pini kun 'kwarkunu mo, a'di jin enka/ mo, dhali aha/ mina kulum gwoŋkan pini kun bahu mo eya du mo.

49 Kayi gwom pini e e cinkinam pini mo, e a'di jin karkina /e aha/ mmota ga 'terj kape/ mo.

50 Yansan ta momalas pem mo e montoc bwa mo ki gwom pini jin ona /e is ci aha/ mondiki/e mo.

51 'Kwani kun dar gi mii ma gayiin mo tani uni pe'th aha/ ki petha sor mo, hili aha/ dinaki tu'k mo 'peni gwoŋkan pini jin cinu mo.

52 Ki aha/ kulumkina gwoŋkan pini kun onu mo ibwa mo 'peni kadhamo/ mo tani aha/ bu'thkina momalas mo, ayy Tapa.

53 Anyor jin deku jin 'batha'ba'th mo tani bu'thki aha/ mo gom 'kwani kun ta thus ki thus mo, uni kun dhalki gwoŋkan pini jin cinu 'pen mo.

54 Gwoŋkan pini kun bahu mo tani uni warkin ki gway pem jin yukka/ mo e gu'b pem gi moyam pem jin yaka/ lurj mo be.

55 Aha/ kakina gway pini e mon'thiny mo, ayy Tapa, dhali dhu gwoŋkan pini jin cinu mo.

56 Mom'bor mii yansan a'di bitki'da po/ aha/ mo ki aha/ dhukina gwoŋkan gi 'twam pini mo.

57 Tapa a'di ita tom pem jin 'tuntulka/ bwa ime'd mo. Aha/ ona gwo is mmodhu gwom pini mo.

58 Aha/ 'thona mii ma 'them pini ka dum pemi 'baar mo. Miiyi mii ka 'the gom aha/ isi gi gwom pini jin ona /e is mo.

59 Ki aha/ kulumkina gwo ibwa gom bway pini mo tani aha/ wothkina sho'k pem 'ba/ e gwonycim pini mo.

60 Aha/ hurkina ki 'ta'b mo dhali diki ta adii'e/ mo mmodhu gwoŋkan pini kun 'kwarkunu mo.

⁶¹ Ba anyok gi 'kwani kun ta thus ki thus mo tani uni bu'thki aha/ ka gume/ mo
dhali aha/ dinaki this gwoŋkan pini jin çinu e mo.
⁶² E mombwam/e mo tani aha/ cukina mis mmomanj /e mo,
haali/ gom mii ma qar/em pini gi gwoŋkan pini kun onu mo.
⁶³ Aha/ nyaŋkina ya ka ris uni gwansan kun ko/ki /e mo,
uni gwansan kun dhuki gwoŋkan gi 'twam pini mo.
⁶⁴ Mony'cesh, ayy Tapa, a'di 'tu'dkunu mo ki mo/en pini jin telu sho'k mo.
Tori aha/ gwoŋkan pini kun bahu mo.
⁶⁵ /E tu/ulkina tu/ul ki 'bore/ gom çinŋinam pini mo, ayy Tapa, isi ki gwom pini mo.
⁶⁶ Tori aha/ gwo isi ki tor gana/ mo mmonyith to mo dhali moyuk mo,
haali/ aha/ gamkina gwo is e gwoŋkan pini kun 'kwarkunu mo.
⁶⁷ Ntwa/a/ ki aha/ wo'ckunu is she/ mo tani aha/ yaki-na yam per mo,
hili shwane/ aha/ dhukina gwom pini mo.
⁶⁸ /E 'bora'bor mo dhali mii mii kun 'bora'bor mo.
Tori aha/ gwoŋkan pini kun bahu mo.
⁶⁹ 'Kwani kun ushina ga/ ga/ mo tani uni 'thoŋki aha/ ka tor mo,
hili ka dum pemi 'baar mo aha/ dhukina gwoŋkan gi 'twam pini mo.
⁷⁰ Adum buni momaŋa/ momaŋ me'd kwalany mo,
hili aha/ 'kunykina bwa mo e gwoŋkan pini jin çinu mo.
⁷¹ Adi 'boro'd gom aha/ ki aha/ jwakaŋkunuwa du mo ki aha/ mina da/ar gwoŋkan pini kun bahu mo.
⁷² Gwoŋkan jin çinu ki 'twam pini mo tani a'di 'boro'd gom aha/ mo,
mmobol 'dolkon gana/ ma alip e mo dhali 'ku'kus 'dolkon kush mo.
⁷³ Me'd pini a'di ukki'da uk mo dhali /e çiki aha/ jamas mo.
Çiyi aha/ mo jin mishu gwo 'ban mo ki aha/ mina da/ar gwoŋkan pini kun 'kwarkunu mo.
⁷⁴ Uni gwansan kun ko/ki /e mo tani mini par aha/ e mo dhali 'kuny bwa mo
haali/ aha/ tana gi mo ma 'terj kape/ e gwom pini mo.
⁷⁵ Aha/ misha, ayy Tapa, ki gwon dwall pini kun toru gwon dwall 'twa/a 'cesh mo tani uni tana qar/e mo
dhali /e dorki aha/ ki isa nyor ki mii ma isiŋ ganam pini mo.
⁷⁶ Dhalki mo/en pini jin telu sho'k mo thoson is mo mmomalas aha/ mo
isi ki gwom pini jin ona /e is gom çinŋinam pini mo.
⁷⁷ Dhalki momiimiim pini pu'du'd e aha/ mo ki aha/ mina di ki e mo,
haali/ gwoŋkan pini jin çinu mo tani a'di ta jim pem jin 'kunya/ bwa mo.
⁷⁸ Dhalki uni kun ushina ga/ ga/ mo tani idhunu ki mo ma 'the is mo
haali/ uni ceshki aha/ ki gwo ma maŋ mo.

Gom aha/ mo tani aha/ mina kulum gwo ibwa gom gwoŋkan gi 'twam pini mo.
⁷⁹ Dhalki uni gwansan kun ko/ /e mo tani tu'kkina bor ki aha/ mo,
ki uni mini mish gwonyçim pini mo.
⁸⁰ Dhalka dum pem a'di dar gi mii 'ba/ e gwoŋkan pini kun bahu mo
ki aha/ minu 'koki kar ki mo ma 'the is mo.
⁸¹ Aŋashiram pem a'di gananki 'ba/ mo gom bway gi mowoth pini mo.
Aha/ tana ga 'terj kape/ gom gwom pini mo.
⁸² Em pem ushi me'd mo mmoçor /e gom gwom pini jin ona /e is mo.
Aha/ doŋa gwo mo ki: Kakasja sa/ imina /e imalas aha/ mo?
⁸³ Haali/ aha/ warkina ki kucan gi yimana mura'th jin 'koshkin ma ku'd mo,
hili aha/ dinaki ŋa gwoŋkan pini kun bahu mo.
⁸⁴ Ki mo gi wakatinta imina çinŋinam pini i'dim 'kup mo?
Kakasja imina /e idwall uni gwansan gwo mo uni kun to'c aha/ bwa mo?
⁸⁵ 'Kwani kun ushkina ga/ ga/ mo tani uni çwanyki jisa 'kulga/ gom aha/ mo jin miga/ biŋi cine/ mo,
'kwani kun 'konuki dosh shoka 'cesh gom gwoŋkan pini jin çinu mo.
⁸⁶ Aris gwoŋkan pini kun 'kwarkunu mo tani uni shurkin mo.
Uni to'cki aha/ bwa ki gwo ma tor mo. Woŋhi/ aha/ mo ma.
⁸⁷ Uni 'dishi 'twa/ mo mmo'baar aha/ 'peni mony'cesh yan mo
hili aha/ dinaki ŋa gwoŋkan gi 'twam pini mo.
⁸⁸ E mo/en pini jin telu sho'k mo tani 'tashi mondiki/ em pem 'twa/ mo
ki aha/ mina dhu gwonyçim pini gi 'twam pini mo.
⁸⁹ Gom ki sule/ sule/ mo tani, ayy Tapa, gwom pini a'di irwa'ckunu mo mmothosonkununi mo e momis mo.
⁹⁰ Mii ma isiŋ ganam pini i'dimki 'kup ki sule/ sule/ eya risa nyaŋum yil gi 'kwani mo.
/E telki mony'cesh sho'k mo dhali a'di doshki'd ki sho'k piti mo.
⁹¹ Ki miim pini kun dhukina /e uni 'pen ka piŋe/ mo tani uni doshkin shwane/ mo.
Haali/ aris to 'baar mo tani uni ta çinŋinam pini mo.
⁹² Waŋki/ gwoŋkan pini jin çinu midi 'taki diki ta jim pem jin 'kunya/ bwa mo tani,
aha/ minu 'taki 'ce'd sho'k e tom pem jin tocaa/ bwa mo.
⁹³ Aha/ mina mol ŋa gwoŋkan gi 'twam pini ki sule/ sule/ mo,
haali/ ki uni mo tani /e çiki aha/ mondiki/e mo.
⁹⁴ Aha/ tana jim pini mo. Tayi aha/ is ki me'd mo haali/ aha/ ŋapkina gwoŋkan gi 'twam pini mo.
⁹⁵ Imanmii tonthus ishkin mo dhali çora/ çor mmo'ce'd aha/ sho'k mo,
hili aha/ hila isi gwonyçim pini i e mo.

⁹⁶ Aha/ hilkina gwayu/ gom a'di jin ha me'd ki isi han
 gana/ 'baar mo,
 hili gwoŋkan pini jin 'kwarkunu mo tani a'di
 ibeeyabee kagahara mo.
⁹⁷ Ayy, gwoŋkan pini jin cinu mo tani enka/ kata mo
 sa/
 A'di ta gwom pem jin kulumka/ ibwa isa yempa/ mo.
⁹⁸ Gwoŋkan pini jin 'kwarkunu mo ikar aha/
 mmoyukayuk kagahara mmobol 'kwani kun ta 'kup ki
 aha/ e mo,
 haali/ a'di di'd nyakki aha/ isa yempa/ mo be.
⁹⁹ Aha/ misha gwo 'ban kagahara mmobola ris uni
 kun torki aha/ gwo e mo,
 haali/ gwonycim pini a'di ta jim pem jin kulumka/ ib-
 wa mo.
¹⁰⁰ Aha/ mishkina gwo 'ban mo mmobol 'kwani kun
 cakin e mo,
 haali/ aha/ dhukina gwoŋkan gi 'twam pini mo.
¹⁰¹ Aha/ woḥa sho'k pem 'ba/ mo 'pena ris bway thus
 mo,
 gom mii gi wakan mo tani mmodhu gwom pini mo
 be.
¹⁰² Aha/ dinaki tu'k mo 'peni gwoŋkan pini kun onu
 mo,
 haali/ /e torki aha/ gwo mo be.
¹⁰³ Gwom pini wana 'kuny kata si'da/ mmonyokka/ a'di
 mo.
 A'di ca'bki dhel dhel mmobola dham e e 'twam pem
 mo.
¹⁰⁴ E gwoŋkan gi 'twam pini mo tani a'di ibu'thkika/
 mo jin mishu gwo 'ban mo.
 A'di ishi/kika/ aris bway thusi e wakan mo.
¹⁰⁵ Gwom pini a'di ta'da lamba/ gom sho'k pem mo
 dhali moŋkush gom bway tur pem mo.
¹⁰⁶ Aha/ thulkina gwo me'da po/ mo dhali o gwo is mo
 dhali rwa'c a'di mo
 mmomii gwoŋkan pini kun onu mo kun tana kar/e
 mo be.
¹⁰⁷ Aha/ wo'ckunu is she/ mo mmobur is ki wap wap
 mo.
 Ciyi aha/ mondiki/e mo, ayy Tapa, isi ki gwom pini
 mo.
¹⁰⁸ Budhi tom pem jin cika/ ki me'd ki momaŋ mo, ayy
 Tapa,
 dhali tori aha/ gwo gom gwoŋkan pini kun onu mo.
¹⁰⁹ Aha/ butha mondiki/em pem e me'd pem ki sule/
 sule/ mo,
 hili aha/ dinaki na gwoŋkan pini jin cinu mo.
¹¹⁰ 'Kwani kun ta thus ki thus mo tani uni 'thikina
 gume/ gom aha/ mo.
 hili aha/ dinaki per mo 'peni gwoŋkan gi 'twam pini
 mo.
¹¹¹ Gwonycim pini uni ta mal pem ki sule/ sule/ mo.
 Nye, uni ita mom'bor bwa goma dum pem mo.
¹¹² Aha/ ka'dkina dum pem mo mmothim gwoŋkan pi-
 ni kun bahu
 ki sule/ sule/ mo ntagi 'pemen gi mony'cesh mo.
¹¹³ Aha/ shi/kina 'kwani kun 'kona bwa ka susu/ i e mo,

hili aha/ enkina gwoŋkan pini jin cinu mo.
¹¹⁴ /E ta mo jin bagka/ mo dhali agongorom pem mo.
 Aha/ takina ga 'teŋ kape/ e gwom pini mo.
¹¹⁵ Iiku/ mo 'peni aha/ mo um kun mii to kun ta thus
 ki thus mo,
 ki aha/ mina 'taki dhu gwoŋkan ma Arumgimis pem
 kun 'kwarkunu mo.
¹¹⁶ Budhi aha/ mo isi ki gwom pini jin ona /e is mo ki
 aha/ mina di ki e mo,
 dhali dhalku/ ki dhal aha/ bway mo ki aha/ minu kar
 ki mo ma 'the is mo gom mom pem jin taka/ ga 'teŋ
 kape/ mo.
¹¹⁷ 'Deki aha/ ki mis mo ki aha/ mina 'taki di ki 'dantar
 mo
 dhali mii gwoŋkan pini kun bahu ki sule/ sule/ mo.
¹¹⁸ /E wakina ris uni kun perkin mo 'peni gwoŋkan pi-
 ni kun bahu mo,
 nye, mo jin laṭa/ uniya laṭ e mo tani a'di di bwa 'te/
 mo.
¹¹⁹ Aris imanmii tonthus gi mony'cesh mo tani /e ki
 deŋ uni e me'd wushulan to mo.
 Wakan aha/ ena gwonycim pini mo.
¹²⁰ Bujungwar is dee'd ki bir bir gom moŋko/ is jin ko/
 ka/ /e mo,
 dhali aha/ ko/kina is kagahara gom gwon dwall pini
 kun toru gwon dwall 'twa/a 'cesh mo.
¹²¹ Aha/ miikina a'di jin ta'da kar/e mo dhali jin 'boro'd
 mo.
 Dhali dhalku/ ki dhal aha/ bway mo jin mina uni
 gwansan kun siri'c aha/ apo/ ki sho'k mo 'koki siri'c
 aha/ apo/ ki sho'k mo.
¹²² Tayi ki bwa ma 'dantar gom cinkinam pini mo, gom
 mom'bor piti mo.
 Dhalku/ ki dhal 'kwani kun molina gayiin ga/ bway mo
 mmosiri'c aha/ apo/ ki sho'k mo.
¹²³ Em pem ushki me'd mo mmotim bway mowoḥ pi-
 ni mo,
 dhali gom gwom pini jin minu thim jin ona /e is ki o
 ma kar/e mo.
¹²⁴ Tu/uli nyakki cinkinam pini mo isi ki gwo gi mo/en
 pini jin telu sho'k mo,
 dhali tori aha/ gwo gom gwoŋkan pini kun bahu mo.
¹²⁵ Aha/ tana cinkinam pini mo. Ciyi aha/ mo jin mishu
 gwo 'ban mo
 ki aha/ mina 'taki mish gwonycim pini mo.
¹²⁶ A'di ta'da tee gi Tapa jin mina a'di kal mii mo,
 haali/ gwoŋkan pini jin cinu mo tani a'di 'ce'dkunu
 bwa mo.
¹²⁷ Wakan aha/ enkina gwoŋkan pini kun 'kwarkunu
 mo
 mmobol 'dolkon e mo, dhali 'dolkon gana/ jin tashu e
 ki o'd ki tash gana/ mo.
¹²⁸ Wakan aha/ cu'thkina bway pem 'twa/ 'kup ka ris
 gwoŋkan gi 'twam pini mo,
 dhali aha/ shi/kina ris bway thusi e mo.
¹²⁹ Gwonycim pini uni ita jaro/ ki jaro/ mo.
 Wakan akashiram pem idhuki uni mo be.

¹³⁰ Gwom pini kun 'ceenu mo tani uni çiki moŋkush mo.
 A'di çiki mo jin mishu gwo 'ban ki 'kwani kun tekela/tekel mo.
¹³¹ Ki 'twa/ jin ka'du/ mo tani aha/ miikina shir shir mo, haali/ aha/ 'koshkina te/ gom gwoŋkan pini kun 'kwarkunu mo.
¹³² Tuki /e 'kupki aha/ mo dhali miyi mii ka 'the gom aha/ mo,
 me'd jin boṭa /e ki miim pini 'kup ki uni gwansan kun enki gway pini mo be.
¹³³ Dhuyi sho'k pem dhali ŋaṭgin pem mmodosh ki seele/ mo isi ki gwom pini jin ona /e is mo,
 dhali dhalku/ ki dhal toŋ kamu/ jin 'coḳa'coḳ bway mo mmota tapa apo/ aha/ mo.
¹³⁴ Wani aha/ 'ba/ mo 'peni mo jin sirica 'kwani aha/ apo/ ki sho'k mo,
 ki aha/ mina 'taki dhu gwoŋkan gi 'twam pini mo.
¹³⁵ Kari bwam/em pini mmokush mo mo apo/ çinḳi-nam pini mo,
 dhali tori aha/ gwo gom gwoŋkan pini kun bahu mo.
¹³⁶ Em pem yuki jabu'th ki haw haw mo haali/ 'kwani 'koki dhu gwoŋkan pini jin çinu mo be.
¹³⁷ Aḳar/e itana /e mo, ayy Tapa,
 dhali /e tana ḳar/e ki gwon dwall pini jin toru gwon dwall 'twa/a 'cesh mo.
¹³⁸ /E dhuki gwonyçim pini 'pen ka piye/ mo e mii ma ḳar/e mo
 dhali eya ris mii ma isiŋ ganam pini mo.
¹³⁹ Anyor pem shwaki aha/ mo
 haali/ uni kun ta 'kup ki aha/ mo tani uni ŋaki gwom pini mo.
¹⁴⁰ Gwom pini jin ona /e is mo tani a'di nyo/u ki nyo/ gana/ mo,
 dhali çinḳinam pini enki a'di mo be.
¹⁴¹ Aha/ gwa'da ki gwa'd mo dhali waḳkunu mo,
 hili aha/ dinaki ŋa gwoŋkan gi 'twam pini mo.
¹⁴² Mii ma ḳar/em pini uni itana ḳar/e ki sule/ sule/ mo,
 dhali gwoŋkan pini jin çinu mo tani a'di ita jin gana/ mo.
¹⁴³ Monṭo'c bwa dhali mo jin 'pe'du/ she/ mo uni pu'dkina po/ aha/ mo,
 hili gwoŋkan pini kun 'kwarkunu mo tani uni ita kum pem kun 'kunya/ bwa mo.
¹⁴⁴ Gwonyçim pini uni tana ḳar/e ki sule/ sule/ mo.
 Çiyi aha/ mo jin mishu gwo 'ban mo ki aha/ mina di ki e mo.
¹⁴⁵ Ka dum pemi 'baar mo tani aha/ gwokina mo.
 Thoḳi aha/ 'twa/ mo ma, ayy Tapa mo.
 Aha/ mina dhu gwoŋkan pini kun bahu mo.
¹⁴⁶ Aha/ gwona 'twa/ i /e mo. Tayi aha/ is ki me'd mo ki aha/ mina 'taki mii gwonyçim pini mo.
¹⁴⁷ Aha/ cukina mis mmosul mon'twash/e bway mo dhali ko gom mowoṭh mo.
 Aha/ tana gi mo ma 'teŋ kape/ e gwom pini mo.
¹⁴⁸ Em pem di'd ki e ki wal wal mo mmotim mo gi mon'thiny ki mombwam/e mo

ki aha/ mina 'taki kulum gwo ibwa gom gwom pini jin ona /e is mo.
¹⁴⁹ Ciḳi 'twa/ pem mo e mo/en pini jin ṭelu sho'k mo, ayy Tapa, e mii ma ḳar/em pini mo tani 'tashi mondi-ki/em pem 'twa/ mo.
¹⁵⁰ Uni pamki mo ki is ki 'dish 'dish mo uni gun ṭo'cki aha/ bwa mo ki to kun ta thus ki thus 'te/ ka kar 'kup mo.
 Uni si'dasi'd 'peni gwoŋkan pini jin çinu mo.
¹⁵¹ Hili /e a'di i'disha'dish mo, ayy Tapa,
 dhali aris gwoŋkan pini 'baar kun 'kwarkunu mo tani uni ta kuŋ gana/ mo be.
¹⁵² 'Peni kadhamoonnii mo tani aha/ mishkina gwony-çim pini mo
 ki /e ḳa'bki uni ki sule/ sule/ mo.
¹⁵³ Hili monṭo'c bwam pem mo dhali 'cuḳ aha/ mo haali/ aha/ dinaki ŋa gwoŋkan pini jin çinu mo.
¹⁵⁴ Woṭhi/ gwo is gom tom pem jin raḳaa/ mo dhali wani aha/ 'ba/ mo.
 Çiyi aha/ mondiki/e isi ki gwom pini jin ona /e is mo.
¹⁵⁵ Bway gi mowoṭh a'di si'dasi'd 'peni a'di jin ta thus ki thus mo be
 haali/ uni 'koki simm gwoŋkan pini kun bahu e mo.
¹⁵⁶ Dhan momiimiim pini a'di caaca mo, ayy Tapa.
 Çiyi aha/ mondiki/e isi ki gwo gi mii ma ḳar/em pini mo.
¹⁵⁷ 'Kwani tana ris ka ris kun ta imanṭo'c aha/ bwa mo dhali ta imanta 'kup ki aha/ mo,
 hili aha/ dinaki gu is mo 'peni gwonyçim pini mo.
¹⁵⁸ Aha/ hila mo ki hil apo/ uni kun dar gi gwo jin gamu is mo dhali o gwo waḳ mo,
 haali/ uni 'koki dhu gwoŋkan pini jin ḳana /eya ḳan mo.
¹⁵⁹ Hili isi gwo i e mo ma. Gwoŋkan gi 'twam pini si'da/ enka/ kata mo.
 'Tashi mondiki/em pem 'twa/ mo isi ki gwo gi mo/en pini jin ṭelu sho'k mo.
¹⁶⁰ Gumm gwom pini a'di ita gwoŋ gana/ mo
 dhali aris gwoŋkan pini kun onu 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo tani uni ita kuŋ ḳar/e mo dhali uni 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
¹⁶¹ Iya/ ma maliḳ uni ṭo'cki aha/ bwa ka wuny is kan mo,
 hili adum pem doshki'd ki moŋko/ is gom gwom pini mo.
¹⁶² Aha/ 'kunya/ bwa e gwom pini mo
 mmowa e ki jan 'de/ jin gamki dhan to jin caaca jin dilu mo.
¹⁶³ Aha/ shina shi/ i e mo dhali 'te bwa ki gwon thus mo,
 hili aha/ ena gwoŋkan pini jin çinu mo.
¹⁶⁴ Me'di pesu/ ka tee mo tani aha/ maŋkina /e mo goma ḳar/em pini jin tana /e gom gwoŋkan pini kun onu mo.
¹⁶⁵ Dhan moŋku'th is jin caaca tana uni gwansan kun enki gwoŋkan pini jin çinu mo.
 To piyi'd jin midi kol uni mo.

¹⁶⁶ Aha/ tana gi mo ma 'teŋ kape/ gom bway gi mowoṭṭ pini mo, ayy Tapa, dhali aha/ miina gwoŋkan pini kun 'kwarkunu mo.
¹⁶⁷ Aḱashiram pem dhu gwonyçim pini mo. Aha/ ena uni ki en jin shi/ashi/ mo.
¹⁶⁸ Aha/ dhuna gwoŋkan gi 'twam pini mo dhali gwonyçim pini mo, haali/ aris bway pemi 'baar mo tani uni 'koni bwam-bori /e mo be.
¹⁶⁹ Dhalki gwom pem pu'dki'di bwambori /e mo, ayy Tapa. Çiyi aha/ mo jin mishu gwo 'ban isi ki gwom pini mo.
¹⁷⁰ Dhalki tom pem jin 'thoka/ ka di'b is pu'dki'di bwambori /e mo. 'Cuḱi aha/ mo isi ki gwom pini mo.
¹⁷¹ 'Twa/ pem midi wol mo jin maŋuwa maŋ mo ki /e ṭorki aha/ gwoŋkan pini kun baha /e mo.
¹⁷² Ale'd pem midi yuḱ gway gom gwom pini mo haali/ aris gwoŋkan pini 'baar kun 'kwarkunu mo tani uni ta kuŋ gana/ mo.
¹⁷³ Dhalki me'd pini thoson is mo mmowoṭṭ aha/ mo haali/ aha/ kwanykina gwoŋkan gi 'twam pini mo.
¹⁷⁴ Aha/ 'koshkina te/ gom bway gi mowoṭṭ pini mo, ayy Tapa, dhali gwoŋkan pini jin çinu mo tani a'di ta jim pem jin 'kunya/ bwa mo.
¹⁷⁵ Dhalki aha/ dina ki e mo ki aha/ mina maŋ /e mo dhali dhalki gwoŋkan pini kun onu woṭṭ aha/ mo.
¹⁷⁶ Aha/ yakina per mo me'd ḱa'bal jin thiski e mo. Simmi çinḱinam pini e mo, haali/ aha/ dinaki ŋa gwoŋkan pini kun 'kwarkunu mo.

Gway jin yuḱu mmo/ii ka gagamis mo.

120 E mo ma çis mo tani aha/ gwokina 'twa/i Tapa mo, ki a'di midi 'taki thoḱ aha/ 'twa/ mo.
² 'Cuḱi aha/ mo, ayy Tapa, 'peni 'twa/ pem jin ta'da ṭor mo, dhali 'pena le'd pem jin he'kki'da he'k e mo.
³ Ata a'di iminu çì /e mo? Dhali tonta a'di iminu mii gom /e mo, /e jin tana le'd jin he'kki'da he'k e mo?
⁴ Athopa/ jin kaaka jin ḱala wathi/ ma mee nyaḱka 'cila'th o'd jin shwa'd ki bar bar mo 'peni cwa jin wana e ka shilgwalish mo.
⁵ Wayyi e aha/ ki aha/ yakina yanyça/ e Pam Maashik mo, ki aha/ ç'a'bkina e bwaman gu'b burryne/ ma Gidar mo.
⁶ Ki rash rash mo tani aha/ ç'a'bkina e bwaman uni gwansan kun shi/ki moŋḱu'th isi e mo.
⁷ Aha/ tana gom moŋḱu'th is mo, hili ki aha/ okina gwo mo tani uni ŋapkina nyor mo.

Gway jin yuḱu mmo/ii ka gagamis mo.

121 Aha/ 'deka em pem 'kup ki wosh kun turatur mo.
 'Peni mana imina woṭṭ pem ipu'du/ mo?
² Mowoṭṭ pem pu'dki'd 'peni Tapa mo, a'di jin uḱki momis dhali mony'cesh mo.
³ A'di midi diki dhal sho'k pini bway ki a'di minu joç mo, a'di yan jin kar /e mo tani mina e diki 'ce'd mo.
⁴ Hili mo mo ma, a'di jin dhu 'Kwani ma Israyiil mo tani a'di mina e diki 'ce'd mo walla midi diki ish e mo.
⁵ Tapa a'di ita'da mankar /e mo. Tapa a'di ita'da la goma bim poros pini mo.
⁶ Atente/ midi diki 'kosh /e montee mo walla appe midi diki 'kosh /e mon'thiny mo.
⁷ Tapa midi kar /e 'pena ris tonthusi 'baar mo. A'di midi kar mondiki/em pini mo.
⁸ Tapa a'di imidi kara kar mo gom yam pini jin mina /e ya ka piye/ mo dhali kul pini jin mina /e kulu/ ka nyan'ko'd mo, 'pena tee yansan mo dhali ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo.

Gway ma Dawuu'd jin ta gway jin yuḱu mmo/ii ka gagamis mo.

122 Aha/ 'bora bwa ki 'bor mo mmo/ona uni aha/ gwo mo ki: Dhalki ana iina gu'b gi Tapa mo.
² Sho'k bam uni doshkin mo e bwaman ma goŋ pini mo, ayy Urushaliim.
³ Urushaliim, a'di nyanḱunu mo mmota 'penḱuman bampa/ mo a'di jin shokunu ki me'di moŋtal 'de/ mo,
⁴ e mo jin iikin ma waḱ gi 'kwani 'kup ki mis mo, uni kun tana waḱ gi 'kwani gi Tapa mo, me'd gi gwoŋkan jin 'kawurkunu mo goma Israyiil mo mmoçì mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki gway gi Tapa mo.
⁵ Aḱursi ma maliḱ gom gwon dwall jin toru gwo 'twa/a 'cesh mo tani uni dhukunu imun mo, aḱursi ma maliḱ gom gu'b ma Dawuu'd mo.
⁶ 'Thoyi gom moŋḱu'th is gi Pa Urushaliim mo. Dhalki uni rusa/ rus mo, uni kun enki /e mo.
⁷ Dhalki mo ma ḱu'th is di'd eya goŋ ma gangaram pi-ni mo dhali mo ma 'dantar e bwaman mom pini kun tura e ki tur mo.
⁸ Gom gway gi iwaḱ pem mo dhali uni kun nyaḱ ii ki aha/ mo tani aha/ mina o gwo mo ki: Moŋḱu'th is midi di e bwam um mo.
⁹ Gom gway gi gu'b gi Tapa Arumgimis bana mo, aha/ mina simm tom 'boro'd pini e mo.

Gway jin yuḳu mmo/ii ka gagamis mo.

123 E /e mo tani aha/ 'deka em pem 'kup ki mis mo, ayy /e jin diki eya ḳursi ma malik e momis mo.

² Hili mo mo ma, me'd jin hila e gi ḳinḳina/ me'd gi tapam buni mo, dhali me'd jin hila e gi nyara/ me'd ma yim jin karu mmohil ḳinḳina/ nyara/ mo tani wakan em bana si'da/ hil 'kup ki Tapa Arumgimis bana mo, ntagi a'di midi miimii apo/ ana mo.

³ Miiyi mii apo/ aman mo ma, ayy Tapa, miiyi mii apo/ aman mo

haali/ aman tana ga dhana waḳ jin uri 'kup mo ba/.

⁴ Ki rash rash mo tani aḳashiram bam 'tu'dkunu mo ki mo jin ḫunyu aman 'twa/ i is mo ki uni gwansan kun 'ko ki 'ko 'penkapan mo, ka waḳ buni uni gun dhu is buni ki ca mo.

Gway ma Dawuu'd jin ta gway jin yuḳu mmo/ii ka gagamis mo.

124 Waḳki/ a'di midi diki 'taki ta Tapa jin di'di 'ko'd gwar bana mo tani,

dhalka Israyiil o gwo mo shwane/ -

² waḳki/ a'di midi diki 'taki ta Tapa jin di'di 'ko'd gwar bana mo shwane/

ki 'kwani 'kon mmocu mis apo/ ana mo,

³ dhali yan'ko'd uni mini 'taki los ana ki 'kolo'c ki e mo, ka nyor buni jin 'thakina uni apo/ ana mo.

⁴ Dhali yan'ko'd agannu/ yi'de/ midi 'taki dhi'th ana sho'k ka pupush mo,

dhali yi'de/ jin mishi'da nwaḳa/ midi 'taki kum ana 'twa/a 'cesh mo,

⁵ dhali yan'ko'da po/ ana mo tani yi'de/ jin wuluski eḳ ḳuthar mo.

⁶ Mom'bor mii gom Tapa mo, a'di jin diki ḳi ana

ki shem buni mmo'kwar mo.

⁷ Ana yekina me'd 'dii

'pena gume/ ma mancesh to jin cesha a'di to mo,

dhala gume/ 'cedki bwa mo

dhali ana yekina mo.

⁸ Mowoḫh bana a'di diki'd e gway gi Tapa mo, a'di jin uḳki momis dhali mony'cesh mo.

Gway jin yuḳu mmo/ii ka gagamis mo.

125 Uni gwansan kun gami gwo is e Tapa mo tani uni wana e ki 'Kuwosh ma Sihyuun mo, a'di jin molu joḳ mo, hili a'di ḳa'bki'd ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo.

² Me'da ris wosha turga/ kun 'kamki Pa Urushaliim is mo,

wakan si'da/ Tapa midi 'kam 'kwanim piti is mo,

'pena tee yansan gana/ mo dhali ki sule/ sule/ mo.

³ Dhali cwa ma malik gom uni kun ta thus ki thus mo tani midi diki di mo

apo/ mony'cesh jin karu gom 'kwani kun tana ḳar/e mo,

isi ciki/ uni gun dhunu ka ḳar/e mini dhu me'd buni mmotham to mii mo.

⁴ Miiyi ki 'bore/ mo, ayy Tapa, gom uni gwansan kun 'bora'bor mo,

dhali gom uni gwansan kun dhelel ma dum buni ki dhelel mo.

⁵ Hili uni gwansan kun ḫu'kkin mo e bway buni kun wanycara/ wanycar mo tani

Tapa midi shu uni bway nyakki uni gun mii to kun ta thus ki thus mo.

Monḳu'th is midi di goma Israyiil mo.

Gway jin yuḳu mmo/ii ka gagamis mo.

126 Ki Tapa warki'da shamanettan ma Sihyuun is mo tani

ana wana e ki uni gwansan kun shu'bki jan mo.

² Yan'ko'd 'twam bana 'tu'dkunu ki piny piny ki mompe'th mo,

dhali ale'd bana a'di ḳumki cuuwa/ gom monḳkuny bwa mo.

Dhali yan'ko'd uni oki gwo e bwaman kal gi 'kwanin tiya mo ki:

Tapa miiki dhan to jin caaca gom uni mo be.

³ Tapa miiki dhan to jin caaca gom ana mo be.

Ana 'borkina bwa mo.

⁴ Wara shamanettan bam is mo ma, ayy Tapa, mmowa e ki boḫan yi'de/ e mo ma Januub mo.

⁵ Dhalki uni gwansan kun si to ki kony jabu'th mo tani dhalki uni 'ciḫ to ki cuuwa/ jin ḳumu/ ki bwanj 'kunya-ka/ mo.

⁶ A'diyin jin yaki gwolu/

mmoḳal emen to mmosi mo tani

midi kulu/ bway pa ki cuuwa/ jin 'thera a'di ki bwanj 'kunya/ mo,

mmoḳali cwalman maman to jin sina a'di mo.

Gway jin yuḳu mmo/ii ka gagamis mo. Gway ma Sulemaan.

127 Isi ciki/ waḳki/ Tapa midi nyanj gu'b yan mo tani uni gwansan kun nyanj a'di mo tani uni miikina ḫu'c ki pe'th mo.

Isi ciki/ waḳki/ Tapa ki tima po/ 'penḳuman bampa/ mo tani

amantim mo mo tani diki'd ki e ki pe'th mo.

² A'di ta miim pe'th be ki /e mini cu mis ki jahanne/ mon'thamo/ mo, dhali ḳa'b mmota adiite/ mmosi/is mo,

dhali mmoshwa tontē/ mo 'peni mii jin miinu a'di ki mo/anan is mo,

haali/ a'di ḳiki unim piti kun ena a'di mo tani mo/ish e mo.

³ Hili mo mo ma, iya/ gi 'kwani uni ta mal 'peni Tapa mo,

maman 'peni bwa ma dho'th mo tani a'di i/ishki ḳuma/ mo.

⁴ Me'da thopa/ e me'd ma man/as mo tani
a'di wana e ki iya/ gi uni gun ta dhuru'c ki dhuru'c mo.
⁵ Mom'bor mii gom wathi/ jin 'tu'dki'da kulpem piti ki
uni mo.
A'di minu 'koki kar ki mo ma 'the is mo
ki a'di midi tora tor ka ris 'kwani'j 'kup piti mo e
'twan'kala goj mo.

Gway jin yuku mmo/ii ka gagamis mo.

128 Mom'bor mii goma ris uni 'baar ka 'de'e/ 'de'e/
kun ko/ki Tapa mo,
a'di jin yaki'd e bway piti mo.
² /E mini shwa maman cwa ma tu'c ki me'd pini mo,
dhali /e mina bwa 'bor mo, dhali a'di midi ha me'd
gom /e mo.
³ Ashim pini a'di mina e waki cwa jin dho'th maman
mo
e bwan' gu'b pini mo.
U'cim pini uni mina e waki cwa setuun kun 'kan ki
bi'hi/ bi'hi/
mmo'kama tharabeesam pini is mo.
⁴ Hili mo mo ma, wakan wathi/ minu 'bor mii mo,
a'di jin ko/ki Tapa mo.
⁵ Tapa 'borki /e mii mo 'pena Sihyuun mo.
Dhalki /e pari mo jin midi rusa/ rus e gom Pa
Urushaliim mo
ka risa tee gi mondiki/em pini 'baar mo.
⁶ Dhalki /e hili u'ci gi u'cim pini mo.
Mo'ngu'th is midi di apowa Israyiil mo.

Gway jin yuku mmo/ii ka gagamis mo.

129 Ka daran du'j gana/ mo tani uni wo'cki aha/ is
she/ mo 'peni dhuru'c pem jin taka/ mo,
dhalka Israyiil o gwo wakan shwane/ mo –
² Ka daran du'j gana/ mo tani uni wo'cki aha/ is she/
mo 'peni dhuru'c pem jin taka/ mo,
hili uni 'koki pi gwo jipi/ apo/ aha/ mo.
³ Imangora 'cesh uni gorkina 'cesha powa pom pem
mo.
Dhali uni dherki gwan'thim buni ki tur tur mo.
⁴ Tapa a'di ta'da kar/e mo.
A'di 'ci'hi'ki'da shi/ gi 'kwani kun ta thus ki thus bwa
mo.
⁵ Dhalki uni gwansan kun shi/kina Sihyuuni e mo tani
dhunu ki mo ma 'the is mo dhali dhuwa bor ki tar mo.
⁶ Dhalki uni wana e ka shon' 'kun'gu'b mo
kun ku'thkin mo itwa/a/ ki uni 'koki ca mo,
⁷ a'di jin din ma man'ci'hi to ki 'tu'd me'd piti mo,
walla aman'de'k cwalman maman to ki kala bor piti
mo,
⁸ ki 'kwani gwansan kun iin mo mmope a'di mo tani
'koki o gwo mo ki:
Mom'bor mii gi Tapa midi di apo/ /e mo.
Aman 'bora /e mii ki gway gi Tapa mo.

Gway jin yuku mmo/ii ka gagamis mo.

130 'Peni mo jin 'kula'kul mo tani aha/ gwokina
'twa/ e /e mo, ayy Tapa.
² Tapa, ci'ki 'twa/ pem mo ma.
Dhalki 'cem pini ci'da hirdhe/ mo
ki 'twa/ pem jin 'thoka/ to ka di'b me'di is mo.
³ Ayy Tapa, wakki/ /e mini 'taki nyi'ha ris mony'co'ka/
mo tani
Tapa, kaja a'di imidi dosh mo?
⁴ Hili mo jin gwamkina /eya gwam mo tani di'd e /e
mo,
ki /e a'di minu 'taki ko/ moyi.
⁵ Aha/ c'orkina Tapa mo, akashiram pem c'orki'da cor
mo
dhali e gwom pini mo tani aha/ tana ga 'ten' kape/
mo.
⁶ Akashiram pem c'orki Tapa mo
mmobola ris 'kwani kun thimki mon'thamo/ e mo,
mmobola ris 'kwani kun thimki mon'thamo/ e mo.
⁷ Ayy Israyiil, tayi gi mo ma 'ten' kape/ e Tapa mo.
Haali/ gom Tapa mo tani mo/en jin telu sho'k diki'd
mo
dhali e a'di mo tani mo ma enth'us jin wanuwa wan
'ba/ ishki'd mo.
⁸ Dhali a'di midi wana Israyiil 'ba/ mo
'pena ris miim piti kun 'co'ka'co'k mo.

Gway jin yuku mmo/ii ka gagamis mo. Gway ma
Dawuu'd.

131 Ayy Tapa, adum pem 'konuki 'de'k ki mis mo
dhali em pem 'konuki 'de'k 'kup ki mo jin
ka'dama/ ka'dam gara/ be.
Bu'ngwar is pem diki jar e ki dhan to kun caaca gara/
mo
dhali ki to kun ta to mer gom aha/ gara/ mo.
² Hili aha/ ca'b'kina ki dwam mo dhali kara kashiram
pem ki shwamm mo,
me'da 'ci jin karkina kum ki shwamm mmo'ciya ko eya
bor piti mo.
Me'da 'ci jin karkunu ki shwamm mo tani aha/ kara
kashiram pem ki shwamm mo be.
³ Ayy Israyiil, tayi gi mo ma 'ten' kape/ e Tapa mo
'peni mo yansan shwane/ mo dhali ki sule/ sule/ mo.

Gway jin yuku mmo/ii ka gagamis mo.

132 Kayi gwo e mo ma, ayy Tapa, goma 'the goma
Dawuu'd mo,
aris to 'baar mo kun 'batha'ba'th kun 'dimkina a'di 'kup
mo,
² ba a'di thulki gwo me'da po/ e Tapa mo
dhali o gwo is ki A'di ma Dem Dem ma Yakuub mo,
mmo/o gwo mo ki:
³ Aha/ mina mol ci'c' gu'b pem mo,
walla ish eya powa cim pem mo,
⁴ dhali aha/ mina diki ci is pem ki e mmo/ish mo,
walla dhal mo'ngo'd em pem bway mmo'ce'd e mo,

⁵ ntagi aha/ mina gam mo gom Tapa mo,
mo jin mina A'di ma Dem Dem ma Yakuub ica'b mo.

⁶ Hili mo mo ma, aman cikikina gwo mo 'pena
Apraatah,
dhali aman gamkina a'di mo e bwam bunto ma Waar
mo.

⁷ Dhalki ana iina mo e mom piti jin ca'ba a'di mo.
Dhalki ana luja a'di e cwam piti jin dhuna a'di sho'k
mo.

⁸ Cuyi mis mo ma, ayy Tapa, dhali yayi mo e mom pini
jin mina /e ishi/ is mo,
/e dhali Sanduuk gi mo ma dem dem pini mo.

⁹ Dhalki igasiis pini uni shumkunu ki mo ma kar/e mo,
dhali dhalki unim pini kun dhunu ki she/ ki dhelel
dhelel kum cuuwa/ gom bwanj 'kunya/ mo.

¹⁰ Gom gway ma Dawuu'd jin ta cinjinam pini mo tani
dhalku/ ki tu'k bwam/em pini 'peni a'dim pini jin
'koshkina /e ki monyca mo.

¹¹ Tapa a'di thulki'da Dawuu'd gwo me'da po/ ki isi onj
gana/ mo,
'peni gwo jin mina a'di diki dok ka nyanj'ko'd mo,
mmo/o gwo mo ki:

Jan tal 'de/ 'peni iya/m pini gi bungwar is pini mo tani
a'di miga/ kara po/ kursi ma maliq pini mo.

¹² Waqki/ iya/m pini mini dhu gwom pem jin gamu
me'd mo
dhali gwonyim pem kun miga/ tor uni mo tani
iya/m buni si'da/ ki sule/ sule/ mo mini 'kowa po/ kur-
si ma maliq pini mo.

¹³ Haali/ Tapa a'di kwanyki'da Sihyuun mo.
Dhali a'di ona bwa ki a'di ki o jin shiyi'd mo gom mom
piti mo be.

¹⁴ Mo yansan a'di ta mom pem jin miga/ si/ is ki sule/
sule/ mo.
Mmahan imiga/ ca'b mo haali/ aha/ ona bwa ki a'di
mo be.

¹⁵ Dhali aha/ mina 'bor mo ma yim mii ka entus gom
to kun minu ci a'di mo.
Aha/ mina kap 'kwani ma ha'th'ko'd ma yima du ki
tonte/ mo.

¹⁶ Igasiis ma yim mo tani aha/ mina hi'th uni ki bway
mowoth mo
dhali uni ma yim kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel
mo tani mini kum cuuwa/ ki monj'kuny bwa mo.

¹⁷ Imun mo tani aha/ mina dhal ce ma Dawuu'd
mmo'ka ale/ gom a'di mo.
Aha/ thosonkina lamba/ gom a'dim pem jin 'koshka/
ki monyca mo.

¹⁸ Kwanij 'kup piti mo tani aha/ mina shum uni ki mo
ma 'the is mo
hili apo/ is piti mo tani tonj'kup piti a'di midi dhel mo
ki ra/ ra/ mo.

Gway jin yuku mmo/ii ka gagamis mo.

133 Hili mo mo ma, wa'di 'bora dhali bwanj 'kunyud
wakata sa/
ki 'kwani kun ta ikam mmonyak 'ko ki isa tal 'de/ mo.

² A'di wana e ka yin jin ta yinthonj gana/ jin wolu i'kup
mo,
mmogus ka 'cesh mmothul ka halan'twa/ mo,
apowa halan'twa/ ma Haruun mo,
dhali mmogus ka 'cesh mmothul ka yupen 'twaman
burrinyem pom piti mo.

³ Dhali a'di wana e ki jape/ gi Pan Harmuun mo,
a'di jin takki'da po/ 'Kuwosha turga/ ma Sihyuun mo.
Haali/ Tapa kan'ki mo jin 'boru mii e mattaan mo,
gom mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo.

Gway jin yuku mmo/ii ka gagamis mo.

134 Iiyu/ mo, 'bori Tapa mii mo,
aris um 'baar mo kun ta cinjina/ gi Tapa mo,
um kun doshkin mon'thiny e gu'b gi Tapa mo.

² 'Deki me'd bum 'kup ki mis ki mo jin kogu mo,
dhali 'bori Tapa mii mo.

³ Dhalki Tapa 'bor um mii 'pena Sihyuun mo,
a'di jin ukki momis dhali mony'cesh mo.

135 Manj Tapa mo.
Manj gway gi Tapa mo,
ciyi momanj mo, ayy um cinjina/ gi Tapa mo,
² um kun doshkin e gu'b gi Tapa mo,
dhali e gu'b ma pije/ jin di 'kup kany ma Arumgimis
bana mo.

³ Manj Tapa mo, haali/ Tapa a'di i'bora'bor mo.
Yuki gway gom gway piti mo, haali/ a'di ita'da manmii
mii ga 'the mo.

⁴ Haali/ Tapa kwanyki'da Yakuub gom is piti mo,
Israyiil ita jim piti gan/ jin cila a'di mo.

⁵ Haali/ aha/ misha Tapa ki a'di caaca mo
dhali Tapam bana a'di di'da powa risa rumi 'baar mo.

⁶ Aris to gunn kun 'bori Tapa bwa mo tani uni miina
a'di mo,
e momis mo dhali e mony'cesh mo,
dhali eya ris kumma/ yi'de/ mo dhali aris monj'kulga/
mo.

⁷ A'di jin dhuki'da rak mmocu mo e mo jin dina mo-
ny'cesh 'kup mo,
a'di jin ukki'da wara sho'k goma sho'k mo
dhali a'di jin kalki 'tham 'peni mongu'b piti jin dhuna
a'di uni mo.

⁸ A'di ta a'di jin 'koshki'da bwanyara/ gi 'Kwani gi Pam
Masir mo,

kun tana bwanyara/ gi 'kwaniny'cesh dhali to/e mo,
⁹ a'di jin diki'di bwaman /e mo, ayy Masir,

jin hashki jamas mii mo dhali momer mo
apowa Pirawn dhali aris cinjinam piti mo,

¹⁰ a'di jin 'koshki'da ris kal gi 'kwaniny'cesh mo,
dhali 'kosh imalik kun ca'bki dem dem mo,

¹¹ Siihuun jin ta'da maliq gi 'Kwani Amuur
dhala Uuj jin ta'da maliq gi Pam Bashan mo,

dhala ris 'penkuman bampa/ gi Pan Kanaan mo,
¹² dhali ci mony'cesh buni mmota mal,

mmota mal gi 'kwanim piti kun ta ku ma Israyiil mo.

¹³ Gway pini, ayy Tapa i'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo,
/e mishu manj mo, ayy Tapa, ka ris 'kwani ma nyakum
yil mo.

14 Haali/ Tapa a'di midi ye 'kwanim piti mo dhali hila hīl ki e ma 'thime/ ki mo/en apo/ cīnkinam piti mo.
 15 Tompinycon kun luṅa kal gi 'kwanin tiya mo tani ta 'dolkon kush mo dhali 'dolkon gana/ mo, uni kun ta mii ki me'd gi 'kwani mo.
 16 Uni ta gi 'twa/ mo tani hili uni mol gwo o mo, uni ta gi e mo tani hili uni mol to par e mo,
 17 uni ta gi 'ce mo tani hili uni mol to ciḱ mo, walla shi/ina kamu/ di'd e 'twam buniya?
 18 Uni wana e ki uni gwansan kun uḱki uni mo – nye, aris uni gwansan kun gamki gwo is e uni mo.
 19 Ayy gu'b ma Israyiil, 'bori Tapa mii mo ma. Ayy gu'b ma Haruun, 'bori Tapa mii mo ma.
 20 Ayy, gu'b ma Lawi, 'bori Tapa mii mo ma. Um kun ḱo/ki Tapa mo tani 'bori Tapa mii mo ma.
 21 Mom'bor mii midi di gom Tapa 'pena Sihyuun mo, a'di jin ḱa'bkī'd e Pa Urushaliim mo. Maṅi Tapa mo.
136 Ayy cīyi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki Tapa mo, haali/ a'di 'bora'bor mo,
 haali/ mo/en piti jin ṭelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
 2 Ayy cīyi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ka Arumgimis jin bolki'da risa rum e mo,
 haali/ mo/en piti jin ṭelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
 3 Ayy cīyi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom Tapa jin bolki'da ris tapa e mo,
 haali/ mo/en piti jin ṭelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
 4 E a'di, a'din 'deṅ gana/ mo jin miiki dhan momer kun caaca mo,
 haali/ mo/en piti jin ṭelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
 5 E a'di jin uḱki momis ki gwo jin mishu 'ban mo,
 haali/ mo/en piti jin ṭelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
 6 E a'di jin peperki mony'cesh apo/ yi'de/ mo,
 haali/ mo/en piti jin ṭelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
 7 E a'di jin uḱki dhan moṅkush kun caaca mo,
 haali/ mo/en piti jin ṭelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
 8 Atente/ mmoji apo/ montee mo,
 haali/ mo/en piti jin ṭelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo,
 9 Appe dhala risa cul mmojiya po/ mon'thiny mo,
 haali/ mo/en piti jin ṭelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
 10 E a'di jin 'koshki'da bwanyara/ gi 'Kwani Masir mo,
 haali/ mo/en piti jin ṭelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
 11 Dhali suski'da Israyiil ka piḱe/ 'peni bwaman uni mo,
 haali/ mo/en piti jin ṭelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
 12 Ki me'da bim 'bi'thgam piti mo dhali ki me'd piti jin he'thkina a'di mo,

haali/ mo/en piti jin ṭelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
 13 E a'di jin ḱwa/ki dhan ḱumma/ Yi'de/ jin ta gi 'Per bwa ki buuw mo,
 haali/ mo/en piti jin ṭelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
 14 Dhali a'di ki dhala Israyiil bway mo mmoya bwaman a'di mo,
 haali/ mo/en piti jin ṭelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
 15 Hili a'di ki kuma Pīrawn 'twa/a 'cesh e bwam ḱumma/ Yi'de/ jin ta gi 'Per mo,
 haali/ mo/en piti jin ṭelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
 16 E a'di jin suski 'kwanim piti ka piḱe/ e mombwaasho mo,
 haali/ mo/en piti jin ṭelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
 17 E a'di jin 'koshki dhan imaliḱ mo,
 haali/ mo/en piti jin ṭelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
 18 Dhali a'di jin 'koshki imaliḱ kun gwonu 'kus mo,
 haali/ mo/en piti jin ṭelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
 19 Siihuun jin ta'da maliḱ gi 'Kwani Amuur mo,
 haali/ mo/en piti jin ṭelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
 20 Dhali Maliḱ Uuj gi Pam Bashan mo,
 haali/ mo/en piti jin ṭelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
 21 Dhali a'di ki cī mony'cesh buni mmota mal mo,
 haali/ mo/en piti jin ṭelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
 22 Mmota mal goma Israyiil jin ta cīnkinam piti mo,
 haali/ mo/en piti jin ṭelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
 23 A'diyi ita a'di jin kayi ana e mo e mom bana jin 'koyi- ana e mo jin hatha 'ko 'ko'd ki ha'th mo,
 haali/ mo/en piti jin ṭelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
 24 Dhali 'cwam ana mo 'peni 'kwanin 'kup bana mo,
 haali/ mo/en piti jin ṭelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
 25 A'di jin cīki tonte/ goma ris bungwar isi 'baar mo,
 haali/ mo/en piti jin ṭelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
 26 Ayy cīyi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ka Arumgimis gi momis mo,
 haali/ mo/en piti jin ṭelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
137 E yana gap gi yi'deṅ ḱumma/ gi Pam Baabil mo tani ana 'kokina a'cesh mo dhali ko mo ki ana kakina Sihyuun e mo.
 2 E cwa jin wana e ka gwapindhop mo tani ana shirkina adhenḱhenyem bana kun 'kon ma shu/i pesu/ mo.
 3 Haali/ uni kun bu'thki ana mo tani 'theḱki gwo mo ki ana mina yuḱ gway bana mo,

dhali uni gun 'koshki ana is ka nyor kagahara mo, uni 'theḱki gwo mo ki ana mina isi ḱa'b ki ḱur ḱur mo, mmo/o gwo mo ki:

Yuḱi aman gwaya kamu/ 'de/ 'peni gway ma Sihyuun mo.

⁴ A/ana mina yuḱ gway gi Tapa kata mo e bampa/ gi 'kwanin tiya mo?

⁵ Waḱki/ aha/ ḱana /e mo tani ayy Urushaliim, dhalki me'da bim poros pem ḱu'thki'd mo.

⁶ Dhalka le'd pem 'dapa'di bwanḱa'dki/ gi 'twam pem mo

waḱki/ aha/ dinaki ka /e e mo,

waḱki/ aha/ dinaki kar Pa Urushaliim

apo/ mom pem jin eḱa/ eḱ jin 'kunya/ bwa mo.

⁷ Kayi gwo e mo, ayy Tapa, apo/ 'Kwani Aduum goma tee gi Pa Urushaliim mo,

me'd jin ona uni gwo mo ki: Ka 'cesh gana/. Ka 'cesh gana/.

Ntagi moḱka'b piti mo.

⁸ Ayy 'bwa/ gi 'Kwani gi Pam Baabil, /e jin 'ce'd mo sho'k ki tash tash mo.

Mom'bor bwayi gom a'di jin midi raḱ /e to ibway mo gom to jin miikina /e gom aman mo.

⁹ Mom'bor bwa gom a'di jin bu'thki ushi uḱim pini mo dhali wa uni 'ko'di wosh mo.

Gway ma Dawuu'd.

138 Aha/ ḱina /e mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo, ayy Tapa, ka dum pemi 'baar mo.

Ibwambora risa rum pinycon mo tani aha/ yuḱkina gway mmomaḱ /e mo.

² Aha/ ḱa'bkina ka jin 'kupa'dupun mmoluḱ 'kupki gu'b gi mondheleladhelel pini mo

dhali ḱi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki gway pini mo gom mo/en pini jin ḱelu sho'k mo dhali mii ma isiḱ ganam pini mo

haali/ /e a'di i/eḱkin ki eḱ apowa ris to 'baar mo ki gway pini mo dhali ki gwom pini mo.

³ Ka tee jin yuḱka/ /e mo tani /e thoḱki aha/ 'twa/ mo, dhali mom'bi'th is ma ḱashiram pem mo tani markina /e is mo.

⁴ Aris imaliḱ gi mony'cesh mo tani uni mini maḱ /e mo, ayy Tapa,

haali/ uni ciḱki gwo gi 'twam pini mo.

⁵ Dhali uni mini yuḱ gway ki bway gi Tapa mo, haali/ monyca gi Tapa a'di icaaca mo.

⁶ Ba haali/ Tapa a'di i/eḱa/ eḱ mo tani a'di ki ḱiya hird-he/ ki uni kun hatha 'ko 'ko'd ki ha'th mo,

hili uni kun 'theḱ 'ba/ imis mo tani mishkina a'di 'pena dhana/ mo.

⁷ Ba aha/ yana e bwaman mo jin ḱoju bwa mo tani /e 'tashki aha/ mondiki/em pem 'twa/ mo.

/E ki he'th me'd pini apowa nyor gi 'kwani kun ta 'kup ki aha/ mo,

dhali me'da bim poros pini mo tani /e 'cuḱki aha/ mo.

⁸ Tapa a'di midi thim bwam piti yin jin 'boro'd gom aha/ mo.

Mo/en pini jin ḱelu sho'k mo tani, ayy Tapa, a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.

Dhalku/ ki dhal miin to ki me'd pini 'pen mo.

Eya manyuḱ gway mo. Gway ma Dawuu'd.

139 Ayy Tapa, /e ḱapki aha/ ki bur bur mo dhali mish aha/ mo.

² /E mishkina mish mo ki aha/ ḱa'bkina 'cesh mo dhali ki aha/ cuna mis mo.

/E nyiḱki gwom pem kun kulumka/ ibwa 'pena dhana/ mo.

³ /E ḱapki bway pem ki bur bur mo jin yaka/ ka piḱe/ mo dhali mom pem jin ishka/ 'ko'da 'cesh mo, dhali miim pem mishkina /e 'baar mo.

⁴ Isi kan si'dayi /e mishki gwo kun 'koni 'twam pemi ḱwa/a/ mo,

hili mo mo ma, ayy Tapa, /e mishki uni 'baar mo imontaḱ 'de/ mo.

⁵ /E ḱu'bki aha/ ibwampo/ mo dhali ibwambor mo, dhali /e kari me'd pini apo/ aha/ mo.

⁶ Dhan mo jin mishu gwo 'ban a'di ita jaro/ gom aha/ mo.

A'di ḱa'dama/ ḱa'dam mo. Aha/ mola a'di gamm mo.

⁷ Ki mana imiga/ ya 'peni /e ki dar gi Shi/in pini mo?

Walla ki mana imiga/ gus 'peni /e ki dar gi buḱ'kus pi-ni mo?

⁸ Waḱki/ aha/ shinkunu bway momis mo tani /e dikin imun mo.

Waḱki/ aha/ mina ta ga ci e mo jin 'kona 'kwani kun wun mo tani /e dikin imun mo.

⁹ Waḱki/ aha/ mina bu'th ya ma bi ma tente/ mon'thamo/ mo

dhali e mo gi bwaagap gi ḱumma/ yi'de/ 'baar mo

¹⁰ isi kani me'd pini shuki aha/ bway mo dhali me'da bim poros pini bu'thki aha/ mo.

¹¹ Waḱki/ aha/ mina o gwo mo ki: Dhalki mondhurumi'd 'kam aha/ is mo

dhali dhalki moḱkush wara'd ki mon'thiny gom aha/ mo,

¹² isi kan mondhurumi'd diki ta mondhurumi'd gom /e mo.

Mon'thiny a'di ḱa'bki bany bany me'd montee mo haali/ mondhurumi'd a'di wara'd ki moḱkush gom /e mo.

¹³ Haali/ /e uḱkina aris to gi bwaman is pem mo, /e shoki aha/ ki 'be'b 'be'b e bwama dho'th ma ta'dam pem mo.

¹⁴ Aha/ maḱkina /e mo haali/ /e a'di ḱogu mo dhali /e tana manmii to mer mo.

To mer uni ta miim pini mo.

/E mishki aha/ ki mish gana/ mo.

¹⁵ Ayica yir pem a'di molu bag 'peni /e mo,

ki aha/ 'konu mmo/uḱ ki kup mo,

ki koḱḱ jin wagaskunu a'di e mony'cesha 'kulga/ mo.

¹⁶ Em pini mishki bul pem nḱwa/a/ gom uḱ pem ki aha/ tana ari 'dii mo.

Ka tee kun 'kawurkunu gom aha/ mo tani a'di 'kwarkunu eya warkam pini mo, aris uni 'baar mo,

me'd jin 'kona uni ki 'ko mo naskina/ mo.
¹⁷ Gwom pini kun kuluma /e bwa gom aha/ mo wani yinthowa, ayy Arumgimis.
 Kwashar buni 'ka'da miya?
¹⁸ Waḳki/ aha/ mina deḅ uni e mo tani uni bolkina si'b gi bwaagap e ka ris mo.
 Ki aha/ merkina e mo tani aha/ dina nyaḳki /e mo naskina/.
¹⁹ Ayy /e jin mini 'taki 'kosh uni kun mii tonthus moyi, ayy Arumgimis,
 dhali ki 'kwani kun wol 'kwaniya bas mo mini 'taki ḳwa/ is buni bwa 'peni aha/ mo,
²⁰ ki 'kwani kun dupi /e i e mmo/ush /e gwo ki 'tash mo,
 uni kun cukin ki is buni imonṭal 'de/ apo/ /e gom tonthus mo.
²¹ Dika/ ki shi/ uni i e uni gun shi/ki /e i e mo, ayy Tapa?
 Dhali dika/ ki 'te bwa ki uni gwansan kun cukina apo/ /e mo?
²² Aha/ shi/kina uni i e ki isi shi/ ma shiḅ gana/ i e mo.
 Aha/ deḅkina uni e moyi mmota 'kup ki aha/ mo.
²³ Napi aha/ ki bur bur mo, ayy Arumgimis, dhali misha dum pem mo.
 Nyo/i aha/ mo dhali mish gwom pem kun kulumka/ ibwa mo.
²⁴ Dhali pari mo e mo waḳki/ tonthusu kamu/ di'd e aha/ mo,
 dhali shuyi aha/ bway e bway jin 'konuki/e ki sule/ sule/ mo.

Eya manyuḳ gway mo. Gway ma Dawuu'd.

140 'Cuḳi aha/ mo, ayy Tapa, 'peni 'kwani kun ta thus ki thus mo.
 'Tashi aha/ 'twa/ mo 'peni 'kwani kun bujurkina bujur mo,
² uni kun thosonki tonthus is eya dum buni mo,
 dhali bir 'kwani mmo/asa mee ka yempa/ yempa/ mo.
³ Uni dhuna le'd buni mmokaaka me'd tasha/ mo,
 dhali 'twa/ buni 'tu'dkin ka ti'd tashan 'thi/ mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*
⁴ Jiyi aha/ mo, ayy Tapa, 'peni me'd gi 'kwani kun ta thus ki thus mo.
 'Tashi aha/ 'twa/ mo 'peni 'kwani kun bujurkina bujur mo,
 uni kun thosonki is mo mmoṭa'b aha/ ki sho'k mo.
⁵ 'Kwani kun dhu is ki ca mo mmo/ush gwoḅḳan mii mo tani uni bagkina gume/ gom aha/ mo,
 nyaḳka nyoḳa gume/ jin bere'thkina uni mo,
 e 'ko'd gwar bway mo tani uni ḳa'bkina gume/ gom aha/ mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*
⁶ Aha/ ona gwo e Tapa mo ki: /E tana Arumgimis pem mo.
 Ciyi 'ce ki 'twa/ ki tom pem jin 'thoka/ ka di'b me'di is mo, ayy Tapa.
⁷ Ayy Tapā, /e jin ta Tapam pem mo, dhali /e jin ta jim pem jin 'bitha'bi'th jin 'cuḳki aha/ mo,
 /e kumki aha/ 'kup pem mo ka tee gi mo ma mee mo.

⁸ Dhalku/ ki ci amanta thus ki thus to jin on ma dum piti a'di mo, ayy Tapa.
 Dhalku/ ki thoṭh tonthus piti jin miina a'diya wu'th apo/ mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*
⁹ Uni gwansan kun 'kamki aha/ ki deḳ mo tani uni 'de'kki 'kup buni mo.
 Dhalki 'twa/ buni kun tana pibi kumki uni 'twa/a 'cesh mo.
¹⁰ Dhalki o'd jin 'thanu ka 'cila'th ṭa'kki'da po/ uni mo.
 Dhalki uni ṭa'kkunu e jis jin 'kula'kul mo jin mina uni mol cuyu/ mis doḳ/e mo.
¹¹ Dhalku/ ki dhala manthutha thu'th 'pen bway mo mmoṭel mii sho'k e mony'cesh mo.
 Dhalki tonthus wa'di wathi/ jin bujurki'da bujur ki jahanne/ mo.
¹² Aha/ misha Tapa halki mo jin wo'cki is she/ jin raḳki'd mo,
 dhali tor gwon dwall 'twa/a 'cesh ki mii ma ḳar/e gom uni gun mini mii ta gi to mo.
¹³ Ka jin gana/ uni gun tana ḳar/e mini ci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki gway pini mo.
 Dhali uni gun dhelel ma du mini 'ko e buḅ'kus pini mo be.

Gway ma Dawuu'd.

141 Aha/ yuḳkina /e mo, ayy Tapa. Layu/ ki jahanne/ e aha/ mo.
 Ciyi 'cem pini ki 'twam pem mo, ki aha/ yuḳkina /e mo.
² Dhalki mon'thom pem a'di deḅu e me'da ku'da 'bica-jwahaar ibwambori /e mo,
 dhali mo jin 'de'kka/ me'd pemi mis mo me'd to jin 'ciṭhu/ 'kus mom'pimpili/ mmomiiya bas mo.
³ Kari mo jin jinuwa ji apo/ 'twam pem mo, ayy Tapa, doshi mmotima campur gi 'twam pem mo.
⁴ Dhalku/ ki ḳa'da dum pem ki ma tonthusu kamu/ mo,
 mmoshwa pibi/ anyor ki is pem gom tonthus mmomii mo
 mmonyak ya ki 'kwani kun mii to kun 'coḳa'coḳ mo,
 dhali dhalku/ ki dhal aha/ bway mo mmoshwa tonṭem buni kun ṭawusaṭawus mo.
⁵ Dhalki wathi/ jin 'boro'd idor aha/ mo walla ḳucur aha/ ki bwanḳush mo,
 hili dhalku/ ki dhala yin gi 'kwanin thus ki a'di minu 'kosh 'kup pem ki sule/ sule/ mo.
 Haali/ mon'thom pem ṭikirkika/ apo/ tonthus buni kun miina uni mo.
⁶ Me'd jin cikunu uni e me'd gi uni gwansan kun mini waḳ uni mo tani
 dhali yan'ko'd uni mini da/ar gwo ki gwon Tapa a'di ita gwoḅ gana/ mo.
⁷ Me'd wosh jin koṭhkina jan ṭal 'de/ me'd mo dhali shaṭ uni apowa 'cesh mo tani
 wakan aṣimam buni minu 'kwaḳar bwa mo e 'twa/ ma Haawiya mo.
⁸ Hili em pem di'd 'kup ki /e mo, ayy Tapa Arumgimis.
 E /e mo tani aha/ simmkina mo jin hurga/ jwa e mo.

Dhalku/ ki dhal aha/ me'd wathi/ jin dar gi mo jin ceshuwa cesh ka po/ mo.

⁹ Noni aha/ 'twa/ mo 'pena gume/ jin 'thikina uniya 'cesh gom aha/ mo,

dhali agume/ gi uni kun mii tonthus mo.

¹⁰ Dhalki imanmii tonthus ta'kkini montal 'de/ agumem buni mo

ki aha/ dina mmoeye mo.

Gway jin yedhuwa Dawuu'd sho'k mo ki a'di diki'd e jurum wosh mo. Mon'tho mo.

142 Aha/ gwokina ki 'twam pem e Tapa mo, ki 'twam pem mo tani aha/ 'thokina to ka di'b me'di is e Tapa mo.

² Aha/ gaça mom pem jin walka/ a'thupuny 'twa/ e bwambori a'di mo.

Aha/ tora tom pem kun toci aha/ bwa ibwambori a'di mo.

³ Ki shi/in pem 'thikina buye/ mo tani /e mishki bway pem mo.

E bway tur jin yaka/ mo tani

uni bagkina gume/ gom aha/ mo.

⁴ Aha/ hilkina mo ki 'bana bim poros mo dhali tim mo mo,

hili jan'kamu/ yisa di'da jin tor aha/ ki e mo.

Mo jin huru jwa yisa di'd gom aha/ mo.

Wathi/ piyi'd jin hilki'da hil gom aha/ mo.

⁵ Aha/ gwona 'twa/ e /e mo, ayy Tapa.

Aha/ ona gwo mo ki: /E ta jim pem jin hurga/ jwa icine/ mo,

tom pem jin 'tuntulka/ bwa ime'd mo, a'di jin di'd nya'kki 'kwani kun 'kon ki e e mony'cesh mo.

⁶ Ciyi ahirdhe/ ki gwom pem mo,

haali/ aha/ gunu ka lungu'b gana/ mo.

'Cuqi aha/ mo 'peni iman'oc aha/ bwa mo,

haali/ uni 'bitha'bi'th gom aha/ mo mmobol aha/ e mo.

⁷ Susi aha/ ka pije/ 'pena sijn mo,

ki aha/ mina 'taki ci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki gway pini mo.

'Kwani kun tana qar/e mini 'kam aha/ mo

haali/ /e mini tu/ul dhan mo jin isha to ka enthus gom aha/ mo.

Gway ma Dawuu'd.

143 Ciqi mon'thom pem mo, ayy Tapa.

Dhali ciyi 'cem pini ki tom pem kun 'thoka/ ka di'b me'di is mo.

E mii ma isij ganam pini mo tani thoqi aha/ 'twa/ mo, e mo ma qar/em pini mo.

² Dhalku/ ki ciç mo e mo jin dwallu gwo nya'kki ciçkinam pini mo

haali/ wathiç kamu/ yisa di'da jin di'd ki e jin ta'da qar/e ibwambori /e mo.

³ Haali/ wathi/ jin ta 'kup mo tani a'di urki aha/ isho'k mo.

A'di yapki mondiki/em pem ki sho'k itaga 'cesh mo.

A'di ki kar aha/ mmoça'b e mondhurumi'd mo me'd uni gwansan kun wukin ki wuq gana/ mo.

⁴ Gom gwo gi wakan mo tani shi/in pem 'thikina buye/ e isi aha/ mo,

dhali adum pem e isi aha/ mo tani a'di tintira/ tintir mo.

⁵ Aha/ kakina teen dhamo/ gunn e mo.

Aha/ kulumkina gwo ibwa goma ris to kun miikina /e mo.

Dhali aha/ tikirk ina gwo kulumi bwa gom miin to ki me'd pini kun wagaskina /e mo.

⁶ Aha/ he'thkina me'd pem gom /e mo.

Aqashiram pem ku'thkina 'kus gun'kuru/ mo me'd mo ma burta/ o'd mo. *Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.*

⁷ Huru/ ki jahanne/ mo dhali thoq aha/ 'twa/ mo, ayy Tapa.

Shi/in pem ushi me'd mo.

Dhalku/ ki bag jis/em pini 'peni aha/ mo,

isi ciki/ ki aha/ mina e wa ki uni gwansan kun iikin ka lungu'b e jisa 'kulga/ mo.

⁸ Dhalki aha/ ciqa gwo mon'thamo/ gom mo/en pini jin telu sho'k mo,

haali/ e /e mo tani aha/ kara mom pem jin gamka/ gwo is mo.

Tori aha/ bway jin miga/ 'taki ya mo,

haali/ e /e mo tani aha/ 'de'kkina aqashiram pem 'kup ki mis mo.

⁹ 'Cuqi aha/ mo, ayy Tapa, 'peni aris 'kwani kun ta 'kup ki aha/ mo.

Aha/ guskina mmohur jwa e /e mo.

¹⁰ Tori aha/ gwo mmomii bwam pini mo,

haali/ /e tana Arumgimis pem mo.

Dhalki shi/in pini jin 'boro'd shu aha/ bway mo

e bway jin ba'daba'd mo.

¹¹ Gom gway gi gway pini mo tani, ayy Tapa, 'tashi mondiki/em pem 'twa/ mo.

E mii ma qar/em pini mo tani susi aha/ ka pije/ 'peni mon'oc bwa mo.

¹² Dhali e mo/en pini jin telu sho'k mo tani 'ciçhi/

'kwani kun ta 'kup ki aha/ 'twa/ mo

dhali 'ce'd uni kun ta 'kup ki aha/ shoki 'baar mo

haali/ aha/ tana ciçkinam pini mo.

Gway ma Dawuu'd.

144 Mom'bor mii midi di gom Tapa mo, a'di jin ta wosh pem mo,

a'di jin to'kki me'd pem gom mo ma mee mo,

dhali njwal me'd pem mmo/asa as mo,

² a'di jin ta wosh pem dhali acur pem mo,

dhali acur pem jin tenu gwo mo dhali aman'cuq aha/ mo,

dhala gongorom pem mo dhali a'di jin bu'thka/ mo jin hurga/ jwa mo,

a'di jin 'dapki'da ris 'kwani e bwan'kwariny piti mo.

³ Ayy Tapa, ki wathiny'cesh jana sa/ imina bwa o /e ki a'di mo,

walla ya/ gi wathiny'cesh jana imina /e kulum gwo ibwa gom a'di mo?

4 Wathiny'cesh wana e ka wulpe/ mo,
ateem piti wana e ka kashira ƿa jin peki'd mo.
5 Goŋi momis pini is ka 'cesh mo, ayy Tapa, dhali
pu'du/ ka 'cesh mo.
6 Tayi wosha turga/ is ki me'd mo ki uni mini iiya ku'd
mo.
7 Biliti/ uni mmoshwayi mo mmomiiya war mo dhali
ceker uni bwa mo.
8 Dhali peper ka risa thopam pini bwa mo dhali miiya
'bala'c 'bala'c dhan mo yi'n mo.
9 Hethi me'd pini 'peni mo jin ka'dama/ ka'dam mo,
'cwami aha/ mo dhali 'cuƙi aha/ mo 'pena ris yi'de/
mo,
dhali 'peni me'd gi 'kwani gi bampam tiya mo,
10 uni kun tana 'twa/ buni aƿor ka ƿor mmo/o gwo mo,
dhali uni gun tana me'da bim poros buni abim poros
jin ta thus ki thus mo.
11 Aha/ mina yuƙ gway jin ta gway this gom /e mo, ayy
Arumgimis,
apowa dherdhenye/ jin 'kon ma shu/i 'kume'd mo
aha/ mina pi a'di gom /e mo,
12 a'di jin ƙiki mo jin pinu mii e ki imalik mo,
a'di jin 'cwamki ƙinƙinam pini ka Dawuu'd mo.
13 'Cwami aha/ 'peni gandal gi 'kwani kun ta matt gi
matt mo
dhali 'cuƙi aha/ mo 'peni me'd gi 'kwani kun ta 'kwani
gi bampam tiya mo,
uni kun tana 'twa/ buni aƿor ka ƿor mmo/o gwo mo,
dhali uni gun tana me'da bim poros buni abim poros
jin ta thus ki thus mo.
14 Dhalki iya/m bam e dhuru'c buni mo
wana e ki cwalman kun dhethadhe'th mo,
walla i'bwa/m bam mmowa e ka ka'dum gu'b mo
kun jepkunu mo mmonyar gu'b ma malik mo.
15 Dhalki themes bam 'tu'du/ ki piny piny mo
mmo'tu'da risa lakaŋ gu'b kun dhuna am to mo.
Dhalki ka'bal bam dhodhon ka alip mo
dhali ka alaapi 'kume'd mo e buntom bam mo.
16 Dhalki bip bam 'tu'd mo ki ushan mo,
jin mina is 'koki 'kosh uni ka nyor gom 'ba'th mo walla
ta a/ulul is mmodho'th ushan mo.
Dhalku/ ki mii dhal ko jin gwonu ki ko ma ƙis bway
mo mmodi e bway tur bam mo.
17 'Kwani kun biƿa mo jin 'boru mii wakana po/ mo
tani uni i'bora bwa mo.
'Kwani kun tan ga Arumgimis jin ta Tapa mo tani uni
i'bora bwa mo.

Gway jin yuƙ ma Dawuu'd mmomaŋa maŋ mo.

145 Aha/ mina kar /e ki ca mo, /e jin tana
Arumgimis pem mo dhali aMalik pem mo,
dhali 'bori gway pini mii ki sule/ sule/ mo dhali ki
sule/ sule/ mo.
2 Isa yempa/ aha/ mina 'bor /e mii mo,
dhali maŋ gway pini ki sule/ sule/ mo dhali ki sule/
sule/ mo.
3 Tapa a'di icaaca mo dhali a'di ica'd jin minu maŋ mo,
dhali dhan cam piti minu 'koki gu'd 'kup mmodot mo.

4 Anyaƙum yil gi 'kwanin 'deŋ kamu/ mini maŋ miim
pini ka nyaƙum 'kwani yilan tiya mo,
dhali uni mini bah dhan mii ma dem dem pini jin ƙala
/e ki mii mo.
5 Gom monyca ma ra/ ra/ pini mo dhali mo/eƙ pini
mo
dhali aris to kun miina /e ki momer mo tani aha/ mi-
na kulum uni ibwa mo be.
6 'Kwani mini bah dhan mo ma dem dem ma purem
pini jin ƙala /e ki mii mo,
dhali aha/ mina bah dhan monyca pini mo.
7 Uni mini gaƙ miin tom pini jin ishi'd ka entus ki
gway pini jin tor /e ƙarash gom tom 'boron mo
dhali yuƙ gway ki 'kal 'kal gom mo ma ƙar/em pini
mo.
8 Tapa a'di ta'da manmii mii ka 'the mo dhali amanmi-
imii mo,
anyor piti maŋala she/ mo dhali mo/en ishki'd jin
telu sho'k mo.
9 Tapa a'di 'bora'bor gom 'kwani 'baar mo,
dhali bwam ma 'thimem piti ki mo/en diki'da powa ris
'kwani 'baar mo kun uƙkina a'di mo.
10 Aris miin tom pini mini ƙi /e bwa jin 'boruwa 'bori is
mo, ayy Tapa,
dhali aris unim pini kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel
mo tani uni mini 'bor /e mii mo.
11 Uni mini o gwo gom monyca gi bampam pini mo,
dhali uni mini ƿor gwo gom mom'bi'th pini mo,
12 mmoƿor eya tente/ e iya/ gi 'kwani mo miin to ma
dem dem pini mo,
dhali monyca jin mii'd ki ra/ ra/ jin ta ji gi bampam pi-
ni mo.
13 Bampam pini a'di ta bampa/ jin midi di ki sule/ sule/
mo
dhali mo jin tanu tapam pini 'dimki 'kup ki sule/ sule/
mo eya risa nyaƙum yil gi 'kwaniny'cesh mo.
Tapa a'di ita a'di ma isiŋ gana/ eya ris gwom piti mo,
dhali ta 'the ka 'the eya ris miin tom piti mo.
14 Tapa a'di bu'thki uni gwansan kun ƿa'kkin mo,
dhali 'deka ris uni imis mo uni gun 'kokin ki goŋgo/
mo.
15 Aris e gi 'kwani 'baar mo hilki /e mo
dhali /e ki ƙiki uni tontem buni ki yil ka ƙar/e mo.
16 /E ƙa'dki me'd pini mo
dhali /e kapkina ris to kun 'ko ki e adu mo ka ris to
gun o uni bwa mo.
17 Tapa a'di ita'da ƙar/e eya ris bway piti 'baar mo
dhali kush bwa ki kush goma ris miim piti mo.
18 Tapa a'di 'disha'dish goma ris uni gwansan kun yuƙ-
ki a'di mo,
eya ris uni gun yuƙki a'di gom miin gana/ mo,
19 A'di ki thim to jin ona a'di bwa mo a'di jin ƙo/ki a'di
mo.
A'di si'da/ ƙiki gwom buni mo dhali ta uni is ki me'd
mo.
20 Tapa a'di ki 'tasha ris uni 'baar 'twa/ mo uni gun enki
a'di mo,

hili aris uni gun ta thus ki thus mo tani mina a'di i'ced' sho'k mo.

²¹ 'Twa/ pem midi o gwo mmomaṅ Tapa mo, dhali dhalka ris shuman isi 'baar mo 'bor gway piti jin kogu mii mo ki sule/ sule/ mo.

146

Maṅi Tapa mo.

Maṅi Tapa mo ma, ayy kashiram pem.

² Aha/ mina maṅ Tapa ki aha/ dina mmodi ki e mo. Aha/ mina yuḳ gway mmomaṅa Arumgimis pem mo ka yiha/ ki aha/ dina ki e mo.

³ Dhalku/ ki dhu mom bum jin gamu gwo is e iya/ gi imaliḳ mo,

e ya/ gi 'kwani mo, e a'di jin dar gi mowoṭṭ mo.

⁴ Ki shi/in piti 'baarki'd mo tani a'di dokki'd ki bu'da'cesh ka nyan'ko'd mo, Dhali ka tenten gana/ yan mo tani to jin thosona a'di mo tani nyaḳ sho'k 'ced' ki a'di mo.

⁵ Bwam 'boro'd gom a'di jin ta gi mowoṭṭ 'pena Arumgimis ma Yakuub mo,

a'di jin ta'd ga 'tenj kape/ e Tapa Arumgimis piti mo,

⁶ a'di jin uḳki momis dhali mony'cesh mo, dhali kumma/ yi'de/ mo dhali aris to kun 'kon e bwaman uni mo, a'di jin dhu'da dhu ka dhu ma isiṅ gana/ ki sule/ sule/ mo,

⁷ a'di jin torki gwon dwall 'twa/a 'cesh ki tora ḳar/e mo, gom uni gun siri'ckunuwa po/ ki sho'k mo, a'di jin ḳiki tonṭe/ ki 'kwani kun 'kosha ṭe/ mo.

Tapa dhuki uni kun tana habuus ki 'kus mo.

⁸ Tapa ḳa'dki e gi 'kwani kun tana ja'da/ mo.

Tapa 'de'kki uni gwansan kun 'kokin ki goṅgo/ mo.

Tapa enki 'kwani kun miin ka ḳar/e mo.

⁹ Tapa timki'da powa ris 'kwani kun iiki iij 'kus mo.

A'di ki ta up kuṅ wuna ikatḥ is ki me'd mo dhali uni gun dar gi i'com mo,

hili bway jin iina 'kwani kun ta thus ki thus mo tani mina a'di guyu/ e mo jin mina uni kup mo.

¹⁰ Tapa a'di midi ta tapa ki sule/ sule/ mo, ayy Sihyuun, a'di jin ta'da Arumgimis pini mo, eya risa nyaḳum yil gi 'kwani mo.

Maṅi Tapa mo.

147

Maṅi Tapa mo.

Haali/ a'di 'boro'd mmoyuḳ gway mmomaṅa Arumgimis bana mo,

haali/ a'di ta'da 'the mo dhali gway jin minu maṅ a'di mo a'di ha me'd mo.

² Tapa nyanji Pa Urushaliim mo.

A'di ki tul uḳi ma Israyiil is kun ṭa'kkunuwa sho mo.

³ A'di ki waḳ uni gun 'ce'dkunuwa du mo dhali is jamam buni kun 'koshkunu uni mo.

⁴ A'di ki kar gwo mmota ṅulla/ mo gom gwo mmod-eṅa cul e mo.

A'di ki ḳiya cul gway buni ki she/ ki she/ mo.

⁵ Tapam bana a'di icaaca mo dhali mom'bi'th piti ishi'd ka enthus mo.

Mo jin mishu gwo 'ban jin ta jim piti mo tani a'di idiki'd ibwampo/ mo jin molu bar a'di mo.

⁶ Tapa a'di ki 'de'k uni gun yapkunu ki sho'k mo.

A'di ki tor uni 'ko'da 'cesh uni gun ta thus ki thus mo.

⁷ Yuḳi gway e Tapa mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo.

Lugumi gway eya Arumgimis bana ka dhenḳdhenye/ jin 'kon ma shu/i pesu/ mo.

⁸ A'di ki kum momis ka raḳ mo,

dhali a'di ki thosona sho'k mmohetha po/ mony'cesh mo,

dhali a'di ki raḳa sho mmoca mo apowa ris wosh mo.

⁹ A'di ki ḳi to/e tonṭem buni mmoshwa mo

dhali ki usha waraṅgwaḳ kun gwokin mo.

¹⁰ Bwan 'kunyu'd piti yisa di'd e shumaram kun 'bitha'bi'th mo,

walla bwan 'kunyu'd piti yisa di'd e 'basho'k gi wathi/ mo.

¹¹ Hili Tapa a'di ki bu'th mo jin 'boru bwa mo e uni gwansan kun ko/ki a'di mo,

dhali e uni gwansan kun tan ga 'tenj kape/ e mo/en piti jin ṭelu sho'k mo.

¹² Maṅi Tapa mo, ayy Urushaliim.

Maṅi Arumgimis pini mo, ayy Sihyuun.

¹³ Haali/ a'di 'bi'thki'da bem'ban gi tonḳuthu'd jin miinu 'twaṅkala goṅ pini mo.

A'di 'borki iya/m bum mii e bwaman um mo.

¹⁴ A'di karki monḳu'th is e bwaṅwayum bum mo.

A'di 'tu'dki um bwa ka dipany pos bunyan jin thebera/ e ki theber mo.

¹⁵ A'di hashki gwo jin ḳana a'diya ḳan e mony'cesh mo. Gwom piti guski'd ki shaw shaw mo.

¹⁶ A'di ki ḳiya wasa/ mmo/isha 'cesh me'da mur ḳa'bala bany bany mo.

A'di ki ḳwa/a wasanyjape/ bwa me'd 'piny mo.

¹⁷ A'di ki ṭaka wasam piti ka 'cesh me'd ushi kuluny to mo.

Kaja a'di imidi doshi bwambor mon'thup piti jin 'thupa a'di mo?

¹⁸ A'di hashki gwom piti mo dhali wa uni mo.

A'di ki kar 'tham piti mo mmoposh mo dhali yi'de/ yak-ina ṅwaḳa/ mo.

¹⁹ A'di ki bah gwom piti eya Yakuub mo

a'di jin ta gwoṅkan piti kun bahu mo dhali gwoṅkan kun onu eya Israyiil mo.

²⁰ Kal gi 'kwanin tiya dina a'di ki ṭu/ul ki mii gi wakan mo.

Uni 'koki mish gwoṅkan piti kun onu mo.

Maṅi Tapa mo.

Maṅi Tapa mo.

148 Maṅi Tapa mo 'peni momis mo.

Maṅi a'di e mo jin ḳa'dama/ ḳa'dam mo.

² Maṅi a'di mo, aris iman'doyu gwom piti mo.

Maṅi a'di mo, aris unim piti kun 'kon e momis mo.

³ Atente/ dhala ppe, maṅi a'di mo,

maṅi a'di mo, aris uma cul kun kushki mo mo.

⁴ Maṅi a'di mo, um momis kun ḳa'dama/ ḳa'dam mo, dhali um yi'de/ kun 'kona po/ momis mo.

⁵ Dhalki uni bway mo mmomaṅ gway gi Tapa mo.

Haali/ a'di ḳanki'da ḳan mo dhali uni 'kokunu mo mmo/uḳ mo.

⁶ Dhali a'di t̄elki uni sho'k ki sule/ sule/ mo dhali ki sule/ sule/ mo.
 A'di ki thoson gwayum buni jin mina uni mol pe mo.
⁷ Mañi Tapa 'peni mony'cesh mo,
 um kun ta dhan to yi'de/ gi k̄umma/ yi'de/ mo dhali aris moñ'kulga/ mo,
⁸ o'd dhala dhana wasa/ wosh dhala wasa/ kun t̄elkin mo dhala wasanyjape/ mo,
 dhali 'tham jin mii'da p̄unthar uni thimki gwom piti jin k̄ana a'diya k̄an mo.
⁹ 'Kuwosha turga/ mo dhala ris wosh mo,
 cwa kun dho'th maman mo dhali arisa bwanayaiis mo.
¹⁰ Aris tombwaasho dhali aris to/e mo,
 dhali to kun parana 'cesh mo dhali 'dii kun p̄eni mis mo.
¹¹ Imalik̄ kun 'kon e mony'cesh mo dhali aris 'kwani mo,
 dhali iya/ gi imalik̄ mo dhali aris tapa gi mony'cesh mo.
¹² 'Kwani kun ta dhuru'c mo dhali aris nyara/ mmon̄tal 'de/ mo,
 dhali 'kwani kun tana dhan mo dhali u'ci mo.
¹³ Dhalki uni mañ gway gi Tapa mo,
 haali/ gway piti a'di 'de/ ikaru ki ca mo.
 Monycam piti a'di idiki'da p̄o/ mony'cesh mo dhali momis mo.
¹⁴ A'di ki 'de'k ce gi mowo'th gom 'kwanim piti mo,
 maña mañ goma ris unim piti kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo,
 haali/ 'Kwani ma Israyiil mo tani uni i'dishki a'di is mo.
 Mañi Tapa mo.
149 Mañi Tapa mo.
 Yu'ki gway gi Tapa mo gway jin ta gway this mo,
 momañ piti eya dhana tul 'kup gom 'kwani kun ta ku isiñ gana/ mo.
² Dhalka Israyiil 'bora bwa mo eya Man/u'k̄ a'di mo,
 dhalki iya/ ma Sihyuun 'kunya bwa eya Malik̄ buni mo.
³ Dhalki uni mañ gway piti ki pe jin pena uni imis mo,
 mmolugum gway gom a'di ka dhen'dhenye/ jin pinu ki me'd mo dhala dhen'dhenye/ jin 'kon ma shu/i pesu/ mo.

⁴ Haali/ Tapa bu'thki mo jin 'boru bwa e 'kwanim piti mo.
 A'di nyoñki a'di jin kar is ki gwa'd mo ki mo jin pinu mii e mo.
⁵ Dhalki uni gun ta ku isiñ gana/ iini mis gom bwam 'boro'd e monyca mo.
 Dhalki uni yu'ki gway gom bwan 'kunu'd eya cim buni mo.
⁶ Dhalki mo jin e'ka/ e'k̄ jin minu mañ Tapa di'd e 'kus buni mo,
 dhali dhan gandal kun kaaka ka 'ban su/ 'kon e me'd buni mo,
⁷ mmori/a ri'c jin ricu apo/ kal gi 'kwanin tiya mo dhali mmodora dora po/ 'kwani mo,
⁸ mmodek̄ imalik̄ bunī ka jindhiir mo dhali unim buni kun sena 'penkapan ka ma'k̄kiyyan toñkuthu'd mo,
⁹ mmotor uni gwon dwall 'twa/a 'cesh, gwon dwall jin 'kwarenu mo.
 Yan ta monyca goma ris unim piti kun ta ku isiñ gana/ mo.
 Mañi Tapa mo.
150 Mañi Tapa mo.
 Mañi Arumgimis e mom piti jin k̄ogu mo.
 Mañi a'di e mo ma balany piti mo jin ca'bki dem dem mo.
² Mañi a'di gom miin to ma dem dem piti mo.
 Mañi a'di isi ki dhan miiny cam piti jin cana a'di mo.
³ Mañi a'di ki ko ma poome/ jin dhalu me'd mo.
 Mañi a'di ka dhen'dhenye/ jin 'kon ma shu/i 'kume'd mo jin bu'ku ki dar ga yi'c mo dhala dhen'dhenye/ mo.
⁴ Mañi a'di ka dhen'dhenye/ jin pinu ki me'd mo dhali iiyi imis mo.
 Mañi a'di ka shun dhen'dhenye/ mo dhala bargum mo.
⁵ Mañi a'di ki ko ma sahana shu e mo.
 Mañi a'di ki 'kal 'kal ki ko ma sahana shu e mo jin tirkunu mo.
⁶ Dhalka ris to 'baar mo kun shi/irrk̄in mo mañi Tapa mo.
 Mañi Tapa mo.

MATTA

Gwo jin Beledhu goma Yesus Kristhos mo

1 Gwo jin 'kwaru mo mmobele'th gwo mo goma Yesus Kristhos mo jin ta ya/ ma Dawuu'd mo dhali ya/ ma Ibrahiim mo.

² Ibrahiim ta'da baba ma Is/hak mo dhala Is/hak ta'da baba ma Yakuub mo dhala Yakuub ta'da baba ma Yahuusa mo dhali ikam piti mo be. ³ Dhala Yahuusa ta'da baba ma Paaris mo dhala Saarah mo ka Thamar mo. Dhala Paaris ta'da baba ma Hasruun mo dhala Hasruun ta'da baba ma Araam mo. ⁴ Dhala Araam ta'da baba ma Aminadaab mo dhala Aminadaab ta'da baba ma Nahshuun mo dhala Nahshuun ta'da baba ma Salmuun mo be. ⁵ Dhala Salmuun ta'da baba ma Bu/as ka Rahab mo dhala Bu/as ta'da baba ma Ubiid ka Ra/uuth mo dhala Ubiid ta'da baba ma Yassa mo. ⁶ Dhala Yassa ta'da baba ma Dawuu'd jin ta'da malik mo be.

Dhala Dawuu'd ta'da baba ma Sulemaan ki ash ma Uriyya mo ⁷ dhala Sulemaan ta'da baba ma Rahabaam mo dhala Rahabaam ta'da baba ma Abiyya mo dhala Abiyya ta'da baba ma Aasa mo. ⁸ Dhala Aasa ta'da baba ma Yahushapaath mo dhala Yahushapaath ta'da baba ma Yuram mo dhala Yuram ta'da baba ma Ussiyya mo ⁹ dhala Ussiyya ta'da baba ma Yuṭham mo dhala Yuṭham ta'da baba ma Ahaas mo dhala Ahaas ta'da baba ma Hiskiyya mo. ¹⁰ Dhala Hiskiyya ta'da baba ma Manassa mo dhala Manassa ta'da baba ma Aamuun mo dhala Aamuun ta'da baba ma Yushiyya mo ¹¹ dhala Yushiyya ta'da baba ma Yakunya mo dhali ikam piti mo ka tee jin bu'thkunu uni mo e Pam Baabil mo be.

¹² Dhali 'ko'di mo jin bu'thkunu uni mo e Pam Baabil mo tani Yakunya ta'da baba ma Sha/alṭi/iil mo dhala Sha/alṭi/iil ta'da baba ma Sarubbaabil mo be. ¹³ Dhala Sarubbaabil ta'da baba ma Abihud mo dhala Abihud ta'da baba ma Aliyagiim mo dhala Aliyagiim ta'da baba ma Aasuur mo. ¹⁴ Dhala Aasuur ta'da baba ma Saaduug mo dhala Saaduug ta'da baba ma Akiim mo dhala Akiim ta'da baba ma Aliyuud mo ¹⁵ dhala Aliyuud ta'da baba ma Ali/aasar mo dhala Ali/aasar ta'da baba ma Matṭaan mo dhala Matṭaan ta'da baba ma Yakuub mo. ¹⁶ Dhala Yakuub ta'da baba ma Yuusup jin ta'da kaṭh ma Mariyam mo, Mariyam jin dho'thki'da Yesus mo, a'di jin yuṭkunu gway ka Kristhos mo be.

¹⁷ Wakan 'pena risa nyaṭum yil 'pena Ibrahiim mo ntaga Dawuu'd mo tani uni 'koni 'kume'd i'ce'dka doṅon ka nyaṭum yil mo, dhali 'pena Dawuu'd mo tani ntagi mo jin bu'thkunu uni mo e Pam Baabil mo tani

'koni 'kume'd i'ce'dka doṅon ka nyaṭum yil mo, dhali 'peni mo jin bu'thkunu uni mo e Pam Baabil mo tani ntaga Kristhos mo tani 'koni 'kume'd i'ce'dka doṅon ka nyaṭum yil mo be.

Mondho'th ma Yesus mo be

¹⁸ Dhali dho'th ma Yesus Kristhos a'di bu'thki mo yan kansan mo be. Ka ta'dam piti jin ta'da Mariyam karkunu mo goma Yuusup mo tani nṭwa/a/ ki uni 'konuki gam me'd mo tani ayim gamkunu mo ka 'ci mbwa ki Shi/in Dheleladhelel mo be. ¹⁹ Dhala kaṭhim piti ka Yuusup mo mmotana a'di wathiṅ kar/e mo dhali mmo'tena a'di bwa mo mmokara yim ki mon'the is mo tani a'di dina gwo mbwa mo mmothoson gwo jin 'kwaru mo mmodhala yim 'pen ki kup mo be. ²⁰ Hili ki a'di dina gwo yansan mbwa mo tani hili mo ma, aman'doyu gwo gi Tapa piki a'di i is ki jan mo mmo/o gwo mo ki: Yuusup ya/ ma Dawuu'd, dhalki is ki ko/ mo ma mmobudha Mariyam ki ashim pini mo haali/ a'di caan jin bwaakina a'di mo tani a'di 'peni Shi/in Dheleladhelel mo be. ²¹ Ayim midi dho'th ya/ mo dhali /e mi-ni yer a'di gway ka Yesus mo haali/ a'di midi woṭh 'kwanim piti 'peni miinthus buni mo be. ²² Aris gwo gwansan bu'thki embul mo mo kun minu thim mo jin ona Tapa ka manci gwom piti kadhamo/ mo ki:

²³ Hili nyaranṅ gana/ midi bwaa mo dhali dho'th ya/ mo,

dhali gway piti minu yuṭ ka Imanu/iil mo ('pemen piti jin o'd ka Arumgimis di'd e ana mo). ²⁴ Ka Yuusup merki e mo 'peni mo/ish e mo tani a'di miiki'd me'd jin kankin ma man'doyu gwo gi Tapa a'di gwo mo. A'di bu'thki a'di mo mmota ashim piti mo be. ²⁵ Hili a'di diki misha yim mo naskina/ ntaga yim dho'thki ya/ mo. Dhali a'di ki yer a'di gway ka Yesus mo be.

Mombuṭ jin Buṭa 'Kwani kun Yuṭayuyṭ mo

2 Dhali ka Yesus dho'thkunu mo e Pam Beetlaham gi Pa Yahuudiyya ka tee ma Hirodus jin ta'da malik mo tani hili 'kwani kun yuṭayuyṭ 'peni mom'pesho'k pu'dkin mo e Pa Urushaliim mo mmo/o gwo mo ki: ² Mane a'di jin dho'thkunu mo mmota malik gi 'Kwani Yahuuda/ mo? Haali/ aman parkina acul piti e mo e mom'pesho'k mo dhali aman iikina mo mmoluṅ a'di mo be. ³ Ka Hirodus jin ta'da malik cikki gwo yansan mo tani a'di mur ma du mo dhali aris 'kwani gi Pa Urushaliimi 'baar mo nyaṭki a'di mo be. ⁴ Dhali a'di ki tul aris igasiis kun can is mo dhali iman'kwar to gi 'kwani mo. A'di ki doṭ uni gwo mo gom mo jin minu

dhodha Kristhos nycine/ mo. ⁵ Dhali uni ki tor a'di gwo mo ki: E Pam Beetlaham e Pa Yahuudiyya mo, haali/ wakan a'di ta gwo jin 'kwarkin ma mançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo ki:

⁶ Dhali /e, ayy Beetlaham, e bampa/ Yahuudiyya mo tani

/e yisa pisina e bwaman 'kwani gi itapa gi 'Kwani Yahuudiyya mo,

haali/ 'peni /e mo tani amanjiya ji midi pu'du/ mo, a'di jin midi hil 'kwanim pem ma Israyiil mo be.

⁷ Yan'ko'd Hirodus ki yuk 'kwani kun yukayuk mo ka kwal is mo dhali dot gwo 'peni uni goma tee jin pikin ma cul mo. ⁸ Dhali a'di ki hash uni e Pam Beetlaham mo mmo/o gwo mo ki: Iiku/ mo ma dhali nap gwo ka kar/e goma 'ci mo, dhali ki um mini gam a'di mo tani guyaa/ gwo mo ki aha/ si'da/ mina yaku/ mo dhali luŋ a'di mo be. ⁹ Ki uni ciŋki gwo 'pena maliŋ mo tani uni iikin e bway buni mo, dhali hili, acul jin parkina uni e mo e mom'pesho'k mo tani yaki'di uni ibwambor mo ntagi a'di pu'dki'd mo mmodosh apo/ mo jin din ma 'ci nycine/ mo be. ¹⁰ Ki uni parkina acul e mo tani uni 'kunykina bwa mo ka daran du ki dhan bwan 'kunya/ mo. ¹¹ Dhali ki uni iiki bway bwan gu'b mo tani uni parkina 'ci e mo nyaŋka Mariyam jin ta kum mo dhali uni ta'kkina 'cesh mo dhali luŋ a'di mo. Dhali yan'ko'd uni ki ka'd tom buni gun ish kumma/ 'twa/ mo tani uni ki ci a'di to kun cinu ki me'd mo, 'dolkon gana/ mo dhala 'bicajwahaar mo dhala 'bi'c cwa jin yuku ka murr mo be. ¹² Dhali uni rumkunu ki gwo ki jan mo mmo'koki doŋa Hirodus mo. Uni iikin ki bway bampam buniŋ gana/, mo ki bwaya kamu/ mo be.

Hirodus Palki Mii mo Mmo'kosha Yesus mo

¹³ Dhali ki uni iikin mo tani hili mo mo ma, aman'doyu gwo gi Tapa piki'da Yuusup i is mo ki jan mo dhali o a'di gwo mo ki: Cuyi mis mo ma, dhali susa 'ci dhali kum mo dhali soyi mo e Pam Masir mo dhali 'koyi mmun mo ntagi aha/ mina tor /e gwo mo, haala Hirodus muru'di napa 'ci mmo'ce'd a'di sho'k mo be. ¹⁴ Dhali a'di cu-ki mis mo dhali susa 'ci mo dhali kum mon'thiny mo dhali ii Pam Masir mo. ¹⁵ Dhali uni 'kokin mo mmun ntagi jwa ma Hirodus mo. Yansan miikunu mo mmothim gwo jin ona Tapa ka mançi gwom piti kadhamo/ mo ki: 'Peni Pam Masir mo tani aha/ yukkina ya/m pem mo be.

¹⁶ Yan'ko'd ka Hirodus ki a'di parki mo e ki a'di he'kkunu e ki 'kwani kun yukayuk mo tani a'di daŋ ma nyor bwa me'd mo dhali a'di ki hash gwo mo dhali 'kosh uŋingwath jwa 'baar mo kun 'kon e Pam Beetlaham mo dhali e bampa/ kun 'kon ka kukul is mo kun 'kona yil susu/ mo dhali kun 'kona bor mo me'd gwo jin da/arkina a'di 'peni 'kwani kun yukayuk mo. ¹⁷ Wakan a'di thimkunu mo jin okin ma mançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo jin ta'da Irmiya mo ki:

¹⁸ 'Twa/ ciŋkunu mo e Pa Rama mo mmomiiya cinthar mo dhali kony jwa jin gwonu ki jabu'th mo, aRahiil gwoki'd mo gom uçi ma yim mo.

Ayim ushki'd mo ki a'di minu malas mo, haali/ uni mini 'koki 'ko doŋ/e mo be.

¹⁹ Hili ka Hirodus wuki'd mo tani hili mo mo ma, aman'doyu gwo gi Tapa piki'da Yuusup is ki jan mo e Pam Masir mo mmo/o gwo mo ki: ²⁰ Cuyi mis mo ma dhali susa 'ci dhali kum mo, dhali iyyi e bampa/ gi 'Kwani ma Israyiil mo haali/ uni gwansan kun napkina 'ci mondiki/em piti mo mmo'kosh mo tani uni wukin mo be. ²¹ Dhali a'di cuki mis mo dhali susa 'ci dhali kum mo dhali ii mo e bampa/ gi 'Kwani ma Israyiil mo be. ²² Hili ki a'di ciŋki gwo ka Arkilaawus ta tapa apo/ Pa Yahuudiyya mo e mo gi com ka Hirodus mo tani a'di ko/ki is mo mmoya mo dhali a'di rumkunu ki gwo ki jan mo tani a'di yaki'd mo e Pany Jaliil mo be. ²³ Dhali a'di yaki'd mo mmoça'b e 'penkuman bampa/ jin yuku ka Naasira mo. A'di jin ta gwo jin okin ma mançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo ki a'di minu thim mo ki: A'di minu yuk ki wathi/ gi Pa Naasira mo be.

Gwo jin Cin ma Yohaana jin Ta'da Manmiiya Mii ki Yi'de/ mo

3 Dhali ka tee gwansan Yohaana jin ta'da manmii ki yi'de/ pu'dki'd mo mmoçi gwo mo e bwaasho gi Pa Yahuudiyya mo mmo/o gwo mo ki: ² Rici adu is mo ma haali/ Bampa/ gi Momis midi pu'd ki 'dishe/ mo be. ³ Haali/ a'di yansan ta a'di jin okunu ka mançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo jin ta'da Ishaya ki a'di o gwo mo ki:

'Twa/ gi jan 'de/ mmocuu gwo em bwaasho ki: Thosoni bway gi Tapa mo ma.

Kari bway piti ka kar/e mo.

⁴ Dhala Yohaana a'di hi'thki'da mur kalman mo dhali waŋkan mo e empa'd piti mo, dhali tontem piti jin shwana a'di mo tani ta'da kuuyu/ dhala dham eya kur mo be. ⁵ Yan'ko'd aris 'kwani 'baar mo iikin ka pije/ mo e a'di mo 'peni Pa Urushaliim mo dhali 'peni bampa/ Yahuudiyya 'baar mo dhali e bampa/ 'baar mo kun 'kon ka kukul is mo e Yi'deŋ kumma/ Uurdun mo be. ⁶ Dhali uni 'kokunu mo mmomii ki yi'de/ ki a'di mo e Yi'deŋ kumma/ Uurdun mo mmopikina uni gwo gom miinthus buni mo be.

⁷ Hili ki a'di parki 'Kwani Parisiiyiin e mo dhali 'Kwani Sadukiyyiin pu'dkin mo e mo gi miinuwa mii ki yi'de/ mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: Um uŋin tasha/. Aja rum um ki gwo mo mmoso mo 'pena nyor jin midi pu'du/ mo? ⁸ Kali maman gana/ adho'th mo ma jin midi ha me'd ki mo jin rijuwa du is mo ⁹ dhali dhalku/ ki tel gwo 'pen mo mmo/o gwo mo e is bum ki: Ana tana ga Ibrahiim jin ta'da ababam bana mo. Haali/ aha/ tora um gwo mo ka Arumgimis mishi war wosh gwansan mmo'de'k uni mmota uçi ma Ibrahiim mo be. ¹⁰ Hili shwane/ athurmany a'di 'thikunu mo eya birman cwa mo. Wakan mo tani aris cwa 'baar mo ka 'deŋe/ 'deŋe/ kun 'koki dho'th maman mo tani uni jepkunu ka 'cesh mo dhali minu taki o'd mo be.

¹¹ Aha/ miikina um ki yi'de/ gom mo gi minu rica du is mo, hili a'di jin midi yayu/ i'ko'di aha/ mo tani a'di ca'd ki aha/ mo dhala ppam piti mo tani aha/ dinaki ha

me'd mo mmoḳal uni mo. Hili a'di midi mii um ki Shi/in Dheleladhelel mo dhali ki o'd mo be. ¹² Dhali tonḳar shem piti mmo'dash to mo tani di'di me'd piti mo dhali a'di midi dhelel ja'dam piti mo dhali a'di midi tul emen pos is mo e bwān themes mo, hila 'pi'b mina a'di ḳi'th ki o'd jin midi mol us mo be.

Mo jin Miinuwa Yesus ki Yi'de/ mo

¹³ Yan'ko'd Yesus pu'dki'd mo 'peni Pany Jaliil e Yi'den Ḳumma/ Uurdun eya Yohaān mo ki a'di minu mii ki yi'de/ ki a'di mo be. ¹⁴ Yohaān a'di ur a'di gwo mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ mina mii ta gi mo gi miinuwa mii ki yi'de/ ki /e mo dhali /e pu'dkini aha/ kan mo 'taa? ¹⁵ Hila Yesus thoḳ a'di gwo mo ki: Dhalki a'di miinu mo wakan shwane/ haali/ a'di wakan jin midi ha me'd mo gom ana mmothima ris mo ma ḳar/e mo. Dhali yan'ko'd a'di gamki gwo me'd mo be. ¹⁶ Dhali ka Yesus miikunu ki yi'de/ mo tani a'di cuki mis ki jahanne/ 'peni yi'de/ mo dhali hili, momis ḳa'dkunu mo dhali a'di parki Shi/in ma Arumgimis e mo mmothulu/ me'd gurko/ mo mmoḳa'ba po/ a'di mo be. ¹⁷ Dhali hili, 'twa/ 'peni momis o gwo mo ki: Yansan ta Ya/m pem jin enka/ mo dhali e a'di mo tani aha/ 'bora bwa mo be.

Mo gi Paluwa Yesus mo

4 Yan'ko'd aYesus a'di urkina Shi/in ka piḳe/ mo e mombwaasho mo dhali a'di palkina tapa ma ruma 'cesh mo be. ² Dhali a'di ga/ki to mo ka cim ma issu/ montee mo dhali ka cim ma issu/ mon'thiny mo dhali yan'ko'd mo tani a'di 'kosha ṭe/ mo be. ³ Dhali amanpal a'di pu'dki'd mo dhali o a'di gwo mo ki: Waḳki/ /e ta Ya/ ma Arumgimis mo tani ḳani wosh gwansan gwo mo ma mmowar ki tonṭe/ mo. ⁴ Hili a'di thoḳ a'di gwo mo ki: A'di 'kwarkunu mo ki:

Wathi/ midi diki di ki e jasi gom tonṭe/ a'di 'de/ mo hili ki gwo 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ kun piyin mo 'peni 'twa/ ma Arumgimis mo be.

⁵ Yan'ko'd tapa ma rum a'cesh ki sus a'di mo e 'perḳu-man bampa/ jin ḳogu mo dhali a'di ki kar a'di eya liman gu'b gi mondheleladhelel mo ⁶ dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Waḳki/ /e ta Ya/ ma Arumgimis mo tani biṭi is pini ka 'cesh mo ma haali/ a'di 'kwarkunu mo ki:

A'di midi ḳi iman'doyu gwom piti mo mmoji /e mo, dhali,

E me'd buni mo tani uni mini 'de'k /e mo, isi ciki/ ki /e mina sho'k pini diki ṭorosha po/ wosh mo be.

⁷ Yesus o a'di gwo mo ki: Doḳ/e gwo 'kwarkunu mo ki: /E mini diki pal Tapa Arumgimis pini mo. ⁸ Doḳ/e tapa ma ruma 'cesh ki sus a'di mo e 'kuwosh jin turatur ka-gahara mo dhali mmoṭor a'di aris bampa/ gi mony'ceshi 'baar mo dhali monycam buni mo be. ⁹ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Aris uni gwansani 'baar mo tani miga/ ḳi /e mo be waḳki/ /e mini biṭa 'cesh mo dhali luḳ aha/ mo be. ¹⁰ Yan'ko'd Yesus ki o a'di gwo mo ki: Yaku/ mo ma, Seṭaan, haali/ a'di 'kwarkunu mo ki:

/E mini luḳ Tapa Arumgimis pini mo,

dhali a'di 'de/ mo tani mmina /e mii to mo be.

¹¹ Yan'ko'd tapa ma ruma 'cesh ki dhal a'di 'pen mo dhali hili, iman'doyu gwo pu'dkin mo dhali mii a'di to mo be.

Yesus Ṭelki Mii ma Ṭu'c Piti 'Pen mo

¹² Dhali ki a'di ciḳki gwo ka Yohaān karkunu eya sijin mo tani a'di pu'dki'd mo e Pany Jaliil mo be. ¹³ Dhali a'di dhalki Pa Naasira 'pen mo dhali ya mo dhali ḳa'b mo e Pan Kapranahuum mo e shemen yi'de/ gi bampa/ gi Pan Sabuluun mo dhali Pan Napṭaali mo be. ¹⁴ A'di ta gwo jin okunu ka manḳi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo jin ta'da Ishaya, a'di jin minu thim mo ki:

¹⁵ E Pan Sabuluun mo dhali e Pan Napṭaali mo tani 'kup ki shemena gap jin 'ciṭṭu/ Yi'den Ḳumma/ Uurdun mo,

e Pany Jaliil gi 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo tani

¹⁶ 'kwani kun 'kokin mo e bwaman mondthurumi'd mo tani

uni parki dhan monḳush e mo,

dhali e uni gwansan kun 'kokin mo e bampa/ mo dhali eya la wu mo tani

monḳush 'twaḳkunu mo mo be.

¹⁷ 'Pena tee ḳaan mo tani Yesus ṭelki gwo 'pen mo mmoḳi gwo mo mmo/o gwo mo ki: Rici adu is mo ma haali/ Bampa/ gi Momis a'di pu'dki'd mo be.

Yesus Yuḳki Imanciḳ Adi Gwo Iṭwa/a/ mo

¹⁸ Me'd jin yakina a'di e shemena gap ma al ma Jaliil mo tani a'di parki 'kwanin tiya e isu/ mo kun tana kam mo, Simaan jin yuḳu gway ka Buṭerus mo dhala Andaraawus jin ta'da kam piti mo mmoḳiḳina uni a'thi/ a/al mo, haali/ uni ta imancesh to yi'de/ mo be. ¹⁹ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Baṭṭi aha/ nsho'k mo ma dhali aha/ mina dhu um ki imanbu'th 'kwani ki gwo mo be.

²⁰ Dhali ki jahanne/ uni dhalkina 'thim buni 'pen mo dhali baṭṭ a'di isho'k mo be. ²¹ Dhali ki a'di yaki'd mo 'peni mun mo tani a'di parki 'kwani su/ e mo kun ta ikam mo si'da/, Yakuub jin ta ya/ ma Sabadi dhala Yohaān jin ta'da kam piti mo e bwam ma ḳur buni nyak ka Sabadi jin ta'da ababam buni mo mmoshowa 'thim buni mo, dhali a'di ki yuḳ uni mo. ²² Dhali ki jahanne/ uni dhalkina ḳur buni 'pen mo dhali ababam buni mo, dhali baṭṭ a'di nsho'k mo be.

Yesus Ḳiki Gwo mo dhali Waḳa/ Waḳ mo

²³ Dhali a'di yaki'd mo e Pany Jaliili 'baar mo tani a'di ṭorki gwo mo e gu'b gi montul is buni mo dhali mmoḳi gwom 'borga/ gom Bampa/ mo dhali mmowaḳa ris 'bathi 'baar mo dhali aris isa nyor kun 'koshi 'kwani mo be. ²⁴ Wakan gwo gom a'di yaki'd ki lala'th ki tur mo e Pan Suriyya mo dhali uni suskina ris 'kwani e a'di kun 'bathan mo, uni gwansan kun doru ki isa nyor mo dhali ki isa nyor kun woci is she/ mo dhali kun bu'th ma rum thus mo dhali aris uni kun wu gampaḳ mo dhali aris uni kun mutṭa/ is mo dhali a'di ki waḳ uni mo

be. ²⁵ Dhali awaambuhany 'kwani caaca 'peni Pany Jaliil bathki a'di m'pen mo dhali 'peni Pan Deḳapolis mo dhali 'peni Pa Urushaliim mo dhali 'peni Pā Yahuudiyya mo dhali 'peni bwampo/ Yi'deḳ Kḱumma/ Uurdun mo be.

Gwo jin Ṭoru e 'Kuwosh mo

5 Mmohilkina a'di awaambuhany 'kwani mo tani a'di seki bway 'kuwosh jin turatur mo dhali ki a'di ḳa'bkida 'cesh mo tani imancik a'di gwo pu'dkini a'di mo be. ² Dhali a'di ki ḳa'd 'twam piti mo dhali ṭor uni gwo mo mmo/o gwo mo ki:

'Ban jin 'Boruwa 'Bor Mii mo

³ Mom'bor mii gom uni gun hatha'ko'd e shi/in mo, gom bampam buni ta ji gi momis mo be.

⁴ Mom'bor mii gom uni gwansan kun gwokin mo, ki uni minu malas mo be.

⁵ Mom'bor mii gom uni gun 'thup ma du mo ki uni mini gam mal ma 'cesh mo be.

⁶ Mom'bor mii gom uni gwansan kun 'kosha ṭe/ mo dhali kun butha ṭe/ miinḳar/e mo ki uni minu kap mo be.

⁷ Mom'bor mii gom uni gun miimii mo ki uni mini gam momiimii mo be.

⁸ Mom'bor mii gom uni gun dhelel ma du mo ki uni mini para Arumgimis e mo be.

⁹ Mom'bor mii gom uni gun dhuna dhu ka ḳu'th is mo ki uni minu yuḳ ki iya/ ma Arumgimis mo be.

¹⁰ Mom'bor mii gom uni gwansan kun ṭoju bwa mo gom gway gi miinḳar/e mo, gom bampam buni jin tana uni mo tani ta ji gi momis mo be.

¹¹ Mom'bor mii gom um ki 'kwani mini sor um mo dhali ṭo'c um bwa mo dhali wal gwo sora shigga/ apo/ um mo gom gway pem mo be. ¹² 'Kunyi bwa mo ma dhali 'bori bwa mo, haali/ tom bum gun tana um gun ish ḳumma/ mo e momis mo tani uni eḳkin mo, haali/ wakan 'kwani ṭoci imancik gwo ma Arumgimis bwa kadhamo/ mo uni gun 'koni ṭwa/a/ ki um mo be.

'Doḳoro/ dhali Moḳkush

¹³ Um tana 'doḳoro/ gom mony'cesh mo. Hili waḳka 'doḳoro/ midi this montanḳar piti e mo tani a'di midi mish 'bala'th kata mo? A'di diki ha me'd mo doḳ/e gom toḳ kamu/ mo, hili isi ciki/ a'di minu biṭa sho mo dhali minu yap ki sho'k gi 'kwani mo be.

¹⁴ Um ta moḳkush gi 'kwaniny'cesh mo be. 'Penḳu-man bampa/ ḳaan jin ḳa'bkunu mo e 'kuwosh mo tani a'di molu ba'k mo be. ¹⁵ Walla ki 'kwani ci'thkina lamba/ mo tani uni kum a'di 'kup ki toḳkul bwa mo 'taa? Hili uni ki kar a'di e ṭirkin/ mo dhali a'di ki ci moḳkush e gu'bi 'baar mo be. ¹⁶ Dhalki moḳkush bum kushi mo mo wakan mbwambori 'kwani mo, ki uni mini par mi-im 'boron bum e mo dhali ci monyca ka Babam bum jin di'd e momis mo be.

Yesus Ṭorki Gwo gom Gwoḳan jin Cḱinu mo

¹⁷ Dhalku/ ki ṭosh ki aha/ pu'dkina mo mmopuu gwoḳan jin cḱinu mo dhali imanḳi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo. Aha/ pu'dkina mo mmopuu uni mo yisa, hili mmothim uni mo be. ¹⁸ Haali/ ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki: ntagi momis dhali mony'cesh uni mini pe mo tani walla ari businyanḳ gwo walla 'pisiranḳ gwo mo tani uni mini 'koki pe mo 'peni gwoḳan jin cḱinu mo ntagi uni 'baar mo minu thim mo be. ¹⁹ A'diyin jin midi 'ce'd gwoḳana 'de/ 'peni uni gwansan kun 'kwarkunu mo kun pisin mo dhali ṭor 'kwani gwo wakan mo si'da/ tani a'di minu yuḳ ki a'di jin pisapis mo e Bampa/ gi Momis mo. Hili a'di jin mii uni mo dhali ṭor gwo ki uni mo tani a'di minu yuḳ gway ki a'di jin caaca mo e Bampa/ gi Momis mo be. ²⁰ Haali/ aha/ ṭora um gwo mo ki isi ciki/ miinḳar/em bum mo mini bol ku gi iman'kwar to e mo dhali 'Kwani Parisiyyin mo tani um mini mol ciḳ e Bampa/ gi Momis mo be.

Yesus Ṭorki Gwo mo gom Gwo ma Nyor mo

²¹ Um ciḳki gwo jin onu 'peni 'kwanin dhamo/ ki: /E mini mii dhalku/ ki 'kosha 'kosh mo, dhali a'di jin 'koshki'da 'kosh mo tani a'di midi 'dapi gwon dwall mo be. ²² Hili aha/ ona um gwo mo ki aris 'kwani 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ ki ji gi mii'da nyor ka kam piti mo tani a'di midi 'dapi gwon dwall mo be. A'diyin jin soro'da kam piti mo si'da/ mo tani midi 'dapi gwon dwall e montul is gi 'Kwani Yahuuda/ mo, dhali a'diyin jin midi o /e gwo mo ki: /E ta pus mo tani, a'di midi 'dapi mo ma al o'd mo be. ²³ Wakan waḳki/ /e ki guyu/ tom pini jin cḱinu ki me'd mo apowa gwaṭa/ mo dhali /e ki ka gwo e ka kam pini dina toḳ kamu/ apo/ /e mo tani ²⁴ dhalki tom pini jin cḱina /e ki me'd mo mbwambor ma gwaṭa/ mo dhali yaku/ mo, mmogwama gwam nṭwa/a/ mo nyaḳka kam pini mo dhali yan'ko'd yayu/ mo dhali ci tom pini jin cḱinu ki me'd mo. ²⁵ Miiyi amugu ki jahanne/ mo nyaḳki a'di jin yer /e is ki gway mo ki um 'kon mo mmo/ii ka yi-ha/ mo e bway mmodwall gwo mo nyaḳki a'di mo, isi ciki/ amanyer /e is ki gway midi biṭki /e mo e me'd ma mandwall gwo mo dhali amandwall gwo mo a'di midi ciki /e ka manji mo mo dhali /e minu kar eya sijin mo be. ²⁶ Ka jin gana/ aha/ ona /e gwo mo ki /e mini mol 'ba/ piyu/ ka piye/ ki sule/ mo ntagi /e mini cḱiya maliim jin 'ko'd mo be.

Yesus Ṭorki Gwo mo gom Mii jin Miinu Miinyḳal mo

²⁷ Um ciḳki gwo jin onu ki: Dhalku/ ḳal ki mii mii mo ma. ²⁸ Hili aha/ ona um gwo mo ki aris 'kwani 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ uni gun hili 'kup ki up mo mmo'dap e mo tani ki jahanne/ uni miiki miinyḳal nyaḳki up mo eya dum buni mo be. ²⁹ Waḳki/ e ma bim poros pini ṭu'c /e mo mmomii miinthus mo tani buḳi a'di ka piye/ mo ma dhali biṭi a'di asho mo haali/ a'di 'boro'd gom /e mo mmothi bunḳwar is gi 'ban is piniḳ kamu/ e mo jin mina bunḳwar is pini ka 'bimpil diki ya mo e mo ma al o'd mo be. ³⁰ Dhali waḳki/ me'da bim poros pini midi

tu'c /e mo mmomii miinthus mo tani 'ciṭhi/ a'di mo ma dhali yipi a'di asho mo haali/ a'di 'boro'd gom /e mo mmothis bungwar is gi 'ban is piniṅ kamu/ e mo jin mina bungwar is pini ka 'bimpil diki ya mo e mo ma al o'd mo be.

Yesus Ṭorki Gwo mo gom Mii jin Dhaluwa Dhal 'Pen mo

³¹ A'di onu si'da/ ki: A'diyin jin midi dhal ashim piti 'pen mo tani dhalki a'di thosoni'da warka/ jin dhaluwa dhal 'pen mo. ³² Hili aha/ ona um gwo mo ki aris 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ gun dhalki up buni 'pen mo hili isi ciki/ jasi gom gwo gi miinyṅal mo tani uni dhu uni ki imanmii miinyṅal mo dhali a'diyin jin midi mash a'bom jin dhal ma kaṭhim piti 'pen mo tani a'di si'da/ miiki miinyṅal mo be.

Yesus Ṭorki Gwo mo gom Gwo jin Thulu Me'da Po/ mo

³³ Dok/e um ciṅki gwo jin onu mo ki 'kwanin dhamo/ ki: /E mini dhalku/ ki mii thul me'da po/ gwo mo mmo/o is ka ṭor mo, hili thimi gwo e Tapa mo a'di jin thula /e gwo me'da po/ mo mmo/o mo. ³⁴ Hili aha/ ona um gwo mo ki: Dhalku/ gwo ki mii thul me'da po/ mo mmo/o mo ki sule/ mo ma, walla gom momis mo haali/ a'di ta'da ḳursi ma Arumgimis mo be, ³⁵ walla gom mony'cesh mo haali/ a'di ta mondhu sho'k piti mo, walla gom Pa Urushaliim mo haali/ a'di ta 'penkuman bampa/ ma Malik jin ca'd mo. ³⁶ Dhali dhalku/ ki mii thul gwo me'da po/ mo mmo/o mo gom 'kup pini mo haali/ /e molonā mur'kup ṭal 'deṅ kamu/ war mo mmota gi kush mo walla mmota gi 'thi/ mo. ³⁷ Dhalki gwom pini jin ona /e mo midi ta jasi anynye mo walla yisa mo. Ma e toṅ kamu/ jin mar mii yan is mo tani uni pu'dkin 'peni tonthus mo be.

Mo/en gom Uni gun Ta 'Kup mo

³⁸ Um ciṅkin a'di jin onu ki: Ki e gom e mo dhali ki she/ gom she/ mo tani ³⁹ hili aha/ ona um gwo mo ki: Dhalku/ ki roḳ a'di jin ta thus mo. Hili waḳki/ jan 'deṅ kamu/ midi dor /e e 'ban 'peshe/ ma bim poros mo tani tu'kki a'di 'bana kamu/ si'da/ mo ma. ⁴⁰ Dhali waḳki/ wathin 'deṅ kamu/ midi sus /e mo dhali bu'th bur-rinyem bwaman pini mo tani dhalki a'di bu'th jam po/ si'da/ mo ma. ⁴¹ Dhali waḳki/ wathin 'deṅ kamu/ ḳan /e gwo ki 'bi'th mo mmoya ki ṅaṭgin 'de/ mo tani yayi nyakki a'di mo ki ṅaṭgini su/ mo. ⁴² Ciki a'di jin doṭki to 'peni /e mo dhali dhalku/ ki ush a'di jin midi bar to ḳal 'peni /e mo.

⁴³ Um ciṅkin a'di jin onu ki: /E mini en amannyak ca'b pini mo dhali shi/ 'kup pini i e mo. ⁴⁴ Hili aha/ ṭora um gwo mo ki: Eni uni gun ta 'kup ki um mo ma dhali 'thoyi gom uni gwansan kun ṭoci um bwa mo. ⁴⁵ Wakan ki um mini ta iya/ ma Ababam bum jin di'd e momis mo, haali/ a'di tu'cki'da tentem piti mmosul apo/ 'kwani kun to thus ki thus mo dhali apo/ uni kun ta 'kwaniṅ gana/ mo, dhali a'di ki hasha sho'k apo/ 'kwani kun ta kuṅ ḳar/e mo dhali apo/ uni gun 'koki ta kuṅ ḳar/e mo

be. ⁴⁶ Haali/ waḳki/ um ki en uni gwansan kun eni um mo tani tom bum kun mina um gam gom mii gi wakan mo tani mini wakata mo sa/? 'Kona imantera thulpa/ ki mii mii jin nyaḳa'd kan mo 'taa? ⁴⁷ Dhali waḳki/ um ki the jasi iwaḳ bum me'd mo tani mii jana imiina /e ki nyanye/ mmobol cin tiya e mo? 'Kona 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ ki mii mii jin nyaḳa'd kan mo 'taa? ⁴⁸ Wakan um mini mii ta unim 'borgaṅ gana/ mo me'da Ababam bum jin di'd e momis jin ta a'dim 'borgaṅ gana/ mo be.

Yesus Ṭorki Gwo gom To jin Minu Ci 'Kwani kun Hatha'ko'd mo

6 Jiyi miiny jarom bum jin mina umi boṭ mo mb-wambori 'kwani mo mmomina uni mish um mo haali/ ṅ'ko'd mo tani um mini ta gi to jin ish ḳumma/ yisa 'pena Ababam bum jin di'd e momis mo.

² Wakan si'da/ ki /e mini ci to jin cinu gom 'kwani kun hatha'ko'd mo tani dhalku/ ki kowa poome/ mo mb-wambori /e mo me'd 'kwani kun tana he'k e ka he'k e mo kun miiki to mo e gu'b gi montul is mo dhali e bway tur kun iinu mo ki uni mina 'kwani imarṅ mo. Ka jiyi gana/ aha/ ona um gwo mo ki uni tan gi tom buni gun ish ḳumma/ mo be. ³ Hili ki /e mini ci to gom 'kwani kun hatha'ko'd mo tani dhalku/ ki dhal me'da cam pini mmomish me'da bim poros pini mmomiina a'di to mo ⁴ wakan ki tom pini kun cina /e gom 'kwani kun hatha'ko'd mo minu mii ki kup mo, dhala Ababam pini jin mishki'da ris to gun miinu ki kup mo tani midi ci /e to kun mini ish ḳumma/ mo be.

Yesus Ṭorki Gwo mo gom Mon'tho mo

⁵ Dhali ki /e mini 'tho mo tani /e mini mii dhalku/ ki mii me'd 'kwani kun ta imanhe'k e mo haali/ uni eni mondosh mo dhali 'tho mo e gu'b gi montul is mo dhali e mo jin 'ciṭha/ bway tur mo ki uni mina 'kwani mish mo. Ka jiyi gana/ aha/ ona um gwo mo ki uni tan gi tom buni kun ish ḳumma/ mo be. ⁶ Hili ki /e mini 'tho mo tani yayi gu'b pini mo dhali muthi acampur mo dhali 'thoyi Ababam pini mo, a'di jin 'konuki ṭor eya tente/ mo, dhali Ababam pini, a'di jin mishki to gun 'kon ki kup mo tani midi ci /e to gun ish ḳumma/ mo be.

⁷ Dhali eya 'thom bum mo tani dhalku/ ki roṭh gwo apo/ mo gun 'ko bwa 'te/ mo me'd 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo haali/ uni kulumki gwo mbwa mo ki uni minu ciḳ 'twam buni ki gwom buni kun ona uni ka ris mo be. ⁸ Dhalku/ ki wa e ki uni mo ma haali/ Ababam bum mishki a'di jin mina um mii ta mo ṅṭwa/a ki um doṭki a'di mo be. ⁹ 'Thoyi wa cikise/ mo ma:

Ababam bam jin di'di momis,
dhalki gway pini a'di ḳogu mo ma.

¹⁰ Dhalki bampam pini a'di yayi'da 'cesh.

Dhali dhalki bwam pini a'di miinu a'cesh mo ma me'd yan a'di miinu e momis.

¹¹ Ka tee yansan ciyi am tonṭem bam jin ta ji gi isa yempa/ mo ma.

¹² Dhal am amure/ miinthus bam 'pen mo ma me'd yan si'da/ dhala aman 'kwani 'pen gun 'kon ka mure/ miinthus bam m'ba/.

¹³ Dhalku/ ki sus am e mo jin palu mo e miinthus. Hili woṭhi/ aman 'peni wathin thus mo ma.

¹⁴ Haali/ waḳki/ um mini dhal 'kwani gwon dhaṅ buni 'pen mo tani Ababam bum si'da/ midi dhal um gwon dhaṅ bum 'pen mo be. ¹⁵ Hili waḳki/ um 'koki dhal 'kwani gwon dhaṅ buni 'pen mo tani wakan si'da/ Ababam bum midi diki dhal um gwon dhaṅ bum 'pen mo be.

Yesus Ṭorki Gwo mo gom To jin Ga/u mo

¹⁶ Dhali ki um mini ga/ to mo tani dhalku/ ki hil mo ki enḡwamash mo me'd 'kwani kun tana he'k e ka he'k e mo haali/ uni warki jis/em buni mo ki moṅga/ tom buni minu mish ki 'kwani mo. Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki uni tan gi tom buni kun ish kumma/ mo be. ¹⁷ Hili ki /e mini ga/ to mo tani shupuri 'kup pini ka yin mo ma dhali lami bwam/em pini mo ¹⁸ ki moṅga/ tom pini minu 'koki mish ki 'kwani mo hili ka Ababam pini, a'di jin dinuki ṭor mo eya tente/ mo, dhali Ababam pini jin mishi to jin di'd ki jin kup mo tani a'di midi ci /e to jin ish kumma/ mo be.

Mmo/ish Kumma/ e Momis mo

¹⁹ Dhalku/ ki sug to gom is pini mo ma mmo/ish kumma/ mo e mony'cesh yan mo, e mo gun 'kon ma dhurany mo dhali mo gun wuna to gure/ mo mmoshwa mo dhali mo gun 'kona 'kwanin 'di/ mo mmo'ce'd mo mo dhali mmoḳwal to mo be. ²⁰ Hili suki is pini ki to kun ish kumma/ mo e momis mo e mo jin dar ga dhurany mo walla mo jin wuna to gure/ mo mmoshwa to mo dhali e mo jin daru gi 'kwanin 'di/ mo mmo'koki 'ce'd to mo dhali ḳwal to mo. ²¹ Haali/ mo jin isha tom pini kumma/ mo tani a'di ta mo jin min ma dum pini idi si'da/ mo be.

Alamba/ gi Buṅḡwar Is mo

²² E, a'di ta'da lamba/ gom buṅḡwar is mo. Wakan waḳki/ em pini midi ca'bki ḳwany ḳwany mo tani buṅḡwar is pini 'baar mo ka 'bimpil mo tani minu 'tu'd mo ki moṅkush mo be. ²³ Hili waḳki/ em pini diki ca'bki ḳwany ḳwany mo tani buṅḡwar is pini 'baar mo ka 'bimpil mo tani minu 'tu'd mo ki mondhurumi'd mo be. Waḳki/ moṅkush jin di'd e /e dhurumi'd mo kan tani dhan mondhurumi'd 'ka'da miiya!

Mmo/anan Is mo

²⁴ Wathin 'deṅ kamu/ yisa di'da jin midi mish miiya ṭu'c gom tapa isu/ mo: haali/ a'di midi mii shi/ jan ṭal 'deṅ kamu/ i e mo dhali ena kamu/ mo walla ilu/ a'di midi bu'th jan 'deṅ kamu/ ka bor mo dhali waḳ jan kamu/ mo be. Um moli mii Arumgimis to mo dhali mii to gun tanu pa ki pa mo.

²⁵ Wakan aha/ ṭora um gwo mo ki dhalku/ is ki anan mo gom moṅ'koki/em bum mo ma walla gom tonṭe/

jin mina umi shwa mo walla gom to jin mina umi pi mo walla gom buṅḡwar is bum mo gom to jin miṅa umi hithi is mo. Dina mondiki/e ki bol tonṭe/ e mo 'taa? Dhali buṅḡwar is ki bol burrinye/ e mo 'taa? ²⁶ Hili 'kup ki 'dii kun pen e mis mo ma. Uni 'koki si to mo walla 'koki 'ciṭṭ ṭo mo walla 'koki tul to is mo e bwan themes mo tani dhali hili Ababam bum jin di'di momis mo tani a'di thipki uni mo be. 'Kona um ki ta 'kwani kun 'bitha yol she/ ki 'bi'th mo mmobol uni e mo 'taa? ²⁷ Dhali wathi/ jana di'di bwam um mo jin midi anan is mo dhali jin midi mish ganan mondiki/em piti 'ba/ mo? ²⁸ Dhali atinta anana um is mo gom burrinye/ mo? Kulumi gwo ibwa mo ma gom jandin to kun 'kona pije/ mo mmocakina uni mo. Uni 'koki miiya ṭu'c mo walla sura thus mo be. ²⁹ Hili aha/ ṭora um gwo mo, goma Sulemaan e monycam piti 'baar mo tani a'di dinuki hi'th ki burrinye/ jin waki jandin 'de/ 'peni uni gwansan mo be. ³⁰ Hili waḳki/ Arumgimis ki hitha sho ki burrinye/ wakan mo e bwaasho mo tani uni gun 'kokin mo shwane/ dhali ka'thamo/ 'kwani ki ṭa'k uni e mo/o'd mo tani bakata 'te/ mmina a'di diki hi'th um ki burrinye/ ki nyanye/ mo, ayy um 'kwani kun gwa'da moṅgam gwo is ki gwa'd mo kan? ³¹ Wakan dhalku/ is ki anan mo ma mmo/o gwo mo ki: Atinta mmina ana ishwa mo? walla, Atinta mmina ana ipi mo sa/? walla, Atinta mmina ana ihithi is mo sa/? ³² Haali/ 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ ṅapkina ris to gwansani 'baar mo, dhali Ababam bum jin di'di momis mo tani a'di mishki a'di jin mina umi mii ta gi uni 'baar mo be. ³³ Hili simmi bam-pam piti e nṭwa/a/ mo ma dhali mo ma ḳar/em piti mo, dhali aris to gwansani 'baar mo tani uni mini ta kum bum si'da/ mo be.

³⁴ Wakan dhalku/ is ki anan mo gom ka'thamo/ mo haala 'thamo/ midi anan is mo gom is piti mo. Dhalka tee ki is pitiṅ gana/ ṭoci bwa mo mmoṭeya tee mo.

Mmodwall kun Tiya Gwo mo

7 Dhalku/ ki ciṅitha ciṅi'th mo ki um minu 'koki ciṅi'th mo. ² Haali/ ki gwo jin ciṅitha um ki ciṅi'th mo mmopi mo tani um minu ciṅi'th mo dhali ki mii jin bara um mii mo tani um minu bar ka nyan'ko'd mo be. ³ Atinta mishkina /e businyan to i e ma kam pini mo hili diki mish adhana ḳa'dum jin di'd /e e em piniṅ gana/ mo? ⁴ Walla atinta mina /e i/owa kam pini gwo mo ki: Dhalki aha/ guna /e businyan to 'peni em pini mo ma dhali /e ki dhal adhana ḳa'dum /e i em piniṅ gana/ mo. ⁵ /E jin tana he'k e ka he'k e kan mo, buḳi aḳa'dum jin di'di em pini nṭwa/a/ mo ma dhali yan'ko'd /e mini mish mohil ki 'bore/ mo mmobuḳ businyan to jin di'da kam pini i e mo be.

⁶ Dhalku/ ki ciya 'ka to jin ḳogu mo dhali dhalku/ ki biṭ dhemam bum mbwambori ḳuthar mo, hili isi ciki/ ki uni mini sa uni ki sho'k mo dhali ṭu'k mo mmo'kosh um mo be.

Doṭi ma, dhali Simmi Mii E mo, dhali Nagkani mo

⁷ Doṭi to mo ma dhali a'di minu çiki um mo be. Simmi mii e mo ma dhali um mini gam a'di mo be. Nagkani anagkan ki me'd mo ma dhali a'di minu ka'd ki um mo be. ⁸ Haali/ aris uni 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ kun doṭki to mo tani bu'thki uni mo dhali uni gun simmki mii e mo tani gamki to mo dhali a'di jin nagkanki a'di mo tani a'di ka'dkunu a'di mo be. ⁹ Walla wathi/ jana di'di bwam um mo waḳki/ ya/m piti doṭ a'di gwo gom maanḳuthu'd mo tani mina a'di çi a'di wosh mo 'taa? ¹⁰ Walla waḳki/ a'di ki doṭ a'di gwo gom wa'c mo tani mina a'di çi a'di tasha/ mo 'taa? ¹¹ Waḳki/ um si'da/ kun ta 'kwani kun ta thus ki thus kan mo mishi tom 'boron çi ki uçim bum mo tani bakata bese/ mmin ma Babam bum jin di'di momis mo diki çi aris to gwansan kun 'boron ki uni gwansan kun doṭki a'di mo si'da/? ¹² Wakan ma to yin jin ona um ki 'kwani mini mii mii gom um mo tani miiyi wakan si'da/ gom uni mo ma haali/ gwo yansan ta gwoḳkan jin çinu mo dhali gwo gi imançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo be.

Campur jin Nyuthanyu'th mo

¹³ Ciçi um mo ma e bway jin nyutha 'twaman ki nyu'th mo haali/ acampur a'di waḅgala waḅgal mo dhali bway a'di 'disha mii mo e mo jin shunu mo e mo jin 'ce'du sho'k mo dhali uni gwansan kun ciçkin e a'di mo tani tana ris ka ris mo be. ¹⁴ Haali/ acampura nyu'thga/ mo tani dhali bway mo tani a'di diṭa mii mo jin shunu mo e mondiki/e mo dhali uni gwansan kun gamki a'di mo tani 'koni daḳa/ mo be.

Aris Cwa Uni Mishu ki Maman Buni mo be

¹⁵ Ji yi imançi gwonthus ki e ki 'bore/ mo ma uni gun pu'dkin mo e um mo mmohitha mur ka'wali is mo, hili e bwaman ma du mo tani uni tana wu gun pitili to ki she/ mo be. ¹⁶ Um mini mish uni ki maman buni mo. Amura'th minu ho mo 'pena 'de/ mo 'taa? walla pu/ 'pe-na liṭ mo 'taa? ¹⁷ Wakan aris cwa kun 'boron mo tani dho'th maman kun 'boron mo hili cwa kun shi/ashi/ mo tani dho'th maman kun ta thus ki thus si'da/ mo be. ¹⁸ Cwam 'borga/ mol dho'th maman kun shiyin mo walla cwa shigga/ si'da/ mol dho'th maman kun 'boron mo be. ¹⁹ Aris cwa 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ kun 'koki dho'th maman kun 'boron mo tani uni jepu ka 'cesh mo dhali ṭaki o'd mo be. ²⁰ Wakan si'da/ um mini mish uni ki maman buni mo be. ²¹ Aris 'kwani 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ kun o aha/ gwo mo ki: Tapa, Tapa mo tani mini 'koki ciç mo e Bampa/ gi Momis mo hili jasi a'di jin mii bwa ma Ababam pem jin di'd e momis mo be. ²² Dhali ka cim çaan mo tani 'kwani mini ta aris ka ris mo kun mini o aha/ gwo mo ki: Tapa, Tapa, 'kona aman ki o gwo is ki gway pini mo 'taa? dhali ūra rum thus ka pi je/ ki gway pini mo? dhali miiya ris dhan mii kun 'bitha'bi'th ki gway pini mo 'taa? ²³ Dhali yan'ko'd aha/ mina ṭor uni gwo eya tente/ mo

ki: Aha/ dinaki mish um ki sule/ mo be. Iiku/ mo 'peni aha/ mo ma, um gun ta imanmii tonthus mo.

Moḅka'b jin Ka'bu Isu/ mo be

²⁴ Aris 'kwani 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ kun ciçki gwom pem gwansan mo dhali mii uni mo tani uni wana e ki wathi/ jin yukayuk mo mmonyañ gu'b piti eya po/ wosh mo be. ²⁵ Dhali ka sho'k wolki yi'de/ mo dhali dhana gannu/ yi'de/ pu'dki'd mo dhali 'tham poshki'd mo dhali dor apo/ gu'b mo tani hili a'di diki 'tuḳ mo be haali/ a'di ḅka'bkunu apo/ wosh mo be. ²⁶ Dhali aris 'kwani 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ kun ciçki gwom pem mo dhali 'koki mii uni mo tani uni wana e ki wathim pus jin nyaḅki gu'b piti apowa si'b mo be. ²⁷ Dhali ka sho'k wolki yi'de/ mo dhali agannu/ yi'de/ pu'dki'd mo dhali 'tham poshki'd mo dhali dor apo/ gu'b çaan mo tani dhali a'di kumki'da 'cesh mo be dhali adhana bar jin caaca shinu is e a'di mo be.

Moshirr ma Yesus mo

²⁸ Dhali ka Yesus 'baarki gwo gwansan mmo/o mo tani awaambuhany 'kwani merkin mo gom gwontor piti mo be ²⁹ haali/ a'di ṭorki uni gwo mo me'd wathi/ jin ta gi moshirr mo dhali yisa me'd iman'kwar tom buni mo be.

Yesus Dhelelki Wathi/ jin 'Kosha Monthus Is mo

8 Ki a'di thulki'd ka 'cesh mo 'peni 'kuwosha turga/ mo tani adhana waambuhany 'kwani kun caaca baṭhki a'di m'pen mo be. ² Dhali hili wathi/ jin 'kosha monthus pu'dki'di a'di mo dhali ça'bki jin 'kupa'dupunı bwamori a'di mo mmo/o gwo mo ki: Tapa, waḳki/ /e ona bwa mo tani /e mishi aha/ mmodhelel mo be. ³ Dhali a'di ki he'th me'd piti mo dhali ta a'di is ki me'd mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ ona bwa mo be. Dheleli mo ma. Dhali ki jahanne/ monthus piti dhelelkunu mo be. ⁴ Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki: Hili /e mini dhalku/ ki o wathiḅ kamu/ gwo mo gom ton ṭal 'de/ yan mo. Hili yaku/ mo dhali ṭor is pini ka gasiis mo dhali çi a'di to jin ḳan ma Musa gwo mo e gwoḅkan mo haali/ a'di ta to jin nyo/i gwo gom 'kwani mo be.

Çiḅkina/ ma Mancil ma Askar Iss 'Kwanimpa Mmudhe'd jin Waçkunu mo

⁵ Me'd jin ciçkina a'di mo e Paḅ Kapranahuum mo tani amancil ma askar iss 'kwanimpa mmudhe'd mo tani pu'dki'd 'kup ki a'di mo mmonap a'di mo, ⁶ dhali o gwo mo ki: Tapa, çiḅkinam pem ishki 'ko'da 'cesh ki 'ba'th jin muṭṭ a'di is mo e pa mo dhali a'di shwan ma çisa nyor mo be. ⁷ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Aha/ mina yaku/ mo dhali waç a'di mo be. ⁸ Hili amancil ma askar iss 'kwanimpa mmudhe'd thoḳ a'di gwo mo ki: Tapa, aha/ dinaki ha me'd mo jin mina /e yayu/ mo eya galgin gu'b pem mo. Hili oyi jasi gwo mo 'te/ dhali çiḅkinam pem minu waç mo be. ⁹ Haali/ aha/ tana wathi/ jin di 'ko'd e moshirr mo. A/askar 'koni bwam me'd pem mo, dhali ki aha/ ona gwo e jan ṭal 'de/ mo

ki: Yaku/ mo tani dhali a'di yaki'd mo. Dhali aha/ ki o gwo e jan ṭal 'deṅ kamu/ mo ki: Yayu/ mo tani a'di yayi'd mo be, dhali e ɕiŋkinam pem ki: Miiyi yan mo ma tani dhali a'di miiki a'di mo be. ¹⁰ Ka Yesus ɕiŋki gwom piti mo tani a'di merki'd mo dhali o uni gwansan gwo kun baṭhi a'di nsho'k gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki: Jan 'deṅ kamu/ yisa di'da e 'Kwani ma Israyiil jin gamkika/ jin ta'd gi moṅgam gwo is gi wakansan mo be. ¹¹ Aha/ ṭora um gwo mo ki: Ama'diny 'kwani ka ris mini pu'du/ mo 'peni mom'pesho'k mo dhali 'pena bora luṅgu'b mo dhali 'ko atharabeesa nyaṅka Ibrahiim mo dhala Is/hak mo dhala Yakuub mo e Bampa/ gi Momis mo be ¹² ki iya/ gi Bampa/ gi Momis mo minu ṭa'k mo e mondhurumi'd jin ta'da 'tum ka 'tum mo tani e mun mo tani 'kwani mini ko mo dhali 'pe'd shem buni mo be. ¹³ Dhali eya mancil ma askar iss 'kwanimpa mmudhe'd mo tani Yesus ki o a'di gwo mo ki: Yaku/ mo ma. Dhalki a'di miinu mo gom /e mo me'd jin gamkina /e gwo is mo be. Dhali ɕiŋkina/ a'di waɕkunu mo eya tee ɕaan ki e 'kamu'thki'd mo be.

Yesus Waɕki'da Mar ma Buṭerus jin Ta'da 'Bomi mo

¹⁴ Dhali ka Yesus ɕiŋki gu'b ma Buṭerus mo tani a'di parki'da mar ma Buṭerus e mo jin ta'da 'bomi mo mmo/isha a'di mmo'batha a'di is ki 'ba'th mo. ¹⁵ A'di ki ta ayim is ki me'd mo dhali 'ba'th dhalki'da yim 'pen mo dhali ayim cuki mis mo dhali mii a'di to mo be. ¹⁶ Ki mom'pimpili/ mo tani uni ɕalki 'kwani i a'di mo aris uni gun bu'th ma ruma 'cesh mo dhali a'di ki ura rum thus kun nyo/on ka piye/ mo ki gwo mo dhali a'di ki waɕ uni 'baar mo kun 'kokin mo mmo'ba'th mo be. ¹⁷ Dhali a'di yan ta gwo jin minu thim mo me'd gwo jin okin ma manɕi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo jin ta'da Ishaya mo ki: A'di ɕalki isa nyor bana mo dhali ɕalki aris 'ba'th jin 'koshki ana mo be.

Uni kun Mini 'Taki Baṭha aYesus Nsho'k mo

¹⁸ Dhali ka Yesus parki'da waambuhany 'kwani e kun 'kamki a'di mo tani a'di ɕanki gwo mo mmoya mo mmo'ciṭha/ gap ki 'bana kamu/ mo be. ¹⁹ Dhala man'kwar to pu'dki'd mo dhali o a'di gwo mo ki: Amanṭor Gwo, aha/ mina baṭh /e nsho'k mo e mo 'baar mo jin mina /e iya mo. ²⁰ Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki: Amaṅ uni ta gi jis mo dhali 'dii kun pen e momis mo tani uni ta gi gu'b mo. Hili, Ya/ gi 'Kwani mo tani a'di dar gi mo mo mmokar 'kup piti nycine/ mo be. ²¹ Dhala manciṅ gwoṅ kamu/ o a'di gwo mo ki: Tapa, dhalki aha/ yana nṭwa/a/ mo mmokana babam pem mo. ²² Hila Yesus ki o a'di gwo mo ki: Baṭhi aha/ m'pen mo ma dhali dhalki jwa kan ɕeny jwam buniṅ gana/ mo.

Yesus Doshki'da Dhana Puntar 'Tham mo

²³ Dhali ki a'di ɕiŋki'd e bwaakur mo tani imanciṅ a'di gwo baṭhi a'di isho'k mo be. ²⁴ Dhali hili adhana puntar 'tham caaca cuki mis mo e bwam yi'de/ mo, wakan dhala kur a'di borkunu mo ki yi'de/ jin bir bakal mo. Dhali hili a'di ishki e mo be. ²⁵ Dhali uni iikin mo

mmomer a'di e mo mmo/o gwo mo ki: Woṭhi/ awoṭh mo ma, Tapa. Ana 'ce'da sho'k mo be. ²⁶ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Atinta ɕo/ka um is mo kan, ayy um 'kwani kun gwa'da moṅgam gwo is ki gwa'd kan mo? Dhali yan'ko'd a'di ki cu mis mo dhali ɕucur 'tham ki gwo mo dhali yi'de/ mo dhali adhan mo dosh ki biyuu mo be. ²⁷ Dhali 'kwani merkin mo mmo/o gwo mo ki: Ki wathi/ jana a'danne, ki 'tham dhali yi'de/ ha a'di gwo e mo kan?

'Kwani gi Paṅ Gadara kun Bu'th ma Ruma 'Cesh mo

²⁸ Dhali ki a'di pu'dki'd ki 'bana gapa kamu/ jin ta bampa/ gi Paṅ Gadara mo tani 'kwani su/ 'kon kun takin ga rum thus kun nyo/on mo gamki a'di 'kup mo kun iiyin 'peni moṅ'kupaje mo. Uni shwana nyor kagahara ki jan ṭal 'deṅ kamu/ midi diki ya ki bway ɕaan mo be. ²⁹ Dhali hili uni cuun kagahara mo ki: /E mini miiya tinta e am mo ayy Ya/ ma Arumgimis? /E pu'dkin mo mmahan mmodhu am ki isa nyor nṭwa/a/ ki mo diki pu'd mo naskina/ 'taa? ³⁰ Dhali ama'diny ɕuthar 'kokin mo mmoshwa mo isa dhana/ mo 'peni uni mo. ³¹ Dhali arum thus kun nyo/on ki doṭ a'di gwo mo ki: Waṅki/ /e mini dhu am 'pen ka piye/ mo tani hashi aman mo e bwar ɕuthar mo ma. ³² Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Iiku/ mo. Wakan uni iikin mo ka piye/ mo dhali se mo e bwar ɕuthar mo. Dhali hili ama'diny ɕuthar uni yakina waɕa/ ka luṅgu'b mo e bwaman ma gapa al mo dhali uni 'ce'dkunu sho'k ki yi'de/ mo be. ³³ Dhali imanhil ɕuthar uni sokin mo dhali uni iikin mo e 'peṅkuman bampa/ mo dhali uni ṭorkina ris to gwansan mo dhali gom to kun miikunu mo goma rum thus kun nyo/on mo. ³⁴ Dhali hili aris 'kwani gi 'peṅkuman bampa/ uni pu'dkin mo mmogama Yesus 'kup mo. Dhali ki uni parki a'di e mo tani uni doṭki a'di mo mmodhal mom buni gun 'kokina uni 'pen mo be.

Yesus Waɕki Wathi/ jin Mutṭa/ Is mo

9 Dhali a'di ɕiŋki bwam ma kur mo mmo'ciṭha/ gap mo dhali a'di pu'dki'd mo e 'peṅkuman bampam piti mo be. ² Dhali hili uni ɕalki a'di wathi/ jin mutṭa/ is mo mmo/isha a'di eya cim piti mo. Dhali ka Yesus parki moṅgam gwo is buni e mo tani a'di ki o a'di jin mutṭa/ is gwo mo ki: Buthi adu mo ma, ya/m pem. Miinthus pini dhalkunu /e 'pen mo be. ³ Dhali hili iman'kwar ton tiya o gwo mo e is buni ki: Wathi/ yansan walki gwo sor mo be. ⁴ Hila Yesus mishki gwom buni jin kulumkina uni ibwa mo be mmo/o gwo mo ki: Atinta kuluma um gwon thus eya dum bum kan mo? ⁵ Haali/ mii jana sa/? ṅ'ka'da'd mo? Mmo/o wathimpa gwo mo ki: Miinthus pini dhalkunu /e 'pen mo? walla mmo/o gwo mo ki: Cuyi mis mo dhali 'deki acim pini dhali ya mo? ⁶ Hili ki um mini mish ki Ya/ gi 'Kwani ta gi moshirr mo e mony'cesh yan mo mmodhal miinthus gi 'kwaniny'cesh 'pen mo - yan'ko'd a'di ki o wathi/ jin mutṭa/ is gwo mo ki: Cuyi mis mo, dhali 'deki acim pini mo dhali yayi bway pa mo ma. ⁷ Dhali yan'ko'd a'di cuki mis mo dhali ya bway pa mo be. ⁸ Ka waambuhany

'kwani parki a'di e mo tani uni 'kokin mo mmoḳo/ is mo dhali uni karkina Arumgimis ki ca mo gom a'di jin ciki moshirr e 'kwani kan mo be.

Ayuk jin Yuḳkunuwa Maṭṭa mo

⁹ Ka Yesus yaki'd ki yampe 'peni maṭṭan mo tani a'di parki wathiṅ kamu/ e mo jin yuḳu gway ka Maṭṭa mo mmoḳa'ba a'di mo e mo jin teruwa thulpa/ mo. Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Baṭṭi aha/ nsho'k mo ma. Dhali a'di cuki mis mo dhali baṭṭ a'di nsho'k mo be.

¹⁰ Dhali ki a'di ca'bkid mo eya tharabeesa e gu'b mo tani hili imantera thulpa/ ka ris dhali imanmii miinthus mo pu'dkin mo dhali 'kowa 'cesh nyaḳka Yesus mo dhali imanciḳ a'di gwo mo be. ¹¹ Dhali ki 'Kwani Parisiyiin mishki mii yan mo tani uni ki o imanciḳ a'di gwo gwo mo ki: Atinta shwan ma manṭor gwom bum to mo nyaḳki imantera thulpa/ mo dhali 'kwani kun mii miinthus kan mo? ¹² Hili ki a'di cikki gwo yan mo tani a'di ki o gwo mo gom uni gwansan kun 'kon ki 'bore/ mo kun mini mii 'koki mii ta ga hakiim mo, hili jasi gom uni gwansan kun 'ba'thkin mo be. ¹³ Iiku/ mo ma dhali da/ ari a'di yan jin ta 'pemen gwo mo ki: Aha/ ṅapa momimii moyi dhali yisa gom to jin minu 'ciṭṭ 'kus mo. Haali/ aha/ pu'dkina mo yisa mmoyuḳ uni gun mii miinḳar/e mo yisa hili gom uni gun ta imanmii miinthus mo be.

Gwondot jin Dotu gom To jin Ga/u mo

¹⁴ Dhali yan'ko'd imanciḳa Yohaana gwo uni pu'dkini a'di mo mmo/o gwo mo ki: Atinta ga/a aman to mo dhali 'Kwani Parisiyiin si'da/? hili imanciḳ /e gwo 'koki ga/ to mo? ¹⁵ Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki: Mina 'kwani kun yuḳu mo e momiimash mo mmota yilkina/ mmoko mo e mo caan jin dina wathinyaṅa'b nyaḳki uni mo 'taa? Atee mini pu'du/ mo ki wathinyaṅa'b minu gu mo 'peni uni mo tani dhali yan'ko'd uni ki ga/ to mo be. ¹⁶ Wathin 'denḳ kamu/ yisa di'da jin kar sharkin burrinye/ jin diki shum is apo/ burrinyen dhamo/ mo haali/ mo jin 'dapu mo tani midi dher bwa mo 'peni burrinye/ mo, dhali mondher piti midi shi/ mo kagahara. ¹⁷ Wakan si'da/ wathiṅ kamu/ diki kar yimana mura'th jin this e bwanḳ ḳucaṅ yimana muratha dhamo/ mo. Waḳki/ a'di midi mii kan mo tani ḳucaṅ midi 'twaḳ mo dhali yimana mura'th midi gaḳa sho mo, dhali ḳucaṅ minu 'ce'd sho'k mo. Hili yimana mura'th minu kar e ḳucaṅ kun daḳa ḳucuru mo dhali wakan uni su/ mini 'ko ka 'dan'dap mo be.

'Bwa/ gi Wathi/ jin Ta Tapa mo dhala 'Bom jin Ta'da Yesus 'Twaman Burrinyem Piti Is ki Me'd mo

¹⁸ Ki a'di di'd mmo/o gwo mo wakan i uni mo tani hili tapanḳ kamu/ pu'dkid mo dhali ca'b ki jinḳ 'kupa'dupuni bwambori a'di mo mmo/o gwo mo ki: 'Bwa/um pem daḳa wu'd mo be. Hili yayu/ mo ma dhali kar me'd pini apowa yim mo ka yim midi di ki e mo. ¹⁹ Dhala Yesus cuki mis mo dhali baṭṭ a'di nsho'k mo nyaḳki imanciḳ a'di gwo mo be. ²⁰ Dhali hili a'boma kamu/ diki'di mun

jin 'kosha is ka nyor mo 'pena bas jin gus a'di ki yili 'kume'd i'ce'dka su/ mo. Dhali a'di pu'dkid mo ḳ'ko'di a'di mo dhali ta 'twaman burrinnyem piti is ki me'd mo, ²¹ haala yim o gwo mo ki is piti mo ki: Waḳki/ aha/ mina ta a'di jasi 'twaman burrinnyem piti is ki me'd mo tani aha/ mina isi 'bor mo be. ²² Yesus tu'kkid mo dhali para yim e mo dhali o a'di gwo mo ki: Buthi adu mo ma, 'bwa/um, mongam gwo is pini waḳki /e mo be. Dhali ki jahanne/ mo tani a'bom waḳki'd mo be. ²³ Dhali ka Yesus pu'dkid mo e gu'b gi tapa mo tani a'di parki imanpiya ṭṭaṭṭar e mo dhala waambuhany 'kwani mo mmomiya dulatt mo ²⁴ dhali a'di ki o gwo mo ki: Iiku/ mo ma haali/ ari nyara/ diki wu mo, hili a'di ishi e mo be. Dhali uni pe'th a'di mo be. ²⁵ Hili ka waambuhany 'kwani urkunu ka piye/ 'baar mo tani a'di seki bway bwanḳ gu'b mo dhali butha yim mme'd mo be dhali ari nyara/ cuki mis mo. ²⁶ Dhali gwo gom mii yan mo tani a'di yaki'd ki lala'th mo e bampa/ 'baar mo be.

'Kwaniny Ja'da/ Isu/ kun Bu'thki Momish Mo mo

²⁷ Dhali ka Yesus yaki'd ki yampe mo 'peni mun mo tani 'kwaniny ja'da/ isu/ baṭṭki a'di nsho'k mo mmocuu ki 'twa/ kun caaca mo ki: Miiyi mii apo/ aman mo ma, Ya/ ma Dawuu'd mo. ²⁸ Ki a'di cikki gu'b mo tani 'kwani kun tana ja'da/ pu'dkini a'di mo. Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki: Um gamki gwo is mo ki aha/ misha to yan mii mo 'taa? Uni thoḳ a'di gwo mo ki: Nye, Tapa. ²⁹ Dhali yan'ko'd a'di ki ta uni em buni is ki me'd mo dhali o gwo mo ki: Isi me'd mongam gwo is bum mo tani a'di miikunu gom um mo be. ³⁰ Dhali em buni ḳa'dkunu mo dhala Yesus ki la ḳan uni gwo ki 'bi'th mo mmo/o gwo mo ki: Dhalku/ ki dhal wathiṅ kamu/ mmomish a'di yan mo. ³¹ Hili uni iikini bway mo dhali peper gwom piti ki lala'th mo e pa gwansani 'baar mo.

Wathi/ jin Ta'da 'Diye/ Mishki 'Twa/ Wal mo

³² Me'd jin iikina uni mbway mo tani hili wathin 'diye/ jin bu'th ma rum thus mo suskunu i a'di mo be. ³³ Dhali ka rum thus urkunu ka piye/ mo tani wathi/ jin ta'da 'diye/ oki gwo mo dhala waambuhany 'kwani merkin mo mmo/o gwo mo ki: Toṅ kamu/ yisa di'da jin paru e mo wakansan 'thissa/ mo e 'Kwani ma Israyiil ki sule/ mo be. ³⁴ Hili 'Kwani Parisiyiin o gwo mo ki: A'di urki'da rum thus ka piye/ ki gway gi tapa ma ruma 'cesh mo be.

Yesus Hilki'da Hil ka 'Thime/ gom 'Kwani mo

³⁵ Dhala Yesus yaki'd e 'penḳuman bampa/ 'baar mo dhali e bampa/ si'da/ mmoṭor gwo e gu'b gi montul is buni mo dhali mmoḳi gwom 'borga/ gom Bampa/ ma Arumgimis mo dhali mmowaḳa ris 'ba'th kun 'koshi 'kwani mo dhali aris isa nyor mo be. ³⁶ Ki a'di parki'da waambuhany 'kwani e mo tani a'di hilki'da hil ka 'thime/ mo gom uni mo haali/ uni 'kokin mo ka ha'th'ko'd mo dhali dar gi mom'bi'th mo mmowa e ki ḳa'bal kun dar ga manhil uni mo be. ³⁷ Dhali yan'ko'd a'di ki o imanciḳ a'di gwo gwo mo ki: Bwaman mond-

he'd iskina to mo tani hili imanmiiya tu'c uni 'koni daḡa/ mo be. ³⁸Thoyi wakansan mo ma, ki Tapa gi mondhe'd midi hashki imanmiiya tu'c mo e bwam mondhe'd piti mo be.

Yesus Kwanyki Uni N'kume'd I'ce'dka Su/ mo

10 Dhali a'di yuḡki uni e a'di mo gun ta kum piti kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo kun ta imancik a'di gwo mo dhali ci uni moshirr mo apowa rum thus kun nyo/on mo mmo/ur uni ka pije/ 'peni uni mo dhali mmowaḡa ris 'ba'th dhali aris isa nyor kun 'koshi 'kwani mo be. ²Dhali gway gi uni kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo kun dhunu ki she/ mo tani wa cikise/ mo be: jin tuwa/a/ ta'da Simaan, a'di jin yuḡu gway ka Buṭerus mo dhala Andaraawus jin ta'da kam piti mo, dhala Yakuub jin ta ya/ ma Sabadi mo dhala Yohaana jin ta'da kam piti mo be. ³Dhala Pilibbus dhala Bartulamaawus, dhala Tuuma dhala Matṭa jin ta'da mantera thulpa/ mo, dhala Yakuub jin ta ya/ ma Halpa mo, dhala Taddaawus mo, ⁴dhala Simaan gi Paṇ Kaana mo dhala Yahuusa Iskariyuuti, a'di jin 'cithi/ a'di is ki gwo mo be.

Uni kun Hashu ka 'Kume'd I'ce'dka Su/ mo

⁵Uniṇ 'kume'd i'ce'dka su/ gwansan hashkin ma Yesus ka pije/ mo mmoḡan uni gwo mo ki: Dhalku/ ki ii mo e bwaman mo kun 'kona 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo ma dhali dhalku/ ki ciḡ mo e bampa/ gi Pa Saamira mo. ⁶Hili iiyi mo ma mmodhal mii e i is mo mmoṇap ḡa'bal kun thisu e mo e gu'b ma Israyiil mo be. ⁷Dhali ciyi gwo mo me'd jin mina umi ii mo mmo/o ki: Bampa/ gi Momis pu'dki'd mo hila/ e me'd mo be. ⁸Waḡi uni gun 'ba'thkin mo, 'deki uni gun wukin mo, dhali dheleli uni gun 'kosha monthus mo, dhali uri aruma 'cesh ka pije/ mo. Um bu'thki a'di ki dar gi to jin cinu mo, ciyi a'di jin cinu ki dar ga kar 'kus mo. ⁹Dhalku/ 'dolkon gana/ ki bu'th mo walla 'dolkon kush mo walla gurany 'per eya jisalaan bum mo, ¹⁰walla kucaṇ mo gom iim bum mo, walla burriyem bwaman isu/ mo, walla appa/ nsho'k mo, walla to mme'd mo, haali/ amanmiiya tu'c a'di ha me'd gom tonṭem piti mo. ¹¹Dhali e mom bampa/ yin jin mina umi se mo walla pa mo tani gami a'di jin ha me'd mo e bwaman mo yan mo dhali 'koyi nyaḡki a'di mo ntagi um mini ii mo. ¹²Me'd jin mina umi ciḡ gu'b mo tani theyi a'di me'd mo ma. ¹³Dhali waḡki/ gu'b ha me'd mo tani dhalki moṇku'th is bum pu'dki'da po/ a'di mo. Hili waḡki/ a'di diki ha me'd mo tani dhalki moṇku'th is bum doḡki'di um ka nyan'ko'd mo. ¹⁴Dhali waḡki/ a'din 'de/ yin midi diki bu'th um mo walla diki ciḡ gwom bum mo tani biri abuhany 'peni sho'k bum mo ma me'd jin dhalkina um gu'b caan 'pen mo walla pa caan mo. ¹⁵Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki a'di mina 'twa/ si'd mo yisa ka tee gi gwon dwall mo gom bampa/ gi Pan Saduum mo dhali Paṇ Gamuura mo mmobol pa caan e mo yisa.

Monto'c 'Kus Mini Pu'du/ mo

¹⁶Hili mo mo ma, aha/ hashkina um mo ka pije/ mo me'd ḡa'bal mo e bwaman ma wu mo, wakan yuḡi ki yuḡ mo me'd tasha/ mo, dhali dari ga maḡ mo me'd gurko/ mo. ¹⁷Jiyi 'kwani ki e ki 'bore/ mo ma haali/ uni mini ci um mo e montul is jin dwallu gwo mo dhali dor um mo e gu'b gi montul is buni mo be. ¹⁸Dhali um minu dir 'ko'da 'cesh mo mbwambori imudhiir mo dhali imalik mo gom gway pem mo mmoḡi gwo mbwambori uni mo dhali 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo be. ¹⁹Ki uni mini ci um wakan mo tani dhalku/ is ki anan mo mmo/o gwo mo ki gwonta imina umi o mo walla um mini o ata mo. Haali/ a'di jin mina umi o mo tani minu ci um ki mo yansan mo be. ²⁰Haali/ a'di diki ta um kun mini o gwo mo, hili Shi/in 'pena Ababam bum oki gwo e um mo be. ²¹Akama kamu/ midi ciya kam piti mmowu mo, dhali ababa gi wathin 'deṇ kamu/ midi ci ya/m piti mmowu mo dhali uḡi mini cu mis apo/ ikum mo dhali uni mini dhu uni mmowu mo be. ²²Dhali um minu ishi/ i e mo gom gway pem mo be. Hili a'diyin jin midi 'dim 'kup ntagi 'pemen mo tani a'di minu woṭṭ mo be. ²³Ki uni mini to'c um bwa mo e bampam 'deṇ kamu/ mo tani soyi mo e bampaṇ kamu/ mo. Haali/ ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki um mini 'koki ii e bampa/ gi 'Kwani ma Israyiili 'baar mo ntuwa/a/ ki Ya/ gi 'Kwani midi pu'du/ mo be. ²⁴Amancik gwo yisa ica'd ka manṭor a'di gwo mo yisa, walla ciṇkina/ si'da/ yisa ica'd ki tapam piti mo yisa. ²⁵A'di 'koshi jwa mo goma mancik gwo mo mmowa e ka manṭor gwom piti mo be, dhali ciṇkina/ si'da/ a'di 'koshi jwa mo mmowa e ki tapam piti mo be. Waḡki/ uni mini yuḡ tapa gi gu'b gway ka Baalsebuul mo tani bakata 'te/ besene/ mina uni sor uni gwansan kun 'koni gu'b piti mo.

A'di jin Minu Ḳo/ mo

²⁶Wakan dhalki uni ki Ḳo/ mo haali/ toṇ kamu/ yisa di'da jin kumu 'kup mo ki a'di minu 'koki toṇ eya tente/ mo. Walla toṇ kamu/ yisa di'da jin bagkunu mo ki a'di minu 'koki mish eya tente/ mo. ²⁷A'di jin toṛka/ um ka Ḳwal is mo tani mina umi toṇ e moṇkush mo dhali a'di jin ciḡa um ki Ḳako/ mo tani mina umi toṇ eya tente/ en 'kuṅgu'b mo be. ²⁸Dhali dhalku/ ki Ḳo/ uni gwansan kun 'koshi buṅṅwar is mo hili uni 'koki misha Ḳashira/ 'kosh mo. Hili dhali mii yan e i is mo mmoḡo/ a'di jin mishki'da Ḳashira/ sho'k 'ce'd mo mmoṇṭal 'de/ ki buṅṅwar is ilu/ mo e mo ma al o'd mo be. ²⁹'Konuki yol ushi 'dii su/ ka maliimi su/ mo 'taa? Dhali jaṇ kamu/ 'de/ 'peni uni gwansan midi diki biṭa 'cesh mo ki dar gi bwa ma Ababam bum mo be. ³⁰Hili amur 'kup bum gana/ uni 'baar mo deṇkunu e mo be. ³¹Gom a'di gi wakan mo tani dhalku/ is ki Ḳo/ mo ma haali/ um a'di i'bitha yol she/ ki 'bi'th mo mmobol ushi 'dii e mo be. ³²Wakan aris 'kwani 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ uni gun mini ci gwo mbwambori 'kwani mo gom aha/ mo tani aha/ si'da/ mina ci gwo gom uni mbwambor ma Ababam

pem mo, a'di jin di'd e momis mo be. ³³ Hili a'diyin jin waṭki aha/ gway mo mbwambori 'kwani mo tani aha/ si'da/ mina waṭ a'di gway mo mbwambor ma Ababam pem jin di'd e momis mo be.

Yisa Moṅku'th Isa, Hili Gandal jin Ka'd mo

³⁴ Dhalku/ ki tosh ki aha/ pu'dkina mo mmokar moṅku'th is e mony'cesh mo. Aha/ dinaki pu'du/ mo mmoḳal moṅku'th is mo, hili gandala turga/ mo be. ³⁵ Haali/ aha/ pu'dkina mo mmothum wathi/ apo/ com mo dhali a'di jin ta uni a'bwa/um mo tani apo/ kum mo be dhali a'di jin ta uni a'bwa/um eya mar piti mo tani apowa mar pitim 'bomi mo be. ³⁶ Dhali 'kwani kun ta 'kup gom wathiṅ kamu/ mo tani mini ta uni gwansan gi gu'b pitin gana/ mo be. ³⁷ A'di jin eni com kagahara mo walla kum mo mmobol aha/ e mo tani a'di diki ha me'd mo gom aha/ mo be. Dhali a'di jin eni ya/ mo wal-la 'bwa/ mo mmobol aha/ e mo tani a'di diki ha me'd mo gom aha/ mo be. ³⁸ Dhali a'di jin diki ḳal cwany'ciṭhan dhul piti mo dhali diki baṭh aha/ nsho'k mo tani a'di diki ha me'd mo gom aha/ mo be. ³⁹ A'di jin midi gam mondiki/em piti mo tani a'di midi this a'di e mo be, dhali a'di jin midi this mondiki/em piti e mo gom gway pem mo tani a'di midi gam a'di mo be.

To gi Ish Ḳumma/ mo

⁴⁰ A'diyin jin bu'thki um mo tani a'di bu'thki aha/ mo dhali a'diyin jin bu'thki aha/ mo tani a'di bu'thki a'di jin hashki aha/ mo be. ⁴¹ A'diyin jin bu'thki'da mançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo haali/ a'di ta'da mançi gwo mo tani midi bu'th to jin ish ḳumma/ ma mançi gwo ma Arumgimis mo, dhali a'diyin jin bu'thki wathiṅ ḳar/e mo haali/ a'di ta wathiṅ ḳar/e mo tani a'di midi bu'th to jin ish ḳumma/ gi wathiṅ ḳar/e mo be. ⁴² Dhali a'diyin jin midi pash ari jan ṭal 'de/ jin gwa'da'd 'peni uni gwansan yi'den 'thupga/ ki 'kwa mo haali/ a'di ta'da mançiḳ gwo mo tani ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki a'di midi diki this tom piti e jin ish ḳumma/ mo be.

11 Dhali ka Yesus 'baarki gwo yansan mmoye'thki-na a'di kum piti kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ sho'k ki gwo mo kun ta imanciḳ a'di gwo mo tani a'di yaki'd mo 'peni mun mo dhali ṭor gwo mo dhali ci gwo mo e 'penḳuman bampam buni mo be.

Imanhashu mo 'Pena Yohaana jin Ta'da Manmiiya Mii ki Yi'de/ mo

² Dhali ka Yohaana ciḳki gwo mo ki a'di di'd eya sijin mo gom mii kun miikin ma Kristhos mo tani a'di hashki gwo mo ki imanciḳ a'di gwo mo ³ dhali o a'di gwo mo ki: A/e ta a'di jin midi pu'du/ mo 'taa? walla aman mina hil jaṅ kamu/ mo? ⁴ Dhala Yesus ki thoḳ uni gwo mo ki: Iiku/ mo ma dhali ṭora Yohaana gwo mo gom to jin ciḳa um mo dhali jin parkina um e mo be ⁵ ki uni gun tana ja'da/ mo tani bu'thki momish mo mo dhali uni gun ta ṅwol mo tani iin ki sho'k mo, dhali uni gun 'kosha monthus mo tani dhelelkunu is mo dhali uni gun tana 'diye/ mo tani ciḳki gwo mo dhali uni gun wukin mo

tani cukunu mis mo dhali uni gun hatha'ko'd mo tani uni ciḳunu gwom 'boro'd mo be. ⁶ Dhali mom'bor mii gom a'diyin, a'di jin midi diki bu'th moṅkol e aha/ mo be.

⁷ Me'd jin iikina uni e bway mo tani Yesus ṭelki mii 'pen mo mmoṭora waambuhany 'kwani gwo mo isi gwo goma Yohaana mo ki: Atinta iikina um ka piḳe/ mo mmopar e mo e mombwaasho mo? Apil jin yiḳinkina 'tham is mo 'taa? ⁸ Atinta iikina um ka piḳe/ mo mmopar e mo? Mmopar wathi/ jin hithi burrinyen na'bulka/ e mo 'taa? Hili uni gwansan kun hithi burrinyen na'bulka/ mo tani uni 'kon e gu'b gi imaliḳ mo be. ⁹ Dhali atinta iikina um ka piḳe/ mo mmopar e mo? Amançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo 'taa? Nye. Aha/ ṭora um gwo mo dhali a'di jin bolo'da mançi gwo e mo. ¹⁰ A'di yansan ita a'di jin 'kwarkunu gwo mo ki:

Hili mo mo ma, aha/ mina hasha gum bway pem mbwambori jis /em pini mo, a'di jin midi thoson /e bway pini nṭwa/a/ mo be.

¹¹ Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo e bwaman uni gwansan kun dhodha up mo tani jaṅ kamu/ yisa di'da jin ca'd ka Yohaana jin ta'da manmiiya mii ki yi'de/ mo. Hili a'di jin pisapis mo e Bampa/ gi Momis mo tani a'di nyca'd ki a'di mo be. ¹² Pena tee ma Yohaana jin ta'da manmii ki yi'de/ mo ntagi shwane/ mo tani Bampa/ gi Momis 'koshu ki mombujur mo dhali 'kwani kun bujur-ki a'di mo tani bu'thki a'di ki mom'bi'th mo be. ¹³ Haali/ aris imanciḳ gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo dhali gwonḳan jin cinu mo tani di'd mo mmo/o gwo is mo ntaga Yohaana mo be. ¹⁴ Dhali waḳki/ um ona bwa ki bu'th a'di mo tani a'di ta'da Iliyya jin midi pu'du/ mo be. ¹⁵ Dhali a'diyin jin ta'd gi gu'ban'ce mo tani dhalki a'di ciḳ gwo mo ma.

¹⁶ 'Kwani ma nyaḳum yil gwansan mo tani miga/ dhu uni ka par 'ban kata mo? Uni wana e ki uçi kun 'kon mo e mo ma suug mo dhali mmoyuḳa yuḳ mo ki uni gun nyaḳ uniya lo'b buni mo ki:

¹⁷ Aman pina athele/ mo gom um mo tani dhali um 'koki sa mo be.

Aman gwona mo mmomiiya cinthar mo tani dhali um 'koki ko mo ki kony jwa mo be.

¹⁸ Haala Yohaana pu'dki'd mo dhali diki shwa to mo wal-la diki pi to mo dhali uni o gwo mo ki: A'di ta'd ga rum thus mo be. ¹⁹ Dhali Ya/ gi 'Kwani pu'dki'd mo dhali shwa to mo dhali pi to mo dhali uni o gwo mo ki: Hili mo mo ma. Amanshwana te/ anyor mo dhali aman'kosh ma su mo, a'di jin ta'da mugu gi imantera thulpa/ mo dhali 'kwani kun ta imanmii miinthus mo. Hili moyuḳ a'di karu ka ḳar/e e mo ki mii ma yimi 'baar mo be.

Wayyi e 'Penḳuman Bampa/ kun Ushkina Du Ri'c Is mo

²⁰ Dhali yan'ko'd a'di ṭelki mii 'pen mo mmoṭor 'kwani gi 'penḳuman bampa/ gwo mo ki 'bi'th mo e mo jin mi-ikunu miiny caagam piti nycine/ mo haali/ uni 'koki rica du is mo be. ²¹ Wayyi e um, 'Kwani gi Pa Kurasiin mo. Dhali wayyi e um, 'Kwani gi Pam Beetsayda mo. Haali/ waḳki/ adhan miiny caaga/ kun miikunu mo e um mo

tani minu 'taki mii mo e Pan Sur mo dhali e Pan Saydaa/ mo tani uni mini 'taki rica du is mo kadhama/ mo nii mmohi'th burriyeny shawaal mo dhali 'kosh 'piny mo be. ²² Hili aha/ ṭora um gwo mo ki a'di mina 'twa/ si'd mo yisa ka tee gi gwon dwall mo gom Pan Sur mo dhali Pan Saydaa/ mo mmobol um e mo yisa. ²³ Dhali um 'Kwani gi Paṅ Kapranahuum mo a/um minu 'de'k me'd momis mo 'taa? Um minu 'doyu/ ka 'cesh eya Haawiya mo. Haali/ waḳka dhana ṭuca 'bi'thga/ kun mi-ikunu mo e um mo tani minu 'taki mii mo gom Pan Saduum mo tani a'di midi 'taki di ntaga tee yansan mo be. ²⁴ Hili aha/ ṭora um gwo mo ki a'di mina 'twa/ si'd mo yisa goma tee gi gwon dwall mo gom Pan Saduum mo mmobol um e mo yisa.

Iiyu/ I Aha/ mo ma, dhali Siyi Is mo

²⁵ Dhali ki mo ṣaan mo tani Yesus ki ṭor gwo mo eya tente/ mo ki: Aha/ 'bora /e bwa i is mo. Ababa jin ta Tapa gi momis mo dhali mony'cesh mo, ki /e bagki to gwansan 'peni 'kwani kun yuḳayuk mo dhali kun mishi gwo 'ban mo mmoṭor a'di eya tente/ ki uni gun tana 'pereny mo be. ²⁶ Nye, Ababa, gom ku gi wakan mo tani a'them pini ona bwa mo be. ²⁷ Aris to 'baar mo cikunu aha/ mo ka Ababam pem mo dhali jan 'deṅ kamu/ yisa di'da jin mishki Ya/ mo hili isi ciki/ Ababa mo, dhali jan 'deṅ kamu/ yisa di'da jin mishki'da Ababa mo hili isi ciki/ a'di jin ta Ya/ mo dhali ma a'din 'de/ yin jin mina Ya/ ikwany mo tani mina a'di iṭor eya tente/ mo be. ²⁸ Iiyu/ i aha/ mo ma, aris 'kwani 'baar mo kun mi-ina ṭu'c mo dhali kun 'thira ton diṭi'd mo, dhali aha/ mi-na ci um mosi/is mo. ²⁹ Buthi dhanḳa'b tom 'bam pem apo/ um mo ma dhali da/ari 'peni aha/ mo haali/ aha/ tana man'thup e mo dhali amankar is ki gwa'd eya du mo dhali um mini gam mosi/is goma ḳashiram bum mo be. ³⁰ Haali/ dhanḳa'b tom 'bam pem mo tani a'di 'disha'dish mo dhali tom pem jin ḳalka/ mo tani a'di po'dapo'd mo be.

Imanciḳ Gwo Uni 'Ce'dki Pos ka Cim ma Pesu/ mo be

12 Dhali ka tee ṣaan mo tani Yesus yaki'd mo e bwam bunto mo ka cim ma pesu/ mo dhali imanciḳ a'di gwo uni 'koshkina ṭe/ mo be dhali uni ṭelki mii 'pen mo mmo'ce'd pos mo dhali mmo'ka a'di mo be. ² Hili ki 'Kwani Paṛisiyiin parki a'di jin miikunu e mo tani uni oki a'di gwo mo ki: Hili imanciḳ /e gwo uni miiki to jin dina gwoṅḳan jin ḳinu ki dhal bway mo mmomii ka cim ma pesu/ mo be. ³ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: 'Kona um ki deṅ Gwo ma Dawuu'd e mo 'taa? ki a'di 'kosha ṭe/ mo tani dhali uni gwansan kun nyaḳki 'ko ki a'di mo tani ⁴ ba a'di ciḳki gu'b ma Arumgimis mo dhali shwa maanḳuthu'd jin di'di buṅkus mo, a'di jin dina gwoṅḳan jin ḳinu ki dhal a'di bway mo mmoshwa mo walla uni gwansan kun nyaḳki 'ko ki a'di mo, hili gom igasiis uni 'cena mo be. ⁵ Walla 'kona um ki deṅ gwoṅḳan jin ḳinu e mo goma cim ma pesu/ mo ki igasiis kun 'kon e gu'b gi mondheleladhelel mo tani uni 'koki kara cim ma pesu/ ki jin ḳogu mo dhali uni

'kon ka po/ mo? ⁶ Aha/ ṭora um gwo mo ki jaṅ kamu/ jin ca'd jin bol gu'b gi mondheleladhelel e mo tani di'di mahan mo be. ⁷ Dhali waḳki/ um mini mish 'pemen gwo yansan mo tani, aha/ ona bwa ki momiimii mo dhali yisa abas jin 'ciṭhu/ mo, um mini 'taki 'koki waḳ uni gun 'kon ka po/ mo be. ⁸ Haali/ Ya/ gi 'Kwani a'di ta tapa ga cim ma pesu/ mo be.

Wathi/ jin Ḳutha Me'd Gunḳuru/ mo

⁹ Dhali a'di yaki'd mo 'peni mun mo dhali ciḳki'd mo e gu'b gi montul is buni mo be. ¹⁰ Dhali hili wathiṅ kamu/ diki'd mmun mo jin ḳutha me'd gunḳuru/ mo dhali uni doṭki a'di gwo mo ki: A'di ta gwo jin dhala gwoṅḳan jin ḳinu bway mo mmowaḳa/ waḳ mo ka cim ma pesu/ mo 'taa? Wakan ki uni mini 'taki ta gi gwo mmoyer a'di is ki gway mo be. ¹¹ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Wathi/ jana di'di bwam umme, a'di jin ta'd gi ḳa'bala 'de/ jin biṭki'd e bwam jis mo ka cim ma pesu/ mo, mi-na a'di diki ya mo mmobu'th a'di mo dhali mmoḳal a'di ka piye/ mo 'taa? ¹² Bahili wathimpa a'di gama she/ yol ki gam mo mmobol ḳa'bal e mo. Wakan a'di ta gwo jin dhala gwoṅḳan jin ḳinu bway mo mmomii miim 'borod' ka cim ma pesu/ mo be. ¹³ Dhali yan'ko'd a'di ki o wathi/ gwo mo ki: Hethi me'd pini mo ma. Dhali wathi/ he'thki me'd piti mo dhali a'di waḳkunu mo dhali a'di 'borkina me'd mo me'd jaṅ kamu/ mo be. ¹⁴ Hili 'Kwani Paṛisiyiin iikin ka piye/ mo dhali bu'th gwo jin gamu me'd apo/ a'di mo gom mii jin mina uni 'ce'd a'di sho'k mo be.

Gwo ma Ishaya jin Onu Is Thimkunu mo be

¹⁵ Dhala Yesus a'di nyiṭhki mii yansan mo dhali yaki'd mo 'peni mun mo. Dhali 'kwani ka ris baṭhki a'di nsho'k mo dhali a'di ki waḳ uni 'baar mo be. ¹⁶ Dhali a'di ki ḳan uni gwo mo mmodhalku/ ki dhal a'di ki a'di minu mish mo. ¹⁷ Dhali mii yansan a'di ta gwo jin thimkunu mo jin okin ma amanḳi gwo ma Arumgimis kadhama/ mo jin ta'da Ishaya mo ki:

¹⁸ Hili mo mo ma, ḳiṅkinam pem a'di jin kwanyka/ mo tani jin ta a'di jin enka/ mo dhali a'di jin 'bor ma ḳashiram pem bwa i is mo tani aha/ mina ci Shi/in pem apo/ a'di mo, dhali a'di midi ṭor gwo gom miinḳar/e gom 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo be.

¹⁹ Dhali a'di midi diki wal mo walla midi diki ko kaga-hara mo walla mina jan 'deṅ kamu/ diki ciḳ 'twam piti mo e bway tur jin iinu mo be.

²⁰ Dhali a'di midi diki 'ce'd bwa mo me'd apil jin mu/u mo walla midi diki usa thus jin mura she/ ikup mo ntagi a'di midi ḳal mo ma ḳar/e ki mo jin minu pi mii e mo be.

²¹ Dhali ki gway piti mo tani a'di mina 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ ita ga 'teṅ kape/ mo be.

Gwo Sor jin Walu apo/ Shi/in Dheleladhelel mo

²² Dhali yan'ko'd wathi/ jin ta'da ja'da/ mo dhali jin mol 'twa/ wal mo dhali jin bu'th ma rum thus mo tani kalkanu mo e a'di mo dhali a'di ki waç a'di mo. Wakan a'di jin mol 'twa/ wal mo tani a'di oki gwo mo dhali par to e mo be. ²³ Dhali aris 'kwani 'baar mo merkin mo dhali o gwo mo ki: Dina yan ki ta Ya/ ma Dawuu'd mo 'taa? ²⁴ Hili ki 'Kwani Parisiyiin ciçki a'di mo tani uni o gwo mo ki: A'di ta jasi jim ma Baalsebuul mo jin ta tapa ma ruma 'cesh mo jin urkina wathi/ yansan arum thus ka piye/ mo. ²⁵ Dhali a'di mishki gwom buni kun kuluma uni ibwa mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: Aris 'penkuman bampa/ kun k̄wa/u bwa mo e is buni mo tani uni shi/ki is mo dhali 'penkuman bampa/ walla gu'b jin k̄wa/u bwa mo e is piti mo tani midi mol dosh mo be. ²⁶ Dhali waçka Seṭaan uru'da Seṭaan ka piye/ mo tani a'di k̄wa/u bwa mo apo/ is piti mo. Ba bampam piti midi mish dosh kata mo? ²⁷ Dhali waçki/ aha/ ura aruma 'cesh ka piye/ ki gway ma Baalsebuul mo tani a/dhali iya/m bum mini ur uni ka piye/ kaja mo? Wakan uni mini ta um imandwall gwo mo. ²⁸ Hili waçki/ ki Shi/in ma Arumgimis jin urka/ aruma 'cesh ka piye/ mo tani dhali yan'ko'd Bampa/ ma Arumgimis midi pu'du/ apo/ um mo be. ²⁹ Walla ki wathi/ midi ciç gu'b gi wathi/ jin 'bitha'bi'th kata mo dhali kal tom piti mo hili isi ciki/ a'di midi mii deç wathi/ jin 'bitha'bi'th ka shi/ntwa/a/ mo. Dhali yan'ko'd mo tani ka jin gana/ a'di midi kwal gu'b piti to mo be. ³⁰ A'di jin diki di nyaçki aha/ mo tani a'di di'd apo/ aha/ mo dhali a'di jin diki nyaç is tul ki aha/ mo tani a'di ta'da açwa/um bwa ki aha/ mo be. ³¹ Wakan aha/ tora um gwo mo ki: Ka aris miinthus mo dhali gwo sor jin wala 'kwani mo tani uni dhalkunu 'kwani 'pen mo be. Hili a'di jin wal gwo sor apo/ Shi/in mo tani yisa minu dhal miinthus piti 'pen mo ki sule/ mo. ³² Dhali a'diyin jin midi o gwo apo/ Ya/ gi 'Kwani mo tani a'di minu dhal miinthus piti 'pen mo, hili a'diyin jin o gwo sor apo/ Shi/in Dheleladhelel mo tani a'di minu 'koki dhal miinthus piti 'pen mo hili ki she/ yil yan mo walla ki yil jin midi pu'du/ mo be.

³³ Hili kari cwa jin 'boro'd mo dhali maman piti jin 'boro'd mo, walla kari cwa jin shiyi'd mo dhali maman piti jin shiyi'd mo, haali/ cwa mishu ki maman piti mo be. ³⁴ Um uçi gi tasha/, um mishu gwo jin 'boro'd o kata mo? ki um ta kun ta thus ki thus kan mo? Haali/ 'peni mo jin isha to kumma/ eya du mo tani 'twa/ a'di çiki gwo mo be. ³⁵ Dhali wathim 'boro'd jin isha tom 'boro'd kumma/ eya du mo tani a'di k̄alki miim 'boro'd mo dhali wathi/ jin ta thus jin isha tonthus kumma/ eya dum piti mo tani a'di k̄alki tonthus mo be. ³⁶ Aha/ tora um gwo mo eya tee yan gi gwon dwall mo tani 'kwani minu kam 'kup ki gwo mo goma ris gwo 'baar mo ki 'beles kun th̄utha uni mii mo mmo/o mo be. ³⁷ Haali/ ki gwom pini mo tani /e minu kar ka kar/e mo dhali ki gwom pini mo tani /e minu waç mo be.

'Kwani kun Tana Nyaçum Yil kun Ta Thus ki Thus mo Napki Jamas Mii mo

³⁸ Dhali yan'ko'd iman'kwar ton tiya dhali 'Kwani Parisiyiin mo tani uni oki a'di gwo mo ki: Amançor gwo, aman ona bwa ki par jamas mii e 'peni /e mo be. ³⁹ Hili a'di thoçki uni gwo mo ki: 'Kwani kun ta thus ki thus mo dhali kun ta imanmii miinyçal ka nyaçum yil buni mo tani simmki jamas mii e mo, hili jamas mii yisa minu çì gom uni mo hili isi ciki/ jamas mii jin ta'da amançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo jin ta'da Yuunaan mo be. ⁴⁰ Haali/ me'd jin diki ma Yuunaan ka cim kwara mo dhali ka cim kwara ki mon'thiny ilu/ mo e bwan to yi'de/ mo tani wakan si'da/ mina Ya/ gi 'Kwani di ka cim kwara mo dhali ka cim kwara ki mon'thiny ilu/ mo eya du gi mony'cesh yansan mo be. ⁴¹ 'Kwani gi Pa Ninawa mini cu mis mo e gwon dwall mo nyaçki 'kwani ma nyaçum yil gwansan mo dhali uni mini waç uni mo, haali/ uni 'koki rica du is mo gom gwo jin çikin ma Yuunaan mo, dhali hili jaç kamu/ di'di mahan mo jin eçki'd ka Yuunaan mo be. ⁴² Dhala yim jin ta'da malik 'peni 'ko'd gwar ma biny cam mo tani midi cuyu/ mis mo e gwon dwall mo nyaçki 'kwani ma nyaçum yil gwansan mo dhali waç uni mo be haala yim pu'dki'd mo 'peni mo jin dina mony'cesh 'kup mo mmociç yuç ma Sulemaan mo dhali hili mo mo ma, jaç kamu/ di'di mahan mo jin eçki'd ka Sulemaan mo be.

Mo jin Doçkin ma Rum Thus kun Nyo/on ka Nyaç'ko'd mo

⁴³ Ka rum thus kun nyo/on iikin ka piye/ 'peni wathi/ mo tani a'di yaki'd ki tur mo e mo jin dar gi yi'de/ mo mmoçap mo mo mmosi/is mo hili a'di diki gam mo mo be. ⁴⁴ Dhali yan'ko'd a'di ki o gwo mo ki: Aha/ mina doç ka nyaç'ko'd mo e gu'b pem mo 'peni mo jin yayika/ mo 'peni cine/. Dhali ki a'di pu'dki'd mo tani a'di gamki a'di bwa 'te/ mo mmodhi'thkunu a'di mo dhali mmoth-sonkunu aris to 'baar mo ki 'bore/ mo be. ⁴⁵ Dhali yan'ko'd a'di ki ya mo dhali susa rum thus kun 'koni pesu/ nyaçki a'di mo kun ta thus ki thus mo mmobol a'di e ki is piti mo dhali uni ciçkin mo dhali nyaçki 'ko mo. Dhali monyça'b gi wathi/ jin ta jin 'ko'd mo tani a'di warki'd ki shi/ mo mmobol jin t̄wa/a/ e mo be. Wakan si'da/ a'di mina e waki 'kwani ma nyaçum yil gwansan kun ta thus ki thus mo be.

KoYesus dhali Ikam Piti mo

⁴⁶ Dhali ki a'di di'd mmo/o 'kwani gwo mo tani hili kum dhali ikam doshkina piye/ mo mmodot̄ gwo mo mmoçora tor ki a'di mo be. ⁴⁷ Wathin kamu/ torki a'di gwo mo mmo/o gwo mo ki: Ata'dam pini dhali ikam pini uni 'kokin mo mmodosha piye/ mo mmodot̄ /e mo mmoçora tor ki /e mo be. ⁴⁸ Hili a'di thoç wathi/ gwo mo dhali o a'di gwo mo ki: Aja a'di ita'da ata'dam pem mo dhali aja a'di ita ikam pem mo? ⁴⁹ Dhali a'di ki he'th me'd piti mo 'kup ki imanciç a'di gwo mo dhali a'di ki o

gwo mo ki: Ita'dam pem anan mo dhali ikam pem anan mo be. ⁵⁰ Haali/ a'diyin jin mii bwa ma Ababam pem jin di'd e momis mo tani a'di ta'da akam pem mo dhali 'bwah pem mo dhali ata'dam pem mo be.

Gwom 'Bi'th/e goma Ka'bany To jin Yeḳu mo

13 Dhali ka teen 'de/ caan mo tani Yesus yaki'd ka pije/ mo 'peni gu'b mo dhali ca'bki'di shemena al mo be. ² Dhali adhana waambuhany 'kwani tulki is mo e a'di mo. Wakan a'di sekina a'di mo e bwam ma ḳur mo dhali ca'b nycine/ mo dhali awaambuhany 'kwani uni doshkini shemen ma gap mo be. ³ Dhali a'di ki ṭor uni gwo ka ris ki gwom 'bi'th/e mo ki: Amanyeḳa ka'bany yaki'd mo mmoyeḳa ka'bany mo be. ⁴ Dhali ki a'di yeḳki'd mo tani aḳa'banya tiya biṭkin mo e bway tur kun iinu mo dhali 'dii pu'dkin mo dhali los uni mo be. ⁵ Dhali aḳa'banya tiya biṭkin mo eya 'cesh gi embul wosh mo, e mo jin dara uni ka 'cesh ki nyanye/ mo tani dhali ki jahanne/ uni 'kana le/ mo haali/ uni dar gi embul mo e mo ma 'cesh mo be. ⁶ Hili ka tente/ sulki'd mo tani uni shi'bilkunu mo dhali haali/ uni daran ga birman mo tani uni ḳu'thkin ka bush'ko'd mo be. ⁷ Aḳa'banya tiya uni biṭkin mo e bwam ma 'de/ mo dhali ka 'de/ can mo tani uni cokoṭki uni mo be. ⁸ Aḳa'banya tiya uni biṭkin mo eya 'cesh jin 'boro'd mo dhali uni dho'th maman mo, jaṅ kamu/ dhotho'di iss 'kwanimpa ka mudhe'd mo dhali jaṅ kamu/ dhotho'di iss 'kwanimpa ka 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo be. ⁹ A'diyin jin ta'd gi gu'ban'ce mo tani dhalki a'di ciḳ gwo mo ma.

'Kup Gwo gom Gwom 'Bi'th/e mo

¹⁰ Dhali yan'ko'd imanciḳ a'di gwo pu'dkini a'di mo dhali o a'di gwo mo ki: Atinta ṭora /e uni gwo ki gwom 'bi'th/e mo sa/? ¹¹ Dhali a'di ki thoḳ uni gwo mo ki: E um mo tani um cinu gwo mo mmomish gwo jin cinu ki jin bag mo gom Bampa/ gi Momis mo, hili e uni mo tani uni 'konuki ci a'di mo be. ¹² Haali/ e a'diyin jin ta'd gi nyanye/ mo tani minu ci a'di ki nyanye/ mo be dhali a'di midi ta gi a'di jin ishki'd ka entus mo. Dhali hili 'peni a'diyin jin dara'd mo tani hili me'd jin tana a'di gi a'di mo tani minu bu'th 'peni a'di mo be. ¹³ A'di ta 'pemen gwo a'danni jin oka/ gwo e uni ki gwom 'bi'th/e mo haali/ uni hilki to gun 'kona uni ki mish mo dhali uni ciḳki gwo kun 'kona uni ki ciḳ mo walla uni 'koki mish gwo 'ban mo be. ¹⁴ E uni ka jin gana/ mo tani gwo thimkunu mo jin onu is mo eya Ishaya jin o'd ki:

Um ka jin gana/ mini ciḳ gwo mo tani hili um mini 'koki mish gwo 'ban ki sule/ mo,

dhali um ka jin gana/ mini par to e mo tani hili um mini 'koki nyiṭh to ki sule/ mo be.

¹⁵ Haala duṅ 'kwani gwansan uni warkin ka du kun dhethadhe'th mo

dhali 'cem buni mo tani usa/us mo mmociḳ gwo mo, dhali em buni mo tani uni 'dapkin mo be.

Hili isi ciki/ ki uni mini 'taki nyiṭh to ki em buni mo dhali ciḳ gwo ki 'cem buni mo

dhali mish a'di 'ban ka dum buni mo

dhali ṭu'k mo e aha/ mo jin miga/ 'taki waḳ uni mo be. ¹⁶ Hili mom'bor mii gom em bum mo haali/ uni mishki to mo dhali 'cem bum mo haali/ uni ciḳki gwo mo be. ¹⁷ Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki imanḳi gwo ma Arumgimis ka ris mo dhali 'kwani kun tana ḳar/e mo tani uni 'koshkina ṭe/ mo mmohil a'di jin misha um mo tani dhali uni 'koki par a'di e mo dhali mmociḳ a'di jin ciḳkina um mo dhali uni 'koki ciḳ a'di mo be.

Yesus A'di Ṭorki 'Pemen Gwo gom Gwom 'Bi'th/e gom To jin Yeḳu mo

¹⁸ Gom a'di gi wakan mo tani ciḳi gwo gom gwom 'bi'th/e goma manyeḳa ka'bany to mo ma. ¹⁹ Ki a'din 'de/ yin jin ciḳki gwo gom Bampa/ ma Arumgimis mo dhali diki mish a'di 'ban mo tani a'din thus 'de/ yin pu'dki'd mo dhali kwany gwo jin sinu eya dum piti mo be. A'di yansan ta a'di jin yeḳu e bway tur jin iinu mo be. ²⁰ Dhali me'd gom a'di jin yeḳu e embula 'cesh wosh mo tani a'di ta a'di jin ciḳki gwo mo dhali ki jahanne/ a'di ki la bu'th a'di ki bwaṅ 'kunyga/ mo, ²¹ hili a'di dara'd ga birman e is piti mo hili a'di di'd ari'ceenne/ mo dhali ki monṭo'c bwa pu'dki'd mo walla ki moṅ'kosha 'kosh cuki'd mo gom gway gi gwo mo tani ki jahanne/ a'di biṭki'd mo be. ²² Dhali wakan gom a'di jin yeḳu mo e bwam ma 'de/ mo tani a'di yansan ita a'di jin ciḳ gwo mo, dhali hili a'di bala to ga 'cesh is mo dhali 'penkapan piti jin tana a'di pa ki pa mo tani cokoṭ a'di mo dhali a'di mol dho'th maman mo be. ²³ Dhali gom gwo gi a'di jin yeḳu mo eya 'cesh jin 'bora'bor mo tani a'di yansan nta a'di jin ciḳ gwo mo dhali mish a'di 'ban mo dhali a'di ka jin gana/ dhodhi maman mo be, dhali adho'th piti jin dhodha a'di eya tora 'de/ mo tani ta iss 'kwanimpa mmudhe'd mo dhali jaṅ kamu/ ki iss 'kwanimpa ikwara mo, dhali jaṅ kamu/ ki iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo be.

Biriny e Bwam Pos jin Sinu mo

²⁴ Dhali gwom 'bi'th/eṅ kamu/ kara a'di uni mbwam-bor mo mmo/o gwo mo ki: Bampa/ gi Momis mo tani mishu kar ka par 'ban mo me'd wathi/ jin yeḳki'da ka'bany tom 'boro'd e bwaman buntom piti mo be. ²⁵ Hili ki 'kwani ishki e mo tani a'di jin ta 'kup gi a'di pu'dki'd mo dhali yeḳ biriny e bwaman pos piti mo dhali a'di ki ya mo be. ²⁶ Wakan ki to jin sinu mo 'ka-ki'da le/ mo tani dhali dho'th emen mo tani dhali yan'ko'd biriny pikin si'da/ mo be. ²⁷ Dhali ki imanmiiya ṭu'c gi com gu'b pu'dkin mo dhali o a'di gwo mo ki: Tapa, dina /e ki yeḳa ka'bany to jin 'boro'd e bwam buntom pini mo 'taa? Atinta winya biriny isi pi mo? ²⁸ A'di ki o uni gwo mo ki: A'di jin ta 'kup, a'di mii mii yansan mo be. Dhali imanmiiya ṭu'c o a'di gwo mo ki: A'dhali /e ṅapi aman mmo/ii mo mmotul uni is mo 'taa? ²⁹ Hili a'di ki o gwo mo ki: Yisa. Hili isi ciki/ ki um mini tul biriny is mo tani um mini buḳ pos si'da/ mo mmontal 'de/ nyaḳki uni mo be. ³⁰ Dhalki uni cani montal 'de/ mo ntagi bwam mondhe'd mo dhali bwam mondhe'd min ma teem piti 'baar mo jin minu 'ciṭh a'di to mo tani

aha/ mina ṭor iman'ciṭh to gwo mo ki: 'Ciṭhi/ to mo ma mmotul biriny is nṭwa/a/ mo dhali deḵ uni ki deḵken mo mmoḵiṭh mo hili tuli pos is mo e bwan themes pem mo ma.

Emen To jin Miinuwa 'Tash mo

³¹ Dhali gwom 'bi'th/eḵ kamu/ kara a'di uni mbwam-bor mo mmo/o gwo mo ki: Bampa/ gi Momis a'di wana e ki emen to jin miinuwa 'tash mo, a'di jin ḵala wathi/ mo dhali yeḵ mo e bwam buntom piti mo be. ³² Emen to a'di ta piri'th ki piri'th mo be hili ki a'di caki'd mo tani a'di wurupa wurup kagahara mo dhali warki'd ki cwa mo. Wakan 'dii kun pen e mis mo tani pu'dkin mo dhali nyaḵ gu'b buni eya bim piti mo be.

Gwo goma Cumaṭ mo

³³ A'di ki ṭor uni gwom 'bi'th/eḵ kamu/ mo mmo/o gwo mo ki: Bampa/ gi Momis wana e ka cumaṭ jin ḵal ma 'bom mo dhali kum a'di 'kup mo eya dipany jin baru ka ucaḵḵi kwara mo ntagi a'di sha'bkī'di 'baar mo be.

Mo gi Bu'th ma Yesus Gwom 'Bi'th/e Mmoṭor mo

³⁴ Aris gwo gwansani 'baar mo okin ma Yesusa waambuhany 'kwani ki gwom 'bi'th/e mo. Ka jin gana/ a'di diki o gwoḵ kamu/ ki dar gi gwom 'bi'th/e mo be. ³⁵ A'di ta gwo jin minu thim mo jin okin ma amanḵi gwo ma Arumgimis kadhamo/ ki: Aha/ mina ḵa'd 'twam pem mo mmoṭor gwom 'bi'th/e mo be. Aha/ mina ṭor eya tente/ to jin bagu mo ki mony'cesh ḵa'bkunu mo be.

Yesus A'di Ṭorki 'Pemen Gwom 'Bi'th/e goma Biriny jin yeḵu e Bwam Pos mo

³⁶ Dhali yan'ko'd a'di dhalki'da waambuhany 'kwani 'pen mo dhali a'di yaki bway gu'b mo. Dhali imanciḵ a'di gwo pu'dkini a'di mo mmo/o a'di gwo mo ki: Ṭori aman 'pemen gwom 'bi'th/e mo ma gom biriny jin yeḵu e bwam bunto mo. ³⁷ Dhali a'di thoḵ gwo mo ki: A'di jin yeḵki emen to jin 'boro'd mo tani ta Ya/ gi 'Kwani mo be. ³⁸ Dhali bwam mondhe'd mo tani a'di ta mony'cesh mo be. Dhali emen to tani a'di ta 'pemen gwo gom iya/ gi Bampa/ gi Momis mo. Dhali 'pemen gwo gom biriny mo tani a'di ta iya/ gi a'din thus 'de/ yin mo be. ³⁹ Dhali a'di jin ta 'kup jin si'da ḵa'bany to e uni mo tani ta tapa ma ruma 'cesh mo be. Dhali bwam mondhe'd mo tani a'di ta mo jin 'disha 'pemen mo mo mmodi 'kup mo be. Dhali iman'ciṭh to mo tani ta iman'doyu gwo mo be. ⁴⁰ Jasi me'd biriny kun tulu is mo dhali ci'th ki o'd mo tani wakan a'di mina embul mo i'dish 'twa/ mo be. ⁴¹ Haali/ Ya/ gi 'Kwani midi hash iman'doyu gwom piti mo dhali uni mini tul uni gwansan is ka piḵe/ 'peni bampam piti mo aris uni gun raḵki miinthus mo dhali aris uni gun miiki to kun ta thus ki thus mo. ⁴² Dhali uni mini ṭa'k uni e mo/o'd jin ca'bkī wur wur mo. Dhali e mun mo tani 'kwani mini ko mo dhali 'pe'd shem buni

mo be. ⁴³ Dhali uni gun miin ka ḵar/e mo tani mini 'twaḵ mo mo me'da tente/ 'peni Bampa/ ma Ababam buni mo be. A'di jin ta'd gi gu'ban'ce mo tani dhalki a'di ciḵ gwo mo ma.

To jin Ish Ḵumma/ jin Bagu mo

⁴⁴ Bampa/ gi Momis mo a'di wana e ki to jin ish ḵum-ma/ jin bagu mo e bwam bunto mo, jin gama wathi/ mo dhali kum 'kup mo. Yan'ko'd gom bwaḵ 'kunygam piti mo tani a'di ki ya mo dhali yol a'di 'baar mo, a'di jin tana a'di mo jin mina a'di yol bunto caan mo be.

Dhema/ jin 'Bitha Yol She/ ki 'Bi'th mo

⁴⁵ Doḵ/e Bampa/ gi Momis a'di wana e ki wathi/ jin mii'da dukkaan mo jin ḵapi dhema/ jin gama gam mo be. ⁴⁶ A'di, ki a'di gamki a'din 'de/ jin caaca mo jin 'bitha yol she/ ki 'bi'th mo tani a'di yaki'd mo dhali yol a'di 'baar mo, a'di jin tana a'di mo ki a'di midi yol a'di mo be.

Gwo goma 'Thi/ mo

⁴⁷ Doḵ/e Bampa/ gi Momis a'di wana e ka 'thi/ mo, a'di jin yipu mo e bwam yi'de/ mo dhali mmomusha ris wa'c ka enthus ki e ki she/ ki she/ mo be. ⁴⁸ Dhali ki a'di 'tu'dki'd mo tani 'kwani ki dir a'di ka gap mo dhali 'ko 'pena 'cesh mo dhali laḵ uni gun 'boroḵ mo e bwaman toḵ'kul bwa mo, hili kun shiyin mo tani ṭaguwa sho mo be. ⁴⁹ Wakan si'da/ a'di midi ta mo jin 'disha 'twa/ mo. Iman'doyu gwo mini pu'du/ mo dhali ḵwa/ 'kwanin thus bwa mo 'peni uni gun miin ka ḵar/e mo be. ⁵⁰ Dhali ṭa'k uni e mo o'd jin ca'bkī wur wur mo be. Dhali e mo yin mo tani 'kwani mini ko mo dhali 'pe'd shem buni mo be.

To kun Ish Ḵumma/ kun This dhali kun Dhamo/ mo

⁵¹ A/um mishi gwo gwansan 'bani 'baar mo 'te/ sana? Uni thoḵ a'di gwo mo ki: Nye. ⁵² Dhali a'di oki uni gwo mo ki: Wakan si'da/ iman'kwar to 'baar mo uni gun ye'thkunu sho'k mo gom Bampa/ gi Momis mo tani uni wana e ki com gu'b jin ḵalki tom piti jin ish ḵumma/ mo ka piḵe/ mo a'di jin ta jin this mo dhali jin dhamo/ mo be.

Yesus A'di Waḵkunu mo e Pa Naasira mo

⁵³ Dhali ka Yesus 'baarki gwom 'bi'th/e gwansan mo tani a'di yaki'd 'peni mun mo be. ⁵⁴ Dhali a'di pu'dki'd mo e bampam pitiḵ gana/ mo dhali ṭor uni gwo mo e gu'b gi montul is buni mo. Wakan uni merkin mo dhali o gwo mo ki: 'Peni mana gama wathi/ yansan yuḵ kan mo sa/? Dhali mii mii gwansan kun eḵa/ eḵ mo? ⁵⁵ Dina a'di ki ta ya/ ma manpa/ cwa mo 'taa? Dhali din ma kam piti ki ta Yakuub mo dhala Yuusup mo dhala Simaan mo dhala Yahuusa mo 'taa? ⁵⁶ Dhali 'kona i'bwaham piti 'baar mo ki nyaḵ 'ko ki ana mo 'taa? Dhali 'peni mana gama wathi/ yansan aris to gwansani 'baar mo kan? ⁵⁷ Dhali uni kolu ki a'di mo be. Hila Yesus ki o uni gwo mo ki: Amanḵi gwo ma Arumgimis yisa dar gi

taḵ e mon tiya yisa, hili isi ciki/ e bampam piti mo dhali e gu'b pitiḡ gana/ mo be. ⁵⁸ Dhali a'di mol mii mii gun 'bitha'bi'th mo e mun gom uni dar gi gwo jin gamu is mo be.

Mowu ma Yohaán jin Ta'da Manmiiya Mii ki Yi'de/ mo

14 Dhali ka tee ɓaan mo tani Hirodus jin ta'da rub ra/iis ciḵki gwo goma Yesus mo be. ² Dhali a'di ki o ɓinḡinam piti gwo mo ki: A'di ta'da Yohaán jin ta'da manmiiya mii ki yi'de/ mo be. A'di 'de'kkunu mo 'peni mowu mo. A'di miikina a'di aris to gwansan ki mom'bi'th mo. ³ Haala Hirodus bu'thki'da Yohaán mo dhali deḵ a'di mo dhali kar a'di eya sijin mo gom gway ma Hirodiyya mo ash ma kam piti ka Ɔilibus mo be. ⁴ Haala Yohaán o a'di gwo mo ki: Haali/ a'di diki ta mii gi gwonḡan mmokar ayim mo be. ⁵ Dhali hili a'di ḡap a'di mmo'kosh jwa mo tani a'di ƙo/ki 'kwani mo haali/ uni karki a'di ka manɓi gwo ma Arumgimis mo be. ⁶ Hili ka cim jin dhodhuwa Hirodus pu'dki'd mo tani 'bwa/ ma Hirodiyya saki'd mo mbwambori 'kwani mo dhali a'di 'boro'da Hirodus bwa mo be. ⁷ Wakan a'di ki o a'di gwo is mo ƙa ba/ gom to jin mina a'di ɓiya yim mo to yin jin mina a'di doṭ a'di mo be. ⁸ Dhali ayim logomkina kum ki gwo mo mmo/o gwo mo ki: Ɔiyaa/ 'kup ma Yohaán jin ta'da manmii ki yi'de/ shwanesan mo e bwam ma sahan mo. ⁹ Dhala maliḵ a'di shina bwa mo, hili haali/ gom gwo jin ona a'di is mo dhali yiilkinam piti mo tani a'di ƙanki gwo mo ki a'di minu guyu/ mo be. ¹⁰ A'di hashki gwo mo dhala Yohaán 'ciṭṭkunu 'kup mo eya sijin mo be. ¹¹ Dhali 'kup piti guyunu mo e bwam ma sahan mo dhali ɓiki nyara/ mo dhala yim ki ƙalki a'di ki kum mo be. ¹² Dhali imanciḵ a'di gwo pu'dkin mo dhali ƙal buḡgwar is piti mo dhali kan a'di mo, dhali uni iikin mo dhali ƙora Yesus gwo mo be.

'Kwani Alaapi Mudhe'd kun Ɔikunu Tonte/ mo

¹³ Ka Yesus ciḵki gwo yansan mo tani a'di yaki'd mo 'peni mun eya ƙur yi'de/ mo e mo jin dar gi 'kwani mo is 'ko'd mo be. Hili ka waambuhany 'kwani ciḵki gwo mo tani uni iikin mo mmobaṭṭh a'di nsho'k mo ki sho'k 'peni bampa/ mo. ¹⁴ Ki a'di yaki'd e shemena gap mo tani a'di parki'da dhana waambuhany 'kwani e mo, dhali a'di ki ƙo'c uni e i is mo dhali waɓ 'ba'th buni mo be. ¹⁵ Ki mo ta mom'pimpili/ mo tani imanciḵ a'di gwo pu'dkini a'di mo dhali o a'di gwo mo ki: Mo yansan dar gi 'kwani mo be dhali shwane/ atente/ yulu'd mo. Hashka waambuhany 'kwani bway pa mo ma mmoyol tonte/ gom is buni mo. ¹⁶ Yesus ki o uni gwo mo ki: Uni mini mii ta gi bway mmo/ii bway pa mo yisa. Um mini ɓi uni tonte/ mmoshwa mo be. ¹⁷ Uni ki thoḵ a'di gwo mo ki: Am tana gi jasi maanḡkuthu'di mudhe'd mmahan mo dhali to yi'de/ isu/ mo be. ¹⁸ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: 'Doyi uni mmahani aha/ mo ma. ¹⁹ Dhali yan'ko'd a'di ki ƙana waambuhany 'kwani gwo mo mmo'ko 'pena 'cesh apowa sho mo. Dhali a'di ki bu'th maanḡkuthu'di mudhe'd mo dhali to yi'de/ nsu/ mo tani a'di ki hil 'kup ki 'ce'd a'di mo dhali a'di ki ɓi

maanḡkuthu'd ki imanciḵ a'di gwo mo dhali imanciḵ a'di gwo ki ɓiki uni ka waambuhany 'kwani mo be. ²⁰ Dhali uni 'baar mo shwaki a'di mo dhali uni ƙapḡunu mo. Dhali uni 'tu'dkina nura/ i'kume'd i'ce'dka su/ mo ki 'pisira/ maa kun 'ce'dkunu mo gun uri 'kup mo be. ²¹ Dhali uni gwansan kun shwakin mo tañi ta 'kwaniḡ gwas alaapi mudhe'd mo mmodhal up ka po/ mo dhali uɓi mo be.

Yesus Ya ki Sho'k e 'Kupa Al Yi'de/ mo

²² Dhali yan'ko'd a'di ki ƙor imanciḵ a'di gwo gwo mo mmose bwaa ƙur mo dhali iiyi ƙwa/a/ ki a'di mo mmo'ciṭṭha/ gap gi 'bana kamu/ mo ki a'di di'd mmodhala waambuhany 'kwani bway mo mmo/ii bway pa mo. ²³ Dhali yan'ko'd ki a'di dhalki'da waambuhany 'kwani 'pen mo tani a'di yaki bway 'kuwosha turga/ mo a'di 'de/ mo mmo'tho mo be. Ki mom'pimpili/ pu'dki'd mo tani a'di diki'd a'di 'de/ mmun mo. ²⁴ Hila ƙur ka tente/ yan mo tani a'di si'da ḡaṭḡin ka ris 'pena gap mo. A'di dorkina 'tham mo haali/ 'tham poshki'da po/ uni mo be. ²⁵ Dhali ki mo ta mon'twash/e mo tani a'di pu'dki'd e uni mo mmoya ki sho'k e 'kup yi'de/ mo be. ²⁶ Hili ki imanciḵ a'di gwo parki a'di e mo mmoya ki sho'k e 'kup yi'de/ mo tani uni deekina is mo kagahara mo mmo/o gwo mo ki: A'di ta'da arum mo be. Dhali uni cuukin mo kagahara haali/ uni ƙo/ki is mo be. ²⁷ Hili ki jahanne/ a'di ƙorki uni gwo mo mmo/o gwo mo ki: 'Bithi adu is mo ma. Aha/ tana a'di mo be. Dhalku/ is ki ƙo/ mo ma. ²⁸ Dhala Buṭerus ki thoḵ a'di gwo mo ki: Tapa, waḵki/ /e ta a'di mo tani yuḵi aha/ mmoyaku/ i /e i'kuyi'de/ mo ma. ²⁹ A'di ki o a'di gwo mo ki: Yayu/ mo ma. Wakan Buṭerus cuki mis 'pena ƙur mo dhali ya ki sho'k e 'kuyi'de/ mo dhali pu'da Yesus mo. ³⁰ Hili ki a'di parki 'tham e mo tani a'di ƙo/ki is mo dhali ƙelki mii 'pen mo mmociɓ yi'de/ mo. A'di gwoki'd mo ki: Tapa, woṭhi/ aha/ mo ma. ³¹ Dhala Yesus ki jahanne/ a'di jidhirki me'd piti mo dhali bu'th a'di mo mmo/o a'di gwo mo ki: Ayy wathi/ jin gwa'da monḡam gwo is ki gwa'd mo. Atinta shina /e bwa 'kup kan mo? ³² Dhali ki uni ciḡkin e bwam ma ƙur mo tani 'tham doshki'd mo be. ³³ Dhali uni gwansan kun 'kon e bwam ma ƙur mo tani luḡki a'di mo mmo/o gwo mo ki: Ka jinḡ gana/ /e ta Ya/ ma Arumgimis mo be.

Yesus Waɓki 'Kwani kun 'Bathan e Pa Jannisaaraṭ mo

³⁴ Dhali ki uni 'ciṭṭkina gap gi 'bana kamu/ mo tani uni pu'dkin mo e Bampa/ gi Pa Jannisaaraṭ mo be. ³⁵ Dhali ki 'kwani gi mo ɓaan nyiṭṭhi a'di mo tani uni hashki gwo e bampa/ 'baar mo kun 'kon ka kukul is mo dhali ƙala ris 'kwani kun 'bathan e a'di mo be. ³⁶ Dhali uni ḡapki a'di mo mmo'taki ta a'di 'twaman burriyem piti is ki me'd mo. Dhali aris uni gun taki a'di is ki me'd mo tani 'borkunu is mo be.

Gwon Dhamo/ jin Luḳu 'Peni 'Kwani Gwanyjaḳa/ mo

15 Dhali yan'ko'd 'Kwani Parisiyiin dhali iman'kwar to pu'dkina Yesu mo 'peni Pa Urushaliim mo dhali o a'di gwo mo ki: ² Atinta dhaṅa imanciḳ /e gwo gwon dhamo/ jin luḳu 'peni 'kwani gwanyjaḳa/ mo? Haali/ uni 'koki 'thur me'd buni ki yi'de/ nṭwa/a/ ki uni 'koki shwa to mo. ³ A'di ki thoḳ uni gwo mo ki: Dhali atinta si'da/ idhaṅa um gwoṅḳan ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo gom gway gi gwon dhamom bum jin luḳu mo? ⁴ Haali/ Arumgimis ḳanki gwo mo ki: Taḳi cim dhali kwan mo, dhali, A'di jin midi o gwonthus apo/ com mo walla kum mo tani dhalki a'di ka jinḡ gana/ iwu'd mo. ⁵ Hili um o gwo mo ki: Waḳki/ wathin 'de/ mi-di ṭor com gwo mo walla kum gwo mo ki: Ki a'di jin mi-na /e gam 'peni aha/ mo tani ḳikunu Arumgimis mo tani a'di midi diki mii ta gi mo mmotaḳ com mo. ⁶ Wakan gom gway gi gwon dhamom bum jin luḳu mo tani um ki puu Gwo ma Arumgimis mo be. ⁷ Um gun tana he'k e ka he'k e mo. Din ma Ishaya ki o um gwo is mowa ki a'di o gwo mo ki: ⁸ 'Kwani gwansan taḳ aha/ ki 'twam buni mo tani hili adum buni si'dasi'd 'peni aha/ mo be. ⁹ Uni luṅḳi aha/ ki pe'th mo be. Gwoṅḳan gi 'twaṅ 'kwani ṭora uni me'd gwoṅ gana/ mo be.

To gi Shi/i Wathi/ Is mo

¹⁰ Dhali a'di ki yuḳ 'kwani e a'di mo dhali o uni gwo mo ki: Ciḳi gwo mo ma dhali mish a'di 'ban mo. ¹¹ A'di diki ta to jin yaki 'twa/ wathi/ jin midi shi/ a'di mo hili a'di jin piyi'd 'peni 'twa/ wathi/ mo tani to yansan a'di ishi/ki wathi/ is mo be. ¹² Yan'ko'd imanciḳ a'di gwo pu'dkini a'di mo dhali o a'di gwo mo ki: Dina /e ki mish 'Kwani Parisiyiin 'kokunu mo mmogol mo ki uni ciḳki gwo yansan mo 'taa? ¹³ Dhali a'di thoḳki uni gwo mo mmo/o gwo mo ki: Aris to gun sinu 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ jin din ma Ababam pem e momis ki si mo tani uni minu yu'd mo be. ¹⁴ Dhalki uni 'kon, uni 'cena mo ma. Uni ta uni gun tana ja'da/ ka ja'da/ mo kun ṭoshki ta ashu/um bway mo be. Dhali waḳki/ wathiny ja'da/ sus ḳeny ja'da/ mo tani uni su/ mini ṭaki jis mo be. ¹⁵ Hila Buṭerus ki thoḳ a'di gwo mo ki: Ṭori aman 'pemen gwom 'bi'th/e yansan mo ma. ¹⁶ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: A/um si'da/ 'kon naskina/ kan mo mmomol gwo 'ban mo 'taa? ¹⁷ Kona um ki misha, ki to yin jin ya 'twa/ wathi/ mo mmoya bwa mo tani dhali wakan a'di ki pe moyi? ¹⁸ Hili to jin piyi'd mo 'peni 'twa/ wathi/ mo tani a'di yayi'd 'pena du mo dhali to yansan a'di ishi/ki wathi/ is mo be. ¹⁹ Haali/ 'pena du mo tani gwonthus kun kulumu mbwa mo pu'dkin mo mmo'kosha mee mo dhali mmota ḳal mo dhali mmomii miinyḳal mo dhali mmoḳwal to mo dhali mmo/o gwonthus apo/ wathiṅ kamu/ mo dhali mmothutha thu'th 'pen mo be. ²⁰ To gwansan uni ita to gun shi/i wathi/ is mo, hili mmoshwa to ki me'd kun 'konuki 'thur ki yi'de/ mo tani a'di diki shi/ wathi/ is mo be.

Moṅgam Gwo Is ma 'Bom gi Paṅ Kanaan mo

²¹ Dhali ka Yesu yaki'd mo 'peni mo yin mo tani a'di yaki'd mo e bampa/ gi Pan Sur mo dhali Pan Saydaa/ mo be. ²² Dhali hili a'bom gi Paṅ Kanaan 'peni bampa/ ḳaan mo tani pu'dki'd mo dhali cuu gwo mo ki: Miiyi mii apo/ aha/ mo ma, ayy Tapa, Ya/ ma Dawuu'd mo. 'Bwa/m pem bu'th ma ruma 'cesh kagahara mo. ²³ Hili a'di diki thoḳa yim gwo mo. Dhali imanciḳ a'di gwo pu'dkin mo dhali doṭ a'di gwo mo mmo/o gwo mo ki: Urka yim mo ma haali/ ayim cuu'di baṭḥ ana ḡ'ko'd mo be. ²⁴ Dhali a'di ki thoḳ gwo mo ki: Aha/ hashkunu mo jasi gom ḳa'bal gi gu'b ma Israyiil kun thiskunu e mo uni 'cena mo be. ²⁵ Hila yim pu'dki'd mo mmoḳa'b ki jin 'kupa'dupuni bwambori a'di mo mmo/o gwo mo ki: Tapa, woṭhi/ aha/ mo ma. ²⁶ Dhali a'di ki thoḳ a'di gwo mo ki: A'di yisa ta mii jin ha me'd mo mmobu'th maanḳuthu'd 'peni uḳi mo dhali ṭa'k a'di ka 'ka mo. ²⁷ Ayim thoḳ a'di gwo mo ki: Nye, Tapa, hili, a'ka uni mi-ni shwa kuluny maa kun ṭa'kkin mo 'pena tharabeesa gi tapam buni mo be. ²⁸ Yan'ko'd Yesu ki thoḳa yim gwo mo ki: Ayy, a'bom, dhan moṅgam gwo is pini caaca mo. Dhalki a'di miinu mo gom /e mo me'd jin dina a'di /e e bwa mo. Dhali 'bwa/m piti waḳkunu hila/ mo be.

Yesu Waḳki 'Kwani ka Ris mo be

²⁹ Dhala Yesu yaki'd 'peni mun mo dhali 'ciṭha/ gap gi Al ma Jaliil mo be. Dhali a'di seki'd e moṅ'kuwosh mo dhali a'di ḳa'bki'da 'cesh mmun mo be. ³⁰ Dhali awaambuhany 'kwani pu'dkini a'di mo mmosuski 'kwani e a'di mo, uni gun ta ḡwol mo dhali uni gun ḳutha is gunḳuru/ mo dhali uni gun tana ja'da/ mo dhali uni gun mol 'twa/ wal mo dhali kun tiya ka ris mo dhali uni ki 'thi uni mo e sho'k piti mo dhali a'di ki waḳ uni mo be. ³¹ Wakan awaambuhany 'kwani merkin mo be ki uni parki wathi/ e mo jin mol 'twa/ wal walki 'twa/ mo be, dhali uni gun ḳutha is gunḳuru/ mo 'borkunu is mo dhali uni gun ta ḡwol mo iikin ki sho'k mo dhali uni gun tana ja'da/ mo mishki mo mo dhali uni karkina Arumgimis gi 'kwani ma Israyiil ki ca mo be.

'Kwani Alaapi Doṅon kun ḳikunu Tonte/ mo

³² Dhali yan'ko'd Yesu ki yuḳ imanciḳ a'di gwo e a'di mo dhali o uni gwo mo ki: Aha/ ḳoca e eya waambuhany 'kwani mo be. Haali/ uni 'kon nyaḳki aha/ ka cim kwara shwane/ mo dhali uni dar gi tonte/ mmoshwa mo. Dhali aha/ 'tena bwa mmohash uni bway pa mo ki ṭe/ mo isi ciki/ haali/ uni mina buye/ i'thi mo mbway mo be. ³³ Dhali imanciḳ a'di gwo ki doṭ a'di gwo mo mmo/o gwo mo ki: 'Peni mana mmima ana gam tonte/ jin midi 'kosh jwa mo e bwam ma si'b mmahan mo mmoḳiya waambuhany 'kwani kun caaca wakan mo? ³⁴ Dhala Yesu ki o uni gwo mo ki: Um 'kona maanḳuthu'd ekata mo? Uni ki thoḳ a'di gwo mo ki: Mpesuyi, dhali ushi to yi'de/ idaḳa/ mo be. ³⁵ Dhali a'di ki ḳana waambuhany 'kwani gwo mo mmo'ko mo

mmo'ko 'pena 'cesh mo be. ³⁶ Dhali a'di ki bu'th maanḵuthu'di pesu/ mo dhali to yi'de/ mo dhali a'di ki 'bora 'bor bwa i is mo dhali a'di ki 'ce'd uni mo dhali ḡ uni ki imanciḡ a'di gwo mo mmoḡika waambuhany 'kwani mo be. ³⁷ Dhali ki uni 'baar mo shwakin mo dhali 'kokunu mo mmokap mo tani uni ki tul maanḵuthu'd is jin ta 'pisiṛa/ jin 'ce'dkunu bwa mo mmo'tu'da nura/ pesu/ 'peni jin urkunu 'kup mo be. ³⁸ Uni gwansan kun shwaki to mo tani tana alaapi doḡon mo mmodhal up ka po/ mo dhali uḡi mo be. ³⁹ Dhali a'di ki hasha waambuhany 'kwani mo dhali a'di ciḡki'd mo e bwam ma ḡur mo mmoya bampa/ gi Pa Majdal mo be.

Mmo/o Bwa ki Paṛ Jamas Mii E mo

16 Dhali 'Kwani Parisiyiin dhali 'Kwani Sadukiyyin pu'dkin mo dhali pal a'di ki gwo mo. Uni doṭki a'di mo mmoṭor uni jamas mii 'peni momis mo be. ² A'di ki thoḡ uni gwo mo ki: Ki mo ta mom'pimpili/ mo tani um ki o gwo mo ki: A'di midi ta a'di mompiriny mo shwane/ haali/ momis 'pera'per mo be. ³ Dhali ka'thamo/ tani a'di midi ta mon'thama punthar mo shwane/ mo haali/ momis 'pera'per mo dhali wuma wuma mo. Um mishina jo'da yir mii gi momis mo tani hili atinta 'kona um ki mishina jo'd jamas mii ma tee mo? ⁴ Um 'kwani gun tana nyaḡum yil kun ta thus ki thus kan mo dhali imanmii miinyḡal mo tani ḡapki jamas mii mo janta? bahili jamas mii minu ḡi um mo yisa hili isi ciki/ jamas mii ma Yuunaan mo. Wakan a'di ki dhal uni mo dhali ya mo be.

Acumaṭ gi 'Kwani Parisiyiin mo

⁵ Ki imanciḡ a'di gwo merkin e 'bana gapa kamu/ mo tani uni ḡaki maanḵuthu'd mo mmo'koki guyi jaḡ kamu/ mo be. ⁶ Yesus ki o uni gwo mo ki: Hili ki 'bore/ mo ma dhali jiyi acumaṭ gi 'Kwani Parisiyiin mo dhali 'Kwani Sadukiyyin mo ma. ⁷ Dhali uni su'kkin ki gwo mo, uni 'cena ḡem buni mo mmo/o gwo mo ki: Ana 'konaki guyu/ maa mo be. ⁸ Hila Yesus mishki gwo yansan mo dhali o uni gwo mo ki: Ayy um 'kwani kun gwa'da moḡgam gwo is ki gwa'd mo. Atinta suka um ki gwo ḡem bum kan mo? mmodara um ki tonṭe/ mo. ⁹ 'Kona um ki nyiṭh mo 'taa? 'Kona um ki ka gwo e gom maanḵuthu'd kun shwana 'kwani alaapi mudhe'd mo dhali anura/ ekata i'tu'dkina um mo mmotul is mo? ¹⁰ Walla maanḵuthu'di pesu/ kun shwana 'kwani alaapi doḡon mo dhali anura/ ekatinta i'tu'dkina um mmotul is mo? ¹¹ Atinta 'kona um ki nyiṭh mii mo ki aha/ dinaki o gwo mo gom tonṭe/ mo? Jiyi acumaṭ gi 'Kwani Parisiyiin mo dhali 'Kwani Sadukiyyin mo ma. ¹² Dhali yan'ko'd uni mishki gwo 'ban mo ki a'di diki ṭor uni gwo mo mmojiya cumat gi tonṭe/ mo, hili gom gwontor gi 'Kwani Parisiyiin mo dhali 'Kwani Sadukiyyin mo be.

Buterus A'di Ṭorki Mii eya Tente/ goma Yesus mo

¹³ Dhali ka Yesus pu'dki'd e bampa/ gi Paṛ Kaysariyya gi Pam Pilibbi mo tani a'di ki doṭ imanciḡ a'di gwo gwo

mo ki: Ki 'kwani oki Ya/ gi 'Kwani jana a'dan mo? ¹⁴ Dhali uni ki thoḡ a'di gwo mo ki: Kun tiya on ka Yohaana jin ta'da manmiyya mii ki yi'de/ mo. Dhali kun tiya on ki Iliyya mo. Dhali kun tiya on ka Irmiiya mo walla jan 'de/ 'peni imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo be. ¹⁵ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Hili ba um on ki aha/ tana aja mo? ¹⁶ Simaan Buterus thoḡ a'di gwo mo ki: /E tana Kristḡhos mo, Ya/ ma Arumgimis jin di'd ki e mo be. ¹⁷ Dhala Yesus ki thoḡ a'di gwo mo ki: Mom'bor mii gom /e mo, Simaan jin ta ya/ ma Yuuna mo. Haali/ buḡḡwar is mo dhala bas mo tani uni 'koki ṭor a'di yan eya tente/ e /e mo, hili, Ababam pem a'di jin di'd e momis mo be. ¹⁸ Dhali aha/ ṭora /e gwo mo, /e jin tana Buterus mo, dhali eya po/ wosh yan mo tani aha/ mina nyaḡa ḡaniisam pem mo, dhali mom'bi'th gi mowu mo tani midi diki pi a'di jipi/ mo be. ¹⁹ Aha/ mina ḡi /e amuptha/ gi Bampa/ gi Momis mo, dhali ma to yin jin miṇa /e nnon mo e mony'cesh mo tani a'di minu non mo e momis mo dhali ma to yin jin miṇa /e ndhal me'd e mony'cesh mo tani a'di minu dhal me'd e momis mo be. ²⁰ Yan'ko'd a'di ki ḡan imanciḡ a'di gwo gwo mo ki 'bi'th mo, mmodiki ṭor wathin ṭal 'deḡ kamu/ gwo mo ki a'di ta'da Kristḡhos mo be.

Yesus Ṭorki Wum Piti Itwa/a/ mo

²¹ 'Peni mo ḡaan mo tani Yesus ṭelki mii 'pen mo mmoṭor imanciḡ a'di gwo gwo mo ki a'di midi mii ya mo e Pa Urushaliim mo dhali 'kosh is ka nyor ki to ka ris mo 'peni 'kwani gwanyaja/ mo dhali 'peni igasiis mo dhali iman'kwar to mo, dhali a'di minu 'kosh jwa mo, dhali ka cim kwara mo tani a'di minu 'de'k mo be. ²² Dhala Buterus ki bu'th a'di mo dhali ṭel mii 'pen mo mmokucur a'di ki gwo mo mmo/o gwo mo ki: Arumgimis diki ṭosh kan mo, Tapa. Mii yansan midi diki pu'di /e ki sule/ sule/ mo be. ²³ Hili a'di ki ṭu'k mo dhali owa Buterus gwo mo ki: Seṭaan, yaku/ i'ko'di aha/ mo ma. /E noni aha/ 'kup mo. Haali/ /e diki di ki 'ban ma Arumgimis mo, hili /e din ka 'ban gi 'kwani mo be. ²⁴ Yan'ko'd Yesus ki ṭor imanciḡ a'di gwo gwo mo ki: Waḡki/ wathiḡ kamu/ midi yayu/ ibaṭh aha/ nsho'k mo tani dhalki a'di non is piti mo ma dhali 'de'k cwany'ciṭhan dhul piti mo dhali baṭh aha/ nsho'k mo. ²⁵ Haali/ a'diyin jin midi woṭh mondiki/em piti mo tani midi this a'di e mo dhali a'diyin jin midi this mondiki/ em piti e mo gom gway pem mo tani midi gam a'di mo be. ²⁶ Haali/ mii jin nyo/a wathi/ mo wakata si'da/ waḡki/ a'di gama'da ris to 'baar mo e mony'cesh yan mo dhali this mondiki/em piti e mo? Walla wathi/ midi wan mondiki/em piti 'ba/ ka tinta mo? ²⁷ Haali/ Ya/ gi 'Kwani midi pu'du/ mo nyaḡki iman'doyu gwom piti ilu/ mo ki mony'ca gi com mo dhali yan'ko'd a'di midi ḡi aris 'kwani 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ to jin wana e ki mii kun miikina uni mo be. ²⁸ Ka jin ḡana/ aha/ ona um gwo mo ki 'kwanin tiya 'kon kun doshkini mahan mo shwane/ mo tani uni mini 'koki nyok wu nṭwa/a/ mo ki uni 'koki paṛ Ya/ gi 'Kwani e mo mmopu'du/ mo nyaḡki Bampam piti mo be.

Mmowarkin ma Yesus Jamas Piti mo

17 Dhali 'ko'da cim pe'de/ mo tani Yesus ki susa Buṭerus nyaḳki a'di mo dhala Yakuub dhala Yohaana jin ta'da kam piti mo, dhali sus uni bway 'ku-wosh jin turatur uni 'cena mo. ² Dhali a'di ki war is piti mbwambori uni mo, dhali bwam/em piti 'twaḳki mo mo me'da tente/ mo dhali burriyem piti warki'd ki bany bany me'd monḳush mo be. ³ Dhali hili aMusa dhali Iliyya piki uni i is mo mmoṭora/ ṭor nyaḳki a'di mo be. ⁴ Dhala Buṭerus ki owa Yesus gwo mo ki: Tapa a'di 'boro'd gom aman mmo'kona aman mmahan mo. Waḳki/ /e ona bwa mo tani aha/ mina nyan ḳiṅṅa/ ik-wara mmahan mo, jan ṭal 'de/ gom /e mo dhali jan kamu/ goma Musa mo dhali jan kamu/ gom Iliyya mo be. ⁵ Ki a'di di'd mmo/o gwo mo tani hili arax jin kushu mo mo 'kamki uni is mo dhali 'twa/ 'pena raḳ yan mo tani o gwo mo ki: Yansan ta Ya/m pem jin enka/ mo, a'di jin 'borka/ bwa i is mo. Ciḳi a'di gwo mo ma. ⁶ Ki imanciḳ a'di gwo ciḳki gwo yan mo tani uni ṭa'kki bwam/em buni a'cesh mo dhali uni 'tu'dkunu mo ki monḳo/ is mo be. ⁷ Hila Yesus pu'dki'd mo dhali ta uni is ki me'd mo mmo/o gwo mo ki: Cuyi mis mo ma. Dhalku/ is ki ḳo/ mo ma. ⁸ Dhali ki uni 'de'kki em buni ki mis mo tani uni 'koki par wathiḳ kamu/ e mo, hili jasa Yesus a'di 'de/ mo be.

⁹ Dhali me'd jin pu'dkina uni ka 'cesh 'peni 'kuwosh mo tani Yesus ḳan uni gwo mo ki: Dhalku/ wathin ṭal 'deḳ kamu/ ki ṭor tonyjan yan mo ntagi Ya/ gi 'Kwani minu 'de'k mo 'peni mowu mo be. ¹⁰ Dhali imanciḳ a'di gwo doṭ a'di gwo mo ki: Atinta i/ona iman'kwar to gwo mo ki Iliyya midi mii pu'du/ nṭwa/a/ mo? ¹¹ A'di ki thoḳ uni gwo mo ki: Iliyya pu'dki'd mo dhali a'di midi thoson aris to 'baar mo be. ¹² Hili aha/ ṭora um gwo mo ki Iliyya a'di pu'dki'd hila/ mo dhali uni 'koki mish a'di mo, hili uni ki mii a'diyin jin 'bor uni bwa mo. Wakan si'da/ Ya/ gi 'Kwani mina isi 'kosh ka nyor mo e me'd buni mo be. ¹³ Dhali yan'ko'd imanciḳ a'di gwo mishki gwo 'ban mo ki a'di ṭorki uni gwo mo goma Yohaana jin ta'da manmiiya mii ki yi'de/ mo be.

Yesus Waḳi'da 'Ci jin Bu'thkin ma Rum Thus jin Nyor o'd mo

¹⁴ Dhali ki uni pu'dkin eya waambuhany 'kwani mo tani wathiḳ kamu/ pu'dki'd e a'di mo dhali ḳa'bki jin 'kupa'dupuni bwambori a'di mo dhali o gwo mo ki: ¹⁵ Tapa, miiyi mii apo/ ya/m pem mo ma. Haali/ a'di wu gampaḳ mo dhali a'di 'kosha is ka nyor kagahara mo. Haali/ me'd ka ris a'di biṭki'd e bwam o'd mo dhali me'd ka ris a'di biṭki'd e bwam yi'de/ mo be. ¹⁶ Dhali aha/ suskina a'di e imanciḳ /e gwo mo tani dhali uni 'koki mish a'di waḳ mo be. ¹⁷ Dhala Yesus ki thoḳ uni gwo mo ki: Ayy, um 'kwani kun aṭha monḳam gwo is ki aṭh kan mo dhali kun ḳaca ii ki ḳaca mo eya nyaḳum yil bum mo, aha/ mina di i um ki mo gi wakata mo? Dhali ki mo gi wakata imiga/ i'dim 'kup e um mo sa/? Susi a'di mmahan i aha/ mo ma. ¹⁸ Dhala Yesus ki ḳucur a'di

ki gwo mo dhali aruma 'cesh pu'dki'd ka pije/ 'peni a'di mo dhali a'ci a'di waḳunu ki jahanne/ mo be. ¹⁹ Dhali yan'ko'd imanciḳ a'di gwo pu'dkina Yesus mo uni 'cena mo dhali o a'di gwo mo ki: Atinta 'kona aman ki mish a'di ur ka pije/ mo sa/? ²⁰ A'di ki thoḳ uni gwo mo ki: Haali/ monḳam gwo is bum gwa'dagwa'd mo. Haali/ ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki, waḳki/ um mini ta gi monḳam gwo is me'd emen to jin miinuwa 'tash mo tani um mini o wosha turga/ yansan gwo mo ki: Dhalki a'di joḳu/ mo 'peni mo yansan is 'ko'di mun mo ma tani dhali a'di minu joḳ mo dhali toḳ kamu/ yisa di'da jin minu mol mii gom um mo be. ²¹ Hili mii yansan midi diki piyu/ 'kup ka pije/ mo hili isi ciki/ ki mon'tho mo dhali ki monḳa/ to mo be.

Doḳ/e aYesus Ṭorki Mowum Piti Iṭwa/a/ mo

²² Me'd jin tulkina uni is mo mmonṭal 'de/ mo e Pany Jaliil mo tani Yesus ki o uni gwo mo ki: Ya/ gi 'Kwani minu ḳi 'kwanin thusi me'd mo be. ²³ Dhali uni mini 'kosh a'di jwa mo dhali a'di minu 'de'k ka cim kwara mo. Dhali uni butha 'tham kagahara mo be.

Mmoḳiya Guurush gom Gu'b gi Mondheleladhelel mo

²⁴ Dhali ki uni pu'dkin e Paḳ Kapranahuum mo tani imantera tulpa/ gom gu'b gi mondheleladhelel mo pu'dkina Buṭerus mo dhali o a'di gwo mo ki: Din ma manṭor gwom bum ki ḳiya thulpa/ mo 'taa? ²⁵ A'di ki o a'di gwo mo ki: Nye. Dhali ki a'di pu'dki bway pa mo tani Yesus ki ṭora ṭor ki a'di nṭwa/a/ mo mmo/o gwo mo ki: Atinta kuluma /e mbwa mo, Simaan? 'Peni mana iḳal ma maliḳ kun 'kon e mony'cesha thulpa/ mo dhali to gun woṭhu/ 'kup mo? 'Peni iya/m buni mo 'taa? Walla 'peni kun tiya mo? ²⁶ Dhali a'di o a'di gwo mo ki: 'Peni kun tiya mo tani Yesus ki o a'di gwo mo ki: Wakan iya/ 'kon ki 'kus mo. ²⁷ Bahili mmomina ana 'koki kol uni mo tani yaku/ mo e yi'de/ mo ma dhali biṭa bi'c mo dhali bu'th wa'c jin yayi'di ṭwa/a/ ka pije/ mo dhali ki /e mini ḳa'd a'di 'twa/ mo tani /e mini gama guurush e 'twam piti mo. Buthi ḳaan mo dhali ḳi a'di ki uni mo gom aha/ mo dhali gom is pini mo.

Kaja A'di Cade?

18 Dhali ka tee ḳaan mo tani imanciḳ a'di gwo pu'dkina Yesus mo dhali o a'di gwo mo ki: Kaja a'di ica'd mo e Bampa/ gi Momis mo? ² Dhali a'di ki yuḳa 'ci mo dhali kar a'di e bwaman uni mo ³ dhali o gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki isi ci-ki/ waḳki/ um 'koki ṭu'k mo dhali war ki uḳi mo tani um mini 'koki se Bampa/ gi Momis ki sule/ mo be. ⁴ A'diyin jin kar is piti ki gwa'd mo mmowa e ka 'ci yansan mo tani a'di icaaca mo e Bampa/ gi Momis mo be.

⁵ A'diyin jin midi budha 'ci gi wakansan ki gway pem mo tani a'di buthi aha/ mo be. ⁶ Hili a'diyin jin midi raḳ jan ṭal 'de/ 'peni uni gwansan kun gwa'dan kun gam gwo is e aha/ mo mmomii miinthus mo tani a'di midi 'taki 'bor mo gom a'di ka dhan wosha caaga/ minu 'taki

deḡ a'di e 'bam piti mo dhali biṭ a'di mo e ḡulkun yi'de/ mo be.

Mompal gom Miinthus mo

⁷Wayyi e 'kwaniny'cesh mo gom mompal gi miinthus mo. Haali/ a'di ta mii jin midi ta mii mo ki mompal mini pu'du/ mo. Dhali hili, wayyi e wathi/, a'di jin pu'dkina mompal 'peni cine/ mo be. ⁸Dhali waḡki/ me'd pini wal-la sho'k pini raḡ /e mo mmomii miinthus mo tani 'ciṭhi/ uni mo ma dhali ṭaki uni asho 'peni /e mo haali/ a'di 'boro'd gom /e mo mmociḡ mondiki/e ki ḡul mo walla ki ḡwol mo jin minu 'koki biṭ /e ki me'd su/ mo walla ki sho'k su/ mo e mo ma al o'd ki sule/ mo be. ⁹Dhali waḡki/ em pini raḡ /e mo mmomii miinthus mo tani buḡi a'di mo ma dhali biṭi a'di ka piḡe/ 'peni /e mo. A'di 'boro'd gom /e mo mmociḡ mondiki/e ki en ṭal 'de/ mo jin minu 'koki biṭ /e ki e su/ mo e mo ma al o'd jin ḡaka-caḡaka'c mo be.

Gwom 'Bi'th/e gom Ḳa'bal jin Thisi E mo

¹⁰Hil ki 'bore/ ki um mini 'koki waḡ jan ṭal 'deḡ kamu/ 'peni uni gwansan kun gwa'dan mo haali/ aha/ ṭora /e gwo mo ki e momis mo tani iman'doyu gwom buni isa yempa/ uni hilki bwam/e ma Ababam pem jin di'd e momis mo be. ¹¹Haali/ Ya/ gi 'Kwani pu'dki'd mo mmowoṭh uni gun thiskunu e mo be. ¹²Um kulumi gwo mbwa jin wakata mo? Waḡki/ wathi/ ta gi ḡa'bal iss 'kwanimpa mmudhe'd mo dhali jan ṭal 'deḡ kamu/ 'peni uni thiski e mo tani mina a'di diki dhal uni iss 'kwanimpa mmudhe'd aṭḡka 'de/ mo e moḡ'kuwosh mo dhali ya mo mmoḡap jin ṭal 'de/ jin thiski e mo 'taa? ¹³Dhali waḡki/ a'di ki gam a'di mo tani ka jin gana/ aha/ ṭora /e gwo mo ki a'di 'kunya bwa ki 'kuny kagahara mo gom a'di jin 'dap uni 'twa/ ka iss 'kwanimpa mmudhe'd aṭḡka 'de/ mo kun 'koki this e mo ki sule/ mo. ¹⁴Wakan a'di si'da/ diki ta bwa ma Ababam pem jin di'd e momis mo ki jan ṭal 'deḡ kamu/ 'peni uni gwansan kun gwa'dan mo tani minu 'taki 'koki 'ce'd sho'k mo be.

Akam gi Miiki Miinthus mo

¹⁵Waḡka kam pini mii miinthus apo/ /e mo tani yaku/ mo dhali ṭor a'di miim piti mo ce um su/ mo, /e dhali a'di 'de/ mo. Waḡki/ a'di ciḡ /e gwo mo tani /e warana kan mo be. ¹⁶Hili waḡki/ a'di diki ciḡ gwo mo tani susi jan ṭal 'deḡ kamu/ mo walla su/ mo nyaḡki /e mo ki aris gwo 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ kun onu mo minu 'da'b 'pen mo mmota du'd gwo gi 'twarḡ 'kwani su/ mo walla kwara mo be. ¹⁷Waḡki/ a'di ki ush gwo ciḡ 'peni uni mo tani ṭori a'di ki 'kwaninḡ ḡaniisa mo, dhali waḡki/ a'di si'da/ ki ush gwo gi 'kwaninḡ ḡaniisa ciḡ mo tani dhalki a'di wara'd gom /e ki wathi/ jin diki ta Wathi/ Yahuuda/ mo dhali ka mantera thulpa/ mo be. ¹⁸Ka jin gana/ aha/ ṭora um gwo mo ki ma to yin jin mina umi nnon mo e mony'cesh yansan mo tani a'di minu non mo e momis mo dhali ma to yin jin mina umi dhal me'd mo e mony'cesh mo tani a'di minu dhal me'd mo e momis mo be. ¹⁹Doḡ/e aha/ ona um gwo mo ki waḡki/ 'kwani

'koni su/ mbwam um kun gami gwo me'd mo e mony'cesh mo gom ma to yin jin mina uni doṭ mo tani a'di minu mii gom uni ki gway ma Ababam pem jin di'd e momis mo be. ²⁰Haali/ waḡki/ 'kwani 'koni su/ mo wal-la kwara mo kun tuli is mo e gway pem mo tani aha/ dina e bwam uni mo be.

Gwom 'Bi'th/e gom Ḳinḡina/ jin Diki Dhala Kamu/ Amurem Piti 'Pen mo

²¹Dhali yan'ko'd Buṭerus pu'dki'd mo dhali o a'di gwo mo ki: Tapa, me'd ekata min ma kam pem mmii miinthus apo/ aha/ mo dhali aha/ ki dhal a'di miinthus piti 'pen mo? a/me'd kun 'koni saba kana? ²²Yesus ki thoḡ a'di gwo mo ki: Aha/ dinaki o /e gwo mo ki jasi me'di saba mo, hili me'd saba/iin pi saba mo.

²³Wakan Bampa/ gi Momis minu kar ka par 'ban ka malikḡ jin thosoni gwo nyaḡki ḡinḡinam piti mo gom to gun deḡu e mo. ²⁴Ki a'di ṭelki mii 'pen mo mmoderḡ a'di e mo tani jaḡ kamu/ suskunu mo e a'di mo jin din ma murem piti m'ba/ mo ki dhan † kuluny 'dolkon alaapi 'kume'd mo. ²⁵Dhali ki a'di diki mish mmoci a'di to mo tani tapam piti ḡanki gwo mo ki a'di minu yol mo nyaḡki ashim piti mo dhali ki uḡim piti ilu/ mo dhali ka ris to 'baar mo kun tana a'di mo tani, dhali mii jin din ma mure/ a'di m'ba/ mo tani minu ḡi mo be. ²⁶Wakan ḡinḡina/ a'di biṭki'd ki jin 'kupa'dupuni sho'k piti mo mmowoṭh gwo is gom a'di mo mmo/o gwo mo ki: Tapa, 'kuḡi bwa gom aha/ mo ma dhali aha/ mina ḡi /e aris to 'baar mo be. ²⁷Dhali gom miiny ḡinḡina/ jin miikina a'di mo gom a'di mo tani tapa gi ḡinḡina/ ki 'cuḡ a'di 'ba/ mo dhali dhal a'di amurem piti 'pen mo be. ²⁸Hili eny ḡinḡinan 'de/ yan mo tani me'd jin yakina a'di ka piḡe/ mo tani a'di gamki 'kup ki ḡinḡinam pitinḡ kamu/ mo a'di jin din ma mure/ a'di m'ba/ mo ka riyaal iss 'kwanimpa ikwara mo. Dhali a'di ki jigiṭ a'di 'ba/ ki me'd mo dhali o gwo mo ki: Ḳiyaa/ to jin din ma mure/ /e m'ba/ mo ma. ²⁹Wakan agarr piti jin nyaḡa a'di aṭu'c mii mo tani biṭki'da 'cesh mo dhali woṭh a'di gwo is mo mmo/o gwo mo ki: 'Kuḡi bwa gom aha/ mo ma dhali aha/ mina ḡi /e amurem pini mo be. ³⁰A'di ushu'd mo dhali ya mo dhali kar a'di eya sijin mo ntagi a'di midi 'taki ḡiya mure/ mo be. ³¹Ki imannyaḡa ṭu'c mii ki a'di, ki uni parki a'di jin bu'thki embul mo mo tani uni butha 'tham kagahara mo dhali uni ki ii mo dhali ḡi gwo e tapam buni mo goma ris to gwansan kun bu'thki embul mo mo be. ³²Dhali yan'ko'd tapam piti ki doṭ a'di gwo mo dhali o a'di gwo mo ki: /E ta ḡinḡina/ jin ta thus ki thus mo. Aha/ dhalkina /e arisa murem pini 'peni 'baar mo haali/ /e wuki aha/ jwa i is mo be. ³³Dhali /e mini 'taki diki ta gi momiimii apo/ amannyaḡa ṭu'c pini mii mo me'd jin miikika/ mii apo/ /e mo? ³⁴Dhali ka nyor mo tani tapam piti a'di ki ḡi a'di ki imanjiya sijin mo ntagi a'di midi 'taki ḡi amurem piti 'baar mo be.

³⁵Wakan si'da/ Ababam pem jin di'd e momis mo midi mii kan goma ris umi 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo waḡ-

† Dhan kuluny 'dolkon 'de/ wana e ka jineeh iss 'kwanimpa ka iss 'de/ aṭḡa iss 'de/ apo/ mo.

ki/ um 'koki dhal ikam bum amure/ miinthus buni 'pen 'pena dum bum gana/ mo be.

Yesus Ṭorki Gwo gom Mo jin Dhaluwa Dhal 'Pen mo

19 Dhal ka Yesus 'baarki'da ris gwo gwansan mo mmo/o mo tani a'di yakid mo 'peni Pany Jaliil mo dhali ciç mo e Bampa/ Yahuudiyya mo e bwampo/ Yi'deñ Kūmma/ Uurdun mo be. ² Dhali adhana waambuhany 'kwani caaca baṭṭhi ki a'di nsho'k mo dhali a'di ki waç uni mo be. ³ Dhali 'Kwani Parisiyiin pu'dkini a'di mo dhali pal a'di ki gwo mo mmo/o gwo mo ki: A'di ta mii jin dhala gwoṅkan bway mo mmomina wathi/ thoson gwo mo mmodhal ashim piti 'pen mo goma ris miin tiya kun ṭocon mo 'taa? ⁴ A'di ki thoḳ gwo mo ki: 'Kona um ki deñ gwo e mo ki a'di jin uḳki uni 'peni ka muṅ'kup mo uḳki uni mo mmota wathiṅ gwaṭṭh mo dhali wathim 'bomi mo 'taa? ⁵ Dhali a'di ki o gwo mo ki: Haali/ gom 'kup mii gi wakan mo tani wathi/ midi mii dhal com 'pen mo dhali kum 'pen mo dhali gam is me'd ki ashim piti mo dhali uni su/ ṭala buṅgwar isa ṭal 'de/ mo be. ⁶ Wakan uni doḳ/e 'koni su/ doḳ/e yisa. Hili uni ṭal 'de/ mo. Haali/ gwo gi wakan mo tani a'di jin gam ma Arumgimis is mo mmota isa 'de/ mo tani dhalku/ ki dhal wathiṅ kamu/ bway mo mmokwa/ uni bwa mo. ⁷ Dhali uni ki thoḳ a'di gwo mo ki: Ba katinta iḳan ma Musa gwo mo ki wathin ṭal 'de/ midi thosona warka/ jin dhaluwa dhal 'pen mo mmodhala yim 'pen mo? ⁸ Dhali a'di ki thoḳ uni gwo mo ki: Haali/ adum bum kun 'bitha'bi'th mo tani aMusa dhalki um bway mo ba/ mmodhal up bum 'pen mo, hili 'peni ka muṅ'kup mo tani a'di yisa wakana. ⁹ Dhali aha/ ona um gwo mo ki: A'diyin jin midi dhal ashim piti 'pen mo gom ma to gunn kun ṭocon mo dhali mash jaṅ kamu/ mo tani a'di miiki miinyçal mo be. Mo ma dhal 'pen midi diki mii di mo gom ma to gunn kun ṭocon mo, hili isi ciki/ mo waḳka 'bom mii miinyçal ki wathiṅ kamu/ mo be. Dhali a'diyin jin midi masha 'bom jin dhal ma kaṭṭhim piti 'pen mo tani a'di miiki miinyçal mo.

¹⁰ Dhali imanciḳ a'di gwo o a'di gwo mo ki: Waḳki/ wakan gom wathiṅ gwaṭṭh mo gom gwo gi ash mo tani mane shi/ miim 'boro'd jin minu mash mo? ¹¹ Hili a'di ki o uni gwo mo ki: Aris 'kwani 'baar mo yisa mini bu'th gwo yansan mo yisa, hili jasi uni gwansan kun cikunu a'di mo be. ¹² Haali/ 'kwanin tiya 'kon ki mantil wakan mo 'peni mo jin dhodhu uni mo dhali 'kwanin tiya 'kon kun ta mantil 'peni mantil kun miina 'kwani uni mo dhali 'kwanin tiya 'kon kun mii is buni ki mantil mo uni 'cena mo gom gway gi Bampa/ gi Momis mo. A'di jin mishi gwo yansan bu'th mo tani dhalki a'di bu'th a'di mo ma.

Yesus 'Borki Ushi Uçin Gwa'dga/ Mii mo

¹³ Dhali yan'ko'd 'kwani 'kon mmokali uçi i a'di mo ki a'di midi kar me'd piti apo/ uni mo dhali 'tho mo. Dhali imanciḳ a'di gwo uni ḳucurki 'kwani ki gwo mo be. ¹⁴ Hila Yesus ki o gwo mo ki: Dhalki uçi iyyini aha/ mo ma. Dhalki uni ki non mo haali/ e Bampa/ gi Momis

mo tani a'di ta'd gi uni gi wakan mo be. ¹⁵ Dhali a'di ki kar me'd piti apo/ uni mo dhali ya mo be.

Wathin Dhuru'c jin Ta Pa ki Pa mo

¹⁶ Dhali hili, jan 'de/ pu'dki'di a'di mo mmo/o gwo mo ki: Manṭor gwo, tom 'boro'd jin miga/ mii mii mo ta'da ta mo? mmogam mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo. ¹⁷ Dhali a'di ki thoḳ a'di gwo mo ki: Atinta doṭa /e aha/ gwo mo gom a'di jin 'boro'd mo? Jan ṭal 'deñ kamu/ di'd jin 'boro'd mo. Waḳki/ /e mini 'taki ciç mondi-ki/e mo tani dhuyi gwoṅkan kun 'kwarkunu mo ma. ¹⁸ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Jana? Dhala Yesus ki thoḳ a'di gwo mo ki: /E mini mii dhalka 'kosh ki mii 'kosh mo. /E mini mii dhalki çal ki mii mii mo. Dhali /e mini mii dhalku/ ki mii ḳwal to mo. Dhali /e mini mii dhalku/ ki aḳ wathiṅ kamu/ gwo i is mo. ¹⁹ Taḳi cim dhali kwan mo dhali /e mini ena mannyaḳ ç'a'b pini me'd is piniṅ gana/ mo be. ²⁰ Dhali dhuru'c wathi/ ki thoḳ a'di gwo mo ki: Aris to gwansani 'baar mo tani mi-ikika/ mo. Dhali to jin wakata i/aṭṭhka/ mo? ²¹ Yesus ki thoḳ a'di gwo mo ki: Waḳki/ /e mini 'taki ta wathim 'borgaṅ gana/ mo tani yaku/ mo dhali yola ris to kun tana /e mo, dhali çiki uni ki 'kwani kun hatha'ko'd mo, dhali /e mini gam to kun ish ḳumma/ mo e momis mo. Dhali yayu/ mo mmobaṭṭh aha/ nsho'k mo. ²² Ki wathin dhuru'c ciḳki gwo yansan mo tani a'di yakid mo ki bwa jin diṭadiṭ mo, haali/ a'di ta wathi/ jin isha to ka enthus mo be.

²³ Dhala Yesus ki o imanciḳ a'di gwo gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki: A'di diṭa mii ki diṭ mo gom wathi/ jin ta pa ki pa mo mmociç Bampa/ gi Momis mo be. ²⁴ Doḳ/e aha/ ṭora um gwo mo ki: A'di 'disha mii ki 'dish mo gom kalman mo mmoya ki solol e jisa 'dipira/ mo mmodhal wathimpa e i is mo, a'di jin ta pa ki pa mo mmociç Bampa/ ma Arumgimis mo be.

²⁵ Ki imanciḳ a'di gwo ciḳki gwo yansan mo tani uni 'kokin mo mmomer kagahara mo mmo/o gwo mo ki: Waḳki/ a'di wakan mo tani ba ija a'di mminu iwotṭh mo? ²⁶ Hila Yesus ki hil uni mo dhali o uni gwo mo ki: Ki mi-ij 'kwani mo tani a'di molu mii mo, hili ka Arumgimis mo tani aris to 'baar mo mishu mii mo be. ²⁷ Dhali yan'ko'd Buṭerus ki thoḳ a'di gwo mo ki: Hili, aman dhalkina aris to 'peni 'baar mo dhali baṭṭh /e nsho'k mo dhali aman mina ta ga ta mo? ²⁸ Yesus ki thoḳ uni gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ ṭora um gwo mo ki e momis jin this dhali e mony'cesh jin this mo tani ki Ya/ gi 'Kwani midi ç'a'ba po/ ḳursi gi monycam piti mo tani um kun baṭṭhi aha/ nsho'k mo tani mini 'ko si'da/ apowa ḳursi ma maliḳ kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo mmodwall uçi ma Israyiil gwo mo, uni kun 'kon ma waḳi 'kume'd i'ce'dka su/ mo be. ²⁹ Dhali aris 'kwani 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ uni gun dhalki gu'b buni 'pen mo walla ikam buni mo walla i'bwah buni mo walla icom mo walla ikum mo walla uçim buni mo walla mo gom gway pem mo tani uni mini bu'th to ki me'd iss 'kwanimpa mmudhe'd mo dhali ta gi mal gi moṅ'ko-ki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo. ³⁰ Hili 'kwani ka ris kun

'koni ṭwa/a/ mo tani uni minu dhu ṅ'ko'd mo be dhali uni gun 'koni 'ko'd mo tani minu dhu ṅṭwa/a/ mo be.

Imanmiiya Ṭu'c e Bwam Monsinu mo

20 Haali/ Bampa/ gi Momis a'di wana e ki wathi/ jin cila gu'b mo, a'di jin ya'd mo mon'thamo/ ka'tum mo mmonṅap imanmiiya ṭu'c mo gom bwaman monsinum piti mo be. ² 'Ko'di gwo jin gama a'di me'd nyaḳki imanmiiya ṭu'c piti mo gom nasa guurush ka tee mo tani a'di ki hash uni e bwaman monsinum piti mo be. ³ Dhali a'di yaki'd mo doḳ/e ka tente/ ta'da tente/ pedoṅon mo tani a'di parki 'kwanin tiya e mo mmodosh mo ka wuny is e mo ma suug mo be. ⁴ Dhali e uni mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: Um mini ii e bwaman monsinum pem mo si'da/ dhali a'diyin jin 'boro'd mo tani aha/ mina ḳi um a'di mo. Wakan uni iikin mo be. ⁵ Gom ya jin yana a'di doḳ/e ka tente/ di'di bwan 'kup mo dhali ka tente/ kwara mo tani a'di ki mii mii jin nyaḳka'd kan mo si'da/. ⁶ Dhali ka tente/ ta'da tente/ mudhe'd mo tani a'di yaki'd mo dhali gam kun tiya mmodosh mo dhali a'di ki o uni gwo ki: Atinta dosha um mmahan ka wuny is kan iyula tee mo? ⁷ Uni ki thoḳ a'di gwo mo ki: Haali/ wathin ṭal 'de/ yisa di'da jin ṅapi aman mo. A'di ki o uni gwo mo ki: Um mini iiku/ mo e bwaman monsinum pem mo si'da/. ⁸ Dhali ki mom'pimpili/ pu'dki'd mo tani com gi monsinu o'da mandhu tom piti gwo mo ki: Yuḳi imanmiiya ṭu'c mo dhali ḳi uni tom buni gun miina uniya ṭu'c mo mmotel 'pen nyaḳki uni gun 'ko'd mo ntagi uni kun 'koni ṭwa/a/ mo be. ⁹ Dhali ki uni gwansan kun yuḳkunu mo ka tente/ mudhe'd pu'dkin mo tani uni ka 'deṭe/ 'deṭe/ bu'thki nasa guurush mo. ¹⁰ Dhali ki uni kun 'koni ṭwa/a/ pu'dkin mo tani uni kulumki gwo i bwa mo ki uni mini 'taki bu'th ki nyanye/ mo. Hili uni 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ si'da/ bu'thki nasa guurush si'da/ mo be. ¹¹ Dhali ki uni bu'thki uni mo tani uni miikina gumgum apo/ com gu'b mo ¹² mmo/o gwo mo ki: Uni gwansan kun miikina ṭu'c ṅ'ko'd mo ka jasa tenten 'de/ mo tani dhali /e ki dhu uni mmonyakki aman mana, aman kun miikina ṭu'c kun diṭadiṭ ka tente/ jin 'batha'ba'th kan mo. ¹³ Hili a'di thoḳ jan ṭal 'deṅ kamu/ gwo mo 'peni uni mo ki: Akam pema, aha/ dinaki mii /e ki shi/ mo. Dina /e ki gam gwo me'd ki aha/ mo gom nasa guurush mo 'taa? ¹⁴ Buthi a'di jin ta jim pini mo ma dhali yaku/ mo. Aha/ kwanykina a'di jin ḳika/ uni gwansan mo kun iiyini 'ko'd mo me'd jin ḳikika/ /e mo be. ¹⁵ Aha/ dina bway ki ḳany mo be mmomii to jin oyaa/ bwa mo gom a'di jin ta jim pem mo be. Walla mina /e ta ham 'kus mo gom aha/ mmomiga/ mii ka 'the mo ki 'bore/ mo 'taa? ¹⁶ Wakan uni gun 'koni 'ko'd mo tani minu dhu ṅṭwa/a/ mo dhali uni gun 'koni ṭwa/a/ mo tani minu dhu ṅ'ko'd mo be.

Yesus Ṭorki Mowum Piti Iṭwa/a/ Me'di Kwara mo

¹⁷ Dhali ka Yesus yaki'd ka gagamis e Pa Urushaliim mo tani a'di suski imanciḳ a'di gwo i'kume'd i'ce'dka su/ mo uni 'cena mo dhali e bway mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: ¹⁸ Hili ana iina ii ka gagamis e Pa Urushaliim mo,

dhali Ya/ gi 'Kwani minu ḳi 'kwaniṅ gasiis kun cani me'd mo dhali iman'kwar to mo, dhali uni mini waḳ a'di mo mmo'kosh a'di jwa mo be. ¹⁹ Dhali uni mini ḳi a'di ki 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo mmomii a'di ka maḳ mo dhali mmodor a'di mo dhali 'kosh a'di mo ki cwany'ciṭṭhan dhul mo, dhali a'di midi cu mis mo ka cim kwara mo be.

Gwondoṭ ma Yakuub dhala Yohaana mo

²⁰ Dhali yan'ko'd ata'da gi iya/ ma Sebadi pu'dkini a'di mo nyaḳki iya/m piti mo dhali 'ko ki jin 'kupa'dupuni bwambori a'di mo, dhala yim ki doṭ a'di gwo mo gom to mo. ²¹ Dhali a'di ki owa yim gwo mo ki: Atinta ṅapa /e mo? Ayim ki thoḳ a'di gwo mo ki: Ḳani iya/m pem su/ gwansan gwo mo ma mmo'ko mo, jan 'de/ midi ḳa'b /e ki me'da bim poros pini mo dhali jan 'de/ midi ḳa'b /e ki me'da biny cam pini mo e bampam pini mo be. ²² Hila Yesus ki thoḳ a'di gwo mo ki: Um 'koki mish to jin doṭkina um mo be. Um mini mish piya ḳubbaaya jin pikika/ mo 'taa? Uni ki thoḳ a'di gwo mo ki: Aman mina mish mii mo be. ²³ A'di ki thoḳ uni gwo mo ki: Um mini piya ḳubbaayam pem mo. Hili mmo'ko aha/ ki me'da bim poros pem mo dhali ki me'da cam pem mo tani a'di diki ta miim pem mmodhal um bway mo, haali/ a'di ta mo gom uni gwansan kun thosonkin ma Ababam pem mo gom uni mo be. ²⁴ Dhali ki uni gun 'koni 'kume'd ciḳki gwo yan mo tani uni 'kokin ka nyor mo apo/ uni su/ gwansan mo kun ta ikam mo be. ²⁵ Hila Yesus yuḳki uni mo dhali o gwo mo ki: Um mishki mo mo ki tapa kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo mii mi-in tapa apo/ uni mo dhali 'kwanim buni gun can mo miiki moshirr apo/ uni mo be. ²⁶ Mii yansan minu 'koki mii wakan e bwam um mo. Hili a'diyin jin midi 'taki ca mo mbwam um mo tani a'di midi mii ta amanmiiya ṭu'c bum mo. ²⁷ Dhali a'diyin jin midi 'taki di ṅṭwa/a/ mbwam um mo tani a'di midi mii ta ḳiṅkinam bum mo be. ²⁸ Wakansan me'd Ya/ gi 'Kwani pu'dki'd mo ki a'di minu 'koki mii to mo tani hili ki a'di midi mii to gom 'kwani mo dhali mmoḳi mondiki/em piti mo mmota amangwam gom 'kwani ka ris mo be.

'Kwani Su/ kun Bu'thki Momish Mo mo

²⁹ Dhali me'd jin iikina uni ka piye/ mo 'peni Pa Ariiha mo tani adhana waambuhany 'kwani baṭṭhi a'di nsho'k mo be. ³⁰ Dhali hili 'kwaniny ja'da/ isu/ 'kokin e shemen bway mo be. Ki uni ciḳki gwo ka Yesus yaki'd ki yampe mo tani uni cuu gwo kagahara ki: Miiyi mii apo/ aman mo ma, Ya/ ma Dawuu'd mo. ³¹ Dhali awaambuhany 'kwani ḳucurki uni ki gwo mo mmoṭor uni gwo mo mmo'ko ki shwam mo. Hili uni cuukin kagahara ki nyanye/ mo ki: Tapa, miiyi mii apo/ aman mo ma, Ya/ ma Dawuu'd mo. ³² Dhala Yesus doshki'd mo dhali yuḳ uni mo dhali o gwo mo ki: Atinta o um bwa jin miga/ mii gom um mo? ³³ Uni thoḳ a'di gwo mo ki: Tapa, dhal-ki em bam ḳa'du mo ma. ³⁴ Dhala Yesus ki ḳwo'c uni e i is mo dhali ta uni em buni ki me'd mo, dhali ki ja-

hanne/ uni bu'thki momish mom buni mo dhali uni bathki a'di nsho'k mo be.

Mo jin Pinu Mii E mo Mmociḡ Pa Urushaliim mo

21 Dhali ki uni 'dishkin e Pa Urushaliim mo dhali pu'd mo e Pam Beetpaji mo e 'Kuwosh Setuun mo tani yan'ko'd Yesus ki hash imanciḡ a'di gwo isu/ mo ²mmo/o uni gwo mo ki: Iiku/ mo ma e bampa/ jin di'd ka par 'bani um mo dhali ki jahanne/ um mini gam thuluny jin shi'du/ mo dhali aran nyaḡ di ki a'di mo. 'Cuḡi uni mo dhali 'doyu/ uni i aha/ mo ma. ³Waḡki/ wathin 'deḡ kamu/ midu 'taki o um gwo mo tani um mini o a'di gwo mo ki: Tapa a'di midu mii ta gi uni mo dhali a'di midu doḡu/ uni ki jahanne/ mo be. ⁴Mii yansan a'di bu'thki mo mo jin minu thim gwo mo, a'di jin okin ma manḡi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo mmo/o gwo mo ki:

⁵Tori 'bwa/ ma Sihyuun gwo mo ma, hili amaliḡ pini a'di pu'dki'd e /e mo mmokar is ki gwa'd mo, dhali a'di merki thuluny apo/ mo, dhali eya po/ ari thuluny mo, a'di jin ta arin thuluny mo.

⁶Imanciḡ a'di gwo uni iikin mo dhali mii a'di me'd gwo ma Yesus jin kankina a'di uni mo be. ⁷Uni suski thuluny dhali aran mo dhali pa'd burriyem buni apo/ uni mo, dhali a'di merki a'di apo/ mo be. ⁸Dhala waambuhany 'kwani 'dishkina 'twa/ m'baar mo uni kun pa'dki burriyem buni mbway mo dhali kun tiya uni kwa/kina biny cwa mo dhali pa'd uni e bway mo be. ⁹Dhala waambuhany 'kwani iikini bwambori a'di mo dhali uni gun bathki a'di nsho'k mo tani kumki cuuwa/ mo ki: Hosanna e Ya/ ma Dawuu'd mo. Mom'bor mii gom a'di jin yayi'd ki gway gi Tapa mo. Hosanna a'di jin di'd e mo jin eka/ ek mo. ¹⁰Dhali ki a'di ciḡki'd mo e Pa Urushaliim mo tani aris 'kwani gi 'peḡkuman bampa/ uni ci'thkunu is ki mii mo mmo/o gwo mo ki: Kaja a'danne? ¹¹Dhala waambuhany 'kwani o gwo mo ki: Yansan ta'da Manḡi Gwo jin ta'da Yesus 'peni Pa Naasira gi Pa-ny Jaliil mo be.

Mmodhelel Gu'b gi Mondheleladhelel mo

¹²Dhala Yesus ciḡki'd e gu'b gi mondheleladhelel ma Arumgimis mo dhali urki'da ris uni ka piḡe/ mo uni gun yolki to mo dhali kun yoli to mo e gu'b gi mondheleladhelel mo. Dhali a'di ki 'daḡkala tharabeesa gi uni gun wani emena guurush mo dhali moḡ'ko gi uni gwansan kun yoli gurko/ mo be. ¹³A'di ki o uni gwo mo ki: A'di 'kwarkunu mo ki: Gu'b pem minu yuḡ ki gu'b gi mon'tho mo. Hili um ki mii a'di me'd gu'b gi 'kwanin 'di/ mo be.

¹⁴Dhali 'kwaniny ja'da/ dhali uni gun ta ḡwol pu'dkini a'di mo e gu'b gi mondheleladhelel mo dhali a'di waḡki uni mo be. ¹⁵Dhali hili ki igasiis kun can mo dhali iman'kwar to mo parki miim 'borga/ kun miikina a'di e mo tani dhali uḡi mmogwona uni mo e gu'b gi mondheleladhelel mo ki: Hosanna e Ya/ ma Dawuu'd mo

tani, uni 'kokin ka nyora du mo be. ¹⁶Dhali uni ki o a'di gwo mo ki: A/e ciḡki gwo jin ona uni gwansan mo? Dhala Yesus ki thoḡ uni gwo mo ki: Nye. 'Kona um ki deḡ gwo e ki suny suny mo 'taa? jin o gwo mo ki:

'Peni 'twa/ uḡi dhali uni gun pina ko mo tani /e ḡalki momaḡa 'borgaḡ gaḡa/ mo be.

¹⁷Dhali a'di ki dhal uni 'pen mo dhali ya mo e 'peḡkuman bampa/ gi Pam Beetaniya mo dhali ca'b e mun mo be.

Cwampu/ jin Jeekunu mo

¹⁸Dhali ki mo ta mon'thamo/ mo tani me'd jin doḡki-na a'di e 'peḡkuman bampa/ mo tani a'di 'koshkina te/ mo be. ¹⁹Dhali a'di yaki'd mo mmoḡapa pu/ mo jin di'd e shemen bway mo dhali ki a'di yaki'd mo dhali diki gam maman ṭal 'de/ 'peni a'di mo tani hili jasi 'cemen uni 'cena mo be. Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Maman 'peni /e mo tani minu 'koki piyu/ shush ka piḡe/ ki sule/ sule/ mo doḡ/e. Dhali apu/ a'di ku'thki'd ki jahanne/ mo be. ²⁰Dhali ki imanciḡ a'di gwo parki a'di e mo tani uni merkin mo mmo/o gwo mo ki: Hili atinta lan ma pu/ ku'th hila/ ki jahanne/ kan mo? ²¹Dhala Yesus ki thoḡ uni gwo mo ki: Ka jin ḡana/ aha/ ona um gwo mo ki: Waḡki/ um mini ta gi moḡgam gwo is mo dhali 'koki shi/ bwa 'kup mo tani um mini 'koki mii jasi a'di jin miikunu mo gom cwampu/ yan mo. Hili waḡki/ um mini owa dhan wosha turga/ yansan gwo mo ki: Dhalki a'di gunu mo dhali biṭ mo e bwam kumma/ yi'de/ mo tani, a'di minu mii mo be. ²²Dhali ma to yin jin mina umi doṭ ki mon'tho mo tani um mini bu'th a'di mo waḡki/ um ta gi moḡgam gwo is mo be.

Moshirr ma Yesus Doṭkunu Gwondoṭ mo

²³Dhali ki a'di pu'dki'd mo e gu'b gi mondheleladhelel mo tani igasiis kun can dhali 'kwani gwanyjaḡa/ gi 'kwani mo, uni pu'dkini a'di mo me'd jin ṭorkina a'di gwo mo dhali o gwo mo ki: Ki moshirr jana sa/ mmiikina /e aris to gwansani 'baar mo kan? Dhali aja a'di iḡiki /e moshirr yansan mo? ²⁴Yesus ki thoḡ uni gwo mo ki: Aha/ si'da/ mina thoḡ um gwondoṭ mo dhali waḡki/ um mini ṭor aha/ gwon thoḡ mo tani yan'ko'd aha/ si'da/ mina ṭor um gwo mo gom gwo gi moshirr yan jin miikika/ to gwansan mo be. ²⁵Ki mo jin miin ma Yohaana mii ki yi'de/ mo tani 'peni mana moye? 'Peni momis mo 'taa? Walla 'peni 'kwani mo? Dhali uni walkin ka rem 'kup mo mmo/o gwo mo ki: Waḡki/ ana mina 'taki o ki 'peni momis mo tani a'di midu 'taki o ana gwo mo ki: Ba tinta 'kona um ki gam a'di gwo is mo? ²⁶Hili waḡki/ ana ona ki, 'peni 'kwani mo tani, ana ḡo/kina waambuhany 'kwani mo. Haali/ uni 'baar mo karkina Yohaana ka manḡi gwo ma Arumgimis mo be. ²⁷Wakan uni thoḡki-na Yesus gwo mo ki: Aman mola mo mo be. Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Wakan si'da/ aha/ mina diki ṭor um gwo mo gom moshirr yan kun miikika/ aris to gwansan mo be.

Gwom 'Bith/e gom Iya/ Isu/ mo

²⁸ Dhali um kulumki gwo mbwa wakata mo? Gom wathi/ jin 'kona iya/ isu/ mo. Dhali a'di yaki'd mo e a'di jin ta'da bwanyara/ mo dhali o a'di gwo mo ki: Ya/uma, yaku/ mo dhali miya tu'c e bwaman monsinu shwane/ mo. ²⁹ Dhali a'di ki thoḳ a'di gwo mo ki: Aha/ mina ya yisa. Hili ḡ'ko'd mo tani a'di rici'da du is mo dhali ya mo be. ³⁰ Dhali a'di yaki'd mo e a'di jin 'kon ma po/i su/ mo dhali o a'di gwon ṭal 'de/ mo. Dhali a'di ki thoḳ a'di gwo mo ki: Aha/ mina ya mo gana. Hili a'di diki ya mo be. ³¹ Jana 'peni bwam uni su/ gwansan jin miiki bwa gi com mo? Uni ki thoḳ a'di gwo mo ki: Jin ṭwa/a/ mo be. Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki, imantera thulpa/ dhali uni gun mii mi-inyḳal mo tani mini ii nṭwa/a/ ki um mo e Bampa/ ma Arumgimis mo be. ³² Haala Yohaḡ pu'dki'd mo e um mo ki bway gi miinḳar/e mo. Dhali um 'koki gam a'di gwo is mo. Hili imantera thulpa/ dhali uni gun mii mi-inyḳal mo tani uni gamki a'di gwo is mo be. Dhali hili me'd jin hilkina um a'di mo tani ḡ'ko'd um 'koki rica du is mo dhali gam a'di gwo is mo be.

Gwom 'Bith/e gom Bwaman mo ma Mura'th jin Sinu mo dhali Imanhil Mo mo

³³ Ciḳi gwom 'bi'th/eḡ kamu/ mo. Wathi/ jin cila gu'b mo di'd mo a'di jin thosonki mo mo e monsinu mo dhali a'di ki nyaḡa goḡ mmo'kam a'di is mo. Dhali a'di ki ḳwany mo mo mmonyu/a mura'th nycine/ mo dhali a'di ki nyaḡ gu'ba turga/ mo dhali a'di ki dhal a'di e uni gun miina tu'c mo dhali a'di ki ya bampa/ jin si'dasi'd mo be. ³⁴ Dhali ki yil gi maman cwa 'dishi 'twa/ mo tani a'di hashki ḳinḳinam piti e uni gun miina tu'c mo mmoḳali maman cwam piti mo be. ³⁵ Dhali imanmiiya tu'c bu'thki ḳinḳinam piti mo dhali dor jan 'de/ mo dhali jaḡ kamu/ 'koshkina uni jwa mo dhali jaḡ kamu/ 'koshkina uni ki wosh mo be. ³⁶ Dhali doḳ/e a'di ki hash ḳinḳinam piti mo, a'di jin bol kun ṭwa/a/ e ka ris mo, dhali uni mii uni ki miin ṭal 'de/ mo jin miina uni mo be. ³⁷ Yan'ko'd a'di ki hash ya/m pitiḡ gana/ e uni mo mmo/o gwo mo ki: Uni mini taḳ ya/m pem mo be. ³⁸ Hilki imanmiiya tu'c parki ya/ e mo tani uni o gwo mo ḳem buni mo ki: Yan ti nta a'di jin mididi ḳal mal mo. Iiyu/ mo ma, dhalki ana 'kosha a'di jwa mo dhali ḳal mal piti mo. ³⁹ Dhali uni bu'thki a'di mo dhali biṭ a'di ka piḡe/ 'peni bwaman monsinu mo dhali 'kosh a'di jwa mo be. ⁴⁰ Dhali wakan ki com jin cila monsinu mo mididi pu'du/ mo tani a'di mididi mii atinta mo gom imanmiiya tu'c gwansan mo? ⁴¹ Uni ki thoḳ a'di gwo mo ki: A'di mididi dhu uni gwansan kun ta 'kwani thus mo e mowu jin ḳa/aḳa/ mo, dhali dhal monsinu piti ki imanmiiya tu-ca tiya mo, uni gun mini ḳi a'di maman cwa gi yil buni mo be. ⁴² Yesus ki thoḳ uni gwo mo ki: 'Kona um ki deḡ gwo e ki suny suny mo 'taa e Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo ki:

Ki wosh gana/ yansan jin nyaḡkunu gu'b mo tani waḳkina imannyanḡ gu'b mo dhali a'di warki'd mo ki dhan 'kupan wosh gi 'pena bi mo.

Mii yansan a'di ita mii jin miikina Tapa mo, dhali a'di ta mii jin meru em bana mo be.

⁴³ Wakan aha/ mina ṭor um gwo mo ki: Bampa/ ma Arumgimis mo minu bu'th 'peni um mo dhali ḳi a'di ki kala kamu/ mo jin mididi dho'th maman e a'di mo be.

⁴⁴ Dhali a'di jin mididi 'bar apo/ 'kuwosh yansan mo tani mididi 'ce'd bwa ka 'ci'cimi'th mo, hili ki a'di mididi biṭ apo/ jan 'deḡ kamu/ mo tani mididi yap a'di mo be.

⁴⁵ Dhali ki igasiis kun can dhal 'Kwani Parisiyiin ciḳki gwom 'bi'th/em piti mo tani uni nyiṭṭhi gwo ki a'di oki gwo gom uni mo be. ⁴⁶ Hili ki uni palki mii mmobu'th a'di mo tani uni ḳo/kina waambuhany 'kwani mo haali/ uni karki a'di ka manḳi gwo ma Arumgimis mo be.

Gwom 'Bi'th/e gom Miimash jin Yuḳuwa Yuḳ mo

22 Dhali doḳ/e Yesus oki gwom 'bi'th/e e uni mo mmo/o gwo mo ki: ² Bampa/ gi Momis miga/ kar ka par 'ban ka maliḳ mo, a'di jin yuḳki'da yuḳ mo gom miimash gi ya/m piti mo be. ³ Dhali mmohasha a'di ḳinḳinam piti mo mmoyuḳ uni gwansan kun yuḳkunu mo e momiimash jin yuḳuwa yuḳ mo tani hili uni 'koki iyu/ mo be. ⁴ Dhali a'di ki hash ḳinḳinam tiya mo mmo/o gwo mo ki: Yuḳi uni gwansan kun yuḳu mo ma. Hili aha/ thosonkina tonṭem pem mo, dhali amor-bip pem mo dhali ushi bip pem mo uni 'koshkunu mo dhali aris to 'baar mo thosonkunu mo. Iiyu/ mo ma e mo ma yuḳ jin yuḳu mo e momiimash mo be. ⁵ Hili uni 'koki ḳiya hirdhe/ ki a'di mo dhali uni iikin mo dhali jan 'deḡ kamu/ e buntom piti mo dhali jaḡ kamu/ e mo ma tu'c piti mo be. ⁶ Ki 'kwani tiya 'kon mo mmoḡiḡiṭ ḳinḳinam piti 'ba/ ki me'd mo tani kun tiya miikina uni ki mon'the is mo dhali 'kosh uni jwa mo be. ⁷ Dhala maliḳ shwa'da nyor ka nyor mo dhali a'di ki hash 'kwani ma meem piti mo dhali 'ce'd uni gwansan sho'k mo kun 'koshkina mee mo dhali ḳi'th bampam buni ki o'd mo be. ⁸ Dhali a'di ki o ḳinḳinam piti gwo mo ki: Ayuḳ jin yuḳu mo gom moshwa to mo e momiimash mo tani a'di thosonkunu mo, hili uni gwansan kun yuḳkunu mo tani uni ta 'kwani kun 'koki ha me'd mo. ⁹ Iiku/ mo wakan e bwaya beega/ mo dhali yuḳi 'kwani e momiimash ka ris mo me'd jin mina umi gam mo. ¹⁰ Dhali ḳinḳina/ gwansan uni iikin mo e bway tur mo dhali tula ris uni 'baar mo is kun gamkina uni mo nyaḳki uni kun shiyini lu/ mo dhali kun 'boron mo. Wakan momiimash jin yuḳa yuḳ mo tani a'di 'tu'dkunu mo ki yilkinanḡ 'kwani mo be.

¹¹ Hili ka maliḳ pu'dki'd mo dhali hil 'kwani yilkina/ mo tani a'di parki wathin 'deḡ kamu/ e mo mmodara a'di gi burriḡe/ gi momiimash mo be. ¹² Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Akam pema, atinta iyayina /e mmahan ki dar gi burriḡe/ gi momiimash kan mo? Dhali a'di diki thoḳ 'twaḡ kamu/ mo be. ¹³ Dhali yan'ko'd amaliḳ ki o gwo mo e uni gun miina tu'c mo ki: Deḳi a'di ki me'di lu/ mo dhali ki shoki lu/ mo ma dhali biṭ a'di e jis jin

ta'da 'tum ka 'tum mo, dhali e mun mo tani mo yan a'di ta mo jin mina 'kwani ko mo dhali 'pe'd shem buni mo be. ¹⁴ Haali/ 'kwani ka ris yuḵkunu mo tani hili uni 'koki-ni daḵa/ mo kun kwanykunu mo be.

Mo gi Ćinu Athulpa/ ka Kaysar mo

¹⁵ Yan'ko'd 'Kwani Parisiyiin iikin mo dhali gam 'twa/ 'kup mo mmoesh a'di ki gwo jin ona a'di mo be. ¹⁶ Dhali uni ki hash imanciḵ a'di gwo i a'di mo nyakki 'Kwani Hirodusiyyiin mo mmo/o gwo mo ki: Manṭor Gwo, am misha ki /e ta a'diḡ gana/ mo dhali /e ki ṭor gwo gi bway ma Arumgimis gana/ mo dhali /e diki ḵo/ 'kwani mo haali/ /e diki mii mii ka gwar 'de/ gom buye/ jin nyiṭha /eya nyiṭh mo walla gom 'kwani kun ta tapa mo. ¹⁷ Ṭori aman gwo mo ma, gwo kuluma /e mbwa katinta mo? A'di ta gwoḡkan 'taa? jin minu ċiya Kaysara thulpa/ mo walla minu dhalku/ mo? ¹⁸ Hila Yesus mmonyiṭha a'di tonthus buni mo tani a'di ki o gwo mo ki: Atinta pala um aha/ ki gwo kan mo, um 'kwani kun tana he'k e ka he'k e mo? ¹⁹ Ṭori aha/ nasa guurush jin ċinuwa thulpa/ mo ma. Dhali uni ki guyu/ a'di nasa guurush mo be. ²⁰ Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki: Jamas maja a'dan? dhali aja a'di i'kwar'a'di san mo? ²¹ Uni ki thoḵ a'di gwo mo ka Kaysar mo be. Dhali yan'ko'd a'di ki thoḵ uni gwo mo ki: Wakan ċika Kaysar to jin ta jim ma Kaysar mo ma. Dhali ċika Arumgimis to jin ta ji ma Arumgimis mo ma. ²² Ki uni ciḵki gwo gwansan mo tani uni merkin mo, dhali uni dhal a'di 'pen mo dhali ii mo be.

Mo gi Doṭu Gwondoṭ gom Mo gi Pinu mo

²³ Dhali ka tente/ ḵaan mo tani 'Kwani Sadukiyyiin pu'dkini a'di mo mmo/o gwo mo ki: Mompinuḡ kamu/ yisa di'da. Dhali uni ki doṭ a'di gwondoṭ mo ²⁴ mmo/o gwo mo ki: Manṭor Gwo, aMusa a'di oki gwo mo ki: Waḵki/ wathi/ midi wu mo ki dar gi uḵi mo tani akam piti midi mii masha 'bom jin dar ga kaṭṭh mo dhali ċis uḵi goma kam piti mo be. ²⁵ Dhali uni ikam 'kokini pesu/ mo gun 'koni bwam am mo. Jin ṭwa/a/ mashki'd mo dhali a'di wuki'd mo ki dar gi uḵi mo, dhali a'di ki dhal ash ka kam piti mo be. ²⁶ Wakan si'da/ a'di jin 'ko'd mo dhali jin 'kon ma po/i kwara mo ntagi uni 'baar mo 'kokini pesu/ mo be. ²⁷ Dhali 'ko'di uni 'baar mo tani a'bom wuki'd si'da/ mo be. ²⁸ Dhali e mompinu mo tani wakan e uni gun 'koni pesu/ mo tani ayim midi ta asha ja mo? Haali/ uni 'baar mo mashkina yim mo be. ²⁹ Hila Yesus ki thoḵ uni gwo mo ki: Um ṭṭhuthi mii mo haali/ um 'koki mish Gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo walla mom'bi'th ma Arumgimis mo be. ³⁰ Haali/ e mompinu mo tani uni mini mash mo yisa walla minu 'koki ċi bway mo mmomash mo si'da/. Hili uni mina e waki iman'doyu gwo mo e momis mo be. ³¹ Dhali gom gwo jin pinu 'peni mowu mo tani 'kona um ki deḡ gwo e mo, a'di jin okin ma Arumgimis um mo mmo/o gwo mo ki: ³² Aha/ tana Arumgimis ma Ibrahiim mo dhali Arumgimis ma Is/hak mo dhali Arumgimis ma Yakuub mo. A'di diki ta Arumgimis gom

uni gun wukin mo, hili gom uni gun 'kokin ki e mo be. ³³ Dhali ka waambuhany 'kwani ciḵki gwo yan mo tani uni 'kokin mo mmomer mo gom gwom piti jin ṭora a'di mo be.

Adhan Gwoḡkan jin Ca'd jin 'Kwarkunu mo

³⁴ Dhali ki 'Kwani Parisiyiin ciḵki gwo yan ki a'di 'teki 'Kwani Sadukiyyiin 'twa/ mo tani uni tulki is mo mmonṭal 'de/ mo be. ³⁵ Dhali jan ṭal 'deḡ kamu/ 'peni uni mo tani jin ta'da manmisha jo'd gwoḡkan mo doṭki a'di gwondoṭ mo mmopal a'di mo be mmo/o gwo mo ki: ³⁶ Manṭor gwo, gwoḡkan jana i/eḵa/ eḵ mo mbwanḡ gwoḡkan jin 'kwarkunu mo? ³⁷ Dhali a'di ki thoḵ a'di gwo mo ki: /E mini mii en Tapa Arumgimis pini ka dum pini 'baar mo dhali ka ḵashiram pini 'baar mo dhali ki bwam pini 'baar mo be. ³⁸ Gwo yansan a'di ita gwoḡkan jin ṭwa/a/ jin eḵa/ eḵ mo e gwoḡkan jin 'kwarkunu mo be. ³⁹ Dhali jin 'ko'd jin waki a'di mo tani a'dihe/ mo be. /E mini en amannyak ḵa'b pini me'd is piniḡ gana/ mo be. ⁴⁰ Eya po/ gwoḡkan su/ gwansan kun 'kwarkunu mo tani uni i'dapkan ki gwoḡkan jin ċinu 'baar mo dhali gwo jin ċina imanḵi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo be.

Gwo gi Doṭu gom Ya/ ma Dawuu'd mo

⁴¹ Dhali ki 'Kwani Parisiyiin 'kokin mo mmotul is mo mmonṭal 'de/ mo tani Yesus ki doṭ uni gwondoṭ mo be ⁴² mmo/o gwo mo ki: Atinta kuluma um gwo mbwa mo goma Ḵristḥos mo? A'di ta ya/ maja mo? Uni thoḵ a'di gwo mo ki: Ya/ ma Dawuu'd mo be. ⁴³ Dhali a'di ki thoḵ uni gwo mo ki: Dhali waḵki/ a'di wakan mo tani atinta on ma Dawuu'd gwo ki Shi/in mo mmoyuḵ a'di ki Tapa mo mmo/o gwo mo ki: ⁴⁴ Tapa o'da Arumgimis pem gwo mo ki: Ḷa'bi /e aha/ ki me'da bim poros pem mo ma, ntagi aha/ mina dhu uni gun ta 'kup ki /e mo e bwan'kwariny mom pini jin dhuna /e sho'k mo be. ⁴⁵ Dhali waḵka Dawuu'd ki yuḵ a'di ki Tapa mo tani ba/ ata mmina a'di ita ya/m piti moyi? ⁴⁶ Dhali jan ṭal 'deḡ kamu/ yisa di'da jin mishi a'di gwo yansan thoḵ mo, walla 'pena tee ḵaan mo tani jan kamu/ doḵ/e di'd 'de/ yisa jin doṭki a'di gwondoṭa kamu/ mo be.

Yesus Be'dki Mii gi Iman'kwar To mo dhali 'Kwani Parisiyiin mo

23 Dhali yan'ko'd Yesus ki owa waambuhany 'kwani gwo mo dhali imanciḵ a'di gwo mo be mmo/o gwo mo ki: ² Iman'kwar to dhali 'Kwani Parisiyiin uni 'kokin mo e monyḵa'b ma Musa mo be. ³ Wakan boṭi ki mii gi ma to gunn iniin dhali ċiya hirdhe/ ki gwo jin ṭora uni um mo hili dhalku/ ki mii to kun miina uni mo, haali/ uni ċiki gwo mo tani hili uni 'koki boṭki a'di mo be. ⁴ Uni deḵki to jin diṭadiṭ mo kun shina ḵal ki shi/ mo dhali uni ki dhu uni e 'kupa biḡ 'kwani mo. Hili uni ki is buni mo tani uni 'koki joḶ uni ki me'd buni mo be. ⁵ Uni miina ris tom buni 'baar mo ki uni mina 'kwani mish mo. Pilaḵṭerim † buni miina uni ki bee bee mo dhali

burrinyen turgam buni nye'ba/ uni she/ ka yupen turga/ mo. ⁶ Dhali uni eni montaq̄ e mo jin yuḵkunuwa yuḵ mo dhali mom 'boron e gu'b gi montul is mo be ⁷ dhali en monthe me'd kagahara e mo ma suug mo dhali uni eni mii jin yuḵa 'kwani uni ki gum pem jin caa e ki ca mo. ⁸ Hili um mini 'koki ṅap 'kwani mmoyuḵ um ki gum bam kun caa e ki ca mo haali/ um tan ga maṅtor gwom bum jin ṭal 'de/ mo dhali um tana waḵa ṭal 'de/ mo be. ⁹ Dhali um mini 'koki yuḵ wathiṅ kamu/ ka babam bum e mony'cesh yan mo haali/ um tan ga Babam bum jin ṭal 'de/ mo a'di jin di'd e momis mo be. ¹⁰ Walla um yisa minu yuḵ ki itapa mo haali/ um tan gi tapam bum ṭal 'de/ mo a'di jin ta'da Kriṣṭhoṣ mo be. ¹¹ A'di jin caaca e bwam um mo tani a'di midi ta ciṅki-nam bum mo be. ¹² A'diyin jin kar is piti ki ca mo tani minu kar ki gwa'd mo dhali a'diyin jin kar is piti ki gwa'd mo tani minu kar ki ca mo be.

¹³ Wayyi e um, 'kwani kun ta iman'kwar to mo dhali 'Kwani Parisiyiin mo kun tana he'k e ka he'k e mo. Haali/ um 'dapki bway gi Bampa/ gi Momis 'twa/ mo apo/ 'kwani mo. Haali/ um ki is bum 'koki ciḡ mo walla 'koki dhal uni gwansan bway mo kun mini 'taki ciḡ i a'di mo be. ¹⁴ Wayyi e um, 'kwani kun ta iman'kwar to mo dhali 'Kwani Parisiyiin mo kun tana he'k e ka he'k e mo. Haali/ um loski gu'b gi up gun wuna ikaṭh mo dhali eya por ma pije/ mo tani um ki mii mon'tho mo ki rash rash mo. Wakan um mini bu'th dhan miiwaḵ gun caaca mo be. ¹⁵ Wayyi e um, 'kwani kun ta iman'kwar to mo dhali 'Kwani Parisiyiin mo kun tana he'k e ka he'k e mo. Haali/ um tani mo mo dhali dhan yi'de/ mo dhali a'cesh mo mmogam jan ṭal 'deṅ kamu/ jin dina e ki she/ mo mmobu'th gwom bum mo, dhali ki a'di warki'd ka man-bu'th gwom bum mo tani um ki mii a'di ka 'ci ma al o'd me'di su/ ki nyanye/ mo mmobol is bum gana/ e mo be.

¹⁶ Wayyi e um, 'kwani kun tana ja'da/ ka ja'da/ mo kun toshki ta ashu/um bway mo, kun o gwo mo ki: Waḵki/ jan ṭal 'deṅ kamu/ midi thul me'da po/ gu'b gi mondheleladhelel mo tani a'di mii mii ki pe'th mo be. Hili waḵki/ wathiṅ kamu/ midi thul me'da po/ 'dolkon gana/ gi gu'b gi mondheleladhelel mo tani a'di deḵu ki gwom piti jin ona a'di is mo be. ¹⁷ Um 'kwani kun tana ja'da/ kun ta pus mo. Haali/ to jin ca'd ita'da ta mo, ta 'dolkon 'taa? walla gu'b gi mondheleladhelel jin kar 'dolkon ki a'di jin ḵogu mo? ¹⁸ Dhali um kun o gwo mo ki: Waḵki/ jan 'de/ midi thul me'da powa gwaṭa/ jin miinuwa bas mo tani a'di mii'd ki pe'th mo be. Hili waḵki/ wathiṅ 'deṅ kamu/ thul me'da po/ to jin cinu ki me'd mo apowa gwaṭa/ jin miinuwa bas mo tani a'di deḵa gwom piti jin ona a'di is mo be. ¹⁹ Um 'kwani kun tana ja'da/ mo. Haali/ to jana ica'd mo, to jin cinu ki me'd mo 'taa? walla gwaṭa/ jin miinuwa bas a'di kar to jin cinu ki me'd ki jin ḵogu mo? ²⁰ Wakan a'di jin thuli me'da apowa gwaṭa/ jin miinuwa bas mo tani a'di thulki me'di a'di mo dhali aris to 'baar kun 'koni a'di mo be. ²¹ Dhali

a'di jin thuli me'da po/ gu'b gi mondheleladhelel mo tani a'di thulki me'di a'di mo dhali ki a'di jin ca'bki'd e a'di mo be. ²² Dhali a'di jin thuli me'da po/ momis mo tani thulki me'da powa ḵursi ma Arumgimis mo dhali ki a'di jin ca'bki'da po/ a'di mo be.

²³ Wayyi e um, 'kwani kun ta iman'kwar to mo dhali 'Kwani Parisiyiin mo kun tana he'k e ka he'k e mo, haali/ um cinu nana/ ki to jin cinu Arumgimis mo dhali anuṅkure/ mo dhali toṅ kuyga/ jin miinuwa 'tash jin ta'da akammun mo dhali um ki ta piny is e ton tiya kun 'bitha mii 'ba/ ki 'bi'th mo me'd gwōṅḵan jin cinu mo dhali momii ma ḵar/e mo dhali momiimii mo dhali moṅgam gwo is mo. Aris to gwansan ḵa ba/ mmina umi mii mii mo mmodar ga piny isi cine/ ki miin tiya mo. ²⁴ Um kun toshki ta ashu/um bway kun tana ja'da/ mo, um ki dhim e ka pije/ mo dhali um ki los kalman ki 'kolo'c mo be.

²⁵ Wayyi e um, 'kwani kun ta iman'kwar to mo dhali 'Kwani Parisiyiin mo kun tana he'k e ka he'k e mo, haali/ um lamki 'ko'd gwar ma ḵubbaaya mo dhali asahan mo, hili e bwaman mo tani uni 'tu'dkunu mo ki mondil to mo dhali ki mii kun 'coḵa'coḵ mo. ²⁶ /E Wathim Parisi jin ta'da ja'da/ mo. Lami bwamana ḵubbaayam pini nṭwa/a/ mo ma dhali asahan mo, wakan ki 'ko'd gwar ma pije/ si'da/ midi dheleladhelel mo be.

²⁷ Wayyi e um, 'kwani kun ta iman'kwar to mo dhali 'Kwani Parisiyiin mo kun tana he'k e ka he'k e mo, haali/ um wana e ki moṅ'kupaje kun kushu mo ki bany bany mo e mis 'te/ mo. Dhali eya por ma pije/ mo tani uni ki piyu/ monyjarō/ mo, hili e bwaman uni mo tani uni 'tu'dkunu mo ka simaṅ 'kwani kun wukin mo dhali aris to mo kun nyo/anyo/ mo. ²⁸ Wakan um si'da/ eya por ma pije/ mo tani um ki pi moṅkar/e gom 'kwani mo, hili e bwam um mo tani um 'tu'dkunu mo ka he'k e mo dhali ki mii kun 'coḵa'coḵ mo be.

²⁹ Wayyi e um, 'kwani kun ta iman'kwar to mo dhali 'Kwani Parisiyiin mo kun tana he'k e ka he'k e mo. Haali/ um nyaṅki moṅ'kupaje gi imañci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo dhali um ki nyorō to mo apo/ moṅ'kupajeṅ 'kwaniṅ ḵar/e mo, ³⁰ mmo/o gwo mo ki: Waḵki/ ana mina 'taki 'ko ka tee gi ibabam bana mo tani ana mina 'taki 'koki nyaḵ to mii ki uni mo e mo jin woluwa bas gi imañci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo be. ³¹ Wakan um o gwo apo/ is bum mo ki um ta iya/ gi uni gwansan kun 'koshkina mee gi imañci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo be. ³² 'Tu'di 'te/ ma ki piny piny mo ki mombar gi ibabam bum mo. ³³ Um kun ta tasha/ mo, dhali um kun ta ushin tashan 'thi/ mo, um mini mish ye kata sa/, um kun 'dapa'dap ki bway gi mo ma al o'd kan mo. ³⁴ Wakan aha/ hashkina um imañci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo dhali 'kwani kun yuḵayuk mo dhali 'kwani kun ta iman'kwar to mo. Dhali kun tiya mina umi 'kosh mo dhali 'kosh ki cwany'ciṭhan dhul mo dhali kun tiya mina umi dor mo e gu'b gi montul is bum mo dhali to'c 'kus e bampa/ ki she/ ki she/ mo. ³⁵ Wakan eya po/ um mo tani arisa bas gi 'kwaniṅ ḵar/e wolkina po/ mony'cesh mo 'pena bas ma Habiil jin di'd ka po/ mo ntaga bas ma Sakariyya jin

† *Pilakṭeri ta'da yi'c jin dhunu Gwo ma Arumgimisa tiya kun 'kwarkunu mo apo/ mo mmohithi buye/ mo dhala biny cam mo e mon'tho mo.*

ta ya/ ma Baraḳiyya mo a'di jin 'koshkina um mo e bwaman ma gwaṭa/ jin karu mo ki jin ḳogu mo e mo jin miinuwa bas mo be. ³⁶ Ka jin gana/ aha/ ṭora um gwo mo ki aris to gwansan mini pu'd apo/ 'kwani gwansan kun tana nyaḳum yil mo be.

Yesus Gwoki'd Apo/ Pa Urushaliim mo

³⁷ Ayy Urushaliim Urushaliim jin 'koshki imanḳi gwo ma Arumgimis kadhamo/ jwa mo dhali 'kosh uni gwansan ki wosh kun hashkunu e /e mo. Me'd wana risa kun oka/ ki tul uḳim pini isi monṭal 'de/ mo me'd kumana ḡwa jin wupi ushan piti ka bi mo, dhali um ushkin mo be. ³⁸ Hili mo mo ma, gu'b pini dhalkunu 'pen mo dhali ta ma'du/ ki ma'du/ mo. ³⁹ Haali/ aha/ ṭora um gwo mo ki: Um mini 'koki par aha/ e doḳ/e mo ntagi um mini o gwo mo ki: Mom'bor mii gom a'di jin pu'dki'd ki gway gi Ṭapa mo be.

Mo jin 'Ce'du Gu'b gi Mondheleladhelel Sho'k mo dhali Jamas Mii jin Ṭoru Ṭṭwa/a/ gom 'Pemen jin 'Ko'd mo

24 Dhala Yesus dhalki gu'b gi mondheleladhelel 'pen mo dhali di'd mmoya ka piye/ mo ki imanḳi a'di gwo pu'dkin mo dhali ṭor a'di gu'b gi mondheleladhelel mo be. ² Hili a'di ki thoḳ uni gwo mo ki: Um mishi-na ris to gwansani 'baar mo 'taa? Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki wosha kamu/ yisa minu dhal ka maḳampo/ apowa kamu/ jin midi diki biṭa 'cesh mo.

³ Me'd jin dikina a'di e 'Kuwosh Seṭuun mo tani imanḳi a'di gwo pu'dkini a'di mo mmo/o gwo mo ka ḳwal is ki: Ṭor am gwo mo ma, kakasja sa/ mmina to yansani di mo? dhali ki jamas mii gi wakata mmina /e mpu'du/ mo dhali ki mii jin mina yil gi mony'ceshi di 'kup mo?

⁴ Dhala Yesus ki thoḳ uni gwo mo ki: Hili ki 'bore/ mo ma, ki wathin 'deḡ kamu/ midi diki sus umi dheres mo.

⁵ Haali/ 'kwani tana ris kun mini iiyu/ ki gway pem mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ tana Ḳristḡos mo dhali uni mini sus tiya ka ris mmodheres mo. ⁶ Dhali um mini ciḳ gwo gom mo/as mo dhali gwo gom mo/as jin 'ce'du 'te/ mo. Hili mo mo ma ki um mini dhalki is ki ḳo/ mo haali/ mii yansan a'di midi bu'th embul mo mo dhali hili 'pemen diki pu'd naskina/ mo be. ⁷ Haali/ kala kamu/ midi cu mis apo/ kala kamu/ mo dhali 'penḳuman bampaḡ kamu/ midi cu mis apo/ 'penḳuman bampaḡ kamu/ mo, dhali ṭe/ midi di mo dhali mony'cesh midi yiḳin is ki mo ka ris mo be. ⁸ Aris to gwansan uni ta jasi monṭel 'pen gi isa nyor mo be.

⁹ Yan'ko'd uni mini ḳi um mo ki um minu ṭo'c bwa mo dhali dhu um mmowu mo. Dhali um minu shi/i e mo ka ris kal gi 'kwaniny'cesh mo gom gway pem mo be.

¹⁰ Dhali yan'ko'd 'kwanin tiya ka ris mini ye gwo is mo dhali waṭ tiya gway ka rem 'kup mo dhali shi/a ashim bwa i is ka rem 'kup mo be. ¹¹ Dhali imanḳi gwonthus mini cu mis mo dhali sus 'kwani ka ris mmodheres mo be. ¹² Dhali mo/en gi 'kwani ka ris mo tani mina isi mii ki dhadharmu'th mo haali/ aris tonthus kun 'coḳa'coḳ mo tani markunu is kagahara mo be. ¹³ Hili a'di jin 'dimki 'kup mo ntagi 'pemen mo tani a'di iminu woṭḡ

mo be. ¹⁴ Dhali gwom 'borga/ gi Bampa/ gi Momis mo tani minu mii ḳika piye/ e mony'ceshi 'baar mo me'd gwo jin ḳinu gom kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo, idhali yan'ko'd mo tani 'pemen midi pu'du/ mo be.

¹⁵ Wakan ki um mini par a'di e mo mmodosha a'di e mo jin ḳogu mo a'di jin ta mii jin bulabul mo jin mina 'kwani ṭa'k is jwa mo tani a'di jin okin ma manḳi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo jin ta'da Dani/aal mo (Dhalka mandeḡ gwo e mishi gwo 'ban mo). ¹⁶ Dhali yan'ko'd dhalki uni gwansan kun 'kon e Pa Yahuudiyya mini so 'kuwosh mo. ¹⁷ Dhalki a'di jin di'd e 'kuḡḡu'b mi-di diki thul ka 'cesh mo mmogu toḡ kamu/ 'peni gu'b piti mo. ¹⁸ Dhali a'di jin di'd e bwam bunto mo midi diki doḳu/ ka nyan'ko'd mmobu'th burrinyem pom piti mo be. ¹⁹ Dhali ayy/ayy/ayy gom uni gwansan kun bwaa uḳi mo dhali gom uni gwansan kun ḳi uḳi ako mmopi ka tee gwansan mo. ²⁰ Thoyi mo ma ki mosom bum mini 'taki 'koki ta mondiṭ mo walla ka cim ma pesu/ mo. ²¹ Haali/ yan'ko'd adhan monṭo'c bwa midi di mo, gi ji wakan yisa di'da 'peni ka muḡ'kup gi mony'cesh mo ntagi shwanesan mo, yisa, dhali midi diki di ki sule/ sule/ mo be. ²² Dhali waḳki/ ka cim gwansan 'konuki 'taki 'koki 'ciṭḡ bwa mo tani wathimpaḡ kamu/ si'da/ minu 'taki 'koki woṭḡ mo be. Hili haali/ gom gway gi uni gwansan kun kwanykunu mo ka tee gwansan mo tani a'di 'ciṭḡkunuwa cim bwa mo be. ²³ Yan'ko'd waḳki/ jan 'deḡ kamu/ midi o um gwo mo ki: Hili mo mo ma, aḲristḡos a'dan mo be tani walla, a'di aḳiṭṭaan mo tani dhalku/ gwom piti ki gam is mo ma. ²⁴ Haali/ iḳristḡos kun 'koki ta kuḡ gana/ walla imanḳi gwo kun 'koki ta kuḡ gana/ mo tani mini cu mis mo dhali ṭora dhan jamas mii mo dhala dhan momer mo. Wakan uni mini susa susi dheres mo ntagi uni kun kwanyu ki she/ mo waḳki/ a'di mishu mii mo be. ²⁵ Hili mo mo ma, aha/ ṭora um gwo nṭwa/a/ mo be. ²⁶ Wakan waḳki/ uni mini o um gwo mo ki: Hili mo mo ma, a'di di'd e mombwaasho mo tani dhalku/ ki ii ka piye/ mo. Waḳki/ uni o um gwo mo ki: Hili mo mo ma, a'di di'd isi bwa-man gu'b gana/ mo tani dhalku/ gwom piti ki gam is mo ma. ²⁷ Haali/ me'da wara sho'k jin pu'dki'd 'peni mom'pesho'k mo dhali dhwa/a'd mo mo ntaga bora luḡḡu'b mo tani wakan a'di midi ta mo jin mina Ya/ gi 'Kwani ipu'du/ mo be. ²⁸ E mo yin jin mina buḡḡwar isi di mo tani a'di mina korro/ itul 'kup mmonṭal 'de/ mo be.

Mo jin Mina Ya/ gi 'Kwani Doḳu/ mo

²⁹ Dhali ki jahanne/ 'ko'di monṭo'c bwa ka tee gwansan mo tani atente/ midi dhurum mo mo dhali appe midi diki ḳi monḳush piti mo dhali arisa cul mini ṭa'k 'peni momis mo dhali aris mom'bi'th kun 'kon e momis mo tani minu yiḳin is mo be. ³⁰ Dhali yan'ko'd jamas mii gi Ya/ gi 'Kwani minu piyu/ mo 'peni momis mo, dhali yan'ko'd arisa waḳ gi 'kwaniny'cesh mini ko mo dhali uni mini par Ya/ gi 'Kwani e mo mmopu'du/ e bwaarak 'peni momis mo ki mom'bi'th mo dhali ki monyca ilu/ mo be. ³¹ Dhali a'di midi hash iman'doyu gwom piti ka dhana yuḳ gi cuuwa/ ma poome/ mo

dhali uni mini tul unim piti is kun kwanykunu mo 'peni momis kun 'kona shem 'penabi idonjon mo 'peni montel 'pen gi momis mo ntagi 'bana kamu/ mo be.

³² Mishi gwo 'ban mo ma 'peni cwampu/ mo. Ki jahanne/ me'd jin lu/kina a'di abinycwalmān piti jin 'ta'dama'ta'dam mo tani dhali lu/ jipim piti mo tani um ki mish gwo 'ban mo ki moyurantēe 'dishi'd mo be.

³³ Wakan si'dayi, ki um ki para ris to gwansan e mo tani um ki mish mo mo ki a'di 'disha'dish mo dhali a'di 'dish-ki'd hila/ mo e 'twaṅkal mo be. ³⁴ Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki 'kwani ma nyaḱum yil gwansan mini 'koki pe mo ntagi aris to gwansan mini bu'th mo mo be.

³⁵ Momis dhali mony'cesh mini pe mo tani hili gwom pem mini 'koki pe mo be.

Wathinḱ Kamu/ Yisa Mishi'da Tee mo dhali Mo mo

³⁶ Hili ka tee ḱaan mo dhali mo mo tani dina wathin 'de/ ki mish mo dhali iman'doyu gwo si'da/ kun 'kon e momis mo 'koki mish mo mo walla Ya/ si'da/, hili Ababa a'di 'de/ mo be. ³⁷ Me'da tee ma Nuuh mo tani wakan si'da/ mina Ya/ gi 'Kwani pu'du/ mo be. ³⁸ Haali/ ka tee gwansan itwa/a/ ka gannu/ yi'de/ mo tani uni 'kokin mo mmoshwa to mo dhali mmopi to mo dhali mmomash mo dhali mmoḱiya ḱi mmomash mo ntaga tee ma Nuuh jin jithirina a'di mo e bwam ma ḱur mo be. ³⁹ Dhali uni 'koki mish mo mo ntaga gannu/ yi'de/ pu'dki'd mo dhali dhi'th uni 'baar sho'k mo. Dhali wakan mina Ya/ gi 'Kwani pu'du/ mo be. ⁴⁰ Dhali yan'ko'd 'kwaniḱ gwasi su/ mini 'ko mo e bwam bunto mo. Dhali jan 'de/ minu bu'th mo be dhali jaṅ kamu/ minu dhalku/ mo be. ⁴¹ Up mini 'ko isu/ mo si'da/ kun mini yor to ayo mo. Dhali jan 'de/ minu bu'th mo be dhali jaṅ kamu/ minu dhalku/ mo be. ⁴² Timi mo mo ma wakan, haali/ um 'koki mish mo mo atee jin mina Tapam bumi yayu/ mo be. ⁴³ Hili mishi yaase mo ma, waḱki/ com gu'b midi 'taki misha cim jin mina wathin 'di/ 'taki yayu/ mon'thiny mo dhali ḱwal to mo tani a'di midi 'taki tim mo mo dhali midi 'taki diki dhal gu'b piti mo ki a'di minu 'taki 'koki 'ce'd mo be. ⁴⁴ Wakan um si'da/ mini mii thoson is mo haali/ Ya/ gi 'Kwani midi pu'du/ ki mo jin mina umi 'taki 'koki tosh mo.

Ḷinḱina/ jin Ta jin Gana/ mo dhali Ḷinḱina/ jin Diki Ta jin Gana/ mo

⁴⁵ Kaja a'di jin ta isiḱ gana/ mo dhali jin ta ḱinḱina/ jin yuḱayuk moye? A'di, jin mina tapam piti kar a'di tapa apo/ gu'b piti mo mmoḱi unim piti tonṱe/ ka tenterḱ gana/ mo? ⁴⁶ Mom'bor mii 'te/ ba/ gom ḱinḱina/ ḱaan, a'di jin mina tapam piti pu'du/ mo mmogam mo ki a'di di'd mmomii kan mo be. ⁴⁷ Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki a'di midi kar a'di ari tapa apo/ aris tom piti jin tana a'di mo be. ⁴⁸ Hili waḱki/ ḱinḱina/ ḱaan jin ta thus ki thus mo o gwo mo e is piti mo ki: Tapam pem tayi'da diiṱe/ mo be ⁴⁹ dhali yan'ko'd a'di ki ṱel mii 'pen mo mmodor igarr piti kun nyaḱka a'di aṱu'c mii mo dhali shwa to mo dhali pi to mo nyaḱki uni gun 'kosh ma su mo tani ⁵⁰ dhali tapa gi ḱinḱina/ midi pu'du/ mo

ka tee jin dina a'di ki tosh ki a'di midi 'taki pu'du/ mo dhali ki mo jin dina a'di ki mish mo mo be. ⁵¹ Dhali a'di midi ḱi a'diya jisa mo dhali a'di midi kar a'di nyaḱki uni gun tana he'k e ka he'k e mo. Dhali e mun mo tani a'di ta mo jin mina 'kwani 'pe'd shem buni mo be.

Gwom 'Bi'th/e gom Nyaraḱ 'Kume'd mo

25 Yan'ko'd Bampa/ gi Momis minu kar ka par 'ban ki nyara/ kun 'koni 'kume'd mo kun ḱalkina lambam buni mo dhali ii mo mmoraḱ wathinyaḱa'b mbway mo be. ² Dhali unin tiya kun 'koni mudhe'd mo tani uni ta pus mo dhali kun 'koni mudhe'd mo tani uni yuḱayuk mo be. ³ Haali/ uni gun ta pus ki pus mo ḱalkina lambam buni mo tani uni 'koki ḱala yini nyaḱki uni mo. ⁴ Hili uni gun yuḱayuk mo ḱalki tura/ yin nyaḱka lambam buni mo be. ⁵ Me'd jin tayina wathinyaḱa'ba diiṱe/ mo tani uni 'baar mo to'da e is mo dhali ish e mo be. ⁶ Hili ki mombwam/erḱ gana/ mo tani cuuwa/ cuyunu mo ki: Hili mo mo ma. Wathinyaḱa'b a'dan be. Iiyu/ ka piḱe/ mo mmoraḱ a'di mbway mo. ⁷ Dhali yan'ko'd aris nyara/ gwansan uni cuki mis mo dhali dhitha lambam buni is mo be. ⁸ Dhali uni kun ta pus ki pus mo ki o uni gun yuḱayuk gwo mo ki: Ḷiyi aman ara yin bum mo ma haali/ alambam bam mur ma yini ḱu'th mo be. ⁹ Hili uni gun yuḱayuk thoḱ uni gwo mo ki: Wariba/ a'di si'da/ midi diki mii 'kosh jwa mo gom am mo dhali gom um mo. Ba dhali mii e i is mo dhali ii mo e imanyol to mo dhali yolu a'di gom is bum mo. ¹⁰ Dhali ki uni 'kokin mo mmo/ii mo mmoyol mo tani wathinyaḱa'b pu'dki'd mo dhali uni gwansan kun 'kokin mo mmothoson is mo tani uni iiki bway bwaḱ gu'b mo nyaḱki a'di mo e mo ma yuḱ gi momiimash mo. Dhali acampur mu'thkunu mo be. ¹¹ Dhali yan'ko'd nyaran tiya uni pu'dkin mo si'da/ mmo/o gwo mo ki: Tapa Tapa, ḱa'dki aman gu'b mo ma. ¹² Hili a'di thoḱ uni gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ toṱa um gwo mo ki: Aha/ mola um mo be. ¹³ Wakan timi mo mo ma haali/ um moli mo mo walla cim mo walla mo mo be.

Gwom 'Bi'th/e gom Kuluny 'Dolkon mo

¹⁴ Haali/ a'di mina e waki wathi/ jin ya ya yilkina/ e bampaḱ kamu/ jin si'dasi'd mo dhali a'di ki yuḱ ḱinḱinam piti mo dhali a'di ki ḱi uni tom piti mo be. ¹⁵ Dhali e jan 'de/ mo tani a'di ki ḱi a'di adhan kuluny 'dolkoni mudhe'd mo dhali e jaṅ kamu/ tani a'di ki ḱi a'di adhan kuluny 'dolkoni su/ mo dhali e jaṅ kamu/ mo tani a'di ki ḱi a'di adhan kuluny 'dolkoni 'de/ mo, e uni ka 'deṱe/ 'deṱe/ mo me'd isi to kun misha uni mii mo be. Dhali yan'ko'd a'di ki ya mo be. ¹⁶ A'di jin bu'thki adhan kuluny 'dolkoni mudhe'd mo tani a'di yakid mo ki jahanne/ mo dhali yol to ki uni mo dhali a'di ki ṱa/ a'di mo mmota adhan kuluny 'dolkoni mudhe'd ki nyanye/ mo be. ¹⁷ Wakan si'da/ a'di jin ta'd gi dhan kuluny 'dolkoni su/ mo tani a'di ki ṱa/ a'di mo doḱ/e mmota adhan kuluny 'dolkoni su/ ki nyanye/ mo be. ¹⁸ Hili a'di jin bu'thki adhan kuluny 'dolkoni 'de/ mo tani a'di yakid mo dhali ḱwany jisa 'cesh mo dhali ba/a guurush gi tapam piti

mo be. ¹⁹ Dhali yan'ko'd mmosi'dkina tapam buni ɔa'b'ko'd ki si'd mo tani tapa gi ɔiŋkina/ gwansan a'di pu'dki'd mo dhali thoson gwo gom ton deŋ nyaŋki uni mo be. ²⁰ Dhali a'di jin bu'thki adhan kuluny 'dolkoni mudhe'd mo tani pu'dki'd kadhonj mo mmoƙal adhan kuluny 'dolkoni mudhe'd ki nyanye/ mo mmo/o gwo mo ki: Tapa, /e ɔiki aha/ adhan kuluny 'dolkoni mudhe'd mo tani aha/ miikina to mmoƙa/ uni mmota adhan kuluny 'dolkoni mudhe'd ki nyanye/ mmahan mo be. ²¹ Dhali tapam piti ki o a'di gwo mo ki: Mba/ ɔa/. /E ta ɔiŋkina/ jin 'boro'd mo dhali jin ta isiŋ gana/ mo be. /E ta a'di jin ta isiŋ gana/ apo/ ushi to kun gwa'dan mo. Aha/ mina kar /e apowa riŋ to ki nyanye/ mo. Huri /e mo 'te/ ma e moŋ'kuny bwa gi tapam pini mo. ²² Dhali a'di si'da/ jin ta'd gi dhan kuluny 'dolkoni su/ mo pu'dki'd kadhonj mo mmo/o gwo mo ki: Tapa, /e ɔiki aha/ adhan kuluny 'dolkoni su/ mo. Aha/ miikina to ki uni mo dhali ta/ adhan kuluny 'dolkoni su/ ki nyanye/ mmahan mo be. ²³ Dhali tapam piti ki o a'di gwo mo ki: Mba/ ɔa/. /E ta ɔiŋkina/ jin 'boro'd mo dhali jin ta isiŋ gana/ mo. /E ta a'di jin ta isiŋ gana/ apo/ ushi to kun gwa'dan mo. Aha/ mina kar /e apowa ris to ki nyanye/ mo. Huri /e mo 'te/ ma e moŋ'kuny bwa gi tapam pini mo. ²⁴ A'di si'da/ jin bu'thki adhan kuluny 'dolkoni 'de/ mo pu'dki'd kadhonj mo mmo/o gwo mo ki: Tapa, aha/ miŋa ki /e ta wathi/ jin ɔintheta ɔintheta mo haali/ /e 'ciŋhi to jin dina /e ki si mo dhali tul to is jin dina /e ki 'dash mo. ²⁵ Wakan aha/ ƙo/ka is mo dhali aha/ yakina mo dhali ba'k adhan kuluny 'dolkon pini eya 'cesh mo. Dhali a'di a'dan be. Guyi a'di jin ta jim pini mo ma. ²⁶ Hili tapam piti ki thoƙ a'di gwo mo ki: /E ta thus ki thus mo dhali /e ta ɔiŋkina/ jin ta'da piny is ka piny is mo. /E miŋkin ki aha/ tana man'ciŋhi to jin di'ka/ ki si mo? dhali tul a'di jin di'ka/ ki 'dash is mowa? ²⁷ Dhali yan'ko'd /e ƙa ba/ mini 'taki dhuka guurush pem mo e imandhuwa guurush mo dhali ki yampu'd pem jin miga/ 'taki bu'th a'di jin ta jim pem gana/ mo dhali nyunycinam piti mo be. ²⁸ Wakan buthi adhan kuluny 'dolkon 'peni a'di mo ma dhali ɔiki a'di jin ta'd gi dhan kuluny 'dolkoni 'kume'd mo. ²⁹ Haali/ aris uni ka 'deŋe/ 'deŋe/ kun ta gi to mo tani minu ɔi to ki nyanye/ mo dhali uni mini ta gi to kun mini ur 'kup mo. Hili 'peni a'di jin dara'd mo tani hili a'di jin tana a'di mo tani minu bu'th 'peni a'di mo be. ³⁰ Dhali bu'th ɔiŋkina/ jin ush me'd ki 'tash mo dhali biŋ a'di mo e mo jin ta'da 'tum ka 'tum mo. Dhali e mo yin mo tani a'di ita mo jin mina 'kwani 'pe'd shem buni mo be.

Mom'bor Mii dhali 'Kwani kun Jeenu mo

³¹ Ki Ya/ gi 'Kwani midi pu'du/ mo e monycam piti mo tani dhali ka ris iman'doyu gwom piti ilu/ mo tani dhali yan'ko'd a'di midi ɔa'b apowa ƙursim piti gi monyca mo be. ³² Aris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo minu tul isi bwambori a'di mo, dhali a'di midi ƙwa/ uni bwa mo 'peni tiyan tiya mo me'd jin ƙwa/ ma manhil ƙa'bal ƙa'bal bwa mo 'peni mi mo be. ³³ Dhali a'di midi dhu ƙa'bal ki me'da bim poros piti mo, hili mi mina a'di dhu ki me'da cam piti mo be. ³⁴ Dhali yan'ko'd aMaliƙ midi o

uni gwansan kun 'kon ki me'da bim poros piti gwo mo ki: Iiyu/ mo ma, ayy um kun 'bor ma Ababa mii mo mmogam mal gi Bampa/ gi Momis jin thosonkunu mo gom um mo 'peni mo jin ƙa'b'kunuwa 'cesh sho'k mo be. ³⁵ Haali/ me'd jin 'kosha te/ aha/ mo tani dhali um ki ɔi aha/ tonŋe/ mo. Dhali ki aha/ butha yi'de/ mo tani dhali um ki ɔi aha/ yi'de/ mmopi mo. Dhali ki aha/ yana ya yilkina/ mo tani dhali um han'ki aha/ mo be. ³⁶ Dhali ki aha/ dina is 'te/ mo tani dhali um hi'thki aha/ burrinye/ i is mo. Dhali ki aha/ 'ba'thki mo tani dhali um iiyini buŋi aha/ mo. Dhali ki aha/ dina eya sijin mo tani dhali um pu'dkini aha/ mo be. ³⁷ Dhali yan'ko'd uni kun ta ƙuŋ ƙar/e mini thoƙ a'di gwo mo ki: Tapa, kakasjana mparkina aman /e e mo mmo'kosha te/ /e mo dhali mmoƙi /e tonŋe/ mo? walla butha yi'de/ /e mo dhali aman ki ɔi /e a'di mmopi mo? ³⁸ Dhali kakasja mparkina aman /e e mo mmoya ya yilkina/ mo dhali aman ki han /e mo? walla dina /e is 'te/ mo dhali aman ki hi'th /e burrinye/ i is mo? ³⁹ Dhali kakasja mparkina aman /e e mo mmo'ba'th mo walla dina /e eya sijin mo dhali aman ki buŋi /e mo? ⁴⁰ Dhali aMaliƙ ki thoƙ uni gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ ƙora um gwo mo ki: Me'd jin miina um a'di gom a'din 'deŋ kamu/ jin pisi'd mo 'peni ushi uni gwansan kun tana waƙ pem mo tani um miiki a'di gom aha/ mo be. ⁴¹ Dhali yan'ko'd a'di midi o uni gwansan gwo mo kun 'kon ki me'da cam piti ki: Iiku/ 'peni aha/ mo ma, um kun jeekunu mo e mo ma al o'd jin midi diki us ki sule/ sule/ mo, a'di jin thosonkunu mo gom tapa ma ruma 'cesh mo dhali iman'doyu gwon thus piti mo be. ⁴² Haali/ aha/ 'kosha te/ mo ka jin gana/ dhali um 'koki ɔi aha/ tonŋe/ mo, dhali aha/ butha yi'de/ ka jin gana/ mo dhali um 'koki ɔi aha/ yi'de/ mmopi mo be. ⁴³ Dhali aha/ ka jin gana/ yana ya yilkina/ mo tani dhali um 'koki han aha/ mo. Dhali aha/ dina is 'te/ mo tani um 'koki hi'th aha/ burrinye/ i is mo be. Dhali ki aha/ 'batha mo tani dhali di eya sijin mo tani um 'koki buŋi aha/ mo be. ⁴⁴ Dhali yan'ko'd si'da/ uni mini thoƙ gwo mo ki: Tapa, kakasjana mparkina aman /e e mo mmo'kosha te/ /e mo walla butha yi'de/ /e mo walla ya ya yilkina/ mo walla di is 'te/ mo walla 'ba'th mo walla di eya sijin mo dhali 'kona aman ki mii to gom /e mo? ⁴⁵ Dhali yan'ko'd a'di midi thoƙ uni gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ ƙora um gwo mo ki: Me'd jin 'kona um ki mii a'di gom jan ƙal 'deŋ kamu/ 'peni uni gwansan kun pisin mo tani um 'koki mii a'di gom aha/ mo be. ⁴⁶ Dhali uni mini ii mo e mo jin 'konu ki mii 'ba/ ki sule/ mo, hili uni kun miin ka ƙar/e mo tani mini ɔi mo e moŋ'koki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be.

Imanshu 'Kwani Bway Miikina Wu'th apowa Yesus mo

26 Ka Yesus 'baarki'da ris gwo gwansan mmo/o mo tani a'di ki o imanciƙ a'di gwo mo ki: ² Um miŋhi mo mo ki 'ko'da cim su/ mo tani a'di ta'da cim ki Mompe'kupanyolos midi pu'du/ mo dhali Ya/ gi 'Kwani minu ɔi mo mmo'kosh ki ɔwany'ciŋhan dhul mo be. ³ Dhali igasiis kun can dhali 'kwani gwanyjaƙa/ gi 'kwani mo uni mini tul is mo mmonƙal 'de/ mo e bwaagonj ma gasiis jin ca'd mo a'di jin yuƙkunu gway

ka Kayaapa mo be. ⁴ Dhali uni gamki 'twa/ 'kup mo mmonṭal 'de/ mo mmobutha Yesu ki kup mo dhali mmo'kosh a'di jwa mo be. ⁵ Hili uni o gwō mo ki: Yisa ka cim jin yukuwa yuḵ mo yisa, hili isi ciki/ haali/ adu-lattṭ midi di mo e bwanj 'kwani mo be.

Yesu A'di 'Koshkunu Is ka Yina Pi'dnaṅ Gana/ mo e Pam Beṭaniya mo be

⁶ Dhali ka Yesu di'd e Pam Beṭaniya e gu'b ma Simaan jin ta gi monthus mo tani ⁷ a'boma kamu/ pu'dki'di a'di mo, a'di jin ta'd gi turaṅ gasaas jin ta gi kush mo, a'di jin din ma yina pi'dnaṅ gana/ nycine/ jin 'bitha yol she/ ki 'bi'th mo. Dhala yim ki wol a'di e 'kup piti mo me'd jin dikina a'di eya tharabeesa mo be. ⁸ Hili ki imanciḵ a'di gwo parki a'di e mo tani uni deḵ ma ny-or mo mmo/o gwo mo ki: Atinta shinu yansan isa 'cesh kan mo? ⁹ Haali/ ayina pi'dna/ yansan minu 'taki yol ka guurush ki nyanye/ mo dhali ci 'kwani kun hatha'ko'd mo be. ¹⁰ Hila Yesu ki tor mii yansan ki e mo dhali o uni gwo mo ki: Atinta ṭoca uma 'bom 'kus kan mo? Haali/ ayim mii tony jaro/ gom aha/ mo be. ¹¹ Haali/ um isa yempa/ tan gi 'kwani kun hatha'ko'd kun 'kon e um mo. Hili um mini 'koki ta gi aha/ ki sule/ mo be. ¹² Mmowoluwa yina pi'dna/ yansan e buṅwar is pem mo tani ayim ki mii a'di mmothoson a'di gom aha/ gam kan jin minu kan aha/ mo be. ¹³ Ka jin gana/ aha/ ṭora um gwo mo ki: E mo yin jin minu ci gwom 'borga/ yan e mony'ceshi 'baar mo tani a'di jin miin ma yim mo tani minu ṭor mo mmonyōṅ mo mo mmoka ayim e mo be.

Yahuusa A'di Gamki Gwo Me'd mo Mmo'ciṭṭa/ Yesu Is ki Gwo mo

¹⁴ Dhali yan'ko'd jan ṭal 'deṅ kamu/ 'peni uni jin 'dap uni 'twa/ ka 'kume'd i'ce'dka su/ mo jin yuḵu gway ka Yahuusa Iskariyuuti mo tani a'di yaki'd mo e igasiis kun can mo be ¹⁵ dhali o gwo mo ki: Atinta mmina umi ci aha/ mo waḵki/ aha/ mina ci a'di ki um mo? Dhali uni ki ci a'di gabul 'dolkon kushi iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo be. ¹⁶ Dhali 'peni mo caan ki jahanne/ mo tani a'di ḵor-ki'da ḵor mo mmogam embul gana/ mo mmo'ciṭṭ a'di is ki gwo mo be.

Yesu Shwaki Tontṭe/ jin 'Ko'd Nyakki Imanciḵ A'di Gwo mo

¹⁷ Dhali ka cim jin ṭwa/a/ gi Maanḵuthu'd jin miinu ki dar ga cumaṭ mo tani imanciḵ gwo pu'dkina Yesu mo mmo/o gwo mo ki: Mana o /e bwa jin mina amani thoson to mo gom /e mo mmoshwa ki Mompe'kupanyolos mo? ¹⁸ A'di ki o uni gwo mo ki: Iiku/ mo e 'peṅkuman bampa/ mo dhali e jan 'deṅ kamu/ mo dhali o a'di gwo mo ki: Amanṭor gwo o gwo mo ki: Mom pem 'dishid mo hila/. Aha/ mina mii rash di ki Mompe'kupanyolos yan e gu'b pini nyakki imanciḵ aha/ gwo mo be. ¹⁹ Dhali imanciḵ a'di gwo miikin mo me'd jin ḵankin ma Yesu uni gwo mo, dhali uni ki thoson to mo gom Mompe'kupanyolos mo be.

²⁰ Dhali ki mo ta mom'pimpili/ mo tani a'di ca'bki'da tharabeesa nyakki imanciḵ a'di gwo mo kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo be. ²¹ Dhali ki uni 'kokin mo mmoshwa to mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ ṭora um gwo mo ki jan 'de/ 'peni um midi 'ciṭṭ aha/ is ki gwo mo be. ²² Dhali uni 'kokina bwa mmodiṭ mo kagahara, dhali uni ki ṭel mii 'pen mo mmo/o a'di gwo mo ka rem 'kup ka baṭṭ 'pen mo ki: Aha/ 'taa? Tapa. ²³ Dhali a'di ki thoḵ gwo mo ki: A'di jin 'thupki me'd piti eya sahan nyakki aha/ mo tani a'di mi-di 'ciṭṭ aha/ is ki gwo mo be. ²⁴ Haali/ Ya/ gi 'Kwani ya-ki'd mo me'd gwo jin 'kwarkunu mo gom a'di mo, hili wayyi e wathi/ yan a'di jin midi 'ciṭṭ Ya/ gi 'Kwani is ki gwo mo. A'di midi 'taki 'bor ki 'bor gana/ mo gom wathi/ yan waḵki/ a'di minu 'taki 'koki dhodhu/ mo be. ²⁵ Yahuusa be a'di jin 'ciṭṭki a'di is ki gwo mo a'di ki o a'di gwo mo ki: A/aha/ 'taa, Tapa? A'di ki thoḵ a'di gwo mo ki: /E oki a'di wakan si'da/ mo be.

²⁶ Dhali me'd jin 'kokina uni mmoshwa tontṭe/ mo tani Yesu bu'thki maanḵuthu'd mo dhali 'bora 'bor bwa i is mo, dhali a'di ki 'ce'd a'di mo dhali ci a'di ki imanciḵ a'di gwo mo dhali o gwo mo ki: Buthi a'di mo ma, dhali 'kayi mo ma. A'di yansan ita buṅwar is pem mo be. ²⁷ Dhali a'di bu'thki'da ḵubbaaya mo dhali ki a'di ciḵi mom'bor bwa i is mo tani a'di ki ci a'di ki uni mo mmo/o gwo mo ki: Piyi a'di mo ma, aris umi 'baar mo, ²⁸ haali/ a'di yansan ita'da bas pem ki gwo jin gamu me'd mo, a'di jin wolki'd ka piḵe/ mo gom 'kwani ka ris mo gom mogwama gwam gom miinthus mo be. ²⁹ Aha/ ṭora um gwo mo ki aha/ mina diki doḵ/e pi yi-man maman cwa yansan ki sule/ ntaga tee jin miga/ pi a'di jin ta jin this nyakki um e Bampa/ ma Ababam pem jin di'd e momis mo be.

Mo jin Waṭ ma Buṭerusa Yesu Gway A'di Ṭorkunu Iṭwa/a/ mo

³⁰ Dhali ki uni yuḵki gway mo tani uni iikin ka piḵe/ mo e 'Kuwoṣh Seṭuun mo be. ³¹ Yan'ko'd aYesu ki o uni gwo mo ki: Umi 'baar mo mini ṭa'k mo gom aha/ mon'thiny yan shwane/ mo tani haali/ a'di 'kwarkunu mo ki: Aha/ mina 'kosha manhil ḵa'bal mo dhali ḵa'bal 'pena ma'diny piti mo tani uni minu ceḵer bwa mo be. ³² Hili ḵ'ko'd mo tani ki aha/ piyunu/ mo tani aha/ mina ya um iṭwa/a/ e Pany Jaliil mo be. ³³ Dhala Buṭerus ki ṭor a'di gwo mo eya tente/ ki: Ba uni gwansani 'baar mo mini ṭa'k mo gom /e mo tani aha/ mina diki biṭ ki sule/ mo be. ³⁴ Dhala Yesu ki o a'di gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ ṭora /e gwo mo ki mon'thiny yansan shwane/ mo nṭwa/a/ ka dhongola ḵwa diki ko e naskina/ mo tani /e mini waṭaa/ gway me'di kwara mo be. ³⁵ Dhala Buṭerus thoḵ a'di gwo mo ki: Hili waḵki/ aha/ mina mii wu mo nyakki /e mo tani aha/ mina diki waṭ /e gway mo. Dhali imanciḵ a'di gwo 'baar mo o gwo wakansan mo be.

**Yesus 'Thokid e Monsinu jin Ta Bwaagorj ma Jathse-
maani mo**

³⁶ Dhali yan'ko'd aYesus yaki'd nyaḳki uni mo e mo jin yuḳu ka Jathsemaani mo dhali a'di ki o imanciḳ a'di gwo gwo mo ki: 'Koyi mmahan mo ma ki aha/ mina thoṭṭ is mo mmaṭṭaan dhali 'tho mo be. ³⁷ Dhali a'di ki susa Buṭerus nyaḳki a'di mo dhali iya/ ma Sabadi isu/ mo, dhali a'di ṭelki mii 'pen mo mmoḳal bwan diṭid mo dhali bwa jin ṭoco'd mo be. ³⁸ Dhali yan'ko'd a'di ki o uni gwo mo ki: Aḳashiram pem a'di diṭa bwa ki diṭ kagahara mo gom mowu mo. 'Koyi mmahan mo ma, dhali timi nyaḳki aha/ mo ma. ³⁹ Dhali mmothoṭṭhina a'di 'peny'ce ari'ceenne/ mo tani a'di biṭki bwam/em piti a'cesh mo dhali 'tho mo ki: Ababam pem, waḳki/ a'di yan mishu mii mo tani dhalka ḳubbaaya yan ya'di pe aha/ mo ma. Bahili a'di jin oyaa/ bwa mo yisa. Hili a'di jin ta bwam pini mo be. ⁴⁰ Dhali a'di pu'dki'd e imanciḳ a'di gwo mo dhali gam uni ki uni ishki e mo. Dhali a'di ki owa Buṭerus gwo mo ki: A/um bunya/ mini 'koki tim nyaḳki aha/ ka tente/ 'de/ mo? ⁴¹ Timi mo mo ma, dhali 'thoyi mo ma, ki um mini 'taki 'koki ciḳ mo e mo jin palu mo, haali/ shi/in ka jin gana/ mo tani a'di ona bwa mo, hili bungwar is a'di ihatha'ko'd ki ha'th mo be. ⁴² Doḳ/e gom me'd jin 'ko a'di isu/ mo tani a'di yaki'd mo dhali 'tho mo ki: Ababam pem, waḳki/ a'di yan mol pe mo tani hili isi ciki/ aha/ mina pi a'di mo, dhalki a'di jin ta bwam pini mo tani dhalki a'di miinu mo ma. ⁴³ Dhali doḳ/e a'di pu'dki'd mo dhali gam uni ki uni ishki e mo haali/ em buni ṭo'dki uni is mo be. ⁴⁴ Wakan a'di dhalki uni mo doḳ/e dhali a'di ki ya mo dhali 'tho mo gom me'di kwara mo mmo/o jasi gwon ṭal 'de/ mo be. ⁴⁵ Dhali yan'ko'd a'di pu'dki'd mo e imanciḳ a'di gwo mo dhali o uni gwo mo ki: A/um 'kon mmo/ish e kan mo? dhali bu'th mosi/is bum mo? Hili mo mo ma, mo pu'dki'd mo hila/ mo dhali Ya/ gi 'Kwani 'ciṭṭhunu is ki gwo mo e me'd gi 'kwani kun ta imanmii miinthus mo be. ⁴⁶ Cuyi mis mo ma. Dhalki ana iina mo. Hili, a'di jin 'ciṭṭhi aha/ is ki gwo mo tani a'di pu'dki'd mo be.

**Mo jin 'Ciṭṭhuwa Yesus Is ki Gwo mo dhali Mo gi Budhu
Adi mo**

⁴⁷ Ki a'di di'd mo mmo/o gwo naskina/ mo tani Yahu-
usa pu'dki'd mo, a'di jin 'dap tiya 'twa/ ka 'kume'd
i'ce'dka su/ mo, dhali nyaḳki a'di mo tani dhana waam-
buhany 'kwani pu'dkin ki gandala turga/ mme'd mo
dhali cwa mo, 'peni igasiis kun can mo dhali 'kwaniḡ
gwanyjaḳa/ gi 'kwani mo be. ⁴⁸ Dhali a'di jin 'ciṭṭhi a'di
is ki gwo mo ciki uni jamas mii mo mmo/o gwo mo ki:
A'din 'de/ jin miga/ pi 'twa/ mo tani ta wathi/ mo. Buthi
a'di mo ma. ⁴⁹ Dhali a'di pu'dki'da Yesus ki jahanne/ mo
dhali o gwo mo ki: Hayy, Tapa. Dhali a'di ki pi a'di 'twa/
mo be. ⁵⁰ Yesus ki o a'di gwo mo ki: Akam pem, /e mi-
ina ta mmahan mo? Dhali yan'ko'd uni ki pu'du/ i a'di
mo dhali dhu me'd buni apowa Yesus mo dhali bu'th
a'di mo be. ⁵¹ Dhali hili jan 'de/ 'peni uni gwansan jin
nyaḳ di ka Yesus mo tani a'di he'thki me'd piti mo dhali

buḳ gandala turgam piti mo dhali ruṭhun ciḡkina/ ma
gasiis jin ca'd mo dhali 'ciṭṭ 'cem piti mo be. ⁵² Dhali
yan'ko'd Yesus ki o a'di gwo mo ki: Dwari gandala
turgam pini ka nyan'ko'd e mom piti mo ma, haali/ aris
uni gwansani 'baar mo kun ḳalki gandala turga/ mo
tani minu 'ce'd sho'k ki gandala turga/ mo be. ⁵³ A/
ṭosha /e ki aha/ mina mol Ababam pem 'tho mo dhali
a'di ki ci aha/ ki jahanne/ awaambuhany iman'doyu
gwom piti ka ris mo mmo'koki 'ko jasi 'kume'd i'ce'dka
su/ mo? ⁵⁴ Hili bakataye ki Gwo ma Arumgimis minu
'taki thim mo ki a'di minu mii mii wakan mo be. ⁵⁵ Dhali
ki mo yan mo tani aYesus ki owa waambuhany 'kwani
gwo mo ki: Um iyyin ka piḡe/ ki gandala turga/ mme'd
mo dhali ki cwa mo mmobu'th aha/ mmohabus mo
me'd wathin 'di/ mo. Ka tee kun baṭṭhani 'ko'd mo tani
aha/ dikina mo e gu'b gi mondheleladhelel mo
mmoṭor gwo mo dhali um 'koki bu'th aha/ mo be.
⁵⁶ Hili aris to gwansani 'baar mo tani uni bu'thki embul
mo mo, ki Gwo ma Arumgimis kun 'kwarkina imanci
gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo minu mii thim mo
be. Dhali yan'ko'd aris imanciḳ a'di gwo uni dhalki a'di
'pen mo dhali so mo be.

**Yesus Doshki'd e Bwambor Montul Is gi 'Kwani Yahuu-
da/ mo**

⁵⁷ Dhali yan'ko'd uni gwansan kun bu'thkina Yesus
mo tani uni ki sus a'di eya Ḳayaapa jin ta'da gasiis jin
ca'd mo e mo jin tulkina iman'kwar to is mo dhali
'kwani gwanyjaḳa/ si'da/ mo be. ⁵⁸ Hila Buṭerus baṭṭhi
a'di nsho'k isa dhana/ mo ntagi mo gi bwaagorj ma
gasiis jin ca'd mo. Dhali a'di ki seyu bwaman mo. Dhali
a'di ki nyaḳ ca'b ki uni kun hili mo mo mmopar 'pemen
gwo e mo be. ⁵⁹ Dhali igasiis kun can dhali aris uni
'baar mo gi montul is yan mo tani uni ḡapki gwonthus
mo mmo'ce'da Yesusa po/ mo, ki uni mini 'taki kar a'di
mmowu mo be. ⁶⁰ Hili uni 'koki gam tonthusa 'de/ mo,
bahili aris iman/o gwonthus apo/ a'di mo tani uni
pu'dkin kadhonj mo. N'ko'd uni su/ pu'dkin kadhonj mo
⁶¹ dhali o gwo mo ki: Agarr yansan o gwo mo ki: Aha/
misha mmo'ce'd gu'b gi mondheleladhelel ma
Arumgimis sho'k mo dhali nyan a'di ka cim kwara mo
be. ⁶² Dhala gasiis jin ca'd a'di doshki'd ki mis mo dhali
o gwo mo ki: Ayy, /e moli 'twarj kamu/ 'de'k mo? Gwo
wakata ona 'kwani gwansan apo/ /e mo? ⁶³ Hila Yesus
ca'bki'd ki shwam mo. Dhala gasiis jin ca'd ki o a'di gwo
mo ki: Aha/ ḳana /e gwo ka Arumgimis jin di ki e mo.
Ba ṭor am gwo mo ma, waḳki/ /e tana Ḳristṭhos mo, a'di
jin ta Ya/ ma Arumgimis mo. ⁶⁴ AYesus ki o a'di gwo mo
ki: A'di ta gwo jin ona /e si'da/ mo be. Hili aha/ mina ṭor
'e a'di 'peni shwane/ mo, /e mini par Ya/ gi 'Kwani e mo
mmoḳa'b ki me'da bim poros ki mom'bi'th mo dhali
mmoyayu/ e bwaarak 'peni momis mo be. ⁶⁵ Dhali
yan'ko'd agasiis jin ca'd dherki burrinyem piti bwa mo
dhali o gwo mo ki: A'di walki gwo sor jin shi/ashi/ mo.
Atinta 'kokina ana mmoḡap gwo mo mmo/o apo/ a'di
mo? Um ciḳki gwo sor 'peni 'twam piti shwane/ mo be.
⁶⁶ Gwom bum jin ṭosha um wakata mo? Uni thoḳ gwo
mo ki: A'di ha me'd mo mmowu mo be. ⁶⁷ Dhali yan'ko'd

uni ki 'taḵ a'di manya/ e bwam/em piti mo dhali dor a'di mo dhali kun tiya ki dor a'di ki cwa mo ⁶⁸mmo/o gwo mo ki: Oyi am gwo is mo ma, /e jin tana Ḳristḥos mo. Kaja 'dunn idorki /e kan mo?

Buṭerus Waṭki'da Yesus Gway mo

⁶⁹ Dhala Buṭerus a'di ḡa'bk'i'da piḡe/ e bwaman ma goḡ mo. Dhali ari nyarany ḡiḡkina/ pu'dki'di a'di mo dhali o a'di gwo mo ki: /E si'da/, /e nyaḡki di ka Yesus gi Pany Jaliil mo be. ⁷⁰ Hili a'di waṭki gwo mo mbwambori uni 'baar mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ dinaki mish 'pe-men gwom pini yan jin ona /e mo be. ⁷¹ Dhali ki a'di ya-ki'd mo ka piḡe/ eya lambalany gu'b mo tani ari ḡiḡkina/ nyaraḡ kamu/ parki a'di e mo dhala yim ki o uni gwansan gwo kun doshkina piḡe/ ki: Wathi/ yansan nyaḡ ki ka Yesus gi Pa Naasira mo be. ⁷² Dhali yan'ko'd dok/e a'di waṭki gwo mo ki gwo mmoṭe gwo mo ki: Aha/ dinaki mish wathi/ yan mo be. ⁷³ Yan'ko'd ari'ceenne/ uni kun doshkina piḡe/ mo tani pu'dkin mo dhali owa Buṭerus gwo mo ki: Ka jirḡ gana/ /e ta jan ṭal 'de/ si'da/ 'peni uni mo haali/ 'twam pini ṭor /e eya tente/ mo be. ⁷⁴ Yan'ko'd a'di ṭelki mii 'pen mo mmojee is piti jwa ki is piti mo dhali mmothul gwo me'da po/ mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ dinaki mish wathi/ yan mo be. Dhali ki jahanne/ adhoḡgola ḡwa gwoki'd mo. ⁷⁵ Dhala Buṭerus ka gwo ma Yesus e mo jin ona a'di a'di nṭwa/a/: Ka dhoḡgola ḡwa diki ko e mo naskina/ tani /e mini waṭ aha/ gway me'di kwara mo. Dhali a'di yaki'd ka piḡe/ mo dhali ko ki jabu'th ki ku'bu/ ku'bu/ mo be.

Yesus Suskunu mo Mbwambor ma Bilaaṭus mo be

27 Dhali ki mon'thamo/ pu'dki'd mo tani aris igasiis kun can dhali 'kwaniḡ gwanyjaḡa/ gi 'kwani mo uni gamki 'twa/ 'kup apowa Yesus mo mmokar a'di mmowu mo be. ² Dhali uni ki deḡ a'di mo dhali sus a'di mo dhali mmoḡi a'di ka Bilaaṭus jin ta'da mudhiir mo be.

Jwa ma Yahuusa mo

³ Ka Yahuusa jin ta'da man'ciṭḥ a'di is ki gwo parki a'di e mo ki a'di waḡkunu mo tani a'di rici'da du is mo dhali a'di ki 'doyu 'dolkon kush jin ta'da iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd ka nyan'ko'd mo e igasiis kun can mo dhali 'kwaniḡ gwanyjaḡa/ mo ⁴mmo/o gwo mo ki: Aha/ mi-ikina miinthus mo mmo'ciṭḥ a'di is ki gwo mo, a'di jin din ma bas ka po/ mo. Dhali uni ki thoḡ a'di gwo mo ki: A'di yan ta'da ta gom am mo? Hili is pini 'teyi e ma. ⁵ Dhali a'di ki ṭa'k 'dolkon kush e gu'b gi mondhelelad-helel mo dhali a'di ki pi ka piḡe/ mo dhali ya mo dhali shir is piti ka nyok mo be. ⁶ Hili igasiis kun can uni bu'thki 'dolkon kush mo mmo/o gwo mo ki: A'di diki ta mii jin dhala gwonḡan bway mo mmodhu uni mo e mo jin dhunuwa guurush mo haali/ uni tana guurush ma bas mo be. ⁷ Wakan uni gamki 'twa/ 'kup mo mmobu'th uni mo dhali yol mo gi iman/uḡa nos mo mmokan 'kwani kun ta yilkina/ nycine/ mo be. ⁸ Wakan mombunto yan yuḡkunu gway ki Mombunto ma Bas

mo ntaga tee yansan mo be. ⁹ Wakan gwo thimkunu mo, a'di jin okin ma manḡi gwo ma Arumgimis kad-hamo/ mo jin ta'da Irmiya mo mmo/o gwo mo ki: Dhali uni bu'thki 'dolkon kush kun 'koni iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo jin ta she/ yol piti mo, a'di jin ta she/ yol jin karkina unin tiya kun ta iya/ gi uḡi ma Israyiil mo be.

¹⁰ Dhali uni ki ḡi uni gom uni kun cila mombunto ma iman/uḡa nos mo be me'd gwo jin shukina tapa aha/ bway mo be.

Bilaaṭus Doṭki'da Yesus Gwo mo be

¹¹ Dhala Yesus doshki'd mbwambora mudhiir mo dhala mudhiir ki doṭ a'di gwo mo ki: Ki /e de /e tana Maliḡ gi 'Kwani Yahuuda/ mo? Dhala Yesus ki thoḡ a'di gwo mo ki: A'di ta gwo jin ona /e si'da/ mo be. ¹² Hili ki a'di yerikunu is ki gway mo ki igasiis kun can mo dhali 'kwaniḡ gwanyjaḡa/ mo tani a'di diki thoḡ 'twarḡ kamu/ mo be. ¹³ Dhali yan'ko'da Bilaaṭus ki o a'di gwo mo ki: Dina /e ki ciḡ gwo mo 'taa? ama'diny gwo kun ona uni apo/ /e mo? ¹⁴ Hili a'di diki ḡi a'di 'twan thoḡa 'de/ mo walla ari gwonḡ kamu/ jin yerikunu a'di is ki gway mo. Wakan ntaga mudhiir a'di merki'd kagahara mo be.

Yesus Torkunu Gwo 'Twa/a 'Cesh mo Mmowu mo

¹⁵ Dhali ka yuḡ jin yuḡu mo tani mii ma mudhiir isa yempa/ mo mmo'cuḡka waambuhany jan ṭal 'de/ 'peni uni habuus mo a'di jin doṭkina uni mo be. ¹⁶ Dhali uni tan gi wathi/ eya sijin jin mishu 'baar mo eya tente/, a'di jin yuḡkunu gway ka Baraabas mo be. ¹⁷ Wakan uni tulki is mo mmonṭal 'de/ mo dhala Bilaaṭus ki o uni gwo mo ki: Kaja i/o um bwa jin miga/ 'cuḡki um mo, a/ Baraabas 'taa? walla Yesus a'di jin yuḡu ka Ḳristḥos mo? ¹⁸ Haali/ a'di mishki dhapan buni jin takina uni mo mmoḡi a'di mo be. ¹⁹ Isa dhamo/ 'teya ki a'di diki'd mmoḡa'ba kursi jin dwallu gwo jin ta jim piti mo tani ashim piti hashki a'di gwo mo mmodhalku/ toḡ kamu/ ki mii apo/ wathiḡ ḡar/e yan mo haali/ aha/ ṭo'ckunu bwa kagahara shwane/ gom a'di mo ki gwony jan mo be. ²⁰ Dhali igasiis kun can dhali 'kwaniḡ gwanyjaḡa/ uni lalki 'kwani sho'k ki gwo mo mmodoṭ gwo mo go-ma Baraabas mo dhali mmo'ce'da Yesus sho'k mo be.

²¹ Dhala mudhiir ki o uni gwo mo dok/e ki: Jana 'peni bwam uni su/ jin o um bwa mo jin miga/ 'cuḡki um mo? Dhali uni ki thoḡ gwo mo ki: aBaraabas be. ²² Dhala Bilaaṭus ki o uni gwo mo ki: Dhali aha/ mina miya tinta ka Yesus mo a'di jin yuḡu gway ka Ḳristḥos mo? Uni 'baar mo thoḡ gwo mo ki: Dhalki a'di 'koshu ki cwany'ciṭḥan dhul mo. ²³ Dhali a'di ki thoḡ uni gwo mo ki: Gomata sa/? Tonthus gi wakatinta imiikina a'di mo? Hili uni cuukin kagahara mo mmonṭal 'de/ mo mmo/o gwo mo ki: Dhalki a'di 'koshu ki cwany'ciṭḥan dhul mo.

²⁴ Wakan ka Bilaaṭus parki a'di e mo ki a'di mol gwo pi jipi/ mo tani hili a'di ki dhal mii e i is mo goma dulatt jin ṭelkunu 'pen mo tani a'di ki bu'th yi'de/ mo dhali 'thur me'd piti mo mbwambor ma waambuhany 'kwani mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ dina ka po/ 'pena bas gi wathi/ yan mo. Hili a'di 'te/ ki is bumi niin ma. ²⁵ Dhali

aris 'kwani 'baar mo thoḵ a'di gwo mo ki: Abas piti mididi apo/ aman mo dhali apo/ uḵim bam mo be. ²⁶ Dhali yan'ko'd a'di ki 'cuḵki uni āBaraabas mo dhali ki a'di dorki'da Yesus ki yis bip mo tani a'di ki ḵi a'di mmo'kosh ki cwany'ciṭṭhan dhul mo be.

I/askar Miikina Yesus ka Maḵ mo

²⁷ Dhali yan'ko'd i/askar ma mudhiir uni ki susa Yesus mo e bwaagon gi gu'b ma mudhiir mo dhali uni ki tula askar isi 'baar mo mmonṭal 'de/ mo ibwambori a'di mo be. ²⁸ Dhali uni ki 'cuḵ a'di burrinye/ mo dhali hi'th a'di is ki burrinye/ jin ta'da duḵ is mo be. ²⁹ Dhali uni ki thoson ton'kup 'pena 'de/ mo dhali uni ki hi'th a'di i'kup piti mo dhali uni ki kar a'di guluca cwahan e me'da bim poros piti mo dhali luḵ ki jin 'kupa'dupuni bwambori a'di ka maḵ mo mmo/o gwo mo ki: Hayy, Maliḵ gi 'Kwani Yahuuda/ mo. ³⁰ Dhali uni ki 'taḵ a'di manya/ i is mo dhali uni ki bu'th gulu'c mo dhali dor a'di e 'kup piti mo be. ³¹ Dhali ki uni miiki a'di ka maḵ mo tani uni ki 'cuḵ a'di burrinyen duḵ is mo dhali uni ki hi'th a'di burrinyem piti i is mo dhali uni ki sus a'di ka piye/ mo mmo'kosh ki cwany'ciṭṭhan dhul mo be.

Mo gi 'Koshuwa 'Kosh ki Cwany'ciṭṭhan Dhul mo

³² Me'd jin 'kokina uni mmoya ka piye/ mo tani uni pu'dkin mo e wathi/ gi Paḵ Kerawaan jin yuḵu gway ka Simaan mo. Wathi/ yansan a'di tu'ckina uni mo mmoḵal cwany'ciṭṭhan dhul piti mo be. ³³ Dhali ki uni pu'dkin mo e mo jin yuḵu ka Gulguṭṭha mo tani (a'di jin ta 'pemen gwo jin onu ki: Mo ma Simaḵ 'Kup mo) ³⁴ uni ki ḵi a'di yimana mura'th jin 'koshu e ki ton ḵa/ga/ mo. Hili ki a'di nyoḵki a'di mo tani a'di ushki a'di pi mo be. ³⁵ Dhali ki uni 'koshki a'di ki cwany'ciṭṭhan dhul mo tani uni ki ḵwa/ burrinyem piti bwa mo e bwam uni 'cena mo mmoṭa'k to mo. ³⁶ Yan'ko'd uni ki 'ko a'cesh mo dhali rash 'ko mo mmoṭim a'di apo/ mo be. ³⁷ Dhali apo/ 'kup piti mo tani uni ki 'kwar gwo apo/ a'di mo jin deḵu e mo ki: Yansan ta'da Yesus jin ta'da Maliḵ gi 'Kwani Yahuuda/ mo be. ³⁸ Dhali 'kwani su/ kun tana 'di/ nyakḵunu 'kosh ki a'di mo ki cwany'ciṭṭhan dhul mo, jan 'de/ ki me'da bim poros piti mo, dhali jan kamu/ ki me'da biny cam piti mo be. ³⁹ Dhali uni gwansan kun iikin ki iimpe e bway mo tani uni sorki a'di mo mmopir 'kup buni mo be, ⁴⁰ dhali mmo/o gwo mo ki: /E jin mini 'taki 'kosh gu'b gi mondheleladhelel mo dhali nyan a'di ka cim kwara mo tani woṭṭi is pini mo. Waḵki/ /e ta Ya/ ma Arumgimis mo, ba thulu ka 'cesh 'peni apo/ cwany'ciṭṭhan dhul mo. ⁴¹ Wakan si'da/ igasiis kun can dhali iman'kwar to mo dhali 'kwaniḵ gwanyjaka/ mo tani uni miiki a'di ka maḵ mo mmo/o gwo mo ki: ⁴² A'di woṭṭhi tiya mo tani is piti mola a'di woṭṭ moyi. Dhalki a'di thulu'd ka 'cesh shwane/ 'peni apo/ cwany'ciṭṭhan dhul mo, dhali ana mina gam a'di gwo is mo be. ⁴³ A'di gamki'da Arumgimis gwo is mo. Dhalka Arumgimis 'cuḵ a'di mo shwane/ waḵki/ a'di ona bwa ki a'di mo, haali/ a'di o gwo mo ki a'di ta Ya/ ma Arumgimis mo be. ⁴⁴ Dhali unin 'di/ kun nyakḵunu 'kosh ki

cwany'ciṭṭhan dhul nyakḵi a'di mo tani uni si'da/ waḵki a'di ki gwon 'de/ yan mo be.

Mowu ma Yesus mo

⁴⁵ Dhali shwane/ ka tente/ ta'da tente/ mbwan 'kup mo tani adhan mondhurumi'd pu'dki'da po/ mony'ceshi 'baar mo ntaga tente/ mbum 'ban mo be. ⁴⁶ Dhali ka tente/ ta'da tente/ kwara mo tani Yesus gwoki'd ki 'twa/ jin caaca mo ki: Ili, Ili, lama sabaktani, a'di jin ta 'pemen gwo jin onu ki: Arumgimis pem, Arumgimis pem, atinta dhalkina /e aha/ 'pen kan mo? ⁴⁷ Dhali unin tiya kun doshkin ki 'dishe/ ciḵki a'di mo dhali o gwo mo ki: Wathi/ yuḵki'd Iliyya mo be. ⁴⁸ Dhali jan ṭal 'de/ 'peni uni a'di guski'd ki jahanne/ mo dhali a'di ki ḵala lipa/ mo dhali 'tu'd a'di ki yiman tom 'paḵa'd mo dhali kar a'di eya cwahan mo dhali a'di ki ḵiki a'di mo mmopi mo be. ⁴⁹ Hili kun tiya o gwo mo ki: Ḷori naskina/ bala/. Dhalki ana para mo e mo waḵki/ Iliyya mididi thulu/ mo mmowoṭṭh a'di mo. ⁵⁰ Dhala Yesus cuu'd ki dhan 'twa/ jin caaca doḵ/e mo dhali a'di ki ḵi shi/in piti mo be.

⁵¹ Dhali hili mo mo ma, burrinye/ gi gu'b gi mondheleladhelel mo a'di dherkunu bwa mo ka 'ban su/ mo 'peni bur'kup mo ntagi bum'pen mo, dhali mony'cesh yiḵinki is mo, dhali aris woshi 'baar mo pwaṭṭkunu bwa mo be. ⁵² Dhali moḵ'kupaje si'da/ uni ḵa'dkunu 'twa/ mo, dhali aris bungwar is gi uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo uni gun ishki e mo e mowu mo tani uni cukunu mis mo be. ⁵³ Dhali mmopikina uni ka piye/ 'peni jis jwa mo tani 'ko'di mompim piti mo tani uni iikin e 'penḵuman bampa/ jin ḵogu mo dhali piki 'kwani i is ka ris mo be. ⁵⁴ Dhali ka mancil ma askar iss 'kwanim pa mmudhe'd dhali uni gwansan kun nyak 'ko ki a'di mo tani uni rashkina Yesus tim mo mmopar mony'cesh e mo mmoyiḵin is mo dhali to gwansan kun bu'thki embul mo mo tani uni 'tu'dkunu mo ki moḵḵo/ is mo dhali o gwo mo ki: Ka jin gana/ yansan ta Ya/ ma Arumgimis mo be.

⁵⁵ Wakan si'da/ up 'kokin ka ris mo mmun mmohil mo 'pena dhana/ mo, uni gun baṭṭhina Yesus nsho'k mo 'peni Pany Jaliil mo mmota imanmii a'di to mo be.

⁵⁶ Dhali e bwaman uni mo tani aMariyam Magdaliyya diki'd mo dhala Mariyam jin to Ko Yakuub mo dhala Yuusup mo dhali ko iya/ ma Sabadi mo be.

Mo jin Kanuwa Yesus mo

⁵⁷ Dhali ki mo ta mom'pimpili/ mo tani wathi/ jin ta pa ki pa pu'dki'd mo 'peni Pa Arraama jin yuḵkunu gway ka Yuusup mo, a'di si'da/ jin ta'da manciḵa Yesus gwo mo be. ⁵⁸ A'di yaki'd mo eya Bilaaṭus mo dhali doṭ a'di gwo mo gom bungwar is ma Yesus mo. Dhali yan'ko'd Bilaaṭus ki ḵan gwo mo ki a'di minu ḵi ki a'di mo be. ⁵⁹ Dhala Yuusup ki bu'th bungwar is mo dhali 'tam a'di is ki burrinyen dhelelga/ jin ta'da dhiny e mo be. ⁶⁰ Dhali 'thi a'di e jis pitiḵ gana/ jin ta jis jwan this mo, a'di jin 'kolkina a'di wosh mo. Dhali a'di ki 'darḵal wosha caaga/ mo mmo'dap 'twarḵal jis jwa 'twa/ mo,

dhali a'di ki ya mo be. ⁶¹ Mariyam Magdaliyya dhali Mariyama kamu/ nyaḳki 'ko mmun mo mmo'ko ka par 'twa/ gi moṅ'kupaje mo be.

Imanji Mo mo e Moṅ'kupaje mo

⁶² Dhali ka cim jin 'ko'd mo, a'di jin ta'da cim jin 'ko'd jin Thosonkunu to mo tani igasiis kun can dhali 'Kwani Parisiyyin tulki isi bwambor ma Bilaatus mo be, ⁶³ dhali o gwo mo ki: Tapa, am kakina gwo e jin okin ma man-he'k 'kwani e mo ki a'di di'd ki e mo naskina/ mmo/o gwo mo ki: 'Ko'da cim kwara mo tani aha/ mina cuyu mis doḳ/e mo be. ⁶⁴ Wakan ki /e mini kan gwo mo ki moṅ'kupaje minu mii ji mo ki 'dantar mo ntaga cim kwara mo, isi ciki/ ki imanciḳ a'di gwo mini 'koki ii mo dhali kwal is piti mo dhali tor 'kwani gwo mo ki: A'di pi-ki'd 'peni mowu mo, dhali gwonthus jin ta jin 'ko'd jin minu o mo tani a'di midi war ki shi/ kagahara mo mmobol jin t̄wa/a/ e mo be. ⁶⁵ Bilaatus ki o uni gwo mo ki: Um tan ga askar kun ji mo mo. Iiku/ mo ma, mmoji a'di ki 'dantar mo me'd jin misha um a'di mii mo be. ⁶⁶ Wakan uni iikin mo dhali ji moṅ'kupaje mo, dhali uni ki 'dap wosh 'twa/ ka 'diṅkila/ mo dhali dhu imanji mo mo be.

Mompinu mo

28 Dhali 'ko'da cim ma pesu/ mo tani ki mo ḳali kush mo ka cim jin t̄wa/a/ ka dhas mo tani aMariyam Magdaliyya dhala Mariyama kamu/ uni iikin mo mmopar moṅ'kupaje e mo be. ² Dhali hili mo mo ma, adhan mony'cesh yiḳinki is mo kagahara haala man'doyu gwo gi tapa thulki'd mo 'peni momis mo dhali pu'du/ mo dhali ḳa'c wosh ka nyan'ko'd mo dhali a'di ki ḳa'ba po/ a'di mo be. ³ Jamas piti jin piyina a'di mo tani a'di wana e ka wara sho'k mo dhali burriyem piti ḳa'bki bany bany mo me'da wasan gana/ mo be. ⁴ Dhali gom is jin ḳogu a'di mo tani imanji mo mo uni deekina is mo dhali uni wakina e gi 'kwani kun wukin mo be. ⁵ Hila man'doyu gwo ki o up gwo mo ki: Dhalku/ is ki ḳo/ mo ma, haali/ aha/ misha ki um ḳapkina Yesu jin 'koshkunu jwa mo ki cwany'ciṭhan dhul mo be. ⁶ A'di yisa di'di mahana, haali/ a'di cuki mis mo me'd gwo jin ona a'di mo. Iiyu/ mo ma, mmopar mo e mo jin ishkina a'di nycine/ mo. ⁷ Dhali yan'ko'd iiyi ki jahanne/ mo dhali tor imanciḳ a'di gwo gwo mo ki a'di cuki mis mo 'peni mowu mo. Dhali hili mo mo ma, a'di midi ya n̄wa/a/ ki um mo e Pany Jaliil mo be. Dhali e

mun mo tani um mini gam a'di mo. Hili aha/ torkina um gwo mo be. ⁸ Wakan uni iikin ki jahanne/ mo 'peni mony jis jwa mo ki moṅḳo/ is mo dhali ka dhan bwan 'kunya/ mo, dhali uni sokin mo mmoṭor imanciḳ a'di gwo gwo mo be. ⁹ Dhali hili mo mo ma, aYesu gamki uni 'kup mo dhali o gwo mo ki: Hayy. Dhali uni pu'dkin mo dhali bu'th a'di i sho'k piti mo dhali luṅ a'di mo be. ¹⁰ Dhali yan'ko'd Yesu ki o uni gwo mo ki: Dhalku/ is ki ḳo/ mo ma. Iiku/ mo ma, dhali tor iwaḳ pem gwo mo mmo/ii mo e Pany Jaliil mo dhali uni mini par aha/ e i mun mo be.

Imanji Mo mo Wankunu Is mo be

¹¹ Ki uni 'kokin mo mmo/ii mo tani hili mo mo ma, kun tiya 'peni uni gun ta imanji mo mo tani uni iikin mo e 'penḳuman bampa/ mo dhali tor igasiis kun can gwo mo goma ris to gwansan kun bu'thki embul mo mo be. ¹² Dhali ki uni tulki is mo mmonṭal 'de/ mo nyaḳki 'kwaniṅ gwanyjaḳa/ mo dhali gam 'twa/ 'kup mo tani uni ki ciya dhana guurush ki i/askar mo be ¹³ mmo/o gwo mo ki: Tori 'kwani gwo mo ki: Imanciḳ a'di gwo pu'dkin mo mon'thiny mo dhali kwal a'di mo ki aman 'kokina mmo/ish e mo be. ¹⁴ Dhali waḳki/ gwo yansan midi pu'du/ mo e bwany'ce ma mudhiir mo tani aman mina lal a'di sho'k ki gwo mo dhali buḳ um 'ba/ mo 'peni monṭo'c bwa mo be. ¹⁵ Wakan uni bu'thkina guurush mo dhali mii a'di me'd jin ḳankunu uni gwo mo. Dhali gwo lolop yansan a'di ḳalu ki lala'th mo e bwan 'Kwani Yahuuda/ 'baar mo ntaga tee yansan mo be.

Yesu Hashki Uni kun 'Koni 'Kume'd I'ce'dka 'De/ mo

¹⁶ Dhali imanciḳ a'di gwo kun 'koni 'kume'd i'ce'dka 'de/ mo tani uni iikin mo e Pany Jaliil mo e 'kuwosh jin ḳankin ma Yesu uni gwo mo. ¹⁷ Dhali ki uni parki a'di e mo tani uni luṅki a'di mo. Hili kun tiya 'koni modhan gwo mo be. ¹⁸ Dhala Yesu pu'dki'd mo dhali o uni gwo mo ki: Aris moshirri 'baar mo e momis mo dhali apo/ mony'cesh mo tani uni cikunu aha/ mo be. ¹⁹ Wakan iiku/ mo ma, dhali waraa ris kal gi 'kwaniny'cesh ki imanciḳ aha/ gwo mo. Miiki uni ki yi'de/ ki gway ma Ababa mo dhali ki gway gi Ya/ mo dhali ki gway gi Shi/ in Dheleladhelel mo be. ²⁰ Tori uni gwo mo ma, mmodhu aris gwo gwansan uni gun ḳankika/ um mo, dhali hili mo mo ma, aha/ mina nyaḳ di e um isa yempa/ mo ntagi yil gi mony'cesh yan midi di 'kup mo be.

MARKUS

Gwo jin Ćin ma Yohaan jin Ta'da Manmiiya Mii ki Yi'de/ mo

1 Montel 'pen gi gwom 'borga/ ma Yesus Kristhos jin ta Ya/ ma Arumgimis mo be.
2 Me'd gwo jin 'kwarkunu eya Ishaya jin ta'da manci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo ki:
 Hili mo mo ma. Aha/ hashkina agum bway pem ib-wambori jis/em pini mo.
 a'di jin midi thoson /e bway mo.
3 Twa/ gi wathin 'de/ mmocuu gwo em bwaasho ki:
 Thosoni bway gi Tapa mo ma,
 kari bway piti ka ji sho'k mo.
4 Yohaan jin ta'da manmii 'kwani ki yi'de/ a'di piki'd mo e mombwaasho mo mmoci gwo mo gom mo jin minu miiya mii ki yi'de/ mo mmorica du is mo gom gwo gi miinthus kun minu gwam 'kwani mo. **5** Dhali aris 'kwani iikin ka pije/ e a'di mo 'peni aris bampa/ gi Pa Yahuudiyya mo dhali 'peni aris 'kwani gi Pa Urushaliim mo. Dhali uni 'kokunu mo mmomii ki yi'de/ ki a'di mo e Yi'deŋ Kumma/ Uurdun mo mmopikina uni gwo gom miinthus buni mo be. **6** Dhala Yohaan si'da/ hi'thki'da mur kalman e isi a'di mo dhali a'di ta'd gi waçkan jin hi'thkina a'di e emp'ad piti mo dhali a'di 'ka'da kuuyu/ dhali shwa'da dham eya kur mo be. **7** Dhali a'di ciki gwo mo mmo/o gwo mo ki: N'ko'di aha/ mo tani jamu/ midi pu'du/ mo jin ca'd ki aha/ mo. Dhali waçkana ppam piti mo tani aha/ dinaki ha me'd mo mmoluŋ ki ji luŋ mo dhali 'cuç uni mo be. **8** Aha/ miikina um ki yi'de/ tani hili a'di midi mii um ki Shi/in Dheleladhelel mo be.

Mo jin Miinuwa Yesus ki Yi'de/ mo

9 Dhali ka tee gwansan mo tani Yesus pu'dki'd mo 'peni Pa Naasira jin di'd e Pany Jaliil mo dhali a'di mi-ikunu ki yi'de/ ka Yohaan mo e Yi'deŋ Kumma/ Uurdun mo be. **10** Dhali ki a'di piki'd ka pije/ 'peni yi'de/ mo tani ise/ ki jahanne/ a'di parki momis e mo mmodi ki kany dhali Shi/in di'd mmothulu/ i a'di mo me'd gurko/ mo be. **11** Dhali 'twa/ ciçkkunu 'peni momis mo ki: /E ta Ya/ pem jin enka/ mo, dhali aha/ 'bora bwa ki 'bor ki /e mo.

Mo gi Paluwa Yesus mo

12 Dhali Shi/in Dheleladhelel a'di urki'da Yesus ka pije/ ise/ mo e mombwaasho mo. **13** Dhali a'di diki'd e mombwaasho mo ka cim ma issu/ mo, dhali a'di palkunu ka Setaan mo. Dhali a'di nyaçki di ki tomb-waasho mo. Dhali iman'doyu gwo pu'dkin mo dhali mii a'di to mo be.

Yesus Telki Mii ma Tu'd Piti 'Pen mo

14 Dhali ka Yohaan karkunu eya sijn mo tani Yesus pu'dki'd mo e Pany Jaliil mo mmoci gwom 'borga/ ma Arumgimis mo **15** dhali mmo/o gwo mo ki: Mo thimkunu mo, dhali Bampa/ ma Arumgimis pu'dki'd e me'd mo. Rici adu is mo ma dhali gam gwom 'borga/ is mo.

Yesus Yuçki Imancesh To Yi'de/ Idoŋon mo

16 Dhali me'd jin yakina a'di ki yampe e shemen ma gap ma Al ma Jaliil mo tani a'di parki'da Simaan e mo dhala Andaraawus jin ta'da kam ma Simaan mo mmo-bitkina a'di a'thi/ eya al mo haali/ uni ta 'kwani kun ta imancesh to yi'de/ mo be. **17** Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki: Bathi aha/ nsho'k mo ma, dhali aha/ mina dhu um mmowar ki imanbu'th 'kwani ki gwo mo be. **18** Dhali ki jahanne/ uni dhalkina 'thim buni 'pen mo dhali uni ki bath a'di nsho'k mo be. **19** Dhali mmoth-othkina a'di is ari'ceenne/ mo tani a'di parki'da Yakuub e mo jin ta ya/ ma Sabadi dhala Yohaan jin ta'da kam piti mo uni kun 'kokin eya kur buni mo mmshowa 'thi/ mo be. **20** Dhali ki jahanne/ a'di ki yuç uni mo. Dhali uni dhalkina babam buni ka Sabadi eya kur mo nyaçki ciŋkina/ kun miina tu'c mo dhali bath a'di nsho'k mo be.

Wathi/ jin Bu'th ma Arum Thus jin Nyo/o'd mo

21 Dhali ki uni pu'dkin mo e Paŋ Kapranahuum mo tani dhali ki jahanne/ a'di seki gu'b gi montul is buni ka cim ma pesu/ mo dhali a'di toriki gwo mo be. **22** Dhali uni merkin mo gom gwom piti jin torikina a'di mo haali/ a'di toriki uni gwo mo me'd wathi/ jin ta gi moshirr mo dhali yisa me'd iman'kar to mo. **23** Dhali ki jahanne/ wathiŋ kamu/ diki'd e gu'b montul is buni mo a'di jin taki'd ga rum thus jin nyo/o'd mo be. **24** Dhali a'di cuuki'd ki dhan 'twa/ caaca mo mmo/o gwo mo ki: Ki /e mini mii atinta ki aman mo, Yesus gi Pa Naasira mo? A/e pu'dkin mo mmo'ce'd aman sho'k mo? /E mishka/ ki /e ta a'din ta'l 'de/ ma Arumgimis jin kogu mo. **25** Hila Yesus kuçurki a'di ki gwo mo mmo/o gwo mo ki: Çabi ki shwam. Piyu/ ka pije/ 'peni a'di mo. **26** Dhala rum thus jin nyo/o'd ki tor a'di 'ko'da 'cesh mo dhali cuu gwo ki dhan 'twa/ jin caaca mo. Dhali a'di ki pi ka pije/ 'peni a'di mo. **27** Dhali uni 'baar mo merkin mo. Dhali wakan, uni doçki gwondoç e bwam uni mo mmo/o gwo mo ki: Mii yan ta'da taye? Gwon this jin toru de. Ki moshirr maja sa/ içankina a'di arum thus

kun nyo/on gwo mo dhali uni ha a'di gwo e mo?
²⁸ Dhali ki jahanne/ gwom piti yaki'd ki lala'th mo e mo 'baar mo ki tur mo eya ris bampa/ kun 'kon ki jin 'kam mo e bampa/ gi Pany Jaliil mo be.

Yesus Waçki'da Mar ma Simaan jin Ta'da 'Bomi mo

²⁹ Dhali ki jahanne/ a'di dhalki gu'b gi montul is buni 'pen mo dhali a'di ciçki'd mo e gu'b ma Simaan mo dhala Andaraawus mo nyaçka Yakuub mo dhala Yohaana mo be. ³⁰ Dhala mar ma Simaana 'bomi, a'di 'ba'thki'd mo mmo/ish 'ko'da 'cesh ki 'batha thunya/ mo dhali ki jahanne/ uni ki òrki a'di ayim mo be. ³¹ Dhali a'di pu'dki'd mo mmobutha yim mme'd mo dhali 'deka yim ki mis mo dhala thunya/ dhalki'da yim 'pen mo, dhala yim miiki uni to mo be.

Yesus Waçki 'Kwani ka Ris Mom'pimpili/ mo

³² Dhali ki mo ta mom'pimpili/ mo jin yulkin ma tente/ mo tani uni çalki 'kwani e a'di mo, aris uni gun 'ba'thkin mo dhali uni kun bu'thkin ma ruma 'cesh mo be. ³³ Dhali aris 'kwani gi 'penkuman bampa/ 'baar mo tulki is mo mmonçal 'de/ mo e shan'tamo/ mo be. ³⁴ Dhali a'di ki waç uni ka ris mo, uni gun 'ba'thkin mo ki 'ba'th ki she/ ki she/ mo, dhali a'di ki ura ruma 'cesh ka piye/ mo, dhali a'di diki dhala ruma 'cesh bway mo mmowal 'twa/ mo haali/ uni nyithki a'di mo be.

Yesus Yaki'd mo Mmoçi Gwom 'Borga/ mo

³⁵ Dhali ki mo ta mon'thomo/ ka 'tum gana/ mo ki monjkush ntwaa/ mo tani a'di cuki mis mo dhali ya mo e mo jin pina 'kwani mo, dhali a'di ki 'tho mo be. ³⁶ Dhala Simaan dhali uni gwansan kun nyaçki 'ko ki a'di mo tani baçhi a'di nsho'k mo be. ³⁷ Dhali uni gamki a'di mo dhali o a'di gwo mo ki: Aris 'kwani 'baar mo ñapki /e mo be. ³⁸ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Dhalki ana iina mo e bampa/ kun 'dish yan is mo, ki aha/ mina çì gwo mmun si'da/ mo. Haali/ gom mii gi wakan mo tani a'di ipu'dkika/ mo be. ³⁹ Dhali a'di yaki'd ki tur mo e bampa/ gi Pany Jaliili 'baar mo mmoçi gwo mo e gu'b gi montul is buni mo dhali mmo/ura ruma 'cesh ka piye/ mo be.

Yesus Dhelelki Wathi/ jin 'Kosha Monthus Is mo

⁴⁰ Dhali wathi/ jin 'kosha monthus pu'dki'di a'di mo mmonçap mowoth 'peni a'di mo, dhali çabki jin 'kupa'dupun mo dhali o a'di gwo mo ki: Waçki/ /e ona bwa mo tani /e mishi aha/ dhelel mo. ⁴¹ Mmogukina a'di a'di ki e ma 'thime/ ki mo/en mo tani a'di ki he'th me'd piti mo dhali ta a'di is ki me'd mo dhali o a'di gwo mo ki: Aha/ ona bwa mo be. Dheleli mo ma. ⁴² Dhali ki jahanne/ monthus dhalki a'di 'pen mo dhali a'di dhelelkina is mo be. ⁴³ Dhali a'di ki çan a'di gwo ki 'bi'th mo dhali hash a'di mo mmoyaku/ mo ki jahanne/ mo ⁴⁴ dhali òr a'di gwo mo ki: Hili miim pini i e ki 'bore/ mo ki /e mini diki òr jan tal 'deç kamu/ gwo mo. Hili yaku/ mo dhali òra gasiis is pini i e mo dhali çì a'di to gom is pini jin dhelelkunu mo me'd gwoçkan jin çankin ma

Musa mo haali/ a'di ta gwo jin nyo/a 'kwani mo. ⁴⁵ Hili a'di yaki'd ka piye/ mo dhali tel mii 'pen mo mmobah gwo gom a'di 'baçany mo dhali mmoçal gwo ki lala'th mo. Wakan a'di mol ma Yesus ciç bampa/ doç/e mo eya tente/, hili a'di di'd ka piye/ 'peni bampa/ mo, dhali 'kwani pu'dkini a'di mo 'peni aris shemen bampa/ mo be.

Yesus Waçki Wathi/ jin Mutta/ Is Is mo

2 Dhali ki a'di doçki'd ka nyan'ko'd mo 'peni Pañ Kapranahuum 'ko'da cim ka honye/ mo tani gwo toru mo ki a'di di'di pa mo be. ² Dhali 'kwani ka ris tulki is mo mmonçal 'de/ mo. Wakan, mo piyi'd gom uni mo. Monkamu/ yisa di'da shan'tamo/ si'da/ mo. Dhali a'di di'd mo mmoçi uni gwo mo be. ³ Dhali uni pu'dkin mo dhali çali wathi/ jin mutta/ is mo e a'di mo, jin çalkina 'kwaniç gwasi doçon mo be. ⁴ Dhali ki uni mol a'di 'dish is mo goma waambuhany 'kwani mo tani uni kaçki 'kuñgu'b mo 'peni 'kupi a'di mo. Dhali ki uni tuçki mo i e mo tani uni ki dhala ci me'd ki wathi/ i e jin mutta/ is mo be. ⁵ Dhali ka Yesus parki monçam gwo is buni e mo tani a'di ki o wathi/ jin mutta/ is gwo mo ki: Ya/m pem, miinthus pini gwamkunu /e mo be. ⁶ Dhali iman'kwar ton tiya, uni 'kokin mo mmodot gwo mo eya dum buni mo ki: ⁷ Katinta sa/ i/ona wathi/ yansan gwo gi wakan mo? A'di walki gwo sor mo. Kaja a'di midì mish gwam 'kwani gom miinthus mo, hili jasa Arumgimis a'di 'de/ mo be. ⁸ Dhali ki jahanne/ Yesus nyithki'd e is piti ki uni tan gi gwondot wakan e is buni mo dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Atinta doçkina um gwondot eya dum bum kan mo? ⁹ Ki ji gi 'ka'da mii mane ti, mmo/o wathi/ jin mutta/ is gwo mo ki: Miinthus pini gwamkunu /e mowa? walla mmo/o gwo mo ki: Cuyi mis mo dhali 'deka cim pini mo dhali yayi mo? ¹⁰ Hili ki um mini mish ki Ya/ gi 'Kwani ta gi moshirr mo e mony'cesh yan mo mmogwam miinthus gi 'kwani mo, a'di ki o wathi/ jin mutta/ is gwo mo ki: ¹¹ Aha/ ona /e gwo mo ki: Cuyi mis mo dhali çala cim pini mo dhali yayi bway pa mo. ¹² Dhali a'di cuki mis mo dhali ki jahanne/ a'di ki çala cim piti mo dhali ya ka piye/ mbwambori uni 'baar mo. Wakan aris uni 'baar mo merkin mo dhali karkina Arumgimis ki ca mo mmo/o gwo mo ki: Ana 'konaki par ji gi wakan e me'd 'de/ ki sule/ mo be.

Mo jin Yuçkunuwa Lawi mo

¹³ A'di yayi'd ka piye/ mo doç/e e shemen ma gap ma al mo, dhala dhana buhany wathimpa tulki is i a'di mo, dhali a'di òrki uni gwo mo be. ¹⁴ Dhali ki a'di yaki'd ki yampe mo mbway mo tani a'di parki'da Lawi e mo a'di jin ta ya/ ma Halpa mo mmodikina a'di mo e mo jin teruwa thulpa/ mo, dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Baçhi aha/ nsho'k mo ma. Dhali a'di cuki mis mo dhali baçhi a'di nsho'k mo be.

¹⁵ Dhali ki a'di çabki'da tharabeesa e gu'b piti mo tani imantera thulpa/ ka ris dhali imanmii miinthus 'kokin nyaçka Yesus mo dhali imanciç a'di gwo mo, haali/

'kwani tana ris ka ris kun baṭṭhi a'di nsho'k mo be. ¹⁶ Dhali iman'kwar to dhali 'Kwani Parisiyiin ki uni parki a'di e ki a'di shwaki to nyaḳki uni gun ta imanmii mi-inthus mo dhali imantera thulpa/ mo tani uni ki doṭ imanciḳ a'di gwo gwo mo ki: Aṭinta ishwana a'di to nyaḳki imantera thulpa/ mo dhali nyaḳki uni gun ta imanmii miinthus kanni? ¹⁷ Dhali ka Yesus ciḳki a'di yan mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: 'Kwani gwansan kun 'kon ki 'bore/ mo tani uni mini 'koki mii ta ga hakiim mo, hili uni gwansan kun 'ba'thkin mo be. Aha/ pu'dkini na mo yisa mmoyuḳ 'kwani kun mii miinḳar/e hili gom imanmii miinthus mo be.

Gwo jin Doṭu mo gom To jin Ga/u mo

¹⁸ Dhali imanciḳa Yohaana gwo dhali 'Kwani Parisiyiin uni ga/ki to mo dhali 'kwani pu'dkini a'di mo dhali o a'di gwo mo ki: Katinta si'da/ imiina imanciḳa Yohaana gwo mii mo dhali 'Kwani Parisiyiin mmoga/ to mo, hili imanciḳ /e gwo uni 'koki ga/ to mo be. ¹⁹ Dhala Yesus ki thoḳ uni gwo mo ki: Mina 'kwani yilkina/ gwansan, uni kun yuḳu mo e momiimash mo mish to ga/ mo ki wathinyaḳa'b diki'd nyaḳki uni naskina/ mo 'taa? Me'd jin dikina wathinyaḳa'b e bwam uni mo tani uni moli to ga/ mo be. ²⁰ Atee midi pu'du/ mo ki wathinyaḳa'b minu susu/ 'peni uni mo tani dhali yan'ko'd uni ki ga/ to ka tee ḳaan mo be. ²¹ Wathiḳ kamu/ yisa di'da jin sho burriyeni this apo/ sharkin burriyeni dhama/ mo. Waḳki/ a'di midi mii kan mo tani mo jin 'dapu midi dher bwa 'peni a'di jin ta jin this mo 'peni jin dhama/ mo, dhali mondhare'd midi war ki shi/ mo. ²² Dhali wathiḳ kamu/ yisa di'da jin midi kar yimana mura'th jin ta jin this mmowol a'di e ḳucaḳ jin wolu yimana muratha dhama/ mo. Waḳki/ a'di midi mii kan mo tani yimana mura'th midi 'twaḳ ḳucaḳ mo dhali yimana mura'th mi-di gaḳa sho mo. Dhali wakan ḳucaḳ minu dher bwa mo, hili yimana mura'th this minu mii wol mo e ḳucaḳ this jin daḳa ḳucuru/ mo be.

Imanciḳ Gwo Uni 'Ce'dki Pos ka Cim ma Pesu/ mo be

²³ Ka cim ma pesuḳ kamu/ tani a'di yaki'd ki tur mo e bwam bunto mo. Dhali ki uni ṭanki bway buni mo tani imanciḳ a'di gwo ṭelki mii 'pen mo mmo'ce'd pos mo be. ²⁴ Dhali 'Kwani Parisiyiin o a'di gwo mo ki: Hili ma, atinta imiina uni to jin dina gwoḳan ma cim ma pesu/ ki dhal bway mo? ²⁵ Dhali a'di ki thoḳ uni gwo mo ki: 'Kona um ki deḳ gwo e mo gom mii ma Dawuu'd mo 'taa? ki a'di midi mii ta gi to mo dhali ki a'di 'kosha ṭe/ mo tani a'di dhali uni gwansan kun nyaḳki 'ko ki a'di mo. ²⁶ A'di ciḳki gu'b ma Arumgimis mo ka Abi/aṭṭhaar di'd jin ta'da gasiis jin ca'd mo, dhali shwa tonṭe/ jin di'di buḳ'kus ma Arumgimis mo, a'di jin dina gwoḳan ki dhal bway mo gom 'kwanin tiya mo, hili jasi gom igasiis uni 'cena mmoshwa mo be. Dhali a'di si'da/ ki ci-ki uni gwansan kun nyaḳki 'ko ki a'di mo be. ²⁷ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Acim ma pesu/ karkunu mo gom wathi/ mo, yisa wathi/ goma cim ma pesu/ mo.

²⁸ Wakan Ya/ gi 'Kwani si'da/ a'di ta tapa goma cim ma pesu/ mo be.

Wathi/ jin Ḳutha Me'd Guḳuru/ mo

3 Doḳ/e a'di ciḳki gu'b gi montul is mo dhali wathi/ diki'd jin ḳu'thkina me'd guḳuru/ mo be. ² Dhali uni timki a'di mo mmopar a'di e mo waḳki/ a'di midi 'ta-ki waḳ a'di ka cim ma pesu/ mo, wakan ki uni mini 'taki ta gi gwo mmoyer a'di is ki gway mo be. ³ Dhali a'di ki o wathi/ jin ḳutha me'd guḳuru/ gwo mo ki: Yayu/ ise mo ma. ⁴ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: A'di ta mii jin dhala gwoḳan bway mo mmomii mii jin 'boro'd ka cim ma pesu/ mo 'taa? walla mii jin ta jin thus minu mii mo? mmowotḥa/ wotḥ mo 'taa? walla mmo'kosha 'kosh mo? Hili uni 'kon ki shwam mo be. ⁵ Dhali a'di ki hil mo mo mmo'kar mo ki e mo ka nyor e uni mo mmokaḳ bwa diṭ mo goma dum buni kun 'bitha'bi'th mo. Dhali a'di ki o wathi/ gwo mo ki: Hethi me'd pini mo ma. Dhali a'di he'thki a'di mo dhali me'd piti waḳkunu mo be. ⁶ Dhali 'Kwani Parisiyiin iikin ka piḳe/ mo dhali ki jahanne/ uni ki gam 'twa/ 'kup nyaḳki 'Kwani Hirodusiyyiin apo/ a'di mo mmo'ce'd a'di sho'k mo be.

Adhana Waambuhany 'Kwani 'Kokini Shemen ma Al mo

⁷ Yesus a'di yaki'd mo nyaḳki imanciḳ a'di gwo mo e shemen ma al mo dhala dhana buhany wathimpa 'peni Pany Jaliil baṭṭhi a'di nsho'k mo. Dhali 'peni Pa Yahuudiyya si'da/ mo be ⁸ dhali 'peni Pa Urushaliim mo dhali 'peni Pa Adumiyya mo dhali 'peni bampa/ jin di'd e bwampo/ Yi'deḳ Ḳumma/ Uurdun mo dhali 'peni Pan Sur mo dhali 'peni Pa Saydaa/ mo, dhana waambuhany 'kwani mmociḳa uni gwo mo goma ris mii kun miikina a'di mo tani, uni pu'dkini a'di mo be. ⁹ Dhali a'di ṭorki imanciḳ a'di gwo gwo mo mmothosona ḳur gom a'di mo goma waambuhany 'kwani mo, isi ciki/ ki uni mini 'koki 'taki yap a'di ki is mo. ¹⁰ Haali/ a'di waḳki'da waḳ ka ris mo, wakan ki aris uni kun 'koshkina 'ba'th ka ris mo gaḳkina gaḳ mo mmota a'di is ki me'd mo.

¹¹ Dhali ka rum thus kun nyo/on parki a'di e mo tani uni ṭa'kkina 'cesh mbwambori a'di mo dhali cuu gwo ki dhan 'twa/ kun caaca ki: /E ta Ya/ ma Arumgimis mo be. ¹² Dhali a'di ki ḳan uni gwo ki 'bi'th mo mmodhalku/ ki dhal a'di ki a'di minu mish mo.

Yesus Kwanyki Uni kun 'Koni 'Kume'd I'ce'dka Su/ mo

¹³ Dhali a'di yaki'd ka gagamis e moḳ'kuwosh mo dhali a'di ki yuḳ uni gwansan nyaḳki a'di mo, uni kun ona bwa a'di ki sus mo. Dhali uni pu'dkini a'di mo be. ¹⁴ Dhali a'di ki dhu uni kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo mmonyak 'ko ki a'di mo dhali mmohash uni mmoḳi gwo mo ¹⁵ dhali mmota gi moshirr mo mmo/ura ruma 'cesh ka piḳe/ mo. ¹⁶ Simaan, a'di jin yuḳkunu gway ka Buṭerus mo, ¹⁷ dhala Yakuub jin ta ya/ ma Sabadi mo dhala Yohaana jin ta'da kam ma Yakuub mo, uni kun yuḳkina a'di gway ka Buwanarjis mo jin ta 'pemen gwo

jin onu ki iya/ ma wara sho'k mo. ¹⁸ Dhala Andaraawus mo dhala Pilibbus mo dhala Bartulamaawus mo dhala Matṭa mo dhala Tuuma mo dhala Yakuub jin ta ya/ ma Halpa mo dhala Taddaawus mo dhala Simaan gi Paṅ Kaana mo, ¹⁹ dhala Yahuusa Iskariyuuti jin 'ciṭhi/ a'di is ki gwo mo be.

Gwo Sor jin Walu apo/ Shi/in Dheleladhelel mo

Dhali yan'ko'd a'di yaki bway pa mo be. ²⁰ Dhala waambuhany 'kwani pu'dkin mo dhali tuli isi monṭal 'de/ doḳ/e mo. Wakan uni 'koki ta gi mo mo mmoshwa to mo. ²¹ Dhali ki imugum piti ciḳki gwo gom a'di mo tani uni pu'dkin mo dhali ṅap a'di mo mmobu'th mo haali/ uni o gwo mo ki: A'di guski'da du mo be. ²² Dhali iman'kwar to pu'dkin mo ka lunḡu'b 'peni Pa Urushali-im mo mmo/o gwo mo ki: A'di bu'thkin ma Baalsebuul mo dhali ki gway gi tapa ma ruma 'cesh mo tani a'di urkina a'di aruma 'cesh ka piḡe/ mo be. ²³ Dhali a'di ki yuḳ uni i a'di mo dhali ṭor uni gwo mo ki gwom 'bi'th/e mo ki: A/ka Seṭaan mishi is piti ur ka piḡe/ ce Seṭaan mo 'taa? ²⁴ Waḳki/ 'penḡkuman bampa/ ḳwa/u bwa mo e is piti mo tani 'penḡkuman bampa/ ḳaan midi mol doḡh mo be. ²⁵ Dhali waḳki/ gu'b ḳwa/u bwa mo apo/ is piti mo tani gu'b ḳaan midi mol doḡh mo be. ²⁶ Dhali waḳka Seṭaan midi cu mis apo/ is pitiḡ gana/ mo wakan dhali ḳwa/ bwa mo tani a'di midi mol doḡh mo, hili a'di midi daḳ ka bwa i'ba/ mo be. ²⁷ Hili wathin 'derḡ kamu/ yisa di'da jin midi mish ciḡ gu'b gi wathi/ jin 'bitha'bi'th mo dhali shi/ tom piti is mo, hili isi ciki/ a'di midi mii deḳ wathi/ jin 'bitha'bi'th ka shi/ nṭwa/a/ mo. Dhali yan'ko'd ka jinḡ gana/ mo tani a'di midi shi/ gu'b piti is mo be.

²⁸ Ka jinḡ gana/ aha/ ona um ki, aris miinthusi 'baar mo minu gwam ki iya/ gi 'kwani mo, dhala ris gwo sor gunn kun wala uni mo. ²⁹ Hili a'di jin wali gwo sor apo/ Shi/in Dheleladhelel mo tani minu 'koki gwam miinthus piti ki sule/ mo, hili a'di dina mii m'ba/ ki sule/ sule/ e miinthus mo be. ³⁰ Haali/ uni oki gwo mo ki: A'di ta'd ga rum thus jin nyo/o'd mo be.

KoYesus dhali Ikam Piti mo

³¹ Dhali kum dhali ikam piti pu'dkin mo dhali dosha piḡe/ mo. Uni ki hash a'di gwo mo dhali yuḳ a'di mo be. ³² Dhala dhana waambuhany 'kwani 'kokini 'kam a'di is mo dhali uni ki o a'di gwo mo ki: Kwan dhali ikam pini dhali i'bwahan uni 'kona piḡe/ mmahan mo mmodot /e mo be. ³³ Dhali a'di ki thoḳ gwo mo ki: Aja sa/ nta'da ta'dam pem dhali ikam pem mo? ³⁴ Dhali a'di ki hil mo mo mmo'kar mo ki e mo gom uni gwansan kun 'kon mmo'kam a'di is mo, dhali a'di ki o gwo mo ki: Ita'dam pem anan be dhali ikam pem anan mo be. ³⁵ A'diyin jin mii'd ki bwa ma Arumgimis mo tani a'di ita'da kam pem mo dhali 'bwah pem mo dhali ata'dam pem mo be.

Gwom 'Bi'th/e goma Ka'bany To jin Yeḳu mo

4 Doḳ/e a'di ṭelki mii 'pen mo mmoṭor uni gwo e shemen ma gap mo. Dhala dhana waambuhany 'kwani caaca kagahāra tulki isi a'di mo. Wakan a'di seki

bwaa ḳur mo dhali ca'bi cine/ mo e bwaman ma al mo. Dhala dhana waambuhany 'kwani uni 'koni shemen ma gap ma al mo eya 'cesh mo. ² Dhali a'di ṭorki uni gwo k̄a ris mo ki gwom 'bi'th/e mo, dhali e gwom piti jin ṭora a'di uni mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: ³ Ba ciḳi gwo mo ma. Amanyeḳa ḳa'bany a'di ya'd ka piḡe/ mo mmoyeḳ to mo. ⁴ Dhali ki a'di yeḳki to mo tani aḳa'banya tiya ṭa'kkin mo e bway tur jin iinu mo. Dhali 'dii pu'dkin mo dhali los uni mo be. ⁵ Dhali aḳa'banya tiya uni ṭa'kkin mo e mo wosh mo dhali uni daran ga 'cesh e embul mo. Dhali ki jahanne/ ki uni 'kana le/ mo haali/ uni dar ga 'cesh mo tani, ⁶ dhali ka tente/ sulki'd ka nyor piti jin 'batha'ba'th mo dhali mmodara uni ka birman mo tani uni la shi'bil mo be. ⁷ Dhali aḳa'banya tiya uni ṭa'kkin mo e bwam ma 'de/ mo dhali ka 'de/ can mo tani a'di ḳokoṭki uni mo dhali a'di moli maman dho'th mo be. ⁸ Dhali aḳa'banya tiya uni ṭa'kkin mo eya 'cesh jin 'bora'bor mo dhali uni ki ḳala dho'th kagahara mo mmokakina uni mo dhali mmomarkina uniya mar is mo, mmogwono'dkina uniya dho'th ki iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd eya tora 'de/ mo dhali ki iss 'kwanimpa ikwara mo dhali ki iss 'kwanimpa imudhe'd mo be. ⁹ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: A'di jin ta'd gi gu'ban'ce mo mmociḳ gwo mo tani dhalki a'di ciḳ gwo mo ma.

¹⁰ Dhali ki a'di di'd a'di 'de/ mo tani dhali uni gwansan kun tulki isi a'di kun tana 'kume'd i'ce'dka su/ mo tani uni doṭki a'di gwo mo isi gom gwom 'bi'th/e yan mo.

¹¹ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Um ḡinu gwo jin ḡinu ki kup mo gom Bampa/ ma Arumgimis mo, hili gom uni gwansan kun 'kona piḡe/ mo tani uni a'di iminu ṭorki gwo ki gwom 'bi'th/e mo be. ¹² Wakan ki uni mini mii mish ka jinḡ gana/ dhali 'koki nyiṭh a'di mo, dhali uni ka jinḡ gana/ mini ciḳ a'di mo tani dhali 'koki mish a'di 'ban mo be. Hili isi ciki/ ki uni mini 'taki ṭu'k mo doḳ/e dhali uni minu 'taki gwamki miinthus buni mo be. ¹³ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: A/um si'da/ 'koki mish gwom 'bi'th/e yan 'ban mo? Um mini mish a'di 'ban kata aris gwom 'bi'th/e gwansan mo? ¹⁴ Amanyeḳa ḳa'bany to mo tani a'di yeḳki gwo mo be. ¹⁵ Dhali uni gwansan uni ita uni kun ṭa'kkin mo e bway tur mo e mo jin yeḳu gwo nycine/ mo. Dhali ki uni ciḳki gwo mo tani aSeṭaan ki jahanne/ pu'dki'd mo dhali ḳal gwo jin yeḳu e uni mo be. ¹⁶ Dhali uni gwansan si'da/ uni ita uni gun yeḳkunu mo e embula 'cesh wosh mo. Uni, ki uni ciḳki gwo mo tani uni la bu'th a'di ki jahanne/ ki bwaṅ 'kunyud mo be. ¹⁷ Dhali uni tan ga birman yisa e is buni mo, hili uni 'kon jasi ari'ceenne/ mo, dhali yan'ko'd ki monṭo'c bwa walla mo gi 'koshuwa 'kosh cuki mis mo gom gway yan mo tani ki jahanne/ uni ṭa'kkin mo be. ¹⁸ Dhali aḳa'banya tiya uni gun yeḳkunu mo e bwam ma 'de/ mo tani uni ita uni gwansan kun ciḳki gwo mo be. ¹⁹ Hili uni bala to ga 'cesh is mo dhali 'penkapan buni jin el uni e ki el mo dhali bwam buni gun ona uni gom ton tiya mo tani ciḳkina uni nycine/ mo dhali ḳokoṭ gwo mo dhali a'di inyo/i uni mo ki uni moli dho'th mo be. ²⁰ Hili uni gwansan kun yeḳu mo eya 'cesha 'borga/ mo tani uni ita uni gun ciḳki gwo mo dhali bu'th a'di mo dhali dho'th maman mo, eya tora 'de/ mo

tani a'di dhotho'd ki iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo, dhali eya tora 'de/ mo tani a'di dhotho'd ki iss 'kwanimpa ikwara mo, dhali eya tora kamu/ mo tani a'di dhotho'd ki iss 'kwanimpa imudhe'd mo be.

Moŋkush jin Kumu 'Kup ki Toŋ'kul Bwa mo

²¹ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Alamba/ ki a'di ƙalkunu bway gu'b mo tani a'di kumkunu 'kup ki toŋ'kul bwa mo 'taa? walla karkunu mo e bwaŋ'kwariny ma aŋgar mowa? dhali a'di dinuki kara po/ ƙirina/ mo 'taa? ²² Haali/ toŋ kamu/ yisa di'da jin minu bag mo isi ciki/ a'di minu mish eya tente/ mo. Walla toŋ kamu/ yisa di'da jin minu mii ka 'di/ mo, hili isi ciki/ uni minu mish ki moŋkush mo be. ²³ Waƙƙi/ wathin 'deŋ kamu/ ta'd gi gu'ban'ce mo tani dhalki a'di ciƙ gwo mo ma. ²⁴ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Hili ki 'bore/ a'di jin ciƙa um mo. A'di jin barkina um mo tani a'di minu barki um mo dhali to ki nyanye/ mo tani a'di minu ƙi ki um mo be. ²⁵ Haali/ a'di jin ta'd gi to mo tani minu ƙiku/ ki nyanye/ mo. Dhali 'peni a'di jin dara'd mo tani, me'd jin tana a'di gi a'di mo tani a'di minu bu'th 'peni a'di mo be.

Gwom 'Bi'th/e goma Ƙa'bany To jin Caki'd mo

²⁶ Dhali a'di ki o gwo mo ki: Bampa/ ma Arumgimis a'di wana e ki wathi/ jin midi 'taki pepera ƙa'bany bwa apo/ mony'cesh mo ²⁷ dhali 'taki ish e mo dhali cu mis mon'thiny mo dhali montee mo, dhali aƙa'bany midi 'taki 'ka ale/ mo dhali ca mo ki a'di molo'd mo be. ²⁸ A'cesh a'di dho'thki to ki is piti mo, ale/ a'di i'ka'di twa/ a/ mo dhali yan'ko'd akulpe/ mo dhali yan'ko'd maman gana/ mo. ²⁹ Hili ki mamān iski'd mo tani a'di ki kar mo ma nyerƙa/ eya tente/ ki jahanne/ mo haali/ mo gi minu 'ciƙh to mo pu'dki'd mo be.

Gwom 'Bi'th/e gom Emen To jin Miinuwa 'Tash mo

³⁰ Dhali a'di ki o gwo mo ki: Mina ana kar Bampa/ ma Arumgimis ka par 'ban kata moye? walla gwom 'bi'th/e gi wakata imina ana i/o mo gom a'di mo? ³¹ A'di wana e ki emena ƙa'bany to jin miinuwa 'tash mo, a'di jin yeƙkunu apowa 'cesh mo. A'di ta ara ƙa'bany to jin ƙa'ba e ki piri'th piri'th apowa 'cesh mo. ³² Hili ki a'di yeƙkunu mo tani a'di caki'd mo dhali a'di warki'd ki dhan wurup mo dhali a'di ki pepera adhana bi mo. Wakan 'dii kun pen e mis mo tani uni nyanƙi gu'b buni eya lam piti mo be.

Mo gi Bu'th ma Yesus Gwom 'Bi'th/e Mmoƙor mo

³³ Ka ris gwom 'bi'th/e gi wakan mo tani a'di ki ƙor uni gwo mo me'd jin mina uni 'taki mish a'di mo be. ³⁴ A'di diki ƙor uni gwo ki dar gi gwom 'bi'th/e mo. Hili e iman-ciƙ gwom pitiŋ gana/ mo uni 'cena mo tani a'di ki be'd uni gwo 'baar mo be.

Yesus Doshki'da Dhana Puntar 'Tham mo

³⁵ Ka tee ƙaan ki mo ta mom'pimpili/ mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: Dhalki ana iina mo mmo'ciƙha/ gap gi

'bana kamu/ mo. ³⁶ Dhali mmodhalkina uni awaambuhany 'kwani 'pen mo tani uni suski a'di nyaƙƙi uni mo me'd jin ƙa'bina a'di e bwam ma ƙur mo. Dhali aƙura tiya nyaƙƙi 'ko ki a'di mo be. ³⁷ Dhali adhana puntar 'tham poshki'd mo dhali yi'de/ birki bakal mo mmodora ƙur mo. Wakan aƙur a'di 'tu'dkina yi'de/ hila/ mo be. ³⁸ Hili a'di diki'd mo e bum 'pen ma ƙur mo mmo/ish e apo/ burrinye/ jin ishu 'ba/ mo. Dhali uni merki a'di e mo dhali o a'di gwo mo ki: Manƙor gwo, ki /e bunya/ dina is ki mer mo ki ana mina 'ce'd sho'k mo? ³⁹ Dhali a'di ki mer e mo dhali ƙucur 'tham ki gwo mo dhali o yi'de/ gwo mo ki: Roci sho'k mo dhali doshi muŋgun mo. Dhali 'tham doshki'd mo dhali adhan mo dosh ki biyuu mo be. ⁴⁰ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Katinta ƙo/ka uma ƙo/ ise? Um dar gi moŋgam gwo is mo 'taa? ⁴¹ Dhali uni 'kokunu mo mmo'tu'd ki mondee is mo dhali o gwo ka rem 'kup mo ki: Ki wathi/ jana a'dan sa/? ki 'tham dhali yi'de/ haki a'di gwo e mo?

Wathi/ gi Paŋ Gadara jin Bu'thkin ma Ruma 'Cesh jin Waƙkunu mo

5 Dhali uni pu'dkin ki 'ban ma gap ma ala kamu/ mo e bampa/ gi Paŋ Gadara mo be. ² Dhali ki a'di piki'd ka pije/ 'peni bwam ma ƙur mo tani a'di gamki 'kup ki wathi/ jin piki'd mo 'peni moŋ'kupaje jin taki'd ga rum thus jin nyo/o'd mo be. ³ A'di jin ƙa'bki'd e moŋ'kupaje mo dhali wathin 'deŋ kamu/ yisa di'da jin mishki a'di deƙ ki sule/ mo isi ka jindhiir ilu/ mo. ⁴ Haali/ a'di deƙkunu me'd ka ris ka maƙƙiya mo dhala jindhiir mo, hila jindhiir bene'dkina a'di bwa mo dhali maƙƙiya si'da/ 'ce'dkina a'di ka 'ci'cimi'th mo. Dhali wathiŋ kamu/ yisa ta gi 'bitha mmo'te a'di mii 'twa/ mo. ⁵ Mon'thiny dhali montee a'di diki'd mo e moŋ'kupaje mo dhali e moŋ'kuwosh si'da/ mo a'di cuuki gwo ki 'twa/ jin caaca mo dhali ƙha'th is piti ki wosh mo be. ⁶ Dhali ki a'di parki'da Yesus e mo 'pena dhana/ mo tani a'di guski'd mo dhali luŋ a'di mo be ⁷ dhali a'di cuu gwo ki dhan 'twa/ jin caaca mo mmo/o gwo mo ki: Ki /e mini miya tinta ki aha/, Yesus, /e jin ta Ya/ gi a'di jin Cayaa/ e ki Ca jin ta'da Arumgimis mo? Aha/ ƙana /e gwo mo ka Arumgimis mo ki: Dhalku/ ki 'kosh aha/ is ka nyor mo. ⁸ Haali/ a'di ki o a'di gwo mo ki: Piyi ka pije/ 'peni wathi/ mo, /e jin tana rum thus jin nyo/o'd kan mo. ⁹ Dhala Yesus ki doƙ a'di gway mo mmo/o gwo mo ki: /E yuƙu gway kaja mo? A'di ki thoƙ gwo mo ki: Gway pem yuƙu Karis mo haali/ aman 'kona ka ris mo be. ¹⁰ Dhali a'di ki doƙ a'di gwo ka daran du mo mmohash uni ka pije/ 'peni bampa/ mo be. ¹¹ Dhala dhana waambuhany ƙuthar uni shwakin mo e 'bambala wosh mo be. ¹² Dhali uni doƙi a'di bway mo mmo/o gwo mo ki: Hashki aman mo e bwaŋ ƙuthar mo ma. Dhalki aman ciƙa e uni mo. ¹³ Wakan a'di ki dhal uni bway mo mmo/ ii mo be. Dhala rum thus kun nyo/on pu'dkin ka pije/ mo dhali ciƙ mo e bwaŋ ƙuthar mo. Dhala dhana buhany ƙuthar denƙunu e ka alaapi su/ mo, mmosokina uni ka luŋgu'b eya gap yi'deŋ 'ƙulga/ mo e bwam yi'de/ mo dhali uni loskina yi'de/ mo be.

¹⁴ Dhali imanhil kuthar uni sokin mo dhali tor gwo e 'pernkuman bampa/ mo dhali e pa 'baar mo. Dhali 'kwani pu'dkin mo mmopar a'di e mo a'di jin miiki'd mo be. ¹⁵ Dhali uni pu'dkina Yesus mo dhali uni ki par wathi/ jin bu'thkin ma ruma 'cesh e mo mmoça'b mo ki burryne/ i is mo dhali ka dum piti jin 'boro'd mo be dhali wathi/ jin taki'd ga ruma 'cesh ka ris mo tani dhali uni ko/ki a'di mo be. ¹⁶ Dhali uni gwansan kun mishki a'di mo tani uni tor ki gwo mo gom a'di jin miikunu mo gom wathi/ jin bu'th ma ruma 'cesh mo dhali gwo gom kuthar mo. ¹⁷ Dhali uni telki mii 'pen mo mmoyuka Yesus mo mmoya mo 'peni mom buni mo be. ¹⁸ Dhali me'd jin jithirkina a'di mo e bwam ma kur mo tani wathi/ jin bu'thkin ma ruma 'cesh a'di dotki a'di 'twa/ mo ki a'di midi 'taki nyaq di ki a'di mo be. ¹⁹ Hila Yesus ushki'd mo dhali o a'di gwo mo ki: Yaku/ bway pa mo e imugum pini mo ma dhali tor uni gwo gom to jin miiki-na Tapa gom /e mo dhali gom momiimii jin miikunu apo/ /e mo be. ²⁰ Dhali a'di yaki'd ka piye/ mo dhali tel mii 'pen mo mmoçor gwo eya tente/ e Bampa/ gi Pan Deçapolis mo gom dhan to jin miikin ma Yesus gom a'di mo, dhali aris 'kwani 'baar mo merkin mo be.

'Bwa/ ma Yaa/irus dhala 'Bom jin Taki'da Yesus 'Twa-man Burrinyem Piti Is ki Me'd mo

²¹ Dhali ka Yesus 'ciṭhki'da gap dok/e eya kur ki 'bana kamu/ mo tani awaambuhany 'kwani caaca tulki isi a'di mo. Dhali a'di diki'd e shemen ma gap ma al mo. ²² Dhali yan'ko'd tapan kamu/ gi gu'b gi montul is pu'dki'd mo, a'di jin yukunu gway ka Yaa/irus mo. Dhali ki a'di parki a'di e mo tani a'di biṭki'da 'ceshi sho'k piti mo be. ²³ Dhali mmoçap a'di mo mmo/o gwo mo ki: Ari 'bwa/m pem a'di 'ba'thki'd mo mmomuri wu mo. Yayu/ mo ma dhali kar me'd pini apowa yim mo. Wakan ka yim mina isi 'bor mo dhali di ki e mo be. ²⁴ Dhali a'di yaki'd mo nyaqki a'di mo. Dhala dhana waambuhany 'kwani caaca baṭhki a'di mo dhali uni ki 'kam a'di ki deç mo. ²⁵ Dhali a'boma kamu/ diki'd si'da/ mo, a'di jin guskin ma bas ki yil 'kume'd i'ce'dka su/ mo be. ²⁶ Dhali a'di 'koshkina is ka nyor kagahara mo gom mii jin yakina a'di i ihakiim ka ris mo. Dhali a'di ki 'baara ris to 'baar mo kun takina a'di mo be dhali isa kamu/ yisa 'borki'da, hili isa nyor 'curki 'pen ki shi/ mo kagahara mo be. ²⁷ Dhali ayim ciçki gwo kun okunu goma Yesus mo dhali a'di pu'dki'di 'ko'di a'di mo e bwaman ma waambuhany 'kwani mo dhali ta a'di burrynem piti is ki me'd mo. ²⁸ Haali/ ayim ki o gwo mo ki: Waçki/ aha/ mina 'taki ta isi burrynem piti is ki me'd mo tani aha/ mina isi 'bor mo be. ²⁹ Dhali ki jahanne/ abas jin guski a'di daçki'd mo, dhali ayim mishki'd ki is piti mo ka yim waçkunu mo 'peni 'ba'th jin 'koshki a'di mo be. ³⁰ Dhala Yesus nyiṭhki'd ki is piti ki mom'bi'th yaki'd 'peni a'di mo dhali ki jahanne/ a'di ki tuka bor mo e bwaman ma waambuhany 'kwani mo dhali o gwo mo ki: Kaja ta aha/ burryne/ is ki me'd mo? ³¹ Dhali imanciç a'di gwo ki o a'di gwo mo ki: /E parkina waambuhany 'kwani e yapkina yap ki is mo mmo'kam /e mo dhali ata ona /e ki: Kaja ta aha/ is ki

me'd mo? ³² Dhali a'di ki hil mo ki e mo mmopar a'di jin miiki'd kan e mo be. ³³ Hila 'bom a'di mishki a'di jin miikunu mo gom a'di mo. A'di pu'dki'd ki moçko/ is mo dhali mondee is mo dhali a'di ki biṭa 'cesh ibwambori a'di mo dhali a'di ki tor a'di gwoç gana/ 'baar mo. ³⁴ Dhali a'di ki owa yim gwo mo ki: 'Bwa/m pem, moçgam gwo is pini a'di waçki /e mo. Yaku/ mo ki moçku'th is mo dhali waçi mo 'peni 'ba'th pini jin 'koshki /e mo. ³⁵ Dhali ki a'di di'd mmoçor gwo mo tani 'kwanin tiya pu'dkin mo 'peni gu'b gi tapa mo, uni gun o gwo mo ki: 'Bwa/m pini wuki'd mo. Atinta tu/ulkina /e amantor gwo ki gwo ki rash rash kan mo? ³⁶ Hili a'di toṅki'd mo gom gwo jin okina uni mo. Dhala Yesus ki o tapa gi gu'b gi montul is gwo mo ki: Dhalku/ is ki ko/ mo ma. Hili gami jasi gwo is mo. ³⁷ Dhali a'di diki dhal jan tal 'deç kamu/ bway mo mmobaṭh a'di mo, hili isi ciki/ jasa Buçerus mo dhala Yakuub mo dhala Yohaana jin ta'da kam ma Yakuub mo be. ³⁸ Ki uni pu'dkin mo e gu'b gi tapa gi gu'b gi montul is mo tani a'di parki'da dulatt e mo jin miikunu mo dhali 'kwani mmoko mo dhali mmomiya çintha kagahara mo. ³⁹ Dhali ki a'di ciçki gu'b mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: Atinta miikina uma dulatt mo dhali ko mo kan? Aci a'di yisa wu'd mowa, hili a'di ishki e mo be. ⁴⁰ Dhali uni ki pe'th a'di mo. Hili a'di ki dhu uni 'peni 'baar ka piye/ mo dhali a'di ki sus jasi com ma 'ci mo dhali kum mo dhali uni gwansan kun nyaqki 'ko ki a'di mo dhali ii bway bway gu'b e mo jin din ma 'ci mo. ⁴¹ Dhali a'di ki butha yim ki me'd mo dhali a'di ki owa yim gwo mo ki: Taliṭha kumi, a'di jin ta 'pemen gwo jin onu ki: Ari nyara/, aha/ ona /e gwo mo ki: cuyi mis mo. ⁴² Dhali ki jahanne/ ari nyara/ cuki mis mo dhali ya ki sho'k mo. Haala yim 'kona yili 'kume'd i'ce'dka su/ mo. Dhali ki jahanne/ uni 'baar mo 'kokunu mo mmotash ki momer mo be. ⁴³ Dhali a'di ki kan uni gwo ki 'bi'th mo ki wathi kamu/ midi 'taki diki mish mii yan mo. Dhali a'di ki tor uni gwo mo mmoçi ka yim tonçe/ mmoshwa mo be.

Yesus A'di Waçkunu mo e Pa Naasira mo

6 A'di yaki'd mo 'peni mun mo dhali pu'd mo e bampam piti mo dhali imanciç a'di gwo baṭhki a'di nsho'k mo be. ² Dhali ka cim ma pesu/ mo tani a'di ki tel mii 'pen mo mmoçor uni gwo mo e gu'b gi montul is mo. Dhali 'kwani ka ris kun ciçki gwom piti mo tani uni 'kokin mo mmomer mo mmo/o gwo mo ki: 'Peni mana sa/ igamkina wathi/ yansan aris mii gwansan mo? Ki moyuç jin ta'da ta sa/ içikunu a'di mo? Dhali adhan mom'bi'th maja sa/ imiikina a'di mii gwahan ki me'd piti mo? ³ Dina a'di ki ta amanpa/ cwa 'taa? Dhali dina a'di ki ta ya/ ma Mariyam 'taa? Dhali ikam piti 'koki ta iYakuub mo dhala Yusi mo dhali Yahuuda/ mo dhala Simaan 'taa? Dhali 'kona i'bwaham piti ki nyaq 'ko ki ana imahana? Dhali uni kolkunu ki a'di mo be. ⁴ Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki: Amanci gwo ma Arumgimis yisa dar gi taç e mon tiya hili isi ciki/ jasi e bampam pitiç gana/ mo dhali e bwaman ma bas 'kwanim piti mo dhali e gu'b pitiç gana/ mo be. ⁵ Dhali a'di mol

dhan miiny caaga/ mii mo isi ciki/ a'di kar me'd piti apo/ 'kwani kun 'bathan ki daqa/ mo dhali a'di ki waç uni mo be. ⁶ Dhali a'di merki'd kagahara mo haali/ gom 'kom buni jin 'kona uni ki dar gi mongam gwo is mo be.

Dhali a'di yaki'd mo e bwaman 'kwani e bampa/ 'baar mo mmoṭor gwo mo be.

Mo/ii jin Iina Uni 'Kume'd I'ce'dka Su/ mo

⁷ Dhali a'di ki yuḳ 'kwani 'kume'd i'ce'dka su/ nyaḳki a'di mo, dhali a'di ki ṭel mii 'pen mo mmohash uni ka susu/ susu/ mo. Dhali çì uni moshirr apowa rum thus kun nyo/on mo be. ⁸ A'di ki ḳan uni gwo mo mmo'koki 'do ton tiya gom iim buni i bway mo hili isi ciki/ jasi cwa mo, walla maa yisa, walla ḳucaṇ yisa, walla guurush yisa eya jisalaan buni mo. ⁹ Hili uni mini hi'th jasa ppa/ isho'k mo dhali mini 'koki hi'th burriyem bwamani su/ mo. ¹⁰ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: E gu'b yin jin mina umi ciç mo tani 'koyi mo ntagi um mini dhal mo yan 'pen mo. ¹¹ Dhali waḳki/ 'kwani gi mo çaan 'koki bu'th um mo, dhali ush gwo ciḳ 'peni um mo tani dhali ki um mini dhal mo yin 'pen mo tani piri abuhany 'peni sho'k bum mo haali/ a'di midi ta gwo jin onu apo/ uni mo be. ¹² Wakan uni iikin mo dhali çì gwo mo ki 'kwani mini 'taki rica du is mo be. ¹³ Dhali uni urkina ruma 'cesh ka piye/ ka ris mo dhali wol uni ayini 'kup ka ris mo, aris uni gun 'ba'thkin mo dhali waç uni mo be.

Mowu ma Yohaana jin Ta'da Manmiiya Mii ki Yi'de/ mo

¹⁴ Dhala Maliḳ Hirodus ciḳki gwo mo gom a'di mo, gom gway ma Yesus mishkunu e mo 'baar mo. Gom kun tiya o gwo mo ki: A'di ta'da Yohaana jin ta'da manmiiya mii ki yi'de/ mo jin cukunu mis mo 'peni mowu mo. A'di 'bitha wathi/ mii ki 'bi'th e a'di mo be. ¹⁵ Hili kun tiya o gwo mo ki: A'di ta'da Iliyya mo. Dhali kun tiya o gwo mo ki: A'di ta'da mançi gwo ma Arumgimis mo jin wana e gi jin ṭal 'deṇ kamu/ 'peni imançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo be. ¹⁶ Hili ka Hirodus ciḳki gwo mo gom a'di mo tani a'di ki o gwo mo ki: AYohaana jin 'ciṭṭha/ 'kup mo a'di cukunu mis mo 'te/ be. ¹⁷ Haala Hirodus a'di hashki gwo mo dhali butha Yohaana mo dhali deḳ a'di mo mmokara sijn mo gom gway ma Hirodiyya mo jin ta asha kam piti ka Pilibbus mo haali/ a'di mashki'da yim mo be. ¹⁸ Haala Yohaana ki owa Hirodus gwo mo ki: A'di diki ta mii jin dhala gwoṇḳan /e bway mo mmomash asha kan mo be. ¹⁹ Dhala Hirodiyya a'di dikina gwo apo/ a'di mo mmoruḳ a'di mo dhali ṇap a'di mmo'taki 'kosh jwa mo tani hili ayim diki mish a'di mii mo. ²⁰ Haala Hirodus a'di ḳo/ki'da Yohaana mo mmomishkina a'di a'di ki a'di ta wathiṇ ḳar/e mo dhali wathi/ jin ḳogu mo dhali kar a'di ki 'dantar mo. Ki a'di ciḳki gwo 'peni a'di mo tani a'di dunḳurkina 'kup is kagahara mo dhali a'di di'd mmociḳ gwo 'peni a'di ki bwan 'kunya/ mo be. ²¹ Hili embula 'borga/ pu'dki'd mo ka Hirodus pu'dkin ma cim jin dhodhu a'di mo tani a'di miiki dhan maa gom 'kwani ma hakuuma gi gu'b piti mo dhali imancil ma askar alip mo dhali 'kwani

gwanyjaḳa/ gi Pany Jaliil mo be. ²² Dhali ki 'bwa/ ma Hirodiyya pu'dki'd mo dhali sa mo tani ayim 'borki'da Hirodus bwa mo dhali yilkinam piti mo, dhali maliḳ ki o nyara/ gwo mo ki: Doṭi aha/ mo ma gom ma to yin jin o /e bwa mo dhali aha/ mina çiki a'di /e mo be. ²³ Dhali a'di ki owa yim gwo is mo mmo/o gwo mo ki: Ma to yin jin mina /e idoṭ aha/ mo tani aha/ mina çiki a'di /e mo ntagi 'bwanu'b bampam pema kamu/ mo be. ²⁴ Dhala yim yaki'd ka piye/ mo dhali doṭ kum gwo mo ki: Ata miga/ doṭ a'di mo? Dhali kum ki o a'di gwo mo ki: 'Kup ma Yohaana jin ta'da manmiiya mii ki yi'de/ mo be. ²⁵ Dhala yim yaki gu'b ki jahanne/ mo mmobumburku/ mo eya maliḳ mo dhali doṭ a'di gwo mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ ṇapa /e mmoçi aha/ 'kup ma Yohaana shwane'dan e bwam ma sahan mo, a'di jin ta'da manmiiya mii ki yi'de/ mo be. ²⁶ Dhala maliḳ a'di biṭkina bwa ka luṅgu'b kagahara mo ki bwan diṭi'd mo. Hili haali/ gom gwo jin ona a'di is mo dhali yilkinam piti mo tani a'di 'tena bwa mmo'ce'd gwom piti goma yim mo be. ²⁷ Dhali ki jahanne/ a'di hashki'da askar mo, a'di jin ta'da amanji mo mo, dhali ḳan gwo mo ki 'kup piti minu guyu/ mo. Dhali a'di yaki'd mo dhali 'ciṭṭha/ Yohaana 'kup mo eya sijn mo ²⁸ dhali guyu/ 'kup piti mo e bwam ma sahan mo dhali çiki a'di ki nyara/ mo, dhali nyara/ ki çiki a'di ki kum mo be. ²⁹ Dhali ki imanciḳ a'di gwo ciḳki gwo mo gom a'di mo tani uni pu'dkin mo dhali ḳal buṅḳwar is piti mo dhali 'thi a'di e jis wosh mo be.

'Kwani Alaapi Mudhe'd kun Çikunu Tonte/ mo

³⁰ Dhali imandhun ma Yesus ki she/ mo uni doḳkin mo ka nyan'ko'd eya Yesus mo dhali ṭor a'di aris gwo 'baar mo kun miikina uni mo dhali aris gwo kun ṭorkina uni mo be. ³¹ Dhali a'di ki ṭor uni gwo mo ki: Iiyi mo um 'cena mo e mo jin pina 'kwani mo dhali siyi is mo ari'ceenne/. Haali/ 'kwani tana ris ka ris pu'dkin mo dhali iikin mo, dhali uni 'koki butha tente/ mo mmokar toṇ kamu/ n'twa/ mo mmoshwa mo be. ³² Dhali uni iikin mo e bwam ma ḳur mo e mo jin dar gi 'kwani uni 'cena ki is buni mo be. ³³ Dhali 'kwani ka ris parki uni e mo mmo/ii mo dhali mish uni mo dhali uni sokin ki sho'k mo 'peni aris bampa/ 'baar mo dhali pu'di ṭwa/a/ ki uni mo be. ³⁴ Ki a'di thulki'd mo tani a'di parki'da dhana buhany wathimpa e mo dhali a'di ki ḳo'c uni e i is mo haali/ uni wakina e gi ḳa'bal kun dar ga manhil uni mo. Dhali a'di ki ṭel mii 'pen mo mmoṭor uni gwo ki to ka ris mo be. ³⁵ Dhali ki mo taki'da babalalu/ mo tani imanciḳ a'di gwo pu'dkin mo dhali o a'di gwo mo ki: Mo yansan ta mo jin pina 'kwani mo, dhali mo ta'da 'thintha/ mo be. ³⁶ Hashki uni mo ma ki uni mini ii bampa/ mo dhali pa kun 'kon gi jin 'kam mo dhali yol tonte/ gom is buni mo mmoshwa mo. ³⁷ Hili a'di ki thoḳ uni gwo mo ki: Um mini çì uni tonte/ mmoshwa mo. Dhali uni o a'di gwo mo ki: Mina aman ii mo 'te/ be dhali yol maanḳuthu'd ka riyaal † iss 'kwanimpa ipe'de/ mo dhali çì uni mmoshwa mo 'taa? ³⁸ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Um 'kon ma guraasa ekata mo? Iiku/ mo

† miyya wa ishiin

dhali par e mo ma. Dhali ki uni gamki a'di mo tani uni ki o a'di gwo mo ki: Imudhe'd mo dhali to yi'de/ 'koni su/ mo be. ³⁹ Dhali yan'ko'd a'di ki kan uni gwo 'baar mo mmo'ko 'pena 'cesh ka pwaḱ she/ mo apowa shon dhii/i'd mo. ⁴⁰ Wakan uni 'kokina 'cesh ka nḱl 'kup mo ki iss 'kwanimpa ka mummudhe'd mo dhali ki iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo be. ⁴¹ Dhali a'di ki bu'th maanḱuthu'di mudhe'd mo dhali to yi'de/ isu/ mo tani dhali a'di ki hil 'kup ki momis mo dhali a'di ki 'bora 'bor bwa i is mo dhali 'ce'd maanḱuthu'd bwa mo dhali a'di ki ci uni ki imanciḱ a'di gwo mo mmodhu ibwambori 'kwani mo. Dhali a'di ki pwaḱ to yi'de/ isu/ bwa mo mb-waman uni 'baar mo. ⁴² Dhali uni 'baar mo shwakin mo dhali kapkunu mo be. ⁴³ Dhali uni 'tu'dkina nura/ ka 'kume'd i'ce'dka su/ mo ki 'pisira/ maa mo dhali to yi'de/ mo be. ⁴⁴ Dhali uni gwansan kun shwaki maanḱuthu'd mo tani ta 'kwaniḱ gwasi alaapi mudhe'd mo be.

Yesus Ya ki Sho'k e 'Kupa Al Yi'de/ mo

⁴⁵ Ki jahanne/ a'di ki ṭor imanciḱ a'di gwo gwo mo mmose bwam ma ḱur mo mmo/ii itwa/a/ ki a'di mo e 'bana gapa kamu/ mo e Pam Beetsayda mo ki a'di mido 'cuḱka waambuhany 'kwani montul is mo be. ⁴⁶ Dhali ḱ'ko'd ki a'di dhalki uni 'pen mo tani a'di seki moḱ'ku-wosh mo dhali 'tho mo be. ⁴⁷ Dhali ki mom'pimpili/ pu'dki'd mo tani aḱur a'di diki'd isi bwaman ma al mo dhali a'di di'd a'di 'de/ eya 'cesh mo be. ⁴⁸ Dhali a'di di'd mmopar uni e ki uni 'kokin ka cis mo e moḱ'kosh yi'de/ is ki cwa mo haala punthar 'tham poshki'da po/ uni mo be. Dhali ki mo ta mon'twash/e mo tani a'di pu'dki'di uni mo mmoya ki sho'k e 'kupa al yi'de/ mo. A'di ya'd 'taki ya pe uni mo be. ⁴⁹ Hili ki uni parki a'di e mo mmoya ki sho'k apo/ 'kupa al yi'de/ mo tani uni ṭoshkin ki a'di ta'da rum mo dhali uni ḱumki cuuwa/ mo be ⁵⁰ haali/ uni 'baar mo parki a'di e mo dhali uni 'kokina isi modee mo. Hili ki jahanne/ a'di ṭorki uni gwo mo dhali o gwo mo ki: Budhi adu mo ma. Aha/ a'dan be. Dhalku/ is ki ḱo/ mo ma. ⁵¹ Dhali a'di seki'd e bwam ma ḱur mo nyaḱki uni mo dhali 'tham doshki'd mo be. Dhali uni 'kokini momer kagahara mo be. ⁵² Haali/ uni 'koki mish gwo 'ban mo gom maanḱuthu'd mo haali/ adum buni 'bitha'bi'th mo be.

Yesus Waḱki 'Kwani kun 'Bathan e Pa Jannisaarat mo

⁵³ Dhali ki uni 'ciṭḱkina gap mo tani uni pu'dkin mo e bampa/ gi Pa Jannisaarat mo dhali uni shi'dkina ḱur iyana gap mo be. ⁵⁴ Dhali ki uni pikin ka piḱe/ mo 'peni bwam ma ḱur mo tani ki jahanne/ 'kwani nyiṭḱki a'di mo be ⁵⁵ dhali uni sokin mo 'peni aris bampa/ 'baar mo mmokukul mo caan is mo dhali ṭel mii 'pen mo mmokal 'kwani kun 'bathan mo eya cim buni mo e mo 'baar mo jin ciḱa uni gwo ki a'di di'di cine/ mo be. ⁵⁶ Dhali e mo yin jin pu'da a'di mo eya ris bampa/ mo dhali e 'penḱuman bampa/ mo walla e bampa/ mo tani uni ki 'thi uni gun 'bathan e mo ma suug mo dhali o bwa ki a'di mo, ki uni mini 'taki ta a'di isi 'twaman bur-rinyem piti is ki me'd mo. Dhali ka ris uni ka ris kun taki

a'di is ki me'd mo tani uni 'kokunu mo mmowaḱ mo be.

Mii gi 'Kwaniḱ Gwanyjaḱa/

7 Dhali ki 'Kwani Parisiyiin tulki is imonṭal 'de/ mo e a'di mo nyaḱki iman'kwar to mo uni gun pu'dkin mo 'peni Pa Urushaliim mo tani ² uni parki imanciḱ a'di gwon tiya e mo mmoshwa to ki me'da nyo/ga/ mo mmo'koki 'thur uni ki yi'de/ mo be. ³ (Haali/ 'Kwani Parisiyiin dhali aris 'Kwani Yahuuda/ mo tani uni 'koki shwa to wakan mo, hili isi ciki/ uni mini 'thur me'd buni mo mmobotki mii gi 'kwani gwanyjaḱam buni kad-hamo/ mo be. ⁴ Dhali ki uni pu'dkin 'peni mo ma suug mo tani uni si'da/ 'koki shwa to mo hili isi ciki/ uni mini mii nyon is buni mo dhali miin tiya ka ris si'da/ miikina uni mo gom miin dhamo/ kun ṭorkunu uni mo mmomii mii mo mmolama ḱubbaaya mo dhala nos mo dhali toḱ'kul bwa kun ta gurany kush mo.) ⁵ Dhali 'Kwani Parisiyiin dhali iman'kwar to mo doṭki a'di gwo mo ki: Katintaye i'kona imanciḱ /e gwo ki baṭḱ mii gi gwon gwanyjaḱan dhamo/ mo, hili uni shwa to ki me'd kun nyo/anyo/ kan mo. ⁶ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Nye, din ma Ishaya ki o um gwo is ki um tana he'k e ka he'k e mo me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki:

'Kwani gwansan uni taḱ aha/ ki 'twam buni mo tani hili adum buni si'dasi'd 'peni aha/ mo be.

⁷ Uni ki luḱ aha/ ki pe'th mo

gwonḱan 'peni 'kwani mo tani ṭora uni me'd gwon gana/ mo be.

⁸ Um dhalki gwonḱan ma Arumgimis mo dhali bu'th gwon 'kwanin dhamo/ ki nyen ka bor mo.

⁹ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Um 'dap'adap kagahara mmo/ush gwonḱan ma Arumgimis mo jin mina um dhu gwon 'kwanin dhamom bum mo. ¹⁰ Haala Musa o gwo mo ki: Taḱi icim dhali ikwan mo, dhali, A'di jin mido gwon thus apo/ com mo walla kum mo tani dhalki a'di ka jin gana/ iwu'd mo. ¹¹ Hili um o gwo mo ki: Waḱki/ wathi/ mido ṭor com gwo mo walla kum ki a'di jin mina /e 'taki gam 'peni aha/ mo tani mido ta Kurbaan mo (a'di jin ta 'pemen jin onu ki: A'di jin cikunu Arumgimis mo be) – ¹² dhali yan'ko'd um 'koki dhal a'di bway mo mmomii ari toḱ kamu/ ṭal 'de/ gom com mo walla kum mo be. ¹³ Wakan um ki puu gwo ma Arumgimis mo gom gwo gi gwon 'kwanin dhamom bum mo a'di jin luḱa um mo. Dhali um ki miiya ris ton tiya gi wakan mo be.

To gi Shi/i Wathi/ Is mo

¹⁴ Dhali a'di ki yuk 'kwani i a'di mo doḱ/e dhali o uni gwo mo ki: Ciḱi gwo 'peni aha/ mo ma, aris umi 'baar mo dhali mishi gwo 'ban mo ma. ¹⁵ Toḱ kamu/ yisa di'da jin di'd 'pena piḱe/ jin mido ya bwa wathi/ mo dhali shi/ a'di is mo, hili a'di jin piyi'd ka piḱe/ 'peni bwa wathi/ mo tani a'di shi/ki a'di is mo be. ¹⁶ Waḱki/ wathiḱ kamu/ ta gi gu'ban'ce mo mmociḱ gwo mo tani dhalki a'di ciḱ gwo mo ma. ¹⁷ Dhali ki a'di ciḱi gu'b mo tani dhali dhal 'kwani mo tani imanciḱ a'di gwo doṭki a'di gwo mo gom gwom 'bi'th/e yan mo be. ¹⁸ Dhali a'di ki o uni gwo mo

ki: A/ki um si'da/ 'kokin kan mo mmo'koki mish gwo 'ban mowa? 'Kona um ki mish 'taa ki ma to yin jin yaki'd e bwa wathi/ 'pena pije/ mo tani midi mol shi/ a'di is mo be. ¹⁹ Haali/ a'di diki seya dum piti mo hili e bwam piti mo dhali wakan a'di ki ya ka pije/ mo. (Wakan a'di torki gwo eya tente/ ka ris tonṭe/ 'baar mo ta kun dheelkin mo be.) ²⁰ Dhali a'di ki o gwo mo ki: To jin piyi'd ka pije/ 'peni 'twa/ wathi/ mo tani a'di ishi/ki a'di is mo be. ²¹ Haali/ 'peni bwaman mo, 'peni bwaman ma du wathi/ mo tani a'di pu'dkina gwon thus kun kulumu ibwa kun shi/ashi/ mo, kun ta mii gun miinu miinyɔal mo, dhali mmota 'di/ mo dhali mmo'kosha mee mo dhali mmota ɔal mo ²² dhali mmo'thoṭṭh bwa mo dhali mmomii mii kun 'coṭa'coṭ mo dhali mmota he'k e mo dhali mii kun 'kanuwa ḡanṭhi/ mo dhali miin dhapan mo dhali mmota imanṭhutha thu'th 'pen mo, mmodhu 'ba/ ki ca mo dhali mii jin miinu miim pus mo. ²³ Aris tonṭhus gwansani 'baar mo kun pikin ka pije/ 'peni bwa wathi/ mo tani uni a'di ishi/ki wathi/ is mo be.

Mongam Gwo Is ma 'Bom gi Pam Pinikiyya ma Suriyya mo

²⁴ Dhali a'di cuki mis mo 'peni mun mo dhali ya mo e bampa/ gi Pan Sur mo dhali Pan Saydaa/ mo. Dhali a'di ciṭki gu'b mo dhali a'di diki dhal jan 'deṭ kamu/ bway mo mmomish a'di mo. Hili a'di molu bag mo be. ²⁵ Hili ki jahanne/ a'boma kamu/ a'di jin bu'thkin ma rum thus jin nyo/o'd 'bwa/ mo ciṭki gwo mo gom a'di mo, dhali a'di pu'dki'd mo dhali ɔa'bki jin 'kupa'dupuni shoki a'di mo be. ²⁶ A'bom yansan ta'da 'bom gi Paṇ Griṭi mo be, a'di jin dho'thkunu mo e Pam Pinikiyya ma Suriyya mo. Dhala yim doṭki a'di gwo mo mmo/ura ruma 'cesh ka pije/ 'peni 'bwa/ mo be. ²⁷ Dhali a'di ki owa yim gwo mo ki: Dhalki uṭi ɔinu tonṭe/ mmoshwa nṭwa/a/ mo, haali/ a'di diki 'bor mo mmokaḡal tonṭe/ 'peni uṭi mo dhali ṭa'k a'di ka 'ka mo. ²⁸ Hila yim thoṭki a'di gwo mo ki: Nye, Tapa, hili a'ka si'da/ uni mini shwa kuluny maa uṭi kun raṣkin 'pena tharabeesa mo be. ²⁹ Dhali a'di ki owa yim gwo mo ki: Gom gwo jin ona /e wakansan mo tani yaku/ /e mo. Aruma 'cesh dhalki 'bwa/um pini 'pen mo be. ³⁰ Dhali ayim yaki pa mo dhali gama 'ci mmo/ ish eya ci mo dhali aruma 'cesh dhalki a'di 'pen mo be.

Yesus Waṭki Wathi/ jin Ta'da 'Diye/ mo dhali jin Moli 'Twa/ Wal mo

³¹ Dhali yan'ko'd a'di doṭki'd ka nyan'ko'd mo e Pan Sur mo dhali yaki tur mo e Pan Saydaa/ mo eya Al ma Jaliil mo dhali ki tur mo e bampa/ gi Pan Deḡapolis mo be. ³² Dhali uni ḡalki a'di wathi/ jin ta'da 'diye/ mo dhali 'twam piti jin ɔumpulkina a'di wal mo. Dhali uni ṇapki a'di mo mmokar me'd piti apo/ a'di mo be. ³³ Dhali uni ki ḡal a'di 'pen ka pije/ mo 'pena waambuhany 'kwani mo, a'di 'de/ mo. A'di ki kar me'd piti e bwany'cem piti mo, dhala Yesus ki 'taḡ manya/ mo dhali ta a'di ale'd piti is ki me'd mo be. ³⁴ Dhali a'di ki hil mo 'kup ki momis mo dhali wuwa shure/ mo dhali o a'di gwo mo ki: Ippaṭṭha, jin ta 'pemen jin onu gwo mo ki: Dhalki a'di

ḡa'du mo ma. ³⁵ Dhali 'cem piti ḡa'dkunu mo dhala le'd piti 'cuḡkunu mo dhali a'di ki o 'twa/ eya tente/ mo be. ³⁶ Dhali a'di ki ḡan uni gwo mo mmo'koki ṭor jan ṭal 'deṭ kamu/ gwo mo gom gwo yan mo. Dhali hili mmokaṅkina a'di uni gwo ki 'bi'th ki nyanye/ mo tani wakan uni torki gwo ki bwa gom a'di ki nyanye/ eya tente/ mo be. ³⁷ Dhali uni 'kokin mo mmomer ki mer jin shiyi'd mo mmo/o gwo mo ki: A'di miiki'da ris to gwansan ki 'bore/ mo. A'di ḡa'dki wathi/ jin ta'da nape/ 'ce mo mmociḡ gwo mo dhali uni gun mol 'twa/ wal mishki 'twa/ wal mo be.

'Kwani Alaapi Doṅon kun ɔikunu Tonṭe/ mo

8 Dhali ka tee gwansan ka dhana waambuhany 'kwani tulki is doḡ/e mo dhali uni dar gi tonṭe/ mo mmoshwa mo tani a'di ki yuḡ imanciḡ a'di gwo mo e a'di mo dhali o uni gwo mo ki: ² Aha/ ḡo'ckina adhana waambuhany 'kwanimpa e i is mo haali/ uni 'koni aha/ shwane/ ka cimi kwara mo dhali dar gi tonṭe/ mmoshwa mo be. ³ Dhali waḡki/ aha/ mina hash uni bway pa ki ṭe/ mo e bampam buni mo tani uni mina buye/ i'thi mo i bway mo. Haali/ kun tiya iyyin 'peni pa kun si'dasi'd mo be. ⁴ Dhali imanciḡ a'di gwo thoḡki a'di gwo mo ki: Adhana waambuhany 'kwani minu ɔi tonṭe/ mmoshwa e bwam ma si'b imahan 'peni mana mo? ⁵ Dhali a'di ki doṭ uni gwo mo ki: Um 'kona maanḡuthu'd ekata mo? Uni ki thoḡ a'di gwo mo ki: Ipesu/ mo be. ⁶ Dhali a'di ki ḡana dhana waambuhany 'kwani gwo mo mmo'ko 'pena 'cesh mo. Dhali a'di ki bu'th maanḡuthu'd ipesu/ mo dhali ki a'di ɔiki mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo tani a'di ki 'ce'd uni mo dhali ɔi uni ki imanciḡ a'di gwo mo mmodhu abori 'kwani mo. Dhali uni dhuki uni ibwambor ma waambuhany 'kwani mo be. ⁷ Dhali uni tan gi ushi to yi'de/ idaḡa/ mo. Dhali ki a'di 'borki'da 'bor bwa i is mo tani a'di ḡanki uni gwo mo ki uni gwansan si'da/ minu 'taki dhu ibwambori uni mo be. ⁸ Dhali uni shwa-ki uni mo dhali uni 'kokunu mo mmokaḡ mo. Dhali uni tulki kuluny maa is kun urki 'kup mo mmo'tu'da nura/ ipesu/ mo be. ⁹ Dhali uni gwansan kun 'kokin mo mmoshwa a'di mo tani wakina e gi 'kwani alaapi doṅon mo be. ¹⁰ Dhali a'di ki hash uni mo dhali ki jahanne/ a'di seki bwam ma ḡur mo nyaḡki imanciḡ a'di gwo mo dhali uni iikin mo e bampa/ gi Pan Dal-manuṭṭha mo be.

Mmo/o Bwa ki Paṇ Jamas Mii E mo

¹¹ Dhali 'Kwani Paṇisiyiin pu'dkini a'di mo dhali ṭelki mii 'pen mo mmogar a'di gwo 'kusi 'twa/ mo mmonaḡ jamas mii 'peni a'di 'peni momis mo mmopal a'di mo be. ¹² Dhali a'di wuki'da shure/ kagahara mo e shi/in piti mo dhali o gwo mo ki: Atinta ṇaḡ ma nyaḡum yil 'kwani gwansan jamas mii mo? Ka jin ḡana/ aha/ ṭora um gwo mo ki: Jamas miinḡ kamu/ yisa minu ɔi um 'kwani ma nyaḡum yil gwansan mo. ¹³ Dhali a'di ki dhal uni 'pen mo dhali se i bwam ma ḡur doḡ/e mo. A'di ki 'ciṭṭha ḡaḡ gi 'bana kamu/ mo be.

Acumaṭ gi 'Kwani Parisiyiin mo

¹⁴ Dhali uni ṅaki maanḡkuthu'd mo mmo'koki guyu/ mo. Dhali uni tan gi jasi jin ṭal 'deṅ gana/ jin takina uni mo e bwam ma ḡur mo. ¹⁵ Dhali a'di ki rum uni ki gwo mo mmo/o gwo mo ki: 'Cunycuri miim bum ki 'bore/ mo dhali jiyi acumaṭ gi 'Kwani Parisiyiin ki e ki 'bore/ mo dhali acumaṭ gi 'Kwani Hirodusiyyiin mo. ¹⁶ Dhali uni su'kkin ki gwo ka rem 'kup mo mmo/o gwo mo ki: Ana dara gi maanḡkuthu'd mo be. ¹⁷ Dhala Yesus nyithḡki gwom buni mo dhali o uni gwo mo ki: Atinta su'kkina um ki gwo mo gom maanḡkuthu'd jin piyi'di um kan mo? 'Kona um ki nyithḡ mo 'taa? Walla 'kona um ki mish gwo 'ban mo? Adum bum 'bitha'bi'th mo kana? ¹⁸ Um tan gi e mo dhali 'kona um ki mish mo mo? Dhali um tan gi 'ce mo dhali 'kona um ki ciḡ gwo mowa? Dhali 'kona um ki ka gwo e mowa? ¹⁹ Ki aha/ 'ce'dkina maanḡkuthu'di mudhe'd mo gom 'kwani alaapi mudhe'd mo dhala nura/ ekata i'tu'dkina um ki kuluny maa kun uri 'kup mo? Uni ki thoḡ a'di gwo mo ki: I'kume'd i'ce'dka su/ mo be. ²⁰ Dhali maanḡkuthu'di pesu/ gom 'kwani alaapi doṅon mo tani anura/ 'tu'dkina um ekata ki kuluny maa kun tulkina um is mo? Dhali uni ki thoḡ a'di gwo mo ki: Ipesu/ mo be. ²¹ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Dhali 'kona um ki mish gwo 'ban naskina/ mowa?

Wathiny Ja'da/ jin Waḡkunu mo e Pam Beetsayda mo

²² Dhali uni pu'dkini Pam Beetsayda mo. Dhali 'kwanin tiya suski wathi/ i a'di mo, a'di jin ta'da ja'da/ mo dhali ṅap a'di mo mmota a'di is ki me'd mo be. ²³ Dhali a'di ki sus wathi/ jin ta'da ja'da/ ki me'd mo, dhali a'di ki sus a'di ka piḡe/ 'peni pa mo. Dhali ki a'di 'taḡki manya/ i em piti mo dhali sus a'di ki me'd piti mo tani a'di ki doṭ a'di gwo mo ki: /E mishi toṅ kamu/ par e mo 'taa? ²⁴ Dhali a'di ki hil 'kup ki mis mo dhali o a'di gwo mo ki: Aha/ mishkina 'kwani mo. Hili uni wakina e gi cwa kun iikin mo 'te/. ²⁵ Dhali yan'ko'd doḡ/e a'di ki sus a'di ki me'd piti mo dhali kar me'd piti apo/ em piti mo. Dhali a'di hilki'da hil ki dha'k mo dhali waḡ mo dhali a'di mishki'da ris to 'baar mo eya tente/ mo be. ²⁶ Dhala Yesus ki hash a'di bway gu'b piti mo mmo/o gwo mo ki: Dhalku/ ki ciḡ bampa/ mo.

Buṭerus A'di Ṭorki Mii eya Tente/ goma Yesus mo

²⁷ Dhala Yesus nyaḡ ya ki imanciḡ a'di gwo mo e bampa/ gi Paṅ Kaysariyya mo e Pam Pilibbi mo. Dhali e bway tur jin iina uni mo tani a'di ki doṭ imanciḡ a'di gwo gwo mo ki: Ki 'kwani on ki aha/ tana aja mo sa/? ²⁸ Dhali kun tiya ki ṭor a'di gwo mo ki: Ka Yohaana jin ta'da manmiiya mii ki yi'de/ mo ti. Dhali kun tiya o ki: Iliyya mo, dhali kun tiya o ki: Jan ṭal 'de/ 'peni imanciḡ gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo be. ²⁹ Dhali a'di ki thoḡ uni gwo mo ki: Hili idhali um onki aha/ tana aja mo sa/? Buṭerus ki thoḡ a'di gwo mo ki: /E tana Ḳristḡhos mo be. ³⁰ Dhali a'di ki ḡan uni gwo mo mmodi-ki ṭor jan ṭal 'deṅ kamu/ gwo gom a'di mo be.

Yesus Ṭorki Wum Piti Iṭwa/a/ mo

³¹ Dhali a'di ṭelki mii 'pen mo dhali ṭor uni gwo mo ki Ya/ gi 'Kwani mina isi 'kosh ka nyor mo gom to ka ris mo dhali mina 'kwaniṅ gwanyjaḡa/ iwaḡ mo dhali igasiis kun can mo dhali iman'kwar to mo, dhali a'di minu 'kosh jwa mo, dhali 'ko'da cim kwara mo tani a'di midi cuyi mis doḡ/e mo be. ³² Dhali a'di o gwo yansan eya thithḡn thithḡ gana/ mo. Dhala Buṭerus ki bu'th a'di mo dhali ṭel mii 'pen mo mmoḡucur a'di ki gwo mo be. ³³ Hili a'di ṭu'kki'da bor mo dhali hil imanciḡ a'di gwo mo tani a'di ki ḡucura Buṭerus ki gwo mo dhali o gwo mo ki: Seṭaan, yaku/ i'ko'di aha/ mmun mo ma. Haali/ /e diki di ki 'ban ma Arumgimis mo hili /e din ka 'ban gi 'kwani mo be.

³⁴ Dhali a'di ki yuḡ uni i a'di mo awaambuhany 'kwani nyaḡki imanciḡ a'di gwo mo dhali o uni gwo mo ki: Waḡki/ wathiṅ kamu/ midi yayu/ ibaṭḡ aha/ nsho'k mo tani dhalki a'di non is pitiṅ gana/ mo dhali 'de'k cwany'ciṭḡhan dhul piti mo dhali baṭḡ aha/ nsho'k mo. ³⁵ Haali/ gom a'diyin jin midi 'taki woṭḡ mondiki/em piti mo tani midi this a'di e mo. Dhali a'diyin jin midi this mondiki/em piti e mo gom gway pem mo tani dhali gom gway gi gwom 'borga/ mo tani midi woṭḡ a'di mo be. ³⁶ Haali/ gwo gi wakataye jin nyo/a wathi/ mo waḡki/ a'di midi gam to 'baar mo e mony'cesh mo dhali lo'b mondiki/em piti mii nycine/ mo? ³⁷ Haali/ wathi/ midi mish wan mondiki/em piti 'ba/ kata mo? ³⁸ Haali/ a'diyin jin mina isi 'theya'the mo gom aha/ mo dhali gom gwom pem mo e bwaman uni gwansan kun tana nyaḡum yil kun ta imanmii miinyḡal mo dhali imanmii miinthus mo tani Ya/ gi 'Kwani si'da/ a'di mina isi 'theya'the mo gom a'diyin mo ki a'di midi pu'du/ mo e monyca gi com mo dhali nyaḡki iman'doyu gwom piti kun ḡogu ilu/ mo be.

9 Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Ka jinḡ gana/ aha/ ṭo-
ra um gwo mo ki: Kun tiya 'kokin mo mmodoshi mahan mo kun mini 'koki nyoḡ wu mo nṭwa/a/ ki uni 'koki par Bampa/ ma Arumgimis e mo mmopu'du/ ki mom'bi'th mo be.

Mmowarkin ma Yesus Jamas Piti mo

² Dhali 'ko'da cim pe'de/ mo tani Yesus ki susa Buṭerus nyaḡki a'di mo dhala Yakuub mo dhala Yohaana mo, dhali sus uni bway 'kuwosh jin turatur uni 'cena mo. Dhali a'di ki war is piti ibwambori uni mo be.

³ Dhali burrinyem piti ḡa'bki 'be'd 'be'd mo dhali ki bany bany kagahara mo. Toṅ kamu/ yisa di'da e mony'cesh yan jin midi mish dhagam uni ki kush kush kan mo.

⁴ Dhali e mun mo tani Iliyya piki uni i is mo uni ka Musa mo, dhali uni ṭorkina ṭor ka Yesus mo be. ⁵ Dhala Buṭerus ki owa Yesus gwo mo ki: Tapa, a'di 'boro'd gom am ki aman 'kona imahan mo. Dhalki aman nyaṅa ḡiṅa/ ikwara mo, jan ṭal 'de/ gom /e mo dhali jan ṭal 'de/ goma Musa mo dhali jan ṭal 'deṅ kamu/ gom Iliyya mo be. ⁶ Haali/ a'di diki mish gwo jin ona a'di mo haali/ uni ḡo/kina ḡo/ is kagahara mo be. ⁷ Dhali araḡ 'kamki

uni is mo dhali 'twa/ pu'dki'd 'peni bwam ma rak yansan mo mmo/o gwo mo ki: Yansan ta Ya/m pem jin enka/ mo. Ciƙi a'di gwo mo ma. ⁸ Dhali ki jahanne/ ki uni hilki mo mo mmo'kar mo ki e mo tani uni yisa mishki wathiƙ kamu/ mo jin nyaƙ di ki uni mo, hili jasa Yesus a'di 'de/ mo be.

⁹ Dhali ki uni 'kokin mo mmothul ka 'cesh mo 'peni 'kuwosh mo tani a'di ki ƙan uni gwo ki 'bi'th mo mmo'koki tor wathiƙ kamu/ tal 'de/ gwo gom to jin parkina uni e mo ntagi Ya/ gi 'Kwani minu 'de'k mo 'peni mowu mo be. ¹⁰ Wakan uni dhuki gwo mo mmokulum gwo ibwa mo uni 'cena mo mmodotƙ eya dum buni gom 'pemen gwo jin okina a'di ki a'di midi cuyu mis mo 'peni mowu mo. ¹¹ Dhali uni ki dotƙ a'di gwo mo ki: Katinta sa/ i/ona iman'kwar to gwo mo ki Iliyya midi mii pu'du/ iƙwa/a/ mo? ¹² Dhali a'di ki thoƙ uni gwo mo ki: Iliyya pu'dki'di tƙwa/a/a mo dhali tƙela ris to 'baar mo sho'k ka nyaƙ'ko'd mo. Dhali ba ki gwo 'kwar kataye ki Ya/ gi 'Kwani mina isi 'taki 'kosh ka ny- or ki nyanye/ mo gom miin tiya ka ris mo dhali minu mii ka jin thus mo dhali minu waƙ mo be. ¹³ Hili aha/ tora um gwo mo ki Iliyya pu'dki'd mo dhali uni miiki a'diyin jin 'bori uni bwa mo me'd gwo jin 'kwarkunu mo gom a'di mo be.

Yesus Waƙi'da 'Ci jin Bu'thkin ma Rum Thus jin Nyo/ o'd mo

¹⁴ Dhali ki uni pu'dkin mo e imanciƙ a'di gwo mo tani uni parkina dhana buhany wathimpa e mo kun 'kamki a'di mo dhali iman'kwar to garki uni gwo 'kusi 'twa/ mo. ¹⁵ Dhali ki jahanne/ adhana buhany wathimpa ki uni parki a'di e mo tani uni 'kokini momer kagahara mo dhali uni sokin 'kup ki a'di mo dhali the a'di me'd mo be. ¹⁶ Dhali a'di ki dotƙ uni gwo mo ki: Gwonta su'kkina um nyaƙki uni mo? ¹⁷ Dhali jan tal 'de/ 'pena buhany wathimpa thoƙki a'di gwo mo ki: Manƙor Gwo, aha/ suskina ya/m pem i /e mo haali/ a'di bu'thkin ma rum thus jin nyo/o'd jin mol a'di 'twa/ wal mo. ¹⁸ Dhali ki a'di bu'thki a'di mo tani a'di torki a'di 'ko'da 'cesh mo, dhali a'di shwaki'da gabusha/ mo dhali rem shem piti 'kup mo dhali a'di peshki'd mo. Dhali aha/ dotƙina imanciƙ /e gwo gwo mo mmo/ur a'di ka piƙe/ mo tani dhali uni molki a'di mii mo be. ¹⁹ Dhali a'di ki thoƙ uni gwo mo ki: Ayy, um 'kwani kun tana nyaƙum yil kun aƙha monƙam gwo is ki aƙh mo. Ki aha/ mina di i um ki mo gi wakata mo? Dhali ki mo gi wakata imiga/ i'dim 'kup e um mo sa/? Susi a'di i aha/ mo ma. ²⁰ Dhali uni ki su'a 'ci i a'di mo. Dhali ka rum thus jin nyo/o'd parki a'di e mo tani dhali ki jahanne/ a'di ki tora 'ci 'ko'da 'cesh mo dhali a'di ki biƙa 'cesh mo dhali 'danƙal ka gabusha/ i'twa/ mo be. ²¹ Dhala Yesus ki dotƙ com gwo mo ki: Kakasja sa/ imiikina a'di mii gi wakan mo? Dhali a'di ki thoƙ a'di gwo mo ki: 'Pena cim jin tana a'di a'ci mo be. ²² Dhali me'd ka ris a'di ki biƙ a'di e bwam o'd mo dhali e bwam yi'de/ mo mmo'ce'd a'di sho'k mo tani hili waƙki/ /e mini mish toƙ kamu/ mii mo mmomina /e hila ha'th'ko'd bam mo dhali woƙh am mo. ²³ Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki: Waƙki/ /e ona bwa mo tani aris to

mishu mii mo gom a'di jin gamki gwo is mo be. ²⁴ Dhali ki jahanne/ com ma 'ci gwoki'd ki jabu'th mo dhali o gwo mo ki: Aha/ gamkina gwo is mo. Woƙhi/ aha/ mo mmodika/ ki dar gi gwo jin gamu is mo. ²⁵ Dhali ka Yesus mishki'da dhana buhany wathimpa pu'dkin mo mmosoyu/ mo mmontal 'de/ mo tani a'di ƙucurki'da rum thus jin nyo/o'd ki gwo mo mmo/o a'di gwo mo ki: /E jin noni wathi/ 'twa/ wal mo dhali /e jin ta wathi/ 'ceya 'diye/ mo, dhali /e jin tana arum jin nyo/o'd mo tani aha/ ƙankina /e gwo mo ki: Piyi ka piƙe/ 'peni a'di mo dhali dhalku/ ki se i a'di ki sule/ sule/ mo doƙ/e.

²⁶ Dhali 'ko'di cuuwam piti jin cuukina a'di mo tani a'di ki tor a'di 'ko'da 'cesh ki tor jin shiyi'd mo dhali a'di ki pi ka piƙe/ mo. Dhala 'ci a'di wakina e gi wathi/ jin wuki'd mo. Wakan aris uni 'baar mo oki gwo mo ki: A'di wuki'd mo be. ²⁷ Hila Yesus bu'th a'di ki me'd mo dhali 'de'k a'di ki mis mo. Dhali a'di cuki mis mo be. ²⁸ Dhali ki a'di ciƙi bwaƙ gu'b mo tani imanciƙ a'di gwo dotƙi a'di gwo mo ka ƙwal is mo mmo/o gwo mo ki: Atinta gara/ i'kona aman ki mish a'di ur ka piƙe/ mo? ²⁹ Dhali a'di ki thoƙ uni gwo mo ki: Ji gi wakansan minu 'koki mish ur ka pi- je/ ki miin kamu/ mo ba/, hili ki mon'tho mo be.

Doƙ/e aYesus Torki Mowum Piti Iƙwa/a/ mo

³⁰ Dhali uni iikin 'peni mun mo dhali ii ki tur mo e Pa- ny Jaliil mo. Dhali a'di diki dhal wathin tal 'deƙ kamu/ bway mo mmomish a'di mo be. ³¹ Haali/ a'di torki imanciƙ a'di gwo gwo mo mmo/o uni gwo mo ki: Ya/ gi 'Kwani minu ƙi e me'd gi 'kwanin thus mo, dhali uni mi- ni 'kosh a'di jwa mo. Dhali ki a'di minu 'kosh jwa mo tani 'ko'da cim kwara mo tani a'di midi cuyi mis mo be. ³² Hili uni 'koki mish gwo 'ban jin ona a'di mo dhali uni ƙo/ki is mo mmodotƙ a'di mo be.

Kaja A'di Icade?

³³ Dhali uni pu'dkin mo e Paƙ Kapranahuum mo. Dhali ki a'di diki'd e bwaƙ gu'b mo tani a'di ki dotƙ uni gwo mo ki: Gwonta sa/ isu'kkina um mmo/iyyina um ib- way mo? ³⁴ Hili uni 'kokin ki shwam mo haali/ e bway jin iyyina uni mo tani uni su'kkin ki gwo ka rem 'kup mo gom gwo gi a'di jin caki'd mo be. ³⁵ Dhali a'di ƙa'bk'i'da 'cesh mo dhali yuƙ uniƙ 'kume'd i'ce'dka su/ mo, dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Waƙki/ wathin tal 'de/ jin ona bwa ki ta jin tƙwa/a/ mo tani a'di midi mii ta jin 'ko'd mo dhali ta amanmii to gom tiya 'baar mo be. ³⁶ Dhali a'di ki budha 'ci mo dhali kar a'di ibwaman uni mo. Dhali mmokara a'di a'di 'ko'da bim piti mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: ³⁷ A'diyin jin midi budha 'ci gi wakansan ki gway pem mo tani a'di bu'thki aha/ mo, dhali a'diyin jin midi bu'th aha/ mo tani a'di diki bu'th aha/ jasi 'te/ mo, hili a'di bu'thki a'di jin tu'cki aha/ ki yayu/ mo be.

A'di Ƙaan jin Diki Di apo/ Ana mo tani A'di Ta A'di gom Ana mo

³⁸ Yohaana ki o a'di gwo mo ki: Amanƙor Gwo, aman mishkina wathiƙ kamu/ jin urki'da rum thus ka piƙe/ ki gway pini mo dhali a'di diki baƙh ana nsho'k mo, dhali

aman nonkina a'di mo haali/ a'di diki ta amanbath ana nsho'k mo be. ³⁹ Hila Yesus ki o gwo mo ki: Dhalki a'di ki non mo ma haali/ a'di jin midi miya tu'c jin eka/ ek gi gway pem mo tani a'di midi diki mish mmo/o gwon thus apo/ aha/ mo ki jahanne/ n'ko'd mo. ⁴⁰ Haali/ a'di jin diki se ana shoka po/ mo tani a'di ta a'di gom ana mo be. ⁴¹ Haali/ ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ki: A'diyin jin midi ci um yi'de/ ki 'kwa mmopi mo haali/ um yuku ki gway ma Kristhos mo tani a'di yisa midi this tom piti jin ish kumma/ e mo.

Mompal gom Miinthus mo

⁴² A'diyin jin midi rak jan tal 'de/ 'peni uni gwansan kun gwa'dan kun gam gwo is e aha/ mo mmomii miinthus mo tani a'di midi 'taki 'bor ki 'bor gana/ mo wak-ka dhana yo minu dek a'di i'bam piti mo dhali a'di minu bit mo e kumma/ yi'de/ mo. ⁴³ Dhali wakki/ me'd pini rak /e mo mmomii miinthus mo mmokol mo tani 'cithi/ a'di mo ma. A'di 'boro'd ki 'bor gana/ mo gom /e mo mmoci'c mondiki/e ki nul mo ki /e mini 'taki diki ya e mo ma al o'd ki me'd su/ mo be, e mo jin mola o'd us mo. ⁴⁴ E mun mo tani ayish buni 'koki wu mo dhali o'd si'da/ diki us mo be. ⁴⁵ Dhali wakki/ sho'k pini rak /e mo mmomii miinthus mo mmokol mo tani 'cithi/ a'di mo ma. A'di 'boro'd ki 'bor gana/ mo gom /e mo mmoci'c mondiki/e ki njwol mo ki /e minu i'taki 'koki bit ki sho'k su/ e mo ma al o'd mo be. ⁴⁶ E mun mo tani ayish buni 'koki wu mo dhali o'd si'da/ diki us mo be. ⁴⁷ Dhali wakki/ em pini rak /e mo mmomii miinthus mo mmokol mo tani buki a'di ka pije/ mo. A'di 'boro'd ki 'bor gana/ mo gom /e mo mmoci'c Bampa/ ma Arumgimis ki en tal 'de/ mo ki /e minu i'taki 'koki bit ki e su/ mo e mo ma al o'd mo. ⁴⁸ E mun mo tani ayish buni 'koki wu mo dhali o'd si'da/ diki us mo be. ⁴⁹ Haali/ aris 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ mo tani uni minu imii ka 'donkoro/ ki mo/o'd mo be. ⁵⁰ A'donkoro/ a'di 'bora'bor mo. Hili wakka 'donkoro/ a'di ki this mom'balath piti e mo tani um mini gam mon'dankari'th gom a'di mmana? Tayi ka 'donkoro/ e is bum mo ma dhali tayi ki monku'th is ka rem 'kup mo ma.

Yesus Torki Gwo gom Mo jin Dhaluwa Dhal 'Pen mo

10 Dhali a'di dhalki mo yan 'pen mo dhali yaki'd mo e Bampa/ gi Pa Yahuudiyya mo dhali e bwampo/ Yi'den' Kumma/ Uurdun mo, dhala dhana buhany wathimpa thulki is i a'di mo dok/e. Dhali dok/e me'd miim piti jin miina a'di isa yempa/ mo tani a'di ki tor uni gwo mo be.

² Dhali 'Kwani Parisiyyin pu'dkin mo mmo'ap bway mo mmopal a'di ki gwondot mo mmo/o gwo mo ki: A'di ta gwonkan jin dhala'da dhal bway mo 'taa? gom wathi/ mmothoson gwo jin dhaluwa dhal 'pen mo mmodhal ash 'pen mo? ³ A'di ki thok uni gwo mo ki: Gwo gi wakatinta ikankin ma Musa um mo? ⁴ Uni thok ki a'di gwo mo ki: AMusa a'di dhalki wathi/ bway mo mmo'kwara warka/ jin dhaluwa dhal 'pen mo dhali kara yim 'pen ka pije/ mo be. ⁵ Hila Yesus ki o uni gwo

mo ki: Haali/ goma dum bum kun 'bitha'bi'th kan mo tani a'di 'kwarki um gwonkan gi wakansan mo be. ⁶ Hili 'peni ka mun'kup jin uku to mo tani Arumgimis ki uk wathin gwa'th mo dhali wathim 'bomi mo be. ⁷ Gom 'kup gwo gi wakan mo tani a'di imina wathi/ idhal com 'pen mo dhali kum mo dhali gam is ki ashim piti mo be. ⁸ Dhali uni su/ mina bun'gwar isi tal 'de/ mo be. Wakan uni dok/e yisa i'koni su/ dok/e yisa, hili uni tala bun'gwar isa 'de/ mo be. ⁹ Gom mii gi wakan mo tani uni gun gam ma Arumgimis isi montal 'de/ mo tani dhalku/ ki dhal wathin kamu/ bway mo mmokwa/ uni bwa mo.

¹⁰ Dhali e bwan' gu'b mo tani imanci'c a'di gwo dotki a'di gwo mo gom gwo yansan dok/e mo. ¹¹ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: A'diyin jin midi dhal ashim piti 'pen mo dhali mash jan kamu/ mo tani a'di miiki miiny'al apowa yim mo be. ¹² Dhali wakka yim si'da/ dhala'da katham piti 'pen mo dhali mashi jan kamu/ mo tani ayim si'da/ miiki miiny'al mo be.

Yesus 'Borki Ushi Ucin' Gwa'dga/ Mii mo

¹³ Dhali uni 'kokin mo mmosusi uci i a'di mo ki a'di mi-di 'taki ta uni is ki me'd mo. Dhali imanci'c a'di gwo kucurki uni ki gwo mo be. ¹⁴ Hili ka Yesus mishki mii yan mo tani a'di dekin ma nyor mo dhali o uni gwo mo ki: Dhalki uci iyini aha/ mo ma. Dhalki uni ki non mo. Haali/ ku gi wakansan mo tani uni 'kokin mo e Bampa/ ma Arumgimis mo be. ¹⁵ Ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ki a'diyin jin midi diki bu'th Bampa/ ma Arumgimis mo mmowa e ka 'ci yan mo tani a'di midi diki se a'di mo be. ¹⁶ Dhali a'di ki sus uni mo mmodhu 'ko'da bim piti mo dhali a'di ki 'bor uni mii mo mmokarkina a'di me'd piti apo/ uni mo be.

Wathin Dhuru'c jin Ta Pa ki Pa mo

¹⁷ Dhali mmomurkina a'di mmoya mo e bway piti mo tani wathin tal 'den' kamu/ guski'd mo dhali ca'bki jin 'kupa'dupuni bwambori a'di mo dhali o a'di gwo mo ki: Aman'or Gwo jin 'boro'd mo, ki aha/ mina mii miya taye mmogam mal gi mondiki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo?

¹⁸ Dhala Yesus ki thok a'di gwo mo ki: Atinta yuka /e aha/ ki jin 'boro'd mo? Jan tal 'den' kamu/ yisa di'da jin 'boro'd mo, hili jasa Arumgimis a'di 'de/ mo be. ¹⁹ /E mishki gwonkan kun 'kwarkunu mo 'taa? kun o gwo mo ki: Dhalka 'kosh ki mii 'kosh mo, dhali, Dhalki cal ki mii mii mo, dhali, Dhalku/ to ki mii kwal mo. dhali, Dhalki gwon thus ki mii ak wathin kamu/ i is mo, dhali, Dhalki to ki mii dil mo, dhali, Tak' cim dhali kwan mo? ²⁰ A'di ki thok a'di gwo mo ki: Aman'or Gwowa, aris to gwansani 'baar mo miikika/ mo ki aha/ tana dhuru'c mo be. ²¹ Dhala Yesus ki hil a'di ki e mo dhali en a'di mo dhali o a'di gwo mo ki: Ton tal 'de/ a'ha /e mo be. Yaku/ mo dhali yol aris tom pini 'baar mo kun tana /e mo dhali ciki uni ki 'kwani kun hatha'ko'd mo, dhali /e mini ta gi to kun mini ish kumma/ mo e momis mo, dhali yayu/ mo ma, mmobath aha/ nsho'k mo. ²² Gom gwo jin onu a'di kan mo tani a'di ki bit a'di bwa ka lungu'b

mo dhali a'di ki ya bway pa mo ki bwa jin diṭadiṭ mo, haali/ a'di ta'd gi dhan to kun eḳa 'pen ki eḳ mo be.

²³ Dhala Yesus ki hil mo mo dhali 'kar mo ki e mo dhali o imanciḳ a'di gwo gwo mo ki: Mii wa'di diṭa/ gom uni gwansan kun ta pa ki pa mo mmociḳ Bampa/ ma Arumgimis mo be. ²⁴ Dhali imanciḳ a'di gwo merkin gom gwom piti yansan mo be. Hila Yesus ki o uni gwo mo doḳ/e ki: Uḱiya, a'di wana mii diṭa/ gom uni gun gamki gwo is gom pam buni kun tana uni mo mmociḳ Bampa/ ma Arumgimis mo. ²⁵ A'di 'disha mii ki 'dish gom kalman mo mmoya ki solol e jis ma 'dipira/ mo mmodhal wathimpa e i is mo, a'di jin ta pa ki pa mo mmociḳ Bampa/ ma Arumgimis mo be. ²⁶ Dhali uni 'kokin mo mmomer mo ka daran duṅ gana/ mo dhali o gwo ka rem 'kup mo ki: Ba waḳki/ wakan mo tani ija a'di iminu iwotḥ moyi? ²⁷ Yesus ki hil uni mo dhali o uni gwo mo ki: Ki 'kwani mo tani a'di molu mii mo, hili ka Arumgimis mo tani aris to 'baar mo mishu mii ka Arumgimis mo be. ²⁸ Hila Buṭerus ṭelki mii 'pen mo mmo/o a'di gwo mo ki: Hili, aman dhalkina aris to 'peni 'baar mo dhali baṭḥ /e nsho'k mo be. ²⁹ Yesus ki o uni gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki: wathij kamu/ yisa di'da jin dhalki gu'b piti 'pen mo walla ikam piti mo walla i'bwah piti mo walla kum mo walla com mo walla uḱi mo walla mo mo gom gway pem mo dhali gom gway gi gwom 'borga/ mo tani ³⁰ a'di jin midi diki bu'th to ki me'd iss 'kwanimpa ka mudhe'd mo shwane/ mo ki mo yansan mo, gu'b mina a'di gam mo dhali ikam piti mo dhali i'bwaham piti mo dhali ikum mo dhali uḱi mo dhali mo mo nyaḳki to kun mini to'c a'di 'kus mo, dhali ki she yil yan jin midi pu'du/ mo tani a'di midi gam mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be. ³¹ Hili aris uni gun 'koni ṭwa/a/ mo tani uni minu dhu ḱ'ko'd mo dhali uni gun 'koni 'ko'd mo tani uni minu dhu iṭwa/a/ mo be.

AYesus Ṭorki Wum Piti Me'di Kwara Iṭwa/a/ mo

³² Dhali uni 'kokin mo mmo/ii i bway mo mmo/ii ka gagamis mo e Pa Urushaliim mo dhala Yesus yaki'di shu uni bway mo. Dhali uni 'kokin mo mmomer mo dhali uni gwansan kun baṭḥki a'di nsho'k mo tani ḱo/ki is mo. Dhali a'di ki sus uni gun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo doḳ/e dhali a'di ki ṭel mii 'pen mo dhali ṭor uni gwo mo gom to gun minu mii a'di mo be, ³³ mmo/o gwo mo ki: Hili mo mo ma, ana iina ka gagamis mo e Pa Urushaliim mo, dhali Ya/ gi 'Kwani minu ḱi mo e igasiis kun can mo dhali iman'kwar to mo, dhali uni mini waḳ a'di mo mmo'kosh a'di jwa mo, dhali a'di minu ḱiki 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ ime'd mo be. ³⁴ Dhali uni mini mii a'di ka maḳ mo dhali 'taḳ a'di manya/ i is mo dhali dor a'di mo dhali 'kosh a'di jwa mo. Dhali 'ko'da cim kwara mo tani a'di midi piyu/ ka pije/ mo be.

Gwondoṭ ma Yakuub mo dhala Yohaana mo

³⁵ Dhala Yakuub dhala Yohaana uni gun ta iya/ ma Sabadi mo tani pu'dkin kadhoṅ 'kup ki a'di mo dhali o

a'di gwo mo ki: Amanṭor Gwo, aman ona bwa ki /e mi-ni dhal aman bway mo gom to jin mina amani doṭ 'peni /e mo be. ³⁶ Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki: Atinta o um bwa mo jin miga/ mii gom um mo? ³⁷ Dhali uni ki thoḳ a'di gwo mo ki: Dhas am bway mo ma mmo'ko mo. Jan 'de/ midi ḱa'b /e ki me'da bim poros pini mo dhali jan 'de/ midi ḱa'b /e ki me'da biny cam pini mo e monycam pini mo be. ³⁸ Hila Yesus ki o uni gwo mo ki: Um 'koki mish to jin doṭa um mo. A/um mini piya ḱub-baaya jin pikika/ mo walla a/um minu cuḱ mo ki mii jin miinuwa mii ki yi'de/ mo jin miikunu aha/ mo? ³⁹ Dhali uni ki thoḳ a'di gwo mo ki: Aman mina mish mii mo be. Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki: Aḱubbaaya jin pika/ mo tani mina umi pi mo dhali mo jin miinu aha/ amii ki yi'de/ mo tani a'di imiinu mii um si'da/ mo be. ⁴⁰ Hili mmo'ko aha/ ki me'da bim poros pem mo walla ki me'da biny cam pem mo tani a'di diki ta miim pem mo mmodhas um bway mo, hili a'di gom uni gwansan kun thosonkunu uni mo be. ⁴¹ Dhali ki uni gun 'koni 'kume'd ciḱki gwo yansan mo tani uni ṭelki mii 'pen mo mmodeḱa nyor mo goma Yakuub mo dhala Yohaana mo be. ⁴² Dhala Yesus ki yuḱ uni mo i a'di mo dhali o uni gwo mo ki: Um mishki gwo mo gom uni gwansan kun o ki ta tapa apo/ 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo tani uni mii miin tapa apo/ uni mo dhali 'kwan-im buni gun eḳa/ eḳ kun ta gi moshirr mo apo/ uni mo be. ⁴³ Hili mii yansan minu 'koki mii wakan apo/ um mo. Hili a'diyin jin midi eḳa/ eḳ mo e bwam um mo tani a'di midi mii ta a'di jin midi mii um to mo be. ⁴⁴ Haali/ a'diyin jin midi mii ta jin ṭwa/a/ mbwaman um mo tani a'di midi mii ta ḱiṅkina/ gom umi 'baar mo be. ⁴⁵ Haali/ Ya/ gi 'Kwani si'da/ pu'dki'd mo yisa ki a'di minu mii to mo, hili ki a'di midi mii 'kwani to mo dhali ḱi mondiki/ em piti mo mmota Amanwan 'Kwani 'Ba/ ka ris mo be.

Barṭimawuus jin Ta Wathiny Ja'da/ Bu'thki Momish Mo mo

⁴⁶ Dhali uni pu'dkin mo e Pa Ariiha mo. Dhali ki a'di di'd mmodhal Pa Ariiha 'pen mo nyaḳki imanciḳ a'di gwo mo tani adhana waambuhany wathimpa caaca kagahara mo. Dhali wathiny ja'daṅ kamu/ diki'd jin yuḱkunu gway ka Barṭimawuus mo jin ta'da man'tho to mo, a'di jin ta ya/ ma Ṭimawuus mo, a'di ḱa'bki'd mo e shemen bway isa yempa/ mo. ⁴⁷ Dhali ki a'di ciḱki gwo goma Yesus ki Pa Naasira mo tani a'di ṭelki mii 'pen mo mmocuu gwo ki dhan 'twa/ jin caaca mo dhali o gwo mo ki: Yesus, jin ta Ya/ ma Dawuu'd. Miiyi mii apo/ aha/ mo ma. ⁴⁸ Dhali 'kwani ka ris ḱucurki a'di ki gwo mo mmoṭor a'di gwo mo mmoḱa'b ki shwam mo. Hili a'di cuuki'd kagahara ki nyanye/ ki nyanye/ mo ki: Ya/ ma Dawuu'd. Miiyi mii apo/ aha/ mo ma. ⁴⁹ Dhala Yesus doshki'd mo dhali o gwo mo ki: Yuḱi a'di mo ma. Dhali uni ki yuḱi wathiny ja'da/ mo dhali o a'di gwo mo ki: Budhi adu mo ma. Cuyi mis mo. A'di yuḱki /e mo be. ⁵⁰ Dhali a'di biṭki burrinye/ ma pom piti a'cesh mo dhali a'di ki pe imis mo dhali ya aYesus mo. ⁵¹ Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki: Ata o /e bwa jin miga/ mii gom /e mo. Dhali wathiny ja'da/ ki o a'di gwo mo ki: Tapa, dhalki

aha/ butha momish mom pem mo ma. ⁵² Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki: Yaku/ i bway pini mo. Mongam gwo is pini a'di wothki /e mo. Dhali ki jahanne/ a'di ki bu'th momish mo mo dhali bath a'di nsho'k ibway mo be.

Mo jin Pinu Mii E mo Mmocig Pa Urushaliim mo

11 Dhali ki uni 'dishki Pa Urushaliim is mo e Pam Beetpaji mo dhali e Pam Beetaniya mo e 'Ku-wosh Setuun mo tani a'di ki hash imancik a'di gwo isu/ mo be ² dhali o uni gwo mo ki: Iiku/ i bampa/ jin di'd ka par 'twa/ i um mo, dhali ki jahanne/ ki um mini cig a'di mo tani um mini gam ari thuluny jin shi'du/ mo. A'di yisa merkina wathij kamu/ apowa. 'Cu'ki a'di mo dhali guyu/ a'di mo. ³ Wakki/ wathin 'derj kamu/ midi o um gwo mo ki: Atinta mina um kan mo tani tori a'di gwo mo ki: Tapa a'di midi mii ta gi a'di mo dhali midi hashu/ a'di ka nyan'ko'd ki jahanne/ mo imahan mo. ⁴ Dhali uni iikin mo dhali gam ari thuluny jin shi'dkunu mo e 'twan'kal bway tura beega/ mo. Dhali uni 'cu'ki a'di mo be. ⁵ Dhali uni gwansan kun doshkin mo tani o uni gwo mo ki: Atinta imina um kan mo sa/? Um 'cu'ki ari thuluny gomata? ⁶ Dhali uni ki tor uni gwo mo gom gwo jin okin ma Yesus mo, dhali uni ki dhal uni bway mo mmo/ii mo be. ⁷ Dhali uni ki susi ari thuluny Yesus mo dhali uni ki pa'd burrinyem buni apo/ a'di mo dhali a'di ki mer a'di apo/ mo be. ⁸ Dhali 'kwani ka ris uni pa'dki burrinyem buni e bway tur mo be. Dhali kun tiya pa'dkina biny cwa kun kwa/kina uni 'peni bwam bunto mo be. ⁹ Dhali uni gwansan kun iikini twa/a/ mo dhali uni gwansan kun bathki uni nsho'k mo tani uni kumki cuuwa/ mo ki 'twa/ kun caaca mo ki: Hosanna. Mom'bor mii midi di mo gom a'di jin pu'dki'd ki gway gi Tapa mo be. ¹⁰ Mom'bor mii midi di mo gom Bampa/ ma ababam bana ka Dawuu'd a'di jin pu'dki'd mo. Hosanna jin di'di mis mo.

¹¹ Dhali a'di cigki'd mo e Pa Urushaliim mo dhali a'di seki gu'b gi mondheleladhelel mo be. Dhali ki a'di hilki mo mo dhali 'kara ris to 'baar mo ki e mo tani dhali n'ko'd a'di ki dok Pam Beetaniya nyakki uni gun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo haala tente/ yulu'd mo be.

Cwampu/ jin Jeekunu mo

¹² Dhali ka cim jin batha'di 'ko'd mo tani ki uni pu'dkin mo e Pam Beetaniya mo tani a'di 'koshkina te/ mo be. ¹³ Dhali a'di mishki'da pu/ 'pena dhana/ mo jin lu/u'd mo. A'di ki ya mo mmopar e mo wakki/ a'di midi 'taki gam maman 'peni a'di mo. Ki a'di pu'dki'di a'di mo tani a'di diki gam tonj kamu/ mo hili jasi 'cemen gana/ mo haali/ a'di diki ta yil ma pu/ mmodho'th mo be. ¹⁴ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Wathin tal 'derj kamu/ midi diki shwa maman 'peni /e dok/e mo ki sule/. Dhali imancik a'di gwo cigki gwo yansan mo be.

Mmodhelel Gu'b gi Mondheleladhelel mo

¹⁵ Dhali uni pu'dkin mo e Pa Urushaliim mo. Dhali ki a'di cigki gu'b gi mondheleladhelel mo tani dhali a'di

telki mii 'pen mo mmo/ur uni gwansan ka pije/ kun yoli to mo, dhali uni gwansan kun yolki to mo e gu'b gi mondheleladhelel mo. Dhali a'di ki kuma tharabeesa 'twa/ a'cesh mo gun ta ku gi uni gwansan kun wanki emena guurush mo dhali a'di ki kum to 'twa/ a'cesh mo kun 'kona imanyol gurko/ mo be. ¹⁶ Dhali a'di diki dhal uni bway mo mmo'do ton tiya mmo'cith ki tur mo e gu'b gi mondheleladhelel mo be. ¹⁷ Dhali a'di torki gwo mo dhali o uni gwo mo ki: A'di diki ta gwo jin 'kwarkunu mo 'taa? ki: Gu'b pem minu yuk ki gu'b jin minu 'tho goma ris kal gi 'kwani'ceshi 'baar mo? Hili um ki mii a'di me'd gu'b gi 'kwani kun ta imandil to mo be. ¹⁸ Dhali igasiis kun can dhali iman'kwar to mo uni cigki gwo yan mo dhali uni n'apki bway mo mmo'ce'd a'di sho'k mo haali/ uni ko/ki a'di mo haali/ awaam-buhany 'kwani caaca kagahara mo merkin mo gom gwom piti jin torkina a'di mo be. ¹⁹ Dhali ki mom'pimpili/ pu'dki'd mo tani a'di dhali imancik a'di gwo uni iikin ka pije/ mo 'peni 'penkuman bampa/ mo.

Gwo gom Cwampu/ jin Ku'thki Gun'kuru/ mo

²⁰ Me'd jin iikina uni ki iimpe mo mon'thomo/ mo tani uni parkina pu/ e mo mmo'ku'thkina a'di hila/ ka birman ilu/ mo be. ²¹ Dhala Buterus kakina gwo e mo dhali o a'di gwo mo ki: Tapa. Hila pu/ mo ma, a'di jin jeekina /e mo tani a'di ku'thki'd mo be. ²² Dhala Yesus ki tho'k uni gwo mo ki: Tayi gi mongam gwo is mo eya Arumgimis mo. ²³ Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki: A'diyin jin midi o wosh yansan gwo mo ki: Dhalki a'di gunu mo dhali bit mo e bwan'kumma/ yi'de/ mo dhali diki ta ga du jin shi/i gwo 'kup mo tani, hili a'di gamki gwo is gom a'di jin okina a'di mo tani ki a'di midi pu'd mo tani a'di minu mii gom a'di mo be. ²⁴ Wakan aha/ tora um gwo mo ki a'diyin jin mina umi dot ki mon'tho mo tani gami gwo is mo ma, ki a'di mina umi bu'th mo dhali um mini bu'th a'di mo be. ²⁵ Dhali ma mo yin jin mina umi dosh mo mmo'tho mo tani dhalki a'di 'pen mo wakki/ um ta gi gwo jin ona um is apo/ cin tiya mo tani wakan si'da/ Ababam bum jin di'd e momis mo mi-di dhal um gwon dhan' bum 'pen mo be. ²⁶ Hili wakki/ um 'koki dhal 'kwani amure/ miinthus buni 'pen mo tani wakan si'da/ Ababam bum jin di'd e momis mo mi-di diki dhal um amure/ miinthus gi gwon dhan' bum 'pen mo be.

Moshirr ma Yesus jin Dotkunu Gwondo' mo

²⁷ Dhali uni pu'dkin dok/e mo e Pa Urushaliim mo. Dhali ki a'di diki'd mmoya e gu'b gi mondheleladhelel mo tani igasiis kun can dhali iman'kwar to mo dhali 'kwani' gwanyjaka/ mo uni pu'dkini a'di mo be. ²⁸ Dhali uni ki o a'di gwo mo ki: Ki moshirr jana sa/ imiikina /e aris to gwansani 'baar mo, walla kaja cigki /e moshirr yansan mo mmomii uni mo? ²⁹ Yesus ki tho'k uni gwo mo ki: Aha/ si'da/ mina dot um gwondo' mo. Tho'ki aha/ gwo mo ma dhali aha/ mina tor um a'di jin cigki aha/ moshirr mmomii aris to gwansan mo be. ³⁰ Mo jin miin ma Yohaana mii ki yi'de/ mo tani, a'di 'peni momis

mo 'taa? walla 'peni 'kwani mo? Thoḵ aha/ gwo mo ma.
³¹ Dhali uni garki gwo 'kusi 'twa/ ka rem 'kup mo mmo/o gwo mo ki: Waḵki/ aman mina o gwo mo ki: 'Peni momis mo tani, a'di midi o am gwo mo ki: Batinta 'kona um ki gam a'di gwo is mo? ³² Hili waḵki/ aman mina o ki: 'Peni 'kwani mo tani uni ḵo/ki 'kwani mo haali/ aris 'kwani 'baar mo karkina Yoḵaan ka manḵi gwo ma Arumgimis gana/ mo be. ³³ Wakan uni thoḵki-na Yesus gwo mo ki: Aman 'konaki mish mo mo. Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki: Wakan si'da/ aha/ mina diki ṭor um gwo mo gom a'di jin ḵiki aha/ moshirr mo mmomii to gwansan mo be.

Gwom 'Bi'th/e gom Bwam Monsinu ma Mura'th dhali Uni gun Hil Mo mo

12 Dhali a'di ṭelki mii 'pen mo mmotoṛ uni gwo mo ki gwom 'bi'th/e mo mmo/o gwo mo ki: Wathi/ diki'd mo jin siki'da mura'th mo dhali a'di ki nyaṛa goṛ mo mmo'kam a'di is mo dhali a'di ki ḵwany jis gom yi-mana mura'th mo dhali a'di ki nyaṛ 'kuḵuma/ isi mis mo, dhali a'di ki dhal a'di e imanmii to ka guurush mo dhali a'di ki ya bampaṛ kamu/ jin si'dasi'd mo be. ² Dhali ki mo pu'dki'd mo tani a'di ki hash ḵiṛkinaṛ kamu/ e imanmii to ka guurush mo mmo'taki ḵali ma-man cwan tiya 'peni monsinu mo be. ³ Dhali uni bu'thki a'di mo dhali dor a'di mo dhali uni ki hash a'di me'd 'te/ mo be. ⁴ Doḵ/e a'di ki hash ki uni ḵiṛkinaṛ kamu/ i uni mo dhali uni waki a'di 'kup ki jama/ mo dhali uni ki mii a'di ka jin thus ki mon'the is mo be. ⁵ Dhali a'di ki hash-ki uni jaṛ kamu/ mo dhali a'di si'da/ 'koshkina uni jwa mo. Dhali wakan si'da/ kun tiya ka ris 'koshkina uni mo dhali kun tiya dorkina uni mo dhali kun tiya 'koshkina uni jwa mo be. ⁶ A'di ta'd gi jasi jin ṭal 'deṛ gana/ mo jin di'di a'di mo, a'di jin ta ya/m piti jin ena a'di ki en gana/ mo. N'ko'd a'di ki uṭhki uni ya/m piti mo mmohashki a'di e uni mo mmo/o gwo mo ki: Uni mini taḵ ya/m pem mo be. ⁷ Hili uni gwansan kun miiki to ka guurush mo o gwo mo ka rem 'kup mo ki: Amanḵal mala ḵaan pu'dki'd mo. Dhalki ana 'kosha a'di jwa mo dhali mal midi ta jim bana mo be. ⁸ Dhali uni bu'thki a'di mo dhali 'kosh a'di mo dhali kar a'di 'pen ka piḵe/ mo 'peni bwam monsinu mo be. ⁹ Ata mina com gi mo ma mura'th i mii mo sa/? A'di midi pu'du/ mo dhali 'ce'd uni gwansan sho'k mo kun miiki to ka guurush mo dhali ḵi mo ma mura'th ki 'kwanin tiya mo be. ¹⁰ 'Kona um ki deṛ Gwo e mo 'taa? Gwo jin 'kwarkunu mo.

Ka dhan wosha caaga/ yansan jin waḵkina imannyaṛ gu'b mo tani

warki'd ki dhan wosh gi 'kupan ma rukun gu'b mo.

¹¹ Yansan ta mii gi Tapa mo be.

Dhali a'di ta dhan miḵ jin meru em bana mo be.

¹² Dhali uni palki mii mo mmo'taki cesh a'di mo tani hili uni ḵo/kina waambuhany 'kwani mo haali/ uni nyiṭhki ki a'di ṭorki gwom 'bi'th/e yansan apo/ uni mo. Wakan uni dhalki a'di mo dhali ii mo be.

Mmoḵika Kaysara Thulpa/ mo

¹³ Dhali uni hashki a'di 'kwanin tiya 'peni 'Kwani Paṛisiyiin mo dhali 'kwanin tiya 'peni 'Kwani ma Hiro-dusiyiin mo mmo'taki cesh a'di ki gwo jin ona a'di mo. ¹⁴ Dhali uni pu'dkin mo dhali o a'di gwo mo ki: Amanṭor Gwowa, aman misha ki /e ta a'diṅ gana/ mo dhali /e di-ki mii mii ka gwar 'de/ mo gom wathiṅ kamu/ mo, haali/ /e diki taḵ 'kwani gom monycam buni mo hili ka jiṅ gana/ /e ṭori gwo gi bway ma Arumgimis mo be. A/ a'di ta gwoṅḵan jin minu ḵika Kaysara thulpa/ mowa? walla minu dhalku/ mo? ¹⁵ Mina aman 'taki ḵiya thulpa/ mo 'taa? walla mina aman 'taki dhal 'pen mo? Hili mmonyiṭha a'di ahe'k em buni mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: Atinta palkina um aha/ kan mo? Guyi aha/ nasa guurush mo ma dhali dhalki aha/ para a'di e mo. ¹⁶ Dhali uni ki guyi a'di jan 'de/ mo. Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Ki jamas maja a'dan sa/? Dhali a'di 'kwar maja imahan mo? Dhali uni ki thoḵ a'di gwo mo ki: A'di ta jim ma Kaysar mo be. ¹⁷ Yesus ki o uni gwo mo ki: Ḷi-ka Kaysar to jin ta jim ma Kaysar mo ma dhali ḵika Arumgimis to jin ta jim ma Arumgimis mo ma. Dhali uni merkin mo gom a'di mo be.

Gwondoṭ jin Doṭu mo gom Mo jin Pinu mo

¹⁸ Dhali 'Kwani Sadukiyiin pu'dkini a'di mo, uni gun o gwo mo ki mompinuṅ kamu/ yisa di'da. Dhali uni ki doṭ a'di gwondoṭ mo mmo/o gwo mo ki: ¹⁹ Amanṭor Gwo, aMusa a'di 'kwarki aman gwo mo mmo/o gwo mo ki: Waḵka kam gi wathi/ midi wu mo dhali dhal ashim piti mo hili diki dhal a'di a'ci mme'd mo tani wathi/ midi mii mash asha kam piti mo dhali ḵis uḵi go-ma kam piti mo be. ²⁰ Ikam uni 'kokini pesu/ mo be. Jin ṭwa/a/ bu'thki'da 'bom mo dhali ki a'di wuki'd mo tani a'di diki dhal a'di a'ci mo be. ²¹ Dhali jin 'kon mo po/i su/ mo bu'thki'da yim mo dhali wuki'd mo si'da/ mmodiki dhal a'di a'ci mo dhali jin 'kon ma po/i kwara mo nyaḵk-ina mii gi wakansan mo be. ²² Dhali unim pesu/ 'koki dhal a'di a'ci mo. Yan'ko'd mo tani a'bom si'da/ wuki'd mo. ²³ E mompinu mo tani a'bom midi ta asha ja mo? Haali/ gwaṭh 'kokini pesu/ kun bu'thki a'di mo mmota a'bom buni mo be.

²⁴ Yesus ki o uni gwo mo ki: A'di diki ta 'kup gwo jin ṭhu'thkina um mii mo ki um 'koki mish Gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo walla mom'bi'th ma Arumgimis mo? ²⁵ Haali/ ki uni mini piyu/ mo 'peni mowu mo tani uni mini mash doḵ/e yisa walla minu 'koki ḵi bway mo mmomash mo si'da/. Hili uni mina e waki iman'doyu gwo mo e momis mo be. ²⁶ Dhali gom gwo gi uni gun minu cuyi mis mo 'peni mowu mo tani 'kona um ki deṛ gwo e mo e gwo jin 'kwarkin ma Musa mo 'taa? e gwo gi ari cwa me'd jin on ma Arumgimis a'di gwo mo ki: Aha/ tana Arumgimis ma Ibrahiim mo dhali aha/ tana Arumgimis ma Is/hak mo dhali aha/ tana Arumgimis ma Yakuub mo? ²⁷ A'di diki ta Arumgimis gom uni gun wukin mo hili gom uni gun 'kon ki e mo. Um wani imanṭhu'th mii mana?

Adhan Gwoṅkan jin Ca'd jin 'Kwarkunu mo

²⁸ Dhali jan ṭal 'deṅ kamu/ 'peni iman'kwar to pu'dki'd mo dhali ciḱ gwo jin su'kkina uni ka rem 'kup mo. Dhali mmonyitha a'di ki a'di thoḱki uni gwo ki 'bore/ mo tani a'di ki doṭ a'di gwo mo ki: Gwoṅkan jana jin 'kwaru si'da/ jin ta jin ṭwa/a/ ki tiya 'baar mo? ²⁹ Yesu ki thoḱ a'di gwo mo ki: Jin ṭwa/a/ a'dihe/ be jin o gwo mo ki: Ciḱi um gwo mo ma. Ayy, um 'Kwani ma Israyiil mo. Tapa Arumgimis bana a'di ta Tapa Arumgimis jin ṭal 'de/ mo be. ³⁰ Dhali /e mini en Tapa Arumgimis pini ka dum pini 'baar mo dhali ka ḱashiram pini 'baar mo dhali ki bwam pini 'baar mo dhali ki 'bi'th pini 'baar mo. ³¹ Dhali jin 'ko'da 'dihe/ mo be: /E mini en amannyak ḱa'b pini me'd is piniṅ gana/ mo be. Gwoṅkana kamu/ jin 'kwarkunu mo yisa di'da jin ca'd mmobol yansan e mo. ³² Dhali aman'kwar to mo a'di ki o a'di gwo mo ki: /E o gwoṅ gana/ mo, Amanṭor Gwo. /E ṭori gwo ki ṭor gana/ ki a'di ṭal 'de/ mo, haali/ jan kamu/ yisa di'da, hili a'di 'de/ mo be. ³³ Mmo/en a'di ka du 'baar mo dhali ka du jin mishi gwo 'bani 'baar mo dhali ki mom'bithi 'baar mo dhali mmo/en amannyak ḱa'b pini me'd is piniṅ gana/ mo tani a'di boli to 'baar mo e gun ḱinu mo mmoḱi'th ki o'd mo dhali kun 'donu mo mmomiya bas mo be. ³⁴ Dhali ka Yesu mishi'ki'd ki a'di thoḱki a'di gwo ki 'bore/ mo tani a'di ki o a'di gwo mo ki: /E yisa si'dkina 'peni Bampa/ ma Arumgimis mo. Dhali 'peni mo yan mo tani wathin 'deṅ kamu/ yisa di'da jin ro'dki mii mo mmodoṭ a'di gwondoṭa kamu/ mo be.

Gwo gi Doṭu gom Ya/ ma Dawuu'd mo

³⁵ Dhali ka Yesu di'd mo mmoṭor uni gwo mo e gu'b gi mondheleladhelel mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: Kata i/ona iman'kwar to mo ka Ḳristḱhos ta Ya/ ma Dawuu'd moye? ³⁶ Haala Dawuu'd ki is piti mmoshi/irrkunu a'di ki Shi/in Dheleladhelel mo tani a'di o gwo eya tente/ mo ki:

Tapa o Tapam pem gwo mo ki:
'Ḳa'bi /e aha/ ki me'da bim poros pem mo
ntagi aha/ mina dhu 'kup pini mo e bwan 'kwariny
cwa jin dhuna /e sho'k mo.

³⁷ Dawuu'd ki is piti ki yuḱ a'di ki Tapa mo. Wakan a'di midi ta ya/m piti kata mo doḱ/e? Dhali adhana waambuhany 'kwani ciḱki gwo 'peni a'di ki bwan 'kunya/ mo be.

Yesu Be'dki Gwo gom Mii gi Iman'kwar To mo

³⁸ Dhali e gwom piti jin ṭora a'di uni mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: Jiyi iman'kwar to ki e ki 'bore/ mo uni gun eni momaṅas ki burriyenyen turga/ i is mo dhali kun eni mo jin taḱuwa taḱ ka rem 'kup e mo ma suug mo ³⁹ dhali mmobu'th mo kun 'boron e gu'b gi montul is mo dhali mo kun taḱuwa taḱ mo e mo jin yuḱuwa yuḱ mo, ⁴⁰ uni gun loski gu'b gi up gun wuna ikaṭḱ ki 'kolo'c mo dhali uni gun miiki mon'tho mo eya por ma piye/ mo ki rash rash mo. Uni mini bu'th dhan miiwaḱ jin bol kun tiya e mo be.

A'bom jin Wun ma Kaṭḱ jin Ḳi To mo

⁴¹ Dhali a'di ḱa'bki'da 'cesh ka par 'twa/ e mo jin dhunuwa guurush mo dhali a'di parki'da waambuhany 'kwani e mo mmodhuna uni aguurush e mo jin dhunuwa guurush mo. 'Kwani tana ris ka ris kun ta pa ki pa mo kun dhukina dhana guurush mo. ⁴² Dhala 'bom jin wukin ma kaṭḱim piti mo pu'dki'd mo dhali a'di ki dhu ushi emena guurushi su/ mo kun ta gi 'per mo, uni gun wana e ka ṭariipan 'de/ mo be. ⁴³ Dhali a'di ki yuḱ imanciḱ a'di gwo e a'di mo dhali o uni gwo mo ki: Ka jinṅ gana/ aha/ ona um gwo mo ki, a'boma ha'th'ko'd yansan jin wun ma kaṭḱim piti mo tani a'di dhuki'da ris tom piti 'baar mo mmobol uni gwansan e mo kun ṭa'kki to mo e mo jin dhunuwa guurush mo be. ⁴⁴ Haali/ uni 'baar mo ṭa'kki to mo 'peni tom buni gun ishkin ka enthus mo. Hili ayim 'pena ha'th'ko'd piti mo tani a'di dhuki'da ris to 'baar mo kun tana a'di mo gun mini 'taki kar a'di mo be.

Mo gi 'Ce'du Gu'b gi Mondheleladhelel Sho'k mo dhali Jamas Mii jin Ṭoru Ṭwa/a/ mo gom 'Pemen jin 'Ko'd mo

13 Dhali me'd jin yakina a'di ka piye/ mo 'peni gu'b gi mondheleladhelel mo tani jan 'deṅ kamu/ 'peni imanciḱ a'di gwo mo o a'di gwo mo ki: Hili mo mo ma, Amanṭor Gwo. Wosh gwahan wani jaro/ jarowa dhali monyangi gu'b gwahan wani jaro/ jaro/ mo!
² Dhala Yesu ki o a'di gwo mo ki: /E mishi dhan mii gi gu'ba caaga/ gwansan kun nyanḱunu mo? Hili wosha ṭal 'deṅ kamu/ yisa midi di apowa kamuṅ kamu/ mo jin minu 'koki ṭa'k a'cesh mo be.

³ Dhali me'd jin ḱa'bki'da a'di e 'kuwosh Seṭuun jin di'd ka par 'twa/ ki gu'b gi mondheleladhelel mo tani Buṭerus dhala Yakuub dhala Yohaana dhala Andaraawus doṭki a'di gwo ka ḱwal is mo ki: ⁴ Ṭori aman gwo mo ma, ki mii gwansan mini pu'd kakasja mo? Dhali ki jamas mii kun wakatinta imina to gwansani 'baar mo mmothim mo mo? ⁵ Dhala Yesu ki ṭel mii 'pen mo dhali o uni gwo mo ki: 'Cunycuri mii ki is bum ki 'bore/ mo ma, ki jan ṭal 'deṅ kamu/ midi diki sus um mmodheres mo. ⁶ 'Kwani tana ris ka ris mini iyyu/ ki gway pem mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ tana a'di mo. Dhali uni mini sus tiya ka ris mmodheres mo be.

⁷ Dhali ki um mini ciḱ gwo gom mo/as mo dhali gom gwo jin 'ce'du 'te/ mo gom mo/as mo tani dhalku/ is ki anan mo. Gom to gwansan mini mii pu'du/ mo. Hili 'pemen yisa minu thim naskina/ mo. ⁸ Haali/ kala kamu/ midi cu mis apo/ kala kamu/ mo dhali 'perḱuman bampaṅ kamu/ midi cu mis apo/ 'perḱuman bampaṅ kamu/ mo. Dhali adhan mony'cesh midi yiḱin is ki mo ka ris mo dhali ṭe/ midi di mo si'da/. Hili mii gwansan uni ita jasi monṭel 'pen ki isa nyor mo be.

⁹ Hili 'cunycuri mii ki is bum ki 'bore/ mo ma. Haali/ uni mini ḱi um mo e montul is mo dhali um minu dor mo e gu'b gi montul is mo dhali um mini doshi bwambor imudhiir mo dhali imaliḱ mo gom gway pem mo mmoḱi gwo ibwambori uni mo be. ¹⁰ Dhali gwom 'bor-

ga/ minu mii çiki kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo ntwa/a/ mo be. ¹¹ Dhali ki uni mini sus um mo e mo jin dwallu gwo mo dhali çì um wakan mo tani dhalku/ is ki anan mo ntwa/a/ mo gom gwo jin mina umi o mo. Hili oyi a'diyin jin minu çì um ki mo yansan mo haali/ a'di diki ta um kun mini o gwo mo, hili Shi/in Dheleladhelel mo be. ¹² Dhala kama kamu/ midi çì akam piti mmo'kosh jwa mo dhali com midi çì ya/ ki 'bwa/ ilu/ mo mmo'kosh mo dhali uçi mini cu mis apo/ ikum mo dhali uni mini dhu uni mmowu mo be. ¹³ Dhali um minu shi/i e ki 'kwani ka ris mo gom gway pem mo. Hili a'di jin midi 'dim 'kup mo ntagi 'pemen mo tani a'di iminu iwotḥ mo be.

¹⁴ Hili ki um mini par a'di jin ta mii jin bulabul e mo, a'di jin thumu mo e mo jin mina a'di ka 'taki diki di mo ba/ tani (dhalka manderḡ gwo e mishi gwo 'ban mo) dhali yan'ko'd uni gwansan kun 'kon e Pa Yahuudiyya mo tani dhalki uni soni 'kuwosh mo ma. ¹⁵ Dhali dhalki a'di jin di'di 'kuḡḡu'b midi diki thul ka 'cesh mo walla ciç gu'b piti mo mmogu toḡ kamu/ mo. ¹⁶ Dhali dhalki a'di jin di'd e bwam bunto midi diki doḡu/ ka nyan'ko'd mo mmogu burriyem pom piti mo be. ¹⁷ Dhali ayy/ayy/ ayy gom uni gwansan kun bwaa uçi mo dhali gom uni gwansan kun çì uçi ako mmopi ka tee gwansan mo. ¹⁸ 'Thoyi mo ma ki a'di midi diki pu'du/ mondiḥ mo. ¹⁹ Haali/ ka cim gwansan mo tani monḡo'c bwa midi di jin diki di wakan mo 'peni ka muḡ'kup mo me'd jin uḡ ma Arumgimis to mo ntagi shwane/ mo ba/, dhali midi diki di ki sule/ sule/ mo be. ²⁰ Dhali waḡki/ Tapa midi 'taki diki 'ciḡḡa/ cim gwansan bwa mo tani buye/ wathimpaḡ kamu/ minu 'taki 'koki woḡḡ mo be. Hili gom gway gi uni gun kwanykunu mo, uni gun kwanykina a'di mo tani a'di i'ciḡḡuwa cim bwa mo be. ²¹ Dhali waḡki/ wathin 'deḡ kamu/ midi o um gwo mo ki: Hili mo mo ma, aḡristḡhos a'dan mo, walla, Hili mo mo ma, a'di aḡitta'an mo tani dhalki gwom piti ki gam is mo. ²² Haali/ iḡristḡhos kun 'koki ta kuḡ gana/ mo dhali imançi gwonthus mini cu mis mo dhali ḡor dhan jamas mii mo dhali dhan momer mo mmosusa susi dheres mo, waḡki/ a'di mishu mii si'da/ gom uni gun kwanykunu mo be. ²³ Hili 'cunycuri is bum ki 'bore/ mo. Aha/ ḡorkina um aris to gwansani 'baar mo ntwa/a/ mo be.

Mo gi Mina Ya/ gi 'Kwani Pu'du/ mo

²⁴ Hili ka tee gwansan mo 'ko'di monḡo'c bwa mo tani atente/ midi dhurum mo mo dhali appe midi diki çì monḡkush piti mo be. ²⁵ Dhali arisa culi 'baar mo mini ḡa'k mo 'peni momis mo dhali mom'bi'th kun 'kon e momis mo tani minu pir is mo be. ²⁶ Dhali yan'ko'd uni mini par Ya/ gi 'Kwani e mo mmopu'du/ mo e bwaarak ka dhan mom'bi'th mo dhali ki mōnyca mo be. ²⁷ Dhali yan'ko'd a'di midi hash iman'doyu gwom piti mo dhali tul kum piti is kun kwanykunu mo 'peni mony'cesh kun 'kon shem 'pena bi idonḡon mo 'peni mo jin din ma 'cesh 'kup mo ntagi mo jin dina momis 'kup mo be. ²⁸ 'Peni gwo gi cwampu/ da/ari a'di mo dhali mishi miim piti mo. Me'd jin lu/kina a'di abim piti mo

mmo'ta'dama'ta'dam mo dhali dhu jipin this mo tani um ki mish mo mo ki moyurantee 'dishi'd mo be. ²⁹ Wakan si'da/ waḡki/ um ki par aris to gwansan e mo mmobu'th mo mo tani um ki mish mo mo ki a'di 'dish-ki'd mo, e 'twaḡkal hila/ mo be. ³⁰ Ka jinḡ gana/ aha/ ḡora um gwo mo ki 'kwani ma nyaḡum yil gwansan mini 'ko-ki pe mo ntwa/a/, ntwa/a/ ka ris to gwansan mini bu'th mo mo be. ³¹ Momis dhali mony'cesh mini pe mo tani hili gwom pem midi diki pe mo be.

³² Hili ka tente/ çaan mo walla ki mo çaan mo tani a'di dina wathin ḡal 'deḡ kamu/ ki mish mo walla iman'doyu gwo kun 'kon e momis mo walla Ya/ si'da/ mo, hili jasi Com a'di 'de/ mo be. ³³ 'Cunycuri is bum ki 'bore/ mo ma dhali timi mo mo ma dhali 'thoyi mo ma, haali/ um 'koki mish mo mo atente/ jin mina mo pu'du/ mo be. ³⁴ A'di mina e waki wathi/ jin ya yilkina/ mo. Me'd jin dhalkina a'di pam piti 'pen mo tani dhali a'di dhu çinḡi-nam piti mo mmohil mo mo isi ka ḡu'c piti ka 'deḡe/ 'deḡe/ mo. Dhali a'di ki ḡan amantim 'twaḡkal gu'b gwo mo mmotim mo mo be. ³⁵ Timi mo mo ma wakan - haali/ um 'koki mish mo mo jin mina com gu'bi pu'du/ mo. A'di wari midi ta mom'pimpili/ mo walla momb-wam/e mo walla mo kun gwon ma dhonḡola ḡwa mo walla mon'thamo/ mo. ³⁶ Hili isi ciki/ a'di midi pu'du/ ki jahanne/ mo dhali gam um ki um mala e mo be. ³⁷ Dhali a'di jin ḡorka/ um mo tani miga/ ḡor ki 'kwani 'baar mo ki: Timi mo mo ma.

Imanshu 'Kwani Bway Miikina Wu'th apowa Yesus mo

14 Dhali acim boḡkini su/ ntwa/a/ ka cim gi Mompe'kupanyolos mo dhali ayuḡ jin tulu 'kup mo gi maanḡkuthu'd jin miinu ki dar ga cumatḡ mo. Dhali igasiis kun can dhali iman'kwar to mo uni ḡapki bway mo mmobu'th a'di ki kup mo dhali 'kosh a'di jwa mo ² haali/ uni o gwo mo ki: Yisa ka tul 'kup yan jin yuḡuwa yuḡ mo yisa hili isi ciki/ adulattḡ mina 'kwani ishwa mo be.

Yesus Adi 'Koshkunu Is ka Yina Pi'dnaḡ Gana/ mo e Pam Beetaniya mo be

³ Dhali ki a'di diki'd e Pam Beetaniya e gu'b ma Simaan jin 'kosha monthus mo tani ki a'di ça'bki'da tharabeesa mo tani a'boma kamu/ pu'dki'd mo jin ta-ki'd gi turaḡ gasaas jin ta gi kush mo jin din ma yina pi'dnaḡ gana/ nycine/ mo, jin 'bitha yol she/ ki 'bi'th mo. Dhala yim ki 'ce'd tura mo dhali wol a'di e 'kup ma Yesus mo be. ⁴ Hili 'kwanin tiya 'kokini mun mo kun deḡḡin ma nyor mo e is buni mo mmo/o gwo mo ki: Atinta shinu ayina pi'dnaḡ gana/ yan isa 'cesh kan mo? ⁵ Haali/ ayina pi'dna/ yan minu 'taki yol ka riyaal iss 'kwanimpa ka 'kume'd mo dhali çiki 'kwani kun hatha'ko'd mo. Dhali uni ki ruḡa yim ki gwo mo be. ⁶ Hila Yesus o gwo mo ki: Dhalka yim mo ma. Atinta ḡoca um ayim bwa mo? Ayim miiki tony jaro/ gom aha/ mo. ⁷ Haali/ um isa yempa/ um tan gi 'kwani kun hatha'ko'd kun nyaḡ 'ko ki um mo, dhali ki yilan tiya jin ona bwa um mo tani um ki mish uni tom 'boron mii mo. Hili um

mini 'koki ta gi aha/ isa yempa/ mo. ⁸ Ayim mii a'di jin misha a'di mii mo. Ayim 'koshki aha/ bungwar is pem ntwa/a/ mo gom kan jin minu kan aha/ mo be. ⁹ Dhali ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ki: E mo yin jin minu ci gwom 'borga/ e mony'ceshi 'baar mo tani a'di jin mi-ikin ma yim mo tani minu tor mo mmokaa yim e mo be.

Yahuusa A'di Gamki Gwo Me'd mo Mmo'ciṭha/ Yesus Is ki Gwo mo

¹⁰ Dhali yan'ko'd Yahuusa Iskariyuuti a'di jin 'dap tiya 'twa/ ka 'kume'd i'ce'dka su/ mo tani a'di yaki'd mo e igasiis kun can mo mmothoson gwo mo mmo'ciṭh a'di is ki gwo mo e uni mo be. ¹¹ Dhali ki uni ciṭki gwo mo tani uni 'kunya bwa ki 'kuny mo dhali o gwo is mo mmo'ciṭki a'di aguurush mo. Dhali a'di ṅapki embula 'borgarj gana/ mo mmo'ciṭh a'di is ki gwo mo be.

Yesus Shwaki Tontē/ jin 'Ko'd Nyakki Imanciṭ A'di Gwo mo

¹² Dhali ka cim jin twa/a/ gi maanṅkuthu'd jin miinu ki dar ga cumaṭ mo ki uni 'ciṭhki ari ka'bal 'kus mo gom Mompe'kupanyolos mo tani imanciṭ a'di gwo oki a'di gwo mo ki: Ki mana o /e bwa jin mina aman ii mo dhali thoson to mo gom /e mo mmoshwa ki Mompe'kupanyolos mo? ¹³ Dhali a'di hashki imanciṭ a'di gwo isu/ mo dhali o uni gwo mo ki: Iiku/ i dhan 'penkuman bampa/ mo dhali wathi/ jin kali dhan dhur yi'de/ mididi gam um 'kup mo. Baṭhi a'di nsho'k mo ma. ¹⁴ Dhali e mo yin jin mina a'di ciṭ mo tani oyi com gu'b gwo mo ki: Amanṭor Gwo o ki: Mane gu'b jin mididi ta gu'b yilkina/ gom aha/ mo jin miga/ shwa to ka cim gi Mompe'kupanyolos nyakki imanciṭ gwom pem mo? ¹⁵ Dhali a'di mididi tor um adhan gu'ba beega/ mo jin nyaṅu ka maṅampo/ apowa kamu/ mo, jin isha to ki korom korom mo dhali jin thosonkunu mo. E mun mo tani thosoni to mo ma gom ana mo. ¹⁶ Dhali imanciṭ a'di gwo iikin mo dhali pu'd mo e 'penkuman bampa/ mo dhali gam a'di me'd jin torkina a'di uni gwo mo. Dhali uni thosonki to mo gom Mompe'kupanyolos mo be.

¹⁷ Dhali ki mo ta mom'pimpili/ mo tani a'di pu'dki'd nyakki kum piti kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo.

¹⁸ Dhali ki uni 'kokina tharabeesa mo mmoshwa to mo tani Yesus ki o gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ki: Jan tal 'de/ 'peni um mididi 'ciṭh aha/ is ki gwo mo, a'din 'de/ jin nyakki to shwa ki aha/ mo be. ¹⁹ Dhali uni telki mii 'pen mo mmo'kal bwan diṭi'd mo dhali o a'di gwo mo ka baṭh 'pen ka rem 'kup mo ki: A/aha/ 'taa? ²⁰ A'di ki o uni gwo mo ki: A'di ta jin tal 'de/ 'peni um kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo, a'di jin 'thupki maanṅkuthu'd nyakki aha/ eya sahana 'de/ mo be.

²¹ Haali/ Ya/ gi 'Kwani yaki'd mo me'd gwo jin 'kwarkunu mo gom a'di mo, hili wayyi e wathi/ jin 'ciṭhki Ya/ gi 'Kwani is ki gwo mo. A'di mididi 'taki 'bor ki isi 'bor gana/ mo gom wathi/ yansan mo wakki/ a'di minu 'taki 'koki dho'th mo be.

²² Dhali ki uni 'kokin mo mmoshwa to mo tani a'di ki bu'th maanṅkuthu'd mo dhali 'bora 'bor bwa i is mo dhali 'ce'd a'di mo dhali ciṭki uni mo dhali o gwo mo ki: Budhi a'di yansan mo ma. A'di ta is pem mo be. ²³ Dhali a'di ki budha kubbaaya mo, dhali ki a'di ciṭki mom'bora 'bor bwa i is mo tani a'di ki ciṭki uni mo dhali uni 'baar mo piki a'di mo be. ²⁴ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: A'di yansan ta'da abas pem gi gwo jin gamu me'd jin ta jin this mo a'di jin wolki'd gom 'kwani ka ris mo be. ²⁵ Ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ki aha/ mina diki pi yiman mamam cwa dok/e mo ntaga tee jin miga/ pi a'di jin ta jin this e Bampa/ ma Arumgimis mo be.

Mo jin Waṭ ma Buṭerusa Yesus Gway A'di Torkunu Itwa/a/ mo

²⁶ Dhali ki uni yuṭki gway mo tani uni iikin ka pije/ mo e 'kuwosh Setuun mo. ²⁷ Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki: Umi 'baar mo mini ta'k mo. Haali/ a'di 'kwarkunu mo ki: Aha/ mina 'kosha manhil ka'bal mo dhali ka'bal minu ce'ker bwa mo be. ²⁸ Hili ṅ'ko'd mo tani ki aha/ minu cuyu mis mo dok/e tani aha/ mina ya itwa/a/ ki um e Pany Jaliil mo be. ²⁹ Buṭerus ki o a'di gwo mo ki: Bahili wakki/ uni gwansani 'baar mo mini ta'k mo tani aha/ mina diki biṭ mo be. ³⁰ Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ tora /e gwo mo ki mon'thiny yansan shwane/ mo ntwa/a/ ka dhongola ṅwa diki ko e me'di su/ mo naskina/ tani /e mini waṭ aha/ gway me'di kwara mo be. ³¹ Hili a'di oki gwo ka du jin daradar mo ki: Wakki/ aha/ mina mii wu mo nyakki /e mo tani aha/ mina diki waṭ /e gway mo. Dhali uni 'baar mo nyakki o 'twan tal 'de/ mo be.

Yesus 'Thokid e Monsinu jin Ta Bwaagorj ma Jathsemaani mo

³² Dhali uni iikin mo e mo jin yuṭu gway ka Jathsemaani mo. Dhali a'di ki o imanciṭ a'di gwo mo ki: 'Koyi imahan mo ma. Aha/ ki ya mo dhali 'tho mo. ³³ Dhali a'di ki susa Buṭerus mo dhala Yakuub mo dhala Yohaana mo dhali mii ma cis telki a'di 'pen mo mmobu'th a'di kagahara mo dhali bwa jin tocu 'kus si'da/ mo be. ³⁴ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Akashiram pem diṭa bwa ki diṭ kagahara mo, ma isi kan mmowu moyi. 'Koyi imahan mo ma dhali timi mo mo mmo'ko ki e i'kup mo. ³⁵ Dhali mmoyakina a'di mo mmothoth is ari'ceenne/ mo tani a'di biṭki'da 'cesh mo dhali 'tho mo wakki/ a'di minu 'taki mish mii mo tani ki mo yan mididi 'taki ya pe a'di mo. ³⁶ Dhali a'di o gwo mo ki: Abba Ababa. Aris to 'baar mo mishu mii ki /e mo. Kalka kubbaaya yan 'peni aha/ mo ma. Hili a'di yisa jin oyaa/ bwa, hili a'di jin ta bwam pini mo be. ³⁷ Dhali a'di pu'dki'd mo dhali gam uni ki uni ishki e mo dhali a'di ki owa Buṭerus gwo mo ki: Simaan, A/e ishki e kan mo? Bunya/ mina /e diki tim mo mo ka tenten 'de/ mmodi ki e i'kup mo? ³⁸ Timi mo mo ma dhali 'koyi ki e i'kup mo dhali 'thoyi mo, ki um mini 'koki ciṭ mo e mo jin palu mo. Shi/in ka jin gana/ a'di ona bwa mo tani hili bungwar is a'di ihatha'ko'd ki ha'th mo be. ³⁹ Dhali

doḡ/e a'di yaki'd mo dhali 'tho mo mmorash jasi gwon ṭal 'de/ e mo. ⁴⁰ Dhali doḡ/e a'di pu'dki'd mo dhali gam uni ki uni ishki e mo haali/ em buni ṭo'dki uni is mo dhali uni 'koki mish gwo jin mina uni thoḡ a'di mo be. ⁴¹ Dhali me'di kwara mo doḡ/e tani a'di pu'dki'di uni mo dhali o uni gwo mo ki: A/um 'kon mo mmo/ish e kan mo dhali bu'th mosi/is bum mo? A'di 'koshi jwa mo ba/. Mo pu'du'd mo. Ya/ gi 'Kwani a'di 'ciṭhḡkunu is ki gwo mo e me'd gi 'kwani kun ta imanmii miinthus mo be. ⁴² Cuyi mis mo. Dhalki ana iina mo. Hila uma? Aman'ciṭhḡaa/ is ki gwo pu'dki'd hila/ mo be.

Mo jin 'Ciṭhuwa Yesus Is ki Gwo mo dhali Mo gi Budhu A'di mo

⁴³ Dhali ki jahanne/ ki a'di di'di mmo/o gwo mo naskina/ mo tani Yahuusa pu'dki'd mo, a'di jin 'dap tiya 'twa/ ka 'kume'd i'ce'dka su/ mo dhali a'di suski'da waambuhany 'kwani nyaḡki a'di mo ki gandala turga/ ime'd mo dhali cwa mo, 'peni igasiis kun can mo dhali iman'kwar to mo dhali 'kwaniḡ gwanyjaḡa/ mo be. ⁴⁴ Dhali a'di jin 'ciṭhḡki a'di is ki gwo mo ciki uni jamas mii mo mmo/o gwo mo ki: Jan ṭal 'de/ jin miga/ pi 'twa/ mo tani a'di ta wathi/ mo. Budhi a'di mo dhali susi a'di ki 'dantar mo. ⁴⁵ Dhali ki a'di pu'dki'd mo tani a'di ki ya a'di ki jahanne/ mo dhali o a'di gwo mo ki: Tapa. Dhali a'di ki pi a'di 'twa/ mo be. ⁴⁶ Dhali uni 'baar mo ki dhu me'd buni apo/ a'di mo dhali bu'th a'di mo. ⁴⁷ Hili jan ṭal 'derḡ kamu/ 'peni uni gwansan kun doshkin ki 'dishe/ mo tani a'di ki buḡ gandala turgam piti mo dhali ruṭhun ciṅkina/ ma gasiis jin ca'd mo dhali 'ciṭh a'di 'cem piti mo be. ⁴⁸ Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki: A/um iyyin ka piḡe/ mmobu'th aha/ ki gandala turga/ ime'd mo dhali ki cwa mo, me'd mii jin miinu apo/ wathin 'di/ mo? ⁴⁹ Ka tee kun baṭḡhani 'ko'd mo tani aha/ dikina mo e gu'b gi mondheleladhelel mo mmoṭor um gwo mo dhali um 'koki bu'th aha/ mo be. Hili dhalki Gwo jin 'kwarkunu mo thimu mo. ⁵⁰ Dhali uni 'baar mo dhalki a'di me'd mo dhali so mo be.

Wathin Dhuru'c jin Guski'd mo

⁵¹ Dhali wathin dhuruca kamu/ baṭḡki a'di nsho'k mo ki dar gi toṅ kamu/ i is mo, jasi burrinyen dhiny e jin 'kamkina a'di i is mo, dhali uni ki bu'th a'di mo. ⁵² Hili a'di dhalki burrinyen dhiny e mo dhali gus is 'te/ mo ki jasi burrinye/ jin hitha a'di i emp'a'd mo be.

Yesus Doshki'd mo e Bwambor gi Montul Is gi 'Kwani Yahuuda/ mo

⁵³ Dhali uni ki susa Yesus eya gasiis jin ca'd mo. Dhali igasiis kun cani 'baar mo dhali 'kwaniḡ gwanyjaḡa/ mo dhali iman'kwar to mo uni tulki is mo be. ⁵⁴ Dhala Buṭerus baṭḡki a'di nsho'k 'pena dhana/ mo. A'di ki ya ki sule/ e bwaagorḡ ma gasiis jin ca'd mo. Dhali a'di ki nyaḡ ca'b ki imanji mo mo dhali sam is piti i o'd mo be. ⁵⁵ Dhali igasiis kun can dhali 'kwani gi montul is buni 'baar mo uni ḡapki gwo mo mmo/o apowa Yesus mo mmokar a'di mmowu mo tani hili uni 'koki gam ton ṭal

'derḡ kamu/ mo be. ⁵⁶ Haali/ 'kwani tana ris ka ris kun 'ce'dki a'di gwo apo/ mo dhali gwom buni gun 'ce'dkina uni a'di i is mo tani uni 'konuki gam me'd mo be. ⁵⁷ Dhali kun tiya doshkin ki mis mo dhali 'ce'd a'di gwo apo/ mo mmo/o gwo mo ki: ⁵⁸ Aman ciḡkina gwo jin ona a'di mo ki: Aha/ mina 'kosh gu'b gi mondheleladhelel yansan mo, a'di jin nyanḡkunu ki me'd mo, dhali ka cim kwara mo tani aha/ mina nyanḡ jan kamu/ jin 'konuki nyanḡ ki me'd mo be. ⁵⁹ Isi gwom buni jin 'ce'da uni kan mo tani yisa gamu me'd mowa. ⁶⁰ Dhala gasiis jin ca'd doshki'd ki mis mo e bwaman uni mo dhali doṭa Yesus gwo mo ki: A/e bunya/ diki 'de'k 'twaḡ kamu/ mo mmothoḡ gwo kana? Gwo gi wakatinta i/ona 'kwani gwansan apo/ /e mo? ⁶¹ Hili a'di ca'bki'd ki shwan mo dhali yisa thoḡ 'twaḡ kamuwa. Dhala gasiis jin ca'd doḡ/e ki doṭ a'di gwo mo ki: A/e tana Ḳriṭṡhos jin ta Ya/ gi A'di jin Manḡ mowa? ⁶² Dhala Yesus ki thoḡ a'di gwo mo ki: Aha/ tana a'di mo, dhali /e mini par Ya/ gi 'Kwani e mo mmo'ca'b ka bim poros gi mom'bi'th mo dhali mmодоḡu/ ka nyanḡ'ko'd mo e bwaaraḡ 'peni momis mo be. ⁶³ Dhala gasiis jin ca'd dherki burrinyem pom piti bwa mo dhali o gwo mo ki: Katinta iḡorkina ana gwo mo jin minu mii o mo? ⁶⁴ Um ciḡki a'di walki gwo sor mo. Gwo jin gama um me'd mo wakata mo? Dhali uni 'baar mo waḡki a'di mo mmo/o ki a'di ha me'd mmowu mo be. ⁶⁵ Dhali kun tiya ṭelki mii 'pen mo mmo'taḡ a'di manya/ i is mo dhali mmokum a'di bwam/em piti mo dhali dor a'di mo mmo/o gwo mo ki: Oyi gwo is mo ma. Dhali mmodora uniya dor ki me'd buni mo tani uni kun ta imanji mo mo bu'thki a'di mo be.

Buṭerus Waṭki'da Yesus Gway mo

⁶⁶ Dhala Buṭerus diki'd ka lunḡu'b mo e bwam ma gorḡ mo, dhali nyarany ciṅkinan 'derḡ kamu/ 'peni jim ma gasiis jin ca'd mo tani a'di pu'dki'd mo. ⁶⁷ Dhali mmonyithkina a'diya Buṭerus mo mmosam is piti i o'd mo tani ayim ḡu'thki a'di ki e mo dhali o gwo mo ki: /E si'da/ nyaḡki di ki wathi/ gi Pa Naasira yan jin ta'da Yesus mo. ⁶⁸ Hili a'di waṭki gwo mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ mola a'di mo walla 'pemen gwom pini jin ona /e mo tani a'di molka/ 'ban mo. Dhali a'di ki ya ka piḡe/ ki 'twaḡkala lambalany mo. Dhala dhongola ḡwa gwoki'd mo be. ⁶⁹ Dhali nyarany ciṅkina/ parki a'di e mo dhali ṭel mii 'pen mo mmo/o a'di gwo mo doḡ/e e uni gwansan kun doshkin ki 'dishe/ mo ki: Wathi/ yansan ta jan ṭal 'de/ 'peni uni mo be. ⁷⁰ Dhali doḡ/e a'di waṭki gwo mo. Dhali yan'ko'd doḡ/e ari'ceenne/ mo tani uni gwansan kun doshkin ki 'dishe/ mo tani ona Buṭerus gwo mo ki: Ka jinḡ gana/ /e ta jan ṭal 'de/ 'peni uni mo haali/ /e ta ji gi Pany Jaliil mo be. ⁷¹ Hili a'di ṭelki mii 'pen mo mmojee is piti jwa mo ki gwo jin thulkina a'di me'da po/ mo, mmo/o gwo mo ki: Aha/ dinaki mish wathi/ yan mo, a'di jin okina um mo. ⁷² Dhali ki jahanne/ adhongola ḡwa gwoki e me'di su/ mo. Dhala Buṭerus kana gwo e mo, ma gwo yin jin on ma Yesus a'di mo ki: Nṭwa/a/ ka dhongola ḡwa diki ko e mo me'di su/ mo tani /e mini waṭ aha/ gway me'di kwara

mo. Dhali ki a'di di'd mmoka gwo e 'baar mo ka bath 'pen mo tani a'di 'tul ma du mo dhali a'di gwoki'd ki jabu'th mo be.

Yesus Doshki'd Ibwambor ma Bilaatus mo

15 Dhali ki jahanne/ ki mo ta mon'thamo/ mo tani igasiis kun can mo dhali 'kwaniḡ gwanyjaka/ mo dhali iman'kwar to mo dhali aris 'kwani gi montul is buni mo tani uni tulki is mo mmoganan gwo 'kup mo. Dhali uni ki deka Yesus mo dhali sus a'di mo mmoçika Bilaatus mo be. ² Dhala Bilaatus ki doṭ a'di gwo mo ki: Ki /e de itana maliḡ gi 'Kwani Yahuuda/ mo de? Dhali a'di ki thoḡ a'di gwo mo ki: /E si'da/ on wakansan mo be. ³ Dhali igasiis kun can uni yerki a'di is ki gway ki to ka ris mo. ⁴ Dhala Bilaatus ki doṭ a'di mo doḡ/e ki: /E bunya/ mini diki thoḡ 'twarḡ kamu/ mo 'taa? Hili ma, ama'diny gwo wana risa kun okina uni apo/ /e mo. ⁵ Hila Yesus diki thoḡ a'di gwon ṭal 'derḡ kamu/ mo. Gom mii gi wakan mo tani aBilaatus merki'd mo be.

Yesus Torkunu Gwo 'Twa/a 'Cesh mo Mmowu mo

⁶ Dhali ki mii jin tuluwa tul 'kup mo tani miim piti isa yempa/ ta mii mmo'cuḡki uni jan 'de/ 'peni 'kwani habuus mo a'di jin doṭkina uni mo be. ⁷ Dhali wathi/ di'd jin yuḡkunu gway ka Baraabas mo jin diki'di bwam uni eya sijin mo, a'di jin 'koshki'da mee mo e mii jin miinu gom gwo jin onuwa 'cesh gom bampa/ mo be. ⁸ Dhala waambuhany 'kwani pu'dkin mo dhali ṭel mii 'pen mo mmodoṭa Bilaatus gwo mo mmomii to jin miina a'di isa yempa/ gom uni mo. ⁹ Dhali a'di ki thoḡ uni gwo mo ki: Um ḡapki aha/ mmo'cuḡki um aMaliḡ gi 'Kwani Yahuuda/ mo 'taa? ¹⁰ Haali/ a'di nyiṭhki dhapan jin takina igasiis kun can mo gom a'di mo mmoçi a'di wakan mo. ¹¹ Hili igasiis kun can ci'thkina waambuhany 'kwani is ki mii mo ki a'di midi 'cuḡki uni aBaraabas mo 'te/. ¹² Dhala Bilaatus ki o uni gwo mo doḡ/e ki: Dhali aha/ mina miya ta ki wathi/ jin yuḡa um ka Maliḡ gi 'Kwani Yahuuda/ mo? ¹³ Dhali uni cuukin kagahara mo doḡ/e ki: 'Koshi a'di ki cwany'ciṭhan dhul mo. ¹⁴ Dhala Bilaatus ki thoḡ uni gwo mo ki: Gomatinta sa/? Tonthus gi wakatinta imiikina a'di mo? Hili uni 'baar mo ḡumki cuuwa/ mo ki nyanye/ mo mmo/o gwo mo ki: 'Koshi a'di ki cwany'ciṭhan dhul mo. ¹⁵ Wakan Bilaatus mmodikina a'di gwo ibwa mo mmoṭeya waambuhany 'kwani ki gwo mo tani a'di ki 'cuḡki uni aBaraabas mo dhali ki a'di dorki'da Yesus ki yis bip mo tani a'di ki çiki a'di ki uni mo mmo'kosh ki cwany'ciṭhan dhul mo be.

I/askar Miikina Yesus ka Maḡ mo

¹⁶ Dhali i/askar ki sus a'di mo e bwam mo ma mudhiir mo, a'di jin ta gu'b jin ça'ba a'di nycine/ mo. Dhali uni ki yuḡ i/askari 'baar mo ka tul 'kup mo. ¹⁷ Dhali uni ki hi'thki a'di burrinyen duḡ is mo jin ta jam po/ mo dhali uni ki to'd toṅ'kup 'pena 'de/ mo mmokar a'di i'kup mo be. ¹⁸ Dhali uni ki ṭel mii 'pen mo mmothe a'di me'd mo mmo/o gwo mo ki: Hayy Maliḡ gi 'Kwani Yahuuda/ mo.

¹⁹ Dhali uni ki dor a'di 'kup ki cwa mo dhali 'taḡ a'di manya/ i is mo dhali uni ki luḡ ki jin 'kupa 'dupuni bwambori a'di mo mmowu is ka 'cesh mo. ²⁰ Dhali ki uni miiki a'di ka maḡ mo tani uni ki 'cuḡ a'di burrinyen duḡ is jin ta jam po/ mo dhali uni ki hi'thki a'di burrinyem piti i is mo. Dhali uni ki sus a'di ka piye/ mo mmo'kosh ki cwany'ciṭhan dhul mo be.

Mo gi 'Koshuwa 'Kosh ki Cwany'ciṭhan Dhul mo

²¹ Dhali uni ki budha Simaan gi Paḡ Kerawaan ki 'bi'th mo a'di jin ta CoAlaksandarus mo dhala Rupus mo, a'di jin yaki yampe mo, a'di jin yayi'd 'peni bampa/ mo, mmoḡal cwany'ciṭhan dhul piti mo. ²² Dhali uni suski a'di mo e mo jin yuḡu gway ka Gulguṭha mo (jin ta 'pemen gwo jin onu mo ki: mo ma simarḡ 'kup mo be.) ²³ Dhali uni çiki a'di yimana mura'th jin 'koshu e ki yiman cwa jin ta'da murr mo be. Hili a'di diki bu'th a'di mo be. ²⁴ Dhali uni 'koshki a'di ki cwany'ciṭhan dhul mo dhali uni ki ḡwa/ burrinyem piti bwa mo e bwam uni mo mmoṭa'k to mo gom uni mo mmopi gwo 'pen ka piye/ mo, gom to jin mina uni 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ 'taki bu'th mo be. ²⁵ Dhali ki mo ta'da tente/ pedoḡon mo tani uni 'koshki a'di ki cwany'ciṭhan dhul mo be. ²⁶ Dhali gwo jin onu apo/ a'di jin 'kwarkunu mo, a'di jin denḡunu e mo tani o'd ka: Maliḡ gi 'Kwani Yahuuda/ mo be. ²⁷ Dhali nyaḡki a'di mo tani uni ki 'kosh 'kwaniin 'di/ isu/ ki cwany'ciṭhan dhul mo, jan ṭal 'de/ ki me'da bim poros piti mo dhali jan kamu/ ki me'da biny cam piti mo be. ²⁸ Dhali Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo thimkunu mo, a'di jin o gwo mo ki: A'di karkunu mo nyaḡki imandharḡ gwo mo. ²⁹ Dhali uni gwansan kun iikin ki iimpe mo tani uni çiki a'di gura/ mo dhali pir 'kup buni mo dhali o gwo mo ki: Ayy. /E jin mini 'taki 'kosh gu'b gi mondheleladhelel mo dhali nyarḡ a'di ka cim kwara mo tani ³⁰ woṭhi/ is pini mo ma, dhali thulu/ ka 'cesh 'pena po/ cwany'ciṭhan dhul mo. ³¹ Wakan si'da/ igasiis kun can miiki a'di ka maḡ mo ka rem 'kup nyaḡki iman'kwar to mo mmo/o gwo mo ki: A'di mishi tiya woṭh mo tani hili a'di molki is piti woṭh moyi. ³² Dhalka Kristḡhos jin ta'da Maliḡ gi 'Kwani ma Israyiil thulu'd ka 'cesh shwane'dan 'pena po/ cwany'ciṭhan dhul mo ki ana mina par e mo dhali gam gwo is mo. Dhali uni gwansan kun nyaḡkunu 'kosh ki a'di ki cwany'ciṭhan dhul mo tani uni si'da/ sorki a'di mo be.

Mowu ma Yesus mo

³³ Dhali ka tente/ pu'dki'di bwarḡ 'kup mo tani adhan mondhurumi'd pu'dki'd apo/ mony'ceshi 'baar mo ntaga tente/ ibum 'ban mo be. ³⁴ Dhali ka tente/ 'koni kwara mo tani Yesus cuuki'd ki dhan 'twa/ jin caaca mo ki: Iluwi, Iluwi, lama sabaktani, a'di jin ta 'pemen gwo jin onu ka: Arumgimis pem, Arumgimis pem, atinta dhalkina /e aha/ 'pen kan mo? ³⁵ Dhali unin tiya kun doshkin ki 'dishe/ ciḡki a'di mo dhali o gwo mo ki: Hili mo mo ma. A'di yuḡki'da Iliyya mo be. ³⁶ Dhali jan ṭal 'derḡ kamu/ guski'd mo dhali 'tu'da lipa/ ki yiman tom 'paça'd mo mmokar a'di e cwa mo dhali çiki a'di mmopi

mo mmo/o gwo mo ki: Ćora ma. Dhalki ana para e mo waƙƙi/ Iliyya midi pu'du/ mo mmo'cuƙ a'di ka 'cesh mo. ³⁷ Dhala Yesus cu'uki'd kagahara mo dhali a'di ki ċi shi/ in piti jin 'ko'd mo be. ³⁸ Dhali burrinye/ jin di'd e gu'b gi mondheleladhelel mo tani a'di dherkunu bwa mo ka 'ban su/ mo 'peni bur'kup mo ntagi bum'pen mo be. ³⁹ Dhali ka mancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd, a'di jin doshki'd ka ƙarambuye/ i a'di mo tani parki a'di e mo mmoko wakan mo dhali mmoċi shi/in piti jin 'ko'd mo tani a'di ki o gwo mo ki: Ka jin gana/ wathi/ yansan ta Ya/ ma Arumgimis mo be.

⁴⁰ Dhali up 'kokin mo mmun si'da/ mo kun hilki mo mo 'pena dhana/ mo. Uni gun 'koni bwaman uni mo tani ta iMariyam Magdaliyya mo dhala Mariyam jin ta KoYakuub mo jin ta a'di jin ta dhuru'c mo dhala Yusi mo dhala Saluuma mo be. ⁴¹ Uni gun baƙhi a'di nsho'k mo me'd jin dikina a'di e Pany Jaliil mo dhali mii a'di to mo. Dhali up tana ris ka ris si'da/ kun pu'dkin mo kun nyaƙƙi ii ki a'di mo e Pa Urushaliim mo be.

Mo jin Kanuwa Yesus mo

⁴² Dhali ki mom'pimpili/ pu'dki'd mo me'd jin tana a'di atee jin Thosonkunu to mo tani a'di jin ta'da tee jin t̄wa/a/ ka cim ma pesu/ mo tani ⁴³ aYuusup gi Pa Ar-raama a'di jin taƙu mo jin ta jan tal 'de/ gi montul is buni mo, a'di ki is piti si'da/ jin ċorki Bampa/ ma Arumgimis mo, a'di bu'thki'da du mo dhali yaa Bilaatus mo dhali doƙ a'di gwo mo gom bur̄gwar is ma Yesus mo be. ⁴⁴ Dhala Bilaatus merki'd mo waƙƙi/ a'di midi 'taki wu ki jahanne/ kan mo. Dhali a'di ki yuƙa mancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd mo mmodoƙ a'di gwo mo waƙƙi/ a'di wuki'd hila/ mo walla a'di kapki wu mo. ⁴⁵ Dhali ki a'di da/arki gwo 'pena mancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd mo gom jwa jin wukina a'di mo tani a'di ki dhala Yuusup bway mo mmoƙal bur̄gwar is piti mo be. ⁴⁶ Dhali a'di yolki burrinyen dhiny e jin kanuwa kan mo dhali a'di ki thul a'di ka 'cesh mo dhali 'tham a'di is ki burrinyen dhiny e jin kanuwa kan mo dhali 'thi a'di mo e jis wosh jin 'kolkunu mo dhali 'daƙkal dhan wosha caaga/ mo mmomu'th 'twaman jis jwa 'twa/ mo be. ⁴⁷ Mariyam Magdaliyya dhala Mariyam jin ta KoYusi parki mo e mo, mo jin 'thikunu a'di nycine/ mo be.

Mompinu mo

16 Dhali ka cima pesu/ peki'd mo tani aMariyam Magdaliyya dhala Mariyam jin ta KoYakuub mo dhala Saluuma mo uni yolki to kun ƙuyi mo ki ƙuy mo, wakan ki uni mini ii mo dhali 'koshki a'di i is mo be. ² Dhali ki mo ta mon'thamo/ ka tee jin t̄wa/a/ ga dhas mo tani uni iikin mo e mon'kupaje mo ka tente/ sulki'd mo be. ³ Dhali uni 'kokin mo mmo/o gwo ka rem 'kup mo ki: Kaja sa/ imidi ƙa'cki ana wosh 'peni 'twaman jis jwa mo? ⁴ Dhali uni hilki mo 'kup ki mis mo dhali uni parki wosh e mo mmo'daƙkalkunu a'di ka nyan'ko'd mo haali/ a'di caaca mo be. ⁵ Dhali uni ciƙki bwaman jis jwa mo dhali uni parki wathin dhuruca kamu/ e mo

mmoċa'bki me'da bim poros mo mmohi'th burrinye/ jin ċa'bki bany bany mo dhali uni merkin mo. ⁶ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Dhalku/ ki mer mo. Um nƙapki-na Yesus gi Pa Naasira mo, a'di jin 'koshkunu jwa mo ki cwany'ciƙhan dhul mo. A'di cuki mis mo be. A'di diki di imahan mo be. Hili mo mo ma, mo jin karkina uni a'di nycine/ mo. ⁷ Hili iiku/ mo dhali ƙor imanciƙ a'di gwo gwo mo dhala Buƙerus si'da/ ki a'di midi ya it̄wa/a/ ki um e Pany Jaliil mo. Dhali e mun mo tani um mini par a'di e mo me'd gwo jin ƙorkina a'di um mo be. ⁸ Dhali uni iikin mo dhali so ka n̄waċa/ 'peni mon'kupaje mo haali/ mo jin deenu is mo dhali momer mo pu'dki'd apo/ uni mo be, dhali uni 'koki o gwoƙ kamu/ tal 'de/ mo ki wathiƙ kamu/ mo haali/ uni ƙo/ki is mo be.

Yesus Piki'da Mariyam Magdaliyya I/is mo

⁹ Dhali ki a'di cukunu mis mo ka'tum ka cim jin t̄wa/a/ ka dhas yan mo tani a'di piki'da Mariyam Magdaliyya i is n̄t̄wa/a/ mo a'di jin urkina a'di aruma 'cesh thusi pesu/ ka piƙe/ mo be. ¹⁰ Ayim yaki'd mo dhali ƙor to gwansan ki uni gwansan kun nyaƙƙi 'ko ki a'di mo ki uni 'kokin mo mmo'ko ki bwan di'tin mo dhali mmoko mo be. ¹¹ Hili ki uni ciƙki gwo ki a'di diki'd ki e mo dhali mish ma yim mo tani uni 'koki gam gwom piti is mo be.

Yesus Piki Imanciƙ Adi Gwo Isu/ I/is mo

¹² Dhali yan'ko'd mo tani a'di piki unin sun tiya i is mo ki jamasa kamu/ mo me'd jin iikina uni ibway mo mmo/ii bampa/ mo. ¹³ Dhali uni iikin ka nyan'ko'd mo dhali ƙor aris to gwansan ki 'kwani 'baar mo. Hili uni 'koki gam gwom buni is mo be.

Yesus Hashki Uni kun 'Koni 'Kume'd I'ce'dka 'De/ mo

¹⁴ Dhali yan'ko'd mo tani a'di ki pi uni 'kume'd i'ce'dka 'de/ i is uni 'cena mo me'd jin 'kokina uni eya tharabeesa mo mmoshwa to mo. Dhali a'di ki ƙucur uni ki gwo mo gom gwom buni gun 'kona uni ki gam is mo dhali goma dum buni kun 'bitha'bi'th mo haali/ uni 'koki gam gwo gi uni gwansan is mo uni kun parki a'di e mo 'ko'di pim piti jin piyunu a'di mo be. ¹⁵ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Iiku/ mo e mony'ceshi 'baar mo dhali ċi gwom 'borga/ eya ris 'kwani 'baar mo kun uƙkunu mo. ¹⁶ I/a'di jin midi gam gwo is mo dhali minu mii ki yi'de/ mo tani a'di iminu iwoth mo be. Hili a'di jin diki gam gwo is mo tani a'di minu waƙ mo be. ¹⁷ Dhali jamas mii gwansan mini baƙh uni gwansan kun gam gwo is mo: Ki gway pem mo tani uni mini ura ruma 'cesh ka piƙe/ mo dhali uni mini wal 'twa/ ki 'twan thisa tiya mo be. ¹⁸ Uni mini bu'th tasha/ mo. Dhali waƙƙi/ uni mini pi ton tiya kun 'kon ma t̄i'di cine/ mo tani a'di midi diki shi/ uni is mo be. Uni mini dhu me'd buni apo/ uni gun 'ba'thkin mo, dhali uni minu waƙ mo be.

Yesus Shinkunu Bway Momis mo

¹⁹ Dhali yan'ko'd wakan Tapa Yesus 'ko'di a'di ƙorki gwo e uni mo tani a'di bu'thkunu mo bway momis mo

dhali di'd mo mmoḅa'b ka bim poros ma Arumgimis mo. ²⁰ Dhali uni iikin mo mmoḅi gwo mo eya ris mo 'baar mo dhali Tapa diki'd mo mmonyakka tu'c mii ki

uni mo dhali mmo'da/ki uni gwo kun cina uni sho'k mo ki jamas mii kun batḥkunu mo be. Amen

LUUKA

Gwo jin Yedhuwa T̥hawupiilus Sho'k mo

1 Haali/ me'd 'kwani ka ris kun bu'thki gwo mo mmotul gwo 'kup mo ka baṭh 'pen mo, gwo jin thimkunu mo e bwam ana mo, ² jasi me'd uni kun çikunu ana mo ki uni gwansan 'peni ka muṅ'kup mo kun ta iman/o gwo ki e mo dhali imanmii gwo mo tani ³ a'di toshka/ ki a'di 'boro'd gom aha/ si'da/ mo mmobaṭha aris to gwansan ki 'dishe/ mo haali/ goma cim gunn isa gush mo mmo'kwar uni ka roṭham po/ mo gom /e mo /e jin tana T̥hawupiilus jin ta jim 'borga/ mo ⁴ ki /e mini mish gwoṅ gana/ mo gom gwo gi to gwansan kun ṭorkunu /e mo be.

Mondho'th ma Yohaana jin Mii'da Mii ki Yi'de/ Ṭorkunu Nṭwa/a/ mo

⁵ Dhali ka tee ma Hirodus jin ta'da malik gi Pa Yahu-udiyya mo tani agasiisa kamu/ diki'd mo jin yuku gway ka Sakariyya mo. A'di ta'da awak 'peni 'kwani ma Abiyya mo. Dhali a'di ta'd gi ashim piti 'peni i'bwaa/ ma Haruun mo dhali gway ma yim yuku ka Ilisabaat mo be. ⁶ Dhali uni su/ mmonṭal 'de/ mo tani ta kuṅ kar/e mo ibwambor ma Arumgimis mo mmomii gwoṅkan jin 'kwarkunu 'baar mo dhali a'di jin ona gwoṅkan gi Tapa mo ki dar gi miiwak mo be. ⁷ Hili uni dar ga 'ci mo haali/ Ilisabaat a'di ta'da burum mo dhali uni su/ cakin ki yil mo be.

⁸ Dhali ki a'di di'd mo mmomiya tu'c ma gasiis ibwambor ma Arumgimis mo ka wak piti 'kon aṭu'c mo tani ⁹ isi me'd mii ma gasiis mo tani to biṭki'da po/ a'di mo, to jin biṭu mo jin mina a'di ciç e gu'b gi mondheleladhelel gi Tapa mo dhali duka 'bicajwahaar mo be.

¹⁰ Dhali awaambuhany 'kwani 'baar mo 'kokina piye/ mo mmo'tho mo ka tente/ jin dukuwa 'bicajwahaar mo be. ¹¹ Dhali aman'doyu gwo gi Tapa piki a'di i is mo mmodosh ki 'bana bim poros ma gwaṭa/ jin dukuwa 'bicajwahaar mo. ¹² Dhala Sakariyya mur ma du mo mmoparkina a'di a'di e mo dhali moṅko/ is biṭki'da po/ a'di mo be. ¹³ Hili aman'doyu gwo ki o a'di gwo mo ki: Dhalki is ki ko/ mo ma, Sakariyya, haala 'thom pini ciṅkunu mo be dhali ashim pini ka Ilisabaat midi dho'th /e ya/in mo dhali gway piti mina /e iyuk ka Yohaana mo be.

¹⁴ Dhali /e mina bwa 'kuny mo dhali 'bor bwa mo be, dhali 'kwani ka ris mina bwa 'kuny mo gom mondho'th piti mo be.

¹⁵ Haali/ a'di midi eka/ ek mo mbwambori Tapa mo,

dhali a'di midi diki pi yimana mura'th jin ka/u ki nah nah mo walla tompinum 'bi'thga/ mo, dhali a'di minu 'tu'd mo ki Shi/in Dheleladhelel mo. me'd jin dikina a'di 'peni bwan kum mo be.

¹⁶ Dhali a'di midi tu'k iya/ ma Israyiil ka ris mo e Tapa Arumgimis buni mo be,

¹⁷ dhali a'di midi ya mbwambori a'di ki shi/in mo dhali gi mom'bi'th ma Iliyya mo, mmoṭuka du gi icom ki uci mo, dhali uni gun ushi gwo ha e mo e moyuk gi uni gun miin ka kar/e mo, mmothoson 'kwani is mo gom Tapa mo, 'kwani kun thosonkunu mo be.

¹⁸ Dhala Sakariyya thoṅki'da man'doyu gwo mo ki: Yan miga/ mish kata mo? Haali/ aha/ si'da/ tana wathin dhan mo dhali ashim pem si'da/ a'di ca'd ki yil mo be.

¹⁹ Dhali aman'doyu gwo ki o a'di gwo mo ki: Aha/ tana Jibra/iil, a'di jin doshki'd e buṅ'kus ma Arumgimis mo, dhali aha/ hashkunu mo mmoçi /e gwo mo dhali mmoṅal /e gwom 'boro'd yansan mo. ²⁰ Dhali hili mo mo ma, /e mini ta a'diye/ mo dhali mol gwo o mo ntaga tee ki to gwansan minu pu'd mo haali/ /e diki gam gwom pem is mo, a'di jin minu thim ki mom buni mo be. ²¹ Dhali 'kwani 'kokin mo mmoçora Sakariyya mo dhali uni merkin mo mmoṭayina a'di adiiṭe/ mo e gu'b gi mondheleladhelel mo be. ²² Dhali ki a'di yayi'd ka piye/ mo tani a'di diki mish 'twa/ walki uni mo dhali uni nyiṭhkin ki a'di parki tonyjan e mo e gu'b gi mondheleladhelel mo, dhali a'di ki mii jamas mii mmoṭor uni mo dhali a'di di'd ka 'diye/ mo naskina/. ²³ Dhali ki mo ma cim piti jin miikina a'diya tu'c 'baarki'd mo tani a'di doṅki bway pam piti mo be.

²⁴ Dhali 'ko'da tee gwansan mo tani ashim piti ka Ilisabaat bwaaki'd mo dhali ka ppe 'kona 'kupi mudhe'd mo tani ayim bagki is piti mo mmo/o gwō mo ki:

²⁵ Tapa a'di mii'd kan e aha/ mo ka tee jin hila a'di apo/ aha/ mo mmoṅal mowaṅ pem jin waṅu aha/ e bwa-man 'kwani mo.

Mondho'th ma Yesus Ṭorkunu Nṭwa/a/ mo

²⁶ Dhali ka ppe 'kona 'kupi pe'de/ mo tani aman'doyu gwo jin ta'da Jibra/iil mo a'di hashkunu mo 'peni Arumgimis mo e 'perkuman bampa/ gi Pany Jaliil mo jin yuku gway ka Naasira mo be, ²⁷ eny nyaraṅ gana/ jin karkunu mo gom wathi/ jin yuku gway ka Yuusup mo 'peni gu'b ma Dawuu'd mo, dhali nyaraṅ gana/ yan yuku gway ka Mariyam mo be. ²⁸ Dhali a'di pu'dki'da yim mo dhali o gwo mo ki: Hayy, ayy, /en 'de/ jin gamk-

ina 'the mo. Tapa a'di di'd e /e mo be. ²⁹ Hili a'di yim mur ma du kagahara mo, gom gwo yan jin okunu mo, dhali kulum a'di e bwam piti mo gom monthe me'd yan midi ta atinta mo. ³⁰ Dhali aman'doyu gwo ki o a'di yim gwo mo ki: Dhalku/ is ki ko/ mo ma, Mariyam, haali/ /e gamkina 'the 'peni Arumgimis mo be. ³¹ Dhali hili mo mo ma. /e mini bwaa e bwam pini mo dhali dho'th ya/ in mo dhali /e mini yer a'di gway ka Yesus mo be.

³² Dhali a'di midi ek mo dhali minu yuk ki Ya/ gi a'di jin Cayaa/ e ki Ca mo.

Dhali Tapa Arumgimis midi ci a'di akursi ma ababam piti ka Dawuu'd mo be.

³³ Dhali a'di midi ta tapa apo/ gu'b ma Yakuub ki sule/ mo,

dhali bampam piti midi di kan ki dar gi 'pemen mo be.

³⁴ Dhali aMariyam tho'kki'da aman'doyu gwo gwo mo ki: Yan minu mish mii kata mo ki aha/ mola wathiq gwa'th kan mo? ³⁵ Dhali aman'doyu gwo tho'kki'da yim gwo mo ki:

Shi/in Dheleladhelel midi yayu/ apo/ /e mo,
dhali mom'bi'th gi a'di jin Cayaa/ e ki Ca mo midi 'kam /e ka la mo be.

Wakan a'ci jin minu dho'th mo tani a'di minu yuk ki jin kogu mo,

a'di jin ta Ya/ ma Arumgimis mo be.

³⁶ Dhali hili mo mo ma, abas pini ka Ilisabaat si'da/ bwaaki'da 'ci ki yil jin can ma yim mo, dhali yansan ta'da ppe 'kupi pe'de/ mo ka yim jin yuku gway ka yima burum mo be. ³⁷ Haali/ ka Arumgimis mo tani to piyi'd jin molu mii mo be. ³⁸ Dhala Mariyam o gwo mo ki: Hili mo mo ma. Aha/ tana cingkina/ nyara/ gi Tapa mo. Dhalki a'di miinu mo gom aha/ mo isi ki gwom pini mo. Dhali aman'doyu gwo yaki'd mo 'pena yim mo be.

Mariyam Butki'd, Uni ka Ilisabaat mo

³⁹ Dhali ka tee gwansan mo tani aMariyam cuki mis mo dhali ya mo ki jahanne/ mo e bampa/ gi pa' ku-wosh mo e 'penkuman bampa/ gi Pa Yahuudiyya mo.

⁴⁰ Dhali ayim cikki gu'b ma Sakariyya mo dhali theka Ilisabaat me'd mo be. ⁴¹ Dhali ka Ilisabaat cikki monthe me'd ma Mariyam mo tani a'ci peki'd mo e bwa ma yim mo be. Dhali Ilisabaat 'tu'dkunu mo ki Shi/in Dheleladhelel mo be, ⁴² dhali ayim 'terki cuuwa/ mo ka dhan 'twa/ jin caaca mo ki: Mom'bor mii gom /e e bwaman up mo dhali mom'bor mii gom maman gi bwam pini mo! ⁴³ Dhali a'di yan cikunu aha/ mo gomata mo? ka ta'da gi Tapam pem midi 'taki yayu/ i aha/ mo? ⁴⁴ Haali/ hili mo mo ma. Ki 'twa/ jin thekina /e aha/ me'd mo pu'dki'd e bwany'cem pem mo tani a'ci peki'd mo e bwam pem mo gom mon'kuny bwa mo be. ⁴⁵ Dhali mom'bor mii goma yim, a'di jin gamki gwo is mo ki a'di minu thim mo, a'di jin okunuwa yim mo 'peni Tapa mo.

Gway ma Mariyam jin Manja A'diya Manj mo

⁴⁶ Dhala Mariyam o gwo mo ki:
Akashiram pem ekki Tapa mo,

⁴⁷ dhali shi/in pem 'kunykina bwa mo eya Arumgimis jin ta'da Amanwo'th pem mo,

⁴⁸ haali/ a'di ki hil monyca'b piti jin hatha nyarany cingkinam piti 'ko'd mo.

Haali/ hili mo mo ma. 'Peni shwane/ mo tani aris 'kwani ma nyakum yil mo mini yuk aha/ gway ki a'di jin 'boru mii mo be.

⁴⁹ Haali/ a'di jin ta gi mom'bi'th mo tani miiki'da dhan to jin ekki'd e aha/ mo,
dhali gway piti kogu mo be.

⁵⁰ Dhali momiimiim piti di'd apo/ uni gwansan kun ko/ a'di mo,

'peni uni gun tana nyakum yil ka nyakum yil mo be.
⁵¹ A'di tor 'bi'th piti ka bim piti mo be.

A'di kwa/ki uni gun dhu is ki ca mo e gwalal buni kun kuluma uni eya dum buni mo be.

⁵² A'di ki thul uni gun ta gi 'bi'th ka 'cesh mo 'pena kursin tapam buni mo.

Dhali a'di ki dhu uni gwansan ki ca mo kun hatha 'ko 'ko'd mo be.

⁵³ A'di ki 'tu'd uni gun 'kosha te/ mo ki tom 'boron mo, dhali uni kun ta pa ki pa mo tani dhukina a'di 'pen bwa 'te/ mo be.

⁵⁴ A'di wo'thki cingkinam piti ka Israyiil mo,
mmoka momiimiim piti e mo be,

⁵⁵ me'd gwo jin okina a'di ibabam bana mo be,
eya Ibrahiim dhali iya/m piti ki sule/ mo.

⁵⁶ Dhala Mariyam ca'bki'd mo nyakki a'di me'da ppe 'kupi kwara mo dhali dok pam piti ka nyan'ko'd mo be.

Mo jin Dhodhuwa Yohaana jin Mii'da Mii ki Yi'de/ mo

⁵⁷ Dhali mo pu'dki'd mo goma Ilisabaat mmodho'th mo be dhali a'di ki dhodha 'ci jin ta ya/ mo. ⁵⁸ Dhali imannya'k 'kom piti dhala bas piti cikki gwo ki Tapa tor-ki dhan miim piti e a'di yim mo dhali uni 'kunykina bwa mo nyakka yim mo be. ⁵⁹ Dhali ka cim 'koni pekwarra mo tani uni pu'dkin mo mmo'ci'tha/ 'ciya munyal yis mo, dhali uni mini 'taki yer a'di gway ka Sakariyya 'ko'di gway gi com mo, ⁶⁰ hili kum piti o gwo mo ki: Yisa wakana. A'di minu yuk gway ka Yohaana mo be. ⁶¹ Dhali uni o a'di yim gwo mo ki: Abas pini' kamu/ yisa yuku ki gway gi wakan mo be. ⁶² Dhali uni ci a'di jamas mii mo gom com mo mmo/o ki a'di minu yuk kata mo? ⁶³ Dhali a'di dotki uni cwam ba'd is mo jin gwaju ka 'di'ngilan dham mo mmo'kwar to mo dhali a'di 'kwarki'd ki: Gway piti ka Yohaana mo be. Dhali uni 'baar mo merkin mo be. ⁶⁴ Dhali ki jahanne/ 'twam piti ka'dki'd mo dhala le'd piti 'cu'kki'd mo dhali a'di oki gwo mo mmo'bora Arumgimis bwa i is mo be. ⁶⁵ Dhali mon'ko/ is pu'dki'd apowa ris imannya'k 'kom buni mo. Dhali aris to gwansan 'kokunu mo mmo/o ki lala'th mo e bampa/ 'baar mo gi pa' kuwosh gi Pa Yahuudiyya mo be. ⁶⁶ Dhali aris uni kun cikki uni mo tani dhuki uni eya dum buni mo dhali o gwo mo ki: A'ci yan midi ta ata mo? Haali/ me'd gi Tapa di'd e a'di mo be.

Gwo ma Sakariyya jin Ona A'di Is mo

⁶⁷ Dhali ababam piti ka Sakariyya 'tu'dkunu mo ki Shi/ in Dheleladhelel mo dhali o gwo is mo mmo/o ki:

⁶⁸ Mom'bor mii e Tapa Arumgimis gi 'Kwani ma Israyiil mo,

haali/ a'di yayi'd mo mmobuṭ mo dhali mmowan 'kwanim piti 'ba/ mo be.

⁶⁹ Dhali a'di ki 'de'k ce gi mowoṭh gom ana mo, e gu'b gi ɕiŋkinam piti ka Dawuu'd mo.

⁷⁰ Me'd gwo jin okina a'di ki 'twa/ gi imanɕi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo kun ɕogu mo 'peni kadhamo/ mo,

⁷¹ ki ana minu woṭh mo 'peni 'kup bana mo, dhali 'peni me'd ga ris uni gun shi/i ana i e mo,

⁷² mmo'baar momiimiim piti gun onu is mo gom ibabam bana mo,

dhali mmoka gwom piti e jin gamu me'd jin ɕogu mo.

⁷³ Gwo yan jin ona a'di is jin thula a'di ababam bana ka Ibrahiim me'da po/ mo,

⁷⁴ mmoɕi ana mony'cuḵ mo 'peni me'd gi uni gun ta 'kup ki ana mo,

ki ana mina mii a'di to mo ki dar gi moŋɕo/ is mo be,

⁷⁵ e mo gi ɕo/uwa ɕo/ mo dhali e mo ma ɕar/e mo ibwambori a'di mo ka cimi 'baar mo gi moŋ'koki/em bana mo.

⁷⁶ Dhali /e jin tana 'ci mo, /e minu yuḵ ka manɕi gwo ma Arumgimis jin Cayaa/ e ki Ca mo,

haali/ /e mini ya ibwambori Tapa mo dhali thoson a'di bway mo be,

⁷⁷ mmoɕi mo jin mishu mowoṭh bana mo e 'kwanim piti mo,

dhali e modhal miinthus buni 'pen mo be.

⁷⁸ Ka du gi momiimii ma Arumgimis bana mo,

ka tee mini kush mo mo apo/ ana 'peni momis mo,

⁷⁹ mmoɕi moŋkush e uni gwansan gun 'kokin mo e mondhurumi'd mo dhali eya la gi mowu mo,

mmoshu sho'k bana bway mo e bway gi moŋku'th is mo be.

⁸⁰ Dhali a'ci ca'd mo dhali a'di 'bitha is mo e shi/in mo dhali a'di diki'd e mombwaasho mo ntaga tee jin ɕoru a'di eya tente/ e 'Kwani ma Israyiil mo be.

Mondho'th ma Yesus mo be

2 Dhali ka cim gwansan tani gwoŋkan hashu mo 'pena Ughusthus Kaysar ki aris 'kwaniny'ceshi 'baar mo minu mii 'kwar gway buni mo. ² A'di ta mo gi 'kwaru gway jin t̄wa/a/ jin miikunu ka Kiriniyuus ta'da mudhiir gi Pan Suriyya mo be. ³ Dhali uni 'baar mo iiki bway pu buniŋ gana/ mo ki she/ ki she/ mo mmo'kwar gway buni mo be. ⁴ Dhala Yuusup yaki'd mo si'da/ 'peni Pany Jaliil mo. A'di yaki'd mo 'peni Pa Naasira em Bampa/ Yahuudiyya mo em Pan Dawuu'd jin yuḵu ka Beetlaham si'da/ haali/ a'di ta 'kwani gi gu'b ma Dawuu'd mo dhali awaḵ ma Dawuu'd mo be. ⁵ A'di yaki'd mo mmo'kwar gway ki is piti mo uni ka Mariyam jin ta a'di jin onu a'di ki bu'th mo, dhali a'di si'da/ cana

bwa mo be. ⁶ Dhali ki uni 'kokin mo imun mo tani acim pu'dki'd mo jin mina a'di dho'th mo. ⁷ Dhali ayim dho'thki'da bwa nyaram piti jin ta ya/ mo. Dhali a'di ki 'tam a'di is ki burriyye/ dhali 'thi a'di eya kaḵ bip mo haali/ mo piyi'd gom uni e gu'b yilkina/ mo be.

Imanhil Ƙa'bal dhali Iman'doyu Gwo mo

⁸ Dhali e bampa/ yansan ki mon'thiny mo tani imanhil ƙa'bal 'kona piye/ mmohil ƙa'bal buni mo be. ⁹ Dhala man'doyu gwo gi Tapa piki uni i is mo dhali monyca gi Tapa 'twaḵi mo mo e isi uni mo dhali uni ɕo/kina ɕo/ is kagahara mo be. ¹⁰ Dhala man'doyu gwo ki o uni gwo mo ki: Dhalku/ is ki ɕo/ mo ma, haali/ aha/ guyina um gwom 'boro'd dhali gwo mmo'bor um bwa kagahara mo jin midi di goma ris 'kwani 'baar mo. ¹¹ Haali/ ka tee yansan mo tani Amanwoṭh jin ta Tapa Ƙristhos a'di dho'thkunu mo gom um e Pan Dawuu'd mo be.

¹² Dhali ki jamas mii yan mo tani a'di mina umi nyiṭh a'di mo be. Um mini gama ŋa/ 'tamkunu is ki burriyye/ mo dhali mmo/isha kaḵ bip mo be. ¹³ Dhali ise/ iman'doyu gwon tiya ka ris ris 'peni momis nyaḵki 'ko ka man'doyu gwo mo be. Uni maŋana Arumgimis mo dhali o gwo mo ki:

¹⁴ Monyca ma Arumgimis isi momis mo, dhali moŋku'th is e mony'cesh e bwan 'kwani gun 'bora a'di bwa i is mo.

¹⁵ Dhali ki iman'doyu gwo doḵkin mo 'peni uni imomis ka nyaŋ'ko'd mo tani imanhil ƙa'bal o gwo ka rem 'kup ki: Dhalki ana iina mo shwane/ e Pam Beetlaham dhali par to yan e jin yayi'd jin ɕora Tapa ana mo.

¹⁶ Dhali uni iikin mo ise/ tani gamkina Mariyam dhala Yuusup dhali ara ŋa/ mmo/isha kaḵ bip mo be. ¹⁷ Dhali ki uni parki a'di e mo tani uni ɕori gwo jin ciḵkina uni mo goma 'ci yan mo be. ¹⁸ Dhala ris 'kwani gun ciḵki a'di mo tani meren ki gwo gwansan gun ona imanhil ƙa'bal uni mo be. ¹⁹ Hila Mariyam a'di di'd mo mmodhu gwo gwansan mo mmokulum uni eya dum piti mo be.

²⁰ Dhali imanhil ƙa'bal doḵkin ka nyaŋ'ko'd mo mmokara Arumgimis ki ca mo, dhali maŋki a'di mo goma ris to gun ciḵkina uni mo dhali kun mishkina uni mo me'd ji gi onu uni mo be.

Mo jin Ƙinuwa Yesus ka Arumgimis e Gu'b gi Mondheleladhelel mo

²¹ Dhali ki mo thimi'd mo ka cim pekware mo tani ki a'di 'ciṭhkunuwa munyjal yis piti mo tani a'di yerkuu gway ka Yesus mo, gway jin ɕikin ma man'doyu gwo mo ŋtwa/a/ ki a'di 'kokunu mo mmobwaa mo e bwa mo be.

²² Dhali ki mo pu'dki'd mo gom mondhelel is buni mo isi ki gwoŋkan ma Musa jin ɕinu mo tani uni suski a'di mo e Pa Urushaliim mo mmoɕi a'di ki Tapa mo ²³ (me'd gwo jin 'kwarkunu mo e gwoŋkan gi Tapa jin ɕinu mo ki: Aris uniŋ gwaṭh ka 'deṭe/ 'deṭe/ kun ƙa'dki bwan dho'th mo tani uni minu yuḵ gway ki uni kun dhelelin mo gom Tapa mo.) ²⁴ Dhali uni suski a'di mo si'da/ mmomii to mmo'ciṭha/ basa 'cesh mo isi me'd gwo jin

okina gwoŋkan gi Tapa jin çinu mo ki bimbir gurko/ su/ walla gurko/ kun bapani su/ mo be. ²⁵ Dhali wathi/ diki'd mo e Pa Urushaliim jin yuku gway ka Simaan dhali wathi/ yan ta a'diŋ qar/e mo dhali ta a'diŋ gayiin mo a'di jin çorki momalas gi 'Kwani ma Israyiil mo dhali Shi/in Dheleladhelel diki'da po/ a'di mo be. ²⁶ Dhali a'di òrkunu a'di eya tente/ mo ki Shi/in Dheleladhelel mo ki a'di midi 'taki diki wu mo n̄twa/a/ ki a'di diki par Tapa jin ta'da Kriŋthos e mo be. ²⁷ Dhali a'di shi/ inku nu mo ki Shi/in mo tani a'di pu'dki'd mo e gu'b gi mondheleladhelel mo. Dhali ki com dhali kum suskina 'ci jin ta'da Yesus mo tani mmomii a'di me'd isi mii gi gwoŋkan jin çinu mo tani ²⁸ a'di bu'th a'di mo 'ko'da bim piti mo dhali 'bora Arumgimis bwa i is mo dhali o gwo mo ki:

²⁹ Tapa, dhalki çin kinam pini ya'd mo ki moŋku'th is mo ma, isi ki gwom pini mo,

³⁰ haali/ em pem parki bway gi mowoŋh pini e mo

³¹ a'di jin thosonkina /e mo e buŋ'kus gi 'kwani 'baar mo,

³² moŋkush yan mmo'cee eya tente/ gom 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo

dhali gom monyca gom 'Kwanim pini ma Israyiil mo.

³³ Dhali com dhali kum uni merkin mo gom gwo yan jin okina a'di gom a'di mo. ³⁴ Dhala Simaan 'bor uni mii mo dhali owa Mariyam jin ta kum gwo mo ki:

Hili mo mo ma, a'ci yan karkunu mo gom ku gi ta'kkin mo dhali mmocu 'Kwani ma Israyiil ka ris mo,

dhali gom jamas mii çaan jin okunu gwo mo apo/ a'di mo tani

³⁵ (dhali gandala turga/ midi suka kaŋshiram pini mo si'da/)

ki gwo kun kulumu ka ris eya du mo minu òr eya tente/ mo.

³⁶ Dhali ayima 'bomiŋ kamu/ diki'd mo jin ta'da Hanna mo. A'di ta 'bwa/ ma Panu/iil mo 'pena waŋ ma Ashiir mo. Ayim a'di cakid ki yil kagahara mo dhali a'di çabki'd mo nyakka kaŋhim piti mo ki yil pesu/ mo 'peni yil jin dina a'di ki nyaraŋ gana/ mo ³⁷ dhala yim wun ma kaŋhim piti mo dhali a'di di'd kan ntagi yil issi † doŋon i'ce'dka doŋon apo/ mo be. Dhala yim diki ya mo 'peni gu'b gi mondheleladhelel mo mmoluŋa luŋ mo ki moŋga/ to mo dhali mmo'tho mo ki mon'thiny mo dhali ki montee ilu/ mo be. ³⁸ Dhali ki mo warki'd mo ka tente/ yan mo tani ayim pu'dki'd mo dhali 'bora Arumgimis bwa i is mo dhali mmo/o gwo mo gom a'di gom uni 'baar mo kun 'kokin mo mmohil gom mowan 'ba/ gi Pa Urushaliim mo.

Mondoŋ jin Doŋa Uni ka Nyar'ko'd e Pa Naasira mo

³⁹ Dhali ki uni 'baarkina ris to mii mo me'd isi ki gwoŋkan gi Tapa jin çinu mo tani uni doŋkin ka nyar'ko'd mo e Pany Jaliil mo e 'peŋkuman bampam buniŋ gana/ mo e Pa Naasira mo. ⁴⁰ Dhali a'ci ca'd mo dhali 'bidhu is mo dhali 'tu'du mo ki moyuk mo. Dhala 'the ma Arumgimis çabki'da po/ a'di mo be.

Yesus jin Ta Ari Washan Diki'd e Gu'b gi Mondheleladhelel mo be.

⁴¹ Dhali com dhali kum uni iikin isa yempa/ e Pa Urushaliim mo ki yil mo gom Mompe'kupanyolos mo be. ⁴² Dhali ki a'di 'kona yili 'kume'd i'ce'dka su/ mo tani uni iikin mo me'd isi mii jin miinu mo be. ⁴³ Dhali ki Mompe'kupanyolos 'baarki'd mo tani me'd jin doŋkina uni bway pa mo tani aYesus jin ta'da 'ci a'di çabki'd mo ŋ'ko'di uni mo e Pa Urushaliim mo. Com dhali kum 'ko-ki mish a'di mo, ⁴⁴ hili uni toshkin ki a'di midi di i bwaŋ 'kwani mo tani uni iikin ka tee iyan mo dhali uni ŋapki a'di mo e bwaŋ 'kwani ma bas buni mo dhali 'kwani kun misha uni mo. ⁴⁵ Dhali ki uni 'koki gam a'di mo tani uni doŋkin ka nyar'ko'd mo e Pa Urushaliim mo dhali ŋap a'di mo. ⁴⁶ 'Ko'da cim kwara mo tani uni gamki a'di mo e gu'b gi mondheleladhelel mo mmoça'b mo e bwam iman'or gwo mo mmociŋ gwo 'peni uni mo dhali mmodoŋ uni gwondoŋ mo. ⁴⁷ Dhali aris uni kun ciŋ a'di mo tani uni merkin mo gom a'di mo mmomisha a'di gwo 'ban mo dhali gwonthoŋ piti mo be. ⁴⁸ Dhali ki uni parki a'di e mo tani uni merkin mo dhali ata'dam piti ki o a'di gwo mo ki: Ya/um, atinta miina /e aman wakan mo? Hili mo mo ma. Babam pini dhali aha/, aman ŋapkina /e ki mo/anan is mo be. ⁴⁹ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Atinta ŋapkina um aha/ mo? A/'kona um ki mish mo mowa ki aha/ mina mii di e gu'b ma Babam pem mo? ⁵⁰ Dhali uni mol gwom piti 'ban jin ona a'di uni mo be. ⁵¹ Dhali a'di ya'd ka lungu'b nyakki uni mo dhali pu'd mo e Pa Naasira mo dhali a'di haki gwom buni e mo, dhali ata'dam piti a'di kulumki'da ris to gwansan eya dum piti mo be.

⁵² Dhala Yesus maru moyuk is mo dhali a'di 'tuntilkina buŋgwar is mo dhali ki yil mo, dhali ka 'the ma Arumgimis mo dhali ki jin 'kwani mo be.

Gwo jin Çin ma Yohaana jin Ta'da Manmiiya Mii ki Yi'de/ mo

3 Dhali ki yil ta'da karpa'c mo tani jin takin ma Thibariyuus Kaysar amaliŋ mo tani Punthi Bilaatus ta'da mudhiir gi Pa Yahuudiyya mo dhala Hirodus ta'da ra/iis rub gi Pany Jaliil mo dhala akam piti ka Pilibbus jin ta'da ra/iis rub gi Pa Ithuriyya mo dhala aTarakuni-itis mo dhali Lisaniyuus ta'da ra/iis rub gi Pa Abiliyya mo be. ² Dhali ki mo jin tan ma Hannaan dhala Kayaapa igasiis kun can mo tani Gwo ma Arumgimis pu'dki'd mo eya Yohaana mo a'di jin ta ya/ ma Sakariyya em bwaasho mo be. ³ Dhali a'di ya'd mo e mo 'baar mo ka kukul is mo e Pa Uurdun mo mmoçi gwo gom mo jin minu miiya mii ki yi'de/ mo dhali mmorica du is mo gom gwo gi miinthus jin minu gwam 'kwani mo. ⁴ Me'd gwo jin 'kwarkunu mo e bwaŋ gwo ma Ishaya jin ta'da mançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo ki:

'Twa/ gi jan tal 'de/ mmocuu gwo em bwaasho ki: Thosoni bway gi Tapa mo ma, kari bway piti ka qar/e mo.

† arba wa tamaniin

⁵ Aris embul wosh mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo tani minu 'tu'd mo

dhali aris wosha turga/ ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo dhali aris wosh minu dhu ki gwa'di 'baar mo, dhali bwaya kolga/ minu dhu ka ƙar/e mo, dhali bway kun ƙoƙoraƙoƙor mo tani mini 'tičila/ 'tičil mo be,

⁶ dhali aris buɗɗwar isi 'baar mo mini par bway mowoṭṭ ma Arumgimis e mo be.

⁷ Dhali a'di o gwo wakan si'da/ eya waambuhany 'kwani mo kun pu'dkin mo e mo jin minu miya mii ki yi'de/ ki a'di mo ki: Um ucin tasha/ mo. Kaja rum um ki gwo mo mmoso mo 'pena nyor jin midi pu'du/ mo?

⁸ Dhodhi maman gana/ mo ma, kun mini ha me'd ki mo jin rijuwa du is mo dhali dhalku/ ki ƙel gwo 'pen mo mmo/o e is bum ki: Aman tana ga Ibrahiim jin ta'da babam bam mo, haali/ aha/ ƙora um gwo mo ka: Arumgimis mishi wosh gwansan war mo ki uci goma Ibrahiim mo. ⁹ Me'd gi shwane/ athurmany a'di 'thikunu mo hila/ eya birman cwa mo, ka ris cwa 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ wakan kun 'koki dho'th mamana 'borga/ mo tani minu jep ka 'cesh mo dhali minu ta'k mo e o'd mo be.

¹⁰ Dhala waambuhany 'kwani doṭki a'di gwo mo ki: Haali/ a'di wakan mo tani aman mina miya tinta mo?

¹¹ Dhali a'di thoƙki uni gwo mo ki: A'di jin ta gi bur-rinyen 'thami su/ mo tani dhalki a'di ƙwa/ a'di bwa mo ki a'di jin dara'd mo. Dhali a'di jin ta'd gi tonṭe/ mo tani dhalki a'di mi'd wakan si'da/ mo ma. ¹² Dhali imantera thulpa/ si'da/ pu'dkin mo e mo jin miinuwa mii ki yi'de/ mo ki uni minu mii mo be dhali uni o a'di gwo mo ki: Mantor gwo, aman mina miya tinta mo? ¹³ Dhali a'di thoƙ uni gwo mo ki: Dhalku/ to ki ter mmo'ce'da po/ mo doƙ/e, jasi a'di jin ƙorkunu um mo. ¹⁴ Dhali i'askar si'da/ doṭki a'di gwo mo si'da/ ki: Aman mina miya tinta mo? Dhali a'di ki thoƙ uni gwo mo ki: Dhalku/ to ki dil 'peni jaɗ kamun 'de/ ki mombujur mo walla ki gwonthus jin 'ce'du 'te/ apo/ mo dhali kapi mo ma ki to kun gama um ki ji miina um to mo.

¹⁵ Me'd jin 'kokina 'kwani mo mmoƙora ƙor mo dhali aris 'kwani doṭki gwo mo eya dum buni mo isi gwo goma Yohaana mo waƙki/ a'di wari ita'da Ƙristhos mo.

¹⁶ Yohaana thoƙki uni 'baar mo gwo mo ki: Aha/ miikina um ki yi'de/ mo tani hili a'di jin ca'd ki aha/ ki caɗ gana/ mo midi yayu/ mo be. Dhali waƙkana ppam piti mo tani aha/ dinaki ha me'd mo mmo'cuƙ uni mo. A'di midi mii um ki Shi/in Dheleladhelel mo dhali ki o'd mo be.

¹⁷ Dhali ton 'dash ton ƙar shem piti di'd mme'd mo mmodhelel ja'dam piti mo dhali mmotul emen is mo e themes piti mo hila 'pi'b mina a'di ci'th ki o'd jin moli us mo be.

¹⁸ Wakan a'di malaski'da malas ka ris mo mmoƙi gwom 'boro'd ki 'kwani mo be. ¹⁹ Hila Hirodus jin ta'da ra/iis rub mo tani a'di jin nyo/kina a'di ki gwo mo goma Hirodiyya, ash ma kam piti mo, dhali goma ris tonthus kun miikin ma Hirodus mo si'da/, ²⁰ mmomarkina a'di uni isi 'baar mo tani a'di ki kara Yohaana sijn mo be.

Mo jin Miinuwa Yesus ki Yi'de/ mo

²¹ Dhali ka ris 'kwani 'baar mo 'kokin mo mmomii ki yi'de/ mo tani dhala Yesus si'da/ ki a'di miikunu ki yi'de/ mo tani dhali di'd mmo'tho mo tani momis ƙa'dki'd mo be ²² dhali Shi/in Dheleladhelel thulki'di a'di mo mmobu'th jamas gi buɗɗwar mo mmowa e ki gurko/ mo, dhali 'twa/ yayi'd 'peni momis mo mmo/o gwo mo ki: /e ta Ya/m pem jin enka/ mo. Ki /e mo tani aha/ 'bo-ra bwa mo be.

Mo jin Beledhu Gwo mo goma Yesus mo be

²³ Dhala Yesus ki a'di ƙelki mii ma tu'c piti 'pen mo tani a'di 'kona yili iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo. Mmotana a'di ya/ ma Yuusup mo (me'd jin toshu kan mo) jin ta ya/ ma Hali mo ²⁴ dhali jin ta ya/ ma Matṭhaat mo dhali jin ta ya/ ma Lawi mo dhali jin ta ya/ ma Melki mo dhali jin ta ya/ ma Yanna mo dhali jin ta ya/ ma Yuusup mo, ²⁵ dhali jin ta ya/ ma Mattaathiya mo dhali jin ta ya/ ma Aamuus mo dhali jin ta ya/ ma Nahuum mo dhali jin ta ya/ ma Hasli mo dhali jin ta ya/ ma Najjaay mo, ²⁶ dhali jin ta ya/ ma Ma/aath mo dhali jin ta ya/ ma Mat-taathiya mo dhali jin ta ya/ ma Shim/i mo dhali jin ta ya/ ma Yuusup mo dhali jin ta ya/ ma Yahuusa mo, ²⁷ dhali jin ta ya/ ma Yuhanna mo dhali jin ta ya/ ma Risa mo, dhali jin ta ya/ ma Sarubbaabil mo dhali jin ta ya/ ma Sha/alti/iil mo dhali jin ta ya/ ma Niri mo, ²⁸ dhali jin ta ya/ ma Melki mo dhali jin ta ya/ ma Addi mo dhali jin ta ya/ ma Gusam mo dhali jin ta ya/ ma Elmudaam mo dhali jin ta ya/ ma Iir mo, ²⁹ dhali jin ta ya/ ma Yuusi mo dhali jin ta ya/ ma Eli/aasar mo dhali jin ta ya/ ma Yuriim mo dhali jin ta ya/ ma Matṭhaat mo dhali jin ta ya/ ma Lawi mo, ³⁰ dhali jin ta ya/ ma Shim/uun mo dhali jin ta ya/ ma Yahuusa mo dhali jin ta ya/ ma Yuusup mo dhali jin ta ya/ ma Yunaan mo dhali jin ta ya/ ma Eliyagiim mo, ³¹ dhali jin ta ya/ ma Malaya mo dhali jin ta ya/ ma Menaan mo dhali jin ta ya/ ma Mattaṭha mo dhali jin ta ya/ ma Natṭhaan mo dhali jin ta ya/ ma Dawuu'd mo, ³² dhali jin ta ya/ ma Yassa mo dhali jin ta ya/ ma Ubiid mo dhali jin ta ya/ ma Bu/as mo dhali jin ta ya/ ma Salmuun mo dhali jin ta ya/ ma Nahshuun mo, ³³ dhali jin ta ya/ ma Aminadaab mo dhali jin ta ya/ ma Araam mo dhali jin ta ya/ ma Hasruun mo dhali jin ta ya/ ma Paaris mo dhali jin ta ya/ ma Yahuusa mo, ³⁴ dhali jin ta ya/ ma Yakuub mo dhali jin ta ya/ ma Is/hak mo dhali jin ta ya/ ma Ibrahiim mo dhali jin ta ya/ ma Taarah mo dhali jin ta ya/ ma Nahur mo, ³⁵ dhali jin ta ya/ ma Saruuj mo dhali jin ta ya/ ma Ra/u mo dhali jin ta ya/ ma Paalaj mo dhali jin ta ya/ ma Aabir mo dhali jin ta ya/ ma Shaalah mo, ³⁶ dhali jin ta ya/ ma Giinaan mo dhali jin ta ya/ ma Arpakshaad mo dhali jin ta ya/ ma Saam mo dhali jin ta ya/ ma Nuuh mo dhali jin ta ya/ ma Laamak mo, ³⁷ dhali jin ta ya/ ma Matushaalah mo dhali jin ta ya/ ma Aknuuk mo dhali jin ta ya/ ma Yaarid mo dhali jin ta ya/ ma Mahlal/iil mo dhali jin ta ya/ ma Giinaan mo, ³⁸ dhali jin ta ya/ ma Anuush mo dhali jin ta ya/ ma Shit

mo dhali jin ta ya/ ma Aadam mo dhali jin ta ya/ ma Arumgimis mo be.

Mo gi Paluwa Yesus mo

4 Dhala Yesus 'tu'dkunu mo ki Shi/in Dheleladhelel mo dhali doḡki'd ka nyan'ko'd mo 'peni Yi'deḡ Kumma/ Uurdun mo dhali a'di ura Shi/in mo ka pije/ mo. ² Dhali a'di diki'd em bwaasho ka cim ma issu/ mo dhali palkina tapa ma ruma 'cesh mo be. Dhali a'di diki shwa toḡ kamu/ mo eya cim gwansan mo. Dhali ka cim 'baarkin mo tani a'di 'koshkina te/ mo be. ³ Dhali tapa ma ruma 'cesh ki o a'di gwo mo ki: Waḡki/ /e ta Ya/ ma Arumgimis mo tani ḡani wosh yansan gwo mo ma, mmowar ki maa mo. ⁴ Dhala Yesus thoḡ a'di gwo mo ki: A'di 'kwarkunu mo ki: Wathi/ midi diki ḡa'b mo ki e mo gom jasi tonte/ /te/ mo. ⁵ Dhali tapa ma ruma 'cesh ki sus a'di ki mis mo dhali toḡ a'di aris 'peḡkuman bampa/ gi mony'cesh mo, ki e 'kamu'thki'd mo hila/ mo tani ⁶ dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: E /e mo tani aha/ mina ḡi /e aris moshirr gwansani 'baar mo dhali mony-cam buni mo. Haali/ uni ḡikunu aha/ mo dhali aha/ ḡik-ina uni gwansan kun oyaa/ bwa mo be. ⁷ Waḡki/ /e mini luḡ aha/ kan mo tani uni 'baar mo mini ta kum pini mo be. ⁸ Dhala Yesus thoḡ a'di gwo mo ki: A'di 'kwarkunu mo be ki:

/E mini luḡ Tapa Arumgimis pini mo, dhali a'di a'di 'de/ mo tani a'di imina /e mmii to mo be. ⁹ Dhali a'di ki sus a'di mo e Pa Urushaliim mo dhali a'di ki kar a'di e 'kupan gu'b gi mondheleladhelel mo dhali o a'di gwo mo ki: Waḡki/ /e ta Ya/ ma Arumgimis mo tani biḡi is pini ka 'cesh mo ma 'peni mahan mo, ¹⁰ haali/ a'di 'kwarkunu mo ki:

A'di midi hash iman'doyu gwom piti mo mmoḡan gwo gom /e mo dhali mmoji /e mo,

¹¹ dhali,

E me'd buni mo tani uni mini 'de'k /e mo, isi ciki/ ki /e mina sho'k pini diki toḡosh apo/ wosh mo be.

¹² Dhala Yesus thoḡki a'di gwo mo ki: A'di okunu mo ki: /e mini dhalku/ ki pal Tapa Arumgimis pini mo. ¹³ Dhali ki tapa ma ruma 'cesh 'baarki mompal piti mo tani a'di yaki'd mo 'peni a'di mo ntagi embula 'borga/ mo be.

Yesus Teḡki Mii ma Tu'c Piti 'Pen mo

¹⁴ Dhala Yesus doḡki'd mo ka nyan'ko'd ki mom'bi'th gi Shi/in mo e Pany Jaliil mo dhali gwo gom a'di yaki'd ki lala'th mo eya ris bampa/ 'baar mo kun 'kon ki jin 'kam mo be. ¹⁵ Dhali a'di toḡki gwo mo e gu'b gi montul is buni mo dhali a'di karkin ma ris 'kwani 'baar ki ca mo.

Yesus A'di Waḡkunu mo e Pa Naasira mo

¹⁶ Dhali a'di pu'dki'd mo e Pa Naasira mo e mo jin thipkunu a'di mo. Dhali a'di yaki'd mo e gu'b jin tulu is mo, me'd miim piti jin miikina a'di mo, ka cim ma pesu/ mo. Dhali a'di doshki'd ki mis mo dhali deḡ gwo e mo. ¹⁷ Dhali a'di ḡikunu awarka/ gi gwo ma manḡi gwo ma

Arumgimis kadhamo/ jin ta'da Ishaya mo. A'di ḡa'dki'da warka/ mo dhali gam mo jin 'kwarkunu gwo nycine/ mo ki:

¹⁸ Shi/in gi Tapa a'di diki'da po/ aha/ mo, haali/ a'di 'koshki aha/ is ki monyca mo mmoḡi gwom 'boro'd mo gom uni gun hatha'ko'd mo.

A'di hashki aha/ mo mmobah eya tente/ mo mo jin 'cuḡu uni gwansan kun tana habuus mo, dhali mmoḡa'd uni e mo uni gun tana ja'da/ mo mmomish mo mo, dhali mmodhu uni gwansan ki 'kus mo, uni gun 'cwarkunu mo be,

¹⁹ mmobah eya tente/ yil jin kwanyu mo gom Tapa mo.

²⁰ Dhali a'di mu'thki'da warka/ mo dhali ḡi a'di ka nyan'ko'd mo e a'di jin doshki'd mo mmomii to mo dhali a'di ḡa'bki'da 'cesh mo. Dhali aris e gi 'kwani kun 'kon e gu'b gi montul is mo tani dhorothkina po/ a'di mo be. ²¹ Dhali a'di teḡki gwo 'pen mo dhali mmo'o uni gwo mo ki: Shwane/ Gwo ma Arumgimis yan jin 'kwarkunu mo tani a'di thimkunu mo e bwany'cem bum mo mmociḡ mo be. ²² Dhali aris 'kwani 'baar mo o gwo ki 'bore/ gom a'di mo dhali mer mo gom gwo ma 'the kun pikin mo 'peni 'twam piti mo. Dhali uni o gwo mo ki: A'di diki ta Ya/ ma Yuusup mo 'taa? ²³ Dhali a'di ki thoḡ uni gwo mo ki: Ka jin ḡana/ um mini thoḡ aha/ gwo mo 'peni gwoḡ gwar ka 'bi'th/e ki: /e jin tana hakiim mo tani waḡi is pini mo ma. Gwo jin ciḡa aman mo gom miim pini jin miikina /e mo e Paḡ Kapranahuum mo tani miyi a'di si'da/ mmahan mo e bampam piniḡ ḡana/ mo ma. ²⁴ Dhali a'di thoḡ uni gwo mo ki: Ka jin ḡana/ aha/ ona um gwo mo ki: amanḡi gwo ma Arumgimis kadhamoḡ kamu/ yisa mishu bu'th mo e bampam piniḡ ḡana/ mo. ²⁵ Dhali hili e gwoḡ ḡana/ mo tani aha/ toḡa um gwo mo ki up ka ris kun wuna ikath 'kokin mo ka ris e 'Kwani ma Israyiil mo ka tee ma Iliyya mo, ki momis dar ga sho'k mo ki yili kwara mo dhali ka ppe 'kupi pe'de/ mo dhali adhan te/ pu'dki'd mo apo/ mony'ceshi 'baar mo. ²⁶ Dhali Iliyya yisa hashkunu mo e jan tal 'deḡ kamu/ 'peni uni mo yisa, hili jasi e a'di jin di'd e Pan Sarpa mo e Bampa/ gi Pan Saydaa/ mo eya 'bom jin wun ma kath mo be. ²⁷ Dhali e mun mo tani 'kwani 'kon ka ris kun 'kosha monthus mo e 'Kwani ma Israyiil mo ka tee jin tan ma Aliisha amanḡi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo dhali jan 'deḡ kamu/ 'peni uni yisa dhelelki'd mo yisa, hili jasa Ni-maan gi Pan Suriyya mo be. ²⁸ Dhali ki uni ciḡki gwo yansan mo tani aris 'kwani gi gu'b gi montul isi 'baar mo 'tu'dkunu mo ka nyor mo be. ²⁹ Dhali uni cuki mis mo dhali kar a'di 'pen ka pije/ mo 'peni 'peḡkuman bampa/ mo dhali sus a'di mo eya liman 'twa/ wosh e mo jin nyan'kunu 'peḡkuman pam buni mo, ki uni mini 'taki bel a'di ka 'cesh ka lunḡu'b mo be. ³⁰ Hili mmoyaki-na a'di ki yampe mo e bwam uni mo tani a'di yaki'd mo.

Wathi/ jin Bu'thkin ma Rum Thus jin Nyo'o'd mo

³¹ Dhali a'di pu'dki'd ka lunḡu'b mo e Paḡ Kapranahu-um mo e 'peḡkuman pa gi Pany Jaliil mo. Dhali a'di ḡiki

uni gwo mo ka cima pesu/ mo be. ³² Dhali uni merkin gom gwony cim piti jin cina a'di ki moshirr mo be. ³³ Dhali e gu'b montul isi mun mo tani wathi/ diki'd jin ta'd ga rum thus jin nyo/o'd mo. Dhali a'di cuu gwo ka dhan 'twa/ jin caaca ki: ³⁴ Ahh. /e mini mii aman kata, Yesus gi Pa Naasira? /e pu'dkin mo mmo'ce'd am sho'k mo 'taa? Aha/ misha ki /e tana aja. /e ta jin 'de/ ma Arumgimis jin kogou mo. ³⁵ Hila Yesus kucurki a'di ki gwo mo mmo/o gwo mo ki: Ca'bi ki shwam mo, dhali piyi mo ma 'peni a'di mo. Dhali ka rum thus jin nyo/o'd bitki a'di a'cesh mo e bwam uni mo tani a'di piki'd ka pi-je/ mo 'peni bwam a'di mo. A'di diki mii to shiyi'da kamu/ gom a'di mo. ³⁶ Dhali aris uni 'baar mo merkin mo dhali dotu gwo ka rem 'kup mo ki: Gwo yan ta'da atinta mo? Haali/ ki moshirr mo dhali ki mom'bi'th mo tani a'di kanki'da rum thus kun nyo/on gwo mo dhali uni iikin ka piye/ mo be. ³⁷ Dhali gwo gom a'di yaki'd ka pi-je/ eya ris mo 'baar mo e bampa/ kun 'kon ki jin 'kam mo be.

Mo jin Waç ma Yesus Amar ma Simaan jin Ta'da 'Bomi mo

³⁸ Dhali a'di cuki mis mo dhali dhal gu'b gi montul is 'pen mo dhali ciç mo e gu'b ma Simaan mo. Dhali amar ma Simaan a'di 'ba'thki'd ki is jin 'batha'ba'th mo dhali uni nçapki a'di goma yim mo be. ³⁹ Dhali a'di doshki'd e 'kup ma yim mo dhali kucur 'ba'th ki gwo mo, dhali 'ba'th dhalki'da yim 'pen mo. Dhali ki jahanne/ ayim cu-ki mis mo dhali miiki uni to mo be.

Mo jin Waç ma Yesus 'Kwani ka Ris Mom'pimpili/ mo

⁴⁰ Dhali ka tente/ yaki jis mo tani aris uni gwansan kun tan gi tiya kun 'bathan ki 'ba'th ki she/ ki she/ mo tani uni kalki uni mo e a'di mo dhali a'di karki me'd piti apowa ris uni 'baar mo ka 'deçe/ 'deçe/ mo dhali waç uni mo be. ⁴¹ Wakan si'da/ arum thus pikin ka piye/ mo 'peni bwam uni ka ris mo mmocuu gwo mo ki: /e ta Ya/ ma Arumgimis mo. Dhali hili a'di kucurki uni ki gwo mo dhali a'di diki dhal uni bway mo mmowal 'twa/ mo haali/ uni mishkin ki a'di ta'da Kriçthos mo be.

Yesus A'di Yaki'd mo Mmotan Bampa/ mo Mmoçi Gwo mo

⁴² Dhali ki mo ta montee mo tani a'di yaki'd mo dhali ya mo e mo jin dar ki 'kwani mo. Dhali 'kwani nçap a'di mo dhali pu'd mo e a'di mo dhali uni ki non a'di mmoya mo 'peni uni mo be. ⁴³ Hili a'di o uni gwo mo ki: Aha/ mina mii çi gwom 'boro'd gom Bampa/ ma Arumgimis mo gom 'penkuman bampan tiya mo si'da/ haali/ aha/ hashkunu mo gom 'pemen yan mo be. ⁴⁴ Dhali a'di çiki gwo mo e gu'b gi montul is gi 'Kwani Yahuudiyya mo be.

Mo gi Budhu Dhan To Yi'de/ ka Ris mo

5 Ki 'kwani yap a'di ki is mo mmociç gwo ma Arumgimis mo tani a'di doshki'd ki mis mo eya al yi'de/ gi Pa Jannisaarat mo. ² Dhali a'di parki'da kur

yi'de/ e isu/ mo eya al mo. Hili imancesh to yi'de/ uni iikin ka piye/ mo 'peni uni mo dhali uni 'kokin mo mmo-lama 'thim buni mo be. ³ Dhali a'di seki'di bwam ma kur 'de/ mo a'di jin ta jim ma Simaan mo. A'di ki dotu a'di mo mmokar a'di 'pen ka piye/ mo ari is 'pena gap mo. Dhali a'di ca'bki'da 'cesh mo dhali tor 'kwani gwo mo 'peni bwam ma kur mo be. ⁴ Dhali ki a'di daçki gwo tor mo tani a'di ki owa Simaan gwo mo ki: Shorka kur e moç'kulu'd mo ma dhali dhala 'thim pini me'd ka 'cesh mo mmobu'th to mo. ⁵ Dhala Simaan thoç a'di gwo mo ki: Tapa, aman miikina tu'c ki mon'thiny ilu/ 'baar mo tani dhali am 'konaki bu'th toç kamu/ mo be. Dhali hili ki gwom pini mo tani aha/ mina dhala 'thi/ me'd ka 'cesh mo be. ⁶ Dhali ki uni miiki a'di yansan mo tani uni mushki to yi'de/ kun tana ris ka ris kagahara mo, dhali a'thim buni 'kokin mo mmodher bwa mo, ⁷ dhali uni wuçki uni e ki me'd mo uni gun miina tu'c eya kura kamu/ mo mmo/iyyu/ mo dhali mmowoth uni mo. Dhali uni pu'dkin mo dhali uni 'tu'dkina kuri su/ mo. Wakan açur murkina yi'de/ ilos mo be. ⁸ Hili ka Simaan Buçerus parki a'di e mo tani a'di bitki'd e 'kupa'dupun ma Yesus mo mmo/o gwo mo ki: Yaku/ mo 'peni aha/ mo ma haali/ aha/ tana wathi/ gi miinthus mo, ayy Tapa. ⁹ Haali/ a'di merki'd mo dhali aris uni gwahan kun nyaç 'ko ki a'di mo mmobu'th to yi'de/ kun kalkina uni mo. ¹⁰ Dhali wakan si'da/ aYakuub diki'd mo dhala Yohaana mo uni gun ta iya/ ma Sabadi uni gun nyaç to mii ka Simaan mo. Dhala Yesus ki owa Simaan gwo mo ki: Dhalku/ is ki ço/ mo ma. 'Peni shwane/ /e mini ta amancesh 'kwani ki gwo mo be. ¹¹ Dhali ki uni kalkina kur buni ka piye/ mo eya 'cesh mo tani uni dhalkina ris tom buni 'peni 'baar mo dhali baçh a'di nsho'k mo be.

Yesus A'di Dhelelki Wathi/ jin 'Kosha Monthus Is mo

¹² Ki a'di diki'd mo e 'penkuman bampaç kamu/ mo tani wathiç kamu/ diki'di mun jin tashkina monthus mo. Dhali ki a'di parki'da Yesus e mo tani a'di bitki bwam/em piti a'cesh mo dhali nçap a'di ki gwo mo ki: Tapa, waçki/ /e ona bwa mo tani /e mishi aha/ dhelel mo be. ¹³ Dhali a'di he'thki me'd piti mo dhali ta a'di is ki me'd mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ ona bwa mo be. Dheleli mo ma. Dhali ki jahanne/ monthus dhalki a'di 'pen mo be. ¹⁴ Dhali a'di kanki a'di gwo mo ki dhalku/ ki tor wathin 'deç kamu/ gwo mo. Hili yayi mo ma dhali tor is pini ka gasiis mo dhali çi to mo gom buçgwar is pini jin dhelelki'd mo me'd gwonçan jin kankin ma Musa mo haali/ a'di ta gwo jin nyo/a 'kwani mo be. ¹⁵ Dhali hili gwo yaki'd mo kagahara ka piye/ ki lala'th isi gom a'di mo, dhali awaambuhany 'kwani ka ris tulki is mo mmociç gwo 'peni a'di mo dhali ki uni minu waç mo 'peni 'ba'th buni ki she/ ki she/ mo. ¹⁶ Hili a'di sere'thki'd bway bwaasho mo dhali 'tho mo be.

Yesus A'di Waçki Wathi/ jin Mutta/ Is Is mo

¹⁷ Dhali 'peni bwam ma cim 'de/ gwansan mo tani me'd jin çikina a'di gwo mo tani 'Kwani Parisiyyin 'kokin mo dhali imançor gwonçan jin çinu mo 'kokin ki 'dishe/

mo, uni gun pu'dkin mo 'peni aris bampa/ 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo 'peni Pany Jaliil mo dhali 'peni Pa Yahu-udiyya mo dhali 'peni Pa Urushaliim mo dhali mom'bi'th gi Tapa diki'da po/ a'di mo mmowaṇa waṇ mo be. ¹⁸ Dhali hili mo mō ma, 'kwani 'kokin mo mmo-han wathiṇ kamu/ ka ci i e mo, a'di jin muṭṭa/ is mo. Dhali uni ṇapki bway mo mmoḡal a'di bway bwaṇ gu'b mo dhali mmo'thi a'di mbwambor ma Yesus mo tani ¹⁹ hili uni 'koki gam bway mo mmoḡal a'di mo haali/ abuhany 'kwani caaca mo tani uni seki 'kuṅgu'b mo dhali uni ki thul a'di ka 'cesh ka cim piti i e mo ki embul shu'd e 'kuṅgu'b mo eya galany 'kwani mbwambor ma Yesus mo. ²⁰ Dhali ki a'di parki moṅgam gwo is buni e mo tani a'di o uni gwo mo ki: Wathi/, miinthus pini dhalkunu /e 'pen mo be. ²¹ Dhali iman'kwar to dhali 'Kwani Parisiyiin telki gwo 'pen mo mmodotṅ gwo mo ki: Wathi/ yan ta'da ja sa/ jin walki gwo sor kan mo? Ka-ja a'di mishi dhal 'kwani miinthus buni 'pen mo? Hili jasi Arumgimis a'di 'de/ mo be. ²² Ka Yesus nyiṭhki'd e gwondotṅ buni mo tani a'di thoḡki uni gwo mo ki: Atinta idotṅkina um gwo eya dum bum kan mo? ²³ Mii jana i'ka'da mii mo, mmo/o gwo mo ki: Miinthus pini dhalkunu /e 'pen mo, walla mmo/o ki: Cuyi mis mo dhali ya ki sho'k mo? ²⁴ Hili ki um mini mish mo mo ki Ya/ gi 'Kwani ta gi moshirr mo e mony'cesh mo mmog-wam miinthus gi 'kwani mo be – a'di ki o wathi/ jin muṭṭa/ is gwo mo ki: Aha/ ona /e ki: Cuyi mis mo ma dhali 'deka cim pini dhali yayi bway pa mo. ²⁵ Dhali ki jahanne/ a'di cuki mis mo mbwambori uni mo dhali a'di ki bu'th a'di jin ishkina a'di 'ko'di cine/ mo dhali ya bway pa mo mmokara Arumgimis ki ca mo be. ²⁶ Dhali momer bu'th uni 'baar mo dhali uni karkina Arumgimis ki ca mo dhali uni 'tu'dkunu mo ki moṅḡo/ is mo mmo/o gwo mo ki: Ana mishkina to gun daḡa uli is mo shwane/.

Yesus Yuḡki'da Lawi mo

²⁷ 'Ko'di mii yansan mo tani a'di yaki'd ka piṇe/ mo dhali para mantera thulpa/ e mo. Gway piti yuḡu ka Lawi mo. A'di ṇa'bkid mō e mo jin tera a'diya thulpa/ mo. Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Baṭṭhi aha/ m'pen mo ma. ²⁸ Dhali a'di dhalki'da aris tom piti 'peni 'baar mo dhali cu mis mo dhali baṭṭh a'di isho'k mo be.

²⁹ Dhali Lawi ki miya dhana yuḡ caaca gom a'di e gu'b piti mo be. Dhali a'di nyaḡki ṇa'b ki imantera thulpa/ ka ris mo dhali kun tiya si'da/ kun nyaḡki 'kowa tharabeesa nyaḡki uni mo be. ³⁰ Dhali 'Kwani Parisiyiin dhali iman'kwar tom buni miikina gumgum apo/ iman-ciḡ a'di gwo mo mmo/o gwo mo ki: Atinta shwana /e to nyaḡki 'kwani gun ta imantera thulpa/ mo dhali nyaḡki 'kwani gun ta imanmii miinthus kaṇ mo? ³¹ Dhala Yesus thoḡki uni gwo mo ki: Uni gwansan kun 'bora is mo tani uni mini mii 'koki mii ta ga hakiim mo, hili uni gwansan kun 'ba'thkin mo be. ³² Aha/ dinaki yayu/ mo mmoyuḡ 'kwani gun mii miinḡar/e mo hili mmoyuḡ uni gun mii miinthus mo mmorica du is mo be.

Gwondotṅ jin Dotu mo gom To jin Ga/u mo

³³ Dhali uni thoḡ a'di gwo mo ki: Imanciḡa Yohaana gwo uni ga/i to mo me'd ka ris mo dhali uni 'thokin mo dhali wakan miina imanciḡ 'Kwani Parisiyiin gwo mo si'da/. Hili kum pini uni shwaki to mo dhali pi to mo.

³⁴ Dhala Yesus ki thoḡ uni gwo mo ki: Mina umi dhu yilkina/ kun yuḡu mo e momimash ga/ to mo ka yiha/ ki wathinyaṇa'b di'd e bwam uni mo 'taa? ³⁵ Atee midi pu'du/ mo ki wathinyaṇa'b susu mo ka piṇe/ 'peni uni mo tani dhali yan'ko'd uni ki ga/ to mo ka tee yansan mo be. ³⁶ A'di ki ṭor uni gwo mo ki gwom 'bi'th/e si'da/ ki: Wathin 'deṇ kamu/ diki dher burrinyen this mo dhali 'dap a'di apo/ burrinyen dhamo/ mo. Waḡki/ a'di miid kan mo tani a'di midi dher jin this bwa mo dhali sharkin burrinyen this midi diki gam me'd ki jin dhamo/ mo be. ³⁷ Dhali wathin 'deṇ kamu/ si'da/ diki kar yimana mura'th this apo/ yimana mura'th ḡucaṇa dhamo/ mo. Waḡki/ a'di miid kan mo tani yimana mura'th this midi 'twaḡ ḡucaṇ i e mo dhali a'di midi gaṇa sho mo dhali ḡucaṇ minu 'ce'd sho'k mo be. ³⁸ Hili yimana mura'th this minu mii kar mo e ḡucaṇ this mo be. ³⁹ Dhali wathiṇ kamu/ yisa di'da jin ona bwa mmopi yimana mura'th this mo 'ko'di a'di ki pi jin dhamo/ mo, haali/ a'di o gwo mo ki: Jin dhamo/ a'di 'bora'bor mo be.

Imanciḡ Gwo Uni 'Ce'dki Pos ka Cim ma Pesu/ mo be

6 Ka cim ma pesu/ mo tani ki a'di yaki'd ki tur mo e bwam bunto mo tani imanciḡ a'di gwo uni 'ce'dki to mo dhali uni ki 'ka emen pos bunyana tiya mo mmomu/ uni ki me'd buni mo. ² Hili 'Kwani Parisiyiina tiya o gwo mo ki: Atinta imiina um a'di jin nona gwonḡan ma cim ma pesu/ kan mo? ³ Dhala Yesus thoḡ uni gwo mo ki: 'Kona um ki deṇ gwo ma Dawuu'd e mo 'taa? Ki a'di 'kosha ṭe/ mo tani a'di dhali uni gwansan kun nyaḡki 'ko ki a'di mo tani ⁴ a'di ciḡki gu'b ma Arumgimis mo dhali bu'th maa gi buṇḡkus ma Arumgimis mo dhali shwa a'di mo, a'di jin diki ta gwonḡan gom maa gom 'kwanin tiya mo hili jasi gom igasiis uni ishwa a'di uni 'cena mo be. Dhali a'di ki ḡi uni gwansan gun nyaḡki 'ko ki a'di mo be. ⁵ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Ya/ gi 'Kwani a'di ta Tapa ka cim ma pesu/ mo be.

Wathi/ jin ḡutha Me'd Guṇkuru/ mo be

⁶ Dhali ka cim ma pesuṇ kamu/ mo tani ki a'di ciḡki gu'b gi montul is buni mo tani dhali ṭor gwo mo tani wathiṇ kamu/ diki'd mmun jin ḡutha me'da bim poros piti guṇkuru/ mo. ⁷ Dhali iman'kwar to dhali 'Kwani Parisiyiin timki a'di mo mmopar e mo waḡki/ a'di midi waṇa waṇ ka cim ma pesu/ mo. Wakan ki uni mini 'taki gam bway mo mmo'ce'd a'di gwo apo/ mo be. ⁸ Hili a'di mishki gwom buni kun kuluma uni ibwa mo dhali a'di ki o wathi/ jin ḡutha me'd guṇkuru/ gwo mo ki: Yayu/ mo ma, dhali doshi imahan mo. Dhali a'di cu mis mo dhali dosh mmatṭaan mo be. ⁹ Dhali Yesus ki o uni gwo

mo ki: Aha/ doṭa um gwo mo, a'di diki ta gwoṅkan ka cim ma pesu/ mmomii miim 'boro'd mo 'taa? walla mmomii tonthus mo? walla mmowoṭṭha/ woṭṭi kar ki e mo? walla mmo'ce'da 'ce'd sho'k mo? ¹⁰ Dhali a'di 'karki uni 'baar mo ki e mo dhali o a'di gwo mo ki: Hethi me'd pini mo ma. Dhali a'di miiki a'di mo wakan dhali me'd piti 'borki'd mo be. ¹¹ Hili uni 'tu'dkunu mo ka c̄inṭhar mo dhali uni o gwo ka rem 'kup gom to jin mina uni 'taki miia Yesus mo be.

Yesus Kwanyki Uniṅ 'Kume'd I'ce'dka Su/ mo

¹² Dhali ka tee gwansan mo tani a'di yakid mo e moṅ'kuwosh mo dhali 'tho mo. Dhali ki mon'thinyi 'baar mo tani a'di rashki 'tho mo eya Arumgimis mo be. ¹³ Dhali ki mo ta montee mo tani a'di yuḱki imanciḱ a'di gwo mo dhali kwany uni 'peni bwam uniṅ 'kume'd i'ce'dka su/ mo uni gun yuḱkina a'di gway ki uni gun dhunu ki she/ mo: ¹⁴ Simaan jin yuḱa a'di gway ka Buṭerus mo, dhala Andaraawus jin ta'da kam piti mo, dhala Yakuub mo dhala Yohaana mo dhala P̄ilibbus mo dhala Bartulamaawus mo ¹⁵ dhala Matta mo dhala Tu-uma mo dhala Yakuub jin ta ya/ ma Halpa mo, dhala Simaan a'di jin yuḱu gway ka El Ghayuur mo, ¹⁶ dhala Yahuusa jin ta ya/ ma Yakuub mo dhala Yahuusa Iskariyuuti mo a'di jin warki'd ka man'ciṭṭh a'di is ki gwo mo be.

Yesus Miiki Dhan To jin Caaca goma Waambuhany 'Kwani mo

¹⁷ Dhali a'di thulki'd ka luṅgu'b mo nyaḱki uni mo dhali dosh e momba'da'd mo nyaḱka waambuhany 'kwani kun ciḱ a'di gwo mo dhali abuhany 'kwani ka ris caaca 'peni Pa Yahuudiyya mo dhali Pa Urushaliim mo dhali bampa/ kun 'kon e yana gap gi Pan Sur mo dhali e Pan Saydaa/ mo. Uni pu'dkin mo mmociḱ gwo 'peni a'di mo ki uni minu waḱ mo 'peni 'ba'th kun 'koshki uni mo be. ¹⁸ Dhali uni gwansan kun 'kokunu mo mmoṭo'c bwa ka rum thus kun nyo/on mo tani uni waḱkunu mo be. ¹⁹ Dhali awaambuhany 'kwani ṅapki a'di mo mmota a'di is ki me'd mo haali/ mom'bi'th yakid mo 'peni a'di mo dhali a'di waḱki uni 'baar mo be.

Mom'bor Mii dhala Wayyi mo

²⁰ Dhali a'di 'de'kki em piti ki mis mo apo/ imanciḱ a'di gwo mo dhali o gwo mo ki:

Mom'bor mii gom um gun hatha'ko'd mo haali/ 'peṅkuman bampam bum jin tana um mo tani a'di ta ji ma Arumgimis mo be.

²¹ Mom'bor mii gom um gun 'kosha ṭe/ shwane/ mo haali/ um minu kap mo be.

Mom'bor mii gom um gun gwokin mo shwane/ haali/ um mini pe'th mo be.

²² Mom'bor mii gom um ki 'kwani shi/i um i e mo dhali ki uni mini kwa'th um mo dhali waḱ um mo dhali ṭa'k gway bum mo me'd tonthus gom gway gi Ya/ gi 'Kwani mo.

²³ Kunyi bwa mo ma ka tee caan mo dhali iiyi i mis mo gom bwam 'borga/ mo haali/ hili mo mo ma, adhan tom bum kun ish kumma/ mo tani uni 'kon mo e momis mo be, haali/ wakan miikina ibabam buni mo gom imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo be.

²⁴ Hili wayyi e um mo kun ta pa ki pa mo haali/ um bu'thki momalas bum mo.

²⁵ Wayyi e um kun 'tu'du/ mo shwane/ haali/ um mina ṭe/ i'kosh mo.

Wayyi e um mo kun pe'thkin mo shwane/ haali/ um mini ko mo ki kony jabu'th mo mmomiya c̄inṭhar mo.

²⁶ Wayyi e um mo, ka ris 'kwani 'baar mo mini o gwom 'boro'd gom um mo haali/ wakan miikina ibabam buni mo si'da/ gom imanci gwonthus mo be.

Mo/en gom Uni gun Ta 'Kup mo

²⁷ Hili aha/ ona um gwo mo um gun ciḱ gwo mo ki: Eni uni gwansan kun ta 'kup ki um mo ma. Miiyi ki 'bore/ gom uni gwansan kun shi/i um i e mo. ²⁸ 'Bori uni gwansan mii mo ma kun jee um mo. 'Thoyi gom uni gwansan kun sorki um mo ma. ²⁹ E a'di jin dori /e mo e 'peshe/ mo tani tu'kki a'di 'pesheṅ kamu/ si'da/ mo, dhali 'peni a'di jin gu /e burriyem po/ mo tani dhalku/ ki non a'di ki burriyem bwaman si'da/ mo. ³⁰ C̄ika ris 'kwani 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ to mo ma kun doṭki to 'peni /e mo dhali 'peni a'di jin kalki tom pini mo tani dhalku/ ki doṭ uni ka nyan'ko'd mo doḱ/e. ³¹ Dhali me'd jin ona bwa um mo jin mina 'kwani mii to ki 'bore/ gom um mo tani, miiyi a'di wakan si'da/ mo ma gom uni mo.

³² Waḱki/ um uni gwansan kun eni um mo tani um minu o gwo maṅ kata mo 'te/? Haali/ me'd uni gwansan kun miiki miinthus mo tani uni enki uni gwansan kun enki uni mo be. ³³ Dhali waḱki/ um miin ki 'bore/ gom uni gwansan kun mii ki 'bore/ gom um mo tani um minu o gwo maṅ kata mo 'te/? Haali/ me'd imanmii miinthus mo uni mii a'di jin nyaḱka'd kan mo be. ³⁴ Dhali waḱki/ um wan to e ki 'kwani gwansan mo tani 'peni uni kun tana uma 'teṅ kape/ mo mmobu'th to mo tani um minu o gwo maṅ kata mo 'te/? Me'd imanmii miinthus mo uni wanki to e ki imanmii miinthus mo tani uni ki bu'th a'di jin nyaḱa she/ kan doḱ/e mo. ³⁵ Hili eni uni gwansan kun ta 'kup ki um mo ma dhali miiyi ki 'bore/ gom uni mo dhali wani to e mo mmo'koki ḱor toṅ kamu/ mmodoku/ um ka nyan'ko'd mo, dhali tom bum kun ish kumma/ mini eḱa/ eḱ mo dhali um mini ta iya/ gi a'di jin Cayaa/ e ki Ca mo, haali/ a'di miid ki mo/en gom uni gwansan kun dar ga nyny-ca/ mo dhali kun tana ham 'kus ka ham 'kus mo. ³⁶ Wari ki imanmiimii mo ma, me'da Babam bum a'di ta'da manmiimii mo be.

Mmodwall kun Tiya Gwo mo

³⁷ Dhalku/ ki c̄inṭha c̄inṭh mo ma dhali um minu 'ko-ki c̄inṭh si'da/ mo. Dhalka waḱ ki waḱ mo ma dhali um minu 'koki waḱ mo be. Dhalki markin 'kwani 'pen mo ma dhali um minu dhal markin 'pen mo be. ³⁸ C̄iyi to

mo ma dhali a'di minu ci um mo be, tombar tom 'boro'd jin shomu is mo tani uni shekemkini montal 'de/ mo mmo'tu'd mo mmogaça 'cesh mo dhali uni minu dhu 'ko'da 'dupun bum mo. Haali/ to jin bara um mmoçi mo tani mini ta tom bum kun baru um ka nyan'ko'd mo be.

³⁹ A'di si'da/ ki tor uni gwo ki gwom 'bi'th/e mo mmo/o gwo mo ki: Mina wathiny ja'da/ mish sus wathiny ja'da/ mo 'taa? Mina uni su/ 'koki ta'k mo e bwany jis mo 'taa? ⁴⁰ Amanciğ gwo yisa ica'd ka manțor a'di gwo mo yisa hili aris 'kwani 'baar mo ka 'dețe/ 'dețe/ ki uni bu'thki gwontori 'baar mo tani uni mina e wa ka manțor uni gwo mo be. ⁴¹ Atinta ihilkina /e businyan to i e ma kam pini mo, ihili /e diki hil aça'dum jin di'd e em piniñ gana/ mo? ⁴² Walla atinta imina /e i/ owa kan gwo mo ki: Akam pema, dhalki aha/ guna /e businyan to caan jin di /e i e mo? ki /e ki is pini diki hila ka'dum caan jin di /e i e mo? ⁴³ Haali/ a'di enki kal bana mo dhali a'di nyan'ki ana gu'b gi montul is bana mo be. ⁴⁴ Dhala Yesus yaki'd mo nyaçki uni mo. Ki a'di diki si'd pa is mo naskina/ tani amancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd hashki imugum piti e a'di mo mmo/o a'di gwo mo ki: Tapa, dhalku/ ki mur is pini mo ma haali/ aha/ tana ji gi ha me'd mo yisa jin mina /e yayu/ eya galgin gu'b pem mo. ⁴⁵ Wakan aha/ dinaki tosh ki aha/ tana ji gi ha me'd mo mmoyayu/ i /e mo. Hili oyi gwo mo ma dhali dhalki ciñkinam pem minu waç mo. ⁴⁶ Haali/ aha/ tana wathi/ jin karkunu 'ko'd e moshirr mo dhali i/askar 'koni me'd pem mo dhali aha/ okina jan 'deñ kamu/ gwo mo ki: Yaku/ mo ma tani, dhali a'di yaki'd mo be, dhali e jañ kamu/ ki: Yayu/ mo ma tani, dhali a'di yaki'd mo be. Dhali e ciñkinam pem mo tani ki: Miiyi to yansan mo ma tani, dhali a'di miiki a'di mo be. ⁴⁷ Ka Yesus ciçki gwo yansan mo tani a'di merki'd mo gom a'di mo dhali a'di ki tuka bor mo dhali owa waambuhany 'kwani gwo mo kun bañhi a'di nsho'k mo ki: Aha/ tora um gwo mo ki aha/ dinaki gam jan 'deñ kamu/ e 'Kwani ma Israyiil jin ta'd gi mongam gwo is jin wakansan mo be. ⁴⁸ Dhali uni gwansan kun hashkunu mo tani uni doçki bway pa mo ka nyan'ko'd mo tani uni gamki ciñkina/ 'borkina is mo be.

Aris Cwa Uni Mishu ki Maman Buni mo be

⁴³ Haali/ cwam 'boro'da kamu/ yisa di'da jin dhothi maman kun shi/ashi/ mo, walla wakan si'da/ cwa shig-ga/ mol maman dho'th kun 'kunya'kuny mo be. ⁴⁴ Haali/ aris cwa 'baar mo ka 'dețe/ 'dețe/ mo uni mishu ki maman buniñ gana/ mo. Haali/ mamana pu/ 'konuki ho mo 'pena 'de/ mo walla amura'th si'da/ 'konuki ho mo 'pena buyy mo be. ⁴⁵ Wathim 'boro'd jin ish to kumma/ jin 'boro'd eya dum piti mo tani wagaski tom 'boro'd mo dhali wathin thus jin isha tonthus kum-ma/ mo eya du mo tani a'di wagaski tonthus mo, haali/ 'peni mo jin isha to ka entus eya du mo tani 'twa/ a'di iciki gwo ka piye/ mo be.

Monça'b jin Ka'bu Isu/ mo be

⁴⁶ Atinta yuça um aha/ ki Tapa, Tapa mo? dhali 'koki mii to gun torca/ um mo? ⁴⁷ Aris 'kwani 'baar mo ka 'dețe/ 'dețe/ kun iiyini aha/ mo dhali ciç gwom pem mo dhali mii uni mo tani aha/ mina tor um gwo a'di jin wana e cikise/ mo be. ⁴⁸ A'di wana e ki wathi/ jin nyan'ki gu'b mo, a'di ki cwany jis mo dhali a'di ki kar monça'b apo/ wosh mo dhali ka dhana gannu/ yi'de/ cuki mis mo tani dhali ki yi'de/ gaçki'da po/ gu'b mo tani dhali a'di mol a'di yikin is mo haali/ a'di nyan'kunu ki nyan' gana/ mo be. ⁴⁹ Hili a'di jin ciç gwo mo dhali diki mii uni mo tani a'di wana e ki wathi/ jin nyan' gu'ba 'cesh 'te/ ki dar gi monça'b mo dhali ki yi'de/ gaçki'd mo tani dhali ki jahanne/ a'di biçki'd mo dhali dhana barr caan jin shinu is mo e gu'b caan mo tani caaca mo be.

Ciñkina/ ma Mancil ma Askar Iss 'Kwanim Pa Imudhe'd jin Waçkunu mo

7 'Ko'di a'di 'baarki'da ris gwom piti jin okina a'di mo e bwany'ceñ 'kwani kun ciç gwo mo tani a'di ciçki'd

mo e Pañ Kapranahuum mo. ² Dhala mancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd mo a'di ta'd gi ciñkina/ jin kara a'di ki jin ña/ mo tani a'di 'ba'thki'd mo dhali 'disha 'twa/ mmowu mo be. ³ Dhali ki a'di ciçki gwo goma Yesus mo tani a'di hashki a'di 'kwaniñ gwanyjaça/ gi 'Kwani Yahuuda/ mo mmodot a'di mo mmoyayu/ mo dhali mmowaç ciñkinam piti mo be. ⁴ Dhali ki uni pu'dkina Yesus mo tani uni ñapki a'di mo mmodi'b a'di is ki gwo mo mmo/o gwo mo ki: A'di ha me'd ki /e mini mii to yansan gom a'di mo be ⁵ haali/ a'di enki kal bana mo dhali a'di nyan'ki ana gu'b gi montul is bana mo be. ⁶ Dhala Yesus yaki'd mo nyaçki uni mo. Ki a'di diki si'd pa is mo naskina/ tani amancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd hashki imugum piti e a'di mo mmo/o a'di gwo mo ki: Tapa, dhalku/ ki mur is pini mo ma haali/ aha/ tana ji gi ha me'd mo yisa jin mina /e yayu/ eya galgin gu'b pem mo. ⁷ Wakan aha/ dinaki tosh ki aha/ tana ji gi ha me'd mo mmoyayu/ i /e mo. Hili oyi gwo mo ma dhali dhalki ciñkinam pem minu waç mo. ⁸ Haali/ aha/ tana wathi/ jin karkunu 'ko'd e moshirr mo dhali i/askar 'koni me'd pem mo dhali aha/ okina jan 'deñ kamu/ gwo mo ki: Yaku/ mo ma tani, dhali a'di yaki'd mo be, dhali e jañ kamu/ ki: Yayu/ mo ma tani, dhali a'di yaki'd mo be. Dhali e ciñkinam pem mo tani ki: Miiyi to yansan mo ma tani, dhali a'di miiki a'di mo be. ⁹ Ka Yesus ciçki gwo yansan mo tani a'di merki'd mo gom a'di mo dhali a'di ki tuka bor mo dhali owa waambuhany 'kwani gwo mo kun bañhi a'di nsho'k mo ki: Aha/ tora um gwo mo ki aha/ dinaki gam jan 'deñ kamu/ e 'Kwani ma Israyiil jin ta'd gi mongam gwo is jin wakansan mo be. ¹⁰ Dhali uni gwansan kun hashkunu mo tani uni doçki bway pa mo ka nyan'ko'd mo tani uni gamki ciñkina/ 'borkina is mo be.

Yesus 'De'kki Ya/ ma 'Bom jin Wun ma Kañhim Piti mo e Pa Nayiin mo

¹¹ Yan'ko'd ki 'dishe/ mo tani a'di yaki'd mo e 'penku-man bampa/ jin yuku ka Naayiin mo dhali nyaçki imanciğ a'di gwo mo dhali awaambuhany 'kwani caaca kagahara mo nyaçki ii ki a'di mo be. ¹² Ki a'di 'dishki 'twan'kala goñ 'penkuman bampa/ is mo tani hili mo mo ma, wathiñ kamu/ jin wuki'd mo a'di ka'kunu ka pi-je/ mo a'di ta jasi ya/ tal 'deñ gana/ jin di'di kum mo dhala yim a'di wun ma kañ mo. Dhali adhana buhany 'kwani caaca mo 'peni 'penkuman bampa/ nyaçki 'ko ka yim mo be. ¹³ Dhali ki Tapa parki'da yim e mo tani a'di hilki'da hil ka 'thime/ apowa yim mo dhali owa yim gwo mo ki: Dhalku/ ki ko mo ma. ¹⁴ Dhali a'di pu'dki'd mo dhali ta aciny jwa is ki me'd mo dhali uni gun hankina ci mo tani doshkin naskina/ mo. Dhali a'di ki o gwo mo ki: Wathin dhuru'c, aha/ ona /e gwo mo ki: Cuyi mis mo ma.

¹⁵ Dhali wathi/ jin wuki'd mo tani ca'bki'd ki mis mo be dhali a'di telki gwo 'pen mo mmowal 'twa/ mo. Dhali a'di ki ci a'di ki kum mo be. ¹⁶ Dhali monço/ is bu'th uni 'baar mo dhali uni karkina Arumgimis ki ca mo mmo/o gwo mo ki: Adhana mançi gwo ma Arumgimis a'di cukunu mo e bwam ana mo! Dhali, Arumgimis a'di bu-

ki'd e 'kwanim piti mo be! ¹⁷ Dhali gwo yansan gom a'di mo tani a'di yaki'd ki lala'th mo e bampa/ gi 'Kwani Yahuudiyya 'baar mo dhali eya ris bampa/ kun 'kon ka kukul is mo be.

Imanhashu mo 'Pena Yohaana mo jin Ta'da Manmiiya Mii ki Yi'de/ mo

¹⁸ Dhali imanci'ka Yohaana gwo uni torki a'di gwo mo goma ris to gwansan mo be. ¹⁹ Dhala Yohaana yu'kki imanci'k gwom piti isu/ mo mmohash uni mo e Tapa mo mmo/o gwo mo ki: A/e ta a'di jin midi yayu/ mo 'taa? Walla aman mina hil jar' kamu/ mo? ²⁰ Dhali ki 'kwani pu'dkin mo e a'di mo tani uni o a'di gwo mo ki: Yohaana jin ta'da manmiiya mii ki yi'de/ mo tani a'di hashki am i /e mo mmo/o gwo mo ki: A/e ta a'di jin mi-di pu'du/ mo 'taa? walla aman mina hil jar' kamu/ mo? ²¹ Dhali e mo caan mo tani a'di wa'ki 'kwani ka ris mo kun 'kosha 'ba'th mo dhali kun doru ki isa nyor mo dhali ka rum thus kun nyo/on mo dhali 'kwaniny ja'da/ ka ris wo'th'kina a'di mo mmomish mo mo be. ²² Dhali a'di ki tho'k uni gwo mo ki: Iiku/ mo ma dhali t'ora Yohaana gwo mo gom to kun parkina um e mo dhali cik' mo be ki 'kwani kun tana ja'da/ mo bu'thki momish mom buni mo dhali 'kwani kun ta njwol mo tani iin ki sho'k mo dhali uni gun 'kosha monthus mo tani dhelelkunu is mo be dhali uni kun tana 'diye/ mo tani cik'ki gwo mo dhali uni gun wukin mo tani cukunu mis mo dhali uni kun hatha'ko'd mo tani tanki gwom 'boro'd jin cikunu uni mo be. ²³ Dhali mom'bor mii gom a'di jin diki gam to jin kol a'di mo e aha/ mo be.

²⁴ Ki 'kwani kun hash ma Yohaana iikin mo tani a'di tel-ki gwo 'pen mo mmo/owa waambuhany 'kwani gwo mo isi gwo goma Yohaana mo ki: Atinta i/iikina um ka pije/ mo e mombwaasho mo mmohil mo? Apil jin yi'kinkina 'tham is mo 'taa? ²⁵ Atinta i/iikina um ka pije/ mo mmopar e mo? Wathi/ jin hithi burri'nye/ jin na'bu-la/ na'bul mo 'taa? Hili mo mo ma uni gwansan kun 'kokin mo mmohi'th burri'nyeny jaro/ jaro/ mo dhali mmo'ko 'kom 'penkapan mo tani uni 'kon mo e gu'b ma mali'k mo be. ²⁶ Atinta i/iikina um ka pije/ mo mmopar e mo? Aman'ci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo 'taa? Nye, aha/ t'ora um gwo mo dhali amanbola man'ci gwo ma Arumgimis kadhamo/ e mo. ²⁷ A'di yansan ta a'di jin 'kwarkunu gwo mo ki:

Hili mo mo ma. Aha/ hashkina agum bway pem ntwa/ a/ e jis/em pini mo,

a'di jin midi thoson bway pini ntwa/a/ gom /e mo be. ²⁸ Aha/ t'ora um gwo mo ki: E bwaman uni gwansan kun dhodhu mo e bwam up mo tani jan tal 'de'j kamu/ yisa di'da jin ca'd jin bolki'da Yohaana e mo hili isi ciki/ a'di jin pisi'd mo e Bampa/ ma Arumgimis mo tani a'di i/ek'ki'd ki a'di mo be. ²⁹ (Ki uni cik'ki gwo gwansan mo tani aris 'kwani 'baar mo dhali imantera thulpa/ karkina Arumgimis ki a'di jin ta jar' kar/e mo mmomiikunu uni ki yi'de/ mo ki mii yi'de/ jin miikin ma Yohaana mo be. ³⁰ Hili 'Kwani Parisiyiin dhali imanmisha jo'd gwo mo tani uni ki puu gwo jin di'da Arumgimis mbwa mo

gom is buni mo mmo'koki miiya mii ki yi'de/ ki a'di mo be.)

³¹ 'Kwani ma nya'kum yil gwansan mo tani miga/ dhu uni ka par 'ban kata mo? Uni wana e kata mo? ³² Uni wana e ki u'ci gun 'kon mo e mo ma suug mo dhali yu'ka yu'k ka rem 'kup mo ki:

Am pina athele/ gom um mo dhali um 'koki sa mo be.

Am gwona mo mmomiiya cinthar mo tani dhali um 'koki ko ki kony jwa mo.

³³ Haala Yohaana jin ta'da manmii ki yi'de/ a'di pu'dki'd mo mmodiki shwa ton'te/ mo dhali mmodiki pi yimana mura'th jin ka/u ki njah njah mo dhali um o gwo mo ki: A'di ta'd ga ruma 'cesh mo be. ³⁴ Ya/ gi 'Kwani a'di pu'dki'd mo dhali shwa to mo dhali pi to mo dhali um o gwo mo ki: Hili mo mo ma. Amanshwana te/ anyor mo dhali aman'kosh ma su mo. A'di jin ta'da mugu gi iman-tera thulpa/ mo dhali imanmii miinthus mo. ³⁵ Hili moyu'k a'di karu ka kar/e mo ki u'ci ma yimi 'baar mo be.

Yesus A'di Di'd e Gu'b gi wathim Parisi jin Yu'ku ka Simaan mo

³⁶ Wathi/ 'de'j kamu/ 'peni 'Kwani Parisiyiin a'di dot'ki a'di mo mmonyak to shwa ki a'di mo dhali a'di cik'ki gu'b gi Wathim Parisi mo dhali a'di ca'bki'da tharabeesa mo be. ³⁷ Dhali hili mo mo ma, a'boma kamu/ 'peni 'pen'kuman bampa/ yan mo a'di ta'da manmii miinthus mo. Ka yim da/arki gwo ki a'di ca'bki'da tharabeesa gi gu'b gi Wathim Parisi mo tani a'di guyi'd tura'j gasaas jin ta gi kush jin din ma yina 'borga/ mo. ³⁸ Dhali a'di ki doshi bwampo/ a'di isho'k piti mo. A'di ki ko mo. A'di ki tel mii 'pen mo mmoli/ a'di sho'k ki jabu'th em piti mo dhali a'di ki shumut' uni ka mur 'kup ma yim mo dhali a'di ki pi sho'k piti 'twa/ mo dhali a'di ki 'kosh uni ka yina 'borga/ mo be. ³⁹ Dhali ki Wathim Parisi jin yu'kki a'di mo parki a'di e mo tani a'di o gwo e is piti mo ki: Wa'ki/ wathi/ yan ta'da aman'ci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo tani a'di midi 'taki nyi'th mo mo ka 'bom yansan si'da/ ta'da 'bom jana mo jin taki a'di is is ki me'd mo haala yim ta'da manmii miinthus mo be. ⁴⁰ Dhala Yesus tho'ki gwo mo dhali o a'di gwo mo ki: Simaan, aha/ tana gi gwo'j kamu/ mo mmo/o /e mo. Dhali a'di ki tho'k a'di gwo mo ki: Katinta mo Man'tor Gwo mo? ⁴¹ Wathin 'de'j kamu/ ta'd gi 'kwani su/ mo kun 'kon ma mure/ m'ba/ mo. Jan 'de/ din ma mure/ ma riyaal † iss 'kwanimpa ka karpaci 'ba/ mo dhali jamu/ ka riyaal †† iss wathimpa mmota iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo. ⁴² Ki uni mol to ci ka nyan'ko'd mo tani a'di ki dhal uni su/ 'pen mo ka mure/ i'ba/ mo. Shwane/ jana 'peni bwam uni midi en a'di ki nyanye/ mo? ⁴³ Simaan tho'k a'di gwo mo ki: Jan 'de/ jin toshka/ mo ki a'di jin dhalkunu amure/ 'pen mo ki nyanye/ mo. Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: /e o gwo ki 'bore/ mo be. ⁴⁴ Yan'ko'd a'di ki tu'k 'kup ka 'bom mo dhali owa Simaan gwo mo ki: /e mi'sh'kina 'bom yansan mo 'taa? Aha/ cik'kina gu'b pini mo tani dhali /e diki ci aha/ yi'de'j kamu/ mo ki sule/ mo gom sho'k pem mo. Hila

† (b) tultumiyya †† (c) talatiin

yim a'di ki li/ aha/ sho'k pem ki jabu'th em piti mo dhali shumut uni ka mur 'kup piti mo be. ⁴⁵ /e diki ci aha/ mompi 'twa/ ki sule/ mo. Hili 'pena tee ki aha/ pu'dkina mo tani ayim diki daq mo mmopi sho'k pem ki 'twa/ mo be. ⁴⁶ /e diki 'koshaa/ 'kup pem ka yin mo be. Hila yim a'di 'koshki aha/ sho'k pem ka yina 'borga/ mo be. ⁴⁷ Wakan aha/ torkina /e gwo mo ki miinthus ma yim kun takina ris mo tani uni dhalkunuwa yim 'pen mo haala yim enki'da en ki nyanye/ mo. Hili a'di jin dhalkunu miinthus 'pen ki gwa'de/ mo tani a'di enki'da en ki gwa'd gwa'd mo be. ⁴⁸ Dhali a'di ki owa yim gwo mo ki: Miinthus pini dhalkunu /e 'pen mo be. ⁴⁹ Dhali yan'ko'd uni gwansan kun nya'kki 'kowa tharabeesa nya'kki a'di mo tani uni telki gwo 'pen mo mmo/o e bwam uni 'cena mo ki: Kaja yanne jin mishi dhal 'kwani miinthus buni 'pen mo? ⁵⁰ Dhali a'di ki owa 'bom gwo mo ki: Mon'gam gwo is pini a'di wo'thki /e mo be. Yaku/ ki mon'ku'th is mo ma.

Upa Tiya Bathkina Yesus Isho'k mo

8 Yan'ko'd ki 'dishe/ mo tani a'di yaki'd mo eya ris 'penkuman bampa/ 'baar mo dhali bampa/ si'da/ mmo'ci gwo mo dhali mmokal gwom 'boro'd gom Bampa/ ma Arumgimis mo. Dhali uni 'kume'd i'ce'dka su/ nya'kki 'ko ki a'di mo. ² Dhali upa tiya si'da/ kun wo'thu/ 'pena rum thus kun nyo/on mo dhali 'peni 'ba'th kun 'koshi uni mo: Mariyam jin yuku gway ka Magdaliyya 'peni a'di jin urkunuwa rum thus kun nyo/on pesu/ ka pije/ mo, ³ dhala Yuwanna jin ta ash ma Kusi jin ta'da mandhu to goma Hirodus mo dhala Susanna mo dhali unin tiya ka ris mo kun ci to 'peni tom buni kun mina uni mii ta mo.

Gwom 'Bi'th/e jin Onu goma Ka'bany To jin Ye'ku mo

⁴ Dhali ka waambuhany 'kwani pu'dkin mo mmon'al 'de/ mo dhali 'kwani 'peni bampa/ gi bampa/ mo pu'dkin mo e a'di mo tani a'di ki tor uni gwo ki gwom 'bi'th/e mo ki: ⁵ Amanye'ka ka'bany to a'di ya'd ka pije/ mo mmoye'ka ka'bany tom piti mo. Dhali ki a'di ye'ki'd mo tani aka'banya tiya ta'kkini bway tur mo dhali uni yapkunu ki sho'k mo dhali 'dii kun pen e momis mo tani loski uni mo be. ⁶ Dhali kun tiya bitkin mo e mowosh mo. Dhali ki uni can mo tani uni shi'bilin mo hila/ haali/ mo ta tonkor gom uni mo be. ⁷ Dhali unin tiya bitkin mo e bwam ma 'de/ mo dhali a'de/ can mo nya'kki uni mo tani dhali a'di ki ko'th uni 'kup mo be. ⁸ Dhali kun tiya uni bitkina 'cesh kun 'bora'bor mo dhali uni can mo dhali dho'thkin ki iss 'kwanimpa imudhe'd mo e emen gi cwalmana 'de/ mo. Ki a'di o gwo yansan mo tani a'di yu'ki'da yu'k mo ki: Adi jin ta'd gi bwany'ce mo mmocik gwo mo tani dhalki a'di cik gwo mo ma. ⁹ Dhali ki imancik a'di gwo dotki a'di gwo mo gom 'pe-men gi gwom 'bi'th/e yan ta'da ta mo tani ¹⁰ a'di ki o uni gwo mo ki: E um mo tani um cikunu gwo mo mmomish gwo jin cinu ki jim bag mo gom Bampa/ ma Arumgimis mo, hili gom unin tiya mo tani uni toru ki jim 'bi'th/e mo, wakan ki uni gwansan kun mishi mo

mo tani mini 'koki mish mo mo dhali uni kun cikki gwo mo tani uni mini 'koki mish gwo 'ban mo be. ¹¹ Gwom 'bi'th/e a'di a'dihe/ mo be: Aka'bany to a'di ta gwo ma Arumgimis mo be. ¹² Dhali unin tiya kun bitkin mo e bway tur mo tani uni ita uni gwansan kun cikki gwo mo. Yan'ko'd tapa ma ruma 'cesh pu'dki'd mo dhali 'do gwo 'pena dum buni mo ki uni mini 'koki gam gwo is mo dhali ki uni minu 'koki wo'th mo be. ¹³ Dhali unin tiya kun bitkin mo e mowosh mo tani uni ita uni gwansan, ki uni cikki gwo mo tani bu'th a'di ki bwan 'kunu'd mo hila/. Hili uni gwansan idar ga birman mo. Uni gam gwo is mo ari'ceenne/ mo dhali ki mo pu'dki'd jin paluwa pal mo tani uni ta'kkin mo be. ¹⁴ Dhali gom uni gun bitkin mo e bwam ma 'de/ mo tani uni ita uni gwansan kun cikki gwo mo hili ki uni iikin mo e bway buni mo tani uni ko'tha to gun noni 'twa/ mo dhali mo jin tanu pa gi pa mo dhali to kun se 'kwani ki 'pen mo e mon'ko mo, dhali maman buni 'koki is mo be. ¹⁵ Dhali gwo gom uni gun ta'kkin mo eya 'cesh kun 'bora'bor mo tani uni ita uni gwansan kun cikki gwo mo mmodhu uni ki 'bore/ mo ka du'g gana/ mo dhali ka dum 'borga/ mo dhali uni ki dho'th maman ki mo jin 'ku'cu/ bwa mo ki 'kari'th mo be.

Mon'kush jin Kumu 'Kup ki Ton'kul Bwa mo

¹⁶ Wathin kamu/ diki citha lamba/ mo mmokum a'di 'kup ki 'kwa mo walla mmokar a'di e bwan 'kwariny ma ci mo, hili a'di ki kar a'di apo/ torkina/ mo ki uni gwansan kun cikki gu'b mo tani mini par mon'kush e mo be. ¹⁷ Haali/ ton kamu/ yisa baguwa jin minu 'koki tor eya tente/ mo walla jin 'dapu 'kup mo jin minu 'koki mish mo dhali guyu/ ki mon'kush mo. ¹⁸ Hil ki 'bore/ mo ma, gwo jin cika um mo. Haali/ a'di jin ta'd gi to mo tani a'di minu ci ki nyanye/ mo dhali 'peni a'di jin dara'd mo tani to jin tosha a'di jin tana a'di mo tani minu bu'th 'peni a'di mo be.

KoYesus dhali Ikam Piti mo

¹⁹ Dhali yan'ko'd kum dhali ikam piti uni pu'dkin 'kup ki a'di mo dhali hili uni 'koki 'dish a'di is mo goma waambuhany 'kwani mo be. ²⁰ Dhali a'di torkunu gwo mo ki: Kwan dhali ikam pini uni doshkina pije/ mo, ona bwa mo mmpar /e e mo be. ²¹ Hili a'di o uni gwo mo ki: Ata'dam pem dhali ikam pem ta uni gwansan kun cik gwo ma Arumgimis mo dhali mii uni mo be.

Yesus Doshki'da Dhana Punthar 'Tham mo

²² Ka cima kamu/ mo tani a'di seki'da kur mo nya'kki imancik a'di gwo mo dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Dhal-ki ana 'citha/ gap ki 'bana kamu/ ma al mo ma. Wakan uni karkina kur 'pen mo be. ²³ Dhali me'd jin hashkina uni mo eya kur yi'de/ mo tani a'di ishki e mo. Dhala punthar 'tham pu'dki'd apo/ ma al yi'de/ mo dhali uni 'tu'dkina yi'de/ bwa kur mo dhali uni 'kokin mo e mo jin tagu wu mo be. ²⁴ Dhali uni iikin mo mmomer a'di e mo mmo/o a'di gwo mo ki: Tapa, Tapa, ana 'ce'du/ sho'k mo. Dhali a'di merki e mo dhali kucur 'tham ki

gwo mo dhali yi'de/ jin bir bakal mo. Dhali uni daḵkan mo dhali mo dosh ki biyuu mo be. ²⁵ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Mane moṅgam gwo is bum mane? Dhali uni ƙo/ki is mo be dhali uni merkin mo mmo/o gwo ka rem 'kup mo ki: Wathi/ yan ta'da ja sa/ haali/ a'di ƙanki 'tham gwo mo dhali yi'de/ mo, dhali uni ha gwom piti e mo be.

Wathi/ gi Paṅ Gadara jin Bu'thkin ma Ruma 'Cesh mo A'di Waçu/ mo

²⁶ Dhali uni merkin mo e bampa/ gi Paṅ Gadara mo a'di jin di'd ka par 'twa/ ki Pany Jaliil mo be. ²⁷ Dhali ki a'di thulki'd ka 'cesh mo tani wathiṅ kamu/ 'peni 'penƙuman bampa/ jin ta'd ga ruma 'cesh mo gamki a'di 'kup mo. Haali/ isa gush mo tani a'di diki hi'th burrinyeṅ kamu/ i/is mo dhali a'di diki ƙa'b e gu'b mo, hili a'di ƙa'bki'd mo e bwaman moṅkupaje mo. ²⁸ Ki a'di parki'da Yesu e mo tani a'di cuu'd ki 'twa/ jin caaca mo dhali biṭa 'cesh mo mbwambori a'di mo dhali o gwo mo ki dhan 'twa/ jin caaca ki: /e mini mii aha/ katinta mo, Yesu jin ta Ya/ ma Arumgimis jin Cayaa/ e ki Ca mo? Aha/ 'thokina /e mo ki dhalku/ ki ƙo'aa/ 'kus mo. ²⁹ Haali/ a'di ƙanki'da rum thus jin nyo/o'd gwo mo mmoya ka piye/ mo 'peni wathi/ mo. (Haali/ me'd ka ris a'di bu'thki a'di mo dhali a'di karkunu mo mmoji mo dhali a'di deḵkunu ka jindhiir mo dhala maḵkiya mo, hili a'di 'ce'dki mondeḵ mo dhali a'di urkin ma ruma 'cesh ka piye/ mo e bwam ma si'b mo.) ³⁰ Yan'ko'd Yesu ki doṭ a'di ki: Gway pini yuḵu kata mo? Dhali a'di ki thoḵ a'di gwo mo ki: Karis mo. Haali/ ama'dinya ruma 'cesh uni sekini a'di mo be. ³¹ Dhali uni 'thoki a'di mo mmodi-ki ƙan uni gwo mo mmo/ii mo e bwany jisa 'kulga/ mo. ³² Dhali hili ama'diny ƙuthar caaca shwani 'bambala wosh mo dhali uni 'tho a'di mo mmodhal uni bway mo mmose i uni gwansan mo be. Wakan a'di dhalki uni bway mo be. ³³ Dhali yan'ko'd aruma 'cesh iikin ka piye/ 'peni wathi/ mo dhali ciḡ mo e bwam ƙuthar mo dhali ama'diny ƙuthar uni yakina ṅwaça/ mo ka luṅgu'b mo eya gapa al jin 'kula'kul mo mbwaman ma al mo dhali uni loskunu mo be.

³⁴ Ki imanhil ƙuthar parki a'di jin miikunu e mo tani uni son mo dhali ƙor a'di e 'penƙuman bampa/ mo dhali e pa 'baar mo. ³⁵ Dhali yan'ko'd 'kwani iikin ka piye/ mo mmopar to jin miiki'd e mo dhali uni pu'dkina Yesu mo dhali uni ki gam wathi/ 'peni a'di jin pikin ma ruma 'cesh ka piye/ mo mmoça'b e sho'k ma Yesu mo mmodi ki burrinye/ i is mo dhali mmoça'b ka dum 'boro'd mo dhali uni 'kokin mo mmoḵo/ is mo be. ³⁶ Dhali uni gwansan kun parki a'di e mo tani ƙorki uni gwo mo gom a'di jin bu'thkin ma ruma 'cesh mo tani a'di waḵkunu mo be. ³⁷ Dhali yan'ko'd aris 'kwani kun 'kona bampa/ ki jin 'kam mo e Paṅ Gadara mo tani uni doṭki a'di mo mmoya mo 'peni uni mo haali/ uni butha moṅko/ is jin caaca kagahara mo. Wakan a'di seki'd mo e bwam ma ƙur mo dhali doḵ ka nyan'ko'd mo be. ³⁸ Wathi/ jin yakin ma aruma 'cesh ka piye/ mo 'peni cine/ mo tani doṭki a'di mo mmo'taki nyaḵ ya ki a'di mo. Hili a'di hashki a'di mo mmo/o gwo mo ki:

³⁹ Doḵku/ bway pam pini mo ma dhali ƙora ris to jin miikin ma Arumgimis i /e mo. Dhali a'di yaki'd mbway mo mmoṭora ris to gwansani 'baar mo eya ris 'penƙuman bampa/ gom tony caaga/ jin miikin ma Yesu gom a'di mo be.

'Bwa/ ma Yaa/irus dhala 'Bom jin Ta'da Yesu 'Twaman Burrinyem Piti Is ki Me'd mo

⁴⁰ Dhali ka Yesu doḵki'd ka nyan'ko'd mo tani awaambuhany 'kwani hanki a'di mo haali/ uni 'kokin mo mmoçor a'di mo be. ⁴¹ Dhali wathiṅ kamu/ pu'dki'd mo jin yuḵu gway ka Yaa/irus mo. A'di ta tapa gi gu'b gi montul is mo, dhali a'di ki biṭa 'cesh e sho'k ma Yesu mo mmoṅap a'di mo mmoya bway gu'b piti mo be.

⁴² Haali/ a'di ta'd gi jasi 'bwa/ jin di'd 'deṅ gana/ mo. A'di 'kona yili 'kume'd i'ce'dka su/ mo ki cam piti mo dhali ayim muru'di wu mo be.

Ki a'di yaki'd mo tani 'kwani ƙalki a'di ka bor mo be.

⁴³ Dhala 'boma kamu/ jin gus ma bas ki yili 'kume'd i'ce'dka su/ mo dhali a'di molu waç mo ki miin kamu/ mo. ⁴⁴ A'di pu'dki'di bwampo/ a'di mo dhali ta a'di 'twaman burrinyem piti is ki me'd mo, dhali ki jahanne/ abas ma yim jin guski'd mo tani daḵki'd mo be. ⁴⁵ Dhala Yesu ki o gwo mo ki: Kaja a'di jin tayaa/ is ki me'd mo? Ki uni 'baar mo urki gwo mo tani Buṭerus ki o a'di gwo mo ki: Tapa, awaambuhany 'kwani caaca kagahara ƙal /e ki is mo dhali yap /e mo. ⁴⁶ Hila Yesu o gwo mo ki: Jin ƙal 'deṅ kamu/ taki aha/ is ki me'd mo, haali/ aha/ nyiṭha ki mom'bi'th yaki'd mo 'peni aha/ mo be. ⁴⁷ Dhali ka 'bom mishki'd ki a'di 'kokunu ki mol mo tani ayim pu'dki'd mo dhali deena is kagahara mo dhali biṭa 'cesh mo ibwambori a'di mo dhali a'di ki ƙor gwo mo e bwambori 'kwani 'baar mo mmoṭana a'di a'di is ki me'd mo dhali mmowaçkunuwa yim ki jahanne/ mo be.

⁴⁸ Dhali a'di ki owa yim gwo mo ki: 'Bwa/um, moṅgam gwo is pini waçki /e mo be. Yaku/ /e ki moṅku'th is mo ma.

⁴⁹ Ki a'di di'd mmoṭor gwo mo tani wathi/ 'peni gu'b gi tapa pu'dki'd mo dhali o gwo mo ki: 'Bwa/um pini a'di wuki'd mo be. Dhalku/ ki mura amantor gwo adu is doḵ/e mo. ⁵⁰ Hila Yesu, mmociḵkina a'di gwo yansan mo tani thoḵki a'di gwo mo mmo/o ki: Dhalku/ is ki ƙo/ mo ma. Gami gwo is mo 'te/ dhala yim minu waç mo be. ⁵¹ Dhali ki a'di pu'dki'd mo e gu'b mo tani a'di diki dhal jan 'deṅ kamu/ bway mo mmociḡ nyaḵki a'di mo, hili jasa Buṭerus dhala Yohaana dhala Yakuub mo dhali com ma 'ci mo dhali kum ma 'ci mo be. ⁵² Dhali aris uni gun gwokin mo dhali kun miikina pure/ mo goma yim mo tani, hili a'di o gwo mo ki: Dhalku/ ki ko mo ma haala yim yisa wu'd mowa, hili a'di ishi e mo be. ⁵³ Dhali uni ki pe'th a'di mo mmomisha uni ka yim a'di wuki'd mo be. ⁵⁴ Hili a'di ki budha yim ki me'd mo. A'di ki yuḵa yuḵ mo mmo/o gwo mo ki: Ari nyara/, cuyi mis mo ma. ⁵⁵ Dhali shi/in ma yim doḵki'd mo dhali ayim cuki mis ki jahanne/ mo dhali a'di ƙanki gwo mo ki to minu mii mii mo mmoçi ayim mmoshwa mo be. ⁵⁶ Dhali icom ma yim uni 'kokin mo mmomer mo be. Hili a'di ƙanki uni

gwo mo mmo'koki ṭor wathiṅ kamu/ a'di jin miikunu mo be.

Uni kun Hashu ka 'Kume'd I'ce'dka Su/ mo

9 Dhali a'di ki yuḱ uniṅ 'kume'd i'ce'dka su/ mmontaḷ 'de/ mo dhali a'di ki ḱi uni mom'bi'th mo dhali moshirr mo apowa risa ruma 'cesh mo dhali mmowaḱa ris mom'ba'th mo. ² Dhali a'di hashki uni mo ka piḱe/ mmoḱi gwo mo gom Bampa/ ma Arumgimis mo dhali mmowaḱa waḱ mo be. ³ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Dhalku/ ki ḱal to gom iim bum e bway mo ma, dhalku/ ki ḱal cwa mo walla ḱucaṅ mo walla maa mo mo walla guurush mo, dhali dhalku/ ki ta gi burriyem bwamani su/ mo. ⁴ Dhali e gu'b yin jin mina umi ciḱ mo tani 'koyi mmattaan mo ma dhali 'peni matṭaan mo tani iiku/ mo ma. ⁵ Dhali e mo yin jin mina 'kwani 'koki bu'th um mo tani ki um murini dhal pa ḱaan 'pen mo tani piri abuhany 'peni sho'k bum mo ma. A'di ta gwo jin onu apo/ uni mo be. ⁶ Dhali uni iikin mo dhali ii mo e bampa/ 'baar mo mmoḱi gwom 'borga/ mo dhali mmowaḱa waḱ mo e mo 'baar mo.

Mowu ma Yohaana jin Ta'da Manmiiya Mii ki Yi'de/ mo

⁷ Dhali ka Hirodus jin ta'da ra/iis rub ciḱki'da ris to gwansan kun miikunu mo tani a'di dumbulki mo mo haali/ gwo ona 'kwanin tiya mo ka Yohaana a'di 'de'kkunu mo 'peni mowu mo. ⁸ Dhali kun tiya o gwo mo ki Iliyya a'di piki'd mo dhali 'kwanin tiya o gwo mo ki a'di ta jan 'de/ 'peni imanḱi gwo ma Arumgimis ka dhama/ mo a'di cukunu mis mo.

⁹ Hirodus o gwo mo ki: AYohaana a'di i'ciṭṭha/ 'kup moyi. Hili wathi/ yansan ta'da ja mo jin ciḱkika/ aris to kun wakan mo? Dhali a'di ṅapki'da ṅap mo mmopar a'di e mo be.

Mmoḱi 'Kwani Alaapi Mudhe'd Tonte/ mo

¹⁰ Dhali e mondoḱ jin doḱkina imandhunu ki she/ mo tani uni ṭorki a'di to kun miikina uni mo be. Dhali a'di ki sus uni mo dhali uni ki ii mo uni 'cena mo e 'perḱuman bampa/ jin yuḱu ka Beetsayda mo be. ¹¹ Dhali ka waambuhany 'kwani da/arki gwo mo tani uni baṭṭhi a'di isho'k mo dhali a'di hanki uni mo dhali ṭor uni gwo mo gom Bampa/ ma Arumgimis mo dhali waḱ uni gwansan kun mini mii ta gi mowaḱ mo be. ¹² Dhali ka tente/ di'd mo mmogala bi mo tani uniṅ 'kume'd i'ce'dka su/ mo pu'dkin mo dhali o a'di gwo mo ki: Hashka waambuhany 'kwani bway pa mo ma mmo/ii bampa/ mo dhali pa kun 'kon ka kukul is mo mmo/ish mo dhali mmogam tonte/ gom bway mo haali/ ana 'kona mo mmahan mo e mo jin dar gi 'kwani mo be.

¹³ Hili a'di ki o uni gwo mo ki: Um mini ḱi uni tonte/ mmoshwa mo. Dhali uni thoḱ a'di gwo mo ki: Ana dara gi to ki nyanye/ mo jasi maanḱuthu'di mudhe'd mo dhali to yi'de/ isu/ mo isi ciki/ ana mina mii ii mo dhali yol tonte/ goma ris 'kwani kun wakansan mo be.

¹⁴ Haali/ uni wana e ki iss 'kwanimpa gwas alaapi mudhe'd mo. Dhali a'di ki o imanḱi a'di gwo gwo mo ki: Ṭu-

ci uni mmo'ko 'pena 'cesh mo ma, e moṅ'kom buni ki iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo ki she/ ki she/ mo be.

¹⁵ Dhali uni miiki a'di wakan mo dhali dhu uni 'baar mo mmo'ko 'pena 'cesh mo be. ¹⁶ Dhali a'di bu'thki maanḱuthu'di mudhe'd mo dhali to yi'de/ isu/ mo dhali a'di ki 'de'k e ki mis mo dhali 'bora 'bor bwa i is mo dhali 'ce'd uni mo dhali a'di di'd mmoḱiki uni mo ki imanḱi a'di gwo mo mmodhu ibwambor ma waambuhany 'kwani mo be. ¹⁷ Dhali aris uni 'baar mo shwakin mo dhali 'kokunu mo mmokap mo be. Dhali uni ki tul uni is mo kun urki 'kup mo dhali uni 'tu'dkina nura/ i'kume'd i'ce'dka su/ mo ki 'pisira/ maa mo be.

ABuṭerus A'di Ṭorki Mii eya Tente/ goma Yesus mo

¹⁸ Dhali a'di warki'd mo ki a'di di'd mo mmo'tho mo a'di 'de/ mo tani imanḱi a'di gwo nyaḱ 'ko ki a'di mo dhali a'di ki doṭ uni gwo mo ki: Ki 'kwani o ki aha/ tana aja mo? ¹⁹ Dhali uni thoḱ a'di gwo mo ki: Ka Yohaana jin ta'da manmii ki yi'de/ mo ti. Kun tiya o gwo mo ki: Ki Iliyya mo, dhali kun tiya o gwo mo ki: Ki jan 'de/ 'peni imanḱi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo jin cukunu mo. ²⁰ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Hili um o ki aha/ tana aja mo si'da? Dhala Buṭerus thoḱ a'di gwo mo ki: AKristḱhos ma Arumgimis mo be. ²¹ Hili a'di ḱanki uni gwo mo dhali ḱan uni gwo ki ḱan gana/ mo ki uni mini dhalku/ ki ṭor gwo yan ki wathin 'deṅ kamu/ mo ²² mmo/o gwo mo ki: Ya/ gi 'Kwani mina isi mii 'kosh ka nyor mo gom to ka ris mo dhali minu waḱ mo ki 'kwaniṅ gwanyaka/ mo dhali ki igasiis mo dhali iman'kwar to mo dhali a'di minu 'kosh jwa mo dhali ka cim kwara mo tani a'di minu piyu/ mo be.

Yesus Ṭorki Wum Piti Nṭwa/a/ mo

²³ Dhali a'di ki owa ris 'kwani 'baar mo gwo mo ki: Waḱki/ wathiṅ kamu/ midi yayu/ mmobaṭṭ aha/ isho'k mo tani dhalki a'di non is piti mo ma dhali 'de'k cwany'ciṭṭhan dhul piti mo dhali baṭṭ aha/ m'pen mo be. ²⁴ Haali/ a'diyin jin midi woṭṭh mondiki/em piti mo tani midi this a'di e mo dhali a'diyin jin midi this mondiki/em piti e mo gom gway pem mo tani a'di midi woṭṭh a'di mo be. ²⁵ Haali/ to jin nyo/a wathi/ mo tani ta'da tinta mo waḱki/ a'di midi jar e e to gi mony'ceshi 'baar mo dhali this e mo walla 'ce'd sho'k mo ki is piti mo. ²⁶ Haali/ a'diyin jin 'thema is ki aha/ mo dhali ki gwom pem mo tani e a'di si'da/ Ya/ gi 'Kwani mina isi 'the mo ki a'di midi pu'du/ mo e monycam piti mo dhali ki monyca ma Ababa mo dhali ki iman'doyu gwom piti kun ḱogu mo. ²⁷ Hili aha/ ṭora um gwo ka jin gana/ mo ki 'kwanin tiya doshkini mahan mo kun mini 'koki nyok mowu nṭwa/a/ mo ki uni mini par Bampa/ ma Arumgimis e mo be.

Mmowarkin ma Yesus Jamas Piti mo

²⁸ Dhali ki mo wana e ka cim pekwarra ṅ'ko'di gwo gwansan kun okina a'di mo tani a'di ki susa Buṭerus nyaḱki a'di mo dhala Yohaana dhala Yakuub mo, dhali sus uni bway 'kuwosh jin turatur mo mmo'tho mo.

²⁹ Dhali ki a'di diki'd mo mmo'tho mo tani jamas gi jis/ em piti jin pikina a'di mo tani ankala/ankal mo dhali burrinyem piti warki'd ki ra/ ra/ mo dhali ki bany bany mo be. ³⁰ Dhali hili ma, 'kwani su/ nyačkina tor tor ki a'di mo be, a'di jin ta'da Musa dhali Iliyya mo be. ³¹ Uni gun pikin mo e monyca mo dhali uni ki tor gwo mo gom yam piti jin mina a'di ya mo, a'di jin mina a'di ithim mo e Pa Urushaliim mo. ³² Buđerus dhali uni gwansan kun nyački 'ko ki a'di mo tani uni 'ce'da e is mo hili uni 'kokin mo mmorash e mer mo dhali uni parki monyca piti e mo dhali 'kwani su/ gwansan kun doshkin mo nyački a'di mo be. ³³ Dhali ki 'kwani su/ iikin mo 'peni a'di mo tani Buđerus o'da Yesus gwo mo ki: Tapa, a'di 'boro'd gom aman mmo'kona aman mmahan mo be. Dhalki aman nyaņa um čiņa/ ikwara mo ma, 'de/ gom /e mo dhali 'de/ goma Musa mo, dhali jaņ kamu/ 'de/ gom Iliyya mo, haali/ a'di mol gwo jin ona a'di mo. ³⁴ Dhali ki a'di o gwo yansan mo tani arak pu'dki'd mo dhali 'kam uni is ka la mo. Dhali uni 'kokin mo mmoķo/ is mo me'd jin cičkina uni e bwam ma rak mo. ³⁵ Dhali 'twa/ pu'dki'd mo ka pije/ 'peni bwam ma rak mo mmo/o gwo mo ki: Yan ta Ya/m pem mo, jim pem jin kwanyka/ mo. Ciķi a'di gwo mo ma. ³⁶ Dhali ki 'twa/ okunu gwo mo tani Yesus gamkunu a'di 'de/ mo. Dhali uni 'kon ki shwam mo dhali tor wathiņ kamu/ 'de/ gwo mo ka cim gwansan yisa ma e to jin parkina uni e mo.

Yesus A'di Wačkida 'Ci jin Bu'thkin ma Rum Thus jin Nyo/o'd mo

³⁷ Dhali ka cim jin 'ko'd mo tani ki uni thulkin ka 'cesh 'peni wosha turga/ mo tani awaambuhany 'kwani caaca kagahara mo gamki a'di 'kup mo be. ³⁸ Dhali hili mo mo ma, wathiņ kamu/ 'peni bwam ma waambuhany 'kwani a'di cuuki'd mo ki: Manțor Gwo, aha/ yuķa /e mo mmohila hil apo/ ya/m pem mo. Haali/ a'di ta ya/m pem jin di'd tal 'deņ gana/ mo. ³⁹ Dhali hili ma, arum thus bu'thki a'di mo dhali a'di ise/ ki cuu kagahara mo dhali a'di ki pesh mo ntagi a'di mii'da gabusha mo dhali a'di mompoła is ki mombol mo dhali a'di dița mii mo mmodhal a'di 'pen mo. ⁴⁰ Dhali aha/ yučkina imanciķ /e gwo mo mmo/ur a'di ka pije/ mo tani hili uni mol a'di mii mo be. ⁴¹ Yesus thoķ a'di gwo mo ki: Ayy um 'kwani kun ațha moņgam gwo is ki ațh mo dhali kun caca/ ii ki caca/ mo eya nyaķum yil bum mo tani aha/ mina di ka cim ekata mo e um mo dhali 'dim 'kup e um mo? Susi ya/m pini mmahan mo ma. ⁴² Ki a'di di'd mmoy-ay/ mo tani aruma 'cesh ki mombol a'di is mo dhali pesh a'di mo. Hila Yesus ki ķucura rum thus jin nyo/o'd ki gwo mo dhali a'di ki waça 'ci mo dhali a'di ki ci a'di ka nyaņ'ko'd e com mo. ⁴³ Dhali aris 'kwani 'baar mo 'kokin mo mmomer mo gom mo/eķ ma Arumgimis mo be.

Doķ/e aYesus A'di Torki Mowum Piti Ntwa/a/ mo be

Hili ki uni 'kokin mo mmomer mo goma ris to 'baar mo jin miikina a'di mo tani a'di ki o imanciķ a'di gwo gwo mo ki: ⁴⁴ Dhalki gwo gwansan hur bwany'cem

bum mo ma, haali/ Ya/ gi 'Kwani minu ci mo e me'd gi 'kwaniny'cesh mo. ⁴⁵ Hili uni 'koki mish gwo yansan 'ban mo jin okina a'di mo dhali gwo yan a'di bagkunu mo 'peni uni mo ki uni mini 'koki nyith a'di mo dhali uni ķo/ a'di mo mmodot a'di gwo mo gom gwo yansan mo be.

Kaja A'di Icade?

⁴⁶ Dhali gwo jin wala uni cuki'd mo e bwam uni mo mmo/o gwo mo ki: Kaja a'di ica'd ki tiya i bwam uni mo? ⁴⁷ Hili ka Yesus nyithki gwo kun kuluma uni eya dum buni mo tani a'di ki bu'th ara 'ci mo dhali kar a'di e 'ko'd gwar piti mo ⁴⁸ dhali o uni gwo mo ki: A'diyin jin midi bu'th ara 'ci yansan ki gway pem mo tani a'di bu'thki aha/ mo be dhali a'diyin jin midi bu'th aha/ mo tani bu'thki a'di a'di jin hashi aha/ mo haali/ a'di jin midi pis mo mbwam umi 'baar mo tani a'di ta jan tal 'de/ jin caaca mo be.

Adi jin Diki Di Apo/ Um mo tani A'di Ta A'di gom Um mo be

⁴⁹ Dhala Yohaana thoķ a'di gwo mo ki: Tapa, am mishkina wathiņ kamu/ urki'da ruma 'cesh ka pije/ ki gway pini mo dhali aman nonkina a'di mo haali/ a'di diki bațh ana isho'k mo be. ⁵⁰ Hila Yesus thoķ a'di gwo mo ki: Dhalku/ a'di ki non mo ma, haali/ a'di caan jin diki di apo/ um mo tani a'di ita a'di gom um mo be.

Yesus Kucurki'da Yakuub dhala Yohaana mo be

⁵¹ Ki mom piti 'dishkina 'twa/ mo jin minu bu'th a'di mo tani a'di ki kar jis/em piti mo mmoya bway Pa Urushaliim mo. Dhali a'di ki hash iman/ii ntwa/a/ ki a'di mo. ⁵² Dhali uni iikin mo dhali ciç mo e Bampa/ gi Pan Saamira mmothoson to gom a'di mo be. ⁵³ Hili 'kwani 'koki bu'th a'di mo haali/ jis/em piti karkina a'di mo 'kup ki Pa Urushaliim mo be. ⁵⁴ Dhali ki imanciķ a'di gwo jin ta'da Yakuub dhala Yohaana parki a'di e mo tani uni o a'di gwo mo ki: Tapa, /e napa aman mo mmoķan o'd gwo mo mmothuľu/ ka 'cesh 'peni momis mo dhali shwa uni mo 'taa? ⁵⁵ Hili a'di tu'kki'da bor mo dhali ķucur uni ki gwo mo be. ⁵⁶ Dhali uni iikin mo e bampaņ kamu/ mo.

Uni kun Mini 'Taki Bațha aYesus Nsho'k mo

⁵⁷ Me'd jin iikina uni e bway tur ki sule/ mo tani wathiņ kamu/ ki o a'di gwo mo ki: Aha/ mina bațh /e m'pen mo e mo 'baar mo jin mina /e iya mo be. ⁵⁸ Dhala Yesus ki thoķ a'di gwo mo ki: Amaķ uni ta gi jis mo dhali 'dii kun pen e momis mo tani ta gi gu'b mo. Hili Ya/ gi 'Kwani a'di dar gi mo mo mmokar 'kup piti nycine/ mo be. ⁵⁹ Dhali e wathiņ kamu/ a'di ki o a'di gwo mo ki: Bațhi aha/ m'pen mo ma. Hili a'di ki o a'di gwo mo ki: Tapa, dhalki aha/ yana ntwa/a/ mo dhali kan ababam pem mo. ⁶⁰ Hili a'di ki o a'di gwo mo ki: Dhalki jwa uni kan ceny jwam bunin gana/ mo ma. Hili gom /e mo tani yayi mo dhali tor Bampa/ ma Arumgimis eya tente/ mo. ⁶¹ Dhali jan 'deņ kamu/ o a'di

gwo mo si'da/ ki: Aha/ mina bath /e nsho'k mo Tapa. Hili dhalki aha/ ona gwo ntwa/a/ mo mmotak uni gwansan kun 'koni gu'b pem mo. ⁶² Yesus ki o a'di gwo mo ki: Jar kamu/ yisa di'd deya jin karki me'd piti apo/ to jin goru a'cesh mo dhali mmohil ka isar'ko'd mo a'di jin midi ha me'd mmo'kosh jwa ki Bampa/ ma Arumgimis mo.

Uni kun Hashu ki Issi Kwara I'ce'dka 'Kume'd mo

10 'Ko'di to gwansan mo tani Tapa lakki 'kwanin tiya i/issi kwara i'ce'dka 'kume'd mo dhali a'di hashki uni mo ntwa/a/ ki a'di mo ka susu/ susu/ mo e bampa/ 'baar mo dhali e mo 'baar mo jin mura a'di ki is piti mmoyaku/ mo. ² Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Bwam mondhe'd ishki'd ka enthus mo, hili imanmiiya tu'c mo tani uni 'koni da'ka/ mo. Haali/ a'di wakan mo tani 'thoyi mo ma, ki Tapa gi bwam mondhe'd midi hash imanmiiya tu'c piti mo e bwam mondhe'd piti mo be. ³ Iiku/ i bway bum mo ma. Hili mo mo ma, aha/ mi-na hashki um mo me'd ushi ka'bal mo e bwam ma wu mo. ⁴ Dhalka jisilaan ki kal mme'd mo walla kucarj mo, walla appa/ mo, dhali dhalki wathin 'derj kamu/ ki the me'd mbway mo ma. ⁵ E gu'b yin jin mina umi cig mo tani oyi gwo ntwa/a/ mo cikise/ ki: Monku'th is midi di e gu'b yansan mo. ⁶ Dhali wakki/ ya/ gi monku'th is di'd e mun mo tani monku'th is bum mini si/is apo/ a'di mo, hili wakki/ a'di diki di mo tani a'di minu dokku/ um mo. ⁷ Dhali 'koyi e gu'ba tal 'de/ yan mo mmoshwa to mo dhali mmopi to mo a'di jin mina uni ici um mo, haali/ amanmiiya tu'c minu mii ci to jin ha me'd ka tu'c piti mo. Dhalku/ ki tan gu'b mo ma. ⁸ E bampa/ yin jin mina umi cig mo tani dhali 'kwani ki bu'th um mo tani shwayi tonte/ jin minu kara bori um mo. ⁹ Waci uni gun 'bathan e bampa/ yan mo dhali oyi uni gwo mo ki: Bampa/ ma Arumgimis a'di pu'dki'd ki 'dishe/ e um mo. ¹⁰ Dhali e bampa/ yin jin cikina um mo dhali uni 'koki bu'th um mo tani iyyi i bway tur piti mo dhali oyi gwo mo ki: ¹¹ Bu'da 'cesh gi bampam bum yansan mo tani jin mu'thkina aman ki sho'k bam mo tani aman dhi'thki-na a'di apo/ um mo. Bahili mishi mo mo ma, ki Bampa/ ma Arumgimis midi pu'du/ ki 'dishe/ mo be. ¹² Aha/ tora um gwo mo ki a'di mina 'twa/ si'd mo yisa gom Pan Saduum mo ka tee caan mo me'd bampa/ caan mo be.

Wayyi e 'Penkuman Bampa/ kun Ushkina Du Ri'c Is mo

¹³ Wayyi e um gi Pan Kurasiin mo, wayyi e um gi Pam Beetsayda mo, haali/ wakka dhan miim 'bi'thga/ kun miikunu mo e um mo tani minu 'taki mii mo e Pan Sur mo dhali Pan Saydaa/ mo tani uni mini 'taki rica du is kadhamo/ mo mmo'ko e burriyen shawaal mo dhali bwam 'piny mo. ¹⁴ Hili a'di mina 'twa/ 'dish mo gom gwon dwall gi Pan Sur mo dhali Pan Saydaa/ mo mmobol um e mo be. ¹⁵ Dhali um 'kwani gi Pan Kapranahuum mo minu 'de'k um me'd momis mo 'taa? Um minu 'doyu/ ka lungu'b eya Haawiya mo be.

¹⁶ A'diyin jin cikki um gwo mo tani a'di cikki aha/ gwo mo be dhali a'di jin wakki um mo tani a'di wakki aha/ si'da/ mo be. Dhali a'di jin wakki aha/ mo tani a'di wakki a'di jin hashki aha/ mo be.

Mondo'kun Dokkina Uni Issi Kwara I'ce'dka 'Kume'd mo

¹⁷ 'Kwanimpa issi kwara i'ce'dka 'kume'd mo tani uni dokkini a'di mo ki bwanj 'kunyga/ mo mmo/o gwo mo ki: Tapa, aruma 'cesh uni haki gwom bam e ki gway pini mo be. ¹⁸ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Aha/ parkina Setaan e mo bitki'd mo me'da wara sho'k mo 'peni momis mo.

¹⁹ Hili mo mo ma, aha/ cikina um moshirr mo mmose tasha/ shoka po/ mo dhali a'dak mo dhali apowa ris mom'bi'th gi uni gun ta 'kup mo, dhali torj kamu/ yisa di'da jin midi shi/ um is mo be. ²⁰ Hili mo mo ma, dhalku/ bwa ki 'kuny mo gom mii yan mo, ka ruma 'cesh haki gwom bum e mo, hili 'kunyi bwa mo ma, gom gway bum kun 'kwarkunu mo e momis mo.

Yesus 'Kunykina Bwa mo

²¹ Dhali e mo yansan mo tani a'di 'kunykina bwa mo e Shi/in Dheleladhelel mo dhali o gwo mo ki: Aha/ 'bora /e bwa i is mo, Ababa, Tapa gi momis mo dhali mony'cesh mo, ki /e bagkina aris to gwansan 'peni uni gun yukayuk mo dhali kun mishi gwo 'ban mo dhali /e ki tor uni eya tente/ mo ki uni gun ta uci mo be. Nye, Ababa, gom ku gi wakan mo tani bwam ma 'them pini a'di a'dan mo be. ²² Aris to 'baar mo cikunu aha/ mo ka Ababam pem mo, dhali wathinj kamu/ yisa mishi mo mo ki Ya/ a'di ta'da aja mo, hili isi ciki/ Ababa mo be, walla Ababa a'di ta'da aja mo, hili isi ciki/ Ya/ mo dhali ma a'din 'de/ yin jin mina Ya/ ikwany mo tani mina a'di itor a'di i e mo be.

²³ Yan'ko'd a'di ki tu'k 'ban mo dhali o imancik a'di gwo gwo mo uni 'cena ki: Mom'bor mii gom e mo uni gun mishi to gun misha um mo. ²⁴ Haali/ aha/ tora um gwo mo ki imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo kun tana ris mo dhali imalik si'da/ mo, uni ona bwa mo mmopar to e mo kun para um e mo dhali uni 'koki mish a'di mo dhali mmocik a'di jin cika um mo tani dhali uni 'koki cik a'di mo be.

Wathi/ gi Pan Saamiram 'Borga/ mo

²⁵ Dhali hili mo mo ma, amanmisha jo'd gwonkan doshki'd ki mis mo mmokar a'di mo mmopal ki gwo mo ki: Mantor Gwo, aha/ mina mii atinta mo mmota gi mal gi mondiki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo? ²⁶ Dhali a'di ki thok a'di gwo mo ki: Gwo wakata 'kwarkunu mo e gwonkan jin cinu mo? Ji gi wakata idenkina /e e mo? ²⁷ Dhali a'di ki thok a'di gwo mo ki: /e mini en Tapa Arumgimis pini mo ka dum pini 'baar mo dhali 'ka kashiram pini 'baar mo dhali ki 'bi'th pini 'baar mo dhali ki bwam pini 'baar mo, dhali amannyak ca'b pini mina /e i/en me'd is pini' gana/ mo be. ²⁸ Dhali a'di ki

thoꝓ a'di gwo mo ki: /e thoꝓki gwo ki 'bore/ mo be. Rashi yansan mii mo ma, dhali /e mini di ki e mo be.

²⁹ Hili a'di dina gwo mbwa mo mmokar is piti me'd wathi/ jin ta jaꝓ kaꝓ/e ki is piti mo. A'di ki owa Yesus gwo mo ki: Dhali aja a'di ita'da amannyak ɔa'b pem mo? ³⁰ Yesus thoꝓ gwo mo ki: Wathiꝓ kamu/ yaki'd ka lungu'b 'peni Pa Urushaliim mo e Pa Ariiha mo. Dhali a'di 'kamkina 'kwanin 'di/ 'kup mo. Uni ki bu'th tom piti 'baar mo dhali dor a'di mo, dhali uni ki ii mo dhali dhal a'di mo mmodikina a'di eny jwa mo. ³¹ Dhali e ya ma gasiis jin yana a'di iya ka lungu'b mo e bway tur mo tani dhali a'di ki par a'di e mo dhali a'di ki per bway tur ki 'bana kamu/ mo. ³² Wakan si'da/ Wathi/ Lawi ki a'di pu'dki'd mo e mo yan mo dhali par a'di e mo tani a'di ki per ki bway ki 'bana kamu/ mo. ³³ Hili Wathi/ gi Pan Saamira a'di yaki'd ki yampe mo tani a'di pu'dki'd mo e mo jin dina a'di mo, dhali ki a'di parki a'di e mo tani a'di ki hil a'di ka 'thime/ mo ³⁴ dhali ya i a'di mo dhali a'di ki ya i'tam jamam piti mo dhali wol a'di ayin nycine/ mo dhali yimana mura'th jin ka/u ki nah nah mo. Dhali yan'ko'd a'di ki kar a'di apo/ thuluny piti mo dhali a'di ki sus a'di e gu'b yilkina/ mo dhali a'di ki mii miim pa gom a'di mo be. ³⁵ Dhali ka cim jin 'ko'd mo tani a'di ki budha riyaa' de/ mo dhali a'di ki ci a'di e com gu'b gi yilkina/ mo mmo/o gwo mo ki: Miiyi ki 'bore/ gom a'di mo ma, dhali a'diyin jin mina /e i'baar mo tani aha/ mina ci /e a'di mo ki aha/ mina doꝓku/ ka nyan'ko'd mo. ³⁶ Jana 'peni bwam uniꝓ kwara gwansan jin kuluma /e gwo mbwa mo jin nyonki mii mo me'da mannyak ɔa'b gi wathi/ yan jin biꝓki'd e bwam me'd gi 'kwanin 'di/ mo? ³⁷ A'di o a'di gwo mo ki: Jan 'de/ jin tor momiimii apo/ a'di mo be. Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki: Yaku/ mo ma, dhali miiyi wakansan mo.

Yesus A'di ɔa'bkid e Gu'b ma Marṯha dhala Mariyam mo be.

³⁸ Dhali ki uni iikin e bway buni mo tani a'di ciꝓki'd e pa mo. Dhala 'bom jin yuku gway ka Marṯha bu'thki a'di e gu'b piti mo. ³⁹ Dhali ayim ta'd gi 'bwaham jin yuku gway ka Mariyam mo, a'di jin ɔa'bkid e sho'k gi Tapa mo dhali ciꝓ gwontor piti mo. ⁴⁰ Hila Marṯha a'di tashu ka tu'c kagahara mo mmomii to mo. Dhali ayim yaki'd e a'di mo dhali o gwo mo ki: Tapa, dina bwa ki ta /e wathimpa mo ki 'bwah pem a'di dhalki aha/ mo mmomii to aha/ 'de/ mo? Tora yim gwo mo ma, mmowoth aha/ mo. ⁴¹ Hili Tapa thoꝓ a'di gwo mo ki: Marṯha, Marṯha, /e tana mañ/anan is mo dhali din ma du ki 'kus goma ris to 'baar mo. ⁴² Ton tal 'de/ di'd jin minu mii ta mo. Mariyam a'di kwanyki 'ban jin 'boro'd mo a'di jin minu 'koki bu'th mo 'pena yim mo be.

Yesus Torke Gwo goma 'Tho jin Minu 'Tho mo

11 Dhali a'di diki'd mo mmo'tho mo e monkamu/ mo dhali ki a'di daꝓki 'tho mo tani jan tal 'deꝓ kamu/ 'peni imanciꝓ a'di gwo o a'di gwo mo ki: Tapa, tori aman gwo mo ma, mmo'tho mo me'da Yohaam mmoꝓorkina a'di imanciꝓ a'di gwo gwo mo. ² Dhali a'di

ki o uni gwo mo ki: Ki um mini 'tho mo tani oyi gwo cikise/ mo ma:

Ababa, dhalki gway pini a'di kogu mo ma. Dhalki bampam pini a'di yayi'd mo. ³ Ci am tonṯem bam jin ta ji gi isa yempa/ mo ma. ⁴ Dhali dhal am amure/ mi-inthus bam 'pen mo ma, haali/ am ki is bam dhalkina 'kwani 'baar 'pen ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo, uni gun 'kon ma mure/ miinthus bam m'ba/ mo. Dhali dhalku/ ki sus am mo e mo jin palu mo.

⁵ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Jana 'peni um jin ta'd ka mugu mo jin midi ya i a'di mombwam/e mo dhali o a'di gwo mo ki: Amuguwa, ci aha/ maanꝓkuthu'di kwara mo ma ⁶ haala mugum pem pu'dki'd mo 'peni bway jin yayina a'di mo dhali aha/ dara ki to mmokar a'di mb-wambor mo. ⁷ Dhali a'di midi thoꝓ gwo mo 'peni gu'b ki: Dhalku/ ki tocaa/ 'kus mo. Acampur di'd ki mu'th mo shwane/ dhali uꝓim pem uni 'kona ci nyaꝓki aha/ mo be. Aha/ mola cu mis mo dhali ciꝓki /e ton kamu/ mo be. ⁸ Aha/ tora um gwo mo, ba a'di midi diki cu mis mo dhali ci a'di ton kamu/ mo haali/ a'di ta'da mugum piti mo, hili gom mmodina a'di ki 'the is mo tani a'di midi cu mis mo dhali ci a'di to yin jin mina a'di mii ta mo be. ⁹ Dhali aha/ tora um gwo mo ki: Doṯi to mo ma, dhali a'di minu ci um mo. Simmi mii e mo ma dhali um mini gam a'di mo. Nagkani acampur apo/ ki me'd mo ma, dhali a'di minu ka'dki um mo be. ¹⁰ Haala ris 'kwani 'baar mo ka 'deṯe/ 'deṯe/ gun doṯki to mo tani bu'thki to mo dhali a'di jin simmki to e mo tani gamki a'di mo dhali a'di jin nagkanki'da campura po/ ki me'd mo tani a'di minu ka'dki a'di mo be. ¹¹ Ababa jana di'di bwam um mo, waꝓki/ ya/ ki doṯ a'di gwo gom wa'c mo, dhali a'di midi dhal wa'c e i is mo dhali ci a'di tasha/ mo 'taa? ¹² walla waꝓki/ a'di doṯki a'di mo goma oma ṅwa mo tani mina a'di ci a'di a'daꝓ mo 'taa? ¹³ Waꝓki/ um kun ta thus kan mo mish mmoꝓi tom 'boron ki me'd mo ki uꝓim bum mo tani bakata 'te/ imin ma Baba gi momis mo ci Shi/in Dheleladhelel mo ki uni gwansan kun doṯki a'di mo?

Bampa/ jin Kwa/kunu Bwa mo gun Shi/ki Is mo

¹⁴ Dhali a'di di'd mmo/ura ruma 'cesh ka piꝓe/ mo 'peni wathi/ jin mol 'twa/ wal mo. Dhali ka ruma 'cesh yaki'd ka piꝓe/ 'peni wathi/ jin mol 'twa/ wal mo tani a'di mishki gwo o mo dhali 'kwani merkin mo be. ¹⁵ Dhali 'kwanin tiya o gwo mo ki: A'di urki'da ruma 'cesh ka pi-je/ ki gway ma Baalsebuul jin ta tapa ma ruma 'cesh mo. ¹⁶ Ka yiha/ 'kwanin tiya si'da/ palki a'di mo mmod-oṯkina uni jamas mii 'peni momis mo. ¹⁷ Hili a'di mishki gwo jin kulumkina uni eya dum buni mo dhali o uni gwo mo ki: Aris bampa/ kun kwa/kunu bwa e is buni mo tani uni shi/kin mo dhali gu'b a'di biꝓki'da po/ gu'ba kamu/ mo. ¹⁸ Dhali waꝓka Seṯaan si'da/ kwa/i bwa mo apo/ is piti mo tani ki bampam piti midi dosh kata mo? Haali/ um o gwo mo ki aha/ urkina ruma 'cesh ka piꝓe/ ki gway ma Baalsebuul mo. ¹⁹ Dhali waꝓki/ aha/ ura ru-ma 'cesh ka piꝓe/ ki gway ma Baalsebuul mo tani iya/m bum ur uni ka piꝓe/ katinta mo? Wakan uni mini ta imandwall gwo gom um mo be. ²⁰ Hili waꝓki/ a'di ki

me'd ma Arumgimis mo jin urkika/ aruma 'cesh ka pije/ mo tani yan'ko'd Bampa/ ma Arumgimis midi pu'du/ apo/ um mo be. ²¹ Ki wathi/ jin 'bitha'bi'th mo hi'thki'da gongoro/ e is piti 'baar mo mmodi mo mmoji gu'b pitiŋ gana/ mo tani tom piti kun tana a'di mo tani dhunu ki mo ma ku'th is mo be. ²² Hili waŋki/ jan 'deŋ kamu/ jin 'bitha'bi'th mo mmobol a'di e mo gam a'di 'kup mo dhali pi a'di e mo tani a'di ki budha gongorom piti jin gama a'di gwo is mo tani a'di midi kwa/ tom piti jin budhu bwa mo be. ²³ A'di jin diki ca'b nyaŋki aha/ mo tani a'di di'd apo/ aha/ mo dhali a'di jin diki nyaŋ is tul ki aha/ mo tani a'di ta a'di jin kwa/i bwa mo.

Mo jin Doŋkin ma Rum Thus kun Nyo/on ka Nyaŋ'ko'd mo

²⁴ Ka rum thus kun nyo/on iikin ka pije/ 'peni wathi/ mo tani a'di yakid ki tur mo e mo jin dar gi yi'de/ mo mmoŋap mo mo mmosi/is mo. Dhali a'di diki gam moŋkamu/ mo tani a'di o gwo mo ki: Aha/ mina doŋ e gu'b pem ka nyaŋ'ko'd mo 'peni mo jin yayika/ mo 'peni cine/ mo. ²⁵ Dhali ki a'di pu'dki'd mo tani a'di gamki a'di ki a'di dhi'thkunu mo dhali to thosonkunu ki 'bore/ mo be. ²⁶ Yan'ko'd a'di ki ya mo dhali susa rum pesun tiya mo kun shi/ashi/ mo kun bol a'di ki is pitiŋ gana/ e mo dhali uni ciŋkin mo dhali 'ko imun mo. Dhali mondiŋ 'ko'd gi wathi/ yan mo tani a'di warki'd ki shi/ mo mmobol jin twa/a/ e mo be.

Mom'bor Miiŋ Gana/ mo

²⁷ Ki a'di oki gwo yansan mo tani a'boma kamu/ 'peni bwam ma waambuhany 'kwani mo tani a'di eŋki cu-uwa/ mo dhali o gwo mo ki: Mom'bor mii gom bwa gi a'di jin dhothi /e mo dhali ako yan jin pikina /e mo be. ²⁸ Hili a'di ki o gwo mo ki: Mmodhal gwo yansan e i is mo mmo/o gwo mo ki: Mom'bor mii gom uni gwansan kun ciŋki Gwo ma Arumgimis mo dhali mmodhu uni mo be.

'Kwani kun Tana Nyakum Yil kun Ta Thus ki Thus mo Napki Jamas Mii mo

²⁹ Ka waambuhany 'kwani marki is mo tani a'di telki gwo 'pen mo mmo/o gwo mo ki: 'Kwani ma nyakum yil gwansan mo tana nyakum yil kun ta thus ki thus mo. Uni napki jamas mii mo, hili jamas miiŋ kamu/ yisa minu ci gom uni yisa hili isi ciki/ jamas mii ma Yuunaan mo be. ³⁰ Haali/ me'da Yuunaan warki'd ki jamas mii gom 'kwani gi Pa Ninawa mo tani wakan mina Ya/ gi 'Kwani ita goma nyakum yil gi 'kwani gwansan mo be. ³¹ A'bom jin ta'da malik 'peni 'ko'd gwar ma biny cam mo tani a'di midi cuyi mis mo dhali dwall gwo mo nyaŋki 'kwani ma nyakum yil gwansan mo, dhali waŋ uni mo, haala yim a'di pu'dki'd mo 'peni 'pemen gi mo-ny'cesh mo mmociŋ yuŋ ma Sulemaan mo, dhali hili mo mo ma, jan tal 'deŋ kamu/ jin eŋa/ eŋ jin bolki'da Sulemaan e mo tani a'di di'd mmahan mo be. ³² 'Kwani gi Pa Ninawa mini cu mis mo e gwon dwall mo nyaŋki 'kwani ma nyakum yil gwansan mo dhali waŋ uni mo,

haali/ uni ri'ckina du is mo 'peni gwo jin cin ma Yuunaan uni mo, dhali hili mo mo ma, jan 'deŋ kamu/ jin eŋa/ eŋ mo mmobola Yuunaan e mo tani a'di di'd mmahan mo be.

Alamba/ gi Buŋgwar Is mo

³³ Wathiŋ kamu/ yisa di'da ki a'di ci'thki'da lamba/ mo dhali kar a'di e jis jin cwanyu mo e bwaŋ gu'b mo walla mmokar a'di mo e bwaŋ'kwariny toŋ'kul bwa mo hili a'di ki dhal a'di mo mmodi eya po/ tirkina/ mo ki uni gwansan kun ciŋki gu'b mo tani mini mish moŋkush mo be. ³⁴ Em bum a'di ta'da lamba/ gom buŋgwar is bum mo be. Waŋki/ em bum tal 'de/ mo tani buŋgwar is bumi 'baar mo 'tu'du/ mo ki moŋkush mo be. Hili waŋki/ a'di diki tal 'de/ mo tani buŋgwar is bum 'tu'dkunu mo ki mondhurumi'd mo be. ³⁵ Wakan miiyi ki 'bore/ mo ma, gom moŋkush jin di'd e /e mo jin mina a'di diki dhurum mo mo. ³⁶ Yan'ko'd waŋki/ buŋgwar is bum 'tu'du/ mo ki moŋkush mo tani mmodar gi mondhurumi'd e 'bana kamu/ mo tani a'di 'baar ka 'bimpil mo midi 'twaŋ mo mo me'da bi ma lamba/ jin ci um moŋkush mo be.

Yesus A'di Be'dki Mii gi 'Kwani Parisiyiin mo dhali Imanmisha Jo'd Gwo mo

³⁷ Ki a'di di'd mmo/o gwo mo tani Wathim Parisi doŋki a'di mo mmoshwa to nyaŋki a'di mo. Wakan a'di yakid nyaŋki a'di mo dhali ca'bkida tharabeesa mmoshwa to mo. ³⁸ Dhali Wathim Parisi merki'd kagahara mo mmopar a'di e mo mmodina a'di ki 'thur me'd ki yi'de/ ntwa/a/ ki tonŋe/ gi montee mo. ³⁹ Dhali Tapa o a'di gwo mo ki: Shwane/ um 'Kwani Parisiyiin, um lamki 'ko'd gwar ma kubbaaya mo dhala sahan mo tani dhali hili e bwaman mo tani um 'tu'dkunu mo ki mondil to mo dhali ki mii kun 'coŋa'coŋ mo. ⁴⁰ Um pus gwahan. Dina a'di jin uŋki 'ko'd gwar ki uŋ bwaman mo si'da/ 'taa? ⁴¹ Hili ciyi to jin minu ci ki me'd mo gom 'kwani kun hatha'ko'd mo, to gwansan kun 'koni cine/ mo dhali hili mo mo ma, aris to 'baar mo ta kun dheelkin mo gom um mo be.

⁴² Hili wayyi e um 'Kwani Parisiyiin, haali/ um cina nana/ ki to jin cinu Arumgimis mo dhali jipin to jin wana e ka guremu/ mo dhali aris jipi/ kun kuyi mo ki kuy mo dhali um ki ta piny is mo e momii miiŋkar/e mo dhali mo/en ma Arumgimis mo. To gwansan ka ba/ mina umi mii thim mo ba/ dhali mmo'koki ta piny is gom miin tiyan tiya mo. ⁴³ Wayyi e um 'Kwani Parisiyiin haali/ um eni moŋ'kom 'borga/ mo e gu'b gi montul is mo dhali um eni monthe me'd e mo ma suug mo. ⁴⁴ Wayyi e um haali/ um wana e ki moŋ'kupaje kun 'konuki mish mo dhali 'kwani ki ii i'kupi uni mo mmo'kona uni ki mish uni mo be.

⁴⁵ Amanmisha jo'd gwoŋkana kamu/ 'de/ thoŋ a'di gwo mo ki: Amanŋor Gwo, e gwo yan jin ona /e mo tani /e ki waŋ am si'da/ mo be. ⁴⁶ Dhali a'di ki o gwo mo ki: Wayyi e um kun ta imanmisha jo'd gwoŋkan mo si'da/ haali/ um ki dhu 'kwani to kun diŋa mii ki diŋ mo

mmoƙal mo tani dhali um ki is bum 'koki ta tonɗiɗ' is ki me'd mo ki ari me'd buma ƙal 'deɗ kamu/ mo be. ⁴⁷Wayyi e um mo haali/ um nyaŋki moŋ'kupaje gi imanɗi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo, uni gun 'koshkina ibabam bum mo be. ⁴⁸Wakan um ta iman/o gwo apo/ mo dhali gam gwo me'd mo gom mii gi ibabam bum mo haali/ uni 'koshki uni jwa mo dhali um nyaŋki moŋ'kupajem buni mo be. ⁴⁹Wakan si'da/ Moyuƙ ma Arumgimis o gwo cikise/ mo ki: Aha/ mina hashki uni imanɗi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo dhali imandhunu ki she/ mo, dhali kun tiya i bwam uni mo mina uni i'kosh jwa mo dhali kun tiya mina uni i'to'c bwa kagahara mo ⁵⁰ka bas gi imanɗi gwo ma Arumgimisi 'baar mo kadhamo/ mo jin wolkunu mo 'peni mo gi ƙa'bu mony'cesh mo tani minu doɗ to mo 'pena nyaƙum yil gi 'kwani gwansan mo be, ⁵¹'pena bas ma Habiil mo ntaga bas ma Sakariyya mo tani a'di jin 'ce'dkunu sho'k mo e bwaman ma gwaɗa/ jin karu mo mmomiiya bas mo dhali e gu'b gi mondheleladhelel ma Arumgimis mo. Nye, aha/ ɗorkina um gwo mo ki a'di minu doɗ mo 'peni 'kwani ma nyaƙum yil gwansan mo be. ⁵²Wayyi e um mo kun ta imanmisha jo'd gwoŋkan mo. Haali/ um bu'thkina muptha/ gi moyuƙ mo. Dhali um ki is bum 'koki ciɗ mo dhali um ki non uni gwansan kun ciɗkin mo be.

⁵³Me'd jin yakina a'di mo 'peni mo ɗaan mo tani iman'kwar to dhali 'Kwani Ɔarisiyiin telki mii 'pen mo mmodhu gwo mbwa mo gom a'di kagahara mo dhali uni ki 'cwar a'di ki gwo mo jin mina a'di oya ris ton tiya mo ⁵⁴mmotimkina uni a'di mo mmoɗor mo gom a'di mo mmocesha a'di ki gwo jin mina a'di 'taki o gom toɗ kamu/ mo be.

Gwo jin Rumu apo/ Imanheka He'k E mo

12 Dhali e mo ɗaan ka waambuhany 'kwani tana ris ka ris mo tulki is mo mmonɗal 'de/ mo dhali uni yapki unin tiya ki is mo tani dhali a'di telki gwo 'pen mo mmo/o imanciƙ a'di gwo gwo mo nɗwa/a/ ki: Jiji acumaɗ gi 'Kwani Ɔarisiyiin ki e ki 'bore/ mo ma, uni kun tana he'k e ka he'k e mo. ²Toɗ kamu/ yisa di'da jin kumkunu 'kup mo jin minu 'koki ɗor eya tente/ mo wal-la toɗ kamu/ yisa di'da jin bagkunu mo jin minu 'koki mish mo yisa. ³Waƙki/ gwo jin ona um e mondhurumi'd mo tani a'di minu ciƙ mo e moŋkush mo dhali a'di jin ona um ki ƙako/ mo ka ƙwal is e gu'b mo tani a'di minu ɗi eya tente/ e 'kuŋgu'b mo be.

A'di jin Minu Ƙo/ mo

⁴Aha/ ɗora um gwo mo ikam pem mo ki: dhalku/ ki ƙo/ uni gwansan kun 'koshki buŋgwar is mo ma, dhali ŋ'ko'd uni dar ki miin kamu/ mo jin misha uni mii mo. ⁵Hili aha/ mina rum um ki gwo mo gom a'di jin mina umi ƙo/ mo: Ƙoki a'di, a'di jin ta gi mom'bi'th mo mmoɗaka ɗa'k mo e mo ma al o'd mo 'ko'di a'di 'koshki'da 'kosh mo. Nye, aha/ ɗora um gwo mo ki: Ƙoki a'di mo ma. ⁶'Konuki yol ushi 'dii imudhe'd ka ɗariipa mowa? Dhali jan ƙal 'deɗ kamu/ 'peni uni yisa thiskunu

e mo ibwambor ma Arumgimis yisa. ⁷E/ um hili amur'kup bum gana/ si'da/ uni 'baar mo deɗkunu e mo be. Dhalku/ is ki ƙo/ mo ma. Haali/ um gama she/ yol ki gam mo mmobol ushi 'dii e mo be.

Mmopiya Ƙristhos Gwo Mbwambori 'Kwani mo

⁸Dhali aha/ ɗora um gwo mo, aris uni 'baar mo ka 'deɗe/ 'deɗe/ kun mini pi gwo gom aha/ mbwambori 'kwani mo tani wakan si'da/ Ya/ gi 'Kwani midi pi a'di gwo mo ibwambori iman'doyu gwo ma Arumgimis mo be. ⁹Hili a'di jin waɗki aha/ gway mo mbwambori 'kwani mo tani a'di minu waɗ gway mo ibwambori iman'doyu gwo ma Arumgimis mo be. ¹⁰Dhali aris 'kwani 'baar mo ka 'deɗe/ 'deɗe/ uni kun oki gwo apo/ Ya/ gi 'Kwani mo tani uni minu dhal 'pen mo. Hili a'di jin wal gwo sor apo/ Shi/in Dheleladhelel mo tani a'di minu dhal 'pen mo yisa. ¹¹Dhali ki uni mini sus um mo e bwambor gu'b gi montul is mo dhali e itapa mo dhali e uni gun ta gi moshirr mo tani dhalku/ is ki anan mo gom gwo gi wakata imina umi thoƙ mo walla gwonta imina umi o mo, ¹²haali/ Shi/in Dheleladhelel a'di midi ɗor um gwo ki mo yansan gana/ mo gwo jin mina um ƙa i/o mo ba/.

Gwom 'Bi'th/e gom Wathi/ jin Ta Pa ki Pa jin Ta Pus mo

¹³Jan 'deɗ kamu/ 'peni bwarj 'kwani ma waambuhany oki a'di gwo mo ki: Manɗor Gwo, ƙana kam pem gwo mo ma, mmopwaƙ mal bwa mo nyaƙki aha/ mo. ¹⁴Hili a'di o a'di gwo mo ki: Wathi/ kaja kar aha/ mo mmota mandwall gwo mo walla mmota manpwaƙki um to bwa mo? ¹⁵Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Hili ki 'bore/ mo ma, dhali jiji aris mo jin 'thoɗu/ bwa ki e ki 'bore/ mo, haali/ mondiki/e gi wathi/ a'di diki gamki mo jin isha tom piti jin gama a'di ka enthus mo. ¹⁶Dhali a'di ki ɗor uni gwo mo ki gwom 'bi'th/e mo mmo/o gwo mo ki: A'cesh jin tana wathi/ jin ta pa ki pa mo tani a'di pirki to me'd mo ka enthus mo be. ¹⁷Dhali a'di ki kulum gwo ibwa ki is piti mo ki: Aha/ mina miiya tinta mo haali/ aha/ dara ki mo mo mmodhu tom pem mo be. ¹⁸Dhali a'di ki o gwo mo ki: To yansan a'di imiga/ imii mo be. Aha/ mina 'kosh themes pem ka 'cesh mo dhali nyaŋ kuny caaga/ mo be. Dhali aha/ mina dhu tom pemi 'baar mo kun ta pos pem mo dhali tom pem kun taka/ mo be. ¹⁹Dhali aha/ mina owa ƙashiram pem gwo mo ki: Ƙashiraa, /e ta gi to kun 'koshi jwa mo kun dhukunu mo gom yil ka ris mo be. Hili mo isunse/ mo ma, shwayi to mo, dhali piyi to mo dhali 'kunyi bwa mo ma. ²⁰Hili Arumgimis o a'di gwo mo ki: /em pus yan mo. Mon'thiny yan shwane/ mo tani aƙashiram pini miga/ doɗ 'peni /e mo, dhali to kun thosonkina /e is mo tani uni mini ta kum maja mo? ²¹Wakan a'di jin isha to ƙumma/ gom is piti mo dhali diki ta pa ki pa mo 'kup ka Arumgimis mo.

Mmo/anani Is mo

²²Dhali a'di ki o imanciƙ a'di gwo gwo mo ki: Wakan aha/ ɗora um gwo mo ki dhalku/ is ki anan mo gom

moŋ'koki/em bum mo, gom to kun mina umi shwa mo walla to gom buŋgwar is bum mo a'di jin mina umi hithi is mo. ²³ Haali/ mondiki/e a'di ica'd ki tonŋe/ mo dhali buŋgwar is a'di boli burryne/ e mo be. ²⁴ Kulumi gwo ibwa gom 'dii mo ma. Uni 'koki si to mo walla 'koki 'ciŋh to mo tani uni si'da/ dar gi gu'b jin dhunu to mo walla themes mo dhali hili Arumgimis thipki uni mo be. Bakata 'te/ um a'di i'bitha yol she/ ki 'bi'th mo mmobol 'dii e mo be. ²⁵ Dhali jan 'dej kamu/ 'peni bwam um di'da jin midi anan is mo jin midi mish mar gulan tur piti is mo? ²⁶ Waŋki/ um si'da/ 'koki mish ushi toŋ gwa'dga/ mii mo kun wakan tan mo tani atinta anana um is mo gom miin tiya mo sa/? ²⁷ Kulumi gwo ibwa mo ma, gom jandin to mo mmocakina uni mo. Uni 'koki miiya tu'c mo walla sura thus mo. Hili aha/ to-ra um gwo mo goma Sulemaan eya aris monycam piti mo tani a'di dinuki hi'thki burryne/ jin waki jandi/ 'peni uni gwansan 'de/ mo be. ²⁸ Hili waŋki/ Arumgimis ki hi'th asho ki burryne/ kun 'kon e bwaasho shwane/ mo dhali ka'thamo/ uni taŋu i o'd mo tani bakata 'te/ imina a'di hi'th um ki burryne/, um 'kwani kun a'ha moŋgam gwo is ki a'ŋ kan mo? ²⁹ Dhali dhalku/ ki simm to e jin mina umi shwa mo dhali gwo gom to jin mina umi pi mo walla dhalku/ ki ta iman/anana is e bwam bum mo. ³⁰ Haali/ aris 'kwani gi kal gi mony'ceshi 'baar mo tani uni simmki to gwansan e mo dhali Ababam bum mishki a'di caan jin mina umi mii ta gi uni mo be. ³¹ Ma mo simm jasi bampam piti e mo dhali aris to gwansan mini ta kum bum si'da/ mo be.

Mmo/ish Kɔmma/ e Momis mo

³² Dhalku/ is ki ko/ mo ma, usha ma'diny mo, haali/ bwa ma Ababam bum midi 'bor mo mmoçi um bampa/ mo be. ³³ Yoli tom bum kun tana um mo ma. Dhali ci to jin cinu ki me'd mo gom 'kwani kun hatha 'ko'd mo. Kucura jisilaan ki is bum mo ma, uni gun 'koki war ki kun dhamo/ mo, a'di jin ish to kɔmma/ mo e momis jin midi diki ush me'd ki sule/ mo, mo jin daru ka 'di/ mo mmo'dish mo is mo dhali adhurany midi diki 'ce'd uni sho'k mo be. ³⁴ Haali/ mo jin isha tom bum kɔmma/ mo tani a'di imin ma dum bumi 'ko si'da/ mo be.

Imanmiiya Tu'c kun Timina Tim mo

³⁵ Dhalki empa'd bum minu 'kam ki to mo dhali ci'ha lambam bum mo ³⁶ dhali wayi e ki 'kwani kun cɔrki tapam buni mo mmopu'du/ bway pa mo 'peni momi-imash jin yukuwa yuŋ mo wakan ki uni mini mish ka'd ki a'di 'twaŋkal ise/ ki a'di midi pu'du/ mo dhali nagkana campur mo be. ³⁷ Mom'bor mii gom ciŋkina/ gwansan uni kun gama tapa ki e mo ki a'di pu'dki'd ka nyaŋ'ko'd mo. Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki a'di midi 'kam empa'd piti ki to mo dhali yuŋ uni mo mmo'kowa tharabeesa mo dhali a'di midi yaku/ mo dhali mii uni to mo be. ³⁸ Waŋki/ a'di pu'dki'd mo n'wa/ a/ ki mombwam/e mo tani walla 'ko'di mombwam/e mo tani dhali a'di ki gam uni wakan mo tani mom'bor mii gom ciŋkina/ gwansan mo be. ³⁹ Hili mishi yan mo

ma, waŋka mancila gu'b midi 'taki misha tente/ jin mina wathin 'di/ iyayu/ mo tani a'di midi 'taki di ki e mo dhali midi diki dhal gu'b piti 'pen mo wathin 'di/ ki 'ce'd mo. ⁴⁰ Um si'da/ mini mii thoson is mo haali/ Ya/ gi 'Kwani midi pu'du/ mo ka tente/ jin mina um 'koki tosh ki a'di midi pu'du/ mo be.

Ciŋkina/ jin Diki Ta Isiŋ Gana/ mo

⁴¹ Bu'terus o a'di gwo mo ki: Tapa, a/e tori gwom 'bi'th/e yan jasi gom am mo 'teya, walla gom 'kwani 'baar mo? ⁴² Dhali Tapa ki o a'di gwo mo ki: Kaja a'di jin ta wathi/ isiŋ gana/ mo dhali yuŋa yuŋ mo mmota mandhu to mo? a'di jin mina tapam piti kar ari tapa apo/ gu'b piti mo mmoçi uni tonŋe/ ki 'ban buni ka tente/ ka kaŋ/e mo? ⁴³ Mom'bor mii gom ciŋkina/ caan mo a'di jin mina tapam piti gam mo waŋki/ a'di midi pu'du/ mo mmogam a'di mmomii kan mo be. ⁴⁴ Ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo a'di midi kar a'di eya powa ris tom piti 'baar mo kun tana a'di mo be. ⁴⁵ Hili waŋki/ ciŋkina/ caan o gwo e is piti mo ki: Tapam pem tayi'da dii'te/ mo mmoyayu/ mo dhali a'di ki tel mii 'pen mo mmodor 'kwaniŋ gwa'ŋh kun ta ciŋkina/ mo dhali kun ta ciŋkina/ nyara/ si'da/ mo dhali a'di ki shwa to mo dhali pi to mo dhali 'kosh ma su mo tani ⁴⁶ tapa gi ciŋkina/ yansan midi pu'du/ mo ka tee yan jin dina a'di ki tosh mo ki a'di midi yayu/ mo dhali ki mo jin dina a'di ki mish mo mo dhali a'di midi ci a'diya jisa mo dhali a'di midi kar a'di mo nyaŋki uni gun 'koki ta ku isiŋ gana/ mo be. ⁴⁷ Dhali ciŋkina/ caan jin mishi bwan tapam piti mo tani dhali diki thoson is mo walla diki mii me'd isi bwam piti mo tani a'di midi bu'th mondor me'd ka ris mo be. ⁴⁸ Hili a'di jin diki mish mo mo dhali mii to jin midi mii gam mondor mo tani a'di midi bu'th mondor jin gwa'dagwa'd mo. Aris 'kwani 'baar mo ka 'de'te/ 'de'te/ uni kun cikunu to ki nyanye/ mo tani 'peni uni mo to jin caaca mo tani minu doŋ mo. Dhali 'peni uni gun cina 'kwani to ki nyanye/ mo tani mina uni doŋ to ki nyanye/ si'da/ mo be.

Yesus ki Raŋ mo gi Kwa/u Bwa mo

⁴⁹ Aha/ pu'dkina mo mmokar o'd apo/ mony'cesh mo be. Dhali aha/ ona bwayi ki a'di minu 'tha mo hila/. ⁵⁰ Aha/ tana gi mo jin minu mii ki yi'de/ mo mmomii nycine/ mo dhali aha/ miina is ki 'kasa/ 'kasa/ mo ntagi a'di minu thim mo be. ⁵¹ Um toshkin ki aha/ pu'dkina mo mmoçi moŋku'th is e mony'cesh mo 'taa? Yisa. Aha/ tora um gwo mo, hili, mmodhal mii e i is mo mmoŋwa/ bwa mo be. ⁵² Haali/ 'peni shwane/ mo gu'ba tal 'de/ jin mina 'kwani 'ko imudhe'd mo tani uni minu kwa/ bwa mo, kun 'koni kwara mo mini kwa/ bwa mo apo/ uni kun 'koni su/ mo dhali kun 'koni su/ mo tani mini kwa/ bwa mo apo/ uniŋ kwara mo be. ⁵³ Uni mini kwa/ bwa mo, ababa apo/ ya/ mo dhali ya/ apo/ com mo, dhali kum apo/ 'bwa/ mo dhali 'bwa/ apo/ kum mo dhali kumpa jin ta'da mare/ apo/ mar pitim 'bomi mo dhali a'bom mash jin ta'da mare/ apo/ mar piti mo be.

Mo jin Nyiṭhu Mo mo

⁵⁴ A'di si'da/ ki owa waambuhany 'kwani gwo mo ki: Ki um parkina raḡ e mo mmocu mo 'pena bor ma luṅgu'ub mo tani um ki o gwo ki jahanne/ ki: Ari piriny pu'dki'd mo be dhali wakan a'di miiki'd mo be. ⁵⁵ Dhali ki um hilki 'tham 'peni 'ko'd gwar ma biny cam poshki'd mo tani um ki o gwo mo ki: Mo midi 'batha'ba'ṭh mo. Dhali a'di miiki'd mo be. ⁵⁶ Um 'kwani kun tana he'k e ka he'k e kan mo. Um mishki to nyiṭh e mony'cesh kun pikin mo dhali momis mo tani hili, atinta 'kona um ki mish nyiṭh mo gi buṅ'kus shwanesan mo?

Mo jin Mina /e Thoson Gwo Nyakka Manyer /e Is ki Gway mo

⁵⁷ Dhali atinta 'kona um ki is bum ki theke'th gwo mo gom a'di jin 'boro'd mo? ⁵⁸ Me'd jin mina /e ya mo nyakka manyer /e is ki gway mo ibwambor ma mandwall gwo mo tani pali gwo mo mmothoson nyakki a'di mbway mo hili isi ciki/ ki a'di midi diki dir /e eya dwalliṅ gwo jin ca'd mo dhali adwalliṅ gwo jin ca'd mo midi ḡi /e eya mantor tonthus 'twa/a 'cesh mo dhali amantor tonthus 'twa/a 'cesh mo midi kar /e eya sijin mo be. ⁵⁹ Aha/ ṭora /e gwo mo ki /e mini diki pi ka pije/ ki sule/ mo ntagi /e mini ḡi ara maliim jin 'ko'd mo be.

Mo gi Rijuwa Du Is mo walla Mony'ce'd Sho'k mo

13 'Kwanin tiya 'kon ki mo ḡaan mo uni kun ṭorki a'di gwo mo gom 'Kwani gi Pany Jaliil kun 'kosh ma Bilaatus abas buni e mo nyakki tom buni kun 'ciṭha/ uni 'kus mo mmomiiya basa 'cesh mo. ² Dhali a'di ki thoḡ uni gwo mo ki: A/um kulumki gwo ibwa ki 'Kwani gi Pany Jaliil gwansan ta imanmii miinthus kun shi/ashi/ mo mmobola ris 'Kwani gi Pany Jaliila tiya e mo 'taa? haali/ uni 'koshkunu ki isa nyor kan mo? ³ Aha/ ṭora um gwo mo ki: Yisa. Hili isi ciki/ um mini rica du is mo ki umi 'baar mo minu 'koki 'ce'd sho'k wakan mo be. ⁴ Walla uni gwansan kun 'koni 'kume'd i'ce'dka pekwarra mo uni gun biṭkina gu'ba turga/ apo/ mo e Pan Siluwaam mo dhali 'kosh uni jwa mo tani a/ um kulumki gwo ibwa mo ki uni ta imandhiṅ gwo kun shi/ashi/ mo mmobola ris unin tiya kun 'kon e Pa Urushaliim e mo 'taa? ⁵ Aha/ ṭora um gwo mo ki: Yisa, hili isi ciki/ um mini rica du is mo ki umi 'baar mo minu 'koki 'ce'd sho'k wakan mo be.

Gwom 'Bi'th/e gom Cwampu/ mo

⁶ Dhali a'di ki ṭor gwo gi gwom 'bi'th/e yan gom uni mo ki: Wathi/ jin ta'd gi cwampu/ jin sikina a'di e bwaagon piti mo dhali a'di pu'dki'd mo mmonap maman 'peni a'di mo tani dhalī a'di diki gam jan 'deṅ kamu/ mo be. ⁷ Dhali a'di ki owa manhil cwalman gwo mo ki: Hili mo mo ma. Yil 'koni kwara shwane/ jin yayika/ mo mmonap maman 'pena pu/ yan mo tani dhali aha/ dinaki gam jan 'de/ mo. Jepi a'di ka 'cesh mo ma. Atinta mina a'di bu'th mony'cesh yan kan mo? ⁸ Dhali a'di ki thoḡ a'di gwo mo ki: Dhalki a'di di'd mo ma, tapa,

yil yansan si'da/ ntagi aha/ mina ḡwany a'di ka 'kawur is mo dhali wol guren to/eya po/ mo. ⁹ Dhali waḡki/ a'di midi dho'th maman ki yil jin 'ko'd mo, 'boro'd be. Hili waḡki/ a'di diki dho'th maman mo tani /e mini mish a'di jep ka 'cesh mo be.

A'бом jin Ta Nwol jin Waḡkunu ka Cim ma Pesu/ mo

¹⁰ Dhali a'di diki'd mo mmoṭor gwo mo e gu'b gi montul isa kamu/ ka cim ma pesu/ mo. ¹¹ Dhala 'boma kamu/ diki'd jin ta'd ga rum thus jin 'batha a'di mo mmo/ aṭh mom'bi'th mo ki yili 'kume'd i'ce'dka pekwarra mo. Ayim di'd ki goṅgo/ mo dhali a'di mol is piti 'de'k ki 'bore/ mo. ¹² Dhali ka Yesus parki'da yim e mo tani a'di yuḡki'da yim mo dhali owa yim gwo mo ki: A'boma, /e din ki 'kus mo 'peni 'ba'th pini mo be. ¹³ Dhali a'di ki dhu me'd piti apowa yim mo dhali ki jahanne/ ayim 'ka'dkina is mo dhala yim 'borki'da Arumgimis bwa i is mo be. ¹⁴ Hili tapa gi gu'b gi montul is mo a'di shwa'ki'da nyor ka nyor mo haala Yesus waḡki'da waḡ ka cim ma pesu/ mo be. A'di ki o 'kwani gwo mo ki: Acim 'koni pe'de/ jin minu ḡa mii thima ṭu'c mo be. Iiyu/ ka cim gwansan mo ma ki um minu waḡ mo, yisa ka cim ma pesu/ mo. ¹⁵ Yan'ko'd Tapa ki thoḡ a'di gwo mo ki: Um 'kwani kun tana he'k e ka he'k e mo. 'Kona um ka 'deṭe/ 'deṭe/ ka cim ma pesu/ ki 'cuḡ morbip bum mo walla thuluny bum 'peni gu'b buni mmosus uni mmopi yi'de/ mo 'taa? ¹⁶ Dhala 'bom yansan mo jin ta 'bwa/ ma Ibrahiim mo a'di jin deḡkin ma Seṭaan ki yili 'kume'd i'ce'dka pekwarra mo tani a'di ḡa ba/ mminu mii diki 'cuḡ mo 'peni mondeḡ yan ka cim ma pesu/ mo? ¹⁷ Me'd jin okina a'di gwo gwansan mo tani aris uni kun ta 'kup ki a'di mo tani dhukunu ki mon'the is mo dhala ris 'kwani 'baar mo 'kunykina bwa mo goma ris mii gi monyca kun miikina a'di mo be.

Gwom 'Bi'th/e gom Emen To jin Miinuwa 'Tash mo

¹⁸ Dhali wakan a'di ki o gwo mo ki: Bampa/ ma Arumgimis wana e katinta mo sa/? Dhali aha/ mina kar a'di ka par 'ban katinta mo? ¹⁹ A'di wana e ki emen to jin miinuwa 'tash jin ḡala wathi/ mo dhali si e monsinum piti mo. Dhali a'di cak'i'd mo dhali a'di warki'd ki cwa mo dhali 'dii kun pen e mis mo tani nyanḡi gu'b buni eya bim piti mo be.

Gwom 'Bi'th/e goma Cumaṭ mo

²⁰ Dhali doḡ/e a'di ki o gwo mo ki: Aha/ mina kar Bampa/ ma Arumgimis ka par 'ban kata mo sa/? ²¹ A'di wana e ka cumaṭ jin ḡal ma 'bom mo mmo'thoḡ mo mmoce e ka dipany ka uḡaṅ bwamani kwara mo ntagi a'di seki'd mo be.

Acampur jin Nyutha 'Twaman ki Nyu'th mo

²² A'di yaki'd mo e bway piti mo e bampa/ mo dhali e pa 'baar mo mmoṭor gwo mo dhali a'di ki ya mo 'kup ki Pa Urushaliim mo. ²³ Dhali wathin 'deṅ kamu/ o a'di gwo mo ki: Tapa, mina uni gwansan kun woṭh'kunu mo 'ko i daḡa/ kaṅ mo 'taa? Dhali a'di ki o uni gwo mo ki:

²⁴ Uṭhi/ mo ma mmociḡ mo eya campur jin nyuthanyu'th mo haali/ 'kwani ṭorkika/ um gwo mo ki: Uni tana ris mo kun mini simm mo e mmociḡ mo tani dhali uni mini mol se mo be. ²⁵ Ki eḡ kamu/ ka mancila gu'b, ki a'di midi cu mis mo dhali mutha campur mo tani um mini ṭel mii 'pen mo mmodosha pije/ mo dhali nagkana campura po/ ki me'd mo mmo/o gwo mo ki: Tapa, ka'dki am gu'b mo ma. A'di midi thoḡ um gwo mo ki: Aha/ mola mo jin iiyina um 'peni cine/ mo be. ²⁶ Dhali yan'ko'd um mini ṭel mii 'pen mo mmo/o gwo mo ki: Aman shwana to mo dhali pi to mo e buḡ'kus pini mo dhali /e ṭorki aman gwo mo e bway bam mo. ²⁷ Hili a'di midi o gwo mo ki: Aha/ ṭora um gwo mo ki: Aha/ dinaki mish mo mo jin iiyina um 'peni cine/ mo be. Iiku/ um mo 'peni aha/ mo aris umi 'baar mo kun miiki mii kun 'coḡa'coḡ mo. ²⁸ Dhali yan'ko'd um mini ko mo dhali 'pe'd shem bum mo ki um mini para Ibrahiim e mo dhala Is/hak mo dhala Yakuub mo dhali aris imanḡi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo e Bampa/ ma Arumgimis mo dhali um ki is bum minu ṭa'k ka pi-je/ mo be. ²⁹ Dhali 'kwani mini pu'du/ mo 'peni mom'pesho'k mo dhali 'pena bor ma luḡu'b mo dhali 'peni moḡ'ko'd gwar ma bim poros mo dhali 'peni moḡ'ko'd gwar ma biny cam mo dhali uni mini 'ko mo atharabeesa gi Bampa/ ma Arumgimis mo be. ³⁰ Dhali hili mo mo ma, unin tiya kun 'koni 'ko'd mo tani minu dhu iṭwa/a/ mo dhali unin tiya kun 'koni ṭwa/a/ mo tani minu dhu i'ko'd mo be.

Yesus Gwoki'd Apo/ Pa Urushaliim mo

³¹ Dhali e mo ḡaan gana/ mo tani 'Kwanim Parisiyiina tiya pu'dkin mo dhali o a'di gwo mo ki: Yayi mo 'peni mahan mo haala Hirodus ḡap /e mmo'kosh jwa mo be. ³² Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Iiku/ um mo ma dhali ṭora maḡ ḡaan gwo mo ki: Hili mo mo ma. Aha/ urkina ruma 'cesh ka pije/ mo dhali mii mowaḡ shwane/ mo dhali ka'thamo/ si'da/ mo, dhali ka cim kwara mo tani aha/ mina 'baar bway pem mmothim a'di mo be. ³³ Bahili aha/ mina mii ya e bway pem shwane/ mo dhali ka'thamo/ dhali ka tee jin midi baṭhi 'ko'd mo haali/ a'di dinuki mish mii mo ka manḡi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo minu 'koki 'taki 'ce'd sho'k ka pije/ mo 'peni Pa Urushaliim mo be. ³⁴ Ayy Urushaliim, Urushaliim, um kun 'koshki imanḡi gwo ma Arumgimis kadhamo/ jwa mo dhali 'kosh uni gwansan ki wosh mo uni gun hashkunu mo e um mo. Me'd wana risa jin oka/ bwayi mmotul uḡim bum is mo mmoṭal 'de/ mo me'd kumana ḡwa jin wupi ushan piti ka bi mo dhali um ushkin mo be. ³⁵ Hili mo mo ma. Gu'b bum dhalkunu um 'pen ki ma'du/ mo be. Dhali aha/ ṭora um gwo mo ki um mini 'koki par aha/ e mo ntagi um mini o gwo mo ki: Mom'bor mii ki a'di jin pu'dki'd ki gway gi Tapa mo be.

Yesus Waḡki Wathi/ jin 'Kosha 'Batha Wasa/ I/is mo

14 Dhali ka cim ma pesun 'deḡ kamu/ mo tani ki a'di yaki'd mo mmoshwa to mo e gu'b gi tapar

kamu/ mo 'peni 'Kwani Parisiyiin mo tani uni timki a'di mo be. ² Dhali hili mo mo ma, wathiḡ kamu/ doshki'da bor a'di mo a'di jin ta'd gi 'batha wasa/ e is piti mo. ³ Dhala Yesus ki o imanmisha jo'd gwonḡan gwo mo dhali 'Kwani Parisiyiin gwo mo ki: A'di ta mii gi gwonḡan mo 'taa? mmowaḡ waḡ ka cim ma pesu/ mo? walla minu dhalku/ mo? ⁴ Hili uni 'kon ki shwam mo. Yan'ko'd a'di ki sus a'di mo dhali waḡ a'di mo dhali mmodhal a'di mmoya mo be. ⁵ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Wathi/ jana 'peni bwam um ta'd gi thulunyo mo walla morbip kun ṭa'kkin mo e bwany jis mo, mina a'di diki ya ki jaḡanne/ mo mmodir uni ka pije/ mo ka cim ma pesu/ mo 'taa? ⁶ Dhali uni mol thoḡ gwo yansan mo be.

Gwo gom Yilkina/ dhali Com Gu'b mo

⁷ Dhali a'di ki ṭor uni gwo mo ki gwom 'bi'th/e mo gom uni gwansan kun yuḡkunu mo ki a'di nyiṭhi uni mo mmokwanykina uni moḡ'kom 'borga/ mo mmo/o gwo mo ki: ⁸ Ki /e yuḡkunu mo, ma e momiimash ka tul 'kup mo tani dhalku/ ki ḡa'ba 'cesh e mom'borga/ mo, hili isi ciki/ wathi/ jin eḡki'd ki /e mo yuḡkina a'di mo be, ⁹ dhali a'di jin yuḡki /e mo gara/ midi pu'du/ mo dhali o /e gwo mo ki: ḡiyi mo yansan ki wathi/ yansan mo ma dhali yan'ko'd /e mini ṭel mii 'pen mo mmo'the is mo mmobu'th mo jin gwa'dagwa'd mo be. ¹⁰ Hili ki /e yuḡkunu mo tani yaku/ mo dhali ḡa'b e mo jin gwa'dagwa'd wakan mo, ki a'dim bum jin ciki'da yuḡ mo midi pu'du/ mo tani dhali a'di midi o /e gwo mo ki: Amugum pema, shoru/ mo ma, mmoḡa'bi mompoḡo'd yaase mo. Yan'ko'd /e minu taḡ mo e buḡ'kus uni 'baar mo kun 'kona tharabeesa nyaḡki /e mo be. ¹¹ Haali/ aris 'kwani 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ kun dhu is buni ki ca mo tani minu dhu ki gwa'd mo, dhali a'di jin kar is piti ki gwa'd mo tani a'di minu kar ki ca mo be. ¹² Dhali a'di si'da/ o gwo mo e wathi/ jin yuḡki a'di mo ki: Ki /e ki ḡiya yuḡ jin yuḡu mo gom tonṭe/ mo walla dhan tonṭe/ jin shwanu mo tani dhalku/ ki yuḡ imugum pini mo walla ikam pini mo walla ibas pini mo walla imannyak 'kom pini kun ta pa ki pa mo hili isi ci-ki/ uni si'da/ mini yuḡ /e mo mmodok mii mo dhali /e minu raḡ mii yani bway mo be. ¹³ Hili waḡki/ /e mini ḡiya yuḡ jin yuḡu mo tani yuḡi 'kwani kun hatha'ko'd mo ma, dhali uni gun ḡutha is guḡkuru/ mo dhali uni kun ta ḡwol mo dhali uni gun tana ja'da/ mo be ¹⁴ dhali /e minu 'bor mii mo haali/ uni mini mol /e to raḡi bway mo be. Hili /e minu raḡ to ibway mo ki mompinu ki uni kun ta kuḡ ḡar/e mo be.

Gwom 'Bi'th/e gom Dhan Tonṭe/ jin Shwanu mo

¹⁵ Ki jan ṭal 'deḡ kamu/ 'peni uni gwansan kun 'kokina tharabeesa nyaḡki a'di mo ciḡki gwo yansan mo tani a'di o a'di gwo mo ki: Mom'bor mii gom a'di jin midi shwa tonṭe/ e Bampa/ ma Arumgimis mo be. ¹⁶ Hili a'di ki o a'di gwo mo ki: Wathi/ ki eḡ kamu/ ḡiki'da yuḡ mo gom dhan tonṭe/ jin shwanu mo tani a'di yuḡki 'kwani ka ris mo be. ¹⁷ Dhali ka tee pu'dki'd mo gom tonṭe/ mo

tani a'di hashki çinjinam piti mo mmo/o uni gwansan gwo mo uni kun yuƙkunu mo ki: Iiyu/ mo ma, haali/ aris to 'baar mo thosonkunu mo be. ¹⁸ Hili uni 'baar mo ƙelki mii 'pen mo mmoçi gwo 'ko'd mo be. Wathi/ jin ƙwa/a/ a'di oki a'di gwo mo ki: Aha/ daƙa yola bunto mo dhali aha/ mina mii ya mo mmopar a'di e mo. Aha/ doƙkina /e mo ki aha/ minu dhalku/ mo be. ¹⁹ Dhali jaƙ kamu/ o gwo mo ki: Aha/ yolkina morbipi 'kume'd mo kun repu/ 'ba/ ki dhanƙa'b to ka susu/ susu/ mo dhali aha/ mina mii ya mo mmopal uni mo. Aha/ doƙkina /e mo ki aha/ minu dhalku/ mo be. ²⁰ Dhali jaƙ kamu/ o a'di gwo mo ki: Aha/ daƙa mashkina a'bom mo dhali gom gwo gi wakan mo tani aha/ mina molku/ yaku/ mo be. ²¹ Wakan çinƙina/ a'di pu'dki'd mo dhali ƙor gwo yansan ki tapam piti mo dhalı com gu'b a'di shwa'da nyor kagahara mo dhali o çinjinam piti gwo mo ki: Yaku/ ka piƙe/ ki jahanne/ mo ma, e bwaya beega/ mo dhali bway tura nyu'thga/ mo gi 'penkuman bampa/ mo dhali susi uni gun hatha'ko'd mo dhali uni gun ƙutha is gunƙuru/ mo dhali uni gun tana ja'da/ mo dhali uni kun ta nƙwol mo. ²² Dhali yan'ko'd çinƙina/ ki o gwo mo ki: Tapa, gwo gi ƙankina /e aƙan mo tani mi- ikunu mo be dhali embul di'd naskina/ mo. ²³ Dhali tapa ki o çinƙina/ gwo mo ki: Yayi e bway tur ka piƙe/ mo kun 'kon is'ko'd mo dhali e bwaagoƙ mo dhali malasi 'kwani ki gwo mo mmo/iiyu/ mo, ki gu'b pem minu 'tu'd mo be. ²⁴ Haali/ aha/ ƙora um gwo mo ki jan ƙal 'deƙ kamu/ 'peni 'kwani gwansan kun yuƙkunu mo tani uni mini 'koki nyoƙ tonƙem pem mo be.

Mii jin Minu Mii Deƙ E Mmota Amanciƙa Yesus Gwo mo

²⁵ Dhali adhana waambuhany 'kwani nyaƙki ii ki a'di mo dhali a'di ki ƙuka bor mo dhali o uni gwo mo ki: ²⁶ Waƙki/ wathiƙ kamu/ midi yayu/ i aha/ mo dhali diki shi/ ababam pitiƙ gana/ i e mo dhali kum mo dhali ash mo dhali uçi mo dhali ikam mo dhali i'bwaham mo, nye, dhali mondiki/em pitiƙ gana/ si'da/ mo tani a'di mol ta amanciƙ gwom pem mo be. ²⁷ A'diyin jin diki ƙal cwany'ciƙhan dhul pitiƙ gana/ mo dhali baƙh aha/ isho'k mo tani a'di mol ta amanciƙ gwom pem mo be. ²⁸ Haali/ wathi/ jana 'peni bwam um jin ona bwa ki nyaƙ gu'ba turga/ mo mina a'di diki di nƙwa/a/ mo mmodeƙ to e jin midi mii 'baar a'di mo 'taa? waƙki/ a'di ta'd gi to jin 'kosh jwa mo mmothim a'di mo. ²⁹ Hili isi ciki/ waƙki/ a'di midi kar mo jin ƙa'bu mo tani dhali a'di mol a'di thim mo tani aris uni 'baar mo kun mishi a'di mo tani mini ƙel mii 'pen mo mmomii a'di ka maƙ mo be ³⁰ mmo/o gwo mo ki: Wathi/ yan ti ƙelki mii 'pen mo mmonyaƙ gu'b mo tani dhali mol a'di 'ka 'kup mo be. ³¹ Walla malik si'da/ jin yaki'd mo mmogam 'kup ka malika kamu/ mo mmo/as mo tani mina a'di diki di iƙwa/a/ mo mmo'cunycur mii mo waƙki/ a'di mish ta ga askar ka alaapi 'kume'd mo mmogam a'di 'kup mo a'di jin yayi'd mo apo/ a'di nyaƙka askar alipi iss 'kwanimpa 'de/ mo 'taa? ³² Dhali waƙki/ a'di diki wakan mo tani ka malika kamu/ dina sho'k mmosi'du/ mbway mo tani a'di ki hash amanya mo dhali doƙ gwo mo gom

moƙƙu'th is mo be. ³³ Gom gwo gi wakan mo tani a'diyin 'peni um mo jin diki dhal tom piti 'peni 'baar mo jin tana a'di mo tani a'di mol ta amanciƙ gwom pem mo be.

A'donƙoro/ jin Thapathap mo

³⁴ A'donƙoro/ a'di 'bora'bor mo hili waƙki/ a'di ki this mom'bala'th piti e mo tani a'di midi mish mom'bala'th piti ta kata ka nyaƙ'ko'd mo? ³⁵ A'di diki ha me'd mo go- ma 'cesh mo walla goma duhal guren to/e mo. 'Kwani mini biƙ a'di ka piƙe/ mo. A'di jin ta gi bwany'ce mo mmociƙ gwo mo tani dhalki a'di ciƙ gwo mo ma.

Gwom 'Bi'th/e gom Ƙa'bal jin Thisi E mo

15 Dhali imantera thulpa/ dhali imanmii miinthus mo uni 'kokin mo mmo'dish a'di is mo mmociƙ a'di gwo mo be. ² Dhali 'Kwani Ƙarisiyiin dhali iman'kwar to mo uni miina gumgum mo mmo/o gwo mo ki: Wathi/ yansan a'di buthi imanmii miinthus mo dhali nyaƙ to shwa ki uni mo be.

³ Wakan a'di ki ƙor uni gwo gom gwom 'bi'th/e yansan mo be ki: ⁴ Ki wathi/ jana ibwam um ta'd gi ƙa'bal issi mudhe'd mo, waƙki/ jan 'de/ this e mo 'peni uni mo tani a'di midi diki dhal uni ka iss 'kwanimpa imudhe'd mmo/aƙh 'de/ mo e bwaasho mo dhali ya mo mmonƙap a'di jin thiski e mo ntagi a'di ki gam a'di mo 'taa? ⁵ Dhali ki a'di gamki a'di mo tani a'di ki kar a'di mo e 'kupa bim piti mo dhali 'kuny bwa mo be. ⁶ Dhali ki a'di pu'dki bway pa mo tani a'di ki yuƙ imugum piti mo dhali imannyaƙ 'kom piti mmonƙal 'de/ mo mmo/o uni gwo mo ki: 'Kunyi bwa mo ma, nyaƙki aha/ mo, haali/ aha/ gamkina ƙa'bal pem jin thiski e mo be. ⁷ Dhali wakan, aha/ ƙora um gwo mo ki mom'bor bwa midi caaca mo ki nyanye/ mo e momis mo apo/ jan 'de/ jin ta'da amanmii miinthus jin ri'cki'da du is mo mmobol uni gun ta iss 'kwanimpa imudhe'd aƙhka 'de/ e mo kun tana ƙar/e mo uni gun mini mii 'koki ta gi mo gi rica du is mo be.

Gwom 'Bi'th/e gom Emena Guurush jin Thisi E mo

⁸ Walla a'bom jana ta gi emena guurush 'dolkon kushi kume'd mo, † waƙka yim this jan 'deƙ kamu/ e mo tani mina a'di diki ƙanya lamba/ mo dhali dhi'th gu'b mo dhali nƙap a'di ki burbur mo ntaga yim ki gam a'di mo 'taa? ⁹ Dhali ka yim gamki a'di mo tani ayim ki yuƙ iyim piti mo dhali imannyaƙ 'kom piti mo mmonƙal 'de/ mo mmo/o gwo mo ki: 'Kunyi bwa mo ma, nyaƙki aha/ mo, haali/ aha/ gamkina emena guurush pem jin thiskika/ e mo be. ¹⁰ Dhali wakan si'da/ aha/ ƙora um gwo mo ki moƙ'kuny bwa midi di mo ibwambori iman'doyu gwo ma Arumgimis mo apo/ amanmii mi- inthus 'de/ jin ri'cki'da du is mo be.

† Emena guurush 'dolkon kush 'de/ jin wana e ki nasa guurush mo.

Gwom 'Bi'th/e gom Ya/ gi Wathi/ jin Thisi E mo

¹¹ Dhali a'di ki o gwo mo ki: Wathi/ di'd jin ta gi iya/i su/ mo be. ¹² Dhali a'di jin gwa'da'd ki uni mo, o com gwo mo ki: Ababa, ci aha/ to jin minu pwaḡ bwa mo gom aha/ mo. Dhali a'di ki pwaḡki uni to bwa mo be. ¹³ Dhali ka cim 'koki ta aris ḡ'ko'd mo tani a'di ya/ jin gwa'da'd mo tulki'da ris to isi 'baar mo dhali a'di ki bu'th moyam piti mo e bampa/ jin si'dasi'd mo, dhali e mun mo tani a'di ki la mii tom piti ka burbur mo dhali a'di di-ki butha shure/ mo. ¹⁴ Dhali ki a'di 'baarki tom piti 'baar mo tani adhan te/ cuki mis mo e bampa/ caan mo dhali a'di telki mii 'pen mo mmohar to mo be. ¹⁵ Wakan a'di yaki'd mo mmogam is piti gi wathin 'de/ gi 'penkuman bampa/ caan mo. A'di ki hash a'di mo e bwam buntom piti mo mmoḡi kuthar to mmoshwa mo. ¹⁶ Dhali a'di imina bwa 'bor mmoshwa kwarma'c man cwa mo kun cinu kuthar mo mmoshwa mo be. Dhali jan 'deḡ kamu/ yisa di'da jin ci a'di to mo. ¹⁷ Hili ki a'di kulumki gwo ibwa mo ki is piti mo tani a'di o gwo mo ki: Hili ciḡkina/ ma baba wana risa kun cikina a'di aguurush mo dhali kun ta gi tonte/ kun 'koshi jwa mo dhali kun uri 'kup mo, hili aha/ 'ce'dkunu sho'k ki te/ mmahan mo be. ¹⁸ Aha/ mina cu mis mo dhali ya ababam pem mo dhali aha/ mina o a'di gwo mo ki: Ababa, aha/ miikina miinthus apo/ momis mo dhali ibwambori /e mo be. ¹⁹ Aha/ mina mish ta ji gi ha me'd mo doḡ/e yisa ki aha/ minu yuḡ ki ya/m pini mo. Kari aha/ ki ciḡkina/ jin midi mii to ka guurush mo ma. ²⁰ Dhali a'di cuki mis mo dhali pu'd mo eya ababam piti mo. Dhali hili ki a'di si'dasi'd mo mbway naskina/ mo tani ababam piti mishki a'di mo dhali a'di ki hil a'di ka 'thime/ mo dhali a'di ki gus mo dhali koṡḡ a'di me'd mo dhali pi a'di 'twa/ mo be. ²¹ Dhali ya/ ki o a'di gwo mo ki: Ababa, aha/ miikina miinthus apo/ momis mo dhali ibwambori /e mo. Aha/ dinaki ta ji gi ha me'd mo jin minu yuḡ ki ya/m pini mo be. ²² Hili com ki o ciḡkinam piti gwo mo ki: Guyu/ burrinye/ jin 'borod' ki jahanne/ mo ma dhali hi'th a'di mo, dhali hi'th a'di ki tome'd mo dhala ppa/ e sho'k piti mo. ²³ Dhali guyu/ ara morbip mo jin 'thika'thiḡ mo dhali 'kosh a'di mo dhali dhalki ana 'kana a'di mo dhali 'bor bwa mo. ²⁴ Haali/ ya/m pem yansan a'di wuki'd mo dhali a'di piki'd mo shwane/ doḡ/e. A'di thiski e mo tani, dhali a'di gamkunu mo. Dhali uni telki mii 'pen mo mmo'bor bwa mo be. ²⁵ Dhali ya/ jin ta'da bwa nyara/ mo tani a'di di'd e bwam bunto mo. Dhali ki a'di pu'dki'd mo dhali 'dish gu'b is mo tani a'di cikki gway jin yuḡu mo dhali sa jin sana 'kwani mo be. ²⁶ Dhali a'di ki yuḡ ciḡkinaḡ kamu/ 'de/ mo dhali a'di ki doṡ a'di gwo gom 'pemen mii yansan mo. ²⁷ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Akam pini pu'dki'd mo dhali ababam pini a'di 'koshki a'di ara morbipa 'thiḡga/ mo haali/ a'di bu'thki a'di ka nyan'ko'd ki 'dantar mo dhali ki 'bore/ mo. ²⁸ Hili a'di shwaki'da nyor mo dhali ush bway bwanḡ gu'b ya mo be. Ababam piti yaki'd/ ka piḡe/ mo dhali malas a'di mo. ²⁹ Hili a'di thoḡki com gwo mo ki: Hili mo mo ma, ka ris yili 'baar mo tani aha/ miikina /e to mo dhali aha/ dinaki ush gworḡan

pini e mo. Hili /e diki ci aha/ ari mi mo ki aha/ mina 'ta-ki 'bor bwa mo nyaḡki imugum pem mo. ³⁰ Hili ki ya/m pini yansan pu'dki'd mo tani a'di jin loski tom pini ki miinthus jin ta miinyḡal mo dhali /e ki 'koshki a'di amor bipa 'thiḡga/ mo. ³¹ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Ya/ uma, /e nyaḡ di ki aha/ isa yempa/ mo dhali aris to gwansani 'baar mo kun ta kum pem mo tani uni ta kum pini mo be. ³² A'di ha me'd ki haḡ gana/ mo mmo'bor bwa mo dhali mmo'kuny bwa mo goma kam pini yansan jin wuki'd mo dhali a'di di'd ki e mo, a'di jin thiskunu e mo dhali a'di gamkunu mo be.

Gwom 'Bi'th/e gi Wathi/ jin Thisi To Dhu mo

16 A'di si'da/ ki o imancik a'di gwo gwo mo ki: Wathiḡ kamu/ diki'd jin ta pa ki pa mo, a'di jin ta'd ka mandhu to mo dhali gwo gi yeru a'di is ki gway pu'dki'di a'di mo ki wathi/ yansan miiki tom piti jin tana a'di ka burbur mo be. ² Dhali a'di ki yuḡ a'di mo dhali o a'di gwo mo ki: Gwon tinta cikika/ mo gom /e mo? Ciyya/ montonderḡ pini jin dhuna /e to e mo haali/ /e mini mish ta amandhu to mo doḡ/e yisa. ³ Dhali amandhu to a'di o gwo mo e is piti ki: Aha/ mina mii katinta mo sa/? haali/ tapam pem a'di bu'thki mo jin dhuka/ to mo 'peni aha/ mo. Aha/ tana wathi/ jin 'bitha'bi'th jin 'kosh jwa mo mmoḡwany jis yisa dhali aha/ 'thena is mo mmo'tho to mo. ⁴ Aha/ misha to jin miga/ mii mo ki 'kwani mini mish aha/ bu'th mo e gu'b buni mo ki aha/ minu kar 'pen ka piḡe/ mo 'peni mo jin dhunu to mo. ⁵ Wakan a'di ki yuḡ 'kwani kun 'kon ma mure/ gi tapam piti m'ba/ ka 'dete/ 'dete/ mo dhali a'di ki o jin t'wa/a/ gwo mo ki: /e din ma mure/ gi tapam pem i'ba/ ekata mo? ⁶ A'di ki thoḡ a'di gwo mo ki: Ayin jin baru ki iss †'kwanimpa imudhe'd mo. Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Budhi awarka/ jin 'kwara /e to mo dhali ca'bi a'cesh ki jahanne/ mo dhali 'kwari ki iss ††'kwanimpa su/ i'ce'dka 'kume'd mo. ⁷ Dhali yan'ko'd a'di ki o jaḡ kamu/ gwo mo ki: Dhali ekata si'da/ ndin ma mure/ /e m'ba/ mo? Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Pos bunyan jin baru ki iss 'kwanimpa mmudhe'd mo. Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Budhi awarkam pini jin 'kwara /e to mo dhali 'kwari ki iss †'kwanimpa idorḡon mo. ⁸ Dhali tapa ki maḡa mandhu to jin diki ta aḡar/e mo goma ganḡ piti mo, haali/ iya/ gi 'kwaniny'cesh gwansan mo tani uni yuḡayuyḡ mo eya nyaḡum yil buniḡ gana/ mo mmobol iya/ gi moḡkush e mo be. ⁹ Dhali aha/ tora um gwo mo ki, miiya mugu gom is bum mo ki to jin ta pa ki pa mo kun 'koki ta kuḡ ḡar/e mo, wakan ki a'di midi ush me'd mo tani uni mini 'taki bu'th um mo e mo gi moḡ'koki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo. ¹⁰ A'di jin ta isiḡ gana/ mo gom ari toḡ gwa'dga/ mo tani a'di ta isiḡ gana/ mo si'da/ gom to jin ca'd mo. Dhali a'di jin thisi to kun gwa'dan mii mo tani ta a'di jin thisi to kun can mii si'da/ mo be. ¹¹ Waḡki/ um 'koki ta isiḡ gana/ mo gom to jin ta pa ki pa mo kun 'koki ta kuḡ ḡar/e mo tani aja a'di jin midi ci um to jin ta pa ki paḡ gana/ mo mmodhu mo? ¹² Dhali waḡki/ um 'koki ta ku isiḡ gana/ mo gom to ma ciḡ kamu/ mo tani aja a'di

† miiya †† ḡamsiin † tamaniin

jin midi ç̣i um a'di jin midi ta jim bum gana/ mo?

¹³ Ç̣iŋkinan̄ kamu/ yisa di'da jin midi mish to mii gom tapa isu/ mo. Hili a'di midi mii shi/ jan ƭal 'deŋ kamu/ i e mo dhali en jamu/ mo walla a'di midi bu'th jan 'de/ ka bor mo dhali waƙ jan kamu/ mo. Um moli mii Arumgimis to mo dhali mii to gi ta pa ki pa mo.

¹⁴ Dhali 'Kwani Parisiyiin uni gun ta iman/ena guu-rush mo ki uni ciƙkina ris to gwansani 'baar mo tani dhali uni 'theƙki a'di shushi mis mo be. ¹⁵ Hili a'di o uni gwo mo ki: Um ta uni gun dhu is bum ka ƙar/e mo mb-wambori 'kwani mo. Hili Arumgimis mishki'da dum bum mo. Haali/ a'di jin eƙki'd e bwaman 'kwani mo tani a'di ta tonthus ki thus mo e jis/e ma Arumgimis mo be.

Gwoŋƙan jin Ç̣inu mo dhali Bampa/ ma Arumgimis mo

¹⁶ Gwoŋƙan jin ç̣inu mo dhali imançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo uni 'kokin mo ntaga Yohaana mo. 'Peni mo yan mo tani gwom 'boro'd gi Bampa/ ma Arumgimis a'di ç̣ikunu mo dhali aris 'kwani 'baar mo ka 'deƙe/ 'deƙe/ ciƙkini a'di ki mombujur mo be. ¹⁷ A'di 'disha mii mo gom momis mo dhali mony'cesh mmopi mo mmobol ari businya/ gi gwoŋƙan jin ç̣inu mo ki a'di minu kar ki mompuu mo be.

Gwo jin Ɔor ma Yesus Apo/ Mo jin Dhaluwa Dhal 'Pen mo

¹⁸ Aris 'kwani 'baar mo ka 'deƙe/ 'deƙe/ kun dhal up buni 'pen mo dhali mash kun tiya mo tani uni miiki miinyçal mo be, dhali a'di jin mashki'da 'bom jin dhalu 'pen mo 'pena kaƭhim piti mo tani a'di miiki miinyçal mo be.

Wathi/ jin Ta Pa ki Pa dhala Li/aasar mo

¹⁹ Wathiŋ kamu/ diki'd jin ta pa ki pa mo, a'di jin hi'th-ki burriŋye/ jin ta'da buhe/ ka buhe/ mo dhali burriŋye/ jin na'bulana'bul mo dhali jin shwa to ki shwam paŋ gana/ isa yempa/ mo. ²⁰ Dhali e 'twaŋkala goŋ piti mo tani wathi/ jin hatha'ko'd 'thikunu mo, a'di jin yuƙu gway ka Li/aasar mo a'di jin tasha jama/ isi 'baar mo.

²¹ Dhali a'di dina gwo mbwa mo ki a'di minu thip mo ki to kun biƙin 'pena tharabeesa gi wathi/ jin ta pa ki pa mo. Hila 'ka pu'dkin mo dhali 'te'd jamam piti mo be.

²² Wathi/ ha'th'ko'd yan a'di wuki'd mo dhali a'di ƙalkina iman'doyu gwo mo eya bor ma Ibrahiim mo. Dhali wathi/ jin ta pa ki pa si'da/ tani a'di wuki'd mo dhali kankunu mo be. ²³ Dhali eya Haawiya mo tani a'di 'koshkunu is ka nyor mo dhali a'di 'de'kki em piti ki mis mo dhali a'di ki para Ibrahiim e mo 'pena dhana/ mo dhala Li/aasar eya bor piti mo be. ²⁴ Dhali a'di ki yuƙa yuƙ mo ki: Ababa Ibrahiima, miyi mii apo/ aha/ mo ma dhali hasha Li/aasar mo mmothul aliman me'd piti e yi'de/ mo dhali mmo'thupa le'd pem mo haali/ aha/ 'pe'dkina she/ mo eya le'dan o'd yansan mo be. ²⁵ Hila Ibrahiim thoƙ a'di gwo mo ki: Ya/uma, kayi gwo e mo ma. Ki /e din ki e mo tani, /e buthi tom 'boron pini mo dhala Li/aasar a'di buthi to kun shiyin wakan mo. Dhali hili, shwane/ a'di malaskunu imahan mo dhali /e din e

mo jin 'pe'du she/ mo be. ²⁶ Dhali eya ris mii yan ka maƙampo/ mo tani dhan jisa caaga/ di'di bwaman am mo dhali um mo jin thosonkunu mo, ki uni gwansan kun mini 'taki 'ciƭh 'peni mahan e /e mo mini mol mii mo, dhali jan 'deŋ kamu/ midi mol 'ciƭh 'peni mun ntagi am mo be. ²⁷ Dhali a'di ki o gwo mo ki: Waƙki/ wakan mo tani aha/ doƭkina /e mo ababa, mmohash a'di mo e gu'b ma babam pem mo be ²⁸ haali/ aha/ tana gi ikam pemi mudhe'd mo, wakan ki a'di midi rum uni ki gwo mo, hili isi ciki/ ki uni si'da/ mini 'koki iiyu/ mo e mo/isa nyor yansan mo be. ²⁹ Hili a/ibrahiiim thoƙ a'di gwo mo ki: Uni tan ga Musa mo dhali imançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo. Dhalki uni ciƙ uni gwo mo ma. ³⁰ Dhali a'di ki thoƙ gwo mo ki: Yisa, ababa Ibrahiim. Hili waƙki/ jan 'deŋ kamu/ midi ya i uni 'peni mowu mo tani uni mini rica du is mo be. ³¹ A'di ki o a'di gwo mo ki: Waƙki/ uni 'koki ha gwo ma Musa e mo dhali gwo gi imançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ e mo tani wakan si'da/ uni mini 'koki ç̣i bwam buni ka gam 'kup mo waƙki/ jan 'deŋ kamu/ midi 'taki cu mis 'peni mowu mo be.

Mompal gi Miinthus mo

17 Dhali a'di ki o imançi a'di gwo gwo mo ki: Mompalu gom miinthus ka jin gana/ mini pu'du/ mo. Hili wayyi e a'di jin mina uni ipu'du/ mo be. ² A'di midi 'bor ki 'bor gana/ mo waƙka yo minu 'taki deƙ a'di m'bam piti mo dhali a'di minu biƙ mo e ƙumma/ yi'de/ mo jin mina a'di 'taki diki raƙ jan 'de/ 'peni uni gwansan is mo kun gwa'dan mo mmomii miinthus mo. ³ Yipi 'kup 'kup ki is bum ki 'bore/ mo ma. Waƙka kam pini mii miinthus mo tani ƙucuri a'di ki gwo mo ma, dhali waƙki/ a'di ri'ckid du is mo tani dhalki a'di miinthus piti 'pen mo. ⁴ Dhali waƙki/ a'di mii miinthus apo/ /e me'di pesu/ ka tee mo tani dhali a'di ki tu'k mo me'di pesu/ dhali o /e gwo mo ki: aha/ ri'ckina adu is mo tani /e mini mii dhal a'di miinthus piti 'pen mo be.

Mari Aman Moŋgam Gwom Bam Is mo ma

⁵ Dhali uni gun dhunu ki she/ mo ki o Tapa gwo mo ki: Mari aman moŋgam gwo is bam is mo ma. ⁶ Dhali Tapa ki o gwo mo ki: Waƙki/ um ta gi moŋgam gwo is mo me'd emen to jin miinuwa 'tash mo tani um mini mish o cwa yansan jin wana e ka 'kum'dii gwo mo ki: Dhalki a'di yu'du/ mo dhali dhalki a'di ç̣udhu/ mo e yi'deŋ ƙumma/ mo dhali a'di midi ha um gwo e mo be.

Aƭu'c jin Miina Ç̣iŋkina/ mo

⁷ Mina ƭal 'deŋ kamu/ 'peni um, a'di jin ta gi ç̣iŋkina/ jin goroda 'cesh walla jin ur ƙa'bal mo mmo/o a'di gwo mo ki a'di pu'dki'd mo 'peni bwam bunto mo ki: Yayu/ ki jahanne/ mo dhali ç̣a'ba 'cesha tharabeesa mowa?

⁸ Walla mina a'di diki dhal gwo e i is mo mmo/o gwo mo ki: Thosonaa/ tonƭe/ mo ma dhali deƙi is pini ki burriŋye/ mo dhali mii aha/ to mo ma, ntagi aha/ mina shwa to mo dhali pi to mo dhali yan'ko'd /e mini shwa to mo dhali pi to mo? ⁹ A'di 'bori ç̣iŋkinam piti bwa i is

mo 'taa? haali/ a'di miiki to jin kankina a'di a'di gwo mo mmomii mo 'taa? ¹⁰ Wakan um si'da/ ki um miiki to gwansani 'baar mo kun kankunu um mo tani oyi gwo mo ki: Am tana cingkina/ kun 'koki ha me'd mo. Aman miikina jasi a'din 'denj gana/ mo jin ta'da tu'c bam mo be.

Yesus Dhelelki 'Kwani kun 'Kosha Monthusi 'Kume'd Is mo

¹¹ E bway gi Pa Urushaliim mo tani a'di yakid e bway bampa/ gi bwaman gi Pan Saamira mo dhali Pany Jaliil mo be. ¹² Dhali ki a'di cigki bampa/ mo tani a'di gamkina 'kwani kun 'kosha monthus 'kup mo uni kun 'koni 'kume'd mo, uni kun doshkin isa dhana/ mo. ¹³ Dhali uni ki 'de'k 'twam buni ki mis mo dhali o gwo mo ki: Yesus jin ta Tapa, miyi mii apo/ aman mo ma. ¹⁴ Dhali ki a'di mishki uni mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: Iiku/ mo ma, dhali tor is bum eya tente/ e igasiis mo. Dhali ki uni iikin mo tani uni dhelelkina is mo be. ¹⁵ Dhali yan'ko'd jan tal 'denj kamu/ 'peni uni mo tani ki a'di par-ki is piti e ki a'di wacu/ mo tani do'kki'd ka nyan'ko'd mo mmoma'na Arumgimis mo ki dhan 'twa/ jin caaca mo be. ¹⁶ Dhali a'di ki bit bwam/em piti a'cesh mo e sho'k ma Yesus mo mmo'ci a'di mom'bor bwa i is mo be. Hili a'di ta wathi/ gi Pan Saamira mo be. ¹⁷ Yan'ko'd Yesus ki o a'di gwo mo ki: 'Kona uni ki 'ko 'kume'd uni kun dhelelkin mo 'taa? Mane uni gun 'koni pedonjon mane? ¹⁸ Jin tal 'denj kamu/ bunya/? diki gam mo mmodoku/ mo mmoma'na Arumgimis mo hili isi ciki/ a'di jin diki ta Wathi/ Yahuuda/ mo be. ¹⁹ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Cuyi mis mo ma dhali yayi e bway pini mo. Monggam gwo is pini a'di wothki /e mo be.

Mo gi Mina Bampa/ gi Momisi Pu'du/ mo

²⁰ Dhali a'di do'kunu gwo mo ki 'Kwani Parisiyiin mo ki Bampa/ ma Arumgimis midi pu'du/ kakasja mo sa/? Dhali a'di ki tho'k uni gwo mo ki: Bampa/ ma Arumgimis midi diki yayu/ ki jamas mii jin minu tim ki ye'th ye'th mo. ²¹ Walla uni mini 'koki o gwo mo ki: Hili mo mo ma, Adi a'dan be, walla, Imattaan mo, haali/ hili mo mo ma, Bampa/ ma Arumgimis a'di di'di bwam um mo be.

²² Dhali a'di ki o imancik a'di gwo gwo mo ki: Atee mini pu'du/ mo ki um mina bwa o mo mmopara tenten kamu/ e jin ta ji gi Ya/ gi 'Kwani mo dhali um mini 'koki par a'di e mo be. ²³ Dhali uni mini o um gwo mo ki: Hili mo mo ma, mmat'naan mo, walla, Hili mo mo ma, mmahan mo tani, dhalku/ ki ii mo ma. Dhalku/ ki bath uni isho'k mo. ²⁴ Haali/ me'da wara sho'k jin dhithi mo ka war mo dhali mmokush mo 'peni momis mo 'peni 'ko'd gwar gi 'bana kamu/ mo tani wakan mina Ya/ gi 'Kwani di eya teem piti mo be. ²⁵ Hili ntwa/a/ a'di mina isi 'kosh ka nyor mo gom to ka ris mo dhali a'di minu wak mo ki 'kwani ma nya'kum yil gwansan mo be. ²⁶ Me'da tee ma Nuuh mo tani wakan a'di midi ta atee gi Ya/ gi 'Kwani mo be. ²⁷ Uni shwaki to mo dhali uni pi-ki to mo dhali uni mashkin mo dhali uni 'kokin mo

mmo'ciya ci mmomash mo ntaga tee jin cigkin ma Nu-uh mo e bwaa kur mo dhali agannu/ yi'de/ pu'dki'd mo dhali 'ce'd uni 'baar mo sho'k mo be. ²⁸ Wakan si'da/ a'di mina e waka tee ma Luuth mo – uni shwaki to mo dhali uni piki to mo dhali uni yolki to mo dhali uni yolkin mo dhali uni siki to mo dhali uni nyan'ki to mo ²⁹ hili ka tee jin yakin ma Luuth ka pije/ mo 'peni Pan Saduum mo tani o'd dhali to jin si'du/ mo he'thki'd ka sho'k mo 'peni momis mo dhali 'ce'd uni 'baar mo sho'k mo be. ³⁰ Wakan si'da/ a'di midi ta atee gi Ya/ gi 'Kwani ki a'di minu tor eya tente/ mo be. ³¹ Ka tee caan mo tani dhali a'di jin di'd e 'ku'ngu'b mo nya'kki tom piti jin tana a'di e gu'b mo tani midi diki thulu/ ka 'cesh mo mmo'do uni mo dhali wakan si'da/ a'di jin di'd e bwam mombunto mo tani midi diki do'kku/ ka nyan'ko'd mo. ³² Kayi gwo gi asha Luuth e mo ma. ³³ A'diyin jin midi simm to e jin mina a'di ita e mondiki/em piti mo tani a'di midi this a'di e mo be. Hili a'diyin jin midi this mondiki/em piti e mo tani a'di midi kar a'di mo be. ³⁴ Aha/ tora um gwo mo, e mon'thiny caan mo tani 'kwani su/ mini 'kowa cin tal 'de/ mo. Dhali jan tal 'de/ minu bu'th mo, dhali jan kamu/ minu dhalku/ mo be. ³⁵ Up mini 'ko isu/ mo kun mini yor to mo mmon'tal 'de/ mo. Dhali jan tal 'de/ minu bu'th mo, dhali jan kamu/ minu dhalku/ mo be. ³⁶ Dhali 'kwani su/ si'da/ mini 'ko e bwam bunto mo. Dhali jan 'de/ minu bu'th mo, dhali jan kamu/ minu dhalku/ mo be. ³⁷ Dhali uni o a'di gwo mo ki: Mmana, Tapa? Adi ki tho'k uni gwo mo ki: I mo jin dina bu'ngwar is nycine/ mo tani e mo yan mo tani korro/ mini tul is mo mmon'tal 'de/ mo be.

Gwom 'Bi'th/e goma 'Bom jin Wun ma Kath mo dhala Mandwall Gwo mo

18 Dhali a'di ki tor uni gwo ki gwom 'bi'th/e mo jin ta gi 'pemen jin mina uni ka mii 'tho mo isa yempa/ mo dhali mmo'koki dho'tha du mo be. ² A'di ki o gwo mo ki: E 'pen'kuman bampa' kamu/ mo tani wathi/ diki'd mo jin ta'da mandwall gwo mo. A'di si'da/ jin diki ko/a Arumgimis mo walla diki tak 'kwani mo be. ³ Dhala 'boma kamu/ jin wun ma kath si'da/ mo tani di-ki'd e 'pen'kuman bampa/ caan mo, a'di jin rashki ya ka yempa/ e a'di mo dhali o gwo mo ki: Miiyi aha/ ka kar/e mo ma apo/ a'di jin yeri aha/ is ki gway mo. ⁴ Dhali hili ki a'di di'd mmo/ush mo tani hili yan'ko'd a'di ki o gwo ki is piti mo ki: Ba aha/ yisa ko/ka Arumgimis yisa walla taka 'kwani yisa ⁵ hili goma 'bom yansan jin wun ma kath mo mmo'tu/ulkina a'di aha/ ki mii mo tani aha/ mina mii ka kar/e goma yim mo, wakan ka yim midi di-ki wuyaa/ is e mo ki yam piti jin rashina a'di mo be. ⁶ Dhali Tapa ki o gwo mo ki: Ciki gwo mo ma, jin on ma mandwall gwo jin diki ta amanmii ka kar/e mo. ⁷ Dhali min ma Arumgimis diki mii ka kar/e gom kum piti kun kwanykina a'di mo 'taa? uni gun gwoki 'twa/ i a'di ki montee ilu/ mo dhali ki mon'thiny mo 'taa? Mina a'di itaya adiite/ apo/ uni mo 'taa? ⁸ Aha/ tora um gwo ki a'di midi mii ka kar/e gom uni ki jahanne/ mo. Bahili ki Ya/ gi 'Kwani midi pu'du/ mo tani mina a'di gam monggam gwo is e mon'y'cesh mo 'taa?

Gwom 'Bi'th/e gom 'Kwani Parisiyiin mo dhali Imantera Thulpa/ mo

⁹ A'di si'da/ ki tor gwom 'bi'th/e yansan ki uni gun gam 'twa/ 'kup ki is buni mo ki uni ta kuŋ qar/e mo dhali waŋ kun tiya mo. ¹⁰ 'Kwani su/ iikin mo e gu'b gi mondheleladhelel mo mmo'tho mo. Jan 'de/ ta Wathim Parisi mo. Dhali jamu/ ta'da mantera thulpa/ mo be. ¹¹ Wathim Parisi doshki'd mo dhali 'tho kan ki is piti mo ki: Arumgimis, aha/ 'bora /e bwa i is mo ki aha/ dinaki waki 'kwanin tiya mo kun ta imanŋwal to mo dhali kun 'koki ta kuŋ qar/e mo dhali imanmii miinyal mo walla mmodiki wa e ka mantera thulpa/ yansan mo be. ¹² Aha/ ga/a to mo me'di su/ ka dhas mo. Aha/ cina to mo jin taŋu Arumgimis 'peni to 'baar mo jin gamkika/ mo be. ¹³ Hila mantera thulpa/ a'di doshki'd isa dhana/ mo, a'di diki 'de'k em piti 'kup ki momis mo, hili a'di dorki'da bor piti ki me'd mo mmo/o gwo mo ki: Arumgimis, miyi mii apo/ aha/ jin tana amanmii mi-inthus mo. ¹⁴ Aha/ tora um gwo mo ki: wathi/ yansan yaki'd ka luŋgu'b bway gu'b piti mo ki mo ma qar/e mo, ma mo dhalka kamu/ mo. Haali/ aris 'kwani 'baar mo ka 'de'e/ 'de'e/ mo kun dhu is buni ki ca mo tani uni minu dhu ki gwa'd mo, hili a'di jin karki is piti ki gwa'd mo tani minu kar ki ca mo be.

Yesus 'Borki Ushi Uci Mii mo

¹⁵ Dhali uni 'kokin mo si'da/ mmosusi usha 'pereny i a'di mo ki a'di midi ta uni is ki me'd mo. Dhali ki imanciŋ a'di gwo parki a'di e mo tani uni kucurki uni ki gwo mo be. ¹⁶ Hila Yesus yuŋki uni i a'di mo mmo/o gwo mo ki: Dhalki ushi uci iiyini aha/ mo ma, dhalki uni ki non mo. Haali/ ku gi wakan mo tani 'kon e Bampa/ ma Arumgimis mo be. ¹⁷ Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki: a'diyin jin midi diki bu'th Bampa/ ma Arumgimis me'd ara 'ci mo tani midi diki ciŋ a'di mo be.

Wathin Dhuru'c jin Ta Pa ki Pa mo jin Ta Tapa mo

¹⁸ Dhali taparŋ kamu/ doŋ a'di gwo mo ki: Mantor Gwo jin 'boro'd. Aha/ mina mii kata mo mmogam mal gi mondiki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo sa/? ¹⁹ Dhala Yesus ki thoŋ a'di gwo mo ki: Atinta yuŋa /e aha/ ki jim 'boro'd mo? Wathin tal 'deŋ kamu/ yisa di'da jin 'boro'd mo, hili Arumgimis a'di 'de/ mo be. ²⁰ /e mishi gwoŋkan kun 'kwarkunu mo kun o gwo mo ki: Dhalku/ cal ki mii mii mo ma, dhali, Dhalka 'kosh ki mii 'kosh mo ma, dhali, Dhalku/ to ki mii kwal mo ma, dhali, Dhalki gwonthus ki mii aŋ mo ma, dhali, Taŋi cim dhali kwan mo ma. ²¹ Dhali a'di ki thoŋ a'di gwo mo ki: Aris to gwansan dhukika/ mo 'peni yil pem jin taka/ dhuru'c mo be. ²² Dhali ka Yesus ciŋki a'di mo tani a'di ki o a'di gwo mo ki: Ton tal 'deŋ kamu/ di'd jin aŋha /e mo be. Yoli aris to gwansan kun tana /e mo ma dhali ciŋi uni gwansan kun hatha'ko'd mo dhali /e mini gam mo jin isha to kumma/ e momis mo dhali yayu/ mo dhali baŋhaa/ isho'k mo. ²³ Hili ki a'di ciŋki gwo gwansan mo tani a'di warkina bwa ki diŋ mo haali/ a'di ta wathi/ jin ta pa ki

pa mo be. ²⁴ Yesus hilki a'di mo dhali o gwo mo ki: Mii wa'di diŋa/ gom uni gwansan kun ta pa ki pa mo mmo-ciŋ Bampa/ ma Arumgimis mo be. ²⁵ Haali/ a'di 'ka'da mii gom kalman mo mmoya ki solol e jisa 'dipira/ mo mmodhal wathi/ jin ta pa ki pa e i is mo mmociŋ Bampa/ ma Arumgimis mo be. ²⁶ Uni gwansan kun ciŋki a'di mo tani o gwo mo ki: Waŋki/ wakan mo tani ija iminu iwoth mo sa/?

²⁷ Hili a'di o gwo mo ki: To jin molu mii ki 'kwani mo tani a'di mishu mii ka Arumgimis mo be. ²⁸ Dhala Buterus ki o a'di gwo mo ki: Hili mo mo ma, am dhalkina gu'b bam 'pen mo dhali baŋ /e nsho'k mo be. ²⁹ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki: wathiŋ kamu/ yisa di'da jin dhalki gu'b piti 'pen mo walla ashim piti mo walla ikam piti mo walla icom mo walla uŋim piti mo gom gway gi Bampa/ ma Arumgimis mo ³⁰ a'di jin midi diki gam to jin maru is ki nyanye/ ki mo yansan mo dhali ki she/ yil jin midi pu'du/ mo tani a'di midi gam mondiki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo be.

Yesus Torŋi Mowum Piti Ntwa/a/ Me'di Kwara mo

³¹ Dhali a'di ki sus uniŋ 'kume'd i'ce'dka su/ mo dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Hili mo mo ma, ana iina ka gagamis mo e Pa Urushaliim mo be dhali aris to kun 'kwarkunu mo gom Ya/ gi 'Kwani mo ki imanciŋ gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo tani minu thim mo be.

³² Haali/ a'di minu ci 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuda/ mo dhali uni mini mii a'di ka maŋ mo dhali kar a'di ki mon'the is jin shi/ashi/ mo dhali 'taŋ a'di manya/ i is mo. ³³ Dhali uni mini dor a'di mo dhali 'kosh a'di mo, dhali ka cim kwara mo tani a'di midi cuyi mis mo be. ³⁴ Hili uni 'koki mish gwo 'ban gom gwo gwansan mo. Haali/ gwo yansan bagkunu mo 'peni uni mo dhali uni 'koki nyith gwo jin okina a'di mo be.

Wathiny Ja'da/ jin Ta'da Man'tho To, A'di Waŋkunu mo e Shemen Bway gi Pa Ariiha mo

³⁵ Dhali ki a'di 'dishki Pa Ariiha is mo tani wathiny ja'darŋ kamu/ ca'bki'd e shemen bway tur mo mmo'tho to mo be. ³⁶ Dhali a'di ciŋki'da waambuhany 'kwani mmo/iikina uni ki iim pe mo. A'di ki doŋ gwo mo ki: Ii yan ta'da tinta mo? ³⁷ Dhali uni ki tor a'di gwo mo ka: Yesus gi Pa Naasira a'di yaki'd ki yampe mo be. ³⁸ Dhali a'di cuu'd ki: Yesus Ya/ ma Dawuu'd, miyi mii apo/ aha/ mo ma. ³⁹ Dhali uni gwahan kun 'koni buŋ'kup mo tani kucurki a'di ki gwo mo mmo'tor a'di gwo mo mmo'ca'b ki shwam mo. Dhali hili a'di cuu'd kagahara doŋ/e ki nyanye/ ki: Ya/ ma Dawuu'd, miyi mii apo/ aha/ mo ma. ⁴⁰ Dhala Yesus doshki'd mo dhali kan a'di gwo mo ki a'di minu susu mo e a'di mo. Dhali ki a'di 'dishki a'di is mo tani a'di ki doŋ a'di gwo mo ki: ⁴¹ Atinta o /e bwa ki aha/ mina mii gom /e mo? A'di thoŋ a'di gwo mo ki: Tapa, dhalki aha/ budha momish mo mo. ⁴² Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki: Budhi momish mom pini mo ma. Moggam gwo is pini a'di woŋki /e mo be. ⁴³ Dhali ki jahanne/ a'di bu'thki momish mo mo dhali a'di ki

baḥ a'di nsho'k mo mmokara Arumgimis ki ca mo dhali aris 'kwani, ki uni parki a'di e mo tani uni çina Arumgimis momaḅ mo be.

Yesus dhala Sakka

19 A'di ciçki'd mo e Pa Ariiha mo dhali a'di yakid ki tur mo be. ² Dhali e mun mo tani wathiḅ kamu/ diki'd jin yuku gway ka Sakka mo. A'di ta'da 'kaḅ'kup gi imantera thulpa/ mo dhali a'di ta pa ki pa mo be. ³ Dhali a'di ḅapki mo mo mmopara Yesus e mo ki a'di ta'da ata mo dhali hili a'di diki par a'di e mo goma risa waambuhany 'kwani shwa'da nyor mo haali/ a'di kuḅakuḅ ki kuḅ piti mo be. ⁴ Wakan a'di guski'd itwa/a/ mo dhali se mis cwampu/ mo mmopar a'di e mo haali/ a'di yakid e bway çaan mo be. ⁵ Dhali ka Yesus pu'dki'd mo e mo yan mo tani a'di ki hil 'kup ki mis mo dhali o gwo mo ki: Sakka, thulu/ ka 'cesh ki 'ta'b mo haali/ aha/ mina mii di e gu'b pini shwane/ mo be. ⁶ Wakan a'di thulki'd mo ise/ dhali yayu/ ka 'cesh mo dhali bu'th a'di ki bwaḅ 'kunya/ mo be. ⁷ Dhali ki uni parki a'di e mo tani uni 'baar mo miina gumgum mo mmo/o gwo mo ki: A'di yakid mo mmota yilkina/ e gu'b gi wathi/ jin ta'da manmii miinthus mo be. ⁸ Dhala Sakka doshki'd mo ki mis mo dhali o Tapa gwo mo ki: Hili mo mo ma, Tapa, 'ban gi tom pem jin taka/ ka dehe/ mo tani miga/ ç i 'kwani kun hatha'ko'd mo be. Dhali waçki/ aha/ shwana to ki kup 'peni jan tal 'deḅ kamu/ mo tani aha/ mina ç i a'di ka nyaḅ'ko'd me'di doḅon apo/ mo. ⁹ Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki: Shwane/ mowoth a'di pu'dki'd mo e gu'b yansan mo me'd jin tana a'di ya/ ma İbrahiim si'da/ mo be. ¹⁰ Haali/ Ya/ gi 'Kwani pu'dki'd mo mmoḅapa ḅap mo dhali mmowotha woth mo gom uni gun thiskunu e mo be.

Gwom 'Bi'th/e gom Kuluny 'Dolkoni 'Kume'd mo

¹¹ Me'd jin ciçkina uni gwo gwansan mo tani a'di mar-ki uni gwoḅ kamu/ is mo mmoḅorki gwom 'bi'th/e mo haali/ a'di 'dishki Pa Urushaliim is mo dhali haali/ uni ḅoshkin ki Bampa/ ma Arumgimis minu piyu/ ki ja-hanne/ mo be. ¹² Gom gwo gi wakan mo tani a'di ki o gwo mo ki: Wathi/ jin mii'da tu'c e bampa/ ma maliç tani a'di yakid mo e bampaḅ kamu/ jin si'dasi'd mo mmobu'th mom'bi'th ma maliç mo dhali doçu/ ka nyaḅ'ko'd mo. ¹³ A'di ki yuç çinjinam piti kun 'koni 'kume'd mo. A'di ki ç i uni kuluny 'dolkoni 'kume'd † mo. Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Miiyi aḅu'c ki uni gwansan mo ma ntagi aha/ mina pu'du/ mo. ¹⁴ Hili 'kwani gi bampam piti shi/i a'di e mo dhali hashki a'di 'kwani kun hashu mo mmobaḅ a'di isho'k mo mmo/o gwo mo ki: Am 'tena bwa jin mina wathi/ yansan ta tapa apo/ am mo be. ¹⁵ Ki a'di doçki'd ka nyaḅ'ko'd mo mmobu'thkina a'di mom'bi'th ma maliç mo tani a'di çanki çinjinam/ gwansan gwo mo e uni kun çikina a'diya guurush mo ki uni minu yuku/ i a'di mo ki a'di midi mish to mo gom nyunycina/ to kun miikunu mo. ¹⁶ Jin twa/a/ pu'dki'd ibwambori a'di mo mmo/o gwo mo ki:

† Kuluny 'dolkon 'de/ wana e ka riyaal iss 'kwanimpa ikwara mo.

Tapa, kuluny 'dolkon pini warki'd ki kuluny 'dolkoni 'kume'd mo be. ¹⁷ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Mba/ /e ta çinjinam/ jin 'boro'd mo. Haali/ /e ta a'di jin ta isin gana/ mo eya po/ ushi to kun gwa'dan mo tani /e mini ta gi moshirr apo/ 'pençuman bampa/ kun 'koni 'kume'd mo be. ¹⁸ Dhali jin 'kon ma po/i su/ pu'dki'd mo si'da/ mmo/o gwo mo ki: Tapa, kuluny 'dolkon pini war-ki'd ki kuluny 'dolkoni mudhe'd mo be. ¹⁹ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: /e mini ta tapa apo/ 'pençuman bam-pa/ kun 'koni mudhe'd mo. ²⁰ Dhali yan'ko'd jaḅ kamu/ pu'dki'd mo mmo/o gwo mo ki: Tapa, kuluny 'dolkon pi-ni a'dan be, a'di jin karkika/ mo eya mantiil mo. ²¹ Haali/ aha/ ço/ka /e mo haali/ /e ta wathi/ jin ceshi mo mo ki thith mo. /e 'de'kki a'di jin dina /e ki kara 'cesh mo dhali /e 'ciḅki a'di jin dina /e ki si mo be. ²² A'di ki o a'di gwo mo ki: Aha/ mina waç /e mo 'peni gwo gi 'twam piniḅ gana/ mo. /e ta çinjinam/ jin ta thus mo. /e mishin ki aha/ tana wathi/ jin ceshi mo mo ki thith, mmo'de'k a'di jin dika/ ki kara 'cesh mo dhali mmo'ciḅ a'di jin dika/ ki si mo tani ²³ atinta dina /e ki dhuka guurush pem mo e mo jin dhunuwa guurush mo dhali ki yam pem jin miga/ pu'du/ mo tani aha/ mi-na 'taki tul uni is mo nyaçki nyunycinam piti mo? ²⁴ Dhali a'di ki o uni gwansan gwo mo uni kun doshkin mo ki: Budhi kuluny 'dolkon 'peni a'di mo ma, dhali ç i a'di jin ta'd gi kuluny 'dolkoni 'kume'd mo. ²⁵ (Dhali uni ki o a'di gwo mo ki: Tapa, a'di ta'd gi kuluny 'dolkoni 'kume'd mo be Ayy!) ²⁶ Aha/ çora um gwo mo ki, eya ris uni 'baar mo ka 'deḅ/ 'deḅ/ uni kun tan gi to mo tani minu ç i ki nyanye/ mo be, hili 'peni a'di jin dara'd mo tani a'di si'da/ jin tana a'di mo tani a'di minu war a'di mo be. ²⁷ Hili gom uni gwansan kun ta 'kup ki aha/ mo tani uni kun 'koki ḅap aha/ mo mmota tapa apo/ uni mo tani susi uni mmahan mo ma dhali 'kosh uni jwa mo mbwambori aha/ mo.

Mo jin Pinu Mii E Mmocic Pa Urushaliim mo

²⁸ Dhali ki a'di oki gwo gwansan mo tani a'di yakid nḅwa/a/ mo mmoya ka gagamis mo e Pa Urushaliim mo be. ²⁹ Ki a'di 'dishki Pam Beḅpaḅi is mo dhali Pam Beḅtaniya mo tani e 'kuwosh çaan jin yuku ka Seḅuun mo tani a'di ki hash uni su/ 'peni imanciç a'di gwo mo ³⁰ mmo/o uni gwo mo ki: Iiku/ bampa/ mo ma jin di'd ka par 'twa/ mo. E mo jin ciçkina umi cine/ mo tani um mini gam ari thuluny jin shi'dkunu mo, a'di jin dina wathin 'deḅ kamu/ ki mera po/ mo ki sule/ mo. 'Cuçi a'di mo ma dhali susi a'di mmahan mo. ³¹ Waçki/ jan 'deḅ kamu/ doçi um gwo mo ki: Atinta 'cuça um a'di mo tani um mini o gwo mo cikise/ ki: Tapa midi mii ta gi a'di mo be. ³² Wakan uni gwansan kun hashkunu mo tani iikin mo dhali gam a'di me'd jin çorkina a'di uni gwo mo be. ³³ Dhali me'd jin 'cuçkina uni ari thuluny mo tani icom gi ari thuluny o uni gwo mo ki: Atinta 'cuça um ari thuluny mo? ³⁴ Dhali uni thoç uni gwo mo ki: Tapa midi mii ta gi a'di mo be. ³⁵ Dhali ki uni suski a'di aYesus mo tani uni ta'kki burrinem buni apo/ ari thuluny mo dhali uni ki kara Yesus apo/ a'di mo be. ³⁶ Dhali ki a'di merki'd ki tur mo tani uni pa'dki bur-

rinyem buni e bway tur mo be. ³⁷ Dhali me'd jin 'dishkina a'di mo is mo tani e mo jin thulkina Wosh ma Setu-un 'twa/ ka lunḡu'b mo tani awaambuhany 'kwani kun ta imanciḡ a'di gwo mo tani uni ṭelki mii 'pen mo mmo'kuny bwa mo dhali mmomaṅa Arumgimis mo ki 'twa/ jin caaca mo gom miim 'bi'thga/ kun parkina uni e mo ³⁸ mmo/o gwo mo ki: Mom'bor mii gōma malik mo, a'di jin pu'dki'd mo ki gway gi Tapa mo. Moṅku'th is e momis mo, dhali monyca e mo jin ca e ki ca mo be. ³⁹ Dhali 'kwani Parisiyiina tiya uni 'kokin mo e bwaman ma waambuhany 'kwani mo mmo/o a'di gwo mo ki: Manṭor Gwo, ḡucuri imanciḡ /e gwo gwo mo ma. ⁴⁰ A'di thoḡ uni gwo mo ki: Aha/ ṭora um gwo mo waḡki/ uni mini 'ko ki shwam mo tani wosh gwahan uni mini 'taki 'ther cuuwa/ mo be.

⁴¹ Dhali ki a'di 'dishki mo is mo dhali par 'penḡkuman bampa/ e mo tani a'di gwoki'd apo/ a'di mo be ⁴² mmo/o gwo mo ki: Waḡki/ /e mini 'taki mish shwane/ to gi ta jim moṅku'th is mo tani hili shwane/ uni bagkunu mo 'peni em pini mo be. ⁴³ Haali/ atee mini pu'du/ apo/ /e mo ki uni kun ta 'kup gi /e mini nyaṅa goṅ mo mmo'kam /e is mo dhali uni mini 'kam /e 'kup mo dhali /e minu hem mo ki 'twaṅkal kuku/ mo be ⁴⁴ dhali /e minu mu/i 'baar mo eya 'cesh mo, /e dhali uḡim pini kun 'koni bwam/e mo dhali uni mini 'koki dhal wosha kamu/ ka maḡampo/ e /e mo haali/ /e diki nyiṭh mo mo gom mowoṭh piṅi mo be.

Mmodhelel Gu'b gi Mondheleladhelel mo

⁴⁵ Dhali a'di ciḡki gu'b gi mondheleladhelel mo dhali ṭelki mii 'pen mo mmo/ur 'kwani gwansan ka piḡe/ kun yoli to mo ⁴⁶ mmo/o uni gwo mo ki: A'di 'kwarkunu mo ki: Gu'b pem midi ta gu'b jin miinu 'tho mo. Hili um mii a'di me'd gu'b gi 'kwanin 'di/ mo be.

⁴⁷ Dhali a'di rashki uni gwo ṭor ka yempa/ mo e gu'b gi mondheleladhelel mo. Igasiis kun can dhali iman'kwar to mo dhali 'kwaniṅ gwanyjaḡa/ uni ṅapki bway mo mmo'ce'd a'di sho'k mo be. ⁴⁸ Hili uni 'koki gam toṅ kamu/ jin mina uni mii mo be haali/ aris 'kwani 'baar mo uni laki gwom piti me'd ki ḡwap ḡwap mo be.

Moshirr ma Yesus Dotḡkunu Gwondotḡ mo

20 Ka cima kamu/ mo tani me'd jin ṭorkina a'di 'kwani gwo mo e gu'b gi mondheleladhelel mo dhali ḡi gwom 'borga/ mo tani igasiis kun can mo dhali iman'kwar to mo nyaḡki 'kwaniṅ gwanyjaḡa/ ilu/ mo tani uni pu'dkin mo ² dhali uni ki o a'di gwo mo ki: Ṭori aman gwo mo ma, ki moshirr ja imiikina /e to gwansan mo? walla aja iḡi /e moshirr yansan mo? ³ A'di ki thoḡ uni gwo mo ki: Aha/ si'da/ mina dotḡ um gwondotḡ mo. Dhali um mini ṭoraa/ gwo mo. ⁴ Mo jin miin ma Yohaana mii ki yi'de/ 'peni momis mo 'taa? walla 'peni 'kwani mo? ⁵ Dhali uni cuki gwo ka rem 'kup mo mmo/o gwo mo ki: Waḡki/ ana mina o gwo mo ki: 'Peni momis mo tani a'di midi o ana gwo mo ki: Atinta 'kona um ki gam a'di gwo is mo? ⁶ Hili waḡki/ ana mina o

gwo mo ki: 'Peni 'kwani mo tani aris 'kwani 'baar mo mini ṭugkun ana ki wosh mo, haali/ uni gamki gwo me'd mo ka Yohaana ta'da manḡi gwo ma Arumgimis mo be. ⁷ Wakan uni thoḡki a'di gwo mo ki uni 'koki mish mo mo jin yayina a'di 'peni nycine/ mo be. ⁸ Dhala Yesus ki thoḡ uni gwo mo ki: Walla aha/ si'da/ yisa mina ṭor um gwo mo gom moshirr kun miikika/ to gwansan mo yisa.

Gwom 'Bi'th/e gom Bwaman mo ma Mura'th jin Sinu mo dhali Imanhil Mo mo

⁹ Dhali a'di ṭelki mii 'pen mo mmoṭor 'kwani gwo ki gwom 'bi'th/e mo ki: Wathi/ di'd jin siki'da mura'th mo dhali a'di ki dhal a'di mo e uni gun miina ṭu'c mo dhali a'di ki ya mo e bampa/ jin si'dasi'd mo ka cim ka ris mo. ¹⁰ Dhali ki mo pu'dki'd mo tani a'di hashki ḡinḡinarḡ kamu/ e imanhil mo mo ki uni mini 'taki ḡi a'di maman to 'peni bwam ma goṅ piti mo. Hili uni gun hili mo mo tani dorki a'di mo dhali uni ki hash a'di ka nyaṅ'ko'd me'd 'te/ mo be. ¹¹ Dhali a'di ki hash ḡinḡinarḡ kamu/ mo. A'di si'da/ dorkina uni mo dhali uni ki kar a'di ki mon'the is ki shi/ shi/ mo dhali uni ki hash a'di ka nyaṅ'ko'd me'd 'te/ mo be. ¹² Dhali a'di hashki jin 'kon ma po/i kwara doḡ/e mo. Jan 'de/ yansan uni ki kar a'di jama/ i is mo dhali biṭ a'di ka piḡe/ mo be. ¹³ Dhali yan'ko'd com gi monsinu o gwo mo ki: Aha/ mina miya tinta mo? Aha/ mina hashki uni ya/m pem jin enka/ mo. A'di wari mmina uni itaḡ mo. ¹⁴ Hili ki uni gun hilki mo mo parki a'di e mo tani uni o gwo e is buni mo ki: A'di jin midi ḡal mal a'dan ti. Dhalki ana 'kosha a'di jwa mo ki mal piti midi ta jim bana mo be. ¹⁵ Dhali uni ki biṭ a'di ka piḡe/ 'peni bwam monsinu mo dhali 'kosh a'di jwa mo. Dhali com monsinu midi miya tinta ḡ'ko'd mo gom uni mo? ¹⁶ A'di midi pu'du/ mo dhali 'ce'd uni gwansan sho'k mo kun hili mo mo dhali bwam monsinu minu ḡiki kun tiya mo. Ki uni ciḡki gwo gwansan mo tani uni oki gwo mo ki: Dhalku/ ki dhal a'di mmomii kan mo. ¹⁷ Hili a'di ki hil uni mo dhali o uni gwo mo ki: Gwo yansan wakatinta jin 'kwarkunu mo ki: Wosh yan gana/ jin waḡkina imannyanḡ gu'b mo tani a'di warki'd ki 'kupan jin karu eya rukun mo. ¹⁸ Aris 'kwani 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ kun ṭa'kkin e 'ku-wosh yansan mo tani minu 'ce'd bwa ka 'ci'cimi'th mo, hili waḡki/ a'di biṭi'd apo/ jaṅ kamu/ mo tani a'di midi ṭushun a'di mo be.

Mo gi ḡinu Athulpa/ ka Kaysar mo

¹⁹ Dhali iman'kwar to dhali igasiis kun can uni palki mii mo mmodhu me'd buni apo/ a'di ki mo yan gana/ mo tani hili uni ḡo/ki 'kwani mo, haali/ uni nyiṭhkin ki a'di ṭorki gwom 'bi'th/e yan apo/ uni mo be. ²⁰ Wakan uni timki a'di mo dhali hash iman'kar mo mo kun dhu is buni me'd 'kwanim paṅ gana/ mo ki uni mini 'taki bu'th gwo 'peni a'di jin okina a'di mo. Wakan ki uni mini ḡi a'di mo e mo gi shirru mo dhali e mom'bi'th ma mudhiir mo be. ²¹ Uni dotḡki a'di mo ki: Manṭor Gwo, am mishkina ki /e oki gwo mo dhali ṭor gwo ki 'bore/

mo dhali /e diki tor mii jin miinu ka gwar 'de/ mo hili ka jin gana/ /e tor ki gwo gi bway ma Arumgimis mo be. ²² A'di ta gwoŋkan mo 'taa ki am mina cika Kaysara thulpa/ mo? walla minu dhalku/ mo? ²³ Hili a'di nyithki jim buni jin isha uni a'cesh mo dhali o uni gwo mo ki: ²⁴ Tori aha/ emena guurush mo ma. Jamas maja a'dan mo dhali a'di 'kwar maja mmahan mo? Uni ki thoŋ a'di gwo mo ki: A'di ta ji ma Kaysar mo be. ²⁵ A'di ki o uni gwo mo ki: Gom a'di gi wakan mo tani cika Kaysar to jin ta ji ma Kaysar mo ma, dhali cika Arumgimis to jin ta ji ma Arumgimis mo ma. ²⁶ Dhali uni mol a'di bu'th mo e bwambori 'kwani mo gom gwo jin okina a'di mo. Hili uni merkin mo gom gwom piti jin thoŋkina a'di uni mo tani uni 'kokin ki shwam mo be.

Mo gi Doŋu Gwondoŋ gom Mo gi Pinu mo

²⁷ Dhali 'Kwani Sadukiya tiya pu'dkini a'di mo, uni kun o gwo mo ki mompinuŋ kamu/ yisa di'da. ²⁸ Dhali uni ki doŋ a'di gwondoŋ mo mmo/o gwo mo ki: Amanŋor Gwo, aMusa a'di ki 'kwarki aman gwo mo ki waŋka kam gi wathi/ wuki'd mo ki a'di ta'd ga 'bom mo hili a'ci piyi'd mo tani wathi/ midi mii budha 'bom mo dhali cis uci mo goma kam mo. ²⁹ Dhali ikam 'kokini pesu/ mo. Jin twa/a/ mashki'da 'bom mo dhali a'di wuki'd mo ki dar gi uci mo be. ³⁰ Dhali jin 'ko'd si'da/ mo be. ³¹ Dhali jin 'kon ma po/i kwara mashki'da yim mo, dhali wakan aris uni pesu/ 'baar mo uni 'koki dhal a'ciŋ kamu/ mo dhali uni wukin mo. ³² Yan'ko'd a'bom si'da/ wuki'd mo be. ³³ E mompinu wakan mo tani a'bom midi ta jim maja mo? Haali/ unim pesu/ mashki a'di ka 'bom buni mo be.

³⁴ Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki: Iya/ gi embul yil gwansan mo tani uni mashkin mo dhali uni cikunu bway mo mmomash mo be. ³⁵ Hili uni gwansan kun dhunu ki ku gi ha me'd mo mmobumbur mo e she/ caan mo dhali e mompinu 'peni mowu mo walla mmo-mash di'd yisa walla mo jin cinuwa ci mmomash mo. ³⁶ Haali/ uni moli wu mo doŋ/e haali/ uni nyaŋkina nyaŋ ki iman'doyu gwo mo dhali uni ta iya/ ma Arumgimis mo mmotakina uni iya/ gi mompinu mo be. ³⁷ Hili ki uni kun wukin mo minu cu mo tani a'di tor ma Musa gwo mo e gwo jin 'kwarkunu mo gom ari cwa mo, me'd jin yuŋkina a'di Tapa mo a'di jin ta'da Arumgimis ma Ibrahiim mo dhali Arumgimis ma Is/ hak mo dhali Arumgimis ma Yakuub mo be. ³⁸ Dhali hili a'di diki ta Arumgimis gom uni gun wukin mo hili gom uni kun 'kokin mo, haali/ aris uni 'baar mo 'kokin e a'di mo be. ³⁹ Dhali iman'kwar ton tiya thoŋ a'di gwo mo ki: Manŋor Gwo, /e oki gwo ki 'bore/ mo be. ⁴⁰ Haali/ uni ko/ki a'di mo mmodot a'di gwoŋ kamu/ mo be.

Mo gi Doŋu Gwondoŋ gom Ya/ ma Dawuu'd mo

⁴¹ Hili a'di o uni gwo mo ki: A/ki uni o gwo ka Kristhos ta ya/ ma Dawuu'da? ⁴² Haala Dawuu'd ki is piti oki gwo eya warka/ ma Masamiir mo ki:

Tapa ki o Tapam pem gwo mo ki:

Ca'bi aha/ ki me'da bim poros pem mo ma, ⁴³ ntagi aha/ mina dhu 'kup pini mmota cwa jin dhuna /e sho'k pini mo.

⁴⁴ Dawuu'd wakan ki yuŋ a'di ki Tapa mo. Wakan kata yuŋa a'di a'di ki ya/m piti mo?

Yesus Be'dki Gwo gom Iman'kwar To mo

⁴⁵ Dhali e bwany'ce jin cikkin ma ris 'kwani gwo gwansani 'baar mo tani a'di ki o imancik a'di gwo gwo mo ki: ⁴⁶ Ji yi iman'kwar to ki e ki 'bore/ mo ma, uni gun eni monyjangal ki burrinyen turga/ i is mo dhali en monthe me'd kagahara mo e mo ma suug mo dhali kun eni moŋ'kom 'borga/ e gu'b gi montul is mo dhali mo gun takuwa tak mo e mo jin yuŋuwa yuŋ mo ⁴⁷ uni gun loski gu'b gi up kun wuna ikath mo dhali uni gun mii mii eya por ma piye/ mo e en 'kwani mo mmomii mon'tho ki rash rash mo. Uni mini bu'th momiiwaŋ kun eka/ ek mo be.

A'bom jin Wun ma Kath jin Ci To mo

21 A'di 'de'kki em piti ki mis mo dhali par uni gun ta pa ki pa e mo mmodhu tom buni kun cina uni ki me'd mo e mo jin dhunuwa guurush mo. ² Dhali a'di ki para 'boma ha'th'ko'd e mo jin wun ma kath mo mmodhu ushi emena guurush isu/ mo kun ta gi 'per mo. ³ Dhali a'di ki o gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ka 'boma ha'th'ko'd yan jin wun ma kathim piti mo tani a'di dhuki to jin boli'da ris uni gun tan e mo be. ⁴ Haali/ uni 'baar mo pashki to 'pen mo 'peni tom buni gun ishkin ka enthus mo, hili ayim 'pena ha'th'ko'd piti mo tani dhuki'da ris to 'baar mo kun mini kar a'di mo be.

Mo jin 'Ce'du Gu'b gi Mondheleladhelel Sho'k mo dhali Jamas Mii jin Toru Ntwa/a/ gom 'Pemen jin 'Ko'd mo

⁵ Dhali me'd jin ona 'kwanin tiya gwo mo gom gu'b gi mondheleladhelel mo mmonyaru a'di ki wosha 'borga/ mo dhali to kun cinu mo dhali a'di ki o gwo mo ki: ⁶ Me'da ris to gwansan kun parkina um e mo tani atee mini pu'du/ mo ki wosha kamu/ yisa minu dhal ka maŋampo/ apowa kamu/ imahan yisa kun mini 'koki taka 'cesh mo. ⁷ Dhali uni ki doŋ a'di gwo mo ki: Manŋor Gwo, ki mii yan midi mii kakasja mo? Dhali jamas mii gi wakata minu mii mo? ki mii yansan jin mura 'twa/ mmobu'th mo mo. ⁸ Dhali a'di ki o gwo mo ki: 'Cunycuri mii ki is bum ki 'bore/ mo ma ki um minu 'koki susi dheres mo. Haali/ 'kwani tana ris mini iiyu/ ki gway pem mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ tana a'di be, dhali, Mo a'di pu'dki'd hila/ mo tani, dhalku/ ki ii mmobath uni isho'k mo. ⁹ Dhali ki um mini cik gwo gom mo/as mo dhali adulat jinn miina 'kwani mo tani dhalka shi/ iny jwa ki shwa mo ma haali/ mii yansan a'di midi mii bu'th mo mo ntwa/a/ mo, hili 'pemen midi diki pu'd naskina/ ki jhanne/ mo.

¹⁰ Yan'ko'd a'di ki o uni gwo mo ki: Kal gi kala kamu/ midi cu mis apo/ kala kamu/ mo dhali 'penkuman

† Kun wana e ka girish 'de/ mo be.

bampaŋ kamu/ midi cu mis apo/ 'peŋkuman bampaŋ kamu/ mo be. ¹¹ Dhan mony'česh midi yiŋin is ki mo ka ris mo dhali e mon tiya ka ris mo tani ɬe/ midi 'kosha 'kosh mo dhali mo/isa nyor 'peni to kun woci 'kwani is mo, dhali to kun mini dher 'kwani is bwa mo dhali dhan momer 'peni momis mo be. ¹² Hili nɬwa/a/ ka ris to gwansan mo tani uni mini dhu me'd buni apo/ um mo dhali ɬo'c um bwa mo mmoçi um e gu'b gi montul is mo dhali eya sijin mo dhali um minu susu mo mb-wambori imaliŋ mo dhali e imudhiir mo gom gway pem mo be. ¹³ Yansan midi ta atente/ gom um mmota iman/o gwo mo be. ¹⁴ Thosoni adum bum nɬwa/a/ mo ma dhali dhalku/ ki dhuwa du ki mur mo gom gwo jin mina umi thoŋ mo, ¹⁵ haali/ aha/ mina çi um 'twa/ mo dhali moyuŋ mo a'di jin mina jan 'deŋ kamu/ 'peni uni kun ta 'kup ki um mol roç mo walla 'ce'd uma po/ mo be. ¹⁶ Um minu çi mo ki ikwan mo si'da/ dhali ikam bum mo dhali ibas bum mo dhali imugum bum mo, dhali kun tiya 'peni bwam um mo tani mina uni i'kosh jwa mo be. ¹⁷ Um mina 'kwani 'baar mo ishi/i e mo gom gway pem mo be. ¹⁸ Hili amur 'kup 'deŋ kamum bum mo tani minu diki 'ce'd sho'k mo be. ¹⁹ Ki miim bum jin 'dima um 'kup mo tani um mini gam moŋ'kom bum mo be.

²⁰ Hili ki um mini par Pa Urushaliim e mo mmo'kamkunu a'di 'kup ki deŋ mo ki 'kwani ma mee mo tani yan'ko'd um ki mish mo mo ki a'di ta mony'ce'd sho'k jin pu'dki'd ki 'dishe/ mo be. ²¹ Yan'ko'd dhali uni gwansan kun 'kon e Pa Yahuudiyya mo mini so 'ku-wosha turga/ mo, dhali dhalki uni gwansan kun 'kon e bwaman 'peŋkuman bampa/ mo tani mini ii mo, dhali mmo'koki dhal uni gwansan kun 'kon ka piŋe/ e bampa/ mmociç e a'di mo. ²² Haali/ atee gwansan a'di ta mo gi toru gwo 'twa/a 'cesh ka ɬar/e mo mmothima ris to kun 'kwarkunu mo be. ²³ Ayy/ayy/ayy gom uni gwansan kun bwaa uçi mo dhali gom uni gwansan kun çi uçi ako mmopi mo ka tee gwansan mo. Haali/ adhana wukura/ midi caaca mo jin midi pu'du/ apo/ mony'cesh mo dhali anyor midi di apo/ 'kwani gwansan mo. ²⁴ Dhali uni minu tor 'ko'da 'cesh ki sheŋ gandala turga/ mo, dhali uni minu sus mo mmota habuus mo e bwaman kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo. Dhali Pa Urushaliim minu shubur ki sho'k gi 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo ntaga tee gi 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ minu thim mo be.

Mo jin Mina Ya/ gi 'Kwani Doŋu/ mo

²⁵ Dhali jamas mii midi di eya tente/ mo dhala ppe mo dhali acul mo. Dhali eya po/ mony'cesh mo tani awukura/ e kal gi 'kwaniny'cesh mo midi di mo eya dumbul bway mo goma ɬuku/ ɬuku/ ɬumma/ yi'de/ mo dhali mombir bakal mo. ²⁶ 'Kwani mina shi/ini wu 'kup mo gom moŋko/ is mo gom to jin çorkina uni mo, a'di jin midi pu'du/ apo/ mony'cesh mo. Haali/ mom'bi'th gi momis mo tani minu yiŋin is mo be. ²⁷ Dhali yan'ko'd uni mini par Ya/ gi 'Kwani e mo mmoy-ay/ e bwaaraŋ mo ki mom'bi'th mo dhali ka dhan monyca jin ca'd ilu/ mo be. ²⁸ Dhali ka ris to gwansan

mini ɬel mii 'pen mo mmobu'th mo mo tani hili 'kup ki mis mo ma dhali 'deki 'kup bum mo haali/ mowan 'bam bum mo tani a'di 'diŋa'dish mo be.

²⁹ Dhali a'di ki ɬor uni gwo mo ki gwom 'bi'th/e mo ki: Hili cwampu/ mo ma dhali aris cwa 'baar mo. ³⁰ Me'd jin daŋa lu/a uni jipiny this mo tani um ki par mo e gom is bum mo dhali um ki mish mo mo ki moyuran-tee a'di 'diŋa'dish hila/ mo be. ³¹ Wakan si'da/ ki um mini par aris to gwansan e mo mmobu'th mo mo tani um ki mish mo mo ki Bampa/ ma Arumgimis 'diŋa'dish mo be. ³² Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki, 'kwani ma nyaŋum yil gwansan mo tani mini 'koki pe mo ntagi to 'baar mo minu thim mo be. ³³ Momis dhali mony'cesh mini pe mo tani hili gwom pem mini 'koki pe mo be.

³⁴ Hili 'cunycuri is bum ki 'bore/ mo ma hili isi ciki/ ad-um bum mina umi biŋ is jwa mo 'peni mo jin tanu ad-hora su mo dhali 'peni mo gi 'kosh ma su 'kwani mo dhali mii kun noni 'twa/ e mondiki/e yan mo, dhali atee yan midi pu'du/ apo/ um ise/ mo me'da gume/ mo be. ³⁵ Haali/ a'di midi pu'du/ apo/ 'kwani 'baar mo uni gun 'kokin e jis/e gi mony'cesh yansan mo be. ³⁶ Hili timi mo mo ma ka tee 'baar mo, mmo'tho mo ki um mini ta gi mom'bi'th mo mmoye aris to gwansan mo kun mini bu'th mo mo, dhali mmodoshi bwambori Ya/ gi 'Kwani mo be.

³⁷ Dhali ka yempa/ mo tani a'di diki'd mo mmoçor gwo e gu'b gi mondheleladhelel mo hili ki mon'thiny mo tani a'di yaki'd ka piŋe/ mo dhali çab mo e 'kuwosh jin yuŋu ka Seçuun mo be. ³⁸ Dhali ki mon'thamo/ ka'tum mo tani aris 'kwani 'baar mo pu'dkini a'di mo e gu'b gi mondheleladhelel mo mmociŋ gwo 'peni a'di mo be.

Awu'th jin Wudhuwa powa Yesus mo

22 Dhali ka cim gi maanŋkuthu'd jin miinu ki dar ka cumat 'dishki'd mo tani a'di jin yuŋu ki Mompe'kupanyolos mo. ² Dhali igasiis kun can mo dhali iman'kwar to mo uni 'kokin mo mmoŋap bway mo mmokar a'di mmowu mo haali/ uni ɬo/ki 'kwani mo be.

³ Yan'ko'd Seçaan ciçki'd mo eya Yahuusa mo a'di jin yuŋu ka Isŋariyuuti a'di jin 'dap tiya 'twa/ ka 'kume'd i'ce'dka su/ mo be. ⁴ A'di yaki'd mo mmoçora ɬor ki igasiis kun can mo dhali tapa kun can ki imanhil gu'b gi mondheleladhelel gom bway jin mina a'di 'taki 'ciŋh a'di is ki gwo mo e uni mo be. ⁵ Dhali uni 'kunya bwa mo dhali gam gwo me'd mo mmoçi a'di aguurush mo be. ⁶ Wakan a'di gamki gwo me'd mo dhali mmoŋapkina a'di embula 'borga/ mo mmo'ciŋh a'di is ki gwo mo e uni mo ki kup ki dar ga waambuhany 'kwani mo be.

Yesus A'di Shwa To gi Mompe'kupanyolos Nyakki Iman-ciŋ A'di Gwo mo be

⁷ Yan'ko'd atee pu'dki'd mo ki maanŋkuthu'd jin miinu ki dar ka cumat mo, ka tee gi ari ɬabal gi Mompe'kupanyolos minu mii 'ciŋha/ bas mo. ⁸ Wakan

Yesus ki hasha Buṭerus dhala Yohaana mo mmo/o gwo mo ki: Iiku/ mo ma dhali thosoni to mo gom Mompe'kupanyolos gom ana mo, ki ana mina shwa a'di mo be.⁹ Dhali uni ki thoḵ a'di gwo mo ki: Mana i/o /e bwa jin mina aman thoson a'di mo? ¹⁰ A'di ki o uni gwo mo ki: Hili mo mo ma, ki um mini ciḵ 'penḵuman bampa/ mo tani wathi/ jin ḵali dhur yi'de/ midi gam um 'kup mo. Baṭhi a'di isho'k mo e gu'b jin ciḵa a'di mo. ¹¹ Dhali ṭor com gu'b gwo mo ki: Amanṭor Gwo o /e gwo mo ki: Mane gu'b yilkina/ mane mo, a'di jin miga/ shwa to gi Mompe'kupanyolos nyaḵki imanciḵ gwom pem mo? ¹² Dhali a'di midi ṭor um dhan bwaman gu'ba beega/ mo jin d'i'di mis apowa kamu/ mo jin isha to ki kokorom mo. E mun mo tani thosoni to mo ma. ¹³ Dhali uni iikin mo dhali gam a'di me'd jin ṭorkina a'di uni gwo mo, dhali uni thosonki to mo gom Mompe'kupanyolos mo be.

¹⁴ Dhali ki mo pu'dki'd mo tani a'di ḵa'bk'i'da tharabeesa mo dhali uni gun dhunu ki she/ mo nyaḵki a'di mo be. ¹⁵ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Aha/ dina gwo i bwayi ki nyanye/ mo mmonyak to shwa ki Mompe'kupanyolos yan nyaḵki um mo ki aha/ dina is ki 'kosh ka nyor nṭwa/a/ mo be. ¹⁶ Haali/ aha/ ṭora um gwo mo ki: Aha/ mina diki shwa a'di mo dok/e ntagi a'di minu thim mo e Bampa/ ma Arumgimis mo be. ¹⁷ Dhali a'di bu'thki'da ḵubbaaya mo dhali ki a'di ḵiki mom'bor bwa i is mo tani a'di o gwo mo ki: Budhi yansan mo ma dhali ḵwaki a'di bwa e bwam um ki is bum mo ma. ¹⁸ Haali/ aha/ ṭora um gwo mo ki 'peni shwane/ mo tani aha/ mina diki pi yiman maman cwa mo ntagi Bampa/ ma Arumgimis midi pu'du/ mo be.

¹⁹ Dhali a'di bu'thki maanḵuthu'd mo si'da/ dhali ki a'di ḵiki mom'bor bwa i is mo tani a'di ki 'ce'd a'di mo dhali ḵi uni mo mmo/o gwo mo ki: Yansan ta is pem mo be, a'di jin ḵikunu mo gom um mo. Miiyi yansan mmoka aha/ e mo. ²⁰ Dhali wakan si'da/ 'ko'di tont'e/ mo tani a'di bu'thki'da ḵubbaaya mo mmo/o gwo mo ki: Ḵubbaaya yan ta ji gi wolo'd ka piye/ gom um mo a'di jin ta gwon this jin gamu me'd ka bas pem mo be. ²¹ Hili, hili mo mo ma, me'd gi a'di jin 'ciḵhi/ aha/ is ki gwo mo a'di nyaḵki di ki aha/ eya tharabeesa mo be. ²² Haali/ Ya/ gi 'Kwani a'di yaki'd mo me'd jin karkunu gom a'di mo. Hili wayyi e wathi/ ḵaan mo ki a'di jin 'ciḵki a'di is ki gwo mo be. ²³ Dhali uni ṭelki mii 'pen mo mmodotḵ gwondotḵ ka rem 'kup mo ki jana 'peni bwam uni ta a'di jin midi 'taki mii to yansan mo.

Gwo gi Sugu/ mo gom Adi jin Midi Ca mo

²⁴ Dhali gwo gi sugu/ si'da/ cuki'd mo e bwam uni mo gom a'dija iminu kar ki ca mo e bwam uni mo? ²⁵ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Imaliḵ gi 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo tani mii mo gi tanu tapa apo/ uni mo, dhali uni gwansan kun ta gi moshirr mo apo/ uni mo tani yuḵkunu gway ki imanmii ki 'bore/ gom uni mo. ²⁶ Hili yansan midi diki di wakan gom um mo. Hili dhalki a'di jin ca'd e bwam um mo dhal mii e i is mo mmowar ki gwa'd mo dhali a'di jin d'i'di ṭwa/a/ mo ta a'di jin midi ta amanmii to mo be. ²⁷ Haali/ a'di jin ca'd

mo tani ta a'din 'de/ jin d'i'da tharabeesa mo 'taa? walla a'di jin ta'da manmii to mo? A'di diki ta a'di jin d'i'da tharabeesa mo 'taa? Hili aha/ dina mbwam um mo mmota wathin 'de/ jin mii to mo be.

²⁸ Um ta uni gwansan kun rashi 'ko nyaḵki aha/ mo e mompal pem mo. ²⁹ Me'da Ababa mmoṭorkina a'di aha/ bampa/ i e mo tani wakan si'da/ aha/ ṭorkina um a'di i e mo, ³⁰ ki um mini nyaḵ to shwa mo dhali nyaḵ to pi eya tharabeesam pem e bampam pem mo dhali mmo'ko 'pena ḵursin tapa mo mmodwall 'Kwani ma Israyiil gwo mo uni kun 'kon ma waḵi 'kume'd i'ce'dka su/ mo be.

Mo jin Min ma Buṭerus Waṭ Gwo mo A'di Ṭorkunu Nṭwa/a/ mo

³¹ Simaan, Simaan, hili mo mo ma, Seṭaan dina gwo mbwa mo mmobu'th um mo ki a'di midi 'dash um me'd emen pos mo. ³² Hili aha/ 'thokina mo gom /e mo ki mongam gwo is pini midi diki ush me'd mo. Dhali ki /e mini ṭu'k mo dok/e tani 'bithi awaḵ pini is mo ma.

³³ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Tapa, aha/ thosonkina is mo mmonyak ya ki /e mo eya siḵin mo dhali mmowu mo be. ³⁴ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Aha/ ṭora /e gwo mo, Buṭerus, ka dhongola ḵwa midi diki ko e ka tee yan mo tani ntagi /e mini waṭ aha/ gway me'di kwara ki /e mishi aha/ kan mo be.

Jisilaan, dhali Ḵucaṅ, dhali Gandal

³⁵ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Me'd jin hashkika/ um ka piye/ mo ki dar ga jisilaan mo walla ḵucaṅ mo walla ka ppa/ isho'k mo tani um harki toṅ kamu/ mo 'taa? Unī thoḵ a'di gwo mo ki: To piyi'd mo be. ³⁶ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Hili shwane/ mo ma. Dhalki a'di jin ta'd ga jisilaan bu'th a'di mo dhali wakan si'da/ a'di jin ta gi ḵucaṅ mo. Dhali dhalki a'di jin dara'd gi gandala turga/ mo tani yol burryem pom piti mo dhali yol gandala kamu/ mo.

³⁷ Haali/ aha/ ṭora um gwo mo ki Gwo ma Arumgimis yansan jin 'kwarkunu mo ki: Dhali a'di karkunu nyaḵki imandhaṅ gwo mo tani a'di naskina/ minu mii thim ki aha/ mo be. Haali/ a'di jin 'kwarkunu gom aha/ mo tani a'di ta mo gi thimkunu a'di mo be. ³⁸ Dhali uni ki o gwo mo ki: Hili mo mo ma, Tapa, gandala turga/ 'koni su/ imahan mo. Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: A'di 'kosh jwa mo.

Yesus 'Thoki'd mo e Bwam Monsinu mo

³⁹ Dhali a'di pu'dki'd ka piye/ mo dhali ya mo me'd mii jin miina a'di mo mmoya e 'Kuwoosh ma Seṭuun mo. Dhali imanciḵ a'di gwo baṭhi a'di isho'k mo be. ⁴⁰ Dhali ki a'di pu'dki'd mo e mo ḵaan mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: 'Thoyi mo ma, ki um mini 'koki ciḵ mo e mo jin palu mo. ⁴¹ Dhali ki a'di thoṭhi is mo 'peni uni mo me'd ari wosh jin yipu kanṭaan mo tani dhali a'di ki ḵa'b ki jin 'kupa'dupun mo dhali 'tho mo be ki: ⁴² Ababa waḵki/ /e ona bwa mo tani thoṭhi ḵubbaaya yan 'peni aha/ mo ma, hili a'di jin oyaa/ bwa mo yisa hili a'di jin o /e bwa

mo, ki a'di minu mii mo be. ⁴³ Dhali a'di pikin ma man'doyu gwo i is mo 'peni momis mo mmo'bi'th a'di is mo be. ⁴⁴ Dhali mmowoja is a'di she/ mo tani a'di 'tho-ki'd ka daran du mo. Dhali jitiim piti warki'd ki dhan gunkulisa bas kun ta'kkina 'cesh apowa 'cesh mo be. ⁴⁵ Dhali ki a'di cuki mis mo 'peni mon'tho mo tani a'di pu'dki'd mo e imanciḡ a'di gwo mo dhali gam uni mo mmomalkina uni e mo ki bwan diḡi'd mo be. ⁴⁶ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Atinta isha um e mo kan? Cuyi mis mo ma dhali 'thoyi mo, ki um mini 'koki 'taki ciḡ mo e mo jin palu mo be.

Mo jin 'Cithuwa Yesus Is ki Gwo mo dhali Mo gi Budhu A'di mo

⁴⁷ Ki a'di di'd mmo/o gwo mo tani awaambuhany 'kwani pu'dkin mo dhali wathi/ jin yuku gway ka Yahuusa a'din 'de/ jin ta tiya a'kume'd i'ce'dka su/ mo tani a'di shuyi uni bway mo. A'di ki 'disha Yesus is mo dhali pi a'di 'twa/ mo be. ⁴⁸ Hila Yesus ki o a'di gwo mo ki: Yahuusa, mina /eyi 'ciḡ Ya/ gi 'Kwani is ki gwo ki 'twam pi kan mo 'taa? ⁴⁹ Dhali ki uni gwansan kun 'kamki a'di mo tani parki mii e mo jin mididi 'taki mii i'ko'd mo tani uni o gwo mo ki: Tapa, mina aman dora/ dor ki gandal mo 'taa? ⁵⁰ Dhali jan 'deḡ kamu/ 'peni uni mo tani a'di dorki ciḡkina/ ma gasiis jin ca'd mo dhali 'ciḡ a'di 'ce ma bim poros piti mo be. ⁵¹ Hila Yesus o gwo mo ki: Dhalku/ yan ki mii dok/e mo. Dhali a'di ki ta 'cem piti is ki me'd mo dhali waḡ a'di mo be. ⁵² Yan'ko'd Yesus ki o igasiis kun can gwo mo dhali tapa kun can ki imanhil gu'b gi mondheleladhelel mo dhali 'kwaniḡ gwanyjaka/ mo, uni gun iyyin ka piḡe/ apo/ a'di mo ki: Um iyyina po/ wathi/ me'd wathin 'di/ ki gandala turga/ dhali ki cwa kan mo 'taa? ⁵³ Ki aha/ dikina ka tee jin baḡha'di 'ko'd isa yempa/ e gu'b gi mondheleladhelel mo tani um 'koki dhu me'd bum apo/ aha/ mo. Hili yaase ta mom bum mo be dhali mom'bi'th gi mondhurumi'd mo.

Buterus Waḡki'da Yesus Gway mo

⁵⁴ Dhali yan'ko'd uni ki bu'th a'di mo dhali uni ki shu a'di bway mo mmosusi a'di mo e gu'b ma gasiis jin ca'd mo. AButerus di'd mmobaḡh a'di isho'k isa dhana/ mo. ⁵⁵ Dhali ki uni 'thaki o'da 'cila'th mo e bwaman mo gi dwallu gwo mo dhali 'kowa 'cesh mmontaḡ 'de/ mo tani Buterus ca'bki'di bwam uni mo be. ⁵⁶ Yan'ko'd ari nyara/ hilki a'di mo mmodina a'di mo mmoḡa'b ka le'dan o'd mo dhali tor a'di ki e mo mmo/o gwo mo ki: Wathi/ yansan si'da/ nyaḡ di ki a'di mo be. ⁵⁷ Hili a'di waḡ a'di gwo mo mmo/o ki: A'boma, aha/ dinaki mish a'di mo be. ⁵⁸ Dhali yan'ko'd ari'ceenne/ mo tani jan 'deḡ kamu/ si'da/ parki a'di e mo dhali o a'di gwo mo ki: /e si'da/ ta jan ḡal 'de/ 'peni uni mo be. Hila Buterus o gwo mo ki: Wathi/, aha/ tana a'di yisa. ⁵⁹ Dhali yan'ko'd ki ari mo ta mo mo tani jan ḡal 'deḡ kamu/ di'd si'da/ mo mmo'cece'b gwo mo mmo/o ki: Ka jinḡ gana/ wathi/ yansan si'da/ nyaḡ di ki a'di mo, haali/ a'di ta wathi/ gi Pany Jaliil mo. ⁶⁰ Hila Buterus ki o a'di gwo mo ki:

Wathi/, aha/ mola gwo 'ban jin ona /e mo. Dhali ki jahanne/ ki a'di di'd mmo/o gwo mo tani adhongola ḡwa gwo e mo be. ⁶¹ Dhali Tapa tu'kki'd mo dhali hila Buterus mo dhala Buterus kakina gwon Tapa e mo, gwo jin okina a'di a'di mo ki: Nḡwa/a/ ka dhongola ḡwa diki ko e shwane/ mo tani /e mini waḡ aha/ gway me'di kwara mo be. ⁶² Dhali a'di yaki'd ka piḡe/ mo dhali ko ki jabu'th ki ku'bu/ ku'bu/ mo be.

Yesus Miikunu ka Maḡ mo dhali Doru mo

⁶³ Dhali 'kwani kun 'kokin mo mmobudha Yesus mo tani uni mii a'di ka maḡ mo dhali dor a'di mo be. ⁶⁴ Uni si'da/ kum a'di e mo mmota ja'da/ mo dhali doḡ a'di gwo mo ki: Ciyi gwo mo ma. Kaja 'dunn idorki /e mo? ⁶⁵ Dhali uni oki gwon tiya ka ris apo/ a'di mo mmosor a'di mo be.

Yesus Diki'd Mbwambor Montul Is gi 'Kwani Yahuuda/ mo

⁶⁶ Dhali ka tee pu'dki'd mo tani 'kwaniḡ gwanyjaka/ tulki is mo mmontaḡ 'de/ mo nyaḡki igasiis kun can mo dhali iman'kwar to mo. Dhali uni ki shu a'di bway ka piḡe/ e montul is buni mo, dhali uni ki o gwo mo ki: ⁶⁷ Waḡki/ /e tana Kristhos mo tani ḡori aman gwo mo ma. Hili a'di ki o uni gwo mo ki: Waḡki/ aha/ mina ḡor um gwo mo tani um mini 'koki gam gwo is mo be. ⁶⁸ Dhali waḡki/ aha/ mina doḡ um gwo mo tani um mini 'koki thoḡ aha/ gwo mo be. ⁶⁹ Hili 'peni mo yansan shwane/ mo tani Ya/ gi 'Kwani minu kar mo mmoḡa'b ka bim poros gi mom'bi'th ma Arumgimis mo be. ⁷⁰ Dhali uni 'baar mo o gwo mo ki: /e ta Ya/ ma Arumgimis de? Dhali a'di ki thoḡ uni gwo mo ki: Um oki aha/ tana a'di mo be. ⁷¹ Dhali uni ki o a'di gwo mo ki: Gwonta mina ana imii ita ki nyanye/ mmo/o mo? Haali/ ana ciḡa gwo ki is bana 'peni 'twam pitiḡ gana/ mo be.

Yesus Diki'd Ibwambor ma Bilaaḡus mo

23 Yan'ko'd aris uni 'baar mo kun tulki is mo uni cuki mis mo dhali susi a'di mo mbwambor ma Bilaaḡus mo. ² Dhali uni ḡelki mii 'pen mo mmoyer a'di is ki gway mo mmo/o gwo mo ki: Aman gamkina wathi/ yansan mmo/o gwo apo/ bampam bana mo dhali non am 'kup mo si'da/ mmoḡiya Kaysara thulpa/ mo dhali o gwo ki a'di ki is piti ta'da Kristhos jin ta'da Maliḡ mo. ³ Dhala Bilaaḡus ki doḡ a'di gwo mo ki: Ki /e de ntana Maliḡ gi 'Kwani Yahuuda/ mo de? Dhali a'di ki thoḡ a'di gwo mo ki: Ona /e wakan si'da/ mo be. ⁴ Dhala Bilaaḡus ki o igasiis kun can gwo mo dhala waambuhany 'kwani mo ki: Aha/ dinaki gam miḡ kamu/ e wathi/ yansan jin ḡhutha a'di mii mo be. ⁵ Hili uni 'cece'bki gwo mo mmo/o ki: A'di cuki 'kwani is mo mmoḡor gwo ki tur mo e Bampa/ Yahuudiyya 'baar mo 'peni Pany Jaliil itagi mahansan mo be.

Yesus Diki'd Ibwambor ma Hirodus mo

⁶ Ka Bilaatus cikki gwo yan mo tani a'di dotki gwo mo waŋki/ a'di ta wathi/ gi Pany Jaliil mo. ⁷ Dhali ki a'di da/ arki gwo mo ki a'di cila mo ma Hirodus gi moshirr mo tani a'di hashki a'di ka Hirodus mo, a'di jin d'i'd ki is piti e Pa Urushaliim ki mo caan mo be. ⁸ Ka Hirodus parki'da Yesus e mo tani a'di 'kunya bwa kagahara mo haali/ a'di dina gwo ibwa mo isa gush mo mmopar a'di e mo, haali/ a'di cikki gwo mo gom a'di mo dhali a'di toshki par miimera kamu/ e mo jin miikina a'di mo. ⁹ Wakan a'di dotki a'di gwon tiya ka ris mo, hili a'di diki 'de'k 'twarŋ kamu/ mo be. ¹⁰ Dhali igasiis kun can mo dhali iman'kwar to mo doshkin ki 'dishe/ mo mmo'cwara 'cwar mo mmoyer a'di is ki gway mo be. ¹¹ Dhala Hirodus nyakka askar piti mo tani uni kar a'di ki mon'the is mo dhali mmomii a'di ka maŋ mo. Yan'ko'd uni ki hi'th a'di burrinye/ jin ca'bki 'be'd 'be'di is mo dhali a'di ki hash a'di ka nyan'ko'd eya Bilaatus mo be. ¹² Dhala Hirodus dhala Bilaatus uni warkin ka mugu ka rem 'kup mo ka teenŋ gana/ caan mo haali/ ki mii yansan n'wa/a/ mo tani uni ta 'kup ka rem 'kup mo be.

Yesus Torkunu Gwo 'Twa/a 'Cesh mo Mmowu mo

¹³ Yan'ko'd Bilaatus ki tul igasiis kun can is mo dhali 'kwani kun tana 'kar'kup pa mo dhali 'kwani mmon'tal 'de/ mo be. ¹⁴ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Um suski wathi/ yansan i aha/ mo me'd wathin 'de/ jin o gwo apo/ 'kwani mo. Dhali n'ko'd aha/ palkina a'di mo mbwambori um mo. Dhali hili mo mo ma aha/ dinaki gam wathi/ yansan 'peni ton tal 'deŋ kamu/ jin t'utha a'di mii mo jin ona um a'di gwo apo/ mo. ¹⁵ Walla Hirodus si'da/ haali/ a'di hashki a'di ka nyan'ko'd e ana mo. Dhali hili mo mo ma. Tonŋ kamu/ yisa di'da jin ha me'd ki mowu mo jin miikina a'di mo be. ¹⁶ Dhali gom mii gi wakan mo tani aha/ mina ci a'di mon'ko'k mo dhali 'cuŋ a'di mo be. ¹⁷ Dhali a'di midi mii ta mii mo jin mina a'di mii 'cuŋ wathin 'de/ gom uni ka cim gun 'boron mo be. ¹⁸ Hili uni 'baar mo cuukin ki nyanye/ mo mmon'tal 'de/ mo ki: Ka bor 'deŋ gana/ e wathi/ yansan mo, dhali 'cuŋi amana Baraabas mo – ¹⁹ wathi/ jin biŋkunu mo eya sijin mo gom gwo gi onuwa 'cesh e 'peŋkuman bampa/ mo dhali haali/ a'di ta'da man'kosha mee mo. ²⁰ Dhala Bilaatus torki uni gwo mo dok/e mmodina gwo a'di i bwa mo mmo'cuŋa Yesus mo be. ²¹ Hili uni cuukin ki dhan 'twa/ kun caaca mo ki: 'Koshi a'di ki cwany'ciŋhan dhul mo ma. 'Koshi a'di ki cwany'ciŋhan dhul mo ma. ²² Me'di kwara a'di ki o uni gwo mo ki: Go-ma tinta? tonthus wakata imiikina a'di mo? Aha/ dinaki gam miinŋ kamu/ jin t'utha a'di mii mo jin midi ha me'd ki mowu mo. Gom mii gi wakan mo tani aha/ mina ci a'di mon'ko'k mo dhali 'cuŋ a'di mo be. ²³ Hili uni 'kokin mo mmo'cece'b gwo mo mmodotŋ gwo ki cuuwa/ kun caaca mo ki a'di minu 'taki 'kosh ki cwany'ciŋhan dhul mo. Dhali 'twam buni piki gwo jipi/ mo be. ²⁴ Wakan Bilaatus a'di dhalki gwon dwall me'd mo ki gwom buni

kun dotŋa uni minu mii mo be. ²⁵ A'di 'cuŋki uni wathi/ jin bitu eya sijin mo gom gwo gi onuwa 'cesh mo dhali goma mee jin 'kosha a'di mo, a'di jin dotkina uni mo, hila Yesus a'di cikunu uni mo gom gwo gi bwam buni mo be.

Mo gi 'Koshuwa 'Kosh ki Cwany'ciŋhan Dhul mo

²⁶ Dhali me'd jin suskina uni a'di i bway mo tani uni bu'thki wathin 'de/ jin ta'da Simaan gi Paŋ Kerawaan mo, a'di jin yayi'd 'peni pa mo dhali uni ki 'thik a'di cwany'ciŋhan dhul piti m'ba/ mo mmo'kal a'di n'ko'da Yesus mo be. ²⁷ Dhali adhana waambuhany 'kwani baŋki a'di isho'k mo dhali ki up ilu/ mo uni gun miikina cinthar mo dhali ko kagahara gom a'di mo be. ²⁸ Hila Yesus tu'kki 'ban mo dhali o uni gwo mo ki: I'bwa/ gi 'Kwani gi Pa Urushaliim, dhalku/ ki ko gom aha/ mo ma, hili koyi gom is bum mo dhali gom u'cim bum mo. ²⁹ Haali/ hili mo mo ma, atee mini pu'du/ mo jin mina uni o gwo mo ki: Mom'bor mii gom uni gun tana burum mo dhali bwa kun molona dho'th ki sule/ mo dhala bor kun 'koki ciya ko mmopi ki sule/ mo. ³⁰ Dhali yan'ko'd uni mini tel mii 'pen mo mmo/o wosha turga/ gwo mo ki: Biti apo/ am mo ma, dhali e wosh kun bo'ca/ she/ ki: Kumi aman is mo ma. ³¹ Haali/ waŋki/ uni mii to yansan mo ki cwa yathaya'th mo tani atinta midi di mo n'ko'd ki a'di midi ku'th mo?

³² 'Kwanin tiya 'koni su/ si'da/ uni kun t'uthki mii mo, uni suskunu ka piye/ mo mmo'kosh jwa mo nyakki a'di mo be. ³³ Dhali ki uni pu'dkin mo e mo jin yuku ka Simanŋ 'Kup mo tani uni ki 'kosh a'di ki cwany'ciŋhan dhul mmun mo. Dhali uni gun t'uthi mii mo, jan tal 'de/ ki 'bana bim poros piti mo dhali jan tal 'de/ ki 'bana biny cam piti mo be. ³⁴ Dhala Yesus ki o gwo mo ki: Ababa, dhalki uni miinthus buni 'pen mo ma, haali/ uni 'koki mish to jin miina uni mo be. Dhali uni ta'kki to mo mmo'kwa/ burrinyem piti bwa mo. ³⁵ Dhali 'kwani doshkin ki 'dishe/ mo mmohil mo mo, hili 'kwani kun tana 'kar'kup pa mo waŋki a'di mo mmo/o gwo mo ki: A'di woŋki kun tiya mo tani dhalki a'di woŋ is pitinŋ gana/ mo ma, waŋki/ a'di ta'da Kristhos 'peni Arumgimis mo, a'di jin ta jim pitin 'de/ jin kwanykunu mo. ³⁶ Dhali i/askar si'da/ mii a'di ka maŋ mo. Uni iikin mo dhali ci a'di tom'pa'ca'd mo, ³⁷ dhali mmo/o gwo mo ki: Waŋki/ /e tana Maliŋ gi 'Kwani Yahuuda/ mo tani woŋi/ is pini mo ma. ³⁸ Dhali gwo si'da/ 'kwarkunu mo n'kupi a'di mo ki: Yansan ta'da Maliŋ gi 'Kwani Yahuuda/ mo be.

³⁹ Dhali jan 'de/ jin t'uthi mii mo jin shirkunu apo/ cwany'ciŋhan dhul mo tani o a'di gwo mo mmo/o ki: Dina /e ki ta Kristhos 'taa? Woŋi is pini mo ma dhali aman mo. ⁴⁰ Hili jaŋ kamu/ kucurki a'di ki gwo mo mmo/o gwo mo ki: Dina /e ki ko/ka Arumgimis mo 'taa? Haali/ /e dikin 'ko'di me'd gi gwon dwall gi miwak jin nyak'a'd mo. ⁴¹ Dhali ana ka jinŋ gana/ miinu ka kar/e kan mo. Haali/ ana bu'thkina a'di jin minu mii ci ana mo gom mii gun miikina ana mo, hili wathi/ yansan di-ki t'uth tonŋ kamu/ mii mo be. ⁴² Dhali a'di ki o gwo mo ki: Yesus, kayi aha/ e mo ma, ki /e mini pu'dku/ mo e

mom'bi'th gi bampam pini mo. ⁴³ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Ka jinŋ gana/ aha/ ona /e gwo mo ki: Shwane/ /e mini nyaḡ di ki aha/ mo e monyjaro/ e momis mo.

Mowu ma Yesus mo

⁴⁴ Dhali mo wana e ka tente/ bwanŋ 'kup mo tani dhali mondthurum'id pu'dki'd mo apo/ mony'ceshi 'baar mo ntaga tente/ mbum 'ban mo be. ⁴⁵ Ka tente/ uski monŋkush piti mo tani dhali burrinye/ jin di'd e gu'b gi mondheleladhelel mo tani a'di dherkunu bwa mo ka 'ban su/ mo be. ⁴⁶ Dhali yan'ko'd Yesus ki cuu ki dhan 'twa/ jin caaca mo mmo/o gwo mo ki: Ababa, e me'd pini mo tani aha/ ɕikina /e shi/in pem mo be. Dhali ki a'di oki gwo yansan mo tani a'di ki ɕi shi/ir piti jinŋ 'ko'd mo. ⁴⁷ Dhali ka mancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd parki a'di jin bu'thki mo e mo tani a'di manŋki'da Arumgimis mo dhali o gwo mo ki: Ka jinŋ gana/ wathi/ yansan a'di di'd ka po/ mo be. ⁴⁸ Dhali awaambuhany 'kwani 'baar mo kun tulki is mo mmopar mo e mo tani ki uni parki a'di jin bu'thki mo e mo tani uni doḡki bway pa mo mmodora bor buni ki me'd mo be. ⁴⁹ Dhali aris 'kwani kun mishki a'di mo dhali up mo, uni gun baḡhki a'di nsho'k mo 'peni Pany Jaliil mo tani doshkin isa dhana/ mo dhali par to gwansan e mo be.

Mo gi Kanuwa Yesus mo

⁵⁰ Dhali wathiŋ kamu/ di'd jin yuḡu gway ka Yuusup mo, a'di 'peni pa gi 'Kwani Yahuuda/ mo jin yuḡu ka Ar-raama mo. A'di ta jan 'de/ 'peni montul is gi 'kwaniŋ gwanyjaḡa/ gi 'Kwani Yahuuda/ mo jin ta wathim 'boro'd mo dhali wathiŋ ɕar/e mo be. ⁵¹ A'di diki gam gwo me'd ki gwom buni gun 'ko uni mbwa mo dhali mii mo hili a'di ɕorki'da ɕor mo gom Bampa/ ma Arumgimis mo. ⁵² Wathi/ yansan yaki'd eya Bilaatʉs mo dhali doḡ a'di gwo mo gom is ma Yesus mo be. ⁵³ Dhali yan'ko'd a'di ki bu'th a'di ka 'cesh mo dhali a'di ki 'tam a'di is ki burrinyen dhiny e mo dhali kar a'di e jis wosh jin ɕwanyu gom jis jwa mo jin dinuki kar jan ɕal 'deŋ kamu/ nycine/ naskina/ mo. ⁵⁴ A'di ta'da tee jin Thosonkunu to mo dhali acim ma pesu/ ɕelkunu 'pen mo be. ⁵⁵ Dhali up kun nyaḡki ii ki a'di 'peni Pany Jaliil mo tani baḡhki baḡhi sho'k mo dhali uni parki monŋ'kupaje e mo dhali mo jin karkunu is piti nycine/ mo. ⁵⁶ Dhali yan'ko'd uni ki doḡ bway pa mo dhali uni ki thoson to kun ɕuyi mo mo dhala yina pi'dna mo.

Dhali ka cim ma pesu/ mo tani uni siki is mo isi ki gwonŋan jin 'kwarkunu mo be.

Mompinu mo

24 Hili ka tee jin tʉwa/a/ ka dhas mon'thamo/ ka'tum mo tani uni iikin mo e monŋ'kupaje mo mmoḡal to kun ɕuyi/ mo mo kun thosonkina uni mo be. ² Dhali uni gamki wosh ɕa'ckunu mo 'peni 'twaman jis jwa mo. ³ Hili ki uni iiki bwaman mo tani uni 'koki gam burŋwar is gi Tapa Yesus mo be. ⁴ Ki uni 'kokin mo mmodumbul gom mii yansan mo tani hili mo mo

ma, 'kwani su/ doshkini uni mo kun shwakina burrinye/ ka wara sho'k mo.

⁵ Dhali me'd jin ɕo/kina uni is mo tani uni luŋki bwam/em buni a'cesh mo dhali 'kwani ki o uni gwo mo ki: Atinta nŋapkina um a'di jin di'd ki e 'peni bwam mowu kan mo? A'di diki di mmahan mo. Hili a'di piki'd mo be.

⁶ Kayi gwo e mo ma, a'di jin ɕorkina a'di um mo ki a'di di'd naskina/ e Pany Jaliil mo ⁷ ki Ya/ gi 'Kwani minu mii ɕi 'kwanin thusi me'd mo dhali minu mii 'kosh jwa mo ki cwany'ciḡhan dhul mo dhali ka cim kwara mo tani a'di midi cu mis mo be. ⁸ Dhali uni kaki gwom piti e mo be ⁹ dhali doḡ ka nyan'ko'd 'peni monŋ'kupaje mo mmoḡor uni aris to gwansan ki uni gun 'koni 'kume'd i'ce'dka 'de/ mo dhali aris 'kwanin tiya si'da/ mo be.

¹⁰ Dhala Mariyam Magdaliyya dhala Yuwanna dhala Mariyam jin ta KoYakuub dhali upa tiya mo nyaḡki 'ko ki uni mo uni gun ɕori to gwansan e uni gun dhunu ki she/ mo. ¹¹ Hili gwo gwansan kun onu mo tani wa uni e ki gwo gi 'kwani kun sona du mo dhali uni 'koki gam uni gwo is mo be. ¹² Hila Buḡerus cuki mis mo dhali gum mo e monŋ'kupaje mo dhali tu mo mo dhali par bwa-man e mo. Dhali a'di ki par burrinyen dhiny e e mo mmo'ko e mom buni mo dhali a'di doḡ bway pa mo dhali a'di merki'd mo gom to gun miikin mo be.

Mo gi Iinu e Pa Imwaas mo

¹³ Dhali ka tee yansan gana/ mo tani 'kwani su/ 'peni bwam uni 'kokin mo mmo/ii bway Pa jin yuḡu gway ka Imwaas mo, a'di jin wana e ki nŋtḡgini pesu/ 'peni Pa Urushaliim mo be. ¹⁴ Dhali uni 'kokin mo mmoḡora ɕor ka rem 'kup mo goma ris to gwansan kun miikin mo be. ¹⁵ Ki uni 'kokin mo mmoḡora ɕor mo dhali mmodhanŋ gwo n'twa/ mmonḡal 'de/ mo tani Yesus ki is piti 'dishki uni is mo dhali nyaḡ ya ki uni mo be. ¹⁶ Hili em buni 'kokunu mo mmodiḡ mo 'peni monyith a'di mo be. ¹⁷ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Gwon tinta 'kona um mo mmoburushi 'twa/ mo ka rem 'kup mo mmo/iina um kan mo? Dhali uni doshkin mo naskina/ mmo-hil mo ki bwan diḡi'd mo. ¹⁸ Dhali jan 'de/ 'peni uni mo tani yuḡkunu gway ka Kilyubaas mo, thoḡki a'di gwo mo ki: /e ta jasi wathi/ yilkinan 'de/ e Pa Urushaliim mo jin diki mish to gwansan kun miikin ka tee gwansan mo 'taa? ¹⁹ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Ton tinta mo? Dhali uni ki thoḡ a'di gwo mo ki: Isi gwo goma Yesus gi Pa Naasira mo, a'di jin ta'da manḡi gwo mo, a'di jin ta gi mii gun 'bitha'bi'th mo dhali gwo ibwambor ma Arumgimis mo dhali eya ris 'kwani 'baar mo. ²⁰ Dhali hili igasiis kun can bana mo dhali 'kwaniŋ 'kan'kup pa mo tani uni ɕiki a'di mo ki a'di minu waḡ mo mmowu mo dhali mmo'kosh a'di jwa mo ki cwany'ciḡhan dhul mo. ²¹ Hili aman takina ga 'teŋ kape/ ki a'di ta jan 'de/ mmowan 'Kwani ma Israyiil 'ba/ mo be. Nye, dhali ka ris to gwahan ka roḡham po/ mo tani a'di ta'da tee kun 'koni kwara mo shwane/ ki to gwansan miikin mo be. ²² Dhali upa tiya 'peni bampam bam mo tani merki aman e mo. Uni 'kokin e monŋ'kupaje mo e mon'thamo/ ka'tum mo ²³ dhali uni 'koki gam is piti mo. Dhali uni doḡkin ka nyan'ko'd mo mmo/o gwo mo ki uni hilki jasi

tonyjan jin wana e ki iman'doyu gwo mo, a'di jin o gwo mo ki a'di di'd ki e mo be. ²⁴ 'Kwanin tiya 'peni 'kwani gwansan, uni gun nyaḱki 'ko ki am mo tani uni iikin mo e moḱ'kupaje mo dhali gam a'di mo me'd jasi gwo jin ona up mo, hili a'di mo tani 'kona uni ki par e mo be. ²⁵ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Ayy um 'kwani kun ta pus mo dhali kun gwa'd ma du ki gwa'd mo mmo'koki gam aris gwo 'baar is mo kun okina imanḱi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo. ²⁶ A'di diki ta mii jin minu mii mii mo ka Kristhos mina is 'taki diki mii 'kosh ka nyor gom to gwansan mo dhali ciḱ mo e monycam piti mo 'taa? ²⁷ Dhali mmoḱel 'pen 'pena Musa mo dhali imanḱi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo tani a'di ki ṭor uni aris 'pemen gwo kun 'kwarkunu mo e Gwo ma Arumgimis mo goma ris to gi isi gom is piti mo be.

²⁸ Wakan uni 'dishki pa is mo e mo jin iikina uni mo. A'di wana e ki a'di ya'di ya gi yam piti mo. ²⁹ Hili uni woḱki a'di 'kup mo mmo/o gwo mo ki: Ḷa'bi nyaḱki am mo ma haali/ mo ta mom'penḱaskum mo be haala tee 'baara 'pen mo be. Wakan a'di seki bwaman mo mmonyak Ḷa'bki uni mo be. ³⁰ Dhali ki a'di diki'da tharabeesa nyaḱki uni mo tani a'di bu'thki maanḱuthu'd mo dhali 'bora 'bor bwa i is mo dhali 'ce'd a'di mo dhali ḱi a'di ki uni mo be. ³¹ Dhali em buni ḱa'dkunu mo dhali uni nyiḱki a'di mo dhali a'di piki'd mo 'peni bwam/em buni mo be. ³² Dhali uni o gwo ka rem 'kup mo ki: 'Kon ma dum bana ki su'kka war mo mmo'kona ana mmoḱora/ ṭor e bway tur mo? mmoḱa'dkina a'di ana Gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mowa? ³³ Dhali uni cuki mis mo ka tenten gana/ yansan mo dhali doḱ ka nyan'ko'd mo e Pa Urushaliim mo. Dhali uni ki gam uniḱ 'kume'd i'ce'dka 'de/ mo tulki is mo mmoḱal 'de/ mo dhali uni gwansan kun nyaḱki 'ko ki uni mo ³⁴ dhali uni kun o gwo mo ki: Tapa, ka jin gana/ a'di cuki mis mo dhali a'di piki'da Simaani is mo. ³⁵ Dhali yan'ko'd uni ki ṭor uni to kun miikin e bway tur mo dhali mmonyiḱkina uni a'di mo mmo'ce'd maanḱuthu'd mo be.

AYesus Piki Imanḱi A'di Gwo I/is mo

³⁶ Dhali ki uni 'kon mo mmo/o gwo yansan mo tani Yesus ki is piti doshki'd mo mbwam uni mo dhali o uni gwo mo ki: Moḱu'th is e um mo. ³⁷ Hili uni dherkina is bwa mo mmoḱo/ is mo dhali ṭoshki uni parkina arum e mo be. ³⁸ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Atinta murkina

uma du kan mo? Dhali gwondoṭa tinta cuki'd mo eya dum bum kan? ³⁹ Hili me'd pem dhali sho'k pem mo ma. Aha/ ki is pem tana a'di mo be. Budhi aha/ is ki me'd mo ma dhali par e mo, haala rum diki ta gi buḱwar is mo dhala siḱa/ mo me'd jin parkina um e mo kun taka/ mo be. ⁴⁰ Dhali ki a'di oki gwo yansan mo tani a'di ki ṭor uni me'd piti i e mo dhali sho'k piti mo be. ⁴¹ Dhali ki uni 'kokin mo mmothis gwo 'koki gam is naskina/ mo gom moḱ'kuny bwa mo dhali momer mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: Um tan gi toḱ kamu/ mmoḱwa mmahan mo 'taa? ⁴² Dhali uni ki ḱi a'di ushi kuluny shum wa'c mo jin 'thosu mo ⁴³ dhali a'di ki bu'th a'di mo dhali 'ka ibwambori uni mo be.

⁴⁴ Dhali yan'ko'd a'di ki o uni gwo mo ki: Gwo gwansan ta gwom pem kun oka/ um mo ki aha/ dina um naskina/ mo, ka ris to gwansan kun 'kwarkunu mo gom aha/ mo e gwoḱkan ma Musa jin ḱinu mo dhali e gwo gi imanḱi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo dhali eya Masamiir mo tani minu mii thim mo be. ⁴⁵ Yan'ko'd a'di ki ḱa'd uni adum buni e mo mmomish gwo 'ban mo gom Gwo kun 'kwarkunu mo be. ⁴⁶ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Wakan a'di 'kwarkunu mo ka Kristhos minu mii 'kosh is ka nyor mo dhali ka cim kwara mo tani a'di midi cu mis mo 'peni mowu mo. ⁴⁷ Dhali ki gwo gom mo gi rijuwa du is mo dhali gom gwo gi minu dhal miinthus gi 'kwaniny'cesh 'pen mo tani minu mii ḱi ki gway piti mo e kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo mmoḱel 'pen 'peni Pa Urushaliim mo be. ⁴⁸ Um ta iman/o gwo gom to gwansan mo be. ⁴⁹ Dhali hili mo mo ma aha/ mina hash gwo jin on ma Babam pem is mo apo/ um mo be. Hili 'koyi e 'penḱuman bampa/ mo ntagi um minu shum mo ki mom'bi'th mo 'peni momis jin eḱa/ eḱ mo be.

Mmoḱinkunu A'di Bway Momis mo

⁵⁰ Dhali yan'ko'd a'di ki shu uni bway ka piḱe/ mo ntagi Pam Beetaniya mo. Dhali a'di ki 'de'k me'd piti ki mis mo dhali 'bor uni mii mo be. ⁵¹ Ki a'di di'd mmo'bor uni mii mo tani a'di ki ḱwa/ is piti 'peni uni mo dhali a'di bu'thkunu bway momis mo be. ⁵² Dhali uni luḱki a'di mo mmodoḱ ka nyan'ko'd mo e Pa Urushaliim mo ka dhan bwan 'kunya/ mo be ⁵³ dhali uni 'kokin mo mmorash 'ko mo e gu'b gi mondheleladhelel mo mmo'bora Arumgimis bwa i is mo be.

YOHAAN

Gwo Wara'd ki Buṅwar mo

1 Ka muṅkup tani Gwo diki'd dhali Gwo di'd eya Arumgimis mo dhali Gwo ta'da Arumgimis mo be. 2 A'di diki'd 'peni ka muṅkup nyaḳka Arumgimis mo be. 3 Aris to 'baar mo 'kokunu mo mmo/uk ki a'di mo dhali ton ṭal 'deḅ kamu/ yisa di'da jin uḳu ki dar gi a'di mo. 4 E a'di mo tani mondiki/e diki'd mo dhali mondiki/e a'di ta moṅkush gi 'kwani mo be. 5 Dhali moṅkush a'di 'twaḳki mondhurumi'd bwa mo dhali mondhurumi'd di-ki pi a'di e mo be. 6 Wathi/ diki'd jin ṭu'ckin ma Arumgimis ki yaku/ mo, a'di jin yuḳu gway ka Yohaana mo be. 7 A'di pu'dki'd mo gom gwo mmoṭor mo, mmoṭor gwo mo gom moṅkush mo, ka ris 'kwani 'baar mo mini gam gwo is e a'di mo be. 8 A'di diki ta moṅkush ki is piti mo. Hili a'di pu'dki'd mo mmoṭor gwo gom moṅkush mo be. 9 Dhali moṅkush gana/ a'di diki'd mmoyayu/ i 'kwaniny'cesh mo be, a'di jin ta moṅkush gana/ mmokusha ris 'kwaniny'ceshi 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo be. 10 A'di diki'd e mony'cesh mo dhali 'kwaniny'cesh uḳkunu ki a'di mo tani hili a'di 'kona 'kwaniny'cesh ki nyiṭh mo be. 11 A'di pu'dki'd e kum piti tani dhali 'kwan-im piti 'koki bu'th a'di mo be. 12 Hili aris uni 'baar mo kun bu'thki a'di kun gam gway piti is mo tani a'di ciki uni mom'bi'th mo mmowar ki uci ma Arumgimis mo be. 13 Uni gun dhodhu 'pena bas yisa, walla 'peni bwa gi buṅwar is yisa, walla 'peni bwa wathi/ yisa, hili 'peni Arumgimis mo be. 14 Dhali Gwo warki'd ki buṅwar mo dhali shurki ca'b mo e bwam ana mo, 'tu'du/ ka 'the dhali ki gwoṅ gana/ mo. Ana mishkina cam piti mo, monyca gi Ya/ jin di'd ṭal 'de/ 'peni Com mo be. 15 (Yohaana a'di ṭorki gwo gom a'di mo dhali cuu gwo mo ki: Wathi/ yansan a'di ta jin ṭorka/ um gwo mo ki: A'di jin midi pu'du/ i'ko'di aha/ mo tani a'di icaki'd ki aha/ mo haali/ a'di diki'di ṭwa/a/ ki aha/ mo be.) 16 Dhali 'pena 'tu'd piti mo tani ana 'baar bu'thkina 'the mo mmomara 'the is mo be. 17 Haali/ gwoṅkan jin cinu mo tani a'di cikunu ka Musa mo. Hili a'the dhali gwoṅ gana/ pu'dkin 'pena Yesuṣ Kriṣṭhoṣ mo be. 18 Wathin ṭal 'deḅ kamu/ yisa di'da jin parki'da Arumgimis e ki sule/ sule/ mo be, hili jasi Ya'm pitin ṭal 'de/ a'di jin diki'da bor gi com mo, a'di jin ṭorki a'di eya tente/ mo be.

Gwo jin Ṭor ma Yohaana jin Mii'da Mii ki Yi'de/ mo

19 Dhali yansan ta gwo jin ṭor ma Yohaana mo ki 'Kwani Yahuuda/ hashki igasiis mo dhali 'Kwani Lawi

'peni Pa Urushaliim mo mmodot a'di gwo mo ki: Ki /e tana ajaye? 20 A'di ki pi gwo mo. A'di diki ur gwo mo. Hili a'di piki gwo mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ dinaki ta Kriṣṭhoṣ mo be. 21 Dhali uni ki dot a'di gwo mo ki: Ba /e tana ja sa/? /E tana Iliyya 'taa? A'di ki o gwo mo ki: Aha/ tana a'di yisa. Dhali uni ki o a'di gwo mo ki: I/e tana manci gwo de? Dhali a'di ki thoḳ uni gwo mo ki: Yisa. 22 Dhali yan'ko'd uni ki o a'di gwo mo ki: Ba ki /e tana jaye? Dhalki aman mina mii tagi gwon thoḳ gom uni gun hashki aman mo. Ata ona /e gwo gom is pini kan mo sa/? 23 A'di ki o gwo mo ki: Aha/ tana 'twa/ wathin ṭal 'de/ mo mmocuu gwo mo e mombwaasho ki: Kari bway Tapa ka ji sho'k mo ma, me'd gwo jin okin ma manci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo jin yuḳu gway ka Ishaya mo.

24 Dhali uni hashkunu mo 'peni 'Kwani Parisiyiin mo be. 25 Dhali uni dotki a'di gwo mo ki: Katinta imiikina /e 'kwani ki yi'de/ mo waḳki/ /e diki ta aKriṣṭhoṣ mo walla Iliyya mo walla amanci gwo mo? 26 Dhala Yohaana ki thoḳ uni gwo mo ki: Aha/ miikina mii jin miikunu ki yi'de/ mo tani hili wathi/ doshki'di bwam um mo jin molkina um mo be. 27 Isi a'diyini jin midi yayu/ i'ko'di aha/ mo, dhali waḳkana ppam piti mo tani aha/ dinaki ha me'd mo mmo'cuḳ uni mo be. 28 Mii yansan a'di bu'thki mo mo e Pam Beetaniya mo e bwampo/ Yi'deḅ Kuma/ Uurdun mo e mo jin miikin ma Yohaana mii ki yi'de/ mo be.

Hili ma, Ari Ka'bal ma Arumgimis mo

29 Dhali ka cim jin 'ko'd mo tani a'di parki'da Yesuṣ e mo mmoyayu/ 'kup kadhoṅ mo i a'di mo dhali o gwo mo ki: Hili mo mo ma, Ari Ka'bal ma Arumgimis a'di jin midi ḳal miinthus gi 'kwaniny'cesh mo be. 30 Wathi/ yansan a'di ta a'di jin ṭorka/ um gwo mo ki: 'Ko'di aha/ tani wathi/ midi pu'du/ mo a'di jin caki'd ki aha/ nṭwa/a/ mo haali/ a'di diki'di ṭwa/a/ ki aha/ mo be. 31 Aha/ ki is pem dinaki mish a'di mo. Hili gom mii yan mo tani aha/ pu'dkina mo mmomiya mii jin miinu ki yi'de/ mo ki a'di minu ṭor eya tente/ e 'Kwani ma Israyiil mo be. 32 Dhala Yohaana ṭorki gwo mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ parkina Shi/in Dheleladhelel e mo mmothulu/ me'd gurko/ 'peni momis mo mmoḳa'ba po/ a'di mo be. 33 Aha/ ki is pem dinaki mish a'di mo. Hili a'di jin hashki aha/ mo mmomiya mii jin miinu ki yi'de/ mo tani a'di o aha/ gwo mo ki: A'di jin mina /e par Shi/in e mmothulu/ mo dhali ca'ba po/ a'di mo tani a'di ta a'di yansan jin mii'da mii jin miinu ki Shi/in Dheleladhelel mo be.

³⁴ Dhali aha/ mishkina mo mo dhali ta aman/o gwo ki a'di yansan ita Ya/ ma Arumgimis mo be.

Imanciƙ Gwo kun Twa/a/

³⁵ Dhali ka cim jin 'ko'd mo tani aYohaana a'di doshki'd mo nyaƙki imanciƙ a'di gwo isu/ mo be. ³⁶ Dhali a'di ki para Yesus e mo me'd jin yayina a'di mo dhali o gwo mo ki: Hili mo mo ma. A'di ta Ari Ka'bal ma Arumgimis mo be. ³⁷ Dhali imanciƙ a'di gwo su/ ciƙki gwo mo mmo/ona a'di gwo yansan mo dhali uni baƙhina Yesus nsho'k mo be. ³⁸ Yesus ki tuka bor mo dhali par uni e mo mmobaƙhina uni a'di nsho'k mo dhali o uni gwo mo ki: Atinta napa um mo? Dhali uni ki thoƙ a'di gwo mo ki: Rabbi, (a'di jin ta 'pemen gwo jin onu ka Manƙor Gwo mo) ki /e dini mana mo? ³⁹ A'di ki thoƙ uni gwo mo ki: Iiyu/ mo ma dhali par mo e mo. Uni pu'dkin mo dhali par mo e mo jin ca'bkina a'di mo dhali uni nyaƙki 'ko ki a'di ka tee caan mo haali/ atente/ ta'da tente/ idonjon mo be. ⁴⁰ Jan tal 'de/ 'peni uni su/ jin ciƙ gwo ma Yohaana jin tora a'di mo dhali jin baƙh a'di nsho'k mo tani a'di ta'da Andaraawus mo, jin ta'da kam ma Simaan Buƙerus mo be. ⁴¹ A'di gamki'da kam piti nƙwa/a/ mo jin ta'da Simaan mo dhali o a'di gwo mo ki: Aman gamkina aMasiyya (jin ta 'pemen gwo jin onu ka Kristhos mo be). ⁴² A'di suski'da kam piti eya Yesus mo dhala Yesus parki a'di e mo dhali o a'di gwo mo ki: Hayyiye /e tana Simaan jin ta ya/ ma Yohaana mo. /E minu yuƙ gway ka Sapa mo (a'di jin ta 'pemen gwo ka Buƙerus mo).

Yesus Yuƙki'da Pilibbus dhala Naƙhana/iil mo

⁴³ Dhali ka cim jin 'ko'd mo tani Yesus pu'da/ bwa ka piye/ mo mmoya Pany Jaliil mo. Dhali a'di gamki'da Pilibbus mo dhali o a'di gwo mo ki: Baƙhi aha/ nsho'k mo ma. ⁴⁴ Dhala Pilibbus a'di ta wathi/ gi Pam Beetsayda mo jin ta 'penkuman bampa/ ma Andaraawus dhala Buƙerus mo be. ⁴⁵ Dhala Pilibbus a'di gamki'da Naƙhana/iil mo dhali o a'di gwo mo ki: Aman gamkina wathi/ yin jin okin ma Musa mo e gwoƙan jin cinu mo dhali imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo, uni si'da/ 'kwarki gwo mo goma Yesus gi Pa Naasira mo, a'di jin ta Ya/ ma Yuusup mo. ⁴⁶ Dhala Naƙhana/iil ki thoƙ a'di gwo mo ki: A/mina tom 'boro'da kamu/ piyu/ mo 'peni Pa Naasira mowa? Pilibbus ki thoƙ a'di gwo mo ki: Yau/ mo ma dhali par e mo. ⁴⁷ Dhala Yesus mishki'da Naƙhana/iil mo mmopu'du/ e a'di mo dhali o a'di gwo mo ki: Hili mo mo ma. Wathi/ 'peni 'Kwani ma Israyiil ka jin gana/ jin dar ga maƙ mo. ⁴⁸ Dhala Naƙhana/iil ki thoƙ a'di gwo mo ki: /E mishi aha/ kata moye? Yesus ki thoƙ a'di gwo mo ki: Nƙwa/a/ ka Pilibbus diki yuƙ /e mo ki /e dina lampu/ mo tani aha/ parkina /e e mo be. ⁴⁹ Dhala Naƙhana/iil ki thoƙ a'di gwo mo ki: Rabbi, /e ta Ya/ ma Arumgimis mo. /E tana Maliƙ gi 'Kwani ma Israyiil mo be. ⁵⁰ Dhala Yesus ki thoƙ a'di gwo mo ki: Haali/ gom gwo jin oka/ /e ki aha/ parkina /e e eya lampu/ mo tani a'di igama /e gwo is mowa? /E mini par dhan to kun caaca e mo mmobol gwansan e

mo. ⁵¹ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Ka jin gana/ ka jin gana/ aha/ tora /e gwo mo ki um mini par momis e mo mmodi ki ƙany mo, dhali iman'doyu gwo ma Arumgimis mo mmoseku/ mo dhali mmothulu/ mo apo/ Ya/ gi 'Kwani mo be.

Momiimash e Paƙ Kaana mo

2 Dhali ka cim kwara mo tani momiimash diki'd e Paƙ Kaana gi Pany Jaliil mo. Dhali KoYesus diki'd imun mo be. ² Dhala Yesus si'da/ yuƙkunu mo e momiimash yan mo nyaƙki imanciƙ a'di gwo mo be. ³ Ki yimana mura'th bolu ki is mo tani KoYesus pu'dki'd mo dhali o a'di gwo mo ki: Uni dar gi yimana mura'th mo be. ⁴ Dhala Yesus ki owa yim gwo mo ki: Ayy a'boma. A'di midi mii /e katinta dhali aha/ mo? Haali/ mom pem diki pu'd naskina/ mo be. ⁵ Dhali kum ki o imanmiyya tu'c gwo mo ki: Miiyi a'diyin jin mina a'di itor um mo. ⁶ Dhali dhur wosh 'kokini pe'de/ mo kun caaca mo kun dhukunu mo gom 'Kwani Yahuuda/ mo mmolam to mo me'd mii gi gwonƙan jin cinu mo be. Jin tal 'de/ ƙal-ki'da jaluun bwamani iss 'de/ mo walla jaluun bwamani iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo be. ⁷ Yesus ki o uni gwo mo ki: 'Tu'di dhur gwansan ki yi'de/ mo ma. Dhali uni ki 'tu'd uni ki shengolu/ ilu/ mo be. ⁸ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Pashi mo ma dhali ha'bki a'di eya mancila to gi mo jin yukuwa yuƙ mo. Wakan uni ha'bki a'di mo be. ⁹ Dhali ka mancila to gi mo jin yukuwa yuƙ mo nyoƙki yi'de/ jin warki'd ki yimana mura'th mo tani dhali a'di diki mish mo jin ha'bkunu a'di 'peni nycine/ mo (bahili jasi imanmiyya tu'c uni mishki mo jin ha'bkunu yi'de/ 'peni cine/ mo) dhala mancila to gi mo jin yukuwa yuƙ gom montul 'kup mo tani a'di ki yuƙ wathinyan'a'b mo be. ¹⁰ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Aris 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ ciƙi 'kwani yimana mura'th jin 'boro'di twa/a/ mo, dhali ki 'kwani pikini kap mo tani yimana mura'th jin thapathap mo ciyunu 'kwani mo be. Hili /e karki yimana mura'th gana/ mo ntagi shwanesan mo be. ¹¹ Mii yansan a'di ta miimer jin twa/a/ jin miikin ma Yesus e Paƙ Kaana gi Pany Jaliil mo dhali a'di ki tor monycam piti eya tente/ mo, dhali imanciƙ a'di gwo gamki gwo is e a'di mo be. ¹² Dhali 'ko'di mii yan mo tani a'di yaki'd ka lunƙu'b e Paƙ Kapranahuum nyaƙki kum mo dhali ikam piti mo dhali imanciƙ a'di gwo mo dhali uni ki 'ko imun ka cim ka honye mo be.

Mmodhelel Gu'b gi Mondheleladhelel mo

¹³ Dhali Mompe'kupanyolos gi 'Kwani Yahuuda/ dishki'd mo dhala Yesus yaki'd ka gagamis e Pa Urushaliim mo be. ¹⁴ Dhali e gu'b gi mondheleladhelel mo tani a'di gamki uni gwansan kun 'kokin mo mmoyola morbip mo dhali ka'bal mo dhali gurko/ mo, dhali uni kun ta imanwan emena guurush mo eya tu'c buni mo be. ¹⁵ Dhali a'di ki to'd guluca 'ci'd mo dhali a'di ki ur uni 'baar ka piye/ mo ki ka'bal ilu/ mo dhali ka morbipi lu/ mo 'peni gu'b gi mondheleladhelel mo, dhali a'di ki wol emena guurush 'pera 'cesh mo dhali a'di ki kuma

tharabeesam buni 'twa/a 'cesh mo. ¹⁶ Dhali a'di ki tor uni gwansan gwo mo, uni gun yolki gurko/ mo ki: 'Doyi to gwansan mo. Um mini 'koki mii gu'b ma Babam pem me'd gu'b gi moyol mo. ¹⁷ Imanciḱ a'di gwo kakina gwo e mo jin 'kwarkunu mo jin o gwo mo ki: Anyor gom gu'b pini mo tani a'di miga/ shwa mo be. ¹⁸ Dhali yan'ko'd 'Kwani Yahuuda/ ki o a'di gwo mo ki: Jamas mii gi wakatinta imina /e imii mo mmoṭor am mmomiina /e to gwansan mo. ¹⁹ Yesus ki thoḱ uni gwo mo ki: 'Koshi gu'b gi mondheleladhelel yansan mo dhali ka cim kwara mo tani aha/ mina 'de'k a'di imis mo be. ²⁰ Dhali 'Kwani Yahuuda/ ki o a'di gwo mo ki: Gu'b gi mondheleladhelel yansan a'di bu'thki yil issu/ i'ce'dka pe'de/ apo/ mmonyar a'di mo dhali /e mini 'de'k a'di imis ka cim kwara mmanakan? ²¹ Hili a'di oki gwo mo gom gu'b gi mondheleladhelel jin ta bungwar is piti mo be. ²² Dhali wakan ki a'di cuyunu mis mo 'peni mowu mo tani imanciḱ a'di gwo kana gwo e mo jin okina a'di wakansan mo dhali uni gamki Gwo jin 'kwarkunu is mo dhali gwo jin okin ma Yesus mo be.

Yesus Mishki 'Kwani 'Baar mo

²³ Dhali ki a'di diki'd e Pa Urushaliim ka cim gi Mompe'kupanyolos jin yukuwa yuḱ mo tani 'kwani ka ris gamki gwo is e gway piti mo mmomishkina uni jamas miim piti kun miikina a'di mo. ²⁴ Hila Yesus ki is piti diki'd naskina/ mmowo'd uni mo ²⁵ haali/ a'di mishki'da ris 'kwani 'baar mo dhali midi mii diki ta gi jan ṭal 'deḱ kamu/ mmoṭor a'di gwo apo/ 'kwani mo haali/ a'di ki is piti mishki to kun 'kon e bwarḱ 'kwani mo be.

Yesus dhala Nikudimus

3 Dhali wathiḱ kamu/ diki'd 'peni 'Kwani Parisiyiin jin yuḱkunu gway ka Nikudimus mo a'di jin ta tapa gi 'Kwani Yahuuda/ mo be. ² Wathi/ yansan pu'dki'da Yesus mon'thiny mo dhali o a'di gwo mo ki: Rabbi, aman misha ki /e tana Manṭor Gwo jin pu'dki'd 'peni Arumgimis mo. Haali/ jan ṭal 'deḱ kamu/ yisa di'da jin midi mish jamas mii gwansan mii mo kun miina /e mo, hili isi ciki/ Arumgimis midi nyaḱ di i a'di mo be. ³ Yesus ki thoḱ a'di gwo mo ki: Ka jinḱ gana/, ka jinḱ gana/, aha/ ṭora /e gwo mo ki: Isi ciki/ waḱki/ jan ṭal 'deḱ kamu/ dinuki dho'th ki dho'th this 'peni momis mo tani a'di midi mol se Bampa/ ma Arumgimis mo be. ⁴ Nikudimus ki thoḱ a'di gwo mo ki: Ki wathi/ jin ca'd minu mish dho'th kata mo? Mina a'di mish se bwarḱ kum doḱ/e ki a'di minu dho'th mowa? ⁵ Yesus ki thoḱ a'di gwo mo ki: Ka jinḱ gana/, ka jinḱ gana/, aha/ ṭora /e gwo mo ki: Isi ciki/ waḱki/ jan ṭal 'deḱ kamu/ dinuki dho'th 'peni yi'de/ dhali 'peni Shi/in mo tani a'di midi mol ciḱ Bampa/ ma Arumgimis mo be. ⁶ Ḳaan jin dhodhu 'peni bungwar is mo tani ta bungwar is mo dhali caan jin dhodhu 'peni Shi/in mo tani a'di ta shi/in mo be. ⁷ Dhalku/ ki mer mo gom gwo jin oka/ /e mo ki: Um minu mii dho'th ki dho'th this 'peni momis mo. ⁸ 'Tham poshki'd ki bwam piti mo dhali /e ciḱki is jin gwona a'di mo, hili /e diki mish mo jin yayina a'di mo walla mo jin

yakina a'di mo. A'di ta mondho'th gi wakan be jin dhodhuwa ris 'kwani 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ kun dhodhu ki Shi/in mo be. ⁹ Dhala Nikudimus ki thoḱ a'di gwo mo ki: Yan minu mish mii kataye? ¹⁰ Dhala Yesus ki thoḱ a'di gwo mo ki: /E tana manṭor 'Kwani ma Israyiil gwo mo dhali /e din naskina/ mmodiki mish gwo yansan 'ban mowa? ¹¹ Ka jinḱ gana/, ka jinḱ gana/, aha/ ṭora /e gwo mo ki: Haali/ aman ṭora gwo gi to jin misha aman mo dhali tor gwo gi to jin para aman e mo. Hili um 'koki bu'th gwo jin ṭora aman mo be. ¹² Waḱki/ aha/ ṭora um gwo gom to ga 'cesh mo dhali um 'koki gam gwo is mo tani ba um mini mish gwo gam is kata mo waḱki/ aha/ ṭora um gwo gom to gi momis mo? ¹³ Wathin ṭal 'deḱ kamu/ yisa di'da jin seki momis mo, hili a'di jin thulki'd 'peni momis mo, a'di jin ta Ya/ gi 'Kwani mo, a'di jin diki'd e momis mo be. ¹⁴ Dhali me'd jin 'de'k ma Musa tasha/ e mombwaasho mo tani wakan si'da/ Ya/ gi 'Kwani minu mii 'de'k mo be, ¹⁵ ki a'diyin jin midi gam a'di gwo is mo tani midi ta gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be.

¹⁶ Haali/ Arumgimis enki 'kwaniny'cesh kagahara tani a'di cikina a'di Ya/m piti jin di'd ṭal 'de/ mo, ki a'diyin jin midi gam a'di gwo is mo tani midi 'taki diki this e mo hili midi ta gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo.

¹⁷ Haali/ Arumgimis hashki Ya/m piti i mony'cesh yansan yisa mmowaḱ 'kwaniny'cesh mo, hili ki 'kwaniny'cesh minu woṭḱ ki a'di mo be. ¹⁸ A'diyin jin gam a'di gwo is mo tani yisa waḱuwa, hili a'diyin jin diki gam gwo is mo tani a'di waḱkunu hila/ mo be haali/ a'di diki gam gway gi Ya/ ma Arumgimis jin di'd ṭal 'de/ is mo. ¹⁹ Dhali miiwaḱ a'dan be ki moḱkush pu'dki'd e 'kwaniny'cesh mo tani dhali 'kwaniny'cesh enki mondhurum'i'd mo, mmodhal moḱkush e i is mo haali/ miim buni kun miikina uni mo tani ta thus ki thus mo be. ²⁰ Haali/ aris uni 'baar mo kun miiki to kun ta thus ki thus mo tani shi/ki moḱkushi e mo dhali 'koki iiyu/ imoḱkush mo isi ciki/ ki miim buni minu 'taki be'd mo be. ²¹ Hili a'di jin boṭki'd mmomii gwoḱ gana/ mo tani a'di pu'dki'd mo e moḱkush mo, ki a'di minu tor eya tente/ mo ki miim piti kun miikina a'di mo tani uni wa-gaskin ma Arumgimis mo be.

A'di Midi Mii Eḱa/ Eḱ mo, Hili Aha/ Mina Mii Wa She/ Is Kan mo be.

²² Dhali yan'ko'd ki mii yansan mo tani Yesus dhali imanciḱ a'di gwo uni iikin e Bampa/ Yahuudiyya mo, dhali nyaḱki ca'b ki uni imun mo dhali mmomiiya mii ki yi'de/ mo be. ²³ Dhala Yohaana si'da/ a'di miiki'da mii ki yi'de/ e Pa Enuun jin 'dish Pa Saliim is mo haali/ yi'de/ caaca imun mo. Dhali 'kwani pu'dkin mo dhali 'kokunu mo mmomiiya mii ki yi'de/ mo be. ²⁴ Haala Yohaana dinuki kara sijin naskina/ mo be.

²⁵ Dhali gwo jin sugu mo cuki'd mo ibwaman iman-ciḱa Yohaana gwo mo dhali Wathi/ Yahuudaḱ kamu/ mo gom mii jin miinu mmolam to mo me'd mii gi gwoḱkan jin cinu mo be. ²⁶ Dhali uni pu'dkina Yohaana mo dhali o a'di gwo mo ki: Rabbi, a'di jin nyaḱki di ki /e e bwampo/ Yi'deḱ Ḳumma/ Uurdun mo tani a'di jin torikina /e gwo

mo tani a'di a'dani, miiki'da mii jin miinu ki yi'de/ mo, dhali aris 'kwani 'baar mo iikini a'di mo be. ²⁷ Yohaana ki thoḳ uni gwo mo ki: Wathin ṭal 'deṅ kamu/ yisa di'da jin midi bu'th toṅ kamu/ mo hili isi ciki/ a'di cikunu a'di 'peni momis mo be. ²⁸ Um ki is bum ta iman/o gwo gom aha/ mo, gwo jin oka/ um ki aha/ dinaki ta Kriṣṭhos mo, hili aha/ hashkunu nṭwa/a/ mo gom a'di mo be. ²⁹ A'diyin jin ta gi nyaranyan'a'b mo tani a'di ta wathinyan'a'b mo, dhali amugu gi wathinyan'a'b jin doshki'd mo dhali cik' a'di 'twa/ mo tani a'di 'kunya bwa ki 'kuny kagahara mo mmocik' 'twa/ gi wathinyan'a'b mo. Dhali wakan si'dayi a'di 'kunya/ bwa ki 'kuny mo shwane/ jin ta bwan' 'kunyud' pem mo. ³⁰ A'di midi mii eka/ eḳ mo, hili aha/ mina mii wa she/ is kan mo be.

A'di jin pu'dki'd 'Peni Momis mo

³¹ A'di jin pu'dki'd 'peni momis kan mo tani a'di ta ji gi di'd apo/ 'kwani 'baar mo. A'di jin yayi'd 'peni mony'cesh mo tani ta ji jin cil ma 'cesh mo dhali ki 'twany 'cesh mo tani a'di ki o gwo mo. A'di jin pu'dki'd 'peni Momis mo tani a'di ta ji gi di'd apo/ 'kwani 'baar mo be. ³² A'di ṭorki gwo gom a'di jin parkina a'di e mo dhali gwo jin cik'kina a'di mo, dhali wathin kamu/ yisa di'da naskina/ jin bu'thki gwo jin ṭora a'di mo be. ³³ A'diyin jin bu'thki gwo jin ṭora a'di mo tani 'dapka'd ki a'di yansan mo ka Arumgimis ta jin gana/ mo be. ³⁴ Haali/ a'di jin hashkin ma Arumgimis mo tani a'di ṭorki gwo ma Arumgimis mo haali/ a'di diki ci a'di Shi/in me'd jin baru to mo. ³⁵ Haali/ a'di jin ta Com enki Ya/m piti mo dhali ciya ris to 'baar mo e me'd piti mo be. ³⁶ A'diyin jin gamki gwo is e Ya/m piti mo tani a'di ta'd gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be. A'diyin jin diki ha gwo gi Ya/ e mo tani a'di midi diki par mondiki/e e mo, hili anyor ma Arumgimis ca'bkid' apo/ a'di mo be.

Yesus dhala 'Bom gi Pan Saamira mo

4 Dhali ki Tapa nyithki'd ki 'Kwani Parisiyiin cik'ki gwo ka Yesus diki'd mmomar imancik' a'di gwo is mo dhali mmomiya mii jin miinu uni ki yi'de/ si'da/ mmobol kum ma Yohaana e mo ² (ba Yesus yisa imii uni ki yi'de/ ki is piti mo hili jasi imancik' a'di gwo mo be). ³ Dhali a'di dhalki Pa Yahuudiyya 'pen mo dhali doḳki'd ka nyan'ko'd e Pany Jaliil mo be. ⁴ A'di midi mii ya ki tur mo e Pan Saamira mo be. ⁵ Wakan a'di pu'dki'd e 'penkuman Bampa/ gi Pan Saamira, a'di jin yuḳkunu gway ka Suḳar mo, a'di jin 'dishki mo ma 'cesh ma Yakuub is jin cik'ina a'di ya/m piti ka Yuusup mo be. ⁶ Dhali jis yi'de/ ma Yakuub si'da/ diki'di mun mo be. Dhali wakan a'Yesus si'da/ a'di wukina is e mo gom ya jin yayina a'di nyak'ki imancik' a'di gwo mo. Dhali a'di ca'bkid' a'cesh nshemen jis yi'de/ mo. Haali/ mo ta'da tente/ mbwan' 'kup mo be.

⁷ Dhala 'bom gi Pan Saamira pu'dki'd mo mmomush yi'de/ mo. Yesus ki owa yim gwo mo ki: Ciyi aha/ mmopi mo ma. ⁸ Haali/ imancik' a'di gwo mo uni iikin e 'penkuman bampa/ mo mmoyolu/ tonṭe/ mo be.

⁹ Dhala 'bom gi Pan Saamira ki thoḳ a'di gwo mo ki: Ki

/e jin ta Wathi/ Yahuuda/ 'tho aha/ yi'de/ ipi manakan? aha/ jin tana 'bom gi Pan Saamira mo? Haali/ 'Kwani Yahuuda/ usha gwo me'd nyak'ki 'Kwani Samiriyyin mo be. ¹⁰ Dhala Yesus ki thoḳa yim gwo mo ki: Wak'ki/ /e mini nyith to jin cin ma Arumgimis ki me'd mo dhali gom gwo gi a'di yansan jin o /e gwo mo ki: Ciyi aha/ yi'de/ aha/ pina mo tani /e mini 'taki doḳ a'di mo dhali a'di midi 'taki ci /e yi'de/ jin di ki e mo be. ¹¹ Dhala 'bom ki thoḳ a'di gwo mo ki: Tapa, /e dar gi to mmomush yi'de/ mo dhali jis yi'de/ 'kula'kul mo ba/. Yi'de/ jin di ki e mina /e igam 'peni mana mo? ¹² A/ki /e can ka babam bam ka Yakuub 'taa? a'di jin cik'iki aman jis yi'de/ yansan mo? Dhali a'di ki is piti piki'd si'da/ mo 'peni jis yi'de/ yansan mo dhali iya/m piti mo dhali to/em piti mo be. ¹³ Yesus ki thoḳa yim gwo mo ki: Aris uni 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ kun pi yi'de/ yansan mo tani mina yi'de/ doḳ/e bu'th mo be. ¹⁴ Hili a'diyin jin midi pi yi'de/ jin mi-ga/ ci a'di mo tani mina yi'de/ diki doḳ/e bu'th ki sule/ sule/ mo. Yi'de/ jin miga/ ci a'di mo tani midi war mo e a'di mmokash mo dhali mmodu'd mo ntagi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be. ¹⁵ Dhala 'bom ki thoḳ a'di gwo mo ki: Tapa, ciyi aha/ yi'de/ yansan mo ma, ki aha/ mina yi'de/ diki doḳ/e bu'th mo walla mmodiki yayu/ imahan mmoha'b yi'de/ mo be.

¹⁶ Yesus ki owa yim gwo mo ki: Yaku/ mo ma. Yuḳa kaḥim pini mo dhali yayu/ imahan mo. ¹⁷ Dhala 'bom ki thoḳ a'di gwo mo ki: Aha/ dara ga kaḥim pem mo. Yesus ki thoḳa yim gwo mo ki: Gwom pini 'boro'd mo jin ona /e gwo mo ki: Aha/ dara ga kaḥim pem mo be.

¹⁸ Haali/ /e 'dapkina gwaḥ 'twa/ ka mudhe'd mo dhali a'di jin di'di /e shwane/ mo tani yisa ta'da kaḥim piniya. Gwo yan ona /e ki oṅ gana/ mo be. ¹⁹ Dhala 'bom ki o a'di gwo mo ki: Tapa, aha/ nyithkina ki /e tana manci gwo ma Arumgimis mo be. ²⁰ Haali/ ibabam bam uni ilunḳin e 'kuwosh yansan mo be dhali um o gwo ki mo gi Pa Urushaliim a'di ta mo jin mina 'kwani ka mii ilunḳ mo ba/. ²¹ Yesus ki thoḳa yim gwo mo ki: A'boma, gami aha/ gwo is mo ma. Mo midi pu'du/ mo ki um mini 'koki luṅa Baba e 'kuwosh yan mo walla e Pa Urushaliim mo be. ²² Um luṅki to jin 'kona um ki mish mo. Aman luṅkina a'di jin misha aman mo haali/ mowoth piyi'd mo 'peni 'Kwani Yahuuda/ mo be. ²³ Hili, mo midi pu'du/ mo dhali a'di a'dan shwane/ mo ki uni gun luṅkina luṅ ki bwan' gana/ mo tani mini luṅa Baba ki shi/in mo dhali ki gwon' gana/ mo haala Baba ṅapki ku gi wakansan mmoluṅ a'di mo be. ²⁴ Arumgimis ta shi/in be dhali uni gwansan kun luṅki a'di mo tani mini mii luṅ a'di ki shi/in dhali ki gwon' gana/ mo be. ²⁵ Dhala 'bom ki thoḳ a'di gwo mo ki: Aha/ misha ka Masiyya midi pu'du/ mo (a'di jin yuḳu gway ka Kriṣṭhos mo tani), dhali ki a'di midi pu'du/ mo tani a'di midi ṭor aman aris to 'baar mo be. ²⁶ Yesus ki thoḳa yim gwo mo ki: Aha/ jin ṭora /e gwo mo tani aha/ a'dan be jin tana a'di mo be.

²⁷ Dhali yan'ko'd ki 'ta'b mo tani imancik' a'di gwo pu'dkin mo. Dhali uni merkin mo mmotorkina a'di aṭor ka 'bom mo. Hili jan ṭal 'deṅ kamu/ yisa ka'd 'twa/ mo mmo/o gwo mo ki: Atinta ṅapa /e mo, walla, Atinta

torkina /e aṭor nyaḳka yim mo? ²⁸ Wakan a'bom dhalki dhur y'idem piti 'pen mo dhali ya 'penkuman bampa/ mo dhali ṭor 'kwani gwo mo ki: ²⁹ Iiyu/ mo ma dhali par wathiṅ kamu/ e mo jin ṭorki aha/ aris tom pemi 'baar mo kun miikika/ mo. Yansan diki ta Kṛistḥos 'teya? ³⁰ Dhali uni iikin ka pije/ mo 'peni bampa/ mo dhali pu'dku/ i a'di mo be.

³¹ Ki embul mo yan mo tani imanciḳ a'di gwo ṅapki a'di mo mmo/o a'di gwo mo ki: Rabbi, shwayi to mo ma. ³² Hili a'di ki thoḳ uni gwo mo ki: Aha/ takina gi tonṭe/ mmoshwa mo a'di jin molkina um mo be. ³³ Wakan imanciḳ a'di gwo o gwo ka rem 'kup mo ki: Ki wathiṅ kamu/ ḳalki a'di tonṭe/ mmoshwa mō 'taa? ³⁴ Yesu ki thoḳ uni gwo mo ki: Tonṭem pem jin shwaka/ mo tani ta bwa gi a'di jin hashki aha/ mo dhali mmothima tu'c piti mo be. ³⁵ 'Kona um ki o gwo mo ki: Appe boḳa 'kupi doṅon mo naskina/ dhali yan'ko'd mo gi 'ciṭḥu/ to miḍi pu'du/ mo. Dhali aha/ ṭora um gwo mo ki: 'Deki em bumi mis mo dhali hili mombunto mo, a'di kusha to mo mo hila/ mmo/is mo gom mo jin minu 'ciṭḥ a'di to mo be. ³⁶ A'di jin 'ciṭḥki to mo tani miḍi bu'th jin mina a'di gam mo dhali tul maman is gom mondiki/e ki sule/ mo. Wakan amanyeḳa ḳa'bany to mo dhali aman'ciṭḥ to mo uni 'kunyina bwa mo mmontaḷ 'de/ mo be. ³⁷ E mii yan mo tani gwo jin onu mo gama gam ki gwoṅ gana/ mo jin o gwo mo ki: Wathin ṭal 'de/ ki si to mo dhali jaṅ kamu/ ki 'ciṭḥ to mo be. ³⁸ Aha/ hashkina um mo mmo'ciṭḥ a'di, a'di jin 'koki-na um ki miya tu'c mo. Kun tiya uni miikina tu'c mo dhali um ciḳkin e mo ma tu'c buni mo be.

³⁹ 'Kwani Samiriyin 'peni 'penkuman bampa/ ḳaan mo tani gamki a'di gwo is mo haali/ gom gwo jin ṭor ma 'bom mo mmo/o gwo mo ki: A'di ṭorki aha/ gwo mo goma ris to 'baar mo kun miikika/ mo be. ⁴⁰ Wakan ki 'Kwani Samiriyin pu'dkin e a'di mo tani uni doṭki a'di mo mmonyak ḳa'b e uni mo, dhali a'di ḳa'bki'di mun ka cim su/ mo be. ⁴¹ Dhali uni ka ris ris gamki gwo is mo gom gwom piti mo be. ⁴² Dhali uni ki owa 'bom gwo mo ki: A'di yisa di'd mmota gwom pini jin gama aman gwo is mo yisa haali/ aman ciḳkina gwo ki is bam mo, dhali aman misha a'di yansan ka jin gana/ a'di ita'da Manwoṭḥ gi 'kwaniny'cesh mo be.

Yesu Waḳi Ya/ gi Wathi/ ma Hakuuma jin Ca'd mo

⁴³ Dhali 'ko'da cim su/ mo tani a'di yaki'd e Pany Jaliil mo be. ⁴⁴ Haala Yesu ki is piti ṭorki gwo ka maṅci gwoṅ kamu/ yisa taḳu e bampam pitiṅ ganaa.

⁴⁵ Wakan ki a'di pu'dki'd e Pany Jaliil mo tani 'Kwani gi Pany Jaliil hanki a'di mo mmomishkina uniya ris to gun miikina a'di mo e Pa Urushaliim e mo ma yuḳ jin yuḳu mo haali/ uni si'da/ iikin e mo jin yuḳuwa yuḳ mo be.

⁴⁶ Wakan a'di pu'dki'd ka nyaṅ'ko'd e Paṅ Kaana gi Pany Jaliil e mo jin warkina a'di yide/ ki yimana mura'th mo. Dhali e Paṅ Kapranahuum mo tani wathi/ ma malika kamu/ diki'd jin 'ba'thkina ya/m piti mo be. ⁴⁷ Ki a'di ciḳki gwo ka Yesu pu'dki'd 'peni Pa Yahuudiyya e Pany Jaliil mo tani a'di yaki'd mo dhali yuḳ a'di mo mmoyayu/ ka luṅgu'b mo dhali waḳ ya/m piti mo haali/ a'di 'disha

'twa/ mmowu mo be. ⁴⁸ Dhali wakan a'Yesu ki o a'di gwo mo ki: Isi ciki/ ki um 'koki par jamas mii e mo dhali momer mo tani um mini 'koki gam gwo is mo be.

⁴⁹ Dhali wathi/ ma maliḳ ki o a'di gwo mo ki: Tapa, yayu/ ka luṅgu'b mo ma nṭwa/a/ ka 'cim pem di'ki wu mo. ⁵⁰ Yesu ki o a'di gwo mo ki: Yaku/ mo ma. Ya/m pini miḍi di ki e mo. Dhali wathi/ gamki gwo is jin ṭorkin ma Yesu a'di mo dhali a'di yaki bway pa mo be.

⁵¹ Dhali ki a'di diki'd mmoyaku/ ka luṅgu'b mo tani imanmiiya tu'c piti gamki a'di 'kup mo dhali ṭor a'di gwo mo ki: Ya/m pini a'di di'd ki e mo be. ⁵² Wakan a'di ki doṭ uni atente/ mo jin ṭelkina a'di mii 'pen mo mmowaḳ mo. Dhali uni ki thoḳ a'di gwo mo ki: Katili/ ka tente/ joḳ is 'peni bwaṅ 'kup mo mmota atenten 'de/ mo tani athunya/ ki dhal a'di 'pen mo be. ⁵³ Dhali com ki misha tente/ jin okin ma Yesu a'di gwo mo ki: Ya/m pini miḍi di ki e mo. Dhali a'di ki is piti gamki gwo is mo dhali 'kwani gi gu'b piti 'baar mo be. ⁵⁴ Dhali mii yansan a'di ta miimer kun 'kon ma po/i su/ mo jin miikin ma Yesu mo me'd jin pu'dkina a'di 'peni Pa Yahuudiyya e Pany Jaliil mo be.

Mowaḳ jin Waḳu eya Al Yide/ mo

5 Dhali 'ko'di mii yan mo tani ayuḳ jin yuḳu mmotul 'kup gi 'Kwani Yahuuda/ 'dishki'd mo dhala Yesu ya'd ka gagamis e Pa Urushaliim mo be.

² Dhali ara al yide/ diki'd e Pa Urushaliim e 'twaṅkala goṅ ḳa'bal mo jin yuḳkunu ki 'twaṅ 'Kwani Ibraniyiin ka Beet/hisda mo, a'di jin 'kokin ma lambalanyi mudhe'd mo be. ³ Dhali mo yansan a'di ta mo jin ishkin ma waambuhany 'kwani kun aṭḥa mom'bi'th mo dhali kun takina ja'da/ mo dhali kun ta ṅwol mo dhali kun ku'thkina is guṅkuru/ mo, mmocoṛ yide/ mmobaṅgal is mo, ⁴ haala man'doyu gwo gi Tapa thulki'd ki me'da tiya eya al mo dhali mmobaṅgal yide/ is mo. Dhali a'diyin jin thulki yide/ nṭwa/a/ 'ko'di yide/ baṅgalkunu is mo tani a'di waḳki'd 'peni 'ba'th yin jin 'koshki a'di mo be. ⁵ Wathin ṭal 'de/ diki'd, a'di jin 'ba'thki'd ki yil iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo dhali pekwara mo. ⁶ Dhali ka Yesu parki a'di e mo mmo/isha a'di 'ko'da 'cesh ki rash rash mo tani a'di ki o a'di gwo mo ki: /E ṅapan ki /e minu waḳ mowa? ⁷ Dhali wathi/ jin 'batha'd a'di ki thoḳ a'di gwo mo ki: Tapa, aha/ dara gi wathi/ mmokar aha/ eya al mo ki yide/ baṅgalki is mo, dhali ki aha/ dina mmoya mo tani jaṅ kamu/ thulki'di ṭwa/a/ ki aha/ mo be. ⁸ Dhala Yesu ki o a'di gwo mo ki: Cuyi mis mo dhali 'deka cim pini dhali yayi mo. ⁹ Dhali ki jahanne/ wathi/ waḳkunu mo dhali a'di 'de'kki'da cim piti mo dhali ya bway pa mo be.

Dhali acim yansan a'di ta'da cim ma pesu/ mo be.

¹⁰ Dhali wakan 'Kwani Yahuuda/ ki o wathi/ jin waḳkunu gwo mo ki: A'di ta'da cim ma pesu/ mo. A'di diki ta mii jin dhala gwoṅḳan /e bway mo mmokaḳala cim pini mo be. ¹¹ Hili a'di ki thoḳ uni gwo mo ki: Wathi/ jin waḳki aha/ mo tani a'di ki o aha/ gwo mo ki: 'Deki acim pini mo ma dhali yayi mo. ¹² Dhali uni ki thoḳ a'di gwo mo ki: Ki wathi/ jana i/o /e gwo kan mo? mmo/o gwo mo ki: 'Deki acim pini dhali yayi mo? ¹³ Dhali

wathi/ jin waɕkunu mo tani a'di diki mish wathi/ mo haala Yesus borki is piti mo haala dhana waambuhany 'kwani caaca mo e mo ɕaan mo be. ¹⁴ Dhali yan'ko'd Yesus ki gam a'di e gu'b gi mondheleladhelel mo dhali o a'di gwo mo ki: Hili mo mo ma. /E 'borkina is mo. Dhalku/ miinthusu kamu/ ki mii mii doɕ/e mo jin mina jin kamu/ jin shi/ashi/ mmobol yansan e mo diki 'kosh /e mo. ¹⁵ Dhali wathi/ yaki'd mo dhali ɕor 'Kwani Yahuuda/ gwo mo ka Yesus a'di iwaɕki a'di mo be. ¹⁶ Dhali gom mii yan kan mo tani a'di ɕoca 'Kwani Yahuuda/ aYesus 'kus mo haali/ a'di miiki mii yansan ka cim ma pesu/ mo be. ¹⁷ Hila Yesus thoɕ uni gwo mo ki: Ababam pem di'd naskina/ mmomiiya ɕu'c mo. Dhali aha/ si'da/ dina mmomiiya ɕu'c mo. ¹⁸ Dhali gom gwo yan kan mo tani 'Kwani Yahuuda/ 'baar mo ɱapkina ɱap mo ka dun dara'd mo mmo'kosh a'di mo haali/ a'di ilu/ yisa 'ce'dki jasa cim ma pesu/ yisa, hili si'da/ a'di yuɕki'da Arumgimis ki Com mo mmokar is piti mmonyaka nyaɕ ka Arumgimis mo be.

Moshirr gom Ya/ mo

¹⁹ Dhali Yesus ki thoɕ uni gwo mo ki: Ka jin gana/ ka jin gana/ aha/ ɕora um gwo mo ki: Ya/ moli toɱ kamu/ mii ki bwam piti mo hili jasi a'di jin parkina a'di Com e mo mmomii mo. Haali/ to yin jin miikina a'di mo tani wakan si'da/ Ya/ a'di miiki uni mo be. ²⁰ Haali/ Ababa a'di enki Ya/m piti mo dhali ɕor a'di aris to 'baar mo a'di jin miikina a'di ki is piti mo. Dhali adhan mii kun can kun boli gwansan e mo tani mina a'di iɕor a'di i e mo ki um mini mer mo be. ²¹ Haali/ me'd jin 'de'kkin ma Baba uni kun wukin mo dhali ɕi uni moɱ'koki/e mo tani wakan si'da/ Ya/ ɕiki uni moɱ'koki/e mo uni gun ona bwa a'di mo be. ²² Dhala Baba diki dwall jan ɕal 'deɱ kamu/ gwo mo, hili aris gwon dwalli 'baar mo tani ɕikina a'di Ya/ mo be ka ris 'kwani 'baar mo mini taɕ Ya/ mo, ²³ ma me'dyin si'da/ taɕkina uniya Baba mo. A'di jin diki taɕ Ya/ mo tani diki taɕa Baba mo a'di jin hashki a'di mo be. ²⁴ Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki: A'diyin jin ɕiɕki gwom pem mo dhali gam a'di is mo a'di jin hashki aha/ mo tani a'di ita'd gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be. A'di midi diki yayu/ e mii-waɕ gi gwon dwall mo hili a'di 'ciɕki'd mo 'peni mowu mo ntagi moɱ'koki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be.

²⁵ Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ ɕora um gwo mo ki: Mo midi pu'du/ mo dhali a'di diki'd shwane/ mo, ki uni kun wukin mo mini ɕiɕ 'twa/ gi Ya/ ma Arumgimis mo, dhali uni gwansan kun ɕiɕkin mo tani mini 'ko ki e mo be. ²⁶ Haali/ me'd jin tan ma Baba gi mondiki/e e is piti mo tani wakan si'da/ a'di ɕiki a'di Ya/m piti mo mmota gi mondiki/e e is piti mo be. ²⁷ Dhali a'di ɕiki a'di moshirri 'baar mo mmotor mii 'twa/a 'cesh gi gwon dwall mo haali/ a'di ta Ya/ gi 'Kwani mo be. ²⁸ Dhalku/ ki mer gom gwo yansan mo haali/ mo midi pu'du/ mo ka ris 'kwani 'baar mo kun 'kokin mo e jis jwa mo tani mini ɕiɕ 'twam piti mo be ²⁹ dhali uni mini piyu/ ka piye/ mo uni gwansan kun miiki miim 'boron mo e mo jin pinu e moɱ'koki/e mo dhali uni gwansan kun miiki tonthus mo tani uni mini piyu/ e momiiwaɕ mo be.

Iman/o Gwo goma Yesus mo

³⁰ Aha/ mola toɱ kamu/ mii ki moshirr pem mo. Me'd gwo jin ɕiɕkika/ mo tani aha/ ki dwall gwo mo. Dhali gwon dwall pem kun dwallka/ mo tani ta kun ɕar/e mo haali/ aha/ dinaki ɱapi mmomii ki bwam pem mo, hili jasi ki bwa gi a'di jin hashki aha/ mo be. ³¹ Waɕki/ aha/ ona gwo gom is pem mo tani gwo jin ɕorka/ gom is pem mo tani diki ta jin gana/ mo be. ³² Jamu/ diki'd jin ta'da man/o gwo gom aha/ mo dhali aha/ misha ki gwo jin ɕora a'di mo gom aha/ mo tani ta gwon gana/ mo be. ³³ Um hashki 'kwani eya Yohaana mo dhali a'di ta'da man/o gwo mo gom gwon gana/ mo be. ³⁴ Hili aha/ dinaki bu'th gwo jin ɕoru 'peni 'kwani mo, hili aha/ ona gwo yansan ki um minu woth mo be. ³⁵ A'di ta o'd jin shwaki'd mo dhala lamba/ jin 'twaɕki mo mo, dhali um okina bwa mo mmo'kunyu bwa mo mmo'ko ari'ceenne/ mo e moɱkush piti mo be. ³⁶ Hili gwo jin okunu mo gom aha/ mo a'di ica'd mo mmobol gwo ma Yohaana e mo. Haali/ aɕu'c jin ɕikin ma Baba aha/ mo mmomii a'di mo, aɕu'c gwansan gana/ kun dika/ mmomii mo tani uni ta iman/o gwo gom aha/ mo ka Baba a'di hashki aha/ mo be. ³⁷ Dhali Ababa a'di jin hashki aha/ mo tani a'di ki is piti ta'da man/o gwo gom aha/ mo. 'Twam piti 'kona um ki ɕiɕ ki sule/ sule/ mo dhali ayir/em piti 'kona um ki par e ki sule/ sule/ mo be. ³⁸ Dhali um 'kon kan ki dar gi gwom piti mmodi e um mo haali/ um 'koki gam a'di gwo is mo a'di jin hashkina a'di mo be. ³⁹ Um ɱapkin ki burbur e bwan Gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo haali/ um ɕoshkin ki um ta gi moɱ'koki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo e uni mo. Dhali uni itana man/o gwo gom aha/ mo be. ⁴⁰ Dhali um 'kokin mo mmo/ush ki 'tash mo mmo/ iyu/ i aha/ mo ki um mini ta gi moɱ'koki/e mo. ⁴¹ Aha/ dinaki bu'th monyca 'peni 'kwani mo. ⁴² Hili aha/ misha ki mo/en jin mina umi 'taki ena Arumgimis mo tani piyi'd e um mo be. ⁴³ Aha/ pu'dkina ki gway ma Babam pem mo dhali um 'koki bu'th aha/ mo. Waɕki/ jan ɕal 'deɱ kamu/ midi 'taki pu'du/ ki gway piti mo tani a'di imina umi se 'twa/ apo/ mo mmobu'th mo be. ⁴⁴ Ba gwo mina umi mish gam is kata mo? um kun buthi monyca ka rem 'kup mo dhali 'koki ɱap monyca jin pu'dki'd 'peni Arumgimis jin di'd ɕal 'de/ mo? ⁴⁵ Dhalku/ ki ɕosh ki aha/ mina yer um is ki gway eya Ababa mo. A'di ta'da Musa jin midi yer um is ki gway mo a'di jin karkina um ka 'teɱ kapem bum mo be. ⁴⁶ Waɕki/ um mini 'taki gama Musa gwo is mo tani um si'da/ mini 'ta-ki gam aha/ gwo is mo haali/ a'di 'kwarki gwo gom aha/ mo be. ⁴⁷ Hili waɕki/ um 'koki gam gwo jin 'kwarkina a'di is mo tani ba um mini mish gwom pem gam is kata moye?

'Kwani kun ɕinu Tontɕe/ kun Tana Alaapi Mudhe'd mo

6 Dhali 'ko'di mii yansan mo tani Yesus yaki'd mo mmo'ciɕha/ gap ma Al ma Jaliil mo a'di jin ta'da Al ma Thabariyya mo be. ² Dhala waambuhany 'kwani baɕki a'di nsho'k mo haali/ uni mishki miimer kun mi-

ikina a'di gom uni gwansan kun 'koshkina 'ba'th mo be. ³ Dhala Yesus a'di yaki'd e 'kuwosh mo dhali a'di ki ca'ba 'cesh nya'ki imanci' a'di gwo mo be. ⁴ Dhali Mompe'kupanyolos jin yukuwa yu' gi 'Kwani Yahuuda/ 'dishki'd mo be. ⁵ Dhali yan'ko'd mmo'deka a'di em piti ki mis mo dhali mmomisha a'diya waambuhany 'kwani mmopu'du/ i a'di mo tani Yesus ki owa Pilibbus gwo mo ki: 'Peni mana imina ana iyol maa mo jin mina 'kwani gwansan wakan i'taki shwa mo? ⁶ Gwo yansan okina a'di mo mmopal a'di mo haali/ a'di mishki'd ki is piti gom to jin mina a'di 'taki mii mo be. ⁷ Pilibbus ki tho' a'di gwo mo ki: Ariyaal iss † 'kwanimpa ipe'de/ mi-di 'taki diki yol maan'kuthu'd mmo'kosh jwa mo gom uni 'baar mo ka 'de'te/ 'de'te/ mmo'ceth' bwa ime'd ki gwa'd gwa'd mo. ⁸ Jan tal 'denj kamu/ 'peni imanci' a'di gwo jin yu'kununu gway ka Andaraawus mo jin ta'da kam ma Simaan Buterus mo o a'di gwo mo ki: ⁹ Aci'ng kamu/ di'di mahan jin ta'd gi maan'kuthu'di mudhe'd 'peni emen posa kamu/ mo dhali to yi'de/ isu/ mo. Hili uni gwansan minu miiya tinta ibwaman 'kwani ka ris kun wakan mo? ¹⁰ Yesus ki o gwo mo ki: Tuci 'kwani mmo'ko 'pena 'cesh mo. Dhali asho 'bina e ki 'bi mo. Wakan 'kwani'ng gwas uni 'kokina 'cesh mo dhali mon-denj jin denj'kununu uni e mo tani wana e ka alaapi mudhe'd mo be. ¹¹ Yan'ko'd Yesus ki bu'th maan'kuthu'd mo dhali ki a'di 'borki'da 'bor bwa i is mo tani a'di ki ciki uni gwansan kun 'kokina 'cesh mo. Dhali to yi'de/ si'da/ mi-ikunu wakansan mo me'd jin n'apkina uni a'di mo be. ¹² Dhali ki shwam buni jin shwakina uni a'di ikap mo tani a'di ki tor imanci' a'di gwo gwo mo ki: Tuli kuluny maa kun uru 'kup is mo ki jan tal 'denj kamu/ minu 'taki diki this e mo be. ¹³ Wakan uni tulki uni is mo dhali 'tu'dkina nura/ ka 'kume'd i'ce'dka su/ ki kuluny maa 'peni maan'kuthu'di mudhe'd 'peni emen posa kamu/ mo, kun dhalkina uni gwansan kun shwakin mo be. ¹⁴ Dhali ki 'kwani parki miimer e mo jin miikina a'di mo tani uni o gwo mo ki: Wathi/ yansan ka jin gana/ ta'da man'ci gwo mo a'di jin midi yayu/ i mony'cesh mo be. ¹⁵ Dhali yan'ko'd mmonyith'kina a'di uni mo ki uni muruni iyyu/ mo dhali bu'th a'di ki 'bi'th mo mmokar a'di ka malik mo tani Yesus yaki'd mo dok'e e 'kuwosh mo a'di 'de/ mo be.

Yesus Yaki'd ki Sho'k e 'Kupa Al mo

¹⁶ Ki mom'pimpili/ pu'dki'd mo tani imanci' a'di gwo uni iikin ka lun'gu'b eya al mo, ¹⁷ mmosekina uni e bwam ma kur mo dhali mmo'tel ii 'pen mo mmo'ci'tha/ gap ma al e Panj Kapranahuum mo. Dhali mo dhuruma/ dhurum mo be dhala Yesus diki yayu/ i uni naskina/ mo be. ¹⁸ Dhali yi'de/ birki bakal mo haali/ 'tham poshki'd kagahara mo be. ¹⁹ Dhali ki uni 'koshki cwa is me'd n'at'gini kwara mo walla idon'on mo tani uni parkina Yesus e mo mmoya ki sho'k e 'kupa al mo dhali a'di 'dishki'da kur is mo be. Dhali uni ko/kina ko/ is kagahara mo. ²⁰ Hili a'di ki o uni gwo mo ki: Aha/ a'dan be. Dhalku/ is ki ko/ mo ma. ²¹ Dhali yan'ko'd uni 'kunykina bwa mo dhali bu'th a'di e bwam ma kur mo, dhali ki ja-

hanne/ a'kur a'di pu'dki'd e mo jin 'kokina uni mmo/ii mo be.

'Kwani N'apkina Yesus mo

²² Dhali ka cim jin 'ko'd mo tani 'kwani kun 'kokina 'bana gapa kamu/ mo tani mishki mo mo ka kur diki'd jasi tal 'de/ imun mo, dhala Yesus diki se a'kur mo nya'ki imanci' a'di gwo mo, hili imanci' a'di gwo uni iikin uni 'cena mo be. ²³ Bahili jasa kur 'peni Pan Thabariyya mo tani pu'dkin mo mmo'dish mo is mo e mo jin shwakina uni maan'kuthu'd mo 'ko'di Tapa 'borki'da Arumgimis bwa i is mo be. ²⁴ Wakan ki 'kwani mishkin ka Yesus diki di imun mo tani walla imanci' a'di gwo mo tani uni ki is buni seki bwam ma kur mo dhali ii e Panj Kapranahuum mo mmo'ng'apa Yesus mo be.

Yesus Ta Maa gi Mondiki/e ki Sule/ mo

²⁵ Dhali ki uni gamki a'di e 'bana gapa ala kamu/ mo tani uni ki o a'di gwo mo ki: Rabbi, /e yayini mahan kakasja mo? ²⁶ Dhala Yesus ki tho' uni gwo mo ki: Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ki: Um n'api aha/, yisa mmoparkina um miimer e mo yisa, hili mmoshwakina um maan'kuthu'd ikap mo be. ²⁷ Dhalku/ ki miiya tu'c gom ton'te/ mo jin midi 'ce'd sho'k mo hili gom ton'te/ jin midi 'dim 'kup ntagi mon'koki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo, a'di jin mina Ya/ gi 'Kwani ici um mo. Haali/ e a'di mo tani Arumgimis jin ta Com mo a'di 'dapki gwom piti 'twa/ ki a'di mo be. ²⁸ Dhali yan'ko'd uni ki o a'di gwo mo ki: Aman mina mii miiya ta mo mmomii mii ma tu'c ma Arumgimis mo? ²⁹ Yesus ki tho' uni gwo mo ki: Mii yaase a'di ta mii jin minu mii goma Arumgimis mo ba/ ki um mini gam a'di gwo is mo, a'di jin hashkina a'di ki yayu/ mo be. ³⁰ Wakan uni ki o a'di gwo mo ki: Ki miimer wakata imina /e imii mo jin mina aman i'taki par e mo dhali gam /e gwo is mo? Mii gi wakata imiikina /e mo? ³¹ Ibabam bam shwakina manna mo e mombwaasho mo me'd Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo jin o ki: A'di ciki uni maan' gana/ 'peni momis mmoshwa mo be. ³² Dhali yan'ko'd Yesus ki o uni gwo mo ki: Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ki: AMusa, yisa a'di iciki um maa yan 'peni momis yisa. Ababam pem a'di ciki um maan' gana/ yan 'peni momis mo be. ³³ Haali/ maa ma Arumgimis a'di ta a'di jin pu'dki'da 'cesh 'peni momis mo dhali ci mondiki/e e 'kwaniny'cesh mo. ³⁴ Uni ki o a'di gwo mo ki: Tapa, ci am maa yansan isa yempa/ mo ma. ³⁵ Yesus ki o uni gwo mo ki: Aha/ tana maa gi mondi-ki/e mo be. A'diyin jin yayi'di aha/ mo tani mina te/ diki bu'th mo, dhali a'di jin gam aha/ gwo is mo tani mina yi'de/ diki bu'th ki sule/ mo be. ³⁶ Hili aha/ tora um gwo mo ki: Um parki aha/ e mo tani dhali um 'koki gam aha/ gwo is naskina/ mo be. ³⁷ Aris uni 'baar mo kun cikin ma Baba aha/ mo tani uni mini iyyu/ i aha/ mo, dhali a'di jin midi yayu/ i aha/ mo tani aha/ mina diki ur a'di ka pije/ mo be. ³⁸ Haali/ aha/ pu'dkina i mony'cesh yansan 'peni momis mo, yisa mmomii ki bwam pem

† miyya wa ishriin

yisa, hili ki bwa gi a'di jin hashki aha/ mo be. ³⁹ Dhali a'di yansan ita bwam piti jin hashki aha/ mo, ki aha/ mina diki this jan tal 'deŋ kamu/ e mo 'pena ris uni gwansan kun cikina a'di aha/ mo, hili aha/ mina 'de'k uni ka cim jin 'ko'd mo be. ⁴⁰ Haali/ a'di yansan ita bwa ma Babam pem mo, ki aris 'kwani 'baar mo ka 'deŋe/ 'deŋe/ kun parki Ya/ e mo dhali gam gwo is e a'di mo tani mini 'taki ta gi moŋ'koki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo. Dhali aha/ mina 'de'k uni ka cim jin 'ko'd mo be.

⁴¹ Dhali yan'ko'd 'Kwani Yahuuda/ uni miikina gumgum apo/ a'di mo haali/ a'di oki gwo mo ki: Aha/ tana maa jin thulki'd 'peni momis mo be. ⁴² Uni o gwo mo ki: Wathi/ yan diki ta a'Yesus mo? a'di jin ta Ya/ ma Yuusup mo. 'Kona ana ki mish com dhali kum mowa? Ba ata'ona a'di gwo mo shwane/ ki: Aha/ thulkina 'peni momis mo? ⁴³ Yesus ki thoŋ uni gwo mo ki: Dhalka gumgum ki mii e bwam um um 'cena kan mo.

⁴⁴ Wathin tal 'deŋ kamu/ yisa di'da jin midi yayu/ i aha/ isi ciki/ Ababa jin hashki aha/, a'di dirki a'di mo. Dhali aha/ mina 'de'k a'di ka cim jin 'ko'd mo be. ⁴⁵ A'di ta gwo jin 'kwarkina imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo ki: Dhali uni 'baar mo min ma Arumgimis tor mo. Ki aris uni 'baar mo ka 'deŋe/ 'deŋe/ kun mini cik gwo mo dhali da/ar 'pena Baba mo tani uni mini i/iyu/ i aha/ mo be. ⁴⁶ Wathin tal 'deŋ kamu/ yisa di'da jin parki'da Baba e mo, hili isi ciki/ jasi a'di jin ta ji 'peni Arumgimis mo, a'di mishki'da Baba mo be. ⁴⁷ Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ki: A'diyin jin gamki gwo is mo tani ta'd gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba mo be. ⁴⁸ Aha/ tana maa gi mondiki/e mo be. ⁴⁹ Ibabam bum shwakina manna e mombwaasho mo dhali uni wukin mo be. ⁵⁰ A'di yansan ta maa jin thulki'd 'peni momis mo jin mina wathi/ 'taki shwa mo tani dhali a'di midi di ki wu mo be. ⁵¹ Aha/ tana maa jin di'd ki e jin thulki'da 'cesh 'peni momis mo. Waŋki/ wathin tal 'deŋ kamu/ jin midi shwa maa yansan mo tani a'di midi di ki e ki sule/ sule/ mo. Dhali maa jin miga/ ci gom moŋ'koki/e gi 'kwaniny'cesh mo tani a'di ta buŋwar is pem mo be.

⁵² Dhali yan'ko'd 'Kwani Yahuuda/ uni su'kkin ki gwo e bwaman cem buni mo mmo/o gwo mo ki: Ki wathi/ yansan midi ci ana buŋwar is piti mmo'ka manakan?

⁵³ Dhali wakan a'Yesus ki o uni gwo mo ki: Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ki: Isi ciki/ waŋki/ um 'koki 'ka shuman is gi Ya/ gi 'Kwani mo dhali pi abas piti mo tani um mini 'koki ta gi moŋ'koki/e e is bum mo be. ⁵⁴ A'diyin jin 'ka buŋwar is pem mo dhali piya bas pem mo tani a'di ta'd gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo dhali aha/ mina 'de'k a'di ka cim jin 'ko'd mo be. ⁵⁵ Haali/ buŋwar is pem a'di ta tonŋeŋ gana/ mo be dhali abas pem a'di ta to jin minu pi jin ta jin gana/ mo be. ⁵⁶ A'diyin jin 'ka buŋwar is pem mo dhali piya bas pem mo tani a'di nyaŋki ca'b e aha/ mo dhali aha/ e a'di mo be. ⁵⁷ Dhali me'da Babam pem jin di'd ki e mo dhali hash aha/ mo tani dhali aha/ dina ki e mo goma Baba mo, wakan a'diyin jin midi 'ka aha/ mo tani midi di ki e mo gom aha/ mo be. ⁵⁸ Yansan ta maa jin thulki'da 'cesh 'peni momis mo, yisa waki jin shwakina icim dhali wu mowa. A'di jin midi shwa maa

yansan mo tani midi di ki e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be. ⁵⁹ Gwo yansan okina a'di e gu'b gi montul is buni mo me'd jin torkina a'di uni gwo mo e Paŋ Kapranahu-um mo be.

Gwo gi Mondiki/e ki Sule/ Ya Ye 'Ba/ mo

⁶⁰ Imanciŋ a'di gwo ka ris ki uni cikki gwo yansan mo tani uni o gwo mo ki: Gwo yansan 'bitha'bi'th mo be. Aja a'di imidi mish a'di cik mo? ⁶¹ Hila Yesus a'di nyiŋh-ki'd ki is piti mo ki imanciŋ a'di gwo miiki'da gumgum mo isi gom gwo yan mo tani dhali o uni gwo mo ki: Um si'da/ kolkunu mo gom gwo yansan mo de? ⁶² Waŋki/ wakan mo tani gwo midi wakataye waŋki/ um ki par Ya/ gi 'Kwani e mmoseku/ e mo jin dina a'di 'thissa/ mo? ⁶³ A'di ta shi/in jin ci moŋ'koki/e mo. Buŋwar is a'di aŋha/aŋ mo. Gwo jin torka/ um mo tani uni ta shi/ in dhali moŋ'koki/e mo be. ⁶⁴ Hili unin tiya 'kokini bwam um mo kun 'koki gam gwo is mo. Haala Yesus mishki'd 'peni ka muŋ'kup nŋwa/a/ mo uni gwansan kun mini 'koki gam gwo is mo dhali a'diyin jin midi 'taki 'ciŋh a'di is ki gwo mo be. ⁶⁵ Dhali a'di ki o gwo mo ki: Gom gwo gi wakan mo tani a'di iŋtorka/ um gwo mo ki jan tal 'deŋ kamu/ midi moli yayu/ i aha/ mo, hili isi cikki/ a'di imin ma Babam pemi ci a'di mo be.

⁶⁶ 'Ko'di mii yansan mo tani imanciŋ a'di gwo ka ris ye-ki gwo is mo dhali 'koki nyaŋ ii ki a'di mo be. ⁶⁷ Yesus ki o uni gun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ gwo mo ki: I/um si'da/ mini ii mo 'taa? ⁶⁸ Simaan Buterus ki thoŋ a'di gwo mo ki: Tapa, ki am mina ii aja mo? Ki /e a'di ita gi gwo gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo. ⁶⁹ Dhali aman gamkina gwo is mo dhali shorkina is mo dhali mish mo mo ki /e ta jan tal 'de/ jin kogu mo 'peni Arumgimis mo be. ⁷⁰ Dhala Yesus ki thoŋ uni gwo mo ki: Dika/ ki kwany umi 'kume'd i'ce'dka su/ mo dhali jan tal 'deŋ kamu/ 'peni bwam um mo tani ta tapa ma ru-ma 'cesh mowa? ⁷¹ A'di oki gwo kan goma Yahuusa jin ta ya/ ma Simaan Isŋariyuuti, haali/ a'di ta jan tal 'de/ 'peni unin 'kume'd i'ce'dka su/ mo jin midi 'ciŋh a'di is ki gwo mo.

Ikam ma Yesus Daran gi Gwoŋ Gam Is mo

7 'Ko'di mii yan mo tani Yesus yaki'd e Pany Jaliil mo. A'di ushki ya Pa Yahuudiyya mo haali/ 'Kwani Yahuuda/ uni ŋapki a'di mmo'kosh jwa mo be. ² Dhali ayuŋ gi 'Kwani Yahuuda/ jin yuŋuwa yuŋ mo gom Gu'b Ciŋa/ mo tani 'dishki'd mo be. ³ Wakan ikam piti o a'di gwo mo ki: Dhali mo yan mo dhali yayi e Pa Yahu-udiyya mo ki imanciŋ /e gwo mini 'taki par miim pini e jin miikina /e mo. ⁴ Haali/ wathiŋ kamu/ yisa di'da jin miiki'da tu'c ka 'di/ mo waŋki/ a'di ona bwa ki miim piti minu mish eya tente/ mo. Waŋki/ /e mii to gwansan mo tani tori is pini eya tente/ e 'kwaniny'cesh mo. ⁵ Haali/ ikam piti si'dayi 'koki gam a'di gwo is mo be. ⁶ Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki: Mom pem diki pu'd naskina/ mo be, hili mom bum uni 'kokin isa yempa/ mo. ⁷ 'Kwaniny'cesh 'koki shi/ umi e mo, hili uni shi/ki aha/ i e mo haali/ aha/ torkina uni gwo ki miim buni

kun miikina uni mo tani ta thus ki thus mo be. ⁸ Iiku/ um mo ma eya yuḵ jin yuḵu ka tul 'kup ki is bum mo. Aha/ mina diki ya eya yuḵ jin yuḵu mō haali/ mom pem diki pu'd mo mmothim mo naskina/ mo. ⁹ Gom gwo jin ona a'di kan mo tani a'di ɕa'bkid e Pany Jaliil mo be.

Yesus Diki'd e Mo ma Yuḵ gi Gu'b ɕiḡa/ gi 'Kwani Yahuuda/ mo

¹⁰ Hili ḡ'ko'd ki ikam piti iikin ka gagamis e mo ma yuḵ jin yuḵu mo tani yan'ko'd a'di si'da/ yaki'd ka gagamis mo, yisa ya'd eya tente/ yisa, hili ka kwal is mo be.

¹¹ Dhali 'Kwani Yahuuda/ 'kokin mo mmoḡap a'di ka cim jin yuḵuwa yuḵ mo dhali o gwo mo ki: Mane a'di sa/? ¹² Dhala dhana gumgum miikin ma waambuhany 'kwani mo gom a'di mo. Kun tiya o gwo mo ki: A'di ta wathi/ jin 'boro'd mo be. Dhali kun tiya o gwo mo ki: Yisa. A'di suski 'kwani mmodheres mo be. ¹³ Bahili gom 'Kwani Yahuuda/ mo tani wathin tal 'deḡ kamu/ yisa di'da jin oki gwo eya tente/ gom a'di mo be.

¹⁴ Dhali ibwaman ma yuḵ jin yuḵu mo tani Yesus ya-ki'd ka gagamis mo e gu'b gi mondheleladhelel mo dhali ṭor gwo mo be. ¹⁵ Dhali 'Kwani Yahuuda/ merkin mo gom gwom piti mo dhali o gwo mo ki: Ki wathi/ yansan mishki gwo 'peni mana kan mo ki a'di diki di mo naskina/ mmomish gwo deḡ e mo? ¹⁶ Wakan aYesus ki thoḵ uni gwo mo ki: Gwom pem jin ṭorka/ mo tani diki ta jim pem mo, hili ta ji gi a'di jin hashki aha/ mo be. ¹⁷ Waḵki/ wathin kamu/ ona bwa ki mii bwam piti mo tani a'di midi mish mo mo waḵki/ gwo jin ṭoru ta jim ma Arumgimis mo walla waḵki/ aha/ ṭora gwo ki moshirr pem gana/ mo be. ¹⁸ A'diyin jin oki gwo ki moshirr pitiḡ gana/ mo tani a'di ḡapki monyca ki is piti mo. Hili a'diyin jin ḡapki monyca gi a'di jin hashki a'di mo tani ta jin gana/ mo dhali mii kun 'koki ta kuḡ kar/e yisa 'kona e a'di mo be. ¹⁹ Din ma Musa ki ɕi um gwoḡkan jin ɕinu mowa? Dhali jan tal 'deḡ kamu/ 'peni um yisa di'da jin dhuki gwoḡkan jin ɕinu mo. Ata ḡapkina um aha/ mmo'kosh mo? ²⁰ Dhali 'kwani ki thoḵ a'di gwo mo ki: /E tan ga ruma 'cesh mo. Aja ḡapki /e mmo'kosh jwa mo? ²¹ Yesus ki thoḵ uni gwo mo ki: Aha/ miikina jasi ton tal 'de/ mo dhali umi 'baar mo merkin mo gom a'di mo be. ²² AMusayi iɕiki um gwo mo gom mo jin minu 'ciḡha/ munyjal yis mo (dhali a'di yisa jasi 'pena Musa, hili 'peni ibabam bum mo) dhali um ki 'ciḡh wathin gwaḡha munyjal yis piti ka cim ma pesu/ mo be. ²³ Waḵki/ ka cim ma pesu/ wathin gwaḡh ki bu'th mo jin 'ciḡhuwa munyjal yis mo tani wakan gwoḡkan jin ɕin ma Musa mo tani minu 'koki 'taki 'ce'd mo. A/um mii aha/ ka nyor mmowaɕka/ buḡgwar is gi wathi/ ka 'bimpil mmo'bor mo ka cim ma pesu/ mowa? ²⁴ Dhalku/ gwo ki dwall eya por ma piḡe/ kan mo, hili dwalli gwo ki dwall gana/ ka kar/e mo.

Yansan Ta'da Kristḡhos mowa?

²⁵ 'Kwanin tiya 'peni Pa Urushaliim oki gwo wakan mo ki: Ki a'di diki ta wathi/ a'dana jin ḡapkina uni mmo'kosh mowa? ²⁶ Dhali a'di di'di mahan shwane/

mmoṭor gwo eya tente/ mo dhali uni 'koki o gwoḡ kamu/ e a'di mo. A/mina uni gwansan kun ta gi moshirr imish ki a'di yansan ta'da Kristḡhos 'te/sana? ²⁷ Bahili aman mishkina mo jin yayina wathi/ yansan 'peni cine/ mo dhali ka Kristḡhos minu piyu/ 'kwani i is mo tani wathin tal 'deḡ kamu/ yisa di'da jin midi mish mo jin yayina a'di 'peni cine/ mo be. ²⁸ Wakan Yesus ki ṭor uni gwo mo eya tente/ mo me'd jin ṭorkina a'di gwo e gu'b gi mondheleladhelel mo mmo/o gwo mo ki: Um mishi aha/ mo dhali mo jin yayika/ 'peni cineyi? Hili aha/ dinaki yayu/ ki bwam pem mo. A'di jin hashki aha/ mo tani ta a'din gana mo, dhali a'di tani 'kona um ki mish mo be. ²⁹ Aha/ misha a'di mo haali/ aha/ yayina 'peni a'di mo dhali a'diyi ihashki aha/ mo be. ³⁰ Wakan uni ḡapki bway mo mmobu'th a'di mo, hili wathin tal 'deḡ kamu/ diki kar me'd piti apo/ a'di mo haali/ mom piti diki pu'd naskina/ mo be. ³¹ Dhali hili 'kwani ka ris gamki a'di gwo is mo dhali uni o gwo mo ki: A/ki me'd jin minu piya Kristḡhos 'kwani i is mo tani a/mina a'di mii miimer ki nyanye/ mmobol ku gi miina wathi/ yansan e mowa?

Iboliish Hashkunu mo Mmobudha Yesus mo

³² Dhali 'Kwani Parisiyin ciḡkina waambuhany 'kwani mmomiikina uni agumgum kan mo gom a'di mo, dhali igasiis kun can mo dhali 'Kwani Parisiyin hashka iboliish mo mmobu'th a'di mo be. ³³ Dhali yan'ko'd Yesus ki o uni gwo mo ki: Aha/ mina di e um ari'ceenne/ mo dhali yan'ko'd aha/ mina ya e a'di jin hashki aha/ mo be. ³⁴ Um mini ḡap aha/ mo dhali um mini 'koki gam aha/ mo haali/ mo jin miga/ ya mo tani mina um moli iyu/ mo be. ³⁵ Dhali 'Kwani Yahuuda/ oki gwo ka rem 'kup mo ki: Ki mana dina wathi/ yansan gwo ibwa mo mmoya mo jin mina ana 'koki gam a'di mo? A'di dina gwo ibwa mo mmoya mo e bwaman 'Kwani Yahuuda/ kun ɕekerkunu bwa mo e bwan 'Kwaniḡ Griḡi mo dhali ṭor 'Kwaniḡ Griḡi gwo mo 'taa? ³⁶ Ki 'pemen gwo yan jin ona a'di ta'da taye? jin ona a'di ki: Um mini ḡap aha/ mo tani dhali um mini 'koki gam aha/ mo, dhali, Mo jin dika/ nycine/ mo tani mina um mol iyu/ icine/ mo be.

Ḳumma/ Yi'de/ jin Di ki E mo

³⁷ Dhali ka cim jin 'ko'd ki mo ma yuḵ jin yuḵu ka tul 'kup mo tani a'di jin ta'da cim jin caaca mo tani Yesus doshki'd ki mis mo dhali ṭor gwo eya tente/ mo mmo/o gwo mo ki: Waḵki/ wathin tal 'deḡ kamu/ budha yi'de/ mo tani dhalki a'di yayi'di aha/ mo dhali pi mo. ³⁸ A'diyin jin gamki aha/ gwo is mo tani dhalki a'di yayi'di aha/ mo, dhali dhalki a'diyin jin gamki aha/ gwo is mo tani pi a'di mo, me'd Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo jin o gwo mo ki: 'Peni bwam ma dum piti mo tani a'di mina yi'deḡ ḡumma/ jin di ki e igusu/ mo be. ³⁹ Dhali gwo yansan jin okina a'di mo tani okina a'di gom Shi/in mo, jin mina a'di ɕi gom uni gwansan kun gamki a'di gwo is mo kun muruni bu'th a'di mo be. Haali/ Shi/in a'di dinuki ɕiyu/ naskina/ mo haala Yesus naskina/ dinuki kar cam piti eya tente/ mo be.

Moŋkwa/ Bwa e Bwanj 'Kwani mo

⁴⁰ Ki uni ciŋki gwo gwansan mo tani 'kwanin tiya o gwo mo ki: Wathi/ yansan ta'da mançi gwo ma Arumgimis ka jin gana/ mo be. ⁴¹ Dhali kun tiya ki o gwo mo ki: Wathi/ yansan a'di ta'da Kriřthos mo. Hili kun tiya o gwo mo ki: A/Kriřthos midi piyu/ mo 'peni Pany Jaliila? ⁴² Dina Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo ki o gwo mo ka Kriřthos midi pi 'peni emen ma Dawuu'd mo? dhali minu piyu/ 'peni Pam Beetlaham, a'di jin ta pa jin din ma Dawuu'd nycine/ mo? ⁴³ Wakan mondher bwa di'di bwaman 'kwani gom a'di mo be. ⁴⁴ Unin tiya ona bwa ki bu'th a'di mo, hili wathin tal 'deŋ kamu/ yisa di'da jin karki me'd apo/ a'di mo be.

Uni Gwansan kun Ta gi Moshirr kun Daran ki Moŋgam Gwo Is mo

⁴⁵ Dhali iboliish uni doŋkin ka nyan'ko'd mo e igasiis kun can mo dhali 'Kwani Parisiyiin mo, uni gun oki uni gwo mo ki: Atinta 'kona um ki guyu/ a'di mo? ⁴⁶ Dhali iboliish ki thoŋ uni gwo mo ki: Wathin kamu/ yisa di'da jin toriki gwo me'd wathi/ yansan mo be. ⁴⁷ Dhali 'Kwani Parisiyiin ki thoŋ uni gwo mo ki: A/ki um si'da/ suskunu idheres mo de? ⁴⁸ A/kun tiya 'peni 'kwani kun ta gi moshirr walla 'Kwani Parisiyiin gamki a'di gwo is mowa? ⁴⁹ Hili awaambuhany 'kwani gwahan uni molki gwoŋkan jin cinu mo dhali um jeekunu jwa mo be. ⁵⁰ Dhala Nikudimus a'di jin yakidi a'di mon'thiny ntwawa/ a/ mo tani dhali a'di jin ta jan tal 'de/ 'peni uni mo jin oki uni gwo mo ki: ⁵¹ A/gwoŋkan bana jin cinu mo midi dwall wathi/ gwo ka wuny isa, ntwawa/ a/ mo ki uni 'koki dhu 'ce mo mmociŋ a'di mo dhali da/ar a'di jin miikina a'di mowa? ⁵² Dhali uni ki thoŋ a'di gwo mo ki: /E si'da/ ta wathi/ 'peni Pany Jaliil 'taa? Aggi. Napi mo ma dhali /e mini par e mo haala mançi gwo ma Arumgimisa kamu/ yisa di'da jin midi piyu/ mo 'peni Pany Jaliil mo.

A'bom jin Bu'thkunu mo e Mo jin Miina A'di Miinyal mo

⁵³ Uni iikin e gu'b buni ki she/ ki she/ mo be.

8 ² Dhali mon'thamo/ ka 'tum mo tani a'di pu'dki'd e gu'b gi mondheleladhelel doŋ/e mo. Aris 'kwani 'baar mo pu'dkini a'di mo. Dhali a'di ca'bkida 'cesh mo dhali tor uni gwo mo be. ³ Dhali iman'kwar to mo dhali 'Kwani Parisiyiin uni suskina 'bomi a'di mo jin bu'thkunu mo e momii miinyal mo, dhali uni ki kara yimi bwaman mo be. ⁴ Dhali uni ki o a'di gwo mo ki: Manŋor Gwowa, a'bom yansan a'di bu'thkunu mo e mo jin miina a'di miinyal mo be. ⁵ Dhali gwoŋkan jin cin ma Musa mo kanki aman gwo mo mmo'kosh wathi/ gi wakansan ki wosh mo be. Gwom pini wakatintaye jin mina /e i/o mo goma yim mo? ⁶ Mii yansan miikina uni mmopal a'di mo ki uni mini 'taki ta gi gwo mmo/o apo/ a'di mo. Dhala Yesus ca'bkid ki ji luŋ mo dhali 'kwarā 'cesh ki me'd piti mo be. ⁷ Dhali ki uni 'kon mo mmoŋirish a'di ki gwondoŋ mo tani a'di doshki'd ki mis mo

dhali o uni gwo mo ki: Dhalki a'di jin dara'd gi miinthus e bwam um mo tani iyipi woshi twa/a/ mo mmo'kosha yim mo. ⁸ Dhali ki jahanne/ a'di ca'bkid ki ji luŋ mo dhali 'kwarā 'cesh ki me'd piti mo be. ⁹ Hili ki uni ciŋki a'di mo tani uni iikin ka piŋe/ ka 'deŋe/ 'deŋe/ mo mmoŋel 'pen 'peni a'di jin ca'd mo, dhala Yesus dhalkunu a'di 'de/ mo nyaŋka 'bom jin doshki'di bwambori a'di mo be. ¹⁰ Dhala Yesus ki hil mo mo dhali owa yim gwo mo ki: A'boma, mane uni mane? Dina wathin tal 'deŋ kamu/ ki waŋ /eya? ¹¹ Ayim ki thoŋ gwo mo ki: Wathi/ yisa di'da Tapa. Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki: Wakan si'da/ aha/ dinaki waŋ /e mo be. Yaku/ mo ma dhali dhalku/ miinthus ki mii doŋ/e mo.

Yesus Ta Moŋkush gi 'Kwaniny'cesh mo

¹² Doŋ/e Yesus ki tor uni gwo mo mmo/o ki: Aha/ tana moŋkush gi 'kwaniny'cesh mo be. A'di jin midi baŋ aha/ nsho'k mo tani midi diki ya e mondhurumi'd mo. Hili a'di midi ta gi moŋkush gi mondiki/e mo be. ¹³ Dhali yan'ko'd 'Kwani Parisiyiin ki o a'di gwo mo ki: /E tori gwo ki is pini ba/. Gwom pini jin tora /e mo tani diki ta gwoŋ gana/ mo be. ¹⁴ Yesus ki thoŋ uni gwo mo ki: Ba isi waŋki/ gwo jin torika/ gom is pem mo tani gwom pem jin torika/ mo tani ta gwoŋ gana/ mo haali/ aha/ misha mo jin yayika/ 'peni cine/ mo dhali mo jin yaka/ iya mo si'da/ hili um 'koki mish mo jin yayika/ 'peni cine/ mo walla mo jin yaka/ iya mo be. ¹⁵ Um dwalli gwo isi gom buŋgwar is mo. Aha/ dinaki dwall jan tal 'deŋ kamu/ gwo mo be. ¹⁶ Ba isi waŋki/ gwo jin dwallka/ mo tani gwon dwall pem ta gwoŋ gana/ mo haali/ aha/ yisa dina aha/ 'de/ mo jin dwalli gwo mo, hili aha/ dhali Ababam pem jin hashki aha/ mo be. ¹⁷ E gwoŋkan bum jin cinu mo, a'di jin 'kwarkunu mo mmo/o gwo mo ki: Gwo jin cina 'kwani su/ mo tani ta gwoŋ gana/ mo be. ¹⁸ Aha/ tora gwo gom is pem mo dhali Ababam pem a'di jin hashki aha/ mo tani a'di toriki gwo gom aha/ mo be. ¹⁹ Wakan uni ki thoŋ a'di gwo mo ki: Mane Cim mane? Yesus ki thoŋ uni gwo mo ki: Um 'koki mish aha/ mo walla Ababam pem mo. Waŋki/ um mishi aha/ mo tani um mini 'taki misha Babam pem si'da/ mo be. ²⁰ Gwo gwansan okin ma Yesus e mo jin dhunuwa guurush mo me'd jin torikina a'di 'kwani gwo e gu'b gi mondheleladhelel mo. Hili wathin tal 'deŋ kamu/ yisa di'da jin bu'thki a'di mo haali/ mom piti diki pu'd naskina/ mo be.

Mo jin Yaka/ Ya Nycine/ tani Mina Um Mol Iiyu/ mo

²¹ Doŋ/e a'di ki o uni gwo mo ki: Aha/ yana ya mo dhali um mini ŋap aha/ mo dhali um mini wu mo e miinthus bum mo. Dhali mo jin yaka/ iya icine/ mo tani um mini mol iiyu/ mo be. ²² Dhali yan'ko'd 'Kwani Yahuuda/ ki o gwo mo ki: Mina a'di 'kosh is piti jwa mo 'taa? me'd jin ona a'di gwo mo ki: Mo jin yaka/ iya mo tani mina um moli iiyu/ mo be. ²³ Dhali a'di ki thoŋ uni gwo mo ki: Um 'pena 'cesh yan mo. Aha/ 'peni momis mo. Um ita ku gi mony'cesh yan mo. Aha/ dinaki ta ji gi mony'cesh yan mo be. ²⁴ Aha/ tora um gwo mo ki um mini

wu mo e miinthus bum mo, haali/ um mini wu mo e miinthus bum mo isi ciki/ um mini 'taki gam aha/ gwo is mo ki aha/ tana a'di mo be. ²⁵ Dhali uni ki o a'di gwo mo ki: /E sa/ tana ja mo? Yesu ki thoḵ uni gwo mo ki: Ma isi gwo yin jin ṭorka/ um mo 'peni ka muṅ'kup mo tani a'di iṭorkika/ umi 'baar mo be. ²⁶ Aha/ tana gi gwon tiya ka ris mmo'taki o gom um mo dhali mmo'taki dwall si'da/ mo tani hili a'di jin hashki aha/ mo tani ta a'diṅ gana/ mo, dhali aha/ ṭorkina a'di i'kwani'cesh mo gwo jin ciḵka/ 'peni a'di mo be. ²⁷ Dhali uni 'koki mish gwom piti 'ban mo jin okina a'di uni mo gom gwony Com mo be. ²⁸ Dhali wakan aYesu ki o uni gwo mo ki: Ki um mini 'de'k Ya/ gi 'Kwani mo tani yan'ko'd um mini mish mo mo ki aha/ tana a'di be dhali ki aha/ dinaki mii ton ṭal 'deṅ kamu/ ki moshirr pem ki is pem mo, hili jasi uni kun okika/ kun ṭorkin ma Baba aha/ mo be. ²⁹ Dhali a'di jin hashki aha/ mo tani a'di di'd e aha/ mo. A'di diki dhal aha/ 'pen mo haali/ aha/ miina to isa yempa/ kun 'borki a'di bwa mo be. ³⁰ Me'd jin ṭorkina a'di gwo wakan mo tani 'kwani ka ris gamki a'di gwo is mo be.

Gwoṅ Gana/ Midi Dhu Um ki 'Kus mo be

³¹ Dhali yan'ko'd Yesu ki o 'Kwani Yahuuda/ gwo mo, uni kun gamki a'di gwo is mo ki: Waḵki/ um mini ṭikir 'ko mo e gwom pem mo tani um ka jinṅ gana/ mini ta imanciḵ aha/ gwo mo be. ³² Dhali um mini mish gwonṅ gana/ mo. Dhali gwonṅ gana/ midi dhu um ki 'kus mo be. ³³ Uni thoḵki a'di gwo mo ki: Aman tana emen ma Ibrahiim mo dhali aman 'konaki ta ciṅkina/ gi 'kwani tiya mo. Ba ata i/ona /e gwo mo ki: Um minu dhu ki 'kus mo?

³⁴ Yesu ki thoḵ uni gwo mo ki: Ka jinṅ gana/, ka jinṅ gana/ aha/ ona um gwo mo ki: Aris 'kwani 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ kun miiki miinthus mo tani uni ta ciṅkina/ gi miinthus mo be. ³⁵ Dhali ciṅkina/ yisa mishi ṭikir ḵa'b e gu'b ki sule/ ki sule/ mo, hili ya/ a'di ṭikirki ḵa'b ki sule/ sule/ mo be. ³⁶ Wakan waḵki/ Ya/ dhu um ki 'kus mo tani um ka jinṅ gana/ mini 'ko ki 'kus mo be. ³⁷ Aha/ misha ki um ta emen ma Ibrahiim mo. Bahili um ṅapki aha/ mmo'kosh mo haali/ gwom pem diki gam mony-ḵa'b e um mo be. ³⁸ Aha/ ṭorkina gwo ki to jin mishki-ka/ 'pena Babam pem mo dhali um miiki to jin ciḵa um 'pena babam bum mo be.

Ababam Bum Ta'da Iblis mo

³⁹ Uni ki thoḵ a'di gwo mo ki: Ibrahiim ta'da babam bam mo. Dhala Yesu ki thoḵ uni gwo mo ki: Waḵki/ um mini 'taki ta uḵi ma Ibrahiim mo tani um mini 'taki mii mii kun miin ma Ibrahiim mo be. ⁴⁰ Hili shwane/ um ṅapki aha/ mmo'kosh mo, wathi/ jin ṭorki um gwonṅ gana/ jin ciḵkina a'di 'peni Arumgimis mo. Mii ma Ibrahiim yisa wakana. ⁴¹ Um mii to kun ciḵa um 'pena babam bum mo. Uni ki thoḵ a'di gwo mo ki: Aman 'konuki dho'th ki dho'th ḵal mo be. Aman tana ga Baba jin di'd ṭal 'de/ mo a'di jin ta'da Arumgimisi. ⁴² Yesu ki thoḵ uni gwo mo ki: Waḵki/ Arumgimis midi 'taki ta

Ababam bum mo tani um mini 'taki en aha/ mo haali/ aha/ pikina 'peni Arumgimis mo dhali aha/ yayina 'peni a'di mo. Aha/ dinaki yayu/ ki bwam pem mo, hili ki bwa gi a'di jin hashki aha/ mo be. ⁴³ Atinta 'kona um ki mish gwo jin oka/ 'ban mo? Haali/ a'di wakan mmomola um gwom pem ciḵ mo be. ⁴⁴ Um 'pena babam bum jin ta tapa ma ruma 'cesh mo dhali bwam bum o'd ki mii me'd bwa ma babam bum mo. A'di ta'da man'kosha mee mo 'peni ka muṅ'kup mo dhali a'di dar gi toṅ kamu/ mmomii gom gwonṅ gana/ mo haali/ gwonṅ ganaṅ kamu/ yisa di'da e a'di mo. Ki a'di ki ṭor gwo ka ṭor mo tani a'di ki o gwo mo me'd isi jin di'di a'diyi haali/ a'di ta'da ṭor mo dhali com jin cil ma ṭor mo. ⁴⁵ Hili haali/ gom gwonṅ gana/ jin ṭorka/ um mo tani um 'koki gam aha/ gwo is mo be. ⁴⁶ Wathi/ jana 'peni bwam um gamki aha/ ki aha/ dina mii m'ba/ gom miinthus mo? Waḵki/ aha/ ṭora gwonṅ gana/ mo tani ata 'kona um ki gam aha/ gwo is mo si'da/? ⁴⁷ A'diyin jin ta jim ma Arumgimis mo tani ciḵki'da Arumgimis gwo mo. Dhali gom gwo jin 'kona um ki ciḵ a'di mo tani um 'koki ta ku ma Arumgimis mo be.

Nṭwa/a/ ka Ibrahiim mo tani Aha/ Dikina mo be

⁴⁸ Dhali 'Kwani Yahuuda/ ki thoḵ a'di gwo mo ki: Aman ona gwo ki onṅ gana/ ba/ ki /e ta Wathi/ gi Pan Saamira jin taki'd ga ruma 'cesh moyi? ⁴⁹ Yesu ki thoḵ uni gwo mo ki: Aha/ dinaki ta aruma 'cesh mo, hili aha/ taḵa Ababam pem mo dhali um 'koki taḵ aha/ mo be. ⁵⁰ Hili wakan si'da/ aha/ dinaki ṅap monyca ki is pem mo. Jan ṭal 'deṅ kamu/ diki'd jin ṅapki a'di mo dhali a'di midi ta mandwall gwo mo be. ⁵¹ Ka jinṅ gana/, ka jinṅ gana/ aha/ ṭora um gwo mo ki: Waḵki/ wathin ṭal 'deṅ kamu/ midi dhu gwom pem mo tani a'di midi diki par wu e ki sule/ mo be. ⁵² Dhali 'Kwani Yahuuda/ ki o a'di gwo mo ki: Shwane/ aman misha ki /e tana ga ruma 'cesh mo. Ibrahiim wuki'd mo ba/, me'd jin wukina imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo dhali i/e a'di i/on ki: Waḵki/ wathi/ midi dhu gwom pem mo tani a'di midi diki nyoḵ wu ki sule/ mo be. ⁵³ /E can mo mmobola babam bam ka Ibrahiim e jin wuki'd mo 'taa? Aggi. Dhali imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo kun wukin mo. Ki /e si'da/ ṭoshki /e tana ja mo? ⁵⁴ Yesu ki thoḵ uni gwo mo ki: Waḵki/ aha/ kara monyca pem mo tani monyca pem di'd ki buthur mo. A'di ta'da Babam pem jin karki aha/ ca eya tente/ mo, a'di jin okina um ki a'di ta'da Arumgimis bum mo be. ⁵⁵ Hili um 'koki mish a'di mo. Aha/ misha a'di mo be. Waḵki/ aha/ ona gwo ki aha/ mola a'di mo tani aha/ mina 'taki ta aṭor me'd um mo, hili aha/ misha a'di mo dhali aha/ dhuna gwom piti mo be. ⁵⁶ Ababam bum ka Ibrahiim a'di 'kunykina bwa mo mmopina a'di acim pem e mo. A'di mishki a'di mo dhali 'borkina bwa mo be. ⁵⁷ Dhali yan'ko'd 'Kwani Yahuuda/ ki o a'di gwo mo ki: /E dina yil ki 'ko/ issu/ † i'ce'dka 'kume'd naskina/ mo dhali /e parkina Ibrahiim eya? ⁵⁸ Yesu ki thoḵ uni gwo mo ki: Ka jinṅ gana/, ka jinṅ gana/ aha/ ṭora um gwo mo ki: Nṭwa/a/ ka Ibrahiim diki di mo tani aha/ dikina mo be. ⁵⁹ Dhali

wakan uni 'de'kki wosh mo dhali 'taki 'kosh a'di mo. Hila Yesus bagki is piti mo dhali ya ka pije/ mo 'peni gu'b gi mondheleladhelel mo be.

Yesus Waḳki Wathi/ jin Dhodhu ka Ja'da/ mo

9 Me'd jin yakina a'di ki yampe mo tani a'di mishki wathiḡ kamu/ jin taki'da ja'da/ 'pena dho'th piti jin dho'thkunu a'di kan mo be. ² Dhali imanciḡ a'di gwo doṭki a'di gwo mo ki: Rabbi, kaja miiki miinthus mo, wathi/ yansan 'taa? walla icom mo, ki a'di dho'thkunu ka ja'da/ kan mo? ³ Yesus ki thoḡ gwo mo ki: A'di yisa ita miinthus gi wathi/ yan mo walla icom mo, hili ki mii ma Arumgimis minu ṭor eya tente/ e a'di mo be. ⁴ Ana ṭucu ki mii mii gi a'di jin hashki aha/ mo, ki mo di'd ki montee naskina/ mo. Ki mo midi ta mon'thiny mo tani wathin ṭal 'deḡ kamu/ midi mola ṭu'c mii mo be. ⁵ Me'd jin dika/ e mony'cesh yan mo tani aha/ tana monḡkush gi 'kwaniny'cesh mo be. ⁶ Me'd jin okina a'di gwo wakansan mo tani a'di ki 'taḡ manya/ a'cesh mo dhali 'thoḡa je ki manya/ mo dhali gwa'c wathi/ e ka je mo be, ⁷ mmo/o a'di gwo mo ki: Yaku/ mo ma mmolam eya Al Yi'de/ Siluwaam mo (a'di jin ta 'pemen gwo jin onu mo ki: a'di hashkunu mo). Wakan a'di yaki'd mo dhali lamki'd mo dhali doḡki'd ka nyanḡko'd mo mmomish mo mo be. ⁸ Dhali imanmiiya ṭu'c dhali uni gwansan kun mishki a'di nṭwa/a/ mo mmotana a'di aman'tho to mo tani uni o gwo mo ki: Dina a'di ki ta wathi/ yansan a'di jin ḡa'bki'd dhali 'tho to mo? ⁹ Kun tiya o gwo mo ki: A'di ta a'di be. Kun tiya o gwo mo ki: Yisa, hili a'di wana e ki a'di mo. A'di ki o uni gwo mo ki: Aha/ tana wathi/ mo be. ¹⁰ Uni ki o a'di gwo mo ki: Dhali em pini mishu ḡa'd kataye? ¹¹ A'di ki thoḡ gwo mo ki: Wathi/ jin yuḡu ka Yesus a'di 'thoḡki'da je mo dhali gwa'c aha/ em pem mo dhali o aha/ gwo mo ki: Yaku/ mo eya Siluwaam mo dhali lam mo. Wakan aha/ yakina mo dhali lam mo dhali aha/ bu'thkina momish mom pem mo be. ¹² Uni ki o a'di gwo mo ki: Mane a'di mane? A'di ki thoḡ gwo mo ki: Aha/ mola a'di mo be.

'Kwani Parisiyiin Uni Theke'thki Gwo mo Gom Mo jin Waḡuwa Waḡ ki E mo

¹³ Dhali uni ki susi wathi/ e 'Kwani Parisiyiin mo, a'di jin taki'da ja'da/ 'thissa/ mo be. ¹⁴ Dhali a'di ta'da cim ma pesu/ jin miikin ma Yesusa je mo dhali ḡa'd a'di em piti mo be. ¹⁵ Dhali 'Kwani Parisiyiin doḡ/e ki doṭ a'di gwo mo ki a'di mishi bu'th momish mom piti kata mo. Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: A'di karki'da je e em pem mo dhali aha/ lamkina mo tani aha/ mishkina mo mo be. ¹⁶ Dhali 'Kwani Parisiyiina tiya ki o gwo mo ki: Wathi/ yansan diki di 'peni Arumgimis mo ba/ haali/ a'di diki kara cim ma pesu/ ki jin ḡogu mo. Hili kun tiya o gwo mo ki: A/ki wathi/ jin ta'da manmii miinthus midi mish miimer gi wakansan mii mowa? Mondher bwa di'di bwaman uni mo be. ¹⁷ Wakan uni doḡ/e ki o wathiny ja'da/ gwo mo ki: Gwo gi wakata i/ona /e gom a'di mo me'd jin ḡa'dkina a'di /e e mo? A'di thoḡ gwo mo ki: A'di ta'da manḡi gwo ma Arumgimis mo be.

¹⁸ Dhali 'Kwani Yahuuda/ 'koki gam gwo is ki a'di ta-ki'da ja'da/ mo dhali ki a'di bu'thki momish mo mo nta-gi uni ki yuḡ icom gi wathi/ jin bu'thki momish mom piti mo be. ¹⁹ Dhali uni ki doṭ uni gwo mo ki: A/yan ta ya/m buma, a'di jin ona um ki a'di dho'thkunu ka ja'da/ mo? Ba a'di mishi mo mo kata shwane/? ²⁰ Icom thoḡki gwo mo ki: Aman misha ki a'di yansan ta ya/m bam mo dhali a'di dho'thkunu ka ja'da/ mo be. ²¹ Bahili a'di mishi mo kata shwane/ sa/? Aman mola mo walla aman 'konaki mish a'di jin ḡa'dki em piti mo. Doṭi a'di mo ma. A'di cana yil mo. A'di midi o gwo gom is piti mo be. ²² Icom oki gwo wakansan mo haali/ uni ḡo/ki 'Kwani Yahuuda/ mo haali/ 'Kwani Yahuuda/ thosonki gwo mo jin gamu me'd mo waḡki/ wathin ṭal 'deḡ kamu/ midi 'taki pi gwo gom a'di mo mmo/o ki a'di ta'da Ḳristḡos mo tani a'di minu ur ka pije/ 'peni gu'b gi montul is buni mo be. ²³ A'di ta gwo jin ona icom gwo mo wakan mo ki: A'di cana yil mo be. Doṭi a'di mo ma.

²⁴ Wakan doḡ/e me'di su/ mo tani uni ki yuḡ wathi/ jin taki'da ja'da/ mo dhali o a'di gwo mo ki: Ḳiya Arumgimis mom'bor bwa i is mo ma. Aman misha ki wathi/ yansan ta'da manmii miinthus mo be. ²⁵ A'di ki thoḡ uni gwo mo ki: Waḡki/ a'di ta'da manmii miinthus mo tani aha/ mola mo be. Jasi ton ṭal 'de/ a'di imishka/ mo ba/ me'd jin taka/ ja'da/ mo tani aha/ misha mo shwane/ mo be. ²⁶ Uni ki thoḡ a'di gwo mo ki: Ki a'di miid'a ta i /e mo? Ki e ḡa'da a'di /e kata mo? ²⁷ A'di ki thoḡ uni gwo mo ki: Aha/ ṭorkina um gwo mo hila/ dhali um ushki gwo ciḡ moyi. Ba tinta iḡapa um a'di mmociḡ doḡ/e sa/? Um si'da/ ḡapan mmowar ki imanciḡ a'di gwo mo 'taa? ²⁸ Dhali uni sorki a'di mo mmo/o gwo mo ki: /E a'di itana manciḡ a'di gwo mo. Hili aman tana imanciḡa Musa gwo mo be. ²⁹ Aman misha ka Arumgimis ṭorki'da Musa gwo mo. Hili gom gwo gi wathi/ yan mo tani aman mola mo mo jin yayina a'di 'peni cine/ mo be. ³⁰ Dhali wathi/ ki thoḡ uni gwo mo ki: Ba mii yansan ta miimer mo be. Ki um 'koki mish mo jin yayina a'di 'peni cine/ mo dhali hili a'di ḡa'dki aha/ em pem mo be. ³¹ Ana misha mo mo ka Arumgimis di-ki ciḡ 'twa/ gi imanmii miinthus mo hili waḡki/ jan 'de/ yin jin ta'da manluḡa Arumgimis mo dhali mii bwam piti mo tani Arumgimis ciḡki a'di 'twa/ mo be. ³² Hili 'pena dhama/ ki suny suny mo me'd jin ṭelkina mony'cesh 'pen mo tani gwo yisa ciḡkunuwa ki jan ṭal 'deḡ kamu/ ḡa'dki'da kamu/ e mo a'di jin dhodhu ka ja'da/ mo. ³³ Waḡki/ wathi/ yansan midi 'taki diki di 'peni Arumgimis mo tani a'di midi 'taki mol toḡ kamu/ mii mo be. ³⁴ Dhali uni ki thoḡ gwo mo ki: /E jin dho'thkunu e miinthus kan mo tani dhali mina /e imish am gwo ṭo-ra? Dhali uni ki ur a'di ka pije/ mo be.

Aja'da/ gom To gi Shi/in mo

³⁵ Dhala Yesus ciḡki gwo ki uni urki a'di ka pije/ mo dhali a'di ki gam a'di 'kup mo, dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: /E gamki Ya/ ma Arumgimis gwo is mo 'taa? ³⁶ A'di ki thoḡ a'di gwo mo dhali o gwo mo ki: Ki a'di jaye, Tapa, ki aha/ mina gam a'di gwo is mo? ³⁷ Yesus ki thoḡ a'di gwo mo ki: /E mishki a'di mo dhali a'di a'dan

be jin torki /e gwo mo be. ³⁸ A'di ki thoƙ a'di gwo mo ki: Tapa, aha/ gamkina gwo is mo. Dhali a'di ki luƙ a'di mo be. ³⁹ Dhala Yesus ki o gwo mo ki: Gom gwon dwall mo tani aha/ pu'dkina i mony'cesh yansan mo, ki uni gwansan ƙun 'koki mish mo mo tani mini 'taki mish mo mo, dhali uni gwansan kun mishi mo mo tani mini war ka ja'da/ mo be. ⁴⁰ Kwani Parisiyiina tiya 'dishkin mo mmociƙ gwo jin ona a'di mo dhali uni ki o a'di gwo mo ki: A/am si'da/ de itana ja'da/ de? ⁴¹ Yesus ki thoƙ uni gwo mo ki: Waƙƙi/ um mini 'taki ta ja'da/ mo tani um mini 'taki dar gi mii 'ba/ mo, hili shwane/ um o gwo mo ki: Aman misha mo mo. Dhali mo kun 'konu ki mii 'ba/ mo tani ishkin e um mo be.

Gwom 'Bi'th/e goma Goƙ Ƙa'bal mo

10 Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ ona um ki a'diyin jin diki se ki 'twaƙƙala goƙ ƙa'bal mo, hili ise ki bwaya kamu/ mo tani a'di ta wathin 'di/ mo dhali jin ta'da mandil to mo be. ² Hili a'diyin jin ciƙƙi'd ki 'twaƙƙal mo tani a'di ta'da manhil ƙa'bal jin hili ƙa'bal mo be. ³ Dhali amanƙor 'twaƙƙal mo tani ƙa'dki a'di 'twaƙƙal mo, dhali ƙa'bal ciƙƙi 'twam piti mo, dhali a'di ki yuƙ ƙa'bal pitiƙ gana/ ki gway buni mo dhali shu uni bway ka piƙe/ mo be. ⁴ Ki a'di suski kum pitiƙ gana/ 'baar mo ka piƙe/ mo tani a'di ki ya nƙwa/a/ ki uni mo dhali ƙa'bal baƙƙi a'di nsho'k mo haali/ uni mishki 'twam piti mo be. ⁵ Jaƙ kamu/ jin di ki she/ mo tani mina uni 'koki baƙƙi sho'k mo be, hili uni mini so mo 'peni a'di mo haali/ uni 'koki mish 'twa/ gi 'kwanin tiya mo be. ⁶ Gwom poƙ yansan ƙor ma Yesus uni mo, hili uni 'koki mish gwo 'ban mo, gwo jin okina a'di uni mo be.

Yesus Ta'da Manhil Ƙa'bal jin 'Boro'd mo

⁷ Wakan Yesus ki o uni gwo doƙ/e mo ki: Aha/ ƙora um gwo mo ki: Aha/ tana 'twaƙƙal gom ƙa'bal mo be. ⁸ Aris uni 'baar mo kun iiyini ƙwa/a/ ki aha/ mo tani uni ta 'kwanin 'di/ mo dhali kun ta imandil to mo. Hili ƙa'bal 'koki ƙi bwa 'kup ki uni mo be. ⁹ Aha/ tana 'twaƙƙal mo. Waƙƙi/ jan ƙal 'deƙ kamu/ midi seyu/ i aha/ mo tani a'di minu woƙƙ mo dhali midi seyu/ bwa-man mo dhali ya ka piƙe/ mo dhali gama shon dhii/i'd mo be. ¹⁰ 'Kwanin 'di/ uni pu'dkin mo mmokwal to jasi 'te/ mo dhali mmo'kosh a'kosh mo dhali mmo'ce'da 'ce'd sho'k mo. Aha/ pu'dkina mo ki uni mini ta gi moƙ'koki/e mo dhali mmota gi a'di ki nyanye/ mo be. ¹¹ Aha/ tana manhil ƙa'bal jin 'boro'd mo. Amanhil ƙa'bal jin 'boro'd ki kar mondiki/em piti a'cesh gom ƙa'bal mo be. ¹² Hili a'di jin mii to ka guurush mo dhali diki ta manhil ƙa'bal mo tani dhali ƙa'bal 'koki ta kum piti mo tani ki a'di parki'da wu e mo mmoyayu/ mo tani a'di ki dhal ƙa'bal 'pen mo dhali gus mo be dhala wu ki bu'th uni mo dhali ƙeƙer uni bwa mo be. ¹³ A'di guski'd mo haali/ a'di ta'da manmii to ka guurush mo be dhali bwan kamu/ yisa ta a'di pa gom ƙa'bala. ¹⁴ Aha/ tana manhil ƙa'bal jin 'boro'd mo. Aha/ misha kum pem mo dhali kum pem mishi aha/ mo be. ¹⁵ Me'd jin mishkin ma Baba aha/ mo tani dhali aha/ misha Ababa mo.

Dhali aha/ karkina mondiki/em pema 'cesh gom ƙa'bal mo be. ¹⁶ Dhali aha/ tana gi ƙa'bala tiya kun 'koki 'ko eya goƙ yansan mo. Aha/ mina mii susi uni si'da/ mo, dhali uni mini ƙi bwa gom 'twam pem mo be. Wakan uni mini ta ama'dinya ƙal 'de/ mo be dhali amanhil ƙa'bal midi di 'de/ mo be. ¹⁷ Gom 'kup gwo gi wakan mo tani Ababa enki aha/ mo haali/ aha/ karkina mondiki/em pema 'cesh mo ki aha/ mina 'taki bu'th a'di ka nyan'ko'd mo be. ¹⁸ Wathin ƙal 'deƙ kamu/ yisa di'da jin midi bu'th a'di 'peni aha/ mo, hili aha/ karkina a'diya 'cesh ki bwam pem gana/ mo. Aha/ tana gi mom'bi'th mo mmokar a'diya 'cesh mo dhali aha/ tana gi mom'bi'th mo mmobu'th a'di doƙ/e mo be. Gwoƙƙan yan bu'thƙi/ 'pena Babam pem mo be.

¹⁹ Dhali gwo jin dheru 'kwani bwa mo doƙ/e diki'd mo e bwan 'Kwani Yahuuda/ mo haali/ gom gwo gwansan mo be. ²⁰ 'Kwanin tiya ka ris o gwo mo ki: A'di ta'd ga ruma 'cesh mo dhali a'di guski'da du mo. Atinta ciƙa um gwom piti mo? ²¹ Kun tiya o gwo mo ki: Gwo gwansan 'koki ta gwo gi wathi/ jin taki'd ga ruma 'cesh mo. A/min ma ruma 'cesh mish ƙa'd wathiny ja'da/ e mowa?

Yesus Waƙƙina 'Kwani Yahuuda/ mo

²² A'di ta'da ayuƙ jin yuƙu ka tul 'kup mo mmokar gu'b gi mondheleladhelel ki she/ mo (mmokar a'di ki she/ 'ko'di a'di nyonƙunu doƙ/e mo be) e Pa Urushaliim mo be. ²³ A'di ta mondiƙ mo dhala Yesus yaki'd ki sho'k e gu'b gi mondheleladhelel eya lambalany ma Sulemaan mo be. ²⁴ Wakan 'Kwani Yahuuda/ tulki is i a'di mo dhali o a'di gwo mo ki: /E mini dhu am ki mo gi wakata mmoshi bwa 'kup mo kan? Waƙƙi/ /e tana Ƙristhos mo tani ƙori aman gwo shoka 'cesh ka ji sho'k mo ma. ²⁵ Yesus ki thoƙ uni gwo mo ki: Aha/ ƙorkina um gwo mo tani dhali um 'koki gam gwo is mo. Gom mii kun miikika/ ki gway ma Babam pem mo tani uni torki gwo gom aha/ mo be. ²⁶ Hili um 'koki gam gwo is mo haali/ um 'koki ta uni kun cilka/ ki ƙa'bal pem mo. ²⁷ Ƙa'bal pem ciƙƙi 'twam pem mo dhali aha/ misha uni mo dhali uni baƙƙi aha/ nsho'k mo be. ²⁸ Dhali aha/ ƙina uni moƙ'koki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo be. Dhali uni mini 'koki 'ce'd sho'k ki sule/ mo. Dhali wathin ƙal 'deƙ kamu/ midi diki sul uni mo 'peni me'd pem mo be. ²⁹ Ababam pem a'di jin ƙiki uni aha/ mo tani a'di ica'd ki uni 'baar mo dhali wathin kamu/ yisa di'da jin midi mish sul uni mo 'peni me'd ma Babam pem mo be. ³⁰ Aha/ dhala Baba, aman ƙala 'de/ mo be.

³¹ Dhali 'Kwani Yahuuda/ uni 'de'kki wosh mo doƙ/e mmo'taki 'kosh a'di mo. ³² Yesus thoƙ uni gwo mo ki: Aha/ ƙorkina um miim 'borga/ i e ka ris 'pena Babam pem mo. Dhali gom mii kuna imina umi 'kosh aha/ ki wosh mo? ³³ 'Kwani Yahuuda/ thoƙƙi a'di gwo mo ki: Aman mina 'kosh /e ki wosh gom miim 'boro'd yisa hili gom gwo sor jin walkina /e mo, haali/ /e jin ta wathiny'cesh kan mo kar is pini ka Arumgimis mo. ³⁴ Yesus ki thoƙ uni gwo mo ki: A'di dinuki 'kwar mo e gwonƙƙan bum jin ƙinu mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ ona gwo mo ki: Um a'di itana rumi? ³⁵ Waƙƙi/ a'di ki yuƙ

uni ka rum, uni kun pu'dkina Gwo ma Arumgimis mo (Dhali Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo tani minu mol 'ce'd mo be) tani ³⁶ a/um ki o gwo mo ki a'di jin karkina Com ki she/ ki jin kogu mo dhali hashu e mony'cesh mo ki: /E walki gwo sor mo, haali/ aha/ ona gwo mo ki: Aha/ tana Ya/ ma Arumgimis mo. ³⁷ Waƙƙi/ aha/ dinaki mii mii ma Babam pem mo tani dhalki gwom pem ki gam is mo ma. ³⁸ Hili waƙƙi/ aha/ ki mii uni mo tani ba waƙƙi/ isi um 'koki gam aha/ gwo is mo tani gami aha/ gwo is gom mii mo ma, ki um mini mish mo mo dhali mish gwo 'ban mo ka Baba a'di diki'd e aha/ mo dhali aha/ eya Baba mo be. ³⁹ Doƙ/e uni palki mii mo mmobu'th a'di mo, hili a'di yeki'd mo 'peni bwam me'd buni mo be.

⁴⁰ A'di yaki'd doƙ/e mo mmo'ciƙƙa/ Al Kuma/ Yi'de/ Uurdun mo e mo yin jin miikin ma Yohaana mii ki yi'de/ nƙwa/a/ mo dhali a'di ki ƙa'bi mun mo be. ⁴¹ Dhali 'kwani ka ris pu'dkini a'di mo dhali uni ki o a'di gwo mo ki: Yohaana diki mii miimer mo tani, hili aris gwo kun okin ma Yohaana gom wathi/ yansan mo tani ta gwoƙo gana/ mo be. ⁴² Dhali 'kwani ka ris gamki a'di gwo is imun mo be.

Mowu ma Li/aasar mo

11 Dhali wathiƙo kamu/ diki'd jin 'ba'thki'd jin yuƙu gway ka Li/aasar gi Pam Beetaƙiya mo, a'di jin ta pa ma Mariyam dhali 'bwaham piti ka Marƙa mo be. ² A'di ta'da Mariyam jin 'koshki Tapa is ka yina pi'dnaƙo gana/ mo dhali shumut a'di sho'k ka mur'kup ma yim mo, a'di jin 'ba'thkin ma kam piti ka Li/aasar mo. ³ Wakan i'bwaham hashki a'di gwo mo mmo/o gwo mo ki: Tapa, a'di jin ena /e mo tani 'ba'thki'd mo be. ⁴ Hili ka Yesu ƙiƙi gwo yansan mo tani a'di ki o gwo mo ki: 'Pemen 'ba'th yansan yisa ta mowuwa. A'di ta mii gom monyca ma Arumgimis mo, wakan ki Ya/ ma Arumgimis minu kar ki ca gom a'di mo be.

⁵ Dhala Yesu enki'da Marƙa dhali 'bwaham mo be dhala Li/aasar mo. ⁶ Wakan ki a'di ƙiƙi gwo gom a'di mmo'ba'thki'da a'di mo tani a'di ƙa'bk'i'd ka cim su/ naskina/ e mo yin jin dikina a'di nycine/ mo be. ⁷ Dhali yan'ko'd a'di ki o gwo yansan e imanciƙ a'di gwo mo mmo/o gwo mo ki: Dhalki ana iina Pa Yahuudiyya mo doƙ/e. ⁸ Dhali imanciƙ a'di gwo ki thoƙ a'di gwo mo ki: Rabbi, 'Kwani Yahuuda/ hila/ uni shwaneyin nƙapki /e mmo'kosh ki wosh mo dhali /e mini ya imun doƙ/e mana sa/? ⁹ Yesu ƙi thoƙ uni gwo mo ki: 'Kon ma tee ki 'ko 'kume'd i'ce'dka su/ ka tente/ mowa? Waƙƙi/ wathiƙo kamu/ ki ya ki sho'k montee mo tani a'di diki kol mo haali/ a'di parki monƙush gi mony'cesh yan e mo be. ¹⁰ Hili waƙƙi/ wathiƙo 'de/ ki ya ki sho'k mon'thiny mo tani a'di kolki'd mo haali/ monƙush diki di e a'di mo be. ¹¹ Wakansan a'di oki gwo mo dhali yan'ko'd tor uni gwo mo ki: Akam bana ka Li/aasar a'di ishki e mo, hili aha/ mina ya mo mmomer a'di e mo 'peni mo/ish e mo be. ¹² Dhali imanciƙ a'di gwo ki o a'di gwo mo ki: Tapa, waƙƙi/ a'di ishki e mo tani a'di mina isi 'bor mo be. ¹³ Dhala Yesu a'di oki gwo gom jwam piti mo, hili uni kulumki gwo ibwa mo ki a'di midi si a'di

is 'peni mo/ish e mo be. ¹⁴ Dhali yan'ko'd Yesu ƙi thoƙ uni gwo mo ki: ALi/aasar, a'di wuki'd mo be. ¹⁵ Dhali gom gway bum mo tani aha/ 'kunyina bwa mo ki aha/ dinaki di imun mo, wakan ki um mini gam gwo is mo. Hili dhalki ana iina i/i i a'di mo. ¹⁶ Tuuma, a'di jin yuƙu gway ka 'ci jin dhodhu isu/ mo, a'di o gwo e igarr piti jin nyaƙa a'di gwo ƙiƙi mo ki: Dhalki ana iina si'da/ ki ana mina nyaƙ wu ki a'di mo be.

Yesu Ta Mompni dhali Mondiki/e mo

¹⁷ Dhali ka Yesu pu'dki'd mo tani a'di gamki'da Li/ aasar, a'di jin diki'di jis jwa ka cim doƙo hila/ mo be. ¹⁸ Pam Beetaƙiya a'di dishki Pa Urushaliim is mo, dhali si'd piti wana e ki nƙatgini su/ mo be. ¹⁹ Dhali 'Kwani Yahuuda/ tana ris ka ris uni iikina Marƙa mo dhala Mariyam mo mmomalas uni mo isi goma kam buni mo be. ²⁰ Ka Marƙa ƙiƙi gwo ka Yesu pu'dki'd mo tani ayim yaki'd mo dhali raƙ a'di ibway mo, ka Mariyam diki'd e bwarƙ gu'b mo be. ²¹ Marƙa ki owa Yesu gwo mo ki: Tapa, waƙƙi/ /e mini 'taki di imahan mo tani akam pem midi 'taki diki wu mo be. ²² Dhali shwane/ isi me'd jin mishka/ ki to yin jin mina /e idoƙ 'peni Arumgimis mo tani Arumgimis midi ƙi /e a'di mo be. ²³ Yesu ƙi thoƙa yim gwo mo ki: Akam pini midi cu mis doƙ/e mo be. ²⁴ Marƙa ki thoƙ a'di gwo mo ki: Aha/ mishayi ki a'di midi cu mis doƙ/eyi e mompinu ka cim jin 'ko'd mo be. ²⁵ Yesu ƙi thoƙa yim gwo mo ki: Aha/ tana mompinu dhali mon'koki/e mo be. A'diyin jin gamki aha/ gwo is mo tani ba a'di jin wuki'd mo tani hili a'di midi di ki e mo be. ²⁶ Dhali a'diyin jin di'd ki e dhali gam aha/ gwo is mo tani a'di midi diki wu ki sule/ mo. A/gwo yansan gama /e is mo 'te/sana? ²⁷ Ayim ki thoƙ a'di gwo mo ki: Nye, Tapa. Aha/ gama gwo is ki /e tana Kriſtuſ mo jin ta Ya/ ma Arumgimis mo, a'di jin midi yayu/ e mony'cesh yansan mo be.

Yesu Gwoki'd mo

²⁸ Ka yim oki gwo yansan mo tani ayim yaki'd mo dhali yuƙ 'bwaham piti ka Mariyam mo mmo/o a'di gwo ka kwal is mo ki: Amanƙo Gwo di'di mahan mo dhali a'di yuƙki /e mo be. ²⁹ Dhali ka yim ƙiƙi gwo mo tani ayim ƙiƙi mis ki jahanne/ mo dhali ya i a'di mo be. ³⁰ Dhala Yesu diki pu'du/ ipa naskina/ mo, hili a'di diki'd naskina/ e mo yin jin gamkin ma Marƙa a'di 'kup mo be. ³¹ Ki 'Kwani Yahuuda/ kun 'kokin mo naskina/ e gu'b nyaƙka yim mo mmomalasa yim mo tani uni parkina Mariyam e mo mmocukina a'di mis ki jahanne/ mo dhali ya ka piƙe/ mo tani, uni ba'thki'da yimi sho'k mo mmoƙoſ ka yim yaki'd ka piƙe/ mo mmoko mo e mon'kupaje mo be. ³² Dhali yan'ko'd, aMariyam, ka yim pu'dki'd e mo jin din ma Yesu mo dhali par a'di e mo tani a'di biƙi'di sho'k piti mo dhali o gwo mo ki: Tapa, waƙƙi/ /e mini 'taki di imahan mo tani akam pem midi 'taki diki wu mo be. ³³ Ka Yesu parki'da yim e mo mmogwokina a'di mo tani dhali 'Kwani Yahuuda/ kun nyaƙki pu'd ka yim mo mmoko mo si'da/ tani a'di den

ma du mo e shi/in piti mo dhali mur mo. ³⁴ Dhali a'di ki o gwo mo ki: Mane mo jin karkina um a'di mo? Uni ki thoƙ a'di gwo mo ki: Tapa, yayu/ mo ma dhali par e mo. ³⁵ Yesus gwoki'd mo be. ³⁶ Wakan 'Kwani Yahuuda/ oki gwo mo ki: Hili mo ma. A'di enki a'di ijasa!
³⁷ Hili kun tiya 'peni uni oki gwo mo ki: A/bunya/ mina a'di jin mishi wathiny ja'da/ ƙa'd e mo tani mina a'di 'ta-ki diki mish wathi/ yansan non 'peni mowu mo?

Li/aasar A'di Warkunu Is mo Mmodi ki E mo

³⁸ Dhali yan'ko'd Yesus den ma du mo e shi/in piti doƙ/e mo dhali a'di pu'dki'd e moƙ'kupaje mo. A'di ta jis wosh jin 'kolkunu mo dhali wosh karkunu mo mmo'dap a'di 'twa/ mo be. ³⁹ Yesus ki o gwo mo ki: Ƙaci wosh mo ma. Dhala Marth̄a jin ta 'bwaham gi wathi/ jin wu'd mo tani o a'di gwo mo ki: Tapa, ki mo yan shwanetan mo tani a'di min ma shimi bulabul mo haali/ a'di 'kokin ma cimi doƙon mo mmowu mo be. ⁴⁰ Yesus ki owa yim gwo mo ki: Dika/ ki ƙor /e gwo mo waƙƙi/ /e mini 'taki gam gwo is mo tani /e mini 'taki par monyca ma Arumgimis e mowa? ⁴¹ Wakan uni ƙa'cki wosh mo dhala Yesus 'deki em piti ki mis mo dhali o gwo mo ki: Ababa, aha/ 'borkina /e bwa i is mo ki /e ciƙƙi aha/ 'twa/ mo. ⁴² Aha/ mishkina ki /e ciƙƙi aha/ 'twa/ isa yempa/ mo, hili aha/ okina gwo yansan gom gway gi 'kwani kun doshkin ki 'dishe/ mo ki uni mini 'taki gam gwo is ki /e a'di ihashki aha/ mo be. ⁴³ Ki a'di oki gwo wakansan mo tani a'di cuuki'd ki dhan 'twa/ jin caaca mo ki: Li/aasar, piyu/ ka piye/ mo. ⁴⁴ Wathi/ jin wuki'd mo piki'd ka piye/ mo, me'd piti dhali sho'k piti 'tamkunu is ki burrinyen dhiny e jin kanuwa kan mo dhali bwam/em piti a'di 'tamkunu mo ki bur-rinye/ si'da/ mo. Yesus ki o uni gwo mo ki: 'Cuƙi a'di mo ma dhali dhalki a'di ya'd mo.

Awu'th jin Wudhu Apowa Yesus mo

⁴⁵ Wakan 'Kwani Yahuuda/ ka ris ris uni kun iyyin nyaƙƙa Mariyam mo dhali kun parki to kun miikina a'di e mo tani uni gamki gwo is e a'di mo be. ⁴⁶ Hili kun tiya 'peni uni, uni iikin mo e 'Kwani Parisiyiin mo dhali ƙorki uni gwo mo gom to jin miikin ma Yesus mo be. ⁴⁷ Wakan igasiis kun can mo dhali 'Kwani Parisiyiin uni tulki 'kwani gi montul is buni is mo dhali o gwo mo ki: Atinta i/a'di imina ana imii mo? Haali/ wathi/ yansan miiki'da ris miimer ka ris mo. ⁴⁸ Waƙƙi/ ana mina dhal a'di mmomii kansan san mo tani aris 'kwani 'baa ka 'deƙe/ 'deƙe/ mo mini gam a'di gwo is mo dhali 'Kwani Ruumaniiyiini mini iyyu/ mo dhali 'ce'd mom bana jin ƙogu sho'k mo dhali kal bana mo be. ⁴⁹ Hili jan ƙal 'deƙ kamu/ 'peni uni mo tani a'di ta'da Kayaapa, a'di jin ta'da gasiis jin ca'd gi yil ƙaan mo, jin oki uni gwo mo ki: Um moli to 'baa mo. ⁵⁰ Um 'koki mish gwo 'ban mo ki a'di ta shi/ miim 'boro'd gom um mo ki wathin ƙal 'de/ mididi 'taki wu mo gom 'kwani mo, dhali ki kal yan ka 'bimpil minu 'taki 'koki 'ce'd sho'k mo be. ⁵¹ A'di diki o gwo yansan 'peni bwam piti 'te/ mo, hili mmotakina a'diya gasiis jin ca'd gi yil ƙaan mo tani a'di oki gwo is mo ka

Yesus mididi 'taki wu mo gom kal yan mo be. ⁵² Dhali yisa jasi gom kal yan a'di 'cena hili mmotul uƙi ma Arumgimis isi montal 'de/ mo uni gun ƙeƙerƙunu bwa mo is'ko'd mo be. ⁵³ Wakan 'pena tee ƙaan mo tani uni gamki 'twa/ 'kup mo gom bway jin mina uni 'taki kar a'di mmowu mo be.

⁵⁴ Wakan aYesus yisa di'd mmoya eya tente/ mo e bwaman 'Kwani Yahuuda/ mo hili a'di yaƙi'd 'peni mun mo e bampa/ jin 'dish mombwaasho is mo e bampa/ jin yuƙƙunu gway ka Eprayim mo. Dhali a'di ƙa'bkidi mun nyaƙƙi imanciƙ a'di gwo mo be.

⁵⁵ Dhali Mompe'kupanyolos gi 'Kwani Yahuuda/ 'dish-ki'd mo dhali 'kwani ƙa ris iikin 'peni bampa/ e Pa Urushaliim nƙwa/a/ ki Mompe'kupanyolos mo mmonyoƙ is buni mo be. ⁵⁶ Uni 'kokin mo mmotima tim mo goma Yesus mo dhali mmo/o gwo ka rem 'kup mo me'd jin doshkina uni e gu'b gi mondheleladhelele mo ki: Ki gwo gi wakatinta ikulumkina /e ibwa mo? Ki a'di mididi diki yayu/ e montul is yan jin yuƙuwa yuƙ mo 'taa? ⁵⁷ Dhali igasiis kun can mo dhali 'Kwani Parisiyiin uni ƙanki gwo mo mmo/o ki waƙƙi/ wathin ƙal 'deƙ kamu/ mididi mish mom piti mo tani a'di mididi 'taki ƙor uni gwo mo jin mina uni 'taki bu'th a'di mo be.

Yesus 'Koshkunu Is ka Yina Pi'dnaƙ Gana/ mo e Pam Beetaniya mo

12 Acim 'koni pe'de/ nƙwa/a/ ki Mompe'kupanyolos mo dhala Yesus pu'dki'd e Pam Beetaniya mo e mo jin pikin ma Li/aasar mo a'di jin 'de'kkin ma Yesus 'peni mowu mo be. ² Dhali uni miiki a'di tonƙe/ mo. Marth̄a a'di miiki'da tu'c mo, hila Li/aasar a'di ta jan ƙal 'de/ e bwam uni gwansan kun 'kokina tharabeesa nyaƙƙi a'di mo be. ³ Mariyam bu'thki'da yina pi'dnaƙ gana/ jin 'bitha yol she/ ki 'bi'th mo jin din ma raƙul 'de/ mo be. Dhali a'di ki 'kosh sho'k ma Yesus mo dhali shumuƙ a'di sho'k ka mur'kup piti mo, dhali gu'b a'di 'tu'dkunu mo ka shim ma pi'dna/ mo be. ⁴ Hila Yahuusa Isƙariyuuti a'din ƙal 'de/ 'peni imanciƙ a'di gwo mo (a'di jin mididi 'cih a'di is ki gwo mo) o gwo mo ki: ⁵ Atinta 'konuki yola pi'dna/ yansan ka riyaal iss † 'kwanimpa i'kume'd mo dhali ciƙi 'kwani kun hatha'ko'd mo? ⁶ Gwo yansan ona a'di, yisa mmotan ma du a'di pa yisa gom 'kwani kun hatha'ko'd mo, hili haali/ a'di ta'da 'di/ mo, dhali mmotana a'di ka jisilaan ma guurush mo tani a'di ki pil mo ki 'pen mo mmo'do uni mo. ⁷ Yesus ki o gwo mo ki: Dhalka yim mo ma. Dhalka yim kar a'di igama tee jin minu kan aha/ mo. ⁸ 'Kwani kun hatha'ko'd 'koni um isa yempa/ mo, hili um mini 'koki ta gi aha/ isa yempa/ mo.

Awu'th jin Wudhu Apowa Li/aasar mo

⁹ Dhana waambuhany 'Kwani Yahuuda/ ka ris da/arki gwo mo ki a'di di'di mun mo tani dhali uni pu'dkin mo, yisa jasi 'te/ gom gway ma Yesusa, hili si'da/ mmopara Li/aasar e mo a'di jin 'de'kkina a'di 'peni mowu mo be.

¹⁰ Wakan igasiis kun can mo thosonki gwo mo

† miyyateen

mmokara Li/aasar mmowu si'da/ mo be, ¹¹ haali/ gom gway gi a'di mo tani 'Kwani Yahuuda/ ka ris 'kokini mo/ ii mo dhali gama Yesus gwo is mo be.

Mo jin Pīnu Mii E mo Mmociḡ Pa Urushaliim mo

¹² Dhali ka tee jin 'ko'd mo tani awaambuhany 'kwani uni pu'dkin e mo ma yuḡ jin yuḡu ka tul 'kup mo mmociḡkina uni gwo ka Yesus midi pu'dku/ e Pa Urushaliim mo be. ¹³ Wakan uni ḡwa/kina biny jethkum mo dhali ii mo mmoraḡ a'di ibway mo mmocuu gwo mo ka: Hosanna. Mom'bor mii gom a'di jin pu'dki'd ki gway gi Tapa mo, isa Malig gi 'Kwani ma Israyiili. ¹⁴ Dhala Yesus a'di gamki ari thuluny mo dhali mer a'di apo/ mo me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki:

¹⁵ Dhalku/ is ki ḡo/ mo, 'bwa/ ma Sihyuun.

Hili mo mo ma. Amaliḡ pini a'di pu'dki'd mo mmomer ari thulunya po/ mo be.

¹⁶ Imanciḡ gwo 'koki mish gwo yansan 'bani tḡwa/a/ mo be. Hili ka Yesus karkunu cam piti eya tente/ mo tani dhali yan'ko'd uni kakina gwo yansan e mo jin 'kwarkunu mo gom a'di mo dhali jin miikunu mo gom a'di mo be. ¹⁷ Dhala waambuhany 'kwani 'kokin nyaḡki a'di mo me'd jin yuḡkina a'di aLi/aasar 'peni jis jwa mo dhali 'de'k a'di 'peni mowu mo tani uni o gwo mo gom a'di mo be. ¹⁸ Dhali 'kup gwo a'dani, a'di iikin ma waambuhany 'kwani mo mmoraḡ a'di ibway mo mmociḡkina uni gwo mo gom miimer yansan jin miikina a'di mo be. ¹⁹ Dhali yan'ko'd 'Kwani Parisiyiin oki gwo ka rem 'kup mo ki: Misha uma, um moli torḡ kamu/ mii mo, hili aris 'kwaniny'ceshi 'baar mo iikin mo mmobaḡh a'di nsho'k mo be.

Ya/ gi 'Kwani Minu Mii 'De'k mo

²⁰ Dhali e bwaman uni gwansan kun iikin ka gagamis mo mmoluḡ ka cim jin yuḡuwa yuḡ mo tani unin tiya gwahan ita 'Kwaniḡ Griḡi mo be. ²¹ Wakan uni gwansan pu'dkina Pilibbus mo, a'di jin ta wathi/ 'peni Pam Beetḡayda e Pany Jaliil mo, dhali uni o a'di gwo mo ki: Tapa, aman ona bwayi mmopara Yesus e mo be. ²² Dhala Pilibbus yaki'd mo dhali ḡorka Andaraawus gwo mo. Dhala Andaraawus yaki'd mo nyaḡka Pilibbus mo dhali uni ḡorkina Yesus gwo mo be. ²³ Dhala Yesus ki thoḡ uni gwo mo ki: Mo pu'dki'd mo gom Ya/ gi 'Kwani ki a'di minu kar ca eya tente/ mo be. ²⁴ Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki: Isi ciki/ waḡki/ emen pos diki biḡa 'cesh dhali wu mo tani a'di midi di a'di 'de/ mo. Hili waḡki/ a'di ki wu mo tani a'di midi dho'th maman kagahara mo be. ²⁵ A'diyin jin enki mondiki/em piti mo tani midi this a'di e mo, dhali a'diyin jin shi/ki mondiki/em piti i e mo e mony'cesh yansan mo tani a'di midi kar a'di ntagi mondiki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo. ²⁶ Waḡki/ wathin ḡal 'deḡ kamu/ mi-di mii aha/ to mo tani a'di midi mii baḡh aha/ nsho'k mo be. Dhali mo yin jin miga/ di mo tani a'di imina ḡinḡinam pemi di si'da/ mo be. Waḡki/ wathin ḡal 'deḡ kamu/ midi mii aha/ to mo tani Ababa midi taḡ a'di mo be.

²⁷ Dhali shwane/ aḡashiram pem ḡocu bwa mo, dhali aha/ mina i/o kata mo? Ababa. /E ki woḡhi aha/ 'peni mo yansan mowa? Yisa. Haali/ gom 'kup mii yan mo tani aha/ pu'dkina mo e mo yansan mo be. ²⁸ Ababa, kari /e gway pini ki ca mo. Dhali yan'ko'd 'twa/ pu'dki'd 'peni momis mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ karkina a'di ki ca mo dhali aha/ mina kar a'di ki ca doḡ/e mo be. ²⁹ Dhala waambuhany 'kwani kun doshkin ki 'dishe/ ciḡki a'di mo dhali okin ki a'di ta'da sho'k jin dorki'd mo. Kun tiya o gwo mo ki: Aman'doyu gwo a'di ḡorki gwo e a'di mo be. ³⁰ Dhala Yesus ki thoḡ gwo mo ki: 'Twa/ yansan pu'dki'd gom gway bum mo, yisa gom gway pema. ³¹ Dhali mo jin minu tor gwo 'twa/a 'cesh gi gwon dwall e mony'cesh yansan mo tani a'di pu'dki'd mo. Dhali tapa ma ruma 'cesh yansan minu biḡ ka piḡe/ mo be. ³² Dhali aha/, ki aha/ minu 'de'k mo 'peni mony'cesh yan mo tani aha/ mina dira ris 'kwani 'baar mo e is pem mo be. ³³ A'di oki gwo yansan mo mmoḡor 'pemen jwa jin mina a'di wu mo be. ³⁴ Dhala waambuhany 'kwani thoḡki a'di gwo mo ki: Aman ciḡkina gwo mo 'peni gwonḡan jin ḡikunu mo ka Kristḡhos midi ḡa'b ki sule/ sule/ mo. Ba /e o gwo kan mana ki Ya/ gi 'Kwani minu mii 'de'k mo? Ki Ya/ gi 'Kwani jana a'dan? ³⁵ Yesus ki thoḡ uni gwo mo ki: Moḡkush midi nyaḡ di e um ari'ceenne/ mo. Iiyi/ um mo ki moḡkush di'd naskina/ mo, isi ciki/ ki mondhurumi'd midi diki kum um mo. A'diyin jin yaki'd e bwam mondhurumi'd mo tani diki mish mo jin yakina a'di mo be. ³⁶ Ki um ta gi moḡkush mo tani gami gwo is e moḡkush mo ki um mini 'taki war ki iya/ gi moḡkush mo be.

'Kwani Yahuuda/ kun Dar gi Gwoḡ Gam Is mo

Ka Yesus oki gwo yansan mo tani a'di yaki'd mo dhali bag is piti 'peni uni mo be. ³⁷ Ba a'di miiki miimer ka ris ibwambori uni mo tani hili uni 'koki gam a'di gwo is mo be. ³⁸ A'di ta gwo jin okin ma manḡi gwo ma Arumgimis kadhama/ mo jin ta'da Ishaya mo jin minu thim moyi jin o gwo mo ki:

Tapa, kaja gamki gwom bana jin ḡinu is mo dhali eya ja ḡorkunu abi gi Tapa i e mo?

³⁹ Wakan uni mol a'di gwo gam is mo be. Haala Ishaya doḡ/e o gwo mo ki:

⁴⁰ A'di 'dapki uni em buni mo mmota ja'da/ mo dhali 'bi'thki uniya dum buni mo,

isi ciki/ ki uni mini 'taki par e ki em buni mo dhali ny-iḡh ka dum buni mo,

dhali ḡu'k mo gom aha/ mmowaḡ uni mo be.

⁴¹ Ishaya oki gwo yansan haali/ a'di mishki monycam piti mo dhali o gwo gom a'di mo be. ⁴² Bahili 'kwani ka ris isi uni gun ta gi moshirr mo tani gamki a'di gwo is mo, hili gom moḡko/ is gom 'Kwani Parisiyiin mo tani uni 'koki pi gwo mo be, isi ciki/ uni minu 'taki ur ka pi-je/ 'peni gu'b gi montul is buni mo be. ⁴³ Haali/ uni enki montaḡ 'peni 'kwani mo mmodhal montaḡ 'peni Arumgimis e i is mo.

Gwo ma Yesus jin Midi Ta Gwo gi Dwalli 'Kwani mo

⁴⁴ Dhala Yesus cuuki'd kagahara dhali o gwo mo ki: A'diyin jin gamki aha/ gwo is mo tani diki gam aha/ gwo is jasi 'te/ mo, hili a'di gamki a'di jin hashki aha/ gwo is mo be. ⁴⁵ Dhali a'di jin parki aha/ e mo tani parki a'di jin hashki aha/ e mo. ⁴⁶ Aha/ pu'dkina mo mmota monjkush ma 'cesh yan mo ki a'diyin jin midi gam gwo is e aha/ mo tani midi diki tikir di mo e mondhurumid mo be. ⁴⁷ Waḳki/ wathin tal 'deḅ kamu/ ciḳ gwo jin oka/ mo dhali diki dhu uni mo tani aha/ dinaki dwall a'di gwo mo, haali/ aha/ dinaki pu'du/ mo mmodwall 'kwaniny'cesh gwo mo, hili mmowoth 'kwaniny'cesh mo be. ⁴⁸ A'diyin jin ushki aha/ mo dhali diki bu'th gwom pem jin oka/ mo tani a'di ta gi jan tal 'deḅ kamu/ jin midi dwall a'di gwo mo. Gwo jin oka/ mo tani a'di midi ta gwon dwall piti ka cim jin 'ko'd mo. ⁴⁹ Haali/ aha/ dinaki o gwo 'peni moshirr pem gana/ mo. Ababa jin hashki aha/ mo tani a'di ki is piti ciki aha/ gwonkan jin 'kwarkunu mo gom gwo jin miga/ i/o mo dhali gwo jin miga/ iḅor mo. ⁵⁰ Dhali aha/ misha gwonkan piti jin 'kwarkunu mo ki a'di ta gwo gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo. A'di jin oka/ mo tani okika/ me'd jin kankin ma Baba aha/ gwo mo be.

Yesus Lamki Imanciḳ A'di Gwo Sho'k mo

13 Dhali nṅwa/a/ ki mo jin yukuwa yuḳ ka tul 'kup ki Mompe'kupanyolos mo tani aYesus mishki'd ki mom piti pu'dki'd mo jin mina a'di ya mo 'peni mony'cesh yansan e com mo tani, a'di enki kum piti kun 'kokin e mony'cesh yansan mo, a'di enki uni ntagi 'pemen mo be. ² Dhali ki tonṅe/ muru shwa mo tani ki tapa ma ruma 'cesh 'baarki gwo kar mo eya du ma Yahuusa Iskariyuuti mo, a'di jin ta ya/ ma Simaan mo mmo'ciḅ a'di is ki gwo mo tani, ³ Yesus mmomishkina a'di ki Com ciki'da ris to 'baar mo e me'd piti mo dhali mmopu'dkina a'di 'peni Arumgimis mo dhali mmomina a'di doḳa Arumgimis ka nyan'ko'd mo tani ⁴ a'di cuki mis mo 'peni tonṅe/ mo, dhali a'di 'cuḳki burrinyem pom piti mo mmokara 'cesh mo dhali a'di ki deḳ burrinye/ gi imanmiiya tu'c e empa'd piti mo. ⁵ Dhali yan'ko'd a'di ki wol yi'de/ e bwam ma sahan mo dhali tel mii 'pen mo mmolam imanciḳ a'di gwo sho'k mo dhali shumut uni sho'k ki burrinye/ gi imanmiiya tu'c jin hitha a'di e empa'd mo be. ⁶ A'di pu'dki'da Simaan Buṅerus mo dhala Simaan Buṅerus ki o a'di gwo mo ki: Tapa, /e mini lam aha/ sho'k pem 'taa? ⁷ Yesus ki thoḳ a'di gwo mo ki: To jin miiga/ shwane/ tani dina /e ki mish mo, hili n'ko'd mo tani /e mini mish gwo yan 'ban mo be. ⁸ Buṅerus ki thoḳ a'di gwo mo ki: /E mini diki lam aha/ sho'k pem ki sule/ sule/ mo ba/. Yesus ki thoḳ a'di gwo mo ki: Waḳki/ aha/ dinaki lam /e mo tani /e di ki ta gi monkamu/ e aha/ mo be. ⁹ Simaan Buṅerus ki thoḳ a'di gwo mo ki: Tapa, jasi sho'k pem 'te/ yisa, hili me'd pem si'da/ mo dhali 'kup mo be. ¹⁰ Yesus ki thoḳ a'di gwo mo ki: A'diyin jin upkunu mo tani midi mii diki mii ta gi mo jin minu lam a'di mo isi ciki/ jasi sho'k piti

mo, hili a'di dhelelki'd ka 'kup kulu/ mo be. Dhali um dhelelkin mo tani, hili yisa umi 'baar mowa. ¹¹ Haali/ a'di mishki a'di jin midi 'ciḅ a'di is ki gwo mo. A'di i/ona a'di gwo gi wakan mo ki: Umi 'baar mo yisa idhelelad-helel mo.

¹² Ki a'di lamki uni sho'k buni mo tani dhali a'di bu'thki burrinyem piti ka nyan'ko'd mo dhali ca'b e mom piti mo, dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Um mishi 'pemen mi-inḅ gwo yansan jin miiga/ gom um mowa? ¹³ Um yuḳki aha/ ka Manṅor Gwo dhali ki Tapa mo. Dhali miim bum 'boro'd be haali/ aha/ wana kan mo be. ¹⁴ Waḳki/ aha/ wana kan mmota Tapa mo dhali Amanṅor Gwom bum mo lamki um sho'k mo tani um si'da/ ka ba/ imini lam sho'k ka gam 'kup mo be. ¹⁵ Haali/ aha/ ciki mo she/ um mii mo ki um si'da/ mini 'taki mii me'd aha/ mo me'd jin miika/ gom um mo be. ¹⁶ Ka jinḅ gana/, ka jinḅ gana/ aha/ ṅora um gwo mo ki ciḅkina/ yisa ica'd ki tapam piti mo yisa, walla a'di jin hashu mo tani yisa ica'd ki a'di jin hashki a'di mowa. ¹⁷ Waḳki/ um mini mish gwo gwansan mo tani mom'bor mii 'te/ ba/ gom um mo waḳki/ um mini mii uni mo be. ¹⁸ Aha/ dinaki ṅor gwo gom umi 'baar mo. Aha/ misha uni gun kwanyka/ mo, a'di jin mina Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo ki a'di minu thim moyi ki: A'di jin shwaki maam pem a'di 'de'kki 'penaṅkilan sho'k piti apo/ aha/ mo. ¹⁹ Aha/ ṅora um gwo shwane/ nṅwa/a/ mo ki mo diki bu'th mo mo, waḳki/ a'di ki bu'th mo mo tani um ki gam gwo is ki aha/ tana a'di mo be. ²⁰ Ka jinḅ gana/, ka jinḅ gana/ aha/ ona um gwo mo ki: A'diyin jin midi bu'th jan tal 'deḅ kamu/ 'peni bwam uni kun hashka/ mo tani a'di bu'thki aha/ mo, dhali a'di jin bu'thki aha/ mo tani a'di bu'thki a'di jin hashki aha/ mo be.

Mo jin Minu 'Ciḅa/ Yesus Is ki Gwo mo Ṽorkina A'di Iṅwa/a/ mo

²¹ AYesus oki gwo wakansan mo tani a'di murkin ma du mo e shi/in mo dhali te gwo shoka 'cesh mo ki: Ka jinḅ gana/, ka jinḅ gana/ aha/ ona um gwo mo ki: Jan tal 'deḅ kamu/ 'peni um midi 'ciḅ aha/ is ki gwo mo be. ²² Dhali imanciḳ gwo uni sugkin ki e ka rem 'kup mo mmomolkina uni wathi/ jin okina a'di mo be. ²³ Jan tal 'de/ 'peni imanciḳ a'di gwo mo a'di jin enkin ma Yesus mo mmo/ishkina a'di ki 'dishe/ eya bor ma Yesus mo be. ²⁴ Wakan Simaan Buṅerus wuḳki a'di ki 'kup mo dhali o gwo mo ki: Ṽori aman wathi/ jin okina /e mo ma. ²⁵ Wakan mmo/ishkina a'di abor ma Yesus ki 'dishe/ mo tani a'di ki o a'di gwo mo ki: Tapa kaja sa/? ²⁶ Yesus ki thoḳ gwo mo ki: A'di ta a'di jin miga/ cika gabul maanḅkuthu'd yan mo ki aha/ mina 'thupki a'di mo be. Wakan ki a'di 'thupki a'di agabul maanḅkuthu'd mo tani a'di ki ciki a'di ka Yahuusa jin ta ya/ ma Simaan Iskariyuuti mo be. ²⁷ Dhali yan'ko'd ka gabul maanḅkuthu'd mo tani Seṅaan seki'da dum piti mo. Yesus ki o a'di gwo mo ki: A'di jin mura /e imii mo tani miiyi a'di ki jahanne/ mo ma. ²⁸ Dhali jan tal 'deḅ kamu/ jin di'da tharabeesa yisa mishki 'pemen gwowa, kata okina a'di a'di kan mo. ²⁹ Kun tiya ṅoshkin haali/ Yahuusa ta'd ga jisilaan ma guurush mo tani on ka Yesus

torki a'di gwo mo ki: Yoli tontē/ kun mina ana mii ta goma yuk jin yuku ka tul 'kup mo, walla ki a'di midi 'taki ci to gom 'kwani kun hatha'ko'd mo be. ³⁰ Wakan 'ko'da gabul maan̄kuthu'd jin bu'thkina a'di mo tani a'di ki jahanne/ yaki'd ka pije/ mo, dhali mo ta mondhuri-mi'd mo be.

Gwoŋkan Ta jin This jin 'Kwarkunu mo

³¹ Ki a'di yaki'd ka pije/ mo tani Yesu ki o gwo mo ki: Shwane/ Ya/ gi 'Kwani karkunu ca eya tente/ mo, dhali e a'di mo tani Arumgimis karkunu ki ca mo be. ³² Waḱki/ Arumgimis karkunu ki ca mo e a'di mo tani Arumgimis si'da/ minu kar ki ca mo e is piti mo dhali midi kar a'di ki ca hila/ mo be. ³³ Ushi uciya, aha/ dina um jasi ari'ceenne/ mo. Um mini ṅap aha/ mo dhali me'd jin okika/ 'Kwani Yahuuda/ gwo mo, wakan si'da/ tani shwane/ aha/ ona um gwo mo ki: Mo yin jin miga/ ya icine/ mo tani mina um mol iiyu/ icine/ mo be. ³⁴ Gwoŋkan jin ta jin this jin 'kwarkunu mo tani a'di ciki-ka/ um mo ki um mini en ka rem 'kup mo, isi me'd jin enka/ um moyi, ki um si'da/ mini en ka rem 'kup mo be. ³⁵ Gom 'kup mii yansan kan mo tani aris 'kwani ka ris mini mish ki um ta imanciḱ gwom pem mo waḱki/ um enen ka rem 'kup mo be.

Mo jin Waṭ ma Buṭerus Gwo mo Ṭorkunu Iṭwa/a/ mo

³⁶ Simaan Buṭerus ki o a'di gwo mo ki: Tapa, ki mana imina /e iya mo? Yesu ki thoḱ a'di gwo mo ki: Mo yin jin miga/ ya mo tani /e mini mol aha/ baṭṭi sho'k shwane/ mo. Hili /e mini baṭṭi aha/ nsho'k ṅ'ko'd mo be. ³⁷ Buṭerus ki o a'di gwo mo ki: Tapa, jan ta imiga/ mol /e baṭṭi sho'k shwanetan mo? Aha/ mina kar mondiki/em pema 'cesh gom /e mo be. ³⁸ Yesu ki thoḱ a'di gwo mo ki: A/e mini kar mondiki/em pini a'cesh gom aha/? Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ ṭora /e gwo mo ki: Ka dhoṅgola ṅwa diki ko e mo tani ntagi /e mini waṭ aha/ gway me'di kwara mo be.

Yesu Ta Bway Tagi Com mo

14 Dhalku/ ki dhu adum bum ki mur mo ma. Gami um gwo is eya Arumgimis mo dhali gami aha/ gwo is si'da/ mo. ² E gu'b ma Babam pem mo tani mo jin minu 'ko tana ris mo. Waḱki/ a'di midi 'taki diki wakan mo tani a/miga/ 'taki ṭor um gwo ki aha/ yana ya mo mmothoson mo gom uma? ³ Dhali ki aha/ mina ya mo dhali thoson um mo tani aha/ mina doḱu/ doḱ/e dhali 'do um nyaḱki aha/ mo ki mo yin jin miga/ di nycine/ mo tani a'di imina umi 'ko si'da/ mo be. ⁴ Dhali mo yin jin yakika/ iya mo tani misha um mo dhali bway misha um si'da/ mo be. ⁵ Tuuma ki o a'di gwo mo ki: Tapa, aman 'konaki mish mo jin yana /e iya mo. I/ aman misha bway imana? ⁶ Yesu ki thoḱ a'di gwo mo ki: Aha/ tana bway dhali gwoŋ gana/ dhali mondiki/e mo. Wathin ṭal 'deṅ kamu/ midi diki yayu/ eya Baba, hili jasi e aha/ mo be. ⁷ Waḱki/ um mini 'taki mish aha/ mo tani um mini 'taki misha Babam pem si'da/ mo be.

'Peni shwane/ um mishki a'di mo dhali um parki a'di e mo be.

⁸ Pilibbus ki o a'di gwo mo ki: Tapa, ṭor am Ababa i e mo ma, dhali aman minu ṭe mo be. ⁹ Yesu ki o a'di gwo mo ki: Aha/ dina i /e ki rash rash kan mo dhali dina /e ki mish aha/ naskina/ Pilibbus? A'di jin parki aha/ e mo tani parki'da Baba e mo. Ba kata ona /e ki: Ṭor am Ababa i e mo? ¹⁰ Dina /e ki gam gwo is ki aha/ dina eya Baba dhali Ababa di'd e aha/ 'taa? Gwo kun oka/ um mo tani aha/ dinaki o a'di ki moshirr pem gana/ mo. Hili Ababa jin ca'bki'd e aha/ mo tani a'di miiki mi-im piti mo be. ¹¹ Gami aha/ gwo is mo ki aha/ dina eya Baba mo dhala Ababa di'd e aha/ mo, walla gami aha/ gwo is gom gway gi mii mo 'te/.

¹² Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki a'di jin gamki aha/ gwo is mo tani midi mii mii si'da/ kun miika/ mo, dhali mii kun can ki gwansan mo tani mina a'di imii mo haali/ aha/ yana ya Ababa mo be.

¹³ Ma to yin jin mina umi doṭ ki gway pem mo tani aha/ mina mii a'di mo, ka Baba minu kar ca eya tente/ e Ya/ mo be. ¹⁴ Waḱki/ um mini doṭ aha/ ton tiya ki gway pem mo tani aha/ mina mii uni mo be.

Gwo jin Onu Is gom Shi/in Dheleladhelel mo

¹⁵ Waḱki/ um eni aha/ mo tani um mini dhu gwoŋkan pem kun 'kwarkunu mo be. ¹⁶ Dhali aha/ mina doṭa Baba mo dhali a'di midi ci uma Manmalasa kamu/ mmodi e um ki sule/ sule/ mo be, ¹⁷ isi a'diyi jin ta Shi/in gi gwoŋ gana/ mo, a'di jin molkina 'kwanyin'cesh bu'th mo haali/ uni 'koki mish a'di mo walla 'koki nyiṭṭi a'di mo. Um mishki a'di mo haali/ a'di ca'bki'd nyaḱki um mo dhali midi di e um mo be.

¹⁸ Aha/ mina diki dhal um ka dhipa mo. Aha/ mina yayu/ i um mo be. ¹⁹ Shini naskina/ dhali 'kwanyin'cesh mini 'koki par aha/ e doḱ/e mo. Hili um mishki aha/ mo. Haali/ aha/ dina ki e mo tani um si'da/ mini 'ko ki e mo be. ²⁰ Ka cim caan tani um mini mish ki aha/ dina eya Babam pem mo dhali um e aha/ mo dhali aha/ e um mo be. ²¹ A'di jin ta gi gwoŋkan pem kun 'kwarkunu mo dhali jin dhu uni mo tani a'di be ita ji gi eni aha/ mo be. Dhali a'di jin eni aha/ mo tani a'di min ma Babam pemi en mo dhali aha/ mina en a'di mo dhali ṭor a'di is pem i e eya tente/ mo be. ²² Yahuusa a'di jin ta'da Isḱariyuṭi yisa, a'di ki thoḱ a'di gwo mo ki: Tapa, kata a'di imina /e iṭor is pini eya tente/ e am mo dhali diki ṭor 'kwanyin'cesh mo? ²³ Yesu ki thoḱ a'di gwo mo ki: Waḱki/ wathi/ midi en aha/ mo tani a'di midi dhu gwom pem mo, dhali Ababam pem midi en a'di mo, dhali aman mina iiyu/ mo i a'di mo dhali mii moṅ'kom bam nyaḱki a'di mo be. ²⁴ A'diyin jin diki en aha/ mo tani diki dhu gwom pem mo. Dhali gwo yin jin ciḱa um mo tani diki ta jim pem mo, hili ta jim ma Baba jin hashki aha/ mo be.

²⁵ Gwo gwansan ṭorkika/ um mo ki aha/ dina e um naskina/ mo be. ²⁶ Hili ka Manmalas jin ta Shi/in Dheleladhelel mo, a'di jin min ma Babam pem hashu/ ki gway pem mo tani a'di midi ṭor um gwo 'baar mo dhali midi ka um gwo e 'baar mo kun ṭorkika/ um mo be.

²⁷ Monḡu'th is dhalkika/ um mo. Monḡu'th is pem ḡiki-ka/ um mo. Yisa me'd jin ḡinu 'kwaniny'cesha, aha/ ḡiki-na um a'di mo. Dhalka dum bum ki dhu ki mur mo wal-la dhalku/ ki dhu uni ka ḡo/ is mo. ²⁸ Um ḡiḡki gwo mo jin oka/ ki: Aha/ yana ya mo dhali aha/ mina idoku/ i um mo. Waḡki/ um eni aha/ mo tani um mina bwa 'taki 'kuny mo haali/ aha/ yana Ababa mo, haala Baba a'di eḡki'd mmobol aha/ e mo be. ²⁹ Dhali shwane/ aha/ ḡorkina um gwo nḡwa/a/ mo ki mo diki bu'th mo mo naskina/. Wakan ki a'di midi bu'th mo mo tani um mini gam gwo is mo be. ³⁰ Aha/ mina diki ḡa'b mmoḡor um gwo ki rash rash mo haali/ tapa gi mony'cesh yan pu'dki'd mo. A'di dar gi mom'bi'th apo/ aha/ mo be. ³¹ Hili aha/ miikina to me'd jin ḡankin ma Baba aha/ gwo mo, wakan ki 'kwaniny'cesh mini 'taki nyiḡḡ ki aha/ ena Ababam pem mo. Cuyi mis mo. Dhalki ana ina imun mo.

Yesus Ta Cwalman Gana/ mo

15 Aha/ tana cwalman gana/ mo dhali Ababam pem a'di ta'da manḡor mo be. ² Arisa bim pem kun daḡ dho'th mo tani uni 'ciḡḡa/ a'di mo mmo'do ka pije/ mo, dhali arisa bi kun dho'th maman mo tani a'di ki thoson mo dhali 'ciḡḡ mo ki uni mini dho'th maman ki nyanye/ mo be. ³ Um dhelelkin mo hila/ ki gwo jin ḡorkika/ um mo be. ⁴ 'Koyi e aha/ mo ma dhali aha/ e um mo. Me'da biny cwa jin moli maman dho'th ki is piti mo isi ciki/ a'di midi mii di e cwalman mo, wakan um si'da/ isi ciki/ um mini 'ko e aha/ mo be. ⁵ Aha/ tana cwalman gana/ mo, dhali um a'di itana bi mo. A'diyin jin ḡa'bk'i'd e aha/ mo dhali aha/ e a'di mo tani a'di be jin dhothi maman kagahara mo, haali/ ki dar gi aha/ mo tani um moli toḡ kamu/ mii mo be. ⁶ Waḡki/ wathi/ diki ḡa'b e aha/ mo tani a'di biḡu ka pije/ me'da biny cwa mo dhali a'di ki ḡu'th mo dhala binycwa tulkunu is mo mmoḡa'k i o'd mo, dhali o'd ki shwa mo be. ⁷ Waḡki/ um 'kon e aha/ mo dhali gwom pem 'kon e um mo tani doḡi ma to yin jin ona bwa um mo dhali a'di minu mii gom um mo be. ⁸ Ki 'kup mii yan kan mo tani Ababam pem karkunu ki ca mo mmोधo'thkina um maman kagahara mo, dhali wakan um ki nyo/ mii mo mmota imanciḡ aha/ gwo mo be. ⁹ Me'd jin enkin ma Baba aha/ mo tani wakan si'da/ aha/ enkina um mo. 'Koyi e mo/en pem mo ma. ¹⁰ Waḡki/ um dhu gwoḡkan pem kun 'kwarkunu mo tani um mini 'ko e mo/en pem mo, me'd jin dhukika/ gwoḡkan ma Babam pem mo kun 'kwarkunu mo dhali ḡa'b e mo/en piti mo be. ¹¹ To gwansan ḡorkika/ um mo ki monḡkuny bwam pem midi di e um mo dhali ki bwaḡ 'kunygam bum minu 'tu'd mo be.

¹² Gwo yansan a'di ta gwoḡkan pem jin 'kwarkunu mo ki um mini en ka rem 'kup mo me'd jin enkika/ um mo be. ¹³ Mo/en jin ca'da kamu/ yisa di'da e wathiny'cesha kamu/ jin wakansan mo jin mina wathi/ kar mondiki/em pitiya 'cesh gom ikam piti mo be. ¹⁴ Um ta ikam pem mo waḡki/ um ki mii gwo kun ḡankika/ um mo be. ¹⁵ Aha/ yisa dikina mmoyuḡ um ki ḡiḡkina/ haali/ ḡiḡkina/ diki mish to jin miina tapam piti mo be.

Hili aha/ yuḡkina um ki ikam pem mo haali/ aris to kun ciḡkika/ 'pena Babam pem mo tani aha/ ḡorkina um uni eya tente/ mo be. ¹⁶ Um 'koki kwany aha/ mo tani hili aha/ ikwanykina um mo dhali dhu um mo ki um mini 'taki 'ko mo dhali dho'th maman mo dhali ki maman bum mini 'taki 'ko mo. Wakan ki ma to yin jin mina um doḡa Baba ki gway pem mo tani a'di midi ḡiki um uni mo be. ¹⁷ Gwo yansan ḡankika/ um mo ki um mini en ka rem 'kup mo be.

'Kwaniny'cesh Shi/kina Shi/i E mo

¹⁸ Waḡki/ 'kwaniny'cesh shi/i um i e mo tani um ki mish mo ki uni shi/ki aha/ i e nḡwa/a/ mo dhali uni mini shi/ um i e mo be. ¹⁹ Waḡki/ um mini 'taki ta ku gi 'kwaniny'cesh mo tani 'kwaniny'cesh mini 'taki ena en gom kum buni mo, hili haali/ um 'koki ta ku gi 'kwaniny'cesh mo haali/ aha/ kwanykina um mo 'peni 'kwaniny'cesh mo tani a'di ishi/kina 'kwaniny'cesh umi e kan mo be. ²⁰ Kayi gwo e jin ḡorka/ um mo ma ki ḡiḡkina/ yisa ica'd ki tapam pitiya. Waḡki/ uni ḡo'cki aha/ 'kus mo tani uni si'da/ mini ḡo'c um 'kus mo. Waḡki/ uni mini dhu gwom pem mo tani uni si'da/ mini dhu gwom bum mo be. ²¹ Hili aris to gwansan mina uni mii mo gom gway pem mo haali/ uni 'koki mish a'di mo, a'di jin hashki aha/ mo be. ²² Waḡki/ aha/ mina 'taki diki pu'du/ mo dhali o uni gwo kan mo tani uni mini 'taki dar gi miinthus mo ba/. Hili shwane/ uni dar gi gwo mmoḡi miinthus buni 'ko'd mo be. ²³ A'diyin jin shi/ki aha/ i e mo tani shi/ki'da Babam pemi e si'da/ mo be. ²⁴ Waḡki/ aha/ mina 'taki diki mii to ibwam uni, mii jin dina jan ḡal 'deḡ kamu/ ki mii mo tani uni mini 'taki dar gi miinthus mo. Hili shwane/ uni parki mo e mo dhali shi/ aha/ i e mmoḡal 'de/ nyaḡka Ababam pem mo be. ²⁵ A'di ta gwo jin minu thim moyi jin 'kwarkunu mo e gwoḡkan buni jin ḡikunu mo ki: Uni shi/ki aha/ i e ka ḡar 'kup mo be. ²⁶ Hili ka Manmalas midi pu'du/ mo a'di jin miga/ hashu/ i um 'pena Baba mo tani isi a'diyi jin ta Shi/in gi gwoḡ gana/ mo a'di jin piyi'd 'pena Baba mo, a'di midi ta Man/o gwo gom aha/ mo be. ²⁷ Dhali um si'da/ mini ta iman/o gwo mo haali/ um nyaḡki 'ko ki aha/ 'peni ka muḡ'kup mo be.

16 Aha/ okina ris to 'baar mo e um mo mmonon um 'peni mo jin minu kol um mo be. ² Uni mini ur um ka pije/ 'peni gu'b gi montul is mo. Ka jin gana/, mo midi pu'du/ mo ki a'diyin jin midi 'kosh um mo tani midi ḡo'sh ki a'di mii to mmoluḡa a'diya luḡ goma Arumgimis mo. ³ Dhali uni mini mii mii yansan haali/ uni 'koki misha Baba mo walla aha/ mo be. ⁴ Hili aha/ okina to gwansan e um mo, ki mom buni mini pu'du/ mo tani um ki ka gwo e ki aha/ ḡorkina um uni mo be.

Mii gi Shi/in Dheleladhelel mo

Aha/ dinaki o gwo gwansan 'peni ka muḡ'kup mo haali/ aha/ dikina nyaḡki um mo be. ⁵ Hili shwane/ aha/ yana ya e a'di jin hashki aha/ mo. Hili jan ḡal 'deḡ kamu/ 'peni um diki doḡ aha/ gwo mo ki: /E yani ya mana mo? ⁶ Hili haali/ aha/ ḡorkina um gwo gwansan

mo tani bwan diti'd 'tu'dki uma dum bum mo be.
⁷ Bahili aha/ torkina um gwoŋ gana/ mo. A'di ta shi/ miim 'boro'd bum mo jin miga/ ya mo haali/ waŋki/ aha/ dinaki ya mo tani Amanmalas midi diki yayu/ i um mo. Hili waŋki/ aha/ yana mo tani aha/ mina hashki a'di i um mo be. ⁸ Dhali ki a'di midi pu'du/ mo tani a'di midi pucur 'kwaniny'cesh ki gwo mo gom miinthus mo dhali gom mo ma ƙar/e mo dhali gom gwo jin minu dwall mo be. ⁹ Gom gwo gi miinthus mo haali/ uni 'koki gam gwo is e aha/ mo be. ¹⁰ Gom mii ma ƙar/e mo haali/ aha/ yana ya Ababa mo, dhali um mini 'koki par jis/em pem e mo be. ¹¹ Gom gwon dwall mo haali/ tapa gi mony'cesh yansan a'di torkunu gwon dwall 'twa/a 'cesh mo be.

¹² Hili aha/ tana gi gwon tiya ka ris mmo/o um mo tani hili um mol uni bu'th shwane/ mo be. ¹³ Ki Shi/in gi gwoŋ gana/ midi pu'du/ mo tani a'di midi shu um bway eya ris gwoŋ gana/ 'baar mo. Haali/ a'di midi diki tor gwo gi moshirr ki is piti mo. Hili ma to yin jin mina a'di ciƙ mo tani a'di mina a'di itor mo dhali a'di midi tor um eya tente/ to kun mini pu'du/ mo be. ¹⁴ A'di midi kar aha/ ki ca mo haali/ a'di midi bu'th jim pem mo dhali tor um a'di eya tente/ mo be. ¹⁵ Aris to 'baar mo kun ta ku ma Baba mo tani uni ta kum pem mo. A'di oka/ gwo mo wakan ki: A'di midi bu'th jim pem mo dhali tor um uni eya tente/ mo be.

Mondiƙ Bwa Midi War ki Moŋ'kuny Bwa mo

¹⁶ Shini naskina/ dhali um mini 'koki par aha/ e doƙ/e mo. Doƙ/e shini naskina/ dhali um mini par aha/ e mo be. ¹⁷ Kun tiya 'peni imanciƙ a'di gwo oki gwo ka rem 'kup mo ki: Gwonta okina a'di ana kan mo ki: Shini naskina/ dhali um mini 'koki par aha/ e mo dhali doƙ/e, shini naskina/ dhali um mini par aha/ e mo, dhali, haali/ aha/ yana iya Ababa mo? ¹⁸ Uni oki gwo mo ki: 'Pemen gwo yansan wakata jin ona a'di ki: Shini naskina/. Aman 'konaki mish 'pemen gwo jin ona a'di mo. ¹⁹ Yesus nyi'ƙi'd ki uni ona bwa ki doƙ a'di mo tani a'di ona a'di uni gwo mo ki: A/gom gwo yan a'di idoƙkina um gwo ki is bum mo jin oka/ 'pemen piti ki: Shini naskina/ mo dhali um mini 'koki par aha/ e mo, dhali doƙ/e, shini naskina/ mo dhali um mini par aha/ e mowa? ²⁰ Ka jiiƙ gana/, ka jiiƙ gana/ aha/ ona um gwo mo ki: Um mini ko mo dhali ko ki kony jabu'th mo, hili 'kwaniny'cesh uni imina bwa i'kuny mo. Um a'di imina bwa idiƙadiƙ mo, hili bwan diti'd bum midi war ki moŋ'kuny bwa mo be. ²¹ Ka 'bom shwan ma 'ci mo tani ayim diƙa bwa mo haali/ ayim pu'dki'di mom piti mo. Hili ka yim ki dhotha 'ci mo tani ayim yisa di'di moka gwo e mo goma nyor pitiya, gom bwaŋ 'kuny'u'd mo ka 'ci dho'thkunu mo e mony'cesh mo be. ²² Wakan um diƙkina bwa shwane/ mo, hili aha/ mina par um e doƙ/e mo dhali adum bum minu 'tu'd ki moŋ'kuny bwa mo dhali wathin ƙal 'deŋ kamu/ yisa di'da jin midi bu'th moŋ'kuny bwa yan 'peni um mo be. ²³ Dhali ka tee ƙaan mo tani um mini 'koki doƙ aha/ gwondoƙa kamu/ mo. Ka jiiƙ gana/, ka jiiƙ gana/ aha/ ona um gwo mo ki: Waƙki/ um mini doƙ toŋ kamu/ 'pena Baba mo tani a'di

midi ƙiki um uni ki gway pem mo be. ²⁴ Ntagi shwane-san mo tani um 'koki doƙ toŋ kamu/ ki gway pem mo. Doƙi mo ma dhali um mini bu'th to mo ki moŋ'kuny bwam bum minu 'tu'd mo be.

Aha/ Pikiŋa Mony'cesh E ki Mii mo

²⁵ Aha/ okina gwo yansan e um ki jim poƙ mo. Mo mi-di pu'du/ mo ki aha/ mina diki doƙ/e tor um gwo ki jim poƙ mo, hili aha/ mina tor um gwo ka ji sho'k goma Baba mo be. ²⁶ Dhali ka tee ƙaan mo tani um mini doƙ ki gway pem mo. Dhali aha/ dinaki o um gwo mo ki aha/ mina doƙ Ababa gom um mo. ²⁷ Haali/ Ababa ki is piti enki um mo haali/ um enki aha/ mo dhali gamki gwo is ki aha/ pu'dkina 'pena Baba mo be. ²⁸ Aha/ piki-na 'pena Baba mo dhali aha/ pu'dkina i 'kwaniny'cesh mo be. Doƙ/e aha/ mura idha' 'kwaniny'cesh 'pen mo dhali ya Ababa mo be.

²⁹ Imanciƙ a'di gwo o gwo mo ki: Ayy, shwane/ /e tor-ki gwo shoka 'cesh mo, yisa ki ari gwoŋ kamu/ jin poƙa /eya. ³⁰ Shwane/ aman misha ki /e mishkina ris to 'baar mo dhali /e mini mii diki ta gi jan ƙal 'deŋ kamu/ mmodoƙ /e gwo mo. Gom 'kup mii yan mo tani aman gamkina gwo is ki /e pu'dkin 'peni Arumgimis mo be. ³¹ Yesus ki thoƙ uni gwo mo ki: A/gwo gama um is shwane/ mowa? ³² Mo midi pu'du/ mo. Ka jiiƙ gana/ a'di pu'dki'd mo ki um minu ƙeker bwa mo, aris umi 'baar mo e gu'b bum ka 'deƙe/ 'deƙe/ mo dhali um mini dhal aha/, aha/ 'de/ mo. Hili aha/ dina aha/ 'de/ yisa, haali/ Ababa a'di nyaƙki di ki aha/ mo be. ³³ Aha/ okina gwo yansan e um mo ki e aha/ mo tani um mini ta gi moŋ'ku'th is mo. E mony'cesh yan mo tani um mini gam monƙo'c bwa mo, hili roƙi shoka 'cesh 'te/ ma, haali/ aha/ pikiŋa mony'cesh yansan e ki mii mo be.

Yesus 'Thoki'd mo gom Imanciƙ A'di Gwo mo

17 Ka Yesus 'baarki gwo gwansan mmo/o mo tani a'di 'de'kki em piti 'kup ki momis mo dhali o gwo mo ki: Ababa, mo pu'dki'd mo. Kari /e Ya/m pini ki ca mo ki Ya/m pini si'da/ midi kar /e ki ca mo be. ² Me'dyin jin ƙikiŋa /e a'di mom'bi'th apo/ buŋgwar is mo mmoƙi moŋ'koki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo e uni gun ƙikiŋa /e a'di mo be. ³ Dhali moŋ'koki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo a'dan be, ki uni mini mish /e mo, ki /e tana Arumgimis gana/ /e 'de/ ki lish mo, dhala Yesus Ƙrist'hos, a'di jin hashkina /e mo be. ⁴ Aha/ karkina /e ki ca mo e mony'cesh yansan mmothimkika/ aƙu'c jin ƙiki-na /e aha/ mmomii mo be. ⁵ Dhali shwane/ Ababa, kari /e aha/ ki ca e buŋ'kus pini mo ma, a'di jin ta monyca jin nyaƙka/ ki /e nƙwa/a/ ki mony'cesh yansan dinuki uƙ mo be.

⁶ Aha/ torkina gway pini eya tente/ e 'kwaniny'cesh mo, uni gun ƙikiŋa /e aha/ 'peni 'kwaniny'cesh mo. Uni ta kum pini mo dhali /e ƙiki uni aha/ mo dhali uni dhu-ki gwom pini mo be. ⁷ Shwane/ uni mishkin ka ris to 'baar mo kun ƙikiŋa /e aha/ mo tani uni 'peni /e mo be. ⁸ Haali/ aha/ ƙikiŋa uni gwo kun ƙikiŋa /e aha/ mo dhali uni bu'thki uni mo dhali mish ka jiiƙ gana/ ki aha/ piki-

na 'peni /e mo, dhali uni gamki gwo is ki /e a'di ihashki aha/ mo be. ⁹Aha/ dikina mmo'tho mo gom uni mo. Aha/ yisa dina mmo'tho gom 'kwaniny'cesh gwansan mo, hili gom uni gwansan kun cikina /e aha/ mo haali/ uni ta kum pini mo be. ¹⁰Aris kum pemi 'baar mo tani uni ta kum pini mo be. Dhali kum pini ta kum pem mo dhali aha/ karkunu ki ca e uni mo be. ¹¹Dhali shwane/ aha/ mina diki di i mony'cesh yan mo, hili uni a'di i'koni mony'cesh yan mo, dhali aha/ yakina iya i /e mo. Ababa, /e jin kogu mo, dhuyi uni ma e gway pini mo uni kun cikina /e aha/ mo, ki uni mini tal 'de/ mo isi me'd jin tala ana 'de/ mo be. ¹²Ki aha/ dikina uni naskina/ mo tani aha/ dhukina uni ki gway pini mo, uni kun cikina /e aha/ mo. Aha/ jikina uni mo dhali jan tal 'de/ de/ kam- mu/ 'peni uni yisa thisu e mowa, hili jasi ya/ gi a'di jin da/ku gwo me'd mo, ki Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu minu thim moyi. ¹³Hili shwane/ aha/ yakina iya i /e mo, dhali gwo gwansan torkika/ 'kwaniny'cesh mo ki uni mina bwa 'kuny mo mmo'tu'd uni ki is buni mo. ¹⁴Aha/ cikina uni gwom pini mo dhali 'kwaniny'cesh shi/ki uni i e mo haali/ uni 'koki ta ku gi mony'cesh mo, isi me'dyin dika/ ki ta ji gi mony'cesh mo be. ¹⁵Aha/ dinaki 'tho ki /e mini 'taki bu'th uni 'peni mony'cesh mo, hili ki /e mini 'taki dhu uni 'peni a'din thus 'deyin mo. ¹⁶Uni 'koki ta ku gi mony'cesh mo, isi me'dyin dika/ ki ta ji gi mony'cesh mo be. ¹⁷Dhagami uni ki gwo/ gana/ mo. Gwom pini ita gwo/ gana/ mo be. ¹⁸Me'd jin hashkina /e aha/ i mony'cesh mo tani wakan si'da/ aha/ hashkina uni mo e mony'cesh mo be. ¹⁹Dhali gom gway buni mo tani aha/ dhagamkina is pem mo, ki uni si'da/ minu dhagam e gwo/ gana/ mo be.

²⁰Aha/ dinaki 'tho gom uni gwansan uni 'cena mo, hili si'da/ gom uni gwansan kun mini gam aha/ gwo is i'ko'd mo e gwom buni mo be, ²¹ki uni 'baar mo mini tal 'de/ mo, isi me'dyin /e jin tana Baba diki e aha/ mo, dhali aha/ e /e mo, ki uni si'da/ mini 'ko e ana mo, wakan ki 'kwaniny'cesh mini gam gwo is ki /e hashki aha/ mo be. ²²Dhali monyca yin jin cikina /e aha/ mo tani aha/ cikina uni a'di mo ki uni mini tal 'de/ mo isi me'd ana mmo'tala ana 'de/ mo be. ²³Aha/ e uni mo dhali /e e aha/ mo ki uni minu gam is ki gam gana/ mmo'tal 'de/ mo, wakan ki 'kwaniny'cesh mini mish ki /e a'di ihashki aha/ mo dhali /e enki uni mo isi me'dyin jin enkina /e aha/ mo be. ²⁴Ababa, aha/ ona bwa si'dayi ki uni gwansan kun cikina /e aha/ mo mini nyak 'ko ki aha/ mo e mo yin jin miga/ di mo, mmopar monycam pem e mo, a'di jin cikina /e aha/ mo ki mo/ en pini gom aha/ mo n'twa/a/ ki mony'cesh yan dinuki ka'b mo be. ²⁵Ayy Ababa jin ta'da kar/e mo, 'kwaniny'cesh 'koki mish /e mo, hili aha/ mishkina /e mo, dhali uni gwansan imishkin ki /e a'di ihashki aha/ mo be. ²⁶Aha/ torkina uni gway pini i e mo dhali aha/ mina kar a'di eya tente/ mo, ki mo/en caan jin enkina /e aha/ mo tani midi di e uni mo dhali aha/ e uni mo be.

Mo jin 'Cithuwa 'Cith Is ki Gwo mo dhali Mo jin Budhuwa Yesus mo

18 Ka Yesus da/ki gwo gwansan o mo tani a'di ya-ki'd ka piye/ mo nya/ki imanci/ a'di gwo mo mmo'ci/ embul wosh ma Gidruun mo e mo yin jin dikina monsinu mo, a'di jin cikina a'di nya/ki imanci/ a'di gwo mo be. ²Dhala Yahuusa a'di jin 'ci/ki a'di is ki gwo mo si'da/ mishki mo mo haala Yesus ya/ki'di mun me'd ka ris mo nya/ki imanci/ a'di gwo mo be. ³Wakan Yahuusa a'di cikunu i/askar kun tulu 'kup mo, uni gun dhunu mo mmoji mo mo, dhali kun tiya kun tana imanji mo mo si'da/ 'peni igasiis kun can mo dhali 'Kwani Parisi/ii mo, dhali uni iikin mo ka lamba/ ime'd mo dhali dhantho/ mo dhali to kun asu mo. ⁴Dhali yan'ko'd Yesus mishki'da ris to gwansan kun mini pu'du/ i a'di mo tani dhali a'di ya/ki'd ka karambuye/ mo dhali o uni gwo mo ki: Kaja napa um mo? ⁵Dhali uni ki tho/ a'di gwo mo ki: Yesus gi Pa Naasira mo. Yesus ki tho/ uni gwo mo ki: Aha/ a'dan jin tana a'di mo. Dhala Yahuusa jin 'ci/ki a'di is ki gwo mo tani doshki'd nya/ki uni mo be. ⁶Ki a'di oki uni gwo mo ki: Aha/ tana a'di mo tani, uni iikin ka ci/ko'd mo dhali tagkina 'cesh mo be. ⁷Dok/e a'di ki do/ uni gwo mo ki: Kaja a'di napa um mo? Dhali uni ki tho/ a'di gwo mo ki: Yesus gi Pa Naasira mo. ⁸Yesus ki tho/ gwo mo ki: Aha/ torkina um gwo mo ki: Aha/ a'dan jin tana a'di mo. Wa/ki/ um napa aha/ kan mo tani dhalki 'kwani gwansan iin mo ma. ⁹A'di ta gwo jin thimkunu moyi jin okina a'di mo ki: 'Peni uni gwansan kun cikina /e aha/ mo tani aha/ dinaki this jan tal 'de/ de/ kamu/ e mo be. ¹⁰Dhali yan'ko'd Bu/erus ta'd gi dhan gandala turga/ mo dhali a'di ki bu/ a'di mo dhali ru/hun ci/ki/ ma gasiis jin ca'd mo dhali 'ci/ a'di 'ce ma bim poros piti mo. Dhali ci/ki/ yan yuku gway ka Malkus mo be. ¹¹Yesus ki owa Bu/erus gwo mo ki: Dwari gandala turgam pini e 'kumpum piti mo. Miga/ diki piya kubbaaya jin cikin ma Baba aha/ mo 'taa?

Yesus Suskunu mo Ibwambor ma Gasiis jin Ca'd mo

¹²Wakan i/askar dhala mancil ma askar alip buni mo dhali imanji mo mo 'peni 'Kwani Yahuuda/ mo uni bu'thkina Yesus mo dhali de/ a'di mo be. ¹³N'twa/a/ uni ki sus a'di eya Hannaan mo haali/ a'di ta'da mar ma Kayaapa mo, a'di jin ta'da gasiis jin ca'd gi yil caan mo be. ¹⁴A'di ta'da Kayaapa jin logomki 'Kwani Yahuuda/ ki gwo mo ki a'di ta shi/ miim 'boro'd jin mina wathin tal 'de/ de/ kamu/ 'taki wu mo gom 'kwani mo be.

Bu/erus Wa/ki'da Yesus Gway mo be

¹⁵Simaan Bu/erus ba/hki'da Yesus nsho'k mo dhali amanci/ a'di gwo/ kamu/ si'da/ mo. Dhali amanci/ gwo yan a'di mishkin ma gasiis jin ca'd mo dhali gom mii gi wakan mo tani a'di cik/ki bwaago/ ma gasiis jin ca'd mo nya/ka Yesus mo be, ¹⁶ka Bu/erus di'di modosh naskina/ e 'twa/ka go/ mo be. Wakan amanci/ gwo yan jin mishkin ma gasiis jin ca'd mo ya/ki'd ka pi-

je/ mo dhali tora tor ki nyarany cingkina/ jin hili 'twaŋkala goŋ mo dhali susa Buṭerus bwaman mo mo. ¹⁷ Dhali nyarany cingkina/ jin hili 'twaŋkala goŋ mo tani o'da Buṭerus gwo mo ki: /E si'da/ diki ta amanciḡ wathi/ yansan gwo mo 'taa? A'di ki o gwo mo ki: Aha/ yisa tana a'diya. ¹⁸ Dhali uni kun ta cingkina/ dhali imanji mo mo tani uni 'thaki o'da 'cila'th mo haali/ mo 'thupa'thup mo, dhali uni 'kokin mo mmosam is buni i o'd mo. Dha-la Buṭerus si'da/ nyaḡki di ki uni mo mmodoshkina a'di mo dhali mmosam is piti i o'd mo be.

Gasiis jin Ca'd Dotki'da Yesus Gwo mo

¹⁹ Dhali yan'ko'd agasiis jin ca'd dotki'da Yesus gwo mo gom imanciḡ a'di gwo mo dhali gom gwo jin tora a'di mo be. ²⁰ Yesus ki thoḡ a'di gwo mo ki: Aha/ torkina 'kwaniny'cesh gwo eya tente/ isa yempa/ mo dhali aha/ torkina gwo isa yempa/ e gu'b gi montul is mo dhali e gu'b gi mondheleladhelel mo, e mo yin jin tulkina 'Kwani Yahuuda/ isi 'baar mo mmontal 'de/ mo. Aha/ dinaki tor gwoŋ kamu/ ka kwal is mo. ²¹ /E doti aha/ gwo janta mo? Doti uni gwansan kun ciḡ aha/ gwo mo ma, gwo jin okika/ uni mo. Uni mishi gwo kun oka/ mo be. ²² Ki a'di oki gwo gwansan mo tani jan tal 'de/ 'peni imanji mo mo jin doshki'd ki 'dishe/ mo tani dorki'da Yesus ki me'd piti mo dhali o gwo mo ki: Eeh. A/e thoḡkina gasiis jin ca'd gwo mo kana? ²³ Yesus ki thoḡ a'di gwo mo ki: Waḡki/ aha/ thutha gwo o mo tani tori gwo jin thuthka/ mii mo. Hili waḡki/ aha/ ona gwo ka qar/e mo tani atinta dorkina /e aha/ mo? ²⁴ Dhali yan'ko'd Hannaan ki hash a'di eya gasiis jin ca'd ki mondek is mo be.

Buṭerus Waḡki'da Yesus Gway mo Doḡ/e

²⁵ Dhala Simaan Buṭerus a'di diki'di modosh ki mis mo dhali mmosam is piti i o'd mo. Dhali uni ki o a'di gwo mo ki: /E si'da/ diki ta amanciḡ a'di gwo mo 'taa? A'di waḡki gwo mo dhali o gwo mo ki: Aha/ yisa tana a'diya. ²⁶ Dhali cingkinan tal 'deŋ kamu/ 'peni uni ma gasiis jin ca'd jin ta'da abas gi wathi/ jin 'ciḡh ma Buṭerus 'cem piti mo tani dotki a'di gwo mo ki: Dika/ ki par /e e mo nyaḡki a'di e bwam monsinu mowa? ²⁷ Doḡ/e Buṭerus waḡki gwo mo, dhali ki jahanne/ ad-hoŋgola nḡa gwoki e mo be.

Yesus Diki'd Ibwambor ma Bilaatus mo

²⁸ Yan'ko'd uni ki susa Yesus mo 'peni gu'b ma Kayaapa mo e mo jin ca'b ma mudhiir nycine/ mo. A'di ta mon'thamo/ ka 'tum mo. Uni ki is buni 'koki ciḡ mo jin din ma mudhiir nycine/ mo, wakan ki uni minu 'taki 'koki nyo/ is mo, hili jin mina uni 'taki shwa to gi Mompe'kupanyolos mo be. ²⁹ Wakan aBilaatus yaki'd ka pije/ e uni mo dhali o gwo mo ki: Gom 'kup gwo gi wakatinta iyerkina um wathi/ yan is ki gway mo? ³⁰ Uni ki thoḡ a'di gwo mo ki: Waḡki/ wathi/ yansan midi 'taki diki ta jin thus ki thus mo tani aman mina 'taki 'koki ci a'di wakan mo be. ³¹ Bilaatus ki thoḡ uni gwo mo dhali o gwo mo ki: Susi um a'di ki is bum mo dhali dwalli a'di

gwo mo ki gwo jin ta jinḡ kan bum mo. Dhali 'Kwani Yahuuda/ thoḡki a'di gwo mo ki: A'di diki ta mii jin dha-la gwoŋkan am bway mo mmokar jan tal 'deŋ kamu/ 'kupa 'cesh mo mmowu mo ba/. ³² A'di yansan miikunu mo mmothim gwo moyi jin okin ma Yesus mmoṭor gwo mo gom wu jin mina a'di wu mo be.

³³ Bilaatus ciḡki'd e mo ma mudhiir ka nyan'ko'd mo dhali yuḡa Yesus mo dhali o a'di gwo mo ki: Ki /e de itana Maliḡ gi 'Kwani Yahuuda/ mo de? ³⁴ Dhala Yesus ki thoḡ gwo mo ki: /E si'da/ on kan e bwam pini mo 'taa? walla 'kwanin tiya a'di itorki /e gwo gom aha/ mo? ³⁵ Bilaatus ki thoḡ a'di gwo mo ki: Aha/ tana Wathi/ Yahuudaa? 'Kwani gi kal pini dhali igasiis kun can mo uni ciḡki /e ki aha/ mo. Ki tonta imiikina /e mo sa/? ³⁶ Yesus ki thoḡ a'di gwo mo ki: Bampam pem jin taka/ tapa mo tani diki ta ji gi mony'cesh yansan mo. Waḡki/ mom pem jin taka/ tapa mo midi 'taki di e mony'cesh yansan mo tani cingkinam pem mini 'taki as mo, ki aha/ minu 'taki 'koki ci 'Kwani Yahuuda/ mo. Hili mom pem jin taka/ tapa mo tani yisa 'peni mony'cesh yana. ³⁷ Bilaatus ki thoḡ a'di gwo mo ki: Ba /e be itana maliḡ mo 'te/ ise be. Yesus ki thoḡ gwo mo ki: /E be i/on ki aha/ tana amaliḡ mo be. Haali/ gom 'kup mii yan mo tani aha/ dho'thkunu mo dhali gom 'kup mii yan mo tani aha/ pu'dkina e 'kwaniny'cesh mo mmoṭor gwo ki gwoŋ gana/ mo. Aris 'kwani 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ uni gun ta 'kwani gi gwoŋ gana/ mo tani uni ciḡki 'twam pem mo be. ³⁸ Bilaatus ki o a'di gwo mo ki: Ki gwoŋ gana/ atinta jan?

Yesus Torkunu Gwo 'Twa/a 'Cesh mo Mmowu mo

'Ko'di a'di oki gwo gwansan mo tani a'di yaki'd ka pije/ e 'Kwani Yahuuda/ doḡ/e mo dhali tor uni gwo mo ki: Torḡ kamu/ yisa gamkika/ e a'di jin miga/ yer a'di is ki gway mo. ³⁹ Hili um tan gi mii mo ki aha/ mina 'taki 'cuḡ ki um wathin tal 'de/ gom um ka cim gi Mompe'kupanyolos mo. Um ona bwa ki aha/ mina 'cuḡki uma Maliḡ gi 'Kwani Yahuuda/ mo 'taa? ⁴⁰ Uni cu-un kagahara doḡ/e mo mmo/o gwo mo ki: Wathi/ yansan yisa, hila Baraabas mo. Dhala Baraabas a'di ta wathi/ jin ta'da mandil to mo be.

19 Dhali yan'ko'd Bilaatus ki budha Yesus mo dhali dor a'di ki yisbip mo be. ² Dhali i/askar uni to'di torḡkup 'pena 'de/ mo dhali kar a'di i 'kup piti mo dhali uni ki hi'th a'di burrinyen duḡ is mo. ³ Uni pu'dkini a'di mo mmo/o gwo mo ki: Hayy, Maliḡ gi 'Kwani Yahuuda/! Dhali uni ki dor a'di ki me'd buni mo be. ⁴ Bilaatus a'di yaki'd ka pije/ doḡ/e mo dhali o uni gwo mo ki: Hili mo mo ma. Aha/ suskina um a'di ka pije/ mo ki um mini mish ki aha/ dinaki gam torḡ kamu/ e a'di jin miga/ yer a'di is ki gway mo be. ⁵ Wakan aYesus a'di yaki'd ka pije/ mo mmohi'th torḡkup ma 'de/ mo dhali burrinyen duḡ is mo, dhala Bilaatus ki o uni gwo mo ki: Wathi/ a'da-han mo be. ⁶ Ki igasiis kun can mo dhali imanji mo mo parki a'di e mo tani uni kumki cuuwa/ kagahara mo mmo/o gwo mo ki: 'Koshi a'di ki cwany'ciḡhan dhul mo. 'Koshi a'di ki cwany'ciḡhan dhul mo. Dhala Bilaatus ki o uni gwo mo ki: Guyi um a'di ki is bum mo dhali 'koshi

a'di ki cwany'ciṭṭhan dhul mo haali/ aha/ dinaki gam tonj kamu/ e a'di jin miga/ yer a'di is ki gway mo be.

⁷ Kwani Yahuuda/ ki thoḳ a'di gwo mo ki: Aman tana gi gwoṅḳan jin cikunu mo dhali ki gwoṅḳan jin cikunu mo tani a'di ka ba/ imidi wu moyi, haali/ a'di kar is piti mmota Ya/ ma Arumgimis mo be. ⁸ Ka Bilaatṣus ciḳki gwo gwansan mo tani a'di ko/ki is kagahara mo be.

⁹ A'di ciḳki mo ma mudhiir doḳ/e mo dhali owa Yesus gwo mo ki: Ki /e 'peni mana sa/? Hila Yesus ci a'di gwon thoḳa kamuwa? ¹⁰ Wakan Bilaatṣus ki o a'di gwo mo ki: /E mini diki thoḳ aha/ 'twaa? Dina /e ki mish ki aha/ tana gi mom'bi'th mo mmo'cuḳ /e mo dhali tana gi mom'bi'th mo mmo'kosh /e ki cwany'ciṭṭhan dhul mo?

¹¹ Yesus thoḳ a'di gwo mo ki: /E mini 'taki dar gi mom'bi'th apo/ aha/ mo, hili isi ciki/ a'di jin ciyunu /e 'peni momis mo. Wakan si'da/ a'di jin ciki /e aha/ mo tani a'di cana miinthus mo be.

¹² 'Peni mo yan mo tani Bilaatṣus ṅapki bway mo mmo'cuḳ a'di mo, hili 'Kwani Yahuuda/ kumki cuuwa/ mo mmo/o gwo mo ki: Waḳki/ /e mini dhal wathi/ yan me'd mo tani /e yisa tana mugu ma Kaysara. Haali/ aris 'kwani 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ kun dhu is buni ka malik mo tani uni dhu is buni apowa Kaysar mo be.

¹³ Ka Bilaatṣus ciḳki gwo yansan mo tani a'di suski'da Yesus ka piye/ mo dhali a'di ki ca'ba 'cesh apowa kursori jin dwallu gwo mo e mo ma 'cesh jin yuḳkunu gway ka A'cesh jin Rusu Mmoḳi Jamas mo dhali jin ta 'twaṅ 'Kwani Ibraniyiin ka Jabbaatṭha mo be. ¹⁴ Dhali a'di ta'da tee jin Thosonkunu to mo gom Mompe'kupanyolos mo, dhali a'di ta'da tente/ ibwan'kup mo be. A'di ki o 'Kwani Yahuuda/ gwo mo ki: Amalik bum a'dan mo be.

¹⁵ Dhali uni kumki cuuwa/ mo mmo/o gwo mo ki: A'di ka bor 'de/ mo. A'di ka bor 'de/ mo. 'Koshi a'di ki cwany'ciṭṭhan dhul mo. Bilaatṣus ki o uni gwo mo ki: Miga/ 'kosha Malik bum ki cwany'ciṭṭhan dhula? Dhali igasiis kun can mo thoḳ a'di gwo mo ki: Aman 'konaki ta ga malika kamu/ mo ba/, hila Kaysar a'di 'de/ mo be.

¹⁶ Dhali yan'ko'd a'di ki ciki a'di ki uni mo mmo'kosh ki cwany'ciṭṭhan dhul mo be.

Mo gi 'Koshuwa 'Kosh ki Cwany'ciṭṭhan Dhul mo

¹⁷ Wakan uni bu'thkina Yesus mo dhali a'di yaki'd ka piye/ mo mmoḳal cwany'ciṭṭhan dhul pitiṅ gana/ mo e mo jin yuḳkunu gway ki mo ma siman'kup mo, a'di jin yuḳkunu gway ki 'twaṅ 'Kwani Ibraniyiin mo ka: Gul-guṭṭha mo be. ¹⁸ Uni ki 'kosh a'di ki cwany'ciṭṭhan dhul imun mo dhali 'kwanin sun tiya si'da/ nyaḳkunu 'kosh ki a'di mo, jan ṭal 'deṅ kamu/ ki 'bana kamu/ mo, dhali jamu/ ki 'bana kamu/ mo dhala Yesus ibwamani uni mo be. ¹⁹ Bilaatṣus si'da/ a'di 'kwarki gwo mo dhali kari 'kup cwany'ciṭṭhan dhul mo, a'di jin denḳunu e mo ka: Yesus gi Pa Naasira, jin ta'da Malik gi 'Kwani Yahuuda/ mo. ²⁰ 'Kwani Yahuuda/ ka ris denḳi gwo yansan e mo jin 'kwarkunu mo haali/ mo jin 'koshkunuwa Yesus ki cwany'ciṭṭhan dhul mo tani a'di 'dishki 'penḳuman bampa/ is mo dhali a'di 'kwarkunu ki 'twaṅ 'Kwani Ibraniyiin mo dhali ki 'twaṅ 'Kwani Ithaliyaan mo dhali ki 'twaṅ 'Kwaniṅ Griḳi mo be. ²¹ Dhali yan'ko'd igasiis kun can gi

'Kwani Yahuuda/ mo okina Bilaatṣus gwo mo ki: Dhalku/ gwo ki 'kwar mo mmo/o ka: Malik gi 'Kwani Yahuuda/ mo, hili, 'kwari gwo mo mmo/o ki: Wathi/ yansan o'd ki: Aha/ tana aMalik gi 'Kwani Yahuuda/ mo be. ²² Bilaatṣus thoḳki gwo mo ki: A'di jin 'kwarka/ mo tani 'kwarkika/ mo be.

²³ Dhali ki i/askar mmo'koshkina uniya Yesus ki cwany'ciṭṭhan dhul mo tani uni ki bu'th burriyem piti mo dhali pwaḳ a'di bwa mo she doṅon mo, jan ṭal 'de/ goma askar ki she/ she/ mo. Hili burriyem bwaman piti jin uḳu ki dar gi mosho mo, miikunu mo 'peni 'ba/ tagi bum'pen mo be. ²⁴ Wakan uni oki gwo ka rem 'kup mo ki: Dhalkina ki dher a'di bwa mo, hili ana ki biṭ to mo gom a'di mo ki ana mina par e mo ki a'di midi ta jim maja mo. A'di ta gwo jin thimkunu moyi me'd gwo jin 'kwarkunu mo e Gwo ma Arumgimis mo ki:

Uni kwa/ki burriyem pem bwa mo e bwam uni mo, dhali gom burriyem pem mo tani to ṭagkina uni mo be.

²⁵ Wakan i/askar uni miiki to yansan mo. Hili uni kun doshkin ki 'dishe/ e cwany'ciṭṭhan dhul ma Yesus mo tani ta a'di jin ta kum mo dhali 'bwaham gi kum mo be, dhala Mariyam jin ta ash ma Kiluuba mo dhala Mariyam Magdaliyya mo. ²⁶ Ka Yesus parki kum e mo dhali amanciḳ a'di gwo jin ena a'di kagahara jin doshki'd ki 'dishe/ mo tani a'di ki o kum gwo mo ki: A'boma, hili ya/m pini mo ma. ²⁷ Dhali yan'ko'd a'di ki owa manciḳ a'di gwo gwo mo ki: Hili kwan mo ma. Dhali 'peni mo caan mo tani amanciḳ a'di gwo suski'da yim bway gu'b pitiṅ gana/ mo be.

Jwa ma Yesus mo

²⁸ 'Ko'di mo yansan mo tani Yesus mmomishkina a'di ka ris to 'baar mo ki uni 'baarkunu mo tani oki gwo mo (mmothim Gwo moyi jin 'kwarkunu mo) ki: Aha/ butha yi'de/ mo be. ²⁹ Dhali ton'kul bwan kamu/ diki'd mo jin 'tu'dkunu mo ki yiman tom'paḳa'd mo. Wakan uni ki pa-ca lipa/ mo mmo'tu'd a'di ki yiman tom'paḳa'd mo dhali kar a'di e cwa jin wana e ki cwa ma 'tasha jal bip mo dhali kar a'di e 'twam piti mo be. ³⁰ Ka Yesus bu'thki yiman tom'paḳa'd mo tani a'di ki o gwo mo ki: A'di 'baar-ki'd mo, dhali a'di ki luṅ 'kup piti mo dhali ci shi/in piti mo be.

Gwar ma Yesus Su'kkunu mo

³¹ Me'd jin tana a'di atee jin Thosonkunu to mo, ki buṅgwar is mini 'taki 'koki 'ko apo/ cwany'ciṭṭhan dhul ka cim ma pesu/ mo (haali/ acim ma pesu/ caan ta'da cim jin eḳa/ eḳ mo) tani 'Kwani Yahuuda/ doṭkina Bilaatṣus 'twa/ mo ka yorom buni minu 'taki 'ce'd mo dhali ki uni minu 'taki ḳal mo be. ³² Wakan i/askar uni pu'dkin mo dhali 'ce'da yoro gi a'di jin twa/a/ mo dhali ji gi a'diṅ kamu/ jin nyaḳkunu 'kosh ki cwany'ciṭṭhan dhul ki a'di mo. ³³ Hili ki uni pu'dkina Yesus mo dhali par a'di e mo ki a'di wuki'd hila/ mo tani uni 'koki 'ce'da yorom piti mo be. ³⁴ Hila askara 'deṅ kamu/ su'kki a'di gwar ka mee mo dhali ki jahanne/ abas guski'd mo dhali yi'de/

mo be. ³⁵ A'di parki a'di e mo tani a'di oki gwo mo be – gwom piti jin torkina a'di mo tani ta gwoŋ gana/ mo dhali a'di mishki'd ki a'di torki gwoŋ gana/ – ki um si'da/ mini gam gwo is mo be. ³⁶ Haali/ to gwansan uni bu'th-ki mo mo mmothim Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu moyi ki: Asiman tal 'deŋ kamum piti minu 'koki 'ce'd mo be. ³⁷ Dhali doŋ/e Gwo ma Arumgimisa kamu/ jin 'kwarkunu mo o gwo mo ki: Uni mini hil a'di mo a'di jin su'kkina uni mo be.

Mo jin Kanuwa Yesus mo

³⁸ 'Ko'di mii yansan mo tani Yuusup gi Pa Arraama, a'di jin ta'da manciŋa Yesus gwo mo, hili ki kup mo, haali/ a'di ko/ki 'Kwani Yahuuda/ mo, dhali a'di doŋki'da Bilaatus 'twa/ mo ki a'di mido 'taki kal bungwar is ma Yesus mo dhala Bilaatus dhalki a'di bway mo be. Wakan a'di pu'dki'd mo dhali kal bungwar is piti mo be. ³⁹ Nikudimus si'da/ a'di jin yayi'di a'di ntwa/a/ mon'thiny mo, a'di pu'dki'd mo mmokal yiman cwa jin yuku ka murr jin 'koshi e ki yiman cwaŋ kamu/ jin wana e ka 'kwaŋan mo, a'di jin kuyi mo ki kuy mo, dhali jin baru ka raŋul iss 'kwanimpa imudhe'd mo be. ⁴⁰ Uni ki kal bungwar is ma Yesus mo dhali 'tam a'di is ki burrinyen dhiny e mo dhali to kun kuyi mo ki kuy mo me'd mii jin miina 'Kwani Yahuuda/ mo mmokana kan mo be. ⁴¹ Dhali e mo jin 'koshkunu a'di ki cwany'ciŋhan dhul nycine/ mo tani bwam monsinu di'd mo dhali e monsinu mo tani jis jwa jin ta jin this diki'd mo jin dinuki kar wathiŋ kamu/ nycine/ naskina/ mo be. ⁴² Wakan haali/ a'di ta'da tee gi 'Kwani Yahuuda/ jin Thosonkunu to mo dhali gom jis jwa 'disha'dish mo tani uni ki kara Yesus imun mo be.

Mompi jin Piyunu mo

20 Dhali ka cim jin twa/a/ ka dhas mo tani Mariyam Magdaliyya pu'dki'd mo e moŋ'kupaje ka 'tum mo ki mo di'd ki mondhurum naskina/ mo dhali a'di parki wosh e ki a'di ka'ckunu hila/ 'peni jis jwa mo be. ² Wakan ayim guski'd mo dhali ya mo eya Simaan Buŋerus mo dhali amanciŋ a'di gwoŋ kamu/ mo, a'din 'de/ yin jin en ma Yesus mo, dhali o uni gwo mo ki: Uni kalki Tapa 'peni jis jwa mo dhali aman 'kona-ki mish mo jin karkina uni a'di nycine/ mo. ³ Dhali yan'ko'd Buŋerus pu'dki'd ka piye/ mo nyaŋka manciŋ a'di gwoŋ kamu/ mo dhali uni sokin ka karambuye/ 'kup ki jis jwa mo be. ⁴ Dhali uni sokin mo, hila manciŋ gwoŋ kamu/ a'di bolki'da Buŋerus sho'k mo dhali jidhir e jis jwa ntwa/a/ mo be. ⁵ Dhali a'di tuki mo mo mmohil bwaman mo dhali a'di parki jasi burrinyen dhiny e e mo mmo/ishi mom buni mo, hili a'di diki ya bwaman mo be. ⁶ Dhali yan'ko'd Simaan Buŋerus pu'dki'd mo mmobaŋh a'di nsho'k mo dhali a'di yaki bwany jis jwa mo dhali a'di ki par burrinyen dhiny e e mo mmo/ish mo be, ⁷ dhali burrinye/ jin deŋkunu a'di i'kup piti mo tani yisa nyaŋki ish ki burrinyen dhiny e mo, hili a'di 'kuŋki is mo e mom piti mo be. ⁸ Dhali yan'ko'd amanciŋ gwoŋ kamu/ a'di jin jidhirki'di jis jwa ntwa/a/ mo tani

a'di si'da/ seki bwaman mo dhali a'di mishki mo mo dhali gam gwo is mo be. ⁹ Haali/ uni 'koki mish Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo naskina/ ki a'di mido mii pi 'peni mowu mo be. ¹⁰ Dhali yan'ko'd imanciŋ a'di gwo uni doŋki bway pam buni mo be.

Yesus Piki'da Mariyam Magdaliyya I/is mo

¹¹ Hila Mariyam doshki'd mo mmoko mo apiye/ 'peni jis jwa mo dhali me'd jin gwokin ma yim mo tani ayim ki tu mo mo dhali par jis jwa e mo be. ¹² Dhali ayim parki iman'doyu gwo su/ e ki bany bany mo mmo'ko e mo yin jin 'thikunu bungwar is ma Yesus mo, jan 'de/ diki'di bun'kup piti mo dhali jaŋ kamu/ e busho'k piti mo be. ¹³ Uni ki owa yim gwo mo ki: A'boma, atinta gwokina /e kan mo? Ayim ki thoŋ uni gwo mo ki: Haali/ uni kalki Tapam pem mo dhali aha/ mola mo jin karkina uni a'di nycine/ mo be. ¹⁴ Mmo/ona a'di gwo kan mo tani ayim ki tuga bor mo dhali para Yesus e mo mmodosh mo, hili ayim diki mish a'di ki a'di ta'da Yesus mo be. ¹⁵ Yesus ki owa yim gwo mo ki: A'boma, atinta gwokina /e kan mo? Dhali aja iŋapkina /e mo? Dhali a'di toshki'd ki a'di ta'da manhil bwaman monsinu mo. Ayim ki o a'di gwo mo ki: Tapa, waŋki/ /e kalki a'di mo tani tori aha/ mo jin 'thikina /e a'di nycine/ mo dhali aha/ mina kal a'di mo be. ¹⁶ Yesus ki owa yim gwo mo ki: Mariyam. Ayim ki tu'k 'ban mo dhali o a'di gwo ki 'twaŋ 'Kwani Ibraniyiin ki: Rabbooni (a'di jin ta 'pemen gwo jin onu mo ka: Manŋor Gwo mo be). ¹⁷ Yesus ki owa yim gwo mo ki: Dhalku/ ki peyaa/ i is mo haali/ aha/ dinaki seya Baba naskina/ mo. Hili yaku/ e iwaŋ pem mo dhali o uni gwo mo ki: Aha/ sena se Ababam pem mo dhali Ababam bum mo, dhali eya Arumgimis pem mo dhali eya Arumgimis bum mo be. ¹⁸ Mariyam Magdaliyya yaki'd mo dhali o imanciŋ a'di gwo gwo mo ki: Aha/ parkina Tapa e ka pinya/ em pem mo be. Dhali ayim torki uni gwo mo ki a'di torki'da ris to gwansan eya yim mo be.

Yesus Piki Imanciŋ A'di Gwo I/is mo

¹⁹ Dhali ki mo ta mom'pimpili/ mo ka tee caan mo jin ta'da cim jin twa/a/ ka dhas mo tani acampur gu'bi 'baar mo 'kokin ki mu'th mo e mo jin 'kokina imanciŋ a'di gwo nycine/ mo haali/ uni ko/ki 'Kwani Yahuuda/ mo. Dhala Yesus pu'dki'd mo dhali doshi bwam uni mo dhali o uni gwo mo ki: Moŋku'th is mido di e um mo. ²⁰ Ki a'di oki gwo yansan mo tani a'di ki tor uni me'd piti i e mo dhali gwar piti mo be. Dhali yan'ko'd imanciŋ a'di gwo 'kunykina bwa mo mmoparkina uni Tapa e mo be. ²¹ Yesus ki o uni gwo doŋ/e mo ki: Moŋku'th is mido di e um mo. Me'd jin hashkin ma Baba aha/ mo tani isi kan si'da/ aha/ hashkina um mo be. ²² Dhali ki a'di oki gwo yansan mo tani a'di shi/ink'i'da po/ uni mo dhali o uni gwo mo ki: Budhi Shi/in Dheleladhelel mo ma. ²³ Waŋki/ um gwamki miinthus gi cin tiya mo tani uni gwamkunu mo, dhali waŋki/ um 'koki gwam miinthus gi cin tiya mo tani uni 'konuki gwam mo be.

AṬuuma jin Dar gi Monḡam Gwo Is mo

²⁴ Dhala Ṭuuma a'di jin ta jan ṭal 'de/ 'peni unij 'kume'd i'ce'dka su/ mo, a'di jin yuḡkunu gway ka 'ci jin dhodhu isu/ mo tani a'di diki di i uni me'd jin pu'dkin ma Yesus mo be. ²⁵ Wakan imanciḡ a'di gwon tiya ṭorki a'di gwo mo ki: Aman parkina Tapa e mo. Hili a'di ki o uni gwo mo ki: Isi ciki/ aha/ mina 'taki para du'd ma musmaar e mo e me'd piti mo dhali dwar me'd pem e jisan ma musmaar mo dhali dwar me'd pem e gwar piti mo tani aha/ mina diki gam gwo is mo be.

²⁶ Acim pekwarra ḡ'ko'd mo tani imanciḡ a'di gwo 'kokini bwanḡ gu'b doḡ/e mo, dhala Ṭuuma nyakḡi di ki uni mo. Dhali acampur gu'bi 'baar mo 'ko ki mu'th mo. Hila Yesus pu'dki'd mo dhali doshi bwam uni mo dhali o gwo mo ki: Monḡu'th is midi di e um mo be. ²⁷ Dhali yan'ko'd a'di ki owa Ṭuuma gwo mo ki: Kari me'd pini imahan mo dhali pari me'd pem e mo, dhali hethi me'd pini mo dhali dwari a'di e gwar pem mo. Dhalku/ ki di ki dar gi gwo jin gamu is kan mo, hili gami gwo is mo ma. ²⁸ Ṭuuma thoḡ a'di gwo mo ki: Tapam pem dhali Arumgimis pem. ²⁹ Yesus ki o a'di gwo mo ki: A/gwo gama /e is mo haali/ /e parki aha/ e mo? Mom'bor mii 'te/ be gom uni gwansan kun mini gam aha/ gwo is mo ki uni 'koki par aha/ e naskina/ mo be.

Gwo jin 'Dapa'd ki 'Dap Gana/ mo

³⁰ Dhala Yesus mii'da ris miimera tiya ka ris mo ibun'kusi imanciḡ a'di gwo mo, uni kun 'konuki 'kwar eya warka/ yansan mo be. ³¹ Hili mii gwansan uni 'kwarkunu mo ki um mini gam gwo is ka Yesus ta'da Ḳriṣṭhos mo, a'di jin ta Ya/ ma Arumgimis mo, dhali ki um mini ṭikir gwo gam is mo dhali ṭikir monḡ'koki/e gam mo e gway piti mo be.

Yesus Piki Imanciḡ A'di Gwo Pesu/ I/is mo

21 'Ko'di mii yansan mo tani aYesus a'di ṭorki is piti eya tente/ doḡ/e e imanciḡ a'di gwo e shemen ma Al ma Thabariyya mo, dhali a'di ṭorki is piti wakansan mo be. ² Simaan Buṭerus dhala Ṭuuma a'di jin yuḡkunu ka A'ci jin dhodhu isu/ mo dhala Naṭhana/ iil gi Paḡ Kaana e Pany Jaliil mo, dhali iya/ ma Sabadi isu/ mo dhali imanciḡ a'di gwon tiya isu/ mo, uni 'kon mmonṭal 'de/ mo be. ³ Simaan Buṭerus ki o uni gwo mo ki: Aha/ yana ya mo mmocesh to yi'de/ mo. Dhali uni ki o a'di gwo mo ki: Aman mina ii nyakḡi /e mo. Uni iikin mo dhali se bwaakur mo. Hili ki mon'thiny caan mo tani uni 'koki bu'th toḡ kamu/ mo be.

⁴ Me'd jin ḡala mo kush mo tani Yesus doshki'd e shemen ma gap mo. Hili imanciḡ a'di gwo 'koki mish ki a'di ta'da Yesus mo. ⁵ Yesus ki o uni gwo mo ki: Uciya, a/um ta gi to yi'den tiya 'te/ tana? Uni thoḡ a'di gwo mo ki: Yisa. ⁶ A'di ki o uni gwo mo ki: Biṭa 'thi/ ki 'bana bim poros ma ḡur mo dhali um mini gam kun tiya mo be. Wakan uni biṭki a'di mo dhali shwane/ uni molona 'thi/ dir bway bwaakur mo haali/ to yi'de/ 'ka'da 'kupa!

⁷ Dhali amanciḡ a'di gwo jin en ma Yesus mo o'da

Buṭerus gwo mo ki: A'di ta Tapa be. Ka Simaan Buṭerus ciḡki gwo ki a'di ta Tapa mo tani a'di hi'thki burriyem bwaman piti i is mo haali/ a'di di'd ki burriyem/ i emp'a'd 'te/ goma tu'c mo dhali a'di poshki'da al mo be. ⁸ Hili imanciḡ a'di gwon tiya uni pu'dkin mo e bwaakur mo mmodira 'thi/ jin 'tu'da to yi'de/ mo haali/ uni yisa si'dkin 'pena gapa, hili uni aṭhkina † ḡatḡini 'de/ mo be.

⁹ Ki uni pikin ka piḡe/ eya 'cesh mo tani uni parki o'd e jin 'thanu ka 'cila'th imun mo dhali to yi'de/ mmo'ko i o'd mo dhali maanḡuthu'd mo be. ¹⁰ Yesus ki o uni gwo mo ki: Ḳali to yi'den tiya mo ma kun daḡa bu'thkina um mo. ¹¹ Wakan Simaan Buṭerus a'di yaki'da ḡur mo dhali dira 'thiya gap mo a'di jin 'tu'dkina to yi'deny caaga/ mo kun 'koni iss †† 'kwanimpa ipesu/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka kwara apo/ mo be. Dhali baga ris jin takina uni wakan mo tani a'thi/ yisa 'ciṭhki bwa mowa. ¹² Yesus ki o uni gwo mo ki: Iiyu/ mo ma dhali shwa tonṭe/ gi mon'thamo/ mo. Hila manciḡ a'di gwonḡ kamu/ yisa di'd 'de/ jin ro'dki mii mo mmodot a'di gwo mo ki: Ki /e tana ja sa/? Uni nyiṭhkin ki a'di ta Tapa mo be. ¹³ Yesus pu'dki'd mo dhali bu'th maanḡuthu'd mo dhali ciḡki uni mo dhali to yi'de/ miikina a'di kan si'da/ mo be. ¹⁴ Mii yansan a'di ta mii jin 'kon ma po/i kwara mo jin ṭorkin ma Yesus imanciḡ a'di gwo is piti e eya tente/ mo 'ko'di a'di cukunu mis mo 'peni mowu mo be.

Ciyi Ḳa'bal Pem Tonṭe/ mo ma

¹⁵ Ki uni 'baarki tonṭe/ gi mon'thamo/ mmoshwa mo tani Yesus ki owa Simaan Buṭerus gwo mo ki: Simaan, ya/ ma Yohaana, a/e eni aha/ mmobol gwansan e mo 'taa? A'di ki thoḡ a'di gwo mo ki: Nye, Tapa. /E mishkin ki aha/ enkina /e mo. ¹⁶ A'di ki o a'di gwo mo ki: Ciyi ushi ḡa'bal pem to mmoshwa mo. Doḡ/e me'd jin 'kon ma apo/i su/ mo tani a'di ki o a'di gwo mo ki: Simaan, ya/ ma Yohaana, a/e eni aha/ mo 'taa? A'di ki o a'di gwo mo ki: Nye, Tapa. /E mishkin ki aha/ enkina /e mo. A'di ki o a'di gwo mo ki: Hili ḡa'bal pem mo ma. ¹⁷ A'di ki o a'di gwo mo me'di kwara ki: Simaan, ya/ ma Yohaana, a/e eni aha/ mo? ABuṭerus suguwa du tash mo haali/ a'di ki o a'di gwo me'di kwara mo ki: A/e eni aha/ mowa? Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Tapa, /e mishkina ris to 'baar mo dhali /e mishkin ki aha/ enkina /e mo. Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki: Ciyi ḡa'bal pem to mmoshwa mo. ¹⁸ Ka jinḡ gana/, ka jinḡ gana/ aha/ ona /e gwo mo, me'dyin jin dina /e ki gwa'd mo tani /e ki deḡ to i emp'a'd ki me'd pini mo dhali ya me'd jin ona bwa /e mo. Hili ki /e mini ta adhan mo tani /e mini he'th me'd pini mo dhali wathiḡ kamu/ midi deḡ ki /e to mo dhali ḡal /e i mo jin mina bwa 'te /e ki ya mo be. ¹⁹ (Gwo yansan ona a'di mmoṭor a'di wu jin mina a'di wu mo mmokar monyca ma Arumgimis mo.) Dhali 'ko'di gwo yansan mo tani a'di ki o a'di gwo mo ki: Baṭhi aha/ nsho'k mo ma.

† miyyaṭeen duraa/ †† miyya ṭalaṭa wa ḡamsiin

Amanciƙ Gwo jin Enu mo

²⁰ Simaan Buƙerus tu'kki'd mo dhali par a'di jin baƙhi uni e mo a'di jin ta'da manciƙ gwo jin en ma Yesu mo, a'di jin ishki'd eya bor piti mo e tonƙe/ jin shwakina uni mom'pimpili/ yin mo dhali o a'di gwo mo ki: Tapa, kaja a'di jin midi 'ciƙi /e is ki gwo mo? ²¹ Ka Buƙerus parki a'di e mo tani a'di ki owa Yesu gwo mo ki: Tapa, gwo gom wathi/ yan wakata mo? ²² Yesu ki o a'di gwo mo ki: Waƙki/ a'di ta bwam pem gom a'di jin mina a'di ƙa'b kan ntagi aha/ mina pu'du/ mo tani yan midi ta ata gom /e mo? Baƙhi /e aha/ nsho'k mo ma. ²³ Gwo yansan a'di yaki'd ki lala'th mo e bwam uni kun tana a'di awaƙ mo, ka manciƙ a'di gwo yansan midi diki wu

mo. Hila Yesu diki o gwo e a'di ki a'di midi diki wu mo, hila a'di o gwo mo ki: Waƙki/ a'di ta bwam pem jin mina a'di ƙa'b kan ntagi aha/ mina pu'du/ mo tani yan midi ta ata gom /e mo?

²⁴ A'di yansan ta'da manciƙ gwo jin ta'da man/o gwo gom to gwansan mo dhali a'di i'kwarki gwo gwansan mo. Dhali a'di mishki'd ki gwontor piti jin ƙora a'di mo tani ta gwoƙ gana/ mo be.

²⁵ Hili ton tiya 'kokin ka ris si'da/ jin miikin ma Yesu mo. Waƙki/ aris uni 'baar mo ka 'deƙe/ 'deƙe/ minu 'taki 'kwar mo tani aha/ ƙosha ki isi mony'cesh ki is piti mo midi dar gi mo mo mmodhuwa warka/ kun 'kwarkunu gwo mo kun minu 'taki 'kwar mo be.

MII GUN MIINU MO

Gwo jin Onu Is gom Shi/in Dheleladhelel mo

1 Gwo jin 'kwarka/ 'thissa/ Thawupiilus goma ris mii kun tel ma Yesus 'pen mo dhala ris gwo kun tela a'di 'pen mo mmoṭor si'da/ 2 gama cim jin gunu a'di momis mo 'ko'di gwoṅkan jin čina a'di ki Shi/in Dheleladhelel ki imandhuna a'di ki she/ mo kun kwanykina a'di mo. 3 'Ko'di isa nyor piti mo tani Yesus ki tor uni is piti jin di'd ki e eya tente/ ka du'd miiṅ gana/ ka ris mo. A'di yayi'di pi uni i is ka cim ma issu/ mo be. A'di di'd mmoṭor gwo gom Bampa/ ma Arumgimis mo. 4 A'di di'd mmonyak is tul ki uni mmonṭal 'de/ mo dhali a'di ki kan uni gwo mo ki uni mini 'koki ii mo 'peni Pa Urushaliim mo haali/ uni mini čor gwo jin ona Com is jin ona a'di jin čiqa um 'peni aha/ mo. 5 Haala Yohaana ka jin gana/ mi'da mii ki yi'de/ mo tani um mina Shi/in Dheleladhelel mii si'da/ ki 'dishe/ mo be.

Mmoshinkunuwa Yesus Bway Momis mo

6 Uni si'da/, ki uni nyakki is tuli monṭal 'de/ mo tani uni doṭki a'di gwo mo mmo/o gwo mo ki: Tapa, /e mini či bampa/ gi 'Kwani ma Israyiil ka nyan'ko'd ki mo yansan mo 'taa? 7 Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: A'di diki ta mom bum mmomish mo mo dhali yil mo uni kun dhun ma Baba a'di 'de/ mo mmoči gwo ki moshirr pitiṅ gana/ mo be. 8 Hili um mini bu'th mom'bi'th gi Shi/in Dheleladhelel jin midi yayu/ apo/ um mo dhali um mini ta iman/o gwom pem e Pa Urushaliim mo dhali e Bampa/ gi Pa Yahuudiyya 'baar mo dhali e Pan Saamiira mo dhali ntagi mo e mony'cesh jin di'd isa dhana/ nnii mo be. 9 Dhali ki a'di oki gwo gwansan ki uni 'kon mmohil a'di mo tani a'di 'de'kkunu bway momis mo dhala rak ki bu'th a'di mo, mmoṭik uni e mo be. 10 Ki uni 'kon mmohil momis ka 'thime/ mo tani hili ma, 'kwaniṅ gwasi su/ kun hi'thki burrinyeṅ kush mo doshkin i'ko'd gwari uni mo be. 11 Uni si'da/ o gwo mo ki: Um 'Kwani gi Pany Jaliil. Ata hila um momis ka 'thime/ kan mo? Yesus yan jin budhu mo 'peni um mo e bwam momis mo tani a'di midi doḱ/e yayu/ wakan me'dyan para um a'di e mo mmoya momis mo be.

Amangarr Embul ma Yahuusa jin Kwanykunu mo

12 Yan'ko'd uni doḱkin e Pa Urushaliim ka nyan'ko'd mo 'peni Wosh jin yuḱu ka Seṭuun jin 'dishi Pa Urushaliim is mo jin wana e ki mo jin mishu ii ka cim ma pesu/ mo be. 13 Ki uni sekin mo tani uni iikin 'kup ki mis e gu'b jin nyanu ka maḱampo/ apowa kamu/ mo, jin 'kona uni nycine/ mo, Buṭerus dhala Yohaana dhala

Yakuub dhala Andaraawus dhala Pilibbus dhala Tuuma dhala Bartulamaawus dhala Matṭa dhala Yakuub ya/ ma Halpa dhala Simaan El Ghayuur dhala Yahuusa ya/ ma Yakuub mo. 14 Uni gwansani 'baar mo i'kon mo e gwon tal 'de/ mo mmoroč sho'k ki sule/ e mon'tho mo, uni ki up si'da/ mo dhala Mariyam jin ta KoYesus, uni ki ikam piti ilu/ mo be.

15 Dhali ka cim gwansan mo tani Buṭerus doshki'd ki mis mo ibwaman ma waḱ buni mo dhali o gwo mo ki: (dhala waambuhany 'kwani tul isi monṭal 'de/ mo uni wana e ki issi † pe'de/ mo be). 16 Awaḱ pema, a'di minu mii mii mo ki Gwo ma Arumgimis midi pu'du/ mo jin okina Shi/in Dheleladhelel nṭwa/a/ ki 'twa/ ma Dawuu'd goma Yahuusa jin ta'da manshu uni bway kun bu'thkina Yesus mo. 17 Haali/ a'di mishu ki a'din tal 'deṅ kamu/ 'peni bwam ana mo dhali 'ban piti butha a'di si'da/ e mii yan mo. 18 (Dhali wathi/ yan gam mombunto ki to jin činu a'di mo gom miinthus piti mo be. Dhali mmobiṭa a'di bwam/em pitiya 'cesh kan mo tani bwam piti 'twakka'd mo dhala 'colem piti 'baar mo ṭha'thka'd ka piḱe/ mo be. 19 Dhali a'di warki'd ki mo jin mishkunu mo e bwan 'kwani gi Pa Urushaliim kagahara mo ki mombunto yan yuḱu ki 'twam buni ka Akel-dama jin o ki: mombunto ma bas mo). 20 Haali/ a'di 'kwarkunu mo eya warka/ ma Masamiir mo ki:

Dhalki monyča'b piti warki'd ki mombwamma'du/ mo dhali dhalki wathiṅ kamu/ ki mii dhal bway mo mmoča'bi mo yan mo.

dhali Dhalki mom piti butha wathiṅ kamu/ mo.

21 A'di mina tal 'deṅ kamu/ mii war ka man/o gwo nyakki ana mo gom mompinum piti mo tani tal 'de/ 'peni bwan 'kwani kun nyak 'ko ki ana ka cimi 'baar mo ki Tapa Yesus yuthurki'd e bwam ana mo 22 mmoṭel 'pen ka cim jin miin ma Yohaana a'di ki yi'de/ mo ntaga cim jin budhu a'di mo 'peni bwam ana mo. 23 Dhali uni ki kwany 'kwani isu/ mmoṭor uni eya tente/ mo, Yuusup jin yuḱu ka Barsaaba jin yuḱu ki gwaya kamu/ ka Yuṣṭus si'da/ uni ka Matṭiyaas mo. 24 Dhali uni 'thon mo dhali o gwo mo ki: /En Tapa jin mishki'da duṅ 'kwani 'baar mo tani tori 'peni bwam uni su/ mo a'din tal 'de/ jin kwanykina /e mo 25 mmobu'th mo mii yan mo dhali mo ma mankar ma Yesus ki she/ yan jin this ma Yahuusa e mo gom a'diṅ gwom piti ki a'di midi ya mo e mom piti mo be. 26 Dhali uni ki biṭ to gom uni mo tani to biṭki'da powa Matṭiyaas mo dhali a'di nyaku gway deṅ e ki imandhun ma Yesus gwansan ki she/ kun 'koni 'kume'd i'ce'dka 'de/ mo be.

† miyya wa ishriin

Mmopu'dkina Shi/in Dheleladhelel mo

2 Dhali ka cim Ƙamsiin pu'dki'd mo tani aris uni 'baar mo tulki is mo mmonṭal 'de/ mo. ² Dhali ki jahanne/ ise/ to goyina is mo 'peni momis mo jin wana e ki 'tham jin guski'd mo dhali jin poshki'd kagahara mo. A'di 'tu'd gu'bi 'baar mo jin 'kona uni nycine/ mo. ³ Dhalala le'd yayi'd pi uni i is mo mmowa e ki ji o'd mo mmokwa/ bwa mo dhali mmo'ko uni i'kup ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo be. ⁴ Dhali uni 'baar mo 'tu'dkunu mo ki Shi/in Dheleladhelel mo dhali ṭel gwo 'pen mo mmowal 'twan tiya mo mmo'bitha Shi/in uni is mo mmowal 'twa/ ki she/ ki she/ mo be.

⁵ Dhali 'Kwani Yahuuda/ kun 'kon e Pa Urushaliim kun iyyin 'peni bampam tiya 'baar mo ki 'beles kun 'kon 'baame'da 'ceshi momis mo. Uni ta 'Kwani Yahuuda/ kun ƙo/kina Arumgimis mo. ⁶ Ki to yan ciƙkunu mo tani awaambuhany 'kwani tulki isi monṭal 'de/ mo dhali dumbulkin kagahara mo haali/ aris 'kwani 'baar mo ciƙki uni 'twa/ mo mmowala uni 'twam buni ki she/ ki she/ ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo. ⁷ Dhali uni 'baar merkin kagahara mo dhali kulum gwo ibwa mo dhali o gwo mo ki: Hili ma. 'Kona uni ki ta 'Kwani gi Pany Jaliil 'taa aris uni 'baar kun o gwo kana? ⁸ Dhali ana ciƙa gwo, aris ana 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ ki 'twam bana ki she/ ki she/ uni kun dhotha ana manakan? ⁹ 'Kwani gi Pam Paṛtiya mo dhali 'peni Pa Maadi mo dhali Pa Iilaam mo dhali 'kwani kun 'kon e pa ma uƙa 'cesh jin tana dhan yi'deya ƙara'b mo dhali Pa Yahuudiyya mo dhali Paṛ Kap-padukiyya mo dhali Pam Puntus mo dhali Pan Asiyya mo. ¹⁰ dhali Pam Paṛiyya mo dhali Pam Pampiliyya mo dhali Pam Masir mo dhali ushi bampa/ gi Pa Libiyya mo kun 'kon is 'ko'd 'peni Paṛ Kerawaan mo dhali yilkina/ 'peni Pa Ruumiya mo kun ta 'Kwani Yahuuda/ mo dhali kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo tani hili gwo ma Arumgimis butha uni mo. ¹¹ 'Kwani gi Paṛ Kariit mo dhali 'Kwani gi Pa Arab mo. Ana ciƙa gwo mmoṭora uni gwo ki 'twam bana ki dhan mii ma Arumgimis kun caaca mo. ¹² Dhali uni 'baar mo merkin dhali mol toṛ ƙamu/ mii mo dhali mmo/o gwo mo ka rem 'kup ki: Ata yan wakan mo? ¹³ Hili kun tiya miikin ka maƙ mo mmo/o gwo mo ki: Uni 'tu'du/ mo ki yimana mura'th jin ta jin this jin ƙa/u ki ṅah ṅah mo be.

Gwo ma Buṭerus jin Ṭorkina A'di ka Cim Ƙamsiin mo

¹⁴ Hila Buṭerus doshki'd ki mis nyaƙki uniṅ 'kume'd i'ce'dka 'de/ mo dhali a'di 'de'k 'twa/ mo dhali ṭor uni gwo mo mmo/o gwo mo ki: Um 'Kwani gi Pa Yahuudiyya mo dhali um 'baar mo kun 'kon e Pa Urushaliim mo. Dhalki a'di yan mishu mo e bwam um mo dhali dhuyi 'cem bum mmociƙ gwom pem mo ma. ¹⁵ Haali/ gwahan 'kon ma su ki 'kosh mo me'd jin ṭosha um mo haali/ mo ta'da tente/ jin aṭha'd naskina/ mo. ¹⁶ Hili yan ta a'di jin okin ma manci gwo ma Arumgimis kadhamo/ jin yuƙu ka Yu/iil mo ki:

¹⁷ Dhali ka cim jin 'ko'd jin okin ma Arumgimis mo tani

aha/ mina gaƙ Shi/in pem apowa ris 'kwaniny'ceshi 'baar mo.

Dhali iya/m bum dhali i'bwa/m bum uni mini o gwo is mo,

dhali washan bum mini par tonyjan e mo, dhali dhan 'kwanim bum mini shu'b jan mo,

¹⁸ nye dhali apo/ ciṅkinanṅ 'kwani kun yolu/ mo dhali ciṅkinan nyara/ ka cim gwansan mo tani miga/ gaƙ Shi/in pem mo dhali uni mini o gwo is mo.

¹⁹ Dhali aha/ mina ṭora dhan mii kun caaca e momis 'peni bwam momis mo

dhali momer e mony'cesh 'pena 'cesh mo dhala bas dhali o'd dhala wulpe/ ma ku'd mo.

²⁰ Atente/ minu war mo ki mondhurumi'd mo dhala ppe ka bas mo

nṭwa/a/ ka cim gi Tapa midi pu'du/ mo dhana cim yan jin mishu kagahara mo

²¹ dhali a'di midi war ki a'di yin jin midi yuƙ gway Tapa mo tani a'di iminu woṭṭ mo be.

²² Um 'Kwani ma Israyiil, ciƙi gwo gwansan mo ma.

Yesus gi Pa Naasira jin maṅ ma Arumgimis ibwam um ki mii kun 'bitha'bi'th dhali ka dhan mii gun caaca mo

dhali momer kun miikin ma Arumgimis e a'di e bwam um me'd jin mishkina um mo. ²³ Yesus yan mmoṅinu a'di ki bwa ma Arumgimis ka ƙar/enṅ gana/ mo dhali

mmomishkin ma Arumgimis nṭwa/a/ mo tani um 'koshki a'di jwa mo ki cwany'ciṭhan dhul mo dhali a'di

'koshkina um jwa mo ka dun ṭorony ki jwam 'batha'd me'd 'kwani gun ush gwonṅan jin cinu mii mo. ²⁴ Hili

Arumgimis ki 'de'k a'di imis mo mmo'cuƙa a'di a'di 'pena nyor wu mo haali/ a'di molkunu bu'th mo e mowu kan

mo. Haala Dawuu'd o gwo gom a'di ki: ²⁵ Aha/ hilkina Tapa isa yempa/ ibwambori jis/em pem

mo haali/ a'di di'd e me'da bim poros pem ki aha/ yisa minu joƙ mo yisa.

²⁶ A'di 'borkika/ bwa mo dhali 'twam pem 'kunyki'd mo. Bwam pem si'da/ midi ca'b ka 'teṅ kape/ mo,

²⁷ haali/ /e mini diki dhala ƙashiram pem 'pen eya Haawiya mo

dhali /e si'da/ mini diki dhal Amanƙogum pini mmopar mompu/ e mo.

²⁸ Bway monḍiki/e ṭora /e aha/ eya tente/ mo. /E mini 'tu'd mom'bor bwam pem si'da/ ki bwam/em

pini mo. ²⁹ Awaƙ pema, aha/ mina 'taki o um gwo ki nyanye/ goma Dawuu'd jin ta'da dhana baban dhamo/ mo, a'di

jin wuki'd mo dhali kankunu si'da/ mo dhali mon'ƙupa-jem piti di'di ana ntaga cim yan mo be. ³⁰ Mmotana a'di

amanƙi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo tani dhali mmomisha a'di gwo jin on ma Arumgimis mmothul

a'di me'da po/ ki a'di midi kar emen pitiṅ kamu/ e ƙursin tapam piti mo tani ³¹ a'di mishki'd iṭwa/a/ mo

dhali oki gwo si'da/ gom moppinu ma Ƙristhos ki a'di yisa dhalkunu 'pen mo eya Haawiya yisa dhali shuman

is piti yisa parki mompu/ e yisa. ³² Yesus yan 'de'kkin ma Arumgimis imis mo tani ana 'baar tana iman/o

gwo gom a'di mo be. ³³ A'di mmokaru a'di ki ca e me'da

bim poros ma Arumgimis mo tani dhali mmobutha a'di gwo 'peni Com jin onu is gom Shi/in Dheleladhelel mo tani a'di gaçki'da piye/ mo a'di yan jin misha um mo dhali jin ciça um si'da/ mo. ³⁴ Haala Dawuu'd yisa seki momisa. Hili a'di o gwo mo ki is piti mo ki:

Tapam pem mo ki: Ç'a'bi /e aha/ ki me'da bim poros pem mo

³⁵ ntagi aha/ mina dhu 'kup pini e cwa gi mondhu sho'k pini mo be.

³⁶ Dhalka waç 'Kwani ma Israyiil 'baar mo mish mo mo ka jin gana/ ka Arumgimis kar a'di ki Tapa mo dhali ka Kriřthos si'da/ mo, a'di jin ta'da Yesu yan jin 'koshkina um ki cwany'ciçhan dhul mo.

³⁷ Dhali ki uni ciçki gwo yan mo tani uni suka gwo ad-um buni mo dhali owa Buřerus mo dhali imandhun ma Yesu ki shen tiya gwo mo ki: Ikam bamma, am mina miya ta mo? ³⁸ Dhala Buřerus ki o uni gwo mo ki: Rici adu is mo ma dhali miyi ki yi'de/ ki gway ma Yesu Kriřthos mo, aris umi 'baar mo ki 'beles gom miinthus bum minu gwam um mo. Dhali um mini buř Shi/in Dheleladhelel jin ta a'di jin cinu ki me'd mo. ³⁹ Haali/ gwo jin onu is mo tani, a'di onu gom um mo dhali uçim bum mo dhali goma ris uni 'baar mo kun si'dkin mo be, aris uni 'baar mo kun mina Tapa Arumgimis bana iyuk i a'di mo be. ⁴⁰ Dhali gwon tiya ka ris tora a'di uni mo dhali mmomas uni mo mmo/o gwo mo ki: Wořhi/ is bum 'peni 'kwani kun tana nyaçum yil bum kun ta thus ki thus mo. ⁴¹ Yan'ko'd uni si'da/ kun bu'th gwom piti mo, uni miikunu ki yi'de/ mo dhali uni maru is ka cim yin mo 'kwani ka ris wari wana e ka alaapi kwara mo. ⁴² Dhali uni 'kon mmoroç sho'k ki sule/ e gwo kun tora imandhun ma Yesu ki she/ mo dhali e mombut si'da/ mo, mmo'ce'd maançkuthu'd mo be dhali e mon'tho si'da/ mo be.

Mo gi 'Konu e Mo gi Gama Imangam Gwo Is mo

⁴³ Dhali moñçogu di'da po/ aris uni 'baar ki 'beles mo. Dhali miimer dhali mii kun caaca kun tana ris mo tani miikina imandhun ma Yesu ki she/ mo be. ⁴⁴ Dhali uni 'baar mo kun gam gwo is mo nyaçki 'ko mo dhali nyaç to dhu 'baar mo. ⁴⁵ Mom buni yola uni mo dhali tom buni yola uni si'da/ mo dhali kwa/ uni bwa mo ki uni 'baar mo me'd jin mina uni mii ta gi to ka 'deçe/ 'deçe/ mo be. ⁴⁶ Dhali ka yempa/ yempa/ mo tani uni roçki sho'k ki sule/ mo e gwon tal 'de/ mo e gu'b gi mondheleladhelel mo dhali mmo'ce'd maançkuthu'd e gu'b buni si'da/ mo. Uni ki bu'th tonçe/ ki bwam 'boron mo dhali ki bwan tal 'de/ mo ⁴⁷ mmomaña Arumgimis mo dhali 'kwanin tiya 'baar mañ uni si'da/ mo. Dhali ka yempa/ yempa/ mo tani Tapa mar uni is ki uni kun wořkunu mo be.

Wathi/ jin Ta Njwol Waçkunu mo e 'Twañkal Gu'b gi Mondheleladhelel mo

3 Dhala Buřerus dhala Yohaana 'kon mmo/ii ka gagamis e gu'b gi mondheleladhelel mo, ki mo jin 'thonu jin ta'da tente/ kwara mo. ² Dhali wathiñ kamu/

ta njwol 'peni bwañ kum mo jin çalu mo dhali 'thinu mo e 'twañkal gu'b gi mondheleladhelel jin yuçu ki jiny Jaro/ mo mmo'tho to 'peni uni kun seki gu'b gi mondheleladhelel mo be. ³ Ki a'di parki'da Buřerus e mo dhala Yohaana mmomura uni ise gu'b gi mondheleladhelel mo tani a'di ki doç to mmobu'th mo. ⁴ Dhala Buřerus mmohila a'di a'di ka 'thime/ nyaç ka Yohaana si'da/ mo tani a'di o a'di gwo mo ki: Hili am mo ma. ⁵ Dhali a'di ki ha gwom buni e mo mmoçosh ki a'di midi 'taki bu'th tonç kamu/ 'peni uni mo. ⁶ Hila Buřerus o a'di gwo mo ki: 'Dolkon kush dhali 'dolkon gana/ piyini aha/ mo tani hili a'di jin taka/ mo tani a'di imiga/ içi /e mo. Ki gway ma Yesu Kriřthos gi Pa Naasira mo tani yayi ki sho'k mo ma. ⁷ Dhali a'di ki bu'th a'di ime'da bim poros mo dhali 'de'k a'di ki mis mo dhali ise/ sho'k piti dhala simam bam sho'k piti bu'th 'bi'th mo. ⁸ Dhali mmopena a'di imis mo tani a'di doşki'd mo dhali tel moya 'pen mo dhali a'di seki'd nyaçki uni e gu'b gi mondheleladhelel mo mmoya ki sho'k mo dhali mmope mo dhali mmomaña Arumgimis mo be. ⁹ Dhala riş 'kwani 'baar mo mishki a'di mo mmoyana a'di ki sho'k mo dhali mmomaña a'di Arumgimis mo ¹⁰ dhali uni nyiřkin ki a'di ta a'di jin ç'a'bi'd mmo'tho to i'Twañkal Jaro/ gi gu'b gi mondheleladhelel mo be. Dhali uni meren ki mer jin shiyi'd mo dhali mmoda/ar a'di kagahara gom a'diyin jin pu'dki'd e a'di mo be.

Gwo ma Buřerus jin Torkina A'di eya Lambalany ma Sulemaan mo

¹¹ Hili ka Buřerus uni ka Yohaana mmobutha a'di a'di ki me'd mo tani aris 'kwani 'baar mo nyaçki so ki uni kun 'kona lambalany jin yuçu ki ji ma Sulemaan mo mmomer kagahara mo. ¹² Dhali ka Buřerus ki par a'di e mo tani a'di ki thoç 'kwani gwo mo ki: 'Kwani ma Israyiil, ata mera um gom wathi/ yan kan mo? walla ata hila um am ka 'thime/ kan mo me'd mom'bi'th jin ta jim bam ki is bam mo dhali mmodhuna aman is bam ki she/ ki dhelel dhelel mo tani am waça a'di mmomish ya ki shoka? ¹³ Arumgimis ma Ibrahiim dhala Is/hak dhala Yakuub, Arumgimis gi ibabam bana, karki ca gi çinçkinam piti ka Yesu eya tente/ jin çikina um mmowu mo dhali jin waçkina um gway mo ibwambor ma Bilaatuş mo ki a'di dina gwo ibwa mo mmo'çuç a'di mo be. ¹⁴ Hili um waçki gway ma Amançogu yan dhali Amanmii ka çar/eñ gana/ yan mo dhali um doçkina man'kosha mee mo jin minu çiki um mo be. ¹⁵ Dhali Amançel mondiki/e 'pen 'koshkina um jwa mo jin 'de'kkin ma Arumgimis 'peni mowu mo tani ana 'baar mo tana iman/o gwo gom a'di mo. ¹⁶ Dhali ki moñgam gway piti is mo tani gway piti ki 'bi'th wathi/ yan is mo jin hila um mo dhali jin mishkina um mo. Nye, moñgam gwo is jin di'd e a'di mo tani a'di ki ç'i a'di isa 'boranç gana/ yansan ibwambori umi 'baar mo.

¹⁷ Dhali shwane/, ikam pem, aha/ misha ki a'di miikina um mo mmomolkina um to mo, me'd jin miikina um tapam bum si'da/ mo. ¹⁸ Hili to gwansan kun tor ma Arumgimis nçwa/a/ ki 'twa/ gi imançi gwo ma Arumgimis kadhama/ 'baar mo tani ka Kriřthos piti mi-

na isi mii 'kosh ka nyor mo tani a'di miikunu a'di wakan mo. ¹⁹ Rici uma du is mo ma dhali tuka bor dok/e mo ki miinthus bum minu 'kosh mo, ki mii gi wakan mo ki mowaç midi pu'd mo 'peni bwambori Tapa mo be, ²⁰ dhali ki a'di midi hasha Kriřthos jin karkunu mo gom um mo, a'di jin ta'da Yesus mo, ²¹ a'di jin mina momisi mii bu'th mo ntagi mo jin minu tala ris to 'baar mo shoka 'cesh dok/e mo, uni gun on ma Arumgimis ki 'twa/ gi imançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo kun 'kokin 'peni isa dhamo/ innii mo. ²² Ka jin gana/ aMusa oki gwo mo ki: Amançi gwo ma Arumgimis mina Tapa Arumgimis piyu/ mo gom um 'peni bwam ikam bum mo jin midi wa e ki aha/ mo. A'di mina umi ciğ to 'baar mo ki 'beles kun mina a'di o um mo. ²³ Dhali a'di midi war ka ris 'kwani 'baar ki 'beles kun mini 'koki ciğ gwo ma mançi gwo ma Arumgimis yan mo tani uni minu 'ce'd shoki 'baar mo ki 'bil 'bil 'peni bwan 'kwani mo. ²⁴ Nye dhali aris imançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo 'pena Samu/iil mo dhali uni kun bařhani 'ko'd tani aris uni 'baar mo kun oki gwo mo tani uni si'da/ torki gwo mo goma cim gwansan mo be. ²⁵ Um ta iya/ gi imançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo dhali gwo jin gamu me'd jin on ma Arumgimis is ki ibabam bum mo mmo/owa Ibrahiim gwo 'bil 'penimo ki: Dhali e emen pini mo tani arisa waçi 'baar mo kun 'kon e mony'cesh yansan mo tani uni minu 'bor mii mo be. ²⁶ Mmo'de'kkin ma Arumgimis çinçinam piti imis mo tani a'di çina a'di um itwa/a/ mo mmo'bor um mii mo mmo'tuka ris umi 'baar ka 'de'e/ 'de'e/ ki 'beles 'pena bor miiny 'coğgam bum mo be.

Buterus dhala Yohaani Uni Doshkini Bwambor Montul Is gi 'Kwani Yahuuda/ mo

4 Dhali ki uni 'kokin mo mmo/o gwo i 'kwani mo tani igasiis dhali tapa jin ca'd gi imanhil gu'b gi mondheleladhelel mo dhali 'Kwani Sadukiyiin iiyini uni mo ² mmo'kon ma du uni ki mur mo haali/ uni tor 'kwani gwo mo dhali uni o gwo eya tente/ si'da/ ki mompinu 'peni mowu di'd eya Yesus mo. ³ Dhali uni bu'thki uni dhali dhu uni mo mmoji uni ntaga cim jin 'ko'd mo haali/ mo ta mom'peņçaskum mo. ⁴ Hili uni 'kon ka ris 'peni bwam uni kun ciğ gwo mo uni kun gam gwo is mo dhali mondeņ gi gwas warki'd ki mondeņ jin wana e ka alaapi mudhe'd mo be.

⁵ Dhali a'di warki'd ka cim jin 'ko'd mo, ki tapam buni dhali 'kwaniņ gwanyjaçam buni dhali iman'kwar tom buni nyaç is tuli montal 'de/ mo e Pa Urushaliim mo. ⁶ Dhali Hanaan jin ta'da gasiis jin ca'd diki'd imun mo dhala Kayaapa mo dhala Yohaani mo dhala Iskandar mo dhali uni 'baar mo kun tana bas ma gasiis jin ca'd mo. ⁷ Dhali ki uni dhu uni ibwan 'kwani mo tani uni ki doğ gwo mo ki: Yan miikina um ki mom'bi'th jana mo walla ki gway maja mo? ⁸ Dhala Buterus mmo'tu'dkina Shi/in Dheleladhelel a'di mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: Um tapan 'kwani mo dhali 'kwaniņ gwanyjaça/ mo, ⁹ waçki/ am ka cim yaase tiriřshu ki gwo mo gom miim 'boro'd jin miikunu mo gom wathi/ jin dumpulki ya mo

tani dhali ki mii ja řala/ waçu/ wathi/ yan mo tani ¹⁰ dhalki a'di mishu mo ibwam umi 'baar mo dhala ris 'Kwani ma Israyiili 'baar si'da/ mo ki gway ma Yesus Kriřthos gi Pa Naasira mo tani jin 'kosha um ki cwany'ciřhan dhul mo dhali jin 'de'kkin ma Arumgimis mo 'peni mowu mo tani e a'di yan tani wathi/ yan doshki'di mahan ibwambori um ki mowaç is mo be. ¹¹ A'di ta wosh jin karkunu ki dhan wosh gi 'pena bi mo wosh yan jin ushkina um ki 'tash mo, um kun ta iman-nyaņ gu'b mo. ¹² Dhali mowotř yisa di'da e wathiņ kamu/ yisa haali/ gwaya kamu/ yisa di'da i'bame'd momis jin çinu ibwan 'kwaniņ'cesh ki ana minu mii wotř mo e a'di mo be.

¹³ Hili ki uni parkina Buterus dhala Yohaani e mo ki uni 'koki ju/ 'kwani mo tani dhali gam gwo ki uni 'koki ta 'kwani kun 'kon mmohila warka/ mo dhali ki uni si'da/ ta 'kwani gun moli to tani uni merkin kagahara mo. Dhali uni nyiřhkin ki uni nyaçki 'ko ka Yesus mo. ¹⁴ Dhali mmomisha uni wathi/ jin waçu/ mo mmodosh nyaçki uni mo tani uni moli gwoņ kamu/ o apo/ a'di mo. ¹⁵ Hili ki uni çanki uni gwo mo mmo/ii ka piçe/ 'peni montul is buni yan mo tani uni ki tora tor ka rem 'kup mo ¹⁶ mmo/o gwo mo ki: Ana mina miya ta ki 'kwani gwansan sa/? Haali/ ka jin gana/ a'di toru eya tente/ ibwam uni 'baar kun 'kon e Pa Urushaliim mo ki miimer jin misha 'kwani 'baar mo miikunu mo e uni mo dhali ana mola a'di waç mo be. ¹⁷ Hili jin mina a'di diki pala ibwan 'kwani naskina/ mo tani dhalki ana çana uni gwo ki 'bi'th mo ma, gom to kun mina ana 'taki mii apo/ uni mo jin mina uni 'koki tor wathiņ kamu/ tal 'de/ gwo mo e gway yan 'peni mo yan ki sule/ mo be. ¹⁸ Dhali uni yuçki uni mo dhali çan uni gwo ki uni mini tuğ gway ma Yesus yan ki sule/ ki sule/ mo mmo'koki tor gwo mo walla çu gwo ki gway ma Yesus mo. ¹⁹ Buterus dhala Yohaani thoçki gwo mo dhali o uni gwo mo ki: Waçki/ a'di 'boro'd ibwambor ma Arumgimis mo mmoha gwom bum e mo dhali ush ji ma Arumgimis ha e mo tani 'cunçuri um mo ma, ²⁰ haali/ am mina mol gwo ush mmoçor gom to kun mishkina aman mo dhali kun ciça aman mo. ²¹ Dhali uni, ki uni o uni ki 'bi'th dok/e gom to gun mina uni 'ta-ki mii mo tani uni dhalki uni mo mmo/ii mo mmomola uni bway mmogam mo mmoçi uni ajisa gom 'kwani mo haala ris 'kwani 'baar mo karkina Arumgimis ki ca mo gom a'di jin miikunu mo be. ²² Haali/ wathi/ yan ta-ki'd gi yili issu/ i/ur 'kup mo jin miikunu miimer i a'di mo be.

Imangam Gwo Is Uni 'Thokin mo ki Dar gi Monyju/ mo

²³ Dhali mmodhalu uni bway mo mmo/ii mo tani uni iikin çem buni mo dhali lolopki gwo 'baar mo kun okina igasiis kun can dhali 'kwaniņ gwanyjaça/ uni mo be. ²⁴ Dhali uni, ki uni ciçki a'di mo tani uni 'de'kki 'twam buniya Arumgimis ki bwan tal 'de/ mo dhali o gwo mo ki: Ayy Tapa, /e jin uçki momis mo dhali mony'cesh mo dhali dhan çumma/ yi'de/ mo dhala ris to 'baar kun 'kon ibwaman uni mo, ²⁵ /e jin o gwo ki Shi/in Dhele-

ladhelel ki 'twa/ ma babam bam ka Dawuu'd jin ta çinjinam pini ki:

Ata miina 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ apure/ mo,

dhala ris 'kwani kulum to ka wuny is ibwa kan mowa?

²⁶ Tapany can gi 'kwaniny'cesh doshkin ki is buni ki 'dishe/ mo

dhali itapa tuli isi montal 'de/

apo/ Tapa mo dhali apo/ a'dim piti jin ta'da Kristhos si'da/ mo.

²⁷ Haali/ ki gwoŋ gana/ e pa yan apo/ çinjinam pini jin ta'da Yesus a'di jin karu ki she/ gi dhelel dhelel jin kara /e Tapa tani Hirodus uni ka Punthi Bilaatus nyaŋki 'kwaŋi kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo dhali 'Kwani ma Israyiil si'da/ mo tani uni 'baar mo nyaŋ is tuli montal 'de/ mo ²⁸ mmomii a'di yin ki me'd pini mo dhali ki bwam pini jin onu isi t'wa/a/ t'wa/a/ innii mo midi war kansan mo be. ²⁹ Dhali shwane/ Tapa, hiliya po/ gwo gun ona uni ki 'bi'th gom to kun mina uni 'taki mii apo/ aman mo dhali çiki çinjinam pini 'bi'th mo ma mmo'o gwom pini ki dar gi monyju/ 'kwani mo ³⁰ me'dyin hedha /e abim pini mmomii miiwaç mo dhali ki momer mo dhali dhan mii kun caaca kun minu mii ki gway gi Çinjinam pini jin ta'da Yesus jin karu ki she/ gi dhelel dhelel mo. ³¹ Dhali ki uni 'thon mo tani mo yiŋinki is mo e mo jin tula uni is nycine/ mo dhali uni 'baar mo 'tu'dkunu mo ki Shi/in Dheleladhelel mo dhali uni oki gwo ma Arumgimis ki dar gi monyju/ 'kwani mo be.

Aris To 'Baar mo Gamu Me'd mo

³² Dhala waambuhany 'kwani 'peni bwam uni kun gam gwo is mo 'kon ka dun tal 'de/ mo dhali ki bwan tal 'de/ si'da/ mo. Dhali jamu/ yisa di'da i bwam uni jin o ki toŋ kamu/ tal 'de/ jin tana a'di mo tani ta jim piti ki is piti a'di 'de/ mo. Hili uni dhuna ris to 'baar mo imontal 'de/ mo. ³³ Dhali gwo gi mom'bi'th caaca mo tani imandhun ma Yesus ki she/ çì gwontor buni gom mompina Tapa Yesus 'peni mowu mo dhala 'the caaca ç'a'bk'i'da po/ uni 'baar mo be. ³⁴ Haali/ wathiŋ kamu/ yisa di'da ibwam uni jin hara toŋ kamu/ yisa haali/ uni kun ta imanta gi mo mo walla gu'b mo tani uni ki yol uni mo dhala guurush 'doyina uni ki she yol mo be ³⁵ dhali dhu uni isho'k gi imandhunu ki she/ mo dhali to kwa/u bwa mo ka 'deŋe/ 'deŋe/ me'd jin mina wathiŋ kamu/ mii ta gi to mo be. ³⁶ Dhala Yuusup jin yuŋa imandhun ma Yesus ki she/ ki gwaya kamu/ ka Bar-naaba (ki 'twam buni jin onu ki: ya/ gi momalas mo) jin ta Wathi/ Lawi jin ta wathi/ gi Paŋ Kuprus mo tani ³⁷ mmotana a'di gi mombunto mo tani a'di yolkina a'di mo dhala guurush 'doyina a'di mmodhu isho'k gi imandhunu ki she/ mo be.

Hananiyya dhala Sappiira mo

5 Hili wathiŋ kamu/ jin yuŋu gway ka Hananiyya uni ki ash jin yuŋu ka Sappiira mo tani uni yoli mo jin tana uni mo ² dhali boçkina guurush 'pen 'pena guurush gi she yol piti mo, ashim piti si'da/ nyaŋ mishki

a'di mo. Dhali a'di 'doyi'da guurush gi 'bana kamu/ mo dhali dhu a'di isho'k gi imandhun ma Yesus ki she/ mo. ³ Hila Buŋerus ki o a'di gwo mo ki: Hananiyya, ata 'tu'd ma Seŋaan eya dum pini mmotham gwo o ki Shi/in Dheleladhelel mo dhali boç 'bana kamu/ 'pen 'pena guurush jin yolu/ mo mo sa/? ⁴ Ki a'di dinuki yol naskina/ mo tani dina a'di ki ta jim pini /e 'deya? dhali 'ko'di a'di yolunu mo tani dina /e ki ta gi 'bi'th apo/ a'diya? Mii yan di /e ibwam pini mana kan? Gwon thus thamkina /e ki 'kwaniny'cesh yisa, hili thama /e ka Arumgimis mo be. ⁵ Dhali mmociŋ ma Hananiyya gwo gwansan mo tani a'di biŋki'da 'cesh mo dhali çì shi/in piti mo be. Dhali moŋkogu caaca yayi'da po/ uni 'baar kun çik a'di mo be. ⁶ Dhali 'kwanin dhuruç cuki mis mo dhali 'tam a'di is mo dhali kal a'di ka piŋe/ mo dhali kan a'di mo be.

⁷ Dhali mo ta'da tente/ jin wana e ka tente/ kwara mo mmoshor ma tente/ is i'ko'd me'dyan yayina ashim piti si'da/ ka enthus mo mmomola a'di a'di jin miikunu mo be. ⁸ Dhala Buŋerus oki'da yim gwo mo ki: Toŋ aha/ gwo mo ma, mo yola um ka guurush wa cikise/ mo 'taa? Dhala yim ki thoŋ a'di gwo mo ki: Nye, ka guurush wakan mo be. ⁹ Hila Buŋerus oki'da yim gwo mo ki: Ata gama um gwo me'd mmontal 'de/ mmopal Shi/in gi Tapa kan mo? Hili ma, sho'k gi uni gun kankina kaŋhin mo tani uni 'koni shan'tamo/ mo dhali uni mini kal /e ka piŋe/ gara/ mo be. ¹⁰ Dhali ise/ a'di biŋki'da 'ceshi sho'k piti mo dhali çì shi/in piti mo dhali 'kwanin dhuruç seyin mo dhali gama yim wuki'd mo be dhali uni kalki a'di ka piŋe/ mo dhali kan a'di ka remambor ka kaŋhim piti mo be. ¹¹ Dhali moŋkogu caaca yayi'da po/ kaniisa 'baar mo dhali apo/ uni 'baar mo kun çik to gwansan mo be.

Aris Jamas Mii dhali Momer Uni Thimkunu mo

¹² Dhali ki me'd gi imandhunu ki she/ mo tani momer ka ris dhali dhan mii caaca si'da/ miikunu mo ibwaŋ 'kwani mo be, dhali uni 'baar mo 'kon ki bwan tal 'de/ eya lambalany ma Sulemaan mo. ¹³ Hili 'peni uni gun 'ko ki she/ mo tani wathiŋ kamu/ yisa di'da jin eni uni mmo'dish mo is mo. Hili 'kwani maŋ uni kagahara mo be. ¹⁴ Dhali imangam gwo is mo maru is ki nyanye/ e Tapa mo, awaambuhany 'kwani kun ta 'kwaniŋ gwas uni ki upi lu/ mo. ¹⁵ To miikunu ki nyanye/ mo tani uni si'da/ ki kal kum 'bathan e bway mo dhali 'thi uni eya ci mo dhala birish si'da/ mo ka Buŋerus mmopena a'di uni mo tani aŋashiram piti midi 'taki wupa po/ unin tiya 'peni bwam uni mo be. ¹⁶ Dhala waambuhany 'kwani si'da/ iyyin mmontal 'de/ mo 'peni pa kun 'kon is 'ko'd 'peni Pa Urushaliim mo mmo'doyu/ 'kwani kun 'bathan mo dhali uni gun toju bwa ka rum thus kun nyo/on mo dhali uni 'baar waçkunu ki 'beles mo be.

Imandhunu ki She/ Uni To'ckunu Bwa mo

¹⁷ Dhala gasiis jin ca'd doshki'd ki mis mo dhali uni 'baar mo kun nyaŋ 'ko ki a'di mo (uni kun ta çeŋ 'Kwani Sadukiyyin) dhali uni 'tu'du/ mo ki mondeeya du mo ¹⁸ dhali uni ki bu'th imandhun ma Yesus ki she/ mo

dhali dhu uni mo e mo jin jinu 'kwani mo. ¹⁹ Hila man'doyu gwo gi Tapa mon'thiny mo tani a'di ka'dki'da sijin 'twaŋkal mo dhali sus uni ka piye/ mo dhali o gwo mo ki: ²⁰ Iiyi um mo dhali doshi mo dhali tor 'kwani aris gwo 'baar mo gom mondiki/e yan e gu'b gi mondheleladhelel mo. ²¹ Dhali ki uni ciŋ yan mo tani uni sekin e gu'b gi mondheleladhelel ki mo ƙali kush mo dhali uni ki tor gwo mo.

Hili agasiis jin ca'd yayi'd mo dhali uni kun nyaƙ 'ko ki a'di mo dhali yuƙ uni mo imontul is buni yan imontal 'de/ mo dhali montul isa kamu/ ki 'kwani gwanyjaƙa/ gi 'Kwani ma Israyiil mo dhali uni ki hash gwo i gu'ba sijin ki uni minu susu mo be. ²² Hili iboliish kun iikin mo tani uni 'koki gam uni eya sijin mo dhali uni doƙkin mo dhali tor gwo mo ²³ mmo/o gwo mo ki: Gu'ba sijin gamkina am ki mu'th ki 'dantar mo dhali imanhil mo mo mmodosh ishan'tamo/ mo. Hili ki am ƙa'dkina a'di mo tani am 'konaki gam wathiŋ kamu/ nycine/ mo. ²⁴ Dhali ki tapa jin ca'd ki imanhil gu'b gi mondheleladhelel mo dhali igasiis kun can mo ciŋ gwo gwansan mo tani uni duŋkurkin ma du is mo gom uni mo mmomina to yan ita ata mo. ²⁵ Dhali jin tal 'de/ yayi'd mo dhali tor uni gwo ki: Hili mo mo ma, 'kwaniŋ gwas kun dhukina um eya sijin mo tani uni 'kon e gu'b gi mondheleladhelel mo mmodosh mo dhali mmoŋor 'kwani gwo mo. ²⁶ N'ko'd Tapa jin ca'd gi imanhil gu'b gi mondheleladhelel mo uni ki iboliish mo tani uni iikin mo dhali sus uni ki dar gi mondor mo haali/ uni ki ƙo/ 'kwani mo gom uni minu 'taki 'kosh ki wosh mo.

²⁷ Dhali ki uni suski uni mo tani uni ki dhu uni ibwambor montul is buni yan mo. Dhala gasiis jin ca'd doƙki uni gwo mo ²⁸ mmo/o gwo mo ki: Am ƙankina um gwo ki 'bi'th mo mmo'koki tor gwo ki gway yansan mo, dhali hili ma, um 'tu'di Pa Urushaliim ki gwontor bum mo dhali um o ki guya bas wathi/ yan mmokara po/ am mo.

²⁹ Hila Buŋerus dhali imandhun ma Yesu ki she/ mo uni thoƙ gwo mo dhali o gwo mo ki: Am mina mii mii gwo ma Arumgimis mo, yisa jin 'kwaniŋ'cesh yisa.

³⁰ Arumgimis gi ibabam bana 'de'kki'da Yesu jin 'kosha um jwa mo mmohankina um a'di imis cwa mo. ³¹ A'di karkin ma Arumgimis ki ca ki me'da bim poros piti mo mmota Amanŋel Mondiki/e 'Pen mo dhali ka Manwoth mmoŋi mo jin rijuwa du is ki 'Kwani ma Israyiil mo dhali mongwam gom miinthus mo. ³² Dhali am tana iman/o gwo gom to gwansan am ki Shi/in Dheleladhelel si'da/ jin cin ma Arumgimis gom uni kun ha gwom piti e mo mmomii mo be.

³³ Hili ki uni ciŋ gwo yansan mo tani uni ciŋthirkin ma dum buni ka nyor mo dhali 'kona gwo bwa mo mmo'kosh uni jwa mo. ³⁴ Hili jan tal 'de/ doshki'di bwam uni imontul is buni yan jin ta Wathim Parisi jin yuƙu ka Ghamala/iil jin ta'da manŋor gwo gom gwonƙan jin cinu mo dhali a'di jin taƙu ki momaŋ caa-ca ibwam ma ris 'kwani 'baar mo. Dhali a'di ƙanki gwo ki uni mini thoŋki imandhun ma Yesu ki she/ is 'ko'd naskina/ mo. ³⁵ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Um 'Kwani ma Israyiil, 'cunycuri is bum mo ma gom 'Kwani

gwansan mo gom to kun mura umi mii mo. ³⁶ Haali/ ka cim jin twa/a/ gwansan mo tani Thudaas doshki'd mo mmoŋor is piti ki a'di ita jan kamu/ jin ca'd mo. 'Kwaniŋ gwas tiya wana e ki iss † 'kwanimpa i/iss 'de/ mo gam is buni me'd ki a'di jin 'koshu jwa mo, dhali uni 'baar mo uni kun mii gwom piti mo tani uni ceƙerkunu bwa mo dhali tor kamu/ yisa gamu 'peni a'diya. ³⁷ 'Ko'di wathi/ yan mo tani Yahuusa gi Pany Jaliil ka cim gi moŋ'kwaru 'kwani gway mo a'di doshki'd si'da/ mo dhali a'di ki sus 'kwaniŋ tiya per mo mmobaŋh a'di mo. A'di si'da/ this e mo dhali uni 'baar mo, uni kun mii gwom piti mo tani uni si'da/ ceƙerkunu bwa mo.

³⁸ Dhali shwane/ aha/ ona um gwo mo ki: Ƙwa/i is bum bwa mo 'peni 'kwani gwansan mo dhali dhalki uni 'kon uni 'cena mo. Haali/ waƙki/ gwo jin onu yan walla mii yan ta jin 'kwani mo tani a'di minu 'taki pi e mo be.

³⁹ Hili waƙki/ a'di ta ji ma Arumgimis mo tani um mini mol pi uni e mo be waƙki/ um minu 'taki gam mo mmo'ko mmo/asa po/ Arumgimis kan mo.

⁴⁰ Dhali gwom piti gama uni me'd mo. Dhali ki uni yuƙki imandhun ma Yesu ki she/ i uni mo tani uni ki dor uni mo dhali ƙan uni gwo mo ki uni mini 'koki o gwo ki gway ma Yesu mo dhali uni ki dhal uni mo mmo/ii mo be. ⁴¹ A'di iina uni mo 'peni bwambori montul is yan mo mmo'bora uni bwa mo ki uni dhunu ki montaƙ wakan mmo'kosha uni is ka nyor kan ki mon'the is mo gom gway yan mo be. ⁴² Dhali isa yempa/ e gu'b gi mondheleladhelel mo dhali e pa mo tani uni 'koki daƙ gwo mo mmoŋor mo dhali mmoŋi si'da/ mo ka Yesu yan ita'da Ƙristhos mo be.

'Kwaniŋ Gwas Pesu/ kun Laƙkunu mo

6 Dhali ka cim gwansan ki monderu gi imanciƙ gwo 'kokunu mo mmomar is mo tani 'Kwani Yahuuda/ 'peni Paŋ Griƙi miikina gumgum apo/ 'Kwani Ibraniyiin mo haali/ up buni kun wuna ikaŋhim buni mo tani miikunu ka piŋy is mo e mo jin miinu to ka yempa/ mo. ² Dhali uniŋ 'kume'd 'ce'dka su/ yuƙkina waambuhany imanciƙ gwo i uni mo dhali o gwo mo ki: A'di diki 'bor jin mina aman dhal gwo ma Arumgimis 'pen mo dhali miya tu'c ma tharabeesa mo. ³ A'di mina um, iwaƙ pem, ilaƙ 'peni bwam um 'kwaniŋ gwas pesu/ kun maŋu mo dhali kun 'tu'du/ mo ki Shi/in mo dhali ki yuƙ si'da/ mo uni kun mina ana mish dhu uni apowa tu'c yan mo. ⁴ Hili am mina roƙ sho'k mo mmo'tho ki sule/ mo dhali mmomii gwo mo. ⁵ Dhali gwo yan jin onu mo tani a'di 'borki'da waambuhany 'kwani 'baar mo bwa mo dhali uni kwanykina Istipanus mo, a'di jin ta wathi/ jin 'tu'du/ ki mongam gwo is mo dhali ki Shi/in mo, dhala Pilibbus mo dhala Puruƙuurus mo dhala Nikanuur mo dhala Timuun mo dhala Parminaas mo dhala Nikula/uus jin ta Wathi/ gi Pan Anthaakiya jin bu'th gwon 'Kwani Yahuuda/ mo. ⁶ Uni gwahan idhuna uni ibwambori imandhunu ki she/ dhali ki uni 'thokin mo tani uni dhuki me'd buni apo/ uni mo be.

⁷ Dhali gwo ma Arumgimis caki'd mo dhali monderu gi imanciƙ gwo markunu is mo e Pa Urushaliim kaga-

† urbumiyya

hara mo dhala waambuhany igasiis caaca haki gwo yansan e jin gamu is mo.

Mo gi Bu'thkunuwa Istipanus mo

⁸ Dhala Istipanus 'tu'du/ ka 'the mo dhali ki mom'bi'th mo tani a'di miiki dhan mii kun caaca mo dhali momer si'da/ ibwanj 'kwani mo. ⁹ Hili 'kwanin tiya doshkin 'peni uni kun ta uni gi gu'b gi montul is jin yuku ki gu'b gi montul is gi 'Kwani Libartiin mo, dhali 'Kwani gi Panj Kerawaan mo dhali 'Kwani gi Pa Iskandariyya mo dhali 'peni uni gi Panj Kilikiyya mo dhali Pa Asiyya mo uni sugkin ki gwo mo uni ka Istipanus mo. ¹⁰ Dhali uni moli roç yuk yan mo dhali Shi'in jin ona a'di gwo mo be. ¹¹ Dhali uni wanki 'kwani is ka 'di/ mo dhali uni gun wanu is mo tani o gwo mo ki: Am cikina a'di mmowal gwo sor apowa Musa dhali apowa Arumgimis si'da/ mo. ¹² Dhali uni ka/ 'kwani is mo dhali 'kwanin gwanyaka/ si'da/ mo dhali iman'kwar to si'da/ mo dhali uni iyyina po/ a'di mo dhali bu'th a'di mo dhali sus a'di e montul is yan mo. ¹³ Dhali uni dhuki iman'ak a'di gwo i is mo uni kun o gwo mo ki: Wathi/ yan diki dak gwo mo mmo/o apo/ mo yan jin kogu mo dhali gwonkan jin cinu si'da/ mo. ¹⁴ Haali/ am cikina a'di mo mmo/o gwo ka Yesus yan gi Pa Naasira midu 'ce'd mo yan sho'k mo dhali ak mii ma Musa e mo kun tora a'di ana mo. ¹⁵ Dhali uni 'baar mo kun 'kon e montul is yan mmohila uni a'di ka 'thime/ mo tani mishki bwam/em piti mo mmowakina e a'di ki bwam/e ma man'doyu gwo mo be.

Mo gi 'Ce'd ma Istipanus Gwo She/ mo

7 Dhala gasiis jin ca'd o gwo mo ki: To gwansan wakana? ² Dhali a'di o gwo mo ki: Imudhum pem dhali ibaba kana! Arumgimis jin ta gi monyca mo tani a'di pi'da babam bana ka Ibrahiim i is ki a'di diki'd e uka 'cesh jin tana dhan yi'deya kara'b n'wa/a/ me'd jin ca'ba a'di e Pan Haraan mo tani ³ dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Yaku/ ka pije/ mo 'peni bampam pini mo dhali 'pena bas pini mo dhali yayi i mo jin miga/ tor /e mo. ⁴ N'ko'd a'di yaki'd ka pije/ 'peni Bampa/ gi 'Kwani Kaldaan mo dhali ca'b e Pan Haraan mo. Dhali 'peni mun mo tani ki com wuki'd mo tani Arumgimis ki so'k a'di mo e bampa/ yan jin 'kokina um nycine/ shwane/ mo. ⁵ Dhali a'di diki ci a'di mala kamu/ nycine/ mo, wakan si'da/ ari 'bana kamu/ mmokar sho'k piti apo/ yisa. Dhali a'di ki o gwo is ki a'di midu ci a'di a'di mo mmota jim piti mo be dhali ki emen piti n'ko'di a'di mo, ki a'di dar ga 'ci naskina/ mo. ⁶ Dhali Arumgimis o gwo cikise/ mo be ki emen piti mini 'taki 'ko ki 'kus e bampanj kamu/ mo dhali ki uni mini 'taki sus uni mmota cin'kina/ mo dhali mii uni ka ha'th'ko'd ki yil iss 'kwanimpa /i'iss 'de/ mo. ⁷ Dhali 'kwani gwansan jin mina uni ta cin'kinam buni mo tani uni miga/ mii miiwak mo. A'di ta gwo jin on ma Arumgimis kan mo. Dhali n'ko'd mo tani uni mini pi ka pije/ mo dhali mii gwom pem e mo yan mo be. ⁸ Dhali a'di ki ci a'di gwo jin gamu me'd mo gom gwo ma munyal yis

mo dhali wakan Ibrahiim ki dhodha Is/hak mo dhali ka cim pekwarra mo tani a'di ki 'ci'h a'diya munyal yis mo dhala Is/hak ki dhodha Yakuub mo dhala Yakuub ki dhodha wak gi idhan com kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo.

⁹ Dhali idhan com gwansan uni tan ma du dhapana powa Yuusup mo uni ki yol a'di iPam Masir mo dhala Arumgimis di'd e a'di mo ¹⁰ dhali wo'h a'di 'peni mo jin toju a'di bwa mo dhali ci a'di manj mo dhali moyuk mo ibwambor ma Pirawn jin ta'da malik gi Pam Masir mo dhali a'di ki kar a'di ka mudhiir gom Bampa/ Masir mo dhali gu'b piti 'baar mo. ¹¹ Te/ pu'dki'da po/ Bampa/ Masiri 'baar mo dhali Panj Kanaan si'da/ mo dhali dhan montocu bwa di'd mo dhali ibabam bana gamki ton'e/ yisa. ¹² Hili ka Yakuub cikki gwo ki ton'e/ di'd e Pam Masir mo tani a'di tu'cki ibabam bana ki ii me'd jin t'wa/ a/ mo. ¹³ Dhali ki me'd jin 'kon ma po/i su/ mo tani a Yuusup tor'ki is piti eya tente/ e ikam mo dhali 'kwani ma Yuusup toru eya tente/ aPirawn mo. ¹⁴ Dhala Yuusup ki hash gwo mo dhali yuka Yakuub jin ta com e a'di mo dhala risa bas piti kun ta 'kwani iss † 'kwanimpa 'kwara i'ce'dka karpac mo. ¹⁵ Dhala Yakuub yaki'd ka lungu'b mo e Pam Masir mo dhali a'di wuki'd ki is piti mo dhali ibabam bana si'da/ mo be. ¹⁶ Dhali uni kalu mo mmo'ci'h Bampa/ gi Pan Shakiim mo dhali uni 'thinu mo e mo'kupaje jin yolkin ma Ibrahiim ki she yol gi 'dolkon kush 'peni iya/ ma Hamuur gi Pan Shakiim mo.

¹⁷ Hili ki mo'gwo jin onu is mo tani 'dishki'd mo jin gam ma Arumgimis me'd ka Ibrahiim mo dhali 'kwani can mo dhali mari is mo e Pam Masir mo, ¹⁸ gama malika kamu/ jin piki'd apo/ Bampa/ Masir mo jin diki misha Yuusup mo. ¹⁹ A'di yan miiki 'kwanim bana ka mak mo dhali mii ibabam bana ka ha'th'ko'd mmo'ak ushi u'cim buni ka pije/ jin mina uni 'taki 'koki 'ko ki e mo be. ²⁰ Ki yil yan mo tani aMusa dhodhu mo dhali a'di ta yinthonj gana/ mo dhali a'di thipu ka ppe 'kupi kwara e gu'b gi com mo. ²¹ Dhali ki a'di kalu ka pije/ mo tani 'bwa/ ma Pirawn tak a'di mo dhali thip a'di ki ya/m piti' gana/ mo. ²² Dhali yuk gi 'Kwani Masiri 'baar mo tani a'di ye'thkunuwa Musa sho'k mo dhali a'di 'bitha'bi'th e gwom piti mo dhali miim piti si'da/ mo be.

²³ Hili ki a'di mura yila issu/ 'baar mo tani gwo pu'dki'da dum piti mo mmодоka wak 'kwanim piti kun ta iya/ ma Israyiil mo be. ²⁴ Dhali mmopara a'di jan tal 'de'j kamu/ e 'peni uni kun 'koshu ka wuny is mo tani a'di ki wo'h a'di mo dhali cesh a'di jin miinu ka ha'th'ko'd kan mo mmo'kosh Wathim Pam Masir jwa mo dhali rica ri'c gom a'di mo. ²⁵ Dhali a'di toshki'd ka wak piti mish gwo 'ban ka Arumgimis ki ci uni mo jin 'cu'ku ki me'd piti mo. Hili uni 'koki mish gwo 'ban mo be. ²⁶ Dhali ka cim jin 'ko'd mo tani a'di pi uni i is mo uni kun 'koni mo/as mo dhali a'di midu 'taki dhu uni mmogwam mo dok/e mmo/o gwo mo ki: Kana, um ta ikan mo be. Ata miina um ki shi/ ka rem 'kup kan mo? ²⁷ Hili a'di jin miiki'da mannyak ca'b piti ki shi/ mo tani a'di belki a'di mo mmoya mo mmo/o gwo mo ki: Kaja kar

† kamsa wa saba/iin

/e ki tapa mmodwall gwo apo/ aman mo? ²⁸ /E mini 'ta-ki 'kosh aha/ jwa mo me'd jin 'koshkina /e Wathim Pam Masir katiliya? ²⁹ Dhala Musa guski'd mo gom gwo yan jin onu mo dhali a'di warki'd ka mandi gi 'kus e Pam Madyaan mo e jin dhotha a'di iya/ isu/ mo.

³⁰ Dhali ki yila issu/ thimki'd mo tani aman'doyu gwo piki a'di i is em bwaasho e 'Kuwosh Sinaa/ eya le'dan o'd e ari cwa mo. ³¹ Dhali ka Musa parki a'di e mo tani a'di merki'd gom to jin mishkina a'di mo dhali ki a'di shor a'di is mo mmo'dish a'di is mo mmohil mo mo tani 'twa/ yayi'd 'peni Tapa ki: ³² Aha/ tana Arumgimis gi ibabam pini mo dhala Arumgimis ma Ibrahiim mo dhala Is/hak mo dhala Yakuub mo. Dhala Musa deena is kagahara mo dhali ko/ki'da ko/ is mo mmohil a'di mo be. ³³ Dhali Tapa ki o a'di gwo mo ki: 'Cuqa ppa/ 'peni sho'k pini mo ma haali/ mo yan jin dosha /e apo/ mo tani a'di ta'da 'cesh jin kogu mo be. ³⁴ Mishga/ ka jin gana/ mon'oc bwa di'd e 'kwanim pem kun 'kon e Pam Masir mo dhali aha/ ci'kina uni okonkin mo dhali aha/ dina mmoyaku/ ka 'cesh mo mmo'cuq uni mo. Dhali yayu/ shwane/ mo ma. Aha/ mina hash /e e Pam Masir mo.

³⁵ Musa yan jin ushkina uni mo mmo/o gwo mo ki: Kaja kar /e ki tapa mmodwall gwo mo tani a'di ihashkin ma Arumgimis mo mmota tapa mo dhali mmota man'cuq uni ki me'd ma man'doyu gwo jin pi a'di i is e ari cwa mo. ³⁶ Wathi/ yan ishu uni bway ka pi-je/ mo mmomiikina a'diya dhan mii kun caaca mo dhali momer si'da/ e Pam Masir mo dhali e bwaman dhan Yi'derj Kummam 'Per e mombwaasho ki yil issu/ mo. ³⁷ Yan ta'da Musa caan jin o ki uci ma Israyiil gwo mo ki: Aman'ci gwo min ma Arumgimis ipiyu mo gom um 'peni bwaman ma wak bum mo mmowa e ki aha/ mo. ³⁸ Yan ta a'di jin di'd e montul is e mombwaasho nya'ka man'doyu gwo jin o a'di gwo e 'Kuwosh Sinaa/ mo dhali nya'k ki ibabam bana kun bu'th gwo gi mondiki/e mmo'ci ana mo. ³⁹ Ibabam bana ush a'di gwo ha e mmomii mo. Hili uni ki bel a'di mo mmoya mo 'peni uni mo dhali uni doq ma dum buni ka nya'k'o'd iPam Masir mo mmo/owa Haruun gwo mo ki: ⁴⁰ Uq am to kun lu'ju mo ma kun mini ii amani bwambor mo. Haala Musa yan jin susi ana ka pi-je/ 'peni Bampa/ Masir mo tani ana mola to jin yayi'di a'di mo be. ⁴¹ Dhali uni uq ari bip ka cim gwansan mo dhali 'do to jin 'ci'hu/ 'kus mo e tompinycon mo dhali 'bor bwa mo gom mii jin ta ji gi me'd buni mo. ⁴² Hili Arumgimis tu'kki'd mo dhali ci uni bway mo mmolu'j to kun 'kon e momis mo me'd jin 'kwarkunu e bwaman ma warka/ gi iman'ci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo ki:

Um ciyaa/ to/e jin 'ci'ha um 'kus mo dhali to jin 'ci'hu si'da/ mmomii abas

ki yil issu/ e mombwaasho mo, ayy 'kwani ma wak ma Israyiila?

⁴³ Dhali um buthi gu'b burriye/ ma Muuluuk mo dhali acul kun ta tompinycon jin yuku ka Rampaan mo

to gun uku kun uka um mmolu'j uni mo.

Dhali aha/ mina so'k um mo ibwampo/ Pam Baabil mo.

⁴⁴ Ibabam bana takan gi gu'b burriye/ gom gwontor e mombwaasho me'd jin kara a'di a'di jin o gwowa Musa ki a'di midi uq me'd she/mm jin mishkina a'di mo ⁴⁵ jin kala ibabam bana si'da/ ki mongarr buni ki she/ ki she/ mo nya'ka Yashuu/ ki uni sekin mo e mo gi 'kwanin tiya kun bel ma Arumgimis ka pi-je/ ibwambori bwam/e gi ibabam bana mo ntaga cim ma Dawuu'd mo be. ⁴⁶ A'di gam momarj ibwambor ma Arumgimis mo dhali 'tho monya'c boma Arumgimis ma Yakuub mo. ⁴⁷ Hila Sulemaan nya'j a'di gu'b mo. ⁴⁸ Bahili A'di jin Cayaa/ e ki Ca mo diki ca'b e gu'b kun nya'ju ki me'd mo me'd jin on ma man'ci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo ki:

⁴⁹ Momis ta'da kursin tapam pem mo dhali mony'cesh ta cwa jin dhuka/ sho'k pem.

Gu'b gi wakata imina umi nya'jaa/ mo? Tapa i/o'd kan mo.

walla ma mom pem jin miga/ isi/ is mo?

⁵⁰ Dina me'd pem ki uq to gwansani 'baar mo 'taa?

⁵¹ Um 'the'k 'bam bum imis mo dhali um 'konuki 'ci'ha/ munyjal ma du mo dhali 'ce si'da/ mo. Shi/in Dheleladhelel ura um isa yempa/ mo. Me'd jin miikina ibabam bum mo tani wakan miikina um si'da/ mo.

⁵² Jana 'peni iman'ci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo kun 'kona ibabam bum ki to'c 'kus mo? dhali uni 'kosh uni jwa mo uni kun tor gwo n'wa/a/ mo gom mmomi-na jan tal 'de/ jin miid ka kar/e iyayu/ mo. Um warkin ki iman'ci'ha a'di is ki gwo mo dhali iman'kosh a'di jwa mo, ⁵³ um kun bu'th gwonkan jin cinu mo me'd jin kara iman'doyu gwo a'di mo dhali a'di karkina um yisa.

Mo gi 'Koshkunuwa Istipanus ki Wosh mo

⁵⁴ Ki uni ci'ki gwo gwansan mo tani uni ci'hirkin ma du mo dhali uni 'pe'dki she/ i a'di mo. ⁵⁵ Hili a'di mmo'tu'du/ a'di mo ki Shi/in Dheleladhelel mo tani a'di hilki momis ka 'thime/ mo dhali par monya ma Arumgimis e mo dhala Yesu si'da/ mmodoshkina a'di ka bim poros ma Arumgimis mo ⁵⁶ dhali o gwo mo ki: Hili mo mo ma. Aha/ parkina momis ka'du/ mo dhali Ya/ gi 'Kwani mmodosh ka bim poros ma Arumgimis mo. ⁵⁷ Hili uni cuun ki dhan 'twa/ kun caaca mo dhali 'dap 'cem buni ki me'd mo dhali 'tha'th a'di ki is mo mmontal 'de/ mo ⁵⁸ dhali uni ki bit a'di ka pi-je/ 'peni bampa/ mo dhali 'kosh a'di ki wosh mo be. Dhali iman/o gwo dhu burriyem buni a'cesh isho'k gi dhuru'c washana kamu/ mo jin yuku ka Shawuul mo ⁵⁹ dhali uni ki 'kosha Istipanus ki wosh mo mmoyuka a'di Tapa mmo/o gwo mo ki: Tapa Yesu, budhi shi/in pem mo. ⁶⁰ Dhali a'di ca'bki'd ki jin 'kupa'dupun mo dhali cuu gwo ki dhan 'twa/ mo ki: Tapa, dhalku/ ki kar miinthus yan i'bam buni mo. Dhali ki a'di o gwo kan mo tani a'di ki ish e mo be.

8 Dhala Shawuul di'd mmogam bwa me'd mo gom wum piti mo be.

Shawuul Ƨo'ckí'da Ƨaniisa Bwa mo be

Dhali ka cim yin tani monŋo'c 'kus caaca yayí'da po/ Ƨaniisa jin dí'di Pa Urushaliim mo dhali uni 'baar mo Ƨekerki bwa mo i bampa/ 'baar mo e Pa Yahudiyya mo dhali Pan Saamira mo, jasi imandhunu ki she/ uni í'kokin mo. ² Dhali 'kwani gun tana gayiin mo tani uni ikankina Istípanuus mo dhali gwon mo dhali ananki is kagahara gom a'di mo be. ³ Hila Shawuul mii'da nyor ka daran du kagahara mo mmoshi/a Ƨaniisa is mo dhali mmociça a'di gu'bi 'baar ki 'beles mo tani a'di ki dir 'kwaniŋ gwas mo dhali 'kwani up sí'da/ 'ko'da 'cesh mo mmodhu uniya sijin mo.

Gwom 'Borga/ Ƨikunu mo e Pan Saamira mo

⁴ Uni sí'da/ kun Ƨekerki bwa mo tani uni iikin mo mmoŋor gwo ki lala'th mo be. ⁵ Dhala Pilibbus ya'd ka luŋgu'b mo e Pan Saamira mo be dhali Ƨi uni gwo mo goma Ƨristhos yan mo. ⁶ Dhala waambuhany 'kwani Ƨi-na dum buni ki bwan Ƨal 'de/ ki gwo kun Ƨorkin ma Pilibbus mo me'd jin Ƨiça uni gwo mo dhali momer misha uni kun miikina a'di mo be. ⁷ 'Peni uni ka ris kun bu'th ma rum thus kun nyo/on mo tani arum thus pikin mo mmocuuna uni ki dhan 'twa/ kun caaca mo dhali uni tana ris kun mutta/ is mo dhali kun ta njwol mo tani uni waƧkunu mo be. ⁸ Dhali mom'bor bwa caaca dí'di pa Ƨaan mo be.

⁹ Wathiŋ kamu/ dí'd jin yuƧu gway ka Simaan mo. Ntwa/a/ mo tani a'di mii'da ruma tiya e pa Ƨaan mo dhali 'Kwani gi Pan Saamira meren gom gwo jin ona a'di uni ki a'di ki is piti ta a'di jin ca'd ki tiya mo. ¹⁰ Dhali uni 'baar Ƨi is buni ki gwom piti 'peni a'di jin gwa'da'd ntagi a'di jin ca'd mo mmo/o gwo mo ki: Wathi/ yan ta ji gi mom'bi'th ma Arumgimis jin yuƧu ki A'di jin Ca'd mo be. ¹¹ Dhali uni Ƨi is buni ki gwom piti mo gom a'di mer uni is ki mii ma rum piti isa gush mo. ¹² Hili ki uni gam gwo ma Pilibbus is jin Ƨorkina a'di gom gwom 'borga/ gom Bampa/ ma Arumgimis mo dhali gway ma Yesus Ƨristhos mo tani uni miikunu ki yi'de/ mo ki gwasi lu/ mo dhali ki upi lu/ sí'da/ mo be. ¹³ Dhala Simaan ki is piti sí'da/ a'di gam gwo is mo dhali mi-ikunu ki yi'de/ mo. A'di nyaƧ Ƨa'b ka Pilibbus mo mmo-hil momer mo dhali dhan miimer kun caaca kun mi-ikunu mo tani a'di merki'd mo be.

¹⁴ Hili ki imandhunu ki she/ mo kun 'koni Pa Urushaliim, ki uni ƧiƧki ki 'Kwani gi Pan Saamira bu'thki gwo ma Arumgimis mo tani uni ki Ƨuca Buŋerus uni ka Yohaani ki iiku/ i uni mo. ¹⁵ Ki uni thulkin ka luŋgu'b mo tani uni 'thon gom uni ki uni mini 'taki bu'th Shi/in Dheleladhelel mo ¹⁶ haali/ a'di diki ya apo/ jamu/ i bwam uni naskina/ mo. Uni miikunu ki yi'de/ jasi ki gway gi Tapa Yesus 'te/ mo. ¹⁷ N'ko'd mo tani uni dhu uni me'di 'kup mo dhali uni bu'thki Shi/in Dheleladhelel mo be.

¹⁸ Dhali ka Simaan parki uni e mo mmodhuna imandhunu ki she/ uni me'di 'kup mo tani Shi/in Dheleladhelel Ƨikunu mo a'di ki Ƨor uni aguurush i e mo,

¹⁹ mmo/o gwo mo ki: Ƨiyaa/ mom'bi'th yan sí'da/ mo

ma, ki wathiŋ kamu/ jin miga/ 'taki kar me'd pemi 'kup mo tani ki a'di sí'da/ midí 'taki bu'th Shi/in Dheleladhelel mo. ²⁰ Hila Buŋerus ki thoƧ a'di gwo mo ki: Aguurush pini dhalki a'di nyaƧ sho'k 'ce'd ki /e mo haali/ /e Ƨoshki gam to jin Ƨin ma Arumgimis ki me'd ka guurush 'te/ mo. ²¹ /E dar gi to walla mii e gwo yan mo haali/ adum pini diki 'bor ibwambor ma Arumgimis mo be. ²² Rici adu is mo gom miinthus pini yan mo dhali 'thoyi Tapa mo ma, ki gwo jin kuluma /e ibwa wakan mo minú 'taki gwam /e mo. ²³ Haali/ mishga/ ki /e din e mo ma Ƨi/ jin Ƨa/aƧa/ mo dhali mondeƧu gi miinthus mo. ²⁴ Dhala Simaan thoƧ a'di gwo mo dhali o gwo mo ki: 'Thoyi Tapa gom aha/ mo ma ki to gwansan kun ona um miini 'koki 'taki pu'du/ apo/ aha/ mo.

²⁵ Dhali ki uni Ƨi gwonŋor buní mo dhali Ƨor gwon Tapa mo tani uni doƧkin ka nyan'ko'd mo mPa Urushaliim mo dhali Ƨor gwom 'borga/ eya ris pa gi 'Kwani gi Pan Saamira mo be.

Pilibbus dhali Wathi/ gi Paŋ Gale/ jin Ta Mantil mo

²⁶ Hila man'doyu gwo gi Tapa ki owa Pilibbus gwo mo ki: Cuyi mis mo ma dhali yayi 'kup ki 'ko'd gwar ka biny cam ki bway jin ya'd ka luŋgu'b 'peni Pa Urushaliim mo ntagi Paŋ Ghassa jin ta mombwaasho mo. ²⁷ Dhali a'di ki cu mis mo dhali ya mo. Dhali hili Wathi/ gi Paŋ Gale/ dí'd jin ta mantil mo dhali jin ta tapa jin ca'd 'pena Kandaaka, a'bom jin ta'da maliƧ gi 'Kwaniŋ Gale/ mo. A'di ta'da mandhuwa guurush piti 'baar mo. A'di sí'da/ yayí'di Pa Urushaliim mmoluŋ mo be. ²⁸ Dhali a'di dí'd mmodoƧ ka nyan'ko'd mo dhali a'di Ƨa'bkí'd i bwaman ma arabiya jin dira shumaru mo dhali dí'd mmodenŋ gwo jin 'kwarkin ma manƧi gwo ma Arumgimis kadhamo/ e mo jin yuƧu ka Ishaya mo be. ²⁹ Dhali Shi/in Dheleladhelel ki owa Pilibbus gwo mo ki: Shori is pini mo ma dhali 'dishi a/arabiya yan is mo. ³⁰ Dhala Pilibbus guski'di a'di mo dhali ƧiƧ gwo jin deŋa a'di gwo e mo jin 'kwarkin ma manƧi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo jin yuƧu ka Ishaya mo tani dhali o a'di gwo mo ki: Gwo jin deŋa /e e mo tani misha /e 'ban mo 'taa? ³¹ Dhali a'di ki o gwo mo ki: Miga/ mish 'peni mana ki dar gi wathi/ mmothuƧ aha/ gwo isi ciki/ mo. Dhali a'di yuƧki'da Pilibbus mo mmoseyu/ a/arabiya mo dhali nyaƧ Ƨa'b ki a'di mo. ³² Dhali gwo 'peni Gwo ma Arumgimis jin 'kwaru jin deŋa a'di e mo tani wa cikise/ mo be, jin o'd ki:

A'di susu me'd Ƨa'bal mmo'ciŋh 'kus mo dhali me'd ari Ƨa'bal jin mol 'twa/ wal ibwambor ma man'ciŋh a'di amur piti mo tani wakan sí'da/ a'di diki Ƨee 'twam piti mo.

³³ Dhali mmokara a'di is piti ki gwa'd mo tani mond-wall gwom piti Ƨwa/u mo 'peni a'di mo.

'Kwani kun tana anyaƧum yil ki a'di mo tani kaja a'di jin midí Ƨi gwo ki lala'th mo?

Haali/ mondiki/em piti gunu 'peni mony'cesh yansan mo.

³⁴ Dhali a'di jin ta mantil oki'da Pilibbus gwo mo ki: Ƨor aha/ gwo mo ma, amanƧi gwo ma Arumgimis kadhamo/ yin mo tani a'di Ƨori gwo goma ja sa/? A'di Ƨorki

gwo gom is piti mo 'taa? walla gom wathiŋ kamu/ mo. ³⁵ Dhala Pilibbus ka'd 'twam piti mo dhali tel a'di Gwo ma Arumgimis yin 'pen jin 'kwarkunu mo tani a'di ki ci a'di gwo goma Yesus mo be. ³⁶ Dhali mmo/iina uni ibway mo tani uni pu'dkin mo e yi'deŋ kamu/ mo dhali a'di jin ta mantil ki o gwo mo ki: Hili yi'de/ a'dan mo. Ata a'di jin midi non aha/ mmomii ki yi'de/ mo? ³⁷ Dhala Pilibbus ki o a'di gwo mo ki: Waŋki/ /e gam gwo is ka dum pini 'baar mo tani /e minu mish mii mo be. Dhali a'di ki thoŋ gwo mo dhali o gwo mo ki: Aha/ gama gwo is ka Yesus Kristhos ta Ya/ ma Arumgimis mo be. ³⁸ Dhali a'di ki kan gwo mo ka arabiya jin dira shumarum minu dosh mo dhali uni su/ thulkin ka lunŋu'b i bwaman yi'de/ mo uni su/ ka Pilibbus uni ki a'di jin ta mantil mo, dhali a'di ki mii a'di ki yi'de/ mo be. ³⁹ Dhali ki uni sen ka pije/ 'peni yi'de/ mo tani Shi/in gi Tapa a'di borki'da Pilibbus mo be dhali a'di jin ta mantil par a'di e doŋ/e yisa haali/ a'di ya'd mo i bway piti mmo'borā bwa a'di mo. ⁴⁰ Hila Pilibbus gamkunu mo e Pa Ashduu'd mo dhali mmo'ciŋha/ a'di pa yin mo tani a'di ki tor gwom 'borga/ e pa 'baar mo ntagi a'di pu'dki'd e Paŋ Kaysariyya mo be.

Mo jin Tu'k ma Shawuula Du Is mo

9 Hila Shawuul deŋ ma nyor kagahara naskina/ mo tani a'di shwa'da 'cesh ki sho'k mo dhali 'kosha 'kosh apo/ imanciŋ Tapa gwo mo dhali a'di yaki'da gasi is jin ca'd mo ² dhali doŋ a'di awarka/ gi Pan Dimashk ki gu'b gi montul isi 'baar mo, waŋki/ a'di midi 'taki gam kun tiya kun ta 'kwani gi Bway yan mo tani waŋki/ uni mini 'taki ta gwas mo walla up mo tani a'di midi 'taki bu'th uni mmodeŋ mo dhali susu mo e Pa Urushaliim mo be. ³ Dhali ki a'di di'd mmoya mo tani a'di 'dishki Pan Dimashk is mo dhali ki jahanne/ ise/ moŋkush 'peni momis 'twaŋki mo mo mmo'kam a'di is mo. ⁴ Dhali a'di biŋki'da powa 'cesh mo dhali a'di ciŋki 'twa/ mmo/o a'di gwo mo ki: Shawuul, Shawuul. Ata toca /e aha/ 'kus kan mo. ⁵ Dhali a'di o gwo mo ki: /E tana ja Tapa mo? Dhali a'di o gwo mo ki: Aha/ tana Yesus jin toca /e 'kus mo. ⁶ Hili cuyi /e mis mo ma dhali yayi ciŋ bampa/ mo ma, dhali a'di minu tor /e mo a'di jin mina /e imii mo be. ⁷ Dhali 'kwaniŋ gwas kun nyaŋki ii ibway ki a'di mo tani doshkin mmomol gwo o mo mmociŋa uni gwo mo dhali mmo'kona uni ki par wathiŋ kamu/ e mo. ⁸ Dhala Shawuul cu mis 'pena powa 'cesh mo dhali ki a'di ka'dki e mo tani a'di mol to par e mo dhali uni ki sus a'di ki me'd mo dhali sus a'di e Pan Dimashk mo be. ⁹ Dhali ka cim kwara mo tani a'di dar gi e mo dhali a'di shwa to yisa dhali a'di diki pi to si'da/ mo be. ¹⁰ Dhali amanciŋ gwoŋ kamu/ jin di'd e Pan Dimashk jin yuŋu ka Hananiyya mo dhali Tapa o a'di gwo ki tonyjan mo ki: Hananiyya. Dhali a'di ki o gwo mo ki: Hili ma. Aha/ dina imahan mo be Tapa mo. ¹¹ Dhali Tapa ki o a'di gwo mo ki: Cuyi mis mo ma dhali yayi 'kup ki bway jin yuŋu ka Doshki Dhi'c mo dhali yayi igu'b ma Yahuusa mo dhali nŋap wathi/ 'peni Pan Tharsuus jin yuŋu ka Shawuul mo haali/ a'di 'thoki'd mo. ¹² Dhali wathi/ mishkina a'di jin yuŋu ka Hananiyya mo mmo-

seyu/ bwaman mo mmodhu me'da po/ a'di mo ki a'di midi 'taki mish mo mo. ¹³ Hila Hananiyya thoŋ gwo mo ki: Tapa, aha/ ciŋa gwo 'peni 'kwani ka ris gom wathi/ yan gom miim piti wa'di shi/ kagahara yisa kun miikina a'di ki 'kwanim pini kun dhuna /e ki she/ gi dhelel dhelel mo e Pa Urushaliim mo. ¹⁴ Dhali i mahan si'da/ a'di ta gi gwo 'peni igasiis kun can mo mmodeŋ uni 'baar mo kun yer gway pini mo. ¹⁵ Hili Tapa o a'di gwo mo ki: Yayi i bway pini mo ma haali/ a'di ta toŋ'kul bwa jin kwanya/ gom aha/ mo mmoŋal gway pem ibwambori 'kwanim tiya kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo dhali imalik si'da/ mo dhali uci ma Israyiil mo be. ¹⁶ Haali/ aha/ mina tor a'di to kun wana risa kun mina isi mii 'kosh a'di ka nyor gom gway pem mo. ¹⁷ Dhala Hananiyya yaki'd mo dhali seki gu'b mo dhali mmodhu a'di me'di is mo tani a'di ki o a'di gwo mo ki: Akam pem ka Shawuula. Tapa jin ta'da Yesus jin piki /e isi bway jin yayina /e mo tani a'di tuci aha/ ki yayu/ mo, ki /e mini mish mo mo dhali ki /e minu 'tu'd mo ki Shi/in Dheleladhelel mo. ¹⁸ Dhali ise/ to jin wana e ka pampara/ biŋkin 'peni em piti mo dhali a'di mishki mo mo be. Dhali a'di ki cu mis mo dhali a'di miikunu mo ki yi'de/ mo ¹⁹ dhali a'di bu'th tonŋe/ mo dhali 'bidhu is mo be.

Shawuul A'di Ciŋi Gwo e Pan Dimashk mo be

Dhali a'di di'd ka cim ka hony/e nyaŋki imanciŋ gwo kun 'kon e Pan Dimashk mo. ²⁰ Dhali ise/ a'di ki ci gwo e gu'b gi montul is buni mo goma Yesus ki a'di ta Ya/ ma Arumgimis mo be. ²¹ Dhali uni 'baar mo kun ciŋ a'di gwo mo tani merkin kagahara mo dhali o gwo mo ki: A'di diki ta a'di jin di'd e Pa Urushaliim jin 'ce'd 'kwani kun yer gway yan sho'k mo 'taa? Dhali a'di yayi'di mahan si'da/ mmomii kan ki a'di midi 'taki sus uni mmodeŋ mo ibwambor gi igasiis kun can mo. ²² Hila Shawuul 'bitha is ki nyanye/ mo dhali a'di dumpulki 'Kwani Yahuuda/ kun 'kon e Pan Dimashk mo mmonyo/ gwo ka kar/e ka Yesus yan ta'da Kristhos mo be.

Shawuul A'di Yeki'd mo 'Peni 'Kwani Yahuuda/ mo

²³ Dhali ka cim tana ris thimkin mo tani 'Kwani Yahuuda/ gam gwo me'd ka rem 'kup mo mmo'kosh a'di jwa mo. ²⁴ Hila wu'th buni pu'dki'da Shawuul mo. Dhali uni timki 'twaŋkal pa si'da/ montee mo dhali mon'thiny ilu/ mo jin mina uni 'taki 'kosh a'di jwa mo be. ²⁵ Hili imanciŋ a'di gwo bu'th a'di mon'thiny mo dhali thul a'di ka 'cesh ka shi/ ki en 'kupa ganŋaraŋ goŋ ka nura/ i e mo be.

Shawuul A'di Diki'd mo e Pa Urushaliim mo

²⁶ Dhali ki a'di pu'dki'd mo e Pa Urushaliim mo tani a'di palki is piti gam me'd nyaŋki imanciŋa Yesus gwo mo be. Dhali uni 'baar mo ko/ a'di mo, mmo'koki gam gwo is ki a'di ta'da manciŋ gwo mo be. ²⁷ Hila Barnaaba bu'th a'di mo dhali sus a'di e imandhunu ki she/ mo dhali ci uni gwo mo mmomisha a'di Tapa ibway mo dhali a'di tor a'di gwo si'da/ mo, dhali a'di si'da/ ki a'di di'di Pan Dimashk mo tani a'di tor gwo e gway ma

Yesus mo mmodiki ju/ mo be. ²⁸ Dhali a'di diki'd nyaḳki uni mmokul gu'b e Pa Urushaliim mo ²⁹ mmoṭor gwo e gway gi Tapa mo mmodiki ju/ mo. Dhali a'di o gwo mo dhali su'k ki gwo apo/ 'Kwani Yahuuda/ kun ta 'Kwaniḡ Griḳi mo. Hili uni ḡap a'di mmo'kosh jwa mo. ³⁰ Dhali ka waḳ piti mishkin mo tani uni sus a'di ka luḡgu'b mo e Paḡ Kaysariyya mo dhali tu'c a'di mmoya Pan Tharsuus mo be.

³¹ A'di tan ma ḳaniisa gi moḡḳu'th is e Pa Yahuudiyya 'baar mo dhali Pany Jaliil mo dhali Pan Saamira si'da/ mo mmonyaru uni is mo dhali mmo/ii ki moḡḳo/ gi Tapa dhali e momalas gi Shi/in Dheleladhelel mmomar is mo be.

Iniyaas A'di Waḳkunu mo be

³² Dhali a'di warki'd ki ya ma Buṭerus e moyam piti 'baar mo ki 'beles mo tani a'di yakid ka luḡgu'b si'da/ e uni kun dhunu ki she/ gi dhelel dhelel kun 'kon e Pan Ludda mo. ³³ Dhali e mun mo tani a'di gamki wathiḡ kamu/ jin yuḳu gway ka Iniyaas mo jin ish 'ko'da cim piti ki yil pekwarra mo haali/ a'di mutṭa/ is mo be.

³⁴ Dhala Buṭerus ki o a'di gwo mo ki: Iniyaasa, Yesus Kristḡos waḳki /e mo. Cuyi mis mo dhali thosona cim pini mo ma. Dhali ise/ a'di cuki'd mo. ³⁵ Dhali aris uni kun 'kon e Pan Ludda mo dhali Pan Saruun mo mishki a'di mo dhali uni tu'kkin ki Tapa mo be.

Thabiitḡa A'di Tu'kkunu Is mo Mmodi ki E mo

³⁶ Dhala manciḳ gwoḡ kamu/ diki'd e Pan Yaapa jin yuḳu ka Thabiitḡa jin ta gi 'pemen ki 'twam buni jin yuḳu ka Ghasaala mo. A'bom yan 'tu'du/ ka tuca 'bor-ga/ mo dhali mii mii gom 'kwani gun hatha'ko'd mo kun miikina a'di to mo. ³⁷ Dhali a'di warki'd ka cim gwansan ki a'di soka is mo dhala yim wuki'd mo. Dhali ki uni upki a'di is mo tani uni ki 'thi a'di e gu'b jin nyanḡu ka maḳampo/ mo. ³⁸ Dhali gom Pan Ludda 'dish Pan Yaapa is mo tani imanciḳ gwo mmociḳa uni gwo ka Buṭerus di'di mun mo tani uni ki hash 'kwanin su/ mmo/ii a'di mo mmodi'b a'di is ki gwo mo ki: Dhalku/ ki miia diite/ mo mmonyay ya ki am mo. ³⁹ Dhala Buṭerus cuki'd mo dhali yayid nyaḳ ki uni mo. Dhali ki a'di pu'dki'd mo tani uni suski a'di e gu'b jin nyanḡu ka maḳampo/ mo dhala ris up kun wuna ikaḡhim buni doshkin 'ko'd gwar piti mo mmoko mo dhali mmoṭor burrinyen tura bi mo dhali burrinye/ kun hidhuwa po/ tiya mo kun thosonkin ma Ghasaala ki a'di nyaḳ di ki uni mo. ⁴⁰ Hila Buṭerus thoḡḡki uni 'baar mo tani dhali a'di ca'bkid ki jin 'kupa'dupun mo dhali 'tho mo dhali mmoṭu'k 'kup ki is piti mo tani a'di ki o gwo mo ki: Thabiitḡa, cuyi mis mo ma. Dhali a'di ka'dki em piti mo dhali ki a'di parki'da Buṭerus e mo tani a'di cu mis mo.

⁴¹ Dhali a'di ci a'di me'd piti mo dhali 'de'k a'di ki mis mo dhali mmoyuḳa a'di imandhunu ki she/ gi dhelel dhelel mo dhali up kun wuna ikaḡhim buni mo tani a'di ki ṭor uni ayim mo ki a'di di'd ki e mo be. ⁴² Dhali a'di warki'd ki mo jin mishu ki lala'th e Pan Yaapa 'baar mo dhali 'kwani ka ris gamki Tapa gwo is mo. ⁴³ Dhali a'di warki'd

ki mo jin ca'bkina a'di mo ka cim ka ris e Pan Yaapa mo nyaḳka Simaana kamu/ jin ta'da manḳucur yiṭ mo be.

Buṭerus dhala Karniliyuus mo

10 Dhali wathiḡ kamu/ diki'di Paḡ Kaysariyya jin yuḳu gway ka Karniliyuus mo jin ta'da mancil ma askar iss 'kwanim pa mudhe'd mo ki mo jin yuḳu ki mo jin jin ma askar aji eya Ithaliyaan mo be. ² A'di ta wathiḡ gayiin dhali a'di ta a'di jin ko/ki'da Arumgimis mo uni ki kuḡ gu'b piti ilu/ i'baar mo dhali jin ci tom piti kagahara gom 'kwani kun hatha'ko'd mo dhali 'tho'da Arumgimis isa yempa/ mo. ³ Ki mo wana e ka tente/ ikwara mmodina a'di ibum 'ban mo tani ki tony-jan parkina a'di e eya tente/ mo tani aman'doyu gwo ma Arumgimis pu'dki'di a'di mo dhali o a'di gwo mo ki: Karniliyuus. ⁴ Dhali a'di mmohila a'di a'di ka 'thime/ mo tani dhali mmoḳo/ is mo tani a'di ki o gwo mo ki: Ata Tapa? Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Mon'thom pini dhali to kun cina /e cuki'di mis mo gom mo jin minu ka /e e mo ibwambor ma Arumgimis mo. ⁵ Dhali shwane/ dhuyi 'kwaniḡ gwas 'pen mo mmo/ii Pan Yaapa mo dhali susa Simaan jin yuḳu ki gwaya kamu/ ka Buṭerus mo. ⁶ A'di ca'bkid nyaḳka Simaan jin ta'da manḳucur yiṭ mo. Gu'b piti di'di yana gap mo. ⁷ Dhali ka man'doyu gwo jin ṭor a'di gwo yakid 'peni a'di mo tani a'di yuḳki imanmiia tu'c gi gu'b piti isu/ mo dhala askara kamu/ 'peni uni jin ta'da gayiin mo jin cor a'di ki sule/ mo tani ⁸ dhali mmorasha a'di gwo e 'baar mo gom uni mo tani a'di ki dhu uni 'pen mo mmo/ii Pan Yaapa mo be.

⁹ Dhali ka cim jin 'ko'd mo tani ki uni 'kon e mo/iim buni mo dhali ki uni 'dish pa is mo tani Buṭerus seki 'kuḡgu'b mo mmo'tho ki mo jin wana e ka tente/ ib-war'kup mo. ¹⁰ Dhali a'di 'kosha te/ mo dhali ḡap to mo mmoshwa mo. Hili ki uni 'kon mmothoson to mo tani a'di biṭa is jwa mo. ¹¹ Dhali a'di hilki momis ka'du mo dhali toḡkul bwarḡ kamu/ thulki mo jin wana e ka dhan burrinye/ jin dhaluwa 'cesh ki shem 'pena bi doḡon apowa 'cesh mo ¹² kun 'kona ris to 'baar mo kun 'kona jamas ki she/ ki she/ nycine/ mo to/e kun 'kona sho'k do doḡon mo dhali tony'cesh kun paaran mo dhali 'dii kun peni mis mo. ¹³ Dhali 'twa/ pu'dki'di a'di ki: Cuyi mis mo ma, Buṭerus. 'Koshi ma dhali 'kayi mo. ¹⁴ Hila Buṭerus ki o gwo mo ki: Yisa wakana, Tapa, haali/ aha/ dinaki 'ka toḡ kamu/ ṭal 'de/ ki sule/ jin ga/u mo walla jin 'konuki thoson me'd jin onu mmomii mo. ¹⁵ Dhali 'twa/ pu'dki'di a'di doḳ/e me'di su/ ki: A'di jin thosonkin ma Arumgimis ki dhelel dhelel mo tani dhalku/ ki kar a'di ki to jin ga/u mo ma. ¹⁶ Dhali yan miikunu me'di kwara mo. Dhali ise/ toḡkul bwa bu'thkunu e momis mo.

¹⁷ Dhali ka Buṭerus dumpulki'd kagahara ki is piti mo gom tonyjan yan jin para a'di e mo tani dhali gom 'pemen piti mididi 'taki ta ji gi wakata mo tani hili 'kwaniḡ gwas kun tu'c ma Karniliyuus ki iiku/ mo tani mmod-oṭkina uni gu'b ma Simaan mo tani uni doshkin ib-wambor 'twaḡkal gu'b mo, ¹⁸ dhali yuḳkina yuḳ mo mmodotḡ gwo mo waḳka Simaan jin yuḳu ki gwaya kamu/ ka Buṭerus mo tani mididi 'taki ca'bi mahan mo.

¹⁹ Dhali ka Buṭerus di'd mmokulum gwon tonyjani bwa mo tani Shi/in o a'di gwo mo ki: Hili mo mo ma, 'kwaniṅ gwasi kwara ṅapi /e mo. ²⁰ Hili cuyi mis mo dhali thuli /e mo ma dhali yayi nyaḳki uni mmodiki dhaṅ gwo i she/ mo, gom aha/ tuca uni mo be. ²¹ Dhala Buṭerus thulki'd ka 'ceshi 'kwani mo dhali o gwo mo ki: Hili mo mo ma. Aha/ tana a'di jin ṅapa um ti. Um iyyin kata? ²² Dhali uni o gwo mo ki: Karniliyuus jin ta'da mancil ma askar iss 'kwanimpa mudhe'd jin ta wathi/ jin miid' ka ḳar/e mo dhali ta a'di jin ḳo/ki'da Arumgimis si'da/ mo dhali jin maṅa 'kwani gi Bampa/ Yahuuda/ 'baar mo tani a'di ḳin ma Arumgimis gwo ṅwa/a/ ka man'doyu gwo jin dheleladhelel mo mmohashi /e e gu'b piti mo dhali mmociḳ gwo 'peni /e mo. ²³ A'di yuḳkina a'di uni bway bwaṅ gu'b mo dhali dhu uni mmota yilkina/ mo be.

Dhali ka cim jinṅ 'ko'd mo tani a'di cu mis mo dhali ya nyaḳki uni mo dhali kun tiya 'pena waḳ buni 'peni Pan Yaapa nyaḳ ii ki uni si'da/ mo. ²⁴ Dhali ka cim jinṅ 'ko'd mo tani uni seki Paṅ Kaysariyya mo. Dhala Karniliyuus di'd mmoḳor uni mo mmoyuḳkina a'di abas piti imonṅal 'de/ mo dhali imugunṅ ganam piti kun ena a'di ki en gana/ mo. ²⁵ Dhali a'di warki'd ki mo jin sen ma Buṭerus mo tani aKarniliyuus gam a'di 'kup mo dhali biṅki'da 'ceshi sho'k piti mo dhali luṅ a'di mo. ²⁶ Hila Buṭerus 'de'kki a'di ki mis mo mmo/o gwo mo ki: Cuyi mis mo ma. Aha/ ki is pem si'da/ tana wathi/ mo. ²⁷ Dhali ki a'di ṅorki'da ṅor ki a'di mo tani a'di seki bway bwaṅ gu'b mo dhali gamki 'kwani ka ris tulki isi monṅal 'de/ mo. ²⁸ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Um ki is bum mishkin ki a'di nonu mo ki gwoṅḳan jin ḳinu ki wathi/ jin ta Wathi/ Yahuuda/ midi mol is piti gam me'd mo walla midi diki ya e jaṅ kamu/ 'de/ e bampaṅ kamu/ mo. Dhali hili Arumgimis ṅorki aha/ ki aha/ mina diki 'taki yuḳ wathiṅ kamu/ ṅal 'de/ ki jin ga/u mo walla jin dinuki thoson me'd jin onu mmomii mo. ²⁹ Haali/ a'di wakan mo tani aha/ si'da/ yayina um ki dar gi gwon dhaṅ mo haali/ aha/ hashkunu mo. A'di doṅka/ um ki gwonta ihashkina um aha/ mo.

³⁰ Dhala Karniliyuus o gwo mo ki: Acim doṅon jin di'di ṅwa/a/ ntagi mo yan shwane/ mo tani aha/ dina mmobu'th mon'tho ka tente/ kwara e gu'b pem mo. Dhali hili mo mo ma. Wathi/ doshki'd ibwambori aha/ ki burriṅye/i is ki ra/ ra/ mo ³¹ dhali o gwo mo ki: Karniliyuus, mon'thom pini ciḳu mo dhali to kun ḳina /e mo tani kakunu e mo eya Arumgimis mo. ³² Haali/ a'di wakan mo tani hashki gwo mo e Pan Yaapa mo dhali yuḳa Simaan jin yuḳu ki gwaya kamu/ ka Buṭerus mo. A'di ta yilkina/ e gu'b ma Simaan jin ta'da manḳu-cur yiṅ iyana gap mo. ³³ A'di hashka/ /e gwo mo ise/ dhali /e miin ki 'bore/ mmoyayina /e kan mo. Shwane/ haali/ a'di wakan mo tani aman 'baar mo imahan 'kona e buṅ'kus ma Arumgimis mo mmociḳa ris to 'baar mo kun ḳankina Tapa /e gwo mo.

Buṭerus A'di ṅorki Gwo e Gu'b ma Karniliyuus mo

³⁴ Dhala Buṭerus ḳa'd 'twam piti mo dhali o gwo mo ki: Ka jinṅ gana/ aha/ nyiṅṅhina ka Arumgimis diki mii

mii ka gwar 'de/ gom 'kwani mo. ³⁵ Hili em bampany 'ceshi 'baar mo ki 'beles mo tani a'di jin ḳo/ a'di mo dhali mii miinḳar/e mo tani a'di misha a'di bu'th mo. ³⁶ Gwo jin hashkina a'di uḳi ma Israyiil mo mmoḳi gwom 'boro'd ki monḳu'th is ma Yesuṅ Ḳriṅṅṅhos mo (a'di jin ta Tapa gom 'kwani 'baar mo) – ³⁷ Gwo ḳaan jin onu misha um ki is bum mo a'di jin ḳinu ki lala'th e Bampa/ Yahuudiyya 'baar mo mmoṅelu a'di 'pen mo 'peni Pany Jaliil mo 'ko'di gwo jin miin ma Yohaana mii ki yi'de/ jin ḳinu mo be. ³⁸ Yesuṅ gi Pa Naasira mmo'kosh ma Arumgimis a'di ki Shi/in Dheleladhelel mo dhali mom'bi'th si'da/ i'kupi a'di mo, tani, a'di jin maṅaski'd ki mis mo mmomi' mii kun 'boron mo dhali mmowoṅṅha ris 'kwani kun 'kosh ma ruma 'cesh mo be, haali/ Arumgimis di'd e a'di mo. ³⁹ Dhali am tana iman/o gwo goma ris to gwansan kun miina a'di e bampaṅ 'Kwani Yahuuda/ mo dhali e Pa Urushaliim si'da/ mo. A'di si'da/ jin 'koshkina uni jwa mo mmo-hankina uni a'di apo/ cwa mo. ⁴⁰ A'di 'de'k ma Arumgimis mmis ka cim kwara mo dhali ṅor a'di eya tente/ mo ⁴¹ yisa ka ris 'kwani 'baar yisa, hili ki iman/o gwo kun laḳ ma Arumgimis 'thissa/ kun ta aman kun nyaḳ to shwa ki a'di mo dhali mmonyaḳ to pi ki a'di mo 'ko'di a'di piki'd 'peni mowu mo be. ⁴² Dhali a'di ḳan am gwo mmoḳi 'kwani mo dhali ṅe gwo mo ki a'di ita a'di jin kar ma Arumgimis mmota adwalliṅ gwo gom uni gun 'kon ki e mo dhali uni gun wukin mo. ⁴³ Gom a'di mo tani aris imanḳi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo uni ṅe gwo mo ki ki gway piti mo tani aris 'kwani 'baar ki 'beles kun gam a'di gwo is mo tani mini bu'th monḳ-wam gom miinthus mo be.

'Kwani gun 'Koki Ta 'Kwani Yahuuda/ Bu'thki Shi/in Dheleladhelel mo

⁴⁴ Hili ka Buṭerus di'd mmo/o gwo gwansan mo tani Shi/in Dheleladhelel yaki'da po/ aris uni 'baar mo kun ciḳ gwo mo. ⁴⁵ Dhali uni kun 'ciṅṅu/ amunyjal yis kun gam gwo is mo tani merkin kagahara mo, uni 'baar mo kun iina Buṭerus haali/ to jin ḳinu ki me'd jin ta Shi/in Dheleladhelel mo gaḳki'da po/ 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ si'da/ mo. ⁴⁶ Haali/ uni ciḳ uni mmo/o gwo ki 'twan tiya dhali maṅa Arumgimis mo. N'ko'd mo tani aBuṭerus thoḳ gwo mo ki: ⁴⁷ Mina wathiṅ kamu/ mish non yi'de/ ki uni minu 'taki 'koki mii ki yi'deya, uni kun bu'th Shi/in Dheleladhelel me'd ana mo 'taa? ⁴⁸ Dhali a'di ḳan uni gwo mo ki uni minu mii ki yi'de/ ki gway ma Yesuṅ Ḳriṅṅṅhos mo. Dhali uni doṅki a'di mo mmoḳa'bi uni ka cim ush'ceenne/ mo be.

Buṭerus A'di Lolopki'da Ḳaniisa Gwo e Pa Urushaliim mo

11 Dhali imandhunu ki she/ mo dhali kun tiya 'pena waḳ kun 'kon e Bampa/ Yahuudiyya mo ciḳki gwo ki 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ si'da/ buthi gwo ma Arumgimis mo. ² Dhali ka Buṭerus yayi'd 'kup ki misi Pa Urushaliim mo tani uni kun 'ciṅṅuwa munyjal yis mo su'k a'di ki gwo mo ³ mmo/o gwo mo ki: Katinta

sa/? iyana /e i 'kwani gun 'konuki 'ciṭṭa/ munyjal yis mo dhali nyaḱ to shwa ki uni mo? ⁴ Hila Buṭerus ṭel gwo 'pen mo mmoṭor gwo i uni ka roṭṭam po/ mo mmo/o gwo mo ki: ⁵ Ki aha/ dina e Bampa/ Yaapa mo mmo'tho mo dhali aha/ biṭa is jwa mo mmopar ṭonyjan e mo. Toṅ'kul bwanṅ kamu/ thulki'd mo jin wana e ki dhan burriṅye/ jin dhaluwa 'cesh 'peni momis ki shem 'pena bi idonṅon mo. Dhali a'di yayi'di aha/ ciki/ mo be. ⁶ Dhali ki aha/ dina mmohil a'di ka 'thime/ mo tani dhali mmokulum gwo ibwa mo tani aha/ mishkina apo/ a'di mo to/e kun 'kona sho'k do donṅon kun ta kuny'cesh mo dhali tombwaasho mo dhali to kun paarana 'cesh mo dhali 'dii kun peni momis mo be. ⁷ Dhali aha/ ciḱa 'twa/ si'da/ jin o gwo i aha/ mo ki: Cuyi mis mo ma, Buṭerus, dhali 'koshi ma dhali 'kayi mo. ⁸ Hili aha/ ona gwo mo ki: Yisa wakana Tapa haali/ toṅ kamu/ jin ga/u walla toṅ kamu/ jin dinuki ṭhoson me'd jin onu mmomii mo tani a'di yisa ya'di 'twam pem me'd 'deya. ⁹ Hili 'twa/ thoḱu mo me'di su/ 'peni momis mo ki: A'di jin ṭhoson ma Arumgimis ki dhelel dhelel mo tani dhaku/ ki kar a'di ki to jin ga/u mo ma. ¹⁰ Dhali a'di mi-inu me'di kwara mo. Dhala ris to budhu e momis doḱ/e mo. ¹¹ Dhali hili mo mo ma, 'kwaniṅ gwasi kwara doshkin ibwambor gu'b jin 'kona aman nycine/ mo tani mmohashkunu uni 'peni Paṅ Kaysariyya i aha/ mo. ¹² Dhali Shi/in tu'c aha/ mmonyak ya ki uni mo ki dar gi gwon dhaṅ mo. Dhali unim pe'de/ gwansan si'da/ 'pena waḱ mo tani nyaḱ ii ki aha/ mo. Dhali am sekina gu'b wathi/ mo be. ¹³ Dhali a'di ṭorki aman gwo mo mmopara a'diya man'doyu gwo e mo mmodosh igu'b piti mo dhali o gwo mo ki: Hashi gwo e Pan Yaapa mo ma mmoyuḱa Simaan jin yuḱu ki gwaya kamu/ ka Buṭerus mo ¹⁴ jin midi o /e gwo mo, gwo kun minu woṭṭ /e mo ki kunṅ gu'b pini ilu/ mo. ¹⁵ Dhali me'd jin ṭelka/ gwo 'pen mo mmo/o mo tani Shi/in Dheleladhelel yayi'da po/ uni mo me'd jin yakina a'di apo/ ana ka mun'kup mo be. ¹⁶ Dhali aha/ kana gwon Tapa e mo mmo/ona a'di gwo mo ka: aYohaana ka jinṅ gana/ mii'da mii ki yi'de/ mo tani hili um minu mii ki Shi/in Dheleladhelel mo be. ¹⁷ Waḱki/ Arumgimis ki ci uni to jin cinu ki me'd kansan mo tani me'd jin miina a'di si'da/ gom ana ki ana gamkina Tapa Yesus jin ta'da Kriṣṭhos gwo is mo tani aha/ tana aja sa/ jin miga/ mish roḱa Arumgimis mo? ¹⁸ Dhali ki uni ciḱ to gwansani 'baar mo tani uni bu'th moṅku'th is mo dhali kara Arumgimis ki ca mo mmo/o gwo mo ki: Hili 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ si'da/ cin ma Arumgimisa du mo mmori'c is mo ntagi moṅ'koki/e mo be.

Aḱaniisa e Pa Anthaakiya mo

¹⁹ Uni si'da/ kun ceckerki bwa mo gom moṅo'c bwa jin piki'd mo goma Istipanuu mo tani iikin mo ntagi Pam Piniikiya mo dhali Paṅ Kuprus mo dhali Pa Anthaakiya mo mmo/o gwo ki kun tiya yisa, hili ki jasi 'kwani kun ta 'Kwani Yahuuda/ mo. ²⁰ Hili kun tiya 'koni bwam uni kun ta 'Kwani gi Paṅ Kuprus mo dhali Paṅ Kerawaan kun o ki 'Kwaniṅ Griki si'da/ mmoṭor gwon Tapa Yesus me'dyin iiyina uni e Pa Anthaakiya mo be. ²¹ Dhali me'd

gi Tapa di'd e uni mo dhala waambuhany 'kwani caaca mo kun gam gwo is mo kun tu'kkin e Tapa mo. ²² Dhali gwontor yan yayi'di 'ceṅ 'kwaniṅ ḱaniisa jin di'd e Pa Urushaliim mo, dhali uni hashkina Barnaaba ntagi Pa Anthaakiya mo ²³ jin 'bora bwa mo me'dyin pu'da/ a'di mo, dhali a'the ma Arumgimis mishkina a'di mo be. Dhali a'di malaski uni 'baar mo ki gwo mo, ki gwo kun dhuna uni adu mo mina uni 'dim 'kup gom Tapa mo. ²⁴ Haali/ a'di ta wathi/ jin 'borod mo dhali jin 'tu'du/ mo ki Shi/in Dheleladhelel mo dhali ki moṅgam gwo is mo dhali 'kwani ka ris maru is e Tapa mo. ²⁵ Dhali a'di yakid mo e Pan Tharsuus mo mmoṅapa Shawuul mo ²⁶ dhali ki a'di gamki a'di mo tani a'di ki sus a'di e Pa Anthaakiya mo. Dhali a'di warki'd ki mo jin 'baarkina uni yil 'de/ mo mmoṭol isi moṅṭal 'de/ nyaḱka ḱaniisa mo dhali ṭor gwo ki 'kwani ka ris ris mo, dhali imangam gwo is yuḱu gway ka Kriṣṭhiyan e Pa Anthaakiya mo be.

²⁷ Dhali ka cim gwansan tani imanci gwo iiyin ka lunḱu'b mo 'peni Pa Urushaliim e Pa Anthaakiya mo.

²⁸ Dhali jamu/ tal 'de/ 'peni uni doshki'd ki mis mo jin yuḱu ka Aghabuus mo dhali ṭor gwo mo gom momer jin misha a'di ki Shi/in ki dhan te/ caaca midi di apo/ mony'ceshi 'baar mo jin bu'th mo mo ka tee ma Kuludyuus mo. ²⁹ Dhali imanciḱ gwo uni 'baar mo ki 'beles me'd jin mishu a'di mii mo tani uni dhu bwa mo mmohash mowoṭṭ goma waḱ buni kun 'kon e Pa Yahuudiyya mo, ³⁰ me'd jin miina uni si'da/ mmohash a'di e 'kwaniṅ gwanyjaḱa/ ki me'd ma Barnaaba dhala Shawuul mo be.

Yakuub A'di 'Koshkunu Jwa mo dhala Buṭerus Karkunu eya Sijin mo

12 Dhali mo 'dishki'd mo ka cim gwansan mo tani Hirodus jin ta'da maliḱ karki me'd piti mmobu'th 'kwaniṅ tiya 'pena ḱaniisa mo mmoṭo'c uni bwa mo. ² Dhali a'di 'koshki'da Yakuub jwa mo jin ta'da kam ma Yohaana ki gandala turga/ mo. ³ Dhali ki a'di parki'd ki 'Kwani Yahuuda/ 'boru bwa mo gom a'di mo tani a'di diki daḱ mii mo hili bu'thki'da Buṭerus si'da/ mo. Dhala cim gwahan ta'da Cim gi Maanḱuthu'd kun miinu ki dar ga cumaṭ mo. ⁴ Dhali ki a'di bu'thki a'di mo tani a'di kar a'di eya sijin mo dhali ci a'di ka askar kun dhunu mo ka nyir me'di do donṅon mo mmoji a'di mo mmo/o gwo e bwa mmosus a'di mo ibwambori 'kwani 'ko'da cim gi Mompe'kupanyolos mo. ⁵ A'di karkunuwa Buṭerus eya sijin mo. Hili moṅ'tho miin ma ḱaniisa ki dar gi mondaḱ mo eya Arumgimis gom a'di mo.

Buṭerus A'di 'Cuḱkunu 'Pena Sijin mo

⁶ Dhali ka Hirodus murki'di sus a'di ka piye/ mo tani moṅ'thiny yansan mo tani Buṭerus di'd mmo/ish e ibwaman ma askar su/ mo dhali deḱu ka jindhiiri su/ mo dhali imanji mo mo 'koni bwambor ma campur mo mmohila sijin mo. ⁷ Dhali hili mo mo ma, aman'doyu gwo gi Tapa doshki'd mo mmo'dish a'di is mo dhali moṅkush 'twaḱki mo mo e ari gu'ba sijin mo. Dhali a'di dorki'da Buṭerus 'ko'd gwar ki me'd mo dhali mer a'di e

mo mmo/o gwo mo ki: Cuyi mis ise/ ki jahanne/ mo. Dhala jindhiir piti 'cułkin mo 'peni me'd piti mo. ⁸ Dhali aman'doyu gwo o a'di gwo mo ki: Dełi wałkan e em-pa'd pini mo ma dhali dełka ppam pini mo. Dhali a'di mii a'di mo. Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Kumi bur-rinyem pini i is pini mo dhali bałhi aha/ m'pen mo. ⁹ Dhali a'di ya'd ka piye/ mo dhali bałha'da bałh mo dhali a'di molo'd ki a'di ta jin gana/ jin miikin ma man'doyu gwo mo tani hili a'di tosh ki a'di par tonyjan e mo. ¹⁰ Dhali ki uni pe uni mo kun ta imanji mo mo kun 'koni twa/a/ dhali imanji mo mo kun ta kuł 'ko'd mo tani uni iiyini 'twałkal tołkuthu'd jin ka'du bway mo e 'penkuman bampa/ jin ka'da'd gom uni ki is piti mo. Dhali uni iin ka piye/ mo dhali iin mo naskina/ mmo'baar bwaya 'de/ mo dhali ise/ aman'doyu gwo ya-ki'd 'peni a'di mo. ¹¹ Dhali ka Bułerus ya'ki'd ki is piti mo tani a'di o gwo mo ki: Shwane/ aha/ misha ka jin gana/ ki Tapa hashki'da man'doyu gwom piti mo dhali 'cuł aha/ ka piye/ mo 'peni me'd ma Hirodus mo dhali 'pena ris to kun ċora 'Kwani Yahuuda/ mo.

¹² Dhali ki a'di mishki to eya tente/ kan mo tani a'di ya'ki'd e gu'b ma Mariyam jin ta KoYohaana jin yułku ki gwaya kamu/ ka Markus mo i mo jin tula 'kwani is ka ris mmonal 'de/ mo dhali uni 'kon mmo'tho mo be. ¹³ Dhali ki a'di dorki'da campur 'twałkal ki me'd mo tani ari nyara/ jin mii'da tuł jin yułku gway ka Ruda mo tani a'di yayi'd mmocił 'twa/ naskina/ 'te/ mo. ¹⁴ Dhali ki a'di nyiłhi'ki'd ki a'di ta 'twa/ ma Bułerus mo tani a'di diki ka'd 'twałkal mo hili gom mom'bor bwam piti mo tani a'di guski'd mo mmołor gwo ka Bułerus doshi'ki'd ib-wambor 'twałkal mo. ¹⁵ Dhali uni o a'di gwo mo ki: /E guskina du mo ba/. Hili a'di toł uni gwo doł/e ki 'bi'th ki a'di wakan mo be. Dhali uni o ki a'di ta'da man'doyu gwom piti 'te/ mo. ¹⁶ Hila Bułerus di'di modor 'twałkal naskina/ mo dhali ki uni ka'dkin mo tani uni par a'di e mo dhali merkin mo be. ¹⁷ Hili a'di mmowułkina a'di uni e ki me'd mo mmo'ko ki shwam mo tani a'di ċi uni gwo 'baar mo mmosusa Tapa a'di ka piye/ mo 'pena si-jin mo. Dhali a'di o gwo mo ki: Toł ris to gwansan ka Yakuub mo dhala wał bana mo. Dhali a'di ya'd mo 'peni uni mo dhali ya'd mo e mołkamu/ mo.

¹⁸ Dhali mmosul ma tente/ mo tani mii ibwaman ma askar yisa miinu ka sereċ yisa, aBułerus warki'd kata mo? ¹⁹ Dhali ka Hirodus ŋapki'da ŋap kagahara mo tani dhali diki gam a'di mo tani a'di ŋapki gwo mo gom imanji mo mo dhali a'di kanki gwo mo ki uni minu 'kosh mo. Dhali a'di ya'ki'd ka lungu'b mo 'peni Bampa/ Yahuudiyya mo ntagi Pał Kaysariyya mo dhali ċa'bi mun mo be.

Jwa ma Hirodus mo

²⁰ Dhali shwane/ Hirodus miiki'da nyor ki 'Kwani gi Pan Sur mo dhali Pan Saydaa/ mo dhali uni iyyin ki bwana tal 'de/ i a'di mo dhali mmomiina uni amugu aBalastus jin ta'da manmiyya tuł gu'ba ci goma malił tani uni ki doł mołgwam mo haali/ bampam buni thipu 'peni bampa/ ma malił mo be. ²¹ Dhali apowa cim jin karu mo tani Hirodus mmohidha a'di burriyye/

ma malił mo tani dhali mmoċa'ba a'di eya kułsi ma malił mo tani dhali a'di ki ċi uni gwo mo be. ²² Dhali 'kwani cuun kagahara mo mmo/o gwo mo ki: 'Twa/ ma rum 'te/ be yisa 'twa/ gi wathimpa mo. ²³ Dhali ise/ aman'doyu gwo gi Tapa 'kosh a'di mo haali/ a'di diki kara Arumgimis ki ca mo dhali a'di shwan ma yish mo dhali ċi shi/in piti mo be.

Barnaaba dhala Shawuul mo

²⁴ Hili gwo ma Arumgimis cakid mo dhali markunu is mo be.

²⁵ Dhala Barnaaba dhala Shawuul dołkin 'peni Pa Urushaliim mo ki uni 'baarki mii jin iina uni mo mmomii mo tani uni suskina Yohaana nyałki uni mo, a'di jin yułkunu ki gwaya kamu/ ka Markus mo.

13 Dhali kun tiya 'kon e Pa Anthaakiya eya kaniisa jin di'd imun kun ta imanċi gwo mo dhali imanłor gwo mo: iBarnaaba dhala Simaan jin yułku ka Nijar mo dhala Lułiyus gi Pał Kerawaana mo dhala Manaayin jin ta'da amannyał ċa'b ka Hirodus jin ta'da mudhiir dhala Shawuul mo. ² Dhali ki uni tul is mmoluł Tapa mo dhali ga/ to mo tani Shi/in Dheleladhelel oki gwo mo ki: Dhuyi iBarnaaba dhala Shawuul ki she/ gom aha/ mo goma tuł jin yułka/ uni mmomii mo. ³ Dhali ki uni ga/ to mo dhali 'tho mo dhali dhu me'd buni apo/ uni mo tani uni ki hash uni mo mmo/ii mo be.

Imandhunu ki She/ ċiki Gwo e Pał Kuprus mo

⁴ Wakan be uni mmohasha Shi/in Dheleladhelel uni mo tani uni iikin ka lungu'b mo ntagi Pa Saluukiya mo dhali 'peni mun mo tani uni ki ii mo ka kuł yi'de/ jin bela 'tham mo ntagi Pał Kuprus mo. ⁵ Dhali ki uni 'kon e Pan Salamiis mo tani uni ċi gwo ma Arumgimis e gu'b montul is gi 'Kwani Yahuuda/ mo. Dhali uni tan ga Yohaana si'da/ jin wołhi uni mo. ⁶ Dhali ki uni 'ciłhi'kin isi bwaman ma 'cesha kunn is ki tur mo ntagi Pam Papu-us mo tani uni gam wathin kamu/ jin ta gi e ma rum jin shi/ashi/ mo dhali jin ta'da manċi gwonthus mo dhali jin ta Wathi/ Yahuuda/ si'da/ jin yułku gway ka Baryashuu mo ⁷ jin nyał ċa'b ka wałiila Sarjiyyus Buulus jin ta'da mishił gwo wathi/ mo. A'di yan yułki'd iBarnaaba dhala Shawuul i a'di mo dhali ŋap gwo ma Arumgimis mmocił mo. ⁸ Hila Aliim (haali/ gway piti yułku kan ki 'twał kamu/ mo) jin ta gi e ma rum jin shi/ashi/ mo tani a'di rołki uni mo mmołapa wałiil yan mmołu'k mo 'peni mołgam gwo is yan mo be. ⁹ Hila Shawuul jin yułku ka Buulus si'da/ mmo'tu'du/ a'di mo ki Shi/in Dheleladhelel mo tani a'di ki hil a'di ka 'thime/ mo ¹⁰ dhali o gwo mo ki: Ayy /e jin 'tu'du/ mo ka małki 'baar mo dhali /e jin ta thuthu/ ki thuthu/ mo dhali /e jin ta ya/ ma Iblis mo dhali /e jin ta 'kup ki a'di jin ta mo ma kar/e 'baar mo tani mina /e diki dał mo mmosusa sus jin ta jim per mo 'taa 'peni miin gana/ gi Tapa mowa? ¹¹ Dhali shwane/ hili mo mo ma, me'd gi Tapa midi di apo/ /e mo dhali /e mini ta ja'da/ mo mmomola tente/ par e ki ari mo mo mmodiki ċa'b ċa'b 'pempa

naskina/ mo. Dhali ise/ monduku'd biŋki'da po/ a'di mo dhali mondhurumi'd si'da/ mo dhali a'di yuthurki'd mo mmoŋap 'kwani mo mmosus a'di me'da bi mo be.

¹² Dhali ŋ'ko'd mo tani awaŋiil ki a'di parki to e jin mi-ikunu mo tani a'di gamki gwo is mo mmomera a'di mo gom gwon Tapa jin ŋoru mo be.

ABuulus dhala Barnaaba 'Kokin mo e Pa Anthaakiya mo gi Pam Pisidiyya mo

¹³ Dhala Buulus uni ki imannyak iim piti mo tani uni 'cuŋkina ŋur yi'de/ jin bela 'tham mo mmo/ii 'peni Pam Papuus mo dhali uni pu'dkin mo e Pam Parja gi Bampa/ gi Pam Pampiliyya mo dhala Yohaana ya'd mo 'peni uni mo mmodoŋ ka nyan'ko'd e Pa Urushaliim mo.

¹⁴ Hili uni mmo'ciŋkina uni 'peni Pam Parja mo tani uni pu'dkin mo e Pa Anthaakiya gi Bampa/ gi Pam Pisidiyya mo dhali uni iikini gu'b gi montul is ka cim ma pesu/ mmo'kowa 'cesh mo. ¹⁵ Dhali 'ko'di gwonŋan jin ŋinu deŋu e mo dhali gwo gi imanŋi gwo ma Arumgimis kadhamo/ si'da/ tani Tapa gi gu'b montul is hashki uni gwo mo mmo/o gwo mo ki: Ikam bamaa, waŋki/ um tan gi gwon tiya mo mmomalas 'kwani mo tani oyi mo ma. ¹⁶ Dhala Buulus doshki'd ki mis mo dhali mmowuŋkina a'di uni ki me'd mo tani a'di o gwo mo ki:

Um 'Kwani ma Israyiil mo dhali um kun ŋo/kina Arumgimis mo tani kana: ¹⁷ Arumgimis gi 'Kwani ma Israyiil gwan kwanyki ibabam bana mo dhali dhu 'kwani ki ca ki uni 'kon ki 'kus e Bampa/ Masir mo tani dhali ka bin tur mo tani a'di ki sus uni ka piŋe/ 'peni a'di mo be. ¹⁸ Dhali ki mo embul jin wana e ki yil issu/ mo tani a'di thiŋki'da thiŋ gom uni mo e mombwaasho mo. ¹⁹ Dhali ki a'di 'ce'dki kal gi 'kwani kun 'kon ma po/i pesu/ sho'k kun 'kon e Paŋ Kanaan mo tani a'di ki ŋi uni bampam buni ki mal ki mo embul yan jin wana e ki yil iss † 'kwanimpa i/iss 'de/ i'ce'dki iss 'kwanimpa su/ i'ce'dka 'kume'd apo/ mo. ²⁰ Dhali ŋ'ko'di to gwansan mo tani a'di ki ŋi uni imandwall gwo gwo ntaga Samu/ iil jin ta'da manŋi gwo mo. ²¹ Dhali ka nyan'ko'd doŋ/e mo tani uni doŋkina maliŋ mo dhala Arumgimis ki ŋi uni aShawuul jin ta ya/ ma Kish jin ta wathi/ gi 'kwani ma waŋ ma Benyamiin ki mo embul ki yil issu/ mo. ²² Dhali ki a'di ŋwa/ki a'di mo tani a'di piki'da Dawuu'd mmota amalik buni mo. Gom a'di si'da/ a'di ki ŋe gwo mo dhali o gwo mo ki: Aha/ gamkina Dawuu'd jin ta ya/ ma Yassa jin ta wathi/ jin gam ma du ki aha/ jin mi-di mii bwam pemi 'baar mo. ²³ 'Peni emen gi wathi/ yan mo tani Arumgimis me'd jin onu gwo is mo tani guyi'da Manwoŋh gom 'Kwani ma Israyiil mo jin ta'da Yesu mo ²⁴ me'dyin ŋor ma Yohaana gwo nŋwa/a/ mo mmolina a'di ki yayu/ naskina/ mo tani gwo mmomiiya mii ki yi'de/ gom mo jin minu rica du is goma ris 'Kwani ma Israyiili 'baar mo. ²⁵ Dhali ka Yohaana di'd mmo'baar bway piti mo tani a'di o gwo mo ki: Um ŋosh ki aha/ tana aja mo? Aha/ dina ki ta a'di mo. Hili mo mo ma, jamu/ midi yayu/ i'ko'di aha/ mo, appa/ sho'k piti mo tani aha/ dinaki 'bor jin miga/ cuŋ a'di mo.

† urbumiyya wa ŋamsiin

²⁶ Ikam pema um kun ta uŋi ma Ibrahiim kun iyyin 'pena tora 'de/ mo dhali um gwan ibwaman um kun ŋo/kina Arumgimis mo tani gwo gom mowoŋh yan hashkunu mo gom ana mo be. ²⁷ Haali/ uni kun 'koni Pa Urushaliim mo dhali tapam buni si'da/ haali/ uni 'koki mish a'di mo dhali 'koki mish gwo gi 'twa/ gi imanŋi gwo kun deŋu e mo ka cim ma pesu/ isa yem-pa/ mo tani uni miikina uni 'baar mo mmowaŋkina uni a'di mo be. ²⁸ Dhali uni bala gamana ta i a'di mo mmoŋi a'di mmowu mo hili uni doŋkina Bilaatus gwo mo ki a'di minu mii 'kosh mo be. ²⁹ Dhali ki uni 'baarkina ris to 'baar mo mmomii kun 'kwarkunu mo gom a'di mo tani uni bu'thki a'di ka 'cesh 'peni cwa mo dhali 'thi a'di e moŋ'kupaje mo be. ³⁰ Hili Arumgimis 'de'k a'di 'peni mowu mo. ³¹ Dhali a'di mishu ka cim ka ris mo 'peni uni kun nyaŋ ii ki a'di 'peni Pany Jaliil 'kup ki Pa Urushaliim mo tani uni shwane/ ita iman/o gwo gom a'di ibwan 'kwani mo be. ³² Dhali am guyiina um gwom 'borga/ 'peni jin onu is me'd jin ŋoru ibaba mo ³³ ka Arumgimis 'baarki mii yansan e ana gom uŋim bana mmo'de'kkina a'di aYesu mo be. Me'd jin 'kwarkunu mo si'da/ ka Masmuuri su/ mo ki:

/E ta Ya/m pem mo.

Ka cim yansan jin karka/ /e mmodi e aha/ mmotaya/ Ya/um mo.

³⁴ Dhali mmotana a'di gi wakan mo tani a'di 'de'kkina a'di a'di 'peni mowu shwane/ mo ki a'di midi diki tu'k ki sule/ mo e mompu/ mo, dhali a'di oki gwo cikise/ mo be ki:

Aha/ mina ŋi um mom'bor mii ma Dawuu'd kun ta kun ŋogu mo dhali kun ta ku isinŋ gana/ si'da/ mo.

³⁵ Haali/ a'di si'da/ o'd kan eya masmuura kamu/ ki:

/E mini diki ŋi amanŋogum pini mmomish mompu/ mo.

³⁶ Haala Dawuu'd, 'ko'di a'di mii to gom 'kwani kun tana anyakum yil ki a'di ki bwa ma Arumgimis mo tani a'di ish e mo dhali 'thinu mo e mo gi icom mo dhali mishki mompu/ mo be. ³⁷ Hili a'di jin 'de'kkina ma Arumgimis mo tani a'di mol mompu/ mo. ³⁸ Haali/ a'di wakan mo tani dhalki a'di mishu mo ibwam um mo, ikam pem, ki wathi/ yan mo tani gwo gom miinthus mmogwam mo tani a'di ŋinu um mo be. ³⁹ Dhali 'pena ris to 'baar mo 'peni kun mola gwonŋan ma Musa jin ŋinu mo um dhu ki mo ma ŋar/e mo tani e a'di mo tani aris uni 'baar mo ki 'beles kun gam gwo is mo tani uni dhunu ki mo ma ŋar/e mo be. ⁴⁰ Haali/ a'di gi wakan mo tani hili mo mo ma gom a'di midi 'taki pu'du/ apo/ um jin ona imanŋi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo ki:

⁴¹ Hili mo mo ma, um kun ta imanŋhun'ya 'twa/ mo tani meri mo ma dhali thisi e mo.

Haali/ aha/ miina mii ka cim bum mo, mii jin mina umi ush ki 'tash mo mmogam is mo waŋki/ jan ŋal 'de/ midi 'taki ŋor a'di um mo be.

⁴² Dhali ki uni iikin ka piŋe/ mo tani uni doŋki gwo mo ki gwo gwansan minu 'taki o gom uni ka cim ma pesuŋ kamu/ jin ŋo'd mo. ⁴³ Dhali ki montul is 'koshu jwa mo tani uni ka ris 'peni 'Kwani Yahuuda/ dhali 'peni uni kun tana gayiin kun ta 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/

kun bu'th gwo ma Arumgimis mo tani uni bathkina Buulus mo dhala Barnaaba mo kun o uni gwo mo mmomas uni mo mmo'ko ki sule/ eya 'the ma Arumgimis mo.

⁴⁴ Dhali ka cim ma pesuŋ kamu/ jin 'ko'd mo tani 'kwani murkini 'taki ta 'kwani gi bampa/ 'baar mo kun iyyin mmotul is imonta' de/ mo mmociŋ gwo ma Arumgimis mo. ⁴⁵ Hili ki 'Kwani Yahuuda/ mishkina waambuhany 'kwani mo tani uni 'tu'du/ ki mondeeya du mo dhali uni dhanŋi to kun on ma Buulus mo dhali wal gwo sor si'da/ mo be. ⁴⁶ Dhala Buulus dhala Barnaaba o gwo eya tente/ mmo'koki ju/ mo dhali o gwo mo ki: A'di minu mii mii mo ki gwo ma Arumgimis minu mii o i/um n'wa/a/ mo be. Haali/ um bel a'di 'peni um mo dhali um 'cunycurki is bum mmo/o ki um 'koki 'bor mmota gi moŋ'koki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo tani hili ma, aman tu'ka mo ki 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo. ⁴⁷ Haali/ wakan si'da/ Tapa kanki am gwo mo mmo/o gwo mo ki:

Aha/ karkina /e mo mmota moŋkush gi 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo,

ki /e mini 'taki di gom mowot' mo ntagi mo e mony'cesh jin di'd isa dhana/ nnii mo.

⁴⁸ Dhali me'dyin ciŋa 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ gwo yan mo tani uni 'borkina bwa mo dhali kar gwo ma Arumgimis ki ca eya tente/ mo. Dhala ris uni gun dhunu mo mmota gi moŋ'koki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo tani uni gamki gwo is mo be. ⁴⁹ Dhali gwo gi Tapa kalu ki lala'th isi bampa/ yani 'baar mo ki 'beles mo.

⁵⁰ Hili 'Kwani Yahuuda/ lali upa gayiin kun maŋu sho'k mo dhali 'kwani kun tana 'kan'kup pa sho'k mo dhali uni cuuna po/ uni mmo'oca Buulus dhala Barnaaba bwa mo dhali ta'k uni ka pije/ 'peni bwaman mompam buni mo be. ⁵¹ Hili uni pirkina buhany 'peni sho'k buni apo/ uni mo dhali pu'dkin mo e Pa Ikuuniya mo.

⁵² Dhali imanciŋ gwo 'tu'dkin mo ki mom'bor bwa mo dhali ki Shi/in Dheleladhelel mo be.

ABuulus dhala Barnaaba 'Kokin e Pa Ikuuniya mo

14 Dhali a'di warki'd ki mo jin 'kona uni e Pa Ikuuniya mo tani uni sekini montal 'de/ mo e gu'b gi montul is gi 'Kwani Yahuuda/ mo dhali mmo/ona uni gwo mo tani adhana waambuhany 'kwani caaca gi 'Kwani Yahuuda/ dhali 'Kwaniŋ Griŋi ilu/ mo tani gamki gwo is mo be. ² Hili 'Kwani Yahuuda/ kun ush gwo gam is mo tani uni cuuna po/ 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo dhali uni dhu uni gwo ibwa mo mmomii mii ha'th'ko'd apo/ awaŋ yan mo. ³ A'di 'kona uni mmun ki rash rash mo mmo/o gwo ki dar gi monyju/ e Tapa mo jin ci gwo jin tenu mo gom gwo goma 'them piti mo mmo'ci momer mo dhala dhan mii caaca kun miinu mo ki me'd buni mo. ⁴ Hila waambuhany 'kwanimpa k'wa/kunu bwa mo dhali kun tiya gamu me'd ki 'Kwani Yahuuda/ mo dhali kun tiya gam me'd ki imandhun ma Yesu ki she/ mo. ⁵ Dhali ki mont'ha'th jin th'ha'th'kina uni 'peni 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo tani dhali 'peni 'Kwani Yahuuda/ ilu/ nyaŋki tapam buni mo mmosor uni ki shi/ kagahara mo dhali mmo'kosh uni

ki wosh mo tani ⁶ uni mishki gwo 'ban mo dhali son mo tagi Pa Lika/uniyya mo dhali Pan Liŋtra mo dhali Pan Darba mo dhali kukul mo is mo. ⁷ Dhali e mun mo tani uni to'orki gwom 'borga/ mo be.

ABuulus 'Koshkunu ki Wosh e Pan Liŋtra mo

⁸ Dhali e Pan Liŋtra mo tani wathin kamu/ ca'bki'd jin dumpulki ya ki sho'k piti ki n'wol 'peni bwan kum jin di ki ya ki sho'k me'd 'de/ ki sule/ mo. ⁹ A'di yan ciŋki'da Buulus mmo/o gwo mo tani mmohila a'di a'di ka 'thime/ mo dhali mmomisha a'di ki a'di ta gi moŋgam gwo is mo mmowaŋu a'di mo tani ¹⁰ a'di o gwo ki dhan 'twa/ ki: Doshi ki mis ki sho'k pini mo ma. Dhali a'di pe'di mis mo dhali yaki'd mo be. ¹¹ Dhali ka waambuhany 'kwani parki mii yan e mo jin miikin ma Buulus mo tani uni 'de'kki 'twam buni mo mmo/o gwo ki 'twan 'Kwani gi Pa Lika/uniyya ki: Arum iyyini bwam ana ki jamaŋ gi 'kwani'cesh mo. ¹² Dhali uni yuŋkina Barnaaba gway ka Saps † mo dhala Buulus yuŋa uni ka Hermas †† mo haali/ a'di ta tapa jin to'ori gwo mo. ¹³ Dhala gasiis ma Saps jin ta gi gu'b jin luŋu to jin di'di 'twaman bampa/ mo tani a'di 'doyi'da morbip mo dhali jisarro/ mo e 'twan'kala goŋ mo dhali a'di midi 'taki miiya basa 'cesh nyaŋka waambuhany 'kwani mo. ¹⁴ Hili ki imandhunu ki she/ mo kun ta iBarnaaba dhala Buulus mo, ciŋki gwo gom a'di mo tani uni dherki burriyem buni bwa mo dhali peni bwaman ma waambuhany 'kwani mo dhali cuu ki dhan 'twa/ kun caaca mo ¹⁵ dhali o gwo mo ki: Kana 'kwani, ata miina um to gwahan kan mo. Am si'da/ tana 'kwanim 'ba'ban du me'd um dhali am guyina um gwom 'borga/ ki um mini 'taki tu'k mo 'peni tompinycon gwahan kun luŋa um mo eya Arumgimis jin di ki e mo, jin uŋki momis mo dhali mony'cesh mo dhali yi'de/ mo dhala ris to 'baar mo kun 'koni bwaman uni mo be, ¹⁶ a'di jin dhalki'da ris 'kwanim bampany 'cesh bwayi 'baar mo mmo/ii ki bwam buni mo e mo ma nyaŋum yil kun pekin mo be. ¹⁷ Dhali hili a'di diki dhal is piti ki dar gi gwontor mo haali/ a'di miiki miim 'boron mo dhali ci uma sho'k 'peni momis mo dhali yil mo kun dhotha tonte/ mo mmo'tu'da uma du ki tonte/ mo dhali moŋ'kun bwa mo. ¹⁸ Dhali ki gwo gwansan kun enu mo tani uni miiki mii kun di'tadi't mmonona waambuhany 'kwani 'peni mo ma basa 'cesh gom uni mo be.

¹⁹ Dhali 'Kwani Yahuudan tiya iyyini uni i mo yan mo 'peni Pa Anthaakiya mo dhali Pa Ikuuniya mo dhali mmolala uni awaambuhany 'kwani sho'k ki gwo mo tani uni 'koshkina Buulus ki wosh mo dhali dirki a'di ka pije/ 'peni bampa/ mo mmo'toshkina uni ki a'di wuki'd mo be. ²⁰ Hili ki imanciŋ gwo doshkin ki jin 'kam a'di mo tani a'di cu mis mo dhali ciŋki'd e bampa/ mo dhali ka cim jin 'ko'd mo tani a'di yaki'd mo nyaŋka Barnaaba mo e Pan Darba mo be. ²¹ Dhali ki uni to'orki gwom 'borga/ e bampa/ caan mo dhali imanciŋ gwo ka ris 'kokin mo tani uni doŋkin ka nyaŋ'ko'd mo e Pan Liŋtra mo dhali e Pa Ikuuniya mo dhali e Pa Anthaakiya mo

† Saps ta com to jin luŋa 'Kwaniŋ Griŋi mo. †† Hermas ta'da manya gom to kun luŋa 'Kwaniŋ Griŋi mo.

²² mmoṭel bwa gi imanciḡ gwo sho'k mo mmomalas uni ki gwo mo ki uni mini 'ko ki sule/ e moṅgam gwo is mo dhali ki moṅto'c bwa kun mini mii ta aris mo tani ana mina se Bampa/ ma Arumgimis mo be. ²³ Dhali ki uni dhuki uni ki 'kwaniḡ gwanyjaḡa/ eya risa ḡaniisa 'baar ki 'beles mo dhali 'tho ki moṅga/ to mo tani uni dhuki uni e me'd gi Tapa jin gamkina uni gwo is mo be.

Mondoḡ jin Doḡkina Uni ka Nyar'ko'd e Pa Anthaakiya gi Pan Suriyya mo

²⁴ Dhali uni 'ciṡḡkin ki tur mo e Pam Pisidiyya mo dhali pu'dkin mo e Pam Pampiliyya mo be. ²⁵ Dhali ki uni oki gwo e Pam Parja mo tani uni iikin ka luṅgu'b e Pa Aṡṡaaliya mo be. ²⁶ Dhali 'peni mo ḡaan mo tani uni ki ii mo ka ḡur yi'de/ jin bela 'tham mo ntagi Pa Anthaakiya mo 'peni mo jin dhukunu uni eya 'the ma Arumgimis mo goma tu'c jin 'baarkina uni mo mmomii mo be. ²⁷ Dhali mmopu'dkina uni mo tani uni tulkina ḡaniisa is mo imoṅtal 'de/ mo dhali uni lolopki uni gwo mo gom to 'baar mo kun miikin ma Arumgimis i uni mo dhali mmoḡa'dkina a'di acampur gi moṅgam gwo is gom 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo. ²⁸ Dhali uni 'kokin ka cim ush'ceenne/ yisa nyaḡki imanciḡ gwo mo.

Montul Is gi 'Kwaniḡ Gwanyjaḡa/ ma ḡaniisa e Pa Urushaliim mo

15 Dhali 'kwaniḡ gwasa tiya iiyin ka luṅgu'b 'peni Pa Yahuudiyya mo dhali ṡorkina waḡ buni gwo mo mmo/o gwo mo ki: Isi ciki/ ki um 'konuki 'ciṡḡa/ munyal yis mo me'd mii jin miikin ma Musa mo tani um molu woṡḡ mo be. ² Dhali ki iBuulus dhala Barnaaba uni walkina wal jin gwa'da'd yisa tani uni ṡirishki uni ki gwo kagahara mo dhali awaḡ buni ki dhu iBuulus mo dhala Barnaaba mo dhali kun tiya si'da/ 'peni bwam uni ki uni mini 'taki ii ka gagamis e Pa Urushaliim mo e imandhunu ki she/ mo dhali 'kwaniḡ gwanyjaḡa/ si'da/ mo gom gwo yansan jin doṡu/ mo. ³ Wakan mmosuskina 'kwaniḡ ḡaniisa uni ibway mo tani uni 'ciṡḡkin ki tur mo e Pam Piniikiya mo dhali e Pan Saamira mo mmoṡor gwo eya tente/ gom mo gi ṡuka 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ adu is mo dhali a'di pina dhan bwam 'boro'd eya waḡ buni 'baar mo. ⁴ Dhali ki uni pu'dkin e Pa Urushaliim mo tani uni butha 'kwaniḡ ḡaniisa mo dhali imandhunu ki she/ mo ki 'kwaniḡ gwanyjaḡa/ ilu/ mo dhali gwo lolopkina uni uni mo goma ris to 'baar mo kun miikin ma Arumgimis e uni mo. ⁵ Hili 'kwanin tiya 'pena waḡa kamu/ 'peni bwan 'Kwanim Parisiyyin kun gam gwo is mo tani doshkin 'peni bwam uni mo mmo/o gwo mo ki: A'di minu mii mii mo mmo'ciṡḡ uni amunyal yis buni mo dhali mmoḡan uni gwo mo ki uni mini ha gwoṅkan ma Musa jin ḡinu e mo.

⁶ Dhali imandhunu ki she/ mo dhali 'kwaniḡ gwanyjaḡa/ nyaḡki is tul mo imoṅtal 'de/ mo mmoṡora ṡor gom gwo yan mo be. ⁷ 'Ko'di gwo kun sugu ki rash rash mo tani aBuṡerus cuki mis mo dhali o uni gwo mo ki:

Iwaḡ pema, um mishkin ka Arumgimis kwanyki'd 'peni um kagush ki 'twam pem mo tani 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mini ciḡ gwom 'borga/ yan mo dhali gam gwo is mo. ⁸ Dhala Arumgimis jin mishki'da du mo tani a'di ṡorki gwontor gom uni mmoḡi uni Shi/ in Dheleladhelel mo me'd jin ḡikina a'di ana mo. ⁹ Dhali a'di diki mii mii ka gwar 'de/ gom ana mo dhali gom uni si'da/ kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo haali/ a'di ki lam uni adum buni ki dhelel dhelel ki moṅgam gwo is mo be. ¹⁰ Haali/ a'di wakan mo tani ata pala uma Arumgimis kan mo ki um mini 'taki dhu dhanḡa'b tom'ba/, i'ba/i imanciḡ gwo kun molkina ibabam bana ḡal mo dhali ana si'da/ mo. ¹¹ Hili ana gama gwo is ki ana minu woṡḡ mo ka 'the gi Tapa Yesus mo me'd mii jin mina uni mii kan si'da/ mo be.

¹² Dhali arisa waambuhany 'kwani 'baar mo 'kon ki shwam mo, dhali uni ciḡki gwo ma Barnaaba mo dhala Buulus mo mmololopa uni gwo mo gom momer mo dhala dhan mii kun caaca kun miikin ma Arumgimis i bwan 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ e uni mo be. ¹³ Dhali 'ko'di uni 'kokin ki shwam mo tani aYakuub thoḡ uni gwo mo mmo/o gwo mo ki:

Iwaḡ pema kana, ciḡi gwom pem mo ma. ¹⁴ Simaan lolopki gwo gom monthip jin thipkin ma Arumgimis 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo mmobuḡ 'kwani ka piye/ 'peni bwam uni gom gway piti mo.

¹⁵ Dhali gwo yan gama imanḡi gwo ma Arumgimis is kadhomo/ mo me'd jin 'kwarkunu mo ki:

¹⁶ 'Ko'di to gwansan mo tani aha/ mina doḡu/ mo dhali aha/ mina doḡ/e nyarḡ gu'ba burrinye/ ma Dawuu'd jin 'tuḡu/ mo.

Dhali aha/ mina doḡ/e nyarḡ gu'b jin shi/u mo mo, dhali aha/ mina thum a'di ki mis mo,

¹⁷ ki 'kwani kun ta nyenthe/ mo tani mini mish ṅap Tapa Arumgimis mo

dhali aris 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ kun 'tho gway ma Arumgimis mo.

¹⁸ A'di ona Tapa jin ṡorki to gwansan eya tente/ 'peni kadhomo/ mo.

¹⁹ Haali/ a'di wakan mo tani gwo e bwam pem wa cikise/ mo be ki ana mina 'koki ṡo'c uni gwansan bwa mo, uni kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ kun tu'kkin mo ka Arumgimis mo. ²⁰ Hili ana mina 'kwar uni gwo mo ki uni mini dhal mii 'pen mo kun miina uni mo mmoluṅ tompinycon mo dhali 'peni mo kun miinu miinyḡal si'da/ mo dhali 'peni to gun minyciru 'kus dhali 'peni miin to ma bas si'da/ mo. ²¹ Haali/ 'peni yil kadhomo/ mo tani aMusa ta gi uni eya ris bampa/ 'baar mo kun ḡi gwom piti mmoderḡ a'di e e gu'b gi montul is ka risa cim ma pesu/i 'baar mo ki 'beles mo.

Gwo gi Thoḡu mo e Montul Is gi 'Kwani Gwanyjaḡa/ ma ḡaniisa Yan mo

²² N'ko'd mo tani uni ṡoshkin ki a'di 'boro'd mo gom imandhunu ki she/ mo dhali 'kwaniḡ gwanyjaḡa/ gi 'kwaniḡ ḡaniisa 'baar ilu/ mo mmokwany 'kwani 'peni bwaman uni mo dhali mmoṡu'c uni mmo/ii Pa Anthaakiya nyaḡki iBuulus mo dhala Barnaaba mo. Gway

yerkunu mo ka Yahuusa mo jin yuku ki gwaya kamu/ ka Barsaaba mo dhala Sila kun ta tapa ibwaman ma waƙ buni mo. ²³ Dhali uni 'kwarki gwo cikise/ e uni mo ki: Imandhunu ki she/ mo dhali 'kwaniƙ gwanyaja/ ma waƙ buni eya waƙ kun 'koni bwaman 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo e Pa Anthaakiya mo dhali Pan Suriyya mo dhali Paƙ Kilikiyya mo tani theki uni me'd mo ma. ²⁴ Haali/ ka jin gana/ aman cikina gwo ki unin tiya kun iikin ka piƙe/ 'peni bwam am mo tani uni tu'c um 'kus ki gwo mo mmo'kosh uma dum bum is mo uni kun 'kona aman ki ye'th sho'k ki gwo mo be. ²⁵ A'di toshkina aman ki a'di 'boro'd mo mmogama aman bwa me'd ki bwan tal 'de/ tani mmokwany 'kwani mo dhali mmo'tu'c uni ki ii i um mo nyaƙki iBarnaabam bam mo dhala Buulus kun ena aman kagahara mo be. ²⁶ Uni ta 'kwani kun ciki is buni ki 'kwanin tiya ki moƙ'koki/e gom gway gi Tapa Yesu Kristhos mo be. ²⁷ A'di hashkina amana Yahuusa mo dhala Sila mo. Uni ki is buni mini tor um gwo nyaƙki gwo kun toru ki 'twa/ mo. ²⁸ A'di toshkina Shi/in Dheleladhelel ki a'di 'boro'd mo dhali am si'da/ mmo'koki dhu um towa po/ kun di'tadi'ti mo kun mini bol to gwansan gun minu mii mii mo e ki di'ti mo: ²⁹ ki um mini dhal mii 'pen mo 'peni to kun 'ci'thu/ mo mmomiiya basa 'cesh mo mmoluƙ tom-pinycon dhali 'peni miin to ma bas mo dhali 'peni to kun minyiru 'kus mo dhali 'peni mo jin miinu miinyal si'da/ mo be. Waƙki/ um mini non is bum 'peni to gwansan mo tani a'di midi bor mo gom um mo. 'Koyi ki mom'bi'th is mo ma.

³⁰ Wakan ki uni 'cuƙkunu mo tani uni pu'dkin ka lungu'b mo e Pa Anthaakiya mo dhali mmotula uni awaambuhany 'kwani is mo mmo'tal 'de/ mo tani uni ki ci uni gwo kun 'kwarkunu mo be. ³¹ Dhali ki uni deƙ-ki a'di e mo tani uni 'kunykina bwa mo gom gwo malas yan mo be. ³² Dhala Yahuusa dhala Sila mmotana uni imanci gwo si'da/ mo tani uni malaskina waƙ yan ki gwo ka ris mo dhali tel uni sho'k mo be. ³³ Dhali 'ko'di uni 'kokin ki rash rash ari'ceenne/ mo tani uni 'cuƙkunu mo ki moƙku'th is 'pena waƙ yan e uni gun tu'cki uni ki ii mo be. ³⁴ Hila a'di toshkin ma Sila ki a'di 'boro'd mo jin mina a'di ca'b imun mo. ³⁵ Hila Buulus dhala Barnaaba 'kokin mo e Pa Anthaakiya mo mmo'tor gwo mo dhali mmo'ci gwon Tapa nyaƙki aris kun tiya si'da/ mo be.

ABuulus A'di Kwa/ki Bwa mo 'Pena Barnaaba mo

³⁶ Dhali 'ko'da cim ka hony/e mo tani aBuulus oki'da Barnaaba gwo mo ki: Dhalki ana doƙa shwane/ mo dhali ii yilkina/ awaƙ bana eya ris bampa/ 'baar ki 'beles mo kun cikina ana gwon Tapa mo mmopar uni e mo ki uni wakata mo? ³⁷ Dhala Barnaaba e bwam piti mo tani a'di o'd ki susa Yohaana si'da/ jin yuku ki gwaya kamu/ ka Markus mo. ³⁸ Hila Buulus a'di ikulumki gwo ibwa mo ki a'di diki 'bor mo mmosus a'di jin ya'd mo 'peni uni 'peni Pam Pampiliyya mo mmonyak ya ki uni mo a'di jin diki nyaƙ ya ki uni eya tu'c mo. ³⁹ Dhali gwo jin kaaka jin wala uni piki'd mo tani a'di kwa/ uni bwa cem buni mo dhala Barnaaba suski'da Markus nyaƙki a'di mo dhali uni iikin mo eya kur yi'de/ jin bela 'tham

mo ki bway gi Paƙ Kuprus mo be. ⁴⁰ Hila Buulus kwanyki'da Sila mo dhali uni iikin mo mmodhun ma waƙ yan uni eya 'the gi Tapa mo be. ⁴¹ Dhali a'di yaki'd ki tur mo e Pan Suriyya mo dhali Paƙ Kilikiyya mo mmo'tel 'kwaniƙ kaniisa sho'k mo be.

Timu'thawuus Ba'thi'da Buulus mo dhala Sila mo be.

16 Dhali a'di pu'dki'd si'da/ mo e Pan Darba mo dhali e Pan Li'stra mo dhali hili ma, amanciƙ gwon kamu/ diki'di mun jin yuƙkunu ka Timu'thawuus mo jin ta ya/ ma 'bom gi 'Kwani Yahuuda/ mo jin gamki gwo is mo hili com ta Wathiƙ Griƙi mo be. ² A'di yansan maƙkunu mo e bwam ma waƙ jin di'd e Pan Li'stra mo dhali e Pa Ikuuniya mo be. ³ A'di min ma Buulus i'taki ƙap mo mmosus nyaƙki a'di mo dhali a'di bu'thki a'di mo dhali 'ci'thi a'di amunyjal yis piti mo gom 'Kwani Yahuuda/ kun 'kon e pa gwa'taan mo haali/ uni 'baar mo mishkin ki com ta Wathiƙ Griƙi mo be. ⁴ Dhali mmo'iina uni mo ki bway buni ki tur mo mmo'ci'th bampa/ mo tani uni ciki uni gwonƙan yan mo mmodhu kun gama imandhunu ki she/ me'd mo dhali 'kwaniƙ gwanyaja/ si'da/ kun 'kon e Pa Urushaliim mo be. ⁵ Wakan si'da/ 'kwaniƙ kaniisa 'bi'thkunu is mo e moƙgam gwo is mo dhali markunu is ka yempa/ mo be.

Dhan Tonyjan gi Wathi/ gi Pa Makiduniyya jin Paƙin ma Buulus e mo

⁶ Dhali uni iikin ki tur mo e mo ka kukul is mo e Pam Paƙiyya mo dhali Paƙ Ghalathiyya mo mmononkina Shi/in Dheleladhelel uni 'kup mo mmo'o gwo yan e Pa Asiiya mo be. ⁷ Dhali ki uni iin ka ƙarambuye/ i Pam Misiyya mo tani uni palki mii mo mmo/ii ntagi Pam Bi'thiniyya mo dhali Shi/in ma Yesu diki dhal uni bway mo be. ⁸ Dhali mmokalkina uni Pam Misiyya mo tani uni iikin ka lungu'b mo e Pan Taruwaas mo be. ⁹ Dhali tonyjan piki'da Buulusi is mon'thiny mo a'di jin ta wathi/ gi Pam Makiduniyya mo jin diki'd mmodosh mo mmoyuƙ a'di mo dhali o gwo mo ki: Yaya/ ma mmo'ci'tha/ gapa e Pam Makiduniyya dhali wo'th aman mo ma. ¹⁰ Dhali ki a'di parki tonyjan e mo tani ise/ am palkina mii mo mmo/ii e Pam Makiduniyya mo mmopu'da aman e gwontal 'de/ mo ka Arumgimis yuƙ-ki aman mo mmo'ci gwom 'borga/ e uni mo be.

Mii jin Tu'kkin ma Lidiyya Is mo

¹¹ Kan mo tani a'di i'cuƙkina amana kur yi'de/ jin bela 'tham mo 'peni Pan Taruwaas mo be. Am iikina ka ji sho'k ki bway 'tham ntagi Pan Samu'thraaki mo dhali ka cim jin 'ko'd mo tani ntagi Pa Niyapuliis mo. ¹² Dhali 'peni mo caan mo tani ntagi Pam Pilibbi jin ta bampa/ gi 'Kwani gi Pam Makiduniyya jin ta'da 'kaƙ'kup pa e mo yan jin ta 'penƙuman bampa/ gi 'Kwani gi Pa Ru-umiya mo dhali aman 'kokina naskina/ ka cim ka hony/e mo. ¹³ Dhali ka cim ma pesu/ mo tani aman iikina ka piƙe/ ki 'twaƙkala goƙ bampa/ mo e yana gap mo e mo jin toshkina aman ki mo jin 'thonu di'd mo. Dhali

am 'kokina 'cesh mo dhali okina up gun iiyini montal 'de/ mo. ¹⁴ Dhala 'boma kamu/ jin yuku gway ka Lidiyya jin ta'da manyol burrinye/ jin gwaju mo ki tom buhe/ gi Pa T̄hiyatira jin luŋki'da Arumgimis mo tani a'di ciŋki am gwo mo haala adum piti ƙa'dkina a'di ki Tapa mo mmoçi is piti ki to kun okin ma Buulus mo be. ¹⁵ Dhali a'di miikunu ki yi'de/ mo dhali ki kuŋ gu'b piti ilu/ mo tani a'di yuƙki am mo mmo/o gwo mo ki: Waƙki/ um nyiŋhkin ki aha/ tana a'di jin ta isiŋ gana/ gom Tapa mo tani iiyu/ i gu'b pem mo ma dhali 'ko ise/ mo. Dhali a'di tu'cki am mo be.

Mo jin Dhukunu Uni eya Sijin e Pam Pilibbi mo

¹⁶ Dhali a'di warki'd ki mo jin 'kokina aman mmo/ii mo e mo jin 'thonu tani nyaraŋ kamu/ jin ta ga rum mmomish to ƙor gom mo jin midi yayu/ mo tani a'di gam aman 'kup mo jin ƙalki'da tu'c kagahara gom itapam piti mmoƙora a'di gwo wakan mo. ¹⁷ A'di yan mmobaŋhina a'diya Buulus mo dhali aman si'da/ mo tani a'di cuuki gwo kagahara mo mmo/o gwo mo ki: 'Kwani gwansan ta ciŋkina/ ma Arumgimis jin Cayaa/ e ki Ca mo kun ƙi um gwo gom bway ki mowoth mo. ¹⁸ Dhali yan miikina a'di ka cim ka ris mo. Hila Buulus mmodiŋa bwa a'di mo tani tu'kki'd mo dhali owa rum gwo mo ki: Aha/ ƙana /e gwo ki gway ma Yesuƙ Krist̄hos mo mmoyayu/ ka pije/ 'peni a'di mo. Dhali a'di piki'd ka pije/ mo ki mo yansan mo.

¹⁹ Hili ki tapam piti mishkin ki to kun mina uni 'taki gam 'peni a'di pikin mo tani uni bu'thkina Buulus mo dhala Sila mo dhali dir uni ki 'bi'th mo e mo ma suug mo ibwambori tapa mo. ²⁰ Dhali ki uni suski uni e imandwall gwo mo tani uni o gwo mo ki: 'Kwani gwansan mmotana uni 'Kwani Yahuuda/ tani uni miiki mii kagahara mo mmoƙo'c 'kwani gi bampam bana bwa mo, ²¹ dhali ƙor mii kun nona gwonƙan bam am bway mo mmobu'th mo walla mmobotki mii mo mmotana aman 'Kwani gi Pa Ruumiya mo. ²² Dhala waambuhany 'kwani gam gwo me'da po/ uni imontal 'de/ mo dhali imandwall gwo dher burrinyem buni bwa mo 'peni is buni mo dhali ƙan gwo mmodor uni ki cwa mo. ²³ Dhali ki uni dhuki mondoru ka risa po/ uni mo tani uni ta'kki uni eya sijin mo mmoƙana manƙora sijin gwo mo ki: Dhuyi uni ki 'dantar mo. ²⁴ Dhali mmobutha a'di gwonƙan gi wakan mo tani a'di ta'kki uni e bwaman ma sijin gana/ mo dhali repki uni sho'k ki cwa mo.

²⁵ Hili ki mo wana e ki mombwam/e mon'thiny mo tani aBuulus dhala Sila uni 'kon mo mmo'tho mo dhali mmoyuƙ gway goma Arumgimis mo dhali 'kwani kun tana habuus 'kon si'da/ mmociƙ uni mo be. ²⁶ Dhali ise/ adhan mony'cesh yiƙinki is kagahara mo tani a'di yiƙinkina mo jin ƙa'bu gu'ba sijin is mo. Dhali ise/ arisa campuri 'baar mo tani ƙa'dkunu mo dhala ris mondeƙ gi uni 'baar mo ka 'deƙe/ 'deƙe/ mo tani sulkunu mo be. ²⁷ Dhala manƙora sijin mmomeru a'di e mo 'peni mo/ ish e mo tani dhali mmoparkina a'di acampura sijin e mmo'ko ki ƙany mo tani a'di buƙki gandala turgam piti mo dhali murki'di 'taki 'kosh is piti jwa mo mmoƙoshkina a'di ki 'kwani habuus yekin mo be. ²⁸ Hila Buulus

cuuki'd ki dhan 'twa/ mmo/o gwo mo ki: Dhalku/ to shiyi'da kamu/ ki mii gom is pini mo ma. Haali/ aman 'baar mo 'kona imahan mo. ²⁹ Dhali a'di yuƙki'da yuƙ gom o'd mo dhali pe'di bwaman mo dhali mmodeena a'di is mo gom monƙo/ is mo tani a'di biƙi'da 'cesh ibwambor ma Buulus mo dhala Sila mo ³⁰ dhali a'di suski uni ka pije/ mo dhali o gwo mo ki: Kana, aha/ mina mi-ya ta mmowoth is pem mo? ³¹ Dhali uni oki a'di gwo mo ki: Gami Tapa Yesuƙ is mo ma dhali /e minu woth mo dhali ki kuŋ gu'b pini ilu/ mo. ³² Dhali uni oki gwon Tapa e a'di ki uni 'baar mo kun 'kon e gu'b piti ilu/ mo. ³³ Dhali a'di bu'thki uni ki mo yansan jin ta mon'thiny mo dhali upki uni mondorum buni mo dhali ise/ a'di miikunu ki yi'de/ mo, a'di dhala ris unim piti 'baar mo be. ³⁴ Dhali a'di suski uni ki mis e gu'b piti mo dhali dhuki tonƙe/ ibwambori uni mo dhali uni 'borkina bwa kagahara mo inyaƙki kuŋ gu'b piti mo mmogamkina uniya Arumgimis gwo is mo be.

³⁵ Hili ki mo ƙali kush mo tani imandwall gwo hashki iman'doyi to kun doruwa dor mo mmo/o gwo mo ki: Dhalki 'kwani gwansan iin mo ma. ³⁶ Dhala manƙora si-jin guki'da Buulus gwo mo mmo/o gwo mo ki: Imandwall gwo hashki um gwo mo mmodhal um bway mo mmo/ii mo ti. Haali/ a'di wakan mo tani a'di mina uni iiyu/ mo shwanetan mo dhali iiyi ki monƙu'th is mo. ³⁷ Hila Buulus oki uni gwo mo ki: Uni dorki am ibwambori 'kwani ki dar gi miwaƙ mo, 'kwani kun ta ku gi Pa Ruumiya mo dhali ta'kki aman eya sijin mo dhali shwane/ uni mini ta'k am ka pije/ ka 'diya? Yisa ka jin gana/. Hili dhalki uni iyyin ki is buni mo dhali sus am ka pije/ mo. ³⁸ Dhali iman'doyi to kun doruwa dor mo guki gwo yansan e imandwall gwo mo dhali uni ƙo/ki is mo haali/ uni ciƙkin ki uni ta 'Kwani gi Pa Ruumiya mo be. ³⁹ Dhali uni pu'dkin mo dhali yuƙ uni mo, dhali ki uni suski uni ka pije/ mo tani uni doƙki uni mmo/ii 'peni bampa/ mo be. ⁴⁰ Dhali uni iikin ka pije/ mo 'pena sijin mo dhali ciƙkin mo e gu'b ma Lidiyya, dhali ki uni mishkina waƙ buni mo tani uni malaski uni ki gwo mo dhali ii mo be.

Mo gi Eƙkunu Mii e Pan Tasaluniiki mo

17 Dhali ki uni pekin ki tur mo e Pa Ampipuliis mo dhali Pa Apuluniyya mo tani uni pu'dkin e Pan Tasaluniiki mo jin dina gu'b montul is gi 'Kwani Yahuuda/ mo. ² Dhala Buulus me'd miim piti jin miina a'di mo tani a'di yaki'd e bwam uni mo dhali ka cim ma pesu/ ikwara mo tani a'di ƙorki'da ƙor ki uni ka ƙarambuye/ 'peni Gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo ³ mmoƙa'd gwo mo dhali mmodhu eya tente/ ka Krist̄hos mina isi mii 'kosh ka nyor mo dhali midi mii piyu/ mo doƙ/e 'peni mowu mo, dhali ka Yesuƙ yan jin ciƙa/ um gwo mo tani a'di ta'da Krist̄hos mo be. ⁴ Dhali kun tiya e uni lalkunu gwo sho'k mo tani dhali uni wan-ki 'kwani is ki gwo mo nyaƙka Buulus dhala Sila mo. Dhali 'peni 'kwaniŋ gayiin kun ta 'Kwaniŋ Griƙi mo adhana waambuhany 'kwani si'da/ mo dhali 'peni up kun tana 'kaŋ'kup pa yisa pelena. ⁵ Hili 'Kwani Yahuuda/ mmo'kon ma du uni ki joƙon mo mmodee mo tani uni

bu'thki uni ki me'd 'kup ki uni kun ta cin tiya kun ta gi mii kun bulabul 'peni uni gun 'kon ka piny is e mo ma suug mo, dhali mmotula uni awaambuhany 'kwani is mo tani uni tu'cki 'kwanim bampa/ mmo/ek mii kagahara mo dhali mmotha'th 'kup ki gu'b ma Yasuun mo tani uni palki mii mo mmoṅaṅ uni mmobor uni ka pije/ i 'kwani mo. ⁶ Dhali ki uni 'koki gam uni mo tani uni dirkina Yasuun dhala waḳa tiya e bwambori tapam bampa/ mo mmocuu gwo mo ki: Gwahan kun wuluski mony'cesh mo tani uni iiyini mahan si'da/ mo, ⁷ kun bu'thkin ma Yasuun mo dhali uni 'baar mo mii to ki ḳa'ckon apo/ gwoṅkan ma Kaysar mo mmo/o gwo mo ki: aMaliḳa kamu/ di'd jin ta'da Yesus mo be. ⁸ Dhali uni ḳina waambuhany 'kwani bwa shi/ ki me'd mo dhali tapam bampa/ ilu/ mo ki uni ciḳki to gwansan mo be. ⁹ Dhali ki uni dilki to 'pena Yasuun mo dhali kun tiya mo tani uni ki dhal uni bway mo mmo/ii mo be.

Imandhunu ki She/ 'Kokin mo e Pam Biriyya mo

¹⁰ Dhala waḳ buni ise/ uni ki tuca Buulus dhala Sila ki ii mo mon'thiny mo ntagi Pam Biriyya mo dhali uni iikin e gu'b gi montul is gi 'Kwani Yahuuda/ me'd jin pu'dkina uni imun mo. ¹¹ Hili uni gwansan bol uni gi Pan Tasaluniiki e ki yuk mo mmobu'thkina uni gwo mo ki mo/o bwa kagahara mmo'cunycur Gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo ka yempa/ mo waḳki/ to gwansan mini wakansan mo. ¹² A'di gamkina uni gwo is ka ris 'peni uni mo dhali 'peni up Griḳi si'da/ kun maṅu mo dhali kun ta 'kwaninḡ gwas yisa pelena. ¹³ Hili ki 'Kwani Yahuuda/ kun 'kon e Pan Tasaluniiki mishkin ki gwo ma Arumgimis ḳin ma Buulus e Pam Biriyya si'da/ mo tani uni pu'dkin imun si'da/ mo mmoḳiya waambuhany 'kwani bwa shi/ ki me'd mo dhali mmoṅu'c uni adu mmomur mo. ¹⁴ Dhali ise/ ki jahanne/ mo tani awaḳ buni tu'ckina Buulus mmo/ii ka pije/ ntaga dhan yi'de/ mo dhala Sila dhala Timuṅhawuus 'kokin naskina/ imun mo. ¹⁵ Hili uni kun suskina Buulus mo tani uni gu a'di ntagi Pa Aṅhiina mo dhali mmobutha uni gwoṅkan goma Sila mo dhali Timuṅhawuus jin mina uni 'taki ii a'di ki jahanne/ e me'd mo tani uni iikin mo be.

ABuulus Diki'd e Pa Aṅhiina mo

¹⁶ Dhali ka Buulus ḳorki uni e Pa Aṅhiina mo tani shi/ in piti de'da dum piti ki birbir mo mmohila a'di bampa/ jin 'tu'du/ ki tompinycon mo. ¹⁷ A'di ṅorkina a'diya ṅor ka ḳarambuye/ e gu'b gi montul is gi 'Kwani Yahuuda/ mo dhali nyaḳka gayiin 'kwani mo dhali e mo ma suug si'da/ isa yempa/ mo nyaḳki uni kun gam a'di 'kup mo. ¹⁸ Dhali 'kwaninḡ gangashan tiya si'da/ 'peni 'Kwani ma Apikuur mo dhali 'Kwani Ruwaak gam 'kup ki a'di mo. Dhali kun tiya o gwo mo ki: Aman'ta'b mo ki 'twa/ yan mo midi 'taki o katinta sa/ ise/? Kun tiya o gwo mo ki: A'di wana e ka maṅṅor gwo goma rum kun molu mo haali/ a'di ḳiki gwo ma Yesus mo dhali gwo gom mompinu mo be. ¹⁹ Dhali uni bu'thki a'di mo dhali sus a'di mo e mo jin yuku ka Ariyuus Baghuus mo mmo/o

gwo mo ki: Mina amani mish gwo yan ki gwo ta'da tinta jin ṅoru ki a'di jin ta jin this jin okina /e mo? ²⁰ Haali/ /e 'doyi ton tiya eyi 'cem bam kun meru mo. A'di mina amani 'taki mish ki 'pemen to gwansan mo tani itana tinta mo? ²¹ Hila ris 'Kwani gi Pa Aṅhiina dhali 'kwani gi kala tiya kun 'kon ki 'kus e mun mo tani uni 'baarana tentem buni mo mmomii ṅor kamu/ yisa hili jasi mmoṅora ṅor mo dhali mmociḳ gwo gom jasi ton thisa tiya mo.

²² Dhala Buulus doshki'd mo ibwaman ma Ariyuus Baghuus mo dhali o gwo mo ki:

Um 'Kwani gi Pa Aṅhiina mo. Eya ris to 'baar mo tani aha/ nyiṅha ki um tana shi/injywa kagahara mo. ²³ Haali/ ki aha/ yakina ki yam pe mo tani dhali hila to gun luṅa um mo tani aha/ gamkina si'da/ to jin thenuwa rum apo/ jin ta gi gwo kun 'kwarkunu mo cikise/ ki: Gom ṅor kamu/ jin luṅu mo ki ji mol mo. A'di si'da/ jin luṅa um mo tani a'di ṅorka/ eya tente/ gom um mo. ²⁴ Arumgimis yan jin uḳki mony'cesh mo dhala ris to kun 'koni bwaman a'di mo tani a'di mmotana a'di Tapa gi momis mo dhali ji gi mony'cesh mo tani a'di diki ḳa'b e moṅ'ko kun ḳogu mo kun uḳu ki me'd mo be. ²⁵ A'di si'da/ idinuki mii to ki me'd gi 'kwani en'thi/ mo, ma me'd jin mina a'di mii diki ta gi ṅor kamu/ haali/ a'di ki is piti ḳi'da ris moṅ'koki/e dhali shi/in dhala ris to 'baar mo be. ²⁶ Dhali 'peni jan ṅal 'de/ mo tani a'di uḳki'da ris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar ki 'beles mo mmo'ko eya ris bwam/e gi mony'cesh mo mmo'kawurkina a'di yil mom buni kun dhunu mo dhali ki mom bwangwayu/ gi moṅ'kom buni si'da/ mo, ²⁷ ki uni mini 'taki ṅapa Arumgimis mo waḳki/ uni si'da/ mini 'taki topu i a'di mo dhali gam a'di mo. Dhali a'di bala yisa isi'dki'd 'pena ris ana 'baar ka 'deṅe/ 'deṅe/ yisa.

²⁸ Haali/

E a'di mo tani ana 'kona ki e mo dhali mmothoṅh mo dhali mmota gi moṅ'kom bana si'da/

me'd jin okina kun tiya ibwam iman'cem gway bum si'da/ mo ki:

Haali/ ana si'da/ tana bwambirman piti mo be.

²⁹ Mmotana ana bwambirman ma Arumgimis kantan mo tani ana mina mii 'koki ṅosh ki a'di jin ta ji ma Arumgimis jin piyi'd 'peni a'di wana e ki 'dolkon gana/ mo walla 'dolkon kush mo walla wosh gun ḳinuwa waro/ ki gwocon mo dhali ki gwalal gi wathi/ mo. ³⁰ A'di hilkin ma Arumgimis ki jim pe yil mo ki ji mol mo mo. Hili shwane/ a'di ḳanki 'kwaniny'cesh gwo mo ki uni 'baar mo e mo 'baar mo tani mini 'taki rica du is mo ³¹ haali/ a'di karki'da cim jin mina a'di mii miiwaḳ gom 'kwaniny'cesh mo e mo ma ḳar/e gi wathi/ jin 'kawurkina a'di nṅwa/a/ mo. Gom a'di mo tani a'di ḳiki'da ris 'kwani 'baar mo mmomish mo ki isa duṅ gana/ mo mmo'de'kkina a'di a'di 'peni mowu mo be.

³² Dhali ki uni ciḳki gwo gom mompinu 'peni mowum piti mo tani kun tiya mii a'di ka maḳ mo. Hili kun tiya oki gwo mo ki: Am mina ciḳ 'peni /e gom gwo yan doḳ/e naskina/ mo. ³³ A'di gi wakan be tani a'di yakin ma Buulus ka pije/ mo 'peni bwam uni mo be. ³⁴ Hili 'kwanin tiya 'dim 'kup e a'di mo dhali gamki gwo is mo.

Ibwam uni mo tani Diyunisiyuus diki'd si'da/ mo jin ta wathi/ gi mo ma Ariyuus Baghuus mo dhala 'boma kamu/ jin yuku ka Damaris mo dhali kun tiya si'da/ nyaḱ-ki 'ko ki uni mo be.

ABuulus Diki'd e Paṅ Kurinṱhuus mo

18 N'ko'di to gwansan mo tani a'di yaki'd 'peni Pa Aṱhiina mo dhali a'di pu'dki'd e Paṅ Kurinṱhuus mo. ² Dhali a'di gamki Wathi/ Yahuudaṅ kamu/ jin yuku gway ka Akiila jin ta wathi/ gi Pam Puntus jin dhodhu mo jin daḱa pu'dki'd mo 'peni Pa Ithaaliya ki 'dishe/ nyaḱki ashim piti jin ta'da Piriskilla mo, haala Kuludiyu-us ḱanki'da ris 'Kwani Yahuuda/ gwo mo mmo/ii 'peni Pa Ruumiya mo dhali a'di pu'dki'd e uni mo. ³ Dhali haali/ a'di ta'da mannyaḱ to mii ki uni mo tani a'di nyaḱ ḱa'b ki uni mo dhali uni miiki to mo haala tu'c buni ta'da tu'c mmota imansho gu'b burrinye/ mo be.

⁴ Dhali a'di ṱorki'da ṱor ka ḱarambuye/ e gu'b gi montul is gi 'Kwani Yahuuda/ ka risa cim ma pesu/ mo dhali a'di mala 'Kwani Yahuuda/ ki gwo mo dhali 'Kwaniṅ Griḱi mo be.

⁵ Hili ki iSila dhala Tiṁuṱhauus pu'dkin ka luṅgu'b mo 'peni Pam Makiduniyya mo tani aBuulus doshki'da po/ gwo mo mmoṱor gwo eya tente/ gom 'Kwani Yahuuda/ mo ka Yesus yan ta'da Kriṱṱhos mo be. ⁶ Dhali ki uni roḱki gwo ki is buni mo dhali walki gwo sor mo tani a'di pirki burrinyem piti mo dhali o uni gwo mo ki: Dhalka bas bum di'di 'bam bum mo ma, um 'cena ki is bum mo. Haali/ aha/ tana jin dheleli'd mo. 'Pena cim yansan ki sule/ mo tani aha/ mina ya mo e 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo be. ⁷ Dhali a'di yaki'd 'peni mo yan mo mmoyaku/ e gu'b gi wathiṅ kamu/ jin yuku gway ka Tiṱhiyus Yuṱus mo. A'din 'de/ yan luṅki'da Arumgimis mo jin ta gi gu'b jin 'dishi gu'b gi montulu is is mo be. ⁸ Dhala Kirispus jin ta tapa gom gu'b gi montul is mo tani a'di gamki gwo is e Tapa nyaḱka ris kuṅ gu'b piti mo dhali 'Kwani gi Paṅ Kurinṱhuus ka ris mo mmociḱa uni gwo mo tani uni gamki gwo is mo be dhali uni miikunu ki yi'de/ mo. ⁹ Dhali Tapa oki'da Buulus gwo mo mon'thiny ki tonyjan ki: Dhalku/ is ki ḱo/ mo ma. Hili oyi gwo mo, dhali dhalku/ ki ḱa'b ki shwam mo ma, ¹⁰ haali/ aha/ dina e /e mo dhali wathiṅ kamu/ midi mol /e seya po/ mo mmomii /e ki shi/ mo, haali/ aha/ tana gi 'kwani ka ris e bampa/ yansan mo be. ¹¹ Dhali a'di ḱa'bki'd imun ki yil mo dhali ka ppe 'kupi pe'de/ mo mmoṱor gwo ma Arumgimis e bwam uni mo be.

¹² Hili ka Ghaliyuun ta'da mudhiir gi Pa Aḱaa/iya mo tani 'Kwani Yahuuda/ ki bwan ṱal 'de/ mo tani uni ṱha'thkin mowa po/ Buulus mo dhali sus a'di ibwambor ma ḱursi jin dwallu gwo mo ¹³ mmo/o gwo mo ki: Wathi/ yansan lalki 'kwani sho'k ki gwo mmoluṅa Arumgimis ki mii kun ta kuny ḱa'ckon apo/ gwoṅḱan jin ḱinu mo. ¹⁴ Hili ka Buulus murki'di ḱee 'twam piti mo tani aGhaliyuun ki o 'Kwani Yahuuda/ gwo mo ki: Waḱki/ ka jin gana/ a'di midi 'taki ta mii shi/i'd mo walla mii jin ta jin thus mo dhali jin ta ji ma maḱa/ gany mo tani ayy um 'Kwani Yahuuda/ mo, adu midi 'taki tucaa/

mmo'taki gu is 'peni um mo. ¹⁵ Hili waḱki/ um ta gi gwondoṱ gom gwon tiya mo dhali gwaya tiya mo dhali gom gwoṅḱan bum jin ḱinu mo tani hili gwo gom a'di um ki is bum mo ma. Aha/ dinaki ta gi bwa mmota amandwall gwo gom gwo gwansan mo be. ¹⁶ Dhali a'di urki uni 'pena ḱursi jin dwallu gwo mo. ¹⁷ Dhali uni 'baar mo 'ce'dkina Suṱaniis me'di is mo a'di jin ta tapa gom gu'b gi montul is mo dhali uni ki dor a'di mo dhali sus a'di e bwambor ma ḱursi jin dwallu gwo mo. Dhala Ghaliyuun dina gwo ki di ibwa gom ton ṱal 'deṅ kamu/ gwansan mo be.

ABuulus Doḱki'd ka Nyan'ko'd e Pa Anthaakiya mo

¹⁸ Dhala Buulus mmoḱa'bkina a'di ka cim ka ris naskina/ mo tani a'di bu'thki moyam piti 'pena waḱ yan mo dhali yaki'd eya ḱur yi'de/ jin bela 'tham mo ki bway gi Pan Suriyya mo dhala Piriskilla dhala Akiila nyaḱ ii ki a'di mo mmo'ciṱha/ a'di amur'kup piti e Paṅ Kanḱariya mo haali/ a'di ta gi gwo jin okina a'di is mo be. ¹⁹ Dhali ki uni pu'dkin e Pan Epasus mo tani a'di ki dhal uni imun mo. Hili a'di a'di ki is piti seki'd e gu'b gi montul is mo dhali ṱorki'da ṱor ka ḱarambuye/ ki 'Kwani Yahuuda/ mo be. ²⁰ Dhali ki uni doṱki a'di mo mmoḱa'bi uni naskina/ mo tani a'di ha gwo e yisa. ²¹ Hili mmobu'thki-na a'di moyam piti 'peni uni mo dhali mmo/o uni gwo mo ki: Aha/ mina doḱu/ mo i um doḱ/e mo waḱki/ Arumgimis midi 'taki o bwa mo. Dhali a'di 'cuḱki'da ḱur yi'de/ jin bela 'tham 'peni Pan Epasus mo be.

²² Dhali ki a'di thulki'da 'cesh e Paṅ Kaysariyya mo tani a'di merki'da gap mo dhali theki 'kwaniṅ ḱaniisa me'd mo dhali yaki'd ka luṅgu'b mo e Pa Anthaakiya mo be.

²³ Dhali mmoḱa'bkina a'di imun ki rash rash mo tani a'di yaki'd mo dhali yaki'd ki tur mo e bampa/ kukul is mo ntagi Paṅ Galathiyya mo dhali Pam Paṛiyya ka toṅtoṅ mo mmoṱela ris imanciḱ gwo sho'k mo be.

Abulluus Ḷiki Gwo e Pan Epasus mo

²⁴ Dhali Wathi/ Yahuudaṅ kamu/ diki'd jin yuku gway ka Abulluus jin ta Wathi/ gi Pa Iskandariyya ka dho'th piti mo jin yuḱayuk mmota gi 'twaṅ gwocon mo jin pu'dki'd e Pan Epasus mo dhali a'di ta gi mom'bi'th e Gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo be. ²⁵ Wathi/ yan ṱorkunu gwo mo e bway gi Tapa mo dhali mmoḱa/a a'di ki ḱa/ e shi/in mo tani a'di o gwo mo dhali ṱorki gwon to ka ḱar/e goma Yesus mo mmomisha a'di jasi mo jin miin ma Yohaana mii ki yi'de/ mo ²⁶ dhali a'di ṱelki gwo 'pen mo mmoḱi gwo ki dar gi monyju/ mo e gu'b gi montul is mo be. Hili ka Piriskilla dhala Akiila ciḱki a'di mo tani uni bu'thki a'di 'kup ki is buni mo dhali ṱorki a'di gwo eya tente/ gom bway ma Arumgimis ka ḱar/e ki nyanye/ mo. ²⁷ Dhali ki a'di dina gwo ibwa mmo'ciṱha/ gap mmopu'd mo e Pa Aḱaa/iya mo tani awaḱ yan malaski a'di mo mmoya mo dhali uni 'kwarki imanciḱ gwo gwo mo mmobu'th a'di mo be. Dhali ki a'di pu'dki'd mo tani a'di woṱhki uni ki nyanye/ mo uni kun gamki gwo is eya 'the mo, ²⁸ haali/ ki mom'bi'th mo tani a'di pucurki 'Kwani Yahuuda/ ki

gwo ibwambori 'kwani mo mmoṭor eya tente/ 'peni Gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo ka Yesus yan ta'da Kriṣṭhos mo be.

ABuulus Diki'd e Pan Epasus mo

19 Dhali a'di warki'd mo ki mo jin diki ma Abulluus mo e Paṅ Kurinṭhuus naskina/ mo aBuulus mmopena a'di ki tur mo e bampa/ jin di'd 'kup ki mis mo tani a'di pu'dki'd e Pan Epasus mo dhali gamki imanciḡ gwon tiya mo. ² Dhali a'di oki uni gwo mo ki: Shi/in Dheleladhelel bu'thkina um mo me'dyin jin gamkina um gwo is mo 'taa? Dhali uni oki a'di gwo mo ki: Yisa. Am 'konaki ciḡ gwo ki sule/ waḡki/ Shi/in Dheleladhelel ciḡkunu mo be. ³ Dhali a'di o gwo mo ki: Um miikunu ki mo jin miinuwa mii ki yi'de/ katinta kan si'da/ mo? Dhali uni ki o gwo mo ki: Ki mo jin miin ma Yohaana mii ki yi'de/ mo be. ⁴ Dhala Buulus ki o gwo mo ki: aYohaana miiki'da mii jin miinuwa mii ki yi'de/ ki mo jin minu rica du is mo mmo/o 'kwani gwo jin mina uni 'taki gam a'di gwo is jin mido 'taki yayu i'ko'di a'di mo a'di yan jin ta'da Yesus mo. ⁵ Dhali ki uni ciḡki gwo yan mo tani uni miikunu ki yi'de/ e gway gi Tapa Yesus mo. ⁶ Dhali ka Buulus dhuki me'd piti apo/ uni mo tani Shi/in Dheleladhelel yayi'di uni mo dhali uni wal 'twan tiya mo dhali ci gwo is mo be. ⁷ Dhali uni 'baar kun 'kon mo tani uni wana e ki 'kwani kun tana 'kume'd i'ce'dka su/ mo be.

⁸ Dhali a'di seki'd e gu'b gi montul is mo dhali ci gwo ki dar gi monyju/ mo ka ppe 'kupi kwara mo mmoṭora ṭor ka karambuye/ mo dhali mmomalasa malas ki gwo mo gom to gi Bampa/ ma Arumgimis mo. ⁹ Hili ki kun tiya 'bi'thkunuwa du is mo dhali ushki gwo gam is mo dhali mmo/okina uni gwon thus gom gwo gi Bway yan ibwambor ma waambuhany 'kwani mo tani a'dim Buulus yaki'd 'peni uni mo dhali a'di kwa/ki imanciḡ gwo mo mmodhu uni ki she/ mo mmoṭora ṭor ka karambuye/ ka yempa/ e mombuṭ e Pan Tiraannus mo be. ¹⁰ Dhali mii yan miikunu ki sule/ ki sule/ mo jin ta yil su/ mo be. Gom a'di ki mii yan kan mo tani a'di ciḡkin ma ris uni kun 'koni Pa Asiyya gwon Tapa mo dhali kun ta 'Kwani Yahuuda/ mo dhali 'Kwaniḡ Griḡi si'da/ mo be.

Iya/ ma Sakaawa mo

¹¹ Dhali Arumgimis miiki miimer jin ta ji mum ki me'd ma Buulus mo. ¹² Gom a'di ki mii yan kan mo tani a'di 'dona uni burrienyeni jiti/ mo walla burrienyen tu'c 'peni is piti e uni kun 'bathan mo dhali mom'ba'th iikin mo 'peni uni mo dhala rum thus kun nyo/on iikin ka piye/ mo be. ¹³ Hili si'da/ kun tiya 'peni 'Kwani Yahuuda/ kun tani pa mo kun ta imandwaḡa rum thus mo tani uni palki mii mo mmoyer gway gi Tapa Yesus apo/ uni gun takin ga rum thus mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ kana um gwo mo ki gway ma Yesus yan jin cin ma Buulus gwo mo. ¹⁴ Dhali a'din 'deḡ kamu/ jin 'kona iya/i pesu/ jin yuḡu gway ka Sakaawa jin ta Wathi/ Yahuuda/ mo dhali jin ta'da gasiis jin ca'd si'da/ kun miiki mii yan mo.

¹⁵ Dhala rum thus thoḡki 'twa/ mo dhali o uni gwo mo ki: Yesus yan nyiṭhka/ mo dhala Buulus yan mishga/ mo. Hili um ta ija sa/? ¹⁶ Dhali wathi/ yan jin din ma rum thus icine/ mo tani a'di pe'da po/ uni mo dhali pi uni 'baar mo e ki mii mo dhali bol uni 'kup ki mom'bi'th apo/ uni mo. Gom a'di ki mii yan kan mo tani uni son ka piye/ mmoye mo 'peni gu'b caan ki ushi burrienyeni/ kun 'koni bwamani is 'te/ mo dhali ki jama/ i is si'da/ mo. ¹⁷ Dhali yan warki'd mo jin mishu mo e uni 'baar mo kun ta 'Kwani Yahuuda/ mo dhali kun ta 'Kwaniḡ Griḡi si'da/ kun 'kokin e Pan Epasus mo, dhali moḡko/ biṭki'da po/ uni 'baar mo dhali gway gi Tapa Yesus eḡki'd mo be. ¹⁸ Uni tana ris si'da/ 'peni uni kun gamki gwo is mo tani uni iikin mo mmoṭor gwo gom mi-inthus mo dhali mmoḡi gwo gom miim buni kun 'koki-na uni mmomii mo. ¹⁹ Dhali uni yisa pelena 'peni uni kun mala mii ka daran du mo uni 'doyina risa warkam buni mo imonṭal 'de/ mo dhali ci'th uni mo ibwambori uni 'baar mo. Dhali mo gi she yol buni deḡkina uni e mo dhali uni ki gam a'di mo ka 'ci'cimi'th kun ta 'dolkon kush kun 'koni alaapi iss † 'kwanimpa i/iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo. ²⁰ Dhali gwo gi Tapa caki'd mo dhali pi'da ris mom'bi'th e 'baar mo be.

Amamanthar jin Diki'd e Pan Epasus mo

²¹ Dhali 'ko'da ris to gwansan 'baarkunu mii mo tani aBuulus dina gwo ibwa ki shi/in piti jin minu diki dhal 'pen mo me'd jin pekina a'di ki tur mo e Pam Makiduniyya mo dhali Pa Aḡaa/iyaa mo mmoya mo ntagi Pa Urushaliim mo mmo/o gwo mo ki: 'Ko'di mo jin miga/ ca'bi mun mo tani aha/ mina mii par bway Pa Ruumiya e si'da/ mo. ²² Dhali mmohashkina a'di uni su/ ibway gi Pam Makiduniyya uni kun mii a'di to mo kun ta iTimuṭhawuus mo dhala Arasthuus tani a'di ki is piti ca'bki'd mo e Pa Asiyya naskina/ mo be.

²³ Dhali ka cim caan mo tani mii piki'd mo, mii jin miinu ka sereḡ yisa gom gwo gi Bway yan mo. ²⁴ Haali/ wathiḡ kamu/ jin yuḡu gway ka Dimitriyuus jin ta'da mantor 'dolkon kush mo dhali jin ta'da man/uḡ ushi to 'peni 'dolkon kush kun wana e ki dhan gu'b jin ca'd jin luḡuwa Arthamiis nycine/ mo dhali a'di kaalki'da tu'c jin 'ka'da mii yisa gom itapa kun ta gi 'kwaniḡ gwocon mo. ²⁵ Uni tulkina uni is mo imonṭal 'de/ mo nyakki uni kun miina tu'c ka kwam bwa ki ji nyak mo dhali o gwo mo ki: Kana ba/. Um mishkin ki tom bana kun tana ana mo tani 'pena tu'c yan mo. ²⁶ Dhali um mishkin mo dhali um ciḡki gwo ka Buulus yan malaski 'kwani ki gwo mo dhali tu'k uni ka ris mo, yisa jasi e Pan Epasus a'di 'de/ yisa hili si'da/ mo muru/ 'baar mo be isi bwaman gi Pa Asiyya 'baar mo mmo/o gwo mo ki: To gun uḡu ki me'd mo tani yisa ta to kun luḡu mo yisa ²⁷ dhali yisa jasi mo di'd e mo jin ṭagu wu mo jin min ma tu'c bana yan ta ṭhuthu/ ki ṭhuthu/ mo a'di 'de/ yisa, hili si'da/ gu'b gi luḡuwa dhan tony caaga/ yan jin yuḡu gway ka Arthamiis si'da/ minu 'taki war ka ha'th'ko'd mo dhali ki a'di si'da/ minu 'taki gaḡ 'peni mo/eḡ piti mo jin luḡa

† A'di jin wana e ka alpeen jineeh ma Inḡiliis mo.

'Kwani gi Pa Asiyya 'baar mo dhali ku ji mony'ceshi 'baar mo si'da/.

²⁸ Dhali ki uni ciƙki gwo yan mo tani uni 'tu'du/ ka nyor mo dhali cuukin kagahara mmo/o gwo mo ki: A'di jin ta jin eƙa/ eƙ tani a'di ita'da Arthamiis gi Pan Epasus mo. ²⁹ Dhali kum bampa/ yansan 'tu'du/ ki mo ma ƙulma'th mo dhali uni ƙha'thkin ki bwan ƙal 'de/ e dhan mo jin ta montul is jin biruwa bir mo mmobu'thkina uniya Ghayuus mo dhala Aristarkus kun ta 'Kwani gi Pam Makiduniyya kun ta imannyak ii ka Buulus mo. ³⁰ Dhali ka Buulus dina gwo ibwa mmose i bwan ƙwani mo tani imanciƙ gwo nonki a'di 'kup mo be. ³¹ Dhali kun tiya si'da/ 'peni 'kwani kun tana 'kan'kup ki mo gi Pa Asiyya mo † tani mnotana uni imugum piti tani uni hashki a'di gwo mo dhali malas a'di mo jin mina a'di di-ki ƙi is piti ki ya mo e mo jin ta montul is yan jin biruwa bir mo. ³² Dhali kun tiya si'da/ cuuni ton 'de/ mo dhali kun tiya si'da/ i tiyan tiya mo. Haali/ montul is yan ta'da ƙulma'th mo be dhali uni 'kon ka ris kun molki to jin tulkina uni is kan mo be. ³³ Dhali uni suskina Iskandar ka piƙe/ 'pena waambuhany 'kwani mo mmokarkina 'Kwani Yahuuda/ a'di eya tente/ ki ƙhorony mo. Dhala Iskandar wuƙki uni ki me'd mo dhali midu 'taki woth gwo is gom 'kwani mo. ³⁴ Hili ki uni nyithkin ki a'di ta Wathi/ Yahuuda/ mo tani uni 'baar cuukin ki 'twan ƙal 'de/ mo ki mo jin wana e ka tente/ su/ mo ki: A'di jin ta jin eƙa/ eƙ mo tani a'di ita'da Arthamiis gi Pan Epasus mo. ³⁵ Dhali ka hilingwonƙan gom pa mu'thki'da waambuhany 'kwani 'twa/ mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: Um 'Kwani gi Pan Epasus. Ki wathi/ jana si'da/ idi'd jin diki mish ki 'Kwani gi Pan Epasus ta imanhil gu'b jin luƙuwa dhan tony caaga/ yan jin yuƙu gway ka Arthamiis mo dhali jamaa gi to yan jin biƙi'd 'pena Saps mo? ³⁶ Haali/ a'di gi wakan tani ki to gwansan miinu mol waƙ mo dhali um mini mii ta gi mo mo mmo'ko ki shwam mo dhali 'koki mii toƙ kamu/ ki ji ram mo. ³⁷ Haali/ um suski 'kwani gwansan imahan mo kun 'koki ta 'kwani kun ƙwali to 'peni gu'b kun luƙu to mo dhali uni si'da/ 'koki ta 'kwani gun wali gwo sor apowa dhan tony caagam bana yan jin luƙu mo be. ³⁸ Waƙka Dimitriyuus si'da/ dhali tapar ƙwani kun ta gi gwocon kun nyak 'ko ki a'di mo ta gi gwo apo/ wathin kamu/ mo tani acim dhunu mo gom gwon dwall mo dhali iwaƙiil 'kon si'da/ mo. Dhalki uni yer is buni gway ka rem 'kup mo ma. ³⁹ Hili waƙki/ um nƙapi toƙ kamu/ gom gwon tiya kun doƙu/ mo tani a'di minu thoson mo e montul is yan jin yuƙuwa yuƙ mo. ⁴⁰ Haali/ ka jin gana/ ana 'kona e mo jin ƙagu wu mo e mo jin yeru is ki gway mo gom mo jin doshu ka nyora ƙal 'de/ ki bim-bir ka cim yansan mo dhali mmomiinu a'di mo ka wuny is 'te/ mo. Dhali gom a'di yan mo tani ana mina mol gwo thoƙ goma nyor yan jin deƙu/ mo. ⁴¹ Dhali ki a'di daƙki gwo o kan tan mo tani a'di si'da/ 'cuƙki montul is mo be.

† Uni kun ta 'kwani kun kwanykunu mo gom montul is yan mo mmota uni kun mina montul is yani cil mo gom taƙ jin minu taƙa maliƙ mo.

Ya ma Buulus e Pam Makiduniyya dhali Paƙ Griƙi mo be

20 Dhali 'ko'di mo jin doshu ka nyora ƙal 'de/ ki bim-bir daƙu/ mo tani aBuulus mmohashkina a'di imanciƙ gwo mo dhali mmomalaskina a'di uni ki gwo mo tani a'di ki bu'th moyam piti 'peni uni mo dhali a'di yaki'd mo e Pam Makiduniyya mo be. ² Dhali ki a'di yaki'd ki tur mo mmo'ciƙh 'ban gwansan mo tani a'di ƙiki uni gwo gom momalas ki nyanye/ mo dhali a'di pu'dki'd mo e Paƙ Griƙi mo be. ³ Dhali ki a'di ƙa'bkid ka ppe 'kupi kwara imun mo tani awu'th karkina 'Kwani Yahuuda/ mo apo/ a'di mo. Ki a'di murki'di ya eya ƙur yi'de/ jin bela 'tham mo ki bway gi Pan Suriyya mo tani a'di dina gwo mbwa mmодоƙ ki tur ka nyan'ko'd mo e Pam Makiduniyya mo be. ⁴ Dhali a'di suskunu m'pen mo itagi Pa Asiyya mo be. Uni gun sus a'di mo tani ta iSupaatarus gi Pam Biriyya jin ta ya/ ma Purrus mo dhali 'peni 'Kwani gi Pan Tasaluniiki mo tani ta i/ Aristarkus mo dhala Sakuntus mo dhala Ghayuus gi Pan Darba mo dhala Timuthawuus mo dhali 'peni 'Kwani gi Pa Asiyya mo tani ta iTikiikus mo dhala Turupiiimus mo. ⁵ Hili uni gwansan iikin nƙwa/a/ dhali uni 'kokin mmoƙor aman mo e Pan Taruwaas mo be. ⁶ Dhali aman iikina eya ƙur yi'de/ jin bela 'tham mo 'peni Pam Pilibbi 'ko'da cim gi Maanƙuthu'd kun miinu ki dar ga cumat mo dhali aman pu'dkina e uni e Pan Taruwaas ka cimi mudhe'd mo be. E mo yan mo tani aman 'kokina ka cim pesu/ mo be.

ABuulus A'di Takkuu e Pan Taruwaas mo

⁷ Dhali apowa cim yan jin twa/a/ ka dhas mo tani aman 'kokina mnotul is mo imontal 'de/ mo mmo'ce'd maanƙuthu'd mo tani aBuulus torki'da tor ki uni ka ƙarambuye/ mo mmoƙor mo gom ya jin mina a'di mii ya mo ka cim jin 'ko'd mo dhali gwom piti bulkina a'di uni mo ntagi mombwam/e mo be. ⁸ Dhala lamba/ 'kokin ka ris e gu'b jin nyanu ka maƙampo/ mo e mo jin 'kokina aman mo mnotul is imontal 'de/ mo. ⁹ Dhali wathin dhuruca kamu/ jin yuƙu gway ka Apitkuus ƙa'bkid e ari embul gu'b jin tupu i e mo dhali a'di to'da e is mo mmo/ish e kagahara mo. Dhali ka Buulus tor-ki'da tor ka ƙarambuye/ ki uni ki rash rash naskina/ mo tani mmoƙo'da e a'di is mo ki mo/ish/em piti mo tani a'di biƙi'd ka luƙu'bu' 'peni gu'b jin 'kon ma po/i kwara mo dhali a'di 'de'kkunu monyja i is mo. ¹⁰ Dhala Buulus thulki'd ka luƙu'bu' mo dhali a'di biƙi'da po/ a'di mo dhali mmokoƙhina a'di a'di me'd mo tani a'di o gwo mo ki: Dhalka du ki mii mo ma haali/ a'di shi/irki'd mo be. ¹¹ Dhali ki a'di seki mo mis mo dhali mmo'ce'dkina a'di maanƙuthu'd yan mo dhali mmoshwa mo tani a'di si'da/ buƙi'd nyakki uni ki rash rash mo ntagi mo jin sul ma tente/ mo be. Wakan a'di yaki'd mo be. ¹² Dhali uni suskina 'cingwaƙh jin di ki e mo dhali uni malaskunu ki jasa/?

Mo gi 'Cuḱkina Uni Aḱur Yi'de/ 'Peni Pan Ṭaruwaas e Pa Miliitūs mo

¹³ Hili mmo/iikina aman nṭwa/a/ mo eya ḱur yi'de/ jin bela 'tham mo tani aman 'cuḱkina ḱur yi'de/ jin bela 'tham ki bway gi Pa Assuus mo mmoṭosh ka Buulus mina amani bu'th imun mo haali/ gwo ḱankina a'di wakan mo mmoṭor ki is piti mmoya ki sho'k mo. ¹⁴ Dhali ki a'di gamki am 'kup e Pa Assuus mo tani aman bu'thkina a'di bway bwaman mo dhali mmopu'd mo e Pam Miitiliini mo be. ¹⁵ Dhali mmo/iikina aman eya ḱur yi'de/ jin bela 'tham mo 'peni mo yan mo tani aman pu'dkina ka cim jin baṭha'd ka ḱarambuye/ gi pa gi Paṅ ḱiyuus mo. Dhali ka cim jin 'ko'd mo tani aman takina Pa Samuus ki me'd mo dhali ka cim ki jim baṭh mo tani aman pu'dkina e Pam Miliitūs mo be. ¹⁶ Haala Buulus dina gwo ibwa mo mmoya eya ḱur yi'de/ jin bela 'tham mo mmope Pan Epasus mo jin mina a'di 'ta-ki diki mii ḱa'b ka ara cim e Pa Asiyya mo haali/ a'di mi-ikina is ki 'kasa/ 'kasa/ mo jin mina a'di mii di e Pa Urushaliim goma Cim ḱamsiin yan mo waḱki/ a'di mididi 'taki ta isi mii gom a'di mo be.

ABuulus A'di Ṭorki Gwo e 'Kwaniṅ Gwanyjaḱa/ e Pan Epasus mo

¹⁷ Dhali 'peni Pam Miliitūs mo tani a'di hashki gwo mo e Pan Epasus mo dhali yuḱ 'kwaniṅ gwanyjaḱa/ 'pena ḱaniisa mo e a'di mo. ¹⁸ Dhali ki uni pu'dkin e a'di mo tani a'di ki o uni gwo mo ki:

Um ki is bum mishki mo mo 'pena cim jin ṭwa/a/ jin karkika/ sho'k pem e Pa Asiyya mo mmoyakika/ mo kan e um mo mmoḱa'b e um ki sule/ mo ¹⁹ mmomiya ṭu'c gi Tapa ki bwa jin karu ki jin gwa'd mo dhali ki jabuthi e mo dhali ki mompal kun ṭha'thkina po/ aha/ mo 'pena wu'th gi 'Kwani Yahuuda/ mo. ²⁰ Dhali mmodika/ ki gu is pem 'peni gwoṅ kamu/ ṭal 'de/ jin ta jim 'borga/ mo mmoḱi um mo dhali mmoṭor um gwo mo ibwaman 'kwani mo dhali mmoya gu'b ki jin kul mo ²¹ mmoṭor gwo e uni kun ta 'Kwani Yahuuda/ mo dhali uni kun ta 'Kwaniṅ Griḱi si'da/ mo ki mo jin rijuwa du is 'kup ka Arumgimis mo dhali moṅgam gwo is e Tapa Yesus ḱristḱhos bana mo be. ²² Dhali shwane/ hili mo mo ma aha/ yana ya ki mondek is ki Shi/in e Pa Urushaliim mo dhali aha/ mola to gun mini ṭhathi aha/ imun mo ²³ jasi ki Shi/in Dheleladhelel tani a'di ṭori aha/ gwo e bampa/ 'baar mo mmo/o gwo mo ki mondek dhali monṭo'c bwa ḱorki aha/ imun mo. ²⁴ Hili aha/ mina diki bu'th mondiki/em pem mmokar a'di ki is pem ki jin ṅa/ mo mmomiga/ mish 'baar bway tur gi mondiki/em pem mo dhala ṭu'c jin bu'thkika/ 'peni Tapa Yesus mmoḱi gwom 'borga/ mo goma 'the ma Arumgimis mo. ²⁵ Dhali shwane/ mishi mo mo ma. Aha/ misha ki um 'baar mo um kun yaka/ ibwaman mo mmoḱi gwo gom Bampa/ ma Arumgimis mo tani um mini 'koki par bwam/em pem e doḱ/e ki sule/ mo. ²⁶ Haali/ a'di gi wakan mo tani aha/ ḱina um gwo ka cim yansan ki aha/ tana jin dhelelki'd 'pena bas bumi

'baar mo. ²⁷ Haali/ aha/ dikina ki bu'th is pem mo 'peni moḱi um gwo mo jin ta isi bwa ma Arumgimis 'baar mo. ²⁸ 'Cunycuri miim bum ki is bum mo ma dhala risa ma'diny gwan kun dhuna Shi/in Dheleladhelel um mo mmota icom kun mini hil mo mo dhali mmomiya ṭu'c mo mmohila ḱaniisa gi Tapa jin yolkina a'di ka bas jin ta jim pitiṅ gana/ mo. ²⁹ Aha/ misha ki 'ko'di mo jin miga/ ya mo tani awu kun ḱithiraḱithir mo tani mini seyul i bwam um mo mmomii mii kun miinu ka sereḱ yisa goma ma'diny yan mo. ³⁰ Dhali 'peni bwam um ki is bum um 'cena mo tani 'kwani mini piyu/ mo gun mini o gwon tiya kun mini ta kun ther mo mmoḱwa/ iman-ḱiḱ gwo bwa mo mmobaṭh uni mo be. ³¹ Haali/ a'di gi wakan mo tani 'dimi um 'kup mo ma, mmoka mii e mo me'd jin 'kona yili kwara mo tani aha/ dinaki daḱ gwo mo mmomalas umi 'baar ki 'beles mo ki jabu'th mon'thiny mo dhali montee mo be. ³² Dhali shwane/ aha/ dhuna um eya Arumgimis mo dhali ki gwo ma 'them piti jin mishi um nyanṅ mo dhali ḱi um mal mo e bwam uni 'baar mo kun dhunu ki she/ mo ki dhelel dhelel mo. ³³ Aha/ dina bwa ki 'thoṭho/ gom 'dolkon kush gi wathiṅ kamu/ mo walla 'dolkon ganam piti mo walla burriyem piti si'da/ mo. ³⁴ Um ki is bum mishi mo ki me'd gwansan miiki to mo kun miga/ mii ta mo dhali gom uni gun nyaḱ 'ko ki aha/ si'da/ mo. ³⁵ Eya ris to 'baar mo tani aha/ ḱikina um isi she/mm mo ki um mmomiina uma ṭu'c wakan mo tani um si'da/ mini mii woṭh uni kun 'ka'da is mo dhali mmoka gwon Tapa Yesus e mo kun okina a'di ki is piti mo ki: Mmoḱi to a'di ta mo gi 'boru mii jin boli mombu'th to e ki 'bor mo be. ³⁶ Dhali ki a'di oki gwo kan tan mo tani a'di ḱa'bki'd ki jin 'kupa'dupun mo dhali a'di 'thoki'd nyaḱki uni 'baar mo. ³⁷ Dhali uni 'baar mo ḱumki ko mo dhali ṭagkini 'ba/ ma Buulus mo dhali pi a'di 'twa/ mo be. ³⁸ Bwan diṭi'd buni di'd ki nyanye/ gom gwo yan jin okina a'di uni ki uni mini 'koki par a'di bwam/em piti e doḱ/e ki sule/ sule/ mo be. Dhali uni suski a'di m'pen ibway piti mo ntaga ḱur yi'de/ jin bela 'tham mo be.

Ya ma Buulus jin Yakina A'di e Pa Urushaliim mo

21 Dhali ki aman 'kokina mmo/ii mo 'peni uni mo dhali 'cuḱa ḱur yi'de/ jin bela 'tham mo tani aman iikina ka ji sho'k ki bway gi 'tham mo ntagi Paṅ Kus mo dhali ka cim jin 'ko'd ntagi Pa Rudus mo dhali 'peni mo yansan mo tani ntagi Pam Paṭara mo be. ² Dhali mmogamkina amana ḱur jin bela 'tham mo mmo'ciṭha/ gap ntagi Pam Piniikiya mo tani aman iikina apoṅ ḱur yi'de/ mo dhali 'cuḱ jin bela 'tham mo. ³ Dhali ki aman pu'dkina eya tente/ e Paṅ Kuprus mo tani mmodhalkina aman a'di ka biny cam mo tani aman iikina eya ḱur yi'de/ jin bela 'tham mo ntagi Pan Suriyya mo dhali aman thulkina 'cesh mo e Pan Sur mo be, haali/ e mun mo tani aḱur yi'de/ minu ḱal ton diṭin piti mo be. ⁴ Dhali mmogamkina am imanciḱ gwo mo tani am 'kokina ka cim pesu/ imun mo dhali uni gwansan okina Buulus ki Shi/in ki a'di mididi 'taki diki kar sho'k piti e Pa Urushaliim mo. ⁵ Dhali ki a'di warki'd ka cim jin 'baarkina aman mo tani aman iikina mo dhali ii

mo ki mo/iim bam mo. Dhali uni 'baar ki upi lu/ mo dhali uci si'da/ mo tani uni suski am e bway bam mo gam am 'kokina mo mmo/ii ka piye/ mo 'peni 'penjuman bampa/ mo dhali mmo'kokina aman ki jin 'kupa'dupun e mo ma dihal yi'de/ mo tani aman 'thokina mo be dhali aman cikina uni gwo mo mmothe me'd ka rem 'kup mmo/ii mo. ⁶ Dhali aman iikina apoŋ kur yi'de/ jin bela 'tham mo hili uni doŋki bway pa ka nyan'ko'd mo be.

⁷ Dhali ki aman 'baarkina mo/iim bam mo e yi'de/ 'peni Pan Sur mo tani aman merkina e Pam Puŋuli-maayis mo dhali am thekina waŋ me'd mo dhali 'ko nyaŋki uni ka cim 'de/ mo. ⁸ Dhali ka cim jin 'ko'd mo tani am iikina mo dhali pu'd mo e Paŋ Kaysariyya mo dhali mmociŋa aman gu'b ma Pilibbus jin ta'da manŋi gwom 'borga/ jin ta jan 'de/ 'peni unim pesu/ mo tani am 'kona nyaŋki a'di mo. ⁹ Dhali wathi/ yan ta'd gi i'bwai doŋon kun ta nyaraŋ gana/ naskina/ kun ciki gwo is mo. ¹⁰ Dhali mmo'kokina aman imun ka cim ka honye mo tani amanŋi gwoŋ kamu/ jin yuku gway ka Aghabuus yayi'd ka luŋgu'b 'peni Pa Yahuudiyya mo. ¹¹ Dhali mmoyakina a'di i am mo dhali mmobu'thkina a'di waŋkan ma Buulus mo tani a'di deŋki sho'k pitinŋ gana/ mo dhali me'd piti si'da/ mo dhali oki gwo mo ki: Wakansan okina Shi/in Dheleladhelel mo ki: Wakan si'da/ mina 'Kwani Yahuuda/ gi Pa Urushaliim deŋ wathi/ yan jin ta com waŋkan yan mo dhali ci a'di e me'd gi 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo be. ¹² Dhali ki aman cikina to gwansan mo tani am inyaŋki uni gi pa yan mo tani aman malaskina a'di mo mmodiki ya ka gagamis e Pa Urushaliim mo. ¹³ Dhali ŋ'ko'd mo tani aBuulus thoŋki gwo mo ki: Ata gwokina um mo mmo'koshaa/ du mo? Haali/ aha/ thosonkina is mo jasi ki mondeŋ 'te/ yisa hili si'da/ mmowu mo e Pa Urushaliim gom gway gi Tapa Yesus mo be. ¹⁴ Dhali ki a'di ushki gwo gi lala a'di sho'k mo tani am daŋkina gwo o mo mmo/o gwo mo ki: Dhalki bwan Tapa a'di miinu mo ma.

¹⁵ Dhali 'ko'da cim gwansan mo tani am deŋa tom bam is mo dhali ii ka gagamis e Pa Urushaliim mo.

¹⁶ Dhali imancik gwon tiya si'da/ nyaŋki ii ki am 'peni Paŋ Kaysariyya mo. Uni suski jan tal 'de/ nyaŋki uni jin yuku gway ka Manasuun gi Paŋ Kuprus jin ta'da mancik gwo jin twa/a/ jin mina am 'taki nyaŋ ish ki a'di mo.

ABuulus Buŋki'd, Uni ka Yakuub mo

¹⁷ Dhali ki am merkina e Pa Urushaliim mo tani awak bu'thki am mo ki bwan 'kunyga/ mo. ¹⁸ Dhali ka cim ki jim baŋ mo tani aBuulus ya'di bwam am eya Yakuub mo dhala ris 'kwaniŋ gwanyjaŋa/ 'kon mo. ¹⁹ Dhali ki a'di theki uni me'd mo tani a'di torki uni gwo mo ka 'deŋe/ 'deŋe/ gom to kun miikin ma Arumgimis ibwanŋ 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ eya tu'c piti mo be. ²⁰ Dhali ki uni cikki a'di mo tani uni karkina Arumgimis ki ca mo dhali uni oki a'di gwo mo ki: Misha /eya mudhu, 'kwani wakina risa e bwanŋ 'Kwani Yahuuda/ 'peni uni gun gamki gwo is mo dhali uni 'baar mo shwana nyor mo gom gwoŋkan jin cinu mo. ²¹ Dhali uni

torkunu gwo mo gom /e ki /e din mo mmoŋora ris 'Kwani Yahuuda/ gwo kun 'kon ibwanŋ 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo mmodhal gwo ma Musa 'pen mo mmo/o uni ki uni mini dhalku/ uŋim buni ki 'ciŋha/ munyal yis buni mo dhali mmodhalku/ ki ciya hirdhe/ si'da/ ki mii kun onu mmomii mo. ²² Ata mina ana mii mo sa/ gom a'di mo? Uni mini cik gwo ka jin gana/ ki /e pu'dkin mo. ²³ Haali/ a'di gi wakan mo tani miyi a'di jin mina amani 'taki o /e mo. Aman tana gi 'kwaniŋ gwasi doŋon kun 'kona to i'bam buni mo be. ²⁴ Budhi gwan mo ma dhali thosoni is pini ki dhelel dhelel nyaŋki uni mo dhali ca'bi /e mo ma gom to gun minu doŋ mo gom uni ki uni mini mish 'kup buni 'thi mo be. Dhala ris 'kwani 'baar mo mini mish ki a'di diki ta gwoŋ gana/ gom to kun torkunu uni gom /e mo hili /e ki is pini si'da/ iyan mo mmodiki tor ci 'twa/ mo mmodhu gwoŋkan jin cinu mo. ²⁵ Hili gom 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ kun gamki gwo is mo tani am 'kwarkina gwo mo mmoŋi gwo jin gamkunu me'd mo ki uni mini non is buni mo 'peni to gun 'ciŋhu/ mo mmomiya basa 'cesh mmoluŋ tompinycon mo dhali 'peni miin to ma bas mo dhali 'peni to gun minyiru 'kus mo dhali 'peni mo jin miinu miinyal si'da/ mo. ²⁶ Dhali ŋ'ko'd mo tani aBuulus ki bu'th 'kwani mo dhali ka cim jin 'ko'd mo tani mmothosonkina a'di is piti ki dhelel dhelel nyaŋki uni mo tani a'di yakid e gu'b gi mondheleladhelel mo mmoŋi gwo mmo'baara cim gi mo jin thosonkunu is ki dhelel dhelel mo ntagi to minu ci mo a'di jin cikunu eya tente/ mo gom uni gwansani 'baar ka 'deŋe/ 'deŋe/ mo.

ABuulus A'di Bu'thkunu e Gu'b gi Mondheleladhelel mo

²⁷ Dhali ka cim ma pesu/ 'dishki'di 'baar mo tani 'Kwani Yahuuda/ 'peni Pa Asiyya ki uni parki a'di e e gu'b gi mondheleladhelel mo tani uni ci'thkina waambuhany 'kwani is ki mii mo dhali uni t'ha'thki a'di me'di is mo be ²⁸ mmocuu gwo mo ki: 'Kwani ma Israyiil, woŋhi/ aman mo ma. Wathi/ yansan ta a'di jin torki'da ris 'kwani 'baar mo gwo mo e mo 'baar mo apo/ 'kwani dhali apo/ gwoŋkan jin cinu mo dhali apo/ mo yansan mo. Dhali a'di si'da/ suski 'Kwaniŋ Griki si'da/ e gu'b gi mondheleladhelel mo dhali mo yan jin kogu mo karkina a'di mo me'd mo jin dinuki ko/ mo be. ²⁹ Haali/ uni n'wa/a/ mishki a'di e bampa/ nyaŋka Turupiimus jin ta Wathi/ gi Pan Epasus jin toshkina uni ka Buulus nsuski a'di e gu'b gi mondheleladhelel mo. ³⁰ Dhala ris 'kwanim bampa/ cuki mis mo dhali 'kwani sokin mo imon'gal 'de/ mo dhali uni ki budha Buulus mo dhali dir a'di ka piye/ 'peni gu'b gi mondheleladhelel mo dhali ki jahanne/ acampur mu'thkunu mo be. ³¹ Dhali ki uni 'kon mmoŋap a'di mo mmo'kosh mo tani gwo pu'dki'd e mis eya manŋil ma askar alip ki mo jin jin ma askara ji ka ris mo e Pa Urushaliimi 'baar mo 'kokin mo ka culma'th mo be. ³² Dhali ki jahanne/ a'di bu'thki i/askar mo dhali imancil ma askar iss 'kwanim pa imudhe'd mo dhali thulkin mo ka ŋwaŋa/ a'cesha po/ uni mo dhali uni, ki uni mishki imancil ma askar alip mo dhali mishki i/ askar mo tani uni daŋana Buulus 'kosh mo. ³³ Dhali

yan'ko'd mo amancil ma askar alip pu'dki'd mo ki 'dishe/ mo dhali bu'th a'di mo dhali kan gwo mo ki a'di minu deḡ mo ka jindhiiri su/ mo. Dhali a'di doṭki gwo mo ki a'di ta'da ja sa/ mo dhala ta miikina a'di mo. ³⁴ Dhali kun tiya cuun mo nton 'de/ mo dhali kun tiyan tiya ibwaman ma waambuhany 'kwani mo dhali ki a'di moli gwoṅ ḡa'b yan jin ḡa'bu mo ka ḡulma'th mo tani a'di ḡanki gwo mo ki a'di minu sus mo e gu'b gi i/askar mo. ³⁵ Dhali ki a'di pu'dki'd apo/ mo jin senu mis mo tani a'di warki'd ki mo jin ḡalkin ma askar a'di ime'd mo gom mii yan jin ḡal ma waambuhany 'kwani mo be. ³⁶ Haala waambuhany 'kwani baṭṭhani baṭṭhi 'ko'd mmocuu gwo mo ki: Guyi a'di mo ma.

ABuulus 'Ce'dki Gwo She/ gom Is Piti mo

³⁷ Dhali ka Buulus muru susu gu'b gi i/askar mo tani a'di oki'da mancil ma askar alip gwo mo ki: Miga/ o gwoṅ kamu/ e /e mo 'taa? Dhali a'di o gwo mo ki: 'Twaṅ Griḡi wala /e 'taa? ³⁸ /E diki ta Wathi/ gi Pam Masir yan si'da/ jin dhuki 'kwani alaapi doṅon kun ta iman'kosh tiya jwa mo mmo/ek mii kagahara mo dhali jin suski uni ka piḡe/ mombwaasho ka cim kagush yin mo 'taa? ³⁹ Hila Buulus a'di oki gwo mo ki: Aha/ tana ji Yahuuda/ mo 'peni Pan Tharsuus gi Paṅ Kilikiyya jany 'cesh gi bampa/ jin molu mo yisa. Dhali aha/ 'thona /e mo mmodhalaa/ bway mo mmoṭor 'kwani gwo mo be. ⁴⁰ Dhali ki a'di ḡiki a'di bway mo tani aBuulus mmodoshkina a'di mo eya po/ mo jin senu mis mo tani a'di ki wuḡ 'kwani e ki me'd mo dhali ki mo doshki'd ki biyuu mo tani a'di ṭorki uni gwo ki 'twaṅ 'Kwani Yahuuda/ mo mmo/o gwo mo ki:

22 Imudhum pem dhali ibaba, kana, ciḡi um gwo jin miga/ 'ce'd um she/ shwane/ mo.

² Dhali ki uni ciḡki gwo ki a'di oki uni gwo ki 'twaṅ 'Kwani Yahuuda/ mo tani uni 'kokin ki shwam ki mutṭ mo dhali a'di ki o uni gwo mo ki:

³ Aha/ tana ji Yahuuda/ jin dhodhu mo e Pan Tharsuus gi Paṅ Kilikiyya mo dhali hili aha/ thipkunu e bampa/ yan em bwam sho'k ma Ghamala/iil mo be. Dhali aha/ ye'thkunu sho'k ki gwo mo gom mii gi gwoṅḡan jin ḡinu mo kun ta kuny ji sho'k mo 'peni ibabam bana mo be dhali aha/ shwanaa nyor mo goma Arumgimis si'da/ me'd umi 'baar mo kun 'kokin shwanetan mo.

⁴ Dhali aha/ ṭo'ckina uni kun ta kum Bway yan 'kus mo igam uni wun mo mmodeḡ uni mo dhali mmoḡi uni eya sijin mo uni kun ta kuṅ gwas mo dhali upi lu/ mo.

⁵ Wakan si'da/ agasiis jin ca'd daḡ gwo me'd ki aha/ mo dhala ris 'kwaniṅ gwanyjaḡa/ 'baar mo ka ṅul 'kup mo. 'Peni uni si'da/ kun bu'thkika/ warka/ eya waḡ yan mo dhali mmoya mo e Pan Dimashk mo mmosus uni si'da/ kun 'kon mo mmun mmosus ki mondeḡ is mmori'c mo e Pa Urushaliim mo be.

ABuulus Ṭorki Mii jin Ṭu'k A'di Is mo

⁶ Dhali a'di wara'd mo me'd jin dika/ mo e moyam pem mo dhali 'dish Pan Dimashk is mo ka tente/ muru'di di ibwaṅ 'kup mo tani ki jahanne/ adhan moṅkush

caaca 'twaḡki mo mo 'peni momis mo mmo'kam aha/ is mo be. ⁷ Dhali aha/ biṭkina powa 'cesh mo dhali ciḡ 'twa/ jin o aha/ gwo mo ki: Shāwuul Shāwuul. Ata ṭoca /e aha/ 'kus kan mo? ⁸ Dhali aha/ thoḡkina gwo mo ki: /E tana ja Tapa? Dhali a'di oki aha/ gwo mo ki: Aha/ tana Yesus ḡi Pa Naasira jin ṭoca /e 'kus mo be. ⁹ Dhali uni gun 'kokin nyaḡki aha/ mo tani uni mishki moṅkush ka jin ḡana/ mo tani hili uni 'koki ciḡ 'twa/ gi a'di jin oki aha/ gwo mo be. ¹⁰ Dhali aha/ ona gwo mo ki: Ata miga/ mii mo Tapa? Dhali Tapa oki aha/ gwo mo ki: Cuyi /e mis mo dhali yayi e Pan Dimashk mo dhali e mun mo tani a'di minu ṭor /e mo goma ris to 'baar mo kun thosonkunu gom /e mo mmomii mo be. ¹¹ Dhali ki aha/ mola mo hil gom mondhel gi moṅkush ḡaan mo tani aha/ merkina mo e Pan Dimashk mo mmosuskina uni kun nyaḡki 'ko ki aha/ me'da bi mo.

¹² Dhali jan ṭal 'de/ jin ta'da Hananiyya jin ta wathiṅ gayiin gom gwoṅḡan jin ḡinu mo dhali jin maṅ ma ris 'Kwani Yahuuda/ 'baar mo kun 'koni mun mo tani ¹³ pu'dki'di aha/ mo dhali mmodosha a'di mmo'dish aha/ is mo tani a'di oki aha/ gwo mo ki: Akam pem ka Shāwuula, budhi momish mo mo ma. Dhali ki mo yansan mo tani aha/ bu'thkina momish mom pem mo dhali aha/ misha a'di mo be. ¹⁴ Dhali a'di o'd ka Arumgimis gi ibabam bana iski /e mo mmomish bwam piti mo dhali mmopar mo ma ḡar/e gi jan 'de/ e mo dhali mmociḡ cuuwa/ 'peni 'twam piti mo be. ¹⁵ Haali/ /e mini ta aman/o gwo gom a'di eya ris 'kwani gom a'di jin misha /e mo dhali jin ciḡa /e mo si'da/. ¹⁶ Dhali shwane/ ata ḡa'ba /e mmomii mo? Cuyi /e mis mo ma dhali miiyi is pini ki yi'de/ mo mmolam miinthus pini mo mmoyer gway piti mo.

ABuulus A'di Yuḡkunu mo gom 'Kwani kun 'Koki Ta 'Kwani Yahuuda/ mo

¹⁷ Dhali me'd jin doḡkika/ ka nyaṅ'ko'd mo e Pa Urushaliim mo dhali ki aha/ dikina mmo'tho mo e gu'b gi mondheleladhelel mo tani aha/ biṭkina is jwa mo be.

¹⁸ Dhali aha/ parkina a'di e mo mmo/o gwo i aha/ ki: Meri is mo dhali yayi mo ise/ ki jahanne/ 'peni Pa Urushaliim mo haali/ uni mini 'koki bu'th gwontor 'peni /e gom aha/ mo be. ¹⁹ Dhali aha/ okina gwo mo ki: Tapa, uni ki is buni mishkin ki aha/ dhukina uni gun ḡamki /e gwo is eya sijin mo dhali aha/ dorkina uni eya ris gu'b gi montul isi 'baar mo ki 'beles mo. ²⁰ Dhali ka bas ma Istipanus jin ta'da man/o gwom pini diki'd mmowol mo tani aha/ si'da/ doshkina ki 'dishe/ mo dhali gam bwa me'd mo dhali mmodhu burrinye/ gi uni gun 'koshki a'di mo. ²¹ Dhali a'di oki aha/ gwo mo ki: Yaku/ mo ma haali/ aha/ mina hash /e mo e mo jin si'dasi'd isa dhana/ mo e 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo be.

ABuulus A'di Jikunu mo

²² Dhali uni ḡi a'di 'cem buni ki gwo yan mo. Dhali uni 'de'kki 'twam buni mo dhali o gwo mo ki: Guyi ji wakan mo 'peni mony'cesh mo haali/ a'di diki ha me'd jin mina

a'di 'taki di ki e mo be. ²³ Dhali ki uni cuukin mo dhali ta'kki burriyem buni mo dhali ye'kki bu'da 'ceshi momis mo tani ²⁴ amancil ma askar alip kanki gwo ki a'di minu sus mo e gu'b gi i/askar mo mmo'kan gwo ki a'di minu mii t'irrish ki mondor ki yis bip mo jin mina a'di 'taki mish ki kata yan a'di jin cuuna uni apo/ a'di kan mo. ²⁵ Dhali ki uni de'kki a'di mo ki wa'kan mo tani aBuulus oki gwo eya mancil ma askar iss 'kwanim pa imudhe'd jin doshki'd ki 'dishe/ mo ki: A'di ta gwo'kan 'taa jin mina umi dor wathi/ jin ta ji Pa Ruumiya ki yis bip ki dar gi miiwa'kan mo 'taa? ²⁶ Dhali ka mancil ma askar iss 'kwanim pa imudhe'd ci'kki a'di mo tani a'di ya-ki'd eya mancil ma askar alip mo dhali torki a'di gwo mo mmo/o gwo mo ki: Ata mura /e imii mo? Haali/ wathi/ yan ta ji gi Pa Ruumiya mo be. ²⁷ Dhala mancil ma askar alip pu'dki'd mo dhali o a'di gwo mo ki: To- raa/ gwo mo ma, /e ta jin Pa Ruumiya 'taa? Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Nye. ²⁸ Dhala mancil ma askar alip tho'kki gwo mo ki: Ki dhan to gun tulu 'kup mo tani bu'th'kika/ mo mmota jany 'cesh gi bampa/ yan mo. Dhala Buulus o gwo mo ki: Hili aha/ tana jim Pa Ruumiya jin dhodhu mo be. ²⁹ Dhali uni gun 'kokin mmo- muri t'irrish a'di mo tani ise/ uni iikin 'peni a'di mo. Dha- la mancil ma askar alip si'da/ ko/ki is mo haali/ a'di mishki'd ki a'di ta ji Pa Ruumiya mo haali/ a'di de'kki a'di mo be.

ABuulus Doshki'di Bwambor Montul Is gi 'Kwani Yahu- uda/ mo

³⁰ Hili ka cim jin 'ko'd mo tani mmo'japa a'di gwo mmomish gwo'kan ka'b yan jin ka'bu mo mmoyera 'Kwani Yahuuda/ a'di is ki gway mo tani a'di 'cu'kki a'di mo dhali kanki'da gasiis kun can gwo mo dhali 'kwani gi montul is buni yani 'baar mo mmotul isi montal 'de/ mo dhali a'di suski'da Buulus ka 'cesh mo dhali kar a'di ibwambori uni mo be.

23 Dhala Buulus mmohilkina a'di apo/ montul is yan ka 'thime/ mo tani a'di o gwo mo ki: Iwa'k pe- ma aha/ tana jany 'cesh gi bampa/ ibwambor ma Arumgimis mo e mii 'baar mo kun ta isi bwan' gana/ ntaga tee yan mo be. ² Dhala gasiis jin ca'd jin ta'da Hananiyya kanki uni kun doshkin ki 'dishe/ i a'di gwo mo mmodor a'di 'twa/ ki me'd mo. ³ N'ko'd aBuulus oki a'di gwo mo ki: Arumgimis midi dor /e mo, /e jin tana gan'gara/, jin kushu mo e mis 'te/ kan mo dhali /e ki ca'b mmodwall aha/ gwo mowa gom gwo'kan jin cinu mo dhali /e ki kan gwo ki aha/ minu dor mo ki gwo'kan jin cinu mo jin 'ce'du 'pen 'te/ mo? ⁴ Dhali uni gun doshkin ki 'dishe/ mo tani oki a'di gwo mo ki: /E sorkina gasiis jin ca'd ma Arumgimis mo kana? ⁵ Dhala Buulus ki o gwo mo ki: Aha/ dinaki mish, iwa'k pem mo, ki a'di ta'da gasiis jin ca'd mo be, haali/ a'di 'kwarkunu mo ki: /E mini dhalku/ ki o gwon thus gom tapan 'kwanim pini mo.

⁶ Hili ka Buulus nyi'th'ki'd ki 'bana 'de/ ta ji gi 'Kwani Sadukiyyin mo dhali 'bana kamu/ ta ji gi 'Kwani Parisiyyi- in mo tani a'di cuuki'd mo e montul is yan mo ki: Iwa'k pema aha/ tana Wathim Parisi mo jin ta ya/ gi 'Kwani

Parisiiyin mo be dhali gom mo jin tanu ga 'te'j kape/ mo dhali gom mompinu 'peni mowu mo tani aha/ yu'kkunu mo gom gwondo't yan mo. ⁷ Dhali ki a'di oki gwo kan mo tani mo jin walkunuwa wal piki'd e bwan 'Kwani Parisiiyin mo dhali 'Kwani Sadukiyyin mo dhali montul is yan kwa/kunu bwa mo be. ⁸ Haali/ 'Kwani Sadukiyyin oki gwo mo ki mo jin pinu yisa di'da walla man'doyu gwo mo walla shi/in mo, hili 'Kwani Parisiiyin si'da/ tor gwo gom mompinu mo dhala man'doyu gwo mo dhali shi/in mo. ⁹ Dhala dhan cuuwa/ piki'd mo dhali iman'kwar ton tiya kun ta kum 'ban gi 'Kwani Parisiiyin doshkin ki mis mo dhali di'bki gwo is mo mmo/o gwo mo ki: Am yisa gama tonthusa kamu/ e wathi/ yansan yisa. Atinta wa'kki/ shi/in oki gwo e a'di mo walla man'doyu gwo mo? ¹⁰ Dhali ki mo jin walkunuwa wal jin caaca piki'd mo tani amancil ma askar alip mmo'ko/kina a'di is goma Buulus jin mina uni 'taki kwa/ a'di is bwa ka 'ci'cimi'th mo tani a'di kan- ki'da askar gwo mo mmo/ii ka 'cesh mo dhali bu'th a'di 'peni bwam uni ki kwap mo dhali mmosus a'di e gu'b gi i/askar mo be.

¹¹ Dhali ki mon'thiny jin ba'th'ki'd mo tani Tapa dosh- ki'd ki 'dishe/ i a'di mo dhali oki gwo mo ki: Budhi adun' gana/ mo ma haali/ me'd jin torkina /e gwontor gom aha/ e Pa Urushaliim mo tani wakan si'da/ /e mini mii ci gwontor gom aha/ si'da/ e Pa Ruumiya mo.

Awu'th jin Wu'thkunu Apo/ Mondiki/e ma Buulus mo

¹² Dhali ki mo ta montee mo tani 'Kwani Yahuuda/ gamki bwa me'd mo imontal 'de/ mo dhali de'kki is buni ki gwo jin gama uni me'd mo mmo/o gwo mo ki uni mini 'koki shwa to mo walla 'koki pi to mo ntagi uni mi- ni 'taki 'kosha Buulus jwa mo be. ¹³ Dhali uni 'kokin ki nyanye/ ki issu/ mo kun miikina wu'th yan mo. ¹⁴ Dhali uni pu'dkin e igasiis kun can mo dhali 'kwani' gwany- ja'ka/ mo dhali o gwo mo ki: Aman de'kkina is bam ki gwo jin gamu me'd mo jin onu is mo mmo'koki nyok' ton' kamu/ mo ntagi aman mina 'kosha Buulus jwa mo. ¹⁵ Dhali shwane/ miiyi um gwo eya tente/ ka mancil ma askar alip ki a'di midi susi a'di ka 'ceshi um mo me'd jin mina umi dwall gwo gom a'di ka ji sho'k ki nyanye/ mo. Dhali aman ntwa/a/ ki a'di midi 'dihu mo tani aman mina thoson is mo mmo'kosh a'di mo.

¹⁶ Hili ya/ gi 'bwah ma Buulus ci'kki gwo ki uni ishkin ki jim bag mo mmo'cor a'di mo tani a'di guski ce mo dhali ci' mo e gu'b gi i/askar mo dhali torka Buulus gwo mo be. ¹⁷ Dhala Buulus yu'kki jan tal 'de/ e a'di mo 'peni imancil ma askar iss 'kwanim pa imudhe'd mo dhali oki gwo mo ki: Susi washan dhuru'c yan eya man- cil ma askar alip mo ma haali/ a'di ta gi ton' kamu/ mmo'tor a'di mo. ¹⁸ Wakan a'di bu'th a'di mo dhali sus a'di eya mancil ma askar alip mo dhali o gwo mo ki: ABuulus jin ta'da habuus yu'kki aha/ i a'di mo dhali dot- ki aha/ gwo mo mmosus wathin dhuru'c yan i /e mo jin ta gi ton' kamu/ mmo/o /e mo. ¹⁹ Dhala mancil ma askar alip bu'th a'di ki me'd mo dhali tho'th mo mmod- ot' a'di gwo mo ka 'di/ mo ki: Atinta a'di jin mina /e itor aha/ gwo mo? ²⁰ Dhali a'di o gwo mo ki: 'Kwani Yahuu-

da/ gamki gwo me'd mo mmodot /e mmosusa Buulus ka 'cesh ka'thamo/ e montul is yan me'd jin mina /e 'taki t'irish gwo ka ji sho'k ki nyanye/ ari'ceenne/ gom a'di mo. ²¹ A'di mina /e dhalku/ ki ha gwom buni e mo. Haali/ 'kwaniḡ gwas 'kon ki nyanye/ ki issu/ mo kun ishkin ki jim bag mo mmoḡor a'di 'peni uni gun deḡki is buni mo ki gwo jin gamu me'd mo jin onu is mo mmo'koki shwa to mo walla mmo'koki pi to si'da/ mo ntagi uni mini 'kosh a'di jwa mo dhali shwane/ uni 'kon mmothoson is mo mmohil 'kup ki gwo jin mina /e o is gom a'di mo. ²² Wakan amanciil ma askar alip dhal dhu-ru'c wathi/ bway mo mmoya mo mmoḡan a'di gwo mo ki: Dhalki wathiḡ kamu/ gwo ki ṡor ki /e mii to gwansan eya tente/ gom aha/ mo.

ABuulus A'di Hashkunu mo eya Piliḡs jin Ta'da Mudhiir mo

²³ Dhali a'di yuḡki uni su/ i a'di kun tana imancil ma askar iss 'kwanim pa imudhe'd mo dhali o uni gwo mo ki: Thosoni i/askar iss † 'kwanimpa i'kume'd is mo ma mmo/ii ntagi Paḡ Kaysariyya mo dhali 'kwani gun ta ku gi shumarum issi †† kwara i'ce'dka 'kume'd mo dhali 'kwani kun ta ku ma mee iss 'kwanimpa i'kume'd mo ka tente/ pedoḡon jin ta mon'thiny mo ²⁴ dhali a'di ḡanki uni gwo mo mmothoson to/e kun meruwa po/ mo jin mina uni 'taki kara Buulusa po/ a'di mo dhali mmosus a'di ki 'dantar eya Piliḡs jin ta'da mudhiir mo. ²⁵ Dhali a'di 'kwarki gwowa warka/ jin wana she/mm cikise/ mo ki:

²⁶ Kuludiyuus Lisiyaas eya mudhiir jin ta jim 'borga/ jin ta'da Piliḡs ki gwon the me'd mo. ²⁷ Wathi/ yan bu'thkina 'Kwani Yahuuda/ mo dhali murkina uni 'taki 'kosh jwa mo me'd jin pu'dkika/ apo/ uni mo dhali aha/ wo'thkina a'di mo nyaḡki i/askar mo mmoda/arka/ gwo mo ki a'di ta jim Pa Ruumiya mo. ²⁸ Dhali mmoḡapḡa/ gwo mmomish 'ban mo gom mo jin yera uni a'di is ki gway mo tani aha/ suskina a'di ka 'ceshi montul is buni yan mo. ²⁹ Dhali aha/ gamkina gwo mo mmoyeru a'di is ki gway mo gom gwondoṡ gom gwonḡan buni jin ḡinu mo hili mmodara a'di ki toḡ kamu/ jin yeru a'di is ki gway jin mina a'di gam 'pemen jin ta ji gi wu mo wal- la jin ta ji gi mondeḡ si'da/ mo. ³⁰ Dhali ki a'di ṡorkunu aha/ mo ka wu'th di'da po/ wathi/ yan mo tani aha/ hashkina a'di i /e ise/ mo mmoḡanki uni gwo mo uni kun yer a'di is ki gway si'da/ mo mmo/o gwowa po/ a'di ibwambori /e mo.

³¹ Wakan si'da/ i/askar me'd jin ḡankunu uni gwo mo tani uni bu'thkina Buulus mo dhali sus a'di ki mo ta mon'thiny mo e Pa Anṡibaṡriis mo. ³² Hili ka cim jin 'ko'd mo tani uni dhalki 'kwani gun ta ku shumarum bway mo mmo/ii mo nyaḡki a'di mo dhali mmodoḡ ka nyaḡ'ko'd e gu'b gi i/askar mo. ³³ Dhali uni, ki uni pu'dkin mo e Paḡ Kaysariyya mo dhali ḡika warka/ eya mudhiir mo tani uni ṡorkina Buulus si'da/ e bwambori a'di mo be. ³⁴ Dhali ki a'di denḡi gwo e mo tani a'di doṡ- ki a'di gwo mo ki /e ta jany cur jana mo, dhali ki a'di mishki gwo 'ban ki a'di ta ji Paḡ Kilikiyya mo tani ³⁵ a'di

o gwo mo ki: Aha/ mina ciḡ gwo 'peni /e ki dhegem mo ki uni gwansan gun yer /e is ki gway si'da/ mini pu'du/ mo. Dhali a'di ḡanki gwo ki a'di minu kar e gu'b ma mudhiir jin ta ji ma Hirodus mo.

Gwon Dwall jin Dwallkunu Apowa Buulus mo

24 Dhali 'ko'da cim mudhe'd mo tani agasiis jin ca'd jin ta'da Hananiyya pu'dki'd ka 'cesh mo nyaḡki 'kwaniḡ gwanyḡakan tiya mo dhali nyaḡka wa/iḡ gwonḡ kamu/ mo jan ṡal 'de/ jin ta'da ṡarṡullus mo dhali uni ṡorkina mudhiir gwo eya tente/ apowa Buulus mo be. ² Dhali ki a'di yuḡkunu mo tani aṡarṡullus ṡelki gwo 'pen mo mmoyer a'di is ki gway mo mmo/o gwo mo ki:

Haali/ gom /e mo tani aman 'kunykina bwa mo ki moḡḡu'th is ki nyanye/ mo dhali gom monthoson pini mo tani tonthus thumu ki 'bore/ gom kal yan mo ³ aman butha a'di em bwayi 'baar mo dhali e mo 'baar mo /e jin ta jim 'borga/ jin tana Piliḡs ki bwa 'baar ki 'bore/ mo. ⁴ Hili ki aha/ mina diki bul /e ki gwo naskina/ mo tani aha/ 'thona /e ki ji nan pini gom bwa jin tana /e pa mo mmociḡ am gwo ki e 'pe'pere/ mo. ⁵ Haali/ aman gamkina wathi/ yan jin shwan ma pibi anyor mo dhali aman ḡala wal jin walkunu mo ibwaḡ 'Kwani Yahuuda/ 'baar mo isi mony'ceshi 'baar mo dhala man- shu tiya bway gom ḡeḡ 'kwani kun luḡ ji gi Pa Naasira mo.

⁶ Dhali a'di si'da/ pali mii mo mmodiki kar gu'b gi mondheleladhelel ki jin ḡogu mo dhali a'di si'da/ bu'thkina aman mo dhali aman mina 'taki dwall a'di gwo ki gwonḡan bam jin ḡinu mo. ⁷ Hili amancil ma askar alip jin ta'da Lisiyaas pu'dki'd mo dhali ki dhan miim 'bi'th kun caaca mo tani a'di bu'thki a'di mo 'peni bwam me'd bam mo ⁸ mmoḡan imanyer a'di is ki gway gwo mo mmo/ii ibwambori /e mo, dhali 'peni a'di si'da/ mo tani /e mini mish a'di mo mmoṡirrish a'di ki gwo ki is pini mo mmonyith goma ris to gwansani 'baar mo kun yera aman a'di is ki gway mo.

⁹ Dhali 'Kwani Yahuuda/ si'da/ 'dapkin ki gwo ki mo jin yeru a'di is ki gway mo mmogam gwo me'd ki to gwansan ta kuḡ gana/ mo be.

ABuulus 'Ce'dki Gwo She/ Ibwambor ma Piliḡs mo

¹⁰ Dhali ka mudhiir wuḡki a'di ki 'kup mo mmo/o gwo mo tani aBuulus thoḡki gwo mo ki:

Haali/ aha/ misha ki /e din ki yil ka ris mmota mand- wall gwo gom kal yan mo tani aha/ ki bwam 'borod mo tani aha/ mina 'ce'd /e she/ ki gwo mo, ¹¹ haali/ /e mini mish nyith ki a'di diki ta acim 'kume'd i'ce'dka su/ ki nyanye/ me'd jin yakika/ ka gagamis mmoluḡ e Pa Urushaliim mo. ¹² Dhali uni si'da/ 'koki gam aha/ e gu'b gi mondheleladhelel mmosu'k ki gwo ki wathin ṡal 'denḡ kamu/ walla mmoḡitha waambuhany 'kwani is ki mii mo si'da/ e gu'b gi montul is buni mo gi mo walla e bampa/ si'da/ mo. ¹³ Dhali uni si'da/ moli gwo kar ki ji ma du'd e /e gom to gun yera uni aha/ is ki gway mo.

¹⁴ Hili yan miga/ ṡor /e mo ki 'ko'di Bway jin yuḡkina uni ki jiny ḡem buni mo tani wakan aha/ miina to goma

Arumgimis gi ibabam bam mmogama ris gwo 'baar mo is kun waki gwoŋkan jin cinu mo dhali kun 'kwarkunu e imançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo ¹⁵ mmota ga 'teŋ kape/ eya Arumgimis mo dhali gwohe si'da/ ki is buni hili 'kup ki yan mo, ki mompinu jin midi di mo gom uni kun mii jasi miinķar/e mo dhali uni si'da/ kun 'koki mii miinķar/e mo be. ¹⁶ E mii yansan si'da/ mo tani aha/ pira is pem mo mmota gi isi bwaŋ gana/ mmodiki kol ibwambor ma Arumgimis mo dhali ibwambor gi 'kwani isa yempa/ mo. ¹⁷ Dhali 'ko'di yil ka ris mo tani aha/ pu'dkina mo mmo'do to kun cinu gom 'kwani kun hatha'ko'd e kal pem mo dhali to kun cinu ki me'd si'da/ mo. ¹⁸ E mii gwansan mo tani uni gamki aha/ mo mmothoson is ki dhelel dhelel e gu'b gi mondheleladhelel mo ki dar ga waambuhany 'kwani mo dhali ki dar gi mo ma dulatt naskina/ mo. Hili 'Kwani Yahuudan tiya kun 'kon 'peni Pa Asiyya mo ¹⁹ kun mini 'taki mii 'ko imahan ibwambori /e mo dhali mmomii mo yan jin yeru is ki gway mo wakki/ uni ta gi toŋ kamu/ apo/ aha/ mo. ²⁰ Walla si'da/ dhalki 'kwani gwansan ki is buni o gwo gom miinthus jana jin gamkina uni mo me'd jin doshka/ ibwambor montul is yan mo, ²¹ walla isi kan mo gom 'twan tal 'de/ yan jin cuuka/ mo mmodoshi bwaman uni mo ki: Gwo gom mompinu 'peni mowu mo tani aha/ yuċkunu mo gom gwondoŋ ibwambori /e ka tee yan mo.

ABuulus A'di Bu'thkunu e Mo jin Jinuwa Ji mo

²² Hila Piliks ki dhal mii e i is mo mmonyitha a'di ka ji sho'k ki nyanye/ gom Bway yan mo tani a'di si'd uni gwo 'ko'd mo mmo/o gwo mo ki: Ka Lisiyaas jin ta'da mancil ma askar alip midi yayu/ ka 'cesh mo tani aha/ mina mish gwo ki dhegem gom /e mo. ²³ Dhali a'di ki ċi gwoŋkan eya mancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd ki a'di minu mii kari mohil mo dhali a'di midi ta gi mo mmoya gi 'kus si'da/ mo dhali minu 'koki non si'da/ 'peni kum pitin tiya mo kun mini iiyu/ i a'di mo.

²⁴ Hili 'ko'da tee gwansan tani Piliks pu'dki'd nyaċka Durusilla jin ta ashim piti jin ta'da 'Bom Yahuuda/ mo, dhali hashki'da Buulus mo dhali ċiċ gwo 'peni a'di mo gom gwo jin gamu is eya Yesus Ćristhos mo. ²⁵ Dhali me'dyin ħorkina a'diya ħor ka rem 'kup gom mo ma ċar/e mo dhali mo jin 'timuwa du mo dhali gom gwo miiwaċ jin midi yayu/ yilaŋ kamu/ mo tani Piliks ko/ki is mo dhali thoċki gwo mo ki: Yayi ibway pini shwanetan mo ma dhali ki aha/ mina ta gi embul jin 'boro'd mo tani aha/ mina yuċ /e i aha/ mo. ²⁶ A'di toshki'd si'da/ ka guurush min ma Buulusi 'taki ċi a'di mo. Gom a'di gi wakan si'da/ mo tani a'di hashki a'di gwo ki ye'th ye'th mo dhali mmobu'ti nyaċki a'di mo. ²⁷ Hili ki yila su/ kun thimkin mo tani Piliks garr ma Purkiyuus Paŋtuus i embul piti mo dhali mmo/o bwa mmogam momaŋ 'peni 'Kwani Yahuuda/ mo tani Piliks dhalki'da Buulus ki mondeċ is mo be.

ABuulus Yipki 'Kup 'Kup ka Kaysar mo

²⁵ Mmopu'dkin ma Paŋtuus eya cur yan mo tani a'di yakina a'di 'ko'da cim kwara ka gagamis e Pa Urushaliim 'peni Paŋ Kaysariyya mo be. ² Dhali igasiis kun can dhali 'kwani gun tana 'kaŋ'kup 'peni 'Kwani Yahuuda/ ċiki a'di gwo mo apowa Buulus mo. Dhali uni doŋki a'di mo ³ mmodoŋa 'them piti apo/ a'di mo ki a'di midi hash a'di e Pa Urushaliim mo mmomiiya wu'th mmo'kosh a'di jwa mo eyan bway mo. ⁴ Bahili aPaŋtuus thoċki gwo ka Buulus karkunu mo mmohil mo e Paŋ Kaysariyya mo dhali a'di ki is piti murki'di ya imun ki 'dishe/ mo. ⁵ Dhali a'di oki gwo mo ki: A'di mina um dhalki uni kun ta gi mom'bi'th ibwam um mmo/ii ka 'ceshi nyaċki aha/ mo dhali waċki/ tonthusu kamu/ di'd e wathi/ yan mo tani dhalki uni yer a'di is ki gway mo.

⁶ Dhali ki a'di 'baarki'da cim naskina/ ibwam uni ka cim diki ta pekwaro mo walla 'kume'd ki nyanye/ mo tani a'di yakid ka luŋgu'b e Paŋ Kaysariyya mo be. Dhali ka cim jin 'ko'd mo tani a'di ċa'bkid mo eya ċursi jin dwallu gwo mo dhali ċanki gwo mo ka Buulus minu susu mo be. ⁷ Dhali mmopu'dkina a'di mo tani 'Kwani Yahuuda/ kun pu'dkin ka luŋgu'b 'peni Pa Urushaliim mo tani doshkin ka kul isi a'di mo mmo'doyu gwowa po/ a'di kun tana ris mo dhali kun ta gi dhan gwony caaga/ kun mola uni dhu ki ji ma du'd mo. ⁸ N'ko'd mo tani aBuulus oki gwo ki jiny 'ce'd shem piti ki: Aha/ dinaki mii miinthusu kamu/ tal 'de/ ki lish apo/ gwoŋkan gi 'Kwani Yahuuda/ mo walla apo/ gu'b gi mondheleladhelel mo walla apowa Kaysar mo. ⁹ Hila Paŋtuus mmo/ona, a'di bwa ki mii to mmo'bor 'Kwani Yahuuda/ bwa mo tani a'di thoċki'da Buulus gwo mo dhali o gwo mo ki: /E ona bwa ki ya ka gagamis e Pa Urushaliim mo dhali /e minu dwall gwo gom to gwansan ibwambori aha/ imun mo 'taa? ¹⁰ Hila Buulus o gwo mo ki: Aha/ doshkina ibwambor ma ċursi ma Kaysar jin dwallu gwo mo jin ta mo jin minu mii dwall gwo gom aha/ mo be. Aha/ miikina toŋ kamu/ jin shi/ashi/ apo/ 'Kwani Yahuuda/ yisa me'd jin misha /e si'da/ ki 'bore/ be. ¹¹ Waċki/ aha/ si'da/ tana amandiki mii miinķar/e mo dhali waċki/ aha/ miikina toŋ kamu/ jin midi gam 'pemen jin ta ji gi wu mo tani aha/ dinaki ush mmowu mo. Hili waċki/ toŋ kamu/ tal 'de/ 'peni to gwahan kun yera gwahan aha/ is ki gway mo diki ta gwoŋ gana/ tani wathiŋ kamu/ yisa di'da jin midi mish ċi aha/ e uni mo be. Aha/ mina yip 'kup pem 'kup ka Kaysar mo be. ¹² N'ko'd mo tani Paŋtuus ki a'di nyaċki'da ħor ħor ki 'kwani gi montul is buni mo tani a'di thoċki a'di gwo mo ki: /E o ki yip 'kup gi Kaysaro. /E mini ya eya Kaysar beseene/ mo.

ABuulus A'di Suskunu mo Ibwambor ma Aghripaas dhala Barniiki mo

¹³ Dhali ka cim ka hony/e pekin mo tani amalik jin ta'da Aghripaas dhala Barniiki merkin mo e Paŋ Kaysariyya mo dhali uni thekina Paŋtuus me'd mo be. ¹⁴ Dhali ki uni 'baarkina cim ka ris mo e mun mo tani

aPaṣtuus ɕiki gwo goma Buulus eya tente/ ibwambor ma maliḱ mo mmo/o gwo mo ki: Wathiḱ kamu/ di'di mahan jin dhalkin ma Piliḱ ki mondeḱ is mo. ¹⁵ Dhali ki aha/ dikina e Pa Urushaliim mo tani igasiis kun can mo dhali 'kwaniḱ gwanyjaḱa/ gi 'Kwani Yahuuda/ ɕiki aha/ gwo mo gom a'di mmodotḱ aha/ gwo gom mii-waḱa po/ a'di mo. ¹⁶ Uni thoḱkika/ gwo mo ki a'di diki ta mii gi 'Kwani gi Pa Ruumiya mo mmoḱi wathiḱ kamu/ ṭal 'de/ nṭwa/a/ ki a'di jin yeru is ki gway diki dosh ka ḱarambor i uni gun yer a'di is ki gway mo dhali mmota gi mo mmo/o gwo jin ta jiny 'ce'd shem piti gom gwo jin karu apo/ a'di mo. ¹⁷ Dhali ki uni 'kokin si'da/ i montul is bunī imonṭal 'de/ imahan mo tani aha/ dinaki mi-ya diṭe/ mo. Hili ka cim jin 'ko'd mo tani aha/ ɕa'bkina eya ḱursi jin dwallu gwo mo dhali aha/ ḱankina gwo mo ki wathi/ minu mii susu mo be. ¹⁸ Dhali ki uni gun yer a'di is ki gway doshkin ki mis mo tani uni 'koki ɕi gwo gom to gun ta thus ki thus me'd jin ṭoshkika/ mo be. ¹⁹ Hili uni ta gi gwondoṭa tiya apo/ a'di gom gwo gi luḱum buni uni 'cena mo dhali gom jan ṭal 'de/ yan jin ta'da Yesuḱ jin wuki'd mo jin on ma Buulus ki a'di di'd ki e mo be. ²⁰ Dhali aha/ mmodumpulkika/ gwondotḱ gom to gwansan mo tani aha/ dotḱina a'di mo waḱḱi/ a'di midī 'taki ya e Pa Urushaliim mo dhali a'di minu dwall gwo i mun gom gwo gwansan mo. ²¹ Hili ka Buulus yipki 'kup mo jin minu kar a'di mmohil mo mmotagi gwon dwall 'pena Ughusthus yan mo tani aha/ ḱankina gwo mo ki a'di minu kar mmohil mo ntagi aha/ mina 'taki hash a'di eya Kaysar mo be. ²² Dhala Aghripaas oki'da Paṣtuus gwo mo ki: Aha/ si'da/ mura bwa o mo mmociḱ gwo 'peni wathi/ ki is pem mo. A'di o gwo mo ki: Ka'thamo/ /e mini ɕiḱ gwo mo 'peni a'di mo.

²³ Wakan ka cim jin 'ko'd mo tani Aghripaas pu'dki'd mo dhala Barniiki ka dhan mii jin nyorḱu mo dhali uni 'kokin mo mmociḱ mo e mo jin ɕiḱu gwo nyaḱki imancil ma askar alip mo dhali 'kwani gun tana 'kan'kup pa mo tani ki gwo jin ḱankin ma Paṣtuus mo tani aBuulus suskunu ibwaman 'kwani mo. ²⁴ Dhala Paṣtuus o gwo mo ki: AMaliḱ Aghripaas dhala ris 'kwani 'baar mo kun nyaḱ 'ko imahan ibur'kus bana mo. Um 'kon mmohil wathi/ yan jin ṭorkin ma risa waambuhany 'Kwani Yahuuda/ aha/ gwo apo/ e Pa Urushaliim mo dhali imahan si'da/ uni cuun mo ki a'di midī mii diki di ki eḱ kamu/ ki sule/ mo be. ²⁵ Hili aha/ gamkina a'di mo ki a'di yisa mii toḱ kamu/ jin midī gam mo jin ta ji gi mowu yisa. Dhali mmoyipkina a'di 'kup ki is piti ka Ughusthus mo tani aha/ dina gwo ibwa mo mmohash a'di i a'di mo. ²⁶ Gom a'di mo tani aha/ dara ki gwoḱ kamu/ jin ḱa'bu mo jin miga/ 'kwar ki tapam pem gwo mo. Haali/ a'di gi wakan mo tani aha/ suskina a'di ibwambori um mo dhali ki ji mumi bwambori /e jin tana maliḱ Aghripaas ki aha/ mina 'taki ta gi gwo mmo'kwari 'ko'di mo jin theke'thkunu gwo mo ki theke'th theke'th mo. ²⁷ Haali/ aha/ ṭosha ki a'di diki ta 'kup gwo mmohash wathi/ habuus mo dhali mmodiki ɕi gwo eya tente/ imonṭal 'de/ mo, gwo jin onu apo/ a'di mo be.

ABuulus A'di 'Ce'dki Gwo She/ Ibwambor ma Aghripaas mo

26 Dhala Aghripaas oki'da Buulus gwo mo ki: /E dhalkunu bway mo mmo/o gwo gom is pini mo. Dhala Buulus he'thki me'd piti mo dhali o gwo jin ta jiny 'ce'd shem piti mo ki:

² Aha/ 'bora bwa ki is pem mo aMaliḱ Aghripaas ki aha/ mina o gwo jin ta jiny 'ce'd shem pem ibwambori /e ka tee yan mo goma ris to gun yera 'Kwani Yahuuda/ aha/ is ki gway mo be. ³ Haali/ /e tana amanmish mii 'baar mo dhali gwo kun dotu/ mo si'da/ kagahara kun 'koni bwan 'Kwani Yahuuda/ mo be. Haali/ a'di gi wakan mo tani aha/ yuḱa /e mmociḱ aha/ gwo mo ki bwa jin 'kuḱu mo ki 'kari'th mo be.

⁴ Aris 'Kwani Yahuuda/ 'baar mo mishi miim pem ki yil gi mondiki/em pem 'peni yil pem kun ṭwa/a/ kun 'kon ka muḱkup e bwam unim pem kun ta kal pem mo dhali e Pa Urushaliim si'da/ mo. ⁵ Uni mishki aha/ 'peni ṭwa/a/ mo, waḱki/ uni ta gi bwa mmoṭor gwo mo, ki aha/ dina ki ji Wathim Parisi mmota jim buni kun miin ka ji sho'k ki nyanye/ mii gun onu gom ji gi luḱum bam mo. ⁶ Dhali shwane/ aha/ dosha mahan mmominu dwall gwo goma 'teḱ kape/ gom gwo jin onu is 'peni Arumgimis gi ibabam bam mo be. ⁷ Iwaḱ bam kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo ḱoci e mo mmomii to go-ma Arumgimis ki mon'thiny ilu/ mo dhali montee mmohil 'kup ki gwo jin onu is mo mmopu'du/ mo. Dhali goma 'teḱ kape/ yan mo tani aha/ yer ma ris 'Kwani Yahuuda/ 'baar mo is ki gway mo, ayy maliḱ. ⁸ Ata ṭosha /e ki a'di ta gwo jin molu gam is mo waḱka Arumgimis midī 'taki 'de'k jin wu'd mo?

⁹ Aha/ ka jin gana/ kulumkina gwo ibwa ki is pem mo ki aha/ mina mii mii to ka ris kun ta kuny ɕa'ckona po/ gway ma Yesuḱ gi Pa Naasira mo. ¹⁰ Dhali yan si'da/ mi-ikika/ e Pa Urushaliim mo dhali uni ka ris mu'thkika/ eya sijin mo 'peni imandhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo mmobu'thkika/ gwo ki mom'bi'th 'peni igasiis kun can mo dhali ki uni 'kokunu mo mmo'kosh jwa mo tani aha/ si'da/ ɕikina 'twam pem apo/ uni mo be. ¹¹ Dhali mmori'cka/ uni me'd ka ris eya ris gu'b gi montul isi 'baar mo tani aha/ ṭu'ckina uni mo mmowal gwo sor mo, dhali mmoshwakika/ anyor mo isi, ki bar bar apo/ uni mo tani aha/ pu'dkina ka piḱe/ mmotagi isi pan tiya si'da/ mo mmoṭo'c uni bwa mo be.

ABuulus Ṭorki Mii jin Ṭu'k A'di Is mo

¹² E moyam pem yan mo tani ki aha/ dikina mmoya e Pan Dimashk mo mmokaru aha/ 'pen mo ki mom'bi'th 'peni igasiis kun can mo tani ¹³ ka tente/ di'di bwan 'kup mo tani, ayy maliḱ, aha/ mishkina e bway moḱkush jin boli'da tente/ e ki mon'twaḱ mo mo mmo'twaḱ mo mmo'kamaa/ is mo dhali uni gun nyaḱki ii ki aha/ mo be. ¹⁴ Dhali ki aman 'baar mo 'kokina mo mmobita powa 'cesh mo tani aha/ ɕiḱkina 'twa/ jin o gwo i aha/ ki 'twan 'Kwani Yahuuda/ mo ki: Shawuul Shawuul, ata ṭoca /e aha/ 'kus kan mo? A'di diṭa mii

gom /e mmoruḱa /eya ruḱ ki si mo mmoṭi'k a'di 'pen mo. ¹⁵ Dhali aha/ thoḱa gwo mo ki: /E tana ja Tapa? Dhali Tapa ki o gwo mo ki: Aha/ tana aYesus jin ṭoca /e 'kus mo be. ¹⁶ Hili cuyi /e mis mo dhali doshi ki sho'k pi-ni mo haali/ gom 'pemen yan kan tan mo tani aha/ pina /e i is mo mmothoson /e mo mmota amanmii to mo dhali mmota aman/o gwo gom to gun mishkina /e aha/ mo dhali gom to gun miga/ pi /e i is mo ¹⁷ mmo'cuḱ /e 'peni 'kwani mo dhali 'peni 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ e uni gun miga/ ṭu'c /e mmoya mo be. ¹⁸ Mmoḱa'd uni em buni mo ki uni mini ṭu'k mo 'peni mondthurumid' 'kup ki moṅkush mo dhali 'peni mom'bi'th ma Seṭaan eya Arumgimis mo, ki uni mini bu'th moṅgwam gom miinthus mo dhali mal ib-waman uni gun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel ki moṅgam gwo is e aha/ mo be.

Gwo ma Buulus jin Cikina A'di gom 'Kwani Yahuuda/ mo dhali 'Kwani kun 'Koki Ta 'Kwani Yahuuda/ mo

¹⁹ Wakan si'da/, ayy Maliḱ Aghripaas, aha/ dinaki usha ush e tony jan jin piyaa/ i is 'peni momis mo. ²⁰ Hili aha/ cikina uni gwo eya tente/ mo nṭwa/a/ uni gun 'koni Pan Dimashk mo dhali e Pa Urushaliim si'da/ mo dhali isi bwamana ris bampa/ gi Pa Yahuudiyya mo dhali e 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ si'da/ ki uni mini 'taki rica du is mo dhali mmoṭu'k 'kup ka Arumgimis mo mmomii mii gun minu gam mo jin ri-juwa du is mo. ²¹ Gom gwo yan mo tani 'Kwani Yahuuda/ tulki aha/ me'di is mo mmobu'th mo e gu'b gi mondheleladhelel mo dhali uni murkini 'kosh aha/ jwa mo be. ²² Mmobu'thka/ mowoṭḱ jin di'd 'peni Arumgimis mo tani a'di doshka/ gama tee yan mmoḱi gwo gom uni gun gwa'dkin mo dhali uni kun cakin mo mmo/o gwoṅ kamu/ ṭal 'de/ yisa, jasi a'di jin ona imanḱi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo dhala Musa jin midi 'taki pu'du/ mo, ²³ ka Kriṣṭhos yan mina isi mii 'kosh ka nyor mo dhali a'di jin midi ta amanpiya pi nṭwa/a/ jin wuki'd mo midi 'taki ci moṅkush ki 'kwani mo dhali ki 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ si'da/ mo.

ABuulus A'di Yipki 'Kup 'Kup ka Aghripaas mo Mmo'taki Gam Gwo Is mo

²⁴ Dhali ki a'di ciki gwo jin ta jiny 'ce'd shem piti kan mo tani Paṣṭuus oki gwo ki dhan 'twa/ mo ki: Buulus /e guskina du mo ba/. Mmomisha /e to deṅ e kagahara mo a'di ṭu'k /eya du mo mmogus mo. ²⁵ Hila Buulus oki gwo mo ki: Aha/ dinaki gusa du mo ba/ Paṣṭuus /e jin ta jim 'borga/ mo hili aha/ ona gwoṅ gana/ mo dhali ka du jin ḱuthi/ is ki 'cese/ 'cese/ mo be. ²⁶ Haala maliḱ mishki to gwansan mo. E a'di si'da/ aha/ ona gwo ki dar gi monyju/ mo gom aha/ laluwa du sho'k gom toṅ kamu/ ṭal 'de/ 'peni 'kwani gwansan yisa di'da jin bagu mo 'peni a'di mo haali/ mii yansan yisa miikunu ki tar mo. ²⁷ Maliḱ Aghripaas, gwo 'peni imanḱi gwo ma Arumgimis kadhamo/ gamkina /e is mowa? A'di mishga/ ki /e gami gwo is mo. ²⁸ Dhala Aghripaas oki'da Bu-

ulus gwo mo ki: A/e palaa/ ki ari mompal mmolal aha/ sho'k ki gwo mo jin miga/ war ka Kriṣṭhiyan mo? ²⁹ Dhala Buulus oki gwo mo ki: Aha/ mishayi ka Arumgimis ki ari pal walla ki dhan mompala caaga/ mo, yisa /e 'deya, hili si'da/ uni 'baar mo gun ciḱki aha/ ka tee yan mini 'taki war mo mmowa e ki aha/ isi ciki/ ki dar gi mondeḱ gwansan mo be.

³⁰ Dhala maliḱ cu mis mo dhala mudhiir dhala Barnii-ki mo dhali uni gun nyakki 'ko ki uni mo. ³¹ Dhali ki uni thoṭḱin ka piye/ mo tani uni ciki gwo ka rem 'kup mo mmo/o gwo mo ki: Wathi/ yan diki mii toṅ kamu/ jin midi gam 'pemen jin ta ji gi wu mo walla jin midi ta jin minu deḱa deḱ mo be. ³² Dhala Aghripaas oki'da Paṣṭuus gwo mo ki: Wathi/ yan minu 'taki kar ki 'kus mo wakki/ a'di midi 'taki diki yip 'kup 'kup ka Kaysar mo be.

ABuulus 'Cuḱki'da Kur Yi'de/ jin Bela 'Tham e Pa Ru-umiya mo

27 Dhali ki gwo gamu me'd mo jin mina amani 'taki ii eya kur yi'de/ jin bela 'tham ki bway gi Pa Ithaaliya mo tani uni cikina Buulus mo dhali uni ahabuusa tiya e me'd ma mancil ma askar iss 'kwanim pa imudhe'd mo jin yukunu gway ka Yuliyuus mo 'peni mo jin jin ma askara ji eya Ughusthus mo. ² Dhali mmomerkina aman apoṅ kur gi Pa Adramiṭiniyya jin bela 'tham mo jin muru 'cuḱ mo mmo/ii iyid'e/ e mon tiya eya gap gi Pa Asiyya mo tani aman 'cuḱkina aḱur yi'de/ e yi'de/ mo dhali jan ṭal 'de/ jin ta'da Aristarkus gi Pa Makiduniyya mo 'peni Pan Tasaluniiki mo tani a'di nyak di ki aman mo. ³ Dhali ka cim jin 'ko'd mo tani am takina Pan Saydaa/ ki me'd mo. Dhala Yuliyuus miid'a Buulus me'd wathimpa mo dhali mmodhal a'di bway mo mmoya mo e ikam piti mo dhali a'di ta wathimpa ki is piti mo be. ⁴ Dhali mmo'cuḱkina amana kur yi'de/ jin bela 'tham 'peni mun mo tani aman iikina eya kur jin bela 'tham mo mmosheshela gap gi Paṅ Kuprus mo gom 'tham 'kon ki ca'ckon mo. ⁵ Dhali ki aman iikina eya kur yi'de/ jin bela 'tham mo mmo'ciṭḱ dhan yi'de/ jin di'd 'twa/ ki mis gi Paṅ Kiliyiyya mo dhali Pam Pam-piliyya mo tani aman pu'dkina e Pam Mira gi Bampa/ gi Pa Likiyya mo. ⁶ Dhali imun mo tani amancil ma askar iss 'kwanim pa imudhe'd mo gamki'da kur yi'de/ jin bela 'tham mo ki bway gi Pa Iskandariyya mo mmoya iyid'e/ ki bway gi Pa Ithaaliya mo dhali a'di ṭu'cki am mmomer a'di apo/ mo. ⁷ Dhali aman iikina i yi'de/ ka sereḱ, ka sereḱ mo ka cim ka ris mo dhali ki aman pu'dkina mo ki mii kun diṭadiṭ mo apo/ Paṅ Kini-idus mo mmonona 'tham am ki bway naskina/ mo tani aman iikina eya kur jin bela 'tham mo mmosheshela gap gi Paṅ Kariit apo/ Pan Salmuuni mo be. ⁸ Dhali ki mii kun diṭadiṭ mmota agap ki me'd mo ki sule/ tani aman pu'dkina mo e moṅkamu/ jin yukunu ki Mo jin Dhunuwa Kur Yi'de/ ki Jaro/ mmo'dish Pa Lasaa/iya is mo be.

⁹ Dhali ka cim 'baarkunu ki nyanye/ mo dhali ki mo/ii jin ta jin ṭagu wu hila/ mo tani haali/ moṅga/ to pekunu hila/ mo tani aBuulus ḱucurki uni ki gwom 'borga/ ¹⁰ dhali oki uni gwo mo ki: Kana, aha/ nyiṭḱa ki

mo/ii midi washi/a dhali mo jin minu this to e midi caa-ca mo, yisa jasi to kun ƙalu yisa dhala ƙur jin bela 'tham mo yisa hili si'da/ mon'koki/em bana mo. ¹¹ Hila mancil ma askar iss 'kwanim pa imudhe'd mo ciki'da dum piti ki nyanye/ ki gwo gi tapa ma ƙur yi'de/ jin bela 'tham mo dhali com ma ƙur yi'de/ si'da/ mo, yisa ki gwon to gwansan kun okin ma Buulus mo. ¹² Dhali haali/ mo yan jin dhunuwa ƙur yi'de/ mo diki ta a'di jin karu ki 'bore/ mo mmo'baara ppe gi mondit mo tani a'bana tiya o gwo mo mmo'cuƙa ƙur yi'de/ jin bela 'tham mo mmo/ii mo 'peni mun, wakki/ a'di midi 'taki ta isi mii gom uni mmomish pu'd e Pam Piniks mo dhali 'baara ppe gi mondit mo imun mo jin ta mo jin dhunuwa ƙur yi'de/ gi Paŋ Kariit jin hili 'kup ki mom'pesho'k gi 'ko'd gwar ma bim poros mo dhali ki mom'pesho'k gi 'ko'd gwar ma biny cam mo.

Adhan 'Thama Punthar Poshki'd e Ƙumma/ Yi'de/ mo

¹³ Dhali ki 'tham gi 'ban ma biny cam poshki'd ki puyii puyii mo tani uni toshkin ki uni gamki to jin di uni ibwa mo tani uni buƙkina ƙar 'kup tonƙuthu'd jin telki'da ƙur yi'de/ mo dhali uni iikin mo eya ƙur yi'de/ jin bela 'tham mo mmota ga gap gi Paŋ Kariit ki me'd mo ki sule/ sule/ ki 'dish 'dish mo. ¹⁴ Hili n'ko'di mo jin 'konu ki rash rash mo tani 'tham bitkunu 'peni a'di jin miid ki ji wuƙul mo jin yuƙu ka Urukli duun mo. ¹⁵ Dhali ka ƙur bu'thkunu mo tani a'di moli ya ibwambor 'tham mo tani am cikina a'di bway mo dhali am borkunu mo be. ¹⁶ Dhali mmosona aman mo mmosheshela gap ma ara uƙ ma 'cesh jin yuƙkunu gway ka Kalawdi mo tani aman misha ƙur bu'th ki mom'bi'th ki mii jin ditadiƙ mo. ¹⁷ Dhali ki uni yu'dki a'di ki mis mo tani uni miiki to woƙh mo mmohakam is ma ƙur mo ki ton deƙ mo dhali mmoƙo/ ka uni is mo ki uni minu 'taki bit apo/ mo ma Sirtis † mo tani uni 'cuƙki burriye/ ma ƙur jin bela 'tham mo dhali wakan uni 'kokunu mo mmobor mo be. ¹⁸ Dhali ki aman 'kokina mo mmo'kosha tu'c ki mii ki nyanye/ gom dhan 'thama punthar mo tani ka cim jin 'ko'd uni telki mii 'pen mo mmoƙal to kun ƙalu mmoƙa'k ka piƙe/ 'pena ƙur yi'de/ mo. ¹⁹ Dhali ka cim kwara mo tani uni ki me'd buni uni 'cena ita'kki cwam burriyen 'tham ma ƙur yi'de/ ka piƙe/ mo. ²⁰ Dhali ki dar ga tente/ mo walla acul mo mmokusha po/ aman ka cim ka ris mo dhali ki dhan 'thama punthar jin wa'da iyayi'da po/ aman mo dhali arisa 'teŋ kapem bam jin minu 'taki woƙh am mo tani thisu e 'baar ki 'bil 'bil mo.

²¹ Dhali ki uni 'kokin ki rash rash ki dar gi tonƙe/ mo tani aBuulus doshki'd ki mis mo 'peni bwam uni mo dhali o gwo mo ki: Kana, um mini 'taki ha isi gwom pem e mo mmo'taki 'koki 'cuƙa ƙur yi'de/ jin bela 'tham 'peni Paŋ Kariit mo dhali um mini 'taki ye mon tonthus yan mo dhali to gwansan kun thisu e si'da/ mo. ²² Dhali shwane/ aha/ malasa um ki gwo mo. Tayi gi bwam 'boro'd mo ma haali/ jamu/ tal 'de/ midi diki this mondiki/em piti e 'peni bwam um mo hili jasa ƙur yi'de/ 'te/ mo. ²³ Haala man'doyu gwon ƙamu/ 'peni

Arumgimis doshki'd e aha/ mon'thiny yan mo aha/ jin tana jim piti mo, a'di jin miiga/ to si'da/ mo ²⁴ mmo/o gwo mo ki: Dhalku/ is ki ƙo/ mo ma, Buulus. /E mini mii doshi bwambor ma Kaysar mo dhali hili, Arumgimis midi ci ki /eya ris uni gun nyak ii ki /e eya ƙur yi'de/ jin bela 'tham mo. ²⁵ Haali/ a'di gi wakan mo tani kana, tayi gi bwam 'boro'd mo ma haali/ aha/ gama Arumgimis gwo is ki a'di midi mii mii wakan me'd jin okunu aha/ gwo mo be. ²⁶ Hili ana minu mii taka po/ monƙ kamu/ jin ta ara uƙa 'cesh mo be.

²⁷ Hili ki mon'thiny jin ta'da 'kume'd i'ce'dka donƙon pu'dki'd mo tani aman 'kokunu mmobor ki yi'dem babanƙal eya dhan yi'de/ ma Adriya ki mo murki'di ta mombwam/e mo tani imanmiiya ƙur yi'de/ toshkin ki uni 'kokin mo mmo'dish bampaŋ kamu/ is mo be.

²⁸ Dhali uni bitki to mo mmopal 'kul gi dhan yi'de/ mo dhali uni gamki a'di mo mmota engula/ iss 'kwanimpa ipe'de/ mo dhali 'ko'di ari mo jin thoƙa uni is mo tani uni bitki to doƙ/e mo mmopal 'kul piti mo dhali uni gamki a'di mo mmota engula/ iss 'kwanimpa idonƙon i'ce'dka 'kume'd mo be. ²⁹ Dhali mmoƙo/kina aman is mo wakki/ aman minu 'taki ta'k mo a'cesh apo/ 'ku-wosh 'kwaƙala/ mo tani uni ta'kkina ƙar 'kup tonƙuthu'd jin telki'da ƙur yi'de/ mo idonƙon 'peni bum 'pen jin 'ko'd mo dhali 'tho monƙush ki a'di bala midi di kakasjaji. ³⁰ Dhali ki imanmiiya ƙur 'kokin mo mmoŋapki mo mo mmoso ka piƙe/ 'peni bwam ma ƙur yi'de/ mo dhali thulka ƙur yi'de/ eya dhan yi'de/ e mii jin diki ta jamas mii me'd jin mina uni 'taki beredha ƙar 'kup tonƙuthu'd jin telki'da ƙur yi'de/ mo 'peni bum 'pen ma kamu/ jin twa/a/ mo tani ³¹ aBuulus oki gwo eya mancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd mo dhali i/ askar si'da/ mo ki: Isi ciki/ mmo'kokina gwansan ki 'koki 'ko eya ƙur yi'de/ mo tani um minu mol woƙh mo be. ³² N'ko'd i/askar 'ciƙhina shi/ ma ƙur yi'de/ 'pen mo dhali mmodhal a'di mmobitku mo be.

³³ Dhali ki monƙush ma tente/ di'd mmoyayu/ mo tani aBuulus ŋapki uni 'baar mo mmoshwa tonƙen tiya mo mmo/o gwo mo ki: Atee yan ta'da cim ma 'kume'd i'ce'dka donƙon mo jin ƙora um mo dhali 'kona um mmoga/ to mo dhali um 'koki bu'th tonƙ kamu/ mo be.

³⁴ Haali/ a'di gi wakan mo tani aha/ yuƙkina um mo mmobu'th tonƙen tiya mo haali/ a'di ta mo jin ta mom bum ki 'dantar mo. Haali/ ara mur'kup tal 'deŋ kamu/ midi diki 'ce'd sho'k 'peni 'kup bum ki jin 'deŋ kamu/.

³⁵ Dhali ki a'di oki gwo yan kan tan mo tani dhali a'di bu'thki maanƙuthu'd mo dhali a'di 'borki'da Arumgimis bwa i is e bur'kusi uni 'baar mo. Dhali a'di 'ce'dki a'di mo dhali tel a'di 'pen mo mmoshwa mo be. ³⁶ Dhali mmo'borkina uni bwa mo tani uni ki is buni si'da/ bu'thki tonƙe/ mo be. ³⁷ Dhali aman 'baar mo kun 'kona eya ƙur yi'de/ mo tani aman 'kwanimpa tana iss †† 'kwanimpa i'kume'd i'ce'dka kwara apo/ i'ce'dka ƙarpa'c i'ce'di 'de/ mo be. ³⁸ Dhali ki uni shwakini kap mo tani uni pashkina ƙur yi'de/ to is mo mmoƙagku ka piƙe/ mo pos bunyan eya dhan yi'de/ mo.

† Sirtis a'di ta mo jin hapuƙ ma si'b ki hapuƙ mo.

†† miyyateen sitta wa saba/iin

Akur Pwathki Bwa mo

³⁹ Dhali ki mo ta montee mo tani uni 'koki nyith mo-ny'cesh mo hili uni thiskina bem bwan gapa 'kulgan kamu/ i is mo jin ta'da gap mo dhali uni torkina tor wakki/ uni mini 'taki misha kur yi'de/ bor apowa gap mo. ⁴⁰ Dhali mmobitkina uniya kar 'kup tonkuthu'd jin telki'da kur yi'de/ mo tani uni dhalki uni mo eya dhan yi'de/ mo mmo'cuq to kun dekki cwa jin shu'da kur yi'de/ bway ka yiha/ mo. Dhali mmoyu'dkina uni burinyen 'tham ma kur jin twa/a/ mo 'kup ki 'tham tani uni bu'thkina kur yi'de/ mo mmoya 'kup ka gap mo. ⁴¹ Hili mmobitkina uni apo/ mo jin gama dhan yi'de/ sur 'kup mo tani uni tuckkina kur yi'de/ mo mmopeya 'cesh mo. Dhali bum 'pen ma kur yi'de/ jin twa/a/ jimki'da 'cesh mo dhali molu joq mo dhali di'd kan mo. Hili bum 'pen ma kur yi'de/ jin ta jin 'ko'd mo tel 'pen mo mmo'cuq is piti mo gom mom'bi'th gi yi'de/ mmobir bakal mo be. ⁴² Dhali gwo jin 'koni bwa gi i/askar mo tani ta gwo mmo'kosh 'kwani habuus mo jin mina unin tiya 'peni uni 'taki 'koki kan ka piye/ mo dhali ye mo be. ⁴³ Hila mancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd mo tani a'di dina gwo ibwa mmokara Buulus ki 'dantar mo tani a'di nonki uni mo 'peni gwo kun 'ko uni ibwa mo dhali kanki gwo mo ki uni gun mishi yi'de/ kan mo mini posh is buni eya dhan yi'de/ mo dhali pu'di mony'ceshi twa/a/ mo. ⁴⁴ Dhali 'peni kun tiya mo tani uni 'kokin eya kur yi'de/ jin pwathki bwa mo dhali kun tiya e ton tiya 'pena kur yi'de/ mo. Dhali wakan a'di warki'd ki mo jin yekina uni 'baar mo mmopu'da po/ mony'cesh ki 'dantar mo be.

ABuulus Diki'd eya Uka 'Cesh gi Pam Maliitha mo

28 Dhali ki aman yekina mo tani n'ko'd aman nyithkina a/uka 'cesh yin jin ta a'di jin yuku ka Maliitha mo. ² Dhali 'kwani gun 'koki wal 'twan Griki mo tor ki aman mii kun muma uni mo haali/ uni 'thaki o'd mo dhali bu'thki amani 'baar mo 'kup ki is buni mo haala sho'k di'd mmowol yi'de/ mo dhali haali/ mo 'thupa'thup mo be. ³ Hili ka Buulus tulki cinjira/ is imontal 'de/ mo dhali dhu uni e o'd jin shwa'd mo tani tashan 'thi pu'dki'd ka piye/ gom mom 'batha'd mo dhali 'tampal a'di i'bame'd piti mo. ⁴ Dhali ki 'kwani gun 'koki wal 'twan Griki parki ari to/e jin ta ga aci/i cine/ mmoshir ka 'cajala/ 'peni me'd piti mo tani uni oki gwo ka rem 'kup mo ki: Wathi/ yan de ita'da man'kosha mee mo be. A'di bala yeki'd mana 'pena dhan yi'de/ mo tani mo jin miinu ka kar/e non a'di mmodi ki e mo be. ⁵ Bahili a'di bitki to/e isi o'd jin shwa'd mo dhali a'di diki bu'th mo/isa nyor mo. ⁶ Hili uni corki a'di ki a'di mina isi 'taki dhe'th mo walla mmomina jwa 'taki kal a'di mmobit e me'd mo. Dhali ki uni 'kokin ki rash rash mo mmoqor a'di mo dhali mmohila uni ki tonthusa kamu/ diki pu'du/ i a'di mo tani uni wotha bwam buni 'kup mo dhali o gwo mo ki a'di ta'da rum mo be. ⁷ Dhali e moq gu'b kun tulu 'kup e mo yan mo tani mo 'kon gun ta ji gi wathi/ ma 'kan'kup ma uka 'cesh

yan jin yukunu gway ka Publiyuus mo. A'di bu'thki aman mo dhali dhu am mmo/ish mo ka cimi kwara mmota yilkina/ mo. ⁸ Dhali a'di wakan si'da/ ki CoPubliyuus ishki 'ko'da 'cesh mmo'batha a'di is ki 'ba'th dhali mmo'thi mo. A'di jin yan ma Buulus nycine/ mo dhali mmo'tho mo dhali mmodhu me'd piti apo/ a'di mo mmowaq a'di mo. ⁹ Dhali ki mii yan miikunu mo tani kun tiya si'da/ kun 'kosha 'batha tiya eya uka 'cesh yan mo tani pu'dkin mo dhali uni 'kokunu mo mmowaq si'da/ mo be. ¹⁰ Uni si'da/ takki aman gi montak ka ris mo dhali ki aman 'cuqkina kur yi'de/ jin bela 'tham mo tani uni dhu to gun mina am mii 'taki mii ta eya kur yi'de/ jin bela 'tham mo.

Buulus Merki'd e Pa Ruumiya mo

¹¹ Dhali 'ko'da ppe 'kupi kwara mo tani am 'cuqkina kur yi'de/ jin bela 'tham mo jin ta ji gi Pa Iskandariyya mo jin 'baarki'da ppe gi mondit eya uka 'cesh yan jin ta gi jamasa 'de/ jin ta isa kam su/ mo. (Ikam gi uni su/ gwansan ta iya/ ma Saps jin ta com to gun luqa 'Kwani Griki mo dhali iya/ gwansan iyuku gway ka Kastuur mo dhala Polok mo dhali imanmiya kur yi'de/ ki luq uni me'd imanshu uni bway e bway yi'de/ mo.) ¹² Dhali mmotakina aman Pan Sirakuusa gi me'd mo tani aman 'kokina mo imun ka cimi kwara mo. ¹³ Dhali 'peni mo yan mo tani aman kukulkina bway mo dhali aman merkina e Pa Righiyuun mo dhali 'ko'da cim 'de/ mo tani 'tham gi 'bana biny cam poshki'd mo, dhali 'ko'da cim jin 'ko'd mo tani aman pu'dkina e Pam Puthiyuuli mo ¹⁴ e mo jin gamkina amana wak bam mo dhali aman tuc'ckunu mo mmo'ko nyaqki uni ka cim pesu/ mo. Dhali wakan mo tani am pu'dkina e Pa Ruumiya mo be. ¹⁵ Dhali 'peni mo yan tani awak bam, ki uni cikki gwo gom aman mo tani, uni iyyin mo mmoraq am ibway mo ntagi Mo ma Suug gi Pa Appiyuus mo dhali Mo gi Gu'b Yilkina/ Ikwara mo be. Dhali ka Buulus mishki uni mo tani a'di manki'da Arumgimis mo dhali bwa ta a'di wathimpa mo be. ¹⁶ Dhali ki aman cikina e Pa Ruumiya mo tani Buulus dhalkunu bway mo mmoqa'b a'di 'de/ nyaqka askar jin ji a'di mo be.

ABuulus A'di Ciki Gwo e Pa Ruumiya mo

¹⁷ Dhali 'ko'da cim kwara mo tani a'di yukki uni mo mmutul is imontal 'de/ mo uni gun tana 'kan'kup gi 'Kwani Yahuuda/ mo dhali ki uni 'kokin mmutul isi montal 'de/ mo tani a'di oki gwo i uni mo ki: Aha/ ma wak bum, aha/ bala miikina ton kamu/ apoq 'kwani yisa walla apo/ mii gi ibabam bana bala aha/ cikunu 'peni Pa Urushaliim mo mmota habuus e me'd gi 'Kwani gi Pa Ruumiya mo. ¹⁸ Dhali ki uni tishki aha/ ki gwo mo tani uni ona bwa ki kar aha/ ki 'kus mo haali/ mo jin yeru aha/ is ki gway mo diki ta 'pemen jin midi ta ji gi mowu mo. ¹⁹ Hili ki 'Kwani Yahuuda/ oki gwo apo/ a'di mo tani aha/ tuc'ckunu mo mmoyip 'kup 'kup ka Kaysar mo, yisa mmotaka/ gi ton kamu/ jin mi-ga/ yer 'kwani gi kal pem is ki gway mo yisa. ²⁰ Haali/ gom moyer is ki gway yan tan a'di iyukkika/ um

mmoparaa/ e mo dhali mmoṭora ṭor nyaḳki aha/ mo haali/ goma 'teṅ kape/ gi 'Kwani ma Israyiil mo tani aha/ deḳkunu ka jindhiir yan mo. ²¹ Dhali uni oki gwo i a'di mo ki: Aman 'kokina ki bu'th gwo jin 'kwarkunu 'peni Pa Yahuudiyya gom /e walla ṭal 'deṅ kamu/ 'pena waḳ pini yisa di'da jin pu'dki'd imahan mo dhali mmoḱi gwo walla mmo/o gwōn tonthusa kamu/ 'de/ gom /e mo. ²² Hili aman ona ki a'di 'boro'd mmociḳ gwo 'peni /e a'di jin di /e i bwa wakan mo. Haali/ gom gwo gi ḱe yan mo tani a'di mishu mo ibwam aman ki gwo jin onu apo/ a'di e mo 'baar mo.

²³ Dhali ki uni karkina cim gom a'di mo tani uni ṭha'thkin i a'di mo e mo jin ḱa'bkina a'di mo. Dhali a'di ṭorki uni gwo eya tente/ mo mmoḱi gwo gom Bampa/ ma Arumgimis mo dhali mmolal uni sho'k ki gwo mo goma Yesus mo 'peni gwoṅḱan ma Musa jin ḱinu mo dhali gwo gi imanḱi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo si'da/ 'peni mon'thamo/ ntagi mom'penḱaskum mo be. ²⁴ Dhali kun tiya gamki to gwan is mo kun 'kokunu mo mmo/oku mo dhali gun tiya 'koki gam gwo is mo be. ²⁵ Dhali ki uni 'koki gam bwa me'd mo e bwam uni 'ce-na mo tani uni iikin mo, 'ko'da Buulus oki jasi gwoṅ ka-mu/ ṭal 'de/ mo ki: Gwo ona Shi/in Dheleladhelel ki 'bore/ eya Ishaya ka ji sho'k jin ta'da manḱi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo ibabam bum mo ²⁶ mmo/o gwo mo ki:

Yayi /e mo ma e 'kwani gwansan mo dhali oyi gwo mo ki:

Mmociḱa um a'di ki ciḳ gana/ mo tani um mini mol a'di 'ban ki tash tash mo
dhali um mini par a'di e ka jin gana/ mo tani um mini mol a'di nyithḱ ki 'bil 'bil mo.

²⁷ Haala duṅ 'kwani gwansan dhethadhe'th mo dhali 'cem buni usa us ki pintir mo mmociḱ gwo mo dhali em buni mu'thkina uni mo
isi ciki/ ki uni mini 'taki nyithḱ ki em buni mo
dhali ciḳ ki 'cem buni mo
dhali mish gwo 'ban eya dum buni mo
dhali 'taki ṭu'k 'kup ki aha/ mo
jin miga/ 'taki waḱ uni mo be.

²⁸ Dhalki a'di mishu si'da/ mo e um ki mowoṭh yan 'peni Arumgimis hashkunu mo e 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo. Ki uni mini ciḳ si'da/. ²⁹ Dhali ki a'di oki gwo gwansan mo tani 'Kwani Yahuuda/ iikin mo mmo-su'kkina uni ki gwo ki nyanye/ e bwam uni 'cena mo be.

³⁰ Dhali a'di ḱa'bkid mmo'baar yil su/ mo e gu'b pitinḱ gana/ jin ḱikina a'di aguurush mo mmoḱa'bi cine/ mo dhali a'di bu'thki uni 'baar kun iiyini a'di mo be,

³¹ mmoḱi gwo gom Bampa/ ma Arumgimis mo dhali mmoṭor to gom Tapa Yesus Kriṣṭhos ki dar gi monyju/i 'baar mo dhali wathi/ piyi'd jin 'tashki a'di 'twa/ mo be.

RUUMIYA

Mo jin Thenu Me'd mo

1 ABuulus jin ta çinƙina/ ma Yesuƙ Kristhoƙos jin yuƙƙunu mo mmota amankaru ki she/ mo, dhali a'di ki is piti ta jin karu ki she/ 'peni bwan tiya mo gom gwom 'borga/ ma Arumgimis mo, ²'peni gwo jin okina a'di is ki imançi gwom piti kadhamo/ mo jin ta gwo jin 'kwarkunu jin ƙogu mo be. ³ Isi/ ki gwo gom Ya/m piti mo jin ta'da Yesuƙ Kristhoƙos Tapam bana mo, a'di jin dho'thkunu mo 'peni emen ma Dawuu'd mo isi/ ka yi'c buƙƙwar is mo. ⁴ Dhali a'di ƙoru eya tente/ ki a'di ta Ya/ ma Arumgimis mo ki mom'bi'th mo ki gwo gi Shi/in jin ƙogu mo mmopinu a'di mo 'peni mowu mo be. ⁵ Dhali ki a'di mo tani am bu'thkina 'the mo dhali am takina imandhunu ki she/ mo imonƙal 'de/ mo e mmoha gwom piti e mo ki monƙam gwo is mo em bwaman kal gi 'kwani e mony'ceshi 'baar mo gom gway piti mo be. ⁶ Dhali nyaƙƙi uni mo tani um si'da/ um ta uni gun yuƙƙunu ki kum ma Yesuƙ Kristhoƙos mo be.

⁷ E uni 'baar mo kun 'kokin mo e Pa Ruumiya mo, uni gun en ma Arumgimis mo dhali kun yuƙƙunu mo mmodhu ki she/ ki dhelel dhelel mo.

A'the e um mo dhali monƙu'th is 'peni Arumgimis jin ta'da Babam bana mo dhali Tapa Yesuƙ Kristhoƙos mo be.

ABuulus Dina Gwo Ibwa mo Mmobaƙi Pa Ruumiya mo

⁸ Nƙwa/a/ aha/ 'bora Arumgimis pem bwa i is mo eya Yesuƙ Kristhoƙos gom umi 'baar mo haali/ monƙam gwo is bum ƙorkunu ki tur ka piƙe/ e mony'ceshi 'baar mo.

⁹ Haali/ Arumgimis ta'da aman/o gwom pem mo a'di jin miiga/ to ki shi/in pem mo e gwom 'borga/ gi Ya/m piti mo, haali/ aha/ yera um gway ka yempa/ mo e mon'thom pem ki dar gi mondaƙ mo be. ¹⁰ Dhali aha/ doƙa Arumgimis mo waƙƙi/ a'di midi 'taki ta isi mii mo ki bwam piti mo tani ki aha/ mina gam a'di jin tupaa/ bwa mo isi/ isa gush mo mmoyaku/ i um mo be.

¹¹ Haali/ aha/ 'kosha ƙe/ um kagahara mo ki aha/ mina 'taki çì um to gi shi/in mo, mmominu 'taki 'bi'th um is mo. ¹² Dhali a'di be nta gwo be ki ana minu nyaƙƙa du roç mo ki monƙam gwo is bana ka rem 'kup mo, a'di jin di'd e um mo dhali e aha/ mo be. ¹³ Dhali shwane/ aha/ yisa mina dhal um mmota pus mo yisa, iwaƙ pem, haali/ aha/ dina gwo mbwa me'd ka ris mo mmoyaku/ i um mo (dhali hili aha/ nonkunu 'kup mo be) ki aha/ mina nyaƙƙa maman gana/ dho'th e um mo si'da/ me'd e unin tiya kun 'kokin mo e bwan 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo be. ¹⁴ Aha/ din ma

mure/ m'ba/ gom 'Kwaniƙ Griƙi mo dhali gom 'kwani kun 'koki wal 'twan Griƙi mo dhali gom uni gun ta gi yuƙ mo dhali gom uni gun ta pus mo. ¹⁵ Dhali wakan me'd jin mishga/ mii mo e is pem mo tani aha/ thosonƙina is pem mo mmoci gwom 'borga/ e um mo si'da/ gun 'kon e Pa Ruumiya mo be.

Mom'bi'th gi Gwom 'Borga/ mo

¹⁶ Haali/ aha/ dina is ki 'the mo gom gwom 'borga/ mo haali/ a'di ta mom'bi'th ma Arumgimis mo e bway mowoth mo, e uni 'baar mo ki 'beles kun gam a'di gwo is mo. Nƙwa/a/ e 'Kwani Yahuuda/ mo dhali e 'Kwaniƙ Griƙi si'da/ mo be. ¹⁷ Haali/ e a'di mo tani mo ma ƙar/e ma Arumgimis ƙorkunu eya tente/ ki monƙam gwo is mo. Me'd jin 'kwarkunu mo ki: A'di jin ta jin ƙar/e ki monƙam gwo is mo tani a'di midi di ki e mo be.

Mii jin 'Kona 'Kwani ki Mii 'Ba/ mo

¹⁸ Haala nyor ma Arumgimis ƙorkunu eya tente/ 'peni momis apowa ris mii gun ta ku gi ushu Arumgimis mo dhali mii gun 'koki ta ƙar/e kun miina 'kwani mo mmoyap gwon gana/ ki miim buni kun 'koki ta ƙar/e mo. ¹⁹ Haali/ mo jin mishuwa mish 'ban goma Arumgimis mo tani a'di ƙoru eya tente/ gom uni mo be. Haali/ a'di ƙorkin ma Arumgimis uni mo be. ²⁰ Gom to gun molu par e 'peni a'di me'd jin uƙƙunu mony'cesh mo tani uni mishu eya tente/ mo be haali/ uni mishu e to gun uƙu mo be, uni gun mishu kun ta mom'bi'th piti jin di'd 'peni ka mun'kup ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo ntagi yilanƙ kamu/ ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ si'da/ mo dhali mmotana a'di Arumgimis kan si'da/ mo tani, wakan mo tani uni dar ki gwo mo mmoci 'ko'd mo be. ²¹ Haali/ ba ki uni mishkina Arumgimis mo tani uni kar a'di ki ca me'da Arumgimis gana/ yisa, dhali uni si'da/ 'koki man a'di mo. Hili uni warkin ki iman'kosh mo ki mii mo e gwom buni kun kulumƙina uni ibwa mo dhali adum buni jin ta pus mo tani uni dhuruma/ dhurum mo be. ²² Dhali ki uni ƙoshkin ki is buni ki uni yuƙayuk mo tani hili uni warkin ki pus mo be. ²³ Dhali uni aƙƙi monyca ma Arumgimis e mo jin moli wu mo me'd jamas to kun uƙu mo kun wana e ki wathiny'cesh jin mishi wu mo walla 'dii mo walla to/e mo walla to kun parana 'cesh mo be.

²⁴ Dhali ki mii gi wakan mo tani Arumgimis çiki uni bway mo ki mon'thoth bwa mo eya dum buni mo e to gun nyo/anyo/ mo, ki buƙƙwar is buni mini 'theya'the mo e bwam uni ki is buni mo be. ²⁵ Haali/ uni aƙƙi gwon gana/ goma Arumgimis e mo ki gwo ma ƙor mo

dhali luŋ to mo dhali mii to gom to jin uku mo, yisa goma Man/uk to mo jin ta jin 'boru mii ki sule/ sule/ mo be. Amen.

²⁶ Haali/ gom 'kup mii yan kantan mo tani Arumgimis ciki uni bway ki mon'dap e kun ta kun shigga/ mo. Up buni akki jamas buyem pam buni e mo mmobu'th jamas kun 'koki ta jamas buyem pa mo. ²⁷ Dhali wakan si'da/ tani 'kwaniŋ gwaṭh uni dhalki jamas buyem pam buni ki up 'pen mo dhali uni bur ma dum buni mo mmo'dap e apon tiyan tiya gwaṭh mo. 'Kwaniŋ gwaṭh ha'k 'peñ ceñ 'kwaniŋ gwaṭh mo, dhali bu'th tonthus ki is buni uni 'cena mo, wakan ki miim buni kun thamkina uni mii mo be.

²⁸ Dhali haali/ Arumgimis usha uni mmonyith mo tani Arumgimis si'da/ ciki uni bway mo mmota gi bwa kun mini ta aye/iŋ gwo mo dhali ki mii kun shi/ashi/ mo be. ²⁹ Uni 'tu'dkunu mo ki piny piny ka ris mii gun ta mii gun 'koki ta miinŋkar/e mo dhali mii kun ta tonthus mo dhali mii mmota a'thoṭhum bwa mo dhali mii kun ta kun dupa dupi e mo be. Dhali uni 'tu'du/ mo ki miin dhapan mo dhali mmo'kosha mee mo dhali mmota ibiriŋ gwo mo dhali mmota imanheka he'k e mo dhali mmota iman'do tiya ki e mo. Uni si'da/ tana le'd ka le'd apo/ 'kwaniŋ tiya mo ³⁰ dhali ta imantheṭha thu'th 'pen mo dhali ta imanshi/a Arumgimis i e mo dhali ta iman/ush 'kwani ga/ kun can mo dhali ta iman'thek 'ba/ mmis mo dhali ta imandhu is ki ca mo dhali mmota imanmum miin tonthus tiya kun ta kun this mo dhali mmota iman/ush gwo gi icom dhali ikum mo be, ³¹ dhali ta pus mo dhali ta uni gun tana akum bwa ka akum bwa mo dhali ta imandar ga dum pa mo dhali ta imangora bwa ki gor mo. ³² Bala ki uni mishki gwoŋkan ma Arumgimis mo ki uni gun miiki to gwansan mini gam 'pemen jin ta ku gi mowu mo tani uni yisa mii uni jasi uni 'cena ki is buni yisa, hili uni tes-ki mii mo ki unin tiya kun botkin ki mii si'da/ mo be.

Mo jin Dwall ma Arumgimis Gwo ka Kar/e mo

2 Haali/ a'di gi wakan mo tani /e dar gi gwo mmoçi 'ko'd mo, ayy ki /e wathi/ ki /e jana dwalli ci gwo mo. Haali/ ki /e dwalli gwo apo/ a'di mo tani /e wakki is pini mo haali/ /e jin tana mandwall gwo mo tani /e mii-ki isi to kun nyakkin mo be. ² Ana misha ki gwon dwall ma Arumgimis pu'dki'd ki shem'bor mo apo/ uni gun miiki to gwansan mo be. ³ /Aki tosha /e, /e wathi/ ki gwo jin dwalla /e apo/ uni gun miiki to gwansan mo dhali /e bala mii uni ki is pini mo tani a/e mini ye mo 'peni mondwall gwo ma Arumgimis 'taa? ⁴ A/e bolocki-na ris mii kun ta kum pa ma Arumgimis gi mo/en gun ishin ka entus ki bwa mo 'taa? Dhali mmoguna a'di bwa a'kany'cesh mo dhali mmo'kuca a'di bwa ki 'kari'th mowa? 'Kona um ki misha ki momiin ma Arumgimis ki mo/en mo tani ta 'pemen mmosus um mmorica du is mowa? ⁵ Hili adum bum kun 'bi'thkin mo dhali kun tana ushiŋ gwo mo tani um tulkina nyor is is mo gom is bum mo ka cim ma nyor mo ki gwon dwall ma Arumgimis jin ta jinŋ kar/e minu tor eya tente/ mo be. ⁶ Haali/ a'di midi cija ris 'kwani to ka 'deṭe/ 'deṭe/ isi ki

mii gun miikina uni mo be. ⁷ A'di midi ci moŋ'koki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo ki uni gwansan kun miiki mii gun 'boron ki bwa gun 'kuçu mo ki 'kari'th mmosimm monyca e mo dhali montak mo dhali mo gi molu wu mo be. ⁸ Hili anyor midi di mo dhali mo jin ka/aka/ si'da/ mo gom uni gwansan kun ta ibiriŋ gwo mo dhali kun ush gwoŋ gana/ ha e mo mmomii mo hili uni ha gwon ton thus e mo mmomii mo be. ⁹ Monṭo'c bwa mi-di di mo dhali wukura/ si'da/ goma ris 'kwaniŋ'cesh 'baar mo ki 'beles kun miiki miinthus mo. 'Kwani Yahuuda/ nṭwa/a/ mo dhali 'Kwaniŋ Griki si'da/ mo be. ¹⁰ Hili monyca dhali montak dhali moŋku'th is goma ris uni gun mii miinŋ gana/ mo, 'Kwani Yahuuda/ nṭwa/a/ mo dhali 'Kwaniŋ Griki si'da/ mo be. ¹¹ Haali/ Arumgimis di-ki mii mii ka gwar 'de/ mo be.

¹² Aris uni gun miiki miinthus ki dar gi gwoŋkan jin cinu mo tani minu 'ce'd sho'k si'da/ ki dar gi gwoŋkan jin cinu mo be. Dhali aris uni gun miiki miinthus 'ko'di gwoŋkan jin cinu mo tani uni minu dwall gwo ki gwoŋkan jin cinu mo be. ¹³ Haali/ uni gwansan gun shirki gwoŋkan jin cinu ki 'ce mo tani uni yisa nta uniŋ kar/e ibwambor ma Arumgimis yisa. Hili uni gwansan gun miiki a'di mo tani uni idhunu ki mo ma kar/e mo be. ¹⁴ Dhali ki 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ kun dar gi gwoŋkan jin cinu mo mii ki buyem pa ki is buni a'di jin kana gwoŋkan jin cinu mo tani uni ta gwoŋkan ki is buni mo be. Hili ba uni idaran gi gwoŋkan jin cinu mo. ¹⁵ I/uni itori a'di mo ki a'di jin kana gwoŋkan jin cinu mo tani a'di 'kwarkunu eya dum buni mo. Dhali kan si'da/ 'twa/ ma dum buni ta'da man/o gwo mo dhali gwo kun kuluma uni i bwa ki ji wushur mo tani yer uni is ki gway mo walla tor gwo 'twa/ mo sayii ¹⁶ ka tee gwansan ka Arumgimis midi dwall 'kwani gwo kun kuma uni e bwa mo isi ki gwom 'borgam pem ka Kristhos jin ta'da Yesus mo be.

'Kwani Yahuuda/ dhali Gwoŋkan jin Cinu mo

¹⁷ Hili wakki/ /e yukki is pini ki Wathi/ Yahuuda/ mo dhali ca'b 'ko'd e gwoŋkan jin cinu mo tani dhali kar 'bam pini ki ca mo ki /e ta jim pa goma Arumgimis mo tani ¹⁸ dhali mish bwam piti mo dhali tes a'di jin ta isa 'borgaŋ gana/ mo haali/ /e ye'thkunu sho'k mo e gwoŋkan jin cinu mo be tani ¹⁹ dhali wakki/ /e mishkin ka jinŋ gana/ ki /e tana manshu 'kwani kun tana ja'da/ bway mo tani dhali ki /e ta moŋkush gom uni gun 'kon mo e mondhurumi'd mo tani ²⁰ dhali /e tana manṭo'k gom 'kwani kun ta pus mo dhali amanṭor 'kwanim 'pereny gwo mo tani mmotana /e gi gwoŋkan jin cinu mo tani arisa yuk gun pe'dkunu mo mmomish to mo, ²¹ dhali /e si'da/ jin wakan si'da/ mo tani /e jin tori ci gwo mo tani mina /e diki tor is pini gwo mo 'taa? Dhali ki /e din mo mmoṭor gwo apo/ mo gi kwalu to mo tani /e si'da/ kwalki to mo 'taa? ²² /E jin o gwo ki jaŋ kamu/ midi mii dhalku/ cal ki mii mii mo tani /e si'da/ din mo 'taa? mmomii miinyal mo. /E jin shi/i tompinyconi e mo tani /e si'da/ kwalki to mo 'peni gu'b jin luŋu to mo 'taa? ²³ /E jin kar 'bam pini ki ca mo gom gwoŋkan jin cinu mo tani /e ushina Arumgimis tak mo 'taa?

mmo'ce'd gwoŋkan jin çinu mo. ²⁴ Haali/ me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki: Gway ma Arumgimis walu gwo sora po/ mo e bwaŋ 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo gom /e mo be.

²⁵ Haali/ ka jinŋ gana/ mo tani mo jin 'ciṭhuwa munyjal yis ta jim 'borga/ mo waḳki/ /e ha gwoŋkan e mo mmomii mo, hili waḳki/ /e 'ce'dki gwoŋkan mo tani mo ma munyjal yis pini jin 'ciṭhu/ mo tani a'di warki'd ka munyjal yis jin dinuki 'ciṭh mo be. ²⁶ Dhali wakan si'da/ waḳki/ wathi/ jin di'd ka munyjal yis i e mo dhuki gwoŋkan jin çinu mo ka ḳar/e mo tani mina mo ma munyjal yis piti jin dina a'di ki 'ciṭh mo tani kar a'di ka munyjal yis jin 'ciṭhu/ mo 'taa? ²⁷ Dhali wakan si'da/ 'kwani kun 'kon ka munyjal yis i e kankan mo tani hili /i/ uni idhuki gwoŋkan jin çinu mo tani uni ka jinŋ gana/ mini waḳ /e jin ta gi gwoŋkan jin 'kwarkunu mo dhali mo ma munyjal yis jin 'ciṭhuŋ kana/ mo tani hili /e i'ce'd gwoŋkan jin çinu mo be. ²⁸ Haali/ a'di diki ta Wathi/ Yahuudaŋ gana/ jin ta'da por ma piye/ mo be. Dhali mo ma munyjal yis jin 'ciṭhuŋ gana/ mo diki ta jim por ma piye/ mo dhali jim buŋgwar is mo be. ²⁹ A'di ta Wathi/ Yahuuda/ jin ta jim bwaman mo dhali mo ma munyjal yis jin 'ciṭhuŋ gana/ mo tani a'di ta jim ma du mo be, jin ta to gi shi/in mo, yisa jin 'kwarkunu 'te/ mo. Montak piti diki di 'peni 'kwani mo tani hili a'di 'peni Arumgimis mo be.

3 Haali/ a'di gi wakan mo tani shi/ miim 'boro'da ta itana 'Kwani Yahuuda/ mo sa/? Walla tonta igama she/ mo mmo'ciṭhuwa munyjal yis mo sa/? ² Shi/ miim 'boro'd 'teki nyanye/ mo be. To jin ṭelkika/ 'pen a'dan be ki 'Kwani Yahuuda/ çinu gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo. ³ Dhali gwo wakata waḳki/ kun tiya dar gi gwo jin gamu is mo? Mmo'kona uni ki dar gi gwo jin gamu is mo tani a/a'di imina gwo jin gamu is ma Arumgimis i/ush me'd mowa? ⁴ Dhalku/ ki ṭosh kan. Waḳka ris 'kwani 'baar ki 'beles ta kun 'koki ta kuŋ gana/ mo tani dhalka Arumgimis ta a'diŋ gana/ mo. Me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki:

Ki /e mini 'taki ta jim ma ḳar/e ki gwom pini mo dhali 'taki pi gwo kun dwallu /e e mo.

⁵ Hili waḳki/ mii kun 'koki ta kuŋ ḳar/em bana miina ana mo mmoṭor mo ma ḳar/e ma Arumgimis mo tani i/ana mina o katinta mo? Ka Arumgimis diki ta a'diŋ ḳar/e mo 'taa mmogaça a'di anyora po/ ana. (Aha/ ona gwo me'd wathim pa ba/.) ⁶ Dhalku/ ki ṭosh kan. Waḳki/ gwo midi 'taki diki wakan mo tani Arumgimis midi 'taki mish 'kwaniny'cesh gwo dwall 'taa? ⁷ Hili waḳki/ gwoŋ gana/ ma Arumgimis ishkina monycam piti mo goma ṭor pem mo tani atinta iwaḳkunu aha/ mo me'd wathi/ jin miiki miinthus mo si'da/? ⁸ Dhali tonthus 'konuki 'taki mii mo gomata mmomina tom 'boro'di 'taki pu'du/ mo sa/? – me'd 'kwanin tiya kun rukunyki ana ki gwo mo mmo/o ki ana i/ona gwo kan mo. Ki mo gi miiwaḳ buni tana ḳar/e mo be.

Jaŋ Kamu/ jin Mii'd ka ḳar/e Yisa Di'da

⁹ Dhali katinta si'da/? A/ki ana gun tana 'Kwani Yahuuda/ mo bola bol e ki 'bor mo 'taa? Yisa ki sule/ mo be.

Haali/ aha/ hila yer ma ris 'kwani 'baar mo is ki gway mo imonṭal 'de/ mo, 'Kwani Yahuuda/ mo dhali 'Kwanin Griki mo, ka ris 'kwani 'baar mo 'kokin mo 'ko'd e mom'bi'th gi miinthus mo be. ¹⁰ Me'd gwo kun 'kwarkunu mo cikise/ mo ki:

Jaŋ kamu/ jin mii'd ka ḳar/e yisa di'da. Tal 'de/ piyi'd mo be.

¹¹ Jaŋ kamu/ yisa di'da jin mishi gwo 'ban mo.

Dhali jaŋ kamu/ yisa di'da jin ṅapki'da Arumgimis mo.

¹² Aris uni 'baar mo dhereskin ki 'beles mo, aris 'kwani 'baar mo iiki iin thus mo.

Jaŋ kamu/ yisa di'da jin mii miim 'boro'da, tal 'de/ piyi'd mo be.

¹³ Kus buni wana e ki moŋ'kupaje jin ḳa'du 'twa/ mo.

Uni tan ka le'd buni kun he'kkina he'k e mo.

Açin tasha/ çabki'd 'ko'da le'd buni mo be.

¹⁴ Dhali 'twam buni 'tu'dkunu mo ki monyjeja je mo dhali ḳa/ ma du ki ḳa/ mo be.

¹⁵ Sho'k buni dherkin mo mmowola bas mo be.

¹⁶ E bway buni jin iikina uni mo tani rakka'di 'baar mo dhali mii jin miinu miiny çinŋkina/ mo be.

¹⁷ Dhali bway gi mo ma ku'th is mo tani molkina uni mo be.

¹⁸ Moŋko/ isa kamu/ yisa di'd goma Arumgimis e bwambor jis/em buni yisa.

¹⁹ Dhali ana misha shwane/ ki a'di yin jin ona gwoŋkan jin çinu mo tani a'di onu gom uni gwansan kun 'ko 'ko'd e gwoŋkan jin çinu mo. Wakan mo tani ka ris 'twa/ 'baar mo minu 'dap 'twa/ mo gom gwo mo dhala ris 'kwani gi mony'ceshi 'baar mo mini dosh shoka 'cesh goma Arumgimis mo be. ²⁰ Haali/ wathim paŋ kamu/ yisa di'da jin minu kar ki mo ma ḳar/e mo e jis/em piti mo goma tu'c gi gwoŋkan jin çinu mo yisa haali/ gom gwoŋkan jin çinu mo tani a'di nyiṭhu/ miinthus mo be.

Mo ma ḳar/e ki Moŋgam Gwo Is mo

²¹ Hili shwane/ tani mo ma ḳar/e ma Arumgimis a'di ṭorkunu eya tente/ ki dar gi gwoŋkan mo be. Ba gwoŋkan jin çinu mo dhali gwo gi imançi gwo ma Arumgimis kadhama/ mo jin 'kwarkunu si'da/ mo uni ta iman/o gwo gom a'di mo be. ²² A'di ta mo ma ḳar/e ma Arumgimis ki moŋgam gwo is eya Yesu Kristhos gom uni 'baar kun gam gwo is mo be. Haali/ toŋ kamu/ di'd ka ḳwa/um bwa yisa. ²³ Haala ris 'kwani 'baar mo miiki miinthus mo dhali aṭhki monyca ma Arumgimis mo be. ²⁴ Uni dhukunu ki mo ma ḳar/e ka 'them piti me'd to jin çinu ki me'd mo ki mowan 'ba/ jin di'd eya Kristhos jin ta'da Yesu mo be. ²⁵ A'di jin karkin ma Arumgimis ka the/m me'd ka bas piti mo mmobudha bu'th ki moŋgam gwo is mo be. Yan miikunu mo mmoṭor mo ma ḳar/e ma Arumgimis mo haali/ gom bwa ma 'kany'cesh piti mo mmoṭana a'di Arumgimis mo tani a'di peki miinthus a dhama/ 'kup mo be. ²⁶ A'di miikunu mo mmoṭor e buŋ'kus shwane/ ki a'di ki is piti ta jaŋ ḳar/e mo dhali ki a'di karki a'di ki mo ma ḳar/e mo a'di jin gami gwo is eya Yesu mo be.

²⁷ Dhali yan'ko'd mom bana jin dhukina ana 'ba/ ki ca mo tani a'di warki'd kata mo? A'di dhalkunu mo. Gom gwoŋkan jana? Gom gwoŋkan jin miinu mo 'taa? Yisa. Hili gom gwoŋkan gi moŋgam gwo is mo be. ²⁸ Haali/ ana koca e mo mmo/o ki wathi/ karu ki mo ma kar/e ki moŋgam gwo is ki dar gi mii gi gwoŋkan jin cinu mo. ²⁹ Walla Arumgimis ta'da Arumgimis gi 'kwani Yahuuda/ uni 'cena? A'di si'da/ diki ta Arumgimis gom 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ mo 'taa? Nye, a'di ta ji gi 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ si'da/ mo be ³⁰ haali/ Arumgimis a'di tal 'de/ mo dhali a'di midi kar ki mo ma kar/e uni gun 'ciṭhuwa munyjal yis mo gom moŋgam gwo is buni mo dhali uni gun 'konuki 'ciṭha/ munyjal yis mo gom moŋgam gwo is buni si'da/ mo. ³¹ A/ki ana mina puu gwoŋkan jin cinu mo jin gamu is yansan mowa? Dhalku/ ki tosh kan. Nye, gwo jin baṭh a'di is mo tani ana tela gwoŋkan jin cinu sho'k mo be.

A/Ibrahiim Ta She/mm mo

4 Dhali ki gwonta imina ana i/o mo goma Ibrahiim mo, jin ta'da babam bana jin di'di twa/a/ mo isi ka yi'c ki buŋgwar is mo? ² Haali/ waḳka Ibrahiim karu ki mo ma kar/e gom 'kup gwo jin miinu to mo tani a'di ta toŋ kamu/ jin kara a'di is ki ca mo gom a'di mo, dhali hili yisa ibwambor ma Arumgimis mo. ³ Haali/ gwo wakata jin 'kwarkunu mo e Gwo ma Arumgimis mo mmo/o ka: Ibrahiim gamki'da Arumgimis gwo is mo, dhali a'di kar a'di ki mo ma kar/e mo be. ⁴ Hili a'din 'de/ jin miiki mii mo tani tom piti jin gama a'di mo gom mii mo yisa karu ki to jin cinu ki me'd mo yisa. Hili a'di karu ki to jin mina a'di mii gam mo gom miim piti jin miikina a'di mo be. ⁵ Hili a'din 'de/ jin diki mii mii mo tani hili a'di gamki a'di gwo is mo jin karki a'di ki mo ma kar/e mo, a'di jin ta'da Arumgimis a/ushiŋ gwo mo tani, moŋgam gwo is piti karu ki mo ma kar/e mo be. ⁶ Wakan si'da/ aDawuu'd ciki 'twa/ maŋ ki mom'bor mii apo/ wathi/ jin kar ma Arumgimis ki mo ma kar/e mo ki dar gi mii mo be ⁷ mmo/o gwo mo ki:

Mom'bor mii gom uni gwansan uni gun dhalkunu adhiŋ gwom buni 'pen mo, dhali miinthus buni si'da/ kumkunu 'kup mo be.

⁸ Mom'bor mii apo/ wathi/ jin mina Tapa Arumgimis diki kar miinthus piti mo be.

⁹ Mom'bor mii yan a'di cinu 'twa/ maŋ apo/ uni 'cena gun 'ciṭhuwa munyjal yis mowa? walla apo/ uni si'da/ kun 'konuki 'ciṭha/ munyjal yis mo. Haali/ ana ona gwo ki moŋgam gwo is karki'da Ibrahiim ki mo ma kar/e mo be. ¹⁰ Dhali a'di kar a'di kata mo? A'di karkunu nṭwa/a/ mowa? walla ṅ'ko'd ki a'di 'ciṭhuwa munyjal yis mo. A'di yisa ṅ'ko'da, hili nṭwa/a/ ki a'di 'ciṭhuwa munyjal yis mo be. ¹¹ Dhali a'di bu'thki mo jin 'ciṭhuwa munyjal yis mo me'd jamas mii mo walla to jin 'dapa'd ki mo ma kar/e gi moŋgam gwo is jin takina a'di ki a'di di'd ka munyjal yis i e naskina/ mo be. Ki a'di midi 'taki ta adhana baba ka ris 'kwani 'baar mo kun gamki gwo is mo be, uni gwansan kun darkin ki mo ma munyjal yis jin 'ciṭhu naskina/ mo, ki mo ma kar/e minu 'taki kar gom uni mo be. ¹² Dhali ki a'di midi 'taki ta adhana baba

gom 'kwani kun 'ciṭhuwa munyjal yis mo jasi 'te/ yisa, hili gom uni gun ta ku gi 'ciṭhuwa munyjal yis mo si'da/ dhali kun baṭhi she/mm mii gi moŋgam gwo is jin ta jim ma babam bana ka Ibrahiim jin takina a'di nṭwa/a/ ki a'di 'ciṭhuwa munyjal yis mo be.

Gwo jin Onu Is Yayi'd ki Moŋgam Gwo Is mo

¹³ Dhali gwo jin onu is goma Ibrahiim mo dhali emen piti jin mina uni 'taki ta gi mal mo e mony'cesh mo tani, diki yayu/ gom gwoŋkan jin cinu mo, hili gom mo ma kar/e gi moŋgam gwo is mo be. ¹⁴ Haali/ waḳki/ uni gun ta gi gwoŋkan jin cinu mo mini ta gi mal mo tani moŋgam gwo jin gamu gwo is mo tani minu war ki jin onu ka wuny is mo dhali gwo jin onu is mo si'da/ minu war mo ki gwo jin minu puu mo be. ¹⁵ Haali/ gwoŋkan jin cinu mo a'di kalki'da nyor mo be. Hili ki gwoŋkan piyi'd mo tani gwo molu dhiŋ si'da/ mo.

¹⁶ Haali/ gom gwo gi wakan mo tani a'di ta ji gi gamu gwo is mo, ki gwo jin onu is min ma 'the cil mo dhali ki a'di minu tel sho'k mo gom emen piti 'baar mo, yisa gom jasi uni gun ha gwoŋkan jin cinu e mo, uni 'cena yisa, hili gom uni si'da/ kun nyak gwo gam is ka Ibrahiim mo be. Haali/ a'di ta'da adhana baba gom ana 'baar mo be. ¹⁷ Me'd Gwo jin 'kwarkunu mo mmo/o gwo mo ki: /E karkika/ mo mmota adhana baba gi kal gi 'kwany'cesh ka ris mo – e buŋ'kus ma Arumgimis mo, a'di jin gama a'di gwo is mo jin ciki moŋ'koki/e mo gom uni gun wukin mo dhali yuḳa yuḳ ki to gun 'koki 'ko mo me'd to gun 'kokin mo be. ¹⁸ Dhali ki mo ma 'teŋ kape/ jin peki'd mo tani a'di gamki gwo is naskina/ mo ka 'teŋ kape/ mo ki a'di midi 'taki ta adhana baba gom kal gi 'kwany'cesh ka ris mo me'd gwo jin toŋkunu a'di mo ki: Wakan be emen pini mini 'ko mo be. ¹⁹ A'di diki 'ka'd mo e moŋgam gwo is mo ki a'di kulumki gwo ibwa mo gom buŋgwar is pitiŋ gana/ jin wana e ki jin wu'd mo haali/ a'di ta'd gi yil jin wana e ki issi mudhe'd mo ka dhan piti mo walla ki a'di kulumki gwo ibwa mo si'da/ goma Saarah jin dina bwan dho'th piti jin taki'da bu-rum naskina/ mo be. ²⁰ A'di diki aṭh mo jin gamu gwo is ki sule/ mo be. A'di dina a'di ki dumbul mo gom gwo jin okin ma Arumgimis is mo. Hili a'di 'bi'thkunu is mo e moŋgam gwo is mo me'd jin karkina a'di Arumgimis ki ca mo be. ²¹ Dhali a'di telu sho'k mo ki gwo eya du mo ka Arumgimis mishi mii a'di jin okina a'di is mo be. ²² Dhali wakan mo tani moŋgam gwo is piti karki a'di ki mo ma kar/e mo be. ²³ Dhali hili, gwo jin okunu mo ki: a'di karki a'di mo tani, gwo gwansan uni 'kwarkunu mo gom jasi a'di a'di 'de/ yisa, ²⁴ hili gom ana si'da/ mo. A'di minu kar ka kar/e gom ana kun gama gwo is e a'di mo jin piki a'di 'peni mowu mo jin ta'da Yesu Tapam bana mo be. ²⁵ A'di jin karkunu mo mmowu mo goma adhiŋ gwom bana 'baar mo dhali jin pikunu mo ki ana minu dhu ki mo ma kar/e mo be.

'Kup Gwo jin Dhunuwa Dhu ka Kar/e mo

5 Dhali gom mii gi wakan mo tani ana dhunu mo ki mo ma kar/e ki moŋgam gwo is mo. Haali/ a'di gi

wakan mo tani ana tana gi moŋku'th is eya Arumgimis mo eya Yesus Kriŋthos Tapam bana mo be. ² Dhali e a'di si'da/ ana takina ki bway mo eya 'the yansan mo jin doŋhina ana nycine/ mo be. Dhali ana 'kunya bwa mo e mo ma 'teŋ kapem bana gi monyca ma Arumgimis jin pwaŋkunu aña bwa mo be. ³ Dhali ki nyanye/ kan tan mo tani ana 'kunya bwa mo e moŋ'kosh is ka nyor bana mo dhali mmomisha ana ki mo/isa nyor pucurki'd mo mmogam 'pemen ki mo jin minu 'dim 'kup mo be. ⁴ Dhali mo jin minu 'dim 'kup mo pucurki'd mo mmogam 'pemen ki mo jin wañu gwo kan ibwa mo be dhali mo jin wanu gwo kan ibwa mo tani pucurki'd mo mmogam 'pemen ki mo ma 'teŋ kape/ mo be. ⁵ Dhali mo ma 'teŋ kape/ midi diki biŋ ana bwa ka luŋgu'b mo haali/ mo/en ma Arumgimis gaŋkunu eya dum bana ki Shi/in Dheleladhelel mo, a'di jin çikunu ana mo be.

⁶ Dhali ki ana 'kokina ki dar gi 'bi'th mo tani ki embula 'borga/ yansan mo tani aKriŋthos wuki'd mo gom ku gi ushuna ush goma Arumgimis mo be. ⁷ Hili a'di diŋa mii gom jan tal 'de/ mo mmo'taki wu mo gom a'di jin ta wathiŋ ŋar/e mo – bahili gom wathim 'boro'd mo tani jan tal 'de/ midi 'taki budha du mo mmowu mo be. ⁸ Hili Arumgimis toŋki mo/en piti gom ana mo haali/ ki ana 'kokina mo mmota imanmii miinthus naskina/ mo tani aKriŋthos wuki'd gom ana mo be. ⁹ Dhali haali/ a'di wakan mo tani mmodhukunu ana ki mo ma ŋar/e shwane/ ka bas piti mo tani bakata 'te/ beseene/ ana minu ta is ki me'd mo ki a'di 'pena nyor ma Arumgimis mo be. ¹⁰ Haali/ waŋki/ ana gwamkunu ka Arumgimis mo mmota isa 'de/ mo ki mowu gi Ya/m piti mo tani ki ana 'kokina mo mmota 'kup gom a'di mo tani bakata 'te/ beseene/ ana gwamkunu mo mmota isa 'de/ mo shwane/ tani ana minu ta is ki me'd ki mondiki/em piti mo be. ¹¹ Dhali a'di diki wakan jasi 'te/ mo hili ana si'da/ mina bwa 'kuny mo eya Arumgimis mo ka Kriŋthos jin ta Tapa Yesus bana mo. E a'di mo tani ana bu'thkina moŋgwam bana mo mmota isa 'de/ mo be.

Aadam dhala Kriŋthos mo

¹² Dhali me'd jin pu'dkina miinthus eya 'cesh ki wathim pan 'de/ mo tani dhali wu mo gom miinthus mo tani dhali wakan mo tani miinthus peperki'd eya ris 'kwani 'baar mo haala ris 'kwani 'baar mo miiki miinthus mo be. ¹³ Dhali ka jinŋ gana/ miinthus ishki'd e mony'cesh yansan nŋwa/a/ ki gwoŋŋan jin çinu mo 'konuki çì mo be. Dhali hili miinthusa kamu/ yisa karuwa waŋki/ gwoŋŋan piyi'd mo be. ¹⁴ Dhali hili wu seki'da Aadama po/ ntaga Musa mo, apo/ uni gwansan si'da/ kun takin gi miinthus kun waki gwon dhaŋ ma Aadam yisa. Aadam ta'da shimpira/ mii gom a'di jin mi-di yayu/ mo be.

¹⁵ Dhali hili, to jin çinu ki me'd mo tani diki waki gwon dhiŋ mo. Haali/ waŋki/ 'kwani ka ris wukin mo goma dhiŋ gwo gi wathin 'de/ mo tani bakata beseene/ a'the ma Arumgimis dhali to jin çinu ki me'd eya 'the gi wathin 'de/ çaan jin ta'da Yesus Kriŋthos mo tani ishki'd mo gom 'kwani ka ris mo be. ¹⁶ Dhali to jin çinu ki me'd mo tani diki waka du'd mii 'peni miinthus wathin 'de/

çaan si'da/ mo. Haali/ mii jin çinu isa nyok jin baŋhki gwon dhiŋ 'de/ mo tani a'di iŋalki miiwaŋ mo. Hili, to jin çinu ki me'd mo jin baŋhki gwon dhiŋ ka ris mo tani ŋalki mo jin dhunuwa dhu ka ŋar/e mo be. ¹⁷ Waŋki/ gwon dhiŋ gi wathin 'de/ ŋalki wu mo jin seki'd apo/ mo gom wathin 'de/ yan tani bakata beseene/ mmina uni se apo/ mo e moŋ'koki/e mo ki wathin 'de/ yan jin ta'da Yesus Kriŋthos mo, uni gun bu'thkina 'the jin ishki'd ka enthus mo dhali to jin çinu ki me'd ki mo ma ŋar/e mo.

¹⁸ Dhali wakan si'da/ gom gwon dhaŋ gi wathin 'de/ mo tani gwon dwall pu'dki'd apo/ aris 'kwani 'baar mo e miiwaŋ mo be. Dhali wakan si'da/ gom jan tal 'de/ jin mii'd ki mii ma ŋar/e mo tani mo jin dhunuwa dhu ka po/ ki moŋ'koki/e mo pu'dki'd mo eya ris 'kwani 'baar mo be. ¹⁹ Haali/ gom jan 'de/ jin ta'da a/ushingwo mii mo tani 'kwani ka ris warkin ki imanmii miinthus mo be. Dhali wakan si'da/ gom jan tal 'de/ jin ta'da manha gwo e mo mmomii mo tani 'kwani ka ris si'da/ minu warku/ ki imanmii miinŋar/e mo be. ²⁰ Dhali yan'ko'd gwoŋŋan jin çinu mo a'di pu'dki'd mo jin mina gwon dhaŋ imar is mo. Dhali hili me'd jin markina miinthus is mo tani a'the ishki'd ki nyanye/ mo be. ²¹ Dhali wakan si'da/ me'd jin sekina miinthus apo/ mo gi wunu mo tani a'the si'da/ midi se apo/ mo ma ŋar/e ki mondiki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo eya Yesus Kriŋthos Tapam bana mo be.

Mo jin Wunu e Miinthus, Hili Mmo'ko ki E eya Kriŋthos mo

⁶ Dhali gwo gi wakata imina ana i/o mo sa/? Mina ana rash 'ko e miinthus ki sule/ mo 'taa? jin min ma 'the i/ish mowa? ² Dhalku/ ki toŋh kan. Ana gun wukina mo e miinthus mo tani ana mina 'ko ki e e a'di mmana? ³ Ki 'kona um ki misha ki ana 'baar gun cuŋkunu eya Kriŋthos jin ta'da Yesus mo 'kokunu mo mmocuŋ mo nyaŋki jwam piti mo 'taa? ⁴ Ana 'kokunu mo mmokan mo kan nyaŋki a'di mo e jwam piti mo. Dhali wakan si'da/ me'da Kriŋthos mmocukunu a'di mis mo 'peni mowu ki monyca ma Baba mo tani ana si'da/ mina nyaŋ mondiki/en this yan mo be.

⁵ Haali/ waŋki/ ana tana imanwar ki isa 'de/ nyaŋki a'di e jwa jin waki jim piti mo tani ana minu warku/ ki isa 'de/ nyaŋki a'di e mompinum piti jin waki jim piti mo be. ⁶ Haali/ ana misha ki bwana dhamom bana 'koshkunu jwa mo nyaŋki a'di mo, ki buŋgwar is gi miinthus yan minu 'ce'd sho'k mo ki ana mina 'taki 'koki 'ko mo mmota çinŋina/ gi miinthus mo be. ⁷ Haali/ a'di jin wuki'd mo tani a'di di'd ka po/ 'peni miinthus mo be. ⁸ Dhali hili waŋki/ ana wuna mo nyaŋka Kriŋthos mo tani ana gama gwo is ki ana mina 'ko nyaŋki a'di mo be. ⁹ Haali/ ana misha ka Kriŋthos a'di jin 'de'kkunu 'peni mowu midi diki wu doŋ'e ki sule/ mo. Mowu ta gi mom'bi'th apo/ a'di doŋ'e yisa. ¹⁰ Jwa jin wukina a'di mo tani a'di wuki'd gom miinthus mo be me'd 'de/ ki sule/ mo. Hili mondiki/e jin dina a'di ki e mo tani a'di diki'd ki e eya Arumgimis mo be. ¹¹ Dhali wakan si'da/ um mini mii dhu is bum ki ku gun wukin mo gom miinthus mo

dhali 'ko ki e eya Arumgimis mo eya Kristhos jin ta'da Yesus mo be.

¹² Dhalku/ ki dhal miinthus wakan mmose apo/ buɗɗwar is ga 'cesh bum mo ma mmoɗu'c um mmociɗ gwo 'peni bwam bum mo. ¹³ Walla dhalku/ ki ci tom buɗɗwar is bum ki miinthus mmota to mmomii mii kun 'coɗa'coɗ mo ma. Hili ciyi is bum ka Arumgimis mo ma, me'd 'kwani kun cuyunu mo 'peni mowu e mondi-ki/e mo dhali tom buɗɗwar is bum si'da/ mmota toɗ ɗar/e goma Arumgimis mo. ¹⁴ Haali/ miinthus midi diki ta gi 'bi'th apo/ um mo, haali/ um ta 'kwani kun wana e ki ciɗkina/ gi gwoɗkan jin cinu yisa. Hili um wana e ki ciɗkina/ ma 'the ma Arumgimis mo be.

Mmota Ciɗkina/ gi Miinɗar/e mo

¹⁵ Haali/ a'di gi wakan mo tani ana mina imii miinthus mo 'taa? Gom ana 'konaki ta ciɗkina/ gi gwoɗkan jin cinu mo 'taa? Mmotana ana ciɗkina/ ma 'the ma Arumgimis mo 'taa? Dhalku/ ki tosh kan. ¹⁶ Ki 'kona um ki misha waɗki/ um ci is bum ki wathiɗ kamu/ mmota ciɗkina/ mmociɗ gwom piti mo tani um ta ciɗkina/ gi wathi/ jin ciɗa um gwo mo ba/. Waɗki/ a'di midi 'taki ta miinthus mmogam mowu mo, walla waɗki/ a'di midi 'taki ta mmociɗ gwo mo tani a'di nta mii ma ɗar/e mo be. ¹⁷ Hili 'bora'bor ka Arumgimis mo haali/ um gun 'thissa/ ta ciɗkina/ gi miinthus mo tani shwane/ um warkin ki imanha gwo e 'pena duɗ gana/ gom gwoɗ ɗar/e yan jin cinu um mmomii mo. ¹⁸ Dhali mmo'cuɗkunu um 'peni miinthus mo tani um warkin ki ciɗkina/ ki mii ma ɗar/e mo be. ¹⁹ Aha/ ona gwo ki 'twa/ ga 'cesh mo, gom buɗɗwar is ga 'cesh bum aɗhan mo. Haali/ 'thissa/ um ci tom buɗɗwar is bum ki jiny ciɗkina/ 'peni miin 'dap e mo dhali ki miinthus kun eɗa/ eɗ mo tani wakan shwane/ ciyi tom buɗɗwar is bum ki jiny ciɗkina/ ki mii ma ɗar/e mo ma mmodhu gi she/ ki dhelel dhelel mo.

²⁰ Ki um ta ciɗkina/ gi miinthus mo tani um 'kon ki 'kus mo 'peni miinɗar/e mo. ²¹ Hili maman kuna gamkina um 'thissa/ me'dyin 'kona um e mii gun 'the um is shwane/ mo? Haali/ 'pemen gi to gwansan mo tani uni ta mowu mo be. ²² Hili shwane/ mmo'cuɗkunu um mo 'peni miinthus mo dhali mmowara um ki ciɗkina/ ma Arumgimis mo tani um ta gi maman bum mmodhu gi she/ ki dhelel dhelel mo dhali 'pemen piti ta ji gi moɗ'koki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo. ²³ Haali/ to jin gamu ki mii jin miinu miinthus mo tani ta mowu mo. Hili a'di jin cin ma Arumgimis ki me'd mo tani a'di ta mondi-ki/e ki sule/ ya ye 'ba/ eya Yesus Kristhos Tapam bana mo be.

Suura 'Peni Gwo Miimash mo

7 Dhali 'kona um ki misha, iwaɗa? (haali/ aha/ ona gwo e 'kwani kun mishi gwoɗkan jin cinu mo) ki gwoɗkan a'di deɗki wathi/ ki yil gi mondi-ki/em piti 'te/ mo be. ² Me'da 'bom jin mashkin ma kaɗh mo tani a'di deɗkina gwoɗkan ma kaɗh ki a'di di'd ki e mo. Hili waɗka akaɗhim piti wuki'd mo tani ayim karu ki 'kus 'peni

isi gwoɗkan ma kaɗh mo be. ³ Wakan mo tani waɗki/ a'di midi gam is piti ki wathiɗ gwaɗha kamu/ mo ka kaɗhim piti di'd ki e mo tani a'di minu yuɗ ka manmii miinɗal mo. Dhali hili waɗki/ a'di yim min ma kaɗhim piti wu mo tani ayim di'd ki 'kus 'peni gwoɗkan yan mo dhali waɗki/ a'di masha'di wathiɗ gwaɗha kamu/ mo tani a'di ta'da manmii miinɗal yisa.

⁴ Dhali ki mii gi wakan si'da/ mo tani iwaɗ pem, um wukin mo gom gwoɗkan jin cinu ki buɗɗwar is ma Kristhos mo be. Haali/ a'di wakan mo tani shwane/ um ta uni goma ciɗ kamu/ mo a'di jin 'de'kkunu 'peni mowu ki ana mina dho'th maman goma Arumgimis mo be. ⁵ Ki ana 'kona ki e mo e buɗɗwar is mo tani mon'dap e gi miinthus bana gun 'mera gwoɗkan jin cinu e mo tani 'kon mmowagas e tom buɗɗwar is bana mo mmodho'th maman gom mowu mo. ⁶ Hili shwane/ ana 'cuɗkunu mo 'peni gwoɗkan jin cinu mo. Ana wuki-na mo gom a'di caan jin bu'thki ana ki ciɗkina/ mo, ki ana mina 'koki mii to ki gwoɗkana dhama/ jin 'kwarkunu mo, hili ki ana mina mii to ki mondi-ki/en this gi Shi/in mo be.

Gwo gi Toju Bwa jin Dina Miinthus e Bwaman mo

⁷ Ata mina ana i/o mo sa/? A/ana mina o ki gwoɗkan jin cinu mo tani ta miinthus mo 'taa? Dhalku/ ki tosh kan. Hili waɗki/ gwoɗkan jin cinu mo midi 'taki pi mo tani aha/ mina 'taki mol miinthus nyiɗh mo be. Aha/ mina 'taki mol 'ban a'di jin ta mon'tho'th bwa waɗki/ gwoɗkan jin cinu diki o gwo mo ki: Dhalku /e bwa ki mii i'tho'th mo ma. ⁸ Hili miinthus mo tani mmogama a'di bway e gwoɗkan jin 'kwarkunu mo tani a'di wagaski'da ris to gun 'tho'thu bwa e aha/ mo. Ki dar gi gwoɗkan jin cinu mo tani miinthus wuki'd ka maɗ mo. ⁹ Ntwa/a/ mo tani aha/ ca'bkina ki e mo ki dar gi gwoɗkan jin cinu mo. Hili ki gwoɗkan jin 'kwarkunu pu'dki'd mo tani miinthus waɗa'd mo dhali aha/ wukina mo be.

¹⁰ Gwoɗkan a'di yin jin oki gwo is gom mondi-ki/e mo tani a'di gamkika/ wu nycine/ mo. ¹¹ Haali/ miinthus mmogamkina a'di gway e gwoɗkan jin 'kwarkunu mo tani a'di he'kki aha/ e mo dhali ki a'di mo tani a'di 'kosh-ki aha/ jwa mo be. ¹² Wakan be gwoɗkan jin cinu mo a'di ɗogu mo. Dhali gwoɗkan jin 'kwarkunu mo a'di ɗogu mo dhali ta jin ɗar/e mo dhali ta jin 'boro'd mo be.

¹³ Mina a'di jin ta jin 'boro'd ɗal mowu gom aha/ mo 'taa? Dhalku/ ki tosh kan. Miinthus a'di be a'di miiki mo jin wunu e aha/ mo e a'di jin 'boro'd ki miinthus minu 'taki toɗ ki a'di nta miinthus mo be dhali ki gwoɗkan jin 'kwarkunu mo a'di midi 'taki war ki miinthus jin shi/ashi/ mo be. ¹⁴ Ana misha gwo ki gwoɗkan jin cinu mo a'di ta to gi shi/in mo. Hili aha/ tana to gi shuman is mo jin yokunu mo e bwamme'd gi miinthus mo.

¹⁵ Aha/ dinaki mish gwo 'ban gom miim pem gana/ mo. Haali/ aha/ dinaki mii a'di jin oyaa/ bwa mo. Hili aha/ miikina a'di yin jin shi/kika/ i e mo. ¹⁶ Hili waɗki/ aha/ miina to jin dika/ ki o bwa mo tani aha/ gamkina gwo me'd mo ki gwoɗkan jin cinu ta jim 'borga/ mo be. ¹⁷ Haali/ kan mo tani a'di diki ta aha/ jin miiki a'di mo,

hili miinthus jin ɔa'bkid e aha/ mo be. ¹⁸ Haali/ aha/ misha ki tom 'borgaŋ kamu/ yisa ɔa'bkid e aha/ mo, a'di jin ta buŋwar is gi shuman is pem mo. Aha/ misha bwa o gom a'di jin 'boro'd mo, hili aha/ mola a'di mii mo be. ¹⁹ Haali/ aha/ dinaki mii tom 'boro'd jin oyaa/ bwa mo, hili tonthus jin 'teka/ bwa mo tani a'di imi-ikika/ mo be. ²⁰ Hili waŋki/ aha/ miina to jin diki oyaa/ bwa mo tani a'di diki ta aha/ jin miikina a'di mo, hili miinthus jin ɔa'bkid e aha/ mo be.

²¹ Wakan mo tani aha/ gamkina gwoŋkan bwa kan me'd jin oka/ bwa mmomii ki 'bore/ mo tani hili tonthus a'di ishki'd ki 'dish 'dish hila/ mo. ²² Haali/ aha/ 'bora bwa ki 'bor mo e gwoŋkan ma Arumgimis jin ɔinu mo e isi bwaman is pem mo be. ²³ Hili aha/ mishkina e tom buŋwar is pem mo gwoŋkan gi bwaŋ kamu/ askid mo ki gwoŋkan ma dum pem mmokar aha/ mmota ɔiŋkina/ gi gwoŋkan gi miinthus jin ɔa'bkid e tom buŋwar is pem mo be. ²⁴ Ayy aha/ jin dinaki ta buye/ wathim pa mo. Kaja midi 'cuŋ aha/ mo 'peni buŋwar is gi mowu yan mo? ²⁵ 'Bora'bor ka Arumgimis eya Yesus Kristhos Tapam bana mo. Dhali wakan mo tani aha/ ki is pem miikina gwoŋkan ma Arumgimis jin ɔinu ka dum pem mo dhali hili ki shuman is pem mo tani aha/ miikina gwoŋkan gi miinthus mo be.

Mondiki/e e Shi/in mo

8 Gom a'di gi wakan mo tani miiwaŋ diki di mo shwane/ gom uni gwansan kun 'kokin eya Kristhos jin ta'da Yesus mo be. ² Haali/ gwoŋkan gi Shi/in gi mondiki/e eya Kristhos jin ta'da Yesus mo tani a'di karki aha/ ki 'kus 'peni gwoŋkan gi miinthus mo dhali mowu mo be. ³ Haali/ Arumgimis 'baarki a'di jin mola gwoŋkan jin ɔinu mii mo haali/ a'di 'ka'da'd mo e buŋwar is mo mmohashkina a'di Ya/m pitiŋ gana/ mo e jamaŋ gi buŋwar is gi miinthus jin shi/ashi/ mo dhali gom miinthus si'da/ tani a'di waŋki miinthus e buŋwar is mo be. ⁴ A'di mii'd kan ki mo ma ɔar/e gi to jin doŋa gwoŋkan jin ɔinu mo minu thim e ana mo kun 'koki baŋ buŋwar is mo hili mmobaŋ Shi/in mo be. ⁵ Haali/ uni gwansan kun 'ko 'ko'd e buŋwar is mo tani dhuna dum buni ki to gi buŋwar is mo. Hili uni gwansan kun 'ko 'ko'd e Shi/in mo tani dhuna dum buni ki to gi Shi/in mo be. ⁶ Mmodhuwa du 'ko'di buŋwar is mo tani ta mowu mo be. Hili mmodhuwa du 'ko'di Shi/in mo tani a'di ita mondiki/e mo dhali moŋku'th is mo be. ⁷ Haala du ɔaan jin karu 'ko'd e buŋwar is mo tani a'di ta 'kup ka Arumgimis mo. A'di diki gam me'd ki gwoŋkan ma Arumgimis jin ɔinu mo. Ka jin gana/ a'di moli mii mo be. ⁸ Dhali uni gwansan kun 'kon e buŋwar is mo tani uni molona Arumgimis 'bor bwa i is mo be.

⁹ Hili um 'koki 'ko e shuman gi buŋwar is mo. Um 'kon e Shi/in mo be waŋki/ Shi/in ma Arumgimis ka jin gana/ di'd e um mo. Wathi/ jin dara'd gi Shi/in ma Kristhos mo tani a'di diki ta jim piti mo be. ¹⁰ Hili waŋka Kristhos di'd e um mo tani ba buŋwar is bum wukin mo gom miinthus mo tani shi/in bum 'kon ki e gom mo ma ɔar/e mo be. ¹¹ Waŋki/ Shi/in gi a'di jin 'de'kki'da

Yesus 'peni mowu di'd e um mo tani a'di jin 'de'kki'da Kristhos jin ta'da Yesus 'peni mowu mo tani midi ɔi mondiki/e mo ki buŋwar is bum kun mishi wu si'da/ mo ki Shi/in piti jin di'd e um mo be.

¹² Dhali wakan mo, iwaŋa, ana 'kon ma mure/ m'ba/ mo, yisa gom buŋwar is yisa mmobaŋa ana buŋwar is yan mo be. ¹³ Haali/ waŋki/ um 'ko 'ko'd e buŋwar is mo tani um mini wu mo be. Dhali hili waŋki/ ki Shi/in mo tani um ki 'kosh mii gi buŋwar is jwa mo a'di imina umi 'ko e mo. ¹⁴ Haala ris uni gun shuna Shi/in ma Arumgimis bway mo tani uni ita iya/ ma Arumgimis mo be. ¹⁵ Haali/ um 'koki bu'th shi/in mmota ɔiŋkina/ doŋ/e mmobiŋ mo e mo ma ɔo/ is mo. Hili um bu'thki shi/in mmota iya/ mo. Me'd jin gwokina ana mo ki: Abba Ababa. ¹⁶ A'di ta Shi/in ki is piti jin oki gwo nyakki shi/in bana ki ana tana uci ma Arumgimis mo be. ¹⁷ Dhali waŋki/ ana tana uci kan mo tani ana tana imanŋal mal mo, imanŋal mal ma Arumgimis mo dhali imanŋal mal ɔal ka Kristhos waŋki/ ana mina isi 'kosh ka nyor nyakki a'di mo ki ana minu nyak dhu ki ca ki a'di mo.

¹⁸ Aha/ tosha ki mo gi isa nyor jin di'd shwane/ diki ha me'd mmodhu ka par 'ban ki monyca jin minu ɔor ana eya tente/ yilaŋ kamu/ mo. ¹⁹ Haali/ to kun uku mo tani uni ɔorkina ɔor ki mo/o bwa ki 'bi'th gom mo jin minu ɔor uci ma Arumgimis eya tente/ mo be. ²⁰ Haala ris to kun uku 'kon mmogam me'd mo mmowar mmopu/ mo be. Uni yisa ki bwam buniŋ gana/ yisa, hili ki bwa gi a'di jin dhu uni ki mo ma 'teŋ kape/ mo. ²¹ Haali/ to gun uku uni, ki is buni minu 'cuŋ mo 'peni mondek buni gi mompu/ mo dhali bu'th mo jin dhunuwa dhu ki 'kus mo gi monyca gi uci ma Arumgimis mo be. ²² Ana misha ki aris to gun uku oŋonkin mo ki isa nyor ma dho'th imonta' de/ mo ntagi shwane/ mo be. ²³ Dhali yisa jasi to gun uku uni 'cena, hili ana ki is bana mo, ana gun takina maman gi Shi/in ntwaa/a/ mo oŋonkina isi bwaman mo me'd jin ɔorkina ana aɔor gom mo jin budhuwa bu'th ka bas gi iya/ mo jin ta mo gi wanu buŋwar is bana 'ba/ mo be. ²⁴ Haali/ e mo ma 'teŋ kape/ yan mo tani ana takunu is ki me'd mo be. Hili mo ma 'teŋ kape/ jin mishu mo tani a'di diki ta a'teŋ kape/ 'te/ mo. Haali/ a'dija jin ta'd ga 'teŋ kape/ gom to jin misha a'di mo? ²⁵ Hili waŋki/ ana tana ga 'teŋ kape/ ki to gun 'kona ana ki mish mo tani ana ɔorkina aɔor gom a'di ki bwa jin 'kuju mo ki 'kari'th mo be.

²⁶ Wakan si'da/ Shi/in woŋki ana e moŋka'd is bana mo be. Haali/ ana 'konaki mish to 'tho mo me'd jin mina ana mii 'tho mo ɔa ba/. Hili Shi/in ki is piti a'di woŋki gwo is gom ana mmowuwa shure/ ki nyanye/ ki gwo mo. ²⁷ Dhali a'di jin ŋapki'da duŋ 'kwani mo tani a'di mishki a'di jin ta'da adu gi Shi/in mo haali/ Shi/in a'di woŋki gwo is gom uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel isi ki bwa ma Arumgimis mo be.

Mmopi Mii E ki Nyanye/ mo

²⁸ Haali/ ana misha mo ka ris to nyaku/ mii ki 'bore/ gom uni gun enena Arumgimis mo, gom uni gun yuŋkunu mo mmomii waki bwam piti mo be. ²⁹ Haali/

uni gun mishkina a'di ntwa/a/ mo tani uni ikawurkina a'di mo mmonyak jamas ki Ya/m piti jin mina a'di ta abwa nyara/ ibwam ikam ka ris mo. ³⁰ Dhali uni gun 'kawurkina a'di mo tani uni iyukkina a'di si'da/ mo dhali uni gun yukkina a'di mo tani uni idhukina a'di ki mo ma kar/e mo dhali uni gun dhukina a'di ki mo ma kar/e mo tani uni idhukina a'di ki monyca si'da/ mo be.

³¹ Haali/ a'di gi wakan mo tani ana mina i/o kata gom gwo gwansan mo? Wakki/ Arumgimis ta a'di gom ana mo tani aja a'di jin midi ta 'kup ki ana mo sa/? ³² A'di jin diki non Ya/m pitiŋ gana/ mo hili a'di ciki a'di mmowu mo goma ris ana 'baar mo tani mina a'di diki ci ana aris to ki nyanye/ ka 'the si'da/ nyakki a'di mo 'taa?

³³ Kaja a'di jin midi kar toŋ kamu/ tal 'de/ m'ba/ uni gun kwanykin ma Arumgimis mo? A'di ta'da Arumgimis jin kar wathi/ ki mo ma kar/e mo be. ³⁴ Kaja a'di jin midi waŋa waŋ mo? A'di ta'da Yesu Kristhos 'taa? jin wuki'd mo. Nye, a'di 'teyi jin 'de'kkunu 'peni mowu mo, a'di jin di'd ka bim poros ma Arumgimis mo, a'di ka jin gana/ jin woth gwo is gom ana mo. ³⁵ Kaja a'di jin midi kwa/ ana bwa 'peni mo/en ma Kristhos mo? Mmomina to to'c 'kus 'taa? Mmo'ko ka cis 'taa? Mmo'kosha 'kwaniya 'kosh 'taa? Mmomina te/ 'kosh 'taa? Mmo'ko ki dar gi burriŋye/ 'taa? Walla mmo'ko e mo jin tagu wu mo 'taa? Walla gandala turga/ 'taa? ³⁶ Wakan be a'di 'kwarkunu mo ki:

Aman 'koshkunu jwa iyula tente/ gom gway pini.

Aman 'kokunu mmodhu mo me'd ka'bal gun susu mmo'cih 'kus mo be.

³⁷ Yisa. Ka ris to gwansani 'baar mo tani ana tana iman pi mii e ki nyanye/ e a'di jin enki ana mo be. ³⁸ Haali/ aha/ misha mo ki isa duŋ gana/ ki mowu walla mondi-ki/e walla iman'doyu gwo walla mom'bi'th kun molu gadhir walla to gun 'kon shwane/ walla to gun mini 'ko yilaŋ kamu/ walla mom'bi'th ³⁹ walla montur walla moŋ'kul walla toŋ kamu/ tal 'de/ jin uku mo tani midi mol ana bwa kwa/ 'peni mo/en ma Arumgimis jin di'd eya Kristhos jin ta'da Yesu Tapam bana mo be.

Mmokwanykin ma Arumgimis 'Kwani ma Israyiil mo

9 Aha/ ona gwoŋ gana/ eya Kristhos mo. Aha/ dina-ki ta tor mo. 'Twa/ ma dum pem kalki aha/ gwo o e Shi/in Dheleladhelel mo ² ki aha/ takina gi bwan di'ti'd jin caaca mo dhali aha/ dinaki dak she/ 'pe'd eya dum pem mo. ³ Haali/ aha/ mina 'taki toshi ki aha/ ki is pem minu jee is jwa mo dhali 'cih 'twa/ 'pena Kristhos gom gway gi ikam pem gun tana bas pem ka yi'c mo. ⁴ Uni gun ta 'Kwani ma Israyiil mo dhali uni gun ta iya/ kun cila to mii mo dhali uni gun cila monyca mo dhali gwo jin gamu me'd mo dhali gwoŋkan jin cikunu mo dhali gwo gi luŋu mo dhali gwo jin onu is mo be. ⁵ E uni a'di icil ma idhana baba mo dhali 'pena yi'c buni isi ki buŋwar is mo tani a'di nta'da Kristhos jin diki'da po/ aris to 'baar mo, a'di jin ta'da Arumgimis jin 'boru mii ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ nnii mo. Amen.

⁶ Hili a'di yisa ta gwo ma Arumgimis jin ushki me'd mo yisa. Haali/ uni 'baar gun piyin 'peni uci ma Israyiil mo tani ta uniŋ gana/ ma Israyiil yisa. ⁷ Dhali uni 'baar

mo 'koki ta uciŋ gana/ ma Ibrahiim mo haali/ uni ita kun piyin mo 'peni a'di. Dhali hili uni gun pikin 'pena Is/ hak mo tani uni ita emen kun yerkinu gway ŋ'ko'd mo be. ⁸ 'Pemen gwo yan diki ta jasi gwo gi tana uni uci gi buŋwar is mo 'te/ uni kun ta uci ma Arumgimis mo. Hili uni ta uci gi gwo jin onu is mo kun ta emen kun yerkinu gway ŋ'ko'd mo be. ⁹ Haali/ gwo jin onu is yansan mo o gwo mo ki: Ki mo caan mo tani aha/ mina doŋ ka nyan'ko'd mo dhala Saarah midi ta gi ya/ mo be. ¹⁰ Dhali a'di ta jasi kan yisa. Hili si'da/ me'd jin bwaakin ma Ripka uci ki wathiŋ gwa'ha 'de/ mo tani ababam bana jin ta'da Is/hak mo tani ¹¹ bala ki uni 'konuki dho'th naskina/ mo tani dhali 'koki mii toŋ kamu/ jin 'boro'd mo walla jin shiyi'd mo tani ki bwa ma Arumgimis jin 'kawurkina a'di ntwa/a/ ki mo jin kwanya a'diya kwany midi di ki sule/ mo tani yisa jasi gom mii yisa, hili goma yuk piti mo tani ¹² a'diyim tor kunu gwo ki a'diŋ gwanyjaka/ imidi mii to gom a'di jin ta dhuru'c mo be. ¹³ Me'd gwo jin 'kwarkunu mo ka: Yakuub a'di enka/ mo be. Hili Iisu a'di iteka/ bwa mo be.

¹⁴ Ana mina i/o kata si'da/? Arumgimis thu'thki mii mo 'taa? Dhalku/ ki tosh kan mo ma. ¹⁵ Haali/ a'di oki'da Musa gwo mo ki: Aha/ mina miimiya po/ uni gun miga/ miimii mo dhali aha/ mina ko'c eya po/ uni gun miga/ ko'c e nycine/ mo. ¹⁶ Haali/ a'di diki ta to jin 'dapa'd e bwa wathi/ mo walla to jin palkunu mii mo hili a'di 'dapa'd ki momiimii ma Arumgimis mo. ¹⁷ Haali/ Gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo oki'da Pirawn gwo mo ki: Aha/ cukina /e mis mo gom 'kup mii yaasen gana/ mo mmo'tor mom'bi'th pem e /e mo. Wakan ki gway pem minu ci ki lala'th e mony'ceshi 'baar mo. ¹⁸ Dhali kan mo tani a'di miiki mii apo/ unin tiyan tiya mo kun ona bwa a'di mo dhali a'di 'bi'thki'da du unin tiyan tiya kun ona bwa a'di mo be.

¹⁹ A'di mina umi oyaa/ gwo cikise/ mo ki: Atinta karkina a'di gwo apo/ naskina/ mo? Haali/ kaja midi mish bwam piti roç mo? ²⁰ Hili ki /e wathi/ ja midi thoŋa Arumgimis gwo ka nyan'ko'd mo? Mina to jin uku o a'di jin uk a'diya ki: Atinta uka /e aha/ kan mo? ²¹ Aman/uŋa je dina a'di ki ta gi 'bi'th apowa je mmo'uk 'pena jeŋ gabula 'de/ yan toŋ'kul bwan kamu/ ki jaro/ mo dhali jaŋ kamu/ jin dinu ki ga/ to mmomiiya? ²² Atinta wakki/ Arumgimis dina gwo ibwa mmo'tor anyor piti mo dhali mmo'tor mom'bi'th piti mo tani a'di kalki bwan di'ti'd ki bwa jin 'kuçu/ ki 'kari'th mo dhali toŋ'kul bwa ma nyor gun uk kunu mo tani a'di ita gom mo gi 'ce'duwa 'ce'd sho'k mo be ²³ mmothosonkina a'di momish mo jin tanu pa gi monycam piti gom toŋ'kul bwa gi momii mi-im piti mo be. A'di jin thosonkina a'di ntwa/a/ gom monyca mo ²⁴ me'd isi anayi kun yukkina a'di mo, yisa jasi 'peni 'Kwani Yahuuda/ uni 'cena yisa si'da/, hili 'peni 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo be. ²⁵ Me'd ka jin gana/ jin okina a'di gwo eya Huusha mo ki:

Uni gwansan kun 'koki ta 'kwanim pem mo tani miga/ yuk ki 'kwanim pem mo.

Dhala yim jin dinuki en mo tani

aha/ mina yuk a'di ki jim pem jin enka/ mo be.

²⁶ Dhali e mo yan gana/ mo, e mo jin onu gom uni mo ki: Um 'koki ta 'kwanim pem mo tani uni minu yuƙ ki iya/ ma Arumgimis mo, jin di'd ki e mo be.

²⁷ Dhali Ishaya a'di cuuki'd mo gom 'Kwani ma Israyiil mo ki: Bala waƙƙi/ aris iya/ ma Israyiil mina e 'taki wa ki emena si'b gi bwam ma gap mo tani hili jasi unin tiya ki daƙa/ iminu woƙh mo be. ²⁸ Haali/ Tapa midi daƙ bwan dwall gwom piti 'kup mo e mony'cesh ki 'bi'th dhali ki 'ta'b mo. ²⁹ Dhali me'd jin ƙorkin ma Ishaya gwo nƙwa/a/ mo tani ki:

Waƙƙi/ Tapa Arumgimis gi momis midi diki dhal ana uci mo tani ana mina e 'taki wa ki 'Kwani gi Pan Saduum mo dhali mmowar mo me'd 'Kwani gi Paƙ Gamuura mo be.

'Kwani ma Israyiil dhali Gwom 'Borga/ mo

³⁰ Dhali ana mina i/o kata? Ki 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ kun 'koki ur mo ma ƙar/e isho'k mo dhali bu'th a'di mo, a'di a'di jin ta mo ma ƙar/e yan gi moƙgam gwo is mo, ³¹ hili ki 'Kwani ma Israyiil kun ur-ki mo ma ƙar/e isho'k jin 'dapa'd ki gwoƙkan jin ƙinu mo tani uni 'koki ha me'd mo mmothim gwoƙkan ƙaan jin ƙinu mo be. ³² Gomata? Haali/ uni 'koki ur a'di isho'k ki moƙgam gwo is mo hili me'd jin 'dapu a'di ki mii mo be. Uni golƙina wosh jin golƙi'da gol mo be. ³³ Me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki:

Hili aha/ 'thikina Sihyuun wosh ƙaan mo jin midi gol 'kwani mo, wosh ƙaan jin mina uni iƙa'k mo.

Dhali a'di jin midi gam a'di gwo is mo tani minu 'koki kar ki mo ma 'the is mo be.

10 Iwaƙa, adum pem oyaa/ dhali a'thom pem eya Arumgimis mo gom 'Kwani ma Israyiil ki uni minu 'taki ta is ki me'd mo be. ² Aha/ ƙalkina gwo o gom uni mo, ki uni shwakina nyor goma Arumgimis mo, hili a'di mishƙina uni 'ban mo yisa. ³ Haali/ mmo'kona uni ki ji mol mo gom mo ma ƙar/e yan jin pu'dƙi'd mo 'peni Arumgimis mo dhali mmosimma uni mii e mo mmoƙel mo ma ƙar/em buni sho'k mo tani uni 'koki dhu is buni 'ko'di me'd mo ma ƙar/e ma Arumgimis mo be. ⁴ Haala Ƙristhos a'di ta jin 'ko'd gi gwoƙkan jin ƙinu mo, ka ris 'kwani ka 'deƙe/ 'deƙe/ kun tan gi moƙgam gwo is mo minu dhu ki mo ma ƙar/e mo be.

⁵ AMusa 'kwarki gwo mo ki, wathi/ jin boƙo'd ki mo ma ƙar/e jin 'dapa'd ki gwoƙkan jin ƙinu mo tani midi ƙa'b e a'di mo be. ⁶ Dhali hili, mo ma ƙar/e jin 'dapa'd ki gwo jin gamu is mo tani a'di o gwo mo ki: Dhalku/ ki o gwo eya dum pini mo ki: Kaja a'di jin midi se momis mo? (ki a'di midi thula Ƙristhos ka 'cesh mo) ⁷ walla, Kaja a'di jin midi thul jis jwa mo? (ki a'di midi guya Ƙristhos ka piƙe/ 'peni mowu mo.) ⁸ Hili gwo wakata okunu mo? Gwo 'dishki /e is mo, eya le'd pini mo dhali eya dum pini mo (a'di jin ta gwo gi moƙgam is jin ƙiki-na aman mo be). ⁹ Haali/ waƙƙi/ /e mini pi gwo ki 'twam pini ka Yesu ta Tapa mo dhali gam gwo is ka dum pini ka Arumgimis 'de'kki a'di 'peni mowu mo tani

/e minu woƙh mo be. ¹⁰ Haali/ wathi/ jin gam gwo is ka dum piti mo tani wakan a'di karu ki mo ma ƙar/e mo be. Dhali a'di jin piki gwo ki 'twam piti mo tani dhali kan, a'di woƙhkunu mo be. ¹¹ Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu o gwo mo ki: Wathiƙ kamu/ 'de/ jin gamki a'di gwo is mo tani yisa minu kar ki mo ma 'the is yisa. ¹² Haali/ mo ma gwar 'de/ diki di e bwaman Wathi/ Yahuuda/ mo dhali Wathiƙ Griƙi mo. Tapa a'di ta Tapan 'de/ goma ris 'kwani 'baar mo dhali ta a'di jin ƙi mom piti jin tanu pa mo apowa aris uni kun yuƙ a'di mo be. ¹³ Haali/ aris 'kwani ka 'deƙe/ 'deƙe/ kun mini yer gway gi Tapa mo tani uni iminu ta is ki me'd mo be.

¹⁴ Hili 'kwani mini yuƙ a'di kata mo, uni kun 'koki gam a'di gwo is mo? Dhali uni mini gam a'di gwo is kata mo, uni gun 'koki ƙiƙ gwo ki sule/ sule/ mo? Dhali uni mini ƙiƙ gwo kata ki dar ga manƙi gwo mo? ¹⁵ Dhali 'kwani mini mish gwo ƙi kata mo? hili isi ciki/ uni minu 'taki mii hash mo ba/. Me'd gwo kun 'kwarkunu mo ki: Sho'k gi uni gwansan kun ƙiƙi gwom 'borga/ mo tani wani jarowa? ¹⁶ Hili uni 'baar 'koki ƙi is ki gwom 'borga/ yan mo. Haali/ a/Ishaya o gwo mo ki: Tapa gamƙin maja gwo is jin ƙiƙa a'di 'peni aman mo? ¹⁷ Wakan moƙgam gwo is pu'dƙi'd 'peni a'di jin ƙiƙkunu mo dhali a'di jin ƙiƙkunu mo tani pu'dƙi'd 'peni gwo jin ƙiƙunu mo goma Ƙristhos mo be.

¹⁸ Dhali hili aha/ doƙina gwo mo ki: A/ki 'kona uni ki ƙiƙa? Ka jin gana/ uni ƙiƙkin mo be. Haali/ 'Twam buni yaƙi'd ki lala'th isi mony'ceshi 'baar mo. Dhali gwom buni taki'd ki 'pemen gi mony'cesh mo be.

¹⁹ Doƙ/e aha/ doƙa gwo mo ki: A/ki 'Kwani ma Israyiil 'koki mish gwo 'bana? Nƙwa/a/ Musa o gwo mo ki: Aha/ mina kar /e mmoƙa'c bwa gom uni gun 'koki ta kal mo.

E kal jin ta pus mo tani aha/ mina kar /e mmoshwaa nyor mo.

²⁰ Dhala Ishaya o gwo wakan ka daran du mo ki: Aha/ gamkunu ki uni gwansan kun 'koki ƙaƙ aha/ mo. Aha/ ƙorkina is pem eya tente/ gom uni gwansan gun 'koki doƙ aha/ mo be.

²¹ Hili gom 'Kwani ma Israyiil mo tani a'di ki o gwo mo ki: Ka tee 'peni mon'thamo/ aha/ he'thƙina me'd pem e 'kwani kun tana iman/ush gwo ha e mo dhali kun ta 'kwani kun ta ƙa'ƙkon ki ƙa'ƙkon mo be.

'Kwani ma Israyiil kun 'Kokini Daƙa/ mo

11 A'di doƙka/ gwo doƙ/e mo ki: Arumgimis waƙƙi 'kwanim piti mo 'taa? Dhalku/ ki ƙosh kan. Aha/ ki is pem tana Wathi/ ma Israyiil mo, emen ma Ibrahim mo, dhali aha/ tana jim ma waƙ ma Benyamiin mo be. ² Arumgimis diki waƙ 'kwanim piti mo, uni gun 'kawurƙina a'di mo. Dhali 'kona um ki misha, Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo o gwo ki Iliyya a'di jin woƙhƙi'da Arumgimis gwo is apo/ 'Kwani ma Israyiil mo 'taa? Mmo/o gwo mo ki: ³ Tapa uni 'koshƙi /e imanƙi gwom pini mo. Uni 'ce'dki mo jin karu mmomiiya basa 'cesh gom /e sho'k mo dhali aha/ dhalkunu, aha/ 'de/ mo. Dhali uni ƙaƙi mondiki/em pem mo. ⁴ Hili

Arumgimis thoḵ a'di gwo kata mo sa/? A'di thoḵ a'di gwo mo ki: Aha/ dhukina 'kwani ki is pem kun tana alaapi pesu/ mo kun 'koki luḵ ki jin 'kupa'dupun goma Baa' mo. ⁵ Dhali wakan si'da/ ki mo yañ mo tani 'kwani 'kokini daḵa/ kun kwanykunu ka 'the mo be. ⁶ Hili waḵki/ a'di ka 'the mo tani a'di diki ta to mmo'dap ki mii mo. Waḵki/ a'di diki wakan mo tani a'the midi diki ta a'the mo be.

⁷ Dhali ki gwonta si'da/? 'Kona 'Kwani ma Israyiil ki bu'th mo a'di jin ḥapkina uni mo. Uni gun kwanykunu mo tani uni bu'thki a'di mo. Hili unin tiya 'bi'thkunuwa du mo be. ⁸ Me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki:

Arumgimis ki ḡi bwa eny'ce'd mo,
ki em buni mini 'taki 'koki mish mo mo dhali 'ce si'da/
mini 'taki 'koki ciḵ gwo mo,
ntaga teenḡ gana/ yansan mo.

⁹ Dhala Dawuu'd o gwo mo ki:

Dhalka ayuḵ jin yuḵa uniya yuḵ mmutul 'kup mo tani warki'd ki mo jin ceshuwa cesh mo dhali ka ḡume/ si'da/ mo

dhali wosh jin gol uni mo dhali jin garr uni 'kus mo.

¹⁰ Dhalki em buni warkin ki mondhurumi'd mo ki uni mini 'koki mish mo mo,
dhali dhalka apom buni mmogomki'd ki sule/ sule/
mo.

Bway Mowothḡ gom 'Kwani kun 'Koki Ta 'Kwani Yahuuda/ mo

¹¹ Wakan aha/ doṭa gwo mo ki: A/ki uni golkunu jin mina uni 'taki biṭ mo 'taa? Dhalku/ ki tosh kan. Hili gom gwon dhaḡ buni mo tani a'di ipu'dkina mowothḡ e 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo be. A'di gi wakan mo tani a'di idhu 'Kwani ma Israyiil mmota aṭacum bwa mo. ¹² Dhali waḵki/ gwon dhaḡ buni ta 'pemen pa mo gom 'kwany'cesh mo tani dhali waḵki/ miim buni kun ush me'd mo ta tom pa mo gom 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo tani bakata 'te/ 'peni 'tu'd buni mo?

¹³ Hili aha/ ṭorkina um gwo mo um kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo. Ma isi me'd jin taka/ amankaru ki she/ gom 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo tani miim pem mmomii to mo tani eḵkika/ mo be ¹⁴ jin minu dhu gwasu 'Kwani Yahuuda/ mmoṭa'c bwa mo dhali ki mii gi wakan mo tani unin tiya takunu is ki me'd mo be. ¹⁵ Dhali waḵki/ gwo waḵ buni ta 'pemen jin wanuwa wan 'ba/ mo mmoṭal isa 'de/ mo gom 'kwany'cesh mo tani mombu'th buni midi ta 'pemen wakata mo? Hili mondiki/e 'peni mowu 'te/ mo. ¹⁶ Dhali waḵki/ ara gana'th 'peni maman to jin ta jin ṭwa/a/ jin ḡinu mo ta jin ḡogu mo tani wakan si'da/ min ma gabul piti ka 'duntula/ ta jin 'ḡogu mo. Dhali waḵka birman ta jin ḡogu mo tani wakan si'da/ abim piti mo be.

¹⁷ Dhali hili waḵka bin tiya ḵwa/kunu mo tani dhali /e jin tana ale/ 'te/ 'pena seṭuun jin 'kaki is piti 'te/ ḵamkunu mo e embul buni mo tani mmonyaḵ pa ta ki cwa seṭuun 'te/ mo tani ¹⁸ dhalku/ ki kar 'ba/ ki ca eya bi 'te/ mo. Dhali waḵki/ /e kar 'ba/ ki ca mo 'te/ tani kayi gwo e ki /e a'di idiki ṭela birman sho'k mo, hili abirman

ḡaan jin ṭelki /e sho'k mo be. ¹⁹ /E mini o gwo mo ki, abi 'ce'dkunu wakan jin miga/ 'taki ta ḵamkin ki a'di mo.

²⁰ A'di ta gwoḡ ganayi. Uni 'ce'dkunu mo haali/ uni dar gi moḡgam gwo is mo. Hili /e nṭelki mo gi gamu gwo is sho'k mo 'te/. Wakan dhalku/ 'ba/ ki kar ki ca mo hili doshi ki jin ko/ mo ma. ²¹ Haali/ waḵki/ Arumgimis diki ṭor momiimiim piti apo/ abiny cwa ka 'kup 'de/ mo tani wakan si'da/ a'di midī diki ṭor a'di ki /e mo be. ²² Hili a'di mo ma, mo jin miin ma Arumgimis ki bwanḡkush mo dhali mo jin miinuwa jisa ki 'bi'th ka ḵar/e 'peni Arumgimis mo. Jisaḡ ḵar/e yan 'kup ki uni gwansan kun biṭkin mo, hili Arumgimis midī mii ki bwanḡkush gom /e mo waḵki/ /e mini ḡa'b ki sule/ e mo gi bwanḡkush piti mo. Waḵki/ a'di diki wakan mo tani /e si'da/ minu 'ciṭḡ mo be. ²³ Dhali kan si'da/ gom kun tiya mo tani waḵki/ uni mini 'taki buḵ 'twa/ 'peni mo jin ushu gwo gam is mo tani uni minu ḵam mo be. Haali/ Arumgimis ta gi mom'bi'th mmoḡam uni doḵ/e mo be. ²⁴ Haali/ waḵki/ /e 'ciṭḡkunu 'peni cwa seṭuun jin 'kaki 'pen piti ka 'kup 'de/ mo dhali /e ḵamkunu ki ḡa'ckon mo /e jin diki di ka 'kup 'de/ e cwa seṭuun jin ḡu'thkunu mo tani bakata imin ma biny cwa ka 'kup 'de/ ḵam ka nyan'ko'd doḵ/e e cwa seṭuun buninḡ gana/ mo.

Mo gi Ṭuku 'Kwani ma Israyiil Is mo

²⁵ Ki um mini 'koki 'ko ki ji mol mo mo e mohe'k em bum mo tani aha/ ḡapa um mmomish gwo 'ban mo, a'di jin ta gwo jin bagu mo, iwaḵa. A/usiny'ce pu'dki'd e 'ban gi 'Kwani ma Israyiila tiya mo ntaga waambuhany 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ 'tu'dkunu mo mmopu'd mo be. ²⁶ Dhali wakan si'da/ aris 'Kwani ma Israyiil iminu ta is ki me'd mo be. Me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki:

Ka man'cuḵa 'cuḵ 'ba/ mo midi pu'du/ 'pena Sihyuun mo tani

a'di midi dhi'th mo gi ushuwa ush gom Arumgimis sho'k mo 'pena Yakuub mo be.

²⁷ Dhali a'di yansan midi ta gwom pem jin gamu me'd nyaḵki uni mo,

ki aha/ mina ḵal miinthus buni mo be.

²⁸ Isi gom gwom 'borga/ mo tani uni ta 'kup ka Arumgimis mo gom gway bum mo. Hili isi gom unim piti kun kwanykina a'di mo tani uni a'di ita ku gi ena a'di gom gway gi ibabam buni kun 'kokin mo nṭwa/a/ mo be. ²⁹ Haali/ to kun ḡinu ki me'd mo dhali ayuḵ ma Arumgimis uni 'kon ka ḵanne/ mo. ³⁰ Jasi me'd jin 'koki-na um mo mmo/usha Arumgimis gwo ha e mo tani hili shwane/ um bu'thki momiimiim piti mo gom mo jin usha uni gwo mmoha e mo be. ³¹ Wakan uni ushki gwo ha e mo jin mina uni 'taki gam momiimii si'da/ gom momiimii jin ṭorkunu um mo be. ³² Haali/ Arumgimis tulki'da aris 'kwani 'baar 'twa/ mo mmo/ush gwo ha e jin mina a'di miimii apo/ uni 'baar mo be.

³³ Ayy mmo'kula mo jin tan ma Arumgimis pa ki 'kul mo dhali ayuḵ piti mo dhali momish gwo 'ban ma Arumgimis mo. Mmotheke'th gwon dwall piti wanu imola dhali mmothuḵ bway piti ki e mo tani wanu imola.

³⁴ Haali/ kaja mishki'da adun Tapa Arumgimis mo walla aja ita'da manlogom a'di gwo mo?

³⁵ Walla aja a'di jin ciki a'di to jin cinu ki me'd mo ki a'di midi 'taki ci to ka garr 'kus mo?

³⁶ Haali/ 'peni a'di mo dhali ki a'di mo dhali e a'di mo tani aris to 'baar 'kokin mo. Dhali e a'di mo tani dhalki monyca di'd ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo. Amen.

Mmota To jin 'Cithu/ 'Kus jin Di ki E mo

12 Haali/ a'di gi wakan mo tani aha/ yipa 'kup 'kup ki um mo, iwak, gom momiimii ma Arumgimis jin mina umi ci is bum ka Arumgimis mo mmota to jin 'cithu/ 'kus jin di ki e mo, jin kogou mo, jin mish ma Arumgimis bu'th mo, jin ta to gi shi/in bum jin luja uma luja mo be. ² Dhalku/ mii ki tash me'd 'kwani kun 'koni mony'cesh yan mo ma. Hili aki a'ak mo mmota ga dun this mo ki um mini pal a'di jin ta bwa ma Arumgimis mo jin ta a'dim 'boro'd mo dhali jin mishu bu'th mo dhali jim 'borgaŋ gana/ mo be.

³ Haali/ ka 'the jin cikunu aha/ mo tani aha/ ona um gwo ka 'deŋe/ 'deŋe/ ibwam um ki a'din 'de/ midi diki kar is piti mmoboloŋa boloŋ ki bwa mo jin mina a'di mii diki ka kar is kan mo ba/. Hili mmokulum bwa gi talu 'de/ mo aris 'kwani 'baar ka 'deŋe/ 'deŋe/ isi ki sheŋ gwo ma Arumgimis jin gamu is mo jin cinu a'di mo be. ⁴ Haali/ me'd jin tala buŋgwar isa 'de/ mo tani ana tana gi tom buŋgwar is ka ris mo. Dhala ris tom buŋgwar is uni 'koki ta jasi en 'de/ mo. ⁵ Wakan ana bala wana risa e buŋgwar is ma Kristhos mo dhali ka 'deŋe/ 'deŋe/ mo tani tom buŋgwar is ta anan tiya mo. ⁶ Ana cinu to jin cinu ki me'd mo ki she/ ki she/ mo isi ka 'the jin cikunu ana mo. Dhalki ana miina to ki uni mo ma. Waŋki/ gwo jin cinu ki 'twa/, ka para po/ gom moŋgam gwo is bana mo tani ⁷ waŋki/ ta momii to, e momii tom bana mo dhali a'di jin tori gwo mo e gwontor piti mo ⁸ dhali a'di jin malaski'da malas, e malas piti mo dhali a'di jin ci to, ka 'ka'd me'di is mo dhali a'di jin woŋki'da woŋ, ka nyor gana/ mo dhali a'di jin miimii jin miinuwa mii mo ki bwaŋ 'kunyud mo be.

Mo gi 'Dapu 'Twa/ mo e Miin 'Kwani ma Yesus mo Mmo'ko mo

⁹ Dhalki mo/en wara'd ki jin gana/ mo. Shi/i a'di i e mo tani jin ta jin thus mo. 'Dapi 'twa/ mo e a'di jin 'boro'd mo. ¹⁰ Eni ka rem 'kup mo mmota ikam gana/ mo dhali tayi ashu/um bway mo mmotaŋa taŋ ka rem 'kup mo mmotor montak mo. ¹¹ Dhalku/ ki ta tumu'c eya nyor ki sule/ mo ma. Tayi awa'bpa/ e Shi/in mo mmomii to gom Tapa mo. ¹² 'Kunyi bwa mo ma e mo ma 'teŋ kapem bum mo. 'Kuŋi bwa mo ma ki 'kari'th e montoc bwa mo. 'Dimi 'kup ki sule/ e mon'tho mo ma. ¹³ Nyaki to kun minu ta mo gom imandhunu ki she/ mo. Boti ki mii jin mina ci ta gu'b bum nal mo ma.

¹⁴ 'Bori uni gwansan mii mo ma kun to'c um bwa mo. 'Bori a'bor bwa i is mo ma. Dhali dhalki uni ki jee mo.

¹⁵ 'Kunyi bwa mo ma nyaŋki uni gwansan kun 'kunya bwa mo. Koyi mo ma nyaŋki uni gwansan kun gwokin

mo. ¹⁶ 'Ka'di bwa ki 'ka'd mo ka rem 'kup mo ma. Dhalku/ is ki kar ki ca mo, hili wuyi is ka 'cesh nyaŋki 'kwani en'thi/ mo ma. Dhalka boloŋ ki boloŋ ki sule/ mo. ¹⁷ Dhalki tonthus ki rakı bway mo a'di jin ta jin thus mo mmokulum gwo ibwa ntwa/a/ mo a'di jin 'boro'd e bwambor jis/eŋ 'kwani 'baar mo. ¹⁸ Waŋki/ mishu mii isi mmomisha /e a'di mii mo tani ca'bi mo ki mo ma ku'th is nyaŋka ris 'kwani 'baar mo. ¹⁹ Um gun enka/ dhalka ri'c ki ri'c ki is bum mo ki sule/. Hili dhalki a'di ka nyor ma Arumgimis mo. Haali/ a'di 'kwarkunu mo ki: Mo ma ri'c mo tani ta jim pem mo be. Aha/ mina rakı to ibway mo. A'di ta gwon Tapa mo be. ²⁰ Hili waŋki/ a'di jin ta 'kup pini 'kosha te/ mo tani ciyi a'di tonŋe/ mo ma. Dhali waŋki/ a'di budha yi'de/ mo tani ciki a'di mmopi mo ma. Haali/ gom mii gi wakan mo tani /e ki wola kapany o'di 'kup piti mo be. ²¹ Dhalku/ ki war ki uni gun piŋu e ki tonthus mo ma. Hili piya ris tonthus e mo ki miim 'borga/ mo.

13 Dhalka ris 'kwani 'baar ka 'deŋe/ 'deŋe/ dhu is 'ko'di me'd ma hakuuma jin ta gi 'bi'th mo. Haali/ mom'bitha kamu/ yisa di'da. Hili isi ciki/ 'peni Arumgimis mo be. Dhali uni gwansan kun 'kokin mo tani uni dhukin ma Arumgimis mo be. ² Dhali wakan mo tani uni gun roŋkin ki mom'bi'th mo tani roŋkin ki a'di jin torin ma Arumgimis uni mo. Dhali uni gwansan kun roŋkin mo tani uni mini 'dap uni ka nyok gi gwon dwall ki is buni mo. ³ Haali/ imanjiya ji 'koki ta ku gi minu ko/ mo gom miim 'borga/ mo, hili gom mii shigga/ te/ mo. /E mini 'taki diki ko/ a'di jin ta gi mom'bi'th 'taa? Dhali waŋki/ wakan mo tani miyi a'di jin 'boro'd mo ma dhali /e mini bu'th momaŋ piti mo be. ⁴ Haali/ a'di ta ciŋkina/ ma Arumgimis gom mom'boro'd pini mo be. Hili waŋki/ /e tham to mii mo tani ko/ki is mo ma. Haali/ a'di diki kal gandala turgam piti ka kar 'kup te/ mo. A'di ta ciŋkina/ ma Arumgimis mo haali/ a'di ta'da mandaŋ bwan dwall gwom piti 'kup ka nyor piti mo goma mantham mii mo be. ⁵ Haali/ a'di wakan mo tani dhalki a'din 'de/ midi mii kar is piti 'ko'di me'd mo, yisa jasi gom mmothera nyor ma Arumgimis 'te/ yisa, hili si'da/ gom 'twa/ ma du mo be. ⁶ Haali/ gom 'kup gwo jin nyaŋki'd kan mo tani um mini ciya thulpa/ mo haali/ uni gun ta gi mom'bi'th mo uni ta imanmii to goma Arumgimis mo, kuthi is mo ki sule/ e to yan ka jin gana/ mo. ⁷ Cika ris uni to kun ta kun cila uni mo. Cika thulpa/ e uni gun cil ma thulpa/ mo, dhali ciki uni to gun woŋhi/ to 'kup mo dhali koki uni gun minu ko/ mo dhali taki uni gun minu taŋ mo.

⁸ Dhalku/ ki di ka mure/ i'ba/ gom to gi wathiŋ kamu/ mo, hili isi ciki/ mmo/ena en ka rem 'kup mo. Haali/ a'di jin ene'da mannyaŋ ca'b piti mo tani thimki gwonŋan jin cinu mo be. ⁹ Gwonŋan kun 'kwarkunu mo kun o gwo mo: /E mini dhalku/ cal ki mii mii mo. /E mini dhalku/ ki mii 'kosha 'kosh mo. /E mini dhalku/ ki mii kwal to mo. /E mini dhalki bwa ki mii 'thoth mo. Dhali gwonŋana kamu/ ma jin 'dapa'd ki gwon tul 'kup yan mo tani o gwo mo ki: /E mini mii ena mannyaŋ ca'b pini me'd is piniŋ gana/ mo be. ¹⁰ Mo/en diki ta to jin thudhu mii mo goma mannyaŋ ca'b mo. Dhali

wakan mo tani mo/en ki thim gwoŋkan jin cinu mo be.

¹¹ Goma 'ban yansan mo tani /e ki mish mo mo. Ka tente/ pu'dki'd mo hila/ jin mina /e mer e mo 'peni mo/ ish e mo. Haali/ woḥ 'disha'dish mo e ana shwane/ ki ana gamkina gwo is nṭwa/a/ mo be. ¹² Mon'thiny a'di 'baarki'd mo dhali montee a'di pu'dki'd hila/ mo. Wakan dhalki ana ṭaga mii gi mondhurumi'd ka piye/ mo dhali hitha gongoro/ gi moŋkush mo. ¹³ Dhalki ana miina ki is bana ki dher mo ma, me'd jin miinu e montee mo. Yisa mmomii ki ra'b e moŋ'kupa su mo dhali e mo jin 'kosh ma suwa 'kosh mo. Yisa e mo jin tanu dhora su dhali e mo jin kanuwa kanthi/ mo. Yisa e mo jin waluwa wal mo dhali e mo jin tanuwa ṭacum bwa mo. ¹⁴ Hili hithi Tapa Yesus Kṛistḥos i is mo ma dhali dhalki gwo ki mii kulum ibwa nṭwa/a/ gom buŋgwar is mmoṭe a'di e mon'dap e mo.

Dhalka Kam Bum ki Waḳ mo

14 Hili gom wathi/ jin 'ka'da is mo e moŋgam gwo is mo tani hani a'di mo ma. Hili yisa mmosu'k ki gwo kun 'kon ka ḳwa/m bwa mo. ² Wathin 'de/ gam gwo is ki a'di mishi shwa aris to mo. Dhali wathi/ jin 'ka'da is a'di shwa jasi ton dhii/i'd mo. ³ Dhalku/ ki dhal a'di jin shwa to ki waḳ a'di jin ga/i to mo. Dhali dhalku/ ki dhal a'di jin ga/i to ki ta ashi/m bwa gom a'di jin shwaki to mo haali/ Arumgimis han a'di mo be. ⁴ /E ja jin midi waḳ ciŋkina/ gi wathiŋ kamu/ mo? A'di ta mii ibwambor tapam piti jin doshkina a'di mo dhali biṭ mo. Dhali a'di minu kar mmodosh mo haali/ Tapa mish a'di kar mmodosh kan mo be.

⁵ Wathin 'de/ karki'da cim 'de/ mmobola kamu/ e ki 'bor mo, ka kamu/ si'da/ kara'da tee 'baar mo ki jiny nyaḳ mo. Dhalka ris 'kwani 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ mishin ka daran du eya dum buniŋ gana/ mo. ⁶ A'di jin karki'da cim mo tani kar a'di mmotaḳ Tapa mo be. A'di si'da/ jin shwaki to mo tani shwa a'di mo mmotaḳ Tapa mo be, haali/ a'di 'borki'da Arumgimis bwa i is mo, me'd a'di jin ga/ki to mo tani ga/ki a'di mo mmotaḳ Tapa mo dhali mmo'bora Arumgimis bwa i is mo be. ⁷ Wathin 'de/ 'peni bwam ana yisa di'da jin ḳa'bk'i'd gom is piti mo. Dhali jaŋ kamu/ 'peni bwam ana yisa wuki'd gom is piti mo yisa. ⁸ Waḳki/ ana 'kona ki e mo tani ana 'kokina ki e gom Tapa mo. Dhali waḳki/ ana wuna mo tani ana wukina e Tapa mo. Dhali wakan mo, waḳki/ ana 'kona ki e mo walla waḳki/ ana wukina mo tani ana tana ku gi Tapa mo be. ⁹ Haali/ gom 'pemen yan kan mo tani aKṛistḥos wuki'd mo dhali diki'd ki e mo doḳ/e ki a'di midi ta Tapa gi uni kun wukin mo dhali gi uni kun 'kon ki e mo be.

¹⁰ Atinta iwaḳkina /e akam pini kan mo? Walla /e si'da/ atinta shi/kina /e akam pini mo kan? Haali/ ana 'baar mo mina doshi bwambor ma Kṛsi ma Arumgimis jin dwallu gwo mo be. ¹¹ Haali/ a'di 'kwarkunu mo ki:

Me'd jin dika/ ki e mo tani a'di ta gwo jin ona Tapa mo, aris 'kupa'dupuni 'baar mo mini luŋ aha/ mo dhali ariisa lēdi 'baar mo mini ḳi 'twa/ maŋ goma Arumgimis mo be.

¹² Wakan ana ka 'deṭe/ 'deṭe/ mina mii ḳi is banan gana/ mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ ka Arumgimis mo.

Dhalku/ ki Dhala Kam Bum Golu mo

¹³ Dhali wakan dhalkina doḳ/e ki waḳa waḳ ka rem 'kup mo. Hili yisa si'da/ mmogam gwo me'd ki sule/ sule/ mo mmokar to jin golo'da gol mo walla mmonona kan ki bway mo. ¹⁴ Aha/ misha dhali lalu sho'k ki gwo e Tapa Yesus Kṛistḥos ki toŋ kamu/ jin ga/u ki is piti yisa di'da. Hili a'di ta to jin ga/u gom macin tiya, uni kun kulum a'di ibwa ki a'di ta to jin ga/u mo be. ¹⁵ Waḳka kam pini raḳu mo goma shwantom pini mo tani /e doḳ/e baṭhi mo/en yisa. Dhalku/ ki dhal tonṭe/ jin shwana /e ki ḳi a'din ṭal 'deŋ kamu/ jin wun ma Kṛistḥos sho'k mmo'ce'd mo. ¹⁶ Wakan dhalku/ ki dhal to jin 'boro'd gom /e mo tani soru ki a'di ta tonthus mo. ¹⁷ Haali/ Bampa/ ma Arumgimis diki ta 'pe-men gwo gom tonṭe/ mo dhali tompi mo 'te/. Hili gom mo ma ḳar/e mo dhali mo ma ḳu'th is mo dhali moŋ'kuny bwa e Shi/in Dheleladhelel mo be. ¹⁸ A'di jin miiki to wakan goma Kṛistḥos mo tani mish ma Arumgimis bu'th mo dhali ta a'diŋ gana/ jin maŋa 'kwani mo be. ¹⁹ Haali/ a'di gi wakan mo tani dhalki ana ura to jin midi dhuwa dhu ki mo ma ḳu'th is mo dhali mmoṭel sho'k ka gam 'kup mo. ²⁰ Dhalku/ ki dhal gwon tonṭe/ ki 'ce'da ṭu'c ma Arumgimis sho'k mo. Aris to 'baar mo ka jin gana/ dhelekin mo. Hili a'di ta to jin thamu mii mo gom macin tiya kun dhu tiya mmoṭa'k mo gom to jin shwakina uni mo be. ²¹ A'di ta miim 'bor-ga/ mmo'koki 'ka shum walla mmoṭi yimana mura'th jin ḳa/u ki ṅah ṅah mo walla mmo'koki mii ton tiya ki suny suny kun mini dhala kan mmokol mo. ²² Moŋgam gwo is jin takina /e mo tani kari a'di ki is pini um ka Arumgimis mo ma. Bwam 'boro'd gom wathi/ jin diki cu gwon dwall ki is piti mo gom to jin gwona a'di 'kus mo. ²³ Dhali hili a'di jin shi/i bwa 'kup mo tani waḳu mo be, waḳki/ a'di shwaki to mo haali/ a'di yisa mii'd me'd mii 'peni mo gi gamu gwo is yisa. Haali/ aris to gun miinu ki dar gi moŋgam gwo is ki suny suny mo tani ta miinthus mo be.

Maŋi Amannyaḳ ḳa'b Pini mo, Yisa Is Piniŋ Ganaa

15 Ana uni gun 'bitha is mo tani mina mii ḳal to gi uni gun 'ka'da is kun aṭha/aṭh mo dhali mmo'ko-ki maŋ is bana mo be. ² Dhalki ana ka 'deṭe/ 'deṭe/ maŋa amannyaḳ ḳa'b bana mo gom tom 'borgam piti mmoṭel a'di sho'k mo. ³ Haala Kṛistḥos diki maŋ is pitiŋ gana/ mo, hili me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki: Awaḳ jin waḳkina uni gwansan /e mo tani uni biṭkina po/ aha/ mo be. ⁴ Haali/ me'd gwo yin jin 'kwarkunu kadhamo/ mo ka tee yin mo tani 'kwarkunu mo mmoye'th ana gwo sho'k mo mmoṭela ṭel sho'k mo dhali mmoroḳa roḳ mo gom Gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo tani ana mina ta gi mo ma 'teŋ kape/ mo be. ⁵ Dhalka Arumgimis jin ta jin ṭele'da ṭel sho'k mo dhali mmoroḳa roḳ mo tani ḳi um bwa mo mmo'ko ki bwan ṭal 'de/ ka rem 'kup isi ki bwa ma Kṛistḥos jin ta'da Yesus mo be.

⁶ Ki umi montal 'de/ mo dhali ki 'twan tal 'de/ mmokar a'di jin ta'da Arumgimis mo dhali jin ta'da Baba gi Tapa Yesus Kristhos bana ki ca mo.

Gwom 'Borga/ e 'Kwani kun 'Koki Ta 'Kwani Yahuuda/ mo

⁷ Hayi ci ka rem 'kup mo ma. Wakan me'da Kristhos a'di hay ki um mo gom monyca ma Arumgimis mo be.

⁸ Haali/ aha/ tora um gwo ka Kristhos warki'd ki cinjina/ e mo jin 'cihuwa munyal yis mo mmoṭora Arumgimis gwoṅ gana/ mo mmothim gwo jin onu is yan jin cikunu idhan ibaba mo be. ⁹ Dhali ki mii yan ki 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mini kar Arumgimis ki ca mo gom momiimiim piti mo be. Me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki:

Wakan aha/ mina maṅ /e mo e bwaman 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo,
dhali yuk gway gom gway pini mo be.

¹⁰ Dhali dok/e a'di onu mo ki:

'Kunyi bwa mo ma, ayy 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ nyaḱki 'kwanim piti mo.

¹¹ Dhali dok/e:

Maṅi um Tapa mo, um 'kwani 'baar mo kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo,
dhali dhalka ris 'kwani 'baar ki 'beles maṅ a'di mo.

¹² Dhali dok/e Ishaya o gwo mo ki:

Abirman ma Yassa midi pu'du/ mo,
a'di jin midi cu mo mmota tapa apo/ 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo,
dhali e a'di mo tani mmina 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ nta ga 'teṅ kape/ mo be.

¹³ Dhalka Arumgimis jin ta ji gi mo ma 'teṅ kape/ 'tu'd um ka ris bwaṅ 'kunya/ dhali moṅku'th is e moṅgam gwo is mo, wakan ki mom'bi'th gi Shi/in Dheleladhelel ki um mini ish ka entus e mo ma 'teṅ kape/ mo be.

¹⁴ Aha/ ki is pem kapu/ gom um iwaḱ pem mo, ki um ki is bum 'tu'dkunu ki piny piny ki miim 'borgaṅ gana/ mo dhali mmo'tu'd ka risa yuk mo dhali mmomish cin tiya sho'k ye'th ka rem 'kup mo. ¹⁵ Hili ka 'ban kuku/ mo tani aha/ 'kwarkina um gwo ki dar gi monyju/ gana/ mo mmorogom um gwo mo haali/ goma 'the jin cikin ma Arumgimis aha/ mo be. ¹⁶ Mmota amanmii to goma Kristhos jin ta'da Yesus mo gom 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo mmota gasiis ma aṭu'c gi gwom 'borga/ ma Arumgimis mo. Wakan ki to jin isi'd gi 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ minu mish bu'th mo a'di jin dhagamkunu ki Shi/in Dheleladhelel mo be.

¹⁷ Wakan eya Kristhos jin ta'da Yesus mo tani aha/ tana gi 'kup gwo mo mmokar is ki ca mo goma tu'c pem goma Arumgimis mo be. ¹⁸ Haali/ aha/ dinaki mii ka gu-gundhi/ mo mmoḱi gwo gom toṅ kamu/ 'de/ hili isi ciki/ a'di jin wagaskin ma Kristhos ki aha/ mo mmodhu 'kwani 'peni 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mmo-ha gwo e mo ki gwo mo dhali ki mii mo be. ¹⁹ Ki mom'bi'th gi jamas mii mo dhali momer dhali ki mom'bi'th gi Shi/in Dheleladhelel mo. Gom mii gi wakan 'peni Pa Urushaliim mo dhali ntagi mo is 'ko'd e Pa Illirikuun mo tani aha/ thimkina gwom 'borga/ ma

Kristhos mmoḱi mo be. ²⁰ Wakan mmokar a'di ki tom pem jin guka/ ki e mo mmoḱi gwom 'borga/ mo e mo jin dinuki mish gway ma Kristhos naskina/ mo ki aha/ mina diki nyan to e mo jin ka'ba wathiṅ kamu/ mo be. ²¹ Hili me'd a'di jin 'kwarkunu mo ki:

Uni mini hil a'di mo, uni kun 'konuki tor a'di ki sule/ mo,

dhali uni mini mish gwo 'ban mo, uni kun 'koki cik gwo gom a'di ki sule/ mo be.

ABuulus Dina Gwo Mbwa mo Mmobot e 'Kwani gi Pa Ruumiya mo

²² Yan a'di ta 'kup gwo mmononkunu aha/ bway mo me'd ka hony/e mo mmoyaku/ i um mo be. ²³ Dhali hili shwane/ haali/ aha/ dara ki mo mo goma tu'c e bampa/ gwansan ka kukul is mo dhali haali/ aha/ dina gwo ibwa kagahara yil ka ris mmoyaku/ i um mo be. ²⁴ Aha/ tora ki ya par um e mo mmomiga/ pe ki tur mo me'd jin miga/ ya Pa Ispañaia mo dhali mmomina umi sus aha/ m'pen mo e moyam pem imun mo waḱki/ nṭwa/ a/ mo tani aha/ mina 'taki kap buti um ari'ceenne/ mo.

²⁵ Hili shwane/ aha/ yakina ya Pa Urushaliim ki to ime'd mo mmowoth uni gun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo be. ²⁶ Haali/ 'peni Pam Makiduniyya mo dhali Pa Aḱaa/iya mo tani uni 'borkina bwa mo mmoḱi ton tiya gom unin tiya kun aṭha to mo e bwam uni gun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel e Pa Urushaliim mo be. ²⁷ Uni 'kokina bwa mmo'bor mo mmomii a'di mo dhali ka jin gana/ uni 'kon ma mure/ m'ba/ mo gom uni mo, haali/ waḱki/ 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ daḱa pu'dkin mmopwaḱ to gi shi/in buni bwa mo e mom'bor mii mo tani uni ka si'da/ ba/ mini ta imanmii uni to ki mom'bor mii ki to gun isha e uni mo be. ²⁸ Gom a'di gi wakan mo tani me'd jin miga/ 'baar mii yan mo tani dhali ciki uni to ki 'dantar mo gun tulu is mo tani aha/ mina yaki bway bum e Pa Ispañaia mo be. ²⁹ Dhali a'di mishga/ ki aha/ mina yaku/ i um mo tani aha/ mina yaku/ ki mon'tu'd gi mom'bor mii ma Kristhos mo be.

³⁰ Aha/ yipa 'kup 'kup ki um mo, iwaḱ, gom Tapa Yesus Kristhos bana mo dhali gom mo/en gi Shi/in, ki um mini uṭh mo mmontal 'de/ nyaḱki aha/ mo e mon'thom bum eya Arumgimis mo gom aha/ mo be. ³¹ Ki aha/ minu 'cuḱ mo 'peni uni gun 'koki gam gwo is e Pa Yahuudiyya mo dhali ka tu'c pem jin miiga/ gom Pa Urushaliim mo tani minu mish bu'th mo e uni gun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo be. ³² Wakan ki bwa ma Arumgimis mo tani aha/ mina yaku/ i um ki bwaṅ 'kunya/ mo dhali aha/ minu waḱ mo e bampam bum mo be. ³³ Arumgimis gi moṅku'th is midi di e umi 'baar mo. Amen.

Monthe Me'd jin Thenu ka Karembye/ mo

16 Aha/ kana um gwo mo gom 'bwah bana ka Pibi jin ta'da mancila to hil goma kaniisa gi Paṅ Kanḱariya mo be. ² Ki um mini bu'th a'diyim mo e Tapa me'd mii jin ha a'di me'd me'd kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo dhali woṭhi a'diyim mo ma e ton tiya

jin min ma yimi mii ta 'peni um mo haala yim a'di woth-ki'da woth ka ris mo dhali bunḡwar is pem gana/ si'da/ mo be.

³Theka Piriskilla me'd mo ma dhali Akiila, unim pem kun nyaḡkaa/ aṭu'c mii eya Kriṣṡhos jin ta'da Yesus mo be. ⁴Uni gun ci 'bam buni ki to gom mondiki/em pem mo. E uni mo tani jasi aha/ 'de/ yisa, hili si'da/ eya risa ḡaniisa 'baar mo kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo ci mom'bor bwa i is mo be. ⁵Theka ḡaniisa me'd mo si'da/ kun 'kon e gu'b buni mo. Theka Abaynitus me'd mo a'di jin enka/ mo ma. A'di ta jan 'de/ jin twa/a/ jin tu'kki'da bor mo e Pa Aḡaa/iya goma Kriṣṡhos mo be. ⁶Theka Mariyam me'd mo ma a'di jin miiki'da tu'c jin 'batha'ba'th e bwam um mo. ⁷Theka Andaruunikus me'd mo ma dhali Yuniyas jin ta'da bas pem dhali agarr pem jin nyaḡkaa/ ca'ba sijin mo. Uni ita uni ibwanḡ 'kwani kun dhunu ki she/ mo dhali uni 'kokin mo eya Kriṣṡhos nṡwa/a/ ki aha/ mo be. ⁸Theka Ambiliyas me'd mo ma a'di jin enka/ e Tapa mo be. ⁹Theka Urbanus me'd mo ma a'di jin ta'da mannyaḡ to mii jin ta jim bana eya Kriṣṡhos mo. Dhali a'dim pem jin enka/ jin ta'da Iṡṡakis mo. ¹⁰Theka Aballis me'd mo ma a'di jin manḡ eya Kriṣṡhos mo. Theki uni gwansan me'd mo ma uni gun tana waḡ ma Aristubulus mo. ¹¹Theka bas pem me'd mo ma jin ta'da Hirudiyuun mo. Theki uni gwansan me'd mo uni kun 'kon e Tapa mo, uni gun tana waḡ ma Narḡissus mo. ¹²Theki uni gwansan me'd mo kun miikina tu'c e Tapa mo uni kun ta iṡaripeena dhala ṡaripuusa mo. Theka Barsiis me'd mo ma jin enu mo, a'diyim jin miiki'da tu'c jin 'batha'ba'th e Tapa mo. ¹³Theka Rupus me'd mo ma, a'di jin leke'thkunu e Tapa mo dhali kum si'da/ jin ta'da ata'dam pem mo. ¹⁴Theka Asinḡiriitḡs me'd mo dhala Piliḡuun mo dhala Harmaas mo dhala Baṡerubaas mo dhala Harmiis mo dhali awaḡ kun nyaḡ 'ko ki uni mo be. ¹⁵Theka Piliḡuugus me'd mo ma dhala Juliya mo dhala Niriyyus mo dhali 'bwaham piti mo dhala Ulumbaas mo dhali aris uni gun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo kun nyaḡ 'ko ki uni mo be. ¹⁶Theka the me'd ka rem 'kup mo ma ki mo gi gamu 'twa/ 'kup ki 'bore/ mo. Arisa ḡaniisa ma Kriṣṡhos theki um me'd mo be.

¹⁷Aha/ yipa 'kup 'kup ki um mo iwaḡ ki um mini hil uni gwansan kun dhu bwa ka cem bwa mo dhali kun

ta imanraḡa raḡ kun kolu kun se gwo i is mo, a'di jin ṡorkunu um mo. 'Cuḡi uni i'kup mo ma. ¹⁸Haali/ 'kwani kun ta thus kan mo tani 'koki mii to gom Tapam bana ka Kriṣṡhos mo hili uni mii to gom bwam buṡiḡ gana/ mo. Dhali ki gwom 'borga/ mo dhali ki gwo manḡ mo tani uni he'kki tiya adu e kun aṡḡa/aṡḡ mo. ¹⁹Haali/ ki um 'kon mmoha gwo e mo tani a'di mishkunu e mo 'baar mo dhali gom a'di gi wakan mo tani aha/ 'kunyki-na bwa gom um mo. Hili aha/ ona ki um mini yuḡayuk mo mmomish a'di jin 'boro'd mo dhali ki um mini dar ga maḡi cine/ gom a'di jin ta thus mo. ²⁰Dhali yan'ko'd Arumgimis jin ta gi moḡku'th is midu pucura Seṡaan eya 'cesh 'peni bwam sho'k bum ki 'dishe/ mo. A'the gi Tapa Yesus Kriṣṡhos bana dhalki a'di di'd e um mo ma.

²¹ṡimuṡḡawuus a'di jin nyaḡki'da tu'c mii ki aha/ mo tani theki um me'd mo, wakan si'da/ miikin ma Luḡiyus mo dhala Yasuun mo dhali Susibaṡrus kun tana bas pem mo be.

²²Aha/ jin tana ṡarṡiyuus jin 'kwarki gwo yansan mo tani aha/ thekina um me'd e Tapa mo be.

²³Gayus a'di jin ta'da 'borim bwa gom aha/ mo dhali goma ḡaniisa 'baar mo tani theki um me'd mo. Arasṡus jin cila 'pem pan ton dhu mo dhali akam bana ka Kawarṡus theki um me'd mo be. ²⁴A'the gi Tapa Yesus Kriṣṡhos bana dhalki a'di di'd e umi 'baar mo. Amen.

Mmoṡe Gwo mo ki Montḡ mo

²⁵Dhali shwane/ e a'di jin mish um 'bi'th is mo isi ki gwom 'borgam pem mo dhali ki gwo jin cinu goma Yesus Kriṣṡhos mo isi ki gwo jin 'ceenu 'peni gwom bag yan mo tani a'di jin karu ki 'twan 'dap ki yil ka ris 'peni kadhomo/ innii mo. ²⁶Hili shwane/ a'di ṡoru eya tente/ mo dhali ki gwo gi imanḡi gwo ma Arumgimis kadhamo/ kun 'kwarkunu a'di mishu eya tente/ eya ris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo isi ki gwoḡkan ma Arumgimis jin di ki e ki sule/ ya ye 'ba/ mo mmoḡal mo gi hanu gwo e ki moḡgam gwo is mo be. ²⁷Dhalki monyca di'd eya Arumgimis mo, a'di jin yuḡi'd a'din 'denḡ gana/ ki sule/ ki sule/ ya ye 'ba/ eya Yesus Kriṣṡhos mo. Amen.

KURINṬHUUS 'DE/

Monthe Me'd mo

1 ABuulus, a'di jin yuḱkunu ki bwa ma Arumgimis mo mmota a'di jin karu ki she/ goma Kṛistḥos jin ta'da Yesus mo dhala kam bana ka Sustanis mo be.

² A'di 'kwarkunu goma ḱaniisa ma Arumgimis jin di'd e Paṅ Kurinṭhuus mo, e uni gwansan kun dhukunu ki she/ mo eya Kṛistḥos jin ta'da Yesus mo, uni gun yuḱkunu mo mmodhu ki she/ ki dhelel dhelel mo imontaḷ 'de/ nyaḱka ris uni gwansan kun 'kokin mo e mo 'baar mo kun yuḱki gway gi Tapam bana jin ta'da Yesus Kṛistḥos mo, a'di jin ta Tapam buni mo dhali Tapam bana mo be.

³ A'the e um mo dhali moṅku'th is 'peni Arumgimis jin ta'da Babam bana mo dhali Tapa Yesus Kṛistḥos mo be.

Mo jin 'Boruwa 'Bor Bwa i Is mo gom To gi Shi/in jin Ḷinu ki Me'd mo

⁴ Aha/ 'bora Arumgimis bwa i is isa yempa/ mo gom um mo haali/ goma 'the ma Arumgimis jin ḱikunu um eya Kṛistḥos jin ta'da Yesus mo be, ⁵ haali/ eya ris to 'baar mo tani um saka'thkunu e a'di mo ka ris gwo kun ṭoru mo dhali ka risa nyiṭh jin nyiṭhu to mo. ⁶ Isi kani gwo jin ṭoru goma Kṛistḥos mo tani ṭelkunu sho'k e bwam um mo be. ⁷ Wakan um yisa hari toṅ kamu/ e to gi shi/in jin ḱinu ki me'd mo yisa, me'd jin ḱorkina um gom mo jin minu piyu/ Tapa Yesus Kṛistḥos bana mo be. ⁸ A'di jin midi ṭel um sho'k mo ntagi 'pemen mo mmomina umi dar gi mii 'ba/ mo ka tee gi Tapa Yesus Kṛistḥos bana mo be. ⁹ Arumgimis ta a'di jin ta isinj gana/ mo. Ki a'di mo tani um yuḱkunu mmonyak to mii ki Ya/m piti mo, a'di jin ta'da Yesus Kṛistḥos Tapam bana mo be.

Aḱwa/um Bwa jin Ḷwa/u mo eya Ḷaniisa mo

¹⁰ Aha/ yipa 'kup 'kup ki um mo, iwaḱ mo, ki gway gi Tapam bana jin ta'da Yesus Kṛistḥos mo tani ki umi 'baar mo mini gam gwo me'd ki mo jin mina um i'taki 'ko ka ḱwam bwa mo tani midi 'taki diki di e bwam um mo. Hili um mini gam 'twa/ 'kup mo e bwam ṭal 'de/ mo dhali eya yisanya 'de/ mo be. ¹¹ Haali/ gwo ṭorkunu aha/ mo ki 'kwani ma Ḷuluwi ki mowal di'd e bwam um mo, um kun tana waḱ pem mo. ¹² 'Pemen gwom pem jin oka/ mo a'dihe/ be, ki um ka 'deṭe/ 'deṭe/ o gwo mo ki: Aha/ tana ji ma Buulus mo, dhali, Aha/ tana ji ma Abulluus mo, dhali, Aha/ tana ji ma Sapa mo, dhali, Aha/ tana ji ma Kṛistḥos mo. ¹³ Kṛistḥos ḱwa/u bwa

mowa? ABuulus, a'di 'koshkunu ki cwany'ciṭhan dhul mo gom um mowa? Walla um 'kokunu mmomii ki yi'de/ ki gway ma Buulus mo 'taa? ¹⁴ Aha/ 'borkina Arumgimis pem bwa i is mo ki aha/ dinaki mii jin ṭal 'deṅ kamu/ 'peni um ki yi'de/ mo, hili isi ciki/ jasa Kiris-pus dhala Gayus mo be, ¹⁵ isi kan ki jan ṭal 'deṅ kamu/ midi 'taki diki o ki um miinu ki yi'de/ ki gway pem mo be. ¹⁶ (Aha/ miikina amii ki yi'de/ si'da/ mo gom 'kwani ma Istipanus mo be. Sa kan mo tani aha/ dinaki mish ki aha/ miikina jin ṭal 'deṅ kamu/ ki yi'de/ mo si'da/.) ¹⁷ Haala Kṛistḥos diki hash aha/ mo mmomiiya mii jin miinu ki yi'de/ mo, hili mmoci gwom 'borga/ mo, yisa ki yuḱ jin midi ter 'kwani e mo isi ciki/ ki cwany'ciṭhan dhul ma Kṛistḥos minu kar ki jim puu mo ki dar gi mom'bi'th mo.

Kṛistḥos jin Taki Mom'bi'th mo dhali Moyuḱ ma Arumgimis mo

¹⁸ Haali/ gwo gi cwany'ciṭhan dhul mo tani a'di ta gwom pus gom uni gwansan kun 'kon ki jiny 'ce'd sho'k mo, hili gom ana kun 'kokunu mo mmota is ki me'd mo tani a'di ta mom'bi'th ma Arumgimis mo be. ¹⁹ Haali/ a'di 'kwarkunu mo ki:

Aha/ mina 'ce'd yuḱ gi 'kwani kun yuḱayuḱ sho'k mo, dhali mo jin korkunu e gi 'kwani gwansan kun kora e ki kor mo tani aha/ mina tor uni sho'k ka pupush mo be.

²⁰ Mane wathi/ jin yuḱayuḱ mo? Mane wathi/ jin ta'da man'kwar to mo? Mane amandot gwo gom yil gwansan mo? Din ma Arumgimis ki kar yuḱ gi mo-ny'cesh yansan ki pus mowa? ²¹ Haali/ me'd jin tana yuḱ ji ma Arumgimis mo tani 'kwaniny'cesh 'koki nyiṭha Arumgimis ki yuḱ yan 'te/ mo tani a'di 'borki'da Arumgimis bwa mo mmota uni gwansan is ki me'd mo kun gamki gwo is mo eya pali/ gi gwo jin ḱikina ana uni mo be. ²² Haali/ 'Kwani Yahuuda/ dotki gwo ki jin 'theḱ gom jamas mii mo dhali 'Kwaniṅ Griḱi simmki moyuḱ e mo. ²³ Hili ana ḱikina gwo goma Kṛistḥos jin 'koshkunu jwa mo ki cwany'ciṭhan dhul mo, a'di jin gol-ki 'Kwani Yahuuda/ mo dhali warki'd ki gwo ma pali/ gom 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo be. ²⁴ Hili gom uni gwansan kun yuḱkunu uni gun ta 'Kwani Yahuuda/ mo dhali 'Kwaniṅ Griḱi si'da/ mo tani aKṛistḥos ta mom'bi'th ma Arumgimis mo dhali moyuḱ ma Arumgimis mo be. ²⁵ Haali/ gwom pus ma Arumgimis mo tani a'di yuḱki'd 'teki yuḱ mo mmobol 'kwani e mo dhali moṅka'd is ma Arumgimis mo tani a'di 'bi'thki'd 'teki 'bi'th mo mmobol 'kwani e mo be.

²⁶ Hili isi gwo goma yuḵ bum mo, iwaḵ mo. Aris um ka ris mo yisa yuḵayūḵ mo me'd jin tana mo ma yuḵ gi mony'cesh yan mo. Dhali um tana ris mo yisa kun ta gi moshirr mo. Dhali um tana ris mo yisa kun dhodhu e mo jin tanu 'penkapan mo. ²⁷ Hili Arumgimis ki kwany to yan jin ta pus mō e mony'cesh mo mmo'the 'kwani kun yuḵayūḵ is mo. Dhali Arumgimis ki kwany to yansan jin 'ka'da is e mony'cesh yan mo mmo'the uni kun 'bitha is is mo be. ²⁸ Dhali Arumgimis ki kwany to yansan jin hatha ḵa'b 'ko'd mo dhali to yansan jin waḵu e mony'cesh mo, isi kan mo to kun 'koki 'ko mo si'da/ mo tani jin mina a'di dhu to kun 'kokin si'da/ mo me'd to kun puukim mo be. ²⁹ Wakan wathim pa en'thiḵ kamu/ mīdi kar 'ba/ ki ca mo e buḵ'kus ma Arumgimis yisa. ³⁰ A'di ta 'kus gi mondiki/em pini eya Ḵristḥos jin ta'da Yesus mo, a'di jin kar ma Arumgimis mmota yuḵ bana mo dhali mmota mo ma ḵar/em bana mo dhali mmota mo jin dhunuwa dhu ki she/ ki dhelel dhelel gom ana mo dhali mmota mo jin wanu ana 'ba/ mo. ³¹ Wakan me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki: Dhalki a'di jin kar 'ba/ ki ca mo tani kar 'ba/ ki ca e Tapa mo.

Mmobah Gwo goma Ḵristḥos jin 'Koshu/ ki Cwany'ciṭḥan Dhul mo

2 Ki aha/ pu'dkina e um iwaḵ mo tani aha/ dinaki pu'dku/ mmobah um gwo jin ṭoru goma Arumgimis mo ki gwo jin molu piyu/ 'kup ka pije/ mo walla ki yuḵ mo. ² Haali/ aha/ tana ki 'kup gwo mmomish toḵ kamu/ yisa e bwam um mo hili isi ciki/ jasa Yesus Ḵristḥos mo dhali a'di jin 'koshkunu ki cwany'ciṭḥan dhul mo be. ³ Dhali aha/ dikina e um mo e mo jin 'ka'du is mo dhali e mo jin ḵo/kunu is kagahara mo dhali e mo jin deenuwa de e mo be. ⁴ Dhali gwom pem jin ṭorka/ mo dhali gwom pem jin cika/ mo tani 'koki ta gwo kun mini el 'kwani e mo gom moyuḵ mo hili mmonyoy/ Shi/in mo dhali mom'bi'th mo be. ⁵ Wakan ki moḵgam gwo is bum minu 'koki thuma po/ moyuḵ gi 'kwani mo, hili e mom'bi'th ma Arumgimis mo be.

Gwo jin 'Ceenu/ ki Shi/in ma Arumgimis mo

⁶ Bahili e bwaman uni gun iskin mo tani ana ṭora gwo yuḵ mo. Ba a'di yisa ta moyuḵ gi mony'cesh yan mo walla yisa ta moyuḵ gi tapa gi mony'cesh gwan mo, kun mini puu mo. ⁷ Hili ana ṭorkina gwo gom yuḵ jin ḵinu ki jinḵ kup mo dhali yuḵ jin ta jim ma Arumgimis jin bagu mo, a'di jin 'kawurkin ma Arumgimis nṭwa/a/ mo ki yil gi mony'cesh yan mo gom mo jin dhunu ana ki ca mo. ⁸ Itapa kun 'koni mony'cesh yan mo tani mishi gwo 'ban gom a'di yan yisa. Waḵki/ uni mini 'taki mish mo tani uni mini 'taki 'koki 'kosh Tapa gi monyca ki cwany'ciṭḥan dhul mo be. ⁹ Hili me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki:

A'di jin dina e ki mish mo walla jin dina 'ce ki ciḵ mo walla jin diki dwar e gwalal gi wathi/ mo tani a'di jin thosonkin ma Arumgimis mo gom uni gwansan kun enki a'di mo tani,

¹⁰ Arumgimis ṭorki a'di eya tente/ e ana ki Shi/in mo. Haali/ Shi/in a'di theke'thki'da ris to 'baar mo, isi kani moḵ'kul ma Arumgimis mo. ¹¹ Haali/ wathi/ jana mishki to jin kulum ma kamu/ ibwa mo? isi ciki/ shi/in gi wathi/ jin diki'd e a'di mo. Wakan si'da/ wathin ṭal 'deḵ kamu/ yisa mishki gwo jin kulum ma Arumgimis ibwa yisa hili isi ciki/ Shi/in ma Arumgimis mo be. ¹² Dhali ana 'kokina ki bu'th moyuḵ gi mony'cesh mo, hili ana bu'thkiina Shi/in jin piki'd 'peni Arumgimis mo ki ana mina mish gwo 'ban gom to kun ḵinu ki me'd mo kun ḵin ma Arumgimis ana 'baḵany mo. ¹³ Dhali ana ṭora gwo yansan yisa ki gwo gi yuḵ jin kuluma 'kwani en'thi/ ibwa mo yisa hili gwo jin ṭorkina Shi/in ana mo, mmopoḵ gwo gom to gi shi/in mo gom uni gwansan kun bu'thki Shi/in mo be.

¹⁴ Wathi/ jin dar gi to gi shi/in mo tani diki bu'th to jin ḵinu ki me'd 'peni Shi/in ma Arumgimis mo. Haali/ uni tana pali/ e a'di mo dhali a'di mol uni gwo mish 'ban mo haali/ uni nyiṭḥu/ ki to gi shi/in mo be. ¹⁵ Wathi/ jin ta gi to gi shi/in mo tani nyiṭḥki'da ris to 'baar mo dhali hili a'di ki is piti mo tani a'di minu 'koki nyiṭḥ ki jan ṭal 'deḵ kamu/ mo be. ¹⁶ Haali/ aja a'di imishki bwa gi Tapa mo, wakan mmoye'th a'di sho'k ki gwo mo? Hili ana takina gi bwa ma Ḵristḥos mo be.

Imannyaḵa Ṭu'c Mii goma Arumgimis mo

3 Hili iwaḵ mo, aha/ mola gwo o e um mo me'd 'kwani kun ta gi to gi shi/in mo, hili me'd 'kwani kun ta ku gi buḵgwar is mo, me'd usha ḵa/ eya Ḵristḥos mo be. ² Aha/ ḵina uma ko mo mmopi mo, yisa tonṭe/ jin ta jinḵ ḵa'c mo. Haali/ um 'koki thoson is gom a'di mo. Dhali isi kani um naskina/ 'koki thoson is gom a'di mo be. ³ Haali/ um 'kon mmo'ko mo naskina/ gom buḵgwar is mo. Haali/ kan mo, mo jin tanu dhapan di'd naskina/ e um mo dhali mo jin biruwa bir e bwaman um mo tani 'kona um ki ta ku gi buḵgwar is mo 'taa? dhali mmomii to me'd 'kwani kun 'konuki aḵ mii e mowa? ⁴ Haali/ wathiḵ kamu/ ki o gwo mo ki: Aha/ tana ji ma Buulus mo, dhali jaḵ kamu/ ki o gwo mo ki: Aha/ tana ji ma Abulluus mo be, 'kona um ki ta 'kwani gi mony'cesh mo 'teya?

⁵ Ka Abulluus ta'da ta mo? Dhali aBuulus ta'da ta mo? Uni ta ḵinḵina/ kun gamkina um gwo is nycine/ mo me'd mii gi Tapa mo mmodhukina a'di uni ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo. ⁶ Aḥa/ sikina to mo tani, Abulluus a'di wolki to yi'de/ mo, hili Arumgimis a'di ḵiki mo jin 'twaḵa to mo be. ⁷ Wakan si'da/ a'di jin siki to mo walla a'di jin wolki to yi'de/ mo tani uni ta toḵ kamuwa? hili Arumgimis a'di 'de/ mo a'di ḵiki mo jin 'twaḵa to mo be. ⁸ A'di jin siki to mo dhali a'di jin wolki to yi'de/ mo tani uni nyakḵin mo be, dhali uni ka 'deṭe/ 'deṭe/ mini bu'th to jin miikina uni to mo isi me'd shemen miim buni mo be. ⁹ Haali/ ana tana ci kun nyakḵ to mii goma Arumgimis mo be. Um ta mondhe'd ma Arumgimis mo, mo jin nyanḵ ma Arumgimis mo be.

¹⁰ Isi ki gwo ma 'the ma Arumgimis jin ḵikunu aha/ mo tani me'da man'kawur gu'b mo jin tana me'd piti gwocon mo tani aha/ 'thikina mo jin ḵa'bu/ mo dhali

wathin kamu/ nyanḡi to apo/ a'di mo. Dhalki 'kwani ka 'deṭe/ 'deṭe/ hilin ki 'bore/ mo, a'di jin minu nyanḡ apo/ a'di mo be. ¹¹ Haali/ monḡa'buḡ kamu/ yisa di'da jin mi-na wathin 'deḡ kamu/ i'thi to kan apo/ mo jin 'thikunu mo, a'di jin ta'da Yesuḡ Kṛiṡṡḡos mo be. ¹² Dhali waḡki/ wathin kamu/ midi nyanḡ to apo/ monḡa'b ki 'dolkon gana/ mo dhali 'dolkon kush mo dhali wosh kun ta kun dhel mo dhali cwa mo dhali kun'tush mo dhala wusha mo tani ¹³ arisa ṡu'c gi 'kwani ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo tani uni minu ṡor eya tente/ mo. Haala tee midi this a'di ṡor mo haali/ a'di minu ṡor eya tente/ ki o'd mo, dhali o'd a'di midi pala ris e ma ṡu'c kun miina 'kwani ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo be. ¹⁴ Waḡki/ aṡu'c jin miina wathi/ mmonyanaḡ to apo/ mo jin ḡa'bu/ mo midi ṡel mo tani a'di midi bu'th to jin ishki ḡumma/ mo be. ¹⁵ Waḡka ṡu'c gi wathin kamu/ ḡithu/ ki o'd mo tani a'di midi this tom piti e mo. Bahili a'di ki is piti mo tani a'di iminu ta is ki me'd mo, hili a'di mina e wa gi mo jin boruwa bor mo 'peni 'twa/ o'd gana/ mo be.

¹⁶ 'Kona um ki misha ki um ta monyḡa'b ma Arumgimis mowa? dhali Shi/in Dheleladhelel ma Arumgimis di'd e umi. ¹⁷ Waḡki/ wathin 'deḡ kamu/ mi-di shi/ monyḡa'b ma Arumgimis mo tani Arumgimis midi 'ce'd a'di sho'k mo be. Haali/ monyḡa'b ma Arumgimis mo tani a'di ḡogu mo dhali monyḡa'b ḡaan jin ḡa'ba a'di mo tani a'di ita um mo be.

¹⁸ Wathin 'deḡ kamu/ midi mii dhalku/ ki he'k is piti e mo. Waḡki/ wathin 'deḡ kamu/ e bwaman um ṡoshki'd ki a'di yuḡayuyḡ mo e embul yil yansan mo tani dhalki a'di wara'd ki pus mo ki a'di midi 'taki war ki wathi/ jin yuḡayuyḡ mo be. ¹⁹ Haali/ moyuyḡ gi mony'cesh yansan mo tani uni ta e ma pali/ mo goma Arumgimis mo be. Haali/ a'di 'kwarkunu mo ki: A'di bu'thki uni gwansan kun yuḡayuyḡ mo eya maḡ buni jin ishkina uni agany mo be. ²⁰ Dhali doḡ/e a'di 'kwarkunu mo ki: Tapa a'di mishki gwo kun kuluma 'kwani kun yuḡayuyḡ iḡwa mo kun ta gwo kun ta pe'th mo. ²¹ Wakan wathin ṡal 'deḡ kamu/ midi mii dhalku/ 'ba/ ki kar ki ca mo gom 'kwani mo be. Haali/ aris to 'baar mo ta kum bum mo be

²² waḡki/ ta ji ma Buulus mo walla ji ma Abulluus mo walla Sapa mo walla mony'cesh mo walla mondiki/e mo walla mowu mo walla mo kun 'kon shwane/ mo walla mo kun mini 'ko yilaḡ kamu/ mo tani aris to gwansani 'baar mo tani uni ta kum bum mo be.

²³ Dhali um ta ku ma Kṛiṡṡḡos mo dhali Kṛiṡṡḡos ta ji ma Arumgimis mo be.

Mii jin Miina Imandhunu ki She/ mo

4 Dhalka aris 'kwani 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo ibuḡ ana ka piḡe/ mo ki ana itana ḡiḡkina/ ma Kṛiṡṡḡos mo dhali imandhu to mo gom gwo ma Arumgimis jin ḡinu mo ki jim bag mo. ² Bakata 'te/ a'di itheke'thkunu gwo mo gom imandhu to mo ki uni minu gam mo ki uni mini ta uni kun ta isiḡ gana/ mo. ³ Hili, ki aha/ mo tani a'di ta ari to jin gwa'da'd mo ki aha/ minu 'taki 'koki pal mo ki um mo walla ki gwon dwall gi wathi/ en'thiḡ kamu/ mo. Aha/ dinaki dwall isi is pem gwo mo si'dayi. ⁴ Haali/ aha/ mola toḡ kamu/ nyiṡṡ apo/ is pem mo.

Hili ki a'di wakan mo tani aha/ dinaki di ki dar gi mii 'ba/ mo. A'di ta Tapa jin nyiṡṡki aha/ mo be. ⁵ Wakan dhalku/ ki ḡi 'twa/ gwon dwall nṡwa/a/ ka tee mo, nṡwa/a/ ki Tapa diki pu'd mo, a'di jin midi dhu aris to 'baar mo e monḡkush mo, aris to kun diḡu 'kup shwane/ mo e mondhurumi'd mo. Dhali a'di midi thisa dum pa ṡor mo. Dhali yan'ko'd aris 'kwani 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo mini bu'th 'twa/ maḡ 'peni Arumgimis mo be.

⁶ Aha/ dhukina ris gwo gwansan gom is pem si'da/ mo dhala Abulluus si'da/ gom gway bum mo kun tana waḡ mo ki um si'da/ mini da/ar 'peni aman mo mmo'ko mo me'd isi gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo, ki jan ṡal 'deḡ kamu/ 'peni um mo midi diki pe mii i is mo apowa kamuḡ kamu/ mo. ⁷ Haali/ aja a'di jin hilki to gunn kun 'ko ki she/ e um mo? Ata tana um mo waḡki/ um 'konuki ḡi to mo? Dhali yan'ko'd waḡki/ a'di bu'thki-na um mo tani atinta dhuna um 'ba/ ki ca mo me'd waḡki/ a'di diki ta to jin ḡinu ki me'd mo?

⁸ Um 'tu'dkunu mo hila/ mo be. Um ta 'kwani kun ta pa ki pa mo hila/ mo be. Ki dar gi aman mo tani um waran ki imaliḡ mo. Dhali aha/ onayi ki um mini jiya ji moyi. Wakan ki aman mina 'taki nyayḡ tapa ta ki um mo. ⁹ Haali/ aha/ ṡosha ka Arumgimis a'di dhuki aman mo ki uni kun dhunu ki she/ mo mmota kuḡ 'ko'd mo me'd 'kwani kun toru gwo 'twa/a 'cesh mo mmowu mo. Haali/ aman takina businye/ gom 'kwaniny'cesh mo dhali gom iman'doyu gwo mo dhali gom 'kwani mo be. ¹⁰ Aman takina pus mo gom gway ma Kṛiṡṡḡos mo be, hili um a'di iyuyayuyḡ eya Kṛiṡṡḡos mo. Aman 'ka'dkina is mo. Hili um a'di i'bi'thkina is mo. Um a'di ishunkunu mo ki montayḡ mo. Hili aman iwaḡkunu mo be. ¹¹ E mo yansan shwane/ mo tani aman 'koshkina ṡe/ mo dhali bu'thkina yi'de/ mo. Aman hatha to hi'th 'ko'd mo dhali ḡanḡkamkina is ki ḡanḡkam mo gom mondor mo dhali aman dara gi gu'b mo be. ¹² Dhali aman miikina aṡu'c mo mmomiya ṡu'c ki me'd bam gana/ mo. Ki aman sorkunu mo tani aman 'bora 'bor mii mo. Ki aman ṡo'ckunu bwa mo tani aman 'dimkina 'kup mo be. ¹³ Ki aman yerikunu is ki gway ki gwonthus mo tani aman malaskina gwo mo. Aman warkina mo dhali shwane/ wa e ka duhal gi 'kwaniny'cesh mo dhali aman wana e ki to jin dhi'thkunu aris to nyo/o'di 'baar mo be.

¹⁴ Aha/ dinaki 'kwar gwo yansan mmodhu um ki mon'the is mo, hili mmorum um ki gwo mo me'd uḡim pem kun enka/ ki mo/en gana/ mo be. ¹⁵ Haali/ um bala tanki imanshu um bway ki gwo mo kun wana risa eya Kṛiṡṡḡos mo. Dhali um yisa tanki ibabam bum ka ris yisa. Haali/ aha/ wara ka babam bum eya Kṛiṡṡḡos jin ta'da Yesuḡ mo ki gwom 'borga/ mo be. ¹⁶ Aha/ yipa 'kup 'kup ki um mo wakan ki um mini ta imanṡoḡ aha/ mii mo be. ¹⁷ Wakan a'di ihashkika/ uma ṡimuṡṡhawuus mo, ya/m pem jin enka/ ki en gana/ mo dhali a'di jin ta'da a'cim pem jin ta isiḡ gana/ e Tapa mo, a'di jin midi rogom um ki gwo mo gom miim pem eya Kṛiṡṡḡos mo me'd jin ṡorka/ uni gwo mo eya ris mo 'baar mo eya ḡaniisa ki she/ ki she/ mo be. ¹⁸ Kun tiya dhu 'ba/ ki ca mo me'd jin oka/ ki aha/ mina diki yaku/ i um mo. ¹⁹ Hili aha/ mina yaku/ i um ki 'dishe/ mo waḡki/ a'di ta bwa gi

Tapa mo dhali aha/ mina nyiṭh mom'bi'th gi 'kwani gwansan kun dhu 'ba/ ki ca mo, yisa gom gwom buni 'te/.²⁰ Haali/ Bampa/ ma Arumgimis mo tani diki ta gom gwo mo hili gom mom'bi'th mo be.²¹ Um 'kona gwonta ibwaye? Miga/ yaku/ i um ki cwa jin doruwa dor mowa? Walla ki mo/en e shi/in gi monkar bwa ki gwa'd mo?

Gwon Dwall Apo/ Mii jin Miinu Ḷal mo

5 Gwo be'dkunu ki mo jin miinu miinyḶal mo ishki'd mo e bwaman um mo dhali ji gi wakansan gamkunu mo yisa isi bwaman 'kwani kun 'kon ka po/ ki dar gi ji gi luṅu mo. Haali/ wathiṅ kamu/ ishki'd e ash gi com mo.² Dhali um dhu 'ba/ ki ca mo. Um ka ba/ imini 'taki dhal mii yan e i is mo mmoko mo. Dhalki a'di jin miiki mii yansan kan san mo tani uru ka piye/ 'peni bwaman um mo.

³ Bahili ki aha/ pina e buṅwar is tani aha/ nyaḶkina di ki um mo e shi/in mo. Dhali me'd jin dika/ e buṅkus bum mo tani aha/ Ḷikina 'twaṅ gwon dwall mo hila/ ⁴e gway gi Tapa Yesus apo/ wathi/, a'di jin miiki ji gi ta thus kansan mo be. Ki um tul is mo tani dhali shi/in pem nyaḶ di ki um mo tani nyaḶki mom'bi'th gi Tapa Yesus bana mo be tani ⁵ um mini mii Ḷiki wathi/ yansan mo ka Seṭaan mo gom mo jin minu 'ce'd a'di sho'k mo e buṅwar is mo, ki shi/in piti minu woṭh mo ka tee gi Tapa Yesus mo be.

⁶ Bam bum kun dhuna um ki ca mo tani yisa 'borona. 'Kona um ki misha ki ara cumata gwa'dga/ seki'da ga'bula gana'th ki 'twan'dap mowa? ⁷ Dthagami acumata dhamo/ mo ki um mini ta agana'th kun ta kun this mo me'd jin 'kona um ka jin gana/ ki dar ga cumat mo. Haali/ aKristhos jin ta ari ka'bal bana gi mompe'kupanyolos mo tani a'di miikunuwa bas mo be. ⁸ Gom a'di gi wakan mo tani dhalki ana nyonja montul is jin yukuwa yuḶ mo, yisa ka cumata dhamo/ mo, a'di jin ta'da cumat gi mii kun dupa dupi e mo dhali mii kun 'koki ta miinḶar/e mo yisa, hili ki maanḶkuthu'd jin dar ga cumati e mo, a'di jin dar ki washila/ mo dhali jin ta gwoṅ gana/ mo be.

⁹ Aha/ 'kwarkina um gwo e gwom pem mo ki um mini 'koki ce e ki imanmii miinyḶal mo. ¹⁰ A'di yisa ta 'pemen gwo mo gom imanmii miinyḶal gi mony'cesh yan mo walla imanta a'thoṭhum bwa mo walla imandil to mo walla imanluṅ tompinycon mo, haali/ waḶki/ a'di wakan mo tani ki ton ta'da ta imina /e diki ya ka piye/ 'peni mony'cesh mo, eee. ¹¹ Hili aha/ dhala mii yan e i is mo mmo'kwar gwo mo e um mo ki um mini dhalku/ ki ce e nyaḶki a'din 'de/ yin jin ta'd gi gway ma kam piti mo waḶki/ a'di dina mii m'ba/ mo gom miinyḶal mo walla mmota a'thoṭhum bwa mo walla mmota amanluṅ tompinycon mo walla mmota amansora sor mo walla mmota aman'kosh ma su mo walla mmota amandil to mo hili isi kan mo um mini dhalki to ki nyaḶ shwa ki a'dinthus 'de/ yan mo be. ¹² Haali/ a'di diki ta miim pem mmodwall gwo gom uni kun 'kona piye/ mo. A'di diki ta uni gwansan kun 'kon eya Ḷaniisa kun mina um idwall gwo mowa? ¹³ Arumgimis a'di dwalli uni

gwansan gwo mo kun 'kona piye/ mo be. Uri a'di jin ta thus ki thus kan 'peni bwam um ka piye/ mo ma.

Mmo'koki So Ce Ibwambori 'Kwani kun Dar gi Gwo jin Gamu Is mo

6 WaḶki/ jan ṭal 'deṅ kamu/ 'peni um taki'd gi gwo jin 'konuki baṭh mo apowa kam piti mo tani a/mi-na a'di iya mo e bwambor ma hakuuma mo, uni gun 'konuki dhu ki she/ mo goma Arumgimis mo mmodhal uni kun dhunu ki she/ e i is mowa? ² 'Kona um ki misha, ki uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo tani mini dwall 'kwaniny'cesh gwo mowa? Dhali waḶki/ 'kwaniny'cesh minu dwall gwo ki um mo tani a/um bunya/ 'koki ha me'd mo mmodwall ushi gwoṅ gwa'dgaa? ³ 'Kona um ki misha ki ana mina dwall iman'doyu gwo gwo mowa? Bakatayee baṭhu mii gi mondiki/e yan mo? ⁴ WaḶki/ um ta gi gwon dwall mo tani atinta dhuna um uni mo ibwambori uni gun pisikin mo eya Ḷaniisa mo? ⁵ Aha/ ona gwo yansan mo mmo'the um is mo. A/wathiṅ kamu/ bunya/ diki yuḶayuk mo ibwam um mo jin midi 'kosh jwa mo mmonyith gwo mbwaman ma waḶ piti gom ikam mowa? ⁶ Haali/ akama kamu/ yaki'di bwambor ma hakuuma mo mmo/o gwo apowa kam mo dhali a'di ibwambori uni gun dar gi gwo jin gamu is mo.

⁷ Mmota gi shi/ ushi gwon dwall mo ka rem 'kup mo tani a'di ta mii jin pinu um e mo. Ata 'kona um ki dhal mii e i is mo mmo'kosh is ka nyor mo gom tonthusa tiya mo? Ata 'kona um ki dhal mii e i is mo ki um minu dil mo? ⁸ Hili um ki is bum mii tonthus mo dhali dila dil mo dhali isi kan iwaḶ bum gana/ dilkina um mo be.

⁹ 'Kona um ki misha ki uni gun 'koki mii mii kun ta kuṅ Ḷar/e mo tani mini 'koki ta gi mal gi Bampa/ ma Arumgimis mo? Dhalku/ ki ta ku gi hegu e mo. Walla uni gun ta imanmii miinyḶal mo walla uni gun ta imanluṅ tompinycon mo walla uni gun ta Ḷal ki Ḷal mo walla uni gun ceḶ ma du mo walla uni gun ha'k 'pen ceṅ gwas mo ¹⁰ walla 'kwanin 'di/ mo walla iman'thoṭh bwa mo walla iman'kosh ma su mo walla imansora sor mo walla imandil to mo tani uni mini 'koki ta gi mal gi Bampa/ ma Arumgimis mo be. ¹¹ Dhali kun tiya ta ku gi wakan e um mo. Hili um lamkunu mo, um dhukunu ki she/ ki dhelel dhelel mo, dhali um dhukunu mo ki mo ma Ḷar/e mo ki gway gi Tapa Yesus Kristhos mo dhali ki gway gi Shi/in Dheleladhelel ma Arumgimis bana mo be.

Kari Arumgimis ki Ca mo e Buṅwar Is Bum mo

¹² Aris to 'baar mo tani dhala gwoṅkan aha/ bway mo, hili aris to 'baar mo yisa ta gi shi/ miim 'boro'd gom aha/ mo be. Aris to 'baar mo dhala gwoṅkan aha/ bway mo, hili aha/ mina diki dhal is pem bway mo mmota ḶinḶina/ gom to gunni 'baar mo. ¹³ Tonṭeyi gom bwa mo dhali bwayi gom tonṭe/ mo. Dhali Arumgimis midi 'ce'd jin ṭal 'deṅ kamu/ sho'k mo dhali jaṅ kamu/ mo. Buṅwar is yisa uḶu gom mii jin miinu miinyḶal mo. hili gom Tapa mo dhali Tapa gom buṅwar is mo

be. ¹⁴ Dhali Arumgimis 'de'kki Tapa mo dhali a'di si'da/ midi 'de'k ana mo e mom'bi'th piti mo be. ¹⁵ 'Kona um ki misha ki bungwar is bum ta to is goma Kristhos mowa? Gom a'di gi wakan mo tani a/aha/ mina gu tom bungwar is ma Kristhos mo dhali mii uni ki to is jin mi-inu miinyɔal mowa? Aggi. ¹⁶ 'Kona um ki misha ki a'di jin gamki is piti is mo ki a'di jin miiki miinyɔal mo tani ɕalki isa 'de/ mo uni ka yima? Haali/ me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki: Uni su/ mini ɕal bungwar isa 'de/ mo be. ¹⁷ Hili a'di jin gamki is piti me'd ki Tapa mo tani wara'd gi shi/ina 'de/ e a'di mo be. ¹⁸ Shipiti/a nwaɕa/ mo 'peni mo jin miinu miinyɔal mo. Aris miinthusu tiya 'baar mo gun miina wathiŋ kamu/ mo tani a'di ta jim por ma piye/ gi bungwar is mo, hili miinyɔal jin miina wathi/ miinthus mo tani a'di miiki miinthus apo/ bungwar is pitiŋ gana/ mo be. ¹⁹ 'Kona um ki misha ki bungwar is bum ta monyɕa'b gi Shi/in Dheleladhelel jin di e uma? a'di jin takina um 'peni Arumgimisa? Um yisa ta uni gun ta ku gi is bum yisa. ²⁰ Um yolkunu ki she/ yol jin 'bitha'bi'th mo. Wakan kari Arumgimis ki ca mo e bungwar is bum mo.

Gwo jin Țoc'o'd Isi gom Gwo gi Miimash mo

7 Dhali isi gom gwo gun baɕhu mo gom gwo kun 'kwarkina um mo tani a'di ta shi/ miim 'boro'd mo jin mina wathi/ diki 'disha 'bom is mo ba/. ² Hili gom mompal gi mo jin miinu miinyɔal mo tani 'kwaniŋ gwaɕh ka 'deɕe/ 'deɕe/ mini mii ta gi up buniŋ gana/ mo dhali up ka 'deɕe/ 'deɕe/ mo tani mini mii ta gi ikathim buniŋ gana/ mo. ³ Wathiŋ gwaɕh midi mii kar ashim piti ki kar 'pempaŋ gana/ mo dhali wakan si'da/ ashim piti midi kara kathim piti ki kar 'pempaŋ gana/ mo be. ⁴ Haala 'bom midi mol ta tapa gom bungwar is pitiŋ gana/ mo, hili wathiŋ gwaɕh a'di ita'd mo. Wakan si'da/ wathiŋ gwaɕh midi mol ta tapa gom is pitiŋ gana/ mo, hili a'bom a'di ita'd mo be. ⁵ Dhalku/ ki ush ka rem 'kup mo, isi ciki/ wari ki gwo jin gamu me'd mo gom ari mo mo, ki um mini mii ga/ is bum mo mmo'tho mo. Dhali hili gam is mmonɕal 'de/ n'ko'd mo isi ciki/ ka Seɕaan midi diki pal um mo mmo/aɕha um mo jin 'timuwa du mo. ⁶ Aha/ ona gwo yansan ki sheshkon mo, yisa mmoɕan gwowa. ⁷ Aha/ onayi ka ris 'kwani 'baar mo mini 'taki wa e ki aha/ ki is pem mo. Hili aris 'kwani 'baar ka 'deɕe/ 'deɕe/ mo uni takin gi to gun ɕikunu ki me'd mo ki ji mum mo ki is buni mo 'peni Arumgimis mo, jan ɕal 'deŋ kamu/ ki ji en 'deŋ kamu/ mo dhali jaŋ kamu/ ki ji en 'deŋ kamu/ mo.

⁸ E 'kwani kun 'koki mash mo dhali up kun wuna ikathim buni mo tani aha/ ona ki a'di ta shi/ miim 'boro'd gom uni mmo'ko kan ki laɕa/ mo me'd aha/ mo be. ⁹ Hili waɕki/ uni molona du bu'th mo mmo'tim mo tani uni mini mii mash mo. Haali/ a'di 'boro'd mmo-mash mo mmodhal mii e i is mo mmodhu e ki 'thir 'thir gom mon'dap e mo be.

¹⁰ Gom uni gun mashkin mo tani aha/ ɕana gwo mo, dhali hili aha/ yisa, Tapa mo, ka 'bom midi diki mii kwa/ bwa 'pena kathim piti mo ¹¹ (hili waɕka yim midi mii kan mo tani dhalka yim di'd ki laɕa/ mo mmodiki mash

mo walla si'da/ dhalka yim o gwoŋ gwam mo uni ka kathim piti mo) – dhali ka kath si'da/ midi diki mii thoson gwo mo mmodhal ashim piti 'pen mo.

¹² Gom um gun boɕkin mo si'da/ tani aha/ ona gwo mo, Tapa yisa, ki waɕki/ akam ta gi ash mo jin diki gam gwo is mo dhala yim gam gwo me'd mo mmonyak ɕa'b ki a'di mo tani a'di midi mii diki thoson gwo mo mmodhala yim 'pen mo. ¹³ Waɕka 'boma kamu/ si'da/ ta ga kathim piti jin dar gi gwo jin gamu is mo tani dhali a'di ki gam gwo me'd mo mmonyak ɕa'b ka yim mo tani ayim midi mii diki mii thoson gwo mo mmodhal a'di 'pen mo. ¹⁴ Haali/ wathiŋ gwaɕh jin dar gi gwo jin gamu is mo tani a'di karu ki she/ gi jin ɕogu mo gom gwo gi ash mo be. Dhali a'bom jin dar gi gwo jin gamu is mo tani a'di karu ki she/ gi jin ɕogu mo gom gwo ma kath mo. Waɕki/ a'di diki wakan mo tani uɕim bum si'da/ minu dhu gi ku gun 'koki dhelel mo. Hili me'd jin oka/ mo tani uni dhunu me'd ku gun dhelelin moyi. ¹⁵ Hili waɕki/ amannyak ɕa'b jin dar gi gwo jin gamu is mo ona bwa mmoɕwa/ bwa mo tani dhalki a'di miinu wakan mo ma. Ki mo gi wakan mo tani akama kamu/ walla 'bwahama kamu/ minu 'koki deɕ mo ki gwo yansan mo. Haali/ Arumgimis yuɕ ana mo gom moŋku'th is mo be. ¹⁶ A'boma, /e mini diki mish bunya/ waɕki/ /e mini woɕha kathim pini mowa? Wathiŋ gwaɕha, mina /e diki mish bunya/ waɕki/ /e mini woɕh ashin mowa?

Mii gi Mondiki/e jin Karkina Tapa mo

¹⁷ Hili dhalki 'kwani 'baar ka 'deɕe/ 'deɕe/ mo shuna shu/um bway mo e mii gun ɕora Tapa uni mo mmomii mo dhali e a'di jin yuɕkin ma Arumgimis uni mo mmomii mo. A'di ta gwoŋkan pem goma ɕaniisa 'baar mo be. ¹⁸ Wathiŋ kamu/ di'da ki a'di 'ciɕhkunuwa munyjal yis mo hila/ me'd jin yuɕkunu a'di mowa? Dhalku/ ki mii dhal a'di bway mo mmoŋap mo mo mmowar mo gi a'di jin dinuki 'ciɕha/ munyjal yis mo. Wathiŋ kamu/ di'da jin yuɕkunu mo ki a'di dinuki 'ciɕha/ munyjal yis mowa? Dhalku/ ki mii dhal a'di bway mo mmoŋap mo mo jin minu 'ciɕha/ munyjal yis mo. ¹⁹ Haali/ mo ma munyjal yis jin 'ciɕhu/ mo tani walla mo ma munyjal yis jin dinuki 'ciɕh mo tani mii toŋ kamu/ yisa, hili mmodhu gwoŋkan ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo be. ²⁰ Aris 'kwani 'baar ka 'deɕe/ 'deɕe/ mo mini mii 'ko kan mo e mom buni ki she/ ki she/ mo e mo kun yuɕkunu uni mo be. ²¹ /E ta ɕiŋkina/ jin yolu mo ki /e yuɕkunu mo 'taa? Dhalku/ di'd kan mo. Hili waɕki/ /e mini 'taki mish gam mom pini jin dina /e ki 'kus mo tani miyi /e 'te/ ki is pini 'baɕany mo ma. ²² Haali/ a'di jin yuɕkunu mo e Tapa mo tani me'd jin tana a'di ɕiŋkina/ jin yolu mo tani a'di ta wathi/ jin di'd ki 'kus mo e Tapa mo. Wakan si'da/ a'di jin di'd ki 'kus mo me'd jin yuɕkunu a'di mo tani a'di ta ɕiŋkina/ jin yolu mo jin ta ji ma Kristhos mo be. ²³ Um yolkunu mo ki she/ yol jin 'bitha'bi'th mo. Dhalku/ ki mii doɕ/e ta ɕiŋkina/ gi 'kwani kun mini yol um mo. ²⁴ Wakan iwaɕa, aris mo gunn kun yuɕkunuwa yuɕ ka 'deɕe/ 'deɕe/ mo tani dhalki a'di ɕa'ba'd mo nycine/ mo nyaɕka Arumgimis mo.

Ku gi 'Koki Mash mo dhali ku gi Wuna Ikath mo

²⁵ Dhali isi gwo gom uni kun 'koki mash mo tani aha/ dara ki gwoṅkan 'peni Tapa mo. Hili aha/ cikin um ayisany pem mo me'd wathin 'de/ jin ta a'di jin takid' gi momiimii gi Tapa jin minu gam is ki isin' gana/ mo.

²⁶ Aha/ tosha gom mo jin 'konu ka cis e bun'kus bana shwane/ mo tani a'di ta shi/ miim 'boro'd gom wathi/ mmoça'b mo kan me'd jin ça'ba a'di mo be.

²⁷ A/e dekkunu ki ashin mowa? Dhalku/ ki ṅap bway mo mmodi ki 'kus mo. A/e din ki 'kus mo 'pena 'boma? Dhalku/ mii ki tash mo mmoṅap momash mo.

²⁸ Hili waḳki/ /e ki mash mo tani /e mii miinthus yisa. Dhali waḳki/ nyara/ masha'd mo tani ayim mii miinthus yisa. Hili uni gwansan kun mashkin mo tani uni mina gwo gi mony'cesh ibal is mo mmoṭo'c bwa mo be dhali aha/ ona bwayi mmo'tash a'di 'twa/ 'peni um mo.

²⁹ Hili 'pe-men gwo yan jin oka/ mo tani iwaḳa, atee jin karu mo tani a'di kuṭakuṭ mo be. 'Peni shwane/ mo tani dhalki uni gwansan kun ta gi up mo tani 'kon mo kan mo me'd uni gun daran mo,

³⁰ dhali uni gwansan kun gwokin mo tani me'd jin 'kona uni ki ko mo, dhali uni gwansan kun 'kunyina bwa mo tani me'd jin 'kona bwa uni ki 'kuny mo, dhali uni gwansan kun yolki to mo tani me'd jin 'kona uni ki dar gi to mo,

³¹ dhali uni gwansan kun usi mony'cesh is mo tani me'd jin 'kona uni ki us mony'cesh is ki sule/ mo. Haali/ yir gi mony'cesh yansan di'd mo mmope mo be.

³² Aha/ ṅapa um mmo'ko ki 'kus 'peni mo jin ananu is mo. Dhali wathi/ jin diki mash mo tani a'di ananki is piti mo gom to gi Tapa mo, ki a'di midii mii mii gun 'bor Tapa bwa mo be.

³³ Hili wathi/ jin mashki'd mo tani a'di ananki is mo gom to gi mony'cesh mo jin mina a'di mii to mo jin midii 'bor ash bwa mo.

³⁴ Dhali wakan mo tani to gun koca a'di e nycine/ mo tani uni kwa/u bwa mo. Dhali a'bom jin diki mash mo walla nyara/ si'da/ mo tani uni ananki is mo gom to gi Tapa mo jin mina uni dhu buṅwar is buni ki she/ mo ki jin kogu/ mo dhali shi/in buni si'da/ mo. Hili a'bom jin mashki'd mo tani a'di ananki is mo gom to gi mony'cesh mo jin mina a'di mii to mo jin midii 'bora kaṭhim piti bwa mo.

³⁵ Aha/ ona gwo yansan gom shi/ miim 'boro'd gom mowoṭh bum mo, yisa mmodhu uma nyoki 'ba/ mo, hili mmoshush uma du mo ki shush gana/ mo jin mina umi ku'th is mo gom Tapa mo ki dar gi miin' kamu/ mo be.

³⁶ Waḳki/ wathin tal 'deṅ kamu/ midii kulum gwo ibwa mo ki a'di diki mii mii kun mini ha me'd mo gom mon-dosh piti mo tani waḳki/ bwa en'dap piti 'bitha'bi'th mo tani dhali waḳki/ a'di minu mii mii mo tani dhalki a'di mii a'diyi jin o a'di bwa mo. Dhalki uni mashan mo. A'di ta miinthus yisa.

³⁷ Hili ma, a'diyin jin telu sho'k mo mmodosh mo eya dum piti mo tani dhali dar gi mo jin 'deke'thki a'di mo tani, hili si'da/ a'di ta gi bwa mo mmo'tima du mo dhali ta gi gwo ibwa eya dum piti mo gom mii yansan mo tani mmokara yim mo me'd jim piti jin dosha a'di mo tani a'di mii miim 'boro'd mo be.

³⁸ Wakan be, a'di jin mashki'da yim jin dosha a'di mo

tani mii'd ki 'bore/ mo ba/. Dhali a'di jin tuḳki mii mash is mo tani a'di midii bol mii e mo.

³⁹ A'bom a'di deḳa gwoṅkan ma kaṭh mo me'd jin din ma kaṭh ki e mo. Ayim di'd ki 'kus mo mmomash mo 'ko'di jwa ma kaṭh mo e a'di jin o'da yim bwa moyi, hili e Tapa mo be.

⁴⁰ Hili eya yisany pem mo tani ayim a'di mina bwa 'bor ki nyanye/ mo waḳka yim midii ça'b kan me'd jin ça'b ma yim mo. Dhali aha/ tosha si'da/ ki aha/ tana gi Shi/in Dheleladhelel ma Arumgimis mo be.

Tonte/ jin Thenu Tompinycon mo

8 Dhali isi gwo gom tonte/ jin thenu tompinycon mo tani ana misha ki ana 'baar mo tana gi mony-ith' yani 'baar mo. Monyith' jin pe'di mis mo hili mo/en a'di nyan'ki'da nyan' mo be.

² Waḳki/ jan tal 'deṅ kamu/ ta'd gi gwalal mo mmo/o ki a'di mishi toṅ kamu/ mo tani a'di yisa mishki'd naskina/ to jin mina a'di 'taki mish mo ka ba/.

³ Hili waḳki/ jan tal 'deṅ kamu/ enki'da Arumgimis mo tani a'di ta jan tal 'de/ jin mishu ki a'di mo be.

⁴ Isi gwo gom tonte/ jin shwanu jin thenu tompinycon mo tani ana misha ki aris tompinyconi 'baar mo 'koki ta to gun 'ko ki 'ko 'koṅ gana/ mo, dhali kan mo tani Arumgimisa kamu/ yisa di'da jasi a'di 'deṅ gana/ mo be.

⁵ Haali/ bala arisa rum kun yuku gway kan ka wuny is mo tani uni ṅala/ pelena kun 'kon e momis mo dhali e mony'cesh mo. Isi kan ka jin ganayi arisa rum ṅala/ pelena dhali amariny tapa mo tani

⁶ hili gom ana mo tani Arumgimis tal 'de/ mo a'di jin ta'da Baba mo dhali 'peni a'di mo tani aris to 'baar mo 'kokin mo dhali gom a'di mo tani ana 'kokina mo, dhali Tapan 'de/ mo jin ta'da Yesus Kristhos mo dhali e a'di mo tani aris to 'baar mo 'kokin mo dhali e a'di mo tani ana 'kokina mo be.

⁷ Bahili, aris 'kwani 'baar mo yisa tan gi monyith' yan mowa. Hili kun tiya mmo'kokina uni isa dhamo/ mo ntagi shwanesan mo mmobotki mii mo mmoluṅ tompinycon mo tani uni shwaki tonte/ mo me'd a'din' gana/ jin thenu tompinycon mo, dhali 'twa/ ma dum buni mmo'ka'dkunu uni is mo tani shi/kunu mo be.

⁸ Tonte/ midii diki mish ana sus eya Arumgimis mo. Ana minu mii ki shi/ yisa waḳki/ ana 'konaki shwa a'di mo dhali ana minu 'bor mo yisa waḳki/ ana ki shwa a'di mo.

⁹ Hili miim pini i e ki 'bore/ 'te/ mo isi ciki/ mom pini jin dina /e ki 'kus kan mo midii 'taki war ki mo jin gola /e agol mo gom a'din' kamu/ jin 'ka'da is mo.

¹⁰ Haali/ waḳki/ wathin kamu/ ki par /e e mo, /e jin ta wathi/ jin nyithki to mo, mmoça'ba /e eya tharabeesa e gu'b gi luṅu tompinycon mo tani mina a'di mii diki rak' is piti mo waḳki/ bwan 'twam piti 'ka'da is mo mmoshwa tonte/ jin thenu tompinycon mowa?

¹¹ Dhali wakan gom monyith' pini mo tani wathi/ yansan jin 'ka'da is mo tani a'di 'ce'dkunu sho'k mo be, a'di jin ta'da akan jin wun ma Kristhos mo be.

¹² Wakan miinthus jin miikina /e apo/ iwak' pini mo dhali mmodhuna /e jama/ e 'twa/ ma dum buni mo ki uni 'ka'da is mo tani /e miiki miinthus apowa Kristhos mo be.

¹³ Wakan waḳki/ tonte/ rakki'da kam pem mmobit' mo tani aha/ mina diki

shwa a'di mo isi ciki/ ki aha/ mina diki raḡa kam pem mmobiṭ mo be.

Mii gun Dhalu Imandhunu ki She/ Bway mo Mmomii mo

9 Dika/ ki di ki 'kus mowa? Dika/ ki ta a'di jin karu ki she/ mowa? Dika/ ki par Tapa Yesus bana e mowa? ² Waḡki/ gom kun tiya mo tani aha/ dinaki ta a'di jin karu ki she/ mo, hili isi kan um ta kum pem kun cilka/ mo haali/ um ta to jin 'dapuwa 'dap goma tu'c pem mo mmotaka/ a'di jin karu ki she/ mo gom Tapa mo be.

³ Gwo yansan ta gwom pem jin 'ce'dka/ she/ mo gom uni gwansan kun mini doṭ aha/ mo be. ⁴ Konuki dhal am bway mo mmoshwa tonṭe/ mo dhali mmopi to mowa? ⁵ Konuki dhal am bway mo mmota gi up mo me'd jin tana unin tiya gun dhunu ki she/ mo dhali ikam gi Tapa mo dhala Sapa mowa? ⁶ Walla aBarnaaba a'di 'deya dhali aha/ am 'cena inonu mo mmomisha tu'c mii gom mo jin 'konu mowa? ⁷ Kaja a'di jin midi miya tuca askar ka guurush pitiṅ gana/ mo? Kaja a'di jin mi-di si amura'th mo mmodiki shwa maman 'peni a'di mo? Kaja a'di jin ta'd gi toṅkal mo jin midi diki uma ko 'peni unin tiya mo?

⁸ Gwo yansan oka/ ki moshirr gi wathi/ mowa? Dina gwoṅkan jin cinu ki o gwo mo jin nyaḡka'd kan mowa? ⁹ Haali/ a'di 'kwarkunu mo e gwoṅkan ma Musa jin cinu mo ki: /E mini dhalka morbip ki 'kamu'th 'twa/ mo ki a'di di'd mmotor pos ki sho'k mo. Arumgimis kulum-ki gwo ibwa mo goma morbip mowa? ¹⁰ Dina a'di ki o gwo gom gway bana 'baar mo ki 'bil 'bila? A'di 'kwarkunu mo gom gway bana mo haali/ amangora 'cesh mo tani midi 'taki gora 'cesh ki mo ma 'teṅ kape/ mo dhali amantor to mo tani midi tor to ki mo ma 'teṅ kape/ mo mmogamkina a'di emen to en tiya mo.

¹¹ Waḡki/ aman sina to gi shi/in gun 'boron mo e bwa-man um mo tani a'di cana mii kagahara gara/ waḡki/ aman mina gam to 'peni um gom buṅgwar is mowa?

¹² Waḡki/ kun tiya uni tan gi to gwansan 'peni um mo tani mina am 'koki ta ki nyanye/ si'da/ 'peni uma?

Hili aman 'konaki bu'th bway jin dhalu aman mo mmomii kan mo. Hili aman 'dimkina 'kup mo e to gunn mo mmodhal mii e i is mo mmokar to jin gol 'kwani mo e bway gi gwom 'borga/ ma Kristḡos mo be.

¹³ 'Kona um ki misha ki uni gwansan kun miiki to mo e gu'b gi mondheleladhelel mo tani gamki tonṭem buni mo 'peni gu'b gi mondheleladhelel mo dhali uni gwansan kun miiki to mo eya gwaṭa/ jin miinuwa bas mo tani gamki to 'peni to jin 'ciṭhu/ 'kus mo mmomiya bas mowa? ¹⁴ E bway jin nyaḡka'd kan mo tani Tapa a'di ḡanki gwo mo ki uni gwansan kun ciki gwom 'borga/ mo mini 'taki gam moṅkom buni jin mina uni 'ko ki 'kom pa mo ki gwom 'borga/ mo.

¹⁵ Hili aha/ dinaki bu'th bway ṭal 'deṅ kamu/ mo jin dhalu aha/ mo mmomii wakan mo walla aha/ dinaki 'kwar gwo yansan mo mmogam ari toṅ kamu/ gi wakan mo. Haali/ aha/ wari mina dhal mii e i is mo

mmowu moyi mmodiki dhal aha/ bway mo mmoci aha/ a'di jin midi dhal aha/ mmokar 'ba/ ki ca mo be.

¹⁶ Haali/ waḡki/ aha/ cina gwom 'borga/ mo tani a'di midi diki dhal aha/ bway mo mmokar 'ba/ ki ca mo. Haala tu'c jin tu'cu mo tani a'di 'thinu apo/ aha/ mo. Wayyi e aha/ mo waḡki/ aha/ dinaki ci gwom 'borga/ mo. ¹⁷ Haali/ waḡki/ aha/ mina mii yansan ki bwam pem gana/ mo tani aha/ tana gi to jin ish ḡumma/ mo. Hili waḡki/ aha/ dinaki mii mii yansan mo ki bwam pem gana/ mo tani aha/ 'dapkina ki a'di jin ta'da mandhu to mo. ¹⁸ Waḡki/ a'di wakan mo tani tom pem kun taka/ mo mmo/ish ḡumma/ mo tani ta'da ta mo? Jasi a'di 'de/ jin wa cikise/ mo be: Ki gwom pem jin cika/ mo tani aha/ mina ci gwom 'borga/ ki me'd mo ki dar gi ton doṭ mo, mmodiki bu'th bway mo jin dhalu aha/ mo mmomii mo e gwom 'borga/ mo be.

¹⁹ Haali/ aha/ ḡa ba/ dina ki 'kus 'pena ris 'kwani 'baar mo. Aha/ kara is pem mmota ciṅkina/ goma ris 'kwani 'baar mo ki aha/ mina 'taki gam 'kwani ki nyanye/ adu is mo. ²⁰ Gom 'Kwani Yahuuda/ mo tani aha/ warkina ki Wathi/ Yahuuda/ mo mmomiga/ mish gam 'Kwani Yahuuda/ adu is mo. Gom uni gwansan kun 'ko 'ko'd e gwoṅkan jin cinu mo tani aha/ warkina ki a'di jin di'd e bwan'kwariny gwoṅkan jin cinu mo – aha/ bala dinaki di e bwan'kwariny gwoṅkan jin cinu mo – ki aha/ mina 'taki gam uni gwansan kun 'koni bwan'kwariny gwoṅkan jin cinu adu is mo be. ²¹ Gom uni gwansan kun 'kon ka piṅe/ 'peni gwoṅkan jin cinu mo tani aha/ warkina mo ki a'di jin di'd ka piṅe/ 'peni gwoṅkan jin cinu mo – yisa mmodarka/ gi gwoṅkan jin cinu ka ḡarambuye/ 'kup ka Arumgimis mo yisa hili ib-wan'kwariny gwoṅkan ma Kristḡos mo be – ki aha/ mi-na 'taki gam uni gwansan adu is mo kun 'kon ka piṅe/ 'peni gwoṅkan jin cinu mo be. ²² Gom uni gwansan kun 'ka'da is mo tani aha/ warkina mo ki a'di jin 'ka'da is mo ki aha/ mina gam uni gwansan adu is mo kun 'ka'da is mo. Aha/ warkina ka mandhas is pem bway mo gom 'kwani 'baar mo tani ki aha/ mina 'taki ta kun tiya is ki me'd mo, ma ki 'pemen yan kan mo be. ²³ Aha/ miikina a'di 'baar mo gom gway gi gwom 'borga/ mo ki aha/ minu 'taki pwaḡ mom'bor miim piti mo be.

²⁴ 'Kona um ki misha ki e mo jin paru sho'k mo tani aris uni gun dhunu mo mmopar sho'k mo tani uni par-ki sho'k mowa? Hili jasi a'din 'de/ a'di ibu'thki tontaki. Wakan soyi mo ki um mini bu'th a'di mo. ²⁵ Aris 'kwani ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo kun ta imanlo'ba lo'b mo kun birina bir mo tani uni 'timkina adum buni mo goma ris en ton tiya mo be. Uni miiki a'di mo mmobu'th toṅkup jin mi-di pu/ mo. Hili ana miikina a'di mo mmobu'th toṅkup jin midi mol pu/ mo be. ²⁶ Nye, aha/ dinaki gus ka kar 'kup mo. Aha/ dinaki hi'th toṅkulush ime'd mo mmomiya bumbum 'te/ mo. ²⁷ Hili aha/ tuḡkinkina is pem ki me'd mo dhali aha/ dilkina is pem ki me'd si'da/ mo tani isi ciki/ 'ko'di gwom pem jin cika/ kun tiya mo tani aha/ ki is pem mo mina 'taki ta a'di jin minu this waḡ mo be.

Gwo jin Rumu Apo/ Mii jin Luṅu Tompinycon mo

10 Aha/ ṅapa um mo mmomish mo mo iwaḵ mo, ki ibabam bana 'baar mo 'kokin mo e bwaṅ'kwariny ma raḵ mo dhali uni 'baar mo pekin isi bwaman yi'deṅ ḵumma/ mo. ² Dhali uni 'baar mo 'kokunu mo mmocuḵ mo ki mii ma Musa mo eya raḵ mo dhali ki ḵumma/ yi'de/ mo be. ³ Dhali uni 'baar mo shwaki tonṭen ṭal 'de/ mo jin ta to gi shi/in mo ⁴ dhali uni 'baar mo piki tompin ṭal 'de/ mo jin ta ki ji gi shi/in mo. Haali/ uni pikin 'peni to gi shi/in yan jin ta wosh mo jin baṭṭhi uni nsho'k mo dhali Wosh yan mo tani a'di ta'da Kristḥos mo be. ⁵ Bahili unin tiya ka woho/ mo tani Arumgimis dina bwa ki 'bor mo gom uni mo haali/ uni ṭa'kkunu mo e bwam ma sho mo be. ⁶ Dhali to gwansan uni ta gwo kun rumu gom ana mo ki ana mina bwa 'koki o mo mmomii tonthus mo me'd uni mo be. ⁷ Dhalku/ ki luṅ tompinycon mo me'd unin tiya mo me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki: 'Kwani gwansan uni 'koki 'pena 'cesh mo mmoshwa to mo dhali mmopi to mo dhali mmocu mis mo mmosa mo be. ⁸ Ana mina mii 'koki dhal is bana bway mo e mo jin miinu miinyca/ mo me'd kun tiya mo kun miikin kan mo dhali 'kwani kun tana alaapi iss † 'kwanimpa 'de/ i'ce'dka kwara mo kun ṭa'kki jwa mo me'd ḵurkun ka tente/ mo. ⁹ Ana mina mii dhalku/ Tapa ki mii pal mo me'd jin miikina kun tiya mo dhali uni 'ce'dkunu sho'k mo ki tasha/ kun shi/ ma ṭi'd ki shi/ mo. ¹⁰ Walla ana mina mii dhalku/ ki miiya gumgum mo me'd kun tiya kun miikin mo dhali uni 'ce'dkunu sho'k ka Man'ce'd uni Sho'k mo be. ¹¹ Dhali mii gwansan miiki uni mo mmota to kun rumu uni mo. Hili uni 'kwarkunu mo gom mo jin minu ye'th sho'k bana mo, apo/ ana kun 'kona ki she/ yil yan jin midi di 'kup jin midi pu'du/ mo be. ¹² Wakan ba/ dhalki a'din 'de/ yin jin kulum gwo ibwa mo ki a'di mishi dosh mo tani dhalki a'di hil miim piti i e ki 'bore/ mo isi ciki/ a'di midi la kum 'twa/a 'cesh mo. ¹³ Mompaluṅ kamu/ yisa di'da jin midi bu'th /e mo jin diki pal wathi/ en'thiṅ kamu/ mo. Hili Arumgimis a'di ta ji gi isinṅ gana/ mo dhali a'di midi diki dhal /e ki /e minu pal mo mmo'ce'd mom'bi'th pini apo/ mo. Hili ki mompal mo tani a'di si'da/ midi ḵwa/ /e bway mo mmoye mo jin mina /e mish a'di 'dim 'kup ki sule/ mo be. ¹⁴ Wakan mo um pem gun enka/ mo shipiti/a ṅwaḵa/ mo 'peni mo jin luṅu tompinycon mo. ¹⁵ Aha/ ona gwo e um mo me'd 'kwani kun ta gi yuḵ mo. Nyithi a'di ki is bum mo ma, a'di jin oka/ mo. ¹⁶ Aḵubbaaya gi mom'boru mii mo a'di jin 'bora ana a'bor mii mo tani a/ a'di diki ta mii jin nyaḵu to bu'th mo goma bas ma Kristḥos mo 'taa? Dhali maanḵuthu'd jin 'ce'dkina ana mo tani a/a'di diki ta mii jin nyaḵu buṅgwar is ma Kristḥos bu'th mo 'taa? ¹⁷ Haala guraasa maanḵuthu'd ṭal 'de/ mo, ba ana kun tana ris mo tani ana ṭala 'de/ e buṅgwar isa 'de/ mo be. Haali/ ana 'baar mo nyaḵkina guraasa maanḵuthu'd yan mo be. ¹⁸ Hili mii jin boṭa 'kwani ma Israyiil mo. 'Kona uni gwansan kun 'ka to jin 'ciṭhu/ 'kus mo mmomiya bas mo e shemena gwata/

† ṭalaṭa wa ishriin alip

jin miinuwa bas mowa? ¹⁹ Ki gwo jin oka/ ta'da ta saye? Ki tonṭe/ gun thenu tompinycon mo tani ta toṅ ka-muwa? Walla ki ji gi ta piṅycon mo tani ta toṅ ka-muwa? ²⁰ Yisa. Gwo jin oka/ mo tani oka/ gom uni gun dar ki ji gi luṅuṅ gana/ mo tani uni 'ciṭḥki to/e 'kus mo mmotheya ruma 'cesh mo, yisa Arumgimis gana/ mo. Aha/ dinaki ṅap um mo mmonyak to mii ka ruma 'cesh mo. ²¹ Um mini mola ḵubbaaya gi Tapa pi mo dhali piya ḵubbaaya ma ruma 'cesh ka yihā/ mo. Um moli 'kowa tharabeesa gi Tapa mo dhali 'kowa tharabeesa ma ruma 'cesh ka yihā/ mo. ²² A/mina ana rukuny Tapa mmoṭa'c bwa mowa? A/ana tana gi 'bi'th mmobol a'di e mowa?

Miiyi Aris To 'Baar mo gom Monyca ma Arumgimis mo

²³ Aris to 'baar mo dhala gwoṅkan aha/ bway mo. Hili, aris to 'baar mo 'koki ta to gun woṭhina woṭh mo. Aris to 'baar mo dhala gwoṅkan aha/ bway mo. Hili aris to 'baar mo yisa nyaṅi is mo yisa. ²⁴ Wathin 'deṅ kamu/ midi mii dhalku/ ki ṅap tom 'boron gom is piti mo. Hili a'di midi ṅap tom 'boron goma man'dish gu'b is ki a'di mo. ²⁵ Shwayi ma to gunn gun yolu mo e mo ma suug mo ki dar gi 'twaṅ kamu/ jin minu 'de'k mo mmodot gwo mo gom gway gi 'twa/ ma du mo. ²⁶ Haali/ mony'cesh yansan mo tani ta ji gi Tapa mo dhala ris to 'baar mo gun 'kon e a'di mo be. ²⁷ Waḵki/ jan ṭal 'deṅ kamu/ 'peni uni gun daran gi gwo jin gamu is mo tani ḵi uma yuḵ mo mmoshwa tonṭe/ mo dhali um 'kona bwa mo mmo/ii mo tani shwayi ma, ma a'diyin jin minu kara bori um mo ki dar gi 'twaṅ kamu/ jin minu 'de'k mo mmodot gwo mo gom gway gi 'twa/ ma du mo be. ²⁸ Hili waḵki/ jan ṭal 'deṅ kamu/ o um gwo mo ki: To yansan mo tani a'di thekunuwa rum mo tani dhalki a'di ki shwa mo. A'di oka/ mo gom gway piti jin ṭorki um a'di mo dhali gom gway gi 'twa/ ma du mo tani ²⁹ 'pemen gwom pem jin oka/ mo gom 'twa/ ma dum piti mo tani diki ta jim bum mo be. Haali/ ata mi-na mom pem jin dika/ ki 'kus mo ta a'di jin minu waḵ mo ki 'twa/ ma du gi wathiṅ kamu/ mo? ³⁰ Waḵki/ aha/ nyaḵa to bu'th ki mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo tani kataye ḵinu 'twa/ waḵ apo/ aha/ mo gom to caan jin ḵi-ka/ mo ki mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo? ³¹ Wakan waḵki/ um ki shwa to mo walla pi to mo walla a'diyin jin miina um mo tani miiyi a'di 'baar mo gom monyca ma Arumgimis mo. ³² Dhalku/ 'Kwani Yahuuda/ ki ḵi e mo mmokol mo walla 'Kwaniṅ Griḵi mo walla 'kwaniṅ ḵaniisa ma Arumgimis mo be. ³³ Jasi gom miim pem jin palka/ mo mmo'boru ris 'kwani bwa 'baar mo tani e to 'baar mo kun miika/ mo, yisa mmosimmka/ shi/ miim 'boron pem gana/ e mo hili gom 'kwani ka ris mo ki uni minu ta is ki me'd mo be.

11 Tayi imanṭhoḵ aha/ mii mo ma, me'd jin taka/ amanthoḵa Kristḥos mii mo be.

Mii jin Mina Upi Kum 'Kup ki Burringye/ mo

² Aha/ maṅa um mo haali/ um kayaa/ e mo eya ris to 'baar mo dhali mmodhu gwo jin luḵu um mo isi me'd

jin ɕikika/ uni um mo be. ³ Hili aha/ ṅapa um mo mmomish gwo 'ban mo ki a'di jin ta'da 'kan'kup gom 'kwani 'baar mo tani ta'da Kriṣṭhos mo be. Dhali a'di jin ta'da 'kan'kup goma 'bom mo tani ta wathiṅ gwaṭh ma yim mo dhali a'di jin ta'da 'kan'kup goma Kriṣṭhos mo tani ta'da Arumgimis mo be. ⁴ Ma 'kwani gunn kun 'thon mo walla o gwo jin onu is mo ki 'kup buni kumu ki to mo tani uni mii miin 'thalkina/ gom 'kup buni mo be. ⁵ Hili ma up gunn kun 'thon mo walla o gwo is mo ki 'kup buni 'kōnuki kum ki to mo tani uni mii miin 'thalkina/ mo – a'di ta mii jin nyaḱa'd si'da/ gi mii jin 'thin ma yima mur mo. ⁶ Haali/, waḱka 'bom mididi diki hi'th to i'kup gom is piti mo tani ayim mididi 'taki 'ciṭha/ mur'kup piti mo be. Hili waḱki/ a'di ta miin 'thalkina/ mo goma 'bom mo mmo'ciṭha/ mur'kup mo walla mmo'thiya mur'kup mo tani dhalka yim hithi burriṅyen' 'kup mo ma. ⁷ Haali/ wathiṅ gwaṭh ka ba/ mididi diki kum 'kup piti ki to mo haali/ a'di ta jamas ma Arumgimis mo dhali monycam piti mo be. Hili ayima 'bomi a'di ta monyca gom wathiṅ gwaṭh mo be. ⁸ (Haali/ wathiṅ gwaṭh yisa uḱu 'pena 'bom mowa, hili a'bom 'peni wathiṅ gwaṭh mo be. ⁹ Wakan si'da/ wathiṅ gwaṭh dinuki uḱ goma 'bom mo, ayima 'bomi gom wathiṅ gwaṭh mo be.) ¹⁰ Ki a'di gi wakan mo tani a'bom ka ba/ mididi mii ta gi burriṅyen' 'kup mo gom gway gi iman'doyu gwo mo. ¹¹ Bahili e Tapa mo tani a'bom mol is piti yip mo ki dar gi wathiṅ gwaṭh mo dhali wathiṅ gwaṭh mol is piti yip mo ki dar ga yima 'bomi mo be. ¹² Haali/ me'd jin uḱuwa yima 'bomi mo 'peni wathiṅ gwaṭh mo tani wakan si'da/ wathiṅ gwaṭh shwane/ dhodhu mo 'pena yima 'bomi mo be. Dhali aris to 'baar mo 'kon mo 'peni Arumgimis mo be. ¹³ Nyiṭhi mii ki is bum mo ma. A'di ha me'd mo goma 'bom mo mmo'tho Arumgimis mo ki dar gi 'kup ma yim jin kumu mo ki burriṅye/ mo 'taa? ¹⁴ Dina to gi mony'cesh ki is piti ki ṭor um gwo mo jin mina wathiṅ gwaṭh kala mura 'calalga/ e 'kup piti mo tani a'di ta mii jin 'the a'di is mowa? ¹⁵ Hili waḱka 'bom ta'd ga mura 'calalga/ mo tani a'di ta to jin min ma yimi kar is ki ca moyi. Haala mur'kup ma yim ɕikunu a'di mo mmodik 'kup e mo be. ¹⁶ Waḱki/ wathin ṭal 'deṅ kamu/ dina gwo mbwa mo mmorukuny mii mo tani ana mina ush ki 'tash mo haali/ miiṅ kamu/ yisa di'da jin botkunu mo, walla mii jin miina 'kwaniṅ ḱaniisa ma Arumgimis mo.

Mii jin Miinuwa Tharabeesa gi Tapa ki Shi/ mo

¹⁷ Hili e gwom pem jin baṭh a'di i'ko'd jin miga/ ye'th um sho'k mo tani aha/ dinaki maṅ um mo haali/ ki um tuli is mo mmontaḷ 'de/ mo tani a'di yisa gom shi/ miim 'boro'da, hili gom mii jin shi/a um 'teki shi/ mo be. ¹⁸ Haali/ gwom pem jin ta jin ṭwa/a/ mo a'dihe/ ba/. Ki um tulki is mo mmontaḷ 'de/ mo eya ḱaniisa mo tani aha/ ciḱa gwo ki mo ma ḱwam bwa di'd e bwam um mo be. Dhali aha/ meṭa/ mo me'd mo mmogam a'di is mo be. ¹⁹ Haali/ mo ma ḱwam bwa mididi mii di mo e bwam um mo, kan ki unin tiya kun ta 'kwaniṅ gana/ mo e bwam um mo tani uni minu nyiṭh mo be. ²⁰ Ki um tulki is mo mmontaḷ 'de/ mo tani a'di yisa ta tonṭe/ gi

Tapa jin shwakina um mowa. ²¹ Haali/ e mo jin shwanu to mo tani kun tiya ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo tani shwaki tiya to i e mo jin ta tonṭem buni mo dhali jan 'deṅ kamu/ mo tani 'koshkina ṭe/ mo dhali jan kamu/ mo tani 'koshkin ma su mo be. ²² Aggi. Ki um 'koki ta gi gu'b mo mmoshwayi to nycine/ mo dhali piyi to mowa? Walla ḱaniisa ma Arumgimis ṭhu'thkina um mii mbwaman kan mo dhali 'the uni gwansan is kun dar gi to mo kana? Ki gwo gi wakatinta mmiga/ i/o gom umi? A/ miga/ maṅ um gom gwo gi wakansana? ɕawwo/. Aha/ mina ush ki 'tash mo be.

Mo jin Karu Mii mo goma Tharabeesa gi Tapa mo

²³ Haali/ aha/ bu'thkina gwo 'peni Tapa mo, a'di si'da/ jin ɕikika/ um mo, ki Tapa Yesus ki mon'thiny yan ki a'di 'ciṭh'kunu is ki gwo mo tani a'di bu'thki maanḱuthu'd mo ²⁴ dhali ki a'di 'borki'da 'bor bwa i is mo tani a'di ki 'ce'd a'di mo dhali o gwo mo ki: Yansan ta is pem jin 'ce'dki'd gom um mo. Miiyi mii yansan mo ma mmoka aha/ e mo. ²⁵ E mii yan jin nyaḱki'd si'da/ mo tani a'di bu'thki'da ḱubbaaya mo i'ko'di tonṭe/ mo mmo/o gwo mo ki: Aḱubbaaya yan a'di ta gwon this jin gamu me'd goma bas pem mo. Miiyi mii yansan mo ma me'd gunn kun pina um a'di mo tani e mii jin mina umi kayaa/ e mo be. ²⁶ Haala risa cim gunni 'baar mo kun 'kana um maanḱuthu'd yan mo dhali kun pina uma ḱubbaaya yan mo tani um ki ɕi mii eya tente/ wu gi Tapam bum mo ntaga tee jin mina a'di pu'du/ mo be.

Mii jin Budhu To Atharabeesa gi Tapa ki Mii kun 'Koki Ha Me'd mo

²⁷ Wakan a'diyin jin mididi 'ka maanḱuthu'd yan mo walla piya ḱubbaaya gi Tapa mo ki mii jin ush me'd mo tani a'di mina mii di m'ba/ mo mmomii bungwar is gi Tapa ki shi/ kan mo dhala bas piti mo be. ²⁸ Dhalki 'kwani ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo nyiṭh is buni mo dhali ki mii gi wakan mo dhalki uni 'ka maanḱuthu'd mo dhali piya ḱubbaaya mo. ²⁹ Haali/ wathin 'de/ yin jin mididi shwa to mo dhali pi to mo jin dar gi mo jin nyiṭha a'di bungwar yan mo tani a'di ki shwa mii mo dhali piya nyor ma Arumgimis jin toru gwon dwall 'twa/ a'cesh apo/ is pitiṅ gana/ mo be. ³⁰ Ba gi mii yansan kan mo tani a'di i'ka'da uma tiya is ka ris mo dhali 'ba'th mo dhali kun tiya wukin mo be. ³¹ Hili waḱki/ ana nyiṭha is bananḱ gana/ mo ka jin gana/ mo tani ana yisa minu 'taki dwall gwo mo yisa. ³² Hili ki ana dwallkina Tapa gwo mo tani ana dorkunu mo, wakan ki ana minu 'taki 'koki mii miiwaḱ apo/ mo nyaḱki 'kwaniṅ'cesh mo be.

³³ Wakan iwaḱ pem mo ki um mini tul is mo mmontaḷ 'de/ mo mmoshwa to mo tani ɕori aḱor ka rem 'kup mo ma. ³⁴ Waḱki/ wathin ṭal 'deṅ kamu/ 'kosha ṭe/ mo tani ba dhalki a'di ishwayi'd 'peni gu'b piti mo, isi ciki/ ki um mini 'koki pu'du/ mo dhali tul is mo mmontaḷ 'de/ mo gom mo jin minu waḱa waḱ mo. Gwo gom ton tiya mo tani aha/ mina yip um 'ban mo ki gwo mo me'd jin miga/ pu'dku/ mo be.

To gi Shi/in jin Ćinu ki Me'd mo

12 Shwane/ isi gwo gom to gi shi/in kun Ćinu ki me'd mo iwaḵ mo, aha/ dinaki ṅap um mmota pus mo. ² Um mishin me'd jin 'kona um ki dar ki ji gi luṅuṅ gana/ mo tani um suskunu this e mo mmoluṅ tompinycon mo kun 'kon ki mutt mo, ma e bway gunn kun joḵkunu um mo. ³ Wakan aha/ ṅapa um mo mmomish gwo 'ban mo ki wathin ṭal 'deṅ kamu/ yisa di'da jin oki gwo ki Shi/in Dheleladhelel ma Arumgimis mo ki sule/ mo mmo/o gwo mo ki: Dhalka Kristḥos a'di jeenu mo. Dhali jan ṭal 'deṅ kamu/ yisa mido mish gwo o mo mmo/o ka: Yesus ta Tapa mo isi ciki/ ki Shi/in Dheleladhelel mo be.

⁴ Hili to gun Ćinu ki me'd mo tani tana e kuku/ mo, hili 'peni Shi/ina 'de/ mo be. ⁵ Dhali hili mii ma ṭu'c tana e kuku/ mo, hili Tapa ṭal 'de/ mo be. ⁶ Dhali hili mo jin miinuwa ṭu'c tana e kuku/ mo, hili a'di ta'da Arumgimisa 'de/ mo jin umki uni eya ris uni 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo be. ⁷ E uni 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo tani mo jin ṭoru ki Shi/in mo tani a'di Ćinu mo gom mo jin woṭhuwa woṭh mo gom 'kwani 'baar mo. ⁸ E wathij kamu/ 'de/ mo tani a'di Ćinu Shi/in mo jin ta moyuḵ gi gwo mo dhali e jaṅ kamu/ mo tani mo jin ta monyith gi gwo mo isi me'd gwo gi ṭala Shi/ina 'de/ mo be. ⁹ E jaṅ kamu/ mo tani mo jin gamu gwo is mo tani ki jasi Shi/ina 'de/ mo. E jaṅ kamu/ mo tani to gun Ćinu ki me'd mo mmowaḷa waḷ mo tani ta ji gi Shi/ina 'de/ mo be. ¹⁰ E jaṅ kamu/ mo tani mo jin miinu miimer mo dhali e jaṅ kamu/ mo tani mmo/o gwo jin onu is mo dhali e jaṅ kamu/ mo tani mo jin mishu shi/in mo mmodhu ka kwa/um bwa mo dhali e jaṅ kamu/ mo tani mo jin mishu 'twan tiya wal mo e kuku/ mo dhali e jaṅ kamu/ mo tani mo jin mishu 'twa/ luḵ ki 'twan tiya mo be. ¹¹ Aris uni gwansani 'baar mo umu mo 'peni a'din 'de/ mo dhali Shi/in ṭal 'de/ mo mmopwaḵ bwa mo e uni ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo me'd jin ona a'di bwa mo be.

Aris Tom Buṅwar Isi 'Baar mo Ṭala Isa 'De/ mo

¹² Haali/ me'd jin ṭala buṅwar isa 'de/ mo tani dhali tom buṅwar is ṅala/ wana risa dhali to gi buṅwar is mo tani bala 'ka'da miiya ma e buṅwara 'de/ mo tani wakani a'di ta'da Kristḥos mo be. ¹³ Haali/ ki Shi/ina 'de/ mo tani ana 'baar mo 'kokunu mo mmocuḷ mo ki yi'de/ mo e buṅwar isa 'de/ mo – ku Yahuuda/ dhali kuṅ Griḵi mo, walla uni gun ta Ćinḵina/ kun yolu mo walla kun 'kon ki 'kus mo – aris uni 'baar mo 'kokunu mo mmodhu mo mmonyak pi 'peni Shi/ina 'de/ mo be.

¹⁴ Haali/ buṅwar is mo tani a'di diki ta jasi gom en toṅ kamu/ mo hili gom mmota aris mo be. ¹⁵ Waḵki/ sho'k mido 'taki o gwo mo ki: Haali/ aha/ ṅala/ tana me'd mo tani aha/ yisa icila buṅwar is mowa, itani a/ a'di mido 'taki 'cwap a'di ari'ceenne/ 'peni buṅwar is mowa? ¹⁶ Dhali waḵki/ 'ce mido 'taki o gwo mo ki: Haali/ aha/ ṅala/ tana e mo tani aha/ yisa icila buṅwar is mowa, itani a/a'di mido 'taki 'cwap a'di ari'ceenne/ 'peni

buṅwar is mowa? ¹⁷ Waḵki/ buṅwar is ka 'bimpil mo mido 'taki ta e mo tani mane mo jin minu 'taki ciḵ gwo mo? Waḵki/ buṅwar is ka 'bimpil mo mido 'taki ta 'ce mo tani mane mo jin minu 'taki jiḵa shim to mo? ¹⁸ Hili me'd jin wana a'di kan mo tani Arumgimis a'di thumki hilsaṅ e buṅwar is mo uni 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo me'd jin kwanykina a'di uni mo be. ¹⁹ Waḵki/ hilsaṅ 'baar mo mini 'koki laḷa/ mo tani mane mo jin mina buṅwar isi 'taki di mo? ²⁰ Me'd jin wana a'di kan mo tani mo ma 'ci'cimi'th ṅala/ wana risa, ba buṅwar is ṭal 'de/ naskina/ mo be. ²¹ E mido mol gwo o gom me'd mo ki: Aha/ mina mii ta gi /eya? walla doḵ/e 'kup mido sho'k kan mo ki: Aha/ mina mii diki ta gi /e mo. ²² E gwo jin ta ḷa'ckon mo tani 'ban gi buṅwar is mo kun simmi mii e mo mmo'ka'd is mo tani uni ta uni gom a'di mo be. ²³ Dhali 'ban gi buṅwar is gwansan gun ṭosha ana gun aṭhi montaḵ mo tani ana tashu ki montaḵ jin caaca mo, dhali 'ban gi buṅwar is bana gun aṭha she/ ki aṭh mo tani dhuna ana ki yos mo, ²⁴ a'di jin minu mii 'koki mii ta mo gom 'ban gi buṅwar is gun 'koki aṭh she/ kan mo. Hili Arumgimis a'di su'kki buṅwar is kan mo mmoḷikina a'di montaḵ jin caaca e 'ban gi buṅwar is jin aṭhki'd mo be ²⁵ ki moṅkamu/ mido 'taki diki di ki shu mo e buṅwar is mo, hili ki to gi buṅwar is mo mini nyak hili e ka rem 'kup mo be. ²⁶ Waḵki/ tom buṅwar isa 'deṅ kamu/ 'koshu ki isa nyor mo tani aris uni 'baar mo 'koshu ki isa nyori montaḷ 'de/ mo. Waḵki/ tom buṅwar isa 'deṅ kamu/ taḵu mo tani aris uni 'baar mo 'kunya bwa mo imontaḷ 'de/ mo be.

²⁷ Shwane/ um ta buṅwar is ma Kristḥos mo dhali umi 'baar mo ta tom buṅwar is piti ki she/ ki she/ mo be. ²⁸ Dhali Arumgimis a'di ki lege'th kun tiya eya ḵani-isa mo: Uni gunn kun ta kun ṭwa/a/ mo ta uni gun dhunu ki she/ mo, dhali kuṅ 'ko'd mmota imanḷi gwo kun onu is mo dhali kun 'kon ma po/i kwara mmota imanṭor gwo mo, dhali kun ta imanmii miimer mo dhali kun ta imanwaḷa waḷ mo dhali kun ta imanwoṭha/ woṭh mo dhali kun ta imanjiya ji mo dhali kun ta imanwal 'twan tiya ki she/ ki she/ mo be. ²⁹ A/aris uni 'baar mo ta uni gun dhunu ki sheya? A/aris uni 'baar mo ta uni gun ta iman/o gwo isa? A/aris uni 'baar mo ta imanṭor gwowa? A/aris uni 'baar mo mii miimera? ³⁰ A/aris uni 'baar mo bu'th to gun Ćinu ki me'd mo mmowaḷa waḷ mowa? A/aris uni 'baar mo mishki 'twan tiya wal mowa? A/aris uni 'baar mo ta imanluḵ 'twaa? ³¹ Hili tayi ki bwa jin onu ka daran du mo gom to gun Ćinu ki me'd mo kun yipu mii is mo.

Mo/en

Dhali aha/ mina ṭor a'di um jin 'ce'de'da po/ mo a'di jin 'boro'd ki isi 'bor gana/ mo be.

13 Waḵki/ aha/ mina o gwo ki 'twa/ gi 'kwani mo dhali ki 'twa/ gi iman'doyu gwo mo tani ihili aha/ dara gi mo/en mo tani aha/ gwona is 'te/ me'da sahan gurany 'per mo walla me'da sahana shu e mo jin tiri'd ki nyanye/ mo. ² Waḵki/ aha/ tana gi mom'bi'th mo mmo/o gwo is mo dhali mmomisha ris gwo 'baar mo kun ta gwo kun baku 'ban mo dhali aris yuḵ mo si'da/

dhali waḳki/ aha/ tana gi moṅgam gwo isi 'baar mo, wakan mmomish joḳ wosh kun turatur mo tani ihili aha/ dara gi mo/en mo tani aha/ tana toṅ kamuwa? ³ Waḳki/ aha/ ḳina tom pemi 'baar mo kun taka/ mo dhali waḳki/ aha/ pisha is pem ki o'd mo mmopur mo tani ihili aha/ dara gi mo/en mo tani aha/ ḳala toṅ kamu/ 'kup paa?

⁴ Mo/en a'di ta moṅkuḳ bwa mo dhali momii ki bwaṅkush mo. Mo/en ta mii mmoṭa'c bwa mo yisa wala mmokar 'ba/ ki ca mo yisa. ⁵ A'di yisa kar is ki ji gi mish to mo yisa walla mii mii jin mantharamandhar yisa. Mo/en diki ses mo mmomii a'di jin o a'di bwa mo. A'di diki shwa mii ki o'd mo walla push gwo shi/i'd eya du mo. ⁶ A'di yisa 'kunya bwa mo gom tonthus gun thamu mii mo yisa, hili a'di 'kunya bwa mo gom mii kun miinu ki miinḡ gana/ mo be. ⁷ Mo/en a'di dininki'da ris to 'baar mo she/ mo, a'di gama'da ris gwo 'baar mo is mo, a'di ta'd ga 'teṅ kape/ gom to 'baar mo, a'di 'dim 'kup gom to 'baar mo.

⁸ Mo/en midi diki wu 'kup mo. Me'd gwo jin onu is mo tani a'di midi pe mo. Me'd gwo jin onu ki 'twaṅ 'kwani mo tani uni mini daḳ mo. Me'd gwo gi yuḳ mo tani a'di midi pe mo. ⁹ Haali/ monyith bana mo tani a'di aṭha 'ban mo dhali gwom bana jin ona ana is mo tani a'di aṭha 'ban mo be. ¹⁰ Hili ki a'dim 'borḡaṅ gana/ midi pu'du/ mo tani a'di jin aṭha 'ban mo tani midi pe mo be. ¹¹ Ki aha/ tana a'ci mo tani aha/ ona gwo mo me'da 'ci mo, aha/ kulumkina gwo ibwa mo me'da 'ci mo, aha/ miina mii me'da 'ci mo. Ki aha/ wara ki wathi/ mo tani aha/ dhalkina mii ma 'ci 'pen mo. ¹² Haali/ shwane/ to parkina ana e eya hiljaro/ jin duḳaduḳ mo tani, hili yilaṅ kamu/ ka ḳarambor mo. Shwane/ 'bana kamu/ mishka/ mo. Hili yilaṅ kamu/ mo tani aha/ mina mish 'bani 'baar mo, isi kani me'd jin mishkunu aha/ 'bani 'baar mo be. ¹³ Wakan moṅgam gwo is mo dhali mo ma 'teṅ kape/ 'dapan ki me'd mo ki mo/en mo, uni kwara gwansan mo. Hili a'di jin ca'd ki caṅ gana/ mo mmobol gwoho e mo tani a'di ita mo/en mo be.

'Twan Tiya dhali Mo jin Onu Gwo Is mo

14 Kari mo/en mmota tom bum jin mina umi gu ki e mo dhali oyi bwa ka daran du mo gom to gi shi/in gun ḳinu ki me'd mo isi ki ji mum mo ki um mini o gwo kun onu is mo. ² Haali/ wathin 'de/ jin midi o gwo ki 'twaṅ kamu/ mo tani diki o gwo gom 'kwani 'te/ mo, hili goma Arumgimis mo. Haali/ jan ṭal 'deṅ kamu/ diki mish a'di gwo 'ban mo, hili a'di oki gwo jin baku ki Shi/in mo be. ³ Hili 'bwanu'b gwoṅ kamu/ a'dihe/ be, gom a'di jin oki gwo is mo tani a'di ṭorki 'kwani gwo mo gom monyaṅ is buni mo dhali mmo'bi'th uni adu is mo dhali mmomalasa dum buni mo be. ⁴ A'di jin oki gwo mo ki 'twaṅ kamu/ mo tani a'di nyanḡki is pitiṅ gana mo, hili a'di jin oki gwo is mo tani a'di nyanḡki'da ḳaniisa is mo be. ⁵ Hili aha/ ṅapa umi 'baar mo mmo/o gwo ki 'twan tiya mo, hili isi kani aha/ ona bwa ki um mini o gwo is mo. A'di jin o gwo is mo tani a'di eḳki'd ki a'di jin o gwo ki 'twaṅ kamu/ mo isi ciki/ jan ṭal 'deṅ kamu/ mi-

di luḳ 'twa/ mo, wakan ka ḳaniisa minu 'taki nyanḡ is mo be.

⁶ Shwane/ iwaḳ mo, waḳki/ aha/ mina pu'dku/ i um mo mmo/o gwo ki 'twan tiya mo tani aha/ mina 'taki mii shi/ miim 'boro'd wakata mo gom um mo? hili isi ci-ki/ mo aha/ mina be'd ki um gwoṅ kamu/ jin ta ji gi mi-inu 'cee mo walla moyuḳ mo walla gwo jin onu is mo walla gwo jin ṭoru mo. ⁷ Hili isi kan waḳki/ to gun miinu to mme'd mo kun dar ki mondiki/e mo me'da ṭhaṭhar mo walla adhenḡhenye/ mo tani 'koki lugum ko mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ tani ki 'kwani mini mish ki ja pinu mo?

⁸ Dhali waḳka puluṅ diki ko mo mmo/aḳ 'kus e mo tani aja a'di midi thoson is mo gom mmo/as mo? ⁹ Wakan waḳki/ um ki is bum mo o gwo ki 'twaṅ kamu/ mo jin molu cik mo tani 'kwani mini mish gwo 'ban kata a'di jin onu mo? Haali/ um ṭorki gwo ki buthur gana/ mo be. ¹⁰ Gwoṅ kamu/ maḳa/ minu dhaṅa? Aris 'twa/ tana ris ka ris kun 'kokin ki she/ ki she/ mo e mony'chesh mo dhali jaṅ kamu/ yisa dar gi 'pemena. ¹¹ Hili waḳki/ aha/ dinaki mish 'pemen gwo ki 'twa/ yan mo tani aha/ mina ta amanmol 'twa/ yan cik mo goma manṭor gwo mo dhali amanṭor gwo yan mo midi ta amanmol 'twa/ yan ṭor gom aha/ mo be. ¹² Wakan, um ki is bum mo tani me'd jin ganankina um 'ba/ mo gom mo jin minu ṭor mii gi Shi/in eya tente/ mo tani shwayi ki o'd mo mmobol mii e mo mmonyaṅa ḳaniisa is mo.

¹³ Wakan a'di jin o gwo ki 'twaṅ kamu/ mo midi mii 'tho mo gom mom'bi'th mo gom 'twa/ jin minu luḳ mo be. ¹⁴ Haali/ waḳki/ aha/ 'thona ki 'twaṅ kamu/ mo tani shi/in pem 'tho'd mo, hili adum pem mol maman dho'th mo be. ¹⁵ Dhali aha/ mina miiya ta mo? Aha/ mina 'tho mo ki shi/in mo dhali aha/ mina 'tho mo ka du si'da/ mo. Dhali aha/ mina yuḳ gway ki shi/in mo dhali aha/ mina yuḳ gway ka du si'da/ mo be. ¹⁶ Wanya/ 'te/ ba/, waḳki/ /e 'bori mii ki shi/in mo tani ka ciṅ kamu/ jin mol 'twa/ yan wal mo tani midi mish gwo o mo ki: Amen, kata mo gom mo ma 'bor bwam pini jin 'bora /e a'bor bwa i is mo ki a'di diki mish gwo jin ona /e moyi?

¹⁷ Haali/ /e mini ḳi mom'bor bwa i is jin ha me'd mo, hili wathiṅ kamu/ yisa minu nyanḡ is mowa. ¹⁸ Aha/ 'borkina Arumgimis bwa i is mo ki aha/ okina gwo ki 'twan tiya mo mmobol um 'baar mo e mo. ¹⁹ Bahili eya ḳaniisa mo tani aha/ mina dhal mii e i is mo mmotoṭor um gwo mo jasi mudhe'd ka dum pem mo, ma kan mo mmoye'th kun tiya sho'k mo, ki gwo gun 'koni alaapi 'kume'd mo jin miga/ ṭor ki 'twaṅ kamu/ mo be.

²⁰ Iwaḳa, dhalku/ ki 'ko mo mmota uḳi mo e gwom bum kun kuluma umi bwa mo. Gom gwon thus mo tani wari ki usha ṅa/ mo hili e gwo gun kuluma umi bwa mo tani tayi ku gun isin mo. ²¹ E gwoṅkan jin cikunu mo tani a'di 'kwarkunu mo ki: Ki 'twa/ gi 'kwanin tiya mo dhali ka le'd gi 'kwani ki she/ mo tani miga/ ṭor gwo ki 'kwani gwansan mo, dhali isi kani uni si'da/ mini 'koki dhu 'ce gom aha/ mo. A'di ta gwo jin ona Tapa mo. ²² Wakan 'twan tiya uni ta jamas mii mo, yisa gom uni gun gam gwo is mo hili gom uni gun dar gi gwo jin gamu is mo. Nye, gwo jin onu is mo tani a'di yisa gom uni gun 'kon ki dar gi gwo jin gamu is mo, hili gom uni

gun gami gwo is mo be. ²³ Waḳki/ wakan mo tani aḳaniisa 'baar mo ka tul 'kup mo dhali uni 'baar mo o gwo ki 'twan tiya mo tani dhali 'kwani gun 'kon ka pije/ walla gun daran ki gwo jin gamu is mo tani waḳki/ uni ciḳin mo tani mina uni 'koki o gwo ki um sona du mowa? ²⁴ Hili waḳki/ uni 'baar mo o gwo is mo dhali a'di jin dara'd gi gwo jin gamu is mo walla akamu/ jin di'd ka pije/ ciḳki'd mo tani a'di sugu adu mo ki uni 'baar mo dhali a'di doṭu gwo gom miim piti mo ki uni 'baar mo si'da/. ²⁵ Adum piti jin di'd ki kup mo tani thisu ṭor mo be. Dhali wakan mmobitḳina a'di bwam/em piti a'cesh mo tani a'di midi luṅa Arumgimis mo dhali ṭor eya tente/ ka Arumgimis ka jin gana/ a'di di'd e bwam um mo be.

Aris To 'Baar mo Minu Mii ka Para Po/ mo

²⁶ Kataye si'da/, iwaḳ mo? Ki um tulki is mo mmonṭal 'de/ mo um ka 'deṭe/ 'deṭe/ yukki gway mo dhali ta gi gwo jin ṭoru mo dhali gwo jin 'ceenu mo dhali 'twarj kamu/ jin ṭoru mo walla gwo jin luḳuwa luḳ mo. Dhalka ris to 'baar mo miinu mo mmonyanya nyanj mo. ²⁷ Waḳki/ wathij kamu/ wal 'twarj kamu/ mo tani dhalki uni mini mii 'ko jasi su/ mo walla midi mii ta jasi kwara mo dhali uni gwan ka 'deṭe/ 'deṭe/ ki jin garr mo dhali dhalki jan kamu/ iluḳi 'twa/ mo. ²⁸ Hili waḳki/ jan kamu/ midi diki di mo mmoluḳ 'twa/ mo tani dhalki uni ka 'deṭe/ 'deṭe/ 'peni uni mo 'kon ki shwam mo eya ḳaniisa mo dhali o gwo ki is buni mo dhali eya Arumgimis mo be. ²⁹ Dhalki uni su/ walla kwara gun ta iman/o gwo jin onu is mo mmoṭor gwo mo tani dhali dhalki kun tiya uni nyiṭh a'di jin onu mo. ³⁰ Waḳki/ gwo jin 'ceenu onu gom a'dij kamu/ jin di'd ki she/ mo tani dhalki a'di jin tṭwa/a/ ḳa'ba'd ki shwam mo. ³¹ Haali/ umi 'baar mo mini mish gwo o jin onu is mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo. Wakan ki umi 'baar mo mini mish gwo 'ban mo dhali umi 'baar mo minu 'bitha du is mo be. ³² Dhali shi/in gi iman/o gwo jin onu is mo tani uni 'dapan ki gwo jin onu is mo be. ³³ Haali/ Arumgimis yisa ta'da Arumgimis jin duṅkurki mii mo, hili a'di ta ji gi mo ma ku'th is mo be.

Me'da risa ḳaniisa 'baar mo gi imandhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo tani ³⁴ up mini mii 'ko ki shwam mo eya ḳaniisa mo. Haali/ uni 'konuki dhal bway mo mmo/o gwo mo, hili uni mini mii 'ko ki 'ko'd me'd mo me'd isi gwonḳan jin ciḳunu mo jin o gwo kan si'da/ mo. ³⁵ Waḳki/ toṅ kamu/ di'd jin ona bwa uni mmomish mo tani dhalki uni idoṭ ikaṭhim buni e gu'b buni mo. Haali/ a'di ta mii jin 'the is ki 'the mo goma 'bom mmoṭor gwo eya ḳaniisa mo be. ³⁶ Katintaye? Ki gwo ma Arumgimis piyi'd 'peni uma? Walla a/um a'di um 'cena ijidhirkina a'di mowa?

³⁷ Waḳki/ wathin ṭal 'deṅ kamu/ midi kulum gwo ibwa mo ki a'di ta a'di jin midi o gwo is mo walla gom to gi shi/in mo tani a'di midi 'taki nyiṭh gwo gom gwom pem jin 'kwarka/ mo gom um mo ta gwonḳan gi Tapa mo be. ³⁸ Waḳki/ wathin ṭal 'deṅ kamu/ diki mish a'di yan mo tani a'di minu mish 'ban mo yisa. ³⁹ Wakan iwaḳ pem mo, oyi bwa ka daran du mo mmo/o gwo jin onu

is mo dhali dhalku/ ki nona non ki bway mo mmoṭor gwo ki 'twan tiya mo. ⁴⁰ Hili aris to 'baar mo minu 'taki mii mo ki mii jin thuḳu mo dhali ka para po/ mo be.

Mompi jin Piyin ma Kristḥos mo

15 Dhali shwane/ aha/ mina ka um gwo e mo, iwaḳ mo, e gwom 'borga/ jin ciḳika/ um mo, a'di jin bu'thkina um mo dhali a'di jin doshkina um apo/ mo be. ² Gwo jin woṭḥkunu um mo waḳki/ um mini bu'th a'di mmoṭel shoki cine/ mo, - isi ciki/ um gamki a'di is ki pe'th mo.

³ Haali/ aha/ ciḳina a'di um a'di jin midi mii ta to jin midi mii ta jin tṭwa/a/ mo a'di jin bu'thkika/ mo si'da/ ka Kristḥos wuki'd mo gom miinthus bana mo isi me'd gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo be. ⁴ Dhali a'di kankunu mo dhali a'di cuki mis mo ka cim kwara isi me'd Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo be. ⁵ Dhali a'di piki'da Sapa i is mo dhali yan'ko'd e uni gun tana 'kume'd i'ce'dka su/ mo be. ⁶ Dhali yan'ko'd a'di piki 'kwani gun bol 'kwani e mo kun 'koni iss † 'kwanimpa i/ iss 'de/ i'ce'dki iss 'kwanimpa imudhe'd apo/ mo ki me'd 'deṅ gana/ mo. Kun tiya ka woho/ mo tani uni 'kon ki e mo naskina/, ba kun tiya uni i/ishki e mo be. ⁷ Yan'ko'd a'di piki'da Yakuubi is mo, dhali yan'ko'd a'di piki uni 'baar mo i is mo kun dhunu ki she/ mo. ⁸ Dhali 'ko'di uni 'baar mo tani a'di piki aha/ i is si'da/ mo me'd ara ṅan 'de/ jin daḳa sulu adho'th mo be. ⁹ Haali/ aha/ tana a'di jin pisi'd ki uni gun dhunu ki she/ mo, mmodika/ ki ha me'd mo jin minu yuk aha/ ki a'di jin karu ki she/ mo haali/ aha/ ṭo'ckina aḳaniisa ma Arumgimis bwa mo be. ¹⁰ Hili ka 'the ma Arumgimis mo tani aha/ be itana aha/ mo, dhali ka 'them piti 'kup ki aha/ mo tani a'di yisa ki petha. E gwo gi ḳa'ckon mo tani aha/ miikina tu'c jin 'batha'ba'th mmobol unin tiya e mo gun miikin mo. Ba a'di yisa ta aha/ mo, hili a'the ma Arumgimis mo, a'di jin diki'd e aha/ mo be. ¹¹ Waḳki/ a'di ta aha/ walla uni mo tani wakan aman ciḳina um gwo mo dhali wakan um gamki gwo is mo be.

Mompi jin Pikina ku gun Wukin mo

¹² Dhali waḳka Kristḥos cinu gwo mo me'd jin pikina a'di mo 'peni mowu mo tani kata ona uma tiya gwo mo ki mo jin piyunu/ mo 'peni mowu mo piyi'd mo? ¹³ Hili waḳki/ mo jin piyunu/ mo 'peni mowu mo piyi'd mo tani aKristḥos si'da/ yisa 'de'kkunuwa. ¹⁴ Waḳka Kristḥos minu 'taki 'koki 'de'k mo tani gwo jin cina aman mo tani midi ta jim pe'th mo dhali monḡgam gwo is bum mo si'da/ midi ta jim pe'th mo be. ¹⁵ Isi kan aman mina ta ku gi minu gam mo gun thisu hash mo goma Arumgimis mo haali/ aman tena gwo mo goma Arumgimis mo ki a'di 'de'kki'da Kristḥos mo 'peni mowu mo a'di jin dina a'di ki 'de'k mo waḳki/ a'di ta gwonḳan gana/ mo waḳki/ uni gun wukin mo 'konuki 'de'k mo be. ¹⁶ Haali/ waḳki/ uni gun wukin mo 'konuki 'de'k mo tani wakan si'da/ Kristḥos dinuki 'deku/ mo be. ¹⁷ Waḳka Kristḥos 'konuki 'deku/ mo tani monḡgam gwo is

† kumsumiyya

bum di'd ki pe'th mo dhali um 'kon mo naskina/ e mi-inthus mo be. ¹⁸ Dhali uni gwansan si'da/ gun ishki e mo eya Kristhos mo tani minu 'ce'd sho'k mo be. ¹⁹ Waḱki/ e moṅ'koki/e yan jasi kan mo tani ana gun 'kona eya Kristhos mo tana gi mo ma 'teṅ kape/ mo tani ana 'baar mo tana 'kwani gun boṭa ki shi/ gana/ mo mmobol 'kwanin tiya 'baar mo e mo be. ²⁰ Hili shoka 'cesh gana/ mo tani aKristhos 'de'kkunu mo 'peni mowu mo, a'di yansan jin ta maman jin twa/ a/ ki uni gwansan kun ishki e mo be. ²¹ Haali/ ki wathimpa mo tani a'di pu'dkina wu mo dhali ki wathimpa mo tani a'di pu'dkina mo jin piyunu/ mo si'da/ 'peni mowu mo be. ²² Haali/ me'd jin wukina 'kwani 'baar mo eya Adam mo tani wakan si'da/ eya Kristhos mo tani aris uni 'baar mo minu dhu ki e mo be. ²³ Hili aris 'kwani 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo e mo ma para pom buni mo tani aKristhos ta maman ma 'kaṅ 'kup jin twa/a/ mo dhali yan'ko'd e yam piti jin mina a'di pu'du/ mo tani uni gwansan kun ta ku ma Kristhos mo be. ²⁴ Yan'ko'd 'pemen mididi pu'du/ mo ki a'di mididi ci bampa/ ka Arumgimis mo a'di jin ta Com mo i'ko'di a'di mididi 'ce'da ris mo gun tanu tapa sho'k mo dhali aris mo gun tanu ki moshirr mo dhali aris mom'bi'th mo be. ²⁵ Haali/ a'di mididi mii ta Tapa mo ntagi a'di mididi dhu aris uni 'baar mo kun ta 'kup gi a'di mo e bwan'kwariny sho'k piti mo be. ²⁶ Dhali 'kup jin ta jin 'ko'd jin minu 'ce'd sho'k mo tani ta wu mo be. ²⁷ Haali/ Arumgimis dhuki'da ris to 'baar mo 'ko'di me'd piti mo e bwan'kwariny sho'k piti mo be. Hili ki a'di o gwo mo ki: Aris to 'baar mo dhukunu mo 'ko'di me'd piti mo e bwan'kwariny a'di mo tani a'di di'da tente/ ba/ ki a'di jin dhuki'da ris to 'baar mo e bwan'kwariny me'd piti kan mo tani a'di di'd ka po/ mo be. ²⁸ Ki aris to 'baar dhukunu mo 'ko'di me'd piti mo tani Ya/ si'da/ ki is piti mo minu kar 'ko'di me'di a'di mo a'di jin dhuki'da ris to 'baar mo e bwan'kwariny me'd piti mo, ka Arumgimis mididi ta aris to 'baar mo goma ris 'kwani 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo be. ²⁹ Maḱa/ 'te/ ba/. Ki gwonta ona 'kwani gwo mo gom gwo jin miinuwa mii ki yi'de/ mo gom gway gi uni kun wukin mo? Waḱki/ uni kun wukin mo 'konuki 'deku/ 'baar mo tani atinta miinu 'kwani ki yi'de/ gom gway buni mo? ³⁰ Kata si'da/ dikika/ e mo jin 'dishi 'twa/ aha/ wu mo? ³¹ Aha/ usha mo, iwaḱ mo, gom miim pem jin karka/ is ki ca mo e um mo a'di jin taka/ eya Kristhos jin ta'da Yesus Tapam bana mo tani aha/ wukina isa yempa/ mo be. ³² Dhali to jin ta shi/ miim 'borod gom aha/ mo tani ta'da ta mo waḱki/ aha/ ona gwo me'd wathi/ en'thi/ mo, waḱki/ aha/ askina ki to/e gi Pan Epasus mo? Waḱki/ uni gun wukin mo 'konuki 'deku/ mo tani: Dhalki ana shwana to mo dhali pi to mo haali/ ka'thamo/ mo tani ana ki wu mo be. ³³ Dhalku/ ki ta ku gun minu he'k e mo. Mii jin cenu e ki tonthus mo tani uni shi/i miim 'boron kun boṭu mo be. ³⁴ Kulumi gwo ibwa mo ki kulum gana/ mo ma. Dhali dhalku/ mi-inthus ki mii mo dok/e haali/ kun tiya 'koki misha Arumgimis mo. Aha/ ona gwo yansan mmo'the um is mo be.

Mompi jin Piyunu ki Buṅwar Is mo

³⁵ Hili 'kwanin tiya ka 'deṭe/ 'deṭe/ mini doṭ gwo mo ki: Ki ku gun wukin minu 'deku kataye? Dhali ki buṅwar is jin wakata imina uni pu'du/ mo? ³⁶ /E wathim pus yan mo! To jin sina /e mo tani a/a'di mididi ki e itwa/a/ mowa hili isi ciki/ a'di mididi wu mo be. ³⁷ Dhali a'di jin sina /e mo tani diki ta buṅwar is mo jin mina a'di di mo tani, hili jasi emena 'de/ mo, wariba/ mididi ta pos bunyan mo walla emen posa kamu/ mo. ³⁸ Hili Arumgimis ki ci a'di buṅwar is me'd jin kwanykina a'di a'di mo. Dhali arisa ka'bany to ki she/ ki she/ mo tani cina a'di buṅwar is bunin gana/ mo be. ³⁹ Haali/ aris shuman is yisa nyaḱkana, hili buṅwar is tal 'de/ gom 'kwani en'thi/ mo, dhali buṅwara kamu/ goma ris tonycuḱ mo, dhali buṅwara kamu/ goma ris tonyjeshe/ mo dhali buṅwara kamu/ goma ris to yi'de/ mo. ⁴⁰ Wakan si'da/ aris buṅwar isa tiya ta ku gi momis mo dhali wakan si'da/ aris buṅwar isa tiya ta ku ga 'cesh mo. Hili monyca gi buṅwar is gi momis mo tani a'di tal 'de/ mo dhali monyca gi buṅwar is ga 'cesh mo tani a'di ta jaṅ kamu/ mo be. ⁴¹ Dhali monycaṅ kamu/ 'de/ goma tente/ mo dhali monycaṅ kamu/ goma ppe mo dhali monycaṅ kamu/ goma risa cul mo. Haala cula kamu/ dina ca ki she/ 'pena cula kamu/ mo be.

⁴² Wakan si'da/ a'di nyaḱka'd ki mo jin pinu 'peni mowu mo be. A'di jin sikunu mo tani a'di mishi pu/ mo, dhali a'di jin 'de'kkunu mo tani a'di moli pu/ mo be. ⁴³ A'di sikunu mo ki dar gi montak mo, dhali a'di 'de'kkunu mo e monyca mo. Dhali a'di sikunu mo ki is jin 'ka'da'd mo, dhali a'di 'de'kkunu mo ki mom'bi'th mo be. ⁴⁴ A'di sikunu mo ki is buṅwar jin ta shuman is mo dhali a'di 'de'kkunu mo ki buṅwar is jin ta ji gi to gi shi/in mo. Waḱki/ buṅwar is jin ta ji gi shuman is di'd mo tani wakan si'da/ buṅwar is gi to gi shi/in di'd mo be. ⁴⁵ A'di i'kwarkunu gwo gi wakan mo be ki: Dhala Adam yan jin ta jin twa/a/ mo tani warki'd ki to jin di ki e mo, dhala Adam jin ta jin 'ko'd mo tani warki'd ki shi/in jin ci mondiki/e mo be. ⁴⁶ Hili a'di yisa ta to gi shi/ in jin ta jin twa/a/ mo, hili a'di jin ta ji gi shuman is mo dhali yan'ko'd ji gi to gi shi/in mo be. ⁴⁷ Wathi/ jin ta jin twa/a/ mo tani a'di ta jany 'cesh mo, wathi/ jin cila bu'd mo. Dhali wathi/ jin ta jin 'ko'd mo tani a'di 'peni momis mo be. ⁴⁸ Me'd jin tana wathi/ jim bu'da 'cesh mo tani wakan si'da/ aris uni gwansan ta ku gi bu'da 'cesh mo. Dhali me'd jin tana wathi/ ji gi momis mo tani wakan si'da/ uni gwansan kun 'kon e momis mo. ⁴⁹ Me'd jin kalkina ana jamas gi wathi/ gi bu'da 'cesh mo tani ana si'da/ mina kal jamas gi wathi/ jin ta ji gi momis mo be. ⁵⁰ Aha/ tora um gwo yansan mo, iwaḱ mo, shuman is dhala bas mo tani uni mol mal gi Bampa/ ma Arumgimis gam mo walla si'da/ to jin mishi pu/ mo tani mol gam mal gi a'di jin moli pu/ mo be.

⁵¹ Hili, aha/ tora um gwo jin ta jim bag mo. Ki ana 'baar mo mina 'koki ish e mo be, hili aris ana 'baar mo minu aḱ e mo be, ⁵² e mo jin ta ari mo mo, dhali e mo jin 'kamu'thkunu e mo tani ka poome/ jin ta jin 'ko'd

dhalkunu me'd mo be. Haala poome/ midi koyu/ mo dhali uni gun wun mo tani minu 'deku/ mo e bungwar kun moli pu/ mo dhali ana minu aḳ mo be. ⁵³ Haali/ bungwar is yan jin mishi pu/ mo tani midi mii war gi bungwar is jin moli pu/ mo dhali bungwar shuman is yan jin mishi wu mo tani midi mii shum mo ki mo jin moli wu mo be. ⁵⁴ Ki a'di jin mishi pu/ mo midi shum mo ki a'di jin moli pu/ mo tani dhāli a'di jin mishi wu mo tani midi shum mo ki a'di jin moli wu mo tani yan'ko'd a'di mina gwo pu'du/ mo jin onu jin 'kwarkunu mo cikise/ mo be ki:

Mowu a'di loskunu mo e mo jin pinu mii e mo be.

⁵⁵ Ayy wuwa, mane miim pini jin pina /e mii eye?

Ayy wuwa, mane mom pini jin woja /eya wojje?

⁵⁶ Mowoj jin woja wu mo tani a'di ta miinthus mo dhali mom'bi'th gi miinthus mo tani a'di ta gwoṅkan jin cinu mo be. ⁵⁷ Hili mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo midi di mo goma Arumgimis mo a'di jin ciki ana momp i mii e e Tapam bana jin ta'da Yesus Kriṣṭhos mo be.

⁵⁸ Wakan um pem gun enka/ mo, kun tana waḳ mo tani teli mo dhali tayi ku gi minu mol joḳ mo dhali 'dapi 'twa/ mo isa yempa/ eya tu'c gi Tapa mo mmomisha um ki um 'koki miiya tu'c gi Tapa ki pe'th mo be.

Mo jin Cinu To gom Uni kun Dhunu mo ki She/ ki Dhelel Dhelel mo

16 Dhali isi gwo gom to jin cinu mo gom uni kun dhunu mo ki she/ ki dhelel dhelel mo. Me'd jin kankika/ 'kwaniṅ kaniisa gi Paṅ Galathiyya gwo mo tani wakan si'da/ miiyi um a'di mo ma. ² Ka cim jin twa/ a/ ka dhas mo isa yempa/ mo tani aris um ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo mini dhu to 'pen ka piye/ mo dhali dhu a'di e mo jin dhunu to mo, ma to yin jin gamkina um mo, wakan ki to gun cinu mo tani minu 'koki mii tul is mo me'd jin miga/ pu'dku/ mo be. ³ Dhali ki aha/ mina bumburku/ mo tani aha/ mina hashki uni gwansan gun mina umi mish 'ban ki gwo jin 'kwara um mo mmoḳal tom bum jin cina um ki me'd mo e Pa Urushaliim mo be. ⁴ Waḳki/ a'di midi 'taki ta shi/ miim 'boro'd gom aha/ mmoyaku/ mo si'da/ tani uni mini ta kum pem kun mini sus aha/ mo be.

Mo jin 'Kawurkunu mo gom Ii jin Iinu mo

⁵ Aha/ mina buṭi um mo 'ko'di mom pem jin miga/ pe Pam Makiduniyya mo haali/ aha/ dina gwo ibwa mo mmoya pe Pam Makiduniyya mo be. ⁶ Dhali wari aha/ mina ḳa'b nyaḳki um mo walla isi kan aha/ mina 'baar mondiṭ mo nyaḳki um mo, wakan ki um mini sus aha/ e yam pem jin yaka/ mo e mo gunn kun miga/ ya mo be. ⁷ Haali/ aha/ ona bwa mmopar um e shwane/ mo, yisa jasi e yampe yisa. Aha/ tana gi mo ma 'teṅ kape/

mo mmo'baar yila tiya mo nyaḳki um mo waḳki/ Tapa midi dhal aha/ bway mo be. ⁸ Hili aha/ mina ḳa'b mo e Pan Epasus mo ntaga Acim ḳamsiin mo be. ⁹ Haala campur waṅgala waṅgal mo dhali mo jin midi uma tu'c mo tani a'di ḳa'dkunu aha/ mo dhali 'kwani kun ta 'kup mo tani tana ris ka ris mo be.

¹⁰ Ka Ṭimuṭhawuus midi pu'dku/ mo tani hili a'di e ki 'bore/ mo ma mmokar a'di ki kar 'pempa mo e bwam um mo haali/ a'di miiki'da tu'c gi Tapa mo me'd aha/ mo be. ¹¹ Wakan dhalku/ ki dhal wāthin 'deṅ kamu/ bway mo mmowaḳ a'di mo. Susu/ a'di e bway piti ki moṅḳu'th is mo ki a'di midi 'taki doḳu/ i aha/ mo, haali/ aha/ timkina a'di mo nyaḳka waḳ mo be.

Ḳwalany 'Te/ be. Gwondotṭ kun Dotu mo dhali Monthe Me'd mo be

¹² Haali/ goma kam bana ka Abulluus mo tani aha/ okina bwa ka daran du mo gom a'di mmobuṭi um mo nyaḳka waḳa tiya mo, hili a'di yisa ta bwa ma Arumgimis mo gom a'di mmoyaku/ shwane/ mo. A'di midi yaku/ mo waḳki/ a'di ta'd gi embula 'borga/ mo be.

¹³ 'Koyi ki montim mo mo ma. Doshi mmoṭel shoka 'cesh e mongam gwo is bum mo. 'Bithi adu is mo dhali 'bithi ki 'bi'th mo. ¹⁴ Dhalka ris to gwansan gun miina um mo tani miinu ki mo/en mo.

¹⁵ Shwane/ iwaḳ mo, um mishin ki kuṅ gu'b ma Istipanuus uni ta ku gi twa/a/ kun gamki gwo is mo e Pa Aḳaa/iya mo dhali uni dhuki is buninṅ gana/ ki 'kwaniṅ gayiin mo goma tu'c gi uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo be. ¹⁶ Aha/ yuḳa um mo ki bwa jin o'd ka daran du mo jin mina umi ha gwo gi 'kwani kun wakan e mo dhali ka ris uni 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo, kun ta kun nyaḳkana tu'c mii mo dhali kun mii to mo.

¹⁷ Aha/ 'kunya bwa mo gom pu'd jin pu'dkin ma Istipanuus mo dhala Pūrtunatus mo dhala Aḳaa/ikus mo haali/ uni 'tu'dki embul bum gun pina um mo ba/. ¹⁸ Haali/ uni yeeyaa/ shi/in pem mo ki jim bum gana/ ilu/ mo. Hayyi 'kwani gi wakansan mo ma.

¹⁹ Arisa kaniisa gun 'kon e Pa Asiyya mo tani hashki um monthe me'd mo. Akiila dhala Piriskilla mo nyaḳki 'kwaniṅ kaniisa gi gu'b buni mo tani hashki uma du gi monthe me'd e Tapa mo be. ²⁰ Arisa waḳi 'baar mo hashki um monthe me'd mo be. Theka the me'd ka rem 'kup ki 'twaṅ gana/ jin pinu mo ma.

²¹ Aha/ jin tana Buulus 'kwarkina monthe me'd yansan ki me'd pem gana/ mo be. ²² Waḳka cin 'deṅ kamu/ dara'd gi mo/en gi Tapa mo tani dhalki a'di jeenu mo. Tapam bam, pu'du/ ma. ²³ A'the gi Tapa Yesus midi di e um mo. ²⁴ Mo/en pem midi di gom umi 'baar mo eya Kriṣṭhos jin ta'da Yesus mo be. Amen.

KURINṬHUUS SU/

Monthe Me'd mo

1 ABuulus a'di jin karu ki she/ mo goma Kṛistḥos jin ta'da Yesus mo ki bwa ma Arumgimis mo, dhala Ṭimuṭḥawuus jin ta'da kam bana mo.

Eya kaniisa ma Arumgimis mo jin di'd e Paṅ Kur-inṭhuus mo nyaḱkaa ris uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo, uni 'baar mo kun 'kokin mo e Pa Aḱaa/iya mo.

² A 'the e um mo dhali moṅku'th is 'peni Arumgimis jin ta'da Babam bana mo dhali Tapa Yesus Kṛistḥos mo be.

Mii jin 'Bor ma Buulusa 'Bor Bwa I Is mo 'Ko'di Monto'c Bwa mo

³ Mom'bor mii midi di mo goma Arumgimis mo dhali Ababa gi Tapam bana ka Yesus Kṛistḥos mo, a'di jin ta'da Baba jin cila momiimii mo dhali Arumgimis jin ta ji gi momalasi 'baar mo tani ⁴ a'di jin malaski ana mo eya ris monto'c bwam bana mo, wakan ki ana mina mish malas uni gwansan kun 'kon si'da/ e monto'c bwa mo ki malas jin malaskunu ana ki is bana mo 'peni Arumgimis mo be. ⁵ Haali/ me'd jin pwaḱkunu ana isa nyor ma Kṛistḥos ki nyanye/ mo jin 'koshki a'di mo tani wakan si'da/ eya Kṛistḥos mo tani ana minu pwaḱ momalasi si'da/ ki nyanye/ mo be. ⁶ Waḱki/ aman toju bwa mo tani a'di ta mii gom momalasi bum mo dhali bway mowoṭḥ mo. Dhali waḱki/ aman malaskunu mo tani a'di si'da/ ta mii gom momalasi bum mo jin wana gwo um kani bwa mo ki um 'kuḱki bwa mo ki 'kari'th mmo'dim 'kup mo e mo gi isa nyor yan jin nyaḱka'd ki kun 'koshki am mo be. ⁷ Mo ma 'teṅ kapem bam mo gom um mo tani a'di molu yiḱin is mo haali/ aman misha ki um pwaḱki mo gi isa nyor baman bwa mo tani um si'da/ minu nyaḱ momalasi baman pwaḱ mo be.

⁸ Haali/ aman 'tena bwa jin mina umi ta pus mo, iwaḱ mo, gom monto'c bwa jin wa aman kan e bwa mo e Pa Asiyya mo haali/ aman 'kokina mo wakan ki ji uṭḥ mo mmomol to ḱal kun 'thir aman mo haali/ moṅ'koki/em bam muru'di us kan mo be. ⁹ Hili aman toshkina ki aman bu'thkina gwon dwall jin toru 'twa/a 'cesh mmowu mo. Hili a'di yansan mmodhu aman mo mmo'koki cesh mo ki is bam mo, hili eya Arumgimis mo a'di jin 'de'kki ku gi wukin mo be. ¹⁰ Hili a'di 'cuḱki aman mo 'peni mowu yan jin caaca kagahara mo dhali a'di midi 'cuḱ aman mo. Eya po/ a'di mo tani aman dhukina mo ma 'teṅ kapem bam mo ki a'di midi 'cuḱ

am doḱ/e mo be. ¹¹ Um si'da/ mini mii woṭḥ am ki mon'tho mo, wakan ki 'kwani ka ris mini mii ḱi mom'bor bwa i is mo apo/ gway bam mo gom mom'bor mii mo jin ḱikunu aman mo gom gwo ka ris jin thoḱu mo goma 'tho ka ris kun 'thonu mo.

Mombuṭ ma Buulus jin Dhalkunu 'Pen mo

¹² Haali/ 'bam bam kun dhunu aman ki ca mo tani ta cikise/ mo be jin ta gwo jin ḱinu mo gom 'twa/ ma dum bam mo ki aman boṭkina ki mii e mony'cesh mo dhali ki nyanye/ mo tani aman miikina a'di 'kup ki um mo ki mii jin ḱogu mo dhali ki mii ma gayiin mo dhali ki mii jin daru gi washila/ mo, yisa ki moyuḱ gi mony'cesh yan mo, hili ka 'the ma Arumgimis mo be. ¹³ Haali/ am 'kwara um gwoṅ kamu/ ka wuny is yisa, hili ki gwo jin mina umi mish deṅ e mo dhali mish 'ban mo. Aha/ tosha ki um mini mish a'di 'bani 'baar mo ki dhegem mo. ¹⁴ Me'd jin mishkina um a'di 'ban ki 'bana kamu/ mo tani ki um mini mish dhu 'ba/ ki ca mo gom aman mo me'd jin misha aman 'ba/ dhu gom um mo ka tee gi Tapa Yesus mo be.

¹⁵ Haali/ aha/ misha ki isi mish gana/ mo gom a'di yan mo, ki aha/ okina bwa mo mmoyaku/ i um itwa/a/ mo, wakan ki um mini ta gi bwam 'boro'd ka 'buḱum 'ban mo be. ¹⁶ Aha/ okina bwa mo mmobuṭi um mo e bway pem jin yaka/ mo e Pam Makiduniyya mo dhali kulu/ i um ka nyaṅ'ko'd mo 'peni Pam Makiduniyya mo dhali jin mina umi sus aha/ mo e bway pem mo e Pa Yahuudiyya mo be. ¹⁷ A/aha/ tana aman/aḱ bwa e mo mmo/o gwo mo ki mii to yansana? Dhali aha/ thosonkina miim pem mo me'd wathi/ gi mony'cesha jin nyor is mo mmo/o gwo mo ki: Nye dhali Yisa, ki ḱupa?

¹⁸ Haali/ ka jin gana/ me'd jin tan ma Arumgimis a'di isiṅ gana/ mo tani gwom bam e um mo diki ta gwo ma Nye mo dhala Yisa mo be. ¹⁹ Haali/ Ya/ ma Arumgimis mo jin ta'da Yesus Kṛistḥos mo tani a'di jin ḱikina aman gwo e bwam um mo tani dhali iSilwaanus dhala Ṭimuṭḥawuus mo dhali aha/ mo tani yisa ta gwo ma Nye mo dhala Yisa mo, hili eya Yesus mo tani isa yempa/ mo tani a'di ta gwo ma Nye mo be. ²⁰ Haali/ aris gwo kun on ma Arumgimis is mo tani gamki gwom buni jin onu ki Nye e a'di mo be. A'di be ta 'pemen gwo jin ona ana gwo ki Amen e a'di mo gom monyca ma Arumgimis mo be. ²¹ Hili a'di ta'da Arumgimis be jin ṭelki aman sho'k mo nyaḱki um eya Kṛistḥos mo dhali gwom piti jin ḱankina a'di am mo be. ²² A'di karki mon'dap piti apo/ am mo dhali ḱiki aman Shi/in piti eya dum bam mo me'd to jin woṭḥu/ 'twa/ mo be.

²³ Hili aha/ yuḱkina Arumgimis mo mmota aman/o gwo apo/ aha/ mo. A'di ta gwo mmo'tash um 'twa/ mo ki aha/ tuḱkina is pem mo 'peni mo jin miga/ 'taki yaku/ e Paṅ Kurinṭhuus mo be. ²⁴ Yisa mmomiina aman miin tapa apo/ moṅgam gwo is bum mo yisa. Aman miikina aṭu'c nyakki um mo gom bwaṅ 'kunygam bum mo haali/ um doshkin mo mmoṭel sho'k mo e moṅgam gwo is bum mo be.

2 Haali/ aha/ dina gwo ibwa mo yisa mmoyaku/ ibuṭi um mo ki gwo jin midi ci'th uma du mo. ² Haali/ waḱki/ aha/ raḱa um ciḱhuwa du mo tani aja a'di midi mii aha/ ki bwam 'boro'd mo, hili a'din 'de/ jin ci'thka/ adu mowa? ³ Dhali aha/ 'kwarkina a'di me'd jin miikika/ mo, wakan ki me'd jin pu'dkika/ mo tani aha/ minu 'koki ciṭha du ki uni gwansan kun mini 'taki 'koki mii aha/ ki bwaṅ 'kunya/ mo. Haali/ aha/ misha ki isa duṅ gana/ gom umi 'baar mo ki moṅ'kuny bwam pem mo tani midi 'taki ta moṅ'kuny bwa gom umi 'baar mo be. ⁴ Haali/ aha/ 'kwarkina a'di i um mo 'peni bwa jin to-co'd mo dhali ka du jin 'pe'd she/ mo dhali ki jabu'th jin upka/ mo e em pem mo, yisa mmoraḱ um ciḱhuwa dum bum mo yisa, hili mmodhal um bway mo mmomish mo/en jin ishki'd ka enthus mo, a'di jin takika/ mo gom um mo be.

Mo ma Mure/ Miinthus jin Dhalkunu 'Pen mo gom A'di jin Dhanḱi Gwo mo

⁵ Hili waḱki/ jan tal 'deṅ kamu/ raḱki mo jin ciḱhuwa du mo tani a'di raḱki a'di mo yisa gom aha/ mo, hili ki shem boḱ mo, - a'di yisa ta gwo jin onu ki 'bitha - gom umi 'baar mo. ⁶ Haali/ gom wathin 'de/ wakan mo tani ajisa yansan jin dhukina 'kwani ka woho/ mo tani a'di 'kosh jwa mo be. ⁷ Wakan um mini 'taki mii dhal mii e i is mo mmoṭu'k mo mmodhal a'di amure/ miinthus piti 'pen mo dhali malas a'di mo, walla a'di minu kumki 'twa/a 'cesh mo ki bwa jin diṭadiṭ ki nyanye/ mo. ⁸ Wakan aha/ yuḱa um mo mmo'deki a'di mo ki mo/en bum mo gom a'di mo be. ⁹ Haali/ gom mii gi wakan mo tani a'di 'kwarkika/ gwo yan mo ki aha/ mina nyo/ um mo dhali mish gwo 'ban mo waḱki/ um ta imanha gwo e mo gom to 'baar mo be. ¹⁰ A'din 'de/ yin jin mina umi dhal miinthus piti 'pen mo tani aha/ si'da/ mina dhal a'di miinthus piti 'pen mo be. A'di jin dhalkika/ miinthus piti 'pen mo tani waḱki/ aha/ dhalkina miinthus ma ciṅ kamu/ 'pen mo tani a'di dhalkika/ mo gom gway bum mo e buṅ'kus ma Ḳristḥos mo be, ¹¹ mmonona Seṭaan 'twa/ mo 'peni mmogam uma du is ki me'd mo gom shi/ miim 'boro'd apo/ ana mo. Haali/ ana yisa tana pus mo goma maḱ piti yisa.

Mo/is jin Anankin ma Buulus mo Me'd jin Dina A'di e Pan Taruwaas mo

¹² Ki aha/ pu'dkina mo e Pan Taruwaas mo mmoḱi gwom 'borga/ ma Ḳristḥos mo tani acampur a'di ḱa'dkunu aha/ mo e Tapa mo be. ¹³ Dhali hili adum pem yisa mish ta gi mo'si/is yisa haali/ aha/ dinaki gam akam pem ka Tiithus imun mo. Wakan aha/ bu'thkina

moyam pem mo mmoya mo 'peni uni mo mmoya ki sule/ e Pam Makiduniyya mo be.

Mo jin Pinu Mii E eya Ḳristḥos mo

¹⁴ Hili mom'bor bwa i is mo midi di mo goma Arumgimis mo a'di jin di'd eya Ḳristḥos mo jin di'd mo mmoshu ana bway mo isa yempa/ mo e momp mii e mo dhali e ana mo tani mo jin teru/ mo eya ris mo 'baar mo goma shima ḱuyga/ gi moyuḱ piti mo be. ¹⁵ Haali/ ana tana ashima ḱuyga/ jin ciṅ mo eya Ḳristḥos mo goma Arumgimis mo e bwaman uni gwansan kun takunu is ki me'd mo dhali e bwaman uni gwansan kun 'ce'dki sho'k mo be. ¹⁶ E jan 'deṅ kamu/ mo tani ashima ḱuyga/ jin ḱuyi mo 'peni wu, itan wu mo dhali e jaṅ kamu/ mo ashima ḱuyga/ 'peni mondiki/e, itan mondiki/e mo. Kaja a'di i'koshki jwa mo gom to gwansan mo? ¹⁷ Haali/ aman yisa wana e ki 'kwani ka risa, uni gun laṭ 'kwani e gi gwo ma Arumgimis mo. Hili mmota 'kwani kun daran ki washila/ mo ki gwoṅḱan ma Arumgimis mo dhali e jis/e ma Arumgimis mo tani aman toṛkina gwo mo goma Ḳristḥos mo be.

Imanmii Mii gom Gwon This jin Gamu Me'd mo

3 A/aman ṭelkina mii 'pen mo mmoha me'd doḱ/e ibwambori uma? Walla aman mina mii ta gi gwo jin 'kwarkunu mo gom miim 'boron bam mo me'd unin tiya gun miin kan mowa? Walla gwo wakan 'peni uma? ² Um ki is bum ta gwo jin 'kwarkunu mo mmoṭor miim 'boron bam mo kun 'kwarkunu mo eya dum bum mo kun minu mish mo dhali kun minu deṅ e mo ki 'kwani 'baar mo be. ³ Dhali um toṛu mo ki um ta gwoṅ 'kwar 'pena Ḳristḥos mo a'di jin ciḱina aman um mo. A'di yisa jin 'kwarkunu mo ka galama risha, hili ki Shi/in Dhele-ladhelel ma Arumgimis jin di ki e mo, yisa apo/ wosha pa'dga/ mo hili adum pa'dga/ gi wathimpa en'thi/ mo be.

⁴ Jwa jin wuna amana wu i is mo tani eya Ḳristḥos mo 'kup ka Arumgimis mo be. ⁵ Yisa mmotana aman uni kun mini 'kosh jwa mo ki is bama mmose gwoṅ kamu/ i is yisa me'd jin yayi'd 'peni aman mowa. Mom bam jin 'kosha aman jwa mo tani 'peni Arumgimis mo be, ⁶ a'di jin thumki aman mo mmota ku gi mini mii to mo gom gwon this jin gamu me'd mo, yisa e gwoṅḱan jin 'kwarkunu mo, hili e Shi/in mo be. Haali/ gwoṅḱan jin 'kwarkunu mo tani a'di 'koshki'da 'kosh mo, hili Shi/in a'di ciḱi mondiki/e mo be.

⁷ Dhali waḱki/ mo jin 'dapu/ isi jwa mo, a'di jin ciḱunu jamas mo apo/ wosha pa'dga/ mo pu'dki'd mo ki mo jin mii ki ra/ ra/ mo, ki 'Kwani ma Israyiil mol bwam/e ma Musa par e mo kan gom mondhel piti mo, mmothiskina a'di e ki liw liw kansan mo tani ⁸ ata gara/ imina mo jin 'dapu/ isi jwa mo jin ta gi Shi/in mo 'taki ḱu'th is mo ki mii jin miinu ki ra/ra/ kagahara ki nyanye/ mo? ⁹ Haali/ waḱki/ mo jin miinu ki ra/ra/ di'd mo gom mo jin 'dapu/ isi jwa mo gom miwaḱ mo tani mo jin 'dapu/ isi jwa mo gi mii ma ḱar/e mo midi mii se ka piye/ ki ra/ ra/ mo mmobol jin ṭwa/a/ e kagahara mo be. ¹⁰ Dhali

ka jin gana/ e shushan mii yansan mo tani mo jin mii ki ra/ra/ mo tani wara'd ki mo ma ra/ra/ jin diki pi ari shusha kamu/ mo haali/ mo ma ra/ra/ jin ta jin 'ko'd jin bol a'di e mo be. ¹¹ Haali/ waḳki/ a'di jin 'baarkunu mo pu'dki'd mo ki mo ma ra/ra/ mo tani a'di jin midi di kan ka go/ mo midi mii ta gi mo ma ra/ra/ kagahara ki nyanye/ mo be.

¹² Me'd jin tana aman gi mo ma 'teṛ kape/ gi wakan mo tani aman tana ku gi 'koki ju/ kagahara mo be.

¹³ Yisa me'da Musa a'di jin kumki bwam/em piti ki bur-rinye/ mo, wakan jin mina 'Kwani ma Israyiil 'koki hil mo ma ra/ra/ jin midi 'baar mo me'd jin sula a'di mo.

¹⁴ Hili adum buni 'bi'thkin ki 'bi'th mo. Haali/ ntaga tee yansan mo tani ki uni denḳi gwon dhamo/ jin gamu me'd e mo tani burrinyem bwam/em buni yansan di'd naskina/ kan ki dar gi mompe'd mo haali/ jasi eya Kriṣṭhos mo tani a'di ḳalki a'di mo be. ¹⁵ Nye, ntaga tee yansan mo me'dyin denḳina uni Gwo ma Musa e mo tani burrinye/ ki kum uni adum buni 'kup mo be. ¹⁶ Hili waḳki/ wathi/ ki tu'k mo e Tapa mo tani burrinye/ a'di pe'dkunu mo be. ¹⁷ Dhali shwane/ Tapa a'di ta Shi/in mo dhali mo jin dina Shi/in gi Tapa mo tani a'di idina mo kun 'konu ki 'kus mo be. ¹⁸ Dhali ana 'baar mo dara gi bwam/e kun kumu mo mmohilkina ana monyca gi Tapa mo dhali mondhel jin dhelu/ mo mo tani ana 'kokunu mo mmo/aḳ e mo e jamas piti mo 'peni monyca 'denḳ kamu/ itan monycaṅ kamu/ mo. Haali/ monyca yansan pu'dki'd 'peni Tapa mo, a'di jin ta Shi/in mo be.

Kumman To e Toṅkul Bwa mo jin Ta'da Je mo

4 Wakan, mmoṭana aman gi mii yansan mmomii mo ki momiimii ma Arumgimis mo tani aman yisa min ma dum bami ta'k ka lunḡu'b mo yisa. ² Aman dhanḳina to shigga/ mo dhali mii gun ishuwa 'cesh mo. Dhali aman ushkina mo mmoboṭki mii ma maḳ mo walla mmolaṭ gwo ma Arumgimis e mo, hili mmoṭor gwo eya tente/ gom gwoṅ gana/ mo tani aman mina dhu is bam ki ku gi ha me'd mo gom 'twa/ ma du ma ris 'kwani 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ e jis/e ma Arumgimis mo be. ³ Dhali isi kan waḳki/ gwom 'borgam bam kumu 'kup mo tani a'di kumu 'kup jasi gom uni gwansan kun 'koni mothis e mo be. ⁴ E 'kup miim buni yan mo tani arum gi mony'cesh yan jin luṅa uni mo tani dha'bki uni adum buni e mo uni gun daran gi gwo jin gamu is mo, mmonon uni 'peni mmopar moṅkush gi gwom 'borga/ e mo jin ta monyca ma Kriṣṭhos mo, a'di jin nyakki'da nyak ka Arumgimis mo be. ⁵ Haali/ gwo yan jin cina aman mo tani ta gwom bam ki is bam mo yisa, hili aYesus Kriṣṭhos jin ta Tapa mo, dhali gom miiny cingina/ jin tana aman ki is bam mo gom um mo tani a'di gom gway ma Yesus mo be. ⁶ Haali/ a'di ta'da Arumgimis jin o gwo mo ki: Dhalki moṅkush a'di 'twaḳki mondhurumi'd bwa mo, a'di jin kushki mo mo eya dum bana mo mmoḳi moṅkush gi moyuḳ gi monyca ma Arumgimis e jis/e ma Kriṣṭhos mo be.

⁷ Hili aman tana gi kumman to yan e toṅkul bwa mo jin ta'da je mo mmoṭor gwo ki mom'bi'th yan ta gumm-pa/ gi monyca ma Arumgimis mo dhali a'di ta jim bam yisa. ⁸ Aman to'ckunu bwa mo ka ris 'twaṅkal kuku/ mo tani hili mmoṭha'th 'pena 'cesh yisa, am duṅkurkunu adu is mo tani hili mmodirkunu aman e mo ma cis yisa, ⁹ aman 'koshkunu mo tani hili aman 'konuki dhal 'pen mo, aman dorkunu ḳal 'ko'da 'cesh mo tani hili aman yisa 'ce'dkunu sho'k mowa. ¹⁰ Isa yempa/ aman ḳalkina e buṅwar is bam mowu ma Yesus mo, wakan ki mondiki/e ma Yesus si'da/ minu toṛ eya tente/ e buṅwar is bam mo be. ¹¹ Haali/ ki aman 'kona ki e mo isa yempa/ mo tani aman cikunu mo mmowu mo gom gway ma Yesus mo, wakan ki mondiki/e ma Yesus mo minu toṛ mo eya tente/ mo e buṅwar gi shuman is bam mo jin mishi wu mo be. ¹² Wakan ba/ mowu miiki'da tu'c e am mo, hili mondiki/e e um mo be.

¹³ Me'd jin tana aman gi Shi/ina 'de/ gi moṅgam gwo is mo me'd a'di jin di'd e a'di jin 'kwarki gwo ki: Aha/ gamkina gwo is mo dhali wakan aha/ toṛkina gwo mo tani, aman gara/ gama gwo is mo dhali wakan aman toṛkina gwo mo, ¹⁴ mmomish ki a'di jin 'de'kki Tapa Yesus 'peni mowu mo midi 'de'k aman si'da/ mo nyakka Yesus mo dhali sus am nyakki um mo e buṅkus piti mo be. ¹⁵ Haali/ a'di 'baar mo gom gway bum mo, wakan me'da 'the mmopeperkina a'di e 'kwani ki nyanye/ ki nyanye/ mo tani mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo minu mar is ki nyanye/ gom monyca ma Arumgimis mo be.

Moṅko ki Moṅgam Gwo Is mo

¹⁶ Wakan aman mina 'koki biṭ bwa ka lunḡu'b mo. Ba buṅwar isa dhamom bam a'di shigkunu is mo, hili isi bwamana dum bam mo tani a'di jin yosu ki yos yos isa yempa/ mo be. ¹⁷ Haali/ mo jin toju bwa yansan mo jin tawasha tawash jin di'd jasi ki ari mo mo tani a'di thosonki'd mo gom aman mo mondiṭ ki monyca jin mi-di di ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo jin molu kar ka par mo. ¹⁸ Haali/ aman 'konaki hil 'kup ki to kun mishu mo, hili 'kup ki to kun 'konuki mish mo. Haali/ to gun mishu mo tani 'kon eya tente/ ki laṅ laṅ mo, hili to gun 'konuki mish mo tani uni ta to gun mini 'ko ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be.

5 Haali/ aman misha ki waḳki/ gu'ba'ku/ gi mony'cesh yan mo jin 'kona aman nycine/ 'ce'dkunu sho'k mo tani aman tana gi monyaṅ 'peni Arumgimis mo, gu'b jin nyanu ki me'd yisa, a'di jin midi di ki sule/ sule/ e momis mo be. ² E mahan ka jin gana/ mo aman ohonkina mo dhali 'kosh kwa/a/ mo mmoshum mo ki moṅkom bam e momis mo. ³ Wakan ki mo jin mina amani shum ki a'di mo tani aman minu 'koki gam is 'te/ mo be. ⁴ Haali/ me'd jin 'kona aman mo naskina/ e gu'ba'ku/ yan mo tani aman wukina shure/ ki mo/anan is mo, yisa ki aman minu 'koki hi'th is ki to mo, hili ki aman minu hi'th is ki to ki nyanye/ mo, wakan ki buṅwar is yan jin mish wu mo tani minu los mo ki mondi-ki/e yan mo be. ⁵ A'di jin thosonki aman is mo gom to

yan gana/ mo tani a'di ta'da Arumgimis mo, a'di jin ciki aman Shi/in mo me'd to jin woṭṭu/ 'twa/ mo be.

⁶Wakan aman isa yempa/ mo tani tana gi mo ma duṅ gana/ jin 'bidhu is mo. Dhali aman misha ki me'd jin 'kona aman e moṅ'kom bam e buṅgwar is mo tani aman si'da ki si'd 'peni Tapa mo be. ⁷Haali/ aman iina ki moṅgam gwo is mo, yisa ka shureya. ⁸Aman tana ga duṅ gana/ jin 'bidhu is mo, dhali amani imina dhal mii e i is mo mmosi'd mo 'peni buṅgwar is mo dhali nyaḳ 'ko ki Tapa mo be. ⁹Wakan waḳki/ aman nyaḳa 'ko mo walla si'd mo tani aman karkina a'di ki tom bam jin guna aman ki e mo mmo'bor a'di bwa mo be.

¹⁰Haali/ ana 'baar mo mina mii pi mo e bwambor ma ḳursi ma Ḳristḥos gi gwon dwall mo, wakan ki 'kwani ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo mini 'taki bu'th to kun 'boron mo walla kun shiyin mo be isi me'd mii kun miikina uni ki buṅgwar is mo be.

Mii jin Miinu To mo goma Gwam jin Gwamkunu mo

¹¹Gom mii gi wakan mo tani mmomisha aman mii jin minu ḳo/ Tapa mo tani aman lalkina 'kwani sho'k ki gwo mo. Hili a'di jin tana aman mo tani a'di mish ma Arumgimis mo dhali aha/ tana ga 'teṅ kape/ mo ki a'di si'da/ mishu ki 'twa/ ma dum bum mo be. ¹²Aman yisa dhuna is bam ki ku gi ha me'd mo e um mo doḳ/e, hili mmoḳi um mo jin raḳu mo mmodhu is ki ca mo gom am mo be. Wakan ki um mini mish thoḳ uni gwansan gwo mo kun dhu 'bam buni ki ca mo gom is buni mo gom monyca jin dina wathi/ nycine/ mo dhali yisa goma dum piti mo. ¹³Haali/ waḳki/ aman sona du ki is bam mo tani a'di goma Arumgimis mo be. Waḳki/ aman ḳutha is mo ki 'cese/ 'cese/ eya dum bam mo tani a'di gom um mo be. ¹⁴Haali/ mo/en ma Ḳristḥos mo tani a'di 'timkina amana du mo haali/ aman su'kkunuwa du mo ki ṭal 'deṅ kamu/ wu'd mo gom 'kwani 'baar mo. Wakan aris 'kwani 'baar mo wukin mo be. ¹⁵Dhali a'di wuki'd mo gom 'kwani 'baar mo ki uni gwansan kun 'kon mo mini doḳ/e 'koki 'ko mo gom buṅgwar is buni mo hili gom a'di mo jin wuki'd mo gom gway buni mo dhali jin 'de'kkunu mo be.

¹⁶'Peni mo yan shwane/ mo, ki mii gi wakan mo tani aman 'konaki nyiṭh wathin 'deṅ kamu/ 'peni ji en'thi/ mo. Isi kani ba am isa gush nyiṭha Ḳristḥos mo 'peni ji wathimpa en'thi/ mo tani aman nyiṭha a'di wakan doḳ/e yisa. ¹⁷Wakan be waḳki/ wathin 'deṅ kamu/ di'd mo eya Ḳristḥos mo tani a'di ta jin this jin uḳu mo. Miin dhamo/ pekin mo tani dhali hili miin this uni pu'dkin mo be. ¹⁸Aris uni gwansani 'baar mo 'peni Arumgimis mo be, a'di jin gwamki ana mo eya Ḳristḥos mo ki is piti mo dhali ci ana mii ki mo gi gwo jin gwamkunuwa gwam mo be. ¹⁹Gwo a'dan be. Arumgimis diki'd eya Ḳristḥos mo mmogwamkina a'di 'kwaniny'cesh mo ki is piti mo, yisa mmodhu gwon dhaṅ buni apo/ uni mo, dhali dhu gwo e me'd bana mmoṭor mo, gwo gi mo jin gwamkunuwa gwam mo be. ²⁰Wakan ana tana iman/i goma Ḳristḥos mo, haali/ mo ma Arumgimis jin yipkina a'di 'kup mo tani e ana mo be. Dhali aman yuḳkina um mo gom gway ma Ḳristḥos mo be: Wari um ki ku

gun gwamkin ma Arumgimis mo ma. ²¹Gom gway bana mo tani a'di ki kar a'di mo mmota ji gi miinthus mo, a'di jin molki miinthus mo. Wakan e a'di mo tani ana minu dhuku/ mo ki ku ma ḳar/e mo goma Arumgimis mo be.

6 Mmonyaka um to mii ki a'di mo tani aman malaskina um mo mmo'koki budha 'the ma Arumgimis ki pe'th mo. ²Haali/ a'di oki gwo mo ki: Ka tee jin budhuwa bu'th mo tani aha/ ciḳkina /e gwo mo

dhali woṭṭ /e mo ka tee gi mowoṭṭ mo be. Dhali hili mo mo ma. Shwane/ a'di ta'da tee jin budhuwa bu'th shwane/ mo. Hili mo mo ma. Shwane/ a'di ta'da tee gi mowoṭṭ mo be. ³Aman 'konaki kar toṅ kola kamu/ e bway gi jan ṭal 'deṅ kamu/ mo, wakan ki gwon ṭhutha kamu/ minu 'koki gam mo apo/ miim bam jin miina am to mo be. ⁴Hili me'd ciṅkina/ ma Arumgimis mo tani am dhuna is bam mo ki ku gun ha me'd mo eya ris 'twaṅkal kuku/ mo. E dhan mo'dim 'kup mo, e monto'c bwa mo, e miin ḳaḳga/ mo, e mii gun shi/ashi/ mo, ⁵e mondor mo, eya sijin mo, e mo ma dulatt mo, e mo ma tu'c jin caaca mo, e montima tim mo, en te/ mo, ⁶ki mii gun dheleladhelel mo, ki moyuḳ mo, ki mo jin 'kuḳu bwa ki 'kari'th mo e mo gi isa nyor mo, ki mii jin miinu ki bwaṅkush mo, dhali ki Shi/in Dheleladhelel mo, ki mo/en gana/ mo, ⁷ki gwon gana/ jin onu mo, dhali ki mom'bi'th ma Arumgimis mo, ki to/as gi mii ma ḳar/e mo gom me'da bim poros mo dhali me'da cam mo be, ⁸e montak mo dhali mo jin ushuwa tak tak mo, e gwonthus jin toruwa po/ mo dhali e gwom 'boro'd jin toruwa po/ mo. Aman miinu me'd 'kwani gun he'kkina he'k e mo tani hili aman tana kuṅ gana/ mo, ⁹me'd uni gun 'konuki mish mo tani hili aman mishu mo ki 'bore/, dhali me'd kun 'kon mo e mowu mo tani dhali hili mo mo ma, aman 'kona ki e mo, me'd uni gun cikunuwa jisa mo tani hili aman 'konuki 'kosh jwa mo be, ¹⁰me'd kun 'kon ki bwan diṭadiṭ mo tani hili isa yempa/ mmo'kuny bwa mo, me'd uni kun hatha'ko'd ki ha'th mo tani hili aman miikina mii ka ris kun ta pa ki pa mo, me'd uni gun dar gi to mo tani hili aman tana ga ris to 'baar mo be.

¹¹'Twam bam ka'dkunu mo gom um gi Paṅ Kurinṭhuus mo. Adum bam wangala wangal mo be. ¹²Um yisa 'tashu 'twa/ ki aman mo yisa hili um i'tashu 'twa/ ka dum bum kun sicasic mo be. ¹³E miim pem jin miga/ kul 'kup ki um mo tani - aha/ mina o um gwo mo me'd um ta uci mo - Wangali adum bum si'da/ mo ma.

Um Ta Monyca'b ma Arumgimis jin Di ki E mo

¹⁴Dhalku/ ki mash ki uni kun daran gi gwo jin gamu is mo ma. Haali/ mii ma ḳar/e midi nyaḳ to mii ki to shigga/ kata mo? Walla moṅkush midi nyaḳ to mii ki mondhurumi'd kata mo? ¹⁵Bwa ma Ḳristḥos midi gam me'd ki bwa ma Bali/aal mmana mo? Walla wathi/ jin gam gwo is taki'd gi to jin nyaḳka'd mo ki a'di jin dara'd gi gwo jin gamu is mowa? ¹⁶Gwo gi wakata mina gu'b gi mondheleladhelel ma Arumgimis gam me'd mo ki ji gi luṅu tompinycon mo? Haali/ ana tana gu'b gi mond-

heleladhelel ma Arumgimis jin di ki e mo me'd gwo jin on ma Arumgimis mo ki:

Aha/ mina di e uni mo dhali nyaḳ shekem ibwaman uni mo,

dhali aha/ mina ta uni Arumgimis buni mo, dhali uni mini ta 'kwanim pem mo be.

¹⁷ Gom gwo gi wakan mo tani piyi um ka piye/ mo 'peni uni mo

dhali dhuyi is bum ki she/ 'peni uni mo. A'di ta gwo jin ona Tapa mo.

Dhali dhalki to nyoggaṅ kamu/ ki ta is ki me'd mo.

Yan'ko'd aha/ mina hayy um mo be,

¹⁸ dhali aha/ mina ta um Ababa mo,

dhali um mini ta iya/m pem mo dhali i'bwa/m pem mo.

A'di ta gwo jin ona Tapa mo, a'di jin ta a'di jin Eḳa/ Eḳ mo be.

7 Me'd jin takina ana gi gwo gwansan gun onu is mo tani um gun enu mo tani dhalki ana dhelela is bana mo 'pena ris mii gun nyo/i buṅgwar isi 'baar mo dhali shi/in mo mmosus mo jin ḳogu ki jaro/ jaro/ mo e moṅḳo/ goma Arumgimis mo.

ABuulus 'Kunykina Bwa mo gom 'Kwaninḳ Ḳaniisa kun Ri'ckina Du Is mo

² Ka'di adum bum gom aman mo. Aman 'konaki ṭhu'th to mii e jan ṭal 'deṅ kamu/ mo. Aman 'konaki pu/ jan ṭal 'deṅ kamu/ mo. Aman 'konaki bu'th shi/ miim 'boro'da kamu/ gom jan ṭal 'deṅ kamu/ mo. ³ Aha/ dinaki o gwo yansan mo mmowaḳ um mo haali/ aha/ ona gwo yansan nṭwa/a/ mo ki um dhuna aman mo eya dum bam mo, mmowu mmonṭal 'de/ mo dhali mmo'ko ki e e monṭal 'de/ mo be. ⁴ Aha/ tana gi dhan mo jin wuka/ um jwa i is mo. Aha/ tana gi dhan mo jin karka/ is ki ca mo gom um mo. Aha/ 'tu'dkunu mo ki momalas mo. Ki mom bami 'baar mo jin ṭoju aman bwa mo tani moṅ'kuny bwam pem guski'd ki sho'k piti mo be.

⁵ Haali/ isi kani ki aman pu'dkina mo e Pam Makiduniyya mo tani buṅgwar is bam yisa gamki mo ma si/isa kamuwa, hili aman ṭo'ckunu bwa mo ka ris mo jin ṭuku mo, mo/as ki us mo dhali ki moṅḳo/ is e bwaman mo. ⁶ Hili Arumgimis a'di jin malaski a'di jin biṭkunu bwa ka luṅgu'b mo tani malaski aman mo gom pu'd jin pu'dkin ma Tiithus mo be. ⁷ Dhali yisa jasi gom pu'd jin pu'dkina a'di 'te/ mo, hili si'da/ ki momalas jin malaskina a'di um mo ki gwo jin ṭorkina a'di aman mo gom ḳwa/am bum jin 'koshki um mo, dhali gom kom bum jin gwokina um mo, dhali gom mii jin shwa uma nyor ka nyor mo gom aha/ mo, wakan ki aha/ mina bwa 'kuny kagahara mo be. ⁸ Haali/ isi kani waḳki/ aha/ raḳa um mmoḳal bwan diṭi'd mo gom gwom pem jin 'kwarkika/ um mo tani aha/ yisa guna is mo gom a'di mo (ba aha/ gukina isi ṭwa/a/ mo be) haali/ aha/ nyiṭhkina ki gwo yansan jin 'kwarkika/ um mo tani jwakaṭki um mo be, bahili jasi gom ari mo mo. ⁹ Ki a'di gi wakan mo tani aha/ 'kunykina bwa mo, yisa haali/ um jwakaṭkunu mowa, hili haali/ um jwakaṭkunu mo e

mo jin susu mmorica du is mo. Haali/ um suruna ki monyiwakaṭ mo jin ta a'di 'peni Arumgimis mo, wakan ki um mina isi 'koki 'kosh ka nyor gom toṅ kamu/ jin thisu e mo gom aman mo be. ¹⁰ Haali/ monyiwakaṭ 'peni Arumgimis mo a'di ki wagas mo jin rijuwa du is mo jin shu'di tagi bway mo jin tanuwa ta is ki me'd jin diki sus e mo jin 'donu is mo, hili monyiwakaṭ jin ta ji gi 'kwaniny'cesh mo tani a'di wagaski mowu mo be.

¹¹ Haali/ hili ma, mo jin gwona bwa ka daran du mo monyiwakaṭ yan jin ta ji 'peni Arumgimis mo tani a'di wagaskunu mo e um mo, mom'ba/ jin ganankina um mo mmoṭor markin bum mo ki is bum mo, mo ma nyor jin deḳki um mo, dhali mo ma ayy/ayy/ayy/am bum mo, dhali moṅḳwa/am bum jin 'koshki um mo, dhali mii jin shwa uma nyor ki thiṭh dhali ajisa jin gamkunu mo be. Eya ris mii jin su'kkina um mo tani um ki is bum nyo/kunu mo ki ku gun 'kona mii ki 'ko 'ba/ mo goma ris mii kun 'konu ki baṭh mo be. ¹² Wakan, aha/ bala 'kwarkina gwo e um mo tani hili yisa gom a'din 'de/ yin jin ṭhu'thki to mii mo walla gom a'din 'de/ yin jin 'koshkina is ka nyor mo gom mii jin ṭhutha a'di mii mo yisa, hili ki mo jin shwa uma nyor ki thiṭh mo gom aman mo jin minu 'taki ṭor mo eya tente/ gom um e jis/e ma Arumgimis mo be. ¹³ Wakan aman malaskunu mo be.

Dhali ki momalas ganam bam jin 'ce'du 'ba/ mo tani aman 'kunykina bwa kagahara mo e moṅ'kuny bwa ma Tiithus mo haali/ adum piti a'di sikunu is mo gom umi 'baar mo be. ¹⁴ Haali/ waḳki/ aha/ ṭorkina a'di gwoṅ kamu/ mo gom mmokarka/ is ki ca mo gom um mo tani aha/ yisa karu ki mon'the is yisa. Hili jasi me'da ris gwo 'baar mo kun okina aman e um mo tani ta gwoṅ gana/ mo tani wakan 'bam bam jin dhuna am ki ca mo e bwambor ma Tiithus mo tani a'di nyo/kunu ki nyo/ gana/ mo be. ¹⁵ Dhala dum piti pu'dki'd ka piye/ 'baar mo kagahara gom um mo me'd jin kakina a'di gwom bum e jin hakina um e 'baar mo dhali moṅḳo/ jin ḳoka/ um mo dhali adee jin deekina um mo a'di jin bu'thkina um a'di mo be. ¹⁶ Aha/ 'kunykina bwa mo haali/ aha/ takina gi mo jin wuka/ um jwa i is mo jin 'boro'd ki 'bor gana/ mo be.

Mii jin Ḳinu To ka 'Ka'd Me'di Is mo

8 Aman ḳapa um mmomish mo mo iwaḳ mo gom gwo ma 'the ma Arumgimis mo jin ṭorkunu mo eya ḳaniisa 'baar mo e Pam Makiduniyya mo be. ² Haali/ e mompal gi mo jin ṭocu bwa mo jin eḳa/ eḳ mo tani moṅ'kuny bwam buni jin eḳki'd ki eḳ mo dhali moha'th'ko'd buni jin shwa'da nyor mo tani a'di guski'd ki sho'k piti mo ki pa jin tana uni ki to jin 'ka'da uni me'di is mo ki miim buni mo be. ³ Haali/ uni ḳiki to mo isi ki jim buni jin tana uni mo, me'd gwo jin mishka/ ṭor mo dhali ki tom buni jin 'ce'de'da po/ jin ḳina uni mo tani a'di 'peni bwam buniṅ gana/ mo be. ⁴ Uni 'thoki am mo ka dun dara'd mo gom mii ma 'the yan mmonyaḳ to mii mo mmowoṭh uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo. ⁵ Dhali yansan miikina uni mo, yisa me'd jin ṭoshkina aman mo, hili nṭwa/a/ mo tani uni ḳi-ki is buni ki Tapa mo dhali ki aman mo ki bwa ma

Arumgimis mo be. ⁶ Isi ki gwo gi wakan mo tani aman țirrishkina aTiithus ki gwo mo haali/ a'di țelki mii 'pen mo hila/ mo tani a'di midi 'taki mii thim mii ma 'the yan e bwam um mo be. ⁷ Dhali me'd jin 'kokina um imis eya ris to 'baar mo e mongam gwo is mo, e mo jin onu gwo mo, e moyuk mo, eya risa du gun darkin gi dar mo, dhali e mo/en bum gom am mo tani hili si'da/ ki um mini 'ko imis gom mii ma 'the yansan si'da/ mo be.

⁸ Gwo yansan oka/ yisa mmoțana țan mo, hili mmony/ mii mo ki mii gi cin tiya kun miina uni ka daran du mo ki mo/en bum si'da/ mini ta kuț gana/ kun dar ki washila/ mo be. ⁹ Haali/ um mishkina 'the gi Tapa Yesus Kriștos bana mo, ba ki a'di ta pa ki pa mo tañi a'di warki'd ka ha'th'ko'd gom gway bum mo. Wakan ki mo ma ha'th'ko'd piti mo tani um mini war ki uni gun ta pa ki pa mo be. ¹⁰ Dhali e mii yansan mo jin 'konu ki baț mo tani aha/ ċikina uma yuk mo. A'di jin 'boro'd gom um mo mmothim a'di shwane/ mo tani a'di jin țelkina um 'pen ki yil 'de/ yin kagush mo, yisa jasi mmomii to 'te/ mo, hili mmo/o bwa mo be.

¹¹ Wakan ki mo/is bum e bwa jin ona um ki mii a'di mo tani mini 'taki ta par mo ki miim bum jin thimkina um a'di mo 'peni to gun takina um mo be. ¹² Haali/ wațki/ mo jin isu di'd mo tani a'di mishkunu bu'th mo me'd isi to gun takina wathi/ mo, yisa me'd isi to jin darkina a'di yisaa. ¹³ Aha/ dinaki o gwo yansan ki kun tiya mini 'taki ta gi mii gun 'disha'dish abor mo dhali uma tiya mmoțal to kun dițadiț mo. ¹⁴ Hili mmonyaka nyak to mo, gom tom bum gun ishkin ka enthus mo shwane/ e mo yan mo tani mini 'taki thipa thip mo gom tom buni gun hara uni mo, wakan ki tom buni gun ishkin ka enthus mo tani mina uni 'taki thip um ki to gun hara um mo, wakan ki mo jin nyaku to midi di mo be.

¹⁵ Me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki: A'di jin kwanyki to ki nyanye/ mo tani dara'd ki ji gi uri 'kup mo dhali a'di jin kwanyki'd ari'ceenne/ mo tani yisa hara toņ kamuwa.

Tiithus dhali Kum Piti kun Nyak A'di Ii mo

¹⁶ Hili ċiyi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo eya Arumgimis mo a'di jin karki bwa jin onu ka daran du mo mmohila hil mo gom um eya du ma Tiithus mo be.

¹⁷ Haali/ a'di yisa ibu'thki miin 'kup bam jin yipa amana, hili a'di ki is piti ka daran du mo tani a'di midi yaku/ i um mo ki bwam pitiņ gana/ mo be. ¹⁸ Ki a'di mo tani aman hashkina akam bana a'di jin torkina gway piti țarash eya risa țaniisa 'baar mo gom gwony ċim piti jin ċina a'di mo gom gwom 'borga/ mo be. ¹⁹ Dhali hili jasi gom a'di jan yisa, hili a'di karkunu 'pen ka pije/ mo ka risa țaniisa 'baar mo mmonyak ya ki am mo gom mii ma 'the yan mo jin 'kokina aman mmoțal ki mii mo gom monyca gi Tapa mo dhali mmoțor bwam bam jin o'd ka daran du mo mmo/is mo be. ²⁰ Am 'kona e ki mii ki 'kaha mo ki wathin țal 'deņ kamu/ midi diki 'taki 'tak manya/ apo/ am mo gom to jin ċiyunu ki me'd jin 'ka'du i is mo a'di jin miikina aman to mo be. ²¹ Haali/ aman gukina a'di ki e mo a'di jin ta montaț mo, yisa jasi e jis/e gi Tapa mo yisa, hili si'da/ e jis/e gi 'kwani mo be. ²² Dhali ki uni mo tani aman hashkina akam

bam a'di jin nyo/kina aman mo me'd ka ris mo dhali gamkina aman mo ki a'di i/ona bwa ki oņ gana/ goma ris to 'baar mo. Dhali hili a'di shwane/ a'di ona bwa ki dhan o jin shi/ashi/ mo gom dhan miim piti jin wukina a'di um jwa i is mo be. ²³ Haali/ me'da Tiithus mo tani a'di ita'da manpwaț to bwa nyakki aha/ mo dhali agarr pem jin miiki to nyakki aha/ gom um mo. Dhali gom iwaț bana mo tani uni ita imandhunu ki she/ mo eya risa țaniisa mo gom monyca ma Kriștos mo be.

²⁴ Wakan nyo/i mii mo ibwambora risa țaniisa mo gom mo/en bum mo dhali gom 'bam bam kun dhunu aman ki ca mo gom um mo ibwambori 'kwani gwansan mo be.

To jin ċinu mo gom Imandhunu ki She/ ki Dhelel Dhelel mo

⁹ A'di yisa ta gwo jin miga/ mii i'kwat mo gom um mo gom to jin ċinu ki me'd mo gom uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo. ² Haali/ aha/ mishkina miim bum jin iskina um mo, a'di jin karkika/ 'ba/ ki ca mo gom um mo ibwambori 'Kwani gi Pam Makiduniyya mo mmo/o gwo mo ki 'Kwani gi Pa Ațaa/ iya uni 'kokin mo mmothoson is buni mo 'peni yil kagush mo. Dhali miim bum jin shwa uma nyor ki thiț tani a'di merki unin tiya is ka woho/ mo be. ³ Hili aha/ hashkina iwaț mo, wakan ki 'bam bam gun dhuna aman ki ca mo gom um mo tani minu 'koki nyo/ ki pe'th eya yir yansan mo be, wakan ki um mini thoson is mo me'd gwo jin okika/ gom um mo jin midi 'taki di moyi. ⁴ Isi ciki/ wațki/ 'kwanin tiya 'peni Pam Makiduniyya mini pu'dku/ mo nyakki/ aha/ mo dhali gam um ki um 'koki thoson is mo tani aman minu dhu ki mon'the is mo, mmomol 'twarj kamu/ o mo gom um mo, gom mo jin wuna aman um jwa i is kan mo be. ⁵ Wakan aha/ țoshkina ki a'di ta mii jin minu mii mii mo mmodhuki iwaț 'pen mo mmo/ii mo e um mo nțwa/a/ ki aha/ mo dhali thoson nțwa/a/ mo gom to jin ċinu ki me'd mo jin ona um gwo is mo, wakan ki a'di minu thoson is mo, yisa mmoțana țan ki 'bi'th mo gom a'di mo hili ki bwa jin ċiki to ki me'd mo be.

⁶ Kup gwo a'dihe/ be. A'di jin siki to ki gwa'd gwa'd mo tani a'di si'da/ midi 'ciț to jin gwa'dagwa'd mo dhali a'di jin siki to ka enthus mo tani a'di si'da/ midi 'ciț to ka enthus mo be. ⁷ Aris 'kwani 'baar ka 'dețe/ 'dețe/ mo mini mii to gun dhukina uni eya dum buni mo, yisa ki is jin iriņkunu mo walla ki mo jin rukunykuuwa rukuny mo haali/ Arumgimis enki uni gun ċi to ka 'ka'd me'di is mo be. ⁸ Dhali Arumgimis mishi um țe mo ka ris mom'bor mii e mo jin isha to ka enthus mo be. Wakan ki um isa yempa/ takin gi to jin 'koshi jwa mo 'pena ris to 'baar mo dhali wakan si'da/ um mini țe aris mii gun ishin ka enthus goma ris miim 'borga/ mo be. ⁹ Me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki:

A'di yețki to mo isa dhana/ mo, a'di ċiki to mo gom uni gun hatha'ko'd mo.

Momii ma țar/em piti a'di 'dimki 'kup mo gom mii jin 'konu ki sule/ mo be.

¹⁰ A'di jin ciki'da ka'bany to ka mansi to mo dhali tontē/ goma manshwa to mo tani a'di midi thipa thip mo dhali mara ka'bany bum is mo dhali gañan mondhe'd bum jin ta mii ma qar/e mo be. ¹¹ Dhali um minu sa-ka'th mo eya ris bwayi 'baar mo ki 'twaṅkal kuku/ mo gom dhan tony caaga/ kun cina um ki me'd mo, a'di jin minu wagas ki am mo gom mo jin cinu a'bor bwa i is mo goma Arumgimis mo be. ¹² Haali/ gom mii yansan jin miikunu mo tani yisa jasi goma thip kun thipu ki to gom uni gun dhunu ki she/ gom to gun hara uni mo yisa hili si'da/ gom mo ka ris kun cinu a'bor bwa i is mo goma Arumgimis mo kun sokin ki sho'k buni mo be. ¹³ E bwaṅ'kwariny mo yansan jin nyo/u mo gom mo jin miinu to mo tani um mini kara Arumgimis ki ca mo gom gwo jin hana um e mo mmomii mo gom monyith jin nyithkina um gwom 'borga/ ma Kristhos mo dhali gom to jin cina um ka 'ka'd me'di is mo gom uni mo dhali gom cin tiya 'baar mo si'da/. ¹⁴ Dhali me'd jin 'kosha kwa/a/ uni gom um mo dhali 'tho gom um mo haali/ goma 'the ma Arumgimis jin bononi mii mo jin di e um mo. ¹⁵ Mom'bor a 'bor bwa i is mo eya Arumgimis mo gom to jin ciyunu ki me'd mo jin cina a'di mo a'di jin molu kolol mo be.

Mii ma Buulus jin 'Ce'dkina A'di Gwo She/ mo gom Mii jin Miina A'di To mo

10 Aha/ Buulus ki is pem lalkina um sho'k ki gwo mo ki mii ma 'thup e mo dhali mii ma du jin 'thupki'd eya Kristhos mo – Aha/ jin kara is ki gwa'd mo ki ana 'kona ka karambor mo, hili aha/ dara gi monyju/ mo ki aha/ pikina 'peni um mo – ² Aha/ 'thokina um ki aha/ dikina e buṅ'kus bum mo ki aha/ mina 'taki diki tor mom pem jin dika/ ki ju/ mo gom miiny jwa jin wunu i is mo me'd jin miga/ tora po/ kun tiya mo kun 'bapaski aman is ki mii mo kun 'dapi e ki buṅgwar is ga 'cesh mo. ³ Haali/ ba aman 'kona e mony'cesh mo tani aman yisa kalkina mo/as gi mony'cesh mo. ⁴ Haali/ to gi mo/as bana 'koki ta mo ma mee gi mony'cesh jin asa ana mo, hili uni ta ku gi mom'bi'th jin piyi'd 'peni Arumgimis mo mmo'ce'da cur gi mo jin tenu mom'bi'th sho'k mo be. ⁵ Ana 'ce'dkina gwo jin garu 'kusi 'twa/ sho'k mo dhala ris mo jin dhunu is ki ca mo mmo'tasha 'tash 'twa/ mo gom mo jin minu nyitha Arumgimis mo dhali budha ris gwo kun kulumkina ana i bwa mo mmodhu mo mmoha gwo ma Kristhos e mo be. ⁶ Mmonyon is mo mmorica ris gwo gun ushu ha e mo ki gwom bum gun hakina um e kun thimkunu mo be. ⁷ Hili a'di jin di'd e bwambori jis/em bum mo. Waṅki/ jan tal 'deṅ kamu/ wu'da wuny jwa i is mo ki a'di ta jim ma Kristhos mo tani dhalki a'di ka is piti e mo ki a'di ta ji ma Kristhos mo be. Wakani am si'da/ mo be. ⁸ Haali/ isi kan waṅki/ aha/ kara 'ba/ ki ca mo 'teki shi/ ari nyanye/ mo gom moshirr bam mo jin cikina Tapa am mo gom mo jin nyanju um is mo dhali yisa gom mmo'ce'd um sho'k mo tani aha/ yisa minu kar ki mo ma 'the is mo. ⁹ Aha/ mina 'taki diki su'k uma du ka war moyi ki gwom pem jin 'kwarkika/ um mo be. ¹⁰ Haali/ uni o gwo mo ki: Gwom piti kun 'kwarkina a'di mo tani

diṭadiṭ mo dhali 'bitha'bi'th mo, hili mo jin dina a'di e buṅ'kus is mo tani 'ka'da'ka'd mo dhali gwom piti jin ona a'di mo tani waṅu mo be. ¹¹ Dhalki 'kwani gi wakan mish gwo 'ban mo ki gwo gun ona aman e gwo kun 'kwaru mo me'd jin pina aman mo tani aman miikina a'di me'd jin 'kokina aman mo be. ¹² Yisa mmomiina aman ka gugundhi/ mmodhu is bam ka par nyakki unin tiya gwansan kun dhuki is buni ki ku gun ha me'd mo. Hili ki uni barki is buniṅ gana/ ki tiyan tiya mo tani dhali dhu is buni ka par mo ka rem 'kup mo tani uni dar gi gwo jin mishu 'ban mo be.

¹³ Hili aman mina 'koki dhu is ki ca mo mmo'ce'd gwayu/ mii apo/ mo, hili aman mina dhu gwayu/ ma Arumgimis mo a'di jin dherkina a'di aman mo mmojid-hir mo isi kan e umi. ¹⁴ Haali/ aman ki is bam yisa 'ce'dkina agagala/ mo, ma me'd jin dina aman ki jithirku/ i um mo. Aman takina uni kun twa/a/ mo kun pu'dkin 'peni bway jin si'dasi'd e um mo gom gwom 'borga/ ma Kristhos mo be. ¹⁵ Aman 'konaki dhu 'bam bam ki ca mo mmo'ce'd gwayu/ mii apo/ mo e mii jin miina 'kwanin tiya to mo. Hili mo ma 'teṅ kapem bam a'dan be. Ki mongam gwo is bum minu eḱ mo tani bwam mondhe'd bam e bwam um mo minu galal ki galal jin caaca mo be. ¹⁶ Wakan ki am mina 'taki ci gwom 'borga/ eya ris bampa/ 'baar mo mmo'ce'd uma po/ mo ki dar gi mii jin dhunu 'ba/ ki ca mo gom mii jin iskin hila/ mo e bwam mondhe'd gi cin tiya mo be.

¹⁷ Dhalki a'di jin kar 'ba/ ki ca mo tani kar 'ba/ ki ca mo e Tapa mo be. ¹⁸ Haali/ a'di yisa ta wathi/ jin midi kar is piti ki ji gi ha me'd mo jin minu bu'th mo, hili wathi/ a'di imina Tapa kar ki ji gi ha me'd mo be.

ABuulus dhali ku gi Ta Thus ki Thus mo kun Dhunu ki She/ mo

11 Aha/ onayi ki um mini dhal aha/ ari bway mo mmo/o ari gwom pus mo. 'Kuḱi bwa mo ma ki 'kari'th gom aha/ mo. ² Aha/ sura i mon'thoṭh bwa gom um mo jin piyi'd 'peni Arumgimis mo haali/ aha/ doshkina um eya Kristhos mo mmoḱi um me'd nyaranyanja'b this jin dheleladhelel mo goma kaṭh ma yim mo be. ³ Hili aha/ ko/kina is mo, me'd mii jin miina tasha/ mo mmoheka Hawwa e mo ka maḱ piti mo tani ki gwom bum kun kulumkina umi bwa mo tani mini sus um mmoper mo 'peni mii gun daru gi washila/ mo dhali miin dhelelga/ kun ta mii ma gayiin eya Kristhos mo be. ⁴ Haali/ waṅki/ jan tal 'deṅ kamu/ midi pu'dku/ mo dhali ci gwo goma Yesusa kamu/ mo jin diki ta a'din 'de/ jin cina aman um gwo mo tani walla waṅki/ um bu'th shi/in kun 'ko ki she/ mo 'peni a'din 'de/ jin butha um mo walla waṅki/ um bu'th gwom 'borga/ jin di ki she/ mo 'peni a'di jin bu'thkina um mo tani um komki 'peni a'di ki jahanne/ mo be. ⁵ Aha/ tosha ki aha/ dinaki kar ari sheṅ kamu/ mo gom uni gwansan kun dhunu ki she/ mo kun bolona bol e mo be. ⁶ Isi kani waṅki/ aha/ dina 'twam pem ki ta gwocon mmoṭor gwo mo tani aha/ dara gi mo jin nyithuwa nyith mo yisa. Hili eya ris bwayi 'baar mo ki 'twaṅkal kuku/ mo

tani aman ṭorkina um a'di yansan eya tente/ eya ris to 'baar mo be.

⁷ A/ki aha/ miikina miinthus mo mmokarka/ is pem ki gwa'd wakana ki um minu 'taki dhu ki ca mo haali/ aha/ çikina um gwo ma Arumgimis jin ta gwom 'bor-ga/ mo ki dar gi mii jin 'thonu to 'peni um mo be.

⁸ Aha/ 'tulkina to 'pena kaniisan tiya mo mmobu'thki-ka/ to gun çinu 'peni uni mo goma thip jin miinuwa thip mo, ki mii gi wakan mo mmomii um to mo be.

⁹ Dhali ki aha/ nyaça di ki um mo dhali aha/ hara to mo tani aha/ dinaki kar jan ṭal 'deḡ kamu/ ton diṭi'd ibwa mo haali/ tom pem jin taka/ mo tani 'kokunu mo

mmothip aha/ 'pena waḡ mo uni gun pu'dkin mo 'peni Pam Makiduniyya mo be. Wakan aha/ tuḡkina is mo dhali aha/ mina isi tuḡ mo 'peni mo si'da/ jin 'konu ki ton diṭin ibwa mo e um mo eya ris 'twaḡkal kuku/ mo.

¹⁰ Me'd gwoḡ gana/ ma Kriṣṭhos jin diki'd e aha/ mo tani 'bam pem jin karka/ ki ca mo tani aha/ mina 'twa/ diki 'dap mo e bampa/ gi Pa Aḡaa/iya mo be. ¹¹ Dhali kataye? Haali/ aha/ dinaki en uma? Arumgimis mish-ki'd ki aha/ ena um mo be.

¹² Dhali a'di jin miikika/ mo tani aha/ mina ṭikir a'di mii mo jin miga/ non uni gwansan kun se gwo i is mo, uni gun dhuki 'bam buni ki ca mo gom gwo jin hashu uni mo ki uni gun mini 'taki se gwo i is mo mmo/o ki uni i miiki mii mo ki mii ma garrne/ mo me'd aman mo be. ¹³ Haali/ 'kwani gi wakan ta uni gun dhunu ki she/ mo gun ta thus mo dhali imanmiya ṭu'c gun he'kkina he'k e mo, kun warki is buniḡ gana/ ki uni ma Kriṣṭhos kun dhunu ki she/ mo. ¹⁴ Dhali mo jin meru di'da? Haali/ isi kani aSeṭaan warki is pitiḡ gana/ ka man'doyu gwo gi moḡkush mo be. ¹⁵ Wakan a'di yisa ta to jin meru waḡki/ çinḡkinam piti si'da/ warki is buni me'd is gi çinḡkina/ gi mo ma ḡar/e mo be. Hili 'pemen buni mini 'ko isi ki miim buni gun miikina uni mo be.

Mo jin 'Kosh ma Buulus Is ka Nyor mo Me'd jin Tana A'di Amankaru ki She/ mo

¹⁶ Aha/ rasha gwo e mo ba/. Dhalki wathin ṭal 'deḡ kamu/ midi mii diki ṭosh ki aha/ tana pus mo. Hili isi kani waḡki/ um ṭoshkin kan mo tani budhi aha/ mo ma me'd wathim pus mo, wakan ki aha/ gara/ mina 'taki kar ari 'ba/ ki ca mo. ¹⁷ (A'di jin oka/ mo tani a'di oka/ mo yisa ki moshirr gi Tapa mo, hili me'd wathim pus mo mmokarkika/ 'ba/ ki ca mo mmowuwa wuny jwa i is mo be. ¹⁸ Me'd jin tana 'kwani aris ka ris kun dhu 'ba/ ki ca mo gom to ga 'cesh mo tani aha/ gara/ mina kar 'ba/ ki ca mo be.) ¹⁹ Haali/ um 'kunykina bwa mo mmo'kuç bwa mo gom uni gun ta pus mo me'd jin yuḡa um ki yuḡ ki is bum mo. ²⁰ Haali/ um 'kuçki bwa mo waḡki/ wathi/ dhu um ki çinḡkinam piti mo, walla 'kwar um ka gwapi/ mo, walla bu'th shi/ miim 'boron bum mo, walla 'tḡeḡ thini mis mo, walla dor um e jis/ em bum mo. ²¹ E mon'the is pem mo tani aha/ mina hii o gwo mo ki am 'kokina mo ki is jin 'ka'da'ka'd kaga-hara mo gom mii jan mo be.

Hili ma a'diyin jin mina jan ṭal 'de/ ibu'th ki moḡkar 'ba/ nycine/ mo tani – aha/ okina gwo me'd wathim

pus mo – aha/ si'da/ bu'thkina mo mmokar 'ba/ ki ca mo ki a'di jan mo be. ²² A/uni ta 'Kwani Ibraniyiina? Wakan aha/ garayi. A/uni ta 'Kwani ma Israyiila? Wakan aha/ garayi. A/uni ta emen ma Ibrahiima? Wakan aha/ garayi. ²³ A/uni ta çinḡkina/ ma Kriṣṭhosa? Aha/ tana jan 'de/ jin 'boro'di. – Aha/ ona gwo mo me'd wathi/ jin gusi'da du mo. Aha/ tana a'di jin 'boro'd ki 'bor gana/ kagahara goma ṭu'c jin caaca kagahara mo dhali gom mmodi eya sijin kagahara mo dhali gom mondor jin molu deḡ e mo dhali gom mmo'dish 'twa/ isa yempa/ mmowu mo. ²⁴ Me'di mudhe'd mo aha/ bu'thkina mondor 'peni me'd gi 'Kwani Yahuuda/ mo ki mondor jin 'kona issu/ i/aṭḡ 'de/ mo. ²⁵ Me'di kwara mo aha/ dorkunu mo ki cwa mo. Ki eḡ kamu/ mo tani aha/ 'koshkunu ki wosh mo. Me'di kwara mo tani aha/ diki-na e bwam ma ḡur yi'de/ jin pwaṭḡki bwa mo. Ki mon'thiny ilu/ mo dhali ki montee ilu/ mo tani aha/ hashkina e 'kuḡumma/ yi'de/ mo be. ²⁶ E ya jin yaka/ me'd ka ris mo, aha/ 'dapa 'kup e mo jin ṭagu wu mo 'peni yi'de/ kun son mo, e mo jin ṭagu wu mo 'peni imandil to mo, e mo jin ṭagu wu mo 'peni 'kwanim pem mo, e mo jin ṭagu wu mo 'peni 'kwani gun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo, e mo jin ṭagu wu mo e 'peḡku-man bampa/ mo, e mo jin ṭagu wu mo e momb-waasho mo, e mo jin ṭagu wu mo e ḡumma/ yi'de/ mo, e mo jin ṭagu wu mo 'peni iwaḡ pem gun ta thus ki thus mo, ²⁷ e mii ma ṭu'c jin 'batha'ba'th mo, e miiny çinḡkina/ jin shwa'da nyor ki thiṭḡ mo, e mon'thiny ka ris ki dar gi e ki ish mo, e ṭe/ jin 'kosh'o'da 'kosh mo dhali e yi'de/ jin bu'thki'da bu'th mo, me'd ka ris ki dar gi tonte/ mo, dhali e mon'thupga/ mo dhali ki is gana/ 'te/ mo. ²⁸ Dhali ki dar gi mii gwansani 'baar mo ka po/ mo tani to di'd jin yap aha/ mo isa yempa/ mo, a'di jin ta mo/anan is pem goma risa kaniisa 'baar mo be. ²⁹ Kaja a'di 'ka'da ise idhali aha/ idina is ki 'ka'd mo? Kaja a'di jin karu mmobiṭ moye idhali aha/ idin ma nyor ki deḡ mo?

³⁰ Waḡki/ aha/ mina mii kar 'ba/ ki ca mo tani aha/ mina kar 'ba/ ki ca mo gom to gun ṭoru aha/ e moḡ'ka'd is pem mo be. ³¹ Arumgimis dhali Ababa gi Tapa Yesus mo tani a'di jin 'boru mii mo gom mii ma sule/ mo tani a'di mishki'd ki aha/ dinaki ta ṭor mo be. ³² E Pan Dimashk mo tani amudhiir jin diki'd e bwaḡ'kwariny ma Malik jin ta'da Areta mo, jin jiki 'peḡkuman Bampa/ gi Pan Dimashk mo jin mina a'di bu'th aha/ mo be. ³³ Hili aha/ thulkunu ka 'cesh mo e bwam ma nura/ mo gi eḡ 'kup gi embul shu'd ma goḡ mo dhali ye 'peni me'd piti mo be.

Tonyjan ma Buulus mo dhali Gwo jin 'Ceenu mo

12 Aha/ mina mii kar 'ba/ ki ca mo. Toḡ kamu/ yisa di'd jin midi ta shi/ miim 'boro'd gom a'di mo tani hili aha/ mina yip 'kup e tonyjan mo dhali gwo jin 'ceenu jin ta ji gi Tapa mo be. ² Aha/ misha wathi/ jin di-ki'd eya Kriṣṭhos mo, a'di jin diki'd ki yil ḡarpa'c aṭḡ 'de/ mo 'thissa/, a'di jin bu'thkunu mo e bwam momis jin 'kon ma po/i kwara mo – waḡki/ ki buḡḡwar is mo wal-la ki dar gi buḡḡwar is mo tani aha/ dinaki mish mo

mo. Arumgimis a'di mishki mo mo be. ³ Dhali aha/ misha ki wathi/ yansan a'di bu'thkunu mo e bwam monyaro/ ma Arumgimis mo – waḳki/ a'di e buṅwar is mo walla ki dar gi buṅwar is mo tani aha/ dinaki mish mo mo. Arumgimis a'di mishki mo mo be. ⁴ Dhali a'di ciḳki gwo ki to gun minu mol ṭor mo, jin mina wathi/ mol bah mo be. ⁵ Gom gway gi wathi/ yansan mo tani aha/ mina kar 'ba/ ki ca mo, hili eya po/ gway gi is pem gana/ mo tani aha/ mina diki kar 'ba/ ki ca mo isi ciki/ jasi moṅ'ka'd is pem mo be. ⁶ Ba waḳki/ aha/ onayi ki kar 'ba/ ki ca mo tani aha/ mina diki ta pus mo haali/ gwo jin miga/ ṭor mo tani midi ta gwoṅ gana/ mo be. Hili aha/ tu'kkina is mo 'peni a'di mo, wakan ki jan ṭal 'deṅ kamu/ midi 'taki diki kulum gwo apo/ aha/ ki nyanye/ 'peni a'di jin parkina a'di e e aha/ mo walla ciḳ 'peni aha/ mo be. ⁷ Dhali mmonon aha/ 'peni mo jin miga/ kar 'ba/ ki ca mo goma ris gwony 'cee gwansan kun ishkin ka enthus mo tani a'de/ a'di ciḳunu aha/ mo e buṅwar is pem mo a'di jin ta'da gumbway ma Seṭaan mo mmoṭukun aha/ mo, mmonon aha/ mo 'peni mo jin miga/ 'taki kar 'ba/ ki ca ki nyanye/ mo. ⁸ Me'di kwara mo tani aha/ yuḳkina Tapa mo mmo'tho mo gom a'di yan mo ki a'di midi 'taki dhal aha/ mo. ⁹ Hili a'di ki o aha/ gwo mo ki: A'them pem a'di 'koshi jwa mo gom /e mo haali/ mom'bi'th pem a'di nyo/u mo ki nyo/ gana/ e mo is jin 'ka'da'ka'd mo. Aha/ mina bwa 'kuny ki nyanye/ kagahara 'baar mo mmokar 'ba/ ki ca mo e mom pem kun 'ka'dka/ is mo ki mom'bi'th ma Kriṣṭhos midi ca'ba po/ aha/ mo be. ¹⁰ Gom gway ma Kriṣṭhos kan mo tani aha/ ca'bki-na ka this mo i e mo e is jin 'ka'da'ka'd mo, eya waḳ jin waḳu mo, e miiny ciṅkina/ jin shwa'da nyor ki thiṭh mo, e mo gun ṭojuwa ṭo'c bwa mo, dhali e mii ma ciṣ mo. Haali/ ki aha/ 'ka'da is kan mo tani aha/ 'bi'thkina is ki 'bi'th mo be.

Mo jin Anankin ma Buulus Is mo goma Ḳaniisa gi Paṅ Kurinṭhuus mo

¹¹ Aha/ takina pus mo. Um ḳankaa/ ki 'bi'th mo gom a'di mo haali/ aha/ ḳa ba/ imina 'taki ha me'd ki haṅ gana/ ki um mo. Haali/ aha/ dinaki kar ari sheṅ kamu/ mo gom uni gwansan kun dhunu ki she/ mo kun bolona bol e mo, isi kani ba aha/ tana toṅ kamuwa.

¹² Jamas mii goma mankaru ki she/ jin ta jiṅ gana/ mo tani uni thimkunu mo e bwam um mo eya ris bwa 'baar mo kun 'kuḳkunu mo ki 'kari'th mo dhali ki jamas mii mo dhali ki momer mo dhali ki miiny caaga/ mo.

¹³ Haali/ 'peni shi/ miim 'boro'd jana nonu um mo jin tan ma ḳaniisan tiya mo, isi ciki/ aha/ ki is pem dinaki kar tonḍi'da po/ um mo. Dhalki aha/ 'peni mii yan jin ṭhu'thka/ mo ma.

¹⁴ Mmahan gom me'd kun 'koni kwara mo tani aha/ thosonkina is pem mo mmoyaku/ i um mo. Dhali aha/ mina diṭ um mii ki diṭ yisa, haali/ aha/ dinaki simm to gun tana um e mo, hili aha/ simma jasi um e mo. Haali/ ushi uḳi ḳa ba/ imini 'koki mii dhu to mo gom icom buni mo, hili icom gom uḳim buni mo be. ¹⁵ Aha/ mina bwa 'kuny mo ki 'kuny gana/ mo mmo'baar tom

pem mo dhali mmo'baaru is pem mo gom gway ma ḳashiram bum mo. Waḳki/ aha/ ena um kagahara mo tani a/dhali aha/ minu en ki gwa'd gwa'd mowa? ¹⁶ Hili 'boro'd be ki aha/ ki is pem dinaki diṭ um mii ki diṭ mo. Dhali um o gwo mo ki aha/ miikina ka maḳ mo dhali aha/ he'kkina um e mo ka gany pem mo. ¹⁷ A/aha/ bu'thkina shi/ miim 'boro'd 'peni um ki unin tiya gwan gun hashkika/ e um mowa? ¹⁸ Aha/ ḳankina Tiithus gwo mo mmoyaku/ mo dhali mmohasha kam mmonyaḳ ya ki a'di mo. A/dhala Tiithus bu'thki shi/ miim 'boro'd 'peni um mowa? A/'kona am ki mii mii jin nyaḳa'd e shi/ina 'de/ mowa? A/'kona aman ki nyaḳ ṅaṭ-gin gun nyaḳkan mowa?

¹⁹ A/um 'kon mmoṭosh isa yempa/ ki aman 'ce'dkina gwo she/ mo gom buṅwar is bam mo ibwambori um mowa? A'di ibwambori jis/e ma Arumgimis mo ba/ ki aman ṭorkina gwo goma Kriṣṭhos mo dhali a'di 'baar mo gom mmonyaṅ bum kun minu nyaṅ um is mo, um gun enu mo be. ²⁰ Haali/ aha/ ḳo/kina is mo ki aha/ wari mina 'taki pu'dku/ mo dhali gam um me'd jin dika/ ki o bwayi, dhali ki um mini 'taki gam aha/ me'd jin mi-na um 'koki o bwa moyi. Wakan wari ki mo jin waluwa wal midi di mo walla bwan dhapan mo walla mo ma nyor mo walla mii jin miinu ka ham 'kus mo walla mo jin thudhuwa thu'th 'pen mo walla mo ma le'd jin tanu mo walla mo jin 'theḳu 'ba/ mmis mo walla mo ma du-latt jin miinu mo. ²¹ Aha/ ḳo/kina is mo ki me'd jin mi-ga/ pu'dku/ mo doḳ/e mo tani Arumgimis pem a'di mi-di 'taki kar aha/ ki is jin gwa'da'd mo ibwambori um mo dhali aha/ mina 'taki mii ko mo goma ris uni gwansan kun miiki miinthus iṭwa/a/ mo dhali 'koki rica du is mo 'peni mon'dap em buni mo dhali mii gun miinu miiny-ḳal mo dhali mii kun 'kanuwa ḳanṭhi/ mo, a'di jin boṭki-na uni mo mmomii mo be.

Ḳwalany Te/ be. Gwo jin Rumkunuwa Rum mo dhali Monthe Me'd mo

13 Yansan ta me'di kwara mo jin murka/ pu'dku/ i um mo. E mii gunn kun yera yer is ki gway mo tani minu mii ṭe mo ki te'b ki 'twaṅ 'kwani su/ mo walla ki 'twaṅ 'kwani ikwara mo kun mini mii ta iman/o gwo mo. ² Aha/ rumkina uni gwansan kun mii miinthus nṭwa/a/ ki gwo mo dhali aris unin tiya si'da/ mo, dhali aha/ rumkina uni ki gwo mo shwane/ me'd jin pikika/ mo me'd jin miikika/ mo ki aha/ dikina i buṅ'kus mo eya pom buṭ pem jin 'kon ma po/i su/ mo ki aha/ mina diki 'tash uni 'twa/ mo waḳki/ aha/ mina pu'dku/ doḳ/e mo ³ haali/ um 'kokina gwo ibwa mo mmonyo/ mii mo ka Kriṣṭhos a'di ṭorki gwo e aha/ mo. A'di yisa 'ka'da is ki 'ka'da e mo jin tu'ba a'di um mo, hili a'di ta gi mom'bi'th e um mo be. ⁴ Haali/ a'di 'koshkunu jwa mo ki cwany'ciṭhan dhul mo e mo jin 'ka'da a'di is ki 'ka'd mo, hili a'di di'd ki e mo doḳ/e ki mom'bi'th ma Arumgimis mo. Haali/ aman 'ka'da is e a'di mo, hili mo jin tu'bu/ um mo tani aman mina nyaḳ 'ko ki a'di mo ki mom 'bi'th ma Arumgimis mo be.

⁵ Nyiṭhi/ is bum mo ma, mmopar e waḳki/ um shurkin mo e moṅgam gwo is bum mo. Pali is bum mo

ma. 'Kona um ki nyiṭha ka Yesus Kriṣṭhos a'di diki'd e um mo – isi ciki/ ka jin gana/ um ushki me'd mo mmogam mompal 'kup mo be. ⁶ Aha/ ona bwayi ki um mini gam gwo ki aman 'konaki ta ku gun ush me'd mo be. ⁷ Hili aman 'thokina Arumgimis mo ki um mini 'koki mii a'di jin ta thus ki thus mo – yisa ki aman wana e gi uni gun gam mompal 'kup mo 'te/, hili ki um mini mii a'di jin ta jin kar/e mo, ba am a'di iwana e ki uni gun ushi me'd mo be. ⁸ Haali/ aman mina mol toṅ kamu/ mii apo/ gwoṅ gana/ mo, hili jasi gom gwoṅ gana/ mo be. ⁹ Haali/ aman 'kunykina bwa mo ki aman 'ka'dkina is mo dhali um a'di i'bi'thkin ki 'bi'th mo. A'di jin 'thokina am mo tani ta gom miim bum jin minu nyo/ shoka 'cesh mo be. ¹⁰ Aha/ 'kwarkina gwo yansan ki aha/ si'da 'peni um mo, ki mii gi wakan ki aha/ mina pu'dku/ mo

tani aha/ mina diki mii o gwo jin 'bitha'bi'th mo mmobu'thka/ moshirr mo a'di jin cikina Tapa aha/ mo gom mo jin nyanjuwa nyan is mo dhali yisa mmopor to bwa mo.

¹¹ Kwalany 'te/ ba/, iwaḵ mo. 'Koku/ ma. Toki miim bum ma. Ciya hirdhe/ ki gwom pem mo ma. Gami gwo me'd ka rem 'kup mo ma. 'Koyi e moṅku'th is mo ma. Dhali Arumgimis gi mo/en dhali ji gi moṅku'th is mo a'di midi di e um mo be. ¹² Theka the me'd ka rem 'kup mo ma ki 'twa/ jin kogu jin pinu mo. ¹³ Aris uni 'baar mo kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo tani theki um me'd mo be.

¹⁴ A'the gi Tapa Yesus Kriṣṭhos mo dhali mo/en ma Arumgimis mo dhali anyak jin nyakku to mii gi Shi/in Dheleladhelel mo tani mini 'ko e umi 'baar mo be.

GALATHIYYA

Monthe Me'd mo

1 ABuulus jin ta a'di jin karu ki she/ mo – yisa 'peni 'kwani mo walla ki wathiŋ kamu/ mo, hili ka Yesus Kristhos mo dhali Arumgimis jin ta'da Baba mo, a'di jin 'de'kki a'di mo 'peni mowu mo be – ² dhali arisa waƙ pe-mi 'baar mo, uni kun nyaƙki 'ko ki aha/ mo.

Eya risa ƙaniisa gi Paŋ Galathiyya mo be.

³ A'the e um mo dhali moŋƙu'th is 'peni Arumgimis jin ta'da Baba mo dhali Tapa Yesus Kristhos bana mo be, ⁴ a'di jin ƙiki is piti mo gom miinthus bana mo mmo'cuƙ ana mo 'peni she/ yil jin ta jin thus yan mo isi ki bwa ma Arumgimis bana mo dhali a'di jin ta Com mo. ⁵ E a'di mo tani imina monyca icil mo gom mo jin minu 'ko ki sule/ mo dhali ki sule/ ya ye 'ba/ mo be. Amen.

Gwom 'Borgaŋ Kamu/ Yisa Di'da

⁶ Aha/ merkina mo ki um ki jahanne/ kan aƙki a'di e mo a'di jin yuƙki um mo eya 'the ma Kristhos mo dhali tu'k mo e gwom 'borgaŋ kamu/ mo – ⁷ yisa e gwom 'borga/ jin ta jin kamuwa, hili haali/ kun tiya 'kokin mo kun to'cki um bwa mo dhali kun ona bwa ki aƙ gwom 'borga/ ma Kristhos e mo be. ⁸ Hili isi kani waƙki/ aman walla aman'doyu gwo 'peni momis mo mini 'taki ƙi um gwom 'borgaŋ kamu/ ki ƙa'ckon mo ki a'di jin ƙikina aman e um mo tani dhalki a'di jeenu mo. ⁹ Me'd gwo jin okina aman itwa/a/ mo wakan shwane/ mo tani aha/ ona gwo doƙ/e mo ki: Waƙki/ a'din 'deŋ kamu/ ƙi um gwom 'borga/ ki ƙa'ckon mo ki a'di jin bu'thkina um mo tani dhalki a'di jeenu mo ma.

¹⁰ A/aha/ shwane/ simmkina 'the gi 'kwani eya, walla 'the ma Arumgimis mo? Walla aha/ palkina mii mo mmo'bor 'kwani bwa mowa? Waƙki/ aha/ dina mo naskina/ mo mmo'bor 'kwani bwa mo tani aha/ mina 'taki diki ta ƙiŋkina/ ma Kristhos mo be.

Mo jin Warkin ma Buulus ki Adi jin Karu ki She/ mo

¹¹ Haali/ aha/ mina 'taki dhal um imish mo moyi, iwaƙ mo, ki gwom 'borga/ a'di jin ƙinu ki aha/ mo tani diki ta gwo 'peni isi gwo gi wathi/ en'thi/ mo. ¹² Haali/ aha/ dinaki bu'th a'di 'peni wathi/ en'thiŋ kamu/ mo, walla si'da/ aha/ dinuki tor a'di mo, hili a'di pu'dki'd mo ki gwo jin 'ceen ma Yesus Kristhos mo be. ¹³ Haali/ um ƙiƙki gwo mo gom mondiki/em pem jin ta jin dhamo/ jin ta ji gi mii gi 'Kwani Yahuuda/ mo, a'di ito'ckika/ ƙaniisa ma Arumgimis bwa mo ki mombujur mo dhali pal mii mo mmo'ce'd a'di sho'k mo be. ¹⁴ Dhali aha/ bolkina uni e mo ki miin 'Kwani Yahuuda/ mo,

mmo'ce'd uni ka ris apo/ mo uni gun ta ku gi yil pem gana/ mo e bwaman 'kwanim pem mo haali/ aha/ shwakina nyor ki thi'th mo gom gwon dhamo/ gun luƙu 'peni 'kwani gwanyjaƙam pem mo be. ¹⁵ Hili ki a'di jin karki aha/ ki she/ mo n'twa/a/ ki aha/ dinuki dho'th mo dhali yuƙ aha/ mo goma 'them piti mo tani, ¹⁶ a'di 'borkina bwa mo mmo'tor Ya/m piti eya tente/ e aha/ mo. Ki mii gi wakan mo tani ki aha/ mina ƙi gwo gom a'di e bwaman 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo. Ki a'di wakan mo tani aha/ dinaki tora tor ki a'diŋ kamu/ jin ta bungwar is mo walla abas mo, ¹⁷ walla aha/ si'da/ dinaki ya ka gagamis e Pa Urushaliim mo e uni gwansan kun 'kokunu mo mmodhu ki she/ mo n'twa/a/ ki aha/ mo, hili aha/ yakina mo e Bampa/ gi Pa Arabiyya mo be dhali doƙ/e aha/ doƙkina ka nyan'ko'd mo e Pan Dimashk mo be.

¹⁸ Dhali yan'ko'd 'ko'di yili kwara mo tani aha/ yakina ka gagamis e Pa Urushaliim mo mmobu'ta Sapa mo dhali nyaƙ ƙa'b ki a'di ka cim ma ƙarpa'c mo be. ¹⁹ Hili aha/ dinaki par unin tiya e kun dhunu ki she/ mo isi ƙi-ki/ jasa Yakuub jin ta'da kam gi Tapa mo be. ²⁰ (Dhali gwo jin 'kwarkika/ e um mo tani i'bwambor ma Arumgimis mo aha/ dinaki ta a'tor mo be.) ²¹ Dhali yan'ko'd aha/ yakina e Bampa/ gi Pan Suriyya mo dhali Paŋ Kilikiyya mo be. ²² Dhali aha/ 'konu mo mmomol mo naskinayi ki jis/e ma risa ƙaniisa ma Kristhos e Bampa/ Yahuudiyya mo be. ²³ Uni ƙiƙki jasi gwo jin onu mo ki: A'di jin to'cki ana bwa mo 'thissa/ a'di di'd shwane/ mmo'ci gwo gi moŋgam gwo is mo, a'di jin palkina a'di mmo'ce'd sho'k mo be. ²⁴ Dhali uni karkina Arumgimis ki ca mo gom aha/ mo be.

ABuulus A'di Bu'thkunu mo ki Unin Tiya kun Dhunu ki She/ mo

2 Dhali yan'ko'd 'ko'di yili 'kume'd i'ce'dka doŋon mo tani aha/ yakina ka gagamis mo doƙ/e e Pa Urushaliim mo nyaƙka Barnaaba mo mmosusa Tiithus nyaƙki aha/ mo be. ² Aha/ yakina mo ki gwo jin 'ceenu mo, dhali aha/ karkina a'di i'bwambori uni mo (hili ki kup mo e bwambori uni gwansan kun dhunu ki uni gun tana shu/um bway mo) gom gwom 'borga/ mo a'di jin ƙika/ mo e bwaman 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo, isi ƙiki/ ki aha/ mina 'taki gus mo walla ki aha/ guskina 'te/ ki pe'th mo. ³ Hili isi kani aTiithus a'di jin nyaƙki ya ki aha/ mo, a'di yisa tu'cu mo mmo'ci'tha/ munyal yis piti mo, ba a'di ta Wathiŋ Griki mo be. ⁴ Hili haali/ gom iwaƙ kun ta thus mo kun susu mo i'bwaman mo ki kup mo tani uni kun hurki bwaman mo mmo'kar

mom bam jin 'kona am ki 'kus e mo, a'di jin takina aman eya Kristhos jin ta'da Yesus mo, ki uni mini 'taki sus am e mo jin dekuwa deku mo be. ⁵ E uni mo tani aman 'konaki dhas is bam bway mo isi kan gom ari mo mo, ki gwoŋ gana/ gi gwom 'borga/ minu dhu mo gom um mo be. ⁶ Dhali 'peni uni gwansan si'da/ kun onu ki uni tana shu/um bway mo gom toŋ kamu/ mo (A'di jin tana uni mo tani midi diki mii toŋ kamu/ gom aha/ mo. Arumgimis diki tor mii ma gwar 'de/ mo). Uni gwansan, aha/ ona gwo mo, e uni kun onu ki uni tana shu/um bway mo tani mini 'koki mar toŋ kamu/ is gom aha/ mo be. ⁷ Hili ki gwonye ca'ckon mo, ki uni parki mii e mo ki aha/ karkunu mo mmoçi gwom 'borga/ ki 'kwani kun 'kon ka munyjal yisi e mo me'd jin karkunu aButerus mo mmota amanci gwom 'borga/ gom uni gun 'ciṭhuwa munyjal yis mo be. ⁸ (Haali/ a'di jin miiki'da tu'c mo ka Buterus mo gom gwo gi hashu mo e uni gun 'ciṭhuwa munyjal yis mo tani miiki'da tu'c mo e aha/ si'da/ mo gom 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo.) ⁹ Dhali ki uni nyiṭhina 'the jin cikunu aha/ mo tani aYakuub dhala Sapa dhala Yohaana uni gun onu ki uni tana atin'kilij mo tani çiki aha/ bway mo dhala Barnaaba mo abim poros gi mmonyak to mii mo, ki aman mina 'taki ii mo e 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo, dhali uni e 'kwani kun 'ciṭhuwa munyjal yis mo be. ¹⁰ Jasi uni ona bwayi ki aman mina ka uni gun hatha'ko'd e mo, a'di jin ta to yan gana/ jin gananka/ 'ba/ mo ka daran du mo mmomii mo be.

ABuulus Kucurki'da Buterus mo e Pa Anthaakiya mo

¹¹ Hili ka Sapa pu'dki'd mo e Pa Anthaakiya mo tani aha/ ceshkina a'di mo ka karambuye/ mo ki jis/em piti mo haali/ a'di doshki'd mo mmowaṭkunu a'di mo be. ¹² Haali/ nṭwa/a/ mo, ki 'kwanin tiya pu'dkin mo 'pena Yakuub mo tani a'di nyaṭki to shwa ki 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo. Hili ki uni pu'dkin mo tani a'di guki is piti ka nyan'ko'd mo dhali kwa/ is piti bwa mo mmoḳo/kina a'di 'kwani kun 'ciṭhuwa munyjal yis mo be. ¹³ Dhali nyaṭki a'di mo tani 'Kwani Yahuuda mo tani boçkin mo tani nyaṭki mii yan mii mo ki mii washila/ mo. Wakan ka Barnaaba si'da/ a'di kalkunu shoki mis ki miim buni jin miikina uni ki washila/ mo be. ¹⁴ Hili ki aha/ mishkina ki uni 'konuki dosh ka ji sho'k mo gom gwoŋ gana/ gi gwom 'borga/ yan mo tani aha/ okina Sapa ibwambori uni 'baar mo ki: Waḳki/ /e ba ta ji Yahuuda/ mo tani dhali diki mii me'd wathi/ jin diki ta Wathi/ Yahuuda/ mo tani dhali diki mii me'd Wathi/ Yahuuda/ mo tani /e mini mish 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ dhu me'd 'Kwani Yahuuda/ ka ta mo?

'Kwani Yahuuda/ Nyakan ki 'Kwani kun 'Koki Ta 'Kwani Yahuuda/ mo kun Woṭhu/ ki Moŋgam Gwo Is mo

¹⁵ Ana ki is bana ana kun tana 'Kwani Yahuuda/ ka dho'th mo dhali yisa 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ kun ta imanmii miinthus mo, ¹⁶ dhali ana gun misha mo mo ki wathi/ dinuki kar ki mo ma qar/e ki

mii gi gwoŋkan jin cinu mo, hili ki moŋgam gwo is eya Yesus Kristhos mo, isi kani ana gamkina gwo is eya Kristhos jin ta'da Yesus mo. Ki mii gi wakan mo mmodhuwa dhu ki mo ma qar/e mo ki moŋgam gwo is eya Kristhos mo dhali yisa ki mii gi gwoŋkan jin cinu mo haali/ ki mii gi gwoŋkan jin cinu mo tani jan tal 'deŋ kamu/ yisa di'da jin minu kar ki mo ma qar/e mo be. ¹⁷ Hili waḳki/ miim bana jin pala ana ki ana minu dhu ki mo ma qar/e eya Kristhos mo tani ana ki is bana minu gam mo ki ana tana imanmii miinthus mo a/aKristhos a'di karu mo mmomii miinthus? Dhalku/ ki tosh kan mo. ¹⁸ Hili waḳki/ aha/ ki nyan' to gwansan is doḳ/e mo, uni gun 'tuḳka/ mo tani yan'ko'd aha/ nyo/a is pem mo ka mandhaŋ gwo mo be. ¹⁹ Haali/ ki gwoŋkan jin cinu mo tani aha/ wuna mo e gwoŋkan jin cinu mo ki aha/ mina di mo goma Arumgimis mo be. ²⁰ Aha/ nyaḳkunu 'kosh ki cwany'ciṭhan dhul nyaḳka Kristhos mo. Dhali a'di yisa ta aha/ jin dina ki eya, hili aKristhos a'di jin diki'd ki e e aha/ mo. Dhali mondiki/e jin dika/ ki e e buŋgwar is mo shwane/ tani aha/ dina ki e ki moŋgam gwo is mo e Ya/ ma Arumgimis mo, a'di jin enki aha/ mo dhali ç i is piti mo gom aha/ mo be. ²¹ Aha/ dinaki puuwa 'the ma Arumgimis mo. Haali/ waḳki/ mo jin dhunuwa dhu ka qar/e diki'd mo e gwoŋkan jin cinu mo tani, kan, Kristhos wuki'd mo ki dar gi 'kup miij gana/ mo be.

Gwoŋkan jin Cinu mo walla Gwo jin Gamu Is mo

3 Ayy um 'Kwani gi Paŋ Galathiyya kun ta pus mo. Um gun tor'kunuwa Yesus Kristhos eya tente/ mo ibwambori jis/em bum mo a'di jin 'koshkunu ki cwany'ciṭhan dhul mo tani aja iceshki um ki en dhathu/ mo? ² Dhalki aha/ doṭa um jasi gwo gom gway yansan mo. A/ki um bu'thki Shi/in ki mii gi gwoŋkan jin cinu mowa? Walla ki gwo jin cikina um ki moŋgam gwo is mo? ³ Ayy, um 'kona isi pusi mana? Mmoṭelkina um mii 'pen mo ki Shi/in mo, a/dhali um shwane/ daḳki 'kup mo ki buŋgwar is mowa? ⁴ A/ki gwo gi wana um kani bwa imiikina um aris to ki pe'th mo kana? – ba a'di 'te/ wari ka jij gana/ ita jim pe'th mo. ⁵ Dhali a'di si'da/ jin thipki'da thip ki Shi/in e um mo dhali mii miimer e bwam um mo tani a/a'di ki mii a'di ki gwoŋkan jin cinu mo walla ki gwo jin ciḳu ki moŋgam gwo is mo?

⁶ Wakan a/Ibrahiim gamki'da Arumgimis gwo is mo, dhali a'di karkunu mo gom a'di ki mo ma qar/e mo. ⁷ Wakan um mini hil mii i e ki a'di ta mii gi 'kwani gi moŋgam gwo is mo kun ta iya/ ma Ibrahiim mo be. ⁸ Dhali Gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo, mmonyiṭhina a'di nṭwa/a/ mo ka Arumgimis midi dhu 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ ki mo ma qar/e ki moŋgam gwo is mo tani a'di çiki gwo ki gwom 'borga/ nṭwa/a/ ka Ibrahiim mo mmo/o gwo mo ki: E /e mo tani aris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo tani minu 'bor mii mo be. ⁹ Wakan mo, 'kwani gwansan kun ta ku gi gami gwo is mo tani uni 'boru mii mo nyaḳka Ibrahiim mo a'di jin ta'd gi moŋgam gwo is mo be.

¹⁰ Haali/ aris uni 'baar mo kun 'ko 'ko'd e mii gi gwoŋkan jin cinu mo tani uni 'kon e bwan'kwari

monyjee mo. Haali/ a'di 'kwarkunu mo ki: Monyjee mi-di di mo goma ris 'kwani 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo, uni gun 'koki 'ko 'ko'd eya ris to 'baar mo kun 'kwarkunu mo e gwoṅkan jin ḥinu mo dhali mii uni mo be. ¹¹ Dhali a'di di'd eya tente/ be ki wathi/ en'thiṅ kamu/ yisa di'da jin minu kar ki mo ma ḳar/e mo ibwambor ma Arumgimis ki gwoṅkan jin ḥinu mo. Haali/ a'di 'kwarkunu mo ki: A'di jin karu ki mo ma ḳar/e ki moṅgam gwo is mo tani a'di midi di ki e mo be. ¹² Hili gwoṅkan jin ḥinu mo tani diki di apo/ mo jin gamu gwo is mo, haali/ gwo 'kwarkunu mo ki: A'di jin mii uni mo tani a'di midi di 'ko'di uni mo be. ¹³ AḲristḥos a'di wanki ana 'ba/ mo 'peni monyjee gi gwoṅkan jin ḥinu mo mmowarkina a'di ki monyjee gom ana mo – haali/ a'di 'kwarkunu mo ki: Monyjee mi-di di goma ris 'kwani 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo, uni kun shirki is buni apo/ cwa mo – ¹⁴ Ki eya Ḳristḥos jin ta'da Yesu mo tani mo jin 'boruwa Ibrahiim mii mo midi 'taki pu'du/ apo/ 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo ki ana mina 'ta-ki bu'th gwo jin onu is mo gom Shi/in e moṅgam gwo is mo be.

Gwoṅkan jin Ḥinu mo dhali Gwo jin Onu Is mo

¹⁵ Aha/ mina ḡi um mii gi wathi/ en'thi/ gom she/mm mii mo, iwaḳ mo. Wathiṅ kamu/ yisa di'da jin midi puu gwo gom mal gi wathi/ mo walla mar gwom piti is mo 'ko'di a'di ṭekunu shoka 'cesh mo. ¹⁶ Dhali gwo kun okunu is mo dhukunu mo goma Ibrahiim mo dhali gom emen piti mo. A'di diki o gwo mo ki: Dhali e emen piti mo, mmo/o gwo goma ris mo. Hili mmo/o gwo mo gom a'din 'de/ mo ki: Dhali gom emen pini mo, a'di jin ta'da Ḳristḥos mo be. ¹⁷ A'di ta 'pemen gwo jin oka/ mo. Ki gwoṅkan jin ḥinu mo jin pu'dki'd ki yil kun 'koni iss † 'kwanimpa i/iss 'de/ i'ce'dki iss 'de/ i'ce'dka 'kume'da po/ mo ḡ'ko'd mo tani a'di diki kar gwo mmopuu mo, gwo jin gamu me'd mo 'thissa/, a'di jin ṭen ma Arumgimis shoka 'cesh mo. Wakan ki gwo jin onu is mo minu kar ki jim puu mo be. ¹⁸ Haali/ waḳki/ mal ta ji gi gwoṅkan jin ḥinu mo tani a'di yisa di mo 'ko'di gwo jin onu is mo, hili Arumgimis ki ḡi a'di ka Ibrahiim ki gwo jin onu is mo be.

¹⁹ Kata ḥinu gwoṅkan jin ḥinuye? A'di karkunuwa po/ mo gom gwon dhaṅ mo ntagi emen midi 'taki pu'du/ mo e a'di jin okunu gwo is mo. Dhali a'di karkunu 'pen ka piḡe/ mo ki iman'doyu gwo mo ki a'di jin doshki'di bwaman mo mmowoṭḥa/ woṭḥ mo. ²⁰ Dhali a'di jin doshki'd e bwaman mo mmowoṭḥa/ woṭḥ mo tani a'di diki ta 'pemen mmodi jasi 'de/ mo. Hili Arumgimis a'di ṭal 'de/ mo be.

'Kup Gwoṅ Gana/ gom Gwoṅkan jin Ḥinu mo

²¹ A/dhali gwoṅkan jin ḥinu mo a'di di'da po/ gwo jin on ma Arumgimis is mowa? Dhalku/ ki ṭoṣh kan mo. Haali/ waḳki/ gwoṅkan jin ḥinu mo minu 'taki ḡi mo mmokar mo jin 'konu ki e mo tani yan'ko'd mo ma ḳar/e midi 'taki di mo ka jin ganayi ki gwoṅkan jin ḥinu

mo be. ²² Hili Gwo jin 'kwarkunu mo tani tulki'da ris to 'baar mo 'twa/ mo e miinthus mo, ki gwo jin onu is mo e moṅgam gwo is eya Yesu Ḳristḥos mo tani minu 'ta-ki ḡiki uni gwansan kun gami gwo is mo be.

²³ Dhali nṭwa/a/ ki moṅgam gwo is diki pu'd mo tani ana 'kokunu mo mmohem mo e bwanḡkwariny gwoṅkan jin ḥinu mo, mmodhukunu ana e bwanḡkwariny mo jin 'tashuwa 'tash 'twa/ mo ntagi moṅgam gwo is minu ṭor eya tente/ mo be. ²⁴ Wakan gwoṅkan jin ḥinu mo tani a'di ta'da mansus bana mo ntaga Ḳristḥos pu'dki'd mo, ki ana minu dhu ki mo ma ḳar/e ki moṅgam gwo is mo be. ²⁵ Hili shwane/ moṅgam gwo is a'di pu'dki'd mo, i/ana doḳ/e yisa i'kona mmo'ko mo e bwanḡkwariny a'di jin suski'da sus mo ²⁶ haali/ eya Ḳristḥos jin ta'da Yesu mo tani umi 'baar mo ta iya/ ma Arumgimis mo ki moṅgam gwo is mo be. ²⁷ Haali/ aris umi 'baar mo kun miikunu ki yi'de/ mo eya Ḳristḥos mo tani hi'thkina Ḳristḥos i'ba/ mo be. ²⁸ Wakan walla Wathi/ Yahuuda/ yisa di'da walla Wathiṅ Griḡi mo, walla wathi/ jin ta ḡiṅkina/ jin yolu mo yisa di'da walla moṅ'ko ki 'kus mo, walla kun tana gwaṭḥ yisa di'da walla iyima 'bomi mo. Haali/ umi 'baar mo ṭal 'de/ mo eya Ḳristḥos jin ta'da Yesu mo be. ²⁹ Dhali waḳki/ um ta ku ma Ḳristḥos mo tani um ta emen ma Ibrahiim mo, mmota gi mal isi ki gwo jin onu is mo be.

4 Gwo jin oka/ mo gom mal mo a'dihe/ be. Me'd jin tana a'di a'ci mo tani a'di jin midi ḳal mal mo diki bol mii jin tanu ḡiṅkina/ e ki 'bor mo, ba a'di ita a'di jin cila mali 'baar mo. ² Hili a'di diki'd mo e bwanḡkwariny imanhil a'di jin aṭḥa she/ mo dhali imandhu tom piti mo ntaga tee jin karkina com a'di mo be. ³ Wakan gom ana mo. Ki ana takina uḡi mo tani ana takina ḡiṅkina/ gi gwo ma bwa nyara/ gom gwoṅkan gi mony'cesh yan mo. ⁴ Hili ka tee pu'dki'd mo mmothimkunu a'di mo tani Arumgimis hashki Ya/m piti mo, a'di jin dhodhu 'pena 'bom mo dhali a'di jin dho'thkunu mo e bwanḡkwariny gwoṅkan jin ḥinu mo be, mmowan uni gwansan 'ba/ mo, uni kun 'kokin mo e bwanḡkwariny gwoṅkan jin ḥinu mo, ⁵ wakan ki ana mina bu'th mo jin thipuwa thip me'd iya/ mo be. ⁶ Dhali haali/ um ta iya/ mo tani Arumgimis hashki Shi/in gi Ya/m piti eya dum bana mo mmocuu gwo mo ki: Abba. Ababa. ⁷ Wakan eya Arumgimis mo tani um yisa 'koni mmo'ko mo mmota ḡiṅkina/ mo, hili um ta iya/ mo, dhali waḳki/ um ta iya/ mo tani um ta gi mal mo be.

ABuulus Dina Isi Gwo Ibwa mo gom Uni kun Gami Gwo Is mo

⁸ Kadhamo/ ki um 'koki mish Arumgimis mo tani um 'kokin mo ki mondeḳ is mo e moṅ'ko gi uni gun 'koki ta gi buyempa ma rum kun luḡu mo. ⁹ Hili shwane/ mmopu'dkina um mo mmomisha Arumgimis mo tani, walla ki mii jin dhalu e i is mo ki um mishu ka Arumgimis mo tani um mini mish doḳ ka nyan'ko'd ka-ta mo e gwo ma bwa nyara/ gom gwoṅkan gi mo-ny'cesh gwansan kun 'ka'da is ki 'ka'd mo dhali kun hatha'ko'd ki ha'th kan mo? Um ona bwa mmota ḡiṅki-nam buni mo doḳ/eya? ¹⁰ Um 'kon mmodhuwa tee mo

† urbumiyya wa ṭalaṭiin

dhala ppe mo dhali yir jin aḱka'da aḱ mo dhali yil mo be. ¹¹ Aha/ ƙo/ka is mo ki aha/ miikina tu'c apo/ um ki pe'th mo.

¹² Iwaḱa, aha/ yuḱa um mo, wayi e ki aha/ mo ma haali/ aha/ si'da/ wana e ki um mo. Um 'koki tḱuthaa/ mii mo be. ¹³ Haali/ um mishkin mo ki mo jin 'ba'thka/ mo e buḱḱwar is pem mo tani a'di ƙikika/ um gwo gom gwom 'borga/ yani t'wa/a/ mo be. ¹⁴ Dhali ba mondim pem yin a'di ta mompal gom um mo tani um yisa ushi aha/ mo walla waḱ aha/ mo, hili um bu'thki aha/ mo me'da man'doyu gwo ma Arumgimis mo dhali me'da Ƙristḱos jin ta'da Yesu mo be. ¹⁵ Mane monḱem bum jin surki'd ki um mo be 'te/? Haali/ aha/ tana man/o gwo gom um mo ki um mini 'taki buḱ aha/ em bum ka piye/ mo dhali ƙiyu/ uni ki aha/ mo waḱki/ a'di mishu mii mo be. ¹⁶ A/ki aha/ wara ka manta 'kup gi um mmoḱorka/ um gwoḱ gana/ mo? ¹⁷ Uni ta malgin ki malgin gom um mo, dhali hili yisa gom 'kup miinḱ gana/ mo. Uni ona bwa mmomu'th um 'twa/ mo 'peni aha/ mo ki um mini 'taki ta malgin gom uni mo be. ¹⁸ Haali/ gom 'kup miim 'borga/ mo tani a'di 'boro'd mmoḱi gwo maḱ ki shem 'boro'd mo isa yempa/ mo dhali yisa ki aha/ dikina nyaḱki um mo 'te/. ¹⁹ Ushi uḱim pema, aha/ shwana bwan dho'th mo doḱ/e ntaga Ƙristḱos minu uḱ mo e um mo be. ²⁰ Aha/ ona bwayi mmo'taki di nyaḱki um mo ishunsan dhali aḱ 'twam pem e jin torka/ gwo mo haali/ aha/ duḱkurunuwa du is mo gom um mo be.

Gwo jin Be'dkunu ka Ƣar mo goma Haagar mo dhala Saarah mo be

²¹ Ƣori aha/ gwo mo ma, um gun ona bwa mmo'ko mo e bwan'kwariny gwoḱan jin ƙinu mo. A/'kona um ki ƙiḱ gwoḱan jin ƙinu mowa? ²² Haali/ me'd gwo jin 'kwarkunu mo ka: Ibrahiim ta gi iya/i su/ mo, jan 'de/ ta ji gi ƙiḱina/ mo dhali jan 'de/ ta ji ma 'bom jin di'd ki 'kus mo be. ²³ Hili ya/ ma 'bom jin ta ƙiḱina/ mo tani a'di dho'thkunu mo me'd isi gwo gom buḱḱwar is mo dhali ya/ 'pena 'bom jin di ki 'kus mo tani a'di e gwo jin onu is mo be. ²⁴ Dhali a'di yansan ibe'dki gwo gi 'pema-na kamu/ mo. Ki up su/ gwansan ita gwo gun gamu me'd mo. Jan 'de/ 'peni Wosh Sinaa/ mo mmodho'th uḱi gom miiny ƙiḱina/ mo. Ayim jin ta'da Haagar mo be. ²⁵ Dhala Haagar a'di ta Wosh Sinaa/ e Pa Arabiyya mo. Ayim a'di nyaḱka'd ki Pa Urushaliim jin di'd shwane/ mo, haali/ a'di ta ƙiḱina/ jin yolu nyaḱki uḱi ma yim mo be. ²⁶ Dhali hili Urushaliim jin di'di momis mo tani a'di di ki 'kus mo dhala yim a'di ta'da ata'dam bana mo be. ²⁷ Haali/ me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki: 'Kunyi bwa mo ma, ayy /en 'de/ yin jin tana burum mo jin diki dho'th mo.

Ƙeyi 'twa/ mo ma dhali cuuyi mo, /e jin dina bwa ma dho'th ki shwa mo.

Haali/ ayim ma'du/ a'di ta'd gi uḱi ki nyanye/ mo mmobola yim e, a'di jin ta'd ga kaḱ mo be.

²⁸ Dhali ana iwaḱ mo, wana e ga Is/hak mo mmota uḱi gi gwo jin onu is mo be. ²⁹ Hili ki me'd ƙaan a'di jin dho'thkunu isi ki gwo gi buḱḱwar is mo tani t'ocki a'di

bwa mo a'di jin dho'thkunu mo isi ki gwo gi Shi/in mo. Dhali a'di wakan shwane/ mo be. ³⁰ Hili Gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo o gwo kataye? O ki ura yim ƙiḱina/ ka piye/ mo dhali ya/ ma yim mo haali/ ya/ 'pena yim jin ta ƙiḱina/ jin yolu mo tani a'di midi diki gam mal mo nyaḱki ya/ ma 'bom jin di ki 'kus mo be. ³¹ Wakan iwaḱa, ana 'konaki ta uḱi gi ƙiḱina/ jin yolu mo, hili ana tana uḱi ma 'bom jin di ki 'kus mo be.

Doshi ma ki Mo jin Ƣelu Sho'k mo e Mo jin 'Konu ki 'Kus mo

⁵ Haali/ gom mo jin 'konu ki 'kus mo tani aƘristḱos a'di dhu ana ki 'kus mo. Gom gwo gi wakan mo tani doshi ma dhali teli sho'k mo. Dhali dhalku/ 'ba/ ki mii 'ce'd mo doḱ/e mmonyakḱ dhanḱa'b 'ba/ bu'th ki mii jin tanu ƙiḱina/ mo.

² Aha/ jin tana Buulus ona gwo yan e um mo. Waḱki/ um bu'thki mo ma munyal yis jin 'ciḱu/ mo tani aƘristḱos midi mii diki mii ta gi shi/ miim 'boro'd gom um mo. ³ Aha/ baha gwo mo doḱ/e eya ris 'kwani 'baar ka 'dete/ 'dete/ mo uni gun bu'thki mo ma munyal yis jin 'ciḱu/ mo ki a'di minu deḱ mo mmodhu gwoḱan jin ƙinu mo ka 'bimpil mo be. ⁴ Um kun minu dhu ki mo ma ƙar/e gi gwoḱan jin ƙinu mo tani um minu 'ciḱ 'twa/ 'pena Ƙristḱos mo be. Um t'akkin mo 'peni bway ma 'the mo be. ⁵ Haali/ ki Shi/in mo tani dhali ki moḱam gwo is mo tani ana ƙorkina ƙor mo gom mo ma 'teḱ kape/ gi mo ma ƙar/e mo be. ⁶ Haali/ eya Ƙristḱos jin ta'da Yesu mo walla e mo ma munyal yis jin 'ciḱu/ mo walla e mo ma munyal yis jin 'konuki 'ciḱ mo tani a'di midi mii toḱ kamuwa? Hili moḱam gwo is mmomiina a'di to mo ki mii gi mo/en mo be. ⁷ Um 'kokin mo mmoso ki 'bore/ mo. Kaja nonki um 'kup mo 'peni moha gwoḱ gana/ e mo? ⁸ Mii yansan jin laluluwa lal sho'k mo tani a'di diki di 'peni a'di jin yuḱki um mo. ⁹ Ara cumaḱa gwa'dga/ tani a'di seki'da gana'th jin ta'da gabul ka 'bimpil mo. ¹⁰ Aha/ wukina Tapa jwa i is mo ki um mini 'koki budha yisaḱa kamu/ mmodhal jim pem mo. Dhali a'di jin t'oc um bwa mo tani a'di midi mii bu'th gwon dwall jin minu mii tor 'twa/a 'cesh gom a'di mo, ma a'di yin jin tana a'di mo. ¹¹ Hili waḱki/ aha/ iwaḱ mo, dina mmoḱi gwo mo gom mo jin 'ciḱuwa munyal yis mo tani atinta iḱo'ckunu aha/ bwa mo naskina/? E mii yan mo tani mo jin goluwa gol mo jin ta cwany'ciḱhan dhul mo tani a'di joḱkunu mo be. ¹² Aha/ onayi ki uni gun 'kon mmoduḱkur um mii is mo mini uḱh is buniḱ gana/ ki t'ollo'k mo. ¹³ Haali/ um yuḱkunu mo mmo'ko ki 'kus mo iwaḱ mo. Dhali dhalku/ ki bu'th mom bum jin 'kona um ki 'kus mo mmota shi/ embula 'borga/ mo gom buḱḱwar is mo. Hili e mo/en mo tani tayi imanmii to ka rem 'kup mo ma. ¹⁴ Haali/ gwoḱan jin ƙinu ka 'dan'dap mo tani a'di thimkunu mo e gwon 'de/ mo, jin o gwo mo ki: /E mini en amannyaḱ ƙa'b pini jin 'dish /e is mo me'd is piniḱ gana/ mo be. ¹⁵ Waḱki/ um ki shila shil ki she/ mo dhali losa los ka rem 'kup mo tani hil ki 'bore/ ki um minu 'koki 'ce'd sho'k ka rem 'kup mo be.

Maman gi Shi/in mo dhali Mii jin Miinu ki Shuman Is mo

¹⁶ Hili aha/ ona gwo mo ki: Iiyi mo e Shi/in mo dhali dhalku/ ki te bwa en'dap kun o um ki bungwar is mo. ¹⁷ Haali/ bwa en'dap kun onki bungwar is mo tani a'di miinu apo/ Shi/in mo, dhali bwa jin o'dki Shi/in mo tani apo/ bungwar is mo, haali/ uni gwansan ita gwo kun thanyi 'twa/ ka rem 'kup mo mmonon um 'peni mii gun o um bwa moyi. ¹⁸ Hili wakki/ um shuna Shi/in bway mo tani um yisa i'kokin mo e bwan'kwariny gwonkan jin cinu mo. ¹⁹ Dhali hili mii gi bungwar is mo tani uni 'kon eya tente/ ki thorony mo: mo jin miinu miinyal mo, dhali mo jin 'dapuwa 'dap e mo, dhali mii kun 'kanuwa kanthi/ mo, ²⁰ dhali mo jin lunu tompinycon mo, dhali mii kun miinu mii njaari/ mo, dhali mii kun tanu 'kup ki 'kup mo, dhali mii kun biruwa bir mo, dhali mii kun tanuwa tacum bwa mo, dhali mii kun miinuwa nyor mo, dhali mii kun tanuwa ham 'kus ka ham 'kus mo, dhali mii kun ushu gwo gam me'd mo, dhali mii kun 'konu ka non she/ mo ²¹ dhali mii kun tanu dhapan mo dhali mii kun 'kosh ma suwa 'kosh mo, dhali mii kun waluwa wal e mo'kupa su mo, dhali mii gi wakansan mo. Aha/ ruma um ki gwo mo, me'd jin rumkika/ um itwa/a/ mo, ki uni gwansan kun miiki to gi wakansan mo tani mini 'koki gam mal gi Bampa/ ma Arumgimis mo. ²² Hili maman gi Shi/in a'di ta mo/en mo dhali mo'kunyu bwa mo dhali mo ma ku'th is mo dhali mombwa jin 'ku'cu ki 'kari'th mo dhali mii jin tanu ki bwan'kush mo, dhali mombwam 'borga/ mo dhali mombwa kun tanu ku isin gana/ mo, ²³ dhali mombwa kun 'thupu e ki 'thup mo dhali mombwa ma du jin 'timu/ mo. Apo/ mii gi wakan mo tani gwonkana kamu/ jin cinu mo yisa di'da. ²⁴ Dhali uni gwansan kun ta ku ma Kristhos jin ta'da Yesus mo tani uni 'koshki bungwar is buni mo nyakki e kun dhuna uni ki 'thir 'thir mo dhali bwa en'dap buni mo be.

²⁵ Wakki/ ana 'kona e Shi/in mo tani dhalki ana si'da/ iina e Shi/in mo. ²⁶ Dhalki ana nona is bana mo ki cot cot mo walla rukunya rukuny 'kup ka rem 'kup mo walla ta dhapan ka rem 'kup mo.

Kali To kun Ditadit I'ba/ ka Rem 'Kup mo

6 Iwaka, wakki/ wathin kamu/ bulu 'twa/a 'cesh e gwon dha'ja kamu/ mo tani um gun ta gi to gi shi/in mo mini mii wari a'di is ka nyan'ko'd mo e shi/in jin 'thupu e ki 'thup mo. Hili 'kup, 'kupki is pini mo isi ciki/ ki /e minu pal mo gara/. ² Kali ton ditin ka rem 'kup mo, dhali ki mii gi wakan mo tani um mini thim gwonkan ma Kristhos mo be. ³ Haali/ wakki/ jan tal 'de'ng kamu/ midi kulum gwo ibwa mo ki a'di ta a'di mo tani ki a'di diki ta to'ng kamu/ mo tani a'di he'kki isi is piti'ng gana/ e mo be. ⁴ Hili dhalki 'kwani 'baar ka 'de'te/

'de'te/ pali miim buni'ng gana/ mo, dhali gwo jin di a'di a'din kamu/ ibwa mo mmokar 'ba/ ki ca mo tani midi di gom is piti a'di 'de/ mo dhali yisa eya mannyak ca'b jin 'dish a'di is mo be. ⁵ Haali/ 'kwani 'baar ka 'de'te/ 'de'te/ mini kal is kom mo gom tom buni'ng gana/ jin kala uni mo be.

⁶ Dhalki a'di jin toru gwo mo nyakka'da ris tom 'boron pwa'g bwa mo ki a'di jin tor'ki gwo mo.

⁷ Dhalku/ ki ta ku gi hegu e mo. Arumgimis yisa ta ji gi minu mii ka maka. Haali/ ma to yin jin mina wathi/ si mo tani a'di si'da/ imina a'di i'ci'th mo be. ⁸ Haali/ a'di jin siki to gom bungwar is piti mo tani a'di midi 'ci'th to 'peni bungwar is jin midi pu/ mo. Dhali hili a'di jin midi si to gom Shi/in mo tani a'di midi 'ci'th mondiki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo 'peni Shi/in mo be. ⁹ Dhali dhalki ana daka mii is jin wu e mo mmomii miim 'borga/ mo, haali/ ki she/ yil mo mo tani ana mina 'ci'th to mo wakki/ ana 'kona bwa ki bit ka lungu'b mo be. ¹⁰ Dhali wakan mo tani me'd jin takina ana ki embula 'borga/ mo tani dhalki ana miina miim 'boron e 'kwani 'baar mo dhali isi kan ki jim mum mo gom uni gwansan kun 'kokin eya ta/ gi mo'ngam gwo is mo be.

Mo jin Daka Gwo Me'd mo jin Rumuwa Rum mo dhali Monthe Me'd mo

¹¹ Misha uma adhan to'ng gwo gun 'kwarkika/ um ki me'd pem gana/ mowa? ¹² A'di ta uni gwansan kun ona bwa ki tor eya tente/ eya por ma pije/ 'te/ gom bungwar is mo kun mini tu'c um ki um minu 'ci'tha/ munyal yis mo, dhali ki jasi mii gi wakan mo tani uni ti, iminu 'koki to'c bwa mo gom cwany'ci'than dhul ma Kristhos mo be. ¹³ Haali/ isi kani uni gwansan kun bu'thki mo ma munyal yis jin 'ci'thu/ mo tani uni yisa ki is buni idhuki gwonkan jin cinuwa. Hili uni ona bwa mo ki ta gi mo ma munyal yis jin 'ci'thu/ mo ki uni mini 'tash miinyca mo 'te/ e bungwar is bum mo. ¹⁴ Hili mii gi wakan midi diki tho'thaa/ is mo mmokar 'ba/ ki ca mo isi ciki/ e cwany'ci'than dhul gi Tapa Yesus Kristhos bana mo. Ki a'di mo tani mony'cesh 'koshkunu jwa mo gom aha/ mo dhali aha/ gom mony'cesh mo be. ¹⁵ Haali/ walla mo ma munyal yis jin 'ci'thu/ mo tani yisa 'dapa'dap ki to'ng kamuwa walla mo ma munyal yis kun 'konu i e mo si'da/, hili a'di jin minu uk jin midi ta jin this mo be.

¹⁶ Mo'ngku'th is dhali momiimii mini 'ko apo/ umi 'baar mo, um gun iikin mo e gwonkan yansa' mo, apo/ um gun ta 'Kwani ma Israyiil kun ta ku ma Arumgimis mo be.

¹⁷ 'Peni shwane/ mo tani dhalku/ ki dhal wathin tal 'de'ng kamu/ bway mo mmo'to'c aha/ bwa mo, haali/ aha/ kalkina adu'd gi doru aha/ goma Yesus e bungwar is pem mo be.

¹⁸ A'the gi Tapa Yesus Kristhos bana mo midi di e shi/ in bum mo, iwak pem mo. Amen.

EPASUS

Monthe Me'd mo

1 ABuulus jin ta a'di jin karu ki she/ mo goma Kristhos jin ta'da Yesus ki bwa ma Arumgimis mo be.

E uni gwansan gun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo, uni si'da/ kun ta ku isiŋ gana/ eya Kristhos jin ta'da Yesus mo be.

² A'the e um mo dhali monku'th is 'peni Arumgimis jin ta'da Babam bana mo dhali Tapa Yesus Kristhos mo be.

Mom'bor Mii gi Shi/in eya Kristhos mo

³ Mom'bor mii midi di mo goma Arumgimis mo dhali Ababa gi Tapa Yesus Kristhos bana mo, a'di jin 'borki ana mii mo eya Kristhos ka ris mii kun 'boruwa 'bor mii mo e to gi shi/in mo e mo kun 'kon e momis mo be.

⁴ Isi kani me'd jin kwanykina a'di ana mo e a'di mo ntwa/a/ ki mony'cesh yan 'konuki ka'b mo, ki ana mina ta ku gun kogu mo dhali ta ku gun mini ta kun dar gi thalkin ibwambori a'di mo be. ⁵ A'di 'kawurki ana mo e mo/en mo mmota iya/m piti mo eya Yesus Kristhos mo isi ki gwon 'kup bwam 'borgam piti mo ⁶ gom moman ma 'the gi mony'cam piti mo a'di jin cikina a'di ana ki me'd mo e A'di jin Enu mo be. ⁷ E a'di mo tani ana tana gi mo jin wanuwa wan 'ba/ ka bas piti mo dhali amure/ gi gwon dhiŋ bana kun dhalkunu ana 'pen mo, isi ka 'them piti jin tana a'di pa ki pa mo ⁸ a'di jin karkina a'di mmogus apo/ ana mo be. ⁹ Haali/ a'di torki ana a'di i e eya tente/ mo eya ris moyuk mo dhali mmonyith gwo jin cinu mo ki jim bag mo jin ta bwam piti mo, isi ki gwon 'kup bwam 'borgam piti mo, a'di jin karkina a'di eya Kristhos mo be ¹⁰ me'd gwo jin 'kawurkina a'di mo gom mo jin minu thim mo, mmogama ris to 'baar mo me'd e a'di mo, to gun 'kon e momis mo dhali to gun 'kon e mony'cesh mo be.

¹¹ E a'di mo isi ki gwon 'kup bwam 'borgam piti mo a'di jin thimki'da ris to 'baar mo isi ki bwan gwom piti jin 'kawurkina a'di mo be. ¹² Ana kun takina gi mo ma 'teŋ kape/ eya Kristhos ntwa/a/ mo tani ana 'kawurkunu mo dhali dhu 'pen ka piŋe/ mo mmo'ko mo gom montak mo gom mony'cam piti mo be. ¹³ E a'di mo um si'da/ kun cikki gwon gana/ mo dhali gwom 'borga/ mo gom bway gi mowoth bum mo dhali gam gwo is mo e a'di mo tani um 'kokunu mo mmo'dap 'twa/ ki a'di jin okunu is mo a'di jin ta Shi/in Dheleladhelel mo be. ¹⁴ A'di jin ta to jin wothu/ 'twa/ mo gom

mal bana mo ntagi ana mina bu'th a'di mo e montak gi mony'cam piti mo be.

Mo jin 'Thonuwa 'Tho mo gom Moyuk mo dhali Monyith To mo

¹⁵ Gom 'kup gwo yan mo tani haali/ aha/ cikina gwo mo gom mongam gwo is bum mo e Tapa Yesus mo dhali mo/en bum 'kup ki uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo tani ¹⁶ aha/ yisa daŋa mo mmoŋi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo gom um mo mmoka um e mo e mon'thom pem mo ¹⁷ ka Arumgimis jin ta a'di gom Tapa Yesus Kristhos bana mo dhali Ababa gi Monyca mo midi ci um shi/in gi moyuk mo dhali gwo jin 'ceenu e monyith jin nyitha um a'di mo, ¹⁸ mmotana um gi e ma du kun 'twaŋki mo ki 'twaŋ jin shi/i'd mo, ki um mini mish mo ma 'teŋ kape/ yan mo jin yuŋkina a'di um icine/ mo dhali mom piti jin tana a'di pa ki pa mo gi mal gi mony'cam piti e uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo, ¹⁹ dhali mom'bi'th piti yan jin ekki'd ki ek jin shi/i'd jin molu bar mo e ana kun gama gwo is mo isi me'd miim piti jin miina a'di ka dhan 'bi'th jin ta'da dem dem mo, ²⁰ a'di jin thimkina a'di eya Kristhos mo me'd jin 'de'kkina a'di a'di mo 'peni mowu mo dhali kar a'di mmoŋa'b ki me'da bim poros piti mo e mo kun 'kon e momis mo be, ²¹ isi mis gana/ mo apowa ris gwonkan kun cinu ki 'bi'th mo dhali moshirr mo dhali mom'bi'th mo dhali mo jin tanu tapa mo, dhali apowa ris gwayi 'baar mo kun yerku mo, yisa jasi e she/ yil yana, hili si'da/ e yil jin midi pu'du/ mo be. ²² Dhali a'di dhuki'da ris to 'baar mo e bwan'kwariny sho'k piti mo dhali a'di karki a'di ki a'di jin ta'da 'kan'kup apowa ris to 'baar mo goma kaniisa mo, ²³ a'di jin ta bungwar is piti mo, gom mon'tu'd piti jin 'tu'dkina a'di a'tu'di 'baar mo be.

'Peni Mowu Ntagi Mondiki/e mo

2 Dhali a'di dhuki um ki e mo, ki um kun 'kokin mo mmowu mo gom gwon dhan mo dhali miinthus mo, ² e uni kun iikina um 'thissa/ mo mmobaŋkina um ya gi mony'cesh yan mo dhali mmobaŋkina um miin tapa gi mom'bi'th kun pwanu/ e mis mo, jin ta shi/in caan jin di'd mmo/um mo e iya/ gi iman/ush gwo ha e mo be. ³ Ibwanan uni gwansan mo tani ana 'baar mo 'kokina mo ntwa/a/ mo e em bana mo kun dhuna ana ki 'thir 'thir mo gom bungwar is bana mo, mmobaŋ bwa en'dap mo gom bungwar is mo dhali bwa mo, dhali wakan ana 'kokina mo ki buyem pa mmota uŋi ma nyor mo me'd 'kwanin tiya kun ta 'kwani en'thi/ mo

be. ⁴ Hili Arumgimis a'di jin ta pa ki pa e momiimii mo, 'peni dhan mo/en jin enkina a'di ana mo tani ⁵ isi kani ki ana 'kokina mo mmowu mo e gwon dhan bana mo tani a'di ki dhu ana mo mmo'ko ki e mo mmon'at 'de/ mo nya'ka Kristhos mo (Ka 'the mo tani um woth'kunu mo be), ⁶ dhali a'di ki cu ana mis mo nya'ki a'di mo dhali a'di ki dhu ana mmonyak 'ko ki a'di mo e mo kun 'kon e momis mo eya Kristhos jin ta'da Yesus mo be ⁷ ki she/ yil gunn kun mini pu'du/ mo tani a'di midi tor dhan pam piti jin tana a'di ka 'them piti jin molu bar mo e bwan'kush piti mo 'kup ki ana mo eya Kristhos jin ta'da Yesus mo be. ⁸ Haali/ ka 'the mo tani um woth'kunu mo ki mongam gwo is mo be. Dhali yansan ta mii jin miina um ki is bum mo yisa. A'di ta to jin cin ma Arumgimis ki me'd mo be. ⁹ Yisa, haali/ gom to jin miinu mowa, isi ciki/ jin mina wathin 'dej kamu/ diki kar 'ba/ ki ca mo. ¹⁰ Haali/ ana tana kuma tu'c piti mo kun uk'kunu mo eya Kristhos jin ta'da Yesus mo gom mii ma tuca 'borga/ mo, uni gun thosonkin ma Arumgimis ntwa/a/ mo ki ana mina 'taki ii e uni mo be.

Mo jin Talu Isa 'De/ mo eya Kristhos mo

¹¹ Wakan kayi gwo e mo ki um 'thissa/ ta 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ e bungwar is mo kun yuk'kunu gway ki ku gi 'kon ka munyjal yis i e mo ki uni gun yuk'kunu ki uni gun 'cithuwa munyjal yis mo, a'di jin miikunu e bungwar is ki me'd gi 'kwani mo be. ¹² Kayi gwo e mo ki um 'thissa/ me'dyin um kwa/kunu bwa mo 'pena Kristhos mo, dhali um ta ku gi 'kon ka pije/ 'peni 'pen'kuman bampa/ ma Israyiil mo dhali um ta 'kwani kun moli gwo jin gamu me'd mo jin onu is mo. Um daran gi mo ma 'ter' kape/ mo dhali um daran ga Arumgimis gana/ mo e mony'cesh mo be. ¹³ Hili shwane/ eya Kristhos jin ta'da Yesus mo tani um kun 'thissa/ si'dkin mo kagahara mo tani um suskunu mo mmo'dish mii is mo ka bas ma Kristhos mo be. ¹⁴ Haali/ a'di ta mon'ku'th is bana mo, a'di jin dhuki ana mmon'at 'de/ mo dhali jin 'tukki mo ma goj jin kwa/u bwa mo 'peni mo jin tanu 'kup mo ¹⁵ mmopuukina a'di e bungwar is piti mo gwon'kan jin cinu mo dhali jin 'kwarkunu mo, dhali jin onu mo ki a'di midi 'taki uka uk' e is piti' gana/ mo wathin tal 'de/ jin ta jin this mo e mo gi unin su/ mo, wakan a'di karki mo ma ku'th is mo. ¹⁶ Dhali wakan si'da/ a'di midi 'taki mii mii jin gwamkunuwa gwam mo gom am mo dhali um mo eya Arumgimis mo e bungwar isa 'de/ mo ki cwany'cithan dhul mo. Wakan a'di ki dil mo jin tanu 'kup sho'k mo ntagi 'pemen mo be. ¹⁷ Dhali a'di pu'dki'd mo dhali ci gwo gom mon'ku'th is e um mo, um gun 'thissa/ si'dkin mo ki si'd thus mo dhali mon'ku'th is e uni gwansan kun 'dishkina 'dish is mo be. ¹⁸ Haali/ e a'di mo tani aman dhali um takina gi bway mo e Shi/ina 'de/ mo eya Baba mo be. ¹⁹ Wakan um dok'e yisa 'kokin mo mmota 'kwani kun 'kon ka pije/ mo walla 'kwani kun 'kon ki 'kus mo 'peni bampa/ mo, hili um ta ku gi 'pen'kuman bampa/ mo nya'ki uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo dhali um tal ma wa'ka 'de/ mo eya ta/ ma Arumgimis mo ²⁰ jin nyan'kunu mo apo/ mo jin

ka'bkunu mo jin ta uni kun dhunu ki she/ mo dhali iman'ci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo. A'Kristhos jin ta'da Yesus mo, a'di ki is piti' gana/ a'di ta'da 'kan'kup gi dhan wosh gi 'penabi mo be. ²¹ E a'di mo tani aris mo 'baar mo kun re'du mo tani gam me'd imon'at 'de/ mo dhali cu mo mmota gu'b gi mondhele-ladhelel e Tapa mo be. ²² E a'di mo tani um si'da/ in-yan'kunu mo e a'di jin ta mony'ca'b ma Arumgimis e Shi/in mo be.

Mii jin Miina 'Kwani To mo gom ku gi 'Koki Ta 'Kwani Yahuuda/ mo

3 Gom 'kup mii yansan mo aha/ jin tana aBuulus mo, aha/ jin tana habuus goma Kristhos jin ta'da Yesus mo gom gway bum mo um kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo. ² Toshka/ ki um cik' gwo mo gom mo jin dhunuwa 'the ma Arumgimis mo a'di jin cik'kunu aha/ mo gom um mo, ³ mmo'torkunu aha/ gwo mo jin cinu ki jim bag mo mmomish mo ki gwo jin 'ceenu mo, me'd gwo jin 'kwarkika/ ki e 'pe'pere/ mo. ⁴ Ki um mini de'j yansan e mo tani um mini nyith' a'di jin nyith'ka/ mo e gwo ma Kristhos jin cinu ki jim bag mo, ⁵ a'di jin dinuki tor iya/ gi 'kwanin tiya ka nya'kum yil buni mo me'd jin tor'kunu a'di mo shwane/ e unim piti kun dhunu ki she/ ki jin kog'u mo dhali iman'ci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo ki Shi/in mo. ⁶ Ba kani a'di ita gwo gom 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo mmonyak' mal mo, mmota wa'ka 'de/ mo e bungwar is mo dhali mmonyak' gwo pwa'k bwa jin onu is eya Kristhos jin ta'da Yesus ki gwom 'borga/ mo be. ⁷ Gom gwom 'borga/ yan mo tani aha/ karu ka man-mii to mo isi ki to jin cin ma Arumgimis ki me'd ka 'the mo, a'di jin cik'kunu aha/ mo ki mo/um ki mom'bi'th piti mo be. ⁸ E aha/ mo tani ba aha/ itana a'di jin pisapis mo eya ris uni kun dhunu ki she/ mo tani a'the yansan cik'kunu aha/ mo mmo'ci gwo e 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo, mo jin tan ma Kristhos pa ki pa mo jin molu de'j e mo ⁹ dhali mmodhala ris 'kwani 'baar mo mmopar e mo a'di yan jin ti'th'kunu mo ki jim bag mo mmoba'kkunu a'di ki yil ka ris mo eya Arumgimis jin uk'ki'da ris to 'baar mo be. ¹⁰ Dhali wakan mo ka kaniisa mo tani 'ban ka ris gi moyuk' ma Arumgimis mo minu 'taki tor mo e mom'bi'th kun molu gadhir mo dhali mom'bi'th mo kun 'kon e mo kun 'kon e momis mo be. ¹¹ A'di yansan ta isi 'kup gwo ibwan' gwom piti ki mo jin ta ji ma sule/ mo a'di jin torkina a'di 'twa/a 'cesh mo eya Kristhos jin ta'da Yesus Tapam bana mo be. ¹² E a'di mo tani ana dara gi monyju/ mo dhali wu a'di jwa i is mo gom bway yan e mongam gwo is bana e a'di mo be. ¹³ Wakan aha/ yuk'kina um mo mmodhalka du ki bi't' ka lungu'b mo apo/ is pem jin 'koshki aha/ ka nyor mo gom um mo, a'di jin ta montak' bum mo be.

Momish Mo/en ma Kristhos mo

¹⁴ Gom 'kup mii yansan mo tani aha/ bi't'kina ki jin 'kupa'dupuni bwambor ma Baba mo. ¹⁵ 'Peni a'di mo

tani arisa waḵ kun 'kon e momis mo dhali kun 'kon e mony'cesh mo tani yerkunu gway mo, ¹⁶ ki isi pam piti jin tana a'di mo gom monycam piti mo tani a'di mididi 'taki ḵi um mom'bi'th is ki dem dem ki Shi/in piti jin di isi bwaman wathi/ mo. ¹⁷ Dhali ka Kristḥos mididi 'taki di eya dum bum mo ki moḡgam gwo is mo dhali ki um mmotakina um ka birman mo dhali mo jin ḵa'bu/ mo e mo/en mo ¹⁸ mini 'taki ta gi mom'bi'th mo mmobu'th nyaḵka ris uni 'baar mo kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo a'di jin ta mombeega/ mo dhali mo kun tana luḵ mo dhali monturga/ mo dhali moḡ'kulga/ mo ¹⁹ dhali mmomish mo/en ma Kristḥos mo, a'di jin bolki mo jin nyiḥuwa nyiḥ e mo ki um minu 'taki 'tu'd mo ka ris mo ma Arumgimis jin 'tu'da a'di a'tu'd mo be. ²⁰ Dhali e a'di mo, a'di jin ta gi mom'bi'th mo mmo/ um mo e bwam ana mo, a'di jin mishki to mii mo ki nyanye/ mmobola ris to 'baar mo e kun doḥkina ana mo walla kun toshkina ana mo, ²¹ e a'di mo tani monyca mididi mo eya ḵaniisa mo dhali eya Kristḥos jin ta'da Yesu mo ntaga risa nyaḵum yil gi 'kwani mo gom mii ki sule/ mo dhali ki sule/ mo. Amen.

Mo jin Gamu Gwo Me'd ki Shi/in mo

4 Wakan aha/ jin tana habuus gom Tapa mo yuḵkina um mo mmoshuwa shum bway ki mii kun ha me'd mo ka yuḵ jin yuḵkunu um mo be ² ka ris mii kun dhunu is ki gwa'd mo dhali ki mii ma 'thup e mo, ki bwa jin 'kuḵu ki 'kari'th mo, mmothonkina uma thon me'di 'ko'd ka rem 'kup mo e mo/en mo ³ mmoganankina um 'ba/ mo mmohal mo jin gamu gwo me'd e Shi/in mo eya deḵ jin deḵu/ gi mo ma ḵu'th is mo. ⁴ Bunḡwar isi ḵal 'de/ mo dhali Shi/in ḵal 'de/ mo jasi me'd jin 'kokunu mo mmoyuḵ um mo e mo ma 'terj kapen 'de/ mo, a'di jin ta'da yuḵ bum jin yuḵkunu mo, ⁵ ki Tapan ḵal 'de/ mo dhali moḡgam gwo isa 'de/ mo dhali moḡtal 'de/ jin cuḵuwa cuḵ mo, ⁶ ka Arumgimis 'de/ mo dhali Ababa gi ana 'baar mo, a'di jin diki'da powa ris mo 'baar mo dhali eya ris to 'baar mo dhali e bwaman ana 'baar mo. ⁷ Hili a'the ḵikunu ana ka 'deḥe/ 'deḥe/ mo isi ki mombar to jin ḵin ma Kristḥos ki me'd mo.

⁸ Wakan a'di okunu gwo mo ki:

Ki a'di shinki bway momis mo tani a'di suski'da risa buhany uni gun bu'thkunu mo

dhali a'di ḵiki to kun ḵinu ki me'd mo e 'kwani mo.

⁹ (E gwo jin onu mo ki: A'di shinki bway momis mo, a'di ta 'pemen gwo gi wakata moye? Jasi ki a'di si'da/ thulki'd mo ka luḡgu'b isi moḡ'kulga/ gi mony'cesh mo.

¹⁰ A'di jin thulki'd mo tani ta a'di si'da/ jin shinki bway momis mo apowa ris mo gun si'dasi'd mo ki a'di mididi 'taki 'tu'da ris to 'baar mo.) ¹¹ Dhali tom piti kun ḵina a'di ki me'd mo annihe/ be. Ki kun tiya mini 'taki ta uni kun dhunu ki she/ mo dhali kun tiya mmota imanḵi gwo ma Arumgimis jin onu is mo dhali kun tiya mmota imanḵi gwom 'borga/ mo dhali kun tiya mmota iman-hila hil eya ḵaniisa mo dhali kun tiya mmota imanḵor gwo mo ¹² gom to gun 'tumu 'pen mo gom 'kwani kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo goma ḵu'c jin minu mii mo, dhali goma nyanḡ jin minu nyanḡ bunḡwar is ma

Kristḥos mo, ¹³ ntagi ana 'baar mo mina ḵu'th is mo e mo jin gamu is me'd mo gi moḡgam gwo is mo dhali monyith Ya/ ma Arumgimis mo eya 'bap jin 'bapu/ mo ntagi mom bar gi tur piti jin 'tu'dkunuwa Kristḥos mo. ¹⁴ Wakan ki ana mina 'taki 'koki 'ko mo mmota uḵi naskina/ mo ki ana minu 'koki 'dash mo dhali wuḵul mo dhali ḵal mo ka ris 'tham gi gwon thus ki enḡ 'kwani kun korakor mo ka maḵ buni kun takina uni mo eya he'k e jin he'kkina uni ka gany mo. ¹⁵ Dhali mii gwan e i is mo mmotḡor gwoḡ gana/ e mo/en mo ki ana mina mii ca mo eya ris 'twanḵal kuku/ mo e a'di mo, a'di jin ta'da 'kanḡkup mo, a'di jin ta'da Kristḥos mo be. ¹⁶ 'Peni a'di mo taḡi bunḡwar ka 'bimpil gamki is mo dhali cu'th 'kupi moḡtal 'de/ mo ka ris gwocor mo, uni kun thipkina thip gom a'di mo, ka ris yilsanḡ gi bunḡwar is ka 'deḥe/ 'deḥe/ mo 'kon mo mmomiya ḵu'c ki 'dantar mo mmoca bunḡwar is mo dhali mmonyaḡa nyanḡ ki is piti e mo/en mo be.

Mondiki/en This eya Kristḥos mo

¹⁷ Shwane/ aha/ karkina gwom pem mo dhali bah gwom pem mo e Tapa mo ki um mini mii 'koki 'ko mo me'd jin 'kona 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo e mii ma dum buni gun 'kona uni ki pe'th mo. ¹⁸ Uni tan ma dum buni a'tum ka 'tum mo mmo'ko ki dar gi momish gwo 'ban mo, mmo'ko ka piye/ 'peni mondiki/ ma Arumgimis mo haali/ gom miim pus buni kun 'kokin e uni mo goma dum buni gun 'bi'thkin ki 'bi'th mo. ¹⁹ Uni warkin ki enthus mo dhali uni ḵiki is buninḡ gana/ mo e mii kun 'kanuwa ḵanthi/ mo, mmopur bwa mo mmobotka ris mii gun 'dapu/ e ki she/ ki she/ mo be. ²⁰ Wakan um 'koki da/ara Kristḥos mo be. ²¹ Toshka/ ki um ciḡ gwo gom a'di mo dhali ki um toḡkunu gwo mo gom a'di mo me'd gwoḡ gana/ jin di'd eya Yesu mo. ²² Dhuyi aris miin dhamom bum 'pen ka piye/ mo, uni gun cila miim bum kun miina um kadhamo/ mo dhali kun pu/kin mo e mo ma he'k e ki e kun 'dapu/ mo ²³ dhali tayi this mo e shi/in gi bwam bum mo ²⁴ dhali hithi miin this mo, a'di jin uḵkunu mo mmowa e ka Arumgimis e mo ma ḵar/enḡ gana/ mo dhali moḡḵogu mo be.

²⁵ Wakan dhalki ana dhuna ris gwon thus 'pen ka piye/ mo, dhali dhalka ris 'kwani 'baar mo ka 'deḥe/ 'deḥe/ o gwoḡ gana/ e uni gun nyaḵa uni 'ko mo haali/ ana tana to isa 'de/ ka rem 'kup mo be. ²⁶ Ka nyor di'd mo tani hili dhalku/ miinthus ki mii mo. Dhalku/ ki dhala tente/ iya jis mo ka nyor buma du mo. ²⁷ Dhali dhalku/ embula 'borga/ ki ḵi mo gom tapa ma ruma 'cesh mo. ²⁸ Dhalku/ ki dhal a'din 'di/ bway mo mmodi mo mmokwal to mo, hili dhalki a'di dhal mii e i is mo mmomiya ḵu'c mo, mmomiya ḵu'c ki isi miim pa ki me'd piti mo, wakan ki a'di mididi 'taki mish to ḵi mo gom uni gwansan kun mini mii ta gi to mo. ²⁹ Dhalku/ ki dhal gwon thus bway mo mmopu'du/ 'peni 'twam bum mo, hili jasi a'di jin 'boro'd gom gwo jin yedhuwa ye'th sho'k mo, a'di jin mididi ha me'd ki embul yan mo ki a'di mididi 'taki ḵiya 'the ki uni gwansan kun ciḵki gwo mo be. ³⁰ Dhali dhalku/ ki jwakaḵ Shi/in Dheleladhelel ma

Arumgimis mo e a'di jin 'dapkunu um 'twa/ mo goma tee gi wanuwa wan 'ba/ mo be. ³¹ Dhalka ris mii kun ka/aka/ 'pen mo dhala nyor jin dekki'da deġ mo dhala nyor jin miinu mo dhali cuuwa/ jin 'theru/ mo dhali mo ma thu'th 'pen jin thudhu mo mmodhu 'pen ka pije/ mo 'peni um mo nyaġka ris mii kun dupa dupi e mo, ³² dhali tayi gi bwanġkush ka rem 'kup mo ka du kun 'ka'da'ka'd mo mmodhala mure/ gi miinthus 'pen ka rem 'kup mo me'd mii jin dhalkin ma Arumgimis uma mure/ miinthus bum 'pen mo eya Kriřthos mo be.

Iiyi Me'd Uċi gi Moġkush mo

5 Wakan tayi imanthoġa Arumgimis mii mo me'd uċi gun enu mo be. ² Dhali iiyi e mo/en mo me'da Kriřthos enki ana mo dhali ċi is pitiġ gana/ mo gom ana mo mmota to jin kuyakuy mo jin ċinu mo dhali jin 'ċiġhu/ 'kus mo goma Arumgimis mo.

³ Hili mo jin miinu miinyċal mo dhala ris mii kun ta en'dap mo walla mo jin tanuwa 'thoġhum bwa mo minu 'koki mii yer gway mo isi bwaman um kani me'd jin hana mii me'd mo e bwaman uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo. ⁴ Dhalku/ ki dhal miirġ kamu/ jin nyo/anyo/ bway mo mmodi mo, walla gwom pus jin onu mo walla miin salkin mo, uni gun 'koki ha me'd mo. Hili mmodhal mii gwansan e i is mo mmoċi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo. ⁵ Mishi ki 'bore/ gom gwo yan mo ma. Wathin 'deġ kamu/ jin mii miinyċal jin haku 'pen ċeġ gwas mo walla jin 'dapa'da 'dap e mo walla jan 'deġ kamu/ jin ta'da 'thoġhum bwa mo (a'di jin ta mii jin luġu to mo) midi diki gam ari mal e Bampa/ ma Kriřthos mo dhali Arumgimis mo be. ⁶ Dhalku/ ki dhal wathin 'deġ kamu/ bway mo mmohe'k um e mo ki gwo kun 'ko bwa 'te/ mo haali/ gom to gi wakansan mo tani a'di ipu'dkin ma nyor ma Arumgimis apo/ iya/ gi uni gun ush gwo ha e mo. ⁷ Wakan dhalku/ ki ce e ki uni mo ⁸ haali/ 'thissa/ um 'kokin mo e mondhurumi'd mo, hili shwane/ um ta ku gi moġkush e Tapa mo. Iiyi um mo me'd uċi gi moġkush mo ⁹ (haali/ maman 'peni moġkush mo a'di gamkunu mo eya ris miim 'borga/ mo dhali mii kun tana kar/e mo dhali mii gi gwoġ gana/ mo). ¹⁰ Dhali pali mii mo mmoda/ar a'di jin midi 'bor Tapa bwa mo. ¹¹ Dhalku/ mii ki nyaġ mii ki mondhurumi'd mo jin moli maman dho'th mo, hili dhali mii e i is mo mmodhu uni eya tente/ mo. ¹² Haali/ a'di ta mii jin 'thenu is mo isi kani mmo/o gwo gom to gwansan kun miina uni ka kwal is mo. ¹³ Hili waġki/ toġ kamu/ tal 'de/ toru eya tente/ ki moġkush mo tani a'di wara'd ki to jin mishu mo haali/ ton 'deġ kamu/ jin wara'd ki to jin mishu mo tani a'di ta moġkush mo be. ¹⁴ Wakan a'di okunu gwo mo ki:

Meri is mo, ayy /e jin ishki e mo, dhali cuyi mis mo 'peni mowu mo

dhala Kriřthos midi ċi /e moġkush mo be.

¹⁵ Hili ki thoson mo gom ii jin mina umi ii mo, yisa me'd 'kwani kun dar gi moyuġ mo, hili me'd 'kwani kun ta gi moyuġ mo, ¹⁶ mmowar mo is mo haala tee ta thus ki thus mo be. ¹⁷ Wakan dhalku/ ki ta pus mo, hili mishi gwo 'ban mo gom bwa gi Tapa jin wa cikise/ mo be.

¹⁸ Dhali dhalku/ ki ta uni kun 'kosh ma su mo, gom mii ma dhor piti mo. Hili 'tu'di mo ki Shi/in mo ¹⁹ mmoġora tor ka rem 'kup mo e gway kun yuġu mo mmoka mo jin miinuwa mii e mo dhali e gway jin maġuwa maġ mo dhali e gway jin yuġu mo gom to gi shi/in mo mmoyuġ gway mo dhali mmomii ko 'pena dum bumi 'baar mo gom Tapa mo, ²⁰ isa yempa/ mo dhali goma ris to 'baar mo mmoċi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo ki gway gi Tapam bana ka Yesus Kriřthos mo eya Arumgimis jin ta'da Baba mo be.

Ikath dhali I/ash mo

²¹ 'Dapi ki me'd ka rem 'kup mo ki moġko/ ma Kriřthos mo. ²² Up, 'dapi ki me'd ki gwo gi ikathim bum mo me'd mii jin miina um e Tapa mo be. ²³ Haali/ wathin gwaġh a'di ta'da 'kaġ'kup gom ash mo me'da Kriřthos mmotana a'di a'kaġ'kup goma kaniisa mo, a'di jin ta buġgwar is piti mo dhali mmotana a'di a'di ki is piti Amanwoġh a'di mo be. ²⁴ Me'd jin 'dap ma kaniisa ki me'd ka Kriřthos mo tani wakan dhalka ris up si'da/ 'dapan ki me'd ka ris to gi ikathim buni mo. ²⁵ Kwaniġ gwaġha, eni up bum mo ma me'da Kriřthos mmo/enki-na a'diya kaniisa mo dhali ċi is pitiġ gana/ mo goma yim mo ²⁶ ki a'di midi dhagama yim mo ki mo jin dhelelkina a'di ayim mo ki gwo mo me'd mo jin lamu ki yi'de/ mo ²⁷ ka kaniisa minu kari bwambori a'di mo ki ra/ ra/ mo ki dar gi monyo/o'd mo walla mo jin dudupa dudup mo walla ma to gi wakan mo, ka yim midi dheleladhelel mo dhali dar gi monthalkin mo. ²⁸ Isi kani gwaġh si'da/ mini mii en up buni mo me'd is buniġ gana/ mo. A'di jin eni ashim piti mo tani eni is pitiġ gana/ mo be. ²⁹ Haali/ wathin kamu/ yisa di'da jin shi/i buġgwar is piti i e mo, hili a'di ki thip a'di mo dhali na/ a'di mo me'd mii jin miikin ma Kriřthos goma kaniisa mo, ³⁰ haali/ ana tana tom buġgwar is piti mo be. ³¹ Haali/ gom 'kup gwo gi wakan mo tani wathi/ midi mii kwa/ bwa mo 'peni com mo dhali kum mo dhali gam is ki ashim piti mo dhali uni su/ mo tani mini tal 'de/ mo be. ³² Gwo yansan ta dhan gwo jin bagu mo dhali aha/ butha 'pemen yan kan mo mmotana a'diya Kriřthos mo dhala kaniisa mo be. ³³ Bahili dhalka ris umi 'baar ka 'deġe/ 'deġe/ mo eni up bum mo me'd is bum gana/ mo, dhali dhalki up si'da/ hilin ki 'bore/ mo ki uni mini taġ ikathim buni mo be.

Gwo jin Hanu E mo dhali Mo/en mo

6 Uċiya, hayi gwo gi ibabam bum e mo dhali ikwan mo e Tapa mo, haali/ a'di yansan ta miim 'borod mo be. ² Taġi ibabam bum mo dhali ikwan mo (Gwo yansan ta gwoġkan jin 'kwarkunu mo jin ta jin twa/a/ mo jin ta gi gwo jin onu is mo.), ³ ki a'di midi 'taki 'bor mo gom um mo dhali ki um mini 'taki 'ko ki 'kom 'pemaġ gana/ e mony'cesh mo. ⁴ Ibaba, dhalku/ ki rukuny uċi ka nyor mo, hili thipi uni mo e mo jin 'dapuwa bora 'cesh mo dhali e mo jin yedhuwa ye'th sho'k ki gwon Tapa mo.

⁵ Um çinƙina/ gun yolu mo, hayi gwo gi uni gwansan e mo kun ta tapam bum e mony'cesh mo ki moŋko/ is mo dhali ki mondee mo ka dun tal 'de/ mo me'd mii jin miina um goma Kristhos mo, ⁶ yisa e bway gi jis/e jin miina 'kwani to mo, mmo'bor 'kwani bwa mo 'te/ yisa, hili me'd uni kun ta çinƙina/ kun mii to goma Kristhos mo mmomii bwa ma Arumgimis 'pena du mo, ⁷ mmomii to ki bwan gana/ mo me'd mii jin miina um gom Tapa mo, dhali yisa gom 'kwaniya, ⁸ mmomisha um ki ma to gunn kun miina kun tiya ki 'bore/ mo tani a'di midi bu'th to jin nyaƙa'd kan doƙ/e mo 'peni Tapa mo waƙƙi/ a'di ta çinƙina/ jin yolu mo walla ta a'di jin di ki 'kus mo be. ⁹ Itapa, miiyi to kun nyaƙan gom uni mo ma, dhali 'doyi bwā ka 'kany'cesh mo 'peni mo jin shwanuwa 'cesh ki sho'k mo, mmomisha um ki a'di jin ta Tapam buni dhali Tapam bum mo tani a'di di'd e momis mo, dhali mo jin miinuwa mii ka gwar 'de/ yisa di'da e a'di mo be.

Agongoro/ ma Arumgimis ka 'Bimpil mo

¹⁰ Kwality 'te/ be. 'Bithi um is mo e Tapa mo dhali e mom'bi'th ma dem dem piti mo. ¹¹ Hithi agongoro/ ma Arumgimis ka 'bimpil mo ki um mini mish dosh mo apowa 'kanyco/ gi tapa ma ruma 'cesh mo. ¹² Haali/ ana 'konaki 'thir mo apo/ buƙwar is mo dhala bas mo, hili apo/ mom'bi'th kun molu gadhir mo dhali apo/ mom'bi'th mo, dhali apo/ itapa kun ji mony'cesh yan mo jin ta mondhurumi'd mo shwane/, dhali apowa risa buhany shi/in thus kun 'koki ta gi buƙwar is ga 'cesh mo e mo kun 'kon e momis mo. ¹³ Wakan budhi agongoro/ ma Arumgimis ka 'bimpil mo ki um mini mish dosh mo mmoroç mo ka tee jin ta thus mo dhali mmothimkina um a'di mo tani mmodosh mo be. ¹⁴ Doshi um wakan mo mmodeƙ waƙkan gi gwoƙ gana/ mo e emp'a'd bum mo dhali hithi araçpa/ gi mii

ma ƙar/e mo ¹⁵ dhali mmo'kamu'thkina um sho'k bum ki mo jin thosonkunu mo ki gwom 'borga/ mo gi mo ma ƙu'th is mo be. ¹⁶ Apowa ris mii gwansani 'baar mo tani budhi agongoro/ me'd bum mo, a'di jin ta moƙgam gwo is mo, haali/ e a'di mo tani um mini mish usa ris shemen toƙ kan kun 'bathan kun shina a'dinthus 'de/ yin mo. ¹⁷ Dhali budhi toƙƙup ki bway mowoƙh mo dhali gandala turga/ gi Shi/in mo, a'di jin ta gwo ma Arumgimis mo be. ¹⁸ Thoyi isa yempa/ e Shi/in ka risa 'tho mo dhali ka di'b is jin di'bu/ mo, ki um mini 'dim 'kup mo ki montim mo mo mmodi'ba di'b is goma ris uni 'baar mo kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo be. ¹⁹ Dhali gom aha/ si'da/ ki mo jin bahkunu gwo mo minu 'taki ç i aha/ mo e 'twam pem jin miga/ çee mo ki dar gi monyju/ mo mmobah gwo jin çinu ki jim bag mo, a'di jin ta gwom 'borga/ mo. ²⁰ Haali/ aha/ tana amanya eya jindhiir mo gom a'di mo jin miga/ 'taki bah a'di eya tente/ ki dar gi monyju/ mo me'd jin miga/ ƙa 'taki toƙ gwo mo ba/.

Kwality 'Te/ Ba/. Monthe Me'd mo

²¹ Dhali ki um si'da/ mini 'taki mish mo mo gom mondin pem mo dhali mii jin miga/ mo tani Tiƙikus, a'di jin ta'da kam bana jin enu mo dhali a'di jin ta isiƙ gana/ mo e miin to gi Tapa mo tani midi toƙ um gwo mo goma ris to 'baar mo be. ²² Aha/ hashkina a'di i um mo gom 'kup gwom bwam 'boro'd yan mo, ki um mini 'taki mish mo mo ki aman anann be, dhali ki a'di midi 'taki 'bitha dum bum is mo be.

²³ Moƙƙu'th is midi di mo gom iwaƙ mo dhali mo/en nyaƙƙi moƙgam gwo is mo 'peni Arumgimis jin ta'da Baba mo dhali Tapa Yesu Kristhos mo be. ²⁴ A'the midi di mo gom umi 'baar mo, um gun enki Tapa Yesu Kristhos bana mo ki mo/en jin midi diki wuwa mashira/ mo be.

PILIBBI

Monthe Me'd

1 ABuulus dhala Timuthawuus kun ta çinƙina/ goma Kristhos jin ta'da Yesus mo.

E uni 'baar mo kun dhunu mo ki she/ ki dhelel dhelel eya Kristhos jin ta'da Yesus mo, e uni gun 'kon mo e Pam Pilibbi nyakki 'kwaniƙ gwanyjaka/ ma kaniisa dhali uni gun cila to hil mo.

² A'the e um mo dhali moƙu'th is 'peni Arumgimis jin ta'da Babam bana dhali Tapa Yesus Kristhos mo.

Mon'tho ma Buulus gom 'Kwani gi Pam Pilibbi kun Ta Imangam Gwo Is mo

³ Aha/ 'bora Arumgimis pem bwa i is mo apowa ris mom pem jin kaka/ um e mo be. ⁴ Isa yampa/ eya 'thom pem mo gom umi 'baar mo mmomii mon'thom pem ki bwaƙ 'kunyaƙa/ mo. ⁵ Mmo'bora 'bor bwa i is mo gom gwom 'borga/ jin nyaƙu um pwaƙ ki aha/ 'pena tee jin tƙa/a/ ntagi shwane/ mo be. ⁶ Dhali aha/ misha ka jin gana/ ki a'di jin tɛlki'da tu'c jin 'boro'd 'pen e um mo tani midu 'baar a'di mo ka tee ma Yesus Kristhos mo be. ⁷ A'di 'boro'd ki 'bor gana/ mo gom aha/ mmokulum gwo i bwa mo gom umi 'baar mo kansan mo haali/ aha/ dhuna um eya dum pem mo haali/ aris umi 'baar mo nyaƙu/ a'the pwaƙ ki aha/ mo me'd jin di-ka/ eya sijn mo dhali mmo'ce'd gwo she/ mo dhali mmoƙel gwom 'borga/ sho'k mo. ⁸ Haali/ Arumgimis ta'da man/o gwo gom aha/ mo mmo'kosha te/ aha/ mo gom umi 'baar mo ka du ma Kristhos jin gama gam mo jin ta'da Yesus mo. ⁹ Dhali a'di ita mon'thom pem ki mo/en bum mini ish ki nyanye/ ki nyanye/ mo nyakki yuƙ ilu/ mo dhali mmonyitha ris to 'baar mo. ¹⁰ Wakan ki um mini tes to kun 'boron ki 'bor gana/ mo dhali mmota kun dhelelin mo dhali kun dar gi mii m'ba/ mo goma tee ma Kristhos mo be. ¹¹ Mmo'tu'd mo ki maman gi mo ma kar/e jin pu'du'd 'pena Yesus Kristhos mo mmota monyca mo dhali momaƙ ma Arumgimis mo be.

Gom Aha/ Mmodi mo tani A'di Ta'da Kristhos mo

¹² Aha/ napa um mmomish mo mo, iwaƙ, gom to gun mii aha/ mo ka jin gana/ tani a'di ta 'pemen mmopal gwom 'borga/ mo be. ¹³ Dhali wakan mondeƙ pem goma Kristhos a'di wara'd ki mo jin mishu mo isi ki tur mo e uni gun dhunu mo mmohil gu'b ma mudhiir e mo jin jin ma askar ma Ithaaliya aji mo dhala ris unin tiya si'da/ mo. ¹⁴ Dhali awaka tiya ka ris bu'thkina du mo e Tapa gom mondim pem eya sijn mo dhali uni dar ma

du mo ki nyanye/ mmoƙor gwo ma Arumgimis ki dar gi moƙo/ is mo be.

¹⁵ Kun tiya ka jin gana/ ci gwo goma Kristhos 'peni bwa shigga/ mo dhali mmobira bir si'da/ mo hili kun tiya si'da/ ki bwaƙ gana mo be. ¹⁶ Ku gi 'ban yansan mii a'di ki mo/en mmomisha uni ki aha/ karkunu mo gom gwo mmo'ce'd she/ mo gom gwom 'borga/ mo. ¹⁷ Ku gi tƙa/a/ ci gwo goma Kristhos 'peni bwa jin kƙa/u mo tani yisa ki bwaƙ gana/ mo hili uni kulumki gwo ibwa mo mmoƙo'c aha/ 'kus mo e mondim pem eya sijn mo be. ¹⁸ Gomata 'te/. Jasi eya ris mii 'baar mo waƙki/ mii jin pwanu/ 'te/ mo walla e gwoƙ gana/ mo tani aKristhos cikunu 'twa/ maƙ mo dhali e a'di yan kantan mo tani aha/ 'kunyaƙa bwa mo be.

¹⁹ Nye, dhali aha/ mina bwa 'kuny mo. Haali/ aha/ misha ka 'thom bum jin 'thokina um mo dhali mowoƙ gi Shi/in ma Yesus Kristhos kan mo tani a'di tu'kki mii is mo mmo'cuƙ aha/ mo be. ²⁰ Me'd jin tana a'di moƙ-ganan 'bam pem mo dhali mo ma 'teƙ kape/ mo ki aha/ mina isi diki 'theya 'the ki sule/ mo tani hili ka du jin roƙu sho'k isi bwaman mo shwane/ me'd isa yempa/ mo tani aKristhos minu eh mo e buƙgwar is pem mo waƙki/ a'di ta mondiki/e walla mowu mo. ²¹ Haali/ gom aha/ mmodi mo tani a'di ta'da Kristhos mo dhali mmowu mo tani a'di ta nyunycina/ mo be. ²² Waƙki/ a'di ta mo gi 'konu ki e e buƙgwar is mo tani a'di ta 'pe-men mmoƙal maman goma tu'c pem mo. Hili aha/ mo-la tor naskina/ a'di jin miga/ kwany mo. ²³ Aha/ budha bwa ka yissa/ mo. Bwa oyaa/ ki kƙa/ is mo dhali mmonyak di eya Kristhos mo haali/ a'di 'boro'd ki 'bor gana/ mo be. ²⁴ Hili mmodi mo ki buƙgwar is mo tani a'di minu mii mii mo gom gway bum mo be. ²⁵ Dhali mmomishga/ yan ki isa duƙ gana/ mo tani aha/ misha ki aha/ mina di mo dhali rash ca'b mo e umi 'baar mo gom moƙƙal iim bum mo dhali bwaƙ'kunyaƙam bum mo e moƙgam gwo is mo. ²⁶ Wakan e aha/ mo tani ki um mini ta gi 'kup mii mo kun mini ish ka entus mo mmodhu 'ba/ eya Kristhos jin ta'da Yesus mo gom mmomiga/ pu'dku/ doƙ/e e um mo be.

²⁷ Jasi a'di imina umi mii mo: Dhali dhalki um ta kum paƙ gana/ mo kun mini ha me'd mo gom gwom 'borga/ ma Kristhos mo. Wakan waƙki/ aha/ mina yaku/ mo dhali par um e mo walla aha/ mina pi mo tani aha/ mina 'taki ciƙ gwo gom um mo ki um tɛlki sho'k mo e shi/ina 'de/ mo ka dun tal 'de/ mo mmobira bir ki 'ban kuku/ mo gom moƙgam gwo is gi gwom 'borga/ mo be. ²⁸ Dhali mmo'koki ko/ is gom toƙ kamu/ tal 'de/ mo 'peni uni gun asa uma po/ mo. A'di ta to jin toru eya tente/ mo gom uni mo mmo'kol e ki me'd mo gom mo-

ny'ce'd sho'k buni mo hili gom bway mowoth bum mo tani dhali a'di yan 'peni Arumgimis mo be. ²⁹ Haali/ a'di cikunu um mo gom gway ma Kristhos mo tani ki um mini 'taki 'koki gam a'di gwo is jasi 'te/ mo hili um si'da/ mina isi 'kosh ka nyor gom gway piti mo be. ³⁰ Mmo-mal e e mo'j'kosh mii yan a'di jin parkina um e mo dhali jin cikina um jin di'd e aha/ shwane/ mo be.

Kristhos Mmokarkina A'di Is ki Gwa'd mo tani A'di Karkunu ki Ca mo

2 Wakan wakki/ mo jin rocuwa du sho'k mo eya Kristhos di'd mo dhali mo gi lalu sho'k mo ki gwo gi mo/en mo dhali mo gi nyaku to mii ka dun 'de/ gi Shi/in mo dhali wakki/ adu jin gama gam mo dhali mii jin miinu ki mo/en mo tani ² 'tu'daa/ mo ki mom'bor bwa mo mmota ga du jin nyakka'd mo mmo'tu'd ki mo/en 'de/ mo dhali mmo'tu'd ki bwan 'de/ mo dhali ka dun 'de/ mo be. ³ Dhalka ankirre/ ki mii mo mmota ham 'kus mo walla mmodhu is ki 'kwanim pa mo. Hili mmodhu is ki gwa'd mo mmohil ci i e ki 'bore/ mmobol is bumi e mo. ⁴ Dhalka ris um ka 'dete/ 'dete/ hil to gi cin tiya i e mo mmo'koki hil jasi tom bum gana/ i e mo. ⁵ Tayi gi bwa yan e bwaman is bum um 'cena mo ma, a'di jin takina um eya Kristhos jin ta'da Yesus mo, ⁶ a'di ba/ a'di jin ta jamas ma Arumgimis mo tani a'di diki o ki mo gi nyaka nyak ka Arumgimis midi ta to jin minu bu'th ki wup mo. ⁷ Hili a'di karki is piti bwa 'te/ mo mmobu'th jamas gi cinina/ mo mmodhodhu a'di ki dho'th jin dho'thkunu 'kwani kansan mo be. ⁸ Dhali mmogamu a'di kan ki is gi wathiny'cesh mo tani a'di karki isi is piti ki gwa'd mo dhali mmowar ka manha gwo e mo mmowu mo isi wu gi cwany'cihan dhul mo be. ⁹ Wakan Arumgimis karki a'di ki can gana/ mo dhali ci a'di gway jin di'd eya powa ris gwayi 'baar mo. ¹⁰ Dhali ki gway ma Yesus mo tani aris 'kupa'dupuni 'baar mo mini mii lu' mo ki 'beles e momis mo dhali e mony'cesh mo dhali e bwan'kwariny mony'cesh mo ¹¹ dhala risa le'di 'baar mo mini pi gwo mo ka Yesus Kristhos ta Tapa mo gom monyca ma Arumgimis jin ta Com mo be.

Kushi Um Mo mo Me'd Monjkush e Mony'cesh mo

¹² Dhali wakan, um pem gun enka/ mo, me'd jin hana um gwo e isa yempa/ mo tani wakan shwane/, yisa jasi mmodika/ um e bun'kus mo hili ki nyanye/ mmopika/ mo, miyi mowoth bum gana/ mo ki mo'j'ko/ is mo dhali ki mondee mo. ¹³ Haali/ Arumgimis umki mii mo e um mo dhali ki bwa jin ta bwa mo dhali ki bwa ma tu'c jin ta bwam piti'j' gana/ mo be. ¹⁴ Miiyi aris to 'baar mo ki dar ga gumgum mo ma walla ki gwo jin do'wuwa do' mo. ¹⁵ Ki um mini dar gi mii 'ba/ mo dhali dar ga mak mo mmota u'ci ma Arumgimis mo mmodar gi thalkin mo e bwaman 'kwani ma nyakum yil mo kun burusha ii ki burush mo dhali kun caca ii ki caca mo e bwam uni mo, uni kun kusha um mo me'd monjkush eya 'cesh mo. ¹⁶ Mmolana um gwo gi mondiki/e bu'th mo wakan ka tee ma

Kristhos mo tani aha/ mina kar is ki ca mo ki aha/ dina-ki gus mo ka wuny is walla miya tu'c ka wuny is mo be. ¹⁷ Me'd wakki/ aha/ 'thinu mo e mo jin miinuwa basa 'cesh mo gom mongam gwo is bum mo tani aha/ 'bora bwa mo dhali 'kunya bwa mo nyakki umi 'baar mo be. ¹⁸ Wakan si'da/ um mina bwa 'bor mo dhali 'kunya bwa mo nyakki aha/ mo be.

Timuthawuus dhala Abapruditus mo

¹⁹ Aha/ tosha e Tapa Yesus mo mmohashka/ Timuthawuus e um mo ki 'dishe/ mo. Wakan ki aha/ minu malas mo ki gwo 'peni um mo. ²⁰ Aha/ dara gi jan 'de/ jin waki a'di mo jin midi ta gi bwan gana/ mo mmo/anan is gom mmo'kona um ki 'kom pa mo. ²¹ Uni 'baar mo hili jasi 'kupki tom buni mo, yisa gom to ma Yesus Kristhos mo. ²² Hili Timuthawuus ta a'dim pa jin misha um mo mmomii to me'd ya/ jin mii to gom com mo tani a'di miiki to nyakki aha/ mo gom gwom 'bor-ga/ mo be. ²³ Aha/ tosha wakan mmohashki a'di i um mo ki 'dishe/ me'd jin miga/ mish ki a'di midi ya kata gom aha/ mo. ²⁴ Dhali aha/ gama gwo is e Tapa mo ki aha/ ki 'dishe/ ki is pem mina yaku/ si'da/ mo be. ²⁵ Aha/ kuluma gwo ibwa ki kulum gana/ mo ki a'di minu mii mii mmohash ki uma Abapruditus a'di jin ta'da kam pem mo dhali agarr jin nyaka'da tu'c mii mo dhali agarr jin ta'da askar mo dhali amanyam bum mo dhali amanmii to jin miga/ mii ta mo. ²⁶ Haali/ a'di 'kosha te/ umi 'baar kagahara mo dhali a'di butha 'tham mo haali/ um cik gwo mo gom a'di ki a'di 'ba'th-ki'd mo be. ²⁷ Ka jin gana/ a'di 'ba'thki'd mo mmo'dish 'twa/ mmowu mo be. Hili Arumgimis miimii apo/ a'di mo dhali yisa jasi e a'di, hili apo/ aha/ si'da/ isi ciki/ aha/ mina 'taki ta gi bwan di'ti'd jin ta jin di'tadi' mo. ²⁸ Aha/ tupa bwa kagahara mo mmohash ki um a'di wakan mo ki um mina bwa 'kuny mo mmopar a'di e mo do'k/e dhali kan mo ki aha/ mina mo/anan is pem idinin is mo be. ²⁹ Wakan buthi a'di e Tapa ki bwan 'kunya/ 'baar mo ma dhali taki 'kwani kun wakan mo. ³⁰ Haali/ a'di muru'di wu mo goma tu'c ma Kristhos mo, a'di ci mondiki/em piti mmothima tu'c bum gom aha/ mo be.

Gwon Gana/ gi Mii ma Kar/e mo

3 Gom gwo jin bo'co'd mo gom um, iwak pem mo. 'Bori bwa mo ma, e Tapa mo. Mmo'kwar um gwo kun nyakkan mo tani a'di diki tocaa/ bwa mo haali/ a'di ta'da te'te/ gom um mo be. ² Ji'yi a'ka ki e ki 'bore/ mo ma. Dhali ji'yi uni gun mii tonthus ki e ki 'bore/ mo ma. Ji'yi uni gwansan ki e ki 'bore/ mo ma kun 'ci'hi/ bungwar is is mo. ³ Haali/ ana tana uni gun 'ci'huwa munyjal yis gana/ mo ana gun lu'ja Arumgimis ki shi/in mo dhali monyca eya Kristhos jin ta'da Yesus mo dhali mmo'koki dhu bungwar is e bungwar is mo. ⁴ Ba aha/ ki is pem tana gi 'kup gwo mo gom bungwar is jin ta bungwar is mo si'da/. Wakki/ wathij kamu/ midi kulum gwo ibwa ki a'di ta gi 'kup gwo e bungwar is mo tani aha/ tana ki nyanye/ ki

nyanye/ mo be. ⁵Aha/ 'ciṭṭhunuwa munyal yis mo ka cim pekwarra mo dhali aha/ tana wathi/ 'peni 'Kwani ma Israyiil mo dhali aha/ tana ja waḳ ma Benyamiin mo, dhali aha/ tana ji Ibraniyiin mo jin dhodhu e 'Kwani ma Ibraniyiin mo be. Me'd gwo gi gwoṅkan jin cinu ki 'Kwani Parisiyyiin mo tani ⁶aha/ shwakina anyor mo mmoṭoca kaniisa bwa mo, me'd gwo gi mo ma ḳar/e jin baṭṭh gwoṅkan jin cinu i'ko'd mo tani aha/ dina ka po/ mo be. ⁷Hili waḳki/ nyunycinanḳ kamu/ di'd jin takā/ mo tani a'di karka/ me'd to jin thisu e mo gom gway ma Kriṣṭhos mo be. ⁸Ka jiṅ gana/ aha/ dhuna ris to me'd to kun thisu e mo gom to jin bolo'da ris to 'baar mo e ki 'bor mo jin ta mmomisha Kriṣṭhos jin ta'da Yesu Tapam pem mo be. Dhali gom gway piti mo tani aha/ wana gwo kan e bwa mo mmomdhalā ris to 'peni 'baar mo dhali aha/ dhuna uni me'd to gun pishu mo ki mii gi wakan ki aha/ mina gama Kriṣṭhosa du is mo be. ⁹Dhali ki aha/ minu this mo i is e a'di mo, yisa mmota gi mo ma ḳar/e ki is pem mo yisa, mmo'dap 'ko'di gwoṅkan jin cinu mo. Hili a'di jin ta mo gi gamu gwo is eya Kriṣṭhos mo. Mo ma ḳar/e yan 'peni Arumgimis mo a'di jin di 'ko'd e mo jin gamu gwo is mo be. ¹⁰Ki aha/ mina mish a'di mo dhali mom'bi'th gi mompim piti mo dhali aha/ mina pash mo gi isa nyor piti mo mmowar waki a'di e jwam piti mo be. ¹¹Wakan waḳki/ a'di mishu mii mo gom aha/ ki aha/ mina bumbur mo e mo jin pinu mo 'peni mowu mo be.

Yana 'Kup ki 'Kupa Njwa mo

¹²Yisa mmobu'thkika/ to yansan mo hila/ walla mmowarki jim 'borgaṅ gana/ mo hila/, hili aha/ dina mmo/ur a'di mo mmomiga/ bu'th a'di jin bu'thkin ma Kriṣṭhos jin ta'da Yesu aha/ mo, mmokar aha/ mo mmota jim piti mo be. ¹³Iwaḳa, aha/ dinaki kar is pem ki jim bu'th to mo hila/. Hili ton ṭal 'de/ miiga/ mo mmomdhalā ris to gunn ḳ'ko'd mo dhali mmogor is ka ḳarambuye/ ki to gun 'koni buṅkup mo tani ¹⁴aha/ gusa ur to i'ko'd mo e mo jin tanu gi 'kup to mo mmogam 'kupa ḳwa 'pena yuḳ ma Arumgimis 'peni momis mo eya Kriṣṭhos jin ta'da Yesu mo be. ¹⁵Dhalki ana gwansan gun isa mo tani tana gi bwa ki wakan mo ma. Dhali waḳki/ um 'kona bwa ka bwanycin mo, ma e ton tiya mo tani Arumgimis midi ṭor a'di yan eya tente/ e um si'da/ mo be. ¹⁶Isi kan dhalki ana iina iinḳ gana/ mo e mo jin bumburkina ana mo.

¹⁷Iwaḳa, 'thoḳaa/ mii mo ma dhali kuthi uni gwansan ki e mo ma uni gun 'kokin mo mmomii kan me'd jin para um she/mm e e aman mo. ¹⁸Haali/ uni ka ris ṭorkika/ um mo me'd ka ris mo dhali shwane/ aha/ ṭora um gwo ki jabu'th mo uni gun 'kokin mo mmomii waki uni gun ta 'kup gi cwany'ciṭṭhan dhul ma Kriṣṭhos mo be. ¹⁹'Pemen buni ta mony'ce'd sho'k mo dhali arum buni jin luṅa uni mo tani ta bwa mo dhali uni caki can thus e mon'the is buni mo ki bwa jin dhuna uni ki to ga 'cesh mo be. ²⁰Hili 'penjuman pam bana a'di ta momis mo be dhali 'peni a'di mo tani ana ḳorkina Amanwoṭṭh mo jin ta Tapa Yesu Kriṣṭhos mo be, ²¹a'di jin midi aḳ buṅgwara ḥa'th'ko'd bana yan e mo mmowa e ki buṅg-

war is piti mo e monyca mo ki mom'bi'th jin 'bitha a'di e mo mmomisha ris to dhu 'baar mo mmobaṭṭh a'di i'ko'd me'd is pitiṅ gana/ mo be.

'Kunyi Bwa mo ma e Tapa mo

⁴Wakan iwaḳ pem, um gun enka/ mo dhali kun 'kosha ṭe/ aha/ mo dhali kun ta bwaṅ 'kunygam pem mo dhali kun ta ton'kup pem mo tani ṭeli sho'k wakan e Tapa mo ma um gun enka/ ki mo/en gana/ mo.

²Aha/ malaskina Apuudiya mo dhali aha/ malaskina Sintiiḳi mo mmogam gwo me'd mo e Tapa. ³Dhali aha/ doṭkina /e si'da/ amannyak dhanḳa'b ganam pem bu'th mo ki woṭṭhi/ up gwansan mo ma, haali/ uni nyaḳkina ṭu'c mii ki 'ban kuku/ nyaḳki aha/ mo e gwom 'borga/ nyaḳka Aḳlimandus mo dhali kun tiya kun nyaḳkana ṭu'c mii ki aha/ mo uni gun 'kona gway eya warka/ gi mondiki/e mo be.

⁴'Kunyi bwa mo ma, e Tapa, isa yempa/ mo. Doḳ/e aha/ mina o um gwo mo ki: 'Kunyi bwa mo ma. ⁵Dhal-ka ris 'kwani 'baar mo mishi mo mo ma, mo ma dum bum jin 'tima um mo. Haali/ Tapa a'di 'disha 'twa/ mo hila/. ⁶Dhalka anan ki anan mo gom ton 'deṅ kamu/ mo ma hili eya ris to 'baar mo ki mon'tho mo dhali ka thip jin thipu mo ki mom'bor bwa i is mo tani dhalki ton doṭ bum minu mish mo eya Arumgimis mo. ⁷Dhali monḳu'th is ma Arumgimis a'di jin peki'd eya ris mo jin mishu gwo 'ban mo tani a'di midi jiya dum bum mo dhali bwam bum eya Kriṣṭhos jin ta'da Yesu mo be.

Kulumi Gwo gi To Gwansani Bwa mo

⁸Gom gwo jin boḳo'd mo gom um, iwaḳ mo tani aris to gun ta kuṅ gana/ mo, aris to gun ta kun taḳu mo, aris to gun ta kuṅ ḳar/e mo, aris to gun ta kun dhelelin mo, aris to gun ta kun ḳa/u mo, aris to gun ta kuny jaro/ mo, waḳki/ akamu/ midi 'taki di jin bol tiya e ki 'bor gana/ mo tani waḳki/ ṭal 'deṅ kamu/ midi 'taki di jin ta jin ha me'd mo ki momaṅ mo tani kulumi gwo gwansani bwa mo ma. ⁹To gun da/ara um mo dhali kun budha um mo dhali kun ciḳa um mo dhali kun parkina um e mo e aha/ mo tani to gwansan miyi uni mo ma dhali Arumgimis gi monḳu'th is midi di e um mo be.

Gwo Ṭoru gom To jin Cina 'Kwani gi Pam Pilibbi ki Me'd mo

¹⁰Hili aha/ 'bora bwa mo e Tapa ki canye haali/ me'd doḳ/e hila/ um ṭuju bwam bum ki cu mo mmokayaa/ e mo. Ka jiṅ gana/ um kaka/ e mo hili um dar gi bway 'boro'd mo mmomii to mo. ¹¹Yisa mmo/oka/ gwo gom mo gi hara to mo haali/ aha/ mishkina mo ki is pem mo ki mo yin jin dika/ nycine/ mo tani aha/ ḳa'bkina mo ka this mo i e mo be. ¹²Aha/ misha mmokar is ki jiṅ gwa'd mo dhali aha/ misha si'da/ mmo/isha to ka enthu mo. Eya ris to 'baar mo dhali gom to 'baar mo tani aha/ mishkina ka malimbu'da/ mmokap mo dhali mmo'kosha ṭe/ mo, mmo/isha to ka enthu mo dhali

mmohara to mo. ¹³ Aha/ misha aris to 'baar mo mii mo e a'di jin 'bi'thki aha/ is mo be.

¹⁴ Bahili um miikin ki 'bore/ mo mmoçina um to gom aha/ gom monço'c is pem mo be. ¹⁵ Dhali um ki is bum si'da/ mishin um gi Pam Pilibbi ki me'd ka muŋ'kup 'peni gwom 'borga/ ki aha/ dhalkina Pam Makiduñiyya 'pen mo tani aḡaniisaŋ kamu/ yisa nyak to mii ki aha/ yisa e momii jin çinu to ki me'd mo dhali e mo jin budhu to mo hili isi ciki/ um 'cena mo be. ¹⁶ Gom me'dyin e Pan Tasaluniiki tani um hashki jan 'de/ mo dhali doḡ/e gom to jin miga/ mii ta mo. ¹⁷ Yisa mmosimmka/ to jin çinu ki me'd e mo yisa, hili aha/ simma maman e mo ki a'di midi mar is mo mmoḡam gom um mo be. ¹⁸ Hili aha/ bu'thkina to 'baar mo ki nyanye/ mo. Aha/ 'tu'dkunu mo mmobu'thkika/ to mo 'pena Abaprudiṡus mo, to gun pu'dkin mo 'peni um jin ta'da shim jin çinu jin kuyi mo ki kuy jin ta mo jin miikunuwa bas mo jin mishu bu'th mo mmo'borā Arumgimis bwa i is mo be.

¹⁹ Dhali Arumgimis pem midi thip um ka ris to gun mi-na umi mii ta mo isi to gun waki kun tana a'di pam piti mo e monyca eya Kṛistḥos jin ta'da Yesus mo be.

²⁰ Shwane/ dhalki monyca a'di di'd eya Arumgimis bana jin ta'da Babam bana ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ moonnii. Amen.

Kwalany Monthe Me'd jin 'Ko'd mo

²¹ Theka ris uni 'baar mo me'd kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel eya Kṛistḥos jin ta'da Yesus mo ma. Dhala waḡ kun 'kon nyakki aha/ mo tani theki um me'd mo si'da/. ²² Aris uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo tani theki um me'd mo uni gun mumki 'ko mo e gu'b ma Kaysar mo be.

²³ A'the 'peni Tapa Yesus Kṛistḥos midi di e shi/in bum mo be.

KULUUSI

Monthe Me'd mo

1 ABuulus, a'di jin karu ki she/ mo goma Kristhos jin ta'da Yesus mo ki bwa ma Arumgimis mo dhala Timuḥawuus jin ta'da kam bana mo.

² E uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo dhali iwaḵ kun ta ku isiḡ gana/ mo eya Kristhos mo, uni kun 'kokin mo e Paḡ Kuluusi mo.

A'the e um mo dhali moḡku'th is 'peni Arumgimis jin ta'da Babam bana mo be.

Mon'tho ma Buulus mo gom 'Kwani kun Gami Gwo Is mo e Paḡ Kuluusi mo

³ Aman isa yempa/ 'bora Arumgimis bwa i is mo, a'di jin ta'da Baba gi Tapa Yesus Kristhos bana mo, me'd jin 'thokina aman mo gom um mo, ⁴ haali/ aman ciḡkina gwo gom moḡgam gwo is bum eya Kristhos jin ta'da Yesus mo dhali mo/en jin takina um mo goma ris uni 'baar mo kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo, ⁵ haali/ mo ma 'teḡ kape/ a'di karkunu mo gom um e momis mo. Gom a'di yansan mo tani um ciḡki gwo ntwa/a/ mo e gwo jin ta gwoḡ gana/ mo, a'di jin ta gwom 'borga/ mo, ⁶ a'di jin pu'dki'd e um mo, me'd a'di ka jin gana/ diki'd e mony'ceshi 'baar mo mmोधo'thki-na a'di maman mo dhali mmo'twaḡkina a'diya 'twaḡ mo – wakan e bwam um ki is bum mo 'pena tee jin ciḡkina um a'di mo dhali mish a'di 'ban mo, a'di jin ta'da 'the ma Arumgimis mo e gwoḡ gana/ mo, ⁷ me'd jin da/arkina um a'di mo 'pena Abapraas mo, a'di jin ta'da garr bam jin enu jin mii to mo. A'di ta a'di isiḡ gana/ mo jin mii to goma Kristhos mo gom gway bam mo ⁸ dhali a'di ṭorki a'di aman mo gom mo/en bum e Shi/in mo be.

⁹ Dhali wakan 'pena tee jin ciḡkina aman a'di mo tani aman yisa daḡkina 'tho mo mmo'tho mo gom um mo, mmodoṭa/ doṭ mo ki um minu 'taki 'tu'd mo ki monyith bwam piti mo eya ris miin to gi shi/in gi moyuḵ mo dhali momish gwo 'ban mo, ¹⁰ mmosusa sus e bway mii kun mini ha me'd gom Tapa mo, mmo'tu'd mo ki mii kun mini 'bor a'di bwa i is mo mmoḡal mamana dho'th mo goma ris miim 'borga/ mo dhali mmomara mar is mo ki monyitha/ Arumgimis mo be. ¹¹ Dhalki um 'bitha is mo eya ris mom'bithi 'baar mo isi ki mony-cam piti jin ḡa'bki dem dem mo goma ris mo jin 'dimuwa 'dim 'kup mo dhali bwa jin 'kuḡu ki 'kari'th mo ki moḡkuny bwa mo, ¹² mmoḡiya Baba bwam 'boro'di is mo, a'di jin thumki ana mo mmonyaḵ mal pwaḵ ki uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo e moḡkush

mo be. ¹³ A'di 'cuḡki ana mo 'peni mom'bi'th gi mond-hurumi'd mo, mmo'ciḡh ana agap mo e bampa/ gi Ya/m piti jin ena a'di mo, ¹⁴ e a'di jin takina ana mo jin wanuwa wan 'ba/ mo dhali amure/ gi miinthus jin dhalkunu ana 'pen mo be.

Mon'tu'd ma Arumgimis jin 'Tu'dki'd mo

¹⁵ A'di jin bu'thki jamas ma Arumgimis mo, a'di jin molu mish ki e ga 'cesh mo, a'di jin ta'da bwa nyara/ jin twa/a/ ka ris to 'baar mo kun uḡu mo be. ¹⁶ Haali/ e a'di mo tani aris to 'baar mo 'kokunu mo mmo/uḡ mo e momis mo dhali e mony'cesh mo, uni gun mishu ki e ga 'cesh mo, dhali uni kun molu par e ki e ga 'cesh mo, waḡki/ adhana ḡursi ma maliḡ mo walla mo jin tanu tapa mo, walla mom'bi'th kun molu gadhir mo walla moshirr mo tani – aris to 'baar mo 'kokunu mo mmo/ uḡ mo e a'di mo dhali gom a'di mo be. ¹⁷ A'di diki'di twa/ a/ ka ris to 'baar mo, dhali e a'di mo tani aris to 'baar mo tulkunu 'twa/ 'kup mo e a'di mo mmoṭal 'de/ mo be. ¹⁸ A'di ta'da 'kaḡ'kup gom bungwar is mo a'di jin ta'da ḡaniisa mo. A'di ta moṭel 'pen mo, a'di ta'da bwa nyara/ 'peni mowu mo, ki a'di eya ris to 'baar mo tani midi 'taki ta isa 'cilman gana/ mo be. ¹⁹ Haali/ e a'di mo tani arisa 'tu'd kun ta ku ma Arumgimis mo tani 'borki-na bwa mo mmota gi moḡko mo be. ²⁰ Dhali e a'di mo tani a'di gwamki'da gwam ki is pitiḡ gana/ mo eya ris to 'baar mo, waḡki/ to gun 'kon e mony'cesh mo walla e momis mo tani a'di karki mo ma ḡu'th is ka bas piti ki cwany'ciḡhan dhul mo be.

²¹ Dhali um kun 'thissa/ 'kokin ka piḡe/ 'peni a'di mo dhali kun ta 'kup ki 'kup eya dum bum mo mmomii to kun ta thus ki thus mo tani ²² a'di shwane/ gwamki'da gwam mo ki is piti mo jin ta shuman is ki jwam piti mo, ki mii gi wakan mo tani a'di mido ṭor um eya tente/ mo me'd ku gun dhelelkin mo dhali kun dar gi thalkin mo dhali ku gun mini dar gi mo ma waḡ ibwambori a'di mo, ²³ ba shi/ mii a'dan 'te/ ba/, waḡki/ um mini ṭikir 'ko mo e moḡgam gwo is mo, ki moḡḡa'b mo dhali ṭel sho'k mo, yisa mmoṭi'k mo 'peni mo ma 'teḡ kape/ gi gwom 'borga/ jin ciḡkina um mo, a'di jin ḡikunu aris 'kwani 'baar mo kun uḡkunu mo e bwari'kwariy momis mo, dhali gom a'di mo tani aha/ jin tana Buulus warkina ka manmii a'di mo be.

ABuulus Miiki To mo goma ḡaniisa mo

²⁴ Dhali shwane/ aha/ 'kunykina bwa mo e is pem mo jin 'koshki aha/ ka nyor mo gom gway bum mo, dhali e shuman is pem mo tani aha/ thimkina a'di jin harkunu

mo e mo jin tocuwa Kristhos bwa mo gom gway gi bungwar is piti mo, a'di jin ta'da kaniisa mo. ²⁵ A'di jin warkika/ ka manmii to mo isi ki gwo jin piyid 'peni Arumgimis mo gom mo jin taka/ amandhu gwo mo, a'di jin cikunu aha/ mo gom um mo mmokar gwo ma Arumgimis ki a'di minu mish eya tente/ mo, ²⁶ a'di jin ta gwo ma Arumgimis jin bagu mo, a'di jin ba'kkunu ki she/ yil ka ris mo dhali mo ma nyakum yil gun tanu mo, dhali hili shwane/ a'di torkunu eya tente/ ki kum piti kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo. ²⁷ E uni mo tani Arumgimis ki kar bwa mo mmotor eya tente/ mo ka dhan mii kun wani caa e 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo ki monyca jin ta pa ki pa mo e gwo yansan jin cinu ki jim bag mo, a'di jin ta'da Kristhos jin di'd e um mo, jin ta mo ma 'teŋ kape/ gi monyca mo be. ²⁸ A'di jin bahkina aman gwo mo mmoruma ris 'kwani 'baar ka 'deŋe/ 'deŋe/ ki gwo mo dhali toŋa ris 'kwani 'baar ka 'deŋe/ 'deŋe/ gwo mo eya ris moyuk mo ki aman mina 'taki dhuwa ris 'kwani 'baar ka 'deŋe/ 'deŋe/ mo ki ku gun isin mo eya Kristhos mo be. ²⁹ Haali/ gom mii yan mo tani aha/ miikina mii jin 'batha'ba'th mo, mmo/uth mo ki is jin umu'di 'baar mo, a'di jin thithki'da thith mo e aha/ mo.

2 Haali/ aha/ ona bwa ki um mini mish mo mo ka dhan mii jin picirkika/ mo gom um mo dhali uni gwansan kun 'kon mo e Pa Lawudikiyya mo dhali goma ris uni 'baar mo kun 'koki par jis/em pem e mo ² ka dum buni minu 'taki 'bi'th is mo me'd jin re'dkunu uni mo mmontal 'de/ mo e mo/en mo, mmota ga ris mo kun tanu pa ki pa mo gi momish mo mo 'pena duŋ gana/ mo dhali monyitha/ Arumgimis gwom bag yan mo a'di jin ta'da Kristhos mo. ³ E a'di mo tani aris moyuk kun ishki kumma/ mo dhali mo jin nyithuwa nyith mo be. ⁴ Aha/ ona gwo yansan mo wakan ki wathin tal 'deŋ kamu/ midi 'taki diki he'k um e mo ki gwo ma mak jin onu mo. ⁵ Ba aha/ pina e bungwar is mo tani hili aha/ dina e um ki shi/in mo, mmo'kuny bwa mo mmopar miim 'boron bum kun miina um ka para po/ e mo dhali mom bum jin tela um sho'k mo ki mongam gwo is bum eya Kristhos mo be.

⁶ Wakan, me'd jin bu'thkina uma Kristhos jin ta'da Yesus jin ta Tapa mo tani wakan 'koyi e a'di mo, ⁷ mmotana um ka birman mo e a'di mo dhali mmonyanya um is mo e a'di mo dhali mmoŋela um sho'k mo e moŋgam gwo is mo, jasi me'd gwo jin torkunu um mo, mmoso ki sho'k bum e mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo be.

Mon'tu'd jin 'Tu'dki'd jin Ta Mondiki/e eya Kristhos mo

⁸ Ji yi mo ki e ki 'bore/ mo ki wathin tal 'deŋ kamu/ mi di diki 'kwar um ka gwapi/ mo ki gwoŋ 'kwaniŋ gaŋ-gasha/ mo dhali ki gwo'kun hekuwa he'k e kun 'ko bwa 'te/ mo, isi ki gwoŋ 'kwani en'thin dhamo/ mo kun luku mo, isi ki gwo ma bwa nyara/ gom gwoŋkan gi mony'cesh yan mo, dhali yisa isi ki gwo ma Kristhos mo. ⁹ Haali/ e a'di mo tani mon'tu'd ka 'bimpil mo jin ta ji ma Arumgimis mo mmotana a'di Arumgimis mo tani ca'bkid e bungwar is piti mo. ¹⁰ Dhali um pu'dkin mo

mmo'tu'da/ 'tu'd mo e mondiki/em piti mo, a'di jin ta'da 'kan'kup goma ris montapa kun tanu mo dhala ris moshir mo be. ¹¹ Dhali e a'di mo si'da/ um 'kokunu mo mmo'ciŋha/ munyjal yis mo ka munyjal yis jin 'ciŋhu/ ki dar gi me'd mo, ki mii jin dhalu bungwar is gi shuman is 'pen mo e mo ma munyjal yis jin 'ciŋhu/ jin ta ji ma Kristhos mo. ¹² Dhali um 'kokunu mo mmokan mo nyakki a'di mo e mo jin cu'cuwa cu' mo dhali e mii jin 'kokunu mmocu um mis mo si'da/ nyakki a'di e moŋgam gwo is mo e mo/um ma Arumgimis mo, a'di jin 'de'kki a'di mo 'peni mowu mo be. ¹³ Dhali um, um kun 'kokin mo mmowu mo e gwoŋ dhaŋ mo dhali e mo ma munyjal yis bum jin 'konuki 'ciŋh um mo e shuman is bum mo tani Arumgimis a'di ki dhu ki e mmontal 'de/ nyakki a'di mo, mmodhalkina a'di ana aris gwon dhaŋ bana 'pen mo, ¹⁴ mmo'koshkina a'di gwo jin 'kwar'kunu mo jin diki'da po/ ana mo, a'di jin theke'thki'da theke'th mo gom gwoŋkan mo be. A'di yansan idhalkina a'di ka po/ mo, mmoŋelkina a'di a'di ka musmaar mo apo/ cwany'ciŋhan dhul mo. ¹⁵ A'di dininki mom'bi'th kun molu gadhir she/ mo dhali mom'bi'th mo, dhali a'di ki toŋ uni eya tente/ mo jin mi na uni ta she/mm mo mmopikina a'di uni e ki mii mo be.

Simmi To E mo kun Ta ku gi Momis mo

¹⁶ Wakan dhalki wathin tal 'deŋ kamu/ ki dhal bway mo mmokar gwo wak apo/ um mo e gwo jin do'cuwa dot mo gom tonte/ mo dhali tompi mo walla gom mo ma yuk jin yuku ka tul 'kup mo walla goma appen this mo walla goma cim ma pesu/ mo. ¹⁷ Uni gwansan ta jasa kashira/ gom to kun mini pu'du/ mo, hili bungwar is gi mii mo tani uni ta ku ma Kristhos mo be. ¹⁸ Dhalku/ ki dhal wathin 'deŋ kamu/ bway mo mmo'hu'th um thum mo, mmodi'b um is mo mmowu is ka 'cesh mo dhali luŋ iman'doyu gwo mo, mmodoshkina a'di apo/ tonyjan piti mo, mmose mo ki 'pura/ 'pura/ ki dar gi 'kup mii mo ki bwa gi bungwar is 'te/ mo. ¹⁹ Dhali yisa mmoŋela a'di e a'di jin ta'da 'Kan'kup mo. 'Peni a'di mo tani bungwar is ka 'bimpil thipki'da thip mo dhali re'di montal 'de/ ki mom piti gun gamu is mo dhala billa/ mo mmo'twak mo ki mon'twak jin di'd 'peni Arumgimis mo be.

²⁰ Wakki/ um wukin mo nyakka Kristhos mo gom gwo ma bwa nyara/ gom gwoŋkan gi mony'cesh yan mo tani gomatinta 'kokina um ki moŋ'ko mo jin cila 'kwani'cesh mo? Atinta 'dapkina um 'twa/ mo ki gwoŋkan jin 'tashuwa 'tash bway mo? ²¹ Uni gun o gwo mo ki: Dhalku/ to ki bu'th is ki me'd mo. Dhali, Dhalku/ to ki nyok mo. Dhali, Dhalku/ to ki ta is ki me'd mo. ²² (Uni ta to gwansani 'baar mo kun minu 'ce'd sho'k mo mmomii uni mo), isi ki gwoŋkan gi 'kwani en'thi/ mo dhali gwo kun toŋ mo? ²³ Uni gwansan ka jin gana/ miikunu 'pena por ma pije/ mo mmoshusha du mo gom mii ma gayiin jin ta'da teŋeŋ gana/ mo dhali mo jin wunu is ka 'cesh mo dhali diki 'tash bungwar is 'twa/ mo, hili uni 'koki ta to gun 'bitha she/ ki 'bi'th mo

mmonona non mo 'peni mii gi bungwar is jin din ma du ki 'thup mo.

3 Waƙƙi/ um 'deku mo nyaƙƙa Ƙristhos mo tani sim-mi mii e mo gom to gun ta ku gi momis mo, e mo jin din ma Ƙristhos mo, e mo jin ƙa'bkina a'di ka bim poros ma Arumgimis mo be. ² Dhuyi adum bum gom to gun 'kon e momis mo, yisa gom to gun 'kon e mony'cesh mo. ³ Haali/ um wukin mo dhali mon'koki/em bum a'di bagkunu mo nyaƙƙa Ƙristhos eya Arumgimis mo be. ⁴ Ka Ƙristhos, a'di jin ta mon'koki/em bana minu piyu/ mo tani um si'da/ minu piyu/ mo nyaƙƙi a'di mo e monyca mo be.

Miin Dhamo/ mo dhali Miin This mo

⁵ Wakan, 'koshi mii ga 'cesh jwa mo kun 'kon e um mo, kun ta mo gun miinu miinyƙal mo dhali mo gun 'dapu e mo dhali e kun dhunu ki 'thir 'thir mo dhali bwan thus kun pishu is mo dhali mo jin 'thoƙu/ bwa mo, a'di jin ta mii jin luƙu tompinycon mo be. ⁶ Gom mii gwansan mo tani a'di ipu'dkin ma nyor ma Arumgimis apo/ iya/ gi 'kwani kun ushi gwo ha e mo. ⁷ E mii gwansan 'thissa/ mo tani um iikin e uni mo me'd jin 'kokina um mo e bwam uni mo be. ⁸ Hili shwane/ dhuyi uni 'baar mo 'pen ka pije/ mo, mii ma nyor mo, dhali anyor jin deƙƙi'da deƙ mo, dhali mii gun dupa dupi e mo dhali mo ma thu'th 'pen jin thudhu ka sor gun walu mo dhali gwo nyogga/ 'peni 'twam bum mo. ⁹ Dhalku/ ki ta aƙor ka rem 'kup mo, mmomisha um ki um dhalki mii gi buyempan dhamo/ 'pen mo ki miim piti kun botkina um mo. ¹⁰ Dhali um ki hi'th miim buyempan this mo, a'di jin ukkunu mo doƙ/e e mony-itha/ nyith mo 'ko'di jamas gi a'di jin ukki'da uk mo. ¹¹ Mmahan mo tani Wathiƙ Griƙi dhali Wathi/ Yahuuda/ mini mol 'ko ki she/ mo, dhali mo ma munyjal yis jin 'ciƙu/ mo dhali mo ma munyjal yis jin 'konuki 'ciƙ mo, dhali wathi/ jin diki wal 'twar Griƙi mo dhali jin mii mii kun ƙarƙama ƙarƙam mo, dhali ƙirƙina/ jin yolu mo dhali wathi/ jin di ki 'kus mo, hili aƘristhos a'di ta to 'baar mo dhali e ana 'baar mo be.

¹² Wakan, hithi ma mii gwansan mo, me'd uniy gana/ kun kwanykin ma Arumgimis mo, um kun dhelelkin mo dhali kun enu mo, mii gi wakansan mo kun ta mii kun ƙwojuwa ƙwo'c e i is mo dhali mii kun miinu ki bwanƙush mo dhali mii gun dhunu is ki gwa'd mo dhali mii kun miinu ka 'thup e mo dhali mii kun 'kuƙu bwa ki 'kari'th mo, ¹³ mmothona thon me'di 'ko'd ka rem 'kup mo dhali, waƙƙi/ wathin 'deƙ kamu/ ta gi gwo walla/ apowa kamuƙ kamu/ mo tani dhali adhal gi mi-inthus 'pen ka rem 'kup mo ma. Me'd mii jin dhalkina Tapa uma mure/ miinthus bum 'pen mo tani um si'da/ mini mii dhalka mure/ miinthus 'pen mo. ¹⁴ Dhali apowa ris mii gwansani 'baar mo tani hithi mo/en mo, a'di jin deƙƙi'da ris to 'baar mo mmontal 'de/ mo ki 'bor gana/ mo ki dar gi mo ma dhadharmu'th mo. ¹⁵ Dhali dhalki monƙu'th is ma Ƙristhos bway mo mmojiya dum bum mo e a'di ka jin gana/ jin yuƙkunu um mo e bungwar isa 'de/ mo, dhali mmoƙi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo. ¹⁶ Dhalki gwo ma Ƙristhos ƙa'ba'd e um ki ƙa'b

'pempaƙ gana/ mo me'd mii jin ƙorkina um gwo mo dhali mmorogom gwo ka rem 'kup mo ka ris moyuƙ mo, dhali me'd jin yuƙkina um gway mo mmoka mo jin miinuwa mii e mo dhali gway jin manuwa maƙ mo dhali gway jin yuƙu gom to gi shi/in mo ki mii jin 'boruwa 'bor bwa i is eya dum bum goma Arumgimis mo be. ¹⁷ Dhali ma eya ris to gunn kun mina um imii mo tani e gwo gun ona um mo walla mii gun miina um mo tani miyi aris to 'baar mo ki gway gi Tapa Yesus mo mmoƙi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ka Arumgimis mo, a'di jin ta'da Baba e a'di mo be.

Mo jin Nyaku To Mii mo e Mon'ko 'Kwani gi Mon'koki/ en This mo

¹⁸ Up 'dapi ki me'd ki gwo gi ikathim bum mo me'd gwo jin ha me'd e Tapa mo. ¹⁹ 'Kwaniƙ gwas, eni up bum mo ma, dhali dhalki uni ki 'cwar mo. ²⁰ Uƙiya, hayi gwo gi icim e mo dhali gwo gi ikwan e mo goma ris to 'baar mo, haali/ mii yansan mo tani a'di ki 'bor Tapa bwa mo. ²¹ Ibaba, dhalku/ ki rukuny uƙim bum ka nyor mo, isi ciki/ uni mini 'koki 'bitha du is mo. ²² Ƙirƙina/ kun yoluwa, hayi gwo e eya ris to 'baar mo gi uni gwansan kun ta tapam bum mo e mony'cesh mo, yisa ki mii kun miinu e jis/en 'kwani mo mmo'bor 'kwani bwa mo 'te/ yisa, hili ka dun tal 'de/ mo mmoƙo/ Tapa mo be. ²³ Ma eya risa tu'c bum gunn kun miina um mo tani miyi a'di ki bwan gana/ mo me'd jin miina um Tapa to mo, dhali yisa gom 'kwaniya, ²⁴ mmomishkina um 'peni Tapa mo ki um mini bu'th mal mo me'd tom bum jin ish ƙumma/ mo. Um miiki Tapa Ƙristhos to mo be. ²⁵ Haali/ amanƙu'th to mii mo tani a'di minu doƙu/ tonthus apo/ a'di jin miikina a'di mo dhali mii jin miinu ka gwar 'de/ yisa di'da.

4 Itapa, miyi ƙirƙinam bum kun yola um ki mii ma ƙar/e mo dhali ki dar gi mii ma gwar 'de/ mo, mmomisha um si'da/ ki um ta gi Tapam bum e momis mo.

² Tikiri moshok tel mo e mon'tho mo mmotimkina uma tim mo gom a'di ki mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo ³ dhali 'thoyi mo gom am si'da/ ka Arumgimis midu 'taki ƙa'd amana campur gom gwo mo, mmobah gwo ma Ƙristhos jin ƙinu ki jim bag mo gom gway gi a'di jin dikika/ eya siji mo ⁴ ki aha/ mina 'taki ƙor a'di eya tente/ me'd jin miga/ 'taki ƙor a'di ƙa ba/.

⁵ Boti ki mii ki is bum gana/ ki yuƙ yuƙ mo 'kupki uni gwansan kun 'kona pije/ mo mmowara tee is mo. ⁶ Dhalki gwom bum kun ona um isa yempa/ mo ta gwo ma 'the mo dhali kun ƙemesa ƙemes ka 'donƙoro/ mo, wakan ki um mini mish mo mo gwo kun mina um ƙa ba/ ithok 'kwani 'baar ka 'deƙe/ 'deƙe/ mo.

Ƙwalany 'Te/ Ba/. Monthe Me'd mo

⁷ Tikikus a'di midu ƙor uma ris to 'baar mo kun miika/ mo. A'di ta'da kam bana jin enu mo dhali ta a'di isij gana/ mmomii to mo dhali agarr jin ta'da manmii to e Tapa mo be. ⁸ Aha/ hashkina a'di i um mo gom isi gwon 'kup gwo yan gana/ mo ki um mini mish mo mo

gom 'kom bam jin 'kona am mo dhali ki a'di midi 'taki 'bi'th uma dum bum is mo, ⁹ dhali nyaḱḱi a'di mo si'da/ a'di jin ta'da Unisiimus mo, a'di jin ta isiḱ gana/ mo, dhali jin ta'da kam bana jin enu mo, a'di jin ta jan 'de/ gi is bum gana/ mo. Uni mini ṭor uma ris to 'baar mo kun buthi mo mo e mo yan mo.

¹⁰ Aristarkus jin ta'da agarr pem jin nyaḱḱaa/ ḱa'b eya sijin mo tani theki um me'd mo dhala Markus jin ta nam ma Barnaaba mo (isi gwo gom a'di jin bu'thkina um mmoye'thkunu um sho'k ki gwo mo – waḱḱi/ a'di midi pu'dku/ i um mo tani buthi a'di mo ma), ¹¹ dhala Yesuu/ a'di jin yuḱḱunu gway ka Yusthus mo. 'Kwani gwansan uni ta jasi uni kun 'ciṭṭḱunuwa munyal yis mo e bwaman uni kun nyaḱḱaa/ ṭu'c mii mo gom Bampa/ ma Arumgimis mo, dhali uni ita momalas pem mo be. ¹² Abapraas, a'di jin ta jan ṭal 'de/ ki is bum mo, jin ta'da manmii to goma Kriṭṭhos jin ta'da Yesu mo tani theki um me'd mo, isa yempa/ mmoka um e mo ka dun dara'd mo e mon'thom piti mo, ki um mini 'taki

dosh mo me'd ku gi isin mo dhali mmomish mo ki isi mish gana/ 'baar mo a'di jin ta bwa ma Arumgimis mo be. ¹³ Haali/ aha/ tana aman/o gwo gom a'di mo haali/ a'di miiki'da ṭu'c jin 'batha'ba'th mo gom um mo dhali gom uni gwansan kun 'kon e Pa Lawudikiyya mo dhali e Pa Hiyarabulis mo be. ¹⁴ ALuuka, a'di jin ta'da hakiim jin enu mo dhala Dimas mo theki um me'd mo. ¹⁵ ḱiki monthe me'd pem eya waḱ kun 'kon e Pa Lawudikiyya mo dhali eya Nimpaas mo dhala ḱaniisa jin di'd e gu'b ma yim mo. ¹⁶ Dhali ki gwo yansan denḱunu e mo e bwam um mo tani dhalki a'di si'da/ deḱu e mo eya ḱaniisa gi Pa Lawudikiyya mo be dhali hili ki 'bore/ ki um ki deḱ gwo yan e si'da/ gwo 'peni Pa Lawudikiyya mo. ¹⁷ Dhali oya Arkibbus gwo mo ki: Hili ki 'bore/ ki /e mini thim to mii mo a'di jin bu'thkina /e 'peni Tapa mo.

¹⁸ Aha/ Buulus i'kwarkina gwo monthe me'd yan ki me'd pem gana/ mo. Kayi amaḱḱiyam pem e jin deḱḱunu aha/ mo. A'the midi di gom um mo.

TASALUNIIKI 'DE

Monthe Me'd mo

1 ABuulus dhala Silwaanus dhala Timuṭhawuus.
Eya kaniisa gi Pan Tasaluniiki mo eya Arumgimis jin ta'da Baba mo dhali Tapa Yesus Kristhos mo.
A'the e um mo dhali moŋku'th is mo be.

Moŋgam Gwo Is gi 'Kwani gi Pan Tasaluniiki mo dhali She/mm kun Tana Uni mo

² Aman çikina mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo eya Arumgimis isa yempa/ mo gom umi 'baar mo mmoṭikir gway bum mmoka e eya 'thom bam mo, ³ mmoka e ibwambor ma Arumgimis bana mo dhali Ababa mo gom miim bum gi moŋgam gwo is mo dhali miin to kun miina um ki mo/en mo dhali mmoṭel sho'k mo e mo ma 'terj kape/ e Tapa Yesus Kristhos bana mo be. ⁴ Haali/ aman misha mo iwaḡ mo, um kun enu ka Arumgimis mo, me'd jin kwanykina a'di um mo ⁵ haali/ gwom 'borgam bam pu'dki'd e um mo jasi ki gwo yisa, hili si'da/ ki mom'bi'th mo dhali ki Shi/in Dheleladhelel mo dhali ki gwo jin 'tu'du'd mo ki mo jin suguwa du mo. Um mishkin ki aman tana 'kwani kun wakata kun nyo/kunu mo e bwam um mo gom gway bum mo. ⁶ Dhali um warkin ki imanθοḡ aman mii mo dhali gom Tapa mo haali/ um bu'thki gwo mo ki mo gi isa nyor jin 'kosh'o'd kagahara mo ki moŋ'kuny bwa mo jin ta moshi/irr ki Shi/in Dheleladhelel mo. ⁷ Wakan ki um warkin ki uni gun ta she/mm goma ris uni kun gamki gwo is mo e Pam Makiduniyya mo dhali e Pa Aḡaa/iya mo be. ⁸ Haali/ gwo gi Tapa yisa igwoki'd mo jasi 'peni um e Pam Makiduniyya mo dhali Pa Aḡaa/iya mo hili si'da/ moŋgam gwo is bum si'da/ eya Arumgimis mo a'di yaki'd ka piye/ eya ris mo 'baar mo. Wakan ki aman yisa mina ta gi toŋ kamu/ mmo/o mo. ⁹ Haali/ uni ki is buni be'dki isi gwo mo gom aman mo gom han jin hankunu aman mo e bwaman um mo dhali gom mom bum jin tu'kkina um mo eya Arumgimis mo 'peni aris tompinycon mo mmomii to gom a'di jin di ki e mo, a'di jin ta'da Arumgimis gana/ mo be, ¹⁰ dhali mmoçor Ya/m piti 'peni momis mo, a'di jin cukina a'di mis mo 'peni mowu mo, a'di jin ta'da Yesus jin midi 'cuḡ ana mo 'pena nyor jin midi pu'du/ mo be.

Miin To ma Buulus jin Miina A'di e Pan Tasaluniiki mo

2 Haali/ um ki is bum mishki mo mo iwaḡ mo, ki buṭ jin buṭa aman e um mo tani diki ta jim pe'th mo. ² Hili ba aman hila/ i'koshkina is ka nyor mo dhali miinu ki mon'the is kun shi/ashi/ mo e Pam Pilibbi mo

me'd jin mishkina um mo dhali aman takina gi mo ma dum bam jin 'bi'thkina aman is mo eya Arumgimis mo mmobah um gwom 'borga/ ma Arumgimis mo e jis/e ka dhan mo jin tanu 'kup ki 'kup mo be. ³ Haali/ moma-las bam mo diki pi 'peni mo ma he'k e mo walla mii kun nyo/anyo/ mo walla a'di jin miinu ka maḡ mo. ⁴ Hili jasi me'd jin teskunu aman ka Arumgimis mo mmota imandhu to mo gom gwom 'borga/ mo tani wakan aman torkina gwo mo, yisa mmomii mii mmo'bor 'kwani bwa mo yisa, hili mmo'bora Arumgimis bwa i is mo, a'di jin nyo/ki'da dum bam mo be. ⁵ Haali/ aman 'konaki bu'th gwo kun onu kun ta ku ma raḡakokosh mo, me'd jin misha um mo, walla mii jin diḡ mii e mo gom bwa jin puru'd mo me'd jin tan ma Arumgimis aman/o gwo mo. ⁶ Wakan si'da/ aman 'konaki simm monyca e mo 'peni 'kwani mo walla 'peni um mo walla 'peni 'kwanin tiya mo, ba aman mina 'taki ta ku gun 'theḡki gwo mo gom to mo me'd uni kun dhunu ki she/ mo goma Kristhos mo. ⁷ Hili aman takina 'kwani kun 'thup ma du mo e bwaman um mo me'da yim jin hil-ki'da hil mo gom uçim piti mo be. ⁸ Wakan aman usha e joço/ mo gom bwa jin o am ki um mo. Aman thosonkina is mo mmonyaka nyak ki um mo, yisa jasi gwo gom gwom 'borga/ ma Arumgimis mo, hili si'da/ is bam gana/ mo haali/ um warkin ki uni kun ena am ki en gana/ mo be.

⁹ Haali/ um kaki miim bam jin miina aman to e mo dhali mii gun 'batha'ba'th mo, iwaḡ mo. Aman miikina mii mon'thiny mo dhali ki montee ilu/ mo ki aman mi-na 'taki diki dhu ton diṭin e 'ba/ apo/ jaŋ kamu/ mo me'd jin 'kokina am mmoçi gwom 'borga/ ma Arumgimis e um mo be. ¹⁰ Um ta iman/o gwo mo dhali Arumgimis si'da/ mo gom mii ma gayiin bam mo dhali mii kun ta ku ma ḡar/e mo dhali mii kun daru/ ki thalkin mo ibwambori um kun ta imangam gwo is mo be. ¹¹ Haali/ um mishki mo mo me'd mii kun miina com mo gom uçim piti mo tani aman malaskina um ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo dhali 'bi'th uma du is mo dhali ḡan um gwo mo ¹² mmo'ko 'ko jin ha me'd mo goma Arumgimis mo, a'di jin yuḡki um mo e bampam pitiŋ gana/ mo dhali monyca mo be.

¹³ Dhali aman si'da/ 'bora Arumgimis bwa i is mo ki ṭikir ṭikir mo gom mii yan mo haali/ ki um bu'thki gwo ma Arumgimis mo jin ciḡkina um 'peni aman mo tani um bu'thki a'di mo me'd gwoŋ 'kwani yisa, hili me'd a'di jin ta a'di mo, a'di jin ta gwo ma Arumgimis mo, a'di jin diki'd mo mmo/um mo e um kun gamki gwo is mo be. ¹⁴ Haali/ um, iwaḡ mo, um warkin ki imanθοḡ mii mo ka kaniisa ka ris mo kun ta ku ma Arumgimis mo eya

Kristhos jin ta'da Yesus mo, uni kun 'kokin mo e Pa Yahuudiyya mo. Haali/ um 'koshkina is ka nyor mo ki ton tal 'de/ mo 'peni 'kwani gi bampam bum mo me'd mii kun miikunu uni mo 'peni 'Kwani Yahuuda/ mo, ¹⁵ uni kun 'koshki Tapa Yesus jwa mo nya'kki imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo dhali ur am ka pije/ gara/ mo dhali mii gi wakan diki 'bora Arumgimis bwa mo dhali uni ta 'kup ki 'kup mo gom 'kwani 'baar mo ¹⁶ mmononkina uni aman bway mo 'peni mo'or gwo e 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo ki uni minu 'ta-ki wo'oh mo. – Wakan me'd isa yempa/ mo uni 'tu'dki miinthus buni ki piny piny mo. Hili anyor ma Arumgimis pu'dki'd apo/ uni ki 'ta'b mo.

ABuulus Dina Gwo Ibwa mo Mmobu'ti 'Kwani' Kaniisa Dok/e mo

¹⁷ Hili me'd jin 'thissa/ kwa/kunu aman bwa mo 'peni um iwa' mo, ki ari mo mo e bur'gwar is mo tani, yisa eya du mo tani aman palkina mii mo ka daran du ka-gahara mo dhali o bwa ki o shiyi'd mo mmo'tora tor ki um ka karambuye/ mo. ¹⁸ Haali/ aman napa mmopu'dku/ i um mo – aha/ Buulus dok/e dhali dok/e mo – hila Setaan nonki aman 'kup mo. ¹⁹ Haali/ mo ma 'ter' kapem bam walla mo'j'kun' bwam bam walla to'j'kup jin dhuna aman 'ba/ ki ca mo ibwambori Tapa Yesus bana mo gom pu'd piti jin mina a'di pu'du/ mo tani a'di ta'da ta mo? A'di diki ta uma? ²⁰ Haali/ um ta tontak bam mo dhali mo'j'kun' bwam bam mo be.

³ Wakan ki aman mola 'dim 'kup naskina/ mo tani aman okina bwa mo ki aman minu dhalku/ mo n'ko'd mo e Pa Athiina mo aman 'cena mo ² dhali aman hashkina aTimu'thawuus mo, a'di jin ta'da kam bana mo dhali a'di jin ta'da manmii to mo goma Arumgimis mo gom gwom 'borga/ ma Kristhos mo, mmo'tel um sho'k mo e mo'ngam gwo is bum mo dhali mmomalas um mo, ³ ki wathin tal 'de'j kamu/ minu 'koki jo' mo ki mont'o'c bwa gwansan mo. Um ki is bum mishki mo mo ki a'di yansan ta tom bana jin midi 'bag ana e mo be. ⁴ Haali/ me'd jin 'kona aman nya'kki um mo tani aman tor'kina um gwo gwansani t'wa/a/ mo ki ana mi-na isi 'kosh ka nyor mo e mont'o'c bwa mo, me'd jin pu'dkina a'di kan mo me'd jin mishkina um mo be. ⁵ Gom 'kup mii yansan mo ki aha/ mola a'di 'dim 'kup mo naskina/ mo tani aha/ hashkina gwo mo ki aha/ mina 'taki mish mo'ngam gwo is bum mo, gom mo'ngo/ is mo ka manpal 'kwani mo gamki bwaya ka-mu/ mmopal um mo, ki miin tom bam midi 'taki ta jim pe'th mo be.

⁶ Hili shwane/ me'd jin pu'dkin ma Timu'thawuus mo e am mo 'peni um mo tani dhali kalki aman gwom 'boron mo gom mo'ngam gwo is bum mo dhali mo/en bum mo dhali be'd gwo mo ki um isa yempa/ kaki aman e mo ki bwan'kush mo dhali kwa/a/ ki 'kosh um mo mmopar am e mo, me'd jin 'koshkina kwa/a/ aman si'da/ mo mmopar um e mo – ⁷ haali/ gom 'kup mii yan mo tani iwa' mo eya ris mo ma cis bam mo dhali mont'o'c bwa mo tani aman 'kokunu mo mmomalas mo ki um mo e mo'ngam gwo is bum mo be. ⁸ Haali/

shwane/ aman 'kokina mo wa'kki/ um mini tel sho'k e Tapa mo be. ⁹ Haali/ mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo ki mii gi wakata imina aman ici eya Arumgimis mo gom um mo goma ris bwan' 'kunya/ suru'dki amana a'di jin takina aman gom gway bum ibwambor ma Arumgimis mo ¹⁰ mmo'tho mo ka daran du mo ki mon'thiny ilu/ mo dhali montee mo ki aman mina tora tor ki um ka karambuye/ mo dhali thipa thip mo a'di jin hara um mo e mo'ngam gwo is bum mo be.

¹¹ Dhali shwane/ dhalki Arumgimis bana dhali Ababa ki is piti dhali Tapa Yesus Kristhos cu'thki aman bway bam e um mo ¹² dhali dhalki Tapa a'di dhu um mmo-mar mo/en is mo ka rem 'kup mo dhali ci um mo/en jin ishki'd ka enthus ka rem 'kup mo, dhali goma ris 'kwani 'baar mo, me'd mii jin miikina aman mo gom um mo. ¹³ Wakan ki a'di midi tela dum bum sho'k mo ki dar gi mii kun 'koni 'ba/ mo e mii gun kogu mo ibwambor ma Arumgimis bana mo dhali Ababa mo ki pu'd jin mina Tapa Yesus bana pu'du/ mo nya'kka ris unim piti kun dhelelkin mo be.

Mii kun Miina Wathi/ Mii Mii mo Mmo'bora Arumgimis Bwa mo

⁴ Kwalany 'te/ ba/ iwa'ka, aman yu'kkina um mo dhali malas um mo e Tapa Yesus mo ki um me'd jin da/arkina um gwo mo 'peni aman mo gom gwo jin mina um ka 'ko mo ba/ dhali 'bora Arumgimis bwa mo jasi me'd mii jin miikina um mo tani miyi wakan ki nyanye/ mo dhali ki nyanye/ mo. ² Haali/ um mishki gwo jin ye'thkina aman um sho'k mo e Tapa Yesus mo be. ³ Haali/ a'di yansan ta bwa ma Arumgimis mo, ki um minu dhagam mo, ki um mini 'do is mo 'peni mo jin miinu miiny'al mo, ⁴ ki um ka 'de'te/ 'de'te/ mo mini mish mo mo mmo'bu'th up gom is bum gana/ mo e mii jin kogu mo dhali montak mo, ⁵ yisa e mii jin dhunu e ki 'thir 'thir mo mmo'dap e mo me'd mii kun miina 'kwani kun daran ki ji gi lu'ju mo, uni kun 'koki misha Arumgimis mo, ⁶ dhali ki wathin 'de'j kamu/ midi diki dhan' gwo mo dhali mii akam piti ki shi/ e mii yan mo, haali/ Tapa a'di ta'da manrica ris to gwansani 'baar mo me'd gwo jin rumkina aman um it'wa/a/ ki 'bi'th 'bi'th mo. ⁷ Haali/ Arumgimis diki yu'k ana mo gom mii en'dap mo, hili e miin dhelelga/ mo. ⁸ Hili a'diyin jin mi-di ush gwo yansan mo tani a'di ushki gwo gi wathi/ yisa, hili Arumgimis mo, a'di jin ciki Shi/in piti jin Dhele-ladhele e um mo be.

⁹ Hili isi gwo gom mo/eni e mo iwa' mo um yisa mini mii ta gi jan 'de'j kamu/ jin midi 'kwar um to mo, haali/ um ki is bum tor'kunu gwo ka Arumgimis mo ki um mi-ni ena en ka rem 'kup mo ¹⁰ dhali ka jin gana/ umi 'baar mo enki iwa' mo kun 'kokin mo e Pam Makiduniyya mo. Hili aman malaskina um mo iwa' mo mmomii uni ki nyanye/ mo dhali ki nyanye/ mo, ¹¹ mmogu a'di ki e mo mmo'ko ki 'dantar mo, mmohil isi miim bumi e mo, dhali mmomiya tu'c ki me'd bum mo me'd gwo jin kankina aman um mo. ¹² Wakan ki mi-im bum mini yu'k montak 'peni 'kwani kun 'kon ka pije/ mo dhali mmo'koki 'tho to 'peni cin tiya mo.

Ku gun Wukin mo dhali kun 'Ko ki E mo ka Tee jin Mina Tapa Pu'du/ mo

¹³ Hili aman mina 'koki dhal um bway mo mmota pus moyi, iwaḵ mo, isi gwo gom uni gwansan kun ishki e mo ki um minu 'koki jwakaṭ mo me'd mii kun miina kun tiya kun daran gi mo ma 'teṅ kape/ mo. ¹⁴ Haali/ me'd jin gamkina ana gwo is ka Yesus wuki'd mo dhali cu mo doḵ/e, isi kan si'da/ wakan eya Yesus mo tani Arumgimis midi 'doyu/ nyaḵki a'di si'da/ uni gwansan kun ishki e mo be. ¹⁵ Haali/ a'di yansan ibahkina aman e um mo ki gwon Tapa mo ki ana kun 'kona ki e mo dhali kun boḵkin mo ntagi pu'd jin mina Tapa pu'du/ mo tani ana mina 'koki sul uni gwansan bway mo kun ishki e mo be. ¹⁶ Haali/ Tapa ki is piti a'di midi thulu/ 'peni momis ki cuuwa/ jin ḵanu mo, nyaḵka yuḵ ma man'doyu gwo jin ca'd mo, dhali nyaḵki ko ma poome/ ma Arumgimis mo. Dhali uni gun wukin eya Ḵristhos mo tani mini cu misi ṭwa/a/ mo be. ¹⁷ Dhali yan'ko'd ana kun 'kona ki e mo dhali kun boḵkin mo minu nyaḵ bu'th mo nyaḵki uni mo mmontaḷ 'de/ mo mmogam Tapa 'kup mo e bwaa raḵ mo e momis mo. Dhali wakan ana mina nyaḵ 'ko ki Tapa ki sule/ mo. ¹⁸ Dhali ki mii gi wakan mo tani malasiya malas ka rem 'kup e gwo gwansan mo ma.

Thosoni Is mo gom Pu'd jin Mina Tapa Pu'du/ mo

5 Hili isi me'd gwo goma tee mo dhali yir mo mo iwaḵ mo, um mini mii 'koki ta gi gwon 'deṅ kamu/ jin minu 'kwarku/ e um mo. ² Haali/ um ki is bum mishki mo ki 'bore/ mo ka tee jin mina Tapa pu'du/ mo tani a'di wana e ki wathin 'di/ jin midi yayu/ mon'thiny mo. ³ Ki 'kwani mini o gwo mo ki: Monḵu'th is a'diheye dhali mo jin 'konu 'kom 'pempa mo tani yan'ko'd ki jahanne/ mony'ce'd sho'k midi pu'd apo/ uni mo me'da nyor ma 'ci jin shwa'da 'bom mo. Dhali monḵkamu/ minu yeya? ⁴ Hili um yisa 'kon e mondhurumi'd mo iwaḵ mo, haala tee yansan midi diki wuny um is mo me'd mii jin miina wathin 'diyi. ⁵ Haali/ umi 'baar mo ta iya/ gi monḵkush mo dhali iya/ ma tee mo. Ana 'konaki ta uni gi mon'thiny mo walla gom mondhurumi'd mo. ⁶ Wakan dhalki ana ki ish e mo me'd mii kun miina 'kwanin tiya mo, hili dhalki ana 'kona ki e i'kup mo dhali tim mo mo ki 'cese/ 'cese/ mo. ⁷ Haali/ uni gwansan kun ishki e mo tani ishki e mo e mon'thiny mo dhali uni gwansan kun 'koshkin ma su mo tani 'koshkin ma su mo mon'thiny mo be. ⁸ Hili me'd jin takina ana uni ma tee mo tani dhalki ana tima mo mo dhali hitha raḵpa/ gi monḵgam

gwo is mo dhali mo/en mo dhali gom ton'kup mo tani a'di ta mo ma 'teṅ kapem bana gi bway mowoṭh mo be. ⁹ Haali/ Arumgimis diki 'kawur ana mo goma nyor mo hili ki ana mina bu'th bway mowoṭh mo e Tapa Yesus Ḵristhos bana mo, ¹⁰ a'di jin wuki'd mo gom ana mo, wakan waḵki/ ana 'kona ki e mo walla isha e mo tani ana mina 'taki 'ko nyaḵki a'di mo be. ¹¹ Wakan 'bithi ci adu is ka rem 'kup mo dhali nyanji anyanḵ ka rem 'kup mo jasi me'd mii jin miikina um mo be.

Ḵwalany 'Te/ Ba/. Momalas mo dhali Monthe Me'd mo

¹² Hili aman yuḵkina um mo iwaḵ mo, mmotaḵ uni gwansan ḵun miiki mii e bwam um mo dhali uni gun can ki um e Tapa mo dhali uni gun logomki um ki gwo mo, ¹³ dhali taḵi uni mo ki taḵ jin caaca mo e mo/en mo goma ṭu'c buni mo be. Hili tayi gi mo ma ḵu'th is e bwaman is bum gana/ mo. ¹⁴ Dhali aman malaskina um mo, iwaḵ mo, ki um mini ṭo'k uni gwahan kun tana piny is mo, dhali 'bithi uni gwansan adu is mo kun 'thina buye/ ki miin to mo, dhali woṭhi/ uni kun 'ka'da is mo, 'kuḵi bwa ki 'kari'th mo gom uni 'baar mo. ¹⁵ Hili ki 'bore/ ki jan ṭal 'deṅ kamu/ 'peni bwam um midi diki raḵ tonthusi bway mo gom tonthus jin miinu mo, hili isa yempa/ simmi mii e mo mmomii miim 'boro'd ka rem 'kup mo dhali gom 'kwani 'baar mo. ¹⁶ 'Kunyi bwa mo isa yempa/ mo. ¹⁷ 'Thoyi ki ṭikir ṭikir mo. ¹⁸ Ḵiyi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo goma ris mii 'baar mo kun ṭu'k 'ban mo. Haali/ a'di yansan ta bwa ma Arumgimis eya Ḵristhos jin ta'da Yesus mo gom um mo be. ¹⁹ Dhalku/ Shi/in ki us mo. ²⁰ Dhalku/ gwo jin onu is ki waḵ mo. ²¹ Hili nyo/i aris to 'baar mo. Ṭeli mo e a'di jin 'boro'd mo. ²² 'Doyi is mo 'peni aris e 'baar mo kun ta tonthus mo.

²³ Dhalka Arumgimis jin ta monḵu'th is ki is piti mo dhagam um ka 'bimpil mo, dhali dhalki shi/in bum dhala ḵashiram bum dhali buṅgwar is bum minu dhu ki 'dantar mo dhali dar gi monthalkin mo gom pu'd jin mina Tapa Yesus Ḵristhos bana pu'du/ mo be. ²⁴ A'di jin yuḵki um mo tani ta a'di jin ta isiṅ gana/ mo dhali a'di midi mii a'di mo.

²⁵ Iwaḵa, 'thoyi gom aman mo ma.

²⁶ Theyi arisa waḵ me'd mo ki 'twa/ jin pinu ki jin ḵo/ mo.

²⁷ Aha/ ḵankina um gwo mo ki gwon Tapa mo ki gwo yansan minu deṅ e mo goma risa waḵi 'baar mo be.

²⁸ A'the gi Tapa Yesus Ḵristhos bana mo midi di e um mo be.

TASALUNIIKI SU/

Monthe Me'd mo

1 ABuulus dhala Silwaanus dhala Timuṭhawuus mo.

Eya ƙaniisa gi Pan Tasaluniiki mo eya Arumgimis jin ta'da Babam bana mo dhali Tapa Yesus Ƙristḥos mo be.

² A'the e um mo dhali moŋku'th is eya Arumgimis a'di jin ta'da Baba mo dhali Tapa Yesus Ƙristḥos mo be.

Gwon Dwall ka Tee jin Min ma Ƙristḥosi Pu'du/ mo

³ Am ƙara ba/ mina ɔi mo jin 'boruwa Arumgimis bwa i is mo isa yempa/ mo gom um mo iwaƙ mo, me'd jin gama a'di ki gam mo, haali/ moŋgam gwo is bum 'twaƙki'd ka entus mo dhali mo/en bum ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo gom mo/en jin ena um ka rem 'kup mo a'di markunu is mo be. ⁴ Wakan aman ki is bam dhuna 'ba/ ki ca mo gom um mo eya risa ƙaniisa ma Arumgimis mo gom sho'k bum jin telkina um mo dhali moŋgam gwo is bum eya ris mom bum jin 'koshu um mo dhali e moŋto'c bwa jin 'kokina umi mo'dim 'kup mo be.

⁵ Mii yansan a'di mishu mo eya tente/ mo ki gwon dwall ma Arumgimis jin ta'da ƙar/e mo ki um minu 'ta-ki dhu ki uni gun ha me'd mo gom Bampa/ ma Arumgimis mo gom a'di jin 'koshkina um is ka nyor mo be. ⁶ Haali/ Arumgimis ka jin gana/ karki a'di ki mi-inƙar/e mo mmoraƙ moŋto'c bwa ibway mo ki uni gwansan kun to'cki um bwa mo be ⁷ dhali mmoɔi um mo ma si/is mo, um kun tashkunu ki bwan diṭin mo nyaƙki am mo me'd jin mina Tapa Yesus 'ceeyu mo 'peni momis mo nyaƙki iman'doyu gwom piti kun 'bitha'bi'th mo e o'd jin shwa'd ka le'dan mo, ⁸ mmorica ri'c apo/ uni gwansan kun 'koki misha Arumgimis mo dhali apo/ uni gwansan kun 'koki ha gwom 'borga/ gi Tapa Yesus bana e mo mmomii mo. ⁹ Uni mina isi 'kosh ka nyor mo gom gwon dwall jin toru gwo 'twa/a 'cesh mo gom mii ma ƙar/e mo, a'di jin ta mo jin minu 'ce'd sho'k ki sule/ ya ye 'ba/ mo dhali mo jin dheru bwa ki sule/ mo 'peni bur'kus gi Tapa mo dhali 'peni mony-cam piti gi mom'bi'th mo ¹⁰ me'd jin mina a'di pu'du/ ka tee ɔaan mo ki a'di minu kar ki ca mo e kum piti kun dheleladhelel mo dhali a'di min ma ris 'kwani 'baar mo mer mo, uni kun gamki a'di gwo is mo, haali/ gwo jin toru e um mo tani gamkunu is mo be. ¹¹ Itagi 'pemen yan mo isa yempa/ mo tani aman 'thokina mo gom um mo ka Arumgimis bana midi dhu um ki uni kun ha me'd mo ka yuƙ piti mo dhali thima ris 'kup mii 'baar mo kun 'boron mo dhali mii kun piyin mo 'peni mo jin

gamu gwo is mo ki mom'bi'th piti mo. ¹² Wakan ki gway gi Tapa Yesus bana mo minu kar ki ca mo e um mo dhali um e a'di mo isi me'd gwo ma 'the ma Arumgimis bana mo dhali Tapa Yesus Ƙristḥos mo be.

Wathin 'De/ Yin jin Ush Gwoŋƙan mo

2 Dhali shwane/ isi gom gwo jin mina Tapa Yesus Ƙristḥos bana pu'du/ mo dhali goma dhana tul 'kup bana jin mina ana gam a'di 'kup mo tani aman yuƙkina um mo iwaƙ mo. ² Dhalku/ ki ta uni gun mina isi la yiƙin ki jahanne/ mo eya du mo walla la dhal cu-uwa/ me'd mo walla ki shi/in mo walla ki gwo mo, wal-la ki gwo jin 'kwarkunu mo mmo/o ki a'di ta jim bam mo mmoṭes gwo mo ka tee gi Tapa pu'dki'd mo.

³ Dhalku/ ki dhal wathin 'deŋ kamu/ bway mo mmo-mu'th um e ki bwaya kamu/ mo. Haala tee ɔaantan mi-di diki pu'du/ ciki/ mo isi ciki/ mo, mo jin dhalu gwo 'pen mo midi pu'du/ nṭwa/a/ mo dhali wathin 'de/ yin jin ush gwoŋƙan mo minu tor eya tente/ mo, a'di jin ta ya/ gi mo jin daƙu gwo me'd mo ⁴ a'di jin ceshki mo ki ɗarr mo dhali kar is piti ki ca mo apowa risa rum kun yuƙu gway kan ka wuny is mo walla to jin luŋu mo, wakan a'di ki bu'th monyɔa'b piti e gu'b gi mondhele-ladhelel ma Arumgimis mo mmobah gwo mo ki a'di ki is piti ta'da Arumgimis mo be. ⁵ Kona um ki ka gwo eya, ki me'd jin dikika/ e um naskina/ mo tani aha/ torkina um gwo yansan mowa? ⁶ Dhali um mishki mo mo ki a'di jin 'tashki a'di 'twa/ mo shwane/ wakan mo ki a'di minu tor eya tente/ ka teem piti mo. ⁷ Haali/ mom'bi'th jin ta jin kup 'peni mo jin ushu gwoŋƙan mo di'd mo hila/ mmo/um mii mo. Hili jasi a'di jin 'tashi a'di 'twa/ mo shwane/ midi mii wakan ntaga tee jin minu bu'th a'di 'peni bway piti mo be. ⁸ Dhali yan'ko'd a'din 'de/ yin jin ush gwoŋƙan mo tani minu tor eya tente/ mo, dhali Tapa Yesus midi 'kosh a'di jwa mo ki shi/irr ki 'twam piti mo dhali 'ce'd a'di sho'k mo ki is piti mo jin mina a'di piyu/ mo dhali ki pu'd piti jin mina a'di pu'du/ mo be. ⁹ Mompu'd jin mina a'din 'de/ yin jin ushi gwoŋƙan ipu'du/ mo ki mo jin um ma Seṭaan mii mo tani midi di ka ris mom'bi'th 'baar mo dhali ki jamas mii ma maƙ mo dhali momer kun ta ku ma maƙ mo, ¹⁰ dhali nyaƙka ris mo jin hekuwa he'k e mo kun ta kun thus mo gom uni gwansan kun 'kokini mo'ce'd sho'k mo haali/ uni ushki gwoŋ gana/ en mo dhali wakan ki uni minu 'taki woṭḥ mo. ¹¹ Wakan Arumgimis a'di hash-ki'da po/ uni adhan mo jin susuwa sus mmoper mo 'peni gwoŋ gana/ mo mmodhu uni mmogam a'di jin ta thus ki thus is mo. ¹² Wakan ki uni 'baar mo minu waƙ

mo, uni kun 'koki gam gwoŋ gana/ is mo, hili uni 'kola 'ce mo e momii mii kun 'koki ta kuŋ ƙar/e mo.

Mo jin Kwanykunuwa Kwany mo gom Bway Mowoth mo

¹³ Hili am ƙara ba/ imina ɔi mo jin 'boruwa Arumgimis bwa i is mo isa yempa/ mo gom um mo iwaƙ mo, um gun enu ki Tapa mo, haali/ Arumgimis kwanyki um 'peni ka muŋ'kup mo mmota ku gi minu woƙh mo e mii kun dhagamkunuwa dhagam ki Shi/in mo dhali mo jin gamkunu gwo is e gwoŋ gana/ mo. ¹⁴ E mii yan mo a'di yuƙkina a'di um mo e gwom 'borgam bam mo, wakan ki um mini bu'th monyca gi Tapa Yesus Ƙristhos bana mo be. ¹⁵ Wakan mo tani iwaƙ mo, doshi mo dhali ƙeli sho'k mo dhali budhi gwo kun luƙu um mo, a'di jin ƙorkunu um ki aman mo, wakan, ki gwo jin onu ki 'twa/ mo walla ki gwo jin 'kwaru mo be.

¹⁶ Dhali shwane/ dhalki Tapa Yesus Ƙristhos bana ki is piti mo dhali Arumgimis jin ta'da Babam bana mo, a'di jin enki ana mo dhali ɔi ana momalas jin midi di ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo dhali mo ma 'terŋ kapeŋ gana/ ka 'the mo, ¹⁷ dhalki a'di malaski'da dum bum mo dhali ƙel uni sho'k mo eya risa ƙuca 'borga/ mo dhali gwo mo be.

'Thoyi gom Aman mo

3 Ƙwalany 'te/ be, iwaƙ mo, 'thoyi gom am mo, ki gwo gi Tapa midi pala/ ki lala'th mo dhali pi mii e mo me'd mii jin miikina a'di e bwam um mo ² dhali ki aman minu 'cuƙ mo 'peni 'kwani kun daran gi 'ce mo dhali kun ta thus ki thus mo. Haali/ 'kwani 'baar mo yisa ta gi gwo jin gamu is mo yisa. ³ Hili Tapa a'di ta a'di isiŋ gana/ mo. A'di midi 'bi'th um is mo dhali ji um 'peni a'dinthus 'de/ yin mo. ⁴ Dhali aman takina gi mo jin wukina aman Tapa jwa i is mo gom um mo ki um 'kon mmomii to shwanetan mo dhali ki um mini mii to kun ƙankina aman um gwo mo be. ⁵ Dhalki Tapa a'di ɔu'th-ki'da dum bum mo e mo/en mo goma Arumgimis mo dhali e sho'k jin ƙelu mo eya Ƙristhos mo be.

Mii ma Mure/ jin 'Ko 'Kwani I'ba/ mo gom Mii jin Minu Imiyya Iu'c mo

⁶ Dhali shwane/ aman ƙankina um gwo mo iwaƙ mo, e gway gi Tapa Yesus Ƙristhos bana mo ki um mini non

is bum mo 'peni ikana tiya mo, uni kun 'kokin mo e mo ma piny is mo dhali yisa isi e gwo jin luƙu mo jin bu'thkina um 'peni aman mo. ⁷ Haali/ um ki is bum mishki mo mo gom um ƙa ba/ imini ta imanthoƙ aman mii mo. Aman 'konaki ta apiny is mo me'd jin 'kokina aman e um mo. ⁸ Aman 'konaki shwa tonƙe/ gi wathin ƙal 'deŋ kamu/ mo ki dar gi to jin ro'du mo. Hili ka ƙu'c bam jin 'batha'ba'th mo dhali ki miin to jin miikina aman ki mon'thiny ilu/ mo dhali ki montee mo tani ki aman mina 'taki 'koki dhu ton di'ini 'ba/ aciŋkamu/ 'peni um mo. ⁹ A'di yisa wakana haali/ aman 'konuki dhal bway mo mmomii kan mo, hili mmoci um e miim bam kun bo'a am mo mmota she/mm mo ki um mini ta imanthoƙ aman mii mo be. ¹⁰ Haali/ isi kani me'd jin 'kokina aman e um mo tani aman ɔikina um gwoŋkan yansan mo ki: Waƙki/ wathin ƙal 'deŋ kamu/ midi diki miyya ƙu'c mo tani dhalku/ ki dhal a'di bway mo mmoshwa tonƙe/ mo. ¹¹ Haali/ aman ciƙkina gwo mo ki uma tiya 'kokin mo e mo ma piny is mo, dhali ta imankul gu'b 'te/ mo, mmo'koki miyya ƙuca tiya mo 'te/. ¹² Dhali 'kwani gi wakansan mo tani ƙankina aman um gwo mo dhali malas mo e Tapa Yesus Ƙristhos mo mmomii to ki me'd buni ki shwam mo dhali mmogam to ka ƙu'c buni jin mina uni mii ta mo. ¹³ Iwaƙa, dhalku/ is ki wu e mo mmomii miim 'borga/ mo.

¹⁴ Waƙki/ wathin ƙal 'deŋ kamu/ midi ush gwo ha e mo jin ona aman mo eya warka/ yansan mo tani buƙi wathi/ yan ka piye/ mo dhali dhalku/ a'di ki 'dish is mo mmonyak to mii ki a'di mo ki a'di mina isi 'theya 'the mo. ¹⁵ Dhali dhalku/ ki hil a'di me'd a'di jin ta 'kup ki um mo, hili rumi a'di ki gwo mo me'da kam bum mo.

Mom'bor Mii jin Dhalu Me'da Po/ 'Kwani mo

¹⁶ Dhali shwane/ dhalki Tapa gi moŋku'th is ki is piti mo ɔi um moŋku'th is mo eya ris mo 'baar mo dhali ka ris 'twaŋkal kuku/ mo. Tapa midi di nyaƙki umi 'baar mo.

¹⁷ Aha/ Buulus 'kwarkina monthe me'd yansan ki me'd pem gana/ mo. A'di ta'da du'd mii kun 'kwarkika/ eya ris gwom pem mo. A'di ta miim pem jin 'kwarkika/ gwo mo. ¹⁸ Dhali a'the gi Tapa Yesus Ƙristhos bana mi-di di e umi 'baar mo be.

TIMUḤAWUUS 'DE/

Monthe Me'd mo

1 ABuulus a'di jin karu ki she/ mo goma Kṛistḥos jin ta'da Yesus mo ki gwoṅkan ma Arumgimis mo jin ta'da Manwoḥ bana mo dhala Kṛistḥos jin ta'da Yesus jin ta mo ma 'terḥ kapem bana mo be.

² Eya Timuḥawuus mo, a'di jin ta'da 'cim pem gana/ e moṅgam gwo is mo.

A'the dhali momiimii dhali moṅku'th is 'peni Arumgimis jin ta'da Baba mo dhala Kṛistḥos jin ta'da Yesus Tapam bana mo be.

Arum jin Rumuwa Po/ Gwon Thus jin Toru mo

³ Me'd jin tirrishkika/ /e ki gwo mo me'd jin yakika/ ya mo e Pam Makiduniyya mo mmoḥa'b mo e Pan Epasus mo ki /e mini 'taki ḥan 'kwanin tiya gwo mo mmo'koki ṭor gwontora kamu/ jin diki she/ mo ⁴ walla si'da/ mmo'koki ḥiya hirdhe/ ki is buni mo gom gwo lolop jin ta ja maḥ buni mo dhali mo jin beledhu gwo mo jin dar ki 'pemen mo, a'di jin shushki'da du mo mmodotḥ gwo mo 'te/ mmodhal mii e i is mo gom gwo jin yedhu sho'k jin piyi'd 'peni Arumgimis mo, a'di jin ta gwo e moṅgam gwo is mo. ⁵ Hili tom bam jin 'dona am ki e mo mmokankina aman gwo mo tani ta mo/en be, a'di jin piyi'd 'pena du jin dheleli'd mo dhali 'peni 'twa/ ma dum 'borga/ mo dhali 'peni moṅgam gwo is jin dar ki washila/ mo. ⁶ 'Kwanin tiya mmogaskina uni mo 'peni to gwansan mo tani uni wanykin ki wanya/ wanya/ mo e gwo kun 'ko bwa 'te/ mo kun 'kokina uni mmoḥora ṭor mo, ⁷ mmo'kona uni gwo ibwa mo mmota uni kun ta imanṭor gwo mo gom gwoṅkan jin ḥinu mo. Uni dar ki mo jin mishu gwo 'ban mo gom gwo kun ona uni mo walla gom to kun ona uni gwo mo ki gwo jin gwona uni 'kus mo be.

⁸ Dhali ana misha mo mo ki gwoṅkan jin ḥinu mo, a'di 'boro'd mo, waḥki/ wathin 'deṅ kamu/ midi mii a'di mo me'd jin dhala gwoṅkan a'di bway mo mmomii mo.

⁹ A'di midi mii mish gwo yansan 'ban mo, ki gwoṅkan jin ḥinu mo yisa 'thikunuwa 'cesh mo gom uni kun ta kuṅ ḥar/e mo, hili gom iman/ush gwoṅkan mii mo dhali iman/ush gwo ha e mo, dhali gom ku gi ushuna ush goma Arumgimis mo dhali imanmii miinthus mo, dhali gom ku gi 'koki dhelel mo dhali gom ku gi 'koki dhu mii kun ḥogu mo dhali gom iman'kosha mee mo ki icom mo dhali iman'kosha mee mo ki ikum mo dhali iman'kosha mee mo ki 'kwani mo, ¹⁰ dhali 'kwani kun mii miinyḥal mo dhali imanha'k 'pen ḥeṅ gwas mo dhali imanḥwal 'kwani mo dhali imanta ṭor mo dhali iman-

thul me'da po/ gwo ka maḥ mo dhali ma to gunn kun miinu ki ḥa'ckon mo e gwoṅ gana/ jin ṭoru mo, ¹¹ isi ki gwo gi monyca gi gwom 'borga/ mo jin ta ji ma Arumgimis jin 'boru mii mo, a'di jin ḥikunu aha/ mo mmodhu mo be.

Mii ma Buulus jin 'Bora Adi A'bor Bwa i Is mo gom Mo jin Miinuwa Mii mo

¹² Aha/ 'borkina a'di bwa i is mo a'di jin ḥiki aha/ mom'bi'th mo gom a'di yan mo, a'di jin ta'da Kṛistḥos jin ta'da Yesus mo jin ta Tapam bana mo, haali/ a'di mishki aha/ mo ki aha/ tana ji isinḥ gana/ mo mmokarkina a'di aha/ 'pen ka piye/ mo mmomii to mo gom a'di mo, ¹³ ba aha/ 'thissa/ walkina gwo sor mo dhali aha/ 'koshkina 'kwani mo dhali aha/ sorkina a'di mo. Hili aha/ bu'thkina momiimii mo haali/ aha/ miikina miim pus mo mmodika/ e mo jin daru ki gwo jin gamu is mo. ¹⁴ Dhali a'the gi Tapam bana guski'd ki sho'k piti gom aha/ mo nyakki moṅgam gwo is mo dhali mo/en mo kun 'kon eya Kṛistḥos jin ta'da Yesus mo be. ¹⁵ Gwo yan jin onu mo ta gwoṅ gana/ mo dhali a'di ha me'd ki haṅ gana/ mo mmobu'th a'di 'baar mo ka Kṛistḥos jin ta'da Yesus pu'dki'd mo e mony'cesh yan mo mmowoḥ uni kun miiki miinthus mo. Dhali aha/ tana 'kaṅ'kup jin ta'da manmii miinthus mo. ¹⁶ Hili aha/ bu'thkina momiimii mo gom 'kup mii yan mo, ki, e aha/ mo tani me'd jin taka/ 'kaṅ'kup mo tani Yesus Kṛistḥos midi 'taki ṭor eya tente/ bwa ma dum pitiṅ gana/ mo jin 'kuḥa a'di ki 'kari'th mo mmota she/mm mo gom uni gwansan kun mini 'ko mo mmogam gwo is mo e a'di mo gom moṅ'koki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo. ¹⁷ Eya Maliḥ jin di'd ki she/ yil mo, jin midi mol wu mo, dhali jin molu mish ki e ga 'cesh mo, a'di jin ta'da Arumgimis mo jin di'd 'deṅ gana/ mo, a'di minu taḥ mo dhali kar ki ca mo goma sule/ mo dhali ki sule/ ya ye 'ba/ mo. Amen.

¹⁸ Gwoṅkan yansan ḥankika/ /e mo, Timuḥawuus, /e jin ta ya/m pem mo, isi ki gwo kun onu is mo kun bagu mo, uni kun ṭorkunu mo gom /e mo, ki /e mmoshi/irrkunu ki uni mo tani mini 'taki asa asa 'borga/ mo

¹⁹ mmoḥel moṅgam gwo is sho'k mo dhali 'twa/ ma duṅ gana/ mo. Mmo/ush gwo 'peni 'twa/ ma du mo tani 'kwanin tiya pwaḥki moṅgam gwo is buni mo. ²⁰ E bwaman uni gwan mo tani ta iHiminayus mo dhala Iskandar mo, uni 'kon mo, uni kun ḥikika/ ka Seṭaan mo ki uni mini da/ar mii mo mmo'koki wal gwo sor mo be.

Gwo jin Yedhuwa Ye'th Sho'k mo gom Isi Gwo Goma Tho mo jin Minu Tho mo

2 Gwo jin ta jin t̄wa/a/ ki gwo 'baar mo tani a'dihe/ be. Aha/ t̄irrishkina āirrish ki gwo mo ki mo jin di'buwa di'b is mo dhali mo ma 'tho mo jin 'thonu mo dhali gwo jin woṭḥu/ is mo dhali mo jin ḡinuwa 'borim bwa i is mo minu mii mo gom 'kwani 'baar mo, ² gom imaliḡ mo dhali gom 'kwani 'baar mo kun 'ko 'kom 'penkapan mo, ki ana mina 'kowa lam bana ki shwam mo dhali ki moṅḡu'th is mo dhali ki mii ma gayiin mo dhali ki ana minu tul 'twa/ 'kup mo ki momaṅ mo ka ris 'twaṅkal kuku/ mo be. ³ Mii yansan a'di 'boro'd mo dhali a'di mishkunu bu'th mo e jis/e ma Arumgimis jin ta'da Manwoṭḥ bana mo, ⁴ a'di jin dina gwo ibwa mo goma ris 'kwani 'baar mo ki uni minu woṭḥ mo dhali mmopu'du/ mo mmonyith gwoṅ gana/ mo be. ⁵ Haali/ Arumgimis tal 'de/ mo be dhali jan 'de/ di'd si'da/ jin doshk'i'd e bwaman ma Arumgimis mo dhali 'kwani mo, a'di jin ta wathi/ jin ta'da Ḳristḥos jin ta'da Yesus mo, ⁶ a'di jin ḡiki is piti mo mmota to jin wani 'kwani 'baar mo 'ba/ mo. Gwoṅtor gom a'di mo tani a'di ṭorkunu mo ki embul ma teem piti mo. ⁷ Gom a'di yan mo tani aha/ karkunu 'pen ka piḡe/ mo mmota amañḡi gwo mo dhali mmota a'di jin karu ki she/ mo (Aha/ ṭora gwo ki ṭor gana/ mo. Aha/ dinaki ta aṭor mo). Aha/ tana amañtor 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ gwo mo e moṅgam gwo is mo dhali e gwoṅ gana/ mo be.

⁸ Aha/ dina gwo ibwa mo si'da/ eya ris mo 'baar mo ki 'kwani mini mii 'tho mo, mmo'de'k me'd kun dhelelini mis mo ki dar ka nyor mo walla dar gi wala jin walu mo ki ṭas ṭas mo. ⁹ Wakan si'da/ up mini nyor is buniṅ gana/ mo ki dar gi mo jin minu ṭera ṭer mo dhali mmohi'th burriṅe/ i is mo kun gamana gam mo kun diṭ ma po/ e mo, yisa mmoṭo'da mur kagahara mo walla mmohi'th 'dolkon gana/ i is mo walla mmohi'th dhe-ma/ i is mo walla mmohi'th burriṅe/ kun 'bitha yol she/ ki 'bi'th mo. ¹⁰ hili uni mini nyor is ki miim 'borga/ mo me'd jin mina a'di ha me'd mo gom up kun o gwo ki 'twa/ mo ki uni tana gayiin mo gom ji gi luṅu mo.

¹¹ Dhalka 'bom da/ar mii mo mmoṡa'b ki shwam mo dhali ḡa'b ki ḡa'b 'ko'd me'di 'baar mo. ¹² Aha/ dinaki dhala 'boma kamu/ bway mo mmota amañtor gwo mo walla mmota gi moshirr apo/ 'kwaniṅ gwas mo. Ayim mididi mii ḡa'b ki shwam mo. ¹³ Haala Adam a'di ta a'di jin uḡu nṭwa/a/ mo dhala Hawwa ṅ'ko'd mo. ¹⁴ Dhala Adam yisa ihe'kkunu eya, hila 'bom a'di ihe'kkunu e mo dhala yim warki'd ka mandhaṅ gwo mo be. ¹⁵ Hila 'bom minu woṭḥ mo ki mo jin dhodhu uḡi mo waḡki/ ayim mididi rash di mo e moṅgam gwo is mo dhali e mo/ena en mo dhali mii kun dheleladhelel mo dhali mii kun miinu ki dar gi mii ma ṭer mo.

Monthum jin Thumkunu mo gom Jwahaṅ 'Kwaniṅ Ḳaniisa mo

3 A'di ta gwo jin ta isiṅ gana/ be jin onu ki: Waḡki/ wathin 'derṅ kamu/ dina gwo ibwa mo mmomiiya

tu'c jin miina jwahaṅ 'kwani mo tani a'di ona bwa ka tu-ca 'borga/ mo be. ² Wathi/ gwanyjaḡa/ mididi mii diki mii ta gi mii 'ba/ mo, dhali a'di mididi mii ta ga 'bom jasi 'de/ mo, dhali a'di mididi mii ta wathi/ jin min ma du 'tim mo, dhali a'di mididi mii ku'th is ki 'cese/ 'cese/ mo dhali a'di mididi mii diki lo'b is piti nycine/ mo, dhali a'di minu mii ta gu'b piti ṅal mo, dhali a'di mididi mii ta gwocon ki gwocon mo mmoṭor gwo mo, ³ dhali a'di mididi mii diki 'dish mo ma su is mo, dhali a'di mididi mii diki mii ki ra'b mo hili a'di mina e mii 'thupa'thup mo, dhali a'di mididi mii diki wala le'd ki ṭas ṭas mo, dhali a'di mididi mii diki ta aman/ena guurush mo si'da/. ⁴ A'di mididi mii mish kuṅ gu'b piti dhu ki 'bore/ mo, mmodhu uḡim piti mmo'dapa bora 'cesh mo mmociḡ gwo mo dhali mmo-taḡa taḡ mo ka ris 'twaṅkal kuku/ mo. ⁵ Haali/ waḡki/ wathi/ diki mish kuṅ gu'b piti dhu ki 'bore/ mo tani ba ki jin ta'da ta mmina a'di mish 'kwaniṅ ḡaniisa ma Arumgimis dhu mo? ⁶ A'di mididi mii diki ta wathi/ jin ta jin this mo jin daḡa bu'th gwo jin gamu is mo haali/ a'di mididi 'taki se ki 'pura/ 'pura/ mo ki 'ba/ jin kara a'di ki ca mo, dhali biṭ mo e mo jin waḡu tapa ma ruma 'cesh mo. ⁷ Bahili a'di minu mii maṅ mo ki 'kwani kun 'kon ka piḡe/ mo haali/ a'di mididi 'taki biṭ mo e mo jin waḡuwa waḡ mo dhali eya gume/ gi tapa ma ruma 'cesh mo.

Monthum jin Thumkunu mo gom Imanhila Hil mo goma Ḳaniisa mo

⁸ Wakan si'da/ 'kwani kun dhunu mo mmohil to ma ḡaniisa i e mo tani uni mini mii ḡa/aḡa/ mo, mmo'koki ta gi 'twa/ jin onu gwo isu/ mo, dhali mmo'koki jima su i 'twa/ mo, dhali mmo'koki pur bwa mo goma guurush mo. ⁹ Uni mini mii bu'th gwo jin ḡinu ki jim bag mo jin gamu is mo ki 'twa/ ma dun dhelelgam buni mo.

¹⁰ Dhali uni si'da/ minu mii nyo/i t̄wa/a/ mo. Dhali yan'ko'd waḡki/ uni nyo/u ki is buni mo ki uni ta uni kun dar gi mii 'ba/ mo tani dhalki uni mii to mo me'd uni kun cila to hil mo goma ḡaniisa mo. ¹¹ Wakan si'da/ up mini mii ḡa/aḡa/ mo, mmo'koki thutha thu'th 'pen mo, hili uni mini ta uni kun mini 'tima du mo, mmota uni isiṅ gana/ mo eya ris to 'baar mo be. ¹² Dhalki uni kun cila to hil mo goma ḡaniisa mo ta gi up jasi 'deṭe/ 'deṭe/ mo dhali dhalki uni mish uḡim buni dhu mo dhali kuṅ gu'b buni ki 'bore/ mo. ¹³ Haali/ uni gwansan kun miiki to ki 'bore/ mo me'd uni gun cila to hil mo goma ḡaniisa mo tani uni gam 'twa/ maṅ mo gom miinṅ gana/ jin gama uniya du is mo gom is buni mo dhali si'da/ adhan mo jin wunu jwa i is mo e moṅgam gwo is mo, a'di jin diki'd eya Ḳristḥos jin ta'da Yesus mo be.

Gwo jin Ḳinu ki jim Bag mo gom ji Luṅ Bana mo

¹⁴ Aha/ ṭosha mmopu'dku/ i um ki 'dishe/ mo, hili aha/ 'kwarkina um gwo gwansan mo mmoye'th um sho'k mo. ¹⁵ Wakan, waḡki/ aha/ takina diṭe/ mo tani um mini 'taki mish mo mo ki um ḡa ba/ mini 'taki mii mii ki is bum mo me'd uni kun ta kuṅ gu'b ma Arumgimis mo, a'di jin ta'da ḡaniisa jin ta ji ma Arumgimis jin di ki e mo, a'di jin ta'da atinḡilinṅ mo dha-

la cur gi gwoṅ gana/ mo be. ¹⁶ Ka jin gana/ ana pikina gwo mo gom a'di yansan jin ta dhan gwo jin cinu ki jim bag mo jin ta jim bana jin luṅa ana aluṅ mo:

A'di jin ṭorkunu eya tente/ mo e shuman is mo, dhali a'di jin karkunu ki mo ma ḵar/e e Shi/in mo dhali a'di jin parkina iman'doyu gwo e mo dhali a'di jin ḵikunu gwo mo e bwaman kal gi 'kwaniny'cesh mo
dhali a'di jin gamkina 'kwani gwo is mo e mony'cesh mo
dhali a'di jin bu'thkunu bway momis mo e monyca mo.

Gwo jin Ṭoru Iṭwa/a/ mo gom Mo jin Minu Dhal Gwo jin Gamu Is 'Pen mo

4 Dhali Shi/in a'di ṭorki gwo ki ji lugum mo mmo/o gwo mo ki, ka cim kuṅ 'ko'd mo tani kun tiya mini per mo 'peni moṅgam gwo is mo mmoḵiya hirdhe/ ki gwo gi shi/in kun he'kkunuwa he'k e mo dhali ki gwo kun ṭoru goma ruma 'cesh mo ² e gwo ma por ma piḵe/ mo kun tanuwa ṭor ka ṭor mo ki 'kwani gwansan mo kun sula 'twa/ ma dum buni mo, ³ uni gun nonki mash jin mashu mo dhali uni kun shush mii mo mmoga/ tonṭen tiya mo, uni kun uḵ ma Arumgimis mo mmota to gun minu bu'th ki mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo ki uni gwansan kun gamki gwo is mo dhali mish gwoṅ gana/ mo be. ⁴ Haali/ aris to 'baar mo kun uḵ ma Arumgimis mo tani uni ta tom 'boron mo, dhali toṅ kamu/ minu waḵ mo gomata? waḵki/ a'di budhu ki mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo, ⁵ haali/ a'di karu ki she/ mo wakan ki gwo ma Arumgimis mo dhali ka 'tho jin 'thonu mo be.

Amanmii To jin Ha Me'd mo goma Yesus Ḵristḥos mo be.

⁶ Waḵki/ /e mini dhu gwo gwansan kun yedhuwa ye'th sho'k mo ibwambora waḵ mo tani /e mini ta a'dim 'borga/ mo mmomii to mo goma Ḵristḥos jin ta'da Yesus mo, gom gura/ jin 'kana /e mo e gwo jin gamu is mo dhali gom gwom 'boro'd jin ṭoru /e mo a'di jin baḥkina /e mo be. ⁷ Dhalka hirdhe/ ki ḵi mo gom gwo lolop jin ta ji ma maḵ mo jin diki ta ji ma gayiin mo dhali jin ta ji ma pali/ mo. Nyonji is piniṅ gana/ mo e mii ma gayiin mo, ⁸ haali/ me'd jin hana a'di ari me'd mo mmonyṅ bungwar is mo 'te/ mo tani mii ma gayi-in a'di ha me'd mo eya ris 'twaṅkal kuku/ mo haali/ a'di gam mii adu is mo gom mondiki/e jin di'd shwane/ mo dhali si'da/ gom mondiki/e jin midi pu'du/ yilaṅ kamu/ mo be. ⁹ Gwo jin onu mo ta a'diṅ gana/ mo dhali ta a'di jin ha me'd mo mmobu'th ka 'bimpil mo. ¹⁰ Haali/ gom 'pemen yansan mo tani ana 'kona mo mmomiya ṭu'c kun 'batha'ba'th mo dhali mmopicira picir mo haali/ ana takina ga 'teṅ kapem bana mo jin karkunuwa po/ ma Arumgimis jin di ki e mo, a'di jin ta'da Amanwoḥ gom 'kwani 'baar mo, dhali ki ji mum mo gom uni gwansan kun gamki gwo is mo be.

¹¹ Ḵani gwo gwansan mo ma dhali ṭori uni mo.

¹² Dhalku/ ki dhal jan 'deṅ kamu/ bway mo mmowaḵ /e mo gom dhuru'c pini jin tana /e mo. Hili tayi she/mm mo gom uni mo uni kun gamki gwo is mo e gwom pini jin ṭora /e mo dhali e is pini jin thosona /e mo dhali e mo/en mo dhali e moṅgam gwo is mo, dhali e miin dhelelga/ mo. ¹³ Ntagi aha/ mina pu'dku/ mo tani ḵuthi is mo mmodeṅ Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu e mo e bwaṅ 'kwani mo, dhali ḵiyi gwo mo dhali ṭori gwo mo. ¹⁴ Dhalku/ ki ta piny is mo gom to jin cinu ki me'd mo jin tana /e mo, a'di jin ḵikunu /e mo ki gwo jin onu is mo jin bahu mo me'd jin dhukina jwahaṅ 'kwani me'd buni apo/ /e mo be. ¹⁵ Boṭi ki mii gwansan kun minu mii mii mo. /E ki is pini imini ta agayiin gom uni mo. Wakan uni 'baar mo mini par yam pini jin yana /e e mo. ¹⁶ Hili is piniṅ gana/ i e ki 'bore/ mo dhali gwom pini jin ṭora /e mo. Noni is pini ki 'koho/ 'koho/ mo. Ki miim pini jin mina /e mii kan mo tani /e mini woḥ is pini mo dhali uni kun mini ḵiḵ gwom pini mo be.

Mii kun Minu Mii Mii mo ka Ḵarambuye/ mo gom cin Tiya mo

5 Dhalku/ wathiny ca'd ki ḵucur mo, hili malasi a'di mo me'd mii jin mina /e mii cim mo. Usi 'kwanin dhuru'c is mo me'd ikam pini mo. ² Wakan si'da/ up kun tana ṭi/ mo me'd ita'dam pini mo, dhali up kun ta dhuru'c mo me'd i'bwahan mo, eya ris mii 'baar mo kun dheleladhelel mo.

³ Taḵi up kun wuna ikatḥ ki wuṅ gana/ mo. ⁴ Waḵka 'boma kamu/ jin wun ma katḥ mo ta'd gi uḵi mo walla uḵi gi uḵim piti mo tani dhalki uni nṭwa/a/ da/ar gwo mo gom ji gi luṅum buni mo gom mii jin minu mii mii mo goma waḵ buniṅ gana/ mo mmoḵi ton tiya ka nyaṅ'ko'd mo gom ita'dam buni mo dhali icom mo. Haali/ mii yansan a'di mishu bu'th mo e jis/e ma Arumgimis mo. ⁵ Ayim jin wun ma katḥ ki wuṅ gana/ mo dhali jin dhalu a'di 'de/ mo tani ayim karki mo ma 'teṅ kapem piti apowa Arumgimis mo dhali ṭikirki mii mo mmodi'ba di'b is mo dhali 'tho mo ki mon'thiny ilu/ mo dhali montee mo. ⁶ Ayim jin momoṭki'da dum piti mo tani a'di di'di mowu mo isi kani me'd jin din ma yim ki e mo. ⁷ Ḵani gwo yansan mo wakan ki uni mini 'ko ki dar gi mii jin waḵuwa waḵ mo. ⁸ Waḵki/ jan ṭal 'deṅ kamu/ diki thipa waḵ pitiṅ gana/ mo tani a'di waṭki gwo jin gamu is mo, dhali a'di boli wathi/ jin diki gam gwo is e ki shi/ mo.

⁹ Dhalku/ ki dhal jan 'deṅ kamu/ bway mo mmonyḵ gway 'kwar ki uni kun wuna ikatḥ mo kun aḥa yili issi † kwara mo walla kun mashkunu mo 'thissa/ kagusha ni-in mo. ¹⁰ Dhala yim minu mii o gwo maṅ mo gom miim 'borga/ ma yim mo me'd jan 'de/ jin thipki uḵi mo mmoṭor mii jin minu ta gu'b piti ṅal mo, mmolam uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel sho'k mo, mmowoḥa/ woḥ mo gom uni kun ṭoju 'kus mo, dhali is ma yim jin kara a'di ka gayiin mo mmomii mii kun 'boron eya ris 'twaṅkal kuku/ mo. ¹¹ Hili ushi uni gwansan gway 'kwar mo, uni kun ta dhuru'c kun wuna

ikaṭḥ mo. Haali/ ki uni cana bwa en'dap buni mo apowa Kṛistḥos mo tani uni ona bwa ki mash mo ¹²dhali wakan uni tulki miiwaḵ is mo mmo'ce'dkina uni gwom buni kun t̄wa/a/ kun ona uni is mo. ¹³Ki mii yan jin 'ce'de'da po/ mo tani uni da/arki mii mo mmota piny is mo dhali ta imanḥap gu'b ki sho'k mo dhali yisa mmodotana uni jasa piny is 'te/ yisa hili si'da/ uni tana le'd ka le'd mo dhali ta imankul gu'b ki kul kul mo mmoham gwo mo, mmo/o gwo mo kun mina uni 'taki 'koki o mo. ¹⁴Wakan ba/ aha/ ona ki uni gun ta dhuru'c kun wuna ikaṭḥim buni mo tani dhalki uni mashan mo mmodho'th uci mo, mmoji gu'b buni mo, dhali mmo'koki ci a'di jin ta 'kup embula kamu/ mo mmosor ana mo. ¹⁵Haali/ kun tiya uni hila/ perkin mo mmobaṭḥa Seṭaani sho'k mo be. ¹⁶Waḵka 'boma kamu/ jin gami gwo is mo ta'd ga waḵ piti kun wuna ikaṭḥim buni mo tani dhalka yim woṭḥ uni mo jin mina 'kwaniḥ kaniisa 'koki kal mii kun diṭadiṭ mo, wakan ki uni mini woṭḥ uni gwansan kun wuna ikaṭḥ ki wuḡ gana/ mo.

¹⁷Dhalki jwahaḡ 'kwaniḥ kaniisa uni kun ji mo ki 'bore/ mo, dhunu ki uni gun ha me'd mo ki montaḵ ka 'buḵum 'ban mo, ki nyanye/ gom uni gwansan kun mii to mo mmoçi gwo mo dhali mmoṭor gwo mo. ¹⁸Haali/ Gwo ma Arumgimis jin kwarkunu mo o gwo mo ki: /E mini dhalka morbip ki 'kamu'th 'twa/ mo ki a'di di'd mmotor pos ki sho'k mo, dhali, Amanmiiya tu'c minu mii ci to jin ha me'd ka tu'c piti mo. ¹⁹Dhalku/ ki gam gwo me'd apo/ wathiny jwahan 'deḡ kamu/ ki sule/ sule/ mo isi ciki/ mo gwo jin mishu eya tente/ mo ki 'twaḡ 'kwani su/ mo walla ki 'twaḡ 'kwaniḥ kwara mo be. ²⁰Gom uni gwansan kun ush miinthus daḵ mii mo tani kucuri uni mo ibwambora ris 'kwani 'baar mo, wakan ki unin tiya si'da/ mini ko/ is mo mmodosh mo. ²¹E buḡkus ma Arumgimis mo dhali eya Kṛistḥos jin ta'da Yesus mo dhali e iman'doyu gwom piti mo kun kwanykunu mo tani aha/ kana /e gwo mo mmodhuwa ris gwoḡkan gwansan mo ki dar gi mii jin miinu 'peni gwo jin di'di bwa n̄twa/a/ mo walla 'peni mii jin miinu ka gwar 'de/ mo. ²²Dhalku/ ki la la mo e mo jin dhuna 'kwani me'da po/ 'kup wathi/ mo, walla mmonyak miinthus mii jin miina wathiḡ kamu/ mo. Kari is pini ki dhelel dhelel mo.

²³Dhalku/ ki pi jasi yi'de/ mo naskina/, hili piyi ari yiman amura'th mo gom gway gi bwam pini mo dhali gom 'ba'th pini jin 'kosh /e ki jahanne/ jahanne/ mo.

²⁴Miinthus gi 'kwanin tiya mo tani uni mishu eya tente/ mo, dhali uni dhunu eya tente/ mo gom gwon dwall mo, hili miinthus gi 'kwanin tiya mo tani uni minu piyu/ i'ko'd mo be. ²⁵Wakan si'da/ miim 'borga/ uni toru eya tente/ mo, dhali isi kani me'd jin 'kona uni ki 'ko eya tente/ mo tani uni molu dhu ki ku gun bagu mo be.

6 Dhalka ris uni 'baar mo kun 'kon mo e bwaḡkwariny dhaḡka'b 'bam buni kun tana uni ciḡkina/ kun yolu mo mmodhu uni kun ta tapam buni ki uni gun ha me'd mo eya ris montaḵ mo, wakan ki gway ma Arumgimis mo dhali gwo jin toru mo minu

'koki wal gwo sora po/ mo be. ²Uni gwansan kun takin gi itapa kun gamki gwo is mo tani uni mini mii 'koki dhu uni ki mon'the is mo mmo/o gwo mo ki uni ta ikam mo 'te/. Hili uni mini mii dhal mii yan e i is mo mmomii aris to 'baar mo ki 'bore/ ki nyanye/ mo haali/ uni gwansan kun miina ciḡkinam buni to mo tani ta uni kun gamki gwo is mo dhali uni gun enu mo be.

Mo jin Miinu Mii ma Gayiin mo Nyakki Mo jin 'Konu ka This Mo i E mo

Tori gwo mo dhali tirishi gwo mo goma ris to gwansan kun minu mii mii mo. ³Waḵki/ wathin ṭal 'deḡ kamu/ midi tor gwoḡ kamu/ jin di ki she/ mo dhali diki gam gwo me'd mo ki gwom 'borga/ gi Tapa Yesus Kṛistḥos bana mo tani dhali gwo jin toru jin gamu me'd mo ki mii ma gayiin mo tani ⁴a'di yin seki'd ki 'pura/ 'pura/ mo, ki 'ba/ jin karu ki ca mo. A'di diki mish tor kamu/ mo. A'di ta'd gi 'ba'th jin 'kosh a'di mo mmo'kosh 'daḡ gwo mo mmodota/ dot mo dhali gom gwo jin sugu ki gwo mo, a'di jin wagaski miin dhapan mo, dhali mii kun biruwa bir mo, dhali mii kun thudhuwa thu'th 'pen mo dhali mmoṭosh gwon thus eya du apo/ 'kwanin tiya mo ⁵dhali mii gi gwo kun sugu e bwaman 'kwani mo 'peni bwam buni kun bulabul mo dhali kun dheru bwa mo 'peni gwoḡ gana/ mo, mmoṭoshkina uni ki mii ma gayiin jin luḡuwa luḡ mo ta 'pemen mmogam mii adu is mo. ⁶Dhan mii 'kon kun gamuwa du is ki mii ma gayiin jin luḡuwa luḡ mo waḵki/ mo jin thisu is e di'd si'da/ mo, ⁷haali/ ana 'konaki 'do miin tiya 'kup pa mo e mony'cesh yan mo dhali a'di mishu ka jiy gana/ mo ki ana mola tor kamu/ bu'th mmoḡal 'peni mony'cesh mo. ⁸Hili waḵki/ ana tana gi tonṭe/ mo dhali burriḡnye/ mo mmohi'th mo tani ana mina 'ko ka this mo i e mo gom uni gwansan mo. ⁹Hili uni gwansan kun 'kona gwo ibwa mo mmota pa ki pa mo tani uni ta'kkin mo e mo jin paluwa pal mo dhali e mo ma gume/ jin bu'thki'da bu'th mo dhali eya ris miim pus mo dhali bwa jin onu gwo jin ta jama/ ki jama/ mo mmobul 'kwani 'kup e mo jin daḵu gwo me'd mo dhali mo jin 'ce'duwa 'ce'd sho'k mo. ¹⁰Haali/ mo jin enuwa guurush mo tani a'di ta'da birman goma ris tonthusi 'baar mo. Gom 'daḡ gwo yan jin 'kosh'o'd mo tani kun tiya perkin mo 'peni bway gi monḡam gwo is mo dhali uni su'kkin ma dum buni ki la/a'd la/a'd ka ris mo.

Mo/as Gana/ jin Asu ki Monḡam Gwo Is mo

¹¹Hili gom /e jin ta wathi/ ma Arumgimis mo tani shipiti/a n̄waça/ mo 'pena ris to gwansan mo. Guyi a'di ki e mo a'di jin ta mo ma ḡar/e mo dhali mii ma gayiin mo dhali monḡam gwo is mo dhali mo/en mo dhali sho'k mmoṭel mo dhali mon'thup e mo. ¹²Asi ki as gana/ mo gom monḡam gwo is mo. Budhi a'di ki nyey mo, a'di jin ta mondiki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo, a'di jin yukḡunu /e nycine/ mo me'd jin pikina /e gwom 'boro'd mo gom a'di mo e buḡkusi iman/o gwo ka ris mo.

¹³Dhali e buḡkus ma Arumgimis mo, a'di jin ciki moḡ'koki/e mo goma ris to 'baar mo dhala Kṛistḥos jin

ta'da Yesus mo, a'di jin ɕiki gwom piti ibwambor ma Punthi Bilaatus mo, gwo jin pikina a'di ki piŋ gana/ mo tani ¹⁴ aha/ kana /e gwo mo mmodhu gwoŋkan jin 'kwarkunu mo ki dar gi monyo/o'd mo dhali ki dar gi mo jin waƙuwa waƙ mo ntaga tee jin mina Tapa Yesus Ƙristhos bana piyu/ mo be. ¹⁵ Dhali a'di yansaŋ minu ɕor eya tente/ mo, ka tente/ jin ta'da ƙar/e mo jin ta Liṭ-gany gana/ 'de/ ki lish mo, jin 'boru mii mo, dhali a'di jin ta'da Maliƙ jin doshki'da po/ imaliƙi 'baar mo dhali a'di jin ta Tapa jin doshki'da po/ itapa 'baar mo, ¹⁶ a'di jin ta a'di ki is piti a'di 'de/ mo jin dar gi mo jin wunu mo dhali jin ɕa'bki'd mo e moŋkush jin molu ii 'kupki cine/ mo, jin dina wathiŋ kamu/ ɕal 'de/ ki par e mo ki sule/ sule/ mo walla jin mola wathiŋ kamu/ par e ki sule/ mo be. E a'di mo tani montaƙ midi di mo dhali mo jin tanu tapa midi di ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ moon-nii. Amen.

¹⁷ Dhali gom uni kun ta pa ki pa mo e mony'cesh yan mo tani ƙani uni gwo mo mmo'koki 'do bwam buni isi

mis mo walla mmodhu mo ma 'teŋ kapem buni apo/ pa jin tana uni jin mii uni e ki 'kala/ 'kala/ mo, hili apowa Arumgimis mo jin ɕiki ana aris to 'baar mo ki moŋ'ka'd me'di is mo mmo'kuny bwa mo. ¹⁸ Uni mini mii to ki 'bore/ mo mmota pa ki pa mo ki miim 'borga/ mo dhali mmoɕi to ki nyanye/ ka 'ka'd me'di is mo. ¹⁹ Wakan mmodhuna uni to mmo/ish ƙumma/ mo gom is buni mo mmota moŋƙa'b jin 'bora'bor mo gom yilaŋ kamu/ mo tani wakan ki uni mini bu'th mondiki/e ki nyen mo, a'di jin ta mondiki/en gana/ mo be.

²⁰ Ayy TimuṭḤawuus, kari a'di jin ƙankunu /e mo mmodhu mo. Theṭhi/ mo 'peni gwo jin waluwa ɕor ka wuny is mo ki dar gi mii ma gayiin mo dhali ayiseŋ gwo kun 'kon ki ɕa'ckon mo gom gwom pus jin yuƙu ki gwo gi moyuƙ mo. ²¹ Haali/ ki mo jin baṭhu/ a'di i'ko'd mo tani kun tiya ŋana/ du'd mii mo isi gwo jin gamu is mo be.

A'the midi di e /e mo.

TIMUṬḤAWUUS SU/

Monthe Me'd mo

1 ABuulus, a'di jin karu ki she/ mo goma Kṛistḥos jin ta'da Yesus mo ki bwa ma Arumgimis mo isi ki gwo jin onu is mo gom mondiki/e jin di'd eya Kṛistḥos jin ta'da Yesus mo be.

² Eya Timuṭḥawuus jin ta ya/m pem jin enka/ mo.

A'the dhali momiimii dhali moṅku'th is 'peni Arumgimis jin ta'da Baba mo dhala Kṛistḥos jin ta'da Yesus mo jin ta Tapam bana mo.

Dhalku/ Is ki 'The mo

³ Aha/ 'bora Arumgimis bwa i is mo, a'di jin miiga/ to mo ki 'twa/ ma dum pem jin dheleladhelel mo, me'd mii jin miikina ibabam pem mo, ki aha/ kakina /e e ki ṭikir ṭikir mo e mon'thom pem mo. ⁴ Me'd jin kakika/ jabu'th pini e mo tani aha/ 'koshkina ṭe/ /e ki mon'thiny ilu/ mo dhali montee ilu/ mo mmopar /e e mo, ki aha/ minu 'taki 'tu'd mo ki moṅkuny bwa mo be. ⁵ Aha/ ro-gomkunu ki gwo mo gom moṅgam gwo is pini mo jin dar ki washila/ mo, moṅgam gwo is yan jin ṣa'bki'di ṭwa/a/ mo eya ṭiṅkwan pini jin ta'da Lo/iis mo dhali ata'dam pini jin ta'da Apniiki mo, dhali shwane/ aha/ misha ki isa duṅ gana/ mo ki a'di ṣa'bki'd e /e mo.

⁶ Me'd jin rogomkika/ /e ki gwo mo mmoṭi'k to jin ṣin ma Arumgimis ki me'd mo, a'di jin di'd e /e mo ki mo jin thulka/ /e me'd pema po/ mo. ⁷ Haali/ Arumgimis diki ṣi ana shi/in ma shi/in ywa mo, hili a'di ki ṣi ana shi/in gi mom'bi'th mo dhali mo/en mo dhali mmomisha du 'tim mo.

⁸ Dhalku/ ki mii 'the is mo mmoṣi gwo mo gom Tapam bana mo, walla gom aha/ mmotaka/ habuus mo, hili budhi isa nyor pini jin pwaḳu /e mo gom gwom 'borga/ mo e mom'bi'th ma Arumgimis mo, ⁹ a'di jin woṭḥki ana mo dhali yuḳ ana mo ka yuḳ jin ḳogu mo, yisa gom miim bana jin ha me'd mo, hili ki miim piti kun ha me'd mo e 'kup miim pitiṅ gana/ yan mo dhali a'the jin ṣikina a'di ana mo tani eya Kṛistḥos jin ta'da Yesus mo ki yil ka risi ṭwa/a/ mo, ¹⁰ dhali shwane/ a'di ṭoru eya tente/ mo gom is jin piyin ma Manwoṭḥ bana ka piye/ mo a'di jin ta'da Kṛistḥos jin ta'da Yesus mo, a'di jin puuki wu mo dhali ḳalu mondi-ki/e mo dhali mo jin mōlu wu mo e moṅkush mo ki gwom 'borga/ mo be. ¹¹ Haali/ gom gwom 'borga/ yansan mo tani aha/ karkunu 'pen ka piye/ mo mmota amanṣi gwo mo dhali ta a'di jin karu ki she/ mo dhali ta a'di jin ta'da manṭor gwo mo. ¹² Dhali wakan aha/ 'koshkina is ka nyor mo me'd jin 'kosha is aha/ ka nyor

mo. Hili aha/ dina is ki 'the mo haali/ aha/ misha a'di jin gamka/ gwo is mo dhali aha/ misha ki isa duṅ gana/ ki a'di mishi ji ki 'bore/ ntaga Tee ṣaan mo a'di jin ṣikika/ a'di mmodhu mo be. ¹³ Baṭḥi bway pem mo gom gwoṅ ganam pem kun ṭorka/ mo, uni kun ṣiḳkina /e 'peni aha/ mo e moṅgam gwo is mo dhali e mo/en mo, uni gun 'kon eya Kṛistḥos jin ta'da Yesus mo. ¹⁴ Jiyi gwoṅ gana/ mo a'di jin ṣikunu /e mo mmodhu mo ki Shi/in Dheleladhelel mo a'di jin ṣa'bki'd e bwaman ana mo.

¹⁵ /E mishki gwo hila/ mo ka ris uni gwansan kun 'kokin mo e Pa Asiyya mo tani ṭu'kkin mo 'peni aha/ mo dhali e bwam uni gwansan mo tani ta iPiḳallus mo dha-la Harmujanis mo, uni 'kokin mo. ¹⁶ Dhalki Tapa a'di ṣi momiimii gom kuṅ gu'b ma Unisipurus mo haali/ a'di me'd ka ris yeki aha/ 'ba/ mo. A'di yisa 'thena is mo gom mondeḳ pem jin deḳu aha/ ka jindhiir mo, ¹⁷ hili ki a'di merki'd mo e Pa Ruumiya mo tani a'di ṅapki'da ṅap mo gom aha/ ki bur bur ka daran du mo dhali a'di gamki aha/ mo be. – ¹⁸ Dhalki Tapa ṣi a'di mo jin mina a'di gam momiimii mo 'peni Tapa mo 'pena Tee ṣaan mo – dhali /e mishkin ki 'bore/ mo aris to kun ḳalkina a'di ki mii mo e Pan Epasus mo be.

Athuruḳ Gana/ ma Yesus Kṛistḥos mo

2 /E si'da/ jin ta ya/m pem mo, 'bithi /e is mo eya 'the jin di'd eya Kṛistḥos jin ta'da Yesus mo, ² dhali a'di jin ṣiḳkina /e 'peni aha/ nṭwa/a/ mo ka ma'diny iman/o gwo mo tani ṣiki uni 'kwani kun ta ku isiṅ gana/ mo mmodhu mo, uni kun mini mish tiyan tiya gwo ṭor si'da/ mo be. ³ Budhi isa nyor pini jin pwaḳu /e mo me'da thuruḳ gana/ ma Kṛistḥos jin ta'da Yesus mo be. ⁴ Athuruḳa kamu/ yisa di'da jin midi re'd is piti ki to gi monyṣa'b piti mo me'd jin dina a'di mmomii to ma thuruḳ mo, haali/ tom piti jin guna a'di ki e mo tani ta mii jin mina a'di mii mo mmokap a'di adu mo, a'di jin kar a'di aṭu'c ma thuruḳ mo be. ⁵ Wathiṅ kamu/ jin ish-ki'da bor ka 'cesh mo e mo ma lo'b mo tani minu 'koki shum ki toṅ'kup mo isi ciki/ a'di midi mii thim isi gwo jin ḳanuwa ḳan mo gom mo ma lo'b yansan mo be. ⁶ A'di ta'da mansi to jin mii'da ṭu'c jin 'batha'ba'th mo, a'di ḳa ba/ iminu pwaḳki 'kup to jin 'ciṭḥu/ nṭwa/a/ mo. ⁷ Kulumi gwo ibwa mo gom gwo kun oka/ mo haali/ Tapa a'di midi ṣi /e mo jin mishu gwo 'ban mo goma ris to 'baar mo be.

⁸ Kayi aYesus Kṛistḥos e mo a'di jin pikunu mo 'peni mowu mo, a'di jin ta emen 'pena Dawuu'd mo, me'd gwom pem jin ṣikika/ e gwom 'borga/ mo, ⁹ a'di jin ta gwom 'borga/ a'di jin 'koshka/ is ka nyor mo dhali rash

mo ka maḵḵiya m'bame'd mo me'da manḥu'th to mii mo. Hili Gwo ma Arumgimis mo tani a'di yisa ta gwo jin deḵu mowa. ¹⁰ Wakan aha/ 'dimkina 'kup mo eya ris to 'baar mo gom gway gi uni kun kwanykunu mo, ki uni si'da/ mini 'taki bu'th bway mowoth yan jin diki'd eya Kristḥos jin ta'da Yesus mo jin midi nyaḵ ya ki monyca ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo. ¹¹ Gwo yan jin onu mo tani ta gwo jin ta isiḡ gana/ mo be ki:

Waḵki/ ana wuna mo nyaḵki a'di mo tani ana si'da/ mina 'ko ki e nyaḵki a'di mo be.

¹² Waḵki/ ana 'dima 'kup mo tani ana si'da/ mina nyaḵ tapa ta ki a'di mo be.

Waḵki/ ana mina waṭ a'di gway mo tani a'di si'da/ midi waṭ ana gway mo be.

¹³ Waḵki/ ana dara gi moḡgam gwo is mo tani a'di di'd kan mmota ji gi isiḡ gana/ mo be –

haali/ a'di midi mol is piti waṭ mo be.

Wathi/ jin Mii To jin Nyo/u ki Nyo/ Gana/ mo

¹⁴ Rogomi uni ki gwo yan mo dhali ḵan uni gwo mo ibwambori Tapa mo mmotheth gwo jin sugu mo gom gwo mo, a'di jin diki ḵal miinḡ kamu/ 'kup pa mo, hili a'di jasi 'ce'd uni sho'k mo, uni kun ciḵ a'di mo. ¹⁵ Miiyi miim pini ki dher mo mmoḡi buḡgwar is pini ka Arumgimis mo me'd a'din 'de/ jin ṭesu mo, mmota wathi/ ma ṭu'c mo, a'di jin mina isi mii diki 'the mo, a'di jin midi dher bway ka ḵar/e mo e gwoḡ gana/ mo, mmoṭor a'di ki 'twaḡ gwocon mo. ¹⁶ Theḥi/ mo 'peni gwo kun 'kon ki pe'th mo haali/ a'di midi sus 'kwani ka ris mo e mo jin ushuwa Arumgimis ki nyanye/ mo dhali ki nyanye/ mo ¹⁷ dhali gwom buni mini shwa bway mo me'd jama/ mo. E bwam uni gwansan mo tani ta iHiminayus mo dhala Ṗilitus mo, ¹⁸ uni kun wanykin mo 'peni gwoḡ gana/ mo mmobu'th gwo ki wup mo mmo/o ki momp-inu a'di peki'd mo hila/. Uni ki kum moḡgam gwo is gi 'kwanin tiya 'twa/a 'cesh mo. ¹⁹ Hili moḡka'b ma Arumgimis ṭelkunu sho'k mo mmodosh mo, mmoḵal mo jin dina gwo yan ka 'dan'dap mo ki: Tapa mishi uni gwansan kun ta kum piti mo, dhali, Dhalka ris 'kwani 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo uni kun yeri gway gi Tapa mo, ḵwa/ is buni bwa mo 'peni miinthus kun shi/ashi/ mo.

²⁰ Dhali eya dhan gu'ba caaga/ mo tani toḡkul bwa 'kon si'da/ mo, kun 'koki ta jasi 'dolkon gana/ mo dhali 'dolkon kush mo, hili si'da/ toḡkul bwany cwa si'da/ mo dhali toḡkul bwa ma je kun 'thosu mo si'da/ dhali kun tiya kun tana ajji kun dhunu ki she/ ki dhunḡ gana/ mo dhali kun tiya si'da/ kun dhunu mmota abar mo.

²¹ Waḵki/ wathin ṭal 'deḡ kamu/ midi dhelel is piti mo 'peni mii kun waḵu mo tani a'di midi ta toḡkul bwa mo jin karu ki she/ ki kar gana/ mo goma ṭu'c gi montak mo, mmota ji gi karu ki she/ mo dhali mishi to mii mo gom tapa gi gu'b mo, mmonyonḵina a'di is mo goma risa ṭu'ca 'borga/ gunn mo. ²² Wakan shipiti/a ḡwaḵa/ mo 'peni miin dhuru'c pini jin karkina /e e ki 'thir 'thir mo dhali guyi mo ma ḵar/e ki e mo, dhali moḡgam gwo is mo, dhali mo/en mo dhali moḡku'th is mo nyaḵki uni gwansan kun yuḵki gway gi Tapa 'pena dum buni kun dheleladhelel mo. ²³ Dhalka hirdhe/ ki ḡi mo

gom mo jin doṭu/ gwowa doṭ mo kun ta gwom pus mo dhali gwo kun 'konuki ye'th sho'k mo. /E mishin ki uni ḡisina le'd jin walu ki ṭas ṭas mo. ²⁴ Dhali amanmii to gom Tapa mo tani a'di midi mii diki mii ta amanwala le'd ki ṭas ṭas mo, hili a'di mina bwa mii ta gi kush gom 'kwani 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo, dhali jin midi mish ta amanṭor gwo ki 'twaḡ gwocon mo, mmothona thon me'di 'ko'd mo, ²⁵ mmoḵucur unim piti gwahan ki gwo mo kun cesh a'di mo ki thiḥ mo, ki mii jin 'thupu e ki 'thup mo. Arumgimis wari midi 'taki ḡi uni mo jin ri-juwā du is mo dhali pu'du/ mo mmomish gwoḡ gana/ mo, ²⁶ dhali uni mini 'taki ye mo 'pena gume/ gi tapa ma ruma 'cesh mo 'ko'di mom piti jin bu'thkina a'di uni mo mmomii bwam piti mo be.

Buye/ Mii jin Mina 'Kwani Ta mo ka Tee jin 'Ko'd mo

3 Hili mishi gwo yansan 'ban mo, ki, ka tee kun 'ko'd mo tani mo midi pu'du/ mo jin min ma wukura/ di mo. ² Haali/ 'kwani mini en is buni mo dhali ena guu-rush mo dhali dhu 'ba/ ki ca mo dhali 'theḵ 'bam buni imis mo, dhali wal gwo sor mo, dhali ush gwo gi icom buni ha e mo dhali ikum mo, dhali uni mini ta iman/ usha 'borim bwa ḡi mo, dhali uni mini ta uni gun 'koki dhelel mo, ³ dhali uni mini dar gi mo/en jin di'd eya du wathi/ en'thi/ mo, dhali uni mini ta iman/ush gwo gwam mo, dhali uni mini ta imanthutha thu'th 'pen mo, dhali uni mini ta imandar ga du kun 'timu mo gom e kun dhuna uni ki 'thir 'thir mo, dhali uni mini ta imanmii mii kun ḵanḵama ḵanḵam mo, dhali uni mini ta imanshi/ miim 'boro'di e mo, ⁴ dhali uni mini ta iman'ciḥ is ki gwo mo, dhali uni mini ta imanbujura bujur mo, dhali uni mini se ki 'pura/ 'pura/ mo mmod-hu 'ba/ oki uni imishi mo mo, dhali uni mini ta iman/en 'kom 'penḵapan buni mo mmodhal mo/en ma Arumgimis e i is mo, ⁵ mmodhu jasa warma'c mii gom ji gi luḡu mo, hili uni ki waṭ gway gi mom'bi'th piti mo. Theḥi/ mo 'peni 'kwani kun wakan mo. ⁶ Haali/ ibwaman uni gwansan mo tani uni ta uni kun kuli bway buni mo e gu'b gi 'kwanin tiya mo mmobu'th up kun ta 'thalkina/ ki 'thalkina/ mo kun bur ma du mo ki wap wap ki miinthus mo dhali thap miinthus kun 'kona e ki she/ ki she/ mo, ⁷ uni kun ta imanha 'kwani gunn gwo e mo, dhali yisa bumburkin ki sule/ e mo jin nyiḥu/ gwoḡ gana/ mo. ⁸ Me'da Yanniis dhala Yambiriis, uni ceshkina Musa mo mo, wakan si'da/ 'kwani gwansan uni ceshki mo mo gom gwoḡ gana/ mo, uni kun ta 'kwani kun pu/kin mo e bwam buni mo dhali kun ta gi moḡgam gwo is kun waḵu mo. ⁹ Hili uni mini thoḥḥ isa dhanaa? Haali/ mii ma palim buni midi di eya tente/ mo gom 'kwani 'baar mo, me'd mii gi 'kwani su/ gwansan mo be.

Gwo ma Buulus jin Ta jin 'Ko'd mo jin Ḷankina A'diya Timuḥawuus mo

¹⁰ Shwane/ /e mishki gwom pem kun ṭorka/ mo dhali miim pem kun miika/ mo dhali tom pem jin guka/ ki e mo e mondiki/e mo dhali moḡgam gwo is pem mo,

dhali bwam pem jin 'kuḥka/ ki 'kari'th mo, dhali mo/en pem mo, dhali sho'k pem jin ṭelka/ mo, ¹¹ dhali monṭo'c bwam pem mo, dhali isa nyor pem jin 'koshki aha/ mo, dhali a'di jin pu'dki'di aha/ e Pa Anthaakiya mo, dhali e Pa Ikuniyya mo, dhali e Pa Listra mo, dhali monṭo'c bwa wana, kun 'dimka/ 'kup mo. Hili 'peni uni gwansani 'baar mo tani Tapa a'di yeki aha/ 'ba/ mo be. ¹² Ka jin gana/ aris uni gwansan kun 'kona gwo ibwa mo mmo'ko isi 'ko ma gayiin mo e mon'koki/e mo eya Kriṣṭhos jin ta'da Yesus mo tani uni minu ṭo'c bwa mo be, ¹³ ki 'kwani gun mii tonthus mo dhali imanheka he'k e mo mini ṭhi'th mii gun shiyin mo ntagi mii shigga/ kagahara mo, uni kun ta imanheka he'k e mo dhali uni kun he'kkunu e mo be. ¹⁴ Hili gom /e mo tani ṭikiri /e di mo e gwo jin da/arkina /e mo dhali e gwo jin gamkina /e is ki gam gana/ eya du mo, mmomishkina /e 'peni a'di jin da/arkina /e a'di mo ¹⁵ dhali mish 'ban 'peni mo jin tana /eya 'ci mo tani /e mishki gwo gwansan kun 'kwarkunu mo dhali kun ḳogu mo, uni gun mini mish /e sho'k ye'th mo gom bway gi mowoṭh ki monḡam gwo is eya Kriṣṭhos jin ta'da Yesus mo. ¹⁶ Aris Gwo ma Arumgimisi 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo kun 'kwarkunu mo tani uni shi/irrkun ma Arumgimis mo dhali ha me'd mo gom gwo mmoṭor mo dhali gom ḳucur jin minu ḳucura ḳucur mo dhali gom ṭo'k jin minu ṭoka ṭo'k mo dhali goma nyon is jin minu nyon mo gom mii ma ḳar/e mo ¹⁷ ki wathi/ ma Arumgimis minu 'taki thim mo, mmota ka ris to 'baar mo kun minu mii ta mo goma risa ṭuca 'borga/ 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo be.

4 Aha/ ḳana /e gwo mo ibun'kus ma Arumgimis mo dhala Kriṣṭhos jin ta'da Yesus mo, a'di jin midi dwall gwo mo gom uni kun 'kon ki e mo dhali kun wukin mo, dhali ki pim piti jin mina a'di piyu/ is ka piye/ mo dhali bampam piti mo be. ² Ḳiyi gwo mo, hayi me'd ki embul mo mo, dhali hayi me'd ki embul mo jin diki 'bor mo, dhali ṭokiya ṭo'k mo dhali ḳucuriya ḳucur mo, dhali malasiya malas mo, dhali dhalku/ buye/ ki 'thi mo e bwa jin 'kuḥu ki 'kari'th mo dhali e gwo jin ṭoru mo. ³ Haali/ mo midi pu'du/ mo ki 'kwani mini 'koki 'dim 'kup mo e gwom 'borga/ jin ṭoru mo, hili mmotana uni gi bwany'ce kun ḳasaḳas mo tani uni mini tul imantor gwo 'kup mo gom is buni mo mmogam bwam buni kun ona uni 'kup mo, ⁴ dhali uni mini ṭu'k mo 'peni gway gi gwon gana/ jin ciḳu mo dhali ta ḳa/ ka ḳa/ e gwo lolop jin ta ja maḳ mo. ⁵ Dhali gom /e mo tani isa yempa/ ṭeli /e sho'k mo, dhali 'dimi 'kup mo e mo jin 'koshu is ka nyor mo, dhali miiya ṭu'c gi imantor gwom 'borga/ mo, dhali thimi miin tom pini mo.

⁶ Haali/ aha/ hila/ dikina e shushan mo jin minu mii aha/ abas mo. Dhali mom pem jin miga/ ḳwa/ is pem bwa mo tani a'di pu'dki'd mo be. ⁷ Aha/ askina ki as gana/ mo. Aha/ 'baarkina bway tur gi miiḡ gana/ mo.

Aha/ karkina monḡam gwo is mo. ⁸ 'Peni shwane/ mo to karkunu mo gom aha/ mo, a'di jin ta ton'kup gi mo ma ḳar/e mo, a'di jin mina Tapa, jin ta'da amandwall gwo mo jin ta'da ḳar/e mo ḳi aha/ mo ka Tee ḳaan mo. Dhali yisa jasi e aha/ 'de/ mowa, hili si'da/ gom uni 'baar mo kun enki miim piti jin minu piyu/ a'di is ka piye/ mo be.

Gwo jin Yedhuwa Ye'th Sho'k gom 'Kwani ka 'Deṭe/ 'Deṭe/ mo

⁹ Miiyi ki is pini ki dher mo mmoyayu/ i aha/ ki jahanne/ mo. ¹⁰ Haala Dimas, a'di jin enki mony'cesh yan jin di'd shwane/ mo tani, a'di dhalki aha/ 'pen mo dhali yaki'd mo e Pan Tasaluniiki mo, dhala Kiriskis a'di yaki'd mo e Paḡ Galathiyya mo dhala Tiithus e Pan Dal-mathiyya mo. ¹¹ Luuka a'di di'd a'di 'de/ nyaḳki aha/ mo. Gama Markus mo dhali susi a'di mo nyaḳki /e mo, haali/ a'di ta a'dim paḡ gana/ jin mii to gom aha/ mo. ¹² Tiḳikus, aha/ hashkina a'di e Pan Epasus mo be. ¹³ Ki /e mini pu'du/ mo tani guyu/ burriyem pom pem mo, a'di jin dhalkika/ nyaḳka Karbus mo e Paḡ Taruwaas mo, dhala warka/ si'da/ mo, dhali isi ki ji mum mo ayi'c kun 'kwaru gwo apo/ mo. ¹⁴ Iskandar jin ta'da mantor to mo tani a'di miiki aha/ dhan to jin shi/ashi/ mo, dhali Tapa midi raḳ a'di to ibway mo gom miim piti jin miina a'di mo. ¹⁵ Jiyyi a'di ki e mo, /e ki is pini mo, haali/ a'di 'bitha'bi'th mo mmocesh mo mo gom gwom bam jin ṭora aman mo be. ¹⁶ E gwom pem jin ta jin ṭwa/a/ jin 'ce'dka/ she/ mo tani wathin ṭal 'deḡ kamu/ yisa di'da jin bu'thki 'ban gwom pem mo. Uni 'baar mo dhalki aha/ 'pen mo. Hili mii yan a'di minu mii dhalku/ ki dhu apo/ uni mo. ¹⁷ Hili Tapa a'di doshki'd nyaḳki aha/ mo dhali ḳi aha/ mom'bi'th is mo mmobah gwo ki bah gana/ 'baar mo, ki aris 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo mini 'taki ciḳ a'di mo be. Wakan aha/ yekunu mo 'peni 'twa/ ma dhop mo be. ¹⁸ Tapa a'di midi ye aha/ 'ba/ mo 'pena ris tonthus mo dhali ta aha/ is ki me'd mo gom bampa/ jin ta ji momis piti mo be. E a'di mo tani monyca midi di mo gom ki sule/ mo dhali ki sule/ ya ye 'ba/ mo be. Amen.

Ḳwalany 'Te/ Ba/. Monthe Me'd mo

¹⁹ Theka Piriṣka me'd mo dhala Akiila mo, dhali kuḡ gu'b ma Unisipurus mo be. ²⁰ Araastus diki'd mo e Paḡ Kurinṭhuus mo. Dhala Turupiimus a'di dhalkika/ mo e Pam Miliitūs mo haali/ a'di 'ba'thki'd mo be. ²¹ Miiyi is pini ki dher mo mmoyayu/ nṭwa/a/ ki mo diki ta mondiṭ mo. Abuulus hashki monthe me'd gom /e mo. Kan si'da/ miikin ma Budis mo dhala Linus mo dhala Kalapidiyya mo dhala risa waḳi 'baar mo be.

²² Tapa midi di e shi/in pini mo. A'the midi di gom /e mo.

TIITHUS

Monthe Me'd mo

1 ABuulus jin ta c̣iŋkina/ ma Arumgimis mo dhali a'di jin karu ki she/ mo goma Yesus Ḳrisṭhos mo mmopal moŋgam gwo is ma Arumgimis mo gom uni kun kwanykunu mo dhali gom monyith buni jin nyithkina uni gwoŋ gana/ mo, a'di jin tekunu mo ki mii ma gayiin mo, ² e mo ma 'teŋ kape/ mo gom mo gi 'konu ki e ya ye 'ba/ mo, a'di jin okin ma Arumgimis gwo is 'peni kadhamo/ dhamo/ nnii mo, a'di jin diki ta aŋor ki sule/ mo be. ³ Dhali ki mo ma teŋ gana/ mo tani a'di ki ŋor a'di eya tente/ ki gwom piti mo ki gwo jin c̣ikunu mo, a'di jin c̣ikunu aha/ mo mmodhu mo ki gwo jin kan ma Arumgimis mo jin ta'da Manwoth bana mo be.

⁴ Eya Tiithus jin ta'da 'cim pem gana/ mo e moŋgam gwo is jin nyaŋka'd mo.

A'the dhali moŋku'th is 'peni Arumgimis jin ta'da Baba mo dhala Ḳrisṭhos jin ta'da Yesus Amanwoth bana mo be.

Mii ma Tiithus e Paŋ Kariit mo

⁵ Gwo a'dihe/ be jin dhalkika/ /e mo e Paŋ Kariit mo, ki /e mini 'taki thoson ki 'bore/ mo to kun aŋkin mo dhali dhu jwahaŋ 'kwani 'pen ka piŋe/ mo eya ris 'peŋkuman bampa/ ka 'dete/ 'dete/ mo, me'd gwo jin c̣ikika/ /e ka karambuye/ mo, ⁶ 'kwani uni kun daran ki mii 'ba/ mo, uni kun mashi jasi me'd 'de/ ki lish mo, uni kun tana uŋim buni imangam gwo is mo dhali yisa uni kun mishu yer is ki gway mo gom mo jin dara uni ka du kun 'timu mo gom e gun dhuna uni ki 'thir 'thir mo walla gom mo jin usha uni gwo ha e mo. ⁷ Haali/ jwaha/ wathi/, me'd wathi/ jin ta'da mandhu to goma Arumgimis mo ba/, a'di midi mii dar gi mii 'ba/ mo, dhali a'di midi mii diki 'theŋ 'ba/ imis mo, walla ta amanwar ki jahanne/ mo, walla ta a'di jin min ma su 'kosh mo, walla ta amanbujura bujur mo, walla ta amanpur bwa ki pur mo gom nyunycina/ mo. ⁸ Hili a'di minu mii ta gu'b piti ŋal mo, dhali a'di midi mii ta aman/en miim 'borga/ mo, dhali ta amanji is piti mo, dhali ta a'di jin kusha buye/ mo, dhali ta a'di jin dheleladhelel mo, dhali ta a'di jin mishida du 'tim ki is piti mo. ⁹ A'di midi mii bu'th gwoŋ gana/ ki nyer mo mmoŋel shoki cine/ mo me'd jin ŋorkunu a'di a'di mo, wakan ki a'di midi 'taki mish c̣i gwo jin yedhuwa ye'th sho'k mo e gwoŋ gana/ jin ŋoru mo dhali si'da/ mmoŋucur uni gwansan ki gwo mo, uni kun dhaŋki a'di gwo i'twa/ mo. ¹⁰ Haali/ 'kwani tana ris kagahara mo ushki gwo ha e mo, uni kun ta iman/o gwo kun 'ko

bwa 'te/ mo dhali kun ta imanheka he'k e mo, isi ki ji mum mo gom uni gwansan kun 'cithkunuwa munyjal yis mo. ¹¹ Uni minu mii dhu ki shwam mo, haali/ uni kumkina waŋa tiya 'twa/a 'cesh mo ka 'bimpil mo mmoŋor gwo mo gom to jin mina uni gam ki nyunycinan thus mo, a'di jin dara uni ki bway ka ba/ mmoŋor mo. ¹² Jan tal 'deŋ kamu/ di'd 'peni bwam uni mo jin kar is piti ka manŋi gwo mo jin ta jim buninŋ gana/ mo mmo/o gwo mo ki: 'Kwani gi Paŋ Kariit isa yempa/ tana ŋor mo dhali uni ta tombwaasho kun shi/ashi/ mo dhali kun shwan ma piny isa nyor mo dhali kun shwana te/a nyor mo be. ¹³ Gwoŋor yansan ta gwoŋ gana/ mo. Wakan kucuri uni ki gwo jin kaaka ki uni mini 'taki ta kuŋ gana/ mo e moŋgam gwo is mo, ¹⁴ mmodhal mii e i is mo mmo'koki c̣iya hirdhe/ gom gwo lolop jin ta ja maŋ gi 'Kwani Yahuuda/ mo walla gwoŋkaŋ gi 'kwani kun waŋki gwoŋ gana/ mo. ¹⁵ E uni kun dhelelkin mo tani aris to ta kun dhelelkin mo, hili e uni gun pu/kin mo tani dhali kun dar gi gwo jin gamu is mo tani toŋ kamu/ piyi'd jin dhelelki'd mo. Bwam buninŋ gana/ mo dhali 'twa/ ma dum buni mo tani, uni pu/kin mo be. ¹⁶ Uni ŋorki gwo ki 'twa/ ki uni mishkina Arumgimis mo tani uni waŋki a'di gway ki miim buni mo be. Uni waŋkunu ki waŋ jin shi/ashi/ mo gom bul buni mo dhali uni ta iman/ush gwo ha e mo dhali uni ha me'd gom ari tom 'boro'da kamuwa?

Gwo jin ŋoru jin Ta jinŋ Gana/ mo

2 Hili gom /e mo tani ŋori gwo mo a'di jin midi ha me'd mo gom gwoŋor gana/ mo. ² Kani 'kwani kun can gwo mo mmo'tima du mo, dhali mmoka/aŋa/ mo dhali ku'th is ki 'cese/ 'cese/ mo, mmota kuŋ gana/ mo e moŋgam gwo is mo dhali e mo/en mo dhali mmoŋel sho'k ki ŋel gana/ mo. ³ Kani up gun tana ti/ gwo mo wakan ki uni mini ka/aŋa/ mo gom gway miim buni mo, mmo'koki ta imanthutha thu'th 'pen mo walla mmota c̣iŋkina/ ma su mo mmopi mo. Uni ka ba/ imini mii ŋor gwo mo gom a'di jin 'boro'd mo ba/. ⁴ Dhali wakan yethi up kun ta dhuru'c sho'k mo mmo/en ikathim buni mo dhali uŋim buni mo, ⁵ dhali mmota uni kun mini ku'th is ki 'cese/ 'cese/ mo, dhali mmota uni gun mini ga/ gwasu tiya mo, dhali ta imandhu gu'b buni ki 'bore/ mo, dhali ta imanta gi bwaŋkush mo, dhali ta uni kun mini 'dap 'twa/ mo e mo gi ikathim buni mo, ki gwo ma Arumgimis minu 'taki 'koki waŋ mo be. ⁶ Wakan kani 'kwani kun ta dhuru'c gwo mo ka daran du mo mmo'tima du ki is buni mo. ⁷ ŋori is pini eya ris 'twaŋkal kuku/ mo mmota she/mm ki miim

'borga/ mo, dhali e gwom pini jin țora /e mo tani țori a'di jin dara'd ki jin thusi cine/ mo, dhali a'di jin ƙa/aƙa/ mo, ⁸ dhali gwom 'borga/ jin țora /e jin minu mol waƙ mo, wakan ki wathi/ jin ceshki mo mo tani minu kar ki mo ma 'the is mo mmodar gi tonthusa 'deŋ kamu/ mo mmo/o gom ana mo be. ⁹ Ƙani uniny ƙiŋkina/ gun yolu gwo mo mmo'dap 'twa/ mo e itapam buni mo dhali ƙi uni moŋƙap mo eya ris 'twaŋƙal kuku/ mo. Uni mini mii 'koki bũrush uni gwo i'twa/ mo, ¹⁰ walla mmoƙal to ki bwam buni mo, hili mmoțor a'di jin di'd isi bwaman mo ki a'di jin ta jin gana/ mo, wakan ki eya ris to 'baar mo tani uni mini mii 'taki nyonŋ gwontor ma Arumgimis is mo, a'di jin ta'da Manwoțh bana mo be.

¹¹ Haali/ a'the ma Arumgimis mo, a'di piki'd mo gom bway mowoțh mo goma ris 'kwani 'baar mo be, ¹² mmoye'th ana sho'k mo mmowaƙ gwo mo jin ushuwa Arumgimis luŋ mo dhali mii gun dhunu e ki 'thir 'thir mo e mony'cesh yan mo dhali mmo'ko mmoƙu'th is ki 'cese/ 'cese/ mo dhali mmota gi buyeŋ kush gana/ mo dhali mmomii mii ma gayiin mo e mony'cesh mo be, ¹³ mmoçora çor mo gom mo ma 'teŋ kapem bana jin 'boru mii mo, a'di jin ta mompi gi mōnyca ma Arumgimis bana mo jin caaca mo dhali Amanwoțh bana jin ta'da Yesuș Ƙriștoș mo be. ¹⁴ A'di jin ƙiki is piti mo gom ana mo mmowan ana 'ba/ mo 'peni aris miinthus mo dhali mmodhelel 'kwanim pitiŋ gana/ mo gom is piti mo, uni kun shwana mii anyor ki thițh mo gom miim 'boron mo be.

¹⁵ Bahi aris to gwansan mo dhali malasiya malas mo dhali ƙucuriya ƙucur ki moshirri 'baar mo. Dhalku/ ki dhal wathin 'deŋ kamu/ bway mo mmowaƙ /e mo.

Tikiri Miim 'Borga/ mo kun Miinu mo

3 Rogomi uni ki gwo mo mmo'dap 'twa/ mo e uni kun ta itapa mo dhali uni kun ta gi moshirr mo, mmota imanha gwo e mo, dhali mmota uni kun mini thoson is mo gom ma gom miiŋ gana/ mo, ² mmo'koki o gwon thusa po/ wathin 'deŋ kamu/ mo, mmotheth mo 'peni 'kwani kun walana le'd ki țas țas mo, mmota uni gun min ma du 'thup mo dhali mmoțora dum paŋ gana/ mo e miin taƙ goma ris 'kwani 'baar mo. ³ Haali/ ana ki is bana 'thissa/ nƙwa/a/ mooniin tani takina pus mo mmo/ush gwo ha e mo dhali ana suskunu per mo dhali ana takina ƙiŋkina/ ka ris mii kun dhukunu e ki 'thir 'thir mo, haali/ ana 'kona 'ce ki 'kol mo, mmo'baara teem bana mo jin dupuwa dup i e mo dhali ki miin dhapan mo, dhali ana shinu i e ki 'kwani mo dhali ana shina shi/ i e ka rem 'kup mo. ⁴ Hili ki miim 'borga/ mo dhali mii kun miinu ki mo/en ki bwaŋƙush mo jin ta ji ma Arumgimis mo, a'di jin ta'da Amanwoțh bana mo,

piyin mo tani ⁵ a'di taki ana is ki me'd mo, yisa gom mi-im 'boro'da kamu/ jin miikina ana ki mii ma ƙar/e mowa, hili ki momiimiim pitiŋ gana/ jin ha me'd mo, ki mii jin lamkunu mo ka dho'th jin dhodhu doƙ/e mo dhali ki mii jin tanu this e Shi/in Dheleladhelel mo tani ⁶ a'di jin wolkina a'di apo/ ana mo ki ehe/ ka Yesuș Ƙriștoș jin ta'da Amanwoțh bana mo be. ⁷ Wakan ki ana minu 'taki dhu ki mo ma ƙar/e mo ka 'them piti mo dhali ta imanbu'th mal e mo ma 'teŋ kape/ gi moŋ'ko-ki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be. ⁸ Gwo jin onu mo be ta isi gwonŋ gana/ be.

Aha/ ona bwa ki /e mini țirrișh gwo mo gom to gwansan mo ba/. Wakan ki uni gwansan kun gamki gwo is eya Arumgimis mo tani mini mii ka sereç mo mmoçi is buni mo ki miiŋ gana/ mo. Mii gwansan uni kun ta kum 'borgaŋ gana/ mo dhali ta ku kun mini ha me'd mo gom 'kwani mo be. ⁹ Hili thețhi/ mo 'peni mo jin doțu/ gwowa doț mo kun ta gwom pus mo, dhali mo jin beledhu gwo mo, dhali mo jin biruwa bir mo dhali mo jin tanuwa le'd ki țas țas mo apo/ gwonƙan jin ƙinu mo, haali/ uni dar gi shi/ miim 'boro'd mo dhali kun ta kum pe'th mo. ¹⁰ Haali/ gom wathi/ jin ƙali gwon thus jin ta'da he'k e mo tani 'ko'di a'di rumkunu ki gwo mo me'd 'de/ mo walla me'di su/ mo tani dhalku/ miiŋ kamu/ ki 'dish is mo nyaƙki a'di mo ¹¹ mmomisha /e ki wathi/ gi wakan a'di wuțulkunu mo dhali ta'da manmii miinthus mo. A'di waƙƙunu ki is piti mo be.

Gwo jin Yedhuwa Ye'th Sho'k mo gom 'Kwani ka 'Dețe/ 'Dețe/ mo

¹² Me'd jin miga/ hashka Artimas mo walla Tiƙikus mo e /e mo tani miyi ki is pini ki dher mo mmoyayu/ i aha/ mo e Pa Nikubulis mo, haali/ aha/ dikina gwo ibwa mo mmo'baar mondiț imun mo be. ¹³ Miyi ki miim pini ki dher mo mmoțora Sinas gwo mo, a'di jin ta'da man-misha jo'd gwonƙan mo, dhala Abulluus mo mmo/iyu/ e bway buni ki jahanne/ mo. Hili uni i e ki 'bore/ mo ki uni mina toŋ kamu/ diki har mo. ¹⁴ Dhali dhalki 'kwan-im bana da/ar mii mo si'da/ mmoçi is buni ki miim 'boro'd mo, wakan ki uni mini woțh miin tiya 'twa/ mo kun mini mii ta gi to mo dhali yisa mmomol maman gana/ dho'th mo.

Mom'bor Mii jin Dhalu Me'da Po/ 'Kwani mo

¹⁵ Aris uni 'baar mo kun nyaƙki 'ko ki aha/ mo tani hashki /e monthe me'd mo. Theki uni gwansan me'd mo kun enki aman mo e mongam gwo is mo be.

A'the midi di e umi 'baar mo.

PILIMUUN

Monthe Me'd mo

1 ABuulus jin ta'da habuus goma Kristhos jin ta'da Yesus mo dhala Timuthawuus jin ta'da kam bana mo,

Eya Pilimuun jin enu mo, a'di jin ta'da mannyaƙa tu'c bana mii mo. ² Dhala Abpiyya mo jin ta 'bawah bana mo dhala Arkibbus mo jin ta'da garr bana jin ta'da thuruƙ mo, dhala ƙaniisa e ƙuƙ gu'b pini mo.

³ A'the e /e mo dhali monƙu'th is 'peni Arumgimis jin ta'da Babam bana mo dhali Tapa Yesus Kristhos mo be.

Mo/en ma Pilimuun dhali Monƙam Gwo Is Piti mo

⁴ Aha/ 'bora Arumgimis pem bwa i is isa yempa/ mo ki aha/ kakina /e e mo eya 'thom pem mo be, ⁵ haali/ aha/ ciƙƙina gwo mo gom mo/en pini mo dhali gom monƙam gwo is pini jin karkina /e ka ƙarambuye/ ki Tapa Yesus mo dhali goma ris uni 'baar mo kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo, ⁶ dhali aha/ 'thokina ki monƙam gwo is pini jin pwaƙƙunu /e mo midi um mo mmonyitha ris to kun 'boron mo kun ta kum bana mo eya Kristhos mo be. ⁷ Haali/ aha/ tana gi monƙuny bwa kagahara mo dhali momalas 'peni mo/en pini mo, /e jin tana kam pem mo, haali/ adu gi 'kwani kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo tani uni yenu 'ba/ mo e /e mo be.

ABuulus Wo'thki Gwo Is goma Unisiimus mo

⁸ Isi kan mo tani ba aha/ dara gi monyju/ mo ki nyanye/ eya Kristhos mo mmokan /e gwo mo mmomii to kun 'theƙƙunu gwo mo tani ⁹ hili gom gway gi mo/ en mo tani aha/ ona bwa mo mmoyip 'kup 'kupki /e mo - aha/ jin tana Buulus mo, aha/ jin ta'na amanya goma Kristhos mo dhali shwane/ aha/ tana habuus mo si'da/ goma Kristhos jin ta'da Yesus mo be - ¹⁰ Aha/ yipa 'kup 'kupki /e mo, goma 'cim pem jin ta'da Unisiimus mo, aha/ jin warkina a'di ki com mo me'd jin diki-ka/ mo eya sijn mo. ¹¹ (Kadhamo/ niin mo 'thissa/ tani a'di diki ha me'd gom /e mo, hili shwane/ mo tani a'di ta a'diƙ gana/ jin ha me'd mo gom /e mo dhali gom aha/ mo be.) ¹² Aha/ hashkina a'di ka nyaƙ'ko'di /e mo, isa dum pem gana/ a'di ihashkika/ mo niin. ¹³ Aha/ on-ayi ki aha/ mina bwa 'taki 'kuny mo mmokar a'di nyaƙki

aha/ mo, ki mii gi wakan mo tani ki a'di midi 'taki mii aha/ to mo gom gway pini mo me'd jin ƙiƙirƙika/ di mo eya sijn mo gom gwom 'borga/ mo. ¹⁴ Hili aha/ 'tena bwa ki mii toƙ kamu/ ki dar gi gwom pini jin gama /e me'd mo, ki mii gi wakan mo tani ki tom pini kun 'boron minu 'taki 'koki mii ki mii kun tu'cu /e mo, hili ki bwam piniƙ gana/ jin di ki ƙany mo be.

¹⁵ Wariba/ a'di ta mii yansan jin ƙwa/kunu a'di is mo 'peni /e mo gom ari mo mo ki /e mini 'taki ta gi a'di ka nyaƙ'ko'd mo ki sule/ sule/ mo, ¹⁶ mmodoƙ/e kar a'di me'd ciƙƙina/ jin yolu yisa, hili mmothiis a'di mii 'ko'd e mo me'd ciƙƙina/ jin 'konuki yol mo, mmokar a'di ka kam pini jin enu mo, dhali isi ki ji mum si'da/ mo gom aha/ mo, hili a'di 'teki nyanye/ gom /e ba/, gom mii kun 'konu ki shuman is mo dhali e Tapa mo be. ¹⁷ Wakan waƙƙi/ /e mini o bwa ki aha/ mo mmota agarr pini mo tani budhi a'di mo ma me'd mii jin mina /e 'taki bu'th aha/yi. ¹⁸ Waƙƙi/ a'di ƙu'thki /e toƙ kamu/ mii mo tani walla di ka murem pini 'ba/ mo gom toƙ kamu/ mo tani 'kwari a'di gom gway pem mo ma. ¹⁹ Aha/, jin tana Buulus mo, i'kwarkina gwo yansan ki me'd pem gana/ mo. Aha/ mina ci /e to mo gom a'di mo - ki aha/ mina diki o gwoƙ kamu/ mo goma murem pini jin dina /e aha/ i'ba/ mo, isi kani jin ta buƙƙwar is piniƙ gana/ mo. ²⁰ Nye, akam pem, aha/ ƙapa shi/ miim 'boro'd 'peni /e mo e Tapa mo. Yeyi aha/ adum pem eya Kristhos mo ma.

²¹ Gom jwam pem jin wuka/ /e i is mo gom gwom pini jin hana /e e mo tani aha/ 'kwarkina /e gwo yan mo, mmomishkika/ ki /e mini mii uni kan ki nyanye/ mo mmobol gwom pem jin oka/ /e e mo. ²² Ki mii yan jin miina /e e me'd mo tani thosoni gu'b yilƙina/ si'da/ mo gom aha/ mo haali/ aha/ tosha e mon'thom pini mo ki aha/ minu ci ki /e mo be.

Ƙwalany 'Te/ Ba/. Monthe Me'd mo

²³ Abapraas, a'di jin ta'da garr pem jin nyaƙ aha/ ca'b eya sijn mo gom gway ma Kristhos jin ta'da Yesus mo tani hashki /e monthe me'd mo, ²⁴ dhala Markus si'da/ miid wakan mo dhala Aristarkus mo dhala Dimas mo dhala Luuka mo, uni kun tana garr pem kun nyaƙ aha/ aƙu'c mii mo.

²⁵ A'the gi Tapa Yesus Kristhos midi nyaƙ di ki /e e shi/ in pini mo be.

Ibraniyiin

Arumgimis Ṭorki Gwo ki Ya/m Piti mo

1 Eya ris bway kun 'ko ki she/ ki she/ mo tani Arumgimis ṭorki gwo e ibabam bana kadhamo/ mo ki imançi gwom piti kadhamo/ mo. ² Hili ka tee kuṅ 'ko'd gwansan mo tani a'di ṭorki gwo e ana ki a'di jin ta Ya/ mo be, a'di jin karkina a'di 'pen ka pije/ mo mmota amanbu'th mal gom to 'baar mo. Dhali e a'di mo tani mony'cesh si'da/ uḱkina a'di mo be. ³ A'di dhelki mony-ca ma Arumgimis mo mo dhali ḱal isi jamas jin takina a'di buyempam pitiṅ gana/ mo, mmojeṭkina a'di aris to kun uḱu mo ki gwo gi mom'bi'th piti mo be. Ki a'di di-ki'd mmodhelela dhelel mo gom miinthus mo tani a'di ḱa'bkid ki me'da bim poros gi a'di jin Eḱa/ Eḱ e momis mo, ⁴ mmowarkina a'di ki a'di jin ṭelki gantha/ mo mmope iman'doyu gwo 'kup mo, ma gom gway piti jin bu'thkina a'di mo jin 'boro'd ki isi 'bor gana/ mo mmobol kum buni e mo be.

Ya/ A'di Iṭelki Gantha/ ki Iman'doyu Gwo mo

⁵ Haali/ eya man'doyu gwo jana sa/ i/on ma Arumgimis gwo mo me'd 'de/ mo ki:
 /E ta Ya/m pem mo,
 shwane/ aha/ dho'thkina /e mo?
 walla doḱ/e,
 Aha/ mina ta a'di com mo,
 dhali a'di mido ta aha/ ya/um mo?
⁶ Dhali doḱ/e, ki a'di ḱalki mo ma dho'th jin ta ji ma bwanyara/ e mony'cesh mo tani a'di oki gwo mo ki:
 Dhalki aris iman'doyu gwo ma Arumgimis lunji a'di mo.
⁷ Gom iman'doyu gwo mo tani a'di ki o gwo mo ki:
 A'di jin dhuki iman'doyu gwom piti mmota 'tham mo,
 dhali ḱiṅkinam piti mmota akapany o'd ma le'dan mo.
⁸ Hili gom Ya/ mo tani a'di ki o gwo mo ki:
 Aḱursin tapam pini, ayy Arumgimis, ta a'di jin mido di goma sule/ mo dhali ki sule/ mo.
 Cwa ma ḱar/e mo ta cwa gi bampam pini mo.
⁹ /E enki mii ma ḱar/e mo dhali shi/ mo i e mo, mo jin ushu gwonḱan mii mo.
 Wakan Arumgimis, jin ta'da Arumgimis pini mo, a'di 'koshki /e is mo
 ka yin gi bwanḱ 'kunya/ mo mmo'ce'd cin tiyam pini apo/ mo.
¹⁰ Dhali,
 /E jin ta Tapa mo, /e ḱa'bki mony'cesh sho'k mo 'peni ka muṅ'kup mo,

dhali aris momis uni ta mii kun miina /e ki me'd pini mo be.

¹¹ Uni minu 'ce'd sho'k mo tani, hili /e mini di mo be. Uni mini wuwa dhan mo me'd burriṅye/ jin shi/i isi 'baar mo.

¹² Me'd burriṅye/ jin kumu bwam/e mo tani /e mini 'kuḱ uni is mo

dhali uni minu aḱ e mo me'd burriṅye/ mo be.

Hili /e din naskina/ ki jamas jin tana /e /e mo,

dhali yil pini mini 'koki ush me'd mo be.

¹³ Hili eya man'doyu gwo jana sa/ i/ona a'di gwo mo me'd 'de/ mo ki:

ḱa'bi /e aha/ ki me'da bim poros pem mo

ntagi aha/ mina dhu 'kup pini

mmota cwam pini jin mina /e idhu sho'k mo?

¹⁴ Kona ris uni ki ta shi/in kun mii to mo, kun hashkunu mo mmomii to mo, gom gway gi uni gwansan kun mini bu'th bway gi mowoṭḥ mowa?

Gum Dhan Mowoṭḥ mo

2 Wakan ana mina mii ḱiya hirdhe/ ki 'dish 'dish mo ki gwo jin ḱiḱkina ana mo, isi ciki/ ki ana minu 'ko-ki bor 'peni a'di mo. ² Haali/ waḱki/ gwo jin bahu ki iman'doyu gwo mo tani doshki'd ki sho'k mo dhali aris mo jin dhanu gwo mo walla mo jin ushu gwo ha e mo bu'thki mo jin raḱuwa raḱi bway jin ta jin ḱar/e mo tani ³ i/ana mina ye kata mo, waḱki/ ana pinykina is mo gom dhan gumbway mowoṭḥ yan mo? A'di baḱkunu iṭwa/a/ mo ki Tapa mo, dhali a'di ṭelkunu sho'k mo e ana mo ki uni gwansan kun ḱiḱki a'di mo be, ⁴ ka Arumgimis di'd si'da/ mmoḱal gwo o ki jamas mii mo kun miikina a'di mo dhali aris momer mo dhali aris mi-imer kun 'kona e ki she/ ki she/ mo dhali ki to kun ḱinu ki me'd ki Shi/in Dheleladhelel mo, kun pwaḱkunu bwa mo isi ki bwam pitiṅ gana/ mo be.

A/'kan'kup gi Mowoṭḥ mo

⁵ Haali/ Arumgimis diki kar gwo gi moshirr mo apo/ iman'doyu gwo mo gom to gun ta kun this kun minu mii e mony'cesh yan mo, a'di jin 'kokina ana mo mmo/o mo. ⁶ A'di pikunu mo e monḱamu/ e gwo ma Arumgimis mo ki:

Wathi/ gi wakata mo, jin mina /e i/o bwa ki a'di mo, walla ya/ gi wathi/ mo ki /e mini hil a'di i e mo?

⁷ /E karki a'di gom ari mo mo mmota jin gwa'da'd ki iman'doyu gwo mo.

Dhali /e shumki a'di ki monyca mo dhali ki montak mo,

⁸ mmodhukina /e aris to 'baar mo e moshirr piti e bwanj'kwariny sho'k piti mo be.

Dhali goma ris to gun dhukunu mo e moshirr gi 'kwaniny'cesh mo tani a'di diki dhal toj kamu/ ka pije/ mo 'peni moshirr piti mo. Me'd jin dina a'di kan mo tani, ana 'konaki para ris to e naskina/ mo e moshirr piti mo. ⁹ Hili ana parkina Yesus e mo, a'di jin diki'd ki ari mo mo mmokarkunu a'di ki gwa'd mo ki iman'doyu gwo mo tani a'di shumkunu mo ki monyca mo dhali montak mo gom isa nyor jin wukina a'di mo. Wakan ka 'the ma Arumgimis mo tani a'di midi 'taki nyok wu mo goma ris 'kwani 'baar mo be.

¹⁰ Haali/ a'di gama'd ki isi gam gana/ mo ki a'di, a'di jin uku to 'baar mo gom gway piti mo dhali a'di jin 'kon ma ris to 'baar mo mmo/uka uk ki a'di mo, mmosuski-na a'di iya/ gi 'kwani ka ris mo e monyca mo, a'di jin ta'da shu/um bway gom gway gi mowoḥ buni mo tani ki a'di minu 'taki kar ji gi isi 'borgaḥ gana/ mo ki mo jin 'koshu is ka nyor mo be. ¹¹ Haali/ a'di jin dhagamki'da dhagam mo dhali uni gwansan kun dhagamkunu mo tani uni takin gi mo ma tel 'pen jin ta'da 'kan'kup mo. A'di ka ba/ idina is ki 'the a'di mo mmoyuk uni ki iwak piti mo, ¹² mmo/o gwo mo ki:

Aha/ mina bah /e gway pini e iwak pem mo dhali e bwaman ma waambuhany 'kwani kun tuli is mo tani aha/ mina man /e mo be.

¹³ Dhali dok/e,

Aha/ mina kar mongam gwo is pem e a'di mo, Dhali dok/e,

Aha/ a'dihe/ mo, dhali uci kun cin ma Arumgimis aha/ mo be.

¹⁴ Me'd jin wakina a'di kan mo mmobu'thkina uci bungwar is mo dhala bas mo tani a'di ki is piti si'da/ bu'thki buyempa jin nyaḥka'd kan mo, ki, ki e mowu mo tani a'di midi 'taki 'ce'd a'di sho'k mo, a'di jin ta gi mom'bi'th gi mowu mo, a'di jin ta tapa ma ruma 'cesh mo ¹⁵ dhali 'cuḥ uni gwansani 'baar mo, uni kun 'kokin e mo jin ko/kina uni wu mo e moshirr gi mondek mo mmo'baar mon'koki/em buni mo. ¹⁶ Haali/ ka jin gana/ a'di diki ta gwo gom iman'doyu gwo mo a'di jin shwaki-na a'di jwa mo, hili gom emen ma Ibrahiim mo be.

¹⁷ Wakan a'di ka ba/ ituju mmowa e ki iwak piti mo eya ris 'twan'kal kuku/ mo, wakan ki a'di midi 'taki war ka gasiis jin ca'd mo jin ta'da manmiimii mo dhali jin ta isiḥ gana/ mo, e mo jin miinu to goma Arumgimis mo, mmomii mii jin ta ji ma the/m me'd gom miinthus gi 'kwani mo be. ¹⁸ Haali/ gom a'di ki is piti mo tani, a'di 'koshkina is ka nyor mo dhali a'di palkunu mo, a'di misha a'di uni gwansan woḥh mo kun palkunu mo be.

Yesus A'di Itelki Gantha/ ka Musa mo

3 Wakan iwak kun kogu mo, um gun pawakkunu to gi momis mo ka yuk jin yuku mo, mmokwo'c jasi eya Yesus mo, a'di jin karkunu ki she/ mo dhali ta'da gasiis jin ca'd mo gom gwom bana jin pikina ana mo. ² A'di ta a'di jin ta a'di isiḥ gana/ mo gom a'di jin karki a'di 'pen ka pije/ mo, me'da Musa mo mmotakina a'di isiḥ gana/ mo si'da/ e gu'b ma Arumgimis mo. ³ Hila

Yesus a'di karkunu ki a'di jin haki me'd ki han gana/ mo e monyca mo mmobola Musa e mo, me'da mannyan gu'b jin takkunu kagahara mo mmobol gu'b e mo be.

⁴ (Haali/ aris gu'b ki she/ ki she/ nyan'kunu ki 'kwani mo, hili amannyaḥa ris to 'baar mo tani a'di ta'da Arumgimis mo be.) ⁵ Dhala Musa a'di ta a'di jin ta isiḥ gana/ mo mmomiiya ris to 'baar mo e gu'b ma Arumgimis mo me'da manmii to mo, mmoḥesa ris gwo gom to 'baar mo kun minu mii tori 'ko'd mo be. ⁶ Hila Kristhos a'di ta a'di jin ta isiḥ gana/ mo apo/ gu'b ma Arumgimis mo me'd ya/ mo. Dhali ana tana kun gu'b piti mo wakki/ ana mina bu'th gwo ki nyen mo, gwo gom mom bana jin wukina ana a'di jwa i is mo dhali dhu 'ba/ ki ca mo e mo ma 'tenj kapem bana mo be.

Asi/is gom 'Kwani ma Arumgimis mo

⁷ Wakan, me'd gwo jin okina Shi/in Dheleladhelel mo ki:

Shwane/, ki um mini cik 'twam piti mo tani

⁸ dhalka dum bum ki 'bi'th mo me'd mii jin ushkunuwa ush mo

eya tee jin palkunu um mo e mombwaasho mo

⁹ e mo yin jin palkina ibabam bum aha/ mo dhali mish miim pem ki yila issu/ mo.

¹⁰ Wakan aha/ ci'thkunuwa du mo ki 'kwani ma nyaḥum yil gwansan mo,

dhali o gwo mo ki: Uni isa yempa/ iikini dheres mo eya dum buni mo

dhali uni 'koki mish bway pem mo.

¹¹ Me'd jin thulka/ me'da po/ gwo mo goma nyor pem jin deḥga/ mo tani

uni mini 'koki cik mo e mo ma si/is pem ki sule/ sule/ mo be.

¹² Hili ki 'bore/ iwak mo isi ciki/ ki jin tal 'deḥ kamu/ 'peni bwam um mo midi diki 'taki ta ga du jin ta thus ki thus mo mmo/ush gwo gam is mo, mmosus um mmoḥa'k mo 'peni bway ma Arumgimis jin di ki e mo be. ¹³ Malasiya malas ka rem 'kup isa yempa/ mo isi me'd jin tana a'di atee jin yuku ka Tee Yan mo, jin mina miinthus diki he'k jan tal 'deḥ kamu/ e mo ki mo ma he'k em piti mo mmo'bi'th uma du mo. ¹⁴ Haali/ ana pawakkunu to eya Kristhos mo wakki/ ana jasi 'te/ mo mina bu'th mony'jwam bana jin wuna ana a'di i isi t'wa/ a/ mo mmoḥel sho'k mo ntagi 'pemen mo, ¹⁵ ki a'di 'konu mo mmo/o si'da/ mo ki:

Shwane/, ki um cikki 'twam piti mo tani

dhalka dum bum ki 'bi'th mo

me'd mii jin ushkunuwa ush mo.

¹⁶ Ki ija si'da/ uni i'kokin mo mmocik a'di mo dhali 'ko mo mmo/usha ush mo naskina/? 'Kona uni ki ta uni gwansani 'baar mo kun dhalki Pam Masir 'pen mo e

bwan'kwariny mii jin shun ma Musa ashu/um bway mowa? ¹⁷ Dhali ki ija a'di ici'thki a'di adu ki yila issu/ mo? A'di diki ta uni gwansan kun miiki miinthus mowa, kun ishkina bungwar is buni e bwam ma sho mowa?

¹⁸ Dhali ki ija si'da/ ithulkina a'di me'da po/ gwo mo mmo/o ki uni mini 'koki 'taki cik mo e mo ma si/is piti ki sule/ sule/ mo, hili a'di diki ta uni gwansan kun ushki

gwo ha e mo mmomii mowa? ¹⁹ Wakan ana parkina uni e mo ki uni molki ciḡ mo haali/ uni ushki gwo gam is mo be.

4 Wakan, ki gwom piti jin okunu is mo gom ciḡ jin minu ciḡ mo e mo ma si/is piti diki'd mo tani dhal-ki ana ƙo/ka is mo isi ciki/ mo ki jan ƙal 'deḡ kamu/ 'peni um midi 'taki aṭha/aṭh mo mmojidhir a'di mo be. ² Haali/ gwom 'boro'd pu'dki'di ana mo jasi me'd jin pu'dki'd e uni mo. Hili gwo jin ciḡkina uni mo tani diki war ki ji gi ha me'd gom uni mo, haali/ a'di diki 'dap ki me'd mo ki moḡgam gwo is mo e uni gun ciḡki a'di mo be. ³ Haali/ ana kun gamkina gwo is mo tani ciḡkina mo e mo ma si/is yan mo, me'd gwo jin okina a'di mo ki:

Me'd jin thulka/ me'da po/ gwo mo goma nyor pem jin deḡga/ mo tani

Uni mini 'koki ciḡ mo e mo ma si/is pem ki sule/ sule/ mo be,

ba miim piti 'baarkunu mo 'peni moḡka'b jin ƙa'bkina a'di mony'cesh mo be. ⁴ Haali/ a'di ƙorki gwo mo e moḡkamu/ mo goma cim ma pesu/ mo e bway ki wa cikise/ ki: Dhali Arumgimis siki is mo ka cim ma pesu/ mo 'pena ris to kun uḡkina a'di mo be. ⁵ Dhali doḡ/e e mo yansan mo tani a'di o gwo mo ki:

Uni mini 'koki ciḡ mo e mo ma si/is pem ki sule/ sule/ mo be.

⁶ Me'dyin ki mii gi wakan mo tani kun tiya 'kon mmociḡ mo e a'di ki a'di diki'd naskina/ mo. Dhali uni gwansan kadhamo/ kun bu'thki gwom 'boro'd mo dhali ush me'd mo mmo'koki ciḡ a'di mo tani haali/ uni warkin ki iman/ ush gwo ha e mo be. ⁷ Doḡ/e a'di karki'da teenj kamu/ mo mmo/o gwo mo ki: Shwane/, mmo/o gwo mo eya Dawuu'd mo, ma isi 'ko'di nnii mo, e gwo kun 'tulkunu mo hila/ ki:

Shwane/ ki um ciḡki 'twam piti mo tani dhalka dum bum ki 'bi'th mo.

⁸ Haali/ waḡka Yashuu/ midi 'taki ƙi ki uni mo ma si/is mo tani Arumgimis midi diki 'taki o gwo goma teenj kamu/ jin midi di i'ko'd mo be. ⁹ Wakan a'di iḡa'bkin ma cim ma pesu/ mo jin mina 'kwani ma Arumgimisi si/is mo be. ¹⁰ Haali/ a'diyin jin midi ciḡ mo eya tee jin min ma Arumgimisi si/is mo tani a'di si'da/ midi daḡ miim piti mo me'd jin daḡ ma Arumgimis miim piti mo be.

¹¹ Wakan dhalki ana bira bir mo mmociḡ mo e mo ma si/is yan mo, wakan ki jan ƙal 'deḡ kamu/ midi diki biṭ mo e 'kusan gwon 'de/ yan jin ushu gwo ha e mo.

¹² Haali/ gwo ma Arumgimis ta gwo jin di ki e mo dhali umi is mo dhali kaaka ki ḡarḡar mo mmobol gandala turga/ jin ka'd ka 'ban su/ e ki ka mo mmosuka su'k mo mmoḡwa/a ƙashira/ bwa mo dhali shi/in mo, dhali gwocor mo dhali noro'd mo, dhali mmonyith gwo kun kulumu ibwa mo dhali ayiseḡ gwo gi 'twa/ ma du mo.

¹³ Dhali ibwambori a'di mo tani to jin uḡuḡ kamu/ yisa di'da jin bagkunu 'peni a'di mo, hili aris uni 'baar mo dhunu eya tente/ mo dhali 'kon ki laḡ laḡ mo e bwambori em piti mo, a'di jin mina ana mii us is mo mmomii to mo.

Yesus Ta Dhana Gasiis jin Caaca mo

¹⁴ Me'd jin takina ana ka dhana gasiis jin caaca mo, a'di jin peki'd ki tur mo eya ris momis mo, a'di jin ta'da Yesus mo, jin ta Ya/ ma Arumgimis mo tani, dhalki ana budha a'di ki ri'd mo mmoṭel sho'k mo e gwom bana jin pina ana mo be. ¹⁵ Haali/ ana tana ka gasiis jin ca'd mo, a'di jin misha isa nyor 'ciḡ mo nyakki moḡka'd is bana mo, a'di jin ta jan ƙal 'de/ jin palkunu mo ki 'twaḡkal kuku/ mo me'd ana mo tani hili a'di diki mii miinthus mo be. ¹⁶ Wakan dhalki mom bana jin wuna ana a'di jwa i is mo 'dish ana abor mo ki 'dish 'dish mo eya ƙursi ma maliḡ jin ta ji ma 'the mo, ki ana mina 'ta-ki bu'th momiimii mo dhali gama 'the mo mmowoṭha/ woṭh mo ka tee jin minu mii ta gi a'di mo be.

5 Haali/ iris igasiis kun can ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo kun kwanykunu mo 'peni bwarj 'kwani mo tani uni dhukunu 'pen ka piḡe/ mo gom mii mo gom gway gi 'kwani mo mmo'disha uni Arumgimis is ki mii mo, mmoḡi to gun ƙinu ki me'd mo dhali to kun 'ciṭhuwa basa 'cesh mo gom miinthus gi 'kwani mo. ² A'di mishi mii us is ka daran du mo gom 'kwani kun ta pus mo dhali kun thami mii mo, haali/ a'di ki is piti 'kamu ki mo jin 'ka'du is mo. ³ Haali/ gom mii yansan mo tani a'di ƙa ba/ imidi mii ƙi to jin ƙinu mmo'ciṭha/ basa 'cesh mo gom miinthus pitiḡ gana/ mo me'd mii jin nyakka'd ki isi nyak gana/ mo me'd jin miina 'kwani gwansan mo gom miinthus buni mo be. ⁴ Dhali wathin ƙal 'deḡ kamu/ yisa di'da jin midi kar is piti ki montak yan apo/ is piti mo, hili a'di yuḡkunu ka Arumgimis mo, jasi me'da yuḡ jin yuḡkunuwa Haruun wakan mo be.

⁵ Wakan si'da/ aƙristhos diki kar is pitiḡ gana/ ki ca mo mmominu kar a'di ka gasiis jin ca'd mo, hili a'di karkunu 'pen ka piḡe/ mo ki a'di jin oki gwo e a'di mo ki: /E ta Ya/m pem mo.

Shwane/ aha/ dhotha /e mo.

⁶ Me'd gwo jin ona a'di si'da/ e moḡkamu/ mo ki: /E tana gasiis jin midi di ki sule/ sule/ mo mmothuḡ mii ma Malkisaadag i'ko'd mo.

⁷ Dhali ka tee jin bu'thkina a'di buḡgwar is gi 'kwani ki is piti mo tani, aYesus ƙiki mo ma 'tho jin 'thonu mo dhali di'ba di'b is mo ki 'twa/ jin caaca ki moḡko mo dhali ki jabu'th mo, e a'di jin mishi a'di is ta ki me'd mo 'peni mowu mo, dhali a'di ciḡkunu ko mo gom mii ma gayiin piti jin ƙogu mo. ⁸ Ba a'di ita Ya/ mo tani a'di da/ arki gwo jin hanu gwo e mo gom to jin 'koshki a'di is ka nyor mo. ⁹ Dhali mmo'borkunu a'di ki 'bor gana/ mo tani a'di warki'd ki 'kusan gi bway gi mowoṭh ki sule/ sule/ mo e uni 'baar mo kun haki a'di gwo e mo be, ¹⁰ mmo'cemkin ma Arumgimis a'di gway mo mmota agasiis jin ca'd mo mmothuḡ mii ma Malkisaadag i'ko'd mo be.

Arum jin Rumu Apo/ Mo jin Dhalu Gwoḡ Gana/ 'Pen mo

¹¹ Gom gwo yansan mo tani ana takina gi gwo kaga-hara mo mmo/o mo, a'di jin 'bitha'bi'th mo mmobe'd

'pen ka pije/ mo, haali/ um ushkina 'ce ki us mo mmo-ciḱ a'di mo be. ¹² Haali/ ba um ka tee yansan mo tani um ƙa ba/ imini 'taki ta imanṭor gwo mo, hili um mini mii ta gi jan 'deḱ kamu/ mmoṭor um gwo mo doḱ/e isi ki gwo ma bwa nyara/ jin t̄wa/a/ gi gwo ma Arumgimis mo. Um mini mii ta ga ko mo mmopi mo, yisa mmosh-wa maa ki ƙa'c yisa. ¹³ Haali/ aris 'kwani 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo kun 'ko 'ko'd eya ko mo tani uni daran gi 'twaḱ gwocon mo e gwo jin ta'da ƙar/e mo, haali/ uni ta uci mo be. ¹⁴ Haali/ maa jin shwanu ki ƙa'c mo tani a'di gom 'kwani kun iskin mo be, a'di gom uni gwansan kun ye'thkunu sho'k mo ki gwoḱ gwocon gi bwam buni mo mmoboṭkina uni ki miim 'boro'd mmoḱwa'th mo 'peni a'di jin ta thus ki thus mo.

6 Wakan, dhalki ana dhala gwo ma bwa nyara/ kun toru 'pen mo goma Ƙrist̄hos mo dhali yip 'kupki isi yip gana/ mo e mo jin isuwa is mo, yisa mmomiṇa ana n'thi toḱ kamu/ doḱ/e apo/ mo jin ƙa'bu/ e mo jin ri-juwa du is mo 'peni mii kun wukin mo, dhali moḱgam gwo is 'kup ka Arumgimis mo yisa, ² ki gwo jin yedhu sho'k mo gom gwo gi mo jin lamuwa lam is mo ki miin dhamo/ mo, dhali mo jin 'thikunu mii 'ko'di me'd mo, dhali mompi 'peni mowu mo, dhali mo jin toru gwon dwall 'twa/a 'cesh ki sule/ mo. ³ Dhali mii yansan a'di imina ana imii mo waḱki/ Arumgimis midi dhal ana bway mo be. ⁴ Haali/ a'di molu mii mo mmotash mii e mo doḱ/e gom mo jin rijuwa du is mo gom uni gwansan kun takin gi e ma du kun 'twaḱki mo ki 'twaḱ jin shi/i'd 'thissa/ mo, uni gun nyoḱki to gi momis jin ciṇu ki me'd mo dhali war ki uni gun pwaḱkunu Shi/in Dheleladhelel mo be, ⁵ dhali uni kun nyoḱki mo jin 'kunya gwo ma Arumgimis mo dhali aris mom'bi'th kun mini pu'du/ ki she/ yil mo, ⁶ waḱki/ uni mini ci mii jin dhalu gwo 'pen mo, me'd jin 'koshkina uni Ya/ ma Arumgimis jwa mo ki cwany'ciṭhan dhul mo gom gwo ki bwam buni mo dhali 'de'k a'di imis mo ki a'di midi bu'th mo jin waḱuwa waḱ mo be. ⁷ Haali/ mony'cesh jin piki yi'den sho'k mo jin ta'kki 'twa/ me'd ka ris apo/ a'di mo dhali a'di ki dho'th 'cemen to kun ha me'd mo gom gway gi uni gwansan kun ƙorki a'di mo tani mony'cesh bu'thki mom'bor mii 'peni Arumgimis mo be. ⁸ Hili waḱki/ a'di dho'thki'da risa 'de/ mo dhali arisa liṭ mo tani a'di ushki me'd mo dhali 'dishkina 'twa/ mo ki a'di minu jee mo. Dhali 'pemen piti mo tani a'di minu pur ki o'd mo be.

Momish ki Isa Duḱ Gana/ mo. Mo ma 'Teḱ Kape/ mo

⁹ Hili um gun enu mo, aman lalkunu sho'k ki gwo mo eya dum bam mo gom um mo, mmomisha aman tom 'borga/ 'peni um mo kun ta kum bway gi mowoṭh mo, ba gwo gi wakan mo tani a'di i/okina aman gwo mo be. ¹⁰ Haali/ Arumgimis diki mola ƙar/e ta mo wakan mmoshampar miin tom bum ki e mo dhali mo/en jin ƙorkina um gom gway piti mo e miin to gun miikina um mo gom uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo, me'd mii gun 'kokina um mmomii a'di shwanesan mo. ¹¹ Dhali aman ona bwa ki isi oḱ gana/ ki um ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo mini tor mii yan ka daran du mo mmony-

iṭha/ nyiṭh ki mii jin shi/i'd mo mmomish ki isa duḱ gana/ gom mo ma 'teḱ kape/ jin midi di ntagi 'pemen mo be, ¹² wakan, ki um minu 'taki 'koki soroṭh mo, hili thoḱi uni gwansan mii mo uni gun takin gi mal mo e gwo kun onu is mo ki moḱgam gwo is mo dhali ki bwa jin 'kuḱu ki 'kari'th mo be.

¹³ Haali/ ka Arumgimis oki gwo is goma Ibrahiim mo me'd jin dara a'di gi jin tal 'deḱ kamu/ jin eḱa/ eḱ ki a'di jin thulkina a'di gwo me'da po/ mo tani a'di ki is piti a'di ki thul a'di gwo me'da po/ ki is pitiḱ gana/ mo ¹⁴ mmo/o gwo mo ki: Ƙa jin gana/ aha/ mina 'bor /e mii mo dhali mar /e is mo be. ¹⁵ Dhali wakan a/Ibrahiim tak'i'd gi bwa jin 'kuḱkina a'di ki 'kari'th mo mmobu'th gwo jin onu is mo. ¹⁶ 'Kwani ka jin gana/ thulki gwo me'da po/ ki a'di jin caaca mmobol uni e ki is buniḱ gana/ mo, dhali eya ris gwom buni kun suka uni mo tani gwo jin thulu me'da po/ mo a'di ta gwo jin 'ko'd jin toruwa bora 'cesh mo. ¹⁷ Wakan ka Arumgimis dina gwo ibwa mo mmoṭor mo jin pina a'di gwo jipi e ki nyanye/ mo gom uni gun mini ƙal mal gi gwo jin onu is mo tani a'di diki aḱ buyempam pitiḱ gana/ e mo gom 'kup bwaḱ ganam piti mo tani a'di hurki 'pen bway bwamaḱ mo ki gwo jin thulkina a'di me'da po/ mo be. ¹⁸ Wakan ki gwo kun 'koni su/ kun 'konuḱi aḱ e mo tani e mo jin moluwa Arumgimis nyo/ mo ki a'di ta thus mo tani ana kun takina gi mo jin sokina ana mo gom jwam bana jin sokina ana mo mmohur mo e a'di mo tani minu 'taki 'bitha du is mo mmobu'th mo ma 'teḱ kape/ jin karkunuwa bori ana mo be. ¹⁹ Ana takina gi a'di yansan mo mmomish mo ki isa duḱ gana/ mo dhali telu sho'k mo ka ƙar 'kup toḱkuthu'd goma ƙashira/ mo dhali mo ma 'teḱ kape/ caan jin jidhirk'i'd mo dhali ciḱ mo e mo yan jin ƙoḱu mo ibwampo/ burrinye/ jin karu ka yolol mo mmodiḱ mo e mo, ²⁰ mo caan jin yakin ma Yesus n̄twa/a/ mo gom gway bana mo mmotakina a'di agasiis jin ca'd mo ki sule/ sule/ mo mmothuk mii ma Malkisaadag mo be.

Igasiis Thuḱki Mii ma Malkisaadag mo

7 Haala Malkisaadag yan jin ta'da maliḱ gi Pan Saliim mo dhali a'di si'da/ ta'da gasiis gi a'di jin Cayaa/ e ki Ca mo jin ta'da Arumgimis mo tani a'di gamki'da Ibrahiim 'kup mo mmodoḱkina a'di ka nyan'ko'd mo 'peni mo jin 'koshkina a'di imaliḱ mo dhali 'bor a'di mii mo be. ² Dhali e a'di mo tani a/Ibrahiim ki ƙwa/ a'di to bwa mo jin 'dapki'da 'dap 'twa/ ka 'kume'd mo 'peni aris to 'baar mo. A'di ta a'di jin t̄wa/a/ mo ki mo jin luḱu gway piti mo jin ta'da maliḱ jin ta'da ƙar/e mo dhali a'di si'da/ ta'da maliḱ gi Pan Saliim mo, a'di jin onu ki, amal-iḱ gi mo ma ƙu'th is mo be. ³ A'di di'd ki dar gi com mo, walla kum si'da/ mo, walla dar gi gwo jin beledhu gom emen piti mo, dhali a'di si'da/ dara'd gi mo 'pena tee ga muḱ'kup mo walla 'pemen gi mondiki/em piti mo, hili a'di waṇa e ki Ya/ ma Arumgimis mo mmoṭiḱirkinina a'di di mo mmota agasiis ki sule/ sule/ mo be.

⁴ Bahili ma. Cam piti wa'da/. A/Ibrahiim jin ta'da dhana baba gi 'Kwani ma Israyiil mo ciḱi a'di to jin 'dapki'da 'dap 'twa/ ka 'kume'd mo 'peni to kun dilunu mo.

⁵ Dhali uni gwansan kun ta emen gi 'Kwani Lawi mo kun bu'thki mo jin tanuwa gasiis mo tani uni ta gi gwoŋkan jin 'kwarkunu mo e gwoŋkan jin cinu mo mmobu'th to kun 'dap 'twa/ ka 'kume'd 'peni 'kwani mo, uni gun ta ikam buni mo, ba uni gwansan si'da/ ita emen 'pena Ibrahiim mo be. ⁶ Hili wathi/ yansan jin dara'd gi gwo jin beledhu 'peni emen buni mo tani bu'thki to jin 'dap 'twa/ ka 'kume'd 'pena Ibrahiim mo dhali 'bor a'di mii mo, a'di jin ta gi gwo jin onu is mo be. ⁷ A'di ta gwo jin 'ce'dki'da gagala/ isi nnii mo ki gwo jin sugu ki a'di jin gwa'da'd mo tani 'borkunu mii ki a'di jin telki gantha/ mo be. ⁸ Mmahan mo tani to kun 'dap 'twa/ ka 'kume'd mo bu'thkunu mo ki 'kwani kun mishu wu mo. Mmun mo tani ki jan tal 'de/ mo jin teskunu gwo mo ki a'di di'd ki e mo be. ⁹ Jan tal 'deŋ kamu/ midi 'taki o isi gwo ka Lawi ki is piti jin bu'thki to jin 'dap 'twa/ ka 'kume'd mo tani ciki to kun 'dap 'twa/ ka 'kume'd ka Ibrahiim mo, ¹⁰ haali/ a'di diki'd naskina/ e 'pen'thi'th gi com mo ka Malkisaadag gamki a'di 'kup mo be.

¹¹ Waŋki/ mo jin tanu gu ki 'boron ki isi 'bor gana/ mo mishu jidhir mo ki mii gi 'Kwani Lawi ki mo jin tanuwa gasiis mo tani (Haali/ e bwan'kwariny a'di mo tani 'kwani bu'thki gwoŋkan jin cinu mo) gwo ki wakata iminu doŋ/e mii ta mo mmodok sho'k mo goma gasiisa kamu/ mo mmocu mis mo mmothuk mii ma Malkisaadag i'ko'd mo, mmodhal jan 'deŋ kamu/ gway piti e i is mo, mmothuk mii ma Haruun i'ko'd mo? ¹² Haali/ waŋki/ mo di'd mo mmo/aŋ mo jin tanuwa gasiis e mo tani a'di midi mii ta mii jin n'apuwa n'ap mo jin minu mii aŋa/ aŋ e mo e gwoŋkan jin cinu mo si'da/. ¹³ Haali/ a'din 'de/ yin jin okunu gwo gwansan mo tani a'di cila mo jin tana a'di ja waŋa kamu/ mo, 'peni a'di jin dina a'din 'deŋ kamu/ ki mii to mo eya gwaŋa/ jin miinu to goma basa 'cesh ki sule/ sule/ mo. ¹⁴ Haali/ a'di mishu eya tente/ ki Tapam bana a'di ta emen 'pena Yahuuda/ mo dhala Musa si'da/ diki o gwoŋ kamkina kamu/ goma waŋ yansan gom mo jin tanu igasiis mo.

¹⁵ Gwo yansan a'di warki'd ki isi gwo jin mishu eya tente/ ki mish gana/ mo ka gasiisa kamu/ midi cuyi mis jin mina e waka Malkisaadag mo be, ¹⁶ a'di jin warki'd ka gasiis mo, yisa ki isi gwo jin 'theŋkina gwoŋkana 'theŋ mo isi gwo gom buŋgwar is mo 'peni emen kun tanu mo, hili ki mom'bi'th gi mondiki/e jin molu dhi'th sho'k mo. ¹⁷ Haali/ gwo onu mo gom a'di mo ki:

/E tana gasiis ki sule/ sule/ mo,
mmothuk mii ma Malkisaadag i'ko'd mo be.

¹⁸ Dhali ki me'da kamu/ mo tani gwoŋkana dhamo/ jin 'kwarkunu mo a'di puunu/ mo haali/ a'di 'ka'dkina is ki 'ka'd mo dhali a'di ta dholgwon mo be. ¹⁹ (Haali/ gwoŋkan jin cinu mo tani yisa piyi miiŋ kamu/ jin 'boro'd ki 'bor gana/ 'kup ka piŋe/ yisa.) Dhali ki me'da kamu/ doŋ/e mo tani mo ma 'teŋ kapem 'borga/ mo tani a'di waru/ is mo, a'di jin 'dishkina ana Arumgimis is ki a'di mo be.

²⁰ Dhali a'di si'da/ diki di mo ki dar gi gwo jin thulu me'da po/ mo. ²¹ Haali/ unin dhamo/ gwansan kun warkin ki igasiis mo tani uni bu'thki mom buni kun

tana uni igasiis mo ki dar gi gwo kun thula uni me'da po/ mo. Dhali hili jan tal 'de/ yansan mo tani a'di bahu gwo mo ki gwo jin thulu me'da po/ mo ki:

Tapa a'di thulki gwo me'da po/ mo
dhali a'di midi diki aŋ bwan' piti e ki sule/ mo.
/E tana gasiis ki sule/ sule/ mo be.

²² Mii yansan a'di ki ciya Yesus mo mmota to jin 'tashu 'twa/ mo gom gwom 'borga/ jin gamu me'd mo jin boloda kamu/ e mo.

²³ Haali/ igasiisa dhamo/ tana ris ka ris ki em buni kun denju uni mo, haali/ uni dilu isa bora 'cesh ki wu mo 'peni miim buni jin tikirkina uni mii ma gasiis mo.

²⁴ Hili a'di bu'thki mii, mii jin tana a'di agasiis mo mmoŋel ki sule/ mo, haali/ a'di tikirki di mo ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be. ²⁵ Gom 'kup gwo yan mo tani a'di mishki mii mo isa yempa/ mo mmota uni gwansan is ki me'd mo, uni kun 'dishkina Arumgimis is mo ki a'di mo, haali/ a'di isa yempa/ diki'd mo mmota amanwoth gwo is gom uni mo be.

²⁶ Haali/ a'di ha me'd ki haŋ gana/ mo ki ana mina 'ta-ki ta ga gasiis jin ca'd gi wakan mo, a'di jin kogou mo dhali a'di jin dar gi mii 'ba/ mo dhali a'di jin dar gi mo jin nyo/o'd mo, dhali a'di jin kwa/i is mo 'peni imanmii miinthus mo, dhali a'di jin karu ki ca mo apo/ momisi 'baar mo. ²⁷ A'di midi mii diki ta gi jamu/ mo me'd igasiis gwahan kun cakin mo mmo'ciŋ to/e 'kus mo goma bas jin miinuwa 'cesh isa yempa/ mo, mmo'ciŋi twa/a/ mo gom miinthus pitiŋ gana/ mo dhali yan'ko'd gom miinthus gi 'kwani gwansan mo. A'di miiki mii yansan me'd 'de/ ki sule/ mo ki a'di ciki is pitiŋ gana/ mo. ²⁸ Ka jin gana/ gwoŋkan jin cinu mo dhuki 'kwani 'pen ka piŋe/ mo e moŋka'd is buni mo mmota igasiis kun can mo, hili gwo jin thulu me'da po/ mo jin pu'dki'di 'ko'd mo 'ko'di gwoŋkan jin cinu mo tani, a'di karki Ya/ ka piŋe/ mo, a'di jin karu mmota a'di jin 'boro'd ki 'bor gana/ ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo.

Adhana Gasiis jin Ca'd ki Gwon This jin Gamu Me'd mo

8 Dhali shushan gwo yan jin 'kona ana mmo/o mo tani ta gwo jin wa cikise/ mo be. Ana tana ka gasiis jin ca'd gi wakan mo, a'di jin ta jan tal 'de/ jin ca'bkid ki me'da bim poros ma kursu ma maliŋ mo jin ta ji gi a'di jin Eka/ Ek e momis mo, ² amanmii to mo e mo jin kogou mo dhali e gu'b cinŋaŋ gana/ mo, a'di jin telu ki me'd gi wathi/ yisa, hili ki Tapa mo be. ³ Haali/ iris igasiis kun can uni dhukunu 'pen ka piŋe/ mo mmoŋi to gun cinu ki me'd mo dhali mmo'ciŋ to/e 'kus mo mmomiya basa 'cesh mo. A'di gara/ iminu mii n'apa n'ap goma gasiis yansan mmomii ta gi toŋ kamu/ si'da/ jin mina a'di mii ci mo mmomiya bas mo be. ⁴ Dhali waŋki/ a'di midi 'taki di e mony'cesh yan mo tani a'di midi 'taki diki ta agasiis moyi, haali/ igasiis uni 'kokin mo mmoŋi to gun cinu ki me'd mo isi ki gwoŋkan jin cinu mo. ⁵ Uni bu'thki mii me'd mo mmota ayinyjwa mo dhali a'thintha/ mii mo gom to jin kogou mo jin di'di momis mo. Haali/ ka Musa murki'di nyan gu'b burriŋe/ mo tani a'di ye'thkunu sho'k ka Arumgimis mo mmo/o gwo mo ki: Hili ki 'bore/ mo ki /e mini nyanŋa ris to 'baar mo

isi ki she/mm jin torkunu /e mo 'peni 'kuwosha turga/ mo be. ⁶ Hili me'd jin wana a'di kan mo tani aKristhos a'di bu'thki mo jin miinu to mo, a'di jin 'boro'd ki isi 'bor jin shi/i'd mo mmobol jin dhamo/ e mo, me'd gwo jin gamu me'd mo jin doshkina a'di agalany mo mmomii mo jin bolki'da kamu/ e mo, haali/ a'di ruu'kkunu mo ki gwo kun onu is mo kun bolki tiyan dhamo/ e mo be. ⁷ Haali/ wa'kki/ gwo jin gamu me'd mo jin ta jin t'wa/a/ mo midi 'taki ta a'di jin dar gi mii 'ba/ mo tani monka-mu/ midi 'taki di yisa goma kamu/ jin 'ko'd mo.

⁸ Haali/ a'di gamki mii jin 'ko uni 'ba/ mo ki a'di oki gwo mo ki:

Atee mini pu'du/ mo. A'di ta gwo jin ona Tapa mo. Ki aha/ mi'na tel gwo jin gamu me'd jin ta jin this mo nya'ki kun Gu'b ma Israyiil mo dhali nya'ki kun Gu'b ma Yahuuda/ mo tani ⁹ yisa mmowa e ki gwo jin gamka/ me'd nya'ki ibabam buni mo ka tee jin suska/ uni ka pije/ ki me'd pem mo mmoshuyu/ uni bway ka pije/ 'peni Pam Masir mo, haali/ uni 'koki tikir 'ko mo e gwom pem jin gamu me'd mo, dhali wakan aha/ dinaki ciya hirdhej kamu/ e uni mo. A'di ta gwo jin ona Tapa mo be.

¹⁰ Gwo yansan a'di imiga/ gam me'd ki kun Gu'b ma Israyiil mo

'ko'da tee gwansan mo. A'di ta gwo jin ona Tapa mo. Dhali aha/ mina kar gwo'kan pem jin cinu mo eya dum buni mo

dhali 'kwar uni eya dum ba'dgam buni mo dhali aha/ mina ta Arumgimis buni mo, dhali uni mini ta 'kwanim pem mo be.

¹¹ Dhali uni yisa mini mii tor 'kwani gwo ka 'de'e/ 'de'e/ mo, uni kun ta cim buni mo, walla ris 'kwani 'baar ka 'de'e/ 'de'e/ mo e ikam buni mo, mmo/o gwo mo ki: Mishi Tapa mo ma, haali/ uni 'baar mo mini mish aha/ mo be, 'peni uni kun pisapis mo ntagi uni gun 'bapa'pap mo be.

¹² Haali/ aha/ mina miimii 'kup ki miinthus buni kun miikina uni mo be,

dhali aha/ mina ka miinthus buni e dok/e yisa.

¹³ Mmo/ona a'di gwo mo gom gwo jin gamu me'd mo jin ta jin this mo tani mmotu/ulkina a'di mo a'di jin ta jin t'wa/a/ mo me'd jin dhamo/ jin puu'd mo be. Dhali a'di jin ta jin dhamo/ jin warki'd ki jin puuki'd mo dhali wuwa mashira/ mo tani a'di hila/ mid'i us ki jog mo be.

Mo jin Kogu jin Ta ji gi Mony'cesh mo dhali ji gi Momis mo

9 Dhali isi gwo jin gamu me'd mo jin ta jin t'wa/a/ mo taki'd gi gwo'kan gom mo jin lu'nuwa lu'nu mo dhali mo jin kogu mo jin ta ji gi mony'cesh mo. ² Haali/ gu'b burriyey/ a'di thosonkunu mo, a'di jin ta jan 'de/ jin di'd ka pije/ mo. E a'di mo tani a'di ita mo jin karkunu tirkina/ ma lamba/ mo, dhala tharabeesa mo, dhali maanjuthu'd jin karu i Bun'kus mo, a'di jin yuk'kunu ki Mo jin Kogu mo be. ³ Dhali ibwampo/ mo

jin dhunu burriyey/ mmoshir ka makampo/ mo tani gu'b burriyey kamu/ doshki'd mo jin yuk'kunu ki Mo jin Koguwa Kogi 'baar mo, ⁴ mmotana a'di ka gwa'a/ gi 'dolkon gana/ mo gom mo jin du'kuwa 'bicajwaha' mo dhala Sanduuk' jin 'koshu is ki 'dolkon gana/ mo i'ko'd gwar piti 'baar mo, a'di jin dhunu gwo jin gamu me'd mo, a'di jin taki'da jji mo jin ta 'dolkon gana/ mo jin dhunuwa manna ibwaman mo, dhali cwa ma Haruun mo jin lu'kki'd mo dhali wosha ba'dga/ ki gwo'kan jin gamu me'd mo. ⁵ Dhali apo/ a'di mo tani carabiim [†] 'kon mmohetha bi apo/ mo jin miinu mii ka the/m me'd mo. Gom to gwansan mo tani ana mola gwo o shwane/ e busho'k mo.

⁶ Mmomiikunuwa ris to gwansan kun nyon'kunu mo wakanan mo tani igasiis 'kon mmotikir ii mo e gu'b burriyey/ jin di'd ka pije/ mo, mmothim miim buni kun bo'a uni mii mo kun t'hidhu mo. ⁷ Hili ki mo jin 'kon ma po'i su/ mo tani a'di ta jasi mo jin min ma gasiis jin ca'di ya mo, dhali hili a'di midi yaki jasi me'd 'de/ ki yil mo, dhali a'di midi ya ki dar ga bas yisa, jin mina a'di 'ci'ih 'kus gom is piti mo dhali gom mii kun thama 'kwani mii mo be. ⁸ Dhali ki mii gi wakan mo si'da/ tani Shi/in Dheleladhelel a'di torki bway e mo jin koguwa ko/ mo, ki a'di dinuki 'ka'd 'twa/ naskina/ mo me'd mii gi gu'b burriyey/ ma pije/ jin doshki'd naskina/ mo ⁹ (a'di jin ta'da shimpira/ mii gom she/ yil yan mo). Isi ki gwo yansan jin miinu ki jin garr mo tani to gun cinu ki me'd mo dhali to gun cinu mo mmo'ci'ih 'kus mo mmomiiya basa 'cesh mo, a'di jin mol 'bor 'twa/ ma du 'bor ki 'bor gana/ mo goma lu'nu jin lu'nu mo, ¹⁰ hili uni ki us mii is mo jasi gom tont'e/ mo dhali gom tompi mo dhali aris miin tiya kun lamu is ki she/ ki she/ mo gom gwon dhamo/ mo, uni kun ta mii gun kankunu mo gom bungwar is mo, mmo'dap uni 'twa/a 'cesh mo ntagi mo jin min ma tee irica ri'c is mo.

¹¹ Hili ka Kristhos piki'd mo mmota gasiis jin ca'd mo gom tom 'boron mo kun pu'dkin mo tani yan'ko'd e a'di jin ta gu'b burriyey/ jin bol a'di e ki ca mo dhali jin bol a'di e ki 'bor mo (a'di jin 'konuki uk' ki me'd gi 'kwani mo, a'di jin diki ta mo jin ukuwa uk' mo e mony'cesh yansan mo) ¹² a'di ci'ki'd me'd 'de'j gana/ mo gom mmoteya te/ mo e Mo jin Kogu mo, dhali a'di diki budha bas mi mo dhala bas gi ushi bip mo, hili abas pitij gana/ mo, wakan a'di ki bu'th mo jin wanuwa wan 'ba/ ki sule/ sule/ mo. ¹³ Haali/ wa'kki/ bungwar is gi 'kwani kun bulabul mo kukuskunu ka bas mi mo dhala bas ma morbip mo dhali ki 'piny gi nas bip mo dhagamki'da dhagam mo gom mo jin minu dhelel bungwar is mo tani ¹⁴ bakata 'te/ imin ma bas ma Kristhos, a'di jin ci is piti ka Arumgimis mo ki Shi/in gi mo ma sule/ ya ye 'ba/ mo, a'di jin dara'd gi thalkin mo mmodiki dhelel um 'twa/ ma dum bum 'peni mii kun wukin mo mmomii to goma Arumgimis jin di ki e mo.

¹⁵ Wakan a'di ta a'di jin doshki'da galany mo mmota gwon this jin gamu me'd mo. Wakan, ki uni gwansan

[†] Carabiim, a'di jin ta to/e jin uku mo jin 'thupki'da kursi ma Arumgimis is ka bim piti mo, mmolu'ng a'di mo gom mony'cam piti mo.

kun yuḱkunu mo mini 'taki bu'th mal gi mo ma sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo jin onu gwo is mo, haali/ mowuḱ kamu/ bu'thki mo mo, a'di jin wanki uni 'ba/ mo 'peni gwon dhaḱ mo e bwan'kwariny gwo jin t̄wa/a/ jin gamu me'd mo. ¹⁶ Haali/ waḱki/ gwo gi mal jin gamu me'd mo di'd mo tani jwa gi a'din 'de/ yan jin kar a'di mo tani a'di minu mii nyo/ mo be. ¹⁷ Haali/ gwo gi mal jin gamu me'd mo tani a'di bu'thki mo jasi 'ko'di mowu mo, haali/ a'di yisa minu bu'th ki 'bidha, ki com pitin 'de/ yan jin kar a'di mo tani di'd ki e mo naskina/. ¹⁸ Me'd isi kani gwo jin gamu me'd jin ta jin t̄wa/a/ 'konuki t̄e shoka 'cesh ki dar ga bas mo be. ¹⁹ Haali/ ka ris gwonḱan kun 'kwarkunu mo gi gwonḱan jin ḱinu ka 'deḱe/ 'deḱe/ mo baḱkin ma Musa gwo e 'kwani 'baar mo tani a'di ki budha bas gi ushi bip mo dhali mi mo, nyaḱki yi'de/ mo dhala mur ḱa'bal jin ta'da duḱ is mo dhali cwa ma 'tasha jal bip mo dhali a'di ki ḱukusa bas apowa warka/ ki is piti mo dhali aris 'kwani 'baar mo, ²⁰ mmo/o gwo mo ki: Abas yansan a'di ta gwo jin gamu me'd mo jin ḱan ma Arumgimis um gwo mo be. ²¹ Dhali a'di si'da/ ki bway jin nyaḱka'd kan mo tani a'di ḱukuski'da bas apo/ gu'b burriḱe/ mo dhali eya aris toḱ'kul bwa mo kun mishu to mii nycine/ mo goma luḱ jin luḱ mo be. ²² Ka jin ḱana/ e bwan'kwariny gwonḱan jin ḱinu mo tani aris to 'baar ka woho/ mo tani uni dhelelkunu ka bas mo, dhali ki dar gi mo jin woluwa basa 'cesh mo tani mo jin minu 'taki dhala mure/ gi miinthus gi 'kwani 'pen mo tani mini 'taki di yisa.

Miinthus Karkunu 'Pen ka Pije/ ka Ḳristḱos mo Mmomiikunu A'diya Bas mo

²³ Wakan a'di ta mii jin minu mii ḱapa ḱap mo goma yinyjwa gi to gi momis mo mmodhelel mo ki mii gwansan kun boḱu mmoḱi'th mo, hili to gi momis ki is buni mo tani mmodhelel mo ki mii kun 'ciḱḱuwa basa 'cesh kun bol gwansan e mo be. ²⁴ Haala Ḳristḱos a'di ciḱki'd mo, yisa e mo jin ḱogu mo jin uḱu ki me'd gi 'kwani mo, a'di jin ta'da yinyjwa gi a'din 'deḱe gana/ mo, hili e momis ki is pitiḱ gana/ mo tani, hili a'di piki'd mo ibun'kus ma Arumgimis mo gom gway bana mo be. ²⁵ Walla yisa mmoḱi is piti mo mmorash me'd ka ris mo me'd mii jin miin ma gasiis jin ca'd mo mmociḱ mo e Mo jin ḱogu mo me'd 'de/ ki yil mo ka basi me'd mo jin diki ta jim piti mo. ²⁶ Haali/ wakan mo tani a'di mina isi 'taki 'kosh ka nyor mo mmorash me'd ka ris mo 'peni mo jin ḱa'bkunu mony'cesh sho'k mo. Hili ki mii gi wakan mo tani, a'di piki'd jasi me'd 'deḱe gana/ mo e 'pe-men jin 'ko'd mo gi she/ yil mo mmokal miinthus sho'k ka pije/ mo mmoḱikina a'di is piti mo mmota to jin 'ciḱḱu/ 'kus mo be. ²⁷ Dhali jasi me'd jin karkunu wu gom 'kwani mo mmowu mo me'd 'de/ mo tani dhali yan'ko'd mo jin toru gwon dwall 'twa/a 'cesh pu'dki'd mo tani ²⁸ wakan aḲristḱos, a'di jin ḱikunu mo mmokal miinthus gi 'kwani ka ris me'd 'de/ mo tani a'di midi piyu/ doḱ/e me'di su/ mo tani yisa mmo/us mii is mo gom miinthus mo, hili mmota uni gwansan is ki me'd

mo, uni gun gananki 'ba/ ki gananki jin shi/i'd mo mmoḱor a'di mo be.

¹⁰ Haali/ me'd jin dina gwonḱan jin ḱinu mo mmo-ta a'thintha/ gom tom 'boron kun mini pu'du/ mo, mmodhal mii yansan e i is mo gom jamaḱ gana/ gi to gwansan kun piyi mo ki mii mo tani a'di midi mol mii ki sule/ sule/ mo nyaḱki mii jin 'ciḱḱu/ to/e 'kus mo mmomiya basa 'cesh mo jin ḱikirkunu mii mo mmoḱi mo ki yil 'ko'di yil mo mmodhu uni gwansan ki kum 'boron mo mmo'dish mo is mo be. ² Gwo jin ta jiny ca'ckon mo, a/mina uni daḱ mo mmoḱi to jin 'ciḱḱu/ 'kus mowa? Waḱki/ imanluḱa luḱ uni dhelelkunu mo hila/ tani uni yisa mini doḱ/e 'ko mo mmota gi 'twa/ ma du gom miinthus ma kamu/ mo. ³ Hili e to gwansan kun 'ciḱḱu/ 'kus mo mmomiya bas mo tani gwo diki'd jin kakunuwa ka e mo gom miinthus mo 'ko'di yil 'ko'di yil mo be. ⁴ Haali/ a'di molu mii mo ka bas ma morbip mo dhali mi mo mini 'taki ḱal miinthus gi 'kwani mo be.

⁵ Haali/ a'di gi wakan mo tani, ka Ḳristḱos pu'dki'd e mony'cesh yan mo tani a'di ki o gwo mo ki:

To kun 'ciḱḱu/ 'kus mo mmomiya bas mo dhali to gun ḱinu mo tani /e dina bwa ki o ki a'di mo, hili bungwar is mo tani /e thosonki a'di gom aha/ mo be.

⁶ E mo jin purkunu to jin ḱinu mo dhali to kun ḱinu gom miinthus mo tani /e diki bu'th mo jin dina 'ce ki 'kol /e mo be.

⁷ Dhali yan'ko'd aha/ ona gwo mo ki: Hili mo mo ma, aha/ pu'dkina mo mmomii bwam pini mo, ayy Arumgimis mo,

me'd gwo jin 'kwarkunu gom aha/ mo e ari gwo ma warka/ mo.

⁸ Ki a'di o gwo e ibun'kup imattaan mo ki: /E walla dina bwa ki o mo, walla /e yisa ta gi 'ceḱ kamu/ jin 'kol /e mo gom to gun 'ciḱḱu/ 'kus mo dhali to gun ḱinu mo dhali to kun ḱinu mmopur ki o'd mo dhali to gun ḱinu gom miinthus mo tani (Uni gwansan, uni ḱinu mo me'd isi gwo gi gwonḱan jin ḱinu mo be), ⁹ yan'ko'd doḱ/e a'di ki mar a'di is mo mmo/o gwo mo ki: Hili mo mo ma, aha/ pu'dkina mo mmomii bwam pini mo. A'di puuki mii jin t̄wa/a/ yan mo tani ki mii gi wakan ki a'di midi t̄el jin 'ko'd sho'k mo be. ¹⁰ Dhali ki bwa ma Arumgimis yan mo tani ana dhagamkunu mo ki to jin ḱinu jin ta bungwar is ma Yesus Ḳristḱos mo me'd 'de/ ki sule/ mo.

¹¹ Dhali igasiis kun cani 'baar ka 'deḱe/ 'deḱe/ mo doshkin isa yempa/ apo/ momiin to mo, mmoḱi to kun rashu mii ki rash rash mo mmo'ciḱḱa/ basa 'cesh mo kun nyaḱkin kan mo, uni kun moli miinthus gi 'kwaniny'cesh ḱal ki sule/ sule/ mo. ¹² Hili ka Ḳristḱos a'di jin ciḱi is piti mo mmota to jin 'ciḱḱu/ 'kus mo tani me'd 'deḱe gana/ gom ki sule/ mo gom miinthus gi 'kwani mo tani a'di ca'bk'i'd ki me'da bim poros ma Arumgimis mo be. ¹³ Dhali yan'ko'd a'di ḱorki mo mo ntagi 'kup piti minu 'taki dhu mo mmota cwa gom sho'k piti jin mina a'di idhu mo be. ¹⁴ Haali/ gom me'd 'deḱe gana/ mo tani a'di ciḱi is piti mo mmodhu aris uni gwansani 'baar mo kun dhagamkunu mo ki kum 'bor-

ganj gana/ mo gom ki sule/ mo. ¹⁵ Dhali Shi/in Dhele-ladhelel si'da/ a'di ki o gwo mo gom ana mo. Haali/ 'ko'di gwo jin onu is mo ki:

¹⁶ Yansan ta gwo jin miga/ gam me'd nyaḱki uni mo 'ko'da tee gwansan mo. A'di ta gwo jin ona Tapa mo ki:

Aha/ mina dhu gwoṅḱan pem jin ḱinu eya dum buni mo,

dhali 'kwar uni e bwam buni mo be.

¹⁷ Dhali yan'ko'd a'di ki mar a'di is mo mmo/o gwo mo ki:

Aha/ mina diki ka miinthus buni e mo dhali miim buni kun shina uni mii ki sule/ sule/ mo.

¹⁸ E mo jin dhaluwa mure/ gi miinthus gwansan 'pen mo tani moṅkamu/ yisa di'da doḱ/e jin minu mii ḱi to gom miinthus mo be.

Dhalki Ana 'Disha Mo Is mo dhali Țel Sho'k mo

¹⁹ Wakan iwaḱ mo, me'd jin takina ana ki mo jin wuna ana a'di jwa i is mo mmociḱ mo e mo jin ḱogu mo ka bas ma Yesus mo ²⁰ ki miin this mo dhali ki bway gi mii kun 'konu ki e mo jin ḱa'dkina a'di ki burriṅe/ yan jin shiru ka yolol mo, a'di jin ta buṅḱwar is piti mo be,

²¹ dhali me'd jin takina ana ka dhana gasiis jin caaca mo e gu'b ma Arumgimis mo tani ²² dhalki ana 'disha mii is mo ka duṅ gana/ mo mmo'tu'd mo mmomish mo ki isa duṅ gana/ ki moṅgam gwo is mo, ka dum bana kun ḱukuskunu ana ki dhelel dhelel mo 'peni tonthus gi 'twa/ ma dum bana mo dhali buṅḱwar is bana kun lamkunu ki yi'de/ jin ḱa'bki yidhiḱ yidhiḱ mo be. ²³ Dhalki ana budha ki ri'd mo ma 'teṅ kapem bana jin mina ana pi ki dar gi moṅḱosh mo, haali/ a'di jin oki gwo is mo tani a'di ta a'diṅ gana/ mo be. ²⁴ Dhali dhalki ana si'da/ 'kona isi gwo i bwa mo, ma mo ḱi'th ci is ki mii ka rem 'kup mo mmo/ena en mo dhali mmomii miim 'boron mo, ²⁵ yisa mmopinykin is gom mo jin tulu is mmoṅtal 'de/ mo, me'd jin boḱa kun tiya ki mii mo, hili mmo'bi'th ci adu is ka rem 'kup mo, dhali isa yempa/ mo ki nyanye/ mo me'd jin parkina uma Tee e mo mmo'dishkina a'di ki 'dish 'dish mo be.

²⁶ Haali/ waḱki/ ana miina miinthus mo mmoḱal mii ki is mo 'ko'di ana bu'thkina mii jin nyiḱkina ana gwoṅ gana/ mo tani moṅkamu/ yisa di'da doḱ/e jin minu mii 'ciḱ to/e 'kus mo gom miinthus mo be. ²⁷ Hili mii jin ḱogu is mo tani a'di 'thoyi mo gi gwon dwall mo dhali o'd jin ḱa'b ki wur wur mo, a'di jin midi shwa uni kun ta 'kupi 'baar mo be. ²⁸ Wathi/ a'di jin 'ce'dki gwoṅḱan jin ḱinu ka Musa mo tani a'di wuki'd mo ki dar gi momiimii mo ki 'twa/ gi iman/o gwo kun 'koni su/ mo walla ikwara mo be. ²⁹ Ba shi/ ma jisa bala wakata mo a/um kulum gwo ibwa mo ki a'di midi cil she/ mo gom wathi/ jin saki Ya/ ma Arumgimis ki sho'k mo, dhali jin sorki'da bas gi gwo jin gamu me'd mo, a'di jin dhagamkunu a'di mo dhali waḱ Shi/in ma 'the mo? ³⁰ Haali/ ana misha a'di mo, a'di jin oki gwo mo ki: Mo jin minu tor gwon dwall 'twa/a 'cesh mo tani a'di ta jim pem mo. Aha/ mi-na gar to 'kusi bway mo. Dhali doḱ/e, Tapa a'di midi dwall 'kwanim piti gwo mo. ³¹ A'di ta to jin ḱogu is mo

mmomina 'kwani ḱa'k mo e me'd ma Arumgimis jin di ki e mo be.

³² Hili yuḱa teen dhamo/ gwansan mo ki 'ko'di um 'kokina e ma du kun 'twaḱki mo mo tani um 'dim 'kup mo e mii jin 'batha'ba'th jin jwakaḱki'd ki mo/isa nyor mo ³³ dhali ka cima tiya mo mmoḱor ibwambori 'kwani mo mmota busiṅe/ goma sor mo dhali moṅḱo'c bwa mo dhali ka cima kamu/ mmogam mii me'd ki uni gwansan kun miinu mii ki shi/ mo wakan. ³⁴ Haali/ um ḱo'cki e gom 'kwani habuus mo dhali um bu'thki mo jin dilkunu um to mo kun tana um mo ki bwaṅ 'kunyga/ mo me'd jin misha um ki um ki is bum tan gi tom bum kun 'boron ki 'bor gana/ mo dhali kun mini 'ko ki sule/ mo. ³⁵ Wakan dhalku/ ki buḱ is bum mo 'peni mom bum jin wuna uma wuny jwa i is mo, a'di jin ta gi dhan mo jin isha to ḱumma/ mo. ³⁶ Haali/ um mini mii ta gi mo jin 'dimuwa 'dim 'kup mo wakan ki um mini 'taki mii bwa ma Arumgimis mo dhali bu'th a'di jin okunu is mo.

³⁷ Haali/ um ḱorkina ḱor mo ari'ceenne/ naskina/ mo dhali a'din 'deṅ kamu/ jin midi pu'du/ mo dhali midi diki ta adiḱe/ mo.

³⁸ Hili a'dim pem jin ta'da ḱar/e mo tani midi di ki e e moṅgam gwo is mo,

dhali waḱki/ a'di midi guwa 'kany'cesh ka nyan'ko'd mo tani

aḱashiram pem midi dar gi mo jin midi 'kol 'ce mo e a'di mo be.

³⁹ Hili ana 'konaki ta uni gwansan kun mini 'dowa 'kany'cesh ka nyan'ko'd mo dhali kun 'ce'du sho'k mo, hili ana tana uni gwansan kun ta gi moṅgam gwo is mo dhali mmodhuwa ḱashiram bana mo be.

Mongam Gwo Is mo

11 Moṅgam gwo is a'di imishu ki isa duṅ gana/ ki a'di ta to gom mo ma 'teṅ kape/ mo, mmosuka du mo gom to kun 'konuki par e mo. ² Haali/ ki a'di mo tani jwahaṅ 'kwanin dhamo/ uni bu'thki mo jin nyo/ uwa nyo/ mo be. ³ Ki moṅgam gwo is mo tani ana mishkina gwo 'ban mo ki mony'cesh uḱkunu ki gwo ma Arumgimis mo, wakan ki a'di jin parkunu e mo tani uḱkunu ki to kun 'koki piyu/ is ka piḱe/ mo be.

⁴ Ki moṅgam gwo is mo tani aHabiil a'di miiki'da Arumgimisa bas mo jin mishu bu'th mo mmobol ji ma Kayiin e mo ki mii jin bu'thkina a'di mo jin nyo/uwa nyo/ mo me'd wathiṅ ḱar/e mo. Haali/ Arumgimis ḱalki gwo o mo gom tom piti jin ḱina a'di ki me'd mo jin bu'thkunu mo. A'di wuki'd mo, hili ki moṅgam gwo is piti mo tani a'di di'd ki e mo naskina/ mmo/o gwo mo be. ⁵ Ki moṅgam gwo is mo tani a/Aḱnuuḱ a'di bu'thkunu bway momis mo, wakan ki a'di midi 'taki diki par wu e mo. Dhali a'di yisa gamkunuwa, haali/ Arumgimis bu'thki a'di bway momis mo. Dhali nṱwa/a/ ki a'di dinuki bu'th bway momis mo tani a'di ḱalkunu gwo o mo ki a'di miiki to jin 'borki'da Arumgimis bwa mo be. ⁶ Ki dar gi moṅgam gwo is mo tani a'di molu mii mo mmo'bora Arumgimis bwa i is mo be. Haali/ a'diyin jin midi 'taki 'disha Arumgimis is mo tani midi mii gam gwo is ki a'di diki'd mo, dhali ki a'di midi ḱi uni

gwansan to kun ish kumma/ mo kun n̄api a'di mo be. ⁷ Ki moŋgam gwo is mo tani aNuuh, a'di rumkunu ka Arumgimis mo isi goma yirto jin dina a'di ki mish naskina/ mo tani a'di yipi unu 'kup mo ki moŋko/ is jin ta'da gayiin mo, a'di ki dhera kur mo gom kuŋ gu'b piti jin minu ta is ki me'd mo be. Ki mii yan mo tani a'di ki mii miiwaŋ gom gwon dwall jin toru gwo 'twa/a 'cesh mo gom 'kwaniny'cesh mo dhali a'di warki'd ka mankal mal gom mo ma kar/e mo jin pu'dki'd ki moŋgam gwo is mo be.

⁸ Ki moŋgam gwo is mo tani a/Ibrahiim haki gwo e mo ki a'di yukkunu mo mmoya ka piŋe/ mo e mo jin mina a'di bu'th mal mo. Dhali ki a'di yaki'd ka piŋe/ mo tani, mo misha a'diya jin yana a'di ya mo? ⁹ Ki moŋgam gwo is mo tani a'di warki'd ki yilkina/ e mony'cesh jin onu gwo is mo, e mony'cesh jin diki ta jim pitin gana/ mo, mmoça'b e gu'b burriŋye/ jin nyanju mo nyaŋka Is/ hak mo dhala Yakuub mo, uni gun ta imankal mal mo nyaŋki a'di mo ki gwon 'de/ jin onu is mo be. ¹⁰ Haali/ a'di hilki'd gom 'penkuman bampa/ jin midi pu'du/ yilaŋ kamu/ mo, a'di jin ka'bu/ mo, a'di jin nyanŋin ma Arumgimis mo dhali a'di jin ukkina a'di mo be. ¹¹ Ki moŋgam gwo is mo tani a/Saarah, ayim ki is piti bu'thki mom'bi'th mo mmobwaa mo, isi kani ka yim 'baarkina yila dho'th piti mo, haala yim nyithki a'di ki a'di jin ta isin gana/ mo, a'di jin oki gwo is mo be. ¹² Wakan, 'peni wathin 'de/ mo tani, dhali a'di wana e ki wathiny jwa mo tani, emen tana ris ka ris dho'thkunu mo me'da cul gi momis mo dhali wa e ki emen ma si'b kun ishkin e bwaman ma gap mo kun molu deŋ e mo be.

¹³ Aris uni gwansani 'baar mo wukin mo e moŋgam gwo is mo dhali yisa bu'th to jin onu gwo isa. Hili uni parki a'di e mo dhali the a'di me'd 'pena dhana/ mo, dhali uni 'kokin mo me'd 'kwani kun 'kon ka piŋe/ mo 'peni bampaŋ kamu/ mo dhali me'd uni gun 'kon e bwaman 'kwanin tiya mo e mony'cesh mo be. ¹⁴ Haali/ 'kwani kun o gwo kan mo tani kar a'di eya tente/ mo ki uni n̄apki mo mo jin minu nyan gu'b buni nycine/ mo be. ¹⁵ Waŋki/ uni mini kulum gwo ibwa mo gom mony'cesh çaan jin iikina uni ka piŋe/ 'peni cine/ mo tani uni mini 'taki ta gi embula 'borga/yi mmodok ka nyan'ko'd i a'di mo be. ¹⁶ Hili, gom a'di gi wakan mo tani uni 'kokina gwo ibwa mo gom bampa/ jin dina jaro/ ki she/ mo, a'di yansan jin ta bampaŋ tal 'de/ jin ta ji gi momis mo be. Ki mii gi wakan mo tani Arumgimis dina is ki 'the mo ki a'di minu yuk ka Arumgimis buni mo haali/ a'di thosonki uni 'penkuman bampa/ mo be.

¹⁷ Ki moŋgam gwo is mo tani a/Ibrahiim ki a'di palkunu mo tani çiki'da Is/hak mo, dhali a'di jin bu'thki gwo jin onu is mo tani thosonki is mo mmoçi ya/m pitin tal 'deŋ gana/ mo be, ¹⁸ ma e a'di jin onu gwo is mo ki: Eya Is/hak mo tani emen pini minu 'cem gway mo be. ¹⁹ A'di nyithki'd ka Arumgimis mishki 'kwani 'de'k mo isi kani 'peni mowu mo. Wakan, ki gwo jin wayina e kan jin okunu mo ki a'di bu'thki a'di ka nyan'ko'd mo be. ²⁰ Ki moŋgam gwo is mo tani a/Is/hak 'thoki'd gom mom'bor mii yilaŋ kamu/ apowa Yakuub mo dhala Iisu mo be. ²¹ Ki moŋgam gwo is mo tani

aYakuub ki a'di murki'di wu mo tani a'di 'borki iya/ ma Yuusup mii ka 'deŋe/ 'deŋe/ mo, mmogaŋkina a'di is ka 'cesh mo mmoluŋa luŋ mo apo/ 'kucwa jin guna a'di ime'd mo. ²² Ki moŋgam gwo is mo tani aYuusup ki a'di dina mondiki/em piti 'kup mo tani a'di torki gwō eya tente/ mo gom ya ma piŋe/ gi Uçi ma Israyiil mo dhali a'di ki kan gwo mo gom isi kan piti jin minu kan a'di mo be.

²³ Ki moŋgam gwo is mo tani aMusa ki a'di dho'thkunu mo tani a'di bagkunu ka ppe 'kupi kwara mo ki icom mo haali/ uni mishkin ka 'ci shinā jaro/ ime'd mo. Dhali uni 'koki ko/ is mo gom gwonkan ma maliŋ mo. ²⁴ Ki moŋgam gwo is mo tani aMusa ki a'di çaki'd mo tani ushki'd mo mmoyukkunu a'di ki ya/ gi 'bwa/ ma P̄rawn mo. ²⁵ A'di ki dhal mii e i is mo mmokwany mo gi mii ma ha'th'ko'd mo nyaŋki 'kwani ma Arumgimis mo, ma mmodiki 'kuny bwa mo nyaŋki uni gwansan e mo jin 'konu ki 'kol 'ce e miinthus mo ki mo jin minu tor sho'k ka pupush mo be. ²⁶ A'di nyithki'd mo ma sor jin 'koshu is ka nyor goma Kristhos mo mmota pa ki pa mo mmobol dhan to gi Pam Masir kun ish kumma/ e mo, haali/ a'di hilki'd gom to jin ish kumma/ jin minu çi mo be. ²⁷ Ki moŋgam gwo is mo tani a'di dhalki Pam Masir 'pen mo, yisa mmoço/kina a'di anyor ma maliŋa, haali/ a'di 'dimki 'kup mo mmohilkina a'di a'di jin molu mish mo be. ²⁸ Ki moŋgam gwo is mo tani a'di karki mo jin penuwa Pe'kupanyolos mo dhali kukusa bas mo, wakan ka Ma'nce'da bwanyara/ sho'k mo midi 'taki diki ta uni is ki me'd mo be.

²⁹ Ki moŋgam gwo is mo tani 'kwani 'ciŋki Kumma/ Yi'de/ jin ta gi 'Per mo me'd mony'cesh jin kuthaku'th mo. Hili 'kwani gi Pam Masir, ki uni palki mii mo mmomii mii jin nyaŋki'd kan mo tani uni loskina yi'de/ mo be. ³⁰ Ki moŋgam gwo is mo tani adhana gaŋgara/ gi Pa Ariiha biŋki'da 'cesh mo 'ko'di uni kukulki a'di is mo ka cim pesu/ mo. ³¹ Ki moŋgam gwo is mo tani aRahab, a'di jin ta'da yim çal mo, diki 'ce'd sho'k mo nyaŋki uni gwansan mo, uni gun ush gwo ha e mo, haala yim a'di miiki mii mo mmohan 'kwani kun dhuyunu 'pen mo mmo'kar mo mo be.

³² Dhali ki gwo gi wakatinta imiga/ o moye? Haali/ mo midi har moyi gom aha/ mo mmotor gwo mo goma Gidyun mo dhala Barag mo dhala Shamshuun mo dhala Yaptaah mo dhala Dawuu'd mo dhala Samu/ iil mo dhali imançi Gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo – ³³ uni ki moŋgam gwo is mo tani piki bampaŋ tiya e mo mmobu'th mo, dhali mmotor gwowa 'bora 'cesh mo gom mo jin dhunuwa dhu ka kar/e mo, dhali bu'th gwo kun onu is mo, dhali mu'th aris 'twa/ ma dhop mo, ³⁴ dhali mmo/us o'd jin bilitki'd ka le'd mo, dhali ye shemen gandala turga/ mo, dhali mmogam mii adu is ki mom'bi'th mo 'peni moŋka'd is mo dhali war ki a'di jin 'bitha'bi'th mo e mo ma mee mo, dhali dhu 'kwanin tiya kun tana thuruŋ ma mee mo mmoso mo. ³⁵ Up bu'thki kum buni kun wukin mo ki mompi jin piyunu/ mo. Kun tiya 'koshkunu is ka nyor ka 'cem 'cem mo, mmo/ush mo bu'th mo, mo jin 'çukuwa 'çuŋ mo, ki uni mini 'taki piyu mo dok/e e mondiki/e jin dina jaro/ ki

she/ mo. ³⁶ Kun tiya 'kosha is ka nyor ki mii jin miinu uni ka maḡ mo dhali kun tiya dorkunu ki yis bip mo dhali isi kani kun tiya deḡkunu mo ka maḡḡiya mo dhali kun tiya takina habuus mo. ³⁷ Uni 'koshkunu ki wosh mo. Dhali kun tiya 'ciṡhu/ is bwa ka 'co'colo'c mo. Dhali uni palkunu mo. Dhali uni 'koshkunu jwa mo ki gandala turga/ mo. Uni iikin ki iiny ḡa/ mo mmo'tamkina uni ayi'c ḡa'bal i is mo dhali ayi'c mi mo, mmo/ii is 'teḡ gana/ mo, dhali mmoṡo'ckunu uni bwa ki mii ma ha'th'ko'd mo – ³⁸ Gom uni mo tani mony'cesh diki ha me'd mo. Uni takina ḡa/ mo e bwam ma si'b mo dhali e moḡ'kuwosha turga/ mo dhali eya risa jurum wosh mo dhali e jis ga/ gi mony'cesh mo be.

³⁹ Dhali aris uni gwansan mo, ba uni nyo/u ki nyo/ jin 'boro'd gom moḡgam gwo is buni mo tani uni 'koki bu'th to kun onu gwo is mo be. ⁴⁰ Haali/ Arumgimis parki to e nṡwa/a/ mo jin 'boro'd ki 'bor gana/ mo gom ana mo ki uni minu 'taki 'koki dhu ki uni kun isin mo ki dar gi ana mo be.

Ajisa gi Tapa jin Yedha A'di 'Kwani Sho'k mo

12 Wakan, me'd jin 'kamkunu ana ki deḡ ka dhana raḡ gi iman/o gwo mo tani dhalki ana si'da/ ṡhadha aris tom bana 'baar mo kun diṡadiṡ ka 'deṡe/ 'deṡe/ mo dhali miinthus kun tana junyu/ ki ana ki 'dish 'dish mo dhali dhalki ana sona ki bwa jin 'kuḡu ki 'kari'th mo mmopar sho'k mo gom to jin di'da bori ana mo be, ² mmohil 'kup ka Yesus mo a'di jin ta'da 'karḡkup mo dhali a'di jin midi thim moḡgam gwo is bana mo, ma a'di gom moḡ'kunyu bwa jin diki'da bori a'di mo tani a'di 'dimki 'kup mo gom cwany'ciṡhan dhul mo mmoruḡkina a'di mo jin 'thenu is mo dhali a'di ḡa'bki'd ki me'da bim poros ma ḡursi ma Arumgimis mo be.

³ Nyiṡhi/ a'di mo, a'di jin 'dimki 'kup mo 'peni imanmii miinthus mo kun ta 'kup ki 'kup ki a'di kan apo/ a'di mo, wakan ki um mini 'koki ca mo e mo jin wunu is e mo walla eya dum bum jin mina buye/ i'thi mo. ⁴ E mom bum jin askina uma shir shir apo/ miinthus mo tani um 'koki ro'c a'di naskina/ mo mmo'pu'd mo e shushan mii jin mina umi wola bas buma 'cesh mo be. ⁵ A/dhali um ḡaki mo jin malasu um mo jin yuḡkunu um ki iya/ mowa? mmo/o gwo mo ki:

Ya/m pem dhalku/ ki halipa jisa jin yedha Tapa /e sho'k mo

walla dhalku/ ki sul mo jin 'bidhu /e adu is mo ki /e ḡinuwa jisa ki a'di mo.

⁶ Haali/ Tapa a'di ki ḡiya jisa jin yedhu wathi/ sho'k mo a'di jin ena a'di mo be.

dhali dor aris iya/ ka 'deṡe/ 'deṡe/ mo, uni gun bu'thki-na a'di mo be.

⁷ A'di ta'da jisa jin yedhu wathi/ sho'k mo jin mina umi mii 'dim 'kupi cine/ mo be. Arumgimis miiki um mo me'd iya/ mo. Haali/ ya/ jana ḡala/ di'd jin dina com ki ḡiya jisa mo? ⁸ Waḡki/ um dhalu ki dar ga jisa jin ḡinu mmoye'th um sho'k mo tani, a'di jin pwaḡkunu mo gom 'kwani 'baar mo tani, wakan um ta uḡi kun 'kon ki laḡa/ mo dhali um 'koki ta iya/ mo be. ⁹ Ki gwo yansan

jin 'ce'de'd apo/ mo tani ana takina gi ibabam bana mo e mony'cesh mo mmoḡi ana ajisa mmoye'th ana sho'k mo dhali ana taḡkina uni mo be. Dhali bunya/ mina ana 'koki 'dap 'twa/ mo eya Babam bana gi ku gi shi/in mo dhali 'ko mowa? ¹⁰ Haali/ uni ḡiki ana ajisa jin yedhu ana sho'k mo ki ari mo mo me'd jin ona bwa uni mo. Hili Arumgimis ḡiki ana ajisa jin yedhu ana sho'k mo gom mom'boro'd bana mo, ki ana mina pwaḡ mond-helel piti mo be. ¹¹ Gom ari mo mo tani arisa jisa kun ḡinu mmoye'th ye'th sho'k mo tani wana e ki jin 'koshu ka nyor mo, ma mmodhal bwanḡ 'kunya/ e i is mo. Yan'ko'd mo tani a'di ki gwono'd maman gi mo ma ḡar/e mo jin ta mo ma ku'th is mo e uni gwansan kun ye'thki-na a'di sho'k mo be.

Arum jin Rumu Apo/ 'Kwani kun Waḡkina 'The ma Arumgimis mo

¹² Wakan 'deki me'd bum kun 'kon ki polkon mo dhali 'bithi 'kupa'dupun bum kun miin ki 'ka'da/ 'ka'da/ mo

¹³ dhali dhuyi bway tur ka ji sho'k gom sho'k bum mo, wakan ki a'di jin ta ḡwol mo tani minu 'taki 'koki kar ka piye/ 'peni gwocor mo, hili mmodhal mii e i is mo mmowaḡa/ waḡ mo be. ¹⁴ Biriya bir mo gom moḡku'th is mo nyaḡka ris 'kwani 'baar mo dhali gom mo ma

dhelel mo, a'di jin mola wathiḡ kamu/ par Tapa e ki sule/ mo ki dar gi a'di mo be. ¹⁵ Mishi gwo 'ban mo ki wathin ṡal 'deḡ kamu/ midi diki ush me'd mo mmobud-ha 'the ma Arumgimis mo, dhali dar gi mo ma birman jin ḡa/aḡa/ mo mmo'ka ale/ mo dhali raḡ moḡo'c bwa mo dhali ki a'di mo tani aris 'kwani ka ris warkin ki uni kun shi/u is mo be, ¹⁶ dhali ki wathin ṡal 'deḡ kamu/ mi-di diki mii mii jin miinu miinyḡal mo walla diki dhu mii kun ḡogu mo, me'da Iisu mo, a'di jin yolki mo ma bwanyaram piti ki tonṡe/ jin shwanu 'te/ mo be.

¹⁷ Haali/ um mishkin ḡ'ko'd ki a'di ona bwa ki mal gi mom'bor mii mo tani a'di waḡkunu mo haali/ a'di diki gam bula kamu/ mmorica du is mo, ba a'di ḡapki a'di ki bur bur ki jabu'th mo be.

¹⁸ Haali/ um 'koki pu'd mo e wosh jin minu ta is ki me'd mo, a'di jin ta o'd jin shwa'd ka le'd mo, dhali mondhurumi'd mo dhali mondhurumi'd jin 'ceṡḡki'da 'tum mo dhali apunthar jin 'theḡi'd mo ¹⁹ dhali ko ma poome/ mo dhali 'twa/ jin ta gi gwo kun ṡu'c imanciḡ uni mo mmodotḡ gwo mo ki gwo gwansan minu 'koki oku/ ki thatha/ thatha/ mo gom uni mo be. ²⁰ Haali/ uni moli 'dim 'kup moyi gom gwonḡan yan jin ḡikunu mo jin o gwo mo ki: Waḡki/ isi kani tombwaasho midi mumbur wosh yan ki is mo tani a'di minu 'kosh ki wosh mo be. ²¹ Ka jinḡ gana/ nyḡa/, wakan mo, mo jin ḡoguwa ḡo/ is diki'd mo e bwambori jis/em piti mo ka Musa o gwo mo ki: Aha/ deekina is mo ki moḡḡo/ is kagahara mo be. ²² Hili um pu'dkin mo e 'Kuwosh ma Sihyuun mo dhali e 'penḡuman Bampa/ ma Arumgimis jin di ki e mo, a'di jin ta bampa/ gi momis jin ta Pa Urushaliim mo, dhali eya ris iman'doyu gwom piti kun molu deḡ e mo eya dhana tul 'kup kun tula uni is mo be, ²³ dhali eya dhana tul isa kamu/ gom uni kun tana bwanyara/ mo, uni gun 'kwarkunu gway mo eya war-

ka/ gi momis mo, dhali eya Mandwall gwo mo a'di jin ta'da Arumgimis gom 'kwani 'baar mo, dhali eya ris shi/in gi 'kwani kun tana qar/e mo kun dhunu ki ku gun iskin mo, ²⁴ dhali eya Yesus mo, a'di jin doshki'da galany mo gom gwo jin ta jin this jin gamu me'd mo, dhali e mo jin kükuskunuwa bas mo jin onu gwo ki o ma aane/ mo ka bas yan bol ji ma Habiil e mo be.

²⁵ Hili um ki 'bore/ mo. Dhalki a'di ki ush mo, a'di jin torki um gwo mo. Haali/ wakki/ uni 'koki ye mo ki uni ushki a'di gwo mo, a'di jin rumki uni ki gwo mo e mony'cesh yan mo tani ba ana bala mina ye kata mo wakki/ ana mina wak a'di mo, a'di jin rumki ana ki gwo mo 'peni momis mo? ²⁶ Twam piti a'di yikinki mony'cesh is mo me'dyin mo. Dhali hili shwane/ a'di oki gwo is mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ dok/e mina yikin jasi mony'cesh is mo yisa, hili si'da/ momis mo be. ²⁷ Gwo gwansan kun on ki: Aha/ dok/e mina, ba/ tani uni 'kayi gwo 'kus mo goma joç jin joçu/ mo gom is jin yikinkunu mo, me'd gwo jin onu gom to kun ukkunu mo, ki mii gi wakan mo tani ki to kun molu yikin is mo tani mini 'taki 'ko mo be. ²⁸ Wakan mo, dhalki ana tana gi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo gom mmobu'th 'penkuman bampa/ jin molu yikin is mo dhali wakan dhalki ana çina Arumgimis mo jin luñuwa luñ mo jin mishu bu'th mo ki mo jin tuçuwa tuç mo dhali ki monço/ is mo. ²⁹ Haali/ Arumgimis bana a'di shwa'd ki o'd ki bar bar mo be.

Miin To kun Miinu ki 'Bore/ mo 'Borki'da Arumgimis Bwa mo

13 Dhalki mo/en jin en ma wak ka rem 'kup mo tikir di mo. ² Dhalku/ ki mii mii ma pinykin is mo mmoçor mii jin minu ta gu'b bum ñal mo goma ris yilkina/ mo, haali/ gom mii gi wakan mo tani kun tiya suski iman'doyu gwo gu'b buni mo ki mii jin molkina uni uni mo be. ³ Kayi uni gwansan e mo kun 'kokin eya sijin mo, ma me'd jin nyakkina um 'ko eya sijin nyakki uni mo. Dhali nyakki uni gwansan kun miinu ka jin thus e mo, haali/ um si'da/ nyakki 'ko e bungwar is mo be. ⁴ Dhalki mash jin mashu ki mash gana/ mo karu ki montaki bwaman umi 'baar mo dhali dhalki mo gi miinu miimash karu ki jin kogu mo haali/ Arumgimis midi dwall gwo mo gom uni gun ha'k 'pen 'ceç gwath mo dhali up kun ta kumana 'ka mo dhali uni gun mii miinyçal mo. ⁵ Dhuyi mon'koki/em bum ki 'kus mo 'peni mo jin enuwa guurush mo dhali kapi um mo ki to jin tana um mo, haali/ a'di oki gwo mo ki: Aha/ mina diki ush me'd ki sule/ sule/ mo gom um mo walla aha/ mina diki dhal um 'pen mo be. ⁶ Wakan, ana mina kar dhan mo jin wuna ana a'di jwa i is mo mmo/o gwo mo ki:

Tapa a'di ta'da Manwoth pem mo be.

Dhali aha/ mina diki ta ço/is mo.

Ki to gi wakata imina 'kwani mii aha/ mo?

⁷ Kayi imanshu/um bway e mo, uni gwansan kun oki um gwo ma Arumgimis mo dhali nyithi/ adu'd mii mo gom mon'koki/em buni mo dhali thokiya thok mo gom mongam gwo is buni mo. ⁸ Yesus Kristhos ta a'di ma

tili/ mo dhali ji gi shwane/ mo dhali gom ki sule/ sule/ mo, a'di jin diki war mo. ⁹ Dhalku/ ki ta uni kun minu susi per mo ki gwo kun toru kun 'kona e ki she/ ki she/ mo dhali kun molu mo naskina/. Haali/ a'di 'boro'd mo ka du minu 'bi'th is ka 'the mo, yisa ki tonçe/ mo, a'di jin midi diki ha me'd mo gom uni gun shwaki uni mo.

¹⁰ Ana tana ga gwaça/ jin miinuwa basa 'cesh mo, dhali 'peni a'di mo tani uni gun miiki to mo gom gu'b bur-rinye/ mo tani 'konuki dhal bway mo mmoshwa to mo be. ¹¹ Haali/ bungwar is gi to/e gwansan kun wolkunuwa bas buni kun kalkunu mo e mo jin kogu mo ka gasiis jin ca'd mo gom mii kun ciçu/ a'di a'cesh mo gom miinthus mo tani uni ci'thkunu ki o'd mo ka pije/ 'peni gu'ba'ku/ mo be. ¹² Wakan Yesus si'da/ 'koshkina is ka nyor mo ka pije/ mo 'peni 'twançala gon mo, ki mii gi wakan mo tani ki a'di midi dhagam 'kwani ka bas pitiç gana/ mo be. ¹³ Wakan, dhalki ana çala ya ka bor mo e a'di ka pije/ mo 'peni gu'ba'ku/ mo, mmoçala sor jin minu sor ana gom a'di mo be. ¹⁴ Haali/ mmahan mo tani ana dara gi 'penkuman bampa/ jin ta a'di jin midi di ki sule/ sule/ mo, hili ana simma 'penkuman bampa/ e mo jin midi pu'du/ mo be. ¹⁵ E a'di mo tani dhalki ana si'da/ tikira 'ko mo mmoçi mo jin miinuwa basa 'cesh mo mmomaña Arumgimis mo, a'di jin ta gwo mo kun mini pi 'peni 'twam bana kun ta man mo 'peni mo jin nyithu/ gway piti mo be.

¹⁶ Dhalku/ ki mii mii ma pinykin is mo mmomii mii kun 'boron mo dhali mmopwak to bwa mo a'di jin tana um mo, haali/ ki to gi wakan kun ciçuwa basa 'cesh mo tani a'di 'borki'da Arumgimis bwa mo be.

¹⁷ Hayi uni gwo e mo uni kun tana shu/um bway gom um mo dhali 'dapi 'twa/a 'cesh e uni mo. Haali/ uni 'kon mo mmotima kashiram bum mo me'd 'kwani kun 'kokin mo kun mini mii çi gwo mo. Dhalki uni mii a'di yansan ki bwan 'kunyga/ mo, dhali yisa ki bwa kun biçu ka lungu'b yisa, haali/ a'di midi 'taki diki ta shi/ miim 'boro'd gom umi.

¹⁸ Thoyi gom aman mo, haali/ aman misha ki isa dun gana/ mo ki aman dhelelkina 'twa/ ma dum bam ki dhelel mo mmo/o bwa mo mmomii mii kun minu taça tak mo eya ris to 'baar mo be. ¹⁹ Aha/ tirrishkina gwo ka daran du kagahara mo ki um mini mii to gwansan mo, ki mii gi wakan mo tani ki aha/ minu 'taki waru/ mii is ka nyan'ko'd mo e um mo ki 'dishe/ mo be.

Mom'bor Mii jin Dhalu Me'da Po/ 'Kwani mo dhali Monthe Me'd ki Kwality mo

²⁰ Shwane/ dhalka Arumgimis gi monçu'th is, a'di jin guyi Tapa Yesus bana 'peni mowu mo dok/e, a'di jin ta'da Amanhil ka'bal, ka bas gi gwo jin gamu me'd jin midi di ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo ²¹ mmoçe um ka ris to kun 'boroni 'baar mo ki um mini mii bwam piti mo, mmo/umkina a'di e um mo a'di jin 'bor a'di bwa mo e bwambori jis/em piti mo, eya Yesus Kristhos mo, e a'di jin mina monyca icil ki sule/ sule/ mo dhali ki sule/ sule/ mo. Amen.

²² Aha/ yipa 'kup 'kupki um iwak mo. Thonaa/ me'di 'ko'd mo ki gwom pem jin malaskika/ um mo haali/

aha/ 'kwarkina um gwo ki e 'pe'pere/ mo. ²³ Um mini
 'taki mish gwo 'ban mo goma kam bana ka
 T̄imut̄hawuus mo gom 'cuḵ jin 'cuḵkunu a'di mo. Ki a'di
 mo tani aha/ mina par um e mo waḵki/ a'di midi pu'du/
 ki 'dishe/ mo be. ²⁴ Theki aris imanshu/um bway me'd

mo dhali aris uni gun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel
 mo. Uni gwansan kun pu'dkin mo 'peni Pa Ithaaliya mo
 hashki um monthe me'd mo be. ²⁵ A'the midi di gom
 umi 'baar mo. Amen.

YAKUUB

Monthe Me'd mo

1 AYakuub jin ta c̄iŋkina/ ma Arumgimis mo dhali Tapa Yesus K̄risthos mo be. E uni kun 'kon ma wāki 'kume'd i'ce'dka su/ mo uni kun c̄ekerunu bwa mo. Monthe me'd mo.

Mongam Gwo Is dhali Mo jin Dhunu Is ki Gwa'd mo

² Kari bwaŋ 'kunya/ mo ma, iwāk pem, ki um jemki 'kup ki mompal ki she/ ki she/ mo. ³ Haali/ um mishkin ki mompal gi mongam gwo is bum pucurki'd mo mmōtel sho'k mo be. ⁴ Dhali dhalki mo jin t̄elu sho'k mo 'tu'da/ mo jin pucuru mo ki um mini ta kum 'bor-gaŋ gana/ mo dhali ta kun thimin mo mmo'koki har toŋ kamu/ mo.

⁵ Wākki/ jan t̄al 'deŋ kamu/ 'peni bwam um hara moyūk mo tani dhalki a'di dōto'da Arumgimis mo a'di jin c̄iki'da ris 'kwani ka duŋ gana/ mo ki dar gi ŋadhum mo dhali a'di minu c̄i a'di mo be. ⁶ Hili dhalki a'di dōt a'di ki mongam gwo is mo ki dar gi bwa jin shinu 'kup mo haali/ a'di jin shina bwa 'kup mo tani wana e ki yi'deŋ kumma/ jin bir bakal mo jin boru mo dhali jin 'dasha 'tham mo be. ⁷ Haali/ wathi/ c̄aan midi mii diki mii tosh ki a'di midi bu'th toŋ kamu/ 'peni Tapa mo. ⁸ A'di jin 'kona bwa isu/ mo dhali a'di jin gwakalki ya mo e bway piti 'baar mo.

⁹ Hili dhalka kana ha'th'ko'd ki kar mo mmokar 'bam piti ki ca mo e mo jin karu a'di ki ca mo ¹⁰ dhali a'di jin ta pa ki pa mo e mo jin karu a'di ki gwa'd mo haali/ me'd jandi/ ma sho mo tani a'di midi la pe mo be.

¹¹ Haala tente/ sulu'd mo ki mom'ba'th piti jin shi'bili to mo dhali a'di ki k̄utha sho mo dhali jandim piti raskin mo dhali jarom piti 'ce'dkunu sho'k mo. Wakan si'da/ wathi/ jin ta pa ki pa mo midi us mo ki jog e bway piti jin ura a'di to isho'k mo be.

Mo jin Paluwa Pal mo

¹² Mom'bor mii gom wathi/ jin 'dimki 'kup mo e mompal mo haali/ ki a'di mishki mompal mo tani a'di midi bu'th toŋ'kup gi mondiki/e mo a'di jin on ma Arumgimis gwo is gom uni gwansan kun eni a'di mo be. ¹³ Dhalku/ wathiŋ kamu/ ki dhal bway mo ki a'di palu mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ pal ma Arumgimis mo. Haali/ Arumgimis molu pal ki tonthus mo dhali a'di ki is piti si'da/ diki pal jan t̄al 'de/ mo be. ¹⁴ Hila ris 'kwani ka 'dēte/ 'dēte/ palkunu mo ki a'di jin diri'da dir mo dhali cesa bwa en'dap buni mo be. ¹⁵ Dhali

yan'ko'd mon'dap e ki a'di bwaakunu mo tani a'di dho'thki miinthus mo dhali miinthus ki a'di caki'd mo tani k̄alki mowu mo be.

¹⁶ Dhalku/ ki ta uni gun hegu e mo ma, iwāk pem kun enka/ mo. ¹⁷ Aris tom 'boron gun c̄inu ki me'd mo kun ta kum 'borgaŋ gana/ mo tani uni 'peni momis mo mmothulu/ mo 'pena Baba gi moŋkush mo. E a'di mo tani mo jin ākuwa āk yisa di'da walla ala piyi'd si'da/ 'peni mo jin t̄ukuwa t̄u'k mo. ¹⁸ 'Peni bwam pitiŋ gana/ mo tani a'di ki dho'th ana mo ki gwoŋ gana/ mo ki ana mina ta maman kun t̄wa/a/ 'peni mo/ūk piti mo be.

Gwo jin Cīku dhali Mii Gwo mo

¹⁹ Mishi gwo yan mo ma, um iwāk pem kun enka/ mo. Dhalka ris 'kwani 'baar ka 'dēte/ 'dēte/ mer is mo ki jahanne/ mmocīk gwo mo dhali c̄ori naskina/ mo dhali o gwo mo dhali c̄ori naskina/ mo dhali miia nyor mo.

²⁰ Haala nyor jin miina wathi/ mo tani a'di diki ta to jin mii mo ma k̄ar/e goma Arumgimis mo. ²¹ Dhali ki mii gi wakan mo tani dhuyi aris tony nyogga/ 'pen ka pije/ mo dhali mii kun 'cōka'cōk kun ishin ka enthus mo dhali bu'thki mo jin dhunu is ki gwa'd mo gwo jin sinu mo a'di jin mishki'da k̄ashiram bum wo'th mo.

²² Hili tayi imanmii gwo mo ma dhali dhalku/ ki cīk gwo jasi 'te/ mo mmohe'k is bum e mo. ²³ Haali/ wākki/ wathiŋ 'de/ jin cīk jasi gwo 'te/ mo dhali diki mii a'di mo tani a'di wana e ki wathi/ jin hili jis/em piti jin dhodhu a'di mo eya hiljaro/ mo. ²⁴ Haali/ ki a'di hilki is piti mo dhali ya mo tani dhali ki jahanne/ a'di ki this mohil jin wana a'di kan e mo be. ²⁵ Hili a'di jin tu gwoŋkan jin c̄inum 'borgaŋ gana/ mo tani a'di jin ta ji gi kara'da kar ki 'kus mo dhali a'di jin 'dim 'kup mo mmodiki cīk jasi gwo 'te/ mo mmothis a'di e mo tani hili mii a'di yan jin miinu mo tani a'di iminu 'bor mii mo e a'di jin miikina a'di mo be.

²⁶ Wākki/ wathiŋ kamu/ kulum gwo ibwa ki a'di ta'da manluŋ to mo dhali diki 'kalitha le'd piti mo tani hili a'di he'kki'da dum piti e mo, mo jin luŋa wathi/ yan mo tani a'di ta mii jin miinu ki pe'th mo be. ²⁷ Mo jin luŋu aluŋ jin dheleli'd mo dhali jin dinuki shi/ ki mii gi wakan mo ibwambor ma Arumgimis mo dhali Ababa a'di wa cikise/ mo be: mmohil gom uni gun tana thipa/ i e mo dhali uni gun wuna ikath̄ mo e mmōto'c bwam buni mo dhali mmokar is pitiŋ gana/ mo ki dar gi monyogga/ mo 'peni mony'cesh mo be.

Gwo jin Rumu Apo/ Mii gi Miinuwa Mii ka Gwar 'De/ mo

2 Iwaƙ pem, dhalku/ mii ki mii ka gwar 'de/ mo me'd jin bu'thkina um moƙgam gwo is mo e Tapa Yesu Kristhos bana mo, a'di jin ta Tapa gi monyca mo. ² Haali/ waƙki/ wathiƙ kamu/ ta gi 'dolkon to me'd mo dhali hi'th burriƙe/ jin bol tiya e ki 'bor i is mo mmoy-ayu/ e gu'b gi montul is bum mo tani dhali wathiƙ kamu/ jin hatha'ko'd hi'th burriƙem porkin pu'dki'd mo si'da/ tani ³ dhali um ci a'di jin hithi burriƙe/ jin bol tiya e ki 'bor ahirdhe/ mo dhali o gwo mo ki: Ca'bi imahan mo ma gana, dhali um ka yiha/ ki o wathi/ jin hatha'ko'd gwo mo ki: Doshi mmattaan, walla, Ca'bi e sho'k pem mmahan mo ma tani ⁴ kona um ki mii to ka kwam bwa wakan e bwam is bum mo dhali ta imand-wall gwo gom gwonthus kun kulumkina um ibwa mo 'taa? ⁵ Dhuyi 'ce mo ma, uma waƙ pem gun enka/ mo. Din ma Arumgimis ki kwany uni gwansan kun hatha'ko'd e mony'cesh mo mmota pa ki pa mo e moƙgam gwo is mo dhali mmota imankal mal gi bampa/ gi momis jin okina a'di gwo is gom uni gwansan kun eni a'di mo 'taa? ⁶ Hili um this wathi/ jin hatha'ko'd mii mo. A'di diki ta unim pa kun 'cwar umma? A'di diki ta uni gun dir um e mo jin dwallu gwo mo 'taa? ⁷ A'di diki ta uni gun wal gwo sora po/ gway yan ki a'di jin taƙu mo jin yuku um mo 'taa?

⁸ Waƙki/ um ka jin gana/ thimki gwoƙkan ma malik mo isi me'd Gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo ki: /E mini en amannyak ca'b pini me'd is piniƙ gana/ mo tani um miin ki 'bore/ mo be. ⁹ Hili waƙki/ um mii mii ka gwar 'de/ mo tani um miiki miinthus mo dhali um waƙa gwoƙkan jin cinu mo me'd 'kwani gun dhanƙi gwo mo be. ¹⁰ Haali/ a'di yin jin dhuki gwoƙkan jin cinu mo ka 'dan'dap mo hili i/ush me'd mo gom jan tal 'de/ mo tani a'di wara'd ki wathi/ jin dina mii i'ba/ mo gom uni 'baar mo be. ¹¹ Haali/ a'di jin o gwo mo ki: Dhalku/ cal ki mii mii mo ma, a'di si'da/ o gwo dok/e mo ki: Dhalka 'kosh ki mii 'kosh mo ma. Waƙki/ /e diki mii miinƙal mo hili i'kosha 'kosh mo tani /e waran ka mandhanƙ gwoƙkan jin cinu mo be. ¹² Wakan oyi um gwo mo dhali miyi to mo wakan me'd uni gwansan gun minu dwall gwo mo 'ko'di gwoƙkan jin dhu'da dhu ki 'kus mo. ¹³ Haali/ gwon dwall a'di dar gi mo jin minu miimii mo e a'di jin diki tor momiimii mo. Hili momiimii ta mo jin pinu mii e apo/ gwon dwall mo be.

Moƙgam Gwo Is ki Dar gi Mii mo tani A'di Wu'd mo be

¹⁴ Dhali gwo bala nyo/u kata mo, iwaƙ pem mo, waƙki/ wathi/ o gwo ki a'di ta'd gi moƙgam gwo is mo hili idiki mii to mo tani a/mina moƙgam gwo is piti ita a'di is ki me'd mo 'taa? ¹⁵ Waƙka kan walla 'bwahan hatha to hi'th 'ko'd mo dhali dar gi tonƙe/ mmoshwa mo tani ¹⁶ dhali jan 'de/ 'peni um o uni gwo mo ki: Iiku/ ki moƙku'th is mo ma, dhali, 'Bathi is ki 'ba'th mo, dhali, 'Tu'di/ mo, ki dar gi to jin cina um uni mo mmota mo gom buƙwar is buni mo tani a/dhali mii yan a'di

nyo/u ki 'bore/ 'taa? ¹⁷ Wakan si'da/ moƙgam gwo is ki is piti mo waƙki/ a'di dinuki mii to mo tani a'di wu'd mo be.

¹⁸ Hili wathin 'deƙ kamu/ mido o gwo mo ki: /E tan gi moƙgam gwo is mo dhali aha/ tana gi mii mo. Tor aha/ moƙgam gwo is pini ki dar gi miim pini mo ma dhali aha/ ki miim pem mo tani mina tor /e moƙgam gwo is pem mo be. ¹⁹ /E gami gwo is ka Arumgimis tal 'de/ mo. /E miin ki 'bore/ mo be. Me'da rum thus kun nyo/on si'da/ gam gwo is mo dhali cuna is ki thunthur mo. ²⁰ /E ona bwa ki to minu tora, /e cim pus yan, ki moƙgam gwo is ki dar gi mii mo tani a'di ta'da bush 'ko'd mo be. ²¹ Ibrahiim jin ta'da babam bana dinuki kar ki mo ma kar/e ki mii mo ki a'di ci ya/m piti ka Is/hak apowa gwaƙa/ jin miinuwa basa 'cesh mo? ²² /E mishin ki moƙgam gwo is nyaƙ ya ki miim piti mo dhali moƙgam gwo is a'di thimkunu ki mii mo be. ²³ Dhali Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo thimki gwo jin onu mo ka: Ibrahiim gamki'da Arumgimis gwo is mo dhali a'di karu a'di ki mo ma kar/e mo, dhali a'di yuku ka mugu ma Arumgimis mo be. ²⁴ /E mishin ki wathi/ a'di karu ka kar/e ki mii mo dhali yisa ki moƙgam gwo is a'di 'de/ yisa. ²⁵ Dhali ki mii jin nyaƙa'd kan mo tani dinuki kara Rahab si'da/ jin mii miinƙal mo, ki mo ma kar/e ki mii mo me'd jin bu'thkina a'di igumbway mo dhali tu'c uni ki ii ka piƙe/ ki bwaya kamu/ mowa? ²⁶ Haali/ me'd buƙwar jin dar gi shi/in mo tani a'di wuki'd mo, wakan si'da/ moƙgam gwo is jin dar gi mii mo tani a'di wuki'd mo be.

Ale'd

3 Um mini mii dhalku/ ki ta aris ka aris mo mmota imanƙor gwo mo, iwaƙ pem, haali/ um mishin ki ana gun tora gwo mo tani minu dwall gwo ki miywaƙ jin 'bitha'bi'th ki nyanye/ mo be. ² Haali/ ana 'baar mo tana iman'ci'th mii ka ris e i'pen mo dhali waƙka cin 'deƙ kamu/ jin diki 'ci'th mii e i'pen e gwo jin ona a'di mo tani a'di ta wathim 'borgaƙ gana/ mo jin mish 'kali'th buƙwar isi 'baar mo si'da/. ³ Waƙki/ ana dhuna torƙ 'kali'th e 'twa/ shumaru mo jin mina uni ha ana gwo e mo tani ana susa buƙwar is buni 'baar mo be. ⁴ Hili gwo goma kur yi'de/ mo ma si'da/, ba uni gun caaca kagahara mo tani dhali borkina 'tham kun 'bitha'bi'th mo tani uni shunu bway ki ushi cwam bum 'pen mo e mo yin jin ta bwa ma manbora kur mo be. ⁵ Wakan ale'd a'di ta ari tom buƙwar is mo dhali kar 'ba/ ki ca mo gom to gun caaca mo. Bwany cwa wa'di caa jin karkunu mmoshwa ka le'd ga ara kapany o'd mo.

⁶ Dhali ale'd a'di ta o'd mo be. Ale'd a'di ta to gi 'kwaniƙ'cesh jin diki ta kar/e ibwaman tom buƙwar is bana mo mmony/ buƙwar isi 'baar mo mmoci'th ki o'd 'peni buyem pa jin dhodhuwa dho'th jin dosh 'peni o'd mo dhali jin cidhu ki o'd ki mo/o'd mo. ⁷ Haali/ aris to gun 'kona sho'k do doƙon e ki she/ ki she/ mo tani dhali 'dii dhali to gun paarana 'cesh mo dhali to yi'de/ mo tani uni mishu non 'kup mo mmo'te 'twa/ mo dhali uni nonu 'kup mo mmo'te 'twa/ mo ki wathimpa

en'thi/ mo be. ⁸ Hili wathimpa en'thiŋ kamu/ yisa mishuwa le'd non 'kup mo mmo'te 'twa/ mo ki sule/ sule/ jin bir bakal ka yempa/ gom tonthus jin 'tu'du/ mo ka aŋi'd gi mowu mo be. ⁹ Ki a'di mo tani ana 'bora Tapa mii mo dhali Ababa mo dhali ki a'di mo tani ana jeekina 'kwani mo ana gun ukkunu mo mmowa e ka Arumgimis mo. ¹⁰ 'Peni 'twa/ yan mo tani mom'bor mii pu'dki'd mo dhali monyjee mo. Iwaŋ pem, gwo yansan ƙa ba/ imidi 'taki diki di wakan mo. ¹¹ A/yi'de/ yidhiŋ-ga/ dhali jin ƙa/aƙa/ du'dun mo 'peni 'twan 'deya? ¹² Cwampu/ midi mish dho'th mamana seŋuuna, iwaŋ pem, walla cwalmana mura'th midi dhodha pu/ 'taa? Wakan si'da/ yi'dem 'bala'thga/ mol war ki yi'de/ jin yid-hiŋi'd mo be.

Moyuƙ 'Peni Momis mo

¹³ Kaja a'di iyukaŋuƙ mo dhali mish gwo 'ban mo ib-wam um mo? Ki miim 'borgam piti mo tani dhalki a'di ƙor a'di ki miim piti jin kara a'di is ki gwa'd mo ki moyuƙ mo. ¹⁴ Hili waƙƙi/ um ƙa/ ma du ki ƙa/ mo mmoshi/ bwa mo dhali ta ham 'kus mo mmo'tula dum bum nycine/ mo tani dhalku/ ki dhu 'ba/ ki ca mo dhali mmota aƙor mo gom gwoŋ gana/ mo. ¹⁵ Moyuƙ yansan diki waki jin yayi'd ka 'cesh 'peni momis mo hili a'di ta jany 'cesh mo, dar gi to gi shi/in mo, ta ji ma rum thus kun nyo/on mo be. ¹⁶ Haali/ ki mo gi shinu bwa mo dhali mmota ham 'kus mo mmo'tula du mo 'kon mo tani a'di mina mo jin duŋkuru mii mo dhali mo jin boŋu ki miim bulga/ 'baar mo 'ko mo be. ¹⁷ Hili moyuƙ 'peni momis mo tani ta jin t̄wa/a/ jin dheleli'd mo, yan'ko'd mmota gi moŋƙu'th is mo dhali mmo'thup e mo dhali mmoƙa'd bwa mo dhali mmo'tu'd ki momiimii mo dhali ki maman gana/ mo dhali mmodar gi mii ma gwar 'de/ mo walla mmodar ki washila/ mo be. ¹⁸ Dhali maman gi mo ma ƙar/e mo tani a'di sinu ki moŋƙu'th is mo ki uni gwansan kun dhukina dhu ki moŋƙu'th is mo be.

Mmo'koki Ta Mugu gi 'Kwaniny'cesh mo

4 'Peni mana yayin ma nyor mo dhali 'peni mana askina um ibwam um mo? A'di diki ta en'dap bum 'taa? kun askin e tom buŋgwar is bum mo? ² Um 'kona gwo ibwa mo tani dhali um 'koki gam a'di mo. Wakan um ki 'kosha 'kosh mo. Dhali um 'thoŋa bwa mo tani dhali um mol a'di bu'th mo. Wakan um askin mo dhali gama nyor mo. Um 'koki gam to mo haali/ um 'koki doŋ to mo be. ³ Um doŋki to mo tani dhali um 'koki bu'th a'di mo haali/ um doŋki to ki doŋ thus mo mmo'baar a'di jin 'dapa um e mo be. ⁴ Um 'kwaniny ƙal, 'kona um ki mish mo mo ki mmonyaƙ to mii ki 'kwaniny'cesh mo tani a'di ta 'kup ka Arumgimis mo? Haali/ a'di wakan mo tani a'di yin jin ona bwa ki ta mugu gi 'kwaniny'cesh mo tani kar is piti mo mmota 'kup ka Arumgimis mo be. ⁵ Walla a/ƙoŋa um ki Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo o gwo ka wuny is mo mmo/o gwo mo ki: A'di jin shwana dhapanu nyor apo/ shi/in jin kara a'di mo mmoƙa'b e ana mo? ⁶ Hili a'di ƙi-

ƙi'da 'the ki nyanye/ mo be. Dhali wakan a'di o gwo mo ki: Arumgimis ceshki mo mo gom uni gun dhu 'ba/ ki ca mo hili a'di ki ƙiya 'the gom uni gun dhu is buni ki gwa'd mo be. ⁷ Ƙi is bum wakan ka Arumgimis mo ma. Roƙi tapa ma ruma 'cesh mo ma dhali a'di midi gus mo 'peni um mo be. ⁸ 'Dishi Arumgimis is mo ma dhali a'di midi 'dish um is mo be. Lami me'd bum mo ma, um 'kwani kun ta imanmii miinthus mo dhali dheleli adum bum mo ma, um 'kwani kun 'kona bwa ka susu/ mo. ⁹ Tayi buyem pa mo ma dhali koyi mo dhali ki konyo jaba'th mo. Dhalki mompe'th bum wara'd ki moŋƙo mo dhali dhalki bwaŋ 'kunyū'd bum wara'd ki mondiŋ bwa mo. ¹⁰ Dhuyi is bum ki gwa'd mo ibwambori Tapa Arumgimis mo ma dhali a'di midi dhu um ki ca mo be.

Mmodwalla Kan Gwo mo

¹¹ Dhalku/ gwonthus ki o ka rem 'kup mo ma, iwaŋ pem. Haali/ a'di jin oki gwonthus apowa kam piti mo walla dwalla kam piti gwo mo tani a'di oki gwo apo/ gwoŋƙan jin ƙinu mo dhali dwall gwoŋƙan jin ƙinu gwo mo. Hili waƙƙi/ /e ki dwall gwoŋƙan jin ƙinu gwo mo tani /e tana manmii gwoŋƙan jin ƙinu mo yisa hili /e tana mandwall gwo mo be. ¹² Amanƙi gwoŋƙan jin ƙinu mo tani di'd 'de/ mo dhali amandwall gwo di'd 'de/ si'da/ mo, a'di jin mishi'da mish woŋ mo dhali mmo'ce'da/ 'ce'd sho'k mo. Hili ki /e ja dwallkina man-nyaƙ ƙa'b pini gwo mo?

Dhalku/ 'Baki 'Theƙi Mis goma 'Thamo/ mo

¹³ Iiyu/ shwane/ mo ma, um uni gun o gwo mo ki: Shwane/ walla ka'thamo/ ana mina ii mo e mo ciki/ dhali ciki/ e bampa/ mo dhali 'baar yil mo imun mo dhali yol to mo dhali gam nyunycina/ mo. ¹⁴ Hili um 'koki mish to gun mini mii ka'thamo/ mo. Moŋ'koki/em bum wakata mo? Haali/ um tana wulpe/ kun piyin ki ari mo mo dhali la pi mo be. ¹⁵ Gom ƙan ƙa ba/ gun o gwo mo ki: Waƙƙi/ Tapa ona bwa mo tani ana mina 'ko ki e mo dhali ana ki mii to yansan mo walla to ƙaan mo. ¹⁶ A'di ta a'di, um dhuki 'bam bum ki gwo jin baha um mo. Aris mo jin dhunu is ki ca mo tani uni ta tonthus mo. ¹⁷ A'di yin jin mish jim 'boro'd mo mmomii mo dhali diki mii a'di mo tani gom a'di mo a'di ita miinthus mo be.

Gwo jin Rumu gom Uni gun Ta Pa ki Pa mo

5 Iiyu/ shwane/ um gun ta pa ki pa mo mmoko mo dhali mmowol cuuwa/ mo gom monƙo'c bwa gun pu'dkina po/ um mo. ² Tom bum kun tana um pa ki pa mo tani pu/kin mo dhali burriyem bum shwan ma dhurany mo. ³ 'Dolkon ganam bum dhali 'dolkon kush bum wu gure/ mo dhali gurem buni kun wuna uni mo tani mini ta gwontor apo/ um mo dhali a'di midi shwa buŋgwar is bum mo me'd o'd mo be. Um tul to gun ish ƙumma/ is mo goma cim kun 'koni 'ko'd mo be. ⁴ Hili to gi gama uni gun miina tu'c mo, uni gun 'ciŋi/ to mo e bwam buntom bum mo kun бага um ka wun mo tani gwokin kagahara mo. Dhali ko jin gwona iman'ciŋ to

mo tani a'di jidhirki'd mo e bwany'ce gi Tapa Arumgimis gi momis mo be. ⁵ Um 'koni mony'cesh ki 'kom bum mo dhali ki bwam bum mo. Um momotkina dum bum mo eya tee jin 'ciṭhu/ to 'kus mo. ⁶ Um ta imanwaḳa waḳ mo. Um 'koshki wathiṅ ḳar/e jwa mo. A'di diki roḳ um mo be.

'Kuḳi Bwa mo dhali Mo jin Paluwa Pal mo

⁷ Kuḳi bwa mo ma ki 'kari'th wakan, iwaḳ pem, ntaga cim jin mina Tapa pu'du/ mo. Hili mo mo ma, amankor to ḳorki maman to jin tana aane/ e mony'cesh mo mmo'kuḳa a'di bwa mo ki 'kari'th apo/ a'di ntagi a'di bu'thki'da sho'k jin ṭwa/a/ dhala sho'k jin 'ko'd mo be. ⁸ Um si'da/ 'kuḳi bwa mo ma ki 'kari'th mo dhali ṭela dum bum sho'k mo gom ya gi mina Tapa pu'du/ e me'd hila/ mo. ⁹ Dhalku/ ki miiya gumgum mo, iwaḳ pem, apo/ ka rem 'kup mo ma, ki um minu 'koki dwall gwo mo. Hili mo mo ma, amandwall gwo a'di doshki'da po/ campur mo be. ¹⁰ Me'd gi she/mm gi isa nyor mo dhali bwa jin 'kuḳu mo ki 'kari'th mo tani iwaḳ pem, budhi imanḳi gwo ma Arumgimis mo, uni gun ḳiki gwo gom gway gi Tapa Arumgimis mo. ¹¹ Hili mo mo ma, ana yuḳa uni gwansan ki ku gi 'bora bwa mo, uni gun 'kokunu mo mmoṭel sho'k mo. Um ḳiḳki gwo mo goma Ayuub ṭelki sho'k mo dhali um parki 'pemen jin di'di bwan Tapa e mo, bahili Tapa Arumgimis a'di jin hilki'da hil mo dhali mmomiimii mo be.

¹² Hili apowa ris to 'baar mo tani iwaḳ pem, dhalku/ ki o gwo is mmothul me'd mo walla gom momis mo walla gom mony'cesh mo walla ma e gwo jin onu isa tiya

mo, hili dhalka nyem bum ta'da nye mo dhali hili dhal-ka yisam bum ta'da yisa mo, ki um mini 'koki ṭa'k mo e miiwaḳ mo be.

¹³ A/wathiṅ kamu/ ibwam um 'kosha is ka nyor mo 'taa? Dhalki a'di 'tho'd mo. Dhali a/wathiṅ kamu/ di'd jin 'bora bwa mo 'taa? Dhalki a'di yuḳ gway gi momaṅ mo. ¹⁴ A/wathiṅ kamu/ ibwam um 'ba'thki'd mo 'taa? Dhalki a'di yuḳ 'kwani gwanyjaḳa/ ma ḳaniisa mo dhali dhalki uni 'thon mo gom a'di mo dhali wol a'di ayini 'kup ki gway gi Tapa mo ¹⁵ dhali ki mon'tho gi monḳam gwo is mo tani a'di midi woṭṭh wathi/ jin 'batha'd mo dhali Tapa a'di midi cu a'di mis mo dhali waḳki/ a'di miiki miinthus mo tani a'di minu gwam mo be. ¹⁶ Dhali ki mii gi wakan mo tani piyi gwo miinthus bum ka rem 'kup mo ma dhali 'thoyi ka rem 'kup mo ma, ki um minu waḳ mo be. Haali/ mon'tho gi wathiṅ ḳar/e mo tani ta gi mom'bi'th e a'di mmowagas mo be. ¹⁷ Iliyya a'di ta wathi/ jin nyaḳa e 'dap ki ana mo dhali a'di 'thoki'd ka daran du mo jin min ma shoki diki he'th mo, dhali ki yili kwara mo tani dhali ka appe 'kona 'kupi pe'de/ mo tani ashok diki he'th apo/ mony'cesh mo be. ¹⁸ Dhali yan'ko'd a'di 'thoki'd mo doḳ/e dhali momis ḳiki'da sho'k mo dhali mony'cesh dho'thki maman tom piti mo be.

¹⁹ Iwaḳ pem, waḳki/ jan ṭal 'deṅ kamu/ 'peni bwam um dhereski'd mo 'peni gwoṅ gana/ mo tani dhali jamu/ ki sus a'di ka nyan'ko'd mo tani ²⁰ dhalki a'di mishi'd ki a'di yin jin susu'da manmii miinthus ka nyan'ko'd 'peni bway dheres piti mo tani midi woṭṭh a'di aḳashiram piti 'peni mowu mo dhali midi kuma ma'diny miinthus 'kup mo be.

BUṬERUS 'DE/

Monthe Me'd mo

1 AḲuṭerus, a'di jin karu ki she/ mo goma Yesus Kṛistḥos mo.

E uni gun 'kokin mo e bwaman 'kwanin tiya mo kun çekerunu bwa mo e Pam Buntus mo dhali e Paṅ Galathiyya mo dhali e Paṅ Kabbadukiyya mo dhali e Pa Asiyya mo dhali e Pam Biḥiniyya mo ² uni kun kwanykunu mo dhali kun 'kawurkin ma Arumgimis jin ta'da Baba mo dhali kun dhagamkunu mo ki Shi/in mo gom gwo jin hana uni e mo eya Yesus Kṛistḥos mo dhali goma bas piti jin kḳuskid mo.

Dhalka 'the dhali moṅku'th is minu mar is gom um mo.

Mo ma 'Teṅ Kape/ jin Di ki E mo

³ Mom'bor mii midi di mo goma Arumgimis mo dhali Ababa gi Tapa Yesus Kṛistḥos bana mo. Ka dhan momiimiim piti mo tani ana 'kokunu mo mmodho'th mo doḳ/e e mo ma 'teṅ kape/ jin di ki e mo ki mompi ma Yesus Kṛistḥos 'peni mowu mo, ⁴ dhali e mo mal jin budhu mo a'di jin moli pu/ mo, dhali jin dinuki shi/ ki mii mo, dhali jin midi diki us mo ki jog mo, dhali jin karkunu mo gom um mo e momis mo. ⁵ Um gun jinu ki mom'bi'th ma Arumgimis mo ki mo ki moṅgam gwo is ki bway mowoth mo, a'di jin thosonkunu mo mmoṭor eya tente/ ka tee jin 'ko'd mo. ⁶ E mii yansan mo tani 'kunyi um bwa mo ma, ba shwane/ ki ari mo yansan mo tani um mina isi 'kosh ka nyor mo ki mompal ki she/ ki she/ mo. ⁷ Wakan ki moṅgam gwo is bum gana/ mo, jin ta yintho/ ki yintho/ mo mmobol 'dolkon gana/ e mo, a'di, ba a'di jin mishi pu/ mo tani a'di nyo/ u ki mo/o'd mo tani minu 'taki gam mo mmoçi momaṅ mo dhali monyca mo dhali montak mo e mony'cee jin minu 'ceeya Yesus Kṛistḥos mo be. ⁸ Ki dar gi mmopar a'di e mo tani um enki a'di mo. Ba um bala kun 'koki par a'di e mo shwane/ mo tani um gamki gwo is e a'di mo dhali 'kunykina bwa mo ki gwo jin molu bah mo dhali jin eḳa/ eḳ mo. ⁹ Me'd gwo jin thimkunu mo gom moṅgam gwo is bum mo tani um bu'thki bway mowoth bum goma ḳashiram bum mo be.

¹⁰ Imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ kun oki gwo kun onu is mo goma 'the yan mo jin midi ta jim bum mo tani uni simmki mii e mo dhali doṭa/ doṭ mo gom bway mowoth yansan mo be. ¹¹ Uni doṭkina doṭ mo goma ci en'thiṅ kamu/ mo walla mo mo jin ṭorkina Shi/ in ma Kṛistḥos jin di'd e uni mo me'd jin ṭorkunu gwo nṭwa/a/ mo gom isa nyor ma Kṛistḥos mo dhali mony-

ca jin midi di ḡ'ko'd mo be. ¹² A'di ṭorkunu uni eya tente/ mo ki uni 'koki mii to mo gom is buni mo, hili gom um mo, eya ris to gun baḳkunu um shwane/ mo ki uni gwansan kun ta imanci gwom 'boro'd e um mo ki Shi/in Dheleladhelel mo, a'di jin hashkunu 'peni momis mo, uni kun ta to jin 'koshkina iman'doyu gwo ṭe/ mo mmopar e mo be.

Ayuḳ jin Yuḳu mo Mmo'ko 'Ko jin Ḳogu mo

¹³ Wakan deḳi adum bum mo dhali ḳuthi is ki 'cese/ 'cese/ mo, dhali dhuyi a'teṅ kapem bum ki mon'tu'd mo apowa 'the mo, a'di jin pu'dki'di um mo 'peni mony'cee jin 'ceekunuwa Yesus Kṛistḥos mo be. ¹⁴ Me'd uçi gun ha gwo e mo tani dhalku/ mii ki tash mo mmodhu e ki 'thir 'thir mo me'd jin miikina um 'thissa/ e miin dhamom pus bum mo. ¹⁵ Hili me'd jin tana a'di jin yuḳi um, a'di jin ḳogu mo tani tayi um uni gun ḳogu mo ki is bum mo eya ris miim bum kun nyoṅa um is mo.

¹⁶ Haali/ me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki: Um mini mii ta kun ḳogu mo haali/ aha/ tana a'di jin ḳogu mo be.

¹⁷ Waḳki/ um mini yuḳa yuḳ apowa Baba mo, a'di jin dwallki 'kwani gwo ka 'deṭe/ 'deṭe/ ki dar gi mii ma gwar 'de/ mo isi ki miim buni kun miina uni mo tani nyonji is bum ki moṅko/ is mo ka teem bumi 'baar mo jin 'kona um mo e bwaṅ 'kwanin tiya mo. ¹⁸ Um mishki mo ki um wankunu 'ba/ mo 'peni miim pe'th kun luḳu 'peni ibabam bum mo tani yisa ki to kun mini pu/ mo me'd 'dolkon kush mo walla 'dolkon gana/ mo, ¹⁹ hili um wankunu 'ba/ mo ka bas ma Kṛistḥos jin ta yintho/ mo me'd ji gi ari ḳa'bal jin dar gi thalkin mo dhali jin ta jim 'borgaṅ gana/ mo. ²⁰ A'di 'kawurkunu nṭwa/a/ mo ki mony'cesh yan 'konuki ḳa'b mo, hili a'di ṭorkunu eya tente/ e 'ko'd mo gom mo gi gway bum mo be. ²¹ E a'di mo tani um takin gi mo jin wunuwa Arumgimis jwa i is mo, a'di jin cuki a'di mis 'peni mowu mo, dhali çi a'di monyca mo, wakan ki moṅgam gwo is bum mo dhali mo ma 'teṅ kapem bum mo mini 'ko eya Arumgimis mo be.

²² Mmodhelelkina um aḳashiram bum mo ki gwom bum jin hana um e mo e gwoṅ gana/ mo gom washila/ jin piyi'd e um mo e mo/en mo gom iwaḳ mo, mmo/ enkina uma en mo ki bwan dara'd mo 'pena duṅ gana/ mo. ²³ Um dho'thkunu mo doḳ/e ki dho'th this mo, yisa 'peni emen to jin midi pu/ mowa, hili 'peni emen to jin midi mol pu/ mo, e a'di jin ta gwo ma Arumgimis jin di'd ki e mo dhali jin midi di ki sule/ mo. ²⁴ Haali/ Aris shuman isi 'baar mo uni wana e ka sho mo.

Dhala ris jarom buni mo tani uni wana e ki jandi/ ma sho mo.

Asho ku'thkin mo dhali jandim buni raskin mo
²⁵ hili gwo gi Tapa mo tani a'di ɕa'bki'd ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be.

Gwo yansan a'di ta gwom 'boro'd mo, a'di jin ɕikunu um mo be.

Wosh jin Di ki E mo jin Ta'da 'Duntula/ mo dhali Kal jin Kogu mo

2 Wakan dhuyi aris mii kun dupuwa dupi e 'pen ka piye/ mo dhali arisa maɕ mo dhali mii kun ta washila/ mo dhali miin dhapan mo dhali arisa thu'th 'pen kun thudhu mo. ² Me'd usha ŋam 'pereny kun daɕa dhodhu mo tani oyi bwa mo goma ko mo jin ta to gi shi/in jin dheleli'd mo. Ki a'di mo tani um mini ca mo e bway gi mowoṭh mo. ³ Haali/ um nyokki bwanɕush gi Tapa mo be.

⁴ Iiyu/ i a'di mo, a'di jin ta wosh yin jin di ki e mo, a'di jin waɕkina 'kwani mo, hili e jis/e ma Arumgimis mo tani a'di kwanykunu mo dhali a'di ta yintho/ ki yintho/ mo. ⁵ Dhali me'd wosh kun 'ko ki e mo tani tayi um ki is bum kun minu nyaŋ mo mmota gu'b gi to gi shi/in mo, mmota uni gun mii mii ma gasiis kun kogu mo, mmoɕi to kun 'ciṭhu/ 'kus mo kun ta gi shi/in mo kun mishu bu'th ka Arumgimis eya Yesuṣ Kriṣṭhos mo be. ⁶ Haali/ a'di telki'd mo e Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo ki:

Hili mo mo ma, aha/ 'thikina aSihiyuun wosh mo, a'di jin ta wosh 'penabi jin kwanyu mo dhali jin ta yintho/ mo.

Dhali a'di jin gam gwo is e a'di mo tani minu 'koki kar ki mo ma 'the is mo be.

⁷ Wakan e um mo um gun gamki gwo is mo tani a'di ta yintho/ mo, dhali hili gom uni gwansan kun 'koki gam gwo is mo tani:

Wosh gana/ yansan jin waɕkina imannyan gu'b mo tani

a'di warki'd ka dhana 'kaŋ'kup wosh gi 'penabi mo, ⁸ dhali

Wosh jin midi dhu 'kwani mmokol mo, dhali wosh jin midi dhu uni mmoṭa'k mo, haali/ uni golkunu mo haali/ uni 'koki ha gwo e mo me'd jin 'kawurkunu uni mo mmomii mo.

⁹ Hili um ta emen kun kwanykunu mo dhali imanmii mii ma gasiis jin waki ji ma maliɕ mo, dhali um ta kal gi 'kwani kun kogu mo, dhali um ta 'kwani ma Arumgimis ki is pitiŋ gana/ mo, ki um mini bah eya tente/ mo miim 'borgam piti mo, a'di jin yuɕki um mo 'peni bwam mondhurumi'd mo e moŋkush piti jin ta momer mo.

¹⁰ Nṭwa/a/ mo tani um 'koki ta 'kwani mo, hili shwane/ um ta 'kwani ma Arumgimis mo. Nṭwa/a/ mo tani um 'koki bu'th mo jin miinu mii mo, hili shwane/ um bu'th-ki momiimii mo be.

'Koyi Me'd Imanmii To goma Arumgimis mo

¹¹ Um gun enu mo, aha/ yuɕa um mo me'd 'kwani kun 'kon ka piye/ mo 'peni bampaŋ kamu/ mo dhali me'd uni kun 'kon e bwaman 'kwanin tiya mo, mmoga/ mii kun dhunu e ki 'thir 'thir mo gi shuman is mo jin ta to jin aski'da asa powa ɕashiram bum mo. ¹² Hali miim 'borga/ mo mmonyon is mo e bwaman 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo, wakan waɕki/ uni mini 'taki o gwo apo/ um mo me'd imanṭhu'th to mii mo tani uni mini 'taki par miim 'borgam bum e mo dhali kara Arumgimis ki ca mo eya tee gi mowoṭh mo be.

¹³ Dapi 'twa/ mo gom gway gi Tapa mo eya ris mii kun telkina 'kwani en'thi/ 'pen mo gom 'kom buni mo, waɕki/ a'di midi ta maliɕ mo jin ta tapa apo/ tiyan tiya mo ¹⁴ walla imudhiir mo kun hashu ki a'di mo mmoɕi uni gwansana jisa mo kun ṭhu'th to mii mo dhali maŋ uni gwansan kun miin ki 'bore/ mo. ¹⁵ Haali/ a'di ta bwa ma Arumgimis mo ki um ki miim 'borgam bum mo kun miina um mo tani mini mu'th 'twa/ gi 'kwanim pali/ mo dhali miim pus buni mo. ¹⁶ Tayi 'kwani kun 'kon ki 'kus mo, hili ki dar gi mii jin mina umi bu'th mom bum jin 'kona um ki 'kus mo mmota mii jin diɕ mii gun miina um kun ta thus mo. Hili 'koyi me'd uni kun ta imanmii to goma Arumgimis mo. ¹⁷ Taɕi aris 'kwani 'baar mo. Eni iwaɕ bumi 'baar mo. Koki Arumgimis mo. Taɕi imaliɕ mo.

She/mm Mii ma Kriṣṭhos jin 'Kosha Is Adi ka Nyor mo

¹⁸ Imanmii towa, 'dapi 'twa/ mo e tapam bum mo ka ris montaɕ mo, hili yiṣa jasi e uni gun mii mii ki bwanɕush mo dhali mii ma 'thup e mo, hili si'da/ e uni gun 'cwarkina 'cwar mo be. ¹⁹ Haali/ wathi/ a'di tesu mo waɕki/ a'di ta'd gi 'twa/ ma du 'kup ka Arumgimis mo mmo'dim 'kup mo e isa nyor mo me'd jin tana a'di isa nyor jin diki ta ɕar/e mo. ²⁰ Haali/ to jin gama um a'di ta'da taye, waɕki/ um ki ṭhu'th to mii mo dhali gam mondor mo gom a'di mo tani dhali um mini bu'th a'di ki bwa jin 'kuɕu ki 'kari'th mowa? Hili waɕki/ um ki mii miim 'boron mo dhali 'kosh is ka nyor mo gom a'di mo tani um bu'thki a'di ki bwa jin 'kuɕu ki 'kari'th mo dhali um tan gi mo jin tes ma Arumgimis um mo be.

²¹ Haali/ gom a'di yan mo tani um yuɕkunu mo, haala Kriṣṭhos si'da/ 'koshu is ka nyor mo gom um mo, mmodhalkina a'di um she/mm piti mo ki um mini 'taki baṭha ɕuɕ piti mo be. ²² A'di diki mii miinthus a'deŋ kamu/ mo. Dhali gwo maɕa 'deŋ kamu/ si'da/ dinuki gam 'pena le'd piti mo be. ²³ Ki a'di sorkunu mo tani a'di diki raɕa sori bway mo. Ki a'di 'koshkina is ka nyor mo tani a'di diki shwaa 'cesh ki sho'k mo. Hili a'di gamki a'di gwo is mo, a'di jin ta'da mandwall gwo mo jin ta'da ɕar/e mo. ²⁴ A'di a'di ki is piti ɕalki miinthus bana e is piti mo apo/ cwa mo, ki ana mina 'taki wu miinthus mo dhali 'ko ki e mo e mo ma ɕar/e mo. Ki jamam piti jin dorkunu a'di mo tani um waɕkunu mo be. ²⁵ Haali/ um iikini per mo me'd ɕa'bal mo, hili shwane/ um doɕkin

ka nyan'ko'd mo eya Manhil Ƙa'bal mo dhali Amanjiya ƙashiram bum mo be.

Shush Mii jin Miina Up kun Mashu mo dhali Ikath mo

3 Wakan si'da/ um upa, 'dapi 'twa/ mo e ikathim bum mo, wakan ki kun tiya mo, ba kun tiya yisa ha gwo eya, uni minu 'taki gama du is ki dar gi gwo mo goma nyoŋ is gi i/ashim buni mo ²ki uni mini par miim bum jin tuƙa uma tu'k is e mo dhali miin dhelelga/ mo gom mii kun nyoŋuwa nyoŋ mo. ³Hili dhalku/ ki dhal miim bum mmota ji ma por ma pije/ mo gom tom bum kun hidha um i is mo ka mur jin to'du mo, dhali mmonyŋ 'dolkon gana/ mo dhali hi'th bur-rinyem po/ mo, ⁴Dhali hili dhalki a'di ta'da ciŋ kamu/ jin bagu mo jin ta'da du mo ki wosh dhel jin moli pu/ mo jin ta shi/in jin 'thupa e mo dhali jin di'd ki shwam mo, a'di jin ta yintho/ ki yintho/ mo e bwambori jis/e ma Arumgimis mo. ⁵Wakan 'thissa/ up kun dhelelin mo, uni kun tan ga 'teŋ kape/ eya Arumgimis mo tani nyoŋki is buni mo dhali 'dap 'twa/ mo e gwo gi ikathim buni mo, ⁶me'da Saarah mmohakina a'di gwo ma Ibrahiim e mo dhali yuƙ a'di ki tapa mo. Dhali um shwane/ mo ta uci ma yim mo waƙki/ um mini mii mii ki 'bore/ mo dhali mmodiki dhal toŋ kamu/ bway mo mmodee um is mo be.

⁷Wakan si'da/ um gwaṭha, 'koyi ki isi 'kom pa mo nyaƙki up bum mo, mmoçi montak goma 'bom mo me'd jin 'ka'da isa yim mo ki buŋwar ma yim mo, haali/ um nyaƙki mal buthi mon'de/ mo ka 'the ki mondiki/e mo, ki mii gi wakan mo tani ka 'thom bum kun 'thona um mo tani minu 'koki 'taki non 'kup mo be.

'Koshi Is ka Nyor ma gom Gway Mii ma Ƙar/e mo

⁸Ƙwalany 'te/ be. Aris umi 'baar mo, tayi gi mo jin gamu gwo me'd e shi/in mo, dhali ƙoci e mo, dhali eni iwaƙ bum mo, dhali tayi ka duŋ 'ka'dga/ mo dhali bwa kun dhunu ki gwa'd mo. ⁹Dhalku/ ki raƙ tonthusi bway mo gom tonthus mo walla dhalka sor ki raƙi bway mo goma sor jin soru mo. Hili apo/ mii yan ki ƙa'ckon mo tani 'boriya 'bor mii mo haali/ gom mii yan mo tani um yuƙkunu mo ki um mini 'taki bu'th mo jin 'boruwa 'bor mii mo be. ¹⁰Haali/ me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki:

A'di jin midi 'taki en mondiki/e mo
dhali par ateem 'borga/ e mo tani
dhalki a'di noni'da le'd piti 'peni tonthus mo
dhali 'twam piti 'peni mo jin onu gwo ma maƙ mo.

¹¹Dhalki a'di tu'kki'd mo 'peni tonthus mo dhali mii miim 'boro'd mo
dhali dhalki a'di simm moŋƙu'th is e mo dhali ur a'di isho'k mo.

¹²Haali/ e gi Tapa a'di di'd apo/ uni gun mii miinƙar/e mo
dhali 'cem piti ƙa'dkina a'di mo gom mon'thom buni mo be.

Hili bwam/e gi Tapa diki'da po/ uni gun miiki tonthus mo.

¹³Dhali kaja di'di mmoshi/ um mo waƙki/ um shwana miinƙ gana/ anyor ki thiṭh mo? ¹⁴Hili isi kani waƙki/ um 'kosha is ka nyor mo gom gway gi mii ma ƙar/e mo tani um minu 'bor mii mo be. Dhalku/ uni ki ƙo/ mo walla dhalka du ki mur mo, ¹⁵hili eya dum bum mo tani tuƙi aƘristhos me'd Tapa mo. Isa yempa/ mo tani um mini thoson is mo mmota iman'ce'd gwo she/ mo gom ma gom 'kwani gunn kun yuƙki um mo mmoçi gwo goma 'teŋ kape/ jin di'd e um mo, hili miyi a'di ka du jin 'thupu e mo dhali ka tuƙ jin tuƙu/ mo. ¹⁶Dhali dhuyi 'twa/ ma dum bum ki dhelel dhelel mo, wakan waƙki/ um minu 'taki sor mo tani uni gwansan kun sor-ki um mo goma nyoŋ bum jin nyoŋa um is ki 'bore/ mo eya Ƙristhos mo tani uni minu dhu ki mo ma 'the is mo be. ¹⁷Haali/ a'di 'boro'd ki 'bor gana/ mo mmo'kosh is ka nyor mo gom miinƙ gana/ mo waƙki/ a'di midi 'taki ta bwa ma Arumgimis mo mmobol mii jin ṭhudhu mii e mo. ¹⁸Haala Ƙristhos a'di wuki'd mo si'da/ gom miinthus mo me'd 'de/ mo gom 'kwani 'baar mo, a'di jin ta'da ƙar/e mo wuki'd mo gom uni kun 'koki ta ƙar/e mo, ki a'di midi 'taki sus ana eya Arumgimis mo. A'di karkunu mo mmowu mo ki buŋwar is gi shuman is mo, hili a'di karkunu ki e mo e shi/in mo. ¹⁹E a'di jin yakina a'di mo dhali ci gwo e shi/in kun 'kon eya sijin mo, ²⁰uni gun 'koki ha gwo e 'thissa/ mo, me'd jin 'kuƙin ma Arumgimis bwa ki 'kari'th mo mmoçora çor ka tee ma Nuuh mo, me'd jin dikina a'di mmonyŋa dhana ƙur mo, a'di jin 'kokina 'kwani ki daƙa/ icine/ mo, uni gun 'koni jasi pekwaro mo, uni a'di itakunu is ki me'd 'peni yi'de/ mo be. ²¹Mo ma cuç jin cuçu/ jin 'dapa'd ki gwo yan mo tani a'di woṭhki um shwane/ mo, yisa me'd mii jin ƙalkunuwa dihar ka pije/ 'peni buŋwar is mo, hili me'd isi 'kup jin yipkunu eya Arumgimis mo gom 'twa/ ma dun dhelelga/ mo ki mompi ma Yesus Ƙristhos mo, ²²a'di jin ciçki bway momis mo dhali a'di jin diki'd ka bim poros ma Arumgimis mo nyaƙki aris iman'doyu gwo mo dhali ki moshirr mo dhali mom'bi'th kun 'dapki 'twa/ ki a'di mo be.

Imandhuwa 'The ma Arumgimis Gana/ mo

4 Haali/ me'd mii gi wakan mo tani aƘristhos 'koshkina is ka nyor e shuman is mo tani thosoni is bum mo ki gwon 'de/ mo mmokulumu bwa mo, haali/ a'diyin jin 'kosha is ka nyor mo e shuman is mo tani a'di daƙki miinthus mii mo, ²wakan mmo'ko mo gom mo jin boço'd mo naskina/ e shuman is mo yisa mmodok/e dhu e ki 'thir 'thir ki e gi 'kwani en'thi/ mo, hili ki bwa ma Arumgimis mo be. ³Hili dhalka tee yin jin yaki'd ki jim pe mo 'kosh jwa mo mmomii me'd mii kun miikina 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo mmo'kokina uni e mii kun 'kanuwa ƙanthi/ mo dhali e mii gun dhunu e ki 'thir 'thir mo dhali e mo jin 'kosh ma suwa 'kosh mo dhali e mii kun waluwa wal e moŋ'kupa su mo, dhali mmomii ki ra'b mo e mo ma su mo dhali e mii kun luŋu tompinycon mo kun 'kona gwoŋƙan ki dhal bway mo. ⁴Uni wunyu/ is shwane/ mo ki um 'koki gam mii me'd ki uni mo e miin 'de/ jin 'baara uni mo ki 'twa/ mo e mii gun miina uni ki ra'b

mo, dhali uni sorki um mo. ⁵Hili uni mini ɕi gwo e a'di mo, a'di jin thosonki is mo mmodwall gwo mo gom uni kun 'kon ki e mo dhali kun wukin mo be. ⁶Haali/ gom gwo gi wakan mo tani a'di ɕinu gwom 'borga/ yan mo isi kani gom uni gun wukin mo, ba ki uni dwallkunu gwo mo e shuman is mo me'd 'kwani mo tani uni mini 'taki 'ko ki e mo e shi/in mo me'da Arumgimis mo be.

⁷Pemen ma ris to gwansani 'baar mo tani pu'dkin hila/ mo be. Wakan dhuyi adum bum ki 'bore/ mo dhali ɕuthi is ki 'cese/ 'cese/ mo goma 'thom bum jin mina umi 'tho mo. ⁸Apowa ris mii gwansani 'baar mo tani buthi/ mii ki ri'd mo mmo/ena en ka rem 'kup mo jin diki ush me'd mo, haali/ mo/en a'di kumki'da ris mi-inthus kun dhukunu ka maɕampo/ 'twa/a 'cesh mo. ⁹Boṭi ki mii jin minu ta gu'b bum ɲal mo ki dar ga gumgum ka rem 'kup mo. ¹⁰Me'd 'kwani 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo kun bu'thki to kun ɕinu ki me'd mo tani bu'thki a'di mo mmomii to mo gom tiya ka rem 'kup mo me'd imandhuwa 'the ma Arumgimis ki she/ ki 'she/ mo kun ta kum 'boron mo. ¹¹A'diyin jin oki gwo mo tani me'd a'din 'de/ yin jin baɕki gwoŋkan ma Arumgimis mo. Dhali a'diyin jin mii to e mo jin miinu to mo tani me'd a'din 'de/ yin jin mii to mo ki mom'bi'th jin thip ma Arumgimisa thip mo. Ki mii gi wakan mo tani eya ris to 'baar mo Arumgimis minu kar ki ca mo eya Yesu Kristhos mo be. E a'di mo tani monyca cila a'di mo dhali mo jin tanu tapa mo gom 'pemen ki sule/ dhali ki sule/ ya ye 'ba/ mo. Amen.

Mo jin 'Koshu Is ka Nyor mo Me'd Uni kun Ta Uni ma Kristhos Gana/ mo

¹²Um gun enu mo, dhalku/ ki ta ku gun minu wuny is mo e mii kun 'batha'ba'th mo me'd o'd mo jin pu'dki'da po/ um mo mmony/ um mo, me'd toŋ kamu/ jin molu mo jin mii um mo be. ¹³Kunyi bwa mo isi me'd jin pwaɕkina um isa nyor ma Kristhos mo tani ki um si'da/ mina bwa 'taki 'kuny mo dhali 'bor mo, ki monyca piti minu tor eya tente/ mo be. ¹⁴Waɕki/ um waɕu mo gom gway ma Kristhos mo tani um 'borkunu mii mo, haali/ Shi/in gi monyca mo dhali ji ma Arumgimis ɕa'bk'i'da po/ um mo be. ¹⁵Hili dhalku/ ki dhal jan tal 'deŋ kamu/ 'peni bwam um mo mmo'kosh is ka nyor mo me'd a'di jin 'koshki'da mee mo, walla me'd a'di jin ɕwalki'da 'di/ mo walla me'd a'di jin thuth to mii mo walla me'd a'di jin shwan ma pipi anyor mo. ¹⁶Hili waɕki/ jan tal 'deŋ kamu/ 'kosha is ka nyor mo me'd a'di jin ta'da Kristhiyan mo tani a'di mina is diki mii 'theya 'the mo, hili e bwan'kwariny gway yan mo tani dhalki a'di kara'da Arumgimis ki ca mo. ¹⁷Haali/ mo pu'dki'd mo gom gwon dwall mo mmoṭel 'pen 'peni uni gun tana ta/ ma Arumgimis mo. Dhali waɕki/ a'di telu 'pen ki ana mo tani 'pemen midi ta ata mo gom uni gwansan kun 'koki ha gwom 'borga/ ma Arumgimis e mo? ¹⁸Dhali me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki:

Waɕki/ a'di ta to jin diɕa mii mo gom wathiŋ ɕar/e mo mmowoth mo tani

mane mo jin mina uni gun ushuna ush mo dhali imanmii miinthusi piyu 'ba/ ka piye/ mo?

¹⁹Wakan dhalki uni gwansan kun 'kosha is ka nyor mo isi ki bwa ma Arumgimis mo mmomii miim 'boron mo tani dhalki uni miin mo dhali ɕiya ɕashiram buni eya Man/uɕ to jin ta isiŋ gana/ mo.

Hili Ama'diny ma Arumgimis mo ma

5 Wakan aha/ malaskina jwahaŋ 'kwaniŋ ɕaniisa mo e bwam um mo, me'd jin taka/ garr jin ta jwaha/ si'da/ mo dhali ta aman/o gwo mo gom isa nyor ma Kristhos mo dhali me'd jin bu'thki/ monyca piti si'da/ jin minu tor eya tente/ mo be. ²ɕiya ama'diny ma Arumgimis tonṭe/ mo, a'di jin ɕanu um gwo mo mmomii mo, yisa ki mii jin minu tu'c uma, hili ki bwa jin onu mo, yisa gom mii jin minu gama du is ki mon'the is mo, hili ki 'ba/ jin ganankunu mo, ³yisa ki mii jin mina umi 'cwar 'cwar apo/ uni gwansan kun ɕanu um gwo mo mmomii to mo, hili tayi she/mm goma ma'diny ma Arumgimis mo. ⁴Dhali ki a'di jin ta'da Manhil ɕa'bal jin ta'da 'kaŋ'kup minu tor eya tente/ mo tani um mini bu'th toŋ'kup jin moli us ki jog mo jin ta monyca mo be. ⁵Wakan si'da/ um gun ta dhuru'c mo 'dapi um 'twa/ mo e 'kwani kun ta gwanyjaɕa/ mo. Shumi is bum mo, aris umi 'baar mo, ki mo jin dhunu is ki gwa'd ka ɕarambuye/ ka rem 'kup mo, haali/ Arumgimis ceshki mo mo gom uni gun dhu 'ba/ ki ca mo, hili a'di ki ɕiya 'the gom uni gun dhu is buni ki gwa'd mo be.

⁶Wakan dhuyi is bum ki gwa'd mo e bwan'kwariny me'd ma Arumgimis jin ta gi mom'bi'th mo, ki ka teen gana/ yan mo tani a'di midi dhu um ki ca mo be.

⁷Ta'kka ris mo/anan is bumi 'baar mo apo/ a'di mo haali/ a'di mishi'da hil hil mo gom um mo be. ⁸ɕuthi is ki 'cese/ 'cese/ mo dhali timi mo mo. Haali/ a'di jin ta 'kupki um jin ta tapa ma ruma 'cesh mo tani a'di anɕas-ki'd ki mis me'da dhop jin anɕarki ko mo, mmosimm jan tal 'deŋ kamu/ e mo mmolos ki 'kolo'c ka kuluny mo. ⁹Roɕi a'di mo, dhali teli sho'k mo e mongam gwo is bum mo, mmomisha um ki gwo jin wanu kani bwa gom isa nyor jin 'kosho'd mo tani a'di 'theɕkunu mo 'peni iwaɕ bum mo kun 'kon e mony'ceshi 'baar mo. ¹⁰Dhali 'ko'di mo jin 'koshkina um is ka nyor ki ari mo mo tani Arumgimis jin ta'd ga 'the 'baar mo dhali a'di jin yuɕki um mo e monyca piti jin di'd ki sule/ sule/ mo eya Kristhos mo tani a'di ki is piti midi thoson um ki 'dantar mo, dhali tel um sho'k mo dhali 'bi'th um is mo be. ¹¹E a'di mo tani mo jin tanu tapa mo midi di go- ma sule/ mo dhali ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo. Amen.

ɕwalany 'Te/ Ba/. Monthe Me'd mo

¹²Ka Silwaanus, a'di jin ta'da kam bana jin ta isiŋ gana/ mo me'd jin oka/ gwo mo gom a'di mo tani aha/ 'kwarkina gwo ki e 'pe'pere/ mo gom um mo, mmomala- lasa malas mo dhali mmobah gwo mo ki a'di yansan ta'da 'the ma Arumgimis gana/ mo. Doshi ki sho'k jin telu mo e a'di mo. ¹³Ayim jin diki'd e Pam Baabil mo,

a'di jin kwanykunu wakan mo tani hashki um monthe me'd mo. Dhali ya/m pem ka Markus miiki'd kan si'da/ mo. ¹⁴ Theka the me'd ka rem 'kup mo ki 'twa/ jin pinu ki mo/en mo.

Moṅku'th is midi di gom umi 'baar mo, um kun 'kokin eya Kriṣṭhos mo be.

BUṬERUS SU/

Monthe Me'd mo

1 ASimaan jin ta'da Buṭerus mo, a'di jin ta ciṅkina/ mo dhali a'di jin karu ki she/ mo goma Yesus Kriṣṭhos mo.

E uni gwansan kun bu'thki moṅgam gwo is jin nyak-ka'd ki ji yinthom bana mo e mo ma kar/e ma Arumgimis bana mo dhali Amanwoṭh bana jin ta'da Yesus Kriṣṭhos mo be.

² Dhalka 'the dhali moṅku'th is minu mar is mo gom um mo e monyith jin nyithkina uma Arumgimis mo dhali Tapa Yesus bana mo.

Ayuḱ Bum jin Yuḱu Um mo dhali Kwany jin Kwanykunu Um mo

³ Mom'bi'th piti jin piyi'd 'peni Arumgimis mo tani a'di ciki'da ris to 'baar mo e ana mo kun minu mii ta mo gom mondiki/e mo dhali mii ma gayiin mo e mo ma nyith piti jin nyithkina ana a'di mo jin yuḱkina a'di ana mo e monyca jin ta jim pitiṅ gana/ mo dhali e miim 'borgam pitiṅ gana/ mo be. ⁴ E uni mo tani a'di ciki ana gwom piti kun onu is mo kun ta yintho/ ki yintho/ mo dhali kun eka/ ek kagahara mo, dhali ki uni gwansan mo tani ki um mini 'taki ye mo 'peni mo jin pu/uwa pu/ mo, a'di jin di'd e mony'cesh yan mo gom mo jin dhunu e ki 'thir 'thir mo, dhali ki um mini war ki imanpwaḱ buyempa jin piyi'd 'peni Arumgimis mo. ⁵ Haali/ gom 'kup mii yan gana/ mo tani pali aris mii ki 'twaṅkal kuku/ mo mmogalal moṅgam gwo is bum is mo ki miim 'borga/ mo, dhali miim 'borga/ ki mii jin nyithuwa nyith mo, ⁶ dhali mii jin nyithuwa nyith mo ki mii ma du jin 'timu mo, dhali ki mii ma du jin 'timu mo ki mii sho'k jin ṭelu mo, dhali mii sho'k jin ṭelu mo ki mii ma gayiin mo, ⁷ dhali mii ma gayiin mo ki momish jin mishu ikam ka rem 'kup mo, dhali mii jin mishu ikam ka rem 'kup mo ki mo/en mo. ⁸ Haali/ waḱki/ to gwansan ta kum bum mo dhali ish ka enthus mo tani uni mini non um 'peni mii kun ushi me'd mo walla 'peni mo jin molu maman dho'th mo e monyith jin mina umi nyith Tapa Yesus Kriṣṭhos bana mo be. ⁹ Haali/ a'diyin jin midi har to gwansan mo tani a'di ta'da ja'da/ mo dhali hili'd isi shunse/ mo dhali a'di ṅaki mo mo ki a'di lamkunu mo 'peni miinthusa dhamom piti mo be.

¹⁰ Wakan iwaka, shwayi uma nyor ki thith mo mmote mo ma yuḱ jin yuḱu um mo dhala kwany jin kwanykunu um shoka 'cesh mo. Waḱki/ um mini mii to yan mo tani um mini 'koki ṭa'k ki sule/ sule/ mo.

¹¹ Wakan, mo jin tanu pa ki pa mo minu ci um mo, a'di

jin ta mo jin ciḱu mo e bampa/ gi Tapam bana mo dhali Amanwoṭh bana mo jin ta'da Yesus Kriṣṭhos mo, jin mi-di di ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be.

¹² Wakan aha/ dina gwo ibwa isa yempa/ mo mmoka um gwo e mo gom to gwansan mo, ba um mishki uni mo dhali um telkunu sho'k mo e gwoṅ gana/ mo jin takina um mo be. ¹³ Aha/ ṭosha ki a'di 'boro'd mo me'd jin ca'bka/ ki ca'b bungwar is yan mo mmopir um is mo ki bway jin kaka/ um gwo e mo, ¹⁴ me'd jin mishka/ ki mo jin miga/ kar bungwar is pem 'pen ka piye/ mo ki 'dishe/ mo me'd gwo jin ṭora Tapa Yesus Kriṣṭhos bana aha/ mo be. ¹⁵ Dhali aha/ mina hili a'di i e mo, ki 'ko'di yam pem jin miga/ kwa/ is bwa mo tani um mini 'taki mish to gwansan ka e mo, ma ka tee caan mo be.

Uni gun Ta Iman/o Gwo ki E mo gom Monyca ma Kriṣṭhos mo

¹⁶ Haali/ aman 'konaki baṭha gany gi gwo lolop kun ta ku ma maḱi sho'k mo kun lolopu ki lolop gwöcon mo, me'd jin ṭora aman um eya tente/ mo mom'bi'th mo dhali mompu'd jin mina Tapa Yesus Kriṣṭhos bana pu'du/ mo, hili aman 'kokina mmota iman/o gwo ki e mo gom mo/ek piti mo. ¹⁷ Haali/ ki a'di bu'thki montak mo dhali monyca 'peni Arumgimis jin ta'da Baba mo dhali 'twa/ gwoyi'd gom a'di mo ki Monyca jin Eka/ Ek mo ki: Yansan ta Ya/m pem jin enu mo. Ki a'di mo tani aha/ 'bora bwa mo. ¹⁸ Aman ciḱkina 'twa/ yansan jin gwoyi'd 'peni momis mo haali/ aman nyaḱkina 'ko ki a'di mo e wosh jin ḱogu mo. ¹⁹ Dhali ana takina gi gwo jin onu is mo jin ṭenu ki nyanye/ mo be. A'di midi 'bor gom um mo waḱki/ um mini ciya hirdhe/ mo gom a'di yan mo me'da lamba/ mo mmo'twaḱkina a'di mo mo e bwam mondhurumi'd mo ntaga tee midi 'twaḱ mo mo dhala cul e gi mon'thamo/ ki cu mo eya dum bum mo. ²⁰ Um mini mii mish to yan 'ban mo nṭwa/a/ mo, ki gwōṅ kamu/ jin onu isa kamu/ yisa di'da e bwaṅ Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo jin mina wathin ṭal 'deṅ kamu/ mish 'pemen piti ṭor ki is piti a'di 'de/ mo. ²¹ Haali/ gwōṅ kamu/ jin onu isa kamu/ yisa di'da jin pu'dki'd ki bwa gi wathi/ mo, hili 'kwani mmojoḱkina Shi/in Dheleladhelel uni mo tani uni oki gwo 'peni Arumgimis mo be.

Imanḱi Gwo kun Ta Thus ki Thus mo dhali Imanṭor Gwonthus mo

2 Hili imanḱi gwonthus si'da/ cuki mis mo e bwaṅ 'kwani mo jasi me'd jin mina imanṭor gwonthus 'ko i bwam um mo, uni gun mini ḱal gwonthusa tiya

kun 'ce'du/ sho'k ka kwal is mo, isi kani mmowaṭ Tapa gwo mo, a'di jin yolki uni mo, mmoḳal mo jin mina uni tor sho'k ka pupush ki is buni e mony'ce'd sho'k mo. ² Dhali 'kwani ka ris mini baṭṭ miim buni kun 'kanuwa ḳanṭhi/ isho'k mo, dhali gom miim buni mo tani bway gi gwoṅ gana/ minu sor mo be. ³ Dhali e bwam buni kun purapur mo tani uni mini nyuny um mo mmota nyunycina/ ki gwonthus buni mo. 'Peni kadhamo/ mii-waḳ buni jin toru gwo 'twa/a 'cesh mo tani diki ta ny-oṅ'kor mo dhali mony'ce'd sho'k buni si'da/ mo tani diki ish e mo be.

⁴ Haali/ waḳki/ Arumgimis diki 'tash iman'doyu gwo 'twa/ mo me'd jin miina uni miinthus mo tani, hili a'di ki ṭa'k uni e mo/o'd mo dhali a'di ki dhu uni e jisa 'kulga/ mo kun ta mondhurumi'd jin 'ceṭḥki'da 'tum mo mmodhu uni ntagi gwo jin minu dwall mo be. ⁵ Waḳki/ a'di diki 'tash mony'cesha dhamo/ 'twa/ mo tani, hili a'di ki kara Nuuh ki 'dantar mo, a'di jin ta'da amanḳi gwo mo gom mo ma ḳar/e mo nyaḳki 'kwani pesun tiya mo me'd jin ḳalkina a'di agannu/ yi'de/ apo/ mony'cesh mo jin 'kona iman/usha ush mo. ⁶ Waḳki/ mii jin ṭugu 'peṅkuman bampa/ gi Pan Saduum mo dhali Paṅ Gamuura mo ki burṭa/ o'd mo tani a'di ki waḳ uni mo ki mo jin toru gwo 'twa/a 'cesh ki mony'ce'd sho'k mo dhali dhu uni mo mmota she/mm mo gom uni kun mini ta uni gun ushuna ush mo. ⁷ Dhali waḳki/ a'di ye'da Luuth jin ta'da ḳar/e 'ba/ mo, a'di jin di'd ki dhan mo ma ḳis ki mii kun 'kanuwa ḳanṭhi/ mo gi 'kwanin thus gwansan mo ⁸ (Haali/ a'di jin misha wathiṅ ḳar/e yan mo dhali ciḳ mo me'd jin ḳa'ba a'di e bwam uni mo tani a'di ṭu/ulkunu mo ki isa nyor eya ḳashiram piti jin ta'da ḳar/e ka yempa/ mo ka tee kun baṭṭani 'ko'd mo ki miim buni kun ushkina uni gwoṅḳan mii mo). ⁹ Wakan Tapa mishki ye uni 'ba/ mo, uni kun tana gayiin 'peni mōmpal mo, dhali dhu uni gwansan kun 'koki ta kuṅ ḳar/e mo e bwan'kwariny mo jin 'konu ka jisa apo/ mo ntaga tee gi gwon dwall jin minu tor gwo 'twa/a 'cesh mo, ¹⁰ dhali isi ki ji mum mo gom uni gwansan kun ḳi is buni ki bwa en'dap mo mmoshi/ is buni ki e gun dhuna uni ki 'thir 'thir mō dhali waḳ mo jin tanu ki moshirr mo.

Dhali dar gi monyju/ mo dhali ki bwam buni mo tani uni 'koki ḳo/a ḳo/ is mo mmosor uni kun ta gi monyca mo. ¹¹ Bahili iman'doyu gwo mo, ba uni bol tiya e mo ki mo/eḳ jin caaca kagahara mo dhali mom'bi'th mo tani uni 'koki bah gwo sor jin ta gwon dwall apo/ uni mo mmosul Tapa bway mo. ¹² Hili uni gwansan wana e ki to/e gun 'kon ka miiny mo, kun ta to gun uḳu mo ki buyem buni mo, uni gun dho'thkunu mo mmobu'th mo dhali mmo'kosh mo tani sorkina sor mo e mii kun 'kokina uni mmota pus mo tani uni minu 'ce'd sho'k mo nyaḳki uni ki mony'ce'd sho'k jin ṭal 'de/ mo, ¹³ mmo'kosh is ka nyor e miin ṭhu'th buni jin ṭhu'thkina uni to mii mo. Uni tulki a'di 'kup mo gom 'cem buni kun 'ko ki 'kol uni mo mmomiina uni ki ra'b mo e montee mo. Uni ta monyo/on mo dhali monthalkin mo mmomii ki ra'b mo e miim buni kun 'curkina uni e mo e mii 'baar mo dhali mmoko cuuwa/ ki ḳawwu mo e

mo kun yuḳuwa yuḳ ka tul 'kup mo mmonyakki um mo. ¹⁴ Uni takin gi em buni kun 'tu'dkunu ki piny piny ki miinyḳal mo, a'di jin moli daḳ mo gom miinthus mo. Uni ellkina ell e mo gom 'kwanin tiya kun 'konuki ṭela ḳashiram buni sho'k mo. Uni takin ga dum buni kun yedhu sho'k mo e bwa jin purapur mo. Uni ta uḳi kun jeekunu mo. ¹⁵ Mmodhalkina uni bwaya ḳar/e 'pen mo tani uni iiki iim per mo. Uni baṭṭki bway ma Balaam mo, a'di jin ta ya/ ma Basuur mo, a'di jin enki mo jin gamu nyunycina/ 'peni mii kun ṭhudhu mo ¹⁶ hili a'di ḳucurkunu mo gom gwondhaṅ pitiṅ gana/ mo. Ntagi ṭhuluny jin mol 'twa/ wal mo, ki wal a'di ki 'twa/ gi wathimpa en'thi/ mo dhali nona manḳi gwo 'kup 'pena du ma nyonkom piti jin gusa a'di mo be.

¹⁷ Uni gwansan ta jis yi'de/ kun du'dun kun ḳutha e ki ḳu'th mo dhali kun tana shile/ kun borkin ma punthar mo. Gom uni mo tani mondhurumi'da 'tum a'di karkunu mo be. ¹⁸ Haali/ 'twam buni kun baha uni mmodhu 'ba/ ki ca mo eya palim buni mo tani uni ellkina ell e ki mii kun 'kanuwa ḳanṭhi/ mo ki e kun dhunu ki 'thir 'thir ki buṅgwar is mo, mmo/ell 'kwani e mo, uni gun yekin mo 'peni yoḳkam gi uni kun 'kon e mii gun ṭhudhu mo be. ¹⁹ Uni oki uni gwo is mo gom mo jin mina uni 'ko ki 'kus mo, hili uni ki is buni mo tani ta ḳiṅkina/ kun yolu mo e mo jin pu/u mo. Haali/ ma a'diyin jin midi pi wathi/ e mo tani a'di ta ḳiṅkinam piti mo be.

²⁰ Haali/ waḳki/ 'ko'di uni yekin mo 'peni mo jin shi/u buṅgwar is mo 'peni mony'cesh mo ki monyitḥ Tapam bana mo dhali Amanwoṭḥ jin ta'da Yesus Kriṣṭḥos mo tani uni dok/e koṭḥkunu mo e uni mo dhali pinu e mo tani moṅ'kom buni jin ta jin 'ko'd mo tani wārki'd ki shi/ kagahara mo gom uni mo mmobol jin ṭwa/a/ e mo be.

²¹ Haali/ a'di midi 'taki 'bor ki isi 'bor gana/ mo gom uni mo ki uni mini 'taki 'koki mish bwaya ḳar/e yansan ki sule/ sule/ mo dhali 'ko'di uni mmomishkina uni a'di mo tani uni ki ṭu'k ka nyaṅ'ko'd 'peni gwoṅḳan jin ḳogu mo jin ḳikunu uni mo. ²² A'di pu'dki'di uni mo isi ki gwoṅ gana/ mo jin onu 'pena dhamo/ mo ki: A'ka laḳki ya/ piti ka nyaṅ'ko'd jin ya/kina a'di mo, dhali kuman ḳuthar upkunu yi'de/ mo jasi mmo'daṅkali bwam boro'th jin 'dorotha'doro'th mo be.

Gwo jin Onu Is mo gom Pu'd jin Mina Tapa Pu'du/ mo

3 Gwo yansan shwane/ a'di ta gwo jin 'kon ma po/i su/ mo jin 'kwarkika/ um mo, um gun enu mo, dhali e uni su/ kan mo tani aha/ yiḳinkina uma du is mo e bwam bum kun dar ki washila/ mo e bway yan mo mmoka um gwo e mo, ² ki um mini 'taki ka gwo e mo ki gwo kun onu itwa/a/ mo ki 'twa/ gi imanḳi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo kun ḳogu mo dhali ki gwoṅḳan gi Tapa mo dhali Amanwoṭḥ mo e unim bum kun dhunu ki she/ mo. ³ Nṭwa/a/ ka ris to 'baar mo tani um mini mii mish gwo yansan 'ban mo ki uni kun tana maḳ ka maḳ mo mini pu'du/ ka tee kuṅ 'ko'd mo ka maḳ buni mo mmobaṭḥ en'dap gana/ kun dhuna uni e ki 'thir 'thir mo ⁴ dhali o gwo mo ki: Mane gwom piti jin onu is ki a'di midi pu'du/ mo? Haali/ 'peni me'd jin wuki-na ibabam bana mo tani aris to 'baar mo 'kon

mmoṭikir 'ko mo me'd mii kun 'kokina uni mo 'peni ka muṅkup ki mo jin uḱkunu to mo. ⁵ Uni ɕi mii 'ko'd mo ki bwam buni mo, ki, ki gwo ma Arumgimis mo tani aris momis 'kokin kadhamo/ innii mo ba/, dhali mony'cesh uḱkunu 'peni yi'de/ mo dhali ki yi'de/ jin ta yi'de/yi ⁶ dhali ki a'di mo tani mony'cesh jin diki'd mo me'dyin, a'di halaskunu a'di ki yi'de/ mo dhali 'ce'd sho'k mo. ⁷ Hili ki gwon 'de/ mo tani aris momis dhali mony'cesh kun 'kokin mo shwane/ mo tani uni dhunu mo mmo/ish kumma/ mo gom mo/o'd mo, mmo'kokunu mmodhu uni mo ntaga tee jin minu tor gwon dwall 'waa/ 'cesh mo dhali 'ce'd 'kwani sho'k mo uni gun ushuna ush mo be.

⁸ Hili dhalku/ ki ɕi miin 'de/ yan 'ko'd mo, um gun enu mo, ki, ki Tapa mo tani ateen 'de/ yan wana e ki yil alip mo dhali yil 'alip mo tani a'di wana e ka teen 'de/ mo be. ⁹ Tapa a'di midi diki miya diite/ mo gom gwom piti jin ona a'di is mo me'd jin ona kun tiya ki a'di midi taya diite/ mo, hili a'di thonki'da thon me'di 'ko'd mo 'kupki um mo. A'di yisa ona bwa ki ɕal 'deṅ kamu/ midi 'taki this e mo, hili ka ris 'kwani 'baar mo mini 'taki jidhir mo e mo jin rijuwa du is mo be. ¹⁰ Hila tee gi Tapa mo tani a'di midi pu'du/ mo me'd wathin 'di/ mo dhali yan'ko'd aris momis mini pe mo ki dhan cuuwa/ jin minu rayu/ mo, dhali to kun 'kon e mo ma tor piti mo tani mini wa ki o'd jin ɕa'b ki wur wur mo, dhali mony'cesh yan mo dhali miim piti mo kun 'kona po/ a'di mo tani minu puri 'baar mo be.

¹¹ Haali/ me'd jin mina ris to gwansani 'baar mo wa mo wakan mo tani um mini ta 'kwani kun mini wakata ka ba/ mo mmomii mii kun ɕogu mo dhali mii mii ma gayiin mo ¹² mmoɕora ɕor mo dhali gom bwa jin onu

ka daran du mo goma tee ma Arumgimis mmopu'du/ mo, haali/ gom a'di mo tani momis minu tushun ki o'd mo dhali minu wa mo dhali to kun 'kon e mo ma tor piti mo tani uni minu to'd ki o'd mo be. ¹³ Hili ki isi gwom piti jin onu is mo tani ana ɕora momis kun ta kun this mo dhali mony'cesh jin ta jin this mo, a'di jin mina mo ma ɕar/e nyɕa'bi cine/ mo be.

¹⁴ Wakan, um gun enu mo, me'd jin ɕorkina um gom to gwansan mo tani shwayi anyor ki thiṭh mo ki um minu gam e a'di mo ki dar gi monyo/o'd mo walla thalkin mo dhali um minu gam mo ki mo ma ku'th is mo. ¹⁵ Dhali kar mo ma thon jin thonkina Tapam bana ana me'di 'ko'd mo gom bway mowoṭh mo. Wakan

si'da/ akam bana jin enu jin ta'da Buulus mo 'kwarki um gwo mo isi ki gwo ki moyuḱ jin ɕikunu a'di mo ¹⁶ mmoṭor a'di yansan mo me'd miim piti jin miikina a'di eya ris gwom piti jin 'kwarkina a'di mo. Dhali gwon tiya kun 'kokin e uni mo tani 'bitha'bi'th mo mmomish 'ban mo, ki uni kun ta pus mo dhali uni kun 'konuki ɕel sho'k mo tani uni wuṭulki uni mii mo ntagi mo jin minu 'ce'd sho'k bunin gana/ mo be me'd jin miikina uni gom gwo ma Arumgimisa tiya kun 'kwarkunu mo. ¹⁷ Wakan um gun enu mo mmomisha um a'di nṭwa/a/ mo tani jiyi mo ki e mo isi ciki/ mo ki um minu 'koki 'de'k shoki mis mo ki gwo jin thamu mo 'peni 'kwani kun ush gwonḱan mii mo dhali this mom bum gana/ jin ɕela um sho'k e mo. ¹⁸ Hili 'bapi um mo eya 'the mo dhali e monyith Tapam bana mo dhali Amanwoṭh jin ta'da Yesus Kristhos mo. E a'di mo tani monyca midi di mo 'peni shwane/ mo dhali ntaga tee jin midi di ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo. Amen.

YOHAAN 'DE/

Gwo gi Mondiki/e mo

1 A'di caan jin diki'd 'peni ka muŋ'kup mo dhali a'di caan jin ciƙa aman mo dhali a'di caan jin misha aman mo ki em bam mo dhali a'di caan jin hila aman mo dhali jin tana aman is ki me'd bam mo isi gwo gi mondiki/e mo be, ² dhali mondiki/e yan ƙoru eya tente/ mo dhali a'di hilkina aman mo dhali aman itana iman/o gwo gom a'di mo dhali mondiki/e yan ƙora aman um eya tente/ mo, mondiki/e yan jin di'd ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo, jin di'd eya Baba mo tani dhali a'di ƙorkunu aman eya tente/ mo be, ³ a'di caan jin misha aman mo dhali ciƙ mo tani ƙora aman um eya tente/ si'da/ mo ki um si'da/ mini nyaƙ to mii ki aman mo dhali tom bana jin nyaƙa ana mii mo tani nyaƙka Baba mo dhali nyaƙki Ya/m piti jin ta'da Yesuŋ Kriŋthos mo be. ⁴ Dhali to gwansan 'kwarkina aman mo, ki moŋ'kuny bwam bana minu thim mo be.

Arumgimis Ta Moŋkush mo be

⁵ Yan ta gwo be jin ciƙa aman 'peni a'di mo dhali jin ciƙa aman e um mo, ka Arumgimis ta moŋkush mo dhali e a'di mo tani mondhurumi'd piyi'di 'baar mo be. ⁶ Waƙki/ ana ona gwo ki ana nyaƙa to mii ki a'di mo dhali ii ka yiha/ mo e mondhurumi'd mo tani ana tana ƙor mo dhali gwoŋ gana/ 'kona ana ki mii mo be. ⁷ Hili waƙki/ ana iina mo e moŋkush mo tani me'd a'di jin di'd e moŋkush mo tani ana nyaƙa to mii ka rem 'kup mo dhali abas ma Yesuŋ jin ta Ya/m piti mo tani a'di pucumki ana aris miinthusi 'baar mo be. ⁸ Waƙki/ ana ona gwo ki ana dara gi miinthus mo tani ana heka is banar gana/ e mo dhali gwoŋ gana/ yisa di'd e ana mo. ⁹ Waƙki/ ana pina gwo miinthus bana mo tani a'di ta a'diŋ gana/ mo jin miid ka ƙar/e mo jin midi dhal ana miinthus bana 'pen mo dhali pucum ana 'pena ris mii kun 'koki ta kuŋ ƙar/e mo be. ¹⁰ Waƙki/ ana ona gwo ki ana dara gi miinthus mo tani ana kara a'di mo mmota aƙor mo dhali gwom piti diki di e ana mo be.

AƘriŋthos Ta'da Manmalas Bana mo

2 Ushi uƙim pema, aha/ 'kwarkina um gwo yansan mo ki um mini 'koki mii miinthus mo be. Hili waƙki/ wathiŋ kamu/ mii miinthus mo tani ana tana ka Manmalas mo nyaƙka Baba mo, aYesuŋ Kriŋthos jin ta'da ƙar/e mo, ² dhali a'di ita moŋgwam gom miinthus bana mo, dhali yisa jasi gom kum bana yisa, hili si'da/ gom miinthus gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo be. ³ Dhali gom a'di yan kan mo tani ana mina mish mo mo ki ana

misha a'di mo waƙki/ ana dhuna gwoŋkan piti kun 'kwarkunu mo be. ⁴ A'di caan jin o gwo mo ki: Aha/ misha a'di mo, ihili ush gwoŋkan piti kun 'kwarkunu ha e mo tani a'di ta'da ƙor mo be dhali gwoŋ gana/ yisa di'da e a'di mo. ⁵ Hili a'diyin jin dhu gwom piti mo tani e a'di mo ka jinŋ gana/ mo/en goma Arumgimis thimu ki 'bore/ mo be. Ki a'di gi wakan mo tani ana mina mish mo mo ki ana 'kona e a'di mo be. ⁶ A'di jin o gwo mo ki a'di ca'bkid e a'di mo tani ƙa ya'd e bwaya 'de/ jin yana a'di mo ba/.

Gwoŋkan jin 'Kwaru jin Ta jin This mo

⁷ Um gun enu mo, aha/ dinaki 'kwar um gwoŋkan jin 'kwarkunu mo jin ta jin this mo hili gwoŋkana dhamo/ jin 'kwarkunu mo a'di jin takina um 'peni ka muŋ'kup mo, gwoŋkana dhamo/ jin 'kwarkunu mo jin ta gwō jin ciƙkina um mo be. ⁸ Doƙ/e aha/ 'kwarkina um gwoŋkan jin ta jin this jin 'kwarkunu mo, a'di jin ta jinŋ gana/ e a'di mo dhali e um mo, haali/ mondhurumi'd peki'd mo dhali moŋkush gana/ a'di 'twakki mo mo hila/ mo be. ⁹ A'di jin o gwo ki a'di di'd e moŋkush mo dhali shi/a kam piti i e mo tani a'di di'd e mondhurumi'd naskina/ mo be. ¹⁰ A'di jin ene'da kam piti mo tani ca'bkid e moŋkush mo be dhali e a'di mo tani mo jin gwoluwa gol piyi'd mo be. ¹¹ Hili a'di jin shi/ki'da kam piti i e mo tani a'di di'd e mondhurumi'd mo dhali ya e mondhurumi'd mo be dhali diki mish mo mo, mo jin yakina a'di iya mo haali/ mondhurumi'd dha'bki a'di em piti mo be.

¹² Aha/ 'kwarkina um gwo yan mo, ushi uƙi, haali/ miinthus bum dhalkunu um 'pen mo gom gway piti mo be. ¹³ Aha/ 'kwarkina um gwo yan mo, ibaba, haali/ um mishi a'di mo, a'di jin di'd 'peni ka muŋ'kup mo. Dhali aha/ 'kwarkina um gwo yan mo, um kun ta 'kwanin dhuru'c mo, haali/ um piki a'dinthus 'de/ yin e mo. Aha/ 'kwarkina um gwo yan mo, um kun ta uƙi mo, haali/ um mishkina Baba mo be. ¹⁴ Aha/ 'kwarkina um gwo yan mo, ibaba, haali/ um mishi a'di jin diki'd 'peni ka muŋ'kup mo. Dhali aha/ 'kwarkina um gwo yan mo, um kun ta 'kwanin dhuru'c mo, haali/ um 'bitha'bi'th mo dhali gwo ma Arumgimis ca'bkid e um mo dhali um piki a'dinthus 'de/ yin e mo be.

¹⁵ Dhalku/ ki en mony'cesh mo ma walla to kun 'kon e mony'cesh mo. Waƙki/ wathiŋ kamu/ eni mony'cesh mo tani mo/en goma Baba diki di e a'di mo be.

¹⁶ Haali/ aris to 'baar mo kun 'kon e mony'cesh mo kun ta mon'dap e gi buŋgwar is mo dhali mon'dap e gi e mo dhali mii mmodhu is ki ca mo tani a'di diki di 'pena

Baba mo hili a'di ta jany 'cesh mo be. ¹⁷ Dhali mo-ny'cesh peki'd mo dhali mon'dap em piti mo, hili a'di jin miid' ki bwa ma Arumgimis mo tani a'di ca'bki'd ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be.

Akristhos jin Diki Ta jin Gana/

¹⁸ Uciya, a'di ta mo jin 'ko'd mo dhali me'd jin ciqa um gwo ka kristhosthus pu'dki'd mo tani wakan shwane/ arisa kristhos kun 'koki ta kun gana/ pu'dkin mo. Dhali gom gwo gi wakan mo tani ana ki mish mo mo ki a'di ta'da cim jin 'ko'd mo be. ¹⁹ Uni iikin ka piye/ 'peni ana mo hili uni 'koki 'ko 'peni ana mo haali/ wakki/ uni mini 'taki ta kum bana mo tani uni mini 'taki rash 'ko e ana mo. Hili uni iikin ka piye/ mo ki a'di minu tor eya tente/ mo ki uni 'baar mo 'koki 'ko 'peni ana mo be. ²⁰ Hili um 'koshu ki a'din 'de/ jin kogou mo dhali umi 'baar mo mishi a'di mo be. ²¹ Aha/ 'kwarkina um gwo yan mo, yisa haali/ um 'koki mish gwoj gana/ mo yisa, hili haali/ um mishi a'di mo dhali mish yan mo ka tora kamu/ yisa di'd e gwoj gana/ yan mo be. ²² Kaja a'di jin ta'da tor mo hili a'di jin watki gwo mo ka Yesus ta'da Kristhos mo. Yan ta'da kristhos jin diki ta jin gana/ mo a'di jin watki'da Baba gwo mo dhali Ya/ mo. ²³ A'din 'den kamu/ jin watki Ya/ mo tani a'di diki ta ga Ababa mo. A'di jin piki gwo gom Ya/ mo tani a'di ta'd ga Ababa mo si'da/. ²⁴ Dhalki a'di jin ciqa um 'peni ka mun'kup mo ca'ba'd e um mo. Wakki/ a'di jin ciqa um 'peni ka mun'kup mo ca'ba'd e um mo tani yan'ko'd um mini 'ko e Ya/ mo dhali eya Baba mo be. ²⁵ Dhali a'di ta gwo yansan jin okina a'di ana is mo jin ta mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo.

²⁶ Aha/ 'kwarkina um gwo yansan mo gom uni gwansan kun mini 'taki he'k um e mo be. ²⁷ Hili mon'kosh jin bu'thkina um mo 'peni a'di mo tani ca'bki'd e um mo dhali um mini mii 'koki mii ta gi jan 'den kamu/ jin midi 'taki tor um gwo mo, haali/ me'd mon'kosh piti tor ki um gwo mo goma ris to 'baar mo dhali a'di ta gwoj gana/ mo dhali ator piyi'd e a'di mo be. Me'd jin tora a'di um gwo mo tani wakan 'koyi e a'di mo ma.

²⁸ Dhali shwane/ ushi uciya, 'koyi e a'di mo ma, wakan ki a'di midi piyu/ mo tani ana mina 'taki 'koki ju/ mo dhali 'koki ko/ is ki mon'the is mo ibwambori a'di mo ki mom piti jin mina a'di pu'du/ mo be. ²⁹ Wakki/ um mishi mo mo ki a'di ta'da kar/e mo tani um mini mish mo mo ka ris uni 'baar ka 'de/ 'de/ kun miin ki 'bore/ mo tani dho'thkunu 'peni a'di mo be.

Uci ma Arumgimis mo

3 Hili mo/en ma Baba jin cikunu ana mo ki ana minu yuk ki uci ma Arumgimis mo. Dhali wakan ana tana uni mo be. A'di ta 'kup gwo jin 'kona 'kwaniny'cesh ki mish ana mo haali/ uni 'koki mish a'di mo be. ² Um gun enu mo, ana tana uci ma Arumgimis shwane/ mo, a'di dinuki tor eya tente/ naskina/ mo a'di jin mina ana wa e mo, hili ana misha a'di ki a'di midi piyu mo tani ana mina e waki a'di mo haali/ ana mina

par a'di e ki a'di wakan mo be. ³ Dhali aris 'kwani 'baar ka 'de/ 'de/ kun 'kon ka 'ten kape/ e a'di mo tani dhelelki is buni mo me'd a'di mmodhelelki a'di mo be.

⁴ Aris 'kwani 'baar ka 'de/ 'de/ kun miiki miinthus mo tani uni 'kona mii i'ba/ mo mmo'ced' gwojkan jin cinu mo. Miinthus a'di ita to jin 'ced' gwojkan jin cinu mo be. ⁵ Um mishin ki a'di toru eya tente/ mo mmo'kal miinthus mo be dhali e a'di mo tani miinthus piyi'd mo be. ⁶ Wathin 'de/ jin ca'bki'd e a'di mo tani a'di diki di mo mmomii miinthus mo. Dhali wathin 'de/ jin di'd mo mmomii miinthus mo tani a'di diki par a'di e mo walla diki mish a'di mo be. ⁷ Ushi uciya, dhalku/ ki dhal wathin 'de/ bway mo mmohe'k um e mo. A'di jin miid' ki 'bore/ mo tani ta'da kar/e mo me'd a'di mnotana a'diya kar/e mo be. ⁸ A'di jin di'd mo mmomii miinthus mo tani a'di ta ji gi tapa ma ruma 'cesh mo, haali/ tapa ma ruma 'cesh a'di miiki miinthus 'peni ka mun'kup mo. A'di ta 'kup gwo jin toru Ya/ ma Arumgimis eya tente/ mo mmo'ced' mii gi tapa ma ruma 'cesh sho'k mo be. ⁹ Wathin 'de/ jin dhodhu 'peni Arumgimis mo tani a'di diki di mo mmomii miinthus mo, haali/ buyempa ma Arumgimis ca'bki'd e a'di mo, dhali a'di mol di mo mmomii miinthus mo haali/ a'di dho'thkunu 'peni Arumgimis mo be. ¹⁰ Gom mii yan kan mo tani a'di iminu mish mo mo eya tente/ mo gom uni gun ta uci ma Arumgimis mo be dhali gom uni gun ta uci gi Tapa ma ruma 'cesh mo: A'diyin jin diki di mo mmomii miim 'boro'd mo tani a'di 'peni Arumgimis yisa walla a'di jin diki ena kam piti mo.

Eni ka Rem 'Kup mo

¹¹ Haali/ a'di yansan ita gwo jin cikina um 'peni ka mun'kup mo ki ana mina en ka rem 'kup mo be ¹² dhali yisa mmowa e ka Kayiin mo a'di jin ta a'di 'peni a'dinthus 'de/ yin mo dhali 'kosha kam piti jwa mo. Dhali kata 'koshkina a'di a'di mo? Haali/ miim piti jin gana/ mo tani ta jin thus mo dhali mii ma kam piti ta jan kar/e mo be. ¹³ Dhalku/ ki mer mo ma, iwa'k pem, ki um shina 'kwaniny'ceshi e mo. ¹⁴ Ana misha ki ana pekina mo 'peni mowu mo e mon'koki/e mo haali/ ana ena awak mo. A'di jin diki ena en mo tani a'di ca'bki'd e mowu mo be. ¹⁵ Macin 'de/ yin jin shi/ki'da kam piti i e mo tani ta'da man'kosha mee mo be dhali um mishin ki wathi/ jin 'koshki'da mee mo tani diki ta gi mondiki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo jin ca'bki'd e a'di mo. ¹⁶ Gom a'di yan kan mo tani ana misha mo/en mo ki a'di karki mondiki/em piti a'cesh mo gom ana mo dhali ana ka ba/ imina mii dhu mon'koki/em bana mo gom iwa'k mo ba/. ¹⁷ Hili wakki/ macin 'de/ yin jin ta gi to ga 'cesh mo dhali hila kam piti ki e mo e to jin mina a'di mii ta mo tani hili a'di ki mutha dum piti apo/ a'di mo tani mo/en ma Arumgimis midi ca'bi a'di kata mo? ¹⁸ Ushi uciya, dhalkina ki en ki gwo mo walla ka le'd mo hili ki mii mo dhali ki gwoj gana/ mo be.

Ana Dara ki Monyu/ Ibwambor ma Arumgimis mo

¹⁹ Gom gwo gi wakan mo tani ana mina mish mo mo ki ana tana 'kwani 'peni gwoŋ gana/ mo dhali mmomisha dum bana ibwambori a'di mo be ²⁰ waƙƙa dum bana waƙ ana mo. Haali/ Arumgimis a'di ca'd ka dum bana mo dhali a'di mishki'da ris to 'baar mo be. ²¹ Um gun enu mo, waƙƙa dum bana diki waƙ ana mo tani ana dara gi monyu/ mo ibwambor ma Arumgimis mo be. ²² Dhali ana bu'thkina 'peni a'di mo, ma to yin jin doƙkina ana a'di mo, haali/ ana 'kokina mo mmodhu gwoŋƙan piti kun 'kwarkunu mo dhali mmomii to jin 'bor a'di bwa mo be. ²³ Dhali yan ta gwoŋƙan piti jin 'kwarkunu mo ki ana mina gam gway gi Ya/ is mo jin ta'da Yesuƙriƙtoƙo mo dhali mmo/en ka rem 'kup mo me'd jin ƙankina a'di ana gwo mo be. ²⁴ Dhali aris uni gun dhu gwoŋƙan piti kun 'kwarkunu mo tani 'ko e a'di mo dhali a'di e uni mo. Dhali gom gwo gi wakan mo tani ana misha mo mo ki a'di ƙa'bkid e ana mo ki Shi/in piti jin ƙikina a'di ana mo be.

Shi/in ma Arumgimis dhali Shi/in ma Ƙriƙtoƙo jin Diki Ta jin Gana/ mo

4 Um gun enu mo tani dhalku/ ki gam gwo is eya ris shi/in mo hili nyo/i aris shi/in mo mmopar e waƙƙi/ uni ta ku ma Arumgimis mo, haali/ imanƙi gwoŋthus uni iikin ka piƙe/ e mony'cesh mo. ² Gom gwo gi wakan mo tani um mini mish mo mo ki Shi/in ma Arumgimis mo: Aris shi/in 'baar mo ka 'deƙe/ 'deƙe/ kun pi gwo ka Yesuƙriƙtoƙo pu'dki'd mo ki buŋƙwar is mo tani uni 'peni Arumgimis mo be, ³ dhali aris shi/in 'baar ka 'deƙe/ 'deƙe/ kun 'koki pi gwo ka Yesuƙriƙtoƙo mo tani uni 'peni Arumgimis yisa. A'di yan ta shi/in ma ƙriƙtoƙo jin diki ta jin gana/ mo, a'di jin ƙiƙkina um gwo mo ki a'di midi pu'du/ mo dhali shwane/ a'di diki'd e mony'cesh hila/ mo be. ⁴ Ushi uƙiya, um 'peni Arumgimis mo dhali um piƙi uni e ki mii mo. Haali/ a'di jin di'd e um mo tani a'di eƙki'd mo mmobol a'di jin di'd e mony'cesh yan e mo be. ⁵ Uni ta ku ga 'cesh mo, dhali kan mo tani gwo jin ona uni mo tani ta ku ga 'cesh mo dhali 'kwaniny'cesh ƙiƙki uni gwo mo be. ⁶ Ana tana ku ma Arumgimis mo. A'diyin jin mishki'da Arumgimis mo tani ƙiƙki ana gwo mo dhali a'di jin diki di 'peni Arumgimis mo tani diki ƙiƙ ana gwo mo be. Gom gwo gi wakan mo tani ana misha mo mo gom shi/in gana/ mo dhali gom shi/in jin thamu o mo be.

Arumgimis Ta Mo/en be

⁷ Um gun enu mo, dhalki ana ena ka rem 'kup mo ma, haali/ mo/en ta ji ma Arumgimis mo dhali a'di jin ene'da en mo tani dho'thkunu 'peni Arumgimis mo dhali a'di mishki'da Arumgimis mo be. ⁸ Dhali a'di jin diki di mo mmo/ena en mo tani a'di molki'da Arumgimis mo haali/ Arumgimis ta mo/en mo be. ⁹ Dhali e mii yan kan mo tani mo/en ma Arumgimis a'di ƙoƙunu eya tente/ e bwam ana mo, ka Arumgimis hashki Ya/m pitin 'de/ mo e mony'cesh mo, wakan ki ana mina 'ko e

a'di mo be. ¹⁰ Dhali mo/en a'dan be, yisa mmo/enkina ana Arumgimis mo hili mmo/enkina a'di ana mo dhali mmohashkina a'di Ya/m piti mo mmota mo jin gwo-muwa gwam mo gom miinthus bana mo be. ¹¹ Um gun enu mo tani waƙƙi/ Arumgimis ki en ana wakan mo tani ana ƙa ba/ imina mii en ka rem 'kup si'da/ mo. ¹² Wathimpan 'deŋ kamu/ yisa parki'da Arumgimis e mo yisa. Waƙƙi/ ana ena ka rem 'kup mo tani Arumgimis ƙa'bkid e ana mo dhali mo/en piti thimkunu e ana mo be.

¹³ Gom gwo gi wakan mo tani ana misha mo mo ki ana 'kona e a'di mo dhali a'di e ana mo haali/ a'di ƙiki ana Shi/in pitiŋ gana/ mo be. ¹⁴ Dhali ana mishkina mo mo dhali ta iman/o gwo mo goma Baba mo mmo-hashkina a'di Ya/m piti mo mmota Amanwoƙƙi gom 'kwaniny'cesh mo be. ¹⁵ A'diyin jin pi gwo ka Yesuƙriƙtoƙo ma Arumgimis mo tani Arumgimis ƙa'bkid e a'di mo dhali a'di eya Arumgimis mo be. ¹⁶ Wakan ana misha mo mo dhali gam gwo is mo gom mo/en jin takin ma Arumgimis gom ana mo. Arumgimis ta ji gi mo/en mo dhali a'di jin ƙa'bkid e mo/en mo tani ƙa'bkid eya Arumgimis mo dhali Arumgimis ƙa'bkid e a'di mo be. ¹⁷ Dhali mo/en a'dan be jin thimkunu e ana mo ki ana mina 'koki ta gi monyu/ mo goma cim jin dwallu gwo mo haali/ me'd jin wana a'di kan mo tani ana 'kokina mo e mony'cesh yansan mo be. ¹⁸ Moŋƙo/ isa kamu/ yisa di'da e mo/en mo hili mo/ena 'borgaŋ gana/ mo a'di ta'ƙki moŋƙo/ is ka piƙe/ mo. Haali/ moŋƙo/ is a'di gamkunuwa jisa mo dhali a'di jin ƙo/ ki'da ƙo/ is mo tani diki thim mo/en mo be. ¹⁹ Ana ena en mo haali/ a'di nƙwa/a/ enki ana mo be. ²⁰ Waƙƙa ƙiƙ kamu/ jin midi o gwo mo ki: Aha/ ena Arumgimis mo, dhali shi/a kam piti i e mo tani a'di ta'da ƙoƙo mo, haali/ a'di jin diki ena kam piti mo tani a'di jin parkina a'di e mo tani a'di mol ena Arumgimis mo ki a'di jin dina a'di ki par e mo be. ²¹ Dhali gwoŋƙan jin 'kwaru a'dan be jin takina ana 'peni a'di mo, ki a'di jin enki'da Arumgimis mo tani midi mii ena kam piti si'da/ mo be.

Moŋgam Gwo Is A'di Iƙiki Mii E mo e Mony'cesh mo

5 Aris 'kwani 'baar ka 'deƙe/ 'deƙe/ kun gamki gwo is mo ka Yesuƙriƙtoƙo mo tani uni ita uƙi ma Arumgimis mo dhali aris 'kwani 'baar ka 'deƙe/ 'deƙe/ kun enki a'di jin dho'thki'd mo tani enki a'di jin dho'thkunu si'da/ mo be. ² Gom gwo gi wakan mo tani ana misha mo mo ki ana ena uƙi ma Arumgimis mo, ki ana ena Arumgimis mo dhali mmoha gwoŋƙan piti e kun 'kwarkunu mo be. ³ Haali/ mo/en ma Arumgimis a'dan be ki ana mina dhu gwoŋƙan piti kun 'kwarkunu mo. Gwoŋƙan piti kun 'kwarkunu mo diki ta ton diƙi'd mo. ⁴ Haali/ a'diyin jin dho'thkunu 'peni Arumgimis mo tani piƙi mony'cesh e ki mii mo. Dhali mompi mii e a'daŋ be jin pi mony'cesh e ki mii mo jin ta moŋgam gwo is bana mo be. ⁵ Kaja a'di ipiki mony'cesh e ki mii mo hili a'di jin gamki gwo is ka Yesuƙriƙtoƙo ma Arumgimis mo be.

Gwo jin Onu Isi gom Ya/ mo

⁶ Dhali yan ta a'di jin pu'dki'd ki yi'de/ mo dhali ka bas mo jin ta'da Yesu Kristhos mo, yisa jasi ki yi'de/ 'teya, hili ki yi'de/ mo dhali ka bas mo be. ⁷ Dhali Shi/in a'di ta'da aman/o gwo mo haali/ Shi/in a'di ta gwoŋ gana/ mo be. ⁸ Gwo kun onu mo tani uni 'koni kwara mo, Shi/in, dhali yi'de/, dhala bas. Uni kwara gwansan igami me'd mo be. ⁹ Waḳki/ ana budha gwo kun ona 'kwani mo tani gwo jin on ma Arumgimis mo tani a'di eḳki'd mo be. Haali/ gwo jin on ma Arumgimis a'dan be, ki a'di ta'da aman/o gwo gom Ya/m piti mo be. ¹⁰ A'di jin gamki gwo is e Ya/ ma Arumgimis mo tani a'di ta'da aman/o gwo e is piti mo. A'di jin diki gam Arumgimis gwo is mo tani kar a'di mo mmota aṭor mo haali/ a'di diki gam gwo jin on ma Arumgimis is mo gom gwo gi Ya/m piti mo be. ¹¹ Dhali gwo jin onu a'dan be, ka Arumgimis ḱiki ana moŋ'koki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo dhali moŋ'koki/e yan e Ya/m piti mo be. ¹² A'di jin ta gi Ya/ mo tani a'di ta gi mondiki/e mo be, dhali a'di jin diki ta gi Ya/ mo tani a'di dar gi mondiki/e mo be.

Mishi Gwo ki Um Ta gi Moŋ'koki/e ki Sule/ Ya Ye 'Ba/ mo

¹³ Aha/ 'kwarkina um gwo yansan e um kun gam gwo is e gway gi Ya/ ma Arumgimis mo, ki um mini mish mo mo ki um ta gi moŋ'koki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be. ¹⁴ Dhali yan ta mo jin 'kona ana ki ju/ mo jin

takina ana e a'di mo, waḳki/ ana mina doṭ toŋ kamu/ isi ki bwam piti mo tani a'di ciḱki ana gwo mo be.

¹⁵ Dhali waḳki/ ana misha mo mo ki a'di ciḱki ana gwo mo e to yin jin doṭkina ana a'di mo tani ana misha mo mo ki ana mina bu'th a'di yin jin doṭkina ana a'di mo be. ¹⁶ Waḳki/ wathin 'deŋ kamu/ parki'da kam piti e mo mmomii miinthus jin diki ta ji gi wunu mo tani a'di midi doṭa/ doṭ mo dhali Arumgimis midi ḱi a'di mondiki/e mo gom uni gwansan kun ta gi miinthus kun 'koki ta ku gi wunu mo. Miinthus 'kon kun gamu mo kun wunu mo. Aha/ dinaki o ki jaŋ kamu/ midi 'tho mo gom gwo yansan mo. ¹⁷ Aris mii kun thamu mii mo tani ta miinthus mo hili miinthus di'd jin diki ta ji gi wunu mo be.

¹⁸ Ana misha mo mo ki a'din 'de/ jin dhodhu 'peni Arumgimis mo tani diki di mo mmomii miinthus mo, hili a'di jin dho'thkunu 'peni Arumgimis mo tani karki a'di mo, dhali a'dinthus 'de/ yin diki ta a'di is ki me'd mo be.

¹⁹ Ana misha mo mo ki ana tana ku ma Arumgimis mo, dhali aris 'kwani gi mony'ceshi 'baar mo uni 'kon e mom'bi'th gi a'dinthus 'de/ yin mo be.

²⁰ Dhali ana misha mo mo ki Ya/ ma Arumgimis pu'dki'd mo dhali ḱiki ana gwo mo mmomish 'ban mo, mmomish a'di jin ta jin gana/ mo. Dhali ana e a'di mo a'di jin ta jin gana/ mo, e Ya/m piti jin ta'da Yesu Kristhos mo. Yan a'di ita'da Arumgimis gana/ mo dhali moŋ'koki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo. ²¹ Ushi uḱiya, dhuyi is bum 'peni tompinycon mo ma.

YOHAAN SU/

Monthe Me'd mo

1 Wathiŋ gwanyjaƙa/ eya yim jin kwanyu mo dhali uƙim piti mo, uni gun enka/ e gwoŋ gana/ mo, dhali yisa jasi aha/ 'de/ mo hili aris uni 'baar mo kun mishi gwoŋ gana/ si'da/ mo ² haali/ gom gwoŋ gana/ jin ƙa'bkid e ana mo dhali jin midi di e ana ki sule/ sule/ mo.

³ A'the dhali momiimii mo dhali moŋku'th is mini 'ko e ana mo 'peni Arumgimis jin ta'da Baba mo dhali 'pena Yesuŋ Kristhos jin ta Ya/ gi Com mo, e gwoŋ gana/ mo dhali e mo/en mo be.

'Koyi e Gwo ma Kristhos mo ma

⁴ Aha/ 'kunya bwa kagahara mo mmogam uƙim pinin tiya mmobaƙh gwoŋ gana/ mo, me'd jin ƙankin ma Baba ana gwo mo. ⁵ Dhali shwane/ aha/ yuƙa /e jin tana yim mo, yisa me'd jin miga/ 'taki 'kwarki /e gwoŋƙan jin 'kwarkunu jin ta jin this mo, hili a'din 'de/ jin takina ana 'peni ka muŋ'kup mo, ki ana mina en ka rem 'kup mo be. ⁶ Dhali mo/en a'dan be ki ana mina baƙh gwoŋƙan piti kun 'kwarkunu mo. Gwoŋƙan jin 'kwarkunu mo a'dan be, me'd jin ciƙkina um 'peni ka muŋ'kup mo ki um mini baƙh mo/en mo be. ⁷ Haali/ 'kwani ka ris kun

he'kkina he'k e mo tani iikin ka piƙe/ mo e mony'cesh mo, 'kwani kun 'koki pi gwo mo gom mo jin yayin ma Yesuŋ Kristhos ki buŋgwar is mo. A'din 'de/ gi wakan mo tani ita'da he'k e mo dhala Kristhos jin diki ta jin gana/ mo. ⁸ Hili is bum ki 'bore/ mo ma ki um mini 'ko-ki this a'di e mo a'di jin miikina um mii mo gom a'di mo hili ki um mini gam to jin ƙinu jin waki mii jin miinu mo mmo'koki ta bade/ mo. ⁹ Macin 'de/ jin ya'di tƙwa/a/ mo dhali diki ƙa'b e gwo ma Kristhos mo tani a'di diki ta ga Arumgimis mo. A'di jin ƙa'bkid e gwo ma Kristhos mo tani a'di ta'd ga Baba mo dhali Ya/ mo be. ¹⁰ Waƙƙa cin 'deŋ kamu/ pu'dki'd e um mo dhali diki guyu/ gwo yan mo tani dhalku/ ki bu'th a'di bway gu'b mo walla dhalku/ ki ƙi a'di monthe me'd mo, ¹¹ haali/ a'di jin theki a'di me'd mo tani nyaƙƙi miin tonthus piti bu'th mo be.

Ƙwalany Monthe Me'd jin 'Ko'd mo

¹² Ba aha/ tana gi gwo ka ris mmo'kwarki um mo tani aha/ ona bwa yisa mmo'kwarki um to ka galama risha mo, hili aha/ tosha mmopar um e ki 'dishe/ mo dhali mmoƙora ƙor ki um ka ƙarambuye/ mo, wakan ki mom'bor bwam bana minu thim mo be.

¹³ Uƙi gi 'bwah pini jin kwanyu mo tani uni theki /e me'd mo be.

YOHAAN KWARA

Monthe Me'd mo

1 Wathiŋ gwanyjaḳa/ eya Gayus jin enu mo, a'di jin enka/ e gwoŋ gana/ mo.

²/E jin enu mo, aha/ 'thona ka ris to 'baar mo mini ii ki 'bore/ gom /e mo dhali ki /e mina isi 'bor mo. Aha/ misha mo mo ki a'di 'boro'd goma ḳashiram pini mo be. ³Haali/ aha/ 'bora bwa kagahara mo ki 'kwani ma waḳa tiya bumburkin mo dhali ḳi gwo gom miiŋ ganam pini mo ka jin gana/ me'd jin baḥḳina /e gwoŋ gana/ mo. ⁴Moŋ'kuny bwaŋ kamu/ yisa di'da jin ca'd ki a'di yan jin miga/ mish ta mo, mmociḳ gwo ki uḳim pem baḥḳi gwoŋ gana/ mo.

Mii ma Gayus jin Tanu Gu'b Piti Njal mo A'di Maŋu mo

⁵/E jin enu mo, a'di ta'da tu'c isiŋ gana/ mo jin miikina /e ki /e mii to mo ma waḳ mo isi ki ji mum mo eya ris yilkina/ mo ⁶uni gun ḳiki gwo gom mo/en pini ibwambor ma ḳaniisa mo. /E mini mii ki 'bore/ mmohashki uni e bway buni gun iina uni mo me'd jin hana to me'd mo goma tu'c ma Arumgimis mo be. ⁷Haali/ uni cuki mis mo gom gway piti mo dhali uni 'koki bu'th toŋ kamu/ 'peni 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo. ⁸Wakan ana ḳa ba/ imina han 'kwani kun wakan mo ki ana mina ta imannyaḳ to mii e gwoŋ gana/ mo be.

Mii ma Diyutriipis jin Miina A'di ki Ḳa'ckon mo

⁹Aha/ 'kwarkina gwoŋ kamu/ goma ḳaniisa mo. Hili Diyutriipis a'di jin ona bwa ki kar is piti nṯwa/a/ mo tani

diki pi gwo gom moshirr pem mo. ¹⁰Wakan waḳki/ aha/ mina pu'dku/ mo tani aha/ mina ḳal gwo ka piye/ mo gom to jin miina a'di mo mmoyer aha/ is ki gway ka wuny is ki gwonthus mo. Dhali a'di diki 'kosh jwa kan tan mo tani a'di ushki'd ki is piti mo mmohana waḳ mo, dhali a'di si'da/ ki non uni gwansan 'kup mo kun ona bwa ki han uni mo dhali a'di ki ur uni ka piye/ 'pena ḳaniisa mo.

Gwom 'Borga/ jin Ḳinu Isi goma Dimitriyuus mo be

¹¹/E jin enu mo, dhalku/ ki baḥḳ tonthus mmomii mo ma, hili baḥḳi a'di jin 'boro'd mmomii mo. A'di jin mii tom 'boro'd mo tani a'di 'peni Arumgimis mo. A'di jin mii tonthus mo tani diki par Arumgimis e mo be.

¹²Dimitriyuus a'di ta gi gwo jin ḳina 'kwani 'baar ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo dhali 'peni gwoŋ gana/ ki is piti mo. Aha/ ḳina gwo gom a'di si'da/ mo dhali um mishi mo mo ki gwony ḳim pem ta kuŋ gana/ mo be.

Ḳwalany Monthe Me'd jin 'Ko'd mo

¹³Aha/ tana gi gwo kagahara mo mmo'kwarki /e mo tani hili aha/ dina bwa ki o mmo'kwarki /e a'di ka gala-ma risha mo. ¹⁴Aha/ ṯosha mmopar /e e ki 'dishe/ mo dhali ana mina ṯora ṯor mmonṯal 'de/ ka ḳarambuye/ mo.

¹⁵Moŋku'th is midi di e /e mo. Ikam theki /e me'd mo. Theki ikam me'd mo ma, aris uni 'baar ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo.

YAHUUSA

Monthe Me'd mo

1 Yahuusa jin ta çinƙina/ ma Yesuƙ Kristhoƙ mo dhali jin ta'da kam ma Yakuub mo.

E uni gwansan kun yuƙkunu mo ki ku gi en ma Arumgimis jin ta'da Baba mo dhali kun dhunu goma Yesuƙ Kristhoƙ mo be.

² Dhalki momiiiii mo dhali monƙu'th is mo dhali mo/ en minu mar is gom um mo.

Gwon Dwall gom Imantor Gwonthus mo

³ Um gun enka/ mo tani dhali mmo/oka/ bwa kagahara mo mmo'kwarki um gwo mo gom mowoƙh bana jin nyaƙki'd mo tani aha/ gamkina a'di jin ta jin minu mii mii ta mo mmo'kwar mo mmoyip 'kup 'kupki um mo mmosu'k ki gwo mo gom monƙam gwo is mo, a'di jin çinu mo me'd 'de/ ki sule/ mo gom uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo. ⁴ Haali/ 'kwanin tiya 'kokin ka kwal is mo kun gam bway mo mmose mo, uni gun 'kokin kadhamo/ mo kun 'kawurkunu mo gom miiwak yansan mo be, uni gun ta 'kwani gun ushkina Arumgimis mo, uni gun tu'kkina 'the ma Arumgimis bana mo mmota mii gun 'kanuwa kanthi/ mo dhali mmowaƙ gway gi Tapa jin di'd 'de/ mo, a'di jin ta Tapa Yesuƙ bana mo be.

⁵ Dhali aha/ dina gwo ibwa mo mmorogom um ki gwo mo, ba um me'd 'de/ ki sule/ ƙorkunu to 'baar mo ki a'di jin woƙhi 'kwani 'peni Bampa/ Masir mo tani yan'ko'd a'di ki 'ce'd uni gwansan sho'k mo kun 'koki gam a'di gwo is mo be. ⁶ Dhali iman'doyu gwo, uni gun 'koki dhu mom bunin gana/ mo kun 'kona uni mo tani hili uni dhalki mon'kom pam buni 'pen mo tani uni bu'thkina a'di ka jindhiir ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo e mondhurumi'da 'tum mo ntaga tee gi gwon dwall jin eƙa/ eƙ mo be. ⁷ Jasi me'd gi Bampa/ gi Pan Saduum mo dhali Pan Gamuura mo dhali bampa/ kun 'kon ki jin 'kam mo tani dhali ki mii jin nyaƙa'd mo tani uni ç i is buni ki miinyal mo dhali mii mon'dap e kun 'koki ta buyempa mo tani uni dhunu mo mmota she/mm mmothima jisa gi mo/o'd ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be.

⁸ Dhali e bway jin nyaƙki'd kan mo tani 'kwani gwansan e jan buni kun shu'bkina uni mo tani uni nyo/ ki bunƙwar is mo mmowaƙ moshirr mo dhali mmowal gwo sor apo/ uni kun caaca mo be. ⁹ Hili ka man'doyu gwo jin ca'd jin ta'da Miƙa/iil su'kkin ki gwo mo uni ki tapa ma ruma 'cesh mo tani uni walkin mo gom bunƙwar is ma Musa mo a'di bu'thki'da du mo mmodiki yer

a'di is ki gway ki gwo sor mo, hili a'di oki gwo mo ki: Tapa Arumgimis ƙucurki /e mo be. ¹⁰ Hili 'kwani gwansan walkina sor apo/ to kun 'kona uni ki mish 'ban mo dhali ki to gwansan kun misha uni en tom bwa mo me'd to/e gun dar gi bwan 'twa/ wal mo tani uni 'ce'dkunu sho'k mo be. ¹¹ Wayyi e uni mo. Haali/ uni iikin e bway ma Kayiin mo dhali uni pura bwa mo mmobaƙh mii jin tham ma Balaam mii mo dhali uni 'ce'du/ sho'k mo e gwon dhan ma Kuurah mo be. ¹² Uni gwansan ta thalkin apo/ moyuƙ bum gun ena um mo me'd jin 'kona uni ki ju/ mo mmo'kona uni i'kupa su mo mmowal mo mmonal 'de/ mo tani uni hilki is buni mo. Uni tana raƙ kun ƙutha e ki ƙu'th mo, kun ƙalkina 'tham ki sule/ mo, dhali uni ta cwa gi moyurun kun ƙu'th gunƙuru/ mo kun dar gi maman mo, me'di su/ mo tani uni wukin mo mmoyu'dkunu uni mo be.

¹³ Anyor yi'deny caaga/ jin bir bakal mo tani uni sekina gabusha/ mo gi mon'the is bunin gana/ mo, acul kun tana ca/ mo tani mondhurumi'da 'tum karkunu mo gom uni ki sule/ sule/ mo be.

¹⁴ Gom uni gwansan si'da/ mo tani Aknuuƙ a'di jin ta'da Aadama nyaƙum yili pesu/ mo tani çiki gwo is mo mmo/o gwo mo ki: Hili mo mo ma, Tapa a'di pu'dki'd mo nyaƙki kun dhelelin piti ka ris ris mo ¹⁵ mmotor gwon dwall 'twa/a po/ 'kwani 'baar mo dhali mmodhu uni ki ku gi 'kona mii i'ba/ mo aris uni gun ushuna ush mo ka ris miim buni kun miikina uni mo, mmota a/ ushin gwo mo kun miikina uni çiki/ mo tani e gwo gi uni gun ushi gwo mo dhali ka ris gwo kun 'bitha'bi'th mo kun okina imanmii miinthus mo kun ushuna ush apo/ a'di mo. ¹⁶ Uni gwansan ita imanmiiya gumgum mo, dhali waƙa waƙ mo mmobaƙh mon'dap em bunin gana/ mo, dhali mmoçe 'twa/ mo mmodhu 'ba/ ki ca mo mmoman 'kwani ka maƙ mo mmogam nyunycina/ gi shi/ miim 'boro'd mo.

Gwo jin Rumuwa Rum mo dhali Mo jin Malasuwa Malas mo

¹⁷ Hili um mini mii ka gwo e mo, um gun enu mo, gwo jin ona uni gun dhuna Tapa Yesuƙ Kristhoƙ bana is mo. ¹⁸ Uni o um gwo mo ki: Ki mo jin 'ko'd mo tani uni gun miin ka maƙ mo tani mini baƙh mon'dap em bunin gana/ mo kun usha uni a/ush mo be. ¹⁹ Uni ta uni gwansan gun dhu gwo kun ƙwa/u bwa mo, kun ta 'kwani tony 'cesh mo, uni dar gi Shi/in mo be. ²⁰ Hili um gun enu mo tani nyanji is bum apo/ monƙam gwo is jin ƙoguwa ƙo/ mo dhali 'thoyi e Shi/in Dheleladhelel mo ma. ²¹ Dhuyi is bum e mo/en ma Arumgimis mo. Çori

momiimii gi Tapa Yesus Kristhos bana mo ntagi moŋ'koki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo. ²² Dhali miiyi mii apo/ unin tiya mo ma kun shina bwa 'kup mo. ²³ Woŋhi/ kun tiya mo ma, mmobor uni ka pīje/ mo 'peni mo/o'd mo. Miiyi mii ki jin ko/ mo ma, apo/ kun tiya me'd jin shi/a um burrine/ i e jin nyo/ki'd e buŋwar is mo.

Mmo'bora 'Bor Mii mo

²⁴ Dhali e a'di jin mish um dhu mo 'peni montag mo tani dhali mmoŋi um ki dar gi mii kun nyo/on mo ib-

wambori buŋ'kus monycam piti ki moŋ'kuny bwa mo tani ²⁵ e a'di jin ta'da Arumgimis 'de/ mo tani Amanwoŋh bana e a'di jin ta'da Yesus Kristhos Tapam bana mo tani dhalki a'di a'di idi'd ki monyca mo dhali mmo/ eka/ ek mo dhali mom'bi'th mo dhali moshirr jin di'di twa/a/ 'baar mo dhali jin di'd shwane/ mo dhali jin midi di ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ moonnii. Amen.

GWO JIN 'CEENU MO

Gwo jin 'Ceenu goma Yesus Křisthos mo

1 Gwo jin 'ceenu goma Yesus Křisthos mo, a'di jin cikin ma Arumgimis a'di mo mmoťor unim piti kun ta imanmii to mo gom to kun mini mii la bu'th embul mo mo. Dhali a'di karki a'di eya tente/ mo mmohashkina a'di aman'doyu gwom piti mo eya manmii tom piti jin ta'da Yohaán mo, ² a'di jin ta'da mankal gwo o mo gom gwo ma Arumgimis mo dhali gwontor jin ťora a'di goma Yesus Křisthos mo, isi kani ma eya ris to 'baar mo kun parkina a'di e mo be. ³ Mom'bor mii gom a'di jin denki gwo yansan e mo jin onu is ki 'twa/ jin caaca mo dhali mom'bor mii gom uni gwansan kun cikki a'di mo dhali uni gun dhuki a'di jin 'kwarkunu nycine/ mo haali/ mo 'disha'dish mo be.

Monthe Me'd goma Kaniisa kun 'Koni Pesu/ mo

⁴ Yohaán eya kaniisa kun 'koni pesu/ mo e Pa Asiyya mo:

A'the e um mo dhali monku'th is 'peni a'di jin di'd mo dhali a'di jin diki'd mo dhali a'di jin midi pu'du/ mo dhali 'peni shi/in kun 'koni pesu/ mo, uni gun doshkini bwambor ma kursori ma malik piti mo be. ⁵ Dhali 'pena Yesus Křisthos, a'di jin ta isinj gana/ gi gwo jin onu mo, a'di jin ta'da bwanyara/ gi mowu mo dhali ta tapa apo/ imalik kun 'koni mony'cesh mo.

E a'di, a'di jin enki ana mo dhali dhu ana ki 'kus mo 'peni miinthus bana mo ka bas piti mo, ⁶ dhali a'di ki nyon ana ki 'penkuman pa mo, mmota igasiis goma Arumgimis piti mo dhali Ababa mo. Dhali e a'di mo tani monyca midi di mo dhali mo jin tanu tapa mo gom ki sule/ mo dhali ki sule/ ya ye 'ba/ mo. Amen. ⁷ Hili mo mo ma. A'di midi pu'du/ mo e bwaarak mo dhali aris enj 'kwani 'baar ka 'deťe/ 'deťe/ mini par a'di e mo, dhali aris 'kwani 'baar ka 'deťe/ 'deťe/ kun su'k a'di mo tani, dhali arisa wak gi 'kwaniny'cesh mini wol ko mo gom gway piti mo. Isi kan si'dayi. Amen.

⁸ Aha/ tana ja Muťkup mo dhali jin 'Ko'd mo. A'di ta gwo jin ona Tapa Arumgimis mo, a'di jin di'd mo dhali a'di jin diki'd mo dhali a'di jin midi pu'du/ mo, a'di jin ta a'di jin Eka/ Ek mo be.

Tonyjan gi Ya/ gi 'Kwani mo

⁹ Aha/ jin tana Yohaán jin tana kam bum mo, aha/ jin pwačkina isa nyor nyački um eya Yesus ki monťoc bwa mo dhali gom 'penkuman bampa/ mo dhali ki mo jin 'kuću bwa ki 'kari'th mo mmo'dim 'kup mo tani aha/ dikina eya uća 'cesh jin yuku gway ka Bathmus mo

gom gway gi gwo ma Arumgimis mo dhali gom gwontor jin ťorkika/ mo goma Yesus mo be. ¹⁰ Aha/ dikina e Shi/in mo ka tee gi Tapa mo dhali aha/ cikina dhan 'twa/ apo/ aha/ mmun me'd ko ma poome/ mo ¹¹ mmo/o gwo mo ki: 'Kwari ma a'di jin parkina /e e mo eya warka/ mo dhali hashki a'di ka kaniisa gun 'koni pesu/ mo e Pan Epasus mo dhali e Pan Simirna mo dhali e Pam Bargamus mo dhali e Pan Thiyatira mo dhali e Pan Sardis mo dhali e Pam Piladalpiya mo dhali e Pa Lawudikiyya mo.

¹² Dhali yan'ko'd aha/ tu'kkina 'ban mo mmopar 'twa/ yan jin oki aha/ gwo e mo, dhali ki aha/ tu'kkina mo tani aha/ parkina ťirkina/ ma lamba/ e mo kun ta 'dolkon gana/ mo kun 'koni pesu/ mo. ¹³ Dhali e bwa-man gi ťirkina/ ma lamba/ mo tani jan tal 'denj kamu/ wakina e ki Ya/ gi 'Kwani mo jin hi'thki burriyye/ jin ta gi tur mo dhali waćkan 'dolkon gana/ mo eya bor a'di mo. ¹⁴ Kup piti dhala mur'kup piti ća'b ki bany bany me'da mur ka'bal mo jin ta gi kush mo dhali ta gi kush me'da wasa/ mo. Dhali em piti wana e ka le'dan o'd mo. ¹⁵ Dhali sho'k piti wana e ka korok jin kushi mo mo dhali dhel mo mo me'd mii jin to'du a'di mo e shemen o'd jin toru a'di mo, dhali 'twam piti wana e ka dhan yi'de/ kun gwona is ka ris mo. ¹⁶ Dhali e me'da bim poros piti mo tani a'di bu'thki'da cul kun 'koni pesu/ mo. Dhali 'peni 'twam piti mo tani a'di gaćki gandala turga/ jin ka'd ka 'ban su/ mo dhali bwam/em piti 'twaćki mo mo me'da tente/ mo mmo'tu'd mo ki mom'bi'th is mo be.

¹⁷ Ki aha/ parkina a'di e mo tani aha/ bićkina mo e sho'k piti mo, ma mmowa e ki wathi/ jin wuki'd mo. Hili a'di karki me'da bim poros piti apo/ aha/ mo mmo/o gwo mo ki: Dhalku/ is ki ko/ mo. Aha/ tana ja muťkup mo dhali jin 'ko'd mo be, ¹⁸ dhali aha/ tana jan tal 'de/ jin di'd ki e mo. Aha/ wukina mo dhali hili mo mo ma, aha/ dikina ki e mo gom ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo dhali aha/ takina ga muptha/ gi Mowu mo dhali Mo ma Haawiya mo be. ¹⁹ Shwane/ 'kwari a'di jin parkina /e e mo, a'di jin di'd shwane/ mo dhali a'di jin midi bu'th mo mo i'ko'd mo be. ²⁰ Gom gwo yansan jin cinu ki jim bag mo goma cul kun 'koni pesu/ mo jin parkina /e e mo e me'da bim poros pem mo dhali ťirkina/ ma lamba/ kun 'koni pesu/ mo kun ta 'dolkon gana/ mo dhali acul kun 'koni pesu/ mo tani uni ta iman'doyu gwo mo kun 'kona kaniisa kun 'koni pesu/ mo dhali gom ťirkina/ ma lamba/ kun 'koni pesu/ mo goma kaniisa kun 'koni pesu/ mo be.

Gwo jin Hashu goma Kaniisa gi Pan Epasus mo

2 Eya man'doyu gwo ma kaniisa jin di'd e Pan Epasus mo tani 'kwari gwo mo ki: Gwo 'peni a'di, a'di jin bu'thki'da cul kun 'koni pesu/ mo e me'da bim poros piti mo, a'di jin yakid e bwaman tirkina/ ma lamba/ kun ta 'dolkon gana/ mo kun 'koni pesu/ mo, mmo/o gwo mo ki:

² Aha/ misha miim pini mo, dhali atu'c pini jin miina /e ki mii jin 'batha'ba'th mo dhali mo jin 'kuca /e bwa ki 'kari'th mo mmo'dim 'kup mo dhali mo jin mola /e bu'th 'kwani kun mii ton thus mo hili /e nyo/ki uni gwansan kun yukki is buni ki uni kun dhunu ki she/ mo tani hili uni yisa ta uniya, dhali gam uni ki uni ta thus ki thus mo. ³ Aha/ misha ki /e 'dimki 'kup mo ki bwa jin 'kuca /e ki 'kari'th mo dhali kal mo jin 'koshu is ka nyor mo gom gway pem mo dhali /e yisa cakin mo e mowu is eya. ⁴ Hili aha/ tana gi gwo yaase apo/ /e mo haali/ /e dhalki mo/en jin ta jin t'wa/a/ jin di'di /e 'pen mo. ⁵ Kayi gwo e mo 'peni a'diyin jin bitkina /e mo dhali rici /e adu is mo dhali miyi to jin miina /e nt'wa/a/ mo. Wa'ki/ /e diki mii mo tani heey, aha/ mina pu'dku/ i /e mo dhali jo'c tirkina/ ma lambam pini mo 'peni mom piti mo, isi ciki/ wa'ki/ /e diki rica du is mo be. ⁶ Naskina/ to'j kamu/ jin tana /e a'dihe/. /E shi/ki mii jin miina 'Kwani Nugulawiyiin i e mo, mii jin shi/kika/ i e si'da/ mo. ⁷ A'diyin jin ta'd gi gu'ban'ce mo tani dhalki a'di cik gwo jin ona Shi/in eya kaniisa gwansan mo. E a'di jin piki mii e mo tani aha/ mina ci a'di tonte/ mmoshwa mo 'peni cwa gi mondiki/e mo, a'di jin diki'd e mony-jaro/ ma Arumgimis mo be.

Gwo jin Hashu goma Kaniisa gi Pan Simirna mo

⁸ Dhali eya man'doyu gwo ma kaniisa gi Pan Simirna mo tani 'kwari gwo mo ki: Gwo gwansan ta ku gi a'di jin t'wa/a/ mo dhali jin 'ko'd mo gom a'di jin wuki'd mo dhali a'di jin pu'dki'd mo mmodi ki e mo, mmo/o gwo mo ki:

⁹ Aha/ misha mon'co'c bwam pini mo dhali aha'th'ko'd pini mo tani (hili /e ta pa ki pa mo) dhali uni gwansan kun thu'thkina thu'th 'pen mo kun oki uni ta 'Kwani Yahuuda/ mo tani dhali uni yisa ta uniya, hili uni tan gi gu'b gi montul is ma Setaan mo be. ¹⁰ Dhalku/ is ki ko/ mo gom to kun mura /e i'kosh is ka nyor nycine/ mo. Hili mo mo ma, tapa ma ruma 'cesh ona bwa ki ta'k uma tiya eya sijin mo ki um minu 'taki nyo/ mo dhali ka tee kun 'koni 'kume'd mo tani um mini gam mon'co'c bwa mo. Tayi /e a'di jin ta/a isin' gana/ mo mmowu mo dhali aha/ mina ci /e to'j'kup gi mondiki/e mo be.

¹¹ A'diyin jin ta'd gi gu'ban'ce mo tani dhalki a'di cik gwo jin ona Shi/in eya kaniisa gwansan mo. Adi jin piki mii e mo tani a'di iminu 'koki shi/ ki wu jin 'kon ma po/i su/ mo be.

Gwo jin Hashu goma Kaniisa gi Pam Bargaamus mo

¹² Dhali eya man'doyu gwo ma kaniisa gi Pam Bargaamus mo tani 'kwari gwo mo ki: Gwo gi a'di jin ta'd

gi gandala turga/ jin ka'd ka 'ban su/ mo, mmo/o gwo mo ki:

¹³ Aha/ misha mom pini jin ca'ba /e mo, e mo jin ca'b ma kursi ma Setaan mo. /E telki sho'k mo e gway pem mo dhali /e diki wa' gwom pem jin gamu is mo isi kani ka tee ma Antibas mo, a'di jin ta'da man/o gwom pem mo, a'dim pem jin di'd 'de/ mo jin ta isin' gana/ mo, a'di jin 'koshkunu mo mbwam um mo, e mo jin ca'bkin ma Setaan mo be. ¹⁴ Hili aha/ tana gi ushi gwon tiya idaka/ mmo/o apo/ /e mo. /E tan gi 'kwanin tiya imun, uni kun bu'th gwo jin tor ma Balaam mo jin tor'ki'da Baalaag gwo mo mmokar mo jin koluwa kol mo mb-wambori iya/ gi 'Kwani ma Israyiil mo, ki uni mini 'taki shwa to jin 'ci'hu/ 'kus mo gom tompinycon mo dhali mmobotki mii jin miinu miiny'al mo. ¹⁵ Wakan si'da/ /e tan gi 'kwanin tiya kun bu'thki gwo jin tora 'Kwani Nugulawiyiin mo. ¹⁶ Kan mo tani rici /e adu is mo. Wa'ki/ /e diki rica du is mo tani heey, aha/ mina yaku/ i /e ki jahanne/ mo dhali mii mo/as apo/ uni ki gandala turga/ jin ta 'twam pem mo. ¹⁷ A'di yin jin ta'd gi gu'ban'ce mo tani dhalki a'di cik gwo jin ona Shi/in eya kaniisa gwansan mo. E a'di jin piki mii e mo tani aha/ mina ci a'di amanna jin bagu mo, dhali aha/ mina ci a'di wosh dhel jin ta jin' kush mo ki gway this nycine/ mo jin 'kwaru apo/ wosh mo, a'di jin mola jan tal 'derj kamu/ mo, isi ciki/ jasi a'di jin bu'thki a'di mo.

Gwo jin Hashu goma Kaniisa gi Pan Thiyatira mo

¹⁸ Dhali eya man'doyu gwo ma kaniisa gi Pan Thiyatira mo tani 'kwari gwo mo ki: Gwo jin ta ji gi Ya/ ma Arumgimis mo, a'di jin ta gi e jin shwa'd ka le'dan o'd ki bar bar mo dhali a'di jin wana 'basho'k ka korok mo.

¹⁹ Aha/ misha miim pini mo dhali mo/en pini mo dhali mon'gam gwo is pini mo dhali miin tom pini kun miina /e mo dhali bwam pini jin 'kuca /e ki 'kari'th mo mmo'dim 'kup mo dhali miin tom pini kun ta kun' ko'd mo mmobol kun t'wa/a/ e mo. ²⁰ Hili aha/ tana gi to yaase apo/ /e mo ki /e dhalkina 'bom jin ta'da Isabal mmodi e /e mo, ayim jin yukki is piti ka man'ci gwo mo dhali a'di tor'ki gwo mo dhali mmosus cin'kinam pem mmoper mo mmobotki mii jin miinu miiny'al mo dhali mmoshwa to jin 'ci'hu/ 'kus mo mmothe tompinycon mo. ²¹ Aha/ cikina yima tee mo mmorica du is mo tani hili ayim ushki'd mo mmorica du is 'peni miiny'al ma yim mo. ²² Hili mo mo ma, aha/ mina 'dan'kala yim 'ko'da ci mo, aci jin isha a'di ki 'ba'th mo dhali uni gwansan kun mii miiny'al nya'ka yim mo tani aha/ mina bit' uni e mon'co'c bwa jin caaca mo, isi ciki/ wa'ki/ uni 'koki rica du is 'peni mii ma yim mo. ²³ Dhali aha/ mina 'kosh u'ci ma yim jwa mo. Dhali arisa kaniisa gwansan mini mish mo mo ki aha/ tana a'di jin n'apki bwan' 'kwani ki bur bur mo dhali adun' 'kwani mo, dhali aha/ mina ci aris umi 'baar mo to ka 'de'e/ 'de'e/ mo, to kun wana e ki miin to kun miina um mo. ²⁴ Hili gom uma tiya kun 'kon e Pan Thiyatira mo kun 'koki bu'th gwo yansan jin toru mo, um kun 'koki da/ar gwo mo kun yuka 'kwanin tiya ki to'j'kulga/ ma Setaan mo, e um mo tani aha/ mina o um gwo mo ki aha/ dinaki 'thi

toŋ kamu/ jin diṭadiṭ apo/ um mo a'di jin dina e ki she/ jin mina umi kal mo. ²⁵Hili teli sho'k mo e a'di jin tana um mo ntagi aha/ mina pu'dku/ mo. ²⁶A'di jin piki mii e mo tani dhali dhu miin tom pem mo ntagi 'pemen mo tani aha/ mina ci a'di mom'bi'th mo apowa ris kal gi 'kwaniny'cesh mo ²⁷dhali a'di midi ji uni ki cwan kol 'kus jin ta toŋkuthu'd mo, me'd jin 'kon ma anos kun uku 'pena je mo tani uni 'ce'dki bwa mo ki 'ci'cimi'th mo, wakan isi kani aha/ ki is pem si'da/ bu'thkina mom'bi'th mo 'peni Ababam pem mo ²⁸dhali aha/ mina ci a'di acul gi mon'thamo/ mo. ²⁹A'di yin jin ta'd gi gu'ban'ce mo tani dhalki a'di ciḡ gwo jin ona Shi/in eya kaniisa gwansan mo.

Gwo jin Hashu goma Kaniisa gi Pan Sardis mo

3 Dhali eya man'doyu gwo ma kaniisa gi Pan Sardis mo tani 'kwari gwo mo ki: Gwo gi a'di jin ta'd gi shi/in ma Arumgimis kun 'koni pesu/ mo dhali acul kun 'koni pesu/ mo be, mmo/o gwo mo ki:

Aha/ misha miin tom pini mo. /E takin gi gway gi a'di jin di ki e mo dhali /e ki is pini a'di iwuni. ²Meri e mo, dhali 'bithi is mo, a'di jin bocki'd e /e mo dhali a'di jin 'dishkina 'twa/ mmowu mo, haali/ aha/ dinaki gam mi-ij kamu/ jin 'boro'd e miim pini jin 'boro'd jin ha me'd mo ibwambori jis/e ma Arumgimis pem mo. ³Kayi gwo e mo ma, a'di jin bu'thkina /e mo dhali a'di jin cikkina /e mo. Kari a'di jan ma dhali rici /e adu is mo ma. Waḡki/ /e mini diki mer e mo tani aha/ mina yaku/ me'd wathin 'di/ mo dhali /e mini mol mo mo, mo jin miga/ pu'dku/ apo/ /e mo be. ⁴/E takin ush'ceenne/ naskina/ mo kun ta 'kwani gi Pan Sardis mo, uni kun 'koki nyo/ burrinyem buni mo. Dhali uni mini nyaḡ ii ki aha/ e burrinyeŋ kush mo haali/ uni ha me'd mo be. ⁵A'di jin piki mii e mo tani a'di minu shum isi kan ki burrinyeŋ kush mo, dhali aha/ mina diki 'kosh gway piti mo 'pena warka/ gi mondiki/e mo. Aha/ mina pi gway piti ibwambor ma Babam pem mo dhali ibwambori iman'doyu gwom piti mo. ⁶A'diyin jin ta'd gi gu'ban'ce mo tani dhalki a'di ciḡ gwo jin ona Shi/in goma kaniisa gwansan mo.

Gwo jin Hashu goma Kaniisa gi Pam Piladalpiya mo

⁷Dhali eya man'doyu gwo ma kaniisa gi Pam Piladalpiya mo tani 'kwari gwo mo ki: Gwo gi a'din 'de/ jin kogu mo, a'din 'de/ jin ta jin gana/ mo, dhali a'di jin ta'd ga muptha/ ma Dawuu'd mo, a'di jin midi ka'd 'twanḡkal mo dhali jan tal 'deŋ kamu/ piyid jin midi mu'th a'di mo, a'di jin mu'thki a'di mo tani dhali jan tal 'deŋ kamu/ mol a'di ka'd mo be, mmo/o gwo mo ki:

⁸Aha/ misha miin tom pini mo. Hili mo mo ma, aha/ karkina acampur ki kany ibwambori /e mo, a'di jin mola jan tal 'deŋ kamu/ mu'th mo. Aha/ misha ki /e tan gi jasi ari mom'bi'th jin gwa'dagwa'd mo dhali /e dini mmodhu gwom pem naskina/ mo dhali /e diki waḡ gway pem mo be. ⁹Hili mo mo ma, aha/ mina dhu uni gwansan kun ta ku gi montul is ma Seṭaan mo, uni gun oki uni ta ku gi 'Kwani Yahuuda/ mo dhali uni ta

uni yisa, hili uni tana tor mo – hili mo mo ma, aha/ mina dhu uni mmopu'dku/ mo dhali luŋ ki jin 'kupa'dupu- ni bwambori sho'k pini mo, dhali da/ar gwo mo ki aha/ enkina /e mo be. ¹⁰Haali/ /e dhuki gwom pem mo ki bwa jin 'kuca /e ki 'kari'th mo ki mon'dim 'kup mo tani aha/ mina non /e 'peni mompal mo, a'di jin midi pu'du/ apo/ mony'ceshi 'baar mo, mmopal uni gwansan kun 'kokin mo e mony'cesh mo be. ¹¹Aha/ mina pu'dku/ ki 'dishe/ mo. Teli sho'k mo e a'di jin tana /e mo, wakan ki jan tal 'deŋ kamu/ midi 'taki diki bu'th toŋ 'kup pini mo be. ¹²A'di jin piki mii e mo tani aha/ mina kar a'di mmo- ta akaḡ gi gu'b gi mondheleladhelel ma Arumgimis pem mo. A'di midi mol ya ka pije/ ki sule/ sule/ 'peni a'di mo, dhali aha/ mina 'kwar gwo apo/ a'di jin ta gway ma Arumgimis pem mo, dhali gway gi 'perḡkuman Bampa/ ma Arumgimis pem mo, a'di jin ta Pa Urushaliim jin ta jin this mo jin midi pu'dku/ ka 'cesh mo 'peni Arumgimis pem mo 'peni momis mo, dhali gway this pem gana/ mo be. ¹³A'diyin jin ta'd gi gu'ban'ce mo tani dhalki a'di ciḡ gwo jin ona Shi/in mo goma kaniisa gwansan mo.

Gwo jin Hashu goma Kaniisa gi Pa Lawudikiyya mo

¹⁴Dhali eya man'doyu gwo ma kaniisa gi Pa Lawudikiyya mo tani 'kwari gwo mo ki: Gwo gi a'di ma Amen mo, a'di jin ta isiŋ gana/ mo dhali jin ta'da man/o gwo jin ta jin gana/ mo, jin ta mo ma muŋ'kup me'd jin uḡkin ma Arumgimis aris to mo be, mmo/o gwo mo ki:

¹⁵Aha/ misha miin tom pini mo. /E ḡala/ wani 'thupa walla moŋkamu/ ḡala/ 'batha /eya. Ki /e kara ba/ imini 'taki 'thupa'thup mo walla 'batha'ba'th moyi. ¹⁶Wakan, haali/ /e maŋalamangal mo dhali /e ḡala/ wani 'thupa walla moŋkamu/ 'batha /eya, aha/ mina ya/ /e ka pije/ 'peni 'twam pem mo be. ¹⁷Haali/ /e o gwo ki, aha/ tana pa ki pa mo dhali aha/ wara ki pa mo dhali aha/ mina mii ta gi toŋ kamu/ yisa, mmomola /e mo mo ki /e tocu 'kus mo dhali koju e i is mo dhali hatha'ko'd ki ha'th mo dhali ta ja'da/ mo dhali di is 'te/ mo. ¹⁸Wakan aha/ malaskina /e mo mmoyol 'dolkon gana/ 'peni aha/ mo, a'di jin minu tash e ki o'd mo, ki /e mini 'taki ta pa ki pa mo dhali ta gi burrinyeŋ kush mo mmohi'th /e i is mo dhali 'taki kar /e 'peni mo ma 'the is pini jin yana /e is 'te/ mo, 'peni mo jin mishu /e mo dhali /e mini 'taki ta gi kwalany mmogwa'c em pini mo, ki /e mini 'taki mish mo mo. ¹⁹Uni gwansan kun enka/ mo tani aha/ to'kki- na uni mo dhali aha/ dorkina uni mo. Wakan shwayi miiya nyor mo ki thiṭh mo dhali rici /e adu is mo. ²⁰Hili mo mo ma, aha/ doshkina ishan'tamo/ mo dhali nagkana campura po/ ki me'd mo. Waḡki/ jan tal 'deŋ kamu/ midi ciḡ 'twam pem mo dhali ka'dki aha/ acampur mo tani aha/ mina seku/ ibwamani a'di mo dhali nyaḡ to shwa ki a'di mo dhali a'di nyaḡki aha/ mo be. ²¹A'di jin midi pi mii e mo tani aha/ mina ci a'di 'ban mo jin mina a'di ca'b nyaḡki aha/ ka kursi ma maliḡ pem mo, me'd aha/ ki is pem mo mmopikika/ mii e mo dhali aha/ ca'bkina nyaḡka Babam pem eya kursim piti mo be. ²²A'diyin jin ta'd gi gu'ban'ce mo tani dhalki a'di ciḡ gwo jin ona Shi/in goma kaniisa gwansan mo.

Mo ma Luŋ jin Ta ji gi Momis mo

4 'Ko'di mii gwansan mo tani aha/ hilkina mo mo dhali hili mo mo ma, e momis mo tani acampur ka'dkunu mo. Dhali 'twa/ jin t̄wa/a/ gwoyi'd mo. A'di jin ciŋka/ jin oki gwo mo e aha/ mo jin wana e ka poome/ jin o gwo mo ki: Yayu/ 'kup ki moho/ mo dhali aha/ mi-na ʔor /e to mo, a'di jin midi bu'th mo mo i'ko'di mii yaase mo be. ² Dhali ki jahanne/ aha/ dikina e Shi/in mo dhali hili mo mo ma, aḱursi ma maliḱ doshki'd mo e momis mo nyaḱki a'din 'de/ jin ʔa'bki'da po/ ḱursi ma maliḱ mo. ³ Dhali a'di jin ʔa'bki'di maṭṭaan mo tani jamas piti jin piyina a'di mo tani wana e ki wosha wasin dhela/ ki e ka ris mo dhali wosha wasin dhela/ jin ta jim 'per mo dhali ape'do/ mo a'di 'kamki'da ḱursi ma maliḱ is mo jin wana e ki wosha wasin dhela/ jin ta jin dhii/ mo. ⁴ Dhali aḱursi ma maliḱ 'kokini iss † 'kwanimpa 'de/ i'ce'dka doŋon kun 'kamkina ḱursi ma maliḱ is mo dhali uni gun 'kokina powa ḱursi ma maliḱ gwansan mo tani ta 'kwaniŋ gwanyjaḱa/ kun 'kon ka iss 'kwanimpa 'de/ i'ce'dka doŋon mo kun shumkin ki burriyerŋ kush mo nyaḱki toŋ'kup 'dolkon gana/ e 'kupi uni mo be. ⁵ Pena ḱursi ma maliḱ mo tani moŋkush 'pena wara sho'k a'di dhwa/a'dki mo mo dhali 'twa/ mo dhali mondor ma sho'k gwoki'da gur gur mo, dhali e buŋ'kus ma ḱursi ma maliḱ mo tani dhantho/ 'koni pesu/ kun ḱanykunu o'd mo, uni kun 'koni pesu/ mo tani uni kun ta shi/in ma Arumgimis mo. ⁶ Dhali mbwambor ma ḱursi ma maliḱ mo tani ḱumma/ yi'de/ diki'd jin wana e ka gasaas jin miiki'd ki 'bera/ 'bera/ mo.

Dhali to/e kun 'kon ki e kun 'koni doŋon mo, uni 'kamkina ḱursi ma maliḱ is mo mmo'kama ḱursi ma maliḱ 'kup ki enḱwari lu/ mo, dhali mmosulkina e uni ka piye/ e ki bwambor mo dhali e kun 'ka uni ka bisan'ko'd mo. ⁷ To/e jin t̄wa/a/ jin di'd ki e mo tani wana e ka dhop mo dhali to/e jin ta jiiŋ 'ko'd mo jin di'd ki e mo tani wana e ka morbip mo dhali to/e jin 'kon ma po/i kwara mo jin di'd ki e mo tani wana jis/em piti ki wathi/ mo dhali to/e jin 'kon ma po/i doŋon mo jin di'd ki e mo tani a'di wana e ka wulu/ jin pe'di mis mo. ⁸ Dhali to/e kun 'kon ma po/i doŋon mo kun 'kon ki e mo, uni 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo tani 'kan ma biny jeshem buni ipe'de/ mo dhali uni gun sula e ka piye/ ki ʔhorony ʔhorony mo, aris uni 'baar mo kun 'kon ki jiiŋ 'kam mo dhali e bwaman mo dhali montee dhali mon'thiny mo tani uni 'koki daḱ mo mmoyuḱ gway mo mmo/o gwo mo ki:

A'di jin ḱogu mo, a'di jin ḱogu mo, a'di jin ḱogu mo, a'di jin ta Tapa Arumgimis jin ta a'di jin Eḱa/ Eḱ mo, a'di jin diki'd mo dhali a'di jin di'd mo dhali a'di jin midi yayu/ mo be.

⁹ Dhali ma me'd jin 'kona to/e gwahan kun 'kon ki e mo mmoḱi monyca ka Arumgimis mo dhali montaḱ mo dhali mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo e a'di jin ʔa'bki'da powa ḱursi ma maliḱ mo, a'di jin ʔa'bki'd ki sule/ ki sule/ mo dhali ki sule/ mo tani ¹⁰ jwahanŋ 'kwani kun

'kon iss 'kwanimpa 'de/ i'ce'dka doŋon mo tani ʔa'kkina 'ceshi bwambori a'di mo, e a'di jin ʔa'bki'da powa ḱursi ma maliḱ mo dhali luŋ a'di jin ʔa'bki'd ki e ki sule/ mo dhali ki sule/ mo tani uni ʔa'kki toŋ'kup buni me'd mo mbwambor ma ḱursi ma maliḱ mo mmoyuḱ gway mo ki:

¹¹ /E a'di ha me'd mo, Tapam bam mo dhali Arumgimis bam mo

mmobu'th monyca mo dhali montaḱ mo dhali mom'bi'th mo

haali/ /e uḱkina ris to 'baar mo

dhali ki bwam pini mo tani uni 'kokin mo dhali uni 'konu mmo/uḱ mo be.

Yiṭ jin 'Kuḱu Is mo dhali Ari ḱa'bal mo

5 Dhali aha/ mishkina ki me'da bim poros gi a'di jin ʔa'bki'da powa ḱursi ma maliḱ mo tani a'di ta'd gi yiṭ jin 'kuḱkunu is mo jin 'kwarkunu gwo nycine/ mo dhali apom piti mo si'da/, a'di jin 'dapkunu 'twa/ ka 'diŋkila/ kun 'dap a'di 'twa/ kun 'koni pesu/ mo. ² Dhali aha/ parkina man'doyu gwo e mo jin 'bitha'bi'th mo jin bahki gwo mo ki 'twa/ jin caaca mo jin o gwo mo ki: Aja a'di jin ha me'd ki hanŋ gana/ mo mmobene'd gwo jin 'kwaru apo/ yiṭ yansan mo dhali ḱaca 'diŋkilam piti mo? ³ Dhali jan ʔal 'deŋ kamu/ yisa di'di momis mo walla apo/ mony'cesh mo walla e bwan'kwariny mony'cesh mo jin midi mish a'di ḱa'd mo, yiṭ yansan jin 'kuḱu is mo walla mmohil gwo jin 'kwaru e bwaman a'di mo be. ⁴ Dhali aha/ gwokina kagahara mo haali/ ʔal 'deŋ kamu/ yisa gamkunu mo jin ha me'd mo mmoḱa'd gwo yansan jin 'kuḱkunu is mo walla mmohil gwo kun 'kwarkunu ibwaman a'di mo be. ⁵ Dhali yan'ko'd wathin ʔal 'de/ 'peni 'kwaniŋ gwanyjaḱa/ oki aha/ gwo mo ki: Dhalku/ ki ko mo ma. Hili mo mo ma, Adhop ma waḱ ma Yahuuda/ dhali Abirman ma Dawuu'd, a'di piki mii e mo be. Wakan a'di, a'di imidi mish yiṭ yansan jin 'kuḱu is ḱa'd 'twa/ mo dhala 'diŋkila/ kun 'koni pesu/ kun 'dapkunu a'di 'twa/ mo.

⁶ Dhali mbwaman ma ḱursi ma maliḱ mo dhali to/e kun 'koni doŋon kun 'kon ki e mo dhali ibwaman 'kwaniŋ gwanyjaḱa/ mo tani aha/ parkina Ari ḱa'bal e mo mmodosh mo. A'di wana e ki a'di jin 'koshkunu mo, ki ce kun 'koni pesu/ ime'd mo dhali ka pinya/ e kun 'koni pesu/ mo, uni gun ta shi/in ma Arumgimis kun 'koni pesu/ mo, uni gun hashkunu mo eya ris mony'ceshi 'baar mo. ⁷ Dhali a'di yaki'd mo dhali bu'thki yiṭ yansan jin 'kuḱkunu is mo 'peni me'da bim poros gi a'di jin ʔa'bki'd eya ḱursi ma maliḱ mo. ⁸ Dhali ki a'di bu'thki yiṭ yansan jin 'kuḱu is mo tani to/e kun 'kon ma po/i doŋon kun 'kon ki e mo dhali 'kwaniŋ gwanyjaḱa/ kun 'koni iss 'kwanimpa 'de/ i'ce'dka doŋon mo tani ʔa'kkina 'ceshi bwambori Ari ḱa'bal mo. Uni 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ bu'thkina dhenḱhenye/ mo dhali toŋ'kul bwa kun tana sahan 'dolkon gana/ mo kun 'tu'dkunu mo ka 'bicajwahar mo jin ta mon'tho gi uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo. ⁹ Dhali uni yuḱki gway this mo mmo/o gwo mo ki:

† arba wa ishriin

/E a'di ta a'di jin ha me'd mo mmobu'th yiṭ yansan jin 'kuṭu is mo dhali mmoḳa'da 'diṅkilam piti jin 'dapu a'di 'twa/ mo,

haali/ /e 'koshkunu jwa mo, dhali ka bas pini mo tani /e wanki 'kwani 'ba/ mo goma Arumgimis mo 'peni arisa waḳ kun 'ko 'kwani e ki she/ ki she/ mo dhali 'peni aris 'twa/ kun wala 'kwani ki she/ ki she/ mo dhali 'peni 'kwani kun 'kona e ki she/ 'peni tiya mo dhali 'peni kal gi 'kwaniny'cesh/ mo

¹⁰ dhali /e ki nyon uni ki 'penḳuman bampa/ mo dhali /e ki dhu uni ki igasiis goma Arumgimis bana mo dhali uni mini ta tapa mo e mony'cesh yansan mo.

¹¹ Yan'ko'd aha/ ki hiḷ mo mo dhali aha/ ciḳkina rakin jin rayunu/ mo ka kul is 'pena ḳursi ma maliḳ mo dhali to/e kun 'kon ki e mo dhali gwanyjaḳaṅ 'kwani mo tani 'twa/ gi iman'doyu gwo ka ris dhali ka ris uni ka ris kun molu deṅ e mo dhali 'twaṅ 'kwani alip alip mo,

¹² mmo/o gwo ka dhan 'twa/ kun caaca mo ki: A'di ta a'di jin ha me'd mo. A'di jin ta Ari Ḳa'bal jin 'koshkunu mo mmobu'th mom'bi'th mo dhali pa mo dhali moyuḳ mo dhali mo jin eḳa/ eḳ mo dhali montaḳ mo dhali monyca mo dhali mom'bor mii mo. ¹³ Dhali aha/ ciḳkina ris to 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ kun uḳkunu mo kun 'kon e momis mo dhali kun 'kon e mony'cesh mo dhali kun 'kon e bwaṅ'kwariny mony'cesh mo dhali e bwaṅ ḳumma/ yi'de/ mo dhali aris uni 'baar mo kun 'koni bwaman mo tani o gwo mo ki: E a'di jin ḳa'bki'da powa ḳursi ma maliḳ mo dhali e Ari Ḳa'bal mo ki mom'bor mii midi di mo dhali montaḳ mo dhali monyca mo dhali mo/eḳ mo gom ki sule/ mo dhali ki sule/ mo.

¹⁴ Dhali to/e kun 'kon ma po/i doṅon mo kun 'kon ki e mo tani o gwo mo ki: Amēn, dhali 'kwaniṅ gwanyjaḳa/ ṭa'kkin mo dhali luṅ a'di mo be.

Arisa 'Diṅkila/ mo

6 Dhali aha/ mishkina mo ki Ari Ḳa'bal 'ceeki yiṭ yansan jin 'kuṭu is 'twa/ mo a'di jin ta jin 'de/ 'peni tiyan pesu/ mo kun 'dapkunu 'twa/ mo ka 'diṅkila/ mo, dhali aha/ ciḳkina 'twaṅ 'de/ 'peni to/e kun 'kon ma po/i doṅon kun 'kon ki e mo, mmo/o gwo mo me'd 'twa/ ma sho'k jin dorki'd mo ki: Yayu/ mo. ² Dhali aha/ parkina mo e mo dhali hili mo mo ma, shumarum kush mo dhali a'di jin merki a'di apo/ mo tani ta'd ga abwa mme'd mo. Dhali toṅ'kup ḳikunu a'di mo, dhali a'di ya'ki'd ka piḳe/ mo mmopi mii e mo dhali di gwo ibwa mo mmopi mii e mo be.

³ Dhali ki a'di 'ceeki'da 'diṅkila/ 'twa/ mo jin 'kon ma po/i su/ mo tani aha/ ciḳkina 'twa/ 'peni to/e kun 'kon ki e mo kun 'kon ma po/i su/ mo jin o gwo mo ki: Yayu/ mo. ⁴ Dhali shumaruma kamu/ pu'dki'd ka piḳe/ mo jin ḳa'bki 'tiḳil 'tiḳil mo dhali dhir dhir mo. Dhali a'di jin merki a'di apo/ mo tani a'di dhalkunu bway mo mmobu'th moṅḳu'th is 'peni 'kwaniny'cesh mo, wakan ki 'kwani mini 'kosh jwa ka rem 'kup mo, dhali a'di ḳikunu dhan gandala turga/ jin caaca mo.

⁵ Ki a'di 'ceeki'da 'diṅkila/ 'twa/ mo jin 'kon ma po/i kwara mo tani aha/ ciḳkina to/eṅ kamu/ jin 'kon ma po/i kwara jin di ki e mo jin o gwo mo ki: Yayu/ mo.

Dhali aha/ parkina mo e mo dhali hili mo mo ma, shumaruma kamu/ pu'dki'd mo jin ta'da dhisal mo, dhali a'di jin merki a'di apo/ mo tani ta'd gi to jin baru to mo mme'd piti mo be. ⁶ Dhali aha/ ciḳkina 'twa/ jin wana e ki a'di jin doshki'di bwaman to/e kun 'koni doṅon kun 'kon ki e mo mmo/o gwo mo ki: Pos bunyan jin baru ka gada mo ki nasa guurush mo dhali pos bunyana kamu/ jin baru ka gada karka ba'de/ apo/ mo ki nasa guurush mo. Hili dhalku/ ki shi/a yin is mo dhali yimana mura'th jin ḳa/u ki ṅah ṅah mo.

⁷ Ki a'di 'ceeki'da 'diṅkila/ jin 'kon ma po/i doṅon 'twa/ mo tani aha/ ciḳkina 'twa/ 'peni to/e kun 'kon ki e mo kun 'kon ma po/i doṅon mo kun o gwo mo ki: Yayu/ mo. ⁸ Dhali aha/ parkina mo e mo dhali hili mo mo ma, shumaruma kamu/ jin ta'da mandupany pu'dki'd mo, dhali a'di jin merki a'di apo/ mo tani gway piti yuḳu ki Mowu mo, dhali Mo ma Haawiya mo, a'di baṭhki a'di isho'k mo. Dhali uni ḳikunu mom'bi'th mo apo/ mony'cesh mo ntagi bwanu'ba kamu/ gi mony'cesh mo mmo'kosh uni ki gandala turga/ mo dhali ki te/ mo dhali ki mo/isa nyor 'peni to kun shi/kin mo dhali ki tombwaasho kun 'kokin e mony'cesh mo.

⁹ Dhali ki a'di 'ceeki'da 'diṅkila/ 'twa/ mo jin 'kon ma po/i mudhe'd mo tani aha/ parkina mo e mo e bwaṅ'kwariny mo ma gwaṭa/ jin miikunuwa basa 'cesh mo aḳashira/ gi uni gwansan kun 'koshkunu jwa mo gom gwo ma Arumgimis mo dhali gom gwo jin ḳala uni mmoṭor mo. ¹⁰ Uni cuukin ki dhan 'twa/ kun caaca mo mmo/o gwo mo ki: Ayy, Tapa jin di'da Litgany mo, /e ḳogu mo dhali /e ta a'diṅ gana/ mo. Kakasja sa/? imina /e dwall gwo mo dhali ri/a ri'c mo goma bas bam mo apo/ uni gwansan kun 'kokin apo/ mony'cesh mo?

¹¹ Yan'ko'd uni 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ ḳikunu burrinyeṅ kush mo dhali ṭorkunu gwo mo mmosi/is ari'ceenne/ mo ntagi mondeṅ gi igarr buni kun nyaḳkina ṭu'c mii mo dhali iwaḳ buni mo minu 'taki thim mo, uni gun minu 'taki 'kosh jwa mo me'd uni, uni ki is buni mmomiikunu uni kan mo.

¹² Dhali ki a'di 'ceeki'da 'diṅkila/ 'twa/ mo jin 'kon ma po/i pe'de/ mo tani aha/ hilkina mo mo dhali hili mo mo ma, adhan mony'cesh yiḳinki is mo dhali atente/ warki'd ki 'thi/ mo me'da shawaal 'thi/ mo dhali appe jin ta'da kunn is mo tani warki'd ka bas mo ¹³ dhala risa cul 'peni momis uni ṭa'kkina 'cesh mo me'd cwampu/ mo me'd jin raskina a'di maman kun 'koki is mo e mondiṭ mo ki a'di yiḳinkin ma punthar 'tham is mo.

¹⁴ Momis a'di puuki'd mo mmowa e ki yiṭ jin 'kuḳkunu is mo, dhala ris wosha turga/ mo dhali a/uḳa 'cesh mo uni joḳkunu mo 'peni mom buni mo be. ¹⁵ Dhali yan'ko'd imaliḳ kun 'kon e mony'cesh mo dhali 'kwani kun caaca mo dhali uni gun ta gummpa/ gom 'kwani ma mee mo dhali uni gun ta pa ki pa mo dhali uni kun 'bitha'bi'th mo dhali 'kwani 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo dhali uni gun ta ḳiṅkina/ kun yolu mo dhali uni kun 'kon ki 'kus mo tani uni bagkin e jurum wosh mo dhali e bwamana ris wosh mo e 'kuwosha turga/ mo tani

¹⁶ uni yuḳki wosha turga/ mo dhali aris wosh mo mmo/o gwo mo ki: Ṭaki apo/ aman mo dhali bagi

aman mo 'peni jis/e gi a'di jin ɕa'bkid' eya ɕursi ma maliɕ mo dhali 'pena nyor gi Ari ɕa'bal mo ¹⁷ haali/ adhana tee ma nyor buni jin caaca a'di pu'dki'd mo dhali kaja a'di imidi mish doshi bwambori a'di mo?

Uɕi ma Israyiil kun 'Koni Alaapi Iss 'Kwanimpa Ipesu/ mo 'I'ce'dka Doŋon Apo/ mo kun 'Dapu ka 'Diŋkila/ mo

7 'Ko'di mii yansan mo tani aha/ parkina iman'doyu gwo e mo kun 'koni doŋon mo mmodosh eya rukun gi mony'cesh kun 'koni doŋon mo mmobu'th 'tham kun poshkin me'd mo 'peni mony'cesh kun 'kona shem 'pena bi idoŋon mo, ki 'thama kamu/ midi 'taki diki poshu apo/ mony'cesh mo, walla e ɕumma/ yi'de/ mo walla apo/ cwaŋ kamu/ mo. ² Yan'ko'd aha/ parkina man'doyu gwoŋ kamu/ e mo jin shinkunu mo 'peni mo jin sul ma tente/ mo ka 'diŋkila/ ma Arumgimis jin di ki e mme'd mo, dhali a'di yuɕki'da yuɕ ki dhan 'twa/ jin caaca kagahara mo e iman'doyu gwo kun 'koni doŋon mo, uni kun ɕikunu mom'bi'th mo mmoshi/ mony'cesh mo dhali ɕumma/ yi'de/ mo ³ mmo/o gwo mo ki: Dhalku/ mony'cesh ki shi/ is mo walla ɕumma/ yi'de/ mo walla aris cwa mo, ntagi ana mina 'dapa 'diŋkila/ apo/ imanmii to ma Arumgimis bana mo e buyem buni mo. ⁴ Dhali aha/ ciɕkina dhan mondeŋ gi uni gun 'dapkunuwa 'diŋkila/ mo mmota alaapi † iss 'kwanimpa ipesu/ mo 'i'ce'dka doŋon apo/ mo, uni gun 'dapkunuwa 'diŋkila/ mo 'peni arisa waɕ kun 'kona e ki she/ ki she/ mo 'peni iya/ ma Israyiil mo, ⁵ alaapi 'kume'd 'i'ce'dka su/ apo/ mo, uni gun 'dapkunuwa 'diŋkila/ 'pena waɕ ma Yahuuda/ mo, dhali alaapi 'kume'd 'i'ce'dka su/ apo/ mo, 'pena waɕ ma Ra/ubiin mo, dhali alaapi 'kume'd 'i'ce'dka su/ apo/ mo, 'pena waɕ ma Jaad mo, ⁶ dhali alaapi 'kume'd 'i'ce'dka su/ apo/ mo, 'pena waɕ ma Ashiir mo, dhali alaapi 'kume'd 'i'ce'dka su/ apo/ mo, 'pena waɕ ma Naptaali mo, dhali alaapi 'kume'd 'i'ce'dka su/ apo/ mo, 'pena waɕ ma Manassa mo, ⁷ dhali alaapi 'kume'd 'i'ce'dka su/ apo/ mo, 'pena waɕ ma Shamuun mo, dhali alaapi 'kume'd 'i'ce'dka su/ apo/ mo, 'pena waɕ ma Lawi mo, dhali alaapi 'kume'd 'i'ce'dka su/ apo/ mo, 'pena waɕ ma Yas-saakar mo, ⁸ dhali alaapi 'kume'd 'i'ce'dka su/ apo/ mo, 'pena waɕ ma Sabuluun mo, dhali alaapi 'kume'd 'i'ce'dka su/ apo/ mo, 'pena waɕ ma Yuusup mo, dhali alaapi 'kume'd 'i'ce'dka su/ apo/ mo, gun 'dapkunu 'twa/ ka 'diŋkila/ 'pena waɕ ma Beniymiin mo.

Abuhany 'Kwani 'Pena Ris Kal gi 'Kwaniny'cesh mo

⁹ 'Ko'di mii yansan mo tani aha/ hilkina mo mo dhali hili mo mo ma, adhana buhany wathimpa caaca mo jin mina wathin ɕal 'deŋ kamu/ mol deŋ e mo, 'peni aris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo, dhali 'peni arisa waɕ gi 'kwani ki she/ ki she/ mo, dhali 'peni 'kwani kun 'kona e ki she/ ki she/ mo, dhali 'peni 'kwanin tiya kun wal 'twa/ ki she/ mo, mmodoshkina uni mbwambor ma ɕursi ma maliɕ mo dhali mbwambori Ari ɕa'bal mo, mmohi'th burrinyen turga/ kun ta kuŋ kush mo, dhali

abiny jethkum e me'd buni mo be. ¹⁰ Dhali uni cuun ki dhan 'twa/ kun caaca mo mmo/o gwo mo ki: Mowoŋ ta ji ma Arumgimis bana mo, a'di jin ɕa'bkid' eya po/ ɕursi ma maliɕ mo dhali e Ari ɕa'bal mo. ¹¹ Dhali aris iman'doyu gwo 'baar mo doshkin ki mis mo mmo'kam a'di is mo, ɕursi ma maliɕ mo, dhali mmo'kam 'kwanin gwanyjaɕa/ is mo dhali to/e kun 'koni doŋon kun 'kon ki e mo, dhali uni ɕa'kki bwam/em buni ibwambor ma ɕursi ma maliɕ mo dhali luŋa Arumgimis mo ¹² mmo/o gwo mo ki: Amen. Mom'bor mii mo dhali monyca mo dhali moyuɕ mo dhali mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo dhali montaɕ mo dhali mom'bi'th mo dhali mo/eɕ mo eya Arumgimis bana mo gom ki sule/ mo dhali ki sule/ mo. Amen.

¹³ Dhali yan'ko'd jan ɕal 'deŋ kamu/ 'peni 'kwanin gwanyjaɕa/ 'ka'daa/ gwo me'di is mo, mmo/o gwo mo ki: Ki ija anahannee kun shumkunu ki burrinyen turga/ kun ta kuŋ kush mo dhali 'peni mana ipu'dkina uni mo? ¹⁴ Aha/ ki o a'di gwo mo ki: Gana, /e a'di imishki uni mo be. Dhali a'di ki oyaa/ gwo mo ki: Uni gwansani, ita uni gun piyin mo 'pena dhan monɕo'c bwa mo. Uni lamki burrinyen tur buni mo dhali mii uni ki bany bany ka bas gi Ari ɕa'bal mo.

¹⁵ Wakan uni 'kokini bwambor ma ɕursi ma maliɕ ma Arumgimis mo

dhali mii a'di to ki montee ilu/ mo dhali ki mon'thiny ilu/ mo e gu'b gi mondheleladhelel piti mo be,

dhali a'di jin ɕa'bkid' po/ ɕursi ma maliɕ mo tani a'di midi pa'd ki uni adarha'da/ jin ta buŋ'kus piti mo be.

¹⁶ Uni mina te/ mol 'kosh ki sule/ mo, walla mina yi'de/ 'koki bu'th ki sule/ mo.

Atente/ si'da/ midi diki 'kosh uni mo, walla midi diki ɕi'th uni is ki mom'batha'd piti mo.

¹⁷ Haali/ Ari ɕa'bal, a'di doshki'di bwaman ma ɕursi ma maliɕ mo, a'di jin ta'da Amanhil uni mo,

dhali a'di midi shu uni bway mo e mo jin kasha yi'de/ jin di ki e e mo

dhali Arumgimis midi shumuɕa ris jabudhi 'baar mo 'peni em buni mo be.

A'diŋkila/ jin 'Kon ma Po/i Pesu/ mo dhali Toŋ'kul Bwa jin Ta 'Dolkon Gana/ mo jin Duɕkunuwa 'Bicajwahaar mo

8 Ki Ari ɕa'bal 'ceeki'da 'diŋkila/ 'twa/ mo jin 'kon ma po/i pesu/ mo tani mo doshki'd ki biyuu e momis mo ki ari mo mo jin wana e ka nusa saa mo. ² Dhali yan'ko'd aha/ parkina iman'doyu gwo kun 'koni pesu/ e mo, uni gun doshkini bwambor ma Arumgimis mo, dhali apoome/ 'koni pesu/ ɕikunu uni mo. ³ Dhala man'doyu gwoŋ kamu/ pu'dki'd mo dhali doshki'd mo e mo ma gwaɕa/ jin duɕkunuwa 'bicajwahaar mo ki toŋ'kul bwa jin ta 'dolkon gana/ mo jin duɕkunuwa 'bicajwahaar ime'd mo. Dhali a'di ɕikunuwa 'bicajwahaar kagahara mo mmoce e ki mon'tho ma ris uni gun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo apo/ mo ma gwaɕan to jin ta toŋ'kul bwa mo jin ta 'dolkon gana/ mo mbwambor ma ɕursi ma maliɕ mo, ⁴ dhali aku'd ma 'bicajwahaar a'di cuki mis mo nyaɕki mon'tho gi uni gun dhunu ki she/

† miyya wa arba wa arba/iin alip

ki dhelel dhelel mo 'peni me'd ma man'doyu gwo jin doshki'di bwambor ma Arumgimis mo be. ⁵ Dhali yan'ko'd aman'doyu gwo bu'thki ton'kul bwa jin dukunuwa 'bicajwahar mo dhali a'di ki 'tu'd a'di ka kapany o'd mo 'peni mo ma gwa'ata/ mo dhali a'di ki yek a'di apo/ mony'cesh mo, dhali kontor ma sho'k gwoki'd ki gur gur mo dhali dhan rakin caaca mo dhali awar dhwa/a'dki'd ki dhwa/a'd dhwa/a'd mo dhali adhan mony'cesh yikinki is mo be.

Arisa Poome/ mo

⁶ Dhali iman'doyu gwo kun 'koni pesu/ kun tan ga poome/ kun 'koni pesu/ mo tani uni thosonki is mo mmodhal uni me'd mo be.

⁷ Dhala man'doyu gwo jin t'wa/a/ a'di dhalki'da poomem piti me'd mo dhala wasa/ dhali o'd bathki a'di isho'k mo mmo'cur e ka bas mo, uni kun ta'kkina po/ mony'cesh mo be. Dhali 'ban gi mony'cesh jin 'kon ma po/i kwara mo tani a'di kopkunu ki o'd mo be dhali 'ban gi bwany'cwarj kamu/ jin 'kon ma po/i kwara mo tani a'di kopkunu ki o'd mo be dhali arisa shon dhii/ini 'baar mo tani uni celkunu ki o'd mo.

⁸ Dhala man'doyu gwo jin 'kon ma po/i su/ mo tani dhalki'da poomem piti me'd mo be dhali dhan ton'kamu/ caaca kagahara mo, wana e ka dhan wosha turga/ mo jin ci'thkunu ki o'd mo, dhali a'di bitkunu e bwanj kumma/ yi'de/ mo ⁹ dhali 'ban gi kumma/ yi'de/ jin 'kon ma po/i kwara mo tani warki'd ka bas mo dhali 'ban gi to/e kun 'kon ma po/i kwara kun 'kon ki e mo tani uni wukin mo e yi'de/ mo dhali 'ban ma kur kun 'kona 'bani kwara mo tani uni 'ce'dkunu sho'k mo be.

¹⁰ Dhala man'doyu gwo jin 'kon ma po/i kwara mo tani dhalki'da poomem piti me'd mo dhali adhana cul bitki'd 'peni momis mo mmodhel mo mo me'd dhantho/ mo be dhali a'di bitki'd eya 'ban yi'de/ kun 'kon ma po/i kwara mo dhali apo/ yi'de/ jin kasha e ki kash mo be. ¹¹ Dhali gway ma cul yansan mo tani a'di yukunu gway ka tap mo. Dhali 'ban gi yi'de/ jin 'kon ma po/i kwara mo tani warki'd ka tap mo dhali 'kwani ka ris wukin mo 'peni yi'de/ yan mo be haali/ yi'de/ ca'bki ka/ ka/ mo.

¹² Dhala man'doyu gwo jin 'kon ma po/i donjon mo tani dhalki'da poomem piti me'd mo, dhali 'ban ma tente/ jin 'koni kwara mo tani a'di pwa'atkunu 'ban mo dhali 'ban ma ppe jin 'kon ma po/i kwara mo dhali 'ban ma cul jin 'kon ma po/i kwara mo, wakan ki 'ban gi mon'kush buni jin 'kon ma po/i kwara mo tani warki'd ki mondhurumi'd mo. Dhali 'ban gi montee jin 'kon ma po/i kwara mo tani a'di nonu mo 'peni mo jin 'twakki mo mo dhali wakan si'da/ 'ban gi mon'thiny jin 'kon ma po/i kwara mo be.

¹³ Dhali yan'ko'd aha/ hilkina mo mo dhali aha/ cikkina wulu/ jin 'therki ko mo ka dhan 'twa/ jin caaca kagahara mo me'd jin pekina a'di isi bwaman momis mo ki: Wayyi, wayyi, wayyi e uni gwansan kun 'koni mony'cesh mo ka poomen tiya 'konu mo mmodhal me'd mo, a'di jin mura iman'doyu gwo kun 'koni kwara mmopi mo be.

⁹ Dhala man'doyu gwo jin 'kon ma po/i mudhe'd mo tani dhalki'da poomem piti me'd mo, dhali aha/ parkina cul e mo mmobitu/ 'peni momis a'cesh mo, dhali a'di cikunuwa muptha/ ki jis jin shu'd jin dar gi 'pemen mo. ² Dhali a'di ki ka'd moshu'd gi jis jin dar gi 'pemen mo, dhali 'peni moshu'd gi jis yan mo tani aku'd cuki mis mo me'd dhana ku'd jin caaca 'peni mo jin 'thanu o'd ki wur wur mo, dhali atente/ dhali bul mis 'kokin mo mmodhuruma dhurum mo ka ku'd 'peni jis shu'd yan mo be. ³ Dhali 'pena ku'd yan mo tani ameenkuuyu/ pu'dkin apo/ mony'cesh mo dhali uni cikunu mom'bi'th mo mmowa e ki mom'bi'th ma 'dak mo e mony'cesh mo. ⁴ Uni torkunu gwo mo mmo'koki shi/ asho e mony'cesh mo, walla aris mo gunn kun dhii/in mo, walla cwa gunn mo, hili jasi 'kwani gwansan kun 'koki ta ga 'dir'kila/ ma Arumgimis e buyem buni mo tani ⁵ uni idhalkunu uni bway mo mmo'ci isa nyor ki me'd mo ka ppe 'kupi mudhe'd mo, hili yisa mmo'kosh uni jwa mo, dhali thulany buni wana e ki thulany ma 'dak mo ki a'di wo'cki 'kwani mo be. ⁶ Dhali ka cim gwansan mo tani 'kwani mini n'ap wu mo tani dhali uni yisa mini gam a'diya. Uni mina bwa o kagahara mmowu mo dhali wu midi gus 'peni uni mo be.

⁷ Dhali jamas ma kuuyu/ gwansan mo tani uni wana e ki shumarum kun thosonkunu is mo gom mo ma mee mo. E 'kup buni mo tani uni takin gi ton'kup kun wana e ki ton'kup 'dolkon gana/ mo. Jis/em buni wana e ki jis/enj 'kwanim pa mo, ⁸ amur is buni wana e ka amur'kup gi up mo dhali shem buni wana e ki she/ ma dhop mo. ⁹ Uni takin gi nyahara/ kun wana e ka rapa/ kun ta ton'kuthu'd mo, dhali is ma bim buni alki is mo me'da risa arabiya kun dirkina shumarum mo mmoya n'waca/ e mo ma mee mo be. ¹⁰ Uni takin gi thin kun wana e ka 'dak mo dhali wo'c buni mo, dhali mom'bi'th buni mmoshi/ 'kwani mo ka ppe 'kupi mudhe'd mo ishki'd e thin buni mo be. ¹¹ Uni takin ga mali' apo/ uni mo a'di jin ta'da man'doyu gwo gi jis jin dar gi 'pemen mo. Gway piti yuku ki 'twarj 'Kwani Ibraniyiin ka Abad-duun mo, dhali ki 'twarj 'Kwani Griki a'di yuku ka Abul-liyyuun mo.

¹² Dhali awayyi jin ta jin t'wa/a/ peki'd mo. Hili mo mo ma, awayyi jin 'kon ma po/i su/ mo a'di diyid mmomii pu'du/ mo.

¹³ Dhali yan'ko'd aman'doyu gwo jin 'kon ma po/i pe'de/ mo dhalki'da poomem piti me'd mo, dhali aha/ cikkina 'twa/ 'peni ce kun 'koni donjon 'pena gwa'ata/ jin ta 'dolkon gana/ jin di'di bwambor ma Arumgimis mo ¹⁴ mmo/o gwo mo eya man'doyu gwo jin 'kon ma po/i pe'de/ mo, a'di jin ta'd ga poome/ mo ki: 'Cu'ki iman'doyu gwo kun 'koni donjon mo, uni gun de'kkunu mo eya dhan kumma/ yi'de/ jin yuku gway ka Elpuraat mo. ¹⁵ Wakan iman'doyu gwo kun 'koni donjon mo tani uni 'cu'kkunu mo, uni gun bu'thkunu me'd mo mmothoson is mo goma saa mo dhali goma tee mo dhali goma ppe mo, dhali gom yil mo, mmo'kosh 'ban gi 'kwani kun 'kon ma po/i kwara a'cesh mo. ¹⁶ Dhan monderj ma thuru'k ma mee kun mer shumarum apo/ mo tani

'koni alaapi 'kume'd mar is doḱ/e ka alaapi 'kume'd mo dhali doḱ/e mar is ka alaapi 'kume'd mo. Dhali aha/ ciḱkina dhan mondeḱ buni e mo. ¹⁷ Dhali tonyjan pem jin parkika/ e mo tani shumarum wana e ciki/ mo. Dhali uni gun mer shumarum apo/ mo tani uni hi'thki-na raḱpa/ mo ki jamas gi mo/o'd mo dhali jamas gi wosh jin ta 'pinyamaḥ mo dhali jamas gi wosh jin si'da 'kwani mo jin ḱa'bki go'd go'd mo, dhali 'kup shumarum wana e gi 'kup ma dhop mo, dhali o'd dhali aku'd dhali wosh jin si'da 'kwani mo gaḱki'd 'peni 'twam buni mo be. ¹⁸ Ki to gwansani kwara kun 'koshi 'kwani is ka nyor mo tani 'ban gi 'kwani kun 'kon ma po/i kwara kun 'kon e mony'cesh mo tani uni 'koshkunu ki o'd mo dhali ka ku'd mo dhali ki wosh jin si'da 'kwani mo jin gaḱki'd 'peni 'twam buni mo be. ¹⁹ Haali/ mom'bi'th gi shumarum mo a'di diki'd e 'twam buni mo dhali e thin buni mo. Thin buni waki tasha/ mo kun takin gi 'kup mo, dhali ki uni mo tani uni ki dhu 'kwani jama/ i is mo.

²⁰ Dhali 'ban gi 'kwaniḱ kamu/ mo, uni gun 'konuki 'kosh mo naskina/ ki isa nyor yan jin woci 'kwani is she/ mo tani uni 'koki rica du is mo 'peni mii gi me'd buni mo walla dhala ruma 'cesh luḱ 'pen mo dhali tom-pinycon kun uḱu 'peni 'dolkon gana/ mo dhali 'dolkon kush mo dhali akoroḱ mo dhali wosh dhel mo dhali cwa mo, uni kun mol mo par e mo walla ciḱ gwo mo walla ii ki sho'k mo. ²¹ Walla uni si'da/ 'koki rica du is mo 'peni mo ma meem buni kun 'kosha uni mo walla mii ma rum buni kun miina uni mo walla miinyḱal buni kun miina uni mo walla mii ma 'dim buni kun miina uni mo.

Aman'doyu Gwo dhali Ari Yiḱ jin 'Kuḱu Is mo

10 Yan'ko'd aha/ parkina man'doyu gwoḱ kamu/ e mo a'di jin ta gi mom'bi'th mo mmothulu/ ka 'cesh 'peni momis mo, koḥu is ka raḱ mo dhali ka pe'do/ i'kupi a'di mo, dhali bwam/em piti wana e ka tente/ mo dhali 'basho'k piti wana e ka kaḱ o'd mo. ² A'di ta'd gi ari yiḱ jin 'kuḱu is mo mmodi 'twa/ ḱany mo e me'd piti mo. Dhali a'di ki kar shoka bim poros piti apo/ ḱumma/ yi'de/ mo dhali shoka biny cam piti apo/ mony'cesh mo, ³ dhali a'di ki yuḱa yuḱ ki dhan 'twa/ jin caaca mo, mmowa e ka dhop jin aḱkarki ko mo. Ki a'di yuḱki'da yuḱ mo tani mondor ma sho'k kun 'koni pesu/ mo tani alki is mo. ⁴ Dhali ki mondor ma sho'k kun 'koni pesu/ mo alki is mo tani aha/ 'disha 'twa/ mo mmo'kwar a'di mo, hili aha/ ciḱkina 'twa/ 'peni momis mo mmo/o gwo mo ki: 'Dapi a'di ka 'diḱkila/ mo, a'di jin ona montor ma sho'k kun 'koni pesu/ mo, dhali dhalku/ a'di ki 'kwar mo ka jes is mo. ⁵ Dhali aman'doyu gwo, a'di jin parkika/ e mo tani doshki'da po/ ḱumma/ yi'de/ mo dhali mony'cesh mo mmo'de'k me'da bim poros piti 'kup ki momis mo ⁶ mmothul gwo me'da po/ mo ki a'di jin diki'd goma sule/ mo dhali ki sule/ mo, a'di jin uḱki momis mo dhali to kun 'koni bwaman a'di mo dhali mony'cesh mo dhali to kun 'koni bwaman a'di mo dhali ḱumma/ yi'de/ mo dhali to kun 'koni bwaman a'di mo ki miinḱ kamu/ minu 'taki 'koki mii miyu/ ka di-ite/ mo, ⁷ hili ka tee gi ko ma poome/ jin yuḱuwa yuḱ

mo jin minu ḱum cuuwa/ ka man'doyu gwo jin 'kon ma po/i pesu/ mo gom gwo ma Arumgimis jin cinu ki jim baḱ mo me'd jin mina a'di baḱ a'di e ciḱkinam piti mo, uni gun ta imanḱ gwom piti mo, ki a'di minu 'taki thim mo be.

⁸ Dhali yan'ko'd 'twa/ jin ciḱka/ 'peni momis o aha/ gwo mo doḱ/e ki: Yaku/ mo, dhali budhi yiḱ jin 'kuḱu is mo, a'di jin di 'twa/ ḱany mo e me'd ma man'doyu gwo mo, a'di jin doshki'da po/ ḱumma/ yi'de/ mo dhali apo/ mony'cesh mo be. ⁹ Wakan aha/ yakina mo eya man'doyu gwo mo dhali tor a'di gwo mo mmoḱi aha/ ari yiḱ jin 'kuḱu is mo. Dhali a'di ki o aha/ gwo mo ki: Budhi a'di ma dhali 'kayi a'di ma. A'di midi ḱa/aḱa/ gom bwam pini mo, hili a'di midi ḱa'bki dhel dhel me'da dham mo e 'twam pini mo be. ¹⁰ Dhali aha/ bu'thkina ari yiḱ jin 'kuḱu is mo 'peni me'd ma man'doyu gwo mo dhali 'ka a'di mo. A'di ḱa'bki'd ki dhel dhel me'da dham mo e 'twam pem mo. Hili ki aha/ 'kakina a'di mo tani bwam pem ḱa'bki'd ki ḱah ḱah mo. ¹¹ Dhali aha/ tor kunu gwo mo ki: /E mini mii ci gwo is mo gom 'kwani ka ris mo dhali gom kal gi 'kwani'cesh mo dhali gom 'kwani kun 'kona 'twa/ ki she/ ki she/ mo dhali gom imaliḱ mo be.

'Kwani Su/ kun Ta Iman/o Gwo mo

11 Dhali yan'ko'd aha/ ciḱkunuwa cwahan mo jin wana e ki cwanḱ kol 'kus mo mmobar to mo, dhali aha/ tor kunu gwo mo ki: Cuyi mis mo dhali bari gu'b gi mondheleladhelel ma Arumgimis mo dhali mo ma gwaḱa/ jin miinuwa basa 'cesh mo dhali uni gwansan kun luḱkini cine/ mo. ² Hili dhalku/ ki bar mo ma goḱ jin di'd ka piḱe/ mo 'peni gu'b gi mondheleladhelel mo. Dhalki a'di 'pen mo, haali/ a'di ciḱkunu 'kwaniḱ kal gi mony'cesh mo, dhali uni mini yap mom'perḱuman bampa/ yan jin ḱogu mo ki sho'k mo ka ppe iss [†] 'kwanimpa su/ i'ce'dka su/ mo. ³ Dhali aha/ mina ci uni kun 'koni su/, uni gun ta iman/o gwom pem, mom'bi'th mo mmoḱi gwo is mo goma tee kun 'kon ma alipi ^{††} 'de/ mo jin 'ce'dki'd ka iss 'kwanimpa ka 'kume'd 'dap 'twa/ ka kwara mo, mmohi'th burriḱnye/ ma shawaal kun ta kun 'thi/ mo.

⁴ Uni gwansan ta cwa seḱuun isu/ mo dhali alamba/ kun ta tirkina/ isu/ mo, uni gun doshkini bwambori Tapa gi mony'cesh mo. ⁵ Dhali waḱki/ jan tal 'deḱ kamu/ midi 'taki shi/ uni mo tani o'd minu wolu/ 'peni 'twam buni mo dhali shwa uni gun ta 'kup buni ki 'ci'dda/ mo. Waḱki/ jan tal 'deḱ kamu/ midi shi/ uni is mo tani a'di 'dapa'dap kan ki a'di minu 'kosh mo. ⁶ Uni ta gi mom'bi'th mmomu'th momis 'twa/ mo ka shoka kamu/ midi diki pir ari yi'de/ a'cesh ki me'da tee gwansan jin 'koḱa uni mmoḱi gwom buni is mo, dhali uni ta gi mom'bi'th apo/ yi'de/ mo mmowar uni mmota abas mo dhali mmodor mony'cesh mo ka ris isa nyor kun woci 'kwani is she/ mo me'd ka ris me'd jin mina bwa o uni mo mmomii kan mo. ⁷ Dhali ki uni mini 'baar gwom buni jin ona uni is mo tani adhan to/e yan jin midi shinu 'peni jis jin dar gi 'pemen mo tani midi mii

[†] *iḱneen wa arba/iin* ^{††} *alip wa miyyateen wa sittiin*

mo/as apo/ uni mo dhali pi uni e mo dhali 'kosh uni mo be. ⁸ Dhali buṅṅwar iṣ buni kun wukin mo tani mini ishi bway tur kun iinu mo e dhan 'peṅkuman bampa/ mo a'di jin yuḱu gway ki, a'di jin 'be'dki gwo ki 'pemena kamu/ mo, ki a'di jin ta Pan Saduum mo dhali Pam Masir mo e mo jin 'koshkunu Tapam buni ki cwany'ciṭhan dhul mo. ⁹ Haali/ ka cim kwara dhali ka nusa po/ mo tani 'kwaniṅ gwas 'peni 'kwanin tiya mo dhali 'peni awaḱa tiya mo dhali 'peni 'kwani kun 'kona 'twa/ ki she/ ki she/ mo dhali 'peni kala tiya mo uni hilkina hil ka 'thime/ mo gom buṅṅwar is buni kun wukin mo dhali ush ki 'tash mo mmodhal uni bway mo ki uni minu kan ijis jwa mo. ¹⁰ Dhali uni gwansan kun 'kon e mony'cesh mo tani uni mina bwa i'kunya'kuny apo/ uni mo dhali mii miim 'penkapan mo dhali ci to ki me'd ka rem 'kup mo haali/ imanḱi gwo su/ gwansan, uni 'koshki 'kwani is ka nyor ki to jin wo'cki 'kwani is she/ mo, uni kun 'kon e mony'cesh mo. ¹¹ Hili 'ko'da cim kwara dhali ka nus mo tani shi/ir jin di ki e 'peni Arumgimis ciḱki'd e uni mo dhali uni doshkin ki sho'k buni mo, dhali adhan moṅko/ is biṭkin apo/ uni gwansan kun parki uni e mo be. ¹² Dhali yan'ko'd uni ciḱki dhan 'twa/ jin caaca 'peni momis mo mmo/o uni gwo mo ki: Iiyu/ ise mo. Dhali e jis/e gi unim buni kun ta 'kup gi uni mo tani uni iiki bway momis mo e bwaaraḱ mo. ¹³ Dhali ka tente/ caan mo tani adhan mony'cesh yiḱinki is mo dhali 'ban gi 'peṅkuman bampa/ jin 'kon ma po/i 'kume'd mo tani ta'kkin mo be. Dhali 'kwani alaapi pesu/ mo uni 'koshkunu ki mony'cesh jin yiḱinki is mo, dhali kun tiya uni deekin ki dee jin shiyi'd mo dhali ci monyca ka Arumgimis jin ta ji gi momis mo be.

¹⁴ Dhali awayyi jin 'kon ma po/i su/ mo tani peki'd mo be. Dhali hili mo mo ma, awayyi jin 'kon ma po/i kwara mo tani 'dishkina 'twa/ mmopu'du/ mo be.

Apoome/ jin 'Kon ma Po/i Pesu/ mo

¹⁵ Dhali yan'ko'd aman'doyu gwo jin 'kon ma po/i pesu/ mo tani dhalki'da poomem piti me'd mo be, dhala dhan 'twa/ kun caaca gwoyunu/ mo 'peni momis mo mmo/oyu/ gwo mo ki: 'Peṅkuman bampa/ gi mony'cesh mo tani a'di warki'd ki 'peṅkuman bampa/ gi Tapam bana mo dhala Kristhos jin ta jim piti mo, dhali a'di midi ta Tapa gom ki sule/ mo dhali ki sule/ mo be. ¹⁶ Dhali 'kwaniṅ gwanyaja/ kun 'koni iss 'de/ mo mmo'ce'dka doṅon mo uni kun 'koki 'pena kursim buni ibwambor ma Arumgimis mo tani ta'kki jis/em buni a'cesh mo dhali luṅa Arumgimis mo ¹⁷ mmo/o gwo mo ki:

Aman ciḱina /e mom'bor bwa i is mo, Tapa Arumgimis jin Eḱa/ Eḱ mo, /e jin din mo dhali /e jin diḱin mo haali/ /e bu'thki dhan mom'bi'th pini mo dhali tel mii 'pen mo mmota tapa mo.

¹⁸ Dhan kal gi 'kwaniṅ'cesh burushkina mo isho'k mo, hili anyor pini jin toru gwon dwall 'twa/a 'cesh mo tani a'di pu'dki'd mo

dhali mo gom uni kun wukin mo ki uni minu dwall gwo mo

dhali mo jin mina /e ci ciṅkinam pini to mo kun ish kumma/ mo, uni gun ta imanḱi gwo mo dhali uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo,

dhali uni gwansan kun ko/ki gway pini mo, nyaḱki uni kun gwa'dan mo dhali uni kun cakin mo, dhali mo jin 'ce'duwa 'ce'd sho'k gom uni kun ta iman'ce'd mony'cesh sho'k mo be.

¹⁹ Dhali yan'ko'd gu'b gi mondheleladhelel ma Arumgimis e momis mo tani a'di ka'dkunu 'twa/ mo dhala Sanduuḱ jin karu gwom piti jin gamu me'd mo tani a'di parkunu e mo e gu'b gi mondheleladhelel piti mo. Dhali awara sho'k su'kki'd ki dhwa/a'd dhwa/a'd mo dhali mo alki is mo dhali agur gur ma sho'k mo dhali mony'cesh yiḱinki is mo dhali adhan kuluny ma wasa/ ta'kkin mo.

A'bom dhali Tasha/ mo

12 Dhali adhan toṅ kamu/ jin ta to mer piki'd mo e momis mo jin ta jamas ma 'bom jin hi'thki'da tente/ mo dhali appe e 'basho'k ma yim mo dhali e 'kup ma yim mo tani toṅ'kup hi'thkin ma yim jin 'kon ma culi 'kume'd i'ce'dka su/ mo. ² Dhali ayim bwaaki'da 'ci mo dhali ayim ki 'ther cuuwa/ mo gom isa nyora dho'th ma yim mo mmo'pe'dkina a'di she/ mo goma dho'th jin mina a'di idho'th mo. ³ Dhali adhan to mera kamu/ doḱ/e piki'd mo e momis mo. Hili mo mo ma, adhan tasham 'per taki'd gi 'kupi pesu/ mo dhali jin kal-ki ce 'kupi 'kume'd mo dhali toṅ'kup ma maliḱ kun 'koni pesu/ kun 'tamkunu mo e 'kup piti mo. ⁴ Dhali thin piti 'cwarki 'ban ma cul jin 'kon ma po/i kwara mo 'peni momis mo dhali ras uni ka 'cesh mo. Dhali tasha/ doshki'di bwambor ma 'bom mo a'di jin 'dish' 'twa/ mo mmodhodha 'ci mo ki a'di midi 'taki losa 'ci ma yim mo ka yim midi 'taki dho'th a'di mo. ⁵ Dhali ayim dho'th-ki'da 'ci jin ta'da gwas mo, a'din 'de/ yan jin midi ta tapa apo/ aris kal gi 'kwaniṅ'cesh mo ki cwanḱ kol 'kus jin ta toṅkuthu'd mo, hili a'ci ma yim a'di bu'thkunu mo eya Arumgimis mo dhali eya kursim piti mo. ⁶ Dhali a'bom yaki'da ḱwaḱa/ mo e mombwaasho mo, e mo jin thosonkin ma Arumgimis goma yim mo, e mo jin minu thip a'di goma tee ma alipi 'de/ mo jin 'ce'dki'd ka iss 'kwanimpa ka 'kume'd mo ny'ce'dka kwara mo.

⁷ Dhali mo/as cuki mis mo e momis mo. Miḱa/iil dhali iman'doyu gwom piti askin apo/ tasha/ mo dhali tasha/ si'da/ nyaḱki/ iman'doyu gwonthus piti mo askina as mo. ⁸ Hili uni pikunu e mo dhali moṅkamu/ di'd gom uni e momisa? ⁹ Dhali adhan tasha/ a'di biṭkunu ka 'cesh mo, dhan tashan dhamo/ yin mo, a'di jin yuḱkunu gway ki Tapa ma Ruma 'Cesh mo dhali ka Seṭaan mo, a'di jin ta'da manhe'k 'kwaniṅ'cesh e 'baar mo – a'di biṭkunu mo ka 'cesh mo dhali iman'doyu gwonthus piti si'da/ mo, uni ta'kkunu ka 'cesh nyaḱki a'di mo. ¹⁰ Dhali aha/ ciḱkina dhan 'twa/ 'peni momis mo mmo/o gwo mo ki: Shwane/ mowoth dhali mom'bi'th dhali 'peṅkuman bampa/ ma Arumgimis bana mo dhali moshirr jin ta ji ma Kristhos piti mo tani pu'dkin mo, haali/ amanyera waḱ bana is ki gway mo, a'di biṭkunu ka 'cesh mo,

a'di jin yerki uni is ki gway mo isa yempa/ ki montee ilu/ mo dhali ki mon'thiny ilu/ mo ibwambor ma Arumgimis bana mo. ¹¹ Dhali uni piki a'di e mo ka bas gi Ari Ka'bal mo dhali ki gwon'or buni kun tora uni mo, haali/ uni yisa enki mon'koki/em buniya. Isi kani uni ci uni mmowu mo. ¹² Kunyi bwa mo ma, ayy um 'kwani kun 'koni momis mo dhali um gwa'ttan kun 'kokin e a'di mo. Hili wayyi e um mo, ayy mony'cesh dhali kumma/ yi'de/ mo haali/ tapa ma ruma 'cesh pu'dki'd e um mo ka dhana nyor jin shi/ashi/ mo haali/ a'di mishki'da tentem piti 'disha'dish mo.

¹³ Dhali ki tasha/ parki mii yan e mo ki a'di bitkunu ka 'cesh mo tani a'di nalki'da 'bom mo, a'di jin dho'thki'da 'cingwath mo be. ¹⁴ Hili a'bom cikunuwa biny jeshe/ isu/ mo, uni kun ta ku ma dhana wulu/ mo ka yim midu 'taki pe mo 'peni tasha/ mo e mombwaasho mo e mo jin minu thipa yim mo ki mo mo dhali ki me'd ka ris mo dhali ki mo ka nus mo. ¹⁵ Dhali tasha/ ga'cki yi'de/ 'peni 'twam piti me'd kumma/ yi'de/ mo 'ko'da 'bom mo mmodhidha yim sho'k ka dhana gannu/ yi'de/ mo.

¹⁶ Hili mony'cesh pu'dki'd mo dhali wo'tha yim mo dhali mony'cesh ka'dki 'twam piti mo dhali los yi'de/ jin ga'ckina tasha/ 'peni 'twam piti mo be. ¹⁷ Yan'ko'd do'ke tasha/ shin ma nyori me'd mo goma 'bom mo dhali ya'ki'd mo mmomii mo/as apo/ ushi u'ci ma yim mo kun 'kokin mo, uni gwansan kun dhuki gwon'kan ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo dhali kun ta iman/o gwo goma Yesus mo. Dhali a'di doshki'd apowa si'b gi kumma/ yi'de/ mo be.

To/e kun 'Koni Su/ mo

13 Dhali aha/ parkina to/e e mo jin cuki'd 'peni kumma/ yi'de/ mo jin 'kana ce 'kupi 'kume'd mo dhali ta gi 'kupi pesu/ mo dhali hi'th ton'kup ma malik kun 'koni 'kume'd kun 'tamkunuwa po/ cem piti mo dhali gway jin ta gi 'pemen jin walu gwo sor mo karkunu mo apo/ 'kup piti mo. ² Dhali to/e caan jin parkika/ e mo tani a'di wana e ka kwa mo, dhali sho'k piti wana e ki jin tombwaasho mo jin waka mann mo, dhali 'twam piti waki 'twa/ ma dhop mo. Dhali e a'di mo tani tasha/ ciki mom'bi'th ki a'di mo dhali akursim piti mo dhali adhan moshirr mo be. ³ 'Kup piti' kamu/ 'de/ wana e ki 'kup jin ta'da wambor mo jin ta jama/ mo, hili 'kup piti jin ta'da wambor jin ta jama/ mo tani wa'ckunu mo dhali aris 'kwani gi mony'ceshi 'baar mo bath'ki dhan to/e yan isho'k mo mmomer mo.

⁴ 'Kwaniny'cesh lun'ki tasha/ mo haali/ a'di ciki moshirr piti e to/e mo dhali uni lun'ki to/e mo mmo/o gwo mo ki: Kaja a'di iwaki /Eeyyee, /e jin ta to/e mo, dhali aja a'di imidi mish asa po/ a'di mo?

⁵ Dhali to/e a'di cikunu 'twa/ mo mmobah dhan gwo jin eka/ ek mo dhali gwo jin waluwa sor mo, dhali a'di dhalkunu bway mo mmopi moshirr piti ka ppe 'kupi is-su/ i'ce'dka su/ mo. ⁶ A'di ka'dki 'twam piti mo mmobah gwo sora powa Arumgimis mo dhali mmowal gwo sor mo gom gway piti mo dhali gom mony'ca'b piti mo, a'di jin ta uni gwansan kun 'kokin e momis mo. ⁷ A'di si'da/ dhalkunu bway mo mmomii mo/as apo/ uni kun

dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo dhali pi uni e mo. Dhali moshirr cikunu a'di apo/ 'kwani kun 'kon ma wak e ki she/ ki she/ mo dhali apo/ 'kwani mo dhali 'kwani kun wal 'twa/ ki she/ ki she/ mo dhali kal gi 'kwaniny'cesh mo, ⁸ dhali aris uni gun 'koni mony'cesh yan mo tani uni mini lun' a'di mo, aris uni ka 'de'e/ 'de'e/ mo kun 'konuki 'kwar gway buni n'twa/a/ ki mony'cesh yansan 'konuki ka'b mo eya warka/ gi mondi-ki/e gi Ari Ka'bal jin 'koshkunu mo. ⁹ Wa'kki/ a'diyin jin ta'd gi gu'ban'ce mo mmocik gwo mo tani dhalki a'di cik gwo mo:

¹⁰ Wa'kki/ jan tal 'de'j kamu/ minu bu'th mmota cingkina/ mo tani e mo jin budhu a'di mo mmota cingkina/ mo tani a'di iyakina a'di nycine/ mo be.

Wa'kki/ jan tal 'de'j kamu/ 'koshki'da 'kosh ki gandala turga/ mo tani ki gandala turga/ mo tani a'di iminu mii 'kosh ki a'di mo be.

Hili ayuk jin yuku mmo'dim 'kup a'dihe/ mo dhali mon'gam gwo is mo jin ta ji gi uni gun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo.

¹¹ Dhali yan'ko'd aha/ parkina to/en kamu/ e mo, a'di jin cuki mis mo 'peni mony'cesh mo. A'di ta'd gi ce isu/ mo jin wana e ki ji ari ka'bal mo dhali a'di oki gwo me'd tasha/ mo. ¹² A'di piki mii gi moshirri 'baar mo jin ta jin to/en t'wa/a/ mo e bun'kus piti mo, dhali a'di ki tu'c mony'cesh mo dhali 'kwani kun 'koni a'di mo mmolun' to/e jin t'wa/a/ mo, a'di jin takina 'kupa wambor gom jama/ jin wa'ckunu a'di mo. ¹³ A'di miiki dhan jamas mii mo, isi kani a'di ukki o'd mo mmothulu/ ka 'cesh 'peni momis mo apo/ mony'cesh mo e bwambori jis/en 'kwani mo be. ¹⁴ Dhali ki dhan jamas mii jin dhalkunu a'di bway mo mmomii mo e bun'kus to/e yansan mo tani a'di he'kki 'kwani gwansan e mo, uni kun 'kokin apo/ mony'cesh mo. A'di ki us uni is ki mii mo mmo/uk jamas gi to/e mo, a'di jin takina 'kupa wambor ki gandala turga/ mo jin 'koshki a'di mo dhali a'di di'd ki e mo naskina/.

¹⁵ Dhali a'di dhalkunu bway mo mmo'ci shi/ir ki jamas gi to/e jin uku mo, wakan ki jamas to/e jin uku mo midu 'taki mish isi 'twa/ wali, dhali mmora'k uni gwansan kun 'koki lun' jamas to/e jin uku mo ki uni minu 'kosh mo be. ¹⁶ A'di si'da/ rakki'da ris 'kwani 'baar mo 'peni uni gun gwa'dan mo dhali uni kun cakin mo, 'peni uni gun ta pa ki pa mo dhali uni kun hatha'ko'd ki ha'th mo, 'peni uni kun 'kon ki 'kus mo dhali uni gun yolu mo ki yol cingkina/ mo, mmo'kwar jamas buni e me'da bim poros mo walla e buyem buni mo, ¹⁷ wakan ki wathin tal 'de'j kamu/ midu mol yol mo walla yol to mo isi ciki/ a'di midu mii ta gi jamas mo, a'di jin ta gway gi to/e mo walla monde'j gi gway piti e mo be. ¹⁸ Mii yansan a'di 'the'ku gwo mo gom moyuk mo. Dhali dhalki a'di jin mishi gwo 'ban mo tani nyith monde'j gi gway gi to/e yan mo haali/ a'di ta monde'j gi gway gi wathi/ en'thi/ mo. Monde'j piti ta'da iss † 'kwanimpa i/iss 'de/ i'ce'dki iss 'kwanimpa i'kume'd i'ce'dki issi kwara i'ce'dka pe'de/ apo/ mo.

Gway jin Yuḡa 'Kwani kun 'Koni Alaapi Iss 'Kwanimpa
Ipesu/ mo I'ce'dka Doḡon Apo/ mo

14 Yan'ko'd aha/ parkina mo e mo dhali hili mo ma, e 'Kuwosh ma Sihyuun mo tani Ari Ḳa'bal doshki'd mo dhali nyaḡki a'di mo ka alaapi iss 'kwanimpa ipesu/ mo i'ce'dka doḡon mo, uni gun tan gi gway piti mo dhali gway ma Babam piti jin 'kwarkunu e buyem buni mo be. ² Dhali aha/ ciḡkina 'twa/ 'peni momis mo mmowa e ka dhan yi'de/ jin gwokina is ka ris mo dhali mmowa e ki montor ma sho'k jin alki is mo. Dhali 'twa/ jin ciḡka/ mo tani wana e ki ko ma dhenḡdhenye/ mo kun pikina imanpi uni mo. ³ Dhali uni yuḡki gway jin ta gway this mo ibwambor ma ḡursi ma Arumgimis mo dhali ibwambori to/e kun 'koni doḡon kun 'kon ki e mo dhali ibwambori 'kwaninḡ gwanyjaḡa/ mo. Wathin ḡal 'deḡ kamu/ yisa mido mish gway yansan da/ar yisa, hili isi ciki/ uni gun tana alaapi iss 'kwanimpa ipesu/ mo i'ce'dka doḡon mo, uni gun wankunu 'ba/ mo 'peni mony'cesh yansan mo be. ⁴ A'di ta mii a'dihe/ mo uni gun 'koki nyo/ buḡgwar is buni ki up mo, haali/ uni 'kokin kan 'pena bwanyara/ ma dho'th jin dhodhu uni mo. A'di ta mii a'dihe/ mo uni gun baḡḡki Ari Ḳa'bal mo e mo yin jin yakina a'di mo. Uni gwansan iwankunu 'ba/ mo 'peni aris mii kun miina 'kwaniny'cesh mo mmota maman kun ḡwa/a/ goma Arumgimis mo dhali gom Ari Ḳa'bal mo. ⁵ Dhali e 'twam buni mo tani gwo ma ḡora kamu/ 'konuki gam mo haali/ uni dar gi monyo/o'd mo be.

Gwo jin Hashina Iman'doyu Gwo kun 'Koni Kwara mo

⁶ Yan'ko'd aha/ parkina man'doyu gwoḡ kamu/ e mo, a'di jin peki'd isi bwaman momis mo, a'di jin ta gi gwom 'borga/ jin di'd ki e ki sule/ mo mmobah a'di mo e uni gwansan kun 'kon e mony'cesh mo, eya ris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo dhali e 'kwani kun 'kon ma waḡ e ki she/ mo dhali e 'kwani kun wal 'twan tiya mo dhali e 'kwani kun ta 'kwanin tiya mo. ⁷ Dhali a'di ki o gwo ka dhan 'twa/ jin caaca mo ki: Ḳoki Arumgimis mo dhali ḡi a'di monyca mo haali/ mo pu'dki'd mo gom gwon dwall piti jin toru gwo 'twa/a' cesh mo, dhali luḡi a'di mo, a'di jin uḡki momis mo dhali mony'cesh mo dhali ḡumma/ yi'de/ mo dhali yi'de/ kun kasha e ki kash mo.

⁸ Dhali aman'doyu gwoḡ kamu/ mo, a'di jin 'kon ma po/i su/ mo, baḡḡki a'di isho'k mo mmo/o gwo mo ki: Pam Baabil biḡi'doo. Pam Baabil biḡi'doo. A'di jin caaca mo. Ayim a'di jin raḡki aris kal gi 'kwaniny'cesh mmopi yimana mura'th jin ḡa/u ki ḡah ḡah mo jin ta e ma yim jin karkina a'di ki 'thir 'thir mo goma ḡanthi/ jin 'kakin ma yim mo.

⁹ Dhali aman'doyu gwoḡ kamu/ mo, a'di jin 'kon ma po/i kwara mo, baḡḡki a'di isho'k mo mmo/o gwo ka dhan 'twa/ jin caaca mo ki: Waḡki/ wathin ḡal 'deḡ kamu/ mido luḡ to/e yan mo dhali jamas piti jin uḡu mo, dhali bu'th moḡ'kwar jin ḡinu jamas e buyem piti mo walla e me'd piti mo tani ¹⁰ a'di si'da/ mido pi yimana

mura'th jin ḡa/u ki ḡah ḡah jin ta'da nyor ma Arumgimis mo jin minu wolu/ jin 'konuki ce e ka ḡub-baaya ma nyor piti mo, dhali a'di minu ḡi isa nyor ki me'd mo jin mido wo'c a'di is she/ mo ki o'd mo dhali to jin si'du mo si'da/, a'di jin di'di buḡ'kus gi iman'doyu gwom piti kun ḡogu mo dhali e buḡ'kus gi Ari Ḳa'bal mo. ¹¹ Dhali aku'd gi moḡ'kosh is buni ka nyor jin mido wo'c is she/ mo tani uluḡki'd ki uluḡ uluḡ mo ki sule/ sule/ mo dhali ki sule/ mo, dhali kun mini dar gi mosi/ is mo ki montee ilu/ mo dhali ki mon'thiny ilu/ mo, uni gwansan uni ta uni gun luḡki to/e yan mo dhali jamas piti jin uḡu mo dhali a'diyin jin mido bu'th moḡ'kwar gi gway piti mo.

¹² Hili ayuḡ jin yuḡu mmo'dim 'kup a'dihe/ mo gom uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo, uni gwansan kun dhuki gwoḡḡan ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo dhali moḡgam gwo is ma Yesu mo be.

¹³ Dhali aha/ ciḡkina 'twa/ 'peni momis mo mmo/o gwo mo ki: 'Kwari gwo yansan mo ma. Mom'bor mii gom uni kun wukin mo, uni gun wun e Tapa mo 'peni shwane/ ki sule/ mo. Mom'bor mii ka jin ḡana/ mo, me'd gwo jin ona Shi/in mo, ki uni mini 'taki si/is mo 'peni mii ma ḡu'c buni mo haali/ miin tom buni baḡḡki uni isho'k mo be.

Bwam Mondhe'd gi Mony'cesh mo

¹⁴ Dhali yan'ko'd aha/ parkina mo e mo, dhali hili mo mo ma, araḡ jin ta gi kush ki bany bany mo dhali a'di jin ḡa'bki'da powa raḡ mo tani wana e ki ya/ gi 'kwani mo, mmota gi toḡ'kup 'dolkon ḡana/ mo e 'kup piti mo dhali anyerḡha/ jin ḡa'bki ḡar ḡar e me'd piti mo.

¹⁵ Dhali aman'doyu gwoḡ kamu/ pu'dki'd ka piḡe/ doḡe/ mo 'peni gu'b gi mondheleladhelel mo mmoyuḡa yuḡ ki dhan 'twa/ jin caaca e a'di jin ḡa'bki'da powa raḡ mo mmo/o gwo mo ki: Kari anyerḡham pini mme'd mo dhali 'ciḡhi/ to mo haali/ mo pu'dki'd jin minu 'ciḡh to mo, haali/ bwam mondhe'd gi 'kwaniny'cesh yansan mo tani a'di iski'd mo ki is ḡana/ mo. ¹⁶ Wakan a'di jin ḡa'bki'da eya powa raḡ mo tani a'di ishki'da bor ga 'cesh ka nyerḡham piti apo/ mony'cesh mo dhali mony'cesh a'di 'ciḡḡkunu to mo be.

¹⁷ Dhali aman'doyu gwoḡ kamu/ pu'dki'd ka piḡe/ mo 'peni gu'b gi mondheleladhelel e momis mo, dhali a'di si'da/ ta'd ga nyerḡha/ jin ḡa'bki ḡar ḡar mo. ¹⁸ Dhali yan'ko'd aman'doyu gwoḡ kamu/ pu'dki'd ka piḡe/ mo 'peni mo ma gwaḡa/ jin miinuwa bas mo, a'di jin ta'da man'doyu gwo jin ta gi mom'bi'th apo/ o'd mo, dhali a'di yuḡki'da yuḡ ki dhan 'twa/ jin caaca mo e a'di jin ta'd ga nyerḡha/ jin ḡa'bki ḡar ḡar mo mmo/o gwo mo ki: Kari anyerḡham pini mo dhali gori maman 'peni cwalman gi mony'cesh mo haali/ amura'th piti iskin ki is ḡana/ mo. ¹⁹ Wakan aman'doyu gwo a'di ishki'da bor ga 'cesh ka nyerḡham piti mo apo/ mony'cesh mo dhali gor maman to ma 'cesh mo dhali ḡa'k a'di eya dhan to jin nyu/u yimana mura'th mo, a'di jin ta'da nyor ma Arumgimis jin 'batha'ba'th mo. ²⁰ Dhali mo jin nyu/u amurathi cine/ mo tani yapkunu ki sho'k mo ka piḡe/ 'peni 'penḡkuman bampa/ mo dhali abas guski'd 'peni

mo jin nyu/u yimana mura'th mo dhali 'kul ma bas ca-ki'd mo mmogama lijaam gi 'twa/ gi shumarum mo, gom 'kus piti jin karkina a'di mo mmogus mo ta'da amyaal iss 'kwanimpa i'kume'd mo be.

Iman'doyu Gwo kun Ta gi Mo gi Isa Nyor kun Wo'cki 'Kwani Is She/ mo kun Ta kuŋ 'Ko'd mo

15 Dhali yan'ko'd aha/ parkina to mera kamu/ e mo e momis mo, dhan to mer jin caaca mo, iman'doyu gwo kun 'koni pesu/ mo nya'kki isa nyor jin woci 'kwani is she/ mo kun 'koni pesu/ mo, uni kun ta kuŋ 'ko'd mo, haali/ ki uni mo tani anyor ma Arumgimis jin 'batha'ba'th mo tani a'di da'kkunu 'kup mo be.

² Dhali aha/ parkina toŋ kamu/ e mo jin piki'd e kum-ma/ yi'de/ mo jin mi'd ki 'bera/ 'bera/ mo me'da gasaas mo jin cenu e ki o'd mo, dhali uni gwansan kun piki to/e e mo jin u'ku mo dhali jamas piti mo dhali mon-deŋ gi gway piti mo tani doshkin i'ko'd gwar gi kum-ma/ yi'de/ jin mi'd ki 'bera/ 'bera/ mo me'da gasaas mo ka dhen'dhenye/ ma Arumgimis ime'd buni mo be.

³ Dhali uni yu'kki gway ma Musa mo, a'di jin ta ciŋkina/ ma Arumgimis mo, dhali gway gi Ari Ka'bal mo mmo/o gwo mo ki:

Miin tom pini uni caaca mo dhali to mer mo, ayy, Tapa Arumgimis jin Eka/ Ek mo.

Miim pini ta kuŋ kar/e mo dhali kuŋ gana/ mo, ayy, Malik jin ta ji gi she/ yil mo.

⁴ Kaja a'di imidi diki ko/ /e mo dhali kar gway pini ki ca mo, ayy Tapa?

Haali/ /e 'deŋ gana/ mo tani ita a'di jin kogu mo.

Aris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo mini iiyu/ mo dhali luŋ /e mo

haali/ gwon dwall pini jin toru gwo 'twa/a 'cesh mo tani a'di torkunu eya tente/ mo.

⁵ Ko'di mii yansan mo tani aha/ hilkina mo mo dhali gu'b gi mondheleladhelel jin ta gu'b burrinye/ jin onu gwo mo e momis mo tani a'di ka'dkunu 'twa/ mo,

⁶ dhali 'peni gu'b gi mondheleladhelel mo tani iman'doyu gwo 'koni pesu/ mo, uni pu'dkin mo ki 'ba'th kun 'koni pesu/ ime'd mo kun wo'cki 'kwani is she/ mo mmoshumki burrinyen tur kun dheleladhelel mo, kun kushakush kun dhinya/ e ki dhiny mo dhali uni ki hi'th wa'kan 'dolkon gana/ mo e empa'd buni mo. ⁷ Dhali to/e kun 'ko ki e mo, jan 'de/ 'peni tiyan doŋon gwansan mo tani ci'ki iman'doyu gwo kun 'koni pesu/ toŋ'kul bwan 'dolkon gana/ mo kun 'tu'dkunu mo ki piny piny ka nyor ma Arumgimis jin 'batha'ba'th mo, a'di jin di'd ki e ki sule/ mo dhali ki sule/ mo ⁸ dhali gu'b gi mondheleladhelel mo a'di 'tu'dkunu mo ki piny piny ka ku'd gi monyca 'peni Arumgimis mo dhali 'peni mom'bi'th piti mo, dhali jan tal 'deŋ kamu/ yisa mishi ci'g gu'b gi mondheleladhelel mo ntagi 'ba'th kun 'kon ma po/i pesu/ kun woci 'kwani is she/ mo mina iman'doyu gwo gwansan kun 'koni pesu/ ida'k 'kup mo be.

Aris Toŋ'kul Bwa ma Nyor mo kun 'Batha'ba'th mo

16 Dhali yan'ko'd aha/ ci'kkina dhan 'twa/ jin caaca mo 'peni gu'b gi mondheleladhelel mo mmo'tor iman'doyu gwo kun 'koni pesu/ gwo mo ki: Iiku/ mo dhali ga'ca nyor ma Arumgimis jin 'batha'ba'th ki sheŋ 'kup mo e mony'cesh mo 'peni toŋ'kul bwa kun 'koni pesu/ mo.

² Wakan aman'doyu gwo jin di'di t'wa/a/ mo tani a'di yaki'd mo dhali ga'ca nyor piti 'peni toŋ'kul bwa mo apo/ mony'cesh mo, dhali jama/ kun 'then mo ki 'then mo dhali kun bulabul mo pu'dkina po/ 'kwani mo uni gun ka'ki gway gi to/e yan mo dhali kun luŋki jamas piti jin u'ku mo be.

³ Dhali aman'doyu gwo jin 'kon ma po/i su/ mo ga'c-ki'da nyor piti 'peni toŋ'kul bwa mo apo/ kumma/ yi'de/ mo dhali mo wakina e ka bas gi wathi/ jin wuki'd mo, dhali aris to 'baar mo kun 'kon ki e mo tani wukin mo, uni gun 'kokin e kumma/ yi'de/ mo be.

⁴ Dhali aman'doyu gwo jin 'kon ma po/i kwara mo tani ga'c'ki'da nyor piti 'peni toŋ'kul bwa mo apo/ yi'de/ kun sokin mo dhali apo/ yi'de/ kun kasha e ki kash mo, dhali uni warkin ka bas mo be. ⁵ Dhali aha/ ci'kkina man'doyu gwo gi yi'de/ mmo/o gwo mo ki:

Gwon dwall pini gwansan kun torkina /e gwo 'twa/a 'cesh mo tani uni ta kuŋ kar/e mo,

/e jin ta a'di jin din mo dhali jin di'ki'd mo, ayy /En 'De/ jin kogu mo.

⁶ Haali/ 'kwani ga'ckina bas gi unim pini kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo dhali iman'ci gwo mo, dhali /e ci'ki uni abas mmopi mo.

A'di ta tom buni jin 'dapa 'dap mo be.

⁷ Dhali aha/ ci'kkina gwa'ta/ gi mo ma bas 'therki ko mo mmo/o gwo mo ki:

Nye, Tapa Arumgimis jin Eka/ Ek mo, gwon dwall pini kun torkina /e gwo 'twa/a 'cesh mo tani uni ta uniy gana/ mo dhali kuŋ kar/e mo.

⁸ Dhali aman'doyu gwo jin 'kon ma po/i doŋon mo tani ga'c'ki'da nyor piti 'peni toŋ'kul bwa mo apowa tente/ mo dhali a'di dhalkunu bway mo mmoshil 'kwani is ki o'd jin 'batha'ba'th mo. ⁹ Kwani uni shilkunu is ki mom'batha'd jin ca'bki wur wur mo dhali uni jeeki gway ma Arumgimis mo, a'di jin ta gi mom'bi'th mo apo/ mom'ba'th gwansan kun wo'cki 'kwani is she/ mo, dhali uni 'koki rica du is mo dhali ci a'di monyca mo.

¹⁰ Dhali aman'doyu gwo jin 'kon ma po/i mudhe'd mo tani ga'c'ki'da nyor piti 'peni toŋ'kul bwa mo apowa kur-si gi to/e mo dhali 'pen'kuman bampam piti taki mond-hurumi'd mo. Dhali 'kwani 'kali'thkina le'd buni ki she/ mo e isa nyor buni jin 'pe'dkina uni she/ mo, ¹¹ dhali jee Arumgimis jin ta ji gi momis mo gom isa nyor buni mo dhali jamam buni mo dhali uni 'koki rica du is 'peni mi-im buni mo be.

¹² Dhali aman'doyu gwo jin 'kon ma po/i pe'de/ mo tani ga'c'ki'da nyor piti 'peni toŋ'kul bwa mo apo/ dhan kumma/ yi'de/ jin yuku gway ka Elpuraat mo, dhali yi'dem piti ku'thkunu mo mmothoson bway mo goma ris imali'k kun 'koni mom'pesho'k mo. ¹³ Dhali aha/

parkina to jin gaçki'd 'peni 'twan tasha/ e mo dhali 'peni 'twa/ gi to/e mo dhali 'peni 'twa/ ma mançi gwonthus mo, to kun 'kona e ikwara mo kun 'thena'then mo dhali kun bulabul mo 'peni shi/in piti jin wana e ki ji ma 'dwa/ mo ¹⁴ haali/ uni tan ga ruma 'cesh mo, mmo'kup momer mo, uni gun hakaski mo ka bor mo e imalik mo kun 'koni mony'ceshi 'baar mo, mmotul uni 'kup mo goma dhana mee ka tee jin caaca ma Arumgimis jin Eka/ Ek mo. ¹⁵ (Hili mo mo ma. Aha/ mina pu'dku/ mo mmowa e ki wathin 'di/ mo. Mom'bor mii gom a'di jin di'd ki e i'kup mo mmokar burrinyem piti mo ki a'di midi 'taki diki ya is 'te/ mo dhali ki a'di minu 'koki hil ki laŋ laŋ mo.) ¹⁶ Dhali uni tulki uni is mo mmonta' de/ mo e mo jin yuku gway ki 'twaŋ 'Kwani Ibraniyiin ka Harmajadduun mo.

¹⁷ Dhali aman'doyu gwo jin 'kon ma po/i pesu/ mo tani gaçki'da nyor piti mo 'peni ton'kul bwa mo e embul gi momis mo, dhali adhan 'twa/ pu'dki'd ka piije/ mo 'peni gu'b gi mondheleladhelel mo dhali 'pena kur-si ma malik mo mmo/o gwo mo ki: A'di miikunu mo be. ¹⁸ Dhali awara sho'k su'kki'd ki dhwa/a'd dhwa/a'd mo dhali dhan mo alki is mo dhali kontor ma sho'k miiki'da gur gur mo dhali adhan mony'cesh yiŋinki is mo, ji gi wakansan yisa mishkunu yisa 'thissa/ me'd jin 'kokina 'kwani e mony'cesh mo. Dhan mony'cesh caan jin yiŋinki is mo tani wa'di caa. ¹⁹ Adhan 'perŋkuman bampa/ a'di dherki bwa mo ki she/i kwara mo dhali aris 'perŋkuman bampa/ gi kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo tani ta'kkin mo, dhali Arumgimis kaki dhan Pam Baabil e mo mmo'ucu yim mmopiya kubbaaya iku'th mo, a'di jin ta ji ma nyor piti jin 'batha'ba'th ki wap wap mo. ²⁰ Dhali arisa uka 'ceshi 'baar mo sokin mo dhali dhan wosha turga/ yisa gamkunuwa. ²¹ Dhali adhan kuluny ma wasa/ ta'kkin mo. Diŋ buni ka 'deŋe/ 'deŋe/ ka'ki'da raŋul iss 'kwanimpa ka mudhe'd mo kun ta'kkina po/ 'kwani 'peni momis mo ntagi 'kwani jeekina Arumgimis mo gom isa nyor kun wo'cki uni is she/ mo goma wasa/ mo, haali/ gom isa nyor jin wo'c uni is she/ kaga-hara kan mo.

Gwo jin Toru Gwo 'Twa/a 'Cesh goma Dhana 'Bom Çal mo

17 Dhali yan'ko'd jan tal 'deŋ kamu/ 'peni iman'doyu gwo jin 'kon ma po/i pesu/ mo, a'di jin taki'd gi ton'kul bwa kun 'kon ma po/i pesu/ mo tani pu'dki'di aha/ mo dhali o aha/ gwō mo ki: Yayu/ mo. Aha/ mina tor /e adhan gwon dwall jin toru gwo 'twa/a 'cesh jin caaca mo goma dhana 'bom jin mii miinyçal mo, a'di jin çabki'da po/ yi'de/ ka ris mo. ² A'di jin miikina imalik kun 'kon e mony'cesh gwansan miinyçala po/ mo dhali uni ki pi yimana mura'th jin ka/u ki nŋah nŋah mo ki uni gwansan kun miiki miinyçal kun 'kokina po/ mony'cesh mo, dhali uni warkin ki uni gun 'koshkin ma su mo. ³ Dhali a'di ki sus aha/ ki Shi/in mo e mombwaasho mo dhali aha/ parkina 'bom e mo mmoça'b apo/ to/enj kamu/ jin ta'da duŋ is mo, a'di jin 'tu'du/ is ki gway jin walu gwo sor mo, dhali a'di ta gi 'kupi pesu/ mo dhali ce i'kume'd mo be. ⁴ Dhali a'bom a'di hi'thkunu is ki

burrinyem buhe/ mo dhali jin ta'da duŋ is mo dhali ay-im nyonkunu is ki 'dolkon gana/ mo dhali wosh kun ta kun dhel mo dhali dhema/ mo, dhali ayim bu'thki'da kubbaaya jin ta 'dolkon gana/ mo e me'd piti mo jin 'tu'dkunu ki mii kun bulabul mo dhali mii kun 'kan ma yima kanthi/ mo gom mo jin miin ma yim miinyçal mo. ⁵ Dhali e buye/ ma yim mo tani a'di 'kwarkunu gway ki gwo jin bagu mo ki: Pam Baabil jin caaca mo, a'di jin ta'da ata'da gi uni kun cila çal mo dhali uni kun cila mii kun bulabul mo e mony'cesh mo. ⁶ Dhali aha/ parkina 'bom e mo mmo'koshkin ma bas gi uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo dhali abas gi uni kun 'ciŋu/ 'kup mo goma Yesu mo be.

Ki aha/ hilkina yim mo tani aha/ merkina ki dhan mer jin shiyi'd mo. ⁷ Hili aman'doyu gwo ki o aha/ gwo mo ki: Katinta mera eye? Aha/ mina tor /e gwo jin çinu ki jim bag mo goma 'bom yan mo dhali gom to/e jin 'kona 'kupi pesu/ mo dhali jin 'kona ce i'kume'd mo jin ka'ki'da yim ka piije/ mo. ⁸ Dhali to/e caan jin parkina /e e jin piki'd mo tani a'di diki di mo dhali a'di minu shinu/ 'peni jis jin dar gi 'pemen mo dhali ya mo e mo jin minu daŋ gwo me'd mo. Dhali uni gwansan kun 'kon e mony'cesh mo uni kun 'konuki 'kwar gway buni eya warka/ gi mondiki/e mo 'peni mo ma muŋkup ki mony'cesh yansan 'konuki ka'b mo tani uni mini mer ki mer jin shiyi'd mo mmohil to/e mo haali/ a'di diki'd mo dhali midi diki di mo dhali a'di midi pu'du/ mo. ⁹ Mii yaase a'di minu mii kor e ki kor nycine/ mo ki moyuk mo. 'Kup kun 'koni pesu/ mo tani a'di ta dhan 'kuwosh kun turatur mo kun 'koni pesu/ mo, e mo jin çab ma 'bom mo. ¹⁰ Dhali uni si'da/ ita imalik kun 'koni pesu/ mo dhali kun 'koni mudhe'd mo tani ta'kkin mo, jan tal 'de/ a'di doshki'd mo, dhali jaŋ kamu/ yisa pu'dki'da naskina/ mo, dhali ki a'di midi pu'du/ mo tani a'di midi mii çab mo ki jasi ari mo mo. ¹¹ Dhali gom to/e yansan jin diki'd mo dhali diki di mo tani a'di i'kon ma po/i pekwaro mo, hili a'di icila uni gun 'koni pesu/ mo dhali a'di yaki'd mo e mo jin daŋu gwo me'd mo be. ¹² Dhali ce gwansan kun 'koni 'kume'd kun parkina /e e mo tani uni ita imalik kun 'koni 'kume'd mo, uni gun 'koki bu'th mom'bi'th gi miin tapa naskina/ mo, hili uni mini bu'th moshirr mo me'd imalik ka tenten 'de/ mo, mmonyakki to/e mo. ¹³ Uni gwansan mina bwa tal 'de/ mo dhali ç'i mom'bi'th buni mo dhali moshirr buni ki to/e mo. ¹⁴ Uni mini mii mo/as apo/ Ari Ka'bal mo, dhali Ari Ka'bal midi pi uni e mo haali/ a'di ta Tapa jin di'da powa ris itapa mo dhali a'di ta'da Malik jin di'da powa ris imalik mo dhali uni gwansan kun nyak 'ko ki a'di mo tani uni yukunu mo dhali kwanykunu mo dhali ta uni kun ta isiŋ gana/ mo.

¹⁵ Dhali a'di ki o aha/ gwo mo ki: Yi'de/ kun parkina /e e mo e mo jin çab ma 'bom çal mo tani uni tana ris 'kwani mo dhali adhana buhany wathimpa mo dhali aris kal gi 'kwaniny'cesh mo dhali 'kwani kun wal 'twa/ ki she/ ki she/ mo. ¹⁶ Dhali ce gwansan kun 'koni 'kume'd kun parkina /e e mo tani uni dhali to/e mo tani uni mini shi/a 'bom çali e mo. Uni mini çiya 'bom çinya/ mo dhali mii a'di mmodi is 'te/ mo dhali los buŋwar is

ma yim ki 'kolo'c mo dhali ci'ha yim ki o'd mo, ¹⁷ haali/ Arumgimis ki kar a'di eya dum buni mo mmomii bwam piti jin dina a'di gwo ibwa mo gom bwan tal 'de/ jin tana uni mo dhali ci' mom'bi'th buni jin miina uni miin tapa ki to/e mo ntagi gwo ma Arumgimis minu thim mo be. ¹⁸ Dhali a'bom caan jin parkina /e e mo tani a'di ta'da dhan 'perjkuman bampa/ jin caaca mo, a'di ita gi mo yan jin miinu tapa mo apo/ imalik kun 'koni mony'cesh mo be.

Pam Baabil jin Bitki'doo

18 Dhali yan'ko'd aha/ parkina man'doyu gwoŋ kamu/ e mo mmothulu/ ka 'cesh 'peni momis mo. A'di ta gi dhan moshirr mo dhali mony'cesh 'twakki mo mo ki mo ma ra/ ra/ piti mo be. ² Dhali a'di yukki'da yuk ki 'twa/ jin eka/ ek mo mmo/o gwo mo ki:

Pam Baabil bitki'doo. Pam Baabil bitki'doo. A'di jin caaca mo.

A'di jin warki'd ki mo jin 'kon ma ruma 'cesh nycine/ mo,

mo ma alanyjoro'c gom shi/ini 'baar ka 'dete/ 'dete/ mo kun 'thena'then mo,

mo ma alanyjoro'c gom 'dii 'baar ka 'dete/ 'dete/ mo, kun 'thena'then mo dhali kun bulabul mo.

³ Haali/ aris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo piki yimana mura'th jin ka/u mo ki nah nah mo 'peni e ma yim jin karkina a'di ki 'thir 'thir mo goma kanthi/ jin 'kan ma yim mo.

Dhali aris imalik kun 'koni mony'cesh mo tani uni miiki miinyal apowa yim mo

dhali aris uni gun yoli to e mony'cesh mo tani uni sekina 'pen ka pije/ mo gom pam buni jin tana uni mo 'peni mii ma yim kun cana bwa en'dap a'di mo.

⁴ Yan'ko'd aha/ cikina 'twaŋ kamu/ 'peni momis mo mmo/o gwo mo ki:

Iiyu/ ka pije/ 'pena yim mo, um gun ta 'kwanim pem mo,

isi ciki/ ki um mini 'koki bu'th miinthus ma yim mo,

isi ciki/ ki um mini 'koki pwaŋ isa nyor ma yim kun mini wo'c 'kwani is she/ mo.

⁵ Haali/ miinthus ma yim uni su'kkin ka makampo/ ntagi momis mo,

dhali Arumgimis kaki mii ma yim kun 'koki ta kuŋ kar/e e mo.

⁶ Raŋa yim to ibway mo me'da yim ki is piti rakki to ibway mo

dhali raŋa yim to ibway mo ka 'bukum 'ban mo gom miin to ma yim mo.

Poka yim to jin cena a'di e ka 'bukum 'ban n'wa/a/ mo ka kubbaaya jin cen ma yim to e mo.

⁷ Me'da yim mmokarkina a'di 'baki ca ki is piti mo dhali lo'b e mii gi bwa en'dap mo tani

wakan cika yim isa nyor jin' midi wo'c a'di is she/ mo dhali koki kony jabu'th mo ki mii jin nyaŋa e ki ji gi bar ma yim mii mo.

Haali/ eya du ma yim mo tani ayim o gwo ki is piti mo ki: Ahayi itana malik jin ta'da yim mo,

aha/ yisa tana adhalla, dhali ko jin gwonu ki jabu'th mo tani miga/ par eya?

⁸ Wakan to ma yim jin midi wo'c a'di is she/ mo tani midi pu'du/ ka tenten gana/ mo,

mo'isa nyor 'peni to kun shi/kin mo, dhali ko jin gwonu ki kony jabu'th mo dhali te/ jin midi 'kosha 'kosh mo,

dhali ayim minu ci'th ki o'd mo

haali/ Tapa Arumgimis jin dorki'da yim gwon dwall 'twa/a 'cesh mo tani a'di eka/ ek mo be.

⁹ Dhali aris imalik kun 'koni mony'cesh mo, uni gun miiki miinyal apo/ a'di mo dhali uni gun mii mii kun ta bwa en'dap nyaŋka yim mo tani uni mini ko mo dhali wol kony jwa mo goma yim mo ki uni mini para ku'd e mo mmo'kuŋa powa yim mo be. ¹⁰ Uni mini dosh isa dhana/ nnii mo mmoŋo/ isa nyor ma yim jin midi wo'c a'di is she/ mo dhali o gwo mo ki:

Ayy/ayy/ayy, ayy/ayy/ayy. /E jin ta dhan 'perjkuman bampa/ mo,

/e jin ta dhan 'perjkuman bampa/ gi Pam Baabil jin eka/ ek mo.

Ka tenten 'de/ mo tani gwon dwall jin toru gwo 'twa/a 'cesh apo/ /e pu'dki'd mo.

¹¹ Dhali uni kun yoli to e mony'cesh mo gwokin mo dhali koki kony jabu'th goma yim mo, haali/ wathin tal 'deŋ kamu/ yisa di'da jin midi yol tom buni kun suka uni ki sule/ sule/ mo. ¹² To kun suka uni mo kun ta

'dolkon gana/ mo dhali 'dolkon kush mo, dhali wosh dhel mo dhali dhema/ mo, dhali burrinyen dhiny e mo

dhali burrinyem buhe/ mo dhali burrinye/ jin na'bulana'bul mo dhali burrinyen duk is mo dhali aris cwa

kun 'kona e ki she/ ki she/ mo kun 'kon ma kulus nycine/ mo dhali aris to kun uku 'peni sheny je kun

'kona e ki she/ ki she/ mo, dhali aris to kun pa/u 'peni cwa kun 'bitha yol she/ ki 'bi'th mo, dhala korok mo

dhali tonkuthu'da 'bi'thga/ mo dhali dhan wosh jaro/ jin miina e ki wa'c wa'c mo, ¹³ dhali aŋur cwa jin wana e

ka kwattan jin kuyi mo mo, dhali cwa jin ukuwa pi'dna/ 'peni cine/ mo dhali a'bicajwahar mo dhali cwa jin yuku

gway ka murr mo dhali a'bicajwahar jin cenu e ki to jin kuyi mo mo, dhali yimana mura'th jin ka/u ki nah nah

mo dhali ayin mo dhali adipanya 'tiga/ mo dhali pos bunyan mo dhali bip mo dhali ka'bal mo, dhali aris

shumarum mo dhali arisa arabiya kun dira shumaram mo dhali 'kwani kun ta cinjina/ kun yolu mo, uni

gwansan kun tana kashira/ gi 'kwanimpa en'thi/ mo.

¹⁴ Dhali maman to jin 'kosh ma kashiram pini te/ mo tani a'di yaki'd 'peni /e mo,

dhali aris tom pini kun tawusaŋawus mo dhali mo ma wa'c wa'c pini mo, uni thiski /e e mo, dhali minu gam

doŋ/eya?

¹⁵ Dhali uni gun yolki to gwansan kun sugu mo, uni gun gamki mii adu is ki pa jin tana uni 'pena yim mo

tani, uni mini dosh isa dhana/ mo e monko/ is mo gom isa nyor ma yim mo jin midi wo'c a'di is she/ mo, dhali

wol ko mo dhali koki kony jabu'th kagahara mo, mmo/o gwo mo ki:

¹⁶ Ayy/ayy/ayy, ayy/ayy/ayy, gom dhan 'perjkuman bampa/ mo

a'di caan jin hi'thkunu is ki burrinyen dhiny e mo dhali burrinyem buhe/ mo dhali burrinyen duk is mo, dhali nyonkunu is ki 'dolkon gana/ mo dhali ki wosh dhel mo dhali ki dhema/ mo.

¹⁷ Ka tenten 'deŋ gana/ mo tani aris to gwansan kun ta pa ki pa mo tani shi/kunu is mo be.

Dhali aris uni gwahan kun ta tapa ma kur yi'de/ mo dhali aris 'kwani kun 'ceŋkina kur yi'de/ mo dhali uni kun ta imanbora kur mo dhali aris uni gwansan kun yolki to mo apo/ kumma/ yi'de/ mo tani, uni doshkin isa dhana/ mo ¹⁸ dhali kum cuuwa/ mo me'd jin parkina uni aku'd e mo mmo'kuŋa powa yim mo, mmo/o gwo mo ki:

Ki 'perjkuman bampa/ jana sa/ wana e gi dhan 'perjkuman bampa/ yan mo?

¹⁹ Dhali uni yeŋki bu'da 'ceshi 'kup buni mo me'd jin gwokina uni mo, dhali koki kony jabu'th mo, mmo'kum cuuwa/ mo ki:

Ayy/ayy/ayy, ayy/ayy/ayy, gom dhan 'perjkuman bampa/ mo,

e mo jin 'kona uni 'baar kun tan ga kur mo kun ishkin ki kana'd kana'd mo gom pa jin tan ma yim mo.

Ka tenten 'deŋ gana/ mo tani ayim shi/kunu is mo be.

²⁰ 'Kunyi bwa mo ma, apowa yim mo, ayy um 'kwani kun 'koni momis mo,

ayy um kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo dhali um kun dhunu ki she/ mo dhali imanŋi gwo mo,

haali/ Arumgimis ŋiki um gwon dwall jin minu tor gwo 'twa/a 'cesha powa yim mo.

²¹ Dhali yan'ko'd aman'doyu gwo jin eka/ ek mo bu'th-ki wosh jin wana e ki dhan wosh jin yoru to mo dhali bi't a'di e kumma/ yi'de/ mo mmo/o gwo mo ki:

Wakan Pam Baabil jin ta dhan 'perjkuman bampa/ mo tani minu bi't ka 'cesh ki mombujur mo, dhali a'di minu gam doŋ/e yisa.

²² Dhali ko ma dhen'dhenye/ jin buka imanbuk uni mo dhali uni kun tana 'twa/ gwocon ki gwocon gom gway jin yuku mo dhali uni kun mishkina thathar pi mo dhali uni kun mishkina apoome/ pi mo tani uni minu cik doŋ/e yisa e /e ki sule/ sule/ mo.

Dhali 'kwani kun ta iman/uk to 'peni ton tiya gunn kun uku mo tani

uni minu gam doŋ/e yisa e /e ki sule/ sule/ mo.

Dhali ko ma yo jin yoru to mo tani minu cik doŋ/e yisa e /e ki sule/ sule/ mo.

²³ Dhali monkush ma lamba/ mo tani

midi diki doŋ/e kush mo mo e /e ki sule/ sule/ mo.

Dhali 'twa/ gi wathinyana'b dhali nyaranyana'b mo tani minu cik doŋ/e yisa e /e ki sule/ sule/ mo.

Haali/ 'kwani kun yoli to e /e mo tani uni ta 'kwani kun caaca e mony'cesh mo

dhali aris kal gi 'kwani gi mony'ceshi 'baar mo tani uni he'kkunu e mo ki mii ma rum pini kun miina /e mo.

²⁴ Dhali eya yim mo tani abas gamkunu mo, a'di jin ta'da bas gi imanŋi gwo mo dhali imandhunu ki she/ ki

dhelel dhelel mo dhali aris uni gwansan gun 'koshkunu apo/ mony'cesh mo be.

19 Yan'ko'd aha/ cikkina 'twa/ jin waki dhan 'twa/ ma waambuhany 'kwani kun eka/ ek e momis mo mmo'kum cuuwa/ mo ki:

Halleluya. Mowoŋ dhali monyca dhali mom'bi'th cil ma Arumgimis bana mo be,

² haali/ gwom piti jin toru gwon dwall 'twa/a 'cesh mo tani uni ta kuŋ gana/ mo dhali kuŋ kar/e mo.

Haali/ a'di dwallki'da dhana yim jin ta cal gwo mo, a'di jin pu/ki 'kwaniny'cesh ki miinycal ma yim mo.

Dhali a'di ri'cki'da yim mo goma bas gi unim piti kun ta cingkinam piti mo.

³ Dhali doŋ/e uni kumki cuuwa/ mo ki:

Halleluya. Dhala ku'd 'pena yim yaki mis mo ki sule/ dhali ki sule/ mo.

⁴ Dhali 'kwaniŋ gwanyjaka/ kun 'koni iss 'de/ i'ce'dka doŋon mo dhali to/e kun 'koni doŋon kun 'kon ki e mo tani uni ta'kkina 'cesh mo dhali luŋa Arumgimis mo, a'di jin ca'bkida powa kursi ma maliŋ piti mo mmo/o gwo mo ki: Amen, dhali Halleluya. ⁵ Dhali 'pena kursi ma maliŋ mo tani 'twa/ pu'dki'd jin gwoyi'd mo ki:

Maŋi Arumgimis bana mo, aris umi 'baar mo kun ta cingkinam piti mo,

um kun ko/ki a'di mo, 'peni uni gun gwa'dan mo dhali uni kun cakin mo.

Tontē/ ma Yuŋ gi Momiimash gi Ari Ka'bal mo

⁶ Dhali yan'ko'd aha/ cikkina 'twa/ jin waki dhan 'twa/ ma waambuhany 'kwani mo, dhali jin wana e ki dhan yi'de/ jin gwona is ka ris mo dhali jin wana e ka dhan montor ma sho'k jin eka/ ek mo jin mii'da gur gur mo, mmo'kum cuuwa/ mo ki:

Halleluya. Haali/ Tapa Arumgimis gana mo, a'di jin ta a'di jin Eka/ Ek mo tani a'di ta Tapa mo.

⁷ Dhalki ana 'kunya bwa mo dhali kar a'di ki ca mo dhali ci a'di monyca mo,

haali/ momiimash gi Ari Ka'bal a'di pu'dki'd mo, dhali Nyaranyana'b piti mo, ayim ki is piti a'di thoson-ki is mo.

⁸ Ayim takkunu ki burrinye/ jin dhinya/ e ki dhiny mo dhali jin ca'bki caw caw mo dhali jin dheleladhelel mo - haali/ burrinyen dhiny e yansan mo tani a'di ta mii ma kar/e gi uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo be.

⁹ Dhala man'doyu gwo ki o aha/ gwo mo ki: 'Kwari gwo yansan mo ma: Mom'bor mii gom uni gwansan kun cinu ayuk mo mmo/iyu/ mo mmoshwa tontē/ gi momiimash gi Ari Ka'bal mo. Dhali a'di ki o aha/ gwo mo ki: Gwo gwansan uni ta gwoŋ gana/ ma Arumgimis mo. ¹⁰ Dhali yan'ko'd aha/ biŋkina 'cesh e sho'k piti mo dhali luŋ a'di mo, hili a'di ki o aha/ gwo mo ki: /E yisa mini mii mii kana. Aha/ tana garr jin nyakki'da tu'c mii ki /e mo dhali awak pini mo, uni gun telki gwontor goma Yesus mo. Luŋ /e Arumgimis mo. Haali/ gwontor ma Yesus mo tani a'di ta shi/in gi gwo jin cinu is mo be.

Amanmer Shumarum jin Ta jin Kusha Po/ mo

¹¹ Dhali yan'ko'd aha/ parkina momis e mo mmoḡa'dkunu a'di 'twa/ mo, dhali hili mo mo ma, aha/ mishkina shumarum kush mo. Dhali a'di yansan jin ḡa'bkī'da po/ a'di mo tani gway piti yuku ki: A'di jin ta Isin Gana/ mo dhali a'din Gana/ mo, dhali e momii mii ma ḡar/e mo tani a'di dwallki gwo mo dhali kar mo/as mo be. ¹² Em piti wana e ka le'dan o'd mo dhali e 'kup piti mo tani aris ton'kup ma maliḡ 'tamkunu e 'kup piti mo. Dhali a'di yuḡkunu gway ka nyi'da/ nyi'da/ mo, a'di jin mola wathin ḡal 'deḡ kamu/ mo, hili a'di ki is piti imishki'd mo be. ¹³ A'di hi'thkunu is ki burrinyen turga/ mo jin 'thupkunu is ka bas mo dhali gway gi a'di jin yuḡkunu a'di mo tani a'di ita Gwo ma Arumgimis mo be. ¹⁴ Dhali aris 'kwani ma mee gi momis mo tani uni thosonkunu is ki burrinyen dhiny e mo dhali kun ta kuḡ kush mo dhali kun dheleladhelel mo, mmobaḡh a'di isho'k mo ki shumarum buni kun ta gi kush mo. ¹⁵ Dhali 'peni 'twam piti mo tani a'di ḡaḡki gandala turga/ jin kaaka mo, a'di jin mina a'di 'kosh aris kal gi 'kwaniny'cesh mo dhali a'di midi ta tapa apo/ uni ki cwa jin ta tonḡkuthu'd mo. Dhali a'di midi yap mo jin nyu/u yimana mura'th ki sho'k mo, a'di jin ta'da nyor ma Arumgimis jin Eḡa/ Eḡ mo, anyor jin 'batha'ba'th mo. ¹⁶ E burrinyen turgam piti mo dhali e wum piti mo tani a'di ḡinu gway ka nyi'da/ nyi'da/ mo jin o ki: Amaliḡ jin ta tapa apo/ imaliḡ mo dhali Tapa jin ta tapa apo/ itapa mo. ¹⁷ Dhali yan'ko'd aha/ parkina man'doyu gwoḡ kamu/ e mo mmodosh atente/ jin shwa'd mo dhali ki dhan 'twa/ jin caaca mo tani a'di yuḡki'da yuḡ mo goma ris 'dii 'baar mo kun pen isi bwaman momis mo ki: Peyu/ mo, dhali tulu/ is mo goma dhan tonḡe/ ma Arumgimis mo, ¹⁸ mmo'ka buḡḡwar is gi imaliḡ mo, dhali buḡḡwar is gi uni gun ta gumpu/ ki gumpu/ mo gom 'kwani ma mee mo, dhali buḡḡwar is gi 'kwani kun eḡa/ eḡ mo, dhali buḡḡwar is ma ris shumarum mo dhali imanmer uni apo/ mo, dhali buḡḡwar is ma ris 'kwani 'baar mo, uni gun 'kon ki 'kus mo dhali uni gun yolu ki yol ḡinḡkina/ mo, 'peni uni gun gwa'da is mo dhali uni kun cakin mo. ¹⁹ Dhali aha/ parkina to/e e mo dhali imaliḡ gi mony'cesh mo nyaḡki 'kwani ma meem buni mo mmotul is mmontal 'de/ mo mmomii mo/as apo/ a'di jin ḡa'bkī'da po/ shumarum mo dhali apo/ 'kwani ma meem piti mo. ²⁰ Dhali to/e a'di bu'thkunu mo dhali nyaḡka manḡi gwonthus piti mo, a'di jin diki'd e buḡ'kus a'di mo dhali mmomii dhan jamas mii mo ki mii jin he'kkina a'di uni gwansan e mo, uni gun bu'thki jamas gi to/e mo dhali uni gwansan kun luḡki jamas piti jin uḡu mo. Dhali uni su/ gwansan mo tani uni ita'kkunu eya al o'd ki e mo, e mo jin mina isi pur uni ki to jin si'du ilu/ mo. ²¹ Dhali kun tiya 'kokunu mo mmo'kosh ki gandala turga/ mo ki a'di jin ḡa'bkī'da po/ shumarum mo, gandala turga/ jin ḡaḡki'd 'peni 'twam piti mo, dhali aris 'dii 'baar mo komki 'pen mo gom buḡḡwar is buni mo be.

Yil jin 'Koni Alipi 'De/ mo

²⁰ Dhali yan'ko'd aha/ parkina man'doyu gwo e mo mmothulu/ ka 'cesh 'peni momis mo, mmota ga muptha/ e me'da bim poros piti mo gom dhan jis jin dar gi 'pemen mo dhala jindhiir mo. ² Dhali a'di ki 'dap dhan tasha/ yan ka nyoḡ mo, dhan tashan dhamo/ yin, jin yuḡkunu gway ki Tapa ma Ruma 'Cesh mo dhali ka Seḡaan mo dhali a'di ki deḡ a'di mo gom yil alip mo. ³ Dhali a'di ki biḡ a'di mo e mo jin 'kula'kul mo, dhali a'di ki mu'th a'di 'twa/ mo dhali a'di ki 'dap a'di ka 'dinḡkila/ apo/ mo ki a'di midi 'taki diki heka ris kal gi 'kwaniny'cesh e doḡ/e mo ntagi yil alip midi di 'kup mo. Dhali 'ko'di mii ḡaan mo tani a'di minu mii dhalu me'd mo gom ari mo mo. ⁴ Dhali yan'ko'd aha/ parkina risa ḡursi ma maliḡ e mo, dhali uni gun 'kokina po/ uni mo tani uni ta uni gun ḡikunu gwon dwall jin toru gwo 'twa/a 'cesh mo. Dhali aha/ si'da/ parkina ḡashira/ gi uni gwansan kun 'ciḡhkunu 'kup mo gom gwom buni kun tora uni goma Yesus mo dhali gom gwo ma Arumgimis mo, dhali uni gun 'koki luḡ to/e yan mo walla jamas piti jin uḡu mo, dhali uni gun 'koki bu'th jamas piti e buyem buni mo walla e me'd buni mo. Uni pu'dkin ki e mo doḡ/e dhali nyaḡ tapa ta ka Kristhos ki yil alip mo be. ⁵ Dhali unin tiya kun wukin mo tani 'koki pu'du/ mmo'ko ki e mo naskina/ mo tani ntagi yil alip midi di 'kup mo. A'di yansan ita mo jin pinu jin ta jin twa/a/ mo be. ⁶ Mom'bor mii mo dhali a'di jin ḡogu mo tani ta a'di mo a'di jin pwaḡki mompinu jin ta jin twa/a/ mo. Apo/ uni kun wakan mo tani mowu jin 'kon ma po/i su/ mo tani a'di dar gi mom'bi'th apo/ uni mo, hili uni mini ta igasi-is ma Arumgimis mo dhali goma Kristhos mo, dhali uni mini nyaḡ tapa ta ki a'di ki yil alip mo be. ⁷ Dhali ki yil alip midi di 'kup mo tani aSeḡaan a'di minu dhalu me'd mo 'pena siḡin piti mo ⁸ dhali a'di midi pu'du/ ka piḡe/ mo mmoheka ris kal gi 'kwaniny'cesh e mo, uni gun 'kon ki 'ban gi mony'cesh kun 'kona shem 'penabi idonon mo, a'di jin ta Pany Juuj mo dhali Pam Majuuj mo, mmotul uni is mo gom mo ma mee mo. Mondeḡ buni uni wana e ka si'b gi bwam ma ḡap gi ḡumma/ yi'de/ mo. ⁹ Dhali uni yakina ye'th ye'th mo mmohakar mony'cesh ka bor mo dhali mmo'kama ris gu'ba'ku/ gi uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo dhali 'penḡkuman bampam buni jin enu mo. Hili o'd pu'dki'd ka 'cesh 'peni momis mo dhali shwa uni ki ci'da/ mo. ¹⁰ dhali tapa ma ruma 'cesh jin he'k uni e mo tani a'di biḡkunu mo eya al o'd mo dhali e bwam to jin si'du mo, e mo jin dina to/e mo dhali amanḡi gwonthus mo, dhali uni minu 'kosh ki isa nyor jin midi wo'c is she/ mo montee dhali ki mon'thiny ilu/ mo ki sule/ dhali ki sule/ mo.

Gwo jin Toru Gwo 'Twa/a 'Cesh 'Pena Dhana Ḳursi ma Maliḡ jin Ta jin Kush mo

¹¹ Dhali yan'ko'd aha/ parkina dhana ḡursi ma maliḡ jin ta gi kush e mo dhali a'di jin ḡa'bkī'da po/ a'di mo.

'Peni buŋ'kus piti mo tani mony'cesh dhali momis uni yakina nwaça/ mo, dhali mo yisa gamu gom uniya.

¹² Dhali aha/ parkina uni gun wukin e mo, uni kun cakin mo dhali kun gwa'dkin mo, mmodosh mo mb-wambor ma kursori ma maliḡ mo, dhali arisa warka/ ḡa'dkunu mo be. Dhali awarkaŋ kamu/ si'da/ ḡa'dkunu mo, a'di jin ta'da warka/ gi mondiki/e mo. Dhali uni gun wukin mo tani uni dwallkunu gwo mo me'd gwo jin 'kwarkunu mo e bwam ma risa warka/ mo ki mii kun miikina uni mo be. ¹³ Dhali ḡumma/ yi'de/ ḡiyi 'kwani ka nyan'ko'd kun wukin e a'di mo. Mowu dhali Mo ma Haawiya ḡiyi 'kwani kun wukin e uni mo, dhali aris uni 'baar mo dwallkunu gwo mo ki mii kun miikina uni mo be. ¹⁴ Dhali yan'ko'd Mowu dhali Mo ma Haawiya uni ḡa'kkunu mo eya al o'd mo. A'di yansan ita wu jin 'kon ma po/i su/ mo, a'di jin ta'da al o'd mo. ¹⁵ Dhali waḡki/ jan ḡal 'deḡ kamu/ 'konuki gam gway piti jin 'kwarkunu mo eya warka/ gi mondiki/e yan mo tani a'di si'da/ minu biḡ mo eya al o'd mo be.

Momis jin Ta jin This mo dhali Mony'cesh jin Ta jin This mo

21 Dhali yan'ko'd aha/ parkina momis jin ta jin this e mo dhali mony'cesh jin ta jin this mo. Haali/ momis jin ta jin ḡwa/a/ mo dhali mony'cesh jin ta jin ḡwa/a/ mo tani uni pekin mo be, dhali ḡumma/ yi'de/ yisa di'd doḡ/e. ² Dhali aha/ parkina 'peḡkuman bampa/ jin ḡogu e mo, a'di jin ta Pa Urushaliim jin ta jin this mo, mmothulu/ ka 'cesh 'peni momis 'peni Arumgimis mo, mmothosonkunu a'di is mo me'd nyaranyan'a'b jin nyonḡkunu is ki to mo goma kaḡhim piti mo be. ³ Dhali aha/ ciḡkina dhan 'twa/ 'pena kursori ma maliḡ mo mmo/o gwo mo ki: Hili mo mo ma, monyça'b ma Arumgimis diki'd nyaḡki 'kwani mo. A'di midi nyaḡ ḡa'b ki uni mo dhali uni mini ta 'kwanim piti mo, dhali Arumgimis ki is piti, a'di midi nyaḡ di e uni mo dhali a'di midi ta uni Arumgimis buni mo. ⁴ Dhali a'di midi shumutḡ jabu'th 'pena ris em buni ka 'deḡe/ 'deḡe/ mo, dhali wuḡ kamu/ midi doḡ/e diya, walla kony jabudha kamu/ minu kowa, walla cuuwaḡ kamu/ minu cuuwa, walla isa nyora kamu/ midi diya? haali/ aris ton dhamo/ gwansan mo tani uni pekin mo be.

⁵ Dhali a'di jin ḡa'bki'da powa kursori mo tani oki gwo mo ki: Hili mo mo ma, aha/ miikina ris to mmota kun this mo. A'di si'da/ ki o gwo mo ki: 'Kwari a'di yansan mo ma, haali/ gwo gwansan mo tani uni ta ku isinj gana/ mo dhali kuḡ gana/ mo. ⁶ Dhali a'di ki o aha/ gwo mo ki: A'di miikunu mo. Aha/ tana ji ma Muḡ'kup mo dhali jin 'Ko'd mo, aha/ tana ji gi mo jin ḡelkunu 'pen mo dhali mo jin midi di 'kup mo be. E uni kun butha yi'de/ gom miinḡar/e mo tani aha/ mina ḡi uni yi'de/ ki dar gi yol mo 'peni yi'de/ jin kashkina e ki kash mo jin ta mondiki/e mo be. ⁷ A'di jin piki mii e mo tani a'di midi ta gi mal yansan mo, dhali aha/ mina ta Arumgimis piti mo dhali a'di midi ta aha/ ya/um mo. ⁸ Hili gom uni gun tana shi/inj jwa mo dhali uni gun dar gi monḡam gwo is mo, dhali uni gun wali gwo sor mo, dhali uni gun ta iman'kosha mee mo, dhali uni

gun ta iman'ha'k 'pen ḡeḡ gwas mo, dhali uni gun ta imanmii mii ma rum mo, dhali imanluḡ tompinycon mo, dhali aris uni gun tana ḡor mo tani tom buni di'd jin midi 'bag uni e mo eya al o'd mo jin purki'd ki o'd mo dhali to jin si'du mo si'da/, a'di jin ta wu jin 'kon ma po/i su/ mo be.

Pa Urushaliim jin Ta jin This mo

⁹ Dhali yan'ko'd aman'doyu gwoḡ kamu/ 'de/ 'peni bwam uni gun 'koni pesu/ mo, a'di jin ta'd gi tonḡkul bwa mo jin 'tu'dkunu ki mom'ba'th kun 'koni pesu/ kun woci 'kwani is she/ mo kun ta kuḡ 'ko'd mo tani pu'dki'd mo dhali o aha/ gwo mo ki: Yaya/ mo. Aha/ mina ḡor /e Nyaranyan'a'b mo, a'di jin ta'da 'bom gi Ari ḡa'bal mo. ¹⁰ Dhali e Shi/in mo tani a'di ḡalki aha/ mo eya dhan wosh jin turatur mo, dhali ḡor aha/ 'peḡkuman bampa/ jin ḡogu mo jin ta Pa Urushaliim mo, mmothulu/ ka 'cesh mo 'peni momis mo 'peni Arumgimis mo, ¹¹ mmotakina a'di gi monyca ma Arumgimis mo, dhali dhel piti bolki wosh dhel jin ta'da aane/ e mo, mmowa e ki wosh dhel jin ta'da wasin dhela/ mo jin di'd eya tente/ jin mii'd ki wa'c wa'c mo. ¹² A'di ta'd ga dhana goḡ jin turatur mo jin 'kona 'twaḡkali 'kume'd i'ce'dka su/ mo dhali iman'doyu gwo 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo e 'twaḡkal piti mo, dhali e 'twaḡkal piti mo tani gway 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo kun tana waḡ gi iya/ ma Israyiil mo kun ḡikunuwa nyi'da/ nyi'da/ mo. ¹³ E mom'pesho'k mo tani 'twaḡkal 'koni kwara mo dhali e moḡ'ko'd gwar ma bim poros mo tani 'twaḡkal 'koni kwara mo, dhali e moḡ'ko'd gwar ma biny cam mo tani 'twaḡkal 'koni kwara mo, dhali eya bora lungu'b mo tani 'twaḡkal 'koni kwara mo. ¹⁴ Dhali agoḡ gi 'peḡkuman bampa/ mo tani ta'd gi moḡḡa'b kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo, dhali apo/ uni mo tani gway 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo uni gun ta gway gi imandhunu ki she/ gi Ari ḡa'bal mo kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo be.

¹⁵ Dhali a'di jin ḡorki'da ḡor ki aha/ mo tani ta'd gi cwan 'dolkon gana/ mo jin baru to mo mmobar 'peḡkuman bampa/ mo dhali 'twaḡkal piti mo dhali agaḡgaram piti mo. ¹⁶ Dhali 'peḡkuman bampa/ mo nyaḡkina isi bwa mo dhali aluḡ piti nyaḡki'd ki bem piti mo. Dhali a'di barki 'peḡkuman bampa/ ki cwam piti mo, ka amyaal alipi † 'de/ mo jin 'ce'dki'd ka iss 'kwanimpa i/iss 'de/ i'ce'dki iss 'kwanimpa imudhe'd mo. Aluḡ piti dhali bem piti dhali tur piti, uni nyaḡkan ki 'doḡo/ 'doḡo/ mo. ¹⁷ Dhali a'di si'da/ barki'da agaḡgaram piti mo, ki gula/ iss †† 'kwanimpa ipesu/ mo i'ce'dka doḡon mo. A'di ta mombar jin baru 'kwani mo, a'di jin ta ji gi iman'doyu gwo mo. ¹⁸ Agoḡ a'di inyanḡkunu ki wosh dhel jin ta'da wasin dhela/ mo, dhali 'peḡkuman bampa/ miiki'd ki 'be'd 'be'd mo gom 'dolkon gana/ mo dhali di eya tente/ me'da gasaas mo. ¹⁹ Dhali moḡḡa'b ma gaḡgara/ gi 'peḡkuman bampa/ mo tani a'di nyonḡkunu ka ris wosh dheli 'baar mo ki she/ ki she/ mo. A'di jin ta jin ḡwa/a/ mo ta wosh dhel jin ta'da wasin dhela/ mo ki e ka ris mo, dhali jin 'ko'd mo a'di ta wosh dhel jin ta

† alip wa ḡumsumiyya †† miyya wa arba wa arba/iin

'pinyamaḥ mo, dhali a'di jin 'kon ma po/i kwara mo a'di jin ta wosh dhel jin ta jin dhii/ mo, dhali jin 'kon ma po/i doḥon mo a'di jin ta wosha wasin dhela/ jin ta jin dhii/ mo, ²⁰ dhali jin 'kon ma po/i mudhe'd mo a'di jin ta wosh dhel jin ta gi kush mo, dhali jin 'kon ma po/i pe'de/ mo a'di jin ta wosh dhel jin ta jim 'per mo, dhali jin 'kon ma po/i pesu/ mo a'di jin ta wosh dhel jin ta'da go'd go'd mo, dhali jin 'kon ma po/i pekwara mo a'di jin ta wosh dhel jin miina is ki go'de/ go'de/ mo, dhali jin 'kon ma po/i pedomon mo a'di jin ta wosh dhel jin miina is ki dhii/e dhii/e mo dhali jin 'kon ma po/i 'kume'd mo a'di jin ta wosh dhel jin tana jamasa tortukul mo, dhali jin 'kon ma po/i 'kume'd i'ce'dka 'de/ mo a'di jin ta wosh dhel jin tana isa mandupany mo, dhali jin 'kon ma po/i 'kume'd i'ce'dka su/ mo a'di jin ta wosh dhel jin ta'da duk is mo. ²¹ Dhali 'twaḅkal kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo tani uni ta dhema/ kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo, dhali 'twaḅkala goḅ ka 'deḥe/ 'deḥe/ mo uni ukunu ki dhema/ en 'de/ mo, dhali bway tur jin iinu ii 'peḅkuman bampa/ mo tani ta jasi 'dolkon gana/ 'baar mo, jin minu hil 'pena piḅe/ itor ḅarash me'da gasaas mo.

²² Dhali aha/ parkina gu'b gi mondheleladhelela kamu/ e yisa e 'peḅkuman bampa/ mo, haali/ gu'b gi mondheleladhelel piti mo tani a'di ta Tapa Arumgimis mo, a'di jin Eḅa/ Eḅ mo dhali Ari ḅa'bal mo be. ²³ Dhali 'peḅkuman bampa/ yansan yisa midi mii ta ga tente/ mo walla appe mo mmo'twaḅ mo apo/ a'di mo, haali/ monyca ma Arumgimis mo tani a'di ta moḅkush piti mo dhali alambam piti mo tani a'di ta Ari ḅa'bal mo. ²⁴ Ki moḅkush piti mo tani a'di min ma ris kal gi 'kwaniny'ceshi ii mo dhali aris imaliḅ kun 'koni mony'cesh mo tani mini ḅi monyca buni mo gom a'di mo be, ²⁵ dhali 'twaḅkal piti mo tani mini 'ko kan ki ḅany ki sule/ montee mo – dhali mon'thinya kamu/ mi-di diya e mun mowa? ²⁶ Uni mini ḅiki a'di monyca mo dhali montaḅ mo goma ris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo. ²⁷ Hili to nyo/o'da kamu/ yisa midi diya jin midi ciḅ e a'di mo, walla jan ḅal 'de/ jin midi botki miinthus jin shi/ashi/ mo walla ta manḅi gwonthus mo, hili jasi uni gwansan kun 'kwarkunu gway eya warka/ gi Ari ḅa'bal gi mondiki/e mo tani, uni a'di imini 'ko mo be.

22 Dhali yan'ko'd a'di ḅorki aha/ yi'de/ jin guski'd mo jin ta yi'de/ jin di ki e mo, jin kushakush jin mii'd ki wa'c wa'c mo, mmoyayaa ḅwaḅa/ mo 'pena ḅursi ma Arumgimis mo dhali Ari ḅa'bal mo, ² ki tur mo isi bwan bway tur gi 'peḅkuman bampa/ mo. Dhali si'da/ e 'ban kuku/ mo gi yi'de/ jin guski'd mo tani cwa gi mondiki/e mo nyaḅki maman pitiḅ gana/ kun 'kona e i'kume'd i'ce'dka su/ mo gwono'dki maman piti mo ka ppe ki she/ ki she/ mo. Dhali 'cemen gi cwa a'di karkunu mo mmowaḅa ris kal gi 'kwaniny'cesh mo. ³ Moḅkamu/ midi di yisa jin min ma manjeeya jee idi mo, hili jasi ḅursi ma maliḅ ma Arumgimis mo dhali ji gi Ari ḅa'bal mo a'di midi di nycine/ mo, dhali ḅiḅkinam piti mo uni imini luḅ a'di mo. ⁴ Dhali uni mini par jis/em piti e mo dhali gway piti midi ḅa'ba po/ buyem buni mo. ⁵ Dhali mon'thiny midi di yisa. Uni mini mii ta gi

moḅkush ma lamba/ mo yisa walla atente/ mo yisa haali/ Tapa Arumgimis a'di midi ta moḅkush buni mo, dhali uni mini nyaḅ ḅapa ta ki a'di ki sule/ mo dhali ki sule/ mo be.

Yesus Midi Pu'du/ ki 'Dishe/ mo

⁶ Dhali a'di ki o aha/ gwo mo ki: Gwo gwansan uni ta ku isiḅ gana/ mo dhali kuḅ gana/ mo. Dhali Tapa, jin ta'da Arumgimis mo gom shi/in gi imanḅi gwo mo tani a'di hashki'da man'doyu gwom piti mo mmoḅor ḅiḅkinam piti to mo kun mini bu'th mo ki 'dishe/ mo. ⁷ Dhali hili mo mo ma, aha/ mina pu'dku/ ki 'dishe/ mo.

Mom'bor mii gom a'di jin dhuki gwo kun onu is eya warka/ yansan mo.

⁸ Aha/ jin tana Yohaana mo tani aha/ tana a'di jin ciḅki to gwansan mo dhali par to gwansan e mo be. Dhali ki aha/ ciḅkina uni mo dhali par uni e mo tani aha/ biḅkina 'cesh mo mmoluḅ e sho'k ma man'doyu gwo mo, a'di jin ḅorki aha/ to gwansan mo. ⁹ Hili a'di ki o aha/ gwo mo ki: /E mini diki mii mii kan mo. Aha/ tana garr jin nyaḅki'da ḅu'c mii nyaḅki /e mo dhali awaḅ pini mo uni kun ta imanḅi gwo mo, dhali nyaḅki uni gwansan kun dhuki gwo kun 'kwarkunu mo eya warka/ yansan mo. Luḅi /e Arumgimis mo.

¹⁰ Dhali a'di ki o aha/ gwo mo ki: Dhalku/ gwo ki 'dap 'twa/ ka 'diḅkila/ mo, gwo yansan jin onu is eya warka/ yansan mo, haali/ mo 'disha'dish mo be. ¹¹ Dhalki a'dinthus yin di'd naskina/ mo mmomii tonthus mo dhali dhalki a'di jin mii mii kun nyo/anyo/ mo di'd naskina/ mo mmomii mii kun nyo/anyo/ mo, dhali uni kun mii miinḅar/e mo tani dhalki uni 'kon naskina/ mo mmomii miinḅar/e mo dhali uni kun tana gayiin mo tani dhalki uni 'kon naskina/ mo mmomii mii ma gayiin mo.

¹² Hili mo mo ma, aha/ mina pu'dku/ ki 'dishe/ mo, mmoḅalku/ tom pem mme'd mo, mmoraḅa ris 'kwani 'baar mo to mbway mo ka 'deḥe/ 'deḥe/ mo me'd mii jin miikina uni mo. ¹³ Aha/ tana ja Muḅkupa mo dhali jin 'Ko'd mo, aha/ cila mo jin ḅwa/a/ mo dhali mo jin 'ko'd mo, dhali aha/ cilkina mo jin ḅelkunu 'pen mo dhali mo jin di 'kup mo.

¹⁴ Mom'bor mii gom uni gwansan kun wuski bur-rinen tur buni mo dhali kun mii gwoḅkan piti mo, ki uni mini ta gi moshirr mo gom cwa gi mondiki/e mo, dhali ki uni mini 'taki ciḅ 'peḅkuman bampa/ ki 'twaḅkal ma goḅ mo be. ¹⁵ Apije/ mo tani arisa 'ka 'kokin mo dhali uni kun mii mii ma rum mo dhali uni gun ha'k 'pen ḅeḅ gwas mo dhali iman'kosha mee mo dhali imanluḅ tompinycon mo dhali aris 'kwani 'baar ka 'deḥe/ 'deḥe/ mo, uni kun enina en thus mo dhali botki mii gi imanḅi gwonthus mo.

¹⁶ Aha/ jin tana Yesus hashkina man'doyu gwom pem e /e mo ki gwo yansan jin onu mo goma risa ḅaniisa mo. Aha/ tana birman mo dhali emen ma Dawuu'd mo, jin ta'da cul gi mon'thamo/ mo jin 'twaḅki mo mo.

¹⁷ Shi/in dhali Nyaranyaḅa'b o gwo mo ki: Iiyu/ mo. Dhali dhalki a'di jin ciḅ a'di mo o gwo mo ki: Iiyu/ mo. Dhali dhalki a'di jin budha yi'de/ gom miinḅar/e mo

yayi'd mo. Dhali dhalki a'di jin ona bwa ki bu'th yi'de/ gi mondiki/e ki dar gi moyol mo tani iyayi'd si'da/ mo.

¹⁸ Aha/ rumkina aris 'kwani 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ ki gwo mo uni kun ciḱki gwo gwansan jin onu is eya warka/ yansan mo. Dhali waḱki/ jan ṭal 'deṅ kamu/ midi mar uni is mo tani Arumgimis si'da/ midi mar a'di mo/ isa nyor is mo jin midi wo'c a'di is she/ mo, uni kun ṭorkunu mo eya warka/ yansan mo. ¹⁹ Dhali waḱki/ jan ṭal 'deṅ kamu/ midi bu'th gwo 'pena warka/ yansan jin

onu gwo is mo tani Arumgimis si'da/ midi bu'th miim piti jin pwaḱkina a'di cwa gi mondiki/e mo dhali e 'penkuman bampa/ jin ḱogu mo, uni kun ṭorkunu eya warka/ yansan mo.

²⁰ A'di jin ṭeki gwo gwansan mo mmo/o mo tani o gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ mina pu'dku/ ki 'dishe/ mo be. Amen. Yaju/ ma, Tapa Yesuṣ mo.

²¹ A'the gi Tapa Yesuṣ midī di e uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dheleli 'baar mo. Amen.